VANHAA ORIVETTÄ KOSKEVIA TUOMIOKIRJAPOIMINTOJA KESKIAJALTA 1 8 7 0-LUVULLE

Sisällys

Lukijalle

Laamanninoikeuden tuomiokirjoja vuosilta 1366–1699 s. 1 - 19

Kangasalan (ja Oriveden) käräjäkunnan tuomiokirjoja vuosilta 1427–1681 s. 20 - 167

Oriveden ja Kuoreveden käräjäkunnan tuomiokirjoja 1681–1761 s. 168 - 582

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven käräjäkunnan tuomiokirjoja 1762–1776 s. 583 - 804

Oriveden käräjäkunnan tuomiokirjoja 1777–1782 s. 805 - 856

Oriveden ja Hämeen lääniä olevan Ruoveden osan käräjäkunnan tuomiokirjoja 1782–1876 s. 856 - 1162

Längelmäen käräjäkunnan tuomiokirjoja 1826–1853 s. 1163 - 1184

Lukijalle

Olen 1970-luvun lopulta runsaan parinkymmenen vuoden aikana kirjoitellut muistiin vanhaa Orivettä ja siihen kuuluneita Eräjärven ja Juupajoen kulmakuntia koskevia käräjäpöytäkirjoja. Muistiinpanoja on jonkin verran myös vanhan Oriveden ulkopuolisista pitäjistä. Kun tuomiokirjapoiminnat kiinnostanevat ainakin Oriveden ja lähikuntien historiaa tutkivia, on syytä tuoda ne julkisuuteen, koska tehty työ muuten saattaa mennä hukkaan. Valtaosa tekstistä on luotettavaa tietoa, mutta seassa voi olla kirjoitus- ja tulkinta- ym. virheitä. Koska poiminnat ovat yleensä alkuperäisen tekstin lyhennettyjä versioita, ei teksti kaikin kohdin ole hyvää (vanhaa) ruotsia. Poimintojen tärkein merkitys on siinä, että niistä vaivattomasti selviää, mitä asioita käräjillä on käsitelty ja miltä asiakirjan sivulta ne löytyvät, jos on tarvetta tehdä tarkistuksia alkuperäisistä asiakirjoista tai mikrofilmeiltä.

Kangasalan hallintopitäjä ja siitä 1600-luvun puolivälin jälkeen eronnut Oriveden hallintopitäjä, kuuluivat vuoteen 1785 Ylä-Satakunnan tuomiokuntaan, vuosina 1786-1811 Ylä-Satakunnan yliseen ja vuosina 1812-75 Satakunnan tuomiokuntaan. Oriveden osalta kahden viimeksi mainitun tuomiokunnan tuomiokirjat ovat kokonaisuudessaan säilyneet, kun taas Ylä-Satakunnan tuomiokunnan tuomiokirjat ovat säilyneet ajalta 1600-01, 1623-1631, 1643-1648, 1658-1663, 1665-1667, 1669-1672, 1675, 1678-1711 ja katkeamattomana sarjana isonvihan jälkeen vuodesta 1722. Eräjärven kappeliseurakunnan alue kuului hallinnollisesti vuodesta 1777 lähtien Längelmäen pitäjään ja Eräjärven käräjäasiat käsiteltiin Längelmäen käräjillä.
Keskiajalta eli suurin piirtein ajalta ennen 1530 on säilynyt vain niukasti Orivettä käsitteleviä tuomiokirjoja ja ne on pääosin julkaistu Finlands medeltidsurkunder -sarjassa. Vuosilta 1530-1600 ja muilta myöhemmiltä ajankohdilta, joilta tuomiokirjat eivät ole kokonaisuudessaan säilyneet, löytyy myöhemmistä tuomiokirjoista satunnaisesti mainintoja tai jäljennöksiä vanhoista tuomioista. 1550-luvulta alkaen on voudintileissä ns. sakkoluetteloita, mutta niiden antoisuus on vähäinen.
Vanhaa Orivettä koskevat laamanninoikeuden tuomiokirjat ovat säilyneet 1660-luvulta alkaen. Kangasala ja Orivesi kuuluivat silloin Pohjois-Suomen laamanninoikeuden alaisuuteen.

Keväällä vuonna 2008
Antti Lehtonen
Dipl.ins., Helsinki

Laamanninoikeuden tuomiokirjoja vuosilta 1366–1699

(Antti Lehtosen poimintoja)

Ritari Arvid Gustafssonin laamannintuomio n. v:lta 1366
Kts. Niilo Tavastin ym. todistus 24.8.1427 originaalina Pentti Lyytikänpojan ja Jokioisten kylän talollisten välisestä sopimuksesta koskien riitamaata Kangasalla, FMU 1849

- Ffor allom thöm thetta breff hörae aeller se kaennoms vi Niclis Tavest, Thure Karlson, Andris Pappinin, Pether Paiwnen, Paual Onkala, Jönis Pundinin, Pethar Pakanin, Niclis Swimi, Lauri Kawonpoyca, Olaff j Höfwaemaeki, Jönis j Ilmola, Heiki Vathianen, Olaff Raro ok Hinzike i Maelkilae os hafua ene saemiae giort mellan beskedelikan man Bent Lydekeseon ok alle the böndher, som lutaeghende aere j Jokis by, i Kangasala sokn liggiaende, met allis theris godh viliae aa badhe sidher om the jord, qwaernestadh ok fiskevatn, som Tyrwaende atthe foordom ok fornaempde Bent Lydekesons breff ok bewisning vppa haffde aff her **Arwid Göstaffson riddare**, her Erik Karlson riddare, Magnus Jopson, Olaf Päderson ok Pädher Anderson **met theris lagmanz doom stadfäst hafdo thaessae raar: Rekisalo, Rayanemi, Lesivalkama ok Korkinoya mellan Jokis by ok Tyrwaende jord**. Nu aere the swa forliikte, at Jokis by scal hafua offuer thaesse raar först tridhingen aff **Koskimaa**, som vaesten aane liggher, ok östre deelin aff forseno, som aer mellan **praestens qwaern** ok landhit, ok owan forsen ok nidhan; haelften aff fiskevatneno ok östrelandhit hörir Bent Lydekson til ok vaester luthen af forsen fran prestens quaern, met allo thy jnnan thesso raar ligge, til thaes at Vaexsö raa ok Tihala vidher takir. Til mere visso saethiom vi Niclis Tauest ok Thure Karlson vaar incigle fore thetta breff. Scriptum anno Domini mcdxxvij, jpso die Bartholomei.

Ritari Arvid Gustafssonin laamannintuomio n. v:lta 1366
Kts. Kangasalan kesäkär. 12-13.6.1693, VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 248, vrt FMU 1849

- **Doom af Niels Tafwast A. D. 1427 ipso die Bartholomaej** utgifwen och på pergament skrefwen, som innehåller, att **Bengt Lydickson, som den tijden Joutziniemi bebodt**, förent sigh medh Jockis boor och deras låttägande om dhe jordh, qwarnstadh och fiskiewatn, som the wederåtte och **Bengt Lydichsons breef åhade af H:r Arfwed Gustafson riddare, Erich Carlson riddare**, Magnus Jacobson, Olof Pärson och Pähr Anderson och medh theras **lagmansdoom stadfäst hade, thesse råår Rokoisalo, Rapaniemi, Lesiwalkama och Kårkinoia emellan Jockis byy och Tyrvandejordh** således, att **Bengt Lydichson skall hafwa 2 delar af Kåskima wästanåna och wästerleden af Forssenom intill prästnääs qwarnen och österleden** alt medh allo ty ther inneligger till dess att Wexio och Tijhala wedertaga och **helften af fiskiewatnet i Forssenom åfwan och nedan**.

Sten Henrichssons lagmansdombref 7.1.1466
(Jäljennetty Turun maakunta-arkistossa, Oriveden syyskär. 1762 § 61. Tekstissä oleva vuosiluku 1456 on virheellinen, pitää olla 1466)
Vrt. FMU 3002, joka luultavasti jäljennetty VA:n renovaatiosta.

- Jag Store Henrichsson, giör allom witterligit med detta mitt närwarandes öpne bref, at den tidh Högborne Furste Konung Carl Konungs Bref och Lagmans Tingh hölt med allmogen af Cangasala Sokn, och jag satt för Lagmans dom på Wälborne mans wägna Hartwick Jacobssons och flere andre gode mäns närwaro ibm, Olof Ifwarsson, Claes Kurck Landshöfdinge ibm **Anno Domini 1456, om Sanct Knuts dag**. Då kom för rätta å satte Ting Olof Påfwelsson och Michel Påfwelsson af **Orihwesi** med 12 LandsSynemän; Olof Thomasson, Claes Kärki, Hartwik Jacobsson, Philippus Thomesson, Dani Latula, Oti Kärnala, Olof Kiw?ucka, Påfwel Wiloinen, Olof Saristo, Hendrick Kirucka, Sigfred Pusthe, och Knut Dottinen, som hade Konunglig Syn och ransakade emellan Bengt Lydickasson, och förb:d Olof och Michel, och kände them therföre, at the hade giordt skiäligt och rätte Roon them emillan med sämjo och samtyckio, som är **första Hufwud roon Lehmilahden ojansu, och så**

rätt roo til Jarun Juracko, thädan till Humala ojan Jylhä, thädan til Walkiawuoren otsa, Aitian Saaren och till Laackoi lammen Harju, thädan til Koskelo wuoren Korcke och så råå rätt neder i watnet, der ligger en Badstuga. Hwilket ährandh jag wåldgaf the Tolf i Nämnden.

Uti Hufwud Brefwet finnes deras namn nedföre.
E copia veteri vidi Thom Rikberg
w. Dn: minist. in Orihvesi
Rååbref emellan Orihwesi Prästegård och Säynäjoki.

Sten Henrichssons lagmansdombref 10.1.1466
Kts. Kangasalan kesäkär. 1645, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 183, vrt. FMU 3288

- Lagmansdombreff 16.7.1466 af lagmannen welb. Steen Henrichzsson ahngående några her Claess Tots frelsse ägors råår och röör, begerandes det at förnyias:
Alle dannemän thetta breff höra eller see kennes **iach Steen Henrichsson, ath then tijdh högborne furste konungh Carll, konung Sweriges, Norgis och Götha, lagmansting hölt medh allmoga aff Cangasalo sochn** och iagh satt för lagmans dom på welborne mans wegna Hartwijch Jopsons i nährwaru welborne mans **Claess Korks, heredzhöfding** sammestas, **anno Domini mcdlxvj på xvj dach juull**, tho kom för rätta Olof **Hertogh** ok Larss Matzson ok **kärde** till Anders **Atte** och Henrich Olsson ok theris skiptis bröder **om theras skoga och fiskewatn**. Tå dömde iach them i millan xij manna syyn; tho ginge samma Her(tog och Lars med theras skiptis bröder?) strax på tinges garden ok giorde ena wenlika **sämia** syne emillan, så at thet skal wara **theris raar Yhaltasaarj, Halkiselka, SäynäJoensu, SäynäJärwj ok Såthomasundh ok KutemaJoki, thet skole the äga helfttena huarthera hwar på sin sijdha; so skole the ok fiskia huar vnder sit landh**, huar thet helst kan wara, Ollof Hertogh ok Larss Matszon medh sijne skiptis bröder ok Anders Atte ok Henrich Olsson medh theris skiptis bröder, ok ther medh skole the ware wenligen åthskilda. Thenne sämia dömbde iak stadugh ok fasta i allamåtto som förscriffuit står, ok förbiuder iak thenne alle ath ingen then andra her öfwer hindra eller oförrätta wijdh, vj (marker) för lagmans dom. Ok thenne xij war här fasta ath: Niclis Suinu, Kauppi Naapi, Larss Dawidsson, Henrich Pajo, Kaupi Hautho, Larss Borgar, Olof Pajo, Mikil Viharinen, Henrik Olsson, Peer Orava, Anders Apajapohja ok Lauritz Raukoinen. Till yttermera wisse ok stadfestelse bedes iak förbe:de Klaes Korki jnsigle med mit jncigle nedan för thetta breff. Scriptum anno et die ut supra.

Erik Axelssonin maakäräjät 1.2.1473
Hans Djeknin todistus, kts. FMU 3543, jossa oheistietona lueteltu
Tyrvännönmetsän rajanpaikkoja Raudanmaalla. Vrt. myös FMU 3439.

- Detta står i kalfwen - - kringh om Tyrfwande - - först Kurjen oja, Lendo - - pahalla Lauta walkama - - matkan taipale, Kylle - - Saloxen jerfwen paha? - - **vpå bergen Kuopunrand - - dedan strax til Wilein - - och dedan** igen till Kurpen - -.

Laamanninkäräjät? 1470?-luvulta
VA Topographica Längelmäki

urd? Jagh hette **Rautaman**
allmoga tte börde åtte i for:n?
Dy domde för:ske? Hendrich
ähr om 2 skufetas? efter der ty ade inge
den? för n at? nembde Allnehia? wisse?
nogde i s ychrienp? mitt Insegell a nyg?
Py Heykis er här så fullelighe ransakat
ma skogen?
er? holla en Thesse efterschrifne ahre retta Råår
12 som wit **skogh och Watn i Rautamaa**
framhafuis? **nin Lacha, Waxyn WastaMaa**
laure kola **Waxyn tien polwi, Suo**
Magnsten **in Kiwi Wyscholun Wet?ä Kätä,**

peer mustia **n lenden, Ponsan wuore högst**
eldhe? adr j **mitt vpå? Lengelmä watn**
mng:r? ufbm? **sari Lapinsari, Syrin korkia**
vanessi? ayr?,
thå trycke om detta bref förekomma kan
med detta mitt öpna bref
höllt medh allmogen i Canga

pehagh? dom bref u
iagh he gh frij? hanis? an rell
förb:dt hu ker till 40 (marker) för wålde och 40 (marker)
för kom dom och 6 (marker) for Lagmans dom ? och for
hindrar manna ofta nembd:e Olof Pyy
hinder ?iliä om förb:dt skogh medh 6 (marker) for lagmans
dom Q?ll ?mte brefz mhera? wiss? och stadfstelse budh?
iagh Erla och wälbordig Mans Erich Raquentijsson?
Haredzhof gens der sammestadz adt trykia sin Insegel
å rygge a detta bref medh mitt som är schrifuit
och gifuit åhr dagh stoor förb:dt ar.

Olof Balkin laamanninkäräjät 30.1.1486
Kts. FMU 4068. Tuomiokirjeen yhteydessä oheistietoa Tyrvännönmaan rajoista.

- Jerfvenpähän Lendehen **Ponsan Wuoren** - - ghen **Kuokun Randa**, mitt vpå **Lengelm** - - strax till **Wiloinsaari**, Lapia Saar - - och thedhan igen till Kurjen oja.

Henrik Stenssons lagmansdombref 3.2.1508
FMU 5308, original i svenska riksarkivet

Jak Henrich Stensson, lagman j Norre finne lagsagw, bekennes ok kwngör met thetta mit naerwarande opne breff, ath thet sinne jak **lagmanzs ting** hiolt med almogen aff **Kangasala** sokn i Liwxalaby i naerwaro aerlig ok velboren man Josep Pedersson, ffogte pa Abo, ok Jacob Folmarsson, haeredzhöffdinge i Birkala haerede, anno Domini ij:m octauo, torsdaghen nesth epther quindermesse dag, tho komo for mik a satte ting Jöns Nilsson j Bussile ok Olaff Iempseleynen Victielle ok giorde vetherlig eth lagligit iorde skipte, som the hadhe giorth sine millan medh swa skaell, ath **Jöns Nilsson i Bussile gaff ok vpleeth Olaff Iempseleynen all then jordh han atte (i) Onnistaypala met alle syne til aeghor, ok fornempde Olaff Iempseleynen gaff ok vpleeth Iöns Nilsson igen all then jordh han atte i Victieleby**, met alle sine til aeghor til aewerdelighe aegher pa bode sidor, huilket kööp ok skipte her var skööt ok skaelath met tesse epter:ne xij gode men, som tho i nempden sotho, som aer frösth (p.o.försth) Peder Wykoinen, Henrik Lonti, Peder Pohaylaynen, Jöns Kesmalax, Henrick Hertog, Jöns Kockon, Olaff Kiffwer, Morthen Koyuonemj, Olaff Ylkoinen, Henrik Atti, Laurens Torsson ok Hanns Hapare, the ther om ransakade, vitnade ok epther swore ath forsgreffne kööp ok skipte var lagliga giorth. Ty epther swadane ranzacan vitne ok ede dömpde jak forscriffne kööp ok skipte met skötninghen stadug ok fasth pa bode sidor obrutliga ath holdas, vid vj mark for myn dom. Til mere visso ok baetre forvarning ath swa j sanninghen aer som forscriffuit stoor lather iak vetherlig hengie mith incigle nedan for thetta breff, som scriffuit ok giffuit aer aar, dag ok stad som forscriffuit stoor.

Henrik Stenssonin laamannintuomio 2.2.1508
Lunds Universitets-Bibliotek, De la Gardieska samlingen, Topographica Finland. Juridiska skrivelser vol. 1. VA:ssa mikrofilmi FR 758

- Jagh Henrich Steenssån, laghmann i Norrefinne laghsagu, bekennes och allom witterlighit gör m(et) thette mitt närwarandhess öpne bref, att th(et) sinne jagh **lagmanss tingh** hultt m(et) allmogen aff **Cangasala sochun** i närwaru wälborenn man Jacob (Pers)son fougde på Åbo och flere godhe männe närwaru, **Anno d(omi)ni MDviij** torsdagen näst Kyndermesså dagh, thå kåm för migh å satte tinge **Lass Wikoij och Peder Nilsson** (oc)h giordhe witterlig(hit), th(et) the **hade lagliga sållt och i rätta kö(p) wplathit wällborenn Jäppe Folmarss(on) iij manss skoog och fiske watn, hethandess Nichwa äre marck**, och alle the änger, som ther in(ne) ligger för

xxx marcker redhe penninga, huilket ährände jagh skött till thenna xii ssåm i nempdhen sothå, som ähr först Oluff Wijkoij, Henrich Lontte, (?) (?)arane(n), Jonss Käsmälaijn, Henrich Hertua, Jons Kock(on), (Olaff) (Ki)ffwen, Morthen Koijmi:n, Oluff Yldoij, Henrich Atti, Las(?) (?)sersson, Jons Hapasala, the thär om ransakade, wittnadhe och effter swore, att th(et) köp wa(r) lagliga giordt och ingen ther emott säija eller wädia wille, ty effther thessåm forschrifnåm skälåm, ransakom och edhe, domdhe jagh for:ne köp stadigh och fast (obrutl)iga att hållass widh vi marck för mijn dom. Till thesse bro(?) (?)er wisså och bättre förwaringh att sså i sanningen ähr ssåm (?) står, lather jagh witterlige trycke mitt insigle på ryggen (?) thette breff ssåm scrifuith ähr. År, dagh och stadh ssåm för:nis står. (Ovid. kop. 1 bl.)
(På baksidan:) **Lyder om 3 mans skog och äremark, som Jäppe Folmarsson hafuer kiöpt aff Nåchwa för pen:a 30 (marker**).

Henrik Stenssonin laamanninkirje 1508
VA 2375:81, mf ES 659, maantarkastuskirja 1585

- opå sam(m)e böndh(e)r haff(ue)r Erick Jöre(ns)son ett **Hindrich Stenssons Lagm(a)ns breff lydend(is) Nichua äre marck** fiske wat(e)n och engh -?-?-?- **daterat 1508**

Henrik Stenssonin laamannintuomio (1508)
BHF IV s. 282

- Henrik Classon till Kankas, lagman i Noorfinne, intygar 2.3.**1565** att välbördig sven **Erik Jöransson till Måkis (= Nokis) framlagt i rätten några gamla, hans föräldrar tilhöriga jordebref, bland dem ett Henrik Stenssons lagmandombref, lydande på Nihua äremark i Kangasala**.
(Original i De la Gardieska arkivet i Lund.)

Knut Erichssons lagmansdombreff 3.3.1513
Kts. Oriv. välikär. 1647, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 383, vrt. myös FMU 5641

- Jach **Knut Erichsson, Lagman i Österbotn och Satekunda**, giör witterliget medh thenne mit nährwarandes öpne breff, at then tijdh iach Lagmans tingh hölt 8 martij (!) medh allmogen i Cangasala sochun i Tijhale by, nährwarande ehrligh och welbyrdigh swen (Iwar) Fläming, fogate thersammestädes, och i nährwarn ehrligh och welbyrdigh man **Jeppe Wollmersson, heredzhöfdinge ibidem,** och flere goda manna nährwarandes, at ahrom epter Gudz byrd 1453 (!), torsdagen nest epter dominicam Oculi, tå kom förrätta G(rels) Henrichsson **Borgarll och Henrich Karppi i Tijhala** by och giorde sigh imellan et wenliget **jordeskipte** så at G(rels) Henrichsson gaff förbenemde Henrich Karppi 4 spanlandh åker jordh på hvar sidho och fyra stycken engh, som ähr förste **Sarastinen**, thet andra **Aptala**, thet tridhie är **Rookos**?, thet fierde är **ÄteläJokj**, och förbe:de Henrich Karppi gaff Grells Henrichsson igen allan **then deell, som han äger i KwsiJärfwj vthmark, liggiandes i Jupa wthmark och till Kuiuessallmj**, hwadh helst thet kan wara, som honom tilhörde, i ingo undantagno; hulcket ährendet iach skööt till thesse 12 män, som tå i nämpden såto, som ähr Jöns Kesämalax, Larss Gödikäinen, Henrich Herttua, Lars Rassi, Henrich Epi, Clemet **Woitinen**, Larss Persuj, Willi Wichtainen, Henrich Attj, Jönss **Ruotzalainen**, Lass ? och Henrich Kattilus, tee ther om ransakade, witnade och epter swäria wille, när them eedh biudes, at förbe:de jordeskipte war lagliga giort och skipt. Epter thessom förskrefne skälom, ransakan, witnom och edom dömde iach förbe:de jordeskipte stadugt och fast och obrutzliga at hålles, wedh hwars mans 6 ? för min dom. Till thesse brefz yttermehre wisso och witnesbyrdh trycker iach mitt Incigle nedhan för thetta breff, som gifwet och skrifwet är åhr och dagh som förskrifwit står.
(Locus sigilli)

Knut Erichssons lagmansbreff 1522
Kts. Kangasalan talvikär. 1625, VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 105

- skola syna och ransaka om en erämarck emillan Hendrich Leinoi och Lass Jönsson Jokis efter lagmans Knut Erichssons breff wtgifwit 1522 förmälandes om 7. dagz ledar, som är försth Petäiäniemi, annan dagh Kifwniemi, tridie dagzledh OlliJärfwi, then fierde Kerienniemi, den 5 Sikaniemi, den 6. Ukonmessä, den 7. Kanamaa, dagh till förste legenheet

Knut Erichssons lagmansbreff 3.3.1522
Kts. Oriveden välikär. 20.12.1662, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 690-

- Swedh på **Arfwedh Arfwedhssons och hans intressenters aff Leinola och Birkala sochns Enskylt ägor** och **Teegh Pätäiäniemen Maa** bärgat, hwarpå Arfwedh inlade ett **Lagmans Sahl. Cnuth Erichssons breff uthgifwit 1522 Torsdagen näst effter Sancte Gregorij dagh**.

Knut Erikssonin laamannintuomio 1522
Kts. Ruoveden kesäkär. 28-29.5.1666, VA Yläsatak. KOa5 s. 967v

- Hans (= Johan Keckoinen ifrån Hauckaniemj) wederparter (= Joseph Hyryläinen och Hinrich Persson i Jämmingj) swarade sigh hafue **af dhe Leijnoilla boar** af Birckala sochn några **dagzledher kiöpt**, dee och å Birkala sochens tingzställe för detta uplysa låthitt, **såssom och Sijkaniemi jordestycke eller dagzleedh**, begynnandes först i **Kallionjerfwi** på den ändan, som sträcker sigh uthi nordwäst, och så till eenn annan stoor steenn, dhen dhe kalla **Sikakiffwi**, enär (= ehuru) icke med något skiell witar eller kiöpebref sådant bewijsa kundhe, allenast eett **medh Knut Erichsons laghmans doombreff daterat 1522 bewiste wara fordom ifrån Jokiois till Leiniola för 20 (marker) ortugh försåldt**.

Knut Erikssonin laamannintuomio 1.3.1530
Lunds Universitets-Bibliotek, De la Gardieska samlingen, Topographica Finland, Juridiska skrivelser, vol. 1. VA:ssa mikrofilmi FR 758

Jagh Knut Erichsson, lagman i Österboten och Öffre satagunden, giör wetterligit medh thetta mit närwarandes öpne breff, att then tijdh iagh **lagmans tingh** hult medh almogen aff Cangasala sochn i Raiukw by, i erligh och wälförståndigh man närvarw, Pär schriffware, fougte på Cumå gårdh, och erligh wälbördigh mans närwarw Jöns Wäsgöte, heredeshöffdninge i Öffre Satagunden, och i flere gode mens närwarw, att åhr effter Gudz byrdh **1530**, om sancte Albini dagh, thå kåm för rätta **wälbördigh qwinne, hustrw Barbro opå sin faders wägna Jäppe Folmarsons och giorde wetterligit** på satte tingh, **att han hade sålt** och oplatidh erligh wälbördig man **Jöns Wäsgöthe om ett godz hetandes Raiamedzä gods** medh alle tillagur i wåthå och tårrå, nerby och fierre, inge undantagandes, såm ther aff ålder tillegadt haffuer, för sextijå (marker) rede pen(ninga)r; **huad godz** wälbördig man **Jeppe Folmarson** hade **köpt aff wilfrem(m)ande bördh tilförenne**, hwilkedt ährande iag sköt til the 12 i nempden såto, först Lasse Håiffva, Ambrosius Sarkälä, Mihil Lemmålan, Olåff Kåpå, Olåff Wijalainen, Erich Påchialachden, Erich Melkilä, Jöns Häkärä, Lasse Wäijer, Hendrich Håpåinemi, Jöns Pijffw och Jacåb Olson, medh them flere the ther wm ransakade, witnade och fulleligen tilstodhe, att för:ne godz war så lagligen skööt och skäladh, wndan erlig man Jeppe Folmarson och hans arffvingåm til ewärdeligh ägår. Effter tessom för:ne skälom, ransakåm, witnom och edhom, dömdhe iagh honom för:de godz stadigt och fasth, obrotzligen hållas widh 6 (marker) för min öpne dom. Till yttermera wisså och witnesbörd trycker iag mit insegle nedan för tetta breff, såm giffuit och schriffuidt är åhr och dag, som förskriffvit ståndet. (Kop. 1 bl.)
(På bakssidan, odat.): Kåm erligh wälbördigh man **Jöns Wäsgöte** för rätta å satte ting och giorde wetterligit, det han hade **giort eet wänligit jordh skiffte medh Clemet Wåitine(n) vm Raiametz gods** för sextiå (marker) och tigw (marker) rede pen(ninge)r til förbetringh. Och **framdel(es) gaff Clemet Jöns igen för åttatijå (marker) jordh ligendes i Wäxöö by** medh alle tillägur både i wåtå och tårrå, närby och fierre, inge wndantagandes såm på Clemetz deel war i Wäxöö by. Och the i nempden såthå, stadhfeste samme skipte.

Knut Erikssonin (Kurck) laamannintuomio 1.3.1530
FMU 6492 (Original i Finlands stadsarkiv, tidigare å Wääksy gård i Kangasala)

- Jak Knuth Erihcsson, lagman j Österbotten och j Satagwndia, gör wytterligh met thetta myth näruarendis öppne breff, ath then tydh jak lagmanss tingh hwlt met almogen j Kangasal soken j Rayko by j ärligh och welfornumstogh manss näruarv Paedher skriffware, fogde paa Kwmo gordh, och j ärligh och welbordygh manss näruarv Ionss Wesgötte, herrishöffdyngge i Öffwerhereth, och j flere gode menss näruarv, ath aren efther Gwdz bördh mdxxx om s:te Albyni dagh taa kom for rette ärlygh och welbordygh man **Jönss Wesgötte** och gywrde wytterligh paa eth sath tingh, thet han **haffde gywrth eth wenlygh iordh skypte met Clemeth Woyten, saa ath**

welbordygh man **Jönss Westgette gaff wth Rayamettis godz** met allom tyllagom, som ther aff alder tillygath haffwer, närby och fyaerre, j wato och torro, j jngo wndan tagandes, **for lx march, och gaff** ärligh och welbordygh man **Jönss Clemeth Woyten tyl betryngh xx march och terpaa jgen j Wääxöö jordh for lxxx mark** met allom tijllagwm, som ther off alder tyllygath haffwer j ingo wndantagandes, närby och fyärre, j woto och torro, som paa Clem(et)hz deel falder; hwlkit ärende jak skööth tijl dy xii men j nempdene saato, forsth Lasse Hoyffwa, Ambrosius Sorkyla, Michil Lämola, Olaff Roppo. Olaff Wyolaynen, Erik Pohyialaheeldh, Erik Mälkelest, (Jöns) Hekäre, Lasse Wayar, Henrik Häponemeldh, Jönss Kyffwer, (Jakob) Olaffsson met tom flere, the ther om ransakade, wytnade och (ful)ledigh tyl stode for:de jordh bytte(1). Effther tessom for:dom sk(älom), ransakom, wyttnom och edom dömpde jak tom thet skyffte stadwth och fasth och obrottligh hollas wyth vj march for myn dom. Tijl ytemäre wysse och wyttnessbördh trycker jak myt inccygyl nedan for thetta breff, som gyffwydh och skriffwyth är (åhr) och dagh som förre skriffwydh stondher.
(På baksidan antecknats af en senare hand:) Voitinen Clemets breff, som Jonss Wesgöte kööp giordt haffuer med Jonss Clemmetsson Woyten om Wääxöö jordh, som Clemet bortbyt och sålt hafuer, ähr i detta breff laghmanss dom på. Och Jonss gaff igen Skyametz (!) godtz.
(1) (Kopian i de la Gardieska arkivet ersätter de tre sista orden med följande sats:) att **för:ne godz war så lagligen skööt och skäladh wndan** erlig man **Jeppe Folmarson** och hans arffvingom til ewärdeligh ägor.
(Den ofvannämnda kopian afslutas med ett referat så lydande:) Kåm erligh wälbördigh man **Jöns Wesgöte** för rätta å satte ting och giorde wetterligit det han **hade giort eet wänligit jordh skiffte med Clemet Wåitinen om Raiametz godz** för sextio (mark) och tigu (mark) rede peninger til forbetringh. Och framdeles **gaff Clemet Jöns igen för åttåtijå (mark) jordh ligendis i Wäxöö by** medh alle tilägur, både i wåtå och tårrå, närby och fierre, inge wndantagandes såm på Clemetz deel war i Wäxöö by. Och the i nempden såthå stadhfeste samma skipte.

Lagman Jöns Knutssons doom af 21.2.1551
Kts. Kangasalan talvikäräjät 5-8.4.1736, TMA Ikalis 11, s. 603
(Vrt. VA Ylä-Satak. KOa51:352v, mf ES 1987)

- Lieutn. Berendt Adrian Klick inlade ett gammalt och illa medfarit, doch ännu läsligit document på pergament skrifwit:
Jag Jöns Knutsson Lagman i Österboten och i Satagunden giör witterligit med thetta mitt öpne breff, at then tjden Jag Lagmans Ting hölt med Allmogen aff Cangasala Socken i ährlig och Wälbördige mans närwarande Jöns Wästgiöte Härads Höfdinge Ib(ide)m i Öfre Häradet och Niels Ingesson fougde på Kumo gård A:o Domminii 1551: på then 21: dagen i febr thå kom för Rätta ährlig och Wälbördig Man forbem:te Jöns **Wästgiött** och giorde witterligit på satte Ting, thet han hade kiöptt någon jord utaf Hendrich **Hauhalainen** för xxx (marker) ortug, åker och äng, skog och uthmarck med allom tillägom liggia, i **Palo by** och ther till en öije af gambla Jönss **Myllari i Jåkiois**, hetande **Kuttemasalo** med fiskie watten ther up under ligger för xv (marker), hwilcken jord hade warit laglyst och lagbudit slächtom och fremdom i tålff år, så hade kommit Jöns **Suppa** som hade warit förbenämbde Hendrichz **systerson** på alla slechtenes wägna och wid sade förberörde Jordh och öijen undan sig och sinom arfwom, och till egnadhe för benämbde Jöns Wästgiöthe och hans arfwom till Ewärderliga ägo. Thesse xii thå i Nämbden såto, Pehr Oloffsson Hapasari, Eskiell Mellinoja, Hendrich Lihasuu, Lasse **Hoifwo** Jöns Hafwisewan Bengt Kerpoila, Hendrich **Härmälän**, Clemet **Niemen**, Olof Kållolan, Staphan **Karhulan**, Erich Harhalan, Sigfred Paunnulan the ther om Ransakade Wittnade och Menige man i Soknen fulleligen tillstodo att förenämbde Jord kiöp Lagl:n giordt war och at Jöns Wästgiöte hade bytt, samma förenämbde Jord med Hendrich Palon i så måtto thet Jöns Wästgiött gaff alt förenämbde Kiöpte Jordh och föresagde öijen Hendrich Pahlon och togh theremot Jord igen i **Sammalis**. Effter thesses Ransakan wittnom och skiählom, dömbde Jag förenämbde Jord Skiptte och Kiöpe stadige och fast obråtzlige at hållas till Ewärdeliga ägo wid hwar vi (marcker) för min dom. Thess till mera wisso och wittnesbörd hänger iag min Insegell under thetta Breeff, som gifwit och skrifwit är A:o die et loco ut supra :/:
Anmärckningen efter doombrefwet: Lagman Jöns Knutssons doom angående det Jorde godz som Jöns Wästgiöte giordt med Palo i det han gaf **Palo** och tog igen **Sammalisto.**

Lagman Henrik Classons intyg 2.3.1565
BHF IV s. 282

- Henrik Classon till Kankas, lagman i Noorfinne, intygar att välbördig sven **Erik Jöransson till Måkis (= Nokis) framlagt i rätten några gamla, hans föräldrar tilhöriga jordebref, bland dem ett Henrik Stenssons lagmandombref, lydande på Nihua äremark i Kangasala**.
(Original i De la Gardieska arkivet i Lund.)

Clemit Gröpps bref 15.3.1570 och lagmansbref 16.2.1573
Kts. Kangasalan talvikär. 1630, VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 41

- Her Per hafwer **laghmans Clemit Gröpss bref dateret 1573 den 16 februarii** förmällandes, at **Her Perss fadherbrodher** Madtz Erichsson medh sijn granne Rassmus Larsson skall haffua en **danskuitz skogh iblandh Reeku wttmarck**, **serdelless enskylltt** för sijn grannar.
- **Kyrckioherden i Orriwässij Her Per Jacobi** kiärde till sijn skiftisbrodher Lars Larsson i Herttualla om en stångh jordh, som laghmannen Clemit Gröpp hafwer dömptt ifrån tuå hussmän Erich Persson och Thomas Madtzson och stadhfästett under Madtz Erichssons boollstadh, som war Her Pers **farbrodher**, som **Clemit Gröpps breff daterett 1570 den 15 martij** förmäller.

Jöran Boijes lagmansdom 21.?.1586
Kts. laam.kär. 5.2.1604, VA Etelä-Suomen LO 1

1597 haffue Klubbmän bränt vp hans hemman sosom och hans fadher iheel slagett, och medh samma haffuer han mist lagmans breffwett som den Velborne Joren Boije honnu gifuitt haffuer vpå det Jordekop som han aff Thomas Nilsson i Koppala koptt haffuer, huilket breff han här för rätta begerade at Jag förnya wille, huilkett Jag honnu för rättuisans skuldh icke förnågia kunde efter dett att samme doom ähr vdi **Jöran Bojs Lagmans doom 1586** den 21 -- daterat lydandes, att **Johan Monssons fadher Mons Jonsson ahr tilldömptt 5/24 skatt aff Thomas Nillsson i Koppala** efter Kongl. Mattz Mandatt. Aldenstundh att han för:ne skatt ödelagtt hade. Och Thomas tildömptt sin fulkomligh bettalningh för samme Jordh huilket Jordh och - -.

Hartvig Henrikssons till Voltis lagmansdom 29.6.1589
Kts. Kangasalan kär. 29-30.8.1648, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 446

Hartwijch till Woltis lagmansdom dat. 29.6.1589 wedh innehåld, hurusåsom dee Isåniemibor hafwa lagligen försålt deres **ahndeell af Cordenjärwen jordstycke** och dess underliggiande **fiskie Cordelax** till Phillppus Jacobssons **faarfader** Eskil **Julinen**.

- **jordestycke Kordelax**, som fordom ifrån Isoniemi **igennom ett kiöp är bortkommit**. Bonden opwiste ett fordom **Lorentz Hinderssons dombreff dat. 28.9.1581**, innehållandes det 4 af Isoniemi boer hafwa för nije konungh Gustafs markstycken samma mark till Mats Philipssons (i Hietalax) **faderfader Eskell Hullinen (=Jullinen) försåldt**. Uthi **Hartwijk Hinderssons till Wåltis lagmans bref af 20.6.1589** förmähles, det een Sigfred **Sipinpoika** i Isoniemi hafwer för 5½ d:r? till berörde Eskell **Julinen** uthi laga kiöp sin andeell i samma mark opdragit, **hwarföre honom och en ½ öres skat åligger, föruthan 1 öres landh han medh sine grannar i byn och teegskiftet äger, deremoot 2 hans grannar hwardera 1½ skatt i bolåkeren innehafwa, doch icke någon teell eller rättigheet i Kordelahdemma haft** (Oriv. ja Kangasalan talvikär. 1675, VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 70)

Längelmän neljänneksen laamanninkäräjät 5.2.1604
Signum VA:ssa: Etelä-Suomen LO 1

s. 29v
Anno 1604 d. 2 Februarij. Lagmanstingh aff Lengelma Fierdung
Nembden: Erich Nillson Kylinoija, Morthen Bertillsson Attila, Eschill Eskilson Sauiniemi, Madz Madzson Huikuri, Clemet Sig:dson **Coppala**, Morthen Hendhsson Taluaistaipall, Erich Erichsson Tiehenimi, Henrich Morthensson Kuiesmä, Henrich Sig:d **Kuiwais**, Oluff Larsson Lengelmä Pohia, Enualdh Madzson **Leues**, Peer Ollsson Vhiniemi

s. 29v - Kom för rätta Johan Monsson i **Koppala** och giorde witterlegitt, att **1597 haffue Klubbmän bränt vp hans hemman sosom och hans fadher iheel slagett, och medh samma haffuer han mist lagmans breffwett som den Velborne Joren Boije honnu gifuitt haffuer vpå det Jordekop som han aff Thomas Nilsson i Koppala koptt haffuer**, huilket breff han här för rätta begerade at Jag förnya wille, huilkett Jag honnu för rättuisans skuldh icke förnågia kunde efter dett att samme doom ähr vdi **Jöran Bojs Lagmans doom 1586** den

21 -- daterat lydandes, att **Johan Monssons fadher Mons Jonsson ahr tilldömptt 5/24 skatt aff Thomas Nillsson i Koppala** efter Kongl. Mattz Mandatt. Aldenstundh att han för:ne skatt ödelagtt hade. Och Thomas tildömptt sin fulkomligh bettalningh för samme Jordh huilket Jordh och - -.

Jöran Jönssons lagmansdom 7.7.1618
Kts. Ruoveden syyskär. 1693. VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 498-, mf ES 1968

- Opwistes underlagmans Jöran Jönssons doom af år 1618 d. 7 Julij angående råår emellan Jämmingipohia och Peckainen för att förnyas: - - Jesper Mattsson Kruus till Harfwiala och Jockis - - Hurstinjärfwi, tädan till Bergen lächde, sedan uth medh åån till Isoimato Hariunpä moth hafwusilda, som ligger öfwer Bergen åån och tädan långz uth medh åån till Bergenjoensu, sedan till Westin joensuu i Jämmingipohia och så långz **uth med åån till Sijkanefwa, halfparten wardera, där hafwer Påfwel Keckoinen sex lass ängh och Påfwel i Jämmingipohia fyra lass ängh, och därifrån till Ojakråppi moth Ruowesi och Orriwesi Sochne råår**. Item - - Oriantaipalen Wäsen Kallio österuth, - -.

Johan Jacobssons lagmansdombreff 31.1.1630
Kts. Oriv. ylim. kär. 23-24.9.1645, VA Ylä-Satakunta KOa 4 s. 198

- Pirttjsarka jordstycke opwisandes et underlagmans **Johan Jacobssons lagmans dombreff 31.1.1630** lydandes opå några råår, som ähr: **PetäJärfwenojan suu, Haukilahden Påskij, Rautalammin Taiwall** och **PaasjKallionLahden Paju**, huilken lagmansdom medh berörde råår åthskillier et wthmarksstycke opå Påll Hokunssons sijdha eenskylt, så at ingen huarken aff hans grannar eller rågrannar dermedh hafua bestella.

Johan Jacobsson lagmansdombref 23.8.1632
Kts. Oriv. talvikär. 8.3.1767 § 33 s. 731

För alle Wälborne, Wälbördige, Wälwijse, Wälaktade och förståndige godhe Herrar och män, som dett mitt närwarandes öpne breef hender at förekomma bekänner och witterligit giör jag Johan Jacobsson under Lagman i Nårre Finne Lagsagu på dhen Wälborne och Edle Herres Her Johan Skyttes wägne, FrijHerre till Suder och? Herre till Gränsöö och Strömsrum, Riddare Sweriges Rijkes Rådh, General Gubernator utöfwer Lijflandh Ingermanne Landh och Carelen, Upsala Academie Cantzeler och Lagman utöfwer Nårre Finna Lagsagu.
Att Anno 1632: dhen 23: Augusti Thå jag Lagmans Tingh hultt medh Allmoganom af Cangasala Sochn i närwaru Ehrligh och Wälforståndigh Clas Jacobssons sittiande uthi Befallningsmans Lasse Perssons stadh sampt och i flere godhe manna närwaru som tå försambladhe woro.
Nempnden: Staffan Hindersson i Neulaniemi, Mats Johansson i Heponiemi, Peer Johansson i Heponiemi, Michell Olofsson i Mäyränpesä, Jören Olofsson i Raialax, Cnut Jörensson i Köyrä, Eskill Erihsson i Köyrä, Lasse Larsson ibidem, Eskill Nilsson ibidem, Michill Simonsson i Heponiemi, Bertill Sigfredsson i Hapaniemi, Thomas Jonsson i Uiherola.
Thå kom för Rätta å satte Tinge Thomas Jopoi i Uiherola by med Herr Gabriell Berendtssons Härads doombreef Daterat A:no 1630 den 2: och 3: September och begieradhe at jagh dett med Lagmans dom stadfästa wille, hwilcket jag honom på Rättwisones wägne icke förwägra kunde, blef och samma breef för Rätten genistan upläsit och lydde ordh ifrån ordh som här efter för mäles.
Ibland alle andre saaker och Ehrander kom fram för Rätta å satte Tinget thesse fyra Lagnempnde Synemän, som Lagligen hade warit Nempnde emillan Thomas Jopoi och hans skiftes Brödher i Uiheroila oppå ett Lagligit stångfall dem emillan, efter Thomas klagadhe sig wara wahn lottad i byaskiftet och giordhe sin fullkomligh Eedh å Lagboken, först som är Hindrich Jönsson Tijtto i Wehoniemi, Philippus Jacobsson i Hietalax, Joseph Hindrichsson i Kockoila, Sigfred Mattsson i Warala, Och witnadhe at Thomas Joppoi war uthi byaskiftet wanlåttadh och förra än der wille låtha rijfwa deras häfds byskiften och dijken utur deras förrige rum och stellen thet icke kunde skie uthan stoort arbete, beswär, möda och skadha, förr gingo dhe samteligen till hopa och giorde medh Thomas Juåppoi Een wänligh oryggelig förlikning och gåfwo honom ett stycke åker under Tiugu Cappars landh utsädhe benempndh Lukistenpeldo och deer under liggandes ett stycke Engh och ett stycke åker under Tiugu Cappors landh utsädhe benembd Sarikoniemi och deer under liggiandes ett stycke Engh, dhär medh Thomas Jouppi leet sigh wäl åtnöija och ännu för Rätten samma förlikningh bestodhe, hwilcken förlijkning stadig och oryggeligh dömdes wedh hwars och eens tre (marker) för Häradz dom, hwelcken saak wåldgafs thesse tolf nu i Lagmans Nempnden sothå.
- - - - - Johan Jacobsson

Johan Olofssons lagmansdombref 10.1.1638
(VA Topografica Kangasala, myös Oriv. talvikär. 7-.3.1769, VA Ylä-Satakunta KOa97 s. 435-)

- Åhr effter Christi Bördh **1638** dhen 10. Januarij Thå iagh Johan Olufzon, höltt **Lagmans tingh** mädh almoghen aff Canggasalla Sochn, såsom och Oriwässij och Pälckinä Capälle giäldh, å dhen ädle och Wälbårnne herres her Johan Skyttes wäghnar, och Desse såtho i Nämpdhen:
Jöran Larson i Paustaipall, Knut Markuson i Syfwijerfwi, Thomas Jöranson i Lassolast, Henrich Simonson i Lummala, Brusius Philipuson i PitkeJärfwij, Eskil Thomason i Mäyränpesä, Brusius Sigfridzon i PitkeJärfwij, Jöran Thomason i Raijalax, Bärtil Simonson i Häponiemi, Eskil Mattson i Kässomalax, Jacob Mardhenson i Kässomälax.
Företrädde å satte thingie Hederligh och Wällärde Man Herr **Per Kyrckioherde i Oriwässij**, och inlade ett Mårthen Michillsons **Synebreef** Daterat dhen 30. Junij Anno **1636**. begiärte at dhet Confirmeras måtte, bleef så upläsitt, och förmälde. At Mårthen Michillson till lijka medh flera owilde Män som dher Uptällies, hadhe warit på en Syn Emillan **her Peer** på Suomasima bysens wägner, och Nils Jöranson och Jacob Clemitzson i Koifwuniemi, Och efther som deras största twist hadhe warit, om den rätte **Koupun Kallio**, thes rum och ställe, Så hadhe dhe samptligen befunnit det wara det sannaste, som in på Koifwoniemi sijdhan ligger tämmeligh höght, och sån att Man **af stranden kan gå opföre lika som uth medh trappor**, för dhe skiäll skul, som i samme syne breef widlyfftäligare förtällies. Så alldenstundh desse skiäll i sigh siälfwe nogh wichtighe ahre hafwa och dhe Koifwoniemi boor siälffwe agnoseerat och kiädt samma Råånställe för rätt effter som icke allenast ähr at see aff Mårthen Michelsons synebreeff Uthan och Där aff Nogsampt kan ? förståås, At hwarcken då eller och sedhan om hösten, då dhen ena af dhe Kuiuoniemiboar blef saafält för wälde öfwer samma Råå, wadt ahr i eller och der waadt wore, waadhe nu på Laghmanstingett fullfölgdt; ty Läther man och där medh blifwa, och här mädh förberörde Råån, på dhett rum och ställe som sagdt ähr approberes.
Män hwadh dhen **Pansarkorrkia** (Pånsankårkia) anbelangar, och dess rätte rum och ställe, om hwilcket Mårdhen Michellsson i samma synebreef förmählen ähr här medh inthet menet såsom det rij?lalles? kommen, denne trätan grannarne emellan widh. Uthan det Blifwer Äfwen såsom dhen Konunghlige Rättz Resolution och Lagmans breef förmäler.
Thill yttermera wisso at så solverat och afsagdt är Under min Eghen handh och ?lige signete Datum af supra Johan Olufzon m pria

- beskedh på **Wilo sarj råå, som ligger wnder Paijukando landh**, hwilken dee 6.10.1662 hafua welatt nämbt till **Lina eller Likåsarj**, huarpå dee nu inga bewijss framskaffa kunde, mycket mindre medh sielf sine ede wäria, att icke be:te hålma af gammalt och ännu nämbness för **Wilosarj**. Nämbden medh Matz Simonson aff Längelmä sochen och Wiuchkola by intygade, att **dijt sträcker sigh Somasima råå ifrån Kuopunkalio**, som och **lagmans Johan Olofssons dombref aff 10.1.1638** det uthwisar, hwilken **Wilosarij hålma hörer egenteligen Paiukando by** till (Kts. Oriv. syyskär. 1663, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 753)

- Johan Olofssons lagmansdombref af 10.1.1638, theruti förmäles bland annat, at då twist emellan Suomasema och Koifwuniemi boer om råer warit, har wid en syn **Koupunkallio** rå för skilnad blifwit erkändt. (Kts. Oriv. syyskär. 1734, VA Ylä-Satakunta KOa47 s. 383)

Lagmansdom 5.10.1643
Kts. Oriv. kesäkär. 1693, VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 265

- Sigfredh Thomason **Mulli** i Laasoila föröfwat på Simon Johansons **särskilte skogsteegh i Katinlachden eller Kaipanlachdenmaa**. Sigfredh opwiste een **lagmansdoom af 5.10.1643**.

Johan Henrichssons lagmansdombreff 9-.1.1647
Kts. Kangasalan kär. 29-30.8.1648, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 448

- Underlagmans Johan Henrichssons dombreff uthgifwet på ordinarie lagmansting 9.1.**1647**, deruthinnan han dömer den förlikningen stadigh, som Påll Hokunsson, Michel Jönssons i Jarala **swärfader**, på den ene medh dee 2 Hoifwalabor på den andra sijdhan giort hafwer ahngående et **uthmarks stycke Perinma** och derhos belegne engier i så måttå, at Hoifwalaboor skulle behålla **halfwa skogen af Perinma och alla de enger, som ähre**

belegne wedh RauhiaJokj innan desse råår KylmäLamminpohja, Hapamäenotza, een steenrösia, Lutacko Nijttu, uthmedh åån till Ruhanjoki och derifrån till KopsanJerfwenojansuu.

- underlagmannens Johan Hendrichssons original dom Bref af 9. etc Januarii 1647, som förmäler, at de då twistande Parter the Hoifwola Byamän å then ena och Pål Håkansson Höidis, hwars hemman Johan Jonsson nu innehafwer, å den andra sidan, hafwer ingådt med hwarannan en sådan förening, angående en skog eller utmarck Pärälä marck kallad, det Hoifwola boer skulle niuta hälften däraf och alla de ängiar, som äro belägne wid **Rauhajocki innan om Lylmän Lambi Pohja, Hapanmäki otza en steen rösia, Lutekonijttu utmed åån till Rauhanjoki och Kopsenjärfwi Joensu Råer**. (Kts. Oriv. talvikär. 1736, VA Ylä-Satakunta KOa51 s. 311v)

Laamanninkäräjät 16.8.1652
Kts. MMH:n ark. H 54 1/2-3

- Framledne lagman Olof Samuelsson har åhr 1652 den 16:de augusti mellan Hörtzönä och Onnistaipale by synat och fastdömt **Onnissari, Sarinnotko (Onnissarinotko) och derifrån nordnordwäst till Onnisjerfwen pardal, där stena blifwit lagde och dädan till Ninikurruhånga** (**Ninikuruhånga**) för rätta råskilnader dem emellan.

Laamanninkäräjät 3.8.1659
Kts. Oriv. talvikär. 1737, VA Ylä-Satakunta KOa52 s. 22v

- Extraordinarie **Lagmanstinget uti Kijrjala 3.8. 1659 emellan den Juupa boer af Oriwesi Sochn och de Wäri boer af Ruowesi Sochn angående Råår och bolstada skäl, at rätta åtskilnaden skall wara ifrån Kuifwajärfwensalmi till Mustarin Kanganpää och sedan därifrån Råårätt gent åt Biörnivuori**, dock **Lylyjärfwi Torparen** förbehållit at niuta ägor som han **intill Kolmikoura Träsk häfdat och af ålder brukat**.

- Lagmansrätten hållit uti Kiriala 3.8.1659 emellan Jupa boer och Weri boer, angående råer och bolstada skäl, af 31.5.1631 förmälande, at rätta åtskilnaden bägge byar emellan skal wara ifrån Cuivaiärven Salmi til Mustarin canganpä och sedan därifrån Rårått gent åt Biörnivuori, dock Lillijärfvi Torparen förbehållit at niuta the ägor, som han till Kolmikora Träsk häfdat och af ålder brukat. (Kts. Oriv. talvikär. 1739, VA Ylä-Satakunta KOa54 s. 158)

Anders Michelssons lagmansdoom 17.8.1664
Kts. VA Pohjois-Suomen LO 1 s. 647v-

- Anders Michelssons Lagmansdoom 17.8.1664, enligt hwilken Clemet Henrichsson Hörtheinen då förlijkt medh Pitkäjärfwi boor, för dhet han åwerckat opå dheras marck, så att han tillsagdt dhem 55 T:r Spanmål, hwilka ännu skohla wara obetahlte

- Underlagmans well:t Anders Michelsson holdne ransakningh och **doom 17.8.1664** angåendhe dhen twist, (som) han medh dhe Pitkäjerfwi boar hafft hafuer om **NuijaJerfuen sarka**. (Kts. Oriv. kesäkär. 1665, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 799)

Laamanninkäräjät 10.2.1670
Kts. Oriv. talvikär. 1694, VA Ylä-Satakunta KOa14 s. 99

- **Corneten Marcus Rodhe** föredrog, det Clemet Simonson och Thomas Sigfredson i Koifwuniemi skall öfwerträdt dhe råår, som **lagmansrätten 10.2.1670 och sedermehra håffrätten 20.12.1671** approberat för **rätta bohlstada skähl** emellan Rajalax och Koifwuniemi.

Laamanninkäräjät 20.9.1671
Hovioikeuden tuomio 26.3.1673
Kts. Oriv. talvikär. 1769, VA Ylä-Satakunta KOa 97 s. 429-

- Innehafwaren af Rupisu skatteh:n i Rajalax by Gustaw Fabrilius inlemnade ett g:lt dombref:
Den **Kongl. Rätts i Finland endliga Sentens och dom** uti appellarade sak ifrån **Lagmans Tinget** hållit den 20. Septembris **1671**: uti Kangasala Sokn och Tursoila Länsmansgårdh emellan **Corporalen** Marcus **Rodhe** på de Rajalax boers wägnar och Orihwesi Sokn Kärande och Påfwel Månsson på de Mäyränpesä boers wägnar af Kangasala Sokn Swarande, angående Råår och Röör dhe hafwa twistat om, hwarom af denne Kongl. Rätts Commissario där i loco ransakat är, afsagd i Åbo den **26: Martij år 1673**:
Efter dhe skiäl in actis finnes aproberes **Häreds domen** i denne sak af den 1:a och andra Martij **1669**: och dhe Rajalax boers upwiste **Kipinenkifwi sten utmed Landswägen med kårs uthi den bårtkastade stenråen på Kaukionwuori som förnyas skall medh Kaukiankallio uti wiken som kallas Kaukianlaxi blifwa rätta råer** och Bohlstada skäl bemälte Parter emellan: och skola de Mäyränpesä boer efter matesmanna ordom återgälla de Rajalax boor skadan som dhe på trätos marken giordt hafwa ock uti anwände Rättegångs expenser erläggia Tiugu daler Silfwermynt. Actum ut supra.
På den Kongl Hofrätts wägnar Gustaw Grass vice Praeses J: Wallstenius Reg: gur: Secret:

Laamanninkäräjät. 22-23.2.1675 (V. Lagman Samuel Petraeus)
Signum: VA Pohjois-Suomen LO 2, mf ES 1710

s 10 - Anno 1675 d. 22 och 23 Februarij, höltz ordinarie Lagmans tingh medh allmogen af Cangassala Orhiwesi och Rockoila fierdingh, Utj Tursula Lähnsmans gårdh, nährwarande Utj Cronans Befallningsmans ställe, Lähnsman försichtegh Claes Hansson Swarthafra, och desse efterskrefne bofaste män som såto uthi Nämbden
Elias Josepsson i Salo, Matz Eskillsson i Kesämalax, Erich Erichsson Napila, Erich Påfwellsson i Koiwisto, Lars Thomasson i Wihtiala, Jöran Thomasson i större Sitoma, Jöran Matzsson i Hapaniemi, Michill Henrichsson i Orhiwesi, Matz Michilsson ibidem.

- Knuth Erichsson ifrån Hawisto uti Cangassala Sochn framtedde Häradzrättens stadfästellelse opå een förlijkningh, som hans förordne honom witterl:n är öfwertahlter at ingå medh dhe Sawisto boar. Aldenstund förmedelst förlikninghen een Krook Råå Hawisto by till förfångh emoth gamble och rätte Råår är gillad, det han, så snart han fick weta on sin **broders** bem:te förlijkningh, appellerade deremoth. Knuth Erichsson begärde, dett Lagmansrätten will i anseende till fölliande motiver ophäfwa förlijkningen och förordna Laga synemän dhe stridige Råårna uti ögonsicht taga:
- Hans broder hafwer mäst heela sin lijfstijdh waret uti Krijgh och fördenskull hade ingen Kunskap om byssens ägor. Brodern hade intet tillståndh för förlijkningh af honom, som doch är lijka rådande uti hemmanet. Dhe Hafwisto boors witnen woro eij uti Häradzrätten edeligen afförde. Uti Häradzdomen hafwer infattats, at Hafwisto boar eij hafwa kunnat producera något witne.
- Opå dhe Safwisto Crono bönders wägnar retirerade sigh Lähnsman Claes Hansson opå förlijkningen, som Knutz broder ingådt.
- Knuth producerade först een boofast man Henrich Niellsson ifrån Sahrajärfwi, som bekände sigh hafwa hört af sin **faderfader** Mårten, som bodt uti Sahrajärfwi, 1/4 mihl ifrån Hafwisto, at Rååskillnen emellan Hafwisto och Safwisto byar skulle wara ifrån **Sammall Lachdenpohian Juriko, Pärkiön Kiwipyki till WinturKiwi Safwijärfwens**, men om någon Knäårå, som uti förlijkningen är gillat, hafwer hans faderfader intet förmählt.
- Een bofaste bonde uti Lydickälä Jöran Knutson bekände, det han hafwer hört sin fader säja, då Häradsrättens besichtningsmän i förledne Sommars wore på trätesplatzen, at Rååskillnen emellan byiar hafwer af ållder waret **Sammaliston Lachdenpohian Juricko och Pärkion Kiwipyki**. Doch hafwa perterna alltijdh waret stridige om **PärkionKiwi**.
- Matz Jöransson uti Pafwola bekände sigh hafwa hört, at **Sammaliston Juriko, pärkion Kiwipyki och Winturin Kiwi Sawijärfwens** skulle wara rätte Råår emellan Hafwisto och Sawisto. Sammalunda intygade Jacob uti Kåkoila (po: Kåckila).
- Nämbden intygade, att Knutz broder låthet öfwertala sigh till förlijkningh och att Hafwisto boar emoth det, som gammalt waret hafwer, willia medh een Krook Råå tillwälla sigh dhe Hafwisto boars skogh sampt att den tijden,

Anders Michilsson war Lagläsare, hafwa Hafwisto och Safwisto boar waret stridige om denne nu stridige marken och då blefwet af Lagläsaren bewilliat att 4 af Nämbden skulle opgåå rätte Rååstrecket.
- Alldenstundh förlijkningen utan sambtelige Jord- och måhlägandernas wetskap och willia är oprättad och ingen lagligh syyn, sådan som Lagen uti det 26 Cap: B. B. kräfwer, trätes Råårna öfwergången, dy ophäfwes förlijkningen och saken remitteras till Häradzrätten at afhielpas.

s. 12 - Hr Cristopherus **Melartopaeus** ifrån Isoniemi och Cangassala Sochn tedde een Häradzdoom 30.10.1673 hwaruthinnan förmäles, at H:r Christopher medh sine wederparter af Rautiala skulle rätta sigh efter **Philip Thomassons 1581 uthgifne Häradzdoom**, angående een twist emellan Sahalax Prästegårdh och Isonniemi - -. Jöns Wästgötes Häradzdoom 8.7.1659.
- Een gammal man Michill Henrichsson tiente för 31 åhr uthi Sahalax Prästegårdh, då det sigh händt hafwer, at **Kyrkioherden Josep** hade jämbte några andre **kiöpt sigh qwarnställe utj Tapaturma dijke**, der han sedan medh sine intressenter qwarnen opbygde.
- Een gammal bofast bonde Thomas Thomasson utj Pöhäla och Längelmäki Sochn bekände, at han widh pass för 60 åhr hafwer tient uti Sahalax Prästegårdh och sedt, at Isoniemi häfdade skogen på bägge sijdor om **Tapaturma** dijke men Rautio intet.
- Een bofast bonde Matz Josepsson uti Oinasniemi bekände, at hans **fader, som war Pastor** uti Sahalax, hafwer jämbte Sahl Henrich **Denhof**, huilken possiderade ett hemman utj Rautio, wehlat kiöpa heela strömmen Isonniemi, huilket dess åbonde Jacob Nielsson eij hade efterlåthet. Eliest hade han (Matz) förmärkt, at hans fader och Denhof jämbte dhe Rautio boar hafua tagit alt qwarnwärke medh Isoniemi lof och minne.
- Peer Mårtenson uti Pispala och Cangasala Sochn bekände, at hans **faderfader**, som ifrån Rautio war bördigh och der een tijdh opå sin bördejord bodh hade, men för sin sons olydno sigh derifrån till Pispala begifwit, hade sagt, dett Isoniemi äger landet, som är näst watnet beläget, ifrån **Tapaturmanoja** till **Mustanoja**.
- En bofast bonde Lars Eskillsson uti Köyrä bekände, emedan han war Melartopaei **faders** landbondhe opå Isoniemi, hafuer han hugget på een ängh **Kallio Letho**, timber - -.
- Een Häradz Tolfman Bengt Andersson uti Wahdenpää bekände at han giort dagzwärke uth Christopheri Melartopaei **fader**, och Jacob Nielssons **Sons**?, huilken Isoniemi försolde åth H:r Christophers fader - -. - Förrättas besichtningen.

s. 19 - Elias Josepsson uti Salo gaf tillkänna, huru såsom han hafwer förstreckt åth Jöran Bertillsson uti Suckela by, hans Moder och Syster till oppehälle sambt gårdzsens gagn och bästa, 55 d:r Sölfwermynt. Alldenstundh Henrich Johansson, som nyligen hafwer trädt uti **giftermåhl medh Jörans Syster** och Hemmanet medelst henne tillträdt, är uti Häradzrätten uti Henrichs Swärmoders nährwaro dömdh att betahla bem:t 55 d:r - - .

s. 22 - Simon Jacobsson uti Koifwuniemi ingaf een Häradzdoom 16.10.1674, hwarutinnan han till stora böter fällas för slagzmåhlet opå sin granne Thomas Sigfredzson och hans folk. Upsköts.

s. 23 - **H:r Anders Allman** i Kesämalax och Kangassala - -.

- Matz Staphansson af Orhiwesi och Hirfwijärfwiby gaf tillkänna, huru såsom han hafwer hugget een swedh wedh Rååskillnaden emellan hans by och dhe Cuoriwesi boar. När han hade tillwärkat sweden och skulle föra Spanmåhlen, hafwa dhe Cuoriwesi boar kommet och welat afhända hans arfwode, föregifwandes marken wara dheras.

Kangasalan ja Oriveden laamanninkäräjät 6. ja 8.9.1679
Tursulan nimismiehentalossa
VA Pohjois-Suomen LO 1

- Nemndemän ifrån Oriwesi: Erich Erichsson i Napila, Peer Mårthenson i Pitkäjärfwi

s. 119v - Jöran Bertilsson i Pitkijärfwi bewijste sig appellerat emot ehn häradzdohm 18.9.1678, hwarutinnan han döhmes at afstå til sine grannar Simon Jöransson, Anders Nilson och Peer Mårthensson den skogzteegh, som han på deras sijda om Rårna skall åwärkat med des wäxt. Jöran påstod, at dhet skedt på hans egen skogzteegh. Laghmans Nemdeman Erich Erichsson i Napila bekände, at nästleden Söndagh efter Kyrckiotijden skall Nemdeman Matz Josephson honom refererat: Jagh weth, at Pitkijärfwi boor nu lähra komma, för Lagmans

Tinget giör å mina wägnar denne berättelsen, at Jöran fullkombligen ähr berättigadh till Teegen, som iempte wäxten honom ifron dömdes. Nemdemännerne skall förrätta Ransakan i saken.

s. 121v - Collega Scholae Aboensis wähl:d H:r Christiernus **Melartopaeus** leth nu igenom sin **SwärModer** Sahl. Pastoris i Längelmäki efterlåtne **Enckie** insinuera ehn ifrå Häradsrätten 1678 - - angående **Kårten Lahden Maa**, hwarom han medh Matz Philipsson Hietalax twistas. Christiernus nu i Stockholm. Upsköts.

Oriveden, Kangasalan ja Lempelän laamanninkäräjät 26-27.9.1681
VA Pohjois-Suomen LO 1

- Nemdemän ifrån Oriwesi: Elias Josephsson i Salo, Erich Erichsson i Napila, Per Mårthensson i Pitkijärfwi

s. 283 - Jöran Bertilsson i Pitkijärfwi opwiste denne Rätts opskåfsdohm af 6.9.1679 angående Twisten på ehn skogzteegh **Bentinworen Alust** kallat. Synemännen Elias Josephsson och Erich Erichsson bekände sigh befunnit Twistige Skogzteegh kommit Jöran rätteligen till. Detsamma intygade Cronans Lensman Claes Hansson. Syhnemen och dhe grannarne, som i Trätan icke Intressera, intygade Jöran till denne Twistige Sweedh wara berättigadh. Afsades at Jöran Bertilsson behåller Skogsteegh Under sin bohlstadh som sin laglige Egendohm.

s. 283v - Grels Mattsson i Sawo emoth ehn Häradzdohm af 12.9.1679 angående 2 Tu:r Korn han skall swedjat och wärckat af Jörans skogz Teegh. Nembdemännerne hafwa opmett Tegharne. Trätes Sweden fallit till största dehlen på Grelses.

Laamanninkäräjät 26-27.9.1682 (10 pitäjässä)
VA Pohjois-Suomen LO 1

- Nemdemän ifrån Oriwesi: Elias Josepson i Salo, Erich Erichsson i Napila by

s. 333v - **Caplan i Kangasala Christiern Melartopaeus** föredrog Häradzrättens uthslag 5.3.**1675** angående **Kårtelax** Jordestycke, bestående af någon Engh och skogzmark, hwarom han med Matz Philipsson i Hietalax twistat hafwer. Matz framlade gamla dohmar. Marken skall inte i mannaminne häfdat under Caplanens **Isoniemi** hemman. **Kårteladenmaa** döhmes at förblifwa under **Julli** hemman i Hietalax by som des uhrminnes häfdh och skattejordh.

s. 337 - Eskil Simonsson af Pajukandoby praesenterade ehn af lagläsaren Daniel Swensson 22.9.**1671** oprättade förlijkningzskrift emellan honom, hans **fader** Simon Jöransson och des Syskon, hwilken innehåller, at Eskils fader Simon efter des faders giorde Disposition skulle beboo hemmanet efter faderns dödh. Skriften innehåller ock den ransaction, som emellan Simon och des Syskon om deras af hemmanets hafwande arfzfordran sin emellan ingått hafwa. Eskil anhölt stadfästelse. Emädan qvastion emellan Eskils fadher och des äldre **broder** Hinrich sades hängia under Häredz Rättens Decision, dy kunde denne Rätt sigh dermed icke befatta.

Laamanninkäräjät 18-19.4 1683 Tursolan nimism.talossa, koskee 7 - 8 pitäjää.
VA Pohjois-Suomen LO 1

- Nemdemän ifrån Oriwesi såsom tidigare.

s. 389 - **Corneten Marcus Rode** inlade een häradzdoom aff 25-26.10.1682 emellan honom och Mårthen Thomasson i Raijalax lydande, att såssom Cornetten Rodhe sorterar så för sin börde- som honom tildelte Cronohemman i Raijalax byamåhlet för 5½ Öres Skatt, som är större än börzrättzbondens Mårthen Thomassons andehl, som allenast för 2½ öres Skatt ligger. Cornetten hafwer begärt för all trätors wndanflycht **delning på dheras Åkrar**, **som tilhopa äre 1050 stenger**, hwaraff Corneten 724 och Mårthen 326 stenger tildelte äro. Corneten, som hafwer störste delen att praetendera, **åthniuter hela Östre Åckren med des Åckerlindor** och lägenheeter, som af nyo mäst opgiord är, Ringe dijken uthwunnen ifrån Koifwuniemi, sampt i Wästre Åckren til fullnadt bryst Åckren näst intil byen, nord om wägen in til Siön och derifrån til een stoor hwass steen, som ståår wedh Mårthens Engzlada, sedan dherifrån recta linea til wägen igen, som löper uth ifrån byyn. Hwad öfrigit är i wäster så Åcker som Åckerlindor med **Salckien Kulma**, undantagandes **Ladentackan nijttu**, hwilken så

härefter som härtil skall **niutas i Tegskipte**, kommer Mårthen emot des andehl at niuta, hwilken Åcker är wäl dijkat och opbrukat och större delen gammal. För den Åcker Mårten i 5 Åhrs tijdh öfwer sin **andehl i Öster Åckren** brukat, är han dömder att betala 9 Cappar åhrligen, för swijtien lijn 8 mkr och Åckerlindan, af hwilken han höö i 7 åhr bärgat, 3½ Åhm Åhrligen, och för den halfwa stången Eng han bärgat öfwer i **Wahenkylen ängh 2 lass**, doch frij för wäldet, efter sådan åwärkan aff förseende kommen är. Hwad wedkommer **Caemparinmoisio**, som Mårten innehafwer, är Corneten pålagdt af skogen rödia så god åcker och så mycket, som i Campari nu finnes, sedan dhe bägge efter Öre och Örtugh gånge til delningh. För Råpularnes oprifwande uthi **Ychtesten Engh** är Mårten till 40 mkr sm:t efter det 27 Cap. B.B. L.L. fälte och förblifwa än tå Råerne på samma ställen, som Lagläsaren Daniel Swensson afskodat. I **Saunalachden Eng** är Mårtens deel och förbehållen, som han tilförende haft haffwa, och samme Eng tilijka med Cornetten att hägna.
- Mårten sade sig uthi delningen wara förnurskadt och begärte att blifwa wed sine gamble tegar, som det af gammalt warit i.
- Corneten praetenterade äfwenwäl på **Kamparin Måisio**, det han för sig allena begärte fåå behålla, inläggiandes een Expensrächningh, som han ifrån 1666 begynner, fordrandes af Mårten 244 d:r 20 öre.
- Öfwerlades med Nembden och afsades, att den delningh, som emellan Parterne af Häredshöffdingen Samuel Gyllenstolpe med Nembdemännen skedt är, ehrkänner Lagmansrätten dem i alla sina clausulis stadig och fast. Mårten, som af Tingzlaget berättades altijd warit orolig och til Trätor benägen och Corneten på stora Expencer bracht, må betala 30 d:r. Mårthen förbjöds framdeles wed 40 mrk:s vite att förolempa Corneten i ord och alla gärningar.

s. 391 - Jöran Erichsson ifrån Oriwesi by inlade een Häradzdoom af 3.3.1682 emellan honom och hans **broder** Henrich Erichsson angående att bröderne emellan skall liqvideras sampt att hemmanetz inbördande tildömbt Henrich. Pålades Länsman i Cangasala Claes Hansson dem emellan att liqvidera.

Laamanninkäräjät 11.10.1684 Oriveden ym. pitäjissä
VA Pohjois-Suomen LO 1

Lautamiehiä Orivedeltä: Elias Josephsson

s. 543 - Hustru Maria Sigfridzdotters ifrå **Asikala** Sochn fullmächtig Eskell Eskelsson framtedde Kongl. **Håffrättz Resolution aff 15.12.1681**, som förmeler, det Lagmans Rätten effter parternes skähl böhr affhielpa saaken emellan henne och **Lieutenanten Mårten Ulfs** om **Oinasniemi** hemman, hennes Sahl. **Man** Thomas Sigfridsson aff honom för 200 d:r K:mt sigh tillhandlat. Eskell Eskellson sade hemmanet wara **för Bördzrättz hemman försålt, som dåch icke är**. Alldenstundh Thomas Sigfridhson medh Lieutenanten uti fullkommeligit Kööp sigh inlåtit om Ojnasniemi hemmans Bördzrätt, 60 d:r k:mt den på allaredan betahlt, Kööp blir stående och icke återgången. Fördenskull döms Hustro Maria efter Heredzdoom aff 13.6.1681 att betahla till Lietenanten 140 d:r K:mt.

s. 545v - Simon Jöransson i Pajukando inlade een arfskiftes- och förlijkningz skrift, som Heredz doomen 21.1.1683 dem emellan upprättat hafwer. Skriften dömdes stadig och fast för allom obråtzlig att hållas.

Johan Göös Lagmansting af Jämpse och Längellmä Sochnar 27.2.1685
VA Etelä-Suomen LO 1

s. 597 - Matz Erichsson i **Kuifwais** by och Längellmä Sochn praesenterade een Häradzdohm af 1.2.1684 angående **Hirtlax** byys omgående råår och röör, de deruthinnan efter Bertell Matsons ibm producerade **Häradz dohmbreefs lydellsse af 18.2.1564** gillade werda och Matz i Kuifwais, som disputeras dehls een råå och dehls een hålm, benämbd **Kuoresalo eller Saari, inom Hirttolax råår**, der opå han och een **Häredzdohm af 12.8.1629, Lagmans stadfastellssebref af 2.2.1635 och än då en Häredzdohm af 4.7.1644** inlade. Een ordentelig Lagmans Syyn böhr hållas.

Laamanninkäräjät 22.8.1685
VA Pohjois-Suomen LO 1

Lautamiehiä Orivedeltä: Erich Erichsson i Napila, Eljas Josephsson i Heijdäs

s. 587 - Mårten Thomasson i Rajalax inladhe Heradzhöfdingens Wälb. Samuel Gyldenstålpes dom af 1.8.1683, hwaruti Mårten ähr dömdh att betahla till sin **granne Cornetten Markus Rothe** 2 T:r Spannemåhl och 22 T:r Rofwor sampt bötha 40 mkr för weldhe. Widh Lagmanstinget 11.10.1684 blef förordnat gode män att om hans trätesmark cognoseera. Godemännen inladhe dheras relation af 16.10.1684, som ähr Länsman Claes Hansson Swarthafre, opbördzskrifwaren Henrich Swensson sampt Laghmans nembdeman Erich Erichsson i Napila och godhe man Thomas Sigfredsson i Lihasula. Dhe intygade, att trätesmarken ähr 1/3 dehl uppå Mårtens sijda och 2/3 dhelar på Cornettens. Lars Andersson i Mäyränpässä by och Sigfridh Eskellsson ibm. berättade, att Trätesmark kommer in på Cornettens sijda. Mårten dömbdes att ehrleggia till cornetten 2/3 dhelar af trätesmark, som ähr 1 T:a 10 Cap Spannemåhl och 14 2/3 T:a rofwor som och 4 mkr S:mt i Expencer.

Laamanninkäräjät 25.9.1686 Oriveden ym. pitäjissä
VA Pohjois-Suomen LO 1

Lautamiehet Orivedeltä: Elias Josephsson i Heudes, Erich Erichsson i Napila

s. 634 - De Caupilabor ifrå Oriweesi Sochn hafwa appellerat emot en Heredzdom af 13.9.1677 afsagdh emellan dhem och dee Wihoirla bor om **Wedentaustenmaa**. Caupilabor icke infunnit sig, hwarföre Heredzdomen remitteres till execution.

(Hofrättens utslag af 31.10.1702, hwarmedelst Häradsdomar af 22.10.1651, 18.10.1669 och 12.9.1679 samt Lagmansdomen af 26.9.1686 blifwit uphäfne. (Oriv. talvikär. 1740, VA Ylä-Satakunta KOa55 s. 202))

Laamanninkäräjät 1.9.1687. Tuomarina Frederik Steenbock.
VA Pohjois-Suomen LO 1

Anno 1687, d. 1 Sept: höllt Jagh Frederich Steenbock, - - Laghman öf:r Norrefinne Lagsagu, Extra Ordinarie LaghMans Tingh, uthi Orriuessi Sochn och Onnistaipale by, emell:n Ryttare bönderne Jören Eskilson och Jören Anderson Hörtheinen, å som eena sijdan kärandhe och dhe Pitkäjärfwi boor aff samme Sochn, Swärandhe, angåendhe Råår och Röör dhe - -.

Lautamiehet kuten edellä.

s. 647v - Ryttare Bönderne Jören Eskillsson och Jören Andersson, hwilcka tillsamman een Ryttare för Hörtheinen Hemman uthsättia, beswärade dhem wara mycket förnähr skiedt uthi den Råå och Syhnegångh, som Häradz Höfdingen Wälb. Samuel Gyllenstolpe 22.9.1685 förrättat, i dhett han rubbat dheras Gamble Råår om **Enojärfwenmaa skogzteg** sampt den häfdh, (som) dhe innehaft uthi Marcken på högre sijdan om ber:de teegh, dem alldeeles ifråndömbdt, som och pålagdt desse att betahla för een Swedh, (som) dhe fällt uthi ber:de Marck, 48 T:r Spannel. sampt bötha för wäldhe 40 mkr S:rmt jempte att afstå den wäxt till Pitkäjärfwi bor, som af Sweden falla skulle, dhen Hörtheinen sedermehra huggit.
- Hörtheises Hemmans åboer begiärte altfördy, att dhe såwijdh Gamble **Enojärfwenmaa** Rååerne som Häfden uthi Marcken på högre sijdan derom måtte handhafwas och för Spannmåhlens ehrläggiande samt böther befrijas.
- Jören Eskilsson **inladhe Häradsdomarens Sahl. Anders Michelssons doom af 8.3.1658 (po: 1653**), hwarutinnan förmähles **Enojärfwenmaa Skogteegh**, som Hörtheinens Hemmans förre åboo Henrich Eskillsson af sitt **Syskonebarn** Matz Matsson i Jociois för 40 dahl. Koppmt kiöpt, war ombegrepen medh efterskrifne Råår, Nembl:n först **Miekajoensu, SuoHonga, Lauttajoensu, Mieronkallio, Ollijärfwensahri och Rökiäsjåensu.**
- Dhen första Råån föregaf Jören Eskillsson icke wara på det stället belägen, som Gyllenstolpen uthi dhess doom förmähler, uthan högre upp och emellan **större sampt mindre Miekaträsken**.
- Upå Pitkäjärfwi boors wägnar berättadhe öfwerstinnans wälb. Anna Helena von Gertens ombodzman Johan Assmundsson, att uthi Häradszhöfdingen Gyllenstolpens doom införde **Miekajåensu** Råån war dhen rätta

Hufwudhråån. Ombudzmannen anhöllt, att dhess Herrskap lijfztijdh förlähningsböndher måtte yttermehra tillåtas at nyttia dheras gamle och uhrmines Häfdh å Marcken på högre sijdan om **Enojärfwenmaa**.
- Jagh (Frederich Stenbock) företogh migh i går 31.8.1687 tillijka medh Nembdemännerne Elias Josephsson, Erich Erichsson - - uthi Ryttmestaren Wälb. Gustaff Enschiölds på Ryttare Böndernes wägnar sampt Crono Befallningsmannens medh Herskapz Ombodzman Johan Assmundssons nährwaro härom att Cognoscera. På Syhneplatzen upwijste Jören Eskillsson een ååmin, som hafwer sitt uthlopp uthur **stoor Mieka uthi Mindre Mieka träsk**, hwilcken upgafs wara rätta **Miekajoensu**. Fullmächtige Johan Assmundsson sade **Miekajåensu hafwa sitt uthlopp ifrån Mindre Mieka träsk till Säxjärfwi wedh een wijdebuska** enligit Häradsdoomen, förmehnandes dhe Pitkäjärfwi boor böhra åthniuta Marken på högre sijdan om Rååstrecket ifrån dhen upnembdhe Råån recta linea till **Lauttajåensu**. Hörtheinens upwiste rätta **SuoHonga** war **en fuhro medh Bomärcke uthi ristat sampt medh Måssa öfwer wuxit**, belägen **widh Enojärfwi träsk brädden**. Fullmäctigen inwände, att rätta **Suohonga** skall wara beläget **ett Bysso skott ifrån Hörtheinens fuhro, een gammal afbrunnen fuhrostubben**. Stubben medh åthskilliga andra trään dherinwidh befans wara af fahreldh förbrändh och således ingen laga Råå. Dherifrån gingo wij till **Lauttajåensu** och derifrån på kornet nest Sudost till södern till Gyllenstolpens gillandhe **Miekanjåensu** emellan större och mindre **Mieka** träsken, fallandhes altså helften af twistige Sweden innom Hörtheinens kiöpte Jordh efter dhess föregifne **Miekajoensu** emellan större och mindre **Mieka** träsken, men dhen andra helften på högre sijdan, hwilken Marck bägge Parterne sigh tillägna förmedelst gammal Häfdh.
Hörteinen och Pitkejärfwi boor berättade, att **dhe gamle Rijabygnader, som medh Huus i forne tijdher** warit bygdh och opå strijdiga platsen ähro belägne, undher hwarannans Hemman lydt, hwaruti dhes Säden bergat af Swederne, som på trätesplatsen blefne fäldhe. Hörtheinen protesterade, att Häradzhöfdingen Gyllenstolpen icke opgått Råån emellan **Miekajoensu till SuoHonga** eller Råån emellan **Miekajoensu till Lauttajoensu**.
Johan Assmundsson upwisadhe **Anders Michelssons Lagmansdoom 17.8.1664**, enligt hwilken Clemet Henrichsson Hörtheinen då förlijkt medh Pitkäjärfwi boor, för dhet han åwerckat opå dheras marck, så att han tillsagdt dhem 55 T:r Spanmål, hwilka ännu skohla wara obetahlte.
- Wittnet Jöran Jacobsson i Maugnukala, sine 50 åhr gl., bekändhe, at rätta **Miekajoensu** ähr belägen emellan större och mindre **Miekaträsken** sampt dhen Marcken på högre sijdan om kiöpte Hörtheinens tegh tillhöra Hörtheinens Hemman, hwilcket han af dhess Sahl. fadher hört berättas.
- **Corporalen** af Infanteriet Urban Erichsson, sine 20 åhr nähr han afreeste medh Krijgsfolcket, på sidstone legat utji Riga i Gvarnizon, wittnade sammaledes som Jöran Jacobsson, i lijka måtto Lagmans Nembdemannen Elias Josephsson i Höydeis.
- Simon **Kifwilen i Sarejärfwi**, een man öfwer 70 ähr gammal, hwilcken ähr swag sigheet och tiänt hoos een **Smedh** Philipp i Oriwessi by, kunde inte komma, men hade sagdt Hörtheinen, att då hafwer samme Smedh och åtskillge andra medh **Jockiois Bondens loff** och minne swedat på twistiga Marcken, hwaraf Jockiois bondhen tijondhe upburit.
- Johan Assmundsson förmente wara bewijst, dett rätta **Miekajoensu** ähr belägen uthi **Säxijärfwi** wedh wijdebusken medh Nembdemannens Henrich i Cawaldos för Häradsrätten 23.9.1685 giordhe intygan, hwarenligt han bekiänt sig hafwa warit på Syhn 19.10.1663 uthi Häradshöfdingens Sahl. Mathiae Lillieholms tijdh och **Miekajoensu** då blifwit ehrkiändh uthi **Säxijärfwi** widh wijdebuskan och Råån derifrån löpa Råårätt till **Lauttajoensu**.
- Ryttmestaren Gustaff Enschiöld sadhe, att dhee Hörtheinens åboor få åthniuta dheras gammal Häfdh uthi stridige Marcken på Högre sijdan om **Enojärfwenmaa sarcka**.
- Syhnemännen witnadhe, att rätta **Miekajoensu** ähr belägen emellan större och mindre **Miekaträsken**, sedan dherifrån till Hörtheinens upwijste **SuoHonga** och så till **Lauttajoensu**, förmedelst hwilcken Råågångh helften af omtwistade Sweden på Hörtheinens kiöpte teegh faller.
- Hörtheinen insinerade een **Häradsdoom**, afsagdh emellan Ruofwessi och Pitkäjärfwi boor 21.10.**1672**, hwaruti förmältes, att Pitkäjärfwi boor åwerckat med Swedandhe **på Ruofwessi kiöpte skogzteegh Uckoman sarcka** och att dheras landh wore belägit på Södra och Hörtheinens på Norra Sijdan, men Pitkäjärfwi boors **Nuijasarcka** wara långt och fjärran derifrån. I doomen förmältes efterskrijfne Råår skillia Ruowessi och Hörtheinens ägor, Nembligen **RuckoHarju eller SuoHonga, Lautajärfwen Ylisen Joensu och till Sijkakifwi.**
- Sentens:
Endoch Häradsrätten uthi dhess doom af 23.9.1685 ehrkänner miekajoensu wara belägen uthi **Säxijärfwi** träsk nähr wedh een wijdebuska, men som - -;
ty **uphäfwes Häradsrättens sluuth i dhetta Måhl och dömes Hörtsenä boor nu och tillkommandhe tijdher att niuta Miekajoensu** emellan bägge **Miekaträsken** för een wiss Råå om dhess **kiöpte Enojärfwen sarcka**, blifwandes samme teegh lijkmätigt Anders Michelssons doombreef ombegrepen efterskrijfne Råår, Nembligen **Miekajoensu**, sedan dherifrån på Kornet näst Södost till östan till **SuoHonga**, hwilcken ähr een fuhro medh Bomärcke i skurit, belägen widh **Enojärfwi** träsk brädden, och sedan dherifrån på Kornet näst wäst Södwäst åth

Söder till **Lauttajoensu** etc. Och ehuruwähl dhe Pitkäjärfwi boor föregifwa sigh hafwa uhrminnes Häfdh uthi Marcken på Högra sijdan om **Enojärfwen sarcka**, lijkwähl emedan - -, fördenskuldh dömbdhes mehrber:de strijdige Marck så härefter som härtill undher Hörteinens Hemman oklandhrat häfdhas, brukas och behållas som een wählfången laga egendomb, hwarmedh och Pitkäjärfwi boor åligger efter Mätismanna Ordom at betahla till Hörteinens åboor wäxten, som dhe af Sweden, dhen Hörtheinen fällt 1685, afföra låthit.
- Appellation. Heemställes Kongl. Håffrättz Omdöme.

Laamanninkäräjät 14. ja 16.1.1688 Oriveden ym. pitäjissä
VA Pohjois-Suomen LO 1

- Orivedeltä lautamiehinä Erich Erichsson i Napila, Elias Josepsson i Höideis

s. 656 - Endoch Thomas Simonsson ifrån Padustaipale och Oriwessi Sochn bewijsar sigh hafwa appellerat emoth Häradzrättens uthslagh af 27.9.1686 emellan honom och sin legokarll Thomas Matsson - -.

s. 660 - Alldenstundh **Corneten Marcus Rodhe** sigh beswärar, som skall Råårne emellan hans hemman i Raijalax by sampt Koifwuniemi by wara upkastadhe - -. Remitteras.

s. 664 - Till föllie af Håffrättens Resolution 21.5.1686 instälte sig **Ryttmestaren Gustaff Enschiöldh** att swära uthi saken angåendhe dhett olaga fängzlandhe, som Häradzhöfdingen Samuel Gyllestolpe skall låtit föröfwa på **Ryttaren** undher Enschiöldz Compagnie Per Henrichsson, beskyllandhess honom för tiuff, -. - - hwilcken witnesskrift **Gabriel Barck, Daniel Elgh och Gabriel Hijs** verificerat til witnes.

Laamanninkäräjät 10. ja 12.8.1689 Oriveden ym. pitäjissä
VA Pohjois-Suomen LO 1 (Ö 1)

- Lautamiehet kuten ed. vuonna

s. 715 - Nembdhemannen Elias Josepsson ifrån Orriwesi Sochn och Höydöis by insinuerade upå samptel:e Milities Böndhernes wägnar i Orriwesi by dheras Suppliqve till Rätten angåendhe Swediande, som dhe twistadt om- - .

s. 716 - Thomas Simonsson i Taipale bewijsade sigh hafwa wadt emoth Häradzrättens uthslagh 4.10.1688 emellan honom och Clemet Simonsson i Koifwuniemi angående 3 mkr Silfwermynts Böther. Dömdh wid Tinget att betala till Clemet 1/4 dehl aff ett hästwärdhe, som förkommit uthi Broon, hwilken Broo Thomas tillkommer att wich macht hålla.

s. 717 - Siitamoo boor Matz Bertillsson och Lars Thomasson ifrån Cangasahla emot **Corneten Marcus Rodhe** på sitt Ryttare hemmans wägnar i Raijalax by angåendhe een **Qwarn**, som Sitamoo bor giort onytt för Cornet och hans Consorter.

Laamanninoikeus 30.8-1.9.1690
VA Pohjois-Suomen laamanninoikeus LO 4

s. 57v- - Anno 1690 d. 30 Aug. och 1 Sept. hölt iagh Fredrick Steenbock, - - Laghman öfwer Norrefinne Laghsagu, ordinarie Laghmanstingh - - Ruofwesi, Birckala, Wessilax, Lämpelä, Cangasahla och Orriwessj Sochnar utj Orriwessj Sochns LentzMans Gårdh, Nährwarande Militiae Auditeuren Johan Enholm, Crono Befalningzman Nills Weckman.

Lautamiehiä Orivedeltä: Erich Erichsson j Napila, Elias Josephsson i Höydöis.

s. 62 - **Cappellanen Johan Wanaeus** uppå sine och des Intressenters wägnar praesenterade Laghmansrettens Extractum Protocolli af 10.8.1689, dheruti befinnes samptel:e Militiae Böndhernes Suppliqve i Orriwessi by wara Actis insererat, angående twisten emellan dhem och Woitila boor. **Pastor Mag. Joseph Lauraeus**

framstegh **seijandes Prästegården wara samfällt i ägor med Orriwessi boerne**. Derföre han will upteckia dhelachtigheeten. Upsköts.

s. 62v - **Ryttemestaren Gustaff Enschiöld** gaff tillkenna, huru såssom honom för några åhr sedan blifwit till **Booställe anslagen een gård Hollm**, hwilken gårdh werdt hehl och hollen förfallen. Som han nu till een dehl gårdhen upbygdt och elliest cultiverat, anhölt han, dett Laghmansretten wille ransaka, hwadh omkåstningar han anlagdt till huusens reparation. **Kyrckioherden Joseph Lauraeus, Cappellanen Johan Wanaeus**, Lendzman och Nembden sampt allmogen wittnade, att Hollma Gårdh warit så förfallen, då Ryttmestaren honom tillstegh, att intet huus funnitz, som han kunnat wistas uti. Dherföre hade och **hans Fruu nödgatz boo i ett Pörte**. Sedhermera hafwer Ryttmestaren **reparerat dhen mindre Bygningen**, hwartill han nödgatz kiöpa Näfwer och andra Materialer sampt dagzwerkh påkosta. Refererades dhen **större bygninghen på Hollma wara hehl förfallen** förmedelst taaklösa, så att den ruineras i grundh, så frampt han icke forderligast blifwer undherstödd.

Hovioikeuden tuomio 23.6.1691
Kts. Längelmäen ym. kihlak.oikeuden katselmus 1754, HMA Sääksmäki 14

Den Kongl. Rätts i Storfurstendömet Finland sentens och dom, uti den ifrån Lagmans tinget, hållit den 21 och 22 Februarii **1687** uti öfre Säxmäki Härad och Sahalax Prästegård med allmogen af Sahalax, Pelkäne och Kulsiala soknar, appellerade sak emellan Bertel Matsson ifrån Hirdolax by, å des wägnar adwocaten Henric Juslenius, kärande, och Mats Eriksson i Kuifwas bägge af Längellmä sokn med thes Fullmächtige adwocaten Henric Johansson, swarande, angående rätta skillnaden desse byar emellan, och Cuoresa holma, som de hafwa twistat om, afsagd i Åbo d. 23 Junii åhr **1691**.
Ehuruwäl Bertil Matsson i Hirdolax medelst **Häradshöfdingens Jacob Henricssons dom**, af den 18 Februarii **1564**, söker at med röserne **Kalakåti** och **Lefwelax** tilägna sig halfwa delen af **Kuoresalo** hållma, hwaruti ock 2:o Häradsrätten åhr **1684** den 12 och 13 Februarii honom bifallit 3:o hans wederpart Mats Eriksson i Kuifwas jemwäl med honom en förlikningh ingåt, sedan Lagmans domen den 11 och 13 Februarii **1687** afsagd och saken igenom wad i denne Kongl. Rätten war anhängig giord, uti hwilken förlikning Mats til Bertil en äng, under 8 lass höö, uppå ber:de **Cuoresalo** holma efterlåtit, likwäll enär deremot anses åftabemälte **1564** åhrs Härads dom, så utwisar den klarligen, Hirdolax hemman wara med wissa råer skildh ifrån Kuifwas ägor, och Cuoresalo hollma deruti nämnes såsom en rå til hwilken råsträcket löper, men icke at Hirdolax deruti någon del äga skall, 2:o hafwer och Lagmans rätten för berörde 1687 dömdt det rätta **Kalakåti** wara opå det ställe, Mats Eriksson det upwist hafwer, nembl:n icke långt ifrån stranden hwaruti **förre tider hafwer warit et fiskare hus, der ugns rössiarne ännu synes** till 15 alnar ifrån det rummet som Härads rätten i förber:de dom af A:o 1664 (1564?), har statuerat, at **Kalakoti** wara skulle, så derifrån til **Lefwelax**; **warandes nu en jordwall, som af gammalt en inwik warit**, och sedan derifrån til **Cuoresalo**, som i anledning af förr berörde råer blifwer på Kuifwas sida, med hwilket och **Jacob Jöranssons häradsdom af åhr 1629**, sampt ther uppå följde **Lagmans domen af 1635**, och **Pähr Mårtenssons resolution** af den 4 Julii **1644**, öfwerenskomma, hwilka, alla innehålla, at merbemälte hollma, Cuoresalo, Kuifwas hemman tilhörer, hwarföre af sådana skiäl, erkännes meråfta bem:te hollma **Cuoresalo at, framgent blifwa under Kuifwas hemman**, såsom af ålder efter det 1 Cap. Jorda Balcken L.L. och 12 Cap Bygninga B. likmätigt Lagmans domen, hwarmed ock den förlikningen, om 8 lass äng, som Mats Eriksson med Bertil Matsson hafwer ingåt, såsom sträfwande emot Kongl. Maij:tt placat och förordningar emot skatt skylldige Jords förminskning af åhr 1673 och 1677, blifwer ogillat och ophäfwen; och ehuruwähl Bertil Matsson hafwer Härads dom för sig, likwäl såsom Mats Eriksson har suttit i rolig possession af holman in til thes Bertil utan laga skiäl begynt där uppå att klandra, samma härads dom är ock såsom den på inga laga skiähl grundat, af Lagmans rätten uphäfwen, deremot Bertil medelst appellation dragit denne Mats til action, under denne Kongl. Rätt, hwarigenom han oskyldigt är kommen under swår kostnad, alt så bör Bertil erlägga till Mats uti anwände expenser tolf daler silfwermynt, och detta alt med rätta. Actum ut supra.
På den Kongl Hofråttens wägnar
(L. S.) Nils Tungell vice Praeser Daniel Pheif R.J. secretarius.

Laamanninkäräjät 11.7.1691 Kangasalan Tursalassa
VA Pohjois-Suomen LO 4, mf ES 1710

- Oriveden lautamiehet kuten v. 1690

s. 83v - **Coadjutoren** wid Messuby församlingh Carl **Asp** praesenterade een doom af 27-29.1.1691. Sahl. **Pastorens** i Messuby Nills **Agricola** testamente af 2.1.1690. **Brodren** H:r Jacob **Agricola**, **Pastor** i Callwoila. **Syster** Elisabeth Jöransdotter.

s. 87 - **Chiergianten Henrich Saflers** upwijste een heradzdoom 30.9.1690, hwilken dömmer honom att ehrleggia böther för begånget slagzmåll på **Lendzman i Orriwessi Johan Classon**. Chergianten kundhe nu icke skiähl producera till sin befrijelsse. Enligit **Pastoris Josephi Lauraei** Attest hadhe Chergianten allaredo i Prestegården begynt föhrföhra sig på Lendzman. Befal:s Nills Weckmans wittnesskrift förmäler Saflers uthan orsaagh öfwerfallet och fördraget Lendzman först på Landzwägen och sedhan i Otila hemmanet. Lendzman och hadhe hårdraget Chergianten i Otila. Häradzdomen confirmerades.

Laamanninkäräjät 27-27.7.1692 Pirkkalan Sijfwickalassa.
VA Pohjois-Suomen LO 4

- Orivedeltä lautamiehenä Erich Erichsson Naapila.

s. 197 - Erich Simonsson i Hafwisto, Matz Johansson i Sawo, Henrich Eskellsson i Bårgarla och Henrich Thomasson i Hafwisto från Orihwessi Sochn praesenterade een Häradzdoom 20-21.6.1692 af Häredzhöfdingen Johan Spofvenhielm, hwaruthinnan dhe hwardera **saakfälles 40 mk:r S:rmt för dett dhe om en Söndagh reest Kyrckian förbij**. Dhe förgåfwo sigh för Mehnföret skull eij kunnat hinna till Kyrckian, oachtat dhe hafft intention at biwijsta Gudztiänsten i Eräjärfwi Cappelet. Nembdemannen Erich i Naapila bekendhe desse Böndher boo een Mihl från Moderkyrckian och dhe tagit een Gehnwägh till Cappellet, men dhen tijden warit **stort owäder och dhe då fahrit willse på Kåliå sälcke träsk** för uhrwäder och töckn den dagen. Enär dhe hadhe kommit fram, hadhe fålcket då kommit uhr Kyrckian. Crono Befallningzman Niels Weckman berättade een mycken owäsen och missbruuk i Orriwessi blifwa ööfwat aff desse saakfellte Pehrsohner. Efter omröstandet affsagde Rätten: Dhe omtahlde Persohnerne blefwo frijsagde, då dhet warit stoort owäder. Doch blefwo dhe alfwarligen åthwarnade.

Laamanninkäräjät 15-16.10.1694 Tursahlassa.
VA Pohjois-Suomen LO 4

- Oriveden lautamies kuten 1692.

s. 229 - Michell Simonsson (bör wara Michell Hindrichsson = den yngre Michells halfbroder) Ryttare i Åritaipale kundhe icke rubla een Häradzdoom, angående besittningen till Laurila hemman, som han praetenderar wara berättgadh till för sin yngre **Broder** Michell Hindrichsson.

s. 230 - Pittkijärfwiboor emot Befallningzmannen Johan Asmundzson angående fordringar. Opskiöts.

Laamanninkäräjät 6.4.1698 ja 7.3.1699
Ks. Eräjärven maanjako-oikeus 5.6.1788, HMA Maanjako-oikeudet 6

- Häradsdom af 13.3.1696, hwarigenom **Etzänaidanlächdenjochta, Partastenhånga, Partastenkiwibyki och Pykimäki** blifwit fastställte til råer emellan Wihasjärfwi och Järwenpä byar, samt **lagmansdom af 6.4.1698**, hwarmedelst Järwenpä byamän begärt syn, och **lagmansrättens dom af 7.3.1699**, dessmedelst häradsdomen af 13.3.1696 lifwit stadfäst.

Kangasalan (ja Oriveden) käräjäkunnan tuomiokirjoja vuosilta 1427–1681, jotka koskevat vanhan Oriveden aluetta.

Antti Lehtosen poimintoja

Niilo Tawastin ym. vahvistama sopimus 24.8.1427
FMU 1849, pergamenttioriginaali VA:ssa
(Niklis Tavast, Thure Karlsson m. fl. bevittna en mellan Bengt Lydikesson och Jokiois bönder i Kangasala träffad förlikning angående dem emellan liggande jord.)

Ffor allom thöm thetta breff hörae aeller se kaennoms vi Niclis Tavest, Thure Karlson, Andris Pappinin, Pether Paiwnen, Paual Onkala, Jönis Pundinin, Pethar Pakanin, Niclis Swimi, Lauri Kawonpoyca, Olaff j Höfwaemaeki, Jönis j Ilmola, Heiki Vathianen, Olaff Raro ok Hinzike i Maelkilae os hafua ene saemiae giort mellan beskedelikan man Bent Lydekeseon ok alle the böndher, som lutaeghende aere j Jokis by, i Kangasala sokn liggiaende, met allis theris godh viliae aa badhe sidher om the jord, qwaernestadh ok fiskevatn, som Tyrwaende atthe foordom ok fornaempde Bent Lydekesons breff ok bewisning vppa haffde aff her **Arwid Göstaffson riddare**, her Erik Karlson riddare, Magnus Jopson, Olaf Päderson ok Pädher Anderson **met theris lagmanz doom stadfäst hafdo thaessae raar: Rekisalo, Rayanemi, Lesivalkama ok Korkinoya mellan Jokis by ok Tyrwaende jord**. Nu aere the swa forliikte, at Jokis by scal hafua offuer thaesse raar först tridhingen aff **Koskimaa**, som vaesten aane liggher, ok östre deelin aff forseno, som aer mellan **praestens qwaern** ok landhit, ok owan forsen ok nidhan; haelften aff fiskevatneno ok östrelandhit hörir Bent Lydekson til ok vaester luthen af forsen fran prestens quaern, met allo thy jnnan thesso raar ligge, til thaes at Vaexsö raa ok Tihala vidher takir. Til mere visso saethiom vi Niclis Tauest ok Thure Karlson vaar incigle fore thetta breff. Scriptum anno Domini mcdxxvij, jpso die Bartholomei.

Niilo Tawastin tuomio 24.8.1427
Kts. Kangasalan kesäkäräjät 1693, VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 248, vrt FMU 1849

- Befallningsmannen på Joutziniemi Johan Båga opwijste en gl. **doom af Niels Tafwast A. D. 1427 ipso die Bartholomaej** utgifwen och på pergament skrefwen, som innehåller, att **Bengt Lydickson, som den tijden Joutziniemi bebodt**, förent sigh medh Jockis boor och deras låttägande om dhe jordh, qwarnstadh och fiskiewatn, som the wederåtte och **Bengt Lydichsons breef åhade af H:r Arfwed Gustafson riddare, Erich Carlson riddare**, Magnus Jacobson, Olof Pärson och Pähr Anderson och medh theras **lagmansdoom stadfäst hade, thesse råår Rokoisalo, Rapaniemi, Lesiwalkama och Kårkinoia emellan Jockis byy och Tyrvandejordh** således, att **Bengt Lydichson skall hafwa 2 delar af Kåskima wästanåna och wästerleden af Forssenom intill prästnääs qwarnen och österleden** alt medh allo ty ther inneligger till dess att Wexio och Tijhala wedertaga och **helften af fiskiewatnet i Forssenom åfwan och nedan**.

Kangasalan käräjät 27.7.1474
Kts. Kangasalan syyskär. 13-15.1735, TMA Ikalis 11, jäljennös originaalista
Vrt. FMU 6631 ja KOa49:436

- För allom them thetta bref förekomma kan, kännes iag Claus Kurck häradzhöfdinge i Öfre Satagunden, med thetta mitt öpne bref, then tid iag höst (= heredz) ting hölt, med allmogen af Cangasala sochn i Hywiäldby i beskiedelig swens Hendrich Olufsson, fogtens stadh samma tijd sittiandes, Hendrich Tawast, och flere godemanna närwaro, åhret efter Gudsbörd mcdxxiiij (= mcdlxxiiij, vrt FMU 3576, jossa kysymys samasta tuomiosta), på odensdagen nästefter sanct Jacobi dag, kom för rätta **Wäxyboer** och giorde witterligit å satte ting, at **the hafft** hade xij sochna synamän, xij härads synamän och xij lands **synamän på Rautama skog (mellan Wäxyby) och Pylsike (= Pyheiki)**; thenne förenämbde rååerne, xij synemän ransakadt hade syntt med thenne effternämbde xij synemän som thå i nämbden såto som är Jöns Knutsson, Peder Oråwainen, Lasse Apaiainen, Hendrich Paju, Hendrich Horia, Hendrich Hapasaren, Ebbe Ebbeson, Mickill Wadiainen =(Wrdiainen), Ragwald

Ruokolachdest, Hendrich **Kåpoij**, Knut Påhlsson och Hintza Närri, att forbenämbde **Wäxyby skall niuta och bruka hälften af forberörde Rauttama och fiskiewattnen med Hendrich Pyninen**, (= **Py**, jnnan) thesse effterskrefne **rååer: först Suomatkan taifwal, så tädhan til Kesomalachden och thedan til Kifwipyckihin så thän til Killerkiwen, så tädan til Wachderwuoren, så thedan til Kaukajärfwen, så tädan til Hietaisenojansu**. Effter thenne twenne 12 synemänne ransakan och tilståndh med thenne förenämbde 12, som i nämbden såto, dömbde iag föreskrefne råår staduga och fasta och obråtzligen at hållas, och föreskrefne **Wäxio by theras andehl frij i Rautama och fiskiewatten med Pylsicke** (= **Pyheiki**) som föreskrifwit står, wid hwars 3 (marker) för min doom; yttermera wisso trycker iag mitt jnsigell under thetta bref, som skrifwit är i Cangasala åhr och dag som förbemält är.

Vilppu Tuomaanpojan tuomiokirja 11.3.1479, Kangasala
Ks. Historisk tidskrift för Finland 1966 s. 75

Ffor alle the dande men(,) som thette breff fore komma kan(,) kennis iach philppus thomasson med thette mith opna breff(,) ath then tiidh iach **tingh** hiolth med almoghen aff **kangesala sokn** Anno dominj etc. lxxix torsdaghen nest epter dominicam reminiscere(,) Tha kom for rette **peder woytinen ok kerde til henric wickoy Om en engh som hetter lodonpaeywa kunda**(,) **som fornempnde henric haffde honom fran veldet i siw aar med enghen reth**(,) hwilket aerinde iach sköth til the xij j nempden satho(:) mikil vrdianen ragwald rokolast olaff nielsson per hettw olaff henricsson olaff rahonen Clemit vndilast per rako per hallinen olaff vittersson olaff knutsson iohan tottynen(.) The her om ranzaka witnade ok fulkomlige til stodo(,) ath saa sandningh war som for scriffuit star(.) **Thy dömde iach per votynen til sin aengh i ghen Ok henric wickoy til xl marker for velde** Ok til 3 marker for heretz dom om forscriffna aengh(.) Til ytermere visso - - som forscriffuit star.
(Å baksidan (1600-talet): lyder om En Eng i woitila by.)

Jacob Volmarssonin tuomiokirja 1502 (=? 1503)
Kts. Kangasalan talvikäräjät 1629, VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 243

- Uthi **Jacob Wollmerssons dombook finnes 1502 desse rår emillan Kulssialla i Lengillmäijhia och Kanggassalla**, som är **förste rån Rekiesalo, Hångansarre och så till Mentiaworij och så till HeijnneJärffwe i wester endan, dädan till Wirittunsalme och så till Koijuonsällckie och till Ruskiakifwua, Tunggielanssarij, Kodarinuorij, Kirfwelachkden påhlä och till Safuetaijualldh och Rechkietaijwalldh och till Rekijsallo ighen**.

Jeppe Volmarssonin tuomiokirja 1503
Kts. Oriveden talvikäräjät 1731, VA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129-

- Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris, deruti **Reckotaipal Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket giör en kruuk, inuti Päskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja), derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen. (**TMA:n konseptipöytäkirjassa nimet kirjoitetaan: **Kyrfwes lachden pohia, Safwen taipal, Rekutaipall, Rekinsalo)**

Längelmäen (neljänneksen) talvijäräjät 18.2.1564
Kts. Längelmäen talvikär. 1740, HMA Sääksmäki domsaga 10

Anno **1684** den 12 och 13 Februarii hölts ordinarie Hereds Wintter ting med allmogen af Längellmä sochn samt Keurus Capellgäld, Närwarandes Nemden som i Protocollet förmähles.
Förekom Bertill Mattsson i Hirtalax, - - - Inläggiandes fordom Härads höfdingens uti Säxmaki sahl. Jacob Henrichssons **dombref af dh:n 18 Febr. A:o 1564**, hwarutinnan förmäles at de Råår, som Bertill Matsson praetenderar skohla wara hans ägors rätta **omgående Råer, som ähre Perhåwuori, Kurkiwuori, Kalakåti, Lewelax, Kurusahlå och till Perhåwuori igen**, hwilcka Råå nampn och stellen - - -.

Längelmäen (neljänneksen) talvikäräjät 18.2.1564
Kts. Längelmäen kihlak.oikeuden katselmus 1754, HMA Sääksmäki 14

Ehuruwäl Bertil Matsson i Hirdolax medelst **Häradshöfdingens Jacob Henricssons dom**, af den 18 Februarii **1564**, söker at med röserne **Kalakåti** och **Lefwelax** tilägna sig halfwa delen af **Kuoresalo** hållma, - - likwäll enär deremot anses åftabemälte **1564** åhrs Härads dom, så utwisar den klarligen, Hirdolax hemman wara med wissa råer skildh ifrån Kuifwas ägor, och Cuoresalo hollma deruti nämnes såsom en rå til hwilken råsträcket löper, men icke at Hirdolax deruti någon del äga skall, 2:o hafwer och Lagmans rätten för berörde 1687 dömdt det rätta **Kalakåti** wara opå det ställe, Mats Eriksson det upwist hafwer, nembl:n icke långt ifrån stranden hwaruti **förre tider hafwer warit et fiskare hus, der ugns rössiarne ännu synes** till 15 alnar ifrån det rummet som Härads rätten i förber:de dom af A:o 1664 (1564?), har statuerat, at **Kalakoti** wara skulle, - -.

Käräjät? 1574? kts. Kangasalan talvikäräjät 1629, VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 232

- - det huartt fämtte trää, som Hållma Hinrich Mårthenson hafwer hafft för 74 ahr sedhan iblandt Pittikajärfwijboar hadhe honnom ett hoppstykie tilldeellt, emillan desse tåå råår Kuriemekoska och till Måttelax, redha Anno 74.

Kangasalan kesä?käräjät 9.8.1578
Kts. Oriveden kesäkäräjät 1695, VA Ylä-Satakunta KOa15 s. 285

- Häradzdomaren Matz Larsons doombreef af 9.8.1578, lydande det Clemet Frandtson i Koifwuniemi haar **igenlöst ett styckeängh Lehmitaidannittu** för 7 (marker) 6 (öre) hwitt mynt och 2/3 span hwete eller som hans föräldrar och flera skijftesbröder några åhr förledne **pantsatt** hade undan hans hemman till Jöran Påhlson och hans skiftesbröder (i Orriwesi by), hwarföre efter 12 manna ransakan är panten dömbd til sin förriga bohlstadh som dhes wählfångne ägendom.

- Sahl:e **Häradz domaren Matz Larssons domb af den 9 Augusti 1578** lydande det Clemet fransson i Koifwuniemi har **igenlöst ett stycke äng Lähmenaita nijtu** kallad för 7 (marker) 6 (öre) Hwijdt Mynt och 2/3 spann hwete etc:a som hans föräälldrar pantsatt till Jöran Påhlsson, hwarföre efter 12 Manna Ransakades - - är panten dömbd under sin förriga bohlstadh Koifwuniemi - -.
(Kts. MHA H54 1/2-3)

Matts Larsson Grås häradsdom 20.8.1580
Kts. Ruoveden syyskäräjät 1754, VA Ylä-Satakunta KOa75 s. 398-

- Jag Matts Larsson Grod?, Härads dom i währo uti Öfre Satagunda - - giör witterligt - - med detta mitt närwarande öpen bref, det anno **1580 den 20 Augusti**, medan - - **uppå en syn** och ransakan, samt med Pär Hendriksson - - uppå Lasse Hendriksson wägnar til Wäxöö och med nämndemän Eskel Pohjankape, Lasse Sarfwanen, - - **emellan Muroleboar och Jöns Keckonen**, - - Murola boar hafwa swediat - - utöfwer thenne efterskrefne Jöns Keckoises råår, efter såsom twänne hans upgifne bref förmäla och är först - - hufwudråå Palojoensuu, tädan genast rårätt til Rautawuori, ther emellan en stor stenröss lade, så til Joutsenontaiwall, tädan rårätt til Aimalanpalonmäkipännenä och til Jakaman ojansuu, tädan genast **til Jakamajerfwi, tädan rårätt til Kalliojerfwenpä och sedan til annan änderå, nemlig Sikakifwi, hwilket sten ligger uti en stor morass och är utaf gammal ålder allaredo huggen med järn många korssar uppå, ther Kangasala sokne boar åtskilja**.

Kuninkaan päätös 16.6.1581 koskien pappilan laajentamista
Tietolähde: VA Topographica Orivesi

Wår vndersåthe, Då wela wij att tu endeliga skatt förhielpa för:de Erich Simonsson till rätte(?) udi saken, som mykit Suerigis lagh kan medh giffue, och han kan finnes haffue rätt och skääll till, för ingen deell tillstedisnds(?) att her lars giör honom nogot öffuer wåld, så frampt thet skall skee thet oss är behageligit der tu haffuer tigh(?) effter rätts schriffuit på wårt Konungligit Slåt Stocholm then 16 Junij Anno 1581 vdi wårt regementhz tiidh på thet trättonde

Kangasalan syys?käräjät 28.9.1581
Kts. Kangasalan käräjät 1648, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 446

- Phillppus Jacobsson i Hietalax opwiste fordom **heredshöfdingens sal. Lars Henrichssons till Wäxiö häredsdombreff af 28.9.1581** förmälandes, at Phillpus Jacobssons **farfader** Eskil **Julman** hafwer laglihen **kiöpt** af dee Isåniemiboor **Cordelax wthmarck**.

- jordestycke Kordelax, som fordom ifrån ryttarehemman Isoniemi **igennom ett kiöp är bortkommit**. Bonden opwiste ett fordom **Lorentz Hinderssons dombreff dat. 28.9.1581**, innehållandes det 4 af Isoniemi boer hafwa för nije konungh Gustafs markstycken samma mark till Mats Philipssons (i Hietalax) **faderfader Eskell Hullinen (=Jullinen) försåldt**. Uthi **Hartwijk Hinderssons till Wåltis lagmans bref af 20.6.1589** förmähles, det een Sigfred **Sipinpoika** i Isoniemi hafwer för 5½ d:r? till berörde Eskell **Julinen** uthi laga kiöp sin andeell i samma mark opdragit, **hwarföre honom och en ½ öres skat åligger, föruthan 1 öres landh han medh sine grannar i byn och teegskiftet äger, deremoot 2 hans grannar hwardera 1½ skatt i bolåkeren innehafwa, doch icke någon teell eller rättigheet i Kordelahdemma haft** (Kts. Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 1675,VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 70v)

Lass Hinderssons tvenne domsedlar 28.2.1584
Kts. Oriveden syyskäräjät 1754, VA Ylä-Satakunta KOa75 s. 240

- År 1619 den 10 Novembris hölt jag Kristufer Peersson Laga Häreds Höste och Sommar Ting - - i Kangasala Sokn.Dömdes ännu, som ofta tilförene **under Åriwesi Prästebol, alle de ägor, som af fordom warit** hafua, såsom ock blef dömt under samme Prästebool, en åå benämd **Wenes åå som derunder af ålder tillydt** och legat hafwer obehindrat, niuta, bruka och behålla, och dij twänne Bönder som samme åå olagligen brukat hafwer, N(ämligen) Nisius Thomasson i Wehkalax och Erik Larsson ibd. Saak til 40 marker, för wälle efter som s(alig) Lass Hinderssons twänne domsedel widare utwisar på samme åå utgifne Anno **1584 den 28 Februarii**, at de Bönders Nisius Thomassons **fader** s(alig) Eskil Thomasson (= Thomas Eskilsson) hafwer s(alig) Lass Hendersson honom twänne gånger sakfält til 40 marker, för samme åå skuld efter han altid med wålle haft hafwer samme åå, som förbemält står.

Christoffer Bärtilssons dom 23.8.1584
Kts. Kangasalan käräjät 1630, VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 134v

- kiöptt af Lasses föräldrar Kåppa möllequarn och sedhan sålldt samma qwarn ått annadt quarnelagh Nijkella, Paijukandå, Päijlax och Kåppalla. Quarnen skall wara beläghen innan om Säxmäckie råår. Swaranderne beropade sigh på **Christoffer Bärtilssons dom 1584** den 23 augustij, hwilken dom Christåffer Bärtillsson sielff nederlagt hafwer efter saligh **Lasse Hinrichsons breff dateret (15)86** den 30 december.

Kangasalan? (Längelmäen?) käräjät 4.9.1586, kirje 30.12.1586
Kts. VA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129

- ända Råå, hetandes Mendty nieme, den Päskylä boer wela hafwa för en deras rätta ände Rå, och Wingie Boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla, **Lagnamättes til ända Råå**, efter det de hafwa derpå **Christopher Bertillssons Heredsdom Bref, uthgifwet 1586 den 4 Sept**. der Päskylä Boer intet hafwa warit tilstädes, när det utgafs, deremot **Lasse Hendrichsson, Häradthöfdingen j Öfre Satagunden**, straxt hafwer skrifwit som hans **Bref daterat 586 den 30 Decemb**:r förmäler och utwisar; altså är Christopher Bertillsons bref intet wordet exequerat in til denne dag, utan Päskylä Boer hafwa haft och hållit sine Råer oförkränck, som är **första Råen Heine odtzan, derifrån till Särkjerfwi, derifrån til Kynnys Kåskie, Warannijtu och til Mändynieme**,

Hartvig Henrikinpojan päätös 30.2.1588 Pappilan laajentamisesta
Tietolähde: VA Topographica Orivesi

- Ähr beslutit att thenne breffuisers(?) Simon Erichzon **skall flytie vndan preste boledt och skall flytie sijne Hwss till Oriuesi by till ett Ödis Hemman, som heether Silckie bolstadh**, och haffuer legedh för 4 skurur skat

iord. Dågh skall han i tätte åhr szåå sin wårsädh och opskära then han sååt haffuer aff rogen. Datum wehoiniem Den 30 februarij Anno 1588
Harduich Hindrichzon till wolttis

Längelmäen syyskäräjät 16.10.1588
Tietolähde: VA Topographica Orivesi

- Anno 1588 then 16 Octobris bleff och stadfäst vdi lengelme ting, hardewick hintsons beslutning, att för:de Simon Erichzon **skall flytie till Silckie till den Ödis heman ifrån pste boledh** ifrån Oriuesi
Christoffer bertilsson
heredzdom i werie haffuandes

- Ähr **Ett Heman TeijriJokj benempnd, kommet wnder Oriwesi Cappelgeldh**: Ty **tilförende war ringe ägor wnder gamble Presthegården**, efther såsom Hardtwijk Henrichzsons och Christoffer Bertilsons Lagh gifne dom förmäl:r, dateret 30 februarij och 16 Octobris åhr **1588**. (Tietolähde: VA 2471, s. 27, mikrofilmi ES 670)

Kangasalan syys- ja talvikäräjät 8.3.1589
Kts. Kangasalan kesäkär. 1647, VA Ylä-Satakunta KOa4

s. 361 - inlade wthi rätten fordom heredhöfdingens - - **Axell Kurckz till Anola dombref 8.3.1589 angående Säynäjokiboors råår.**
- Jagh **Axell Korck till Anåla, heredzhöfdinge i Öfre Satakunden**, bekenner migh och witterliget giör, at åhret efter Christjbördh **1589 den 8 Martij**, Tå iagh höst och wintertinget hölt medh allmogen i Cangasala Sochn i Herttola by, i Nährwaru Konungl. Maij:s Min allernådigeste Herres Befallningsmans i förbenembnde häredh den Ehrlige och wellförståndige Sigfredh Perssons sampt flere gode Mäns som då försambladhe wore, Tå kom förrätta åå satte tingh, thesse efterskrefne synemän som ähr: Anders Jönsson i Mäyränpesä, Lasse Jönsson Lydickäkäss, Thomas Persson i Orjwesj, Eskill Arfwedsson i Weckelax, Jacob Gudmundsson i Suomasema, Clemet Frantsson i Koifvuniemj, Nills Hindersson i Paloj, huillcka hafwe synt och Ransakat, at thesse efterskrefne ähre rätte åthsskillige **Råår emellan Napilaboor och SäynäJokiboor**, som ähr först **Raijansilda, SalmiJärfwencallio, KuthemanSyfwänpohja, JönsenmanpesänJärwj, PajaJärwen Sywänpohja, Kiwi-salmi, Wafwonsaarj, Kiuwaswuorj, Hongawuolten achtan-paichan, Taralahdenpohja, Ruopansuonsaarj, Sathin Runnaslaxi, NyJärfwen Cosken Korwa, JurackoLahdenpohja, RookosJärwj, Ajechtensaarj, Koskell-JärwenKorkeus, Saunan Corkeus, Tijlisaari, KojuolachdenpohjaLuoto**, Ty wåldgaf och skööt till dee 12: i Nembnden såto, som är Lars Nielsson i Rookåla, Rawaldh Larsson i Warala, Jöns Ottesson i Mälkilä, Sigfredh Erichsson ibm, Larss Jönsson i Tarpiala, Jacob Larsson i Watiala, Eskill Thomasson i Hietalax, Sigfredh Henrichsson i Frantzila, Jören Erichsson i Wihas Järfwj, Lasse Jönsson i Lydickälä, Lasse Henrichsson Pajuis, The therom ransakade och wore faste åth, at thesse förskr:ne Råår, skulle wara rätte åthskillige Roor, emellan förbe:de Byiar, Ty dömbde iagh försk:ne Roor stadugh och faste obrutzligen at hollas, wijdh hwars och ens 3 d:r för heredsdom. Till yttermehra wisso och stadfestelse, trycker iagh mit Signet her nedhan före, som ähr gifwet och skrifwet die et loco ut supra.

s. 382 **- fordom lagläsarens saligh Hanss Jacobssons heredzdombreff de dato 3.3.1589** ahngående åthskillige råår, som dee Säynäjokj bors ägor ifrån andra deromliggande byars wthmarck åthskillia skulle, ibland hwilcka och förmäles en råå hetandes **Syfwinglahdenpohja**

Axell Kurcks häredsdombref 8.3.1589
Kts. Kangasalan syyskäräjät 1659, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 407

- Axell Kurcks 8.3.1589 wtgifne häredsdombref nämbdes **Kutemanjärwensywingipohja, Joutzenenpesäjärwi, Pääjärwensywingipohia, Kiwisalmi, Wawonsaari och Kauhawuori som rätte åtskilnader** emellan Cangasala och Säynäjåki.

Längelmäen neljänneksen syyskäräjät 26.9.1593
VA Topographica Längelmäki

Copia
Anno **1593**. then 26. Septembris hult iag Christoffer Bertilsson Höst ting med almogen af Längelmä fierdung uppå den ädle och Wälbördig Arfwed Erichssons wägna til Lindöö och Häradz höfdinge uti Säxmäki Härade, Närwaran Hans Kongl. Maij:tz befallningzman thär samma stäs förståndig Bertil Simonson och flere gode männ: Tå kom för rätta **Erich Olofsson Laidickala**, och giorde witt(e)rlig att thesse efterskrefne Råå, skulle wara rätte **Råå emill:n Matz Wiucko och Pitkejerfwiby** efter för:ne **Erich och hans föräldrar haft af ålder**, brukatt, samt erfwad (rätteligen: **ehrerum**) **och fiske watn**, så är första Råå **Passanpää, Kamarankårkia, Päntisenwori, Heinäjerfwi, Langajerf:i, Kaukonjerfwen salmi, Kåiwuselkä, Kaukajerfwen sari, Kulhåkorkia, Ruiskifwi, Tungeloisen suon sari, Kuffwaworikårkia, Kirfwenpåhia, Räkytaipall, Safwitaipall, Räkysalo**, och till **Passanpä** igen, hwilket ärende iag skööt til the 12, som i Nembden såto the ther om ransakade, wittnade och efter sworo att samme Råå ähr aldelis faste Råå, Och sådane wittne dömde iag samme Råå, stadig och fast obråsselig hålles, til ewärdelig äga, Och til yttermera wisso, bättre förwärding, högre stadfästelse, trycker iag Signeth här nedanföre. Datum ut supra som för står åhr och dag.

(L. L.)

Föregående afskrift nom? med sielfwa originalet lijke lydande i alla dehlar ord ifrån ord betyga.

Jean Borgman — En. Joh. Naukler
Regs.skrif:e — Munst.skrif:re

Längelmäen neljänneksen syyskäräjät 26.9.1593
Jäljennetty **Längelmäen ja Keuruun kesäkäräjillä 2-5.8.1728** Eräslahden nimismiestalossa, VA Topographica Längelmäki

X Protocollo Judaii Territoriales.
Rusthållaren Johan Jöransson ifrån Tungelois opwiste Christopher Bertillssons Härads dom af den 26. sept. 1593, med begiäran, at den måtte honom till säkerhet, för all wådelig händelse, i Protocollet blifwa införd, hwilcket bewilljat blef, ock lyder bem:te doom, som ännu war läslig, ord ifrån ord således som följer.
Anno **1593**, den 26. septembris hält jag Christophet Bertillsson Höst ting med allmogen af Längelmä fierdung uppå den Ädle ock Wälbördig Arfwid Erickssons wägna till Lindöö ock Häradshöfdinge uti Säxmäkie Härad, närwaran hans Kongl. Maij:ts Befallnings man dersammastädes förståndig Bertill Simonsson, ock flere gode män. Tå kom för Rätta **Erick Ohlofsson Laidickala** ock giorde witterlig, at desse efterskrefne Råå skulle wara rätta **Råå emillan Matts Wiucko och Pitkäjärf by** efter för:ne **Erik och hans föräldrar hafwa af ålder brukat samma Ehrerum ock fiskiewatn**, som är första Råå **Passanpä, Kamarankårkia, Päntisenwori, Heinäjärfwi, Lango-järfwi**, (detta råställets enrum war eij läsligit) **salmi, Kåifwuselkä, Kauckajärfwensaari, Kulhåkårkie, Ruiskifwi, Tungeloisensuonsari, Kuifwaswåri Kårkia, Kirfwes-påhja, Räkitaipall, Sawitaipall, Räkisahlo** och till **Passanpä** igen, hwilcket ährande jag skiött till dhe 12; som i Nembden såtå, the terom ransakade, witnade ock eftersworo, at samme Råå är aldelis faste Råå, och sådane witne, dömbde jag samme Råå stadig ock fast obråstelig hållas till stadfästelse trycker jag Signett här nedan före, datum ut supra som för:ne står Åhr och dag.

(L. S.)

Och som föregående doom är af originalet rätteligen i protocollet afskrefwen; så blifwer detta derutöfwer till ett laga bewijs lemnat. Actum wid ord:rie Härads sommar tinget med Allmogen ock then Menige man af Längelmäki Sochn ock Keurus bohl i Ereslax Länsmansgård den 2. 3. ock Augusti **1728**: På Härads Rättens wägnar. Af den Höglåfl. Kongl. HofRätt substituerad

J. Woiwalenius.

Längelmäen syyskäräjät 26.9.1593 ja 29.9.1593
Kts. Oriveden syyskäräjät 1665, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 811v

- Lagläsarens i Säxmäki häredhe Christoffer Berttelssons häredtsdomb 26.9.1593, såsom och ett annadt af 29.9.1593 (ejesdem annij), hwarutinnan döömes **Patzanpää, KamaranKorkia, Pantisen wori** för faste råår emellan Wiukala och PitkäJerfwi byijar.

- Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris, deruti **Reckotaipal Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket giör en kruuk, inuti Päskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja (TMA:**

Kyrfwes lachden pohia), derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen. (Kts. Oriveden talvikär. 1731, VA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129-)

Kuningas Sigismundin kirje 28.5.1595 verovapausvuosista khra Laurentius Ericille
Laguksen kokoelma n:o 5. Kongl. Bref 1594-95 s. 87

- Wij Sigismundus med Gudz nåde etc Göre witterligitt att denne wår vndersåthe **her Larens Erici Kyrckieheerde vti Oriwesi** sochnn haffwer vti vnderdånigheet latidt giffwe oss tilkenne thet han för een tidh långh sedan haffwer **latidt optaga ett Ödis heman i Raijalax by** vti för:de Oriwessi sochn, hwilcket lenge skall haffwe legatt öde, Och förthenskuldh ödmiukeligen beditt oss vm några års frijheet opå samme heman, Så haffwe wij - - effttterlåtidt honom **Tw års frijheet** för alle åhrlige vttskyllier, som der aff plägar och bör vttgöras, så framt han (icke) någon frijheet tilförende der opå nutidt haffwer, - -. Konglige Slot Stockholm then 28 Maij Anno (15)94 - -.

Ylä-Satakunnan kihlakunnan tuomiokirjat 1600
Lähde: VA 222a, mikrofilmi ES 493

(s. 91)
Jesper Mattzåns Dombook Öffre Satakunda Häredhe prå Anno 1600 och Anno 1601

(s. 92)
Anno 1600 Thenn 3 Martij hult Jagh Christoffuer Bertillsson wintter ting med almogen aff **Kangasala** Sochnn wppå dhen Edle och Wälbördig Jesper Mattzons wägnne till Harffuiala och Heredz Höffdinge wdhi Öffre Sattakunda Närwarandes dhen Edle och wälbördig mannen Matz Larsson till Harffuiala sampt Bengt Knutzonn Ridh fougte härsammestädz

Nempdenn

Jacop Larssonn wictiäläst	Tårde Sigfressonn Raikw
Jönns Hallij Hepå Niemij	Jönns Alku mälkiläst
Simon Agussonn Herttuala	Thomas Mattzon Herttuala
Simon Erichzonn Joutziniemij	Michell Oluffssonn pohialax
Eskell Sixtussonn Hapa Sarij	Lasse Mårthenssonn Harhala
Grels Hendherssonn Råkola	Påwall Henderssonn Tijhalast

- Dömdes Israell Hanssonn 4 tnnor Spanmåll aff Erich Eskellssonn Tihala för enn hest hann hade tagit till Låns aff Israell till fodhers och hestenn bleff dödh

- Dömdes ähnnu som till förenne dömth ähr sinn bittalning aff Heke Jönns Tihala

- Kom för Rätte Hans Perssonn Liuxala och wplyste ähnnu såm åftha till förenne wplyst haffuer thenn Jord Ligiendes I Raukw. Såm ähr 9 skurur såm frw Karinn haffuer thär gield wppå Ehnn hop spanmåll och andre giäldh

- Dömdes Nilis Mårthenssonn Liukala 15 marker Peningar aff Oluf aff Oluf Andherssonn Raukw för sine fedherne arff iordh Liggiendes ibm

- Gaffs menn Emillann Harhala by Öffuer hele by målle Efther hwar skatt och andell Jöns Hallij Tårde Raikw, Jöns alkw Jöns Tijtå gånghandes Efther Philipi och Jacobi

Dömdes Erich werre behålla thenn Låfft wisthws såm Lagligh Kiöpt haffuer aff Mårthenn Larssonn Och ther före giffuit för Låff the Enn quinne kiolttell och 2 tunor Kornn och för wisthws Peningar 10 marker Spanmåll - 10 tunnor

- Dömdes Mattz Erichzonn 12 marker Peningar aff Eskell Mattzonn och Matz Knutzonn ibm

- Kåm för Rätte Jonns Tårdessonn Raikw och giorde witterlig att han medh Lagligh Kiöp hade sålt Tårde Söffringssonn ibm såm ähr hans faar brorsonn 3 skurur Jord Liggiendes ibm för 45 marker. Orttug:n, Ähnn bekendhe för:ne Tårde thett hann hadhe kiöptt aff ånda Jöns dotter Hundila enn skuru Jord för 15 marker.

Och ther före aff hendhe the samme Jord vndann sig och sine arffue och vndher för:ne Tårde och hans arffuinger till Ewerdelig Ege Effther 12 mans Ransackningh

(s. 92v) - Fältis Jacop Råkåla Sach till 3 marker för dom bortt att hann will iche Lydhe Laga dom

- Fästä Jacop Råkåla sinn lag till förste ting för thz att hann skulle haffue belägredh enn annen så lenge hans förre hwstrw Leffde

- Dömdes **Her Joseph** sinn höö igenn aff WihoiNiemij såm the haffue Öffuer Rår haffuer werkatt iffrånn honnom

Fältis Mårthenn Sigfredzonn Såråla Sach till 3 marker för tingzswarlöss Sammaledes Jöns Hendherssonn Frantzila Sach till 3 marker. Dabit hwardere - 1 marker

- Dömdes Hans Perssonn på frw Karins wegne thenn Jordh Claes Eskelssonn klandrer åhm och Clas sine Peninger såm Jordhenn giäller och thesse godhe männ skulle ware thär Öffuer Såm ähr Tårde Raikw Hallij Jöns gångandes thär tidhenn kann medh gifue

- Dömdes Henrich Mårthenssonn Melkilä 9 marker Peningar eller Enn Koo aff Nilis Sigfredzonn ibm såm hann haffuer löst aff Kex Holz Byskytt för theris gård

- Fältis Bengt Thenho mälkilä Sach till 3 marker för Lep giäldh att hann skältthe Henrich Mälkilä till Enn Röffuare och iche kunde här för Rätte bewissa Dabit - 1 marker

- Kåm för Rätte Anders Bertill Simon och Mattz Michelssonn Råkåla och gaff till kenne att medh Laglig Kiöp wntthe och wplatt Wålmar thomassonn ibm Enn Stång Jord till Ewerdelig Ege Och therfföre wpburitt haffue Peningar 34 marker Och therfföre aff hende samme Jord wndan sig och sine arffwe och vnder

- Fältis Knutt Henderssonn Epala Sach till 40 marker för welle att han Röffuadh Enn Stamp Säck aff Mattz Mårthenssonn Hepå Niemij och Mattz dömdes sinn Stamp Säck igenn Effther 12 mans Ransachningh Dabit - 13 marker

= = = =

(s. 99)
Anno 1600 Den 13 Januarij stådh Häredz ting medh Almogen aff Törffues Karkw och Köröö Sochner på Karkw Preste gårdh Näruarandes Wälborne ....
= = =

(s. 106)
Anno 1600 Denn 17 Januarij stådh Heredz tingh medh Almogen aff Lempele och Wesilax Sochner och på Lauką gårdh När:w Wälborne .....
= = =

(s. 107v)
Anno 1600 Thenn 19 Januarij Hulth tingh af Pirka Sochnn
Nempdenn
= = =

(s. 109)
(Tammikuun 1600 jälkipuoliskolla pidetyt Ruoveden ja Kangasalan käräjät, jonka pöytäkirjan alkuosa on sekaantunut asiakirjaan VA 222b ja alkaa siellä sivulta 3, ks jäljempänä)

- ....alle såm wåre I floch och fölge mz them för Edzöris bråtth och henne dömdis sitt tingest igenn.

- Kåm för rätthe **Mårthenn Michelssonn Höydäxä Mårthenn Olssonn ibm** och **giordhe wittherligit att Mattz Mattzonn ibm haffuer lefft sitt faste vndher 3 sköring skatt mz all thes till ägom vndher dhem bådhe och gåffue honom till wedher lagh ett Ödis Hiemman vndher 6 skörningh skatt belägnne i Kichlala by the 4 öris skatt iordh Ödis giffue the för the 3 öris och the 2 öris iordh will Madz sielf lösse af bördemänn, såm wdhi 6 åhr haffuer legadt Ödhe the sex skörningar, Och sedhann skall hann bekomma till wenlige gåffuor Koo 1 Fåår 1 Giett 1, Ähnn af dhenn andre granne Rogh 1 tunno Kornn 2 tunnor fåår 1 stycke**. Och ther mz bleffuo the wäll på bådha sijdhor förlijktte haffue bekommidt fulle till geenfullo.

Och till wijthe såm Rygger skall wttgiffue Konungen Härede och till Kirchenn Peningar 20 daler Ööll 1 tunno Efter 12 mans ransakann

- Sigfer Jönnssonn Kircheby haffue wptagit 2 skörningh skatte iordh så och wndan skoghenn Ett öris skatte iordh, Huilckit 3 åhr ödhe legatt haffuer såm Madz Hillikaijnenn tillförenne besittidt haffuer, Här wpå honnom ähr eftherlatidt Ett åhrs frijheett.

- Maijsa Jacopzdotter Jochiois haffuer tagitt sinn brodhers hieman till att bruche Crononn till godho vndher 9 skörningh skatt huilchit 3 åhr Ödhe Crononn till skadhe legadt hadhe. Derföre till H. F. N. nådige behagh ähr hennor dher wpå medh giffuidh 2 åhrs frijheett

- Dhesse efther:ne bönder haffue röffat och sköffladh **Her Hansens** sampt hans Modhers tingest wthan lagh och dom Såm ähr Påwall lachdenn i Korechwesi Thomas Kertiä Kolhin Mårthenn **Bertill Kocki Jupa** Oluf vttriaijnen i Keuru, Påwall Manninen Oluf pundinen Peer Liuckois drengh i Keuru Nemlig Jönns derföre kundhe Nempdenn iche wärie them för Edzöris bråtth och aff bettale dhem dheris skadhe igenn hwadh the af dhem wdhi så måttho aff handt haffwe.

- **Dhesse efther:ne haffue giordt hiemsöchningh till Hendrich Mårthenssonn till luotho oanseedt att för:ne Hendrichz gårdh till förende war wndher Kmtz och inuenteradh wndher Cronan, Såm ähr Andhers Olssonn Boruoila Bengt Matzonn Mällilä Marchus Lartzonn Kockila, thomas Hoiffwa Pitkeierffui Söfringh Thomassonn Oriwesi thomas Jönsson ibm Jörenn Påwalssonn ibm Bertill Mattzsonn ibm Clemett Simonssonn ibm Oluf Kopoij pitkeiärffui Joseph Erichzonn ibm.** derföre kunde Nempdhenn iche wärie them alle för Edzöris brått och skulle för skafe samme tingest dijtt igenn, dijtt såm the dhett tagit haffue.

- Kåm för rätthe Bertill Simonssonn Ruokola och kärdhe till sinn stiuffader Jacop Erichzonn, sampt till hans halfue broder Clemett Jacobssonn vm sitt arfuedeell, såm låpp till Enn skörningh iordh, dhertill swaradhe för:ne Jacop att Bertills Modher Britta hadhe gåtth till twenne gifften försth mz Simon medh huilchen hånn åtthe 2 barnn Berttill och Sigfrid. Sedhan gich hånn till annadt giffthe medh Jacop och hadhe medh honnom 4 barnn, Clemett, Knutt, Elinn, och Maijsa, så dhz belopp wtaff sex skörninger skatt Bertill till Enn fempte deell, Enn och Enn fempte deels skörningh Och efther Jacop mz sine barnn hadhe förbettradh samme hiemman och stått dhesse hårdhe åhr föhre och Bertill faridt bye emillan förwärfuadt sitt egit gagnn och bestä och inthz wilde worde om Hiemmanedh wthan nu ther intrengie, Och efther Hiemanedh wanringh, dett man inthz emoth Mandatthz sundher blijffue kundhe derföre dömdes för:ne Bertill för sinn arfz fasta för Enn skörningh 12½ marker, Och för thz arfftighe 2 marker 5 öre såm honnom med belåpp till. Och ther mz af sadhes för:ne Bertill dher iffrånn efther 12 mans ransakann.

- Fältis för tingis swar lösse dhesse Efther:ne hwardera sach till 3 marker såm ähr Simon Michelssonn Pohiaslaxi i Keuru Madz Påwalsson Ponsa, Peer Ponsa, Andhers Eskellssonn I woitta, **Jörenn Påwalssonn Oriwesi Och Peer Erichzonn Kok(o)la** Thomas Olssonn Hepo Niemij Jonns Titoij wehoi Niemij, Erich Mårthennssonn Harhala. Dabit hwardera 1 marker.

- Haffuer Knuth Bertilssonn Kiffuisalmi wptagit Oluf Erichzons ibm hiemman dher till hann och ähr måghenn, huilchit 4 åhr ödhe legadt haffuer vndher fem skörningh skatt, haffuer och för:ne Knut låfuadt holla hoss sigh på samma Hiemman sinn systers barnn, på huilckit hieman honnom ähr tilgifuidh till H. F. N. nådige behagh 2 åhrs frijheett.

- Fältis **Mårthen Perssonn Pitkeierffui** Sach till 3 marker för orätt färdig Käremåll, så och dhesse Efther:ne **för falsk wittnne och theris bomerker,** såm the haffue emot Michell Mäyränpesä wth giffuidh haffue mott Enn Koo Och wahr inthz bewijsligit, derföre fältis dhesse hwardera sach till 12 marker för wijthis mååll såm ähr **Henrich Clemetzonn Pitkeierffui Bertill thomasson ibm Henrich Kopoij ibm Oluff Kopolan och Sigfrid Jacopsson** Efther 12 mans Ransakann. Dabit -

- **Marchus Sigfredzonn Juffwa haffuer wptagit Ett Odis Heman vnder 3 skärning skatt huilchit 10 åhr ödhe legadt haffuer såm hans fadher förne besittidt hade Och ähr honnom till H. F. N. nådige behagh dher wpå mz giffuidh 3 åhrs frijheett på dhett hann samme Hiemman dhes snarare Cronon till godho i bruch komme måtthe**. Efther 12 mans ransakann.

- **Dömdhes Simon Michelssonn Kockila sinn hest lijke gått igenn wtaff Koijra Mårthen och Sigfred Mårthensson Kockila** Och the igenn sökie theris skadhe af Madz Hwss såm af dhem samme hest annamadh haffuer Effther 12 mhans Ransachningh.

- Haffwer Bertill Michellssonn Ruokola wptagit Ett Ödis Hiemman vndher 1/4 skatt, Belägnne I Epalaby, Huilchit 20 åhr ödhe Legadt hadhe Crononn till skadhe dher före till H F N nådighe behagh ähr honom dher wpå medh giffuidh 4 åhrs frijheett på dhett hann samme Hiemman dhes snarare Crononn till godho till brwk komme måtthe Efther 12 mans Ransachningh.

= = = =
(s. 117v)

Anno 1600 Thenn 19 Nouembris Hult Jagh Christoffer Bertilson Höst Tingh medh almogen Aff **Cangasala** Sochnn
Nempdenn

Jacop Larssonn wichtilast	Lasse Hendrichssonn Paiwla
Thos Jörensson **Lydickäläst**	Jönns Oluffssonn Weho Niemij
Jonns Hendrichssonn Hepo niemi	Jönns Olufssonn Mälkiläst
Jörenn Erichzonn **wihass ierfui**	Erich Sigfredzonn **Jerfuenpää**
Sigd Perssonn **Hauistå**	Mårthen Madzonn Huikurij
Eskell Larssonn **Taipalest**	Erich Perssonn **Wijherolast**

- Dömdes Bengt Knutzonn fougte 8 tunnor Spanne:ll och 8 pund kiött aff Michell Kurapää såm hann ähr bliffun skildigh för några gärdz Partzeler hann haffuer wp burit på fougtens wägnne och iche fougte till hendhe leffveradh ähr

- Kom för rättha Arffue Larsso ssonn Sorola och giorde witterligit att han mz laglig köp ondt och Oplat att **her Hanns Capplann** fyre skurur Jordh liggiendes I Sorola såm ähr hans hustrws Arff Jordh Och ther före bekende hann för rätthe sigh wpburit och annamadh haffua Peningar och wdhi Peningz wärdh Thesse Partzeler Oxar 1 par för 30 marker Koo 1 för 20 marker Rogh och Kornn 3½ tunnor för 10 marker Redhe Peningar 35 marker Rogh 5 tunnor för 6 daler Kornn 4 tunnor för 4 daler Koo 1 för 11 marker Salt ½ tunna för 8 marker Nytt Koppar Ett pund och 5 marker för 20 marker Item Enn fåla Och Enn Ny Sydder weippå för vthan alt thetta för inthz

- Dömdes Arfue Larssonn Sorola att Optaga Enn Ödis Hemman liggiendes I Tarpila wnder 6 skurur Jordh såm haffuer legat I Öde wthi 6 åhr Effther hann och thee till näste ähr af blodz förwantter

- **Gaffz Männ Emillan Her Larss och Eskell Larsson Onnistaipale att jencka skiffta dem Emillan åm theres wttmarck och blef dömpt Huilchenn theer winner Jordhenn honnom bliffuer dömpt Nytto och gagnn der aff fremmande Männ Lasse Lydickälä** Thomas Knutzonn Jåkis gångandes medh thett första

- Dömdes Oleff Nålia sijnn bittalningh aff hele Sochunn för Enn Ny båått The haffue annamadh aff för:de Oluf Nålia till almenligh beste och behoff och Bolmannen skulle stella till fridz för:de Oluf medh bittalningenn

(s. 118) - Dömdes Grels Jörennssonn att bekomma aff Sigd Larssonn Orauala Enn hest för 10 daler Thz hann iffrå honnom förderuet haffuer then tijdh hann Tiendte honnom för Enn ledh drengen efther 12 mandz ransakan

- Gaffz Männ Emillan Simon Andherssonn Riduala och Sigd Nilssonn Hertula att Öfuerlegis Them Emillan åm theres fädhernes och Mödhernes arff F. M. Jönns Tijtå Lasse Paiw Jönns Alchw

- Kåm för rätte Erich Suinula med thesse Efther:ne wittne såm ähr Tårde I Raiku **Her Henrich Capplann** och giorde witterligit att för:ne Erich Oluffssons hustrus faar Jacop Erichzonn hadhe loffuadt och till sagdt för:ne Erich Olssonn alle sijnne lossörer och kiöppe Jordh för hanns hull och Tro Tienist skull såm hann Inn Till hans ytterste stundh honnom bewist haffuer

- Kåm för rätte Peer Åijnoijnenn Erich och Grels Wijhawainen och giorde Enn wänligh förlichningh sigh Emillan att thesse Efther:ne Råår skulle wara the rättha:r Råår Them Emillan såm ähr försthe Råår Jwntulaisenn Rengas Kiffui Twpå Soo Lapin Kiukan Sija Helfue Jerfui Warfuustenn Linna Niemisenn Joenn Sw Walkia Korffwa Pusti Sulcha Walchia Kiffui Råådhen Määki Kohisewann Åijann Sw; Öfuer Koorech Järffuin Pitke Jerffui Hanhi Lettko Pyhikonn Saarij Haapa Jerffui Låckin Jerfui Så till Juntulaisenn Wirran Sw och så till för:ne Rengas Kiffui igenn Menn hwadh Thenn Korech Jerffui och Engiar anlangandes skall wijhawaijnens beholla Effther beggies Måll seijen dhees samtycht Och hwadh såm the arbettadh haffua här till

Inn Opå Åijnois sijdhe skulle Wihawainens Niwtta och Inthz sådana wijdare Tär Inne arbeta widh sijnn 40 marker widh Häredz dom

Ruoveden

Anno 1601 Then 3 Februarij Höllt Jagh Christoffer - -.

s 119v - Dömdes Persso Jöns sitt tingest igen aff Sigfre Honghoin och **Hans Rootts** som the **i Klubbo krijgh** ifrå honom röffwadt haffwer.

= = =

Her Jören Gyllenstiernes Dom Book aff Säxmäki Häredhe pro Anno 1600 och 1601

VA 222b, mikrofilmi ES 493

s 3 (Tämän käräjäpöytäkirjan jatko löytyy asiakirjasta VA 222a s. 109, ks edellä)

Anno **1600 thenn 21 Januarij** stådh Häredz tingh medh almogen aff **Råwesi och Kangasala** Sohner på Lauckå gårdh närwarandes welborne Her Jachim Skull - - och förståndig Bengtt Knutzsån fougtt i öffuer Satakunda - -.

Nempdenn aff Råwesi Sohnn

= = =

Nempdenn aff **Kangasala** Sochnn

Lasse Jönnsonn **Lydichkälä**	Simon Agusån Hertuala
Jönns Jacobssonn **Nappila**	Thomas Mattzson ibm
Erich Nillsson Ruokåla	Lasse Thomason Suorangha
Hendrik Peerssonn Harhala	Mattz Erichsson Harhala
Lasse Mattzson ibm	Hendrich Sigd:son **Lydichkälä**
Lasse Paiunenn	Och Tårde i Raickw

- Kom för rätte Tomas Kariu i Keihäslaxi och kärde till Jören Peersoinenn och hans sån Lasse Jarkoj, - - - (ang. sköflande af några parzellar).

- Desse efter:ne waridt till at råna Anna Pouels dotters tingist, huilken såm tienar wedh Lucko, wtaff the bönder såm for:ne Anna hade sit tingist hooss, desse efter:ne Rånsmän såm ähr Sig:d Noijonen, Mattz Mustaierffui, Anders Mattzsonn ibm, Jönns Papgois sån ibm, Lauri paappoinen ibm, Poal Heitonen, Hendrik Mutarsalmi, Lauri Wisunen, Jönns Parhoi mz syn Mogh Bengt - -.

- Jönns Eskellssonn eenn knechtt I Kiuisalmi haffr wptagit edtt ödhis holmen belägen der samme städz, wnder 3 sköring skatt huilket holmen hans fader Eskell Henderssånn förre besittidh hade och haffuer thz legadtt ödhe vthi 8 åhr Derföre - - medgifwidt 2 åhrs frijheet - -.

- Kom för rätta hustru Anna till Nochia och kärdhe till Anders Ollssån **Porwola** så och til Tomas Wisuwesi, Hendrich **Hoiwålain**, Thomas Bengtsån **Mällilä** och Thomas Ylimä, dz the wthan lag och dom sedhann hennes gådz och tingist war? kletz? och inuenteradh wndher Cronon hadhe giortt heemsökning och tagit hennis drengh på gålffuedh och kastad hennes Malt nedh på gålffuedh. Såm Brusius **Siukålain** dher om sannadhe och suår på lag bokenn, derför kunde Nempden icke wäria them alle för Edzoris brått såm haffue warit wthi flå? och sökie nedh dhem.

- Dömdes desse effter:ne **Råårr** ähn nu såm tilförenne stadige och faste **emillan Ponsa boar och Mäyrenkoby**, såm ähr **förste råår, Selaxen Järffuenpää i wester når ändhe der ifrån gijnast till een Medell råå Punsan lachden pään, så der ifrån sneett? öffuer wijken ginest råå räth till Ponsan korkus i öster ändhe. Och sedhann till Kuopun Kallio Ifrån Ponssan korkus**, skulle the ponssa och Mäyren koti boar wmwändhe, Och andre byar som ähr Koifw Kallioby i Suomatka tage wedh Kuopun Kallio råå medh theris ågor och samme 3 råår ähr åttskilnadh Emillan för:ne ponssa. Och Mäyren Koti till dheris bye råårs åthskiliellsse, huilke th nu dömdes stadigtt och fast effter 12 Mans ransakan.

- Feltis Erich wärre Harhala sak till 20 (marker) för ett fulsåår han til? Lasse Morthensson ibm medh yxe i handhenn, så att han ähr krumppen och ewärdeligh lijdhe deraff - -. Noch för wåld - - fältis Erich wärre sak till 40 (marker).

- Ähnn fältes för:ne Lasse Mortensson Harhala sak till 6 (marker) för ett köött såår han slog Erich wärre.

Kom för rätta Kirstin aff Kusemalaxi och kärde till thesse efter:ne bönder såm är Morthen Swensson? ibm, Berntt Mattzson **Oriwesi** och Jacob Larsson **Nappila** wm tulle? rån och heemsökningh som the hade rappadh och röffuedh hennes tingist henne ifrå uthan lagh och dom, (etc). Derföre kundhe Nempdenn icke wärie them - - . (loppuosa käräjäpöytäkirjasta löytyy asiakirjasta VA 222a s. 109-.)

Längelmäen neljänneskunnan syyskäräjät 10.12.1600
VA 222b s. 10-, mf ES 493

Anno (etc) 1600 Thenn 10 Decembris stodh hösth tingh mz Almognn uthi Lengelme fierdungh.

Nempden: Clemet Jönsson LengelmäPohia, Bertill Larsson Pouckalast, Erich Erichzon Tihalast, Jöns Oluffson **Hirdoilax**, Marcus Grelsson KiriasNiemij, Eskill Eskillsson Safuiniemij, Per Oluffson, Morthen Bertillson Attilast, Lasse Mattzon Huickais, Enewald Mattzon **Lewesslax**, Sig:d Larsson EresJärffui, Erich Nilsson KyllinOija.

- Dömdes Erich Larsson Måltzia enn fierdung fisk aff **Pendo bönder** effter som Jons Oluffson Hirdoilax witnadhe och bekende att the haffua **samma fisk förtärt uthi klubbo krijgh om Winteren Anno 1597** skeedde och efther han thet witnade. Derföre dömdes för:ne Erich Larsson sin fierdungh ignn effter 12 Mans Ransakan.

- Kom för rätta **Her Jons Eskilli Cappelan uthi Orihwesi** Sochun och befrågade sigh mz dem gemene Man Lengelmä fierdung om någon ährligh man weet eller hafuer honom något att beskylla för Tiusdom? eller annan ödheligit rychte som hans **kyrckieherde Her Larss** till wijtt honom thet han hafuer haft stemplingar och iadh **giffuidt Her Claus Fleming thet krijgz folcket om klubbo winteren hafuer ööffwadt Her Larss hans tingest ifrån**. Och effter nämpdnn och the Menige Man honom frijadhe och frijgiorde; Derföre dömdes för:ne Her Jöns för samma berof och rychte frij och sacklöss efter 12 M. R.

- Gaffs desse effter:ne Män emillan Bertill Larsson Pouka och Brusius Sigfredzon Wilkila till att förllne och ransaka dem emillan huilcke som hafuer huar annars tingest inne medh sigh ännu som om **klubbo winteren** är huar annan ifrån hendt haffue som är Erich **KyllinOija** och Peer Oluffson **Kouisto** gångandes mz första legenheet efter 12 Mans Ransakan.

- Kom för rätte Erich Nisiusson **Taluistapell** och bekende för the 12 i nempden, så och witterligit giorde thet han aff sin goda wilie och wälberådde **haffuer undt och laglige kiöp uplåthet till Mårthen Henrichzon 1/6 kroch jord belägnne för:ne Taluistaipall**. Och derföre bekende sigh till fulla och goda uhndije? upburitt hafue spanmåll 10 t:or peningar 5 (marker). Och ännu för hwsen hafuer han upburidt enn fåla om 3 t:na spanmåls wärd ty dömdes samma kiöf stadigt och fast och obråtzligen efter 12 mans ransakan.

Ylä-Satakunnan kihlakunnan tuomiokirjat 1601
Lähde: VA 222a, mikrofilmi ES 493

(s. 120)
Anno 1601 Then 5 Februarij Höllt Jagh Christoffer Bertillsson winther tingh medh almogen aff **Kangasalo** Sochn
Nempden

Jacop Larsson Wihtiäla	Lasse Hindrihzon Pajusella
Lasse Jonsson **Lytickäla**	Jons Ollsson Wehoiniemi
Jöns Henrichzon Heponiemi	Jöns Alcku Mälckila
Jören Erchson WihtiJärffui	Erich Siffresson **Järffuenpä**
Eskill Larsson **Onnistaipall**	Simon Akusson Herttuala
Simon Ersson Joudzniemi	Erich Peersson **wijherolla**

- **Dömdes Siffre Peersson Hawisto sex tunnor spannmåll aff Henrich Henrichzon ibm för en häst han aff honom wpå betalningen annammadt haffuer. Och för:de Henrich sijn betalningh aff then Knechten som hans häst till förderff ridit hafuer** Effter 12 M. R.

Kom för rätte Hustrw Judith Laidickala och gaff tillkenne att hennes man hadhe giffuit een Paar oxar till foderss åth Erich Peersson berralla och nw will för:ne Erich beholla samme oxar för thet att

för:de Peer Erichzon haffuer slagit honom twå eller tree gongor medh een Pijska huarföre fältis Peer Erichzon Laitickala till - 3 marker för blonor och dömdes sijne oxar igen aff för:ne Erich Persson Dabit 1 marker Effter 12 M. R.

(s. 120v) - **Gaffz män Emillan Her Larss och Eskill Larsson Ånnistaipall att ransaka och Jencka them emillan om theris uthmarcknar och åker Tegh huilcken theer haffuer giordt huar annan ogångh och brukadt huar annars uthmarcknar och engiar F. M. Bengt Knutzon fougdte Christoffer Bertillsson Lasse Lytick, Thomas Knutzon Jokis gångandes I förste öpnn wattn**.

- **Gaffz män att uthmetta att Simon Ersson Onnistaipall aff Thomas ibm Tree tunnor spanmåll Ruffwor 1 tunno som han till för:ne Thomas till wijdare förwaringh satt hafuer. F. M. Lasse Jörenson Lyticka**

- Dömdes Bertill Jörensson Wast sijn witterligit geld aff Knut Knutt Jacopsson ibm F. M. Lauri **Lyticka, Knapi Jussi**

- Gaffz män att wnderleggia Emillan Her Larss och Morthen Puherolla att wnderleggia huru mycket för:ne Her Larss hafuer bekostadt opå efter:ne Morthens modher I thet att han hafuer sijtt och födt henne här till Dagz öffuer trne åhr. F M Lass Jörensson **Lyttickä Jören Ersson Wihaisiärffui**.

- Dömdes Her Joseph Pelkäne Enn Holma benempd Syän salo liggiandes mitt på Laihiniemen selkä och lijkwäll ligger Nämäre på Isäniemi sijdhe.

- Gaffz män att ransake och beskatte emillan Erich Persson Kiffui salmi och Haapa Saari Boar om theris fisk watn huilcken there haffuer giordt huar annan ogångh F. M. Tijllo Jons Halli Jöns gångandes mz förste öpin watn.

- Dömdes Lasse Eskilsson Hyppärila Een tynna spanmåll aff Jören Mårthensson Härssiä för sitt fadernes arff som honom effter sijne föräldrar erffua bör ifrå Härssiä

- Dömdes Jören Ollsson Harhala Enn tunno spanmåll aff Harhala boar som the ifrå honom genom theras gärdz gårdh förtrett haffua.

- Gaffz män Emillan Mattz Ersson Tursola och Jacop Ruokola att wnderleggia them emillan huadh som för:ne Mattz hafuer bekostadt opå samme ödis Hieman F. M. Jöns alcku Lasse Pajuen gångandes mz thet första.

- **Dömdis Erich Isoin aff Jören wihais iärffui Enn hest igen som för:ne Jören vpå betalningen annammadt haffuer eller så månge Peningar så hesthen blifuer aff godhe män werderatt.**

- Dömdes Siffre Nolie så nu som tilförenne dömpt är sijn betalningh aff heele Sochun för een Båått the aff för:ne Siffredh vpå betalningen annammadt haffua. Och the som stå tilbaka skola bota sijnne Peningar huar sijn 3 marker som är Tompti Clemet, Tijllo Heicki, Huicko ifrå Heponiemi Lindulan Jöns, Michell Mattinen, Jören Sileki ifrå Melekilä. Dabitt fuar Höffd: 1 marker

(s. 121) - Fältis Thesse effter:ne Bönder huardere sack till 3 marker som är Mattz Hundijlla 3 marker Siffre Mattzon Lyhwessåla 3 marker dabit huar 1 marker

- Fältis Henrich Marcusson Wehoiniemi 3 marker för dom brott att han hafuer icke stelt sijne geldenär till fridz Dabit 1 marker

- Fältis Maurus Warala sack till 3 marker för dom brott thet han haffuer icke achtadt den dom som Mårthen Henriczon dömdes att bekomma aff för:ne Maurus.

- Dömdis Simon Knutzon Tursola sijn häst igen aff Erich Knutzon ibm som han vpå betalningen aff för:de Simon annammadt haffuer.

- Fältis Thenho Bengt ifrå Melekilä sack till 3 marker för Tingz swarlöss och bleff dömpt aff för:ne Bengt att Nilljs Henrichzon spanmåll 2 tunnor.

- Fältis Eskill Huna Hapasaari sack till 3 marker för thett han full I tingedt i annars mans taall när han inthet bleff eskat ther till. Dabitt 1 marker

- Dömdis Poffwall maininn att niuta sitt arbeett och tilkommande åhrs wäxt som han wpå samme Jordh bekostadt haffuer. Effter 12 M. R.

- Dömdis Mattz Clemetzon Riekala att niutta brwka och beholla thett hemmanedt som han aff ödhe vptagitt haffuer.

- Dömdis Marcus Henrichsson Taustiala sallt 3 lispund aff Marcus Matzson Hapasaari som han till låns annammadt haffuer.

- Fälttis Desse effter:ne huar dere sack till 3 marker för dom brott och tingz warlöss som är Tijtto Jöns för dom brått Hwicko ifrå Heponiemi för dom brått Tomti Clemet ifrå Birckala Sochun för dom brått Silkin Jören för dom brått.
Dabit 3 marker
Lindulan Jussi för 6.
Michill Mattinen for 6.
Dabitt huar häredz: 1 marker
för thet the haffua icke betalt och stelt till fridz Siffer Nolia ifrå Birckala för then Båthen som för:ne Bönder aff Siffre Nolia wpå betalningen annammadt haffue.
= = =

s. 136
Anno 1601 denn 19 Octobris Hultt Jag Christofferr Bertilsånn Höst ting medh almågen aff **Kangasalå** Sochnn
Nempdenn

Lass Jönnson **Lydichälä**	Lasse Hinderson Paiulax
Jören Erichsånn **wihesJärf**	Jönns Ollsån Mälkijla
Simon Erichsån Joudzinjemi	Erich Söffringsån **Järfenpä**
Nils Tomason **Koijra**	Jonns Hindersånn häponjemi
Morthenn Michillsån **Höidixest**	Simon Akwsån Hertuala
Nills Hindersånn Paloilta	Jacop Morthensån gödichela

- Gaffz män Emillan Pochialax, Kaukoila, Månickala at ransake och Jencke deris Wthmarker och Åker tegh effter huars skatt och andeell. F. M. Simon ifrå Joudzinjemi Lasse ifrå Pajuniemi, Halli Jönns, Thomas Hiukoj, gongandes mdh thet förstå

- Fältis Lass Hindersån Månickala Sak till 3 marker för thet han stötte och slog Michill ifrå Paiwlax medh een yx hammar. Dabit - 1 marker

- Desse Effter:ne fremmande män, skulle wthmätha aff Lihasulan Sifre ått Nills Palojnen Een fierdi deell aff all denn skada såm honom genom Eldzwådha är påkommit. **Lass Lyticka och Knap Jönns**.

- Dömdis Thomas Jörennsån ifrå Lihasula synn skade igenn aff Sigfre Madzsonn ibm såm for:ne Sigfrid aff Tomas medh welle röfuedh haffuerr. Och framdelis Sigfrid Madzsånn ifrå Lihasula sak till 40 marker. Thet han medh wälle Thomas Jörensåns wthmarker suidiat och sig tilägnadt haffuer, Menn för theris fatigdom skull och för gode Männs forbönn skull bleff han benådt till 3 marker. Dabit - 1 marker

- **Dömdis Erich Persånn ifrå Tursoila sijnn bettalning igen för een hest, såm Erich Erichsånn ifrå Säjnä Jockj aff honom rofuadh haffuer Och framdeles Erich Erichsånn sak till 40 marker för wälle**. Dabit - 13 marker 8 ortiger

- Fältis Luckas Hindersånn Kollo, sak till 3 marker för Tingz suarlöss Dabit - 1 marker

- Dömdis Knutt Toicko halfpantenn aff thet tingest såm hans broder Hindrik Tåicko aff honnom affhendt hadhe. Effter 12 Mans Ransakann.

(s. 136v) - Dömdis Hindrik Tåika att fästa sijnn Lag till näste Ting sielff Tålffte att gå sijnn Eedh för thet Tiufferij såm frw Karinn till Liuxela hade honom för rätte tiltale effter 12 Mäns Ransakan

- Dömdis Hans Persånn sijnn Tijgh igenn aff Tursoila by så mykit såm till hans andell belöpa kann efter 12 Mans ransakann.

- Gaffz män Emellan Sauckoj och Lihasula by at ransake och Jencke så och beskatte huilkenn there haffuer giordt huar annan åghong och brukat huars annars wthmarker. F. M. Thomas Lendzman Simon Jokjniemi gongandes Festo Walburgie.

- Dömdes Här Erich Caplann i Pelkänä Sochnn att bekomma aff Tenho Bengtt spannmåll 3 tunnor. efter 12 Mans ransakann.

- Kom för retta Jörenn Morthensån Hardzssija och ladhe i acttha herr Jörenns Kyrkeherres beuijss. Att Lasse Eskilsåns faar ifrå Ippula hade ärfft femtijo åhr sedhann alle sijne Losörer såm han aff för:ne Jörenn Härdssiä effter sijne föräldrar ärffua börr. efter 12 M. R.

- Kom för rette frw Sigres thienare ifrå Liuxila Hans Perssånn och lade eenn Copia aff H. F. N:ds breff Henrich Carlls i rette. Lydandes, att thenn Edle och wälbördig Tönne Jörennssån Stothollare på Åbo Slått sampt Cammererer Bertill Hansån skulle ransake Emellan frw Sigres bönder och frw Sigre, Om the skulle wara förlhänte eller arffz bönder, sasåm och for:ne Hans Perssån Ledge i Retta Teknne konung Mattz breff mz konungz egenn håndh wnderschriffuidt, at för:ne bönder skulle wara frw Sigre arffligen giffuen såsom Liuxila gårdh. Der håss befrogade for:de Hans Persån. Huar före the haffue berettadt för H. F. N. att Frw Sigre mz sin tienare skulle haffua Wthödt samme böndernes ståre gestningar och Pålagår at the äge huarken koo eller såå, huilket iag befrogade migh mz the 12 i Nempdenn. om the wiste at frw hade wtharmadh samme bönder huilket the
berättade här för rätte at samme bönder såm haffue warit hoss H. F. N. Somme haffue 20 koor och somme 16 och somme 12 Miölke koor förwthan andre boskap. Derföre wåldgaff iag the 12 i Nempden. om the kunna frija them för sijn 40 marker för löggn ther the haffua lugidt för H. F. N. Och inthet finns i sanning thet the haffue klagadt. Och Tuenne gongor 40 marker Konungz egen dom. Sach thesse skola ickie wthgöre. Jöns Titå wåhånjemi, Madz Halle ibm och Tårde
Söffringssån i Raijku. Huilke sak ähr upskutidt all högre artt och widhare Ransakningh.

(s. 137) - Dömdes Reinhålt Kap att bekomme aff Madz Knutssånn Ruåkola Eenn koo såm the aff roffuadh haffue Effter 12 Mäns ransakann.

- Dömdes Madz Tuhoj att bekomme af Nills Markusån Hykensalo spanmåll Een Tunna.

- **Dömdis Her Lars Oriwesi kyrkeherre, Muhumanderi Mann Nittu wnder 4 parmas höö såm honom tilförenne dömptt är**

- Dömdis Elin Lars dotterr Rarun Salo spanmoll Een Tunna Peningar 4½ marker aff Rissi Niecki Mälkilä såm han upå een bettalningh anammadh haffuer effter 12 Mans ransakann.

Kom för rette Jönns Hakois och giorde witterligit at han haffuer tagidt och anammadt Erich Peppålain till sijnn sån att han skulle födhe honom till håns döder dag Och der före lofuade han honom alle sijn Lössörer och Köpe Jordh bode i löst och fast. effter 12 M. R.

- Fältis desse effter:ne bönder huardere sak till 3 marker för wägar och broor och för åglde gärdzgordar såm ähr. Eschill Jönnsån Kaukoila Erich westoi ibm, Madz Persån Köyrä. Hindrik Michilsånn Jokiois, Lihasula Sigfrid, Madz Hindersån Tursola Hindrik Perrsånn Harhala Madz Erichsånn ibm Erich werri ibm Huardere heredz höfdingen - 1 marker

Jesper Madzson Krus. (sigill)

Längelmäen neljänneksen (kesä)käräjät 4.7.1601
VA 222b s 27v, mf ES 493

Her Jören Gyllenstiernes Dom Book aff Säxmäki Häredhe pro Anno 1600 och 1601
= = =
Lengelmä fierdung Tingh Anno 1601 Then 4 Julij.

Nempden: Per Oluffson Koivuniemij, Thomas Nilsson Keurukoski, Jöns Oluffson **Hirdoilax**, Enewald Matzon **Lefueslax**, Sigfre Larsson Rokoisell, Bertill Eskillsson Safuiniemij, Bertill Larsson Hapasalmi?, Henrich Erichzon Koivun, Staffan Michelsson taluistaipal, Cle:t Sig:dsson **Koppapää**, Erich Erichzon Tihala, Erich Nilisson KyllinOija.

- Kom för rätte Erich Nilisson **KyllinOija** medh desse efter:ne sworne witne Erich Nilsson, Erich **Roka**, Erich Ollsson **RistiJärfui**, Staffan Michellsson **Solti**, Clemet Erichzon **Hakosalmi**, Bertill Larsson ibm bekende och witterligit giorde thett för:ne **Erich hafuer vptagit ett ödis hieman vnder 1/12 kroch jord**, som uthi månge åhr hafuer legat udi linde och öde, och eliest vpå för:ne 1/12 deels kroch jord hafuer affbetalt till hans geldenärer P:ar 20 (marker) 1 öre, Korn ½ span. Och om till förbättringh utfäster han till näste bördemänner Mårthen Henrichzon **Talfuiaistaipall** P:nr 8 (marker) Den? förr affhende för:ne Mårthen samme 1/12 kroch jord vndan sigh och sine arffue. Och vnder för:ne Erich och hans arfuingar till ewerdeligh ägo 1/12 krock iord effter 12 M. R.

- Fältis Erich Nisiusson **Talfuiastaipall** sack till 3 (marker) för thet han hafuer **försolt samfält uthmarck** som alle hans med grannar äre till samfelt.

- Kom för rätte Clemet Sigd:sson **Coppala** medh desse efter:ne witne som är Sigfre Nilisson **Cuiwais**, Thomas Sig:dsson **Coppala**, Oloff Henrichzon **Karfuia** och Nilis Pofuelsson **Pajukanda**, Henrich Sig:dsson ibm och giorde witterligt för the 12 och menige man att **Clemet Sig:dsson hafuer Coppala infördt till Coppala then tijdh han bleff gifft till för:ne Coppala by** som är först (2½ (marker) P:nr, 4 Köör, 2 Stuut, 1 tw åhrs Qwiga, 4 tw åhrs geter, 2 fåår, 2 Swin, 1Hest, 2 skär Rogh, 7 skär Korn, 2½ (lispund) Salt, 2 yxar, 2 Lijor, 1 Skärur, 7 (marker) Koppar, 2 st:n Bast moott, 2 Mörtnäätt, 1 lispund Lijn, 1 lispund Humbla. Ithem hafuer Thomas Henrichzon infördt till för:ne Coppala 1 Hest för 8 marker, 1 Gete, 1 Fåår, 1 yx, 1 Wälle? Kräkor.

Kangasalan talvikäräjät 26.1.1603
Kts. Kangasalan syyskäräjät 1629, VA Ylä-Satakunta KOa2, s 361v

Christåfer Bärtillsons domzäddell 26.1.1603. Sigfridh Jöransson i Oriwässeby skylligh til Eskil Jämningh.

Längelmäen neljänneskunnan talvikäräjät 14.2.1603
Kts. Oriveden talvikäräjät 1750, VA Ylä-Satakunta KOa68, s. 63v

s. 63v - **Kyrckioherden, magister Anders Salowius** upwiste ett så lydande råbref:
Anno **1603**: dhen 14: Februarii hult Jagh **Christopher Bertilssonn winter Tingh** medh almoghen **aff Lengelmä Fierdungh** uppå dhen Edle och wälborne Herres Herr Jöran Gyllenstiernas till Sundholm wägne. Och Herdshöfdinge uti Säxmäki Heradh, Närwarandes Konungi Maij:ts Befalningsman thersammestädhes Ehrligh och wälförståndigh Isack Monssonn och flere Godhe män. Thå kom för rätta Hedherlig och Wällärdh Man **Her Lars Kyckioheerdhe i Orihwässi Sochnn**, och befrogadhe till the 12: i Nempden sampt Längelmä Fierdungh ohm några **Rår emellan Prästebols Egor och Orihwässi by**,
the 12: i Nempedene sampt hela Lengelmä Fierdungh, thärtil swarade, at thesse eftsk:ne Råår haff:e aff Hedenhöss åttskilt Orihwässi by ifronn Prästebols Egor, som ähr **förste Råå Lakon Kallio, till Kirckontienristi och så til Teirijerffwenesu**, och dhesse 12: sathå i Nempnden Erik Nielssonn Kyllioja, Thomas Mässä, Axel Olssonn Onnistaipale, Hendrik Eriksson Röychä, Sigf:d Hendrikssonn ib:m, Marchus Anderssonn, Anders Sigdssonn Westi, Matts Knutssonn Hietalax, Jöns Jönsson ib:m Clemett Sigfredssonn Coppala och Eskill Eskilsson Sawiniemi. Thee thärom ransakadhe och wåre faste åth, at samme Råår ähre rätte Råår Emellan for:ne Orichwessi by och Prästebols Egor, Efter sådane Ransachningh och Edhe, som här föregick dömde Jagh samme Råår stadigh och fast, at hållas til Ewärdeligh Egor, och 3: m(arke)r för Hereds dom, som härå widare klandrar, thess til wisso ythermehra, Betre förwaringh Högre stadfästelse Trycker Jagh mitt Signet härunder Datum Anno dil ett loco ut supra
L: S: Christoff:r Bertilsson m: P:ria

Synebref 16.10.1603 (Längelmäellä)
Kts. Oriveden syyskäräjät 1665, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 811v

- Christopher Bertelsons synebref 16.10.1603 innehollandes, att **Patzanpä** och **Pantisen wori** åthskiller Wiukala och Pitkäjerfwi byijar.

Kangasalan syyskäräjät 25.11.1614
Kts. Kangasalan talvikär. 1658, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 285

- Af **Henrich Anderssons häredzdom 25.11.1614** befans, at nästa byrdeman Henrich Mattsson hafwer lagligen Jören Erichsson i Wihasjärfwi hemmanet uplåtit och Henrich hade derföre 100 marker ortuger och 2 t:r spm:ll upburit, som skulle wara mehra ähn hemmanet warit wärdht.

Längelmäen talvikäräjät 1.3.1616
Kts. Eräjärven ja Oriveden MJO 15.2.1791, Hämeen läänin MKRI Eräjärvi 7:h

- Christoffer Peerssons **häradsdombref af 1.3.1616**, förmählande det Johan Mattsson i Cappola haar **förlijkt sigh** medh Hendrich Sigfredsson i Kuivas och **emoth ½ (öres) landh, som Kåppola skulle äga uthi Kuivas, låtit nöija sigh medh samfält rättighet till timber, bräder, biälkar, giärdsle, brännevedh, näfver etc uthaf Kuivas skogsmark**

Kangasalan talvikäräjät 22.3.1617
Kts. Kangasalan syyskär. 1629, VA KOa2 s. 354v

- Hans Jacobsons herreds dombreff, daterett 1617 den 22 Martij, förmällandes at Jöran Jacobsson i Paijukanda **fadher** Jacob Nillsson hafuer fullkompelighen bekommitt sijn andeell i löst och fast.

Lainlukija Henrik Anderssonin todistus 16.12.1617
Kts. Oriv. talvikär. 1735, VA Ylä-Satakunta KOa48 s. 294v, s. 308

- af fordom Lagläsaren Hendrich Andersson 16.12.**1617 utgifwit Document, beträffande ett jordbyte** Påfwel Håkansson i Jarla med Simon Mårtensson samt Jacob Markusson, hans **Broderson, förra åboen i Suckila** ingått, hwaruti äfwen förmäles: at Påfwall gifwit Simon och Jacob till förbättring 1 Koo samt **KerckianKåski och Taufwansuo** Engiar om 2 åmar 6 lass, hwilka skola wara belägne innom **Mustanpä sarka** skogsteg, Suckila enskylt tillhörig

- För alle Ehrlige och beskedelige gode män, som thetta wårt witnesbyrd förekomma, bekännom wij effterskrefne H. Kongl. Maij:ts troplichtige Tiänare och undersäte, iag **Hendrich Andersson, fordom Lagläsare uti Öfre Satagunda**, Cnuth Eskellsson Hafwisto **Ryttare under W. Hendrich Mårtenssons Phanan**, Mårten i Huikuri Ryttare under samma Phanan, Jöns Kåhli, Bofast Bonde utj Orriwesi Matts Wesari ibm Jöran Philbusson Säynäjoki, och Oluffwe Monnonen uti Ruowesi Sochn, oss hafwa warit till städes och på hört, up på W. Påfwull Håkansons och Simon Mårtenssons samt Iacob Markusons hans **Brodersson**, wänlige Iorde byte och Kööp, i så måtto, at W. **Pool Håkansson gaf sijn Laghlige köpe jord 3 1/4 Skuru ifrån Suckila åth Simon Mårtenson och hans Broder Son, Jacob till wärdelig äghor, däremot gaf förskrefne Simon, sampt hans Broder Son sin fasta Fädernes ärfwe jord 3 1/4 Skuru Höydäxen till ewärdel. åt för:de Pool Håkanson, En Köffte, förskrefwe:ne Simon af Påfwull Håkansson, ifrån Suikila 3/4** (= 3 3/4) **Skuru jord**, som deröfwer bythe blef och derföre gaf Simon uth penningar 3 D:r sammaledes gaf offta för:de Pofwell åth Simon och hans **Broders Son** Jacob till wänne gåfwor och förbättring Koo 1, pant Engar 2 åm 6 lass, **Kårkekåsk och Taufwan suo** Eng och der till Kaskland under 1 sp. hwart åhr ifrån Höydäxen utmark och lofwade flyttia 6 huus och dermed woro de wänner och wähl förlikte, med twenne hand sträckningar i så måtto, at den som will ryggia sin förlikning, skulle fästa uth till Cronan och H. K: M: penningar 20 D:r, Fönyte och Häradz höfdingen 1 par oxar, till wite att thetta alldeltz så i sanningen är, trycker iag Hendrich Andersson mitt Signet här nedan under, samt med Simon Matzsons boomärk **datum den 16. December 1617**.

Kangasalan syys- ja kesäkäräjät 10.11.1619
Tietolähde: Oriv. syyskär. 1754, VA Ylä-Satakunta KO a 75, s. 240

År **1619**: den 10: Novembris hölt jag Kristufer Peersson Laga **Häreds Höste och Sommar Ting**, med allmogen af Kangasala Sokn, närwarande Erlig förståndig, Erik Eskelsson, sittiandes i sin faars Wälärlig Eskil Mattssons stad H: K: M: Fougte, samt i flere gode mäns närwaro, som tå församlade woro
Nämden: Hendrik Tito i Wehoniemi, Hendrik Sigfredsson i Lydickala, Mårten Tomasson i Kumalax, Tomas Bengtsson i Mellis, Mickel Olofsson i Meurenpesä, Knut Larsson i Hafwisewa, Grels Klemetsson i Pispala, Eskil Simonsson i Hertuala, Anders Eskilsson i Mälkilä, Tomas Jönsson i Suinula, Erik Mårtensson i Huidoxen, Simon Markusson i Onckala.
Dömdes ännu, som ofta tilförene **under Åriwesi Prästebol, alle de ägor, som af fordom warit** hafwer, såsom ock blef dömt under samme Prästebool, **en åå benämd Wenes åå,** som derunder af ålder tillydt och legat hafwer, obehindrat, niuta, bruka och behålla, och dy twänne Bönder som samme åå olagligen brukat hafwer, N(ämligen) Nisius Thomasson i Wehkalax och Erik Larsson ibd: Saak til 40: marker, för wälle efter som s(alig) **Lass Hinderssons twänne dom sedel** widare utwisar på samme åå utgifwen Anno **1584**: den 28 Februarii, at de Bönders Nisius Thomassons Fader s(alig) Eskil Thomasson hafwer s(alig) Lass Hendersson honom twänne gånger sakfält til 40: marker, för samme åå skuld efter han altid med wälle haft hafwer samme åå, som förbemält står. Och des til yttermera wisso, högre förwaring, större stadfästelse, trycker jag witterligen mitt Sig:t härunder Datum Anno dil et loco ut Supra. (L.L.)

(Vapaasti suomennettuna:
Vuonna 1619 marraskuun 10 päivänä pidin minä Kristoffer Pietarinpoika lailliset syys- ja suvikäräjät - - Kangasalan pitäjässä. - - Lautakunta: - - Heikki Sipinpoika Lyytikkälästä, Tuomas Pentinpoika Mellistä.
Tuomittiin, kuten usein ennenkin, Oriveden papinvirkatalolle kaikki ne tilukset ja Venesjoki-niminen joki, jotka ovat sille vanhastaan kuuluneet, esteettömästi nautittavaksi, viljeltäväksi ja pidettäväksi. Vehkalahden kaksi talollista Niilo Tuomaanpoika ja Eero Laurinpoika tuomittiin 40 markan sakkoihin mainitun joen laittomasta käytöstä, koska edesmenneen Lauri Heikinpojan kaksi tuomiokirjettä 28 päivältä helmikuuta 1584 osoittavat, että Niilo Tuomaanpojan isää edesmennyttä Esko Tuomaanpoikaa (po. Tuomas Eskonpoikaa) oli kaksi kertaa sakotettu 40 markalla saman joen luvattomasta käytöstä.)

Kangasalan syyskäräjät 22-23.11.1622
Kts. Kangasalan talvikär. 1659, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 330

- Lagläsarens Christoffer Peerssons doombreff 22-23.11.1622 förmälandes, huru såssom Lars **Kachki, som hafwer åboot Äjainens hemman, hafwer kiöpt** af dhe Pitkäjärfwj boer eet **uthmarkzstycke ClauxenMaa innom sine wisse råår Kurienhuchta, Luckusuonpää och derifrån till Kårdejärfwenpää, dee Lydickilä råån Kårdejärfwensalmi emottager**.

Lagläsaren Henrich Anderssons bewijs 25.11.1622
Kts. Kangasalan talvikär. 1647, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 316v

- han sigh uthi et wenligt **jordbyte** medh Elias Josepssons **swärfader** sigh gifwit honom sit kiöpehemman i Suckila och Simon Mårthensson deremot igen inrymbt honom sit arftl:e hemman i Höydäis, hwilcket han medh **fordom lagläsarens sal. Henrich Anderssons bewijs af 25.11.1622** bewijste.

Tarkastus Kangasalla 29.1.1623
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 29v, mikrofilmi ES 1962

Anno 1623 denn 29 Januarij stodh Ransakning medh almågen aff Cangasala Sochun praesentibus ut supra

Nembdenn (tässä lueteltu vain orivesiläiset lautamiehet) Jören Berttillsson i Ånnistaipell, Mårtten Jönsson i Suomasema, Sigfredh Larsson i Lydickälä, Hendrich Sigfredzson i Lydickälä, Thåmas Bengtsson i Mellis, Thåmas Sigfredsson i Kauppila, Madz Mårttensson i Wihaisjerfui, Lass Simonsson i Nickilä

Kangasalan talvikäräjät 28.3.1623
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 10v-, mikrofilmi ES 1962

Anno 1623 denn 3 Martij hölt iagh Criståffer Peerssonn laga Heredz Wintter Tingh medh almogen aff Lemppelä opå den Edle och wälbördigh - - Axell Korckes till Anoila wegner, Heredzhöfdingh i Öfresatagunden, Närwarandes Lenzmannen Knutt Erici finnandes vdj Heredzfåugdens - - Elias Roos stadh, - -.

s 10v Anno 1623 denn 28 Martij stodh Wintter Tingett medh almågen af Cangasala Sochun praesentibus ut supra
Nembedenn: (tässä lueteltu vain orivesiläiset) Philppus Marckusson Pitkäjerffui, Thåmas Bengsson i Mellais, Henrich Clemettsson i Pitkäjerffui

s 10v - **Her Ambrosius Kyrckyeherde vdj Pelckene** Sochun oplyste förste gången 3 öres skatt Jordh i Epaila - - öde legeth - -. (Vrt. kesäkäräjät s. 22v: osti Luukas Heikinpojalta talon ja Yrjö Olavinpojalta toisen talon.)

- Dömdes Hendrich Clemettson i Pitkäjärfui sin geldh - -. - - desse män till att vttmäta **Lensmannen** Hans Eskelsson och Thomas Bengtson i Mällis.

- Dömdes Jöran Thomasson i Pitkäjärffui Spanmåll 2 T:or aff Philppus Markusson ibm, som han tillhåns tagidt hafuer - - Desse män till att vtmäta Henrich i Lydickälä och Thomas Bengtsson i Mellis.

s 11 - Samtychia Hendrich Clemetson och Knutt Marckusson i PitkäJerffui, dett **hwardere skall behålla deres gamble tåmpt, som deras förfäder tillförende besutidh hafwa.**

- Oplyste första gången **förståndig Hendrich Andersson i Hapaniemi** 1 1/4 skatt Jordh belägen i Isoij Pendå, som han haffuer köpt aff Grells Knuttsson ibm. (Vrt. kesäkär. 16.6.1623: II lainhuudatus.)

Kangasalan kesäkär. 16.6.1623
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 21v-, mf ES 1962

Nembdenn: (tässä vain orivesiläiset) Hendrich Sigfredsson i Lydickälä, Erich Persson i Wiharila, Thåmas Sigfredson i Kauppilan, Thåmas Bengdson i Mellis, Lars Simonsson i Nickilän

s 21v - Dömdes Hederligh och Wellerde man **Her Peer i Suomaisema gods, vnder 4½ öres skatt iordh medh huss jordh** för thenne resten, som förb:de Her Peer **för Elfsbårgs lösen utthlachtt haffuer,** till Gabriell Bernsson och Edhle och Wälbördigh Carll Peersson för Elfsbårgs lösningz Peninger, - - 81 1/4 dal:r; dhe Partzeler, som ifrå hånom ähr till Pantt tagitt, och satt hoss Her Peer, för:de partzeler skall **Gabriell Larsson** bekomma ospilt sigh tillhända. Änn befans ägerne ifrån samma hemmanet wara pantsatte, hwilket Her Peer skall inlösa och sedan afreckna opå för:ne hemmanett, och **emedan Her Peer haffuer löst for cronones gieldh, derföre skall han niutha hemmanett**, medh dess ägår och legenheett i wåtå och tårrå, nerby och fierran, alz inthet undantagandes, huadh derunder af ålder tillydt och legadh haffuer. **Och hemböds ännu wijdare att inlösa till förste tingett, eller afbetala** fulkompligen Her Peer tillhända för:de Summa, och hans arfwåde, som han derpå bekostnadt haffuer, - - men dess emellan skall Her Peer behålla och häfda hemmanett och göra Cronan sin rettigheett, der af som sigh belop:r. - Effter 12 Mans Ransakan

- Dömdes **Oriwesi Prestebools fijskerij obehindratt Kyrckyeherden niutha bruka, så lenge han der Kyrckyeherrn ähr,** och ingen schall göra hånom någon förfängh eller hinder, derpå och **Ådren skal wara open - 6 al:r** öffuer effter 34 Cap i Byg B på den **fisken kan stiga op och under**. - Effter 12 Mans Ransakan.

s 22 - Felttes Henrich Thåmasson i Oriwesi, Bertill **Kössi** ibidem, Joseph Larsson ibidem och Joseph Mårthensson ibidem, hwardere sack till 3 d:r till treskifftes - - för **åwercken dhe haffue giordt opå Prehstegårdzens fiskiewatn.**

- Thesse män Hendrick i Lydickelä och Erich Persson i Vihiorla, skola besee och Ransaka, om en Swidie emellan Knut Augustinison Orichwesij och Marckus Erihzson ibidem, dagh till första legenheett.

s 22v - **Oplyste 2 gångår** Jören Larsson i **Kichlala ett Ödes Hemman, som Thåmas Kichla tilförende påboott haffuer**, och han bödh ännu dett placht - - dett optaga.

s 23 - Thesse män Hendrick i Lydickälä och Thåmas i Mällj skola **besee och ransaka om en Engh be:dtt Kaipala Engh som Henrich Mårthensson i Luodå haffuer sigh tillägnatt medh falske Råår ifrå Pitkäjärffui boar**. Och lijkwäll befinnes, dett **Pitkäjerffui boar haffuer rätt opå dett vttmarck stycke be:dt Pitkäkusi Sarcka, och opå samma stycke ähr Engen af slija rödiatt, aff Marckus Larsson i Pitkäjerffui några tijdh sedhan**, derföre skall för:ne men der om granneligen Ransaka till näste tingett, och weta wiss beskedh der om.

- **Giorde Pitkäjärffui booar en wenligh förlijkningh sin emellan, om en quarn**, vdi så måtto, dett **Erich Peersson skall allena kopa och ophålla quarnströmmen och andre grannerne quarnbygninger**, dermedh måer dhe Consens på bådhe sijdhår medh en handtstreckningh här för en sittiande rätt.

- Kom förretta Åsatta Tingh Zacheus Nilsson i Paiukandå och ladhe fram i rätten eett **Her Johannis bewijss uttgifuit Anno 1614** den 10 Aprilis förmälandes, dett **förb:de Zacheus haffuer förnögtt synn sin fader broder Thåmas Jacobsson för fasta och för hussen och gifuit desse Effter:ne Partzeler, Häst 1 fyra åhrs gammall, Köör 4 st., geett 1, fåår 1, lya 1, Oldbillor 1 p:r, Kåpar 6 (marker)**, dermedh hafuer han latidh sigh åttnöija. - Effter 12 Mans Ransakan.

- Felltes Anders **Skytt i Sitama** sack till 40 mk:r till treskifftes - -, för wälle han haffuer **tillwällatt af Madz Madzson i Jokiois höö 1 åhm, vthan lagh och dom.**

Kangasalan syys- ja talvikäräjät 20.2.1624
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 47-, mikrofilmi ES 1962

s 47v - Margeta Henrichzdotter i Hertuala skall gifwa ått Lasse Larsson i Hertuala 1 stångh iordh el:r ½ öres skatt, som fordom medh giftermåhl är kommit undan förschri:ne Lasse Larssons bolstadh. Förrättas stångfall.

- Jören Thomasson i Pitkiärffui skall bekomma af Michell Persson i Wahalax 2 mrk:r.

s 48 - Lucas Erichsson skall betala till Mats Bertilson Håiffuoi 9 t:r spm:ll och 3½ d:r.

s 48v - Mats i Lydickälä medh sin **systerdotter** Barbru Sigfferdotter i Mälkilä klagade Erich Thomasson i Heponiemi och Mårthen Persson i Mälickälä, det för:de män haf:r **tagit aff dagarne** Sigfer Larsson i Mälickälä. **Hustron i gården** Gerdrudh Hendersdotter i Mälkilä berättade, det Sigfre Larsson är kommit till för:de h:un och hade kiöpt 1 stopp öölll och - - medh en knijf - - så at han stelp strax till döden.

s 49 - Lukas Berttilsson i Årichuesi anklagade på **kyrkieherden Her Per Jacobi** ang:de 1 engh **Årichsari** under 1½ åm, som han till kyrckioherden pantsatt. Sigfre Jönsson och Filippus Bertillsson wittnade i saken. Bonden fick ängen igen.
Sedan klagade Her Per på hans **faar** Bertill Sigfersson i Årichuesiby, thet han haf:r **tagitt prestämbete på sigh och lupit kringh om byar** medh. Så förwijtte Her Per honom och hans **son** Lukas Bertillsson till en tiuff, at han **medh sin fader haf:r stulet fouglar aff snaror**.

s 49v - Lagläsaren Christoffer Persson, Thomas i Caupila och Henrich i Lydickälä nämpdis at **stånghfälla** Thomas i Orhiwesi by, dagh till s(anct) Bartholomei.

- Dömdes uthmäta Jacob Michelssons i Heijdestä gieldh.

- Dömdes Zakeus i Paiukandå sin gield aff Michell Ollsson i Pehula, en t:a Rågh, efter haan haffuer tagit thet hwset, som war giffuit den tijdh byttedt stodh emillan **bröderne**, Per Nilsson och Mickell Ollsson för samme gieldh.

- skola **skifta ett arf** emillan Paiukandå och Henrich ibm.

s 50 - Berthill Eskillsson i Ochriwesi by skall bethala till Gabriell Larsson, hwadh denne haf:r at fordra. - Jören Hindersson Sars skall och bethala, hwadh han är skyldigh.

- Dömdes **arfzskifte** emillan Erich Persson i Wihårla by sampt medh beggers theres broder stadigh och fast at blijffua. **Qwarnen, som bygt är innan Wijharla ägor**, skolle the inlössa Knut Hindersons deell medh pen:r efter gode mens beskattningh, efter han boor i annan by, nembligh i Kauppila, och är medh rår röör serdeles huar by för sigh omlagdt, derför bör huar there niuta sine ägor synnerligh, effter Wijhårla och är under frelsse giffuet af Konungh Carl den 9. framlijdne Anders Larsson.

Kangasalan kesäkäräjät 17.8.1624
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 66v-, mf ES 1962

Gamble Nemden: Michell Ollsson i Mäurenpesä, Mårthen Hackari i Kesemalax, Eskell Clemetson i Pispala, Hendrich Sigfredsson Lydickälä, Thomas Sigfer Cauppila, Hendrich Jönsson Vhiniemi, Erich Persson Wihorila, Mårthen Michelsson Wessari, Thomas Marchusson Wihasiärfui, Bengd Larsson i Hietalax, Thomas Bengdson i Mellis, Lass Sigfredsson Nickilä
Ny Nembden: Eskill Sigfredsson Hapasari, Thomas Eskillsson Mäyrenpesä, Sigfred Matzsson Warala, Thomas Jönsson i Kuorechwesi, Matz Mårthensson Wihasiärfui, Knut Markusson Pitkäiärfui, Sigfred Larsson Lydickälä, Anders Eskillsson i Mälkilä, Sigfred Persson Wihoila, Jacob Thomasson Suinula, Joseph Hind:sson i Oriwesij, Sigfred Andersson Kockila

s 66v - Befans, att Påll Håkunsson intet haf:r opburit dhe 4 d:r penng:r för Elfsborgzlösens zedler, som udi ransakningen utleddes i framl:ne wår och icke kommit Påll Håkunson till godo. - - opbördzman Jören Mattsson i Paiulax - -.

s 68 Tesse män Hendrich Sigfredsson i Lydickälä, Hend. Tito och Thomas Bengdson i Mellis skola ransaka emillan Påll Håkunson Hiexen och Jöns Sawoi om deres rette råår.

s 68v - Tesse män Hendrich Sigfresson i Lydickälä och Thomas Bengdson Melle skola besee om et enghstycke emillan Lasse Matzson i Oriwesi och Knut Matzson ibm.

- Margeta Jöransdotter i Oriwesij skall bekomma 4 t:r spm:ll af Knut Matzson ibm.

- Dömdes **Her Per kyrkieherden i Oriwesi** niuta bruka och **behålla alle dhe ägår och egendom, som wnder preste bolet af ålder tillyt och leget hafuer, sameledes skall den engen hefdes wnder Preste bolet som watnet hafuer bårt lupit, och bönderne behållit fiske watnet**. Desse män skola besee om Engen och fiske watnet Hendrich Sigfersson Lydickäla och Thomas Bengd i Mällis.

- skola dela en **äramark** under ½ öres skatiord emillan Jöns Erichsson i Wilkilä och Brusius ibm, nl:n halfpartten huardere.

(Pirkkalan kesäkäräjät 11.8.1624 s. 63v
- Dömdes Påll **Wiliainen** till at niuta sin vtmarck af Kemmeniemi boar obehindrat inan sin Råår och Röör.)

s 69 - Kom för rätta PitkäJärffui boer och bekände medh **Her Söffringz breff daterat Anno 1622** diae Johannis, det the hafua **såldt (- - -) till Thomas Pölli i Wiliamois en dagz ledh utaf deres rätta utmark** för pen:r 4 d:r och Mårthen Persson pen:r 2 mrk och ligger samma utmark **inom desse efter:ne Råår, som är först KierickoJoensw, och Kierickosari sedan till OlliJärfuen sari Kandelekusi och Pykälän Kari**, och inom för:ne Råår ligger samma utmark som för:tt är.

- Joseph Markusson i Oriwesij skall bethala till Thomas Hansson i Cuivais 2 t:r spm:ll.

- - - skola dela och arff skifta emillan Jöns Bårgarila och Jöns i Järffuisby.

- skola skifta **arff** emillan Jören Erichson i Wihaisjärfui och hans **brorson** ibm.

- Dömdes Knut Persson Wihorla sin gield hoos hwem det helst wara kan.

- Nempden witnade, det Jöns Thomason i Bårgarila haffuer giffuit till Oleff Kårp en stodh - .

- Lentzmannen Class Jacobsson och Thomas Cauppilan skola **skifta arf** emillan Filpus i Hietalax och Lisbet Jacobzdotter i Warala.

s 69v - Hans Perssons heredzdombreff eller rååbreff af 1612. Hinrich Pytz breff af 1530 (angående råår i Paiula).

- Dömdes Mats Bengdson i Lydickälä frij för gielden, som Hindrick i Titoi honom krafde.

s 70 - Ransakades emillan Jämsä Boar på den ene sijdan af Säxmäki hered och Öffre Satagunda boar på den andra sijdan v:ne fru Sigred frelsses bönder till Liuxela, huilka träta om et swidieland. Dem emillan haff:r warit laglig lagmanssyn anno 1620.

Kangasalan syyskäräjät 22.11.1624
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 89v-, mf ES 1962

s 90 - Thomas Markuson i Wihaisjärfwi skall wara (**brosyneman**) wdi Hapaniemi fierdingh och besee broarna, gierzgårdar och låta ransaka och opbyggia alle wägar.

- Madz Bertillsson Håifwala skall - - bethala till Bertill Håifua hans gield.

- Gaffs men emillan Tochkala och Neulaniemi at syna om deras råår och röör.

- Hendrich Clemetsson i Pitkäjärfwi skall betala till sal. Hans Eskilssons h:u, hvadh han henne är skyldigh.

s 90v - Jöran Erichsson i Wihaisjärfwi bekände, at han haffwer fullkomligen opburit aff Erich Erichsson Wihaissjärfwi sin **fädernes arff**, efftersom Class Jacobsson och andra så wittnar.

- Lagläsaren Christåffer Peersson och Jöran Hapasaren skola **jäncka** och ransaka emillan Knut Larsson Oriwessi och hans granne deres **tompt och åker** effter öre och oretogh, dagh till Valborgii.

- Dömdes Grelss Erichsson Järfwenpää aff Madz Markusson Wehkapundari **Hålikan nijttw** wnder 4 lass, efftersom Hendrich Anderssons heredzdombreff (16.10.1615, jmf 1671 s. 354v) så förmäler. Enghen bleff stadfästet wnder Grelss Erichssons gamble bolstad igen.

- Laglässaren Christåffer Peersson, Class Jacobsson, Hendrich Titåi, Grelss Pisspalan, Thomas i WihaisJärfwi skola **syna** och ransaka emillan Säynäjoki och PitkäJärfwi boar, dem emillan deres rätte **råår** och röör effter 26 Cap i BygB.

- Lagman Jönss Knutssons breff 1555 ang. Koifwusaari holma i Kifwisalmi by. Kyrckieherden Olef i Cangasala försållt åt Lasse Henderssons dotter Anna till Wäxiö.

Kangasalan talvikäräjät 5.4.1625
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 105, mikrofilmi ES 1962

s 105 - Thesse men Henrich Tichoi Wehoiniemi, Hindrich Sigfredsson Lydickälä, Thomas Markusson Wihaisjärfwi, aff Birckala s:n Oleff Larsson Birkala, Sigfred i Sarilax och Mickel Calckas **skola syna och ransaka om en erämarck emillan Hendrich Leinoi och Lass Jönsson Jokis effter lagmans Knut Erichssons breff wtgifwit 1522 förmälandes om 7. dagz ledar, som är försth Petäiäniemi, annan dagh Koifwniemi, tridie dagzledh OlliJärfwi, then fierde Kerienniemi, den 5 Sikaniemi, den 6. Wkonmessä, den 7. Kanamaa**, dagh till förste legenheet och meta beskedh hwem som haffue öffwerträdt Lagmans breff.

- Michel Calckas och Hendrich Sigfredsson Lydickälä skola besee den oförrätt emillan Takahuchtis boar wdi deres wtmarck the skola hafwa tillfogat inom hwars annars råår och röör.

- Nämns lagmans breff 9.8.1598, heredzrettens dom 28.3.1596, Jöns Knutssons bref 1549.

s 105v - Lentsman Class Jacobsson, Hindrich Sigfredsson Lydickälä, Thomas Markusson i Wihaisjärfwi skola skiffta och **stångfella efter öretall åker och engh** emillan Her Peer i Suomasema och hans granne ibm. Mårten.

s 106 - Lagläsaren Christoffer Peersson, Hendrich Lydickälä och Thomas Nillsson skola syna och **ransaka** emillan Oriwessi boar och Her Peer kirkieheerde der sammastädes, om deres räthe åtskilnade **Råår** och Röör, dagh till näste legenheet.

- ... opwiste fölliande godhe mäns witnes skrift af åhr 1617 på pingesdagen: **Her Johannes Jacobi caplans**, Staffan Markussons Hans Boijes landboofougte, Staffan Andersson lendzmans - -, angående Madz Ollsson i Sammalistå, s. fru Annas landboo, i Cangasala emot Joseph Eskillsson i Capre by aff Ruowesi.

Kangasalan syyskäräjät 14-16.11.1625
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 111-, mf ES 1962

Tinget hölls af friherre Bengdt Oxenstiernas lagläsare Christoffer Peersson, befal:n Madts Eskelsson.

s 111 - Förmantes allmogen att wara lydige mot **Claes Jacobsson sochnens ländzman** - .

- Oriwesi Cappelgieldh wele wttgiöra till the bönder, som boo wedh **stoor strokwägenn** för deres omkostnadh, aff hwar bonde spm:ll 8 capp:r till wedherlagh, som **krigsfolckedh** aff dem förtärdt hafwe, **tå dee droghe på tågh och kommo ifrå tågh** och reese, helst **effter the liggie affsijdhes ifrå landzwägenn**. Och när krigzfolckedt skole wpryckia, tå hafwe Cangasala boar stor wmkostnadh wtt medh kyrckian och cappelgieldeth stoor lyse thärigenom.

- Rääckola, Harhala, Caitamoi, Collala och Paiuniemi skola upholla **een broo på strokwägenn emillan bägge häredh:r Säxmäki och Sategundh be:d Ildoisten silda** och skola derföre wara frij för andre broobyggningar undantagandes **Wammaskåski broo** i Törfuis sochnn.

s 111v - Jören Ollsson Lasola fälltes till böter för ett blånadh, som han hafwer slagidt Brusius Nielsson i Pitkäjärfui.

- Sammaledes Brusius Nielsson för ettio bööther, korn ½ spm. som Pitkäjärfui byns booskap oförwarandes hafue sluppit in wthi åkren igenom grinden.

- Jacob Grelsson i Koiffwuniemi skall få behålla sin **Röidzlå** engh och Nils Jörensson ibm. dömdes derifrån - -.

Fordom fougdte i Öfre Sategunden Hendrich Jacobsson Sircka kärde till sin förrighe gierdeman Hendrich **Natucka** om den rästen som han är honom skyldigh blifwen nl:n 19 d:r.

s. 112
- Nilis Olofzson i Pehula skall betala till Agneta Grelsdotter i Koiffwuniemi hennes sal. **mans** gield. För:de Nilis skall bekomma sin s. **stiuffadhers** gieldh.

- Ländtsman Claes Jacobsson, Hendrich Sigfredsson i Lydickälä och Michel Mäyränpesä skola **jäncka, skiffta och beskatta engierne** emillan SäynäJoki grannes engier samfältt, hwar efftther sin skatt och öretall, dagh till förste legenheet.

- Knutt Larsson i Orihwesi skall betala till Margreta i Tochkala sin gield.

Kangasalan talvikäräjät 27-28.1.1626
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 125v-, mikrofilmi ES 1962

s 125v - Claes Kurcks breff 1448. Jöns Knuttssons breff 1568. Angår Kaiwosaari holma i Kifuisalmi by. Kifvisalmi boars fordom kyrckieherde Her Olof i Cangasala sockn. Dess gård Monickala.

Pirkkalan kesäkäräjät 3.7.1626

s 142v - Margreta Grelsdåtter af Carcku sochn Rålax by kärde till Knutt Nalckas son Frantz Knutzon i Laiskoila by om några pertzeler, som hennes förrighe s. man Knut Nalcka henne till fästningsgåfuo gifuith hafuer, N. et sölfbeltte så godh som 30 dl:r, 3 sölfskrädher, 3 sölfringar, eftersom s. her Madtz kyrckieherdens bewijss aff åhr 1621 förmäler. Frantz Knutzon swaradhe, det Knutt Nalcka icke war mechtigh att gifua bortt samme beltte, efter bälttet hörde min s. modher till. - - hwilke **sölfbältte** hafuer **Her Peer kyrkieheerde i Oriwesi** nu på denne tijdh, lefueredadt Knutt Nalckas son Frantz Knutzon tilhanda medh sin syster, såsom och sielf behollidt sölfstopedt och gifuit derföre 2 t:nor spanmåll. Kädhen hafuer kyrckioheerden i Birckala her Madtz tagidt för tree lijkstod och kedhen och ringarne hafue dhe bydt sigh emellan. Och blef nu dömbdt, dedt s. Her Madts kyrckieherdes arfwingar i Birckala sampt **her Peer i Oriwesi, som på samme tijdh cappelan war i Birckala sochn**, att the alle samptligen, såsom och arfwingar skole - -.

Kangasalan kesäkäräjät 5.7.1626
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 144v-, mf ES 1962

s 144v - . . skola besee emellan Thomas Markusson Wihasjärfui och Dionisius Thomasson ibm om ett åkerstycke och een skillgårdh.

- . . skola besee råårnne emillan Jämpsä sochn af Thawasthus lhän och Cangasala sochn af Cwmågårdz lhän efter desse råår, som Lars Bertelson wnderlagman dömdt hafuer, förste råån **Kwsijärfuen taipall, Halli Bencki, Ruckasuå, Karthen Kifuisalmi, Hepoworen Sywinoia, Jama Järfuenpä, Sammalisen Järfui**, och så till **Rutikoski** - -.

- Cangasala boar skola wpbyggie **Tamberkoski broo** och hålla wedh macht.

- Zacheus Nilisson i Paiukanda opwiste kyrckieheerdens Her Peer Jacobi bewijs af den 10 novembris 1620 af innehåldh, det Zacheus hafuer af sin frij wilie och medh sijne hustrus jaa tillsagdt sin **mågh** Carll Thomasson halfparthen af all deres arfuedeell i lööst och fasta, eller een sons deell, emedhan han haffuer een **son** i lijffwedh Eskell Zacheusson, för den ordsaken skuld, att han haffuer bewijst honom all sonligh lydnå och hörsamheet in till denne dagh, det samme han och skall giöre in till deres begges dödherdagh.

s 145 - Paloboarne opwiste **ett laghmans Jöns Knutzsons skifftesbref** förmälandes, ded Jöns Wäsgöthe hafuer giordt jordhbythe medh Paloboar och gifuith jordh för jordh full geen fullå. Nu beswära Paloboar, thet fru Annas landbo eller tårpare Caarl kåhlbrennare will trengie Paloboar ifrån sin wttmarck och gamble häfd såsom wittnadhes. Paloboarne skola beholla sin gamble häfdh och byteswttmarck efter laghmans brefz lydelsse wtgifuit **1540**, till dess frus fullmechtige sigh inställer.

- Een inhysses hustru Sunifwa Erichsdåtter i Oriwesiby beskyllde opå sin egen perssons och sin **mans** Jacob Sigfredssons wägner, som ähr een **fääbagge** i samme by, thet Bertill Sigfredsson och hans **son** Luchas Bertilsson i förb:ne Oriwesi by hafue giordt stoor orätt och hemsökningh i deres hus, hooss Philpus Bertilsson deeres granne ibm, där dhe inhyses ähre uti een lijten röökpörte.
Hustron i gården Margreta Erichsdåtter, Philpus Bertillsons **stiufmodher**, bekende, det gamble mannen Bertill Sigfredsson, Luchas Bertilssons **fadher,** hafuer först kommidt till för:ne Philpus Bertilsson, thär the inhyses waridt hafuer, befaltt och för:de hussman Jöns (Jacob?) Sigfredzson att före tingz stämbningz zedelen till Ruowesi sochn, ander daghen efter fastelaghs söndaghen, hwilked han icke giöre wille, hwarföre dhe begyntte träta.
Sedan Bertill Sigfredzson, heele **byssens rättare**, gådt hem, hade sonen kommit dijt och sedermehra ock fadren och dhe hadhe sedhan slagidt bådhe mannen och hustrun.
Bertill Sigfredsson och hans son Luchas Bertilsson **blefwo afsagde ifrå lijfwedh**. Fadren war icke tillstädes wthan höll sigh i skoghen på flychten, huarföre han lystes fredslöss.
Saken hemställdes Kongl. Hoffrätten.

Kangasalan syyskäräjät 1.12.1626
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 151-, mf ES 1962

s 151v - Dömdes **Woijtila broon att flytias på Juupa boers egne ägor** och, där de icke dhett giöre, skola dhe bööte deeres Peninger och **broon Nederkastas**, helst efter dhett ligger opå Frellsses mans ägor och i hanns gamble Fiskie Watnn. (efter 2 cap. i Byg.B.)

- Laglesaren Christåffer Peersson, häredsfougdten Mads Eskellsson, lendzman Claes Jacobsson och 6 af nembdhenn skola syna emellan Onnistaiuell och Orijuessijby om deeres rätte åttskillnadhz råår och röör, dagh till Ericj.

- Michell i Mäyrenpesä skall bekomma sine **Welttståckar** aff Jören i Raialax. Laglessaren Christåffer Peerssonn, häredsfougdtenn och Madz Eskellsson och 6 af nembdenn skola besee om deeres rätte åtskildnad rår och röör emellan Mäyränpesä och Raialax.

s 152 - Lendzmannen Claes Jacobssonn tilltaltte sampteligene sochnemän opå saltpeters förståndares Anders Erichssons vengnar om **wärckstadz meldhstells bygningh** - -.

Kangasalan **talvikäräjät 13-14.2 1627**
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 162v-, mf ES 1962

s 163 - . . skola besee om en åwerckann emellan fru Annas till Wäxöö landbonde Eskell Eskellsson i Tijhala och Hendrich Nielssonn i Palå. Hendrich Nielsson hafuer giordt åuerckan opå Fruus eng **Kohkenmaa**, som skall whara fruus eenskylte teegh.

s 163v - Bertell Marckussonn och Knutt Marckusson i Pitkäjerfuj berättade, dhett enn lööskona ibm. Wallborgh Matsdåtter (tagit ifrån) Markus Markussons wisthuss några pertzeler, enn qwinfolks skinnkiorttell af fårskinn giordh. Sedann honn **stulid hafuer ifrån wisthusedh** om nattetijdhenn, tå hafuer honn samme **wisthus upbränt och enn badhus, heele byssens samfellt badhstuge.**
- **Brödherne** wittnade i saken och befans, att (deres **broder**) Markus Markusson ähr sielf på togh och reste medh sinn ryttmest. wälb. Giärd Skytt.
- Qwinnan bekände sin giärningh. Brööt låset medh een stoor stöör. Hade haft eld i pärrttenn. Heele byn hadhe wpbrunnit, om icke några af byen hadhe weknadt. Befans, att hon äfwen hade stulit i samme by af bonden Thåmas Mårtensson sölfring (med mehra) och hade sedan rymbdt till wälb:ne Åke Tots landbonde i Riku by.
- Honn **dömbdes ifrån lijfwedh**, men saken hemställdes d. Kongl. Håfrätten.

Kangasalan **kesäkäräjät 14.6.1627**
VA Ylä-Satakunta KOa1 s. 174-, mf ES 1962

s 174 - Joseph Marckusson i Orijuesij, Jacob Clemetssonn Koifwunniemij, Nils Jörensson ibm - - fälltes till böter för olaga broobygning och wägarödning - -.

- Dömdes Hietalaax boer 1/4 af denn **quarnen**, som Marckus Erichsson **i Päskola hafuer igenom wådhe afbrendt**. Desse männ till att förlijka dem emellan, som ähr Hendrich i Lydickälä och Sigfred i Kifuisalmij.

s 174v - Pitkäjerfuiboerne Knutt Marckusson, Sigfredh Madzssonn, Brusius Sigfredhssonn, Brusius Philppussonn och Mårtenn Peerssonn witnade thed the hafue fördt deeres tijonde och skattrogh 10 t:or till Runsala ladogård wed Åbo Slott.

- Philppus Berttelsson i Orijuesij by, Josep Larssonn ibm, Knutt Marckussonn i Pitkäjerfui opwiste ett suplicationn wellb. gubernatorenn tillskrifuidh Her Niels Bielcke, förmälandes thett Orijuesij kyrckiegeld haue:r wthi suplicante hans nådhe tillkenna gifuidht, huru **häredzfougdtenn Madz Eskellssonn hafuer med stoor måll wpburid af them 10:de spm:ll.**

- Befans, thedh medh samme wacka och cp:a ähr upburidh, som - -. Philppus Bertelsson i Pitkäjärfui bekende, thedh - - hos Philppus i Pitkäjärfui i förwaring; - - försåldt till enn inhyses quinna Gertrudh Hendersdåtter ibm.

Kangasalan talvikäräjät 7.4.1628
VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 54- , mikrofilmi ES 1962

Canggasalla och Orijwäsij Sochner medh Rookulla Fierdungh

s 54 - **Cappelan Her Hinrich i Canggasalla** begierde ett bewijs - -.

s 54v - Sijmon Mårthensson i Sukkillast kiärde till Sigfridh Ollsson i Pärrella (= Pårvolla), at han haffwer huggett neder för honom en kalfuahagha giersgårdh. Jörran Mångsson i Ånesstaijpalla wittnade i saken. Knutt Larsson i Oriwässij, Josep Hinrichsson i Kokoilla, Jöran Bärtillsson i Onisstaijpalla och - - skola synna dhem emillan om en **fääwägh**.

s 55 - Sigfridh Knutzsson i Lillapändo kiärde till Josepp Larsson i Oriwässijby om 2½ daler.

s 55v - Påfwall Hääkonsson Hööydhes kiärde till hustro Walburgh i Raijalax om 18 daler för en häst, 7 daler för en **rifladh pistoll** och 5 daler för en tunna saltt. Hon gaf honom en **kiärttell, ett dwällcks sparlakan, söllfknappar och lijn.**

- Hinrich Clemitsson i Pittikajärfue kiärde till sijn **broderson** Brussij Phillipusson ibm, att han ickie kan förlijka sigh medh honom, wthan will sigh ifrån honnom alldeless afskillia.

s 56 - **Herredtzfougdten** Anders Jacobsson hade **kallat capelan i Canggasalla Her Erich Georgij till horanpåijka, krasslare och dens påijka.**

s 57 - Lasse Hinrichsson i Sallmentacka kiärde till Jöran Jöranson i Wijhassjärfwe om leghokhar.

s 57v - Sijmon Erichsson i Rautija kiärde till Sigfridh Larsson i Lydekillä om 3 t:or lhåningzsädh.

s 58 -Nills Markusson i Safwoij kiärde till Madtz Larsson i Lydikillä om 20 caper rogh, som han skulle giffwa åtт Haffweståå Knutt.

s . 58v - Clemmit Påfwalsson i Raumå stadh kiärde till Lukas Hinrichson i Kokoilla om 7 daler.

s 59 - **Her Jacob** i Oriwässij i Säfnäjokij kiärde till Erich Erichsson ibm at han medh wålldh haffwer sigh tilägnadt wndan hans bollstad wnder 3 ladur engh **Mustakårppe, Kållmikåura och Lukij enghiar.**
-Knutt Larsson i Oriwässij och Josep Hinrichsson i Kockoilla skola **stångfälla åkren** emillan H:r Jacob och hans grannar ibm, efter her Jacob beswärer sigh wara i **mistninghen i åkerskifftet**. På Erichs sijdha nämpdess Hinrich Sigfridsson i Lydikyllä och Jörran Bärtillsson i Ånnistaipall.

s 59v - Jesper Madtssons laghmans dombreff daterat 8.12.1613 angående twå qwarnar vthj Iharij fårs.

- Angående **försäljning af Ikoinsalla hållmaa och twå qwarnar i Sars fårs opwistes Anders Hwijttis breff daterat 1480 och Philipus Thomassons laghmans dom 1482. Kiöp 1508.**

s 60 - Hinrich Nillsson i Pallokyllä kiärde till Thomas Eskillsson i Mäyrenpässää om enna engh **Wättelässpåhia**, om 4 parmas höö han i pandt hafwer hafft i långhan tijdh ifrån Hinrichs bollstadh.

- Christåffer Bärtilssons **herredtzdombreff 28.3.1602** angående tompters byte i Raukulla.

s 60v - Sijmon Walmarsson i Roukoilla kiärde till Erich Wijhoirilla om en häst.

s 61 - Eskill Frandtzson i Haafwessewallt kiärde till sijn **farbror** Jöran Madtzsson i Päijlax om sijn **fädhernes arff** inne hooss Jöran är. Befans Gabriel Larsson och Jackub Häkär i Tijhalla hafwe skiftat arff. Nämpdis Gabriell Larssonn ännu at afdeella honnom.

- Capelan i Cangasalla her Johannis Henrici breff och bewijs 18.11.1605.

- Thomas Påfwallsson i **Wijlliamoijssist kiärde till 9 bönder i Pittikajerfwe** om 5 d:r peninger han dhem gifwett hafuer **för ett swedielandh**, som bleff honnom medh laghen **ifrån dömpt till Säffnajokijboar**. Pittikajärfweboar kunde icke neka, at swediemarken är in dhem laghlighen ifrån gånghen. Dherförre **dömdes dhem betalla Thomas sijna peninger och skadhe ighen**. Knut Larsson i Oriwässij, Josep Hinrichssonn ibm skola sådant wttmätta, ithem de 3 t:or rogh af Fallentijn Erichssonn i Onisstaipall, som han honnom skylldigh är.

s 61v - Jöns Hinrichsson i Kokoillast och Michill Oloffsson i Mäyrenpässä skola rächkna, hwadh som på sochnen kan falla **i Wammaskåskie bro af dhen andeell, som Kiörröö sochn tillförende bygdt, efter Kiöröö ähr förskondt dermedh, efter dhe haffue oändeligh wäghar och broar hemma i deras eghen sochn**, och skaffa Karkoboar och Törffwitzbor betallningh, den deelen på sochnen faller och på **Cummagårdtz byggningh**.

- Sijmon Madtzsson i Rokoilla, Madtz Söfringsson Wechapundare, Madtz Jönssonn i Häppoinieme och **Jöran Thomason i Pittikajärfue skola wara skallafougdter och besee, at hwar bonde hafwer 3 fampner laggillt warganätt och laga skallzterminer hålla 3 gånger extraordinarie, uthan så åfta som skadhe skier**.

- Jöran Bärtillsson i Ånnisstaipall, Madtz Hallaij i Häppoineme och Sijmon Madtzsson i Roikolla **nämpdis till gierssgårda och broasyningzmän öffwer heela sochnen**.

s 62 - **Dominus Johannis Ambrosius** - -.

s 62v - Påfuall Håkansson i Höydhes medh alla dhem, som som boandes äro **på nordhan sijdhan Wåijttiallasundh**, tallte till Mårthen Erichsson till **Hållm**, at han haffuer **tuu gånger opkastadt den bron, som de haffue bygdt öffwer samma sundh**. Deremot inladhe **Her Per kyrckioherde i Oriwässij Christåffer Perssons herredtzdom dat. 1.12.1626** förmällandes, at han samma bron opdömbdt haffuer, och dhem **at byggia på deras eghna äghor eller hålla flåtta**. Dherförre kunde man her wedh heredtztinghit inthet giörra till saaken. Skiutz wnder laghmans skilliu.

s 63v - Markus Madtzsson i Nijkiellä kiärde till Rasmus Madtzsson ibm och Lasse Sijmonsson ibm angående 1 **swediemarck** dhe siellfua huggit och Lasse hafuer låfuadh Söffringh Persson i Wijhorilla hugga. Wijhorilla Söfringh skal tagha sijn skadha ighien af Jörann och Markus Madtzsson warij uthi swedian **lått taghande efter sijn skatt**. - - **skola skifta skoghen**. En daler 6 (öre) peningar skall Rasmus förnöija Markus Madtzsson **för hans andeell wdi den enna skuru jordh, som de 3 brödher haffue hafft sigh till bytte.**

- Niells Mårthensson i Saarajärfue kiärde till Brusius i Orijwässij by, men befans honom inthet hafua talla till Brusius. Nills **häst hade blifuit stulen uti Lapwässij**.

s 64 - Maijssa Tomasdotter i Knappella kiärde till Staffan Tomason i **Ärrajärfwe** om 7 d:er peninger för hennes mans legho, som gick utt för honom i knechktta thiensten. Mätesman Josepp Hinrichsson i Kåckoilla.

s 64v - Knutt Larsson i Oriwässij och Josep Hinrichsson ibm skola uttmätta åt Thomas Erichsson i Wekalax af hans rottesäller rotthielpen, som alle andre rotter i landett förhielppa sijnna knechktar, när dhe uttdragha första reessan.

Kangasalan käräjät 18-19.8.1628
VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 88v-, mf ES 1962

Canggasalla och Orijwäsij sochner

s 88v - Påfwall Håkanson i Höydhes kiärde till Clemit Sigfridzson i Saffuoij och Markus ibm, at de hafwer i tu åhr huggit swedielandh in på hans äghor öfwer **Mustalax** och **Pättäjärfwestrandh**. Clemit och Markus swarade, at dhe swediat på theras eghne wttmark. - - skola förrätta syn.

- Påfwall Håkonsons legodrängh Michill **Höffuapäfua** i Höydhes kiärde till Clemit Sigfridzson i Saffwoij, at han **slagit honom medh sit bälltte, där både taska och tälleknifuen hengde opå.** Sex blånader.Träta om en **myssa**. Markus Sigfridzson i Saffuoij wittnade i saken och sadhe myssan wara en öress wärdh. Befans Mickels husbonde heta Markus.

s 89 - Påfwall Håkonsson i Höydhes kiärde till Jören Madtzson i Päälax om en tunna rogh, som skulle lefwerera Påfwall på hans wnderhåld den tijdh **Jöran war Ellias Rosses opbördtzman**, och Påfwall qwitterat befallningzmannen Ellias Rooss.

s 89v - Sijmon Mårthenson i Sukkilla klagade, at Thomas Mårthensson i Borgarilla hafuer **kiöppt af honom en öres landh jordh** i Sukkilla och **satt dijtt sijn bror** Knut Mårthensson **at boo** och **gaf medh honom** ändoch därtill ifrån Bårgarilla ägor **en skurro jordh i wtmarken** så at **hwar skall hafua 3 skurror i byamålit** och byttet mit i tu och opbrukade så båda tilhopa, den enna skurun, som Thomas hadhe medh sigh ifrån Borgarilla, och giorde det til åker. Nu hafwer Thomases **son** Jöns Thomasson **afhändt Sijmon 4 båttor fulla medh lijn af hans tegaskift**. Knut Larsson i Oriwässij, Josep Hinrichssonn i Kockoilla, Hinrich Sigfridzson i Lydikillä, Thomas Benchtsson i Mällis, Sigfridh Madtzsson i Waralla, Sigfridh Hinrichsson i Kifuesallme skola ransaka i saken.

- Sijmon Mårthensson i Sukilla kiärde till Knut Eskillsson i Hafwestå, Hinrich Jacobsson ibm, Jöran Hinrichsson ibm och till Jöns Thomasson i Bårgarilla och Sigfridh Olufssonn ibm, at de hafue öffwer hans rätta råår gånghit och tagit ifrån honom hans råghswedh.

s 90 - Malin Clemitzdotter i Låijllast i Roffwessij sochn kiärde till sijn **broder** Staffan Clemitzson i Pittkejärfue om 5 t:r rogh och korn.

- Lissbet Erichsdotter i Saaffwoij kiärde till Jöran i Raijalax om 32 alnar **segellwäffz** betallningh.

s 90v - Maijsa Hinrichsdotter i Neullanieme kiärde till Knut **Kåuke** i Oriwässij, at han hafwer opburet hennes **mans** saligh Thomas Sijmonssons **möderne** i Quifuoisspä hooss Thomas 3 års 1 oxe och 1 geet samt taghit af hennas man 2 daler peninger till lhåns. Mödernet skall änn wara uthi Quifuaspä. ½ span rogh haf:r Knut änn at betala.

- Mallin Madtzdotter i Kiöörä kiärde till Jacob i Koijffuonieme opå sijn **mans** Jöran Eskillssons wängnar om hans **mödernäs arff** hooss Jacob. Af **Her Pär kyrckioherdens bewijs** wnder Eskill Eskillssons och Thomas Eskillssons nampn och bomärckie dat. **18.5.1620** war at se, det de hafue förlickts medh Jacob på 14 daler, dermedh giöre honnom frij och låfwa deraf contentera sijn syskon.

- Wallburgh Markusdotter i Pånsas kiärde till Hinrich Mårthensson i Nijchkilla om 6 t:or spanne:ll, som Hinrichs **fader** Mårthen hafuer taget till lhåns aff Walburgz **man** Madtz Thomason.

s 91 - Maijssa Hinrichsdotter i Nieullanieme kiärde till Bärtill Hinrichson i Raijalax om en t:a rogh.

- Kom för rätta desse **8 herredtz synnemän**, som äro Knut Larsson i Oriwässij, Hinrich Sigfridzson i Lydikillä, Jöran Bärtillsson i Onisstaipall, Thomas Benchtsson i Mällij, Madtz Nillssonn i Oriwässij, Matz Larssonn i Lydikillä, Josep Hinrichsson i Kokoilla och Nills Påfwallson i Lassoilla, hwilcka haffue **warit opå en syn** emillan tuu grannar i Woittilla på dhen enna sijdhan, och Hinrich Mårthenson i Hållma på dhen andre sijdhan, och befunnet **desse rår Illkonkallio, dädhan till Maunukallan lepoissa, tädhan till Safwijärfwenåija, och till Safuijoensw, tädhan till ena furo wthi Safuotuorenpallta (=Safuoworenpallta), sedhan till Yrthijoen lepo och till Lapinsawiko, tädhan till Yrthijoensw, än emillan Woittilla och Hållma Haapajoenfnen**

(=Haapajärfuen) steenrösso, tädhan till Happanjärfuenloto, tädhan till Hormiston koskin rochkasw, och till en steenrössa wedh Woitilla giersgårdh, Woittillan wäräijnsussa aholla, tär ifrån till Raijamättis wnder Woittilla åker, än emillan Hållma och Kokalla Haapajärffuen kiffuepijkie, och till Kollunkoura (Kollmikoura), tädhan till Saffwijoensu, igiönnom wedhen woutto hwillcka synnemän wittnade och efter swåre ware rätta råår och åtskillnader emillan föreskrifne byar. Och den **åker som är emillan Wåijttilla wärrasw och Raijamättes hörer rätteligen Hållmagårdh till**.
Hwilken syn råår och åttskillnadher, efter **12 manna ransakan** stadigh och oryggieligh dömdis, efter ingen emott synen och nämpden wille wädia.

(Kihlakunnankatselmuksessa Holman ja Voitilan välisillä rajoilla, Orivesi 19-23.8.1768
VA Ylä-Satakunta KOa95 s. 591, jätti Holman säterirustitalon omistaja Henrik Robert Silversvan kaksi toisistaan hieman poikkeavaa versiota vuoden 1628 käräjäpöytäkirjasta, toinen jäljennetty v. 1750 hovioikeudessa säilytettävästä uudistuskappaleesta ja toinen kihlakunnantuomarin konseptipöytäkirjasta v. 1628 antamana originaalina.

(Silfwersvahn ingaf häradsrättens dombok 18-19.8.**1628**:)
Kom förr rätta desse åtta Herads Synemän, som äro - -, hwilka hafwa warit oppå en syn emillan twå grannar i Woitila på den ena sidan och Henrik Marckusson (=Mårthensson) Holma på den andra sidan och befunnit desse **råer Ilkoncallio, dädhan till Maunucallan Lepoisto, dädhan till Savijerven oja och till Savijoensu, dädhan til Lapin saricko, tädan till Yrhijoensu**. Än emellan Woitila och Holma **Hapajerven steenrössiö, tädan til Hapajerven Luoto, tädan till Hormiston Kosken Rockasu, och till en sten rössa wed Woitila gärds gårdh, Woitilan Wäräiiän såssa aholla, therifrån til Rajamåttis under Woitila åker**, än emellan Holma och Kockola, **Hapajerven Kivipyki och til Kolmi Koura, tädan til Safvijoensu igenom Wedenvuoto**, hwilka Synemän witnade och efter sworo wara rätta råer och åtskilnader emellan föreskrefne byar och den **åker som är emillan Woitilan väräsu och Rajamättäs hörer rättelign Holma** gård till hwilken Syn, rår och åtskilnader efter tolf manna ransakan stadig och oryggelig dömdes efter ingen emot synen och Nämden wille wädja. (Föregående utdrag warda rätteligen afskrifwit utur Framledne Lagläsaren Gabriel Berendtssons här befintelige dombok, Intygar af Åbo Hofrätts Archivo den 10. Aprill 1750 Georg S. Salonius actuarie)

För allom them thetta breff see eller höra läsas Bekiänner och witterligit giör giagh Gabriell Berndtsson - - at anno 1629. (bör vara: **1628**) den 18. och 19. Maji, tå jag - - Härads Ting hölt, - -. Ibland alle andre saker tå kom fram för rätta efterskrefne åtta Härads Synemän som äro - - hwilka hade warit på en laglig Härads Syn, emellan Matts i Woitila, med hans grannar och skiftes Bröder ibidem på then ena sidan och Henrik Mårtensson i Lodho på then andra sidan om begge byarnes skilnad och rå marcken the ther witnadhe och sworo sig således hafwa synt och befunnit them emellan, första **rån Illkoncallio, thädan till Magnuckalon Lepoisto, tädan till Savijervenoja och till Savijoensu, tädan till ena Furu uti Savivuorenpalta, sedan til Yrhijoen lepo, och till Lappin saricko, tädan til till Yrhijoensu**. Än emellan Woitilla boer och Lådho, **Hapajerven pyki, thädan till Hapajerven luoto, thädan till Hormiston Kosken ruhisu, tädan under samma strecket, genast innom Woitila Wäräjä till en fem stena rå, derifrån rå rätt under samma strecket, neder till Siön**, der ock en fem stena råå lagder är, med begge byarnas samtycke. Än witna de föreskrefne Härads Syne män, at thessa råår åtskilja Lådho och Kockoilla, som är första rån, **Hapajerven kivipyki och till Kolmikoura, tädan till Safvijoensu igenom Wedenvuoto**. Hwilket ärende jag skiöt, under the tolf Edsworne som såto i Herads nembd, som äro - - dömde jag alle förbenämde rår stadige fasta laglige och obrotsligen hålles, både för födde och ofödde - -. Datum Anno dil et loco ut supra L: S:)

s 91v - Philipus Markuson i Pittikajärfue kiärde till Brussj Philipusson ibm om 1 **kiortta wallmar** 12 alnar och en års lhön för det Philipuses **fadher** hafwer thiendt Brusiuses **fadher** och lattet wallmaret hooss honnom i förwaringh och sedhan som Brusiuses fadher full i hordoms last, rämdhe han sijn koss och togh allt medh sigh. Fadren hade **draghit sin kooss för 20 åhr sedhan**. Modren skall hafua betallt derpå och lönen bekänner Philippus wara betallt.

- Jöran Thomason i Pittikajärfue kiärde till Bärtill Person i Oijnassjärfue om **Pottohas engh** wnder 2 lass, som han haffuer sigh tillägnadt ifrån Jöran som på Jörans **brodher** skifft war aff laglige rån affdeelt, som Hinrich i Lydikilä och Josep Hinrichsson i Kokoilla och Thomas Mällij wittnade sigh haffwa afdeellt och Bärtill den igen

röffwadhe, ty efter deras wittnen dömdis Jöran sijn engh igen och höött så mångh åhr som Bärtill hafwer wåldsamligen niutet engen och fällttis Bärtill Person sachk 40 d:r.

- Jöran Thomasson i Pittkajärfue kiärde till Hinrich **Nattukan** ibid, at han hafuer **driffuit för honom 11 killinghar af en hållma i siöön, där de haffua drunckna**dt. Dömdis Hinrich Nattuka betalla Jöran sijnna killingar.

s 92 - Joseph Hinrichsson i Kockoilla kiärde till Knut Larsson i Oriwässij, at han hafuer sådht samfällt swedielandh medh odughligh rogh, som inthet giordt frucht.

- Knutt Markusson i Pittikajärfwe kiärde till Jöran Thomasson ibm om **Aurakalalachkden engh, om et byrdha wext, han haffwer wndan hans bollstadh**. Jöran swaradhe sigh **kiöpt enghen** af Jöns Markuson ibm och **gifwet honom maat till Wijborgz förssle, 10 öre peningar, ½ lispund salt och ½ lispund maat**. Jöran bekienner at engen lyder wnder Knutz bollstadh, huarföre Knut skall den inlössa wnder sijn skatt.

- Zacheus Nillsson i Paijukandha kiärde till Jöran Jacubsson ibm, at han **will af honom haffue hans jordh at skiffta** i tu, effter Jöran hafuer **satt sigh opå wttmarken**, såsom och uttswedier för Zacheus all sweddiemarken, efter han hafwer mehra ymnogheet på fålck. Swarade Jöran sigh inthet hafue huggit merra än honnom bör, icke kan Zacheus heller bewisa. Befans Zacheus hafue **en stångh mera jordh än Jöran**. Det gifwes Jöran dom till at lösse, effter de äro **brödhersönner**, så får de **4 skurror huar**. Huadh Zacheus hafuer af sijn enskylltta peningar betallt giälldh, det skolla arfwingarne huar effter sijn andheel honom igen betalla.

s 93v - Sijmon Ericsson i Rautiå kiärde till Sigfridh Larsson i Lydikillä om 3 t:or rogh. Hindrich Sigfridsson i Lidikilä wittnade i saken. Sijmon skall betalla 6 t:r spm:ll. Mätesmän Michill i Mäyränpäse och Hinrich Sigfridsson i Lydikilä.

-Sigfridh Hinrichsson i Kifwesallme kiärde till Mårthenn i Somaijmassema och Hafuesseua Lånckkie (senare : Låuckkie) , at de icke hafue betaltt Kaijssa Jöransdotter knechktte h:o de 2 t:r rogh, som de äro skyldige hennes man.

-Hinrich Nillson Palloij kiärde till Tomas Tomasson ibd, at han hafwer honom afhändt twå stänger åkerjordh och öfwer heela byskiftet såsom och hans rofuelandh. Ransakning förrättas.

s 94 - Nilss Jöranson i Koijuonieme kiärde till Matz Clemitson ibm, at han hafwer **slaghit honnom i hufuodhet medh en stångh i wåras, den tijdh de hafwa mätit deras åker.** Der till swaradhe Madtz, at Nills hafwer lupitt af sijn teegh wthur åkren öffwer giersgården in opå Madzses Engies tegh - - . Befans det Nils ock hade slagit Madsses **soon** Sijmon. Knut Larsson, Jöran Bärtilsson, Thomas Mällj och Michill i Mäyrenpässa skola **stångfälla** dem emillan.

s 94v -Carll Tomasson i Kidennenieme (=Kämmennieme) i Birckalla sochnn kiärde till Säynejokijboar, at de ike wele hålla deras förlichkning och råå, som dhem emillan oprättat är, **första huffwodh Råån Kauhassworrij in till Kuriken Joensw, och tädhan till Kallikenn Talas Saaren**, hwilcka Rätta Råår äro emillan Kiämmennieme i Birckalla sochn och SäyffnäJokij i Oriwässij sochn. Framsteegh för Rätten Jöran Philippuson i SäffnäJokij, Erich Erichsson ibm, Jacob Jönson ibm, Markus Larsson ibm och Lasse Nilson ibm och fulleligen tillstodho och stadfästade föreskrifne råår bäkie byar emillan Kiämmennieme och Säffnäjokij och desse råår dömdiss stadigh efter parternes förlichkningh och begiäran. Härmedh skall ingen intrångh giöra Thomas Påfwalsson i Wijlliama, som **boor där emillan och skal hafwe särskijllt sijnna omlagde råår och hafwer kiöpt sigh et styckie jordh, der han opå boor och nylligen satt sigh dijtt.**

s 95v - Lissa Erichsdotter i Kårrilla kiärde till Erich Erichsson i Sääfnajokij, at han haffuer **sålldt hennas salighe man ett wisterhus, och sedhan hennas man blef i krighet** bårtta, togh han huset igen. Skola ransakas.

s 96 - Mårthen Jönsson i Sonessema kiärde till Michill i Mäyrenpässa, at han icke will hålla det jordaskiffte de giordt hafwa. Wittnades det et fullkommeligh skiffte blifwit giordt dem emillan. Michill i Mäyrenpäsä hade **gifwit sitt hemman i Märänpässa om 4 skurror och Mårthen gifwuet sit heman honom igen i Somaissema om 3 skurror**. Michill tillstodh skiftet.

- Britta Mårthensdotter i Rautialla kiärde till Madts Larsson i Lydekillä om 2 t:r rogh och **Kiösse** Bärtill 1 t:a korn. Befans **Kiöttse** Bärtill allenast skylldigh. Mätesmän Knut Larsson i Oriwässij och Jossep Hinrichsson i Kockoilla.

s 96v - Hinrich Jönsson i Wehoijnieme, Hinrich i Lydikillä, Sijmon Madtzson i Roukoilla, Knut Larsson i Oriwässij skola medh **tullmästaren** Class Jacobsson **besee, hwillcka squaltteqwarnar som gåå öfwer heela åhrett och hwilcka gåå höösst och wår allenast och hwilcka som skola opriffwas**. För den som icke wella efter ordningen utgiöra tullen, dhen skolla de **medh ägandens samtyckie rifwa omkulldh och förstörra**, så at de icke fåå säija sigh haffue dem nedrifwett och likwäll inthet hafua rifwet neder, uthan deropå **lickwäll mala och försnilla således tullen**. De skola och utmäta tullrästen.

- Erich Erichsson i Säuffnajokij war eij at swara till de 3 laghskrifne kniehkttar han i denne sommar hafwer herbergerat och lattet giöra sit arbette ifrån Walburgij inn til nu, twå af Birckalla sochn, än af dem war af Hauho sochnn.

s 97 - Fälltis Madtz Eskilsson i Wåijttilla sach 40 d:r målsägandens ensachk efter 20 capitell i tingmålla balcken, för thet han förwijtte Oluf Larsson i Oriwässij och Jöran Bärtillson i Onistaipall, för thet the skulle **taghit muttor af hustro Anna Persdotter på Lotto** och giort orätt i den syn de hafwa hållitt emillan Lotto och Woijttilla, och kunde det icke bewijssa.

- Thomas Mårthensson i Onistaipall fälltis böter för lagha stämpningh.

- Michill Thomassonn i Häijnä, Hinrich **Nattuka**, Nijsius i Lassolla, Markus **Kopi**, **Antillan** Jöns och Madts **Nässare** fälltis till böter för det de **i en fallsk sachk hafwa gifwit** Bärtill Personn i Ojnossnieme **sijn bomärckie**. Löpper 18 d:r.

s 98 - Hinrich Jönsson i Wehoijnieme kiärde till Mårthen Jönson i Lydikillä om 9 t:r rogh, men Mårthen war icke närwarande.

s 98v - Desse tuå **brödhersönner** Jöran Thomason i Pirttikajärffue och Bärtill Person i Oijnasnieme oplyste och witterligit giorde för de tollff i nämpden och gemene man i sochnen, sigh af frij willia och wällbetänkt modhe, hafue sijn emillan giortt et wenligit ewigch warande **jordaskiffte** i så måtto, at **Jöran Thomassonn afstodh Bärtill Pärsons fadhers heman i Pirttikajärfue** om 5 skurror jordh medh huuss och jordh och alle tilläghor, och gaff Bärtil Pärsson och hans arfuom till ewärderliga ägho niuta, bruka och behålla. Der emot ighen **afstoodh Bärtill Persson Jöran Tomasons faders heman** om 5 skuror jordh **i Oijnasnieme** beläghen, medh huss, jordh och allom tilläghor, och tillägnade det Jöran Thomason och hans arffwom till ewärdeligha ägho, så att dhe medh wenligit handslagh för sittiande rätt bekiände sigh hafua fullt geen fullo, i lijka godho läghe. Och huilcket först samma skiffte will ryggia, skall warra fallen till 100 dal:rs wijte konungen, domkyrckian, herradet och de fattige i håspitalet, hwilcket jordaskiffte laghligit och oryggielighitt dömdiss.

s 99v - - - her **Erich Capelan** - - -

- Måns Michellson i Mäyrenpässä skall förskaffa her **Hinrich kyrckioherden i Canggasalla** det spiälldh igen, som Gabriell Larsson i Oriwässij försande till her Hinrich och Måns påstår sigh hafue fördt spiäldhet till Prästegården i **saligh Her Anderses Juddas** tijdh.

s 100 -Bärtill Knutzson i Sarssakåskie och Hinrich Jönsson i Wehoijnieme skola rächkna emillan **saligh** Hans Eskilssons i Tursoijlla **hustro** Karin och Hinrich **Nattuka** i Pitkäjärfwe om 6 t:or spm:ll, so han hennar skyldigh.

- Clemit Sigfridzson i Saffwoij fälltis till böter för det han twenne gånghar för rättenom togh ordet wthur munnen oppå sijn wedherparter.

- Giertrudh Madtzdotter i Wijhorilla war eij at swara till det enfallt hoor, som **kyrckioherden her Per i Oriwässij** angifwer hennar haffue bedrifwett medh en **gifft kar** Manswettus Larson, den **förrymbder ähr och herredtzfånge**.

s 100v - Lars **Kakij** i Pehulla, Giärdtrudh Markusdotter ibm medh en Lars **Kakiss** drängh öfferstens her Åke Tåtz thiener fälltis til böter för thet, at the icke woro at swara till det **lönskalägher**, som **kyrckioherden her Per i Oriwässee** dem angifwer at haffue bedrifwett bådhe hussbonden och drengen medh bemälltta Giertrudh.

- **Kyrckieherden her Per** i Oriwässij angaff, at Erich **Hannukainen** i Jäpa hafuer belägratt sijn **hustros brorhustro** och sedhan medh hennar **förrymbder af landet**.

s 101 -Bärtill Knutzson i Sarssakåskie kiärde till Anders **Skyttz enckia** Lijssa Madtzdotter om 5 daler peninger, hennes man är skylldigh för en **rifjfladh bysse**, han kiöpte aff Bärtill.

s 102 -Nämpdis - - - Hinrich Sigfridzson i Lydikillä, Thomas Benchtsonn i Mällis, Michill i Mäyrenpässa och Hinrich Tijtto i Wehoijnieme at **wttmätta boskaps peningerne** af dem som sådhant mottwilligen förhålla sampt medh Madtz Hansson som på contributijonen är förårdnader.

Ruoveden talvikäräjät 24.1.1629
VA Ylä-Satakunta KOa 2, mf ES 1962

s 196v - Sijmon Mårthenson i Sukkilla i Oriwässij sochn kiärde till länsmannen Staffan Anderson i Rijttanieme om 5 t:or spanne:ll och 6 d:r peningar han skall wara honnom skylldigh af det han af sochnen opburett hafuer, för thet Sijmon hafuer **tiäradt Rofwes kyrckia**. Staffan Anderson swarade: Näij, Sijmon hafuer siellf opburrit sijn lhönn aff sochnen, såsom ähr Pärkkainen, Ruokoijnen och Willkaijnen. Förrättas ransakning.

Kangasalan talvikäräjät 18-19.5.1629
VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 227v-, mikrofilmi ES 1962
- Cangasalla sochn medh Oriwessij Cappelle gielldh och Råukulla fierdingh

s 227v - Påfwall Håkansson i Höydhes kiärde till Bärtill Jönsson i Saffwo by och Clemmitt Sigfridzson ibid, Markus ibid, at de wtthugga hans skogh medh af myckett swediande. Därpå wardht i höst tinghit nämbdt ij syn Knutt **Kouko** i Oriwässij, Thomas Benchtson i Mällilla, Hinrich i Lydikielliä, Josep Hinrichsson i Kockoilla, Bärttill i Onnisstaipall och Michill i Mäyrrenpässe, hwillcka wittnade sigh således hafwa syndt och befunnitt, att samma **skogzteegh, hettandes PättaJärfwenranda, ligger innan dessa råår: PättänJärfuenåijanssu, tedhan till Haukijlachden Poskij, och ther är en krokatt tall, sedhan till Rautalanintaijualldh och så till PassijKallijon Lachkden Paiju** och Påfwall Håkansson medh samma råår laghlighen winner samma skogztegh. Hinrich Sigfridzsonn i Lydikillä och Hinrich Jönsson i Wehoijnieme wittnade, at **saligh laghman Jesper Madtzsson till Harfwiala hafwer stadfäst desse råår** och därpå nämpdt 6 män till laghmans syn, hwilcka hafwa och stadfäst samma råår. Ty effter sådhanne skiäll dömdis Påfwall Håkonson samma skogztegh till at niuta, bruka och behålla till ewärdeligha ägho. De Saffwoijbor skola betalla Påfwall Håkonson all den åwärckan de honnom giordt hafwe.

s 228 - Anders Erichsson i Naapilla kiärde till Sigfridh Jacobsson ibm, at han haffwer slaghitt hans stodh, så at det haffuer störtt andre daghen. Jacob Jönsson ibid flådde stodhet och sågh 3 blodz slagh. Jöran i Padustaipall wittnade i saken.

- Jöran Bärtillsson i Onnistaipall kiärde till Fallentijn Erichsson ibd om sijn sons månnekåst, 6 d:r, när han utgick för roothen i knechkttethiensten. Mätesmän: Hinrich i Lydikiellä och Knutt **Kouko** i Oriwässij.

s 228v - Sijmon Mårthenson i Sukkilla kiärde till sijn **broderson** Markus Jacobsson ibm om broderskifftet dem emillan. Mätesmän: Hinrich i Lydikillä och Jöran Thomasson i Pitkäjärfue.

- Hindrich Persson i Påhkttoijlla i Birckalla sochn kiärde till Knutt **Koukoij** i Oriwässijby at hafwer taghit af hans hustro ett stoodh. Knutt sade sigh thet hafua giordt, emedan Hinrich icke betalt hästen efther aftahl.

- **Her Jacob Person** i Oriwässij kraffde på sijn **fadhers** wenghnar aff Hinrich Person 8½ d:r för en häst.

s 229 - Gabriell Larssonn i Raijalax kärde till Michill i Kussjerfwe om 9 d:r peninger och Jörran Kurra i Roukoulla om 2 t:r spm:ll. Hinrich i Lydikillä och Jöran Bärtillsson i Onistaipall skola ransaka i saken.

s 229v - Markus Madtzsson i Nijkkillä kiärde till Lasse Sijmonsson ibm om half t:a swedielandh. Knut Larsson i Oriwässij och Sigfridh i Warralla hade dhem emillan **medh stångh och alln laghligen skiftat hwarderas skattöre lijka.**

s 230 - Markus Madtzson i Nijckillä kiärde till Thomas Erichsson i Järfwenpä om gieldh. Sigfridh i Waaralla wittnade, hwadh han hörtt af Thomases **saligh bror**.

s 230v - Madts Jackubsson i Kauppilla kiärde till **knechktte hustrun** Gierttrudh Påfualsdotter ibm, at hon hafwer **sijtt pörtte opå thet ödhes hemmans tompt, som Madtz optaghit hafuer**. Om Gierttrudh innan 8 wijckurs tijdh ickie will flyttia undan, skola Philipus Jacobsson i Heijttalax och Lasse Sijmon(sson) i Nijkkillää nederkasta hennas pörtte.

s 231v - Thomas Jönsson i Wijhoirilla kiärde till sijnna grannar och skiftisbrödher ibid, **at han i trättijo åhr hafuer giordt skatt af en skurru jordh meer än han hafwer jordh i sijn teegh i byskifftet**. Han meenar, at grannarne skolla wnder sigh slaghett hafwe **effter sijn hussbondes Thorckill Anderssonns budh**. Nämpdis **synnemännen at öffwergå byskiftet medh stångh och alln och giörra huars och eens skattörre lijcka godher i närby och fiärran**. Effter 12 manna rätta ransakan.

s 232 - **Wellbördigh fru Anna Persdotter till Lodholldt kiärde till Kaakelaure** i Eijeiss, at han hafwer gånghit öffwer hennas rätta råår och uthöffuer den **skogh, som hennar är gifwen af samtelighe Pittikajerfuebor ighen, för hwart fempte trä som honn iblandh derras skogh haffwer hafft**, och huggitt roghsuedier och rofwesweddier, och huggitt neder hennas giersgårdtz ledh, och för **det huartt fämptte trää, som Hållma Hinrich Mårthenson hafwer hafft för 74 ahr sedhan iblandt Pittikajärfwijboar hadhe honnom ett hoppstykie tilldeellt, emillan desse tuå råår Kuriemekoska och till Måttelax, redha Anno 74**. Män nu för 6 åhr sedhan hafua Pittikajärfuebor medh Larss Kaake förskaffatt sigh **Christoffer Persons herredtzdom**, at det skall hörra dhem till och dher igiönnom brukatt bådhe det hwart fämptte trää och hopstyckett medh wthj sex åhr. Män effter Pittkajärfwebor inthet hadhe sitt breff her tillstädes, begiärde bemälltte hustro Anna **laghlässaren Gabriell Bärndtzson**, Jöran Bärtillson i Onisstaipall, Hinrich Matzsson i Lydikilä, Knut **Kouku** i Oriwässij, Josep Hinrichsson i Kockoilla, Michill Ollsson i Mäyrenpässä och Hinrich Tijtto i Wehoijnieme opå en synn och ransaka dhem emillan, gåandes Michellssmässo nästkomande. På Pittikajerfweboars sidhe **Christoffer Person i Wijalla**, Sigfridh Hinrichson i Kiffwesallme, Philipus Jacobsson i Heijttalax och Sigfridh Madtzson i Warralla.

s 232v - Zöfringh Person i Wijhoirilla kiärde till Zöfringh Erichsson ibm, Grells Tomasson ibm, Sigfridh Madtzson ibm och Thomas Jönsson ibm, at de haffua taghit och släptt hans koo wttaf **bönnelandhitt**, der han hennar innelätt. Koon ähr honom nu förkommen.

- Knut Hinrichsonn i Kaupilla kiärde till Wijhoirillaboar samptelighen oppå adertton sijna skifftesbröders wenghner **omkringh ÄrraJärfwe träsk, att Wijhoirillabor olaghlighen ighentäppa ÄrraJärffueJokij åå medh deras qwarnar, at inghen fisk hööst eller wåår opkomma kan**. Wijhoirillabor swaradhe sigh willia i sacken rätta och öpna efter lagh. Nämpdis - - och Philipus Jacobsson i Heijttalax at skodha och **synna, om olaglighen är bygdt** (efter 33 capittell i byggningabalken).

s 233 - Lasse Marckusson i Wihassjärfwe kiärde till sijn **broder** Thomas Markusson om sijn broders lått inne hoos honom och om sijn **mödernes andell**, som inne hos Lasse Sijmonsson i Nijköillä är. - - skola rechkna dem emillan.

s 234 - Hinrich **Wijborgh** i Raijalax kiärde till Bärtill Hinrichsson i Kiässämalax om 2 t:r rogh och 2 (lispund) kiött, som Hinrichs fadher hafwer låndht Bärtill den tijdh **Henrichs fadher war profåss under Sattagunda knechktte fahnan.**

s 234v - Walborgh Madtzdotter i Safuoiss kiärde till **Mullijn** Thomas i Laasulla, at han hafwer ihiellrijdhett för hennar ett stoodh, som han hadhe i skiusfärdh af hennar till Kokolax, när han skulle opbära quarntollsspeningar. Skiutzpåiken hafwer redhitt hem. Thomas dömdis frij.

- Hinrich Tijtto i Wehoijnieme kiärde till Rassmus Mårthenson i Lydikiella om 9 t:r rogh.

s 235v - Nills Olufsson i Pehulla kiärde till fougdte thienaren Erich om ett stoodh, medh hwilken han redhit till Rofwess till Cautå Matz. Sedhan hafwer Cautå Madtz redhit till länssmannen och bundit stodhet wthanför gierssgården, där thet strööck betzlett af sigh och förswann.

s 236 - **Capelan i Pällkenne sochn Her Johannes Hinrichsson**.

- **Kyrckioherden i Cangesalla Her Hinrich** kiärde till **huusskånna** Anna Larsdotter i Pallåij, at hon skall haffwa för honom **fördärffwadh hans bryggninghar** till 21 t:r mallt i denne wintter. **Hendrich Georgij** wittnade.
Her Jacob Person i Oriwässij sadhe sigh hafwa misstanckar till hennar för thet, at hon hafwer en gångh warit hoss honom Larssmässa tijdh och haft några kiärill at sällia, då hafwer Her Jacobs hustro gifwit hennar en kanna öll. När hon dhen uttdruckitt hafwer, begiärde hon än då en kanna och fick inthet. Sedhan **missgicks ett heellt åhr för Her Jacob hans bryghningar**. (Flere som klagadhe.) Anna swaradhe: Näij.
- Afsades, at **hon skall sättias i fängellse** till thet hon fåår loffe och laghgångz erlighe **dannequinnor, som hennar medh deras eedh befrija, at hon ikie hafwer trulldoms kånster bedrifwett**. Så dömdes hennar betalla allt thet hon skadhat hafwer och stånde kyrckiostraf och plicht och bötte 40 d:r. Efter 15 capitlett i höghmållsbalcken.

s 237 - Påfwall Håkansson i Höydhes kiärde till **hussman Mårthen Härraijnen** i Saffuoiby, at han hafwer kommit till honnom och **begierdt kiöppa öll. Påfwalls dotter hafuer giffwet honnom kackobrödh, en cappa ertter och en tallrich full salltt. Öll fick han inthet wthan dottren sadhe sigh inthet öll hafwa. Då hafwer han hottadt och sagdt: du skall fulle drijka öll förra än du fåår. Sedhan giorde han så, att Påfwall ike haffwer kunnadt fåå en ölldråppa af allt thet hann bryggiat hafuer hallffue wintren och heela wååren**. Så kom **kyrckioherden till Hafwestå at hålla skriffthålldh**. **Kyckioherden nekade sigh at giffwa honnom sacramentet förra än han haffwer sigh laghligen befrijatt för trullerij. Mårthen kom wtt på gårdhen och sadhe ått Påfwall: kom wtt medh migh på moon, rempnar ickie skinnett dijtt. Georgij tijdh, så snartt Påfwall släpte sijn häst wtt, kom biörnen i åkren och in slogh hästen ihiäll**. Påfwall will misstänckia Mårthen, at han igiönnom sitt trullerij skall haffwa det åstadhkommit. När **Påfwall hafwer hållitt sijn sons bröllupp**, hafuer Mårthen kommit dijt medh. Då **gafs honnom ickie så myckett öll och maatt, som han wille. Så haffwer biörnen kommitt in i åkren och slaghit ihiäll för honnom tuå hästar**. Dhen som ickie giffwer honom så myckett som han will hafwa, wndsägher han dhem och dhem sker skadha.
- Sigfridh Ollsson i Borgarilla hadhe **i tre åhr lidhit skadha igiönnom biörnen, och Mårthen skall hafwe honom wndsagdt**. Madtz Heijnä wittnadhe, att **Mårthen sagdt om Sigfridh: han skall ångra, hwadh han migh giordt hafwer.**
- **Mårthens hustrobror** Madtz Erichsson i Safwoijby wittnade, at **biörnen haffwer åffta kommett iblandh boskapen, som han gick wall medh. Då haffwer han bedhit Mårthen hiellppa sigh och denne hafwer fallit neder fyrrafotten ått Safuoijby och rijffwett mullden back efter sigh sampt låttit och bijditt. Sedan kom biörnnen till Sukillaby andre daghen och slogh 3 kiör ihiäll för Sijmon Mårthenssonn.**
- Jöns Thomasson i Borgarilla wittnadhe, at **Mårthen Härraijnen, då han war bydzsens fäbaggie, hafuer wndsagdt hans modher, för thet hon gaf honnom lijttet maatt med sigh till skogz, at hon ickie skall länghie giffwa maatt. Hon bleff strax wrsinnigh.**
- Knutt Eskillsson i Haffwestå wittnadhe, at **den tijdh bårghelägers håfmän lågho i landet, togho dhe et Mårthen Härraijnens fåår och åtto opp hoss Knutt**. Derförre brukadhe Mårthen åfta rättegångh och wandt inthet, efter **krigsfollckitt togho där de funno. Då sadhe Mårthen: nå, nå, du skall miste 3 fåår för ett. Sedhan hände, at wargarne tre åhr efter hwardt annadt haffwe opättet Knutz fåår. På sistonne hafwer han på knää fallit och bedhit Knut om förlåttellse.**
- Mårthen Härraijnen bekände, at han **pläghar blåssa och lässa uthi salltt. Det salttet skall hustron och bonden gifwa boskappen. Så skall wargamunnen wara ighenstängdt och stoppatt. Han hafwer satt wargarne åstadh at giöra Knutt skadha. Nu sadhe han: kom iagh inthet mera, effter iagh ingen tänder hafwer i munnen.**
- **Mårthen Härraijnen befans wara en fullkommelig trållkarll, som kan myckett ondt giörra medh sitt trollerij.** Månghe hafwer honom derförre förwijttet månghe åhr. Alldrigh (hafwer han) kunnadt laghligen gånghitt sådant ifrån sigh. Han hafwer **suttet derförre åhr och dagh fånghan**. Månghen haffwer han ondt loffwadt och fullbordat. **Derförre kunne de tollf i nämpden ikie hans lijf wärija efter 15 capitelett i Höghmålla Ballcken och 11 capittell i Höghmålla balcken stadhlaghen**, wthan ståndhe sitt straff, som i samma capitell wttrijkes.

s 238 - Jöran Bärtillsson i Onisstaipall och Knut **Koukoij** i Oriwässij skola uthmäta den brandstodh Påfwall Håkanssonn tilldömpt är af sochnen.

- Hindrich i Lydikiellä och Sijmon Madtzsson i Roukoila skola ransaka om de gielldh, som Gabriell Larsson i Raijolax kräffwer af Jöran Kurra i Roukoijlla.

s 238v - Madtz Larsson i Lydikiellä kierde till Säppe Madtz i Jokioisillt om 25 cp:r rogh.

- Hinrich Olofsson i Nieulanieme kiärde till sochnen i gemeen för thet hans **son** hafwer **thiendt wedh Cummaå gårdh** wthi tu åhr på sochnens wägner.

- Maijssa Hinrichsdotter i Willckielest kiärde till Erich Sigfridzson ibid, at han haffwer wndt hennar swedielandh. När hon skurritt, kom Brussiusse **hustro** Lussija ibid och togh hennas sädh.

s 239 - . . och Lars **Kaakie** i Eijeijssist skola rächkna dem emillan.

s 240v - Sigfridh Jacubson i Naapilla kiärde till Madtz Eskillssonn i Kierrittä om 3 d:r penninger han hafuer låndht **Madtzes son i Räfle** på rogh. Hinrich Madtsson i Lydikillä och Knut **Kouko** i Oriwässij skola sådant uttmätta.

- Josep Hinrichsson i Kookoilax kiärde till Anders Sigfridzson i Oriwässij om 10 cp:r rogh, som Josepp på samfällt swedielandh sådde godh sädh och Anders sådde däremott sådant, som inthet gik wpp.

- Grells Erichsson i Järfwenpää kiärde till saligh Erich Madtzsons Pålachks enckia Gerdhuedh i Turssulla om några sijn **broders** i Åbo Bärtill Erichssons gielldh 25 d:r 12 öre, kiött 1 lispund, brödh 1½ lispund och öll 7 kannor, som Erich Madtzson och hans hustro af Grellses broder Bärtill Erichsson taghit hafuer. Befans swaranden wara i Swerighe. **Länsman Madtz Andersson** och Henrich Madtzson i Lydikiellä skola ransaka i saken.

s 241 - Ablun Markusdotter i Bispalla kiärde till Grells Clemitsson, at han af hennes brodher kiöpt 3 skurror jordh och will nu det sällia androm främmandom, hwilket hon begierre lösa under byrden.

s 241v - Mårthen Thomasson i Sallmentackka i Pällkenne sochn kiärde till Jacob Tijaijnen i Onisstaijpall om 3½ daler och några andre gielldh, som Knut Markuson i Pittikajärfwe hafwer till sigh taghit och modren i sitt yttersta hafwer giffwet Mårthen i Sallmentackka, deropå han hadhe her Ambrossiunsons bewijs och 3 godhe mäns nampn.

- Jöns Erichsson i Willkiellä kiärde till Lussija Madtzdotter ibid, at hon hafwer taghit hans kierttell.

s 242 - Brijtta Zöfringzdotter i Pallolla kiärde till Jöran Jöranson i Wihassjerfwe om en tunna spannmåll han är hennes sonn skylldigh.

s 242v - Wallborgh Eskillsdotter i Åijnassnieme kiärde till Bärtill Person ibm, at han hafwer hennar medh siu små barn wttskuttett, sedhan **hans brodher, som war hennas man, bleff dödh**, och ikie förnögtt hennar sijn barns andeell. Bärtill nekade sig hafwa wttdrifwet henne. Knut Markusson i Pitkäjärfue och Joseph Hinrichson i Kockoilla skola wtmätta Walborgz och hennas barns andeell.

s 243 - Fällttis för ogilla giersgårdhar och broar Erich Erichsonn i Säfnäjokij 3 d:r, Bärtill Sigfridzson i Oriwässij 3:dr, Josep Markuson ibid 3 d:r, Jöns Erichsson i Willikielä 3:d:r och Brusius Sigfridz 3 d:r.

- **Saligh kyrckioherden i Canggasalla Her Andreas Judas bewijs 5.5.1620.**

- Uthi **Jacob Wollmerssons dombook finnes 1502 desse rår emillan Kulssialla i Lengillmäijihia och Kanggassalla**, som är **förste rån Rekiesalo, Hångansarre och så till Mentiaworij och så till HeijnneJärffwe i wester endan, dädan till Wirittunsalme och så till Koijuonsällckie och till Ruskiakifwua, Tunggielanssarij, Kodarinuorij, Kirfwelachkden påhlä och till Safuetaijualldh och Rechkietaijwalldh och till Rekijsallo ighen**.

Framsteegh Hinrich Hinrichsson i Sarillt i Sahalax sochn och Säxmäckie herredh, Per Sigfridzson ibm, Thomas Hinrichsson ibm, Mårthen Eskillson i Kiälliå, Erich Jönson ibm, Thomas Sigfridzson ibm, Staffan Person i Kiärkiä, Bencht Gorgoniusonn ibm och Philipus Hinrichson i Sarilltt på then enna sijdhen **begierde en syn emillan dem och Canggasalla sochns boor i Cautiallabor, Bispalla, Tåkalla och Wodhderpäbor**. Ty nämpdis på then andre sijdhon laghläsaren Gabriell Bärndtzson, Hinrich Jönsson i Wehoijnieme, Sijmon Madtzson i Roukoilla, Hindrich Sigfridzson i Lydikiällä, Madtz Sigfridzson i Wechkapundarj, Sigfridh Hinrichsson i Kiffwisalme, Sigfrid Madtzson i Waralla, gåandes nästkommandes Michillssmesso.

s 243v - Nämpdes - - at ransaka emillan Madtz Sigfridtzsonn och Knut Augustinuson i Päsköillä om wttlaghur.

- Gabriell Bärndtsson, Josep Hinrichsson i Kokoilla, Knut Larsson i Oriwässij, Hinrich Sigfridsson i Lydikiällä, Sigredh Hindrichsson i Kifwisallme, Josep Jacobssonn i Heijttalax skola ransaka emillan Jöran Ollssonn i Raijalax och Michill Ollssonn i Mäyrenpässe om det swedielandh, Jöran klaghar at Michill wålldsamblighen för honom sålldt haffuer.

s 244 - Dömdis Lussij Madtzdotter i Willkiellä sijn engh, **Leehoåij** benämpdt om ett lass wext, ighien af Jöns Erichsson ibid, (som) han **i 60 åhr i pandt haffwer hafft**.

- Desse efterschrifne fälltes till böter för the, at the **icke** i wintrass kommå till at **uttförra deras tijonde till profuiandtet**, huarföre tijondhen blef bortstullen ifrån **tijondebodhen**: - - Jacob Markusson i Sijttamoij, Erich Larsson i Kaukoilla, Jöran Larson i Padhustaippall.

- Fölliandhe fällttes till böter, för thet de **inthet hafue kommit i hållss skiutzfärdh**, somblighe ett håll, somblighe tu håll, ighe ett åhr, somblighe tu åhr och halft åhr - - Michill i Benchkttille, Jöran Thomasson i Onisstaipall, Carll Madtzsson i Akoilla, Bärtill **Kollhij** i Saffuoij, Clemit Sigfridtzsson ibm, Markus ibm, Jacob **Koijra** i Sukkilla, Erich Knutzson ibm, Madtz Bärtilsson i Hoijffwa, Nilss i Woijttella, Madtz Bärtilsson i Onisstaipall, Fallentijn Erichsson, Jacob **Tijjaijnen** ibm, Knut **Siukoij** ibm, Bärttill **Gottzssi** i Oriwässij, Josep Markusson ibm, Urbanus ibm, Jacob **Konttij** ibm, Madtz **Noossar** ibm, Hinrich **Kornij** ibm, Jönss Erichsson i Willkielä, Brusius ibm, Nils Jöranson i Koijfuonieme.

Pirkkalan syyskäräjät 12-13.10.1629

s 344v - **Mathias Petri i Oriwässij opå sin fadhers Her Pers** wengnar kiärde till Hinrich **Mändt** i Nekalla om 4 t:r spanne:ll, han allt sedhan 1619 haffuer hafft af honom till at wttlånna, och will nu hwarcken betalla hufwods stooll eller bijdare lhönen, som **Her Söfringh Mathej** wittnar. Hinrich dömdis att bettalla.

s 347 - Dömdiss Hinrich Person i Pochktoilla bettalla **Her Per Jacobij kyrckioherde i Orriwässij** 4½ daler peninger, som han honom skyldigh är för en hest han kiöpt i fiordh.

Kangasalan (syys)käräjät 15-16.10.1629
VA Ylä-Satakunta KOa2 s. 350-, mf ES 1962

Canggasalla och Oriwässi sochner medh Roukulla fierdingh
Nämndhen: Hinrich Sigfridtzson i Lydikiälla, Sigfridh Madtzson i Waarralla, Knut Larssonn i Oriwässij, Madtz Sigfridtzson i Wekapundar, Jacob Michillson i Harhalla, Joseph Hinrichssonn i Kockkoilla, Jöran Bertillsson i Onistaipall, Tomas Bertillson i Roukalla, Michill Olufson i Mäyränpässä och Hinrich Jönson iWehoinieme.

s 351 - Mattalla Clemitsdotter i Låijllast kiärde till Staffan Clemitzson i Pittikajärfue om sitt **fädherne och mödhernne i löst och fast**, han till sigh taghit hafwer ifrån Wähäsalme och fördt till Pittikajärfwe medh sijn **fadher** Clemit Jönson. Lasse Person Wässere i Lillesallme och Bencht Mårthenson i Huijkor wittnar dett i saningh wara, at de dijtt **förde en häst, 3 köör, 7 fåår, 4 gietter, 2 swijn, en kiärtell om 8 daler, 5 lijar, 4 yxar, 4 skiärur, en järnspadha, en stållbågha, åhrs wäxten, 8 t:r miöll, 2 t:r swediesädh, andre åhrett 11 t:r, åhrebillar 2 par.** Dömdis Staffan at giörra sijn syskon rekenskap. Förordnades skiftesmän.

- Jöran Tomason i Oijnassnieme kiärde till Bärtill Person i Pittikajerfue, at han will ifrån honom hafua en engh **Quärra Nijttu**, som Jöran hafuer kiöpt af Jöns Thomasson i Borgarilla. Afsadhes, at Jöns Thomason skall wederkiännes samma engh sijn rätta bollstadh ighien. Effter 12 manna rätta ransakan.

s 352 - Josepp Hinrichson i Kokoilla oplyste sigh medh Madtz Nilson i Oriwässij at hafue **bytt medh honom sitt hemman**. Madtz Nilsson hafuer **gifuet Josepp 5 skurror jordh** wthi Kockoilla medh allom tilläghom och Josepp hafwer **gifwet Madtz ighen 4 skurror jordh** wthi Oriwässijby medh allom tilläghom och till förbättringh ett wngtt stodh om 8 dalers wärdhe. Oplystes första gånghen.

- Per Ollofzson i Kokkolla kiärde till Mårthen Lukasson ibm om sijns **hustros** Britta Lukasdotters **fädhernes och mödhernes arff**, som inne hooss honom är, såsom och det hennes **modher** Walborgh Hinrichsdotter hafuer i sit yttersta låfwadh **ett pörtte, ett wisterhuss, en koo, ett fåår och en giett**. Mårthens **hustro** Britta Sigfridtzdotter swarade, at hon hafuer bekomet det som modrenn hafuer hennar låffadt.

s 352v - Thomass Benchtson i Mälliss kiärde till **Jäärä** Jacob i Kijklala om tuå **stålbåghar** han hafuer af Tomases **brodher** Månss Benchtsson taghit på betallningh. Jacob swaradhe, at Thomases bror hafuer gått i borgan för sigh för Pehu Nillss, som hadhe taghit 2 gietter ifrån Järrä Jacob, derförre Pehu Nillss togh boghan i pandt af honom, som borgadhe och gaf Järä Jacob sijn gietter.

s 353 - Nillss Larson i Tungilla på sins och sijnne skifttesbröders wengner ibm kiärde till Påfwall Bärtillson i Siffwajärfue och Per Sigfredtzson ibm ang. giersgårdar, wäghar och fiskiewatn.

s 353v - Grells Erichsson i Karffuiulla kiärde till Jöns Erichson i Willkkiellä, at han leigdt skogh at hugga swedielandh åtts Grells - -.

s 354 - Madtz Nillson i Oriwässij kiärde till **Suttarre** Sigfridh ibm och Philpus Jöransson ibm om en t:a 10 caper korn ättijo bötter, som Josepp i Kokkoilla och Knut Larson i Oriwässij skattat hafua, och wittnadhe, at 5 bydsens hästar hafua skadhan giordt.

- Thomas Larsson i Länggillmä kiärde till Påfwall Håkansson i Höydhes, Hinrich Nattuka i Pittikajärffwe om 10 t:r spanne:ll, hwaraf ännu fattadhe 2 t:r. Mätesman Påfwall Håkonsson.

s 354v - Madtz Madtzson i Länggielmäpåhia kiärde till Clemit Person i Sijffwäjärfwe och Påfuall Bärtillsson ibm om en hoopp medh lijn.

- Jöran Jacobsson i Paijukanda kiärde till Zacheus Nilsson, at han ike låtit laghnämpde män **stångfälla och jänckia dheras engier, åker och utmarker** såsom och jencka dhem emillan lössörerne, eftersom dhe ähro skylle till. Zacheus opwiste saligh **Hans Jacobsons herreds dombreff, daterett 1617 den 22 Martij**, förmällandes at Jörans **fadher** Jacob Nillsson hafuer fullkompelighen bekommitt sijn andeell i löst och fast. **Kyrkioherden saligh Her Larss Jacobi** (= Erici) wittnade det samma medh sitt breff, daterett **1607** den 5 martij. Jöran sadhe, at hans fadhrens andeell bleff taghen och giffuet åtts de andra syskonen sedan skifft war men kunde inte bewijssa.

s 355 - Johan Clemitson i Akkussallme kiärde till Clemit Persson i Siffuejärffue om 7 t:r rogh och en enghs afbetande.

s 355v - Thomas Markusson i Wijhassjärfwe kiärde till Sigfridh Madtzson i Warralla om maat och löön.

s 356 - Clemit Person i Sijffuäjärfue kiärde till Urbanus Bärtilsson ibm, at han hafuer slaghit hans fänsterbrädhe nedher och annat.

- Tomass Mårthenson i Wärinmaija i Rofwiss sochn kiärde till **Carppen** Påfwall i Säffuäjokie, at han hafuer **uthi Thomases ärafiskie** i wårras taghit och **opättett för honom 2 (lispund) torfisk**. Påfwallz **sonn** Eskill swaradhe, at hans fadher war medh några andra **i skoghen at byggia wägher**. Då hafuer han råkatt på samma ärafiskie och taghit de 2 (lispund) giedder och hafs medh Bärtill **Kamppare** i Raijalax och Madtz Jacobsson i Pälax. Påfwall dömdis betalla Tomas sijn fisk ighen och fällttis sachk 40 d:r.

Hellga Olufzdotter i Wijhassjärfwe kiärde till Brijtta Mårthensdotter i Rauttia om 8 d:r, som Hellgass **bror** Philipus hafwer låndt ått Brittas saligh **fadher** Mårthen. Fadren dogh för tollf åhr sedhan. Hellgas eghen **systerman** Hinrich i Wijhassjärfue.

s 356v - Hustro Anna Mårthensdotter till **Lodoollt** kiärde till Larss **Kaake** i Äijainen, at han hafuer huggitt en sweddie innan hennas råår och sådt, skuritt och bortfördt sädhen och slaghit för hennar **Luijpo Nijttu** engh om 2 lass höö och huggitt trestädhes hennar leedh sunder.
Derpå hafuer waritt j syn Michill Olofson i Mäyrenpässa, Sigfridh Larsson i Lydikiellä, Knut Larsson i Oriwässij, Sigfridh Hinrichssonn i Kifwesallme, Josep Hinrichsson i Kockoilla, Jöran Bärtilssonn i Onisstaipall, Tomas Benchtssonn i Mällist, Madtz Nillsson i Oriwässij, Nillss Påfwalson i Lassoila. De wittnadhe, at Lasse hafuer lattet hugga och så skurrett och bordtfördt wnder en hallf T:na landh sädhe öffuer desse **råår, Raijakuse** (och) **Louxenkallijo**, såsom och slaghitt den **hallfwe deell aff Lipueten engh** et hallfft parmas, som kommer Lodho till medh rätte rår.
Dertill swaradhe Lasse sigh ikie hafua deraf wettat och dårpå giordhe han sijn eedh, effter han alltidh i wellbärnne fru Sigritz thienst warit hafwer, och låfwar efter mätzmanna ordom förlijka hustro Anna sijn skadhe ighen. Derförre nämpdis Jöran Bärtillsson i Onisstaipall och Knut Larsson i Oriwässij at wtmättadt. Och saken opå höghe öffwerhettennes nådighie behagh bestå lathett, efter han är dödher, som huggit hafuer. För ledhit giordhe Lasse sijn eedh å laghboken, at det inthet sunder slaghit, ikie heller öppet lattet. Afsadhes dhem at stänghia sijn emillan ett skillegårdh.

- Sigfridh Larsson i Lydikiellä kiärde till Hinrich Sigfridzson ibm om 3 t:r rogh han honom låndt hafwer af Mårthen Brunssuikz sädh, som Sigfridh haffuer hafft hooss sigh at wtlåna. Madtz Larsson ibm wittnade i saken.

s 357 - Jacob Clemitsson i Koiffuoniemme kiärde till Nillss Jöranson ibm om 20 bandh korn af Jacobs sweddie, som är funnet i Nillsis **hässija eller Råuttå**. Jöran Olofsson i Raijalax wittnade i saken. Fällttis Nills sachk.

s 357v - Thomas Thomason i Laassoilla kiärde till Frandtz Nilson ibm, Knut Nillson ibm och Hinrich Brusiusson ibm om et **rätt stångfall och skift så wäll i bryståker som utmarkn**. Dertill swaradhe honom hans skiftisbrödher, at han hafuer fullt gen fullo efter den skatt, som han hafuer i byiamålet. Han haffuer **kiöpt en wttmarck om 4 skurror jordh ifrån Pettekajärfue**. Derigiönom will han i deras bryståker, det honom ikie efter laghen kunna tillåttes, uthan han skall bliffwa wedh den lått han hafuer medh **lagha lått och kafla** bekommit. Efter 12 manna rätta ransakan.

s 358 - Mårthen Zöfringsson i Oriwässij sade sigh hafua **lått och andeell i tuå qwarna i Onisstaipall, i den ena quarnen en heel natt och i den andra en half natt**. Den hella natzlått will han afsäija för tullen skulldh, allenest will han bettallningh af skiffteslagarne för sit arfuodhe. Hans skiftesbrödher låfwadhe honom betalla hans bygningzomkåstnadt. Efter 12 manna ransakan.

- Madtz Eskillson i Wehassjärfue kiärde till Madtz Sigfridtzson i Wehkapundare, at han hafuer för Madtz taghit en tunna rogh i Åbå af Härttana Sijmon till lånss at lefuerera i profwianttedt och den inthet lefwereratt. Skall betalla ighen. Mätesman: Philipus Jacupssonn i Hiettalax.

- Philippus Jacobson i Heettalax kiärde till Söfringh Madtzson i Wijhoirella, at han hafuer **sålldt** honom och Mårthen Jostson **tre nätters lått quarn** och nu taghit medh wålldh ighen ifrån dhem. Söfringh swarade sigh **inthet** hafua **sålldt den treddie natten** och behöffwer siellf sijn treddie nattz lått.

s 358v - Britta Perssdotter i Naapilla kiärde till Sigfridh Jacubson ibm, at han hadhe hennas stodh och skulle dragha till Tååkkalla och hemptta hennar några tomma kiärrille. Han war medh stodhett bortta, men hempttadhe ingha kiärrill, wthan satte stodhet ifrån sigh wthi en engh, dijt Brijtta sende sijn pigha efter stodhet. Så snart hon fick stodhet hem, kastadhe thet föllet ifrån sigh och bleff dödt. Sigfridh swaradhe sigh haffue hafft stodhet till Tåkalla och det war wttrött till förendhe och förmåtte ike föra någhot dermedh, efter det war wttkiörtt, när Brittas man kom ifrån Lampiss sochn. Upskötz.

- Brusius Madtzson i Wechkmaiss kiärde till Härtzana Hinrich i Oriwässij, at han hafuer låkatt af hans **son** Lasse Brusiuson en ungh hästfålla. Brusius skall bekomma sin häst ighen.

s 359 - Jöran Erichsson i Wijhassjärffue kiärde till Madtz Eskillson ibm, at han haffuer slaghit hans **son** Jacob Jöransson 3 blånader, som Hinrich Nillsson och Jöran Jöranson ibm wittnade.

s 359v - Markuss Madtzson i Nickiellä kierde till Knutt i Päskiöllä om ett hästekiöpp.

- Madtz Sijmonsson i Wijukulla kiärde till Knut Akuson i Pässkyllä om en tunna rogh.

s 360 - Johan Person i Liukoij (=Viukoij) i Längiellmä sochn kiärde till Jönss Erichsson i Willkiellä, at han hafuer satt **Korfuenittu engh i pandt åt Her Per i Oriwässij** och Her Per satte samma engh till Johan för samma 5 daler.

- Johan Person i Liuhoij i Längiellmä kiärde till Philipus Markusson i Pittikajärfue om 10 caper korn.

- Welbårnne Her Johan Skyttes thienare Madtz Thomasson talltte till Madtz Erichsson i Wehassjärffue om slagzmåhl.

s 361v - Grellss Thomasson i Wijhijroilla kiärde till Knutt Hinrichson i Kouppella, at han hafwer **huggit twå plankar af wthij hans qwarnnehoo**. Alldenstundh Knut Hinrichson ikie kom giora sigh derförre frij, fällttis han sachk 3 d:r och förra så godh trä i rummitt ighen, som de förrighe worre. Sigfridh Hinrichsson i Kifwesallme och Knut Larson i Oriwässij skola **försökia en wijku wthij Wijhijroilla åhn medh nätt och miärdher i bästa fiskia leekstijdh, hwadh der opstigher eller nedher, at man deste bättre må wetta, om Wijhroillabor må byggia derwthij siijn qwarn eller ickie.**

- Thomas Jönson i Whijroilla kiärde medh sijn skiftisbröder ibm till Kåuppilabor, at de hafwe ifrån honom något wtaf hans **wttmarck wedh Pärhonåijan wijrres**, som Koupellabor ifrån honom fickie och fare. Knut Hinrichson i Kaupilla swaradhe, at samma wtmarck är i förtijdhen **afhoppat ifrån Whijroilla till Kaupilla för ringha äghor och läghenheetz skull** och inghen breff finness deropå. Befans det wara lagdt wnder Kauppilla skatt, hwillckett dem gifwes witzordh at behålla, efter **Kaupilla är skatt och Whijroilla ähr frällse** och nu sedhan Whijroilla ähr frällsse wordet, willia de inträdhe i wttmarken.

- Per Knutzson i Laijskoilla i Birckalla sochn kiärde till Sigfridh Jöransson i Oriwässeby opå Hans Tomasons wengner i Calldilla i Törfwitz sochn om 4 t:r spannemåll Sigfridh hafuer warit skylligh saligh Eskill Jämningh, som **Christåfer Bärtillsons domzäddell 26.1.1603** förmäller. Hindrich Sigfridsson i Lydikiellä och Knut Markusson i Pittkajärfwe skola rechkna.

s 362 - Hustro Kirstin i Särckielax kiärde till några sijnna gieldenärer: Hinrich **Nattuka** i Pittikajärfue 9 t:r spm:ll, Kokiella Madtz **Nässare** 5 t:r, Jöns **Kurra** - -. Jöran **Peppenen** - -, Bärtill i Calldella - -, Erich i Säynejokie - -, Bärtill i Oijnassnieme - - och Madtz i Pånssa - -.

s 362v - Margretta Jöransdotter i Oriwässij kiärde till Oluf Katteluss i Haapasar om en kiättell han togh at opgiörra ått hennar.

- Markus Erichsson i Päskiölläst kiärde till Knut Jacobson ibid, at han hafuer tilläghnat sigh tuå tomptter i byn, **draghit wtaff rätta byss tomptten, och boor på swinnewallen och håller gambla tompten wnder sigh** - -.

- Erich Knutson i Sukkilla kiärde till Sijmon Mårthenson ibm, at han hafuer **giordt gillder för biörn i skoghen, derwthi Erich hafwer mist en häst**. Sijmon swarade: Det war bäggiers wåre gillder och jagh sadhe hans folck och Bärtill Benchtsson och hans andre folk och **förbödh dhem kiöra den wäghen, när de hemkörde derrass rofuer**. Sedhan hafuer Erichs husskånna Wallborgh Sigfridzdotter och warnatt ikie kiörra den wäghen för gilldret skulldh, det Erichs påijke inthet achktadhe.

s 363 - Madtz Bärtillsson i Håifwalla kiärde till Jöran Hinrichsson i Hafweståå, at han hafwer bytt med honom och gifwit Madtz swedieskogh igien för åker, men will ikie byttet hålla. Parterne förlijkte. - - skola åtskillia Madtz Bärtillsson och Lukas Erichsson medh derass **arfspärtzeller**, undantagandes Madtzes **hustros** införingar såsom och Lukas Erichssons införingar, som han wthan gårdth förfärfwadh hafwer.

s 363v - Påfwall Bärtillson i Syffuajärfue fälltes till böter för det han slogh Nilses fäbaggie Sigfridh Erichsson.

- Påfwall Bärtillsson i Syfuajärfue fällttis till böter för en lur han röffwadhe af fäbaggie Nillss Larson.

- Påfwall Bärtillsson i Syfuajärfue skall betalla her Per i Oriwässij en tunna rogh, som han af **her Pers tijondetertiall** hafuer taghit hoss Nillss Larsson i Tungiella.

s 364 - Påfwall Bärtillsson i Syffwajärfui fälttis till böter för olagha förfall.

- Giertrudh Hansdotter i Hafuesewalltt kiärde till Hinrich Hinrichsson i Oriwässijby om 30 daler, emedan hennes man wttgick i kniechktte thiensten för legho kaar.

s 364v - Madtz Larsson i Lydikiellä kiärde till Philipus Markuson i Pittikajärfue och Knut Markusson ibm, at de haffua honom ifrån syndt 3 lass engh wnder Lars **Kaake** Äijaijnen, det dock skall wara Madtzis wrminnes häffd. Madtz fick behålla enghen till thet den medh laghen honom ifrån winnas kan.

- Jacob Jönson i Naapilla kiärde till Josep Hinrichsson i Kockoilla om en stuffua, som Joseps **fadher** hafuer testamenterett Jacobs **modher**.

s 365 - Hinrich Madtzson i Lydikiellä kiärde till Jönss Erichsson i Willkiella om tuå t:r korn.

- Sigridh Madtzson i Waaralla kiärde till Madtz Clemitsson i Järfuenpää om 1 t:a rogh.

- Maijssa Madtzdotter i Cautiallast kiärde till Brijtta i Kockoilla om sijn **fädhernäs arff**. Maijssas **fadher** hade warit inhyses hoos Brijtta.

s 365v - Jacob Larsonn i Pånsa medh flere sijnna skifftisbröder ibid opå then enna sijdhan begierde en laghligh syn emillan sigh och Michill Olufsson i Mäyranpässa medh hans skiftisbröder ibid opå dhen andra sijdhan om bäggie byarss skiäll och råmärcker. - - skola förrätta en syn.

s 366 - Fälttiss Madtz Erichsson i Äijänen efter 20 capitell i byggningzbalcken sachk 3 d:r till treskifftellse, för det han olåfwandes gik wthj **Lodhe** skogh, och gifwa ägandenn ighien, hwadh han der fick medh sworen eedh.

- Edle wellbördigh Mårthen Erichssons thienere på **Lodholldt** Brusius Markusson fälltes till böter för det 3 blånadher han slogh Madtz Erichson Äijanen, när han togh **stållbåghan** af honom i **Lodhe** skogh.

- Bärtill Jönsson i Saffuoiby fälltes till böter 40 d:r för det, han emott den Höghlåflighie Konunglighie Håfråtz resolution hafwer **hyst och herbergerat den trållkarn Mårthen Härraijnen ifrån den tijdh han stodh wedh stupona och alt in till nu.**

- Nills Jöransson i Koifuoniemme kiärde till Mårthen Jönson i Sommallsema, at han skall honom hafwa förwijtt hafwa belägratt sijn **sånnahustro** Mattalla Thomasdotter i höstas, när de drucko hoss Jöran i Raijalax.
Frågadhes honom om han det kunde bewijssa. Han swaradhe: Näij alldrigh. Nills hafwer **lefwat illa medh sijn hustro, att hon en gångh låpp ifrån honom hem till Birkalla** och hon skulle der hafwa sagdt: **Gudh weet hwij min man är så underligh. Jagh weett ikie, hwadh iagh om honom säija skall, (hwadh) han kan till äwentyrs hafwa giorre medh sijn sonnahustro, hwillckett taall hon på knä ståandes för sijn kyrckioherde haffwer nekatt** och bekiändt sigh orätt sagdt hafwa.
Nämpden, kyrckioherden och sochnemän tillfråghades, om dhe haffwa sådant förnummet. De swarade: Näij alldrigh.
Dherförre kunde rätten häraf inthet beslutta, uthan dhett ähr **afwonstaall** och Nills blef frij sagdhen. Mårthen Jöransson fälltis till sachk och togh sijn ordh ighien.

s 366v - Hinrich Nillson i Leinoilla i Birckalla sochn kiärde till Erich Erichson i Säffwajokij, Sigfridh Larson ibid, Eskill Påfwallsson ibid, Madtz Philipuson ibid och **Her Jacob Petri** ibid, at de skolla hafwa taghit wnder en tunna landh swedier inom hans råår och **affördt sädhen ifrån ÄhraJärfwe marck, sedhan han hadhe den huggit, sådht och skuritt**.
Dertill swaradhe Säffuajokij boar, at det är ikie **Leino Hinrichs marck** wthan dheras eghen, och sadhe sigh hafue bättre breff på den marken än Leijno Hinrich. Hinrich swaradhe, at dhe wthan någhers låff och minne hafwa taghit och **affördt sädhen till Rijan, som de dher hadhe.** Knut Larson i Oriwässij och Jöran Bärtillsson i

Onisstaipall wittnade sigh af rätten hafwa warit nämpde på en ransakan och befunnett, at Säffwajokijboar hadhe **fördt sädhen ihopp på stänger. Sedhan haffuer Hinrich Leijno slaghit en hopp sädh ut på bärghitt, det ighien bleff haffuer Säffuajokiboar wttröskatt**. Efter de än nu äro owisse, hwillken medh rätta den jordhen ägher, begiärde bäggie perter en fullkomeligh syn. Ty nempdis - - gåandes nästkommande Ericj tijdh, och då skall om wålldtzwärckitt dömdt wardha.

- Thomas Eskillsson i Kiöyrass och Per Erichsson i Padusstaipall fältes till böter för thet the stadt sigh i åhrsstienst hoss **kyrckioherdhen Her Per** och luppitt ifrån honom med ominne förra än hallfwa åhrett war förledhet. De skola betala kyrckioherden - -.

s 367 - Madtz Jöranson i Mollttziast kiärde till Sigfridh Larson i Lydikielä om 20 t:r spm:ll. Hinrich Sigfridsson i Lydikiällä wittnade i saken. Knut Larsson i Oriwässij och Philipus Jacobsson i Hiettalax skola rechkna dem emillan. Sigfridh Jöranson i Oriwässij skall och giöra redho för sin gielldh.

s 367v - Herredtzsynemännen Knut Larson i Oriwässij, Hinrich Sigfridtzson i Lydikiellä, Josep Hinrichsson i Kockkoilla, Jöran Bärtillsson i Onnistaipall, Sigfridh Hinrichsson i Kifwesallme och Philipus Jacobsson i Hettalax hade warit oppå enna syn emillan Jöran Olofsson i Raijalax och hans skifftisbrödher ibm på den enna sijdhan och Michill Olofsson i Mäyrenpäässa och hans skiftesbrödher ibm på den andra sijdhan sampt befunnit, at **första råån, som ähr deras byars åttskillnadt, äro Kijppone Kiffue Pallomäenpälle, der tuå steenar liggia, en på hwar sijdhan om wäghen, derwthi hugghit kårss, derifrån till Kaukiankallijo, ett boggaskått ut ifrå landett der kring flått och ett kårss, neder i siöön Koukianlaxe.** Derom bäggie partter för rätten handsträcningh hwarandre giorde och bestodhe desse råår stadighe, faste och obrottzlighie emillan Mäyranpäsa och Raijalax. Efter 12 manna ransakan.

Ruoveden syyskäräjät 19-20.10.1629

s 379v - Päfwall Håkanson i Höydhes kiärde till **Her Johannes Johannis kyrckieherden i Rooffwessij sochn** om 2 t:r sallt, som her Johannis hafuer igiönnom sijnna dränger - - för 7 åhr sedhanifrån Påfuall Håkonsons gårdh till gielldz hemptta låttet för 3 t:r rågh. Sijmon Mårthensson i Sukkilla och Lukas Erichsson i Håijnälla wittnade.

s 380v - Sijmon Madtzson i Sukkilla i Oriwässij sochn kiärde till länssman i Roofuessij Staffan Andersson i Rijttanieme om 5 t:r spanne:ll han skylligh ähr för thet han **thieradhe Rofwess kyrckian**. Derras stadga war tijo tunnor, hwaraf Sijmon hade bekommit 5 t:r. Länsmannen dömbdis frij.

Oriveden käräjät 30.1.1630
VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 1-, mikrofilmi ES 1962

Doomboock aff Öffurasattagundhens herradhe pro Anno 1630.
Den 30 Januarij Hullth Jagh Gabriell Bärendtson Allmendt Lagha Herredtz Tingh - - uthij **Orrijwässi Sochn**

s. 1 - Mårthen Erichssons till **Lootto hustro** Anna Persdotter kiärde till Madtz Bengttsson i Onnisstaipalla om tuå tunnor rågh, som **Roijkio** Sigfridh, som **bodde på hemmanett** för Madtz, hafwer taghit till lånss af hustro Annass mans **salighie brodher (bör vara: fadherbrodher**) Hinrich Mårthenson till Lootto. Madtz bekiende sigh warra skylligh än enna tunna, hwilken han dömdis at betalla. Nämpdis Jöran Bärtillsson i Onisstaipall och Knutt Larsson i Oriwässij att wttmätta.

s. 1v - Thomas Markusson i Wijhassjärffwe kiärde till Erich Erichsson i Säffnajokij, Hinrich Eskillsson i Onnistaipall, Knut i Haffuestå och Grells Hinrichsson i Järfwenpä, at de äro ryttere och bleffwo lickwäll inskrifuna i rottatall medh Thomas, för hwillken rotta Thomases **son** bleff wtskrifwen, men de wille inthet giffua honom rottepeningar. Rytternne swarade sigh hafwe nogh till at kåsta rottepeningar - -.

- Wallborgh Larsdotter i Raijalax kiärde till Michill Olofsson i Mayränpässä om en tunna rogh, som hennes **man** Jacob Bärtillsson af honom för gieldt bekomma borde.Michill swarade sigh alldrigh wara hennas man skylldigh, wthom Sijmon Häkärä bör swara honom.

- Brijtta Pärsdotter i Naapilla kiärde till Jacob Sigfridtzson ibid, at han skall fylla sijn eedh för det stodhet, som drogh til Tåkkalla medh att hemptta hennes kiärril och bolagstygh medh, - -.

s. 2 - Knut Larsson i Oriwässij kiärde till Jöran Thomasson i Åijnasnieme, at han haffuer kommett till Kokkoilla den tijdh, (då) Knut war laghligen dijtt nämpder at wtmätta Jacob Jönsons i Naapilla **arff** för några huss aff Josepp i Kockoilla, och der sprungitt opå Knut och af honom draghit hans skiägh och slaghit honom ett blods såår. Jöran Hinrichsson i Haafuestådh och Karin Jönsdotter i Pehulla wittnadhe, at deras trätt war derom, at Jörans drengh bleff wttskrifuen och rympdhe sijn kooss och Jöran togz i hans stadh. Jöran klagadhe sedhan Knutt, som sitter i nämpden, och hans **son** bleff taghen och Jöran slapp knechkte thiensten. Fälltis Jöran sachk 6 d:r för et blodtz såår och 6 d:r för hårrifuande och öknamptt. Han **skiälltte Knutt för en padda**.

- Hinrich Madtzson i Haaffestådh kiärde till Ursulla Sigfridsdotter i Kokoilla om en daler peninger han hennar låndt at bettalla för sigh hionlagz peninger.Ursullas **man** Sigfridh Sigfridsson kunde ikie neka.

s. 2v - Jöran Olofson i Raijalax kärde till Wallborgh Larsdotter ibid om 5 tnr rogh, (som) honn skulle gifua Jörans **fadher** för dhet, (at) han opbrukadhe hennes hemman och hon stegh till wällbrukadher åkher. Wallborgh inlagde ett saligh Otto Hällmers won Mörners zeddell daterett 11.6.1607 förmällandes, at Jöran Andersson haffwer samma **hemman af ödhe optaghit** på frijheett. Jöran skall sökia sijn bettallningh ighien af Wäxiö af den de låndt hafua, efter de ikie hadhe machtet för sijn uttlåntte spannemåll försättija crononens hemann.

- Erich Erichsson i **Lotto** kiärde till Mats Benchtson i Onnistaipall om 3 daler peningar, (som) han honnom skylligh är på ett stodh, det Madts bekiende och sadhe sigh haffua tre åhr medh honnom respit - -.

Gabriell Larsson i Raijalax kiärde till Michill Olofsson i Mäyrenpässä, at han haffuer wålldhsamblighen taghit tuå åmmar höö aff **Lukielax** engh, hwilken engh Gabriell hafwer leigdt aff sijn **syster** Wallborgh Larsdotter i Raijalax by. Michill Olofsson bekiende sigh hafua taghitt samma höö men sägher sigh winna enghen medh rår. Nämpden wittnar, at enghen är af ålldher brukatt under Raijalax crono heman, der Walborgh Larsdotter opå bor. Michill fälltis till sachk.

s. 3 - Michill Person i Raijalax kiärde till Jöran Tomasson i Åijnasnieme om en hallf tunna rogh han honom skylldigh är och taghit peningar af Madtz derpå för 9 åhr sedhan. Jöran dömdes frij.

- Markus Madtsson i Nickkiella kiärde till fäbaggie i Hettalax Jacob Eskillsson, at han hafuer låttet honnom opätta en tunna rogh af hans swedieland, som Madtz Jacubsson i Kaupilla skattatt haffwer - -.

- Michill Bengttson i Bengttillä kiärde till Påfuall Clemitsson i Oriwässij, at han haffuer medh wålldh taghit **Oripåhia** engh ifrån honom, som Michill löste af Gabriell Larsson i Raijalax för 4 d:r peninghar, hwillcken engh Påfwall wttsatt haffuer undan sijn bollstadh. Påfwall swaradhe, at han hafuer taghit Michill till sigh till **bolagzman** och han satt ett åhr hos honom i bolaghitt och då inlöste enghen. Sedhan togh han allan åhrswäxtten och betalltte sijn gieldh och cronones och drogh så derifrån, och Påfwall måste så tagha hemmanet så wäll som enghen emott. Michill kunde det ikie neka. Påfwall behålle bådhe engh och hemmanet, efter Michill Benchtsson dett siellff willigh öffwergaff.

s. 3v - Jacob Michillsson i Kighlalla kiärde till Nills Olofsonn i Pehulla om en span rogh, (som) han honom skylligh är och (som) Jacob haffwer låndt ått Nillsis **farbrodher** Mårthen Sijmosson. Nills Olofsson swaradhe sigh hemmanet aff willfremmandhe kiöpt hafue för sijnna peningar. Mårthen Sijmonsson är **dödher** och alla hans arffingar. Rätten kunde ikie tilldömma Nills at bettala Mårthens gielldh, effter han honom ikie ärff haffwer.

- Brita Mångsdotter i Borggarilla kiärde till sijn **farbrodher** Sigfridh Oloffsson ibid om sitt fädhernäs Mångz Andersons arf, (som) inne hoss Sigfridh warre skall. Sigfrid Olofsson bekiände hennar hafua till at bekomma - -.

- Margretta Eskillsdotter i Oriwässijby kiärde till Söfringh i Whijroilla om en tunna rogh hennes man bör hafua för thet han wti Pryssen - -.

s. 4 - Madts Bengttsson i Onnisstaijpall kiärde till Jacob Hinrichsson i Oriwässij by om en hallf tunna sädh, som Jacobs **son** Thomas hafuer taghit af Madtzsis hustros förrigha man till lhåns i Pryssen, idhem till Brusij Erichsson i Wekalax om en tunna rogh, som hans **broder** Jöran Erichsson till låns taghit haffuer i Pryssen aff Madtsses **hustros förrigha man** Jöran Hinrichsson. Effter Madts bewijste giellden medh Madts Madtssons

rottemästers Anders Persons i Akuilla och Staffan Markusson i Hafueste - -, hwillcken ännu leffwer, handskrifter och boomärker daterat 2.5.1625, dömdes dhem at bettalla Madtsses hustro och fadherlösa barn 1½ T:or rogh.

- Bärttill Eskillson i Lydikkiällä kiärde till Hinrich Clemitzson i Pittikajärffwe, at han giör honom ågångh å hans swediemark och engiar så, att Bärttill ikie fåår nyttija sijn andeell lika medh sijn granne, som medh honom boor i byn. Fällttis Hinrich Clemitsson sachk.

- Knut Oluffsson i Onistaipall kiärde till Nills Eskillsson i Woijttilla om en tunna rogh han är skylligh Knuttz **styfadher** Thomas Rassmuson, haffuer låndht Nillsses **brodher** Madts Eskillsson peningar i Pryssen. Nills bekiende och dömdes at betalla.

s. 4v - Giertrudh Påfwallsdotter i Kaupilla kiärde till Jöran i Wihasjerffwe om 2 t:r rogh och Söfringh Madtsson i Whijroilla 2 t:or rogh, som hennes **man** Jacob Tomasson i Pryssen hafwer låndt derras leigdekar i Pryssen peningar oppå.

- Sigfridh Larsson i Lydikiällä kiärde till Jöran Bärtillsson i Onnistaijpall om en t:na rogh, han honom låndt hafwer, och en span korn, hwilckit han honom mottwilligen förhåller Madtz Brunssuickz sädh. Jörran swaradhe: Det är sandt, iagh togh till lånss och en Madtz Brunsswicks thienare Knut Jacobsson opbar det af migh efter sijn hussbondes befallningh för sijn lhön, som Fallentijn Erichsson i Onnistaipall - - wittnadhe.

- Erich Knutzsson i Sukkilla kiärde till Thomas Bärtillsson i Oinasnieme, at han hafwer kiördt hans **häst wdhi biörngilldret**, der hästen bleff slaghen **till dödtz**. Skiedde den tijdh drenghen Thomas drogh hem **roffwekåål**l och drogh ikie den wäghen han skulle dragha, wthan drogh en annan wägh. Thomas Bärtillsson, hwillken thienar hoss sijn **modher** och **styffadher** i Pittikajärfwe hoss Bärtill Persson, fällttis sachk.

s. 5 - Hindrich Sigfridsson i Lydikkiällä kiärde till Bärtill Jönson i Safuoij om enna engh **Pättärssen Nieme Nijttu** om 3 lass wäxtt, (som) han medh **arff** ifrån Hinrichs bollstadh i gambletijdhen wtbekommit hafwer och Hinrich hafuer derförre skatten alltijdh wttgiordt. Bärtill Jönson nekadhe icke wthan sadhe den ware **en son gifuen för sijn arfsrätt af hemmanet**. Alldenstundh han den längie i så mångie åhr skattlöst nuttet hafwer, dömdis samma engh ifrån Bärtill i Saffwoij och wnder Hindrichs bollstadh i Lydikiällä igien wthan lösen samtt medh detta åhrs wextt efter eghen bekiännellse och 12 manna rätta ransakning.

- Markus Michillson i Joenssu kiärde till Eskill Pafuallson i Säfnejokie, at han haffwer opburit af de bönder förslelhön, som Markus ware tilldeelltta och bekomma aff, för dhet han fördhe derras skattsmör till Åboo prowiandt. Eskill swaradhe sigh af några hafwa opburrett men ikie tillfyllest. Eskill skall opbära det sista och förnöija Markus.

- Sigfridh Hinrichsson i Kifwesallme kiärde till Josep Markusson i Oriwässij by om föritzlelhön, för dhet han fördhe tuå tunnor spannemåll för honom till Åbo prowiandt och han will eij betalla.

- Marcus Madtsson i Nickkiellä kiärde till Lasse Sijmonsson ibid om 10 caper rogh.

s. 5v - Madtz Eskillsson i Wijhassjerffue kiärde till Philipus Bärtillson i Oriwässijby om sijn **mormoder** Wallborgh: arff wthi faste jordhen. Philippus swaradhe, at det långhe wt arff wdhi Madtsses moders tijdh. Nämden wittnadhe sigh alldrigh (ikie i 40 åhr) hafua hördt Madtsses **moder** derom klandra i sijn lifstijdh. Philipus Bärtillson kiändes af rätten frij för samma arff.

Rassmus Mårthensson i Lydikiällä kiärde till Clemit Person i Liukoilla och Johan Persson ibid om enna engh **WijhnåNittu** om 2 lass wext, dhe hafua inwidh hans åkergårdh. Nämpden wittnadhe, at Liukoillaby liggier i Säxmäkie herredhe. Kiäranden skall stämpna Liukoillaboar hijt till laghmans tinghitt, som i mårghen skall hållas.

- Påfwall Hääkansson i Höödex kiärde till Sijmon Mårthensson i Sukilla om skatten af **en skurru jordh**, som Påfuall honom **för trätton åhr sedhan sålldtt hafwer** för tållf d:r 4 öre redhe peninger och Sijmon det skattlöst nuttet haffwer i så mångge åhr och Påfwall hafwer giordt derförre rustethienist och skatten. Sijmon nekadhe ikie wthan inwände, at Påfwall hafwer honom det låfwat skattfrijtt, för det han inlätt Påfwall **till sijn byrdh** i Höödex. Det nekadhe Påfwall hårdelighen. Alldenstundh det är emott lagh sällija ägornne ifrån hemmanett,

dömdis jorden wnder sijn rätta bollstadh Höödex ighien, der han af ålldher leghat hafuer wnder skatt, och Sijmon sijn 13 d:r peninger ighien.

s. 6 - Jörran Erichson i Naapilla och Jacob Jönson ibid kiärdhe till hussman Sigfrid Jacobsson ibid, at han wtswidiar derras swedhiemarcken. Befans ett swedielandh wara nedhhuggitt, obrändt och osådt. Sigfrid **will optagha ett ödheshemman** i byn, hwilckit honom förbudit är, effter han är wtskrifwen till knechkt.

- Sigfridh Larson i Säfnejokie opå flerre sijnna skiftisbrodhers wengnar ibid kiärde till Jacob Clemitsson i Kåifwonieme, at han medh sijn **sonn** taghit deras **samfälltta bått** wedh Raijalax strandh och **rott till Prästegårdtz stranden** och der lefnatt båtten owpdraghen, der stormen slogh båtten sunder. Jacob swaradhe, at han inthet togh båtten, oanseedt at han war medh derwdhij till at roo, wthan laghmans thienare Madts Tomason, Säijnalla Jöran och länsmans Madtz togho båtten, när de kommo ifrån Canggasalla tingh och drogho till Rofwessij tingh, efter de fingie ingha hästar. Och **skiusrättaren** Erich Erichsson i Haafuessewa, när han samma gånghen drogh tilbaka ifrån Oriwässij och till Canggasalla ighien, drogh till Säffnajokie och badh Madts Philipuson, at han medh sijn skiftesbrödher skulle gåå och opdragha båtten, men de wille ikie. Dherförre besluttadhe nämbden, at dett må ware derras eghen skadha, efter de ikie wille skiöta derom, när rättaren gaff dem budh.

Ruoveden talvikäräjät 3.2.1630

s 8v - Påfwall Håkanson i Höydhex emot Länsmannen Staffan Anderson i Rijttoijnieme om 8½ t:r rågh. Opsköts.

Kangasalan käräjät 15-16.2.1630
VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 36-, mf ES 1962
Canggasalla sochn medh Roukåilla fierdungh

s. 37 - Hinrich Erichsson i Neckalla i Birkalla sochn kiärde till **kyrkioherden i Orriwässij Her Per** om 2 d:r peninger, 1 (lispund) humbla, 1 (lispund) smör, ithem 6 d:r penninger, för thet han kiördhe 1 par oxar till sal. mäster Erich biskopp i Åbo, såsom och han taghit för jordhawärdhett i Neckalla. Sedhan kom **sonnen** Jacob Hinrichsson och togh fullkomeligh hemmanetz wärdett af Hinrich Erichsson. Her Per swaradhe, at Hinrich satt der **på Neckalla hemman hans landbo** och behullt en hoopp medh trääkiärill och wedhakast, deruthi han will qwitta samma pärtzellar.

s. 37v - Jöran Tomason i Åijnasnieme kiärde till Mårthenn Jönsson i Pittikajärfwe om enna engh **Sarreluchktta Nijttu** om 1 åms wext han haffuer af Jörans föräldrar hafft i långhan tijdh i pandt för 18 d:r smör och 4 fampns reepp fullet medh hallm wndan Jörans bollstadh. Madtz Nillsson i Oriwässij wittnadhe, at Jörans **fadher** Thomas Påfwallsson **Haijua** haffuer samma engh wttsatt ifrån Åijnassnieme till Mårthen Jönsson i Pittikajärffweby för så mångha partzeller som förbemällt ståår. Dömdis samma engh till Åijnassnieme Jörans bollstadh ighien wthan lösse.

s. 38 - Brusius Philippusson i Pittikajärfue kiärde till Mårthen Hinrichsson ibid, at han haffuer huggitt ifrån honom at sweddielandh, som Brusius först hafwer begyndt at hugga och afmärcka. Mårthen swaradhe, at hans påijkar hafwa honom owitterlighen huggett och sigh ickie bätter haffue förstått. Mårthen oplåtter sweddielandhett Brusius ighien.

s. 38v - Walborgh Erichsdotter i Wekapundar kiärde till Madtz Håijwo i Haapassarre och Zöfringh Madtzson i Whijroilla om gieldh. - Grells Erichsson i Järfuenpä.

- Bärtill Eskilsson i Lydikiällä kiärde till Hinrich Clemitsson i Pittikajerfue, at han igiönom **arff** haffwer ifrån Bärtills bollstadh hans bästa **wttmark Pättänieme** och Bärtill måste derförre wttgiörra skatten. Hinrich swarade, at en **dotter är gift** ifrån Pittikajärfue till Lydikielä och hafuer et stykiejordh medh sigh dijt och en **dotter är medh giftermåhl** ifrån Lydikiellä till Pittikajärfwe kommen och haft detta skogzstyckie medh. Hinrich hafuer ingen wittnen, ikie heller breff, hwar medh han den samma skogh wärija. Derförre dömdis **Pättänieme skogh** wnder sijn rätta bollstadh, som Bärtill Eskillsson påboor i Lydikiellä by. Efter 12 manna rätta ransakan.

s. 39 - Per Erichsson i Padhusstaipall kiärde till **hussman** Mårthen Soumaissema om ½ lispund lijn.

- Mattalla Jacobsdotter i Taijpalle kiärde till Sauko Larss i Kiöyrä om sijns sons rottepeninger.

- Thomas Sijmonson i Sijttama kiärde till Carll Erichssonn i Wäxiö om 1 t:a sädh.

s. 39v - Sigfridh Jacobsson i Naapilla kiärde till sijn **brodher** Hinrich Jacobsson ibm om 7 åhrs wttlaghur för thet, at Sigfridh thiendtte wnder Arfuedh Jacobssons fänika först för **tromslaghare** och sedhan för en **prophåss**.

- Michill Person i Raijalax kiärde till Mårthen Jönsson ibm angående ett hästabytte, men Mårthen ikie närwarande.

s. 40 - Hinrich Nillsson i Palloåå kiärde till Thomass Thomason i Roukoiss, at han haffuer slaghit honom opå hans fiskieuattn. Thomas swarade sigh haffua kommitt medh honom i **trätta mit på fiskiewattnet och på wijken, der de skulle kasta notter wtt mitt på wijken och dragha hwar till sitt landh, men Hinrich hafwer draghit Tomases warpp i kårss.**

s. 40v - Jacob Clemitzsson i Kåijuonieme kiärde till Mårthen Jönson i Swomaissemaa, at han haffwer medh wålldh wtthuggitt hans swediemarck wnder 3 t:r landh. Saaken stånde öppen till näste tingh.

s. 41 - **Kyrckioherden i Orriwässij Her Per Jacobi** kiärde till sijnna skiftisbrödher Aggustinus och saligh Hans Perssons **enckia** och Larss Larsson, alla i Herttualla, at de hafua tilläghnadh sigh ifrån honom och hans granne Madtz **Laffwalaijnen** en stångh jordh. I byskiftet achkttades inthet, at Her Per hafwer **laghmans Clemit Gröpss bref dateret 1573 den 16 februarii** förmällandes, at **Her Perss fadherbrodher** Madtz Erichsson medh sijn granne Rassmus Larsson skall haffua en **danskuitz skogh iblandh Reeku wttmarck**, **serdelless enskylltt** för sijn grannar. - - skola affmäta åt Her Per och hans granne Madtz Lafwalainen den **stångh jordh ighien**.

- **Kyrckioherden i Orriwässij Her Per Jacobi** kiärde till sijn skiftisbrodher Lars Larsson i Herttualla on en stångh jordh, som laghmannen Clemit Gröpp hafwer dömptt ifrån tuå hussmän Erich Persson och Thomas Madtzson och stadhfästett under Madtz Erichssons boollstadh, som war Her Pers **farbrodher**, som **Clemit Gröpps breff daterett 1570 den 15 martij** förmäller. Opsköttz, alldenstundh swarandhen är påå Åbo reessa.

s. 42 - Påfuall Hinrichsson i Kaupilla kiärde till Sigfridh i Monnikalla.

s. 43v - Grells Erichsson i Järfwenpää kiärde till hustro Gierdwedh i Tursoilla om 25 daler hennes **(afledne) man** Erich Madtzsson hafuer warit skylligh Grellses **brodher** Bertill Erichsson i Åbo för klädhe.

s. 45v - Clemit Mårthensson i Saffuoij kiärde till Thomass Madtzsson i Lydikiellä sampt hans heella rotte om sijn rottepeningar.

s. 46 - . . skola rechkna emillan fordom herredtzfougdten Eskill Madtzsson och Madtz Larsson i Lydikiällä och Frandtz Erichsson i Haafuesseua.

Ruoveden käräjät 30-31.8 1630

s 121 - Påfwall Håkanson i Höydhess i Oriwässij sochn emot Länsmannen Staffan Andersson ang. 8½ t:r rogh.

Kangasalan käräjät 2-3.9.1630
VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 130v-, mf ES 1962

s. 131 - Lasse Påfwallsson i Äijaiss kiärde till Madtz Larsson i Lydikiellä om **Korttelahkden kallijo engh**, som **Pittikajärfuebor hafue sålldt ått Lasse** Påfwallson medh det ny **boställett**, huilkett Madtz Larsson will förhindra, föregiffwandes sigh haffwa ett gammallt breff opå samma engh. Philippus i Pittikajärfue hafuer wttgifwett samma engh för fulltt ått Lasse Påfwallson. Nämpdiss Gabriell Bärndtsson, Knutt Larssonn i Oriwässij och Jöran Bärtillsin i Onnistaipall at hålla syn, gåandess nästkommandes Birgitte tijdh.

s. 131v - Hinrich Erichsson i Turssolast i Sahalax capellegielldh och Säxmäckie herredh kiärde till Zöffringh Madtzssonn i Whijroilla om sijn **systers** införinghen, hon infördt hafuer till honnom den tijdh hon dijt in bleff **gifft**, som sigh belöpa till 48 daler. (Hinrichs **systerman**.)

- **Torckill Andersson** i Whijroilla kiärde till sijnna egna **landbönder** Zöfringh Madtzson och Thomas **Nuopilla (= Juopoilla**), at de mottwillighen förhålla honom sijn uthlagor. Dee swaradhe: fastän wij äre honom af H. K. M:th **gifune till frällsse**, så rådher **han ikie större wttlagur** på oss twinga **än andre skattebönder** giörra cronan, det och afsadhes.

s. 132 - **Torckill Andersson i Whijroilla** kiärde till sijnna grannar och öfwerbyggier Järfwenpä, Wijhassjärfue och Kauppilla boar, at de hafue ohemålltt klaghatt **oprifua hans quarndam wthij den bekken, som rinner nedher Ännowässij ifrån Whijreillaby, föregifwandes det wara båttnledh och fiskiesteegh**. Twå bofaste främmande män Sigfridh Hinrichsson i Kifwesallme och Knut Larsson i Orijwässij woro i wårass nämpde **at försökia medh bragder, om der fiskiesteegh ware skulle.** Nämpdhen wittnar, at det är affuondtzklaghan, som föreskrifune tre byar klandra. Afsadhes att **Whijroillaboar mågha frijtt haffua der qwarn** och wttgiörra cronone de åtto daler i tull, **såframptt de kunna få der till låf af höghe öffwerhetten för odellqwarnarne** skull. Alla de skattabönder, som tillförende haffue hafft derwthij deell, skolla sijn deell ännu niuta medh den beskiedh, at de och byggia skolla efter sijn andeell.

- **Jacobus Petri** i Orriwässij opå sijn fadhers wengnar talltte till Jacob Persson och tuå hans grannar i Ponssa, at de hafua giortt honom stoor ågångh in **på Soomasema äghor, huggitt timber, wälltteståkar, näffwer, luppitt och bast** wdhij några åhr, som Jöran Olofsson i Raijalax haffuer syndt. Jacob Persson sigh och sijn granne Anders Nilsson swarade deruthij warra oskylldigh, men derass treddie granne Jacob Larsson hafwer detta giortt.

s. 132v - **Jacobus Petri** i Orriwässij kiärde till Bärtill Sigfridtsson **Kiässoij** i Oriwässijby, at han allt sedhan 1626 hafwer **undsagt hans fadher Her Per Jacobij till sijn hellssa och sagdt sigh kunna honom bättra, det han hafwer försöchktt och giortt honom wärre** och inthet bätter. Hinrich Eskilsson i Onnistaipall, Fallentijn Erichsson ibm, Sigfridh Jöransson i Orriwässij, Philipus **Smedh** ibm, Måns Hinrichsson i Pehulla och Nills Olofsson ibm bekände sigh af honom hördt hafua uthi Hinrich Erichsons i Onistaipall pörtte, at han hafwer sagdt: **om kyrkioherden wille giörra migh den äran, at han wille kalla migh till sigh, så wille jagh förlåtta honom bättra och drifwa diefwolen utt ifrån honom**. Alldenstundh Bärtill ikie war tillstädhes och ikie hottadt förgiörra Her Per, wthan bättra honom, kunde rätten inthet giörra annadt till saken. Saken stånde öppen till nästa tingh.

- **Jacobus Petri** i Oriwässij opå **sijn fadhers Her Pers** wengnar kiärde till Larss Larsson i Härttola, at han för fäm åhr sedhan hafuer sigh tillwälladt en stånghjordh wndan Madtz Erichsons heman ibid. Larss swaradhe, at **samma stånghjordh är tillförende kommen wndan Larss Larssons heman medh arff thill Madtz Erichsons heman**, dett han för någhon tijdh sedhan hafuer medh lagha dom igen wonnet. Jordeboken håller 29 stångher wdhij byamållett. Så kan rätten ikie wetta, hwadh skiäll Her Per hafuer till at klandra, efter han hafwer 7 stenger jordh, som jordeboken förmäller. Angående deras engies trättor, deröffwer förrättas en syn.

s. 133 - **Wällbördigh Mårthen Erichsson till Lodolltt** kiärde till Larss Påfwallsson i Åijaiss (= Äijäis), at han hafwer huggitt swedielandh och sådt korn der opå in om **Lodhe** äggor och råår, öfwer **Raijakussij och Lauxenkallijo råår**. Knut Larsson i Oriwässij och Maurilla Jöran wittnade och giorde Larss Påfwallssonn alldeless frij, at han inthet haffwer huggitt in öffwer **Lodho** förbenämde gamble råår. Derförre afsadhes, at Lasse Påfwallsson skall behålla det huggna swedielandhet, efter det finnes på hanss eghna äghor, efter 12 manna rätta ransakan.
Belangande **Luijppo Nijtto**, dhen skall Mårthen Erichsson hafue **twå dellarne** aff efter rårne och Lasse Påfwallsson skall hafue en **treddingh**, efftersom synnemän wittna.
Förlijchkttis Lasse Påfwallsson om det gambla swedielandh, at Lasse skall giffwa Mårthen derförre 2 t:r rogh.

- Madtz Bengtson i Onnistaipall haffue **sålldt sit hemman** i Onistaijpall **om 2 skuror** jordh åtts Hinrich Eskillsson för rogh 3 t:r 20 cp:r och 3½ daler peninger han till cronans wtlaghur gifuit hafwer. Opbiudhes nu första gånghen. Om slechktten will byrdatt, stånde dem öppet in till thet lagha ståndh wete är.

s. 134 - Margretta Jöransdotter i Orijwässij kiärde till Anders Sigfridtsson i Frantzella om 1 t:a rogh och 1 lispund smör för thet Margrettas man hafwer låndt Andersses **brodher** Per Nifuära i Pryssen. (Per Nifuäress godtz.)

s. 134v - Philipus Jacobsson i Heijttalax kiärde till Erich Sigfridtsson i Wechkapundar angående **kattzars sättiande wthi hans fiskiewattn.**

- Lasse Tomason i Winghia i Längellmä fierdingh och Säxmäkie herredh kiärde till Knut Jacobsson i Pässkyllä, Markus Ericksson ibm och Clemit Person i Syffwajärfue, at de hafua **kiöptt af Lasses förälldrar Kååppa möllequarn och sedhan sålldt samma qwarn ått annadt quarnelagh Nijkella, Paijukandå, Päijlax och Kåppalla. Quarnen skall wara beläghen innan om Säxmäckie råår**. Swaranderne beropade sigh på **Christoffer Bärtilssons dom 1584** den 23 augustij, hwilken dom Christåffer Bärtillsson sielff nederlagt hafwer efter saligh **Lasse Hinrichsons breff dateret (15)86** den 30 december.

s. 135 - Knut Marckusson i Pittikajärfue kiärde till Jöran Thomason i Oijnassnieme om wåldtswärckan in opå hans skogh medh timber huggande. Jöran hade tillstånd at hugga timber för en byggnadhz behof men icke för 2 bygnadher.

- Brusius Philipusson i Pittikiejärffue kiärde till Påfwall Håkansson i Höijdhes, at han hafwer slaghit Jöns i Saffwoij och drifuet honom och Brusius ifrån deras samfälltte swediemarck i **Saffuolax**. Påfwall Håkansson swaradhe sigh hafwa bådhe laghmans och herredtzhöfdinghz breff opå samma äghor. Opsköts.

s. 135v - **Kyrckioherdens i Sahalax Her Johannis Marttinij breff 1585**.

- Påfwall Håkansson i Höijdhes kiärde till Fallentijn i Taijpalle om 9 daler, som Fallentijns **systerman Pullkie** togh till låns af Påfwal och bettalt Ellfzborgzlössen medh och Fallentijn **trädde in på såådt heman efter sijn systerman**. Fallentijn inlagde Sigfridh Sigfridssons och Erich Eskillssons breff daterett 1622 och 1624 förmällandes, at Fallentijn hafuer hemmanet **optaghitt af ödhe**, hwarföre Fallentijn befrijades ifrån betallningen.

s. 136 - Sigfridh Andersson i Kokkoilla (=Kokkila) frambar en **wakka**, som bådhe han och gemeenne man klagha, at fougdtethienaren Thomas Jacobsson och Erich **Jouhapartta** samptt **kyrkio-herden Her Per Jacobij aff dem hafuer opburit tijonden** i detta nästförledhne åhr och rechknadh samma wakka för 3 capper af bonden. Befans samma wackka hålla 4 cronones capper och en göpnn. **Kyrckioherdens soon Johannis Petrij** på sijn siuke fadhers wengner swarade, at han warit medh då det opbars af 2 byar eller gårdhar, men sedhan trättat medh fougdten för thet, at fougdten ikie wille gifua kyrckioherden medh samma wakka **sijn terziall af skoghs eller swedhiesädhe**. En annan gånghen hade Erich Jouhapartta och Thomas Jacobsson medh **kyrckio-herdens son Her Madtz Persson** medh samma wacka opburitt och **gifuitt kyrckioherden medh samma wackka sijn terziall af alltt bröståkers sädhe, men ikie af swedhie eller skoghzsädhe**. Herredtzfougten Anders Jacobsson påstodh trätten hafwa gällt **lille tijonden.** Sigfridh Andersson i Kokoilla swarade, at trättan war wäll om lille 10:den medh, men allenast för wakan skulldh, och sägher, at fougdten stodh hos, när Erich Jouhapartta tälltte wakkan till, efter fougdtens befallningh wackan först drogh 5 cp:r, sedhan tälldes deraf. Jöran Hinrichsson i Haffuestådh och Markus Erichsson i Päsköllä wittnadhe, at wackan togh - -. Herredtzfougdten frijkändes.

s. 138 - Jöran Mårthenson i Heettalax kiärde till Madtz Sighfridtzson, Erich Sigfridtzson och Stafan Larson, alla i Wekapundare, om sitt **fierde skift wthij Pättässniememaa**. Afsadhes, at Jöran må wedh sijn häffd bliffua nu som tillförendhe.

s. 138v - Rasmus Erichsson i Onnisstaipall kiärde till Påfwell Benchtsson ibm, at han will honom wttränghia ifrån sitt hemman. Påfwall sadhe sigh haffue **medh giftermåll kommit till hemmanett** och fått Rassmus **faderbroders** Henrich Bengttsons **enckia** Karin Larsdotter till **hustro** och medh hennar 4 små barn at opfödha. Påfwall medh sin hustro skall få stanna på hemmanet och opfödha Rasmuses fadherbroders barn till thet, at de komma till så mogande ållder, at de kunna hemmanet förrestå.

s. 139v - Johan Clemitsson i Akussallme fierdingh och Säxmäkie herradh kiärde till Clemit Person i Päskiöilla, Marckus Erichson ibm och Knut Jacobsson ibm om ett swedielandh öffuer herredzråårne på Akussallmebors äghor.

s. 141 - . . och Gabriell Bärndtson skola syna emillan Madtz Clemitsson i Koijuonieme och hans skifftesbrödher i Soomaissema gåandes medh första lägenheet.

s. 141v - Eskill Påfwallsson i Säyffnajokie skall bekomma af sochnen sitt wederlagh för sijn omkåstningh, han **enna natt hafuer oppehållett capitenens Carll Hansons compagnie wthij derrass optåghandhe**.

s. 142 - Jöran Hinrichsson i Hafueståadh kiärde till Knut Eskillsson ibm om ett **wisterhuss och enna bodh, han skall hafua ifrån Jörans heman**. Jörans **hustros fadhersyster** hade der hållitt ett laghlight arffskifte för 30 åhr sedhan och bekommit samma huss på sijn andeell. Hon **sålldhe samma huuss** åtts Knutt Eskillsson. Rätten kunde ikie ryggia det kiöpp, som så länghie oklandradt ståndet hafuer.

- **Länsmannen** Madtz Andersson - -.

- Grells Thomasson i Naapilla krafde af Thomas Rassmusson i Onisstaipall en t:a rogh.

- Josepp Hinrichsson i Kåkoilla skal wttmätta af Bärtill i Kokoilla en tunna rogh till Angniss Madtzdotter ibm.

- . . at rechkna emillan Giärttrudh Knudtzdotter i Laasoila och Knut Markuson i Pittikajärffue, emedan Giärttrudhs **man** gick uthij knechktethienisten för Knut Markusson.

s. 142v - Maijssa Larssdotter i Parttalla i Birckalla sochn kiärde till **kyrckioherden i Canggasalla sochn Her Hinrich Georgij** om 12 daler peninger hon sadhe sigh honom hafua giffwett i den meningh at willia **inlössa Härmällä heman**, men drogh strax sijn kooss hon hadhe lattet sijn saak antekna.

s. 143 - **Fyrra synnemän** Hinrich Jönson Tijtto i Wehoijnieme, Philipus Jacobsson i Heijttalax, Josepp Hinrichson i Kockoijlla och Sigfridh Madtzson i Warralla hadhe waritt **nämpde at förrätta laghlighitt stånghfall emillan Thomas Joupoij och hans skifftisbrödher i Whijroilla**, effter Thomass klagadhe sigh wara wanlåttadh i byskifftet. Synnemännen wittnade, at **Thomas Juoppi war wanlåttadh**. **De wille (först) latte rijfwa deras (byboarnas) häfdh, byskiften och dijken wthur deras förrigh rum och ställen. Dett kunde ikie skie wthan stortt arbette, beswär, nödhe och skadhe**. Derföre giorde de Thomases skiftisbrödher medh Thomas Jouppi en wenligh oryggieligh **förlickningh och gåffue honom ett styckie åker Lukasten Pelldo wnder tiughu capparslandh wtsädhe och derwnder liggiandes ett styckie engh sampt ett styckie åkker Sarikonnännä wnder tiuggu capparslandh wttsädhe och derwnder liggiandes ett styckie engh, dermedh Thomass Juoppij lått sigh wäll åttnöija**. Förlikninghen dömdiss stadigh och orygieligh.

Kangasalan käräjät 11.1.1631
VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 211v-, mf ES 1962

s. 212 - Sigfridh Jacobsson i Naapilla kiärde Michill Olofzson i Mäyränpässä om sijn fäbaggielhön 23 cp:r korn 4 öre peninger. Michills **son** Månss swarade i saken.

- Sigfridh Jacobsson i Naapilla kiärde till sijn **bror** Hinrich Jacobsson ibm om 15 d:r, (som) han honom skylligh är för wtlagurne den tijdh han war Sigfridtz frijbonde. Madtz Andersson i **länsmansstadh** och Knut Larssonn i Oriwässij och Hindrich Mattsson i Lydikiellä hafwa rächnadt parterne emellan.

s. 213 - Mårthen Thomasson i Sallmentacka kiärde till Knut Markuson i Pittikajärfue i Oriwässij sochn om sijn **modhers** testamendt 1 t:a 10 cp:r rogh och 3½ daler peninger, som Kaarin Andersdotter hafuer lofuadh hans modher i godha mäns åhörra, som **Her Ambrosius Matthiae** medh eghen hand wittnar och **Erich Jöransson laghläsarens ransakningh** i herredtztinghit 24.10.1629. Dömdis Mårthen det bekomma af Knut.

- Erich Erichsson i Sallmentacka kiärde till Jöran Jöransson i Wehassjerffue om 2 t:r spm:ll och 3 d:r peninger, (som) han honom skylligh är på Hinrich sålldats wängner i Ypperilla. En wttgammal man Jöran Erichsson i Wihassjerfue wittnade, at Jöran hafuer gifuit honom öfwer och ikie under.

s. 213v - Sijmon Jacobson i Koiffuonieme kiärde till Mårthen Jönson i Sommassema om 4 t:r 10 cp:r rogh han opå tu swedielandh skurrett haffuer in opå Koiffuonieme äghor. Mårthen swaradhe sigh haffwa sweddiat i rårne. Härom skall synas i sommar.

s. 214 - Sigfridh Hinrichsson i Kiffwesalme kiärde till Markuss Erichsson i Päskoilla om 8 daler peninger, (som) han honom skylligh för gierder opå saligh Elias Rosens åhr. Markus swarade, at Påfwall Håkonsson hafuer **bytt heman medh hans fadher** och låfwadh sware till 1622 och 1623 åhrs gierder och wtlaghur.

- Jönss Jönsson i Päskiöllä inlagde **kyrkioherdens i Oriwässij Her Per Jacobj bewijss** 27.3.1629 förmällandess, at Knut Akusson i Pässkiöllä är en gamall man och wanför och derförre taghitt till sijn ållderdoms tröst denna sijn **mågh** Jönss Jönsson, som honom sytta och födhe skall til döderdagher och **förrestå hemmanet** och låfwadhe honom för sitt omak framför sijn andra barn en öres landh jordh af sitt heman och halfpartten af sijnne lössörer. Doch skall han förnöija de andre barnen, sonnen så wäll som dottren, för deres andra halfpartt i löst och fast.

- Sijmon Erichsson i Rauttijå kiärde till Sigfridh Larsson i Lydikielä om 4 t:r rogh.

s. 217 - Michill Jönsson i Höydhes kiärde till **kyrkioherdhen Canggasalla Her Hinrich Georgij** om 5 1/4 d:r peninger för 1 pistoll, som Her Hinrichs thienare Per wthi **Pryssen** af Michel taghit hafwer.

s. 217v - Mattalla Jacobsdotter i Taijpalle kiärde till Larss Larson i Kiörra om sijn **sons** rottepeninger.

s. 218 - Knut Larson i Oriwässij kiärde till Falentijn Erichsonn i Onisstaipall at hafuer taghit tu lass brädher wthj ett swedielandh af Knutz ladu. Falentijn hade taghit i misstag.

- Oluf Hinrichsson Korij kiärde till Grells smedh i Jokiss om ett stodhs wtkiörandhe. Länssmannen hade sendt honom medh tu breff till Pällkenne, när som Tatterske? senninghebodhen laghe i länssmansgården.

- Jöran Madtsson i Päijlax kiärde till Sigfridh Hinrichsson i Kiffuesallme 4 d:r.

s. 218v - Knutt Nillsson i Laassoila kiärde till Thomass Tomasson ibm, at han ikie hafuer hemulatt honom den jordh i Lydikiällä, som Tomas haffuer giffuett Knut för hanss jordh i Lassoijlla, wthan Brusius Philippusson i Pittikajärfwe brukar derifrån wtmarcken. Thomass swaradhe sigh fullt wärde för jorden åt Sigfridh Larsson, hwilken tillförende hadhe sålldt wtmarken olaghlighen åt Brusius i Pittikajärfue för 2 t:r spm:ll. Derföre **dömdis Knut träde till wtmarken wnder bollstadhen ighien** och Brusius sökie sijn 2 t:or spannmåll hoss Sigfridh ighien.

s. 219 - Brusius Philipusson i Pittikajärfue kiärde till Jönss Tomasson, at han hafuer giortt honom fredlöss på rennar i åkeren och swedielandh medh sijn öijkiar. Jönss ersätter för skadhan.

s. 220 - Gamble **skiutzrättaren** Sigfridh Arffwedhsson i Rijku skall bettalla Hinrich Jacobsson i Naapilla för den skiutzfärdh han hafwer luppit för Roukulla och Häpponiemeboar.

- Walborgh Hinrichsdotter i Cautiala kiärde till Paijukanda **mågh** Knut Mårthensson om slagzmåhl. Derras trätta är tillkommitt deraf, at Knut skulle opryckia medh ander ryttare till Cautialla at bekomma maat - -.

s. 220v - Erich Sigfridtzson i Wechkapundare kiärde till Grellss Erichsson och hans skiftisbrödher i Järfuenpää sampt Jöran Mårthensson i Heettalax och Mårthen **Hånghoij** ibm om ågångh in opå Wekapundare äghor medh swedielande och enghier. Järfwenpääbor och Heijttalabor sadhe sigh hafue **hafft en fierdedeell in wthi Pättässenniemema af hedhenhööss**. En syn förrättas.

Madtz Hinrichsson i Tåikalla kiärde till Påfwall Håkonssonn i Höydess, at hans Påfwalls thienare Lukas Hinrichsson hafwer taghit Madzes häst at föra hem ifrån **Liflandh**, plogdt dermedh sijn åker och giort sit arbete och sedhan lattet biörnen slå honom ihiäll för fäm åhr sedhan.

s. 222 - Hinrich Jacobsson i Naapilla kiärde till fru Brijtta Delagardies landboo Eskill i Joutzenieme, at han haffwer inthet betalltt hållskiusfärdh.

- Lars Larsson i **Herttulla** oplyste och gaff tillkännasigh hafua giortt et laghlighit **jordaskiffte** medh Jöran Hinrichsson i Hafwesewa i så måtta, at Larss gaaf Jöran tuå öres land jordh i Härttualla och Jöran gaff Lasse

ighien twå öreslandh i Hafwesewa, som Agustijni Sijmonson i Härtualla, Larss Madtzsson ibid och **Her Erich Capelan** wittnade.

s. 223 - Jossepp Hinrichson i Kokoilla kiärde till Jöran Hinrichsson i Haffwestådh om **Låppikäfttäuä** engh wnder et lass wext. Jöran hadhe kiöppt enghen af Madtz Nilsson, som tillförende bodde i Orriwässij (= Kokoilla). Dömdes Josepp at fåå enghen ighien och Jöran sijn peninger af Madtz Nillsonn ighien.

- Stafan Hinrichsson i Neulanieme medh sijnna skifttesbrödher i Pånssa by kiärde till Michill Olofssonn i Mäyrenpässä, at han will wränghia deras rätta råmärckien ifrån **Pånssankårckio** på annadt ställe än hon af ålldher är skippat. Desse synnemän Knut Larsson i Oriwässij , Hinrich Sigfridzson i Lydikiälä, - - wittnadhe sigh medh sworen eedh såledhes hafwa syndt, at **Pånsan Kårckia Ittapä och SalaxJerfwenpä äro rätta råår emillan Märänpässä och Pånssaby.** Det swedielandh, som Michill i Märanpässä begiärer aff Pånssabor, hörer medh rätta Ponsabor till. De hafue det siellfwe huggitt, sådt och skurrit. Derförre dömer rätten Pånsaboor det niutta. Föreskrifuna skolla än nu i wår, när daghen blifwer långh, **med elldh och röök** emillan föreskrifune rår rätta Walburghij tijdh.

s. 223v - Sigfridh Hinrichson i Riku kiärde till Madtz Clemitson i Järfuenpä om en hållsskiusfärdh han för Madtz lupitt hafuer.

s. 224 - **Her Per i Oriwässij** skall behålla det höött på **Hedhaa** engh, som han hafwer kiöppt af Erich Grellsson i Pånssa och giffwett honom 1 t:a korn och 1 lispund salltt.

- **Her Jacobus Petri oplyste nu tredie gången saligh Her Larses arffwingars heman** i Säfnajokie om 4 skurors landh, **som Mansvetus Larsson haffwer kastadt i ödhe** och Her Jacob optaghit hafwer och bettallt tu åhrs wtlaghur tilbaka, som Mansvetus derpå samkadhe. Hussen äro skattadhe (af) Class Jacobsson för 90 d:r. Om arfwingarnne willia det lössa, så står det dem frijtt hwar och ikie, då begierer Her Jacob derpå stadfästellsse.

s. 224v - Oriwässijboor skola förnöija Roukullabor för thet the hafwa hållitt **myken giestningh af krigzfållckett, som i wåras igiönom tåghadhe**, af hwar gårdh 10 capper spannemåll.

- Fölliande personer fälltes till böter för thet, att dhe ikie haffuer ifrån sigh fördt 1628 åhrs tijondhe, som skriffware Hinrich bewiste: - - Jacob Markusson i Sijttamoij, Jöran Larsson i Padusstaiuall, Sigfridh Orauainen i Tursuilla - -.

s. 225 - Jöns Jönsson i Päskyllä fälltes 40 d:r böter för thet han medh knifzdragande älltadhe Knut Larson i Oriwässij, som war laghligen nämpdh medh en annan af tollfften, Hinrich Sigfridtzson i Lydikiällä, at **jäncka arfwett** emillan Jönsis **hustro** och hennes **systrar**.

Lasse Larsson i Kyörrä fälltes till böter 40 d:r för thet han älltadhe Knut Larson i Oriwässij, som med en annan laghligen pånämnde woro, och (hwilken) språngh på dem medh en skåfwell och på den andra medh et wedheträä, så at de måste fly och latta saaken stå oförrättadt.

s. 225v - Borgesmän: - - **caplanen Her Jacobus Petri** i Säfnajokie.

s. 226 - . . skola wttmätta den förlijkningh, som Bärtill Hinrichsson i Raijalax medh sijnne skiftisbrödher hafue låfwadh Madts Tomasson i Wärenmaija för den **torfisk** de wthi nödställtt af honom taghit haffue.

- **Her Per i Oriwässij** skall behålla det hööt, som i åhr är bergatt på then enghen Jacob **Tuijna** (= Tuima) i Pånssa, (som) honom pandtsatt hafwer för sallt och spannemåll, män enghen dömmess under bolstadhen ighen.

Kangasalan käräjät 22-23.9.1631
VA Ylä-Satakunta KOa3 s. 326-, mf ES 1963
Canghassalla Sochn medh Oriwäässij och Roukulla Cappellegiälth

s. 326 - Sigfridh Larsson i Säffuäjokie kiärde till Erich Erichsson ibm, at han hafuer huggitt hans enghiess teghar nedher till swedielandh för honom och giör honom stor intrångh. Erich nekar. Opskötz för syn.

- Margretta Jöransdotter i Orijwässij by kierde till Oluf Bärtilsson ibm om 1 t:a 10 cp:r rogh han honom låndt hafuer och om sijn **mårgongåfua** wnder 3 caper landh åker och enna engh wnder en ladu, det han hennar - -.

s. 326v - Lasse Thomasson i Winggiä i Längelmä fierdungh och Säxmäckie herredt kierde till Clemit Person i Syffwajärfwe, at han hafuer huggitt swedielandh sampt medh Päskiöllabor in opå Lasses äghor.

- Johan Clemitzson i Aakussallme i Säxmäkie herradt kiärde till Markus Erichsson och hans skiftisbrödher i Pääskyllä om ett swedielandh.

s. 327 - . . skola rechkna emillan Tomas Tomasson i Laassoila och hans giälldenärer.

- Lissbetta Sigfridzdotter i Pittikajärfue kiärde till sijn **mågh** Knut Markusson ibm, at han **will försällia hennas arfueheman** åtta Madtz i Wåijttela emott hennes willija. Knut swarade, det war wäll sandt, at iagh hade **i sijnnett att skiftta jordh i jordh** medh Madtz i Woittilla. Men alldenstundh Madtz hafuer ryggiatt sitt ordh, behålla wij huar sitt. Af rätten blef allfwarlighen tillsagdt, at han inghalunda hwarken skall sällja eller förbytta Lisbettas arffuejordh wthan hennas willja och wettskapp.

- Hindrich Hindrichson i Orijwässij kiärde till Urbanus Clemitzson ibm om en tunna korn och en span rogh, (som) hans **modher** Britta Bärtillsdotter till Urbanuss wtlåndt hafuer.

s. 328 - Margretta Jöransdotter i Takkahuchkttis kiärde till Jöran **Mull** i Laassoila om 3 t:r sädh, som hennes **man** hafwer låndt honom peninger oppå **i Pryssen**. Jöran hade betalt 2 lispund lijn och befans ännu wara skylligh opå sijn **hustrus** Walborgh Erichsdotters wenghner spm:ll.

- Jossepp Markusson i Oriwässij kiärde till Erich Brusiusson ibm, at han hafuer slaghit Joseps **dotter** Maijssa 3 blånader men ett styckie af en stöör. Jacub Hinrichsson ibm och Clara Hinrichsdotter ibm wittnade i saken.

- Eskill Bärtilsson i Sukkila kiärde till Thomas Tomasson i Laassoila om en koo.

- Markus Madtzson i Nikkiellä kiärde till Lasse Sijmonsson ibm om 10 cp:r rogh och ett grijs.

s. 328v -Wallborgh Erichsdotter i Lydikiellä kiärde till Thomas **Mullij** i Laassoilla, at han är fremande till at lössa dett heman, som Sigfridh Larsson åtta Thomas Mullij sålldh hafwer, hwillkitt hon **begierar at inbyrda**. Doch wille hon ikie för denne jordh om 3 skuror i Lydikiellä bettalla Thomas de 38 d:r, han åtta Madts Larsson och Sigfridh Larsson för jorden gifwit hafwer, och allt arbette, som han opå jorden anwendt hafuer, såsom och utläggia de 10 d:r wijtte till cronone, som i **Her Per kyrckioherdens** bewijs 2.8.1631 förmällt står. Derföre **afstodh** Wallborgh ifrån hemmanet och Thomas låfwadhe henne een koo, dermedh de handstrechkttes för sittiandes rätt.

s. 329 - Mallin Thomasdotter i Koiffwonieme kiärde till Nills Jöransson ibm om sijnne införinghar, hon dijtt infördt hafwer den tijdh hon dijtt in **bleff gifft till hans medhlaste soon**. Hon skall ock få sijn **sonnekånna** lhön 12 öre för hwartt åhr.

- Knut Nillsson i Lydikiellä kiärde till Madtz Larsson ibm, at han hafuer slagit hans **fadher** Nills Påfwalsson nu på annadt åhr sedhan, så at han **inthet leffde merra än 5 wijkur sedhan**, som han honom slogh, der de kommit i trätta om råår och röör i utmarken. Doch kunde han sådant ikie bewijsa.

s. 330 - Barbro Erichsdotter i Håijffuolla kiärde till Lukas Erichsson ibm om 6 d:r peninger och 1 t:a rogh honom låndt hafuer aff sijn omyndighie **barns** äggendom den tijdh hon blef dijtt ingift och fick **Håijffwo** Madtz, som är Lukasses **hustro bror**. Lukas påstodh henne sielff haffua hafft sijn **hemföllgdh** hender emillan. Påfwall Håkonsson i Höijdhes och Hinrich Sigfridtsson i Lydikiellä hade dem emillan skifft och den half dellen af gården, som han fick.

- Oluff Hinrichsson i Kårlax kiärde till Jöran Jacubsson i Paijukanda om råår och röör, (som) han öffwergånghit hafuer och huggit swedielandh, sampt medh Carll Tomasson ibm. - - skola förrätta en syn gåandes efter 14 daghars tijdh.

s. 330v - Jakub Markusson i Sukkilla kiärde till Madtz Eskillsson i Woijttella, at han haffwer honom pandtsatt en engh för en stodh och nu taghit enghen ighien och pandtsatt enna andra. Madtz swaradhe sigh haffwe satt sama **engh för 13 åhr sedhan till Jacubs fadherbrodher** för en föllssingh, den han wthan skatt hafwer brukatt i så månghe åhr och enghen wäxer åhrligehn 6 lass höö. Rätten ansåg, at enghen hafwer löst sigh siellf. Enghen dömdis wnder Woittella bollstadh ighien wthan löse, efftersom Jacubs **farbrors hustro** Brijta Nillsdotter för rätten bekiänner.

s. 331 - Josepp Markusson i Saalå kiärde till sijnne gielldenärer.

- Lussija Madtzdotter i Willkiellä kiärde till Jöns Erichsson ibm om wålldzwärckan.

s. 331v - Knut Larsson i Orijwässij kiärde till Fallentijn Erichson i Onnisstaipall om tu lass brädher.

- **Cappelanen i Oriwässij Her Jackub Person oplyste nu fiärde gånghen** ett heman i Säfnäjokie om 2 öres landh, som **saligh Her Larses son Mansvetus Larson** ifrån sigh kastadhe den tijdh, han full **i hordoms last med** Gertrudh Madtzdotter och låpp derifrån och lefnadhe cronones räst opå hemanet, som Her Jackub betallt hafuer ått herredtzfougdten Madtz Eskillsson för 1625 tuå d:r en öre och för 1626 nijo d:r 12 öre. Nu hembiudher Her Jacub slechktten och byrdeman, om de willja inbyrdet eller ikie.

s. 332v - Knutt Markusson i Pittkejärffue kiärde till sijn grannar och skifftisbrödher ibm, at de ikie willia honom ingåå **stångfall** och jänckningh. Philipus Markusson i Pittikejerfue war eij närwarande. Synemännen skola fullföllija medh stångfallett.

- Knutt Markusson i Pittikajärffue talltte till Madtz Eskilsson i Woittilla, at han hafuer giordt medh honom **jordhaskifte** i så måtto, att Knut gaff Madtz 5½ skuru jordh i Pittikiejerfue, deremott gaf Madtz ått Knut ighen 4 skurur jordh i Woijttilla. Madtz påstodh sigh haffue ingånghit samma kiöpp oppå öllbänchk och will ikie beståå det. Alldenstundh **jordakiöpp börre giöras för rättan å rättan tinghstadh och tinghsdagh**, derförre dömdis samma kiöpp och skifte tillbaka, at hwar behåller sitt som förra åtte.

s. 333 - Markus Erichsson i Päskiöllä kiärde till Jöns Jönsson ibm, at han hafwer twenne tomtter, der han ikie bör mehra hafua än enna.

s. 333v - Jöran Hinrichsson i Haafuestådh kiärde till Påfwall Håkanson i Höydess, at han haffuer ifrån honom hans **fähderne** skogh och wttmarck igiönom en teegh, som Påfwall der siällffwer haffua skall i **Saffwelachkdenma**. Jöran Hinrichsson fällttis saachk 3 d:r till treskifftellsse för thet han lätt sijn klaghe sachk opskrifua och den ikie medh laghen wttförde wthan stack sigh wndan för rätten.

- Jöran Hinrichsson i Hafuestådh kiärde till Jöran i Raijalax, at han haffuer opburit den försslelhön 3½d:r, som Jören Hinrichsson haffua bör för thet spannemåll, han till Åbo framfördt hafuer.

s. 334 - **Her Johannes Ambrosij opå saligh Her Johannis capelans enckias Ellin Larssdotters** wenghner kiärde till gieldenärer - -.

s. 335v - Lasse Jacubson i Säyffnäjokie kiärde till Jöns Jörensson i Suijnella om sijn **hustros** åhrs lhön för thett honom thiendtte för leghopigha ett åhr.

s. 336 - Lijssa Jöransdotter i Suomaissema kiärde till Hinrich Jönsson i Kurnilla om en half tunna sädh.

s. 336v - Påfwall Håkonsson i Höydhes kiärde till Jackub Markusson i Sukilla och Brijtta Nillssdotter ibid om 24 daler (efter?) **saligh qwära** Sijmon, (som?) han war skylligh för en **skuru jordh**, (som) han ifrån Påfuall Håkonson brukatt hafuer i månghe åhr. Afsagdes, at Sijmons **brorson** Jacub Markusson skall bettalla den andre hallfpartten och Sijmons **enckia** Britta den andra halfpartten. Brijtta swaradhe sigh haffua betallt deropå een koo och 3 daler peninger. Nämpdis at wttmätta - -.

s. 337 - Michill Erichsson i Oriwässij prästegårdh kiärde till Lastika i Pånssa om 3 d:r peninger sampt Ottila Jacub ibm om 1 lisspund sallt.

s. 337v - Påfwall Håkonsson i Höydhes dömdis bettalla **saligh quårra Sijmons enckia hustro** Britta Nillsdotter 3 daler peninger och tagha sitt **wisterhuss** ighen, som han medh förordh hafwer sålldt salligh **quåra** Sijmon at behålla så länghie han skulle lefwa, men så snartt Gudh skulle kalla honom, då skulle Påfwall lössa sitt huss ighen.

- Lasse Påfwallsson i Åijaijnen kiärde till Josepp Hinrichsson i Kåkoilla, Jöran Bärtillsson i Onnisstaipall och Knut Larsson i Oriwässij, hwilka äro laghligen nämpde på en syn emillan Åijaijnen på den enna sijdhen och Mårthen Erichson till **Lodhe** på den andra sijdhen, at de ikie hafua syndt rätt wthan gånghit in wthj hans wttmark och **blektt orätta råår**. Derförre nämpdis Gabriell Bärntzson, Phillipus Jackubsson i Heettalax och Hinrich Sigfridzson i Lydikiällä medh de samma tre, såsom tillförende der gånghett hafwe, till at förfarre, om desse förrigha tre synnemän haffwe giordt orätt eller ikie, gåandes nästkommandes Walborgzmesso tijdh.

s. 338 - Bärtill Eskillsson i Lydikiällä fälltis till böter för treskheett, (enär) han ikie wille tillstädhie Hinrich Sigfridtzson ibm wtmätta Lasse Påfwallssons gielldh.

- Walborgh Michillsdotter i Lehosulla kiärde till Erich Sijmonsson i Sijttama och hans skiftisbrödher ibid, at de hafue giordt hennar wålldh i opå hennas äghor och taghitt bortt för hennar **3 klåfuar näfuer**. Erich Sijmonsson och hans skiftisbrödher swarade, at samma **näfwer** är luppen opå derras skogh och wttmark. Synen skall förrättas.

- Jören Jöransson i Wijhasjärfue dömdis frij för Nills Mårthenssons **moder och brudh** Ingieborgh Hinrichsdotters gielldts maningh - -.

- Sigfridh Anderson i Kåkiela skall bettalla hustro Karin i Turssoila nijå tunnor spannemåll.

s. 338v - **Till broasynnemän och gierssgårdasynnemän nempdis** - - Jöran Bärtillsson i Onnistaipall, hwillcka befallttes medh alfuar haffua inseende.

- . . att rechkna emillan Lijssa Erichsdotter i Järffwenpä och hennes giälldenärer.

s. 339 - **Hussman** i Nikillä Sigfridh Mårthensson war ej at swara Mårthen Madtzson i Nikkiellä, tilldet han klaghar honom **fijka och faara bydssens äghor lijka medh dem, som sittija för skatten.**

- . . att rechkma emillan Jacob Michilsson i Kihlala och hans giälldenärer.

s. 339v - **Brofougdten** Jöran Jacubsson och **brosynnemän** Madtz Zöfringssonn anklagadhe bönder i Kahiarlast - -.

- **Länsmannen** Madtz Andersson i Turssuilla anklagadhe efterskrifune bönder, som hafua **försuttet medh tresko deras wanliga hålltzskiusfärdher**: Hapasar Erich Håifua, Madtz Håifua ibid, - - Onnistaipall Jakub **Tijainen** för trij håll 9 d:r, Knut **Siukoij** dito, Månss Benchtson dito, Fallentijn Erichsson dito.

VA **Topographica Längelmäki**
(Erittäin vaillinainen ja repaleinen asiakirja. Lukuyritys (ei viimeisen päälle) tehty ennen konservointia. Konservoitaessa osa tekstistä hävinnyt. Olisi ollut syytä ennen konservointia ottaa xeroxkopio, josta olisi ehkä tullut jopa originaalia luettavampi. Antti Lehtonen.)

Anno **1631**: D bris våråå desse efter
skrifne ?ähledhe och? H h Domaren Wtt Gabr
Bärendttss till ett oths illja medh deras ligefflig?
stridh? råå och Råa emellan Suomasema
och Koifwuniemi, syn? , her? och särdeles om
det Nempdte? Kuo om huilcket träter
? , och i så måttå ingne widh det Stemp?
finnes nogon annan resån? det Bärgh högst
står W? flodh? warit hafr

Clemett
Sigfredis i Coppala Hendrick Sigfredhs
Kuiwais Staffan Hindriks Neula Niemi Jorin
Mhårttens i Hietalax Thomas Thomasson i Lasoila
Mhårtten Erichss Snäpere?
Detta påhörde, och låghå desse efte? skrefn

(Tästä lähtien eri käsialaa, joten lienee kopio vanhemmasta asiakirjasta?)

urd? Jagh hette Rautaman
allmoga tte börde åtte i for:n?
Dy domde för:ske? Hendrich
ähr om 2 skufetas? efter der ty ade inge
den? för n at? nembde Allnehia? wisse?
nogde i s ychrienp? mitt Insegell a nyg?
Py Heykis er här så fullelighe ransakat
ma skogen?
er? holla en Thesse efterschrifne ahre retta Råår
12 som wit skogh och Watn i Rautamaa
framhafuis? nin Lacha, Waxyn WastaMaa
laure kola Waxyn tien polwi, Suo
Magnsten in Kiwi Wyscholun Wet?ä Kätä,
peer mustia n lenden, Ponsan wuore högst
eldhe? adr j mitt vpå? Lengelmä watn
mng:r? ufbm? sari Lapinsari, Syrin korkia
vanessi? ayr?,
thå trycke om detta bref förekomma kan
med detta mitt öpna bref
höllt medh allmogen i Canga

pehagh? dom bref u
iagh he gh frij? hanis? an rell
förb:dt hu ker till 40 (marker) för wålde och 40 (marker)
för kom dom och 6 (marker) for Lagmans dom ? och for
hindrar manna ofta nembd:e Olof Pyy
hinder ?iliä om förb:dt skogh medh 6 (marker) for lagmans
dom Q?ll ?mte brefz mhera? wiss? och stadfstelse budh?
iagh Erla och wälbordig Mans Erich Raquentijsson?
Haredzhof gens der sammestadz adt trykia sin Insegel
å rygge a detta bref medh mitt som är schrifuit
och gifuit åhr dagh stoor förb:dt ar.

Vuosien 1632-1642 käräjäpöytäkirjat tuhoutuneet.
Joitakin tietoja säilynyt eri yhteyksissä, jotka poimittu tähän.

Kihlakunnankatselmus Sääksmäen ja Ylä-Satakunnan kihlakunnissa 25.8.1632
Kts. Oriv. talvikär. 1731, VA Ylä-Satakunta KOa44 s. 129

För alla Edle, Wälborne, Ärlige, Wählärlige, förståndige, gode Män, som detta wårt närwarande öpne bref, kan händer förekomma. Tå bekenne och witterligit giörom Wij efter skrefne, som äre **Christopher Persson Lag läsare, uti Säxmäcki Härad**, å den Edle, Wälborne Herres wägnar, H:r Per Banners?, Riddare till Ekenäs och Tuna, **Gabriel Berendtson lag läsare j Öfre Satagunden**, å den Edle, Wälborne Herres, H:r Bengt Bengtsons Oxenstiernas, wägnar, Friherre til Ekieby? och Söderbo, och med Härads Nämden af beggie Härader, som äro af Säxmäkie Häredt, Markus Erichsson j Talfwis Taipal, Per Erichsson ibm, Lasse Bertillsson j Wästillä, Grels Erichsson j Kyllööja, Jacob Erichsson j Kåifwisto, Bengt Mattsson i Ereslax, Matts Grellsson j Kirjasniemi, Jören Mårtensson j Attila, Erich Bertillsson j Kåljånkanda, Mattz Nielsson j Tunggilla, Matts Larsson i Attila, Bertill Marckusson j Wästilä, och Öfre Satagunden, Simon Mattsson j Ruokoila, Thomas Bertillsson i Ruokoila, Jacob Michelsson j Harhala, Staffan Erichsson ibid, Sigfred Hendrichsson j Kifwisalmi, Philippus Jacobsson i

Hietalax, Marckus Michelsson j Joensu, Mångs Michelsson j Mäyränpäsä, Lasse Simonsson j Nickilä, Joseph Hendrichss. j Kockoila, Hendrich Sigfredsson j Lydickälä, Hendrich Thomasson j Kerte. **Anno 1632 den 25 aug**. hafwe warit öfwer en långl. twist och träta, emellan Cnut Jacobsson, och Marckus Erichsson, både boendes j Päskylä j Öfre Satagunden, på den ena sidan och Lars Thomasson j Wingie och Thomas Brususson ibidem, j Sexmeckie Härädt på den andra sidan, och dem emellan hullit ett fulkoml:t **Häreds Syn**, som wij dertill af beggie parterne af laga Härads Tinget äro lagl:n äskade och budne; och således befunnit, at de beggie parter äro trätande, om ena **ända Råå, hetandes Mendty nieme**, den Päskylä boer wela hafwa för en deras rätta ände Rå, och Wingie Boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla, **Lagnamättes til ända Råå**, efter det de hafwa derpå **Christopher Bertillssons Heredsdom Bref, uthgifwet 1586 den 4 Sept**. der Päskylä Boer intet hafwa warit tilstädes, när det utgafs, deremot **Lasse Hendrichsson, Häradthöfdingen j Öfre Satagunden**, straxt hafwer skrifwit som hans **Bref daterat 586 den 30 Decemb**:r förmäler och utwisar; altså är Christopher Bertillsons bref intet wordet exequerat in til denne dag, utan Päskylä Boer hafwa haft och hållit sine Råer oförkränck, som är **första Råen Heine odtzan, derifrån till Särkjerfwi, derifrån til Kynnys Kåskie, Warannijtu och til Mändynieme**, om samma Råer de sig och nu samtel. med wänl. förlikning och handsträckning, j wår åsyn och närwaro förljktes, och samsättes, at samma Råer skola och ännu af dem bodan wara oför kränckte hulne, wid 100 d:rs wijte, och Wingie Boer lofwade afstå och til intet giöra **Lagnamättes** Råer och de aldrig wara för någon Råå, at hålla, deremot lofwade Päskylä Boer afstå och unna åt Wingie Boer, **den öfre qwarnen j Kynnys Kåski och hela Maranijtu äng**, dem fritt at niuta ewärdel. wid det wijte, som förmält står, och dermed skal wara alt förlijkt, hwad de emot hwarannan hafwa brutit, in til denne dag.
Framdeles ransaka wij och synte, emellan förber:de Päskylä Boer, på den ena sidan j Öfre Satagunden, och Johan **Lättälläinen** j Hackosalmi, i Säxmäcki Härad på den andra sidan, och dem emellan således befunnes, at Johan **Lättäläinen** hafwer sig förwärfwat, **Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris**, deruti **Reckotaipal Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket giör en kruuk, inuti Päskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja (TMA: Kyrfwes lachden pohia), derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen,** der den begynnes, det Wij och samptel. gillom och stadfastom, och alt hwad Johan Lättäläinen, hafwer efter Christopher Bertilssons bref in på Päskylä giort ågång, bör han then efter Mätzmänna ordom wedergiella.
Widare synte och ransakade wij, emellan Jöran Mattsson j Syfwenjerfwi, Per Sigfredsson ibidem, och Påfwel Bertillsson ibm j den Öfre Satagunden, på den ena sidan, och Wingie Boer samtel. j Säxmäkie Häradt, på den andra sidan, och befunnit, at Jören Mattsson j Syfwjerfwi, Per Sigfredsson ibm, Påfwel Bertillsson ibm, hafwa gångit in **emellan Särckjerfwi Rå och KynnysKåskie**, in uppå Wingie Boers ägor, och huggit Swedjer, brändt, sådt, skurit och affördt säden, derföre Jören Mattsson lofwat gifwa Wingie Boer 2 tunnor spanmål, lijn 1 (pund) i förljkning, Per Sigfredsson ibidem 2 tunnor spanmål, 1 (pund) lijn, Påfwel Bertillsson 1 tunna spanmål, Urbanus Bertillsson 1 tunna spanmål, dermed de wänligen förlijktes, med wänl. handsträckning, och äro desse bref 2:ne lika lydandes, den ena i Wingiö By, then andra j Päskylä och Syfwejerfwi By, dess till yttermera wisso, widare witnes byrd, högre förwaring, och til detta Brefs mera K?tt, at Wij således hafwa ransakat, skärskådat, synt och j sanningen befunnit, hafwer Wij detta med egna hender under technadt och signeter för seglat. Datum, anno Die et loco ut supra.

Christopher Persson (L.S.) Gabriel Berendtsson (L.S.)

Kihlakunnankatselmus Orivedellä ja Längelmäellä 25.8.1632
(Kts. Oriv. talvikär. 1730, VA Ylä-Satakunta KOa43 s. 285)

- Rusthållaren Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi i Längelmäki Sochn - - emot Jöran Matsson i Syfwäjärfwi By, angående åwärkan öfwer Råerne, som efter **Christofer Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradz dom af 25.8.1632** böra wara **Kirfwes Lachdenpohia** och derifrån till **Safwitaipale**.

Kangasalan syyskäräjät 1.10.1633
Kts. Oriv. ylim. kär. 23-24.9.1645, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 196v

- **Gabriell Berendzsons heredzdomb 1.10.1633** angående Lars Äjäinens wthmarck.

Kangasalan syyskäräjät 30.9-1.10.1633
Kts. Oriv. kär. 27-28.6.1662, VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 624

- Lagläsarens Gabriel Berentzsson dombreff aff dato den 30 septembris och den 1 october 1633 lydande, huru såsom Lars Påfwelson i **Joutikas** hafwer sigh aff Lydikälä boar **tillhandlat Kårdelahden kallio engh under twå parmas höö** och giort sin emellan een ewigwarande oryggeligh förlijkningh, att **Kårdelahden kallio till Kårdelahden salmj** skole wara **rätte råår** och byiaskilnadh dem emellan.

- Lagläsarens Gabriel Bernitz dom bref, af d:n 30. Septembris, och d:n 1. Octobris **1633** lydande: Huru såsom Lars Påfwelsson i **Joutikais** hafwer sig tilhandladt **KårdeLahdenKallio** Äng, under Twå Parmars Höö, af Lydickälä Boer, och giordt sin emellan en ewig warande oryggelig förlikning, at **Kården Lahden Kallio, til Kården lahden salmi**, skola wara rätta råår, och Bya skilnadt dem emellan. (Kts. Oriv. syyskär. 1742, VA Ylä-Satakunta KOa58 s. 191)

Sakkoluettelot 1634 ja 1635
VA 2595 s. 169 ja 175, mikrofilmi ES 682

s. 169
Saaköres Längd aff Öffre Satagunda pro **1634** (Inlades den 5 Julij 1636)
(**Höstetinget** 1634)
Cangassala Sochn
- Fälttes Thomas Mälli för tresko thet han icke framfordra wille commissarien öffuer Quarnetullen
- Efftersk:ne saakfälttes för nederfeldne gärdsgårder efter som synemännen - - derom wittnade och dem öfuertygadhe - -
- Hendr. Sigfr. i Lydickälä för ogilda gärdzgårdh
- Knuth Nisiuss. ibidem
- Bärtill Eskillss. ibidem
- Rasmus Mårthenss. ibidem
- Mårth. Sigfr. i Oriwesiby **brosyningsmannen** Johan Hendersson i Kåckila (=Kåckola)
- Thom. Persson ibidem
- Sigfr. Jöransson ibidem
- Josep Marckusson ibidem

s. 175
Winter- och Wårtinget 1635
Cangassala Sochn
- Fälttes Erick Sigfridsson, Madz Söfringsson i Wehkapundar, Staffan Larsson och Madz Markusson ibidem för dedh de taaltte till Jören Mårthensson i Hietalax emoth Häredzdom om **Pätesniemenma**, för dombråt 3 d:r.
- Fälttes Hafuisto (= Safuo) och Pitkäjerfuiboarne för dedh de quilia emoth **Häredz och Lagmans dom** om **Pätäiäjerfuenranda**, huilcket under Höides dömpt ähr, till 9 d:r saak dombråt.

Lagläsaren Mårthen Michelssons synebreff 30.6.1636
Kts. VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 667

- **Cappelanen Her Johan Petrj** kärde på Suomaisema byss wägnar till Jören Jacobson med sine intressenter aff Paiukanda om **WillårSarj råå**, som uthi förre **lagläsarens Mårthen Michelssons synebreff aff 30.6.1636** förmäles

Katselmuskirja 18.10.1637
(Kts. Oriveden syyskär. 1748, VA Ylä-Satakunta KOa66 s. 514)

- Anno 1637 den 18 Octobris war jagh undertecknadt medh effter:ne bofaste män oppå eena syn och **ransakan emellan Peilax och Lydhikälä** boar i Oriwäsi sochun, som ähr Johan Mattsson i Palå, warandes i

heredsfåugtens stad, Simon Mattsson Ruokola, Sig:d Andersson Kockila, Joseph Hindrichsson Kockila och Thomas Thomasson Laasoila.
Thå haffwe wi således synt och ransakath och i sanningen funnith, at thesse råår ähre och skola wara theras räthe åthskilnan, som ähr försth huffwedhråån **Nuottha-Jerffwi** wedh stranden, deer een bergsklippa ähr, och therifrån råårätth till andreth huffwudråån them emellan **Tuohiwahanlaaka**, ther Pitkäjerffwi äghorna mötha. Än **emellan Pitkäjerfwi och Peilax** ähre thesse råår och röör therres åthskilnan, begynnandes ifrån **Tuohiwanlaaka**, sedhan rååräth ginasth till **Peilachde Jåensu**, ther eth **gammalt qwarnhuus** ännu står der, hwilka råår parterne beggia sidhor bekende wara theres rättha åtskilnen och orrminnes häfdh. Dogh hwadh ders gamble engie sta thar belangar, skola the ännu häreffter som hertill niutha, bruka och beholla, innanom hwars annars råår som förbemält ähr. Widhars ähr ransakath om den twisth, som the Pajukanda boor haffa medh Peilax bonden. Så aldhenstundh ath **Peilaax ähr een afgärdha by, uthkommen ifrån Pajukanda by, och ähr medh säärskylth råår afskylth**, så medh skelom ath Peilax bonden skall haffwa **macht frith ath tagha sigh till nytthå innanom Pajukando råår timber, weltestockar, näfwer och basteflötth**, dogh inth till atth swedhja, försälja eller androm för leghor låffwa af för:ne pertselar. Ath härom således synth ähr, thy underskriffwes jagh medh eghen handh och signethe bekräffter. Actum ut supra.
D(aniel) Nillsson (m. P.)

Kihlakunnan katselmuskirja 19.10.1637
(Kts. Oriv. syyskär. 1742, VA Ylä-Satakunta KOa58 s. 192v)

- Anno **1637**, d:n 19. Octobr, wore wi efter skrefne, på ena lag kallade Syn och ransakan som äre: Daniel Nilsson Pelckoila, Johan Madsson Palo, Simon Madsson Ruokola, Sigfred Andersson Kockila, Joseph Hendersson Kockila, Thomas Thomasson Lasoila, emellan **Luoto** och Pitkejerwi, och äro desse råår deras skilnan **Kusenraija, eller Låhde**, som laglige domar utwijsa, och sedan der ifrån Råå rätt til **Laupea Kallio**, och **Kahki Lars blifwer innom Pitkejerwi sidan**, med förr berörde råår och röör. Men aldenstund at wälb. **Hustru Anna til Luoto**, icke comparerade, eller hennes fullmäcktige til Synen med sine skiäl, hafwer man förden skull saken remitteradt, til Höga Öfwerhetens gunstige Bistånd, och befordring.
Än emellan Lydickälä, och Äijänen, äro desse råår, och deras åtskilnad, efter som Henrick Lydickälä, sielf bekände och Gabriel Bärndssons förlikningz Bref förmäler:
Kårtejerfwentien Kallio, och sedan genast til **Kårte jerfwen Salmen** och de Lydickälä Boar hafwa til wällat sig en äng, af Lars **Kahki** benämnd **Kårtejerfven Lahden nitu**, öfwer deras goda förlikning, honom omförskrefne, h(w)ilcket äng de tilförenne såldt hafwa til Kahki Larses **söners fader**, och Hendrick Äijänen efter (- -) domar förmäler.
Actum Anno Dil, Tempore et loco, ut supra. (- -) Nilsson.

- document af 19.10.**1637** wid slutet af sådant innehåld:
Än emellan Lydickälä och Äjänen, äro thesse råår och theras åtskillnad, efter som Hendrick Lydickälä sielf bekände, och Gabriel Bernssons förliknings bref förmäler 11. **Kårtenjärfwen tien Kallio**, och sedan genast till **Kårtenjärfwen sallmen**; Och de Lydickälä boer hafwa tillwälladt sig en äng af Lars Kalki, benämd **Kårtenjärfwen Lahden nittu**, öfwer theras goda förlikning honom om föreskrefne, hwilcken äng, the tilförene såldt hafwe til **Kahki Larsses söners fader**, och Hendrich Äjänen, efter ----- domen förmäler; (Kts. Oriv. syyskär. 1743, VA Ylä-Satakunta KOa60 s. 348)

Kangasalan talvikäräjät 13.3.1639
Kts. Kangasalan kesäkär. 1644, VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 101v-

- Hustrun Margeta inladhe **laglesarens Jacob Nielssons dombreff 13. martij 1639**, deruthi mårgongåfwan ähr stadfäst. **Prousten Her Joseph, hwilken Her Pers talåman waret**, intygadhe, att mårgongåfwan hade blifwit på retten Hindersdagh uthfest at gifwas.

Sakkoluettelot 1639
VA 7196 s. 268v, mikrofilmi LT 229

Kangasalan ylim. käräjät 19-20.6.1639
- Fältes Erich Sighfridson i Oriwesi by saak till 6 (marker) for 2 blonader han Margreta Jorens dotter ib(ide)m slagit hafuer.

- Ähn fältes förbe:te Erich Sigfridson saak till 6 (marker) för tuå blonader han Lijsbeta Jörens dotter slagit hade.
- Fältes Erich Sighfridson för orätta besköllningh och tillmällo han den tollffman Knut Markusson i Syffuijerfui tillade och kunde intet sådant öfuertyga och beuijsa, och derföre böter saak till 40 (marker) 3 skift.

Kesä- ja syyskäräjät 2-3.9.1639
- Fälltes Lisbetha Jöransdotter i Onnistaipall sak till 3 d:r för oquedres ordh hon uthöffwer Simon Eskellssons hustru ibidem fäflt hadhe.
- Fälltes Hindrich Jörensson i Onnistaipall för det att han hafwer slagitt Lisbetta Jörensdotter ibidem twenne blodzsåår i huwfdett och ett blonadh på armen och derföre böter för hwardera blodhzsår 6 d:r och ett blonadh 3 d:r.
- Fälltes Lukas Philipusson i Oriwesi by för tresko och motwillighet, emedhan han inthet hafwer uphollit sin brobygningh, derföre saak till 3 d:r.
- Än fälltes Lukas Philipusson, Bertill Jacobsson och Sigffredh Jöransson i Oriwesij by hwardera saak för ogillda gärdtzgårdar till 3 d:r.
- Fälltes Thomas Thomasson i Ruokois, Erich Simonsson i Sijtama, Thomas Simonsson ibijdem och Carll Erichsson ibijdem saak hwardera till 3 d:r för olaglighe bygningh på **sochnens tijondebodh**.
- Fälltes Tijhala fierdingh 46 bönder hwardera för tresko och motwillighet, emedhan de inthett hafwa fått redatt deras hwsbygningh i Prestegården, saak till d:r.
- Fälltes Erich Erichsson i Säynäjokij saak för tinghz swarlösan emot Walborgh Mårthensdotter i Bårgarila by till 3 d:r.
- Fälltes Brusius Erichsson i Wechkalax för tingz swarlösan emot Nills Thomasson ibijdem saak.
- Fälltes Anders Matzsson i Lydikälä för dett att han hafwer slagitt sin **halffbrodher** Thomas Matzsson ibijdem 5 blonadher och ett blodzsåår, derföre böter för blodzsår 6 d:r och för hwardera blonadh 6 d:r.

Vuosien 1640-1641 sakkoluettelot

Kangasalan talvikäräjät 7-8.2.1640 (ei orivesiläisiä)
" kesäkäräjät 3-4.8.1640
- Fältes Eskil Matsson i Pehula saak till 3 (mrk) för tingzz swarss lössen emot Nils Olufzsson ibm.
Kangasalan syyskäräjät 16.11.1640 (ei orivesiläisiä)
" talvi " 1641
- Feltes Sigfred Andersson i Kåckila saak till 3 (mrk) för dedh han lade sigh til målsman och förswara Kyrkieherdens i Oriwesi saak.

Kangasalan syyskäräjät 6.7-11.1643
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 12-, mikrofilmi ES 1963
Ordinarie heredz höst Tingh aff Cangasala Sochn i Herttula Länsmansby
(Lagläsarens Anders Michellssons doomboock)

Nämbden (bl.a.): Josef Henriksson i Kåckåila, Sigfred Andersson i Kåckila, Thomas Jöransson i Lasåila, Lukas Eriksson i Håfuala, Knut Markusson i Syfuäjerff(ui)

s. 12 - **Capellanen i Kuorewesi her Anders Thomae** begerade at wptaga Jöns Sigfredsons Pitkis ödeshemman wnder 1 öres skatt, huilcket nu i 30 åhr ödelegat.

s. 13v - Jacob Jönsson i Säynäjokj skall betala Jacob Haakarj i Kesämälex 15 d:r kop.m. för en hest.

- Dömbdes Eskill Matzsson i Wåitila betala **her Matz Petri** 10 c:r rågh efter mätesmanna ordung för ätioskadhan, som suijnen igenom hans olaga gerdzgårdh på åker ingått hafua och der sädhen vpätt.

s. 15 - Her Claes Tåtz befalningsman wed Liuxela, wäl:t Henrik Jöransson.

s. 15v - **Lensmannen** Mårten Hansson i Herttula.

s. 16 - Sigfredh i Kåckila och Lukas i Håifuala skola wthmäta Marcus Michellssons i Joensu geldh.

- Efter - - 33 cap. i jordabalcken dömbdes Marcus Marcusson i Pitkäjerfuij bekomma af Phillppus Markusson ibid tuå tunnor spanmål för hans bekåstnader, som han ahnwendt hafwer, i medlertijdh dee bådha hafua **hafft bolagh tilhopa** opå Phillppus Marcussons **hemmanetz reparation och åkers aff lind och ödhe uprättande**. Phillppus Marcusson befans wara skylligh till **bolagsrifwande** och fälttes till böter.

s. 17 - Matz Grelsson i Tijhala skall betala fenrichen Matz Kåck i Tamberkåski 14 d:r kp.m., som han hafwer caverat för Eskill Erichssons hustru i Oriwesiby, nähr hon för samma geldh hadhe fastsuttet.

- **Upbödz** 1 gången Staffan Henrichssons i Neulaniemi hemman om 2 öres skatt, det hans **efterlefuerska** Brita Larsdåtter, huars rette **federne** det ähr, sin **dåtterman** Bertell Matzsson hafuer tilsagt framdeles en såns deell bekomma wthaff, emedhan der **ingen manligh brystarfwinge** till ähr, som det wedh macht hålla kunde.

- Matz Söfringsson i Wehkapundari, Thomas Jöransson i Lasåila och - - skola clarera emellan Knut Marcusson i Syfuajerfuj och några bönder i Oriwesi kyrkiogeld, hoos huem han leutenamptens Julij Jacobssons spm:ll - -.

Ruoveden kär. 1643 s. 26 - 26v

”**Sinun sielus päälle minä juon, ja en omani**.”
”**Teje aina, teje aina**.”
”**En minä lähde hirsipuhun warcahan tähden**.”

Oriveden välikäräjät 4-5.12.1643
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 39-, mf ES 1963

Anno ut supra (1643) den 4. och 5. Decembris, hölz extraordinarie heredz Tingh medh allmoge aff Oriwessij och een deell aff Lengellmä Kyrckiogäld **i Oriwessj Prestegårdh**, Nährwarande **Lensman** i Cangasala Mårten Hanss(on) i Hertualaby, - - Gabriell Michellssons stelle, - -.
Nämbden:

Sipi Antinp. i Kåckila	Jooseppi Heikinp. i Kåckåila,
Tuomas Yrjönp. i Lasåila	Nuutti Markunp. i Pitkäjärffuj,
Tuomas Tuomaanp. i Lasåila	Nuutti Niilonp. i Lydickälä,
Vilppu Sipinp. i Säynäjokj	Yrjö Jaakonp. i Pajukanda,
Matti Pertunp. i Håifuala	Pietari Yrjönp. i Kihlala,
Luukas Eeronp. i Håifuala	Jaakko Juhonp. i Knaapila

s. 39 - Orsaken till detta extraordinarie tingz hållande ähr, at emedhan såssom förbe:de **begge kyrckiogeldh ähre wijdt ifrån ordinarie tingsplatzen belegne - - för långa wegars skull - - effter deres trägna begeran - -.**

- Phillppus Sigfredsson i Säynäjokj, Peer Jöransson i Kihlala och Knut Nielsson i Lydiekälä **utwaldes till nembndemän**. Dee afladhe sin nämbdemannaeedh åå lagboken.

- Nembdes några nembdemän opå Nils Olssons i Pehula sijdha samt opå Mågn Henrikssons i Pehula sijda ang. några jordedeelar och twistigheter.

s. 39v - Ang. Jöran Henrikssons i Hafuistå geld.

- Dömbdes Lars **Kahkj** Äijäinen betala kiöpmannen i Åbo Mårten Si(monsson) et (lispund) smör.

- Dömbdes Matz Bertellsson i Håifuala betala 10 c:r spm:ll, som han för tijondeskrifuaren Marcus Eskillsson hafuer låfuat och utfest Henrik Henriksson i Melli betala.

- Nembdis fordom upbördzman Peer Johansson i Caukåila, Sigfredh Andersson i Kåckila, Knut Marcusson i Pitkäjärfuj och Joseph Henrichsson i Kåckåla förlika och **jencka arfuedt** emellan Sara Matzdotter i Lydickälä och hennes syskon om deras möderne - -.

- Nembdes - - wthmäta aff dee sambtlige Lydickälä boor 15 c:r spanmåll, som deras Bodskap på Lars **Kahkinens** swedhlandh wpätet hafua.

- Dömbdis dee sambtlige Lydickäläboor betala Lars Kahkj et lass höö och en tunna korn, de dee wthan föregången laga domb medh gewält aff hans swedlandh upskuret och sädhen bortfördt hafua, föregifuandes det - -. Bewijstes det swedian ähr på Lars **Kahkis** egen wthmark.

s. 40 - Agneta Erichsdåtter ifrån Lengelmä klagadhe till Påll Håkunsson i Höydes om sin **brors** sal. Thönne Erichsson tree åhrs **rydarelhön**, som hon föregaff Påll Håkunsson för sin brors giorde tienst motuilligtwijst nu förhålla. Påll erkändes frij.

- Nämpdes Sigfredh Andersson i Kåckila, Thomas Jöransson i Lasoila, Lucas Erichsson i Hoifwala och Joseph Henrichsson i Cåckåila **jäncka** och deela dee sambtlige grannars aff **Päskylä strandengerne, derepå watnet fordom waret hafuer och nu för någon godh tijdh sedhan wthlupet, hwilcket efter öretaall stångfellas måste.**

- Dömbdes **SäskiJärfwenma**, huilcken ähr **ett serdeles jordstycke heller een vrfield**, **Henrich Eskillsson i Onnistaipall** så framdeles som hertill obehindradt och sehrskilt niuta, bruka och **behålla wnder sitt bostelle**. Clemet Henrichsson i Oriuesiby wille samma jordstycke förmedelst een honom **opå et ödeshemman meddelt congremationsskrifft** sigh tillegna, men hadhe dertill inga witne eller skiäll at praetendera opå. Skedde efter 12 mans ransakningh.

- Sigfredh Jörensson i Oriuesiby dömbdes betala Påll Håkunsson en daler kopparmynt, som han för ett **swerdz** werde skylligh war.

s. 40v - Elin Pålsdåtter i Oriwesiby kährde till sin **sånakåna** Margeta Jöransdotter ibm om några saker, som Elins **son** sal. Clemet Matsson, fordom **trumslagare wnder capitain Adolph Bergs compagnie**, hijt till hans **hustru** Margeta öfwerfördt hafuer och straxt derefter **i Tysklandh dödh blefuit**. Margeta Jöransdotter swarade, at dee saker, som hennes man ifrån Tyskland hijt förseendt hafuer, hadhe han inthet ärfft wthan sig uthi fremmande landh - -, som hon nu medh hans utgifne skrift 2.7.**1638 i Strålsundh** bewijste. Margeta bekände, det dee haffua hafft barn och - -, huilcka ändogh inthet ähre gamble wordne.

- Dömbdes fordom **Kyrckioherdes sal. her Peders effterlåtne enckiehustru** Margeta Christåffersdåtter bekomma aff detta Oriwesigeldet nestkommande höst 12 t:r rågh för den **rijan, (som) hon medh sin egen bekåstnadh her widh Prestegårdh hafue vpbyggia låtet**, lijkaså 5 t:r rågh för een **baakarevgn**, den hoon och sielf her i Prestegårdh hafuer v**pmura låtet**. Detta skedde medh hela församblingens samptyckie.

s. 41 - Henrich Knutsson (= Knut Henrichsson) i Kauppila giorde öfuerliudt kunnigt, huru såssom han fullkombligen förnögdt hafuer sin **broor** Mårten Henrichson, boande i Pånsa, och sin **syster** Walborgh Henrichsdåtter, nu warande i Onnistaipall, för deras fädernes och mödernes tillfaldne arfs ahnpart så af löst som fasta, effter fordom laglesarens framledne Jacob Niellssons författadhe **byteslengd 29.10.1639**, huilcket Mårten Henrichsson och Walborgh Henrichsdåtters **man** Henrich Jörensson bekende.

- Dömbdes Elin Jönsdåtter i Oriwesiby bekomma af Lucas Phillppusson ibm 3 c:r span:ll.

- För ätioskadhan dömbdes Knut Henrichsson i Kauppila bekomma af Matz Jacobsson ibm effter Jöns Michelssons i Nickilä wärdering hafra 20 cappar, som byssens swijn igenom hans ogild gerdzgårdh upätet. I lika mådtå dömdes Staffan Thomasson ibm betala Knut.

s. 41v - . . aff Jöns Thomasson i Rajalax 8 d:r k.mt., som han Eskill **Karpi** i Säynäjokij för ett hestwärde skyllig ähr.

- . . aff Clemet Sigfredsson i Safwoij, som han Mårten i Hafuisefua skylligh ähr.

- Nämpndes Knut Marcuson i Pitkäjerff, Sigfredh Andersson i Kåckila och Joseph Hendrichsson i Cåckåila opå welb. **fru Annas till Looto** sijdha sampt Thomas Jöranson i Lasåila, Lucas Erichsson i Håifuala och Jören Jacobsson i Pajukanda opå Lars **Kahkinens** sijdha besee det ena swedhlandet, som fru Anna skulle hafue bruka

låtet in opå Kahkinens sehrskilt wthmark och öfuer dessa hans **rette råår, som är CordeJärfwencallio, Curjenhuhta och ClauxenKallio**. Frun förnekadhe, at fålckieth be:te råår öfuerträdt hafua.

- Dömbdes Henrich Matssons i Hafuistå suenthienares **enckie** Brita Erichsdåtter bekomma för sin **mans** framledne Christer Jönsons resterande förtiente lhön 4 d:r kmt, som han - -.

s. 42 - Jönss Thomasson i Päskylä updrogh så nu som några gånger tillförende **sin deell han (köpt) till en quarn be:d Alainen Mylly i Päskylä strömen, nembligen et dygn vthi huar månadt** för een tunna och tijo cappar span:ll, den han till fullo och godho nöija bekende sigh hafua bekommet. Quarnköpet dömbdes lagligt.

- Henrich Clemetzson i Järfuenpää.

- . . wthmäta Agneta Erichsdåtter i Onnistaipall 20 c:r spm:ll och aff Brusius Erichsson ibm 10 c:r, dem dee Agneta Henrichzdåtter i Naapila skyllige ähre.

- **Handelsman** i Åbo Mårten Simonsson kährde till Jören Thomasson i Rajalax om 50 d:r kmt, dem han medh sin sal. fars geldboock bewijste. Jören Thomasson swarade - - medh hans framledne **far** Simon Bertula derom caverat.

s. 43 - Fordom **kyrckioherdens framledne her Peders Jacobi** efterlåtne **enkie** hederlige och gudfruchtige hustru Margeta Christåffersdåtter giorde för sittiande rätt öfuerliudt kunnigt, huru hennes salige man her Peder hadhe henne aff sin godhwillia låfuat 200 d:r gångbart mynt eller och till pengarnas wederlag et sitt fasta **aflingehemman Suomaisema** wnder 6 öres skat, eftersom **mårgångåfuebrefuet** dat. (tomrum) det förmäler. Suomaisema godzet ähr i håldne **arfzbythe 7.10.1643** (af) samtlige hennes Margeta Christåffersdåtters **styffbarn** och **ärfwinger** för föreberörde mårgångåfuas redigheet godhwilligen henne wndt- och efterlåtett. Dee 12 i nämbnden såto ransakade, at mårgångåfuan ähr wthi håldne arfskifte och jenckningh medh sambtlige ärfwingarnes consentz, ja och samtyckie gifuen wordet och lagligen skedt. Ingen wthaff dem wille och nu dermot något seija. **Dömbdes Suomasema hemman om 6 öres skatt, så wijdha fasta belanger, hustrun Margeta Christåffersdåtter och hennes rette ärfuingar ewerdeligen niuta, bruka och behålla.**

Kangasalan talvikäräjät 16-17.2. 1644
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 51-, mf ES 1963

s. 51 - Befallningzman (Gabriell Michellson) ahngaff tuå nembndeman Sigfredh Andersson i Kåckila och Henrich Sigfredsson i Warala, det dee wedh sidsthåldne cammarfiscalens Anders Jacobssons ransakning hafue huarandra medh **ährerörliget taall** ahngripet - -.

s. 52v - Matz Jacobsson i Päilax skall betala till sin förrige **ryttare** Matz Erichsson i Oriuesiby 15 d:r kop.m. Mätesmän Knut Marcusson i Syfuäjärfuj och Joseph Henrichsson i Kåckåla.

- . . skola förlika Dårde Thomasdotter i Päilax och Jöran Thomasson i Rajalax om en t:a råg.

- Walborg Michellsdåtter i Wijtaniemj skall bekomma en t:a råg af Walentino i Onnistaipall för hennes **sons** lega, den sig till knechtetiensten för Walentini son hafwer leija låtet.

- . . skola förlika Mågns Matsson i Ristikylä och Lijsbeta Matzdotter i Lydikälä angående 5 d:r sölf:rm.

s. 53 - . . skola wthmäta aff Påll Hokunsson i Jarala Peer Johanssons i Kihlala pantter.

s. 53v - **Sigfredh Nielsson i Cawalå** bleff meddelt af retten et bewijs **opå Erich Erichssons i Säynäjoki ödelagda hemman under 3 öres skatt, hwilcket i tree åhr hafwer platt ödelegat** och för skattwrak under cronan förfallet.

s. 54 - Fordom **heredzskrifuarens** her i heredt framledne Staffan Marcuses **dåtter** Brita Staffansdåtter skall bekomma aff Joseph Larsson i Oriwesiby 10 t:r spm:ll medh saltträ mälte **för een förgylt kyrckiekalckz betallning, den Staffan Marcusson Oriwesi kyrckiones försambling för en tijdh sedhan till kiöps uplåtet**

hafwer och denne Joseph Larssons **faar** dess werde af sochnen upburet hafwer och sitt wpbördh desse t:r ähnnu skyllig blef.

- **Kyrkioherdens sal. her Peders ärfuingar** skola betala förb:de Staffan Marcussons dåtter 5 d:r kp.m. för hennes fars witterlige geld.

s. 54v - **Pastor i Keuru her Axell**

- . . skola wthmäta af Jöran Thomasson i Rajalax sex rikzdaler, den hans **ryttare** Michell Persson i Tysklandh aff en Sigfredh Matzsson i sin trångo tillåns taget hafuer.

- Efter Knut Nielssons i Lydickälä opå sine samptlige skifteslagars wegnar begeran nempndes - - at besee den åwerckan och inpass, som Lars Kahkj i **Äijälä, den der ähr afgerdeby ifrån Lydickälä**, dem opå deras ägor och sielfua brystmarcken skulle öfuat hafua, såsom och honom Lars **Kahkj** den deell, som det 40 cap. i Byggn.B. tillåter, medh wisse råår tillmäta och deela, till nestkommande Matthiae tijdh i septembri månadh.

Kangasalan kesäkäräjät 25-26.6.1644
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 97-, mikrofilmi ES 1963

s. 98v - Dömbdes Jören Eskillsson i Euäjerffuj betala Grellss Eskillsson i Karfwia 21 c:r span:ll, som han **för kyrckiobygningen** witterligh geldh honom skylligh bleff.

- **Inrymbdes** Clemet Matzson i Oriwesiby **Peer Thomassons ibm ödeshemman** under 2 öres skatt och ½ man:ll, hwilket nu **i 5 åhr ödelegat hafuer** och för skattwrak hennes kongl. maj:t heemfallet. Borgesmän ähre desse: - - Knut Marcusson i Pitkäjerfuj.

- Matz Matzson i Safwoj **uptogh Michell Jönsons ödelagde hemman om 1 1/4 öres skat och Peder Pålssons ibm om 1 1/4 skat, hwilka i 8 åhr cronan till skadha ödelagt hafuer** och i medlertidh illa af sigh kommet.

s. 99 - Knut Nielson i Lydickälä **wptogh Rasmus Mårtenssons ibm ödelagde hemman** om 1½ öres skat, huarutaf nu i samfelte 9 åhr ingen fullkomblig skat wthgiort ähr, allenast något litet ödesrentta och ellest sadhes aff nembnden afhyysa wara.

- Dömdes Jöran Thomasson i Rajalax betala een tunna span:ll åth Erich Eskillsson i Köyrä.

s. 99v - Samptlige Mäyranpesä och Köyrä boor opå den eena sijdhan och dee saptelige Pånsa, Neulaniemj, Tohkala och Kauttialaboor opå den andra ingingo medh handstrekning nu för sittiande rät af welberådde modhe och sine hustruers, barns och arfuingarnes samtyckia och godho willia ett och ewig warande **förlikningh** opå den långliga träta och osämian, som dee medh huarandra waret hafwa **om några deras råår** och skilnader, i synnerheet om den wthmarcken liggiande **emellan Salaxen Järwen Länsipää och Pånsan Kårkea**, i så måttå at förbe:de wthmarkzstycke skall deelas och jänckas i twänne lijka godha och stora deelar, den eena halfparten till samfelt ägendomb opå Mäyranpesä och Köyrä sijdhan och den andra halfuadelen opå Pånsa och deras skifteslegers och interessenternes sijdhan. Parterne begeredhe dee 12 nembndemän sådant dem **emellan jäncka och een wiss råågata wpräcka**. Denne förlikning stadfästades nu. Sine gamble engier fingo parterne bruka efter sin gamble hefdh opraejudicerat.

s. 100 - Dömbdes Sigfredh Nielsson i Koifuuniemi bekomma aff Thomas Lihasula 2½ t:na spm:ll.

- Mereta Jönsdåtter i Bentilä skall betala till Sigfredh Nielsson i Säynäjoki 15 c:r rågh.

s. 100v - Probsten H:r Joseph Matthiae

- Henrich Henrichsson i Oriwesiby skall betala sin **sånahustru** Agnes Erichsdåtter ibm en koo.

- Nämbndes Knut Marcusson i Pitkäjerfuj, Thomas Jörensson i Lasoila, Henrich Sigfredson i Warala, Marcus Michelsson Joensu, Sig:d Anderson i Kåckila, Lucas Erichson i Håifuala och Mågns Michellsson i Mäyränpesä

at syna om några råars beskaffenhet emellan **hustrun Anna på Holma** och een hennes förläningzbonde Joseph Henrichsson i Kåckåila.

s. 101v - Dömdes **21 bönder i Cangasala** till böter för mootwillighet wthi det de **icke hafua bygt deras laga huss åå prestebooll** alt sedhan 1638 och in till detta.

- **Capellanens wedh Nådendaall her Henrich Johannis Crugero** fullmechtige Sigfredh Larsson inladhe i retten några aff hans pricipal emot sin **styffswärmor kyrckioherdens i Oriwesi framledne Her Pers efterlefwerska hustru Margeta Christåffersdåtter** författade beswärspunchtter angående några saker, som förleden höst uthi bytestijden skulle hafwa blefwet undandåldt.
Arfsbytet blef hållet i Oriwesi prestegårdh ärfwingarne emellan af **befall:n Gabriell** och några nämbdemän.
1. Capellanen wille påstå, att hustrun Margeta Christåffersdåtter hade icke framhafft saligh Her Peders geldebook och att dess innehåll icke skulle hafwa kommit till bytes. Fullmechtigen begärde, att hustru Margeta skulle restituera åth ärfwingerne boken och intyga medh sin **mågh Her Johan Petri, som ellest saligh Her (Pers) son är**, att de ingen geldh efter saligh Her Per upburet hafwa. Margeta kunde allenast bekomma sine införingar, dem saligh Her Peder medh sin egen handh der inteknat hafwer.
2. Påstods, att hustrun Margeta skulle hafwa **1643 åhrs tertial** ärfwingerne uthi bytet förhållet 3 t:r 19 c:r spm:ll, såsom och förb:e åhrs åhrswäxten af prestegårds åker. Hustrun Margeta påstod sig hafua måst swara till cronones uthskylder för prestegården för samme åhr och att henne samme åhr **intet tillåtet något nådheåhr** eller Annus gratine. Befans praetensionen wara af intet wärde.
3. Fullmechtigen Sigfrid Larson fordrade opå **1643 åhrs påskapenningar**, emedan sådant icke blifwit jenckat ärfwingerne emellan. Hustrun Margeta sade sigh hafwa dermedh aflagt taxeringen.
4. Kährdes hustrun Margeta om **hielppospm:ll, som Oriwesi kyrckiegeldh af forno hafwer waret sedhwanlig sin kyrckieherde åhrligen gratificera**. Hon påstod sigh icke hafwa fåt någon spm:ll för saligh Peders skull, wthan af dem, som hon gifwit maat och ööll. Hele kyrkiegeld tilstodh, det hon nepligen af halfparten samma hielp bekommet hadhe för den bekåstnad, som hon förleden höst opå det **extraordinarie heredztingzhållande i prestegården** ahnwendt hafwer. Hennes förklaring bafans skälig wara.
5. Påstods hustrun Margeta hafua upburet någon spm:ll af sochnen **för en nyie rijas werde, som för sochnen blifwit upbygdt**, af hwilket werde ärfwingerne intet bekommet hafua. Hon berättade, att prestegården blifwit tilldömbt 12 t:r spm:ll af sochnen, men sadhe sigh derpå ähnnu icke een cp:a bekommet hafua. Ärfwingerne skola bekomma 2 deelar och hustrun Margeta een tridiung.
6. Praetenderades opå någon **waldmar och ull**, som i några åhr wedh Soomasema och prestegården kan fallet wara. Hustrun Margeta sadhe sigh hafwa dermedh betalt legåfålcks åhrlige lhön. Hennes förklaring befans wara gill.
7. Påstods, det saligh Her Peder hadhe **kiöpt af bårgaren i Åbo Peter Såger et flaskfoder** för rijckz d:r in specie, hwilcket nu intet finnes uthi byteslengden ärfwingerne till skiftes hafwa kommet. Hustrun Margeta sadhe, det sahligh Her Peer hade tilsagt henne samma flaskfoder, men kunde sådant icke betyga. Det samma dömbdes ärfwingerne till bytes blifwa efter hwarderes qwoten.
8. Fordrades några alnar **grönt frijss, brunt, blåt och swart kledhe**, hwilka saligh Her Peder hafft den tijdh, han medh hustrun Margeta uthi ehtenskapet trädde och **arfsbytet emellan samtelige barnens möderne den 8 januari 1638** ähr hållet blefwet, ähr intet kombne till bytes, wthan deruthi så well barnens möderne som federne inne ähr. Hustrun Margeta påstodh, att kyrckioherden hadhe wid skiftet tilsagt henne bemälte klädhesstycken, undantagandes det swarta klede, hwaraf kyrckioherden hadhe låtet åth sigh sielf göra een **tröija** uthaff. De andre kleden woro uthslitne. Protesten gillades.
9. Klagades hustrun Margeta om **en nyy biörnskinsfäll medh nytt kledhe opå**, några sängeklädher och något fergat trådh. **Biörnen hade blifwit slagen wedh hustru Margetas gårdh Soomasema** och medh sine egne penninger, dem hon ifrån Säxmäki hadhe, till borgaren i Åbo Peter Såger sendt och köpt kledet derpå. Ett sängeklädde hade hon haft, wäft af det ull, som hon **ifrån Säxmäki** till Soomasema nemligen **25 fåår** fört hadhe och intet widare. Hon fick behålla biörnskinfällen och sine egne sengekläder.
10. Fordrades af henne en **silfwersked och en messingkettel**, dem hon sadhe sigh hafwa kiöpt medh sina egne peningar uthaf een knechtenckia i Orjwesi by och låfwadhe för alla mistanckers skull dem ärfwingarne tillställa.
11. Kärdes till hustrun Margeta om **3 hästar, 3 fålar och ett par pistolar**. En häst hade hon låtit senda **till sin son till Huittula**, men Her Per hade fått en annan i stället. För pistolerna hade hon **lefwereret Peter Såger 1 par oxar wedh Tambercåski marknaden**, dem hon **ifrån sin gårdh Huittula** till Oriwesi hade föra låtit. Hwadh dee andra hästarne anbelangar, så befans, at fålarna warit hos henne, för hwilkas opfödandhe öfwer wintern hon fordrade betalning. Den ena af de öfriga hästarne war och hos henne, men den andra hade hon betalt medh en annan. Hustrun Margeta skall lefwerera ifrån sigh åth ärfwingerne 3 fålar och ett stod, men skall få ersättning för det hon upåfua fordrat.

12. Ahnklagades fougdekarlen Eskill Knutsson, at han i bytestijden hadhe läget en qwiga för sit omak. Dee andra ärfwingarne hadhe honom qwigan godhwilligen undt. Fougdekarlen skall allenast restituera af qwigans werde kärandens deel.
13. Påstods hustrun Margeta hafwa **bortfört 2 fullo lastadhe båtar medh allehanda hussgerådh** undan sielfwa arfskiftet såsom och en hoop medh saaker **till Säxmäkj** opå 3 bååtar förskickat. Hustrun sade sigh allenast hafwa sendt en t:a salt, som han af Phillppus Ohrapä i Åbo på en rekningh taget hadhe till sin gårdh Liuttula, hwilcket Mats Harhalan, Jören Thomasson i Rajalax, Brusius Erichsson i Onnistaipall intygade sant wara. Hustrun Margeta ehrkendes för denne tillagningh fri.
14. Kärdes till hustrun Margeta om en **silfslijdha**, den hon sade sigh hafwa till underpant af Mats Jöransson i Måltzia och hafwer deremot infördt till prestegården så myckit igen, som hon derföre gifwit hade. Hon fick hålla slijdhan, till dess hon dess fulla lösen bekommit hafwer.
15. Kärdes till hustrun Margeta, det hon hadhe **inträdt uthi echtenskap medh saligh Her Peer för ähn som barnens möderne undanskift war**. Hustrun Margeta påstodh sådant hafwa hendt igenom hennes oförstånd. **Skiftet hade skedt några wekur efter bröllåpet**. Hustrun Margetas förklaring befans wara skälig.
16. Fullmechtigen tänkte och kähra om **bröllopskåsten**, men gaf efter, emedhan det befans hafwa warit ganska ringa.
17. Sigfred Larson praetenderade opå tridingen af dee **festingegåfwor**, som saligh Her Peder hadhe gifwit hustrun Margeta, för ähn hans barns möderne aflagt war. Detta hade icke blifwit uthfordrat, då ärfuingernes möderne afskift blef.
18. Fullmechtigen klandrade opå saligh Her Peders uthfeste **mårgongåfwa 200 d:r s.mynt**, som han h:n Margeta uthlåfwat hafwer och **till dess underpant Soomasema gods förpantat**, föregifwandes sådant wara utlåfwat en långh tijdh efter laga determination. Hustrun Margeta inladhe **laglesarens Jacob Nielssons dombreff 13. martij 1639**, deruthi mårgongåfwan ähr stadfäst. **Prousten Her Joseph, hwilken Her Pers talåman waret**, intygadhe, att mårgongåfwan hade blifwit på retten Hindersdagh uthfest at gifwas.
19. Fullmechtigen begeradhe opå sin principals wegner **at få inlåst Soomasema godzet** af hustrun Margeta Christåffersdotter, hwilken det till sin mårgångåfwas underpant innehafwer. Hon war dertill willig allenast hon får sin fulla wederlagh. Ärfwingerne skola inlösa Soomasema godzet innan natt och åhr, om dee gilta.
Fullmechtigen will hemställa saken lagmansrätten.

Kangasalan syyskäräjät 12-13.11.1644
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 124v-, mikrofilmi ES 1963
Ordinarie heredz höst Tingh aff Cangasala Sochn i Herttula Länsmansby
(Lagläsarens Anders Michellssons doomboock)

s. 124v - **Upböds 1 gången Suomasema hemman** under 6 öres skatt, det **fordom kyrckioherden i Oriwesi sal. her Peter, hwilckens aflinge det warit hafwer**, sin hustru Margeta Christåffersdåtter till mårgångåfwas 200 d:r sölfwermynt underpant eller och dess fullo wederlagh lofwat hafwer, och nu **kyrckioherdens son Her Johan Petri ähr sinnat till sigh lösa** framför andra sijne syskon.

s. 125v - **Kyrckieherden Her Joseph** (= Melartopaeus) skall bekomma af hwart hemmantaal 2 öre kp.m. för de 10 d:r kp.m., som han opå sochnens wegnar till een Nykyrkiones wedh Alingsåår wthi Westergötlandh upbyggiande - -.

s. 127 - Lisbeta i Säynäjoki skall betala til Erich Mårtensson i Suomela 6 d:r kp.m.

Kangasalan talvikäräjät 3-4.3.1645
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 156-, mikrofilmi ES 1963
Ordinarie häredz winter tingh aff Cangasala Sochn i Herttula Lensmansby
(Lagläsarens Anders Michellssons doomboock)

s. 156 - Welb. **Anna Persdåtter till Holma** kährde till Joseph Henrichson i Kåckåila om et stycke wthmark och derepå belegne engier wnder några lador, som Joseph Henrichson skulle nu i några åhr brukat och hefdat hafwa opå Holma sijdhan öfuer dess råår och röör, som ähr **SaffwjJoensilda** liggiandes **widh åån öfwer allmen wäägen** och rak **SafwjJerfwis** träskets södra ändan. Sådant skola hafwa händt förmedelst een af Joseph Henrichsson förmeende knuråå hetandes **KålmiKåura**, strekiandes sigh wthj nordwäst ifrån SafwiJoensilda, den

parterne på bådha sijdan för deras retta hufwudhråå hålla, huilcken KålmiKåura skall wara allenast en **watupass**, ehuruwell Joseph Henrichson den för en **springkella** hålla will.
Welb. Anna Persdåtter framropade efterskrefne bofaste män, wtaff hwilcka några öfwer sin 70 åhr, som ähr Matz Larsson i Lydickälä, Sigfredh Olsson i Bårgarla, Thomas Bengtsson i Mällij, Clemet i Safwoj, Jöran Thomasson i Rajalax, Erich Knutzson i Suckila och Henrich i Lydickälä, som derom fulla wetskap hafwa skulle, at **SafujJoensilda** och derifrån genast wthj fult norr till träskets **SafuiJerfuens södra ändan** wore Holmas och Kåckålas gamble rette råer och skilnader. Dee swarade sigh inthet annat weta minnas eller och af deras föreldrar hört att seijas, ähn at SafujJoen silda och derifrån rårät Safuj Jerfuens södra legg hafua waret wissa skilnader emellan Holma och Kåckåila.
Nämpndemän Sigfredh Andersson i Kåckila och Knut Marcusson i Pitkäjerfuj bekende, det fordom **gårdzdrengh** på Holma Sigfredh Matzson, nu bofaste man i Pitkäjerfuj, hade för dem bekendt, at den tijdh han **hadhe tienst på Holma**, hadhe han **bygt en ladha opå SafujJoen engh**, der den ähnnu står, och då war samma engh possideret och brukat till Holma.
Tilfrogades Anna Persdåtter, huarigenom be:te enger och wthmark undan Holmas whrminnes possession och gamble hefdh till Kåckåila skulle först kombne wara. Anna swarade, at den tijdh då hennes **man** saligh welb. Erich Stiernkårss (bör wara: Mårthen Erichsson) inthet förmåtte at låta berga alla sijna engar, hafuer han satt en sin legådreng Matz Nielsson at boo i Kåckåila, hwilcken då aldeles **öde** war, och honom samma enger godhwilligen wndt at slå och berga.
Tilfrågades Joseph Henrichsson, huruledes och medh hwadh skiäll han ähr kommen opå Holmas sijdan öfwer åftabe:de hufwudh eller änderåår. Han swarade, at nu **för 18 åhr sedhan** widh pass, hafwer han **bytt** medh Matz Nielsson **Kåckåila hemman sigh till**, dem han sedermehra hertill brukat och nu det hafwer.
Tilfrågades Matz Nielsson, huru lenge han opå Kåckåila hemman **bodt** hade. Han swaradhe: så **wedh pass 30 åhr**.
Tilspordes Matz Nielsson, huru han först begynte SafwiJoen engh bruka. Han swarade, at i al den tijdh, som han **opå Holmagårdh tient hade**, hadhe han samma engh till Holma slaget och bergat. Sedhan han kom till Kåckåila, hafwer han den dijt brukat och hefdat, föregifwandes sigh dertill dåwarande **cammarrerens saligh Johan Ottessons tillståndh** haft hafwa.
Ahnbelangande Matz Nielson bekennelse, det han Johan Ottessons tilståndh haft hafwa, så kan fulla det aff hans öfriga bekännelsen förleggias, emedhan såsom han tilstår sigh sielff opå Kåckåila hemman i samfelte 30 åhrs tijdh bodt hafwa och sedermehra nu för 18 åhr Joseph Henrichsson, det sigh **belöpa 48 åhr, hwilcken tijdh Johan Ottesson eij war ähndå i Finlandh**.
Tilfrågades Anna Persdåtter till Holma, hwarföre hon förr sijne ägor icke efterfrogat hafwer. Hon swarade, at emedhan såsom hennes **son** hertill hafwer warit liten och omyndigh och hon ellest i sit enckieståndh eij hafwer sijne saker förmåt lagligen uthföra. Doch hafwer hon medh Joseph i Kåckåila altijdh waret i träta om ägor.
Begge parterne swarade sigh wara **eense om SafujJoen silda och SafujJerfuen södra ända**. Twisten består allenast derwthinnan, at Anna Persdåtter will gå ginast och rette streck ifrån SafujJoen silda till SafujJerffuj och Joseph Henrichsson gå först ifrån SaffujJoens silda till **knåråå KålmjKoura** och derifrån till SafujJerfwj.
All sijdst tilspordes efterskrefne lagnembnde synemän Knut Marcusson i Pitkäjerff, Mårten Hansson i Herttula, Sigfredh Andersson i Kåckila, Lucas Erichsson i Håifwala, Thomas Jöransson i Lassåila, Henrich Sigfredsson i Warala och Eskill Matsson i Caitamoij, hwilka förleden septembri månadh efter begge parternes begeran derom synt och ransakat hafwa, hwilkendera rågångh dee wille gilla eller ogilla. Dee samptlige swarade, at dee inthet kunna gilla Joseph Henrichssons förmente knuråå **KolmijKoura** för någon laga råå eller skilnadh, och stadfestade enhelleligen rååstrecket emellan **SafujJoen silda** och **SafujJerfwen** södra ändan wara wist och gillt rååmärcke twenne byiars bålstade skiäll emellan.
Joseph i Kåckåila förnekade sig wara belåten med synens ransakan och witne och sade sigh wella draga saken till högre retten och inlade sijnne wedhpenningar wnder lagmansrettens wijdare disposition för ähn synemän sin edh afladhe.

s. 157v - Walborgh Olofzdåtter i Haapaniemi klagade till en blind karl Erich Erichsson ibm om ett ½ lispund hwitt wll, 5 marker swart wll, (med flere), som han wthur hennes wisthusset bortstedlat och dess lååss sönderslaget. Stulet och af Franz Henrichzson ibm. **För tiufwerij** dömbdes Erich Erichsson i Hapaniemi **at hengias i galga och green**. Saken hemstelltes doch wnder hofrettens omdöme.

s. 158 - **Upbödz** nu 2 gången dee 6 öres skatt i **Suomaseme**, det **cappellanen wellerde Her Johan Petri aff sin styffmoder hustru** Margeta Christoffersdåtter fram för andra sijne arfuinger inlösa will.

Käräjät 19-.5.1645 (kummallisuutta päivämäärän ym. suhteen)
Vrt. Juupan jakokunnan (Aakkolan, Höyteen ym.) isojakoasiakirjat 1788
HMK Orivesi 1:r

- 6.5.1788 företogs mätning af Jarla skatte rusthålls ägor. Åboerne Jöran Pavola, Gustaf Kolhi och Henrik Tilsa ifrån Savo by instälte sig med förmälan, at de skola äga en urfiäld inom Jarla rusthålls råer, vid namn **Petäjärvensarka**, hvilcket jordstycke Jarla rusthåll, under det Savo by i öde legat, skal under sig kräcktat, men nu ville Savo bys åboer detsamma återfordra. Därföre framgåfwo de **ett af högtärade Häradsrätten anno 1645 den 19 etc:ra Maji uthändigat dombref, hvilcket förmäler, at Savo by ägt en urfield, som genom efterföljande råpuncter innefattas skulle, nämligen första rån Petäjärvenojansu, dädan til Sandapacka och så til Savon Lahti, samt sist til Rauta Lammin taivall**. Efter dessa råpuncter, Savonlahti dock undantagen, hvilcken Savo boerne sade sig vilja förbigå, påstodo de, at marcken nu skal utbrytas från Jarla rusthåll, innan ägomätningen härstädes företagas, sägande sig känna belägenheten af förenämde råställen. Detta af Savo byamän giorde påstående bestredo Jarla rusthålls onnehafarne eftertryckligen.

Kangasalan kesäkäräjät 17-18.6.1645
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 181-, mf ES 1963

s. 181 - **Kyrckieherden Her Joseph Matthiae** hade köpt af Pååll Matzson i Isåniemi hans federnes arftlige hemman om 1 öres skatt.

s. 182v - Et lagligit **thegskifte** skall förrättas **opå Wihasjerfwj skogh så nährby som fierran efter hwardere lotägandens skat och öretall**, hwilcket hertil oskiftat werdt hafwa.

- Mårten Henrichsson i Pitkäjärfuj skall bekomma af desse sijne grannar Erich Erichsson, Knut Michelsson och Jacob Matsson 5 c:r korn af hwardere för den skadha, han genom deres hestar lidit hafwer. Mätesmän: Knut Marcusson ibm och Joseph Henrichsson i Kåckola.

s. 183 - Welborne her Claess Tots till Liuxela befallningzman wel:d Henrich Jörensson ladhe i rätten et gammalt **lagmansdombreff 16.7.1466 af lagmannen welb. Steen Henrichzsson** ahngående några her Claess Tots frelsse ägors råår och röör, begerandes det at förnyias:
Alle dannemän thetta breff höra eller see kennes **iach Steen Henrichsson, ath then tijdh högborne furste konungh Carll, konung Sweriges, Norgis och Götha, lagmansting hölt medh allmoga aff Cangasalo sochn** och iagh satt för lagmans dom på welborne mans wegna Hartwijch Jopsons i nährwaru welborne mans **Claess Korks, heredzhöfding** sammestas, **anno Domini mcdlxvj på xvj dach juull**, tho kom för rätta Olof **Hertogh** ok Larss Matzson ok **kärde** till Anders **Atte** och Henrich Olsson ok theris skiptis bröder **om theras skoga och fiskewatn**. Tå dömde iach them i millan xij manna syyn; tho ginge samma Her(tog och Lars med theras skiptis bröder?) strax på tinges garden ok giorde ena wenlika **sämia** syne emillan, så at thet skal wara **theris raar Yhaltasaarj, Halkiselka, SäynäJoensu, SäynäJärwj ok Såthomasundh ok KutemaJoki, thet skole the äga helfttena huarthera hwar på sin sijdha; so skole the ok fiskia huar vnder sit landh**, huar thet helst kan wara, Ollof Hertogh ok Larss Matszon medh sijne skiptis bröder ok Anders Atte ok Henrich Olsson medh theris skiptis bröder, ok ther medh skole the ware wenligen åthskilda. Thenne sämia dömbde iak stadugh ok fasta i allamåtto som förscriffuit står, ok förbiuder iak thenne alle ath ingen then andra her öfwer hindra eller oförrätta wijdh, vj (marker) för lagmans dom. Ok thenne xij war här fasta ath: Niclis Suinu, Kauppi Naapi, Larss Dawidsson, Henrich Pajo, Kaupi Hautho, Larss Borgar, Olof Pajo, Mikil Viharinen, Henrik Olsson, Peer Orava, Anders Apajapohja ok Lauritz Raukoinen. Till yttermera wisse ok stadfestelse bedes iak förbe:de Klaes Korki jnsigle med mit jncigle nedan för thetta breff. Scriptum anno et die ut supra.

s. 183v - . . skola uthmäta af huarie kyrckiemantall tilkommande höst 3 c:r spanmåll eller 16 öre k.mynt efter deres egen samtyckia för kyrckiebenckars betallning, som befallningzmannen opå Liuxela Henrich Jörensson medh sin egen bekostnadt opå almogens tregna begeran hafwer förferdige låtet.

s. 184v - Mårten Henrichzson i Pitkäjerfuj kährde till sin granne Thomas Erichsson **om een half öres skat, den han nu i några åhr bruckat och innehaft hafwer**, det han Mårten Henrichson ståt för deraf gående cronones rättigheter, begerandes at Thomass Erichzson måtte refuedera den skadan, som - -. Parterne förliktes medh hwarandra och Thomas uplät Mårten be:te ½ öres jordh.

Oriveden ylimääräiset käräjät 23-24.9.1645
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 196-, mf ES 1963
Extraordinarie Heredztingh aff Oriwessij Kyrckiegeldh wthj Prestegården. (Mårten Hansson i **befallninzmannens** Gabriell Michellsons stelle.)

s. 196 - Mattz Matzsson i Safwoj inlade wthj rätten et confirmationsbreff, gifwett af landzhöf:n Knut Lilliehök 17.7.1644 opå twenne ödeshemman i Safwoijby, beswerandes sigh derwndan et stycke wthmarck hetandes **Petäjäsniemensarca**, **imedlertijdh Safwoj öde war, til Lydickälä by olagligen kommen** och dijt tillegnat wara.
Matz Larsson i Lydickälä swarade, at samma jordstycke skulle **fordom hafwa blefwet gifwen ifrån Lydickälä till Safwoj medh een dåtter för heemfölgd, eftersåsom en sådan waahna i förtijden på denna ort hafwer mycket brukligh waret** och en stoor willo af sigh födt. Såsom skatten derföre hafwer alltijdh i Lydickälä waret, dy skulle fordom **heredzhöfdinge sal. welborne Her Axell Kurck**, eftersom åftabe:te Matz Larsson eensijdigt föregaff, **dömbdt jordstycket till Lydickälä igen**.
Nembndemän Sigfredh Andersson i Kåckila, Thomas Jörenson i Lasåila och Knut Marcusson i Pitkäjerfuj witnade, det förbe:te twistige jordstycke **ifrån whrminne hafwer legedh wnder Safwoj**. För een godh tijdh sedhan hafwer Safwoj bonden medh Henrich **Natucka** i Pitkäjerfuj giort wenliget byte sinsemellan så måtto, at **Safwoj byggiarne hafwa gifwet Henrich Natucka i Pitkäjerfuj Petäjäsniemensarca såsom sin gambla och rätta egendomb och Henrich Natucka wpdraget och inrymbdt Safwoijbonden et annat jordstycke hetandes Safwojlax till wederlagh deremot igen**. Alldenstundh Påll Håkansson i Höydäis hafwer för wedh pass **30 åhr sedhan medh en lagligh syyn wunnet be:te Safwolax, som ifrån Pitkäjerfwi igenom bytet till Safwoij** war gifwet, hafwer **Safwojbonden straxt tillegnat sigh åter sit förrige jordstycke Petäjäsniemenmaa**, derom nu twistas, emedan Pitkäjerfuibonden eij hade sitt rätt efter lagh hemola kunnat. Samma jordstycke hafwer Safwoj bonden alt sedermera roligen **possiderat in till för 10 åhr sedhan, då Safwoij ähr ödhe blefwen och wnder cronan förfallen.** Heela tingzlaget sadhe sigh eij annorlunda derom weta berätta.
Matz Matzsson i Safwoj skall behålla **Petäjäsniemensarka**, så wijdha den och af foornt wnder Safwoj bostelle lydt hafwer för crono och eij för skat, in till dess han ifrån Safwoj cronones rättigheet förmå betala. Rätten förordnade några nämndemän sådant lagligen afwittra och under Mats Matsson dertil föra.

s. 196v - Nämbndes Sigfredh Andersson i Kåckila, Knut Marcusson i Pitkäjerffui och Thomas Jörensson i Lasåla wthmäta af Matz Matzson i Lydikälä sampt flere hans skifteslagar, wndantagandes Knut **Sikainen**, 1½ tunna span:ll, som dee opå Lars **Åjainens wthmarck** emot **Gabriell Berendzsons Heredzdomb 1.10.1633** bekomet hafwa. Dee Lydickälä boor förbödz samma domb framdeles öfwerträda och violera wedh laga böter.

s. 197 - Henrich Grelsson i Ackåila klagade till Påll Håkunsson i Höydäis om et kornswedh, som Påll nu i åhr opå Aakåla **RangoinMaa** jordstycke brukat och deraf sex tunnor korn inbergat hafwer. Påll Håkunsson sadhe, att samma swedh ähr felt och brukat opå hennes rette och gamble wthmarck och således wore dee opå bådhe sijdor om sielfwa råarne twistige. Påll beropade sigh opå **Hapamäen otza** och Henrich Grelson opå **Hapamäen Keskinen steenbyyck**. Förähn någon syyn beuiljades, blefwo dee förlikta, at Påll Håkunsson behåller dee sex t:r korn och **Hapamäen Keskinen steenbyyck** och så derifrån til **KylmäLamminKiukahan sia** skola framdeles wara rette rår och skilnader, huilcken förlikningh stadfest bleff.

- Jören Thomasson i Rajalax skall betala 15 c:r rågh åth Brita Matsdotter i Pitkäjärfuj.

- . . skola wtmäta, huadh Sigfredh Nielsson i Kåifuuniemi är Simon Jacobsson ibm skylligh.

- Jören Thomasson i Rajalax skall betala **framledne** Söfringh Erichssons ärfuinger i Uiherla 6 d:r sölfwemynt.

s. 197v - . . skola wthmäta af Knut Michelssson i Pitkäjerfuj ett lispund lijn.

- Bertell Persson i Pitkäjerfuj hade åwerkat opå sin grannes Mårten Henrichssons **enskylte skogz- heller brystmarksteegh medh et swedhlandz huggande.**

- Dömbdes Jören Henrichzsson i Hafuistå betala Gertrudh Mårtensdåtter i Mäyränpesä 15 cp:r span:ll.

- Mårten Henrichsson i Pitkäjärffuj skall betala Jacob Lukasson Röytälä en t:a rågh.

s. 198 - Påll Håkunsson i Höydöis klagade till dee sambtlige Håifwala boor om något inpass och ågångh, som dee opå **Pirttjsarka jordstycke** skulle öfuat hafua, opwisandes et **underlagmans Johan Jacobssons lagmans dombreff 31.1.1630** lydandes opå några råår, som ähr: **PetäJärfwenojan suu, Haukilahden Påskij, Rautalammin Taiwall** och **PaasjKallionLahden Paju**, huilken lagmansdom medh berörde råår åthskillier et wthmarksstycke opå Påll Hokunssons sijdha eenskylt, så at ingen huarken aff hans grannar eller rågrannar dermedh hafua bestella.
Hoifwalabor sade sigh intet praetendera emott lagmansdomen, men **Pirttinsarka wthmark** påstodo dee hafua waret Höydöis och Håifwalas **ifrån hedenhöös samfelte** egendom beropandes sig opå deras whrminnes hefdh.
Pirttjsarca dömdes at wara allt framdeles Hoifwala och Höydäis **samfelt**. Påll Hokunsson skall behålla **Petäjärffwensarca jordstycke**. Simon Mattson - - skola opå Påll Hokunssons sijda **stångfälla Pirtjsarka wthmarcksstycke** honom och Håifualaboerne emellan - - sin **wisse theeg och lutt effter örestaall och örtugh der afwitra** låta. (32 cap. i Bygn.B.)

- Eskill Thomasson i Hirffijärfui skall bekomma sin gl:a **eng Luchtaojan suu wnder ett lass höö**, den till Påll Hokonsson i Höydäis i någon åhr för legå innehafft hafuer.

- Sig:d **Kåcki** och Knut **Pujå** skola wthmäta Margeta Thomasdåtters i Oriuesi by geld.

s. 199 - **Welb. Torckell Andersson till Wiharila** opwiste een handskrifft, uthgifuen af een hans **frelssebonde ibm. framledne Erich Peersson** 22.1.1625 medh några bofaste bönders underristade boomerckier stadfest, innehållandes 70 t:r spm:l, som Erich Persson för ett lhåningswisthuset, huilcket af welb. Johan Rampss honom Erich Persson war ombetrodt åhrligen at wthlåna och inkräfuia, skall hafua welb. Rampssen skylligh blefuet och emedhan såsom geldh wthi arfskiftedh Rampsens ärfuingarne emellan skall wara deelt och lagt opå Torckell Anderssons quota och ahnpart och påstod sådant ännu obetalt wara.
Erich Perssons **mågh** Mats Jörensson wisste intet, eftersom hans **swerfader ähr dödh** och han nu **för 2 åhr sedhan till samme hemmanet trädt**.
Befans hemmanet alltijdh hafua warit förnöget och at et lagligit byte blifuit hållet på hemmanet efter Erich Perssons dödh, då Torkell Andersson icke mindre som för geldsfordran alt hertill förtegat. Til slut ehrkendes framledne Erich Persons ärfwinger för wijdare bem:te skuldfordran fri och ledhige.

- . . skola wthmäta af Henrich Naappila 10 d:r sölf.m. till **framledne her Jacobs** i Säynäjoki ärfwinger för een häst.

s. 199v - Lijsbeta Jörensdåtter i Säynäjoki skall betala förb:te ärfwinger en koo, som hon dem skylldig ähr. Matz **Håifua** ähr dem en half lispund smör skyllig.

- Bertell **Winggare** i Lydickälä dömdes betala Jören Thomasson i Rajalax 5 d:r kop.m.

- Dömdes Jören Knutzson i Kauppila betala sin granne Peer Larsson 1 åhm höö.

- **Lensmannen** Mårten Hansson - - skola syna om några råår emellan dee Kauppila boor af Ewäjerfui (= Eräjerfui) och dee Leweslaxi boor på den andra sijdan af Säxmäki heredt och Lengellmä sochn.

Kangasalan käräjät 27-28.10.1645
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 212-, mf ES 1963
(aff Cangasala, Oriwesi, Rookola och Kuorewesi kyrckiegeldh i Hertula lendsmansby)

s. 212 - **Efter biskopens i Åbo mester Isaach Rhothovij förmaning af 22.6.1645 förmantes denne** (= Cangasala**) sochnens innewånare at förskaffa nästkommande winter timber och andre behöflige materialer, som till den ny kyrckiones bygning nödhwendigt kan betarfwas, som H:r biskop denna sochn pålagt hafuer af nyio at byggia, eftersom den gambla kyrckian ähr nu mestadeells förfallen, så at man medh stor fahra måste wara der inne, då någon storm eller ellest yligt weder ähr.**
Belangande **Cuhmalax capellet, huilcket dee 30 bönder**, som dertill enkannerligen lyda, **medh sin egen bekåstnadt opbygt hafua**, så wore nu sochnemän medh samma cappellbor således öfuerens, at huar hemman her wnder moderkyrckian tillsteller dee Cuhmalax boor alla tilhopa 3 cp:r spm:ll, huilka deremot beplichtade sig

samma **moderkyrckiones de novo wpbyggelse efter deras quoten** wara behiellppeliger, huartill och ellest **welb. H:r Claes Tott till Liuxela 200 d:r kp.m. förährat hafuer.**

- **Kyckioherden H:r Joseph Matthiae** skall bekomma af huart bågataal 8 c:r spm:ll för hans bekåstnadt för den ene **stugun och 2 kamrar, som han i prestegården** efter sochnens egen begäran hafuer byggia låtet, såsom och reparera en förfallen loft och kellare derwnder.

s. 213 - **Cappellans i Nådendaall wellerde her Henrich Crugeri** fullmechtige Sigfridh Larsson opreppade den twistige saken emillan sin principal och hans **hustrus styffmoder, fordom kyrckioherdens i Oriwesi enckiahustru** Margeta Christåffersdåtter, som 26.6.1644 opå ordinarie hereds sommarting ähr afdömbd. Sigfridh praetenderade nu enkannerligen opå ½ Suomasema gotzet at få inlösa wtaf hustrun Margeta opå her Henrichs hustrus wegnar, huilcket Suomasema om 6 öres skat ähr sal. **her Peers köpe- eller aflingejordh**, den han sin kähra hustru för 200 d:r sölf.m. till hennes **mårgongåfuas underpant** updraget och inrymbdt hafuer, eftersom **laglesarens framledne Jacob Nielssons heredzdom af 13.3.1639** innehåller. Sigfredh Larsson hade 26.6.1644 på sin principals wegnar giordt anspråk opå Suomasema gotzets inlösande och hustrun Margeta war dermedh på sin sijdha well till frids at dermedh afstå, enähr hon en sin mårgongåfuo efter sal. her Peers tillseijelse och sedermera laglesarens Jacob Nilssons derepå gifne stadfestelle af ärfuigarne wore nöijachteligen contenterat. Det hade blifuit beslutet, at sal. H:r Pers barn skulle få till sigh lösa Suomasema hemman innan natt och åhr ifrån samma dagh och dato.
Sigfredh Larsson bewijste sigh hafua hoos **kyrckioherden i Oriwesi her Josephum Petri** den 27.6. insat efterskrifne specifierade peninger - - inalles belöper 49 d:r 16 öre, alt in till den andan at inlösa ½ Suomasema gods.
Her Henrichs Crugeri swåger capellanen wthi Oriwesi Johannes Petri bewiste, at han Suomasema först wthi höstinget 12.11.1644 och sedhan 2 gången 3.3.(1645) wthi ordinarie winterting för sittiande rätt offentligen hafuer **upbiuda låtit** och för dess fulla wederlagh hustrun Margeta Christåffersdåtter bådhe i redhe peng:r och wthi sölf:r så got som 200 d:r sölf:r mynts werde tilbudet, huilcken lösen han till samptel:e ärfuingarnes sammankåmpst hos **kyrckioherden i Cangasala H:r Joseph** nedersat hafuer. H:r Johan opwiste och sin **brors saligh her Matzses, fordom pastoris i Lengelmä**, omyndige barns **moorbrors** och förmyndares wellachtadh Henrich Jörenssons skrifft af 15.7.1645, deruthinnan H:r Johanni betroos och updrages sal. her Matzes barns ahndeell af deres fädernes aflingegods Suomasema at innehafua in till dess barnen komma till sin moge ålder och derom medh sin **farbror** H:r Johanne Petri sielf wijdere contrahera kunna. Till det 3 inlade her Johan i retten sin **andra brors framledne her Jacobs, fordom cappellanens her i Oriwesi, swärmors hustru Anna Persdåtters till Hollma** bewijss 20.8.1644, deruthinnan i lijka måtto görande wedhkennes H:r Johannem mechtigh at förestå sin **brors sal. her Jacobs** öfuermogi barns ahnpart så wijdt deres fädernes fasta arff i Suomaisema, in till dess dee sielfua sin laga ålder hinna kan. Till det 4 bewijste Johan, det sambtl:e ärfuingarne hafua på håldne **arfsbytet i Oriuesi Prestegården** för mårgongåfuas wederlag inrymbdt och uplåtet Suomasema godset hustrun Margeta Christåffersdåtter, **huilken och ellest H:r Johans swärmoor ähr**. Till det 5 bewijste H:r Johan, at i Suomasema bådhe för skattens och ellest i synnerhet för den under liggiande ägors ringheet skulle icke kunna mehr ähn een åboo wara fullbesitter, dermedh den och nu i een rum tijdh ähr försörgd, hefdat och possiderat wordet. Till det 6 bekende H:r Johan, at han nu, sedhan syskoneskiftet ähr dem emellan ståndet, hafuer Suomasema enskylt innehaft och för sit eget brukat och således mente sigh wara närmare löst Suomasema godzet in af andra sijne syskon ähn hans swåger H:r Henrich Crugerus, huilcken der den minsta deelen på sin hunstrus wegnar wore berättigat till.
Afsades, at **H:r Johan inlöser hele Suomasema godsset** wnder 6 öres skatt till sig **af sin swär- och styffmoder hustrun** Margeta Christåffersdåtter, wederliggiandes henne till fullo nöijie dee 200 d:r silf.m, den hon och skall wara förplichtadt at wedertaga och annamma, och således besittia H:r Johan Suomassema hemman aldeles obehindrat sijne bröders barns ååtaal, enähr som dee till sin laga ålder komme efter lagh förbehållen.
Sigfredh Larsson war icke nögd dermedh.

s. 214 - Feltes munsterskrifwaren Erasmus Larson i Herttula sach till 40 d:r till treskiftes för det han belegrat Walborgh och eij echtat.

s. 214v - Gift man Grells Marcuson i Herttula.

- Augustin Erichson i Ewäjärfwj hade förlijkt medh sijna samptlige **syskon** som ähro: Anders Erichson, Walborg Erichzdåtter, Gertrudh Erichzdåtter och en hans **brors son** Jören Sigfredsson, om alt deres tilfaldne fädernes och mödernes **arf**.

s. 215 - Dömbdes efterskr:ne råår och röör staduga och fasta emellan dee samptlige Rajalax boor opå den ena och Simon Jacobsson i Kåifuuniemj på den andra sijdan, hafwandes deras **begynnelse wthaf een holma Tijljsaarj, derifrån till medellråån, nembl. een temmelig stoor steen wthi stranden, liggiandes på den neste lilla wdden ifrån Saunalaxi opå Koifwuniemj sijdan, och så derifrån ginast till änderåån et träsk hetandes KaukiaJerfuj**, huar emellan parterne hertill ingen wiss rågång haft hafua och således derigenom ähre i stoor oenigheet medh huar kåmpne, - - och wänligen förliktes. Belangande dee Rajalaxbors gamble åker och engesstycken, så frampt deraff kan falla ifrån samma råstrecket opå Kåifuonniemi sijdan, sådant skall dem wara förbehållet så hernest som hertill frijt at niuta - -.

s. 216 - Mårten Grelsson i Pispala dömdes **för tiufwerij at straffas medh galga och green**. Hemsteldes wnder Kongl. Håfrätten.

Kangasalan talvikäräjät 26-28.2.1646
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 244-, mikrofilmi ES 1963

s. 244 - Wpböds 1 gången det jordaköp, som Måns Michellsson i Mäyränpesä medh Hans Hansson i Tursåila giort hafuer ang:de Hanses kiöpehemman i Pånsa.

s. 245 - Lucas Erichsson i Håifuala medh sin granne Mats Bertelsson kährde till Påll Hokunsson i Höydäis om et stycke **wthmarck Pärilan Maa** och om några ladur enger deropå belegne, dijt Mats Bertellssons **farbroder** Simon Sigfredzson hade **flyt sigh serdeles at boo ifrån sielfwa odelby lijka såsom för en torppare**, hwarest han och några torftligie huss wpbygt och så wedh pass under 2 t:rs landh wthsäde till åker af nyio rödt hafwer. Sedhan som samma husen i **wådhaeeldh** ähre afbrundne och Simon Sigfredsson något derefter sielf **dödh** blefwet, hafwer der ingen serdeles åboo eller torppare waret, wthan Påll Hokunsson samma ägor straxt begynt bruka, den tijdh han öfwer Åbo-lhän war **landsgeraldigier**, och skatten dee Håifwala boor, som för, pålegat hafwer.
Påll Hokunsson swarade, at samma twistige wthmark och enger skulle af ålder och uhrminnes tid wnder hans bålstadh legat och lydt hafwa, hwilcket han förmente sigh kunna bewijssa medh fordom heredshöfdingens Jönss Wessgötes heredsdombreff, hwarwthj sådant icke det ringaste förmäles. Påll Hokunsson opwiste s. **welb. Henrich Mårtenssons till Holma** wnderskrefne **bewijs** uthgiffuet **1609**, förmelandes sigh hafwa förskr:ne tårpstelle för 5 t:r rågh honom Påll försålt, ifrån hvilcket åhretaall bekende Påll Hokunsson sig **Pärilan Maa** och deri liggiande enger wnder 7 ladur höö hertill innehaft och nutet hafwa.
Till frågan, huruledes Henrich Mårtensson till Holma hafwer kommit till at sellia be:te **Pärilä ägor** åth Påll Hokunsson, swarade nembden samt dee Håifwalaboor, at Jacob **Pärj** hade **panthat** derunder några stycken enger **till Holma**, dijt dee och ähr en tijdh hefdade wordne. **Sedan som wnder Holma war ellest nogh enger** och samma pantsatte ängar eij wore så lägligen, så långt som **twå mijll wägh dijt at bruka**, hafwer han (Henrich) den rättigheet, som han således till samma pant enger hade, updraget Påll Håkunsson för 5 t:r rågh och några andra små pertzeler, eftersom Henrich Mårtenssons utgifne bewijs förmäler. Derigenom bewijstes Påll Hokunsson till **PärilanMaa** först kommen wara och den alt hertill possiderat hafwa.
Befans Henrich Mårtensson till Holma hafwa Pärila ägor allenast pantewijs innehaft, hwarföre afsadhes, at dee **Håifvalaboor skola wara berättigade till samma Pärilan maa** och deres gambla enger der inneliggiande och Påll Hokunsson skall dermedh hernest afstå.
Pål Hokunsson war icke nögd härmedh.

s. 246 - Henrich **Tafwastens** i Åbo son och tienare hade 20.12.(1645) kommet wthi Larss **Kahkinens** gårdh och der wthtaget een häst, ett sängkläde, en kettell, en quinfolkskledeskiörttell och 2 wedyxar för 22 d:r sölf.m. wthan lagligt tilståndh.

- Nämbndes Johan Matzson i Palå, Mårten Hansson i Herttula och Sigfredh Andersson i Kåckila ransaka och ögonsynligen besee och syna om et litet wthmarks stycke, som dee Lydickäläboor ähre i oenigheet medh dee Lasåilaboor, opå huilken sijda öfwer rätte råstrecket samma jordstycke falla skulle.

Kangasalan käräjät 22-23.6.1646
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 261v-, mf ES 1963

s. 261v - Sigfredh Nielsson i Kåifvuniemi opwiste een **arfskifteslengd** af 16.10.1645 emellan honom och hans **farfars bror** Jöran Mattsson, inhysesman i samma by, och hans **brors s.** Mats Mattssons **barn** Dorde och Brita Matsdöttrar, hemma i Pitkäjerfui. Desse hade han förnögt, likaså sin **farsysters framl**. Walborg Jöransdåtters 3 döttrar. Denne arfsförlikning dömbdes nu stadig.

s. 263 - Hans Hansson i Tursåla skall bekomma af Jöran Thomasson i Rajalax 7 t:r spm:ll för et wisthus. Hans Hansson warit i Tysklandh.

- Per Johansson i Kihlala feltes till böter för det han gaf sig till målsman wthi huar mans sak för rätten.

s. 264 - Upböds 2 gången Erich Pyttys hemman i Hafuisefua för hans hemmans några åhrs wthlagors restanzier, som han **welb. Anna Persdåtter till Holma**, huilkens förlähningsbonde han ähr, ähr skyllig blefuet.

- Dömbdes den **rågång emellan CordeJärfwensalmj, MäyräKorfwenwuorj, KakojLamminKeskus, RuohoMäenåhdha, Rapackojansilda och Kusensarj** emellan dee Lydickälä och Lasålabor gill, lagligh och fast. Den ena knåråån hetandes **SatulaKifwj** blef ogillat. Lasåilaboorne skola betala 2 t:r 6 cp:r rågh. För wåldh och åwerkan ehrkendes dee Lasåilaboor frij.

Oriveden välikäräjät 22-23.10.1646
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 280-, mf ES 1963
(i Orjwesj Prestegårdh)

s. 280 - Orsaken till detta extraordinarie heredstingets hållande är at see wthi sijdstförledne 1645 och 1646 åhrs protocollo.

- Michell Johansson i Höydäis skall betala sin förra legådreng Mats Erichsson 1 t:a rågh.

- . . skola af hela Oriwesi byn wthmäta deres **fäbagges** Anders Walentijnssons ifrån Onnistaipale lego.

- . . **jäncka** några twistige **engesthegar** emellan Staffan Thomasson i Kauppila och Matz Jacobsson ibm. Matz Thomasson skall betala sin granne Staffan Thomasson 4 cp:r rågh, som hans swijn upätet hafua.

Jören Josepsson i Suomasema begerade at **vptaga** et ödeshemman af 1½ öres skat och ½ man:ll i Hapaniemi by, der Henrich Matzson tillförende åbodt och för 6 åhr sedhan cronan till skada ödelagt hafuer. Borgesmän Eskill **Karppi** - -.

s. 281 - **Cornetten Erich Stiernkors till Holma** giorde öfwerliudt witterligt och kunnigt, huru såsom een hans **moors welb. fru Anna Persdåtters förlähningzbonde** i Kåckåila **framledne** Joseph Henrichsson ärh kommen för några åhr sedhan i träta medh honom om et stycke wthmarck och några ladur enger deropå belegne. Corneten hade efter laga heredzsynens ransakan bekommit däropå heredzdomb de dato 3-4.3.1645, men Joseph i Kåckåla hade emot samma syyn sit wadh wnder lagmansrättens wthslagh wthlagt.
Efter faders dödelig frånfelle förlikte sig Joseph Henrichssons **son** Mats Josepsson medh corneten welb. Erich Stiernkors seijandes hwarcken sigh eller sijna ärfuingar opå samma trätesägor ingen laglig praetension at hafwa. Detta för at undwika kostnader. Denne förlikning dömbdes nu gill, laglig och stadigh. **Råstrecket** skall wara **ifrån SafwjJoensilda ginast till SafwiJärfwenMätäs.**

- . . skola **stångfälla och jäncka tåmptstellen** emellan Bertell Jacobsson i Suckila och Elias Josepsson i samma by.

- Jacob Jacobsson ifrån Cangasala kyrckiegeldh och Suorama by förlikte med sin **hustrus morbroder** Henrich Sigfredsson i Lydickälä om hennes fädernes tillfaldne **arfsahndeell** i så måttå, at Henrich Sigfredsson tillsteller sin **systersdotterman** Jacob Jacobsson 1 t:a spm:ll.

- Sigfredh Nielsson i Kåifuuniemi skall betala för ätioskadan sin granne Simon Jacobsson 15 cp:r rågh.

- Dömbdes Knut Michelsson i Pitkäjärfwj och Knut Marcusson i samma by så framdeles som förr niuta och behålla tilhopa et dygn wthi **Päskylä qwarnen,** hwilcken Knut Marcusson nu i någon tijdh ifrån Knut Michelsson såssom rätta lottägande och lijka interessenter - -.

s. 282 - . . skola wthmäta den deell, som Erich Henrichsson i Pehula by af sit **fädernes arftl:e hemman** Kusijerfwi tildeelt ähr.

- Michell Johansson i Höydäis skall betala sin **förra ryttares sal**. Erich Mattssons **enckia** Gertrudh Matsdåtter i Håifwala 1 d:r sölf.mynt.

- Nills Erichsson i Wehkalax skall betala sin nabor Mats Thomasson 10 d:r för een häst.

- Efter nämndens ransakan och wthslagh dömpdes Anders Sigfredsson i Oriwesi by medh sin **hustru** Anna Michellsdåtter bekomma af Erich Michellsson ibm för deres arbete - - 40 cp:r spm:ll.

- Nämpndes Sigfredh Andersson i Kåckila, Thomas Jörensson i Lasåila och Jören Henrichzson i Naappila at afwitra Knut **Sikainens** i Pitkäjärfwj (= Lydickälä?) **engesstycke** ifrån Lars Kahkinens, liggiandes **wthi en wijck Kordelaxi**, huilckes thegh gräntza medh huarandras tilhopa och således om dess uthskilnader haffwa åfta trät medh huarannan.

- . . skola räkna emellan en gammall **ryttare Erich Dominicu** wedh Näbn och Erich Matsson i Luto, angående ett hästewärde.

- Pålades Jören Henrichzson i Naappila, Lukas Erichzson i Håifwala och Sigfredh Andersson i Kåckila at besee och werdera den skadhan, som dee samptlige **Orjwesj boor emot fordom lagläsarens framledne Christåffer Bertellssons heredsdomb de dato 14.2.1603 opå Prestegårdhens enskylte ägor** giort hafwe.

- Samme owelde män förordnades uthmäta **kyrckieherdens wellerde her Josephs** witterliga geldh, så well hans **påskapeningers** restanzier.

s. 283 - Brusius Bertellsson i Pitkäjerfwi skall betala Erich Sigfredsson i Kyrckioby 6½ d:r kop.mynt, som han för sin **styfson** skylligh war.

- Dömbdes en ödes engh **Hullun Nijttu** af een åhm höö til Lydikälä vnder Knut Nielssons bålstadh, den han af ödhe för tu åhr sedhan vptaget hafwer, huilcken eng Simon i Koifunniemi för en tijdh sedhan af samma hemmanetz förre åboo sig tillpantat hafuer. I lijka måtto skall Knut Nielsson wara berättigat till det höö, som Simon i Koifunniemj förledne sommar deraf bergat hafwer.

- Pålades af rätten Bertell Bengtsson i Suckila **at flyttia Jupajoen silda något bettre upföre**, emedan såsom Henrich Grellsson i Aakåila, huilckens landh gijnt på andra sijdan om samma åån emottager, hafwer lidet på sin engh åhrligen stor skadha af den Håifwola, Suckila och Kihlalaboors **boskap, som öfwer samma broon måste om sommaren gåå i beet**. Om han icke bortflyttiar bron, så får icke byiarnas boskap gå öfwer bron så lenge samma engh oslagen ähr.

- . . skola räkna emellan Margeta Larsdåtter i Suomasema och Thomas **Könti** i Oriwesi by om några pertzeler.

- . . skola wthmäta af Erich Erichsson i Pitkäjerfwj om 1½ t:a korn för äthiöskadhan, som hele byssens hästar opå en grannes Mårten Erichssons kornlandh opätet hafwa igenom Erich Erichssons olaga gerdsgårdh. Knut Marcusson i Pitkäjerfui och Thomas Jörensson i Laasoila hafwa derom synt.

- . . opå en ägandesyyn emellan Jacob Johansson i Kåppala och hans wederdelåman Matz Jacobsson i Pälax at besee några råarnes beskaffenheten, deras wthmarck ahngående, som dee ähro sin emellan trättande om.

Kangasalan syyskäräjät 27-28.10.1646
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 284-, mikrofilmi ES 1963

s. 285 - Henrich Grellsson i Aackåla **vptogh** et ödeshemman af 2 öres skat i samma by, der Clemet Mattsson tilförende åbodt och för 6 åhr sedan cronan till skadan öfwergifwit och ödelagt hafwer.

- Dömbdes emellan dee twå Sijtamaboor Erich Simonsson och hans **bror** Thomas Simonsson et laghliget **thegskifte efter örestaall och örtug wthi begge gerlden, som hertill dem emellan styckewijss legat hafwer** och den andra **brodren** Thomas Simonsson pröfwat sin lut mindre och praefudiaret wara ähn ellest hans skat honom efterlåta kunde. Emedhan bådhe bröder hafwa lijka och ringa 1 öres skat eller twå skurur landh, som her gemenligen kallas, dy skall i **huart skifte stångfällas och läggias fyra stängers jordh.** - - skola stångfella, ditoonera och jäncka. Erich Simonsson felltes till 3 d:rs böter till treskiftelse för en blånadh han sin bror Thomas Simonsson medh yxskaftedt slaget hafwer, då de om be:te åker twistat hafwa.

s. 286 - Lars Putteråinen i Herttula skall behålla sin gamble watuvägh utmedh sin grannes Augustini Simonssons huss.

Kangasalan talvikäräjät 1-2.3.1647
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 316v-, mikrofilmi ES 1963

s. 316v - Elias Josepsson i Suckila kährde till Michel Johansson i Höydäis om ett **styckeåker** under 1 t:a och 10 cp:rs landh uthsäde liggiandes in **wthi sit gerde emellan sijna tegar, lijka som en uhrfieldh**, föregifwandes sigh derföre wara **i jordrefningen skatten påöökt** wara och Michell Johanson sådant skattelöst innehaft.
Ähn berättade Elias, at hans **swärfader** Simon Mårthensson hade fordom bodt tillijka medh Michel Johanssons **swärfader** Påll Hokunsson i Höydäis by, doch hwar på sit serdeles hemman. Då hade Påll Håkunsson kiöpt sigh et hemman och i Suckila. Aldenstundh honom hafwer waret olegliget och förswårt at bruka sit kiöpe i Suckila till Höydäis, hafwer han sigh uthi et wenligt **jordbyte** medh Elias Josepssons **swärfader** sigh gifwit honom sit kiöpehemman i Suckila och Simon Mårthensson deremot igen inrymbt honom sit arftl:e hemman i Höydäis, hwilcket han medh **fordom lagläsarens sal. Henrich Anderssons bewijs af 25.11.1622** bewijste och ellest Michel Johansson sielff sampt nembden bekende.
Befans, at be:te twistige åkerlandh hafwer icke lydt till Påll Hokunssons kiöpehemman i Suckila, hwilcket Elias Josepsson nu besitter, för ähn som Påll Hokunsson medh Simon Mårthensson jordebyte sin emellan giort hafwa.
Elias Josepsson föregaf, det Påll Hokunsson skulle hafwa tillägnat samma åkerstycke Simon Mårthensson till hemmans förbättring uthi deres byte. Samma åkerstycke hafwer Simon Mårthensson, det Elias nu bewijste, i samfelte 7 åhrs tijdh sedermera innehaft och brukat. Såsom **en allmen jordrefning ähr hendt at hållas af fordom deröfwer förordnade comissarien sal. Joon Erichsson**, imedlertijdh Simon Mårthensson mehrb:te i possession hade, hafwer **Joon Erichsson refwat samma åkerstycke till Suckila** på Simon Mårthensson och derföre **1 t:as uthsäde och 1/12 man:ll honom påöökt**, som han alt sedermehra hertill hafwer afbetalt måst. Detta och deraf ähr till at ehrachta, at Elias Josepsson **eij hafwer bredare teeg i Suckila ähn som hans nabor** Bertell Bengtsson, hwilcket allenast hafwer 2/3 m:ll och 4½ t:a lands uthsäde, hwilcket öfrige mantalets och uthsedes förmering belöper sig efter wiss **uthräkningh ifrån 1630, då jordbökerne efter Jon Erichssons håldne reefning först ähre förändrade** wordne, in till detta innewarande åhr 1646, 22 d:r 1 öre 17 3/5 p:s sölf.mynt.
Michell Johansson påstod, at twistige åkerlandh hafwer **af hedenhöös** legat under Höydäis hemman och eij till Suckila, såsom och at om samma åkerstycke ähr intet uthi deres giorde jordabyte talat wordet, föregifwandes sigh i lijka måtto derföre at skatta.
Parterne **förliktes** medh hwarandra sålunda, at Michell Johansson **afstår** hwarest samma åkerstycke till ewerdel. tijder och för skatte och uthsäde, som Elias derföre betalt hafwer och Michel Johansson jorden innehaft och skattelöst nutet. Michel tilsade Elias Josepsson 2 t:r spm:ll.

s. 318 - Mats Matsson i Safwoj kährde till Michell Johansson i Höydäis om et **stycke wthmark PetäjäsniemenMaa**, föregifwandes den under sin af öde uptagne bålstadh olagligen wara förrycht. Michell swarade sigh opå samma wthmarksstycke hafwa bådhe lagmans och herdzhöfdinge domar, hwilcka han intet nu hade medh sig.

s. 320 - Thomas Jörensson i Lasåila skall förskaffa et quittents opå en åhm höö, som han opå munsterskrif:s Rasmus Larssons wegner bekende sigh hafwa af Erich Nielsson i Pehula bekommet, aldenstundh maijor Bengt

Grå hafwer samma höö åhm intet be:te bonden uthi räkning beståd, ehuruwell Thomas Jöranson föregifwer sigh derföre 1 d:r sölf.mynt munsterskrif:n hafwa betalt.

Kangasalan kesäkäräjät 18-19.8.1647
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 361-, mf ES 1963

s. 361 - . . skola uthmäta fordom befall:ns wedh Liuxela sal. Henrich Jörenssons geldh.

s. 362 - Philippus Simonsson i Säynäjokj inlade wthi rätten **fordom heredshöfdingens her i häredt, saligh welborne her Axell Kurckz till Anola, dombref de dato 8.3.1559** (bör vara: 1589), angående dee Säynajokijboors råår och röör, begerandes at iagh samma heredsdom förnyia wille. Endoch dombrefwet war illa faret och söndrigt, war det likwäll hwart ord well läsliget och secretet derunder heelt och ferdigt. Brefwet bleff för nembnden sampt gemene man öfwerliudt opläst och dess innehåldh på finska uthtydt och lydde ordh ifrån ordh som föllier:
Jagh **Axell Korck till Anåla, heredzhöfdinge i Öfre Satakunden**, bekenner migh och witterliget giör, at åhret efter Christjbördh **1589 den 8 Martij**, Tå iagh höst och wintertinget hölt medh allmogen i Cangasala Sochn i Herttola by, i Nährwaru Konungl. Maij:s Min allernådigeste Herres Befallningsmans i förbenembnde häredh den Ehrlige och wellförståndige Sigfredh Perssons sampt flere gode Mäns som då försambladhe wore, Tå kom förrätta åå satte tingh, thesse efterskrefne synemän som ähr: Anders Jönsson i Mäyränpesä, Lasse Jönsson Lydickäkäss, Thomas Persson i Orjwesj, Eskill Arfwedsson i Weckelax, Jacob Gudmundsson i Suomasema, Clemet Frantsson i Koifvuniemj, Nills Hindersson i Paloj, huillcka hafwe synt och Ransakat, at thesse efterskrefne ähre rätte åthsskillige **Råår emellan Napilaboor och SäynäJokiboor**, som ähr först **Raijansilda, SalmiJärfwencallio, KuthemanSyfwänpohja, JönsenmanpesänJärwj, PajaJärwen Sywänpohja, Kiwi-salmi, Wafwonsaarj, Kiuwaswuorj, Hongawuolten achtanpaichan, Taralahdenpohja, Ruopansuonsaarj, Sathin Runnaslaxi, NyJärfwen Cosken Korwa, JurackoLahdenpohja, RookosJärwj, Ajechtensaarj, KoskellJärwenKorkeus, Saunan Corkeus, Tijlisaari, KojuolachdenpohjaLuoto**, Ty wåldgaf och skööt till dee 12: i Nembnden såto, som är Lars Nielsson i Rookåla, Rawaldh Larsson i Warala, Jöns Ottesson i Mälkilä, Sigfredh Erichsson ibm, Larss Jönsson i Tarpiala, Jacob Larsson i Watiala, Eskill Thomasson i Hietalax, Sigfredh Henrichsson i Frantzila, Jören Erichsson i Wihas Järfwj, Lasse Jönsson i Lydickälä, Lasse Henrichsson Pajuis, The therom ransakade och wore faste åth, at thesse förskr:ne Råår, skulle wara rätte åthskillige Roor, emellan förbe:de Byiar, Ty dömbde iagh försk:ne Roor stadugh och faste obrutzligen at hollas, wijdh hwars och ens 3 d:r för heredsdom. Till yttermehra wisso och stadfestelse, trycker iagh mit Signet her nedhan före, som ähr gifwet och skrifwet die et loco ut supra.
(locus sigilli)

s. 365 - Mågns Michellsson i Pånsa hade sig tilhandlat et skattehemman om 2½ öres skat af Hans Hansson i Tursåla för 60 d:r enckelt kop.mynt och 2½ t:a spm:ll, liggiandes i Pånsaby, huilcket Hans Hansson af Erich Grellsson tillförende sigh lagl:n köpt hafwer. Befans detta jordekiöp hafwa i 5 åhrs tijdh waret oklandrat och nu dömbdes detta kiöp stadigt.

Oriveden välikäräjät 22-23.10.1647
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 381-, mf ES 1963
(Oriveden pappilassa)

s. 381 - Knut Marcusson i Pitkäjerffui skall betala Brita Sigfredsdotter i samma by 4 d:r 16 öre kop.mynt för 1 ladha och 1 rija.

- **Kuoricansarca skogstheegh**, derom Staffan Jörensson i Kertte (mot Eskoila). **Kuorikakoskenkiwi, Kotajerfwen Honga**.

s 381v - Lars Pedersson i Wähäsalmi medh sin **systers** Margeta Persdotters **son** Erich Knutsson i Marttila förliktes om al den arfuedelen, som Erich Knutsson - -. Lars Perssons 2 andra **systrar** Brita Persdotter i Kåpareh och Dorde Persdotter i Joensu såsom och ähn yttermehre Susanna Persdåtter i Kaldila och Kirstin Persdåtter i Pitkäjerfui.

s. 382 - Påll Brusiusson i Wehkalax och Simon Phillpusson i Säynäjoki feltes till böter för lönskaläge medh Agnes Jacobsdåtter i Naappila och Martha Erichsdåtter i Kyrckieby.

- Knut Thomasson i Wihasjerfwi khärde till Per Larsson i Nickilä om **Carleinnijttu** wnder 3 åhmar höö. Befans Knuts praetension wara skällös.

s 382v - Erich Simonsson i Sijtama khärde på sin och sina skifteslegars wegner till dee Säynäjokiboor om et swedhlandh, det dee skulle på deras ägor hugget och brukat hafwa, läggiandes i rätten af **fordom lagläsarens saligh Hanss Jacobssons heredzdombreff de dato 3.3.1589** ahngående åthskillige råår, som dee Säynäjokj bors ägor ifrån andra deromliggande byars wthmarck åthskillia skulle, ibland hwilcka och förmäles en råå hetandes **Syfwinglahdenpohja**, föregifwandes sigh dermedh kunna sigh tillägna be:te swedhlandet ifrån Säynäjokij.
Säynäjokiborne påstodo samma swedh wara in wthi deres gamble wthmark hugget.
Några af nembden bekende, at enähr man gånger **från en råå Joussenmaan pesän Järwenpaju till Järwensyfwänpohja och så wijdare till Joussenmaanpesän Järwi**, hwilcka råår wthi heredsdomb och förmäles, ginaste råstrecket, då skulle swedhen falla opå Säynäjokisijdan, men dee Sijtamabors förmeente medellråå **Syfwingi-lahdenpohja** skulle kröka sigh en godh deell in wthi Säynäjoki sijdan, hwilket nembden gillade.
Till det andra praetenderade Sijtamaboorne opå den förlikningen, som 2 af Säynäjokiboor för några åhr medh dem giort hafwa om et swedlandet, som dee opå same wthmark bruket hafwe, tillstellendes dem 1 t:a spm:ll uti förlikning. Säynäjokiboorne påstodh icke wara wedh sådan förlikningh förbundne.
Till de 3:ie föregofwo dee Sijtamaboor till at remonstrera sin rättighet till deres wthmark, at der skulle finnas ähnnu några **gamble ryieugnar**, som deres förfäder skulle der fordom giort hafwa. Säynäjokiboorne påstodho, at ingen mins, hwem som samma ryiar fordom wpbygt hafwa, anten Sijtama, Säynäjoki eller någon annan by.
Dee 2 Säynäjokiboor, som förlikningen medh Sijtamaboorne giort hafwa, förklarade sigh hafwa sådant giort för att wndgå syn- och rättegångskostnader. Sidst beropade de Säynäjokiboor opå deras heffdh.
Rätten ehrkennde Säynäjokiboorne wara lagligen berättigade till, hwadh dee nu medh dee Sijtamaboor twista om. Sijtamaboorne wadde wnder lagmansrättens wijdare cognition.

s. 383v - Henrich Grellsson i Akåila ladhe i rätten et gammalt s. welborne **Knut Erichssons lagmansdombreff**, hwilcket war mesta illa faret och studrigt, doch läsliget, wndantagandes några ordh, som her finnes spacium wara lemnat opeet och ellest af annan meningh kan förnimmes fögo mest opå liggia såsom signete der nedan - -, hwilcket för nembnd och gemene man genstom opläset bleff, lydande ord ifrån ord som follier:
Jach **Knut Erichsson, Lagman i Österbotn och Satekunda**, giör witterliget medh thenne mit nährwarandes öpne breff, at then tijdh iach Lagmans tingh hölt 8 martij (!) medh allmogen i Cangasala sochun i Tijhale by, nährwarande ehrligh och welbyrdigh swen (Iwar) Fläming, fogate thersammestädes, och i nährwarn ehrligh och welbyrdigh man **Jeppe Wollmersson, heredzhöfdinge ibidem,** och flere goda manna nährwarandes, at ahrom epter Gudz byrd 1453 (!), torsdagen nest epter dominicam Oculi, tå kom förrätta G(rels) Henrichsson **Borgarll och Henrich Karppi i Tijhala** by och giorde sigh imellan et wenliget **jordeskipte** så at G(rels) Henrichsson gaff förbenemde Henrich Karppi 4 spanlandh åker jordh på hvar sidho och fyra stycken engh, som ähr förste **Sarastinen**, thet andra **Aptala**, thet tridhie är **Rookos**?, thet fierde är **ÄteläJokj**, och förbe:de Henrich Karppi gaff Grells Henrichsson igen allan **then deell, som han äger i KwsiJärfwj vthmark, liggiandes i Jupa wthmark och till Kuiuessallmj**, hwadh helst thet kan wara, som honom tilhörde, i ingo undantagno; hulcket ährendet iach skööt till thesse 12 män, som tå i nämpden såto, som ähr Jöns Kesämalax, Larss Gödikäinen, Henrich Herttua, Lars Rassi, Henrich Epi, Clemet **Woitinen**, Larss Persuj, Willi Wichtainen, Henrich Attj, Jönss **Ruotzalainen**, Lass ? och Henrich Kattilus, tee ther om ransakade, witnade och epter swäria wille, när them eedh biudes, at förbe:de jordeskipte war lagliga giort och skipt. Epter thessom förskrefne skälom, ransakan, witnom och edom dömde iach förbe:de jordeskipte stadugt och fast och obrutzliga at hålles, wedh hwars mans 6 (marker) för min dom. Till thesse brefz yttermehre wisso och witnesbyrdh trycker iach mitt Incigle nedhan för thetta breff, som gifwet och skrifwet är åhr och dagh som förskrifwit står.
(Locus sigilli)

s 384 - Mårthen Henrichsson i Pitkäjärfwi skall bekomma aff Bertell Peersson i samma by 1 t:a spm:ll eller 5 d:r kop.mynt.

s 384v - Erich Erichsson i Pitkäjerfwi skall betala till Mårthen Henrichsson i samma by 10 cp:r spm:ll för äthioskadhan.

- . . skola wthmäta fordom befall:ns wedh Liuxela gårdh framl:ne Henrich Jöranssons witterlige geldh.

- Upbörds:n Eskell Mattsson och Sigfridh i Kåckila sampt Lucas Erichsson i Håifwala skola räkna emellan Påll Hokunsson i Höydäis och hans **ryttares, sal. Jöran Wenäläinens** ärfwinger om 4 åhrs lön.

Ruoveden syyskäräjät 14-15.12.1647
VA Ylä-Satakunta KOa4, mf ES 1963

s. 405 - Pålades - - syna och ransaka om några **twistige råår och uthmark**, som dee **Jupaboor** aff Cangasala sochn på den ena och Matz **Manninen** medh sijna interessenter her i sochnen på den andra sijdhan ähre oenige om.

Kangasalan talvikäräjät 20-21.3.1648
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 410v-, mikrofilmi ES 1963

s. 410v - Eskill Thomasson i Mäyränpesä förliktes medh sin farbrors sal. Eskell Jörenssons styfdotter Zisla Hansdåtter i Tokkola.

s. 411 - . . skola wthmäta Eskill Pållssons i Säynäjoki geldh.

s. 412 - Måns Michelsson i Ponsa till sin son Påll Månsson i Mäyränpesä: " **älä minua tapa paha poica**" (**Cappel:n H:r Johan Matthiae**.)

Kangasalan käräjät 29-30.8.1648
VA Ylä-Satakunta KOa4 s. 446, mikrofilmi ES 1963

s. 446 - Phillppus Jacobsson i Hietalax och Jören Mårtensson i samma by beswärade sigh öfwer öfwersteleutn:n welb. Erich Welses tienare Mats Mårtensson, huru såsom han hadhe med qwalt tagit ifrån Phillpus Jacobsson ½ **sommarnoot**, som han medh dee Wehkapundari hade tilhopa haft dertill medh 16 **mörtnäät** och 15 pr **katissor,** från Jören Mårtensson 3 st:n och 12 pr katissor. Den ½ noten hade Phillpus efter 6 dagars förlåp igenbekommet.
Phillppus Jacobsson opwiste fordom **heredshöfdingens sal. Lars Henrichssons till Wäxiö häredsdombreff af 28.9.1581** förmälandes, at Phillpus Jacobssons **farfader** Eskil **Julman** hafwer laglihen **kiöpt** af dee Isåniemiboor **Cordelax wthmarck**.
Ähn opwiste han fordom lagläsarens her i häredt **Gabriell Berendssons syne- eller förlikningzbreff dat. 7.9.1631** om den syn, som blifwit hållen emellan dee Hietalaxboor på den ene och dee Wehkapundari boor (nu welb. öfwersteleut:ns frellsebönder) på den andra sijdan ahng:de **1/4 i Petäjäsniemenmaa**, som dee Hietalaxboors förfäder ifrån uhrminne skulle innehaft och brukat hafwa. Efter denne syyn hade dee Wehkapundariboorne förlikts medh Hietalaxborne i så måtto, at emedan be:te 1/4 i Petäjäsniemenmaa war lägligare at brukas till Wehkapundari ähn ellest till Hietalax, deremot för dee Hietalaxboor hafwer ward lägligare at bruka 1/3, som dee Wehcapundariboor ägde uti **Wuorenma på wästra sijdan om Wihasjärwenmansarca** och således huar annan til legenheet et sådant **jordeskifte** sin emellan giort. Men emedhan dee Hietalaxboor i be:de skifte eij hafwa fåt fult geen fullo, dy hafwa dee Wehkapundariboor, såsom då rette skateägande, uplåtet och gifwit till dee Hietalaxboor till **förbättring och fullnadt 2 delar i Kordelax fiskiewatn sampt medh det fiskie under Janussari och Tappaisten alho gint emot Wuorenma beleget.**
Sedhan opwistes sal. **Hartwijch till Woltis lagmansdom dat. 29.6.1589** wedh innehåld, hurusåsom dee Isåniemibor hafwa lagligen försålt deres **ahndeell af Cordenjärwen jordstycke** och dess underliggiande **fiskie Cordelax** till Phillppus Jacobssons **faarfader** Eskil **Julinen**.
Befans Hietalax boorne hafwa lagligh rättigheet till **Cordelax fiskiewatn**, hwarföre Mats Mårtensson feltes till 4 d:r och restituera till dee Hietalaxboor, hwadh han dem hafwer olagligen affhandt samt refundera deras lidne skada.

s. 448 - Dee Suckila, Salos och Ackålaboor beswärade öfwer dee Håifwala och Jaralaboor om några **råår och röör hetandes Kylmälammin paju, dedhan till Keskinen Pykj och Rauhian paljas**, som dee nu skulle på deres sijda öfwerträdt hafwa görandes stort inpass och ågång på deres uhrminnes hefdh och gamble ägor.
Michel Jönsson opwiste **underlagmans Johan Henrichssons dombreff** uthgifwet på ordinarie lagmansting 9.1.**1647**, deruthinnan han dömer den förlikningen stadigh, som Påll Hokunsson, Michel Jönssons i Jarala **swärfader**, på den ene medh dee 2 Hoifwalabor på den andra sijdhan giort hafwer ahngående et **uthmarks stycke Perinma** och derhos belegne engier i så måttå, at Hoifwalaboor skulle behålla **halfwa skogen af Perinma och alla de enger, som ähre belegne wedh RauhiaJokj innan desse råår KylmäLamminpohja, Hapamäenotza, een steenrösia, Lutacko Nijttu, uthmedh åån till Ruhanjoki och derifrån till KopsanJerfwenojansuu.**
Medh sådan rågång dee Suckilaboor föregåfwo sigh mista en deell af deres bryståker, i synnerheet exciperade dee emot den ene **råån Hapamäenotza och Lutacko Nijttu**, seijandes rätta råstrecket löpa ifrån förster **hufwudråån Kylmänlamminpohja till en råå Keskinen Pyycki och så derifrån till Rauhianpaljasehen.**
De Håifwala och Jaralaboor praetenderade opå förlikningsskriften. Saken heemstelldes lagmanstinget.

- Michell Henrichsson i Oriwesi by begärade at **uptaga** et ödeshemman dersammastädes under 2 öres skat, hwilket nu i 7 åhr ödelagt hafwer, sedhan dess förre åbo Peder Thomasson hafwer thet öfwergifwet.

s. 449 **- Welb. H:r Claes Tots till Liuxela befall:n Henrich Claesson.**

Kangasalan syys?käräjät 23-24.9.1650

- Hållma gårds jordestycke **Keijpalachdenmaa in öfwer Kurienmieka och Pahajerfwen steenrössia**. Han opwiste Pitkäjerfwi boarnes förlijkningsskrift med hans **sal. moderbroder ryttm:n wälb. Erich Stiernkors dat. 26.12.1649**, såsom och derå **Anders Michelssons häradsdom af 23.9.1650** på föreskr:ne råår. (Kts. Oriv. syyskär. 1671, TMA Ikalis 1 s. 368)

- Skiftesinstrument 11.1.1683, hwaruti förmäles, att Laurila h:n i Onnistaipale ähr börde och af kärandens fader Hendrich Jöransson inlöst - -, beropar sigh på Anders Michelssons häradsdom af 23-24.9.**1650**. (Oriv. syyskär. 1693, KOa 13 s. 474)

Vuoden 1650 sakkoluettelot VA 7241 s. 148-, mikrofilmi LT 245.
- Sakotettuja ei Orivedeltä.

Anders Michelssons häradsdombref 21.1.1651
Kts. Ruoveden syyskär. 1754, VA Ylä-Satakunta KOa75 s. 398-

- Anno **1651** den 21. Januarii uti laga **häreds winterting, Ruowesi** å Korpula länsmans gård - -.
Johan Keckonen kärde til dee samtelige Murolax boor om en märkelig ågång och inpass, som uppå hans utmark - - öfwer desse råår Palojoensuu, Rautawuori, Joudsenontaiwall, Aimalanpalo, Mäkipännenä, Jackamanojansuu, Jackamajerfwi, **Kalliojerfwenpä och Sicojerfwi** (= Sikakifwi), som och fordom **heredshöfdingen Matts Grå** med - - stadfäst hafwer, eftersom af hans derpå gifne attetation och råbref (**20.8.1580**) bredare ät til at se - -.
Anders Mickelsson

Oriveden syyskäräjät 22-23.10.1651 Oriveden pappilassa
(Kts. Oriveden syyskär. 1736, VA Ylä-Satakunta KOa50 s. 36, vrt. myös syyskär 1748)

- Anno 1651 den 22 och 23 Octobris, enär laga härads höstting hölts med allmogen och gemene man i Oriwäsi kyrckiogeld uti des Prästegård och desse såto då uti nämnden:
Sigfred Andersson i Kåckila, Lucas Erichsson i Håifwola, Markus Mickelsson i Joensuu, Hendrich Sigfredsson i Heponiemi, Mats Matson (= Nielsson) i Ponsa, Per Jöransson (= Johansson) i Kihlala, Henrich Jöransson i Taipale, Jöran Erichsson i Naappila, Thomas Jöransson i Lasola, Walentin Erichsson i Taipale.
Emellan Jacob Jöransson (= Johansson) i **Koppala** ifrån Tafwastehus lähn på den ena och de samtelige **Päjlax och Pajukando boer** ifrån Satakunda på den andra sidan **blefwo effterskrefne råår** och röör deras brystmarck angående, effter däruppå synens godtpröfwande, så ok samtelige interesenternes på båda sidor, nu för sittiande rätt med giort handslag wänlig förlikning, n(emligen) begynnandes ifrån **Nijttulachden Kallio**, derifrån råårätt

til **Sydänmaan ahtehen Kiwipyycki**, på en fast steen belägen, och så dädan til **Ojansuuhun**, gilla, fasta, staduga och obrotzliga **erkända och dömda**, hwilket och hwardera lottägande sin deel efter sin öre och örtug med laggild gärdsgård sig och sine efterkommandom till bättre skilnad och underrättelse afwittra skola. Till mera wisso och högre förwaring, at således för sittiande rätt är passeradt, förlikt och afdömdt, under egen hand och signet. Actum ut supra.
Anders Mickelsson (manupp:a)

- Häradshöf:ns welb. Matthias Lillieholms häradsdoom, hwaraf ähr att see, (att) dhe Kaupila-boar hafwa medh Uiherla om sin twist **Wedentaustanma** sålunda förlijkts, att **Lewenpycki** råå skulle uthi samma landa wahra dheras rätta skilnadt, på hwilken doom **dåwahrande lagläsarens sahl. Jacob Aimelaei doom** sig grundar. Auditeuren opwiste **sahl. lagläs:ns Anders Michelsons doombreef 22-23.10.1651** lydande, att desse åbor sinsemellan förlijkts om sin jordtwist och **Lewenpyki råå,** som går i kroock å bägge sijdor, aldeles casserat. (Kts. Oriv. talvikär. 1690, VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 1387)

- Caupila boar å den ena och Wiherla boar å den andra sida inlade Håfrättens resolution 31.10.1702, des medelst Häradsrättens domar af 22.10.**1651**, 18.10.1669 och 13.9.1679 sampt Lagmansdomen af 25.9.1686 angående Råår och Röör **uphäfwes**. (Kts. Oriv. talvikär. 1703, VA Ylä-Satakunta KOa23 s. 149)

Katselmus 18.10.1652, dokumentoitu 12.12.1652
Kts. Kihlakunnankatselmus 28.8.-1.9.1739, VA Ylä-Satakunta KOa 54 s. 359-

- Är witterligit at Anno **1652** den 18 Octobr war jag underskrifwen på min Principals och gunstige Herres wägnar med efterskrefne af Nämnden, Marckus Hincka uti Cuorewesi, Kihla Petter uti Jupa och Sigfrid Kocki thersammastädes, som thertil på Härads Tinget förordnade woro, at besee och förfara om the rår och utmarcks skilnad, som twenne mine gunstige Herres Bönder, Nämn:n Hulipas Jöran Frandzson och Huickuri Jöran Bengtsson sin bolstad emellan äre oense och stridige om; så emedan wi på föreskrefne dato på rågången war, förummo wi därom således, at på **Liesiwuori** är en stenrå, med några gl:e utwäxte märcken uti dhe trä huggne, som där straxt hoos äre ståendes, hwilcken rå åtskiljer Hulipas och Suinula ägor, där ock Suinula boers ägor ändas, och Huickuri ägor tager emot, hwilcken rå på HäradsTinget i thesse näst förlupne åhren är efter Nämndens ransakan fullkommeligen med Härads dom gillat och stadfästat, sedan därifrån bem:te **Liesiwuori** råårätt och ginast til **Sarckisenpä**, där Ruowesi S:ns ägor emottager och både Parternes ägor Huickuri så wäl som Hulipas ändas, emellan hwilcka ofwanbem:te rår kan wara wid pass en trediedels mil, hwarpå nu hela deras oenighet står, at Huickuri Bonden wil ei efterlåte Hulipas at komma ginast ifrån **Liesiwuori til Särckisenpä**, utan wil ägorne där emellan med en Krokrå för Hulipas byn afskära, och således sig tilwälla det Swedieland, han af Hulipas ägor, med denne Krokote rån begripit har, om hwilcken rågång jag nu ei annorlunda med godt samwete, så wida mig därom kunnigt är, besluta kan, utan förmenar at ifrån **Liesiwuori til Särckisenpä** skulle wara den rättaste åtskilnad Hulipas och Huickuri byar emellan, hwarom och thesse åfwanbem:te Nämndemän skal hafwa widare at berätta, hwilcka härom granneligen til den ända ransakadt hafwa, at denne saken skulle komma til ändskap och Parterne til enighet, hemställandes sådant uti den loflige Härads Rättens goda disposition, med tienstl. begiäran at saken måtte uptagas, skärskådas och efter Perternes skäl afdömas. Af **Liuxala den 12 Decembris 1652.**
Hendrich Claesson.

Oriveden? syyskäräjät 11-12.12.1652

- Lagläsarens sahl. Anders Michelssons doom af 11-12.12.1652 lydande, dhet Pitkäjerfwi boor så ock Lasola skola utgiöra för **qwarntull och wedhehyra till Päskylä** 8 öre sölf.m., hwilket återstår Pitkäjärfwi Pähr Jöranson **Antila** för 5 åhr sampt Eskil Erson **Laurila**, Thomas Anderson **Heickilä**, Thomas Jöranson **Håifwa**, Pähr Mårtenson **Natucka**, Johan Jacobson **Nickilä**, Joseph Mårtenson **Sipilä**, Pähr Bengtson **Sariko** och Thomas Christerson **Mickola** för 2 åhr, men **Woitila (=Uotila)** afstår aldeles detta **qwarnbruuk** m.m., Lasola Sigfredh **Mulli** för 1 åhr och Sigfred **Nåckapä (=Råckapä**) ibm för 3 åhr. (Kts. Oriv. talvikär. 1691, VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 122)

- **Eräjärfwi boer och en del af Längelmäki Sochns inwånare med deras skiftesbröder twenne qwarnar, Alanen och Keskinen kallade, uti Päskylä fors fått upbygga**, icke allenast nu en tid skola förment Käranderne at få sig sielfwa af samma qwarnar wederbörligen betiena, utan och undandragit sig fälla betalningen af the åtta öre S:rmt, som the **medelst Häradsrättens dom af 11.12.1652** blifwit pålagde till Päskylä boerne för hwart

dygn åhrligen till ersättning af then i qwarnen upgående brännewed at erlägga. (Kts. Oriv. talvikär. 1740, VA Ylä-Satakunta KOa55 s. 197)

Kangasalan talvikäräjät 8-9.3.1653

- swedie på sin kiöpte af Matts Mattsson i Jockiois och Cangasala sochn **utiord Enoierfwenmaa**, som lijkmätigt lagligen confirmerade kiöpebrefwet af **häradsdommaren Anders Michelsson 8-9.3.1653** ähr omgrijpit med **rååerne: Miekajoensuu, Suonhonga, Lautajoensuu, Mieroncallio, Ollijerfwensaari och Rökäsjoensuu**. (Kts. Oriv. kesä- ja syyskär. 1685, VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1831)

- Häradsdomaren Anders Michelssons doom af 8.3.1658 (= 1653), hwarutinnan förmähles **Enojärfwenmaa Skogteegh, som Hörtheinens hemmans förre åboo Henrich Eskillsson af sitt syskonebarn** Matz Matsson i Jociois för 40 dahl. kopp.mt. **kiöpt**, war omgrepen medh efterskrifne råår, först **Miekajoensu, SuoHonga, Lauttajoensu, Mieronkallio, Ollijärfwensahri och Rökiäsjåensu.** (Kts. laam.kär. 1687, VA Pohjois-Suomen LO 1, s 647v)

Kangasalan ja Oriveden kesäkäräjät 21.22.8.1654
Kts. Kangasalan talvikär. 1750 s. 88

(Esitettiin vanha rajakirja, joka esitetty Kangasalan ja Oriveden pitäjien kesäkäräjillä 21-22.8.1654 Herttualan nimismiehen talossa. Silloin lainlukijana Abraham Kollanio ja vallesmannina Lauri Jönsinpoika. Lautamiehinä mm. Yrjö Eeronp. Naappilasta, Sipi Niilonp. Säynäjoesta, Tuomas Yrjönp. Laasoilasta. Rajakirjan antanut Jöns Westgöthe kesäkäräjillä 8.7.1559 koskien Isoniemen ja Haapaniemen välistä rajaa.)

Laglesaren Peer Thomassons synebreff 2.7.1655 (i Längelmä)
Kts. Kangasalan ja Oriv. talvikär. 1665 VA Ylä-Satak. KOa5:860)

- Lefueslax boor om **Heinutzumaa**, som **underlaghman sal. Hindrich Jacobson** haf:r dömbdt **3.1.1656** efter **förre laghlesarens Peer Thomassons synebreff 2.7.1655 Sinivori, Perhånkårkia, Levenkalio** och **Kätunkifvi** råår för rätta häredsskilnadh dem emellan att hållas.

Längelmäen? ylim. käräjät 8.10.1655
(Kts. Oriv. syyskär. 1744, VA Ylä-Satakunta KOa61 s. 457)

- Kaukola by af Kuhmois sochn emot Ewäjärfwi boer af Längelmä sochn angående råernes öfwerträdande. Tingsrättsprotokoll af 8.10.1655 berörande extra ord. Ting i Ewäjärfwi by angående **gamla råer Kusijärfwensalmi och Langataiwal samt Åuninsuon Sariko och Kangjärfwensalmi**.

Kangasalan syys?käräjät 24.9.1656
Kts. Oriv. keskär. 1681, VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 212

- börderättighet på Oinasniemi hemman. Fordom lagläsarens sahl. Anders Michelssons dohm af 24.9.1656.

Kangasalan sakkoluettelo 1656

Oriwessij	- Luckas Philipsson böter för laga stämbningens försittiande emot Erich Ruicka.
	- Joseph Larsson ibm böter för swarss lössa emot Erich Ruicka.
Koifwuniemi	- Sigfredh Niellsson fältes saak till 3 d:r för laga citations försittiande emot Simon Jacobsson ibidem.
Sijtama	- Bertel Erichsson böter 3 d:r för stämbnings försittiande emot Johan Matzsson i Palo.
	- Item Erich Simonsson - - emot be:te Johan Mattsson.
Oriwessij	- Joseph Larsson böter 6 d:r för ett bludhsår, som han Erich Ruicka ibm slaget hafwer.
Taipale	- Simon Peerson föltes saak till 3 d:r för det han cast sigh up emot lagnämbde mätismann.
Raialax	- Bengt Jörenson fältes sack till tre d:r för swars lössa emot Matz Thåmasson ibidem.

Kangasalan syyskäräjät 1657
Sakkoluettelo VA mikrofilmi LT 265-266

s 370 Extract Lengd opå de Saackörer, som widh Heradz Höst Tingh, i efterskrefne Sochner, feldne ähre, Anno 1657

Cangasala Sochn

= = =

Pitkäjärwi - Jören Bertellsson och Joseph Nilsson feltes hwardera sack till 3 (marker) till treskifftes för åwerkan opå Lekoila? (=Lasoila?) skogh föröfwat

Koiwuniemj - Simon Jacobson fältes sack till 40 (marker) till treskifftes för en ähreröriligh beskyllningh emot sin nabors hustru
- I lijka måtto fältes Simon Jacobsson tre gånger till 3 (marker) till treskifftes för tre blodstrimor som hans hustru hade slaget Sigfredh Nillssons hustru
- Sedhan så böter Sigfredh Nilsson ibm 18 gånger 3 (marker) till treskifftes och tre gånger 6 (marker), Simon Jacobssons ibm ? en stah? för 18 blånader och tre blodhsår

Lasåila - Thomas Jörenson feltes sack till 3 (marker) till treskifftes tre gånger för tre blånader, som han Nills Jöranssons ibm hustru slaget hafwer

Kangasalan talvikäräjät 5-6.2.1658
(aff Cangassala sochn uthi Hertola länsmansgårdh)
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 282v-, mf ES 2000

s 283 - **Coadiutor i Pälckäne sochn H:r Påll** berättade, at **Pälckäne prestegårdh ähr igenom wådeldh affbrunnin** och dee byiar aff samma sochn, som lyda under Pälkäne säthe kyrkia, hafwa deres ståckar till prästegården framfördt, men dhe byiar igen, som lydha under Öffwer Sathakunda juris dict., wela intet dertill beqwema.

s 285 - . . skola uthmäta ryttarens Knuth Bertilsons i Takahuhdis lhön af hans bonde Michill Johansson i **Peijlax** by.

s 285v - Jören Jörensson i Paiula och Sahalax kyrkiegeldh kärde till Jacob Jörenson i **Wihasjärfwi** om det **hemman** under 2 öres skatt och 3/4 man:ll, som Jacob **besitter**, föregifwandes sigh wara rätta byrdeman till hemmanet. Af **Henrich Anderssons häredzdom 25.11.1614** befans, at nästa byrdeman Henrich Mattsson hafwer lagligen Jören Erichsson i Wihasjärfwi hemmanet uplåtit och Henrich hade derföre 100 marker ortuger och 2 t:r spm:ll upburit, som skulle wara mehra ähn hemmanet warit wärdht. Jören Jörenssons **modher**, en gammal qwinna Lasticka Jönssdåtter, förewände, at en willfremmande hafwer samma jord ifrån sin rätta börd updragit. Lasticka hade warit 30 åhr **enckia** och tilförne lefwat medh sin **man** i ächtenskap i 20 åhrs tijdh. Jacob Jörensson dömbdes frij af Jören Jörenssons tiltalan.

s 286 - Frågades Bengdt Grellson i Jokiois, hwarföre han inthet hade flytt efter det han dödat sin granne Påll Sigfredsson. Swaret: "**Ei minulla ollut sitä luondo**". Bengt dömbdes at **giffwa lijff för lijff**.

s 288v - **Uplystes** 3 gången Paiulax (= **Päilax**) skattehemman, som **ombudsm:n wedh Liuxela gårdh** Henrich Claesson hade wtaf Matts Jacobsson i förbe:te by **köpt** för 300 d:r kop.mynt förwthan wännegåffwa och samma hemman åther igen sedermera **bydt** medh Michill Johansson i Hiedas (= **Höydes**) och 300 d:r emillan gifwit.

s 289v - . . skola besee Frantzila boers oförrätt om swidielands huggande opå majorens (wälb. Anders **Rundells**) ägor. Majorens anfordran emot **Säynäjoki** boer om råår upsköts.

Oriveden kesäkäräjät 20-21.7.1658 (aff Oriwesi sochn. Käräjäpaikkaa ei mainita.)
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 225v-, mf ES 2000

(Närwarande Befallningsmannen Lars Jönsson. Lautamiehet vanhan Oriveden alueelta)

s 225v - Staffan Thomasson i **Kaupila** kärde till **kyrckieheerdens son H:r Henricum Josephi** om een drengh Jören Mårtensson, hwilken hoos honom skulle gifwit sigh för en **ryttare**, män nu tiensten öfwergifwit och sitt tillhåldh hoss H:r Henrich i prästegården hafwa.

s 226 - Nämpdes **lensmannen Eskell Karpi** och Sigfredh Niellsson i Säynäjåki wthmäta.

- Jören Thomasson i **Sywäjärffwi** kärde till Bertill Markusson ibm om 4 t:t spm:ll och 5 d:r. Jören tagit Bertill 1657 till sin sytningsman, men Bertill skillde sigh ifrån hemmanet nu, - -.

- Efter skogzordningens 16 artikel och 32 cap. i Byg.balken förordnades (4 nembdeman) at **skifta wthmarken** emellan **Säynäjåki** boer.

s 227 - Påwell Månsson i Mäyränpesä fordrade **arff** af Henrich Matsson i **Hafwisto**, ehuruwähl han war lagl:n aff lagläsaren Anders Michelsson derifrån skilder och dömbder taga sin **hustros** andeel hos sijn **swåger** Thomas Cnutsson i Kåckila (=**Kåckola**). - - skola wthmäta Påwels i Mäyränpesä **hustros** andeel hos Thomas Cnutsson i Kåckila.

- . . at uthmäta hos Philip Jacobsson i **Hietalax** 1 dukat, som han på sijn hussbondes Jören Sigfredssons wegnar böhr till Henrich Matsson i **Hafwisto** betala.

- . . skola hålla ett lagl:t **skipte på** Simon Jörenssons i **Pitkäjärfwi åker**. Befans Simon wara **nysskommen** och sigh befinner efter sin skatt wanlåttit wara.

- Samme män skola **skifta arfwet** emellan Eskell Staphanssons barn i **Hirwijärffwi**.

- . . skola syna emellan Wehkapundari boer ifrån Kangasala sochn och dhe **Järfwenpä** boer ang:de rååerne på deras wthmarck.

s 227v - Michell Jönsson i **Höydäis** skall betala sijn **swäntienare** Cnuth Bertilsson 4 d:r kop.mynt för sijn resterande **ryttarelöhn**.

- Lars Staphansson i Pispala och Kangasala s:n war eij at swara Sigfredh Michelsson i **Luodois** om slagzmål.

- **Kyrckieheerden i Oriwessi Josephus Petri** gaff tillkänna, huru såsom wälb. Erich **Stiernkårs** drengh Matz Erichsson, tienare på **Luodois**, är i rychte kommen, at han Matz skulle orsaken warit dertill, at **gårdzens skaffare** Matz Håkansson i åhr 8 dagar för pingesdagen hade **druncknat i een wijk Åtawan Salmi**.
Matz Erichsson swarade sigh samme dagh följdt Matz Håkonsson öfwer **sundet** till **Lydikälä** och ehuruwähl han hade nödgat honom att gå in medh sigh att dricka hoos Knut Nielsson ibm, hadhe han inthet tordtz, efftersom han Knut några **fiskelegder** afhändt hadhe, uthan dragit tilbakas igen öfwer sundet att wittia några **näät**, han der hade, och sedan gott hem.
Angående rychtetaal swarade kyrckioheerden, at twenne hustror Brita Knutzdotter och Ursula Erasmidotter sådant uthspridt. Brita bekände, att ener hon följde Ursula öfwer samme sundh, hade Matz Erichsson **rodt** heemföre och Matz Håkansson mött hänne i stocken?, när hon tillijka kom, ärnades sigh medh samme **eekståck** öfwer och ropat effter een gammal gubbe Philiph, der hon honom lembnat hade och höört ändå hans räct? på wägen, när han hemgick. Ursula wisste inthet och sadhe sigh ingendera aff dhem sedt, när Brita hänne öfwerfölgd. Matz Håkonsson hade blifwit qwar i byn drickande.
Befans Matz Erichsson icke wara Håkanssons döödswållare.

s 228 - . . skola uthmäta af åtskillige **sahl**. Mats Erichssons i **Oriwesi** gieldh till hans **dotter** Carin Matsdotter.

- Thomas Matsson i **Wechkalax** skall förskaffa 5 (lispund) maath Jöran Josephsson i **Hapaniemi** tillhanda, eftersom han är förordnat till **rothmestare uthi samme rothen**, som Jörens **son** är uthgången före till knecht.

- Elisabeth Henrichsdotter i **Kåpsamal** hafuer 1 gången haft sammanlagh medh en ogift persohn **Johanne Georgi** och aflat barn medh honom. Hoorkarlens saak remitterades till consistorium Academicum i Åbo, efter han skal wara en **studiosus**.

- Sammaledes een lööskona Britha Mårtensdotter i **Wihasjärfwi**, som nu andre gången fallit hafwer och aflat barn medh een ogift drengh Bengt Knutsson ibm, hwilken nu gift är.

- Bertill Bengtsson i **Suckila** hade tagit sigh een **mågh** Jören Jacobsson ifrån **Sahrajärfwi** till hielp på sitt hemman, emedan han eij allena kunde **förestå hemmanet** och efter hans barn äre små. Han tillsade denne sin mågh lijka godh deel både i löst och fast som sijn egen son. Hans **son** war nu 3 åhr. Detta stadfästades nu.

s 228v - Fältes Johan Swenssars (= Swensson) i **Wilkilä** saak 3 d:r til treskifftes för stembningh forsittiande att swara **kyrckioheerden i Lengelmä M. Johan och H. Henrich** på **Luodois** till några **skälsordh och förwijtelsser**.

- . . skola **jäncka, deela och rätta råårne** emellan dhe **Kåpsama** boer.

- . . skola uthmäta Gertrudh Bertilsdotter ibm.

- Peer Larsson i **Nickilä** och Mats Jöransson i **Wiherla** skola uthielpa corporalens Jöran Sigfredhssons resterande frijhemmans ränttor för 1657 af hans bönder Philip Jacobsson och Bertel Philipsson i **Hietalax**.

- Efter skogzordningens 16 artikel och byg.b. 32 cap. förordnades (4 nembdeman) at **skifta skogen** emellan dhe **Koiwuniemj** boer efter hwarderas skatt och öretaal.

s 229 - Efter såsom på dhe Mäyränpesä och Pånssa boors uthmark skall aff dhe **Koiwuniemj** boer een **ny steenråå uprättat** wara dem owitterligen til skada, förrätta nembdemän från Kangasala och Oriwesi een besichtning.

- Dömbdes Jöns Thomasson i **Lydickälä** betala Michell Larsson ibm 1 lass höö, som genom Jönses olaga giärdzgårdh på Michels ängh beeth är.

- . . skola medh lensmannen Eskell Karpi **skipte wthmarken** emellan dhe **Lydickala** boer effter skogsordningens 16 artikel och 32 cap. i Byg.Balcken.

- Dömdes Jöns Thomasson i **Lydickälä** betala till Knut Nielsson ibm 3 cap:r rogh för ättioskada som genom hans giärdzgårdh - -.

- Zacharias Philipsson begierte att **uptaga ett ödeshemman** i **Wechkalax** by om ½ öres skatt, man:ll 1/4, som sahl. öfwerstel. wälb. Erich Wälske är donerat warit, men nu fallit wnder cronan igen och öfwer 30 åhr öde legat, åkrar och engiar aldeles skoggångne, allenast det denne Zacharias någott rögdt hafwer. är ej helder några huus, utom hwadh han sielf bygdt. Borgesmän: lensmannen Eskill Påfwelsson Karpi, Simon Jöransson i Paiukanda, Eskell Zachariasson ibm, Erich Sigfredsson i Oriwesi by, Erich Erichsson i Napila och Cnut Nielsson i Lydickälä,

Kangasalan kesäkäräjät 9-10.7.1658
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 253v-, mf ES 2000

s 255 - Brusius Matsson i Storpendo skall betala sijn sahl. swärfadhers enckia Elisabeth Jacobsdotter et ungdt nööth, som han till henne till **mårgångåfwa på rette hinnerdagh** låfwat hade.

s 257 - . . skola **afwittra** Thomas Olofssons i **Lydickälä hustros andeel** hoos Mats Larsson i Hertoila.

Kangasalan syyskäräjät 20-21.10.1658
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 194v-, mikrofilmi ES 2000
(Befalningzman Lars Jönsson)

s 197 - Sal. Johan **Humalaises enkia** Margreta Markusdotter (i Paloi). **Hennes dotter cornetens Juskus Jovanoits hustro.**

- **Corneten Jusku Juvanovitz**.

Pirkkalan syyskäräjät 16. ja 18.10.1658

s 190 - Fältes Mickel Matsson i Sawoi saak till 3 d:r för stämnings försittiande at swara Jöran Henriksson aff **Ånnistaipal** till een sweedh han mot lagläsarens Anders Mickelssons doom öfwer rårer på Jörans ägor skal hugit hafwa.

Oriveden syyskäräjät 13-14.12.1658 (uthi Oriwesi sochn. Käräjäpaikkaa ei mainita.)
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 213v-, mf ES 2000
(Närwarande länsmannen Eskel Karpi i befall.mans ställe.)

s 213v - Befans, at Thomas Jöransson **Mulli** i **Laasoila** icke hade aflat barn medh Barbro Frandtzdotter wthan en ungh drengh Erich Mattsson, som war der i samma gårdh **fäbagge** och sedan wthdragen till **ryttare** i Säxmäki häredh och Längelmä sochn Hakosalmi by. Befans **Mulli** wara een **gammal** och gifter man, dertill bräkslig, och hafwer alleredo stora gifta **barnabarn**.

s 214 - Erich Nilsson i **Pehula** begiärte, at hans **mågh** Berndt Thomasson skulle förestå hans hemman fram för andre hans barn, hwilket hånom blef bewilliat. Dhe andre barnen woro ähnnu små.

- . . skola uthmäta Erich Nielssons i **Pehula** och hans **mågs** Berendt Thomassons giäldh.

- Clemet Henrichsson i **Oriwesi** befrijades för dhe 3 t:r spm:ll, som en **soldats hustro** Brita Josepsdotter af hånom fordrar, förmenandes hånom på sit fädhernas hemman kommen wara och samma spm:ll innehaft, där han doch samme hemman af ödhe för 30 åhr **uptagit** hafwer.

- Mågns Mattsson i **Kopsama** beklagade, at Henrich Mattsson i **Hawisto** och hans grannar öfwerträda sina rååmärken och hugga swedielandh på dheres skogh. Lagläsaren sampt läntzm:n Eskel Karpi, Per Jöransson i Kihlala och Henrich Thomasson i Cawaldo skola sådant besyna.

- Clemet Bertilsson i **Hirfwijärfwi** betalar till Thomas Philpusson i **Oriwesi** 3½ d:r sölf.m.

s 214v - Maisa Thomasdotter ifrån **Pittkäjärfui** hafwer afflat barn medh een ogift person Sigfredh **skredare på Luodois**. Konan 1 gången.

- Erich Erichsson i **Pitkäjärfwi** hade belägrat Clara Erichsdotter. Clara 1 gången.

- . . skola liqvidera emellan dhe Pohiakylä och **Pitkäjärfui** boer om dhe 8 d:r sölf.mynt, dhe efter **lagläsarens Anders Michelssons lagligh giorde förlijkningh 1652** äre skyldige på några åhr för **Pohiakylä qwarnars lega och brennewedh**.

s 215 - . . skola wthmäta 1 t:a spm:ll af Cnuth **Sikainen** till Sigfredh Nielsson i **Koiwuniemi** efter Anders Michelssons doom.

- Dhe **Woitiala** och **Åriwesi** boor kärde till dhee **Hörtzänä** boor om en swedh, som dhe Ruowesi boor medh Hörtzänä loff skola på deras ägor fält hafwa. Lagläsaren, befal:n samt läntzma:n Eskel Korpi - - skola besee råårne. Råårne skola och synas emellan **Pitkäjärfwi** och Hörtzänä boor, som och een **engh wedh Majan Kiuwas**, som dhe äro stridige om.

- Erich Nielsson i **Pehula** skall betala till **H. Henricum Johannis** 1 (lispund) lijn.

- Dömbdes Matz Henrichsson i **Pitkäjärfwi**, som i olaga tijdh sijn tienst hoos Henrich Eskelsson i **Hörtzänä** förlupit hafwer, betala 4½ d:r.

- **Her Simon Mulling** (=Mullinus) i **Kårrila** medh dhe **Pajukando** boer gofwo tillkänna om dhen trätan, dhe på sijne rår haft. - - Henrich Sigfredsson i Lydikälä, Jöran Bertilsson i Ånnistaipall, Cnuth Peersson i Åriwesi by och Josep Henrichsson i Kärköilä (=Kåckåila) hade för 20 åhr sedhan warit förordnadhe at syna på byiars rår af **lagläsaren Gabriell Berndtsson**. Opsköts.

s 215v - Sigfredh i Säynäjoki och Henrich Kawaldo skola liqvidera emellan **H:r Simon i Kårri** och Eskel Zachariasson i **Pajukando** om en häst och 2 richsd:r.

- Lagläsaren, läntzm. Eskel Karpi (+ 2 nembdemän) skola **stångfälla åkeren** emellan dhe **Suckila** boor efter skat och öretall.

- Johan Swensson i **Wilkilä** war eij at swara **H:r Henricum Johannis**.

- Jören Jörensson i **Woitiala** begärte at **uptaga et ödeshemman** i **Sawoi** om 1½ öres skat 3/4 man:ll, som Clemet Sigfredsson **tilförende åbooth** och rytmestaren wnder sijn fördeel haft hafwer, men nu i 3 åhs tijdh aldeles ödhelegat. Borgesmän: - -.

s 216 - Anders Mattsson kärde till Cnuth Nielsson i **Lydikälä** för ättioskadan.

- . . skola besee dhen åwerkan dhe **Lydikälä**- och **Lasoila** boer på huaranders ågor öfwer rårne skola giordt hafwa.

- Brijtha Jörensdotter i **Taipale** kallade sin granqwinna Lijsa Jörensdotter een **tijff**.

- Dömbdes Philip Sigfredsson i **Säynäjoki** betala till Anders Nielsson i **Pitkäjärfwi** 16 cap:r spanm:ll för een koos lega.

s 216v - liqwidera emellan Eskel Korpi (= **Karpi**) och Oloff i **Kaupila** om 1 hästs wärde.

- . . wthmäta af Eskel Zachariasson **Pajukando** en hästs wärde till Lisbetha Nielsdotter i **Sawois**.

- . . skola wthmäta **H:r Johannis Petri** giäldh hoss åtskillige.

- Margeta Thomasdotter i **Lasoila** skall bethala till Britha Josepsdotter 1½ aln kläde och 1 d:r. - - skola uthmäta af Thomas Thomasson i Lasoila 11 dr.

- Upbötz 1 gången et **sölffbelthe om 18 loodh**, som är pantsatt hoos Henrich Henrichsson i **Hörtzänä** wtaff **capl. H:r Johan Petri** för 21 d:r sölfmynt för een hästz wärde.

- Mats Clemethson i **Järfwenpä** war eij at swara Erich Sigfredhsson i **Oriwesi** om 1 **hatt**.

- Thomas Sigfredsson i **Pitkäjerfwi** hade slagit ett **swijn** ihiäl för sin granne Jören Bertilsson.

s 217 - Thomas Johansson i **Århiwesi** skall betala til sijn granne Erich Sigfredsson ibm 6 (mrker?) **hamppa**.

- Thomas Erichsson ifrån Neulaniemi i Cangasala sochn gaf tillkänna, at han **ingen sohn** hafwer, hwarföre han hade sigh tillhielp **gifft sin äldsta dotter** Walborgh åth Thomas Simonsson i **Taipale** by och Orihwesi sochn medh sådan wiss ordh, at hon jämte honom hemmanet lijka som hans egen kötzlige son föreståa skall. Deras förlikning dömbdes nu stadigh.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 16-17.2.1659
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 329-, mf ES 2000

s 329 - Dhe **Woitela** boar begierte, at thet måtte nu lagligen slytes och uthskilias den jordeträtan, som emillan dem och **Hörtzenä** boor warit hafwer. Lagläsaren Gustaf Anderson, Befallningzman Lars Jönsson, lendzman Eskiell Karpi - - hafwa i förledne somars syndt och opgådt råerne dem emillan begynnandes på, wedh **förste råån een stoor steenryssia Maiankiuwas och dedan till Haisewansilda, een broo liggiandes öfwer een rinnande bäck**. Hörtzenä boorne woro eij tillfreds medh **Haisewansilda**, uthan wilia wrängia den till **een annan broo Ådiwarsi**. Een gammal man **Parpoi** Henrich hade för synemännen bekendt, at Hörtzenäboor aldrig hafwat eij heller tillbudit sigh at komma öfwer **Ruowesi L-wägen Huowintie** på Wåitila sidan, den och de befunnit efter råågången ifrån Maiankiuwas till Haisewansilda kunna wara rätta skilnadt emillan byiar. Maiankiuwas och Hoifwisewansilda dömdes för stadige skilnader. Hörtzänä boer wädjade till lagmannen.

s 330 - . . at uthmäta Michiell Laarssons i **Lydickälä** rootepenningar.

- . . skola åtskilia engiarne, det hemmanet tillydande, som Thomas Simonsson i **Bengtilä** på frijheet **uptagit** hafwer.

s 330v - Dhe **Lydickälä** och **Bengtilä** boor begierte, at deres **gamble råår och åtskildnader Koiwuisen Portan Kiwi Pycki och Luchtaistenojansuu** måtte lagligen confirmeradt blifwa. Dömbdes stadige och faste.

- Wälb. Erich **Stiernkors till Hållma** fullmechtige **H:r Henricus Johannis** begierte, at den besichtning och råågång, som i förledne sommars emillan **Lasoila** och **Äjäinen** hållen blef af lagläsaren Gustaf Andersson, befallningzman Laers Jönsson, lendzmannen Eskiell Karpi, Peer Jörensson i Kihlala, Sigfred Niellsson i Säynäjåki, Henrich Thomasson i Kavaldo, Henrich Jörensson i Onnistaipall och Staphan Jörensson i Kärte, lagligen confirmeras måtte.
H:r Henricus lade i rätten **fordom lagläsarens Christoffer Peerssons doombreff 22-23.11.1622** förmälandes, huru såssom Laars **Kachki, som hafwer åboot Äjäinens hemman, hafwer kiöpt** af dhe Pitkäjärfwj boer eet **uthmarkzstycke ClauxenMaa innom sine wisse råår Kurienhuchta, Luckusuonpää och derifrån till Kårdejärfwenpää, der Lydickilä råån Kårdejärfwensalmi emottager**. Men eftersom Lars Kahki eij hafwer dermedh warit tillfredz, hafwa dhe **Pitkäjärfwj** boor af godh wilia gifwit honom dertill uthmarck in till **Kårdejärfwenkallio**, som Christopher Peerssons sedermera derå utgifne doom af 27.7.1628 det uthwijsar, der och uthslutes **Kårdejärfwenpää** och **Luckusuonpää**, (så) at Lars Kahki skall behålla be:te **Clauxenmaa innan desse råår Kårdejärfwenkallio, Kurienhuchta och ClauxenKallio**.
Dhe Lasoila boor kunde intet skiäligt deremot seija, sedhan dhe hörde sig föreläsas det senaste Christopher Peerssons doombref, eftersom synemän derefter råerne dem emillan upgådt hade. Dy dömbdes föreskrefne råår **Kårdejärfwenkallio, Kurienhuhta och ClauxenKallio** till rätta skildnader byiar emillan stadige, faste och obråtzligen hållas.

s 331v - Regemetsskrif:n Jonas Anbergh begierte ransakas om den rästen, som Maisa Matsdotter i **Bengtilä** är **hans antecessori** sal. Jacob Nielsson skyldigh på dhe förra åhren intil 1656 för **Bengtilä** hemmans utlagor, det hoon öfwergifwit hafwer och een annan Thomas Sigfredsson sedan **tillträdt** och 2 åhrs friheet nutidt. Befans Maisa blifwa 22 d:r sölf.m. skyldigh, men hade intet at betala medh.

s 332v - . uthmäta hoos Michill Johansson i **Päilax** tildeelningzbonde Anders Nielsson i Pånsa.

s 333 - **Ombudsm:n på Liuxela gårdh** wälh:t Henrich Claesson gaf tilkenna, at han hafwer sig **tillhandlat eett skattehemman** i **Peilax** om 2 öres skatt 3/4 m:ll af Matz Jacobsson ibm för 300 d:r kåp.mynt och till wännegåfwa gifwit 71 d:r 8 öre kåp.mynt. Samme hemman hafwer Henrich Claesson sedermera **förbydt** med eet annat skattehemman i **Höydäis** by om 7 öre skatt 2 1/3 man:ll af Michill Johansson ibm och gifwit emillan 300 d:r kåp.mynt och till wännegåfwa 75 d:r 28 öre dito mynt. Samme kööp dömbde jag stadigt och fast.

- Maj:n wälb. Anders Rundell opwiste eet köpebref af 29.8.1656 ang:de eett hemman i Sorola by om 2½ öres skatt ½ mantall, som han sig af **fordom cappel:ns i Cangassala H:r Johannis Mathiae efterlefwerska hustro** Brita Hansdotter tillhandlat hafwer.

Ruoveden kesäkäräjät 20-21.6.1659

s 369 - Henrich Eschiellsson i **Onnistaipall** af Oriwesi sochn begierte lagligen förhöras efterskrefne boofaste mäns af Ruowesi sochn witnesbörd om **råerne emillan Onnistaipall och Oriwesi by**. Henrich Mårtensson i Hyrylä, Matz Thomasson i Wärinmaja, Henrich Madzson Hänninen, Johan Påelsson Peckainen, Henrich Johansson Williakainen, Matz Hansson Kautu, Bengt Niellsson Jämingipohia och Erich Henrichzson i Pohiaslax bekiende, at desse äre rätte råår emillan åfwanskrefne byiar, **Odiwarrensilda, Kåstoenahdet, Haikaransywän lahden pohia, Suri silmän, Tarwalan? Kiwipycki och till Wäränjärfwenpään risti hångan**, och innom desse råår skall **aldrigh Oriwesiby något fiskit eller farit**, det dhe med deras liufligh eedh ehrhålla låfwade.

Oriveden kesäkäräjät 27-28.6.1659 utj Säynäjokiby
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 374-, mf ES 2000

s 374 - skola besee den åwerckan Bertil Marcusson i Säynäjärfwi (=**Syfwäjärfwi**) på Mats Nielssons **Tungelaises** ägor medh swidiande skall giort hafwa.

- Frantz Larsson i Lapinniemi skall bekomma 1 c:a spm:ll af hwart hemman i Oriwesi sochn medh Kuorewesi i brandstodh.

s 374v - Mats Jacobsson, Olof Staphansson och Jören Cnutsson i **Kaupila** skola betala eller upbyggia een höölada åt Michiell Henrichsson i **Uihirla**.

- **Kaupila** boarne skola betala Mats Grelsson i **Uihirla** 3 ladur, dee genom sin släpte skogzeeld upbrändt hafwa.

- . . uthmäta Erich Henderssons i **Salo** gield.

- . . uthmäta Thomas Jörenson i **Lasoila**, Peer Jörenson i **Kihlala** och Henrich Jörenson i **Onnistaipall** Matz Henrichssons i Wärinmaja gield.

- . . skola liqvidera emillan Kirstin Matsdotter i **Wåitila** och Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** om det resterande af hans ränta.

- Jören Cnutsson i **Kaupila** hade slagit Simon Johansson i **Kåppala** 2 blodsår.

- **Kåppala** och **Levaslax** boar af Tafuastehus lähn gåfwo tillkenna, at dhe **Uihirla** och **Kaupila** boar af detta lähnedt tagit een syn på häredzråerne, som äre deras rätte skilnader, och begierte, at häredzhöfdingen medh lagläsaren och befall:n wille bijwista samme syn.

s 375 - . . at besee den åwerckan dhe **Hietalax** boar på hwarandras **teegar** skola giordt hafwa.

- **Järfwenpä** boarne hade slagit dhe Wechkapundari boarne 7 blånader.

- Lööskonan Brita Matzdotter i **Uihirla** nu andra gången fallit i lönskelega medh een ogift dreng Jören Sigfridzson ibm och aflat barn. Fick kyrckioplicht.

- Olef Staphansson i **Kaupi(l)a** skall betala till lendsm:n Eskiell **Karpi** 3 d:r sölf.m.

s 375v - Johan Swänsson i Wilckilä war eij at swara **kyrckieherden i Längelmää mag. Johan Lillium så och coadjutoren dersammastädes H:r Henricum Johannis til några skälsord**.

- . . uthmäta Sigfred **skreddares på Hålma** witterl. gieldh hoos åthskillige.

- . . uthielpa Cnut Nielssons i **Lydickälä** och Erich Erichssons i **Napila** gield.

- Mårten Eskiellsson i **Onnistaipall** skal bekomma 1 c:a spm:ll af hwart hemman i Oriwesi kyrckiegeld i **brandstodh**.

- Mats Jacobsson i **Onnistaipall** skall betala till Mårten Eskielsson ibm 20 c:r spm:ll för ätioskadan.

- Samptel:e åboer af **Oriwesj** sochn förmantes at **förfärdiga prästegårds husen** medh det första.

- . . uthmäta hoos Falentin Erichsson i **Onnistaipall**, Matz Jacobssons roterande rootepenningar.

- **Broofougden** och Peer i Kihlala sampt Lucas i Håhala skola besee den **wägen** Mårten Henrichsson i **Hawisto** föregifwer Henrich Grellsson i **Ackola** uthaf nyio öfwer sin engh giort hafwa och eij wilia nyttia den gamble wägen, som skall gå uthan enghen..

s 376- Henrich Matzson i **Hafwisto** kärde till Henrich Grellsson i **Ackoila** om en **qwarn i Hawisto fors**, som lyder till hans boollstadh och nu sigh der inträngia will.
Henrich i Ackoila berättade sigh hafwa warit öfwertaalt af Henrich at **ödeläggia sin egen qwarn i Kårtemanåja och bebyggia 1/3 af hans qwarn med honom**.
Afsades, at Henrich i Ackola härefter intet uthan Henrichs i Hawisto låf och minne hafwer medh **qwarnen i Hawisto fors** at beställa, uthan wara aldeles derifrån skilder. Doch skall dhe Hafwisto boar upfylla Ackola boars omkåstnader. Befans Henrich Mattsson wara en ryttarebonde och äga sin **bördsrätt**.

- Regementsskrif:n under cawalleriet Erich Bångh begierte, at ransakas måtte om den rest, som innestår hoos Peer Larsson i **Hapaniemi** för åhren 1657 och 1658, hwilcken åboor eet leutenampts frijhemman dersammastedes. Intygades Peer wara för all för högh skattlägningh aldeles af sigh kommen, oanseedt han sin **bördsrätt äger**.

s 376v- Michiell Larsson i **Lydickälä** gaf tillkenna, huru såsom han hafwer ingådt eett wänligit **jordeköop** medh wälb. Erich **Stiernkors till Hålma** och updragit honom eett sit **skattehemman Äjäis** och deremot igen bekommit **eett annat cronohemman**, som **Stiernkors på frijheet optagit** hafwer och han (Michiell) nu åboor, hwilcket bythe allareda lagligen confirmerat är. Stiernkors hade då tillsagt honom at nyttia och bruka een **engh Kårtelaax om 4 lass höö, emillan Kårtelahden Kallio och Äjäis åkergården, undan Äjäis ägor** till det hemmanet i Lydickälä, så länge han och hans ärfwingar det åboo. Så snart han och dhe hans ärfwingar samme hemman öfwergifwa, skall engen kännas under Äjäis igen, der till det af ålder lydt hafwer.
Dömbdies sådant deras contract och aftaall stadigt och faste, eftersom Stiernkors fullmechtige befallningzmannen Lars Jönsson det tilstår.

- . . uthmäta Walb. Josepzdotters i **Suckila** gield hoos atskillige.

- . . uhtmäta Brita Cnutzdotters i **Lydickälä** sons knechtelega hoos dhe Hyllyiärfwi och Ylöjärfwi boar.

- Befall:n Lars Jönsson, lendsm:n Eskiell Karpi - - hade syndt jordträtan emillan dhe Wehkapundari och **Järfwenpä**-boar. Dhe hade befunnit, at Wehkapundari-boar, hwilka förmeente sigh kunna komma **ifrån Pitkäjärfwenkallio**, der eet kors är huggit i bärget, **till Lakeansuonsaari steenråå och så till Pyckimäki**, der och een steenråå är, som skillier åth Järfwenpää, Wehkapundari och **Wihasjärfwi**, gå således mykit in på Järfwenpää boars ägor, medh den midleste steenråån **Lakeansuonsaari**, som är een skilnadt emillan Öfre Satagunda och Säxmäki häreder. Det kunde dem eij efterlåtas, hälst emedan Philip Matsson i Pajulax och Jöran Jöransson ibm af Pälkäne sochn och Säxmäki häredt intygade, at dhe Wehkapundari boar aldrigh dijt kunnat komma innan **Pykimäki och Pitkäjärfwencallio**, som hwarandra råårätt swarar, det och Mats Jacobsson i Kaupila bekende.
Pykimäki och Pitkäjärfwencallio dömbdes för rätte skilnader emellan Wehkapundar och Järfwenpää byiar.

Kangasalan kesäkäräjät 30.6 - 1.7.1659
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 377v-, mf ES 2000

s 377v - Jordeträtan emillan Hawisewa.boar och **Säynäjåki**-boar företagas wedh näste tingh.

s 379 - . . uthmäta några t:r spm:ll hoos Christer Sigfredsson till **H:r Danielem Laurentij**.

Kangasalan syyskäräjät 13-14.10.1659
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 406v-, mf ES 2000

s 407v - **Säynäjokiboarne** af Oriwesi sochn begierte, at den långsamme jordträtan emillan den och Cangasala-boarne ang:de 1 swedh, (som) prästegården, Hannula hemman i Tursoila, Frantzila, Anders Jönsson, Eskiell Jöransson, Suinula Cnut Marcusson, Hawisewa Eskiell Frantsson, Bertill Bertillsson, Jöns Månsson och Josep Erichsson innom deres råår fält och bärgat hafwa, lagligen slytes måtte.
Wthi **sal. H:r Axell Kurcks 8.3.1589 wtgifne häredsdombref** nämbdes **Kuteman-järwensywingipohja, Joutzenenpesäjärwi, Pääjärwensywingipohia, Kiwisalmi, Wawonsaari och Kauhawuori som rätte åtskilnader** emellan Cangasala och Säynäjåki.
Synemännen - - hafwa wthi cronones befall:s Lars Jönssons närwaro besett råårne och befunnit, at åfwanskr:ne af Cangasala sochn 1 swedh innom be:te råår på Säynäjåki sidan fäldt.
Cangasala-boarne föregåfwo sigh hafwa 1 **råå Käkänsyria** mooth Säynäjåki, hwilket dhe eij bewijsa kunde. Afsades, at dhe på båda sidor ställe sigh efter H:r Kurcks doombref.

s 409 - Rundels frellssebonde Lars Larsson Putarajnen i Hertoila, ryttarebonde Mats Matsson, innehaf:r Enoila (=Eroila) hemman.

Pirkkalan syyskäräjät 17-18.10.1659

s 412 - Förordnades Bertill Madzson i Sawoi, Jören Johansson i Sorrila, Henrich Jöransson i **Onnistaiwall** och Henrich Eskillsson ibm at besichtiga dhe **sweder**, som Clemet Henrihzson i **Oriwesi** by skall på dhe Liemoila (= **Leinoila**) **boars uthmarck fält** hafwa.

s 412v - . . skola liquidera emillan Clemet Erichzson (= Henrihzson) i **Oriwesi** by och sochn och Michell Madzson i Willamoi om een hästz wärde.

s 417 - Margareta Klemetzdotter i Naistenmatka nu förste gången aflat barn medh een ogift person Olof i **Oriwesi**.

Oriveden syyskäräjät 16-17.12.1659 utj Säynäjåki
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 443-, mf ES 2000

s 443 - Lagläsaren Gustaf Andersson och befall:n Lars Jönsson gåfwo tillkänna, at nämbdemän - - hade warit på råågång emillan **Woitila** och **Hörtzenä**-boar och befunnit, at dhe Hörtzenä boar öfwergåt råerne på Woitila sidan - -. Hörtzenä-boarne hade blifwit saakfälte och dhe Woitila ägorne tilldömbde. Sedermehra hade **underlagmannen Jacob Hansson** och befunnit, (at) dhe Hörtzenä-boar hafwa orät och dem rätt syndt. Käranderne påstodo, at då skulle be:te nämbdemän hafwa sagt samme syn af dem eij rätt wara gången, wthan dhe emot all skiell dhe Hörtzenä-boars saak fördömbt och den deres wthmarck frångådt. Nämbdem:n fältes till 40 d:r och ehrkiendes lagläsaren och befall:n för deras beskyllningh aldeles frie.

s 443v - Henrich Eskielsson i **Hörtzenä** fältes till böter för **oliudh**.

- Henrich i **Hörtzenä** skall efter **underlagm:ns Jacob Hanssons doom** låtha Cangasala nämbden upgå **rååstrecket** emillan **Woitila** och Hörtzenä **ifrån Maiankiuwas till Haisewansilda**.

- Lewäslaxboarne af Säxmäki häredh kärde till dhe **Kaupila**-boar af Sathagunden om åwerckan öfwer häredsråerne in på deres sijdho emot lagm:ns brefue och synebewijsen. Förrättas en syn.

s 444 - **Kyrckioherden i Längelmä M:r Johan Lillius**, befall:n Lars Jönsson och **lendsm**:n Eskiell **Karpi** skola **skipta arfwedt** emillan **sal**. Johan Swenssons **barn** i Wilckilä och deres **stiufmoder**.

- Knechtenckian Saara Philipzdotter i **Lylyjerfwi** hafwer låtit blägra sigh af Erich Henrichzson Manninen från Ruowesi sochn, een ogift drengh, som rymbt till Österbotn.

s 444v - Mårten Thomason i **Rajalax** skall sammanskaffa den spm:ll, som een **ryttare** Carll Carlsson hoos honom på wäxt at wthlänas lembnat hafwer hans arfwingar till fångo, **emedan ryttaren i Påhlen är slagen.**

- Sigfredh Niellsson i **Koiwuniemi** skall bekomma 1 cp:r spm:ll af hwart hemman i Oriwesi Sochn **medh Eräjärfwi** till **brandstodh**.

- Thomas Henrichsson i **Oriwesi** by hade slaghit sin granne Erich Sigfredsson ibm 1 blodsår och 2 blånader.

- Erich Sigfredsson i **Oriwesi** by hade **kallat** Thomas Henrichsson ibm een **tiuf**, men rättade sina ordh.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 10-11.2.1660
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 446-, mikrofilmi ES 2000

s 446v - Erich (= Eskill) Zachariasson i **Paiukando** skall betala till Eskill Henrichsson i Mälkilä 6 rd:r för een häst, som ryttmestaren wälb. Gotthart Baranoff medh egen handh atesterar Pajukandos ryttare på betalningen wara gifwen, sedan ryttaren Eskel i Mälkilä i Hålsteen dött hadhe.

- Margreta Erichsdotter i **Säynäjoki** kärde på sijn **broders** Mats Erikssons wägnar till Erich Nielsson i **Wechkalax** om 2 t:r 15 cp:r spm:ll medh dess wäxt, som hennes broder uthi Sigfredh Nielssons i **Säynäiåki** närwaro skall befalt hafwa at igentaga.

s 447 - - Dhe **Ånnistaipale**-boer kärde till dhe **Åriwesi** boer om ett **qwarnställe** dhe **innom deres ägor uthi Noronkåski ström äga** skola, begiärandes dhe derifrån lagligen skillias måtte. Åriwesi boerne bewijste sigh samma **qwarnstodh aff uhrminne innehafft** och skola sådant och framdeles giöra. De få icke nedertramppa Ånnistaipale boers ägor, då dhe till qwarnen fahra.

- Befal:n Lars Jönsson sampt nämbdemännen Peer Jörensson i Kihlala och Henrich Thomasson i Kawaldo skola **skipta arfwedt** emellan **sal**. Michel Simonssons i **Nickilä** sambtelige arffwiengar.

s 447v - Dhe **Lydikälä** boer skola refundera deres granne Cnuth Dionisijsson, hwadh han på häredts och lagmans domens lösan ang:de deres råår anwändt hafwer. - - skola liqwidera dem emellan.

- . . skola liqvidera emellan **her Simon Mullinum i Kårrila** och Simon Jörensson i **Pajukanda** om det her Simon på sijne åthsk:e åhrs uthlagor kan honom skyldigh blifwa.

s 450 - Thomas Jönsson i **Nickilä** och hans **fadherbroder** Erich Michelsson i Tihilä aff Jämpsä sochn och hans **andre fadherbroders sal.** Jören Michelssons son Jören ifrån Nuårlax hade förlikts om arfwet efter Thomases **fadherfadher sal**. Michell Simonsson sålunda, at fadherbrodren bekom 1 t:a spm:ll och Jören 2 t:r 10 cp:r spm:ll. Detta confirmerades nu.

Oriveden käräjät 25-26.6.1660 uthi Säynejocki länsmansgårdh
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 499-, mf ES 2000

s 499 - Bertil Markusson i **Syfwejerfwi** kan för sin ålderdoms swagheet intet längre hålla sitt hemman wedh macht. Emedan han eij heller sådane barn hafwer, som det besittia kunna, hafwer han öfwertallt Jören Pålson i Aiostaipale och Ruowesi sochn, at han honom till hans dödredagar **föder och hemmanet förestår**, at cronan sine deraf gående uthlagor bekommer.

s 499v - Thomas Philipsson i **Oriwäsi** by sakfeltes för **oqwedensordh** han kallade Clemet Hinderson i **Hörtzene**.

- Jören Jörensson i **Safwois** oplyste landshöf:ns **frijheetsskrift** af 16.2.1659, som han honom efter drottning Christinae mandat 1653 på 2 åhrs tijdh gifwit hafwer, emädan han samme hemman i Safwois, som han nu åboor,

då **af öde uptagit** hafwer. Lensmannen Eskil Pålson och - - skola **dela skogen** emellan hans grannar och ödesgården.

- Länsmannen Eskil Pålson Karpi och nämbdemannen Pär Jörensson i Kihlala skola **afmäta och dela skogen** emellan Mårten Hindersson, Joseph Nilsson, Erich Erichsson och Anders Nilsson i **Pitkejerfwi**.

- Simon Jörensson i **Pitkejerfwi** hafwer wåldsambl:n borttagit ifrån sin granne Mårten Hindersson ett stycke åkermark.

- Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** skall gifua sin granne Sigfrid Nilson 10 cp:r rågh i ätioböter.

- De **Lydikäle** bor blefwo förmante, att icke öfwerträda deres härads sampt lagmansdomar de **Pitkejerfwi** boer till någon förfång.

s 500 - Bengt Jöransson i **Wihasjerfwi** medh sin granne Jöran Grelson skola bekomma den engen **Wehkaniemennijtu**, som Hindrich Tomason i **Uiherla** en lång tijdh ifrån dem hafwer bårta haft. Ängen war uthi **medgifft** ifrån Wihasjerfwi för någon tijdh sedan till Uiherla kommen. - - skola ängen emellan grannarne i Wihasjerfwi **uthstaka**.

- Sigfridh Nilson i **Koifwuniemi** skall uprijfwa de 2 pörter, som han på sin grannes Simon Jacobssons giärde upsatt hafwer.

- Efter Per Larssons i **Hapaniemi** begäran skola - - **skipta skogen** emellan honom och hans grannes Tomas Johanson och Jöran Josephson.

- Länsmannen Eskil Pålson (i Säynäjoki) anklagade en gift karll Jöran Mårtensson i **Oriwäsi** by för några åtsk:e **hoor** han medh ogifta konor skall hafwa bedrifwit. Detta hade skedt 1 gången för 10 åhr sedan medh en piga uthi Oriwesi by Karin Matsdotter, som hade warit **swagh och förrycht i hufwudet**. Hon hade wedh födslotiden för då närwarande qwinfolken och för prästen samma stundh, då hon medh fostret afledh, bekändt Jöran för **barnefadren**. 2:e gången skall han 1659 lägrat en kona uti Oriwäsi **prästegårdh** Margeta Simonsdotter, hwilken en tijdh derefter herifrån till Lemo sochn hafwer sigh begifwit, der hon förl:n kyndermessotijdh födt barn och wedh födslotijden skall hon Jören för **barnefadren** bekendt hafwa, hwilken ock samma dagh och barnet några wekor derefter dödde, sedan barnet hijt up till hennes slächt sendes. 3:ie gången hade han belägrat en piga uthi Oriwäsi prästegårdh Clara Matsdotter, den i förledne wintras hafwer födt barn. Befans Jöran hafwa warit **i 26 åhr gift och aflat medh sin hustru 5 barn** sampt at dhe wäl sammanlefwat in till denne tijden nu för 2 åhr sedan, men nu gifwit sigh ifrån hwarandra. Jören fältes till 80 d:r sölf.m. och Clara Matsdotter till 40 d:r.

s 500v - . . skola uthmäta 4 d:r 16 öre kop.mynt af hwardera grannarne uthi **Jupa** till Hindrich Grelson i **Akoila** för hans hafde omak på deras wägner uthi den kongl håfrätt i syneärendet emellan **Jupa och Wäri boar.**

- Sigfridh Nilson i **Koifwuniemi** sakfältes för domqwahl angående et stycke jordh, som han 1647 afstodh sin granne Simon Jacobsson.

- Fölliande personer hade **icke förfärdigat sine broar och allmänne wägar**: Efwuajerfwi Eskil Jörenson och Jacob Augustinison, Kolho Anders Knutson, Kuusijerfwi Bertill Bengtson, Kalku Jören Matson, Korpi Eskil Andersson, Wilkilä Mårten Johanson, Nickilä Tomas Jonson, Jören Josephson och Pär Larson, Uiherla Hindrich Tomason, Mats Jörenson, Michel Söfringson, Mats Grelson och Hindrich Söfringson, Kaupila Olof Staffanson, Markus Matson och Jören Knutson, Hietalax Mats Philipson, Wihasjerfwi Knut Tomason, Bengt Jöranson, Hendrich **Saska**, Mats **Kärki** och Jören Grelson.

Kangasalan kesäkäräjät 28-30.6.1660
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 501-, ES 2000

s 501 - Fullmechtigh af **fru Anna Persdotter till Holma Dnus Henrich Johannis Rainerus** kärde på samptlige **Woitila** boers wägnar till Hinrich Eskilsson i **Hörtzenä** och Oriwäsi sochn för en swedh han åter de novo emot häredz och lagmansdomar på deres mark felt, sådt och sigh tillwällat hafuer. Hendrich Eskilsson i

Hörtzenä skall böta för häradzhöfdinge dombruth 3 d:r, för lagmans domqwal 6 d:r samt betala expencer till de Woitila boor 80 d:r kop.m.

s 502 - - sahl. Ilko Michels - -.

- Philip Simonsson och länsmannen Eskil Pålson Korpi sampt Knut Nilsson i Lydikälä wittnade, at af sweden, som Hindrich Eskilsson i **Hörtzenä** för de **Woitila** boer intagit hafwer, 2 delar kommer till Woitila och trijdinge till Hinrich Eskilsson.

Kangasalan syyskäräjät 15-16.11.1660 (s. 517v-520)

Oriveden syyskäräjät 19-20.11.1660
uthi Säynejocki lendzmansgårdh
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 520-, mf ES 2000

s 520 - Henrich Eskilson i **Hörtzene** skall bekomma 1½ cp:r sädh i **brandstudh** af hwart hemman ifrån hele Oriwäsi.

- Simon Jörenson i **Paiukangas** skall bekomma 2 cp:r sädh i **brandstudh** af hwart hemman öfwer hele Oriwäsi kyrkiogeldh.

s 520v - Pålades nämbdeman Bertil Bengtsson i **Suckila** at betala till Måns Matzon i **Kåpsama** rågh 11 cap:r.

- Lukas Philipsson i **Oriwäsi** skall betala till Tomas Philipson ibm ärter 1 t:a och 10 cp:r. Tomas Hindersson hade **plögt Lukases gärdesgårdh medh sin bill neder**. Anders Tomasson i Oriwäsi hade och derigenom lidit skada till 10 cp:r ärter.

s 521 - Måns Matsson i **Kåpsama** kärde till Markus Philipsson i **Lylijerfwi** för det han hafwer gifwit en **torpare** Jören Frantzon lof at hugga en swedh på hans enskylte mark. Måns Matsson och torparen skola **dela sweden**.

- Michel Johansson i **Peielax** skall betala till **corneten Lars Ruth** på **Woitila** 8 d:r kop.m., som han honom på sin **sal. hustrus** Margeta Håkansdotters **arf** skyldigh ähr.

- Philip Simonsson i **Seynejoki** skall betala till sin **broder ryttaren** Joseph Simonsson en koo. Befans ryttaren hafwa **warit i Pålandh**.

- Efter håfrättens befallningh företogs saken emellan Hindrich Eskilsson i **Hörtzene** och **ryttmästaren welb. Erich Stiernkors på Hålma** angående råerne emellan **Woittila** och Hörtzenä. Befans Eskilssons action wara skällös.

- **Ryttmästaren** begärade syn emellan **Woitila** och **Mellis** om en **swedh** å 2 t:ors uthsäde, som Hendrich i Mellis på Woitila enskylte mark skall hafwa huggit, det dee nu woro twistige om. - Item begärde ryttmästaren syn om **Häinasari öö**, som han medh Mårten Hindersson i **Pitkejärfwi** ähr twistigh om. - Sammaledes syn emella **Lydikelä** och Pitkejerfwi om en **holme**. Nämpdes lensmannen Eskil Korpi och - - som synemän.

s 521v - **Ryttmästaren Erich Stiernkors** lett 1 gången **upbiuda** Eskil Matsons heman i **Woitila**, af hwilken han börtzrätten sigh **tillhandlat** hafwer.

- Efter tillfrågan och noga ransakan bewittnade samptlige **nämbden sampt en deel gamble och ålderstigne män, som på golfwet stodo**, at desse råår äre **wisse skilnader emellan Ori- och Ruowäsi sochnar: KuifuaJerfuensalmi, NuiaKifui och KålmeKåura, sampt desse äre rette rår och skilnader emellan Ruowesi och Kuoriwesi, nembligen ifrån Kålmekoura begynnandes och till Seynewuori, sedan till Pätäiensalmi**, hwarupå Hindrich Matzon i Hafuisto rättens attest begärade.

- De **Lydikelä**-boer skola gifwa till deres granne Michel Larsson 1 höölass för åwerkan.

- Knut Nilsson i **Lydikäle** betalar till sin granne Mickel Larsson af föol 4 d:r.

- Erich Erichsson i **Napila** hade för 10 åhr sedan uthlööst sin **morbrors sohn** Tomas Sigfridson i **Bentilä**, sin ½ deel han i Napila ägde medh 5½ d:r sölf.mynt, öol ½ t:a.

- . . skola **stångfälla åkeren och dela huustompten** emellan Sigfridh Nilson i **Kåifwuniemi** och hans granne Simon Jacobson.

- Lensmannen ifrån Cangasala Clas Hansson i Tursoila beswärade sigh om **skiutzfärden**, att de **Oriwäsi boer, som wedh allmänne wägen ähre aflegne, icke uthi hastighet kunna komma åth at skiutza, när något durchtogh eller några andre hastige skiutzfärder sker igenom Cangasala**. Han begärade derföre, at de **Oriwäsi boer medh penningar måtte betala dem, som uthi Cangasala och när allmänne wägen boo**. Afsades, at de Oriwäsi boer, som wedh ändan af sochnen boo, skola först begynna at betala till de Cangasala boer, när hernest någon skiutzningh sker. Så conseqvester soknen omkringh efter lensm:ns längh och specification, det de herefter åhrligen sigh skola hafwa at efterrätta.

s 522 - De som ifrån Cangasala sochn hafwa **upbygt häradzbron öfwer Wammaskoski**, skola bekomma ifrån de Oriwäsi boer efter hwar **skuru eller ½ öres skatt** 1 cp:a sädh och 1 öre sölfmynt.

- Carl Rassmuson i **Oriwäsi** by gifwer till samptlige **Taipale** borne 4 t:r rågh för åwerkan.

- Knut Thomasson i **Wihasjerfwi** sakfältes för försittiande.

Pirkkalan syyskäräjät 23-24.11.1660

s 523 - Dömbdes **snickaren** Matz Nilsson i **Äijes ifrån Oriwäsi** sochn at **bekomma af Hariu cappelgieldh 80 d:r k.m. för en klockestapel, han till capellet upbygt hafuer**.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 16-19.2.1661
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 539v-, mikrofilmi ES 2000

s 540v - Ericus Johannis **Humalainen** hade den 14. 9:bris (1660) uthi ett hastigt och oförmodel. tretesmåhl **medh swerd stucket sin moders landbonde Simon Tommasson Ryss** uthi Palo by **i brystet**, så att han efter en timas förlop strax **dödde**. **Kortspel** i Ericus kammar. Träta om s.k. **skottkanna wedh öhlköp**. Simon bad Ericus att komma ute: "**tule minun työni ulvos**". Ericus stack Simon i bröstet medh sin wärie. Simon fördes in i pörtet. Hans sista ord woro: "**Jo minust kyll mies mene**". Erich påstod, at Simon sielf lupit på hans wäria i mörkret. Humalainen **dömbdes för drååp gifwa lijf för lijff**.

s 543v - **Ryttmästaren Erich Stierkors** leet nu andra gången **upbiuda** Eskil Matzons hemman i **Woitila**, af hwilken han **bördzrätten** derå sigh tillhandlat hafwer.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 27.2-1.3.1662
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 568-, mikrofilmi ES 2000

s 568 - **Rytmästaren** wälb. Erich **Stiernkårs** kärde till Anders Phalentinsson i **Oinistaipale**, Jöran Eskilsson i **Hörtzänä** och Michell Hinrichsson i Oinistaipale för det de hafwa för 4 åhr sedan affhänt hans och hans samfälts interessenters maath i **swidielandh**. Mårthen Eskilsson i Oinistaipale sades kunna wittna i saken. Upsköts.

s 568v - **Rytmästaren** Erich **Stiernkårs** begärte häredzfougden Lars Jönson och lagläsaren Hinrich Mårtenson medh **landtmätaren** sampt Eskill Jöranson i Napila, - - Peer Jöranson i Kihlala och Michell Markuson i Joensu opå **skogssyn** emellan **Hörtzäna** Clemet och sigh. Hörtzänä begärte Pååll Månson i

Mäyrenpesä och Bengdt Anderson i Wahderpä. Samme nämbdemän medh befall:n skola besee och Wuotila (=**Woitila**) omgående råår.

- . . skola och på **syn** emellan rikzrådetz wälb. herres Her Lorentz Creutz landbönder i **Kåpsama** och dee **Juopa booer**.

- Frantz Jöransson i **Hulipas** sakfältes för oqwädens ordh på **Liuxela landbofougde** Hinrich Claesson.

- Uplystes 1 gången Anders Nilssons hemman i Pånsa och Cangasala sochn om 2 öre skatt och 1/4 man:ll för 40 d:r sölf.mynt, som han till Michell Johanson i **Peilax** skyldigh är.

- Simon Jöranson i **Paiukando** gaff tillkenna, huru såsom honom ähr aff förre munsterherren Her Hinrich Flämmingh i general munstringen under hans rustienst slagit till wederlagh Hinrich Jönssons **Korrij hemman** 2½ öre skat och 2/3 mantall, förebärandes at be:te hemman nu aldeles **öde och uthan åbo** ähr. Lijkwäll fordras däraff extraordinarie ränttor, hwarför han begärande - -. (Fortsättningen förswunnen.)

s 571v - Fälttes Thomas Philipson, Thomas Hindrichson, Erich Nilsson, Thomas Johansson och Anders Jönsson i **Oriwesi** by hwardera till sine tre d:r för det, dee intet hafwa sigh inställt att swara Clemet Hinrichsson i **Hörtzänä** om någon wåldzwärckan, dee på **hans enskijlt mark PätäJärfwenMaa** skall begådt hafwa. Opsköts.

s 573 - Thomas i **Bentilä** emoot Bengt Thomason i **Pehula** om öfwerwåldh.

- Henrich Jöransson i Mulkua emoot Oloff Staphansson i **Kaupila**.

Pirkkalan talvikäräjät 5-6.3.1662

s 577 - **Ländzman** i Åriwesi Eskill **Karp** å dee Säynäjåkj wägnar begärde ipå **skogssyn** emillan **Säynäjåkj** och Safwo byiar emellan.

- Dömbdes Michell Matzson i Sawoj betala för ett (pund) salt 10 d:r kop:r penningar till Eskill **Karp i Säynäjåkj**.

Oriveden käräjät 27-28.6.1662 i Ländzmans Gården Säynäjokj
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 621v-, mf ES 2000

s 621v - Johan Jönsson (=Jöransson) i **Åinasniemi** fick sitt affskeedh ifrån nämbdem:s embete och Thomas Johansson i **Oriwesi** sattes i hans ställe igen. Likaså optogs Jören Cnuthsson i **Kaupila** uthi Erich Nilssons i **Pehula** ställe.

- En gift man Thomas Erichsson i Kåckila hade aflat barn medh en löös kona Brita Eskillsdotter ibm, den han sedan hafwer **afflyt till Rautalambi**. Thomas skall uthstå **rijsplicht**, emedhan intet medel fins att betala madh.

s 622 - En gift karl Anders Walentinsson i **Åinistaipal** feltes till 80 d:r för det han aflat barn medh en löös kona Lisa **Karhu** ibm. Konan fälltes 40 d:r sölf.m. och för 2 gången lönskaläge till 40 d:r.

- . . skola uthmäta aff **Juopa** interessenters anlåth den konungl. rätts commissariers synelöön.

- Efter Oloff Staphanssons i **Kaupila** begiäran skola - - på hans bekåstnadh **skiffta skogen** grannarne i byn emellan.

- Oloff Staphansson i **Kaupila** skall betala till Samuel Erichsson i Mulkua och Längelmä fierdungh 5 t:r spm:ll och 5 (lispund) **bast** för åwärkan.

s 622v - Erich Mattsson i Kimajåki och Birkala sochn begärade **arffskifte efter sin faderfaders broder sahl.** Mågns Hinrichsson i **Pehula**, men **sahl. Mågns efterlefwerska** Carin Johansdotter påstodh **arffskiftet** wara skeet allaredo **för klubbekriget.**

- Bertill Bengdtson i **Suckila** hade giort skada medh åwärkan för Olof Jacobson ibm.

- Nämbdes **ländsman Eskill Karp** och - uppå besichtningh **om Wilusarj och Lapinsarj råår** emellan **kappelan her Johan i Åriwesi** och Jöran Jacobsson i **Paiukando**.

- Erich Sigfredhson i **Åriwesi** skall betala till Thomas Jönsson ibm 2 sommarlass höö, som hans söner aff Thomas särskilt **teegh** medh wälde bårtfört.

s 623 - . . att **skifta engiarne, som watnet hafwer lembnat**, grannarne emellan i **Åriwesi**, efter hwars och ens öre och örtuge.

- Mats Jöransson i Uihårla, Clemet Hinrichsson i Hörtzene och Jören Eskillson ibm berättade, at Hinrich Söfringhsson i **Uihårla** hafwer föreent dem lijka medh **mölnaren i Ihari fors** Hans Clemetson deres samptelige **mödernes arff**, hwilka föreskr:ne **syskonebarn** på sin anlåth hafwa bekommit 20 d:r sölf.m. Denne förlikningh emellan Hinrich Söfringhson och andra **modersysterbarn** stadhfästades nu.

- . . skola besee **Pykimäki och Pitkäjärfwenkallio råår** och hwadh **Järfwenpä** åboor ifrån be:te råår in på Wehkapundari ägor skall begådt hafwa.

- Johan Peerson i **Järfwenpä** skall betala aff sin fääherdings Henrich Eskillssons löön.

s 623v - Thomas Simonson i **Pitkäjärfwi** skall betala till Jören Jörensson i **Lefweslax** för 1 swijn 15 cp:r spm:ll.

- Michell Hinrichsson i **Uihårla** skall ännu betala till sin legokarll Jacob Sigfridsson 30 d:r.

- **Rytmästaren** wälb. Erich **Stiernkårs** kärde till Clemet Hinrichsson i **Hörtzena** om ett **swidielandh** medh där affaldne wäxt, som ähr wärderat till **43 tunnor**, undantagandes det som Clemet wedh samme swedh hafwer fält på sitt egit landh. Deremot förebar Clemet sigh hafwa **bekommit bem:te landh för lego aff Leinola boar** i Birkala sochn, hwilka icke inställt, ehuruwäll dee den 25 huius, enär där på syn begickz, blefwe citerade hijt till detta tinget. Thomas och Josep Nilssöner woro icke närwarande.

- Nämbdes Peer Jörenson i Kihlala, Hinrich Thomasson i Kawaldo sampt Matz Matzson i Herttola och Pååll Månsson Mäurenpesä besee om någon åwärkan, som aff **Hörtzene** på **Pitkäjärfwi särskilt skogsteegh** skall skeedt wara.

s 624 - Clemet Hinrichsson i **Hörtzene** begärade uthslagh uppå **skogstwisten** emellan sigh och dee **Oriwesi**-boar. **Häradzhöfdingen medh lagläsaren Hinrich Mårthensson, ländsmannen Eskill Karp**, Peer Jörenson i Kihlala, Sigfredh Thomasson i Lasoila, Peer Larsson i Nickilä och Hinrich Thomason i Kawaldo hade 6.9.1661 beseet, om dee Oriwesi boar icke hafwa öfwergådt **Haisewansilda, Kåhtuahden kifwipyki, Haikuren sydenlahden påhia**. Josep Larsson, Thomas Jönsson, Erich Nilsson jämpte **medh kappelan Her Johan Petrj** tilstodo då swedielandet wara fält på Hörtzene ägor och afsade sigh ifrån swedhiet, allenast Erich Sigfredsson **Ruika** och Thomas Hinrichsson i Oriwesi undantagne. Åfwanbe:te Oriwesi-boar tillstodo nu förlikningen.
Därnäst protesterade rytmästaren Erich Stiernkårs, att hans ägor aff **Woitila** streckia sigh till be:te swedh, därom han medh Erich Sigfredsson, Thomas Hinrichsson och Thomas Philipson ähr twistigh, men Lukas Philipson säger sigh icke sköta på sweden, allenast fråga efter deres rätta landh.
Befal:n Lars Jönsson, landtmätaren Jonas Strängh, ländsm:n Eskil Karp, - - och Erich Thomasson i Lasoila skola därföre förrätta en ny syn. Clemet i Hörtzäne skall behålla, hwadh dee andra afstådt hafwa.

s 625v - **Rytmästaren** wälb. Erich **Stiernkårs** inlade i rätten **fordom lagläsarens Gabriel Berentzsson dombreff aff dato den 30 septembris och den 1 october 1633** lydande, huru såsom Lars Påfwelson i **Joutikas** hafwer sigh aff **Lydikälä** boar **tillhandlat Kårdelahden kallio engh under twå parmas höö** och giort sin emellan een ewigwarande oryggeligh förlijkningh, att **Kårdelahden kallio till Kårdelahden salmj** skole wara **rätte råår** och byiaskilnadh dem emellan.
Emedhan såsom Lydikälä boar hafwa några åhr bärgat samme engh, beswärade sigh rytmästaren deröfwer. Dertill affstodh Cnuth Nilsson **Sikanen** straxt igår på syneplatzen och badh rytmästaren om förlåtelse. Item

affstodh Anders Matzson och nu för sittiande rätt medh sin pretension. Dee andre twänne grannar Johan Thomasson och Michel Larsson hafwa icke medh bem:te engh befattat, eij heller därpå något inspråk giöra wille. Dömbdes mehrabem:te engh under **Joutikas eller, som nu kallas, Eijäsi hemman** igen, såsom den tillförende warit hafwer.

s 625 - Lagläsaren anklagade **nämdemannen** Thomas Jönsson i **Oriwesi** by, att han uthi en synegångh emellan Oriwesi och Hörtzänä annorlunda bekände widh syneplatsen och annorlunda nu här widh tinget. Han **dömdes för twetalan** till 6 öre och skall **affstå medh sitt nämbdemannaembete.**

- . . skola uthmäta **fändrikens sahl. Josep Sigfredhsons enckias** geldh.

- **Corp:n Markus Ruth** kärde till sahl. Sigfredh Nilssons i **Järfwenpä enkia** Gertru Simonsdotter ibm och föregaff sigh hafwa försträckt hennes **sahl. man i Påln** 3½ r.d:r.

- Erich Ruika i Oriwesi och ländsmannen Eskill Karp skola på **skogsbesichtningh** emellan **Såltila** och **Wehkalax** byiar.

s 625v - Efter bokhållarens Erich Nilsons breff af 13.6.1662 förmantes allmogen att **förfärdiga alla allmenne wägar och broar.**
Efter **brofougden** Hinrich Ikalles beswäran sakfälltes fölliande persohner för det, de icke hafwa fullgiort sitt arbete wedh almänna wägens reparation:
Koifwuniemi Simon Jacobsson och Sigfredh Nilsson, **Raialax** Jöran Thomasson, Thomas Olsson och Mats Bertilsson, **Napila** Eskil Jöransson, Erich Andersson och Hinrich Jacobsson, **Oriwesi** Thomas Philipusson, Joseph Larsson, Lukas Philipusson, Sigfredh Jöransson, Anders Johansson, Clemet Hinrichsson, Michel Hinrichsson, Anders Thomasson, Thomas Johansson och Thomas Hinrichsson, **Onnistaipall** Hinrich Eskilsson, Walentin Erichsson, Mårthen Eskilsson, Hinrich Jöransson, Jacob Thomasson och Thomas Erichsson, **Kåckoila** Thomas Cnutsson och Mats Josephsson, **Oinasniemi** Bertil Johansson, **Safwoi** Henrich Matsson och Jöran Jöransson, **Bårgarila** Jöran Josepsson och Hinrich Erichsson, **Mälli** Hinrich, **Suckila** Bertil Bertilsson och Olof Jacobsson, Joseph **Sallo**, **Hoifwala** Mats Bertilsson och Lukas Erichsson, **Kåckoila** (=Kåckila) Sigfredh Andersson, Thomas Erichsson, Eskill Nl och Jöran Cnutsson, **Achkoila** Grels Hinrichsson, **Hafwistå** Hinrich Matsson och Jöran Hinrichsson, **Pitkäjärfwi** Olof Mårthensson, Mårthen Hinrichsson, Simon Jöransson, Joseph Nilsson, Thomas Sigfredsson, Erich Erichsson, Anders Nilsson, Brusius Olofsson och Jöran Bertilsson, **Lasoila** Thomas Jöransson och Erich Thomasson, **Pehula** Karin-enkia och Erich Nilsson, **Woitila** Jöran Eskilsson, **Lydikälä** Anders Matsson, Thomas Matsson, Cnuth Nilsson och Michel Larsson, **Wehkalax** Mats Thomasson, Brusius Erichsson och Erich Nilsson, Hinrich **Korri**, **Paiukanda** Eskil Zacheusson och Simon Jöransson, **Päilax** Mats, **Kaupila** Jöran Cnutsson, Staffan Jöransson och Marcus Matsson, **Hapaniemi** Per Larsson, Johan Michelsson och Jöran Josepsson, **Hietalax** Philpus Jacobsson, Eskil Jöransson och Bertill Philpusson, **Wiharla** Hinrich **Joupu**, Michel **Peldola**, Mats Jöransson, Hinrich Söfrigsson och Mats **Rokoinen**, **Wihasjärfwi** Hinrich Nilsson, Mats Eskilsson, Cnut Thomasson, Bengt Jöransson och Jacob Jöransson, **Järfwenpä** Mats Clemetsson och Hinrich Grelsson, **Padustaipal** Johan Jacobsson, Michel **Vingila**, **Kopsamo** Bertil Matsson och Mågns Matsson, **Sahrajärfwi** Nils Zachrisson, **Hirfwijärfwi** Eskil, **Lylyjärfwi** Philpus, **Hulipas** Frantz, **Cuorewesi cappelgield Päskylä** Johan Johansson och Markus Cnutsson, **Syfwäjärf** Michel Clemetsson och Bertil Marcusson, **Wilkilä** Mårthen Johansson, **Calku** Mats Matsson, **Efwäjärfwi** Agustin Erichsson och Jöran Matsson, **Kusjärfwi** Bengt Michelsson, **Kålhi** Jöran Thomasson, **Huikuri** Jöran Bengtsson, **Suinula** Mårthen, Thomas Bengtsson, Pål Johansson och Bertil Cnutsson, **Eskoila** Johan Thomasson, **Kawala** Jacob Eskilsson, **Ryöttä** Lukas Eskilsson, **Wässäri** Olof Larsson, **Koldila** Simon Josepsson, Sigfridh Bertilsson och Mats Matsson, **Laxi** Pål Jöransson, **Joensu** Markus Michelsson, **Ylewesi** Thomas Hinrichsson, **Kerte** Hinrich Clemetsson, Staffan Johansson och Jöran Cnutsson, **Lapiniemi** Frantz Larsson, **Martila** Erich Knutsson.

s 626v - Allmogen förmantes att **uthföra sin 10:de och skattspm:ll sampt boskap**, som aff dem för cronones räst uthmätne ähre, till den orth, dee af befal:n förordnade ähre.

- . . **skogzbesichtning** emellan Matz Jacobson och Mårthen Eskillsson i **Onistaipall**.

- Erich Sigfredhsson i **Oriwesi** beswärade sig, det Thomas Johanssons och Anders Thomassons hästar hafwa upätit hans hafra 5 cp:r.

- **skogzbesichtning** grannarne emellan i **Pitkäjärfwj**.

- Thomas Hinrichson i **Oriwesi** skall betala 20 c:r hafra ätioböter till Lukas Philipson ibm.

- Thomas Sigfredsson i **Onistaipall** kärde till Bertill Bengtsson om 1 tunna korn. Samme Thomas skall betala till Eskill Jöransson i **Napila** 1 t:a spm:ll.

s 627 - Bertill Bengtsson i **Suckila** är skyldigh till Thomas Sigfredsson i **Oriwesi** för arbete 10 c:r spmll.

- Simon Jacobson i **Koifwuniemi** war eij at swara Sigfredh Nilsson ibm om deras åkertwist.

- Jöran Henrichsson i Gaudiala emot Cnuth Thomasson i **Wihasjärfwi** om slagzmål.

- Anna Erichsdotter i **Lasoila** emot Hinrich Thomasson i **Pitkäjärfwi** om det han hafwer aflat barn medh henne.

Kangasalan kesäkäräjät 30.6.-1.7.1662
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 627-632

Pirkkalan syyskäräjät 26-27.9.1662

s 663 - Eskill **Karp** och Philip Sigfredhson ifrån Oriwesi sochn och **Säynäjåki** by begärade utslagh på den syn, som aff migh 14-15.6.1662 medh befall.man Lars Jönsson, lagläsaren Hinrich Mårthensson etc uppå ehn **sochnråå** emellan Birkala och Oriwesi angående Safwo, Säxniemi och Kämminiemi byiar aff Birkala sampt Säynäjåki aff Oriwesi sochn besedh bleff.
Parterne förde först på **Kauhaswuorj råå**, där dhe wore ense om ställe. Dhe Säynäjåki boar wille hafwa efter fordom häradzhöfdingens wälb. **Axell Kurks dombreff 1589** ifrån första råån **Kauhaswuorj** fult nordhnordhostan till **Hangawuoltein achtain paika**. Deremoth anwijste dhe Birkala boar, efter ehn ovidimerad copia aff förrige lagmans wälb. Hartwik Hinrichsons dom i Cangasala 4.11.**1588,** ehn råå östnårahn, som skulle heta **Hangawuorenachtainpaika**. Enär wij dijt komo, kunde wij ingen liknelse finna att wara **Achtainpaika**, eij heller war den platzen hoos **Hangajärfwj**, hwaraff stället hafwer sitt nampn, uthan wedh **Pukalajärfwj**, dedan dhe först gåfwe oss kosan nordhnordhost, sedan fult nordan till **Tåralachten**, hwilket ställe icke heller kunde gillas, emedhan den platzen icke gick linea recta till **Rupestan Sarj**. Dhe Säynäjåkj boar anwijste oss ett annat **Tåralax**, som befans under rätta sträket ifrån **Kauhaswuorj** nordhnordhost till **Hangawuoltein achtainpaika**, och sedan sidst efter parternes bäggie anwijsning under samma sträket till **Ropaisten Suon Sarj**, ogillandes därmedh dhen **Ropaisten Suon sarij**, som dhe Säynäjåkj boar hafwa **tänt eeldh och stält kosea att brinna**, hwilken röök gick öfwer sträcket till fult når.
Sålunda befunnet, att dhe Birkala boar hafwa dhe Säynäjåkj boars opskurne swedh medh wälle affört 35 tunnor spanmåhl efter mätesmanna ordom, kastat ehn deell i bäckiar och gropar, giörandes broar aff rågen, så att deth war ömka till att see opå. Förlijktes, att rårne efter sahl. Axell Kurkz dom skall wara dhem till ewärdeligh underrättelse och åthskilnadh, neml. begynnandes ifrån **Kauhaswuorj** södhsödhwäst och sedan nordhnordhost till **Hangawuolten achtainpaika, Tåralahdenpåhia** och sidst till **Ropesten Suon Sarj**. Öfwerenskoms, att dhe Birkala boar lefwerera dhe Säynäjåkij boar 27 tunnor rågh, och affstå sweden wedh **Achtaistenpaikan**. Dömdes råårne och förlijkningen stadige att hållas.

Oriveden syyskäräjät 6.10.1662 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 666v-, mf ES 2000

s 666v - . . skola uthmäta aff Anders Matsson i **Lydikälä** sahl. Jacob Nilsons **ärfwingars** räst till leut:n Paulus Ryss 8 d:r sölf.m.

- **Coadjutoren Henricus Josephus** framhade ehn kona Anna Cnutsdotter i **Lasoila**, hwilkens **man** 1657 ähr som ehn laghskrefwen **knecht** uthrest. Anna hafwer sedermera aflat barn medh en ogift såldat Hinrich Thomason i **Pitkäjerfwi**, som påstod barnafadren wara någon annan.

- Michell Hinrichsson i **Uihorla** befans wara skyldigh till Mårten Söfringson ibm 3 t:r spm:ll.

s 667 - Jören Cnuthson i **Kaupila** kärde till Oloff Staphanson ibm honom hafwa beskylt sin hustru till **lieutn:s** Bertill **Fachts hoora**. - - wittnade Jörens **hustro** Margeta Markusdotter hafwa nämpt Oloff till **hundh** och denna Margeta egen till **hynda**. Olof hade äfwen skält Jören till **skälm**.

- **Cappelanen Her Johan Petrj** kärde på **Suomaisema** byss wägnar till Jören Jacobson med sine intressenter aff **Paiukanda** om **WillårSarj råå**, som uthi förre **lagläsarens Mårthen Michelssons synebreff aff 30.6.1636** förmäles, williandes att bemälte hålm skulle liggia **under Paiukando landh** och dhem emellan wara åthskilnadh. Deremoth förebar Paiukando boar, att be:te hålma aff gammalt ähr kallat **Lijna- eller Likåsarj**, emedan dhe Paiukando boar **blöta** wedh samma hålme sitt **lijn**. Dhe Paijuniemj boar bleff tillbiuden eden, att bem:te hålma icke aff ålder ähr kallat **WilloSarj**, det dhe eij göra kunde, uthan begärde dilation till näste tingh. Opsköts.

- Riksrådets wälb. Lorenz **Creutz ombudman Hinrich Claasson** kärde å sin herres **landhbönders** wägnar i **Kåpsama** till dhe samptlige **Juopaboer** om **Jupa Joentausta Maa**.
Juopaboarne påstodo, det dhe Kåpsama boar aldrigh hafwa häfdat in på be:te mark öfwer **Rawian Palias** till **Pauomäenkuonå** och sidst till **Karfwiankifwipyki**.
Cnuth Brusiusson i Martila ifrån Kuorewesi bekände, att den tijden han tiente hos Pååll Håkansson i Jarala, hwilket hemman Hinrich Claasson nu possiderar, hafwer Kåpsama medh Pååll Håkansson huggit tillsammans swedh i be:te landh.
Walentin Erichsson i **Åinistaipale** bekände sigh warit **född** ½ mijll ifrån Kåpsama uthi **Sahrajärfwi** och då hafwer **Kåpsama egt i be:te trätesmark hwart fierde trää**.
Nämbdemannen Peer Jörensson i Kihlala bekände sigh för 20 åhr sedan hafwa medh Kåpsama **sahl.** Jacob Mårthensons låff häfdat en swedh oppå be:te mark. Opsköts.

s 667v - **Rytmästaren** Erich **Stiernkårs** förebar, det nämbdeman Sigfredh Thomason i **Lasoila stulit ett penninghskrijn aff ehn kröijare** i Längelmä hos Tungelåinen. Sigfredh påstodh skrijnet i druckesmåhl hafwa kommet i hans släda, det han strax sedan Philip Clemetson i Säynäjärfwi hade tilbakars lefvererat. Saken heemställdes till Längelmä tingh.

- **Rytmästaren** wälb. Erich **Stiernkårs** kärde till Clemet Hinrichson i **Hörtzenä** om ett swedielandh, som Hörtzenä hafwer åwärkat på Pitkäjärfwj ägor och **Päiwäkunda jordhstycke**. Hörtzenä swarade så nu som i sommartinget, att **fyra Leinåla bönder** aff Birkala sochn hafwa honom därtill låff gifwit, som och igenom Matz Hinrichson i Taulaniemi och Erich Erichson i Kåfweå låtit citera den till detta tinget, doch icke efterkommit.

s 668 - Carl Rasmusson i **Oriwesi** och Lukas Philipson ibm bewillades **brandstodh** 1 cp:r spm:ll hwardera aff hwart hemman i Oriwesi.

- Josep Nilsson i **Pitkäjärfwj** betlar till Mårthen Hinrichsson ibm rågh 10 cap:r och korn 6 cap:r, som Joseps otamma hästar aff Mårthens swedh opätit hafwa.

- . . medh ländsm:n Eskill Karp **på skogsskifte** grannarne emellan i **Uihårla** och **Kaupila**.

- **Rytmästaren** Erich **Stiernkårs** gaff tillkänna, huru såsom han hafwer sigh **tilhandlat bördzrätten** aff Eskill Mattssons hemman i **Wåitila**, om 2 öre skatt och 2/3 mantall, och därpå giordt stadga köp fämtijo d:r sölfwermynt, hwarpå rytmästaren bewijste wara betalt medh 1660 och 1661 åhrs räntta och förra åhrs räst, begärandes nu laga skötningh och stadfästelse. Confirmerades.

s 668v - Efter **rytmästarens** Erich **Stiernkårs** intygan skall Eskill Zachariasson i **Paiukando** betala till Anders Thomasson i **Suomasema** 6 rd:r, för det han under **Köpenhamn till Eskills ryttare** Erich Matson **1 par pistolar och 1 häst** förstrecht hafwer. Mätesman Hinrich Matson i Safwo och Mats Josepsson i Kåkola.

Kangasalan käräjät 8-9.10.1662 (s. 668-672)

s 672 - Jacob Matsson i Tammerfårs skall hålla Tammerfors bros gålff och stödiestålpar wedh macht å Kangasala sochnens wägnar, hwaremoth sochnemännerne aff Kangasala gl:e ländsm:ns lähn tillsade honom - -.

- . . **kyrckioherden i Sahalax H. Daniel Reutter**.

Oriveden välikäräjät 20.12.1662
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 690v-, mf ES 2000

s 690v -Anno 1662 den 20 Decembris höltz effter den Högl. Kongl. Håffrätz befalningh, daterat Åbo Den 8 Huius, ett Extra ordinarie **Häradz Tingh på Hålma Gårdh** i Åriwesi sochn, angående något **slagzmåhl och åwärkan**, (som) dhe **Ånnistaipale** boar sampt Anders **Smedh** och Michell **Klåckare** i **Åriwesi** by på **Rytmästarens** Wälb. Erich **Stiernkårs** särskilte **Landbönders** aff **Pitkäjärfwj** ägo, skall begåt hafwa. Närwarande Häredz skrifwaren Matz Erichsson, sittiandes i Befalningsmans ställe, sampt een deell aff Cangasala och Oriwesi
Nämbden
= = = =
Först framstegh Rytmästaren Wälb. Erich Stiernkårs, betackandes Gudh den aldrahögste, som honom hafwer låtit födas aff ährliga och Christeliga föräldrar och gifwit honom därtill förståndh, Hus, Gårdh och godz, sampt därjämpte ödmiukeligast betackandes Hans Kongl. Maij:t, wår allernådigaste Konungh och Herre för fredh och rolighet.
Sedan beswärade han sigh högeligen först öfwer **Kyrckioherden H:r Josephum Petri**, som nu inttet tilstädes ähr, eij heller Citerader, honom hafwa warit för på Hålma Gårdh och **medh förflugna ordh Nämbt Rytmästarens bönder i Pitkäjärfwj till Mördare**, i medlertijdh Rytmästaren war i Åbo anklaga sin Nödh i Den Konunglige Rätt.
Wijdare inlade Rytmästaren een inlago innehållandes, att Taipale och Oriwesi boar hafwa uthan hans eller sina bönders aff Pitkäjärfwj låff och Minne fält och **sådt een stoor Swedh på Pitkäjärwi ägor och aff ålder häfdade uthmark, hwilken ähr wärderat till 80 Tunnors wäxt,** förmälandes sigh hafwa begärt Arrest i förleden HöstTingh på be:te Swedh. Dedh då icke skedde. Enär som Tingz låff gaffz och TingzRätten war wedh bordet stående, gaff Rytmästaren tillkänna, att Clemet Hörtzene medh Taipale hafwa åwärkat ett swedielandh på Pitkäjärfwj ägor och will bortföra Säden, ehuruwäll han skulle böta därföre. Därtill sade Lagläsaren ståendes till Nämbden: **Hören nu hwadh Rytmästaren säger**.
Dertill swarade sigh dhe Ånnistaipale boar och Anders Smedh medh Michell Klåckare hafwa be:te Swedh på **Arfwedh Arfwedhssons och hans intressenters aff Leinola och Birkala sochns Enskylt ägor och Teegh Pätäiäniemen Maa** bärgat, hwarpå Arfwedh inlade ett **Lagmans Sahl. Cnuth Erichssons breff uthgifwit 1522 Torsdagen näst effter Sancte Gregorij dagh**.
Däremot Rytmestaren igen förebar samma swedh icke liggia på **Pätäiäniemen Maa** uthan på sina bönders enskylt ägor, berättandes Anders Phalentinson i Taipale medh sina interessenter hafwa, emädan Rytmästaren warit **i fält i Påln**, sagt wedh Tinget hoos **Karpi** till Pitkäiärfwi bönder, enär dhe honom tilltalte, sigh gerna willia förlijka medh Pitkäjärfwi boar, och der dhe wille gifwa sigh sin låth frij, wille han wijsa honom wissa Råår. Därtill Anders aldeles nu nekade. Doch bleff sådant aff Matz Josepson i Kåckåla medh Eedh intygat, hwilken Parterna wräkte, emedan han war Rytmästarens egen Landbonde. Sedan berättade Thomas Hinrichson i Åriwesi effter afflagden Eedh å bok, det Taipale boar medh Smeden och Klåckaren förebär **på Åbowägen om hösten hafwa fåt låff aff Leinola boar** på be:te Mark, icke wara sandt eij heller sådant aldrigh hört.
Sedan förebar Rytmästaren, att om det har warit Leinola mark och icke Pitkäjärfwj, hwarföre dhe dågh i wärsta meenföret flytto säden aff swedielandet på twenne orter in på sitt eget landh. Dhe Taipale boar swarade sigh sådant hafwa giort aff befruchtan och undseijelse, som Rytmästaren i förleden HöstTingh leeth falla.
Altså enär som Pitkäjärfwi bönder sådandt förnummå, hafwa dhe gådt besee deras wärk, doch i ingen ondh meningh eller medh något **Gever**, uthan giort sigh däär een **Kåija**, och sedan om Mårgånen bittida **aff dhe Taipale boar, hwilka woro till 60 personer starcka, icke som grannar eller Christne Menniskior, uthan som oskälige bester och argaste fiender, medh hugg och slagh**, wåldsamsambligen blifwit öfwerfalne, där dhe **i sin Natroo lågo**. Dertill sade dhe Taipale boar, att dhe Pitkäjärfwj boar hafwa **huggit för dem Siw st. furur neder och** därmedh **wägen** på deras egen Mark **igen slutit**. Dhe Pitkäjärfwj boar swarade sigh hafwa aff orsak giort dem förhindra till des fremmandhmän skulle besee deres gärningh. Därföre hade dhe och skickat een aff sigh till husbonde Rytmästaren igenom natten, hwilken hafwer tagit Ländzman Eskill Karp medh sigh. Doch om Mårgånen, förr han hinte, war slagsmålet öfwerståndit. Dågh ehuruwäll dhe Taipale boor berätta, att Pitkäjärfwj boar skulle hafwa tagit deres **Rågh och Halm under sigh widh Natlägret**, bleff det aff Länsman förwägrat, uthan hafft **Brenrijs (= Granrijs?) under och Eldh** aff (fortsättningen försvunnen).

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 3-4.3.1663 i Tursala länsm.gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 706-, mikrofilmi ES 2000

s 706 - Mats Jörensson i **Uihurla** betalar till Jören Andersson i Wehkapundari 7 t:r spm:ll.

s 707 - . . skola besee, om det kan giöras **skiliegårdh** emellan **Eijais** och **Lasola** byiar. - - skola och lefwera Lasola booars **notj** igen, som Rytmestaren welb. Erich **Stiernkårs** på hans landbönders egår Pitkejärfwj till wedermäle tagit hafwer. En bonde aff Pitkäjärfwj hafwer hafft **noth** medh dem medh förmaningh, att dee Lasola boor weedh laga straf aldeless hålla sigh ifrån Pitkejerfwj **fiskewatten** och ägor.

s 707v - Maijoren wälb. Anders **Rundell** opwiste ett bytesbreff aff 3.7.1662 innehållandes, att hans exell:z Her Arvidus **Forbus** hafwer bytt medh sin swåger asessoren welb. Gustaff **Ille** ett frelse hemman uthi Tenala sochn och hånom inrymdh under sin gårdh i ställe ett annat hemman, Wichtile. Landshöf:n protesterade, att Wichtile gods kunde icke upbiudas, om det ähr gifwit generalen efter Nårköpingz besluth.

s 711 - **Coadjutoren i Cangasala H. Hinrich Thomae**.

Pirkkalan ym. talvikäräjät 28.2. ja 2.3.1663

s 702 - Kärde **corporalen** Markuss **Ruuth** till Karin Nielsdotter i Hyllilä om 3 t:r spanmål, som hennes stiufson sal. Matz Thomasson i Palon 1656 igenom ett jordeköp ähr skyldig.

Oriveden syyskäräjät 19-20.10.1663
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 751-, mikrofilmi ES 2000
(Tuomiokirjasta puuttuu alkuosa. Syyskäräjien ajankohta käy selville Oriveden syyskäräjien 8.9.1683 pöytäkirjan sivulta 1193.)

s 751 - Nämbden - - besee tuenne byieråår, såm **Kaupila** Markuss Matzson och Oloff Staffansson ibd på **Nickilä** ägor skall lagt hafwa.

- **Uplystes** förste gången **sal. här Matz hemman** i **Wåitila** om 2 öres skatt 1/2 m:ll, som **Dnus Petrus Mathiae** till **rytmestaren welb. Erich Stiernkors försålt** hafwer. Nästom bördomännum till inlösas inom tidh lagh säger.

- Ryttmästaren wälb:gh Erich **Stiernekors** begärade ett enteligt uthslagh på den wåldswärkan och slagsmåll, som aff dee **Taipale** och några aff **Åriwesij** boor förleden höstars begåt och tilförende delss ransakat ähr 20.12.1662, som och då upskutit till besigtningh på hwars landh swidielandet warit sådt. Swidielandet blef (16.12.1662?) besedh aff **laghlesaren** Henrich Mårthenson, befalningsman Johan Simånson, **lensman** Eskell Karp samt nämbdemän Hinrich Thåmasson i Kaualdo - -, huilka intyga effter dee skääll (här saknas flere? sidor).
(Doom?)
- - såm för dem på syneplatsen äre anwiste
1) adt de Taipale och Åriwesij intressenter berätta medh **Leinåila** boers aff Birkala lof och minne för lego swidier fält och sådt
2) wndertijden tagit sitt refugium? att wara deras eget landh
3) befunnet därjämt **Pitkejärfwj** häfdh och swidielandh
4) intygat på syneplatzen som och nu för sitiander rätt tilstöda dee Åriwesi boor dijt gåt att hugga medh **Hörtsases** aff Taipale lof och icke medh Leinolas
5) dee Leinola boor icke heller på syneplatzen kundt fulleligen intyga den platzen, som sueden war fält oppå, wara sin
6) som och att dee Taipale och Åriwesi boor om nattetidh uthi sådant **menföre och ilak wegh** hafwa afflytt säden ifrån träteplatzen in på deres egne ägor, hwilket dee icke hade giort, om landet hade hört Leinåla till, hwarföre slutto dee, att det ähr **Pitkejärffi Nuija Järfwen Sarka eller dagsledh,** såm och befunnet, att swidielandet, som trätes om, ligger rätt **wedh NuijaJärfw träsk**, till hwilket **NuijaJärfwj dagsledh** sigh och saman streker dee Ånistaipale boers **Miekaniemj dagsledh**, och theri will dee Leinåla boor föredrogå Mickel Matsons i Safwo, Eskell Mickelsson i Ungela och Hinrich Hindrichsson i Mannis till witne, att be:te trätes suidielandh skulle liggia på **Läinåla PätäjänNiemj dagsledh**. Efter sagan i synnerheth Hindrich Hindersson, som war den älste, förweghrade sigh wetha om någon råå, hwarföre eij eden kunde af dem mothtagas.

En gammall trowärdigh man Jören Jacobson i Paijukandå bekände medh tilboden edh, att emedan han uthi 30 åhrs tidh hade Matz Matzsons i Jåkiåjs **tegh Rukåla sarka** j underpant, hwilken **Rukåla sarka ligger hart inwedh Miekaniemj**, hade han aldrig höört trätesplatzen höra dee Pitkejärfwj boar till, eij häller något klander därom warit, förän detta swidielandet är nedhfält medh Hörtsenes lof, det han nu will wrängia Leinåla skulle lofgifwith.
De Leinola intressenter, som ennu framgent tilståå gifwit Taipale boor lof och därföre tagit tijonde, dömess betala till Rytmestaren och dee Pitkejärfwj boor effter trowärdige mäns werderingh **60 tynnor rågh** medh 40 d:r saak effter det 28 cap. i ? balken. Hindrich Hindersson i Åinistaipale fältes för ett bråksåår på Mårthen Hinderssons i Pitkejärfwj wenstre axla begåt till 6 d:r och för lytesboth till 6 d:r, item för ett såår på samme ? till 6 d:r och för dito lyte till 6 d:r, om för ett blodhsår stöthj låret medh en stöör till 6 d:r och för 6 blånader på ryggen, låret och fötterna begåt till 18 d:r. Item fältes Hindrich Jörenson för en blånadh på Erich Erichsson i Pitkejärfwj begåt till 3 d:r och för tuå blodhsår på Simon Jörenson begåt till ? d:r. Anders Valentinson j Taipale fältes för ett blodhsår på Mårten Hindersson i Pitkejärfwj högre axle begåt till 6 d:r och för ett blodhsåår j hufwudet til 6 d:r. Michell **Klåckare** i Åriwesij fältes för ett blodhsår i hufwudet på Jören Bertelsson i Pitkejärfwj begåt till 6 d:r och Jören Jacobson j Taipale för 3 blånader på be:te Jören Bertelsson begåt till 9 d:r. Ähn fältes Michel Klåckare för en blånadh på Erich Erichsson begåt till 3 d:r. Alt effter det 7 och 10 cap i såramål ?. Hindrich Jörenson i Taipale dömdess effter nämbdens enhellige meningh betala till Mårthen Hindersson för hanss suede och wärk medh balbera? ? 12 d:r.
Emoth synegången om trätessueden inlade dee Leinola boor och dee Taipale och Åriwesij boor, som j slagzmålet warit, emoth böterna sine wadhpengar.
Oppå rättens wäghnar förbiudess härmedh dee Leinola och Taipale boor att **afflytta den ryen**, som dee på detta åhret af **NuijaJärfwen sarka** annorstedes igen upburit hafwa uthan lotho den stilla stå till näste lagmanstingh wedh 20 d:r sölf:r myntz wijthes, ? förläst till näste hospital.

s 753 - **Cappelan Herr Johan Petri** begärade aff Simon Jörensson och Eskell Suenson i **Paijukando**, adt dee nu enteligen framtee beskedh på **Wilo sarj råå, som ligger wnder Paijukando landh**, hwilken dee 6.10.1662 hafua welatt nämbt till **Lina eller Likåsarj**, huarpå dee nu inga bewijss framskaffa kunde, mycket mindre medh sielf sine ede wäria, att icke be:te hålma af gammalt och ännu nämbness för **Wilosarj**. Nämbden medh Matz Simonson aff Längelmä sochen och Wiuchkola by intygade, att **dijt sträcker sigh Somasima råå ifrån Kuopunkalio**, som och **lagmans Johan Olofssons dombref aff 10.1.1638** det uthwisar, hwilken **Wilosarij hålma hörer egenteligen Paiukando by** till, därpå herr Johan aff **Somasima** intet ? allenast han sitt rååstreck därtill effter sin förre skäill bekåmmer. - - . **Wilosarij** dömmes dee Paijukando boor förbehållen.

s 753v - Sedan begärte H:r Johan medh **Paijukanda** boor - - besee linea recta be:te byiar emellan efter föreskrefne råår.

- Efter länsmans Eskell Karps wärderingh och besichtningh dömbdess Anderss Johanson i **Åriwesij** betala till Erich Sigfredson ibd ett (lispund) **hampa**, som swinen igenom Anders gärdzgårdh fördärfwat hafwa.

- Fältes Philip Jörenson i **Lylijärf**, Hinrich i **Mälli**, Hinrich Erichson i **Borgarla**, Hinrich Grelsson i **Ackola**, Hinrich Jörenson i **Hafwisto** och Michell Johansson i **Paijelax** huardera till sine 3 d:r för det dee intedh comparerade att swara dee Wärj boor aff Rowesij sochen.

s 754 - Fältes Jören Thomasson i Wilkilä för stämbnings försitiande till sine 3 d:r, citerad att swara **mädhielparen i Längelmä wällerde H:r Hinrich Johannis** om witesmåll.

Kangasalan syyskäräjät 22-23.10.1663 (s. 754-758)

s 757v - Walbårgh Thomasdåtter i **Sitama** skall betala till Jören Thomasson i **Ruokåis** 5 d:r kop.m för det han **hennes mans lijckstoll** till probsten betalt hafwer.

s 758 - **Probstens mag. Frisij** gelhd.

- **Oplystes** 1 gången Jören Hindersons hemman i Jockis, som han till **capl. Johan Gregorij** för 300 d:r kåp.m. försälia will.

(Vuoden 1664 tuomiokirjat hävinneet.)

Kangasalan talvikäräjät 15-16.1.1664
Kts. Oriv. talvikär. 1671, TMA Ikalis 1 s. 298

- Kaupila boor skulle willia uthträngia Wijherlä boor ifrån **fiskiewatnet i Ärejärfwi** emoot häredsdoom af **15-16.1.1664** emellan Kaupila och Wiskilä byar.

- i Hapaniemi för det dhe (Kaupila bor) således twertemot **Hindrich Mårthensons häradtsdom af 15-16.1.1664** drifwit honom ifrån sitt gl:e **fiskiewatten**. (VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 742)

Pirkkalan ja Messukylän? talvikäräjät 19-20.1.1664
Kts. kihlakunnan kats. 1.7.1767, VA KOa94 s. 915-

- Befallningsman Henric Tålpo uptedde **häradsrättens dom 19-20.1.1664**, hwaraf befants at Matalanwuorenojansu, Palowuoren Kiwipyki och **Kauhanwuori** blifwit fastdömde råår Kämminiemi och Kusniemi emellan.

Sacköres Längdh Pro Anno 1664

Oriwesi Sochn	
Hafuisto	Morthen Clemetson för lönskelege sack till 40 d:r
Oinastaipel	Hendrich Jörenson, Matz Jacobson, Thomas Erichson, Anders Wallentinson, huardera till 40 d:r för Råån
Paiukanda	Simon Jörensson, och Rassmus Hanson i Oriuesi Sack til 3 d:r huardera för Absens.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 9-11.2.1665
Tursulan nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 858-, mikrofilmi ES 2000

s 858 - **Probsten mag:r Johan Arvidi Frisius** - -.

s 858v - Simon Jacobsson i **Kåifwuniemi** skall betala till sin granne Sigfredh Nielsson 1/4 åhm höö.

- **Uplystes** 1 gången Michell Hinderssons hemman i **Uihårla** emot - - som han till vice praesidenten Gustaff **Grasse** för åhren 1661-1664 skyldigh ähr.

- Nämbden och cronones befal:n skola exexquera en laghm:s dom affsagdh emellan **Säunejoki** och Hafwisefwa boar 18.3.1664.

s 859 - **Oplystes** 3 gången **Wåitila** hemman, såm **sal H:r Matz söner** till sal. Erich **Stiernkårs** försålt hafwa, hwarutinnan **Cornetten Manhafftigh Lars Hansson** å sin hustrus wegnar giorde inspråk det att **igen börda**.

- **Oplystes** 1 gången **Napila** Jacob Jönssons hemman om 2 öres skatt, såm Karin Johansdotter till **corneten** Lars Hansson för 40 d:r kop.m. selia will.

- Jacob Johanson i **Kåppala** hade genom Knut Sikanen i **Lydikäle** och Anders Mattsson ibm stämbts att swara maijoren Anders Rundell i Längälmäe tingställe om 90 t:r spm:ll.

s 859v - **Oplystes** 1 gången Simån Jönssons hemman i Pånsa och Hinrich Jörenssons hemman i **Hafwisto** för deres räst till cronan och regementet.

- **Oplystes** 1 gången Peer Åravais hemman i Tursula by, som han till **probsten mag. Johan Frisiu** för 80 d:r kop.m. sålt haf:r.

- **Oplystes** 3 gången Bengt och Matz Jöransöners hemman i **Raialax**, såm dhe till **Corpåralen Markuss Ruth** förselia wela, nästan frändåm att igen börda inom tijdh lagen säger.

- **Oplystes** 1 gången Sigfredh Matzsons hemman i **Raialax** åm 2 öre skatt, som han till **Corpåralen Markus Ruuth** försålt hafwer.

s 860 - Pålades klåckstapelens byghmästare att i tillkåmmande wår fulfölia sitt begynte arbete, emedan de sin fulla stadhgade löön allaredo bekåmmit hafwa. (Fråga om Cangasala?)

- Efter det af Oleff Staffansson i **Kaupila** opwiste kungl. håfrets bref 8.12.1664 företogs den twist, (som) han medh sine consorter aff Kaupila och **Wihårla**, hwarest och **vice praesidentens H: Gustaf Grasses sätterij** ligger medh någhra hans bönder, som intet äga sin egen bördsrät, hafwa emot **Lefueslax** boor om **HeinutzuMaa**, som **underlaghman sal. Hindrich Jacobson** haf:r dömbdt **3.1.1656** efter **förre laghlesarens Peer Thomassons synebreff 2.7.1655 Siniworj, Perhånkårkia, Lewenkalio** och **Kätunkifvi** råår för rätta häredsskilnadh dem emellan att hållas. - - hwilka bekände, att **HeintzuMaa**, som efter deres berettelse skall liggia in om **Perhunkårkia** och **Kåskihoro** råår på söder sidan, hörer aldeles dee Wihurla boor till och deres gl:a och uhrminnes häfdh derpå finnes. Upskiöts.

s 861 - **Medhielparen i Pälkänä Dn. Paulus Johannis. Hans fader, kyrckioherden** i Pälkänä, hade hafft ett rååbref på Kuliala i Pälkäne sochn.

s 863v - Mats Jörensson i **Wihåla** war eij at swara om giäldh.

- Mats Grelsson i **Wihurla** war eij at swara om wijtesmåhl.

- Simon Jörensson i **Paijukandå** war eij at swara **cappel:n i Teisku H:r Simån Clementis** om hans gårds wärdes återstoende räst.

Kangasalan kesäkäräjät 5-7.6.1665
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 884-, mf ES 2000

s 884 - **Daniel Suensson blef antagen uthi lagläsaren Hindrich Mårthenssons stelle och aflade sin doomare eedh**.

s 885 - **Cappel:n Johan Gregorij** hade 4.6.1664 igenom **eldswåda på Wäxiö gårdh** misst all sin egendom.

s 885v - skola skiffta emellan sal. Thomas Jörenssons i Wehkapundari efterblefne barn och föreena **sal. Thomases andra h:n** Lijsbetha Bengtsdotter ifrån **Wihassjerwi**, hwadh på hennes tridiungh tillfalla kan, efter dhe inthet hafwa barn sin emellan. **Brodern** Christer -.

- Uplystes 2 gången Per Åravaises hemman i Tursoila by, hwilket han **probsten mag. Johan Frisio** försålt för 80 d:r och probsten igen hemmanet **medhielparen H:r Henrich Thomae** för 140 d:r updragit hafwer.

s 886 - Matts Mattsson i Herttola hade för 16 åhr sedhan **förbytt sitt hemman medh sal. kyrckioherden i Karku H:r Hindrich Arvidi** i Hurula by och her i Cangasala igen ett annat bekommet, huilket bytte nu stadhfästades.

s 888v - Hindrich Grellsson i **Järwenpä** och Jören Andersson i Wehkapundari förlijktes om 1 swedh.

Ruoveden kesäkäräjät 7-8.7.1665

s 792 - Pålades dee Wäris boar af framhafua det kiöpebrefuet uthi näste tingh, huarmedelst kunna bewijssa sigh hafua kiöpt **PeuwäkunnanMaa** styckejordh af dee Leinola boar i Birkala sochn, huarpå Johan Keckoinen nu praetenderadhe.

Oriveden kesäkäräjät 17-18.7.1665 uti Säynäjoki Lensmans gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 796-, mf ES 2000

s 796 - Uplästes kongl. maij:ts bref af 18.2.1664 om några öffersten wälb. Gustaf Horn donerade godts, som leut:n sal. wälb. Erich **Stiernkors** för dhetta af cronan innehaft hafuer.

- En gift h:o Sophia Larsdotter i **Pitkäjerfui** hafwer aflatt barn medh en ogift soldat Clemet Jörensson ibm. Hennes gifte **man** ähr och een cronones **soldat** och skall wara **i Pålandh**.

- Erich Sigfredsson **Ruika** uthi **Oriwesi** by kärdhe till Erasmus Fransson, at han sin hest genom hans skärande mist hafuer. Rasmus hafuer samme **ämbete till at uthskära hestar** brukat och alldrigh någon olycka dermedh hafft. Befrijades.

- Erasmus Fransson fordrade sin fäheerdelöhn af Erich Ruicka.

s 796v - En **ryttare** ifrån **Järwenpää** Mårthen Simonson, een gift karl, hade aflatt barn medh een ogift kona Elin Hendhersdotter, som tilförene och hade fallit. Mårthen ähr nu för 1 åhr sedhan herifrån förrymbdt och dragit öfwer **till Räfle**.

- **Cornetten Lars Hansson** i **Woittila** förlijktes medh Erich **Ruicka** i **Oriwesi** by och hans medhconsorter, som haf:r huggit swedielandh på Woitila ägor.

- **Oplystes** 2 gången Jacob Jönssons hemman i **Napila** by om 2 öres skatt, som **corneten Lars Hanson Rooth** will sigh såsom en skyldeman tilhandla af Karin Johansdåtter.

- En ogift karll Jören Gabrielson i Oriwesi by hade afladt barn medh een piga Margeta Hendersdotter ibm, men de wela icke ächta hwarandra. Begge fingo kyrkioplicht.

- **Wälb. vice praesidentens Gustaff Crasses gårdsfougte** Hindrich Hindrichsson besweradhe sigh öfwer dhe **Pitkejerfwi** boor om någon åwerkan, såm dhe på hans herres ägor uthi Viukola skulle giordt hafwa. Han upwiste ett gl:t **Christopher Bertellssons häretsdoombref af 29.9.1593** på några råår dhem emellan. Dee Pitkäjerfwi boar opwiste eet annat gl:t breff på råerne af **wälb. frun Anna Larsdotter 2.3.1620.** - - skola besee råårne.

s 797 - **Sal. Leutenamptens Erich Stiernkors** böndher skola bethala sin gamble räst, hwarutinnan ähr och begripen dhen fierdeparten, åth wälb. Mårthen Erichson **Ulff,** som nu har gården.

- Maijorens wälb. Jost von Qvanttens tienare Jören Hendersson beswärade sigh öfwer wäl:t Hindrich Claeson på **Jarala** och **Hoifwala** boor, det dee skulle göra hans prinsipal oförrett på et hans **donationsgodts i Perinma**. Hindrich Claasson påstodh, at hans prinsipal hafwer sådant af kongl. maij:t genom orett berettelse sigh förmodt, emedhan han skall hafwa derå lagmans doomar och ifrån **Holma** gårdh kiöpt. Han hade skickat sine doomar medh bookhollaren Erich Nillsson till Stockholm. Opsköts.

- **Borgaren och handelsmannen** Philip Mårthenson **Åchrapä** ifrån Åbo opwiste eet contract, uprettat emellan sal. leut:n wälb. Erich **Stiernkors** och honom 30.3.1664, hwaruti Philip Åchrapä sigh obligeradt **ifrån Stokholm kööpa till Oriwesi kyrkia een klocka**, hwilken sitt giordhe aftal han hafwer fulfölgdt och klockan i förl:e sommars till Åbo öfwerfördt. Åchrapå begerade, at sochnemennen motte nu honom dhe resterande penninger för des afbethalningh medh des intresse ährleggia. Sochnemennen medh **comministro H:r Hindrich** låffwadhe sådant bethala, hwilcket sigh belööper pro resto 798 d:r 10 öre kop.m. På hwar kyrkiebåge belöper 3 d:r kop.m., så att summan stiger 707 d:r 10 kop.m. Anbelangandes dhe öfrige 91 d:r till des upfyllningh lofwade dhe honom af kyrkiones medhdel tillstella, des föruthan uthlåfwade af sochnen honom deseretion 15 lispund gådtt lijn. Mätesmäm: **ländtsman** Eskell **Karpi** och **kyrkiowerdh** Hendrich Mattsson i Hafwisto.

s 797v - En ungh drengh Hindrich Larson ifrån **Jorala** belägrat een soldatzänckia Gertrudh Jacobsdotter i Suomela by och Kangasala sochn.

s 798 - Efter Kongl. hoffrets befalningh af 8.12.1664 företogs saken emellan **vice praesidenten uthi den kongl håffrett wälb. Gustaff Grass** å sin och sine frelse bönders wegne i **Wijherla** aff Oriwesi sochn i Öfre

satagundhen och dhe **Lefuaslaxi** boar aff Längelmä sochn och Taffuasthuus lähn angående dhen åwärckan, som dhe Lefuaslax boar skulle på dhe Wijherlä boars äghor giordt hafwa.
Vice praesidentens **gårdtsfougdhe** Hindrich Hindrichsson berettadhe, det dhe Lefweslax boar hafwa förlijkts om sak medh hans herre sålunda, att rette skilnaden skall wara: först **Läfueskallio** och till **Koskihoro** emellan dhem och Wiherla boar. **Underlagman sal. Hindrich Jacobsson** hade **Koskenhoro** medh en syn gillat. - - stadfestes.

- Dhe **Kaupila**-boar kärde till **Lefueslax**-boar af Längelmäfierdungh, att dhe hafwa öfwerträdt häredtsråån **Perhonkorkia** och **Koskihoro** råå. Dhe Läfueslaxboor sadhe sigh willia holla wedh **underlagmans fordhom Hindrich Jacobssons doom 30.1.1656**. Dhe Kaupila boars wittnen woro: - -. Förlijktes.

s 798v - Wälb. H:r Lorentz Creutz landhbondhe Simon Person i **Pahustaipal** hadhe i förl:ne höstass i Cangasala ländsmans gårdh taget en syn emellan sigh och dhe **Sijtamaboar** och sal. wälb. H:r Arwedh Forbus landbonder om några åwerkan, som dhe Sijtamaboar på deres ägor skall giordt hafwa. Syn förrättas.

- **Cappelan H:r Hinrich** i Uotila (=**Voitila**) gaf tilkenna, huru såsom sal. wälb Erich **Stiernkors** hadhe kiöpt af Eskell Mattzon ett hemman i Uåtila och Capelanen undt at besittia och derföre skatta. Emedan Eskell icke will sigh afflöttia, hwarigenom han skall göra honom stoor introngh, tillsades nämbdeman Hidrich Thomasson i Hafuendela, dhet han tilseijer Eskell at icke lenger wara på hemmanet.

- **Uplystes** 2 gången Michel Hindersons i **Uiherla** hemman för hans räst till sin herre wälb. Gustaff **Grass**.

s 799 - Een huuskona i **Paiukanda** Lijsa Johansdotter skall bethala till Jören Person i **Nickilä** 3 d:r.

- Thomas Månsson ifrån Ristijerfwi by och Längelmä sochn tilstodh på sin och sin **broders** wägna sigh intet mera hafwa at fordra af sin **stiufmodher hustro** Anna Brusiusdotter ifrån **Kopsamo** eller hennes barn af **andre kullen**. Eskel Månsson begerade, at detta måtte på hans moders wegna ad acta föras.

- **Uplystes** 1 gången den deel uthi een **qwarn**, som Jören Hinderson i **Hafwisto** hafwer försåldt Hinrich Classon på **Jorala** för 15 d:r kop.m.

- **Uplystes** 1 gången eet styckejordh **RongaMa**, som Hindrich Grelsson i **Akoila** hadhe pantsat till wäl:t Hindrich Classon på **Jorala** för 25 d:r kop.m.

- Hindrich Jörenssons i **Hafwisto** hemman skulle 1 gången **upbiudas** för hans rest till regementet.

- Vice praesidentens uthi hoffretten Gustaf **Grasses gårdtsfougdhe** Hindrich Hendrichsson beswerade, at dhe **Kaupila**-boar skulle sigh tillegna **fijskewatnet** ifrån dhe **Wijherläboar** uthi **Äräjerfui**. Dhe Kaupila-boor dömbdes aldeles derifrån.

s 799v - Jacob Jacobssons ryttare i **Järwenpä** war eij at swara Walborgh Jacobsdotter ibm om slagsmåhl.

- Bertel Bengdtsson och Olof Jacobson i **Suckila** bewilliades **brandstodh** 3 cp:r hwardhera af Oriwesi och 3 cp:r spm:ll bodha tillhoopa af Maessuby och Teiskula.

- Arresterades dhen Spann:ll, som dhe **Pitkäjerfwi** boar hafwa effter een **laghmans doom** af Clemet Hinderson i **Hertene** at fordra, emedhan dhe ähre mykit skyldige till **Holma** Gårdh.

- Clemet Hinderson i **Hörtzene** framtedde **Underlagmans well:t Anders Michelsson** holdne ransakningh och **doom 17.8.1664** angåendhe dhen twist, (som) han medh dhe **Pitkäjerfwi** boar hafft hafuer om **NuijaJerfuen sarka**. Emedan såm han hafuer uthfest at bethala till dhe Pitkäjerfwi boar **55 tunnor spann:ll** medh 8 tunnor för expenser, såm han på deres mark medh **yxekarlar** och intressenter dhe **Taipale** och **Oriwesi** boar huggit hafwer, begeradhe han för dhen skull at bekomma sitt skadheståndh igen af sine medhconsorter, som sielfwa lagmansdoomen förmäler, helst emedhan saaken ähr ifron lagmanstinget remitterat. Dhe Taipale och Oriwesi boor swaradhe sigh ickie willia bethala, emedhan dhe medh Clemetz i Hörtzene loff och minne dher huggit hafwa. Dhe 12 såm i Nämbden sotho witnadhe, at dhe Taipale och Oriwesi boor hafwa huggit på trätesmarkan tillijka medh Hörtzene. Affsades at Taipale pro qvota ährlegger till Hörtzene och Oriwesi boor medh Staffan Mattzsson i Pehula halfpartten, så att dhe 63 tunnor blefua bethalte.

s 800 - Dhe **Pitkäjerfwi** boar och Clemeth i **Hörtzene** skola ährleggia till **lendtzman Eskill Karppi** 4 tunnor rågh för **tingskosten,** (som) han 17.8.1664 hollit hadhe.

- Pålades Simon Jacobson i **Kouwniemi** at skaffa sigh beskedh, huilcken steen dhet ähr i **Saunalax**, såm **lagläsaren Anders Michelson 27.10.1645** hafuer dömbdt för rett råå, om huilken steen han medh dhe **Raialax** boor ähre tuistige om.

- . . skola **stångfella** effter öre och örtugh **ägorna** emellan Mats Josepson i **Kockola** och hans granne Thomas Knutsson.

- . . skola förrätta et **stångfall** emellan Eskell Månsson i **Kåpsamo** och hans granne.

- Andre gången **upbödz CamparinMaa** i **Raijalax** by om 2 öre skatt ½ man:ll, såm **Corpporalen Markus Rooth** i Raijalax by sigh tillhandlat hafuer.

Oriveden syyskäräjät 26-27.10.1665 Säynäjoen nimismiestalossa
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 810-, mf ES 2000

s 810 - **Uplystes** 3 gången Michel Hinderssons i **Uiherlä** hemman emot hans räst till vice praesident welb. Gustaf **Grass**.

- Clemet Bertellson och Hindrich Dionisijson i **Hirfwijerfwi** förliktes medh Bertell Knutsson och Hendrich Mårthenson i Suinula om den åwerkan, som Suinula boar skulle öffuer rette råerne begångit hafua.

s 810v - Margeta Staffansdotter ifrån **Hirfuijerfwi** hadhe aflat barn medh een ogift drengh Thomas i **Säynäjoki**.

- En ungh drengh Jören Jacobsson i **Kåckila** belegrat een pijga Walborgh Persd:r i **Kichlala**.

- . . skola besee dhe **Koifuniemi** boars skogzstegar.

- Simon i **Koifuniemi** feltes till böter för dhet han wedh en sittiande rätt befaltte nämbdeman Matts Josephsson i Kockola **hålla sin mun igen**, ener han begynte att thala om Simons twist medh Corpporalen i **Raijalax** om råår.

- Michell Hindersson i **Wijherlä** skall bethala till ryttaren ifrån Längelmäki sochn Jacob Eskellsson i Attila 3 cp:r rågh.

- Peer Larsson i **Nickelä** skall fordra at Matts och Michell i **Uiherlä**, hwadh Michell **Kuhl** ännu restera kan.

s 811 - . . att uthmäta Thomas Philipsons i **Oriwesiby** gäldh.

- Joseph Larsson i **Oriwesi** by berättade, at af honom fordras 6 t:r och 17 c:r rågh efter domen af 27.6.1662 emellan Clemeth **Hörtzene** och samptlige dhe Oriwesi by boar om en swedh dhe hafua nederfelt på Hörtzenes jordh. Emedhan han hafwer icke medh mendhe befattat, begeradhe han at wara frij. Befans, at hans nampn war i doomen oförwarandes inkommen i stellet för **saligh** Anders Johanssons nampn, hwarföre dennes ärfwingar dömbdes at bethala be:te spm:ll.

- Thomas Philipson i **Oriwesi** sadhe sigh hafwa förlijkts medh sine medhgranner för dhet dhe hafua huggit på Clemet **Hörzenes** skogh.

- Erich Nilson i **Pehula** hade förlijkts medh Clemet i **Hörtzene** om någon jordhatwist. Erichs **mågh** Thåmas i Pehula klanradhe därupå och feltes till böter för doomqual.

- . . att uthmäta af Erich **Ruicka** i **Oriwesiby**, hwadh såm honom bör efter en uprettat förlijkningh **Corneten** Lars Hansson **Roth** i Watiala (=**Woitila**) bethala.

s 811v - . . skall uthmätas **medhielpparens H:r Hinrich Josephi** gäldh.

- Soldaten Hindrich Thomason i **Oinastaipale** hade hafft lägersmåhl medh en änkia Anna Knutsdotter på **Holma** gårdh.

- **Vice praesidentens** uthi den kongl. håffretten wälb. **Gustaff Grasses gårdtsfougdte** Hinrich Hindersson begeradhe på sin herres wegnar ett utslagh uppå den twistige mark **CamaranNiemi**, som emellan hans herres böndher dhe Vijnkelä (=Wiukola) i Längelmä sochn af Taffastehuuss lähn och dee **Pitkäjefui** boar af Oriuesi sochn i Öfresatagundhen en tijdh warit hafuer. Han opwiste **fordom lagläsarens i Säxmäki häredhe Christoffer Berttelssons häredtsdomb 26.9.1593, såsom och ett annadt af 29.9.1593** (ejesdem annij), hwarutinnan döömes **Patzanpää, KamaranKorkia, Pantisen wori** för faste råår emellan Wiukala och PitkäJerfwi byijar. Han inladhe och Christopher Berttellsons **synebref 16.10.1603** innehollandes, att **Patzanpä** och **Pantisen wori** åthskiller bemälte byijar.
Deremoth beropadhe sigh dhe Pitkäjerfwi boer på den häffdh, (som) dhe hafft hafuer inom **Räkisalo** och **Hangasari** Råår, och praesenterade som i förledne sommartinget en copia af **Jacob Wålmarsons doombook**, widimerat af wälborne frun Anna Larsdotter till Wäxiö 2.3.1620, förmälandes at **Räkisalo** och **Hangasalo** Råår skulle wara skildnad emellan byijar, men sielfwa åhrethalet, när doomen fullen ähr, står inttet antecknat.
Augusti månadt ransakat och befunnit, at dhe Råår, som Christoffer Berttelsons domb och synebref förmäles, nembligen **Patzanpä, Camaran Corkia** och **Panttisen Wori,** åthskillier Wiukola och Pitkäjerfwi byijar, och dömes at hollas stadige och faste. Mårthen Hindersson i Pitkäjerfwi wadhe under lagmansretten.
(Längelmäen maanjako-oikeus 23.9.1786, HMA Maanjako-oikeudet 43
Upteddes häradshöfdingen Mathias Liljeholms originall dombref af den 26 etc Octobris 1665 i twisten emellan Wiuhkola boer å ena samt Pitkäjärfwi byamän af Orihwesi sokn å den andra sidan, om **Camaraniemi** marck, dessmedelst **Patzanpä**, **Camarankårkia** och **Pentisenwuori** äro dömde til skilnader desse parter emellan.)

s 812 - Matts Josephson i **Säynejoki** på frus vegna till **Holma** gårdh berettadhe, at han skulle hafwa godhe skäl på et hemman i **Pitkäjärfwi** by, der Jacob Mattsson **tillförendhe åbodt** hafwer. Dheröffwer beswerar sigh hans **son** Mats ifrån Ruowesi sochn och Hopia by, at hemmanet ähr honom afgånget uthi hans omyndige åhr. Upsköts.

- Mårthen Henderson i **Pitkäjerfwi** dömbdes frij för Sophia Bengtsdotters ifrån Längelmä sochn och Karfuias by wijdare tiltalan ang:de hennes **systers** Lasticka Bengtsdotters efterbl:ne saaker.

Kangasalan syyskäräjät 30-31.10.1665
VA Ylä-Satakunta KOa5

s 813v - Maijoren wälb. Anders Rundell hade låtet 3 gången 1658 upbiuda Matts Larssons hemman i Herttola för hans rest. Han wille ännu efterlåtha någon af ärfwingarne hemmanet igenlöösa.

- **Uplystes** 3 gången Per **Oravaises** hemman i Tursola by, hwilket han **probsten mag. Johanni Frisio** försåldt för 80 d:r kop.m. och probsten igen be:te hemman **medhielparen Hinrich Thomae** för 140 d:r kop.m. updraget hafwer.

- **Uplystes** 2 gången dhet bytte, som **sal. kyrckioheerden i Karku** hafwer giort medh Mats Mattsson i Herttola angående deres hemman, huilcket för 16 åhr sedhan skeedt ähr.

s 814 - Hans Ilka i Ruokola.

Ruoveden talvikäräjät 26-27.2.1666

s 911 - Bertil Matsson Nalli medh dhe Asmundila boer ifrån Birkahla sochenn beswärade sigh öfwer Joseph Hyryläinen, Joseph Peckainen och Hinrich Persson i Jämingi, dett dhe haffua giordt ågångh på deres uthmarck medh swediehuggande. Förordnades samme män som 21.10.1665 för Johann Keckoinen förrätta en synn.

s 912v - Hindrich Claesson på Liuxela föredrog, huruledes hans herres bönder dhe **Jopa** boor i Orriwesi sochonn haffwe för honom berättat, so skulle Matz Hindersson Nänoinen i Wärenmaja hafua giordt ågångh in på deres utmark twertemot håffrättens doom 3.5.1661, anhållandes en syn. Nenoinen neekade.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 7-9.3.1666 i Tursoijlla by,
närwarandhe befallningsman Johan Simonsson samt bägge sochnne nämbdemän
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 920-, mikrofilmi ES 2000
(Erikseen Oriveden (12 kpl) ja Kangasalan (9 kpl) lautamiehistö)

s 920v - Nembden intygade, at **Pitkäjärfuij** och **Äyräjärffuij boars querner uti Päskylle ström** ähre på dess ägor **upbygde,** hwarföre dee skolle till h:o Sophia Jacobsdotter i Päskylle ährleggie quarntullen 2 t:r spn:ll åhrligen.

- Tridie gången uplystes Matz Matsonns hemman i Hertuala, som hann haf:r medh sall. kyrckioherdenn i Carcku H:r Hinrich Arvidi bytt (till ett h:n) i Hurala och Carcku.

s 921 - 1 gången **uplystes** Mats Jörenssons i **Parfwela ½ hemman**, som han 18.1.(1666) vice praesidenten welb. Gustaff **Grass försåldt** hafwer.

- Erich Sigfredsson i **Oriwesi** by hafwer satt sig emott lensmannen Eskil **Karpi**.

- 3 gången **oplystes** Hinrich Jöranssons i **Hafwisto** hemman för hans rest till regementet.

s 921v - Tridie gången **uplystes Lämpärinmaa** (=Kamparinmaa) i **Raijalax** by, som **Corporalen Marcus Roeth** i Rajalax sigh tillhandhlat haffwer.

s 922 - Ransachades effter dhen Högl. Konungl. Håffrätz befallning aff 23.1.1666 om Margetha Erichzdotters beswär, ifrån **Säynäjocke** by och Oriwesse Sochenn, at Sigfredh Nisiusson ibm oskiälligen på **hennes fädernes hemman** i Seijnejokj såsom den willfremmande skall sigh inträngdt hafvua.
Sigfre swaradhe, at han det **aff ödhe optagitt**, och inlade fordom Landzhöffdingens Knutt Lilliehööckz **frijheetzbreff 16.7.1644**, hwarutij honom förunnes 2 åhrs frijheedt, emedhan dett 3 åhrs tijdh ödelegadt hadhe.
Margeta sadhe, att hemmanet aldrig öde warit, uthan at han medh lijst och orät berättelse sådant practicerat och sigh förmått och medh hennes Moders låf hafwer j hander inkommit på sådan wilkor, at Sigfreds **son** skulle blifwit hennes **Måg.** För den orsacken wille hennes **Modher** Lisa Matzdotter icke försällia hemmanet till **Cappele i Oriwesi H:r Johan Petrj**, när han henne derföre peningerne praesenterade, hållandes sigh wedh dett allord, som hon medh Sigfredh giordh hade, hwilket sedan intet skedde uthan hans son tagitt sigh hustro annorstädes, så snart han fick träde till hemmanett. Margeta framtedde opå alt detta Cappelans Johans sampt andres attostos.
Nämbden sade, att huruwähll Margetha äre berättigatt till hemmanett, doch om Sigfre icke dett emottagit, så hadhe dett ändå blifuidt skattewrak, som hann lichwähll nu så i många åhr brukatt och derföre skattat. Dess föruthan ähr Margeta Erichsdotter een ensams quinna, som haffwer inthett af wederwåga, hwarmedh hon kan hemmanett wedh macht hålla och cronan deraf skatten draga. Eij heller äger hon mehra ähn een koo, medh några små barnn.
Sedhan protesterade Margetas **äldsta broders Såldatens Johan Erichssons hustr**o deremot, at hon Margetha skulle inthet? komma till hemmanet, förmennandes at hennes man war altijdh så arfftagenn dertill som hon, williandes framdeles låta sin dotter komma uthi echtenskaph medh Sigfredz sonn. Heemstääldes uthi Håfrättens omdööme.

s 923v - Mårten Hansson i Hertola **upsadhe sitt gestgifwerij** och Hinrich Hansson i Tursoilla **emottogh** det samma.

- **Kyrkiehärden ifrån Pelkänä H:r Johannes Ambrosij Collinus**.

s 926 - Efter håffrättens befallningh aff 23.2.1666 företogs sacken emillan Erich Eskillsonn och hans intressenter af Hafwisefwa by och Cangassahlo sochn och dhe **Säynejokiboar** i Orriwessi sochn angående denn förlikningsskrift, som dhe med hwarandra efter een lagmansdomb 18.3.1664 uprättat hafwe. Erich hafwer förebracht saaken 3.3.1665 håffråtten. Förlikningsskriften af 9.2.1665 innehölt, at parterne förlikts medh hwarandra om ändaråerne och medellråån uphäfwett med 1 lispund lijn af hemmantaallett, dhe Säynejoki boar till förliknings lefferera. **Probsten mag:r Johan Frisius** hade fattat förlikninghen.

Fölliande män af lagmansnämbden wittnade i saken: Erich Påfwalsson i Koiffwisto hade åhördt, att Hafwisefwa medh Seunajoki hade förlijkts om 2 råår, men om linnets ährläggiande wiste han intet, men påstodh dhe ågångne doomer wara dhe Hafwisefwa boar alldeles orätt. Jacob Mårtensson i Häkeri hade icke warit närwarande wedh fölikninghen uthan i prestegårdhenn, när hans nampn under skriften satt war. Om lijnet wisste intet. Johan Cnutsson i Jokiois berättade, at förlikninghen skedt på leensmansgården sedhan doomen war fallen och at Hafwiseffwa tillsagdt 10 lispund hamppar. I prestegårdhen hadhe han låtit sitt nampn nedersättia. Han mindes icke, at welb. Hendrich von Tijsenhausses arendator Anders Blum, som nu ähr stadder i Ruowesse, war tå tillstädes. Matts Eskillsson i Käsemalax hade sitt nampn underskrifwit på förlijkninghen, dhenn probstenn icke ens för dhem skulle upläsit. Mats Peersson i Wijtaniemi, Jören Matssonn i Watulla och Thommes Simonsson i Sitamoj, som ähre jordhtwist medh dhe Seunajokiboar, bekände, att deres nampn ähr dhem alldeles owitterlighenn underskrifwet, hwilket befans wara **sal. befall:s Humalaises son**s Erich Johanssons i Palo handskyll, som uthruster ähr. Een nembdemannen Jacob Thomasson Perre i Påhtoilla i Birkala sochn wittnade, at förlikningen skedt i andra gårdhenn hos Axel Hansson och begiärdt, att **underlaghmannen Anders Michelsso**n skulle dhen strax verifiera, men Anders Blum hade på sin pricipalls bönders wägna i Cangassahla sochn dhett genast förhindratt. Wisste intet om lijnet eller spm:ll.
Appellationen hade icke blifwit underlagmannen praesenterat. Säynejokiboerne swaradhe, at dhe hade wähl hållit sigh wedh förlikningen om 10 lispund lijnn, men för Anders Bloms protesterande rygde the stras sådannt, williandes sig hålla alldeles efter laga domar så om råårne som dhe 38 t:r spm:ll, men Erich Eskellsonn will hålla sigh wedh förlikninghen. Saken heemställdes håffrätten.

s 928 - Thomas Sigfredsonn i **Pitkäjärfwi** by och Hinrich Matssonn i **Kåkoilla** war eij at swara **cornetens Lars Hanssons Roots hustro** i **Woitoilla** om olaga pantande.

Ruoveden kesäkäräjät 28-29.5.1666

s 967v - Johan Keckoinen ifrån Hauckaniemj klagade öfwer Joseph Hyryläinen och Hinrich Persson i Jämmingj, att dhe på hans uthmarck een skogzswedie om 7 tunnors landh inom hans råår huggitt. Keckonen framtedde ett **Mathias Larsson Gråss synnebreff** på welb. Nils Gyllenstiernes wägnar 20.8.**1580**, som innehåller iblandh andre röör, som kring om hans uthmark sigh sträkie, **Kallion Jerfwenpä** och sedan till **Sikakiffwi**, hwaröfwer dhe skulle hafwa gådt och wåldzwerkan giordt.
Hans wederparter swarade sigh hafue **af dhe Leijnoilla boar** af Birckala sochn några **dagzledher kiöpt**, dee och å Birkala sochens tingzställe för detta uplysa låthitt, **såssom och Sijkaniemi jordestycke eller dagzleedh**, begynnandes först i **Kallionjerfwi** på den ändan, som sträcker sigh uthi nordwäst, och så till eenn annan stoor steenn, dhen dhe kalla **Sikakiffwi**, enär (=ehuru) icke med något skiell witar eller kiöpebref sådant bewijsa kundhe, allenast eett **medh Knut Erichsons laghmans doombreff daterat 1522 bewiste wara fordom ifrån Jokiois till Leiniola för 20 (marker) ortugh försåldt**.
Parterne begiäradhe i förleder winttertinget på samme trätesmarck eenn syynn, som aff häredzhöfdingen medh -- 25.5.1666 förrättat bleff utan att få någon förlijkning. Nembnden gilladhe **KallionJerfwenpää** som i rätta sträckefahr, som och åthskillier Keckonen och dhe Muroila boar, och sedan i full nordhöst till dhen **Sijkakifwi**, der fordom kors medh järn hugne wore, och sedermehra afbrundhen och Cangasalla boer emottaga, som ähre een seger rör, och Päckaises och hans intressenters förmeente rörställe och steen inthet wärdhe. Päckainen och hans intressenter inlade sine wadhepenningar.

Oriveden kesäkäräjät 7-8.6.1666 uthi Säynäjocki Länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 972-, mf ES 2000

s 972 Uplystes andra gången Matz Jöransons **Parfuela** halfue hemman, som han till wice praesidenten wälb. Gustaff **Graas** försåldt haffwer.

s 972v - Thomas Sigfredsson i **Pitkäjerffui** hafuer tagit af c**ornetens Lars Hanssons hustro** Kirstin Matzdotter i **Woitilla** 1 koppar och tenn. järngryta uthan någon skiäll.

- Welb. Mårten Erichsson **Ulff** beswäradhe sig öfwer dhe **Pitkäjärfwi** boar, som för detta hans **sal. Modherbrodher Ryttmestaren welb. Erich Stiernkorss** donerade woro, at dhe icke wela sigh till någon betalning beqwämma. Dee swarade, att sahl. Stiernkors hadhe aff dem tagit, när han sidst **till Stockholm öfwerreeste**.

s 973b - Bewilliades Simon Thomasson i **Kockoilla branstudh**.

- Wälb. Mårten **Ulff** beswäradhe sigh öfwer Peer Jönsson i Kihlala, Matz Josepsson i Kåckola och Thomas Knutsson ibm, det dhe hafwa nederfält een swedh på Woitilla ägor. Dhe swaradhe, at sall. Rytmestaren Erich **Stiernkorss** uthi sin liffstijdh emot en betallning dem låf gifwit. Synen förrättas.

- Een drängh Anders Phillipsonn i **Prästegården** haft andra gången lönskalego medh een kona Lisa Eskillsdotter i **Raialax**.

s 974 - Wälb. Mårten **Ulff** beswäradhe sigh öfwer, at Eskill Bertilson i **Pitkäjärffui** will sigh **på sitt förrighe hemmanet inträngia**, hwilkens **bördzrätt** sall. Stiernkorss sigh tillhandlat haffwer och derå **1650** laga skiöttningh förmåt. Eskell förmente sigh kunna hemmanet igen bekomma oachtandes at han een gång lagl. dermedh afstå hafwer. Dy fälltes han för doomqwall till sine 3 d:r efter det 39 Cap. TingB.

s 974v - . . at utmätha af Erich Ruicka - -.

- För försittiande af stämbning fältes Lucas Hindersson i **Bentillä**.

- **Lendsmannen** Eskill **Karpi** bör till lensmannen i Cangasala Claes Hansson i Tursoila för Oriwessi sochnens winttertingz hållande af hwart hemman 2 c:r spmll erleggias. Karpi förebar sigh sådant uthi sall. befallninghsmans Lars Jönssons tijdh förlijkts.

s 975 - Soldats hustru Sophia Larsdotter ifrån **Pitkäjärfwi**. Hennes **man** Jören Bengtsson warit i fiendhelandet. Hon warit med en annan soldat, ogifft carll Clemet Jörensson ibm i lönskaläge. Sophias man hade **1665 uthrest till Pålandh**, förblifwit **fånge** och återkommit hem. Mannen hafwer henne icke öfwergifwit.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 8-9.2.1667

s 1024 - Landzhöfdingen Johan Creutz kärde till grefwinnes Ebbe Brahes fullmächtighe Samuell Nillssonn om een utmark Pudesjärffwi, som greffwinne genom sine bönder dhe Wattula boar will undan hans frälse bönder dhe Takaguhtis boar sigh tillägna - -. Framteddes Hartwick Hinderssons till Woltis lagmansdoom 26.6.1589 innehållandes at - -. Och fullkombligen tillstååt, at rätta råår emillan deres Pudenjerfwenmaa uthmark äro Aitowuorenrako, Ruokojerfwen Jylhe, **Wahoin Jylhe** och till **Cauhaswuorj**. Mainiteras Cnut Erichssons lagmansbreff 1520 och Jöns Knutssons lagmansbreff 1546.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 14-16.2.1667
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 1027v-, mikrofilmi ES 2001
(Erikseen Kangasalan ja erikseen Oriveden lautamiehet)

s 1027v - Erich Thomassonn i **Lassoilla** skall upbyggie en lada åt Thomas Thomasson ibm, som hans för eeldh hade upbrändt.

- Efter samptelige **Lassoila** boars begiäran skola - - och Mats **Kocko stångfälla deras åcker och bröstmark** undantagandes gambla engiar.

- Erich Thomasson i Liessoila (=**Laasoila**) skall behålla **Ristinkaskenmoisio**, som hans **fadher** aff skoghen för een lång tid sedan upburit haffuer. Motparten Thomas Thomasson.

s 1028 - Fääbaggen Bertill Clemetson i **Kockola** dömbdes frij för Johan Jacobssons i **Lydikala** tilltaalaan om ett stutt.

- Mats Kåcko och Eskill i Kockoilla skola **skifta een teg Oijanaitanijtun** emillan Jören Jörensson i **Saffwo** och Påfwell Mattsson ibm. efter sin skatt och andell.

s 1028v - Jören i Kaupilla skall uthmäta af Eskil Jönsson i **Hietalax** det skathöö 1½ åhm, som han bör till **quartermest**. Jacob Sigfredsson bettala.

- Anders Matsson i **Lydikela** och Johan Thomasson ibm twista om en swedh.

- . . skola **deela tomptenn** emillan Anders och Johan i **Lydikelä**, eftersom dhe därom twista.

- Corporalen Marcus Roott ifrån **Rajalax** beswäradhe sigh öfwer sin granne Mårten Thomasson angående någon jordh, som han igenom kiöp sigh tillhandlat. Skall ransakas.

- Dränghen Jören Mickelsson i **Oriwesi** by betalar till Jöran Jöransson i **Safuoij** ½ t:a korn.

- Thomas Hindersson i **Mällis** hadhe spilt Bertill Bengtssons i **Suickila nootreep**, som Claes Josephson i Sahlo wittnade.

- Helga Jörensdotter i **Lefweslaxi** och Lengelme sochn hade aflat barn medh een ungh drengh Johann Sigffredsonn i **Lasoilla**. Drengen förrymbdt till Åbo och skall efterspanas.

- Hindrich Erichsson i **Porfwoilla** beswerade sigh öfwer **kyrkioherdens H:r Jacob Lingipaei** dränger Olof Mattssonn och Simon Thomassonn, det de hafwua **upbrendt** hans och hans intressenters **quarn**, där dhe eldh innehaft haffue. Doch befans, at qwarnäganderne icke hafua någon godh eldstadh upbygit.

s 1029 - . . skola besee jordeträthan emillan Elias i **Sahlo** medh hans intressenter emot Hinrich i **Pårfwoilla**.

- Luchas Hindersson i **Bengtillä** kärde till Anders Matson i **Lydikelä**, som hafwer till döds slagit hans häst.

- Hinrich **Ruika** i **Oriwessi** by war eij at swara Lucas Hindersson i **Bengtillä** om några **nothe** stycken.

. . att besee **Hullunnijttu** engh, som dhe **Lydikela** boor, sins emellan ähre twistighe.

- Matz Philipsson i **Hietalax** betalar till Staphan Larsson i Wehkapundari 2 lass höö, som igenom hans faareldh upbrändt wordett.

- Erich Erichsson i **Pitkäjärfui** betalar till Sigfre Thomasson i **Lassoila** 11 d:r för een koo.

s 1029v - Olof Staphansson i **Kaupilla** kom drucken för rätta.

- . . skola skifta och **deela Perhojärffuenmaa** emillan dhe **Wiherlä** och **Kaupila** boor, men icke den jordh, som Kaupilla hafwer ifrån **Lefweslax** lagl:n wunnit.

- Simon Peersson i **Padustaipale** hade gådt i bårgen för Liuxella gårds utrijdare Eskill at betalla 30 d:r kop.m. till Jören i **Yriälä**.

s 1030 - Efter håfrättens inpocition 31.10.1666 företogs sachen emillan Margetha Erichsdotter i **Seunejoki** och Sigfredh Nillsson angåendhe Margethas **fädernes hemman**, hwartill Margetha förmenar sigh wara berättigad, ehuruwähl Sigfredh haf:r sigh derå först 1 tingsbewiis ährhållit och sedermera aff fordom landshöf:n Cnut Lilliehööks **2 åhrs frijheet förmådt 16.7.1644**. Befans hemmanet hafwa blifwit laghbudit, men ingen af slächten hade framkommit at emottaga till börde, uthan således för skattwrak under cronan förfallit. Margaretas praetension dömbdes aff intet wärde.

s 1030v - Förordnades - - at besee dhe råår emillan Meurenpessä och **Rajalax**. Påstods det Gabriell Bierntssons doom af 15.10.1629 blifwit öfwerträdt, i synnerhet **Kaukinlaxi**. Parterne disputerade och om **Kiponenkiwi**, **som wedh landzwägen ähr belägen**.

- Hinrich Claasson på **Jarala** bewiste medh nembndens intygandhe sigh **igenom skiutandhe** haffua een **biörn** bekommit.

s 1031 - Simon Jörenssonn i **Paiukando** berättade, att ett hemman uti **Neulaniemi** by, om 2/3 man:ll 1½ öre skatt, under hans rustienst förundt, som på någon tijdh, sedhan **Cappelan H:r Simon Clementis** det öfwergaff, icke medh någon åbo warit försedd. Een Marcus Cnutsson will dett emottaga och derföre skatta. Befans, att ingen åboo warit hemmanet sedhan 1660. Ingen af slächtingarne kom at byrde hemmanet, hwarföre Marcus stälte fölliande borgesmän: - -. Huusen ähre deels odugelige bleffne, men kan ännu prepareras. Saken hemstäldes landshöfdingen.

s 1031v - För detta befall:n Gabriell Michellsson ifrån Lemppälä sochn fordrade af sal. wälb. Erich **Stiernkorses** erfwingar på **Hållma gård** för 1 häst 120 d:r kop.m. Welb. Mårten **Ulff** swarade, at hans **sal. moderbroder Stiernkors** hade hästen emottagit och den till sal. Bengt i Jockios försåldt, hwilkens änkia hade sådant till sall. Stien Larsson betalt. Opsköts.

- Gabriel Michellsson fordrade och af Mats Michellsson i Hapaniemi 22 d:r sölf.m. för 1650 åhrs räntta, helst medhan tromppetaren Jören Möller räntta honom opdraget. Mats sadhe sin **fadherbroder sal.** Michell Simonsson då hemmanedt åboodt och deraff inthet weta, eij heller det ringaste efter honom ärfft, uthan sedhermera tillkommen.

Oriveden kesäkäräjät 25-26.6. 1667 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa5 s. 1064-, mf ES 2001

s 1064 - Simon Rasmusson i **Hulipa** hadhe belägrat och barn afflat medh Margeta Erichsd:r i **Sahrijerffwi**. Båda fick kyrkioplicht.

- Brita Marcusd:r i **Kaupila** beswärade sigh öfwer een ungh drängh Simon Jöransson ibm, att han skulle haffue henne belägrat, men kunde eij bewisa.

s 1064v - Een (o?)gift karll Jacob Hindersson i **Woittila** hade een ? medh Gertrudh Eskillsd:r i **Safwoj**. **Gatulopp**, enär dhe böter eij kunde betala.

- Befallningzmanses Sall. Lars Jonnssons arfwingars fullmehtigh Don. Christopher Henrici framtedde **Sall. Mag. Petri Vanaei** obligation, daterat Åbo denn 14 Julij **1661,** hwarmedh han tillståår sigh haffua till låhns tagitt 474 dal. 8 öre kopp.m:t och förplichtat effter tu åhrs förlåp at betalla. Fullmechtigen fordradhe samma peningar aff **hans moder wälb:ne fru Chatarina Stiernkors**, som skulle hon något effter honom arfft och hans effertblefne seedler emottagit. **Hennes son wälb. Mårtenn Ulff** swaradhe, at hans modher icke det ringaste haffuer aff hans egendoomb possession, uthan mehra hafft adt fordra, som **hans Sall. fader wälb. Erich Morthenssonn Ulff** honom till 100 d:r kmt försträckt, såsom och låtit honom hederlygen begraffue. Frun ährkändes för Sall. Lars Jörenssons arfwingers wijdare praetension alldeles frij.

s 1065 - Lukas Hindersson i **Bäntillä** kärde till Anders Mattsonn i **Lydikehlä** om een häst. Cnut Dionisinsson och Michell Larsson i Lydikählä wittnade.

- Een kona Anna Cnutsdotter på **Hålma** fälthes för 2 gången lönskaläge medh een **wälb. Claas Espings**s drängh Lars Dansk till 40 d:r.

s 1065v - Erich Ruicka betalar sin förrighe pijghas Walb. Andersd:rs i **Onnistaipall** löhn.

- . . skola besee, hwadh åwärckan som Mats och Olof i **Pitkäjärffui** hafwa giordt öfwer **laghläs:ns Daniell Nillssons domb 18.10.1637** på **Peijulax** ägor.

- . . skola besee dhe **qwarnställen,** som dhe **Sahlobor**, Kockoila (=**Kokkila**) och Parffwoila (=**Porvola**) twista om. **Quernerna** berättas wara **i Korkecoski ström** belägne.

- Effter noga ransakan och **Lendzmannens Eskill Karpis, Cappelans H:r Johans hustrus sones Don Johan Johannis** sampt Jacob Nilssons i Kerta intygande befans, at Erich i **Ruika** i **Oriwesi** by hadhe sagt sigh emott för detta Befallningzmannen Johann Simonsson, enär ha skulle cronones innestående kost uthfordra, såssom och honom medh **skamblige ordh** öfwerfallitt. Fälthes Ruicka till sine 40 mark S:mt, för edt oqwädins ordh till 3 mark efter det 20 Cap TingB. Item för **hårdragit** på tienaren Jacob till - -.

- Erich **Ruicka** skall bewijsa sigh hafwa tilfreds stält sal. **Stiernkors** för ett swedielandh på **Woitila** ägor.

s 1066 - Pålades dhe **Oriwessi** boor och **Pehula** at **upsättia een gärdzgårdh uthi Pehuniemj**, hwar effter sin andeell.

- Cnut Johansson och Anders Mattsson i **Lydickala** hafwa **icke tagit sin granne** Michell Larsson **medh sigh uti nooten at fiska och fara uthi sambfälte fiskiewatnedt**. Michel skall bekomma ½ t:a rogh till skadestånd.

Kangasalan kesäkäräjät 1-4.7.1667

s 1066v - Thomas Simonsson i **Sijtamaa** låfwade betalla till Gabriell Michellsson i Lempälä 3½ d:r, som 3.10.1642 dömdh ähr.

s 1068 - Joutziniemi - - lagm:s Nils Tafwasts dom 1527.

s 1070 - Uplystes Salaxenjerfwennijttu, som Erich Jacobsson i Pispalla försåldt till Jören Hindersson i Gaudiala.

s 1071 - Mats Skytte ifrån Tammerfårss medh sine intressenter fordrade så aff Oriwesi som Cangassala sochner sin betalningh för **Tammerfårs broos halffua upbyggiande**, som af be:te sochner bör wedh macht hållas. Sochnemännerne bewilliade 5 cp:r spm:ll aff hwart hemman bådhe aff Cangasala, Oriwesi och Cuorewässi kyrkiogeld medh Ruokolax fierdungh, undantagandes dhe 12 öre penningar medh den maat som för detta upburit ähr, hwilken broo dhe sedan skulle efter afftaall wara förplichtat i 5 åhrs tijdh wedh macht hålla.

s 1072v - Dhe **Raialax** boor och Meurenpässä boar kunna icke komma öffwereens om **Cautiolaxi rååställe**, som fordom lagl. **sal. Gabriell Biörnssonn 15.10.1629** för en förlikningh dömbt haf:r. Upsköts.

Pirkkalan välikäräjät 28.8.1667
emillan dhe Murolax boar aff Ruowessi och Hinrich Hindersson i Sarlax aff Birkala sochonn medh sine intressenter ang. råår be:te sochnar emillan.

s 1088 - adt dhe medh wällande handh hafwe 2:ne swedior in på deres utmarck och inom Ylimeisen pirtijerfwij och **Kallionjerfwenniemi** rår huggit. Wederparterne framtedde fordom lagmans Cnut Erichsonns doom, dat. dagen effter S:te Matthaei dagh 1514, innehållandes råår: Wätemäenniemi, Löutenenwuorj och **Kallioniemi**, protesterandes Muroila boars Pirtijerffwi.

Oriveden syyskäräjät 10-11.10.1667 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa 5 s. 1108-, mf ES 2001

s 1108 - Nämbdeman Peer Larsson i **Nickilä** togh afsedh för sin ålderdoms skull.

s 1108v - Jörenn Jörensson i **Lasoilla** skall betalla till Marcus Cnutssonn i **Korri** 20 c:r rogh. Befans Marcus hafua **tillförendhe bodt i Lefweslax**.

- Efter - - wärdering skola Erich Thomasson i **Lassoila** och Siggfredh ibm betalla till deres granne 1 sommarlass höö för åwärkan på **Paunoja åcker**.

- Dömdes Cnut Hendersson at restituera et **söffbälthe** till Henrich Josepsson i **Oriwessi** by.

- Jören Bertillsson i **Pitkäjerffui** skall restituera till Thomas Sifredsson ibm dhe hans **sal. syster** Margeta Sigfredsdotter saker, n. kassiaka, klädeströja - - och för 1 wisthuus 6 d:r s:rmt, som hon medh **sin första man** sigh förwärfft hafwer.

s 1109 - Cronones befall:n Erich Madtson Spoof angaff Phillup Thomason och Joseph Larsson i **Oriwesi**, dhet dhe emott hans förbodh haffua fördt till trompetaren Conrad Momma 1666 åhrss räntha.

- Fältes Jöns Thomasson i **Lydickä**, som för rädtte nemdeman Mattz **Käckoij** taalla och witne, enn sack 3 m:ker

- Knutt Nillsonn **Sikainen** medh sine intressenters i Lydicka beswäradhe sigh öfwer samptlighe dhe Pitkäjerffue boar det dhe hafwa giort dem åwerkandhe på deras gamble engh **Kandanijtu**, 6 sommarlass höö, som dhe altijdh i handom hafft hafuer. Mårthen Hindersson i Pitkäjärffuij på sin och sine intressenters wegna neke icke till åwerkandhe, allenast förebar engen wara inom däss boostade råår belägen och för 70 åhr sedhan aff dhe förre åbornne uprödiat, dät ha icke kunde bewijssa, helst medhan dhe Lydickella boor haffwa engenn altijdh nutit och hwar effer sin skatt och andeell brukatt. Dhe Pitkäjärfui boor fältes till böter undantagandes Erich **Kopoillan**.

- Simon Jörenson i Luoto kärdhe till sin **fadherbroder** Elias Josepsson i Salo om något arff efter hans **fadher**. Befans arfuingarne hafua bekommit deres fäderne löössören, men enär Elias emottogh hemmanet, hade det warit så förlammat, att han hade där intet at tillgå (1 öres landh).

s 1109v - Bertill i **Sukila** skall betala till Elias Josepsonn i **Sahlo** för edt swijn 10 c:r rågh.

- Hinrich Henrichsson **Mällj** betalar till Elias Josephsonn i **Sahlo** ½ t:a korn för ätioskador.

- Mats Josephsonn i Kockoilla och Eskill i Kockila skola besee twisten emillan Elias i **Salo** och Hinrich i **Mälli** om ett skogsstyke.

- Olof Staffansson i **Kaupilla** skall betala till Peer Larsonn i **Nickilä** 1 t:a rogh för 2 swijn.

s 1110 - Walborgh Jöransdotter i **Kopsahmo** hade **slagit 2 blånadher** på Gertrudh Brusiusdotter ibm. Gertrudh hade giordt sigh skyldigh till **elacht munbruk** på Walborg. Twist om någon åwerkande.

- Majorens sal. welb. Jost Qwantes bonde Jören Thomasson i Pärelj (=**Pärri**) giorde inspråk på ett jordestyke, som wälb:t Hinrich Claasson på **Jarela** will tillägna. Opsköts.

- Sochnemännen bewilliadhe Mattz Jacobsson i **Tijainenn** i **Oijnistaiuall brandstuudh** 1 cp:r säädh af hwart hemman.

- **Vicepraesidenten uthi den konuglige håfrätts i Stoorforstendomet i Finlandh welb. Gustaf Grases gårdsfougdhe** i Wiherla Hinrich Hindersson gaff tillkenna, at hans herres bonde Mats Jöransson **i Wiherla sin ½ deell uthi Parfuolla** hemmanet, det han efter sin **framledne swärfader** Söfringh Erichssonn erft och honom elliest lagligen tilldömbdt ähr, H:r vicepraesidenten fullkombligen uthi laga kiöp **försåldt** och opdragit och till dess betallningh den spm:ll och smör räntta, som aff hans andeell för åhr 1666 och 1667 falla borde. Kiöpet stadfästades.

s 1111v - Jören Cnutsonn, Oloff Staffansson och Marcus Mattsson i **Kaupilla** wela icke medh dhe **Wiherla** boor låtta **ParheJärvenmaa** skogsmark gåå till skiftes. Dhe fältes till böter för doomquall. Dhe protesterade.

- Dhe **Kaupilla**-boor skola bewijsa, adt dhe medh **Nickilä** och **Wiherla** byiar skulle sambfelt niutha **fiskiewatnet under Nikillä by**.

s 1112 - Simon Andersson i **Oriwessi** by skall betalla till **corneten Lars Root**t i **Woitila** 4 lass höö.

- Simon Thomasonn i **Kockoila** betalar till Johan Jacobsson i **Lydikelä** 10 d:r för een häst.

- Hinrich Grelssonn i **Akoilla** by hafwer af samfällte skog låthit några af Längelmä-boar swedior hugga, hwaröfwer hans intressenter sigh beswära. Opsköts.

s 1113 - Såldaten Johann Erichsonn i **Seunajoki** har icke bekommit sin fulla löhn aff Bertill i **Suckila**, Peer i **Kihlala**, **Porfuoilla** Henrich Erichsson, **Akoila** Henrich, **Hafuisto** Hinrich Jörensson.

Eskill **Karpi** och Phillip i **Seunejoki** skall betalla till Erich **Napilla** 20 c:r rogh för det deras swijn giordt skada.

- Thomas Hindersson i **Oriwessi** by beklagadhe sigh öfwer sin granne Thomas Phillpsonn för tiufnadh. Peer **fendrich** i Taufviala och Sahalax sades kunna wittna.

- **Presterskapet beklaga sigh, at dhe Oriwessi boar för gudstiensten sällia esomåftast ööll till kyrkiofålket och derigenom försumma några kyrkian.**

Kangasalan syyskäräjät 14-15.10.1667

s 1115 - Matz Matsonn i Hertuala hadhe för 10 åhr sedhan ingåt medh **sall. kyrcioherdhen i Carku H:r Hinrich Arvidi** et wänligit jorde eller hemmanet **byte** såleder, at Mats affstååt medh sitt hemman i Hurula by och Carku sochn och igen tagit här i Hertualla (ett hemman), som kyrckioherdens **ärffzligit** warit hafwer att brucka och besittia, hwilket byte dömbdes nu stadigt. **Sal. kyrckioherdens son H:r Johann Henrici** samtyckte.

s 1117 - Dhe **Seunejoki**-boar ifrån Oriwesi sochn begierade, at deres långelige jiordeträtann, hwilken **underlagman Anders Michellson 18.3.1664** ransakat och afdömbdt, emellan dhem och Hafwiseffua boar medh deres intressenter afdömmes måtte. Men emedhan **probsten mag:r Johan Frisius**, som hadhe deres förlikningh hos sigh, icke war hemmastadder, opsköts.

s 1117v - **Corporalen Marcus Roote** ifrån **Rajalax** begiäradhe uthslagh på dhenn twistige Råån **Kackianlaxi**, som han medh dhe Meurenpässä boor ähr inrächnat uthj, förmennandes at rätta **Kauckilaxi** ähr dhen som **fordom lagläsarens Gabriell Bärnsson doom 15.10.1629** (denn 15 8bris 629) uthwissar. Dhe Meurapesä boar skola sielf sin eedh giöra, at det ähr deres **Kaukialaxi** räta råån som dhe willie haffwa.

Oriveden kesäkäräjät 22-23.7.1668

- Häradzdomarens Daniel Swensons Häradzdoom af 22-23.7.1668 bewijste, det **Hanhenjärfwen Paju och Haikaren syfwenlachdenpohia ähr rätte råår**, som skilia Oriwesi by boars ägor ifrån Woitila, hwilken doom lenge sedhan ähr gången in rem judicatam och wunnit sijn laga krafft. (Kts. Oriv. kesäkär. 1687, VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 346)

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 1-3.3.1669
Turun maakunta-arkistossa: Ikalis 1. s. 21v-, kansallisarkistossa filmi ES 3745
Erikseen ensin Oriveden (ja Kuoreveden) lautakunta ja asiat sekä
sitten sivulta 24 lähtien Kangasalan (ja Ruokolan)

s 21v - Sigfredh Nillsson i **Koifunnemi** beswärade sigh öffwer sin granne Simon Jacobsson, det han åwerkat medh swediens huggande på hans tilldeelta skogsteeger emot een doom 3.7.1663. Besichtning förrättas.

s 22 - Mårten **Natulan** i **Pitkäjärffui** skall skaffa sig beskeedh af Christopher Peerssons doombook om **Heinesaares** beskaffenheet i **Oinasniemi** twista om.

s 22v - **Cappelan H:r Henrich** angaff een kona Sophia Erichzdotter i **Lasoila**, som låthit häfdha sigh aff såldaten Clemet Jöransson i **Pitkäjärffui**.

- Qwartermestaren Jacob Sigfredsson i Isoniemi begärde mätesmän på sijn frijbonde Eskell Jörensson i **Hietalax**.

- Grels Matsson i **Safuoj** will **af ödhe optaga** ett regementz hemman i Safwoi by, der Matz Matsson tillförende åbodde.

- **Cappelanen ifrån Oriwesi sochn Henrich Josiphi** hade 1663 **kiöpt ett frälsehemman** uthi Woittila om 2 öre skatt 2/3 man:ll **af Ryttmästaren sal. Erich Stiernkorss till Holma f**ör 77 d:r sölf.m., hwilket hemman Stierkors hadhe tillförendhe tagit aff dhen förre åboon Eskell Mattsson för rästens afbetalning. Sal. Erich

Stiernkorses arffuingar welb. Mårten **Ulff** och Claas **Espingh** hadhe intet moot samma kiöp at seija. Kiöpet confirmerades.

s 23 - Erich i Lassoilan och Jören Berthilsson i Pitkäjärf skola utmäta af Thomas Thomasson i **Lasoila** 1½ t:a och af Thomas Sigfredssonn i **Pitkäjärf** 1 t:a spm:ll till welb. Mårthen **Ulff**.

- Påffuall Mattsson i **Saffuoj** förliktes medh sin granne Jören Jörensson om 5 cappar rågh om upbetandhe på hans åkerstycke.

s 23v - **Corporal Markus Roode** i Rajalax begärade uthslagh på dhen häredssyyn, som 14.10.1668 hållit blef emellan Raialax och Meurenpesä byar angåendhe **Kaukoinkallio** råån, som dhe twista om. Han opwiste en vidimerat copia af **fordom Lagläsarens Gabriell Bärnssons häredzdoom 15-16.10.1629** innehållandes, at dhe förre åboor öfwerens warit om desse råår emillan byiar: först **Kipoinkifui Palomäenpääle**, därifrån till **Kaukionkallio** liggiandes uthi **Kaukiolax**, beswärandes sigh at Meurenpesä boor öffwerträädt **Kaukiokallio** råå. Corporalen påstodh, at rätta Kaukiokallio råå ligger i wästsödhwäst ifrån **Kippoinkifui**.
Dhe Meuranpesä boar sade sigh icke weeta aff Kaukionkallio uthan **Lukinlaxi**. Wittnen intygade dhen wara rätta **Kaukiolaxi, som watnet löper ifrån Kaukioträsk**. Thomas Simonsson i Sitamaa, Bertill Larsson ibm - - wisste icke aff **Kaukolaxi uthi Luckilax**. Mats Jörenson i Hafwisefwa, dhen medh sin **fadher** uthi Raialax **tillförne bodht hade**, wille wittna, at då hans **fader stoora träsket lätt nootdraga**, ähr samma wijk kallat Kaukionlaxi, där watnet löper ifrån Kaukioträsk. Påfuell Mattsson kunde icke neka, at **Kaukiojerffui** hafuer sitt uthlåp der som Roode uthwista hafuer. I neigden förekommer och andre wijkar, nämbligen **Tålliolaxi** och **Cautiolaxi**.
Till slut befans rätta **Kaukoinkallio** wara uthi **Kaukiolaxi** efter be:te häredsdomb. - - skola wärdera huru stoor åwerkan dhe Meurenpesä-boor skulle påsamma landh giordt hafwa.

s 25 - Lihasula - - **lantmätarens Jonae Strängs** skrifft 8.10.1661, som 1654 in octobr hade befunnit der sammaledhes --.

Oriveden (ja Kuoreveden) kesäkäräjät 6-7.7.1669
Säynäjoen nimismiehentalossa
TMA Ikalis 1. s. 64-, VA mikrofilmi ES 3745

s 64 - Konan Margeta Peersdotter i **Oinastaipale** och een gifft karll och Ryttare Eskell Clemetson i **Woitila** hafwa belägrat sig.

- Mats Johansson (=Josephsson) **Nikilan** beswärade sigh öfwer Peer Larsson i **Kockola**, det han hafwer tillförende undan sitt förrige hemman, som dhe sins emellan **14.10.1668** lagligen **förbyte,** ägorne under Anders boolstadher **försåldt,** som han tilförendhe icke afwiste eller kungiordt blef,
1) at 1½ t:a landh ligger under **Joensuu** hemmanet, till stoor affsachnat, som een stoor skatt måste utgiöra. Peer sade, at hans **fader hade för 50 åhr sedhan 1 styke landh** under 6 cp:r till sal. **welb. Tårkell Andersson** för 9 mark klippinger **försåldt**, det han icke nutit hafwer, hwilket stycke lyder under vice presid:ns welb. Gustafs **Grasses gårdh**.
2) Det andre jordestyket, som Mats sammaledes klandrar uppå, sade Peer icke wara försåldt uthan sal. Tårkell Andersson medh sit eget tilståndh det upgiordt, hwarpå Peer skal tilförende haffua af häredsrätten synemän begiärt, men icke till någon ändskaph kommit.
3) Per Larsson sade sigh icke hafwa försåldt **Luchta engh** till sal. Hindrich Söfringsson i **Wiherla** uthan medh honom **förbydt** och bekommit igen **Tåhkalaxi** om 2 lass, allenast det torra landhet hörer Wiherlä till, förmenandes at be:te Hindrichs **broder** will sådant byte förändra och at hwardera måtte sit behålla.

s 65 - Thommas Jönsson ifrån **Oriwessi** by berättade sigh hafwa i be:te by **1641 af öde** medh 3 åhrs frijheet **uptagit edt ödeshemman** om 2 öres skatt, som fordom cammarrerarens welb. Johan Ersson Axelgreens bewijs förmäler, beswärandes deröfwer at hans **son** Eskell hafwer lemnat hemmanet och 1667 först sigh till Österbotn och sedan till Åbo i förl:ne wintras emoot hans willia förreest, hwarföre han hade nödgat antaga sigh een Jören Mikelsson till **mågh** hemmanet medh honom at bruka och likaledes efter sin dödh.

s 65v - Mårten Thomasson i **Rajalax** hade **kallat** nembdeman Hindrich i Kafwaldola **till een hungrigh hund och bett honom draga till helffwetis**.

- Welb. Mårten **Ulff på Holma** beswärade sigh öfwer, at han måste för dhe **Pitkäjerffui**, **Lassoila** och **Lydikilä** boor **een broo wedh sitt stall uppehålla**, eftersom dhe altijdh reesa deröfwer. Be:te byys åboor uthlåfwadhe giöra honom åhrligen deremoot eet **dagzwercke** höötijdhen. Dhe förböds at kiöra öfwer Holma ängh **Kartu**.

s 66 - Een ung dräng Bertill Jörensson i **Suomasema** hadhe belägratt een pigha Gertrudh Andersd:r i Pånsa.

- Fältes saak Olof Cnutsson i **Kaupila** för dhet han lade sig i een annars.

- Hindrich Eskelsson **Mälli** kiärde till Hindrich Erichson, Jons? son Jören i **Parfuelle** om een häst, som han hadhe medh een stöör på länderne slagit.

- Fältes Peer Jörensson i **Pitkejärfui** för stämbningens försittiande ang. sålldat Thomas Matsons ibm slagsmål.

- **Uplystes** andra gången 2 öres skatt i **Seunajoki**, som Mats Josephsson hafwer till Thommas Hindersson för 100 d:r kpm. **försåldt.**

- Matz Josephsson i Onnistaipale (=**Oinasniemi**) kärde till Mårten **Natuka** och Simon Jörensson i **Pitkäjerfui** om heela **Heinäsaari** holma mit Onnistaipale by medh des ängh, som på samma holma är. Bägge parterne beropade sigh på häfden. Befans dhe Pitkäjerfui boorne hafwa stadigt åå sinne hemman besuttit, men på Oijnasniemi hafwa åtsk:e åboodt. Berättades, at uthi **lagläsarens Christoffer Peerssons tijdh** skulle deråå een syyn hållen wara och doom i saken fallen, hwarföre sådant skal upsöckias.

s 66v - Bewilliades **Corneten** Manhafftigh Lars Hansson i **Woittila sköttningh** på 2 öres skatt 2/3 man:ll, som hans **swärfadher** tilförene possiderat haffuer och sedhermera aff sine **swågrar** det för 250 d:r Kmt **tillhandlat** och åå tre häredstingh upbudit och laghståndet ähr.

- Een kona Sophia Erichsd:r i **Lasoila** bekändhe, at een såldat Klemet Jörensson i **Pitkäjerfwi** hade henne belägrat.

s 67 - Een ogift drengh Philip Thomassson i **Woitila** hade häffdat een pijga Elin Bertelsd:r i **Jerffwenpää**.

- Erich **Ruika** war eij at swara wälb. Mårten **Ulff** om någon beskyldning.

- Klemet Philipsson emot Cnut Eskelsson i **Seunajoki** ang. slagzmål.

- Erich Ruika war eij at swara **kyrkioherdens son Dom. Johannem Johannis** om förwijtelser och lasteligit taall.

- **Corneten Lars Hansson** i **Woitila** angaf **corporalen Markus Rode** i **Rajalax** för dhet, som han i förl:ne wåras honom **på edt bondhe gestebodh medh een wäria uthi huffwudhet igenom edt fönster stak såsom och skamblige ordh falla låthit.**

s 67v - **Corporalen Markus Rodhe** angaff sin granne Mårten Thomasson i **Rajalax** för dett han skall honom mycken orätt tillfoga och at dhe slagits medh hwarandra. Corporalen påstodh Mårthen hafwa **kallat honom till en tysk hundh, böfwell och murhamies**.

- Markus **Rodhe** påstodh och, at hans granne skall **trullkånst bruka och at fålket gå till honom om nätren och låtha lesa uthi salt**. Ähn påstodh han, at grannes hustru **undsäger honom alltijdh både till huus och heem**, så at honom ähr stor skadha på åtsk:e åhr wederfarit både medh häster och booskaph, men kunde sådant eij bewisa. Mårthens hustru hade **kallat corporalens hustru till Murhanainen och Tulenruocka**.

Kangasalan (ja Ruokolan) kesäkäräjät 9-12.7.1669, s. 68-

s 69v - Uplystes 1 gången Anders Nielssons hemman i Pånsa till Thomas Michellsson i Pajulax (=**Päilax**) för 56 d:r sölf.m., han honom för rustienstens uppehållande skyldigh ähr.

s 70 - **H:r Hendrich Wichtilenius** angaff - -.

Ruoveden syyskäräjät 11-13.10.1669

s 124v - Thomas Michellsson i **Peijlax** och Oriwesi sochon förliktes nu medh sin **swåger** Joseph **Hyryläinen** om een stoor **järngrytha**, som Joseph hadhe till kyrkiones behooff tagitt at låtha låcka tiera uthi, således at Joseph giffuer honom des werdhe 3 tunnor rågh och derpå ½ tunna betalt, ehuru werdhen uthi sal. Lars Jönssons uprättadhe **skiffteslängdh**, dat. **Jarla** 2.5.**1656**, för 7 t:or upföres.

Oriveden (ja Kuoreveden) syyskäräjät 19-20.10.1669
Säynäjoen nimismiehentalossa
TMA Ikalis 1. s. 125v-, VA mf ES 3745

s 125v - Sigfredh **Koifwuniemi** kährde till sin granne Simon Jacobsson ibm om ett dijkhe. Edt **styke skoogh** utwedh **Suomesema** råå skall den **skiftas** parterne emellan.

s 126 - Een ryttare Hindrich Johansson i Nåxiais ifrån Cangasala sochon förliktes medh Simon Hendersson i **Haffwisto** om ½ t:a rågh att bekomma för een ylenströija.

- Anders Nilsson i **Pitkäjärfui** hafuer för koolego tillsagt Simon Hindersson i **Hafwisto** 1 (lispund) humbla.

- Thomas Hindersson i **Seunejoki** beswäradhe sigh öfwer dhet, at han måste betala dhen kongl. rätts commissariers synelhönn för den jordhträta, (som) hans granne hafue medh dhe Kemmenniemi boar aff Birkala sochn, ehuruwäll såsom han 1668 om wåren sigh **hemmanet** aff Mats Josepsson **tilhandlade**. Mats bewiste, at hans **stiuffadher sal.** Grels Hindersson, dhen honom samma hemmanett **försålldhe**, däraf 18 t:r spm:ll bekommit och sedhermera häreds och lagmans syner jempte andre grannarne påkåstat. Thomas dömbdes at ährleggia, efter han hemmanet possiderar.

- Mårthen **Natuka** kährdhe till Joseph Nilsson i **Pitkäjerffui** om ett **stycke åckerjordh aff Kärkowalkamo teegh**, som berättades höra swaranden till. Dhen twist, som Mårthen Natuka hafwer medh Simon Jöransson om 2 st:n jordh, skola - - att besee.

Länsmannen medh Eskell i Knapilan skall uthmäta, hwadh Jören Andersson i **Lydikälä** hafuer för 1 **brooståck** af sine intressenter at bekomma.

s 126v - Anders Matsson i **Lydikala** skall betala till Påll Töre i Ruowesi 3 d:r för resterande hästewärdhe.

- Eskell Zacharisson i **Pajukando** skal betala till Hindrich Anderssons i Hakosalmi och Längelmä sochn **änkia** 12 d:r för een **ryttarejaka.**

- Sophia Walentinusd:r i **Onistaipale** fordrade aff Erich Erichsson i Pitkäjerffwi 1 lisp:d lijn.

- Hindrich Thomesson i **Wiherlä** hade för några åhr dedhan förlikts medh sine **samsyskon** Margeta i Wiherlä, Anna ibm och Gertrudh Ko(r?)ckela ifrån Sahalax om deras **fäädernes och modernes arff** bådhe i lööst och fast således, at Margethe skall bekomma 20 d:r, Anna 10 d:r sölf.m. Gertrudh hadhe intet mehra at fordra. Detta bewisjstes medh **cappel:ns H:r Hindrichs** attest.

- skola **skifta ett styke landh** emillan **klåkaren** Mikell Hendersson och Hindrich Josepson i **Oriwesi** by.

- Hindrich Josepsson i **Oriwesi** by beswäradhe sigh öfwer **klåckaren** Michell Hindersson om **12 st:n fiskienäätt**, hvilcka för 7 åhr sedan **igenom faareldh afbränd** blifwit, men kunde icke bewijsa, om faarelden sluppit löös ifrån **klåckarens swedie**.

s 127 - Sigfred Jacobsson i **Koifwuniemi** begiärde att få borttaga dhen wäxt, som een inhyses gubbe på hans skogsteegar olåfligen hägga.

- Cnut **Sikainen** kunde icke bewijsa sigh wara berättigadt till edt **styke watuleffwo Kannannenä uthwedh Kannanijttu**, hwilket ställe Anders Nilsson i **Pitkäjärfwi** hafwer en långh tijdh brukadt.

- . . adt uthmäta aff Thomas Sigfredsson i **Pitkäjerfui** 2 t:or rågh, som han är till Margeta Sigfredsd:r i **Peijlax** skyldigh.

- Olof Jacobsson i **Suckilan** beswäradhe sigh öfwer Lucas Ericsson i **Hoiffwoilla**, at han hafwer **släpt eelden löös af sin swedie**, hwarföre han hade lidit skadha på sin ängh **Korkestennijtu wäster om Myllyntiensarka**.

s 127v - Vice praesidentens uthi dhen kongl håffrätt wälb. Gustaff **Grasses gårdzfougdhe** Hindrich Hindersson berättade, at edt **lagligit skifte** blifwit nämbdh på **Wedhentaustanmaa** emillan hans herres bönder i **Wiherilä** och dhe **Kaupila** boor. Män för som dhe Kaupila boor samme skifte undanginge, hafwa dhe medh een wänlig **förlikningh** afstååt edt stycke aff samma landh såsom och i främmande mäns närwaro wisse råår och skilnadt uprättat. Skillnaden är efter förlikninghen: **ifrån Ahoniemi till Läffwanpykij wedh Peerkijärf:n strandh och till Kåskenhåru**, doch dhe Kaupila boers gamble engiar, som på Wiherla sijdan falla, alldeeles dhem förbehåldne. Oloff Staffansson i Caupila war icke tillstädhes, den sine rödsle engier på samma sijdha äger. Förlikningen på föreskr:ne råår dömbdes nu stadigh och fast.

- **Sal. kyrkioherdens enckia** hade at fordra af Thomas Thomasson i **Lassoila** 9 d:r kp.m. för een koo, som Thomas gifwit sin **brodher** Bengt.

s 128 - Johan Thomassons i **Lydikilä** hästar giordt skadha på Michel Larssons ibm säädh.

- Sifredh **Mulli i Lasoila** skall giffua Michell Larsson i **Lydikälä** sin pant igen: **1 sängiekläde, 1 lakan och 1 järnwigg**, hwaremot Michel skall gifwa 3 (marker) salt.

- Jören Erichsson **Ruika** i **Oriwesse** by war eij at swara Thomas Phillipsson ibm om excess på hans h:u.

- Anders Mårthensson i **Onistaipale** skall betala till Anders Walentinsson ibm 5 t:r rågh, som byens hästar skadhe giordt igenom Anderses gärdzgårdh.

- Jacob Marcusson och Eskill Berthellssonn i **Kockilan** twista om 1 lijtet kålland under byn.

s 128v - . . skall utmäta Simon Jörenssons på **Luoto** drengh uthestående gieldh hoos Hindrich Ersson i **Parffuela**.

- Anders Walentinsson i **Onistaipale** skall betala till sin **systerson** Mårthen Josepsson i **Luotho** een ungh qwiga och edt fåår, som efter hans fadher åtherblifwit ähr..

- **Befall:n** Erich Matsson **Spooff** hafwer medh - - och **lensmannen** Eskell **Karppi** besedt twisten emillan dhe **Onnistaipalleby** boar om **Yresari**, förmenandes hwar efter sin skatt böra wara dertill berättigadt, hwarföre det efter synnemännens gåttfinnande dömbdhes dem emillan till ett **fullkombligit skifte**, såwäll ängiestycken som annor dugelig mark. Hindrich Jörensson protesterade häremot.

- . . haffwa besichtigat **Nihuwankårpi** och befunnit dhen **aff ållder lydt till** Thomas Erssons i **Onnistaipale** hemman, ehuruwäll Hindrich Jöransson ibm hafwer welat dhet sigh at tillwällia. Befans, dhet Thommasses hemman hafwer tillförende alltijdh **öde legat**.

- **Luhta ängh** dömbdes igen under Mats Josepsson i Nickilä, som den förre åboon hafwer **förbyt** medh Mårten Söfringsson i Wiherilä, och taga sin **Tåhkalaxi ängh** igen, eftersom det eena hemmanet ähr under crono och dhet andra under frelsse.

Kangasalan syyskäräjät 25-27.10.1669 s. 129v-

s 130 - Mats Jörensson och Eskiel Ericksson i Hafwisewa hafwer icke i tijdh nedherfördt till Åboo sin räntta, som wälb. Mårthen **Ulffs** cronones 1/4 parts afräcknas.

s 130v - Een bonde Berthell Erichsson i **Sitamo** beswäradhe sigh öfwer een pijgha Margeta Josephsdotter i Isoiniemi, det hon hafuer edt löös taall på honom updichtat, som skulle hon förl:ne sommars, medhan frijerijt dem emellan påstodh, wara af honom häfdatt och trolåfwat henne. Berthell nekade till lägersmåhlet sampt sade sigh eij willia ächta henne, alldenstundh sohnemännen och hans bekanta sagdt henne wara en **oroligh, elack och munstyrich qwinna** och elliest ähr emoott hans barns willia. Saken om trolåfningen heemställdes till consistoricum ecclesiasticum.

s 133v - . . uthmäta af Matts Larsson i Hertuala hans gieldh till **krijgspredikanten H:r Hindrich Luccando**.

s 134 - . . skola uthmäta aff dhe Haffuiseffua, Suinula och Frantzila boor, hwadh dhe ähre skyldige till dhe **Seunajoki** boor för swedhiehuggande. Johan Knutsson i Koure hade tagit till låns aff Eskell Karpi ½ t:a rågh.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 26. ja 28.2.1670

s 175 - Cappelan Simon Clementis ifrån Teiskoilla hafuer achtat på frijheet edt regementz-knechtehemman i Kämmenniemi by uptaga, där Brusius Erichsson tillförende åboot.

s 178 - Johan Josepsson Peckainen ifrå Ruowesi sochn giordhe nu medh Jacob Nalli och dhe Asmundila boor een förlikningh om dhen twist dhe sinsemellan hafft, således at Nalli och dhe Asmundila boor ähr bäggie till Johan Josepsson 11 t:r spanmåll för dhet dhe huggit öfuer **Kalliojerffwi** råå in på **Sikanewanmaa**, och rååsträket skall löpa långz at **Kallio-järfuenmaa** efter Jörens Jönssons lagmansbreff af 16.7.1608?. Josep Hyryläinen kunde sigh icke till förlikningen beqwämma.

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 3-5.3.1670
Turun maakunta-arkistossa: Ikalis 1., s.181v-,
kansallisarkistossa mikrofilmi ES 3745)

s 181 - Dhe **Seunajocki** boor ifrån Oriwesi sochn framtedde dhen Kongl. håffräts upskodsdoom aff 11.12.1669 emillan sigh och dhe **Safwoi Sexmäki och Kusniemiboor ifrån Birkala sochn** angående be:te byiers råår och boolstade skääl, (som) dhe twistat hafua. Parterne hade blifwit pålagdhe sigh beskeedh förskaffa om häfdhen emillan bägge deras **råår Ruopistonsuonsaari neder åt Talolahdenpåhia**.
Dhe Säynäjocki boor framhade sine wittnen:
Erich Erichsson ifrån **Pitkäjärfwe**, som är **syskonebarn** medh Mats Peersson i Lillsalmi eller Witaniemi och dersammastädes **barnfödder**, berättade, huru såsom hans för 3 åhr sedan afledne fader esomoftast för honom sagdt, sedan twisten emellan bägge sochnerne upwäxte, at då dhe Birkala boor **för 43 åhr sedan** hadhe een swedie emillan föreskr. parternes rååställen nederfällt, då dhe wedh samma tillfälle öfwer sochneråån på dhe Seunajokiboers sijdha något lijtet huggit, så at på wästra ändan af samma gamble swedh skull medh rätta wara Seunajoki boors landh, hwarföre dhe och **tijonde bekommit** hade. Erich Erichsson sade sigh och för 8 dagar sedan taalt medh sin **faderbroder**, een gammal man Jacob Ersson i Koifuisto och Längelmä sochn, hwilket detsamma berättat. Thomas Sigfredsson i Pitkäjärffui by, Hindrich Ersson i Parfuoila, Anders Mattsson i Lydikilä, Thomas Peersson i Kihlala berättade, at dhe fafua af sine fäder och gammal fålk hödt, att Seunajoki boor för samme gamble swedhie **tijondesäädh aff sal. Thomas Pållsson Safwoi** och hans **yxekarllar** bekommit hade.
Wedherparternes witnesmän: Nembdemannen Mats Hindersson i Taulaniemi intygade, at då han 12 åhrs gammall war, hadhe Thomas Påållsson i Safwoi låthit **sal. H:r Hindrich i Teiskoilla** tillijka medh Erich Erichsson och Påll Marcusson i Kåfuerola at samma swedhie säädhen - - och kört lassen till Kåfuero, hwaraff dhe 50 t:r spm:ll uthtröskat hafue. Män dhe Seunajokiboor hafwa för samma lille skoogsstyke wedh **Tårolahdenpåhia** i väster ändan allenast en tunna säädh tilstält wordet. Dhen tijdh hafwer man icke heller hördt af någon trätha. Wijdare hafwer ingen annan derpå häfdat för skogens odugeligheet skull. Woro ock be:te Erich Erichssons och Påll Marcussons **söner** tillstädes, som samma relation giorde. Knut Mattsson Uskali hafwer wedh lagmans tingedt sin eedh om råårne aflagdt.
Detta togs ad notam.

s 182v - Olef Staffansson i **Kaupila** skall gifwa **sal. kyrkieherdens änkia** 1 lispund lijn för een fördärfuet bååt.

- Marcus Sigfredsson och Erich Hindersson i **Wiherlä** hafwa **medh sin herres vice praesid. Gustaf Grasses tillståndh achtat sönderklifua hemmanet,** så att dhe skulle hwardera niutta 2 öre skatt. - - skola dem emillan **skifta**.

Fälthes Jören Josepsson i **Parfuoila** för stämb. försittiande saak till 3 mker.

- Mikell Larsson i **Lydikilä** skall betala till Thommas **Mulli** 2 daler.

s 183 - Welb. Mårten **Ulff** berättade, at **sochnens inbyggiare hafwa kastat gamble brooståckarne i träsket (aff) den långa broo**, som ligger emillan **Woitila** och **Holma** gårdh, hwaraf han stoor meen på sine **katzor** lijdher, såsom och elliest dhem som **medh båth fara** till hinders.

- Simon **Carell** begäradhe å sine **stiufbarnns** wägna en doom på dhe 211 d:r 9½ öre kop.m. och en tunna rågh, som welb. Mårten **Ulff till Holma gårdh** skyldigh ähr på **sal. ryttmestarens welb. Erich Stiernkorss** wägna. Befans 4 rd:r wara till Hindrich Hansson i Tursoila betalt, hwarföre Ulff dömbdes dhe resterande peninger till sal. Lars Jönssons arfwinger i Sifwikala contendera.

- Grels Mattsson **Safwoij** framtedde regemetsskrifwarens Jacob Hinderssons Stadij **inrymmelsseskrift 6.12.1669 på ½ deelen** af ett knechtehemman i be:te byn, om skatt 2½ öre, ½ mantall, hwilket hemman Påfuall Mattsson bruckat hadhe. Befans samma ½ deell hafwa i 10 åhrs tijdh **ödhe legatt,** då **brodren** Hindrich Mattsson därifrån sigh till Nårreboth begaff, och nu liggie ½ deelen deraf i linde. Borgesmän: - -.

s 183v - **Corporalen Marcus Rodhes hästar** göra på Simon Jacobssons i **Koifwuniemi** åker och swedier esomoftast stoor skada. Förliktes.

- Anders Walentijnsson i Ajostaipale (= **Onnistaipale**) fordrade af sin förre legokarll Erich Jöransson i **Napila** 22 d:r.

s 184 - 3 gången uplystes Anders Nilssons hemman i Pånsa för hans räst till Thomas Michellsson i Pajulax (=**Päilax**).

s. 185v - Mårthen **Ulff** begärade af häredsrätten attest på det, som han hafwer låthit **uthi Haffiseffua by till ett sätteri upbyggia** medh för detta landshöfdingens sal. Erich von der Lindens tillståndh.

s 187 - Fältes Simon Jacobsson i **Koifunniemi** till 3 mkr, som icke stodh **corporalen** Marcus **Roode** i **Raialax** om någon oförrätt till swars.

Oriveden (ja Kuoreveden) kesäkäräjät 25.6.1670 Säynäjoen nimism.talossa
TMA Ikalis 1. s. 222-, VA:ssa mikrofilmi ES 3745

s 222 - Elias Josepsson i **Salo** hade förl. wååras sigh **tillhandlat af sal. Bertill Bengtsons son** Jören Bertillsson ett hemman i **Sukila** om 1½ öre skatt. Kiöpet **uplystes** nu 1 gången.

s 222v - Een kona Gertrudh Thomasd:r i **Kaupila** för andra gången lönskalega. Nu medh Simon Jörensson ibm. Hon är edt **frillobarn**.

s 223 - Anders Cnutsson i **Lydikelä** förböds at hålla **fågla gielder** på Mårthen **Ulffs** ägor.

- Mats Johansson (=Josepsson) i **Oinasnimmi** kärde till Jören Bertilsson i **Pitkäjärffui** om een ängh **Putkennijttu**, om 4 lass höö. Jören berättade, at dhen tijdhen Jören Thommasson hadhe boodt i Pitkäjärffui och Bertell Peersson i Oinasnemi, hadhe Jören **bekommit ängien till een fuldnadt, som då sinns emillan något byte giordhe**, och altså oklandradt legdt.

- Mårten **Ulff på Holma** gårdh hafwer antagit Johan Johansson på ett sit hemman om 2 öre skatt i **Kockila** by det at upbruka, som **förre åboon** Simon Matsson hade handlöös slept. Bonden bekom 2 åhrs frijheet 1670 och 1671. Borgesmän: Jacob Marcusson i Kåckila, Michell Hindersson i Oriwesi by, - -Eskell Karpi i Seunajoki och Eskell Jörensson i Knapila.

s 223v - Brita Peersdotter i **Kihlala** skall betala till Mårten **Ulff** en tunna och ett par **skoor**, effter hon icke inställt till tiensten för een sommarpijgha.

- Dömbdes Brita Jörensd:r i **Hulipas** frij för Hinrich Jörenssons i **Lylyierffwi** anfordran om en koo.

s 224 - Bengt Thomasson i **Pehula** hafwer lefvererat till Simon Philipssons i **Seunajoki broder** Clemet een **bijllyxa**.

- Corporalen Markus **Rode** och Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** twistas om en swedh.

- Simon i **Koiffunnemmi** hafwer icke igenstängdt en **gärdesgårdh wedh träsket** såsom han borde, hwarigenom dhe **Raialax** boor stor skadhe togo efter hästerne der ingå.

s 224v - Mårten i **Raialax** war eij at swara **qwartermestaren** Jacob Sigfredsson om 1 swediestädh.

- Joseph Nillsson i **Pitkäjerffui** upbrutit 1 gl. bodhedöör för Anna Knutsdotter i **Pehula**.

- . . skall **nederhugga denn gierdesgårdh**, som Erich **Ruika** hafwer upsättia låtit och sigh tilägnadt dermedh 1 styke åkeren dhe andre grannerne i **Oriwesi** by till förfångh.

- Förböds dhe **Oriwesiboor**, at dhe icke **tiudra sine hästar på Thomas smeds åkerteegh**.

Kangasalan kesäkäräjät 27-28.6.1670

s 225 - Clemet Sigfredsson i Heponiemi berättade, at hans h:u Anna Knutsdotter hafwer dödt och at han will sigh igen uthi ett **annat ächtenskaph i Oriwesi** sochn begiffua.

s 227 - Berthell Erichsson i **Sitamo** will begifwa sigh i edt annat ächtenskaph. Befans det 8.10.1667 är arfskiftet efter hans **fadher** hållet och 8.2.1670 efter hans **hustrus** Walborgh Erichsdotters **dödh** igen inventerat.

s 227v - Mårthen **Ulff** på **Hålma** kärde till framl:ne Bendt Grelssons i Jokiois änkia om 100 d:r kop.m. för resterande hästewärdhe, som hans **sal. modherbrodher welb. Erich Stiernkors** Bengt för 120 d:r kiöp uplåtit hade.

- **Don. Christopherus Melartopaeus** - -.

s 230 - Brofogden påminte, at **Iharis steenbroo skall medh steener och tällier repareras, som för 75 åhr sedan är worden giordt**. 2 gamble män Hindrich Huikoij och Olof Staffansson i Hapasaari berättade sigh hafwa af sine föräldrar hördt, adt dhe kringh belägne sochnar hade en sådan broo giordt.

- Thomas Michellsson i **Peijlax** hade **försåldt hemmanet** i Pånsa, 1½ öre skatt, ½ mantall, till Mats Hindersson i Gaudiala för 60 d:r, som han af Anders Persson för resten taga måtte.

Ruoveden syyskäräjät 3-4.10.1670

s 271v - Hindrich Jämmingi och Joseph Peckainen skola icke hugga på **kiöpejordhen Sikaniemenmaa** in till des, som dhe clarera medh sin intressent Joseph Hyryläinen.

Oriveden (ja Kuoreveden) syyskäräjät 8.10.1670, Säynäjoki
TMA Ikalis 1. s. 272-, VA:ssa mikrofilmi ES 3745

s 272 - **Probsten i Cangasala mag:r Johannes Frisius** berättade, at **capellanen i Teijsku H:r Simon Claementis och hans swåger capellanen här i sochnen H:r Hindrich Josephi** twista om något **arff efter sal. kyrckiohärden H:r Joseph Petri och hans änkia h:u Sokolastika Matsdotter**. H:r Simon urgerade nu, at hans

swågher skulle beswäria det inventarium, som be:te hans **sal. swermodher** hadhe af probsten Johannes Friscio och **kyrkiehärdhen her sammastädes H:r Johan Petri 10.5.1665** uptäckna låthit. **Sonen Mats Josepsson** hade icke det ringaste at inwända emot inventarium. H:r Hindrich giordhe sin eedh å book, at han hwarken medh sitt wetskap eller minne hafwer låthit uthlåta af sin sal. föräldrars egendombh, som något wärdera wara skulle, det hans sal. modher hafwer anteckna låthit. Afsadhes, at emedan H:r Simon hafwer förmendt sigh till något arff ähn ytterligare wara berättigadt, föruthan dhet han bekommit, hafwer och således sin swåger till edt bewarit anbracht, dy bör han och pro quota swara till all återstående gieldh.

s 272v - **Cappelanen H:r Hendrich** beswäradhe sigh öfwer **sin swåger H:r Simon Clementis** det han wedh wintertingedt i Cangasala 14.2.1668 hade **skält honom för skälm, tiuff och trållkarll, såsom och, at alle dhe hans predikan åhörare wara lijka skälmar som han.** Welb. Mårten **Ulff till Holma** jämpte sochnemännen befunno sigh beswärade, at han medh sådane olydelige ordh deres prediekant öfwerfallit hadhe, som heela sochnen till een merkeligh förklenningh länder. Saken heemstältes consistorium excesiasticum.

s 273 - Mats Josepsson i **Oinasniemi** gaf tillkänna uthi Mårtenn **Ulffs på Holma** närwaru, at han hafwer twistat medh Mårten Natuka och Simon Jörensson i **Pitkäjerffvi** om een deel uthi **Heinäsaari** hålma mitt för Oijnasniemi by belägen, men dhe förlikts således, at Oinasniemmi skall wara på nårre sijdhan och dhe 2:ne Pitkäjerffvi boor endskyldt å södher sijdhan berättigadhe, hwilket nu stadfästades.

- Förböds dhe **Pitkäjerfvi** boor, at dhe icke rijda igenom **Oinasniemmi ängh Hurupas**, uthan skulle efter aftaall reesa uthmedh **Holmagård**.

- . . hade besedt, hwadh åwärkan dhe **Seunajoki** boor hade giordt dhe **Napila** boor öfwer deres råår. Dhe Seunajoki boor anhöllo om ny besichtningh. Synen förrättas.

- . . skola upgåå råårne emillan **Lefueslaxi** och **Kaupila** boor, efter dhe twista om **Rasiniylhe råån** och dhe Lefweslaxi boor skola taga sine män der in loco.

- . . skola besee om dhet är rödsle engier eller icke på **Wädhentaustamaa**, eftersom dhe Kaupila boor dermedh icke weele till vice praesidenten welb. Gustaff **Grasse** affståå. Oloff Staffansson hadhe stoort oliudh.

s 274 - Fälthes Sara Philipsd:r i **Lylijärffwij** för andra lägersmålet medh Hindrich Sigfredsson i **Sahrajärffue** till sine 40 m:ker.

- Anna Michellsdotter i **Päntilä** hafuer låtit sigh 1 gången belägra aff een drängh Erich Thomasson i Wahalax (= **Wächkalax**), som skall wara förrymbdt till **Räfwell**.

- Erich Ruika är skyldigh länsm. Eskell Karpi 6 d:r sölf.m.

- Knut **Sijkaises h:u** och Anders Matssons h:u i **Lydikelä** by hafwa hwarandra slagit.

- Mårten Sigfredson i **Wijherilä** skall restinera det höö, som han hafwer bärgat in på Matz Josepssons i **Nikilän** ängh. Parterne förliktes ock angående dhet, som Mårthens **framl:ne brodher** Hinrich hadhe sammaledes 1669 i samme ängestyke låffgiffuit een qwinna Helga i Nikilä at bärga.

s 274v - Karin Grelsd:rs i **Pehula** förre legokarl Matz Erichsson hafuer på sin lego bekommit 2 dukater, 1 koo, 1 filthatt - -.

- Dhe Kuokolla (=**Kokkola**) boor skola uprätta een gärdsgårdh uthi **Luhtais**, emedan hästarne giöra stor skadha på Hålma gårds **ängh Pylky** (=Pylsy).

s 275 - Thomas Johansson i Winicka skall betala till Erich Nilsson i **Wehkala** 9 d:r och 2 cp:r ärtter.

- Erich **Ruika** i **Oriwesi** by förliktes 4.7.1669 medh Clemet Hindersson i **Hördzenää** om **Petejärfwenmaa**. Ruika låfwade gifwa Clemet för all hans praetension 4 t:r rågh.

- Sigfredh Nillssonn i **Seunajoki** berättade, at hans **son uthi Räfuels stadh** Eskell hafwer låthit om edt bewijs ifrån detta tinghstället om sitt lefwerne anhålla, då han ifrån sitt fädernes heemwist för 7 åhr sedhan reeste.

Intygades honom hafwa medh sin faderns weetskaph **uthi Åbo hos sal. Lårentz Giärdh** ett åhrs tijdh tient och derifrån till Räfwell sigh begifwit, så at ingen på denne orten hafwer sigh öfwer hans son Eskell Sigfredsson något at beswära, uthan sigh wäll stält som een ung person ägnar och böör.

s 275v - Jören Jacobsson (mycket ålderstigen) i **Pajukando** befruchtade, at någon orichtigheet skulle efter hans döödh arfwingarne eller barnen emillan skee och i sin lifstidh hoos sin son Simon Jörensson bliffwa, hwarföre han wille, at främmandhe män skulle edt wiss inventarium uprätta. **Sonen?** Hinrich Jörensson i **Wähälax**, **mågerne** Jören, Johan och Jören Jöransson i **Wijherilä** samtyckte till detta, men **sonen** Simon i **Oinastaipalle**, som hafwer ett hemman medh löösören handfångidt, derom egentteligen twisten emillan bäggre brödren ähre, läth sigh igenom sin **hustru** förmärkia, at han sin faders disposition icke undergå wille.

- Anders Staffansson i **Hirfwijerffui** war eij at swara Lars Michelsson i **Pylkä** om det roofröö, som han skall uthur et wisthuus hafua bortstullit.

Kangasalan (ja Ruokolan) syyskäräjät 10-12.10.1670

s 279v - Thomas Michelson i **Peijlax** berättade, at han hafwer på en tijdh nutit under sin rustient Anders Perssons i **Pånssa** hemman, den till honom åhrligen skatten betala skulle, hwilcket icke skedt ähr, hwarföre Thomas hade nödgats hans hemman eller bördsrätt 3 gånger upbiuda och begärade nu, at han å samma hemman laga **skötning** bekomma måtte, hwilket ock skedde.

Oriveden talvikäräjät 13-14.1.1671 Tursolan kylässä
TMA Ikalis 1. s. 297-, VA:ssa mikrofilmi ES 3745

s 297 - Vicepraesidentens Gustaf **Grasses gårdsfougde** Hendrich Hendrichsson klagade sigh öfwer **Pitkäjärfwj** boar, att dee hafwa af hans herres bönders dee Wiukola boors ägor sigh een ängh tillägnat och höött af **Haudansari** hållma. Pitkejerfwj boor förmeende den liggia in på deres sijda om **Patzanpä och KamaranKorckia råår**. Justeras.

- Nembdemän (3 st.) skola **skifta watulefwerne** emellan dee **Pitkäjerfwi** boor.

s 297v - Lucas Philipsson i **Oriwessi** by skall betala till sin fäbagge Bertell Matsson ibm 12 cp:r rågh.

- Michell Larsson i **Lydikelä** skall betala till Bengdt i **Pehula** 1 d:r k:rmt och sedan skaffa Bengdt hans **söllfringh** igen som pantsatt är.

- Thomas **Mulli** skall betala till ryttaren i **Hafwisto** Simon Hendersson 17 cp:r rågh. Hendrich Jörensson i Hafwisto wittnade.

- Elias Josepssons i **Sahlo** giäldenärer Thomas Thomasson **Mulli** och Johan Johansson i **Kockila**.

- . . skola besee den twist, som **corporalen Markus Rodhe** och Mårten Thomasson i **Raijalax** sinsemellan uthi åker hafwa. Befans **Ychteisen ängh** corporalen tillkomma.

- Dee **Kåckila** boar beswäradhe sigh öfwer dee **Sahrajerfwi** boar medh några andre, som skulle dee hafwa giordt åwärckan på deres särskilltte skogsteegh **Mussjerfwen sarcka**. Een gl. man Lukas Erichsson i **Hoipala** intygade råårne wara: **Luchtankiukansija, Kahilanwuorenhype, Sallkisalin, Lillfwaistenpä,** derifrån wänder sigh kosan till **Uhrtiminsallmi,** der een steenröse lagdt är, **Heinäjerfwi Luodonpuolinen pä, Bentinwuoren Korckia**, - skola ransaka i saken.

s 298 - Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** skall icke drifwa corporalens Markus **Rodes** hästar i hans egne åkertäppor.

- Een ungh drängh Hendrich Johansson ifrån Längelmä sochn berättade sigh wille ächta **framledne** Bertill Bengttssons i **Suckila dotter** Margareta och altså **inbörda hennes faders hemman** om 1½ öres skatt, som Elias

Josepsson i **Salo** hafwer af hennes **broder** Jören Bertelsson sigh tillhandlat och derpå förmått 25.6.1670 lagl:n attest, såssom ock kiöpet 1 gången uplysa låtit, williandes såwäl be:te Eliasses som Anders giälldh betala. Elias upgaaf be:te kiöp och Henrich Johansson skall blifwa wedh hemmanet.

s 298v - Vicepraesidentens uthi den kongl. håfrätt wälb. Gustaff **Grasses fougde** Hendrich Hendrichsson på **Wiherlä** gårdh gaf tillkänna, det dee **Kaupila** boor skulle willia uthträngia Wijherlä boor ifrån **fiskiewatnet (i Ärejärfwi)** emoot häredsdoom af **15-16.1.1664** emellan Kaupila och Niskilä byar. Tilspordes om dee Kaupila boor någon orätt willia Wiherlä boar tillfoga i **Ärejerfwj notedrächt**, hwartill dee aldeles nekade, uthan begära wedh be:te doom att förblifwa; hafwa och **Wiherlä och Nickilä samfällt fiskiewatn**, som nu berättat bleef, och af ålder warit.

s 299 - Olof Knutsson i **Kaupila** hade länt sin **mågh** Erich Matsson häst att afföra 3 lass höö af vicepraesidentens frällsse hemman i **Wiherlä**, der han **landhbonde** war och hööt heemfördt. Olof skall restituera hööt igen.

- Simon Peersson i **Taipale** skall betala till Jören Josepsson ifrån Birckala sochn och hans intressenter 9 d:r kop.m. för 1 långh ååss, som dee till **Tamberfors broes upbyggiande** tagit hafuer, och sökie sedan Jören Andersson i Lydikälä, som han bårgat hafuer.

- . . skola uthmäta den räst, som Sigfredh **Mulli** är skylldigh till regementet för 2 åhr - -.

Kangasalan talvikäräjät 16-17.1.1671

s 300v - . . skola uthmäta **landtmätaren Laurentij Schroderij** löhn, eftersom han hafwer uthmät dee Härtola boers åker.

s 303 - Gestgifwaren Hindrich Hansson berättade, att Oriwessi och Kangasala sochnars inbyggiare hafwa antagit Jacob Olofsson Siukolan wedh Tamberfors att wedh macht hålla **Tamberfors broo,** allenast medh goda balckar och för hans hafde omaak skall hwar bonde gifwa hwart annat åhr 1 c:a spm:ll.

Pirkkalan kesäkäräjät 20-22.6.1671

s 346 - Thomas Sigfredsson ifrån **Koifwuniemi** och Oriwessi s:n klagade öfwer een ryttare Olef i Karllela, som skulle han öfwerfallit honom på allmenne wägen. Olof icke stämd.

s 347 - **Caplan** i Teiskola Simon **Mulinus**, som af öde uptagit ett regementz ödeshemman i Kämmenniemi by, klagade at hans medhgrannar hafwa af samfällt skogzmark huggit 7 t:r landh, anhållandes skifte.

Ruoveden kesäkäräjät 26-28.6. 1671

s 351 - Elias Josepsson ifrån **Jupa** och Oriwessi sochn uppå sin och sine interessenters wägna angaf Bertell Jämmingi för dett som han hade upbrändt deres landh medh näfwer och annat. Bertell icke tilstädes. Upsköts.

Oriveden (ja Kuoreveden) kesäkäräjät 3-4.7.1671, i Säynäjoki
Turun MA Ikalis 1. s. 299v-, VA:ssa mf ES 3745

s 353 - Efter **brofougdens** Måns Månssons föredragande skola Wekelax, Paijukanda, Peylax och Korri uppehålla **broon under Wekelax by**, som är mycket af nöden, så att dee reesande kunna säkert framkomma. Icke hafwa på sin andeel några kistbroor. Befans ock, att Erich Thomasson i **Lassoila** hafwer icke rödiat honom tilldeelte **wägh wedh Kordjerfwi Sifwu**.

- Dömbdes een **skilliegårdh** emellan **Lydickelä** och **Bentilä** byers åker att upsättias.

- Mats Erichsson i Koifwais (= **Kuifwais**) och Tafwastehuus lähn kärde till Jören Knutsson och Markus Matsson i **Kaupila** om det **bast**, som dee hafwa igenom sitt fålck låtit olåfwandes på hans uthmarck taga och in uthi ett annat häredh.

s 353v - Dee **Wihesjerfwi** boar giorde klander på een **qwarn**, som dee **Wiherlä** boar hafwa tillförende upgiordt. Upsköts.

- Peer Larsson i **Nickilä** skall betala till Johan Simonsson i Pitala och Längelmäki 10 d:r.

- Michell Matsson **Kärcki** i **Wihasjerfwi** hafwer förlikts medh sin **sal. faders** Mats Greelssons **systrar och deres barn** Barbro och Helge. Barbros **barn** woro Jacob och Wallborgh. Helges **dotter** war Karin.

- Vicepraesidenten wälb. Gustaff **Grasses gårdsfougde** Hendrich Hendrisson kärde til några af dee **Pitkäjerfwi** boar om 1 rödsle **ängh på Haudansari** hållme, som skull liggia på hans herres bönders dee Wiukola boors sidha in om **Patzanpä och Kamaran Korkia sochneråår**. Twisten skall besees. Saken angående Mårten **Natukas** gl:e ängh opsköts.

s 354 - Mats Staffansson i **Hirfwijerfwi** skall betala 14 d:r kop.m. till sal. Abraham Kreijers änckia i Åbo, item till Eskell Bertellsson Rasi Längellmä sochn 12 d:r kop.m., men hästewärde 17 d:r, som hans **stiuffader** Clemet Bertellsson tagit hade, sade han sigh icke kunna betala. Clemet kunde det eij heller giöra, ehuruwäl han hafuer såssom een huusbonde warit och hästen till hemmanets nytta uthlagdt.

- Erich Thomasson i **Lasoila** skall betala till Sigfredh Mulli 3 t:or rågh för hästewärde.

- Thomas Sigfredsson i **Pitkäjerfwi** skall betala till sin **swåger Sigfredh Mulli** 15 d:r kop.m. Doch af peningar afdrages efter arfskifteslengden, som på hans **hustrus** deel föll, 1. 19. 7 5/6 sölf.m. upmettadt 14.9.1668. Dhe twiste om 1 t:a rågh.

- Anders Walentinsson i **Ånnistaipale** hade förlikts medh sin **broder** Jören ifrån **Suoinesema** sålunda, att hans **son** Bertill Jörensson skall medh Anders hemmanet i Onnistaipale förestå, efter han Anders **barnlös** ähr och derhos skall Jöran eller hans **son** hafwa omsorgh för **modren** Lijsa till sin döderdagh. Men der Anders för än hans **hustru** igenom döden hädan ginge, skall han sedan träda ifrån hemmanet, efter dee 2 öres skatt icke är någon bördsrätts jordh.

s 354v - Wälb. Mårten **Ulff** på **Hållma** gårdh berättade, att hans förre tienare Jören Jörensson hade i förl:ne åhr ifrån honom en **sölfskedh** stulit och den sedan till een hustru Såphia Mårtensdotter för en kista gifwit, som hon för Eskell Karpi och Mats Josepsson i Nickilä berättat. Saken heemställtes Pällkene tinget.

- Lars Hindersson och Erich Michelsson i Wehkapundari af Kangasala sochn opwiste den kongl. **håfrätts resolution af 17.3.1671** angående **Rijhijnijtu och Hulike ängiar**, hwilka ängiar Söfringh Erichsson och Markus Markusson i Wehkapundari hafwa tillförende till Erich Sigfredsson i **Järfwenpä försålldt**, som af fordom **lagläsarens Hindrich Anderssons skiötningh af 16.10.1615** befinnes, hwilken skiötningh är alldeles **uphäfwen**. Käranderne bekommo ängierne.

s 355 - Henrich Johansson i **Suckila** kärde till Elias Johansson i **Salo** om det **hemman,** som Hendrich Johanssons **hustru** genom een laga doom **tillährkendt är**, som hennes **broder** Jören Bertellsson **försålldt** hade, men Elias Johansson wille sigh i hemmanet trängia för den giälldh han hade att fordra. Henrich fick behålla hemmanet.

- Fältes Sigfredh Olofsson i **Kaupila** för stämb. försittiande till 3 m:ker.

s 355v - Thomas och Mats **Greelssöner** i **Wiherla** war eij at swara Mats Josepsson i **Nickilä** om oförrät.

- . . skola **stångfälla** dee **Nickilä** boors åker.

- Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** hade **kallat corporalen till een tysk hundh** för den jordeträta de hafwa.

- Corporalen Markus **Rodhe** beswärade sigh öfwer sin granne Mårten Thomasson i **Rajalax**, det han hafwer emot laga förbudh **kördt längs medh hans ängh Yhteinen (Yteinen) någon dyngia**, det han icke lijdia kan. Mårten, som ähr **barnfödder** i sitt hemman, intygade edeligen, det een stoor biörk och een wijdhbuska skulle wara rätta skillnaden emellan **corporalens ängh Horma och hans ängh Joutenenpesä**.

Oriveden syyskäräjät 6-7.10.1671, Säynäjoen nimismiehentalossa
TMA Ikalis 1., s. 366v-, VA mf ES 3745

s 366v - Lukas Hindersson i Päntela (=**Penttilä**) skall betala 8 d:r till Simon Philipsson i **Seunejoki**. Lukas skall betala Erich Hindersson Remesalo och Längellmä sochn ½ t:a rågh.

- Thomas Sigfredsson i **Pitkejärfwi** skall betala till Lukas Jacobsson i Puharila ½ t:a rågh.

- Bertell Thomasson i **Järfwenpä** hade förlijcht sigh medh sine **samsyskon eller deras arfwe efter deras fader** Thomas Erichsson om deres fädernes arf således, att han gifwer sin **broders Johans barn** Jören och Margeta 7 d:r 16 öre sölf.m, Susanna i Pitelä och Längellmä sochn 3 d:r 24 öre sölf.m., Wallborgh i **Nickilä** och Agnis i Sahalax lijka deel.

s 367 - Befal:n på Liuxela, ländsm:n och Hendrich Kafwalo skola hålla ett **skifte uthi H:r Lorentz Creutzes frällsehemman i Wikurila**, eftersom Lijsa Bengdtsdotter ifrån Saris by och Jämpsä sochn söker sitt **fädernes arf**.

- Bengdt Thomasson i **Pehula** beswärade sigh öfwer Hendrich Josepsson och Lukas Philipsson i **Oriwessi** by om **Watulefwo styckeängh i Latokartanonnijtu**, som hans **swärfader** skall rödt hafwa. Skall besees.

- Thomas Matsson i **Wehkelax** skall gifwa sin granne Erich 2 bördor höö.

- Erich Jöransson i Attila och Längellmä krefde 8 d:r af Hendrich Johansson i **Suckila** för hästewärde.

s 367v - Elias Josepsson i **Salo** emot Hendrich Johansson i **Suckila** ang. 3 hästar.

- Wälb. Mårten **Ulff** på **Hållma** angaf dee Kockila (=**Kockola**) boar för det dee ännu icke hafwa giordt skilliegårdhen emellan Kockola och **Safwisillda**.

- Brita Andersd:r ifrån Ruotula medh Erich Matsson i Wirkajerfwi och Jämpsä sochn kärde till Jacob Augustinsson i Efwejärfwj om sin faders arf.

s 368 - **Kyrckiebyggaren** Sigfredh Jacobsson kärde till Erich **Ruika** om resterande spm:l.

- Wälb. Mårten **Ulff** till **Hållma** beswärade sigh öfwer fölliande **Pitkäjerfwi** boar: Mårten **Natuka**, Jören Bertellsson, Anders Nilsson **Röuhe**, Simon Jörensson, Brusius Olofsson, Joseph **Sassi** och Olof Mårtenson om en swedh dee huggit in på Hållma gårds jordestycke **Keijpalachdenmaa in öfwer Kurienmieka och Pahajerfwen steenrössia**. Han opwiste Pitkäjerfwi boarnes förlijkningsskrift med hans **sal. moderbroder ryttm:n wälb. Erich Stiernkors dat. 26.12.1649**, såsom och derå **Anders Michelssons häradsdom af 23.9.1650** på föreskr:ne råår. Mårthen Natuka bestod icke den förlijkningh och häredsdomen. Swaranderne påstodo, att förlijkningen skulle angåå ett annat ställe, **Kaipalachdenma**. Befans doch förlikningen angåå **Kurienmieka råå**, hwarföre swaranderne fältes till böter. Mårten Natuka, som nekade till sitt eget nampn, fältes till böter och skall aldrigh mehre wara witnesgill i någon sak. Simon Jörensson giorde stort oliudh under action.

s 368v - **Befal:n på Liuxela gårdh** Hendrich Classon opwiste een förlikningsskrift af 9.5.1671 angående **Pirtisarcka jorde eller skogsstycke**, som be:te Hendrich Classon å sitt hemmans **Höudis** wägna hafwer warit medh dee Heifwola boar twistige. En gl. man Lukas Erichsson i **Hoifwola** stadhfästade samma förlijkningh medh **Luchta nijtu** ängh emot 10 d:r kop.m.:s inkiöpande, hwarföre **Pirtisarcka** dömbdes under Höydis.

s 369 - Thomas Jörensson i **Pitkäjerfwi** war eij att swara wälb. Mårten **Ulff** om det brefwet, som han wedh besichtningen sade att sal. **Stiernkors** skulle medh wällde tagit ett dombref af Anna Knutsdotters kista i Pitkäjerfwi.

- **Corneten Lars Root** sampt **cappel:n Hendrich Josephi** i **Woitila** hade förlikts medh Clemet Jörensson och Jören Eskellsson i **Hörtzene** 20.9.1671 om begges deres skogh och uthmarks råår uthi **länsm:s Eskell Karpis** - - närwaru. Råårne woro: **ifrån Haisewan Sywänlahdenpohia,** dett een bäckmun är, som löper ifrån ett lijtet träsk, sedan råårätt till **Sijkakifwi, som är i Sijkanäfwa**.
Bertell Jämmingipohia, Hendrich i Williackala och Hendrich Manninen af Ruowesi hafwa huggit en swedh. Hwadh deraf kan falla på Woitila sidan, skola dee säkert emot 10:de behålla. Woitila borne låfwadhe, att icke yrckia på dee för hugne swedier. Denne förlikningh dömbdes stadigh och fast.

- **Sal. kyrckieherdens son Dnus Daniel Jacobi** angaf på sin moders wägna solldatens Thomas Mattssons i **Pitkäjerfwi hustru** Karin Nillsdotter för dett, at hon hade **kallat hans moder till een tiuf**.

s 370 - Een solldats hustru Agata Eskellsdotter i **Jerfwenpä** war eij att swara ryttaren Jacob Jacobsson ibm om beskyldningh.

- (2 nämbdemän) skola förrätta ett **skogzskifte** emellan dee **Paijukanda** boar efter deras anhållande.

- Eskell Zachariasson i **Paijukando** skall betala till Simon Jörensson ibm 5 t:r rågh + 13 d:r.

Oriveden talvikäräjät 27.2.1672 Tursolassa
TMA Ikalis 1. s. 440v-, VA:ssa mf ES 3745

s 440v - Anders Eskellsson i **Napila** hafwer gåt bårgen för Simon Andersson i **Orriwessi** by att betala till bårgaren Anders Brusiusson i Åbo 3 d:r.

- Thomas Sigfredsson ifrån **Onnistaipale** by **wille emottaga** Simon Anderssons **hemman** i **Oriwesi** by, som befinnes wara till regementet 33 d:r 9 öre 22 sölf.m skyldigh. Af ödes bewijset 6.3.1649 befans, dett hemmanet är på frijheet uptagit. Thomas Sigfredssons **borgesmän** woro: **Mårten Ulff till Hållma, cornetten Lars Hansson Root, cappel:n H:r Hendrich Josephi, corporalen Markus Rodhe i Rajalax, gästgif:n Henrich Hansson i Tursoila och Eskell Karpi** i Seunajoki.

s 441 - **Qwartermestaren Mårten Ullf** fordrade af Hendrich Johansson i **Suckila** 11 d:r kop.m. för en **bössa**.

- Elias Johansson i **Salo** lånt till Hendrichs Johanssons i **Suckila** swärmoder 12 c:ar rågh.

- 1 gången **uplystes** Sigfredh Bertelssons i **Salldila** hemman och des bördsrätt, för det han är skylldiger till ryttmestaren Gothardt Baranahoff.

s 441v - . . besedt Anders Matssons och Michel Larssons i **Lydikelä** twist angående enn **skogsteegh uthi Pätäistenniemima**, som Michell för 6 åhr sedan af främmande män genom skifte tilldeelt emoot een teegh, som grannarnes ängzstycken afskär. Ransakas ännu

- att uthmäta rästen af Bertell Lukasson i **Oriwessi** by, som han till corporalen Dråfundh? Månsson skyldigh är..

- Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** förliktes medh corporalen Markus **Rodhe** angående injurier och slagsmål. Saaken om höö och spm:ll heemställtes lagmans rätten.

Fälltes een sålldat Jören Andersson i **Lydikelä** för stembningens försittiande till 3 m:ker.

Kangasalan talvikäräjät 28-29.2.1672
TMA Ikalis 1. s. 442-

s 444v - Wälb. Mårten **Ulff** beswärade sigh öfwer een solldat Staffan Matsson i Käsoi, emedan han hade fördt ståckar uthaf hans mark Hafwisewa och begynt upsättia sigh ett wisthuus och ett pörte på Wäxio torpet.

Oriveden kesäkäräjät 3-4.7.1672
TMA Ikalis 1. s. 482v-, VA mf ES 3745

s 482v Sophia Matzd:r i **Lydickelä** hafwer låtit sigh belägra af Nills Knutsson ibm.

s 483 - Gertrudh Brusiusdotter i **Kopsama** krafde af Bertells i **Sukila enkia** Wallborgh Jacobsdotter 1 t:a 2 c:r rågh. **Mågen**, som hemmanet emoottagit hafwer, skall sådant betala.

- Eskell Larsson i **Hoifwala** skall betala till Jören Thomasson i **Pärris** 1 t:a rågh och sedan taga sin **pante-engh i Jupajoki** igen.

- Simon Andersson i **Oriwessi** by skall betala till Knut Thomasson ibm 1 t:a rågh samt till Bengt i **Pehula** 10 c:ar rågh.

- . . skola wärdera den **farelldh**, som Philiph Jörensson i **Lylijerfwi** skall hafwa löösslept på Mats Hinderssons **Nenoises** och Hendrich i Suluslax landh i Ruowesi sochn.

- Joseph Hyryläinen och Joseph Peckainen af Ruowesi sochn beswärade sigh öfwer dee **Pitkäjerfwiboor**, som hafwa huggit på deres **kiöpejordh Ukonma**. Hendrich Kafwalo och Jacob **Hincka** skola besee landet å kärandernes wägna.

- Joseph Hindersson i Tijhalaniemi hade bekommit af sin **swärfaders broder** Hendrich Greelsson i **Jerfwenpä** på sin **hustrus andeel** 20 d:r kop.m. efter förlijkningen af 2.3.1664. Jören **Hoifwo** i **Pitkäjerfwi** tillstodh, hwadh han på sin andeel bekommit hade.

s 483v - . . skola besee den twisten, som Mats Josepsson i **Nickilä** hafwer medh sine grannar om åkerstycken och skogsstycken.

- Nembdem. Michel **Hincka** i Joensu, Jacob **Hincka** i **Kockila** skola hålla **skogsskifte** emellan dee Kafwandola boor både i bröstmarcken som annorstädes.

s 486 - Henrich Johansson i Päskylä sade sigh wara **ällste sonen** efter sin fader och wille, att hans **yngre broder** Peer Johansson skulle ifrån hemmanet och huusbondwället alldeles afträda i consideration, att han är ällste sonen och hafwer i sin faders lijfstijdh **1656 måst för hemmanet till een knecht** uthgå och nu nyligen sin egen son i stället för sigh till cronones tienst uthsatt på, dett han deste säkrare kunde till hemmanet komma. **Modren** Aha Knutsdotter sadhe sigh icke kunna komma öfwerens medh sin älldre son. Eftersom modren är rätta bördeäganden, skall hon hemmanet förestå och sönerne skola wara hänne lydige.

- Dee **Lewäslax** boor af Längellmä sochn och dee **Kaupila** boor förliktes medh hwarandra om **byieskilnadt** dem emellan: **Perhånkårckia, sedan till Rasinjyllhä bergh på södersidan, derifrån till Pitkämäenlepo utmedh Rautanajerfwi och södersida om samma träsk, så till Keskisennoro steenrösia, så allt till Kåskenhoro**. Angående **Wehkåija engh**, som Jören Knutsson i Kaupila berättar sigh hafwa tillförende af **förre åboen** Jören Jöransson i Lefweslax kiöpt och derifrån uthkommen, afsades, det dee Lefweslax boor skola gifwa Jören Knutsson 2 d:r sölf.m. och desan engien behålla. **Gårdsfougden** på Wijherlä Hendrich Hendrichsson giorde inspråk på samma ängiestycke.

s 486v - Hendrich Sigfredsson i **Pyllkenerautio** hade belägrat först Sara Philipsdotter i **Lylyjerfwi** för 4 åhr sedan och 2 reesan igen Lijsa **Karhu** för 2 åhr. Befans honom hafwa warit i 19 åhrs tijdh här i sochnen och hans föräldrar här barn födde.

s 487 - **Corporalen** Markus **Rode** i **Raialax** - - at liquidera emellan honom och hans bonde Simon Jacobsson i **Koifwuniemi** ang. räst.

- . . skola besee twisten emellan **Suomesemaboor** och Simon i **Koifwuniemi** angående någon åwärckan.

- Anders Mårtensson i **Onnistaipale** kärde till Anders Walentinsson ibm om en skogsteegh, som han huggit medh Thomas Erichsson i be:te by.

- Dee **Oriwesi**-boor beswärade sigh öfwer **Pehula** boor om åwärckan på Hollmen.

- Eskel Peersson i **Hafwisto** är skylldigh till Simon Hendersson ibm 1 t:a rågh.

s 487v - Een **borgare i Nystadh** Henrich Jörensson hade på sin **hustrus** wägna att fordra **arf** af Mårten Thomasson i **Rajalax**. - - skola dem emellan förlijka.

Kangasalan kesäkäräjät 8-10.7.1672 s. 488-

s 490 - **Dnus Christiernus Melarthopaeus** föredrogh, att uthi **arfskifteslängden 30.7.1668**, hållen emellan honom och hans **syskon** är honom 2 hästar påfördt, hwilcka **af wilddiuren opätne** blifwit. Hans **swågrar H:r Peer Wanaeus och för detta qwartermestaren Jacob Sigfredsson** wille, att han skulle stå för hästarne.

s 490v - Lars Thomasson i Wichtilä sade om ländzmannen Claes Hanssons uthmätningsbref: ”**konnalla on konnan kirioitus",** och kallade ländzmannen till **"munasuu".**

Oriveden syyskäräjät 21-22.10.1672
TMA Ikalis 1. s. 531-, VA mf ES 3745

s 531 - Sigfredh Thomasson **Mulli** i **Lasoila** klagade öfwer samptlige dee **Pitkäjerfwi** boar om ett kornlandh, som dee huggit på hans sijda om byieskillnaden. Han opwiste **mag. Nicolai Liureni förlijkningsbref af 5.10.1643, som underlagmannen Johan Hindersson hafwer vidimerat**. De hade twist om **Keipälachdenma** och förlickts medh hwarandra sålunda, att deres skilldnat skulle wara i **Tyrinkallio** och så rårätt öfwer den twistige sweden, som då war. - - skola deres twist besee.

s 531v - . . skola **skifta watulefworne** emellan Hendrich Jörensson och Erich Nilsson i **Wehkalax**.

- Joseph Hyryläinen, Hendrich Matsson Jemmingi och Joseph Pekkainen i Ruowesi sochn beswärade sigh öfwer dee **Pitkäjerfwi** boor: Mårten **Natuka**, Simon Jörensson, Jören Bertellsson **Hoifwo** och Olof Mårtensson om en **swedh på Ukonpäifwäkunda uthmark, som dee 10.7.1663 af dee Leinola boor** i Birckala sochn sigh **tillhandlat** hafwa. Pitkäjärfwiboorne påstodo sigh hafwa huggit på sitt eget landh **Nujajerfwenpäifwä-kunnanma, som dem 17.8.1664 tilldömdt** är att niuta. Åkärenderne påstodo **Nuijajerfwenma** liggia långdt fierran ifrån **Ukonpäifwäkunnanma**, wäl wetandes huru hwart och ett jordestycke uthi samma uhrfiähl äre belägne, der Clemet och Jören Hörtzene hafwa på norra sijdan sitt landh och **Lahkolaisenma** på söder sijdan beläget. Hörtsänä jemte be:te dee Ruowesi boor tillstodo, att emellan **Lautajerfwensarka och Ukonma** äre desse råår: **1. Ruokohariunhånga, 2. Lautajerfwenylisenjoensu, 3. Sika-kifwi**. Parterne förliktes medh hwarandra och Pitkäjerfwi boorne tillstodo sigh hafwa sweden fällt på förb:te kiöpejordh och tillsade därföre dee Ruowesi boor 4 t:a rågh och 4 lispund lijn, såsom och i lijka måtto så mycket landh på ett annat ställe igen att hugga willia efterlåta. Elliest skole desse råår wara emellan **Ukonma och Lahkolaisenma** på södersijdan: **Kakokifwi, som är een stoor steen i ett träsk, sedan till Ukonkollhu och derifrån till Kalliojerfwi**. Uthi samma **Lahkolaisenma** äre Hörtzenä, Pitkäjerfwi och Leinola boor **intresseradhe**.

s 532 - Eskell Augustinsson i Korfwis skall restituera till Bertell Knutsson Pijtala och Lengellmä sochn 1 tröija och Bertells **hustru** Dorde Matsdotter skall sökia sin **broder** Jacob, den hon tiente, om sin åhrs löön.

s 532v - Efter **brofougdens** Måns Månssons föredragande skola efterskr. byiar: Wehkalax 3, Solltila 1, Korri 1, Bentilä 1, Paijukanda, Paijulax 1, Kaupila 3, Nikilä 4, Wiherlä 5, Hietalax 3 och Wihasjerfwi 5 **upbyggia een broo uthi Wiherlä wijk el:r sallmi**.

s 533 - Elias Johansson ifrån **Salo** krafde af Henrich Johansson i **Suckila** den giälldh, som han 13.1.1671 wedh hemmanetz **tillträdande efter sin framledne fader** (=swärfader) Bertell Bengdtsson uthlåfwade betala. Efter be:te Hendrich hafwer satt sigh på ett **bördsrätts hemman** skall han sådant betala, nl:n 55 d:r 22 öre sölf.m. Till Hendrich Kafwalo skall han betala 1 t:a rågh, som han caverat hafwer för swärmodren.

- Befans **wäghen uthi Oriwesiby igenom sielfwa byn wara för reesanden mycket obeqwämbligit att kiöra medh wagn eller kärra**, hwarföre byiemännen skola **flöttia sin gärdzgårdh bättre in på åkeren** söder om byn,

så att der blifwer **intill sandbacken een landhwägh** och tämbligh jemdh, derhoos och skall in igen fördrista sedan nederrijfwa gärdzgården och kiöra twert öfwer åkeren in moot kyrkian.

s 533v - Wälb. Mårten **Ullf** wille efterlåta, att **landswägen** skall härefter **hållas igenom hans åker rårätt fram ifrån brooändan**, som tilförende war, och aflägga den andre wägen, som härtill blef hållen öfwer hans engh.

- Ländsmannen Eskell **Karpi** och Hendrich Kafwalo skola besee jordetwisten emellan **Hållma** gårdh och **Woitila** på wälb. Mårten **Ulffs** sijda och befal:n och nembd:n Eskell Knapila och Mats Nickilä på Woitilas sijda.

s 534 - Margeta Bertellsd:r i **Pitkäjerfwi** fordrade af Erich Erichsson ibm - -.

- Michel Matsson **Kärcke** i **Wihasjerfwi** hade förlijkt sigh medh sin **faders** Mats Eskelssons **systerson** Jacob Jacobsson i **Jerfwenpä** om hans **moders arf** sålunda, att han tillställer honom 10 c:r rågh, sammaledes och hans **syster** Wallborgh 10 c:r rågh. Dessföruthan togh han och till dess afbetalningh, hwadh som hans **moder** Barbro Eskellsdotter hade hållit åkerbruuk hoos honom uthi åthsk:e åhr.

s 534v - **Cappellanen H:r Hendrich** berättade, att Knut **Sikainen** i **Lydikelä**, då han war en af **kyrckiones säxman**, hafwer emoottagit 15 d:r kop.m. af sal. assessoren wälb. Gustaf **Ille**, då han war på **Hållma** gård stadder, för Sigfredh **skreddares** och hans konas Dorde Jörensdotters horböter, som till kyrckian skulle blifwa inlagde. Capl:n begärade, att Sikainen skulle sigh derpå förklara. Swaranden wille skiuta skullden på sal. H:r Hendrich i Hafwisto, men een bofast bonde och lagmannens nembdem:n Jacob Johansson **Haraka** af Längellmä sochn intygade, det Sikainen bekommit penningarne.

- **Befal:n på Liuxela** Hendrich Claesson begärade underskrefwen medh - - att **afdehla Lylyjerfwi torparens ägor** ifrån dee Ruowesi boors landh, som honom tilldömbdt är, eftersom Mats **Nenonen** och Henrich i Suluslax sigh deröfwer beswärade, att torparen giör dem stoort inpass.

s 535 - at uthmäta af Hendrich Johansson i **Suckila** 1 t:a rågh, som Gertrud Brusiusd:r i **Kopsamo** hafwer at kräfwa.

- Thomas Sigfredsson i **Pitkäjärfwi** är skylldigh till Sigfredh **Mulli** 10 d:r.

- Jören Sigfridsson i **Lasoila** hafwer häfdat Walborg Ifwarsdotter ibm och barn aflat tillsammans.

Kangasalan syyskäräjät 24-26.10.1672
Ikalis 1. s. 535v-, VA mf ES 3745

s 538v - Erich Johansson i Palo opwiste håfrättens befallningh till heradsrätten af 9.10.1672 att uptagas dee **Sitamo** boors witnen, som Erich Johansson will excipera emoot, uthi den jordetwist dem emellan påståår, att några af dem skulle wara medh hans wederparter uthi skyldskap och een part medh ähreröríge böter saakfällte.
Hans förre landbonde son Sigfredh Erichsson bejakade, att han tallt, att trätesmarken skulle Sitamo boor tillhöra, men sade sigh icke hafwa sagdt, hwem deruthinnan skulle rätt hafwa. Påål Månsson i Meuränpesä hade witnat, hwadh han af sin fader hördt hafwer. Emoot Sigfredh Eskellsson i Meuränpesä befans detta att be:te Sigfreds i Meuränpesä **broder** Lars Eskelsson i Neulaniemi äger hans wederparts Jören Thomassons i Satamo **moders systerdotter** Brita till **hustrun**. Thomas Sigfredsson ifrån **Pitkäjerfwi** by och Oriwesi sochn hade witnat om **Metalakifwi råå** och Erich Johansson hade emot honom att excipera, det han är låckader dertill af Eskell **Karpi** i Oriwesi. Ländzm:n Claes Hansson och Hendrich Huickoi i Heponiemi witnade om Thomases wittnande. Thomas wille nu påstå, att een framl. Erich Erichsson i Witaniemi och Birckala sochn hade sagdt för honom **Matalamäenkifwi och Hangaswuoli wara råår**, men Erich Johanson påstodh, att han wedh ransakningen skulle hafwa om sin faders relation witnat och twetaligheet wara deruthinnan. Een solldat Greels Eskellsson i Keurä befans wara **i 4:de ledh** medh Jören Thomasses i Sitamo **hustro.** Hans **älldre broder** Lars Eskellsson sade sigh icke dett ringaste wara om samma råår af sin fader underrättat.

Oriveden syyskäräjät 27.10.1673

- Häredshöf:n Matthias Lillieholm hade dömbdt Hafwisto boor 27.10.**1673** att betahla till Safwo boor i förlijkningh 1½ t:a sädh. (Kts. Oriv. talvikär. 1683, VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 874-)

- Michel Hendrichsson **Pulkila** begiärte, att ransakas måtte, huruwijda **Laurila** hemman i Onnistaipale by wore skatte eller börde och hwadh rätt Michel **Pulkila** till samma hemman skulle hafwa. Michel **Laurilan**, som ähr kärandens **halfbroder**, sade hemmanet wara crono, men Michel **Pulckila** bewijste medh **häradsdomarens Daniel Swensons 27.10.1673 håldne protocol** sigh hafwa den tijden låtit protocollera sin rätt till detta hemman, som är börde, emedan han för sin **stiufmoders**, denne Michel **Laurilas moder**, förwållande måst gifwa sigh ifrån hemmanet. Han opwiste och ett arfskiftesinstrument, hållit i Paiukando 11.1.1683, hwaruti förmäles, att **Laurila** hemman i Onnistaipale ähr börde och af kärandens **fader** Hendrich Jöransson inlöst medh reda medel, en dehl af cronan och en dehl af dåwarande åboen. Be:te skiftesinstumentet beropar sigh på **Anders Michelssons häradsdom af 23-24.9 1650 och wälb. Claes Jägerhorns lagmansdoom 15-16.2.1667**. (Kts. Oriv. syyskär. 1693, VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 474)

Oriveden kesäkäräjät 14.7.1674
Kts. Oriv. kesä- ja syyskär. 1679, VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 631v

- Utaf **laghläsarens Daniel Swenssons doom** af 14.7.1674 befans gelden wara wiss. Angår den geldh åthsk:e här i sochnen skyldighe äre Maisa Jörensdotters i Paijukando **sahl. man** Johan Johansson.

Oriveden syyskäräjät 16.10.1674
VA Pohjois-Suomen LO 1 s. 22

- Uti häradzdoomen 16.10.1674 förmäles, att Simon Jacobsson uti Koifwuniemi fällas till stora böter för slagzmåhlet opå sin granne Thomas Sigfredzson och hans folk.

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 5-6.3.1675
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 64v-, mikrofilmi ES 1963
(Oriveden ja Kangasalan lautamiehet erikseen)

s 64v - Jören Thomasson ifrån Thila by och Jämpse sochn fordrade något arff af Eskell Jörensson i Sirckala efter sin framl:ne moder.

s 65 - Clemet Larsson ifrån Witikala by af Jämpse sochn kärde till Mårten Johansson i Wilkilä om det ryttarehemmanet han nu åbor, som skulle han Clemet å sin hustrus wägna wara der nämbst arftagen. Clemets **swärfader** Ambrosius Sigfredsson hade för 40 år sedan 2½ öre skatt besuttit i Wilkilä. Mårtens **fader sal**. Johan Svensson tillhandlat 2 öre skatt af een blindh h:u Brita Olofsdotter 1633 och det andra hemmanet om 2½ öre af een Johan Erichsson. Johan Erichsson war Ambrosius **broderson.** Sal. Johan Simonsson hade lag:n köpt hemmanet. Ambrosius hade intet att göra uthan Johan Erichsson.

s 66 - skola uthmäta Erich Thomassons i **Lasoila** räst till corporalen wälb. Anders Rundell.

- Oplystes 2 gången de panter, som Michell Hindersson i Oriwesi hos sigh haf:r, nl:n **Ruikas stålbåga** och Michell **Kakis hustrus kasiaka.**

- Frun på **Holma** gårdh emot Anna Bengtsd:r i **Koifwuniemi** om een sak.

- **Lieutn:s welb. Hemmingh Grasses gårdsfougde** på **Wiherla** begärade synemän till twisten emellan Viherla och **Kaupila** medh **Nickilä**-boer. Förrättas syn.

- Jöran Grelsson i **Wihasjärfwi** kärde till Thomas Johansson i **Nickilä** om gieldh.

s 66v - Mårten Thomasson i **Rajalax** kärde till corporalen Markus **Rode** om åwerkande, men corporalen befans wara **medh krigsfålcket uthrester.**

- Wälb. fru Merta Gyllenhierta på Holma krafde den ränte, som hos hennes mans frijbonde Mårten Thomasson i **Rajalax** innestår. - Hennes **sneckare** Eskell Carlsson witnade.

s 67 - Carl Matsson i **Wehkalax** hade begifwit sigh ifrån **Äijälä** hemman uthan fruns på Hålma wetskap.

- . . skola hålla et **stångfall** emellan sampt:e dhe **Lasoila** boar, i synnerhet då corporalen Marcus **Rode** haf:r bekommit ett hemman i be:te by under sin rusttienst.

s 67v **- Kyrckioherden i Sahalax Her Daniel Reuter - -.**

s 68 - 3 gången **uplystes** Päskylä ryttarehemman, eftersom **Her Johan Lillius** will det efter sine föräldrar besittia.

s 68v - **Uplyses** 1 gången Hindrich Johanssons i **Suckila** hemman för hans räst till cronan. Behans honom ock wara skyldigh till Elias Josephsson i **Sahlonen**.

s 69 - Upbördsskrif:n Isack Persson kärde till Hindrich Johansson i **Suckila** om några **skamblige ordh.**

- Hindrich **Hopo** (=**Juopo**) i **Wiherla** war eij at swara sit **syskione barn** Mats Mattsson ifrån Autis by och Padasjoki sochn och Eskell Knutsson i Pundaris om arf.

s 70 - Lars Eskellsson i **Hietalax** war eij at swara emot Mårthen Simonsson i **Wiherla** om lånespanmåhl.

- **Cappel:n H:r Anders** uthi Käsemalax.

s 70v - **Qwartermästaren wälb. Johan Giös** föredrog, det **Lächtisalo holma skall lydt till Wäxiö**, den sedermehra ähr förmedelst wälde till Pajukando hemmanet nu wordet innehaft. - Sammaledes een annan holma **Saxalo,** som ryttmestaren wälb. Anders Erichsson Ramssen i lijka måtto skall innehafwa.

- **Her Christer Melartopaeus** kärde till en crono bonde Mats Philpsson i **Hietalax** om ett **jordestycke Kordelax**, som fordom ifrån hans ryttarehemman Isoniemi **igennom ett kiöp är bortkommit**. Bonden opwiste ett fordom **Lorentz Hinderssons dombreff dat. 28.9.1581**, innehållandes det 4 af Isoniemi boer hafwa för nije konungh Gustafs markstycken samma mark till Mats Philipssons **faderfader Eskell Hullinen (=Jullinen) försåldt**. Uthi **Hartwijk Hinderssons till Wåltis lagmans bref af 20.6.1589** förmähles, det een Sigfred **Sipinpoika** i Isoniemi hafwer för 5½ d:r? till berörde Eskell **Julinen** uthi laga kiöp sin andeell i samma mark opdragit, **hwarföre honom och en ½ öres skat åligger, föruthan 1 öres landh han medh sine grannar i byn och teegskiftet äger, deremoot 2 hans grannar hwardera 1½ skatt i bolåkeren innehafwa, doch icke någon teell eller rättigheet i Kordelahdemma haft**, som nembden och witnade. Her Christer låfwade sielf taga skatten på sigh, der han skulle landet bekomma. Saken heemställdes under det kongl cammarcollegii.

Pirkkalan ja Messukylän kesä- ja syyskäräjät 4-7.10.1675

s 131 - **Pastor wed Teisko capell Simon Mulinus** angaff Eskil Jacobsson Kuituinen om **spådom och signerij**.

Oriveden kesä - ja syyskäräjät 19-21.10.1675 uthi Säunäjåki lendzm:sgårdh
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 149-, mikrofilmi ES 1963

s 149 - En gift man Erich Brusiusson, **quartermestarens wälb. Mårthen Ullfs tienare opo Loto gård**, hade aflat barn medh legopigan Brita Påhlsdotter dhersammastedes. Wälb. fru Merta Margareta **Gyllenhiertta** caverade för begges böther.

- Liqwiderades emellan Thomas Sigfredsson i **Pitkäjerfwi** och Eskil Carlsson i **Kåppala**.

s 149v - . . skola ransaka om 1 swedh emellan Thomas Sigfredsson i **Koifwuniemi** och Simon Jacobsson ibm.

- En huusman Eskil Bertilsson i **Oinasniemi** skall betala till Simon Eskilsson ifrån Kuhmois Kyrkieby 3 d:r kop.m., 5 c:r korn och 4 c:r hampfrö.

- . . skola uthmäta **capel:ns i Längelmä H:r Andrae Lillij** capellans räntta.

- Henrich Erichsson i **Oriwesi** skall bethala till sin legokarl Axel Henrichsson, hwarom **systren** Beata Henrichsdotter omkährer 1 t:a rågh och 1 koo, som Henrich Axels **modher**, som nu afleden är, tillsagdt hafwer.

s 150 - Henrich Eliasson i **Höydäs** och Gertrudh Matsdotter i Kafwaldo hade barn sammanaflat. Henrichs **fadher** Elias Josephsson caverade för bötherne.

- Johan Eskilsson i **Napila** och Brita Andersdotter i **Oriwessi** hafft lägersmåhl medh hwarandra och barn sammanafladt.

- Clemet Sigfredsson i **Soltila** och Marcus Cnutsson i **Kårrila** tillstodho **Wohliwuori** wara råå och skilnadt dhem emellan, dhet och **cappellanens i Teisko H:r Simon Clementis Mulini** attest aff 14.7.1673 uthwijsar.

- Anders Matsson i **Lydikilä** skall betala till Mickel Larsson ibm 20 c:ar korn, som byssens swijn upätit hafwa igenom Anderses ogilda gierdesgårdh.

- Lukas Jörensson i **Sahrajerfwi** fordrade hoos Bertil Mårthensson i **Kopsama** opå sin **framlidne swärmoders** Agnis Mickelsdotters erfwingars wegnar 40 m:ker, några lispund lärft och 22 cap:r rågh. Uthmätas.

- Markus Cnutsson i **Neulaniemi** klagade öfwer Jöran Erichsson i **Lasola**, som skall han **stulit uthur hans bodha** 1 t:a rågh, 1 t:a korn, 2 lispund lijn, 3½ lispund salt, fläsk, 2 säckiar, 6 harskin och 2 stampiärn. Jörans **hustru** Maisa Erichsdotter dölt samme tiufnad. Maisa kunde eij neka. **Lendzman** Anders Matsson till mätesman.

s 151 - Wälb. fru Mertha Margaretha **Gyllenhiertta** berättade, att Anna Bengtsdotter i **Koifuniemi** hade, då hennes man qvartermestaren wälb. Mårthen **Ulff** hadhe någon träta medh **coadjutoren H:r Johan Vanaeo och een student,** sagt henne, frun, hafva då **wijst dhem sin baakdeel**. Dhertill svaradhe Anna, att een tiggerska ifrån Meuränpesä by och Cangasala sochn hade henne sådant berättat. **Lendsman Eskill Karpi** intygade en sådan berättelse vara i osanningh. Anna fälltes till böter och Annas **stiufson** Thomas Sigfredsson i Koifuniemi och Erich Eriksson caverade för bötherna.

s 151v - Efter **capel:ns H:r Henrici Josephi och klåckarens** Michel Henricssons i **Orivesi** intygandhe skall h:o Christin Matsdotters i **Woitila** dreng Henrich Eriksson bethala henne 1/2 af 1 hästs värde.

- Eskel Bertilsson i **Kåckila** caverat för dhe 5 d:r, som Henrich Henrichsson i Närälax aff Thomas Persson i **Kihlala** haffuer at fordra.

- Intygadhes dhe **Pijtajerfwiboor**, Per Bengtsson ibm undantagandes, hafwa lidit skadha genom **wådheld mist heela dheras man- och fäägård** samt mestadels dheras löösöhren. Brandstudh 1 cp:a spm:ll hwardera uthaf hwart hemman i denne sochn.

s 152 - **Capel:n här i sochnen H:r Henricus Josephi och Dns Gustavus Lillius** berättade, att **cappel:n i Längelmä H:r Andreas Lillius** för ett åhr sedan wedh höst tinget dhem owitterligen tagit wärderingzmän att wärdera Päskylä ryttarehemman, som **kyrkieheerdens i Längelmä, sahl. H:r Johannis Henrici erfwingar till arfz fallit** är, hwaremot dhe protesterade. H:r Andreas hade en par gånger låtit **upbiuda** be:te Päskylä hemman, hwaremot Dn:s Gustavus protesterade, berättandes sig hafwa samme hemman uthaf andre sijne **syskon** tilhandlat.

- Simon Erasmusson i **Hulipas** hade medh een kåna Malin ifrån Rautalambi 2 barn sammanaflat. Simon war nu med sin **hustro** Margeta Henrichsdotter trolofwat och presfäst.

- Häredsdoomen aff 8.10.1655, uthi hwilken **Kusjerfwen salmi** och **Langajerfwen taipal** upföres rätta råår. Grels Jacobsson i Eväjerfvi inladhe **landtmätarens** Laurentij **Schroderi** attest af 10.10.1675 (den 10 hujus), - -

att **Ouninsuosari** skall wara een wiss hufwudråå emellan 2 slåtslähn eller 4 sochnars åtskilnadh, som ähre Längelmäpohja, Jämse, Kuhmois och Cuorewesi. Elliest skola finnas andra mellanråår häradher emellan **Cangjerfwensalmi** on så råårätt till **Walkijerfwen pääkifwi** etc mellan Kuhmois och Längelmä.

s 153v - Per Bengtsson i **Pitkäjerfwi** kärde till Mårthen Henrichsson **Natuka** ibm om åwerkan emot doomen 13-14.7.1674 opå **Tijhalanmoisio täppa**. - - hade **deelt täppan** parterne emellan, hwarföre afsades, dhet dhe skola niuta hwar sin deel och Mårten fälltes till böter för wälde. **Capellanen H:r Henrich Josephi** caverade för Mårthen Natukas böther.

Kangasalan kesä- ja syyskäräjät 25-29.10.1675
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 154-. mf ES 1963

s 155 - **Coadjutoren i Pälkäne H:r Petrus Wanaeus** gaff tillkänna, att Thomas Sigfredsson i Epala skall för 2 åhr sedan länt utaf honom ett sängtäcke.

- Dhe Gaudiala, Tåchkula, Neulaniemi och Pånsa boor förmantes att allt fortfahrande hålla een båth uthi Längelmä träsk, i synnerhet för presteskapets skull, då de reesa till Kuhmalax.

s 158 - **Uplystes** 3 gången Mats **Oravaises** i Tursoila hemman, som Gustaf Hansson Swarthafra uthaf **capellanen H:r Henrico Wictilaeo** sig tilhandlat hafwer.

- **Coadjutoren H:r Andreas A(l)mannus**

s 162 - . . skall uthmäta sal. Walborg Hinrichsdotters i Kerpola innestående fädhernes och modernes **arff** af hennes **bror** Jöran Henrichsson ibm till hennes barns nytta med **fadrens** Clemet Henrichssons i **Onnistaipal** rådhe att anwända.

s 162v **- Cappel:n H:r Henric Thomae**

s 164 - Brita Erichsdotter i Wichtis påstodh sigh hafwa haft sammanlagh och barn aflat medh **befall:ns opå Liuxela gårdh** Henrich Classons **son** Clas Henrichsson. Barnet föddes Walborgi tijdh. Opsköts.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 1. ja 3.2.1676
Tursolan nimismiehentalossa
(Tuomiokirjat hävinneet, mutta alla mainittu asiakirja löytyy läänintileistä VA 7344 s. 1911-, mikrofilmi LT 320

- **Corporalens** under Öfwerstens Wälb. Berndt Otto von Lifwens Regemente och Ryttmestarens Welb. Gotthart Baranoffs Compagnie **Markus Rooth hustru** Margareta Johansdotter inladhe General Munstrings Comissariernes breff af 13.7.1674, hwaruthinnan bem:te Corporal till hielpehemman under hans rusttienst för Ryttarehemmanet i Rajalaxby bewillias ett **ödhes hemman i Lasoila** om 1½ öhres skatt, 1/3 Manthal och - - räntta, hwilket hon berättar nu wara nästan ödhe, och sig sökia att få dhet igen uthi sitt bruuk, begiärandes - - Lendzmannen Clas Hansson Swarthafra, - -.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 11-14.9.1676
Oriwesi sochn uti Kyrckoby Länsmansgårdh
(Tuomiokirjat hävinneet, mutta alla olevat 2 asiakirjaa on jäljennetty Oriveden talvikäräjillä 24.1.1759 §:issä 8 ja 9 tuomiokirjaan. VA Ylä-Satakunta KOa 80 s. 72v, mikrofilmi JK 1699

Anno **1676** den 11, 12, 13 och 14 September hölts ordinarie Laga Härads Sommar och Höst Tingh medh Allmoghen och dhen menighe man aff Oriwesi Sochn uti **Kyrckioby Länsmans gårdh** närwarande dhesse ehrlige godhe män som såto i Nämbden
Henrik Thomasson i Kafwaldo, Eskell Jöransson i Napila, Michel Marckusson i Joensu, Jöran Knutsson i Kauppila, Mats Josephsson i Nickilä, Jöran Bertilsson i Pitkäjärfwi, Jacob Marckusson i Kockila.

Lieutenanten Wälb:ne Jacob **Rundel** opå Soltila wägnar beswärade sig nu som för detta öfwer dhe (=Wehkalax boor) åwerckat med **swedjande öfwer råerne på Såltila marck**. Desse swarade härtil och sadhe sig intet kunna wetta huruwida sådant af dem kan wara skiedt förän därom laghligen cognocerat blifwer. Lieutenanpten producerade nu **gamla Länssmannen** Eskel Påfwelsson **Karpi** en man wid pass om sine 80 år, til wittne, hwilken efter aflagden edh å book bekändhe rätta skilnadhen och råerne emellan Såltila och Wehkalax wara **Hulluhånga och Soltinsarenkainalo**, som är en lijten tillandet inwijk opå endan emoth Prästegården b:te **Soltisari** holme, hwilken holme Soltila tilkoommer och är sielfwa råstället opå udden wästerom berörde wijk. För mellanrå säger han wara **Holtueen (= holln een) watu skiörd Wedenvuoto** kallat therwed twå stora stenar finnes opå Wehkalax sijdan nordh nordwäst ifrån Såltila by. En gambal man Zacharias Philipsson uthi eedh standh bekändhe **framledne** Hindrik Johansson **Korri** berättat berörde råer wara skilnadh be:te parter emellan och at **Soltinsarenkainalo** skal wara een edhe råå. Nämbdemännerne Hindrich Thomasson i Kafwaldo, Jacob Markusson i Kockila och Matts Josephsson i Nickilä intygadhe råstället ifrån **Hullunhånga** genom be:te mellanråå falla in på udden opå wäster sijdan om **Såltinkainalo wijk**, dher een stor biörck står medh några stenar hoos lagt. För åwerckan opå Såltila ägor förente sigh parterne nu således: at dhe Wehkalax boor betala til lieutenanpten tre tunnor rogh. Denne saken öfwerlades och efter nämbdens sluth ehrkändes **Hullunhånga, Wedenvuoto**, dherwed twå stora stenar finnes, och udden wester om **Såltin Saren Kainalo** för rätta **råå och byskilnad dhe Såltila och Wehkalax emellan**. Dy skola dhe Wehkalax boor efter ingången förlikningh betala til lieutenanpten wälb:ne Jacob Rundel för åwerckan opå Såltila skogh tre tunnor rogh.
Actum ut supra. D. Gyldenstolpe. Häradshöfdinge

Anno **1676** den 11 - - September - - uthi Kyrckioby Ländsmans Gårdh, närwarande Kronones Befallningsman Wälb:rde Erik Mattsson Spoof och dhesse - -.
Lieutenanpten Wälb:e Jacob **Rundel** opå Soltila wägnar och Krono Bonden Marckus Knutsson i Korri uthi Kronones Befallnings mans Wälbetrodde Erik Mattsson Spofs närwaro tilstodo och bekände nu på bådha sijdor rätta råån och **skilnaden emellan Såltila och Korri byar wara Wohlivuorenkorke och Kivipyki**. Denne senare råån och **Hullu Hånga** bekänna dhe Lydickälä boor wara (- -) den emellan Såltila och Lydickälä byar. Som ef (- -) tens begäran til underrättelse framdeles (- -) blef nu fört ad acta och detta deröfwer (- -) meddelt.
Actum ut supra. D: Gyldenstolpe. Häradsföfdinge

- Cronohemmanet Seppä i Syfwäjärfwi by, inkrächtadt sig **Kirfwen lachden påchja** äng, Häradzhöfdingens Daniel Gylldenstolpes wid hållit Ting 11-.9.**1676** afsagde sluuth, angående Een **ängeshållma uti Kirfwes pohia äng**, som Michell Cnutsson i Syfwäjärfwi till swed huggit, hwar af wäxten till då warande **Cappellanen Anders Lillius** som den tiden innehaft Päskylä hemman blifwit till erkiändt efter ängen **Kirfwes pohja** lydt under Päskylä.
(Kts. VA Ylä-Satakunta KOa45 s. 271v)

Vuoden 1676 sakkoluettelot
VA 7336 s. 2228-, mikrofilmi LT 427
Sakkoluettelot talvikäräjistä 31.1, 1.2. ja 3.2.1676 (mikrofilmi LT 427)
- Wechalax boor 4 grannar bötha 3 (marker) för suarss lössan emoth wälborne Jacob Rundel om åwerkan 3 (marker)
- **Pajukando boor** tuå grannar för stembning försittiande ? wällb. Johan Giöös **om en hålma** 3 (marker)
Sakkoluettelot kesä- ja syyskäräjistä 11-13.9.1676
- Lydikälä Anderss Knutsson fälter till 3 (marker) för stembning försittiande at suara Bengdt i Pehula om stöldh 3 (marker)
- Oriwäsi Tohmass Hindersson, för of? slagzmåhl uppå ? Henricsson ibm böther 4 gånger 3 (marker)
- PitkeJärfwi Eskill Erichsson för suards lösen emot Jak? Markusson i Kackihla 3 (marker)
- Oriwäsi Caisa Matzdotter för slagzmåhl med Maisa Jöhransd:r ibm - -
- Lasohla Henrik Erichsson för stembning försittiande att ? Michel Laarsson i Lydikilä om en kettel 3 (marker)

Oriveden syyskäräjät 13.9.1677
Tuomiokirjat hävinneet, mutta viittaus laamanninkäräjillä 25.9.1686, VA Pohjois-Suomen LO 1

- Heredzdom af 13.9.1677 afsagdh emellan Caupila och Wihoirla bor om **Wedentaustenmaa**.

Vuoden 1677 sakkoluettelot
VA 7340, mikrofilmi LT 2 (lopussa)

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät
- Pitkäjerfwi Eskel Erichsson för swarslösen emooth Jacob Markusson i Kåckila om slagsmåhl.
- Rajalax Bertil Mathsson för swarslösen emooth Erich Humalinen om Råån.

Oriveden kesäkäräjät
- Säynäjoki Euphenina Matzd:r för swarslösan emooth Thomas Thomasson ibm om stölldh.

Oriveden syyskäräjät
- Kåckila Maria Eskilsd:r böter för lönskelägre medh skreddaren Mauritius 10 d:r sölffmt och för hoor medh **lieutn. Mårten Ullff** 40 d:r dito mynt, hwarföre hon är **rijsat**.
- Lydickälä Greels Andersson för swarslösan emooth Brijta Bertilsd:r i Oriwesi by om slagzmåhl.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 16-18.1.1678

s 225v - **Capellanen** Simon **Mulinus** angaf Mårten Cnutsson i Uskali, som skall han underwijst Mårten Jacobsson i Toijala **med oloflig medel och signerij boota tandwerk**, nembl. om senaste tordzdagen i månaden taga een rijqwest, slå sig dhermed emot ansichtet och säija: Heel wår Herres Jesu helge lekemen och dyra blodh. Mårten nekade. Upskötz.

s 226 - Eskil Jacobsson (Kuituinen) i Aho, som för **signeri och widskepelse** misstänkt är, blef nu stält för rätte. **Capellanen** Simon **Mulinus** bekände Erich Thomason i Tuhria honom berättat, att en Anders ifrån Ilmola by och Hauho sochn skall för sin ögons swagheet sökt denne Eskil, och då sade Eskil, seendes upå ett hwit runstycke, det Anders hade tänkt at sökia een annan Matz Hauka uthi Ruowesi - -.

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 26-29.1.1678
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 239v-, mf ES 1963 (yhteiset lautamiehet)

s 239v - - - Agnis Staphansdotter i **Hirfwijerfwi**.

- Per Bengtsson i **Pitkäjerfwi** skall betala till Thomas Jöransson ibm 4 d:r kop.m.

s 240 - Michel Henrichsson i **Viharila** qwalde 24.2.1677 afsagde doom om dhet han skilder är ifrån dhet hemmanet han dher tilförene åbodt

s 240v -- Efter Sigfredh Eskilssons i Sirkala begäran intygades om Sirkala boernes **qwarn uthi Wekuri forss**.

- Grels Andersson i **Lydikelä** hade slagit Lucas Henrichsson i **Bengtilä** och Cnut Johansson i Lydikälä.

s 241 - Eskill Thomasson i **Oriwesi** by kärde till Erich Erichsson i **Napila** om 11 d:r.

- 3 gången **upböds Hörtzäne hemmans bördsrätt** för Malin Eskilsdotters praetension.

s 241v - **Sahl. H:r Andrae Almanni** skuldfordran.

- Erich Johansson **Humalainen** i Palo opå sin **swågers H:r Christierni (Melartopaei** i Isoniemi) wegnar - -.

s 243 - Captenen Gerhardt Magnus von Lefvens uthskickadhe Gustaff Johansson kärde till **corneten Markus Rodhe** i **Rajalax** om **Myllin nijttu** eng. - Opsköts.

- Bengt Andersson i Wachderpä skall uthmätha af **Raudama fierdungs** åboor, hwadh dhe Jöran Thomasson i **Ruokois** opå qwarntull kunna skyldige wara.

s 243v - Thomas Eskilsson i Keyrä betalar till Lars Thomasson i **Sijtamo** 3 cp:r spm:ll.

s 244v - **Cappellanen i Bierno H:r Per Wanaeus**, som nästledet åhr brukat Collola Ryttarhemman till hälften och dherwedh yttermehra eij tänker continuera - -.

s 246v - **Cappel:ns i Wirmo (=Bierno) H:r Per Vanaeum och mons. Johannem Collinium opå sin broders magistri Gustavi Collini** wegnar om någon geld härflytande aff Collola hemmanetz beboende - -.

Kangasalan kesäkäräjät 17-18.6.1678
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 287-, mf ES 1963

s 291 - Efter **cappel:s (i Cuhmalax) H.r Jacobi Eschilli** attest af 1673 - - .

- **Probsten och kyrkioherden mag. Johannes Thuronius - -.**

s 291v - **Collega scholae i Åbo H:r Christierni Melartopaeus** - -.

s 293v - **Coadjutoren sahl. H:r Andreas Almannus**, som 1 lendsm:s hemman i Käsemalax åbodt. Hans **swåger capt. sahl. wälb. Jacob Rundel**.

s 297 - Lendsman Clas Hansson hade sagt Henrik Hansson i Tursola: **"Sinäkö täsä Isändä olet, Händä Heiki, taika minä."**

Oriveden kesäkäräjät 17-18.9.1678
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 412-, mf ES 1963

s 412 - Lendsm:n Clas Hansson och Mats Josephsson i **Nickilä** skola liqwidera Lars Grelsson i Harola och Jöran Cnutsson i Caupila emellan **arff**.

- **Cappellanen** här i Sochnen wällärde H:r **Henricus Josephi Gummerus** gaf Rätten tilkänna, att han är sinnat worden at **uptaga ett crono ödes Hemman** i **Oinasniemi** by om 3/4 m:ll och ett öres skatt, som Johan Jacobsson **tilförenne** åbodt, begärandes nu dess beskaffenheet lagligen ransaka, för hwilket Hemman han H:r Henrich och ibland några andre wedh senaste uthredningen rustat. Nembden intygadhe Hemmanet warit wed **Tyska feigde Tijdhen** under Rusttiensth hållet. Nembdemännerna Matz Josephsson i Nickilä och Jöran Bertilson i Pitkäjerfwi bekände, dhet warit ifrån 1669 i skattwrak och för sex åhr sedan alldeles ödhe blifwit, åkren liggia i linda, dijken igengrodde, gerdzlegårderne förfalna, huusen nedher rötte och finnes allenast ett gammalt Pörtte och ett gl. Wisthus på Tompten, engierne dels skoghgångne med odugelige lador på. Han stelte för sig i bårgen - -. Mats Josephsson och Jöran Bertilson skola inrymma cappel:n i ber:de hemmans ägor.

s 413 - Jöran Eskilsson i **Kåckila** aflade sin nembdemanna eed.

- . . skola ransaka om een engestwist Mårten Thomasson i **Pajulax** och hustron Margreta Johansdotter ibm emellan.

s 413v - Till Lucas Henrichssons i **Bengtilä** och Cnut Johanssons i **Lydikilä** begäran förordnades - - att wärdera den noten Grels Andersson i Lydikilä dem hafwer ifrånpanttat.

- Jören Persson i **Kockila** skall bethala till Simon Persson ibm 16 öre för en söndradt dör.

- Befans wara några, som fordra geld aff **Yriala** hemman i **Napila** efter Eskil Jöransson och hans **son** framl:ne Anders Eskilsson, som dhet åbodt och nu besittes aff Eskils **syskonebarn** Jöran Erichsson, men efter på samma hemman berättas wara någon chronans rest, ty skall Jöran dherom beskedh införskaffa.

s 414 - Mårthen Sigfredsson i **Taipale** ähr skyldig till Eskil Jöransson i **Kopsama** för ett fäähuus.

- . . skipta **arfwet** efter Måns Matsson i **Kopsama** hans enkia och barn emellan.

- **Kyrkieheerden uthi Längelmä H:r Andreas Lillius** berättade sigh hafwa förlikts med sin **äldre broders sahl. mag. Johannis Lillij barns Johan och Henrich Lillij** förmyndare häredzdomaren Jacob Aeimelaeus och länzmannen Clas Hansson om barns **arff** och prioriteten till Päskylä hemman. Päskylä ryttarehemman (uplyst 6.3.1675 tridie gången) dömbdes H:r Andream Lillium till. Her Andreas inladhe sin **yngre broders H:r Gustavi Lillij** qwittentz aff 18.12.1677 (inlöst dess andel med 100 d:r. Andreas håller med kläder och uppehälle den **äldre sonen** Johan i 3 åhrs tijdh i Biörneborgs schola. **Yngre sonen** Henrich får 100 d:r kop:r m:t.

s 414v - Efter **coadjutoris H:r Johan Vanaei** skrift af 21.6.1676 befinnes legokarlen Eskil Larsson, opå hwilkens wegnar **modren** Walborg Matsdotter nu swaradhe, hafwa till läns bekommit 2 t:r rågh af Jacob Henrichsson i **Oriwesi**..

- Åboerne i **Oriwesi** by tillsadhes att emot gestgifwarordningen **icke uthan gestgifwarens Mats Eskilssons i Säynäjåki lof holla öhl till sahlu.**

s 415 - Jöran Bertilsson i **Pitkäjärfwi** hafwer medh swidiande åwerkat öfwer råårne på Simon Jöranssons, Anders Nilssons och Per Mårthenssons ibm **skogsteegar.**

s 415v - Dhe män som uthi **lagläsarens Daniel Svenssons tijdh** förordnade äre att syhna dhe **Peilax** och **Pitkäjerfwi** boor emellan om en **engesholma,** - - hvilka - - om samme twist cognoseera skola.

- Eskil Jöranssons i **Napila son** Johan Eskilsson warit knecht.

- Chrononens befall:n Johan Spoof skall liqwidera emellan **cornetens** Marcus **Rodes h:o Margareta Wanaea** och Clemet Simonsson i **Koifwuniemi** ang. Clemets räst och ränta.

s 416 - . . skola med lendsm:n deela skogzteegen **Takama** dhe **Nickilä** boor emellan.

- Malin Eskilsdotter i **Onnistaipal**, hvilkens **man** Mats Grelsson för **Hörtzäne** hemman för **ryttare** 1674 uthdragen är, anhölt, att saken företagas måtte om hennes mans ryttarelhön sampt annan praetension, som hon hafwer aff sin **frende** Henrich Clemetsson, hwilken **½ Hörtzäne hemman besuttit,** dhet och 3 gånger lagligen **opbudit** är och sista gången 29.1.1678, hwilket hemman Henrich öfwergifwit och hans **syster** Maria Clemetzdotter tilbiuder att inbörda.
Befans Malin Eskilsdotter efter öfwerstens Carl Fallenbergs breff äga rusttienstsrättigheten aff ber:de ½ hemman. Befans Malin hafwa att fordra opå sin mans ryttarelöhn ifrån 25.2.1675 - 25.6.1677 nitton d:r 25 öhre sölf.m. På ränttorne hade hon att fordra 35 d:r 24 öre sölf.m. Befans Malin doch hafwa bekommit af hemmanet 7 d:r 2 öre 16 sk:r, hwilket skall afdragas af dhet hon hafwer att fordra. Liqviderades ännu angående Malin Eskilsdotters öfrige praetensioner och Maria Clemetsdotter får **inbörda ½ Hörtzäne** hemman.

s 417v - Philip Mågnsson i Eräslax begärte opå dhe **Längelmä boors** wegnar, dhet denne **sochnens inbyggiare måtte rödia och wed macht holla wägen emellan Eräslax och Kockola**. Nembden bekände, att **dhe Längelmä boor kunna framkomma een annan wägh, som ligger mellan Wehkalax och denne sochns prestegård, hwilken wägh sochnemännerne pålades att rödia och wed macht holla.**

- Lijsa Brusiusdotter i **Kockola** hade aflat barn med soldaten Lars Jöransson i **Päri**, en ogift karl, den nu uthresrer är.

- Mats Mågnsson i **Kopsama** skall restituera Sophia Jöransdotter i **Lefwäslax** den weepan Clemet Bertilsson i **Jufwa** hoos honom i förwahr satt hafer.

- Mats Clemetsson ifrån Wiuchko by och Längelmä sochn anklagadhe Henrich Henrichsson i **Ackola** om sädhen af en swedh. Dhe **Kockela** boor sadhe sigh skee uthaf Mats Clemetsson intrångh opå dheres ägor. - - förrätta en syhn i saken.

s 418 - Sigfred Sigfredsson ifrån Kyro sochn och Mietis by klagadhe, som skal **cornetens** Markus **Roodes hustros** Margareta Johansdotters uthskickadhe **Dns Paulus Achander** uthpantat och tagit aff honom några pertzedler lika såsom på hans räst och räntta.

s 418v - . **uthmärkia stellet til skilliegården Lydikilä** och **Bengtilä** byiars åkrar emellan.

- Jöran Cnutsson i **Caupila** skall tilstella Jören Cnutsson i **Lydikilä** 1 **smiediestädh,** som uthaf Clemet Erichsson i Cuhmois hoos honom war pantsatt och be:te Caupila Jöran, som är Clemets **swärfahr,** till sigh inlöst.

s 419 - Jöran Erichsson i **Napila** skall bethala til Bertil Jöransson i **Suomasema**, hwadh han blifwer denne skyldigh för det han besådt 1 swedh till helften.

- **Upböds** Jacob Jacobssons i **Kockila** hemmans bördsrätt för den räst, som **häredsskrif:n Hans Flor** så på sin **broders som swärfaders** wegnar aff honom fordrar.

- Sigfredh Thomasson i **Lasola** skall bethala till Jöran Jacobsson i **Maunukala** 1 t:a rågh.

- Intygadhes Henrich Henrichssons i **Onnistaipal swidies watugård** warit odugelig, hwarföre han dömbdes att bethala till Jören Jacobsson i **Maunukala** det korn hästarne för honom upätit hafwa.

- Anna Michelsdotter i **Wechkalax** hafwer barn sammanaflat med **prestegårds skreddaren** Erich Hansson, en ogift dreng, then ther medh een officerare uthrest är. Hon hade försedt sigh 3:ie gången.

s 419v - Een ogift karl Erich Bertilsson i **Wihasjerfwi** och een enkia Elin Jacobzd:r ibm hafft lägersmåhl och barn sammanaflat.

- Bertill Jöransson **echtat** Agnis Josephsdotter, men måst för soldat uthreesa. Bertils **fader** Jöran Bertillson. Alla i **Pitkäjerfwi**.

- Brita Brusiusdotter i **Hulipas** hade barn aflat med Mats Thomasson, som åth **Lijfland med ryttarne** förreester är.

- Brita Sigfredsdotter i **Onnistaipal** hade uthi Martio barn födt och bekände en ogift dreng Michel Henrichsson ibm med henne haft sammanlag. Michel påstodh Sigfredh Matsson ibm wara barnfadren. Michel sade Sigfreds **hustro** Maria Thomasdotter dem således beskylt. Sigfredh befans wara oskyldigh.

s 420v - Gertrudh Matsdotter i **Woitila** beswärade sigh öfwer **prestegårds** drengen Jacob Thomasson, som skall henne under echtenskaps praetext belägrat, då dhe begge i Woitila tiente. Jacob nekar. Drengen i Woitila Oloff Marcusson bekände sig een gångh legat öfwer natten uthi pörtet i Woitila på gafwelbenken baakom bordet, och Jacob med Gertrud på benken wedh bordzendan, men intet weet han om dheres lägersmåhl, emedan han insompnat.

s 421 - 1 gången **upböds Otila hemmans** i **Oriwesi** by bördsrätt för den geld, **coadjutoren H:r Johan Wanaeus** then ther dherföre wedh kongl. commissionen, ryttare mundteringen uthsatt hafwer att fordra.

- Henridh Erichsson i **Lasola** skal betala till Jören Jacobsson i **Maunukala** 26 c:r spmll.

- Befans Elias Josepsson i **Salo** intet wara skyldig soldaten Eskil Larsson i **Hoifwala** opå dess rothepenningar, som hans **hustro** Brita Henrichsdotter aff honom fordradhe.

s 421v - Erich Nilson i **Wechkalax** är skyldig till corporalen Grels Thomasson 6 d:r.

- Elias Josepson i **Salo** skal betala till sin förrige drengh Bertil Mattsson i **Rajalax** 1 d:r.

s 422 - Jören Persson i **Kockola** emot Henrich Thomasson ibm ang. slagsmåhl.

- Bertil Jöransson i Käro tilsagt Erich Erichsson i **Napila** för hans **arfzpraetension** 1 t:a spanmåhl.

s 422v - Henrich Grelsson i **Ackola** bewilliades i **brandstudh** 2 cp:r spm:ll aff hwart hemman här i Oriwesi sochn.

Kangasalan syyskäräjät 23-25.9.1678
VA Ylä-Satakunta KOa6 s. 423v-, mf ES 1963-1964

s 425v - **Kyrkieherden i Nagu sochn mag. Gustavus Collinus. Hans brodher Johan Collinius. K:herde Mathias Lignipaeus i Pälkäne. Angår äganderätt till Collola.**

s 428v **- Cappel:ns H:r Henrici Victilaei dotter** Lisbeta Henrichsdotter.

s 429v - Lendsm:n Clas Hansson intygadhe Simon Henrichsson i **Hafwisto** by och Oriwesi sochn, som sigh **uthi annat gifte** inlåtit, tilsagt sin **son** Jacob Simonsson så wäl som hans **andre** son Erich Simonsson för dheres **mödhernes arff** hwardera 100 d:r och 20 t:r spm:ll.

s 465 - . . en lagskrifwen **knecht** Jöran Henrichsson i **Sarkila** by skall 28.7.1678, när han som uthi 2 åhr hadhe hållit sig ifrån chronans tienst **skulle fängslas**, **dränkt sig uthi Wesijerfwi träsk. Steeg uthi een ökstock och begynte fly undan. Henrich Mattsson begaf sig efter honom medh een bååt. Jörens broder** Lars Henrichsson i Sarkila lop landwägen åth den udden Jören tänkte landstijga. Jören wände sig åth andra sijdan om wijken. Drunknade. Brodern samt en resande man ifrån Oriwesi sochn och Lydikilä by Anders Cnutsson sökte rädda honom. Bertil Erichsson i Sijtamo; Jacob Thomasson i Sijtamo bekände, hwadh hans **brodher** Lars Thomasson ibm hade berättat.

s 432v - Uthaf **regem:ts pastorens H:r Johannes Lignipaei** attest befans legokarlen Samuel Andersson 13.6.1677 **i Malmö dödh** blifwit. Lars Thomasson i Terfwaniemi dömbdes den resterande legan til hans erfwingar bethala: hans **fadher** Anders Matsson i **Lydikilä** twåå deelar och tiridie deelen til hans **enkia** Sophia Hansdotter.

- Fölliande persohner hafwa icke betalt deres häredshöfdingeräntta: - - Sarkila Henrich Carlsson, Ruokois Jöran Thomasson, Sijtama Jacob Thomasson, Padustaiwal Thomas Simonsson, Napila Jöran Erichsson, Rajalax Mårten Thomasson, Koifwunietin Thomas Sigfredsson, Wehkalax Erich Nilsson, Nickilä Mats Josephsson, Wihasjerfwi Erich Henrichsson, Henrich Persson, Hietala Simon Bertillsson, Lars Eskilsson, Kockila Jacob Jacobsson, Kihlala Thomas Persson, Syfwäjerfwi Michel Clemetsson, Lasoila Jöran Sigfredsson, Henrich Erichsson, Lydikälä Anders Matsson, Michel Larsson, Bengtilä Lucas Henrichsson, Onnistaiwal Henrich Jöransson, Anders Walentinsson, Sigfredh Mattsson, Mårten Söfringsson.

s 433v - Uthi twisten emellan Wäxiö gård och Suomatka om en swedh - - **Illittaro stoore bäcken**. Een gl. man Henrich Carlsson i **Sijtamo** intygadhe.

s 434v - Lars Thomasson i **Sijtamo** war eij at swara Gertrud Wallentinsdotter i Sijtamo.

s 436v - Företogs engestwisten emellan Mårten Jöransson i **Päskylä el:r Kälio** och Thomas Clemetsson i Raiku. - - Nämbdemännen intyga dher finnas 4 ugnstellen och någon åker. Uthi jordboken befinnes i Källio wara 2 hemman, som Eskil Jöransson innehafwer och åboor, men **i Oriwesi finnes Källio hemman med åboen Nils Henrichsson** om 1½ öhres skatt ½ manthal wara upfört.

s 439 - **Dns. Sigfridus Neppius** beswärade sig opå sin **faders** Jöran Anderssons i Wechkapundari wegnar - -.

s 439v - **Kyrkieheerden i Nagu mag. Gustaf Collinius** klagade, som skal förmedelst **cappel:n H:r Per Vanaeo**, den hans hemman Collola någon tijdh för arrende besutit - -.

Oriveden ja Kangasalan talvikäräjät 27-29.1.1679
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 525-, mikrofilmi ES 1964

s 525 - Nämbdeman Thomas Sigfredsson i **Koifwuniemi** bekom nu sitt ährlige affskeedh.

- Lukas Hendrichsson i **Bengtilä** beswärade sigh öfwer lendzm:n Claes Hansson ang. häst.

s 526v - . . skola ransaka om dhen åwerkan dhe **Wehkalax** boor klaga Clemet Philipsson i **Soltila** opå dheres uthmark giordt hafwa.

s 527 - Grels Jacobsson i Melkilä emot Jören Henrichsson i **Rajalax** ang. slagzmåhl.

- **Collega scholae i Åbo H:r Christiernus Melartopaeus** angaf opå sin **swärmoders h:o** Elin Cnuthsdotters i Isoniemi wegnar - -. - - **kyrkioherdens i Sahalax H:r Daniel Reuters och hans sons studiosi Emanuel Reuters attest** - -.

s 531v - **Uplystes 2 gången Otila** hemmans i **Oriwesi** by bördsrätt för dhen geld åboon Bertill Lucasson **H:r Johan Wanaeo** är skyldigh blefwen, hwilket hemman Margeta Jöransdotter opå sin **måges** Henrich Lucassons wegnar lofwade inbörda.

s 532v - **Probsten och kyrckioherden mag. Johannes Thuronius - - cappel:n Henrich Wichtilaeus** - .

s 538 - Fölliande personer hade icke betalt dheras några åhrs häredshöfdingeränta: - - Jerfwenpä Michell Matsson, Seynajocki Simon Philipsson, Hafwisto Simon Henrichsson, Jören Henrichsson, Kockila Jacob Jacobsson, Kihlala Thomas Peersson, Hirfwijerfwi Mats Staffansson, Pylkinautio Thomas Mårthensson, Onnistaiwall Jören Eskillsson, Thomas Erichsson, Henrich Jörensson, Sigfredh Matsson, Mårthen Söfringsson, Oriwesi Thomas Philipsson, Lydickelä Knuth Johansson, Wechkalax Erich Nillsson, Napila Erich Andersson, Jören Erichsson, Padustaiwall Thomas Simonsson, Ungila Henrich Simonsson, Raiku Bengt Eskellsson och Kårri Markus Knuthsson.

Kangasalan kesä- ja syyskäräjät 8-10.9.1679
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 618-

s 621 - Probsten mag. Johan Thuronius angaf en soldat Jacob Thomasson i **Sitamo**, som håller skoghen, och Mats Bertelsson ibm, för det dhe skohla absenterat 2 dagh pingest uthur kyrckian, druckit hemma och slagits.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 12-13.9.1679 uthi Oriwesi by
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 627-, mf ES 1964

s 627 - Efter **kyrckieherdens H:r Henrici Gumeri** begäran publicerades kongl. maij:s ordningar om kyrckieheerderers intrader.

- **Leutenampten** Wälb. Mårthen **Ulf,** hwilcken een Kåna Maria Eskilsdotter i **Kockila** wedh Hösttinget 14.9.1677 hafwa berättat medh henne hafft lägersmåhl, derföre hon och dömbd och afstraffat är, förekom nu och sadhe sigh, som han **uthe på Togh warit** stadder, nyligen derom kunt blifwit och sigh alldrigh medh henne hafft at bestella. Ulff lofwade sigh medh witnen bewijsa, at han eij heller 1676 om Hösten utj Kockila by medh henne hafft omgänge, då och barnet skall aflat wara. Leutenampten ahnhölt, at detta ehrendet på et Extra Ordinarie Tingh optagas och afhielpas måtte, som bewilliades, emedan Kånan icke war tillstädes.

s 627v - **Coadjutoren H:r Henrich Carmelinus** hade christnat barnet opå en ungh drengh Philip Thomasson i Eskola.

s 628 - . . at uthmäta hoos Henrich Erichsson i **Laasoila**, hwadh han till Matz Erichsson i **Cuiwas** skyldigh ähr.

- **Gårdsfougden på Wihorila** Henrich Henrichsson besvärade sigh öfwer dhe **Kaupila** boor, som skola dhe emoot häredzdomen af 18-20.10.1669 giort åwerckan opå Wihorila teegh uthi **Wedentaustenmaa.** Jöran Cnutsson och Clemet Markusson i Kaupila tillstodo sigh hafwa huggit något på be:te tegh williandes intet tillåta Wihorila att komma till **Lefwenpycki råå**, innan hwilcken dhe skola marken ifrån dhe **Lefweslax** boor wunnit hafwa. Nämbdemännen hade (lagligen) warit **at skipta medh stångh Wedentaustanmaa** be:te parter emellan, men dhe förlijktes, som domen omrörer. Befans Wihorila hafva bekommit deras **andeell af Wedentaustenmaa innom efterskr:ne råår Ahoniemi, Lefwänpycki och Kåsken håru**. Kaupila boor fälltes till böter för åwärckan.

s 628v - Lieutenampten wälb. Mårthen **Ulf** berättade, at han skall 1675 **försålt** een Thomas Sigfredsson sin **bördsrätt** af **Oinasniemi** hemman för 200 daler kop.m., hwarpå han 60 daler undfåt. Något derefter dödde Thomas, hvilkens **enckia** Maria Sigfredsdotter tagit straxt een annan man Simon Eskilsson i Hållola häradh Kuhmois sochn och Wehtilä by, der hon nu wistas. Ulf begärte blifve förhulpen till dhe åtherstående 140 daler.
Nembdem:ne Jacob Markusson i **Kockila**, Jören Eskilsson ibd. och Henrich Jörensson i **Wehkalax** intygadhe Thomas Sigfredsson wedh winttertijdhen 1675 sigh **tillhandlat** be:te hemman utaf leutenampten och derpå lefwererat 60 daler kop.m. Sedan han om wåhren dödde, togh hon een Johan Eskilsson medh sigh på hemmanet, men byggde icke echtenskap medh honom, uthan reeste til Kuhmois, der hon **gifftes** medh be:te Simon Eskilsson, hwilcken följgde henne hijt och war någon tijdh på Oinasniemi, men reeste sedan båda alt samma åhr medh Thomases qwarlåtenskap till Kuhmois sochn.
Nembdem:n Henrich Thomasson i Cawaldo intyghade sigh efter Lieutenantens begiäran giort anfordringh på berörde gårdz werde, dertill Simon och Hustrun swarat lofwandes den bethala och blifwa på Hemmanet.

s 629v - Walborgh Thomasdotter i **Pitkejerfwi** hade aflat barn med een ogift man Jacob Erichsson ibm, then ther 1678 sommaren för een knecht uthreester är.

- Britha Jörensdotter i **Salo** hade 1 gången låtidt belägra sigh uthaf een ogift karl Peer Simonsson i **Koifwuniemi**, det och han skall för **cappel:n H:r Johan Wanaeo** tilstådt.

s 630 - Eskel Jörensson i **Kaupila** slagit sin **fader** Jören Cnutsson. Thomas Grelsson i **Wihorila** hade sådant berättat.

- Walborg Brusiusdotter i **Kaupila** hade födt et oächta barn och bekände ryttaren Thomas Bertilsson i Kaupila wara barnafadren. **Kyrckieheerden H:r Henrich Josephi** sade wara omtalt een gift man Eskil Jöransson i Kaupila medh Walborgh haft lägersmåhl. Clemet Markusson i Kaupila, hoos hwilcken Walborg är inhyses, intygadhe henne sielf bekänt Eskill wara barnets fadher. Gårdsfougden i **Wihorila** Henrich Henrichsson bekände byiafolcket talt Eskils **hustrun** Sara Grelsdotter beskylt Walborg för sammanlagh medh hennes man. Eskil Jöransson tilstodh sigh hafwa haft sammanlagh medh Walborgh 1678 om wåren. Intygades 2:ne corporaler Thomas och Jacob Pålsöner, som 1677 uti december heemkobne ifrån **Skåne**, hafwa bekänt för dhem Walborgs man, förrän dhe ifrån Skåne afreeste, wara genom döden afgången.

s 631 - . . skola skipta **arfwet efter** framl:ne Caisa Andersdotter i **Oriwesi** by hennes erfwinger emellan.

- Corporalen och för detta Mats Jacobssons i **Onnistaipall** legokarl Urban Erichsson kärde till be:te Matzes **enckia** Walborgh Bertilsdotter ibm.

s 631v - Maisa Jörensdotter i **Paijukando** fordrade hoos åthsk:e här i sochnen den geldh, som dhe hennes **sahl. man** Johan Johansson äre skyldighe blifwe. Utaf **laghläsarens Daniel Swenssons doom** af 14.7.1674 befans gelden wara wiss.

- Henrich Jörensson i **Wehkalax** bewilliades i **brandstudh** 1 cp:r spm:ll af hwart hemman i Oriwesi och Cuorewesi.

- Liqwiderades emellan Simon Henrichsson i **Hafwisto** och hans **broder** Jören Henrichsson.

s 632 - Erich Simonsson i **Hafwisto**, stembd af Mats Bertelsson i Längellmäpohja, war eij at swara Jören Henrichsson i Hafwisto.

- Henrich Jörenson i **Wehkalax** afladhe **nembdem. edh.**

- Efter lieutnamptens wälb. Mårthen **Ulfs** begiäran skola Jacob Markusson och Henrich Jörensson i **Kockila** uthmätha hans geld.

s 632v - Thomas Jörensson i **Pitkäjerfwi** war eij at swara Peer Mårthenson ibm om 1 stycke **näät**.

- Thomas Johansson i **Nickilä** bewilliades i **brandstudh** för 1 rija medh sädh fullsat.

- Clemet Bengtsson i **Suomaisema** war eij at swara Brita Josepsdotter om geld..

- Erich Henrichsson i **Oriwesi** by skall betala till Michel Henrichsson i **Woitila** (=Wiherla?) 1 t:a rogh för hans arfwode, som han opå **Juoppå hemmans** åkers opbrukande 1676 anwent.

s 633 - Jacob Hincka och Henrich Jörensson i Wehkalax skola uthmäta **fordom kyrckieheerdens sahl. H:r Johan Wanaei** åtherstående rättigheter här i Oriwesi sochn till hans **enckia** dygdesamma hustru Sophia Hansdotter.

- Thomas Danielsson i Hakosalmi fordradhe hoos Simon Jörenson i **Pitkäjerfwi** 29 d:r för hästwärde.

- . . **rättaren** Jören Bertelsson.

s 633v - Jören och Simon Henrichssöner i **Hafvisto**, hwilckas ordinarie **ryttare i Tysklandh** är, som leutnanten Mårten **Ulf** intygadhe, genom döden **afgången** och **hielpryttare** Simon Michelsson, then ther 1676 uthreest, är efter corporalens Bertel Sigfredssons bekännelse än **i lijfwet**, skola bethala hans löhn till hans hustru.

- Anna Eskilsd:r i Kockila (= **Kockola**)och Lijsa Brusiusd:r ang. slagzmåhl.

- Thomas Johansson i **Oriwesi** by, then **Kontila cronohemman** dersammanstädes åboor, gaf tilkänna, at hans **son** Eskill Thomasson 1678 om hösten för be:te hemman för knecht är uthdragen, hwarföre Thomas sade sigh icke kunna allena stå för hemmanet, williandes tagha sigh een **mågh,** men be:te Eskills **hustru** Sophia Mårthensdotter begierte heremot, at hon medh sina barn berörde hemman måtte få tilträda.

s 634 - Påhl Olofsson i Oijais will **inbörda Hörtzenä hemman** och skall betala till förra åboors creditor **skomakaren** Jören Jacobsson i **Maunukala**, hwadh han hafwer att fordra. Mäthesmän: Jacob **Hincka och brofougden Johan Keckonen**.

s 634v - Eskill Zachariasson i **Pajukanda** ähr skyldigh till Simon Jörensson ibm.

- Olof Matsson i **Pehula** hafwer slagit Bengt Thomasson ibm.

- Efter Påfvell Olofssons i **Hörtzänä** begiäran skola - - werdera be:de Hörtzänä hemmans hwss och jordh.

- . . at uthmäta hoos Walborgh Bertillsd:r i **Onnistaipall** för et hästbythe.

- Lagmans nembdeman Erich Erichsson intygadhe häradsnembdemannen Mats Josephsson i **Nickilä** hafwa berättat emoot den bekännelse, han uthi häredsrätten i saaken emellan dhe **Pitkäjerfwi**-boor om **teeghskipte** giordt hafwer. Uthaf häradsattesten dat. Lengelmä tingstelle 4.8.1679 är at see bem:te Mats hafwa efter laghmans syhnen och domen opgiordt een steenrösia 1 stycke ifrån **rååstellet wedh Pendesvuori** på Satakunda sijdan. Mats **blef satt ifrån nembden**. Opsköts.

s 635 - Jacob Thomasson i **Woitila** kunde icke befrija sigh ifrån lägersmåhlet medh Gertrudh Matzdotter ibm. **Cappel:n H:r Johan Wanaeus** caveradhe för be:te böther.

- . . at uthmäta hoos Henrich Erichsson i **Porfwela**, hwadh han opå sin **sons** Jören Henrichssons soldats legot utaf Mats Påfwellsson i Kaldila befinnes opburit, och sådant hans **hustro** Caisa Jörensd:r tillstella.

s 635v - Henrich Henrichsson i Ackola wittnade uti slagzmålssaaken. Jöran Peersson sampt hans **hustro** Anna Eskilsdotter i **Kockola** medh Henrich Thomasson i **Onnistaipall** emellan. Henrich hafwer slagit Anna medh een kanna och Henrich medh Jören hårdragits, hwarutinnan Jören bekommit et och Anna 2 blodsår.

- Simon Thomasson i **Kockila** caverade sin **broder** Henrich Thomasson i **Onnistaipall**.

- . . skola **skipta arfwet** Anna Brusiusdotters i **Säynäjoki** erfwingar emellan. Cnut Sigfredsson i Säynejoki, som fördölde sigh uthj een sängh i tinghstugun och wille icke efter rättens befallningh framkomma och witna i denne saken, **sattes nu i stocken**.

- Walborg Cnutzd:r i **Onnistaifwal** pålades at restituera Påhl Peersson i Hafwisewa een klädeströija.

- Wallherden Thomas Philopsson sadhe sigh icke hafwa slagit eller sargat Lars Clemetssons i Oriwesi by koo.

s 636 - **Brofougden Johan Keckonen** intygade - -.

- Efter dhe Wihasjerfwi boers begiäran förordnades (3 nämbdemän) opå **teeghskifte** dhe **Wihasjerfwi** boer emellan uthi heradzhöfdings och cronones befallningzmans närwaru.

Ruoveden kesä- ja syyskäräjät 16-19.9.1679

s 646v - Till Erich Erichsons ifrån **Napila** by, Oriwesi, begiäran förordnades - - at uthmäta hoos brofougden Johan Keckonen efter utfäst caution för Henrich i Lembileinen 11 d:r.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 22-23.9.1679

s 666 - Uthj saaken emellan Påfwell Olofsson ifrån **Hörtzenä** by och Oriwesi sochn och Johan Matzsson i Kijmajerfwi om någhon spannemåhl intygades, at Påfwell hemptat till honom ifrån Kijmajoki af sin lånspannemåhl allenast 6 tunnor.

Kangasalan ylimääräiset käräjät 22.10.1679
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 730v-, mf ES 1964

s 730v - Hölltz extraord. häradsting uti Isoniemi by och Cangasala sochn emellan **collegam scholae i Åbo H:r Christiernum Melartopaeum** och några hans contraparter.

- **H:r Christiernus Melartopaeus** berättadhe, at **Kyrckieherden i Sahalax H:r Daniel Reuter talt lusteligen om underlaghmannens Olai Hamnii doom**, som han Isoniemi och Rautio byiar om deras råår och byiaskilnader fält hafwer. - - (Reuter) sagt om doomen: **om den är intet mehra än hunden pissar**.

s 731v - . . Henrich Eskillsson ifrån Iloilla by och Sahalax sochn om **Tapaturma qwarn** intygade sin **faderbroder** Mats Mårtenson **Peisu** i Sallmentaka honom berättat, at sedan **watnet fordom af Lengelmä träsk uthfallit** hade åboerne på Isoniemi strax **opsat een qwarn under sina ägor, dertill dhe och kiöpt redhskap ifrån Sarsa qwarnar, som efter watnets berörde utfall intet mehra gå kunnat** och hade Rautia sedan deell uti samma **Isoniemi qwarn**. Efter berörde **Tapaturma qwarn** är dömbd at nederrifwas, blef saken den kongl. hoffrätten heemställd.

Ruoveden talvikäräjät 17-20.1.1680

s 796 - ”**Nijn HoffRätti duomitze yxipuolisest**.”

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 22-24.1.1680, Tursolassa
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 805v-, mikrofilmi ES 1964

s 805v - Axel Grelsson i **Leweslax** ifrån Längelmä sochn och Säxmäki häradh kärde till Jören Knuthsson i **Kaupila** och Oriwesi sochn om **Wehkåija engh**, som förre åboon opå hans hemman till honom Jören skall försåldt hafwa. - - skola ransaka i saken.

s 806 - Mårthen Söfringsson i **Onistaipale** war eij at swara Walborgh Bertilsdotter ibm om 1 båth.

- Sigfredh Olofsson i **Kaupila** war eij att swara lieut:n Mårten **Ulf** om olaga pantande.

- **Oplystes** 3 gången **Otila** hemmans i **Oriwesi** bördsrätt. Åbooens Bertil Lucasons **syster** Gertrudh Lucasdotter giorde deropå klander, men hade icke pengar til des inlösen.

- Mats Jörensson i **Porfwola** war intet skyldigh till sin **swåger** Thomas Sigfredsson opå hans drängelöön.

s. 807v - Efter **collegae H:r Christierni Melartopaei** begäran opå sin **swågers kyrckioherdens i Längelmä H:r Andreae Lilij** wägnar skola Hendrich i Kawaldo och Michel Hincka efter **fordom cappl:ns Eliae Roos** förskrijfningh af 2.3.1678 uthmäta hoos hans **enckia hustro** Carin Danielsdotter, hwadh hon befinnes skyldigh wara.

- Länsm:n skall laghföhra dee **Sitamo** boor för slagsmåhl om pingesthelgden.

s 808 - **Lieutn:n wälb. Mårthen Ulf** bedyradhe sigh icke haft lägersmåhl medh Marja Eskilsdotter i **Kockila**, ehuruwähl denne sådant welat påstå. Nämbdem:n Jacob Marcusson bekände, det Marja sigh här och der annorstädes oppehåller. Jacob Johannisson i Leppala bewittnade, att han samma natt, som lägermåhlet skall skedt, medh Leutenampten uthi een sängh legat hafwer.

s 809 - Dhe uthaff Cangasala och Oriwesi sochnar, som nästledit åhr intet hafwa **fördt stockar till Tammerfors brobygnadh**, skola tillställa **brofougden** Jören Eskilsson och hans interessenter.

s 809v - Befal:n på Nokia Johan Holmdorff inladhe denne rättens uthslagh af 17-18.6.1678 emellan hans herrskap opå Joudziniemi wegnar, - - dy dömbdes **Kårkenensari** hålma under Joudziniemi ewärdeligen att häfdas.

s 810 - **Coadjutoren H:r Daniel Lignipaeus** - -.

s 811v - **Leutn:n wälb. Mårten Wulf** protesterade emoth för detta nämbdemännerne Mats Josephson i Nickilä och Jören Bertilson i Pitkäjärfwi, hwilka nu ifrån nämbdemannatiensten kompne ähro och wedh hösttinget 17-18.9.1678 om ett cronohemmans i **Oinasniemiby** beskaffenheet intygat hafwa, hwilket hemman **kyrkioherden H:r Henricus Gummerus** på frijheet **optagit**, berättandes leutn:n ähn sigh 1674 betalt räntan för samme hemman. Länsmannen Clas intygade, dett hemmanet icke hafwer legat aldeles ödhe, uthan leutn. Wulfen ännu betalt för några åhr sedan en deel af des ränta och sedan det försåldt.

s 812 - Mats Eskillsson i Säynäjoki war icke att swara emot Erich Thomasson i Lihasula.

- Påål Olofsson i **Onnistaipale** war eij att swahra Malin Eskelsdotter ibm om några ehrender.

- . . skola syna den skada Walborgh Bertilsdotter i **Onnistaipal** klagar uthaf sine grannar uthi åkren tilfogat wara.

- Thomas Simonssons i **Pajustaipal** legokarll Thomas Matzssons ibm **hustru** Lasticka Thomasd:r fordrade hoos Simonsson hennes mans åtherstående löön. Säges wara 1656 widh pass uthreester och nu **uthi Rijga** i lifwet ähr. Hennes swärmoder dog för 2 åhr sedan.

s 813 - **Länsmannen Clas Hansson** berättade sigh hafwa förnummit, som skall **för detta länsmannens i Oriwesi sahl. Eskill Korpis enckiahustro** Sophia Josepsdotter willia **länsmans tiensten** genom orätta berättelser honom **ifrångå** och sigh till praeticera. Intygades nu **Clas Hansson hafwa länsmans tiensten uthi Oriwäsi** medh wederböhranders gode nöije wäll förestå.t.

s 813v - Erich Staffansson i **Pajukando** betalar till Brusius Jörensson i **Lydikilä** sin geldh.

- Collega uthi Åbo H:r Christiernus **Melartopaeum** hafwer een tijdh rustat för Isoniemi ryttarehemman.

s 815 - . . skola uthmäta hoos **corneten Lars Root**, hwadh han ähr skyldigh rådhmannen Albrecht Roskamp.

- Dömbdes det byte stadigt, som hustro Elin Cnutsdotter medh sin **mågh collega H:r Christierno Melartepaeo** om hennes gårdh i Åbo Isoniemi ryttarehemman giordt hafwer.

- . . **cappel:n H:r Georgius Härpman och coadjutoren H:r Henrico Carmelino** underattesteret ähr.

Kangasalan kesä- ja syyskäräjät 7-8.9.1680
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 846-, mf ES 1964

s 849 - Befans Lars Thomassons i **Sijtamoi** hemman wara bördhemman och skall swahra till den fordran Erich Humalainen i Palo hafwer af samma hemman.

s 853v - Mårthen Thomasson i **Rajalax** hade giordt medh Henrich Thomasson i Neulaniemi **kiöp om en qwarn** och gifwit deropå 2 d:r kop.m., men blef om kongl. maij:s placat angående ägors reduction underwijst och samme **kiöp ophäfwit**. Mårten - - medellös.

s 854 - Efter **cornetens Marcus Rodes** anhållande skola - - uthfordra hoos **kyrckioherdens i Nagu sahl. mag. Gustavi Collini landbonde** Clemith Knuthsson i Kollola 3 t:r spm:ll medh 15 cp:rs wext.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 11-13.9.1680 uthi Oriwesi by
VA Ylä-Satakunta KOa7 s. 856-, mf ES 1964

s 857v - Ryttaren Knuth Thomasson i **Oriwesi** kyrckieby skall betala - -.

- Henrich Henrichsson i **Melli** ähr skyldigh till rådhmannen i Åbo Michael Corelio.

s 858v - . . skola uthmäta leuten:s Mårten **Ulfs** skuldfordran här i sochnen.

- En gift man Eskill Jörensson i **Kaupila**, hwilken och skall slagit sin **fader** Jören Cnuthsson, berättar länsm:n för 5 eller 6 wekor sedan hafwa bortrymbdt medh een kåna Gertrudh Michelsdotter. Gertrudh hade tient hoos Jören Cnuthsson i **Nickilä**. Sades Eskill hafwa omtalt sigh willia **åth Rewell att köpa toback**. Intygades Eskill wara **40 åhr gl., af medellmåtligh lengdh, starcklemmat, hafwer swartbrunt håår, af ansichtet sammaledes, bruna ögon**. Gertrudh ähr wedh pass af lijka lengd och starck af sigh.

s 859 - Clemeth Bertillsson i **Hirfwijerfwi** war eij att swahra Jacob Marcusson i **Kockila** om **näfwerflät**.

s 859v - Malin Eskilsdotter i **Onnistaifwall**, then ther sin **frändes** Henrich Clemethsons hemman i Hörtzene emoth åtsk. fordringar deraf begärt hafwer att inbörda och wederkännas, anhöldt nu deropå laga stadhfästelse. Malin Eskillsdotter dömbdes att få **tillträda berörde Hörtzene hemman**, men Hendrich Clemethsons **swåger** Påfwel Ollsson wille wädia under lagmansrätten.

s 860 - Erich Mårthensson i Willkilä **fader** Mårthen Johansson.

- Erich Johansson i Längelmä sochn och Tungila by kärde till Brita Henrichsdotter i **Oriwesi** by om hennes **mans och sin hustros** Giertrudh Nilsdotters **broders** Erich Nilssons, som S. Johannis tijdh nästförl:ne genom dödhen afgången ähr, qwarlåtenskap, emedan han inga barn efter sigh lembnat, men **kyrckioherden H:r Henricus Josephi** intygade Erich hafwa testamenteradt denne sin **hustru** Brita all des egendom.

s 860v - Befans **cappel:ns i Längelmä sochn sahl. Eliae Roos** arfwingar blifwa Knuth Thomasson i Röytzälä 100 d:r kop.m. skyldige.

- Oleff Jacobsson i **Suikila** och Elias Josephsson i **Salo** hade slagits med hwarandra.

s 861 - Efter Peer Bengdtssons i **Pitkejärfwi** begäran skall Jacob Markusson i Kockila **deela Pitkejärfwi bron** grannarne dersammastädes emellan efter hwarderas öre och örtugar. Jacob skall hafwa opsicht öfwer gerdslegårdarne uthi be:te by.

- Hendrich Mattsson uthi Längelmäpohia by och Lengelmä sochn bekände sigh wara medh een pijga Maria Matsdotter i **Pårfwola** prästfäst och 2 gången lyst blifwit. Pijgan skall wara beskylt för tiufnadh för 1 floor. Henrich will icke echta henne.

s 861v - Simon Rasmusson i **Hulipas** bewilliades uthi **brandstudh** - -.

- **Studiosus Dns Henricus Mullinus** kärde opå sin **faders cappl:ns i Teisku H:r Simon Mullini** wegnar till Jöran Jöransson i Suinula.

s 862 - Efter Peer Mattssons i Eskola begäran skall - - utfordra hoos Jöran Henrichsson i **Hafwisto**, hwadh han opå be:te Peers **arff** skyldigh befinnes.

s 862v - Jacob Andersson i **Hoifwola** skall - - wara skyldigh 2 t:r spm:ll till Joseph Henrichssons i Ruowesi enckia Walborgh Peersdotter i Hyrilä, men Walborgh Mattsdotters i Hoifwola **mans, sahl.** Lars Matssons geldh befans wara betalt.

s 863v - . . skola uthmäta hoos Joseph **Sasi**, Thomas Sigfredsson och Brusius Olofsson, Isaak Erichsson och Simon Jörensson i **Pitkäjärfwi** - -.

- Corporalen Eskill Jacobsson i **Oriwesi** by - -.

- Thomas Henrichsson i **Oriwesi** by skall bethala till sin legokarls framl:ne Henrich Erichssons **enckia** 12 d:r.

s 864v - Matz **Skytte** ifrån Cangasala (po: Birkala) sochn och Tammerfors by, opå hwilkens wägnar länsmannen Claes Hansson kärde, skall bekomma hwart hemman här i sochnen och Kuorewesi cappelgeldh 4 öre kop.m. för dett han i förledne wåhras opå deras wägnar hafwer **bygdt och reparerat Tammerfors broon**.

- Brita Sigfredsdotter ifrån **Onnistaipall** hade afladt 1 oächta barn medh ryttaren Michel Henrichsson ibm. Brita 3 gången. Sophia Mårthensdotter ibm hade och afladt barn medh be:te Michel Hendrichsson och påstodh honom wela ächta henne.

s 865 - Befans Henrich Erichsson i **Perfwola** intet wara sin **sons framl. Jöran Henrichssons enckia** något skyldigh.

- Thomas Jörensson i **Pitkäjärfwi** skall bethala till Mårthen Henrichsson ibm 1 swijn.

- **Sochnemännerne förmantes att bebyggia** hwadh som uthi **prästegårds bygnaden** för dem feelar.

s 865v - **Capellanen wällärde H:r Johan Wanaeus** bewilliades nu **inrymmelse opå Otila hemman** i **Oriwesi** by, emedan det ligger mest obrukat och lijkwäll för des räntor swahra måtte. - - att werdera hemman.

Kangasalan ja Oriveden talvikäräjät 21-24.1.1681
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 99-, mikrofilmi ES 1964

s 99 - Efter Margeta Matsdotters i Rajalax intygande skall Mårthen Thomasson i **Rajalax** bethala till corneten Markus **Rodhe** 274 knippar lijn.

s 104 - i Kifwisalmi by **candasemamaasarka engh**. Befans enghen höra Hapasari till.

s 107 - Henrich Thomasson i **Kåckila** (Kåckola?) will **uptaga** på frijheet ett crono ödes hemman i **Hafwisto** om 1 öre 1/6 d:r skatt och 2/3 man:ll, dher Henrich Jöransson tilförenne åbodt hafwer. Intygades hemmanet hafwa legat 8 åhr ödhe.

s 108 - Henrich Johansson och Jören Jöransson i **Nickilä** neka sig hafwa stulit dhe 10 cp:r sädh, som Jöran Cnutsson i **Caupila** intygar wara för Henrich Matsson i Nickilä bortstulne.

s 109 - Påfwel Matsson ifrån Wärinmaja by och Ruovesi sochn berättade, att hans **son** Thomas Clemetsson (= Påhlsson) efter Påhl Olofssons i Hörtzäne anledning hafwe satt till ½ **Hörtzäne hemmans**, hwar opå Malin Clemetsdotter (= Eskilsd:r) ibm. nästl:t höstting haar bekommit laga **skötning,** inlösande baakom taka händer 60 daler sölf.m. och tänkt att gifta sig uthaf Malin (?) Clemetzdotter, som är **arfwinge** till samma hemman, hwilka

medhel han Påfwel Mattsson honom försträckt, warandes sinnat att föllia sin **son** på hemmanet. Altså begärte Påhl Matsson opå sin sons wegnar, det Malin tillhållas måtte samme penningar emoottaga och hemmanet till be:te Walborg afstå, men som Malin sådant försakadhe, ty bleff och Thomas Påhlssons och Walborgh Clemetsdotters kähran uthi detta måhl såsom skählelöös uphäfwen.

- Lendzmannen Clas Hansson skall betala till gårdzfogden i **Wiherila** om hästwärde.

- Erich Henrichsson i **Wiharila** hade slagit Mårten Henrichsson i **Pitkäjerfwi**. Gårdsfogden på Wiharila Henrich Henrichsson och Erich Söfringsson ibm cawerade bötherna.

s 114 - Mårthen Thomasson i **Rajalax** kärde till **corneten** Markus **Rodhe** om **Soimalachdenrandanijttu.** Opsköts.

s 115 - . . at **deela skoghen** emellan Mårten Söfringsson i **Onnistaiwall** och Mats Sigfredsson ibm.

- . . **kyrkieherden i Keuru H:r Isaach Lett**.

s 116 - **Coadjutoren i Oriwesi H:r Henrich Carmelinus** beswärade sigh öfwer opbördskrif:n Henrich Almqwist ang:de slagsmåhl uthi **Wehkalax** by, men swaranden var nu icke tillstädes. Carmelinus sade, at Almqwist hade först gifwit honom een pust och sedan hårdragit och slagit opå begge ögonen blånader. Nämdemannen Mats Mattsson i Hertola hade besedt åkommorne. Almqwist hade begifwit sig opå sochen cronones uthskylder att upbära. Henrich Jörensson i Wechkalax bekände, at H:r Henrich slagit Almqwists hatt ifrån honom och stött honom på näsan, hwarföre denne slagit een gång öfwer bordet, derefter sprungit öfwer bordet, hårdragit Hinrich och sparkat med fötterne, så att ansichtet på honom blå och blodig warit. Opsköts.

- **Lendsm:n** Clas Hansson antogs **till sochneskrifvare i Cangasala och Oriwesi sochnar.**

s 117 - **Lendsmannen Clas Hansson uplyste** 1 gången en lijten **guldring,** (som) **cappel:n sahl. H:r Henrich Wictilaeus** hos honom pantsatt hafwer.

s 118 - . . liqvidera emellan Lars Thomasson i **Sijtamo** och Thomas Thomasson i **Möllikänpä.**

- Acus **Pålack** i **Rajalax** war eijat swara Anna Henrichsdotter i Tijhala om slagsmåhl.

s 119 - Efter Thomas Philipssons i **Oriwesi** by begäran skall Jacob Hinka i **Kåckila** uthfordra hoos Lijsa i **Kapacka** 2 daler 6 öre kop.m. för **toback.**

- **Dominus Henricus Mulinus** besväradhe sigh opå sin **fadhers cappellanens i Teisko H:r Simon Mulini** och andre interessenternes uthi Käminiemi by wegnar, som skall Mats Eskilssons i **Säynäjoki** uthbyrda **eeld** opå Käminiemi engiar och skogh skadha giordt hafva.

s 123 - . .skola uthmätha hos **cappellanens sahl. Henrich Wictilaei erfwingar**, - -.

Ruoveden kesäkäräjät 4-7.6.1681

s 203 - Carl Nilsson i Pajulax och kyrckioherden i Wirdois Erich Frosterus dömbdes att betala till **corneten Markus Rodhe** 1 Rd:r hwardera, för dhet han **dheres hästar uthi Stormsdorf i Pommern förbättrat hafwer**, hwarom Thomas Johansson nu på cornetens wägnar kärdhe.

Oriveden ja Kuoreveden käräjäkunnan tuomiokirjoja 1681–1761

Antti Lehtosen poimintoja

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 9-13.6.1681, Seynäjoki länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 211-, mf ES 1964

s 211 **-** närwarande på cronones befalningzmans wägnar **opbördzkrif:n Henrich Ollonquist.**

- Anders Mattsson i **Seunujoki** opwijste sin **fullmacht öfver lähnsmannedömet i Oriwesi sochn och Coriwesi cappelgiäld, som några åhr hafwer waret tillhopa draget med Cangasala, som honom af landshöf:n 27.2.1681 gifwen är.**

- Michel Henrichsson i **Onnistaipal** hafwer för 4 åhr sedan haft lägersmåhl med Britta Sigfridsdotter ibm och barn aflat sampt nu för 1½ åhr sedan med en enckia Sophia Mårtensdotter i Onnistaipal 1 piltebarn sammanaflat. Michel begiärer Sophia till echta blifwa.

s 212 - Henrich Erichsson i Oriwesi Kyrckbyn skall betala till Jöran Andersson i Wisuwesi 5 d:r kmt för hästwärde för sin fader Erichz skull den Henrich arfft hafwer.

- Cnut Sigfredsson i Säynäjocki aflade sin nembdemannaeedh.

- **Lieutn:n welb. Mårten Ulf** berättade, att **hans fru Märta Margareta Gyllenhierta hade 1675 försålt sin börderättighet på Oinasniemi hemman** för 200 d:r kop.m., det Eskil Bertilsson tilförne åbot, till **sahl.** Thomas Sigfridsson ibm, deruppå han då strax betalte till henne 60 d:r kop.m.. Ulf beswärade sig nu öfwer hans **enckia hustro** Marias Sigfredsdotter i Hållola härad och Cohmos by och sochn, hwilken sigh sedermehra hafwer **inlåtet i echtenskap med** Simon Eskilsson i Cohmos by, som sedan lembnade hemmanet ödhe och dhe resterande 140 d:r k.m. intet will betala. **Kyrckioherden Henricus Gumerus** wittnade i saken. **Fordom lagläsarens sahl. Anders Michelssons dohm af 24.9.1656** och hans exell:gowern. sahl. H:r Herman Hemings bref af 12.4.1660 opå be:te hemmans i Onnisniemi **bördsrätt**. Maria Sigfredsdotter dömbdes att betala dhe resterande 140 d:r kop.m.

s 214 - Thomas Johansson i **Oriwesi** skall betala sin **sonhustru** Sophia Mårtensdotter ibm. för 16 åhrs sonhustru löhn - -.

- Thomas Johansson i **Oriwesi** skall betala till Matts Thomasson i **Holma** gårdh för en **walmars jacka** han åth Thomases **son,** enär han för hans hemman för soldat uthreste, gifwet hafwer 3 d:r kop.m.

- . . skola utmäta **kyrckieherdens H. Henrici Gummeri** giäldh af denne sochns invånare.

s 215 - Jacob Henrichsson i **Oriwesi** by lät 1 gången **upbiuda** Eskill Jörenssons i Nupila bördsrättshemman för cronones rest, som han tager sig på att betala uti hwilket hemman regem.skrif:n Olof Dahlström honom 8.10.1680 inrymbdt hafwer.

- **Ryttaren** Cnut Thomasson i **Orivesi** och Jören Erichsson ibm hade slagits.

s 216 - Sophia Michelsdotter i **Wiherla** hade haft lägersmåhl med Thomas Henrichsson ibm och med honom 3 wekor för Michelsmesso barn sammanaflat och födt.

- Sochnens inwånare skola wid laga straff **förbättra prestegårds husen**.

- Befans Jöran Cnutsson i **Kaupila** hafwa betalt till **kyrckiowärden sahl.** Henrich Mattsson i **Hafwisto** 3 daler kop.m. i testamente efter sin **dotter sal**. Sophia Jöransdotter.

s 217 - Thomas Michelsson i **Peilachte** bekende sig hafwa skickat ett swijn wärde 20 cp:r sädh till Simon Henrichsson i **Hafwisto** med sin **broder sahl**. Pehr Michelsson för 10 åhr på Henrich Matssons i **Nickilä faders** Mats Josephssons wegnar i Nickilä till afbetalning på dhe 40 cp:r spm:ll giäld Matts till Simon skyldigh waret.

- Efter Henrich Johanssons i **Nickilä** och på Bertil Thomassons i **Järfwenpä** wegnar skola - - ransaka om **en äng i Sinijerfwenma**.

- **Corporalen** Cnut Påfwelsson skall betala till Jacob Henrichsson i **Knapila** 2 daler kop.m.

- . . skola **ransaka om wägen till källan**, som Henrich Thomasson i **Hafwisto** hafwer igenstängt, och säden som bysens boskap, ingångne Henrich Thomassons gierdslegård, hafva upätet och trampat för Jöran Henrichsson i Hafwisto.

- Henrich Henrichsson i **Melli** skall betala till Elias Josephsson i **Salå** 1 t:a 15 cp:r spm:ll, Henrich Eliasson dhe 10 cp:r och **klåckaren** Matts Josephsson råg 1 tunna och 23 cp:r korn, dhe till Eliae **son sahl**. Jören skyldig blef:t, deremot klockaren sine panter igenbekomma skall. Walborg Josephsdotter i **Suckila** ehrkiändes frij för sin **broders** Eliae wijdare tiltahl för dhe saker, (som) hon af Jören Eliae son emottaget haf:r.

s 218 - . att uti häradzhöfd:ns närwaru **dehla åker och skogh** emellan Elias Josephsson i **Salo** och Oluf Jacobsson i **Suckila**.

- Hustrun Margeta Johansdotter i **Rajalax** intygade sig eller sitt folck intet hafwa afhändt Mårten Thomassons ibm **lijn, som i träsket låg att rötas**.

- Corporalen Marckus **Rodhe** i **Rajalax** begiärade extraord. tingh emellan sigh och Mårten Thomasson ibm om åker, äng och marck.

- **Ländzm:n** Anders Mattsson, Henrich **Cafwelan** skola med dhe öfrige synemännen uti jordägandens närwaru ransaka, huruwijda Walborg **Tijanen** hafwer åwerckat med swediande uppå Mårten Söfringssons i **Onnistaipale skog uthi Kiponkåski**.

s 219 - . . skola uthmäta **cornetens Marckus Rodes och corporalens Abraham Christians** giäldh och rest af dheres fördelshemman här i sochnen.

- Henrich Ersson i **Oriwesi** skall betala till sin älsta ryttare Cnut Thomasson ibm för hans resterande ryttarelöhn 50 d:r kop.m.

- Befans Jöran Bertilsson i **Pitkejerfwi** hafwa **hugget swedh uppå** Anders Nilssons ibm **teeg** och deruppå **sådt lijnfröö, hwarföre Jöran dömbdes be:te lijn till Anders att betala.**

- **Coadjutoren uti Cangasala Daniel Lignipaeus** opwijste **probstens mag. Joh. Thuronij** skrift af 3.3.1678 oppå dhe 9 d:r 24 öre kop.m., (som) Thomas Sigfridsson i **Säynäjocki** är saakfälter till och hans **sahl. fader kyrckioherden Jacob Lignipaeus** betalt hafwer och med dhe medel **låtet reparera kyrckiones kalck**.

- Anders Michelsson i **Pitkejerfwi** skall betala till soldaten Johan Mattsson i **Sawo** 1 häst, sadel, betzel och walmars böxor.

s 220 - Henrich Jöransson i **Onnistaipale** berättade, att hans **äldre son** Michel Henrichsson hafwer med sin **hustro** för en 7 åhr sedan begifwit sig ifrån honom till Woitila och således lembnat honom, som en gammal man är, på hemmanet utan manshielp, hwarföre han sade sig wara sinnad att uti hans ställe willia taga **sin yngre son**, som och Michel Henrichsson heeter, till hielp på hemmanet, således att han efter hans dödh skall för **sin äldre broder** Michel fåå besittia hans kiopte bördehemman af Jöran Bertilsson dersammastädes, sedan han dhe andre syskonen efter lag utlöser.
Michel **den äldre opwiste lagläsarens Daniel Swenssons attest af 27.10.1673**, deruti förmäles, att han Michel den äldre för sin **stiufmoders** Beata Mårtensdotters förwållande måst sig ifrån be:te hemman begifwa. Michel den äldre sade sig willia unna sin yngre broder wara fadren till hielp på hemmanet allenast, att han fåår sin dhel af det honom tillkommer efter lag.

s 221 **- Nembdem:n** hwar på sin orth pålades nu att tillijka **med brofougden och lendsm:n jäncka och dhela wägarne och broerne almogen emellan, så att hwar och en får sin wissa dhel.**

- Matts Bertilsson i **Sitama** berättade, att Sophia Josephsdotter i **Säynäjoki** hade för 2 åhr sedan **löössläpt eeldh** uppå dheras skog. Hans kähran befans wara af intet wärde.

s 222 - **Kyrckioherden Henricus Gummerus** opwijste en copia af biskopens bref. I anledning däraf **swarade allmogen sigh willia blifwa wed sin förra, gamble och loflige plägsed med sina siälasörjares underhållande.**

- Ländsm:n uti Cangasala Clas Hansson begiärade ett attestatum om sitt förhållande wed den tijdh, han här i sochnen lendsm:n waret. Nembden samt tingslaget bekende sig intet för sine personer hafwa något emot lendsm:n att säija annat än det som ährliget och wäll är och att han hafwer waret **flijtig och waksam uti sin tienst**, allenast öfwer **den långa wägen dhe till Cangasala tingställe** hafft hafwa här till dags.

Kangasalan kesäkäräjät 17-20.6.1681
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 223-, mf ES 1964

s 224 - **Opbördsskrifwaren Henrich Ollonqwist** - -.

s 228 - Lijsbeta Michelsdotter i **Ungila** hade bekommet till låhns af **smeden** Mårten Jöransson i Päskylä den **sölfskålen,** som **qwartermestarens Claes Henrichssons moder hustru** Elisabet Henrichsdotter hafwer länt åth - -.

s 234 **- Kyrckioherden i Sahalax Daniel Reuter på prestebolet och cappel:n i Cangasala H:r Christer Melartopaeus** på Isoniemi hemmans wägnar ang. **utnyttjande af fiskewatten.**

s 237 - **Kyrckioherden Daniel Reuter** anhöll om ransakning öfwer **Tapaturma qwarn**.

- . . begärade **probsten, kyrckoherden mag. Joh. Thuronius - -. Allmogen swarade willia blifwa wed deras gambla goda lofl. sedwahna, som här till** dags wanlighet waret och så härefter som härtill betala och försörja sine siälesörjare, kyrckioherden, cappellanen och medhielparen, dhet dhe ofta itererade.

Kangasalan syyskäräjät 4-6.10.1681
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 331-, mf ES 1964

s 332 **- Lendsm:n Claes Hansson Swarthafra - - broder qwartermestaren Johan Swarthafra**.

s 337 - Lendsm:n lät oplysa 2 gången den **gullringen**, som Lars och Jören Thomassöner i **Citama** hoos honom för spm:ll och - - pantsatt hafwa.

s 338 - **Gott öhl** skall nu efter denne dag sellias a 6 öre kannan, det som sämbre är a 4 och 5 öre, efter **Gud hafwer wälsignat åhrswäxten**, fast humblan blef ringa.

Oriveden välikäräjät 8.10.1681
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 343-, mf ES 1964

s 343 - Hölt **Samuel Gyllenstålpe, häradshöfd:n i Öfre Satagunden extraordinarie häradsting** emellan **corneten Markus Rode** och hans granne bördsrättsbonden Mårten Thomasson uti **Rajalax** by och Oriwesi sochn, deruthinnan parterne om stället kommo öfrens om injurier, åker, eng och mark. Närvarande war och heredsskrif:n Jonas **Spooff.**

- Corneten Markus Rodhe klagadhe deröfwer, at hans **granne** Mårten Thomasson i Rajalax hade **sagt** honom corneten **intet hafva dehl af helga döpelssen uthan Satans skapelsse och des natur**.

Mårten berättade at corneten för 8 åhr sedhan, något för än han **reste uth til Pommeren**, sagt, när Mårten honom kallade **du, "när hafwer iag wallat swin med dig, efter som jag af dig kallas du** ", då han allenast hade swarat: "**intet hafwer iag heller gått i wall med swijn**".
- Eskill Jöransson i Napila och nembdem. Erich Eriksson i Napila wittnade i saken. Befans Mårten hafva **kallat corneten till diefwul**. Thomas Sigfredsson i Koifwuniemi och Clemet Simonsson ibm. wittnade, det Mårten bedt, enär dhe woro at wärdera cornetens twistige åkertegar, **salva venia dem kyssa** mera etc. Om han mente dem dermed el:r **cornetskan** Margeta Johansdotter, wisste dhe intet.
Änn klagade corneten deröfver, det Mårten haft åwerkat i **Ychtesten eng** samt inkrechtat för 13 åhr (sedan) **Kampari åkerteppa**, hvilken han sade sig tilkomma för Sigfred Bertilssons hemman, som corneten tillkommer. Eskil Jöransson i Napila wittnade i saken. Uthi **Watikalax eng** föregifwer corneten Mårten **flyt en steenråå**. Eskil Jöransson bekände steenen wara rörder.
Sedan klagade corneten, at Mårten hafwer uthi **Horma eng** afhendt honom ett **styckeland.** Erich Erichsson i Napala wittnade i saken. Till 3:ne råflyttningar i **Kåifwusten engh** nekade Mårten alldeles. Till slut begärde corneten, at han som står för 5½ öre skatt och Mårten som står för 2½ öre skatt, **kunde i åker, eng, skog och mark blifwa afdelt, så at dhe sig med gärdslegård kunna skillia**. Häradsskrif:n Jonas Spoff war tilfreds medh be:te **dehlning på dhe 1½ öre för Tukila och Kampari 2 öre cronojorde**r, som corneten nu innehafwer. Nämbden, häradshöf:n och cronones befall:n skola **dehlningen förrätta efter hwars och ens skattöre och örtug**. Mårten fälltes till 40 d:r för det han kallat corneten till en **diefwull.** Änn fälltes han till sina 3 d:r för det han bedt **cornetskan** hustru Margeta Johansdotter, Thomas Sigfredsson i Koifwuniemi och Clemet Simonsson ibm. **kyssa salva venia** mera etc.

Oriveden syyskäräjät 11-12.10.1681
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 348-, mf ES 1964

s 348 - Jören Eskelsson i **Kockila** skall betala till Jacob Mårtensson ibm för 1 swijn 12 cp:r rågh. Ransakades och om een åkergård.

s 349 - En gifter man Eskel Jörensson i **Ca(u)pila** hade med en kona Gertrud Michelsdotter i **Wiherlä** Jacobij tijdh 1680 hade **afreest till Räfwel** och är nu Laurentij tijdh hemkommen. Eskel tilstod sig haft lägersmåhl med be:te kona Gertrud och at hon hafwer Walburgij tijd barn i Räfle födt, som han det med Samuel Henrichson Hetteinen attest dat. Tursoila 6.10.1681 bewijste, och att konan, som är **Hettunens farbrors dotterdotter**, hafwer uthi augustij mött honom i Räfle med ett lijtet pijgebarn. **H:r Sigfred Neppius** och Erich Hindrichsson Nettuinen hade underskrufwit attesten. Eskill tilstod och tilförenne i sin förra hustrus lijfstijdh warit dömbder för enfalt hor med en lösskona Walborg Brusiusdotter i Caupila. Eskel bekände, det lägersmåhlet skedt hemma i hans faders gård, hwarest hon inhyses war. Kånan hade sedermehra rest dädan till Loimjoki, men efter hon warit hafwande, reste Eskill till henne till Loimjoki och förde henne med sig till Räfle. Eskill föregaff sig och lofwat för sin **hustru** Sara Grelsdotter resa till Räfle och hempta **tobak** och straxt igenkomma. Sara tilstod detsamma och gaf sin man loford, at Eskill utom detta förseendet hafwer altijd stält sig emot henne såsom en ächta man bör. Sara beklagade, at han i dryckenskap är af konan Gertrud til den ogärning lockad, och bad för sin man om förskoning. Intygades Eskell wara **endeste son** till ett bördehemman. Eskell dömbdes at böta 2 gången sine 80 d:r sölf.m., uthstå kyrkioplicht och afbedia församblingen.

s 351 - **Kyrkioherden Henricus Gummerus** anklagade Helga Markusdotter i **Prästegården**, hwilken hade haft lägersmåhl nästl. 13 dags natten och 2 gånger uthi februari **probstetingstijden** med en ryttare Eskel Bengtsson ifrån **Coppala** by uthi Tafwastehuus lähn.

s 352 - . . skohla **dehla arf efter** Mats Grelsson i **Onnistaipal** emellan hans **enkia** Malin Eskelsdotter och barnen.

- . . skola **skiffta arf efter sal.** Oleff Matsson i **Pehula** hoos Anna Mårtensdotter ibm.

- Jacob Hindersson i **Oriwesi** by lät 2 gången **opbiuda** Eskil Jörenssons i **Napila** bördsrättshemman för cronones rest.

- Euphaemia Bertelsdotter i **Lydikälä** skall betala til lieuten:n Mårten **Ulff** 15 d:r kop.m. för hennes **sal. swärfars Cnut Sikainens** gield. Mätesman: Jören Kaupilan och Jören Kockilan.

s 353 - . skohla dehla **arf** hoos Hindrich Ersonn i **Lasola efter hans hustru sal.** Brijta Månsdotter.

- Efter **Hafwisto** och dhe **Safwo** boers begäran ransakas om deras stridige rååskildnader.

- Jören Thomasson i **Nickilä** skall betala till Hindrich Matsson ibm 1 swijn och 1 får.

- Jören Bertilsson i **Pitkejerfwi** intygade Euhemiae Bertilsdotters i **Lydikälä** swijn giort skada opå Michel Larssons ibm åker till 20 cp:r råg. Parterne förliktes om en **qwarn**.

s 354 - **Gott öhl skall wara 6 öre kannan och sämbre 5 och 4 öre.**

- Sigfred Olofsson i **Caupila** war ej att swara lieutn:n wälb. Mårten **Ulf** om en **gryta.**

- Hindrich Mattsson i **Nickilä** tilstod sitt barn ihiälhuggit med 1 yxa Hindrich Hindrichssons i **Joensu** swijn.

- **Corneten Marcus Rodhe** skall betala till **sal. befal:ns Erich Spoffs** erfwingar 3 t:r råg.

- Hustrun Margeta Johansdotter i **Rajalax** skall betala til Maria Simonsdotter i **Saunäjoki** dhe 25 cp:r spm:ll, (som) hennes **broder** Brusius Simonsson, som för 7 åhr sedan afrester och **på siön omkommen** wara skall, hos henne nedersatt hafwer.

s 355 - **Corporalen** Jonas Matsson i **Pitkäjärfwi** af öfwerst Wellam Bocks regemente -.

- **Corporalen** Abraham Christian will **optaga** ett sitt fordehlshemman i **Lasola** om 2 öre skatt, mantal 1/3, som Jöran Sigfredsson tillförenne åbot och förlammat efter sig lembnat. Intygades om hemmanets beskaffenhet.

s 356 - Lendsm:n i Cangasala Claes Hansson Swarthafra intygade om den skada, som hustrun Lijsbeta i **Jarela** Hinrichsdotter hafwer för 4 åhr sedan igenom **wådheld** lidit. Henne bewilliades af hwart hemman här i sochnen 4 cp:r spm:ll. Hennes **sal. man dödde för halft annat åhr sedan**.

- Simon Thomasson i Kockela lät 1 gången **oplysa bördsrätten för Kockela hemman**, som han af lieut:n wälb. Mårten **Ulf** til sig inlöst hafwer för 120 d:r kop.m.

- Simon Jöransson i **Pajukando** war eij att swara Michell Hindrichsson i **Woitila** om **Pajukando hemman**.

- **Ryttaren** Brusius Thomasson war på sin **huusbondes** Bertil Thomassons i **Järfwenpä**, som sin **bördsrätt** äger, wägnar dermed tillfreds, at Hindrich Johansson i **Nickilä**, hwilken sin bördsrät intet äger, får behålla **Sinijärfwi eng**, efter den ifrån hans bohlstad i Nickilä skall kommen wara.

s 358 - Pär Mårtensson i **Pitkäjerfwi** ehrhölt sig intet weta af den **bylan**, som för Jöran Knutsson i **Caupila** uthi **qwarnen** bortkom.

Ruoveden syyskäräjät 19-21.10.1681, s 372v-

- **Brofougden** Johan **Keckonen** pålades wed laga straff at tillhålla böndren, det dhe **reparere deras wäg wed det långa träsket emellan Oriwesi och här** nu i denne winter, **at man sommaren kunde med släpa och kärrer wähl framkomma.**

Oriveden talvikäräjät 23.2.1682
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 543-, mikrofilmi ES 1964

s. 544 - Hindrich Cawalan och brofogden Johan Johansson skola uthmäta fruuns på Luoto wälb. Märta Margareta **Gyllenhierta**s gield.

- Johan Erichsson i Oriwesi by beswärade sig öfwer sin **äldre bror** Hindrich Erichsson ibm, som skall han wela **opdraga deras bördsrättshemman ryttaren** Knut Thomasson i Lefwaslachde by och det honom försällia.

Afsades, det goda män skola liqwidera emellan bröderne Hindrich och Johan samt se till, att **brodren** Jören, för det han på hemmanet arbetat hafwer, conterat blifwer. Hwad börden anbelangar, som Jören begärar inlösa på hemmanet, så blifwer den hoos Hindrich, til dess den lagl:n är opbuden. **Hemmanet må intet klyfwas** cronan till skada.

- Malin Eskilsdotter i Onnistaipall gaf tillkenna, at hon skall hafwa **inlöst ½ hemman** ibm, 1 3/4 öres skatt, af Påfvall Olofsson, som det tilförenne bebot hafwer, men föregaf sig hafwa betalt åtsk:e utgifter för hemmanet öfwer wärderingen, för hwilket henne be:te Påfwals hemman är oplåtet at tillträda och rätta bördägande blifwa, som dåwarande **heradsdomarens Jacob Aimelaei skötning**, gifwen Malin på samma Onnistaipal hemman opå Oriwesi sochns tingställe i Oriwesi by 11-13.9.1680, förmäler. **Skomakaren** Jören Jacobsson i Maunu(cka)la hafwer af Påfwel gield at fordra. Malin ehrkändes för Påfwals och hans antecessoris gieldenärer frij.

s. 546 - **Lendsm:n Anders Madtsson** framtedde landshöf:ns Harald Oxes skrift, dat. Nohkua 27.2.1681, ang:de huruledes honom Anders **efter allmogens i Ori- och Kuoriwesi trägne anhållen förunnes lendsmansdömet i Oriwesi sochn och Kuoriwesi capellgield** och dermed confirmeras för den **besvärlighet, som allmogen för detta i deras fram- och återresa till Cangasala tingställe lijdit** hafwa. Fördenskuldh förunnes honom Anders till en någorlunda betalning för tingshåldet af allmogen **tingscapparna**. Såsom hoos lendsmansdömet synnerl. idkesamhet och flijt fordres med serdeles omak och besvär icke allenast för inbyggiare hwar för sig uthan och cronans ährender och justitiens förwaltande, hwaremot här i sochnen ingen löhn lensm:n än är anslagen, såsom annorstädes, begärade Anders Madtsson, att härom med nämbden och tingslaget confereras måtte. Saken heemställdes landshöfd:n.

s. 547 - Jacob Hendersson i Oriwesi by lätt tridie gången **opbiuda** Eskell Jöranssos bördsrättshemman i Napila by för återstående gield, hwaropå Jören Erichsson, Jörens (=Eskils?) **syskonebarn** i Napila nu klandrade. - - skola werdera jord och huus - -.

- Till **H:r Hindrichs Hosseri brandstudshielp** aff Oriwesi sochn och Kuoriwesi cappellgield bewilliades af hwart hemman 1 öre sölf.m.

- Mårten Thomasson i Rajalax beswärade sig öfwer **corneten Markus Rodhe** om 1 **styckelands omgerdande** wijd den tijdh han **drog till Tyskland**. Mårten wille och hafwa sin **dehl i Suomima eng.** Opsköts.

s. 549 - **Kyrkioherden Hindrich Gummerus** beswärade sig på sit **ryttarehemmans i Oinasniemi** wegnar, som honom är under rusttiensträttigheet förunt, at från honom äre **2 engiar Pylsy och Rajakusi under Holma säterij** af ryttmästaren Mårten **Ulff** tillägnade.
Nämbdem:n Jören Bertilsson i Pitkäjerfwi, om sine 60 åhr, bekände sin **sal. fader** Bertill Pärsson tillförenne beboot och besuttit samma Oinasniemi hemman och ofta be:te engiar slagit och hemmanet bergat. Sedan hans **fader sig derifrån begaff till Pitkäjerffwi**, hafwer sal. **Stiernkors**, som på **Luoto** bodde, af hwilkens frelsehemman Oinasniemi då war, begynt påbruka till Luoto säteri samma engiar. Opsköts.

s. 550 - . . skola skiffta arf hoos Simon Jörensson i Pajukando arffingarne emellan efter deras **sal. fader** Jören Jacobson.

- **Kyrckioherden H:r Hindrich Gummerus** anklagade en ogift karl ryttaren Eskill Bengtsson i Coppala, hwilken konan Helga Markusdotter i senaste ting med sig sammanlag hafft. Michel **Kaski** i Lydikälä giorde och sin berättelse.

s. 551 - Hindrich Cawalan och **brofougden** Johan Johanson skola uthmäta fruns på Luoto wälb. Märta Margareta **Gyllenhiertas** gield.

s. 552 - Desse hade warit motwillige at reparera små wägar: - - Thomas Johansson i Nickilä, Bertill Thomasson i Järfwenpä, Erich Simonsson, Jöran Hindersson och Hindrich i Hafwisto, Clemet Philipsson i Soltila, Thomas Michellsson i Päilax, Knut Jörensson och Grels Andersson i Lydikälä, Hindrich Erichsson och Sigfred Thomasson i Lasola, Erich Erichsson och Thomas Sigfredsson i Pitkäjerfwi, Mårten Söfringsson och Anders Walentinson i Onnistaipall, Joseph Eliaesson i Höydä, Hindrich Eliaesson i Suckila, Hindrich Hindrichsson i Hoifwal, Johan Persson i Pudas, Grels Hindersson i Safwo och Jören Hendersson ibm, dessa alla af Oriwesi sochn.

s. 553 - Nembdemannen jämte lendsm:n skola uthtaga af Suckila och Napila bor, som här i sochnen hafwa opburit betalningen för **Wammaskåski broobygning**, som dem intet tillkommer.

Kangasalan talvikäräjät 6-7.3.1682
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 555-

s. 555 - **Qwartermestaren Johan Hansson Swarthafra. Hans sambroder regem:ts skrif:n Gustaff Hansson Swarthafra. Deras sal. fader** Hans Hansson. **Halfbroder fendricken** Claes Hansson. **Samsyster** Lisbeta Hansdotter. Claes Hanssons **stiufmoder** h:u Margeta Abrahamsdotter, **stiufbroder** Johan Hansson, **stiufsyster** h:n Lisbeta Hansdotter. Claes Hanssons **farmoder** Karin Jörensdotter.

s. 557 - **Capel:ns i Cumalax H: Jacob Aschilli** häst giort skada.

s. 559 - **Corneten Markus Rode** föregaf sig 1674, då han **uth på tåg** förresa skulle - -.

s. 563 - **Sal. befall:ns** Hindrich Larssons (= Claussons) **enkia** hustru Lisbeta Hindrichsdotter i Jarla af Oriwesi sochn bewilliades 2 cp:r smp:ll till **branstuds** hielp.

- Bertill Erichsson i Sitama war eij at swara lendsm:n Claes Hansson om gield.

Kangasalan keskäräjät 19-20.6.1682 s. 567-

s. 570 - Landbonde Mårten i Palho, Jöran Thomasson i Ruokola, Bertill Erichsson och Lars Thomasson i Sitama - - fältes till böter för det dhe intet hafwa förbettrat dheras landswägar.

s. 571 - . . uthtaga af Lars Hindersson i Sarkila 1½ t:a spm:ll.

Oriveden kesäkäräjät 22.6.1682
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 579-, mf ES 1964

s. 580 -- Hindrich Johansson ifrån Hapaniemi antogs till nämbdeman.

- En piga Maria Simonsdotter från Säynäjoki tillstod sig blifwit häfdat under echtenskapslofven af sin **morsysters** Margareta Ersdotteres **man** Jacob Jacobsson ifr. dito by, som för 3 åhr sedan blef **enkling**.- Intygades at denna Marias **moder** Maria Erichsdotter intet varit **samsyster** med Margeta Jacobs **förra hustron** uthan aff annor modher, dy Margetas **moder** heet Lijsa, men Karins **modher** war en annan.

s. 581 - Eskell Bengtson i Koppala hade icke ännu kunnat inhempta sine edhgörsmän för lägersmåhl med Helga Markusdotter i prästgården.

- Befans Madts Jörenson i Porfwola hafva inlöst af Sigfred Thomasson i Lasoila **Koirannitu eng.**

s. 582 - . . Lars Bertillsson i Jarla haf:r wid sin **affreesa åth Tyskland**, der han och **död** blef, lembnat hoos ofwanbe:te Walborg (Matsdotter i Hoifwala) 2 tunnor 18 cp:r spm:ll, hwillka han sin **syster** Gertrud Bertilsdotter befullmechtigat uthtaga.

s. 583 - Anna Eskelsdotter i Ånnistaipall betygade hwarken sig sielf eller igenom sitt folck afhendt Anders Philipssons höö i Holma, som han inlagt uthi Ånnistaipale Jören Eskellssons lada.

- Malin Jörensdotter ifr. Lylyjerfwi hade hafft lönskeläge med en ogifft karl Jören Eskellsson ifrån Kockilax opå **Luoto herregård**, men Jören war nu förrymbder.

- Jöran Cnutsson i Kaupila på Simon Grelssons wegnar, som nu för tijden i Stockholm stadder är och här i Orihvesi sochn skall födder wara, begiärde, at Simons födelse samt förhållande, förän han till Stockholm förreste, af allmogen och nämbden frågas måtte och derpå en attest meddelas, emedan han sinnad är sigh för en

borgare och slachtare i Stockholm nedersättia. Nämbden, kyrkoherden Hindrich Gummerus med andra intygade honom wara född af ächta säng af ährlige **föräldrar fadren** Grels Thomason och **modren** Dorothea Sigfredsd:r uthj Oriwesi sochns Uiherla by och Ruokola skattehemman. Efter föräldrarnes död hafwer Simon hoos sin **broder** Jöran Grelsson i Wihasjerfwi by uthi 7 åhrs tijd förhållit och derifrån begifwit sig till Åbo, hwarest han några års tijdh tien och sedan åter derifrån till Stockholm förreest.

Oriveden syyskäräjät 25-26.10.1682
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 737-, mf ES 1964

s. 742 - **Lendsmannen** Anders Mattssohn **Karpi** och nembdemannen Michel Marcuson Hinka - -.

- Erich Hindrichsson i Uiurla war eij att swahra Clemet Johansohn i Uiurla om 1 swijn.

- Sigfridh Olofsson i Kaupila kährde till Thomass Johansohn, Matts Hindrichsohn och Jöran Jöransohn i Hapaniemi för det dhe således twertemot **Hindrich Mårthensons häradtsdom af 15-16.1.1664** drifwit honom ifrån sitt gl:e **fiskiewatten**. Hindrich Johansohn i Hapaniemi wittnade i saken.

s. 743 - Elias Josephson ifrån Sahlo beklagadhe sig att sidste mantahlsskrifningen honom påfördes 3 personer för mycket. Nembden wittnade, att Elias uppå Sahlo hemman icke mehr hafwer än sin **sohns** Thomas Eliesons **enkia** hustru Lijsa Jöransdotter, hwilken straxt efter mantahlskrijfningen **dhödh** blef och uppå Sulkila hemman eij mehr än Hindrich Eliesohn och dhes **hustru** Sophia Danielsdotter. Drengepoiken Jacob, som påfördes Elias för Sahlo hemman, sadhe Elias wara altför ungh och odugligh, som **dödde** i wintras emot wåhren, men Clara uthgammal käringen, som för 10 åhr sädhan är uthsluten aff mantahlslengden. Drengen, som intet nampn hafwer upfördh för Sulkila hemman, säger han aldrigh warit att finna, mycket mindre hoos honom.

s. 744 - Efter bördsrättsbonden Jöran Bertilssons uti Pitkäjerfwi samt frälsebonden Anders Nilssons begiäran skola - - besee dhen åwerkan Anders giordt uppå Jörans skogsteegh.

- Jöran Bertillsson i Pitkierfwi kärde till Anders Nilssons ibm **sohn** Thomas Andersson om 1 häst. Sigfridh Thomason i Lasola, Joseph Nilson i Pitkeierfwi och Agneta Josephsdotter wittnade i saken.

s. 746 - Efter Michel Larsons i Lydikylä och Euphemia Bertillsdotters begäran skola - - besee, hwadh åwerkan dhe hwarandra tillfogat.

- Häradshöf:n hade 23-24.10.1682 warit medh ländsmannen Anders Mattsson i Seuneiocki, nembdem:n Jacob Marcuson och Jöran Eskilson och Hindrich Jöransson i Wächilax på **åkerskifte emellan corneten Marcus Rodhe** i Raiialax **och bördsrättsbondhen** Mårthen Thomason ibm.
Afsades parterne emellan, att emedan corneten Marcus Rodhe sorterar så för sitt bördhehemman som honom tilldheelte crono hemman i Raialax byemåhlet för **5½ öre skatt**, som är större än bördsrättsbondens Mårten Thomassons andhel, hwilken alenast ligger för **2½ öre skatt** och nu att undhwijka trätor begiärar **dheelningh på bägge åkrarna dhem emellan**, som ähre befunne **tillhopa 1050 stänger**, hwaraff corneten bekommer 724 och Mårthen 326 stänger, för hwilka corneten, som största dheelen hafwer att praetendera, åthniuter heela östre åkeren medh dhess åkerlindor och lägenheeter, hwilken åker mäst aff nyo upgiordh är, ringa dijken uthwunnen ifrån Koifwuniemi sampt i wästra åkeren till fulnat aff **bröståkeren näst inn till byen nordhan wägen inn till siön och dherifrån till en stoor hwass steen, som ståår widh Mårthens engsladha, hwarest högges rååmerke, sädhan dherifrån reeta linea till wägen igän**, som löper uth ifrån byen. Hwadh öffrigit är i wästra åkeren så åker som åkerlindor medh **Sylkienkulma**, undantagandess **Lachdentakan nijtu**, hwilken härefter som härtills skall niutas **i tegeskiffte**, kommer Mårthen emot hans andehl att åthniuta, hwilken åker är största dheelen gammal wähldijket och upbruuket. Efter nembdem:s werdheringh betahler och Mårthen till corneten för dhen åker, i 5 åhrs tijdh öffwer sin andheel i östre åkren bruuket, 9 cr åhrligen, för swedian lijn 8 (marker) och åkerlindan, som han i 7 åhr bergat, 3½ åhm höö och för dhen halfa stången engh, han bergat hafwer öffwer i **Wahnankylen ängh** 2 lass men frii för weldhet efter dhenne åwerkan aff förseendhe kommen är.
För **Ychtesten engs rååpålars uprijfwandhe** fältes Mårthen till 40 d:r böther och blifwer om tå råerne på samma ställen, som **laghläsaren Daniel Swensohn** för dhetta affskedhat hafwer. Emedhan befans legenheet att rödia widh **Campari Moisio**, som Mårthen innehafwer, dy upröie corneten aff skogen så godh åker och så mycket som i Campari nu finnes, sädan gånge bägge till **dheelnings efter öre och ortuger**. Hvadh Mårten medh biörkars nedherfällandhe på **Ahonijtu** och corneten på **Toliola engswegh** orenat, skall hwar sitt hindher och

nedherfälle ränsa och bortföhra, så att dherigenom ingenthera sker förnähr. Twisten uti **Soimelax ängh** blifwer upskuten, emedhan Mårthen dherom ennu lofwar witnen inskaffa. **Hormanijtu** råbiörks spillande upskiutes, till dhess Matts Mattsson i Suomisema widh nästa tingh härom intygar. I **Saunalachden engh** skall Mårten bekomma sin andehl, som han tilförene haft hafwer, och samma ängh medh corneten hägna. Mårthen skall bethala till corneten expenser 10 d:r sölf.m. Emot denne dom inladhe parterne sina wadhpenningar.

s. 751 - **Leutnampten Mårthen Wälb Ulff** begärte om **Luoto eller Holma gårdh** ransakas kundhe, **om dhen för dhetta warit konungs ladhugårdh** och att dher uppå sädan honom en laga Attest for gynnes måtte.
Altså tillfrågadhes nemdhen, hwilka berättadhe och i synnerheet Hindrich Thomesohn i Cawallo sampt giestgiefwaren Mattz Eskilson uti Seuneiocki en man emot sijne 60 åhr och Mårthen Hindrichson ifrån Pitkeierfwi en man om sijne 90 år, att dhe aldrigh weeta eller aff sijne förfäder berättas hördt Holma gårdh warit konungs gårdh eller ladugårdh.
Allesamman berättadhe och att **kongens hästar ähre håldhne, efter H:s Maij:tts särdheeles behagh, såsom sedhermera fru Sigredh Erichz dotters på Liuxala och Häradz Höfdingens Jöns Wästgiötes på Wäxio, uppå Camera niemi och Pehuniemi som lydde under Oriwesi och Pehula Crono Hemman, som då en dheel ödhe lågo, och dherföre sattes hästarne dijt såsom och att dher war lijten mödha att stängia dhesse uddar. Ryttemes(ta)ren Hindrich Mårthenson togh sigh, widh dhen tijdhen glorewördigh i åminnelse konungh Erichs regerade, säthe på Holma, hwilket war då itt CronoHemman aff ganska lijten åker, så att dher icke såddes mehr än 25 c:r sädh, men sädan dhen bleff frälse och sätherie är åkeren till en stoor dheel uthwidgat och andra ägor förbetrade. Doch hafwer dher warit alt sädan Hindrich Mårthensons tijdh barn efter barn skattrettigheet på, som H:r lieutnampten Ulf medh wår nådhige konungz breff daterat Stocholm dhen 4. Aprilii 1674, hwilket sigh stödier på dhen Kongl:ge Rättz i Åbo dom aff dato dhen 7 Junij 1673, förmeente sigh kunna bewijsa, förmählandess dher hoos att dhe äldre skrifterne om Holma äre förbrända då Holma gårdh i klubbekriget aff bönderne stakz i brandh, hwilka då och ährnadhe hugga halsen aff Hindrich Mårthensons hustru Malin Bertillz dotter på källare tröskelen, när mannen war undan på flychten i skogen, men skoonte dhoch henne lijfwet aff hennes böhn**, dhet nembdhemennen i synnerheet Hindrich Cawalla sadhe sigh weeta i sanningh wara att betyga, - -.
(Tukholman Riksarkivetissa säilytettävän registraturin kirjeet ajalta 1.1 - 1.5.1674 puuttuvat. Em. tuomiossa mainittua kirjettä ei löytynyt myöskään kirjekonsepteista. Käynti Riksarkivetissa 17.10.2000)

s. 752 - Bewilliadhes Elias Josephson i Sahlo 2 cp:r spm:ll för **brandstudh**. Mist en rija och en ladha.

s. 753 - Lieutnanten Mårten **Ulf** är uti Åbo rådhstugo 22.3.1682 tillährkändt aff sahl. Abraham Fors att igen bekomma dhet gullarmebandh, som sahl. Erich **Stiernekors** emot 115 daler 30 öre kop.m. hoos hans hustrus förriga mann sahl. Greels Wächtare i pant satt hafwer, hwarföre skall liquideras angående samma gullarmebandh.

s. 754 - Hindrich Nilsson i Sariierffwi bewilliades i brandstudh - -.

- Mårthen Söffringsson i Ånnistaipal, stembd af nembdemannen Michel Hinka, war eij att swahra Anders Philipsson på Holma gårdh ang:de gieldh.

- Mats Erichson i Pehula kährde till Knut Thomeson i Oriwesi om några järnsaaker: **1 jernspadha, huggebohr och lija**. Knuuth sadhe sigh köpt lijan af Marcuses **hustrus förra mann sahl.** Oloff för 12 öre kop.m. och dhe andra saaker i pant fått aff sahl. Oloff moth paar kannor öhl. Intygadhes dhenne Knuut wara medh tiufnadt tillförene beträdder, hwarföre han skall edeligen bewijsa sigh samma saaker aff sahl. Olof köpt.

- Ryttaren Eskill Bengdtsohn ifrån Coppala skall nästa tingh infinna sigh med sijne edhgiörssmenn, att han icke hafwer häfdat Hälga Marcusdotter i prästegårdhen.

s. 756 - **Befall:n Johan Spoof** begäradhe, att af Pudais och Pitkeierfwi boar skulle frågas, emedan hans **bror sahl. bef:n Erich Spoof** obserwationer på **skattehöet** för nogra åhr fattat är för sahl. öfferst Gustaff Horns frälseböndher här i sochnen, om icke öfferstinnans fru Anna Helena von Gärdten hästar hadhe warit här uppe hoos bönderna i hans tijdh, hwilka skattehöet nutit hafwa.
Jöran Pädherson i Puhdais och Mårten Sigfridhson i Pitkenierfwi sampt nembdem:n Jacob Hinka och Jöran i Pitkeierfwi, som efter sahl. befalm:s befalningh aff böndren emottagit höet och drängiarne, som hästarna ansedt i händher lefwererat, swaradhe, att hästarne i sahl. Erich Spooffs tijdh haar 2 åhr å slagh warit hafwa, dhet ena åhret 7 och dhet andra 10 hästar.

- Almogen förmantes till lydno att betahla cronones extraordinarie och comparera cronobefal:ns stembningar sampt förswahrl. laga och reparera sijne landswägar och dhet widh laga straff.

Kangasalan syyskäräjät 23-25.11.1682
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 849-, mf ES 1964

s. 855 - Christer Sigfridsson ifrån Rautia haar **kallat** upbördsskrif:n Nils Ringh uppå kyrckiobaken uti Sahalax **till tiuff, skählm och pahantäckiä**.

- Matts Bertillsson i Sitama bewilliades i brandstudh - -.

s. 856 - Brijta Johansdotter i Ruokois påstodh Erich Thomason i Lihasohla hafwa haft sammanlagh medh sigh under echtenskapsloffuen. Lars Hindrichson uti Sarkila, som medh Brijta nogot i **swågerlagh** war, och Erich Erichsson i Knapila och Oriwesi sochn wittnade. Bertill Erichsson i Sitama skall och weta. Opsköts.

s. 858 - Corneten Marcus Rodhe. Petri **Wanaei** attest af 13.9.1668.

s. 861 - Alla borgarens i Åbo sahl. Abraham Wechtars gieldh skall förarresteres till dhess sahl. Wechtars arffingar d:r nogon på dhes wegnar medh lieuten:n Mårthen **Ulf** liquiderat och clarerat hafwa.

s. 864 - **Cappel:n H:r Christopher Melartopaeus swährmodher hustru Elin Knutsdotter Visia**.

s. 870 - Lars Thomeson ifrån Sijtama dömbdes at igenlösa aff fendrichen Claes Hanson dhen guldhringen, **sahl. H:r Hindrich Wictlenius** tilhörigh, som hans **broder** Jöran Thomason hoos fendrichnen i pant satt hafwer, och H:r Hindrichs erfwingar restituera.

Oriveden talvikäräjät 8-10.1.1683 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 873-, mikrofilmi ES 1964 (TMA:ssa Ikalis 2)

s 873 - Legokarlen Sigfredh Jörenson i Seunajoki skall betala till Erich Andersson i Napila 4 d:r för koomiölkningh.

s. 874 - Kongl. håfrättens remiss aff 17.12.1680 öfwer Hafwisto och Safwo boers af häredzretten confirmerade förlijkning om råår byar emellan. Uphäfwen 23.2.1675 i lagmansrätten och remitterat till häredzrätten.
Häredshöfdingen i Öfre Satagundens begge deelar Samuel Gyllenstolpe hade medh häredsskrifwaren Jonas Spoof uthi chronobefall:s Johan Spooffs ställe sampt - - 23.6.1682 uthi Hafwisto **synt Hafwisto och Sawo byars skilnader** och twistigheeter i begge parternes ryttarebondens i Hafwisto Erich Simonsson och Safwoboarnes Greels sampt Jöran, åboendes chronohemman, närwaro.
Fölliande råår woro dhe ense om: **Sammaliston pohjan Jurako liggiandes wijd Kussjerfwi, derifrån i nordwäst långs åth engen öfwer Kiwinijtun oja till Lächdenmäki, dedan till Perkiokiwfipyki, därifrån till Winturniwihikifwi, ehn stor afflång steen liggiandes wijd Mesejerfwi träsk**, warandes streket emellan nordwäst till wästen och wäst nordwäst. (TMA:ssa: **Sammaliston pohian iurako** liggiandhes widh **Kussierffwi** dher ifrån nordwest långs åth engen öf:r **Kifwinitun oia** till **lächtenmecki** dhedan till **Perkionkiffwipyki** som är langt uppå itt högdt bärgh medh flijsor om andra steenar, dher uppå lågth en långh steen, som wisar uppå **winturniwihikijffwi** en stoor afflångh steen liggiandhess widh **masaierffwi** träsk - -.)
Safwo-boerne wille hafwa för råå **ett bergh Ylimäinen benkicallio (**TMA:ssa: **Ylimeinen benkikallio) uti sudost ifrån Perkionkifwipyki**, hwilken war ett lijtet stycke ifrån ett annat bergh, som de kallade **benki** (TMA: **Benki**), men Hafwisto-boerne wille icke den för råå ehrkänna.
Chronobonden i Hafwisto Hindrich Thomesson, som sitter på frijheet, sade sigh aldeeles ifrån dennen trätan. Hafwisto Erich Simonsson, ryttarebonden framhade sijne wittnen om detta **Ritiomaas råår**:
Matts Thomesson, drengh i Holma, om sijne 60 åhr, född i Kockila och för detta landbonde i Kockila, hwilken ock warit ryttare, berättade sigh intet weeta, att **Benkicallio** är för någon rå hållen utan **Sammalistonierfwen Jurako, Perkionkifwipyki och Safwijerfwin winturinkifwi**. (TMA:ssa: **benkiKallio, Samaliston ierfwen Jurako, Perkion Kiffwi pycki, Saffwierffwi winturinkifwi**)

Eskill Mattsson, **torpare i Humaloja**, om 65 åhr, hwilken leutnanten Mårten **Ulff** och nembden gofwo edt ährligt wittnesbörd men Safwo boerne sadhe honom **gåå och betla**, berättade, hwad han wisste om saken. Befans honom wara född och **upfödd uti Woitila** och all sin tijdh warit i orten. Han wisste inte, att **Benkikijfwi** skulle warit stadfäst för råå desse byar emellan.
Safwoboarne bewijste med ett för detta landshöf:ns Erick von der Lindes ödesbewijs af 16.2.1659, det Safwobys ett hemman om 1½ öres skatt, ½ man:ll, som Clemet Sigfredsson tillförende åbodt, hafwer uti 3 åhrs tijdh platt öde legat, som häredshöf:n **Matthias Lillieholms bewijs af 14.12.1658** intygade, hwarigenom Hafwisto boar tagit tillfälle **Benkikifwi** (TMA: **benkikijffwi**) råå förskaffa.
Boofast bonde Anders Walentinson i Onnistaipall, om sine 70 åhr, berättade om **Sammaliston Jurako, Perkionkifwi pyki och Winturinkifwi** (TMA:ssa: **Samaliston Jurako, Perkionkiffwipyki, Winturinkiffwi**) sammaledes som dhe förra men om **Benkinkallio,** att därom begynt talas för råå i **Daniel Svenssons tijdh 1673**, men aldrig hafwa Hafwisto-boor fådt bruka något landh öfwer ofwanbe:te råår. Han sade och aldrigh hafwa Safwo-bys hemman alla på ehn gongh warit öde, hafwer och Clemet Sigfridsson, som åtte sin egen bördsrätt och wijd pass 1656 släpte sitt hemman i öde, hwilken aldrigh i sin tijdh begärte denne **Benkikifwi** till råå, eij heller sedan någon sådant intenderat för än dessa åboar sigh att herom träta uthlåtit.
Jören Pederson i Kockila war nyss kommen och sade alenast sigh sedt, att Grels Mattsson i Safwo hafwer haft ett swedielandh huggit ifr. ängen under **Benkicallio,** men derföre hafwer Hafwisto Jöran Hindrichsson medh des granne Greels sålunda förlijkts uti Kockila, att Grels kiöpt af Jören Pedersson 2 kannor öhl och druckit med honom, dermed denne åwerkan på Hafwisto wegnar eftergaafs.
Bertil Jörensson i Kerte, om sine 61 åhr, berättade sin **faderbroderson,** som war 108 åhr gammal och bodde i Kärtä sampt fådt sin gifto ifrån Hafwisto, hafwa på sitt yttersta för 13 åhr sedan för honom berättat, det **Ylimäinen benkicallio wijd wägen** (TMA: **Ylemeinen bänkikallio** widh - -) skulle wara rätta råå emellan Safwo och Hafwisto boer.
Anders Erichson ifr. Kärtä berättade sigh för 15 åhr sedan följdt nembdem:ne Staphan Jöranson i Kärte och Peder Jöransson i Kihlala till tings och kommit till denne trätesmark, då Staphan för Päder sagt, att **Ylimäinen benkicallio** (TMA: **Ylimeinen benkinkallio**) ähr rätt råå emellan Hafwisto och Safwo.
Peders **sohn** Thomas Pedersson i Kihlala sadhe sigh icke hördt sin fader herom talat, att denne **benkicallio** skulle wara någon wiss råå. Denne Thomas sadhes wara i **swågerlegh** med Hafwisto Jöran.
Markus Phillipsson i Lyllijärfwi, om 50 åhr, berättade sigh af sin **fader** Philip Jöransson hört seijas, att när han skulle kallas till wittnes, då wille han bekänna **Ylimeinen benkicallio** wara rätta rååskilnaden.
Hafwisto boar swarade, att deras land är för 60 åhr sedan utwunnit ifrån Safwo under Jahela. Clemet Bertillsson i Hirfwenjerfwi kunde icke wittna i saken, emedan **han går kring landet och betlar**, ingenstädes boofast, **brukar wijdskepelser med läsande i salt**.
Matts Eriksson i Martila, **klockaren**, berättade, att hans **faderfader** Knut Brusiusson, som i sin ungdomb tient i Jaarla, hafwer för 8 åhr sedan, då han war 100 åhr gl, berättat, att **Sammaliston Jurako och benckikifwi** skulle wara rätte råår.
Häredshöf:n Matthias Lillieholm hade dömbdt Hafwisto boor 27.10.**1673** att betahla till Safwo boor i förlijkningh 1½ t:a sädh.
I saken beropades på **Gabriel Berendtsons dombook och vice lagmans Samuelis Petraei ransakningh 22-23.2.1675**, hwaraf synes, det Elias Johansson i Sahlo hafwer refererat i laghm:s rätten, det Anders Michellsson förordnat män, som upgått rätt råå emellan desse byer, dhå å bägge sijdor dhe uti häradstinget woro ense, att råån skulle råårätt ifrån den ena ändråån till den andra, det nembdemannen Hindrich Cawallo påminner sigh skiedt wara för 30 och några åhr sedhan wijdh häradstinget, då Cavalo rättare war. Opsköts.

s. 879 - **Ryttaren** Eskill Bengdtsson i Koppala befrijade sigh edl:n ifrån lägersmåhlet medh Helga Markusdotter i Prästegårdh. Leutnanten Mårten **Ulff** och cappellanen H:r Johan **Wanaeus** intygade sigh aldrigh någon oärligheet af honom förstådt i detta måhl.

- Efter leutnanten Mårten **Ulffs** begäran skall lendsm:n medh Hindrich Cavaldo uthmäta den gield han hafwer att fordra af **sahl. Abraham Fors, borgare för detta i Åbo**, hoos dess gieldenärer her uppe i orten så mycket att leutnantens 124 daler blifwa honom tillstälte och att han får sitt pantesatte **gullarmebandh** af be:te Forssman till sahl. räntmest:n Ewerdt Fächchtingh igenlösa.

s. 880 - Jören Sigfridson i Lasola war eij at swara Knut Thomesson i Orhiwesi om 1 ringh.

- Joseph Nielsson i Pitkänjerfwi skall betala till Jören Pedersson i Kockola 7 d:r.

- **Cappellanen i Orhiwesi H:r Johan Wanaeus** föredrog, huru Mårten **Ulff på Holma** gårdh hafwer genom ehn skriftel. **recommendation till doomcapitlet voterat på honom Wanaeum att succedera kyrkioherden her i sochnen, som lijtet för detta genom döden är afgången, sahl. H:r Hindrich Gummerum.**
Heela tingslaget sade sigh weela till sin kyrckioheerde cappellanen H:r Johan Wanaeum både för sin in moot 14 åhrs giorde tienst her i sochnen, då han sin faders medhielpare war och nu sedan cappellan. Änn önskade tingslaget, att medhielparen H:r Hindrich Carmelinus kunde sedan i hans ställe till capellan förhielpas och så sahl. kyrckioherdens Gummeri äldsta son Hinricus till medhielpare.

- Knut Thomasson i Orhiwesi dömbdes att lefwerera Matts Erichson i Pehula ehn **spaade och huggiern**. Dhe skola sins emellan clarera, hwad Knut hafwer att fordra af Olof Mattssons sterbhuus.

s. 881 - Mattz Josepson i Orhiwesi är icke skyldig till Gertrud Clemetzd:r i Äijäis.

- Thomas Andersson i Pitkäjerfwi skadat Jören Bertilssons ibm fohla.

- **Ryttaren** Michell Hindersson i Uiherla och ehn soldatenkia Malin Michelsdotter ibm. hade hafft lägersmåhl med hwarannan och barn tillsamman aflat, det Malin sidsl:ne Erichs messo tijdh födt hafwer, hwilken nu begärade ächta hwarandra. Malins man hade för 13 åhr sedan utreest. Soldaten Lars Bertillsson i Orhiwesi wille påstå sigh hafwa för 4 åhr sedan sedt Malins **man** Michel Hindersson, som då, när han fördes till **Rijga** efter honom, **fången blifwit hoos Brandenburgen**. Tingslaget och cappellanen H:r Johan **Wanaeus** intygade det intet något beskeed kommit ifrån Michell, ifrån Malins man eij heller något breef.

s. 882 - Thomas Sigfridsson ifrån Tafwasthus lähn Sahalax kyrckiogieldh och Patiala by och Walborgh Sigfridsdotter i Orhiwesi och Kaupila by hade förlijkts med sin **broder** Knut Sigfridson i Seunäjocki om sitt fädernes och mödernes **arff** efter deras **fader** Sigfrid Dionysiussohn och **moderen** Walborgh Ambrosijdotter i Seunäjocki, som för 5 eller 6 åhr sedan afledne ähre. **Brodrens** Eskill Sigfridssons, som **i Revel döder** är, barn skola bekomma hans andeel.

Kangasalan talvikäräjät 20-22.3.1683
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1046-, mf ES 1965

s. 1046 - Lieutn:n Mårthen **Ulff** gaf tillkänna, att han af sahl. landshöfd:n Erich von der Linden **uthnutit säterijs frijheet på 2 bönder uti Hafwisewa och samme hemman med säterijs huus förswarligen låtit bebyggia**, doch - -.

Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjät 21. ja 23.7.1683

s 1115 - Opbördzskrifwaren Hindrich Ollonqvist ifrån Kusniemi ang. Mändistö åkertäpa.

Oriveden kesäkäräjät 1.8.1683
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1136-, mikrofilmi ES 1965

s.1136 - Jören Pedersson ifrån Kockola **antogs till nembdeman**.

- Matts Hindrichsson, Jöran Jöransson och Thomas Johansson i Hapaniemi woro eij att swara Erich Hindrichson i Jerfwenpää om 1 ihielslagen häst.

- . . intygade det Thomas Sigfridssons **son** Jören Thomasson i Coifwuniemi hafwer begärt Hindrich Jörenssons i Onnistaipall **dotter** Walborg **till ächta** och Jörens **fader** hade gifwit **modern** Beata Mårtensdotter 1 spec. rd:r och 1 christin i festning. Emedan moderen wille, att Jören skall taga hennes **eldre dotter** Sophia, men Jören icke behagade, dömbdes Beata att restituera samme rd:r och christin till Thomas.

s.1137 - Jacob Hindrichson i Orhiwesi by bewilliades **fasta** opå Eskill Jörenssons i Napila bördsrättshemman, som ähr wijd 3 laga ting **opbudit** och sedan lagståndit emoot den rest, (som) Jacob för samme hemman till chronan betalt hafwer. Första upbudet 11.6.1681

s. 1138 - Mats Olofsons i Pitkäjerfwi åhrswäxt på åker och swidielandh arresteras hoos dess sytningsman Johan Jacobsson ibm, tills Knut Thomesson i Längellmäki blifwer förnögd.

- Walborg Philipsdotter i Sywänjerfwi skall oprätta ett inventarium på den qwarlåtenskap, som ähr lembnat efter hennes **man** Johan Johansson ibm och som **sonen** Matts Johansson i Langopohja, Walborgs **styffson** fordrar.

- Anna Ambrosijdotter ifr. Wächkalax beklagade sig öfwer Matts Thomasson ibm., som skall han willia aldeles utdrijfwa henne med sijne omyndige små barn ifrån **Wächko hemman**, för hwilket hennes **man** Mårten Matsson ehn stoor chronones rest betalt hafwer, som **fougdeskrif:n Hinrich Ollenqvist** intygade.
Anna upwiste och, att hennes **man och dess äldre broder** ofwanbe:te Mattses **fader** Thomas Mattsson sampt **modren** Elisabeth Hindrichsdotter hafwa giort ehn sådan förordning om detta kiöpte hemmanet, att dhe af detta **hennes bördehemman skola äga ½ deelen hwarthera**, som attesten aff 1.3.1668, gifwen af **cappellanen H:r Johanne Petri** med flere gode män, uthwijsar.
Sedermehra hafwa ofwanbe:te bröder fullkombl:n det samme hemman sinsemellan possiderat och häffdat hwar sin deel, som förlijkningsskriften af 24.10.1672, underskrifwen till wittnes af **kyrckioherden her i sochnen H:r Johanne Petri och coadiutoren H:r Johan Vanaeo** med flere gode män, fulltygar. Denne hustrun Annas **mans brodersohn** Matts Thomesson, som hustrun Anna sade hafwa i sin **faders** tijd gifwit sig bort ifrån sin fadher och blifwit **ryttare.** (Sedan) hans **fader** Thomas, som utödde hemmanet på sin andeel och samblade rest deropå, blef **dööd,** war så ingen, som den deelen uppehölt, dy hafwer denne hustrun Annas man Mårten tagit samme andeel till sig och den tillijka med sin halfpart uppehållit (sampt) derföre räntan och skatten utgiordt. Elliest hade samme hemman kommit i fremmandes hender, wilken besannades bl. a. af leutnanten Mårten **Ulf.**
Hustrun Anna upwiste ehn längd, underskrifwen af lensmannen Claes Hansson och andra och uprättad med **arfskiftet** emellan hustrun Annas **man** Mårten och Thomas Mattssons **enckia** Gertrud Johansdotter 15.10.1677, hwaruti hafwer Mårten enkian med sijna barn förlijkt för hennes ½ deel i hemmanet och sin och sine barns rätt till Mårten Mattsson och des arfwingar cederat, men hustrun Anna begärte nu ½ deelen af hemmanet.
Befans hemmanet wara 2 öre skatt. Afsades, det hustrun Anna med sine barn possiderar ½ parten och Matts Thomesson andra ½ deelen. **Lensman Anders Karpi, brofougden Johan Böök** och Hindrich i Wächkalax skola tilldeela denne hustrun Anna efter dommens innehåld.

s.1140 - **H:r Samuel Chytraei verbi Divini ministri uti Längelmäki** attest af 18.5.1683. Michell Mattsson och Johan Pedersson i Jerfwenpää äro nembdem:ns Hindrich Thomessons i Cawaldo **sahl. hustrus** Karin Klemetsdotters **slechtningar**.

- Efter **studiosi D:ni Henrici Gomeri på sin moders** hustrun Christinae Hindrichsdotters **Lilliae** wegnar begäran skola Jacob Hinka och ----- liquidera den rest, (som) hoos allmogen innestå kan her uti Orhiwesi för **sahl. kyrckioherdens fordom H:r Hinrici Gummeri pastoralier** sampt annor witterl. gield.

- **Corneten Marcus Rodhe** besvärade sigh öfwer sin granne Mårten Thomasson i Rajalax ang:de **swedielands huggande opå Toldianiemennenä**.

s. 1141 - Efter Hindrich Jörenssons i Wächkalax begäran förarresteras Matts Olssons i Pitkäjerfwi åhrswext på swidior och åker hoos des sytningsman Johan Jacobsson ibm, till dess Mats medh Hindrich clarerat hafwer.

- Efter **capit.leutn:n wälb. Mårten Ulfs** begäran skohla - - utmäta den gield sahl. Wähters fordom borgaren i Åbo Abraham Fors hafwer att fordra her i sochnen, särdeles hoos Thomas Sigfridsson uti Coifwuniemi. Jören Persson i Kockila och Mårten Thomeson i Onnistaipal, såsom ock liquidera den fordring Abraham hafwer hoos Pajukanda Eskill Zachariaesson, Hoifwola Eskill Larsson, Jacob Andersson, Bengtillä Lukas Hindrichsson, Koppala Peder och Hörtzänä Jören att sökia.

Kangasalan kesäkäräjät 7.8.1683
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1142-, mf ES 1965

s. 1145 - Bertill Erichsson i Sijtama war eij att swara corneten Markus **Rodhe om Sijtama qwarn**.

s. 1146 - Efter kyrckioherdens mag:r Johan **Thuronij** begäran uplystes 1 gången fölliande panter: - - Sijtama Lars Thomessons ehn lijten **gullring**.

Ruoveden syyskäräjät 3-4.9.1683

s 1180 - Brofougden Johan Johansson påladhes att restituera Hendrich Johansson ifrån Onnistaipal och Orhiwesi sochn sin stähllego.

Oriveden syyskäräjät 8.9.1683
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1193-, mf ES 1965 (TMA:ssa Ikalis 2)
Säynäjoen nimismiehen talossa, tuomarina Samuel Gyllenstolpe till Kerrenheim.

s. 1193 - The Pitkäjerffvi boor anklagadhe Jöran Eskilsson i Onnistaipale, som skall han wåldsambligen huggit **swedielandh** och det nyttiat i twå åhr **uppå deras skogsteegh Nuhiansarka** twärt emot lagmansdomen aff 17.8.1664 och häradzdomen 19-20.10.1663. Swaranden påstodh sigh hafwa huggit på sin **uhrminnes uthmark innom Miekaniemi, Lautaierfwenpä och Peteieniemi råår** och icke på be:te **Nuhiaierwensarka.** - - skola - - besee denne trätta. - -.
(Sama TMA Ikaalinen 2, s. 33 seuraavasti:
- The Pitkenierfwi boar samptelige kommo nu för Rätta och anklagadhe Jöran Eskilson i OnnisTaipalä som skall han wåldsambligen huggit swedie landt uppå dhen **skogs Teegh Nuhian sarka** (överstruket: som ligger innom fol? rökenoiansuu) twärt emot **Laghmans dhomen af dhen 17 Augusti A:o 1664 och Häradts domen af dhen 19 och 20 Octobris 1663**. Men Jöran Eskilson swaradhe sigh ingalunda huggit på dhenne **Nuhiaierfwen sarka** eller dhe Pitkenierfwi boars ägor utan på sin egen egendomb och gamble **uhrminnes uthmark innom Miekaniemi** (conseptprotocollet slutar här).)

s. 1194 - Efter Erich Jöranssons i Attila och Längelmäki sochn på sin **hustrus** Walborg Jöransdotters wegnar begiäran skola - - **lendsmannen Anders Karp** liquidera dhe 20 d:r arffspraetention han fordrar aff hans **hustrus brodher** Jöran Knutsson i Kaupila **mågh** Jöran efter arffskifftslängden.

- Hustrun Elijsabetha Hendrichzdotter i Jarala beklagadhe sin stoor olägenhet, som hon inråkader är genom **wåådeld och misswäxtåhr.** Hendrich Cavaldo och lendzmannen Anders Karp intygade, att hennes gårdh affbrändhe svårt, åker mäst lijdit missväxt - - 3 koor och 2 ungnööt **aff björnar ihiälslagne**. Befans henne sitta med 3 små omyndiga barn på hemmanet efter **sin sahl. man fordom befalningsm:n på Liuxela** Hendrich Claesson, som aflidit för 4 åhr sedan.

s. 1195 - Johan Thomassons i Lydickälä **sonehustru** Carin Thomasdotter i Pochtola i Birkala sochn. Carins **mans brodher** Knut Johansson.

- Cappellanen H:r Johan **Wanaeus** witnadhe, dhet Nils Knutsson i Lydikälä på besichtningen åtsk. gånger är gillat legokarl för Mats Jörensson i Pitkäjerfwi, som då bodde i Kalliokando, hwilken legokarl Euphemia Bertillsdotters **man** Jöran Knutsson i Lydikälä caverade in till dess, han för sin bräkligheet och siukdom skull blef casserat. Sädan han nu casserat är, wil Lars Erichson i Kolliokando fordra aff Euphemia - -. Nils Knutson ähr än i lifwet.

s. 1196 - Jören Jörensson i Hapaniemi och Hendrich Mattsson ibm hade icke illa handlat Erich Mattsson ibm.

s. 1197 - att werdhera Pitkäjerfwe hemmanens huuss, jord och lösören på begiäran af Johan Jacobsson ibm.

- Eskil Jöransson i Pitkäjerfwi war eij att swara welb. Fruen på Luoto om **brobyggnaden under Holma**.

- Matts Thomasson uthi **Käikänpä** befrijade sig icke hafwa låtit hundar ihiäl bijta Jöran Jacobssons i **Margankala** swijn.

- Intygades, att Mattz Johanssons ifrån Längelmäki och Tungelåis fadher Johan Sigfredsson lefwerrerat till Thomas Sigfredsson i Koiwuniemi för en ängdt rijdh sädhen 30 d:r.

s. 1198 - Oloff Olofson i Suckila gaf på sin **swågers** Thomas Thomassons i Melli wägnar tillkänna, det han **lidit stor skadha igenom frost.**

- Hendrich Mårthensson ifrån Rajalax anklagade Thomas Simonsson i Padustaipal ang:de slagsmåhl. - Påstods Thomas hafwa sagt till Hendrich: "**sinä ollet konna miehen-poika**", men Thomas sade sigh hafwa sagt "**kånna sinä olet, mut isäs miess on**".

s. 1199 - Matts Hendrichsson i Aikola (=Ackola) bewilliades i **brandstudh** - -.

- Lendsmannen Anders Karp berättade, att Euphemia uthi Lydickälä hafwer slagit Michel Larsson ibm.

s. 1200 - Arresterades **brofougdens Johan Bööks brofougdecappar** uthi Orhiwesi.

- Jacob Hendrichsson i Napila hade öfwergådt dhe råår, som förmehles uthi **Axel Kurcks dombreff 8.3.1589** och hälst **Salmiierffwenkallio,** så att han deröfwer huggit swedie Säynäjocki boar till skada. Jacob dömbdes att bethala till Säynäjocki deras skadha sampt den wed, (som) han tagit af Simon Philipsson.

- Thomas Michelsson i Pälax bewilliades i **brandstudh** - -.

s. 1201 - Thomas Michelsson i Pälax hade **lidit stor skadha på sitt höstsädhe.**

- Thomas Simonsson i Padustaipall stälte sig otijdigt för rätten, så att saken emellan honom och Rajalax Mårthen Thomasson om upbettande icke företagas kunde.

- Jöran Pedhersson i Kockola med sin granne Simon Thomasson hade **lidit stoor skadha genom kölden**.

s. 1202 - Pitkäjerffwi samtl. 9 grannar skohla enligt sin förlijkningh om **Holma brooss uppehållande giöra sijne uthfäste dagswercken till Holma** eller penningar till H:r l**eutnanten Mårthen Ulff** contentera.

- Margetha Josephsdotters i Kockila **sohn** Jacob Larsson **döder** i wåhras åhr sedan. Jacob hade warit Elias Josephssons i Sahlo legokarl.

- Elias Josephsson i Sahlo skall rätta sigh efter den förlijkningh 10.8.1681 han ingått med Oloff Oloffsson i Suckila ang. råerna af åkrar och tompter emellan dem.

Kangasalan syyskäräjät 11-12.9.1683
VA Ylä-Satakunta KOa8 s.1203-, mf ES 1965

s. 1206 - Efter **kyrkioherdens H:r Daniel Reuters** attest - -.

s. 1209 - Pedher Johansson Henkari uthi Kesoi hade 14.3.1683 kiöpt af **Agnetha Walstenia och dess sohn Johan Utter** Keinso hemman i Cangasala för 32 t:r spm:ll.

s. 1211 - Johan Lukasson i Ricku hade sagt till? **cappel:ns H:r Daniel Lignipaei** dreng Lars Mårthenson: "**älä hudsfottin pohel poika**".

Katselmus Eräjärven Uiherlan säterikartanossa 18.12.1683
TMA Ikalis 2 s. 375-375v

- Anno 1683 d. 18 Decemb. - - om Sättegårdz och Bönders beskaffenheer i Wjehrlaby.
- Bekändes att **Sättegårdhen ähr bebygdt på samptelighe grannars Bohlbys äghor**. Doch **een åå belöper emellan sielfwa Byyn och gårdhen** hwilket ähr een Broo öfwer åhn giordt, hwar man till Sättegårdhen och dess åker kan komma. Och består Sättegårdhen af effter fölliandhe lägenheter som ähr.
- 2 stugur gienth emoth hwarandra och förstugu emellan, medh skorsten, fönster och elliest heel ferdighe, sampt een kall kammar i förstugu.
- 1 stugu strax bredewedh af samma beskaffenheet sampt een kammar i förstugun uthan skorsten och fönster.
- 1 gammal Bagharstugu uthan fönster och gålf, medh grå steens vgn, vpbygdt igenom taaket.

- 1 gammal stughu som vgn ähr uthi, och een stackat skorsten äfwen på taaket giordt, ähr något förfallit. Noch andre tarfwelige Huuss medh 2:ne Bodhar och een medh Låff uppå, ett stort högt vphuggit kiörk, ett Pörthe, een Bastugu, 2 godha Wisthuus, ett stall medh 4 spiltor på hwardera sijdhan. Elliest och i fäägårdhen 3 godha fäähuus och andra tarfweligha hallm- och hööladur. Hwilket nu **åboos af Hendrich Hindersson** och såås uthi åkren 3 tun:o Rågh och 1 t:na 10 cap:r Korn, Hafwer Stadga Rentta 6 tunnor Spanmåhl och af en Inventarie Koo uthgiör 1 (?) Smör. hwilket han Hendrich sielf tilstår, men medh inga andra vthlagor warit beswärat.
- **Thomas Grelsson och Thomas Hindersson som boor medh dhe öfrige fyra grannarne Innom Råå och Röör i Bohlbyn altijdh warit vndher Sätterijes frijheet**. Och medh ingha Crononens Extraordinarie vthskylder warit beswärat och haf:r Thomas Hindersson och Thomas Grelsson Herskap Inventarij 3 kiör hwardera. och giöra slacht Nööth effter samme Inventarij samt Smör deraf. Thomas Grelsson vthsåår 2 tun:r Rågh och 1 T:na Korn, Thomas Hindersson vthsår 4 tun:r Rågh och 1 tunna Korn, Thomas Grelsson vthgiör 5 Tun:r Spanmåhl och Thomas Hindersson vthgiör 10 Tun:r Spanmåhl, men medh intet flere uthlagor warit af Herskapet beswärat.
- Sammaledes vthsåås af **Innom Råå och Röörs Böndher** som ähr:

Johan Hindersson Juopo - 3 Tun:r Rågh och 1½ T:a Korn
Eskill Mattzson Rokainen - 4½ 2
Erich Hindersson Heickilä - 5 2½
Erich Söfringsson - 2 1

Hwilket således ähr tillstådt och befunnit bertygter underskrafwen. Datum ut Supra.
Johan Spof

Rälssitilojen katselmus 22.12.1683 Orivedellä
TMA Ikalis 2 s. 380-381

- Ransakades - - - **Wuihårla by, som Chronan hemfallit** och welb. Herr **vice praesidenten** i den Kongl Rätt i Storfurstendömet Finland H:r **Gustaf Gras wil sigh** dal? **byta**.
- Då upwiste först chronobefall:n aff chrons JordBoken desse skatter i samma by**: Johan Hindersson Jopola 2½ öre skatt, Erik Hindersson i Heikilä 4 öre, Eskil Matsson Ruokanen om 3½ öre skatt,** och intygade nembden att föruthan **sätegården, som aff nyo på bysens samfelta mark, öffwer een åå, upbygd är, och med ny rödsle åker derunder försed**, är (?) för tiden för grannar, nembl. Thomas Hindersson, som sår 3½ T Rågh 1½ Korn, Thomas Grelsson hwilken sår 2½ Rågh 1 Korn, Johan Hindersson - -, Eskil Matsson - -, Erik Hindersson - -. I lijka måtto bekendes aff nembden, det åkern i samma by aff godh leer Jordmån, wäl brukad, vndantagandes **Erik Söfringssons** deel, emedan Erik sielf oförmögen är. Engarne - -, **quarnställe samfelt med Nickilä** som sades, öde och något - -.
- - - **säterijsfrihet** för **Hendrich Henderssons helt hemman och Mats Jöranssons halfwa hemman** i Wihårla by, (hwilkas?) **Bördzrätt H:r vice Praesidenten haf:r sigh tilhandlat**, och lade Major Johan Grass, att **det hemman som Thomas Grelsson nu åbor, köpt aff Mats Jöransson**; och **Thomas Hindersson åbor dhet aff Hindrik Hindersson köpt är**, för desse begge bönder haf:r herskapet betalt contribåtion efter ? dags, huilket sålunda togz ad notam, och - -.

Ruoveden talvikäräjät 8-11.3.1684

s 1352 - Brofogden Johan Böök och nembdem:n Michel Swenson i Cape intygade, att emellan **Hörtenen** ifrån Oriwesi sochn och **Onnistaipale** by och dhe Ruowesi boar uti Peckainen är **Sijkakifwi** ehn wiss råå, så att dhe Pitkenkijfwi (= **Pitkenjerfwi**) boar aldrig kunna komma och trängia sig öfwer **Lautjerfwen sarka** in till Sijkakifwi, utan deres land **Lachonma** ligger på sijdan, så att dhe icke ehns komma till Sijkakifwi, hwilket och Hörteine med lagläs:s Daniel Swensons **häredzdomb af 21-22.10.1672** synes bewijsa.

Oriveden talvikäräjät 15.3.1684
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1355- , mikrofilmi ES 1965

s 1355 - Jacob Simonsson i **Hafwisto** hade häfdat Lijsa Brijtasdotter i **Kockola**, som nu 2 gången. Bägge ogifta.

s 1356 - Nembdem:n Hindrich Johansson ifrån **Hapaniemi** anklagade **soldaten** Jören Andersson **Paxu** ifrån **Lydikylä**, hwilken hade **dragit honom i skiägget, rijwit honom ögat blodigt och blådt, 2 blodrispor på näsan, blodrusigt i hufwudet** och det för ingen annan orsak skull än at han icke hade **tobak** at gifwa honom. Swaranden berättades hafwa sagt till nembdem:n: "**mittä minä sinun connalaistas huolen ehkä minä sinun tappaisin**". Simon Mårtenson i Rajalax berättade, det Paxu sagt om häradshöfdingen och Billovio: "**ehkä helvetijn menisit molemat**".

- Efter **leutnantens** wälb. Mårten **Ulfs** begäran skall Jacob Markusson i **Kockila** uthtaga hans **gryta** af Sigfrid Olofsson i **Kaupila**.

- **Lensm:n** Anders **Karp** hade icke uttagit dhe brofougdecap:r, som han af Orhiwesi och Cuoriwesi inbyggiare skulle upbära till opbördzskrif:n Erich Tomassons afbetalning.

s 1357 - Jacob Hindrichsson i Napila hade **kallat** Simon Philipson i Seunäiocki **Canisuu.**

- Effter förrige gamble häffd, bägge parternes sämia och förlijkning dömdes till leutn:s wälb. Mårten **Ulfz begäran** de Woitila boar, på hwilkas wegnar war närwarande **leutn:s enckia** dygdesamme hustru Christina Matzdotter påå Woitila, att tillijka med H:r leutnanten uprätta och uppehålla ehn skilliegårdh emellan **Luoto** och **Woitila** åkrar sålunda att - -.

- Efter leutnanten wälb. **Ulfs** begäran inprotocolleres, det han håller Hindrich Thomesson ifrån **Hafwisto** för ehn **skälm** in till dess han bewijser honom fådt några hestar af hans fader. **Corporalen** Abraham **Christian** sade sig hålla sig wijd det, att **leutnanten satt sin ähra emoot hesten.**

- **Cappellanen uti Orhiwesi H:r Johan Wanaeus** begärade ransakning öfwer sitt **ryttarehemmans** wilkor uti **Oriwesi** by, som räntar 11 daler 12 öre. - - witnade om hemmanets beskaffenhet och att det hafwer till hielpehemman i **Lydikylä** by Grels Anderssons hemman. H:r Johan ähr sinnat sökia hoos högre hand förmedling eller tilldelning till rustienstiens uppehållande för be:te hemman. Såår 3 t:or höst och wår, elaka hårdwalls-engiar 5 åhmar i stoorby beläget och medh andra byiar samfält mulbete. Samfält qwarn.

s 1358 - Hustru Christina Mattsdotter uti **Woitila** begärade laga ransakning öfwer sitt **ryttarehemman** i Woitila wilkor, om 2 öre skatt och 11 daler ränta. **Lensm. Anders Karp** intygade om hemmanets beskaffenhet sampt att det hafwer Knut Johanssons hemman i **Lydikylä** till hielpehemman, som räntar 11 daler 21 öre sölf.m och ähr af lijka lägenhet med Greels Anderssons ibm. hemman. Såås höst och wåhr tilhopa 3 t:or, 8 åhmar höö, trångt mulbete samfält med **Luoto**, ingen qwarn.

- Hindrich Sigfridsson i **Päilaax** war eij att swar**a H:r Hindrich Carmelina om förwijtelser och skäldord**.

- Walborg Philipsdotter i Syfwejerfwi hade intet dolgdt af sin **stiufsons** Matts Johansons ifrån Lengelmäki föräldrars saker.

s 1359 - Matts Andersson i **Napila** hade icke spilt Jacob Henderssons ibm bååt eller swijn.

- Lars Jöransson i **Hafwisto** hade icke slagit Hindrich Thomassons ibm häst och swijn.

- Efter **lensmannens** Anders **Karps** begäran skola Hindrich Cavaldo och Kaupila Jören och efter Jacob Hinderssons i **Seunäjocki** begäran, hwilken han behagar nembna, som skola **besee deres bygde huus opå hwars andras tompter**, som de nu ähre strijdige om.

- Michell Mattsson, Erich Hindersson och Jören Bertillson ifrån **Jerwenpä** befrijade sig at dhe icke borttagit Sigfrid Olofssons i **Kaupila** höö.

s 1360 - Efter Karin Mattsdotters i **Pitkänjerfwi** begäran skola - - liqvidera dhen rest Karin förmenar sigh hafwa af Johan Jacobsson i Pitkenjärfwi för sin **mans** Peder Jörensons legolön att fodra.

- Ryttarebonden under ryttm:ns Gustaf Ehnskiölds compagnie Michell Mattsson ifrån **Jerwenpää** begärte ransakning om sitt ryttarehemman wilkor. Befans hemmanet hafwa till hielpehemman Erich Hindrichssons hemman i **Wihasjerfwi**. Såår 5 tunnor höst och wåhr, 6 åhmars angiar, ingen qwarn.

- **Ryttarebonden** under ryttmestarens Gustaf Enskiölds compagnie ifrån **Pajukando** Eskill Simonson begärte **ransakning om samme sitt ryttarehemmans** i Pajukando wilkor i 2½ öre land. Befans hafwa till hielpehemman Hindrich Markuses hemman i **Neulaniemi** i 2½ öre land. Såår 5 t:or höst och wåhr, 7 åhms engiar, ingen qwarn.

s 1361 - **Ryttarebonden** under ryttm:n Gustaf Enskölds compagnie Eskill Zachariaesson ifrån **Pajukando** begärade om dett sitt **ryttarehemmans** wilkor laga ransakning. Befans hafwa till hielpehemman Lars Eskillsons i **Hietalax** hemman. Åker 6 t:or höst och wåhr, engiar 7 åhmar.

- **Ryttarebonden** under - - compagnie Matts Thomasson på sin **faders** Thomas Michellssons wegnar ifrån **Päälax** begärte laga ransakning. Hielphemman ifrån Cangasala sochn Ponsa 1 hemman. Åkrar 5 t:or, engiar 7 åhmar, ingen qwarn.

s 1362 - Lensm. Anders Karp ifrån Seunäioki begärde opå **Jarla** Clas Hindrichssons **enckias** hustrun Elisabet Hindrichsdotters wegnar ransakning öfwer **Jarla ryttarehemmans** wilkor. Intet hielpehemman. Åkrar 6 t:or, 7 åhmar, **qwarn** till nödtorften **samfält med Jupa fierdungh**.

Kangasalan talvikäräjät 17-18.3.1684, KOa 8 s. 1363-

s 1368 - Sigfrid Eskillsson i Meuranpesä skall betala till Thomas Sigfridsson i **Coifwu-niemi** 1 t:a 20 cp:r råg och 3 lass höö, hwarmed Sigfrid sedan behåller sin **eng Cautisoja**.

s 1369 - Elisabet Hindrichsdotters i **Jarla son** Hindrich Hindrichsson.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 20-24.3.1684

s 1386 - Lars Pederson i Haihara war eij at swara **chergianten Daniel Elg** om skäldzord.

Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjät 9-11.1684

s 1465 - Lars Påfwelson ifrån Haihara hafwer **skäldt chergianten Daniel Elg för en quijgetiuff**, dherföre att han låtit om aftonen sigh för resten tillmäta ? en quijga för 7 d:r och dhen bortfördt till grannen Hindrich Johanson i Haihara - -. Sergeanten blef frij.

Kangasalan kesäkäräjät 13.8.1684, s, 1469

s 1470 - **Munsterskr:n Lars Safler**

s 1475 - Utgafs ett betyg om **lendsman Claes Hanssons werksamhet**.

Oriveden kesäkäräjät 18.8.1684
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1476, mf ES 1964

s 1476 - Oloff Olofsson i **Suckila** afladhe sin nembdem:s edh.

- En gift soldatehustru Margareta Erasmusdotter ifrån **Hulipas**, hwilkens **man** Thomas Bertilson i Kussierfwi bekändhe sigh i 9 åhrs tijdh **i fiendhelandt** warit, hade i medhler tijdh låtit undher echtenskapsloffwen sigh belägra af en legokarl Thomes Larson i Hulipas och födt barn 11.11.1683. Bengt tillstodh sigh warit **fången**. Han berättadhes hafwa warit dödh. Erkenner henne härefter som härtill för sin ächta hustru.

s 1477 - Hindrich Thomeson i **Onnistaipal**, angifwen af ländsmannen Anders Karpi, hade haft **lägersmåhl** medh Malin Jöransdotter i **Lylliierfwi** och hon födt barn in maio 1683. Sådandt war skedt, då Hindrich tiente på

Luoto herregårdh. Bägge ogifte, Mahlin 2 gången, Hindrich 1 gången. Thomas Erichson i Onnistaipall caverade för Hindrichs böther.

- Mårthen Jöransson i **Woitila**, - - war eij att swahra hustrun Christina Mattsdotter i **Woitila** om **upbrändh swedieweedh**.

- Joseh Philipsson i **Seuneiocki** upwijste regem:ts skriff:s Jacobi Stadij **inrymmelsesskrifft** af 23.6.1684 att få tillträdhe Nils Thomasons hemman i **Wächalax** by, som gemene knechter anslagit är. Borgesmän : capellanen H:r Johan Wanaeus, - -.

s 1479 - Larss Johanson ifrån **Oriwesi** by hade häffdat Marit Mattsdotter i **Napila** och hon hade födt barn i wåhren. Bägge ogifte och 1 gången.

- Jacob Simonsson i **Hafwisto** anklagade Hindrich Thomasson ibm för dhet han honom dragit i håret och bijtit honom. Bägge hade hårrifwits.

s 1480 - Befans, att Matts Eskilssons i **Seuneiocki fahreldh** giordt skadha på **H:r Simon Mulini** i Teisko medh dhess grannars engiar.

- Jacob Hindrichssons och Matts Anderssons hemman i **Napila uplystes** 1 gången för dheres rest till regementet.

- **Napila** granner samptl. förböds att ofooga hwarandra hwarken medh ordh eller gierningar.

s 1481 - **H:r Thomas Raialaenius** anklagadhe **kyrckioherdhens här i sochnen enkia** hustrun Sophia Hansdotter i **Oriwesi** by ang:de 1 häst. Enckians fullmechtige **chergianten** Lars Johanson swarade i saken. Sophia hade, då Thomas (kommit?) till bröllops, tagit emot hans häst och låtit sin dräng föhra hästen i beet uti en haga. Dhedhan hafwer hästen uthsläpt medh flere hästar, kommit åt skogen och **biörnen** honom (= **hästen**) **ihielslagit**.

s 1482 - Efter **H:r Samuelis Chytraei** begiäran skola 2 nämbdem:n medh häradsföf:n **dheela arff** emellan arffwingarne efter **sahl. kyrckioherden H:r Anders Lillium** ifrån Lengelmecki uti Päskylä och Lengelmecki sochn.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 8-11.11.1684

s 1575 Maria Olofzd:r ifrån Messukylä anklagadhe soldaten Jören Michelsson finni? rättare Hindrich Matsson ifrån Nurmis legokarl, som skall han hennes man soldaten Johan - -. **Sergianten Daniel Elgh**, som besedt lijket, berättadhe - -.

Kangasalan syyskäräjät 14-15.11.1684 s. 1587-

s. 1592 - **Capel:n sahl. H:r Hindrich Victilaeus**.

s. 1594 - Pedher Johanson ifrån Käsoi, som köpt Käsomelax hemman aff hustrun Agneta **Walstenia och hennes sohn D:ns Johanni Utter** 14.3.1683, blef ifrån samme hemman utdömdh, emedan han sitt contracht icke fyldt hafwer.

Oriveden syyskäräjät 18.11.1684
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1597-, mf ES 1965

s 1597 - Sigfrid Thomasson i **Lasola** hade med sin **broder** Thomas tagit tillåns 1 **silfwerstop** af sahl. befal:n Hindrich Classon. Dhe dömbdes samme stop at restituera till **sahl befal:ns enckia** Elisabet Hendrichsdotter.

- Sigfredh Hindrichzson i **Lasola** tagit af sal. befall:n Hindrich Claesson itt **silfwerstoop** at pantsättia. Hade pantsatt den hoos Simon Nyrylä i Cuhmois. Dömdes at restituera.

s 1598 - Ehn ährlig pijga Sophia Sigfredsd:r ifrån **Oriwesi** by berättade, det Jöran Clemetzson ibm med sin broder hafwa uptagit 2 stenger af det leed för hagan, som hästarne inne woro, då **bröllopet** skedde förleden åhr **hoos kyrckioheerdens enckia** hust. Sophia Hansdotter ibid, hwarmedelst **H:r Thomas Rajaleni häst** utkom åt skogen och **af biörnen blef ihielslagen**. Clemetz faderen giodhe oliud å tinge.

- Euphemia Eskillsdotter i **Pitkänjerfwi** medh sin **stiufson** Thomas Jörenson ibm. ähre strijdige om **arff** efter Jören Bertillsson ibm.

- Thomas Jörenson i **Pitkänierfwi** hade talt otijdigt opå cappellanen H:r Johan **Wanaeum**.

- Johan Jacobson i **Pitkänjerfwi** stälte sigh otijdigt för rätten emoot lensm:n och **leutn:n** Mårten **Ulff**, som Johan Jacobsson ifrån **Coppala** och Tafwastehus lähn betygade, seijandes honom swurit och ropat opå leutenanten seijandes Ulff hempta ? mig **maat och öhl det 7000 dieflar må taga digh**.

- Befall:n Christopher Platzman lät 1 gången **uplysa** för sin herre ryttm:n och baronen Carl Gustaf Creutz Markus Philipssons hemman i **Lyllijerfwi**, som han **kiöpt** af sin swåger landzföf:n H:r Harald Oxe.

s 1600 - **Corporalen** Abraham **Christian,** stembd af lensm:n Anders Karp, war eij att swara **studenten Jacob Willio** om hästwärde.

- Hindrich Hindersson i **Akola** med sin **broder** Mats ibm. woro eij at swara **sochneskräddarens** Clemet Hindrichssons **enckia** Karin Jacobsdotter om utpantande.

- Mårten Jörenson ifrån **Woitila** skall betala leutn. Mårten **Ulf** 1 åhm höö. Leutn:n skall igen betala till hustrun Kirstin ett ihielslaget swijn.

- Anders Walentinson ifrån **Onnistaipal** hade warit försummelig att inlösa sin **stååhlbågesuhl**, som utpantat ähr.

- **Sochneskrif:n** Erich Johanson med nämbdemannen Hindrich Cawaldo skall utmäta af **fääbaggen** Erich **Rautanåcka, Onnistaipale** Simon Mattsson, **Hafwisto** Knuts **enckia** Walborg, **Onnisniemi** Hindrich, **Caupila** Samson, **Pehula** Walborgh, Bengt inhyses, Eskil **Oinas enckia** de resterande häradshöf:s pengar för 1680.

- **Ryttarebonden** Erich Simonson i **Hafwisto** begärte laga sluut på den jordtwist, som dhe haft sig och **Safwo** boar emellan om råår kring om **Rijtiomaa.** Nembden intygade, at aldrig hafwa Safwo boor nyttiat något land öfwer **Sammaliston Jurako längst åth Kifwinijtunoja och Lechtenmäcki och till Perkionkijfwipijki derifrån till Winturinwihikifwi**. Nembdem:ne Michell Markusson Hinka, om sine 70 åhr, - - berättade at altijd ähr trätt om **Benckikallio** råå, men aldrig Safwo boor intill samme råår något land nyttiat. Så dömbdes **Sammaliston Jurako, Kifwinijtunoja, Lechtenmäcki, Perkionkifwipyki, Winturinwihikifwi** för rätta rår emellan Safwo och Hafwisto boar.

s 1601 - Hindrich Sigfridsson i **Päilax** - - war eij att swara **H:r Hindrich Carmelino** för begångit öffwerwåldh.

- Simon Thomesson i **Kockola**, som **af leutnanten Mårten Ulff igenlöst sitt bördehemman** i Kockola, det **leutnantens moorbroder Erich Stiernkors** tilförende sig tillhandlat hafwer, lät samme hemman förste gongen **uplösa**.

s 1602 - Jören Hindrichzson i Hafwisto och Erich Simonsson samt Simon Hindrichsson ibid ang. rustningsbekostnad.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 12-13.2.1684
Kts. Längelmäen talvikär. 1740, HMA Sääksmäki domsaga 10

Anno **1684** den 12 och 13 Februarii hölts ordinarie Hereds Wintter ting med allmogen af Längellmä sochn samt Keurus Capellgäld, Närwarandes Nemden som i Protocollet förmähles.

Förekom Bertill Mattsson i Hirtalax och begärte utslagh uppå den syn och besichtning som ähr hållen emellan honom och Mats Ericksson Kiufwas i förledne sommar uti Härads höfdingens närwaro af Nemdemännen Knut Larsson i Wästilä, Mats Johansson i Kåifwistå, Mats Lukasson i Puharila och Daniel Bengtsson i Lefweslax om deras Råår och byjaskilnader, Inläggiandes fordom Härads höfdingens uti Säxmaki sahl. Jacob Henrichssons **dombref af dh:n 18 Febr. A:o 1564**, hwarutinnan förmäles at de Råår, som Bertill Matsson praetenderar skohla wara hans ägors rätta **omgående Råer, som ähre Perhåwuori, Kurkiwuori, Kalakåti, Lewelax, Kurusahlå och till Perhåwuori igen**, hwilcka Råå nampn och stellen Matts Ericksson icke heller kunde med något skiähl disputera at icke de äre uppå de rum som Bertill dem wist hafwer, oansedt Mats Ericksson där öfwer någon tid häfdat, hwilcket sig däraf förorsakat, at Bertill Matsson intet sielf warit om desse sine Råår wiss för än han nu nyligen har denne doom upspanat och bekommit af Jacob Johansson i Kåppala, hwilcken dom och aldeles bekräftar och öfwerens stämmer om Råerne med den bekennelse som en gammal man Staffan Olofsson i Kaupila wid sidste Sommar Tingh edeligen intygat hafwer, då upskutit blef till Jacob Johanssons i Kåppala tillstäddes kåmmande at witna om det upwiste Kalakåti skulle wara det rätta, hwilcken nu tillika med alla där intill boende grannar intygade det fullkombligen wara Rätta Kalakåti at icke Matts Ericksson det nu mehra disputera kunde; och att därföre såssom ock det, at ehuruwähl samme Råår faller löpa mycket i krook, så sade Synnemännen sig intet kunna dem emot domens klara innehåld ogilla; afsades at desse stridige parter rätta sig aldeles derefter lickmätigt 1 Cap. i Jorda B. och 26 i Byg. B. och dömdes Matts Ericksson at afstå de engiar som han uppå trätesmarcken öfwer förberörde Råår röddiat hafwer. Actum ut Supra.
Uppå Härads Rättens wägnar
Hendrick Dawidsson Härads Höfdinge i Säxmäki härad.

Oriveden talvikäräjät 12.1.1685
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1623-, m.filmi ES 1965 (ei TMA:ssa)

s 1623 - Karin Jacobsdotter ifrån **Koppola**, som efter sin **man** Clemet Hindrichsson i **Akola**, **sochnesskräddaren,** som **döder** ähr barnlöös, des qwarlåtenskap af **skräddarens modher** Karin Jöransdotter i Akola fordrar, fick behålla allenast sin **troolåfningsgåfwa** och hwadh hon sielf infördt medh sigh till Akola.

- Thomas Johansson i **Hapaniemi** gaf tillkänna, att han om sine **salige föräldrars faderen** Johan Michelssons och **moderen** Jertrudh Mårtensdotters qwarlåtenskap förlijkts medh sin **broder** Hinrich Johansson sampt **systrarna** Augnis Johansdotter , hwilkens **man** Thomas Greelsson i **Uiherla** war tillstädes, och Euphemia Johansdotter, på hwilkens wägnar hennes **man** Eskill Mattsson i Uiherla swarade. Thomases **broder** Clemet Johansson och **systeren** Anna Johansdotter lofwade Thomas och förnoija.

s 1624 - **Soldatens** Matts Mattssons i **Raialax moder** Maisa Jacobsdr - -.

s 1625 - Bördsrättsbonden Hindrich Jöransson ifrån **Taipale** hade uplåtit frijhetsbonden Markus Cnutson i **Neulaniemi** 1 **qwarns anpart** emoot 40 c:r spm:ll.

s 1627 - Den träta, som ähr emellan **Hörteinen** och Pitkenniemi (= **Pitkäjärfwi**) boar för dhe huggne swediar af Hörteinen, som Pitkäniemi boar förmena på **Nuhjaierfwen sarka**, skall ånyo besees af dhe synemän, som blifwit förordnade sidste höösttting, sampt häredsnotarien Lars Billovio och häradshöf:n om så behöfwes.

Kangasalan talvikäräjät 26-27.1.1685
VA Ylä-Satak. KOa8 s. 1641-

s 1642 - Efter Mats Anderssons i **Lydikylä** begäran skohla - - liqwidera om hans **sal. broders** Samuel Anderssons resterande solldatelega hoos Lars Thomasson i Terffwaniemi.

Pirkkalan kesä- ja syyskäräjät 7-11.9.1685

s 1798 - Jöran Jacobson i Takahuhtis stuhlit ifrån **sergianten** Daniel **Elg** 1 åhm höö.

s 523 (Ikalis 2) - (Nuoliala/Pardola) ”Sinä sika wittu. Jos minä sinun tällä hafwala kuoliaxi Lyön.”

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 23-25.9.1685 uti Oriwesi by
VA Ylä-Satakunta KOa8 s. 1829-, mf ES 1965 (TMA Ikalis 2, s 582-)

s 1829 - Simon Jörensson i **Lydikylä fader** Jören Andersson ---.

s 1830 - Karin Jacobsdotter i **Koppola** skall restituera till sin **swermoder** Karin Jörensdotter i **Ackola** 1 **sölfwerskeed, teehnflaska** om 1 kanna, 1 **messings liuusstaka**.

- Dhe **Pitkejerfwi** boar Mårten **Nattuka,** Simon Jörenson, Jören Bertilsson **Hoifwo** och Olof Mårtenson skola lijkmätigt häredsdom af 21.10.1672 och förlijkning betala till Johan Josepsson Peckainen, Johan Hindrichsson i Jemminge och Josep Hyriläinen i Ruowesi 4 t:r spm:ll emoot det land, (som) dhe förderfwat genom **swediehuggande** för be:te Ruowesi boar på **Uckonpäiväkundamaa**.
(Turun MA Ikaalinen 2, s. 587v
- Lijkmätigdht Häradts domen aff dhen 21 octobris 1672 sampt Parternes frijwillige ingångne förlijkningh för Rätten dömdhes dhe Pitkeierffwi boer Mårthen Nattuka, Simon Jöranson, Jöran Bertillson Hoiffwo och Oloff Mårthenson, att betahla till Johan Josephson Peckarinen, Johan Hindrichson i Jemminge By och Joseph Hyrckinen i Ruowesi emot dhet landh dhe förderfwat genom Swediehuggandhe för bem:te Ruowesi boar på **ukonpeiwekunda maa,** 4 T:r spannmåhl.)

- Simon Jöranson i **Pajukando**, hwilken **will echta** Anna Michelsdotter ibm., sade sig icke willia igenom detta sitt giftersmåähl sielf eller igenom denne sin tillkommande hustru wara sin **son** Eskils Simonsson eller dess hustru, barn och åkommande till hinders uti Pajukandos hemmanets besittiande allenast han för något land, hwaraf han någonlunda på sine gl:e dagar sig uppehålla kan. Förlijkning.

s. 1831 (sulkeissa konseptipöytäkirjan kirjoitusasu TMA:ssa, jos eroa)
- Öfwerstinnans frun Anna Helena von Gerdtens befall:n Johan Asmundsson med samptelige dhe **Pitkenjerfwi** boar tilltalte Jöran Eskillson **Hörtänen** om några **swidior på deres utmarksteeg Nujansarka (nuhiansarka) och den tracten, som dhe kalla Ylennusarka (yllennuhie sarka)**.
Jören Hörtinen påstodh sigh hafwa huggit samme **swedie på sin kiöpte af Matts Mattsson i Jockiois** och Cangasala sochn **utiord Enoierfwenmaa (Enoierfwen ma)**, som lijkmätigt lagligen confirmerade kiöpebrefwet af **häradsdommaren Anders Michelsson 8-9.3.1653** ähr omgrijpit med **rååerne: Miekajoensuu (Miekaioensu), Suonhonga, Lautajoensuu (Lautaioensu), Mieroncallio, Ollijerfwensaari (Olliierffwen sahri) och Rökäsjoensuu (Rökäsioensu)**, af hwilka råår han wille förwända **Miekanjoensuu (Miekanioensu)** och kallade den **Säxierfwenpaju (Säxierfwen paiu)** och derigenom will icke på det stället hafwa Miekanjoensuu utan lengre upp inn opå Pitkäjerfwi boors teeg emellan **stora och mindre Miekajärfwi (Miekaierffwi) och derifrån till Suohonga (Suonhonga)**, den Pitkäjerfwi boar säija wara af Hörtzenen förderfwat, sedan till **Lautaionsu (Lautaioensu),** hwilke rååstreck han icke omtalt 8.9.1683, när herom ransakades uti rätten, utan då sagdt sig **huggit innom Miekaniemi, Lautaierfwenpää och Petäjänniemi (Peteienniemi) råår**.
22.9.1685 hade häradshöf:n med lensm:n Clas Hansson, sochneskrif:n Erich Humeleinen, nembdem:n - - upgådt råerne emellan desse strijdige **parters teegar: Enojerfwensarka (Enoierffwen sarka) och Nujajerfwenylensarka (Nuhiaierffwen yllen sarka)** i chrono befall:s Johan Spoofs samt parternas närwahro.
Afsades det **Miekanjoensuu (MiekanJoensu), som löper utur nedra Miekanierfwi in uti Säxierfwi (Säxierffwi) där wijdebuskarne ståå** och af Pitkänjerfwi-boar kallas **Miekanpaju (Miekanpaiu),** ähr rätta änderåån, som skillier **Nujansarka (Nuhiansarka)** ifrån **Enojerfwensarka (Enoierffwen sarka)** och ifrån **Miekanjoensuu** råårätt till **Lautajoensuu (Lautaioensu).** Hörtänen fältes till 40 d:r sölf.m. böter för swediehuggande. Swarandena skola niuta be:te land nu som af ålder som sin rätta och uhrminnes egendom innom mehrbe:te, efter häradsdomarens Anders Michelssons doomb af 8.3.1653 confirmerade råår.

s1833 - **Kyrckioherden H:r Daniel Reuter** opwijste det sluut i senasteher i sochnen hållit **biskopting** utgijfwit är, at ryttaren Jacob Jacobsson från **Jerfwenpä** icke skall fåå **ächta sin swägerska** Maria Simonsdotter, den han tilförene besåfwit hafwer. Parterna bekände, det dhe icke hade haft sammanlagh med hwarandra, sedan hon det barnet födde, för hwilket hon bleef lagförder 22.6.1682. Begge desse sade sig willia ächta hwarandra och derom willia sökia högre handh, och der dhe intet fingo echte hwarandra, att dhe då kunde för böterna blijfwa förskonte, emädan deras förseende och lagförening ähr **skiedt den tijden konung blef genom Guds behag med ehn ung arfprintz welsignat**.
(TMA Ikalis 2 s 587v: (yliviivattuna) **Ryttaren** Jacob Jacobsson i **Jerwenpä** och dess **hustrus systerdotter** Maria Simonsdotter uti Oriwesi sochn för att gifta sig med hvarandra.)

(TMA Ikalis 2 s 591v: Walborgh Andersdotters i **Kaupila mann** Jören Knutzson.)

- Efter Jören Jörenssons i **Luoto** begäran opå Eskill Clemetssons wegnar skall nembdem:n Jören Kockolan utmäta den löhnespm:ll han fordrar af Mårten **Russilan** i **Pitkänierfwi**.

- Erich Ersson i Nupala i Tyrfwis sochn hade i 4 åhrs tijdh wijd macht hållit **Wammaskoski brooståckar** för dhe Orhiwesi och Cuoriwesi boar, hwarföre dhe skola betala 1 cp:r spm:ll af hwart hemman.

s 1834 - **Kopsamoi**-rotan skall betala till Thomas Simonsson i **Padustaipal** resterande rottepenningar.

- Johan Ambrossijson, som boor på **Safwijocki,** hade stält sig ohöflig emoot wälb. **frun på Luoto** Märta Margareta **Gyllenhierta.**

- Hindrich Johansson i **Hapaniemi** bewilliades i brandstudh. Kiöket med fiskieredskapen upbrunnit igenom wådeldh.

- Efter **cappellanen H:r Johans Vanaei** med samptelige **Orhiwesi** bys inbyggiares begäran skola nembdem:ne Jacob Hinka och Wächkalax Hindrich med chrono lensm:n **stångfälla och råläggia heela byns åkrar dem emellan** efter öre och ortugh.

- Erich Jörenson i Lydikylä, Knut Johansson, Jören **Paxu,** Grels Andersson i Lydikylä, Lucas Hindrichsson i Bengdtilä hade sedt creaturen föras till handelsm:n (Mårten Kifwilä) i Åbo.

s 1835 - Jören Staffansson **Hirfwijerfwi** hade haft lönskaläge med Karin Mårtensdotter i **Pylkinautio**.

- Jören Michellsson i **Lydikylä** hade haft lägersmåhl med Hebla Andersdotter ibm. 1 gången.

- **Corporalen** Lars i **Hafwisto** hade haft lägersmåhl med Maria Simonsdotter ibm. Corporalen gifft. Konan ogift, 1 gången.

- Jören Sigfridsson i **Lasola** hade haft lägersmååhl med Kirstin Thomasdotter i **Orhiwesi** by. Jöran 1 gången, Kirstin 2 gången.

s 1836 - Landshöf:ns Harald Oxes frällsehemman i **Lyllijerfwi**, som Markus Philipsson **åbor med Koppoila och Ruokois torp**, **oplystes** genom Lars Billowius efter baronens och ryttmest:ns Carl Gustaf Creutzes begäran 3 gången.

- Anna Michelsdotter i **Pajukanda** hade opskurit säd af Eskill Simonssons ibm. **teeg.**

- Jören Eskillsson hade haft lägersmåhl med Walborg Sigfridsdotter ibm. Begge 1 gången.

- Lijsa Matsdotter i **Uihurla** hade haft lägersmåhl med Erich Thomesson ibm. Erich gifwit sig till Åbo i tienst. 1 gången.

s 1837 - Simon Johansson i Kifwisalmi wille **optaga** ett chrones förlamat hemman i **Lasola**, som Jören Sigfridsson tillförende åbodt om 2 öre skatt, 1 hemman, 1/3 man:ll.

s 1838 - Efter **Hafwisto** Erich Simonssons med sin granne Hindrich Thomassons begeran skola - - besee dheras stridigheeter.

- Efter samptelige **Lydikylä** boars begäran och **Bengtillä** Lukas Hindersson skall häredsnotarien Lars Billowius med andre gode män uppgå råen parterne emellan.

s 1839 - Clemet Jacobsson **Perri** emot Simon Jöransson i **Suckila** angående åwerkan.

- Hindrich Jöransson i **Salo** war eij at swara Clemet Jacobsson i **Perinautio** om åwerkan.

Oriveden talvikäräjät 15-16.2.1686
Oriveden kylän nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 67, mikrofilmi ES 1965

s 67 - Soldaten Sigfrid Pedersson i Cawaldo hafwer, då lensm:n Claes Hansson på sin **sons lendsm:s** i Orhiwesi wegnar, som huggit sig i footen, kommit efter H:s högwärd:ts biskopen doctor Johannis Gezelij resolution 29.5.1685 at på consistorii wägnar citera - -.
Soldat Sigfrid Pederson i Cawaldo sagt till lensm:n "**du Nuska**" sampt **sparkandes i golfwet sagt sig icke achta rätten**. Då lensm:n sagt sig willia binda honom och föra till tinget, då hafwer soldaten begynt slå emot Claes Hansson och rifwit honom i håret.

s 68 - Margreta Eskillsdotter i **Kockila** bekände sig afladt och födt barn lijtet för Micaelis 1685, hwilket **H:r Hindrich Carmelinus** Michels messedagen efter faddrarnes bekännelse hafwer christnadt på **ryttmest:n wälb. Jacob Hästskoo**, gift man. Kånan påstod ryttmest. hafwa häfdat henne i **Safwijocki tårp**, men barnet säger hon att Holma ogifte drengen Anders Jörenson, som döder ähr, med henne giordt i Kockila.

s 69 - Malin Eskillzdotter i **Hörteinen** tillijka medh dess **broder** Jören Eskillsson ibidem beswärade sig öfwer samptelige dhe **Pitkeierfwi** boer, som skall dhe af det **swedielandh på Nujansarka**, som Hörteinen huggit och sådt, den dhe i sidste Sommar- och Höstting wunnit, och Hörteinen emot dommen appellerat, bortfört deres **kittil, 6 cap:r miööl, 5 (marker) salt, 3 brööd, 1 säck sampt reep** , om en söndag, då **rågstackarne** af dem förfärdigades på swidielandet och **H:r Johan capellanen** sade dem samme söndag intet warit i kyrckian. Dess förutan hafwa dhe sedermehra om ehn lögerdag derefter bortfördt Spanmålen, som wäxt på samme landh. När dhe kommit emot Orhiwesi by på **wahder metten tien hara**, då hafwa dhe slagitz emot lensmannen Johan Claesson, när han wille hindra dem at föra samme Spanmål till Pitkäierfwi och wille låta den **tröska** her i Orhiwesi by, lijkmätigdt cronobefallningzmans wälbet. Johan Spoofz ordre af 7.11.1685, hwilket Lensmannen Johan Classon och nu klagar, nembl. det dhe på samma wägskääl **ältadt** honom af laga tillmälan. Hörteinen sade och, at Pitkäierfwi boar slagit hans söner på swidielandet.
Hörteinen pratenderar **Spanmålen till 52 Tun:r**, men befallningzman Johan Assmundson, som är öfwer Pitkäierfwi räntorne, sade icke mehr **effter tröskningen kommit ähn 22 Tun:r**. Nembdemännerne Hindrich Jörenson i Wächkalax, som är Pitkäierfwi **Nattulas mååg** och fruens bonde, och Jören Pederson i Kockola berättade sig trodt, det af samma swedieställe komma **42 Tun:r**, så frampt dhee skolat **blijfwit 3 stockar** till sådanne, som den ehna dhe sågo wara förfärdigat, men der är sedan icke mehr än twå stockar kombna dertill, så att inalles woro 3 stockar, dy blifwer och summan proportionaliteter effter stocketahlet minder. Hörteinen sade och stockarne icke warit flere än 3 inalles, som Nembdemannerne intygade. Thomas **Nopelj** i Taipale, som bortfördt af swidielandet 5 lass råg med halm, sade sig derefter sådt 2 t:r 6 cap:r.
Pitkeierfwi boar upwijste Landzhöfdingens högwälb. H:r Lorenz Creutzes Ordte till chrono befalln:n Johan Spooff af 10.10.1685 emot wälb. frun Öfwerstinnans Anna Helena von Gertens och Maior Knudbertz sufficiente caution. Befallningzman Johan Assmunson berättade nu, at Pitkenierfwi boar skulle uti fremmande Mäns närwahro uthtröska spanmålen och den sättia in seqwestro till lagmansrättens uthslaag. Altså Johan Spooff beordnat 12.10.1685 nembdemännerne Knut Sigfridzson i Säynäiocki, Hindrich Jörenson i Wächkalax, Jacob Markusson och Jören Eskillsson i Kockila tillijka med **Lensmannen Anders Karpi**, som skola närwarande låta Spanmåhlen uthtröska uti Orhiwesi by af Pitkenierfwi boar och hoos ehn trowerdig man i samma by insättia. Derföre dhe Pitkäierfwi boar lijkmätigdt Landzhöfdingens Ordre och tillstånd förmena sig icke förgrijpligen giordt, i det dhe emoot befalln:ns Spoofz Ordre, som determinerar rummet, i det dhe spanmåhlen fört till Pitkäierfwi, och der uthtröskat, helst för den commoditet skull, af dhe der sine **egne rijor och weed** kunna till dess tarff hafwa i beredskap, och bidia fördenskull i denne Saak dilation, till dess dhe om rummetz declaration hoos Landzhöfdingen kunna sig förfråga.
Lensmannen Johan Claeson upwijste nu Chronobefallningzmans Johan Spoofs senare förändrade order af 7.11.1685, derest honom befalles arfwarligen tillhålla Hörteinen och dess interessenter, at dhe icke uti någon måtto afföra spanmålen, utan tillijka medh nembdemännerne Knut Sigfridsson i Säynäiocki, Hindrich Jörensson i Wäckalax, Jacob Markusson och Jören Eskillsson i Kockila, uti hans närwaro låta dhe Pitkenierfwi uthtröska säden i Orhiwesi by, och Spannemåhlen sedan hoos någon trowerdigh man i samma by insättia, till Laghmans Rättens uthslaag.
Efter be:te resolution och order kommo lensmannen med nembdemänneres Knut Sigfridsson i Säynäjocki, Hindrich Jörenson i Wäckalax till ofwanbemd:e **wägeskilnaden, der wägen löper till Pitkänierfwi**, och wille förhindra dem at föra spanmålen dijt. Då hade Pitkenierfwi boar med sitt föllie satt sig emot honom och icke welat komma till Orhiwesi by med dhe **25 hästar, som spanmålen förde**, utan då lensman med nemdemännerne

begynte leeda hästarna, så **slogo Pitkänierfwi boar på hästarne och wille så trampa dem neder**. Altså skall **lensmannen sagdt: "Miehet ymmärtäkät cuinga hänen Armons Maanherra Kiria on Crunun fougdin tygö, ia Nimitän Crunun fougdin kiria Nimitösmiehen tygön että teiden pitä Orhiweden kyläsä elot tappaman, ia uskotawan miehen taget pandaman**". Ehn **soldat Sassi** Josepzson Hindrich skall swarat: "**Sinäkö täsä olekin nuska Clawun (salva venia) weriwittunpoica, mittä sinun tähän asiahan on tekemistä, Karpi Anti tähän on pandu**". Sedan sade **lensmannen sig blåttat wärian och sloog på lookan och reepen, som lasset war bundit** med, och wille gijfwa dem wedermähle, at dhe sig mootwillige betedt. Då hafwa **Pitkenierfwi boar iagat effter dem med yxor och stafwar öfwer 20 steegh och till hästares, dermed dhe salwerat sitt lijff**, som lensmannen medh ofwanbem:e nembdemän bekänna.
Hörteinen klagade och, at **soldaten** Thomas Andersson **Hienopoika** ifrån **Heikilä** skall då samme gongen **kastadt med yxa honom på högre armen, så att det gådt igenom skiortan och något på armen**, hwilket han wijst nembdemannen Knut Sigfridzson, det Knut tillstood sig sedt, men icke wiste han honom kastadt eller huru Hörteinen ähr blijfwen stadde. Thomas neekade detta aldeles och sade sig honom icke kastadt eller slagit, som Hörteinen klagar. Hörteinen säger detta slagzmåål skiedt om lördagen. Thomas skall sedan sagt om söndagen wijd kyrckian till Hörteinen: **det toog intet så hårdt, som du illa roopade**. Thomas nekade sig sådant sagdt hafwa.
Fru öfwerstinnans befallningzman Johan Assmundson begärte få niuta dilation till nästa ting, at han detta måål med öfwerstinnan får communicera och förfråga sig hoos Landzhöfdingen om rummetz determination, hwar spanmålen skulle tröskas.
Nembdemenneres intygade dhe Pitkäierfwi boar i samma twistande sagdt så utaf en mun sig intet achta landzdöfdingen, utan hafwa sitt herskap för sig. Samme gång skall **soldat Sassi kallat Johan Classon hunsfott, seijandes sedan han slog wärjan af hans handh: "Ota nyt hunsfotti miekas"**.
Dy opskiötz saaken om wäxten till Pitkäierfwi bortförande och derpå å begge sijdor folgde, som klagas iniurier, till nästa häradzting. För det dhe Pitkäierfwi boar utlåtit sig oförswarligen emoot landzhöfdingen, såsom och såldaten **Sassi** för wijtemååhl, fältes dhe Pitkäierfwi boar till 40 d:r och s**oldaten Hindrich Sassi, som kallade Johan Classon Nuska Clawun poika**, böter derföre 3 d:r smt och för det han kallat honom (med guest) **hundzfott,** 3 d:r och för med guest **Weriwittun poika** böter han 3 d:r. Hörteinen skall igen bekomma sine saaker, som ofwan förmäles, hwilka dhe Pitkäierfwi boar säija sig baak take hender satt.

s 72 - Walborg Johansd:r i **Taipale** skall betala till hustrun Brijta Jacobzd:r i Teisko den koo, (som) Brijta hoos henne på foder satt och omkommen ähr.

- Thomas Grelsson i **Uihuerla** skall betala till Malin Eskillzd:r i **Hörteinen** 4 d:r etc.

- Eskill Månsson i **Kopsamoi** hafwer tagit af Erich Simonsson i **Hafwisto** ehn häst för 19 daler smt. Will rygga kiöpet.

s 73 - Genom sin skrifwelse ifrån Stockholm hade **lieutn:n** Mårten **Ulf** begärat ett bewijs om Michell Mattssons i **Pittkenierfwi** och Orhiwesi sochn härkompst för att kunna önskia befordring under **koppareslagare embetet i Stockholm**, hwart han at lära för 3 åhr sedan hädan reest och skall antagen wara. Intygades, det Michel ähr i Orhiwesi sochn och Pitkäierfwi by födder af echta säng, **faderen** Matts Oloffsson och **moderen** Augnis Mattsdotter, och at han alltijdh hållit sig ährligen.

- Erich Erichson i **Napila** bedyrade, det Anna Bertilsdotter i **Coifwuniemi** hafwer för honom sagdt, det hennes **dotter** Augnis Mårtensdotter ibm kiöpt af pijgan Walborg Matsdotter i **Suomaisema** 1 täcke, som han mener wara det täcket, som bortkom för sochneskrifwaren Erich Johansson Humalainen, då han war uti **Rajalax** hoos **corneten** Markus **Rodhe**, då denne pijga och tiente i Rajalax. **Cornetskan**, hustru Margeta Johansd:r sade, at denne pijga olofwandes för 4 åhr sedan lopp hem till Suomaisema och bar ehn börda.

s 76 - Thomas Hindrichsson i **Orhiwesi** by skall betala till sin **sonehustrun** Ursula Sigfridsdotter ibm 4 t:r spm:ll. **Sonen** hette Jöran Thomesson.

Kangasalan talvikäräjät 19-23.2.1686
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 77-

s 78 - "**Hewoisenpania"**

Oriveden kesäkäräjät 26.7.1686
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 118-, mf ES 1965

s 118 - Michell Johansson ifrån **Onnistaipal** beklagade, det ehn lööskåhna uti **Orhiwesi** by Walborg Eskillsdotter hafwer låtit christna ett barn opå honom Sigfridi tijdh, hwartill han sig sade oskyldig wara, men kånan bekände och nu på honom.
Ryttaren ifrån Såtawalla Greels Knutsson berättade, det **Lars Johanssons Wanaei moders ryttare** Grels Mårtensson ifrån Orhiwesi hafwer bekändt för honom uti Orhiwesi byy sampt Säynäiocki, det Lars Johansson ifrån Orhiwesi by hafwer 3 gonger om ehn natt uti **Siurla hemmans pörte, der hans moder boor** och kånan tiente, opå **pörtesugnen** henne häffdat. Änn sade han sådant hafwa skedt i Suomaisema. Lars nekade aldeles.
H:r Hindrich Gummerus berättade, at då **biskopen befalt, det barnen skola i kyrckian christnas**, hade han icke christnat be:te barn i **prästegården.** Barnet hade då blifwit fördt till Orhiwesi byy, derest **Larses Wanaei broder H:r Johan Wanaeus** sedan christnade barnet på denne Michell.
Gertrud Bertillsdotter från Napila hade sagdt, det ryttaren Michell påstås wara barnefadren, men at modren ähr icke wiss om hwilken fadren ähr. Pijgan Sophia Olofsdotter ifrån Lydikylä, som tient hoos denne **Larses moder, dygdesamme Sophia Fitingh**, sade sig aldrig förstådt, det Michell haft med denne kånan sammanlagh, men Lars kan hon intet weta frij giöra. **Clas Hanssons rättare** Jacob Sigfridsson och hans **hustru** Gertrud Bertillsdotter sades kunna berätta om saken. Michell Hinka i Joensuu och Knut Sigfridsson i Säynäiocki berättade, det Lars tilförenne besufwit **ryttare-enckian** Maria Mattsdotter. Opsköts.

s 120 - Olof Hindrichzson i **Uiherla** hafft lönskaläge med Brijta Mattzd:r ibm, som födde ett barn.

- **Efter kyrckioherden i Sahalax H:r Immanuel Reuters**, på sin och sine medarfwingars wegnar begäran afsades, det om arfskapet efter **fordom kyrckioherden sahl. Daniel Reuter hoos des enckia Christina Lillia** skall extraord. ting hållas.

- Ilmoitettin, että seuraavana torstaina valitaan **herrainpäivämies** Turtolan nimismiehentalossa Kangasalla.

s 121 - Befans det Knut Thomeson i **Orhiwesi** by håller **montering** för Hindrich Erichsons ibm. hemman, hwarföre Hindrich, som således ähr Knut tilldeelningsbonde, skall denne sin ryttarewärdh räntan betala.

- Jören Andersson **Paxu** i **Lydikylä** hade slagit Bertill Jörensson ibm.

- **Sahl. kyrckioherdens hustru Sophia Fitting** bewilliades i **brandstud** af Orhiwesi sochn och Cuorewesi 2 cp:r spmll för hwarje hemman. (Bortmist sitt stall med hästar.)

s 122 - Efter **Luoto herrens wälb. Mårten Ulfs** betientes Eskill Clemetssons ifrån Luoto begäran skola nembdem:ne Jacob Hinka, Jören Kockilan och **brofogden** Johan_liqwidera dess **moders** utstående gield. Eskill skall ock bekomma, hwad för detta **lagläsaren Daniel Svensons doom af 14.7.1674** honom tillägnar.

- **Pitkenjerfwi** boar hade ifr. **Enonma swedielandh** bortfördt för **Hörtins** grannar några saker (**1 kittil, salt, miööhl, 16½ famb basterreep, 3 faath, 16 trääskedar, 3 bröröd**).

s 123 - Samptel. **Pitkäierfwi** boar tillstå **Huchtapaika land** i samma by wara **samfält,** hwarföre Pär Mårtensson ibm. skall niuta den swed han hertill huggit hafwer. Efter Pers grannars Johan Jacobssons och Pär Bengdssons begäran skola nembdem:ne Jören Eskillsson i Kockila och Jacob Markusson Hincka ibm. **deela samme landh** grannarne emellan.

- Erich Jörenson, Knut Johanson och Michel Larson ifrån **Lydikylä** beswärade sig öfwer Lukas Hindrichsson i **Bengtilä**, som skulle han öfwer **Coifwiston Portanpyki och Luchtanojansuu** hafwa huggit ehn **swedh.** Befans sweden wara på Lydikylä boars land.

Kangasalan kesäkäräjät 28-29.7.1686
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 124-, mf 1965

s 126 - (Tuumailua isyydestä)
Matts Sigfridsson i Lillpendo: "**musta parta sille on**". Lars: "**eij tällä paikala musta parta ole, ehkä Erolan Thomas liene**". Matts: "**sepä ongin**". Walborg: "**eij ikänäns, wan Erolan Thoman pähän Martalan wäki sano**". Eero: "**en minä, cunniallinen mies sinusta tiädä engä ymmärtänyt cuin caike cunniata**".

s 130 - Matts Sigfridsson i Wähäpendo hafwer med ohöflige ordh öfwerfallit **H:r Sigfred** Neppius **och kallat honom "huoran wittun rättari och sala kirian kirioitaia".**

s 134 - . . lijkmätigdt cammarfiskalens Joh. Enholms och **landtmätarens Olof Mörts skiftesbref dela åkeren** desse grannar emellan.

Oriveden syyskäräjät 27.9.1686
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 213-, mf ES 1965

s 213 - Jöran Thomeson ifrån **Uiherla** berättade, det hans **fadher** Thomas Greelson på sitt yttersta bekändt för **medhielparen H:r Hindrich Carmelinum**, thet ingen annan är wållande till hans **dödh** än ryttaren Anders Simonsson ifrån **Hörteinen**.
Fölliande wittnen åhördes i saken: Be:te H:r Hindrich, Erich Hindrichsson ifrån Uiheerla, Matts Hindrichsson ifrån Hapaniemi, hwilken hade warit på **bröllopet 24.3.1686 uti Hapaniemi,** der slagsmålet emellan den döde och ryttaren skedde. Af hans berättelse framgick, det **bruuden** hade warit Maria Thomesdotter och at hennes **brodher** Matt Thomeson i Padustaipal hade kördt sin **systers slädha ifrån bröllopsgårdhen**, men hade sedermehra återwändt för att söka 1 **stoop öhl åth corneten Markus Rodhe**. Mats Hindrichsons **broder** Jacob Hindrichsohn. **Ryttaren Augustinus Pålack** ifrån Paiukanda wittnade i saken. Opsköts till des Clemet Johansohn i Joensuu, Jören Thomesohn i Hapanniemi, ryttaren Jören Thomeson i Raialax och **rustmestaren** Johan Marcuson kunna wittna i saken.

s 215 - Jöran Bertillson ifr. **Kopsamoi** opwijste cronobef:s Johan Spoofs **inrymmelsesskrijft** af 11.9.1685 på ett knechtehemman om 1 hem., 2 öre skatt, 2/3 man:ll i **Kockila** by, som Jacob Jacobsson tillförene åbodt. Dhetta hemmans ödhesmåhl är förordhsakat i dhet Jacob Jacobsson af **Korkiakoski quarn** dödat är och **sonen** Erich affskildt sigh ifrån hemmanet och reest åth Norrebotten.

s 216 - . . opsköts till dhess en **edhswuren landtmätare beseer samme stridige teegh**. (i Yleenwesi)

- Företogs saken emellan Walborgh Eskillsdotter ifrån **Koifwuniemi** och Michel Johansson ifrån **Onnistaipal** om lönskelaga, hwilket Michel will påförda Lars Johansson i **Oriwesi** by.
Af **studiosi Johannes Rothovi** attest af 18.8.1686 befans, det Matts Thomeson i Padustaipal för honom refererat, dhet Lars Johansson hafwer gifwit åth Walborgh Eskillsdotter, när hon lågh i barnsängh, ifrån Suomisema **bakabrödh, fläsk**, och spm:ll på dhet hon icke honom utan Michel Johansson skulle säia att hafwa befatta medh sigh. Af **studiosi Arvidi Rothovi** attest af 31.7.1686 befans, att Sophia Olofsdotter i Lydikylä uti Woitila bekiändt, dhet hon aldrigh förnummit Michel medh Walborgh haft lägersmåhl, men för Lars Johansson will hon intet sweria.
Gertrudh Bertillsdotter i Napila berättade, att hon buhrit barnet till christendom och att dhe bodho henne låta christna barnet uppå Michel. Bondens Erich Anderssons i Napila **hustru** Gertrudh Sigfridsdotter hade warit tillstädes, då barnet föddes. **Rättaren** Jacob Sigfridsohn ifrån Tursola skall och kunna wittna i saken. - Opsköts.

- Jacob Mattsson och Thomas Mattsson i Tammerfors och Birkala sochn hafwa medh egen bekostnadt **upbygdt för Oriwesi och Kuorewesi sochns inbyggiare stacketet kringhom marknadtsplatzen widh Tammerfors**, hwarföre dhe skola bekomma aff hwart hemman 2 cap:r spm:ll, men skohla 1 4 åhr sedan uppehålla samme staketet.

s 217 - Hindrich Hindrichson i **Akola** hade låtit citera Erich Simonson i **Hafwisto** genom Jacob Hinka att swara om en **quarnesten**.

s 218 - Margareta Cnutsdotter ifrån Lengelmecki sochn och Tungulois by tilltahlte **ryttaren** Matts Brusiussohn i **Jarela** om sin **sohnesohns** Hindrich Isahsons **fädernesarff**. Mats blef efter **sahl. Isaks dödh medh hans enckia** Brijta Michelsdotter i echtenskap för 4 åhr sedan. Befans Matts hafwa barn medh Brijta, som **dödher** är. Margaretas arffsfordran dömbdes kraftlöös.

s 219 - . . besee dhen åwerkan han (Jacob Hindrichsson i **Napila**) förebähr Simon Philipson i **Seuneiocki** giordt medh **swediehuggandhe på landet emellan Raiansilda och Salmiierfwenkallio**.

Kangasalan syyskäräjät 18-20.11.1686 s. 315v-

s 318 - Emedan nembdemannen ifrån Hapasari Hindrich Jöranson gaf tillkänna, dhet Hindrich Hansson i Huikurla honom swärat illa, då han efter ländzmannens Claes Hansons begäran gick att påminna honom om någon sak, seijandes: "**Tule nytt sine minun haukuma**", sampt: "**mitä sinun on tulemist tenne haukuma, minull on wapasuckusen Herran Ruthumuskiria, kyllä mine sen tottele**".

s 322 - Soldaten Staphan Mattsson sade **uti pörtet här på tingsgårdhen** om **ländsm.** Claes Hansson: "**skählm, nuska Claus on sen kittin poika**."

s 323 - Efter ländsm:s Claes Hansons och **Sijtameboars** begäran skohla - - liqwidera dhen gieldh be:te Sijtemeboar till **Humalainen** - -.

s 324 - (Kiffisalmi by) - - hindrat niuta honom i åkeren, tillkommer efter **landtmätaren Olof Mört** och landsfiscalens Johan Ehnholms dhem emellan uprättade förlijkningh af 23.8.1684

Pirkkalan talvikäräjät 30.1 - 3.2.1686

s 46 - Johan Pedersson i Nurmis berättade, det Lucas Kiriawainen i Takahuchtis hafwer sagdt, det Jören Jacobsson ibm skall sagdt, at Kiriawainen skall derföre legat siuuk, at han är **trollat af sergianten Daniel Elgh**, då dhe bortförde det höö, som Elg af denne Jören wunnit hafwer. Jöran neekade att hafwa sådant sagdt.

Oriveden kesäkäräjät 2.9.1687
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 342-, mikrofilmi ES 1965

s. 342 - Frågades efter Anders Simonson ifrån Hörteinen, hwilka wijtes dråp, som skall wara begångit på Thomas Grelson i Uiherla, det **sohnen** Jören Thomasson ibm klagar. **Corporalen Abraham Christian** berättade, dhet Johan Markuson **Rodhe** varit tillstädes i wintertinget, men då intet förehafder.
Jören Thomesson i Uiherla framhade fölliande wittnen: Clemet Johanson i Uiherla, Jören Thomeson i Hapaniemi och Olof Johanson ibm. Af desse befans Clemet wara dhen **dödes** ?? (po. Jöran Thomassons) **mohrbrodher** och Jören dess **frende, modherbrodhers son**. Soldaten Olof Johansson intygade, det Padustaipalen Mats hade warit i hoop medh Jörens fadher, som döden ledh. Hörtzäne **ryttaren** Anders hade ock warit håår i hoop medh dhen, som döder ähr, och slogh honom wijdh öhrat. Efter slagsmåhlet hade sahl. Thomas om morgonen gått frisk hem. H:r Hindrich **Gummerus** bekände, att dhenne Thomas warit een **siuklig karl, doch mycket kerrig, nähr han fåt dricka**. Befans, dhet Mats eller Anders icke ähre skyldige till dråpet. Saken heemställdes den. kongl. håffrätt.

s. 344 - Ryttaren Michel Johanson i Oriwesi by war eij att befrija sigh ifrån hefdandet uppå Walborgh Eskilsdotter ifrån Koiwuniemi.

- **Kyrckioherden ifrån Sahalax H:r Emanuel Reuter, qwartermest:n Gabriel Reuter medh sine swågrar H:r Johan Heeptman på sijn hustrus Katharinae, H:r Samuel Chytraeus på sijn hustrus Reginas, H:r Hindrich Gummerus på sijn hustrus Susanna Reuters** wägnar och H:r Emanuel på sijn omyndige **systers** jungfru Justinas wägnar, samptl. kärander till **sal. kyrckioherdens i Oriwesi fordom H:r Daniel Reuters enckia hustru Christina Lillia** angående det arf, som ähr lämbnat efter dheras sal. fadhers dödh dhem till arfs.
Matronan sadhe sigh giärna wilia dhem lefwerera all dhen egendoom, som hennes man kyrckioherden medh sigh hemptat till Oriwesi, när hoon medh honom sammangafs, wiliandes hoon icke weta af sal. mannens giäld.

Parterne förlijktes sålunda, att matronan gifwer arffingarne tillbakers all dhen egendoom, som sahl. kyrckioherden Reuter medh sigh hemtade wijdh echtenskapets inträdande, undantagandes dhe 2 **gulringar** sal. kyrckioherden gifwit henne till fästning och det **silfwerstopet,** som gafs till kyrckioherden och probsten i Cangasala för **lijkprädikan,** såsom och dhet af booskap och hestar sampt andre creatur, som störte ähre och eliest till kyrckioherdens tarf upgångne, då bethala dhe all giälden. Så niuter och enckian den lösen hon uthgifwit till Jören Andersson Pundari för een inlöst **silfwerkanna,** emot hwilken lösen kannan arfwingarne tillställes.

s. 346 - Såsom H:r Hindrich **Gummerus** uppå sijn **modhers** dygdesamme hustru Christina **Lillias** och dess interessenters wägnar ifrån Woitila by medh **Häradzdomarens Daniel Swensons Häradzdoom af 22-23.7.1668** bewijste, det **Hanhenjärfwen Paju och Haikaren syfwenlachdenpohia ähr rätte råår**, som skilia Oriwesi by boars ägor ifrån Woitila, hwilken doom lenge sedhan ähr gången in rem judicatam och wunnit sijn laga krafft. **Capellanen H:r Johan Wanaeus** war uppå sijne och samptel. dhe Oriwesi boars wägnar närwarande.

s. 347 - Anna Hindrichsdotter ifrån Oriwesi prestegårdh beskylte Johan Hindrichsson ibm, som skall hon under echtenskaps loffwen henne häfdat, men kunde icke bewijsa. Kyrckioherden M:r Joseph **Lauraeus** betygadhe sigh aldrig sådan omgänge dhem emellan förnummit. Johan dömdes frij.

- Publicerades kongl. maij:ts **placat om humlegårdarnes planterande och inrättande.**

- Dhen **brundh,** som Anders Matsson uthi Oriwesi by igänlagt **undher sijn halmladhe tröskel på sijn åkertegh till samptel. byens gagn at upgrefwas på dhet för wattennödh och eldsfahra** byen må kunna bettre conserveras. Ländsm:n Johan Classon lofwade afflötia samme ladha och gifwa Anders för ladherummet jämgåt wedherlegh.

s. 348 - **Kyrkioherden i Oriwesi M:r Joseph Lauraeus** angaf Sophia Ambrosiidotter ifrån Paiukando och Brita Jacobsdotter i Pitkenjärfwi, hwilka **Larsmessedagh hafwa ofrat oppå altaret i Åriwesi kyrckia**, sedhan prosten nedherstegh af cantselen, Sophia för sijn dotters skull, som war **behefftet medh fallande siuka,** och Brijta för sijn dotters skull, som hadhe **ögnesiuka**. Dhe skola ment sigh därigenom åt dhem boot finna, hwilket offer kyrckioherden dhem förwägrat.
Brita och Sophia nekade intet, uthan sadhe sigh samme dagh för sijne barns nödh skull sökt, att dhe därigenom skulle hielp finna för sijne siukdoomar, dhet och **många andra för dem hafwa giordt här i sochnen och funnit boot**. Dhe menade sigh dermedh **ingen wijdskeppelse brukat utan sökt i Jesu nampn hielp**. Begge dhe sadhe sigh **af egit bewågh och efter gl. sedhwana detta giort**. **Begge fälltes till 40 d:r böter, utstå kyrkioplicht och afbidia församblingen**.

s. 349 - Efter Cnut Thomasson i Oriwesi begäran **upböds Ruikas hemman** ibm 2 gången emot 200 bd:r kop.m.

- Sophia Jacobsdotter i Taipale war eij att swahra Jacob Staffansson i Luoto om arf.

- Corporalen Jören **Paxu** i Lydikälä war eij att swahra förreren Johan Erichson om giäld.

- Nembdem:ne skohla medh crono lendsm:n **besee huusen** och hwadh eliest behöwes uppå **cawallerie så wähl som infanterie officerarnes bostellen**.

- Saken emellan **kyrckioherden i Sahalax H. Emanuel Reuter och corporalen Abraham Christian** ang:de dhe beskylningar dhe hwarandra tillagt, opsköts. Kyrckioherden uthi Oriwesi M:r Joseph **Lauraeus** war tillstädes, likaledes sal. kyrckioherdens Reuters enckia hustrun Cristina **Lillia** medh hennes **son** H:r Hindrich **Gummerus.**

s.350 - Cronolendsmannen skall medh nembden - - **jäncka** emellan Clemet Simonson i Koifwuniemi och Thomas Sigfridsson ibm. ang:de **åkrar, engiar och engsrödior**.

- **Ryttaren** Hindrich Sigfridson ifr. Päelax bar misstanckar till Grels Anderson i Lydikylä angående stöld. Grelses **hustrun** Elisabet Simonsdotter hade sålt af dhen stulna ullen till Woitila modher hustrun Christina **Lillia.** Capellanen H:r Johan **Wanaeus** sadhe, att om Grels altijdh gåt **tiufwerychte.**

s. 351 - Sigfrid Olofson ifrån Kaupila skall betahla till Matz Erichson ifrån Cuiwais 2 t:r spm:ll.

- Efter Josep Philipsons, Jören Sigfridsons och Hindrich Jörensons i Wehkalax begiäran skall - - besee deras stridigheter uthi åker, engiar och skogh.

Kangasalan kesäkäräjät 5-6.9.1687
VA Y-S KOa9 s. 353- mf ES 1965

s. 359 - **Ziergianten** Hindrich Saffler - - hade uppå Tursola Alho engh **kallat ländsmannen** Claes Hanson **skiälm.** Vielä sanonut, kun sotamies Petter Simonsson oli mennyt nimismiehen palvelukseen: "**pärkele huoli skiälmin palweluxest, sull on muut palwelust sun edhesäs**."

s. 364 - **Ryttmestaren** Gustaf **Enskiöld,** som förnembste officern ähr här å orten och boor uthi Oriwesi - -.

Oriveden syyskäräjät 15.10.1687
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 442-, mf ES 1965

s. 442 - **Leutnanten Mårten Ulf** bewilliades uti **brandstuud** 2 cp:r spm:ll af hwart hemman her i lensm:s lähnet till **Eies hemmans** uprättelse. Miste alle sine huus på Eies hemman, undantagandes en rija. Wådeldhen upkom af hans pörte, derest slacht hölz.

- Jöran Erichson i Orhiwesi by hade slagit Lars Mårthenson ibm, begge fäherder.

- **Kyrkioherden uthi Orhiwesi M:r Joseph Lauraeus** hade blifwit beordrad at eftersee, huru **lieutnanten Mårten Ulf bätrar sigh uti sine gudstiensts öfningar och flijtigare infinner sig uti Guds huus**, när gudstiensten förrättas eller, att han måtte undergå den correction, som nye kyrckieordningen föreskrifwer. Leutnanten lofwade angifwa **kyrckioherden** för det, at han **icke ähr tillstädes i kyrckian wijd de tijder gudstiensten förrättas utan låter församblingen wänta.**

s. 443 - Johan Erichsson i Napila war eij at swara Jacob Hinrichsson ibm om slagzmåhl.

- Mattz Hindrichsson i Nickilä ähr skyldig till hustrun Karin Jöransd:r i Kaupila.

- Hindrich Erichsons **Ruikas hemmans bördsrätt** i Orhiwesi by opböds efter Knut Thomessons ibm begäran 3:ie gongen.

- Margreta Thomasdotter ifrån Jerfwenpää war eij at swara **H:r Sigfrid Neppio** om sin mans bortskaffande.

- Michel Knutsson i Wihasierfwi war eij at swara kyrckioherden M:r **Lauraeo** för **oliud i kyrckian**.

- Hindrich Thomesson i Hafwisto hade **sönderhuggit** Erich S**imonssons ibm betzell och skakletåg. - -** skola besee, hwarest **rätta fahrewägen** ähr för desse grannar **wijd Jerfwenpä eng.**

s. 445 - Efter Matts Jörenssons i Lewalax begäran skola - - liqwidera honom och Malin Eskillsdotter i Hörteinen emellan om fääherdelöhn.

- **H:r Hindrich Gummerus** opå sin **moders hustrun Christina Lillias** wegnar i Woitila byes sijda medh dess interessenter beswärade sig öfwer **H:r Johan Wanaeum** med dess interessanter i Orhiwesi by, at dhe hafwa upskurit den **sweden** dhe huggit innom Woitila råår: **Hanhen Jerfwen Paju och Haikaran sywän Lachden pohja**. - - wärderat skadan till 20 t:r rågh. - - ransaka om be:te swedh är innom Woitila råår.

s. 446 - **Ryttaren** Michell Johanson i Onnistaipal, hwilken ähr uti wintertinget pålagdt sig sielf siette befrija, at han icke häfdat Walborg Eskillsdotter i Coifwuniemi, kunde icke inställa sine eedgiörs män, men nekade, som han altijdh tillförende giort hafwer, och tillade denne gierning Lars Johansson i Orhiwesi by, som och hertill nekade, men effter förre ransakningar så wijda är bunden till sacken. Emädan Michell förste gången sig försedt, dy fältes han lijkmätigt Kongl. Rättens resolution till sine 40 d:r **bööter, utstå kyrckioplicht och afbidia**

församblingen. Så skall och Lars, som nu icke kan frijkännas, wijd näste Häredstingh sig ifrån denne Walborgz häfdande, det Michell honom tillwijter, sielf tredie edeligen befrija.

s. 447 - Simon Hindrichsson ifrån Hafwisto fordrade af **H:r Hindrich** i Woitila dess **faders fordom H:r Hindrich Gummeri** skuldh till kyrckian 10 daler k:t.

- **Lieutnanten wälb. Mårten Ulff** beklagade, det **capellanen H:r Johan Wanaeus** från Orhiwesi by med **kyrckioherden M:r Josep Lauraeus** hafwa medh **klockaren Matts Josepson** och ehn gl. **soldat Hindrich Lukasson Kätto ifrån Ejes sundh borttagit hans näät med 6 fiskar** om nattetijdh honom till stor skada, emedan **sundet kommer Ejes hemman till och af ålder blijfwit igenstengdt, då fisken ifrån leeken utgingo**, - -.
Leutnanten sade aldrig om detta sundh tillförende warit träta i många tider utan han, när fisken utstijgit, lagt **nääth öfwer Ejes åhn**, det han och nu giort, som attesten af 13.10.1687, underskrifwen af Clas Hindrichsson **Brandt,** H:r Hindrich **Gummero** och Johanne **Rothovio** bewijsar.
Jacob Hincka bekände, at aldrig, der nääten uptagne äre, warit någon träta, utan ehn gong war någon twist wijd Lydikylä, derest några **kattzier** blefwe uprefune, men det kommer icke Ejes sundet wijdh.
Intygades **Pehula** boar wara **närmare wijd samma sundh än Orhiwesi by**, men dhe lijkwähl aldrig begärt hindra leutnanten at igensättia Ejes sundh.
Thomas Johansson i Orhiwesi by, ehn man om sine 80 åhr, berättade, at sedan i **kyrkioherdens sahl. H:r Peders Wanaei, denne H:r Johans farfaders** tijdh icke warit någon träta i samma sundh, men i Michell Larssons i Lydikylä **faders** Lars Hindrichssons tijd, som bodde på Ejes, fuller warit någon twist i detta Ejes sundh.
Michell Larsson i Lydikylä berättade **prästegårds folket** fuller i samma kyrckioherdens tijdh twistat med hans **fader** Lars om Ejes fiskie i sundet, men han slagit dem tillbakas och saken sedermehra i Cangasalo blifwit förehaffd, då Lars wunnit saken.
H:r Johan sade genom ehn skadelig **wåådeldh Orhiwesi by** omkommen med deras (påå)skrifter och annan egendomb.
Kyrckioherden framhade sin **klockare Mats Josepsson** och ehn **inhyses** Jören Gabrielson, men leutnanten exciperade emoot dhem, at den eena är **kyrckioherdens tienare** och den andra H:r Johans **slächt.**
Rätten fan skäligdt, at leutnanten blijfwer wijdh sin gl:a häfd med **fiskiande i Ejes sundh** och H:r Johan fyller honom dhen skada, som han tagit genom dessa nääts uptagande, sampt restituerar nääten åth leutnanten.
Orhiwesi bys rååbref skall skaffas till nästa ting. Opsköts.

Kangasalan syyskäräjät 18-20.10.1687 s. 450-

s. 464 - **Zergianten** Hindrich **Saffler** hade upå Alho eng sagdt till soldaten Peder Simonsson om lensmannen: "**Perkele huoli Schelmin palweluxest**." Parterne förlijktes.

Oriveden talvikäräjät 16-17.1.1688 uthi Århivesi bys ländsmansgårdh
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 561-, mikrofilmi ES 1965

s. 561 - Lars Johanson uthi Århiwesi by, hwilken wahr sidste höstting pålagt medh edhgång sielf sigh i detta häradzting befrija, att han icke häffdat Walborg Eskils dotter uthi Koiwuniemi, instelte sigh tillijka medh Michel Johanson i Onnistaipale, seijandes nu Lars sigh wilia frå samma wijtemåhl befrija. Michel påstodh eij nu wijdare detta wijtemåhl, uthan befrijade Lars för samma häfdande och togh saaken aldeles upå sigh, gifwandes den honom pålagde edhen effter. Dy lijkmätigt det 24 cap. tingen L. blef Lars för samma wijtemåhl och edhgångh frij ährkiänd.

- **Lieutenantskan** ifrån Woitila dygdesamme hustru Christina **Wanaea**, som upwiste häradsdomarne af 2.9. och 15.10.1687, tillijka medh dhe Woitila boar beklagade, det **capellanen** H:r Johan **Wanaeo** medh sine grannar Peder Danielson, Lars Johanson, Anders **Barpo,** Johan Thomasson ifrån Århiwesi by och Bengt Thomason medh Matz Erichson i Pehula affördt 20 tunnor sädh ifrån det strijdige **swidielandet wijdh Hanhenpaju och Haikara Syfwälachden pochia rååstreck** twert emot häradsdomarne.
Nembdemännerne - - intygade, at icke mehr faller inom Århiwesi by råen ähn till 4 tunnor af wäxten. H:r Johan wille påstå, att nembdemännerne icke gåt rätta rååstreket, wiliandes sådant bewijsa medh en copiae attest, gifwen af **häradshöfdingen Mathiae Lillieholm 21.7.1659 uthi Ruowesi** s:n och Stårminiemi by, lydande emellan

Hindrich Eskilson i Onnistaipal och Århiwesi by boar om dheras skilieråår, men Woitila boar blifwa icke ens nembde. Parterne fältes till böter och spm:ll skall sättias i taka händer, till dess rååskillnaden emellan Wåitila och Århiwesi byar richtigare upgången blifwer.

s. 563 - Efter Lars Jöransons i Hafwisto begiäran skola - - igientaga dhen **gryta** af Maria Jörensdotter i Porwola, den hoon medh sigh tagit hafwer wijdh sitt afträde ifrån sijn **modherbrodher** Lars.

- Efter Johan Mattssons ifrån Lengelmäki sochn och Kåifwisto by begäran skall --- opnotera hans **hustrus** Giärtrudh Simonsdotters **stiufmodhers** Anna Eskilsdotters ifrån Hörteinen, som sjukliger ähr, egendom, som efter **sal.** Simon blef, när han dog påsketijdh.

s. 564 - Anders **Karpi** ifrån Seunejoki skall betahla till Hindrich Thomason i Hafwisto 8 d:r.

- Thomas Michelsons i Peilax **ryttare** Hindrich Sigfredson war eij at swahra denne sijn huusbonde Thomas om beskylningar emot hans hustrun.

- Sigfredh Olofsson i Kaupila skall betahla till Thomas Hindrichson Kåiwunen från Lengelmäki sochn 2 t:r rågh. **Lemola** Michel från Järfwenpä skall betahla till Thomas 3 d:r.

- Thomas Sigfredsson i Kåiwuniemi hade borttagit af Thomas Hindrichssons ifrån Hwittis sochn och Sambu by wacka 4 d:r kop.m. sampt 3½ aln tobak. Thomases **son** Johan befans ock wara skyldigh.

- Efter Michel Matssons ifrån Kärkis och Wihasjärfwi by begiäran skola cronobefal:n Nils Veckman, ländsm:n Johan Claesson och (2) nembdemän - - hålla ett **teeghskifte** i Wihasjärfwi by emellan grannarne så i åker, enghteppor som skogh och uthmark, börandes dhem wedh nästa tingh rätten om dett måhl een uthförlig relation giöra.

s. 565 - Mårten Simonsson ifrån Längelmäki sochn och Rämäsalo by sadhe sigh wahra sinnat emottaga Hapaniemi hemman, det **swährfadren,** som det af ödhe **optagit,** för sijn fattigdoom skall icke mächtar förestå. Derföre hade dhe kommit sålunda öfwerens, att Jöran till cronones och andre giäldnährers afbetalning undrager all sijn egendom, däraf Mårten betahlar 1687 åhrs räntan till cronan bådhe i ordin. och extraord. och resten till befall:n Spooff för 1686. Mårten **tillträder hemmanet** nu straxt medh det utsädhe, som sidstl:ne höstas uthsådt ähr, så att Jöran hans hustru eller andra - - och det uplåter sijn **mågh** Mårten.

s. 567 - Erich Hindrichson i Århiwesi by medh sijne **brödher** Thomas ifrån Wihurla, Eskil ifrån Århiwesi by, **systrarne** ifrån Wihurla och Walborg ifrån Lydikylä tillstodh sigh hafwa bekommit af sijn **sambrodher** Johan Hindrichson i Wihurla sitt **fäderne och möderne** i lööst och fast af Wiharla hemman.

s. 568 - Intygades, det **länsm:n Johan Claesson haf:r medh flijt sitt embete förrättat och stält sigh rättrådig, hielpsam och höfligh** emot hwar man, ingom medh särdeles beswähr, uthgifter eller skiutzningar emot dheras wilja betungat, uthan låtit sigh altijd benöija medh dhe wilkor och medhel, som hwar och een emot honom mäktat uplåta. Ländsm:n hafwer ock hemmanet till sijne ägor hägnat, förswahrat och cultiwerat, som sigh böhr, sampt låtit där byggia medh egen bekostnat twå kambrar, som betarfwas wijd tingstijderne och andre stembningar, hwilka ähre wärderade till 100 daler kop.m., den gl:a stugan låtit upsättia een ny skårsten sampt henne förbättrat medh fönster och andra nödhwändigheeter, såsom och till bettre uthryme några huus flöt och förbättrat, hwilket ähr skattat till 13 d:r dito mynt, blifwit mycket beswärat medh extraord. giästningar och bekostningar föruthan hwadh widh tingstijderne är upgångit, doch alt stält sigh willig, höfligh och flijtig i sitt embete, att hwar man medh honom förnögd ähr, hwilket lofordh ock häredshöfdingen undertecknat.

- Ländsm:n Johan Claesson upsadhe sin **landhbondhe på lendsm:s hielpehemmanet Tieri** i Århiwesi by Thomas Erichson, för det han öfwerhopat sigh rest upå räntan. Befans hemmanet icke wara börde.

Kangasalan talvikäräjät 21-26.1.1688
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 570-

s. 575 - **Corneten** Markus **Rodhe** på sitt hemmans i Rajalax by och Århiwesi sochn wägnar tillijka medh sijne interessenter ifrån Sarkila, Meuranpäsä, Ingilä, Kåivuniemi och Padustaipale boar beklagade, det Sijtamaboar

Mats Bertilsson och Lars Thomasson hafwa dheras **qwarn uthi Sarkila ströom ruineerat**. Sijtamaboarne Lars och Mats dömbdes wijdh 40 daler wijte att **uprätta qwarnen** till alle sijne dhelar så godh, som hon wahr, innan dhe henne giordt onyttigh.

Oriveden kesäkäräjät 4.10.1688
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 763-, mf ES 1965

s. 763 - Drengen Erich Matsson i Woitila hade begångit lönskeläge medh pijgan Elin Thomasdotter ibm.

- . . angaf prästegårds drengen Matts Jörensson för lönskaläge medh Brijta Michellsdotter **Kahki,** som födt barn middsommars tijden.

s. 764 - Jören Bertillsson ifrån Järfwenpä bewilliades i **brandstodh** -. Bortmist i mangården 6 huus och sine huusgerådzsaker.

s. 765 - **Rustmestaren** Anders **Stålpe** hade ingådt och **handell** med Sigfridh Olofsson i Caupila by om **Heikilä hemman**, för hwilket han lofwat gifwa honom 150 daler kop.m., ehuruwäl samma hemman nest skall wara i linda. Sedan handelen dem emellan blifwit giordh, skall Sigfridh **förrest till Österbotn**.

s. 766 - Clemet Simonsson i Coifwuniemi beswäradhe sigh öfwer Thomas Simonsson i Taipale och Hindrich Simonson i Ungela, att dhe hafwa ehn **elack qwarnwägh,** hwarmedelst **hans häst**, då han skulle till qvarns, **afbrutit sin foot i ehn broo . Brofogden Johan Böök** wittnade.

- Simon Johansson i Lasola skall bethala till **sergianten** Hindrich **Safflerus1 t:a spm:hl.**

s. 767 - **Kyrckioherdens enckia** hustru Sophia Hansdotter **Fittingh** föredrogh genom sin **son** Lars Johansson, det Onnistaipale Michell Hindrichsson och Karin Hindrichsdotter hafwa tagit af henne tillåns 1 **sölfwerskåål** och Pehula Matts Erichson 1 **sölfwerstoop.**

- Jören Jacobsson i **Maunukala** skall betahla till Walborg Bertillsdotter i Onnistaipale 2 (lispund) salt.

- Mårten Simonsson i Nickilä beswärade sig, att hans **swerfader** Jören Jörensson ibm. har samkat stoor rest på Nickilä hemman och det förfalla låtit, så att Mårten eij mechtar resten betala. Dertill ähr hemmanet chronans, hwarföre han begärte att blifwa sådant af ehn och annan otilltalt. - - skola liqwidera med gieldenärerne.

s. 768 - Simon Jacobsson ifrån Lengelmäcki sochn och Sawiniemi by berättade, det Mårten Simonsson ifrån Nickilä och Orhiwesi sochn hade utlofwat i Salo gifwa honom några skrifter, som Safwiniemi hemman angåå, tagandes betalning af Simon för samma skrifter, hwarföre han begärte antingen skrifter eller betalningen.

- **Sergianten Hindrich Safflerus** skall betala till Anders Mattsson i Orhiwesi by 15 **kannor öhl**.

Kangasalan kesäkäräjät 8.10.1688

s. 772 - Thomas Michellsson i Päilax by och Orhiwesi sochn begärte, att om Ponsa hemman, om Thomas säger sigh äga **bördsrätt** uthi, ransakas måtte, emädan förra åboen Erich Bertillsson, som denne ryttarewärdh sielf tillsatt, eij be:te hemman will afträda, och att han Thomas i förmågo af **lagläs. Daniel Svenssons skiötningh af 10.10.1670 öfwer be:te hemman** kunde få det tillträda, helst emädan han äger sin bördsrätt och will sättia sin **son** Johan Thomasson på det att boo. Erich dömbdes att afstå samma hemman.

Oriveden syyskäräjät 15.11.1688
VA Ylä-Satakunta KOa9 s. 836-, mf ES 1965

s. 836 - Ländsm:n angaf Margetha Jöransdotter i Pittkäjärfwi för begångit lägersmåhl medh ombudsmans på Tijhala i Cangasala Johan Assmundssons tienare Bengt Andersson. Kånan hade födt barnet för 10 weckor sedhan och sadhe sigh wahra **gift medh een såldat** Anders Thomasson ifrån Kihlala, hwilken **sidsta feigd i**

Skåne seijes blifwit **fången**, men sedermehra till **Ståckholm** igen kommit och gifwit sigh undher kongl. lijffgoardie, der till medh g**ifft sigh i Ståckholm**. Hon förmente kunna bewijsa medh een attest 8.5.1688 af leutn. Mårthen **Ulff**. Opsköts.

s. 837 - **Kyrckioherden** magister Joseph **Lauraeus** beswäradhe sigh öfwer Johan Jacobsson i Koppola och Tawastehuus lähn sampt **ryttaren** Hendrich Sigfredsson i Peijlax, som skulle dhe sidst:ne 2:ra pingest uthi Hirtolax **druckit, försummandes dessmedelst Guuds huus**. Sedan skall Johan ähn uthlåtit sigh wijdare medh några **förgripelige ordh emot kyrckioherden**. Hindrich hade aflagt sin uhrsächt. Opsköts.

- **Majoren** Henning Johan **Grass** beswäradhe sigh öfwer **råstmestaren** Anders **Stålpe** i Caupila by, undher öffwerst welb. Mardels regemente sampt capet:s von Knuts compagnie i Tawastehuus lähn, som skulle han twert emot laga domar och executioner, gifne af **lagläsaren Jacob Aimeleus uthi Orhiwesi by 12-13.9.1679 om Wedentausten ma sampt af lagm:s rätten 25.9.1686** ang:de samma marck, jämwähl landshöfdingens executorial 21.2.1688, medh Kaupila boar giort **wåldsverkan** på Wijherla ägor och fören:de mark **om en helig dagh sidstl:n Laurentij tijdh.**
Caupila-boar Jören Knutsson och Clemet Markusson nekadhe sigh i wåldswerkan warit intresserade. Opsköts.

s. 839 - **Quartermestaren** Claes Hindrichsson i **Jarila,** befullmechtigad aff ryttmestaren Gustaff Enskiöldh begiärte, det ransakas måtte om den **rijan,** som sidstl:ne höst åhr sedhan **på Holma gårdh full medh korn afbränd**. **Drängfougden** på Hålma Johan Johansson, drengiarne Jören Jörensson och Hendrich Jöransson åhördes i saken. **Landsbonden** Grels Clemetsson sades ock kunna wittna.

- Simon Hendrichsson ifrån Hawisto beklagade, det både hans och hans **broors** Jöran Hendrichssons **wisthuus** blifwit bestulne, - - skall hafwa sagt, att i Hawisto by skall tyfwen finnas. Opsköts.

s. 840 - **Ländzmannen** Johan Claesson upwiste en attest underskrefwen af **sochnskrif:n** Erich Johansson **Humalainen** och Jacob Markusson Hincka 18.8.1688 medh förmählan, som skulle Hendrich Ersson **Ruika** i Orhiwesi by då refererat för dhem, att Knut **Kössi** ibm af ondsko hafwer **sagt, det ländzman skulle tagit muthor af inhysesfålck** och sålunda dhem witnandes ondan sökia, jämbwähl tillagt detta: "**warasti hän minun Rangoniani ja hirtenin, ja kussa Liuxalan kalu on, kyllä me wielä yhten puskem**".
Hendrich war nu intet tillstädes. Cnuth sadhe twisten emellan sigh och ländzman därigienom förorsaakat, att lendzman welat för honom taga bort den wexten aff sweden, som **förra åbon på Kössilä Brijtha Pulcki**, hwilken swedh felt, då hoon på hemmanet ägde sijn **bördzrätt,** transporterandes sedhan sijn rättighet åth inhyses i Martila Elin Thomasdotter. Lendzman sadhe sigh icke welat taga wexten åth sigh, uthan han wille sökia Kongl. Maj:ts intresse häruthinnan. Knut nekte icke hafwa wexten af samma swidia sielf bergat. Wijdare sadhe ländzman, att Knuth för den orsak honom beskylt till **tiuf,** att han **kiöpt några ståckar och långwedh** af den förra åbon åfwan bemälte Brijtha, hwilka hon sedhermehra bort tagit, som Knuth kommit på hem:t, hafwandes Knut detta förtruttit och till sådane ett prefsionet uthbrustit. **Kyrckioherden** magister Joseph **Lauraeus** begiärte att, emedhan samma swedh ähr af inhyses huggen och sådt, han då 10:de deelen af wäxten lijkmätigt Koongl. Maij:tz förordningen af 1681 finge niutha. Ähn föredrog Knuth, att lendzmannen intet medh bemt wedh och ståckar sigh befatta skulle, effter Knuth böhr swara för Kössi hemman, såsom ländzmannen i höst optagit erter af hans tegh och sådt in på hans tegh, ty de **liggia teg wed teg**. Lendzman sade sigh af försende att hafwa optagit ertren. Sedhan han förmärcht dhem wahra af **Knuths teeg**, hafwer han gifwit honom sitt igen, som **corporalen** Gabriel **Reuther** weet witna. Hwadh anbelanger, att han beskylles sådt på hans tegh, så föregaf han dhem emellan wahra disput om teegarne, och att Knuth samma stelle som ländzman sådt igen, öfwerplögt och sådt, begiärandes sin emellan i detta måhl syn. Lendzman sadhe denne Knuth wara **wahnfrigdat karl**, och in famom dömbd, effter han **stuhlit** för een tijdh sedhan i Längelmäki s:n af Lefwalax by och **Mustasu** hem:n 80 daler **kopparmynt** som och ett **nööth** af Pitala by dito s:n, för hwilken exorbitance Knuth tillstodh sigh blifwit för 30 åhr sedhan lagh förder och dömbder, men hadhe sedhermehra **wahrit i Tyska kriget för Ruika hemman ryttare**, förmenandes sådant sigh icke mehr böra förekastas. Kyrckioherden i Orhiwesi anmählte, att efter som Knuth hadhe ingen wisshet härom, så tieflar han honom uthstådt **kyrckioplicht** derföre, hwilken plicht han mente honom än böhra uthstå. Knuth nekade, det han **beskylt ländzman för Liuxala tiufwat**, uthan det tillstodh, att ländzman har - - frij många inhyses, nekadhe icke heller, att han ju?? för mutor dhem undhandålt, föregifwandes sigh allenast retortive sagt, at **lendzmans hustrun** dygdesamma hustru Christin **Lignipaea,** då hon beskylt honom stielandes tagit wäxten af åfwan ben:d swedh: "**om iag stulit wäxten eller kornet, så har ehr man stulit mine ståckar och långwedh**". Härpå sadhe Knuth, att hans ett barn höört deras tahl. Lendzman tillijcka medh sijn hustru nekade. Knuth opnämbde dhe inhyses, som ländzman skulle undandålt, som wore Elin, Agnetha och Dårde här i byn, upbördzskrif:n Nilss Bengtsson upwijste mantahlslängden uthsluten, hwilket

prästerskapet sampt nembden nu intygadhe. Wijdare angaf ländzman, Knuth hafwa felt några **smädhe ordh** så wähl om sigh som chrono befal:n sampt nembden lydande: "**Nimis Meis ja fougdi istui ychten Recke Perkele keskel, hanskat käten, Kaiki lautamiheet wantil an sitte mennä"**, hwilket tahl lendzmans hustru Lignipaea och Maria Henrichzdotter här i byn hördt. Alltså producerade lendzman till wittne legopijgan Maria i Siuru, drängen Matts ibidem, såldate hustrun Maria Jöransdotter, **trumbslagare hustrun** Maria Simonsdotter här sammastädes, drängen Mattz, bohlfaste bondhen Jöran Clemetsson, åfwan bend Mattzses **hustru** Anna Christersdotter och pijgan Maria Thomasdotter, alle här i byn, hwilka skohla warit på ertlandet, då sådant blifwit taalt, nekadhe sigh det hört. Ben:d Maria Hendrichzdotter sadhe sigh i höstas wahrit med alle desse som bend ähro och optagit erther, hon då tillijka medh dhem hört Knuth sådant tahla, men desse alle andre eedel:n intygadhe sigh icke af Knuth sådant tahl höört. Yttermehra gaf ländzman Knuth an, som skall han 21.10.1692 **i kyrckiorådhet här i s:n kallat honom 2 gångar för liugare**, i dett att lendzman har sagt honom **om en helighdagh opbygt rijeugn**. En löskåna Brijtha tillbödh sigh häruthinnan wittna, att Knut skulle Jacobs messedagen åhr sedhan, då hoon tiente huus honom, twingat henne byggia ben:d ugn, men hoon kunde icke emothtagas att eedel:n wittna detta måhl. Jören Thomesson i Orhiwesi by, som af ländzman blef producerat i detta måhl att wittna, kunde icke heller accepteras, emedhan han ähr Cnuthz **afwundzman** och Knut exiperade emot honom, säiandes Jöran uthmant honom lijtet för sidste sommarting, hwilket **giästgifwaren** Anders **Karpi** och wittnade skiedt wahra. Kyrkioherden sadhe Knuth kallat lendzman till **liugare,** orsaken hwarföre skall finnas anteknat i kyrckiorådz protocol. Nembdeman Jacob Hinka och Jören Kåckola intygade och, att sedhan Jören skall **kallat Knuth till Tössö Parta i Knuth stuga**, hwarföre och Knuth 2 gångor **stödt** Jöran uth ifrån sijn stuga och gifwit honom **2 örfijlar**. Där opå skall Jöran uthmant Knuth ifrån sitt huus, bekiände och att först för ähn Knuth **slaagit Jöran widh örat och stödt honom af sitt huus**, skall dhem emellan wahrit **bahra leek och skiembt**, hwilket dhe och edel:n bekräfftadhe sant wahra. Kyrckioherden sadhe sigh intet wetat deraf, som emellan Knuth och Jöran ähr händt. Hwadh i kyrckian ähr pasterat emellan lendzman och Knuth, sadhe han finnas som åfwan förmähles, hwar på ähn intet lendzman begiärat communication af bemd actis. Nembdeman Mårthen Thomasson i Onnistaipal, äskat af ländzman att wittna, bekände, att då han Knuth till detta tingh citerat, skall han tillstådt, dhet ländzman **för wore een liugare ähn han een Sabatz brytare**. Cnuth stelte sigh nu några gångor här för rätta **otijdigt, slåendes sigh åffta för bröstet, och eliest höfwade och ristadhe sigh, hwarigienom han giordt märkeligit oliudt**. Wijdare hadhe parterna nu intet att förebähra för denne gången.
Detta ährende wåldgafs nembdhen, och efter noga omröstande afsades:
1) Knuth skall för det han beskylt ländzman **tagit mutor och undandålt inhyses**, hwilket han **intet kunde bewijsa, bötha** sine 40 d:r, och för dhet han sagt ländzman **stuhlit af sigh ståckar och långwed** bötha lijkmätigt 43 cap: dito B. sijne 3 d:r, **uthstå kyrckioplicht och afbedia församblingen** lijkmätigt den kongl. hoffrättz resolution. Lendzman medh sijn hustru blifwer i detta måhl af allom oförwitt.
2) **Liuxala tiufnatz** beträffande så beror dermedh, till dess Hendrich **Riucka,** som höört detta Knutz tahl, till nästa tingh sigh infaller.
3) Föregifwes Knuth tillagt ländzman, chronobefal:n och nembden, så blef Knuth medelst dhe åthskillige eedher, som i detta måhl gångne ähre, frij, hafwandes Knuth wåldh lagl:n att söckia Maria Hendrichsdotter, som sådant tahl på Knuth och kommit best han kan och gitter.
4) Den tiufnat Knuth för några åhr i Längelmä ähr beträdd, såsom och kyrckio plichten, den herr kyrckioherden söker för den samma tiufnad, att Knuth måtte uthstå, blef afdiscerat, till dess Knuth härom inskaffar beskiedh.
5) Det som ländzman angifwer Knuth sigh hafwa **sagt till liugare i guudz huus wedh altaret**, opskiutes och, till dess härom i rätten af kyrckioprotocollet underrättelse inkommer.
6) Den oförrätt Knuth klagar sigh wara af Jöran Thomasson tillfogat i sitt huus, hafwer Knuth en ?? framdeles att lagl:n söckia Jöran derföre.
7) Emedan Knuth åthskillige gånger här **för rätta giorde märkeligit oliud**, så fältes han lijkmätigt det 43 cap. tingen B. till twå gånger 12 öres böther.
8) Hwadh anbelangar åwerkan Knuth klagar lensman begåt på sijne tegar, så beror sådant, till dess på beropande skiähl inkommer och parterna ägande syn tage.
9) Sweden angående såsom och den 1) dhelen däraf, som kyrckioherden pratenderat, så kunna wederböranden, wexten af bend. swedh i Lacka? hender sättia, till dess wijdare härom som åfwan nembde måhl sententierat wärdter.

s. 845 - **Kyrckioherden** i Orhiwesi sochn m:r Joseph **Lauraeus** beklagadhe sigh öfwer Knuth **Kössi** i Orhiwesi by, det han wedh **sochnestämman uthi Guds huus** 21.10.1688 tilfogat honom **grofwe iniurer**. Opsköts.

- Bårgaren i Åbo Matts Enebuska emot Sigfredh Larsson **Mulli** i Lassola ang. gieldh.

Kangasalan syyskäräjät 19-20.11.1688

s. 846 - **Lieutnanten** Mårthen **Ulf** begiärade, att ransakas måtte om **Haviseva lijffstijdhs frälsegods bestående af 6 små hemman och 3 mantal, som honom till wederlag af hans kongl. maijt emot Holma gårdh ähr förundt.**

s. 854 - . . frågade - - om **sahl. H:r Hendrich Wictilaeus för detta capel:n här i sochn**, som caverat för chrono befal:n sahl. Simon Carel, hade lämbnat något efter sigh åt sijn **enkia** Anna Mattsdotter **Wanaea** till arffs. Intygades det **Wichtilaeus wahrit så fattig, att han medh möda kommit till graffen**.

Oriveden talvikäräjät 4.1.1689
uthi Orhiwesi bys Ländzmans gårdh. (Häradsdomare: Samuel Skyttenstålpe)
VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 875-, mikrofilmi ES 1965

s. 875 - Uthi **kyrckioherden M:r Joseph Lauraei** nährwaro angaf lendsm:n Johan Claesson **chiergianten Erich Saflerus** i Orhiwesi, det han skulle förbudit såldaten Mårten Mårtensson i Kåpsama gå till wigning medh Lissa Thomasdotter. Chergianten tillstodh sig det giordt efter befallning af öfwersten, efter han sagdt wedh sidsta reg:ts möte i Messuby, det ingen soldat skulle wigas uthan att öfre officerarne få weta. Chergianten påstodh, det presterna allenast här i Åhriwesi, då de lysa för någon soldat, - - intet säja honom wara såldat.

s. 876 - Lendsm:n Johan Claesson angaf **chergianten Erich Saflerus**, det han begifwit sigh på reesan till Kuorwesi och icke kommit längre än till Hirfwijärfwi absenterades sig sålunda ifrån kyrckian, där likwähl han kunnat wara **i gudstiensten i Jarila, hwarest ibland plägar predikas** och hafwer där då den gången blifwit gudstiensten förrättat.
Qwartermestaren Claes Hindrichsson ifrån Jarfwila intygade chiergianten **rest förbij kyrckian för gudstiensten** på förenämde dag ifrån Huiwala till Kuhlala, liggiandes på bäncken hela tijden, då **kyrckioceremonien** påstodh, wähl wetandes det det gudstiensten förehades. **Cappel:n Johan Wanaeus** wittnade det samma. Chergianten påstodh sigh warit i den tanken, det han altför sent komma skulle. Intygades derhoos, att chergianten intet försummar kyckian, då han är hemma. Kyrckioherden föregaf jämbwähl honom intet betalt sine **påskepenningar**. Opsköts.

s. 877 - Lendsm:n föredrog, det **chierganten Erich Safflerus** skulle på en helgedag 1.7.1688 **efter predikan slagit medh sin wärja** Pitkäjärfwi legokarl Erich Jacobsson **på kyrckiobacken**. Chergianten sade sig welat efter sin öfwerofficerare capt.leutn:s Arfwid Fogelhufwuds befalning welat commendera soldaten, men har intet parerat dess befallning, hwarföre han nödgades slå honom medh **wärjan, som satt i bedjan**, menandes sådant sig eij kunna räcknas till förseende, efter det passerat efter kyrckiotijden och ofta besichtningar och andra commenderingar skiee på kyrckio-backen efter förrättad gudstienst. Opsköts.

s. 878 - Simon Hindrichsson ifrån Hafwisto kärde till Hendrich Thomasson ibm, det han skulle sagt, att i Hafwisto skull finnas tiufen. Hendrich Thomasson påstodh, att Simons **söner** Erich och Jacob, som ähro i Hafwisto bestulit sin faar, hwarföre denne hade brutit up sin sons bodhdör och tagit bort de stulne penningar. Wijdare berättade Simon, det Hendrich lockat hans **slechtinge** Mats Jöransson lijtet för 2 åhr sedan i Fårmola, som är en oförmoga, att stiela aff Simon lijn madh annat smått, hwilken Mats skall för 2 åhr sedan **rest till Österbotn**.

s. 880 - **H:r Sigfridh Neppius** beswärade sigh uthi consistori fullmechtiges **H:r Johans Wanaei** nährwahro öfwer Margeta Thomasdotter i Järfwenpä, det hon medelst en suplique till H:r biskoppen doct. Johan Geselium omilt angifwit honom, det han **undandolt i Narfwen 1684 hennes man** Johan Pährsson. - - Johan rymt ifrån H:r Sigfridh. Johan är **halfbroder** till Michel Mattson i Järfwenpä. Margeta opwiste en attest af H:r Johan Waenaeus 29.10.1686 förmälande, att - - Margeta ährligen lefwat medh sin man.

s. 883 - På lieutn. Mårten **Ulfs** begäran skall nembdem:n Jacob Markusson Hinka utmäta kyrckiones gieldh her i sochnen. **Kyrckioherden mag:r Joseph Lauraeus** utlåfwade å sin sijda **kyrckiones sexman** Elias Josepsson ifrån Salo.

- **Majorens Henning Grasses** fullmechtige H:r Peder Notenbergius medh Erich Söfringsson och Johan Hindrichsson i Wihurla begärade, att sluut skie måtte i den jordetwist sampt wåldswärkan, som af **rustmestaren**

Anders Stålpe medh Kaupila boar på Wihurla boars marck i ehn sweedh föröfwat. - - wärderat wäxten af sweden till 8 t:r råg. **Kyrckioherden M:r Joseph Lauraeus** angaf rustmestaren för **sabatsbrått**.

s. 885 - Lensmannen Johan Claesson instälte sig williandes uthföra saken medh Knuth **Kössi** i Orhiwesi by, om det Knut wijdh sochnestämman 21.10.1688 **missfirmat honom med oqwädies ordh i Gudz huus och tempel effter gudstiensten kallandes honom till liugare**. Knut badh lensman att gifwa honom till dess bruuth, efter han biuder sielf till allan bettringh låfwandes åth lensman gifwa ett lass höö och 20 cappar spanmåhl till förlijkningh. Lensman lät sig ock till beqwäma, emedan Kössi i hastigheet emoot honom sigh uthlåtit.

Ruoveden talvikäräjät 1689

s. 888 - Sahl. **kyrckioherdens Thomas Laxenij änckias hustru Elin Lillias** wägnar - - och des **stiuffbarns** jungf. Margreta och Elins Laxeniae wägnar - -.

Kangasalan talvikäräjät 18-20.2.1689 s. 997-

s. 1004 - Jöran Andersson i Wächkapundari **kallat pastoren i Sahalax H:r Emanuel Reuter ”Pitäjän hävitäiä**”.

s. 1009 - Lensm:n Claes Hansson opwijste **kyrckioherdens i Sahalax Emanuel Reuters, H:r Mathias Lignipaei och studiosi Johannis** Utters attest af 5.1.1687. Simon Staffansson i Kifwisalmi hade **beskylt lensm:n Claes Hansson för ehn skiälm, liugare, Nuska Claes och Weriwittunpoika** och dertill sagt lensmannen: ”**sinä olet minun murhamiehen**”.

Oriveden kesäkäräjät 27-28.6.1689
VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 1108-, mf ES 1965-1966

s. 1108 - . . saken angående det lägersmåhl - - befal:s Johan Assnussons drängh Bengt Andersson begådt med Margetha Jörensdotter i Pitkäjerfwi, hwilkens **man, een såldat** Anders Thomason skall lefwa **i Stockholm**, warandes der **medh een annan gifter**.
Kyrckioherden, som warit på Herredagen, berättade, att Margethas man Thomas (=Anders) ähr **under lijfgardie i Ståckholm** och 2 gången gifter. Anders hade påståtdt sig hafwa rest för 13 åhr sedhan ifrån Cawaldo hemman för Cawaldo Thomas i Cuorewesi, hwarom crono befall:s fullmechtige upbördsskrif:n Petter Skiening medh lensm:n Johan Claesson, såsom ock efter kyrckioherdens mag:r Joseph **Lauraeus** skrifwelse af 5.3.1689 cappel:n H:r Johan **Wanaeus** derom ransakat och befunnit honom wahra uthskrefwen **ifrån Kihlola af sijn fadhers hemman** i Orhiwesi sochn och icke ifrån Kawaldo. Chierchianten Hendrich **Sofler** berättade Margetas man wahrit under capit. welb. Hendrich Landsbergs compagnie och sedan dedan förrymdt. - - intygadhe, att dhe intehet hafwa hört henne något af sijn mans löön åthnutit och henne eij wetat wist, om des man lefwande eller dödh wore. **Margetha dömbdes att böta sijne 80 d:r sölf.m., uthstå kyrckioplicht och afbidia församblingen. Hon rijsades på tingsplatzen**.

s. 1110 - Eskill Jöranson i Kaupila skall bethala åth Walborg Ambrosidotter dess **döde broders** Michel Ambrosijsons återstående såldatelega 59 d:r.

s. 1111 - Kånan Maria Simonsdotter ifrån Säynäjåki hade 16.3.1989 födt ett barn, hwilket **cappel:n Johan Wanaeus** christnadt i Orhiwesi by, emedan **kyrckioherden wahr förrest till herredagen i Ståckholm**. - - bekiänt det hennes **mohrs halfsysterman** dragonen Jacob Jacobsson i Järfwenpä henne häfdat. **Rättarens hustru** Margetha Cnutsdotter i Säynäjoki sampt pijgan Lijsbetha Mårthensdotter ibm intygade sigh hafwa hört Marias bekännelse i Säynäjåki pörtet. Maria wille påstå, det en reesande karl och ryttare Johan ifrån Låima sochn henne belägrat. Hoon skulle drifwas bort ifrån sochnen på det hoon icke måtte wijdare få tillfälle till sådan stoor synd och last. Cnuth Sigfredsson i Säynäjåki påstodh, det hoon intet haft något stadigt tillhåld hoos honom uthan wahrit iblandh, sedan hoon blef ifrån sijne huus af opbördsskrif:n Nils Bengtsson och lendsm:n Johan Claesson drefwen i Philpula sampt Säynäjoki by, sedermehra hoos Korri och gådt i kring i Jerfwenpä, Pehula, Rajalax byar. Sedan hoon blifwit hafwande trängt sigh uthi hans huus och fådt där wahra till dess hoon fådt barn. Kyrkioherden Lauraeus berättade, det Jacob welat inträda i giftermåhl medh een pijga Brijtha Erichsdotter i Järfwenpä. **Smeden** Hendrich i Wechkalax förekommer. Befans Jacob haft en **poijke** Erich Jacobsson med sijn

förra hustru och en medh Maria. **Rättaren** Johan Grelsson wittnade, att Maria welat rymma före tinget. Jacobs **huusbonde** Michel i Järfwenpä. Kånan Maria dömbdes sigh ifrån denne **blodhskam** sielf tålfte befrija.

s. 1117 - Elias Josephson i Salo befans hafwa hoos sigh inhyses(qwinnan) Clara Bengtsdotters ibm qwarlåtenskap, hwilket Claras **syster** Anna Bengtsdotter medh andre dess medharfwingar ifrån dito Kåifwuniemi af Elias igen praetenderar.

- Wihurla boar Eskill Mattsson **Rockainen** och Matts Eskilson hade slagit **rustmest:s Anders Stålpes** häst ihiäl.

s. 1118 - **Majoren** Henning Johan **Grass** anhölt sluuth i saaken emellan honom å des bönders Wiherla boars wägnar och **rustmästaren** Anders **Stålpe** samt hans grannen dhe Kaupila boar om wåldswerckan på Wiherla ägor.

s. 1119 - Efter Michel Larssons i Lydikilä begiäran skall nembdem:n medh brogougden Johan Böök uthtaga dhe 2 cappar span:l, som **Kachki för brobygnat** af Päskylä, Sywäjärfwi, Wilkilä, Kårpi, Kalku, Ewäjärfwi, Kålhi och Kusjärfwi byar af hwart hemman fordrar.

- . . skola uthfordra cappel:ns Johan Wanaei giäld.

Kangasalan syyskäräjät 19-20.9.1689 s. 1233-

s. 1233 - Ehn ryttare Matts Ambrosiusson i Jarala by och Orhiwesi sochn wittnade - -.

Oriveden talvikäräjät 3-5.2.1690
VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 1380-, mikrofilmi ES 1966

s. 1380 - Walborg Sigfredsdotter ifrån Holma gård hade begådt lönskeläge medh drengen Simon Jöransson ibm. Nembdem:n Jöran Pährson i Puhdais intygade, att Walborg födt barn torsdagen för Michels messa tijden, det Simon under echtenskaps låfwen medh henne aflat. Kyrckioherden mag:r Joseph **Lauraeus** intygade om trolåfningen.

s. 1381 - Cnuth Johanson i Lydickälä hade giort märkel:t oliudh för rätta.

- Jöran Clemetsson i Orhiwesi by antogs till nembdeman.

- Såsom landzhöfdingen medelst skrifwelse 11.9.1689 befaller cronobefall:n Nils Weckman att låta **uplysa Äijäses hemmans** bördzrätt emoth den **missbygnadt Holma gårdh, som ryttmest:n welb. Gustaf Enskiöldz säte ähr**, refusion, hwilcken dess förre innehafware lieut:n welb. Mårthen **Ulff** graweras före. Hemmanet bleff förste gången emot samma missbygnads fulgiörande uplyst.

- **Ryttaren** Johan Nilsson af ryttmest:n Gustaff Enskiölds compagnie, som satt en annan i sitt ställe, opwijste befal:s **immissionsskrift** af 15.1.1688, hwaruti honom tillåtes ett **chrono ödeshemman Bengtilä** af 1½ öre skatt 1/3 man:ll att få **optaga**. Hendrich Jöransson i Wehkalax och Jören Pährsson i Puhdais wittnade, att **förra åbon** Lukas Hendrichsson 1687, sedhan han öfwerhoopat sig een stoor rest, medh hustru och barn **förrymbdt till Österbotn**, **hållandes till uthi Stoor Kyro hoos kyrckioherden** dersammastädes H:r **Israel Altanus landbondhe**. Bårgesmän: Eskel Zachariasson - -.

s. 1384 - Knuth Sigfredsson i Säynäjåcki tillstodh, det hans **såna hustru** Maria Grelsdåtter ibm hafwer beskylt hans **dotter** Walborg att hafwa haft sammanlagh medh **förraren welb. Hendrich Spåra**. Såwähl Spåran som Walborg och Maria förklarades frije.

s. 1385 - Jören Jöransson i Puhdais hade utan skähl kallat Pähr Hindrichsson i Pehula till sin wantars tyff.

- Thomas Hendrichsson i Äijäs hade för 4 åhr sedhan i **Ånnistaipale qwarn** funnit **1 silckes floor, en pung och witt runstycke** af 2 d:r 16 öre k.m. wärde, som såldaten i Lasola Jacob Sigfredsson borttappat. Floor hade Thomas åth Margetha Thomasdotter försåldt. Han dömbdes att heeta tiufwar.

- Efter Johan Staffanssons i Lasola begäran skola - - werdera den flijt Johan wedh ber:de hemmans cultiverande i dhe sijne åthnutne 2:ne frijheetsåhr anwendt.

- **Chergianten Hendrich Safweler** war eij att swahra lendsm:n Johan Claesson om slagsmåhl.

s. 1386 - Efter landshöf:ns resolution bör fördetta **jachtfougden** i Ruowesi och Keuru Johan Jacobsson för sin giordh tienst pro 1689 åthniuta sin jachtfougdecap:r, men det oachtadt hade den nyss tillsatte **skallfougden** Hendrich Olofsson, som boendes ähr i Kuorewesi cappellegiäldh och Lachdis by, samme cap:r upbuhrit.

- Simon Mattsson i Hulipas hade förlikts med sin **swärson** Hendrich Olofsson i **Sawiajoki** om giäldh och Henrichs **hustrus** efterlembnade arf.

s. 1387 - Clemet Simonsson i Koifwuniemi gaf tillkänna, huru såsom nembdem:n Cnuth Sigfredsson i Säynäjocki utaff een och annan på dryckesbencker blifwer förwitt **att flådt hästar** och hans egen **sånason** Joseph Pärson skall förbrå det samma.**Giestgifwaren Anders Karpi och corneten Markus Rodhe** wittnade i saken. Befans det Cnut sielf icke hade giordt sådant otienligit arbeta, men hade förledt sin sånason Joseph att giöra sådant.

- **Maj:n Henning Johan Grass** anhölt uti militiae auditeurens Johan Enholms närwahro sluuth i den emellan dess frälsesbönder anhengige jordetwisten wedh **Levanpucki råå i Wedentaustama**, bemälte åboors samfelt mark belägen, hwilken dhe Caupila boor tillijka medh råstm:n Anders **Stålpe**, **som äger bördsrätt af Heikilä** hemman, skohla öfwerträdt.
Majoren opwiste sahl. **häradshöf:ns welb. Matthias Lillieholms häradsdoom**, hwaraf ähr att see, (att) dhe Kaupila-boar hafwa medh Uiherla om sin twist **Wedentaustanma** sålunda förlijkts, att **Lewenpycki** råå skulle uthi samma landa wahra dheras rätta skilnadt, på hwilken doom **dåwahrande lagläsarens sahl. Jacob Aimelaei doom** sig grundar. Auditeuren opwiste **sahl. lagläs:ns Anders Michelsons doombreef 22-23.10.1651** lydande, att desse åbor sinsemellan förlijkts om sin jordtwist och **Lewenpyki råå,** som går i kroock å bägge sijdor, aldeles casserat. Auditeuren påstodh, det ingen på cronans wegnar wahrit wedh den samma förlijkningen närwarander, hafwandes eij heller militiaebonden Oloff Staffansson samme förlijkning ingådt. Befans **berörde mark tillförene** allaredan desse åbor emellan wahra **refwet**, såsom af **lagläsaren Daniel Swenssons synebreff gifwen15.2.1667** ähr att se. Saken hemstäldes den kongl. rätten.

s. 1389 - Deputerades af rätten till Jöran Thomassons ifrån Orhiwesi by och samptel. dhe Onnistaipale boars begäran nembdemennerne Joran Eskilson i Kåckila och Mårten Thomason i Taipale, som (skola besichtiga) uthi rätta jordägandens nährwaro uppå **rååstrecket emellan Lehmäjoensu och Jarin jurakonpycki** . Opsköts.

s. 1390 - Clemet Simonsson i Kåifwuniemi kiärde till Erich Jörenson i Lydikälä om **Notasjerfwen eng**, som Erich will häfda och bruka, opwijsandes **kyrckioherdens här i Orhiwesi sahl. Petrij Jacobj** attest af 3.7.**1623**. Theri förmähles, at bem:te **kyrckioherdens fadher allaredan då för 40 åhr sedan sålt** åth Clemet Frantzson i Kåifwuniemi **ett öres jordh**, som wahrit i samma by, hwilken öres jordh Clemet sedan gifwit åt sin **son** Jacob till mårgångåfwa jempte **Notajerfwi eng** till förbättring. Simon begiärade fördenskull, att samme eng måtte under sin rätta bohlstadh igen komma.
Erich sade sigh icke hafwa sådan eng, som heeter **Notajerfwen nijtu** uthan den eng, (som) Simon af dess hemman, som 1645 ähr på frijheet **optagit**, kallas **Hullun nijtu**, hafwandes sitt nampn af ett derunder liggiande träsk benembd **Hullujerfwi**, hwilcken eng altijd af ålder legat under hans bohlstadh, det och Michel **Kahki**, en man aff 70 åhr, wittnade sant wahra. Såsom Simon icke hade bewijs derå, att **Hullu nijttu** ähr den eng, som han förmenar under sin bohlstadh lydt, dy blifwer (i enlighet med cap1 jord.b.) wedh sin gl:e häfd returberat och otilltahlt, till dess Simon medh bettre beskiedh inkommer.

Kangasalan talvikäräjät 10-13.2.1690 s. 1391-

s. 1397 - Een såldat Jacob Larson i Köyrä påstods hafwa **spettelska och berättades hans näsa wahra infallen. Dessutom sadhes honom wahra heess och uthslagen på kråppen** - -.

s. 1406 - Cronobonden Jöran Thomasson i Ruokois och bördsrättsbonden Mats Bertilson i Sijtama skola skola hoos höga öfwerheeten om **cronolantmätarens** dem emellan jordhe **reffning** een ansökning giöra. Auditeuren Johan Enholm hade wähl förmält **Hangajerfwi wuoren otza** wahra dem emellan en skildnat, men om **Pittkäluchta steenrösa** ähre dhe wariable. Nu berättade han, att Sijtama boor wilia **gå ifrån** bem:te **Hankajerwen otza in i Ruokois åcker**.

s. 1410 - Lendsm:n Johan Claesson angaf Jören Andersson i Wehkapundari för det han 12.7.1690 **om bönedagen absenterat ifrån kyrckian**, ehuru han 10-11-7.1690 wahrit i Pälckänä tinget heel frisk och sundh, som corneten Hendrich Qwant sampt Jacob Backman attesterat. Af en attest af **kyrkioherden i Orhiwesi M:r Joseph Lauraeus** innehölt, det **kyrckioherden i Sahalax H:r Emanuel Reuter** förment Wechkapundari wedh påstående ting i Pälkänä, att han skulle besöckia på stoore bönedagen Guds huus. Ifrån Pundari befans wahra 3½ mihl till kyrkian sampt wägen stenig och beswärlig för Jöran, som en man wedh lag 90 åhr ähr. Dessuthan befans honom wahra siuklig.

s. 1411 - Ryttaren ifrån Orhiwesi Matts **Jarla**, som och är tårpare i Liuxala hagan, hade gifwit tårparen Jacob Sigfredson ibm een blodhrispa emellan fingrarne.

Oriveden kesäkäräjät 6-7.6.1690
VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 1454-, mf ES 1966

s. 1455 - Hindrich Sigfridsson i Kåckila hade beskyldt dess **hustrus brodher** Markus Jacobsson ibm hafwa fört sin **hustru** Beata Hindrichsdotter 1/4 mijhl ifrån byyn till **Kuckolachdenpohja** williandes der förgiöra henne. **Capel:n Johan Wanaeus** intygade, det denne beskyldning blifwit **i kyrckiorådet** förehafd. Hindrichs **swärfader** Jacob Markusson klagade, det Hendrich illa tracterar sin **hustru** Maria Jacobsdotter. Befans Hindrich hafwa haft skiähl att råda sin hustru. Doch förmantes han i sämia lefwa medh sin hustru.

s. 1456 - Hindrich Thomesson ifrån Hafwisto hade berättat, som skulle i wåhras för 8 åhr sedan Jören Hindrichssons **söner** Lars och Eskill slagits i ehn rija, då fadren och Eskills **hustru** Maria Clemetsdotter dem welat åthskillia, uthi hwilket tumult Maria, som warit hafwande, blifwit så illa stött af Jöran och dess **son** Lars, att hon födt straxt derefter ett dödt barn.

s. 1457 - **Medhielparen Hindrich Gummerus** bewilliades till **brandstudh** 1 cp:r spm:ll af hwart hemman.

- Malin Jörensdotter i **Humaloja** war eij at swara Jören Mattzson i **Humaloja** om beskydning och feltes pro absentia till 3 d:r smt.

- s. 1458 - Erich Hindersson i Wihurla lade sig drucken på tingsgolfwet.

- Dhe Pajukanda boar Eskill Simonsson och Simon Eskillson ibm, ryttarewärdar, medh Hindrich Mattsson **Kårri** föregifwa sigh hafwa twistighet om råerne deres byar och boohlstader emellan. Nembdem:ne - - skola uti ryttmest:s Gustav Ehnskiölds, cornetens wälb. Anders Boijes sampt militieauditeurens nähwahro syhna i saken.

- Lijkmätigt håffrättens resolution af 21.5.1690 företogs saaken ang:de den **bloodskam**, (som) Jerfwenpää ryttaren Jacob Jacobsson ifrån Säunajocki sin **hustrus halfsysterdotter** Maria Simonsdotter i Säynäjocki begådt. Jacob påstodh, det Maria för ryttmestaren Gustav **Ehnskiöld** och kyrckioherden M:r Joseph **Lauraeus** bekänt sig af ijdell afwundh på honom bekiändt. Jacobs huusbonde Michell Matsson i Järfwenpää wittnade i saken. **Chergianten Hindrich Savoler** berättade, hwad hans förre **landbonde** Hindrich Michellsson i Orhiwesi by för honom talt. Knut Sigfredsson i Säynäjocki hade tagit emot Maria uti sitt huus, likaså Josep Thomasson i Säunäjocki. Ähn hade hon warit hoos **gästgifwaren Karpi** i Säunäjocki hos dennes inhyses Elin.
Jacob och nu ähr öfwertygat hafwa hafft omgänge med Maria i det dhe **i ehn kammare särskilte tilhopa ätit och druckit;** dy förblifwer rätten wijd sin förre i detta mååhl afsagde doom.

s. 1462 - Erich Hindrichsson i Wihurla by angaf **soldaten** Jören Andersson **Paxu** för det han stulit till 47 d:r 8 öre kop.m:ts wärde. Befans bl.a., det Jören tagit 1 **sölfskied**, den han gifwit åtth **kyrckioherden** M:r Joseph **Lauraeo**, hwilken skied **fuhrern** Hindrich **Spåra** sade Jören welat honom för ½ wärdet sällia. Jören hade ock tagit 2 **förgylte ringar**, hwilka han hade gijfwit åth capitleutn:s Arfwed Fogelhufwuds dreng Påhl. Paxu dömbdes att restituera tiufnaden och **böta** sine 40 d:r, utstå **kyrckioplicht och afbidia församblingen**.

s. 1463 - Jören Jacobsson ifrån Kåckila sade sig eij hunnit skaffa det chrono ödeshemman till sitt rätta bruuk, som han **optagit** och hwarå honom 2 åhrs frijhet förundt ähr. Behöfwer prolongation på frijheeten.

- Efter Johan Eskillssons i Lydikylä begäran skola - - besee det hemmans tillståndh och lägenheeter, som Michell **Kachki** i Lydikylä **för detta åbodt** och förfalla låtit, till hwilket Johan nu ähr af chronobefall:n **inrymbdt**.

s. 1464 - Johan Staffansson ifrån Kifwisalmi by och Cangasala sochn opwiste landshöf:ns -- frijheetsbref af 23.3.1687, hwarutinnan honom efterlåtes 2 åhrs frijheet opå chronoödeshemmanet **Seppälä** i Lasoila by och Orhwesi sochn. Ansökte prolongation på frijheeten och intygade hemmanets beskaffenhet.

s. 1465 - Opbördsskrif:n Nils Bengdtsson opå chronobefall:s wegnar anklagade **broofogden** Johan Johansson **Böök**, som skulle han i sin tienst wara mycket försummelig. Nembden med tingslaget beiakade brofogden herutinnan eij wara wållande, uthan dhe sielfwa eij mechta så mycket och många wägar så gode som fordras continne wijd macht hålla.
Tröge med **wägarnes reparerande**: Pitkäjerfwi Anders Nielsson, Josep Nielsson, Johan Jacobsson, Brussius Olofsson, Simon Jörensson, Thomas Sigfridsson, Jören Bertillsson och Per Mårtensson, Lydikylä Johan Knutsson, Bertill Jörensson, Erich Jörensson, - -.

s. 1466 - Thomas Simonsson i Taipale begärade, att rätten annotera wille, hwad **Taipale hemmans förra åbo** Johan Jacobsson från Säynäjocki om **Höytiö äng** weet berätta, och om han sin 5.6.1681 gifne attest will bestå, som lyder, att **Höytiö eng**, som nu häfdas af Hindrich Simonsson i **Ungila**, tillförende lydt och legat under Taipale. Johan, som ähr ehn man wijd lag af sine 90 åhr, tillstod innehållet af attesten, men wisste intet, huru och på hwad sätt engen under Ungila ähr kommen. Upsköts, emedan parterne äro militiebönder.

Oriveden syyskäräjät 30.9.1690
VA Ylä-Satakunta KOa10 s. 1616-, mf ES 1966

s. 1616 - **Lendsm**:n Johan Classon beswärade sigh öfwer **chergeanten Johan Sawelers** öfwer wäldh.

s. 1617 - Jöran Pärson i Puhdais och Hindrich Matzson ibidem beklagade sigh öfwer den skadan, (som) dee **genom köldh liditt på årswexten** sidstl. Pährsmessa tijden begärandes ransakning. - - i åhr **hwarcken rågh, korn eller erter icke** - -.

s. 1618 - Jöran **Paxu** i Lydickälä war eij att swara **länsmannen** Johan Classon, om det han upbuhrit aff sochnen mehr än honom tillkomma skall och om **prästegårds bygnat**.

- Hirfwijärfwi Matts Stafansson och Clemet Bertilson ibm skola inställa sig uthi Länggelmäcki sochn till första häradsting der att swara Hindrich Larson i Ristijärfwi ang. swediewäxtens bortförande.

- Sigfredh Hindersson i Lassola bewilliades i **brandstudh** 1½ cappar spm:ll af hwart hemman.

s. 1619 - **Qwartermest:s sahl. Clas Hanssons enckia** hustru Annicka Johansdotter i Höijdäs **hade lijdit stor skada Pährsmessa tijden på sin åhrswäxt aff kölden.**
- **Sammaledes** Erich Jöranson i Lydickälä medh 2 sine grannar.
- **Sammaledes** Safwoj Jöran Grelsson och Johan Bertelson medh sine grannar.
- **Sammaledes** Mårten Sigfredsson i Onnistaipal medh grannar.

s. 1621 - Länsm:n Johan Classon angaf Sophia Erichsdotter i Sarajärfwi, som hafwer beskylt Simon Tomasson i Pylkinautio för det hon skall haft sammanlag medh Simon.

- Länsm:n Johan Classon angaf Pähr Knutsson Säynäjocki för dett han **oachtat gudstiensten**. **Foreren Hindrich Spåra** intygade Pähr samma natten wahret uthi Simon Philipssons wijsthuus i Säynäjocki.

s. 1622 - **Körckieherden M:r Josephus Lauraeus** beklagade sigh öfwer Mickel Mattsson i Järfwenpä, för det han ställt sigh mycket otijdigt.

- Efter upbördzskrif:n Petter Skenings begäran förmantes almogen, att dhe richtigt befal:n sijne uthskulder betala skulle.

s. 1623 - **Ryttmest. Gustaf Ensköld** gaf genom militieauditeuren wälb. Johan Enholms fulmechtige wälb. Lars Billowius tillkänna, dett för honom **en rija med korn** genom wådseldh 1688 **affbrändt** är.

- Hindrich Staffansson ifrån Wechkapundari upwiste **immissionsskrifft** af 19.3.1690 att få **optaga** och bebo Michel Larssons förlammade hemman i Lydickälä by.

s. 1625 - Clemet Simonsson i Koifwuniemi talte, dett en ungh drängh Erich Tomasson hafft **tijdelagh medh sin fadhers ibm stodh**. Erich hade tagit flychten, men hans **fadher** Tomas Sigfredsson war tillstädes. Clemet med sin **hustru** Brijta Eliasdotter hade sådant sett. Opsköts.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 20-23.1.1690

s 1338 - **Fältwäbelen Daniel Elg** från Nurmis gaf tillkänna, huruledes Anna Markusd:r ibm hef:r wedh sidsta regemetzmötet angifwit honom hafwa dess man Bertil Andersson in augusto illa hanterat, så att alt sedan han till säng legat, opwijsandes medhielparens Carolus Aspz attest. Orsaken: Bertils swijn gåt upå bysens åkeren. Elg sade det Anna öfwerfallit **hans hustru Lijsbeta Johansd:r** medh hugg och slag sampt kallat henne hynda och hora, det Anna nekade. Anna fick böter Elliest upsköts.

s 1340 - Till **fältwäbelens Daniel Elgs** och forrerens Erich Jöransson Räikös, begge fr. Nurmis by, begiäran förrättas syn upå tåmpt, åker och andra ägor i anledning af twist i byn medh grannar.

Ruoveden ja Keuruun kesäkäräjät 2-3.6.1690

s 1453 - Rustmästaren Erich Markusson Roode.

Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjät 21-23.7.1690

s 1589 - Anna Markusd:r i Nurmis emot **fältwäbelen Daniel Elgh** ang. att han skall hennes man Bertill Andersson Kowapä så illa handterat, att han långh tijdh deraf legat siuuk och i wintras efter tinget blijfwit dööder. Upsköts.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 20-22.11.1690

s 1697 - **Fältwäbelen Daniel Elgh** fr. Nurmis klagade öfwer Anna Markusd:r ibm, som skall hon tillagdt honom att han wore wållande till hennes mans dödh. Elgh blef befrijad.

s 1698 - Upbördsskrifwaren Hindrich **Ollenqvist**.

Pirkkalan ja Messukylän talvikär. 27-29.1.1691 mf ES 1966

s 91 - **Kyrckioheerden** i Calwola H:r **Jacob Agricola** tiltalte **coadjutoren** i Messuby H:r Carl **Asp**, ang. hans Sahl. Broors Sahl. **Kyrckioheerdens** i Messuby H:r **Niels Agricolas** qwarlåtenskap, som bem:te H:r Carl tillika medh sin **hustru Catharina Agricola** under händer haff:r. H:r Carl opwiste Sahl. Kyrckioheerdens medh sin hustru gifne testaments skrift af 2.1.1690, lydande det hans K. Swåger Aspen medh sin hustru skulle wara närmast efter hans dödh att ärfwa, hwar om i Testamentet förmäles. Her Jacob sade sigh wara närmare att ärfwa sin sambroor än hustru Karin sin halfbroor. Widare opwiste Kyrckioheerden fordringar på sin och sin samsysters **hustru Elisabetha Agricola** wägnar emot Sahl. Kyrckioheerden H:r Niels Agricola. Attest af 24.9.1690, hwari samptel. (??) K. hustrus halfsyskon opsäija all sin praetension oppå bem:te sterbhuus, men hustru **Elisabeta son Jacob Mathiae** sade sigh willia sökia sin dehl efter lagh.
Sentens: Sahl. Kyrckioheerden H:r Niels Agricola hafwer testamenterat sin swåger H:r Carl Asp samt medh sin kärsta hustru Catharina Agricola all sin ägendom.

Oriveden talvikäräjät 10-11.2.1691
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 119-, mikrofilmi ES 1966

s. 119 - Länsm:n Johan Classon angaaf en ungh drengh Erich Thomasson ifrån Koifwuniemi, som skulle han haft **tidelagh** medh sin **faders** Thomas Sigfredsons stodh ibm. En inhyses Joseph Carlson i Pajukando hade fördt **poicken** till Jämbsä, hwarest han anstaltades af cronobefal. i Tafwastehus lähn Elias Backman. Erich nekade till giärningen och påstodh, det Clemet Simonsson i Koifwuniemi, som medh sin **hustru** Brita Eliasdotter skulle hafwa åsedt detta tidelagh, sådant groft tahl af afwundh på honom oplyft hafwa. - - intygade, det fadren Tomas och Clemet i twist legat om åcker och skogh. Kyrkioherden Lauraeus sade nyligen ingen twist hafwa warit. Erich påstodh sigh begifwit hemman ifrån till Jämbsä i den meningh att blifwa legokarl, emedan han hafwer

andra bröder på hemmanet, sampt härtill warit öfwertalt af Clemets **broors swärfader** Mårten Thomasson i Raialax.

s. 122 - **Kyrckioherden ifrån Lengelmäki sochn H:r Hendrich Lucander oppå sitt ryttarehemmans Päskylä** wägnar opwiste **lagläsarens sahl. Anders Michelssons doom af 11-12.12.1652** lydande, dhet Pitkäjerfwi boor så ock Lasola skola utgiöra för **qwarntull och wedhehyra till Päskylä** 8 öre sölf.m., hwilket återstår Pitkäjärfwi Pähr Jöranson **Antila** för 5 åhr sampt Eskil Erson **Laurila**, Thomas Anderson **Heickilä**, Thomas Jöranson **Håifwa**, Pähr Mårtenson **Natucka**, Johan Jacobson **Nickilä**, Joseph Mårtenson **Sipilä**, Pähr Bengtson **Sariko** och Thomas Christerson **Mickola** för 2 åhr, men **Woitila (=Uotila)** afstår aldeles detta **qwarnbruuk** m.m., Lasola Sigfredh **Mulli** för 1 åhr och Sigfred **Nåckapä (=Råckapä**) ibm för 3 åhr.

s. 123 - **Rustmästaren Anders Stolpe** i Caupila war eij att swara Simon Sigfredson ibm om hemmanets besittiande.

- Länsm:n angaf **såldaten** Mats Larson ifrån Pehula, för det han skulle **medh eder och swordom sigh försedt och sagt prästerskapet till lögnare**, enär **capel:n H:r Johan Wanaeus** förhördt folcket uti Pehula. Såldaten Mats badh om förlåtelse och fältes allenast till 3 d:r böter.

s. 124 - Länsm:n Johan Claesson angaf **rustmäst:n Anders Stolpe**, för det han **försummat sigh ifrån Guds hus**. En bonde Axel Greelson i Lefweslax, **kyrkioherden** i Lengelmäki Hendrich **Lucander**, hans **swåger**, **kyrckioherden** mag:r Joseph **Lauraeus** wittnade i saken. Opsköts.

s. 125 - **Chergiantens Hendrich Zaflers** (TMA: Safwelers) **hustru** Anika Sigfredsdotter **Ruika** i Orriwesi by war eij att swara länsm:n om beskyldning.

s. 126 - Olof Henderson i Wiherla haft lägersmåhl medh Brita Matsdotter ibm under ächtenskapslofwen.

s. 127 - **Landbonden** Mats i Caupila skall betala till **kyrckioherden** mag:r Joseph Lauraeus 20 cap. spm:ll.

Kangasalan talvikäräjät 16-19.2.1691 s. 128-

s. 130 - **Studenten Dn. Andreas Florinus** framhade matrona Elin **Wisia** i Isoniemi angående den arfspraetension, som Florinus efter sin **sahl. fahrfader kyrckioherden H:r Arfwedh Florinus** fordrar.

s. 131 - Lars Thomasons hemman ifrån Sijtama **oplystes** 1 gången emot crono rest.

s. 134 - . . skall betala till Jöran Thomasson i Kouhijocki by och Hauho sochn - -.

s. 137 - Eskil Thomasson i Terfwaniemi sade till länsmannen: ”**sinä olet minun kuningan ja herran tälä mahl, nijn miös yxi wärintäkiä mies ja minun häwittäiän**”.

Oriveden kesäkäräjät 25.6.1691
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 299-, mf ES 1966

s. 299 - Länsm:n Johan Claesson anklagade Jören Henderson i Ujerla för begångit lönskaläge medh Christin Hendersdotter ibm. Begge ogifta, 1 gången. Saken ang:de ächtenskapet hemställdes domcapitlet.

s. 300 - Maria Simonsdotter i Säynäjocki skulle sigh sielf 12 befrija, att hon icke medh sin **moders halfsyster man** Jacob Jacobsson i Järfwenpä itererat **blodskam** och derutj afladt det senare barnet, som hon födt, men hon kunde sine edgärdsmän icke prestera. Opsköts.

s. 302 - Efter Michel Michelssons beiäran ifrån Wihasjärfwi skola - - besee dhe twistigheeter han kan hafwa medh sine grannar uti **Aitasaari**.

- Pähr Mårtenson i Pitkäjärfwi hade **bygt en nothbåth** åth Erich Jöransson i Lydickälä, för hwilket arbete han efterlåtit Pähr 1 swidielandh.

s. 303 - Lars Jöransson i Hafwisto beklagade sigh öfwer Hendrich Thomasson ibm, som skulle han **igenkastat ett dijke i åckern och gräfwit ett annat**. - - besee deras twistigheeter.

- Hendrich Thomasson i Hafwisto hade kiöpt af hustrun Christina **Lillia** en häst. **Hennes son H:r Henrich Gummerus** hade haft hästen i 3 weckors tidh på sine reesor.

s. 304 - En gl. **corpral** Lars Mårtenson i Oriwesi by fordrade af Hendrich Eskelson i Borgarla ½ t:a spm:ll, som des **swärfader** Mats Jöranson på hemmanet för 6 åhr sedan tagit.

- Cronolänsm:n Johan Claesson gaf tillkänna, det Caupila och Nickilä byys folck helige trefaldigheets söndagh sigh **absenterat ifrån kyrckian**. Saken hemställdes kyrckiorådet.

s. 305 - Efter Erich Jöranssons i Lydickilä begiära skola - - besee dhe stridigheeter Erich medh Pitkäjärfwi boor kan hafwa.

Kangasalan kesäkäräjät 30.6-1.7.1691 s. 306-

s. 306 - **Liuksialasta palanut 7 rakennusta** 27.1.1691 ja 31.3.1691.

s. 310 - Eskil Ersson skall sagt till fältwäbelen Thomas Ryss, kun tämä oli kysynyt, eikö Esko tiedä, että kuningas oli antanut Mälkilän talon ratsumestari Anders Lundille puustelliksi: ”**Perkele huoli kuningan kiriast ja helfvetis hänen booställis on, tänä yönä minä hänen ajan ulos**”.

s. 326 - Lijkmätigt landhöf:s resolution af 16.3.1691 skulle ransakas om **påstbönderne** här i öfredehlen, huru dhe situerade ähre sampt om någon af dem kunde indragas och en annan i det stället tillsättias uppå dhe aflägne orter, der som den mehra behöfwes.
Intygades, att **emellan Härtula påsten här i Cangasala och till Waderpä påsten är allenast 1 mihl och ifrån Waderpä till Säynäjocki påsten i Oriwesi är 2 mihl, förandes ock Waderpä påst mäst inga andra bref till Cumalax, som ähr 1½ mihl, utan publicationer, det Hertula påsten wähl föra kunde**. Opbördskrif:n Niels Bengtsson beklagade opå cronobefall:s wägnar, det publicationer och andra nödige bref i Keuru ofta studsa måtte, eftersom på den kanten ingen påst ähr, berättandes och att **emellan Säynäjocki och Ruowesi äre 4 mihl och till Cuorewesi 3½, som Oriwesi påsten förestå måste, hafwandes Cuorewesi påsten till Keuru kyrckia 6 mihl. Befans Teukola hemman i Loila wara till påstbonde, det och tillförene det warit**. Saken heemställdes landhöfd:n.

Oriveden syyskäräjät 8-9.10.1691
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 346-, mf ES 1966

s. 346 - Titus Andersson i Tounas by och Tafwastehuus lähn sampt Längelmäki sochn beswäradhe sigh öfwer Hendrich Johansson i Hapaniemi, som skulle han i sommars släpt **fahreldh** på Titus landh i **Safwilachdenmaa**.

s. 347 - Efter **kyrckioherdens H:r Henrich Lucanders** fullmächtige **H:r Johan Lucanders** begäran **oplystes** 1 gången Hendrich Johanssons i **Päskylä bördehemman** emot 46 d:r 26 öre sölf.m:ts räst.

- Kyrckioherden mag:r Joseph Lauraeus beswärade sigh öfwer Eskil Jöransson, Clemet Markusson, Mats Johansson i Caupila, Mats Thomasson i Peilax och Michel Matsson i Onnistaipel, för det dhe warit förordnade att **föra 10:de spm:hl till Åbo räntterij**, men dhe icke qwittence ifrån räntemästaren hemptat och till kyrckioherden lefwereret. Opsköts.

s. 348 - Thomas Hendersson, Cnut Sigfredsson och Joseph Hendersson i Säynäjoki hade sistl. sommars igenom hastigh **wådeldh** mist all sin ägendom så i huus som i löösören. Cnut Sigfredsson, som är **furers boställe** under lifcompaniet af infanteriet, skall sökia hielp hoos höga wederböranderne af reservehemmanen, hwilka till sådant destinerade äro. Dhe andre bewilliades 3 cp:r spm:hl hwardera af hwart hemman i denne länsmanslähn.

s. 349 - Intygades, det en ungh drängh Erich Thomasson ifrån Koifwuniemi, hwilcken bleef förwitt af Clemet Simonsson ibm, som skulle han haft **tidelagh medh sin faders stodh**, hafwer efter håfrättens resolution af 10.6.1691 sig sielf 12 ifrån sådant edeligen befrijat.

s. 350 - Efter Johan Staphanssons och Simon Johanssons i Lasola begiäran dömdes ägandesyyn emellan dem och deras grannar.

s. 352 - Efter Hendrich Simonssons i Ungila begiäran dömdes nu **arfskifte** hoos Thomas Simonsson i Padustaipale byy på fäderne och möderne, hwilcket förrätta skall.

Kangasalan syyskäräjät 16-19.10.1691 s. 353-

s. 353 - Erich sade, wad angår wår nådige konungs heder: ”**Perkelä huoli hänen kirioist**”, och emot ryttmästaren: ”**Helfwetis hänen boställis on, tänä iönä minä hänen ajan ulos**”. Lensmannen Claes Hansson sade: ”**Ej sitä sada käsin, hän ombi nytt laulandes Wänäjän raijas**”.

s. 354 - Efter lieutn:s Mårten **Ulfs** begiäran förböds ombudsman på Cumo gårdh Johan Assmundson att befatta sigh medh någon disposition medh Hafwisefwa gårdh, eij heller flyttia sin ägendom ifrån Hafwisefwa, förrän han hafwer medh lieutn:n liqwiderat.

s. 357 - Thomas Hendrichsson och Josep Thomasson i Säynäjocki by och Orriwesi sochn bewilliades i **brandstudh** - -.

Ruoveden talvikäräjät 16-18.2.1692

s 25v - Mons:r Johan **Roth** å sin **moders**, hustru Christinae **Waneae** wägnar, hustru Christina **Lilliae** drengh Philip Thomason, begge i **Woitila** byy, och Mårthen Thomason ifrån **Onnistaipale**, alla ifrån Orriwesi sochn, instälte sigh uti saken ang. **skogzelden**, som 17.6.1691 **ifrån dhe Orriwesi boors swedhfall lööskommit och fahrit alt till Ruowesi och opbrändt skogen öfeer tree mihl samt alla broor emellan Orriwesi och Ruowesi**.
Dhe Orriwesi boor sade ingen eldh ifrån deras swedh sluppen wara, ty de den wähl ansadt och pahr dagar dherefter samma sweden besådt, då dhe ingen eldh warse blifwit. Efter 14 dagar skall elden yppatz och skall kommit ifrån den tracten, hwarest Thomas Påhlson Työrös twenne sweder war.
Thomas Påhlson sade sig gran acht haft om elden och medh sina grannars tillhielp den uthslecht.
Parterne påstodo, at ifrån Birckala och en eldh kommit ihoop medh dheras eldh. - Opsköts.

Pirkkalan talvikäräjät 23-24.2.1692

s 43 - Thomas Påhlssons yngre broder Hans Påhlsson Työrä ifrån Ruowesi samt twenne Woitila boor och Mårten Thomasson i Onnistaipale af Orriwesi sochn påstodo, at **ellden** ifrån Birkala kommit och **fahrit öfwer heela uthmarcken**.
Länsman i Birckala Jöns Larsson nampgaf Hendrich Johansson i Sårila, hwilken inwände, at hans eldh ingen skada giordt. Jören Jöransson i Palo bekände, at ehuruwäl Hendrich Johansson i Sorila beslytat sigh om att utsläckia ellden, som kommit ifrån hans swedh, lickwäl har den oppehållit sigh i diupa moras, och intet kunnat utsleckias. Simon Jöransson i Palo hade funnit, at Hendrich Sorilas elldh intet kommit längre, utan farit ett stycke inom hans ägor. Omsider bekände han, att den kommit ihoop medh Orriwesi och Ruowesi elldar. Jören Jöransson i Sorila sade, att när han sedt ellden, har Sorris eeldh intet farit långt ifrån sweden, men twenne elldar kommit norrifrån farandes, hwilka dhe welat medh dijkande och annat arbete förekomma, men doch intet kunnat den emothstå.
Hendrich Thomasson Pengälä i Pochtola, hwars eldh efter länsmans berättelse farit in moth en mihl åth **Näsiierfwi**, intet kommandes ihoop medh Orriwesi och Ruowesi elldar. Nämbdeman Jacob Thomasson sade sigh besedt samma eldh, berättandes den **intet farit längre än 2:ne musqvetskåtta** inom Pängala ägor, Henrich Thomasson bekände sielf, at hans eldh kommit löös, men intet längre farit än 2:ne musqvetskåtta ifrån sweden.
Sentens: Aldenstund dhe Woitila boor samt Mårten Thomasson i Onnistaipale af Orriwesi sochn och Thomas Påhlsson Työrä i Ruowesi intet kunde wedh ransakningen i Ruowesi 16-18. hujus neka, att **dheras elldar, som af dheras sweder löös sluppit, farit öfwer Ruowesi, Orriwesi, Cangasala och Birckala uthmark och skogh sampt giordt en owärdeligh skada**; och Hendrich Johansson i Sorrila och Birckala sochn, hwars eldh efter Jöran Jöranssons i Palo och Simon Jöransson ibidem sampt Jören Jöranssons i Sorrila berättelse giordt skada på des egne ägor och omsider efter Simon Jöranssons intygan kommit ihoop medh dhe andra elldar: altså böta dessa åfwannembde anklagade tillhopa 100 d:r Smt enligt förordning om skogzeldar 10.11.1690. Men hwad skadans

refusion anbelangar, så emädan den ähr så stoor, att ingen den wärdera kan, så kan denne rätten intet wist därom statuera, utan hemsteller sådant den Höglofl. Kongl. Håfrättens omdöme.

Kangasalan talvikäräjät 8-10.2.1692
VA Ylä-Satakunta KOa12 s. 1- , mikrofilmi ES 1967

s. 2 - Kifwisallmi by. Afsades det parterne skola rätta sigh efter den förlijkningh dhe sinsemellan ingådt 23.8.1684 uti dåwarande landtfischalens Johan Enholms och **landtmätarens Olof Mörts** närwaro. Angående den öfriga åckern, som då intet bleef afdeelt, så skall den af **landtmätaren förrättas** efter vice lagmans sahl. Samuel Petraei resolution af 4.2.1685.

Oriveden talvikäräjät 12-13.2.1692
VA Ylä-Satakunta KOa12 s. 15-, mf ES 1967

s. 15 - **Kyrckioherden i Lengelmäki Hendrich Lucander** lät andra gången **opbiuda** Hendrich Johanssons hemman i Päskylä by. Oplyst första gången 8-9-10.1691.

s. 15v - H:n Anna Hendrichsdotter i Tammerkoski kärde till Cnuth Thomason, för det han intet skall erlagt wärdet för **hennes faders** Hendrich Ersons bördes- och rustningshemman i Orriwesi byen, begärandes att hon finge igenlösa sin faders bördh.
Cnuth Thomasson bewiste medh en räckning af 8.12.1687 - - heela wärdet erlagt - - **kiöp** med bref af **20.11.1686** och laga **opbodh** 23.2., 2.9, och 15.10.1687 sampt rustningsrättigheten till öfwerflödh af kongl. commission 23.12.1685 sig wara öfwerdragen. Befans **ryttarestommen** hafwa **förr beståd**t **af 2 hemman särdeles bebygda**, men sedermehra af landshöf:n **ihooplagde till ett hemman** och 1 mantahl, hwarefter Cnuth begge hemmanen bygt i ett. Kiöpet dömbdes stadigt, men saken hemsköts landsföf:n.

s. 16v - Jören Jacobssons i Maunuckala barn hade medh sin faders boskap opbet för h:n Christina **Wanaea** 1 lass höö. Jöran Grelsson ifrån Woitila wittnade.

s. 17 - **Qwartermästarens sahl. Claes Hendrichssons enckia** i Jarala h:n Anna Johansdotter **Wanaea** opwijste en skrift af 14.8.1684, hwarutij förmäles, att sahl. Claes Hendrichssons samptelige **syskon** skola opdragit honom **Jarala hemman** medh condition, att han dheras saptel. **moder** i hennes lifzdagar försöria och efter hennes dödh hederl:n begrafwa skulle, item betala hennes geldh bestående af 303 d:r kop.m. och 18 t:r 22 cap:r spanm:l, men löösören skulle dhe efter hennes dödh sinsemellan dehla.
Hustrun Wanaea hade betalt på sin **swärmoders** geldh till Elias Josepsson i Salo 17 t:r 20 cap:r spm:l och 20 d:r penningar medh ett qwittens 31.10.1691, underskrefwet af Elias Josepson och **coadjutoren Hendrich Gummerus**. Befans det mästa dehlen af arfwingarne intet warit mechtige sådant contract at ingå som **regem.skrif:s Hans Floors käresta h:n Elisabeth Brandt** kan sådant uthan sin mans consens intet giöra, mindre dhe **ogifte döttrarna** som jungf. Catharina och jungf. Christina **Brandt** utan sine förmyndares samtyckie, hwarföre contractet icke kunde confirmeras.

s. 17v - **Dhe Cuorewesi boor skola opbyggia cap:s bolet Särkilax**.

- Bördsrättsbönderne Eskel Jöranson i Kaupila och Thomas Johanson, Mårten Simonson, Hendrich Johanson och Mats Hendrichson i Hapaniemi opwiste häradshöf:s wälb. Erich Looschiölds doom af 19-20.1.(1692), hwarmedelst jordetwisten emellan käranderne och Johan Samuelsson i Touna by ähr opskuten till en laga syyn.

s. 18 - Lieut:n wälb. Hendrich Johan von Qwandten opwijste **sahl. capl:s i Lengelmäki H:r Elias Roos** obligation af 4.10.1670 oppå ett **armband**, som han tagit tilläns af dhes **frumoder** på Hapaniemi, begärandes, att såsom **capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman** blifwit dhes **successor matrimonij,** må obligeras att restituera honom armbandet igen.
Befans **H:r Jörans swärfader** hafwa warit **sahl. kyrckioherden i Sahalax H:r Daniel Reuter. Hans stiufswärmoder dygdesamma hustru Christina Lillia** pålägges armbandet at inlösa, emedan hon sig påtagit all sin sahl. mans geldh at betala. Opsköts saken angående armbandet.

s. 18v - . . af Mårten Söfringsons och Michel Hendrichsons i Onnistaipale **swedie ähr elden löössluppen** och ett stycke inom dheras egna ägor fahrit.

s. 19 - **Hustrun Christina Lilliae** drengh Philip Thomason och **hustrun Christinae Waneae son Johan Roth**, begge i Woitila by, sampt Mårten Thomason i Onnistaipal skola inställa sigh wedh **Ruowesi ting angående skogseldh**.

s. 19v - **Chergianten Henrich Taulerus och kyrckioherden Joseph Lauraeus** wittnade.

s. 20v - **Furerens Hendrich Spåras bostälsbonde** Cnuth Sigfredson ifrån Säynäioki by, som **hemmanet till helften bebrukar**, hade om sommaren 1691 lidit stor skadha medelst **wådeldh**. Opbrundne fölliande huus: een ny stugu heel färdigh, medh en stallkammare j:e farstugun, ett maltpörte, ett pörte, een badstugu, een boda medh loft uppå, ett stegerhuus, ett stall, ett fäähus, ett dito sämbre, ett fårhuus, een foderlada, ett färdigt wisthuus, noch dito lijtet, een rija, een halmlada, twenne humblegårdar, 40 fambnar af åkergärzlegården, som belöper 241 d:r kop.mt.

s. 21 - Medelst **wådeldh på furerens wälb. Hendrich Spårans booställe Säynäjocki** 1691 om sommaren hade och **furerens landbonde** Cnut Sigfredson lidit skadha på sin lösa ägendom till 43 d:r och 8 öre kop.m.

Kangasalan kesäkäräjät 16-18.6.1692 s. 131-

s. 136 - **Lieutn:s Mårten Ulfs swärson** och fullmechtige mons:r Johan **Rooth** bewijste, det Anders Mattssons bördsrättshemman i Hafwisewa ähr 3 gången oplyst moth 31 d:r - - och begärade laga skötning uppå. Skall wara crono och intet skatte.

s. 142 - Åkerstycken i Tijhala **Kuningan Nijtunpärä och Suoliculli**.

Oriveden kesäkäräjät 20-21.6.1692
VA Ylä-Satakunta KOa12 s. 145v-, mf ES 1967

s. 145v - Förkunnades för allmogen, att en **allmen huusesyn** i åhr skall anställas.

s. 146 - Anna Mårtensdotter i Raialax kärde till **ryttaren** Jöran Thomasson ibm, för det Jöran för 7 åhr sedan skall låfwat henne echtenskap och under samma löfte haft sammanlagh medh henne för 6 åhr sedan. Annas **systerman ryttaren** Anders Simonsson i Hörtzene wittnade, det ryttaren Jöran befalt Anna gifta sigh medh Jöran i Köyrä och Cangasala, emedan han aldrigh skall låfwat henne echtenskap. Jöran fältes till böter för lägersmålet. Hans cautionister woro: Lars Johansson **Wanaeus**, - -.

s 146v - Mats Cnutson i Woitila hade belägrat Maria Matsdotter ibm, att hon nu ähr hafwande. Begge ogifte, 1 gånge.

- Caisa Matsdotter i Wechkalax hade födt oächta barn, hwars **fader** skall wara Carl Mattson, som tienar hos lieutn:n Engelbrecht Enschiöld. Bengt Johansson i Cuifwais hade låfwat ächta henne. Opsköts.

s. 147 - **Kyckioherden mag:r Joseph Lauraeus** opwiste räntemest:s Hans Wiens opsats på några bönder i Orriwesi sochn, som skolat framfördt hans **tertial spm:hl** 1691, oppå hwilken opsats intet finnas Michel Matson i Onnistaipale, Thomas Nielson i Peilax, Eskell Jöransson, Markus Mattsson och Matts Johansson i Cauppila, hwilka doch påstå sigh hafwa lefwererat till räntemästaren 7 t:r spm:hl.

s. 148 - Pähr Danielsson i Orriwesi skall flyttia sin lada ifrån Jöran Thomassons åckerteegh.

- Länsm:n Johan Claesson angaf Lars Johansson i Orriwesi by för slagsmåhl medh såldaten Mats Larsson i Pehula om en söndagh efter gudstiensten.

s. 148v - Jöran Thomason i Kåifwuniemi och Sigfred Michelson i Pehula hade **gådt uhr kyrckian under gudstiensten**.

- Erich Simonsson i Hafwisto kärde till Jören Pährsson i Kåckola för det hans swijn giordt skada på Erichs swedhlandh.

s. 149 - Philip Thomasson i Pånsa by och Cangasala sochn bewillias ett **arfskifte** hoos Jöran Thomasson i Orriwesi by efter **dheras föräldrar**.

- Lars Johansson i Orriwesi by skall betala till Mats Thomasson i **Luoto** 2 d:r 16 öre k.mynt och skall hafwa sin regress hoos **H:r Johan Mulinus** och - -.

s. 149v - Sigfred Thomasson i Lassoila beklagade sigh dheröfwer, att honom för reg.skrif:s Jacob Stadij tijdh ähr påfördt för Erich Greelsons **hemman** i Lasoila 18 d:r sölf.m, oachtat hemmanet warit **crono**. Detta intygades sant wara sampt, att han har en annan stor rest för sitt eget hemman.

s. 150 - **Cornetten Marcus Rodhe** kärde till dhe Napila boor angående råår och ägoskildnader Napila och Raialax emellan, som corneten rustar före, opnembnandes efterfölliande **råår: Padusjerfwi tallwitien suust, pitkin tallwitietä, Lachdenpochian, därifrån till Matkalachden saari**, praetenderandes alla dhe ängiar, som inom dhess råår falla.
Dhe Napila boor sade, att en **förlijkning** ähr af desse byiar allaredan **1620** ingången, som Påfwel Håkanssons och Claes Jacobsons attest medh undertryckt signeten utwijsar, den corneten opwijste. Attesten förmälar, att **ifrån Talwitiensuu löper råån till en tall benembd Raiamändy och dherifrån till Matkansaari**, wedh hwilka råår dhe sig wela hålla. Corneten sade, att dhe Napila boor öfwer desse råår åwärckat på Raialax ägor. Besichtningen förrättas.

- Thomas Bertilson i Hirdolax af Tafwastehuus lehn kärde till en **fiskiare** Jöran Jöransson i Orriwesi om 1 t:a rågh, som han försträckt Jöran den tijden han bodt på Hapaniemi. Jörans **mågh** Mårten Simonsson, som nu Hapaniemi beboor, betalar bem:te rågh.

s. 151 - Erich Bengtsson i Pehula kärde till Cnuth Thomasson i Orriwesi by om några **nääth**. Cnut sade sigh näten kiöpt af en såldat Sigfred Jöransson i Säynäjocki. Sades det Cnuth ock tillförne ähr dömbder för tiufnadh. Opsköts.

s. 151v - **Kyrckioherden mag:r Joseph Lauraeus** kärde till Jöran Jacobsson i Maunuckala om några **plogbildar**. Jöran blef misstenckt för tiufwerij och skall söka befrija sigh. Smeden Henrich Henricsson i Wehkalax och ryttaren Samuel Markusson i Orriwesi byy intygade.

s. 152v - **Corneten** wälb. Gustaf Adam von **Qwandten** anhölt om dilation i saken emellan sig och **capl:n i Cuorewesi Jöran Härpman** angående ett **gullarmband**, som dhes **antecessor matrimonij sahl. H:r Elias Roos** af wälb. fru Ewa Magdalena **Richter** har länt 1670, till dhes hans **broder lieutn:n** Hendrich Johan von **Qwandten** tillstädes kommer. **H:r Hendrich Gummerus** begärte detsamma, emedan han och hans medarf:r komma så wijda att interessera i denne saak, som H:r Härpman söker at skiuta denne giäldh på sin **sahl. stiufswärsmoders** stärbhuus. Opsköts och **sahl. hustru Christinae Lilliae** arfwingar skola ock wara tilstädes. Sammaledes drengfougden på Hapaniemi Johan Johansson.

s. 153 - **Kyrckioherden i Sahalax H:r Emanuel Reuter** läth oplysa en **rödh kirsins kiortell chergianten Hendrich Saffler** tillhörigh moth 13 d:r 16 öre kop.m.

- Mårten Thomasson i Raialax begärte, det saken emot **cornetten Marcus Rodhe** ibm angående **Soimalachden och Huchdanåiannijttu**.

s 153v - **Arfskiftet** skall hållas hoos Thomas Simonsson i Padustaipal.

- Dhe Orriwesi boor skola **opgiöra den nyia wägen emellan Orriwesi och Ruowesi sochnar** och sedan skola **dhe 24 hemman i Juwa fierdungh** efter giord fördehlning **den alt till Ruowesi gräntzen widh macht hålla**.

- Samptel. allmogen skall ställa sig hörsamma, då **jachtfougden** dem sammankallar på jacht, och wara **försedda medh näth** efter lagh.

- Länsm:n Johan Claesson anklagade Erich Simonsson i Hafwisto, Mats Johanson i Sawo, Hendrich Eskelsson i Bårgarla och Hendrich Thomasson i Hafwisto, för det dhe anstält **sin reesa till Eräjerfwi om en söndagh**, dijt dhe fördt spm:hl **resandes en annan wägh moderkyrckian förbij** och desmedelst **försummat gudstiensten**. Dhe dömbdes att böta hwar sina 40 d:r smt.

Kangasalan syyskäräjät 23-24.9.1692 s. 260-

s. 261 - Den 21.9.1692 höltz ett **arfskifte** på Wichtiälä bördehemman **efter framl:ne** Thomas Larsson och dhes **hustru** Anna Päärsdotter emellan **bröderne sahl. Hendrich Wichtilaeus,** eller dhes barn, och Lars sampt Jacob Thomassöner medh Wallborg, Maria och Beata Thomasdöttrar. Arfskiftet confirmerades nu.

s. 262 - Lars Thomasson i Sijtama war eij att swara Simon Jöransson i Melli om 1 hästebyte.

s. 263 - **Kumalax sahl. H:r Jacob Eschilli** arfwinge Erich Cnutson i Jockiois skall betala - -.

Oriveden syyskäräjät 30.9.1692
VA Ylä-Satakunta KOa12 s. 268v-, mf ES 1967

s. 268v - Matts Thomasson i Padustaipal kärde till Hendrich Simonsson i Ungila som skall kallat honom en tiuf och mördare. Matz kallat Hendrich en hundflåare.

s. 269v - Jacob Hendrichsson och Mattz Andersson i Napila twista om gärdzlegård.

- Michel Michelsson i Wähäsjerfwi (=Wihasjerfwi) låfwade åth sina **fahrsystrar h:n** Anna Matsdotter ifrån Åbo 6 d:r smt och Mårten Thomassons **h:u** Lasticka Matsdotter i Raialax 4 d:r dito m. för deras **arfsdehl** i Wähäsjerfwi **bördehemman efter framl:ne** Mats Eskelson, Michels **fahrfader**.

- **Lieutenampten** wälb. Johan Hendrich von **Qwandten** begärte laga uthslagh i saken om dhet **gullarmbandet**, som dhes **frumoder** wälb. fru Ewa Magdalena **Richter** till **sahl. Elias Roos** länth moth **kyrckioheerdens** i Sahalax **sahl. Daniel Reuters** caution, begärandes att **H:r Jöran Härpman**, som ähr **sahl H:r Eliae Roos successor matrimonij**, måtte dherföre wara honom responsabel.
Befans det H:r Jöran Härpman intet hade till godo nutit af sin antecessoris matrimonij qwarlåtenskap, utan betalt 70 d:r kmt till sin **swärfader sahl. kyrckioherden Reuter**, som cautionisten war, hwarföre och sahl. kyrckioherden tagit 70 d:r af oskifto till samma gälldens afbetalning, då sahl. kyrckioherden **25.4.1684 afwittrat sina barns möderne af förra kullen**. Cautionistens **änkia sahl. h:n Christina Lillia** hade åtagit alla sin sahl. mans giäldh betala, hwarföre H:r Härpman erkännes frij för lieutn:s åtahl i detta fall. Sahl. h:n Lilliae arfwingar dömbdes armbandet eller dhes wärde att tillställa. **Kyrckioherden** i Orriwesi mag:r Joseph **Lauraeus**, som constituerat förmyndare för dhe **omyndiga af senare kullen**, som ock **coadjutoren** dhersammastädes H:r Hendrich **Gummerus** woro närwarande.

s. 271 - Thomas Simonsson i Padustaipall bewilliades i **brandstudh** - -.

- Gustaff Cnutson i Wästilä by och Lengelmäki sochn och Tafwastehus lehn hafwer ingådt med Johan Michelson i Sywäjerfwi och Mats Philipson ibm, sin omyndige **broders sons** Mats Staphanssons förmyndare, ett sådant contract, att dhe **opdraga** Gustaff Cnutson Michel Clemetssons hemman i Sywijerfwi, men när Mats Staphansson kommer till sina mogna åhr, skall han tillhållas att **ächta** Gustaff Cnutsons **dotter**.

s. 272 - Gustaff Cnutson i Wästilä by och Lengellmäki sochn, som **tillträder** Michel Clemetsons hemman i Sywäjerfwi, lofwade hålla Johan Michelson ibm hoos sigh och gifwa honom något till ährl:t underhåldh.

- Elias Josepsson i Salo kärde till dhe Woitila boor angående deras **fahreldh**.

- Jöran Pärsson i Kåckoila hafwer förlijkat sin **broor, ryttaren** Olof Pärsson i Woitila om dheres **arf efter dheras fader** Pähr Larsson och dheras **moder** Walborg Thomasdotter i Kåckoila medh 25 daler kmt.

- Saken emellan Erich Bengtson i Pehula och Cnuth Thomasson i Orriwesi by angående 2 **fiskenätn** företogs nu igen. Cnuth pålades att befrija sigh sielf 6:te widh nästa tingh.

s. 273 - Saken emellan corneten Marcus **Rodhe** och hans granne Mårten Thomason i Raialax angående **Soimalachdenpohia och Huchdanoian engiar** opsköts.

s. 274 - Företogs ånyio saken emellan Anna Mårtensdotter i Raialax och ryttaren ibm Jöran Thomasson ang. löftet om ächtenskapet. Hon opwiste en attest 1.7.1692 af Erich Ersson i Napila och såldaten Jacob Mårtensson, kärandens faders legokarl, hwilka bekände, att Anders Simonsson i Hörtzänä utj **kyrckioheerdens sahl Hendrich Gummerij** lijfstijdh för 11 åhr sedan skall warit oenigh med sin **hustrus syster** denne Anna, men sedan förlikts sins emellan. Legokarlens **hustru** Maria Jacobsdotter. Jöran dömbdes att betala henne.

s. 275 - Carin Matsdotter i Wechkalax hade 2 gången sig försedt emot det 6 bodet och födt 26.9.1691 ett pijgebarn, hwars **fader** hon berättar wara lietn:s Engelbrecht Enschiölds drengh Carl Mattson, men Carl nekar.

s. 276 - Carin Mattsdotter i Wechkalax föredrogh, det Bengt Johansson i Cuifwais skall häfdat henne under ächteskapslöffte så för som sedan hon födde barnet in october 1691, hwars **fader** skall wara lieutn:s Engelbrecht Enshiölds drängh. Bengt nekade därtill, men **kyrckioherden** mag:r Joseph **Lauraeus,** hoos hwilcken Caisa den tijden warit **amma**, låfwade sådant medh eedh bekräfta. **Caplan Johan Wanaeus, länsm.** Johan Claesson, **drängfougden** i prestegården Jöran Jöransson, **ryttaren** Mårten Mattsson i prästegården, Bengts **fader** Johan Pärsson i Cuifwas berättade, hwadh dhe wiste. **Studenten Gabriel Linck** sades ock weta om saken. Caisa födt 3 oächta barn. Begge skola uthstå kyckioplicht.

s. 277 - Lars Johansson **Wanaeus** i Orriwesi ähr skylldigh 24 daler kop.m. till rådman sahl. Bertill Jöranssons i Åbo stärbhuus.

- Såsom på **Hollma gårdh** för någon tijdh sedan en **Rija** full medh otröskat sädh medelst **wådeldh** ähr i aska lagd och Landzhöfdingen imponerat, att samma skada af häradet ersättias skulle, ty pålades hwart hemman i Orriwesi länsmansdömme i **brandstudh** efter det 37 cap. B.B. L.L. gifwa twå cappar sädh, som **kyrckiones sexmän** äro plichtige att opbära.

s. 278 - . . intygade, att Jören Jacobson i Maunuckala icke kunnat komma att sigh sielf 3:ie edeligen ifrån den af kyrckioherden mag:r Joseph **Lauraeus** honom tillwitte tyfnaden befrija.

- **Capl:n H:r Jöran Härpman** kärde till sin **stiufmoders sahl. h:n Christinae Lilliae arfwingar om sin h:us h:n Catharina Reuters fäderne efter dhes sahl. fader kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter**.

s. 279 - Bewilliades ett **arfskifte** på **Woitila bördehemman efter sahl. h:n Christina Lillia** emellan **coadjutoren H:r Hendrich, studenterne** Johannes och Andreas **Gummerus** och dheras **systrar** Sophia och Christina **Gummera** - - hafwandes H:r Hendrich Gummerus tillståndh att föda och underhålla hemmanets legofolck af sitt egit utan medharfwingarnes praejudice och öfwer arbitet inspection hafwa, till dhes skiftet förrättat blifwer.

Oriveden talvikäräjät 27-28.3.1693
VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 165-, mikrofilmi ES 1967

s. 165 - Simon Bertilsson i Heitalax antogs i nämbdeman.

- Hendrich Erichsson i Napila antogs i nämbden.

- Hendrich Erichsson i Napila tilltalte Johan Bertilson i Kåpsamo om **arf** uppå sin **hustrus** Maria Bertilsdotters wägnar **efter sin swärmoder** Walborg ibm. Johan berättade, att hennes **fader** Bertil Mårtensson ibm lefwer ännu.

- Matts Jöransson i Wästilä tilltalte Gustaff Cnutsson i Syfwäjerfwi om 1 weepa.

s. 166 - Erich Jöransson i Kockola dömbdes att betala till **H:r Hendrich Gummerus och lietn:s Lars Roots enckia** h:n Christina **Wanaea** 3 lass gärdzel hwardera.

- **Medhielparen Hendrich Gummerus** intygade medelst attest, det borgaren ifrån Åbo Bertill Erichsson förlikts om sin **hustrus** Malin Pärsdotters **arf efter swärfadren** Pähr Larsson och **swärmodren** Walborg Larsdotter medh sin **swåger** Jöran Pärsson i Kockoila medh 15 d:r kmt, hwilcket confirmerades. Johan Eskelsson i Hapsari hade ock förlikts medh **sin hustrus broderson** Jöran Pärsson om des andehl medh 10 d:r kmt.

s. 167 - **Fureren Anders Stolpe** war eij att swara **capl:n H:r Johan Wanaeus** ang:de **såramåhl**, eij heller **länsm:n** angående det **han gådt sällan i kyrckian**.

- Cnuth Thomasson i Orriwesi by kunde sigh icke befrija, att han intet stulit Erich Bengtssons **näth** i Pehula.

- H:n Carin Jacobsdotter i Pehula skall framhafwa den **sölfskeden**, som **capl:n** i Orriwesi Johan **Wanaeus** hoos henne funnit.

s. 168 - Erich Mattsson i Wilkilä och Lengelmäki sochn war eij att swara **jachtfougden** ibm Mats Jöransson för det han under gudstiensten 2 dagen juhl skurit hans hästtäcke sönder och lagt på hästen.

- Jöran Jacobsson i Maunuckala kunde sigh icke befrija, att han icke **stulit kyrckioherdens mag. Joseph Lauraei plogbildar**.

- **Corneten Marcus Rodhe** föredrog, det hans granne i Raialax skall pålagt wara medh wittnen bewijsa sin förmentte rättigheet till **Soimalachdenpohia och Huchdanojan ängiar**. Mårten hade inga wittnen. Corneten fick behålla ängiarne.

- Johan Jacobsson i Pittkäjerfwi kärde till såldaten Hendrich Jöransson i Kåckoila angående en wääfskedh.

- Hendrich Eliaesson i Suckila kärde till Mårten Jöransson i Bårgarla om 2½ t:r sädh, som hans **hustrus broor** Anders Hendrichsson för 7 åhr sedan länth af Hendrich Eliaesson, då han bodt på det samma hemmanet, som Mårten besitter.

s. 169 - Lars Jöransson i Hawisto kärde till Hendrich Jöransson i Wechkalax för det Hendrich medh egen handh tagit ifrån hans hielpehemmans bonde Mats Thomasson i Wechkalax 1½ t:a rågh.

- Matts Bertilsson i Sijtama kärde till Thomas Simonsson i Padustaipal om något höö.

s. 169v - **Kyrckioherdens mag. Joseph Lauraei** ansökiande om **brandstuds** erhållande för dess **rustningshemman** i Säynäjocki hemställdes ånyo landshöfd:s godtfinnande för det samma hemman den tijden war till **furerens wälb. Hendrich Spårras booställe** anslagit. Så kan till denne saak intet giöras förr än - -.

- Simon Johansson i Laasola och Johan Staphansson ibm kärde till Sigfredh Thomasson **Mulli** ibm om åwärckande på kärandernes **enskylte skogsteegar**.

s. 170 - Jöran Staphansson i Wihasjärfwi och Maria Grelsdotter ibm hadhe haft sammanlagh medh hwarandra. Maria hade födt barn i januarij. Begge ogifte, 1 gången.

- Länsm:n Johan Claesson föredrog, det här i sochen skall mehr än annorstädes inrijta sigh den **owahnan, att dhe bruka poikar till wallheerder** twärtemot kongl. maijt:s breef till landshöf:n och H:r biskopen sampt doomcapitlets remiss till pastoren loci mag. Joseph Lauraeus. Allmogen badh om förlåtelse, att dhe utgambla gubbar och små poickar brukat till heerder för det, att **i desse widtbegrepne uthmarcker inga qwinfolck kunna boskapen tilbörligen syta**.

- Johan Michelsson i Syfwäjerfwi föredrog, det Gustaf Cnutson ibm skall wela ryggia det contract, som han medh Johan, Mats Staphanssons **fahrbroder och förmyndare**, ingådt, hwilcken Mats är rätta arfwingen till Michel Clemetsons hemman ibm. Löftet skall hållas.

s. 171 - **Kyrckiowächtaren** Jöran Jöransson i Orriwesi kärde till sin **mågh** Mårten Simonsson i Hapaniemi, för det han efter häradsrättens sluth intet will betala till Jörans gäldenärer så mycket, som han af Jörans lösa

ägendom till sigh tagit, då han hemmanet Hapaniemi tillträdt. Befans Mårten hafwa betalt till capl:n H:r Johan Wanaeus ½ t:a rågh.

- Simon Jöransson i Paiukando kärde till Clemet Eskelsson ibm angående giäld.

- H:n Christina **Wanaea** kärde till Jacob Hendrichsson i Napila för det han, då hans **hustrus syster** Caisa Johansdotter, hwilcken warit inhyses på Woitila, dödh blef, bortfört hennes lijk och ägendom, därtill ock kärandens träkarill. Dömbdes att restituera.

s. 172 - Johan Bertilsson i Kopsama, Eskill Mårtensson ibm, Jöran Hendrichsson i Sarijerfwi, Mats Staphansson i Hijrijärfwi, Simon Mattsson i Hulpa och Markus Philipsson i Lylijerfwi påstodho sigh hafwa betalt dhe rothepenningar, som Thomas Simonsson i Padustaipal af dem fordrar för det hans **fader** Simon Pärsson lagt en såldat Thomas Mattsson för samma rotha.

s. 173 - Uppå **kyrckioherdens i Sahalax Emanuel Reuters** begäran uplystes **chergiantens Lars Saflers** een rödh klädskiörtell 2 gången.

Kangasalan talvikäräjät 30-31.3.1693
VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 174-, mf ES 1967

s. 177 - Lars Thomasson i Wichtiälä kärde till sin **sons** Johans **swärfader** Mats Jöransson i Gaudiala om spm:ll. Befans det Lars och hans **son** Johan hade brukat Wichtiälä hemman een tijdh till helfften.

s. 179 - Mårten Clemetsson i Luckala hade länth af Jöran Jöransson i Joutziniemi en ståhlbåga och pantsatt hoos **Mickola Söfringh i Luopiois** by och Hauhoi sochn för någon spm:ll.

s. 181 - **Sochneskrif:n i Karcku Mathias Kollanius** befullmächtigat af **kyckioheerden i Wåno mag. Andreas Paccalenius** war att utföra saken emot **fordom kyrckioheerdens i Lengelmäki sahl. H:r Arfvedh Florinij enckia h:u Elin Cnutzdotter Wisia** ang:de dess **stiufssons fordom rectoris i Tafwastehuus mag. Isach Florinij arfzdehl efter sin fader bem:te kyrckioheerde** i Lengelmäki, som mag. Paccalenius, hwilken förmyndare och **mohrbror är åth mag. Isach Florinij döttrar jungfru** Anna och Ingeborgh jurae repraesentationis på bem:te sina **systerdöttrars** wägnar fordrar. Opsköts.

s. 182 - **Coadjutorens i Pälkänä H:r Eschillj Rewallij** attest 22.9.1691.

s. 184 - H:n Elin Cnutsdotter **Wisia** gaaf tillkänna, det hennes **swärson caplan här i sochnen H:r Christer Melartopaeus aflidit 27.3.1693** och lämbnat sin **änckia medh 5 omyndiga barn** i stoor fattigdoom. Nämpdens begiäran war, att **H:r Johan Enckel** måtte till samma capl:s tienst wedh Cangasala moderkyrckia förhulpen blifwa och wille intet reflectera på **caplan i Cumalax H:r Sigfredh Neppius**.

s. 190 - Madts Frantsson bekände sigh hafwa stulit, men om dråpet sade han: "**En taida minä peräti kieldä engä myös täydälisest tunnusta**".

Kangasalan kesäkäräjät 12-13.6.1693 s. 242-

s. 248 - - Bördsrättsbönderne ifrån Tijhala by Anders Nilson **Mängi**, Lars Jacobsson **Immi**, Johan Jacobson **Hinka**, Bertil Jöranson **Katinhändä**, Jacob Jacobsson **Karppi**, Jacob Jacobsson **Ollilan** och Bertill Frandtson **Nickilän** begiärte uthslagh i jorde- och fiskiewatnstwisten emellan Joutziniemi och Jockiois. Underteckant och - - hade hållit en häradssyyn 9-10.6.1693. Opwistes gl:a ovidimerade copier af **Jacob Folmarsons häradsdom dat. Söndagen näst s. Margaretha dagh åhr 1510 och Jesper Mattsons Lagmansdoom 8.12.1613**. (Lueteltu paljon rajanpaikkoja.)
Befall:n på Joutziniemi Johan Båga opwijste en gl. **doom af Niels Tafwast A. D. 1427 ipso die Bartholomaej** utgifwen och på pergament skrefwen, som innehåller, att **Bengt Lydickson, som den tijden Joutziniemi**

bebodt, förent sigh medh Jockis boor och deras låttägande om dhe jordh, qwarnstadh och fiskiewatn, som the wederåtte och **Bengt Lydichsons breef åhade af H:r Arfwed Gustafson riddare, Erich Carlson riddare**, Magnus Jacobson, Olof Pärson och Pähr Anderson och medh theras **lagmansdoom stadfäst hade, thesse råår Rokoisalo, Rapaniemi, Lesiwalkama och Kårkinoia emellan Jockis byy och Tyrvandejordh** således, att **Bengt Lydichson skall hafwa 2 delar af Kåskima wästanåna och wästerleden af Forssenom intill prästnääs qwarnen och österleden** alt medh allo ty ther inneligger till dess att Wexio och Tijhala wedertaga och **helften af fiskiewatnet i Forssenom åfwan och nedan**. (Båga) wille dermedh bewijsa, att han kommer alt till **Kårkinåia**, som är en mellanrå emellan **Syriänkårke och Ruohonhaudanmäki råår**.
Afsades det **Kårinåia skall wara Tijhala och Joutziniemi rätta skillnadh** och att der är den rätta **Kårinoia**, som ligger i streket emellan O.O.S.O. ifrån **Syrienkårke till Ruohonhaudanmäki** närmare åth Tijhala. - -
Afsades och, att så Tijhala som Joutziniemi och Jockiois **hwar fiskiar under sitt landh** sampt att **Ristisallmi sundh hållas öppet till 12 ahlnar**.

Oriveden kesäkäräjät 14.6.1693 i Orriwesi by och Länsmans gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 259-, mf ES 1967

s. 259 - Kånan Sophia Erichsdotter i Sarajärfwi hade födt 3.5.1963 ett oächta barn. **Fadren** en gift drängh Mats Matsson ibm. Kånan 2 gången, drängen 1 gången.

- **Såldaten** i Säynäjocki Sigfredh **Adel** warit påskdagen **drucken i kyrckian**, hade supit bränwijn hos **gestgif:ns son** Mats i Säynäjocki. **Spöögubben** Jöran Jöransson och **caplanen** Johan **Wanaeus** wittnade. Såldaten sittier **2 söndagar i ståcken**.

s. 261 - Mats Anderson i Napila hade slagit Jacob Hendrichson ibm hoos **cornetten** Markus **Rodhe**. Matses **broder** Grels Anderson i Lydickälä.

s. 262 - **Kyckioherden ma:r Joseph Lauraeus** föredrog, det i forno tijder, i synnerheet **10.11.1619**, är dömbdt, att **Wenhejocki åån skall wara Orriwesi Prästgårdh enskylt**, men åtskillige skola emot domar åwärcka. I synnerheet skall **såldaten** Jöran Thomason i Wechkalax **lagt ett näth twert öfwer åån**, hwilcket näth kyrkieheerden till widermäle tagit. Såldaten badh om förlåtelse, emedan han är aldeles fattigh, det Kyrckioheerden giorde.
Ytterligare sade kyrckioheerden, att någon tijdh derefter skall kyrckioheerdens **fiskiare** Hendrich Cnutson tagit **fem näth heel wåta uhr en ökståck** liggiandes i åån, hwilcka skola tilhöra Johan Nilson i Bengtilä, hwilcken doch **ingen dehl hafwer i åån**.
Rustmestaren Anders Hall sade sigh länth näten af bemälte bonde och fiskiat under Bengtilä och Wechkalax stranden, men som wädret bleef något starckare, skall han kommit i åån, där han kastat näten wåta på Wechkalax stranden, hwarifrån han sade Prästegårdz fiskiaren dem stulit.
Rustmestaren Hall befrijades. Kyrckioherden bör restituera näten. Rustmästaren som alla andra blifwa warnade wedh 40 d:r wijten att fiskia i **Wenhejocki** utan Prästegårdz tilståndh. Rustmästaren fick böter för ohöfliga ordh, emedan han sagt kyrckioherden och dess fiskiare hafwa stulit näten.

s. 263v - **Kyrckioherden i Sahalax Emanuel Reuter** läth 3:die gången **oplysa en rödh sarsskiortel, chergianten Henrich Saflerus** tillhörigt, moth 13 d:rs giäldh.

s. 265 - Oppå Sophia Simonsdotters begiäran ifrån Paiukando och des **swågers** Clemet Eskelsons ibm samtyckiande bewilliades dem ett lagl:t arfskifte hoos Clemet Eskelson oppå deras **faders och swärfaders** Eskel Zachariaessons **börde- och rustningshemman** i Paiukando sampt des qwarblefne löösa ägendom. Skiftet skall förrättas af undertecknat sampt nämbdem:ne Hendrich Jöranson i Wechkalax och Jöran Eskelson i Kåckila.

- . . hafwa besedt den åwärckan, som Sigfredh Thomason **Mulli** i Laasoila föröfwat på Simon Johansons **särskilte skogsteegh i Katinlachden eller Kaipanlachdenmaa**. Emädan Sigfredh Thomasson icke war tillfredz, skall en ny besichtning förrättas. Doomen om förra skifte skall finnas hoos **corneten Marcus Rodhe**. Sigfredh opwiste een **lagmansdoom af 5.10.1643**.

s. 266 - Pijgan Walborgh Jöransdotter i Säynäjåcki kärde till sin **swåger och huusbonde** Philip Simonson ibm om dhes förtiente pijgelöhn.

- Michel Simonssons **fader såldaten** Simon Anderson i Orriwesi by tilstår, det hans **son** Michel bedrifwit **snatterij hoos dhes huusbonde** Lars Johanson **Wanaeus** ibm.

- Länsm:n Johan Claeson föredrogh, det Sigfredh Thomason **Mulli** i Lasoila och Sigfredh Hendrichson ibm **löössläpt elden**, som giort stoor skada på Lasoila och Lydickilä utmarck. Opsköts.

s. 268 - Michel Hendrichson **Pulkoila** i Onnistaipale bewillades ett lagl:t **arfskifte hoos des halfbroder**, som och heter Michel Hendrichson **Laurilan** ibm, oppå deras **faders** Hendrich Jöransons qwarlåtenskap, hwarwidh skall bewisas om hemmanet ähr börde eller ej.

Karkun kesäkäräjät 29-31.6.1693

s. 347 - Mårten Thomasson i Raialax och Oriwesi sochn kärde å sin **dotters** Annas wägnar till Anders Andersson Ruskiapä i Palfwiala för det, att ifrån henne bortkommit saker, då hon war hos honom öfwer natten.

Kangasalan syyskäräjät 11-12.9.1693 s. 452-

s. 461 - Thomas Jöransson i Ruokois beswärade sigh däröfwer, att dhe Sijtama boor tillwällat sigh hans kaskelandh. Förrättas een syyn. Mats Bertilson i Sijtama war siuck, men Lars Thomasson hade afwikit tingsgården.

s. 462 - **Caplans i Cangasala sahl. H:r Christer Melartopaei änckia h:n Ingeborg Arfwedsdoter Florina** begiärte, att hon finge cedera bonis, emädan hennes mans ägendom -.

- Confirmerades den förlijkningsskrift, som är oprättat emellan Johan Larson Wichtiälä och hans **fader** Lars Thomasson 3.11.1690, som innehöll, att Lars opdragit **sin äldsta son** Johan af sitt bördehemman Wichtiälä sampt hälften af booskap, hästar och - -.

Oriveden syyskäräjät 15.9.1693 på **Hollma gårdh**
VA Ylä-Satakunta KOa13 s. 467-, mf ES 1967

s. 467 - Lieutn:ns Engelbrecht Enschiölds för detta drängh Carl Matson / Carin Matsdotter i Wechkalax. Deras oächta barn föddes 26.9.1691. 40 d:r böter. Carl fick utstå kyrckioplicht.

s. 468 - Mats Jöransson i Attila kärde till Mårten Jöransson i Pårfwola om en t:a rågh, som han för 11 åhr sedan länth till dess **swåger** Anders Henrichsson, som **Pårfwola hemman** för detta bebodt. Befans hemmanet wara crono. Mårten befrijades.

s. 469 - **Kyrckioherden** mag:r Joseph **Lauraeus** bewilliades i **brandstudh** för det, des **ryttarehemman** i Säynäjocki by medelst **wådeldh** ähr i aska lagd. Ransakningen i häradsrätten 12-.2.1692. Bewiljades kyrckioherden twå och (land)bonden een kappa af hwart h:n i detta länsmansdöme.

- Erich Pärsson i Orriwesi by kärde till sin huusbonde Cnuth Thomasson **Ruika** ibm för det han will drifwa honom ifrån hemmanet. Afsades, det Cnuth skall ersättia Erich 12 cap:r rågh, det han kommit i mistningen. Cnuth bör låta **landbonden** förblifwa odrefwen på hemmanent til midfastan. Erich påstod änn, som skulle Cnuth **stulit hans näth uhr Aittianjärfwi**. **Trumblaren** Erich Eskelsson och **ryttaren** Michel Sigfredsson wittnade.

s. 470 - Cnuth Sigfredsson i Säynäjocki kärde till sin **son** Pähr Cnutsson i Kåppola för det denne tagit sin **faders** häst honom owitterligen.

- Cnuth Sigfredsson (=Thomasson) **Ruicka** i Orriwesi by utlåfwade att tillställa **caplan Johan Wanaeus** oppå sin qwota för synekåsten emellan Orriwesi by och Woitika.

s. 471 - **Coadjutoren H:r Hendrich Gummerus** kärde till Jöran Cnutson, Sigfredh Ollsson och Markus Matson ifrån Kaupila, för det dhe 1684 utfört des **swärfaders sahl. kyrckioherdens** i Orriwesi H:r Daniel

Reuters tertial 5 t:r efter dåwarande befall:s opsats, men dhe i Åbo till handelsm:n sahl. Robert Wargentin intet lefwererat mehra än 4½ t:a. Böndren dömbdes deraf att betala till H:r Hendrich 5 cap:r rågh.

- **Cornetten Marcus Rodhe** hade genom länsm:n Johan Claesson låtit citera Clemet Simonsson och Thomas Sigfredsson i Koifwuniemi ang:de åwärckan. Swaranderne dömbdes att betala 15 cap:r korn och 10 cap:r ärter och ½ åhm höö.

- Mats Hendrichsson i Ackoila bewilliades ett laga arfskifte hoos des **broder** Hendrich Hendrichsson ibm oppå deras **faders** fasta och lösa ägendom, som förrättas af nämbdem:ne Olof Suiki och Göran Eskelsson Kåckila i undertecknades närwaru.

- Erich Jöransson i Lydickälä bewiliades i **brandstudh** 2 cap:r sädh af hwart hemman.

s. 472 - Lensm:n Johan Claesson tillsporde - - när om och huru mycket Erich Tassari ifrån Tyrfwis opburit spm:hl för **Wammaskoski broons** wed macht hållande.

- Matts Jöransson i Attila by och Lengelmäki sochn hade låtit citera Anna Cnutsdotter i Pårfwola ang:de länth spm:ll, men hon war icke närwarande. Befans hennes **stiufdotter** besitta hemmanet, som ähr crono.

s. 473 - **Capl:n Johan Wanaeus** kärde till **såldaten** Mats Larsson **Pulki** i Pehula, för det han skall öfwerfallit dess **son** medh hugg. Befans gåssen wara 12 åhr. Såldatens praeceptor war **Dn. Johannis Gummerus**.

- **Föraren wälb. Henrich Spåra** kärde till **coadjutoren Hendrich Gummerus**, för det han skall medh injuriense ordh öfwerfallit dess maka. (Förarens swärmohrs dräng) Mats Cnutsson berättade, att då H:r Hendrich kommit ifrån **länsmannen Johan Claesson, som hållit barns öhl**, skall han **bedt sin broor Johan Gummerus läggia sigh hoos förarens maka**, emedan han sielf war borta. Därnest skall han sagt, att **Horor och dhe som sällia toback, kallas i denne sochnen Fruer**. Föraren sade, att H:r Hendrich äfwen tillagt dess **swärmoder h:n Christina Wanaea** det, som anständigt wore. Opsköts.

s. 474 - Michel Hendrichsson **Pulkila** begiärte, att ransakas måtte, huruwijda **Laurila** hemman i Onnistaipale by wore skatte eller börde och hwadh rätt Michel **Pulkila** till samma hemman skulle hafwa. Michel **Laurilan**, som ähr kärandens **halfbroder**, sade hemmanet wara crono, men Michel **Pulckila** bewijste medh **häradsdomarens Daniel Swensons 27.10.1673 håldne protocol** sigh hafwa den tijden låtit protocollera sin rätt till detta hemman, som är börde, emedan han för sin **stiufmoders**, denne Michel **Laurilas moder**, förwållande måst gifwa sigh ifrån hemmanet. Han opwiste och ett arfskiftesinstrument, hållit i Paiukando 11.1.1683, hwaruti förmäles, att **Laurila** hemman i Onnistaipale ähr börde och af kärandens **fader** Hendrich Jöransson inlöst medh reda medel, en dehl af cronan och en dehl af dåwarande åboen. Be:te skiftesinstumentet beropar sigh på **Anders Michelssons häradsdom af 23-24.9 1650 och wälb. Claes Jägerhorns lagmansdoom 15-16.2.1667**. Intygades sådant sant wara.

- **H:n Regina Reutter medh capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman å sin h:us Catharina Reutters** wägnar föredrogo, det dhe ifrån den tijden, deras **sahl. fader fordom kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter** medh döden **afgick,** warit in action medh sin **stiufmoder H:n Christina Lillia** om sitt fädernes och mödernes **arf**, hwaraf h:n Regina hade intet bekommit, men H:r Jörans h:u hade fådt en dehl på möderne. **H:n Lillia** hade sedermehra blifwit genom döden **hädankallat** och hennes **barn af förra gifte codjutoren här H:r Henrich Gummerus medh sine bröder studenterne Andreas och Johannes sampt systrarne h:n Sophia och jungfru Christina** hade delt sin sahl. moders qwarlåtenskap och lämbnat dem alldeles låttlösa. Håffrätten hade sedermehra häröfwer resolwerat, att den dem emellan håldne fördehlningen bleef ophäfwen och sådant skulle af ordinarie domhafwanden förrättas. Samme förmente arfskifte hade intet wunnit sin framgångh medelst deras contraparters intriger.
Kyrckioherden i Orriwesi mag:r Joseph Lauraeus begiärte på sin **barns praeceptors Johannes Gummeri och des systers jungfru Christinae Gummerae** wägnar, som nu warande hoos honom, om dilation i saken. Hustrun Regina och H:r Jöran begiärade, att deras contraparter ett richtigt inventarium oprätta måtte ifrån det, som 1687 åhrs häradsdom sådant befaller. Opsköts till nästa wintertingh.

s. 477 - Thomas Michelsson i Peilax medh sina **söner** Mats och Johan föredrog, det han **klyft sitt börde- och rustningshemman** desse sine söner emellan i tu medh dhe wilckor, att hans andra barn, som än omyndiga äro, skola efter hans dödh af desse båda sina bröder blifwa utlöste efter den portion, som på dem rättmatel:n belöpa

kan, som skriften dem emellan af **sochneskrif:n Erich Humalainen** 6.11.1990 uprättat wijdare utwijsar, hwilcket nu confirmerades.

- Samptel. Pittkäjärfwi boor kärde till Thomas Michelsson i Peilax, för det Peilax hästar och swijn opätit dhe Pitkäjärfwi bors swedh. Swaranderne påstodh, det där ingen gärdzlegårdh warit om swedhen. Därtill skall ock Bengtilä boskap där warit. Öfwer alt detta skall nämbdem:n Henrich Jöransson i Wechalaxi, som är **mågh** i Pitkäjärfwi, denne skadan wärderat. Inga ätioböter tillerkändes och hwar bör hägna sina egna swidier.

s. 478 - Dhe Pitkäjärfwi bor fälltes till böter, för det dhe intet betalt **brandstudh** till Joseph Thomasson i Säynäjocki efter häradsdomen af 8-9.10.1691.

Ylä-Satakunnan ja Sääksmäen kihlakunnanoikeuksien katselmus ja tuomio 3.7.1693
VA Ylä-Satakunta KOa13, s. 702-, mikrofilmi ES 1968

s. 702 - 3.7.1693 blef efter häradzrätternes så af Öfre Satagunden som i Säxmäkie häradt 19.1. och 12.2.1692 afsagde interlocutorie domar af undertecknade synt och däruppå dömbt emellan bördzrättzbönderne Eskil Jöranson i Kaupila och Jöran Thomason i Hapaniemi medh dheras interessenter i **Hapaniemi, Järfwenpä och Wijassjärfwi** boer alle af Öfre Satagunda häradh i Åbo lähn å den ena och crono militiaebonden Johan Samuelson i **Touna** af Säxmäkie häradh och Tafwastehuus lähn å den andra sijdan, **angående råår** och bohlstada skilnadt sampt deröfwer giordt åwärckan, som dhe ömse klagat om.
Käranderne praetenderade att komma råårätt ifrån een steen hetandes **Kettunkifwi** O.S.O. ann till en odisputerligh råå **Siniwuoren Kårkea**. Swaranden af Touna opwiste deremellan något litet i knää några och 20 fambnar ungefär en råå hetandes **Wirtanrijen Kiukas**, hwarifrån han wille till Siniwuoren Kårkea, medh hwilcket streck han pröfwades blifwa berättigat till 1/4 dehl af den sweden, som Kaupila Eskil Jöranson och Hapaniemi Jöran Thomason 1691 derunder tilwärckat och hwaraf han 9 t:or spanmål sig tilägnat.
2 boofaste bönder ifrån Hietalax Lars Eskelson och Simon Bertilson intygade, att dhe hört Lars Eskelsons **sahl. faderfader** säija, det ber:de rååstreck skulle warit parternes rätta åtskilnadt. Oppå Touna bondens sijda till bestyrkande af mellanråån Wirtanrijen Kiukas kom att ansees 1) att medelråån är icke mindre än Kettunkifwi en wiss råå och tegeskilnadt emellan desse interesserade parter af Åbo lähn, till hwilckas ägor och tegeändar Touna bondens af Tafwastehuus lähn marck och skogh sammanstöter; hwaraf af ber:de ställen äro och 2) för häradzråå och sochenskilnadt af gammalt worden håldne, som och nu 3) - -, 5) densamma wara för en wiss sochne- och häradzråå infördt uti landtmätarens Lars Schroderi 26.2.1666 utgifne - - attest, - - 7) medh twenne gamble mäns intygan Jöran Jöranssons i Pajulax och Sigfredh Abrahamsons i Löytänä tillbödh att befästa sin rättigheet till Wirtanrijen Kiukas.
Rätten erkände för skiäligt, det råerne **Kettunkifwi, Wirtanrijen Kiukas och Siniwuoren Korkea** skola härefter som härintill förblifwa desse parters **rätta ägo- och bolstada skilnadt** efter 26 och 27 cap. i B.Balk. Ang. åwerkan - - giorde derom en wänlig och godh förlijkning, så att - -.

Ruoveden syyskäräjät 18-19.9.1693, VA Ylä-Satak. KOa13, mf ES 1968

s 498 - Joseph Mattsson i Jämmingipohia opwijste underlagmans Jöran Jönssons doom af 7.7.**1618** medh 3:ne insegel angående råår emellan Jämmingipohia och Peckainen, begiärandes att samma bref förnyiadt blifwa måtte.
För alle ärlige och - - bekännes wij efterskrefne Jöran Jönsson lagmans doom j wärie hafwande å edle och wälb. Jesper Mattsons Kruus till Harfwiala och Jockis, riddares wägna, att Anno 1618 udj Januari månadt, då lagmans ting höltz medh allmogen af Ruowesi sochn, då wore wij kallade på en lagligh syyn - - bleef ransakat, att desse efterskrefne råår - - som är första råån, Hurstinjärfwi, tädan till Bergen lächde, sedan uth medh åån till Isoi mato, Hariunpä moth Hafwunsilda, som ligger öfwer Bergen åån och tädan långz uth medh åån till Bergenjoensu, sedan till waskinjoensuu i Jämmingipohia och så långz uth med åån till **Sijkanefwa**, halfparten wardera, där hafwer Påfwel Keckoinen sex lass ängh och Påfwel i Jämmingipohia fyra lass ängh och där ifrån till **Ojakråppi** moth Ruowesi och Orriwesi sochne råår. - -.

Oriveden talvikäräjät 9.3.1694 uti länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa14 s. 88-, mikrofilmi ES 1968

s. 88 - Länsm:n Johan Claesson framhade **dragounen** Jacob Jacobson i Järfwenpää, som ähr angifwen hafwa itererat **blodskam** medh sin **hustrus halfsysterdotter** Maria Simonsdotter i Säynäjocki. Opskiöts.

s 88v - Bördsrättsbönderne Jöran Jöranson och Mats Johanson i Kaunisto (=Koivisto) Längelmäki sochn och Tafwastehuus lähn beswärade sigh öfwer Jöran Eskelson i Kockila by och Orriwesi sochn angående een **swedh inom råerne: Bentiwuorenotza och Häinäsenpää eller Heinäjärfwen Luoteinenpää**. Parterne twistade icke om bem:te råår, allenast om sielfwa rååställen. Kockila boor påstodo, att den omtwistade sweden är belägen på Kockila sijdan om råår, om rååstrecket upgåås linea recta ifrån Heinäjärfwen Luoteinenpää till **Bentiwuoren Korkeimmen**. Befans, det Pär Larsson i Kockoila och Mats Josepsson i Hapaniemi hade efter **sahl. lieutn:s Ulfs befallningh förstördt een steenråå på Bentivuorenotza**. Opskiöts.

s. 89 - .angaaf Cnuth Johanson i Lydickilä, för det han warit **drucken i kyrckian**, men doch ingen förargelse eller oliudh giordt. Han dömbdes att **sittia 2 söndagar i ståcken och böta till kyrckian** 10 d:r smt.

- Samptel. Caldila boor opwiste en afwittringh öfwer den råågångh - - 17.6.1693 emellan dhe Caldila och Wedenpä boor författat - - **Leppäjoensuu, Kållalax, Läppäjoensuu, Syfwäjarfwenpolwi, Lieswuorenotza, Perämäki**.

s. 90 - Uppå dhe Kåiwisto och Tungelois boors wägnar ifrån Lengelmäki sochn skola - - besee den skadan, som **skogselden** skall giordt på kärandernes utmarck och dhe förmena dhe Kockila boors af Orriwesi sochn wara wållande till.

- **Jachtfougden** i Lengellmäki sochn och Tafwastehus lähn Mårten Jöranson beswärade sigh däröfwer, att 2 dagen juhl 1692 skall Anders Bengtsson i Wilkilä, ryttaren Erich Matson ibm och **kyrckiowächtaren** i Lengelmäki Erich Mårtenson under kyrckiotiden **bedrifwit gabblerij medh hans häst, den dhe spänt för släda, opsprätt des slädefilt och hängt öfwer hufwudet på hästen.**

s 90v - Efter **reg.skrif:s Hans Floors och Achatius Brandtz** begiäran bewilliades dem ett laga **arfskifte på Jaerla rustningshemman efter reg.skrif:s swärfader fordom befall.n sahl.** Hendrich Claesson sampt **deras swåger qwartermestaren** Claes Hendrichsson.

s. 91v - Michel Hendrichsson i Onnistaipale kärde till Mats Mårtenson ibm om rofwerijd, som Michel begynt fälla, men Mats sigh tillägnat. Nämbdem:n Mårten Thomasson i Onnistaipale intygade **kaskelandhet** wara på en samfellt skogh, hwilcket Michel tillförene roligen häfdat och han sitt arbete förr derwidh anlagt än Mats. - - skola besee dhe andra swedier och dhe nys giorde engier i **Niuhankårpi**.

- Mats Mårtenson i Onnistaipale saakfältes till 12 öre smt, emädan han kallade nämbdem:n Mårten Thomason ibm **liugare**.

s 92 - Simon Erasmusson kärde till Jöran Johansson i Pittkäjärfwi om 1 t:a rågh, som han lånth åth Jörans swärfader.

- Karin Josepsdotter i Säynäjocki emot Hendrich Michelsson ibm för det han slagit henne.

s. 93 - Mats Pärsson Wessari kärde till **capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman**, som skall tillwällat sigh **des urminnes tillhörige fiskewatn Coviansälkä**. Befans af lagläsarens Gabriel Coronanders doom af 19.11.1660, hwarmedelst samma fiskewatten tillerkännes Röytälä hemman, som till capl:s bohl sedermehra anslagit ähr. Wessari opwiste en lagmansdoom af 10-11.3.1662, som medelst Röytälä åboens utewarelse dömbt det twistige fiskiewatnet till Wessari, doch att Röytälä skulle haft macht innan natt och åhr det återwinna. Wessari conserwerades medh possession af bem:te fiskewatn.

s 93v - **Ryttaren** Augustin Clemetson i Paiukando kärde till Clemet Eskelson ibm om een täppa, som des **huusbonde** Eskel Simonsson ibm opgiort och honom gifwit. Dömdes, att sweden, som på Clemets **teegh** är tilvärckat, måste ryttaren Augustin Clemetson till rätta jordäganden cedera.

- Ryttaren Augustin Clemetson förliktes medh sin **swåger** Thomas Simonson i Padustaipal om sin **hustrus arf** i Padustaipal hemman moth 4 d:r smt.

- Michel Hendrichsson i **Pulkila** begiärte det ransakas måtte, hwilckendera wore berättigat till **Laurila** bördehemman i Onnistaipale antingen han eller des **yngre broder** Michel Hendrichson **Laurilan**. Befans, det Michel Hendrichson **den äldre** för häradsrätten 9.6.1681 eftergifwit om rättighet till **Laurila** hemmans besittningh i Onnistaipale och utlåter sigh wara benögd med dhe 20 d;r smt, som Michel **den yngre** honom för cession på 3 åhrs tidh, förutan dhe 10 d:r smt annan giäldh, tilbuder, hwarföre Michel den yngre är berättigat till possession och Michel den äldre medh sina **söner** Simon och Mats Michelsöner aldeles därifrån.

s. 94v - Hendrich Simonsson i **Kåppala** by och Tafwastehuus lähn kärde till Cnuth Thomasson **Ruika** i Orriwesi by om 1 stodh. Johan Jacobsson i Kåppala hade såldt stodhet åth Hendrich.

s. 95 - Cnuth Thomason **Ruika** i Oriwesi by kärde till sin **förra landbonde** Jöran Jöranson i Orriwesi, för det Jöran hade i olaga tidh begifwit sigh ifrån Cnuts hemman - -. Cnuth kallade Jöran en **liugare**.

s 95v - Erich Pärsson i Orriwesi by skall betala till sin **huusbonde** Cnuth Thomason **Ruika** - -.

- En gift karl Johan Jacobsson i Piikäjärfwi hade begångit eenfalt hoor medh Chirstin Matsdotter ibm, ogift, hwilken födt barn 24.1.1694. Johan nekade. Opsköts.

s. 96 - **Hustrun Regina Reuter ifrån Åbo och capl:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman** föredrogo, dhet dheras contraparter **sahl. h:n Christina Lilliae arfwingar** icke woro närwarande att swara angående arf, som dhe äro twistige om. Allenast **coadjutoren H:r Hinrich Gummerus** war närwarande. **Kyrckioherden i Oriwesi mag:r Joseph Lauraeus**, som war den **yngsta systrens jungfru Christinae Gummerae förmyndare**, war **nyligen** genom döden **afgången**.
Saken opsköts, emädan kyrckioherden Lauraeus är dödh blefwen och handlingarna, som sahl. Lauraeus denne saak angående hoos sigh haft, äro förseglade, så att dem intet kan nyttia.Doomcapitlet hade resolverat, att **probsten och kyrckioherden i Cangasala mag:r Johan Thuronius** skulle förklara sigh för häradsrätten, **huru han kommit att sammanwiga kärandernes fader sahl. kyrckioherden i Orriwesi H:r Daniel Reuter medh swarandernes moder sahl. h:u Christina Lillia, innan barnen å både sijdor wordne afwittrade**. Kunde eij heller någon wiss efterrättelse gifwas, om **studenterne Andreas och Johannes Gummeri** i laga tidh fådt citation. **H:r Johan Lucander** hade i godh tidh citation bekommit.
Käranderne föreslogo sigh wela förlikas, där h:n Christinae Lilliae arfwingar wille gifwa dem den **sölfwerkannan**, som **sahl. kyrckioherden Reuter** fådt af **H:r Qwantarnes stärbhuus** och att h:n Regina finge inlösa en **gullringh medh 6 turkoser uppå**, som skall finnas i sahl. kyrckioherdens Lauraeij stärbhuus, men H:r Hendrich Gummerus swarade kannan wara försåldt af des bröder studenterne Andreas och Johannes och att ringen ähr försåldh moth 11 d:r kmt, som sahl. mag. Lauraej rächningh skall utwisa. Käranderne anhöllo, att deras contraparter blifwa pålagde det bytesinstrumentet framwijsa, som sahl. Lauraeus på Woitila åhr 1693 oprättat.

s. 98 - Opbördzman Johan Assmundson hade utlagt för dhe Pittkäjärfwi boor utj actions utförande emot dhe Hörtzene boor angående en jordetwist till häradshöf:n Henrich Klufwensich 64 d:r 16 öre kmt. till **landtmätaren wälbet:de Olof Mörtt för afrijtningen** 60 d:r, till advocaten Anders Prytz 66 d:r 16 öre och för sitt egit beswär opförde han 60 d:r kmt. Befans dhe Pittkäjärfwi boor wara änn 78 d:r 28 öre skyldige.

s. 99 - Befans länsm:n Johan Claesson hafwa 1693 underhållit i **fånghuuset** medh kåst 2 tyfwar i 14 dagar, item haft Maria Simonsdotter i Säynäjocki, som för blodskam lagföres, i förwaringh i 8 dagar och skiutzat henne medh 2:ne hästar till Cangasala 3 1/4 mihl, item een kåna ifrån Sysmä Lijsa, den han skiutzat till Ruowesi medh 2 hästar 4 1/4 mihl, och underhållit dragonen Jacob Jacobsson i Järfwenpää 5 dygn, för hwilkas kåst länsm:n begiär 1 öre smt om dygnet och för skiutz inalles 5 d:r 2 öre smt.

s 99v - **Corneten Marcus Rodhe** föredrog, det Clemet Simonson och Thomas Sigfredson i Koifwuniemi skall öfwerträdt dhe råår, som **lagmansrätten 10.2.1670 och sedermehra håffrätten 20.12.1671** approberat för **rätta bohlstada skähl** emellan Rajalax och Koifwuniemi, och **nedhuggit 28 tallar**, som auditeuren Johan Enholm medh **sochneskr:n Erich Humalain** befunnit. Swaranderne skola böta 3 d:r och betala ståckarne. Parterne pålades efter skatten opsättia skilliegården långs medh det rååstrecket, som lagmansdomen af 1670 förmäler.

s. 100 - Mårthen Thomasson i Raialax föredrog, det **corneten Marcus Rodhe** skall påfört honom dagswerken 5 d:r smt:s förlikningh, änn berättade han cornetten hafwa opstudsat fendrichen Daniel Kraak att öfwerfalla honom medh hugg.

s 100v - Liqwiderades emellan Hendrich Mattsson i Kåckoila och Hendrich Cnutson i Sawijocki ang:de 1 hästs betalningh.

- Simon Thomason i Kåckoila låfwade åth sin **syster** Margeta Thomasdotter **Työrä** af Ruowesi sochn för gammal giäldh 1 t:a rågh.

- **Corneten** Marcus **Rodhe** kärde till sin **landbonde** Mats Jörenson angående 2 hästar och det, att han i olaga tidh will begifwa sigh ifrån honom. Opsköts.

s. 101 - Jöran Thomason i Orriwesi by förliktes medh sin **swåger** Pähr Danielson ibm om **arf** och testamente **efter sina swärföräldrar** Thomas Jönsson medh 4 d:r kmt.

s 101v - Bårgaren i Åbo Mårten Kiweläin fordrade af Jöran Hendrichsson i Hafwisto 26 d:r. Daniel Medelplans attest 20.1.1694.

- Pijgan Lijsa Bertilsd:r i Napila är skyldigh till corneten Marcus Rodhe 3 d:r.

- Lars Johanson ifrån Jämbsä sochn och Pispala by opwiste crono befall:n Niels Weckmans **inrymmelseskrift af 1.10.1692** utj ett förlammat hemman i Hirfwijärfwi af 1 hemman 1 öre skatt och 1/4 mant:l. - - intygade, att Michel **Försti** för detta åbodt det, hwilken genom döden afgången ähr och ingentingh lämbnat efter sigh. Intygades om hemmanets beskaffenhet. Befans hemmanet hafwa **sqwalteqwarn medh Sarijerfwi** (= Sahrajerfwi) **tilhopa**. Pröfwades hemmanet betarfwa 6 åhrs frijheet.

Kangasalan talvikäräjät 12-13.3.1694 s. 103-

s. 106 - Efter Lars Thomasons och Mats Bertilsons ifrån Sijtama begiäran skola - - skifta dem emellan **Rekola** ängh.

s. 107 - Efter Jöran Söfringsons ifrån Säynäjoki begiäran oplystes Elisabeth Hendrichsdotters i Suomatka **gullringh** i gången.

s. 110 - Fureren Erich Erichsson i Tursala betalar till Lars Thomasson i Sijtama för resterande wisthuus wärde 5 d:r.

s 110v - **Dulcianblåsaren Claes Rodhe** fulltygade det - - 1692 - -.

s. 116 - Ransakades, hwadh friheet Jacob Markuson ifrån Pickola än kan behöfwa widh Pickola hemman.**Caplan här i Cangasala H:r Johan Enckel, hwilken det till caplans bohl anslagit** ähr, klagade öfwer detta hemmanets ringheet till capl:ns booställe.

Oriveden kesäkäräjät 8-9.6.1694 uppå Hollma Gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa14 s. 238-, mf ES 1968

Nembden: Jöran Klemetsson i Orriwesi, Hendrich Erichsson i Napila, Simon Bertilsson i Hietalax, Jacob Markusson i Kockila, Henrik Jöransson i Wechkalax, Jöran Eskilsson i Kockoila, Jöran Pärsson i Kockola, Olof Olofsson i Suckila, Hendrich Johansson i Hapaniemi, Mårten Thomasson i Onnistaipale

s. 238 - Erich Thomason i Peilax hade begångit lönskaläger medh Maria Thomasdotter i Lasola, hwilken födt 2:ne piltebarn Mariae tidh. Begge ogifte, 1 gången.

s 238v - Chirstin Matzd:r fr. Pittkäjärfwi skall i hoordom afladt barn medh Johan Jacobsson ibm. Hon ogift, han gift.

s. 239 - Såsom **medhielparen Henrich Gummerus och föraren wälb. Hendrich Sporas hustru Christina Roth** är något misförståndh utkombne, hwilcka föraren widh höstetinget angifwit, förliktes.

s 239v - Mats Anderson i Napila kärde till Jacob Hendrichsson ibm för det denne slagit honom och hans **hustru** Anna Erichsdotter.

s. 240v - **Medhielparen Hendrich Gummerus** klagade öfwer Hendrich Cnutson i Pittkäjerfwi, för det han åwärckan giordt uppå hans **fiskiewatn utj putanjocki widh Oinasniemi byy**, läggiandes där **näth** utan låf, dher Pittkänjärfwi aldrigh någon dehl haft, mycket mindre han, som skiltz ifrån sin **fader** dher i byen Cnuth Eskelson ibm och gifwit sigh till Thomas Jöranson ibm att blifwa **mågh**, men uppehåller sigh medh sin egen kost såsom och behöfwes dher icke som drengh, emedan Thomas hafwer twå **söner** hoos sigh, som det lilla hemmans ägor bruka kunna. H:r Hendrich sade och att det nätet, som han i åen utlagt hafwer, kommer Prästgården till, dher han i förledne åhr tiente, hwilcket H:r Hendrich sade ryttaren Mårten Matson i Prästegården skall wähl igenkänna. Samma näth sade H:r Hendrich sin **landbonde** Jöran Eskelson ifrån Oinasniemi af åen uptagit, emedan Hendrich Cnutson ingen dehl der hafwer att fiska. Natten dherefter, när Landbonden skulle hans näth utläggia, kommer Hendrich Cnutson till och tager i andra ändan på nätet det medh wälde utur landbondens händer, hwaröfwer H:r Hendrich nu begiärte laga connection.
Hendrich Cnutson nekade uptagne **nätet** icke wara Prästegårdens, utan sin **faders** Cnuth Eskelsons, hwilcket han för siu åhr sedan skall **bundit** hafwa. Hendrich Cnutson sade och, att **Oinasniemi råder ena sidan och Pittkäjärfwi ängiar på andra sidan**, hwarmedh dhe förmena sigh hafwa lof dher att fiska. Opsköts.

s. 241v - Thomas Pärson i Kijala (= Kihlala) war eij att swara såldate h:un Sophia Olofsdotter ifrån Orriwesi by om sin **mans** Hendrich Jörenssons resterande såldatelega.

s. 242 - Sigfredd Eskelson i Ewäjärfwi anklagade Hendrich Grelson ibm, som skall nederhuggit hans **Coiranrandan engs gärdzlegårdh** och huggit sönder hans läderromar för **sonen** Johan Sigfredson. Johan skall skält Henrich för **Cairan Heiki och Mustaheiki**.

s. 243 - **Capel:n i Cuorewesi H:r Jöran Härpman**, att den långlige twisten emellan honom och dhes medarfwingar utj **arfskapet efter sahl. kyrckioherden Daniel Reuter och des hustru Christina Lillia** skulle föras till endskap. Opsköts.

s 243v - Gotthardh **Rodhe** ifrån Raialax uppå sin **faders corneten Marcus Rodhes** wägnar anklagade Joseph Pärson ifrån Taipale för deth han köopslagat och till sigh tagit af hans **faders omyndige son** Markus Markuson een **knijf**, 1 paar **skoo öfwerläder**, ett pahr **skooremmar, litet brännesteen och ett swart taftzbandh** om 3/4 aln, Erich Simonson tillhörige - -.

- Efter Jöran Matsons i Pehula och Jöran Sigfredsons i Wächalax begiäran - - skola **skifta arf efter fadren** Mats Månson och **modren** Carin Grelsdotter hoos Mats Erichson ifrån Pehula.

Kangasalan kesäkäräjät 11-12.6.1694 s. 244-

s. 245 - Lars Thomasson i Sitama skall betala till Johan Jacobson i Tihala 4 t:r sädh, hwilcka **sahl. capel:n H:r Christer Melartopaeus** haft af Lars att fordra och updragit åth denne Johan i betalning det **änkian Ingeborg Arfwedzdotter Florina** tilstodh. Mats Bertilson i Sitama wittnade.

s. 246 - **Capel:n utj Cangasala H:r Johan Enkel** klagade öfwer **fendrichen wälborne Carl Rundel** på sin **swärfaders probstens och kyrckioherdens mag:r Johan Thuronij** å Palo ryttarehemmans wägnar, som skall han häfda ängen **Mattinnittu** undan i frambem:te hemman. Fendrichen bewijste ängen af ålder warit under Soroila, det af **lagm:s Jacobi Nicarlij lagm:s dohm af 26.7.1659** war att se.

s. 250v - Efter Lars Thomasons i Sitama och Mats Bertilsons ibm begiäran skola - - besee **Wähä aidan peldon sarka**.

- **Capellanens** fördetta i Cangasala sahl. **Christers Melartopaej änkia Ingeborg Arfwedsd:r Florina**, hwilken uti höstetinget 1693 inlade specification uppå den ägendom - - widh hennes sahl. mans dödelig frånfälle.

s 251v - **Corneten Johan Swarthafra** opwiste **cornetens Marcus Rodhes** attest angående **Kartila lille Alhoi ängh** Kartila hemman tillhörigh, som skall innehafwas af **länsm:n Claes Hanson**.

Pirkkalan kesäkäräjät 27-28.6.1694

s 280v - **Fältwäbelen Daniel Elgh** anklagade sin landbonde Bengt Andersson fr. Nurmis, som på 3 åhrs tidh stadt sig att blifwa landbonde hoos honom och fådt till städzle 20 cappar sädh sampt - - doch 21.5.1694 bortrymbt utur landbondetienst honom till största skada.

Kangasalan syyskäräjät 17-18.9.1694 s. 366-

s. 368v - Till **ryttmesterskans wälb:ne fru Christina Lagermarcks** uppå Kulliala h:ns wägnar sampt Epala boors Matz Henrichsons medh des interessenters begiäran förordnade nämbdemännerne - - skola wärdera den åwrkan - - -.

s. 375 - Länsman Claes Hanson opwiste **capel:s i Messuby H:r Johan Mulinj** skriftel. berättelse om Hendrich Matson **Kiriawainen** ifrån Watiala af 12.3.1694, som skall han **på Messuby kyrckiobacken medh ohöfliga ordh förwendt Guds heliga ordh siungandes** på efterfölliande sätt: "**Ach Herra Christ, synnit vissist, Sydänden kovin vaiva, än löydä tähl, koko mahn pähl**, (salva venia) **kullin ja kyrpen paika**". Saken hemställdes doomcapitlet.

s 383 - Undersöcktes om dhe **qwarnar utj Iharis fors**, - - **eftersom forssen sig 1606 transporterat ifrån Sarssa, derest tillförrne warit ongefär 8 eller 9 qwarnar uti sin fulla gångh**, till Iharis, hwarmedelst denne **Iharis fors sig merckeligen utwidgat**.
- - **1613 åhrs lagm:s doom**. Bytesinstrumentet 4.5.1618.

s. 384v - **Mons:r Henrich Ollenqwist** uppå sahl. rådmans Rauwala Bertils stärbhuus wägnar i Åbo.

Oriveden syyskäräjät 20.9.1694 nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa14 s. 387-, mf ES 1968

s. 387 - Adam Clemetson i Soltila hade bedrifwit lönskaläger medh Elisabetha Bertilsdotter i Napila, hwilcken födt ett piltebarn dagen efter Larsmessa. Begge ogifte, 1 gången. Adams **fader** war Clemet Philipson i Soltila.

- Brita Andersd:r fr. Orriwesi by bekände sigh uti Norrbotten Laihia sochn hoos Riddere Jacob fådt 1693ett pigebarn, hwilket barn hon är rådt 1692 af Cnut Thomason i Oriwesi by, en gift karl, uti hans egit pörtte, då hon war der att bråka lijn.

s. 388 - **Sahl. kyrckioherdens i Orriwesi hustru Maria Arentzbeckia** kärde uppå sitt **ryttarehemmans Cowalla** i Säynäjocki wägnar till **Yllekylä boor** bördebönderne Anders Karpi och Jöran Söfringson om **Kockapä och Randanitu ängiar,** dem hon säger dem innehafwa undan hennes ryttarehemman, som hon rustar före. Anders **Carpi** swarade desse ängiar warit under hans bördehemman 70 åhrs tidh och att inhyses Maria Erichsdotter samma äng bärgat, in till dhes han begynte rödia och bärga henne.

s 388v - **Mädhielparen Henrich Gummerus** kärde igen till Hendrich Cnutson ifrån Pitkäjärfwi om 1 **näth utj puttanjocki**. Befans H:r Henrich wara **ägande i åen** på Oinasniemi hemmans wägnar, men Cnutsson en lööskarl och hafwer intet något hemman. Cnutson fältes till böter och dömbdes att restituera nätet. Befans h:n Maria **Arentsbeckia** hafwa praetension uppå Cnutsons näth.

s. 389 - Hustrun Christina **Wanaea** uppå ryttarehemmanets i Woitila wägnar kärde till **H:r Henrich Gummerum**, som skall låta sin ryttare och drängiar för mycket hugga **swedier i samfelte skogen** sitt ryttarehemman till största skadha. . . besee skogshygget.

s 389v - Matz Thomasson i Padustaipal betalar till Hendrich Erichsson i Napila 7 d:r för det stodet, som Matz Thomassons häst jagat i **Järfwensuo**, der det omkommit är.

s. 390 - Jöran Bertilson ifrån Järfwenpä hade innehaft **Halkoperkion ängh** under 1 lada, Thomas Michelson i Wihasjärfwi tilhörig. Thomas Michelson wille tillösa sigh ängen igen.

- Gotthard Markuson ifrån Raialax anklagade Matz Thomason ifrån Padustaipale, som skall **flytt sin gärdzlegård** 15 f:r **widh Jänienlepo ifrån Jänienlepon Raianaita** in uppå Raialax ägor. Swaranden påstodh sigh hafwa sådant giordt medh **corneten Rodhes** förlof.

s 390v - Josep Thomason ifrån Säynäjocki skall betala 1 t:a spm:hl medh 2 åhrs wäxt till **broofougden i Birkala sochn Jöran Carpi**.

s. 391 - Erich Jacobson ifrån Pitkäjärfwi på sin hustrus wägnar och Jöran Johansson ibm kärde till Jöran Bertilson i Järfwenpä **om arf** efter denne Jöran Johansons sampt Erichs **hustru** Sophia Johansdotters **fahrfader**. Jöran Bertilson swarade arfwet wara längst för detta ifrån Järfwenpä hemman utbetalt, hwilcket han bewiste medh häradsdohmen af 6-7.10.1671.

- Simon Matson i Hulipa bewilliades i **brandstudh** - -. Een ny rija full opsatt med säd nerbrunnit i aska.

s 391v - . . skola besee, uppå hwilckendera sidan af råerne det **kaskelandh på Suontaustanmaa** ähr belägit, som Michel Michelson i Wihasjerfwi huggit.

- Simon Johanson och Johan Staphanson ifrån Lasoila begiärte utslag emellan sig och Mats Sigfredson **Mulli** ibm ang:de åwärckan. Befans desse parter å båda sidor åwärckat hafwa på hwarandras ägor.

s. 392v - Eskil Matson ifrån Ujorla beswärade sig öfwer Juliana Michelsdotter ibm för det hon kastat en dhes häst medh een skära.

s. 393 - Walborg Bertilsdotter ifr. Onnistaipale skall betala till Jöran Jacobson i Maunukala 20 cap:r spm:hl.

s 393v - Brita Hendersdotter i Paiukando föredrog, det hennes **man** Eskil Larson för 17 åhr sedan skall utgådt för cronohemmanet i Hoifwola, det hon medh Eskel tilförne åbodt, men Eskil Larsons **syster** Agneta nuförtiden åboor, tilträda. Agneta Larsdotter hade iempte sin **man**, som nyligen genom döden är **afleden**, en rundh tidh förestådt hemmanet och cronoresten derföre richtigt betalt, som hon medh befall:s Niels Weckmans rächning bewiste och låfwade det, som ännu på innewarande åhrs ränta m.m. kan wara obetalt, med först betala till rusthållaren af Jaerla ryttarehemman, hwilcken detta hemman till augment anslagit ähr.

s. 394v - **Capel:n Jöran Härpman** opwiste håffrättens resolution af 6.6.1694, derutinnan det jääf, som **sahl. h:n Christina Lilliae** arf:r emot mig undertecknat fört, erkännes för oskäligt, med widhengd befallning, att medh saken efter kongl. rättens förra resolution af 24.5.1693 fortfaras måtte.
H:r Jöran begiärte nu på sin och **hustrun systers Regina Reuters** wägnar utslag utj saken om deras till Woitila stärbhuus hafwande arfs praetension. Swaranderne **H:r Henrich Gummerus, H:r Henrich Lucander och studenterne Andreas och Johannes Gummerus** woro närwarande. Dhe inlade en exeptionsskrift iempte deras inventerielängder såwähl uppå det i boeth funnits **förrän sahl. h:n Christina Lillia trädde i gifte medh sahl. kyrckioherden Daniel Reuter** som det inventarium efter hennes dödh oprättat ähr, sampt **probstens mag:r Johan Thuronij** 18.9.1694 härutinnan extraderade attest. - - skola wärdera qwarlåtenskapen.

s. 395v - Jöran Jacobson i **Maugnula** (=Maunuckala) kärde till Walborg Bertilsdotter i Onnistaipal om **arf efter sin fader** Jacob Thomason, hwilcken **1656 är dödh** blefwen. Befans det Jöran icke söckt sådant sitt praetenderade arf i rättan tidh.

- Efter Simon Matsons ifrån Hietalax sampt Jöran Larsons ibm begiäran skola - - besee, hwilckendera giordt den andra förfång uppå des **åckerlindor Aitasaari nittu**, som Simon Bertilson bortfört höeth af, och **Hacha ängh**, den han sig tillägnat.

s. 396 - Crono ländsm:n Johan Claesson framhade dragounen Jacob Jacobson ifrån Järfwenpä, hwilcken ähr angifwen för bedrifwen blodhskam medh Maria Simonsdotter, 2 gången. Maria blifwit derföre afstraffat 11.7.1693. Jacob nekade giärningen. Opsköts.

s 396v - Efter Cnuth Thomasons i Orriwesi byy och Jöran Thomasons ibm begiäran skola - - besee det swidiehuggande, parterne äro twistige om, utj **Leimilaito ängh**.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 11-12.10.1694

s 455v - **Hendrich Ollenqvist** med sine grannar uti Messuby klagade öfwer befallningsman Isach Kiohlman ang. skada för upbetande.

Pirkkalan talvikäräjät 29-30.1.1695

s 4 - Bonden Hendrich Mattson Kiriawainen ifrån Wattiala by och Cangasala sochn hafwer Simonis Judae tidh 1693 med försmädelig sångh förwendt Gudz heliga ordet utj en kyrckiopsalm siungandes: **Ach Herra Christ Synnit wissist, Sydenden Cowin waiwa, än löydä tähl koko mahn pähl kullin ia kyrpen paika**.
Matz Kiriawainen sade sig Simonis Judae tidh warit i Tammerfors by hoos sin hustrus slächtinge smeden Johan Jöranson, der han blifwit temmeligen beskenkt, och om aftonen kommit till Messuby uti caplans Johan Mulinij huus, hwarest han fått något bränwin af caplanens hustru blifwen öfwerlastat. Alt kan han intet minnas, bediandes om förlåtelse.
Kiriawainen hade warit i Tammerfors tahlman för Johan Hendersson Toicko i Wattiala, men emedan **deras giftermål intet gådt för sig**, så haar han i harmen supit bränwin samt wid inkomsten warit något otidig och satt sig i bordzändan bredwid honom (Johan) - - utbrustit i dhe orden: **ej Pärkälä pirtti sitta wiel wie, ätt minä pengin pähl makan**, och liten tidh derefter har han satt sig på bäncken med händren under kinbenet, siungandes: **Ach Herra Christ Synnit wissist Sydenden cowin waiwa, än löydä tähl koko mahn pähl kyrpen ia kullin paika**, och det några wersor itererat. - Fick böter 5 d:r.

Kangasalan talvikäräjät 4-5-2.1695
VA Ylä-Satakunta KOa15 s. 19-, mikrofilmi ES 1968

s 26v - Till Lars Jöranssons bördebondens i Tihala sampt hustru **Ingeborg Arfwedsdotters** ibm begiäran förordnades - - att besee hwilcken är berättigat till den åkerlinda, som Ingeborg med honom omtwistar - -.

s 29 - Chergianten Johan Orre beswärade sig öfwer Hendrich Jöransson ifrån Kuru, det han några weckor förr juhlhögtiden på nothisen öfwerfallit honom medh oqwädens ordh. Nämbdem:n Johan Thomasson i Ochtola berättade, det Hendrich sagt till chergianten: ”**Haista wanhan warpusen wittu**” och chergianten till honom: ”**haista wanhan huoran wittu**”.

s 32v - Thomas Grelsson ifr. Tihala intygade sig funnit twenne Lars Johansson ibm hästar uppå hustru **Ingeborg Arfwedsdotter Florinas** rågskyhl på åkeren.

Oriveden talvikäräjät 6-9.2.1695 uti Länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa15 s. 39-, mf ES 1968 (TMA:ssa Ikalis 3 s. 212-)

s 39 - Rusthållaren Cnuth Thomason i **Orriwesi** by och kånan Brita Andersdotter ibm saakfältes för eenfalt hoor.

s 39v - **Sahl. kyrckioherdens mag:r Joseph Lauraej änkia** dygdesamma matrona Maria **Arensbeckia** å sitt rustningzhemmans äg:rs i **Säynäjocki** wägnar kärde till sin granne Anders **Karppi** ibm om **Kåckapä, Randanitu och Hapalainen ängiar**, som skola för detta lydt till **hennes rustningzhemman Kawala**, men nu af Anders Karppi häfdes. Opsköts.

s 40 - Dhe **Wihasjärfwi** boor, alla bördebönder, kärde till dhe **Järfwenpä** bor och bördebönder för det, dhe bortfört Wihasjärfwi boors swidie af 6 t:r säde. (4 nämbdeman) hade hållit ägandesyhn. Parterne begiärte en häradssyhn (häradshöfdingen + 7 nämbdeman).

s 40v - **Kyrckioherdens - - Joseph Lauraej änkia Maria Arensbeckia** klagade, att **chergianten Hinrich Zafler** intet welat betala **pastoralierne för sitt hemman**, icke heller erläggia testamente för en inhyses Märta, som hoos honom blifwit dödh.

s 41 - Erich Simonsson och Lars Jöranssom i **Hafwisto** hafwa tillsagt 2 d:r sinn granne Matz Johansson i **Safwo** för det begabberi och oförrätt hans häst tillfogat ähr.

- Såsom **torparen uppå Luotogårdz** ägor Jöran Jacobson till föllie af kongl. förordning af 23.2.1694 bör erläggia till **capellan Johan Wanaeus** för dhes capellansrättighet 4 cappar spanmåhl åhrligen, hwilcket han i 2 åhrs tidh intet utgiort, dömbdes att betala.

s 41v - **Corporalen** Gotthard Markuson ifrån **Raialax** kärde till Mats Thomason ifrån **Padustaipal** ang. een häst. Swaranden dömbdes att betala folan.

s 42 - . . skola besee den ängtwist, som Joseph Philipson i **Wächkalax** med sin granne Hendrich Hendrichson ibm är opkommen i **Hullunsuo**.

s 42v - Hendrich Erichson i **Napila** föredrog, det han låtit nämbdem:n Olof **Sucki** stämma sin **hustrus broor** Johan Bertilson i **Kopsama** ang:de sin **hustrus fädernes och mödernes arf**. Jöran Pärsson i **Kåckoila** sade sin **son** Hendrich Jöranson, som ock haar sin **hustru** ifrån Kopsama, wela samtyckia till arfskiftet. Hemmanet ähr crono.

s 43 - Angående det **blodskam**, som **dragonen** Jacob Jacobssons ähr angifwen. Jacob Jacobson tillstod nu sig itererat blodskam medh sin **förra hustrus halfsysterdotter framl:ne** Maria Simonsdotter, hwaraf hon födt sitt andra **barn** 16.3.1689. Jacob dömbdes att **mista sitt lif**, men saken hemställdes doch håffrätten.

s 44 - Liqwiderades emellan Erich Simonson i **Hafwisto** och hans **fahrbrors hustru** (TMA:ssa **syster**) Walborg Andersdotter i **Kaupila**.

s 44v - Bördebonden Lars Jöransson i **Hafwisto** kärde till cronobonden Jöran Jöranson i **Safwo** om 1 **kaskelandh**. Opsköts.

s 45 - **Sahl. kyrckioherdens - - Lauraej änkia Maria Arensbeckia** kärde till Hendrich Thomason i **Hafwisto**, för det han intet will betala sine **påskepenningar och qwicktijonden** för 1694.

s 47 - Simon Sigfredsson i Kifwisallmi kärde till **förridaren Anders Stolpe** om sin **faders bördehemman Heickilä** i **Cauppila** by, hwilcket förridaren **8.5.1688 sig tillhandlat** af kärandens fader för 50 d:r smt. Befans, det kiöpet war inte lagfarit och att det war skedt i Simons omyndiga åhr, hwarföre Simon Sigfredson skall få **tillträda sin faders** Sigfredh Olofsons bördehemman Heickilä emot köpskillingens 50 d:r smt:s restituerande, åliggandes Simon betala förridaren ock des anlagde mellioration.

s 48 - Förehölts kongl. maij:ts resolution 1694 angående gästgifwaregårdars bebyggiande af nyio sampt landswägarnes förbättrande. **Allmogen anhölt att blifwa förskonte för gästgifwaregårdarnes oprättande af nyio, eftersom det för denne landsortens aflägenheet hålles för ogiörligit.**

- Länsman Johan Claesson opwiste regementzskrifwarens Olof Dahlströms fullmacht att lagföra den, som huggit **Hollma Gårdz skogh**, beswärandes sig öfwer **coadjutoren Henrich Gummerus** på **Woitila**, hwilcken skall **stort skogzhygge** på gårdzens ägor föröfwat. H:r Hendrich nekade, men lensman beropade sig på Matz Thomason i **Köykänpä**, hwilcken nu intet war tillstädes. Opsköts. Befans samma gårdh wara till **booställe anslagit.** - - skola i sochnskrif:n Erich Humalaises närwaro besee skadan.

s 48v - **Sergianten Hinrich Safler** hade förlikts medh Michel och Jöran Simonsöner i **Orriwesi** by om några oanständige ordh.

s 49 - Efter tillspordan berättade allmogen sig willia utgiöra **branstudshiälpan såsom det af ållder wanligit warit**, hälst emädan åfta finnes, att ett hemman, som består af mindre mantalsdrächt och skattören, är bättre bebygt än ett större och således af mehra förmögenheet en sådan hielp utgiöra.

Kangasalan kesäkäräjät 28.6.1695 s. 271-, mf ES 1969

s 271 - **Fordom pastoris i Lengellmäcki änckia Elin Cnutzdotter** kärde till bördebonden Christer Sigfredson ifrån Rautio om **Pengen** ängh, som hon föregaf af gammalt och urminnes tider hafwa lydt till hennes hemman Isoniemi.

s 276 - **H:r Johan Hulkovius** fordrade på sin **swärmoders** hustru Ingeborg Arfwedzdotters wägnar af Thomas Påhlson i Jockiois 5 cappar spanmåhl, som återstår på 1693 åhrs Caplans Ränttan - -.

s 282v - En skrift af d. 15. febr. 1695. - - Under åfwanbem:de skrift hafwer **medhiälparen H:r Johannes Hulkovius**, som wittne attesterat, Sahl. Jörans willia sålunda warit - -.

Oriveden kesäkäräjät 3.7.1695 utj Säynäjocki by
VA Ylä-Satakunta KOa15 s. 284-, mf ES 1969 (TMA:ssa Ikalis 3 s. 86-)

s 284 - Liqviderades emellan hustru Sophia Thomasdotter i **Padustaipal** och Joseph Thomason i **Säynäjocki**.

- Hustrun Sophia Thomasdotter ifrån **Padustaipal** kärde till Hendrich Johanson ifrån **Säynäjocki** om 1 **förgylt sölfwerringh**.

s 284v - Hustrun Anna Simonsdotter ifrån **Salo**, hwilcken tillförrne hafft Elias Josepson ibm till **man** och medh honom aflat barn, men för 3 åhr sedan genom döden **afgången**, begiärte, efter hon medh sin **dotter** befinner sig wara praejudicerat af sin **sahl. mans barn af förriga kullen**, (att) ett lagligit skifte oprättas skulle emellan sig och **stiufbarnen sampt sonesonen** Elias Thomason, som förtiden besitter hemmanet. **Stiufdottern** hustrun Brita Eliasdotter samtyckte till detta. Skiftet förrättas.

s 285 - Bördebonden Cnuth Thomason **Ruika** ifrån **Orriwesi** by fordrade Anders Clemetson ifrån **Koifwuniemi** om een **ängh Lächmenaita**, som han förmente wara pantsatter ifrån sitt hemman **Pafwola** till Koifwuniemi. Derföre begiärte han, att änghen under sin gambla bohlstadh läggias kunde af skähl, att hans wederdelumans egit doombreef utwisa skall ängen des hemman forna tider tillhört. Anders Clemetson opwiste nu **häradzdomaren Matz Larsons doombreef af 9.8.1578**, lydande det Clemet Frandtson i Koifwuniemi haar **igenlöst ett styckeängh Lehmitaidannittu** för 7 marker 6 öre hwitt mynt och 2/3 span hwete etc., som hans föräldrar och flera skijftesbröder några åhr förledne **pantsatt** hade undan hans hemman till Jöran Påhlson och hans skiftesbröder, hwarföre efter 12 manna ransakan är panten dömbd til sin förriga bohlstadh som dhes wählfångne ägendom. Cnuth Thomason hade allaredan uti sahl. häradshöfdingens Samuel Gyllenstålpes tidh söcht denna ängh igenwinna. Anders Clemetson fick behålla **Lächmenaida ängh**. (Paikannimet TMA:ssa: **Lehmenaita, Lehmitaidan nitu, Lehmen aida** engh)

s 286 - **Länsmannen Hendrich Simonsson Ollenqvist** anklagade en ogifter lööskona Maria Thomasdotter ifrån **Wihasjärfwi**, hwilken haft sammanlag med en ogift dräng Jöran Staphanson ibm. Hon hade födt ett pigebarn Thomae tidh. Jöran ähr förreester till Åbo och där antagen tiänst.

s 286v - Johan Bengtson ifrån **Pehula** hade **lärt skräddareembetet hoos skräddaren M:r Jonas Bergman utj Åbo** och sedan tiänth för löndrängh uti 4 åhr. Han begiärte, det han kunde blifwa antagen till **sochnskräddare** här i Oriwesi. Opsköts.

- Mårten Jöransson ifrån Längellmäcki och Magnuskylä fordrade af Erich Andersson i **Napila** 10 t:t spm:hl, som hans **mohrmoder** Gertrud Sigfredsdotter allaredan 1656 hoos honom nedsatt. Erich förmodade, det Mårtens **fader och moder** Jöran Pärson och Walborg Clemetsdotter spm:hl afhemptat.

s 287 - . . ifrån Tammerfors och Skyttälä begiärte att komma till sin betalning af samptel. Orriwesi och Cuorewesi boor för det dhe **förfärdigat Tammerfors broon** medh egne materialiers framförande. Efter

häradsdomarne af 3.7.1667 och 8.9.1689 hafwa bygningsmän nutit af hwart hemman 5 cap:r spm:ll och 12 öre penningar samt något maath. Allmogen wille sig icke mehra dertill förstå, hwarföre saken hemstäldes landshöfd:n.

s 287v - **Fordom pastoris sahl. mag. Josephi Lauraej änckia** Maria Arendsbeckia inlade en specification på åtsk:e af sochnemännerne, hwilcka till henne äro skyldige för 1695 åhrs **påskepenningar**. - - skall uthmäta.

- Länsm:n Hendrich Ollenqvist skall medh nämdem:ne - - **dela och jencka åkern** emellan Johan Bertilson i **Kopsama** och Eskel Månson ibm, så att hwar får sin fyllnad efter öre och ortugh.

- Befans, det hustrun Malin Eskelsdotter ifrån **Onnistaipale** hade ingen rätt att fordra af sin **broder** Jöran Eskelson ibm ett wisthuus.

s 288 - Thomas Hendrichson i **Säynäjoki** haar **kallat** Jacob Hendrichson i **Napila** för en **katt- och hästflåare**. - - **gästgifwaren Anders Mattson Karpi**.

s 288v - 1 gången **opböds** Joseph Thomason **Philpulas bördehemman** i **Säynäjocki** för 21 d:r 30 öre 18 (killingar?) smt.

- **Fordom pastoris sahl. mag:r Josephi Lauraej änkia hustru Maria Arentzbeckia, som rustar för ett cronohemman Cawala** i **Säynäjocki** by, berättade, att därifrån i förriga tider sombliga **ängiar blifwit förbytte till bördehemmanet i Yllekylä**, det **gästgif:n** Anders Mattson **Karpi** nu åboor, och en dehl hafwa dhe siälfwa sigh tillägnat, warandes **Kåckapå ängh bytt emot Capalo, men Randa och Hapaloilo ängiar** säger hon Anders opröigt sig till nytta.
Cronones befall:n Niels Weckman fordrade, det **Cawala** gambla ägor måtte läggias till sin förra bohlstadh. Befall:n berättade, att den tiden **Cawala hemman** legat i skattwrak ähr ägorne af dhe besuttne hemmanen intagne. Weckman bewisade medh **cornetens Markus Rodhes** attest af 15.6.1695, (att) åboens på **Cawala Knuts son** Joseph Cnutsson befrijat sig med Anders **Carpis syster**, då dhe Yllekylä boor transporterat åkerhäggnaden längre söderuth på sin sida af samfält bröstmarck och giort **åker wedh Randa ängh**, hwarföre Cnuts **antecessor** Sigfredh giordt insprååk, att samma nyhägnad efter skatten grannarne emellan **stångfällas** skulle, emädan så godh jordmon widh byen eij finnas kan. Men sedan Joseph kom **medh Karpi uti swågerlag**, är medh skiftet till datum ophört.
Af denne rättens opskofsdoom af 20.9.1694 befans, det en inhyses qwinna Maria Erichsdotter **Randanittu** bärgat, in till des Anders där begynt rödia och bärga.
Erich Anderson ifrån Napila, om sine 60 åhr, bekände, att (sedan) den gl:a åboen, som bodt på **Cawala hemman**, blifwit dödh, hafwer een Lisa slagit **Randa ängh** och efter Lisas döödh har **Carpi hemmanets** possessorer den sig tillägnat och giort däromkring åker.
Joseph Philipson i Wechkalax hade hört berättas, att **Randa äng** tillhört **Cawala**, men om **Hapaloilo** wisste han intet.
Carpi bekände sielf sig hafwa hört säijas ½ delen af **Hapaloilo** tillkomma Cawala och den andra hälften sitt hemman.
Kåckapä äng dömdes till Cawala, som det af forna tider warit, och **Capalo** till Carpis hemman igen. **Randa** blef under Cawala lagder, men nyrödningen bör Anders sigh tillgodo nyttia och Jöran Eskelson i Kockila och Hendrich Erson i Napila skola den gambla ängen utskillia ifrån nyrödslan. **Hapaloilo** skall och besees, förrän endteligt sluth därom falla skall. Saken om **åckertäppornas dehlning** opsköts. (Paikannimet TMA:ssa: **Yllikylä, Kåckapää, Capala, Randa, Hapaloilo, Capula, Ylikylä, Randa nitu, Randa engh, Hapaloilo, Kåckapää, Capåla, Randa, Hapaloilo**)

s 290v - Cronobefall:n ifrån Öfre Säxmäkie häradh och Tafwastehuus lähn Elias Backman berättade baron och landshöf:n Carl Bonde tillskrifwit baron och landshöf:n Lorentz Creutz om een **broo, som öfwer Hafwisto fors ånyio oprättas skulle för reesande, som anlända ifrån Öfre Säxmäkie härade och Längelmäki sochn, emädan wägen ligger å begge sidor om forsen, sochnarna emellan, och höst och wåhr, när den reesande skall öfwerfara, skeer det med största lifsfara, hwarföre och många omkombne äro**, williandes för sitt anförtrodde härade bem:te sochns inbyggiare hälften af broen förfärdiga, allenast dhe Orriwesi sochns boor den andra hälften opbyggia, hwilken för dhe reesande den andra elacka och långa wägen afstäcker.
Orriwesi sochnen påtog sigh ½ broen at opbyggia, om dhe Lengelmäcki boor den andra hälften giöra. Befans den gambla wägen genom Wechkalax wara mycket beswärlig. Saken hemställdes landshöf:n.

s 291v - Cronobefall:n Nils Weckman berättade, det **Äijänens hemman** i **Tårittu**, som **lieutn:ns sahl Mårten Ulfz arfwingar** äga skatträttigheeten till och af en **landbonde** Jöran Mattsson låta **bruka till hälften**, skall alldeles förfalla och luta till ödesmåhl. Hålls huusesyn.

Oriveden syyskäräjät 16.9.1695 uti länsmansgård i Oriwesi by
VA Ylä-Satakunta KOa15 s. 365-, mf ES 1969

s 365v - **Lieutnantskan dygdesamma hustru** Christin Matzdotter kärde till **medhiälparen H:r Henrich Gummerum** för det, att han **flyttiat rååsteen een aln inpå twenne hennes åkerteegar**, des utan **slagit** drängen Matz Cnutson Bartholomaej tidh ett **stoort blodhsåhr i hufwudet**. H:r Hendrich Gummerus wisste anbelangande rååns flyttiande intet hwadh hans drängh Jacob Sigfredson giordt, enär han **åkern plögt**, hwilcket kunnat skee af förseende. Gummerus hade **slagit** drängen Matz **för hans ohöfliga ordh**, anhållandes widh privilegierna conserveras.

- Pähr Hendrichson ifrån **Wierla** emot Eskell Matson ibm om 6 t:or spanmåll.

s 366 - Jöran Staphanson i **Wihasjärfwi** tiänar nu **i Åbo**. Hans **broder** Lars Staphanson. Jöran besåfwit een lööskåna Maria Thomasdotter i Wihasjärfwi. Deras oächta barn föddes 1694 Thomasmässan.

- Efter **H:r Henrici Gummeri sampt lieutnantskans** Christina Matsdotter begiäran skola ransakas om parters åker och täppor.

s 366v - Mats Andersson ifrån **Napila** hade kallat Jacob Hendrichson ibm **hästflåare**.

- Erich Cnutsons **hustru** ifrån **Säynäjocki** Brita Erichsdotter skall betala till Erich Olofsson i Pispala 20 c:r spmll.

- Joseph Jacobsson i **Wechkalax** emot Jöran Sigfredsson ifrån **Säynäjoki** ang. drängelöhn.

- Jöran **Antila** i **Pitkäjärfwi** hade ihiälslagit Johan Thomasons i **Päilax** swin.

s 367 - Efter Cnuth Johanssons ifrån **Lydickilä** begiäran skola - . **skifta** qwarlåtenskapen **efter hans hustru sahl.** Brita Erichsdotter honom och barnen emellan.

- Johan Bertillson ifrån **Kåpsama** begiärte, att rätten fahiälpa måtte hans klagan emellen honom och hans **systerman** Hendrich Erichson i **Napila** ang. arf. Opsköts till des an afwittring skeer.

s 367v - **Landbonden på Hollma** gårdh Matz Thomason kärde till Jöran Pärson ifrån **Kåckola**, om det deras **swin opbedt hans swidie** uti engen på nyrödslen. - - kommer att betänkias, det Matz intet hafft gärdzlegård om sin rödzlemarck, utan **swinen hoopetals waadat öfwer åån, som eij djupare är än een aln**, hwarest Matzes swin så wäl som Jörans giordt skada. Jöran erkändes fri för Matses tilltalan.

s 368 - Joseph Thomason **Philpulas bördehemman** i **Säynäjocki opböds** 2 gången för 21 d:r - - smt, som han för cronones extraord. sigh påsamkat iempte det på ordin. ränttan till h:n Maria Arentzbeckia obetalt är.

- Crono befall.:n Niels Weckman påminte om ett endeligit utslagh i saken emellan honom och Hendrich Thomason i **Hafwisto** angående Hendrich 27.9.1693 hoos landshöf:n i Tursala länsmansgårdh angifwit, som skulle befall:n till sin nytta taga 2 cp:r spm:hl på hwar t:a wedh **10:dens emottagande** och att alla som draga klädskläder tillfoga böndren orätt. Angående det att Hendrich Thomasson hade och påstådt sig af befall:n olaghwunnen wara **slagen i handklåfwor** widh Akola byen 1693 för det han i Åbo räntterij widh **tijondens lefwererande** kommit i mistningen sampt dessutan sagt sig budit befall:ns utskickade ung boskap till restens afbetalning, men dee sådant oachtat tillgripit hans endaste målckekoo. Wittnade nu i saken nämbdem:ne Jöran Eskelson i Kockila och Jacob Markuson ibm, hwarwidh befans, det de exeqwerat af Hendrich 1 målckekoo och 1 ungt nöth, men hos Hendrich hade ännu lämbnats 4 målckekoor förutan ung boskap. Befall:n bewijste det Hendrich Thomasson blifwit tillförrne fälter till böter för indingswärck, slagsmåhl och obewislig beskylning och hade därföre **plichtat 2 gånger medh järn i prästgården och i Akola**. **Broofougden** Thomas Johansson **Böök** wittnade om, hwarföre Hendrich blifwit **slagen i handklåfwar i Akola**. Hendrichs kåhromåhl war obewisligt.

Längelmäen syyskäräjät 13-14.9.1695
Kts. Eräjärven kappelin ja Oriveden pitäjän MJO:n istunnon 15.2.1791 pöytäkirja
HMK Eräjärvi 7:h

Anno 1695 den 13:e och 14:e september blef ordinarie höstetingh hållit - - af Längelmä s:n och Keurus cappelgiäld uthi Tungelois länsmans gårdh - -.
- **Ryttmästaren välb. Gabriel Riddercorss** insinuerade **Christoffer Peerssons häradsdombref af 1.3.1616** förmählande det **Johan Mattsson (= Månsson) i Cappala** haar **förlijkt sigh medh Hendrich Sigfredsson i Kuivas** och emoth **½ (öres) landh, som Kappola skulle äga uthi Kuivas**, låtit nöija sigh medh samfält rättighet till timber, bräder, biälkar, giärdsle, brännevedh, näfver etc. uthaf Kuivas skogsmark. Ryttmästaren, som numehra röstar för Cåppola, begiärte, att häradsrätten ville samme förlikningh efter 1677 års placat om skattskyldigh jords delningh och förminskande opphäfva, enär Kuivas bonden Matts Ericsson sielf densamme brutit och förvägrat ryttmästaren timber af skogen, det han doch såldt till andre öfverflödigt. **Ryttmästaren begiärade att få niuta igenom laga skifte och stångfall sin andehl, som är fierde parten efter ½ (öres) skatt utaf alla Kuivas ägorne oafkortat**, emoth dhe 1½ (öres) skatt, som Kuivas bonden sielf efter jordeboken skattar och står före, eftersom och sådane ägor vore undan dess rusthåll Cåppola omisteliga och Kuivas bonden dessutom emoth sin skatt och ränta vore fullsatt och behållen nogh.
Matts Ericsson beropade sigh oppå the förre giorda afhandlingarne, som medh domar äro stadfäste, hvarefter och denne rätten 7.8.1788 resolverat, det han och **ryttmästarens antcessor Johan Jacobsson i Cåppola** medh Johan Bertilsson i Hirdolax skulle sigh rätta.
Doch som det af ryttmästaren Riddercorss nu producerade documentet af 1.3.1616 intet tillförene varit oppvist och han nu klagar, det Coppala intet fått sig fyllnadh vidh den förre förlikningen, som doch häradsrätten 1688 förmehlt, jemvähl behöfver dess gamla ägor under dess skatt och rusthåll nogsamth framföre vederparten i Kuivas, som dessutom intyges vara fullsatt efter dess skatt och andehl, i hwilcket fall kongl. maij:ts förklaringh öfver 1677 års placat af 1690, ryttmästaren jemvähl härutinnan bijfaller. Således föranlåta nya skähl denne rätten att taga detta låfwandet i öfvervägande, hvadh kongl. maij:ts placat och förordningh om skattskyldigh jords dehlning och förminskande härvidh förmåhr. Detsamme innehåller, at alle sådane gamle contracter och afhandlingar om skattskyldige ägor utan anseende skohla opphäfvas, oachtadt dhe vore medh domar och bref stadfästa. Kongl. maij:ts intresse beror vidh rusthållens bistånd och conservation, hafvandes Cåppola rusthållet styrcka af dhe prejudicerlige förlikningarnes ophäfvande mehra än hemmanet i Kuivas däraf lider. **Rätten pröfvar, det böra alle dhe förre emellan desse parters antecessorer giorda förlikningar om deras ägor vara ophäfne** och hvar i så måtto gå till sitt igen, hvarefter ryttmästaren Riddercorss kommer att åthniuta sin gamle lott och andehl af Kuivas ägorne efter ½ (öres) skatt, dock att Kuivas åboen förbehålles alle dess nyrödslar i åker och ängh, såvida afvisningh vara lämbnadh oppå jämngoda ställen.
På häradsrättens vägnar Cr. Loschiöldh.

Mikrofilmattuja asiakirjoja Ruotsin valtionarkistosta
KA mikrofilmi FR 1106

Asiakirjoja, jotka koskevat Koppalan ja Hirtolahden välistä rajariitaa 1750-luvulla.

Jäljennös seuraavasta: Lagmanstingh 11-12.2.1687 uti Sahalax, Pälkene, Kullsiala och Längelmä Sochnar.
Saaken emellan Regementz Bönderne Matz Ersson i Kuifwas och Bertil Matzson i Hirdolax, bägge bördz rättz ägare, angående råår och röör dhe hafwa sin emellan omtwistat.
Jäljennös seuraavasta: Landz Syyn 5.9.1686 emellan Kuifwas och Hirdola om rår och röör dhe twistige äro, hwar öfwer Härads Rätten 13.2.1684 efter föregången Syyn dömt hafwer och Matz Ericksson der emoot appellerat.

Rajankäyntikatselmus 16.9.1695 Leväslahden kylän rajoilla (sivujen 98v ja 101 välillä)
Justietierevisioner KA mikrofilmi FR 1106

A:o 1695 d(en) 16 Septembr war Jagh undertecknadt tillika med Nämbdemännen Matz Johansson i Koifwisto, Johan Thomasson i Raidisto, Mattz Hendersson i Ereslax och Mattz Lokasson Puharila, opå een **Syyn och ransakan emellan bördzrättz Bönderne samptl. dhe Lefweslax boor**, som äre Daniel Bengtsson, Grels

Cnutsson, Axel Grelsson, Clemet Thomasson och Lars Eriksson om deras råår och ägoskillnader; hwarwed det fuller befans, att dhe äre innom en omgångande Hufwud skillnadt och circumferentz alle belägne, nembl:n med desse råår **Räkisari, Kuckoharia, Lappäjerfwi, Koskihoro, Keskenennoro, Pitkenenlefwä, RaszinJylhä, Perhonkorkia**, och så med wattnet till **Räkisari** igen, påståendes dhe tre Grannarne Daniel Bengtsson Grels Cnutsson och Lars Erichsson fördenskull inständigt, att alle innom een sådan Bye skillnadt befindel:e skogs ägor, motte emellan dhem, såsom aff ett Bye och skifteslagh, anten wara allmenna eller och dehlas efter öre och örtugh; hwaremot dhe andre twenne Axel Grelsson och Clemet Thomasson uthwiste een åå ifrån **Lefweslax wijk**, hetandes **Säunäjocki**, som löper fast i **Lefwesuo** ett långt Morass, med hwilken åå och sedan långz med Moraset, såsom och een af wäster ändan igen uthlöpande bäck till till **Koskiharo**, dhe **påstodo det dheras ägor af gammalt warit skilde ifrån dhe andras**, efftersom dhe och boo och byggia så långt ifrån hwarandra, som alt hoos gående afrijtning nermare uthwijsar; Så emedan det i så måtto beror först opå skjähl och witnen till een sådan uhtwijst skillnads befästande, och sedan att det noga skjärskodas och bepröfwas huruwijda, hwar efter een sådan skillnadt måå hafwa efter skatten dess fulla låth och andehl, dy hafwa Parterne, hwad det förra angår att producera sine bewijs och witnen wedh nesta tingh, Men det senare måste af Nembden wed första lägenheet behörigen förrättas, hwarefter Härads Rättens uthslagh häruthinnan fölliandes warder. Act: ut supra
Er. Loschiöld Häradshöfding. (Sigill)
Likalydande med det utlämnade originalet intygar
Adlersjoarri? Registratot

Afritningh öfwer **Lefweslax byys** och grannars ägor medh alle deras omgångande Råår och skillnader. Dat. **Lefwälax** d. 16 Sept:1695.
Er. Loschiöld. Häradshöfding.
(Osa karttapiirroksesta on julkaistu Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden historiaan -kirjan sivulla 206.)

Kartans ortnamn: **Räkisari, Kuckoharia, Läppäjerfwi, Koskihoro, Keskenennoro, Pitkenenlefwa, Rassinjylhä, Perhonkorkia, Lefwesari, Sälkesari, Lefwesnemi**, som Koppola Rusthåld efter twiste domar tillhörer, **Lefwas Lambi**, **Lefwessuo Moraas, Mustasuu** 2:de grannar, **Lefweslax** 2:ne grannar, **Hackosalmi** ?, **Coppala** Enges hage, **Colioncanda** åboon
(Mustansuun ja Koljonkannan välissä teksti: Ägor, som **Mustasu** 2:ne åboer medh **Colionconda** boon af 4 f skatt, skulle innehafwa. Leväslammin eteläpuolella teksti: Ägor, som **lefwasloi** 2:ne grannar under 2 f skatt praetendera.)

s. 107 - 122v Hofrättens protokoll af 3.12.1755

Pirkkalan talvikäräjät 2.3.1696

s 71v - Henrich Jacobsson i. **Oriwesi** by kärde till Simon Mickelsson i. Sawoby (Teisko) om arf efter sin sahl. **farfader** Thomas Påhlsson, hwartil Simon swarade hemmanet han åboor wara crono och arfwet för många åhr sedan förteget. Henrichs far Jacob Thomasson.

s 74v - **Fältwäbelen Daniel Elgh** fordrade af Jacob Thomason ifrån Tojola en **silfwersked** om 3 lood, den han honom för en tjd sedan är försträckt.

s 77v - Johan Nilsson i **Bengtilä** och Oriwesi sochn föredrog rätten, det han (hos) munsterskrifwaren Jacob Ruut låtit citera om några saker, hans sahl. **swärfader lieutnanten** Nils **Åberg** tillhörige, hwilka han begärar kunna blifwa mächtige.

Oriveden talvikäräjät 13.3.1696 uti Oriwesiby
VA Ylä-Satakunta KOa16 s. 93v-, mikrofilmi ES 1969

s 93v - En ogifter dreng Jören Staffansson i **Wihasjerfwi** bekände sig 2 reesan med lönskalägo försedt och med Maria Thomasdotter i Wihasjesrfwi aflat barn. Han fältes till 20 d:r sölfm. sampt att uthstå uppenbar skrift.

- Länsman Henrich Ollenqvist - -. En **soldats enckia** ifrån **Oriwesi** by Maria Grelsdotter bekände, att **sahl**. Cnut Thomasson **Ruicka** i Oriwesi by är **fadren** till ett oächta pigbarn, som föddes allhelgonadag 1695. Barnet christnades på Ruicka, då denne än lefde. Kyckioherden mag:r Johan **Utter** intygade.

s 94 - Jacob Jörensson ifrån Stoorkyro sochn och Wändelä by giorde en praetension till Thomas Hendrichsson ifrån **Seinäjoki** om 40 d:r kmt, som Thomas af Jören Casparsson i Stoorkyro på Jacobs wägnar opburit. Befans det Thomas hade uti Jacobs späda åhr honom upfostrat efter des föräldrars död. Förliktes.

- Thomas Andersson ifrån Birckala sochn och Juwela by föredrog, det jan 1695 september **uthur sin kista mist** 8 d:r 24 öre kmt hemma uti sin gård. misstänckiandes därföre **Carl, Marcus och Gotthart Roder**, hwilcka öfwer natten, när penningarna bortkommo, hoos honom legat. Swaranderne utom Gotthart, som medh sin huusbonde **capit. wälb. Conradt Jäger** war förrester till Åbo, woro tillstädes, nekade giärningen och giorde skåtsmåhl på Thomas Anderssons dreng Hendrich Staffansson, hwilcken nekade. Saken hemställdes Birckala tinget.

s 94v - Thomas Hendrichsson ifrån **Ungila** och **fureren Anders Halle** förente sig om det Thomases swin opbedt hans swed.

- För detta **corporalen** Lars Mårtensson skall betala till **kyrckioherden mag. Johan Utter för påskapenningar och qwiktijonden** 2 d:r 28 öre kmt.

s 95 - Lensm:n Henrich Ollenqvist lät på cronones befall:s Nils Weckmans wägnar **opbiuda Äjäs bördehemman**, hwilcket **fordom liet:s sahl. Mårten Ulfs arfwingar besittia**, för 171 d:r kmt grawation 1 gången.

s 95v - Lars Cnutsson **Ruicka** ifrån **Oriwesi** by med des **swåger** Eskell Bengtsson på sin **sahl. hustrus** Elin Cnutsdotters **barns** wägnar anhöllo om ett laga **skifte efter des fader och swärfader Cnut Ruicka** emellan dem och des **stiufmoder** hustro Anna Johansdotter. - - skall jäncka qwarlåtenskapen emellan arfwingarne.

- Uthi doomcapitlets fullmächtiges **kyckioheerdens mag. Johan Utters** närwaro skulle saken emellan hustru Christina Mattsdotter och **adjunctum ministerij H:r Hendrich Gummerum** blifwit optagen ang:de råår, som Gummerus är angifwen före på hustro Christinas ägor hafwa flytt. Opsköts.

- . . lät 3:ie resan **oplysa** Joseph Thomassons **bördehemman Philpula** i **Seinäjoki** för 22 d:r smt. cronones rest.

s 96 - Samptel. 5 bördebönder ifrån **Wihasjärfwi** kärde igen till dhe 3 bördebönder i **Järfwenpä** om **råår uti bröstmarcken** dhe äre omstridige. En häredssyn har förrättats 5.7.1695 och då befunnits, att efterskrefne råår **af gammalt wahrit skilnad** emellan dhe Wihasjärfwi och Järfwenpäboor: **Etsänaidanlahdenjohto, Partasten hångo Partasten kivibyki och sedan hufwudråån Pykimäki**. Fördenskuld dömbdes **Pykimäki till hufwud och Etsänaidan lahdenjohto till ändaråå** råårätt til hwarandra, doch dhe Järwenpä och Wihasjärfwi boors ängiar, som dhe för och af gammalt innehaft och bergat, härunder icke begrepne. Fölliande wittnen - -, Jören Bertilssons i Järwenpä systerson - -.

s 97 - Mats Thomasson ifrån **Padustaipale** beswärade sig öfwer Thomas Sigfredsson i **Koifwuniemi** med des **son** Johan Thomasson ang. slagsmål.

- Eskill Jörensson i **Kaupila** kärde till Mårten Clemetsson ibm om 3 t:r spm:hl, som hans **fader** Clemet Marckusson af honom till låns bekommit.

- Efter Mårten Simonssons i Hapaniemi begäran skall - - besee twisten emellan Mårten och Jören Thomasson i Hapaniemi uti **Syrienmaa**.

- Philip Simonsson och Jöran Söfringsson ifrån **Seunajoki by eller Ylikylä** hade skriftligen 29.8.1695 öfwerenskommit om **Påhiala bördehemmans besittiande**, då Jöran Söfringsson 1692 befrijade sig med Philip **broders sahl.** Jacob Simonssons **enckia**, efter Philip drägeligare föllo med cronones uthlagors erläggiande sampt den förra åbons giorde gäld proportionaliteter betala, när dhe hemmanet sin emellan partera skulle. Befans det landshöfd:n låtit **opföra Pohiala för 2 hemman**.

s 97v - Hendrich Thomasson ifrån **Hafwisto** fordrade af Lars Jörensson ibm betalning för 2 swijn. Ryttaren Simon Michelsson i **Oriwesi** by wittnade om 1 ihjälslagit swin wedh Erich Simonssons rija.

- Befans att **fureren** Anders **Stolpe** är i twist med rusthållaren Eskell Simonsson i **Pajukanda** om 1690 åhrs ränta.

s 98v - Uppå Jören Mattssons ifrån **Pehula** begäran skall - - inventera qwarlåtenskapen efter Jörans **afledne hustru** Brita Hendersdotter och dela honom och barnen emellan, efter han wille träda i **annat gifte**.

- Agneta Hendersdotter ifrån **Kockila** beswärade sig öfwer Walborg Mattsdotter i **Borgarla** för det hon slagit Agneta. Walborgs **man** Henrich Eskellsson ar närwarande.

s 99 - at **uthmärckia** Thomas Michelssons i **Wihasjerfwi andehl uti Halkioperckio äng**, som häradsrätten 20.9.1694 honom tillerkänt ifrån Jöran Bertillsson i **Järfwenpä**.

- Nämbdem:n Jöran Pärsson i **Kockola** hade befunnit, att hästen genom Hendrich Thomassons ibm gärdzlegård inkommit, som opbett Lars Jöranssons åkerteeg.

- Johan Michellsson ifrån Syfwäjärfwi beswärade sig öfwer Gustaff Cnutsson ibm, det han will ryggia det contracht med Mats Staffanssons **farbror och förmyndare**, (som) Mats Philipsson ingådt är om Michel Clemetssons hemman i samma by med det förord, att när Matts blir myndig, skulle han **ächta** Gustaf Cnutssons **dotter** sampt att Gustaf - -. Gustaf war icke sinnad att ändra den begynte ächtenskapshandelen emellan sin dotter och Matts - -. Hemmanet skall icke hafwa warit öde.

s 99v - Parterne å båda sijdor kunna icke neka, att **Wehmaisten åkerteppa**, om ½ tunnas uthsäde, är af **framledne** Jacob Philipson opgiord opå **Philpula** hemmans i **Säynäjoki** by gl **bohläng**, som **jempte Cawala** i samma by **berustas af fordom kyrckioherdens sahl. mag. Joseph Lauraei efterlåtne änckia** dygdesamma Maria **Arensbeckia**, hwilcken det och förtjden i handom hafwer och förnögt enckian Brita Erichsdotter för hennes **mans** Jacobz anwände ärfwode. Åkertäppan sökes nu af bördebönderne Jören Söfringsson och Philip Simonsson i samma by att disputera. Altså behåller **Arensbeckia på Philpula cronohemmans** wägnar samma täppa, såsom des rätta ägendom.

Kangasalan talvikäräjät 16-17.3.1696 s. 101-

s 101 - **Bröderne caplanen H:r Johan och H:r Elias Enckell**.

s 102 - **Corneten Johan Swarthafras fader** Hans Hansson ifrån Kartiala. Af **för detta cornettens Marcus Rodhes** attest af 8.6.1694 war att se, att då han **för 50 åhr sedan tient sahl. Hans Hansson**, är **Lill alho eng** till Kartila hemman bergat.

s 109v - Matts Larsson ifrån Koifwisto skall betala till **corneten Marcus Rodhe** 1 t:a 20 cap:r råg, som **cornetens son Carl Rode** på sin faders wägnar fordrar.

Pirkkalan kesäkäräjät 7.5.1696

s 132 - - Carl Markus och Gotthardh **Roder** berättade, att ner dee kommit senth om aftonen ifrån regemetzmötet, hafwer då warit straxt rägnwäder. Derföre hade dee nödgatt hoos Thomas Andersson sökia nettherberge, hwilcken den heerbergeret uti een stugu, där han haft sine saker, nekandes högeligen sig något af Thomases ägendom rört. Befrijades.

Kangasalan kesäkäräjät 18-19.5.1696

s 155 - **Medhiälparen H:r Johan Hulkowius** äger (Laurila) cronoh:n uti Tihala by.

s 171 - Mats Bertelson ifrån **Sitama** gaf tillkänna, det Lars Thomasson ibm **försålt sitt bördehemman** till Thomas Simonson i **Padustaipal** emot 130 d:r kmt, hwarföre han såsom närmaste bördeman om des inbördande giort ansökning. Hemmanet **opböds** 1 gången, hwaremot Mats klandrade, men utan penningar.

Oriveden välikäräjät 20.5.1696 Oriveden pitäjän nimismiehentalossa
HMA Sääksmäki konseptdombok 1 1696, 1699, s. 116v-

Angår **skogzeeldh** och skada deraf, som h:n Christinae **Lilliae** dräng Philip Tomasson och hust. Christinae **Wanae son** Johan **Roth** af **Woitila** byy sampt Mårten Tomasson af **Onnistaipalle** uthi Oriwesi sochn och Tomas Pålsson Työre i Ruowesi s:n jemwäl och Henders Johansson af Sorola och Birkala s:n medh Henrich Tomas Pängäläin af samma s:n warit angifne. Dömde wedh häradzrätten 23.2.1692.
I ställe för Philip Tomasson war **coadjutoren** Henrich **Gummerus** såsom numehra sahl. hust. Christina **Lilliaes son**. **Elden kommit lös 1691 om wåhren utaf swedieländer och fahrit öfwer utmarken med gränseskillnaden emellan Orriwessi, Ruowässi, Birckala och Kangasala sochnar**, hwarmedh Woitilla och Onnistaipale eelden medh den af Tomas Påhlsson Työre i Ruowesi och Henrich Johansson Sorrila i Birkala löössläpt, kommit och lupit tillsamman och Henrich Tomasson Pängäläins eldh i Birkala haar stadnat i des egne ägor. **Stor torckan**.
Doom: (Asia oli tullut esille hovioikeuden määräyksestä selvitettäväksi, oliko kuninkaall. plakaatti tiedotettu asianmukaisella tavalla.)

Oriveden kesäkäräjät 22.5.1696
VA Ylä-Satakunta KOa16 s. 172v-, mf ES 1969

s 172v - Jöran Mattsson ifrån **Pehula** fordrade af Thomas Olofsson ibm efter arfs-fördehlningen af 5.12.1695 119 d:r 29 öre kmt, som honom efter des **sahl. fader** Mats Månson och **modren** Carin Grelsdotter af **Maunula hemman** tillfallit ähr. Befans Thomas än behöfwa betala 107 d:r 5 öre kmt.

s 173 - Thomas Sigfredson ifrån **Koifwuniemi** kärde till Cnuth Sigfredson ifrån **Säynäjocki** om 1 qwinfolcks **fåhrskinspäls**.

- **Kyrckioheerden ifrån Lengellmäcki H:r Heinrich Lucander** igenom sin utskickade Abraham Jörenson bewiste, att hans **ryttarehemman Pääskylä 2:ne reesor är oplyst**.

- På crono befall:s Nils Weckmas wägnar leth lensm:n Hendrich Ollenqwist 2 reesan **oplysa Äijäis bördejordh** före 171 d:r kmt:s missbygnadh. **Föraren Johan Rooth** berättade, att hemmanet för några framfarne åhr **opbrunnit** och hans förra **landbonde** Jöran Mattsson låtit huusen förfalla.

s 173v - Hendridh Johanson i Kiörä iempte såldaten Erich Bertelson sökia af Hendrich Eliaesson ifrån Suckila **inbörda Suckila bördehemman**, hwarom Hendrich Eliaesson medh extracto protocolli af 25.6.1670 bewiste uti hans **sahl. faders** Elias Josepsons tidh hemmanet wara **opbudit**. Opsköts.

- Bördebonden Hendrich Hendrichsson ifrån **Akola** gaf tillkänna, att **1655** ifrån hans och **Lemåla cronohemman** i samma by, på hwilckets wägnar opbördzskrif:n Jochim Johansson uti cronobefall:ns frånwaro talade, **försålt** för 30 d:r ett **styckelandh Rångånmaa** om 7 lass höö till **Jaerla**, som **ombudsm:n på Liuxela gårdh sahl.** Hendrich Claesson besutit, begärandes begge att bem:te landh under sine förra bohlstäder läggias måtte.
Qwartermästarens Claes Hendrichssons **änckia** hustru Annika **Wanaea** intygade ängen till hennes **sahl. swärfader** wara försåldh, den hennes sahl. man (åt) bördebonden Elias Josepson i **Salo** 15.9.1684 emot åfwanberörde lösn opdragit. Änckian fordrade dee utgifne penningar af Hendrich, jämwäl Elias Josepson **sonason** Elias Thomason af änckian, till hwilcka landet först blifwit försålt. **Rangånma** och des ängiar dömbdes utan lösn till **Akola hemman** att förblifwa, dijt det af gammalt lydt.

s 174 - Dee Järfwenpä boor hafwa opskurit 1 råghswedh, den Michel Michelson inom Wihasjärfwi boors råår fält, hwarom ähr sententierat, att emellan råerne ifrån **hufwudråen Pyckimäcki till Ätzenaidanlachdenjochde änderåån** skulle ordentel:n blifwa lagde såsom och wäxten af den opskurne sweden wärderas af gode män, hwartill efter Michel Michelsons i Wihasjärfwi och Michel Mattssons i Järfwenpä begiäran förordnades länsm:n Hendrich Ollenqvist sampt - -.

s 174v - **Coadjutor Heinrich Gummerus** kärde till Thomas Eskelson ifrån **Hållma** gårdh och hans **son** Matz Thomason om een häst, som på hans åcker stört, till hwilckens omkommande han mente dem warit orsaken. Jöran Pärson ifrån Hållma wittnade. Thomas och Matz nekade sig häraf wetat, förrän Gummerus den om hästens omkommande för 10 dagar sedan tilltala begynt. De blefwo befrijade.

- **För detta rusthållaren** Lars Jöranson ifrån **Hafwisto** befans wara skyldig till **ryttaren** Simon Michelsson på 1 åhrs ryttarelöhn 8 d:r, derpå lefwererat een skiorta och 1 p:r wantar.

s 175 - Efter Simon Bertelsons ifrån **Hietalax** begiäran skall - - besee åcker och gärdzlegårdarne han med Simon Mattsson omtwistar.

- Thomas Thomason ifrån **Mälli**, hwilckens **hustru** Agneta Olofsdotter 1695 **aflidit**, will uti **annat gifte** inträda och begiärde, att han sine barns arfsdehl fåå afdela. Skiftet förrättas.

- På **furerens Johan Roots** begiäran skall länsm:n Ollenqvist - - wärdera och huussyna, hwadh Jöran Mattson bygt för dee 2 åhr han **Äijäis** hemman som en **landbonde** besutit.

s 175v - **Fureren Johan Rooth med coadjutoren Heinrich Gummero** förekommo. Fureren berättade, att hans **moder hustru Christina Wanaea** hade uti **pastoris** Johannis **Utters** sampt H:r Johannis **Wanaei** närwaro förlikt medh Gummero om twistigheter.

Kangasalan syyskäräjät 14-15.9.1696 s. 287v-

s 287v - **Probsten mag:r Johannes Thuronius** beswärade sig öfwer samptel. **moderkyrckiolähnet**, hwilcka hafwa bewist sig mycket **nachlässige medh kyrckiotaakets reparation och tiärande**, hwarmedelst arbetet blifwit tillbakasatt, att dertill af sochnen bewilliade dagzwercken icke blifwit fullgiorde. Sochnens inbyggiare förmantes att inställa sig till kyrckioarbetet.

s 292 - Thomas Simonsson ifrån **Padustaipale** leth 2 reesan **opbiuda** Lars Thomasons hemman ifrån **Sitama**. Mats Bertelson ifrån Sitama, som är i skyldskap medh Lars Thomason, wille detsamma emot lösn **inbörda** och tillträda.

s 296 - Thomas Simonson ifrån **Padustaipale** fordrade sin **hustrus** Lisa Bertelsdotters innestående **arf** hoos hennes **broor** Matz Bertelson i **Sitama** efter deras **afl:ne** föräldrar, hwilcket skifte skall förrättas.

Oriveden syyskäräjät 18-19.9.1696 Orriwesiby länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa16 s. 297-, mf ES 1969

s 297 - Thomas Thomasson ifrån **Onnistaipale** fordrade af hustrun Walborg Walentinsdr ibm resten på en förlikning om wäxten uti een åckertäppas förderfwande 12 cap:r rågh.

s 298 - **Capel:n Johan Wanaeus** bewilliades i **brandstudh** 1½ cp:r spm:ll af hwart h:n. Hans rija medh 3½ t:or rågh opbrunnit.

s 298v - Erich Bengtson ifrån **Ylikylä** hade förlikts med hustrun Brita Erichsdotter ibm om **arf**, som Brita efter sin **sahl. fader** Erich Nilson fordrat.

- Lars Cnutson ifrån **Pittkäjärfwi** hafwer länth hustrun Malin Hendrichsdotter ibm sin båth, hwilcken sedan blifwit förder till Lengelmäki sochn.

s 299 - Mats Eskelson ifrån **Kåpsama** begiärte, det ransakas måtte om **Lylyjärfwi ödeshemmans** beskaffenheet, där **framl:ne** Markus Philipson tillförrne åbodt, men **änckian** för sin medellösheet nödgat det öfwergifwa, hwilcket Simon Jacobson ifrån Safwiniemi och Lengelmäcki sochn sedermera allenast 1 wecka plöigt och 3 dagar höö där bärgat. Befans hemmanet bl.a. hafwa **qwarn medh Hulipas tillsamman**.

s 299v - **Medhielparen Henrich Gummerus** hade låtit citera Jöran Jacobson i **Maunuckala** angående 1 geth.

s 300 - Daniel Henderson ifrån **Hietalax** berättade, att hans **hustru** Sophia Thomasdotter **aflidit**, medh hwilcken han aflat 3 barn och 2 medh modren afledne, men det 3:ie **barnet Anna** öfwerlefwat, hwilcket iempte fadren ärfde. Men såsom och Anna blifwit **dödh**, ärfwer fadren sitt barn och ingen annan.

- Mats Philipson ifrån Syfwäjärfwi berättade, att hans **hustru** Walborg Matsdotter för en tid sedan **aflidit**, med hwilcken han aflat **3 söner och 1 dotter** begiärandes, att deras mödernes arf kunde afwittrat blifwa på det han finge inträda uti annat gifte.

s 300v - Eskel Jöranson ifrån **Caupila** berättade, att då Pähr Cnutson ibm påtagit sig att gåå i wall för fääherden Joseph Henderson, hafwa bortkommit för honom 3 getter.

s 301 - Mats Matson **Karpi** ifrån **Säynajocki** - -.

s 301v - Till Matz Thomasons ifrån **Keukämä torp** begiäran, emädan han täncker att begifwa sig uti **annat giftermåhl**, förordnas länsman Hendrich Ollenqvist och nämbdeman Jöran Pärson ifrån Kåckola som hans ägendom inventera och den honom och hans **son** Hendrich Matson emellan dela.

- Eskell Månsson ifrån **Kåpsama** by klagade öfwer den **swåra misswäxt**, som honom och **heela sochnen** detta åhr öfwergådt, för hwilcken orsaak han är sinnad att sökia utom höfdingedöme och härade spm:ll att kiöpa. Intygades Eskell wara een gl. ärlig och besutten bonde i Kåpsama by.

Ruoveden syyskäräjät 1696

s 308 - **Fureren** Johan **Rode** kärde till Anders Michelsson ifrån Hackuniemi om een wäria och ett gehäng.

Pirkkalan syyskäräjät 1-2.10.1696

s 313 - Cnuth Erichssons lagmansdom **1514** dagen nest efter S. Mathiae dagh. Paxula i Sarilax emot Rikala i Leppelax ang. ägotwist. **Kallionjärfwenniemi** råå. Rikala köpt sin marck (Myrisniemi) af Lumiala by i Lempälä sochn 15.10.1649.

s 320 - **Fältwäblen Daniel Elgh** tilltalte Erich Christerson ifrån Hirfwiniemi om een häst han sig för 24 d:r af honom tillhandlat.

Oriveden välikäräjät 16.10.1696 i Oriwässi kyrkiobyy och lensmansgård

s 229 - Ang. slagsmål emellan cronobefall:n Niels Weckman och lieutnampten Georg von Segebaden.

Kangasalan talvikäräjät 21-22.1.1697
VA Ylä-Satakunta KOa17 s. 1-, mikrofilmi ES 1969

s 17 - Efter Thomas Simonssons begäran ifrån **Padustaipale opböds** Lars Thomassons **bördehemman** ifrån **Sitama** 3:ie gången, som han emot 130 d:r kop.m. sigh tillhandlat, hwaremot Mats Bertillsson klandrade.

Oriveden talvikäräjät 26.1.1697 i Oriwesi by och länsmans gård
VA Ylä-Satakunta KOa17 s. 22-, mf ES 1969

s 23 - Erich Mattsson i **Åinasniemi** skall betala till Erich Jöransson i **Kåckåla** 1 t:a 10 cap:r spm:hl.

s 23v - Thomas Sigfredsson i **Koifwuniemi** berättar Anders Clemetsson ibid hafwa bortfört 3 sommarlass höö, har bärgat uthi **Isåsuo äng** och under åkeren. Anders föregaf Thomas hafwa slagit in på hans **engesteeg uthi Isåsuo** och under hans åkerteeg. - - skola besee deras twist.

- Thomas Olofsson ifrån **Pehula** gaf tillkänna, dhet Jöran Mattsson ibm afhändt **stamp** uthur hans wisthuus.

s 24 - **Cappel:n Johan Wanaeus** inlade een lista på åtsk. af denne sochnens inwånare, hwilka hafwa tedt sigh myckit **motwillige med cappel:s ränttans afläggiande**. Allmogen förmantes emot sin siälesöriare så förhålla, att han uthan suckan sitt embete förrätta må.

- Erich Simonsson ifrån **Hafwisto** beswärade sigh öfwer Henrich Thomasson ibm, hwilken uthi hans frånwaru, då hans **hustru** Margeta Simonsdotter än warit kyrcktagen, kommit till honom och med wållande hand **råånt 1 koo, 1 geet, 6 marker salt, 2 marker lijngarn, 1 yxa, 1 wisthuus nyckell, 1 hammar, 1 borsta, 1 wacka, ett tråg och 1 faat**, - -.

s 25 - **Kyrckioherden uthi Längelmäki Henrich Lucander** leet 3:ie gången **opbiuda Päskylä** för detta augmentshemman.

s 26 - . . stämbt Jöran Jöransson i **Wehkalax** att swara **kyrckioherden mag. Johan Utter** om något höö, men Jören inthet comparerat.

Pirkkalan talvikäräjät 1697

s 41 - **Länsman** Henrich **Ollenqvist** har 6.10.1696 tillhandlat sigh Turdola ryttareh:n.

Pirkkalan kesäkäräjät 5-6.7.1697

s 270v - **Fältwäbelen Daniels Elgz sölfwerkanna och sölfskedh**, dhem han för försträckt spanmåhl hoos bonden Johan Persson i Nurmis pantsatt, blef nu andre gången utan klander oplyst.

Oriveden kesäkäräjät 16-17.7.1697 Oriveden kylässä nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa17 s. 287-, mf ES 1969-1970, TMA Ikalis 2:1278v-

s 287 - Henrich Markusson i Neulaniemi, Jöran Erichsson i Kerte, Jacob Henrichsson i Napila och Henrich Olofsson i Perrinautio antogs till nebdemän i dhe döde nembdem:s ställe.

s 287v - **Kyrkioherden mag. Johan Utter** gaf tillkänna **sahl.** Clemet Sigfredsson ifrån **Soltila** för resterande **prästeränta** och länte penningar blifwit honom skyldigh 12 d:r kmt. Efter länsm:n Henrich Ollenquists intygande skall Matts Cnutson ifrån **Kåckåla** afstå ifrån den **fålan**, Clemet destinerat till kyrckioherdens förnöijelse.

- Niels Bengtssons i **Pehula sahl. fader** Bengt Thomasson war skyldigh åth H:r Henrich **Gummerus** 1 t:a 20 cp:r rågh.

s 288 - **Fordom pastoris sahl. mag. Josephi Lauraei enckia hustru Maria Arensbeckia** förente sigh medh sin förrige drängh Nills Bengtsson för dhet han i otijdh afwijkit sin tiänst.

- **Fordom cornettens sahl. Marcus Rodhes enkia hustru Margaretha Wanaea** angaf Anders Clemetson ifrån **Kåifwuniemi**, hwilken för dhet, hon inräckt 2:ne hennes köör för 14 dagar sedan, då dhe i engen gåt i beet, han hafwer henne gifwit 3:ne blånader och hårdragit, som hon straxt **länsman** Henrich **Ollenquist** och hans **hustru** Annika Eliasesdotter opwist. Margareta begärade, dhet Anders härföre plichta motte. Anders Clemetsson sade sigh i hastigheet hafwa stött hustru Wanaea och tagit henne i håret, då och blånaderne kunnat henne träska. Anders fick böter.

s 288v - Anders Simonsson i **Raijalax** och Carl Simonsson i **Koifwuniemi** twista om solldatens **sahl.** Johan Simonssons egendomb.

- Efter **sahl.** Erich Bengtsons **enckias** hustru Sophia Henrichsdotters begäran på sine barns wegnar ifrån **Pehula** skola - - inventera den lösa egendomen efter **hennes sahl. swärfader** Bengt Thomasson och sedan skifta emellan Bengts **enckia** Carin Erichsdotter och dennes barn och barnebarn.

- Pehr Simonsson ifrån **Hietalax** skall betala till **sahl.** Elin Staffansdotters **broder** Lars Staffansson ifrån **Wihasjerfwi** 1½ t:a rågh.

s 289 - Simon Mattsson ifrån **Hietalax**, som ämnar träda **i annat gifte**, begiärte, det barnen först kunde lagligen blifwa afwittrade, hwarföre - - egendomen efter hans **sahl. hustru** Agneta Erichsdotter inventera och wärdera skola.

s 289v - Till Henrich Mattssons begäran ifrån **Köukenpää** (i TMA **Käckenpää**) förordnades nembdemännerne Jöran Eskillson i Kåckila och Jöran Person i Kåckåla uthi länsmans Henrich Ollenquists närwaro att inventera egendomen efter **fadren** Mattz Thomasson och dhen dela emellan Mattses barn och **stiufmodren** Carin Eskilsdotter lijkmätigt dhet 5. cap. giftermåleB. C.C.

- Thomas Mattzson ifrån **Woitila** emot Jöran Persson i **Kåckåla** ang. fordran.

- Eskil Mattzson i **Wjorla** emot Thomas Henrichsson ang. fordran.

s 290 - Eskill Jacobsson i **Wjårla** emot Thomas Henrichsson ang. fordran.

- Eskell Mattzson i **Wjårla** emot Michell Johansson ibm ang. fordran.

s 290v - Erich Thomasson ifrån Kifwisalmi och Matts Thomasson i Sallmentaka anhöllo om skifte efter sine **swärföräldrar** Thomas Johansson och Wallborgh Thomasdotter i **Hapaniemi** på **Nickilä bördehemman**.

- Eskill Mattzson i **Wjårla** emot Erich Clemetson ibm ang. fordran.

s 292 - Företogs till inqvisition dhe saker, som upskutne äro: 1. - -.
2. Fureren Anders **Stålpe** med sin hustrun warit för sabbatsbrott angifne. Dee bo nu i Jämsä.
3. 1693 sommartinget är Sigfred Thomason **Mulli** i Lasoila och Sigfred Henrichsson ibm för **löössläpt skogseld** anklagade. **Mulli** igenom **döden** afgången, dhen andra i owissheeten.
4. Kåwistö och Tungelois boor angifwit dhe Kåckila boer för **löössläpt skogseld**. Käranderne alla döde.

s 292v - Fordom pastoris ifrån Oriwesi mag. sahl. Josephi **Lauraei enckia h:n Maria Arensbeckia** beswärade sigh öfwer pijgan Maria Thomasdotter ifrån Längelmäki och Solltila by angående tjufnad. Maria med sin **moder** Margeta Mattsdotter tillstod lärfftet wara stulit, men föregaf aff een annan pijga Sophia Mattsdotter ifrån **Pajukando** dhet tagit i Cangasala.

s 294 - Jöran Johansson i **Pitkäjerfwi** emot pijgan Maria Thomasd:r i Såltila i Längelmäki ang. stöld.

s 294v - Pijgan Sophia Thomasdotter ifrån **Pajukanda** anklagades af efterfölliande personer för någon hoos dhem begången stöld: hustrun Carin Andersdotter ifrån **Pajukanda**, Jacob Henrichsson i **Napila**, **capel:n Johan Wanaeus** ifrån **Suomaisenmaa**, Philip Simonsson i **Seunäjoki**, länsman Henrich Ollenquists pijga Lijsa, prästgårdspijgan Sophia. Sophia Thomasdotter blef dömbd.

s 295 - Erich Jöransson ifrån **Wihasjerfwi** opwiste ett köpebref af 9.2.1697, därutinnan Eskill Mattsson ifrån Ujårla opdrager Erich Jöransson **sin farbroderson Ruokåses bördehemman** i **Ujårla** by för 250 d:r kop.m., hwarföre hemmanet **opböds** 1 gången.

s 295v - Henrich Olofsson i **Perrinautio** emot Thomas Thomasson i **Melli** ang. fordran.

s 296 - Befans Wallborg Mattsdotter i **Borgarla** hafwa tillskyndat Mats Jöransons **hustru** Anna Henrichsdotter i Borgarla 1 blånadh. Matts Jöransson föregaf Walborg Mattsdotter innehafwa **sahl**. Anna Cnutsdotters ibm saker.

s 296v - **Broofougden Thomas Böök** anklagade Anders Clemetsson och Thomas Sigfredsson i **Koifwuniemi**, som **inthet hafwa bygt sin broo** uthan syllorne borta, hwarföre dhe fältes till 3 d:r hwardera.

- **Fendrichen wälb. Johan Lundh** fordrade af bonden Henrich Markusson i **Neulaniemi** 1 gryta och gl. blå kiortell, som Henrich Staffansson i **Lydikylä** tillhörige woro, emedan han såwähl för Lydikylä hemmans, som **fendrichen till booställe anslagit är**, huusbygnad som och för återstående ränttor anseenligit hoos **sahl.** Staffansson har att fordra. Rätten befans skäligt att ophäfwa fenrichhens klagan, emedan cronan äger förträdet och dhesuthan hafwer **sahl.** Henrich Staffansson lemnat efter sigh erfwingar, hwilka kunna sökia för dhem borttagne grytan och kiortelen.

Kangasalan kesäkäräjät 19-20.7.1697 s. 297-

s 300 - **Coadjutor H:r Johan Hulcovius med sin swärmoder h:n Ingeborg Florina** förliktes för Laurila hemmans rest i Tihala by.

s 311 - . . köpt dhet ena skinnet af **H:r Johan Wanai ryttare** Henrich Johansson - -.

Kangasalan syyskäräjät 14-15.9.1697 s. 340-

s 353v - **Corporalen** Carl **Rodhe** förente sigh för räntta med Henrich Jöransson i Ponsa.

Oriveden syyskäräjät 18-20.9.1697
VA Ylä-Satakunta KOa17 s. 357-, mf 1970

s 357v - Mattz Cnutsson i **Safwoi** föredrogh, hurusåsom Joseph Philipssons i **Wechkalax broder** Clemeth Philipsson, som med döden **afgången** är, är honom skyldigh ½ t:a rågh.

- **Sochnesmeden** Jöran Eskilsson i **Härtzänä** bör bekomma för giort smedsarbete af Matts Thomasson i Pundari 8 cap:r spm:hl.

s 358 - Jöran Sigfredsson i **Wechkalax** med sin **broder** Bengt Sigfredsson berättade, att dess **farbrors framledne** Thomas Thomassons **dåtter** Gertrudh Thomasdotter begifwit sigh till Hindrich Jöransson i **Suomaisenmaa** at wara inhyses, hwarest hon **dödh** blifwit.

s 359 - Företogs saaken emellan Walborgh Henrichsdotter i **Onnistaipall** och des **swärmoder** Carin Brusiusdotter och dess **swåger soldaten** Henrich Thomasson och **swägerska** Carin Andersdotter ibm swarande, angående arfspraetension och **afwittring efter framledne** Thomas Erichsson och **besittiandet af Mattila cronohemman**. Walborgs man besuttit Mattila hemman och uthlagt ränttan. Soldatens **brors hustru** Carin Andersd:r. Saken om besittningsrätten hemställdes den höga öfwerheten.

s 360 - **Framledne** Clemeth Eskillssons i **Pajukando enckia hustro** Carin Andersdotter beswärade sigh öfwer sin **mans brors** Anders Eskillsons **son** Jöran Anderson och **dotter** Britha Andersdotter, att dhe henne göra intrång på **Sackola börde- och rustningshemman** i Pajukando by. Saken om rustningsrättigheten hemställdes till wederb:nes gottfinnande.

s 360v - Lars Jöransson i **Hafwisto** beswärade sigh öfwer nembdem:n Jöran Persson i **Kåckåla** för det hans boskap opbeet hans eng. Jörans **son** Mats hade warit wallherde.

s 361 - Jöran Hindersson i **Sarjerfwi** föredrogh, att een ung gosse om sine 14 åhr Matts Mattsson i **Hirfwijerfwi** jempte sin **syster** Lisa Mattsdotter ibm om sine 18 åhr Erichsmässa honom olofl:n uhr hans

fäähuus afhändt 1 koo. Lisa påstod, det des **fader** Matts Staffansson ibm hade dem därtill låckat. Matts dömbdes att blifwa **rijsad af sine föräldrar**; Lisa skall böta tiufnader 3-dubbelt. Fadren skall lagföras.

s 363v - Elias Thomasson i **Salo** skall betahla till Henrich Henrichsson i **Akola** för giord tienst medh **smiddiande** 7 cap:r spm:l.

s 365 - **Trumbslagaren** Simon Jöransson hade af crono befall:n Dettloffson blifwit **immitterat uthi Otila hemman** i **Lydikylä** by. hwaroppå han huusesyns instrumentet af 31.8.1697 opwiste. Bertill Jöransson hade hemmanet tillförene åbodt och war nu döder. Dettlofson, Ollenquist och Eric Jörensson **Sikanen** i Lydikylä hade hållit huusesyn. Pröfwades 4 åhrs friheet. Cautionisterna woro: Thomas Henrichsson **Heykylä** i Wihorla, - -.

s 366 - Walborgh Eskellsdotter ifrån Längelmäki sochn och Kyttelä by beswärade sigh öfwer sin **broder** Sigfredh Eskillsson Sirka ifrån Efräjerfwi ang:de wäxten af een swed, belägit i Cuhmo s:n och Pajula by, hwilken dess **broder** Matts Eskillsson besådt.

s 366v - Eskill Mattssons i **Uiherla** bördehemman blef efter Erich Jöranssons begiäran 2 gången **opbudit**.

- Efter Sophia Jöransdotters i **Hapaniemi** begäran, hwilkens **sal. man** Mårten Simonsson medh döden afgåt, skola - - förätta ett arfskifte emellan henne och dess barn.

s 367 - **Framledne** Erich Bengtssons **enckia** hustru Sophia Henrichsdotter i **Pehula** beswärade sigh emoth des **swärmoder** Carin Erichsdotter ibm ang., det hon skall dessmedelst giöra henne intrångh oppå det hemman, som dess sal. man besutit, att hon skall antagit sine andre **söner** Nills och Bengt oppå hemmanet och tilwält sigh wäxten af detsamma. Afsades det Carin bör äga een frij disposition öfwer sin **bördejordh**.

s 367v - **Cappel:n Johan Wanaeus** beswärade sigh öfwer Henrich Jöransson i Ponsa och Cangasala sochn, för det han med egen handh sigh tillägnat **framledne** Bertill Jöranssons i **Lydikylä** egendom till 46 d:r koppm:ts wärde och cappel:n hade att fordra 28 d:r sölf.m. - -.

s 368 - Walborgh Sigfredsdotter ifrån **Lasoila** kunde eij öfwertyga Jöran Eskillsson i **Kopsama** hafwa tagit dhe 3 st:n 6 d:rs **plåtar**, som hon förmente dess **sal. man** Simon Jöransson i **Orriwesi** by hoos Jöran Eskillsson lembnat.

s 369 - Thomas Henrichsson i **Wiherla** angaf sold:n Simon Andersson ibm för det han låckat Matts Sigfredssons **dotter** med sigh i skogen och der slachtat och opätit 2 köör.

s 370 - . . att **cornettens sal. Marcus Rooths** börde- och ryttarehemman i **Rajalax** för någon praetension, 5 t:r - - opbiudas måtte. Hemmanet **opböds** 1 gången.

s 372 - Cronones befall:n Claes Dettlofson berättade, huru såsom Henrich Erichsson i **Napila** haar most för sin fattigdom i wåhras begifwa sigh **till Wijborgz lähn** och där medelst **betlande sökia sin föda** och således lembnat Napila hemman i ödesmåhl. Befall:n begärte, att hemmanets beskaffenheet skulle ransakas. Jacob Henrichsson will hemmanet på frijheet **optaga**, hwaruti befal:n säger sigh honom uthi hemmanet inrymbt.
Huusesynsinstrumentet: I mangården finnes 1 dugel. boningzpörte, 1 källarepörte, 1 gl:e stegerhuus, ett gl. pörte, 1 gl. badstugu. I ladugården 1 dugel. stall, ett gl. fäähuus, 1 gl. lada, 1 dugel. wisthuus, 1 gl. wisthuus, 1 brukel. rija, 1 halmlada. Åkeren till hälften opblögd och besådd med 17 capper, dijken igengrodde, gärdzlegårdarne förfallne. Ängarne nästan skoggonger och ladorne något behålne, skogh och mulbete till nödtorften och ringa fiskiewatn, ingen qwarn eller qwarnställe. 3 åhrs frijheet.

s 373 - I saken angående **besittningsrätten af Mattila cronohemman** emellan **enckian** Walborgh Henrichsdotter i **Oinistaipall**, hwilkes **man** hemmanet åbodt, kärande, och dess **swärmoder** Carin Brusiusdotter, **swågern såldaten** Henrich Thomasson och **swägerskan** Carin Andersdotter ibm, swarande, togs ad notam perternes cautionister. Borgesmän woro: Jöran Eskillsson i Hörtzänä, Jören Andersson ibm, Jöran Thomasson **Siuko** i Orriwesi by, - - Matts Mattsson **Karpi** i Säynäjåki. **Sochnesmeden** Jöran Eskillsson ärnar **i gifte träda med** Walborg Henrichsdotter och begiärar hemmanet att besittia - -.

- Företogs fölliande ährender, som blifwit opskutne: - -
2. **Föraren** Anders **Stolpe** med dess hustru för **sabbatzbrott**. Hafwa begifwit sig till Tafwastehuus lähn.

3. Sigfredh Thomasson **Mulli** i **Lasoila** och Sigfredh Hindersson ibm, som för löössläpt **skogseldh** angifne äro, berättas wara **med döden afgångne**. - -
4. Koiwisto och Tungelois angifwit dhe **Kockila** boer för löössläpt **skogzeldh**.
5. Jören Jacobsson i **Maunukala**, som för tiufnadh af **coadjutor Henrich Gummerus** blifwit angifwen, är genom döden afgången.

s 374 - **Trumbslagaren** Simon Jöransson i **Lydikylä** med dess **stiufsyster** Maria Henrichsdotter ibm gaf tillkänna, att dess **fader corporal** Jöran Andersson **Paxu** blifwit af soldaten Michell Mattsson i **Hapaniemi ihiälslagen på wägen** emellan Lydikylä och Hapaniemi några dagar för Walborgz mässa.
Soldaten Michell i Hapaniemi berättade, att Jöran Paxu hade **stulit** ifrån honom **kött aff een koo, hwilket han opätit, 1 cappa korn, ½ lispund salt, 1 lispund pölsa, 3 marker lijn, 1 par stumpbandh och** af dess husbonde Matts Mattsson i Hapaniemi **6 fijlar, 2 järnwiggar, 1 rytteerbetzell, 2 hamrar, 1 huggjärn, 1 smedzstång, 1 smedzknijpjärn, 1 par hoftånger, 1 paar manfolckz skoor, 1 halsduuk, 1 kistlåås, 1 kåpparkettel a 6 kannor, 2 mörtnääth, 6 mierdar, 1 swart wallmarströja**. Michell haar jempte sin huussbonde Matts gått till Lydikylä, hwarest dhe bortfunne saker igenfunnit uthi Thomas Cnutssons i Lydikylä **wisthuus.** Sedan dhe ärnat sådant hemföra, haar **Paxu** kommit efter dem och först **öfwerfallit** Mikell, som burit säcken, med een **yxa,** hwaraf han nödgatz **springa,** och emedan han honom alt mehr och mehr eftersatte, hade Michel sigh nedlagt **säcken,** då Paxu i det samma råkat medh **yxen,** som han i händer haft, slå honom i bröstet, men eij mehra skadat än att ett stycke gått ifrån råcken. Alldenstundh hans huusbonde stuckit sigh undan i skogen och således eij hade någon hielp, haar han nödgatz sedan stanna och med den yxen, som Michel äfwen tillstodh sigh haft i handen, begynt med hotande afwärja hans mordiske förehafwande. Men som Paxu sådant alt oachtat ifrigare honom ansatte, haar han gifwit honom med betet af samma **yxa** 2:ne slagh, ett baak på ryggen i länderne och det andra äfwen baak på hand in till medibandet, hwaraf Paxu straxt nedfullit och **beswimmat,** men lijtet därefter **opwaknat** och satt sigh jempte honom och hans huusbonde neder på wägen att röka **toback,** hwartill Michel gifwit honom **eldh.** Een liten tijdh därefter haar Michel skilt ifrån honom och gått heem, berättandes sigh förnummit, det Paxu någon tijdh därefter **dödh** blifwit.
Trombslagaren Simon Jöransson inwände häremoth, att **dess sahl. fader och dottren** nedsatt uthi Thomas Cnutssons i Lydikälä wisthuus att förwaras några saaker, som Maria nu nampngaaf, nembligen 6 **ullgarns nytor**, 7 (marker?) af **grant lijngarn**, 1 paar manfolkz - - 1 paar **skoor**, 1 **snörlijf af säji**, 1 **ullsax**, 6 **ärmkläder**, 1 **jacka**, 2;ne **blaggarns säckiar**, hwilka saaker Simon påstodh Michel samma gångh bårttagit, påståendes att des fader inthet stulit af Michel.
Thomas Cnutsson berättade, det den aflednes Jöran **Paxus styfdotter** Maria Henrichsdotter anmodat af honom huusruum att insättia sine saaker, emedan dess fader ej haft något wisthuus. Thomas föregaff sigh inthet sedt desse saaker, men förmente att des **hustru** Britha Clemetzdotter hade då warit hemma.
Simon Jöransson beropade sigh Erich Jöransson i Lydikälä, som enligt Michel är **i swågerlagh** med Simon och hafwer **dess syster till ächta**. Erich Jöransson berättade uthan eedh, att enär Michel jempte Mattz kommit till Lydikylä att afhempta saaker, hafwer han såsom een främmande man följt medh och sedt, att dhe uhr een öppen bodh funnit 1 **bytta med pölsa, 2 fijlar, näten, betzlen, 3 mierdor, 1 swart walmars tröja, 1 strumpbandh, 1 hammar** såssom att dhe tagit förb:de Paxus saaker och gått till Hapaniemi. Erich hade åsedt såren på den framl:ne Corporalen, hwilka warit 3:ne, ett på median, det andra i wekalijfwet och det tridie öfwer för bröstet inwedh armen.
Wällärde H:r Johan Wanaeus bekende sigh 2 wekor efter dhet, corporalen afledit och dess lijk blifwit hemptat, i **kyrkiastugun** åsedt dess såår, hwilka han sade warit 2:ne, ett baak på axlar och det andra baak på ryggen nedan för wekalijfwet. Sååren hade warit oppöste däraf, att lijket legat länge oppet och bart.
Klåckaren Johan Bertillsson bekende sigh warit jempte cappellan och några andre i kyrkiostugun att afskåda samma lijk, då han efter opmätandet medh een sticka befunnit det sååret, som warit på skuldran, af een tummes diuphet och 3 fingers längd, och sammaledes med det andra såret. Jören Eskillsson i Onnistaipall intygade det samma.
Britha Clemetzdotter bekende sigh warit uthi wisthuset, som warit öppet, medh Mattz och Michel, då dhe uthtagit saaker och sedan gått hem. Een lijten tijdh därefter haar Paxu uhr skogen heem kommit, för hwilken hon berättat om Michell och Mattz och att dhe gått till Hapaniemi. **Paxu haar tagit yxan under bänken och wedh uthgåandet sagt, att endera anten Michell eller iagh skola i dagh sättia lijfwet till**. Britha sade Paxu hafwa stulit kötet och dhe andra saakerne, emedan han eij haft näpligast sitt oppehälle.
Soldaten Michell androgh, att Paxu 2:ne resor blifwit dömbd för tiufnadh och att han esomoftast **för tiufwerij wedh regementz möten blifwit afstraffat och derföre ifrån tiensten afsatter blifwit**.
Nembden berättade, att sochnefolcket tyckt wähl, att Paxu, som allestädes **begått snatterij och kunde för sin starckheet och krafter eij fasttagas**, blifwit ihiälslagen.

Trombslagaren Simon Jöransson sade, att Michell Mattsson och ingen annan gifwit Simons fader **San?-bana,** hwilket Michell bekende.
Rätten frågade Michell Mattsson, whi han icke, då han wisste corporalen wara starkare, begifwit sigh på flychten, hälst emedan Paxu war försedd med så mordiskt gewähr och han därtill godh lägenheet hade. Michell swarade sigh eij blifwit honom warse, för än han siut op dem, då han straxt honom allena öfwerfallit, emedan huusbonden wijkit undan och af rädhoga begifwit sigh i skogen. Michell föregaf sigh fuller tagit flychten, men såssom Paxu honom så hårt eftersatte, haar han nödgatz rädda sitt lijf. Rätten frågade Michell, whi han med egen handh uttagit dhe stullne sakerne. Michell swarade sigh förment på bättre tijdh eij kunnat igenfå dhe samma. Så förehöltz Michell, huru det tillkommit, att han råkat gifwa Paxu sår och bana på ryggen och icke frampå Kf. Michell swarade, att då dhe i sielfwe slagzmåhlet warit ihoopspänte, haar den afledne Paxu snafwat och stupat, då han gifwit honom 2:ne slag. Soldaten Michell föregaf ytterligare sigh på inthet annat sätt kunna rädda sitt lijf, emedan Paxu i widrigt fall honom lijfwet afhändt.
Sentens: - - Lijkwähl och enär däremoth considereres, 1) att ehuruwähl den afledne Paxu hade kunnat öfwertygas till denne tiufnadh, hade Michel bordt honom därföre lagföra och icke med egen handh giöra sig rätt och honom lijfwet afhända, emedan han 2) i föllie af lagh och det 38 cap. i dråpenB medh willia L.L. böhr hafwa lagh och inthet slagh medh androm, kunnandes 3) hans föregifwande, att han tagit flychten, så mycket mindre lända honom till hielpredo, som han sådant med skiähl eller å sijna wittnen kunnat bewijsa, och ehuruwähl 4) Britha Clemetzdotters intygan, synes aggreera Michels påstående, lijkwähl hade Michel bordt sådan hans opsåth afböija och icke så straxt lijfwet afhanda, grawerandes och Michell 5) det han sielf får för rätta oppå tillfrågan bekendt, att den afledne Paxu uthi sielfwa slagzmåhlet och för än Michel något slagh bekommit, som doch icke drabbat honom eller skadat, snafwat och stupat, hwaraf han 6) så mycket bättre olägenheet haft att draga sigh undan och icke så obetänckt gifwa honom dhe 2:ne banesår, hwaraf han dödh blifwit, som han 7) frijwilligt tillstådt och bekendt sigh gifwit, så är och Michell 8) i sin ofred grepen. Därföre och i anseende till sådane skiähl och omständigheeter, **dömmes Michel lijkmätigt Gud Lagh Genesis 9: v. set 6. Levit: 24 och det 2 cap. dråpenB med willia L.L. att gifwa lijf för lijf**. Anbelangande sedan Mattz Mattsson i Hapaniemi - - erkändes han - - frij och otilltalt. Saaken heemställes hoffrättens ompröfwande.

Oriveden välikäräjät 22.11.1697
VA Ylä-Satakunta KOa17 s. 638v-, mf ES 1970

s 638v - Till föllie efter håffrättens resolution 25.10.1697 bleff extraordinarie tingh hållit uti Oriwesi sochn Oriwesiby, angående Soldaten Mickell Mattzsson i **Hapaniemi begångit dråp** på Jöran Andersson Paxu.
Utij Jöran Anderssons **Paxus såns trombslagarens** Simon Jöranssons närwaro förehaades saaken om dedh dråp, (som) såldaten Mickell Mattzsson i Hapaniemi på Jöran skall hafwa begådt, hwarföre bleff Simon tillspordh om hans **stiufsyster** Maria Hendrichzdotter i **Lydekälä**. Simon berättade om henne eij haft någon kundskap, sedan hoon härifrå förledne höst till Längellmäki sigh begaff, eij heller wiste han, hwarest hoon nu förtijden sitt tillhåld hafwer, men mente henne **i hunger dödh blifwit**.
Matts Mattzsson i Hapaniemi bekende Mickell några dagar efter Walburgzmessan, mårgo bitida kommit till honom, der han sutit i **pörttet,** medh beklagan, att tiufwar utur hans wisthuus affhendt kiött efter ett noth, som han några dagar tillförende slactat. När de begynt eftersökia, har Mattz först gådt i sitt **stall** och funnit sin **kista upbruten** sampt **2 halsduukar, 1 fijlbänck, 5 fijlor, ett paar gambla ryttarebetzell, 1 paar skoor, ett paar längar, 1 hammar, 1 söndrigit låås, twenne små jernbuntar** bårttagne, hafwandes baneman igenom stalls dören icke sluppit utan **igenom stalls gluggen inkruppit**. Sedan har Matts medh Mickel viciterat allestädes i byyn såssom och i Kaupila straxt bredewidh utan resultat. Dagen derefter har Mickell berättat Mattz, att Paxu dagen före tiufnaden warit på neigden. Dhe begaff sigh till Hirtålax, litet stycke wägh ifrå Hapaniemi, förfrågandes sigh om de af Paxu något sport, hwarpå Bengt Bertillsson swarat honom i andra stugun legat öfwer natten, hwadan **brodren** Hendrich medh häst honom till Paiualx ledsagat. Dedan haar såldaten ifrå Hirtålax Oloff Johansson fördt hästen tillbakas, men Hendrich hulpit Paxu medh saakerna till sitt heemwist i Lydekälä.
Efter en sågan kundskap hafwer Mickell medh Mattz begifwit sigh till Lydekälä och uti Erich Jöranssons **Sikises gårdh** begynt sökia efter tiufnaden. Men Thomas Cnutssons **hustru** ibidem Brita Clemetzdotter, hwilken för dem berättat **Paxu** hafwa **kockat köött och haft pölsa**, wist dem till **Paxus boodh**, hwilkens döör Mickell oppstödt, der han wedh inkombsten funnit **uti en byta pölsan i kärnan**, twenne Mattzes **fijlor, hammaren** sampt den afbrutne **fijlan och betzlen**. Ehuruwähl Paxu warit hemman, har han intet häraf wettat, emedan han då **förfärdigade lijkkista till sitt döda barn**.
Mickell och Mattz hafwa begifwit sigh till Hapaniemi igen. Näär dee kommit på **Lydekälä engen**, hafwa dee satt sigh att hwila på ömbse sijdor om wägen, hwilken Paxu straxt efterfölgt medh **yxa** i handen, men han dem eij warse blifwit, der dee suttit, för än Mickell honom ropat och frågat efter sine förkombne saaker. Då hafwer

Paxu sigh omwändt mötandes dem **med yxa i fult hugg** på Mickell, hwilken sigh **salverat bark om en tall**, att hwar gångh Paxu huggit efter Mickell, har han träffat tallen. Sedan han intet med Mickell kunnat beskatla, har han lupit efter Mattz, denn Mickell igen welat hielpa ifrån fahran. I dedh samma har Paxu sigh andra reesan wendt och huggit efter Mickell, att hans **päls och jacka** blifwit rifwen, men intet **skiortan** eller hans kropp, undantagandes en skena på hans högra arboga. I dedh samma Paxu så starckt tillhuggit, har yxan fastnat i jorden, då Mickell wardt sigh och träfat Paxu medh sin yxa på wänstra axell skuldran och andra reesan på ländren. Då Mattz nekat Mickell mehra slåå, hafwa dee gådt sin wägh och Paxu blifwit der liggiande. Sedan dee till Paiulax anlendt, som för dem war i heemwägen, hafwer Mickell berättat Johan Thomasson sigh måst medh yxan wäria sitt lif för Paxu.
Mattz bekende hoos Erich Jöranson i Lydekälä en dehl saaker hafwa nedsatt, såssom betzlen, nääten och een qwinfolkz kiorttell.
Till widare mäle Simon Jöransson Paxu förehöltz, hwarföre icke, när han sin fader wiste? blifwit sårat, honom hulpit derifrå. Dertill swarade kyrckioherden och lensman honom bedt fuller hielpa sin fader, men förmedelst sin **siukdoom af swulnadh** eij för som 4:de dagen efter förmått det giöra, då han allaredan warit **döder, eij** heller har han uti dee **4 dagar fått någon maat**, utan och kölden wärre såret skadat.
Thomas Cnutzson i Lydekälä berättade, om Paxu fååt maat och blifwit heemförder, hade **såret kunnat läkias**, men sonen, som **intet sielf hade att äta**, eij heller förmåtte för sin siukdoom fadren komma till hielp. Elliest när ingen i hela byn kunde sköta eller hielpa denn andra, har han **måst tillsättia lifwet**, i synnerheet **uti den kiölden, som han der 3 nättar lågh**.
Kyrckioherden Mag:r Johan Utter bekende sigh intet warit wedh hösttinget, eij heller har Mickell wist honom sin jacka eller något såår i bröstet, utan af andra derom hört berätta. Jemwähl wiste han säija **framledne Paxu warit en ogudhachtigh menniskia såssom och hans hustru** Ingerdh, hwilcken **på wägen åth Jämbsä** skall blifwit **dödh, dee der fruchtat hwarcken gudh eller människior**.
Lensman Henrich Ollenqvist intygade hafwa sedt Mickells jacka warit söndrigh, sammaledes pälsen, wetandes förwisså intet säija, om det skedt med knif eller yxa. Någon skårra i bröstethafwer han intet warse blifwit, wetandes **Paxu** hafwa warit **en öfwergifwen menniskia**.
Pastorens drengh Jacob Thomasson bekende wedh kyrckian sedt Paxus såår, sedan han dödh war, allenast på lendren efter yxägget men wisste inte dess diupheet.
Nembden sampt nerwarande gemene man berättade Paxu warit i sin lifztidh **en hufwudhtiuf och en ogudhachtigh menniskia**, sammaledes hans hustru, hwilcken för sin odygd begifwit sigh härifrå och hwarefter hoon eller hennes man af någon blifwit lidan. Derföre hafwer och **fendrichen wälb. Johan Lundh** underkastadt? för tiufweri Paxus pörtte?, jemwähl Paiulax folcket såssom och soldaten Oloff Johansson i Hirtålax war nu icke tillstädes.
Saaken hemställtes håfrättens omdömme.
Således, som berört finnes, witnat, ransakat och utdömbdt, betygar medh egen handh och signete:
Jacob Munselius

Oriveden talvikäräjät 11.2.1698
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 580-, mikrofilmi ES 1966

s. 581 - **Capel:s i Messuby wällärde H:r Johans Mullini hustru dygdesamma Helena Wanaea** fordrade af sin **broder cappel:n H:r wällärde Johan Wanaeum** efter dess underskrefne obligation dat. åhr 1691 uthan sato 100 d:r kopparmynt härflytande af **inlösen för Suåmasemma rusthåld**.
Deremoth bewiste H:r Wanaeus medh sin contrarächning på berörde obligation hafwa betalt 50 d:r kopparmynt och 1697 20 d:r, desföruthan 30 d:r, som han till **sal. kyrkioherden mag:r Josephum Lauraeum** för hans hafde beswär, då han på venerandi consistorii wegner biwistat action honom och H:r Johan Mullinum emellan lefwererat. Hustrun Helena bekände fuller dhe twenne första påster wara lefwererade, men dhe 30 d:r wille hoon eij beståå. H:r Johan anhöll om dilation till dess härom af **sal. pastoris Lauraei enkia** beskedh införskaffas, emedhan hoon nu ifrån sochnen **förrester** är. Opsköts.

s. 583 - Johan Johansson ifrån Oriwesi by hade begifwit sigh ifrån **Tarkela hemman** i Kåckila by, som **till booställe anslagit** ähr och opdragit sin **son** Henrich Johansson och skall bekomma af sin son 1 t:a sädh.

s. 585 - **Corporalen Carl Rodhe** fordrade af Anders Simonsson i Rajalax någon gäldh.

s. 586 - **Lensmannen Henrich Ollenqwist** hade låtit igenom **cronones befall:n Claes Dettlofsson** citera **för detta lensmannen i Cangasala Johan Classon** angående 8 t:r 14 cap:r spm:hl härflytande af **Hålma gårds**

1695 åhrs wext, hwilcken spm:hl Johan Claesson till regements skrif:n Dahlströms fyllnadh af Hålma gårds spm:hl skall lefwererat, beklahgandes ock att af honom efter landshöf:ns resolution 7 t:r är exeqverat och H:r **capit:n Erich Johan Holden** tillstält.
Johan Classons hustru Christin Jacobsdotter berättade sin man wara **rest till Åbo hoos medicum** att sökia conservera sin helssa. Ollenqwist begiärade, det hans wittnen Henrich Johansson i Kåckila, Jören Josephsson ibm, Henrich i Kåckola, Jacob Henrichsson i Napila, Erich Jacobsson ibm och Matts Andersson ibm kunde afhöras. Opsköts.

s. 589 - **Capit:n Erich Johan de Holden** opwiste landsföf:ns vicarij cammarrerarens Johan Kempes resolution 11.12.1697 angående någon spm:l **lensmannen Henrich Ollenqwist, då han öfwer Hålma gårdh förde dispositionen**, till **landbönderne** ibm Matts Thomasson och Erich Peersson försträcht jembwähl wåhrsädet för åhr 1696. Efter liqwidation parterne emellan befans, det Ollenqwist blifwer till capit:n änn 14 cap:r spm:hl skyldigh. I saken opnämbdes och reg.skrif:n Oloff Dahlström och befal:n Nills Weckman.
(s. 594) Sentens:
Alldenstundh af föregående ransakningh sampt - - befinnes disputen emellan Capitain welb. Erich Johan De Hålden och Lensman Henrich Ollenquist härflyta **Hålma gårdz förwaltning för åhr 1695** och serdeles den försträchning, som Ollenquist till Landbonden Mattz Thomasson giordt på 4 t:r 17 capper jembwähl 1696 åhrs wåhrsäde 3 tunnor korn, hwilka påster Capitain icke will gåttgiöra, emedan Mattz ingen försträchningh bort åthniuta, eftersom han - -. Fördenskuldh såssom Lensman Henrich Ollenquist, hwilken gårdzens ödesmåhl befarande, där Landbönders uthi brådaste arbetztiden skulle flyttia, efter Befallningzmans Nills Weckmans ordres, till dheras oppehälle måst giöra förskått; hwarföre H:r Capitain af Mattsses egendoom till 111 d:r kopp.myntz wärde blifwit af Ollenquist wärderat och tillställt; att H:r Capitain således för sin praetension är skadelöös - -.

Kangasalan talvikäräjät 14-15.2.1698 s. 596-

s. 608 - Matts Bertillsson ifrån Sitama hade förlikts medh Thomas Simonsson i Padustaipale om **Hauni bördehemman** i Sitama sålunda, att sedan Thomas betalar 31 d:r till Matts, förblifwer deremoth Thomas oturberat wedh hemmanet besittiande. Crono befall:n Claes Dettloffsson hade oprättat förlikningsskriften.

Oriveden kesäkäräjät 23.5.1698 uthi Oriwesi by
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 673-, mf ES 1966

s. 673 - Till föllie af håffrättens resolution 31.3.1698 förestältes såldaten Michell Mattsson ifrån Hapaniemi, hwilken tillspordes, det han trägder och i rättan lifznödh nödgatz sigh wäria, då han slagit framledne corporalen Jören **Paxu**. Michell aflagde sin eedh å book och swarade jakande. Hemstäldes Håffrätten.

s. 676 - Nembdem:n Henrich Johansson i Hapaniemi förlijkte sigh medh sin **sal. sons enckia** Maria Thomasdotter medh 1 t:a spm:ll om hennes praetension för den tiden, hoon hoos honom arbetat.

- . . skola inwentera ägendomen på Kåpsama och **sal.** Eskells arfwingar emellan deela.

s. 677 - Oloff Henrichsson ifrån Wihårila by opwijste cronones befall:n Claes Dettloffssons **inrymmelseskrift af 26.11.1697 på Parwela** ödeshemman i be:te by, som Jören Thomasson tillförene åboot. Pröfwades Oloff betarfwa 4 åhrs frijheet.

s. 678 - Anders Thomasson ifrån Stoorpendå berättade, att **Mattila hemman** i Caupila by, dedh Clemeth Markusson tillförene åboot, cronan till afsaknadh är aldeles öde, sedan den förra åboon Clemeth Markuson derifrån rymbt. Intygades om hemmanets beskaffenheet. 5 åhrs frijheet. Saken hemställdes landsföfd:n.

s. 680 - Liqwiderades emellan lensm. Henrich Ollenquist och lensm. i Cangasala Johan Classon angående den spm:ll Johan Classon af 1695 åhrs wext öfwer Holma gårdh - - uthan låta orubbat till ryttmest:s Erich Johan von Holdens behof förblifwa.

s. 683 - Matts Mattsson ifrån Heponiemi (=Hapaniemi) inlade een förlijkningsskrift 23.11.1697 angående **Nickilä bördehemman** med den lösa egendomen, som efter **framl:ne** Thomas Johansson och **hans hustru sal.**

Walborgh Thomasdåtter arfwingarne emellan 16-17.7.1697 är resolwerat till skiftes gånga. **Äldsta dåtters sal.** Sophia Thomasdåtters **son** Matts Mattsson skall bekomma samtel. arfwingarnes lått och andehl uthi det fasta. Denne förlijkningh confirmerades.

s. 685 - Fältwäbelen Frederich von Bandemeer tilltalte ryttmest:n Erich Johan von Holden efter honom af dess fader öfwerstleut:n och commendanten på Ivangårådd welb. Jacob Johan von Bandemer gifne fullmacht af 8.4.1697 om sin broders fordom lieutenantens sal. welb. Gustaf Johan von Bandemers qwarlåtenskap, som 1696 in now. uthi Åbo stadh genom döden afledh. Änn fordrade han af ryttmest:n 240 rd:r, som han apart - -.

Oriveden syyskäräjät 12-13.9.1698
VA Ylä-Satakunta KOa18 s. 69-, mikrofilmi ES 1970

s. 70v - Cronobonden Jöran Hindersson i Sahrajerfwi bewilliades i **brandstodh** - -. Elden har af ugnen uthi ett pörtte uthi wäggen lööskommit och till aska lagt några huus och opsatt korn i ett pörte.

s. 71v - Henridh Olofsson ifrån Suckila, hwilcken cronobefall:n Claes Detloffsson **immiterat uthi Kihlala** ödeshemman, som Thomas Peersson tillförene åbodt, hwilken 1697 om wåhren är dödh blefwen. Hemmanet hafwer **qwarn samfält med andre grannar i Kårkekåski**. 5 frijheetsåhr.

s. 72 - Grels Grelssons i Kålhi broder Henrich Grelsson i Efwäjärfwi.

s. 73 - Ryttmest:n Erich von Hålden hade låtit stämma fältwäbelen Bandemer, men för öfwerst Löfwens undersökningh om dragone rusthållarens augmentsbönders ränttas beskaffenheet war Holden icke tilstädes. Opsköts.

s. 73v - Anders **Stålpe**, som prästerskapet angifwit 1697 för **sabbatsbrott**, berättades wara förrest härifrån på Tawastehuus sijdan.

- . . Jöran Johansson i Pitkäjerfwi antogs till nembdeman.

s. 74 - I **chergiantens** wälb. Hindrich **Sporras** närwaro ransakades om infanterie officerares **aflöningshemmans beskaffenheet**:
- Syfwejerfwi Philip Clemetsson befans behöfwa 2 åhrs friheet.
- Oriwesi by: Jöran Clemetsson **Erola** befans 1697 om wåhren **dödh** blefwen och pröfwades hemmanet betarfwa 3 åhrs friheet wedh optagandet.
- Ylikylä: Matts Eskillsson **Karpi** befans äga sin egen **bördsrätt** och behöfwa 2 åhrs friheet.
- Hullipas: Matts Frantsson befans wara **dödh**, men Simon Erasmusson, som haft det andra ½ **hemmanet tillförende**, hafwer och **tillträdt** detta.

Karkun talvikäräjät 8-10.2.1699

s. 67 - **Furieren Simon Ståhlhammar** kärde til **dulcianblåsaren Claes Rode**, som ähr **des swåger och systerman**, om en gullringh. Parterne opwiste särskilte skrifter af **sal. cornettens Rodens enckia Margeta Wanaea** den förrae sonen dulsineblåsaren uthi studenten Dns Jacobi Maineli närwaro 10.1.1699 underskrif:n. Saken hemställdes till Oriwesi.

s. 71 - Schalmeiblåsaren Claes Rode - -.

Oriveden talvikäräjät 6-7.3.1699
VA Ylä-Satakunta KOa19 s. 141-, mikrofilmi 1970

s. 141 - Henrich Olofsson i Perinautio bekende efter solldatens Jören Jacobssons i Napila påstående hans **fader** Jacob Andersson till honom pantsatt åtsk:e saker emot - -.

s 141v - Sålldaten Jöran Jacobsson i Napila fordrade på sin **systers** Anna Jacobsdotters wägnar hennes **sahl. föräldrars** egendomb, (som) Henrich Olofsson i Kihlala till sigh tagit. Befans Anna wara omyndigh.

- Pehr Mårtensson i Pitkäjärfwi skall betala till såldaten Erich Josepsson ibm 4 d:r som drengelöhn.

s. 142 - Jacob Henrichsson i Napila, befullmächtigat aff crono befall:n i Wirmå häradh Anders **Bergh** 31.12.1698 fordrade aff Nielsson Bengtsson i Pehula 1 **sölfwerstoop**, som hans **hustru (Maria Arensbeckia) till Nilses broder sahl.** Erich Bengtsson efterlåtit att pantsättia, men Niels detsamma till Henrich Jöransson ifrån Pånsa pantsatt. Befans Niels hafwa **tillträdt Pehula** hemman efter sin **broder**, hwarföre han bör igenskaffa stoopet.

s 142v Hustru Anna Simonsd:r i Syfwäjärfwi kärde till Henrich Henrichsson i Akola om en swedh.

- Lars Johansson **Wanaeus** hafwer sigh öfwer pigan Margeta Simonsdotter ifrån Onnistaipal beswärat, för det hon på sin förmente resterande åhrslöhn pantat hoos honom åthsk:e saker.

s. 143 - **Ryttmestaren Erich Johan von Holden** tilltahlte sin förra **tårpare på Sawijoki** Oloff Pehrsson i Wätilä om 40 dagswerken, (han) honom bort till Hålma gårdh uthgiöra. Desförutan är medelst hans oachtsamheett, då han waar fääbagge, een koo sampt 2 båckar förkommen och han ähr skylldigh för toback 2 dahler.
Oloff förklarade sigh för dagzwercken hafwa warit fääbagge hoos ryttmestaren. Koon berättade han i skogen blandh stenar skadat sin klöf:r och 6 wekår derefter på ryttmestarens fruus befallningh blifwit slachtat. Liqwiderades.

s 143v - Ryttmestaren wälb. Erich Johan **de Holden** föredrogh, huru såssom medelst en häradzdoom aff 11.2.1698 honom är öpit lembnat att sökia för detta **landbönderne på Hålma gårdh** Matts och Eskell Thomassöner om någon spanmåhl, som han dem 1696 till deras oppehälle undsatt, beswärandes sigh och att landbönderne sin landbondetienst affwijkit gården till skada, den förra begifwit sigh till Längellmäki att **beboo ett militiehemman** och den senare låtit sigh städsla till **ryttare aff** Lars Cnutsson **Ruika** i Oriwesi by.
Lensmannen Henrich Ollenqwist sades kunna wittna. Befans swaranderne blifwa skylldige 124 d:r 4 öre kmt. Uti saken angående deras afwijkande kunde ingen kundskap inhemptas. Parterne inlade häremoth sina wadhpenningar. Ryttmestarens **broder fältwäbelen William de Holden** maintinerades i saken.

s. 146 - Ransakades om **dragouneofficerares afflöningshemmans tillståndh:**
- Pitkäjärfwi Johan Jacobsson **Nickiläs hemman** om 15 d:r - - smt:s räntta, som pro 1696 och 1697 fureren Erich Gode äro anslagne, hwarpå åboen för åhr 1696 betalt 7 d:r. Pröfwades Johan Jacobsson betarfwa 2 åhrs frijheet.
- Kockila Jöran **Huikuri** haar - - räntta. Pröfwades till hemmanets oprättelse 2 åhrs frijheet.
- Oriwesi by Pähr **Kontis hemman** - - räntta ähr för åhr 1697 samma fureer anslagen. Befans att det warit öde, så att han ingen ränta deraff kunnat bekomma.
- **Napila** Matts Andersson - - räntta är pro 1697 trumbslagaren Matts Nurmis anslagen. Betarfwas 1 åhrs friheet.
- Pitkäjerfwi Jöran Josephsson **Sipilä** - - räntta, som för åhr 1696 och 1697 corporalen Petter Törne påföres. 3 åhrs friheet.
- Ibm Thomas Christersson **Mickola** - - räntta, som fureren Mårten Döpnär pro 1696 och 1697 ähr anslagen. 3 åhrs friheet.
- Ibm Thomas Jöransson **Hoifwala**, hwaraf **esqvadrons predikanten H:r Gregorius Arctopolitanus** pro 1697 är anslagit - - räntta. Befans hemmanet nyligen blifwit **optagit aff Pehr Natuka** i samma by på frijheet.
Pudas eller Kåckoila Thomas Cnutsson - - räntta är för åhren 1696 och 1697 ofwanrörde predikant påfördt. 4 åhrs friheet.
- Wihorla Eskell Jacobsson **Parfwela** 15 d:r - - räntta är för 1696 och 1697 fältwäbelen Christopher von Holden anslagen. Befans ½-hemmanet hafwa legat 2 åhr öde, hwarföre det blifwit på friheet **optagit**.
- Oriwesi by Thomas (po: Jöran Thomasson?) **Siuko** - - räntta, som för 1696 chergianten Leonhardt Sölfversvaka är anslagit, befans behöfwa 1 åhrs frijheet.

s. 148 - Erich Jöransson ifrån Wihasjerfwi hade 9.2.1697 oprättat ett **köpebref** medh Eskell Mattsson i Wihårla angående **Ruåkåises bördehemman**, (som) Eskell sin **farbroders son** Erich opdrager för 250 d:r kmt sampt 10 cap:rs uthsäde åhrligen uti åkern och engh under 1 lada i sin lijfstijdh att berga förutan huusrum och wärma, (som) Eskell tillsagdt blifwer, men efter hans dödh böhr åkern och engsbohlet till hemmanet läggias. **H:r**

Johannis Wanaei attest 2.11.1698 opwistes. Hemmanet hade blifwit 1 gången **oplyst** 16-17.7.1697, 2 gången 20.9.1697. 3:die gången 11.2.1698. Detta köp confirmerades nu.

s 148v - Lensm:n uti Oriwesi Henrich Ollenqvist inlade en lista på den förtäringh, som till **fångars och slåtsbetientes underhåldh** oppegådt, då de till honom anlendt, på det han på wederbörl. orth finge sökia sin refusion. Fölliande personer hade bekommit sijne måhlstijder: Agneta Grelsdotter ifrån Ruåwesi, slåtsknechten, Päilax ryttaren, Henrich Jöransson Wessari ifrån Ruåwesi, Gustaf Kuhl, Erich Skragge, 2:ne pijgor, sålldaten Michell Mattsson, Matts Mattsson i Hirfwijerfwi, **Kyllmä** Henrich och slotsknechten, Michell Mattsson ifrån Hapaniemi, som sigh belöper 6 d:r 17 öre smt.

s. 149 - Lendsm:n Henrich Ollenqvist framwijste en lista på den skiuts han till **fångars fram- och återresa till Åbo slott** måst medh egne hästar hafwa beswär före. Skiutzat fölliande personer: Agneta Grelsdotter och slåtsknechten, Päilax ryttaren, Henrich Wessari, Gustaf Kuhl, Erich Skragge, sålldaten Michael Mattsson och slåtsknechten. Summa 9 d:r 6 öre smt.

Kangasalan talvikäräjät 9-11.3.1699 s. 150-

s. 151 - **Caplanen Hr Hinrich Stirenius på sin hustrus Maria Bastmans** wägnar förlijkte - - .

s. 156 - Angående reparerande af prestegårdens bygnader. **Kyrkoherden Thuronius** krävde delning af underhållning för bygnader emellan byiar.

Oriveden kesäkäräjät 19.5.1699
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 802-, mf ES 1966

s. 802 - Simon Olofsson ifrån Lachdes opwiste en rächningh af fordom **lieuten:n sal. welb. Mårtten Ulff** 12.3.1688 underskrefwen, deruthinnan han bekenner sigh wara skyldigh 15 d:r 4 öre kmt, hwilken summa han nu fordrade af **lieuten:s swärsson schergeanten Johan Rooth**, som schergianten dömbdes att betala.

s. 803 - **Klåckaren** ifrån Oriwesi Johan Bertillsson klagade, det Jöran Thomasson ibm slagit honom, hwilcket befans i sanning wara.

s. 804 - Lars Cnutsson Ruika ifrån Oriwesi skall betala till Lars Mårthensson ibm 10 d:r.

s. 805 - Simon Simonsson ifrån Kaldila fordrade på sin **hustrus** Carin Mattsdåtters wegnar **hennes sal. faders** Matts Erichssons införsell till **Magnula hemman** i Pehula by efter arfskifteslengden af 5.12.1694. Qwarlåtenskapen skall delas emellan Matts Erichssons **enckia** Agneta Mårtensdotter medh **2 sine döttrar af den senare och Karin af den förra kullen**.

- Michell Michelsson ifrån Wihasjerfwi fordrade af dhe Järfwenpää boor 5 t:r rågh för det dhe opskurit wäxten af een hans tillwärkadh swedh.

s. 806 - Bördebonden Michell Michellsson ifrån Wihasjerfwi hade oplåtit bördebonden Michell Johansson i Wihårla att nyttia **Wechkanitu** ängh någon tidh, hwarföre ängen dömbdes under Michelssons hemman i Wihasjerfwi.

s. 807 - Lensm:n Henrich Ollenqvist berättade, det **kyrkioherden i Längelmäki H:r Hinrich Luccander** låtit honom wetha, det h:n Anna Mattsdotter i Wilkilä skohlat med 1 kåhlyxa skadat dess **man framl**. Jöran Mårthensson uthi högra handen, så att fara skulle wara till lijfwet. Annas **syster** Walborg Mattsdotter hade befunnit, det Anna förswarat sigh och hwadh hon giordt hade skedt oförwarandes. Fölliande wittnen åhördes: smeden ifrån Syfwäjerfwi Mats Philipsson, - - den aflednes **broder** Johan Mårthensson, - - **coadjutoren H:r Johan Luccander**. Ännu skall åhöras enckians **swärfaar och moder** Walborgh Bertillsdåtter, dess **swägerskor** Kirstin och Anna Mårtensdöttrar sampt enckians egen **syster** Walborg Mattsdotter, jämbwähl ock **H:r Jöran Härpman**. Opsköts.

s. 812 - Såldaten Eskell Mattsson hade hoos nembdem:n Henrich Päri uti taka hand nedsatt 1 skiorta han sigh tillhandlat af det lerft, som ifrån h:n Maria Arensbeckia på Säynäjoki stulit blef, men sedan han förnummit på hwadh sätt lärfftet bårtkommit, hafwer han till **rijfogden** på Säynäjåki Jacob **Hodelium** 1 öre sölf.m. skiortans wärde gif:t, hwarföre Eskell nu dömbdes att bekomma 21 öre smt.

Oriveden syyskäräjät 28.9.1699
VA Ylä-Satakunta KOa19 s. 199-, mf ES 1970

s. 199 - Simon Rasmussons **dotter** Brita Simonsdotter i Hulipas hade aflat medh en ogifter dräng Johan Simonsson ibm ett pijgebarn. Parterne wille icke ächta hwarandra. Begge fingo böter och skola uthstå oppenbara kyckioplicht och afbedia församblingen.

s 200v - Erich Jacobsson i Napila beswärade sigh öfwer Mattz Andersson ibm, som honom slagit 8 blodrispor. Henrich Isachsson berättade, att Erich **kallat Mattz för tiuf och skälm**, hwarpå Mattz uthe på gården honom håårdragit och sedan i fägården slagit med dynggrepan.

s. 201 - **Ryttare enckian** Ingrid **Åberg** beswärade sigh öfwer Henrich Jöransson i Pånsa, som ifrån henne wäldtagit een malmgryta.

- Lars Cnutsson lofwade betala till sin **broder** Henrich Cnutsson för hans giorde tiensta wid **Ruikas** hemman 1 t:a 10 cp:r rågh.

s 201v - Mårthen Jöransson i Borgarla hade tagit ifrån Henrich Eskillssons ibm åker 40 band korn.

- Sophia Erichsdåtter ifrån Säynäjåki anklagade **corporalen** under infanterieregemente **Carl Rode**, som henne slagit 6 bloodsåår för hennes otydigheet med ett spööd. Rode fältes till 3 d:r smt för hwarje blårispa.

s. 202 - **Rustmestaren Carl Rode** tilltalte **corpralen Thomas Tullu** angående 1 folakiöp.

s. 203 - Henrich Olofsson i Pärri bewilliades i **brandstudh** af hwart hemman 1½ cp:r span:ll, opbrunnit några hhus och kläder.

s 203v - Jacob Clemetsson i Perinautio will **optaga Hoifwala hemman** i Pitkäjerfwi by, hwilket 1696 medelst Thomas Jacobssons (= Thomas Jörenssons) dödelige affall öde blifwit. Cronones befall:n Claes Dettloffsson hade honom 11.7.1698 inrymbt. Huusesyn i sept. 1698 med bygnadsredogörelse. Pröfwades 3 åhrs frijheet, så att skatten skall betalas 1702.

s. 204v - Lars Cnutsson i Pitkejefwi opwiste - - **inrymmelsesskrift** af 11.7.1698 **uthi Heikilä hemman** i samme by, hwilket Thomas Andersson för detta åbodt och medels sin dödh öde lembnat. Huusesyn i sept. 1698 med bygnadsredogörelse. 3 åhrs frijheet.

s. 205 - **Länsmannen Henrich Ollenqvist** will **optaga Mattila hemman** i Oriwesi by, som medelst Erich Henrichssons dödelige frånfälle aldeles är ödelembnat. Dettloffsson hade honom inrymbt. Huusesyyn 28.9.1699. Till hemmanets cultiverande betarfwas 4 åhrs frijheet, skatten skall betalas 1704. Bygnadsredogörelse.

s. 206 - Jöran Erichsson ifrån Sahalax sochn och Pajulax by opwiste Claes Dettloffsons 12.9.1699 honom meddelte **inrymmelsesskrift uthi Konti hemman** i Oriwesi by, hwilket Peer Danielsson för detta åbodt, men sedermehra medelst hans dödsfall öde blifwit. 3 åhrs frijheet. Redogörelse för bygnader.

s. 207 - Thomas Thomasson war af - - Dettloffsson 1698 om sommaren **inrymbd uthi Erola hemman** i Oriwesi by, som medelst den förre åboens dödh öde blifwit. 3 åhrs frijheet. Bygnadsredogörelse.

s. 208 - För detta dragounecorporalen Anders Taimolin inlade landshöf:s skrifwelse 25.2.1699, hwarmedelst till rättens undersökning uthställes om beskaffenheeten af Henrich Eliesson **Safwatz hemman** i Suckila by af 2/3 mantall, hwilket honom pro 1697 på löhnen warit anslagit. Intygades hemmanet blifwit öde efter folckets dödelige frånfälle 1697 om wåhren.

s. 208v - **Brofougden Thomas Böök** kärde till Matts Michelsson **Pulkila** i Onnistaipale om en häst. Båda fältes till böter för oliudh för rätth.

s. 209 - **Cappel:s H:r Johan Wanaei hustru** Margeta Jöransdotter, Jacob Larsson, H:r Johan Wanaei dräng Mårthen Mattsson wittnade i saken angående olofligt umgänge emellan änckian Maria Matsdotter ifrån Wiherla och drängen Jöran Erichsson ifrån Pajulaby i Sahalax. Capellanskan Margeta Jöransd:r berättade, att hon een gångh funnit Jöran och Maria om een mårgon bittida i badstugun, då hon warnat Maria och sagt, att det icke så skulle anståå för een ungh enckia att bära sigh åth.
Witnet soldaten Eskell Mattsson ifrån Suckila giordt hoos Johan Wanaeum skoor.

s. 213 - Jöran Sigfredson ifrån **Mattila** i Weckelax by berättade, att det **½ Mattila hemman,** som Matts Thomasson för detta åbodt, medelst hans dödelige afgångh 1697 öde blifwit och han nu will **optaga**. Dettloffsson hade honom deruthi inrymbdt. Huusesyn 12.6.1698. 3 åhrs frijheet. Redogörelse för bygnader.

s. 214 - Crono befal:n Claes Dettloffsson hade **inrymbdt** Jöran Peersson i Kåckola eller Puddas **uthi Tuomola hemman** i samma by, hwilket Simon Thomasson tillförene åbodt och 1697 medelst dödsfall öde lembnat. Huusesyyn 26.9.1699.
Beskrifning öfwer hemmanets så till man- som ladugården sampt ägor och andra appertinentier: ett brukeligit boningzpörte, ett dito gintemooth, hwars taak och gålf böra repareras, en gl. kellare behöfwer förbättring, ett dugeligit stegerhuus, ett till een tidh brukeligit fäähuus, ett dito gl:t behöfwer reparation, sammaledes bööra 2 foderhuus lagas, ett stall hwars taak bör repareras, 2 dugeliga wisthuus, ett dito böör förbättras, noch ett litet dito brukeligit, en brukelig rija, een lada böör repareras, ett dugeligit agnehuus. Åkrarne, föruthan det denne Jöran den med höstsäde besådt, liggia i linda, giärdzlegårdarne förfallne, dijken igengrodde, engiarne jempte hööladorne äro i lijka måtto af Jöran hägnade och reparerade, ringa stogh till timber, näfwer, giärdzle och stöör sampt brennewedh, intet fiskiewattn, men **qwarn samfält uthi Läppihambankåski**, belöpandes sigh denne missbyggnadh till 105 d:r kopparmynt, som medelst den förra åboens dödeliga frånfälle och fattigdonm icke kunnat ehrsättias, uthan åtager sig Jöran sådant emoth frijheetens åthniutande att fullgiöra. Pröfwades 4 åhrs frijheet.

s. 215 - **Rustmestaren Carl Rode** opwiste landhöfd:ns resolution af 18.7.1699 att undersökia om **Nupihuli** (=Rupihuli) **hemmans** i Rajalax by beskaffenheet, 3 1/4 skatt och 3/4 mant:l. Rustm:ns **fader Marcus Rode** hade tillförne rustat för hemmanet och han wille det optaga.
Huusesyyn 2.8.1699: 2:ne camrar, hwilkas taak och gålf behöfwer reparation, ett boningzpörte böör förbättras, ett stegerhuus till några åhr brukeligit, en brukelig gästestugu, ett källarehuus behöfwer ophögning af några hwarfståckar och förbättring till taaket sampt gålfwet, badstugu taaket och gålfwet repareres, ett litet af rustmestaren reparerat dugeligit pörte, ett redskapshuuss med låft böör förbättras, 2 brukelige fäähuus, ett gl:t foderhuus behöfwer reparation, een dugelig sädesbood, en brukelig miöhlbodh, een rija böör repareras, 3 halmlador behöfwa förbättring, ett dugeligit agnehuus, ett stall böör med reparation försees. Åkrarne äro, föruthan det den ena warit med 1½ t:a spm:l besådd och den andra af Carl Rode opbrukat till 2½ T:s landh, aldeles i linda, giärdzlegårdarne nedfallne, dijken igengrodde, engiarne och ladorne äro någorlunda hägnade och reparerade, ringa skogh till timber, giärdzle, stöör och näfwer, men doch till till swedielandh och brennewedh, **qwarn samfält med Sitama boarne**. Denne missbygnad bestijger sigh till 138 d:r kmt, som medelst Marcus Rodes dödelige frånfälle och fattigdoom icke kunnat ehrsättias, eij heller hafwa erfwingarne något efter hans afgång ärft, uthan åtager sigh rustmestaren Rodhe sådant att opfylla. Pröfwades 3 åhrs frijheet från 1700, så att han kommer 1703 skatten att betala.

Kangasalan talvikäräjät 15-16.1.1700
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 1041-, mikrofilmi ES 1966

s. 1041 - **Corneten wälb. Gabriel Ridderkorp** - -.

s. 1045 - Erich Jöransson kärde å **coadjutores i Oriwesi H:r Henrici Gummeri** wägnar till drängen Mats Mattsson i Mäyränpäsä, för det han i otijdh afwijkit sin tienst. Hemställdes till Oriwesi tinghet.

s. 1057 - Ryttmestaren Erich Johan von **Holdens** befullmechtigade angaf Michell Clemetsson i Mälkilä, som stulit ifrån **ryttmestarens gårdh** i Oriwesi sochn **Holma** en häst.

Oriveden talvikäräjät 19.1.1700
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 1059-, mf ES 1966

s. 1060 - Simon Sigfredsson i Hapaniemi beswärade sigh öfwer Matts Matsson ibm, som kommit på dett bördehemmanet, hwilket Jöran Thomasson **tillförene åbodt**, för det att **sahl.** Jöran haft af hans **antecessore matrimonii** Mårten Simonsson een koo på lega medh anhållan att Matts, som **tillträdt** hemmanet, honom koolegan betala måtte. Mats ehrkändes fri.

- Kyrckioherden mag. Johannes Utter proponerade Eskill Jörensson i Caupila medelst länsman Ollenqvist låtit citera Eskill Erichsson i Bengtilä, hwilken han sommartingh angifwit för **signerij och truldom**, men sådant oachtat hafwa dee förrest åth Åbo. Opsköts.

s. 1061 - **Ryttmestaren wälb. Erich Johan von Holden** inlade een denne rättens doom af 6-7.3.1699, derutinnan qwestionen om hans **förre landbondes** Matz Thomassons afwijkande ifrån **Holma gård**, - -. Han inlade - - 2 attester, hwilken hade genom een hustro och Matzes **broder** Eskill Thomasson haffwa låtit tillsäija honom, att han skulle infinna sigh medh ryttmestaren till förenningh. Opsköts.

- **Cappelanen widh Cuhmalax cappelgiäldh H:r Henricus Sterenius** inlade - - Henrich Cnutsson är Sigfred Olofssons i Caupila **mågh** och **ärft sahl.** Sigfredh och besitter hans bördehemman.

s. 1062 - Saken emellan **medhielparen Henricus Gummerus** och Mats Matsson i Mäyränpesä, det Mats afwijkit sin tienst hoos honom, opsköts.

s. 1063 - **Sahl.** Jören Thomassons **systersson** Matts Mattsson i Hapaniemi **medh sin modersyster** Margeta Thomasdotter inlade een specification på dhe saker, hwilka dee föregifwa drängen Axell Johansson, som för detta på Hapaniemi hoos Jören tient, widh deras **sahl. morbroders och dess hustru** medh **samptelige des hemmans folcks dödelige afgångh** undandolgdt. Käranderne kunde icke bewijsa.

Kangasalan kesäkäräjät 4-6.6.1700 s. 1345-

s. 1352 - **Capel:n Johan Enckell** med Christer Jöransson ifrån Ricku kärde så på sine som **H:r probstens mag. Johannes Thuronius** wegnar till Simon Thomasson i Sijtama, hwilken hade **släpt sin hundh på Palosari, der hunden ihiäl rijfwit 28 killingar**.

s. 1359 - Lensman Johan Båga framhade pijgan Brijta Jacobsdotter ifrån Oriwesi sochn och Humaljoki by, hwilken 27.10.1699 födt oächta barn och det blifwit christnadt på een soldat Johan Henrichsson ifrån Hafwisewa by - -.

Oriveden kesäkäräjät 11-12.6.1700
VA Ylä-Satakunta KOa11 ss. 1361-, mf ES 1966

s. 1361 - Länsman Ollenqvist framhade en ogift lööskåna Lijsa Mattsdotter i Hirfwijerfwi, hwilken 1699 midsommarstijdh med een ogifter **soldat Matts Pulki**, då hon warit fääheerde i Sahrajerfwi, haft lägersmåhl. Pulki nu uthmarcherat. H:r Henrich christnat barn. Pulki hade för sin afreesa ehrkändt sin synd åth kyrkioherden Utter.

s. 1364 - Matts Andersson ifrån Napila intygade efter Jacob Henrichssons ibm påstående ifrån **Heikilä** hemman ibm icke hafwa affördt något.

s. 1367 - Johan Simonsson bewijste med cronobefall:n Claes Detloffssons **immission 11.7.1698 sig fåå tillträda Säfwästi hemman** i Suckila by, hwilcket medelst **den förra åboens med alt sitt folk dödelige frånfälle 1696** öde blifwit. 4 åhrs frijheet 1699-1703.

s. 1368 - Johan Thomasson begiärte, att om ½ Päilax hemman inqvireras kunde, hwilket hans **broder tillförene åbodt**, men 1697 medelst **döödsfrånfälle** afhyst blijfwit, - - 12.9.1699 derutj immitterat. Nembdeman Henrich **Kårri** hållit huusesyn 18.5.1700. 3 åhrs frijheet till 1703.

s. 1369 - Grels Grelsson ifrån Efwäjerfwi hade 1699 **inrymbt** uti **Mickola** hemman i Syfwäjerfwi by.

s. 1371 - Isaak Bertillsson opwiste ett af - - upprättat huusesyns instrument 16.5.1700 medh anhållan om **Nickilä ½ hemmans** beskaffenheet ransakas kunde. Hemmanet hade 1697 medelst den **förra åboens dödelige frånfälle råkat i ödesmååhl**. 3 åhrs frijheet.

s. 1373 - Anders Thomasson ifrån Cauppila tilltalte Eskell Jöransson ibm, för det han ifrån **Mattila** ödeshemman, som Anders på frijheet uptagit, bårdtfördt åthsillige trääsaker. Bör restitueras.

- Matts Johansson **Kockonen** opwiste - - huusesyns instrument med begäran om **Mickola** hemmans i Kåckila by beskaffenheet - -. Hemmanet hade 1697 förmedelst den **förre åboens dödelige frånfälle** råkat i ödesmåhl. 4 åhrs frijheet.

s. 1375 - Jöran Thomasson ifrån Oriwesi byn hade slagit **klåckaren** Johan Bertillsson ibm.

Oriveden syyskäräjät 22.9.1700
VA Ylä-Satakunta KOa11 s. 1482-, mf ES 1967

s. 1482 - Lensmannen Henrich Ollenqvist föredrogh, som skulle Eskill Jörensson ifrån Kaupila angifwit för kyrckioherden her in loco, att Eskill Erichsson i Bengdtilä wore misstänckt för **signerij eller trulldom**, i det förmeenes medlst hans tillskyndan Eskill Jörenssons **fåähr aff wargarne sönderslijtne ware**. Opsköts.

s. 1483 - Henrich Thomasson ifrån Onnistaipal bewilliades i **brandstud** 1½ cp:a spm:hl pro hemman.

- Hustrun Karin Henrichsdotter i Rajalax klagade öfwer sin granne Anders Simonson angående ett lass otryskiadt sääd.

- Maria Jacobsdotter i Napila berychtes att hafwa haft lönskeläge med **soldaten** Jören Andersson ibm, som nu i cronones tienst **till Lijfland förreest** åhr.

s. 1484 - Opå **borgarens i Åbo** Henrich **Hvitkåpps** fullmechtiges **sochneskrif:s Erich Humalanders** begäran skola - - **deela arff** - - emellan Erich Jöransson i Kaupila och dess arfftagande.

s. 1485 - Lensm:n angaaf Lars Mårtensson i Oriwesi by för det han ihiälslagit dess swijn.

- Jacob Simonsson i Wilkilä by opwiste befall:s Claes Detloffssons **inrymmelsesskrift aff 1.7.1699 uthi Pietilä ödeshemman** i Hafwisto by, som förmedelst förre åboens Erich Simonssons fattigdom skull blifwit ödelagdt. Huusesynen 10.9.1700. Befans hemmanet hafwa **qwarn i Läppäkoskj**. 4 åhrs frijheet till 1704.

s. 1486 - Joseph Eskillsson i Oinasniemi upwijste befallningzman wälbet:de Claes Dettloffssons **immission aff 1.7.1699 gifwen soldaten** Henrich Jörensson, som nu **utreest** ähr, att få uptaga Oinasniemi hemman, som **aff H:r Henrich Gummero är öde lembnat**. Joseph begärade, att des beskaffenheet lagl. ransakas skulle förmählandes huusesyns instrumentet af 8.9.1700, som lensman Henrich Ollenqwist sampt 2 nembdeman hållit, hwarutinnan befinnes wara på hemmanet 1 gl. gäststuga som behöfwer reparation, såsom och 1 pörte, 1 förruttnadt källarehuus äfwen och stegerhuuset, item 2:ne rutne fäähuus, som och 1 odugel. fåårhuus, 1 gl. rija så till taak, gålff som wäggiar böör repareras, och 1 förfallit wisthuus, till hwilkas samptel. reparerande - - synemän pröfwat att uppgåå 147 daler kmt. Den ena åkeren besådd med 2 tunnor rågh, den andre åkeren oprijfwen aff denne Joseph till 3 tunnors utsäde, gärdzlegårdarne deels nederfallne, englador 5, som behöfwa reparation, skoog till bränneweedh, men intet till timber, bast och näfwer, ingen qwarn eller qwarnställe. - - 4 åhrs frijheet, så att han först 1704 skatt skall.

s. 1487 - Eskill Erichsson begärade, at **Bengdtilä ödeshemman**, det han medelst **immission tillträdt**, ransakas kunde. Opwijste huusesyynsinstrument af 12.9.1700. 4 åhrs frijheet. Skattar 1704.

Pirkkalan talvikäräjät 12-13.3.1701 , VA Ylä-Satak. KOa20

s 157 - **Kyrkioherden wed Oriwesi** försambling mag:r Johan **Utter** framtedde domcapitlets resolution 16.1.1701. Ähr förordnad att bijwista i saaken emellan **caplan wid Messuby Johan Mulinus** och rusthållaren Jochim Johansson ang. slagzmåhl och beskyllningar. **Mulinus hustru Helena Wanaea samt dotter Elin**.

Oriveden talvikäräjät 22.3.1701
VA Ylä-Satakunta KOa20 s. 176-, mikrofilmi ES 1971

s. 176 - Lars Jöransson i Hawisto by klagade Henrich Olofsson i Kihlala om slagsmåhl.

- Bördebönderne Henrich Cnutson och Eskell Jöranson med cronobonden Anders Thomasson ifrån Kaupila by kärde till bördebönderne Michell Johanson, Thomas Henrichson, Erich Jöranson, Eskell Jacobson och cronobönderne Jöran Henrichsson, Oloff Henrichsson sampt Erich Clemetson i Uiherla by angående twenne swedier. Trätesmarken skall besees, men å cronoböndernes wägnar - -. Trätesmarckerne äro i **Uiherlachden-pohia och wed Sulkilax äng**.

s. 177 - Matts Rassmusson ifrån Kopsama berättade sig efter Eskell Månson **1699 tillträdt** sitt nu åboende cronohemman. Sedan hafwer han **tegarne därunder brukat** och nyttiat tills förl:ne såmmar. Då skohla dhe af cronones **ländsmannen Henrich Ollenqwist** jempte nembdemännerne - - emellan honom och des granne Johan Bertilsson blifwit **uthi mindre tegar deelte nl:n hwar teegh af 4 stånger och hwar stång a 2 famnar**. Således skola ifrån honom blifwit lagde under Johans hemman **wähl brukade sampt giödde tegar och honom magre och uthmärglade** tillärkende. Deras twist angifwes hoos landshöfdingen.

s. 178 - **Kyrckioherden mag. Johan Utter** påminte om saken emot Eskell Erichsson i Bengtilä, som i 3 åhrs tijdh skall warit här i rätten anhängig angående **signerii**, förmedelst det han skulle **förwijst wargar att opäta** Eskell Jöransons i Kaupila **boskap**. Opsköts, emedan swaranden befans war hehl illa siuk.

Oriveden kesäkäräjät 4.6.1701
VA Ylä-Satakunta KOa20 s. 322-, mf ES 1971

s. 322 - Det blef nu företagen saken emot frijheetzbonden Eskell Erichsson i Bengtiläby angående **signerij**, förmedelst hwilket han skall **förgiort wargar att upäta** bondens Eskell Jöransons i Kaupilaby **twenne fåår** åhr 1697.
Den senare berättade den förre åhr 1697 gådt Kaupilaby igenom, då des **hustru** Sara Grelsdotter råkat wara uthe, seijandes Eskell Erichsson hafwa **begiärt något sallt**, i brist hwaraf såsom och nödtårfftigt opehälle han (Eskell Erichsson) sagt sin **hustru** samme tijdh genom döden **afgåt** och barnen wara siuke. Därtill skall Sara swarat sig icke hafwa honom något att contribuera och ehuruwähl Sara tillstod Eskell icke hafwa uthlåtit sig som wore han otålig och wille det hämbnas. Några dagar efter den olyckan hoos henne sig tilldragit, att **wargen bårttagit twenne fåår**, haar hon jempte sin man dragit misstankar, att Eskell (Erichsson), för det han på sin anmodan eij blifwit hulpen med sallt, samme olycka förorsakat. Det bekende sig Eskell Erichsson af oförstånd för **Kyrkioherden Mag. Johan Utter** 1697 uptekt, hwarföre kyrkioherden saken för rätta angifwit.
Bonden Thomas Erichsson i Uiherlaby wittnade, att Eskell Jöranson skall 1699 om wåhren ketererat uti Uiherlaby för kyrkioherden Utter i des drykesmod, det Eskell Erichsson **förgiort wargen att opäta för sig twenne fåår, för det hans hustru eij gifwit honom smör utan allenast miölk**, då han 1697 warit hoos henne.
Härwed bekände Johanssons (=Jöranssons) hustru, att Erichsson då icke eens waret hoos henne eller dy kunnat gifwa honom miölk, allenast **begärt wed igenom gåendet af byen något sallt**, hwarföre Jöranson af oförstånd sade sig honom att misstänkia.
Eskell Jöransson bekände sig hört be:te (Eskell?) Erichson i Wihasjerfwi by **hulpit många menniskiår medelst signeri eller läsande uti sallt såsom och boskapen**, skolandes och ifrån Mustasuby uti Längelmä Pastorat Henrich Jöranson 1698 sampt Grels Cnutson item Elias Josephson waret hoos honom och han igen hoos dem twifwels uthan att **sökia någon hielp medelst signerijet läsande uti sallt ifrån deres siukdomar**.

Eskell Erichsson nekade sig ded ringaste weta af sådane kånster som förmählter, eller att han därmed hwarken i Wihasjerfwi eller Mustasu byar någon betient, mindra 1697 tahlt med Jöranssons hustru Sara uti Kaupila by och af henne anmodat något sallt, ded Sara lijkwähl krafteligen påstod.
Kyrckioherden berättade, att Thomas Simonsson i Padustaipall bekänt honom om hösten 1699, det han **uthi sin siukligheet skickat till Erichsson ijster, hwar opå han läsit och befalt Thomas taga in**, som han efterkommit och **strax funnit sig bättre** sampt blifwit restituerat. Thomas nu närwarande swarade icke kunna påminna sig om han så tahlt hade eller om han warit då drucken nekandes sig skickat till Eskell **yster** och det intagit. Nembdeman Jacob Henrichson i Napila bekände Thomas 1699 om hösten så illa klagat sig i bröstet, att han skulle settia lijwet till, som han förmeent sig fådt af Mattz Anderssons i Napila **tobakz pijpa**, den Mattz gifwit honom att röka uth. Eskell (Erichsson) nekade på ded högsta sig läsit uti yster.
Eskell Jöransson berättade Elias Josephson i Salo (uti Längelmä) wed såmmartinget 1699 angifwit, att Eskell (Erichsson) **gådt omkring uti Längälmä och för wijdskepelige kånster upburit** af een och annan något anseenligit och jemwähl misstänkt, att ha skulle tillskyndat elden på hans Eliases gård, hwarigenom den opbrunnit, efter den skadan tijmat strax efter, som Eskell på sin begiäran eij fådt af hans hustru **sallt**. Därföre slötz, att **Ländzman Ollenqvist** tillijka med Eskell Erichson och Eskell Jöranson böra sig wed höstetinget uti Längelmä S:s ting infinna och låta undersökia beskyllningarne. Underställdes Längelmä ting.

s. 325 - Jacob Philipsson hade genom förlijkning med sin **broder** Simån Philipsson fådt på deres **arffhemman Påhiala** i Säynäjåki by **byggia ett pört, ett wisthuus och en lada** emot det han någon dehl af arfwet eftergifwit, af hwilka **pörtet med wisthuset blifwit till såldatehus för** Simån Philpsons, Mats Mattssons och Michell Mattssons i Taipale **rota** tillagde, ansökiandes Jacob Philipsons **enckia** Brijta Erichsdotter, det rotan för bemälte 2 huus och Simon Philipsson för ladan, som han till sitt hemman wederkänts, måtte henne wärdet erleggia.

s. 326 - Alldenstund Jöran Hinderson i Paijukanno berättade sig ärna inlåta **uti ett annat giftermåhl med enckian** Carin Clemetzdåtter, dy förordnades ländzman Henrich Ollenqvist jempte - - uti Jöran Hinderssons å ena och å andra sijdan des **twenne barns** med sin **afledne hustru** Carin Andersdåtter sampt hennes **twenne barns med sin förra man** Clemet Eskelson **slechtinges** Jöran Erichsons i Oriwesi by närwaro att inventera och werdera all ägendom.

s. 327 - Nembdeman Jöran Eskilsson ifrån Kåckila bewilliades **brandstudh**.

Kangasalan kesäkäräjät 6.6.1701 s. 328-

s. 331 - Simån Thomasson i Sitama påstod, det Staphan Jöransson i Ruiku **kallat honom till sin buukbror**, hwarföre Simon förmenar sin **hustru** Maria Sigfredsdåtter wara desmedelst een ähreröria beskyllning tillagd. Förliktes.

Oriveden syyskäräjät 23-24.9.1701 uti Oriwesiby Lendzmans gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa21 s. 73-, ES 1971

s. 74 - Anna Henrichsdotter ifrån Wihorila hade 2 wekor efter midsommarsdagen födt ett oächta pijgebarn, som änn lefwer och är christnat till Kirstin. Drengen Joseph Grelsson befans wara **barnefadren**. Begge skola uthstå uppenbara kyrkioplicht och afbedia församblingen en söndag hwardera. Joseph skall betala till barnets föda 20 cap:r spm:hl.

s. 75 - **Enckian** Agneta Mårtensdåtter med sin **son** Thomas Thomasson anhöllo, att hennes **son** Jöran Thomasson i Koifwuniemi måtte låta uprätta ett richtigt inventarium öfwer allan egendomen, som han omhänder hafwer af sin **sahl. faders,** denne Agnetas **mans** Thomas Sigfredssons egendom, hwaraf Agneta kommer att taga 1/3 för sin giftorätt och dhe öfrige 2/3 faller samptelige barnen emellan för fädernet till dehlnings.

s. 77 - Lendzman Henrich Olleqvist föredrog, hurusåssom **Klockaren i Oriwesi s:n** Johan Simonsson **Widqwist** skall **boo på Mattila hemmans tompt uthi ett pörte**, hwilcket hemman lendzman på frijheet **uptagit**, williandes klockaren numehra tillägna och påstå sig hafwa **häfda rättigheten** till samma ställe.
Lendsmannen producerade en gammal man Hinrich Lukasson här i byn och en gammal hustro Sophia Josepsdotter i Säynäjoki, hwilka bekände, att **Nocksias ryttaren** ifrån Cangasala s:n Henrich **Pieti** bekommit lof

af då warande **Mattila hemmans åboe** Joseph, hwilcka warit **i slächt** med hwarandra, att få byggia ett pörtte på samma ställe klockaren nu åboor, till hwilcket huus **ryttmästaren wälb. sahl. Stiernkors** stockar skall hafwa låtit framföra. Samma huus skall sedermehra efter ryttares och des hustrus dödh af dheres barn till **förra klockaren** Matz Josephsson wara försåldt och det des **måg** Johan Bertilsson efter honom åbodt, och numehra af denne klockaren Johan Simonsson samma ställe innehafwes, hwilcken hafwer Johan Bertilssons **enckia till hustro**. Lendzmannen anhölt fördenskull, att klåckaren måtte sig begifwa derifrån, efter han samma pörtställe, som ligger emellan des andra huus, omöijeligen kan innbära.
Klockaren inwände samma pörtte och ställe höra **Parpola** hemman till, hwilcket des **förra antecessor af Parpola** hemmans dåwarande åboe för en tijdh sedan skall hafwa kiöpt. Han kunde det icke bewijsa.
Parpola hemmans nuwarande åboe Jöran Johansson sade sig hwarken wilia eller kunna påstå, att samma ställe, som pörttet står uppå, hördt des hemman tillförende till, hwilcket och är aldeles otroligit, efter **Parpola hemman ligger på den ena och Mattila hemman, hwarest detta omtwistade pörttet står, å den andra ändan om byn**.
Därföre och emedan Mattila hemman är crono, warandes twisten nu icke allenast om sielfwa huset uthan och tompten, som pörttet står uppå, så kan lendzman Ollenqvist sig hoos landshöfdingen angifwa och des handräckning anhålle, såframpt klåckaren godwilligen icke wille sig begifwa ifrån samma pörtte och tompten honom i frija händer lembna.

s. 78 - **Lendsmannen Henrich Ollenqvist aflade** efter det ankomne formularet **sin troheets och lendzmans edh.**

s. 79 - **Crono befall:n Claes Detlofsson** war befullmächtigad å crono bondens Anders Thomasssons i Caupila wägnar at uthföra saken tillijka medh bördebönderne Henrich Cnutsson och Eskill Jöransson ibm å den ena sijdan och **häradsskr:n Detlof Heike** å cronoböndernes Jöran Henrichsson, Olof Henrichsson och Clemet Johansson i Wiherla wägnar tillijka medh bördebönderne ibm Michel Johansson, Thomas Henrichsson, Erich Jöransson och Eskill Jacobsson å andra sijdan angående **twenne sweder**, som dhe Caupila boar förledit åhr **wid Wiherlachden pohja** hafwa brändt, men sedermehra af dhe Wiherla boar blifwit besådde. Upsköts.

s. 80 - Nembdemannen Jöran Peersson i Kockola blef dimitterad **ifrån nembdemans tiensten** för sin ålderdom och annalkande swagheet.

- Jöran Sigfredsson i Wehkalax förlijkte sig med Henrich Henrichsson ibm ang:de någon skada, som hans boskap giordt på Jörans åker. Ransakas twisten om ängsgerdzlegården.

- H:o Chirstin Jöransdotter intygade, det Lars Jöransson och Jacob Simonsson i Hafwisto släpt sin boskap på Sophia Jöransdotters åkertegar, som för henne opätit 10 cp:r ertter.

s. 81 - Lijsbeta Bertilsdotter i Rajalax hafwer föröfwat lönskaläge med en ogift såldat i Napila Joseph Erichsson. som skall i december 1700 bortreest under duppleringssoldaterne. Barnet föddes en wecka för midsommarsdag. Kyrkoherden Johan Utter döpte. Coadjutoren Henrich Gummerus intygade.

s. 83 - Mats Thomasson i Taipale hade håårdragit Jacob Henrichsson i Napila. Jacob hade och håårdragit Mats.

s. 84 - Lijsbeta Sigfredsdotter i Oriwesi by och Thomas Thomasson i Mellis hafwa förlijkts om det **arf**, som Lijsbeta efter sin **sahl. man** Michel Henrichsson fordrade.

s. 85 - Efter Anders Thomassons i Caupila och Erick Clemetssons i **Joensuu** begiäran skola - besee parternes twist om **Luchta engh**.

s. 86 - Henrich Matsson i **Luoto** lofwade betala till Margeta Johansdotter ibm 1 **rings** wärde, hwarefter dhe bekräftade, at dhe begge finge utan klander gifta sig.

s. 87 - Henrich Henrichsson, för detta bördebonde men 1698 förmedlad, och Jöran Matsson i Akola, cronobonde, kärde till bördebonden Elias Thomasson i Salo by, som skall han wilia tillwella sig **Jupa Joensuu eng i Rånganmaa**, hwilcken tillförende lydt under Akola hemman. Opsköts.

Kangasalan talvikäräjät 26-27.3.1702
VA Ylä-Satakunta KOa22 s. 141-, mikrofilmi ES 1971

s. 143v - Jöran Bertilsson i Ponsa dömbdes att betala till sin **systerson** Henrich Johansson ifrån Suomaisema och Oriwesi s:n 5 d:r för dhe pertzedler han efter Henrichs **moders** Anna Bertilsdotter dödh af des qwarlåtenskap om händer bekommit.

- Sahl. Henrich Staffanssons i Lydikälä **dotter** Maria Henrichsd:r.

s. 145 - **Cappellanen Henrich Sterenius** å sine Stiufbarns wägnar kärande och **Cappellanen Johan Enckell** swarande, om någon spanmåhl, härrörande af H:r Henrich Sunebors matrimoni sahl. H:r Sigfredh Neppii 1695 och 1696 åhrs cappellan ränta. Henrichz **hustro Maria Bastman**.

s. 147v - Aldenstundh Johan Henrichsson i Wennilä tillstodh sig hafwa 1700 om wintteren af tijondeboden här i sochnen å **Dulcianistens Claes Roodz** wägnar bekommit 3 t:r spanmåhl, att till Åbo nedföras - -. Dulsianistens **hustro Elisabetha Yxe** medh handelsmannens Henrich Cretalenii attest af 28.1.1700 - -. Johan Henrichsson dömbdes den återstående spanmåhlstunnan till dulsianisten **Roodh** betala.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 31.3.1702
Oriveden kylän nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa22 s.156, mf ES 1971

s. 156 - Margeta Cnutsd:r i Säynäjoki, som skall hon 1697 hafwa stulit af Sahl. Kyrckioherdens Joseph **Lauraei** Enckia dygdesamma Matrona hustro Maria **Arensbeckia** något lärft. Margeta påstod, att hennes framledne man Johan Grelsson samma lärft (33 ahlnar) stulit.

s. 156v - **Upbördzskrifwaren** Erich Mattzson **Swedman** å förra **Lendzmans** i Cangasahla S:n Johan Claesson **Swarthafras** wägnar fordrade af **Qwartermestarens Sahl. Claes Henrichssons Enckiahustro Anna Wanaea i Jarala** medelst en Rächning af 13.3.1687 42 dahler 16 öre kopp:rmt.

s. 157 - Michel Henrichsson och Maria Jöransdotter i Onistaipal anhöllo, att Enckian hustro Anna **Wanaea** måtte igenskaffa Johan Mårtensson, hwilken hoos henne tient men förrymdt. Elliest hade Johan blifwit till Såldat för Marias **Man** Matz Mårtensson, hwars **Broder** han är.

s. 157v - Emedan Eskil Simonsson i Pajukando wittnade, att ordinarie Såldaten Matz Jöransson widh sin uthmarche 1700 om Wåhren lembnat hoos **hustro** Lijsa Jacobsdotter i Napila 7 Caroliner. Såldaten är numehra barnlöös afleden, hwarföre des **fader** Jöran Henrichsson i Pajukando samma penningar.

s. 158 - Henrich Jöransson i Kertte blef Nembdeman.

- Matz Matzson och Olof Johansson i Säynäjoki hade tillwällat een åhm Höö af en ängzlada, som tillhört Jöran Matzson i Oriwesiby.

s. 158v - Anders Simonsson i Rajalax emot Jöran Thomasson i Koifwuniemi angående en pantsatt Röda Klädz Kiortel.

- Michel Johansson i Wessari och Kirstin Mårtensd:r i Särkilax angående lönskaläger.

s. 159 - Pijgan Sophia Påhlsd:r tillstod sig hafwa af **Furerens Carl Rodes hustru** Charin Henrichsdotter i Rajalax erhållit 3 d:r.

s. 160 - Johan Simonsson, Lars Jöransson och Sophia Jöransdotter ifrån Hafwisto förlijkte medh Jöran Jöranssons i Kåckola **måg** Matz Jöransson, härrörandes att Matz hade igenstänct watnet för swarandernes **qwarn**.

- Kyrckioherdens Sahl. Mag. Joseph **Lauraei efterlefwerska hustro Maria Arensbeckia**, hwilken sedermehra igen warit **gift med Crono Befallningzman** uthi Wirmo häradh sahl. Anders **Berg** -. Hustru Arensbeckias skrifwelse till Rätten dat. Ackola i Merimasko och Åbo lähn. Upsköts.

s.161 - Ransakades om den af Lendzmannen Henrich Ollenqvist anlagde förtäringen och skiutzen på dhe förrymbde och sedermehra antastade Såldater. Spesification. (Luettelossa Orivedeltä vain Lars Cnutsson ifrån Pitkäjärfwi.)

s. 162 - Restransakningen. Lassola Sigfredh Sickala, Kåckila Henrich Tarka, Hietalax Peer Hångonen, Wilkilä Johan Mårtensson, Kalku Matz Andersson, Efwäjärfwi Sigfredh Sircka och Henrich Mattila sampt Kertte Erich Tuomola och Jöran Yrjälä sakfälltes för dheras nachlessigheet.

s. 162v - Sigfredh Erichsson i Lasola war hehl fuller och drucken wedh Tinget.

Kangasalan kesäkäräjät 3-4.6.1702

s. 179 - **Probsten och Kyrckioherden Abraham Thuronius**
s 179v - Efter fru **ryttmesterskans wälborne Stina Lagermarcks** anhållande togz den klagan ad notam, som **des dotter fru leutenantskan wälborne Maria Elisabetha Ridderkorp** till Matz Henrichsson i Epala skall hafwa, angående - - -.
s 181 - Fru ryttmesterskan **wälb. Stina Lagermarck** beswärade sig öfwer rytmestaren H:r Anders Lindh och Jacob Natzson Ingilä i Mälkilä, wilka skohla förl. höst kommit i hennes frånwaro till **hennes mans ryttmestarens wälb. Gabriel Ridderkorps** ryttmestare säte Myttilä i Tafwaste huus lähn. och med wällande hands nederslagit stall dören - -.
s. 183 - **Cappellanen Henrich Sterenius**
s. 184v -Leutenantens sahl. Johan Swarthafras enckia Christina Berg. Hennes swärson och esqvadrons predikantten H:r Erich Coselius. Hustro Chirstin Lignipaea i Tursala. Af **Regementz Pastorens H:r Johan Alftani** uprättade inventarium öfwer **sahl. leutenanten Swarthafras** wedh Narfven qwarlembnade egendom.
s. 189 - **Esqvadrons Predikanten Erich Coselius** beswärade sig å sin **swärmoors** enckie leutenantskns Christina Bergs wägnar öfwer lendzmannen Johan Boga.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 7.6.1702
VA Ylä-Satakunta KOa22 s. 190-, mf ES 1971

s. 190 - Endast 5 af ordinarie Nembdemän woro tilstädes, enär dhe öfrige hade förrest medh dheras Såldater till Åbo. Fördenskull antogz Erich Clemetsson i Joensu och Anders Thomasson i Caupila till Nembdemän.

s. 190v - Cronobonden Anders Thomasson Caupila emot cronobonden Erich Clemetsson i **Joensu** angående twist om ängztegar uthi **Luchtta äng.**

s. 191 - Enckian Brijta Johansd:r i Säynäjoki och Lars Cnutsson i Oriwesiby angående ett hästwärde.

- Befallningsmannen Niels Weckman emot Matronan Hustro Maria Arensbeckia angående fordran. På Matronans wägnar **Probsten och Kyrckioherden i Cangasala Mag. Abraham Thuronius.**

s. 192 - Å Lendzmans Embetes wägnar framhade **Upbörzskrifwaren Henrich Esbiörn** Margeta Cnutzd:r i Säynäjoki att hafwa stulit något lärft af Sahl. Kyrckioherden Lauraei Enkia hustro Maria Arensbeckia. Margetas afledne **man** Johan Grelsson aflidit 1697. Margeta hade någon tid haft sitt tillhåld uthi Tafwasthuus lähn Safwelax S:n och S:t Michels Pastorat. Kyrkioherden Utter hade stängdt Margeta en lång tidh **att nyttia sina Salighetz medel**.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 23.9.1702 Orivedenkylän nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa22 s. 312v-, mikrofilmi ES 1971

s. 312v - Enkian Margeta Jöransd:r, nuförtijden boende i Oriwesi byn, hade för 7 wekor sedan födt ett oächta Pijgebarn, som 10 dagar senare blifwit dödt. Margeta bekände sig blifwit belägrat af drengen Mårten Matzson i Suomasema, hwilcken numehra för recreute Såldat sig uthbegifwit.

s. 313 - Jöran Sigfredsson ifrån Wehkalax emot sin granne Henrich Henrichsson angående att Jöran lijdit skada på des Rågsäde genom oduglige giärdzlegård.

- Sigfred Markusson Korri i Neulaniemi emot Enckian Brijta Clemetzd:r ifrån Lydikälä angående löhn.

s. 313v - Enkian Brijta Clemetzd:r i Lydikälä skyldig till Henrich Jöransson i Pånsa och Cangasahla.

- Nembdeman Olof Olofsson i Suckila och Mårten Thomasson i Kihlala ang. 10 C:r Råg. Johan Henrichsson i Ajois och Ruowesi.

s. 314 - Jöran Thomasson i Oriwesi byn lijdit skada uppå des utsådde rågsäde igenom des grannes Jöran Erichssons förfalne giärdzlegård. Brådden blifwit nedtrampad och af Byssens hästar upäten.

- Jöran Johansson Parpola i Oriwesi byn hade för några åhr sedan slutit köp medh **Brofougden Thomas Böök** om ett Wisthuus sålunda, att han 1 tunna 10 cappor Råg Brofougden tillställer.

s. 314v - Johan Henrichsson ifrån Ajois och Ruowesi emot Matz Johansson i Ylewesi angående ett lispundh Humbla.

s. 315 - Wådeld hoos Henrich Matzson ifrån Ylewesi och Cuoriwesi Cappelgieldh.

s. 315v - Fääheerden Lars Mårtensson i Oriwesi byn hade om Maria Besökelsedagen lembnat denne bys halfwa Hiord i skogen och sielf begifwit sig i byn att dricka eller fylla sig, hwarigenom **Biörnen een Koo nedslagit** och den andra rifwit. Skadestånd.

s. 316 - Ransakning mellan Johan Henrichsson ifrån Ajois och Ruowesi och Brofougden Thomas Böök i Rajalax (i Ruowesi) angående Humbla.

s. 317 - **Klockaren i Oriwesi** S:n Johan Simonsson anhölt, det i Rätten undersökias kunde, på hwilcket ställe beqwämligast **Klockarehusen** upsättias kunde, emedan det Pörtte han härtills bodt uthi, hwilcket **stådt uppå Länsmannens Henrich Ollenqvists gårdz Tompt**, numehra är nedkastat. Det hör inte till denne Rätten att befatta med saken, emedan rundt omkring Kyrckian Crono Jord belägen är, hwarest han söker sig rum Husen att upsättia, hwilcket och **Kyrckioherden Mag. Johan Utter påstod. Capellanen Johan Wanaeus** jämpte Länsman deremoth disputerade, emedan såwähl dheras som dhe andra grannars ägor och åker i Oriwesi byn deromkring belägen är, hwarigenom dhe mycket skulle komma att lijda.

s. 317v - **Kyrckioherden i Längelmäki Henrich Lucander** angående borgen.

Kangasalan syyskäräjät 26-27.9.1702
VA Ylä-Satakunta KOa22 s. 318-, mf Es 1971

s. 320, s. 325, s. 326 - **Cappellanen Henrich Sterenius**
s. 333 - Saaken ang. een sölfwerflaska. Inställte sig länsmans skiutzrättaren Grels Matzson kärande, och å **enkieleutenantskans Christina Bergz** wägnar **des dotter hustro Christina Johansd:r Swarthafra** swarande; och framhade altså **Grels hustro Chistin Lignipaea** if:n Tursala - -.
s. 335 -**Cappellanen Henrich Wictelius** ang. borgen

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 10.3.1703
Oriveden kylän nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa23 s. 147v, mf ES 1972

s. 147v - **Anders Otilas Bördehemman** i Raijalax blef efter Crono Befallningzmans Claes Detlofsons begäran första Resan upbudit för 32 d:rs rest han till Kongl. Maij:t och Cronan häftar.

- Upplystes **Niels Bengtssons i Pehula Bördehemman** 1 gången för 43 d:rs rest till cronan skyldig.

- Opbödz 1 gången **Mattz Mattsson Säppäläs Bördehemman** i Hapaniemi i afbetalning på 33 d:r.

s. 148 - Johan Nickilä i Pitkejerfwi war hehl fuller och drucken uti Tingstugu ställandes obeskedeligen Rättens förmaningar oachtat. - -för hwilka Böter han plichtade **i Kistan**.

- Första Resan **Vpbödz Siurola Bördehemman** i Oriwesi Byn för 15 d:r 17 öre K. mtz rest, som **Lars Wanaeus häftat** till Kongl. Maij:t och Cronan, hwarwidh Crono Befallningzman Claes Detlofson förbehölt, att så frampt någon af arfwingarne detta hemman inbörda wille, måste den swara för 1702 åhrs Räntta, som står obetalt, efter hemmanet det åhret legat öde. Ingen kladrade emot Vpbodh.

- Pigan Maria Henrichzd:r ifrån Lydikylä födt ett ännu lefwande oächta Piltebarn. En ogift karl Mattz Christersson skall wara **fadren**. Utgådt till Soldat.

s. 149 - Caupila boar å den ena och Wiherla boar å den andra sida inlade Håfrättens resolution 31.10.1702, des medelst Häradsrättens domar af 22.10.1651, 18.10.1669 och 13.9.1679 sampt Lagmansdomen af 25.9.1686 angående Råår och Röör uphäfwes och denne Rätten beordnas Saken wid anfordran ånyio uptaga. Twist om 2 Sweder de Kaupila boar fält men de Wiherla boar besådt. Upsköts.

s. 150 - Mattz Jöransson ifrån Ylewesi. Alla bygnader opbrunnit 6.5.1702.

s. 150v - Pigan Lijsa Josephzd:r i Paijukanda tillstod sig hafwa i olaga tijdh hoos Maria Jacobsd:r i Soltila i tienst.

- Enckian Brita Jöransd:r i Säynäjocki emot Enckian Sophia Clemetzd:r i Koifwuniemi angående fordringar.

s. 151 - Mårten Johansson i Wilkkilä anhölt afwittring efter **hustro** sahl. Walborg Bertilsdotter, 6 söner, 3 döttrar, alla myndige, för att träda i annat gifte.

- **Majoren** Wälb. Henrich **Fock** tilltahlte **Landbonden** Erich Persson på **Hollma** gårdh, för det han icke nedfördt sin Skatt Spanmåhl för 1702 till Åbo enligit Contracht.

s. 151v - Kyrkiowärden i Cuorewesi Jacob Olofsson Laxi. **Capellanen i Cuorewesi Axel Palander**. **Länsmans i Längelmäki Sochn Samuel Forsmans** attest 3.3.1703. **Brofogden Böök**.

s. 152v - Simon Johansson i Lasola med sin **hustro** Gertrudh Olofsdotter och Soldate hustrun Maria Andersd:r ibm förlijkte angående af oenigheet eller ordwäxling.

s. 153 - Grels Grelsson i Syfwäjerfwi **uptagit 1699 Mickola** hemman.

s. 154 - **Befallningsman Niels Weckman** genom **upbördzskrifwaren** Erich Mattsson **Swedman** emot dygdesamma Matrona hustro **Maria Arensbeckia** angående fordringar.
Probsten och Kyrkioherden i Cangasala Mag. **Abraham Thuronius** inställte å Arensbeckias wägnar. **Vice pastoren i Karku Johan Enckel**. Arenbeckias Sahl. **man** Kyrkioherden Josephus Lauraeus. Lefwererat uthi **Tijende Bodan**.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 6.7.1703
VA Ylä-Satakunta KOa23 s. 303-, ES 1972

s. 303 - **Brofogden uthi Ruowesi och Oriwesi S:r Thomas Böök** berättade, hurusom han har måst höra i går i Oriwesi Kyrkian af Catzeln kungiöras, det uppå Crono Befallningzmans Claes Detlofson hoos Landzhöfdingen giorde berättelse **Jachtfougden ifrån Ruowesi S:n Johan Karpi woro förordnadt till Brofogde i Oriwesi S:n.**

s. 304 - Inlades i Rätten Häradzrättens uthi Längelmä S:n 9. och 11.11.1701 håldne Ransakning, uthi Sochnen angående **Signerij**, som Eskel Erichsson i Bengtilä här i Oriwesi af Eskel Jöransson Kaupila blifwit angifwen före. Enligit Ransakningen i Längelmä hade Eskel Erichsson öfwat Signeri i Längelmä s:n.
Elias Josepsson ifrån Sahloby i Längelmä anklagat, att Eskel Erichsson **gådt der i Sochn allestädes i kring och af en och annan anseenligit för widskeppelsekånsters idkande opburit. Misstänckt, att Eskel tillskyndat Ellden å des gårdh, hwarigenom den afbrunnit, emedan den samma tijden strax derefter han på sin begäran eij fådt af des hustro salt**, vthan det att den Mustasuo boer i Lengelmä skulle och afhöras.

s. 305 - Jöran Sigfredsson i Wehkalax beswärade sig öfwer sin granne Henrich Henrichsson, hwilken om en afton skall hafwa **af Wredesmod med en Reffel Bössa skutit honom en Bly Kuhla uthi högra låret**. Begynt samma dag twista i Pehula byn om Soldate kläders tillskaffande. Henrich kommit hem med en laddad Byssa och sedan till Byn och skutit Jöran. Legat 3 wekor i sängen. Henrich förklarade, att Skått af en olyckelig händelse des granne träffat, emedan som Byssan lånt om samma dagen af Lars Cnutsson Ruicka i Oriwesi byn, och han den sedan laddat i **mening att wachta efter en Biörn widh ett Häst aås**, som han Biörnen ungefär 14 dagar tillförende i skogen nedslagit, och Fenrichens Wälb. Henrich Spåras Fru tillhörig warit, seijandes Bysse Hanan hafwa warit på heela wägen upspändt, på det han detta snarare fådt kunnat Biörnen nedskiuta. Eij kommit ihog att nedsläppa Hanan, dy skall detsamma, han af Sadelen nedstigit, hafwa af sig sielf gådt löös och skåttet på Jörans låår träffat. Jöran berättade, som Henrich efter skiutandet sagt sig önskat, det Kuhlan honom bättre träffat.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 15.9.1703
VA Ylä-Satakunta KOa23 s. 357-, ES 1972

s. 357 - Jöran Johansson i Kåckola nekade sig eller des Folk hafwa slagit Josep Eskilssons i Oinasniemi swijn.

s. 357v - Länsmannen sampt Nembdemännerne - - förordnades att taga i ögonsicht den twist, som emellan Henrich Johansson i Kåckila och des granne Mattz Johansson upkommit angående ett stycke åker.

- Hustro Sophia Thomasd:r i Oriwesiby fordrade af Nembdemannen Henrich Marckusson i Neulaniemi een blä klädes kiortel, som des **syster** sahl. Agneta Thomasd:r 1697 hoos honom.

s. 358 - Maria Jacobzd:r i Soltila kärde till Nembdemannen Henrich Marckusson i Neulaniemi för det hans Swijn skohla hafwa giordt skada på hennes Utsäde. Swinen ingådt uthi åkren genom Marias egen söndrige gerdzlegårdh.

s. 358v - **Mattila** Cronohemman i Kaupila by **beboos** af Anders Thomasson. Bördebönderne i samma by Henrich Cnutsson och Eskel Jöransson. Saken emot Wiherla boar angående de 2:ne swedier, som de Kaupila boar 1699 nedfallit och brändt, men de Wiherla boar 1700 besådt, såsom och om en tredie swedh, som Wiherla Boar 1700 om Hösten widh **Sulkilax** ängen nedfällt. Kaupila boar påstår Hufwudråen emellan Kaupila och Wiherla ägor taga sin begynnelse i **Kallionwalkama** och löpa derifrån till **Wiherlahdenpohia**, sedan till **Halckioperkionpyki**, derifrån til **Wehkaoijanristi** och så till **KåskeHaran Risti**. Saaken blifwit allaredan 22.3.1701 anhängiggiord.
Enligt Wiherla boar Cronobönderne Jöran Henrichsson, Olof Henrichsson och Erich Clemetsson sampt Bördebönderne Michel Johansson, Thomas Henrichsson och Erich Jöransson begynner rätta Hufwudråån i **Ahonjemi**, hwarest en steen med ett Korss uthi huggen finnas skall, derifrån de willia gå till **Lefwapyki** och så ända i **Kåsken Horo**.
Kaupila Boar anhöllo om en ägandesyn.

s. 359v - Hustro Carin Jöransd:r ifrån Åbo kärde till sin **morbroder** Eskil Jöransson i Kaupila, angående des **Faders** Sahl. Jöran Jöranssons Qwarlåtenskap, som hennes **farfader** sahl. Jöran Cnutsson ungefär för 25 åhr

sedan, då hennes moder trädt i annat gifte, skall tillstått Eskel som des förmyndare. Eskel Jöranssons **son** Jöran Eskelsson. Carins **moder** är afleden.

s. 360v - Maria Matzd:r i Sarijerfwi emot Henrich Simonsson i Hulipas angående slagzmåhl. Henrichs **fader** Simon Rasmusson.

s. 361 - Nembdemännerne Jacob Henrichsson i Napila och Michel Mattzsson i Wackis inte tilstädes. Fingo böter.

- Länsman Henrich Ollenqvist med fullmacht för **Kyrckioherden Mag. Johan Utter** kärde til **Enkian hustro Anna Wanaea** i Jaerla, för det hon stedzlat Kyrckioherdens drengpoike Cnut Pehrsson en weka för, williandes taga honom till ryttare.

s. 362 - Lars Cnutsson Ruika i Oriwesi by kärde till Mattz Mårtenssons **hustro** Maria Jöransd:r i Onnistaipale angående en grå gumse medh en hwijt strinna i Pannan, som skall följt Marias Fåår till Onnistaipale. Michel Henrichssons i Onnistaipale **hustro** Chirstin Simonsd:r. Wallherden Gerttrudh Jöransd:rs **syster** Pigan Brita. Upsköts.

s. 363 - På Rusthållarens Mathias **Spoofz** wägnar ifrån Lämpälä Soch och Kulliuby inlade Länsmannen Ollenqwist - -. Wådeldh. Alla husen i aska.

s. 364 - Andra resan **uplystes** till Kongl. Maij:t och Cronan följande Bördehemman: Anders **Otilas** Bördehemman i Raijalax, Nils Bengtssons i Pehula hemman, Mattz Mattsson **Säppäläs** hemman i Hapaniemi och **Siurola** Bördehemman i Oriwesi byn, det **sahl. Lars Wanaeus bebodt**, för den rest bem:te Hemmans possessorer till Kongl. Maij:t och Cronan häfta.

Pirkkalan talvikäräjät 19-20.2.1703

s 116 - Studenten Jacob Lecander fordrade af **capellanen Johan Molinus** 10 d:r k:mt, 1 par skoor, 1 par ulfstrumpor och 1 halsduk, som han föregifwer än återstå på des 1 åhrs löhn, han informerat H:r Johans son, beswärandes han deriempte öfwer H:r **Johans hustro Elin Wanaea**, hwilken d. 31. passato till sin **swåger cappellanen i Teisko Clemet Molinus** kommit, hwarest Lecander praeceptorerar och i hans Lecanders frånwaro, efter han råkat wara i skogen på skiuteri, tagit hans kista och fördt uthi grangården i Asmundila, hwarest han låtit den öpna och borttagit 2:ne böcker han af hennes man till låns haft - -. Johan swarade - -. Upsköts. (Fortsättning vid sommartinget s. 223. Förlijktes.)

Oriveden talvikär. 8-9.3.1704
VA Yläsatakunta KOa24 s. 196v-, mf 1972

- - Uthj Oriwesi By **Länsmansgårdh**, närwarande **Cronones Befallningzman Wälbetrodde Claes Detlofson** sampt - -.

s. 196v - **Länsmannen Henrich Ollenqwist** framhade en ogift dreng Mårten Josepsson och Kånan Caisa Mattzd:r ifrån Säynäjocki, aflat ett (oächta) Flicke Barn, som ännu lefwer - -. - - första resan beblandelse uti en **badstuga** i Säynäjocki.

s. 198 - **Capell. i Cuorewesi Axel Palander, tillträdde 1699 uppå Cappellans Bohlet Serkilax. Antecessor Kyrckioherden i Keuru Georg Herpman**.

s. 199v - **Majoren** Wälborne Henrich Johan **Fock** inlade en till denne Rätten under **Fenrichens Henrik Spåras fruus Wälb. Christina Rodes** namn - - fattade Klagoskrift - - att hon tillkenna gifwer, huruledes **Boställs Bonden** Jöran Thomasson Siukola i Oriwesi by, 24.12.1703 el:r om Juhlafton öfwerfallit hennes man och henne medh skamlösa ordh, **kallandes honom för Bödel och Mördare och henne Bödels och Mördares hustro sampt Tiggerska och Hunswill**, der hon doch medh **Feltwäblens Königstedtz** låf några huus på ben:de Boställe skall innehaft, hwilket oliudh och oskick Enckian Sara Sigfreds:r, Jöran **Orawaises hustro Sophia Kåppare**, Lijsa ifrån Siurola och Walborg Henrichsd:r skohla åhördt - -. - - emädan hon berättar sig måst

booflyttia ifrån denne Sockn till Tyrfwis s:n och derföre i egen Persson eij skall kunnat - - till detta Ting inställa. - - Jöran Thomasson Siukola nekade sig hafwa förolämpat Fendrichen Spora eller des Fru, utan skall Fru Rode sielf wehlat honom då öfwerfalla - -. Upsköts.

s. 200 - Lars Cnutsson Ruika i Oriwesiby heel fuller och drucken å den ena sijdan och Mattz Mårtensson med sin **Hustro** Maria Jöransd:r i Ånnistaipale å andra sijdan angående en grå Gumse medh en hwit strinna i Pannan, som warit Ruika tillhörig och Maria iempte sine Fåår - -. Wallherden Gertrud Jöransd:r och des **Syster**, Hustro Brita Jöransd:r.

s. 202 - Saken emellan Hustro Carin Jöransd:r ifrån Åbo kärande och des **Morbroder** Eskel Jöransson i Kaupila swarande, angående Arff efter Carins **Faders** framl. Jöran Jöranssons Qwarlåtenskap, som hennes **farfader (pitäisi olla: morfader)** sahl. Jöran Cnutsson ungefähr något mehra än för 25 åhr sedan, då hennes Moder trätt i annat gifte, skall tillställt Eskel, som des förmyndare, - -.
Eskel förklarade sig, att allt det han af Carins afledne Faders qwarlåtenskap bekommit, har hennes Moder fått. Carin anförde, att denne des Morbroder eij heller ännu giordt redo för hennes **Moders** framl. Walborg Jöransd:rs Fäder- och Mödernes Arff, begärandes - -. Eskel Jöransson beropade sig uppå den skiffteslängden, som Länsmannen och - - öfwer hans Föräälldrars ägendom uprättat 5.12.1700, hwaraf befinnes den fasta och lösa Ägendomen efter framl. Jöran Cnutsson och des **Hustro** Maria Marckusd:r i Kaupila, hwilka warit Eskels **föräldrar** och Carins **Mors föräldrar** wara wärderad för 467 d:r kmt (afkortn. 491 d:r). Carin Jöransd:r protesterade detta.
Inställte sig Eskels **Brordotter** Pigan Anna Simonsd:r ifrån Åbo, kommit nyligen från Refwel, - - .
Doom: - - längd öfwer Eskel Jöranssons och des Syskons afledne Föräldrars qwarlåtenskap, - -, - -eij observerat hwarken Sängkläderne eller Träredskapen eij heller Barnens hemfölgder - -. Eskel Jöranssons **Broder och Syster döttrar** Anna Simonsd:r och Carin Jöransd:r. Eskels son Jöran Eskelsson. (Skiftet bör kompletteras.)

s. 205 - Cronobonden Anders Thomasson Mattila i Kaupila inlade denne Rättens Ransakning och derå föllgd action af 7.6.1702, hwaraf befinnes honom då hafwa twistat med en annan Cronobonde Erich Clemetsson i **Joensuu** om ett stycke äng uthi **Luchta nijtu,** - -.
Wittnet Bördebonden Thomas Henrichsson Heickilä ifrån Viherla, hwilken sade sig wara 63 åhr gammal och bekände, att **Luchta** Äng har han sielf till 3 Sommarlass andehl, mötandes honom eller hans Engh Olof Henrichsson Erolas i Viherla Eng af ett Wintterlass wäxt och sedan **Joensuu andelen af 2 Wintterlass** sampt ytterst Anders Mattilas andehl af 3 Wintterlass, enär den wähl wäxer eller godh gräswäxt är. Anders tillsporde honom om icke han bör hafwa allt till Erola Engen, efter han förmenar samma stycke, Joensuu förtijden innehafwer, hafwa kommit ifrån Mattila hemman, medan det legat öde. Dertill Thomas Heikilä nekade, seijandes allenast det stycke Anders alt sedan sin ankompst uppå Mattila hemman innehaft och bergat, hafwa en tijdh af Mattila **förra Åboen** Clemet Markusson warit utleigt? till Joensuu, men det stycke Joensuu förtijden possiderar af 2 Lasswäxt, sade han tillförende hafwa lydt under Erola Hemman, som är helften Crono och helften skatte, och Pelldola Cronohemman i Viherla. Men då fordom vice Praesidenten uthj Kongl. Håfrätten i Åbo Sahl. Herr **Baron Gustaf Grass ungefär för 40 åhr sedan, den tijden heela Viherla byn warit frelse och lydt under honom, ärnat giöra ett Säterij i Viherla, har han af heela Bymåhlet så i Åker som Äng tagit ett stycke Landh särskillt, hwarwidh ock ifrån Erola och Peldola hemmanen det ängstycke, under Joensuu förtijden uthj Luchta nijtu lyder, och (som) Anders Mattila förmenar des Hemman tillhörigt wara, blifwit tagit. Men sedan Viherla reducerades och kommit under Cronan, har Joensuu såsom ett nybygge blifwit planterat på Viherla Ägor**, då han ock åftabem:te ängstycke bekommit och derföre sedermera blifwit skattlagt.
Anders Mattila mehnte det eij så wara, anhållandes en dilation till nästa Sommarting, då han medh en gammal Häradz Nembdemans Henrich Johanssons i Hapaniemi och en gammal Bondes Samsson Mattssons i Hoifwola wittnesmåhl - -.

s. 206 - Häradsrätten hade förordnats att ransaka och pröfwa den frijheetz prolongation, som **Rustmästarens Carl Rodes hustro Catharina Henrichzd:r** giort ansökning till **Rupihuli** Cronohemmans i Raijalax by wijdare uprättelse, hwilket hemman **hennes Man 1699 tillträdt** och efter frijheetzbrefwetz lydelse af 25.5.1701 derå 3 åhrs frijheet bekommit, så att han bordt komma till skatt allareda 1703. Rode måst utmarchera och lemna sin hustru på hemmanet utan drengar. Föreslogs 2 åhrs frijheet.

s. 207v - Mattz Johansson Keckonen ifrån Kåckila by. Fråga om **Mickola** Cronohemmans widare frijheet. **Mattz Keckonen optagit 1699 af öde** med 4 åhrs frijheet.

s. 210 - Rusthållaren Mårten Jöransson Hörtzänen i Ånnistaipaleby föredrog, att han slagit hand med drengen Erich Sigfredsson i Woitila, att han skulle blifwa des Ryttare. Senare hade Mårten på marcknaden sagt Erich: godt åår min Ryttare och gifwit honom ölstopet i handen. Erich nu hos **Coadiutoren Henrich Gummerus** i Woitila.

s. 211v - Jöran Eskelsson ifrån Harala by Längelmä Pastorat å sin **swågers** Jacob Anderssons i Skyttälä by af samma Pastorat wägnar fordrade af Mattz Andersson i Kalku 7 d:r, som Mattz iempte des afledne **Fader** Anders Jöransson af Jacobz Swåger framl. Johan Eskelsson i Längipohia till låns bekommit, däröfwer han ett af **Cappellanen i Längelmäki Johan Lucander** 25.7.1697, då han Johan uppå des sotesäng medh Herrans högwärdige Nattwardt besökt, uprättadt - -.

s. 212 - Saken emellan de Kaupila Boar Kärande och Viherla Boar Swarande, angående 2:ne Sweder, som de Kaupila boar 1699 nedfällt och brändt, men Viherla Boar 1700 om Hösten widh en äng **Sullkilax** tillwerkat, och skall så wähl, som de 2:ne förra wara belägne på Kaupila Ägor, blef nu företagen, - -. Tillstädes Cronobonden Anders Thomasson sampt Bördebönderne Henrich Cnutsson och Eskel Jöransson (tämän jälkeen pitäisi olla: iempte des **son** Jöran Eskelsson) ifrån Kaupila sampt Cronobönderne Jöran Henrichsson, Olof Henrichsson och Erich Clemetsson sampt Bördebönderne Michel Johansson, Thomas Henrichsson, Erich Jöransson och Eskel Jöransson (pitäisi olla: Jacobsson)(tämän pitäisi olla pois: iempte des son Jöran Eskelsson) ifrån Viherla by.
Framtogz ägandesynebreef af 28.9.1703. Deraf befinnes, att dee Kaupila Boar påstå rätta skillnaden el:r Råån wara emellan dem och Viherla Boar uthj den twistiga marcken, som begge parterna kalla till **Wedentaustamaa** nembl. begynnandes uthj **Kallionwalkama eller Ahoniemi**, hwarest 5 stoora stenar äre fundne, därifrån råårätt till **Viher Lahdenpycki**, sedan till **Halko Perkiopyki**, derifrån till **Wehkaåijanristi** och så wijdare till ett Berg medh ett Kårss uthjhuggit och några stenar widh Bem:te Kårss uppå Berget lagde, som Kaupila Boar kallade till **Kåskenharoristi** och skall wara det andra hufwud- eller änderåå. Alltså heela den marcken som medelst samma Rågång på Kaupila sidan faller, widh hwilken händelse 3 sweder skulle på deras sijda falla.
Heike med sina hufvudmän: rätta **Koskihåro** skulle wara widh en rinnande Bäck, hwarest är en steenrysia medh en stoor steen i ändan, som med hander är pröfwadh wara giordh, Williandes så derifrån gå till **Lefwänpycki wid PerhoJerfwi** träsk belägen och derifrån gerad öfwer träsket till **Lepistomapyki** sampt sedan till samma träsk, som de Kaupila Boar så kallade **Kallionwalkama el:r Ahoniemi** är belägen, hwarest de upwist doch något ifrån bem:te Kallionwalkama bättre åth Kaupila en stoor steen widh stranden medh ett Korss uthjhuggit och åtskilliga stenar nedanföre den de kalla till rätta Ahoniemi.
Wid synegången framteddes en Häradzdom 18. etc. october **1669**: Wedentaustamaa. förlikn. att rätta skillnaden skall wara först begynnandes i **Ahoniemi**, hwarest en stenrösia widh stranden lagdh är och i Berget ett Korss huggit, derifrån till **Lefwin Pyki widh Perho Jerfwi** strandh och sedan till **Kåskenhåro**. Och de Kaupila Boars gamble Ängar, som på Viherla sidan falla, alldeles dem förbehålldne, hwilken förlijkning - - fastställdes.
Kaupila Boar beropade sig uppå den Högl. Kongl. Håfrättens resolution af 31.10.**1702**, som icke allenast åfwannämnde Häradsdomar af 18.10.**1669** och 12.9.**1679** samt Lagmansdomen 25.9.**1686**, utan ock en tredie Häradzdom af 22.10.**1651**, alla desse trätesmarck angående, uphäfwer, och pålägger Häradzrätten saken ånyio uptaga.
Enligt Kaupila Boar har rätta Rååskilnaden begynt ifrån Perhonoija, gåendes derifrån till **Ruhmasepaiju widh PerhoJerfwi** träsk, sedan till **Lefwanpyki** och så till **Kåskenhoro** wid den rinnande Bäcken.
Wittnet N:o 1, en gl Bonde Lars Eskelsson i Hietalax, 83 åhr gl: Des **Farfader** framl. Jöran Mårtensson, som skall warit 100 åhr gammal, hade berättat några Resor för honom, att rätta skillnaden emellan Viherla och Kaupila i **Wedentaustama** skulle wara ifrån **Kallionwalkamaa till Wiherlachdenpåhian Pycki, derifrån till Halckoperkiopycki, sedan till Wehka Åijan ristі och så wijdare till Kåskenhåroristi**. (Tiesi suunnan muinoin pidetyn syynin perusteella.)
Wittnet N:o 2, Bonden Thomas Bertilsson i LefwesLax i Lengelmä Pastorat - -: **Kåskenhåro** widh den rinnande Bäcken skillier LehwesLax, Westola, Mustasu och Touna byars i Tafwastehus Lähn ägor. Des **broder** Bonden Johan Bertilsson i Hietalax (p.o. Hirtolax). Thomases framledne **Fader** Bertill Mattsson hade berättat, att ifrån **Kallionwalkamaa** råårätt till **Kåskenhåroristi** skall wara rätta skillnadh emellan Viherla och Kaupila uthj Wedentaustamaa, hwaremoth Johan påstodh sigh hafwa af deras Fader hördt, at rätta skillnaden skall taga sin begynnelse uthj den **Ahoniemi**, som Viherla Boar willia hålla sig widh och gå derifrån till **Lepistomäcki**, sedan till **Perhon Åija och derifrån till Kåskenhåro widh Bäcken**. (Veljeksien ei katsottu voivan vannoa valaa, kun tiesivät eri tavalla.)
Wittnet N:o 3, Bördebonden Grels Cnutsson ifrån Mustasuu by, Längelmä. Des **Fader** framl. Cnut Larsson, som warit 60 åhr gl.: det Kåskenhåroristi emellan Kaupila och Wiherla uthj Wedentaustamaa woro en änderåå.
Wittnet N:o 4, Hendrich Jöransson ifrån Mustasuu by, att des **Farfader** Dafwidh Bengtsson, som warit en gammal ålderstigne man, då han 1697 medh döden afgådt, berättat: rätta skillnaden af gammalt warit den af

Kaupila Boar upwiste **Kåskenhåroristi** derifrån till **Wehkaåijanristi** och så till **Kallionwalkamaa**. Theremot protesterade Wiherla Boar, att skillnaden af gammalt warit ifrån **Perhonåija till Ruhmosepaiju widh Perhoierfwi** träsk, derifrån till **Lefwänpyki** och så till den widh Bäcken belägne **Kåskenhåro**.
Wittnet N:o 5, Bördebonden Simon Staffansson Mattila ifrån Kifwisallmi och Cumalax cappelg.: då Kaupila och Wiherla Boar ungefär för 40 åhr sedan twistat om Wedentaustamaa, har en numera afleden widh namn Thomas Thomasson, hwilken warit **sonen** ifrån Ruokanens Bördehemman i Wiherla och uptagit ett crono Hemman i Kifwisallmi, berättat, att de Kaupila Boar skulle träta medh Wiherla fåfengt, efter skillnaden dem emellan skulle begynna ifrån **Perhånåija**.
Wittnet N:o 6, Bördebonden Christer Jöransson Pietilä i Kifwisalmi by (såsom föregående).
Wittnet N:o 7, en gammal Samsson Mattsson ifrån Hoifwala (wisste intet).
(s. 219) - - kommit numera om Wedentaustama, som de tijdh efter annan twistat om, till en sådan wänlig **förlijkning, att rätta skillnaden** skulle wara dem emellan ifrån den af Wiherla Boar widh Synegången upwiste **Ahoniemi** till de Kaupila Boars upwiste **Halckoperckiopyki,** derifrån till **Wehkaåijanristi** och sedan till **Kåskenhåroristi**, öfwer hwilka Råår hwarcken Kaupila eller Wiherla böra gå eller åwercka, dock de Wiherla Boars Ängar, som Kaupila sidan falla, antingen de äre nyrödzlar eller Bohlängar, alldeles dem förbehålldne, så att de dem allt derefter de hwar och en förtijden innehafwa, böra så niuta bruka och behålla - -. Dömes föregående förlijkning och Råår förstadige och faste.
Häradzdomaren iempte 2 nempdemän bör i närwahro af sakägarna dem (Råår) medh wissa stenar efter Lag lägga och uthj hwadh streck de sedan löpa, på Papperet fatta.

s. 220 (Eskil Erichssons i Bengtilä signeridom, jmf. 19.1.1700:1060, 22.3.1701:178, 4.6.1701:322, 6.7.1703:204)
- Länsmannen Henrich Ollenqvist inlade Häradzrättens i Längelmä Sockn, Öfre Sexmäki Härad och Tafwastehuus Lähn, dom af 16. och 17.10.1703 uthj Saken angående **widhskeppelse och Signerij, som Eskel Erichsson ifrån Bengtilä** by och Oriwesi S:n blifwit beskyllter före, hwarom uthj Häradzrättens 1701 Åhrs Sommartingz Protocoll, hållit härsammastädes i Underskrefwens frånwaro af Häradzhöfdingen Petter Longe, förmäles. Eskel Erichsson hade medelst bem:te Häradzdom i Längelmä frij ehrkändh för de förwijtelser eller misstankar han medelst widskepelige Kånstens idkande der i Sochnen skall sig tillbracht. Therföre anhöll Länsmannen, att om det, som Eskel Jöransson ifrån Kaupila by för **Kyrckioherden Mag. Johan Utter** 1699 angående Eskel Erichsson berättat, då han sagt honom hafwa **förgiordt Wargarne att upäta des Fåår**, kunde nu äfwen dömmas.
Jöran (bör wara: Eskil) Erichsson begärte detsamma klagandes deriempte öfwer det han för bem:te Rychte, som Eskel Jöransson om honom uplyfft, **uthj 5 Åhrs tijdh eij sluppit till Herrans Högwärdige Nattwardh.**
Eskel Jöransson bediade om förlåtelse och sade, att hans **hustro** Sara Grelsd:r hade så honom berättat, att Erichsson, då han 1697 gådt igenom Kaupila byn, **begärt af henne sallt till sitt Uppehälle, men efter hon eij haft något att aflåta och Wargen något derefter borttagit 2:ne des Får**, så hafwa de begge fattat misstankar, att Erichsson för det, han uppå sin begäran eij blifwit hullpen medh sallt, samma olycka förorsakat.
Cappellanen Johan Wanaeus för Kyrckioherden Utter berättade, att Kyrckioherden wet allenast, hwad för detta **Fenrichen, numera Lieutenanten Wälb. Johan Lund** attesterat uthj Oriwesi Prestegårdh 4.1.1700. Attesten lydde, att Lieutenanten bekänner, **det Eskel Erichsson, som nu bor i Bengtilä, hade många som månde honom lijta till om hans Kånst, dem han medelst Signerij och widskepelse föröfwade i Lydikylä den tijden Lieutenanten der bodde**. Då gick ingen dag förbij, att twå eller tre honom om hans hiellp månde anlijta.
Erichsson förklarade, ett Lieutenanten är des största afwundsman, seijandes honom hafwa 1698 sig öfwerfallit med Hugg och Slagh. Lund, som den tijden warit Fenrich och haft sitt Boställe i Lydikylä, hwarest ock Erichsson då haft sitt tillhåldh, hade tagit des Häst olåfwandes och wehlat med den låta **åka giödning uppå des Boställs Åker**, hwilket Erichsson säger sig hafwa förwägrat och tagit sin Häst igen bordt. Derföre hade Lieutenanten drifwit honom samme Åhr ifrån Lydikylä.
Cronobonden Simon Jöransson ifrån Lydikylä bekände, att **Eskel Erichsson warit Inhyses uthj Lydikylä Siu Åhrs tijdh**, nembl. hoos Erich Jöransson Sickanen i 2 och hoos Thomas Cnutsson Sipilä i 5 Åhr, hwilken Thomas berättades wara utmarcherad **till Tripleringzsoldat**. Simon hade den tijden inte förnummit någon gå hoos honom och anmoda om Hiellp medelst signeri och widhskeppelige Kånster eller hördt honom hafwa medh slijke Kånster någon hulpit.
Erich Jöransson Sijkanen, som war närwarande för **Bohlräckningens** skull som skeer innewarande **Dato med Lydikylä Kanten här i Länsmansgården**, bekände, att han alldrig sedt några andra gå hoos Eskel Erichsson än dem som låtit giöra sig kläder, efter **Erichsson är en Skräddare**. Erich Jöransson och Simon Jöransson hade sedt 1698 Lieutenanten och Eskel Erichsson hårdraga hwarannan, som deraf tillkommit, att Lieutenaten tagit Eskels Häst för giödselåkning och Eskel tagit sin Häst igen, hwarföre Lieutenanten drifwit honom om Sommaren

samma åhr ifrån Lydikylä. **Eskel hade begifwit sig till Bengtilä ödeshemman**, det han sedermera **med frijheet uptagit**. **Nembden och Tingzlaget besannade, att Erichsson inte idkat signerij och widskeppelige Kånster.**
Eskel Jöransson, som ytterligare widh 1701 åhrs Sommarting bekändt sig hördt, det Erichsson i Wihasjerfwi **hullpit många menniskior och Boskapen medelst Signeri och läsande uthj Sallt**, badh om förlåtelse och sade att han råkat saken åth Kyrckioherden i dryckesmodh tahla.
Lars Staffansson, Michel Michelsson och Henrich Jöransson ifrån Wihasjerfwi, närwarande för Bohlräkningens skull, berättade, att Eskel Erichsson warit några resor i Wihasjerfwi och giordt eller sydt Kläder åth en och annan men inte öfwat widhskeppelige Kånster och Signerij widh Siukdomars Botande.
Eskel Jöransson begiärte trägit af Eskel Erichsson om förlåtelse, men Erichsson sköt sådant uthj Rättens godtfinnande, helst som han **i 5 Åhrs tijdh warit stängdh ifrån sine Saligheetz medel** och haft omkåstningar wid Rättegånger.
Kyrckioheerden Utter, som i dag hijt i Länsmansgården kommit, förklarade, att som Eskel Jöransson sine 1697 om Erichsson fällte ordh, 1699 förnyiat, **kunde han inte giöra annors än förwägra Erichsson ifrån Herrans Högwärdige Nattwardh, till des han sig ifrån slijkt Rychte skulle lagl:n befrijadh giöra.**
Erichsson lätt sig på sidstone igenom Jöranssons trägne Böner bewaka till förlijkning, seijandes sig eij wara så noga betient dermedh, att Jöransson för hans skull komma på fall, allenast han betalar des omkåstningar 20 d:r K:rm:t. (Eskel lofwade betala.)
Saken öfwerlades medh Nembden och afsades till fölliande Doom:
Ehuruwähl Eskel Erichsson i Begtilä kommit i roop och rychte, som hade han öfwat Signeri och widskeppelige Kånster, dock såsom det befinnes, att - - i förmågo af domarereglernes 26 och 27 puncter **ehrkännes Eskel Erichsson i detta måhl frij och förwitt**.

s. 227 - **Tredie resan uplystes nu Anders Otilas BördeHemman i Raijalax, Mattz Mattsson Seppäläs Hemman i Hapaniemi och Siurola BördeHemman i Oriwesi by** för den rest bem:te Hemmans possessorer till Kongl. Maij:t och Cronan häffta, och war nu eij hel:er någon som emot denne uplysning klandrade, hwariempte efter Crono Befallningzmans wälbetrodde Claes Detlofsons begäran förordnades Nembdemännerne Jacob Henrichsson i Napila och Jöran Johansson i PitkäJerfwi, att iempte Vnderskrefwen wärdera åfwanbem:te Otila och Seppälä Hemmans Bördzrätt.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 28.5.1704
VA Ylä-Satakunta KOa24 s. 321-, ES 1973

s. 321 - Nembdemannen Jacob Hendrichsson i Napila inställte sig heel fuller och drucken. Afwisades ifrån Rätten till des han Nychter blifwer.

- Lösqwinspersson Gertrudh Sigfredsd:r i Pylkinautio födt ett oächta Pigebarn. Belägradt af gifte man Jacob Berendtsson i Hirfwijerfwi. Jacobs **morbroder** Nembdemannen Jöran Erichsson i Hirfwijerfwi.

s. 322 - Majoren Wälb. Henrich Johan **Fock** beswärade sig öfwer Margeta Johansd:r, för det hon wähl af Ryttmestaren Wälb. Erich Johan **von Holden** warit stedzladh att tiena på des gårdh Hållma.

s. 322v Drengen Johan Johansson i Hållma tillstodh sig hafwa upburit af Coadjutoren Henrich **Gummerus** råg.

s. 323 - Jöran Pehrsson Pudas i Kåckola instellte sig heel fuller och drucken för rätta, giorde stoort oljudh.

- Erich Mattsson och Simon Johansson i Lasola kärde till Solldate hustron Maria Andersdotter, hwilken för 2 wekor sedan skall låtit af oachtsamheet **wargarne** ihiälrifwa 2:ne Erich tillhörige Qwigor och en Simons Stuuth. Maria deras wallherde.

s. 323v - Pehr Nielsson i Suinula by angående Siukola hemman.

Kangasalan kesäkäräjät 1704

s 331 - Sochnskrifwaren Erich Humalainen berättade, hurusom han för 11 åhr sedan kommit till Pafwola hemman i Hafwisewa by, då lieutenanten sahl. wälb. Mårthen Ulf mot 19 d:r S:mt honom det uplåtit. Emädan

han eij widare skall kunna mächta samma hemman förestå, såwijda hans 2:ne söner blifwit skrefne och utförde till soldater, han äfwenwähl desförutan ett cronoödeshemman Pietilä i Hafwisewa by på frijheet optagit i den mening att få behålla sine söner hemma. Will blifwa skilldh ifrån Pafwola h:n.

Oriveden ja Cuoreveden syyskäräjät 19.9.1704 Oriveden nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa24 s. 466-, mf ES 1973

s. 466 - En gammal bonde Jöran Pehrsson i Kåckola och Enkian Beata Eskelsd:r i Oinasniemi haft sammanlag och aflat Barn, födt för nästl. Pingest. Kyrckioherden Johan **Utter** berättadhe, att han i Kåckola warit och afreest till Oinasniemi och Jöran följgt honom och sagt sig willia taga Beata till ächta.

s. 467 - Michel Henrichsson i Åinistaipal föredrog, hurusom hans Rija fullsatt med otröskadh Korn för 8 dagar sedan om natten opbrunnit af en gnista, som kunnat utur Ugnen springa förorsakatz.

s. 467v - Jöran Henrichsson ifrån Sahrajerfwi wpwiste Crono Befallningzman Claes Detlofssons **Inrymmelseskrift 3.8.1703 uthi Olofs Hemman** i Borgarla by, som en Henrich Eskelsson **tillförende åbodt**, men 1700 måst för dublerings Solldat utmarchera och hemmanet öde lämna. Redogörelse för bygnader, Till skatte 1708.

s. 468v - **Cappellanen Johan Wanaeus** beswärade sig öfwer sin granne Lars Cnutsson Ruika i Oriwesi by, för det han i några åhr skall åwerkat på hans åker och ängztegar. Ruika fick böter.

- Mattz Johansson i Kockila anhöllt, att des granne Nembdemannen Jöran Eskelsson slagit honom medh spöö twå gångor.

s. 469 - Henrich Mattsson i Oriwesi by å sin **broders** Mattz Mattssons wägnar, som till solldath 1702 är uthmarcherad, fordrade af sin andra Broder Jöran Mattsson i Akola een häst, 18 c:r korn, 8 cappor Råg och 2 d:r.

s. 469v - Jöran Erichsson i Hirfwiierfwi anhöllt, att emellan honom och des granne Johan Jöransson kundhe bewillias **Stångfall** eller ny dehlning öfwer Åker och Ängztegarne, emädan han skall wara deruthi i mistning. Hemmanen äro Crono.

s. 470 - Jöran Jöransson i Kåckola klagade, hurusom han en sin Rija fullsatt medh otröskadhh Råg, som skulle tårkas, igenom **Wådhelldh** mist.

- Mattz Johansson i Kåckila anhöllt, att några gode Män kundhe förordnas emellan honom och des 3 andra grannar Henrich Johansson, Jöran Eskelsson och Matz Jöransson Åkren ånyo att **stångfälla** eller fördehla, eftersom han deruthi skall wara praejudiceradt. Alla hemman äro Crono.

s. 470v - Henrich Johansson i Kåckila emot sin granne Matz Johansson angåendhe åkerbetandhe.

s. 471 - Cnut Eskelsson Laurila i Pitkeierfwi war inte tilstädes att swara hustro Agneta Eskelsd:r ibm, angåendhe ett par Sämisk Böxor, som af henne blifwit tagne till deras dubbleringz Solldatz beklädning.

s. 471v - Matz Thomasson i Padustaipale war inte närwarande att swara Jöran Jöransson i Kåckola angående hugg och slag.

s. 472 - Jöran Thomasson Siukonen i Oriwesiby kärde till Hustro Sophia Henrichzd:r ibm, för det hon skall slagit hans 4 Grijsar, så att de något derefter skohla blifwit döde. Sophia sade sig dem allenast skrämt, enär de kommit uthi hennes gårdh, och att grisarna dödt af Boskapz Siuka.
- Jöran Johansson i Oriwesi by lade sig obuden för Sophia Henrichsd:r medh stoort munbruk i förswar.

- Crono Befallningzman Claes Detlofson **inrymdt Simon Matsson ifrån Cålliande** by 8.3.**1704 uthi ett Crono ödeshemman Kahki** i Lydikylä by. Den **förra åbon** Simon Andersson utmarcherade 1700 till dubblerings Solldat. Redogörelse för bygnader. Till skatte 1708.

Pälkäneen, Sahalahden ja Kulsialan talvikär. 9-11.1.1705 (ilmoitusasiat**)** mf JK 1338

s 7 - **Cornetten Mårthen Wintter** uptedde en skrift, hwarutinnan han berättar sig wara **sinnad at träda i** det heliga **ächtenskapszståndet med leutnantens sahl. wälborne Gabriel Ridderkårpz enkia wälborne Fru Maria Elisabeth Ridderkårp**. Han förnimmer sahl. leutnant contraherat en anseenlig geld så förr som under warande echtenskap, och att creditorerna fördenskull nu anfächta henne, frun, för samme geld. Dy och emedan han kommit i ehrfarenheet af ded, att hoos **leutnantens fader H:r majoren wälborne Gabriel Ridderkårp** skall oclarerat innestå så wähl leutnantens möderne som **fruus, med hwilckens moder sahl. wälborne fru Christina Lagermarck han senare gången giffter wardt**, så fäderne som möderne, uthan och större dehlen af dhe 219 Rd:r 36 s:r, som fallet af leutnantz i Påhlen effterlembnade, samt dersammastädes för auctionerade egendohm, alltså anhåller han, att emot sådane innestående arfzpraetentioner majorens egendohm så i löst som fast måtte särdeles för leutnantens creditorers skull lagl. in protocollerad blif:a.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 16.1.1705 Oriveden kylän nimismiestalossa
VA Ylä-Satakunta KOa25 s. 16-, mikrofilmi ES 1973

Nembden: Jöran Eskelsson i Kåckila, Olof Olofsson i Suckila, Michel Mattsson i Wackis, Jöran Erichsson i Hirfwijerfwi, Henrich Marckusson i Neulaniemi, Henrich Olofsson i Perinautio, Lars Staffansson i Wihasjerfwi

s. 16 - Pehr Jacobsson ifrån Terfwaniemi by och Cangasala sochn framsteg - - för den gieldh, som Bertil Eskelsson i Terfwaniemi hoos honom giordt, seijandes Borgaren Jacob Rökman i Åbo beropa sig derpå, att han besitter Bertils Bördehemman Hemmingilä kallat i Terfwaniemi by. Instälte sig Bertils **broder** Joseph Eskelsson i Oinasniemi - - sin afledne **fader** Eskel Thomasson.

s. 16v - Jöran Eskelsson i **Maunuckala tårp** kärde till pigan Maria Jacobsdotter i Kåckila för det hon om Allhelgone dagen 1703 tagit af honom - - till Piga stedzel.

s. 17 - Såldate Hustrun Maria Henrichsd:r i Hafwisto beswärade sig öfwer Kånan Lijsa Mattzd:r i Hirfwijerfwi, för det hon beskyllt henne till Hora och sagt henne blifwit häfd af Karlar uthi en grop.

s. 17 v - Lars Staffanssons i Wihasjerfwi har wid **eldswådan** mist sine 2:ne Boningz Pörten, ett Källare Pörte och en gästestugu med en dehl af des huusgerådzsaker, såsom 2 Rostor, 1 Bryggakaar, 5 öhlträn, 1 Kåpparhana, een Messingz Liusstaka och en Ståhlbåga, förutan att Köök blifwit förderfwat.

s. 18 - Lars Staffansson i Wihasjerfwi framkallades till Nemdeman.

- Eskel Erichsson ifrån Bengtilä anhöllt om Brandstodzhiellp för den skadan han 1703 igenom en häftig **Wådhelldh** lijdit, då han mist en Badstugu, ett Köök och Taket af ett Pörte samt 2 Sängtäcken, 2 Blaggarns Lakan, 20 Bunckar, 3 Såår och 2 lispund obråkat Lijn..

s. 18v - Å Länsmans Henrich Ollenqvistz wägnar, som till Åbo är förrest, framhade **Brofogden** Johan **Karpi** Enkian Susanna Pehrsd:r i Wiherla, hwilken födt ett oächta dödt Pilltebarn. Susanna föregaf sig blifwit belägradh af drengen Matz Mattsson, då de begge hoos Thomas Heickilä i Wiherla tient. Matz berättades förleden Sommars hafwa utgådt till Solldat. Upsköts.

s. 19 - Pigan Maria Henrichsd:r i Raijalax emot Bonden Henrich Jöransson i Pånsa angående stedzlande.

s. 19v -Henrich Johansson i Kåckila kärde till sin granne Mattz Johansson angående någom omkåstnadh. Mattz Johansson inställte sig heel fuller och giorde stort oliudh.

s. 20 - Henrich Jöransson i Pånssa emot Niels Bengtsson i Pehula angående låhn.

- Nembdemannen Jöran Eskelsson i Kåckila anhöllt om Dimission ifrån Nembdemanna tienst i anseende till sin Ållder.

Kangasalan kesäkäräjät 1-2.6.1705

s 30v - Nembden och tingslaget intygade, att kånan Maria Olofsd:r i **Sijtama** för 1702 åhrs lönskalegers sakören 5 d:r s:mt plichtat medh fängelse.

s 32 - Klåckaren Matz Thomasson fordrade af bonden Matz Bertilsson i **Sijtama** 4½ d:r k:mt för ett paar byxor, som han för 2 åhr sedan af honom bekommit.

s 33 - Mats Bertilsson i **Sijtama** beswärade sig öfwer sin granne Simon Thomasson för det han för 2 åhr sedan öfwerfallit honom medh hugg och slag.

s 35 - Bördeb:n Simon Thomasson **Laurila i Sijtama** kärde till sin granne bördeb:n Matz Bertilsson **Bertula** ang. **Hapaniemi åkertäppa**, hwaruti han säger Laurila h:n tillförende hafft andehl, men igenom ett byte för en tijdh sedan wara kommen under Bertula h:n, begärandes att få täppan tilbaka. En **gammal enka** Maria Thomasd:r i Wäxiö intygade, att några åhr för dhe dyra åhren haar **hennes broder**, numehra sahl. Lars Thomasson, som den tijden Laurila h:n bebodt, byt medh Matz Bertilssons **fader** Bertil Erichsson på Bertula det åkerstycke, som Laurila af gammalt uthj Hapaniemi åkertäppan hafft, så att Lars afstodt samma andehl under Bertula h:n och bekommit deremoth af Bertil **en lijten åkertäppa Wihi Umbiaita** kallad. Bytet uphäfdes.

s 37v - Enkan Agneta Henrichsd:r i Neulaniemi kärde till bonden Matz Bertilsson i **Sijtama**, hwilken skall henne under ächtenskapslöffte flere resor häfdat. Matz nekade löftet men medgaf lägersmåhl. Saken hemställdes domkapitlet. Uthi tingzstugans faarstugu öfwerföll Agneta Matz medh hugg och slag samt försmädeliga ordh.

Pirkkalan kesäkäräjät 15-16.6.1705, YS KOa26, mf ES 1973

s 82 - **Tårparen** Jöran Thomassons **på Ruisalo holmen i Teisko hustro** Walborg Jacobsd:r, som warit allena hemma och haft baakning för händer, har wid mannens hemkomst ifrån kyrkan funnits död. Rijeugnen skall hafwa fallit på henne. Walborgs **syster** soldateenkan Maria Jacobsd:r ifrån Såltila by i Oriwesi sochn sagt åt Jöran: **Hwi hemtade du henne hijt af dig att dräpas**. Jöran eij något swarat uthna warit häpen och sedt allenast på henne. Jöran berättades i ett sammanhang sagt: **iag haar dräpit min fader och konung**, hwartill länsmannen sagdt, att Jöran liugit, enär hans fader blifwit i Oriwesi sochn ärligen och wähl dödh och Jöran icke ens sedt konungen. Jöran hade och medh bögda knä på finska sagdt: **Helige Pilte Jesu, öpna reehn? och släpp inne**. Sedermera hade **mannen sprungit ifrån Tammerfors bron uthi forsen och drucknat**. Jörans **moder** bondeenkan Agneta Mårtensd:r ifrån Koifwuniemi by i Oriwesi sochn. Jöran optagit Ruisalo tårpet om wåhren 1704 af öde.
Doom: Jöran konstaterades hafwa warit sin hustrus baneman. (23 sivua pitkä selostus.)

Kangasalan syyskäräjät 26-27.10.1705

s. 295v - Enckan Sophia Bertilsd:r ifr. **Sijtama** och hustro Agneta Mattzd:r ibd fordrade arff efter deras **swärföräldrar** Markus Mattsson och Elin Mattzd:r ifr. Suinula, hwilka för några åhr sedan äre afledne. **Swågren** Hendrich Markusson, som besitter sin faders bördeh:n, swarade sig wara nögdh, att arfwet blifwer deelt.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 30.5.1705
VA Ylä-Satakunta KOa26 s. 20-, ES 1973

s. 20 - Nembdemennen Jöran Erichsson i Kerte och Matz Erasmusson i Kopsama föredrogo, hurusom dhe caverat för Kånans Maria Olofzdotters lönskelägers Böter 5 d:r

s. 21 - Anders Simonsson i Rajalax emot Thomas Thomasson i Napila angående ett Häste wärde.

- Forsättning i saken gällande Kånan Susanna Peersdotters lönskaläger. Kyrkioherden Johan **Utter** warit i Wiherla by och förhördt dhe hustrur, hwilka warit widh Barnafödzlen jempte Heikilä gårdz folcket, Sophia Michelsdotter, Sophia Erichsdotter, Walborg Matzdotter, Agneta Johansdotter och Maria Matzdotter, hwilka

2:ne förra äro Bonde och dhe 3 senare Såldatehustrur. Matz hade låfwat Echta henne och gifwit 2 Caroliner til Trolofningz märke. Susanna war en Enka, emedan **hennes Man Såldaten** Michel Jöransson efter en af Corporalen Jöran Jöransson 16.2.1705 utgifwen attest allareda 1694 uthi Revell, hwarest han warit i Guarnison, medh döden afgådt.

s. 22 - Matz Mårtensson i Onnistaipal anhölt, att Pigan Kirstin Erichsd:r måtte imponeras komma till honom i tiänst. Pijgan Kirstin Erichsdotter gifwit sig i tiänst hoos Fendriskan Madam Gunnila Chatarina **Ulf** i Woitila.

s. 22v - Länsmannen i Wesilax Daniel Tallqvist mist på dess Rusthåld i Mandere by igenom wådeldh - .

s. 23 - **Cappellanen Johan Wanaeus** beswärade sig öfwer sin granne Lars Cnutsson Ruika i Oriwesi by, för det han medh sine hästar opbedt och förtrampat dess Täppa **Teria Moisio** kallad. Hästarne inkommit igenom en grind som Lars lembnat öpen. Förlijktes.

- **Föraren Carl Rode** beswärade sig öfwer sin granne Anders Simonsson Otila (bördehemman) i Rajalax, för det han tillägnat sig ett stycke och dess åkerteeg om ½ cappas uthsäde, som legat i linda under **Rupihuli** Cronohemman.

s. 23 - Såsom Föraren Carl **Rode** allaredan 1702 om hösten igenom **wådeldh** mist sin Rija med korn uthi, - - kommit löös af wgnen.

s. 24 - **Föraren Carl Rode** efter undfången fullmacht af **Capiteinen Wälb. Carl Gustaf von Falckenberg dat. Riga** 14.10.1704 fordrade af förra **Infanterie Corporalen Thomas Tullo** i Hoifwala sex daler för ett Täcke och fem carolin för en Säck, som han af Compagnietz kläder haft omhänder och skall eij lefwererat ifrån sig, enär han 1702 begifwit sig ifrån Riga. Thomas Tullo inwände sig hafwa tilstält Täcket **Leutenanten Wälb. Gustaf Mellin**, Säcken hade Tullo giwit Föraren Rode.

s. 24v - Jöran Jöransson i Kåckola berättade, hurusom **dess åker i denne Wåhr lupit medh Tiälen på åthskillige ställen uthi stora högder lupit tillsamman** och nu är medh Brådd. (Intet skörd.)

- Crono oindelte Bonden Joseph Eskilsson i Oinasniemi föredrog, hurusom Oinasniemi hemman, som han en tijdh innehaft och är enstaka, skall ståt af gammalt för en hög och odrägelig Räntta, - - ringa åker och slätta ängar.

s. 25 - Dygdesamma hustro Christina **Lignipaea** ifrån Cangasala Sochn och Tursola by berättade, hurusom numehra afgången Jöran Sigfredsson i Mäyränpesä bekommit af henne 1697 en kettel tillåns, hwilken han sedermera pantsatt hoos Bonden Mats Thomasson i Padustaipal.

s. 26 - Nembdemannen Jöran Erichsson i Hirfwijärfwi å sin **systersons** Jacob Berentssons wägnar - - kärde till dess **Broderson** Matz Andersson i Kerte, angående en grön Rask kiörtel- - som Matzes **Fader**, numehra afleden Anders Ehrsson widh pass för 10 åhr sedan af dess **syster** eller Jacobs **moder** Walborg Erichsdotter tillåns bekommit.

s. 26v - Länsmannen Ollenqvist inlade en Supplication, som Rotebönderne Jöran Jöransson och Erich Henrichsson i Koifwisto by Längelmä Sochn - -.

s. 27 - **Båtsmans Enkan** Walborg Erichsdotter ifrån Åbo kärde till Bonden Matz Thomasson i Padustaipal, angående dess afledne **Moders** Lijsa Simonsdotters Fäder- och Mödernes arf, som hoos Matz, hwilcken är Walborgs Frände eller Lijsas **Broderson**, skall änn innestå, seijandes efter dess Moorföräldrar wara för en tijdh sedan laga skiftet hållit.

s. 27v - Fortsättningen i saken emellan hustro Agneta Eskilsd:r i Pitkäjärfwi och Cnut Eskilsson Laurila i samma by angående ett par Byxor, som Cnut är dömbdt till Agneta att betala. Agneta och Cnutz **hustro** Gertrudh Michelsd:r berättade sig hafwa förlijkt. Cnutz **sons hustro** Lijsa Matzdotter.

s. 28 - Länsmannen Olleqvist inlade en Specification öfwer åthskillige förrymbde Såldater och andra Fångar, som han inom 16.8.1702 - 17.11.1704 medh skiutz till nästa länsmän härifrån framskaffat.

- Länsmannen Ollenqvist inlade en Specification öfwer åtskillige förrymde och sedermera antastade Såldaters här hoos honom widh dhe blifwit fämngzlige framförde jempte deras följgslagares åthnutne kåst.
1. Såldaten Henrich Josephsson 16.8.1702 ifrån Ruowesi Sochn jempte dess följgslagare medh 2 Måltijder hwardera.
2. Såldaten Henrich Matzson 6.10.1702 ifrån samma sochn -
3. Såldaten Johan Henrichsson ifrån Keuru Pastorat
4. Samma Såldat att afstraffas
5. Såldaten Thomas Olofsson 28.3.1703 i Pehula by
6. Såldaten Eskil Markusson ifrån Ruowesi
7. Såldaten Jöran Pöhönen ifrån Ruowesi
8. Såldaten Erich Eskilsson 15.9.1703 i Oriwesi by och Sochn
9. Såldaterne Matz Henrichsson, Johan Nenonen och Staffan Mäyränen ifrån Ruowesi
10. Såldaten Jöran Olofsson ifrån Keuru
11. Såldaten Thomas Jöransson 7.7.1704 ifrån Sahrajerfwi by
12. Såldaten Jöran Peersson 12.9.1704 ifrån Oriwesi Sochn
13. Twenne Såldater Matz Larsson och Erich Matzson ifrån Keuru
14. Soldaten Jöran Peersson ifron Suinula by
15. Såldaterne Thomas Simonsson och dess Bror Peer i Cuoriwesi
16. Såldaterne Jöran ifrån Kerte och Johan ifrån Kaldila.
I Lijka måtto fångar
1. Margeta Matzdotter ifrån Kalajoki s:n i Österbotn, misstänckt för Barnamord
2. Johan Niskanen och Margeta Matzd:r ifr. Tafwastehuus lähn
3. Kona Margeta **suttit i Kistan för Tiufweri** i 16 dygn
4. Slåtzknechten Anders Grelsson.

s. 29v - Det blef efter länsmannnens Henrich Ollenqvist begiäran Ransakat och Wndersökt om den Frijheetz prolongation han medels inlagdt Suppliqve till **Mattila Crono Hemmans i Oriwesi** by wijdare oprättelse giordt ansökning, hwilket han **länsman åhr 1699 af öde optagit** och derå fyra åhrs Frijheet åthnutit.

Oriveden pitäjän ja Kuoreveden kappelin syyskäräjät 23-24.10.1705
Orivedenkylän nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa27 s. 247v-, mf ES 1974

s. 247v - Mattz Mattsson ifrån Onnistaipale beswärade sig öfwer sin granne Michel Hendersson, för det han tillwitt honom att hafwa stulit säd på åkern ifrån hans skylar. Förlijktes.

s. 248 - Simon Johansson ifrån Kopsamo tillstår, det han underbrutit sin grannes Mattz Rasmussons gerdzlegårdh i kring Kalfhagan och tillskyndat honom blodrispor.

s. 248v - Länsman Henrich Ollenqvist föredrog, det Brita Johansdotter, som **innehafwer Påhiala** hemman i Ylikylä byn och till Augment under hans Rusthålldh Säynäjocki blifwit indehlt, är aldeles utan Manshiellp och utfattig, ägandes 3:ne Nöth och ingen Häst. Länsman förestod fördy **till hemmanetz besittning Påhl Marckusson** ifrån Neulaniemi. Brita Johansdotter lofwade anskaffa hielp till des hennes små Barn förmå bruka sin Faders Bördejordh. Länsman inwände, att Påhiala hemman numehra är Crono, efter Brita för sin oförmögenhet 1701 nutit - -. Upsköts.

s. 249v - Enckian Carin Clemetzdoter ifrån Paiukando föredrog, det hennes **man** Jöran Hendersson förl. Sommars är afleden, begärandes att qwarlåtenskapen måtte inventeras och skiftas henne sampt **Styffbarnen** och hennes omyndige **dotter** Sophia Jöransdotter emellan. Till förmyndare för Carins omyndige **dotter** förordnades hennes **Farbroder** Bonden Jacob Hendersson **Treiski** uthi Napila.

s. 250 - Enckian Maria Mattsdotter ifrån Sahrajerfwi emot Mattz Jöransson ifrån Hoifwala angående lijn och skiorta. Marias **son** Solldaten Thomas Jöransson.

s. 250v - Carin Larsdotter ifrån Wähäsallmi fordrade arff af Walborg Isachsdotter ifrån Lipponsallmi efter sin afledne **syster** Lijsbeta Larsdotter, hwilcken warit Walborgz afledne **mans** Isach Anderssons förra **hustru**, men

för några åhr sedan blifwit dödh utan Barn, hwarefter Isach begifwit sig uthi ächtenskap med Walborg och sedan äfwen barnlöös aflijdit.

s. 251 - Erich Larsson ifrån Hauho sochn och Afwisalo by inlade ett köpebref 14.10.1704 af **Prestmannen Gabriel Lagus** underskrifwit, dermedelst **Lagus försällier honom Päskylä Bördehemman** uthi Längelmäki sochn för 800 d:r K:rmt. H:r **Gabriels hustro Christina Lillia**, hwilken genom arf efter sine föräldrar härtill besuttit, påminte allenast, att Erich intet måtte bewillias det 3:die opbudet, förr än hon iempte sin man erhållit fullkomlig betalning. Opbödz nu första resan.

s. 251v - Mattz Jöransson ifrån Hoifwola begärte, att Rätten undersökia wille om hans sökte prolongation på de 5 åhrs frijheet - - 19.12.1701 bewilliat hans **antecessor matrimonij** Simon Jöransson till **Antila** Cronohemmanetz uthi Hoifwala byn oprättandhe ifrån ödesmålet. Simons **styfbroder** Jacob Simonsson blifwit skrefwen till Solldat. Derefter har Simon Jöransson dödh blifwit och denne Matts Jöransson sedan genom giftermåhl medh hans Enkia kommit till **hemmanetz besittning**. Redogörelse för byggnader.

s. 252v - Joseph Eskelsson ifrån Oinasniemi fordrade af Rusthållarne Jöran Jöransson och Hendrich Mattsson Hörtzäna 19 d:r för Häst.

s. 253 - Olof Johansson ifrån Säynäjoki blef 19.4.**1705 inrymd i Siurola Crono ödeshemman** i Oriwesi by. Hemmanet **bebodde en tid tillförende Lars Johansson (Wanaeus**), men 1700 blef dubbleringsryttare för sin fattigdom skull. Sedermera bekom Erich Eskilsson det 1701 och wille optaga, men blef samma åhr skrefwen till Solldat och måste uthmarchera.
Redogörelse för bygnader: I mangården en förfallen skårsteens Stuga medh Cammar behöfwer reparation, een lijten Dito fordrar äfwen reparation, ett gammalt Boningzpörte samman beskaffenheet, ett Dito alldeles förfallit och odugeligt, een gammal Källare bör repareras, ett stegerhuus ei tijda än brukeligt, ett redskapshuus. I Fägården 2:ne gambla Fähuus betarfwa reparation, ett alldeles förfallit Dito, som kan uptagas till Swijnhuus, ett gammalt Foderhuus, wthan gården en gammal Rija, een gammal Halmlada, ett Wisthuus, Ett dito, Ett stall, een Badstuga. Een samf. Sqwallteqwarn, går wåhr och höst. 4 åhrs frijheet.

s. 254v - Pehr Mårtensson i Pitkejerfwi kärde till sin **swärdotter** Beata Johansdotter i Kopsama, angående arf efter sin **son** Jöran Pehrsson, hwilken 1700 i Decembri till dubbleringzsolldat utgådt och sedermera skall afgådt. Beata Johansdotter sade owist wara, om hennes **man** är dödh eller lefwande, påminnades att hon haft med honom ett Barn, som 1702 in Februario eller Kyndermässetijden afgådt. Rätten fordrar bewis, om Jöran är afgången.

s. 255 - Båtzmansenkian Walborg Erichsdotter i Åbo kärde till hennes **Morbroders son** Bonden Mattz Thomasson i Padustaipal. angående arf efter hennes afledne **Moder** Lijsa Simonsdotter. Den af **förra Länsman Johan Claesson Swarthafra med Sochneskrifwaren Erich Johansson Humalainen** uprättade skifteslängdden af 5.10.1692 efter Walborgs **Moor Föräldrar**. Förlijktes.

s. 256 - Enckian Chirstin Johansdotter ifrån Jerfwis by och Längelmä Pastorat med sin **Swåger** eller **Systerman** Lars Bengtsson ifrån Terfwaniemi by och Cumalax Cappelgield kärde till Hustro Chirstin Andersdotter **Lillia** ifrån Päskölä, angående deras **Broders** Solldatens Elias Johanssons lega, inläggandes en af **hustro Lillias förra man framl. Kyrckioherden Henricus Luccander** utgifwen skrift. Elias Johansson är numera afleden. Hans **syster** Maria Johansdotter.

s. 256v - Simon Johansson i Lasola föredrog, hurusom i förl. Wåras **Lasola åkren, bestående af elack flötlera, lupit med tiälan i stora högar**, så att mera än helften af dess Engiar skola alldeles förderfwade wara. Haki joko toista kruununtaloa asuttavakseen tai verohuojennusta.

s. 257 - Pehr Mattsson i Säynäjoki, **inrymmelseskrift** 29.11.1704 **i Hoifwola Cronohemman** i Pitkejerfwi. **Tillförende bebodde** Jacob Clemetsson, som blef 1703 för sin fattigdom recreuteringzsolldat, hwarest han dog sedermera. Redogörelse för byggnader.

s. 258 - Bonden Jöran Jöransson i Kåckola. Des åker lupit i förl. wåhras med Tiälan på åtskilliga ställen i stoora högder så att af de ställen, som sålunda lupit tillsamman och den tijden warit medh brådd, intet skolat warit någon wäxt i åhr. Synemännen befunnit af Jörans **åker hafwa lupit medh tiälan uthi en derwidh belägen åå** till 5 cappors wtsäde, som aldrig mera oprättas eller betas kan. Tillsammans lupit 1 Tunna 20 c:r Landh.

s. 258v - **Ryttmestaren Wälb. Erich Johan von Holden** swärade sig öfwer **Majoren Wälb. Henrich Fock, hwilken 1702 hans Rusthålldh Hållma gårdh på 2 åhr sig tillarrenderat**, seijandees honom wid des afträde 1704 hafwa lämnat gården wärre efter sig än han den tillträdt.
1. Husen med dijken och gerdzlegårdarne skohla eij warit uthi så godt tillståndh som då han den emottagit, förutan 2:ne glasfönster skohla wara bortta och åthskillige Rutor bräckte sampt 13 Cappors Landh legat osådt.
2. Majoren skall 1703 om Hösten låtit medh des hästar Brådden opbeta och förtrampa åkren, så att 1704 om hösten af **den helften, (som) Landbonden Erich Persson innehafwer, om 4½ tunnors Utsäde**, eij mera fallit öfwer bem:te Utsäde än 16 tunnor Råg, hwaraf Ryttmästaren bekommit helften och andra helften Landbonden.
3. Majoren skall widh des afträde lämnat **17 Nööth, 1 Geet, 2 Båckar och 7 Lamb** efter sig mindre än han widh des tillträde för sig funnit.
4. Majoren skall låtit förkomma ett stoort Stodh, wärdt 20 R:d:r.
5. Majoren skall eij lämnat efter Contracht så månge stycken af Åkerredskapen sampt Lijor, Skäror, Yxar med mera efter sig, som han widh des tillträde ehrhållit.
6. Kastwedh 5½ famnar mindre än Majoren funnit för sig.
- Ryttmestaren begärte, att Majoren måtte allt sådant opfylla och betala enligt deras Contracht af 25.6.1702.
- Majoren förklarade sig, att gården så till husen som åkerbruket medh dijken och gerdzlegårdarne skall widh des afträde warit bättre cultiverad än widh des tillträde, undantagandes ett glasfönster bortkommit och 10 Rutor blifwit bräckte sampt 13 C:rs landh warit osådt. I det ställe skall han låtit besåå en **Täppa Kyllmä oija** kallad. Beträffande Nööten sade han en röd brokot? Koo wara honom till last på den inlagde Specificationen upfördh, som Landbonden Erich Pehrsson med Fru Ryttmesterskans samtycke bekommit till Slacht Nööth och gifwit deremot en swart Koo, hwilken i des ställe widh gården blifwit. Pigan Catharina Niklasd:r påstodh, att de Nöten hon emottagit widh Majorens afträde ännu alla finnes i behålldh. Yttermera berättade Majoren, det han lämnat åker och Jiernredskapen widh gården efter sig, men Stodet sade han stört 1704 om Wåren i moraset. Stodet skall warit ofärdigt och skablat, som **Hofslagaren** Johan Jacobsson skall wetta.
- Wittnet Bonden Simon Johansson i Lasola bekändhe, att heela Hösten 1703 har han sedt Majorens hästar gå på Hollma gårdz åkerbrådd, äfwensom efter Juhl 1 eller 2 hästar, hwarigenom åkren blifwit förtrampadh.
- Wittnet Bonden Pehr Mårtensson Natuka i Pitkejerfwi wisste intet efter han mehrändels hela åhret 1703 legat siuk.
- Wittnet drengen Gabriel Simonsson ifrån Pehula intygade, att han sedt heela hösten hästarne och några gånger Boskapen gå på Hållma gårdz Rågbrådd. Sammaledes wittnade Bonden Niels Bengtsson ifrån Pehula.
- Wittnet **Hofslagare** Johan Jacobsson bekändhe, att för 2 åhr sedan har han af Ryttmästarens Fru begärt någon häst på Foder, som han deremot kundhe bruka till Arbete, hwarföre och Frun skickat sin dreng widh 1703 Åhrs Bartholomaej Marcknadh på Tammerforss till honom och befallt detta omtwistade stodet taga af Majoren, som han ock säger sig af Majoren sedermera begärt, men eij fått, efter han eij haft af Fru Ryttmesterskan derom skriftelig befallning. Derefter skall Majoren låtit kalla honom såwähl Wintteren som Wåren på Hållma att besee eller curera samma stodh, men sig eij funnit det hafwa någon siukdom, utan af hunger warit så utmattat och plågat, att det eij sluppit utan lyftandhe på föttren, sampt legat uthi en förfallen Cammare i den gambla Byggningen på Hållma, hwarest hon ock ätit omkring sig mulldh. Enär han skall kungiordt Majoren stodets siukdom och låtit hämpta höö för stodet, har Majoren swarat: **Sij, det skulle wähl äta, om höö räckte**. Samma stod skall stört om Wåren derefter uthi ett kärr eller Moras, hwarest det welat söka sin föda och sedan eij mera mächtat hiellpa sig uth.
Afsades fölliande doom:
Emädan H:r Ryttmestaren Wälborne Erich Johan von Holden påstår, det - -.
(Bestämdes om en del av ersättningar.) Parterne begärte, att **Häradzskrifwaren Detlof Heuke sampt Länsmannen Henrich Ollenqvist** och Nembdemannen Jöran Johansson i Pitkejerfwi kundhe förordnas besichtning, undersökning och wärdering att förrätta.

Karkun talvikäräjät 3-6.2.1706

s. 303 - **Fureren Stålhammars änkia Maria Rode** (ifr. Palfwiala).

Oriveden ja Cuoreveden talvikäräjät 10.3.1706 Oriveden kylässä
VA Ylä-Satakunta KOa28 s. 575-, mikrofilmi ES 1974

s. 575 - Matz Thomasson ifrån Padustaipal kärde till Henrich Simonsson i Ungila, angående **Höytiö** äng om 2 Lass wäxt, som han säger af ållder under Padustaipal lydt, men Henrich med wälde för en tijd sedan underkrechtat. Af Ransakningzprotokollet af 6.6.1690 befinnes, att Johan Jacobsson **tillförende Taipale hemman bebodt** och intygat, att Höytiö äng af gammalt lydt under Taipale. Henrich Simonsson swarade, att Höytiö äng allenast warit der pantsatt. Upsköts, eftersom begge hemmanen Crono.

s. 576 - Mattz Johansson i Kåckola (= Kockila) måste tillstå, att han till sin granne Jöran Eskelsson för ett paar skoor, som Jöran 1700 om Wåren wid ordinarie Soldaternes Utmarchhe utgifwit, är för sin portion en d:r.

- Mattz Johansson ifrån Naistenmatka och Birkala sochn fordrade af sin **Broder** Jöran Johansson i Oriwesi by 50 d:r K:rmt, som deras **Fader** framl. Johan Johansson i de senaste dyra åhren till låns - -. Deras **moder** Sophia Henrichsdotter.

s. 577 - Mattz Erasmusson ifrån Kåpsama by öfwer Mattz Jöransson i Hoifwala angående injurierande.

s. 578 - Emädan Jöran Thomasson ifrån Koifwuniemi med Mattz Thomasson i Padustaipal, Henrich Simonsson i Ungila, Johan Thomasson i Sarkila sampt Mattz Bertilsson och Simon Thomasson i Sijtama förlijkte om ersättning. Jöran hade mist sin häst uthi deras Notwrak.

- Henrich Simonsson ifrån Wngila förlijkte med sin **Brorsson** Mattz Thomasson ifrån Padustaipale. Betalade 6 bördor Näfwer.

s. 579 - Simon Larsson ifrån Raijalax androg beswär emot Jacob Hendersson ifrån Napila angående löhn.

- Såsom Mattz Andersson ifrån Napila förorsakat åt Caisa Josephsdotter i samma by een blådnad, hwaröfwer Caisa med **sin man** Jacob Hendersson klagade.

- Mattz Thomasson ifrån Padustaipal fordrade af Anders Clemetsson i Koifwuniemi een half Tunna Råg, som Anderses **Swåger** soldaten Johan Thomasson, hwilken Johan iempte sin hustru är barnlös aflijden. - - att Anders Clemetsson en dehl af sin afledne swågers qwarlåtenskap - - han med sine syskon.

s. 580 - Såsom Bonden Thomas Mattsson ifrån Skyttälä by och Messuby Pastorat sig åtog, att å de Åriwesi boars wägnar **reparera och täcka Tammerforss Bron**. Een half Cappa spl åhrligen.

Kangasalan kesäkäräjät 4-5.7.1706

s 908 - Inlades domkapitlets bref ang. det Agneta Hendersd:r, nuförtijden hafwande tillhåld utj Palo, påstår, at Mattz Bertilsson fr. Sijtama häfdat henne flere gånger medh ächtenskapslöfte. - -. Mats Johansson fr. Sarkila, som är Mattz Bertilssons **systerson**, bekände, att - -.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 7.7.1706 uthi Oriwesi byn
VA Ylä-Satakunta KOa28 s. 932-, ES 1974

s. 932 - Förr detta Pigan Anna Hindersdotter ifrån Hapaniemi skall 9.2.1706 födt ett oächta ännu lefwande Pilltebarn, som christdnat till Thomas. **Barnfadren** war ogifta drengen Jacob Eskelsson i samma by, hwilken 1705 midsommarsdagen uthmarcherat till Solldat sampt henne häfdat uthi ett redskapshuus under loftet samt senare uthi ett Pörte.

s. 933 - Hendrich Grelsson ifrån Efwäierfwi emot sin **Broder** Grels Grelsson ifrån Syfweierfwi, för det han will trängia honom ifrån Mattila hemmanetz besittande. Hendrich förehölt, det Grels desutan possiderar ett Cronohemman i Syfwäierfwi.

s. 935 - Agneta Mattzdotter ifrån Prestegården fordrade af Bonden Jöran Jöransson i Kåckola återstående Fäheerde löhn.

s. 936 - **Förarens Carl Rodes hustru** Carin Henrichzdotter inlade - - och sökte frijheetz prolongation till Rupihuli Hemman i Raijala by.

s. 938 - Carin Clemetzdotter ifrån Paiukando by iempte sin **man** Jöran Henrichsson fordrade af Lijsa Jöransdotter i samma by efter oprättad Arfskifteslängd sin giftorätt uthi Sackola Hemman, som är 27 d:r.

- Carin Eskelsdotter ifrån Hafwisto androg, det hennes **man** Jacob Simonsson för 4 åhr sedan dödblifwit och hon allena sedermera **bebodt Pietilä** hemman, men beklagar, att hon numera eij mächtar Hemmanet förestå och bebruka, utan det öfwerdragit drengen Thomas Mattsson i Tårittu by.

s. 939 - **Sochneskräddaren** Johan Bengtsson ifrån Pehula - - emot solldate hustrun Anna Thomasdotter i samma by, för det hon beskylt honom hafwa stulit af Rusthållaren Mårten Jöransson ifrån Hörtzänä Wallmar till en Råckärn. Änkian Anna Clemetzdotter i Hörtzänä.

s. 940 - Den emellan Jöran Erichsson ifrån Oriwesi by och Thomas Thomasson i samma by upwuxen Trätan angående förflugne ord. Jörans **hustru** Maria Simonsdotter.

s. 941 - Nämbdemännerne Henrich Markusson irån Neulaniemi och Hendrich Jöransson i Keerte föredrogo, att för ållderdoms bräckligheeter sampt siukdom skulle dimitteras ifrån Nembdemanna beställningen.

- Simon Jöransson Huikuri ifrån Suinula / Thomas Påhlsson ibm.

Kangasalan syyskäräjät 19-20.10.1706

s 1475 - Ryttmästarens wälb. Henrich Johan Qvantz ombudzman widh Hapaniemi gårdh Johan **Håfman**, af ryttmästarens fru wälb. Anna Helena Rams utskickat, fördedrog, det - -.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 22-23.10.1706 uthi Säynäiocki Länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa28 s. 1481-, ES 1974

s. 1481 - Anna Henrichsdotter ifrån Hapaniemi hade bekändt, det Jacob Eskelsson med henne aflat ett Piltebarn, förrän han 1705 uthmarcherat för Solldat. **Regementz Pastoren H:r Gabriel Lauraeus i Riga** har 16.7.1706 tillskrifwit Domcapitlet, att Jacob tillstått.

s. 1483 Samsson Mattsson ifrån Hoifwola iempte sin **hustru** Caisa Jöransdotter gåfwo tillkänna, det de med sin **stiuffswärdotters man** Mattz Jöransson ingått en wänlig förlijkning angående besittningen af Antila Cronohemman, som af dem härtill är innehaft. Samson afstod gården åt Mats.

s. 1484 - Kyrkioherden Ehrwyrdige och Höglärde Mag. **Johan Utter** beswärade sig öfwer Sochnes Inwånare, för det de efter deras skylldigheet eij infunnit sig **i Prestegården att opbygga Källaren, hwarföre som Boningzpörtet äfwen är förfallit och bör byggas ånyio**. Kyrkioherden anhöll, att Inwånare sin plicht skall efterkomma. Närwarande Sochnefolket tillstod, det Källaren af dem ännu intet tillgiordt är och att Boningspörtet är förfallit, och låfwade widh första lägenheet förfoga sig till Prestegården och förfärdiga Källaren sampt sedan Pörtet. Rätten ansade, det i annat fall föllier straff för försummelse.

s. 1485 - Tremännigz Soldatens Thomas Olofssons **hustru** Anna Thomasdotter i Pehula kärde till Tremänningz Rote Interessenterne Niels Bengtson i Pehula, Maria Mårtensdotter i Taipale, **Coadjutoren Henrich Gummerus och Fru Gunnila Catharina Ulf** i Wåitila, Mattz Mårtensson Otila i Onnistaipale sampt

Walborg Wallentinsdotter Pullkila i samma by angående Kläder, som hennes man wid sin uthmarche 1700 om hösten af Rotan icke bekommit.

s. 1485 - Pigan Lijsa Sigfredsd:r ifrån Koifwuniemi kärde till Jöran Jöransson i Kockola om sin löhn.

s. 1486 - Mårten Jöransson ifrån Kåckila by upwiste en **inrymmelseskrift uthi Alases** Crono ödeshemman i Borgarla by, som Jöran Henrichsson **tillförende åbodt** och för 2 åhr sedan dödblifwit. Bewillias fem åhrs frijheet. (Innehåller redogörelse för byggnader. Ingen qwarn, doch ställe dertill uthi **Kårkiakåski Forss**.)

s. 1489 - **Kyrkioherden Mag. Johan Utter** giorde Rätten kunnigt, det Oriwesi Sohns **Prestebohl wid den af förre Länsman Johan Claesson samt Sochnskrifwaren Erich Humalainen för någon tijdh sedan i föllje af framl. Landzhöfdingens Lorentz Creutz ordres här i Sochnen förrättade Bro- och wägadehlningen** såmedelst blifwit praejudicerat, att **Prästegården är påfördt allena underhålla en Bro strax under gården uthi allmänna wägen 14 famnar i längden om 2:ne Brookistor och desutan iempte Hållma gårdh Huikonpårras Broo på wägen till Ruowesi, 13½ famnar lång, förutan 1096 famnar Landzwäg**. Bron widh Prestegården skall ankomma honom så mycket beswärligare, som att Jorden derstädes åhrligen inställer och såmedelst ökar sielfwa Brons längd. Ingen hafwer å Presteboletz wägnar des Rätt invisiterat, efter den **förra Pastorns Enkia då ett Nådaåhr åtnutit** och han ännu intet till Församlingen war ankommen. Emedan åtskillige Byiar i Sochnen wara skohla, hwilka intet hafwa några särskilte Broar att hålla wid macht, **Woitila Bron undantagandes, som är samfällt öfwer heela Sochnen**, begärte Kyrkioherden, att någon af dem måtte förordnas honom till hielpp wid de Prestegården anslagne Broerne. Nembden sampt Sochnens Ahlmoge gåfwo Kyrkioherden bijfall, förestående**s Sochneskrifwaren Erich Humalainen iempte Brofogden Johan Karpi**, i synnerheet Lydikylä byn, bestående af 4 grannar, Prästebolet till understöd till den Brons widhmachthållande, som under Prestegården är belägen, efter wid dehlningen dem inge andre Broar blifwit tilldehlte. (Jaon muuttamiseksi on tehtävä anomus maaherralle.)

s. 1491 - **Fenrichens Johan Roothz Fru Wälb. Gunnila Catharina Ulf** föredrog, det hon i mangel af manshiellp uthi desse swåra tijder **eij förmår bebruka Bördehemmanet Wåitinen** i Wåitila by, hwarföre hon efter sin mans befallning afsäger sig ifrån hemmanets wijdare förestående, seijandes åkren till en deel wara besådd. Ingen war för handen, hwilken wille samma hemman tillträda.

s. 1492 - Grels Grelsson, som härtill **åbodt Mickola hemman** i Syfwäjerfwi by - -. Den **förre åbo** Hendrich Grelsson (jättänyt verot maksamatta). Henrich Matsson ifrån Syfwäierfwi lofwat emottaga Mickola och begärte frijheetzåhr..

s. 1493 - **Corporalen** Thomas Eskola upwiste afskedspass af 11.9.1702.

s. 1494 - Jöran Johansson i Oriwesi by fordrade af Lars Cnutsson Ruika betahlning för 25 kannor Öhl, som han Lars wid sin **stiuffmoders** Bröllop af Jöran bekommit och utaf Arfskifteslängden 27.1.1697 befinnes- -. Lars egde sin aflidne Faders gård.

s. 1495 - **Wpbördzskrifwaren Henrich Esbiörn uppå framl. Befallningsmans Niels Weckmans Enkias Hustru Margareta Tackus** wägnar upwiste - - Kärpälä Crono Rustningzhemman i Lämpälä Sochn Wådelldh öfwergått.

s. 1496 - Jacob Hendersson ifrån Napila beswärade sig öfwer Mattz Andersson i samma by, för det han medelst sine ogilla gerdzlegårdar låtit Swijnen upbeta hans Lijnland. Begges gerdzlegårdar förfallne.

s. 1497 - Mattz Hindersson i Nickilä beswärade sig öfwer Henrich Cnutssons **hustru** Maria Sigfredzdotter i Caupila, för det hon tubbat hans **dotter** Agnis Mattzdotter, om sine 20 åhr, förl. Martij Månad, då han uthi Birkala warit wid Knechteskrifningen sampt iempte 2:ne får, henne med häst och släda till sitt hemwist affördt. Maria Sigfredsdotter swarade, att hon uppå dottrens trägne anmodan allenast lånt henne häst att flyttia sig efter **Styfmodrens** Sophia Henrichsdotters befallning ifrån Nickilä. Matzes **hustru** Sophia. Upsköts.

s. 1499 - **Länsman Henrich Ollenqvist, som possiderar Mattila Cronohemman** i Oriwesi byn, beswärade sig öfwer **Cappelanen Johan Wanaeus**, för det han **under sitt hemman Otila** i samma by inkrechtat Mattila Rijegården, hwarpå förre åboerne haft sin Rije, ehuruwähl de, sedan den opbrunnit, en annan längre uth ifrån by bygt. Länsman anförde, att H:r Johan giordt sin **Rijetompt till Hummelgård** samt att Cappellanen under

påstående tijdh, som Mattila warit i lägerwall, tillägnat sig **Aitian åkertäppa ongefär om ½ tunnas wtsäde**, den Länsman sade **Mattila förra Åboen** Hendrich Josephsson, enär han **försållde hemmanet till Erich Hindersson Juopola**, sig förbehållit och uthi lifstijden bebrukat, men H:r Johan widh Hendrichz dödelige frånfälle sig tillwällat.
- H:r Johan Wanaeus swarade, att han för några och tiugu åhr sedan låtit opgiöra denne Täppa af samfellte skogen, hwarpå ingen af Mattila Åboerne tillförene klandrat, oansedt **hemmanet warit besuttit till 1696, då medelst allmänna misswäxten, som Landet öfwergick, det öde blifwit och sedan igen af Länsman på frijheet uptagit**. Den så kallade Rijegården sade han äfwen wara Otila hemmans uhrminnes ägendom och på Otila Tegen.
- Resolverades, såsom dessa parter å båda sijdor possidera Cronohemman, hafwandes Kongl. Maij:t allernådigst 30.6.1693 förklarat, det ägotwister emellan Cronohemmanen intet böra drages under Instantierne utan af Landzhöfdingen i ohrten afhiellpas.

s. 1500 - Heerdingen Lijsa Thomasdotter ifrån Raijalax lämnat Anders Simonssons i Raijalax een Koo i skogen, som sedan omkommit af det **Biörn den ihielrifwit**. Lijsa betalar 8 d:r.

s. 1501 - Jöran Johansson ifrån Oriwesi by kärde till Lars Cnutsson ibm om ett Swijn, som stört.

s. 1503 - Jöran Hendersson ifrån Wiherla by emot Michel Johansson i samma by, för det han tillägnat sig **en Rija Peldola Cronohemmanet tillhörigh, som Jöran innehafwer**. Michel Johansson swarade, att han opbygt Rijan tillijka med hans **Farbroder** Thomas Hendersson, den **förre Åboen på Pelldola** Hemmanet. **Medhielparen Henrich Gummerus** intygade, att Thomas Hendersson 1697 om Wåhren, då ock han strax efter afledh, bekändt, det hans **Brorsson** Michel Johansson med honom skulle äga denne Rijan, hwilken samfellt bygt ifrån Byens samfällte skog. Beswären blefwo förkastade.

s. 1504 - Emädan Jöran Jöransson ifrån Pudas - -.

s. 1504 - Erich Clemetsson ifrån **Joensuu** iempte sin **moder** Chirstin Hindersdotter - - Chirstins **son** och Erichz **Broder** solldaten Thomas Clemetsson, som förtijden är stadd uthi Felldt - - som solldatens **hustru** Beata Eskelsdotter i Paiukando - - hafwandes Thomas ifrån Riga 25.10.1705 anbefallt des **hustru** Beata Eskelsdotter samma spanmåhl -. Erich Clemetson dömmes desse Twå Tunnor Råg till sin **Swägerska** Beata Eskelsdotter utlefwerera - -.

s. 1505 - **Cappellanen uthi Messuby H:r Johan Mulinus** kärde till Bonden Erich Clemetsson ifrån **Joensuu**, som för 120 d:r försålldt honom under Ryttaren en istadig häst, den blifwit casserad i Åbo. Bonden Thomas Hendersson (i Uiherla) bekände, det han för några åhr sedan warit medh Erichz **Broder** Lars Clemetsson, som ridit den hästen, hästen allenast gått tillbaka. **Brofogden** Johan Karpi intygade. Förlijktes. Böndren Simon Mattson Jullinen och Michel Michelsson Kärki.

s. 1507 - Joseph Eskelsson ifrån Oinasniemi by - - frijheet - - Ransakning 22.9.1700, att sedan **hemmanet af Capellanen Henrich Gummero blifwit öde lämnat, hade deruthi 1.7.1699 blifwit inrymbdh solldaten Henrich Jöransson. Men som han 1700 måst uthmarchera och aflijdit, har Joseph samma hemman medelst giftermåhl medh Henrichz Enkia kommit att tillträda**. Frijheet ännu 1706-1707. Innefattar redogörelse för bygningar.

s. 1510 - Sigfred Eskelsson i Efwäierfwi lijdit igenom Elldh och Brand. Ett Wisthuus opbrunnit.

Kangasalan talvikäräjät 12-13.3.1707
VA Ylä-Satakunta KOa29 s. 451-, mf ES 1975

s 484 - Hendrich Claesson ifr. **Säynäjoki** by och Oriwesi s:n föredrog, det han uthj 8 år tient fört dreng hoos **ryttmästaren** Christopher **Floor** och begärte till sin rätt. Ryttmästaren förklarade sig, att Hendrich wid hemmanet intet warit legodreng, utan af honom sampt hans nyl. **afledne maka, denne Henrichs moster** Sophia Claesd:r opfostrad ifrån barndomen. Ryttmästaren haar intet medh sin maka barn. Hendrich påstod, att han strax, när han kom till henne för 13 åhr sedan, måst gå i wall med fåhren sampt andra creaturer och om winttertijden förrättat andra syslor wid hemmanet.

Kangasalan syyskäräjät 19-20.9.1707

s 1189 - Såsom b:n Mattz Bertilsson ifr. **Sitama** med domen 1-2.6.1705 bewijste, det han för ett par sämsk böxor, som till tremänningzsolldatens Jacob Mattssons utredande för 4 åhr sedan äro tagne, är dömbd att betala till klåckaren Mattz Thomasson 4:dr, beklagandes det hans rotecammerat Simon Thomasson i **Sitama** des andehl till honom intet ehrlagt.

s 1215 - Mattz Bertilsson i **Sitama** emot Simon Thomasson ibm ang. 2 wargskin.

Pirkkalan syyskäräjät 14-15.10.1707

s 1425 - **Hustrun Elisabeta Wanaea** giorde inspråk uppå ett **wisthuus på Kåcki cronoh:n i Nurmis by**, som b:n Mattz Bertilsson nyl. på fijheet optagit, efter **hennes man framl. felltwäblen Daniel Elgh** det fördt med sig till samma h:n **ifrån Haihara byn**, hwilcket wisthuus Elgh för 5 åhr sedan updragit länsman Niels Bengtsson i afbetalning för hans fordran om 2 t:r spanmåhl. Lijkwähl som hustru Wanaea tillstod, att **hon iempte sin man i 13 åhrs tijd detta Kåcki h:n åbodt** och bordt stå för utlagorne samt detsamma med nödtorfftige huus försöria efter lag och husesyns ordningen, desutan skohla derstedes intet waritt wisthuus mera än ett annat gammalt samt ett lijtet alldeles förrutnat, att detta omtwistade således ifrån hemmanet är aldeles omistel:t, warandes **allaredan 11 åhr förflutne, sedan Elg flytt sig derifrån och lämnat hemmanet uthj så förlammat tillståndh**, att kongl. maij:t och cronan till des oprättelse måst bewillia frijheet åth den tillträdande åboen Anders Bertilsson, derföre Elgh 6 åhr efter, sedan han trädde derifrån, intet war tillåtel:t emot huusesynsordning. Sluuth: Detta omtwistade wisthuus bör uppå Kåcki h:n blifwa orubbat, hwarmedelst Matz Bertilsson blir befrijad ifrån Elisabeta Wanaeus käromåhl.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 16.3.1707
VA Ylä-Satakunta KOa29 s. 488-, mf ES 1975

s. 488 - Niels Larsson **Håckanen ifrån Keuru** Pastorat opwiste Häradzrättens uthi Längelmäki Sochn och Längipåhia länsmansgård 3-4.7.1706 fällte utslag. Dömdh att betala till **Pastoris** i Keuru **Abraham Palanders** Erfwingar 17 d:r

s. 489 - Enkian Augnis Eskelsdotter ifrån Paiukanda tillstår, det hon af Simon Mattsson i Lydikylä bekommit 8 d:r för en till Simon försålld häst.

s. 490 - Drengen Henrich Johansson ifrån Säynäiocki by föredrog, det för honom wthi Oriwesi byn förkommit 11 Caroliner. Misstänkte Böndren Pehr Mattsson i Pitkäierfwi och Joseph Eskelsson i Oinasniemi. Uppå Joseph Eskelssons wägnar war hans **hustru** Sophia Eskelsdotter närwarande. Joseph hade reest till Åbo för att förskaffa hos landshöfd. frijheetzbref på hemmanet. Upsköts.

s. 491 - Såsom hustru Lisa Jöransdotters ifrån Paiukanda by **Broder** Hendrich Jöransson, som 1704 om Sommaren uthmarcherat till Solldat för Simon Jöransson, Simon Mattsson och hustru Brita Clemetzdotter, alla ifrån Lydikylä byn, - -hwilkens Rota Solldaten - -.

s. 492 - Hustru Walborg Mattzdotter ifrån Kerte kärde till Jöran Erichsson i Hirfwijerfwi om en Tunna Korn.

s. 493 - **Kyrkioherden Mag. Johan Utter** beswärade sig öfwer de Bönders försummelse, hwilka i en Rota **ålegat at opbygga på Prestegården ett drenge Pörte, ett Huus öfwer Källaren sampt 2:ne Fähuus**, hwartill några ståckar allaredan äre förde, men sielfwa byggnaden till någon perfection eij kommit. Vaati asialle vahvistusta, koska kuulutus saarnatuolista ei ollut tehonnut. Åfwannembde Huus på Prestegården äre alldeles nödwändige. Intressenterna låfwade med första lägenheet opbygga.

s. 494 - Michel Sigfredsson ifrån Kalldila emot Mattz Erichsson ifrån Martila betr. 1 par strumpor.

s. 495 - Caisa Josephzdotter i Napila emot Pigan Sophia Erichszdotter angående stedzel.

s. 495 - Sophia Jöransdotter ifrån Jockiois by och Cangasala Sochn berättade, det hon med Bönderne Mattz Michelsson och Johan Thomasson i Peilax förlijkt angående den praetention, som hon efter sin numera afledne **Fader** Jöran Andersson i Wehkapundar hoos dem haft.

s. 496 - Emädan Hendrich Grelsson i Ewaierfwi uthi hans **Brors** Grels Grelssons närwaro ehrhållen tijdig citation, att swara Jöran Larsson i Hietalax angående 4 d:r - -.

s. 497 - Rotebönderne Michel Sigfredsson, Jöran Påhlsson och Henrich Mattsson ifrån Kalldila kärde till Fördubblingz Solldaten Erich Matsson ifrån Alawesi - -.

s. 498 - Auschultanten Mons. Lorentz Frehl inlade Landz Cammarerarens i Helsingforss Hans Floors 8.3.1707 honom meddelte Fullmacht och kärde till **framl. Qwartermästarens Claes Hinderssons Enkia Hustru Anna Wanaea ifrån Jaerla** om obetahlt 60 d:r Krmts skulld efter Qwartermästarens egenhändige obligation af 19.2.**1689**. Hustru Wanea hade tidigare giort det inkast, att gellden med en **Sölfwerskåhl** om 30 lod wore betahlt. Käranden bestred. Annas mans obligation skall skedt **några weckor före än han med döden afled**. Fullmächtigen beropade sig på Arfskiffteslängden af 12.2.1695, hållen på Jaerla Börde Ryttarehemman efter sahl. Qwartermästaren. Anna Wanaea betalar 60 d:r.

s. 503 - Länsmannen Henrich Ollenqwist inlade en **Förteckning på åtskillige Fångars och förrymbde Solldaters åtniutne skiutz och förtäring** i Länsmansgården ifrån 5.6.1705 till innewarande åhr, bestigandes skiutzen till 26 d:r och förtäringen 3 d:r. Allmogen lofwade åt Länsmannen 2 Cappor Spanmåhl åhrligen utgiöra så länge Krigztijden påstår.

s. 504 - Länsman Henrich Ollenqvist framhade **4 Solldater**, nembl. Mårten Grelsson ifrån Syfwäierfwi. Elias Isachsson ifrån Siunula, Henrich Henrichsson ifrån Yliwesi och Erich Mattsson ifrån Efwäierfwi by alla ifrån Cuorewesi Cappelgield, hwilka ifrån Åbo blifwit skickade **att dömmas, för det de motwilligtwijs hållit sig undan ifrån Krigztienst, sedan de till Solldater är inskrefne**.
1. Mårten Grelsson, som iempte sin **Broder** setat på Syfwäierfwi Hemman och åhr 1703 skrefwen till ordin. Solldat för Lylyierfwi Rotan Nr 19 i Oriwesi S:n af Biörneborgz Lähns Infanterie och Capit:n Falckenbergz Compagnie. Warit motwillig och begifwit sig till Jämsä Sochn, tillhåld hoos Rusthållaren Simon Allho. Länsman i Jämsä Johan Kijhl. Kaerla uthi Birkala S:n. Huggit eller klyfwat i skogen ett Trä till Byttlagg och råkat afhugga begge fingerändarne.
2. Elias Isachsson ifrån Suinula, Brodren på Nickilä hemman derstädes. Motwillig, skickadt till Åbo Slått.
3. Hendrich Hendrichsson ifrån Ylöwesi.
4. Sonen Erich Mattsson Alanen ifrån Efwaierfwi.
Sentens: - - **böra desse 4 Solldater**, sig till wähl förtient straff och androm en god warning hwar för sig, **plichta med 9 skarpa gatulopp**, det dock Håfrättens godtfinnade hemställes.

Oriveden ja Cuoreveden kesäkäräjät 21.5.1707 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa29 s. 754-, mikrofilmi ES 1975

s. 754 - Oplästes Kongl. Placater och Förordningar.

s. 755 - Nembden intygade, det **Solldaten Henrich Sylfwest** är alldeles döf och medelst ålderdomen förswagad.

s. 755 - Jöran Sigfredsson ifrån Wehkalax klagade, det des grannes Henrich Henrichssons gerdzlegårdar skohla wara förfallne sampt åkerdijken igengrodde, hwarför han lijder en stoor skada.

s. 756 - Drengen Henrich Johansson ifrån Säynäiocki by emot Joseph Eskelsson i Oinasniemi och Pehr Mattsson i Pitkeierfwi beträffande 11 Caroliner. **Drengen och hans huusbonde Länsman** Henrich Ollenqvist anförde, att Pehr intet ägt Penningar den tijden desse förkommit och att Pehr och Joseph burit Hendrich, som warit heelt drucken, under Portlidret och frånstulit Penningarne. Pehr Mattson sade hafwa bekommit Penningarne af Borgaren i Åbo Johan **Silli** för sine waror bestående af 2½ lispund smör, 1 lispund humbla och 5½ mrkr lijngarn.

Wittnet Caisa Josephsdotter ifrån Napila bekände, att under resan tll Knechteskrifningen 18.2.1707 hafwa Pehr och Joseph, som fölgtz åth, af henne begärt köpa fläsk för Penningar till deras wägkåst, skohlandes Pehr då köpt för en half CarolinKorn Brenwijn. Wid återresan köpt Brenwijn för ett hwitrunstycke. Haft 7 st. heela Caroliner.
Wittnet drengen Anders Thomasson berättade, att Pehr Mattsson för sitt trångzmåhl begärt låna af honom.
Wittnet Chirstin Michelsdotter ifrån Oriwesi by bekände, att Joseph och Pehr 17.2.1707 i Oriwesi by först köpt ett stoop öhl för ½ C:aKorn och sedermera Nattetijden medh ett 5 öre en Kanna öhl, widh hwilcket tillfälle Joseph Eskelsson låfwat see efter Hendrich Johansson, som lämnatz såfwande. Så snart Hendrich om mårgon upwaknat, har han haft Joseph och Eskel misstänckt att hafwa bestulit honom.
Wittnet Maria Mårtensdotter såsom Chirstin.
Wittnet **gästgifwaren Mattz Mattsson Karpi** ifrån Säynäjoki bekände, det han wid återresan från knechteskrifningen kommit med Pehr och Eskel uti Ricku byn, hwarest Pehr kiöpt 3 kannor öhl och gifwit smått mynt af sölfwer, hafwandes förmärckt honom hafwa mera Penningar i en pung. Upsköts.

s. 764 - Lensman **Henrich Ollenqwist såsom possessor af Mattila** cronohemman i Oriwesiby emoth **Cappellan Johan Wanaeus å Otila** cronohemman, beträffande **Mattila Hemmanetz Rijetompt**, som påstås af H:r Johan wara inkrechtet sampt **Aitian åkertäppa**, hwarpå Lensman klandrar. Länsman framhafde en **förlåfwad Solldat Henrich Lukasson**, boende i Oriwesibyn, om sine 70 åhr, som **tillförne bebodt Otila** hemman. H:r Johan påminte, att Henrich Lukasson torde hafwa något missnöge emot honom, för det han possederar des förfäders hemman.
Henrich Lukasson bekände, att ohngefär **1661 skall en Rija opbrunnit på det omtwistade stället, som Mattila åboen innehaft, men i des ställe bygt sig en annan Rija längre uth ifrån Byn. Som sielfwa rummet således lämnatz handlöst, har Cappellan för ohngefär några och tiugu åhr sedan opgiordt det samma till åker. Aitian åkertäppa berättade wittnet bestått af en fierdedehls tunnas wthsäde, hwilket som den förre åboen på Mattila Henrich Josephsson intet cultiverat utan öde lämnat, har hans successor Erich Henrichsson afskilt ifrån den öfriga delen af samma täppa och såmedelst lämnatz under fäfoth. Derföre hade Cappellanen äfwen wid de tijder, som Rije stället är giodt till åker, tagit sig tillfälle att hägna detsamma och sedermera af samfellte skogen så utwidgat, att der numera kan utsåås en half Tunna Säd**. Wittnet sade på Oriwesi bys ägor ännu mycket nogsampt wara tillfälle att opgiöra åker, så mycket des Inwånare äro mechtige till wäga bringa.
Cappellanen Johan yrchte derpå, att det så kallade Rijestället är på Teri hemmanetz Teg belägit, som af honom innehafwes. Förlijktes med handsträckning sålunda, att Cappellanen Johan afsäger sig ifrån widare åtahl på det så kallade Rijestället. Det samma giorde Lensman angående **Aitian** Åker Täppa.

s. 766 - Henrich Mattsson ifrån Kalldila, Thomas Thomasson ifrån Napila och Jöran Larsson ifrån Hietalax antogos till Nembdemannatienst.

s. 767 - Mattz Henrichsson ifrån Hapaniemi öfwade **stoort oliudh** för Rätta. Fick Böter 3 mkr S:mt lijkmätigt **Callmare Recessen af åhr 1483** # 38.

s. 767 - Lars Cnutsson ifrån Oriwesi by beswärade sig öfwer Erich Simonson ifrån Hafwisto, hwilken **tillförne warit Torparen wid Hollma gård** och låtit sig förl. Wåras af Lars stedhla till dreng, hwaremot honom är tillsagt 1 T:a Spanmåhl i löhn - -.

s. 769 - Henrich Henrichsson ifrån Wehkalax klagade deröfwer, att hans granne Jöran Sigfredsson i samma by will wägra honom att låta **Bysens Heerdinge**, den han stedzlat, att walla Hendrichz Boskap utan såmedelst skillia honom ifrån samfällte Jordahållet sampt påbörda Henrich allena att hålla en särskillt Heerdinge. **Muhlbetet i Byiamålet är samfellt.**

s. 769 - **Brofogden Johan Karpi** intygade, det han för twenne weckor sedan tillställt **Sochskrifwaren Grels Hendrichsson** - - att swara Thomas Thomasson ifrån Napila by, angående en ½ Tunna spanmåhl, som **sochneskrifwarens antecessor matrimonij Sahl. Brofogden Thomas Böök** efter attest af 14.5.1705 honom tillsagdt för en tillställt släda.
(Tuomas Böök kuoli helmikuussa 1704 lapsetonna. Sukulaisselvittely Ruoveden käräjillä 18.5.1723 s. 191 ja 15.10.1723 s. 416. Mukaan tulee myös Böökin II vaimon Kaisa Juhontytär **Colmannuksen poika trumpetisti Johan Rode**. Böökin vaimo lienee mennyt naimisiin seuraajan Reko Heikinpojan kanssa.)

s. 771 - Mattz Andersson ifrån Keerte hade förehnt med sin **Farbroder** Jöran Erichsson i Hirfwiierfwi - -.

s. 772 - Fölliande hemmans åboer absenterat sig ifrån restransakningen: Pitkeierfwi Jöran **Sipilä**, Oriwesi by Olof **Siurola**, Mälli Thomas Thomasson, Sukkila Johan **Ruotiala** och Elias Sahlo, Hoifwala Mats **Antila**, Sarierfwi Erich Jöransson sampt Päskylä Erich Larsson.
Böter 3 mkr hwar och en för tresko och försummelse.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 23.9.1707
VA Ylä-Satakunta KOa29 s. 1241-, mf ES 1975

s. 1241 - Solldatehustru Maria Olofzdotter ifrån Oriwesi byn, hwilkens man ännu lefwer i Feldt under Biörneborgz Lähns Infanterie Regemente. Beblandelse med ogifta drengen Simon Michelsson ifrån samma by, hwaraf 13.6.1707 födt ett Pigebarn, som sedermera dödt blifwit. Marialle sakkoa 80 hopeatalaria ja Simolle 40. Molemmille kirkkokuria 3 sunnuntaina.

s. 1242 - Drengen Henrich Johansson ifrån Säynäiocki emoth Joseph Eskelsson i Oinasniemi och Pehr Mattson i Pitkeierfwi angående tiufferij.
Wittnet Pigan Sophia Mattsdotter betygade: att förl. Wåras, enär Joseph och Pehr under resan ifrån **Knechteskrifningen** kommit till hennes **Broders hemwist Karpila Gästgifwaregårdh**, har Joseph Eskelsson stött uppå Pehr Mattsson och honom med sådane ord tilltahlt: **Stig uhr wägen du tyf**, hwartill Pehr swarat: **om iag är tyf så är du med**. Joseph och Pehr förklarade sig, att de allenast på skämt sålunda tahlt. Borgarens i Åbo Johan Sillis attest 6.6.1707, att Pehr Mattsson 17.6.1706 bekommit 6 Caroliner. Wittnet **Landbonden på Torittu** hemman Mårten Mattsson bekände, att 17.2.1707 om afton, då Henrich Johansson i Oriwesi byn handterat sine förkomne penningar och gifwit Mårten 3 Caroliner att tillställa en qwinspersson i Kassiniemi byn i Trolåfningzgåfwor, har Joseph Eskelsson strax tilltahlt Hendrich, som allaredan warit något drucken, hwad är du för en Penning Handterare, hwarpå de alla 3, nembl. Joseph, Pehr Mattsson och Henrich gått ifrån honom. Sedan Henrich **alldeles beskänckt såmnat i Badstugun, hade dee burit honom uti Portlidret**, derest han efter att hafwa waknat saknat sina Penningar.
Henrich Johansson framhade en gl. Piga Beata Mattzdotter i Säynäiocki, hwilken bekände, att Joseph först kallat Pehr till tyf. Pehr Mattsson och Joseph Eskelsson nekade alldeles. Upsköts.

s. 1247 - Lars Olofsson ifrån Oriwesi by beswärade sig öfwer sine grannar Olof Johansson och Jöran Thomasson angående skada, som deras tiudrade hästar tillskyndat uppå des kornskylar.

s. 1248 - Hendrich Markusson i Neulaniemi opwiste Rächning, beträffande Solldatens Michel Michelssons lega, som Michels **moder** Lijsa Sigfredsdotter nu fordrade.

s. 1248 - Olof Henrichsson i Wiherla och Henrich Cnutsson i Kaupila förlijkte om höet, som Henrich bärgat på **Juracko äng.**

s. 1249 - Lägersmåhl mellan ogifta karlen Anders Mattsson uthi Martila och fördetta Pigan Anna Philipzdotter

s. 1250 - Påhl Marckusson Påhiala emot Brita Johansdotter angående slagsmåhl.

s. 1250 - Anna Mårtensdotter ifrån Pehula kärde till sin **sona hustru** Anna Thomasdotter i samma by, angående sin giftorätt af den lösa ägendomen uthi Maunula hemman efter sin **första afledne man** Olof Mattsson, som efter skifteslängd af 5.12.1694 är 14 d:r 18 %, och hennes **senare mans**, för 9 åhr sedan afleden Mattz Erichssons införsel, den uthi samma skifteslängd opföres till 90 d:r 21 %, hwartill Anna anhåller - -. Sonahustrun antagit sig wärdskapet. Anna Thomasdotters **Fahrbroder** Gabriel Simonsson. Määrättiin tasingosta.

s. 1252 - Jöran Eskelsson i Kåckila förlijkte med fölliande **Tremänningz Roteinteressenter**, angående den hans **son** Eskel Jöransson tillsagde löhn, nembl. Lars Jöransson i Hafwisto, Matts Johansson i Kåckila och Jöran Mattsson i Akola.

s. 1253 - Uppå framl. Jöran Thomassons ifrån Koifwuniemi omyndige **sons** Erich Jöranssons wägnar fordrade hans **Moster** Maria Jacobzdotter redo af Erichz **Farbroders** Jöran Thomassons **hustru** Maria Larsdotter, angående hans Faders arfzlått efter uprättad arfskifteslängd af Nikula Bördehemman. Maria Larsdotter upwiste arfsskifteslängden af 25.9.1701, hwaraf befinnes Jöran Thomassons andeel af - -. Arfskiftet riktigt.

s. 1254 - Simon Johansson ifrån Lasola lijdit **skada på åkren** medelst det den **1705 om Wåren i stora högar lupit tillsamman på åtskillige ställen**. 19½ Cl:s utsädhe blifwit förderfwad.

s. 1255 - Agneta Henrichzdotter ifrån Sahrajerfwi iempte Henrich Simonsson i Hulipas å sin **hustrus** Beata Erichzdotters wägnar kommo til en wänlig förlijkning med Jöran Henrichssons ifrån Sahraierfwi Enkia Maria Mattzdotter angående den ägendom, **solldaten** numera afleden Henrich Lukasson hoos henne Maria efter sig lämnat- -. Maria Mattzdotter förbehåller ägendomen, hwariempte **Farbrordens** framl. Mattz Jöranssons Enckia eller Barn, som nu frånwarande, äfwen låfwandes 25 Cappor.

Oriveden ja Cuoreveden talvikäräjät 7.3.1708
VA Ylä-Satakunta KOa30 s. 194-, ES 1976

s. 194 - Emellan **Cronobefallningzman Gustaf Tollet** och Hendrich Simonsson i Ungila hade under restransakningen yppatz een stridigheet om 5 C:r spanmåhl. Hendrich befrijades.

- Drengen Joseph Philipsson ifrån Torittu och Brijta Bengtzdotter i Pehula i kötzlig beblandelse: ett piltebarn som ännu lefwer. Båda ogifta. Bågge bör uthstå een Söndag Kyrckioplicht sampt afbedia församblingen.

s. 195 - Emedan för detta **Corporalen Matz Borgare** af Biörneborgz lähns Infanterie Regemente sampt Ruowesi Compagniet med Gouverneurens Carl Gustaf Frölichs honom 5.6.1705 meddehlte afskeds Pass bewiste, det han för dhes ålder och bräckligheet ifrån Krigztienst dimitterad. Intygades wara nu aldeles fattig.

- Caisa Josepzdotter ifrån Napila tillskyndat änckian Agneta Mårtensdotter i samma by uthi wänstra foten een Blodstrima och på wänstra armen 1 blånad.

s. 196 - Hustru Caisa Josepsdotter ifrån Napila förde beswär emoth dess **Stiufdotter** een förnedrad qwinspersohn Maria Jacobsdotter, för tijden hafwande tillhåld uthi Oriwesi Byen, som **kallat henne till hora, skökia, Mörderska och Landslöperska**. Framkallades hennes **fader** Jacob Hendersson, som är denne Caisa Josepsdotters **man**. Inhyserskan Lijsa Eskelsdotter i Napila betygade, det Maria Jacobsdotter på een söndag kommit i Pörtet och begynt tala med Lijsa, som **sutit på ugnen**, i det samma skall och Caisa, hwilken **legat uppå Bäncken**, tagit **Brödskafwelen** och slagit sampt stött Maria några resor. Bondehustrun Anna Erichsdotter i Napila wittnade, att Maria kallat sin **Stiufmoder** Caisa till Hora, Skökia och Mörderska hwarpå Caisa kommit löpande till henne med uthslaget håår samt Maria slagit. Wittnet Annas **man** Bonden Matz Andersson i Napila.

s. 200 - Pigan Maria Clemetzdotter i Oriwesi by, twist emot Bonden Lars Cnutsson i samma by om löhn.

- Jöran Thomasson ifrån Päilax kärde till Pigan Brijta Eskelsdotter i Oinasniemi angående städslen.

s. 201 - Emedan Joseph Eskelsson i Oinasniemi och Peer Mattsson i Pitkejerfwi - - sig befrija, att det intet stulit drengens Henrich Johanssons i Säynäjoki förkomne Penningar 11 Caroliner.

s. 202 - **Lieut:n Wälb. Henrick Spåra** upwiste Rättens 8.3.1704 utgifne Protocolli. **Majoren Wälb. Henrich Johan Fock uppå Lieutnantskans Christina Rotz** wägnar hade då klagat öfwer Bonden Jöran Thomasson Siukola i Oriwesi by, hwilken 24.12.1703 skall öfwerfallit Lieut:n och **kallat honom Bödel och Mördare samt hans Fru Bödels och Mördares hustru, Tiggerska och Hunswill.**

s. 203 - Matz Jöransson ifrån Hoifwola klagade öfwer sin **Stiufswärmoder** Caisa Jöransdotter ibm, för det hon ifrån Antila Cronohemman affördt een dehl af den lösa ägendomen, sedan hon jempte sin **man** Samson Matsson - - att Matz Jöransson eij förr än efter Samsson Mattssons död skulle hafwa den lösa ägendomen - -.

- Maria Jacobsdotter i Napila twistade med sin **Stiufmoder** Caisa Josepsdotter och **fadren** Jacob Hendrichsson om några lefwereringar, som hon undfått på sitt Mödernes arf.

s. 204 - Mattz Matsson Karpila jempte Johan Jöranssons i Sahrajerfwi **Moder** Maria Mattzdotter - -.

- **Rusthållerskan Anna Wanaea ifrån Jaerla** gaf tillkänna, hurusom hon, i anseende till hennes annalkande ålder sampt oförmögenhet och brist på manshielp och att hon jemwähl är Barnlöös, i desse swåra tijder till Jaerla hemmans bebrukande blifwit är **föranlåten att antaga till Sytningsman Jonas Jöranssons i Storpendo son Johan Jonasson, eftersom han är sinnad att inlåta sig i ächtenskap med hennes systerdotter Elin Danielsdotter Elg**, som Johans fader Jonas nu tillstod. Hustru Wanaea förklarade sig, det hennes willia är, att Johan Jonasson, emot det han tillsagt at skiöta och föda henne i lijfstijden, skall efter hennes död wara närmast till Hemmanetz besittning och Rustningzrättigheten, den hon förtijden äger, och hafwa den lösa ägendomen efter henne.

s. 205 - Jöran Thomasson Siukola i Oriwesi by emot Jören Johansson i samma by, angående een **gärdzlegårdhz flyttande emellan Hummel och Mangården**, hwarmedelst af Jören Johanssons Gårdztompt een dehl skall blifwa inkrechtat. Jören inte tilstädes.

Ruoveden talvikäräjät 11-12.3.1708

s 207 - **Kyrkioherden uthj Längelmäki Jacob Rungius** klagade öfwer sochnskrifwaren Sigfred Kollman för det han under kyrckioherdens nampn extraderat enn falsk attest.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 5.10.1708
VA Ylä-Satakunta KOa30 s. 514-, mikrofilmi ES 1976

s. 514 - Matz Andersson ifrån Napila kallat Thomas Thomasson ibm till **hunsfått och Böfwelens dräng.**

- Matz Johansson i Kockila emot Heerdingen Maria Jacobsdotter om löhn.

s. 515 - Pehr Mårtensson i Pitkejerfwi kärde till des **sons** Jöran Pehrssons **änckia** Beata Johansdotter i Kåpsama om arf efter son, emedan de 2:ne barn, som han med Beata aflat, förr än fadren äro afsomnade. Beata förebar sig med dess man intet synnerligit bekommit, skolandes een dehl af Jörans ägendom, såsom een Tunna Råg, wara hoos Fadren bemälte Pehr Jöransson?.

- Matz Johansson i Kockila i dryckismod **kallat Solldatehustru** Chirstin Jöransdotter ifrån Hafwisto **till hora.**

s. 516 - **Brofogden Johan Mattsson Karpi** beswärade sig öfwer Sigfred Eskelsson Sirka, Grels Grelsson Mattila och Matz Andersson Kåli ifrån Ewäjerfwi för det dhe wijst **tredsko wid Sahrajoki Brons opbyggande ånyo och wid Landzwägens repararande till Längipåhia**. Matz Rasmusson och Simon Johansson i Kopsama sampt Elias Ohlsson i Kuusjerfwi berättade, att de bygt Matz Andersson Kålis andehl af **Sahrajoki Bron, hwilken är 15 f:r lång**.

s. 517 - Jöran Matsson jempte des **hustru** Sophia Erichsdotter ifrån Napila klagade öfwer hustru Caisa Josepsdotter ibm, angående slagzmåhl. Den senares **man** Jacob Hendersson.

s. 518 - **Jachtfougde**n Erich Mattsson ifrån Martila emoth des **Broder** Hendrich Mattsson.

- Emedan Hendrich Johansson ifrån Lydikylä opburit af Jöran Eskelsson i Säynäjoki 1 d:r i städzle.

- Hendrich Mattsson ifrån Martila. Hans Fader Matz Erichsson för ett åhr sedan är afleden. Modren Walborg Larsdotter jämte syskon. Broder Erich Mattsson.

s. 519 - Matz Johansson i Kåckila klagade öfwer pigan Chirstin Hendrichsdotter i Tarkala som iempte Maria Eskelsdotter med boskapen gådt i wall och slagit des geth. Soldatehustru Augnis Erichsdotter i Torittu berättade, att Maria henne sagdt, att Chirstin **kört boskapen ifrån des föräldrars swedieland, då een granqwist träffat Matz Johanssons geth uthi Magen**. Chirstin befrijades.

s. 520 - Jacob Hendersson jempte des **hustru** Carin Josepzdotter ifrån Napila emot Heerdingen Jöran Matsson i samma by för det han gått ifrån Boskapen att bärga höö och lämnat boskapen på **hwiloställe wid siöstranden**. Då hade **een koo fallit ifrån backan emoth ett wid stranden liggiande trä uppå ryggien och stört.**

- Förlikning emellan Jöran Jöransson och Matz Matsson ifrån Orriwesi byn angående 3:ne Nöth, som för Jöran förkommit då Matz warit heerdinge.

- Agneta Mårtensdotter ifrån Napila beswärade sig öfwer Jacob Hendersson och des **hustru** Caisa Josepsdotter ibm, att dee upbrutit hennes wisthuus dör och tagit några hennes dotter Lijsa Thomasdotter, som är Jacobz **sona änkia**, tillhörige Pertzedler och i synnerheet 2:ne kistor med kläder såssom **1 röd klädh, 1 swart wallmars, 1 grön rask kiortel gl, 1 swart klädz tröija gl, 1 st. lärft, fåhrull uti ett dyhnwahr** och annat smått.
Jacob med des hustru swarade, att Lijsa Thomasdotter med een nyckel gådt uthi deras wisthuus och derifrån stulit contant 9 d:r, **2 alnar lärft, borstad lijn, lijngarn, Toback, 1 skiortel, 1 qwinfolkz särck, 1 manfolkz halsduuk** etc. Lijsa och Anna Thomasdöttrar. Upsköts.

s. 522 - Thomas Thomasson ifrån Napila - - till Soldaten Jöran Mattssons underhållande - - och **Fader** Matz Andersson i Napila uthi des ställe honom måst föda.

s. 523 - Anna Thomasdotter ifrån Pehula föredrog, det ifrån hennes Rofland tijd efter annan förkommit rofwor. Då hon blifwit **skräddaren** Johan Bengtssons **hustru** Maria Erichsdotter warse **komma ifrån hennes Rofland, ongefär 1/4 mihl wäg ifrån Byen, tågandes wägen till Oriwesi Byen tillhörige Latokartanon ängiar, hwarest hon wthi Ruika hemmanetz lada kastat ifrån sig des Mäcko af 4 steffigt lärft med Rofwor uthi, ongefär till 3 Cappor eller 2:ne kokningar.** Maria hade welat stängia ladudören efter sig igen, men Anna ropat och låfwat taga rofwor derifrån. Maria hade gådt derifrån och hon (Anna) tagit arbetzmäckon och rofwor med sig. Skräddaren och hans hustru nekade. Upsköts.

s. 524 - Crono Befallningsman Gustaf Tollet hade berättat, det een **förrymbd Soldat Johan Hendrichsson Wechku ifrån Keuru** Sochn, sedan han uthi Tafwastehuus lähn omsijder gripen samt med tienlige medell **til Oriwesi länsmansgård försänd blifwit**, skall sig **eld uthi fångkistan**, derest han förwarad warit, **inprachticerat** och sedan densamma jempte sig **sielf opbrändt**. Saken bör undersökas. Länsman förklarade, att Johan Wechku i Maij månad ifrån Tafwastehuus lähn blifwit till honom hämptad. Wiste inte till hwilken ort fången först skickas skulle, hwarföre måst resa till cronobefallningzman. Hade **spändt fångens bägge händer i järn sampt insatt honom uthi fångkistan under skiutzrättarens Hendrich Johanssons antwardning, sedan länsman sielf för afresan tagit ifrån honom knif och eldsaker**. Under länsmans bortowarande har den olycka sig tilldragit, att Johan Wechku om **natten emoth den 17. tändt eld i kistan**, det länsman mehnte honom hafwa giordt till den ändan, att bränna sig uth, efter det **i Österbotn**, hwarest han warit fängzlig 2:ne reesor tillförende, för sig gått, att han **brändt håhl i kisthörnet och således kommit uth**. Som **denne kistan warit med dubbla wäggar och taak opbygd**, har des företagande intet kunnat hafwa framgång, utan skall **hela kistan gått i aska, jempte det kroppen upbrunnit**.
Rättaren Hendrich Johansson förklarade sig inte weta, på hwad sätt Johan Wechku fått eld i kistan, eftersom wid insättandet han noga blifwit ransakad. Hendrich warit wid kistan undantagandes det tillfälle, att des hustru fallit i barnsäng. Hade nog sedt een hustru i Oriwesi Byen Sara Hendrichsdotter een gång wara wid kistan.
Brofogden Johan Matsson Karpi påminte, att han 16.5.1708 middagztijden **rijdit förbij fångkistan och kändt lucht af tobackz röök**, hwarom han sade sig låtit skiutzrättaren weta. Rättaren hade märkt intet något teckn dertill. Upsköts för hörande af Sara Hendrichsdotter.

s. 526 - Caisa Josepsdotter i Napila beswärade sig öfwer Agneta Mårtensdotter ibm, för det Agneta, enär Caisa skulle köra kalfwarne utur åkren som Agnet insläpt, mött henne med hugg och slagit öfwer hufwudet med en stång.

- Hendrich Johansson i Lydikylä anhölt om arfskifte hoos des **Broder** Simon Johansson i Kåpsama efter **Fadren** Johan Bertilsson och **Modern** Sophia Jacobsdotter, hwilka för några åhr sedan äro afledne.

s. 527 - Thomas Thomasson ifrån Napila slagit Matz Anderssons dotter Walborg Matzdotter på ängen, så att Walborg deraf warit swullen under wänstra örat.

- Matz Matsson i Oinistaipale förlijkte med Matz Mårtenson ibm. Mårtensson betalar till honom 10 Cappor spanmåhl, för det Mårtensson ifrån een käranden tillhörig Täppa sig tillägnat.

- Joseph Eskelsson i Oinasniemi och Pähr Matsson i Pitkejerfwi söckte öfwer Hendrich Johansson i Lydikylä reconvention. Upsköts.

Pirkkalan syyskäräjät 12-13.10.1708

s 618 - **Capell:n Johan Mulinus hustru Elin Johansd:r Wanaea. Hans son Johan**, som änn intet är till sine laga åhr kommen.

s 625 - Kyrkioherden mag:r Erich Indrenius opwiste een afskrift af domkapitletz 24.7.1698 öfwer prostens mag:r Abraham Thuronij wid Messuby och Teiskola församblingar håldne wisitation, hwarutj förmäles, att **cappellan Johannes Mulinus**, det han häfftar före, och efter en opwist räckning beträffande Teiskola cappelgieldz 1691 åhrs inkomster, är 14 d:r antingen betala eller wid häradzrätten intyga, att sådant kommit kyrkian till godo. Capellanen nu siuk. **Capellanens hustru Elia Johansd:r Wanaea** opwiste framledne probstens Johannes Thuronij 14.2.1696 meddelte attest, att han wid wisitationen utj Teiskola cappel 16.2.1692 clarerat för dhe penningar. Elin Wanaea lofwade betala på des mans wägnar.

s 627 - Hendrich Jöransson ifrån Messuby kärde till **cappellanens Johan Mullini hustru Elin Johansd:r Wanaea**, för det hon sig tillägnat ett honom tillhörigt fåhr. Hustrun Wanaea swarade, att ryttmestaren Enbergs hjon för des afreesa ifrån denne orthen henne tillsagt ett får, som warit klifft uthj höga örat.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 13.3.1709
VA Ylä-Satakunta KOa31 s. 410-, mikrofilmi ES 1976

s. 410 - Mattz Erasmusson ifrån Kopsama. Hans granne Simon Johansson. - - betala hans häst, som af Simons häst är worden biten och 3 dagar derefter stört. Simon förklarade, att hästen warit siuk och gammal, som hela den wåhren i stallet sielf eij förmådt stiga upp utan måst lyftas.

s. 411 - Maria Thomasdotter / Henrich Matson ifrån Syfwäjärfwi angående herdingelöhn. Een koo blifwit opäten af Biörn.

s. 412 - Henrich Matzson ifrån Yliwesi / des granne Mattz Jöranson angående mårdskin.

s. 412 - Walborg Simonsdotter ifrån Lylijärfwi föredrog, det hennes **Broder** numehra framledne Jacob Simonsson wid dess utmarche 1700 till dubblering Soldat lämnat sin egendom i förwahr hoos Bonden Simon Erasmusson i Hulipas. - - lefwererat till Walborg samt hennes yngre **Syster** Maria Simonsdotter - -.

s. 413 - Maria Jacobsdotter (fäherde hos sin fader) ifrån Napila fordrade af sin **Fader** Jacob Hendersson i samma by 2 T:or Råg, 25 c:r Korn, 25 alnar lärft, 1 sängtäcke, 2 marker renhäcklat Lijn, 5 kannor Brännwijn, 1 par nya skoor och för ett åhrs fäherdelöhn. - - hans omyndiga **sonason** Mattz Jöranson - -.

s. 414 - Margeta Larsdotter ifrån Martila. Förlikning med hennes **son** Henrich Matzson, som åbor Martila hemman. Margeta får bruka så kallade Sipilä och Mattila åkerstycken sampt **Perhonoja** äng.

s. 415 - Änkian Sophia Hendersdotter ifrån Oriwesi by föredrog, det hon jämpte sin för 3 åhr sedan afledne **Man** Johan Johansson nu 40 åhr sedan försträckt hennes **syster** Walborg Hendersdotter i Päilax 10 T:or Spanmåhl. Walborg nekade och blef befrijad.

s. 416 - **Skräddaren** Johan Bengtsson jämpte hans hustru Maria Erichsdotter ifrån Pehula. Änckian Anna Thomasdotter hade beskylt, att Maria stulit Rofwor ifrån Annas Rofland. Förliktes.

s. 417 - Jöran Matzson ifrån Syfwäjärfwi by giort med Rusthållaren Johan Jöransson i Tungelais en wänlig förlikning om skogshygge.

s. 418 - Mattz Johansson ifrån Naistenmatka och Birckala Sochn kärde till sin **Broder** Jöran Johansson i Oriwesi by om arf efter deras numehra afledne **Fader** Johan Johansson, som för några åhr sedan afsomnat. Skiftet bör förrättas.

s. 418 - En ogift qwinspersohn Chirstin Mattzdotter ifrån Cafwala födt ett Flickebarn af Soldaten Elias Erichsson, som nu i Ingermanlad.

s. 419 - Thomas Michelssons ifrån Wihasjerfwi Rija med någon sädh lagtz i aska 1707 om hösten.

- Matz Erasmusson ifrån Kopsama bewijste med **Sochnskrifwarens Erich Humalainens** 24.11.1700 fattade liqwidation, det å des grannes och Roteinteressentz Simon Johanssons andehl till ordinarie **Soldatens Michel Kopsas** uthredande bestiger 4 D:r.

s. 420 - Gärdzlegårdarne om åker delas och jämkas mellan Matz Jöranson ifrån Yliwesi och des granne Henrich Matzson.

- Samuel Ersson ifrån Isoattila by och Längelmäki S:n kärde till Jöran Mattzson ifrån Syfwäjärfwi och fordrade des **hustrus** Johanna Ersdotters obetalte Heerdingelöhn (1 T:a Spanmåhl), hwilcken 1708 hoos Jörans **Fader** Mattz Philipsson tient. Jörans fader aflidit för 2 åhr sedan.

s. 421 - Een gl. **soldat Erich Natuka** af Biörneborgs lähns Infanterie Regemente, - - Gen. Gouwerneurens Grefwe Carl Gustaf Frölichs för des ållder och brächligheet 5.6.1705 ifrån Riga meddelte afskedz Pass, - -. Beklagade att han för des swaga syn ingen näring kan förtiena til des och des hustrus underhåld.

s. 422 - Jachtfougden Erich Matzson ifrån Martila emoth des Broder Henrich Matzson angående otienlige ordformer.

s. 423 - Henrich Matzson ifrån Yliwesi, twist om hästar.

s. 424 **- Lieutenanten Roths Bördehemman** i Woitila, hwilcket han **lämnat öde och i skattwrak**, blef för Crono rest andra gången uplyst.

- **Kyrckioherden Mag:r Johan Utter** androg skriftligen, hurusåsom **Prästegårdz huusen äro mycket förfallne** så att han af dem sig eij kan betiena, som af des åhörares tredsko och motwilligheet förorsakatz. I synnerheet skall **Källaren, hwilcken hela Sochnen bör byggia, hafwa i mangel af huus aldeles blifwit fördärfwad. Bagarestugun skall ingen wärma hålla och stugun, i hwilcken Kyrckioherden sielf logerar, behöfwer Takwedh Stockar, eftersom 2:ne Cammar der gientemoth skola eij heller hålla någon wärma**, och af Pitkäjärfwi, Lasoila och Lydickälä boer jämpte stallet böra uplagas, sampt **stora halmladan wid Broen** af Oriwesi byen. Kyrckioherden begiärte, att husen bör till nästa Sommar byggia och reparera wid laga böters undwijkande.

s. 425 - **Länsman** Henrich **Ollenqwist** föredrog, det efter Sweriges lagh och förordningar årligen hållits 3:ne ordinarie ting i detta härade intill närwarande tijd. Men som allmogen utj denne widt aflägna skogzmarcken, hälst då dhe blifwa dragne för sommar-tingen, dermedelst känna en stor afsaknad i deras arbetesidkande i den brådaste tijden, warandes orsaken till en sådan allmogens olägenheet, att **hemmanen förmedelst desse swåre krigztijder alldeles blifwit uthblottade på manskap, så att enär den endaste manspersohn sig till tinget begifwer, blijr imedlertijdh allenast någon af qwinspersonerne hemma**, **uppå hwilken resa han ofta 8 dagars tijdh måste förnöta**, dehls för den långa wägen, dels för stora och owädra till siöss, då dhe medh båtar fahra, emedan dhe både till siös och landzresa måste, förr än dhe anlända till tingzgården, hwart större dehlen hafwa 6 mihl wäg. Fördenskull **anhölt länsman, att** hoos höga öfwerheeten skulle ansökas, att **sommartingen härefter kunde blifwa indragne**.
(= Nimismiehen vetoomus kesäkäräjien poisjättämisestä näinä ankeina aikoina.)

Oriveden ja Cuoreveden kesäkäräjät 17.5.1709
VA Ylä-Satakunta KOa31 s. 517-, mf ES 1976

s. 517 - Anders Simonsson Otila och **hustru Carin Hendersdotter Juonikas** ifrån Rajalax beswärade sig öfwer Mattz Thomasson i Padustaipale, som skulle han ofreda dem både uti skogen och wattnet. Synen förrättas.

s. 518 - Anders Simonsson Otila i Rajalax klagade, att Matz Thomasson i Taipale slagit Simonssons **hustru** Sophia Thomasdotter, som är Mattzes syster. Matille sakkoa 2 verihaavan aiheuttamisesta.

s. 519 - Instälte sig änckian Agneta Mårtensdotter ifrån Napila och hennes **dotter** Lijsa Thomasdotter, angående dee Pertzeler Modren klagat Lijsas **swärfader** Jacob Hendersson dem ifrån tagit och det Jacob deremoth igen anfördt denne hans **sona änckia**, honom hwarthanda Pertzeler afhändt, - - Lijsa intet wil sitt fulla förstånd. Förliktes.

s. 520 - Uppå **Medhielparen här i Sochnen Henrich Gummeru** (nu siuk) wägnar föredrog Kyrckioherden Mag. Johan **Utter**, huru H:r Henrich 1706 uti Junii låtit des **son Johan Gummerus antaga tienst hoos Bookbindaren M:r Lorentz Hoijer i Åbo att bära berördt Embete**, och ifrån samma tijdh in tills nu der fördrögt. Johan eij skall blifwa uti Embetet inskrifwen, förän om hans Börd och förhållande wndersökt blifwit. Nembden intygade, att Johan Henrichsson Gummerus af ährlige **Föräldrar H:r Henrich Gummerus och Modren dygdesamma Susanna Reuter** sampt ächta säng födder är åhr 1690, här sig ährligen förhållit samt ett ostraffeligit lefwernet fördt, -- till bewis.

s. 521 - För afskedade **Soldaten Jacob Korri** ifrån Lassola by och Biörbeborgz Lähns Infanterie Regemente. Afskedspass 5.6.1705 för dess ållder och bräckligheet. Kan eij för sin swaga Ögon och torrwärck någon näring förwärfwa, utan i desse swåra tijder af hunger och swällt måste omkomma. Todistettiin varattomaksi ja kykenemättömäksi.

s. 522 - **Ryttaren** af Åbo och Biörneborgz lähns Cavallerie Regemente och Ryttmestaren Erick Johan von Holdens Compagnie Erich Mattzson ifrån Wilckilä by och Längelmäki s:n inlade General Majorens af Cavallerie Wälb. Wollmar Anthon von Slippenbachs honom gifne afskeds Pass dat:t Tolekhof 23.6.1703, dessmedelst han för dess swaga ögon ifrån - -.

Oriveden ja Cuoreveden syyskär. 1.10.1709 Säynäjoen nimismiehen talossa
VA Ylä-Satakunta KOa31 s. 788-, mf ES 1976

s. 789 - En förnedrad qwinspersohn Lijsa Mattzdotter ifrån Hirfwijärfwi kärde till Jöran Erichsson i samma by om 2 par **handqwarnstenar**, 10 c;r spl, som på 2:ne åhrs herdingelöhn står obetalt, **1 Bessman, 1 yxa, 1 hammare, 1 Tråg, 1 kaar**, berättandes sig dessutom på wägen emellan Sahrajärfwi och Hirfwijärfwi lämnat en Wacka, 1 Wallmars Kiörtell, 1 par skaddor och 2:ne mrkr Lijn, dem hon förmeente Jöran låtit taga för den orsaken, att han misstänckt Lijsa tagit hans Manfolkz hatt.
Jöran påstod, att Bessmanet, 1 Tråg och 1 Kaar hör till kärandens **syster** Brita, Yxan sade han ha kiöpt af Lijsas **Fader** Sahl. Mattz Staffansson för 1 c:a korn och en sijda torrt Fåårkött sampt Hammaren med 1 ahln Toback. Lijsas **Stiufmoder** war eij tilstädes. Andra saker hade hans drengpoike Jöran Hansson, om sine 10 åhr, funnit på landswägen sampt gömt under en steen uti skogen.

s. 792 - Ehuruwähl Herdingarne Maria Hendersdotter ifrån Lydickälä och Maria Eskilsdotter i Bengtilä sökte att neka, det dhe intet med Boskapen opbett **Peentwuorij** äng, sedan Simon Mattzson i Lydickälä måst resa till Åbo, som då ärnades till Solldat - -. Paimenet tuomittiin korvauksiin.

s. 792 - Mattz Thomasson ifrån Padustaipale emot Anders Simonsson i Rajalax angående fordringar på swarandens äng **Tålio** haka, bärgat - -.

s. 793 - Simon Staffansson ifrån Wihasjärfwi föredrog, huruledes qwarlåtenskap efter hans **Farfader** Staffan Cnutsson, som för 4 åhr sedan afsombnat, ännu af **Fahrbrodren** Lars Staffansson oinwenterad och odelt innehafwes. Simon, som är **äldre Broderens son**, är härtill warit stängd ifrån Wärdskapet. Förrättas inwentering och skifte.

s. 794 - Bördebonden Anders Simonsson Otila sampt **hustru Carin Hendersdotter Juonika** ifrån Rajalax inlade sommartingzresolution beträffande den åwärckan Mattz Thomasson i Padustaipale föröfwat uppå Rajalax skogh och Fiskewatten. Nembdemännen hafwa befunnit Matz Thomasson **öfwer råerne på Rajalax skogzmark Jäniä fällt 3 Kaskeland** om ½ Tunnas uthsäde tillsamman sampt stockar till deras Brännande jämpte det han giort sig åthskillige wägar och affördt gran och Tallstokar. Förliktes så, att Mattz Thomasson betalar 24 d:r kmt och **opflyttiar den uti Pahajärfwj Träsk och Sammalistopohia nedsatthe Katiskan**. Mattz förmente sig hafwa till Anders om någon **Pärtweedh huggande på Padustaipale och Ungila samfällte skogh**. Twist mellan

Matz Thomasson och Anders Simonsson Otila om en **Katiska uti Rantaluhdanpohia under Kantonijtu äng** upsköts, emedan Mattzes hemman är Crono.

s. 799 - Jöran Sigfredsson / Henrich Henrichsson ifrån Wehkalax emot warandra. Jöran anfördt, att Henrich uppå hans åkerteeg uthwidgat sin Täppa och låtit gärdzlegården förfalla wid det åkerstycke, (som) Henrich i byte tillförne innehaft af Jören. Jöran flytt en grind på des Tompt. Synen förrättas.

s. 800 - Jöran Jöransson ifrån Kåckila wille klaga öfwer **Länsman Ollenqwists landbonde Erich Persson i Luoto**. Upsköts.

s. 803 - Bonden Anders Hendrichsson Tarckila ifrån Kåckila hade för **Kyrckioherden Johan Utter berättat, det Mattz Jöransson Bertula, Mattz Mattzson Mickola och Pijgan Maria Mattzdotter Puska i Kåckila by absenterat sig ifrån Kyrckian den 3:die Böndagen** 16.7.1709.
- Mattz Jöransson förklarade, att emedan Fääherdingen Maria Jacobsdotter ärnat sig till Kyrckian om Böndag, har han lämnat sig hem i tanckar att achta Boskapdriften. Wid ankomsten till Boskapen, som allaredan warit i skogen, hade han blifwit warse, det Fääherdingen sielf warit derstädes. Anhöll att för straff blifwa förskont. Sammaledes föreburo Matz Matzson och Pijgan Maria **Puska** till sin uhrsächt.
- Fäherdingen Maria Jacobsdotter förebahr, att hon Midsommar- eller Johannidagen näst för den 3:die Böndagen warit i Kyrckian och intet kunnat tänckia, att Byamåhlet welat skiutha henne den resan dijt, berättandes dhe angifne den dagen hwarken wallat Boskapen eller skall hon lofwat gå till Kyrckian. Ilmiannetut saivat kukin 40 hopeamarkan sakon.

s. 807 - Änckian Beata Mattzdotters i Yliskylä käromåhl, angående 2:ne dubbla Caroliner, som Samuel Larssons i Woitila **hustru** Sophia Larsdotter af henne emottagit.

s. 808 - Bonden Mattz Cnutsson i Safwo klagade , att änckian Anna Hendersdotter i Borgarla giort skada uppå Mattzes skog, hwarest hon föröfwat Näfwerflöt och flytt sampt affördt gärdzlegården ifrån hans Kasklandet. Hålles syn.

s. 808 - Fääherdingen Maria Jacobsdotter hade **miölckat** af Mattz Jöransson Bertulas köör 7, af Mattz Johansson Mickolas köör 5 och Mattz Jöransson **Puskas** köör 2 kannor.

Kangasalan syyskäräjät 27-28.9.1709
VA Ylä-Satakunta KOa31, mf ES 1976

s 739 - Inventering 22-23.4.1707 uppå Huikola rusthåld (i Heponiemi by) effter **ryttmestaren Christopher Floors maka sahl. Sophia Larsdotter (= Clausdotter)**. **Ryttmestarens son landscammaren Hans Floor**.

s 748 - Bonden Henrich Jöransson ifrån **Ruokois** producedade ett original rååbref beträffande de ägor Simon Thomasson ifrån **Sijtama** och honom emellan 14.9.1693 blifwit synte. Brefwet lyder: A:o **1693** d:n 14. Sept:r woro - - att i ögonsicht taga **råår emellan Sitama och Ruokois byar**, då - - förlijkte, att rätta skillnader skulle wara - - ifrån **Pitkäluhdan nenä**, hwarest finnes en steen rösia wed siöstrand under en biörk, inom Ruokois åker gärdzlegård, in till **Haukiwuoren otza**, hwarest och finnes een steen råå, och der ifrån till **Hangawuorj** änderåå, hwarest Palo ägor tillsamma stöta; men hwars och ens gambla ängiar opraejudicerade. Och för det dhe Sitama boer på Ruokois sijdan här till swediat, betala dhe Ruokois 1 t:a råg, men de nu fälte kaskeland brukar hwardera byn efter rååstreket. - -.

s 761 - Bonden Henrich Jöransson jämte **des hustru** Anna Eskelsd:r ifrån **Ruokois** sökte straff öfwer Matts Johansson **Sarkola**, som skall tillwidt Henrichs hustru att hafwa omgåtz med **widskeppeliga konster**. Mattz Johanssons **morbror** Simon Jöransson i **Sijtama** kan witna. Förlijktes.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 24.1.1710 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa32 s. 31-, mikrofilmi ES 1977

s. 31 - Elias Ohlson ifrån Kuusjärfwi.

s. 32 - Bonden Henrich Jöransson Keisanen ifrån Keuru Församling.

s. 34 - Samuel Larsson i Woitila hade genom des **hustru** Sophia Larsdotter till låns bekommit af änkian Beata Matsdotter i Yliskylä - -. Påhl Markusson betalt utlagorne i samma hemma.

s. 35 - Herdingen Caisa Clemetzdotter i Oriwesi by / Bonden Lars Cnutsson ibm angående Herdingelöhn.

s. 36 - Henrich Johansson ifrån Lydickälä beswärade sig öfwer des granne Simon Matzson, som skulle han oskyldigt beskylla Henrichs **hustru** Sophia Simonsdotter hafwa bestulit (utur) hans wisthuus. Upsköts.

s. 36 - Emedan Bonden Johan Jöransson ifrån Korpi Torp intyges wara en beskedelig och Bofast Persohn (otettiin lautamieheksi).

s. 37 - Bonden Jöran Thomasson Siukola i Oriwesi By beswärade sig öfwer **afdankade Corporalen** Mattz Mattsson ibm. Corporalen **beskylt, att Jöran slagit Matz med yxa i Lååret. Jöran stängd fördenskuld af Prästerskapet ifrån des Sahligheetz Medels åthniutande**.
- Wittnen: Soldate Enkian Brita Erichsdotter, inhyses på Siukola. Erich Simonsson i Oriwesi by, **plär flå döda Kreatur**. **Klåckaren** Johan Simonsson. Mag:r Utter. Prästegårds drengen Mårten Josephsson. Bonden Jöran Sigfredsson Mullj i Wechkalax.
- Resolwerades: Afdankade Corporalen Mattz Mattson har påstådt, som skall Bonden Jöran Thomasson Siukola i Oriwesi by slagit honom med en yxa ett slag i högra Lååret i skogen dagen efter S:te Simonis Juda dagh, då han kommit ifrån Wehkalax att sökia efter en sin **öökstock**, hwilken blifwit för honom uhr wägen bracht. Jöran Thomasson nekadt.
Wittnen: Soldate Enkian Brita Erichsdotter i Oriwesi by, som är inhyses hoos Jöran Thomasson, betygat, att Thomasson samma tijd hemma warit. Erich Simonsson bestyrckt, det han hela den dagen hoos Jöran **giort skoor** och Jöran warit hela tiden hemman. Matz eij warit aldeles nychter. Pääteltiin, että korpraali oli juovuksissa loukannut itsensä. Siukola vapautettiin.

s. 43 - Å **Crono Befallningsmans Gustaf Tolletz** wägnar framkom **Upbördzskrifwaren Bengt Wijdbohm** och påminte om **Woitila Bördehemmans opbiudande till Kongl. Maij:tt och Cronan**. **Lieut:n Roth hade lämnat hemmanet** godwilligt efter sig öde och **i skattewrak**. Behandlats allaredan wid 1709 åhrs Wintterting. **Blef nu 3:die resan oplyst**.

s. 44 - Bonden Erich Jöransson ifrån Lydickälä sökte betahlning af Pär Mårtensson i Pitkäjärfj.

s. 45 - att Jachtfougden Erich Mattsson med dess Broder Henrich Matsson i Martila och numehra afledne Fader Mattz --sson -- Sonen Anders Matsson. Moder Walborg Larsdotter.

s. 46 - Erich Larsson i Päskylä påstådt, det han warit föranlåten att tillägna sig wäxt 25 C:r korn af en på samfällte skogen med Syfwäjärfwi boer opgiord Täppa, som Matz Hendersson i Soltila plögt och med hustru Anna Simonsdotter i Syfwäjärfwi till helften besådt. Erich Larsson bör restituera marcken.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 24.5.1710 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa32 s. 463-, mikrofilmi ES 1977

s. 463 - Det inställte sig **Cornetten Mårthen Miltopaeus och Corporalen Ulrich Starck**, ömsom kärande och swarande, anförandes Corporalen, som skulle Cornetten jämpte hans drengh Pär Matsson (om sine 17 åhr) oskyldigt tillagt honom tiufwerij, - -.
- Cornetten berättade, huruledes han dagen förr Walburgi rest ifrån sitt **qwarter i Oriwesi Byen** och lämnat hästarne jämpte höet under drengen Pär Mattssons antwarning, af hwilcket höö saknat 1½ åhm wid Cornettens hemkomst efter 5 dagars förlopp.
- Inhyserskor Sophia **Ketola** och Maria **Ruika**, **Dragoun Thomas Papunen, Klåckaren Johan** Simonsson, Inhyserska Maria Hendersdotter.
- **Dreng Poiken** Pär Matsson yttrade sigh, att Corporalen om samma Lögerdagen Cornetten förreste giordt några särskildte resor till qwarteret i samma by Corporalen hafwer tillhåldh, och besedt det huuset, en ofärdig stugu, (der) Cornettens höö lågh uti, med uthlåtande, hööet derstädes liggia osäkert, efter både dörar och fönster woro

öpna. Samma afton sedan folcket allareda lagt sigh och Pär gådt i Stallet att gifwa höö för hästarne, har han hört dören till samma stuga röras och blifwit warse, huru Corporalen utanför dören kastat en börda höö på sin rygg och den affört, sampt Maria Hendersdotter, som uti ett hemman med Corporalen är boendes, gå ett stycke i förwägh med en annan börda. Omskiönt han ropat, att Corporalen skulle swara derföre, -- Korpraali ja Maria vakuuttivat syyttömyyttään ja väittivät renkiä kelvottomaksi.
- Sentens: Ehuruwähl drengen Pär Matsson gifwit sin huusbonde Cornetten Miltopaeus wid handen, som skulle Corporalen Ulrich Starck jämte Inhyserskan Maria Hendersdotter stulit några Bördor Cornetten tillhörigt höö - -. Starck ja Maria vapautettiin. Renki sai puheistaan 40 talarin sakon.

s. 469 - Samuel Larsson ifrån Woitila / drengen Thomas Thomasson i Luoto, angående fordringar.

s. 470 - Bonden Johan Henrichsson i Neulaniemi försummat att infinna sig.

s. 470 - Bonden Simon Staffansson ifrån Wihasjärfwi med des **Fahrbroder** Lars Staphansson ibm förlikte om några Swed- och Kaskländer dem emellan opwuxit. Arfskifte å Laurila hemman i december 1709 så, att Farbrodren behåller Roof- och Kasklandet och Simon dhe andra huggne kornswederne etc.

s. 471 - Henrich Matsson i Hörtzäne / Michel Henrichsson i Onnistaipale förlikte om ett ihiälslagit swijn.

s. 471 - **Förafskedade Ryttaren** Erich Matsson ifrån Wilckilä by förlijkte med Nämbdemannen Olof Olofsson Suckila om Matsons **hustrus Broders** Olof Markussons, som i Suckila by hoos Nämbdeman afsombnat för en tijdh sedan, **qwarlåtenskap, nämbl. 1 koo, 1 gett, 1/4 dehls huudh, 8 stycken Fåårskin g:la, 1 Järngryta, 2 st:n gla Wallmars kiörtlar och 1 gl. wacka**.

s. 472 - För detta **Jachtfougden i Cuorewesi Capelgield Erich Matsson ifrån Martila** by. Hans broder Henrich Matsson ibm.

s. 474 - **Coadjutoren wid Oriwesi Försambling Henrich Gummerus** opgaf en Förteckning af 24.5.1710 över hans **framledne hustrus Susanna Reuters** qwarlåtenskap. Han är sinnad att träda i annat gifte.
4 **söner**: Daniel, Johan, Henrich till sine laga åhr, Anders 14 åhr. 3 **döttrar**: Anna Maria gift, Carin 12 och Chirstin 7½ åhr. Arfskifte för deras Möderne afwittrande. Egendomen består: **Hästar och Boskap, Sängkläder, Järnredskap, Fiskarredskap, Träkäril, Kistor och Skåp**, bestigande sig till 396 d:r förutom dhe kläder och saker Gummeru dotter Anna Maria den gifte, efter sin Sahl. Moders dödh anammat och affört. De omyndigas förmyndare Kyrckioherden Mag:r Johan **Utter**.

s. 476 - Kruununvouti Gustaf Tollet toi tiedon, että Kokkilasta olevien Matti Yrjönp. Pertulan, Matti Matinp. Mickolan ja piika Maria Matint. **Peskan** on maksettava **rukouspäivärikkomuksesta** 40 hopeataalaria kukin, uhalla että muuten tulee vankeutta vedellä ja leivällä.

Oriveden ja Cuoreveden syyskäräjät 26.9.1710 Holman kartanossa
VA Ylä-Satakunta KOa32 s. 825-, ES 1977

s. 825 - Giästgifwaren Michel Sigfredson i Kaldila kärande med des Broder Johan Sigfredsson Siukola i Suinula swarande. Förlikning om Johans kötzliga och Michels halfbroders afledne Anders Sigfredssons qwarlåtenskap.

s. 826 - Mårten Jöransson ifrån Safwiniemi af Längelmä s:n / Erich Larsson i Päskylä, angående fordringar.

s. 827 - Anders Henrichsson i Kåckila / Matz Johansson i samma by, angående slagzmåhl.

s. 828 - Bonden Erich Larsson ifrån Päskylä. Wådeldh. Afbrunnit Rijor.

s. 828 - Soldatehustrun Brita Markusdotter ifrån Kertte. Hennes man blifwit wid Wijborgz öfwergång fången.

s. 830 - Lijsa Jöransdotters i Borgarla **Man** Henrich Mårtensson / emoth Mårten Jöransson i Hafwisto, beträffande ett slag Mårten gifwit Lijsa öfwer armar. Upsköts.

s. 831 - Mats Thomasson ifrån Wästilä by af Längelmä s:n begiärte skifte efter hans nyligen framledne **swärföräldrar** Mårten Swänsson och Walborg Bertilsdotter ifrån Wilckilä hoos deras **son** och Thomassons **swåger** Johan Mårtensson, å hwilckas, såssom sin **mans farbrors** wägnar Sophia Larsdotter i Wilckilä by - -.

s. 831 - Bonden Eskel Jöransson ifrån Kaupila beklagade sig öfwer den olycka, att en omildt och ochristelig Människia tändt hans Wisthuus i brand. Gådt till aska med saaker och egendom, sädd. kläder, något penningar jämte Brännwijns Panna.

s. 832 - Kyrckioherden Mag:r Johan Utter jämpte Länsman Henrich Ollenqwist föredrogo, att **Broon öfwer Läppähamba forss af begge Sochnars Inwånare efter ågångne domar till hälften hwardera är opbygd. Broon är numehra aldeles förfallen och handlöst lämnat, så att dhe resande, som den wägen passerar til begge Sochnar, eij utan största lifzfara kunna framkomma**. Sidstl:ne Junij skola **en häst och karl dermedelst omkommit, att han måst rijda bredewid igenom Forssen**. Oriwesi Sochns Inwånare blefwo ansagde nästkommande Wintter att **framförssla nödigt timber härtill och densamma oprätta** wider both som Lagh förmår. **Brofougden Johan Karppi** blef ansagd wid nästa ting uti Längelmäki giöra ransakning, det wederbörande der måtte blifwa pålagde till deras skyldigheetz fullgiörande.

s. 833 - Bröderne Erich Matsson och Henrich Matsson ifrån Martila angående slagzmåhl.

s. 835 - Emedan Johan Johansson Kolhi wid des tillträde till Kolhi Crono hemmanet 1709 - -. den förra åboen änckian Lijsa Matsdotter.

s. 835 - Pijgan Caisa Isachzdotter ifrån Kåckila uppå Jöran Eskelssons defererande i samma by / Anders Hendersson i samma by, som i Byssens tåå slagit kärandens swijn.

s. 836 - Alldenstund **Hofslagaren Matz Ohlson Wäyränen, uppå Skrifwaren Johan Ollenqwistz** käromåhl. Fråga om Ollenqwistz omkomne häst.

s. 837 Jöran Hendersson ifrån Uiherla beswärade sig öfwer des granne Olof Hendersson, som skulle han oskyldigt tillwijtia honom för Tiufwerj.

s. 837 - Emedan Thomas Thomasson ifrån Napila för några åhr sedan födt en Henrich Claessons i Säynäjoki Koo sampt en Qwijga - -.

s. 838 - Lijsa Matsdotter ifrån Pylkinautio. Bonden Erich Jöransson i Sahrajärfwi. Lijsa mölckat om en natt Erichs 2 koor.

s. 838 - Ingeborg Eskelsdotter ifrån Sahrajärfwi föredrog, det hennes **Man** Thomas Jöransson för 4 åhr sedan till Soldat är uttagen. **Swärfadren** Jöran Hendersson och **Swärmodren** Maria Mattzdotter skall sedermehra såwähl som hennes Man wara afledne. Ingeborg beklagade sigh, att **Swågren** Erich Jöransson numehra trängt henne ifrån wärdskapet. Skiftet förrättas.

s. 839 - Änckian Maria Mattsdotter ifrån Uiherla. **Barn med ogift karl** Samuel Jöransson. Maria blifwit **häfdad uti en lijten Cammare i Pörtes Farstugun**, derest Samuel haft sitt Saker förwarad. Hennes **systerman** Olof Hendersson. Wittnen: Bondehustrun Annika Jöransdotter, dennes **man Kyrckiones Sexman** Thomas Hendersson. Frågades **Syster** Brita Matzdotter. (Pitkä juttu.) Kyrckioherden Mag:r Johan Utter jämte Länsman berättade, att äfwen dhe 10. Julij uti Kyrckiofahrstugu besedt Barnet, som warit Missfödzel och intet något fullgångit foster. Samuel bekände, att han **häfdat Maria på gålfwet uti en halmlada** 3 dagar förr Korssmessan 1709 samt några dagar tillförene **under en wijdebuska på ängen straxt wid Uiherla åkeren** och kort derefter **uti Rijan**. Upsköts.

s. 846 - Henrich Henricksson ifrån Hapaniemi gaf wid handen, att des Rija igenom wådeldh omkommit.

s. 847 - Såsom Mattz Andersson ifrån Napila medelst en af **Sochneskrifware Erich Humalainen** af 23.5.1710 oprättad liqwidation, beträffande för **dubbligs Soldatens** Jöran Mattssons uthredande - -. Utmarcherade 1708.

s. 848 - Wppå Henrich Mattssons ifrån Syfwäjärfwi ansökning bewillias skifte efter hans framl:ne **fader** Matz Philipsson emellan hans efterlemnade Barn och änkia. **Brodren** Jöran Mattsson.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 19-20.9.1710
VA Ylä-Satakunta KOa32, mf ES 1977

s 735 - Enkian Walborg Hendersd:r ifr. Nurmis jämpte hans son Anders Erichsson opwijste en af **fäldtwäbelen sahl. Daniel Elgh** jämpte sochneskrif:n Gabriel Hijs och förra nembdeman - - 16.2.1692 uthgifwen attest, beträffande den förlijkning - -. - - utaf fäldtwäblen Daniel Elgh opburit wärdet för en annan häst - -.

s 752 - Såssom **capellan Johannes Mullinus** constitueret **des hustru Elin Wanaea** att uthföra emoth länsman Nils Bengtson ang:de 3 sölfwerskedar, dem lensman 1709 utj julij hoos capellan pantsatt för de beklädning, han till soldateutredningen bordt uthgiöra.

Kangasalan syyskäräjät 23-24.9.1710

s 785 - Henrich Jöransson ifrån **Ruokois** klagade öfwer sin granne Simon Thomasson j **Sitama**, som skulle Simon 1) giöra honom intrång utj **fiskewatnetz häfdande under hans enskyllte ägor**, 2) förhindra boskapen ifrån **samfällte muhlbetet**, jämbwähl 3) emoth den förlijkning dem emellan 14.9.1693 är belefwat, hugga kaske innom rätta råår utj skogen wid **Matoluhta ängh**, utj hwilcken skogh Simon 4) i lijka måtto rödjat sig ängh å nyo på Ruokois sijdan. Simon Thomasson swarade, att han intet framdeles will bruka några **fiskebragder** öfwer råån på Ruokois sijdan, - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 27.2.1711 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa33 s. 80-, mikrofilmi ES 1977

s. 80 - **Påstbonden och gästgifwaren** Matz Matson i Säynäjoki blir nämdeman.

s. 80 - (Jatkoa nimismies Ollenqwistin syyskäräjillä vireille panemaan asiaan): - - om det Oächta Barn, (som) Enckian Maria Matzdotter ifrån Uiherla utj enslighet födt och sedermera lagt å lönn. Närwarande Kånan sampt belägaren Samuel Jöransson.
- **Kyrckiones Sexman** Thomas Hendersson ifrån samma by bekände, att så snart han 7.6.1710 om Mårgon fått förnimma Maria hafwa födt Barn och sådant wilja förneka, har han ordnat sin egen **hustru** Annicka Jöransdotter jempte 2:ne andra Qwinspersoner (joita kuulusteltu syyskäräjillä) att förnimma om hennes tillstånd, huilcka wid återkombsten gåfwo tillkänna Maria för dem äfwen wägrat sig hwarcken warit hafwande eller haft något Foster. Kortt derefter har Maria lijkwäll skickat efter Thomas sampt ledsagat honom jämte några flera till **Källare Pörttet, derest Maria utur en Kista framtagit Fostret, som intet warit fullgångit utan aldeles lijtet och spädt**, eij heller har derpå funnit några åkommor. Kårt tilförne, enär Brita Erichzdotter ifrån Kaskelandet kommit hem, skall hon talt, att Maria för henne tillstådt sig wara hafwande, sampt berättat den inte lära föras i Krijg, som henne häfdat, ehuruwäl Maria intet nämdt belägarens nampn.
- Bonden Michel Johansson i Uiherla betygade, (såsom ofwan).
- Såldate Enckian Walborg Matzdotter ibm wittnade, det - - intet fullgångit utan aldeles lijtet och spädt, utan håår och naglar.
- Bonde hustru Sophia Erichsdotter såsom den föregående.
- Kånan Maria Matzdotter förebar, det hon 6.6.1710, enär Maria sedan om afton födde, **warit att oplyfta en underfallen gärdzlegård i kring hennes Kaskeland, hwarutij hon haft lijnfrö uthsått, och på samma resa wid wägen satt sig att binda några badqwastar, då åthskillige Byssens hästar ifrån skogen kommit löpandes, hwaraf Maria blifwit förskräckt och befruchtat sig för Biörn**, och sedan emot afton födzlen henne påkommit. I förstonne tänckt följa, Fostret uti födzlen intet haft lijf.
- Bonden Olåf Hendersson, som är Kånans **Systerman**, hos hwilken hon hafwer tillhåld, berättade den dagen Maria födde **plögt på åkren sampt hans hustru warit att bränna kaske** i skogen och Maria lemnatz allena hemma.

Sentens: Ehuruwähl Maria Matzdotter ifrån Uiherla - -. Marialle (ja Samuelille) määrättiin sakkoja ja kirkkokuria.

s. 86 - Kyckioherden Mag:r Johan **Utter** berättade, att ehuruwähl han åthskillige gånger sine åhörare påmint, att under åkeföret anskaffa **Kalck till reparation af skårstenar, hwilka Kyrckioherden säger i Orriwesi Pastorat wara aldeles förfallne**. Som intet händt, anhöll han det de dertill lagligen obligeras måtte. Nämnden förebar, att de **eij kunnat denne tijden i Åbo få kiöpa något Kalck.** Kyrckioherden gaf till handen, det de haft kalck för penningar **att bekomma i Hauho S:n**. Dy antyddes Nämbden än i wintter hafwa den omsorg till sådane Materialiers framförande, som till Pastoratetz Bygnadens sampt skårstenarnes uptagande behöfwer.

s. 87 - Såsom **Kyrckioherden i Längelmäcki S:n Jacob Rungius** (valittaa Suinulan ja Caldilan asukkaista, jotka eivät huolehdi rakennuksista eivätkä Heikkilän sillasta).

Pirkkalan ylim. käräjät 8.5.1711

s. 100 - Berättade länsman Niels Bengtson, hwilkens **ryttare** under ordinarie regementet Bertel Grelson ifrån Keijärfwi till närwarande tijd warit och hoos honom haft tillhåld, sedan han med de flera för några weckor sedan ifrån fäldt hemkom, (att Bertel) den 5. hujus middagztijden med ett grim skatt? i stalskullen?, stående i mangården, **sig ophängt** utj lensmans frånwaro wid des embetesförrättningar på Nockia gård.. Bertel är **barnfödd i** Wijborgz lähn och **Lapstrands sochn**, **som förtijden af fienden ryssen berättas wara inkrächtad**, ifrån hwilken ort Bertel några åhr sedan är **städzlad till ryttare för caplans Wanaeii rusthåld i Orriwesi** s:n, och sedan transporterad till länsmans rusthåld, --.

Kangasalan kesäkäräjät 26-27.5.1711

s 176 - Sophia Bertelsdotter i Wihtiälä emot sin **broder** Matz Bertilson i **Sitama** ang. contantlåhn 20 d:r och 1 fåhrskinspälss.

Kangasalan syyskäräjät 2-4.11.1711

s 934 - Matz Henderson ifrån Suorama på des **moders** Maria Thomasd:rs wägnar föredrog, det hans **mohrbroder framledne** Carl Thomason uthj sitt wisthuus på Wichtiälä hemman förwarat några penningar, den Lars Henderson, som efter **sin hustrus fahrfader** Lars Thomason, hwilken war **sambroder** med Carl, besitter Wichtiälä bördehemman, nyligen förnimmes öfwerkommit, fordrandes fördy Mats Henderson på sin moders wägnar jämpte den **andra brodren sahl. caplan** Henrich Thomason **Wichtelaeii dotter** Chirsten **Wichtelaenia** sampt **systren** Beata Thomasdotters **mågh** Johan Johanson i Tihala, deras föräldrars deraf tillfallande dehl. Lars Henrichson swarade, att uthj wisthuusets wägg, wid det huset blef ikullkastat, funnitz 12 d:r s:rm:t, begiärandes att arfwingarne emellan skiftas måtte. Till desse penningar äro **rätta arftagare den afledne 2:ne bröders caplan Henrichs och Lars Thomasons barn sampt systren Maria Thomasdotter jämte Beatas och Walborg Thomasdöttrars barn.**

s 961 - Matz Johanson ifrån **Sarkila** tilltalte Johan Thomason i Mäyränpesä jämte hans **hustru** Chirstin Påhlsd:r, som är **kärandens halfsyster**, om arf efter Matzes **swärföräldrar fadren** Anders Hendersson och **modren** Sophia Simonsd:r, hwilka bägge äro afledne. Matz bewisade med en specification, (som) den **förra lensman** Claes Hanson **Swarthafra** såsom witne underskrifwit, att Anders wid sitt inträde utj ächtenskapet med Sophia infört 2 hästar och 7 t:or spanmåhl. Skiftas.

s 969 - Matz Bertelsson ifrån **Sitama** beklagade, det han till förl. ting sig intet kunnat inställa **des syster** Sophia Bertelsd:r i Wichtiälä till swars ang. hennes giäld. Liqwiderades. Sophias **man** Sigfred.

Oriveden ja Cuoreveden kesä- ja syyskäräjät 2.9.1711
Säynäjoen nimismiehentalossa
Signum: VA Ylä-Satakunta KOa33 s. 458-, mikrofilmi ES 1978

s. 458 - Matz Cnutson ifrån Pitkäjärfwi beswärade sig öfwer Pähr Mårtenson ibm, som skulle Swinen medelst Pährs åkergrind giort honom skada på **Råghskylarne**. Pähr syytti naapureitaan huonoista aidoista. Katselmuksen

pitäneet lautamiehet todistivat, että **Swinen inkommit igenom Pähr grind och watugård**, den han bordt wårda. Korvaus 5 kappaa ruista.

s. 459 - Eskel Jacobson ifrån Uiherla klagade öfwer Erich Larson i Päskylä, att han i April af Erich uti **Päskylä Qwarn** med hugg och slag illa är worden handterad. Måste 9 weckor bära sin arm i band. Erich Larsson berättade, att Eskel med stoort munbruuk welat drifwa honom ifrån Qwarnen, oansedt han i några åhrs tijdh **intet betalt den wanliga tullen** a 3 c:r åhrligen.

s. 460 - Jacob Andersson ifrån Längipohia by opwiste **Sahl. Kyrckioherdens i Längelmäcki H:r Henrich Lucanders** jämte Matz Matson i Längipohia och Thomas Bertelson i Oriwesi honom meddelte attest öfwer hans **Swågers** Sahl. Johan Eskelsons på des sotesäng 25.7.1697 giorde Förordning om hans qwarlåtenskap, som Jacob Andersson och **Brodren** Elias testamenteras. Sach lijkmätigt Calmare receszen af åhr **1483** § 38.

s. 462 - Thomas Michelson ifrån Caldila föredrog, det hans **Fader giästgifwaren** Michel Sigfredson aflemnat, Styfmodern Anna Påhlsdotter. Den aflednes ännu omyndiga barn Sigfred och Anders.

s. 463 - Framledne Matz Anderson i Keertte för 2 åhr sedan tillsagt Henrich Johansson i Keertte 20 d:r.

s. 464 - Pähr Thomason ifrån Hakosalmi beswärade sig deröfwer, att Erich Larson i Päskylä 24.8.1711 honom hårdragit och slagit honom några åkommor. Ordwäxling om Mälder.

s. 465 - Eskel Jacobsson ifrån Wiherla / Erich Clemetsson i Joensu, angående den Spanmåhlstunna, som Erich för någon tidh sedan försträckt Eskels afledne **Swärfader**.

s. 465 Nämbdemännerne- - - wärderat den skada, (som) Olåf Johanson i Orriwesi by tagit uppå des hafwerland igenom Jöran Erichson Kontis i samma by giärdzlegård, som stådt luta, hwarigenom hästarne inkommit till ½ Tunna hafra. Korvaus ½ tynnyriä kauraa.

s. 466 - Uppå Matz Jöransons ifrån Napila anmodan bewillias honom skifte efter des **Fahrfader** Jacob Henderson uppå **Yrriälä** Bördehemman i Napila by, emellan des aflednes efterlåtne **Enckia** Caisa Josephzdotter sampt Barn och Barnabarn. Emedan Matz Jöransson förmenar sig wara närmaste Bördeman till des Fahrfaders hemmans besittiande, så instälte han nu för sig i Caution (3 bönder) för hemmanetz oprättande och uthlagornes betalande.

s. 467 - **Uppå Länsmans Embetes wägnar angaf Brofougden Johan Karpi** ogifta drängen Anders Matson ifrån Wähäsalmi för lönskaläge med Pigan Sophia Hendersdotter i Särckilax.

s. 467 - Brofougden Johan Karpi anklagade uti Länsmans frånwaro ogifta Qwins Persohn Lijsa Hendersdotther ifrån Uiherla, som 8.3.1711 födt ett ännu lefwande Piltebarn, och berättade sig dermed wara rådd af ogifta drängen Johan Matson i Järfwenpä, - - att hon af Johan Mattson första gången är häfdad uti weckan förr Midsommaren 1710 **på Badstugulafwan** wid Johans hemwist, enär Lijsa dit gådt att afhempta några sina Kläder, dem Johans **Styfmoder** Elin Erichzdotter hoos sig haft uti förwahr och Lijsa wid samma tillfälle råkat gå uti Badstugun. Sammanlag skedt sedermera åthskillige resor. Matti ja hänen äitipuolensa kielsivät koko asian. Lijsas **syster** Chirstin Hendersdotter, tillhåld på Tuomola hemman ibm.
- Enkian Brita Erichsdotter ifrån Järfwenpä intygade, att Kyndelsmessotiden, sedan Lijsas Hufwud af Johans **Styfmoder** Elin Erichsdotter blef täckt, har wittnet dagen derefter kommit till henne i Badstugun och frågat, af hwem Lijsa war rådd. Upsköts.

s. 470 - **Kyrckioherden** Mag:r Johan **Utter** föredrog, det **Flychtingen Niels Pährson ifrån Pielis S:n och Wuoko by** för ett åhr sedan anländt hijt till Oriwesi S:n och är nu sinnad inlåta sig uti giftermåhl. Kyrckioherden håller dhet betänckeligit innan Niels bewijst, det han dertill är oförhindrad. Niels Pährson producerade **sin Länsman Påhl Staffanson, hemma ifrån Ruokowesi by och Kuopio S:n, närmast till Pielis** belägit, som efter aflagd Eed intygade, det Niels Pährson warit Åboare af ett hemman utij Pielis Sochn och Wuocko by sampt haft till **hustru Caisa Cuifwalata**, som 1708 om Wåhren aflidit och blifwit begrafwen uti Nurmes Capell under Pielisjärfwi Sochn lydande, och det Niels är hinderlös.

s. 471 - **Kyrckioherden Mag:r Johan Utter** beswärade sig öfwer Orriwesi S:ns Inwånare, för det de intet efter den wed Hösteting skedde åthwarning wed 6 (mrk:s) s:r myntz wijte att **Byggia och reparera deras huus**

på Prästegården sig till efterrättelse stält. Sochnemännerne hade beklagat, att den förordsakat af den sena wintern i åhr inföll sampt åthskilliga andra anqelägne resor, de uti denne beswärlige tijden efter Höga Öfwerhetens ordres giöra måste, och icke motwilligheet. Sochnemännerne anhöllo om föranlåtelse för straff, efter de allareda hafwa materialet i beredskap till byggnadens fortsättiande. Kyrckioherden läth sitt käromåhl falla med förord, att Sochnemännerne med det första afläggia deras skyldigheet med Prästegårds huus ombyggiande.

s. 472 - Såsom Jacob Anderson i Längipohia med sin hustrus framledne **Broder** Johan Eskelsons på des yttersta giorde bekännelse fordringar. Framledne Soldaten Jöran Eskelsons **enckia** Lijsa Eskelsdotter ifrån Eskola

s. 474 - Hendrich Ohlson ifrån Liettu och Keuru S:n, det hans Föräldrar Fadren Olåf Påhlsson och Modren Brita Cnutzdotter, hwilka åbodt Lahdes Bördehemman uti Cuorewesi.

s. 474 - Sophia Erichzdotter i Uiherla föredrog, huru hennes **Fahrbroder** Thomas Hendersson Heickilä i Uiherla, alt sedan Sophias **Fahrfaders** Henrich Söfringssons och **Fahrmoder** Sophia Cnutzdotters dödeliga frånfälle, innehaft och ännu **besitter Heickilä** Bördehemman, - - att ett laga skifte - -. att Sophias **äldre syster** är gift med Erich Jöransson Eskola i Hapasari by, som opdragit honom des hustrus rätt till samma hemmanet, det han med Kyrckioherdens Johan Utters attest will bestyrckia.

s. 476 - Nämbdeman Jöran Johanson Parpo i Oriwesi by beswärade sig deröfwer, att han uti des **åkertegar blir af sina grannar uti Byamåhlet**, i synnerheet Thomas Thomasson Erola och Olåf Johanson Siuro, **praejudicerad**. Förrättas syn.

s. 477 - Mårten Jöranson ifrån Borgarla by beswärade sig öfwer Enkian Brita Henrichsdotter ibm, för det hon bedt Mårtens **hustru** Anna Påhlsdotter **gå och fråga sin ähra på Oriwesi isen af Trumbarens son**. Brita Hendersdotter nekade. Opsköts.

s. 477 - Alldenstund wid det några Criminale måhl skulle framhefwas för Rätta och den gemene man uthwijstes ifrån Tingz stugun, stod sig Jöran Eskelson i Kaupila, utan att åthlyda befallning, under nedre ändan af Tings bordet. Fick böter.

s. 478 - Johan Mårtenson ifrån Wilckilä stämt att swara des **Swägerska** Enckian Anna Matzdotter ibm angående breder, Förrättas dehlning af åker och ängiarne.

Oriveden ja Kuoreveden välikäräjät 6.11.1711 Säynäjoen nimismiehentalossa
VA Ylä-Satakunta KOa33 s. 974-, mikrofilmi ES 1978

Anno 1711: den 6: Novembr:, höltz Extra Ord:ie Häradz Ting utj Oriwesi Sochns och Cuorewesi Cappelgiädz **Länsmans Gård SäynäJoki**, Närwarande följande ärlige och bofaste Män, som såto i.
Nämbden: Michel Matson i Wackis, Jöran Erichs: i Hirfwijärfwi, Jöran Johansson i Orriwesi by, Jöran Johans: i Pitkäjärf, Thomas Michelson i Wihasjärfwi, Johan Jöranson i Korpitorp, Henrich Matson i Caldila, Matz Matson i Säynäjoki.

s. 974 - Länsman Henrich Ollenqvist föredrog Rätten, det Bonden Matz Thomasson ifrån Padustaipale om Natten emot 13.9.1711 **med 1 spiut eller så kallad half Måna, som desse tider till gewär för Opbodz Manskapet äro förfärdigade, stuckit ogifta Piparen Matz af Biörneborgz lähns Infanterie Regemente och Majorens Compagnie uti Bröstet, så att han derpå ungefähr Kl:n 10 för Middagen afled. Piparen Matz hålles wara hemma ifrån Åbo eller Ingermanland** och på denne Orten intet hafwa anförwanter och om hans Faders nampn eij heller efterrättelse stodh att bekomma. Länsmannen begiärde, att Matz Thomasson för en sådan öfwerdådig giärning måste blifwa afstraffad.
- Matz Thomasson swarade, det han jämte Eskel Erichson ifrån Bengtilä, som hoos honom **war att förrätta Skreddarearbete, på gålfwet legat insombnat, då Piparen ongefähr Midnattz tiden inkommit och med ett Pärtblås swedt hans Skägghåår på öfwersta läppen sampt elljest rygt honom uhr Skägget, hwarmedelst han blef föranlåten att stiga opp. Som Piparen icke desto mindre med en dragen wärja, den han haft liggiandes uppå Bordet, welat afhända honom Lifwet, har Matz måst taga till sitt förswar gewäret, som**

legat på några Pinnar, utanföre emot gården uti Pörttes wäggen fastslagne. Enär Matz inkom uti Pörttet, hafwer Piparen uti des ifwer sig skadt utom hans förwållande, förmenandes Matz, det han till den aflednes dödh är oskyldig.
- Länsmannen, under hwilkens Rusthåld Matz Thomasons hemman till Augment är indelt, förestälte Matz för honom **sagt före sitt fängzlande, huruledes Matz wid sin inkomst i Pörttet med gewär i handen låfwat slå Piparen för det han blef rykt uhr Skägget, hwarpå Piparen sielf öpnat Bröstet och bedt Matz stöta till, som Matz sedan fullbordat och såmedelst begådt dråp utan Lijfsnödh.**
- Wittnet Eskel Erichsson intygade, det han, som är **lomhörd och legat insombnad, intet wist af Piparen före han deraf waknade, att Piparen gaf ett swårt liud ifrån sig wid det han blef skadder, Piparen hade då suttit med öppet bröst på Stolen frammanför Bordet sampt straxt derpå fallit framstupa på gålfwet. Matz Thomasson hade burit gewäret uth på gården och gådt i Badstugan**. Sedan wittnet förmärckte Piparen wara illa skadder hade han förfogat sig till Matz, hwilken swarat, det han förmodar honom för den orsaken intet lijfwet tillsättia. Wittnet hade inte förmärkt den afledne hafwa någon wärja i Pörttet, fast mindre i handen. Matz hade då beskylt Piparen för det han med Pärteldh welat bränna hans ansichte men inte sagt, att han med wäria är worden öfwerfallen. Witnet berättade om Piparen, att de 2:ne näst tillförne förflutne dagar af Matz Thomason wara **uti sämia med Öhl och Math fägnad, efter Matz haft de tanckar, det Piparen skulle ächta hans dotter. Emellan Matz och Piparen hade och det aftahl warit, wid det Piparen afton tillförne gick ifrån Padustaipale, det han den andra dagen Middagztiden skulle komma tillbaka att besee Såldate Klädren, dem Eskel hade under händer att förfärdiga, men han sig inställt Nattetiden tillförne.**
- Länsman påminte, att **den afledna Piparen lagt wärian jämpte gehenget och hanskarne wid des ankomst ifrån sig uti en halmlada, derest Sonen Simon Thomason war och äfwen sielf der tänkt läggia sig, oansedt han först gick in att hälsa på Matz**.
- Matz förebar sitt förra sampt att hans **Son Simon, som för några weckor sedan uthmarcherade till Såldat, den natten lågh i Stallet och bar wärian i ladan,** sedan Piparen war skadder.
- Wittnet Eskel gaf wid handen, att Simon kom i Pörttet, sedan Matz med sitt gewär gick uth.
- Matz Thomason förebar, att han burit wärian med sig i Fahrstugun och Sonen sedan i halmladan.
- Matses **hustru** Gertrud Erichzdotter berättade, det hon den natten **lågh i Badstugun**, och wiste derföre intet, men beklagade, det hennes man altidh intet är wid sitt fulla förstånd.
- **Kyrckioherden Mag:r Johan Utter** betygade, att **efter giärningen hade Rustmäst:e Johan Huppu? (bör wara: Hulpo), som har sitt Boställe i Sarkkila 1/4 mihl ifrån Padustaipale, efter erhållen kunskap jämte några Såldater sig infunnit. Rustmästaren hade afsändt Såldaten Johan Jöransson Låcka efter Kyrckioherden och Länsmannen. Kyrckioherden hade anländt till Padustaipale ongefähr Kl. 10 för Middagen och funnit Piparen kort tillförne wara afleden sampt Matz Thomason af Rustmästaren och Såldaten fängzlad. Matz Thomasson hade swarat till Kyrckioherden, det han warit den aflednas Böfwel och en annan igen lärer wara hans Böfwel.**
- Landbonden Matz Johanson i Sarckila, som är **syskonebarn** med Thomason, berättade, att emellan den afledna och Matz Thomasson **eij försportz wara någon owänskap. Piparen fredligen jämte Rustmästaren och Matz Thomason hade på aftonen fått sig math. Piparen hade låfwat den afton ännu gå till Byen, hwarifrån Rustmästaren och andra sökt att förhindra honom och förestält honom, att emot Natten någon fara torde wara förhanden. Piparen hade dock fattat i sin wäria och sagt den tiena honom till förswar sampt gått sin wägh. Matz Thomassons Son Simon hade wid Johansons ankomst till Taipale för honom sagt, att han jämpte Såldaten Erich Mårtenson uti ladan fått sig math och att Piparen hoos dem lämbnat sin wäria med gehenget och hanskarne. Simon hade anmodat Piparen komma att sofwa jämte honom uti Stallet. Piparen hade det intet giort, utan först låfwat gå till stranden, på hwilken wägh han sedan gådt i Pörttet, derest opblåst Eld uti några Pärtor och med samma Eld wäkt uppå Matz Thomason**. Denne olyckzhändelse hade dem emellan sig tilldragit, sedan Thomason ifrån gården inbrachte sitt gewär.
- **Chergiantz hustru** Carin Hendersdotter ifrån Rajalax by, intet långt ifrån Padustaipale, bekände, att Piparen kort före hennes ankomst till Padustaipale war afsombnad och Matz allareda fastbunden af **Rustmästaren Johan Hulpo** samt några Såldater, hwilka nu är i Fäldt. Då berättades af Matz Thomason och andra, att **Piparen med Pärteld, som han ifrån Pörttes ungns Munn opblåst, derest ännu legat Eldskåhl af det Pörttet dagen tillförne eldat blef, lyst Matz Thomason å ansichtet, som deraf förtörnad gådt uth och wid inkomsten med den så kallade half Månan, hwilken hafwer 1 spiut uth ändan, skadt Piparen under Bröstet. Ingen hade hört, att Piparen haft wärian med sig uti Pörttet. Såret efter spiutet hade warit ongefähr 1 twär tum bredt, hwarefter en dehl af inelfworne uthkommit, och skiortan blodig men Sämsk Tröijan aldeles oskadder. Wittnet berättade, att Matz esomåftast förmärktz wara orolig wid det, han råkat blifwa beskänkt, och under tiden uti slikt tillstånd försportz löpa till Skogz.**
- Kyrckioherden Utter berättade, det han fuller intet kan säija, det Matz Thomason är aldeles **afwita**, men hört, att Matz några år sedan lupit i Skogen, till des han igen kom sig före.

- Länsman och hela Nämbden wiste, att år 1708 Winttertingztiden här uthi Länsmans gården hade denne Matz Thomason **om en Morgon uti Skiortan af den påstående kalla wintren lupit på isen i mening att gå till skogz men blef förhindrad**.
- Nämbdeman Jöran Johanson i Orriwesi by berättade, att Matz 4 åhr sedan kort för Juhlehögtiden, då han något beskänkter warit hoos honom, **om en Otta haft Korsswist tahl för sig och Matz samma resa kastat sitt watn uti Pörttet.**
- Matz Thomason sade sielf, det honom **ongefähr 12 åhr sedan, enär han ifrån skogen hemkom, en swår hufwudwärk påkommit, hwaraf han esomåftast rasat, och intet wist till sig, utan i ensligheet i skogen oppehållit till des han kom till sig**.
- Rätten wisste, att Matz Thomason esomåftast i Rätten drifwit sine ärender med godt förstånd.
- Kyrckioherden berättade, att Matz **gådt uti Kyrckian och wid sundt förstånd obehindrat nutit sine Sahligheetz medel.**
- **Landbonden här uti Länsmansgården** Henrich Claeson intygade, det han Pingstehögtidh warit hoos Matz Thomason i Padustaipale, då han ibland annat **klagat öfwer wärk uti sine leder. Det förebrachte Matz deraf orsakats, att han tillförne 9 nätters tidh uti sin swagheet gått uti Skogen, (så) att och Naglarne den tiden fallit honom ifrån Fingren af det han klifwit opföre Bärgen, hwilcket Matz förebar ongefähr 6 åhr sedan förelupit**, Den angifnes **Syskonebarn** Matz Johanson sade, at Matz Thomason Alhelgonedagh 1 åhr sedan, enär Johanson war i Padustaipale **om afton i Mörckret förr än Folcket lagt sig, med samma gewär, framledne Piparen blef skadder, gådt uth på åhren? och attecterat sampt haft liud för sig allena, som hade han med någon haft oenigheet, ehuruwähl ingen war på färde**. Derifrån hade denne Johanson frågat den angifnes **Broder** Simon Thomason, som hafwer tillhåld i Sitama, och **Sonen** Simon, (som) honom (Matz Thomason) i Pörttet inbracht, om ingen af dem sågo, hwem i wråen stodo, **som han sagt wara en swart hund och winka med Ögonen med honom, hwilket de wägrat**.
- Matz Thomason berättade nu, det han tyckt, som skulle Piparen med wärian honom welat öfwerfalla och mente Piparen lijkwäl brutit hemfreden, att Matz på sin Nattsäng blef ofredad med hans i handen hafde Pärtblås.
- Chergiantz hustrun Carin påminte, att Matz wid hennes ankomst sielf letererat, det han stuckit Piparen för det han welat bränna Matzes ansichte.
- Eskel Erichson ifrån Bengtilä uprepade, att Piparen uti 2:ne dagars tid, förrän dråpet skedde, blef af Matz Thomason uti största sämia fägnad med math och dricka, berättandes sig intet annat märckia än att Matz Thomason då war wid sitt fulla förstånd.
- Beträffande Matz Thomasons allgemena lefwerne erhölt Rätten den efterrättelsen, att han **stält sig sedigt men under tiden råkat uti dryckenskap sampt deraf orsakande slagsmåhl.**
- Kyrckioherden och hela Rätten wiste, att **den afledne Piparen warit mycket öfwerdådig sampt på slagzmåhl och fyllerij begifwen**. Saken wåldgafz Rätten, som efter omröstande afsade följande:

Sentens: Ehuruwähl Matz Thomason till sitt förswar påstådt, det framledne Piparen Matz - . Fördenskull som Matz Thomason således **utan lijfznöd begådt dråp**, - - än att han enär giärningen skedde **warit wid sundt förstånd**, **altfördy dömmes** Matz Thomason, som widerlijket, å samma dagh och dygne giärningen giordes, är fängzlader, **lijkmätigt gudz lagh Gen. 9 w 5 et 6 sampt det 2 Cap. dråpm. Balcken med willia L. L., att gifwa lijf för lijf,** hwilcket lijkwäl den höglåflig Kongl. Håffrättens högrättwisa godtfinnade aldra ödmiukeligast hemställes.

Således widh hwart Tingställe för sig wara undersökt
och afdömbt, betygar på Häradz Rättens wägnar
Claes Detloffson
häradzhöfdingh

(Genesis 9 w 5 et 6 = 1. Mooseksen kirjan 9 luku, 5 ja 6 jae)

Oriveden käräjät 16-.2.1719
(Vrt. VA Ylä-Satakunta KOa34 s. 236)

- Bertill Eskellsson (ifrån Rassila hemman i Hapaniemi by) opwiste **Ryska härwid opbördzman Johan Dahls 13.8.1718 honom på detta hemman meddelte Immission** sampt den förlikning han om besittningen till hemmanet, wid hållit **Häradz Ting under Ryska wäldet af Befallningsman Callia d. 16 etc Febr. 1719** ingådt - - -.

Oriveden talvikäräjät 10-.2.1721

- Befallningzman Johan **Ollenqvist** föredrog Rätten, huru såsom hans **Moder Anna Roos** 1720 Pingsta högtiden, **i fruchtan för Fienden Ryssen låtit giömma uti skogen 5 Teenfat, 3 större och 2 smärre, 2 små Liusstakar och 2 Plåtar af andra Liusstakar och 2 Teenflaskor**, - -. Hendrich Hendrichsson swarade, att desse Pertzedlar äfwen widh **1721 åhrs Wintter Ting**, det Crono Befallningzman Wälbetrodde Jacob **Callia** hållit, blefwo fordrade. (Kts. VA Ylä-Satakunta KOa34 s. 240v)

- vice Advocat Fiscalens wid Håfrätten i Åbo Gabriel Keckonii utgifne witnesskrift af innehåld, at hustru Anno Roos (Ollenguists numera afledne Moder) **wid 1721 åhrs, af dåwarande domhafwanden Befallningsman Jacob Callia den 10 etc Febr. förrättade Winter Ting med Oriwesi**, intet giordt saken angående någon undan Ryssen i skogen giömd och därifrån bortkommen egendom, emot Soldaten Grels Pihlman anhängig, eftersom af de **ifrån Callias Sterbhus til Kongl. HåfRätten införsände domböcker sådant icke funnits wara skedt**. (Kts. VA Ylä-Satakunta KOa54 s. 409v)

- Skrifwaren Jacob Collin, upwiste en af denne Rätt **under Ryska tiden den 10. etc:ra febr. 1721 afsagd dom**, där medelst Anna Roos af Hendrich Mattsson och Johan Mårtensson i Hörtzänä, till dömmes Een Tunna 15 Cap:r Råg och Twå Tunnor Korn jempte 24 öre S:rmt expencer**, här flytandes af Kyrkiones Winsäd desse Hörtsänä Boer 1713 ifrån Tionde Herberget bekommit, att försla till Åbo.** (Kts. VA Ylä-Satakunta KOa39 s. 255v)

Oriveden ja Kuoreveden kär. 20-22.3.1722
VA Ylä-Satakunta KOa34 s. 222-, mikrofilmi ES 1978

s. 222 Anno 1722 den 20., 21. och 22. Martij, blef ordinarie Häradz Wintter Ting hållit med allmogen och den Menige Man, af Oriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelgiäld **på Hållma gårdh**, Närwarande fölliande ährlige och bofaste Män som såto i:

Nämbden

Michell Mattzson i Wackis, Olof Olofsson i Suckila, Hendrich Olofsson i Pärinautio, Jöran Johansson i Pitkäjärfwi, Henrich Mattsson i Caldila, Johan Jöransson i Korpitorp, Mattz Mattsson i Säynäjoki, Lars Cnutsson i Oriwesi by, Mattz Mattzson i Onnistaipale.

s. 222 - **Uti Ländzman Johan Ollenqvistz frånwaro, framhade Mattias Sevon** unga drängen Bertill Simonsson ifrån Hietalax, sampt lösa Kånan Lijsa Johansdotter ibm, för beblandelse - - Lijsa 1721, 2:ne weckor för Johanni födt ett Pilte Barn, som ännu lefwer, - -.

s. 222v - - - stälte sig för Rätta, Mattias Sevon, een löös Kåna Lijsa Olofzdotter ifrån Wiherla, för det hon 2:ne särskilta reesor är beträdd hafwa bedrifwit lönska lägen, med Johan Mattsson ifrån Wiherla, hwilken 1720 **uthgådt till Rysk Soldat**, hwaraf Lisbeta 1718 uti September Månad födt ett Pilte Barn som ännu lefwer, jembwähl 1½ åhr tillförene ett flicke Barn som allenast fådt nöddop, - -.

s. 223 - Alldenstund Hendrich Jöransson ifrån Hörtzänä tillstodh, att han af **Henrich Ruuth** ifrån Oriwesi by opburit, uti drenge städzel 3 C:r 24 sk. kmt, att tiäna ett åhr hoos honom, men sedan afwikit sin tiänst, och begifwit sig **till Dragoun på Hålma gårdh**, att Ruth såmedelst af hans förmente dränge tiänst kommit i mistningen begiärandes att han derföre med sin åhrs löhn plichta måtte, hwaremot ehuruwähl Henrich sökt inwända, att han welat tiäna sitt åhr till ända, - -.

(Seuraava asia on yliviivattuna Turun maakunta-arkiston konseptipöytäkirjoissa Ikalis s. 339. Yliviivattu luultavasti sen takia, ettei asia kuulunut kihlakunnan-oikeuden toimivaltaan.)

- Det beswärade sig Henrich Henrichsson ifrån Rajalax öfwer den **under Ryska wäldet warande Länsman Petter Frestadius** och **Jachtfogden** Johan, för det dhe sidstl. Sommar Midsommars tid, lagt Henrich Henrichsson neder, och honom medh een **Rysk Piska** swåra slagit och handterat, hwarföre Henrich nu begiärte straff öfwer dem. Petter Frestadius och Jachtfogden Johan förklarade sig här öfwer, att Henrich absenterat sig ifrån 3:ne Penninge Stämbningar, under Ryska wäldet, och såsom det warande allom bekant, om **Ryska Öfwerheetens stränghet emoot opbördzmännerne**, neder dhe så yrro?nyst, som af detta fordrades, deras beställningar eij kunde efterkomma, opbörzmänne; då derföre måste swårt answar och straff förestå, berättandes jemwäl orderna af **Ryska Lagman Georg Fromholt v. Essen** utgifne wara, att alla som moot Crono Retinuter uti någon måtto skulle wisa sig genstörtig och motwillig uti Crono beställningar, då skulle een sådan, af Crono Retinuter **bordt skickas, till Lagman uti Biörneborg**, för en slik ertr?ist nacklässigheet, **på Rysk wijs, att afstraffas**, och emedan Henrich som omrördt är, wist sig mycket mootwillig, hwarföre Frestadius sade sig hafft orsak att skicka Henrich till Lagman i Biörneborg, att afstraffas, men till att icke allenast förekomma det Ryska straffet, för Henrich såssom och det swåra answar Frestadius för slika nacklässige, så frampt något i Cronans tienst skulle eftersatt blifwit, förestådt, säger Frestadius sig pahr gånger Henrich med Piskan slagit, Jachtfogden Johan äfwen een gång, men Henrich påstod sitt förra; Och emedan denne öfwerklagade **slagzmålet skedt, under Ryska wäldet, för hwilken tidh förwänttes een Commission i Landet opbördzmänner och Allmogen emellan**, fördenskull beroor och härmedh till dess om ber:de Commission närmare beskedh ståhr att erhålla.

s. 223v - Jacob Johansson ifrån Weickelä by och Tyrfwis sockn berättade, att han under framfarne ryska wäldet - - hoos Hindrich Jöransson ifrån Lydickälä by - -.

s. 224 - **Brofougden Jöran Karpi ifrån Birkala** Sochn föredrog, att den **allmänna Landzwägz Broen öfwer Tammerfors ström**, **af Krigzfolket wid retireden undan Riksens Fiender A:o 1713 opbränd blef, ifrån hwilken tijdh den legat opbebygd**. Omskönt Birkala och Messuby Pastorater med derunder lydande Cappell anwändt bygnad därwid, så är likwäl aldeles ofrånkomlig, efter Oriwesi Sochn och Cuoriwesi Cappelgiäldh inwånare till närwarande tijdh deras skyldigheet eftersatt, - - 10 cappor Spanmåhl ifrån hwart besutit Hemman, - -.

s. 225 - Alldenstund Henrich Simonsson ifrån Hulipas det sielf tillstod, att Jöran Eskillssons i Oinasniemi häst 1720 under Ryska wäldet är tagen till Crono Mantahls häst, hwaruti Jöran jembwähl interesserar, hwilken Nämbden Cousidererade för 16 Rubel eller 150 dal:r K:mt, hwaraf, å Hendrich Simonssons andehl, för dess hemman belöper 4 Rubl, - -.

s. 225v - **Befallningsman - - Johan Ollenqvist och Henrich Ruuth, hwilken uti Befallningzmans frånwaro till Swärie bebodt Crono Hemmanet Mattila** i Oriwesi By, det Befallningsman tillförne innehaft, berättade att dhe om Mattila hemmans disposition framdeles, sålunda kommit öfwerens, att Henrich Ruuth, som åkren förleden höst med Råg besådt, - - afträde till Ollenqvist nästkommande höst.

s. 225v - Framkom **Brofogden** ifrån Birkala Sochn Jöran Mattzsson **Karpi** och berättade sine Föräldrar såsom **Fadren** Mattz Eskielsson och **Modren** Sophia Josephzdotter hwilka **innehaft Karpila** Bördehemman i Säynäjoki by, för een tijdh sedan wara medelst döden afledne, och Jörans Fäder och Mödernes arf ännu uti Boet innestår det hans yngre **Broder** Mattz Mattzson till närwarande tijdh bebodt, begiärandes fördenskull laga skifte på Karpila Bördehemman - -. (Tuomari ja 2 lautamiestä määrättiin jakajiksi.)

s. 226 - Emedan Matz Erichsson ifrån Pehula edeligen erhölt, det Hästen, som han 1714 af Johan Erichsson ifrån Cauppila bekommit, warit des egen, hwilken Johan Eskielsson af Ryssarne, emedan han war att skiutha dem till Syssmä Sochn, bekommit. Matz befriades.

s. 226 - Det wägrade fuller iförstone **ombudzmans under Ryska wäldet Sal. Johan Dahls Successor Matrimoni Henrich Ruuth**, att betahla dhe 30 C:r K:mt, som Elias Johansson af honom fordrade och sahlig Dahlen uti mellanbyte för een häst angifwes hafwa låfwat betala - -. Elias Johanssons **Fahrbroder** Johan Eskielsson.

s. 226v - Johan Mårtensson ifrån Borgarla opwiste H:r Landt Cammarerarens - - meddelte resolution af d. 12 Marti 1722, angående praeferention till **Bårgarla Crono hemmanet Ylinen** benämnd, - - med begiäran, att jempte sin äldre **Broder** Henrich, framför Jacob Erichsson wid bemälte Ylises hemman blifwa maintinerad, **opbördzmans under Ryska wäldet Johan Dahls, honom gifne inrymmelseskrift af 6.5.1719**, som förmäler

detta Ylises hemman, förmedelst den **förra åboens** Hendrich Mårtenssons fattigdom råkat i ödesmåhl - -. Jacob opwiste Kyrkioherdens sahlig Magister Johan Utters attest af 11.6.1721, att han intet trängt sig på Ylises hemman, utan af Hendrich Mårtensson dertill blifwit kallat, emedan han eij förmådt det förestå - -. Jacob producerade fölliande borgesmän, såsom Matts Eskielsson i Lylyjärfwi, Simon Thomasson i Mälli, Jöran Eskielsson i Pehula, Elias Clemetsson i Pärinautio, Henrich Jöransson i Akola, Anders Jöransson i Hirfwijärfwi och Mattz Mattsson Keckonen i Kåckila. - - Cautionister: Befall.m. Johan Ollenqvist, Boställs Bonden Jören Jonasson ifrån Oriwesi by och Mattz Michelsson Kärki i Wihasjärfwi.

s. 228 - Ehuruwähl Erich Clemetzson ifrån Joensu wille nu förstone inwända, honom 1713 om hösten wid fienden Ryssens infall i landet, på Petter Hinderssons ifrån Isolax trägna begiäran, hans koo, som Petter undan Ryssen till honom bracht, - -.

s. 228v - Uthi **Ländzman Johan Ollenqvistz frånwaro** framhade hans **swåger Matias Sewon** een ogift Qwins Person Maria Simonsdotter ifrån Hulipas som 1714 3:die dag Juhl födt ett flickebarn det ännu lefwer, - - rådd af då warande ogifta Bonden Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi.

s. 229 - Matias Sewon framhade gifte Bonden Michell Johansson ifrån Uiherla, som af denne Rätt för Ryssarnes infall uti Landet A:o 1713 pålagd är, widh nästa derpå fölliand Ting, med sielf sins Eede om han det giöra gifter sig befrija, det han intet haft kötzlig beblandelse med ogifta qwins Persson Lisbetha Hendersdotter ifrån samma by, som födt ett oächta Barn. - -**Utter nyligen aflidit**. **Tingspredikan av Regementz Pastoren Johan Wanaeus blef förrättad**, - -. (Michell vapautui syytteestä syyttömyysvalan vannottuaan.)

s. 230v - Mathias Sewon angaf soldateenckian Chirstin Pärsdotter ifrån Suinula by och Cuorewesi - - för lägersmåhl med een Rysk Dragoun - -.

- Sammaledes angafs een ogift qwinsperson Caisa Jöransdotter ifrån Wessari by - -.

s. 231 - Det förordnes Nämbdemännerne Mattz Mattzsson ifrån Säynäjoki och Lars Cnutsson ifrån Oriwesi By, att wärdera den omkostnad Simon Mattsson ifrån Taipale och Simon Thomasson ifrån Ungila berätta sig jempte Mårten Johansson ifrån Sarkila hafwa anlagt widh **Ylinen Qwarns opbyggiande uti Sitama åå**, **hwaruti Anders Clemetsson ifrån Kåifwuniemi af ålder ägt hwart 9:de dygn**. (Antti määrättiin maksamaan osuutensa.)

s. 231v - Bonden Grels Grelsson ifr. Öfwöijärfwi emot b. Jacob Eliasson i Kusjärfwi ang. **Kusiärfwen Sallmi** rå wid **Wäckuri** skogstegh.

s. 232 - Daniel Grelsson **Brusila** ifrån Pittkäjärfwi jempte hans **hustru** Caisa Josephzdotter klagade deröfwer, att **Skrifwaren Mathias Sewon** under framfarne Ryska wäldet henne ifråntagit 1 T:a Korn och 30 (lispund) Höö, hwarföre hon af Sewon fordrade redo. Sewon swarade, att han härwid intet annat giort än hwad **då warande Ryska opbördzmans nu mehra afledne Johan Dahls ordres honom ålegat**, och han nu sökte bewisa med bemälte Johan Dahls 6.2.1719 honom slikt Fouragie indrifwande angående gifne stränga befallning, med förebärande, att alt hwad således af Daniel opburit är, kommit Ryssarne och ingen annan till Nytta. Daniels hustru opwiste äfwenwähl **Isach Heukes som succederat Dahl wid opbörden**, hennes man 15.2.1721 tillstälte Sedel, därmedelst **Starasten Grels Sariko** befalles i anseende därtill, att Daniel för åhr 1718 betahlt för Jöran **Heikilä** i Pittkäjärfwi 30 (lispund) Höö och 1 Tun:a Korn i förstonne hälften deraf utaf Jöran Heikilä straxt, och det öfriga hösten derpå fölljande uthtaga och Daniel tillställa, hwilken Daniel för samma Saak intet låtit stämma fast mindre nu förmådde öfwertyga Sewon, att han i detta måll annat giort än det honom war befält. Altfördy finner och Rätten skiäligt till befrija Sewon ifrån detta Käromåhl.

s. 232v - Änkian Lisbeta Jöransdotter ifrån Paiukanda berättade, att sedan hennes **man** Jöran Andersson allareda **1720 till Såldat** blef skrifwen och hon allena intet förmådde stå för hela **Sackåla hemman**, som består af 1 heelt Mantahl hwilket warit **Jörans Bördejord,** har Lisbeta opdragit helften af samma hemman Hendrich Johansson ifrån Suomaisema, som är hennes afledne **mans systerman**, och nu mehra under framfarne Ryska wäldet, trängt Lisbeta med sin **dotter** Maria Jöransdotter ifrån hela hemmanet. Lisbeta tänker **giffta Maria med** Hendrich Erichsson ifrån Rijtala (po: Röyhtälä) och Längelmäki Sochn, som jempte sine föräldrar åstundar antaga sig detta halfwa Sackåla hemman och utlagorne derföre oafkårtet betahla, det Hendrichz **Fader** Erich Jöransson närwarande i lika måtto tillstod, och till den ändan uppå Paiukando hemman allaredan sig utij Mantals Längden låtit antecknas. Hendrich Johansson närwarande berättade, att Sackåla hemman före hans tillträde legat

i lägerwall, doch emedan därstädes är uthrymme för 2:ne åboer, will han godwilligt afstå den andra hälften sin (hustrus) **Brordotter**, så instälte och Erich Jöransson för sig och hans son fölliande Cautionister, Nembligen Bördebonden Johan Johansson ifrån Längipohia, Bördebonden Axell Johansson ifrån Wilkilä och Hendrich Johansson ibm, - -.

s. 233v - Jöran Jöransson ifrån Kåckola jemte hans **hustru** Beata Jöransdotter klagade deröfwer, att Matthias **Sewon** under Ryska wäldet 1718 uti Junij månad, dem bägge uti deras hemwist **med hugg och slag hantterat** och dessuthan förderfwat Jörans häst uti skiudzen, den han ridit och några Creatur honom afhändt, sökandes äfwen Sewon för alt sådant straff. Sewon anförde, att intet han utan Ryska Dragoun den Jöran i förstonne med slagzmåhl öfwerfallit, tillskyndat Jöran och hans hustru hwad dee nu honom tilläggia beropandes sig till oplysning i detta måhl Uppå **Prästmannen** Wällärde Johan **Utter**. Hästen påstår han äfwen af Biörn wara ihiählrefwen som Jöran berättar deraf orsakatz, att Sewon den först förderfwat, - -. (Lykättiin.)

s. 234 - Jöran Eskelsson ifrån Pittkäjärfwi berättade, att hans häst under Ryska wäldet är tagen för Mattz Jöranssons ifrån Napila och hans med Camraters sammanroterade hemman för hwilken Mattz borde honom tillställa 15 Carol:r eller 28 d:r 4 sk. kmt, efter den Mantahls proportion.

s. 235 - Sahlig Philip Simonssons **änkia** Brita Johansdotter sampt hennes **son** Erich Philipsson ifrån Säynäjoki klagade deröfwer, att Påhl Markusson ifrån Neulaniemi trängt Brita jempte hennes Barn ifrån **Påhiala skattehemman** i bemälte by. Som sonen nu mehra är kommen till sina laga åhr, begiärte han jempte Modren till besittningen af samma hemman förhielpas. Härwid instälte sig och Erichs äldre **Broders** Johan Philipssons **hustru** Walborg Mattzdotter ifrån Napila, hwilkens **man för 10 åhr sedan till Såldat är uthtagen**, den hon dageligen wänter hem ifrån fångenskapet uti Ryssland, och reserverade sin mans och Barns rätt till detta Påhiola hemman. Sammaledes infant sig Hendrich Michellsson ifrån Caupila och påminte, att hans **hustru** Maria Jacobzdotter är Philipz äldre **Broders** Jacob Simonssons dotter. I anseende härtill förmenar sig Hendrich på sin hustrus wägnar äga praeferencen därtill framför Philip Simonssons Barn. Emot alt detta påminte Påhl Markusson, att hemmanet wid hans tillträde aldeles legat i lägerwahl och råkat i ödesmåhl, så frampt efter hög wälborne H:r Landzhöfdingens resolution han deruti intet blifwit **immiterad**. Rätten befann att framledne Landzhöfdingen Sahlig H:r Jacob Bure, uppå **Madame Maria Arensbeckias såssom då warande ägare till Säynäjoki Rusthåld**, hwarunder Påhiola hemman till augment är indelt, giorde ansökning 13.5.1704, således resolverat, att såwida om Brita änkia på Säynäjoki hemman intet hopp wore, åligger Befallningzman wijd laga tijdh henne depossidera och hemmanet med een annan bättre åboe föresee, som Madame Arensbeckia har att föreslå, deslikes utaf änckias ägendom, så widt den förslår, den rest som hon häfftar före utsökia och betahla. Ärendet är här i Rätten d. 23 etc octob 1705 förehaft, då framledne **Ländzman Henrich Ollenqvist, som köpt Rusthållet**, till besittningen, i anseende till denne Brita änkias oförmögenheet, föreslagit åfwan bemälte Påhl Markusson, som är intygat wara en flitig arbetare och af goda medel, hwartill ehuruwähl Brita påmint, att hemmanet wore skatte, - - hwarföre Ländzman påstått hemmanet hafwa iklädt sig Crono Natur. - - och afwachta uthslag - -.

s. 235v - Jacob Mattsson ifrån Kåifwuniemi berättade, det hans **Fader** Mattz Mattzon A:o **1700 måst uthmarchera till såldat** ifrån **Säppälä Bördehemman** i Hapaniemi By, hwar påfölgt att förlåfwade Ryttaren Johan Jöransson uti hans omyndiga åhr sig där på trängt. Jacob jempte **modren** Sophia Pärsdotter begiärte till besittningen deraf blifwa förhulpen, hälst emedan Johan intet fulfölgt sitt löfte att befrynda sin **son** Jöran med Jacobz **syster** Brita, deröfwer han opwiste framledne Kyrckioherdens sahlig Mag:r Johan **Utters** attest af d. 23 passato. Johan Jöransson swarade, att Sophia siälf förhindrat detta ächtenskap och opwiste denne Rättz Ransakning af d. 20 och 21 Martii 1713 hwaraf befinnes, hemmanet wid hans tillträde 1711 aldeles ödelegat, - - bepröfwat 4 åhrs frijheet, 1712-1716, - - befinnes wara Crono och intet skatte. - - till Landshöfdinge Embetetz gådtfinnande.

s. 236 - Änkian Anna Simonsdotter ifrån Hapåniemi gaf klageligen till känna, huruledes, sedan hennes **man** Hendrich Hendrichsson genom den timmeliga döden afsomnade, är hon med sine 5 Barn ifrån **Rassila** Hemman wordne stängd, först af Jacob Michelsson och sedan Bertill Eskellsson som det ännu innehafwer, begiärandes till besittningen deraf förhiälpas, till hwilken ända hon tänker gifta sin **dotter** Maria Hendersdotter med ogifta Bondesonen Simon Thomasson, som intygades wara af god förmögenheet sampt een flitig arbetare.
Bertill Eskellsson opwiste **Ryska härwid opbördzman Johan Dahls 13.8.1718 honom på detta hemman meddelte Immission** sampt den förlikning han om besittningen till hemmanet, wid hållit **Häradz Ting under Ryska wäldet af Befallningsman Callia d. 16 etc Febr. 1719** ingådt, i anledning hwaraf han säger sig därpå arbetat och bracht hemmanet i bruk. Anna och hennes tillkommande swärsson inwände, att Bertill åhrligen

nyttiat hemmanetz ägor. I synnerheet producerade Simon Thomasson för sig Kongl. Maij:t och Cronan till säkerheet, för utlagornes betalande sampt hemmantz widmachthållande framdeles cautionister - -. (Alistettiin maaherran ratkaistavaksi.)

s. 237 - Thomas Hendersson ifrån Safwoi beswärade sig öfwer dess granne Mattz Cnutsson och hans **son** Hendrich Mattsson för det Thomas och hans **hustru** Maria Jöransdotter, af Brådan - - med hugg och slag - - äro öfwerfallne, - -.

s. 237v - Den **under framfarne Ryska wäldet tillförordnade Ländzman Petter Frestadius** klagade däröfwer, att Bonden Lars Cnutsson ifrån Oriwesi By, med oqwädes ord förolämpat och kallat Frestadius till **Tyfh och Landz Löpare**, - -. Lars nekade och beswärade sig, att **Frestadius under Ryska wäldet trängt honom ifrån Kössi hemman** i Oriwesi By, som allareda 1680, wid Commission **med dess skattehemman Pafwola är sammanlagt**, det han åstundar ännu framdeles få behålla och skatta före. Häremot opwiste Frestadius **Ryska opbörzman Isack Heuckes** (TMA:ssa Heikes) honom 3.5.1721 uti detta hemman meddelte **immission** sampt H:r Landz Cammarera:ns och Secreterarens på Höga Landz Höfdingen Embetetz wägnar 9.2.1722, på hans giorde ansökning om frijheet till detta Hemmans oprättande meddelte Resolution, hwarmedelst **Crono Befallningzman Holmdorff** förordnas, med samma ansökning förfara, efter den 10 och 12 § i Kongl. Maij:tz nådigste Insruction för Häradzfougdarne, och i anledning deraf Petter Frestadius, i det ersökte Crono ödes Hemmanet Kössi behörigen immittera, så förordnas och enär behörig Husessyn förgåt, wederbörande HäradzRätt nödige frijheetz åhr till detta Hemmans ophiälpande föreslå. I öfrigt beropade sig Frestadius till Lars Cnutssons öfwertygande, hwad den honom tillagde beskyllningar beträffar, uppå Böndren Mattz Mattsson i Onnistaipale och Thomas Mårtensson i Wechkalax, hwilka - - intygade, att kortt före sidstl. Juhlehögtid, enär desse wittnen jempte några flere, hulpit Frestadius med ståckars framförslande uhr skogen till **Kössi Hemmans bebyggiande**, och welat köra dem in på Tompten, har Lars Cnutsson stält sig wid Kåhl gårdz grinden och sökt detsamma förhindra, hwilket Frestadij dräng uti husbondens frånwaro bebådat hans **hustru** Catharina Feirich, som kommit der till. Frestadius hade wid samma tillfälle, som Mattz i synnerheet säija wisste, kallat Lars Cnutsson till **gamla skälm,** därtill Lars swarat Frestadius wara een **Crono Tiuf. S**om Lars Cnutsson sedan gådt derifrån, äro ståckarne lika fult körde på gården. Lars Cnutsson oprepade häremot, att oansedt Kössi Hemman, af den swårheet han med flere under Ryska wäldet utstå måtte särdeles sedan **största delen af Byen genom een häfftig wådh Eeldh blef afbränd**, några åhr legat i skattewarak, har han likwäll siälf opplögt een dehl af åkren och welat cultivera detsamma, så frampt han således som angifwit är intet derifrån blef trängder, begiärandes därwidh ännu framdeles handhafwas. Resolwerades: hwad dee öfwerklagade verbala injurier beträffar; så beror med utslag däröfwer, till des Frestadij hustru som nu intet är tilstädes, med Lars Cnutsson uti sin mans närwaro, wijd nästa Ting - -, men om besittningen af **Kössi hemman, som med Pafwola skattehemman wid Indelningz Commission är sammanlagt allareda 1680 och alt sedermera under een röök** är häfdat och innehaft; hwarom Frestadius förmådt sig det Höga Landz Höfdinge Embetetz - - Resolution, har Lars Cnutsson med sin ansökning äfwen därstädes att angifwa och uthslag afwachta.

s. 239 - I anledning af **Bårgaren Petter Kuldas änckias** Annika Jöransdotters 21.1.1722 uthgifne attest tilltalte Mattz Jöransson ifrån Napila sin **Faders Styfmoder** Caisa Josepzdotter ifrån Pittkäjärfwi om 19 all:r Lärfft å 1 d:r 8 sk. k:mt al:r som Caisa 1710 in apr. förmäles hafwa bekommit och ännu skall stå obetalt, Caisa Jöransdotter swarade, att hon för ongefär 10 åhr sedan uti Säynäjoki Byen restituerat sahlig Petter Kulda af samma Lärfft, som hon haft hoos sig att försällias 18 alnar, - -.

s. 240v - Befallningzman Wälbetrodde Johan **Ollenqvist** föredrog Rätten, huru såsom hans **Moder Anna Roos** 1720 Pingsta högtiden, **i fruchtan för Fienden Ryssen**, medelst sin dräng Hendrich Hendrichsson hemma ifrån Randasalmi Sochn sampt **måg** Mathias Sewon och Pigan Maria Jöransdotter, ibland annat som hon igen bekommit, **låtit giömma uti skogen 5 Teenfat, 3 större och 2 smärre, 2 små Liusstakar och 2 Plåtar af andra Liusstakar och 2 Teenflaskor**, dee ännu för Anna Roos äro borta, - -. Hendrich Hendrichsson swarade, att desse Pertzedlar äfwen widh **1721 åhrs Wintter Ting**, det Crono Befallningzman Wälbetrodde Jacob **Callia** hållit, blefwo fordrade, sampt at hans hoos bemälte Roos förtiente drengelöhn allaredo derföre blifwit innehållit, påstående sig så mycket mindre af berörde Pertzedlar weta, som att han dem hwarken hemman ifrån burit eller i skogen giömdt, utan Pigan Maria Jöransdotter, och hon med Mathias Sewon dee 2 andra Bördor med sakren, som uti 2 andra särskilte giömmor uthi 1 Kärr underlagde blefwo. Pigan Maria Jöransdotter berättade, at hon dhe förkomne Saker icke burit till skog eij heller giömbdt. (Pyydettiin hankkimaan seuraaville käräjille jäljennös vallesmanni Callian käräjäpöytäkirjasta.)

s. 240v - Jöran Jonasson ifrån Oriwesi By beswärade sig öfwer sine grannar Anders Jöransson **Konti** och Johan Olofsson **Siurola**, för det hans **oxe** förledne höstas af deras **uti Roflandet opspänte Byssor är worden ihiälsskiuten**, och begiärte (ersättning). Desse anförde, att oxen warit otam, den ingen gärdzlegård hålla kunde. Wägrade at densamma någon skada af deras **för Biörn gillrade Byssor** tagit, hwaron dee gifwit godh kunskap. Nämbdeman Lars Cnutsson intygade, att kärandens oxe är funnen 100 Fabnar ifrån Roflandet, af Biörn opäten och omskönt uti Huden på den eena Bogen 3:ne Prinna hål fundne äro, så kunde han intet wisst åtskillia antingen dee af några Bysskulor eller Biörn tillskyndade äro. Dessutan påstå Swaranderne, att deras gillrade Byssor den natten intet gådt löst; - -. (Swaranderne befrijades ifrån käromåhl.)

s. 241 - Erich Thomasson ifrån Pittkäjärfwi opwiste å det höga LandsHöfdinge ämbetez wägnar 12.3.1722 på hans giorde ansökning om **besittningen af Otila eller Brusila** Crono hemman meddelte resolution, af innehåld - -hwilket hemman Erich beklagar Daniel Grelsson under framfarne Ryska wäldet sig hafwa tillwällat. Daniel Grelsson inlade framledne **sahl. Mag. Johan Utters sampt hans sons Medhiälparen Johan Utters** 22.1.1722 uthändigade attest, att **Pär Natuka** detta hemman längst förrän Ryska armeen landet sig bemächtigade, öde lämnat sampt huusen förkomma låtit och Daniel Grelsson detsamma 1714 optagit. Så har och uti Sahlig Landzhöfdingens siukliga tillstånd H:r Landscammareren och secreteraren d. 6 Febr. innewarande åhr, uppå Daniels detta Hemman angående inlagde suppliqve, således resolwerat, att Crono Befallningzman Gustaf **Holmdorf** har sig däröfwer noga att underrättad giöra, och - -, Daniel då wid hemmanet bijbehålla, nembligen såwijda han af den styrkio finnes, att han hemmanet behörigen cultiwera och dee wanliga utgifter praestera kan, berättandes Erich Thomasson och hans **Fader,** då dee uti **ett Röktahl med skattehemmanet Natuka nyttiat Brusila**, aldeles förfarit huusen ifrån Tompten, uti hwilkas ställen Daniel andra opbyggia måst, förutan att han bracht hemmanet uti fult bruk, sampt under Ryska wäldet derföre måst uthlagorne betahla, detsamma han sig framdeles tillbiuder giöra, jämwähl lösa hemmanet till skatte utaf Kongl. Maijt och Cronan, allenast detsamma wärderat blifwer, - -. (Myös Erik halusi lunastaa talon perinnöksi. Lykättiin seur. käräjiin, johon mennessä molemmat voivat esittää maaherralle lunastusta.)

s. 243 - Såsom Mattz Michelsson Kärki ifrån Wihasjärfwi widgåt, att han 1714 nyttiat Käranden Pär Hendrichssons ifrån Isolax By och Sahalax Sochn Koo öfwer året, men därföre ännu ingen lega betahlt, - - altså dömmes Mattz Michelsson bemälte Koo leege efter öfligit bruk uti Landz orten betahla med 1 (lispund) Smör eller 5 C:r kmt. - -

s. 243 - Änkian Brita Eskelsdotter ifrån Kaupila berättade, att hon 5 åhr sedan försträcht sin **swåger** Mattz Jöransson ifrån Napila 14 C:r kmt, det hon nu tillbaka fordrade, jempte eett nytt täcke, een halfsliten swart Klädztröija, een Fåhrskins Fäll och 2:ne st. getter, af Kärandens **Syster** Maria Eskielsdotters qwarlåtenskap, efter hon **barnlös** afsomnat. (Matti myöntyi vaatimuksiin.)

s. 243v - Alldenstund Uppå Befallningzman Johan Ollenqwistz Käromåhl, Bonden Simon Johansson ifrån Kåpsama, här för Rätta med 2:ne utsträchte Finger å Book eedeligen betygat, att dee 5 Tun:r Råg, som han af Befallningzmans Faders Sahlig Ländzman Ollenqvistz här på Hållma gård qwarlämnade Spanmåhl, A:o 1714 bekommit och Pigan Maria Jörans dotter som Spanmålen utlefwererat jemte Simon berättar, honom emottagit, att förwaras, till Ländzmans hemkomst, är af Fienden Ryssen några dagar där efter uhr skogen därest Spanmålen jempte Simons egen ägendom legat förwarad borttagen, sampt att där af intet det ringaste kommit honom till Nytta; Altfördy blifwer Simon Johansson ifrån det åtahl bemälte Befallningzman å Stärbhusetz wägnar samma spanmåhl angående nu för Rätta giort likmätigt det 9. Cap. Köpm. W L L befrijad.

s. 244 - Därnäst fordrade Befallningzman Wälbetrodde Johan **Ollenqvist** af Erich Simonsson ifrån Oriwesi By redo, för den ägendom han efter sig lämnat på **Mattila** Crono Hemman i bemälte by, enär han 1713 om Hösten, **undan Ryssarne flychtade**, efter Erich sådant om händer bekommit. Erich Simonsson förklarade sig häröfwer, att af den qwarblefne Boskapen har Fienden förtärt 2 ungnöth och 2 swin, men 8 miölkekör, 3 ungnöth, 5 getter, 7 Fåhr och 5 Swin har Befallning:s **Fader** framledne Ländzman Henrich Ollenqvist till sig tagit, sedan Boskapen ifrån Ländzmans hemwist af Ryssarne borttogz. I lika måtto sade Erich Simonsson Ländzman till dess hemwist låtit transportera den pro A:o 1714 **Mattila** fallne Rågwäxten såwähl af åkern som een swedh uti **Wännetjoki** (TMA:ssa lähinnä: **Wänetjoki**) skog, doch här wäxten i synnerheet uti åkern warit af föga importance, i anseende därtill att åkern af Fienden blifwit förtrampade. Af järnredskapen berättar Erich till **Hollma** äfwen wara lefwererat 3 järngrytor, 2 par åkerplogjärn, 3 stamp järn och 3 skäror. Erich tillstår hoos honom ännu wara i behåld 2 obeslagna wackor, jämwähl hoos Lars Cnutsson Ruika i Oriwesi Byen 1 miölkkärna, 1 deghålck och een trätraff, men om det öfriga säger han sig intet hafwa någon kunskap - -.

s. 244v - Det twistade Thomas Thomasson ifrån Oriwesi By och Johan Samuelsson ifrån samma By om praeferencen **till besittningen af Erola** Hemman, uti hwilket måhl å det Landzhöfdinge Embetez wägnar Landzcammare:n och Secreteraren på bägge desse parters inlagde beswärsskrifter, förordnat Crono Befallningzman Gustaf Holmdorf däröfwer att inkomma med sin berättelse, som siälfwa resolutionerne af 6.2. och 12.3.1722 gifwer wijd handen. Thomas beswärade sig, att Johan Samuelsson med wåldsam hand under framfarne Ryska wäldet honom ifrån hemmanet drifwit, och begiärte att fåå lösa detsamma till skatte af Kongl. Maijt och Cronan. Däremot beropade sig Johan Samuelsson på framledne Kyrckioherdens Sahlig Mag:r Johan Utters jempte **Prästmannen Johan Utters den yngres** sampt Böndren Hendrich Johanssons **Antilas** ifrån Oriwesi By och Simon Johanssons ibm 5.1.1722 honom meddelte attest, att han intet trängt sig på Erola hemman, utan förra åboen Thomas Thomasson, som dee förmäla wara gammal och krasslig, honom därom anlifft, efter hemmanet i ödesmåhl råkat. Johan Samuelsson, som och opwiste een Cautionsskrift, den åtskillige Bönder för honom utfäst och bemälte Kyrckioherde attesterat under, berättade, att **hemmanet förr hans tillträde aldeles warit afbrändt**, hwarpå han allareda åthskillige huus bygt sampt elliest wid des oprättande arbete anlagt. Thomas påminte härwid, att och Johan betiänt sig af dee hemmanet tilldömde **Brandstudzmedel**. Resolverades, att parterne hwad besittningen af hemmanet beträffar, hafwa därom hoos det Höga LandzHöfdinge Embetet, hwarest och saaken allareda incaminerad är, afwachta utslag, skohlandes och skatträttigheeten till detta hemman som Thomas Thomasson af Kongl. Maijt och Cronan begiär sig tillösa wärderas, så snart Crono Befallningzman hwars närwarelse med Landz jordeboker därwid fordras, sig inställer.

s. 246 - Emedan Mattz Mattzson ifrån Säynäjoki widgått, att hans **Broder Brofougden** Johan **Karpi** allareda förr Ryssens infall uti Landet, hoos honom uti förwar lämnat 2 Tun:r 20 cap:r Råg, jämwähl sedermera under Ryska wäldet ifrån een groop optagit - -.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 23-24.5.1722 Holman nimismiehentalossa (**uti Hollma Länsmansgård**)
VA Ylä-Satakunta KOa34 s. 327v-, mfilmi ES 1978, 1979

Nämbden: Hendrich Olsson i Perinautio, Olef Olsson i Suckila, Hendrich Mattsson i Caldila, Jöran Johansson i Pittkäjärfwi, Matts Mattsson i Säynäjoki, Lars Cnutsson i Oriwesiby, Matts Mattsson i Onnistaipale

s. 327v - Johan Hendersson ifrån Gaudiala berättade, att Thomas Hendersson ifrån Weckalax - - förnådt hans dräng**poike** Hendrich Simonsson för sig och des granne Thomas Mårtensson i Wechkalaz till legokarl.

s. 328 - Thomas Mårtensson Jussila, Bertel Eskelsson Rassila, Hendrich Johansson Cauppila och Jöran Johansson Säppälä ifrån Hapaniemi By angåfwo, att förra åboens Mattz Cauppis **änkia** Sophia Hendersdotter försatt hoos Bonden Erich Clemetsson Joensu ifrån Uiherla By Byssens skrifter, medelst dee i synnerheet förmena sig kunna bestyrckia **Kylmämätäs och Karfwanenpaiu** wara rätta **skillnaden emellan Joensu hemman och Hapaniemi Byns ägor**. Erich Clemetsson swarade, att Mattz Cauppi kort före sin dödh 3 åhr sedan honom lefwererat 4 skrifter, däremot han wille hafwa afräcknat wäxten för någon låhn tagen spanmåhl, men hans **hustru** Sophia Hendersdotter 2:ne dagar därefter dem igen borttagit, som - - tilstält (4 skrifter) nuwarande åboen på Caupi hemman Henrich Johansson, enligt hwilken det intet war fråga om råskrifter.
- Erich Clemetsson inwände, att Råen dem emellan löper ifrån **Uiherla Sundh långz med Landzwägen till Karfwamanpaiu**, -.
- Parterne träffade een sådan wänlig förlikning, det **Kylmämätäs och Karfwamanpaiu** (TMA:ssa **Karfwanen paiu**) opnämbde Råer framdeles hållas skall - - doch med förbehåll, att Erich Clemetsson Joensu framdeles som härtill skedt, nyttiar **Omenapeldo** åkerstycke a 25 cappors uthsäde och **Pahanitu** äng om 2:ne lass hööslag.

- (Turun maakunta-arkistossa yliviivattuna:) Såldateänkian Gertrud Clemetzdotter ifrån Hirdolax fordrade sin afledne **mans** Abraham Mattssons åtestående leega - -. Elias Jöranssons Jussilas i Cauppila **mor** Sophia Cnutzdotter.

s. 329 - Det framkom änkian Walborg Hendersdotter ifrån Uiherla såsom kärande och hennes **swåger** Lars Michelsson ifrån samma by, swärande. Lars kallat Walborg till hoora. Predikanten wijd församlingen Wäll. Johan Utter jempte Mathias Sewon som förtijden förrättar Ländzmans beställningen intygade. Förliktes.

s. 329v - Det berättade änkian Anna Simonsdotter ifrån Hapaniemi, att oansedt Simon Thomasson ifrån Uiherla widh sidsta WintterTing förklarat sine tankar att willia byggia ächtenskap med Annas **dotter** Maria Hendersdotter och till den ändan giort ansökning om besittningen af **Rassila** Cronohemman i Hapaniemi By, som förtiden innehafwes af Bertill Eskielsson. Simon har sedermera lijkwähl ändrat, att han hwarken will fullborda det ärnade ächtenskapet eller befatta sig med hemmanet. Därpå följt, att Bertell förlåfwat sin **dotter** Maria, förtiden 10½ åhr gammal, med Annas **son** Johan Hendersson å 15 åhr, jämbwähl tillsagt taga Anna och sonen med sig på hemmanet, det Anna berättar honom i lika måtto willia ryggia. Derföre är hennes ansökning att blifwa hulpen till ofta bemelte hemman. Uppå Simon Thomassons wägnar inställte sig hans äldre **Broder** Erich Thomasson och berättade, att Simon som ännu är ung och spädh, är worden stubbadh tillsökia detta hemman, hwartill hwarken han eller Anna kan komma, därmedelst Annas projecterade giftermåhl äfwen förswinner. (Måste afwachta utslag från Landzhöfdingen.)

s. 330 - Det förlikte sig Pigan Anna Grelsdotter ifrån Säynäjoki med sin afledne **systers** Caisa Grelsdotters qwarblefne **maka** Mattz Jöransson ifrån Napila om systrens qwarlåtenskap, som Barnlöös afsomnat.

s. 330v - Änkian Ingeborg Eskelsdotter och hennes **dotter** Walborg Thomasdotter berättade, att Ingeborgz **man** och Walborgz **Fader** Thomas Jöransson för ungefär 17 åhr sedan är utskrefwen till Såldat ifrån Sahrajärfwi hemman, som hans yngre **Broder** Erich Jöransson förtiden besitter jemte Ingeborgz Swärföräldrars lösa ägendom, den arfwingarne emellan är skiftad, men siälfwa arvskifteslängden under Ryska wäldet förkommen. Erich berättade, att han medelst een wänlig förlikning tillsagt Ingeborg och hennes Barn uti ett för alt för deras arfzrätt - - 3 Tun:r spanmåhl.

s. 331 - Änkian Anna Thomasdotter ifrån Pehula klagade däröfwer, att **skrifwaren Mathias Sewon** sidstledne April månad borttagit hennes dragoxe, 6 åhr gammal, för hwilken henne allenast 6 C:r srmt tillstält. Sewon swarade, att Nylandz Dragoune Regementet, den tijden kommande ifrån Swerige, marcherat igenom Sochnen, hwilka borde haa Profwiant, sampt officerarne emot betahlning till deras förfriskning slacht nöth, hwilken slacht Capitein Jägerhorn af samma Regemente för sig fordrat. Sewon hade fuller i förstonne budit någon mindre Nöth än kärandens den han (Jägerhorn) intet emottagit, utan med een förare sampt Dragoun twungit Sewon skaffa honom ett dugeligare och till den ändan skickat dem med Sewon att afhempta Annas oxe. (Anna vaati vastineeksi samanlaisen härän. Alistettiin maaherralle, koska kyse oli armeijan läpimarssista.)

s. 331v - Det berättade Nämbdemännerne - - enligt resolution hafwa wärderat den omkåstnad Simon Mattzson ifrån Taipale och Simon Thomasson ifrån Ungila jempte Mårten Grelsson ifrån Sarkila haft wid **Ylinen qwarns ombyggiande uti Sitama åå**, hwaruti Anders Clemetsson ifrån Kåifwuniemi äger hwart 9 dygn, till 45 C:r Kmt, deraf uppå Anders Clemetssons andehl för des 9:de dygn sig belöper 5 d:r Dito m:t. Simon Mattsson och Simon Thomasson påminte deras åstundan wara att flytta denne qwarn till ett annat ställe nedanföre för sig siälfwa och lämna Anders att bebyggia detta rummet. Förliktes.

s. 332 - Johan Olofsson Siurola och Maria Simonsdotter Konti ifrån Oriwesi Byen klagade öfwer skrifwaren Mathias Sewon, som förledne wåras haft att syssla med förplägningen widh **Nylandz Dragoune Regementetz igenomtågande**, som skulle han ifrån dem optagit deras eendaste Höö, -- bewisandes med Regementz Pastorens mag:r Johannes Wanaij attest d. 24. uti löpande månad, att Cornetten wid samme Regemente Praman? tillstådt, att ifrån **Kyrckiostugun** allena Marias tillhörige Höö wara tagit 86 (lispund) sampt Johan Olofsson Siurolas 38 (lispund), - -. Sewon förklarade, att Regementet tågat uti 4 särskilta Troupper, berättandes hans **swågers Befallningzman i Picke Härad Johan Ollenqwist**, haft till beställa med förplägningen för dem som föruth marcherat. Då krigzfolket allareda giort een begynnelse att borttaga Kärandernes **i Kyrckiostugun förwarade Höö** och sedan officerarne sampt manskapet een gång häraf haft spaning, har det intet stådt i hans wåldh sådant förhindra uti det trångmåhl då uppå gouragie war, orsakande däraf att een stoor dehl ifrån dee aflägsnaste Byiar såssom i synnerhet Cuorewesi Cappelgiäldz inwånare intet framför ståt. (Sewon esitti luettelon kuorevesiläisistä.)

s. 334v - Änkian Caisa Olofzdotter ifrån Wingiä By och Längelmäcki Sochn berättade, att hennes äldre **Broder** Erich Hendersson? ungefär för 12 åhr sedan afsomnat sampt hans **efterlefwerska** Brita Jöransdotter uti Juni Månadh 1721, hwilkas enda **son** Mattz Erichsson 1720 om Sommaren under Ryssarne till Såldat uthtagen är, hwilken Caisa och Michel Grelsson ifrån Säynäjoki, som är den afledne Erichz **Moders** Anna Hendersdotters **Moderbroderson**, förmente allareda wara dödh. Därföre är bägges deras ansökning, såssom närmaste arftagare att förhiälpas till Erichz och Brita Jöransdotters qwarlåtenskap, som dee berätta wara innestående hoos Mattz Mattsson uti Kåckila. Mattz närwarande tillstodh hoos honom finnas 5 Cap:r Rågh, 16½ Cap:r Korn, 1 (lispund)

Saltt, 1 ny weepa, 1 gammal qwinfolkz tröija af blått kläde, 6 allnar Lärft som Mattz säger sig försålt a 41 s:rmt alnen, 6 allnar grått sarss, een blå Rask Kiortell, 2 pahr gambla ullstrumpor, 2 Myssor och een Nattmyssa af ull, een järngryta af 6 Kanrum och den andra af 2 kanrum har Gertrud Markusdotter i samma By efter Britas förr hennes dödh giorde förordning bekommit för det beswär Gertrud för Brita i lijfztiden haft. 1 Lija, 1 yxa och een swediekrok, een Koo hoos Jöran Mattsson i Akola sampt een stuth, een sölfwerbrisk och een ring, berättandes Brita på sitt yttersta giort den förordning, att qwarlåtenskapen uti 9 åhrs tijdh bör hållas i förwar för sonen, om utaf honom i medlertijdh några tiender inlöpa. I widrigt fall skall Caisa sampt Michell Grelsson tillställas Weepan sampt een blå Rask Kiortell och det öfriga Byiafolket emellan skiftas, som för henne haft beswär. - Opsköts.

s. 334v - Jöran Mattsson Kärki och Jacob Hendersson Erikilä ifrån Wihasjärfwi By berättade, att under Ryska wäldet 1719 uti Aug. månad är utaf Jöran een oxe a 18 D:r 24 sk. K:mt uthtagen till wederbörandes behoof wid sammankombsten på Åland och af Jacob 1720 om Sommaren till Ryssarnes Profwiant een annan a 9 D:r 12 sk., som för dem hwarken å dee pääbudne uthlagor eller elliest äro godgiorde, utan har dåwarande Ryska opbördzman Jägeri Fischalen Isach Heucke widh dee af honom håldne möten och stämningar antydt samptelige **Äräjärfwi Cappellgiäldz** inwånare betahla dem desse Creatur, (olivat saaneet vain osan korvauksesta). Jacob Erichsson? sade och Ryssarne intet Kött förtärt då hans Creatur togz, efter dee haft sin fasta, utan dåwarande Ländzman Petter Frestadius låtit barka Huden sig till nytta, - -. Jägeri Fischalen berättade, - - **Äräjärfwi inwånare**, hwilka tillsamman bortt **skatta för 5 Ryska Mantahl**, (Asia siirrettiin maaherran ratkaistavaksi.)

s. 335v - Det beswärade sig skrifwaren Mathias Sewon öfwer Jöran Erichsson ifrån Pehula - - hånligen tilltalt Sewon och kallat honom till **hunsfått**. Jöran nekade.

s. 336 - Lars Cnutsson ifrån Oriwesi By hade med oqwädens ordh öfwerfallit och kallat sin granne änkian Maria Simonsdotter till **tyfh och skökia**. (Sopivat.)

s. 336v - Änkian Sophia Larsdotter jempte hennes **son** Jöran Mårtensson föredrog, det Sophias **man** och Jörans **Fader** Mårten Jöransson allareda för 20 åhr sedan måst uthmarchera till recreutesåldat under Biörneborgz Lähns ord:e Infanterie Regemente för Wilkilä skattehemman af 4½ öres skatt och 2/3 Mantahl, som widh hållit **arfskifte,** några åhr förr än Ryssarne denne Landzorten sig bemächtigade, blef skiftat. Då tillföll Mårtens **Fahrbroder** Johan Mårtensson den eena helften och Sophia jempte hennes **Swärmoder** Anna Mattzdotter och Mårtens yngre **Broder** Henrich Jöransson blefwo sittiandes på den andra delen, det dee med samnad hand sökte cultivera, till des Hendrich under Ryska wäldet ongefär 6 åhr sedan sig företog detsamma allena till bestrida. Emedan sonen numehra hinth sina 20 åhr, är hans ansökning att blifwa till besittningen deraf igen förhulpen, såssom warande den äldre Brodersonen och såmedelst äga praeferencen därtill framför **Faderbrodren** Henrich Jöransson. Henrich Jöransson anförde häremot, att hans **Brorhustru** godwilligt skilt sig från detta hemman under Ryska wäldet, som längst tillförne råkat uti främmande händer så frampt intet hon om des Cultur sig wårda låtit, påståendes att Hemmanet måtte skiftas uti 3 delar, på det han med sina Barn som stådt för utlagorne och betalt den gambla resten, intet blifwer huus will, hwilken klyfning ägorne lijkwähl eij tåhla. Och emedan Sophias **son** Jöran Mårtensson ännu intet fylt sine 21 åhr, att i anseende därtill honom intet kan anförtros disposition om des arfwejord emot Kongl. Maj:ts förordning af 30.10.1721. Ej heller är någon wisshet, om Jörans Fader lefwer eller uti sitt fångenskap uti Ryssland blifwit dödh, såwijda fångarne ännu intet äro hemkomne, utan dageligen till wäntandes äro. Altfördy finner Rätten skiähligt till opskiuta med denne saakz slutliga afgiörande - -.

s. 337v - Brita Hendersdotter ifrån Maunukala föredrog, att Johan Samuelsson ifrån Oriwesi By 1719 om Sommaren, såssom dåwarande **Rysk starast**, tagit ifrån henne een dess 2 åhrs gammal Stuth, som Brita berättar framledne Nämbdeman Jöran Erichsson ifrån Oriwesi By wärderat för 6 Caroliner eller 11 D:r 8 sk. k:mt, begiärandes till sin betahlning. Johan Samuelsson förklarade sig sådant skedt efter dåwarande opbördzman Jägeri Fischalen Isach Heuckes befallning till Lagman von Essens och hans medföllies förplägning och underhåld, då **Lagman undersökt om dee samptelige Sochnens inwånare i gemen påförde Mantahl**, hwarefter uthlagorne af dem blefwo infordrade, som wedh samma Ransakning till anseenligt blefwo förminskade i anseende hwartill närwarande sochnens inwånare tillbiuda att betahla den sökiande 1 öre sr:mt af hwart besutit hemman som belöper af 110 Röker med Cuorewesi tillsamman 10 D:r 10 sk. k:mt därmed och Brita låfwade wara belåten, och henne efter anmodan till bewis meddeles.

s. 338 - Bonden Samuel Jöransson ifrån Kåpsama berättade, att 1714 om wåren hafwa Ryssarne af hans otröskade Rågh medh Hallmen bracht ifrån Kopsama till Olof Olofssons Siukila hemwist så mycket otröskat

Rågh som han uti 2:ne Rijor tröska kunnat, det Ryssarne orsakande af det larm medelst Swänska partiers rörelse inlupit hoos Olof efter sig lämnat och honom (Olof) alt kommit till nytta, hwarom Samuel nu giorde ansökning. Olof Olofsson och hans **son** Hendrich Ohlsson swarade, att den spanmåhl till deras hemwist brachtes war tagen både ifrån Akola, Kopsama, Borgarla sampt flere Byiar. Ryssarne hade förr deres afreese huggit axen utaf, som dee till häst Fouragie med sig tagit och alt med hallmen wedh opsätningen intet fylt een Riija eij heller har deraf mehra fallit än 16 Cap:r Rågh. Samuel beropade sig till wittne uppå Pigan Brita Pärsdotter ifrån Pärinautio, hwilken intygade, att hon warit tillstädes då Rågen af Ryssarne förslades till Siukila, jämbwähl måst hiälpa till densamma att stapla af slädorne, pröfwandes den till des torckning wähl behöfwa 2:ne Rijor, men ifrån hwilka byiar den brachtes är henne obekant, doch är alt, hwadh således opstaplades af Ryssarne, orubbad qwarlämnat. Den hallmen, hwarifrån axen blef skuren, wräktes på gården, så snart Ryssarne woro afreste, - -. Parterne träffade een sådan wänlig förlikning, at Olof Olofsson låfwade uti ett för alt till Samuel Jöransson betahla Tree Tun:r Rågh.

s. 338v - Elias Jöransson och Hendrich Cnutsson ifrån Caupila föredrogo, att den under Ryska wäldet här i Sochnen tilförordnade Ländzman Petter Fraestadius för 3 åhr sedan af dem optagit Smör af Elias 3 och Henrich Cnutsson 2 lispund med tillsäijelse, att berächnad sådant uppå deras Räntta och uthlagor å 7 D:r 6 sk. k:mt pundet, som sedermehra intet skedt. Fraestadius inte närwarande. (Frestadius sai sakkoja ja määrättiin maksamaan voista korvaus.)

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 6. ja 8.10.1722 (uti Hållma gård)
VA Ylä-Satakunta KOa34 s. 561v-, mikrofilmi ES 1978

s. 561v - Förlåfwade Såldaten Erich Claeson ifrån Kåckila By kärde till Bonden Anders Hendersson ifrån samma By angående des obetalte leega 50 d:r kr:mt och - -.

s. 562 - Rusthållaren Mathias Sevon berättade, att han, sedan gud den aldrahögste wälsignade landet med fredligit tillstånd och Ryssarne härifrån togade, wid Rusthållet Säynäjoki, bredewid Landzwägen belägit, måst förestå både **Postföringen sampt giästgifweriet**, beklagandes sig deröfwer, att hans dreng, som Sevon betient sig utaf wid Postföringen, nyligen till Såldat honom ifråntagen är, - -. Allmogen skola och wisa sig alldeles motwilliga enär behof giörs, att emot penningar låna hästar till dee wägfarandes behof. Derföre hemstälte han någon annan af Sochnens inwånare för tillkommande åhr att emottaga samma beställningar. Som ingen wille härtill sig beqwäma, begiärte Sevon i fall han framdeles derwid måtte uthärda, då få niuta dee förmoner och rättigheeter Kongl. Maij:tz allenådigste förordningar träffande Krögeri med mera giästgifweriet till förfångi blifwa. Altfördy Sochnens inwånare förmente Kongl. Maij:ttz giästgifwareordning likmätigt intet wägra deras hästar i ståndh emot betalning enär så behof giörs, jämwäl innehålla med alt emot högstbem:te ordningar träffande Krögeri, hafwandes Sevon i widrigt fall att lagföra dee som bitredes häremot bryta, hwilken på behörigt sätt lära blifwa ansedde.

s. 562 - Det begiärte Erich Jöranson och Hendrich Johanson ifrån Paiukanda, att emedan dee sig emellan **fördelt Sackola** Bördehemman, det några goda män förordnas måtte, hwilka skifta huusen jempte flere appertinentier bem:te hemman tillydande så att de deraf bekomma hälften hwardera, utnämbnandes dertill opbördz skrifwaren Petter Fraestadius sampt Nämbdemännerne - -.

s. 562v - Vice Pastoren H:r Johan Collin / drengen Hendrich Andersson ifrån Korpitorp - - 1720 on Hösten. (Kuorevedellä.)

s. 563 - - twist - - emellan Henrich Jöransson och Jöran Mattson ifrån Akola kärande och Anders Ohlson Råtiala ifrån Suckila swarande angående 1 lass höösslag, som käranderne påstå sig rögt af skogen och Anders Ohlsson förebär lyda under hans hemman. (Katselmus suoritettava.)

s. 563 - Det instälte sig Caisa Ohlsdotter ifrån Wingiä jempte Michel Grelssons ifrån Säynäjoki **Moder** Anna Hendersdotter ifrån Säynäjoki, att utföra twisten emott Matz Mattson ifrån Kåckila angående framledne Brita Jöransdotters qwarlåtenskap, - - att den aflednes endaste **son** Mattz Erichson, som af Ryssarne till Såldat uttagen är, afsomnat, -. Förliktes: Caisa får 1 wepa, 1 Järn gryta, 1 qwinfålkströija af blått kläde, 6 allnar grått sars, -.

s. 563 - Anders Thomasson ifrån Kaupila klagar, att hans granne Johan Eskelsson fält kaskeland innom hans ängeshägnad. (Katselmus ja arviointi tehtävä.)

s. 563v - Bertel Eskelson ifrån Hapaniemi opwiste Landzhöfdingens Uxkulls 6.8.1722 honom meddelte resolution att blifwa bibehållen wid **Rasila** crono Hemman - -.

s. 564 - Anbelangande Hendrich Simonssons och hans **hustrus** Beata Erichzdotters ifrån Hulipas anförde beswär emot förra opbördz skrifwaren Mathias Sewon angående den oförrätt dee klaga under Ryska wäldet af Sewon wara tillskyndat, - -. Opsköts.

s. 564 - Mattz Eskelson ifrån Lylyjärfwi angaf, att hans **hustru** 1714 om wåren uti deras Fäähuus uti en ask undan för Fienden förwarat, deraf sedan förkommit 10 st:n dubla Carol., 1 Sölfwersked, 1 Sölfwerring och 1 Brisk, derför han mistäncker Pigan Maria Hendersdotter ifrån Sahrajärfwi, som den tiden - -. Maria nekade, opsköts.

s. 564v - Hendrich Hendricson ifrån Lydickälä och Johan Samuelson ifrån Såltila gofwo tillkänna, att dee under Ryska wäldet 4 åhr sedan för någon deras beqwämligheet med då warande opbördzmans wetskap **bytt** dee Cronohemman af dem till den tiden innehades, således att Hendrich begaf sig till **Sipilä** hemman i Lydickälä och Johan Samuelsson till **Såltila** i Wecklalax By. Hendrich berättade, att Sipilä hemman wid hans tilträde warit uti lägerwall, det han sedermera oprättat och will nu strax till Kongl. Maij:t och Cronan betala dee utgående utlagor - -. Johan Samuelson beklagade Soltila hemman under Ryska wäldet swåra blifwit spolierat, att han i mangel af drächter intet förmåt det hålla wid macht, utan ännu dels liggia i linda. (Halusi vapaavuosia. Alistettiin maaherralle.)

s. 565 - Johan Samuelsson ifrån Orriwesi by opwiste Landzhöfdingens resolution, hwarmedelst Crono Belallningzman Gustaf Holmdorf beordras på **Erola** Crono Hemman hålla huusesyn sampt då undersökia, i hwad tillstånd hemmanet warit, enär Thomas Thomasson det afträdt sampt hwaraf des ödesmåhl förorsakatz, hwarefter sedan wederbörande HäradzRätt, wid den af Thomas Thomasson giorde ansökning om Bördelösen, förordnas förfara efter förordningar. I medlertid blir Johan Samuelsson wid samma hemman bibehållen. (Tuomas ei jatkanut perinnöksiostoa, pidetty talonkatselmus.) Befinnes att hemmanet af en häftig **wådeld 1713 om hösten afbrunnit**, och emedan Thomas äfwen då af Ryssarne är worden spolierat sampt hans endaste dragare och andra Creatur honom ifråntagen, har han blifwit att lämna hemmanet aldeles handlöst. Sedermera har Johan med hans gådtfinnande tillträdt och bygt på hemmanet 1 BoningzPörte sampt 2 Fäähuus, desutan äro derstädes af brand conserverade 2 Wisthuus, 1 Agnhuus och 2 Foderlador, åkern bestående af 3 Tunnors utsäde årligen förtiden i bruuk, nödtorftige ängiar med lador, trångt muhlbete, skog till nödtorft ehuruwähl aflägse, ringa Fiskiewattn, qwarn samfält med grannar.

s. 566 - Lars Cnutson **Ruicka** ifrån Oriwesi Byen gaf klageligen tillkänna, huruledes både Man- och Fäägården för honom genom en **häftig wådeld A:o 1713 om hösten** gådt i aska, då han intet sielf warit hemma utan jempte flere sochnens inwånare för Ryssarne måst forsla deras utlagor, warandes skadan af **Länsman Hendrich Ruuth** sampt Nämbdemännerne Olof Olofsson ifrån Suckila och Mattz Mattson i Säynäjoki wärderat med den lösa ägendomen tillsamman 1053 D:r k:rmt, hwaraf sielfwa huusen bedraga sig 344 d:r samma mt. Rätten erhölt angående eeldens lööskommande en sådan efterrättelse, att den **slupit löös ifrån Siurola hemmans Badstuga**, hwarom tillförne här i Rätten undersökt är. I anseende att skadan af wåda timat dee flera grannarne i Byen **branstud blifwit tilldömt**, som och allareda är optagen?, men Lars Cnutson berättar sig för landets beträngda tillstånd under Ryska wäldet dermed till närwarande tid haft fördrag, hwilket alt Sochnens inwånare togo uti öfwerwägande och förklarade sig intet wara obenägna honom äfwenwähl att understödia. I ansende hwartill sampt - - Huusesyns ordning af åhr 1687 till denne Lars Cnutsons på sielfwa huusen tagne skadas oprättande honom bewilliades af hwart besutit hemman under detta sampt Ruowesi s:ns Tingslag sex öre s:rmt i Brandstud, till hwilkas ihopsamblande wederbörande Kyrckiones Sexmän böra giöra honom handräckning, doch måste den sökiande innan den Brandstud opbärs, sig härom först hoos Landzhöfdingen i orten angifwa.

s. 566v - Till att wärdera och taga uti ögnesicht det skogshygge Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi klagas Henrich Simonsson ifrån Hulipas öfwer Råen giort, uppå Hirfwijärfwi ägor, (katselmus).

s. 567 - Elias Josepson ifrån Salo berättade, att Olof Olofson ifrån Suckila af hans **hustru** Sophia Thomasdotter för 20 åhr sedan bekommit till låns 4 Carol:r eller 7 d:r 16 öre k:rmt. Olof förklarade sig att allenast af Sophias dåwarande **Swärfader** framledne Jöran Eskelson bekommit 2:ne Carol:r dem han då straxt betalt med 16 Cap:r Råg. - Olof blef befrijad.

s. 567 - Förafskedade Fältwäblen Gabriel Neppius föredrog, at han 1714 uti Maij Månad på Hapaniemi gård i Sahalax Sochn tilstält Rusthållaren Johan Hoffman ifrån Suomaisema, uti Ryska penningar 80 Carol:r - -.

s. 568v - Erich Larsson ifrån Päskylä bewiste, att **Prästmannen Gabriel Lagus** 14.10.1704 till honom **försålt Päskylä** skattehemman emot 800 d:r krmt samt därpå 700 ad kmt, hwarföre sielfwa hemmanet, wid Tinget 23-24.10.1705 första resan opbudit, nu andra resan måtte opbiudas - -.

s. 568v - Thomas Thomasson ifrån Napila kärde till sin **hustrus** Lisa Jacobzdotters **Brorson** Mattz Jöranson i samma by, som besitter hans **Swärfaders** Skattehemman **Treiski** i samma by om des hustrus arf, - - hwarpå Mattz förebär uti Farfadrens lifztid - - förlikning. (Asiakirja tuhoutunut isonvihan aikana.)

s. 569 - **Capellanen wid Cuorewesi** Cappelgiäld Wällärde H:r **Axel Palander** klagade huruledes **Caplans bohlet Särkilax** både till Man- och Fäägården medelst en häftig wådheld 2.5.**1722 gådt i aska**, då en gnista ifrån Skorsten Pipan fallit på taket, - -. Cappelan Anders Rilander, som bebodt detta caplans bohl, enär skadan timat, sade att alla hans löösören - - derwid gådt i aska.

s. 571 - Det beswärade sig **Brofougden Johan Karpi** deröfwer att en dehl Sochnens inwånare wisa sig helt tröge och **motwillige att reparera** och förbättra deras andelar af **Landzwägen och Broarne** öfwer hwilka han een Specification inlade, och hwilka Olof Olofson ifrån Suckila och Jöran Grelson ifrån Safwoi woro närwarande, och sade till deras uhrsächt intet skiäligt att inwända; men - - inte infunnit sig. (saivat sakkoja.)

s. 571v - Daniel Grelson ifrån Pitkäjärfwi bewiste med resol. (af 3.4.1722?) - -, att han är bibehållen wid **besittningen af Brusila eller Otila Cronohemman** i samma By, hwarjempte HäradzRätten uppå hans och Erich Thomasons ibm ansökning att få lösa detsamma till skatte, förordnes därwid förfara efter förordningar ang. Bördzrätters wärderan och utbiudande. (Arviointi): 1 BoningzPörte nyligen wara opbygt jämpte 2 Fäähuus, 1 Hallmlada och 1 Foderlada, noch 1 Wisthuus brukeligit, 1 gl:t Wisthuus, 1 gl hallmlada, 1 Rija.

s. 572 - Uti den wid senaste WintterTing här i Rätten anhängiggiorde Saaken emellan Lars Cutson ifrån Orriwesi Byen och **förre Länsman sampt numera opbördzskrifwaren Petter Fraestadius**, angående **besittningen af Kössi** CronoHemman i bem:te By, bestående af 2 öres skatt, som A:o 1680 wid indelningzcommission finnes wara **sammanlagt med Pafwola** Hemman, det af Lars Cnutsson den tiden under Rustning innehades. Landzhöfdingen hade 4.4.1722? resolverat, att som Frestadius 3.5 1721 wid hemmanetz ödesmåhl der tillkommit, dy har han laga fardag derwid att åtniuta. Fraestadius berättade, att han wid detta Kössi hemmans oprättande ifrån des ödesmålet omkostnad anlagt, och fördy begiärte få detsamma jempte Pafwola lösa till skatte, efter dee bägge uti landzjordeboken opföres såsom Crono för 1 hemman 4½ öres skatt och 1 Ml. Lars Cnutson påminte, som skulle Pafwola af ålder warit Börde, däröfwer han behörige bewis kunnat framtee, såframpt Lars tilförne derom haft kunskap, att Fraestadius detsamma will draga uti twifwesmåhl, förbehållandes sig lösningzrättigheeten till Kössi efter föregången wärdering. Nämbden wiste berätta, att Pafwola till närwarande tid för Börde blifwit considererat. Fördy företogz till närmare beskedz inhemptande Pafwola angående den begiärte wärderingen öfwer Kössi Cronohemman, hwarwid Rätten utaf häradzskrifwarens Niels Widbohms af detta dato öfwer beskaffenheet af Kössi hemman. Nämbdens derom nu giörde intygan befinner derpå förtiden finnas fölliande huus, 1 by Boda med loft uppå, 1 gammalt Wisthuus af wådeelden som hemmanet för någon tid sedan öfwergådt mästa delen förskämbd, 1 nytt Fäähuus, 1 ny Swinstiga, 1 dugel. Halmlada, 1 gl:t Agnhuus, 1 gammal Rija oc 1 gammalt sampt odugeligt Wisthuus, åkern bestående af 3 Tunnors årligt utsäde förtiden i bruuk, 6 st:n ängiar med gambla lador - - ingen humblegård, eij heller ställe dertill, nödtorftligt skog men aflägen, trångt muhbete, qwarn samfält med grannarne, helt ringa Fiskiewattn, som alt togz uti öfwerwägande och wärderades skatträttigheeten till Kössi Cronohammen till 45 d:r s:rmt - -. Fraestadius wille gifwa 48 d:r s:rmt, det af Lars Cnutson i lika lofwade, då Fraestadius igen bödh 50 d:r. Och emedan ingen sig infant sig, som mehra gifwa wille, så blifwer hwad således befunnit och afhandlat är, dee sökande till bewis af Protocollet meddelt.

(Turun maakunta-arkisto, Ikalis 4, s. 995-, Kössin ja Paavolan rakennusten ja maan kunto:)
Uppteckningh på **Kössi** hemman huus uthj Oriwesi by som följer:
ett nytt wisthuus med låft uppå, ett gaml:t wisthuus till half:n upbrunnen, ett nytt Fähuus, ett nytt Swinhuus, en odugel. Halmlada gl., ett Agnenhuus äfwenwähl, en gammal Rija, ett gl:t aldehles odugl:t wisthuus. Åkren består af 3 t:rs uthsäde på bägge sijdor. Sex odugl:a Höölador af hwilka är en ånyo reparerat. Ingen Hublegård el:r ställe.

Pafwola hemmans huus: 2:ne Pörtten nyligen opbygde, ett litet gl:t Pörtte, en Badstuga gaml:t, en Källare, ett litet odugl:t stegerhuus. Fägårdz Huusen: 2:ne gl:a Fähuus och ett litet nytt, en gaml. Swinstiga, en ny Hallmlada, ett nytt Stall. Uthuusen: 2:ne gl:a wisthuus än d:o ett gaml:t och litet, en gammal Rija. Åkeren: Af 4 t:rs uthsäde på bägge sijdor i fult bruk. Ängiar under 15 lador alla någorlunda brukel:n. Skog till Timber och Pärtwed, men aldehles aflägit, brännewed äfwenledes, Swidjeskog ringa. Näfwerflöt alz intet, humblegård brukl., trångt Muhlbete. Qwarn sammanfält med grannarne, ringa Fiskewatn.
Oriwesiby 9 octobr A:o 1722 N. Wijdbohm

s. 573 - Länsman Henrich Ruuth producerade Landzhöfdingen Yxkulls resolution 7.9.1722 på des giorde ansökning att få behålla **Mattila** hemman i Orriwesi Byen **till Länsmans hemman** eller i widrigt fall lösa detsamma till skatte. Framledne **Länsmans Henrich Olleqvists efterlefwerska Anna Roos** beropade sig på den förlikning **hennes son** Crono Befallningzman wid Pikie Häradh Wälbet:de Johan **Ollenqvist** med Ruuth om detta Mattila hemmans afstående belefwat - - berättandes att hon jempte hennes Man detsamma **1697 af öde optagit** och wid des bebyggiande sampt oprättande ifrån ödesmåhl anseenlig kostnad anlagt, hwarpå det H:r Öfwersten af Biörneborgz Infanterie Regemente på lönen blifwit indelt. (oansedt) **Ryska Befallningzman Johan Dahl** hade under då påstående wälde kommit hemmanet att besittia, sedan Befallningzman **Ollenqvist undan Ryssarne flydde** ifrån orten och hemmanet dermedelst andra gången råkade i ödesmåhl. Detsamma emottog och **Ruuth medelst giftermåhl med Sahl. Dahls änkia** (kommit att besittia). Änkian Anna Roos påstod, att hon med sine Barn såsom rätta åboare måtte wara närmare än Ruuth lösa detsamma till Börde efter föregången wärdering. Rätten befinner detta Mattila hemman efter en af Länsman Henrich Ruuth oprättat Specification sampt Nämbdens nu giorde intygan wara af fölliande beskaffenheet till huus och Jord, nämbligen: 1 Stugu med des skorsten och innandämme, 2:ne Camrar, 2 gl BoningzPörtten noch ett gammalt Pörtte mestadelen förruttnat, loft med en söndrig Kellare under, 1 glt RöökKöök, 2 gl Fäähuus och 1 glt hästestall, 2 Foderlador, 1 d:o mindre, 1 gl Rija och 1 agnhuus. Åkern bestående af 4 Tunnors utsäde i bruk, nödwändig Humblegård sampt ängiar uppå hwilka 19 lador bygde äro mestadelen brukeliga, skog til nödtorften ehuruwähl aflägen, trångt muhlbete, ringa Fiskiewattn, qwarn samfält med grannarne - - skatterättigheeten till Mattila hemman wärderat för 60 d:r s:rmt.

(Turun maakunta-arkistossa lisää aineistoa, Ikalis 4, s. 1002):

- Det opwiste för Rätta Kirstin Hendersdotter ifrån Hafwisto
By framl:ne Crono Befallningzman Gustaf Holmdorffs henne meddelte **Immissionsskrift af 13.12.1721 uthi Kyllmälä CronoHemmanet**, som sedan den **förra åboen Mattz Hendersson** åhr 1700 till Såldat blifwit uttagen råkat i ödesmåhl, hafwandes en widh nampn Jöran Mattsson åhr 1711 sigh derpå begifwit, men under Ryska Wäldet för 4 åhr sedan flytt derifrån efter han intet förmådde förestå hemmanet och intygades wara gl. eller swagsynter, hwilken i största fattigdom sigh Inhyses oppehåller hwariempte Chirstin inkläde, det Landzhöfdinges Ämbetetz henne meddelte resolution 2.4.1722 af fölliande innehåldh, medan Kirstin Hendersdotter behörige Löftesman för sigh stält, altså warder och henne tillåtit, det ersökte Crono ödes Hemmanet Kylmälä att uptaga. Huusesyn. (Selvitys rakennusten ja maan kunnosta.)

TMA Ikalis 4, s. 1003v
- Det producerade Jacob Erichsson ifrån Borgarla By - - **besittningen af Ylises Crono Hemman** det han under Ryska wäldet 1719 tilträdt, då hemmanet medelst den förra åboens Hendrich Mårtenssons fattigdom - - ödesmål - -. (Huuse- och jordsyn.)

TMA Ikalis 4, s. 1006v
Johan Jöransson ifrån Hapaniemi opwiste - - 1713 projecterade - - 4 åhrs frijheet - - till **Säppälä** hemman - - ifrån ödesmål. (Husesynen förrättats.)

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 12-14.3.1722

s 177 - **Framledne cappellanens sahlig Clemens Mulinij efterlefwerska Anna Spoof. Hennes afledne mans broder cappellan sahlig Johan Mulinus. Af sahl. Johan Mulinus barn** woro nu tillstädes hans **son Johan Mulinus och dottren Maria Mulina**. Faderns skrifter förkommit under ryska wäldet. **Deras äldre syster Lena Mulina**, som ännu oppehäller på flychten i Swerige, kan weta mera.

s 184v - **förra Ländzman Johan Mulinus** (war åtminstone 1721)

Kangasalan talvikäräjät 16-.3.1722

s 201v - Befallningzman Jacob Callia widh hållit häradsting 16-.2.1721 - -

s 206 - Samuel Simonsson ifr. Lihasula hade för öfwer 2 åhr sedan gifwit pigan Walborg Johansdotter ifr. **Sarkila** i trolåfningsgåfwår 2 caroliner och een sölfwerring. Walborg warit då för ung. Hennes **broder** Mats Johansson (fr. Sarkila). Hennes **mosterman** Mickel Thomasson ifr. Köyrä.

s 218 - Bonden Mats Larsson ifr. Wechkapundari uppå Henrik Classons ifr. **Säynäjoki** käromåhl tillstod, att han några åhr sedan under ryska wäldet, enär dem emellan uthi Iharis qwarn ordwäxling opkommit, stött Henrik Claesson och honom hårdragit.

Kangasalan kesäkäräjät 17-5.1722

s 317 - Befallningzman Jacob Callia wjdh hållit härads wintterting 10-.2.1719 - -.

Kangasalan syyskäräjät 1-.10.1722

s 552v - Änkian Sofia Bertilsd:r ifr. **Sitama** fordrade **sin afl. mans** Sigfrid Markussons ifr. Suinula innestående arf hoos **hans broder** Henrik Markusson i samma by. Henriks son Henrik Henriksson. Sofia efter sin man har intet barn, hwilka alla för fadren äro afsomnade.

s 558v - Josef Eskilsson, som förtiden hafwer tillhåld i **Kopsama** by i Orriwesi, kärde till Per Jacobsson ifr. **Terfwaniemi om Hemmingilä skatteh:n** hwaraf Josef förmenar hans **broder, numera afledne** Bertil Eskilsson allenast ½ Per opdragit, oansedt han det nu helt och hållit besitter. Per anförde, att både Josef och hans broder Bertil indiupit hemmanet uti en skälld, hwarföre förra rusthållaren Erik Larsson ifr. Terfwaniemi för obetalda räntor låtit opbiuda skatterättigheten.

Kangasalan talvikäräjät 6-8.3.1723, VA Yläsatakunta KOa35

s. 137v - Henrik Henriksson ifr. Lydikylä i Orriwesi sochn klagade, att han 1707 är skrefwen till såldat för Mats Bertilsson Markula och Lisbet Johansd:r Hackaris hemman i Kesomalax by, då han med egen omkostnad måst leija sig en annan karl Daniel Jacobsson, som utmacherat, begärandes skadestånd.

s 143v - Mårten Persson ifr. Lihasula har förlijktz med Mats Jöransson ifr. Napila by och Maria Grelsd:r ifr. Tursåla sampt Maria Larsd:rs barn det arf angående den tillfalla skulle efter Matzes **moderfader** Lars Thomasson.

Kangasalan kesäkäräjät 9-11.5.1723

s 160 - Mats Samuelsson ifr. Lydikylä by och Orriwesi sochn föredrog, att hans numehra **afledne broder** Krister Simonsson? i dee förra åhren, så länge denna landzorten war under Sweriges lydno, måst utmarchera till såldat för Mickel Simonsson i Tohkala, Mats Thomasson och Johan Matsson i Kiöra, men intet bekommit för des leega mera än 10 c:ar korn.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkär. 14-15.5.1723 uti Hållma gårdh
VA Ylä-Satakunta KOa35 s. 165-, mikrofilmi ES 1979

(Jos talvikäräjät pidetty, on niiden pöytäkirja tuhoutunut, vrt. kesäkär. s. 171v.)

s. 165 - Länsman Henrick Ruuth anklagade Såldaten Niels Botwedsson **Tyberg, hemma ifrån Swerige och Skaraborgz lähn**. Lönskaläge med änkian Maria Michelsdotter, barnfödd i Kidäs Sochn.

s. 165v - Pigan Walborg Eliasd:r, barnfödd i Laukas sochn, häfdats under ächtenskapslöfte af ogifte drängen Johan Knutsson ifr. Rautalambi, då de tiente hoos Anna Christina **Rodhe** i Raialax by.

s. 166 - Michell Pettersson ifrån Napila jempte hans **hustru** Maria Michells dotter klagade däröfwer, att Såldaten Påhl Påhlsson i samma By - - kallat Maria till hoora.

s. 167 - Uti **Fältwäblen Erich Johan Sneckz** närwaro tilltalte **Corporalen Petter Kärknäs** Bonden Anders Simonsson ifrån Raialax om des obetalte Såldate leega, efter han för Anders och hans Rote Camrater A:o 1703 uthmacherat.

s. 167 - Uppå Erich Clemetssons ifrån Joensu såssom kärande och Thomas Mårtensson Nickiläs i Hapaniemi By swarande - - twist opwuxit om någon Rångwedh, som Erich i skogen huggit - -.

s. 167v - Bonden Anders Simonsson ifrån Raialax föredrog, att Rusthållaren Mathias Sewon måtte honom betala een Koo och 2 Fåhr, jotka Sewonin oli ollut otettava venäläisen kapteenin Wasilii Jelegenin määräyksestä. Sewon vapautettiin.

s. 168v Såssom Johan Hendersson ifrån Neulaniemi efter Simon Mattssons i Padustaipale defecerande edeligen erhölt, att Ryssarne straxt efter deras infall här i Landet ifrån hans gömställe i skogen, derest Johan i lika måtto haft sitt eget förwarad, borttagit dee sämsk Johan af några getskin, dem Simon honom lefwererat, beredt, för hwilka Simon medelst en Rysk officerares tillhielp honom måst lefwerera 2:ne andra getskin. Simon dömdes att betala Johan 3 dal:r.

s. 168v - Johan Samuelsson ifrån Orriwesi By klagade däröfwer, att hans granne Lars Cnutsson i samma By förledne wintras, enär han med några flera om en qwäll widh återresan ifrån **Mantahlsskrifningen** wikit in widh Lars Cnutssons hemwist, honom hånligen tilltalt och kallat Johan Samuelsson till **skälm och hunsfått** sampt förkastat Johan hafwa stulit een Säck ifrån honom. Lars nekade. Grannen Johan Olofsson bekände, att sedan dee hoos Lars Cnutsson woro inkomne och Såldaten Hendrich Thomasson, som af dem den reesan mäst war beskänkt, fält neder Fönsterbrädet, deraf Lars Cnutsson, som leegat i sängen, förtörnat blef och med käranden råkat i ordwäxling sampt ibland annat utbrutit Lars wara een **Skälm, Hunsfåt och Tyfh**, efter han stulit een Säck den Johan hoos sig hafwer, hwarifrån som Johan sig förklarat den omtalte Säcken wara Sochneskrifwaren Petter Frestadius tillhörig sampt att Lars borde hålla mun med sådant, så har Lars Cnutsson swarat Frestadius wara en sådan **Tyfh, Skälm och Hunsfått som du är**, och med ett trää welat slå Johan - -. (Asiasta sovittiin.)

s. 169v - Änkian Walborg Mattzdotter ifrån Borgorla jempte hennes **son** Hendrich Hendrichsson klagade däröfwer, att Mårten Jöransson i samma By 1706, sedan hennes **Man** Hendrich Eskelsson till Såldat blef uthtagen, trängt Walborg jempte hennes Barn ifrån **Alanens** hemman, som Walborg berättar hennes Man Hendrich Eskelsson inlöst med 90 C:r s:rmt, begiärandes till besittningen däraf förhielpas. Mårten förklarade, att hemmanet widh hans tilträde legat mestadelen öde, att i anseende därtill honom af Höga öfwerheeten till des oprättande är bewilliat 5 åhrs frijheet, för hwilken orsak jempte det hemmanet är förmedlat och afskaffat, det nu considereras för Crono, - -. (Sekä Walborg että Mårten halusivat lunastaa perintötaloksi.)

s. 169v - Änkian Sophia Larsdotter jempte hennes **son** Jöran Mårtensson beswärade sig emot Jörans **Faderbroder** Hendrich Johansson om besittningen af halfwa Wilkilä Bördehemman. Jörans **Faders yngre Brodersson** Axell Johansson. Hans **Fader** Johan Mårtensson med? sin **Brorson** Mårten Johansson, då han till Såldat måste utmarchera, haft det aftahl, att han skulle få halfwa hemmanet, hwilket Mårtens **änkia** Sophia Larsdotter i lika måtto widgick. Desse parter träffade sig emellan en sådan förlikning, att Hendrich Jöransson nu straxt afstår till sin **Brorson** Jöran Mårtensson den delen af hemmanet han härtill innehaft, och har däremot - - Sophia och hennes son Jöran syta och föda Hendrichz gambla **Moder** Anna - -.

s. 170v - Maria Mattsdotter ifrån Wilkilä. Hennes **Man** förafskedade Ryttaren Erich Mattsson.

s. 171 - Axell Johanssons ifrån Wilkilä By **Faderbroder Johan Mårtensson Silli** warit Borgare och inwånare i Åbo stadh sampt under des flycht undan Riksens Fiender på swänska sidan Barnlöös afsomnat. Johan Mårtensson Silli med des Syskon barnfödd uti Wilkilä By af Mårten Pärsson och Walborg Mattsdotter, som

denne Silli förutan aflat 4 söner och 2 döttrar, af hwilka Axels **Fader** Johan sampt hans **Broder** Hendrich Mårtenssöner ännu lefwa på Wilkilä, men Jöran och Erich **söner** äro bägge afsomnade efter hwilken förra lefwa een **son** Hendrich Jöransson och 3 **döttrar** Maria, Anna och Sophia, sampt efter Erich Jöransson een **dotter** Chirstin oppehållandes sig förtiden uti Lengelmäki Prestegård. Af framledne Mårten Pärssons **döttrar** är den eena Chirstin gift med Mattz Eskelsson i Tungelois sampt den andra Anna med Jöran Larsson i Syfwäjärfwi, hwilka jemte deras män ännu lefwa.

s. 171v - Dragoun Hållaren Johan Jonasson i Jaerla angaf, det **Dragoun Hindrich Lundman** icke allenast med hugg och slag honom öfwerfallit utan och tillagt honom och hans **hustru** Elin Danielsdotter åtskillige deras heder och ähra rörande beskyllningar, hwarföre han såwähl till förledit Wintter Ting - -. (Lundman ei paikalla nytkään. Lykättiin.)

HUOM. Valtionarkiston renovaatioista puuttuu merkinnät kesäkäräjillä käsitellyistä verovapausasioista, jotka kuitenkin ovat Turun maakunta-arkistossa säilytettävissä konseptipöytäkirjoissa. Seuraavassa niistä poimintoja vuoden 1723 kesäkäräjiltä.
Signum: TMA Ikalis 5

s. 30 - Det inlade Jungfru Anna Stina **Rode** des hos Landzhöfdingens Ykskulls insinuerade supplique ang. **Rupisu** Crono oindelte hemmanet i Raialax By, som dess sahl. Föräldrars dödelige frånfälle sampt af hennes förmyndare förra Länsman Henrich Ollenqwist tillsatte Landbonden sedan han försnillat och förfarit den lilla arfwet och ägendom der lämnatz, begifwit sig derifrån och hemmanet lämbnatz öde och Jungfru Rode, sedan hon kommit till sine åhr, **under Ryska wäldet uptagit** sampt till en del af åkern låtit opköra? men ännu till större delen ligger i linda, med ansökning - - frijheetzåhr - - Husesyn. 5 åfrs frijheet.

s. 31v - Simon Larsson ifrån Raijalax By, som i anledning af förra Befallningzman Gustaf Tollet honom 26.1.1711 meddelte **immission optagit Crono ödes hemmanet Kampari**, och efter denne Rättz 4.3.1712 deröfwer håldne Ransakning blifwit bewilliat 8 åhrs frijheet, men sedan Ryssens infall i Landet eij fådt dem tillgåfwo niuta, utan iempte andre måst betala swåra utlagor till Ryssarne, sedan dem 1713 denne Landzorten blef att öfwermächtige. - Opwiste dess hos Landzhöfdingen inlämnade suplique. - Husesyn. - 4 åhrs frijheet.

s. 33 - Grels Thomasson ifrån Pitkäjärfwi By opwiste Häradzskrifwaren Nils Wijdbohms honom 6.10.**1722 meddelte Immissionsskrift uti Nickilä** Cronohemmanet, som sedan den **förra åboen** Johan Jacobsson 1709 afsomnat, först råkat i ödesmål. Under Ryska wäldet för några åhr sedan har Johan Johansson det tilträdt. men som han hwarken ägt drächter till bruka åkern med eller andra Creatur, har han för sådan dess fattigdom förledit åhr låtidt sigh till Såldat, ansiökandes Grels Thomasson - - frijheetsåhr. - Husesyn. - Sochneskrifwaren Petter Fraestadius. - 6 åhrs frijheet.

s. 34v - Det opwiste Thomas Hendrichsson ifrån Safwoi by Häradzskrifwarens Niels Widbohms honom gifne **Inrymmelseskrift 7.10.1722 uti halfwa Pafwola** hemman, som medelst den förra åboens Jöran Grelsons stora fattigdom långliga tider legat i skattewrak och omsider aldeles råkat i ödesmål. - Anhöll frijheetsåhr. - Fick 5 åhr.

s. 36 - Johan Samuelsson **ifrån Rautalambi Sochn** framtedde Häradzskr. Niels Wijdbohms meddelte **Immissionsskrift 9.10.1722 uti Soltila** Cronohemman i Wehkalax by, som han under Ryska wäldet **1718 tillträdt,** sedan den förra åboen Hendrich Hendrichsson den tijden Ryssarne i Landet woro rådande handlöst lämnat, men i mangel af nödige dragare det här till eij förmådt bringa i Cultur. - 5 åhrs frijheet.

s. 38 - Daniel Hendrichson i Hietalax by upwiste Niels Widbohms honom meddelte **Immission af 8.10.1722 uti Hångola** Crono Hemman af 1/3 mantal, hwilket detmedelst, at förra åboen Pär Simonson för 15 åhr sedan blifwit tagen till Solldat, råkat i ödesmåhl och i samma tillstånd warit till däss Daniel åhr 1721 det tillrädt, anhållandes frijheetsåhr. - 6 åhrs frijheet.

s. 39 - Det opwiste Hendrich Samuelson en af Nills Widbohm honom meddelte **Immissionsskrift af 5.7.1722 uti Martila** Cronohemman i Kockila by, hwilket han åhr **1720 tillträdt**, sedan det altsedan åhr 1711 legat öde, då den förra åboen Matts Jöranson blef tagen Solldat. Bewilliades 5 frijheetsåhr.

s. 40 - Anders Olofson ifrån Suckila by framtedde Nills Widbohms honom 7.11.**1722 gifne Immission uti Råtiala** Crono ödeshemman, hwilket han 1721 under Ryska wäldet tillträdt, och ifrån åhr 1710 warit öde, som orsakatz deraf, at förra åboen samma åhr blef uttagen till Solldat. - 6 åhrs frijheet.

s. 41v - Bonden Mattz Jöransson i Pudas by klagade, att dess åboende hemman **Tuomola** så länge Ryssarne - - råkat i ödesmåhl förmedelst de stora swårigheter, som han den tijden warit underkastad. - 4 åhrs frijheet.

s. 43 - Jöran Eskellson ifrån Pitkäjärfwi by berättade, huruledes han 1713 näst för Ryssarnes infall af dåwarande Befallningzman Gustaf Tollet blef inrymd uti **Håifwola** Crono Hemman, som därmedelst, at förra åboen Pär Mattson några åhr tillförende blifwit tagen till Soldat, råkat i ödesmåhl. - 3 åhrs frijheet.

s. 44v - Adam Axellson ifrån Pitkäjärfwi by opwiste honom meddelte **Immissionskrift af 8.10.1722 uti Sipilä** Crono Hemman, hwilket han för 3 åhr sedan under Ryska wäldet tillträdt, och förmedelst den förra åboens dödelide frånfälle råkat i ödesmåhl åhr 1710. - Huusesyn. - 5 åhrs frijheet.

s. 45v - Det upwiste Bonden Jöran Hendrichson ifrån Lydickälä by Häradz skrifwaren Nils Widbohms honom 8.10.**1722 meddelte Immission uti Mickola** Crono Hemman, hwilket, sedan den **förra åboen Simon Mattson förmedelst Ryssarnes grymma förfarande** under den tijden de woro i Landet **måst lifwet tillsättia**, råkat i ödesmåhl, men af Jöran åhr 1719 är optagit. - Huusesyn. - 3 åhrs frijheet.

Pirkkalan kesäkäräjät 28-.5.1723

s 204 - **Enkian Lena Mulina** och hennes **ogifta syster Maria Mulina** föredrogo, att deras **broder Johan Mulin** efter föräldrarnes dödh, så länge ryssarne öfwer landet woro rådande och Lena war på flychten uti dee swänska orter, tillwällat sig **possession af cronorusthållet Wiluis i Messuby**, **som fadren framl. cappellan Johan Mulinus köpt** för 600 d:r k:mt, fordrandes å deras wegna sampt **brodren Simon** och **dottren Elsa Mulinas** wägnar andehl af hemmanet.

s 211 - **Framledne cappellans wed Teisko capellgiäld Clemet Mulins efterlefwerska Anna Spoof** inlade en specification af 30.1.1721. **Clemets broder cappellan sahl. Johan Mulinus**. Förlikning med **Helena Mulina**.

s 220 - **Jungfru Maria Mulina på Bengtilä hemmans** wägnar emot Erik Mårtensson Finni i Messuby ang. twist om ett tomptställe.

Pirkkalan syyskäräjät 1-4.10.1723

s 365 - **Änkian Sofia Bertilsd:r ifr. Sitama** och Cangasala sochn fordrar obetalt hästewärde sampt betalning af en sadel och ett par betzell, som 1694 jempte hästen skall sara lefwererat af **hennes numehra afl. man Sigfred Markusson** till sahl. Michel Matsson ifr. Witaniemi, af Michels swärsson Per Persson i samma by. Pers hustru Brita Michelsd:r. Britas moder Lisbeta Pålsd:r död.

s 375v - **Rusthållaren Johan Mulin och dess syster qwartermästare änkian Helena Mulina** beskyldes för att deras kreatur upbetat på deras grannes hafreåker.

Oriveden ja Kuoreveden syyskär. 11-12.10.1723 på Hållma gård
VA Ylä-Satakunta KOa35 s. 383v-, mikrofilmi ES 1979

s. 383v - Jöran Johansson ifrån Pittkäjärfwi föredrog, att han 1713 om Hösten, enär Ryssarne Landet blefwo öfwermächtige, hoos sin **Mosterman** Johan Jöransson i Korpitorp uti skogen förwarat på 2 särskilte ställen 3 T:r Rågmiöhl, 14 Capp:r Korn och 1½ lispund tort Kött, förutan att wid des hemwist lämnatz 1 ArbetzSläde, 2 gemena qwinfolkz Kiortlar halfslitna, 2 skäror, 2 Kooskällor och 1 Lispund Lijn, hwilket alt han fordrade redo, - - förskingrat så länge Jöran sig på flychten oppehölt. Johan swarade, att alt hwad i skogen förwaratz blef både han och Jöran, hafwa Ryssarne borttagit - - intet det ringaste kommit till godo. Men slädan tillstår Johan af honom jempte hans styfson wara förnött. (Korvasi vähän, jauhojen ym. osalta vapautettiin vaatimuksista.)

s. 384 - Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi angaf, att ifrån honom 1716 om wåren 2 T:r Korn är uthtagit till Ryska utlagors betalande, hwarföre **dåwarande opbördzmän Prästmannen Johan Utter och Mathias Sewon** honom tillsagt wedergiälning, som han ännu inte bekommit. Utter och Sewon berättade, att efter dåwarande befällhafwares befallning dee förmögnare måst betala någon Spanmåhl för dee Fattiga, som af en dehl blifwit ersatt, men dee 2 Tun:r Anders giör åtahl uppå, förebära dee böra betalas af Jöran Jöransson i Kåckola, hwilken skall wara utfattig.

s. 384v - Såldaten Lars Mattsson ifrån Längipohia jempte des **hustru** Lisbeta Erichzdotter fordrade af hennes **fadersbroders** Thomas Henderssons **son** Thomas Thomasson ifrån Melli arf efter Lisbetas **Fader** (TMA:ssa Faderfader) Hendrich Hendersson, som för ungefär 30 åhr sedan afsomnat. Thomas, som besitter sielfwa hemmanet, förklarade, att **Faderfadren** Hendrich, så när 20 åhrs tidh förrän han afsomnade, uti sin stora fattigdom med bettlande sig måst ernära, efter hwilken således intet arf fallit. **Fadermodren** Margeta Magnusdotter intyges 10 åhr tillförne wara afliden. Thomas Thomassson befrijades ifrån detta käromåhl.

s. 385 - I anledning af den wähllofliga Häradz Rättens, wid hållit Ting uti Längelmäki Sochns Länsmansgård den 9. och 10. hujus (9-10.10.1723), extraderade resolution och Samuel Henderssons ifrån Såltila By i bemälte Lengelmäki Sochn giorde ansökning, att owälde Män förordnas måtte taga uti ögnesicht sampt wärdera halfwa **Broen öfwer Läppähambankåski åå**, som Längelmäki inwånare till hälften opbygt, och sökia wedergiälning före af Rautalambi Fierdingz inwånare, förordnas till samma förrättning Länsman Henrich Ruuth jempte Nämbdemännerne Johan Jöransson i Korpitorp och Olof Olofsson ifrån Suckila. Hafwisto Byens inwånare ifrån Orriwesi Sochn påminte, att desse Längelmäki Boer widh Broobygnad betiänt sig af deras skogh, och fordrade derföre betahlning, som Samuel Hendersson sade dem eij heller wägras, hwilket wid samma tillfälle kan Considereras och pröfwas uti Hafwisto boers sampt flera wederbörandes närwaro.

s. 385v - Här är förbijgångit, hwad om förelupit emellan **Cappellanerne Axel Palander och Anders Rilander**, det angående Relander angifwit Palander för misstänkeligit omgänge, med een gifft Klåckarehustru med mehra, hwilket den Höglofliga Kongl. Hoff Rätten är hemstält. (Kuorevesi.)
(Selostettu Turun maakuntaoikeuden konseptipöytäkirjassa kokonaan.)

s. 385v - Aldenstund Bengt Michelsson ifrån Raialax tillstår, det han af sin **Brorson** Jacob Thomasson ifrån Wihasjärfwi tillfullo nöije bekommit dee ett hundrade dal:r k:mt för arfwet efter Bengtz **Fader** Michel Cnutsson och **Modren** Carin Bengtzdotter - -. (Sopimus vahvistettiin.)

s. 385v - Mattz Mattsson ifrån Myllymäki By och Kyro Sochn, som har **till ächta framledne Åke Brandtz dotter Margeta Brandt**, fordrade af Rusthållaren Johan Jonasson ifrån Jaerla redo för sin **hustrus Fadersysters framledne Catharina Hendersdotter Brandtz** qwarlåtenskap, jämbwäl Mattzes **Swärfaders** arf, som han uti Jaerla förmenar innestå. Johan Jonasson opwiste framledne Häradz Höfdingens Sahlig Wälborne Johan Spoffvenhielms på Jaerla oprättade **arfskifteslängd 12.2.1695**, i förmågo hwaraf Åke med dess **Syskon** intet mera i arf tillfallit än 16 d:r 7 öre k:rmt, som till dem längst tillförne skall wara betalt. Af de ringa Catharina efter sig lämnat, är en dehl af Ryssarne borttagit. (Sopivat, että Matti saa 10 d:r och een beslagen Kista, som Catharina warit tillhörig.)

s. 386v - Bonden Johan Hendersson ifrån Safwo By beswärade sig öfwer Johan Samuelsson i Orriwesi, för det han ifrån honom åhr 1720, då Käranden till Ryss Såldat tagas skulle, men på flychten undsluppit, tagit een Filthatt och 6 aln:r skiort Lärft. (Länsman då Petter Frestadius.)

s. 386v - Emädan Dragoun Simon **Flycht** inte kunde bewisa, det Daniel **Gummerus** ifrån Wåitila af honom tagit dee 6 d:r k:rmt, hwarföre Gummerus en Ring för Flycht åhr 1713 kiöpa skulle - -. (Gummerus blef befrijad.)

s. 387 - Bonden Michel Hendersson ifrån Onnistaipale beswärade sig öfwer hustru Maria Jöransdotter och dess **son** Hendrich Mattsson ibm, som tillägnat sig ett des Swin.

s. 387 - Bonden Hendrich Claesson ifrån Pitkäjärfwi androg, huru som han för 5 åhr sedan under Ryska öfwerwäldet kommit att **uptaga Påhjala Bördehemman** i Säynäjoki by och det sedan cultiverat. Nu har han måst afträda hemmanet till rätta Bördeman Erich Philipsson. (Henrik sai korvausta 35 taalaria talon parannuksista.)

s. 387v - Rusthållaren Mathias **Sewons hustru Sophia Ollenqvist** ifrån Säynäjoki föredrog, huru som hon åhr 1714 under Ryska öfwerwäldet lämnat en sin Kista, hwari hennes kläder och annan ägendom legat, hoos framledne Bonden Hendrich Simonsson ifrån Hulipas i förwar. Bonden hade öpnat och låtit den wädra med däri liggande kläder, hwarigenom bemälte hustru Ollenqvist den skada haft, att hon där utur, enär kistan tillbakars lefwererades, saknadt 1 sölfwer förgylt Balsamdosa med kied å 20 d:r, 1 örring af gul(d) 8 d:r, 1 lingarns manfolckz skiorta 3 d:r, 1 pahr manfolckz ullstrumpor 1 d:r 8 öre, 2 al:r skatz 1 d:r, 1 1/4 al:r slessing 1 d:r 16 öre, 1 lakan 30 öre och Bränwins Potellie 16 öre, tillsammans 36 d:r 6 öre k:rmt. Därföre har Sophia Ollenqvist nu instämt till detta Ting bemälte Bondes **änkia** Beata Erichzdotter och anhåller, det hon besagde Pertzedler henne åter lefwererar eller efter wärde betahlar. Änkian Beata Erichzdotter widgick, det Kistan hoos hennes Man warit nedsatt, den han öpnat, men wisste intet om dee saknade pertzedler, utan fordrade af Mathias Sewon een Tunna Korn, som han henne försäkrat i förlikning, för det han henne under Ryska tiden slagit, sampt att återfå dee 12 Carol:r Sewon af henne i Contant bekommit. Och som desse parter woro nögde sins emellan förlikas, så i det ena som andra i förbesagde af dem andragen måhl, - . (Asia jäi silleen.)

s. 389 - Erich Philipsson ifrån Säynäjoki beswärade sig öfwer Jacob Mattsson ifrån Napila, för det honom förhålles een oxe, som des **Moder** Brita Johansdotter hoos Jacob 1715 lembnat, och detta åhr slachtat, efter öfwerenskommande med Erichz **Broders** Såldaten Johan Philipssons **hustru** Walborg Mattzdotter gifwit henne i stället för en Koo.

s. 389v - Bonden Hendrich Jöransson ifrån Akola androg, huru som Bonden Anders Olofsson ifrån Suckila och **Rotila** hemman sig tillägna will ett stycke i **Rangama äng**, som ifrån **Hapanen otza** (TMA:ssa Hapanän otza) Rååställe till ån och broon går, till des Jarla ägor emottager. Anders Ohlsson påstår, att han samma ängstycke på **Rangama** ägor sielf utaf skogen å 1 lass uprögt och under dess åboende Crono Hemman Rotila höra skall. (Ilmoitettava maaherralle.)

s. 391 - Cronones Länsman Henrich Ruuth angaf Såldaten af Ruowesi Compag:e Anders Larsson **Wahlström** ifrån Onnistaipale för begångit lägersmåhl med Walborg Michelsdotter ifrån besagde By, - - ett Flickebarn födt. Såldaten warit gift i Swerige med Lisbeta Pährsdotter, den han för 5 åhr sedan lemnat i Wästergiötland Råckin Härad Warola Sochn och By...

s. 391v - BördeBönderne ifrån Pajukando Hendrich Johansson, som åbor **Sackola** Hemman å 2½ öres skatt, och Johan Mattsson på **Muckola** Hemman å 1½ öre, anhölte det TingzRätten wille förordna dem **dehlning** å deras åker sampt dee ängiar, som dem i dee senare åhren förmedelst **uplandning** af watnetz uthlopp tillkommit. Opbördzskrifwaren Jacob Forskåhl och Nämbdemännerne förordnades att dehla efter öre ortug.

s. 392 - - - framledne Bårgaren i Åbo Johan Mårtensson **Sillis Broder** Bonden Johan Mårtensson ifrån Wilkilä och **Systerman** Mattz Eskelsson ifrån Tungelå sampt **Broder** afledne Bårgaren i Åbo Pähr Mårtensson **Kulda** (hans arfwingar i Åbo stadh). Framledne Sillis **stiufmåg** Fändrichen Johan **Sareen**.

s. 392v - Bonden Anders Simonsson ifrån Rajalax anhölte inventering och arfskifte emellan honom å des **hustrus** Sophia Thomasdotters wägnar och dee andre hennes medarfwa uppå den ägendom, som dess **Swärfader** Thomas Simonsson, hwilken för 19 åhr sedan är död, och **Swärmodren** Lisbeta Bertilsdotter, som för 2 åhr sedan afsomnat, efter sig lembnat, den bemälte des **hustrus Broderson** Simon Mattsson ifrån Taipale besitter. (Määrättiin perinnönjakajat.)

s. 393 - Uppå Böndernes Mattz Jöranssons och Thomas Thomassons ifrån Napila anhållan at få en Syn å deras åker, hwarpå Thomas sig 2 Capp:rs Land tillägnat, som Mattz säger under dess åboende hemman höra, förordnades Länsman Henrich Ruuth och - -.

s. 393 - Bonden Anders Thomasson ifrån Caupila beswärade sig däröfwer, att framledne Johan Eskelssons **änkia** i samma By Sophia Cnutzdotters swin i denne höst orsakat honom skada - -.

s. 393v - Bonden Mattz Erichsson ifrån Pehula sig beswärade öfwer sin granne Jöran Erichsson ifrån samma By, för det han honom på dess å **deras samfälte skog** i denne Höst hugne swedje dymedelst skada tillfogat, att Jöran dee därpå lämbnade Biörketrän nederhuggit och bårtfördt, hwarmedelst Swedjen blifwit obrukelig, sampt honom Mattz med åthskillige oqwädens ord af **skiälm och hunsfått** med mehra öfwerfarit. (Jöran kielsi tämän ja sanoi hakanneensa koivut kasken vierestä.)

s. 394 - Det angaf Bonden Jöran Mattsson ifrån Syfwäjärfwi, huru som före Ryska öfwerwäldet emellan honom och dess **Syskon Bröderne** Elias ifrån Kalku och Hendrich ifrån Syfwäjärfwi sampt **Systren** Sophia arfskifte hållit öfwer deras afledne **Faders** Mattz Philipssons och **Moders** Walborg Mattzdotters efterlembnade ägendom, - -.

s. 394v - Rusthållarne Johan Mårtensson och Johan Hendersson ifrån Härtzänä beswärade sig öfwer Nämbdeman Lars Cnutsson Ruika, för det hans wrenska häst twå weckor före Johanni deras Dragoune walakhäst på Onnistaipal åker efterjagat, hwaraf RyttareHästen på en giärdzgård lupit och å en giärdzlegårdz stöör, som mitt i Bröstet träffat, därmedelst hästen stört. Nämbdeman Lars Cnutson förklarade, att han intet weet dess wrenska häst Drag.hästen efterjagat, utan har den af någon oxe kunnat blifwa skadd.
Wittnet Bonden Anders Sigfredsson ifrån Onnistaipale berättade, det han om Natten emellan Sön- och Måndagen plögt på sin åker, då han sedt, att Lars Ruikas häst i åkern jagat efter Rusthållarens Drag.häst fram åth byn, och Drag.hästen kommit att snäfwa uppå een oxe som å åkern legat. Sedan har RyttareHästen kommit tillbakars och straxt därinwedh, som han plögde sig, på åkern lagt, till hwilken wittnet gådt och sedt, att den död warit sampt i Bröstet hål haft. Om det af een giärdzlegårdz stöör wed efterjagandet skiedt eller utaf Oxen, den Hendrich Mattzson Otilas warit, weeth han intet. Doch har oxen warit på ena hornet litet blodigt. Rusthållaren Johan: hålet öfwer half aln diup. (Ruikka tuomittiin maksamaan puolet hevosen arvosta (= ½ x 200 d:r k:rmt.)

s. 396 - Det framhade fuller Länsman Henrich Ruuth Höydes **Ryttare Änkian** Maria Hendersdotter - -. Lägersmåhl med ogifta Dragoun ifrån Cangasala Jacob **Öhman**, som föregifwes under ächtenskapslöfte - -. Opsköts.

s. 396v - Bonden Hendrich Olofsson ifrån Pärinautio föredrog, huru som han åhr 1714 kommit att lefwerera för Mattz Jöransson ifrån Kockola uppå **Ryska Opbördzman Mathias Sewons** befallning Twå T:r spanmåhl, dem han nu återfordrar. Opsköts.

s. 396v För det arf, som drängen Mattz Simonsson ifrån Lydikylä i löösören efter hans afledne Föräldrar **Fadren** Simon Jöransson och **Modren** Maria Jöransdotter tillfalla borde och hoos des **Syster Man** Bonden Hendrich Johansson i besagde by skall wara innestående, - -. Förliktes.

s. 397 - Det angaf Bonden Johan Thomasson ifrån Päilax, huru som han förledit åhr 1722 i **tijonde Bodan** lefwererat dess Tijonde 20 capp:r Rågh och 20 Capp:r Korn, som **Sochneskrifwaren Petter Fraestadius** af honom emottagit, men beklagar sig at nu igen af honom samma tijonde spanmåhl andra gången fordras. Fraestadius tillstod sig samma Tijonde emottagit, som af förseende i Tijondelängden intet blifwit obserwerat. Sade att **opbördzskrifwaren Jacob Forskåhl** för honom berättadt, att denne Johan Thomassons Tijonde i Rächningarne skall wara igenfunnen. Opsköts.

s. 398 - Aldenstund Lars Cnutsson Ruika ifrån Orriwesi By intet kan bewisa, det hans **Fader** Cnut Thomasson, som 1696 död blifwit, gifwit Hendrich Mattssons ifrån Härtzänä **Fader** Mattz Mattsson, hwilken i förra Tyska Kriget dödt, dee 2½ Tun:r Spanmåhl, blef Hendrich Mattsson befrijad.

s. 398 - H:r Capitein Wälborne Johan Albrecht Gripenberg föredrog, att hans **Swärfader** öfwersten Sahlig Wälborne Odert Reinholt von Essen, widh retiraden **undan Ryssarne A:o 1713** om Hösten, hoos åthskillige under dette Tingelagh lydande Bönder lämnat i förwar en dehl Boskap och Spanmåhl, som dee alt intet restituerat, och fordrade för bristen redo efter en däröfwer oprättat Specification, - -.
1. Mattz Mattsson i Onnistaipale bekommit 2 Nöth och 5 T:r 15 C:r Rågh (lefwererat een 2 åhrs oxkalf).
2. Hoos Sophia Pährsdotter **Pulkila** lämnat 5 T:r 15 C:r Rågh sampt 2 Nöth (saanut en 2 åhrs qwiga).
3. Thomas Thomasson **Erola** i Orriwesi By (för det ena Nötet gifwit 1 Koo)
4. Maria Samuelsdotter (po: Simonsdotter) **Kånti** i Orriwesi By (för ett Nöth lefwererat en 2 åhrs oxe)
5. Hoos Hendrich Johansson **Antila** i Orriwesi By 5 T:r Rågh och 2 Nöth. 1 qwiga är restituerat - -
6. Änkian Sophia Hendersdotter ifrån Neulaniemi, lefwererat een Koo för ett Nöth - -
7. Mattz Mattsson ifrån Säynäjoki (1 Koo mot 2 Nöth)
8. Thomas Thomasson ifrån Napila - - 9. Jacob Mattsson ifrån Napila -
10. Simon Mattsson ifrån Kåpsama - - 11. Samuel Johansson ifrån Kåpsama
12. Johan Mårtensson ifrån Wilkilä - 13. Jöran Mattsson i Syfwäjärfwi
14. Hendrich Mattsson i Syfwäjärfwi -15. Kafwala Hendrich Ylinen
16. Erich Alanen i samma by - - - 17. Mattz Simonsson Huikuri

18. Hendrich Simonsson i Ungila 4 T:r spanmåhl
Till alt detta swarade desse här opnämbde Bönder, att oansedt Spanmålen A:o 1713 om Hösten af dem är Seqwesterad, kortt före än Ryssarne Landet blefwo öfwermächtiga, för samma åhrs Ränta, hwilken spanmåhl af Sahlig H:r öfwerstens uthskickade förwarades uti Bonden Thomas Thomasson **Erolas** i Orriwesi By wisthuus, hwad på den tracten uthtogz, och det öfriga i Calldila Byen i Cuorewesi Cappelgiäld. Så hafwa doch Ryssarne wid deras första ankombst, då Böndren flychtat till skogz, wisthuusdörarne opslagit och det mästa borttagit. Den ringa dehl qwarblifwit, hafwa dee sökt förwara skogar och elliest, men jämpte Böndernes egen spanmåhl icke desto mindre dem worden ifråntagen. Den alt tillbiuda (Böndren) Eedeligen bestyrkia. I synnerheet betygade Thomas Thomasson Erola med 2:ne utsträckta Finger å Book lyfligen, att af dee 5 Tun:r ifrån honom blefwo inlefwererade, han intet bekommit tillbaka mehra än een T:a med Korn beblandad Sädh, som Ryssarne honom således angifwit, är i lika måtto borttagit. Thet oachtadt hafwa dee för samma åhr måst till dem swåra uthlagor betahla, med hwilken deras förklaring Capit:n, hwad spanmålen angår, låfwade wara belåten. Hwad Boskapen beträffar så togh Mattz Mattsson i Onnistaipale på des eedh, att Ryssarne borttagit det andra Nötet - -. Sophia Pärsdotter Pulkila, att Ryssarne borttagit det andra Nötet - -. Thomas Thomasson Erola, att det andra Nötet hos honom störtt. Maria Simonsdotter Kånti, att det swenska krigzfolket widh deras igenom tågande ifrån henne det andra Nötet borttagit. Sophia Hendersdotter i Neulaniemi, att Biörn hoos henne slagit den andra Koen. Mattz Mattsson ifrån Karpila, att Ryssarne slachtat den andra Koen. = = =
s. 401v (Päätös.)

s. 402v - Thomas Hendersson och hans **Syster** Maria Hendersdotter ifrån Mattila hemman i Äfwäjärfwi By angifwa, att deras afledne **Faders Faders yngre Broder** Grels Grelsson allena besitter deras förfäders hemman, hwarpå dee förmena wara uthrymme för 2:ne åboer, och begiärte hälften däraf för systren Maria, som tänker byggia **ächtenskap med** en behållen Karl Johan Jacobsson ifrån Längellmäki Sochn. (Grels vastusti viitaten oikeuden pöytäkirjaan 7.7.1706.)

s. 403 - Jöran Eskelsson ifrån Oinasniemi föredrog, att Erich Mattsson och Mårten Sigfredsson i Lasola, som innehafwa **Kaipolax äng,** straxt under Oinasniemi åkergärdzlegården belägen, willia utwidga samma äng till ett Sommar Lass hööslag öfwer den wid stranden belägne SteenRåen, hwaröfwer han begiärte ändring. Desse Lasola Boer wille i förstonne inwända, att det twistige ängstycket deras hemman af ålder tillhördt. Men sedan Käranden dem förestälte, huruledes **wattnet i desse senare åhren utfallit** och ängstycket såmedelst oplandat, kunde eij heller dee neka därtill.

s. 403v - Bonden Jöran Jonasson ifrån Orriwesi by anhölte, att få sig till skatte inlösa Cronohemmanet **Konti**, som **åbos af änkian** Maria Simons dotter. Maria sade att hon med sine Barn intet förmå det inlösa, oansedt dee så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande och elliest i desse framfarne Frigdetider derföre stort beswär utstådt och utlagorne richtigt betalt, begiärandes det hon wed besittningen däraf kunde blifwa maintinerad. Företogz en af Jöran Jonasson ingifne specification öfwer huusen. Hemmanet består af ½ Mantt. och 2 öres skatt sampt fölliande huus: 1 nytt Boningz Pörtte, 1 Dito nytt i åhr upsatt utan Taak och gålf, 1 Badstuga ännu brukeligit, 1 Boda med Källare under, 1 ännu brukel. Stegerhuus, 2 Nya Fäähuus, 1 dito gammalt, 1 ny foderlada, 2 Rijor, en gaml. men ännu brukel. Boda och 1 dito mindre, åkern af sand och leer till 3 Tun:rs åhrl:t utsäde med dugel. giärdzlegårdar omkring, skogh till timber och Näfwerflöth på egna ägor sampt Kaske, Brännewed, giärdzle och Humblegård till nödtorften, samfält qwarn med grannarne i Byen, 12 stycken ängiar med deres Lador tillsammans af 18 Lass hööslag, medelmåttigt mulbete. (Talo arvioitiin 60 hopeatalariksi eli 180 kuparitalariksi, jonka verran Jöran Jonasson tarjosi. Maaherra käsittelee lunastusasian.)

s. 404 - - Tyrfwisboer alla från Tyrfwis Sochn hade opbygt Orriwesi och Cuorewesi inwånares andehl af **Wammaskåski Allmänna Landzwägz Broen**, som widh det Finska Krigzfolketz tågande ifrån Landet 1713 blef **opbränd**, och alt sedermera stådt obebygd - -. Anhöllo om ersättning för kostnader.

s. 404v - Johan Samuelsson ifrån Orriwesi By fordrade des **swärmoders** framledne Walborg Michelsdotters arf efter hennes **föräldrar** Michell Johansson och **hustru** Maisa, hwilka såwähl som Walborg A:o 1697 afsomnat, utaf bemälte Johans **hustrus syskoneBarn** Johan Thomasson ifrån Päilax, som han förebär besittia den lösa ägendomen och siälfwa hemmanet. Doch emädan hemmanet warit aldeles boslitit, enär han (Johan) detsamma åhr 1697 uti då påstående dyra tider tillträdde och Johan med stoort beswär sökt oprätta, förutan at han så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande, är worden plundrad, warandes siälfwa hemmanet Crono, eij heller på detta arf uti så långliga tider tillförrne något åtahl skedt. Altfördy pröfwar Rätten skiähligt till befria Johan Thomasson, som kommit till ett slitit Boo, ifrån Johan Samuelssons klander i detta måhl (Cap 15 Erfda B L S).

(Turun maakunta-arkistossa (TMA Ikalis 5) on lisää syyskäräjäasioita, kuten seuraa:

s. 424v - Aldenstund Jöran Jonasson ifrån Orriwesi By tillstår, at för hans **Styf Swärmoder** Augnis Johansdotter ännu återstår Sex d:r kmt och des införsell uti **Siukola** hemman, då Augnis blef dijt meed Jörans **Swärfader** framl. Jöran Thomasson, hwilken införsell Augnis skall - -.

s. 426 - Hendrich Claeson ifrån Pitkäjärfwi By upwiste Crono Befall. Petter Gadds **inrymmelseskrift af 9.3.1723 tillträdt Crono oindelte hemmanet Laurila**, 1 h:n 2 öres skatt 1/3 mantal, hwilket medels den förra åboens Mattz Laurilas fattigdom 1715 råkat i ödesmåhl. - Husesyn. - 6 åhrs frijheet.

s. 428 - Alainen i Yläwesi by och Cuorewesi, förra åboe Matz Jöransson fatig 1717, ny ? Hendersson.

s. 429 - Gadds bref: husesyn uti Hoifwala by i **Mickola** h:n, nu innehafwes af Anders Hindersson, öde.

s. 430 - Markus Hindersson **ifrån Käuru** Sochn begiärer att optaga Matz Jöransson **Alanens** öde lemnade hemman i Efwäjärfwi by.

s. 431 - Det opwiste Anders Hendersson ifrån Håifwala By **immissionskrift af 1.3.1723 uti Crono oind. Hemman Mickola**, därmedelst den förra åboen Michel Larsson A:o 1700 till Såldat är uttagen under ord. Regementet, råkat i ödesmåhl.

s. 431v - Thomas Jacobsson ifrån Hapaniemi by, medelst **inrymmelseskrift 7.10.1722 optagit et Crono ödeshemman Cauppi**, hwilket långliga tider legat skattewrak och under Ryska wäldet aldeles råkat i ödesmåhl. - 5 åhrs frijhet.

s. 432v - Det opwiste Mattz Jöranson ifrån Kockila By. Ansökning om frijheet till **Bertula** Cronohemmans oprättelse, hwilket hans **Fader** Jöran Eskelson i långliga tider bebodt, men under det framfarne Ryska öfwerwäldet, medelst deras swåra utlagors betalan de så af sig kommit, att han eij förmår bringa hemmanet. - 4 åhrs frijheet.

s. 434v - Bonden Hendrich Mattson ifrån Hafwisto by opwiste **inrymmelseskrift 12.4.1723 uti Crono ödeshemmanet Eskola**, 5/12 ml, 2 öre 12 pengars skatt, hwilket Hendrichs **Fader** tilförne innehaft, men 1710 måst till Såldat utmarchera, hwarigenom hemmanet råkat i ödesmåhl. - 5 åhrs frijheet.

s. 436v - Det framtedde Bonden Lars Staffanson ifrån Hafwisto by denne Rätz 20.3.1713 håldne Protocol, då honom till **Pietilä** hemman, 5/12 ml, 2:12 öre, projecterat 7 åhrs frijheet, som han eij fått till godo nyttia medelst Ryssarnes infall. - 4 åhrs frijheet.

s. 439 - Såsom Crono oindelte hemmanet **Seppälä** i Lasola By, 1 h:n 1 öre 12 pengar:s skatt 1/4 ml, medelst den förra åboens fattigdom för långlige tider uti dee förra åhren råkat i ödesmåhl, det Thomas Thomasson i anl. **Inrymmelseskrift 9.3.1723 optagit.** 10 åhrs frijheet.

s. 450 - Det producerade Bonden Jöran Clemetson (Eskelson?) ifrån **Oinasniemi** honom meddelte resolution 4.2.1723 till crono ödeshemmans uphiälpande, hwilket Jöran **1712 af öde optagit**, då honom 1713 af denne Rätt 8 åhrs frijheet, eij fått niuta före Ryssarnes infall. - 4 åhrs frijheet.

s. 454 - Simon Cnutson ifrån Lasoila opwiste **immissionskrift af 9.3.1723 uti Crono ödeshemmanet Lasola**, 2 öre, 1/3 ml, hwilket medelst förra åboen Simon Johanssons afwikande under Ryska wäldet lämnatz i ödesmåhl. - 5 åhrs frijheet.

Ruoveden syyskäräjät 15-17.10.1723

s 417 - Jacob Eriksson ifr. Orriwesi sochn och Wåitila by fordrade af förnedrade qwinspersonen Walborg Matsd:r ifr. Tapio 6 d:r, som han henne lånt.

Kangasalan syyskäräjät 4-7-11.1723

(Lautamiehenä mm. Henrik Jöransson ifr. Ruokois.)

s 444 - **Fureren Ener Orre jempte des boställs landbonde** Mats Johansson **i Sarkila** angåfwo, att bördeböndren Anders Jöransson och Simon Thomasson i **Sitama** huggit **kaske på Salois skogzstycke** wid Sarkila åkergiärdzlegården och emot förbod derifrån i höst affört wäxten i rågh och korn. Anders påstod, att skogen är samfäld med Sarkila. Fureren och Mats påminte **Matulouhta jordstycke** wara afstådt till Sitama i wederlag för **Salo**, som skall wara för Sarkila omisteligit, hwilket Sitama inwånare intet wille kännas widh, utan påstodo deras förra. Resolwerades.

s 444v - Sofia Sigfredsd:r ifr. **Lydickilä** by och Orriwesi jempte **hennes senare man** Henrik Jöransson klagade, att framl. Jöran Bertilsson i Ponsa kort före ryssarnas infall 1713 Sofia ifråntagit een järngryta, een kista, een kalf och een skroptunna. Jörans äldre son Jöran Jöransson tillstodh sigh hafwa af fadren bekommit kalfwen. Den andre sonen Henrik Jöransson bekommit af fadren järngrytan och kistan.

s 445 - Henrik Jöransson ifr. **Lydikylä** by i Orriwesi föredrog, att han blir beswärad med **des antecessoris matrimonij sahl.** Thomas Henderssons i Ponsa obetalte skuldh. **Hans styfdotter** Carin Thomasd:r och **man** Petter Johansson besittia Tuimala cronoh:n i Ponsa by.

s 450v - Ogifta såldaten Jonas Larsson Wallin jämte för detta pigan Lisbeta Jöransd:r ifr. **Sitama** tillstå sig hafwa warit i kiötzlig beblandelse, hwaraf Lisbeta i julij födt ett pigebarn.

s 453v - **Änkian Agneta Jöransd:r** ifr. Ricku jempte **hennes son** Simon Jöransson angifwa **Agnetas förfäders skatteh:n i Sitama** förtiden innehafwas af een oskyld Simon Thomasson. Simon Thomasson bewiste, att **hans fader** Thomas Simonsson allareda 1696 af **Agnetas farbroder** Lars Thomasson detta hemman köpt för 130 d:r, som han 1697 tredie resan opbudit.

s 455v - Josef Eskilsson ifr. **Oinasniemi** begiärte förhielpas till **Hemminge bördeh:n i Tefwaniemi** by, som **hans broder framl.** Bertil Eskilsson till Per Jacobsson skall hafwa försåldt, berättandes kiöpeskillingen intet wara betalt. Per inlade en attest af 28.9.1722. Bertels änkia Sofia Thomasd:r.

s 466v - Jöran Jonasson ifr. **Orriwesi by** föredrog, att han 1713 om wåren försträckt framl. Johan Jöransson i Storpendo een tunna spanmåhl. Fordrade en del af Johans swärsson Erik Jöransson jempte des hustru Walborg Johansd:r.

s 469 - Anders Jöransson ifr. **Sitama** emot Mårten Johansson i Mäyränpäsä ang. een t:a spanm:ll.

Kangasalan talvikäräjät 5-7-3.1724, VA Ylä-Satakunta KOa36

s 128 - Matz Johansson ifr. **Sarkila** bewiste, att **hans swärfader framl**. Anders Henriksson ifr. Mäyränpäsä efter en 24.8.1699 ingången förlikning af **hans broder** Henrik Henriksson i Suomatka är tillsagt för hans fader- och mödernes arf 100 d:r k:rmt, hwarpå Matz nu giorde anfordning af Henriks sonason Arvid Johansson, förtiden hafwande tillhåld i Köyrä, emedan han opburit wärdet för fahrfadrens skatteh:n Heikilä i Suomatka by. Arvid anförde, att kärandes swärfader tillförene sitt arf opburit.

s 133 - Mickel Sigfredsson och **hans moder** Kirstin Olofsd:r ifrån **Kåppala** angifwa, att Kirstins för 27 åhr sedan **afledne moder** Gertrud Henriksd:r hoos framl. Thomas Henriksson Huna i Hapasari by förpantat een sölfwerbägare emot een tunna korn, den Mickel och hans moder af sonen Henrik Thomasson i Hapasari begiärte få inlösa.

s 136v - Uppå **cappellanens ifr. Orriwesi sochn sahlig H:r Johan Wanaei efterlefwerskas Margaretha Prytz** wägnar framkom skrifwaren Jacob Collin, som begiärte för henne att blifwa förhulpen till den branstudh, som wid hållit **ting** under ryska öfwerwäldet här i sochnen af **framl. befallningzman Jacob Callia** 16-.2.**1721** henne blifwit tillerkändt. Befinnes att **9 huus 1713 om hösten** kort efter, sedan ryssarne öfwer landet blefwå rådande, **genom en olycklig wådeldh gådt i aska på Otila h:n i Orriwesi by**, som af änkian innehafwes, och den tiden blifwit wärderade till 276 d:r k:mt, föör utan den skada dee flere grannar i byen tagit.

Oriveden talvikär. 11-12.3.1724
VA Ylä-Satakunta KOa36 s. 137v, mf ES 1979

s. 137v - Erich Larsson ifrån Päskylä, att skattehemmanet, som han af **Prästmannen Gabriel Lagus** 14.10.1704 sig tillhandlat för 800 d:r k:rmt, tredie resan opbudit - -.

s. 137v - Aldenstund uppå Såldate Hustrun Sophia Erichzdotters ifrån Safwiniemi käromåhl Bonden Jöran Mattsson i Syfwäjärfwi widhgår, att han 1713 om Hösten, enär Sophia med framledne **Kyrkioherden Rungius** reeste ifrån desse orter på flychten undan Ryssarne jempte des hustru, emottagit af Sophia att Spihlträ fult med Rågh, - -.

s. 138 - Saken emot Ryttare Änkian Maria Hendersdotter ifrån **Höydes** angående lägersmåhl, hwaraf Maria 29.5.1723 födt twillingar och berättar sig af ogifta **Dragoun** Jacob **Öhman** under ächtenskapzlöfte wara rådder med. Dragonen Öhman inwände, att han hwarken henne häfdat eller gifwit löften. Anders **Öhman**, **dragonen** Thomas **Långsam**, **Såldaten** Hans Thomasson **Wittfelt**. Marias **halfbroder** Elias Clemetsson står för värdskapet (i **Pärinautio**). Karhu pelästytti Marian Pärinaution ja Hoivalan välillä, jolloin hän synnytti ennenaikaisesti Hoivalassa. Kuolivat 5 pv myöhemmin. Gifta Såldate **Corporalen** Niels **Biörn**, **Såldaten** Anders **Scarell**. **Caplan Samuel Salovius och Medhiälparen Johan Utter** tiesivät, että Öhman oli piispanvisitaatiossa myöntänyt makaamisen muttei avioliittolupausta. Lykättiin.

s. 140 - Daniel Grelsson **Brusila** jempte hans **hustru** Carin Josepzdotter opwiste det skriftliga contract, dee med deras **Swärson** Sigfred Larsson 29.12.1722 belefwat, enär han blef wigd med Carins **dotter** Brita Michelsdotter, - -att Sigfred medh des hustru uti föräldrarnes lifstidh med all barnslig lydna bör gå och sedan efter deras dödh dem till handa samt ärligen begrafwa låta, oqwalt af äldre niuta och besittia **Brusila** Hemman. Hemmanet är med Carins medell nyligen af Kongl. Maij:tt och Cronan **till skatte köpt**, jämbwähl den lösa ägendomen. Doch i fall Carins **son** Isaach Michelsson, som till Såldat under Ryssarne åhr 1720 är uthtagen, derifrån skulle hemkomma, hafwer han sin arfzlått efter lagh till bekomma utan att drifwa mågen ifrån hemmanetz besittiande, som därföre har beswär. Daniels **Syster** Anna Grelsdotter bör och wara belåten med det arf, Daniel på des **moders** wägnar ifrån **Karpila** hemman tillfaller, och inteth något ifrån Brusila hafwe till wänta, - - blef inprotocollerat.

s. 140v - Länsman Henrich Ruuth angaf, att **Såldaten** Simon Jacobsson **Kihl** och Agneta Andersdotter ifrån **Kåckola** By hafft Kötzlig beblandelse, deraf Agneta sidstledne December Månadh födt ett Piltebarn som uti fodzlen aflidit, warandes bägge ogifta - -.

s. 141 - Förbigångit Saken angående att **Caplan Anders Rilander** angifwit Caplan widh Cuorewesi Cappell **Axell Palander** för misstänkeligit omgänge med een Klåckare Hustru med mehra, - -.

s. 141 - Erich Larsson och Hendrich Mattsson ifrån Hafwisto klagade däröfwer, att **Oinasniemi** och **Pittkäjärfwi** inwånare i desse framfarne åhren, under Ryska öfwerwäldetz tijdh, **i Pudas åå bygt sig qwarn**, som skall wara deras gaml. qwarn till förhinder, jämbwähl orsaka, att flödwattnet giör skada på deras ängiar. Swaranderne förmente det intet finnas i sanning och krävde besichtning af opartiske Män. Käranderne förmente sig med gaml. domar kunna bestyrkia, att dee på samma ställe för detta bygde qwarnar äro uthdömbde. -Upsköts.

s. 141v - Maria Jacobzdotter ifrån **Napila** fordrade af sin **Brorson** Mattz Jöransson Arf efter hennes föräldrar som längst tillförrne äro afsomnade. (Venäläiset hävittäneet irtaimen omaisuuden, perintökirja hävinnyt.) Förlikning, att Mattz Jöransson, som besitter des **fadersfaders** Skattehemman, betalar till Maria 40 d:r k:rmt.

s. 142 - Thomas Mårtensson ifrån **Wehkalax** By föredrog, att **Mattila** hemman, som han förtiden allena besitter, af ålder stådt för **een Röök och hemmantahl** i Cronans handlingar. Sedan hemmanet ongefär mehra än 30 åhr sedan af hans förfäder blef **klufwit**, är det i Rächenskaperna för 2:ne särskilta hemman opfört och skatten såmedelst förökt, som honom odrägeligit falla skall. Widh Mårtenssons **faders Syskone Barn** Mattz Thomassons dödeliga frånfälle åhr 1697 föll den andra hälften i ödesmåhl, som Thomas sedermera på frijheet optagit och efter frijheetzåhrens expirerande efter förmågan för hela hemmanet betalt uttlagorne. Ansökning är, att läggias till ett hemman såwida det nu af honom allena besittes och innehafwes. En dehl af Nämbden besannade, att detta Mattila hemman af ålder beståd af ett hemmantahl. Asia hoidettava maaherranvirastossa.)

s. 142v - Uti saaken emellan Anders Thomasson **Kaupila** kärande och Johan Eskelsson i samma By swarande, på hwilkens wägnar sig instälte hans **Broderson** Elias Jöransson, som och står för wärdskapet, berättade Nämbdemännerne - -, att dee efter resolution 6 och 8.10.1722 tagit i ögonsicht den skada, Anders klagar honom därmedelst wara tillfogat, i det Swaranden fält Kaskeland inom hans ängeshägnad, och befunnit, att oansedt siälfwa ängen som uti desse grannars samfälte utmark är belägen, intet blifwit i kring giärdat, så är Kaskelandet likwähl fält inwedh kärandens äng **Sulkulax**, hwilket ställe han förmenar sig warit berättigat allena till hugga och fälla, - -. - Förliktes.

s. 143 - Af Glasmästaren i Åbo M:r Anders Cappellman 24.2.1724 befullmächtigad Cappelan Wällärde H:r Samuel Salovius fordrade af Bostälshemmanetz Åboerskan Augnis Jöransdotter **Siukola i Orriwesi By** redo för Glasmästarens **Broders** framledne **Fältwäblen Johan Cappelmans** ägendom, som uppå **Bostället** efter honom lämnades, enär Fältwäblen Åhr 1713 om Hösten med Regementet ifrån desse orter tågade till Österbottn. Augnis i närwaro af hennes **senare Man** Jöran Jonasson sig förklarade, att fältwäblen Cappelman ongefär **14 dagar före Pälkänä action** war hemma på Bostället och då togh stugu Nyckeln med sig, hwarest han haft ett skrin och någon annan des ägendom ståendes, i mening ännu att komma till Bostället, som sedermera intet blef, utaf för den hastiga flychten efter åfwan bemälte action. Augnis med des **förra Man** och flere af gårdz sampt Byiafolket i lika måtto hade gådt till skogz och widh återkombsten funnit dören till stugun opbruten af wårt egit Krigzfolk, hwilka flychtat undan fienden, skrinet på gålfwet äfwen sönderslagit sampt alt borttagit, hwad däruti warit. Spanmåhlen jempte det Augnis och dee flera i Byen ägda är sedermera af Ryssarne plundrad, att intet det ringaste henne eller des afledne Man och flera af gårdzfolket af det fältwäblen tillhörde, kommit till goda, utan det söndrade skrinet hafwa Ryssarne i lika måtto afhendt. (Lautamies Lauri Nuutinpoika todisti näin tapahtuneen. Salovius tyytyi saamaansa selontekoon. Asia jäi silleen.)

Ruoveden talvikäräjät 16-17.3.1724

s 152v - Lars Knutsson ifr. **Orriwesi** sochn och **by** opwiste framl. befallningzman Jacob **Callias** widh hållit häradzting under ryska öfwerwäldet 3-.2.**1721 fälte utslagh**, därmedelst den widh Keurus försambling tillförordnade länsman Petter Palander pålägges af sochnen opbära 4 rubell för een oxe, som ryska lieutenanten Perfill Jelagin af Lars Knutsson för Keuru inwånare tagit, som dåwarande befallningzman Isach Heicke 14.2.1721 och 17.9.1721 förordnat att utsökias.

Pirkkalan talvikäräjät 25-27.3.1724

s 172v - **Lieutenanten Christopher Stare** påminte om den twist, hwarföre han instämt sin **swåger rusthållaren Johan Mulin**, härflytande af wärdet för **Wiluis dragounenh:n.** Mulin intygades liggia siuk.

Oriveden ja Kuoreveden kesäkäräjät 15-16.5.1724 Oriveden kylässä
VA Ylä-Satakunta KOa36 s. 195v-, mf ES 1979

s. 196 - **Ryttare änkian** Maria Hendersdotter ifrån **Jaerla** / **Dragoun Jacob Öman**, angående (isyysasia). Maria födt twillingar. Marias **halfbroder** Elias Klemetsson i **Pärrinautio**. Eliases **hustru** Lisbeta Henriksd:r. (11 sivua pitkä asia)

s. 200v - Aldenstund nämbdemännerne Jöran Johansson i Pittkäjärfwi, Hendrich Olofsson i Pärinautio och Mattz Mattsson ifrån Säynäjoki intyga, att Thomas Thomasson ifrån **Napila** under Ryska öfwerwäldetz tid, enär han inför Befallninggzman Jacob Callia twistat om en järnstång med sin **hustrus Brorsson** Mattz Jöransson i samma By, med Mattz bem:te järnstång angående blifwit sålunda förlikt, att densamma af dem lika till hälften hwardera bör nyttias. Matz beklagade, att han en sådan förlikning intet får till godo niuta, därwid Thomas sökt inwända, att Matz den till honom aldeles försålt, som på intet sätt kunnat fulltygas. (Matti määrättiin maksamaan puolet rautakangen arvosta.)

s. 200v - Drängen Påhl Påhlsson ifrån **Orriwesi by** / Bonden Hendrich Johansson **Antila** ang. drängelöhn.

s. 201 - Jungfru Anna Christina **Rodhe** opwiste det inventarium, som Academiae Befal:n Henrich Essbiörn 23.3.1713 i föllie af denne Rättz resolution oprättat öfwer hennes föräldrars qwarlåtenskap i närwaro af Jungfru Rodhes den tiden tillförordnade förmyndare Länsman Henrich Ollenqvist. Emedan Ollenqvist sedermera genom den timmeliga Döden är afleden, så har hon till påstående Ting låtit inkalla hans efterlefwerska Anna Roos att wisa för qwarlåtenskapen behörig richtigheet, framteendes - - hwarmed förra Befallningzman Johan Ollenqvist är till för ståendes, som hith till orten skall wara till wäntandes, - -. Emedan Jungfru Rodhe ännu är ogift, förordnades till hennes målsman uti den afledne Henrich Ollenqvistz ställe Sochneskrifwaren Jacob Forsskåhl - - .

Pirkkalan ja Messukylän kesäkäräjät 28-29.5.1724

s 212v - **Lieutenanten** Christopher **Staar** angaf, att **hans swåger diäkn Simon Mulin** 1719 om hösten lefwererat **sin syster liet:ns kärsta Maria Mulina** een tämningsfåla, som på hemmanet Bengtilä i förstone under ryska öfwerwädetz tjd med beswär blifwit rychtat, i förmodan att nyttia densamma, men hans swåger sidstl. febr., då han uti sitt behof den till Biörneborg bekommit, försålt hästen - -. På Simons wägnar instälte sig **hans broder rusthållaren Johan Mulin**.

s 213v - **Lieutn:n** Christopher **Staar** opwiste landzhöfdingens resolution 19.11.1723, därmedelst han å des egna sampt **hustrus systrars Lena och Elsa Muliner iempte swågren Simon Mulins** wägnar giorde ansökning om deras afl. fader och swärföräldrars rusthåld **Wiluis** och den arfsrätt af **hennes broder Johan Mulin**. (Enkan Lena Mulina)

Kangasalan syyskäräjät 22-23.9.1724

s 322v - **Rusthållaren Johan Mulin** ifr. Messuby iempte **hans swåger** Erik Jöransson i Wechkapundari påminte om det arf dem tillfalla borde på deras hustrurs wägnar efter **swärfadren framl. cappellan sahl. Sigfred Neppius**, hwarpå efter hållit skifte 9.3.1724 för **rusthållarens hustru Maria Neppia** ännu återstår 137 d:r sampt **Eriks hustru Ester Neppia** 198 d:r af **hennes broder förafsk. fältwäblen Gabriel Neppius** till betala, som possiderar faders börderusthåld Hinkala i Weckapundari by. **Modren Maria Bastman** iempte **hennes nuwarande maka caplan Henrich Strerenius** påminte, att Mulins fordran på des hustrus wägnar härflyter af det hennes systrar Helena och Anna opburit - -.

Oriveden ja Kuoreveden syyskär. 25-26.9.1724
VA Ylä-Satakunta KOa36 s. 330-, ES 1979

s. 330 - Matz Staphansson ifrån **Wihasjärfwi** / Johan Mattsson ifrån **Järfwenpä** angående 38 al:r Blågarns lärft.

s. 330v - Det föredrog Bertel Eskelsson ifrån **Hapaniemi**, att hans föräldrar, **Fadren** Eskel Jöransson och **Modren** Sara Grelsdotter ifrån **Caupila**, äro afledne. Emedan Bertels äldre **Broders** Jöran Eskelssons **änkia** Sophia Cnutzdotter med sine Barn allena **besitter** qwarlåtenskapen iempte skattehemmanet **Jussila** i Kaupila, begiärte Bertel å sine egne sampt flere medarfwingars wägnar, att alt sådant måtte inventeras och werderas - - sampt skiftas. - Skiftet bewilliades.

s. 331 - Emädan Susanna Markusdotter jempte hennes **man** Matz Jöransson ifrån **Napila** tillstå, at dee förleden wåras af Brofogden Johan Karpi opburit 3 Cap:r Korn - -.

s. 331 - Erich Thomasson ifrån **Uiherla** berättade, att hans afleden **Moder** för någon tid sedan försträckt hans granne Erich Jöransson 6 d:r k:rmt. Sammaledes skall och Erichz för 5 åhr sedan afsomnade **hustru** Maria Hendersdotter försträckt Jöransson 3 Carol:r. Uppå Erich Jöranssons wägnar - - hans **hustru** Anna Matzdotter.

s. 331v - Thomas Thomasson ifrån **Orriwesi by** kärde till Johan Mårtensson i **Hörtzänä** om 1½ T:a Korn, som han så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande gifwit Johan i förwar, - -. Ryssarne hade desse Korn jempte Johans egen Spl borttagit. (Säilytetty metsässä.)

s. 332 - **Bröderne** Pähr och Johan Matzsöner ifrån **Järfwenpä** gåfwo tillkänna, att dee sig emellan **bytt Clemola** skattehemman i samma by, bestående af 2 öre 6 pg:r skatte och 2/3 ml, till hälften hwardera framdeles bruka och skatta före, begärandes **jämkning och skifte**. (Nimismies ja 2 lautamiestä määrättiin jakamaan.)

s. 332v - Lars Michelsson ifrån **Uiherla** opwiste det bewis, hans **Fader** Michel Johansson 26.5.1724 honom meddelt och Kyrkioherden Mag:r Johan Wanaeus oprättat och undertecknat, innehållandes Michels willia och yttersta Testamente wara, att hans äldsta **sons** Thomas Michelssons **son** Michel Thomasson skulle uti sämia och enigheet förlikas med sin **Faderbroder** bem:te Lars Michelsson. I anseende härtill och att Lars haft omsorg och förestått **Juopola** Bördehemman med all flith i Michel Thomassons Barndom och omyndiga åhr, hwilken efter sin Faders doch allenast lämnatz 3 åhr gl., skulle Michel förunna Lars, så länge han lefwer, förblifwa med honom tillsamman och bägge uti hans Barns omyndige åhr. Bör då Michel för dem draga faderlig försorg, lika som Lars för honom och hans wälfärd dragit. Doch skall halfwa hemmanet höra Michell till som är äldsta **Brodersonen**, och Lars wara förplichtat så hädan efter som här till see efter des bästa, att hemmanet efter Michel Johanssons dödh eij må råka i lägerwall eller fremmande händer, det Lars Michelsson utlåfwat, jämwähl Michel Thomasson, som fylt sina 15 åhr, - -. inprotocollerat.

s. 333 - Det angaf **Brofougden Johan Karpi**, att åtskillige Sochnens iinwånare wisa sig helt tröga och motwillige till byggia och förbättra dee dem tilldelte stycken och Broar af allmänna Landzwägen, emot åtskillige af Cantzelen skedde förmaningar. Brofougden opwisade en Specification öfwer dem och begiärte för sådan tresko och försummelse öfwer dee brotzliga behörigt straff. Ifrån Wihasjärfwi Simon Nisula, Henrich Heickilä i Caupila, Anders Råtiala i Suckila, Matz Tillsoi i Safwoi och Hendrich Otila i Onnistaipale. (Saivat kukin sakkoa 3 hopeamarkkaa.)

s. 333v - I anledning af denne Rättz opskofzresolution 6. och 8. October 1722 begiärte Rusthållaren Johan **Hoffman** blifwa förhulpen till det skadestånd han därmedelst tagit, att för afskiedade Fältwäblen Gabriel Neppius åhr 1716, så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande, wåldsambl:n honom een häst ifrån tagit. (Käsitelty jo 26.2.1724 Sahalahden käräjillä, jolloin Hoofman tuomittu maksamaan Neppiukselle 39 karoliinia.)

s. 333v - Länsman ifrån Jämsä Sochn Axel Palander föredrog, att Roteböndren Simon Johansson och Samuel Jöransson i **Kopsama** åhr 1710 förmått hans **swärmoders** Elsa Steens Landbonde Simon Påhlson till Såldat, då Samuel på heela Rotens wägnar utfäst betala - -.

s. 334 - Det intygade nembdeman Matz Matzson i **Onnistaipale**, att han iempte Jacob Erichsson ifrån **Woitila** sidstl. Julij wärderat den skada Såldaten Erich **Frimodig** på des Kornwäxt uti åkern därmedelst tagit, att creaturen igenom Anders Henderssons i Wåitila gärdzlegård inkommit.

s. 334v - Thomas Jöransson ifrån Efwäjärfwi by (Kuorevettä) bewiste, huruledes hans **Fader** Jöran Ohlson allareda 1683 kommit öfwerens med sin äldre **Broder** Thomas Ohlsson, att dee till hälften hwardera skulle besittia Laaxi skattehemman i bem:te by, som wid Thomas Jöransons inträde i ächtenskap med des nuwarande **maka** Chirstin Michelsdotter blifwit förnyat, - -.

s. 335 - **Änkian** Maria Mårtensdotter ifrån **Orriwesi by** föredrog, att hennes **man** Olof Johansson för 7 åhr sedan genom den timmeliga döden afleden är. Emedan qwarlåtenskapen ännu är oskiftad henne och Barnen emellan, som äro 3 söner och 2 döttrar, begiärte Maria, att sådant måtte gå för sig. Den äldsta **sonen** Johan Olofsson afståtdt besittningzrättigheeten till **Siurola** Cronohemman i Byen emot 100 d:r k:rmt - - att Länsman Henrich **Ruth**, hwilken hemmanet tillträder, - -. Förordnades skrifwaren Jacob Collin iempte Nämbdemännerne Matz Mattsson i Säynäjoki och Jöran Johansson i Pitkäjärfwi att förrätta (perinnönjako).

s. 335v - Anna Matzdotter ifrån **Uiherla** begiärte, att Lars Michelsson **Juopa** och Erich Thomasson Heickilä ifrån samma by måtte förplichtas till henne betala heela den skada, som Anna på des Kornskylor därmedelst tagit, att hästarne uti Korntäppan inkommit, - -.

s. 335v - Såldaten Johan Erichsson (Långström) ifrån **Pitkäjärfwi** förlikte sig friwilleligen med des **swåger** Hendrich Johansson i **Lydikylä** om Såldatens **hustrus** Brita Simonsdotters tillfallne arf efter föräldrarne **Fadren** Simon Jöransson och **Modren** Maria Jöransdotter.

s. 336v - Anders Jöransson ifrån **Hirfwijärfwi** / Prästmannen Johan **Utter** och Rusthållaren Matz **Sewon** (jatkoa aikaisemmin käsiteltyyn).

Längelmäen talvikäräjät helmikuussa 1724
HMA Sääksmäki 3

s 7v - Häradzrätten i Oriwesi s:n och Cuorewesi cap:ll 11.10.1723 uppå denne rätts begiäran af 9.10.1723 resol., att länsman Henric Ruuth m.m. skulle **besichtiga halfwa broon öfwer LäppäHamban Kåski ån, som Längemäki s:ns inwånare nu ånyo opbygt efter ett g:lt contract med Jemsiö, Lauckas, Witasari, Sarijärfvi och Rautalambi s:r samt Keurus** cappelgiäll, hwilka åtagit sig dem därför att betala. Wärderingsmännen hafwa 22.10.1723 wärderat sielfwa bygnaden till 160 d:r samt stockarne till 20 d:r, som denna sochn af Hawistå boers skog härtill åtnutit. Summan 180 d:r bör emellan ofwan specificerande sochnar reparteras, som denna sochns inwånare sedan hafwa att sin emellan dehla.

Kangasalan talvikär. 8-10-1725, VA Ylä-Satakunta KOa37

s 144v - **Framledne capitain Rootz änkiefru wälb. Gunnila Ulf** iempte fendrichen wälb. Berndt Adrian Klick föredrogo, huruledes sahl. capitain Rooth allareda för krigetz begynnelse hos tusthållaren Simon Turesson i Palila emot 2 t:r rågh pantsatt 2 gullringar, som dee begiärte inlösa.

s 148 - Sophia Bertellsd:r ifr. Sitama by fordrade af dess **systerdotter** Anna Johansd:r ifr. Wichtiälä by 5 t:r spanm:ll, som hon henne uti een bodh haft 1713 förwarade.

s 164 - Änkian Maria Philipsd:r ifr. Orriwesi sochn föredrog, att sidtsl. höst ifrån hennes kista på Eskola hemman, lydande under Wexiö frälsegård, Maria förkommit något lijn och ull, tilltalandes derföre sin **styfdotters man** Mårten Grelsson, som possiderar Eskola h:n. Angår dess giftorätt efter **hennes afl. man** Thomas Thomasson, med hwilken hon hafwer een **dotter** Maria, förtiden 5 åhr gammal, opwisandes cappellanens uti Orriwesi Samuel Salowii bewis, att framl. Thomas Thomasson, enär han blef **wigd med Maria 1713** uti Martii, henne uti mårgongåfwa tillsagt een häst och een koo.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 13. ja 15.3.1725 Oriveden kylässä
VA Ylä-Satakunta KOa37 s. 165-, mikrofilmi ES 1980

Lautamiehet: Olavi Olavinp. Sukkilasta, Heikki Matinp. Kaltilasta, Yrjö Juhonp. Pitkäjärveltä, Matti Matinp. Säynäjoesta, Lauri Nuutinp. Oriveden kylästä, Matti Matinp. Onnistaipaleelta, Antti Matinp. Vähäsalmesta, Perttu Eskonp. Haapaniemestä ja Heikki Yrjönp. Aakkolasta

s. 165 - **Cappellanen widh Cuorewesi** Cappellgiäld Wällärde **Axel Palander** / Bondesonen Hendrich Andersson ifrån Korpitorp - - .

s. 166v Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi föredrog, att hans granne Johan Jöransson i samma by tillsagt honom 10 capp:r Spl i förlikning, för den skada Thomas på wäxten i åkern tagit medels hans några åhr sedan opsatta gärdzlegård, + slagzmåhl.

s. 167 - Hendrich Olofsson ifrån Suckila angaf, att hans föräldrar **Fadren** Olof Olofsson jempte **Modren** Walborg Grelsdotter flytt sig till **Råtiala** Cronohemman i samma by sampt hans yngre **Broder** Anders Olofsson och därhän bracht någon dehl af den lösa ägendomen, jämbwähl lämbnat honom på Skattehemmanet **Kairola** (po: Koirala) wid ett slitit boo uti giäld och skuld inwacklat, begierandes, att ifall hans Syskon framdeles wid föräldrarnas dödeliga frånfälle tänckia klandra på något arf, att dee sigh däröfwer nu straxt wille förklara. Detta togo hans **Systrar** Sophia och Agnis i betänckiande iempte deras yngre **Broder** Anders. Uti Fadrens sampt

Augnis Ohlsdotters laggifta **Mans** Anders Hendressons i Kåckila närwaro blefwo dee härom sålunda förente, att Hendrich Olofsson ännu betalar till sine Systrar hwardera Fem dahl:r S:rmt.

s. 168 - Jöran Hendersson ifrån Turssola by och Sahalax Sochn berättade, att Thomas Mårtensson i Hapaniemi åhr 1714 om sommaren egenwilligt honom ifrån tagit ett stodh, det han af Ryssarne köpt, och förhållit i 5 wekors tidh, fordrandes - - wedergiälning. Thomas Mårtensson förklarade sigh, att för honom, som många flera den tiden, hästarne blefwo borttagne, skolandes han detta stodh i åthskillige Sochnar sökt, och intet annat förstått, än detsamma warit hans **Systerman** Olof Johansson Siurola tillhörig, - -. - Opsköts.

s. 168v - Änkian Catharina Hotenia (Rotenia?) klagade däröfwer, som skulle Johan Olofsson ifrån Safwoi kort efter Julhögtiden förwitt henne tyfnad.

s. 168v - Såldaten Daniel Johansson **Droppare** berättade, att Brofogden Johan Karpi förleden Sommars förmått honom iempte Såldatren Johan **Åkerman**, Johan **Karhu** och Simon **Kihl** iempte honom upbyggia den andehl uti allmänna **Landzwägz Broen under Hollma gårdh**, som af Cuorewesi Cappelgiäldz Inwånare borde oprättas, hwarföre Såldatren tillsamman af hwart Hemman borde bekomma 8 cappor Spanmåhl - -.

s. 169v - Ang. 2 T:r Spanmåhl, som Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi klagar under Ryska tijden af dåwarande **opbördzmän medhielparen Johan Utter och Mathias Sewon** - -. Bonden Jöran Jöransson ifrån Kockola ännu 1716 graveres medh een rest - -.

s. 170v - Emädan Anders Hendrichsson i Kåckila by - - undfått af dess **Swärson** Anders Mårtensson dersammanstädes 10 d:r.

s. 170v - Såldaten Jöran Hendrichsson androg, det Erich Jöransson ifrån Pitkäjärfwi - -.

s. 171 - Pigan Sophia med dess **Syster** Walborg Christersdöttrar ifrån Pitkäjärfwi by giorde till deras **Broders** Hendrich Christerssons **efterlefwerska** Sophia Jöransdotter, som numera trädt **i annat gifte med** Brofogden Johan **Karpi**, anfordring om Arf, det hon söker dem efter deras afledne **Broder** förhålla. Karpi upwiste Kyrkioherdens Mag:r Johan Wanaeii attest af 29.6.1723, hwarmedelst han bewiste, att besagde des **hustrus förra man** Hendrich Christersson har på sin sotesäng, då bem:te Kyrckioherde honom med Herrans Högwärdige Nattward besökt, den disposition öfwer dess ägendom giort, att der Gud skulle genom den timmeliga döden kalla honom ifrån denne wärlden, så skulle hans **hustru** Sophia för alla hans Syskons åtahl få sigh till godo niuta all den lilla qwarlåtenskap, som efter hans dödh kunde finnas, såwida han ingen tingh efter deras Föräldrar ärft. - - wid samma tillfälle är och efter beasgde attests lydelse det af Hendrich fastställt blifwit, att des **Broder** Thomas Christersson, af dee hoos honom innestående 15 caroliner, skulle behålla 5 caroliner, och resten 10 carol:r tillställa deras **Systrar** Sophia och Walborg - -, hwilket Thomas nu tillstod.
(2 slitna wallmars Råckar, 1 par nyia qwinfolks skor, 1 huggyxa, 1 beslagen Reeswacka, Toback, 1 Manfolkz päls, 1 par Sämmisk Böxor, 1 lärftz skiorta, 1 par Strumpor, 1 Manfolkz wintermössa.)

s 172v - Bonden Mattz Jöransson ifrån Napila by klagade däröfwer, att för honom åhr 1722 utur dess wisthuus blifwit bortstulne 2 Tunnor Rågh. Thomas Thomassons **hustru** Lisbeta Jacobsdotter hade förkastat Förafskedade Dragoun Michel **Hockanens hustru** Maria Michelsdotter, att hon dertill skall wara brotzlig, hwarföre - -. Wittnet Såldatehustrun Maria Bengtsdotter ifrån Napila berättade, att förledne Höstars, när dee skurit på åkern, så skall Lisbeta förbrått Maria Michelsdotter för wisthuus gången, seijandes: **menar du, att du nu igen släpar Spannmåhl utur Mattz Jöranssons Boda, hämpt man en Påssa, det löper wähl ännu**, -. (Inhyses Johan arab? (Årawainen) uppehåller sig nu i Cangasala. - Opsköts.

s 173v - Domcapitlet har 20.8.1724 förklarat ryttareänkian Maria Henriksd:r ifr. Perinautio för dragonen Jacob Öhmans hustru.

Pirkkalan talvikär. 22-24.3.1725

s 201v - **Lieutenanten Christopher Stahr** med **dess swägerskas Helena Mulinas** bewis bestyrcker, att hon till lieu**t:ns hustru Maria Mulina** försålt 2 fönster för 6 d:r. Dess hustrus **broder rusthållaren Johan Mullin**.

s 215v - Jungfru (**Elsa) Mulinas** förmyndares fullmächtige iempte **lietn:n Christopher Stahre å dess hustrus Maria Mulinas** wägnar föredrogo sig wara både om det Elsa och lieutnanskan hafft **bolag tillsammans på Bengtilä hemmanet**, såsom och deras efter föräldrarne tillfallne arf. Förlijktes.

Kangasalan kesä- ja syyskär. 28-31.8.1725

s 255 - Uppå Henrik Jöranssons ifr. **Ruokois** anmodan förordnas - - undersökia det beswär Henrik angifwer emot **Sitamo** inwånare, som skulle dee öfwer råerne på Ruokois sidan utwidgat och röigt **Matoluhta äng**. Simo Thomasson påstår, att han ängen af ålder nyttiat. Wid samma tillfölle bör i ögonsicht taga den olägenheet Henrik klagar honom däraf möta, att **fääwägen** af Sitama inwånare disputeras.

s 262v - **Föraren Niels Bergh**, som **innehafwer rustmästarebostället Sarkila**, föredrog, att **landbonden Mats Johansson** wisar sig aldeles motwillig till fullgiöra den åhrlige bygnaden, bewisandes huusesynen af 9.10.1724.

Oriveden ja Kuoreveden kesä- ja syyskär. 3-4.9.1725
VA Ylä-Satakunta KOa37 s. 269-

s. 269 - Daniel Henderson ifrån Woitila beswärade sig däröfwer, som skulle Johan Michelson i Maunukala tillwitt honom hafwa stulit 2 Fåhr, dertill Daniel förmenar sig wara oskyldig. Johan Michelson förklarade sig, att förleden Sommar, enär Daniel med sin hustru bärgade sin äng på **Nihusari** Hålma straxt utanför Maunukala, äro för honom 2 Fåhr, den ena hwitt och den andra grå till färgen förkomne. Sedan Daniels granne medhielparen Johan **Utter** straxt efter Daniel anlände till Hållman att bärga deras andehl därstädes, hafwa dee funnit benen af kokat Fåhrkött jempte cronen och Fotren i kring Daniels lada sampt en dehl förwarat ibland höet och under ladan så wäl som eelden dee för sig haft, beropandes sig däröfwer till wittne på Utters dreng Mattz Mattzson, som efter aflagd eed besannade, hwad Johan dee teckn angående, på Hållman äro fundne gifwit wid handen, sampt att intet öfwer 4 eller 5 dagar däremellan warit, sedan Daniel med sin hustru ifrån Holmen afreste och Utters fålk dijt anlände. (Danielin mukaan aikaa oli kulunut 2 viikkoa. Lykättiin seuraaviin käräjiin, jossa Danielilla olisi tilaisuus "puhdistautua".)

s. 270 - Af Capit:n wid Kongl. Maij:ts Lif Dragoune Regemente Niels Arfwed Jerlströmpdh? 8.8.1725 där till förordnad angaf Corporalen Olof Bergsteen **Dragounehållaren Mathias Sewon**, för det han förleden wåras med Crono Dragoune hästen släpat Spanmål ifrån Längelmäki Sochn, förutan att han både wid fram och återresan uti då påstående mehnföre uti slädan med sig haft des **Swägerska** Befallningzman Johan Ollenqwistz **hustru**, begiärandes att Sewon för slik förbrytelse måtte blifwa ansedder, - -. (Dragoun Simon **Flychtig**. Hofslagaren Johan Matsson i Tarkala by witnade.)

s. 271v Det begiärte Gustaf **Ollenqvist ifrån Hållma**, att hans **Swåger** Mathias Sevon måtte förplichtas betala contant 6 D:r K:rmt, hwilka för 1½ åhr sedan skola wara försträkte - - dem hans **Moder** Anna Roos emottagit sampt efter hennes tillstående Sevon betalt, som och förlupit åhr 1720, för än Gustaf hunnit sine laga åhr, - -.

s. 272 - Erich Larsson ifrån Päskylä föredrog, huruledes honom årligen påföres 2:ne på des ägor opsatte **Sqwalteqwarnar** till Cronan erläggia i tull 2 t:r Spanmål, som af honom utan afkortning uttages, hwaremot han bekommit helt ringa af **Äräjärfwi Cappelgiäldz** inwånare, hwilka betiena sig af desse qwarnar. Dessutan hafwa 10 grannar i Pitkäjärfwi Byen och 2 i Lasola aldeles skildt sig därifrån och bygt sig qwarn på deras egna ägor. Därföre aftager sig Erich Larsson ifrån opbörden af den qwarn till, Böndren till honom warit wahne utgiöra, och lämnar dem sådant till Crono Opbördzman gerade betala. (Siirto maaherralle.)

s. 272v - (jatkoa aikaisempaan käräjäasiaan) - - twisten emellan Sophia och hennes **Syster** Walborg Christersdotter jempte **Broder** Thomas Christerson, alla ifrån Pitkäjärfwi, kärande, och Brofougden Johan Karpi med des **hustru** Sophia Jöransdotter, swarande, angående arfret efter kärandernes **Broder** och Brofougdens nuwarande **Hustrus förra man** Hendrich Christersson, som barnlöös afsomnat. Sophia Jöransdotter producerade den Specification hon qwarlåtenskapen låtit oprätta, och består af fölliande pertzedlar, förutan hwad hennes mans syskon tillförne bekommit, nembligen: 2 gl. Kistor, Contante penningar 4 dubbla och 5 enkla Caroliner, i smått mynt 10 d:r k:mt och desutan 4 dubbla Caroliner, hwilka henne till Brudgåfwor wid Sophias inträde uti

ächtenskap med hennes man blefwo tillstälte, 3 skiortor, 2 pahr skoor, 1 pahr Sämsk Byxor, 1 Wäst af walmar, 1 ny Fåhrskins Päls, een t:a Råg och 1 t:a Korn. Sophia betygade, att hon uti des afledne mans siukliga tillstånd 2 åhrs tid, som han måst hålla sängen, stort beswär utstådt. Härwid infant sig och Kyrkioherden Mag:r Johan Wanaeus och war bered - - till bestyrkia sin attest 23.6.1723, att framledne Hendrich Christersson på sin sotesäng giort den förordning, att der gud skulle behaga kalla honom ifrån denne wärlden, så skulle hustrun få för alla hans Slechtingar orubbat niuta sig till godo then lilla qwarlåtenskap, som kunde finnas, efter han ingenting af sine Föräldrar ärft, utan fast mera hulpit sine anhörige efter förmågan. Doch som **Brodren** Thomas Christersson **Mickola** i Pitkäjärfwi - -. (Kantajat väittivät, että velivainaja oli myöhemmin muuttanut mielensä. Tuomittiin em. attestin mukaan ja Sophia vapautettiin kanteesta.)

s. 274 - (jatkoa edellisiltä käräjiltä) Matz Jöranson ifrån Napila påminte den förafskedade Dragons Michel **Håckanens Hustru** Maria Michelsdotter angående 2 t:r Råg, som Matz föregeer åhr 1722 ifrån hans Wisthuus wara stulne, och Maria så wida blifwit tillwitt utaf Bonden Thomas Thomassons i samma by **hustru** Lisbeta Jacobzdotter i det Maria är worden kallad för **Wisthuus gångare**, det Lisbeta förebära will wara skedt i anseende dertill, att Maria under Ryska tiden snattat utaf Jöran Mattson **Årawais** wisthuus, hwartill - - Maria - - nekar. Jöran Årawais berättade, att Marias omyndiga **Barn** Anna och Michel för honom sagt, att Modern med järndirkar öpnat hans Wisthuus, derifrån honom samma reesa afhändes ongefär 3 cap:r blandsäd af Råg och Korn, hwilket att mala på sandqwarnen han beträdt Maria, men för hennes munbruk det intet fått tillbaka, - -. Maria högeligen wägrar till alt det **Årawainen** berättar. (Kuultiin muitakin todistajia. Lykättiin.)

s. 276 - Brofougden Johan Karpi beswärade sig deröfwer, att Sochnens Inwånare äro mycket treske och motwillige att byggia och förbättra deras tilldelta andelar uti Allmänna Landzwägen och Broar, hwilka swåra äro förfallne, hwarföre - -. Seuraavat laiminlyöneet: Matz Riekola, Daniel Hongola, Josep Jullinen ifrån Hietalax och Johan Seppälä ifrån Nickilä. (Kullekin 3 markkaa sakkoa.)

s. 276 - Rusthållaren Johan Jonasson ifrån Jaerla föredrog, att han 1722 om wåren tilstält Rusthållaren Mathias Sevon een half t:a Råg - -.

s. 276v - Pigan Chirstin Markusdotter ifrån Napila intygade, att Maria Jacobzdotter ifrån Pehula 1712 försträkt sin **Systerman** Thomas Thomasson een t:a 10 cap:r Råg. (Tuomas tuomittiin maksamaan kälylleen.)

s. 277 - Mattz Mattson iempte hans **Hustru** Walborg Jöransdotter ifrån Onnistaipale sampt Dragoun Thomas Jöranson **Långsam** föredrogo, att arfwet efter Walborgz och Dragounens **Moder** Malin Eskelsdotter, som så när 24 åhr sedan afsomnat, ännu är innestående hoos deras **halfbroder** Rusthållaren Hendrich Mattson i Hörtzänä. Hendrich Mattson swarade, att enär kärandens **Fader** Jöran Andersson för 21 åhr sedan trädde i **annat gifte med Styfmodren** Maria Matzdotter, är deras Möderne af framledne Länsman Henrich Ollenqvist afwittrat, sampt Thomas tillstält 30 d:r och Walborg een Röd Klädz Kiortel med mera, ehuruwähl sielfwa skriften i Kyrkokistan förkommen är. **Fadren** Jöran har under Ryska tiden för 8 år sedan afsomnat i största Fattigdom. Thomas Långsam och Maria (po: Walborg) widgingo bägge, att dem är tillstält hwad opnämbt finnes. I synnerheet tillstod Thomas, att han och des Syster i Olleqvistz närwaro slagit hand med Swäranden om arfwet sampt i föllie deraf honom blifwit tilstält dee omrörde 30 d:r k:rmt, förutan att fadren på Walborgz wägnar samtyckt till förlikningen. Det oachtat tillsade Hendrich ännu sin **halfbroder** Thomas Långsam een qwinfolkz tröija af swart kläde sampt tillkommande åhr een t:a Spanmål sampt Walborg 1 Koo sampt contant 10 d:r. (Näin vahvistettiin, vaikkeivät kantajat tyytyväisiä. Päätökseen vaikutti, että talo oli sodan aikana mennyt huonoon kuntoon.)

s. 278 - Änkian Walborg Påhlsdotter ifrån Sirkala angaf, att hennes sidstl:n Decembr Månad afledne **man** Hendrich Hendrichson för 4 - 5 åhr sedan 1½ åhrs tid tient hoos framledne Länsman Henrich **Ollenqwists efterlefwerska på Hålma** gård Anna Roos, berättandes för halfwa åhret honom blifwit tillsagt 20 Cap:r Spanmål, som jempte 8 d:r k:rmt utaf åhrlöhnen ännu skall stå obetalt, därtill Walborg begiärte förhielpas. Änkian Anna Roos swarade, att Hendrich Hendrichsson under Ryska tiden förwarat i skogen 6 Tehnfath, 2 Tehnflaskor och 2 liusstakor, som hon intet bekommit tillbaka, för hwilken orsak 8 d:r k:mt lämnatz obetalte. Walborg påminte, att hennes man i lifztiden altid warit beredd betyga sin oskuld. Anna Roos wiste och, att hennes dåwarande dräng Johan Mårtenson i Bårgorla förmärctz hafwa Tehn, och däraf förfärdigat een Brisk, som opwistes, förutan hwad han tilstält Smedens **son** Anders Jöranson i Akola i närwaro af drengen Simon Anderson i Jaerla. Anders wiste berätta, att det åhret Tehnet saknades på Hålma och Johan förmärktes hafwa några Sällior af Tehn uthi sine Knäremmar, har Anders på skämpt begiärt dem, enär dee gådt på Kyrkiowägen, derwid Johan ifrån sin Byx sak optagit ett litet st:e tunt tehn och däraf brutit honom en liten bith. Detsamme sade sig äfwen Simon Andersson i Jaerla åsedt. Häröfwer förklarade Johan Mårtenson, att han det året iempte drengen

Hendrich Hendrichson, som ännu tienar hos Länsmans änkian på Hållma, wid det dee burit spanmål i wisthuuset, därstädes funnit ett st:e af en sönderbruten Tehnliusstakan, som han jempte Hendrich optagit och betiänt sig utaf, wägrandes sig ingen kunskap hafwa om det som bors till skogz - -. Drengen Hendrich Hendrichson besannade ovanstående. Anna Roos bör till Walborg Påhlsdoter betala hennes mans återstående löhn - -.

s. 279 - Erich Jöransson ifrån Paiukanda iempte hans **hustru** Sophia Johansdotter beklagade deras förtiden uti råkade fatiga tillstånd och begiärte, att deras **son** Hendrich Erichson, som förtiden **besitter Sackola** Hemman, måtte något för deras oppehälle bidraga. Hendrich berättade, att han kommit till Hemmanet medelst giftermåhl med des **hustru**, berättandes Föräldrarne för sig äga 2 Köer och några flera Creatur, sampt åhrs wäxten förtiden wara aldeles ringa, att han intet bekommit så mycket Råg, som den andra åkern kunnat blifwa besådder med, - -. (Pojan on tuettava vanhempiaan ½ tynnyrillä viljaa.)

s. 279 - Framledene Länsman Henrich Ollenqwistz efterlåtne Änkia Anna Roos opwiste Johan Mårtensons ifrån Wilkilä till hennes Man 4.4.1703 uthändigande Obligation på 5 t:r Spanmål, hwaraf ännu står obetalt -.

s. 279v - Erich Larson ifrån Hafwisto påstod, som skulle Såldaten Simon Anderson **Kihl** i samma by öpnat ledet på **Läppähambas Broo**, hwarmedelst Hästarne inkommit och orsakat Erich på des kaskeland skada till ½ t:a Korn. (Kihl vapautettiin todisteiden puuttuessa.)

s. 279v - Dragoun Thomas **Långsam** fordrade af Hendrich Olofson i Kihlala betalning. Haft beswär wid en hästz opkiöpande. Hendrich Olofson blind, hans **hustru** Walborg Clemetzdotter.

s. 280v - Lars Cnutsson ifrån Orriwesi by föredrog, att han åhr 1719 lånt Rusthållaren Mathias Sevon een Tehnflaska a 5 d:r k:rmt. Sevon berättade flaskan honom wara förkommen och numera finnes wara pantsatt hoos drengen Mårten Erichson i Prästegården för 3 d:r af Dragounehustrun Hedvig **feirich**, som oppehåller sig i Mesuby Pastorat. (Lykättiin.)

s. 281 - Anders Simonson ifrån Rajalax / Simon Mattson i Padustaipale. Förordnades Nämbdemännerne att syna och wärdera den skada, parterne tillskyndat öfwer Råerne i skogen, sampt det Anders angifwer **Lydickä äng** för honom wara opbedt, Simon jämwähl att Taket på qwarnen wara sönderrifwen.

s. 281v - Änkian Anna Matzdotter ifrån Wilkilä / hennes **sonason** Jöran Mårtensson.

s. 282 - Det förmente Lisbeta Josepsdotter ifrån Wåitila jempte hennes **son** Daniel Danielson i Maunukala, att Hendrich Hendrichson i Lydickälä till fyllest intet betalt Daniels **Faders** Daniel Jacobsons Såldatelega, som 18 åhr sedan för honom utmarcherat. Emedan Hendrich specificerat hwad till framledne Såldaten och hans **hustru** Lisbeta på denne lega är betalt, blef Hendrich befrijad.

s. 282 - Börde Bonden Anders Clemetson ifrån Koifwinemi berättade, att han för gådt funnit till förordnas, det hans **söner** Clemet och Michel Anderssöner framdeles, sedan Anders länge intet förmår bestrida wärdskapet eller genom döden aflides, böra till hälften för hwardera klyfwa hemmanet, som består af et Fulle giördh mantal, och sedan lösa uth dee flera Syskonen. (Bewilliades.)

s. 282v - Änkian Walborg Mattzdotter ifrån Säynäjoki föredrog, att hon med sin afledne **mans yngre Broder** Erich Philipson giort ett uti twisten emot Hendrich Claesson, om förfäders skattehemmans **Påhiala inbördande**. Erich Philipson will numera aldeles twingia henne ifrån hemmanet. Den emellan är betingat, att Walborg till sin döderdag får niuta huusrum. Förliktes, att Erich Philipson jempte nödtorftigt huusrum efterlåter Walborg till sine döderdag nyttia **Perkio** åkertäppa om 4 cappors utsäde sampt **Ahoniemi** Täppa om 2 Cp:rs utsäde, förtiden i linda och skoglupen, sampt **Ahoniemi och Kolmikoura** ängiar.

s. 283v - Det framkom Kyrkioherden wid Orriwesi Försambling Ehrewyrdige och Högwällärde Mag:r Johan **Wanaeus** och föredrog, huruledes han wid des till träde 1723 till Församblingen efter framledne Kyrkioherden Mag:r Johan **Utter**, funnit **Prästegården** med alla des appertinentier **uti ett förlammat tillstånd**, Åkern jämwähl, som till någon dehl legat besådd, helt ringa af sig kastat, hwilket derå håldne huusesyns Instrument de dato d. 15 Maij samma åhr närmare till handen gifwer, då misbygnaden blifwit beräknad till 574 d:r 24 öre k:rmt, häfwandes **Sochnens Inwånare ännu eij förmått oprätta huusen för deras utarmade tillstånd**, hwaruti dee under warande tid Ryssarne öfwer landet woro rådande råkat, **eij heller medelst swåra infallne**

miswäxt åhr synnerligen förmåt uti Pastoralier till honom erleggia, öfwer det alt detta har och Kyrkioherden 1710 wid Wiborg stadz belägring i Lapstrand der han då sig oppehölt **af Fienden till sin ägendom blifwit Spolierad**, wid fiendens ytterligare påträngiande 1713 har och han måst flyttia till dee Swenska orter, och omskönt han blifwit förordnat att förwälta Prediko Ämbetet wid Carelska Cavallerie Regementet är **löhnen för 4 åhr och 5 Månaders tid ej utfallen**, utan det ändaste han ägt till sitt oppehälle måst utsättia och indiupat sig i giäld och skuld, öfwer alt detta är och honom den olyckan händt, att af dee 2:ne t:r Råg i förleden höstas i Prästegårdz åkern blef utsådt, eij så mycket fallit?, som behöfdes till beså den andra åkern ned, öfwer hwilket alt Kyrkioherden som således kommit at lida, begiärte Rättens bewis, och emedan wid efterfrågan närwarande nämbd och Sochnens Inwånare enhälleligen intyga, beskaffenheeten med Prästegården således wara som omrört står, sampt att allmogen så äro af sig komne, att dee till deras Kyrkioherde helt ringa uti Pastoralier förmå erleggia, Alt fördy blifwer uppå Kyrkioherdens anmodan, detta till laga bewis deröfwer af Protocollet Extraderat.

s. 284 - Elias Clemetson ifrån Paiukanda (po: Pärinautio TMA:n mukaan) föredrog, huruledes han natten emot 18.5.1725 genom en olyckelig wådeld kommit att mista 1 Malt Pörte, 1 Stegerhuus, 1 Stall och 1 Fäähuus. Länsman Henrich Ruuth jempte - - hafwa wärderat skadan till 133 d:r k:rmt. Om qwällen tillförne, då för mathredningen elden warit opgiort i stegerhuuset, har några qnistrar fastnat i Taket och så tagit öfwer handen, att skadan intet kunnat förekommas, - -. (Haki paloapua.)

(Turun maakunta-arkistossa)
- Medhielparen Johan Utterin vanhemmiltaan "perimä" (Voitisen) kruununtalo Woitilassa ränsistynyt. Pidettiin katselmus.

s. 284v (VA:ssa) - Förrättades undersökning och wärdering på Rekola (po: Ackola) hemman angående een Rija som 13.1.1725 afbrunnit. Eelden hade trängt sig igenom Rijeugn i wäggen. Ansökte om Brandstodh.

s. 285v - Efter Landzhöfdingens ankomne ordres af 14.6.1725 har Länsman i Orriwesi Sochn Henrich Ruuth - - **aflagt des troo och Ämbetes Eed - -.**

s. 286 **- Framledne Länsman Henrich Ollenqvistz Änkia Anna Roos** hade tillsagt hennes **son** Gustaf Ollenqvist 1 Pocal af 1/4 kanrum, 1 gullring af 2½ ducat, 2 Silfwerskedar, 1 gl Klädesråck och Kappa sampt een 3 åhrs gl. hästfåla, som framdeles intet skall uti något Arf blifwa beräknat, emedan på honom som andra hans Syskon ingen omkostnad blifwit anlagd, det hans **Swåger** Mathias Sevon på Modrens wägnar nu widgick.

(Valtion arkistossa säilytettävä käräjäpöytäkirjan uudistus päättyy edelliseen. Turun maakunta-arkiston konseptipöytäkirjassa on lisäksi tietoja ainakin seuraavista katselmusasioista.)

- Hendrich Mattsson har under det fiendtliga öfwerwäldetz tid **optagit Tilsoi** Crono hemmanet i Safwo by 1½ öre. (Tilakatselmus.)

- Bonden Jacob Josepsson tullut isonvihan aikaan **Eskolaan** Vehkalahdessa, 1 öre. Katselmus ja vapaavuosipyyntö.

- Jöran Larson **Heickilä** ifrån Pitkäjärfwi. Katselmus.

- Nimismies Henrich Ruut tullut 1723 **Siurolan** 2 äyrin taloon Johan Olavinpojan jälkeen. Talo mennyt isonvihan aikana rappiolle. Katselmus.

- Antti Heikinpoika tullut **Tarkan** taloon Kokkilassa isonvihan aikaan. Katselmus.

- Heikki Tuomaanpoika oli ottanut viljelykseen talon Pitkäjärveltä isonvihan aikaan ja pyysi vapaavuosia.

- Antti Eskonpoika pyysi vapaavuosia **Bengtilän** taloon, 1½ öre, jonne tullut 1723. Talo oli ollut kauan skattwrak.

- Edesmenneen kappalaisen Johan **Wanaeuksen lesken Margaretha Prytzin vävy kappalainen Samuel Salovius** esitti vapaavuosia taloille **Otila ja Teri**, yhteensä 4½ öre.

- Josep Philipson ifrån Tårittu vaati vapaavuosia. Katselmuspöytäkirja kuten muissakin.

- Anders Erichsson **Sikala** ifrån Lydickälä. Katselmus.

- Tuomas Heikinpoika **Erola** Vehkalahdesta vaati vapaavuosia. Professorien palkkatalo.

- Matti Yrjönpoika **Hoiwala**.

- Heikki Heikinpoika **Sipilä** Lyytikkälästä vaati vapaavuosia.

Oriveden talvikäräjät 15-16.3.1726
Ylä-Sat. KOa38 s. 193-, mf ES 1981

År 1726 d. 15 och 16 Martij, Wintter Ting - - Orriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelg. uti Orriwesi By - -.
Nämnden: Olof Olofson i Suckila, Jöran Johansson i Pittkäjärfwi, Mattz Mattson i Säynäjoki, Lars Cnutson i Orriwesi By, Mattz Mattson i Onnistaipale, - - Hendrich Jöransson i Akola

s 193 - Länsman Henrich Ruuth förestälte 2:ne ogifta Personer Hendrich Mattsson och Lisbeta Simonsdotter ifrån **Safwoi**, hwilka med hwarandra hafft kötzlig beblandelse, däraf Lisbeta Octobr månad födt ett Pigebarn, som ännu lefwer, - -.

- Emedan Grels Thomasson **Nickilä** ifrån **Pitkäjärfwi** By widgår att han af Capellan Samuel Salowius åhr 1724 - - emottagit 2 Tunnor Råg jemwäl 1 Lispund 12 (marker) lihn sampt 1 (marker) ull, att framforsla till Åbo - -.

s 194 - - Enkian Sophia Bengtsdotter, som innehafwer **Rupisu** Cronohemman i **Rajalax** By, föredrog, som skulle **Qwartermästaren** manhaftig Johan **Fabrilius**, hwilken nyligen blifwit **gift med** Anna Stina **Rodhe** i denne By, bestrida henne besittningen af bemd:e hemman, oansedt Sophia oafkårtat därifrån betalt utlagorne, och H:r - - Landshöfdingen Uxkull, medelst resolution, af 20.9.1725 henne derwid stadfäst och hwilken - - (uti hans Swärfaders tijdh warit sammanlagt)

s 194v - Thomas Mårtensson som på frijheet **optagit**, och nu mera skattar för **Jussila** hemman i Hapaniemi By föredrog, att oansedt han i Byamålet intet innehafwer mera än 1 öre 12 pg:ns jord påföres honom åhrligen till betala efter 3 Tunnor 18 Cappors utsäde 29 1/3 Cap:rs 10:de Spl, emot det hans grannar Johan **Seppälä** och Bertel **Råsila** utaf 1 öre 18 pg:ns jordh, eij utgiöra mera än 24 Cappor hwart åhr, - -

s 195 - Rusthållaren Johan Mårtensson **Hörtzänä** emot Rusthållaren Mathias **Sewon** ifrån **Säynäjoki**, angående för Dragoun förfärdigade skiorta.

s 196 - Ehuruwäl Rusthållaren Mathias **Sewon** - - giort rotemål (skåtzmål?) på Dragoune Hustrun Hedwig **Feirich** beträffande een Tehnflaska - -

s 196v - Jacob Erichson ifrån **Jaerla** iempte hans **hustru** Sophia Johansdotter tilltalte änkian Beata Erichsdotter ifrån **Hulipas** om **arff efter** Sophias **mohrsysterdotter** Brita Hendersd:r, som ett åhr sedan afsomnat barnlöös, - -

s 197 - Hustru Maria Persdr iempte hennes **son** Såldaten Johan Jacobson ifrån **Pittkäjärfwi**, opwiste Marias **afledne mans** Jacob Clemetsons wid des afmarche i Fäldt 20.5.1703 lämnade bewis, -

s 197v - Hendrich Cnutsson som innehafwer **Heikilä** hemman i **Caupila** By, klagade däröfwer, att Jacob **Yriälä** och Jacob **Erikilä** i **Wihasjärfwi**, genom deres söner låtit falla swidieland wed hans äng **Tåpimännistö** kallad, oansedt dee eij heller hafwa dehl i siälfwa skogen öfwer **Sinijärfwi** och **Wirtzankiukas** Råer, der han påstår ds, iempte **Mattila** hemman i Kaupila sampt Nickilä och Järfwenpä Byiars inwånare allena tillkomma, (förliktes).

s 198 - Det beswärade sig Johan Samuelsson ifrån **Orriwesi By**, som skulle Herdingen Pär Mattsson, medelst sin försummelse och wårdzlösheet för honom i skogen låtit förkomma 2:ne Köer och Een qwiga, - - Pär swarade,

att desse Köer, hwilka wåhrtiden warit magra och af helt ringa brachter stört uti ett dike. Pär dömdes till ersättningar.

s 198v - **Rusthållaren Mathias Sewon** föredrog, att hans **hustru** Sophia **Ollenqwist** för 2 åhr sedan är afleden, sampt hans åstundan wara träda i annat gifte, jämwähl afwittra sina 4 st. omyndige Barn, för deras mödernes arf, - - Som förmyndare för barnen förordnades förafskedade Qwartermästaren Johan Fabrilius och Rusthållaren Johan Hoffman. Afwittringen werkställs af sochneskrifwaren Jacob Forsskåhl.

s 199 - På ordres af Landshöfdingen **aflade Brofougden** här i sochnen Johan Karpi iempte **Jachtfougden** Jöran Johansson deras **troheets och Embetes Eeden**.

- Uppå samtel. Orriwesi Sochns inwånares wägnar, föredrogo Capellan Samuel Salowius och Länsman Henrich Ruth, den besynnerliga skada och olägenheet dee i gemen hwars ägor stöte till Siöen, - - att **wattnet wid Iharis ström i Cangasala Sochn blifwit opdämbt**, och dess utlopp så medelst hindras, emot det kongzådran tillförrne är worden lämnat öppen, att wattnet kunnat aflöpa, - -. (Längelmäkiläiset valittaneet jo aikaisemmin. Asia pantu vireille Kangasalla jo 1722.)

s 200 - Daniel Grelsson iempte hans **hustru** Carin Josepzdotter angifwa, att deras **Swärson** Sigfred Larsson - - (kylä ei ilmene = **Pitkäjärfwi**)

s 200v - Det söker Thomas Thomasson ifrån **Napila**, att återwinna den Contienarie dom hans **hustrus Syster** Maria Jacobzdotter, för tiden hafwande tillhåld i **Pehula** By, - -

s 201v - Det föredrogo fölljande Bönder lydande under detta Tingelag, såssom Hendrich Johansson Anttila och Johan Samuelsson Erola ifrån Orriwesi Byen, Anders Sigfredson Pulkila och Hendrich Hendrichsson sampt Matz Michelson Laurila ifrån Onnistaipale, Johan Eliasson i Salo, Samuel Johansson Maunula i Kopsama, Johan Jussila i Kåckola, Thomas Jöransson Ylinen och Jöran Eliasson Alanen i Kafwala och Hendrich Mattsson i Syfwäjärfwi, - - att dem som många flere, den förledit åhr infallne **allmänna misswäxten** så swåra träffat, att dee intet förmå in natura betala deras skatt spannmål, till - - utan åstunda få lösa den samma med penningar, - -.

s 202 - Uppå samptel. Cuhmalax Cappelgiäldz inwånares wägnar, har förafskedade Fältwäblen Gabriel Neppius, sampt på **Äräjärfwi** Cappelgiäldz åboers wägnar - - Böndren Erich Thomasson och Michel Thomasson i Uiherla sampt Jacob Thomasson ifrån Wihasjärfwi, hoos - - Ladzhöfdingen ansökt, att för sig såsom nästgräntzande bekomme till **Sochnesmed** Daniel Danielson ifrån **Hietalax**, uti hans gl och bräckliga **Faders** ställe, - - inwånare äro aflägne ifrån Cangasala och Orriwesi, bakom stora Siöar, - -.

s 203 - Till föllie af - - Landshöfdingens ordres sampt aeconomie Commissions skrifwelse, blefwo närwarande Sochnens inwånare, som till en stor dehl, församblade woro, förestält, hwad nytta och fördehl, wid infallande misswäxt och oåhr, det med sig hafwa skulle, at nödige **förrådzhuus** oprättande blifwa, enär gudh wälsignar landet med ymnige åhrs wäxt, då här i orten esom åftast Een Tunna blifwer såld a 6 eller 7 dr krmt och mindre, af hwilket förråd den mäst beträngde till sitt oppehälle och utsäde sedan emot billig wäxt kunde understödde blifwa, hwilket för dem wore märkelig lindring, emot den dyrheet och mangel uti misswäxt tiden på spanmål finnes, hwartill ehuruwähl en parth i förstonne intet samtyckia wille i befruchtan af någon orichtigheet, wid des utdelande yppas torde, sampt annan olägenheet, sielfwa Huus bygnaden med sig hafwa - -.

(Valtionarkiston uudistuspöytäkirja talvikäräjistä 1726 päättyy tähän. Turun maakunta-arkistossa (arkistosignum: Ikalis 6) alkuperäispöytäkirja pitempi ja käsittää lisäksi runsaasti talonkatselmuksia vapaavuosien määräämistä varten sekä luettelon rahvaan suorittamista venäläisten ja ruotsalaisten vapaakyydityksistä vuonna 1722).
Mm. seuraavaa:
- Talon syyni rappiolle jäänellä **Ylisen** talolla **Borgarlan** kylässä.
- Johan Jöransson **Jussila** ifrån **Pudas** berättade, huruledes han under det Fiendtliga öfwerweldes tid medelst Ryssarnes grymma medfarande sampt svåra utlagors betalande är af sig kommen sampt hemmanet (2 öre 12 p:es skatt) råkat uti lägerwall, hwarpå sedan landet - - under Sweriges lydno har åthskillige misswäxt åhr tillstött. Pyysi vapaavuosia. Suoritettiin talonkatselmus.
- Talonkatselmus mm. seuraavilla taloilla:
- **Salon** kruununtalo i **Höydöis** by, omistaa Johan Eliasson
- **Anttila i Pitkäjärfwi**, Erich Johansson

- **Jakola i Napila**, Jacob Mattsson
- **Alanen i Borgarla**, Mårten Johansson
- **Otila i Lydickälä**, Hendrich Johansson
- **Kontti i Orriwesi by**, Anders Jöransson
- **Antila** ” , Hendrich Johanson
- **Erola** ” , Johan Samuelsson
- Augmentbonden under Hörtsänä Dragounehåld Erich Olofson **Parpala i Orriwesi by**
- **Magnula** kronohemman i **Koppsama**, Daniel Jöransson
- Matts Jöransson ifrån Napila
- **Mattila i Hirfwijärfwi**
- **Ärrälä i Wodtila**, Daniel Henderson
- **Mölli**, Simon Thomasson
- **Otila i Pitkäjärfwi**, Daniel Grelsson, jo 1697 jäänyt rappeutumaan, tullut under det Ryska wäldet
- **Sackola i Paiukanda**, Hendrich Hendrichsson
- Johan Thomasson i Päilax
- På des Swärmoders Anna Roos wägnar föredrog Mathias Sewon, huruledes Säynäjoki Dragounehåld, så länge Ryssarne - -. Pyysi vapaavuosia.
- **Otila i Onnistaipale**, Hendrich Mattson
- **Karpi** Bördehemman ifrån Säynäjoki, Matts Mattsson
- **Natucka** i Pitkäjärfwi
- Åboen Hendrich Erichsson uppå Sackola ½ Hemmanet i Pajukanda
- **Påhiala ifrån Yliskylä**, Erich Philipsson
- **Mulli Ifrån Lasoila**, Jöran Erichsson
- **Sarickå i Pitkäjärfwi**, Hendrich Thomasson

Luettelo rahvaan suorittamista vapaakyydityksistä venäläisten ja ruotsalaisten joukkojen kuljettamiseksi

Koifwuniemi	Anders Isoperhe	desse hafuer skiutzat A:o 1722
	Jacob Nijkula	i Januario Kymmenegårds lähns
Rajalax	Campari Simon Larsson	dragouner, och in Martio Nylands
	Uotila Johan Andersson	lähns dragouner ifrån Oriwesi
	Rupisu Michel Berndtsson	byy til Tihala i Cangasala Sochn
Padustaipale	Simon Mattsson	som är 3 mihl.
Ungila	Simon Thomasson	(mainittu kyytikerrat)
Napila	Jacola Jacob Mattsson	
	Yriälä Matts Jöransson	
	Heickilä Thomas	
Säynäjoki	Karpila Mattz	
	Pohiala Erich Philipson	
Wehkalax	Mattila Thomas Mårthensson	
	Erola Thomas Hendrichsson	
	Eskola Jacob Josephsson	
Soltila	Johan Samuelsson	
Korri	Johan Hendrichsson	
Pajukanda	Muckoila Johan Mattsson	
	Sackoila Hendrich Johansson	
Päilax	Johan Thomasson	
Pitkäjärfwi	Brusila Daniel Grelsson	
	Mickoila Hendrich Thomasson	ifrån Orivesi til Jåtziniemi
	Antila Erick Jöransson	i Cangasala 3½ mihl. Äfwen
	Laurila Hendrich Claesson	til Tihala som äro lijka wäg
	Saricko Hendrich Thomasson	
	Hoifwala Thomas Thomasson	
	Natucka Erich Thomasson	
	Heickilä Jöran Larsson	

(Jatkuu)

Pirkkalan ja Messukylän kesä- ja syyskäräjät 29-31.8.1726

s 286 - Johan Jöransson ifr. Messuby kärde till sin **fader Jöran Matsson Karpi** om **arfwet efter modren** Augnis Thomasd:r, emedan Jöran allaredan **1725 trädt i annat gifte**.

s 289v - **Förra brofougden Jöran Karpi**.

Kangasalan kesä- ja syyskäräjät 5-7.9.1726

s 302v - Cronob:n Henrik Jöransson i **Ruokois** emot bördeböndren Anders Jöransson och Simon Thomasson i **Sitama** ang. **Matoluchta äng**, som Henrik söker winna ifrån Sitama.

Oriveden ja Kuoreveden kesä- ja syyskär. 10. ja 12.9.1726
Holman rusthollissa. VA Ylä-Satakunta KOa38 s. 307- mf ES 1981

Lautamiehet, mm. Lauri Nuutinpoika Oriveden kylästä, Matti Matinpoika Säynäjoesta, Matti Matinpoika Onnistaipaleelta, Heikki Yrjönpoika Aakkolasta

s 307v - **Kyrkioherden, mag:r Johan Wanaeus** förestälte dem hwilka nu alla woro tillstädes, för den **huldz och troheetz Eed**, dee böra efter ankommen ordres för wår allernådigste Konung afläggia, att för sin dehl Kyrkioherden till alla delar är till fredz, ställa sig - -

- **Af Brukz Predikanten Wäll. Abraham Palander**, efter 4.5.1726 befullmächtigad, kärde medhielparen H:r Johan Utter, till fölliande Bönder, som Palanders hoos dem hafwande fordringar, såssom Per Matzson i Järfwenpä Een Tunna Råg, Johan Matzson i Järfwenpä Een Tunna Råg, Johan Mattsson i samma By 1 Tunna 20 Cap;r, Jöran Hendersson **Peldola** i Uiherla 21 cap:r, Erich Clemetsson i **Joensu** 13 Cap:r, som dee alt åhr 1721 angifwes bekommit til låns. (Heidät määrättiin maksamaan velkansa ruukinsaarnaajalle.)

s 308 - Johan Olofsson, som för 2 åhr sedan **tillträdt Kålhi** Cronohemman i Safwoi By, föredrog, det hans granne Thomas Hendersson som besitter **Pafwola** hemman, hwilket af ålder warit under Een röök med Kålhi, honom förebracht, som borde **Murdoi** äng af dem nyttias till hälften hwarandra. Johan oli kuullut entiseltä asukkaalta Sophia Jörans-dotterilta, että niittyomistusten välillä oli vissit rajat. Tuomas oli hiljattain tullut kylään. Hänellä ei ollut tietoa rajoista. Siirrettiin maaherran käsiteltäväksi, koska talot kruunun.

- Daniel Grelsson ottanut Venäjän vallan aikana **Brusilan** kruununtalon Pitkäjärveltä viljelykseen af öde ja lunastanut sittemmin till skatte. Valitti että Erich Thomasson Natucka (Natuka), jolla talot olivat ennen olleet yhdistettyinä, oli ottanut itselleen **Tihala lachden** åkertäppa, **äijälato** äng. Sanoo vielä pitävänsä Natukalle ja Brusilalle jaettua **Luchtanen**- nim. niittyä yksin, mutta ei osuutta uti **Äijäis**.
Todistajia:
1. Leski Maria Simonsdotter Pitkäjärveltä, att hon med sin afledne man yli 50 v. sitten asuivat Brusilaa, då råen derstedes henne och Natucka emellan warit uti den öfre ändan ifrån een stubbe hwarest myrstacken legat, och nedre ändan een buskan, wid hwilka ställen skarfningen af giärdzlegården äfwen stådt, - - **Äijä** och **Luchtanen** ängiar den tijden under bägge hemmanen till skifftes bärgade blifwit.
2. Sotamies Juho Juhonp. Oriveden kylästä, että Eerikin **isänisä** Petter Natuka sanonut, että oikea raja muurahaispesästä kannon luona puskan alapäässä Natukan ja Brusilan välillä.
3. Thomas Thomasson Saricko (Sariko) samoin kuin Juho pellon osalta paitsi Aijänen. Luhtanen ängiar - - parterna innehafwa **Heinisari, Pudas, Jokinitu, Korfwenpä. Aurickolaxi (Aurikolaxi), Rapako, Sallminittu, Hirfwis, Hirfwiwäräien su, Läppänen, Törmälato, Lammiko, Raiskio, Muckula** och **Kolhiwäräiensu** ängiar, hwilka alla skiffteswis af dem blifwa nyttiade och orsaka hwariehanda oreda, hwarföre bägges deras åstundan är, att sådane ängiar dem emellan motte sålunda bytas och delas, att dee åhrligen kunna nyttia deras andehl hwardera, till hwilken förrättning dee föreslå Länsman Henrich Ruth iempte nembde-männerne - -.

s 310 - Twist mellan Thomas Thomasson ifrån **Napila** och Jacob Mattsson **Jakola** ifrån Napila angående gärdslegårdens oprättande kring **Koipinittu** äng och åker. Niitty pantiin jakoon, koska vanha jako sekainen lisäraivausten takia.

s 310v - Det beswärade sig Jöran Jonasson iempte hans **hustru** Augnis Jörans dotter ifrån **Orriwesi By**, som skulle **medhielparen Wällärde Johan Utter åhr 1716**, så länge Ryssarne öfwer landet woro rådande, dem låtit ifråntaga till Ryssarnes behoof Een Koo, förutan att deras Källar döör blef opslagen sampt därifrån förtärt 2:ne Kannor Bränwin och 35 Kannor öhl, hwilket senare Utter berättar skedt Juletiden 1716, af Een Cornett, som hoos Jöran legat inqwarterad, jämwäl förlikt Jöran för slika drycker, med 33 öre s:rmt, ehuruwäl han med Een annan Rysse efter sträng befallning, blef brukad till deras framskaffande, som af Såldaten Johan Michelsson i Orriwesi by, hwilken därwid warit närwarande äfwen Edeligen blef bestyrkt. Koen påstår Swaranden af **170 man Ryssar**, som hith till orten warit Commendererade i lika måto blifwit förtärt, utan att där af honom något kommit till nytta, det annorlunda eij heller blef bewist. Alt fördy blifwer medhielparen Utter, ifrån detta käromål befriad, börandes Jöran Jonasson, som skyldigt honom bracht på Expensen, sådant Refundera med Een dahl:r s:rmt.

s 311 - Såldatehustrun Sophia Erichsdotter ifrån **Uiherla** klagade, att Simon Thomasson ifrån samma by henne med slagzmål öfwerfallit, jämwäl af **modren** Anna Thomasdotter worden kallad skökia och Tyfh. Simon och hans **Broder** Erich Thomasson, på modrens wägnar nekade och berättades Sophia både emot modren och Simons **hustru** Chirstin Johansdotter, orsakat att Simon gifwit henne ett slag öfwer Ryggen, - -

s 313 - Lars Michelsson och Erich Thomasson i **Uiherla** sampt Elias Jöransson **Caupila**, klagade, att Skrifwaren Mathias Sewon iempte Een Rysk Corporal och 5 st:n Dragouner, så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande, åhr 1718 dem hwardera tagit 2 Tunnor 2 Cap:r Spl, oansedt dee den pålagde skatten oafkårtat betalt, fordrandes af Sewon härföre ersättning. Sewon swarade att han allenast warit en betient hoos då warande opbördzman Johan Dahl, hwilken bekommit stränga ordres, att skaffa spl till Ryska manskapetz underhåld i Wasa stadh, i föllie hwaraf en sådan spanmål både ifrån Käranderne, sampt många flere, hwarest något fans, blef tagit, och till Wasa stadh affört, som inte stodh uti Sewons macht at förekomma. Sewon blef befrijad.

- För afskedade qwartermästaren Johan Fabrilius / änkian Sophia Bengts dotter i **Raialax**. Kyse toisilleen huudetuista haukuista. Fabrilius oli sanonut Sophiasta: Böfwels math?, ja pojasta Mikko Pentinpojasta: **Du har lärt din son wara så god som du är siälf, ym.**

s 314 - Emedan Crono Befallningzman Jacob Gadd af Landzhöfdingen är förordnad att skifta åkern, lydande under **Rupisu** hemman i **Raialax** Byen, som af qwartermästaren Johan Fabrilius och änkian Sophia Bengtzdotter innehafwes, beswärandes sig qwartermästaren, att och han uti des skifte är praejudicerad af den andra grannen Johan Andersson, som innehafwer **Otila** hemman i denne By, och Johan intet will kännas wid. (Määrättiin pidettäväksi katselmus.)

s 314v - Änkian Maria Clemetzdotter ifrån **Lasola** klagade att Mårten Sigfredsson i denne By, till witer henne tyfnad öfwerfallit Maria med slagzmåhl, sampt henne pantat, begiärandes för alt sådant öfwer Mårten Correction. Mårten opwiste Crono Befall. man Jacob Gadds 10.8.1725 honom meddelte **inrymmelses skrift**, uti **Lasola** Crono hemman, stadfäst 4.2.1926 af Landzhöfdingen, att Maria sedan han kom till hemmanet, åskilliga låås rifwit ifrån huusen, sampt opbrändt lårarne ifrån Wisthuuset. Af den ringa wäxt i höst fallit, skall och Maria hemligen en dehl tillgripit sampt förtärt och sedan Maria war begrepen kasta i kull ugn uti Rijan, har Mårten måst hindra - - och Mårten tagit till widermäle Een järn gryta, ett gl:t näth som brukas till jaga efter Räf med, - -

s 315v - Bonden Jacob Hendersson ifrån **Wihasjärfwi**. En oförmodelig **wådeld**, åtskillige huus äro opbrände, såssom 1 Stegerhuus, 1 Fäähuus, 1 Bad-stuga sampt Taaket af KellarHuuset. (Palon syynä kipinä keittiöstä ruoanlaiton aikana katolle.)

s 317 - Veljekset Anders ja Daniel Henrichssöner **Woitilasta** haluavat halkoa **Ärälän** kruununtalon. Puollettiin.

- Skrifwaren Mathias Sewon ifrån Säynäjoki (kyse rengin palkasta.)

- Adam Axelsson ja Lars Jöransson Pitkäjärveltä sopineet, että Adamin tähän asti pitämä **Sipilän** kruununtalo halotaan heidän keskensä. Puollettiin, koska kahdelle on tilaa.

s 317v - Under påstående Ting **aflade** och **gemene man och allmogen** deras **huld och troheetz Eedh** för Kongl. Maijt och Sweriges Crono, efter det till den ändan öfwersände formulair:t.

Kangasalan talvikäräjät 6-8.3.1727

s 142v - Prästmannen ifr. Raumo Joseph Ståhlberg kärde till följande bönder ang. någon spanm:l:
3) Matz Bertelsson i **Sitama** påföres af 1711 åhrs sp:ll 1 t:a råg och 1712 åhrs 5 cap:r, warandes denne Matz för någon åhr sedan **afsomnat**. Emedan **hans dotterson** Anders Jöransson, som står för wärdskapet, edeligen erhåller, att ryssarne wid deras första infall, hwad qwarlämnat är, iempte Matz Bertelssons sp:ll borttagit, utan att hemmanet något däraf kommit till nytta, blifwer Anders befriad.
4) Sammaledes har Matz Johansson ifr. **Sarkila** edel:n bestyrkt, att ryssarne borttagit den 15½ cap:r korn, som hoos honom blifwit lämnade.

Oriveden talvikär. 14-15.3.1727
VA Ylä-Satak. KOa39 s. 147v - mf ES 1981

Anno 1727 den 14 och 15 Martii blef ordinarie Häradz Wintter Ting hållit, med allmogen och den menige man af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelgiäld, på Hållma gård, närwarande fölljande ärlige och bofaste män, som såto i Nämbden : Hendrich Mattsson i Caldila, Lars Cnutsson i Orriwesiby, Matz Mattsson i Säynäjoki, Anders Mattsson i Wessari, Matz Mattsson i Onnistaipale, Hendrich Jöransson i Akola, Bertel Eskelsson i Hapaniemi

s 148 - **Cappellanen Samuel Salowius** iempte flera närwarande Sochnens inwånare klagade öfwer att oansedt den till Purra hemmans i Kangantaka By och Birkala Sochn ophiälpande bewilliade Branstuden - -.

s 149 - I anledning af framl. **Kyrkioherdens Mag:r Johan Utters**, 7.10.1701 oprättade Memorial, på afskedade **Dragoun Axel Johanssons** utestående giäld, - - 3 T:r 18 Cap:r Råg - - begiärte Axel Johansson, att **Kyrkioherdens son medhiälparen Johan Utter**, desse honom betala måtte. - Medhiälparen förklarade, att Axel och hans **hustru** Lisbeta Johans dotter, af Fadren Sahl. **Kyrkioherden i hans lifstid, som först åhr 1722 uti Martii månad afsomnade**, ofelbert längst tillförne härföre blifwit betalt. - - **Axels hemkomst ifrån Swerige efter sluten fredh åhr 1721** om hösten - - Axel flytt till Wechkalax Byen, den Spl han i Prästegården hade uti förwar, som **spögubben Jacob Thomasson** besannade, hafwa skedt, effter Sahl Pastorskans befallning, - - Axel hade under resan till Åbo förfarit kyrkioherdens häst - - **Axel föredrog att medhiälparen Utter hade med slagsmål öfwerfallit honom på des nattesäng i Hörtzänä Byen på skriftehållet** - - Utter blef befriad.

s 150v - Till föllie af Rättens resolution wid senaste Wintter Ting, hafwa - - tagit i ögonsicht den åwärkan Carl Axelsson och Johan Thomasson ifr. **Lefwäslax** By och Lengelmäki Sochn klaga, dem af samptel. **Caupila** Byes inwånare, som äro Elias Jöransson Jussila, Hendrich Cnutsson Heikilä och Anders Thomasson Mattila öfwer **Kåskihoro, Keskenennoro Pitkänenlefwä Rassin Jylhä och Perhonkorkia** Råer - - Nämbdemännerne befunnit **250 stubbor, effter dee Caupila Boer huggit Pärt wedh och Timber, förutan Löfbrott** - -. Förliktes.

s 151 - Rusthållaren Johan **Hoffman** och hans dräng Thomas Gabrielsson i **Pehula**, ang. löhn

s 152 - Simon Mattsson ifrån **Padustaipale** producerade å sine egne sampt des **hustrus** Maria Christers dotters wägnar en skrift af 13.3.1927 ang. huruledes dee - - förordnat - - enär den högsta guden eij behagat wälsigna dem med Barn, att hwilken den andra öfwerlefwer skall behålla - -

s 153 - Det fordrade **änkian Anna Roos**, af Bonden Matz Staphansson **Nisula** ifrån Wihasjärfwi By 1726 åhrs Räntta, hwars hemman till augment under **Säynäjoki Dragounehåld** är indelt, - - hon som är ägare af Rusthållet, betalt utskylder sampt underhållit både Dragoun och hästen. Matz swarade att han tillstält **hennes son för detta Befallningzman i Pikie Härad Johan Ollenqwist** - -

s 154 - Rusthållaren Johan Jonasson ifrån **Jarala**, opwiste den hit till orten förordnade **Kongl. Commissions, honom meddelte resolution, de dato 15.6.1725**, uppå hans andragne beswär, att blifwa förhulpen, af **Länsman Petter Fraestadio** till dee 6 Ryska Rublar, honom för **Een oxe under Ryska wäldet som till Nystad fredz Congressens förnödenheet uttogz**, blef tillsagt, hwarföre han angifwer sig wara ännu i mistning - - Opskiöts emedan Fraestadius inte var tillstädes.

s 154 - Det kärde Anders Jöransson ifrån **Hirwijärfwi**, till **förra Befallningzman Johan Ollenqvist**, - - af den Saakören Ollenqwist Åhr 1722 opburit, - - men Ollenqwist har sig intet infunnit, utan gifwit tillkänna det han, **emot Häradz Höfdingen incaminerat en twist om Hålma gårdz possession wid den Höglåfl. Kongl. HofRätten**, som är utstält till ett Extraordinarie Ting, och ännu intet gådt för sig, - - till des åfwanrörde Saak emellan Häradz Höfdingen och Ollenqwist först blifwer afgiord.

s 154v - Gabriel Mattsson ifrån Palo By och Cangasala föredrog, att han under Ryska tiden tiänt hoos Boställs Bonden Jöran Jonasson i **Orriwesi by**, uti 3 åhrs tid, ang. löhn - -

s 155 - Qwins Persson Sophia Johans dotter ifrån **Sahrajärfwi** beklagade **Jachtfougden** Jöran Johansson, som på Hirfwijärfwi hemman, **kallat henne till Hoora, Skökia och Landzlöperska**. - - Opsköts enär Jöran inte tillstädes.

Turun maakunta-arkisto sign: Ikaalinen 7

- Johan Olofson opviste framledne **cronobefall. Petter Gaddz** honom meddelte **immissionsskrift af 30.6.1724 uti Kolhi** cronohemman i **Safwoi** by, ½ h:n, 1:6 skatt, 5/24 M., hvilket Henrik Jöranson tilförene innehaft. (Isonvihan aikaan ränsistynyt, pyysi vapaavuosia.)

Kangasalan kesä- ja syyskär. 28-29.8.1727

s 226v - Länsman Carl Båga föredrog, huruledes han 1713 wid fiendens infall i landet **giömdt i Sarkila 2:ne chiaeser**, af hwilka Matz Johansson rifwit järnen och sig till godo anwändt. Matz nekade. Lenzman beropade sig **smeden** Thomas Henriksson **i Wechkalax** och Anders Jöransson i Sitama. Upsköts.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 5 - 6.9.1727
VA Ylä-Satakunta KOa39 s. 239v -

s 240 - Axel Johansson aflade sin **nämbdemanna Eedh**

- Rusthållaren Johan Jonasson ifrån **Jaerla**, betr. den emot **förra Länsman Petter Fraestadius** anhängig giorde saken om **Een oxe, som Johan åhr 1721, så länge Ryssarne woro rådande, måst lefwerera till Congressens förnödenheet i Nystadh**. Ännu angaf Rusthållaren att Fraestadius af hans **Landbonde** Jacob Erichsson för hållen huusesyn tagit ett **Biörnskin** - - Fraestadius swarade, att Jacob **förskickat Biörnskinnet till framl. Befal:n Gustaf Holmdorf - -.**

s 241 - Thomas Thomasson föredrog, att han i desse senare åren, **tillträdt Seppälä** Crono hemman i **Lasoila** By, som i långliga tider legat öde, men förutan, att hemmanetz tillhörigheeter i åkern och utägor, för detta äro inkrächtade, skall Simon Mårtensson hwilken **nyligen optagit Lasola** hemman i denne By, tillwällat sig et st. **äng som blifwit tillandat wid stranden**, och han menar tillhöra Seppälä hemman, - - Mårten och dee flera grannar i Byiamålet, som äro Erich Mulli, sampt Mårten Sikala gaf wid handen, att oansedt **heela Byen samfält nyttiat detta ängzstycke**, medelst Lasola åboens okunnigheet, som äfwen nyligen tillkommit, så är den samma likwäl af ålder lämnat Lasola hemman i ersättning, för den brist åboen på andra ställen hafwer, hwilkat oachtadt Thomas Seppälä begiärte, att ägorne måtte **skiftas grannarne emellan efter öre och örtug**. (Ärendet hör till Landshöfdingen emedan hemmanet är crono.)

s 241v - Det begiärte **Cappellanen Wällärde Hr Samuel Salowius, som innehafwer Caplansbolet** i Orriwesi By, att hans grannar Hendrich Anttila, Jöran Siukola, Johan Erola, och Inhysingen Thomas **Pudikala**, måtte lagligen ansedde blifwa, för det emot åtskillige för detta skedde åtwarningar dee **drifwa sine oxar på Orrisari Hollma, hwaruti heela Byen äger sine Teg skifften**, föreslåendes, att udden af Hollmen, som stöter närmast till **Orrinpohia äng**, måtte giärdas till förekommande af skada framdeles, men swaranderne wägrade aldeles, sig wäxte tiden des williandes släpt sine oxar på Hollmen, som dem eij heller kunde öfwertygas, utan jempte dee flera grannar påminte, att **Hollmen och ängen, hwaruti finnes 14 Laador hööslag, af ålder medelst en giärdzlegård blifwit hägnat, hwaruti och Pehula boer äger dehl**, där till heela Byelaget förutan Caplan sig i lika måtto förklarade, men Caplan förmente sådant af dem intet mera framdeles än här till skedt, blifwa fullfölgt, utan låfwade häller till förekommande af skada allena hägna hollmen med en förswarlig giärdzlegård, hwilket det honom eij heller betagas kan, Så låter Rätten där wid blifwa beroendes.

s 242 - För afskedade qwartermästaren Johan **Fabrelius, som innehafwer Rupisu** hemman i **Rajalax** Byen, föredrog, som skulle **Haga äng å 3 lass hööslag**, af ålder bemälte hemman tillhört och wara belägen inom Rajalax Råen, den qwartermästaren söker återwinna, utaf Bonden Thomas Thomasson **Heickilä i Napila** Byen, som den förtiden nyttiar. Thomas påstår, att ängen i urminnes tider, under Heickilä hemman blifwit häfdat. Qwartermästaren begiärte, att hans wittne Anders Simonsson i Rajalax, 80 årh gl., måtte ahhöras. Anders intygade, att han för 60 åhr sedan, kom i tiänst hoos framl. **Cornetten Markus Rodhe, som då innehafde Rupisu** hemman, berättandes då blifwit talt, att Cornetten Cederat denne äng **Smeden** Erich Hendersson, **som bodde på Heickilä** hemman i Napila, för det han **smidde hwad Cornetten behöfde**, berättandes ongefär hälften af ängen wara belägen inom Rajalax Råer, och **af Siöen wara tillandat**, effter Cornettens dödh, dee förra dyra åren, skall hans änkia tänkt sökia ängen tillbaka, ehuruwäl medelst hennes ålderdom, där med kom till stadna. Thomas Thomasson påminte, att Cornettens söner effter Föräldrarnes dödh en gångh affört höet ifrån ängen, och i förlikning därföre måst gifwa Een järngryta, ehuruwähl det närmare intet blef bewist, utan yrkte Thomas därpå, att sielfwa ängen skulle falla inom Napila Råen. (Förordnades synen.)

s 243 - Förbigicks saken gällande att Bonden Matz Erasmusson ifrån **Kopsama** begådt dråp.

- Landzhöfdingen hade 24.3.1727 bifallit, att **Mattila Crono hemman måtte klyfwas** emellan Johan Jakobsson och hans **hustrus Faderbroder** Grels Grelsson till hälften. Förordnades **Länsman Henrich Ruth och - - deela huusen jempte åker och äng**.

s 244 - Änkian Margeta Bertils dotter ifrån **Paiukanda** angaf, som skulle hennes **Fader** Bertel Jöransson, hwilken åhr 1697 afsomnat, hoos Lars Michelssons i **Uiherla** föräldrar lämnat i pant Een röd Klädz Kiörtel, uppå hwilken Maria giör anfordring. Lars förklarade att hwarken han eller hans ännu lefwande moder härom ingen kunskap har. Lars befrijades.

- Daniel Grelsson jempte hans **hustru** Carin Joseps dotter ifrån **Pitkäjärfwi**, föredrogo, att åhr 1714, så länge Ryssarne woro rådande, är **ifrån deras gömsla i skogen**, dem af händt 2 T:r 10 Cap:r Korn, och emedan Lars Erichsson i samma By sig yttrat, att i fall hans **Fahr syster** Sophia Joseps dotter sampt (hennes) **dotter** Maria blifwa stämbde till Ting, (Lars wägrade så ha yttrat sig.)

s 244v - Anders Olofsson ifrån **Suckila** By, som **af öde optagit Råtiala** Crono hemman, angaf, att Een åkertäppa på Suckila och **Håifwola** Byiars samfälte skogh, af hans antecessorer blifwit opröigt som sedermera råkat i ödesmål och blifwit skoglupen, den Anders Hendersson och Matz Jöransson i Hoifwola nu mera willia sig tillwälla för såldaten till åker, begiärandes och han wid samma åker handhafwas. Hoifwola inwånare inwände, att dee bemälte jordstycke - - (Resolverades enär fråga om cronohemman.)

s 245 - Samptel. **Hafwisto och Kåckola** inwånare, beswärade sig där öfwer, att Jaerla, Suckila, Kihlala, Hoifwola och Salo inwånare, förleden Sommar helt öfwerdådigt, **söndrat deras qwarndam, uti Läppähammas Ström, för hwilken qwarn dee årligen måste betala tull, till Kongl. Maij:t och Cronan.** Swaranderne inwände, att **den qwarn käranderne förtiden nyttia, blifwit i desse senare tider bygd, sampt wattnet emot förra wanligheeten dem till märkelig skada på ägorne opdämbd, hwar igenom dee äro föranlåtne öpna ådran, utan att röra hwarken qwarndammen**, eller elliest tillfoga dee sökiande någon skada - -(Wärkställes syn)

s 245v - Lars Jöransson och Adam Axelsson såssom åboare på **Sipilä** hemman i **Pitkäjärfwi** By, iempte deras granne Hendrich Claesson **Laurila** föredrogo, att **Teinittu äng under ett Sommar lass hööslag**, deras hemman af ålder till hört, som Thomas Pärsson **Sariko** i desse senare åren sig inkrächtat, at påstå återwinna, hwilket som swaranden i förstonne wille bestrida. Wittnena Jöran Johansson Antila och Lisbeta Johans dotter Heickilä i denne By wiste betyga, att sielfwa ängen, dee förra tider tillhört Laurila och Sipilä hemman, till des Thomas Sariko brede wid den samma fält sig ett rofland, och det samma iempte ängen röigt sig till lägenhet, då Laurila och Sipilä woro i lägerwall, och alt sedermera innehafft, hwarföre Thomas Sariko förlikte sig med käranderne och låfwade afstå siälfwa ängen.

s 246 - Simon Larsson Kampari/Michel Bengtson ifr. Raialax, ang. åwärkan.

- Hr **Fendrichen Wälb. Carl Gustaf Silfverarm** föredrog, huruledes Wall Pigan Maria Olofz dotter i **Pehula** by förtijden 19 åhr gl Söndagen effter middagen 4.6.1727 **drifwit hans häst ifrån Sillanpä äng Marias Broder tillhörig, uti en därunder belägen åå, därest hästen stört**. Fendrichen begiärte, det Maria Olofz dotter måtte förplichtas densamma betala med 90 d:r krmt. Maria med des **Moder** Maria Mårtens dotter och **Broder** Erich Olofsson swarade, att Maria intet obilligt den tiden, då ängen i bästa wäxte tiden stod hägnad, hästen utdrifwit

i synnerheet sade Erich Olofsson, att **Fendrichens dräng Daniel Danielsson under sin reesa till Jaerla, lämnat hästen i Korpsalmi äng, som är inom en hägnad med Sillanpä**, det han påstår drängen i wäxtetiden eij giöra bort, och förmenar sin Syster wara oskyldig så wida **hästen hwilken stådt wid stranden siälf willigt begifwit sig till simma öfwer åen, och så medelst omkommit**. Wittnet Rusthållaren Johan Hendrichsson ifrån Hörtzänä intygade, att han Söndag qwällen sedt Maria allena ifrån ängen **Sillanpä**, där hästen stådt, **drifwa den samma lång med ängz giärdzlegården, som löper till stranden i wattnet, den wall hunden förfölgt och sedan wändt tillbaka**, men att hunden bitit hästen, sade han sig intet förmärkt. Drängen Daniel Danielsson förklarade sig, att han effter gudz tiänsten i **Korpisallmi** funnit den andra Fendrichens häst, som Daniel effter befallning, skulle betiäna sig utaf, under resan, och denne i stället dit lämnat. Lisbeta Johans dotter ifr. Pehula berättade Maria Olofz dotter om Söndag qwällen, sedan hon blef hästen warse i sin Broders äng, **brutit ett stycke af en torr ahl, hwilken hon kastat effter hästen, den Maria och råkat i låret**, hafwandes wid hästens drifwande begiärt hiälp af Lisbeta, som hon wägrat, doch skall hästen sedan han således blef jagader, welat simma öfwer åen, och så medelst omkommit. **Spögubben Jacob Thomasson** i Woittila intygade sig wid det han onsdagen, effter det **hästen om Söndagen stört, dragit huden af den samma, och befunnit hästen hafft beswär**
i bröstet, där af Kiöttet warit swuhlit, men huden oskadd, så att han intet förstådt hästen hwarken blifwit slagen eller hundbiten. Unga drängen Johan Jöransson berättade sig Söndagz morgon samma dag hästen mot qwällen stört, den samma sedt i **Oripohia** äng ståendes och tyktz warit **siuklig och mager**. (Maria Olfz dotter dömdes att betala till Fendrichen hästens wärde 50 daler i krmt.)

s 248v - Johan Olofsson ifrån **Safwo** by, producerade - - klago skrifft, öfwer **Upbördzmannen under Ryska tiden Petter Fraestadius**, som skulle han af Johan Olofsson **tagit till Plenipotentiariers? förnödenheet, wid Congressen i Nystad Een oxe** med försäkran, att - -.

s 250 - **Cappellanen Wällärde Samuel Salowius** jempte flera som i **Orriwesiby** innehafwa mindre hemman, beswärade sig öfwer det dee större hemmans innehafware, enkannerligen **Ruicka, Teri, Wotila och Parpola, äga en dubbel äng delning i Korpisalmi äng, därmedelst dee som hafwa sine Tegar på lägsta och wärsta ställen komma till lida, i synnerhet af Boskapens trampande**, så att emot det berörde större hemman kunna bärga ett lass, dee allenast en liten börda hafwa till wänta, tilläggandes dee **flera ängiar i Byiamålet wara delte effter det stångfall som åkern är skiftad med**, hwarföre deras begiäran är, att ängen **Korpisallmi som medelst wattnetz utfall tillkommit**, **på lika sätt effter skatten måtte jämkas.** Bördebonden Lars Ruicka påminte här emot, att i fall grannarne åstunda delning, dee då må rödia sina ängiar till så goda som hans äro, begaf sig doch jempte alla andra grannar i denne Orriwesi By nembl:n Tre Börde och Nije Crono hemman, där till, **att Korpisallmi äng, effter lika stångfall som åkern och andra deras ängiar äro skifftade, blir jämkad, hwilken delning dee sig emellan låfwade förrätta.**

s 250v - Det träffade **Såldaten Nils Tiberg** jämpte des **hustru** Sophia Olofz dotter ifrån Wiherla och Swaranden Pigan Chirstin Hendrichz d:r ibm, angående det Chirstin, som mist sin Särck, - -.

- Bonden Johan Samuelsson ifrån **Orriwesiby**, som possiderar **Erola** Börde hemman, förebar, att Börde Bönderne Matz Erichsson och Jöran Erichsson ifrån **Pehula**, sig **inkrächtat Halkosuo Tegen i Orripohia äng**, den han söker återwinna, hwilket swaranderne aldeles disputerade, med påstående, att samma änges teg, deras hemman af ålder tillhört. En gammal man Thomas Thomasson ifrån Orriwesi by intygade, att han besagdt **Halkosuo** ängz teg med Pehula Boers lof och minne, dee förra tider bärgat eij heller är honom annat bekant, än att den samma dem af ålder tilhört. (Swaranderne befrijades ifrån talan.)

s 251v - Såssom Jöran Mattsson ifrån **Akola**, beträffande det käromåhl, han ansökt emot sin granne Hendrich Jöransson, för det han **lagt ett grinn nät i åen**, **hwar uti Kärandens häst i simmande sig inwecklat och där igenon omkommit**, - -. (Förliktes med 15 daler i krmt)

s 252 - Jöran Sigfredsson i Sirkala/ des granne Grels Mattila ang. dras råer **Kåtilax, Achwenjerfwi och Kaukajerfwensari.**

s 252v - Emädan Johan Mårtensson i **Bårgerla**, uppå des **Systers** Walborg Mårtens dotters i **Kihlala** Käromål, ang. betalning. Deras **moder** Anna Henders dotter.

s 253 - Uti saken, som Lars Michelsson i **Wiherla** emot Johan Mattsson i **Pajukanda** anfördt, angående ett allareda 1713 giord Pennige lån af 10 d:r krmt, där före Johans **Fader** Matz Eskillsson Lars bekomma en Koo, som sedermera stört, - -. (Förlikning)

- Till att besichtiga och wärdera den åwärkan Anders Hendrichsson **Rekola i Järfwenpäby** öfwerklagar, des granne Matz Jöransson **Tuomala** hafwa giordt på Rekola ägor, warda Länsman Henrich Ruuth, - -

- Där näst beswärade sig Daniel Grelsson i **Pitkäjärfwi**, öfwer det hans granne Erich Jöransson åwärkat på des ägor, begiärandes besichtning oah wärdering - -.

s 253v - Bonden Thomas Mårtensson i **Hapaniemi** beklagade, det Mats Jöransson i **Hietalax** och **Smeden** Daniel Hendrichssons i samma by hästar upätit och trampat för honom i des Swedier, Råg och Korn. Emädan Thomas Mårtensson lämnat sine Swedier ohägnade, (förkastas beswären).

s 254 - Lars Jöransson ifrån Pitkäjärfwi tillika med Pär Mattsson Hoifwala föredrogo, ifrån deras hemman pro A:o **1712 blifwit tröskat all den wäxt ifrån åkern fallit och samblatz i en boda**, där af Lasola Simon **Isorinda** 1½ Tunna, Erich **Mulli** 1 Tunna, Mårten **Sikala** 1 Tunna, Pitkäjärfwi Thomas **Sariko** 15 Cap:r, Lisbeta **Heickilä** 1 Tunna, Thomas **Mickola** 1 Tunna, Erich **Natuka** 1 Tunna, Matz **Laurila** 1 Tunna 15 Cap:r, **Hoifwala** Dorde 1 Tunna, Samuel **Erola** i Orriwesi by 1 Tunna 15 Cap:r, alt i Råg, effter Jöran Johanssons i Pitkäjärfwi upgifwan och bemälte Bönders, undantagandes Lasola Simon Isorinda hvilken med döden afgådt, egit tillstående, tillgodo kommit sedan Ryssarnes infall i landet, hwarföre deras begiäran är, att åfwanbemälte Swarande måtte förplichtas samma Spml betala, af dem är Lasola Simon Isorinda allareda framleden, Samuel Erola och Matz Laurila nu mera råkade i yttersta fattigdom och med betlande nära sig, - -

s 255 - Emädan Hendrich Jöransson i Lydikälä, på Simon Mattssons ifrån **Padustaipale** detererande, - - till Simon Matssons framl. **Fader** Matz Thomasson betalt --.

s 255v - Framledne **Länsman Henrich Ollenqvists Enkias Anna Roos,** Fullmächtig **Skrifwaren Jacob Collin**, upwiste en af denne Rätt **under Ryska tiden den 10. etc:ra febr. 1721 afsagd dom**, där medelst Anna Roos af Hendrich Mattsson och Johan Mårtensson i Hörtzänä, till dömmes Een Tunna 15 Cap:r Råg och Twå Tunnor Korn jempte 24 öre S:rmt expencer**, här flytandes af Kyrkiones Winsäd desse Hörtsänä Boer 1713 ifrån Tionde Herberget bekommit, att försla till Åbo**, och därpå intet qvittens upwist, hwarföre framl. **Länsman Ollenqwist som förestådt Kyrkiowärdskapet**, warit för anlåten för 10 dahl:r 16 s. S:rmt upkiöpa Win till Kyrkians förnödenheet, - - begiärandes betalningen - -. (Hörtsänien asiamies vaati vuoden 1721 tuomion purkua, koska tuomio silloin tehty antamatta tilaisuutta tarp. selvityksiin. Heille annettiin tilaisuus tehdä purkuesitys hovioikeudelle.)

s 256v - Hendrich Hendrichsson och Mårten Jöransson ifr. **Bårgarla** förlikte, att **Alanen hemman klyfwas**. Hendrichs fölräldrar ägde tidigare. (Tarvitaan maaherran päätös.)

Ruoveden kesä- ja syyskär. 11-12.9.1727

s 268v - B:n Henrik Johansson ifr. Längelmäki sochn och **Mustasu by** föredrog, att han gifwit **des broder** Jacob Johansson i Ruowesi och Hauho by ett stod på foder. Stodet är hoos honom stört. Brodren swarade, att han lånt stodet såldaten Henrich Johansson till plöija des kaskeland, hwilken den låtit simma öfwer ett sund och såmedelst drunknat. Såldaten dömdes att betala 20 d:r.

Pirkkalan kesä- ja syyskär. 25-27.9.1727

s 287v - Anders Simonsson i Hychky **kallat** marknadztjden Maria Pärd:r i **Lydikälä** by och Orriwesi sochn **hora och täfwa sampt med een stör slagit** Maria i axeln och wänstra armen, enär hon låtit sin häst och boskap beta i en äng.

Oriveden talvikäräjät 18.3.1728
VA Ylä-Satak. KOa40 s. 146v - mf ES 1982

Anno 1728 d. 18 Martii, blef ordinarie Häradz Wintter Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelgiäld, i Hållma Rusthåld, - -

s 146v - Erich Olofsson ifrån Orriwesi by, klagade där öfwer, att han af sin granne Lars Cnutsson i samma by är **kallad till Tyfh** jämwäll wid det dee kort efter sidstl. Michaeli dagh, enär **mihlstolpen blef bygd med**

yxe skafftet honom slagit. Lars Cnutsson swarade, att han förleden wåras **Fiskietiden**, några nätter effter hwar andra förmärkt hans **ökståck** wara nyttiad. Natten därpå förmärkte han Erich Olofsson att roo med den samma på Fiskie wattnet, och lyfft sampt besedt både sina egna och dee flera grannars **näth**, där ifrån Lars honom warnat wid det han gick till Byen, men blef af Erich för följd sampt med **Styhrådran** den Erich hafft i sin hand, slagen där om Lars wid det mihlstolpen förfärdigades förestält Erich, - -. (Lars sai sakkoja.)

s 147 - Det föredrog Bördebonden Anders Clemetson **Isopärä** ifrån Koifwuniemi By, att det änges land uti den så kallade **Wainioniemi** udden, som **medels wattnetz utfall tillandat**, honom och des granne Bördebonden Jöran Thomasson Nickilä emellan **effter skatten ännu intet blifwit skifftat**, hwarom hans ansökning är, emädan Anders förmenar sig af Jöran där utinnan wara praejudicerad så wähl som Hollmen **Lietosari** iempte hwassen där under belägen. Jöran Thomasson wille förebära, att dee medelst Råer uti detta ängesland äro skilde som Käranden säger allenast **interimswijs blifwit nyttiade**. Jöran förmente äfwenwähl honom intet hafwa sin fyllnad i **Aronitu** äng, som dee effter skatten häfda. Bewilliades det begiärte skifftet öfwer **Wainioniemi** och Hollmen som medelst wattnetz utfall är tillandat. **Jämkning i Aronittu**.

s 147v - **Ombudzman Johan Hoffman** föredrog, att han för 4 åhr sedan, försträckt Grels Thomasson i Pitkäjärfwi By 2 lb Saltt, - -.

s 148v - Änkian Walborg Henders dotter ifrån Wihasjärfwi, på sin **dotters** Brita Michelsdotters wägnar, den hon **trolåfwat med** ogifta drängen Erich Erichsson, kärde jempte Erich till Britas **Faderbroder** Matz Michelsson, om **besittningen till Kärki** Börde hemman i bem:te By, efter hennes **Fader** Michel Michelsson i lifztiden war Mattzes **äldre Broder**. Matz Michelsson swarade, att hans **Fader** Michel Mattsson, som för 50 åhr sedan afsomnat, **i hans tid klufwit** hemmanet, med sine **mågar** Hendrich Jacobsson och effter honom Simon Olofsson, uti hwilken tidh hemmanet aldeles råkat i lägerwall, jämwäl indiupat i stoor gäld och skuldh, hwar ifrån han det samma oprättat, berättandes hans **Broder** Michel, som åhr 1712 afsomnat, äfwenwäl af det första giftet sig 2:ne **döttrar** efterlämnat, af hwilka den äldre är **gift med** Lars Michelsson Juopo i Uiherla sampt den andra Walborg **med** Hendrich Hendrichsson Heickilä i Caupila, hwilka aldeles där med äro belåtne, att Matz blir wid besittningen af hemmanet, hwar till kommer det Matzes **Syster** Walborg sampt åtskillige hans Systerbarn, för deras andehl i arfwet efter föräldrarne intet äro förnögde, Walborg med hennes dotter och ärnade måg skola och wara lösa Personer, som intet äga, till deras förnöijelse. - Opskiutes.

s 149 - Till att in loco taga i ögonsicht och undersökia, om det beswär Johan Mattsson Mukula ifrån Pajukanda By angifwer, emot sin granne Hendrich Hendrichsson Sackola i samma By, som skulle Hendrich willia tillägna sig i åkern ongefär ½ Cap:s utsäde af det Johan plöigt och besådt, som Hendrich förmenar honom tillhöra, förordnades nämbdemännerne - -sökiandes till förena dem, med dee flera stridigheter - -. Hwad **Winikakorpi** Morass belangar så förente desse parter iempte Hendrich Erichsson Sackola sig där om således, att Bäcken som där igenom löper, efter förra wanligheeten bör wara dem emellan skillnad, så att Johan Mukula nyttiar hwad på norrsidan faller och Hendrich sampt Johan(?) hwilka sig emellan delt Sackola hemman, det öfriga.

s 149v - Hendrich Hendrichsson ifrån Bårgarla, opwiste - - Landzhöfdingens utgifne resolution af 11.12.1727. Landzhöfdingen samtykt där till, att **Alanens Crono hemman** i Bårgarla By, måtte **klyfwas** Hendrich och Mårten Jöransson emellan efter deras förlikning. Hendrich klagade att Mårten wägrar honom tillträda det halfwa hemmanet, **jämwäl kallat honom till skälm och bedragare**. Mårten uppgaf, att han af enfaldigheet förlikningen ingådt, och begiärt få lösa detta halfwa hemman till Börde, hwarför Landshöfdingen 15.1.1728 resolverat. Hemmanet blifwit tilldelt den Kongl. Academien. Dess godtfinnande behövs. Wärderingen wid nästa bahr marck.

s 150v - **Skrifwaren Johan Wialenius** anförde huruledes **allmogen** under detta Tingslag wid 1725 åhrs Wintter Ting, enhälleligen **samtykt till betiena sig af honom**, icke allenast med skrifwande wid förefallande ansökningar, utan jemwäl med resolutioners utwärkande hoos höga öfwerheeten, i anledning hwar af han föredrager sig anwändt flith wid deras ansökningar - -. Begiärte om Rätten wille föreställa allmogen, om icke dee begifwa sig till en allmän ringa afgift, som det äfwen i Cangasala Sochn till någon förbättring af hans wilkor bewilliat blifwit - -.

s 151 - Matz Jöransson i Hietalax gaf tillkänna, huruledes för honom nattetiden emot 25.5.1727 ett **Pörte och en Bod medelst wåd Eld afbrunnit**, begiärandes Branstud af Sochnen. Elden trängt sig nattetiden **ifrån Pört ugnen i wäggen**.

s 151v - Anna Simons dotter ifrån Syfwäjärfwi. Hennes **Stiufssons Son** Simon Jöransson.

s 152 - Erich Olofsson i Orriwesi by emot des granne Johan Larsson ang. betalning. Johans **Fader** Lars Cnutsson. Erichz **Swärfader** Johan Jöransson.

s 152v - Det träffade Walborg Erihz dotter i Säynäjoki såssom Kärande, och hennes **Fader systerman** Swaranden Jöran Johansson i Pitkäjärfwi sig emellan en sådan förlikning, om arf, - - bestående i en **Koo, Een gryta af 4 kannors rum, Een Wallmars Råck, twå st. Silfwer ringar och twå st. lärfts lakan** sampt des för utan lön för 7 åhrs tiänst.

- Bertel Eskelsson Rasila i Nickilä by klagade öfwer des granne Jöran Johansson Seppälä, för det han förleden åhr hafft i kull Bertels giärdzlegård bestående af 32 par störar, därföre Bertel sökte näpt öfwer honom. Jöran förklarade att giärdzlegården blifwit flyttiat ifrån gambla stället. (Synen)

s 153 - Jöran Jonassons i Orriwesiby **Broder Simon Knapi** i Storpendo by och Cuhmalax Cappelgiäld.

s 153v - Michel Thomassons i Wiherla framl. **Fader** Thomas Michelsson.

Kangasalan talvikär. 26-27.3.1728

s 157v - Länsman Carl Båga kärde till Matz Johansson, förtiden hafwande tillhåld på Isoniemi rusthåld, om 2:ne **schieskorgar**, som länsman angifwer sig hoos Matz 1713 lämnat i förwar på bostälsh:net **Sarkila** och därstädes skola wara söndrade, så att han allenast hiulen bekommit tilbaka.
Thomas Hendersson ifr. **Wechkalax** by och Orriwesi sochn intygade, att Matzes dåwarande drängpoike Thomas Matsson, så länge ryssarne öfwer landet woro rådande, till sin husbondes behof låtit opsmida till hästskoers söm några bitar järn af schiaes beslagen.
Matz Johansson swarade, att sedan desse schiaeskorgar på **Salo näset**, därest länsman uti den bråskan dem förwarat, utan att dee af honom blefwo tagne i antwarning, hafwa barnen därstädes några bitar optagit, som då blefwo opsmidde.
B:n Jacob Matsson i **Napila** witnade, att under ryska tiden skall een gml man, som flychtat undan ryssarne och hålles före warit hemma i Carelen och Pielis sochn, sagt att han uti **Salo udden** brutit järn ifrån 2:ne schiaeskorgar samt dem förwarit under een eenbuska och sedermera intet igenfunnit.
Matz Jöransson ifr. **Napila** intygade, att den omtalte flychtingzgubben, som några wekors tjdh i Napila byen sig oppehållit, sagt att han brutit några järn löös ifrån schiaeskorgen. - Förlijktes.

s 161v - Elias Eliasson i Räfwäsalo (= Rämäsalo), Johan Jöransson Tungelo och Eric Larsson i Päskylä ifr. Längelmäki sochn opwiste en beswärskrift, ställd till Kongl. Maj:tz och riksens ständers hit till orten förordnade commission, hwarmedelst Krister Klemetsson ifr. Kalainkando, Michel Jöransson i Såltila, Jöran Andersson Koifwisto, Henrik Thomasson i Hakåsalmi, Johan Henriksson i **Lieweslax** och Erich Eliasson i Pitala anfördt å samptel. sochneboers wägnar i Längelmäki, huruledes **bönderne wid Ihari ström, belägen i Cangasala, dämma så strömen, hwarigenom wattnet ifrån Längelmäki träsk har sitt utlopp, att ingen kongådra öpen lämnas**, som doch in till ryska öfwerwäldetz tiden skall warit öpen. Därmedelst skola Längelmäki inwånare tillika med en stor dehl ifrån Orriwesi och Cangasala sochnar komma mycket till lida i det, att deras skattlagde ängiar och en dehl af åkrarne åhrl:n med wattnet, som således intet hafwer sitt utlopp, öfwerflöda och dem onyttiga blifwa. Därföre hafwa dee i Kongl. commission ansökt, att kongzådran i Ihariforss måtte så öppenhållas, att dee med **båtar kunde slippa 6 mihl när till Helsingfors**.
Länsman i Jämsä sochn Axel Palander har med 2 nembdeman ifr. Jämsä 1727 synat Iharis fors och funnit den öfweralt warit igendämbt, berättades att **enär på qwarnarne ingen mäld finnes, stadnar wattnet 3 al:r högt för dalukorne**.
Möllnarne swarade, att dee förra tjder hafwa **folket med spänger kunnat gå öfwer forsen**, då Längelmäki och flera af dee öfre sochnars inwånare utan att klandra öfwer någon dämning, wägrandes någon kongzådra i Iharis för detta blifwit oppenhållen. - Förrättas undersökning.

Oriveden kesä- ja syyskär. 10-11.1728
VA Ylä-Satak. KOa40:215- mf ES 1982

Anno 1728 d. 10 och 11 Septembr:, blef ordinarie Häradz Sommar- och Höste Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn, och Cuorewesi Cappelgiäld, på Hållma Rusthåld, - -

Nämbden : Hendrich Mattsson i Caldila, Lars Cnutsson i Orriwesiby, Matz Mattsson i Säynäjoki, Anders Mattsson i Wähäsalmi, Matz Mattsson i Onnistaipale, Hendrich Jöransson i Akola, Bertel Eskelsson i Hapaniemi, Axel Johansson i Wilkilä.

s 215v - Länsman Henrich Ruth anklagade gifta **Såldaten Påhl Frimodig**, för lägersmål, med ogifta qwinsperson Lisbeta Gustafz d:r, bägge ifrån Woitila By. Lisbeta födt wid slutet af Martii ett ännu lefwande Pilte Barn. Bägge bör utstå **3:ne Söndagar öppenbara Kyrkioplicht** etc.

s 216 - Af **Probsten Mag:r Mårthen Florinus** befullmächtigad kärde **Capellan Samuel Salowius** till Bönderne Hendrich Jöransson och Anders Jöransson ifrån Akola, Hendrich Eskola och Simon Nickilä i Hafwisto sampt Johan Hendersson i Kihlala, hwilka alla 1727 uti Martii af Crono **Befallningzman Jacob Gadd** ifrån Orriwesi Sochns 10:de Herberg emottagit 2 Tunnor Rågh hwardera, att **försla till Stadz, i afräckning på Probstens 1726 åhrs 10:de tertial**, som dee intet efterkommit. Capellan begiärte utaf Böndren Probstens skadestånd, efter han med egen bekåstnad Sommarn därefter måst föra till Åbo bemälte Spl och därstädes förtulla. Swaranderne anförde det Befall.man samma reesa dem förwissat, intet hafwa utaf nöden försla denne Spl längre än till Cangasala Prästegård Probsten tillhanda. Befall.man försäkrat Kihlala åboen, som under Bodgålfwet hiälpte den där under rundne Spl, intet hafwa af nöden. Böndren blefwo befrijade.

s 217 - Här är förbigångit Saken angående Erich Thomasson i Uiherla By, som är angifwen för **förargelse i Kyrkian**, hwilket Hof Rätten är hemstält.

s 217v - Likaledes i saken angående Jöran Erichsson i Pehula By, som är angifwen för det han med slagzmål och hånliga ord öfwerfallit sin **Swärmoder**. (Turun MA: Yrjön **vaimo** Maria Tuomaantytär, **anoppi** Anna Tuomaantytär)

- Landzhöfdingen will höra Sochnens inwånares utlåtelse öfwer **Skrifwarens Johan Wialenij ansökning, att blifwa constituerad till höra allmogens beswär och klagomåhl**, sampt emot skälig wederkäntzlo skrifteligen anföra - -.

s 218v - Daniel Hendersson ifrån Woitila, angaf att **förra Befal:n Johan Ollenqwist**, kort före Ryssarnes infall af honom intagit Een **manfolckz jacka, med wargskins foder**. Obetalt. Ollenqwist befrijades.

s 219v - **Qwartermästaren Johan Fabrilius, som innehafwer Rupisu** Crono Hemman i Raialax Byen, berättade, att oansedt hans wederpart Cronobonden Thomas Thomasson i Napila, för ett åhr sedan wid Tinget - - uti twisten, dem emellan, om **Haga** äng. Hållits undersökning af nämpdemän. Dee intygade, att i anledning af **Mattkasari** Råen, som är ostridig desse Byiar emellan, skulle Rupisu hemman tillfalla 1/3 dehl af den omtwistade ängen. Thomas protesterade där emot, och sade heela ängen falla på Napila sidan. Qwartemästaren är eij heller med deras förrättning belåten, utan påstår halfwa ängen efter Råen tillfalla Rupisu. (Fråga om cronohemman. Landshöfdigen behandlar.)

s 220 - Erich Thomasson ifrån Uiherla angifwer, att Jöran Thomasson i Kuifwais sidstl. Alhelgone tidh **råndt 2:ne st. skällor utaf Erichz hästar**. Kuifwais hör till Tawastehuus lähn och Längelmäki Sochn, Jöran war intet tillstädes.

s 220v - Twisten yppatz om **Wechkaoja äng** emellan Bördeböndren Carl Axelsson Mickola i Lefwäslax By och Lengelmäki Sochn sampt Elias Jöransson Jussila i Caupila by och Orriwesi Sochn. Samma ärende hade behandlats af **Häradz Höfdingen Johan Wassenius wid hållit Ting i Längelmäki Sochn d. 22 och 24. Jan. 1676**, emädan ängen på denne sidan är belägen. Carl Axelsson opwiste Häradz Rättens uti Tafwastehuus Lähn wid Höste Tinget d. 26 och 27 September 1727 håldne Protocoll, då Carl Axelsson mowerat, att ängen ongefähr 50 åhr tillbaka wid Tinget i Orriwesi Sochn des hemman blifwit tilldömt och allt sedermera därunder oklandrat häfdat sampt att han på den samma innehafft en klar doom, som under Ryska öfwerwäldets tidh är förkommen, där wid nämpdeman Pähr Thomasson ifrån Hakosalmi äfwenwäl finnes hafwa med Eedh betygat, att des **Fader** Thomas Danielsson samma tid ängen ifrån dee Satagunda Boer blifwit återwunnen, under Mickola hemman häfdat, och action wid Tinget här i Orriwesi Sochn utfört. **Brofougden** Bertel Bertelsson i Tihalaniemi har betygat, att Een Häradzdom hwar igenom **Wechkaåia** äng, Mickola hemman wid Tinget i Orriwesi blifwit tilldömt, warit af Axelssons **Fader** Axel Grelsson i hans förwar lämnat, före Ryska infallet, som under Ryska öfwerwäldetz tid medelst Fiendens förraskande förkommit. Elias Jöransson protesterade emot Brofougdens betygande såssom hans wederpantz **Systerman**. Pähr Thomasson i Hakosalmi säger han äfwen med Carl Axelsson wara i skyldskap. - - Elias Jöransson berättade, att hans **faderfader** Eskell Jöransson sedan Wassenii resolution utföll, **gifft sig ifrån Mickola** hemman hwar medelst twisten dee tider stadnade och ängen

lämnades till Lefwäslax, som är rögd på skogen inom hans Råår, och Elias påstår wara Een af dee 5 ängiar **Såldaten Jöran Jöransson**, hwilken bebodt Mickola hemman, i anledning af **Häradzdomaren Gabriel Coronanders bewis af 28.7.1662 sampt under Lagmannens Johan Larssons d. 16 Aug. samma åhr** där på fattade annotation, opgiort på Caupila ägor, hwilka rödningar, efter Wassenii resolution Mickola tillfallit, **Wächkaåia** undantagandes, som inom Satagunda ägor belägen är. (Opsköts för anskaffande af domböcker.)

(Turun maakunta-arkistosta):
- Yrjö Jaakonpoika Kokkilasta esitti **immissiokirjan** 8.3.1726 **Marttilan** kruununtaloon, joka 1709 oli jäänyt autioksi, kun asukas Matti Yrjönpoika otettiin sotilaaksi. Heikki Samulinpoika otti 5 v.
sitten viljelykseen. 9 vapaavuotta.

s 222 - Änkian Maria Pärsd:r ifrån Lydikylä angifwer, att hennes afledne **mans** Jöran Jöranssons, med hwilken Maria hafwer 4 Barn, arf efter Jörans **Föräldrar** Jöran Sikanen och **modren** Euphemia Bertels dotter, är innestående på **Sikais hemman** i Lydikälä Byen, hwartill Maria begiärte att hon med sine Barn måtte förhielpas. Uppå Jörans **Broder** Erich Jöranssons wägnar, som besitter qwarlåtenskapen, instälte sig hans **Son** Anders Erichsson, och widgår qwarlåtenskapen ännu intet wara inwenterad eller skiftad, som han lämnar arfwingarne till Byte - -. Bewilliades skiftet.

- Aldenstund Samuel Andersson ifrån Wilkilä By, uppå Käranden **Skallfougden** Jöran Johanssons i Pittkäjärfwi By anfordring om ½ Tunna Spanmåhl - -.

s 222v - Anbelangande Erich Thomassons ifrån Uiherla Käromål, som skulle Elias Jöransson, Hendrich Henderson oach Anders Andersson i Caupila By, medelst deras hästar orsakat honom skada på des Linland i skogen. Skadan inte högre än 3 (marker) Lihn. Giärdzlegården för lågh. Swarandena befrijades.

- Maria Simonsdotter ifrån **Woitila** berättade, att ogifta drängen Jöran Michelsson - - icke allenast **trolofwat Maria med Een Sölfwer brisk** 31.8.1928, utan och sedermera henne besufwit, sökiandes numera till ryggia ett slikt ächteskapzlöfte. Jöran swarade, att Maria af andra lånt Brisken och sedermera öfwertalt honom - -. Säger att hon äfwen trängt sig till liggia hoos honom, därest han allena hade sitt **Såfställe uti ett Stall**, och såmedelst tubbat Jöran till lägersmålet. Jöran iempte hans ålderstigna Föräldrar **Fadren** Michel Hendersson och **Modren** Chirstin Simonsdotter i Onnistaipale By protestera emot ett slikt ächtenskap, efter sonen intet är mera än **18 åhr gl**. Hade berättats att Maria med en annan dräng Johan Mattsson i Woitila besofwit.
Jacob Erichsson ifr. Woitila betygade, att Maria några wekor sedan klagat, enär i skogen een rågswedia opskuren blef, som skulle hon den dagen af Jöran blifwit häfdat, enär dee bågge för matredningen woro efter wattn. Därtill hade witnet swarat henne bort ropa hielp. Maria hade wähl ropat, men så worden hindrad, att han stuckit sin hand för hennes mun sampt bedt henne tiga, att han hinner skaffa henne trolofningsgåfwor. Witnet säger förl. wåras Maria och andra drängen Johan legat allena i låftet, oansedt hon hade lägenheet till sofwa i boden.
Jörans fader Michel Hendersson påminte, att **Johans Fader** Matz Johansson i Lengellmäki Sochn och Ristijärfwi af sådant rychte hemptade sin son ifrån tiänsten. Opsköts.

s 225 - Till att afwachta utslag, uti den wid nästl:t åhrs Sommar- och Höste Ting, af samptel. Hafwisto och Kåckola Boer, emot Jaerla, Suckila, Kihlala, Hoifwola och Salo inwånare, anhängig giorde Saken, som skulle desse senare **söndrat Kåckola och Hafwisto Boers qwarndam, uti Läppä Hammas Ström**. Jaerla och Suckila Boer iempte deras interessenter klagade, huruledes deras wederparter, medelst Een i desse **senare åren bygd qwarn**, dem till **märkelig skada på ägorne förhindra wattnetz utlopp**, som dem föranlåtit, öpna den förra ådran till förekommande af större olägenheet. Wid besichtnigen 9.9.1728 hade befunnits, att Hafwisto Boer dee förra åren hafft en **särkilt qwarn på andra sidan strömmen wid hwilkens nyttiande wattnet hafft så myket frijare gång, än sedan dee bygt tillsamman med Kåckola och hålla den andra ådran stängd**, hwarföre Synemännen för billigt pröfwat, att **samma ådra så wähl som den tridie mitt i strömmen, bör hållas öppen så länge wåhr floden aflöper och hööwäxten på ängiarne påstår**, efter qwarnen icke deste mindre kan nyttias, men emot hösten sedan wattnet förminskas, skall Kåckola och Hafwisto hafwa tillstånd, till att **dämma så myket, att dee altidh hafwa till deras qwarn nödtorftigt wattn**. Förliktes.

s 225v - Thomas Jöransson ifrån Efwäjärfwi By, föredrog, att hans **Fader** Jöran Ohlsson, allareda 1683 warit enig, med sin äldre **Broder** Thomas Olofsson, att dee till hälften hwardera skulle besittia deras förfäders skatte hemman Laxi kallat, - -. Olofssons **dotterson** Jöran Eliasson.

s 226 - Förra Befallningsman Johan Ollenqwist föredrog, att han före Ryssarnes infall, betalt till framl. öfwersten von Essen Bonden Michel Hendersson Laurilas i Onnistaipale rest - -.

s 226v - Såssom Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi, sig där öfwer beswärade, som skulle Jacob Thomasson Yrriälä och Jacob Hendersson Erikilä i Wihasjärfwi, fält sig Swidie wid hans äng **Sinijärfwi** kallad, som Thomas förebär warit skoglupen, och då Swidien blef brand, skall och ängzladan gått i aska, uti hwars ställe Swaranderne tilbiuda sig byggia en jemngod Lada, med berättelse skogen dem emellan wara samfält. Synen kommer att werkställas.

s 227 - Johan Olofsson, Thomas Hendersson och Hendrich Mattsson ifrån Safwoi By föredrogo, att dee i skogen af ålder warit berättigade till **Murdonpaiu, Penkimäki, Rimminpycki, Perkiopycki och Winturinwihikifwi** Råer, hwar wid dee sig tryggat, och för 2 åhr sedan fält ett Swidieland, som Hafwisto Byes inwånare sig tillwällat och låtit bränna sampt besåå, begiärandes öfwer dem straff. Hafwisto boer Hendrich Mattsson, Erich Jacobson och Simon Nickilä påstå **Murdonpaiu, Kifwinittunoja, därifrån till Lächtimäenotza, Perkion-pycki sampt Winturinkifwi**, wara rätta skillnaden, inom hwilka den omtwistade Sweden påstås wara belägen.
Wittnet Olof Olofsson i Suckila: att **Pänkimäki** hwarest af ålder warit Een Steen Rössia i forna tider är hållen för skillnad i skogen, emellan Safwoi och Hafwisto byiar.
Wittnet Hendrich Olofsson i Jaerla: att **Ylinen Penkimäki**, **bredewid gångstigen** emellan Safwoi och Kåckoila Byiar, hållitz för Råå, som är samma som Olof Olofssons (**Penkimäki**).
Hafwisto boer, och i synnerheet Erich Larsson, oprepade, att framl. Häradz Höfdingen Samuel Gyllenstolpe dee förra tider gådt Syhn emellan Hafwisto och Safwoi, då kärandernes praetenderade **Penkimäki** med några flera blifwit ogillade. Fråga om Crono hemman.

s 228 - Änkian Walborg Jacobz dotter ifrån Längipohia By förlikte sig med hennes afledne **Sons Såldaten** Jöran Michelssons änkia Chirstin Matz dotter i Päskylä, om qwarlåtenskapen efter Jöran Michelsson som **Barnlöös** afsomnat. - -

s 229 - Johan Samuelsson ifrån Orriwesiby, klagade där öfwer, att ett **wisthuus**, som Erola hemman det Johan innehafwer, tillkommer, desse framfarne åren är nyttiat af Såldaten för Rotan oansedt han med des Rote Camraters Hendrich Parpolas och Maria Kontis tillhiälp, tillbiudar byggia för honom ett förswarligit wisthuus, begiärandes att dee förplichtas måtte, äfwen förskiuta sin andehl därtill. Krawet godkändes.

- Bördebonden Johan Eliaesson ifrån Salo klagade, att Crono bödren Mats Jöranson och Anders Hendersson i Hoifwola bygt deras Såldate huus uppå hans äng **Kaurissuo**, som Johan begiärte rättas, sampt få niuta sin häfd på ängen till goda. Swaranderne mowerade här emot, att ängen lydande under den andra ladan emot stranden, af ålder lydt under Hoifwola som blifwit förpantat till Börde hemmanet. "Förliktes".

Kangasalan talvikäräjät 15-17.1.1729

s 27v - Anders Jöransson ifr. **Sitama** beswärade sig, att hans granne Simon Thomasson tid efter annan orsakar honom skada pådes creatur. Hans **son** Henrik Simonsson, 14 åhr gl, wid des wallgång stött en qwiga utföre ett bärg, att den nu är aldeles ofärdig, kastat en killing, som nu är ofärdig, och med yxa slagit benet af en geth. Simon skall slagit ett stodh så, att den stört.

Oriveden talvikär. 21-22-1.1729
VA Ylä-Satak. KOa41 s. 41v-, ES 1982 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 52-)

Anno 1729 d. 21 och 22 Januarii blef - - Wintter Ting hållit, - - Orriwesi Sochn och Cuorewesi, Cappellgiäld, på Hollma Rusthåld, - -
Nämbden: Matz Matsson i Säynäjoki, Lars Cnutsson i Orriwesiby, Matz Matsson i Onnistaipale, Bertel Eskelsson i Nickilä, Daniel Grelsson i Pitkäjärfwi, Johan Matsson i Pajukanda, Johan Andersson i Rajalax.

s. 41v - Länsman Henrich Ruth, framhade **förafskedade Såldaten Anders Engebrechtson Damberg**, af Ruowesi Compagniet och Biörneborgz Lähns Regemente, för Lägersmåhl med ogifta qwins Persson Maria Jacobs dotter ifrån **Kopsama**. Maria födt i October ett ännu lefwande Pigebarn. **Såldaten barfödd i Wästergöthland Sharaborgz Lähn i Warala Sochn** och By, hwarest han åhr 1718 hoos Fadren lämnat sin **hustru** Ingeborg Anders dotter, och sedan 1722 intet haft Breef ifrån sin hustru.

s. 42 - Elin Pärsdotter ifrån **Säynäjoki** angaf, som skulle hon af ogifta drängen Daniel Danielsson i **Woitila** wara öfwertalt till lägersmål med ächtenskapslöfte. Elin rådd.

s. 43v - Det inställte sig Olof Sigfredson ifrån **Caupila**, jempte hans **Broders** Simon Sigfredson **Söner** Simon och Johan, sampt kärde till Olofz **Systerman** Hendrich Cnutsson i Caupila By, om besittningen af Heikilä skatte hemman i bem:te By, som deras förfäder tillhört, och Hendrich förtiden allena innehafwer. Hendrich bewiste med denne Rätz utslag af 8-9.2.1695 att Simon Sigfredssons **Fader**, försåltt detta hemman , till framl. **Fureren Anders Stolpe** åhr 1688 för 50 D:r s:rmt, hwarpå Simon Sigfredsson klandrat och 1695 återwunnit hemmanet, emot Lösen, men hwarken förmått cultiwera hemmanet eller förnöija Stolpe för penningar, utan Hendrich Cnutson måst förskiuta sina medell där till, där emot hemmanet allaredan åhr 1697 honom är lämnat, det han altsedan oklandrat possiderat. Förliktes att Hendrich Cnutsson framledes bör lämnas besittningen af Heikilä hemman. Hendrich Cnutssons äldsta **son** Hendrich Hendrichsson.

s. 45 - Brita Michels dotter ifrån **Wihasjärfwi** påminte den 1728 åhrs saken om Kärki Bördehemman i Wihasjärfwi by, som af hennes **Faderbroder** Matz Michelson förtiden innehafwes, hwar wid Matzes **Son** Jöran Matsson sig refererade, på förklaring hans **Fader** för tiden är siuk wid förra Tinget allaredan giort. Britas äldre **Systerman** Hendrich Hendrichsson i Caupila påminte där om, att hemmanet och den lösa egendomen äro oskiftade. Skiftet werkställes.

s. 45v - Länsman Henrich Ruuth försålt 1727 Bonden Hendrich Johansson Antila i **Orriwesi By** ett Stodh, - -.

s. 46 - Förafskedade **Såldaten Samuel Jöransson** ifrån **Kåckola**, opwiste den förlikning, han med des yngre **Broder** Johan 28.10.1726 belefwat, i förmågo hwar af Johan updrages **besittningen af Jussila** hemman, utan intrång af Samuel till häfdas och nyttias, där emot honom af hemmanetz ägor lämnas 12 Cap:rs Land uti den ena, sampt 10 Cap:rs Land i den andra åkern jempte **Kårfwenpä** (TMA:ssa **Korfwenpä**) under en lada åhrl:n till bärga jämwäl nyttia någon dehl Skog, sampt af husen Eett Pörte, 1 Fähuus, 1 Wisthuus och hälften af ett gl:t Stall. Emedan Johan nu är dödh, hwars **änkia** Sophia Thomas dotter täncker inlåta sig i ächtenskap med Jöran Jöransson i Suomasema, - -. Samuel wille att förlikningen gäller fortfarande.

s. 46v - Johan Matsson ifrån **Pajukanda** föredrog, att oansedt han med des granne Hendrich Hendrichsson, hwilka sig emellan **klufwit Sakola** (TMA:ssa Sackola) Börde hemman, för detta warit enig, att Johan allena skulle behålla ett åker stycke hartt wid Byen, till des Hendrich opröigt det andra stycket **Antila Moisio** kallat, som legat i Linda och warit skoglupit, efter bägge desse stycken dem emellan äro skiftade, så har Hendrich likwäl förleden höst besådt sin dehl i åkren wid Byen, oansedt det öfriga ännu intet är opkört. Hendrich berättar sig hafwa **Antila åker stycket** af nöden för Såldaten. Förentes att Johan Matsson behåller des här till wid Byen innehafde åker stycke till des Hendrich bringar **Antila åkerstycke** i stånd.

(Turun maakunta-arkisto, Ikalis 8 s. 58) - **Capellanen Samuel Salowius** föredrog, huruledes **caplansbolet Säppälä** under Ryska öfwerweldetz tidh råkat aldeles i lägerwall, hwilket han sedan des **hemkomst ifrån flychten** på alt sätt sökt att cultiwera och anwändt sin endaste medel, ännu intet - -. Inlade ett husesynsinstrument. 4 åhrs frihet.

s. 47 - **Inspectoren Anders Biörnström**, opwiste en skrift, utgifwen af hans **Swärmoder Anna Roos**, ifrån **Säynäjoki** d. 10. hujus, hwarmedelst hon i anseende till des oförmögenhet att bestrida Crono Rusthållet Säynäjoki, **opdrager hälften af Rusthåld** hennes Swärsson åfwanbem. Biörnström, för hans hafwande fordran 145 d:r K:rmt sampt åhrl. Lega för exequerade drächter. I lika måtto opdrager hon den andra halfwa delen af Rusthållet sin **Son Gustaf Ollenquist** för sitt Fäderne som tillförrne eij något bekommit, eller på honom är kåstat, såsom dee andra söner, med mera sielfwa skriften innehåller, hafwandes H:r Kyrkioherden Mag:r Johan Waneus alt detta såssom wittne betygat. Så åtaga sig och Biörnström iempte Ollenquist troligen och efter yttersta krafter wårda och stöta modren till hennes döder dag, - -. Anna Roos berättade så wara. Emädan detta Rusthåld är Crono, så hafwa wederbörande hwad besittningen angår, till afwachta Landshöfdingens godtfinnade.

s. 48 - Thomas Mårtensson ifrån **Hapaniemi** såsom Kärande och Jacob Thomasson Yrriälä sampt Jacob Hendersson Erikilä ifrån **Wihasjärfwi** By Swarande hade förlikt det opskjutna målet om ett Swidie Land desse senare fält och brändt, således att Thomas har tillstånd, uti skogen straxt där bredde wid hugga lika stort Land - - doch Nickilä och Wihasjärfwi Boer i gemen förbehållit, om dee förmena sig wara befogade hwar andra uti något tilltala om **Siniwuori och Walkis skogs marker**, - -.

s. 48v - Länsman Henrich Ruuth berättade, som skulle ogifta drängen Johan Erichsson ifrån **Wihasjärfwi** uthspridt, det han hafft kötzligit omgänge, med Pigan Chirstin Thomas dotter i samma By, - -. Johan berättade, att Lägersmålet begynt natten emot 4:de dag Juhl för 3 åhr sedan **på Pörtes gålfwet**, hwar med dee Continuerat

1727 om Sommarn **uti Ladan på Järfwis äng** därest dee legat öfwer natten, jämwäl flere resor - -. Chirstin jempte hennes **Broder** Bonden Jacob Thomasson, swarade, att Johan af onska detta henne påbördar, för det Chirstin inte welat samtyckia till Johans begiäran, att få ächta henne, - -. Chirstin yttrade sig, att Johan natten emot 4:de dag Juhl, sedan Chirstin med sin **Syster** Walborg som nu mera är gift, insomnat på Pörtes gålfwet, trängt sig till dem, hwarifrån Chirstin så snart hon waknade gått. Uti Ladan säger Chirstin hennes **Syster** Margeta äfwen legat, näst in till henne, - -Chirstins **Brorhustru** Maria Henders dr - -. Opsköts till nästa Ting.

(Turun maakunta-arkistosta) - Heikki Martinpoika Pylkinautiosta esitti **sijoituskirjan** 9.3.1723 Pylkinaution kruununtaloon. Talon jätti Tuomas Antinpoika autioksi.

Oriveden välikär. 10.5.1729
Ylä-Satakunta KOa41 s. 307-, mf ES 1982 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 222)

Anno 1729 den 10 Maij blef Extraordinarie Häradz Ting hållit i Orriwesi Sochn uthi Holma Rusthåld, beträffande ett wid bem:te Sochns Ting, angifwit missgiärningzmåhl, - -

s. 307 - Förafskedade **Såldaten Anders Engelbrechtson Damberg** är af Länsman Henrich Ruuth angifwen för lägersmål med ogifta qwins Person Maria Jacobs dotter ifrån **Kåpsama** By, der af Maria Medio Octobr Månad nästl. födt ett Pigebarn, som ännu lefwer. Såldaten Dambergs laggifta **hustru** Ingeborg Anders dr, där i Lähnet uti Warala (Wahrola) giäld och Kokengs? (Kåckinds?) Härad sedan hon nästan ett helt åhr stadigt legat uppå Sote Sängen, förledet åhr 1728 aflidit - -. **Damberg marcherat hit til Finland 1721** om hösten - -. Bägge får utstå 3:ne Söndagar Kyrkioplicht.

s. 308 - Här är förbi gångit - - af **Dragoun Nils Resenfeldt** begångit dråp.

s. 308 - Här är förbi gångit, hwad wid ett Extraordinarie Häradz Ting d. 23 Junii 1729 uti Carcku Sochn förelupit i saken angående framl. **Medhiälparens i Cangasala Sochn Christopher Enckels dödh** hwarföre H:r **Majoren Jacob Hougberg** är angifwen, hwilket - - Hoff Rätten är hemstält.

Oriveden kesä- ja syyskär. 17-19.9.1729.
KOa41:407v-, mf ES 1982 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 350-)

s. 408 - Länsman Ruut anklagade ogifta drängen Daniel Danielsson och Qwinsperson Elin Pärs d:r ifrån **Bengtilä** för begångit lägersmåhl, der af Elin födt ett ännu lefwande Piltebarn.

s. 408v - Hendrich Mårtensson ifrån **Pylkinautio** jempte hans **Syster** Walborg Mårtensd:r föredrogo att deras **Broder** Johan kort före sidstl:ne Kyndermässo högliden, Barnlöös afsomnat, och emädan Johans **änkia** Maria Persd:r allena besitter deras **förfäders Bördehemman Ylinen** i Bårgerla By jempte den lösa ägendomen, så är deras ansökning att bekomma arf. Maria Pärsd:r swarade att hemmanet mäst inlöstes med hennes medel, opwisandes **Medhiälparens Johan Utters** bewis 30.3.1729, att den afl. Johan Mårtensson, på sin Sotesäng 18.1.1729 tillsagt Maria all i löst och fast, som han äger, efter Johan inte det ringaste efter sina föräldrar ärft. Quittens 27.2.1724 att Johan betalt hemmanetz restantier och kommit till besittningen. Resolution 28.2.1724 af Landshöfdingen, hwaremot Henrich Mårtensson och hans Syster påminte skatterättigheten tilhört deras föräldrar, som Brodren intet hade macht till sin hustru bort gifwa, och förlikte sig med Maria Pärsd:r att emädan hemmanet består af Ett Mntl som kan tåla 2:ne åboer, så aftar Maria hälften däraf, till sin afl. **mans syster** Walborg Mårtensd:r - -.

s. 410 - Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi By och Lengelmäki emot Jöran Matsson i Syfwäjärfwi.

s. 410v - Samuel Hendersson ifrån Wilkilä, angifwer, att han i 6 åhrs tid, med sin dotter och 1 son giort arbete hoos sin **Swärson** Jöran Mårtensson i samma By, - -.

s. 411 - **Såldaten Michel Kåckberg** angifwer, att han med des Rotebondes Matz Jöranson Bertulas i **Kåckila** By tillstånd i åhr bärgat **Kucko(la?)kåski** (TMA:ssa **Kuckokåski**) äng, men Jöran Jacobsson Martila i samma By, utur ladan för honom tagit en börda eller 2 Lispund höö. Jöran Jacobsson förklarade, att han i desse senare åhren **af öde optagit Martila** hemman.En gl änkia Gertrud Markusd:r ifrån Kockila wittnade, att **förra åboerskan** på Martila hemman Carin Eskelsd:r för in emot 40 åhr sedan, underwist Gertrud, at det ställe hwarom nu twistas, skulle höra till Martila hemman, oansedt Matz Bertulas **Farfader** Eskel Bertelsson swurit,

det samma under des Bohlstadh, hwilket oachtad detsamma både den tiden och sedermera under Bertula blifwit häfdad. Härom förente sid desse parter således att Matz Bertula behåller detta twå stige ängz stycke, som till förene, och Jöran Martila åter ställer Såldaten höö.

s. 412 - Lars Jöransson och Adam Axelsson, hwilka **innehafwa Sipilä** hemman i **Pittkäjärfwi** By, att Sipilä och Heikilä hemman allena af ålder tillhört den delen, af **Kylmenojakanda** (TMA:ssa **Kyllmenojankanda**) **äng**, som är belägen på södre sidan om bäcken. Jöran Antila och Thomas Hoifwola hafwa i desse senare tider, så länge Sipilä war i Lägerwall, sig företagit att bärga hwad som swarar emot deras på andra sidan om bäcken belägne tegar.

s. 413v - Erich Larsson ifrån Päskylä By opwiste des **Broders** Hendrich Larssons ifrån Hauho Kyrkioby honom lämnade bewis af 31.1.1727, hwarmedelst han tillstår sig bekommit för des arf dehl 89 D:r k:rmt, och förklarar, att han intet mera har till fordra. Hwad Erichz **Broder** Anders Larssons Wilkilä andehl angår, så har han till fullo bekommit.

s. 414 - På Mårthen Säläs wägnar ifrån Messuby föredrog **Skrifwaren Swen Abraham Hougberg**, huruledes **Tammerfors Broo, nu mera begynner förfallna som erfordrar täckning**, - - till des den aldeles å nyio kommer till opbyggias. Sochnens inwånare swarade, att dee willia lefwerera honom ½ Cap:r Sml åhrl., för hans beswär hädan efter.

s. 414v - Matz Erichsson ifrån **Pehula** upwiste den förtäkningz skrift, han 24.10.1723 med sine **Faderbröder** Niels Bengtson och Johan Bengtsson jempte **Fader Syster** Brita Bengtz dotter, angående deras tillfallande arf, belefwat, således att Niels Bengtsson, uti hans lifstidh niuter till oppehälle fölliande åker stycken, nembl:n **Niemi** af 2 Cap:rs Land, sampt 3 Cap:rs Land i **Takaman peldo** och äng under 1 lada uti **Ristaniemennittu**. Äfwendeles låfwar Matz Erichsson lämna sin andra **Faderbroder** Johan Bengtsson dee huus, han förtiden boor orubbad så länge han lefwer, jämwäl de åkertäppor Johan sielf rödiat af skogen och ett stycke åker af 2 Cap:rs land uti **Madonluchta**. Sammaledes niuter Brita Bengtz dotter, till sin döderdag det Pörte, hon förtiden boor uti, sampt af Matz hederligen befordras till grafwa sedan hon aflider, hafwandes H:**r Kyrkioherden Magister Johan Waneus och Petter Fraestadius**, såsom wittnen. Nils Bengtsson förbehöll sig till huusrum 1 Pörte, 1 Wisthuus och 1 Lada till hans döderdag. (TMA:ssa paikannimet kirjoitettu samoin)

s. 415v - Efter opwist Fullmacht **af Sochne dieknarne Jeremias Stenius, Abraham Indrenius och Alexander Florinus** de dato 7.9.1729 föredrog **skrifwaren Swen Abraham Hougberg**, att - - stämbt Bonden Hendrich Jöransson ifrån Lydikälä, att stå till swars, angående det Hendrich emot Kongl. Skolae priwilegier, dem deras rättigheet jemwäl wåldsambl:n någon spml med en Säck, ifrån tagit - -. (Opsköts.)

s. 415v - **Brofougden Johan Karpi** angaf fölliande Bönder, nembl:n Järfwenpä Johan Clemola, Pär Clemola, Anders Rekola och Matz Tuomala, för det dee **intet bygt mihlstolpen wid Rajalax wägaskilnaden, - -. Sochnens inwånare hade allareda opbygt dee flera Stolpar**. (Saivat sakkoja.)

s. 416 - Bonden Jacob Thomasson ifrån **Wihasjärfwi** jempte hans **syster** Chirstin / ogifta bondedrängen Johan Erichsson (käsitelty aikaisemminkin). Todistajia:
- Drängen Anders Matsson ifrån Wihasjärfwi, **Syskonebarn** med Christin, berättade att han intet förstådt Chirstin hafft något misstänckeligit omgänge med Johan enär dee åhr 1727 bärgat **järfwis** äng, utan har Chirstin enär Folket öfwer Natten hwilade i Ladan, lagt sig hoos sin **Syster** Margeta dith Johan sig trängia welat, men Chirstin stött honom ifrån sig.
- Chirstins **Syster** Margeta Thomas d:r, som förtiden är **gift** i Rajalax Byen berättade likaledes.
- Chirstins **Syster** Walborg berättade, - -.
- Chirstins **Bror hustru** Maria Henders dotter: att hon aldrig något sammanlag eller misstäckt omgänge förstådt emellan hennes **Swågerska** Chirstin och drängen Johan - -.
- Johan anförde, att Johans **Syster Såldatehustrun** Lisbeta Erichz d:r sagt - -. Lisbetas gl. **Moder** Maria Matz d:r.
- Chirstin blef oförwitt förklarad och Johan Erichsson dömdes att böta sine 40 d:r s:rmt.

s. 419 - **Inspectoren Anders Biörnström**, kärde till sin **Swärmoder** Anna Roos ifrån **Säynäjoki**, angående en giäldz fordran. Förliktes.

s. 419v - Elias Matsson ifrån Kalku beswärade sig, att Jöran Mårtenson och Axel Johansson Wilkilä medelst Swidiefall orsakat honom skada på skogen öfwer **Kolmisilmä eller Lächdenjärfwen hätell, Myllysari och**

Kalkunkårkie Råer. Synen hålles. (Nimet TMA:ssa: **Kollmisillmä eller Lächdenjärfwen hätell, Myllysari, Kalkunkårkia**)

s. 420v - Bördebonden Erich Thomasson Heikilä ifrån **Uiherla** By föredrog, att Bertel Eskelson och Thomas Mårtensson ifrån **Hapaniemi** By sig inkrächtat ett st:e åker under 1 T:a 10 Cap:r utsäde, som Erich påstår af ålder under Heikilä hemman blifwit häfdat. Swaranderne förklarade, att af deras äng **Luchta** kallad under deras hemman lydande, ett st:e åker ongefär till ½ T:s utsäde, de förra tider blifwit opgiort, som nu mera en tidh legat i linda, hwarifrån dee bärgat höö, sampt - -. (Siirrettiin maaherralle.)

s. 421 - Erich Thomasson ifrån **Uiherla** beswärade sig, att samptel. **Caupila** Boer, som äro Elias Jöransson, Hendrich Cnutsson och Anders Thomasson, medelst deras Boskap orsakat honom en märkelig skada, på **Tåchkalax och Lappalais ängiar**, - -.

s. 421v - Uppå samptel:e **Uiherla** inwånarnes, som äro Erich Thomasson Heikilä, Johan Larsson Peldola, Erich Olofsson Parfwela, Simon Hendersson Erola, Anna Matzd:r Ruokanen och Michel Thomasson Juopolas, anmodan förordnes Crono Befal:n Wälbetrodde Jacob Gadd, Länsman Henrich Ruuth jempte Nämbdemännerne Johan Matsson i Pajukanda och Bertel Eskelsson i Hapaniemi, att öfwersee och **jämka deras åkerskiften i Byiamåhlet efter öre skatten**.

s. 422 - **Inspectoren Anders Biörnström** anförde käromåhl emot sin **Swåger Befal:n Johan Ollenquist**, angående des hoos Befal:n hafwande fordringar, härflytande af en uti Stockholm 11.6.1723 sluten handel, om spanmåhl och Salt, - -.

s. 424v - Bördebonden Erich Philipsson **Pohiala ifrån Säynäjoki** By klagade där öfwer, att Befal:n Johan **Ollenquist, som nyligen kommit till besittningen af Rusthållet** i denne By, förl. Sommar wåldsambl:n honom afhändt och bärga låtit **Wechmais** (TMA:ssa **Wehmais**) **Moisio** äng, med där wid belägne åker täppa, som Erichz **Faders Faderbroder** Jacob Philipsson, dee förra tider på samfälte skogen röigt och alt närwarande tidh under Pohiala oqwalt blifwit häfdat, der ifrån Befal:n 5 Lass Höö afföra låtit. Ifrån en annan äng **Lautakatto** kallad, skall han på lika sätt tillwållat sig ett st:e och derifrån tagit ½ Sommar lass, som Erich nederslagit. (Ollenquist tuomittiin korvaamaan.)

s. 426 - Erich Erichsson jempte hans **hustru** Brita Michels ifrån **Wihasjärfwi** påminte - - anhängig giorde twisten emot Britas **Fader Broder** Matz Michelsson, om **halfwa Kärki** Bördehemman, efter Britas **Fader warit äldre Broder** än Matz, hwilken som tilförne anförde, att han för hemmanet i desse framfarne tider och så länge Ryssarne öfwer Landet woro rådande, för det hemman stort beswär warit underkastat, sampt der ifrån utlagorne betalt och jempte sine Barn opbracht ifrån des uti råkade förlämmade tillstånd, hafwandes hennes Fader Brita förutan sig efterlämnat 2:ne st:e äldre **döttrar**, af hwilka Sophia Michels d:rs **Man** Lars Michelsson i Uiherla sig instälte, och påminte, att i fall Michels Barn någon ägande rättigheet skulle tillfalla, så förmodar han des hustru wara närmare där till än Brita, som med sin man äro ungt folk, och intet förmå förestå något hemmans bruk, eij heller efter nyl:n hållit arfskifte där uti äga mera en 11 D:r 16 s. K:rmt arf, mindre af den förmögenheet, att de förmå utlöpa dee andra arfwingar, hwilket alt oachtat Matz Michelsson tillbiuder sig, att bibehålla enigheet sampt en godh semia till efterlåta Brita jempte hennes Moder huusrum på hemmanet jempte 8 Cap:rs åhrl:e utsäde och **Pittkänitu** äng, till des dee jempte Britas **man** Erich Erichsson kunna blifwa försörgda med något annat hemman, då och dem till hielplefwereras **Een Koo, 1 par plogjärn, 2:ne lijar, 1 yxa, 2:ne skäror, 1 stampjärn, och 1 T:a spl förutan 1 dilläp fåla** - -. Erich Erichsson och hans hustru woro belåtne och afsade sig ifrån Kärki hemman.

Kangasalan kesä- ja syyskär. 8-10.9.1729

s 400 - Henrik Jöransson ifr. **Ruokois** klagade, att hans granne Simon Thomasson i **Sitama** undsagt slå ihiäl hans häst, den Simon i skogen drifwit ifrån sin swedh och så illa hantterat, att magen blef söndrat sampt tarmarne blifwit lösa, så att hästen omsider störte. Upsköts.

Oriveden välikär. 5.1.1730
VA Ylä-Satakunta KOa43 s. 1, mf ES 1982
(TMA:ssa konseptiptk Ikaalinen 8 s. 420-)

- Här är förbi gångit, hwad wid ett Extraordinarie Ting j Orriwesi Sochn och Hollma Rusthåld, den 5 Januarij 1730 förelupit, angående Bonden Simon Matsson j Padustaipale By, som är angifwen, för Crimen Laesae Majestaetis, hwilket Kongl. Maij:tz och Rijksens Höglofl. HoffRätt är hemstält. (TMA: Enligt angifwelse hade Simon Matsson uttryckt sig, det **konung Carl den 12:te i sin regeringstidh warit een blodhund och Riksens förrädare**.)

Kangasalan talvikär. 12-14.3.1730

s 255 - Hendrich Jöransson **Ruokois** emot Simon Thomasson i **Sitama** ang. ett stodh, som stört. Anders Jöransson i Sitama berättade, att han war i föllie med käranden, enär Simon dref hästarne ifrån **Sarkila och Sitama boers samfälta swedh**. Sedan hästarne straxt därpå anlände till Sitama åkeren, så när 1/4 mihl wäg, har stodet förmärkz hafwa een bula under buken straxt wid leunskan?. Simon blef befrijad.

Oriv. talvikär. 17-18.3.1730
Ylä-Satak. KOa43 s. 280v-, mf ES 1983 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 603-)

Anno 1730 den 17 och 18 Martij blef ord:ie Häradz Wintter Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelgiäld j Holma Rusthåld, - -
Nämbden : Matz Matsson i Säynäjoki, Lars Cnutsson i Orriwesiby, Matz Matsson i Onnistaipale, Anders Matsson i Wähäsalmi, Bertel Eskelsson i Nickilä, Hendrich Jöransson i Akola, Johan Matsson i Pajukando, Axel Johansson i Wilkilä, Johan Andersson i Rajalax, Daniel Grelsson i Pittkäjärfwi

s. 280v - Länsman Henrich Ruuth förestälte 2:ne ogifta Personer **Snickaren** Matz Dawidsson ifrån Kangasala, för begångit lägersmåhl med ogifta Qwinspersson änkian Lisbeta Johans dott:r ifrån Pehula By, der af Lisbeta i begynnelsen af sidstl. Sept:r födt ett ännu lefwande Piltebarn. Matz hade trolofwat Lisbeta, men wille inte gifta sig, emädan han erfarit att Lisbeta är **bräcklig samt beswärad med en smittosam siukdom**. Lisbeta påminte, att hon warit frisk men sidstl. Jacobs tidh fått **en wärk uti des wänstra knä, som swullit och gådt op sampt sedermera helnat**.

s. 281 - Afl. Simon Hendrichsson ifrån Huikuri. Son Mats Simonsson på hemmanet.

s. 282 - Johan Grelsson ibm arftagare efter Thomas Henriksson.
- Johan Grelsson Mattila. Hans fader Grels Grelsson (i Evajärvi).

s. 283 - **Befal:n Johan Ollenquist** emot **sin Swåger Inspectoren Anders Biörnström** ang. fordringar.

s. 284 - Johan Jacobsson på ½ Mattila i Evajärvi. Delning 10.10.1727. Hans granne Johan Grelsson, hans far Grels Grelsson.

s. 285 - Rusthållaren Jöran Pärsson ifrån Hakosalmi i Längelmäki Sochn påminte om det beswär han wid senaste Ting anfört emot Jöran Matsson i Syfwäjärfwi By, angående förment åwärkan öfwer Råerne, som efter **Christofer Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradz dom af 25.8.1632** böra wara **Kirfwes Lachdenpohia** och derifrån till **Safwitaipale**. Twist består närmast om **Kirfwes Lachdenpohia** Råstället. Resolwerades. (TMA:ssa: Kirfweslachden påhia, Safwitaipale)

s. 286 - Crono Bonden Jöran Matsson ifrån Kalku emot Jöran Mårtensson och Axel Johansson i Wilkilä innehafware af Bördehemman, angående åwärkan öfwer Råerne. Parterne stridige om **Kolmisilmä** eller **Lächdenjärfwen Hätell** Råställen. Resolwerades. (TMA:ssa: **Kollmisillmä eller Lächdenjärfwen Hötell**)

s. 286v - Här är förbi gådt saken angående Bonden Simon Matsson i Padustaipale, som är angifwen för **beskeligit tahl angående Sahl. Kongl. Maij:tt Konung Carl den 12:te.**
(TMA: **Soldaten** Wallin witnade, det Simon yttrat, att **till öfwer? krig lärer wara till befruchta** och widare **hwad är om det förra swenska kriget som konungen förde, han war en blodhund och Rikets förstörare**.

Änckian Sophia Erichsd:r ifrån Pehula, som är Simons afledne **Faders** Mattz Thomasons **faderfaders broders** Gabriel Simonssons **änkia** - -. Anna Christina **Rodhe**, som är **syskonebarn med såldaten Ståhl** - - . Pitkä juttu.)

s. 287 - Lars Jöransson och Adam Axelsson hwilka begge **possidera Sipilä** sampt Hendrich Claesson **Laurila**, och Lisbeta Johans d:r som under deras hemman alla innehafwa **Kåpa** äng, klaga däröfwer att deras Granne Erich Jöransson Antila, i desse senare Åhren tillägnat sig ett stycke deraf, under 2:ne Sommar Lass. Erich Jöransson påstår, att han intet mera innehafwer än des hem:n af Ålder tillhört. **Jachtfougden** Jöran Johansson, som i denne by har tillhåld, och några åhrs tidh **bebodt Laurila** hem:t, sade Erich allena uthligga Bysens skogh, berättade, att då han under Ryska öfwerwäldetz tidh emoth tog Laurila hemman, har Erich Antila uti den ena brädden af Ängen allenast häfdat en ringa dehl, som han sedermera märkel:n uthwidgat. Erich påstod, att han intet mera utwidgat än det han rödiat sin gl. äng. Opsköts emedan fråga om cronohemman.

s. 288 - Drängen Johan Simonsson ifrån Hulipas. Hor med Valborg Andersdotter ibm.

s. 288 - **Skrifwaren** Mathias Plagman föredrog, att denne Sochns andehl, uti allmänna Landzwägs Broer, öfwer **Wammas Kåski** Ström i Tyrfwis Sochn belägit, hwilken åhr **1723 blif:t å nyio opbygd, nu mera erfordrar täckning**, föreställande - - 1 Cap:a Spl åhrl:n af hwart hemman. Sochnens inwånare swarade, att dee af Ålder eij warit wane härföre sampt Broens widmacht hållande gif:a mera än half Cappa. Förliktes om 1 Cappa.

s. 289 - Hendrich Claesson Laurila ifrån Pitkäjärfwi föredrogh, att han för gådt funnit opdraga sin **Måg** Matz Matsson, besittningz rättigheten af hemmanet efter Hendrichz dödh framför andra hans Barn allenast Matz af den lösa ägendomen, låter dem bekomma - -

s. 289 - Soldaten Henrik Henriksson ifrån Kerte.

(Seuraavat kaksi asiaa löytyvät Turun maakunta-arkiston originaalipöytäkirjasta, Ikaalinen 8, s. 617 ja 618.)

TMA s. 617 - Bonden Anders Eskilson, som innehaft cronohemmanet Bängtilä, har inte kunnat cultivera hemmanet. Gustaf Ollenqvist haluaa ottaa talon (kirje).

TMA s. 618 - **Gustaf Ollenqvist** opviste **inrymmelseskrift af 17.4.1729 i Bengtilä** Crono Hemman som förra åboen Anders Eskelsson för sin fattigdom inte förmått förestå.

s. 290 - Emädan **Nämbdeman** Matz Matsson ifrån Säynäjoki, som en lång tidh sutit i Rätten, nu mera är gl. sampt wahnför, och anhåller om **afskiedh**. Altså warder han derifrån dimitterat med Låford.

s. 290v - Daniel Hendersson bebor halfwa Börde hemmanet Ärälä i Woitila By. För obetalda rästers skull för åren 1728 och 1729 blef skatträttigheten Cronan till säkerheet nu första resan opbudit. Daniels **Broder** Anders Hendersson som bebor det **andra halfwa Ärälä** Börde hemman förbehöll sig rätt att inlösa hemmansdelen.

s. 291v - Thomas Thomasson ifrån Napila inlade i Rätten Een attest af **Drag:n Jacob Grönlund** och Johan Johansson ifrån Tursola 30.10.1729 på hustru Catharina Clemetz dotters intygan, - - att **Haga** äng, så länge Catharina hela sin ungdoms tidh i Rajalax Byen sig oppehållit, altidh under Napila blifwit bärgat. Qwartermästaren Johan Fabrilius påminte, att parterna wid Tinget i Sept. 1727 förlikt, att Haga äng behålles enligt Råen eller Bohlstada skilnaden. Enligt undersökningen 1728 och emädan **Matkasari** Råen är ostridig, skulle Rupisu hem:n tillfalla 1/3 dehl af Haga äng. Landzhöfdingen Otto Reinholt Uxkull hade 21.2.1729 förordnat **Landtmätaren Daniel Ekman**, att upgå Råerne öfwer desse parters stridige äng, som Landtmätare 27.9.1729 värkstält, jemwäl pröfwat desse Biar emellan **Mustasari, Airingaisenwuori och Talfwitiensuu** Råer, ägorne afskillia, att således halfwa delen af Haga Äng Rupisu hemman tillfaller. (Nimet TMA:ssa: **Haga, Matkasari, Airingaisenwuori, tallwitien su**)

s. 292 - Margareta Pärs dotter, förr i Pitkäjärvi **heerdinge**, nu i T-hus län.

s. 293 - Johan Grelsson och Johan Jacobsson Mattila, sampt Jöran Sigfredsson Sirka ifrån Efwäjärfwi by, opwiste i Rätten en gl. förlikning skrift op rättat de dato 31.5.**1653** angående Råerne, emellan Cuhmois Fierdung och Efwäjärf inwånare, hwilket är något slitit, doch likwäl ännu läsligit, och lyder ord ifrån ord som föllier:

Anno 1653 den 31 Maij, woro wij efterskrefne Män, af Cuhmois Fierdung Bertel Grelsson Såreka af Cuhmois by Jöran Matsson ibm Philip Matzson ibm, ifrån Jämpsä Sochn Grels Erichsson af Kaukela Jöran Jöransson ibm, ifrån Satakunda Johan Swensson af Wilkilä, Markus Hineka, Cnut Brusiusson af Martila, Mårten Mårtensson af Suinula, Jons Thomasson af Eskoila, efter Laga befallning kallade och eskade, att syna och grannel:n besee, hwilka skola wara **rätta hufwud Råår, emellan Cuhmois Fierdung och Efwäjärfwi ifrån Satagunda** och åthskillia den långl:a twist och träta, som dem emellan, om deras uthmark och ägendom warit hafwer: Tå befunno wij att desse efterskrefne 2:ne Råer Nembl:n **Kangjärfwensallmi** (TMA:ssa **Kangijärfwensalmi**) och derifrån genast till **Ouninsuosari**, hwilka och uti **Lagläsarens Wähl:t Pär Thomassons A:o 1651 den 31. Jan**., Augustino Erichsson ifrån Efwäjärfwi meddelt, Lagl. bewis finnes: 1 äro dee wisse och af ålder håldne hufwud Råår, hwilka åthskillia Cuhmois Fierdung och Efwäjärfwi, det dhe trätes Bröder och siälf på båda sidor tillika med oss, samptel:e bejakade och woro till fridh, giörandes en Ewig och oryggelig förlikning, med wänl. handsträckning, så att - -
Actum Efwäjärfwi ut supra.

Ifrån Efwäjärfwi	Ifrån Cuhmois Fierdung Skiftes Bröder
Augustinus Erichsson	Thomas Jöransson af Åurala (bomärke)
Jöran Eskelsson	Simon Matsson ibm (bom.)
	Clemet Michelsson af Walkila (bom.)
	Clemet Jöransson ibm (bom.)
	Jöran Eskelsson Påjola (bom.)
	Cnut Michelsson af Walkila

Att dhe hafwa en sådan förlikning - - attesterar iag - -
(Signet: L.S.) **Henricus Johannis**

s. 294v - Rusthållaren Johan **Hoffman** ifrån Suomasema föredrog, att **Landbonden på Hållma** gård Jöran Johansson honom owitterligen städzlat drängen Michel Pärsson för Michaeli sidt:ne, hwilken sin tiänst eij hel:r i rättan tidh opsagt - -.

s. 295 - Änkian Maria Markus dot:r ifrån Kåckilä fordrade af Agneta Olofz dotter ibm 1½ T:a Spl, som Maria åhr **1714 om wintern** hoos Agneta lämnat i förwahr och hon tillstält Ryssarne i afräkning på uthlagorne. Agneta swarade, att Ryssarne samma Spl jempte hennes egit wåldsambl:n borttagit och bewiste med en attest 17.3.1730, uthgifwen af **Medhiälparen Johan Utter**, att **Ryska Cawallerie Öfwersten Iwan Michaelewitz Grekoff under des marche wåldsammeligen afhändt och skiöflat alt hwad des Manskap öfwerkommit**, deraf eij något för uthlagorne blifwit beräknat, som Maria Matz dotter ifrån Kåckila besannade. Agneta befriades ifrån Maria Markusdotters käromåhl.

s. 296 - Johan Thomasson ifrån Päilax föredrog, att han utan sin **Swärssons** Matz Pärssons tillhiälp eij förmår cultiwera och widmacht hålla Päilax crono hemman som af honom innehafwes, åtstundandes att Matz och Johans **Son** Anders som är ung efter hans dödh måtte klyfwa samma
Päilax hemman till hälften. Intygades, att det finns uthrymme för 2:ne åboer och att hemmanet tillförene af 2:ne åboer blifwit häfdat. Landshöfdingens godtfinnande är af nöden.

s. 296 - **Petter Fraestadius** / Rusthållaren Johan Johansson ifrån Jaerla, ang. giäldz fordran. På Johans wägnar berättade **skrifwaren** Swen Abraham **Hougberg**, att Johan i dag är tillstädes wid Järfwensiu Rusthåld i Messuby Pastorat, att ifrån sig lefwerera Drag:ne Mondteringz penningar. Opsköts.

s. 296v - Förra Befallningzman Johan **Ollenquist** föredrogh, huruledes han wid senaste Ting in contumacium uppå des grannes Bördebonden Erich Philipssons ifrån Pohiala hemman och Säynäjoki by angifwande, som skulle han wåldsambl:n afhändt Erich Philipsson **Wechmais** äng och ett åkerstycke, jämwäl ett stycke af **Lautakatto** äng, blifwit dömbd, att böta - - och restituera - -. Påståddde, att ängarne tillhöra hans innehafwandes Rusthåld. Deras granne Nämbdeman Matz Matsson wiste, att framl:ne Jacob Josepsson på Pohiala hem:t af sin **broder**, som den tiden hemmanet innehade, **Wecmais** åker och äng stycke för sitt arf bekommit, men Jacobs **änkia** Brita dem sedermera försåldt, till framl:ne **Kyrkioherdens, Lauraej Änkia** den tiden hon Rusthållet
innehade, efter hwilken Befal:n Ollenquistz **Fader** framl:ne **Länsman Henrich Ollenquist** desse jordstycken nyttiade till des Rusthållet sedermera kom uti lägerwall och Pohiala åboen såmedelst fådt lägenheet taga dem tillbaka. Förliktes sålunda, att **Wechmais** äng och åkerstycke, som ifrån Pohiala uthkommit, der under igen såsom des rätta bohlstad afstås, uppå **Lautakatto** sade Befal:n sig eij heller i mangel af bewis, något åtahl giöra willia.

Oriveden kesä- ja syyskär. 11-12.9.1730 Holmassa
Y-S KOa43:387v-, mikrofilmi ES 1983 (TMA:ssa Ikaalinen 8 s. 842-)

s. 388v - Gamla Råer emellan Martila och Joensuu (i Cuorewesi) efter **Christopher Bertelssons Häradz dom af 5.2.1613** skola wara **Tyrinlooto, Kolmassosa, Cuoresalo, Tilinwuoren Kårkia, Karikajärfwenojansuu**. Enligt Matz Hendersson ifrån Martila: **Ylhensuonsari, Tilinwuoren Kårkia, Karikajärfwen Ojansuu.**

s. 389v - **Länsman i Cangasala Sochn Carl Båga** föredrog, att hans afl:ne **Fader Länsman Johan Båga**, i begynnelsen af det framfarne Kriget, för ongefär 30 åhr sedan, lämnat framl:ne **Länsman Henrich Ollenquist** des obligation på 50 d:r s:rmt, sampt under pant 2:ne Sölfwer skedar, och emädan Carl Båga åhr 1720 under Ryska öfwerwäldetz tidh, till Ollenquistz **dotter** Gretha lefwererat 16 Carol:r sampt till **Ollenquistz Änkia Anna Roos** ½ T:t Rågh och ½ T:r Korn, - -. Änkian Anna Roos swarade, att dottren som nu mera är gift i Kumo (Lummo?) Sochn intet bracht henne till handa mera än 8 Carol:r - -. Hennes **Swärson Mathias Sewon** skall åhr 1723, enär han hoos Båga - -. Förliktes.

s. 390v - Johan Fabrilius på Rupisu Crono h:n i Rajalax / Cronobonden Thomas Thomasson Heikilä i Napila ang. **Haga** äng. Bonden Markus Clemetsson ifrån Hertuala berättade, att han är **född på Heikilä** hem:t i Napila Byen, och ungefär 50 åhr sedan flytte sig till Tursola Byen betygandes, att han dee tider förmärkte Heikilä åboen bärga Haga ängen. Carin Clemetzd:r som förl:n sommar afsomnat war barnfödd i Heikilä, hade af Johan **Fabrilius hustrus faderfader Cornetten Rodhe** drifwit ifrån Rajalax. Anders Clemetzsson ifrån Koifwuniemi om sine 70 åhr gl berättade, att **Haga** äng altid under Heikilä blifwit häfdat. Qwartermästaren Fabrilius påminte, att hans Äng **Matkalax** kallad, stöter sig till Haga äng.

s. 392 - Simon Matsson ifrån Wihasjärfwi täncker träda i **ächtenskap med** framl:ne Matz Jöranssons ifrån Hietalax **dotter** Chirstin, med wilkor, att få **tillträda Riekola** Crono hem:t i Hietalax by, som föräldrarne tillförrne innehaft, uti hwilket måhl som **Styfmodren** Maria Mårtens dotter, är honom hinderlig, som innehafwer qwarlåtenskapen. **Änkian** Maria Mårtens dotter jempte hennes **Broder** Simon Mårtensson Jussila (i Hapaniemi) swarade, att wid hennes inträde i ächtenskapet med Matz Jöransson, warit aftahlt - -. Maria hade enligt Befal:ns tillstånd i hemmanet inrymt. Derwid begiär Maria handhafwas, att af det **förra giftet** med Gertrud Hendersd:r finnes Matz sig efterlämnat 4 st:n **döttrar**, Chirstin, Maria, Lisbeta och Sophia, alla ogifta, samt af des **senare giftet** med Maria 3:ne **söner**, Jöran, Thomas och Erich, som är omyndige. Förordnades till förmyndare för Barnen af det förra giftet deras afl:a **Moders Bröder** Bofaste Böndren Jacob Erickilä och Simon Nisula ifrån Wihasjärfwi Byen, jämwäl för Marias Barn deras **Moderbroder** Thomas Mårtensson Jussila. Määrättiin suoritettavaksi perunkirjoitus. Maaherra ratkaisee isännyyden.

s. 393v - Simon Larsson ifrån Rajalax klagade, att Qwartermästaren Johan Fabrilius, som innehafwer **Rupisu** Crono hem:t, hwilket i forna tider blifwit **häfdat under en Röök med Kampari**, det Simon possiderar, förl:n Sommar honom med slagzmåhl öfwerfallit, enär Hummelgården ostickas skulle.

s. 394v - Jacob Erichsson, som för några åhr sedan **af öde optagit Martila** Crono ödeshemman i Kåckila By, hwarunder af ålder blifwit häfdat **Häinäjoki** äng under 2 Lass hööslagh, som dee förra åboer mot lega efterlåtit Manuxela åboen i Längelmäki Sochn bärga för långliga tider. Jacobs granne Matz Matsson tillwäller sig nu mera samma ängzstycke. Matz swarade, att ängen består af ett kärr inom Kåckila råer, tillhörande hela Byiamålet. Änkian Gertrud Markusd:r wittnade, att den tiden hon för ongefär **40 åhr sedan bebodde Martila** hemman, har den **förra åboerskan** Carin för henne sagt, denne omtwistade **Heinjärfwi** (TMA:ssa **Heinäjärfwi**) äng, som dee tider till Maunuxela hemman bärgades, med rätta tillhöra Martila hemman, - -. Alistettiin maaherralle.

s. 395 - Jöran Eskilsson från Wihasjärfwi. Lönskaläge med Helga Erikchsd:r ibm. Piltebarn i juli.

s. 396v - Crono Länsman Henrich Ruuth androg, att med det Bonden Jöran Thomasson ifrån Napila By, Jacobsmesso tiden skall tändt eld uppå några högar af opbrände ståckar uti ett kaskeland, som tillförrne icke brändt, har samma eld begynt kytta och 8 dagar därefter kommit löös i skogen och förorsakat skada. (Katselmus pidettävä.)

s. 397 - **Förra kyrkiowärden Jacob Lax** ifrån Cuorewesi hade instämt **afl:ne Capellanens Axel Palanders änkia Maria Wechter.**

s. 397v - Bonden Jacob Erichsson ifrån Kåckola klagade att hans granne Matz Matsson will tillwälla sig ett st:e ängesland, som skulle wara belägen inom Jacobs åkergiårdzlegård och af ålder tillhört hans åboende hem:n. Määrättiin katselmus.

s. 398v - Rån mellan Suinula och Huikuri skogzmarker: **Liesiwuori (Lesiwori), Sumpiachte (Sompiachte), Syfwenojankallio (Syfwenåjankalljo**). En annan uppfattning: **Rajanmändykifwi (Raianmändynkifwi), Monnijärfwi (Monnijerfwi), Rajakallio (Rajakalljo), Wäjenojansuu (Wähjenojansu), Isokifwi** wid Landzwägen. (Sulkeissa Turun maakunta-arkiston originaalin mukainen kirjoitusasu.)

s. 400v - **Trumbslagaren Nils Ruth** hade instämt Bonden Michel Laurila ifrån Onnistaipale By för det han dagen efter Bartolomaei, under Trumslagarens borttowaro på Regemetz mötet öfwerfallit hans **hustru Maria Scult**?, med åthskillige oqwädens ord, af **skökia, Swältinge, Landzlöperska**, - -. Michel bad Maria om förlåtelse. Maksoi korvausta.

s. 401 - Änkian Maria Jörans dotter ifrån Onnistaipale emot sin **son** Hendrich Matsson ibm. angående moderns oppehälle.

s. 401v - För Rätten androgo 4 st:n grannar uti Rajalax By, att emädan Böndren Simon Matsson ifrån Onnistaipale (po: Padustaipale) och Simon Thomasson ifrån Ungila, icke hafwa någon dehlachtigheet, uti **wägens reparation och widmacht hållande på Raudanma kanten** (TMA:ssa: **Raudamakanten**), utan skola dee ensamma, derföre wara answarige, Så är nu desse Rajalax Boers begiäran, det Rätten wille, förplichta desse Swarande, hwilka des utan skola hafwa ringa dehl, af wägarna till förbätra, att hädan efter wara answarige för Rajalax Boers andehl, som är 6 fl:r uti **Kåckenoja** (TMA:ssa **Kåckenåja**) **Bros oppehållande**, effter som och dee af denne Broo skola betiäna sig **att resa både till Kyrkia och Qwarn**. Simon Matsson och Simon Thomasson pålades att hädanefter draga försorg om **Kåkenoja** Broos widmachthållande.

s. 402v - Detta **Tingelaghs Sexmän** äro Olof Olofsson i Suckila, Simon Erasmusson i Hulipas, Lars Cnutsson i Orriwesi by, Jöran Antila i Pittkäjärfwi, Johan Mårtensson i Hörtzänä, Erich Thomasson i Uiherla, Jöran Mattsson i Syfwäjärfwi, Axel Johansson i Wilkilä, Thomas Jöransson Laxi, Erich Erichsson i Kawalda och Jöran Michelsson i Wackis.

s. 403v - Walborg Mårtensd:r ifrån Bårgarla (se: sommar- och hösteting 1729) hade förlikt med sin afl. **Broders** Johan Mårtenssons, som Barnlöös afsomnat, **efterlefwerska** Maria Pärsdotter, att Walborg skulle efterlåtas hälften af Ylinens Bördeh:n, 1 Mntl, emot det Walborg tillställer Maria Pärsd:r 20 d:r s:rmt, som Maria inte emot tagit. Walborg ansökte, att gode männen skiftar hemmanet till huus och jord med henne och Maria. Marias **senare Man** Jacob Jöransson påminte att dee huus, han sedan förlikningen opbygt, intet skiftas måtte. Skiftet wärkställes.

s. 404v - Anbelangande den åwärkan Anders Hendersson Rekola i Järfwenpä by, (se: sommar o. hösteting 1727) öfwerklagat, af hans granne Matz Tuomola tillskyndat på Rekola ägor, så wiste synemännen parternes twist härflyta af **Puoto** (TMA:ssa **Puota**) äng, som Matz Tuomola den kallar, eller efter Anders Rekolas förebringande **Aitokorpi**, hwarest Synemännen befunnit - -. Änkian Elin Erichzd:r i denne By wittnade hennes Föräldrar sagt, att sedan **Qwarndammen i Bäcken** bygdes, hafwa byiafolket begynt rödia detta ängstycke, hwarpå Tuomola åboen sedermera bygt sig lada. Augnis Hendersd:r ifrån Lillpendo är **Syskone barn** med Matz Thomola. Augnis berättade, att hon är barnfödd på Rekola hem:t och nu öfwer 60 åhr gl och att denne omtwistade äng altid blifwit häfdat under Tuomola till des Anders Rekola för 2 åhr sedan den samma af slagit. Anders Jöransson (po: Jöran Johansson?) ifrån Pitkäjärfwi berättade, att han är öfwer 60 åhr gl och födder på Tuomola hem:t, derifrån han för 50 åhr sedan gaf sig i tiänst, sampt att ängen alt stadigt under Tuomola blifwit häfwat. Anders Rekola afstod från ängen.

s. 406 - Böndren Jöran **Kahki eller Mikkola** ifrån Lydikälä och Johan Hendersson ifrån Kihlala jämwäl änkian Anna Roos ifrån Säynäjoki Rusthåld, angående Crono 10:de rest.

s. 407 - Qwartermästaren Johan Fabrilius, som innefafwer Rupisu hemman i Rajalax, Simon Larsson Kampari, Michel Bengtsson (½ Rupisu hemman) angående Roteringen. Simon **Kampari hafwer 4 stänger jord i åkern, Rupisu innehafwer 7 stäng:r åker.**

s. 408v - Förlikning om råsträckning mellan Kalku och Wilkilä: Hufwud Råen **Walkiajärfwen Kifwi derif:n till Kolmisilmä Hätell, hwarest finnes 3:ne Källor, sampt 2:ne steen flisor under ett litet berg, derifrån till Myllysari.** (TMA:ssa nimet kirjoitetaan samoin)

s. 409 - **Förafskedade Såld:n Anders Engelbrectsson Damberg**/ att få ächta med Qwinspersonen Maria Jacobsd:r. (lägersmåhl 1728).

s. 411v - Här är förbi gångit saken angående Simon Matsson i Padustaipale, som är angifwen, för **baskeligit tahl angående Högst Sahl. Konung Carl den 12:te**, hwilket Hofrätten är hemstält.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 14-16.10.1730
HMA Sääksmäki 6 (konseptituomiokirjat)

s 2 - Nembden ock närwarande allmogen intygade, att **wägen emellan Längipåhia** by uti Längellmäki **och Sirkala by** af Cuorewesi cappelgiäld bör ound?gängeligen wedmachthållas, emedan dhe resande eij kunna des utom ifrån Längelmäki sochn till Keurus sochn framkomma.

- Sammaledes intygades, att **wägen emellan Längipåhia** by uti Längellmäki ock **Kåckåla by i Åriwesi** sochn bör ound?gängeligen widmachthållas, eftersom **dhe resande ifr. Rautalambi, Witasaari, Saarjärfwi, Lauckas ock Jämbsiö sochnar som ock ifr. Längellmäki försambling tillika med inwånarne uti några sochnar af Ny Slåtz lähn** måste sig af samme wäg betiena, när dhe **fortsättia sine resor till Åbo stadh och Hariu marcknadsplats**.

Oriveden talvikär. 6.3.1731,
VA Ylä-Satakunta KOa44 s. 109-, mf ES 1983 (TMA Ikaalinen 9 s. 47-)

Anno 1731 den 6 Martii blef ordinarie Häradz Winter Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Capellgiäld, i Holma; närwarande Crono Befallningz man Wälbetrodde Jacob Gadd. - -.

s. 109 - Förbi gångit Simon Mattssons sak om laskeligit tahl om konungen.

- **Förafsk. Sold. Anders Engelbechtsson Damberg**, första lägersmål med Maria Jacobs dotter medan **hans förra laggifte hustru Ingeborg Andersdotter i Swerige** ännu lefde. Andra lägersmåhl med Maria. Ett piltebarn, som lefwer. Hans första hustru nu död.

s. 110v - Johan Johansson ifrån Teiskola Capell, producerade en af Hendrich Hendersson **Sipilä ifrån Lydickilä** by 5.10.1730 utgifwen försäkran, att han för sin ålderdom ej kan allena cultivera Sipilä Cronohemman, efter hans söner äro späda updragandes sin **dotter** Beata, som warit sinnad att ingå ächtenskap med Johans son Mats Johansson, Besittningen af hemmanet. Hendrich ändrat sina tanckar och will öfwerlåta till sin måg endast ½ hemmanet. Inte rum för 2 åboer. Alistettava maaherralle.

s. 111v - Sophia Mattsdotters i Orriwesi by afledne **man Soldaten** Mats Hendersson. Ang. lön.

s. 112 - Anders Hendrichsson med des Interessenter ifrån Woitila beswärade sig deröfwer, att Hendrich Olofsson ifrån Suckila förl. höst tilwärckat sig et Kaskeland, uppå Byssens skog, innom **Safwjerfwenojansu** (TMA: **Safwijerfwenoijansu**) Rå, det han med 26 Cap:r Råg besått, - -. Swaranden påstod rätte råerne mellan byarna wara **Lakasuo och Safjerfwenojansu** (TMA: **Lakasuo** och **Safwi ierfwen oijan su**). Förordnades synemännen.

s. 113 - B:n Elias Kauppila ifr. Uiherla by emot länsman Henric Ruuth ang. 16 cap:r spanmål.

s. 114 - Pigan Maria Johansdotter (hennes **moder** Maria Mattsdotter i Oriwesiby?) angifwes hafwa warit i kötzlig beblandelse med drengen Jacob Hendrichsson fr. samma by. **Fendrichen** Wälb. Carl Gustaf **Silfverarm** berättade, at då han förl. Höst, med sin dreng och piga **rest till Kockola By, at låta mala sin säd på qwarnen där**, blef han under samma resa buden som Fadder. Då hade **Jachtfogden** Jöran Johansson kommit in i stugun, och wiskat till Länsman Ruuth, att han sedt drengen och pigan wara i kötzlig beblandelse uti qwarnen. - Mårten Sigfredsson och des **son** Anders ifrån Lasola. - Opsköts.

s. 115v - Det instälte sig Adam Axellson ifrån Pitkäjerfwi å egen som des samptel. grannars wägnar, upwisandes HäradzRättens af Längelmäki Sochn utfärdade Extractum Protocolli, under 4 etc. Februari 1731, hwarutaf inhämtades, at förbem. Byssens åboer sig in för samma Rätt däröfwer beswärat, att Inwånare i

Wichkola By och Längelmäki Sochn föröfwat på en deras hemman tillhörig skogzmarck en skadel. åwärckan utöfwer de emellan deras ägor af ålder inrättade Råer och Bolstada skäl. Samma Rätt kunde då eij detta mål sig till afgiörande företaga, efter som de Wihukola (TMA: Wiuchkola) Boer - - sig eij hafwa å Pitkäjärfwi ägor någon åwärckan giordt, utöfwer deras rätta ägoskilnader, emellan **Pantisen Wuori, Kamaran Kårckia och Patzanpä**. Uti denne twist har och det - - i synnerheet stridige om **Kammaran Kårkia** (TMA: **Kammaran Kårckia**) Råställe - -. Määrättiin syynimiehet Satakunnan puolelta. (Turun maakunta-arkiston originaalissa nimet: **Pentisen Wuori, Kamaran Kårkia och Patsanpä)**

s. 117 - Michel Thomasson ifrån Uiherla beswärade sig deröfwer, at han wid den af **Befallningzman Jacob Gadd**, honom och de öfriga grannar emellan öfwer **Byssens åker förl. Höst förrättade Stång fällning**, **kommit i mistning af 2:ne jorde stycken, des Bördehemman Juopola tilhörige och Pykeläma** kallade, dem han under ber:de hemman af uhrminnes tider och des Förfäder för honom opåtalt och oklandrat nyttiat och Cultiverat, hela Byalaget emellan, efter öre och örtug delte, der doch samma jorde stycken efter upwiste absester, af samtel. grannarne uti Byalaget för **Juopola hemmans smala tegar i sielfwa åkerskiftet**, för dem skolat tillägnet blifwit, anhållandes at som han härutinnan blifwit förfördelad, jemwäl skild ifrån åtskillige des gödde och wäl brukade tegar, hwaremot honom utmärgled jord är tildelt, det Rätten wille honom förhielpa till sin rätt i detta mål. Befallningzman Gadd berättade sig icke finna honom Michel i någon motto wara härwid praejudicerad, emedan **hela Byssens åker i anledning af en, efter öre och örtug dem emellan proportionerad jemckning delt blifwit**, påståendes at det måtte förblifwa, wid den samme, emedan de öfrige grannarne, hwaribland och några Crono hemman äro i annor händelse, icke skola sin fylnad hafwa. Men Käranden begierte en Laga Syn öfwer samma twistige åker marck, til förordnas kunde, derwid han täncker wisa, honom mer kel:n för när skedt, wara. Här öfwer resolwerades: Att emedan de twistande parter uti denne By, förutom 3:ne Bördehemman, innehafwa Cronojord, - -. Lykättiin kruunun edustajan hankkimiseksi.

s 118v - Förafsk. befallningsman Johan Ollenquist emot förafsk. soldatens Thomas Matssons **hustru** Maria Hendrichsd:r ang. städzlande.

s. 119v - (Siirretty asia) Rusthållaren Jöran Persson ifrån Hakosalmi i Längelmäki emot Jöran Mattsson i Syfwejerfwi angående åwärckan öfwer Råerne, som **efter Christopher Pärssons och Gabriel Berndtssons Häradsdom 25.8.1632 böra wara Kirfwes Lachden pohja och derifrån til Safwitaipale**, - -. Hakosalmi och Salo boers åsikt: Råen går ifrån **Kirfwes Pohja til Räkitaipale**. (Määrättiin molemmista pitäjistä kihlakunnantuomari 6 lautamiehen kanssa pitämään syyni. Nimet TMA:ssa: **Kirfwes Lachden pochja, Safwitaipale, Kirfwespoihia, Rekitaipale**)

s. 121v - **Jachtfogden** Jören Johansson; hänestä valitetaan. Försummat sin tienst.

s. 123 - Soldaten Jacob Matsson (Klippe) ifrån Lahdes och hans swåger soldaten Thomas Andersson. En förlikning 15.1.1727: framledne enkan Maria Jacobsdotter ifrån Joensuu och hennes söner angående arfwet efter Sophia Erichsdotter. Maria Matsdotters (Jacobsdotters) son Jöran Michelsson, nu wärd.

s. 124 - Simon Jörensson ifrån **Mekonen**

s. 124v - (Käsitelty ennenkin) Förra Crono Befallningzman Johan Ollenquist jemte des dreng Anders Jöransson, **på hemresan ifrån Tjonde Härberget samt 10:ders afbetalande på Landzwägen, utanför Säijnäjocki åker grinden** 9.9.1730 om qwällen i slagzmål.

s. 126v - **Soldaten Johan Åkerman** ifrån Safwo, berättade at han af Sophia Jörens dotter, hwilken besitter Tilso Crono hemman, för hwilkens Rota Åkerman är Soldat, för 5 år sedan bekommit lof, at rödja och hägna **Manderä Engstycke** (TMA:ssa **Mandere** ängstycke). Nu mera sedan Soldaten bracht Engen i stånd har Thomas Hendersson Pafwola ifrån Safwo sig tillwällat Engen, warföre Soldaten begiärte ersättning. - - Thomas Hendersson swarade, at denne äng af ålder tilhördt Pafwola cronohemman. Sophia protesterade, påståendes Engen höra till Tilso hemman. Thomas nosti oliud, josta häntä sakotettiin (38 # i Calmare Reichten? år 1438).

(Turun maakunta-arkistossa hovioikeuden päätös 24.10.1730 Johan Ollenqvistin ja hänen renkinsä tappelusta Säynäjoen portilla.)

s. 127v - På Sochnens inwånares wägnar, föredrog **Capellanen** Wällärde H:r Samuel **Salovius**, at **förra Sochne Skreddaren** Johan Bengtsson, är nu mera mycket ålderstigen, samt swag och af sig kommen, at han intet efter nödtorften förmår förrätta Sochnens Skreddare arbete, och som hans **son** Johan Johansson, samma

handtwärck lärdt, och nödwändigt behöfwes i Sochnen en Skräddare, så war inwånarnas åstundan **att få Johan Johansson som Sochne Skreddare**.

s. 128 - Jören Eskillsson ifrån Oinasniemi föredrog: at **af ålder warit en gärdsle gård uprättad ifrån Kockola Byens åkerled, til Safwijocki**, til att förhindra skada på hwarandras ägor af Creaturen, hwilken gård för tiden är förfallen, åstundandes Jören, at den samma å nyo måtte upbyggias, och begier at Kockola Boer, Jören Jörensson och Mattz Mårtensson, deruti wilja - -. Sakägarne förlikte, att Kockola och Oinasniemi Boer upsättia gärdslegården.

s. 129 - Det producerade de Syfwjerfwi Boer, ett gammalt och tämmel:n slitit document, men ännu någorlunda läsligit, begierandes at dett samma längden til efterrättelse, lagl:n renoveras måtte, samt actij publicij iesereras, som skedde och lyder ord ifrån ord som följer.
För alla Edle, Wälborne, Ärlige, Wählärlige, förståndige, gode Män, som detta wårt närwarande öpne bref, kan händer förekomma. Tå bekenne och witterligit giörom Wij efter skrefne, som äre **Christopher Persson Lag läsare, uti Säxmäcki Härad**, å den Edle, Wälborne Herres wägnar, H:r Per Bunners?, Riddare till Ekenäs och Tuna, **Gabriel Berendtson lag läsare j Öfre Satagunden**, å den Edle, Wälborne Herres, H:r Bengt Bengtsons Oxenstiernas, wägnar, Friherre til Ekieby? och
Söderbo, och med Härads Nämden af beggie Härader, som äro af Säxmäkie Häredt, Markus Erichsson j Talfwis Taipal, Per Erichsson ibm, Lasse Bertillsson j Wästillä, Grels Erichsson j Kyllööja, Jacob Erichsson j Kåifwisto, Bengt Mattsson i Ereslax, Matts Grellsson j Kirjasniemi, Jören Mårtensson j Attila, Erich Bertillsson j Kåljånkanda, Mattz Nielsson j Tunggilla, Matts Larsson i Attila, Bertill Marckusson j Wästilä, och Öfre Satagunden, Simon Mattsson j Ruokoila, Thomas Bertillsson i Ruokoila, Jacob Michelsson j Harhala, Staffan Erichsson ibid, Sigfred Hendrichsson j Kifwisalmi, Philippus Jacobsson i Hietalax, Marckus Michelsson j Joensu, Mångs Michelsson j Mäyränpäsä, Lasse Simonsson j Nickilä, Joseph Hendrichss. j Kockoila, Hendrich Sigfredsson j Lydickälä, Hendrich Thomasson j Kerte. **Anno 1632 den 25 aug**. hafwe warit öfwer en långl. twist och träta, emellan Cnut Jacobsson, och Marckus Erichsson, både boendes j Päskylä j Öfre Satagunden, på den ena sidan och Lars Thomasson j Wingie och Thomas Brususson ibidem, j Sexmeckie Härädt på den andra sidan, och dem emellan hullit ett fulkoml:t Häreds Syn, som wij
dertill af beggie parterne af laga Härads Tinget äro lagl:n äskade och budne; och således befunnit, at de beggie parter äro trätande, om ena **ända Råå, hetandes Mendty nieme** (TMA:ssa **Mendtynieme**), den Päskylä boer wela hafwa för en deras rätta ände Rå, och Wingie Boer wela hafwa en annan Råå, som de kalla, **Lagnamättes** (TMA: samoin) **til ända Råå**, efter det de hafwa derpå **Christopher Bertillssons Heredsdom Bref, uthgifwet 1586 den 4 Sept**. der Päskylä Boer intet hafwa warit tilstädes, när det utgafs, deremot **Lasse Hendrichsson, Häradthöfdingen j Öfre Satagunden**, straxt hafwer skrifwit som hans **Bref daterat 1586 den 30 Decemb**:r förmäler och utwisar; altså är Christopher Bertillsons bref intet wordet exequerat in til denne dag, utan Päskylä Boer hafwa haft och hållit sine Råer oförkränck, som är **första Råen Heine odtzan, derifrån till Särkjerfwi, derifrån til Kynnys Kåskie, Warannijtu och til Mändynieme** (TMA:ssa**: Heijneodtzan, Särkinjärfwe, Kynnys Kåskie, Warannitu, Mändynieme**), om samma Råer de sig och nu samtel. med wänl. förlikning och handsträckning, j wår åsyn och närwaro förljktes, och samsättes, at samma Råer skola och ännu af dem bodan wara oför kränckte hulne, wid 100 d:rs wijte, och Wingie Boer lofwade afstå och til intet giöra **Lagnamättes** Råer och de aldrig wara för någon Råå, at hålla, deremot lofwade Päskylä Boer afstå och unna åt Wingie Boer, **den öfre qwarnen j Kynnys Kåski och hela Maranijtu** (TMA:ssa **Kynnys Kåskie, Maranijtu**) **äng**, dem fritt at niuta ewärdel. wid det wijte, som förmält står, och dermed skal wara alt förlijkt, hwad de emot hwarannan hafwa brutit, in til denne dag.
Framdeles ransaka wij och synte, emellan förber:de Päskylä Boer, på den ena sidan j Öfre Satagunden, och Johan **Lättälläinen** j Hackosalmi, i Säxmäcki Härad på den andra sidan, och dem emellan således befunnes, at Johan **Lättäläinen** hafwer sig förwärfwat, **Christopher Bertellssons Häredsdom, 1593 den 29 septembris**, deruti **Reckotaipal** (TMA:ssa: **Rekotaipale**) **Rå** satt och nämndt, förän som **Safwitaipal**, hwilket giör en kruuk, inuti Päskylä Boers ägor, hwilket icke borde så stå, utan som **Jäppe Fallmars dom book dat. 1503 Festa crusis exultationis** förmäler, **Kifwes Lachden pohja, derifrån til Safwentaipal och så först till Reki taipal och til Reckinsalo igen,** (TMA:ssa nimet: **Kyrfwes lachden pohia, Safwen taipal, Rekutaipall, Rekinsalo)** der den begynnes, det Wij och samptel. gillom och stadfastom, och alt hwad Johan Lättäläinen, hafwer efter Christopher Bertilssons bref in på Päskylä giort ågång, bör han then efter Mätzmänna ordom wedergiella.
Widare synte och ransakade wij, emellan Jöran Mattsson j Syfwenjerfwi, Per Sigfredsson ibidem, och Påfwel Bertillsson ibm j den Öfre Satagunden, på den ena sidan, och Wingie Boer samtel. j Säxmäkie Häradt, på den andra sidan, och befunnit, at Jören Mattsson j Syfwjerfwi, Per Sigfredsson ibm, Påfwel Bertillsson ibm, hafwa gångit in **emellan Särckjerfwi Rå och KynnysKåskie**, in uppå Wingie Boers ägor, och huggit Swedjer, brändt, sådt, skurit och affördt säden, derföre Jören Mattsson lofwat gifwa Wingie Boer 2 tunnor spanmål, lijn 1 (pund) i förljkning, Per Sigfredsson ibidem 2 tunnor spanmål, 1 (pund) lijn, Påfwel Bertillsson 1 tunna

spanmål, Urbanus Bertillsson 1 tunna spanmål, dermed de wänligen förlijktes, med wänl. handsträckning, och äro desse bref 2:ne lika lydandes, den ena i Wingiö By, then andra j Päskylä och Syfwejerfwi By, dess till yttermera wisso, widare witnes byrd, högre förwaring, och til detta Brefs mera K?tt, at Wij således hafwa ransakat, skärskådat, synt och j sanningen befunnit, hafwer Wij detta med egna hender under technadt och signeter för seglat. Datum, anno Die et loco ut supra.
Christopher Persson Gabriel Berendtsson
(L.S.) (L.S.)
- Blef fördenskull ofwambem:d document, för närwarande Nämnd, samt Ting allmoge, upläsit, och efter begieran, actis publius insererat.

s. 132 - Jacob Eliasson ifrån Kuusjärfwi. Hans dotter Sophia Jacobsd:r blifwer wallherde i Huikuri.

Pirkkalan talvikär. 17-19.3.1731

s 141 - Länsman i Orriwesi sochn Henrich Ruuth berättade, at enär han för sine ärender warit til Rahola giästgifwaregård, har b:n Erich Eskola ifr. Nuoljala honom med slagzmål öfwerfallit samt hårdragit ruuth och gifwit honom några öhrfilar. Eric bedt Ruut kyssa mära fitta.

Oriveden kesä- ja syyskär. 8-9.9.1731, på Hållma Rusthåldh
VA Y-S. KOa44 s. 214v-. mf ES 1983 TMA:sa Ikaalinen 9 s. 224-

s. 215v - Länsman Hendrich Ruuth anklagade bönderne Jacob Thomasson Yriälä, Mattz Nisula, Samuel Laurila, Jöran Kärki och Jacob Erickilä, alla ifrån Wihasjärfwi By, för det **emot Konl. förbud brukat unga drängiar till Wallhion**. Bönderna förklarade, at dee intet kunnat förskaffa sig några Qwinsfålck till denna Sysslan, emedan de hafwa swårt efter Pigor. **Måst taga 2 unga Mans Personer, som farit i Kring och bettlat, warandes den ena lam på högra arm och footh.** - Wallhion Jöran Johansson och Erich Johansson sade sig wara **Bröder** men wisste inte hur gamla de äro. Syntes wara 20 och 13 åhr gamla.(Talolliset saivat kukin sakkoa 40 hopeataalarin kuninkaan kiellon rikkomisesta.)

s. 216 - Förbigångit saaken angående Jöran Thomasson ifrån Napila, som är dömbd för **löös släpt skoogz Eldh**. Saaken blifwit hemstält Hofrätten. (Turun maakunta-arkistosta selviää, että Johan Wialenius oli lautamiesten kanssa katselmoinut ja arvioinut 12.7.1731 sen johdosta, että tal. Yrjö Tuomaanpoika Naappilasta oli polttanut kaskea yhteisessä metsässä. Tuli oli alkanut kyteä ja levinnyt Pihtiönperän niitylle. Mainitaan seuraavia paikannimiä: **Perkiö. Perkiönperä, Suolato, Kåppelonpohia, Huchtionittu, Hårma- och Pichtiönperä Engiar.)**

s. 216v - Orriwesi bys samptelige Inwånare och i bland dem **Cappellanen Samuel Salovius**, som innehafwer Caplans Bohlet, kärde till dee Pehula boer för den skada deras Creatur medelst upbetande i deras äng, straxt under Pehula åkern belägen, förorsakat. Pehula boer Mattz Bengtsson och Jöran Erichsson nekade. Nänmdemännen sedt wid synen Pehula boers Fåhr, Kalfwar och Swijn på bem. äng uti wäxttiden. Dömdes ersättningar.

s. 217v - Gamla Bonden Eskill Jacobsson förlikte med des **son** Hindrich Eskielsson ifrån Erola hemman i Uiherla by, angående 3:ne Capp Land och een liten äng **Ylinitu** kallad, som lemnat åt fadern när han afstod från hemmanet.

- Det beswärade sig Crono Bonden Johan Hindersson jempte des **Fader** Hindrich Johansson ifrån Orriwesi by, öfwer deras grannar Bördeb. Lars Cnutsson Ruika, Crono böndren Anders Jöransson Konti, Erich Olofsson Parpola, och Jöran Jonasson Siukola, för det dee **huggit sig ett Swedie Land, uti en skogz udde, bakom deras Åker täppa, Tächtiniemi kallad**, hwilket Land dee med en giärdslegård twert öf:r udden hägnat, och allena lyder under deras hemman Antila, hwarpå
afledne Länsman Ollenqvist, som detta hemman tillförene innehaft, förskaffat sig en doom, den doch war förkommen. Swarandena påstod, att skogen bakom täppan är samfälld. **Cappellan Samuel Salovius, som innehafwer Säppälä hemman till Caplans Bohl**, berättade at framl. **Länsman Ollenqwist, som dee förra tiden bebodde Anttila** hemman, har obehindrat possiderat den om rörde **Tächtiniemi** åker täppan, jembwähl sielfwa skogsmarcken, den han med giärdesgård hägnat, sedan Ollenqwist förmådde sig en doom at den allena honom skulle tillhöra, ehuru wähl **sielfwa domen under Ryska öfwerwäldetz tidh förkommit**, williandes han

för sin och sin **Swärmoders dehl, som Otila och Teri hemmanen i bya måhlet åbor**, ingen andehl uti skogen begiära, emedan marcken är af föga wärde. Resolverades, enär en dehl af hemmanen äro Crono.

s. 219 - Crono Bonden Erich Erichsson ifrån Uiherla föredrog, huruledes **Palaniemi äng** som tillförene lydt under des hemman, är i forna tider förbyt under Börde Bonden Hendrich Cnutssons hemman i Kaupila By, emot **Pändälä äng**, hwarutinnan han förmenar - -. Hendrich Cnutsson swarade, at **Palaniemi** äng, är icke allenast röigdt på Kauppila ägor, uthan och sedermehra inlöst ifrån Jåensu hemmans förra åboen, hwarföre han förmenar den samma honom tillhöra. Resolverades.

s. 219v - Samuel Hendersson ifrån Wilkilä tilltalte Jöran Sigfredsson uti Sirckala, angående någon giäld, som des sahl. **Fader** Sigfred Eskielsson, hwilken för 7 åhr sedan afsomnat, honom blifwit skyldig ungefähr åhr 1697 - -.

s. 220 - Matz **Sewon** androg huruledes Rusthållaren Johan **Hoffman** såssom des Sons tillförordnade förmyndare, i sin wård uti 3:ne åhrs tidh haft en Koo Sonen tillhörig, hwilken han begiärde, jempte 5 Capp Spanmåhl för åhrlig målckning - -.

s. 220v - Änckian Lisbetta Johansdotter ifrån Pehula fordrade af Mattz Michellsson i Onnistaipale redo för hennes afledne **Mans** Anders Hendersson **SwärModers** Lisbetta Påhls dotters qwarlåtenskap, som hoos Mattz i begynnelsen af sidstleden Marti Månad afsomnat. Mattz anförde, att Lisbetta allaredan det mästa affört. Hoos Matts innestår ännu 1 **Fåhrskins fäll, 1 Ull weepa, 1 Fåhrskins Päls, 2 pahr gaml. skoor, 1 liten Påtta af leer och 1 liten dyna**. Tillställes Lisbetta.

s. 221 - Johan Andersson från Kårpitorp beswärade sig öfwer drängen Mattz Jacobsson i Hetalax, för det han widh senaste **Harju Marcknaden** olofwandes tagit des häst på Marcknadz Platzen och med den samma ridit till Cangasala Kyrckia, - -.

s. 221v - Maria Henders dotter ifrån Martila kärde till ogifta Bonden Johan Hendersson i Hulipas, som skulle Johan tillsagt Maria ächtenskap och till den ändan henne lefwererat **i förlofnings gåfwor en dubbell Carolin in specie sampt Een 3 d:rs Plåt, - -.**

s. 222 - Erich Thomasson ifrån Uiherla föredrog, att drängen Mattz Jacobsson i Hietalax tillpanttat sig af hans saaker **en yxa, en hammare med järnskaft, en liten höfwell, Spisbår, och en Teenflaska, skruf och 3 sk. - -.**

s. 222v - Johan Samuelsson Erola ifrån Orriwesi by kärde till Augnis Jörans dotter och hennes **Man** Jöran Jonasson ibm, för det hon åthskillige oqwädens ordh öfwerfallit honom, jämbwähl **kallat des dotter** Maria Johans dotter **för hora**. Augnis nekade och påstodh, att Johans **dotter** Maria fördt försmädeligit tahl emot hennes **dotter** Brita Hendrichz dotter. Hustru Maria Jörans dotter berättade, at enär hon i förliden Sommars jempte flera bergat Höö på **T?usurnis oja äng**, har Augnis sagt sig saknat Höö ifrån sin Lada och tillagt at Johan Samuelsson det samma stulit. Johan Jöransson betygade sig hafwa hördt på ängen, huru Augnis och Maria trätt om teegskiften, hwarwidh Augnis **sagt åth Maria, så hörs om din ära, din egen Moder har och så förkastat dig**. Marias **Moder** Walborg Hendrichs dotter. Rätten föreställte parterne förlikning, hwarföre dem gafs råderum att betänckia si till i Morgon. Förening.

s. 223v - Saaken angående **Trumslagare Hustrun Maria Schultz** och Bonde Hustrun Kirstin Simons dotter, som för begångit owäsende i Kyrckian äro angifne, hemställdes Hofrätten.

s. 223v - Gl. **Klåckaren** Hendrich Mattsson **uti Cuorewesi Cappell brukat widskieppelige konster**. (Noin 15 sivua pitkä asia)

s. 231 - Jacob Mattsson Jacola ifrån Napila påstodh, att Mattz Mattsson ifrån Kockila förleden wåras widh **Bohl räckningen** i Jaerla sagt, som skulle Jacob af honom stulit Een Plåth - -.

s. 231v - Uppå Thomas Mattsson Erolas och Joseph Jacobssons Eskolas å ena sidan, och Thomas Mårthenssons Mattilas å andra sidan, alla ifrån Wechkalax By, anmodan, förordnades Nämbdemännerne - - till att syna åker giärdslegården - -.

s. 232 - Rusthållaren Johan **Hoffman** ifrån Suomasema föredrog, att enär hans Piga Maria Simons dotter i förledne Sommars skulle köra åkern, har hon där widh intet brukat sin flith uthan wårdslöst med sit arbete

framfarit, hwarföre Hoffman blifwit förorsakad, **med flata handen slåå Maria en gång för mun**, då Maria begynt högt skrika, där till **Dragon Lars Grundwijk** för detta Suomasema Rusthåld, och **Hoffmans Landbonde Lars Erichsson** kommit, den förra **med Een Käpp och den senare en Piska i handen**, sampt nekat Hoffman slå Pigan i hiäl, som han i fiol med sin dräng giordt, där widh Landbonden sig yttrat, du har intet än sluppit mig. Hoffman lade ock här till, att drängen Michell i förleden höstas, 2:ne weckor för allhelgone dag, **för des munbruk blifwit af Hoffman en gång med flath hand slagen för öhrat**, och allhegone tiden derpå, så wähl som Hoffmans hustru och Barn med flera af leego fålcket fallit i **en swår Brän siuka**, der af Michell AndersMesso tiden genom döden aflidit, uthan hans förwållande, hafwandes och Hoffman **sändt efter Kyrckioherden at skrifta Michell, som doch afsomnade innan Kyrckioherden ankom**. Hoffman begiärde att Dragon och Landbonde borde plichtas för grof beskyllning. Dragon jempte Landbonden swarade, att dee tillika med **Tårparen Wincentius Olofsson** warit ett stycke ifrån Hoffman och Pigan Maria på åkern - - intet beskylt Hoffman wara orsaken till drängens dödh, - -. Klagar och, att Maria **på Kyrckio wägen uthspridt Hoffmans hustru Maria Wanaea wara benägen till fylleri**, - -. Resolverades för Marias del.

s. 234 - Document angående råskilnaden mellan Jåensu och Martila Bördehemman. Framteddes **Christer Bertellssons Häradz dom, af den 5. Febr. 1613, där medelst Tyrin Luoto och Kållmas osa Cowesala, Tilinwuoren Kårckia och Karikajärfwenojansuu** äro förklarade för rätta Råer i Kring Jåensu hemmans ägor, den Martila åboen Mattz Hendersson mistänckt, opgifwandes Jöran nu mehra ett annat Document uthgifwit widh **Lagmans Tinget den 17 Marti 1655**, hwaraf hälften jempte Nampnet war rifwit, men inhemptas kan, at den samma stadfäster den åfwan bem:d domen de dato 1613 - -.

s. 234v - Pigan Maria Johans dotter jempte des **Moder** Walborg Mattz dotter ifrån Orriwesi by - - emot **skallfougden** Jöran Johansson - -. Förliktes.

s. 235v - Mathias **Sewon** föredrog, at han 24.8.1731, på **Harju Marcknaden bytt med Trumslagaren Niels Ruuth hästar**, i mening att Ruuth skulle haft till byta sin Monderingz Stodh, men widh närmare eftersende warit Hörtzänä Bonden Johan Mårthessons Stodh, som uthgl. Begiär, at bytet måtte återgå. Förliktes.

s. 236 - Simon Mattsson ifrån Wihasjerfwi, som **tänker träda i ächtenskap** med afledne Matts Jöranssons ifrån Hietalax **dotter**, Chirstin, framförde att framledne Mattz Jöransson af **des förra giffte med Gertrud Henders dotter**, sig efter lämnat 4 st. **döttrar**, Chirstin, Maria, Lisbetta och Sophia, jämbwähl af **senare gifftet** med Maria Mårthens dotter, 3:ne **Söner**, skolandes qwarlåtenskapen hoos Maria ännu innestå, och begiärte liqwid. Opwisades framl. **Klåckaren Johan Winqwist** 27.12.1721 handling öfwer arfwet, efter framl. Gertrud Henders dotter, innan Mattz Jöransson **inträde i ächtenskap med** Maria Mårthens dotter - -. Förrättades arfskiftet.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 4-6.2.1731
HMA Sääksmäki 6

s 49v - Nembdeman Krister Klemetsson ifr. Kålionkando har med sin contrapart Jakob Johansson Kuifwas förlijkt ang. fordringar.

- Åboerne ifr. Pitkäjärfwi by ock Åriwesi sochn hafwa 7.2.1729 sig inför denne rätt klagat, at inwånarne i Wiuchkåla by af Längelmäki föröfwat på dhen deras åboende hemman tilhörige skogsmarken een åwärkan utöfwer af ålder inrättade och bohlstada skiähl. Saken då upskutits. Wiuchkåla boer hafwa då påstått att icke hafwa utöfwat åwärkan öfwer rätta råår **Pentisen wuori, Kamaran kårkia** ock **Patzanpä**.
Instälte sig nu (kronobönderne) Henrik Thomasson Saricko, Grels Thomasson Nickilä, Erik Thomasson Natucka, Henrik Thomasson Mickåla, Thomas Thomasson Håifwala, Adam Grelsson Sipilä, Lars Jöransson Sipilä, Henrik Klasson Laurila, Jöran Larsson Heickilä och Sigfred Larsson Uotila, äfwen för Erik Jöransson Antilas wägnar, samt ifr. Wiuhkola by Jöran Eriksson ock Erik Andersson fr. Tuomala skatteh:n och Henrik Matsson fr. Mattila h:n.
Pitkäjärfwi boar: rätta råår **Pentisen wuori hufwudråå**, hwarifrån rååstreket löper till **Kamaran Kårkia**, hwarest een steenrösia finnes, samt så till **Patzanpä råå**. Dhe begiärte, at häradshöfdingarne på båda tingslag jämte nembdemän skulle syn förrätta.
Wiuhkåla åboerne anförde, at dhe sine ägor häfdat inom i **häradsdomen** 26.10.**1665** och **lagmansdomen** 10.7.**1669** förmälte råår. Rån från Pentisen wuori till Patzanpä skulle löpa linea recta. - Förrättas syn.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 6-11.9.1731, HMA Sääksmäki 6
i Ereslax länsmansgård

s 95 - Ogifte drängen Mats Jöransson ifrån **Kåppala** ok ogifte qwinspersonen Valborg Simonsd:r ibm tillstodo, det de kiötzlig beblandelse föröfwat, hwaraf hon 20.4.1731 framfödt ett ännu lefwande barn. Till borgen gick landbonden Mickel Sigfridsson ifr. **Kåppala**.

s 95v - Allmogen beklagade med tårar öfwer den stoora swårighet, som den genom den aldra högstes hemsökelse **i nästförl. augusti** såmedelst öfwergådt, at genom den då tillstötte **nattfrånsten eij allenast all deras korn hafwer ok ärtwäxt i åkerer blifwit fördärfwad, utan ok all deras swediewäxt i råg ok korn**, förutan det een dehl af almogen lidit skada på deras åkrarne warande rågwäxt, anhållandes at som de nu eij hafwe något förråd på wåhr uti säde - -.

s 107v - Emedan b:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi tillstod, at han utan böndernes Samuel Karlssons och Knut Grelssons ifr. **Liefweslax** tillstånd huggit 10 lass gärdsell af den deras h:n tilhörige skogsmark, sakfältes - -.

s 108 - Skatteb:n Jöran Persson ifr. Hakåsalmi androg, at ehuruwähl han till denne tid häfdat till des åboende h:n et stycke **Wesijättö staräng** under **Einåla** cronoh:nets **ängsteeg Kallioinen**, så will han ängen till Einåla hemmans åboo Knut Axelsson? afstå. Hänwisas till häredzdom 26.3.**1670**.

Oriveden talvikär. 14.3.1732,
VA Ylä-Sat. KOa45 s. 262-, mf ES 1984

Anno 1732 den 14. Martii blef - - Wintterting hållit - - uti Holma Rusthåld - -
Nemden
Lars Cnutsson i Orriwesi By, Mattz Mattsson i Onnistaipale, Anders Mattsson i Wähäsalmi, Bertill Eskillsson i Hapaniemi, Hend. Jöransson i Ackola, Johan Andersson i Rajalax, Daniel Grelsson i Pitkäjerfwi, Johan Mattsson i Pajukanda, Axell Johansson i Wilkilä

s. 262 - Länsman Henric Ruuth angaf drengen Johan Jöransson i Akåla och QwinsPerssonen Anna Andersdotter ifrån Rajalax ang. olåfl:t umgänge, hwaraf Anna 13.9.1731 född ett FlickeBarn som sedermera aflidit. Johan nekade men Anna påstod, att lägringen skedt 1730 3 weckor för Juhl uti ett Källare Pörte hwart Anna bracht sine kläder och Johan kommit efter, enär hon jempte sin **Broder** Hendrich Andersson i Rajalax anländt till Akola hemman. Annas **Syster** är gifter med Johans äldre **Broder**. Annas **Broder** nämbdeman Johan Andersson i Rajalax. Drengens **Broder** Anders Jöransson i Rajalax. Johan **Fabrilii hustru Anna Stina Rode**, som hade warit närwarande enär Anna födt Barn, berättade, att Anna ungefär ½ timma före födslen som warit något swår och då hon gådt i Barns wåndan bekändt att Johan wore **Barnfadren**. Anna jemte **Brodren** Johan Andersson mowerade, att Johan i förl. wåras på Kyrkiobaken gifwit Anna en **Messingring i fästninggåfwor**. Johan erkände sin skyldighet. (Molemmat saivat sakkoja ja määrättiin kärsimään yhtenä sunnuntaina **kirkkokuria** kirkkolain 9 kappaleen 4 #:n mukaan.)

s. 264 - Johan Johan(sson) ifrån Paxula By och Messuby Sochn iempte hans **Son** Mattz Johansson androgo, huruledes Hendrich Hendricsson Sipilä i Lydickilä by, som är Mattses **Swärfader** tillsagdt honom hemmanet efter sin död, med sedermera ändrat sin willja. Mattz fordrade ett års drengelön. Hendrichs **Fader** Hendrich Ohlsson. Förliktes.

s. 267 - Sedan blef emellan **förra Befallningzman Johan Ollenquist och des Dragoun Simon Flychting** liquiderat om Dragoune lön 1728-1731 - -. Dragounen nyttiat en Eng och en åker täppa 10 Cap:s land och bekommit 1723 en gullring.

s. 267v - Handellsmannen uti Åbo Jacob Collin, des antecessor Matrimonii afl. Borgaren i Åbo Mattz Hållå / Befallningzman Johan Ollenquist, angående skulder beroende bl.a. af en röd hingst år 1722.

s. 269v - Framl. Borgarens i Åbo Elias Paturis **Styfsson** Matz Kytreen.

s. 270v - Råsynen emellan Mattila och Joensu på råsträckan **Tiliwuoren Korke och Jyllhänlaxi**.

s. 271v - Det androg Johan Erichsson, som beboor Päskylä Bördehemman, att åboen Simon Jöransson på Cronohemmanet Seppä i Syfwäjärfwi by, inkrächtadt sig **Kirfwen lachden påchja** äng, honom tillhörig,- -.

Klagar ock att Simon på hans skogztracht fält kaskeland. Simon jemte hans **Fader** Jöran Matsson swarade, att ängen hafwa the för 10 år sedan af samfält skog rödiat, hwarest Sweden äfwen är tillwärckat. Ängen är ifrån Siön tillandad**. Skogen måtte dem emellan skiftas efter öre och örtug**. Johan framtedde Häradzhöfdingens Daniel Gylldenstolpes wid hållit Ting 11-.9.**1676** afsagde sluuth, angående Een **ängeshållma uti Kirfwes pohia äng**, som Michell Cnutsson i Syfwäjärfwi till swed huggit, hwar af wäxten till då warande **Cappellanen Anders Lillius** som den tiden innehaft Päskylä hemman blifwit till erkiändt efter ängen **Kirfwes pohja** lydt under Päskylä. (Siirrettiin maaherralle, koska vastaajien talo kruununluontoinen.)

s. 272v - Qwarlåtenskapen efter framledne Sigfred Eskiellsson och Sophia Hendersdotter skall skiftas deras Barn emellan, som äro **Sonen** Jöran Sigfredsson ifrån Sirckala och **döttrarne** Maria, Sophia, Chirstin, Lisbetta, Anna och Maria af hwilka den äldre Maria är död och lemnat Barn efter sig - -.

s. 274v - Nämbdeman Axell Johansson ifrån Wilckilä anhölt att blifwa entledigad ifrån nämbdemans beställning. Han förestår **Kyrckiowärdz** ämbetet wid Längellmäki Försambling.

Oriv. kesä- ja syyskär. 8-9.9.1732,
VA Ylä-Satakunta KOa45 s. 363-, mf ES 1984

s. 363 - Sedan Gudztiensten war förrättat och Tingzfreden pålyst, blefwo fölljande Kongl. Förordningar för närwarande Tingz Allmoge publicerade såsom - -.

s. 364 - Det föredrog Anders Mårtensson ifrån EräsLax, huruledes **Bröderne** Jöran och Hendrich Erichssöner ifrån Pehula, med wåldsam hand sidstl. Junii månad wid återresan ifrån **Marcknaden i Orriwesi By** på landzwägen welat afhända Anders ett par LäderBetzel, jämwähl Hendrich wid samma tillfälle tagit hans filthatt, - -.

s. 364v - Mattz Pärsson ifrån Päjlax föredrog, huruledes hans **Moder** Sophia Thomasdotter sedan thes **fader** Pär Simonsson af Krigetz början till Såldat utmarcherade, lämnat till sin **Broder** Anders Thomasson Mattila i Kaupila ongefär år 1700 en gryta om 15 kanrum emot en mindre a 9 kanrum, begiärandes att Anders måtte restituera. Opsköts.

s. 365 Johan Larsson ifrån Orriwesi By jemte hans **hustru** Anna Jöransdotter fordrade utaf theras **Swåger** Erich Ohlsson Parpola som har Annas **Syster** Maria till ächta, en Koo och en KlädzKiortell, hwilka Annas afledne **Fader** Jöran Jacobsson angifwes henne tillsagdt, då hon med Johan blef gift. Erich Parpola fordrade, att Qwarlåtenskapen efter **Swärföräldrarne Fadren** Jöran Johansson och **Modren** Brita Jöransdotter som numera äro aflidne måtte Barnen emellan delas. **Döttrarne** äro Anna, Marja, Brita, Chirstin, Sophia och **Sonen** Hendrich. Förordnades **skrifwaren** Petter Johan **Austrell** jemte nämdemännerne thet wärkställa.

s. 366 - Enckian Maria Mårtensdotter ifrån Hietalax beklagade sig at **Sochneskrifwaren Jacob ForsKåhl** utmät af henne thes **tyfBarns Fader och Modernes arf**, som - -. - -**dottren** Chirstin en fåhrskinsfäll, en Qwinfålckströija, ett ylle randigt sängtäcke - samt **dottren** Maria en fåhrskinsfäll. Chirstins **man** Simon Mattsson ifrån Wihasjerfwi.

s. 367 - Uppå Länsman Hendric Ruutz andragande blefwo närwarande Sochnens Inwånare af Rätten antydde, att med första i Orriwesi By **förfärdiga Een Sochnestugu** och till then ändan nödwändige Materialer i näst kommande Wintter framförsla, samt **att Byggnaden wid nästa wåhrdag** må fullkommas hwilcka ock enhälleligen sig willige thärtill förklarade som annoterades.

s. 367v - Daniel Grelsson jemte hans **hustru** Carin Josephsdotter ifrån Pitkäjerfwi föredrogo, huruledes the **af öde uptagit Brusila** Cronohemmanet thet the sedermera **till skatte inlöst**, - -. **Mågen** Sigfred Larsson.

s. 368 - Hendrich Jöransson ifrån Lydikälä fordrade af sin **Broder** Erich Jöransson - -. Arfskifte 12.12.1728 efter deras föräldrar.

s. 368v - Länsman Hendric Ruut beklagade sig öfwer Thomas Mårtensson i Nickilä, för thet han i går afton här på TingzPlatsen eller enär Länsman skulle ingå uti ett Pörte, hwarest Thomas föruth sutit, **kallat honom till bred hufwud**. Thomas swarade att han sådant **på skiämt sagt**, **efter länsman haft hatten på sitt hufwud och emedan länsman och Thomas äro goda wänner.**

s. 369 - Länsman Henric Ruuth, beswärade sig öfwer **Klåckaren** här i Sochnen **Alexander Koven** att han, hwars **huus äro byggde på Orriwesi Bys samfälte mark**, icke allenast **giort åthskillige intächter uti samfälte marcken, och huggit Kaskeland utan ock qwistat några Biörkar uti Wuohen njtu åkertäppa**, som lyder till thet hemman länsman åbor hwarest han jämwähl brede wid täppan täncker giöra sig åker, sade jämwähl att Klåckaren i **Naranoja** Eng i förl. Sommars, uppå länsmans teg slagit höö ungefär af en Börda, warandes Länsmans påstående att Klåckaren förbiudas måtte hädanefter således förfara, sampt för thet han härtill giort, efter Lag plichta, häröfwer förklarade sig Klåckaren, at thet ringa höö han uti **Naranoja** Eng bärgat har hela Byamålet gifwit honom lof till, hwilcket ock hans antecessor blifwit tillsagdt, hafwandes äfwen fått lof att upgiöra sig åker brede wid **Wuohennijtu Täppa**, utaf Siukola Boställs landbonden, som samma skogfläck sig tillägnat.
Cappellanen H:r Samuel Salovius och nämdeman Lars Cnutsson, hwilka jämwähl innehafwa hwar sitt hemman uti Orriwesi By, berättade härwid att Klåckaren **utaf samtel. grannarne i Byen fått tillstånd, att nyttia tegändan uti Naranoja njtu, äfwenwähl skogzfläcken brede wid Wuohennjtu åkertäppa**, hwaremot Länsman protesterade, och begiärte att the intächter Klåckaren giort af goda män måtte synas och skadan wärderas, hwaremot Klåckaren eij heller war lämnandes sådant på länsmans omkåstnad, hwarföre och efter egit utnämnande förordnades **Sochneskrifwaren Jacob ForsKåhl**, samt nämdemännerne Hendrich Jöransson i Akola och Daniel Grelsson i Pitkäjärfwi som sådant hafwa i ögnesichte, att taga och skadan wärdera, hwarefter närmare utslag i thetta måhl föllja skall.

s. 370 - Erich Ohlsson ifrån Orriwesi By föredrog, huruledes han tid efter annan årl. **saknat säd ifrån skylarne, som stått på åkren**. Nu i sommar har han hittat bland sin grannes Jöran Jacobssons kornhopar 4 st. af sine kornband, them han **theraf igenkändt, att Swarandens warit hafwer blandat och 4 kantigt Korn, men Erichs 6 kantigt**, them han och wederkänts, hwarföre Käranden egentel:en tilltalar Jörans hustru Augnis Jöransdotter, efter Jöran sielf then tiden, thetta skedt, eij warit hemma, utan förrester **till Harju marcknaden**, sejandes att sedan han på åkren, sökt efter sine saknade band, har Johan skyndat sig att köra säden uti Rian ehuruwähl Erich sådant i främmande mäns närwaro förbudit, - -. Till wittne producerades drengerne Markus Markusson och Thomas Mårtensson som tiena hoos **Cappellanen Salovius**. Markus Markusson berättade, att han lördagen efter Bartholomeaei dagen warit på åkren och bundit hwete, hwarest och Käranden Erich sökt efter sine saknade kornband - -och hittat ibland Swarandens hoopar 3 band - -Kärandens korn 6 kantigt, Kärandens 4 kantigt. Resolverades.

s. 375 - Enckan Maria Jöransdotter beropade sig uppå then förlikning hennes afl. **Man Såldaten** Samuel Jöransson med Jöran Jöransson som besitter Jussila Cronohemman i Kåckila (po: Kåckola) By om 2/3 mantal - -. Wille att Jöran måtte lämna henne med sine Barn halfwa hemmanet till besittning. Jöran hade intet emot. Hemmanet tillräckligt för 2 åboer. (Maaherran ratkaistava.)

s. 375 - Till föllje af thenne Rätts 1728 års Ting fälte utslag angående **Wächkaoja** äng, hwarom Bördeböndren Carl Axellsson Mickola i Läfwäslax By Längelmäki s:n samt Elljas Jöransson Jussila i Kaupila By twistat - -. Tillstädes Carl Axelssons **sonason** Samuel Carlsson och Elljas Jöransson. Samuel upwiste **Daniel Swenssons af 4.7.1672** wid hållit Ting i Orriwesi meddelte bewis, beträffande then förlikning emellan the Lefwaslax och Kaupila boer om Byaskillnader, them emellan är belefwat, hwaraf bland annat finnes, att hwad **Wächkaoja äng** belangar, som Jöran Cnutsson i Kaupila berättar sig hafwa tillförenne af **förra åboer** Jöran Jöransson i Lefwäslax köpt och therifrån
utkommen är, så blefwe the therom nu således förente, at bägge the Lefwäslax boer gifwa Jöran Cnutsson 2 D:r srmt och sedan Engen behålla på hwilcket ängesstycke **gårdsfougden på Uiherla Hendrich Hendrichsson** giort inspråk, som skulle then ligga på Uiherla sidan om Rån samt therstädes tillförenne wara rödjat. - - Elias Jöransson inwände häremot, att thenne omtwistade äng är belägen innom Kaupila och Uiherla Byars Råer, förbehållandes sig tilltala Käranden för en annan äng **- Ritanitu** kallad, som han skall innehafwa.Utslag: - - altså hafwa och parterne sig therefter att rätta samt Samuel Carlsson således at wederkännas ängen jemte höet theraf - -.

s. 376v - **Jachtfougden** Jöran Johansson hade under Tingstiden bedt Jöran Jacobsson ifrån Eräslax By **at gå till Helfwetis**. Förlikning.

s. 377 - Michel Thomassons i Uiherla afl:e **fader** Thomas Michelsson hade 1713 om hösten försålt till Johan Jöransson i samma by en häst.

s. 377 - Börde Bonden Daniel Grelsson Otila, Crono Böndren Erich Thomasson Nattucka, Thomas Thomasson Håifwola ifrån Pitkäjerfwi By kärde till Johan Thomasson samt hans **Swärsson** Mattz Persson hwilcka bägge innehafwa ett Cronohemman uti Päilax By, som skulle the förl:n sommar egenwilligt tillägnat sig

Kärandernes Eng **Lammicko** benämd, ungefähr af 2:ne Wintterlass hööslag, samt thensamma bärgat, begärandes till theras rätt härutinnan förhielpas. Swaranderne förklarade, att the förra tider har Johan Thomassons **Faderfader** jemte the Pitkäjerfwi Boer **rest till Åbo, då Johan under wägen besufwit en Bondehustru, hwilket som hennes man blifwit warse, har han wederkäntz Fahrfadrens häst och lass som Pitkäjerfwi boer af honom tagit tillbakars, hwarföre Johans Farfar gifwit them thenne omtwistade Eng till will godo, som är hardt när Päjlax åkergården** belägne, och alt sedan är häfdat under Pitkäjerfwi By hwarifrån till Päilax är en half mihl, anhållandes swaranderne att the wid Engen, som theras hemman tillhörig handhafwas måtte, hade lijkwähl intet bewis theröfwer till framte. Afsades: Siirrettiin maaherralle, koska osin kyse kruununtiloista.

s. 378v - **Cappellanen H:r Samuel Salovius** klagade öfwer Jöran Ersson i Pehula, att han uti then lilla **skogzfläck, som finnes innom hanck och stör uti Korpisallmi äng**, hwilcken Orriwesi Bys inwånare afstått till H:r Samuel emot lega uti 5 års tid att bärga, i thetta år huggit sig Kaskeland thet H:r Samuel elliest har kunnat nyttia till giärdsle och ladornes reparation, hwarmedelst ängen blifwit trampad. Therföre är H:r Samuels påstående, att Jöran Ersson härföre med straff belägges jämwähl förbiudas hädanefter ifrån slikt framfarande. Jöran Ersson swarade, att thenne skogzfläck är belägen inwid hans åkertäppa på hwilken Pehula Boer altid tillförenne huggit hwarefter han sig och nu rättat. Parterne kommo således öfwerens, att Jöran Ersson afstår Swedjan till H:r Samuel och lofwade jämwähl framdeles innehålla med hygge, innom bem:te Engzhägnad thermed H:r Samuel förklarade sig wara belåten.

s. 379 - Erich Larsson i Hafwisto / Hendrich Mattsson i samma by, angående lån och Erichs Bodtrappa, som Hendrich söndrat, då han på åkren kört giödning.

s. 380 - Swarandernes Anders Räkola, Per Clemola och Jöran Thomola Boskap orsakat skada uti Elias Jöranssons i Kaupila **Eng, Sinijerfwi** benämd.

s. 380 - Börde Bonden Jöran Mattsson Kärki uti Wihasjerfwi emot Börde Bonden Matz Staffansson i samma by beträffande att **Mattz innehafwer uti bröståkren en stångjord** som hans hemman skall tillhöra, och Mattz sig inkrächtat. **Delningen uti åker, äng, skog och utmarck i Byamålet blifwit hållit utaf Erich Johansson Humalainen, Johan Classon Swarthafra och Hendrich Jöransson i Wechkalax, hwilcket af theras theröfwer uprättade skrift dat. 7.9.1692** närmare är att see. Jöran anhöll, att Mattz påläggas måtte thenne jord till honom afstå. Mattz Staffansson swarade, att käranden innehafwer emot thetta åkerstycke så mycken jord häremot swarar till sin Rijgård, hwaremot Jöran nekar samt begiär att theras twist af gode män i ögonsichte måtte tagas. Förordnades att hålla syn.

s. 381v - Gaml. mannen Michell Hendersson och hans **hustru** Chirstin Simonsdotter ifrån Taipale By föredrog, att the numera äro gamle och wanföre, hwarföre the begiär, at Rätten wille pålägga theras **son** Mattz Michellsson, åt hwilken the sitt hemmen afstått, theras underhåld till theras döderdag. **Sonahustrun** Maria Jacobsdotter.

s. 382 - Sophia Mattzdotter jemte hennes **man** Mattz Jöransson ifrån Sahrajerfwi tilltalte sin **Stiuffader** Hendrich Jöransson i Lydikälä om en Koo, hwilken Sophias Sahl. **Mormoder** henne tillsagdt och Henrich sedermera efter hennes död wederkäntz, begiärandes till sin rätt förhielpas. Hendrich Jöransson swarade, att sedan Ryssen inföll i Landet, har ingen wårdat thenne Koo, hwarföre han thensamma tagit till sig och sedermera slachtat, sejandes att han i afbetallning för kons wärde betalt Sophias 3 års Crono uthlagor då hon tiente i Orriwesi Prästegård. Hendrich dömdes att betala 8 D:r krmt för Koo.

Kangasalan talvikäräjät 1-3.3.1733
VA Ylä-Satakunta KOa46, mf ES 1984

s 190v - Johan Jöransson i Nickilä jempte **Brorsson** Anders Matsson ifrån Wihasjärfwi by och Orriwesi s:n kärde till Juhans **Bruder** Erich Jöransson ifrån Hapsari by om egendomen efter Johans afl. föräldrar, som Erich jempte hemmanet innehafwer, berättandes sig wähl 20 åhr sedan för sin andel förlikt med Erich om 65 d:r k:rmt och en fåla - -. Anders förebar äfwen hans afl:ne fader gådt till såldat för hemmanet och eij thet ringaste bekommit - -. Förlikningen skedt för 30 åhr sedan.

s 210 - Hendrich Jöransson i Ruokois beswärade sig öfwer rusthållaren Axell Birckamn i Palo för thet hans otama dragounehäst, som ingen gärdesgård wejer, trängt sig uti hans åker och orsakat skada på brådden.

s 213 - Hendrich Bengtsson i Rajalax och Orriwesi s:n berättade, huruledes han wid Olaj marcknaden i Tahwastehuus gifwit såldaten Erich Erichsson i Hapaniemi en oxe, men oxen förkommit, - -.

Oriveden talvikär. 6-7.3.1733
VA Ylä-Satak. KOa46 s. 231-, mf ES 1985 (TMA:ssa: Ikaalinen 10 s. 99-)

Anno 1733 den 6 och 7 Martij blef ordinarie Härads Wintter Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Capellgiäld, i Holma - -.
Nembden: Lars Cnutsson i Orriwesiby, Mats Matsson i Onnistaipale, Anders Matsson i Wähäsalmi, Bertel Eskellsson i Hapaniemi, Daniel Grelsson i Pitkäjärfwi, Johan Matsson i Pajukanda, Johan Andersson i Rajalax, Hendrich Jöransson i Akola.

s. 231 - Anders Jöransson ifrån Orriwesi By berättade, att han förl:n höstars förbytt en **wränsk** emot ett stod med Mats Jöransson ifr. Hoifwala. Bytet är slutit med Kärandens **son** Jöran Andersson, som skulle wara öppet på 8 dagars tid. Stodet numera af swåra körslor illa medfaren. (Vaihto vahvistettiin.)

s. 231v - Hendrich Michelsson jempte hans **hustru** Maria Jacobsdr ifrån Mäyränpäsä By upwiste Härads Rättens Extract af Protokollet af 20etc Martii 1722, att Sahl. Philip Simonssons **Enka** Brita Johansdr samt hennes **Son** Erich Philipsson ifrån Säynäjoki twistat med Påhl Markusson ifrån Neulaniemi om Pohiala Skattehemmman, therwid Hendrich Michelsson förmeent sig äga praeferencion thertill, efter hans **hustru** är Philipz **äldre Broders** Jacob Simonssons **dotter**, hwilket måhl i anseende till then eftergift allaredan 1701 uppå hemmanet skiedt, - . Henrich Michelsson hade sedermera föreent med hemmanets nuwarande ägare Erich Philipsson således, att han skulle komma till halfwa hemmanet emot betalnig af skuld. Erich will inte hålla förlikning, emedan han ensam betalt skulden. - Opsköts.

s. 234 - Matz **Sewon** jempte hans **hustru** Maria Simonsdr ifrån Orriwesi by förlikte sig med Bonden Hendrich Hendrichsson i bemälte by angående, att Hendrich i hastigheet **nembt hustrun för tiuf och Landzstrykerska,- -.**

s. 235v - Lisbeta Jöransdotter ifrån Woitila emot Anders Hendersson i samma by angående Wallheerdelöhn. Lisbeta lemnat en dag för sig i Wall 2 omyndige gåssar och sielf blifwit hemma, hwaraf händt, att Boskapen förtärt hans Rågskylar uti en täppa. Lisbeta förklarade, att hon samma dag af **Medhielparens Johan Utters** hustru blifwit anmodad byka kläder.

s. 235 - Hendrich Hendrichsson ifrån Orriwesi by kärde till Matz Staffansson i Wihasjärfwi, angående en **wäfskied**, hwilken hans **Moder** Walborg Matsd:r kort för Ryska infallet emot 3 Cap:r Korn hoos Mats pantsatt, them han will betala. Matz inwände, att hans **hustru** Walborg Eliedotter. Matz bör återställa then pantsatta wäfskeden.

s. 236 - Börde Bonden Hendrich Johansson ifrån Hirdola By och Tafwastehuus lähn beswärade sig öfwer Bördeböndren Elias Jöransson Jussila, Hendrich Cnutsson Heikilä och Cronobonden Anders Thomasson Mattila i Kaupila. att the tid efter annan giöra honom förfång öfwer Råarne uti skogen, begiärandes att Swaranderne måtte upråttas en skiljegård från **Perhonwuori till Kurkipyki**, som äro rätta Häradz Råer.

s. 237 - Handelsmans i Åbo Carl Magnus Circkens wägnar fordrade Petter Johan Austrell utaf **Fendrichen** Wälb. Carl **Silfverarm** 35 d:r 16 öre. Circkens framl. Swärfader Handelsman Hans Schele.

s. 237v - Börde Bonden Johan Matsson Kärki ifrån Wihasjärfwi upwiste thet Synebewis Länsman Ruuth jempte Nämbdemännerne 10.10.1732 till följe af Hösteting utgifwit uti twisten emellan Jöran Kärki och hans granne Börde Bonden Mats Staffansson Nisula, angående **en stång jord uti Bröståkern** Matz sig tillwällat och Bertel påstår hans hemman af ålder tillydt, hwilket af Matz blifwer bestridt och påstår Käranden hafwa så mycket jord häremot swarar till Byemål, innehållandes bemälte skrift: På Södra sidan har Nisula sig tillwällat af Kärki een Cappas land, hwaremot Kärki fordrar **4 Cap:rs land af Bröståkern, som är af hans egen teegända**. Beträffande Rijegården så innehafwer Kärki 74 f:r men Nisula 64 f:r, hwilka Rijegårdar äro intagne af **hela Bysens teegz ändar**. Men Mats Nisula wille eij åtnöijas wid thenne Syn, efter han enständigt påstått, at Käranden emot thetta omtwistade åkerstycke innehafwer så mycken jord uti sin Rijegård, som häremot swarar, hwarföre thet således förbydt blifwit, som Käranden eij wille kännas wid. Synemännen berättade, att Nisula har intagit 3 Cap:r land af Kärandens åkerteeg, hwaremot the eij funnit honom hafwa något wederlag, hwars Contrarium Mats Nisula wid en annan syn förmenar sig bewisa. - Opsköts.

s. 239v - Det föreente sig **Såldaten Jöran Grämer** med sin Rote Bonde Bertel Eskelsson i Nickilä, angående att Bertel eij i rättan tid besådt Såldatens åker.

s. 239v - Rusthållaren Johan Jöransson ifrån Tungelois och Längelmäki Sochn kärde till Erich Larsson i Päskylä af detta Höfdingedömme, angående ett **Råbref om Suosari Holma**, som them emellan är i twist, hwilket document Erich af **Caplan H:r Johan Lucander** skall bekommit. Erich Larsson påstod, at han inga andra skrifter innehafwer än allenast ett gammalt **Härads Syne Breef af 25.8.1632** emellan the Päskylä å then ena och Wingie samt **Letalainen** (TMA:ssa Lätalainen) i Hakosalmi å then andra sidan, jemwäl emellan the Säfwäjärfwi å then ena och the Winge Boer å then andra sidan angående skogz Råer, warandes berörde document wid 1731 åhrs Wintter Ting renoverat, sampt framl. Häradshöfdingen Daniel Gyllestolpes utslag wid **Sommarting 11-.9.1676** afsagt thermedelst Michel Cnutsson i Syfwäjärfwi är pålagd en Swed som han på **Enges Holman i Kirfwespohia Eng** huggit, at afstå till **Caplan Anders Lillius**, som då i Päskylä bodt, hwilka bägge af Swaranden upwistes.- Opsköts.

s. 240v - Erich Thomasson ifrån Uiherla jempte hans antagne **Swärson** Johan Matsson upwiste en handling angående **Heikilä** Bördehemman, som **Eric efter sine afl. föräldrar härtills bebodt**. Erich antagit Johan Matsson ifrån Pundari by och Cuhmalax Capellgiäld till sin **Måg** och honom trolofwat med sin **dotter** Anna, som är **äldsta Barnet af hans första gifte**, med then försäkran, att Johan och hans Barn skola efter Erichsz dödh wara närmast till besittia hemmanet och wid Bördes Rätten framför Erichz andra Barn af senare giftet.

s. 241v - (Jatkoa ed. käräjiltä.) Mats Pährsson i Päilax emot hans **Morbroder** Anders Thomasson Mattila i Kaupila, angående een gryta å 15 kanrum, som Matzes afl:ne **Moder** Sophia Thomasdr, kom efter krigets begynnelse til **Brodren** Anders emot en mindre gryta lånt. Anders erlägger Mats 6 d:r.

s. 242v - Carin Josephsdotter ifrån Pitkäjärfwi emot Walborg Pärsdotter i samma by, angående en Bränwijns Panna, som warit gifwits till låns.

s. 243 - Simon Matsson ifrån Kockola påstod, att han inte slagit Simon Cnutssons ifrån Hafwisto häst.

(TMA Ikaalinen 10 s. 119v)
- Thomas Jacobssons ifrån Hapaniemi by ansökning om frijheet till Cauppila hemmanet. Råkat i ödesmåhl 1697 och Thomas efter fredslutet 1722 **optagit**.

Ruoveden talvikäräjät 10-12.3.1733
VA Ylä-Satak. KOa46, mf ES 1985

s 244 - Majoren wälb. Robert Watzon inlade ett emellan honom och thes fru wälb. Beata Christina Spåra 7.1.1733 uprättat Testamentum resiprocum theras egendom angående. De hafwa inga bröstarfwingar.

Oriveden kesä- ja syyskäräjät 8.9.1733
VA Ylä.Satak. KOa46 s. 336-, mf ES 1985

s. 337v - Drengen Samuel Påhlsson och qwinspersonen Carin Pärsdotter, bägge ogifte, plägat kötzligt omgänge, då the förl:t åhr tient på Orriwesi Prästegård, hwaraf Carin Midsommarstiden födt ett ännu lefande Piltebarn. Böter och Kyrkioplicht.

s. 338 - H:r **Kyrkioherden** här wid Orriwesi försambling, Höglärde **Magister Johan Wanaeus**, anförde så wähl mundteligen som skrifteligen, huruledes thenne Sochns inwånare wid senaste Probste visitation begiärt, att hoos hans Kongl. Maij:et i Nåden skulle giöras ansökning, om **Collect till then förfallne Orriwesi Sochns Moderkyrkas uprättelse**, hwilket H:r Probsten thet Högwyrdige Domcapitlet förständigat och Wälbem:te Domcapitel medelst skrifwelse utstält till Härads Rättens undersökning sampt bewis theröfwer, hwarom H:r Kyrkioherdens anmodan nu war. Föredrog jemwäl, at församblingens ledamöter här tills efter theras förmögenheet, haft **omsorg om kyrkans**
reparation, som sedan fredzslutet blifwit å nyio spånad, tiärad och Beckad sampt en ny Lächtare tillgiord, med mera. Men ännu erfordras nytt golf och bänckar, sielfwa Kyrkan, hwilken på ena sidan lutar, uphielpas, utom Kyrkiones skrin och egendom, som Ryssen bortfört, och äro åtskillige böcker, 1 oförgylt Sölfwer Kalck, een Messhaka, 1 Messkiorta, 1 Klåcka, 3 stycken Teenflaskor, 1 Bårkläde, rödt kläde

kring altarkrantzen, med mera. Nembden och närwarande Tingzallmoge intygade på efterfrågan i sanning wara, som H:r Kyrkioherden anfört, och beklaga theras **utarmade tillstånd, medelst infallne misswäxtår** sampt andre tillstötte olyckor, att anskaffa, hwad ännu til Kyrkians reparation och thes förkomne ägendoms anskaffande erfodres, förmodandes altså, thet Höga öfwerheten - - blifwer thenne Orriwesi församlingz till theras mycket förfallne kyrkas i stånd sättiande en Collect uti the förente Stiften - -. Blef meddelt.

s. 339 - Erich Clemetsson ifrån Joensu berättade, att han nu är gammal och wanför, warför hans begiäran är, att **Sonen** Erich Erichsson, som hemmanet tilträdt och söker drifwa honom therifrån.

s. 339v - **Kyrkioherden Johan Wanaeus jempte Länsman Henrich Ruuth** fördrogo, huruledes Enkan Carin Clemetzdotter några framfarne åhr med **sinnens swagheet** warit beswärad, om hwars restitution eij hel. framdeles förhopning är, så att Carin icke allenast befruchtes giöra skada sig sielf eller någon annan förolycka. Kyrkioherden och Länsman begiära, att Rätten wille förehålla thenne Sochnens allmoge samman skiuta några **medell till Carins inlösande i Hospitalet**, såwida hon intet har förmögenheet eller några slächt och anförwanter. (Päästäkseen Carinin hoitamisesta, halusivat pitäjäläiset koota varat.)

s. 340v - Länsman Ruuth angaf å **Brofougden Jöran Karpis** wägnar, som förtiden är siuk, att **Nihua Bro, belägen på allmänna Landzwägen** til Längelmäki och flerestädes, blir **numera så förfallen, jempte Leppähambas Bro**, hwilken förra thenne Sochnens inwånare til hälften böra widmachthålla, att the resande icke utom särdeles fara kunna theröfwer komma. Länsmannen begiärde, att Sochnemännerne, som uti thesse Brobyggnader interessera, påläggas måtte med aldra första och innan nästskeende Wintter Ting förbättra thesse Broar, på thet the resande eij framdeles som härtils skiedt öfwer sådant klaga måtte, hwartill the ock nu i gemen blefwo antydde wid laga plicht.

s. 341 - **Smeden** Jöran Jöransson ifrån Messuby Pastorat upwiste een Häradzdom af 22.5.1696, hwaruti Jöran Erichssons ifrån Pehula framledne **fader** befinnes wara dömd att betala till Smedens **fader** Jöran Mattsson 107 d:r, härflytande af Jöran Mattssons faders honom tillfallande arf. 22 daler obetalda.

s. 341v - Erich Jöransson ifrån Pitkäjärfwi klagade, att Daniel Grelsson i samma By tid efter annan **öknembt honom för Sisse och Biörn**. Daniel nekade intet och sade, att Erich, som under Ryska tiden warit Såldat, rymbt ifrån Regementet, och sedermera uppehållit sig i skogen, Dessutan hade Erich **kallat Daniel till Crono tiuf**, hwartil han nekade, jemwähl framtedde sitt afskiedzpass ifrån Såldate tiensten af 30.8.(1724), hwarmedelst Erich bewisar, att han blifwit ifrån Cronans tienst dimitterad. Erichz **hustru** Walborg Pärsdotter. Förliktes.

s. 342 - **Jachtfougden** Jöran Johansson angaf Johan Michelsson i Taipale, Hendrich Jöransson och Johan Hendersson i Orriwesi by, för thet the wid Crono jachten uti Junii Månad medelst theras wårdzlösheet, **en biörn ifrån Näten bortsläpt**. Johan Michelsson tilstod, att han under skalletiden gådt til Byen att see efter sin häst och i medlertid bedt andra hafwa wård om thet stället hwarest han stådt. Hendrich Jöransson och Johan Hendersson påstodo, att **när Biörn kommit till näten, hafwa the sökt med sine spiut thetsamma döda**, ehuruwähl the intet träffat Biörn, emedan mörkret då allaredan infallit, som ifrån näten utslupit. (Johan Michelsson dömdes till böter.)

s. 343 - Simon Thomasson i Mällilä klagade öfwer, 1) att Bertel Jöransson jempte **sonen** Johan Bertelsson i Borgarla, som skulle the medelst theras nys upgiorde åkertäppor intagit Simons gl. Fäwäg till Mullbetet, 2) att Johan Bertelsson i Sommars öpnat gärdesgården på thes Kaskeland i skogen, hwarigenom hästarne ingådt och giort skada på wäxten.

s. 344v - Hendrich Thomasson ifrån Pitkäjärfwi beswärade sig däröfwer, att Mårten Sigfredsson och Jöran Ehrsson i Lasola i Wintras, då the warit **till qwarn upbrändt 16 Wälterstockar**, hwarmedelst händt, att hans Swedieland i Wåras blifwit en dehl obränd. (Ersättningar.)

s. 345 - Nembdeman Lars Cnutsson jempte thes **Son** Johan Larsson ifrån Orriwesi By beklaga sig theröfwer, att på theras **häst**, som Julii Månad gått på **Saricko** Eng, belifwit **senan på högra framfoten aldeles afhuggen**, **hwarigenom hästen är aldeles förskämbd** att then eij mera kan giöra arbete, för hwilken giärning käranderne misstänka theras grannar **Caplan Samuel Salovius**, **Länsman Henrich Ruuth**, Böndren Erich Ohlsson Parpola, Johan Samuelsson Erola, Anders Jöransson Konti, Jöran Jacobsson Siukola, Johan Hendersson Antila, Hendrich Hendrichsson Mattila och drengen på Otila hemman Anders Jöransson.
Swaranderne i synnerhet Caplan Salovius förklarade, att käranderne want theras förolyckade häst hela Sommaren gå uti **Bysens samfälte Eng Orripåhia** benämbd, som therstädes giort skada. Grannarne måst

drifwa hästen ifrån Engen, warwid then insprungit öfwer giärdesgården och kunnat skada sig sielf. (**Sariko** Eng.) (Ei löytynyt syyllistä eikä ruvettu vaatimaan vapautumissvalaa kaikilta epäillyiltä.)

s. 346v - **Walherdingen** ifrån Orriwesi By Elin Ohlsdotter föredrog, huruledes natten emellan Lördagen o. Söndagen ifrån hennes Bod, som står emellan 2:ne Stall på Otila hemman blifwit afhändt 3 Cap:r Råg (med mera), hafwandes gångjernen på dören blifwit uplyfte, hwarföre Elin misstänker Pigan Walborg Pärsdotter, som **Såldaten Jöran Grind** sedt bakom samma Bodh. - Opsköts.

s. 349 - Rusthållaren Johan Jonasson ifrån Jaerla betygade, att han inga andra documenter hafwer om Jaerla och Safwoi Bys skiljeråer än Häradzhöfdingen Gabriel Berndtssons dombreef angående **Pirtisarka** Rå.

s. 349v - Jöran Eskelsson Oinasniemi upwiste Rättens Protokoll af 6.3.1732?, som bewisar, at the Kåckola Boer Jöran Jöransson och Simon Mårtensson blifwit pålagde jempte Jöran Eskelsson **efter hwarendas lått och andehl å nyia uprättia en gärdesgård ifrån Kåckola Bys åkerland till Safjoki**, att förhindra skada på hwarandras ägor af Creatur. Jöran klagar att Swaranderne inte fullgiort theras skyldigheet, hwarföre creaturen skadat Jörans Eng.

s. 350v - Rusthållaren Johan Jonasson ifrån Jaerla beklagade sig theröfwer, huruledes hans **wisthuus** 1731 om Wintteren **blifwit bestulen**, hwarifrån skall wara afhändt 7 T:r Råg på thet sättet, **att gålf Balken blifwit trängd ifrån wäggen.** I Wåras hafwa tiufwarne andra gången **med nafwar bårat 15 hål på Lårbåtnet**, då Johan saknat ifrån ena Låren 15 C:r Erter jempte Råg ifrån andra Låren 1 T:a, warföre Johan misstänker Kåckila Bys inwånare, i synnerheet Anders Tarckala efter then berättelse Bonden Mats Tarckala giort, som skulle han (Anders) jempte **Swärsonen Jachtfougden** i Längelmäki Anders Mårtensson bestulit Johans Wisthuus. Matz Matsson Mickola berättade, att han 1732 sidsta dag Påsk warit hoos Anders Tarckala, dijt ock Anderses Swärson kommit och efter hälsning gifwit Matz handen men wägrat sådant giöra med sin Swärfader efter han blifwit **kallad till tiuf, hwartil Swärfadren swarat, Hwi så**? Då hade Jachtfougden sagt, att folcket skulle utropat them bägge för Jaerla Rusthållarens Wisthuus tiufwar, och att hans egen **Moder** Maria Thomasdotter i Mällilä sådant utspridt. - Opsköts.

s. 352v - Qwartermästaren Johan Fabrilius berättade, huru som wid sidsta **Mantalsskrifningen**, som blef hållen i Orriwesi by **hoos Länsman Ruuth**, är angifwen en Löösdrifware Jöran Eskelsson ifrån Wihasjärfwi By, hwilken ingen welat hafwa uti sin tienst - -.

s. 354 - Jöran Johan(sson) Seppälä beswärade sig öfwer Bertel Eskelsson **Råsa**, bägge ifrån Nickilä By, att han fält ett Kaskeland om 5 Cap:rs utsäde på **Kårfwenma skogztract**, som Jöran förebär wara hans Engesland, hwilket under hemmanetz ödesmåhl skelupit? och Jöran eij hunnit rödia. Bertel swarade, att han huggit Swedieland i samfälte skogen. Förliktes efter det Nembdemän meddelade, att samma ställe tillförene warit Eng under Kärandens hemman.

s. 354v - Bertel Eskelssons i Hapaniemi **hustru** Brita Eskelsdotter. Saken angår en fordran af Hendrich Hendersson i Pajukanda, hwilkens Fader för en tid sedan aflidit.

s. 355 - Thomas Mårtensson jempte thes medinteressenter Hendrich Johansson och Thomas Jacobsson ifrån Hapaniemi androgo, att theras **Rote Såldat Matz Matsson Drake** wid sidsta General Munstringen i Messuby blifwit casserad och the pålagde anskaffa en annan Såldat och som Drake bekommit i Lega 80 D:r k:rmt förutan en Koo och 6 D:r städzel jempte nödige släpekläder och en Råck samt skiorta. Begiära att Drake återgifwer. Drake förklarade, att han allaredan blifwit antagen till Såldat straxt efter krigzslutet. Förliktes.

s. 356 - Thet förlikte sig **Torparen** Anders Eskelsson jempte hans **hustru** Chirstin Jöransdotter ifrån **Maunuckala** med Chirstins **Syster** Enkan Maria Jöransdotter arfwet efter deras Moder, som genom döden i förl:n Wintras afgådt.

s. 356v - Qwartermästaren Johan Fabrilius kärde till Michel Bengtsson i Rajalax, beträffande att Michel, som **Rupisu Cronohemman till hälften med qwartermästaren besitter**, **innehafwer en Bod**, som wid then år **1722 af Petter Frestadius å Crono Befalningzmans wägnar** hållne husse?syn och dehlningen Qwartermästaren tillfallit, wiljandes Michel intet numera gifwa boden tillbakars. Michel förebär, att wid then **dehlning, som Jegerie Fiscalen Heuke** jempte några Nembdemän **förrättat under Ryska tiden, har Boden blifwit honom tilldelt**, - -. Michell kallat Fabrilius till Crono bedragare.

s. 362v - Daniel Danielsson ifrån Woitila och **Torparen** Johan Michelsson **Maunukala** angående slagzmål. Fattat hwarannan i håret therwid Johan tillskyndat Daniel 2 blodrispor i ansichtet och en blånad på näsan. Daniel **kallat Johan till Hedningen**.

s. 363v - Johan Henderssons i Kihlala **Rija** fullsatt med Råg och ett agnhuus **afbrunnit** den 6. Hujus.

s. 364v - Samptelige Hietalax boer kärde till Nickilä inwånare angående mullbete, som Nickilä medelst en nyligen upsatt Rågiärdzlegård skall förhindra Hietalax tillnyttia. Swaranderne anförde, att theras Engar äro belägne på then tracten, till hwilkas hägnande - -. - Opsköts.

s. 365v - Såssom **Landbonde Hustrun** på Militae Bostället Siukola i Orriwesi By Augnis Jöransdotter wid Sommar- och Höste Ting - -gitter att hon eij tagit the 4 Korn band, Käranden Erich Ohlsson Parpola.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 31.1.-1.2.1733
uti Ereslax by HMA Sääksmäki 7, s. 11- (Antti Lehtosen poimintoja)

s 12v - **Tårparen** Mats Staffansson ifrån **Kåppala** erhölte uppå bondens Erik Anderssons ifrån Uhiniemi begifwande, at han insatt uti een aff honom till Wingiö qwarn framfördt säck råg - -.

Längelmäen ja Keuruun syyskäräjät 3-5.10.1733 uti Rämäsahlo by
HMA Sääksmäki 7

s 170 - Som b:n Elias Jöransson, Henrik Knutsson och Anders Thomasson ifrån **Kauppila by och Åriwesi** s:n anhåller - - förordnas att upgå råstreket emellan Kauppila bys och Hirdålax h:nets bohlstadha skiähl. Emedan b:n Henrik Johansson, som **Hirdålax** h:n nu besitter, - -.

s 171v - **Såld:n** Johan **Gillberg ifrån Liefweslax** tilstod uppå gambla mannens Karl Axelssons ifrån samma by angifwande, att han slagit Karl 5 gånger, hwaraf han bekommit 2 blodrispor och såår m.m. Straff: **Afböön och gatulopp**.

s 172 - B:n Henrik Johansson **Mettäs ifrån Liefweslax** tilstod, dett des **sonahustru** Kirstin Larsd:r förskutit till des åboende hemmans utskylders betahlning 45 d:r.

s 173v - B:n Simon Henriksson ifrån **Uiherla by i Åriwesi** s:n fördrog, att han blifwit underrättad, dett **dess hustrus** Maria Eliasd:rs **broder** b:n Erik Eliasson haar i förledit åhr (=28.3.1732) **försåldt ½ af Pittala** skatteh:net till b:n Jacob Jöransson för 230 d:r, som Jacob Jöransson eij är i någon skyldskap med des hustru. Simon är sinnad å des hustrus och **hennes ogifte systers** pigan Sofia Eliasd:rs wägnar inbörda bem. ½ skatteh:n, eftersom **des swärfader** Elias Johansson, hwilcken det genom arf efter sine föräldrar tillträdt, haar det några åhr sedan till **sin son** Erik uplåtit. - Simon fick inbörda.

s 177 - B:n Mats Johansson, som Tåuna skatteh:net i Mukåla by besitter, upwiste häradshöfd:ns Johan Wassenius doom. Utaf Wintter Tings Protocollo - - af Längellmäki sochn och Kuorewesi, uti Länsmans gården Tungelois 23.1.**1665**: Henrich Jöransson i Tåuna beswärade sig öfwer Knut Larsson i Wästilä, at han Henrich hafwer sielfwer huggit ock een deel låfwat een Bonde ifrån Satagunden Eskill Jöransson i **Hietalax** at bruka på een hålma **Kårpisaari** för deel eller afrad, då de Wästilä boer säden borttogo om en afton, hwilcket dem af Lagläsaren war förbudit. Härtill dhe Wästilä boer swaradhe hålman wara deras uhrminnes häfd, det de må witnen och skähl wilja bewisa. Men Henrick i Tåuna bewiste det dhe Wästilä boer på samma hålma brukade för 10 åhr sedan, då han dem säden afhande, därpå de intet tordes klandra. Men de stodo än på sine ord. - - syyn (bl. a. Daniel Bengtsson i Lefweslax). Johan Wassenius, Häradshöfdinge.

Kangasalan talvikäräjät 27-28.2.1734, VA Ylä-Satak. KOa47, mf ES 1985

s 204v - Margeta Grelsd:r ifrån Safwiniemi by och Längelmäki sochn upwiste **framl. bårgarens** i Åbo Petter **Röökmans**, som warit Margetas **swåger**, utj lifztiden uprättade gäldsbook, hwilken Margeta efter honom arft.

Oriveden talvikäräjät 5. 3. 1734
VA Ylä-Sat. KOa47 s. 224-, mf ES 1985

Åhr 1734 den 5 Martii blef Laga Häradz Winter Ting hållit, - - på **Hålma** Rusthåld; - -

s. 224 - - att under Häradz Höfd:n Claes Deflofssons siukligheet, - -.

s. 224 - **Dragoun Simon Flyct** (= Flyckt) ifrån Säynäjoki föredrog, att enär han förl. Sommars warit på General Munstringen uti Messuby, skall thes **hustru** Lisbeta Hendersd:r försändt en oxe af 36 d:r kr:mts wärde med bondehustrun Chirstin Grelsd:r ifrån Säynäjoki till Flycht att försälja **wid Harju Marcknaden**. Som Chirstin eij träffat Flycht i Watiala By, hwarest Compag:t samma tid stått, efter han då råkat wara hoos hans Excellence Fält-marschalken på wacht, skall hon jempte sin egen Boskap haft oxen med sig till marcknadz-platzen. Flycht hade bedt **Torparen** Weesentius Ohlsson försälja oxen, som Chirstin intet blifwit warse, utan har en Borgare ifrån Åbo Anders Jacalin? tagit oxen och låfwat betala, men har Tullbetiente ifrån Raumo oxen borttagit. Flycht begiärte bewis däröfwer.
Chirstin berättade, at då hon med Dragouns oxe anländt till Wattiala By i Cangasala, har Drag:n allaredan warit bort Commenderad till Messuby, men sagt Chirstins **man** Lars Ersson, att på marcknadzplatzen skulle Torparen Wasentius then försälja. I Harju skall Bårgaren, som warit bekant med Drag:n, emot Chirstins wilja borttagit oxen och lofwat gifwa 33 d:r. Tullbetienten hade med wåld borttagit oxen, efter then intet war förtullad.

s. 225v - Wid 1732 års Wintter Ting - - Börde Bonden Johan Ersson ifrån Päskylä / Crono Bonden Simon Jöransson Seppä i Syfwäjärfwi angående inkrächtande wid **Kirfwenlachdenpohia** Eng - -. - -ansökning att en Edsworen **Landtmätare** beordnas enl. Kongl. skogzordningens af år 1664 16 § **dela skogen thesse emellan efter öre och örtug**.

s. 226v - Börde Bonden Samuel Carlsson ifrån Lefweslax By upwiste framl:ne **Lagläsarens Daniel Swenssons af 3. etc Julii 1672 utgifne RåBref** emellan the Lefweslax och Caupila boer, beträffande twist på Sochne eller Byiaskillnader, i synnerheet ang. några krookråer, hwarom the sedermera förliktz, iemwähl belangande **Wechkoja** Eng, hwilken the Lefweslax boer emot 2 d:r Sr:mt lösen till Jöran Cnutsson i Caupila lemnat. Swaranderne påstodo Engen wara innom Uiherla Råerne. Upsköts.

s. 230v - Johan Andersson ifrån Rajalax förmeente, at å thes **Moders** Sophia Thomasd:rs efter hennes afl. **Fader** Thomas Simonsson fallne arf skulle ännu något innestå hoos Sophias **Brorsson** Simon Matsson i Taipale. Simon Matsson bewiste, att han allaredan till Sophia betalt 22 d:r K:rmt. Arfskifteslängden uprättats 1725. Simon befrijades ifrån tahlan.

s. 231 - Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi föredrog, huruledes thes **Syster** Maria Mårtensd:r i Hietalax jempte hennes afl. man uti the framfarne åren öfwerdragit sig en Crono rest af 40 d:r S:rmt, hwarför Crono Befal:n Jacob **Gadd** welat drifwa Maria ifrån **hennes åboende Rekola** hemman. Thomas hade af medlidande och att Systren eij skulle blifwa huuswill, länt Maria 40 d:r. Maria betalt endast ringa.

s. 232 - (Syyskäräjiltä siirretty) Jöran Jacobsson ifrån Ereslax by / Bertel Eskelsson **Nackila** (TMA:ssa Nickilä) i Hapaniemi angående en Lya. Jöran påstods ha stulit penningar under Ryska tiden, då han tiente hoos framl. Bonden Thomas **Juopola** i Uiherla. Thomases **son** Michel Thomasson.

s. 235v - **Trumbslag:n** af Ruowesi Compag. under Biörneborgz Lähns Regimente till foth **Christopfer Fact** (TMA:ssa Facht) upwiste ett utdrag af dom Capitlets protokoll 16.1.1734 angående then **trolofning** emellan honom och Bondedottren Brita Josepzd:r i Äijäis, som skall skedt 10.1.1734 och med **Britas föräldrars samtycke** 20.1.1734 uti **Cappellanen** Wällärde Samuel **Salovij** närwaro blifwit stadfäst. **Brita will numera rygga**, hwarom wederbörande uti DomCapitel warit till förhör, uti hwilket måhl H:r **Kyrkioherden** Höglärde Magister Johan **Wanaeus** jempte Capellanen Salovius sine berättelser ingifwit. Saken blifwit utstält till HäradzRättens undersökning angående trolofningens richtigheet. Britas föräldrar **Fadren** Joseph Philipsson och **Modren** Brita Johansd:r.
Trumbslag:n Fact beropade sig på sin Cameratz **Trumbsl:n Joseph Rumor**, som aldra först **fästningzgåfworne** Brita tillstält. Rumor bekände, att han å Facts anmodan i Sommar warit honom fölgachtig till Äijäis, och sedan the dijt anländt, har wittnet tilltalt Britas föräldrar om Echtenskap med Fact, hwilka sagt sig intet wara theremot allenast Brita thet samtycker, som hon på wittnets tillfrågan härom utan ringaste inwändning jemwäl bifallit sampt emottagit gåfworna, **en gullring med pärla infattad, then hon satt på sitt finger, och**

en Silfwerskied. Widare har then gången eij blifwit talt, utan att om hösten skulle först en ordentelig trolofning försiggå jempte sielfwa Brölloppet. Wittnet hade dagen påföljande med Fact rest sin wäg.
Hwarcken föräldrarne eller Brita har intet thes emellan, som the likwäl förebracht, welat återgifwa them fästningsgåfwårne, thet så mycket mindre skee kunnat, som the utan twång och med wederbörandes samtycke blifwit emottagne.
Brita påstod, att hon efter Rumors trägna begiäran emottagit fästningzgåfwårne och att hon samma mårgon Fact jempte Rumor afrest thesamma återbudit, hwilket doch på theras enständiga nekande eij närmare påwisas kunde.
Capellanen Samuel Salovius berättade, att samma Söndag Trumbsl:n Fact med Rumor ifrån Äijäis afrest, har **Brita** efter sina föräldrars underwisning **kommit till Capellanen och frågat**, **huru hon skulle härutinnan bära sig åth**. Capellanen hade swarat, att han hwarken wille råda henne till eller ifrån thetta giftermål, samt **förmant Brita bedia Gud om råd**. Härpå hade hon gått sin wäg och åter efter 2:ne dagar infunnit sig hoos Capellanen jempte bedt honom skicka gåfworne, them hon haft med sig, Fact tillbakars, med förebärande, att thet wore H:r **Majoren Watzon** och thes fru emot, om hon skulle inlåta sig i ächtenskapzhandel med Fact. Capellanen hade hoos sig bewarat gåfwårne sampt imedlertid skrifwit H:r Majoren til härom, som lemnat till swar, att såwähl Majoren som frun lemna sitt bifall till Giftermålet, och **anmodat Capellanen stadfästa förlofningen**, jemwähl uti ett annat Bref, Fact den 20. Junii (1733) sielf haft med sig.
Tillfölje häraf hade Capellanen skickat efter Britas Moder och enär hon sig hoos honom inställt, skall Capellanen läst H:r Majorens Bref för henne, therpå hon straxt gifwit sitt bifall till trolofningen.
Britas Moder hade skickat efter sin man och dottren Brita, them Capellanen sedermera jempte Facht tagit med sig uti en särskilt Cammare, sammaledes fästningzgåfwor, hwilka Capellanen satt på bordet, äfwen bedt Britas föräldrar gifwa theras utlåtande. Fadren hade swarat, at sådant eij skulle gå an. Capellanen hade frågat, hwad the egendteligen hade emot Fachts person. Modren hade förestält sin Man, att han skulle gifwa härtill sitt bifall, efter andra äfwen åstunda thet sådant skulle försiggå. Fact hade framstigit och gifwit Modren hand sampt sedan welat räcka Brita handen, men hon thet wägrat, efter Brita ännu intet hade sin Faders fullkombl. samtycke. Härefter hade **Joseph omsider slagit hand med Fact, them Capellanen åtskilt**, sammaledes Facht och Brita them Capellanen äfwen åtskilt sampt lefwererat Brita gåfworne, hwilket alt skedt utan twång af friwilja. **Capellanen hade önskat them lycka och wälsignelse** å begge sidor, therpå the tagit afträde. **Fact** hade sedermera **på Marcknadzplatzen förärt såwähl Modren som Brita Marknadsgåfwor, then förra ett mösstyg och senare en silkes halssduk, ett mihlBref sampt annat smått**, hwilket the eij neka kunde. The återbiuda gåfworne åt Facht, then intet will emottaga utan påstår, att Brita måtte förplichtas stå wid thes löfte.
Widare berättade **Salovius, att** 3 dagar efter Marcknaden har **Brita Josepzd:r kommit til honom och med gråtande ögon beklagat sig** theröfwer, att hon af Facht emottagit Fästningzgåfwor, hwarföre Föräldrarne henne nu mycket försmäda, samt bedt Capellanen skrifwa till Majoren Watzon, at thenne Trolofningen skulle blifwa om intet. **Orsaken warit, att sådant tahl utgått, som skulle Fact intet förstå sina Christendoms stycken**, hafwandes jemwäl en gång, och thet på Caution, warit till gudz bord, förutan att **Fact skall wara begifwen på drycker**. Capellanen sade intet sådant om honom hört och thet samma hade Rumor sagt på Pärsmässodagen. Britas fader hade sagt, att han hade warit dumb och hade hört mycket talas om Facts åtbörder. Capellanen hade skrifwit Majoren och fått till swars, att Facht will stå wid then en gång slutit är, jemwäl skrikat? Capellanen till handa, att af **Kyrkioherden Pachalenius i Ruowesi** utgifwit bewis, att Facht wore hinderlöös träda i ächtenskap. Kyrkioherden Wanaeus hade intet att tillägga. (Em. tiedoksi tuomiokapitulille.)

s. 241 - (Jatkoa ed. syyskäräjiltä) Rusthållaren Johan Jonasson Jaerla angifwit, thet af hans Wisthuus 1731 om Wintern blifwit stulit - - Anders Tarckilas i Kåckila **Swärsson Jachtfougden i Längelmäki** Sochn Anders Mårtensson. Wittnen: Anders Jöransson i Akola och **Såldaten Michel Kåckberg** ifrån Kåckila. Afsades: (Epäillyt vapautettiin selvien todistusten puuttuessa.)

s. 244 - H:r **Lieut**:n Wälborne Berndt Adrian **Klick** föredrog, huruledes han **igenom köp kommit till Säynäjoki Crono Dragounehåld** N:o 4, hwilket wid hans anträde warit wid så slätt tillstånd, så i huus som jord, at knapt något Rusthåld wid sämbre wilkor, then tiden funnits, hwaruti thet blifwit försatt under Ryska öfwerwäldets tid, då Rusthållet stått handlöst. Sedan H:r Lieut:n thet tillträdt, har han med anseenlige omkåstningar och anlagd högsta flith thet åter uprättat, huus tilbygt sampt reparerat, åkern med ängarne ifrån theras förlammade tillstånd bracht i tämmel. godt tillstånd, ehuruwäl han af augmentz Räntorne för Böndernes swaga wilkor föga understöd haft. Til öfwerflöd äro i lika måtto Munderingarne till alla dehlar complette, oachtad Rusthållet ingen frijheet eller eftergift i utlagorne erhållit. **Ansöker nu Bördz Rätt** till ersättning och ransakning. (Annettiin todistus.)

s. 244v - För närwarande Nämbd och Tingzallmoge uplästes Landzhöfdingens af 19.10.1733 drengen Johan Carlsson **Prokman** meddelte öpne **fullmacht till Brofougde beställningen** i Orriwesi Sochn efter **förra**

Brofougden Johan Matsson Karpi, hwilken för thes ålder och årklöösheet tagit afsked. **Prokman aflade sin Tro- och Ämbetes Edh**.

s. 245 - Länsman Henrich Ruuth stälte före Rätta ogifta drengen Johan Sigfredsson ifrån **Köykä**, tillika med löse qwinspersonen Susanna Hendersd:r ifrån Rajalax för lönskeläger, thå the tient i Rajalax By, hwaraf Susanna 22.10.1733 födt ett Pilte Barn, thet strax dött. (Molemmille sakkoa ja julkista **kirkonkuritusta**.)

s. 245v - Bondesonen Johan Simonsson ifrån Wihasjärfwi begångit lönskeläger med Qwinspersonen Maria Simonsd:r ifrån samma by, hwaraf Maria 13.12.1733 födt ett flickebarn, som lefwer.

s. 246v - Margareta Matzd:r ifrån Sahlo by. Oächta Piltebarn med gifta Karlen Mårthen Simonsson, nu hafwandes sitt tillstånd i Hoifwala. Lägersmålet wid den tiden Mårthen tiente i Sahlo och Mårtens hustru war till åbo.

s. 248 - På Bonden Thomas Mårtenssons ifrån Nickilä, Hustrurne Maria Mårtensd:rs ifrån Hietalax och Anna Mårtensdotters ifrån Hapaniemi Torp i Sahalax Sochn utnämnande förordnades Skrifwaren Swen Abraham Hougberg jempte Nämbdeman Johan Matsson i Pajukando att skifta egendomen efter theras afledne Fader, emellan **Modren** Sophia Jöransd:r, som än lefwer, och thesse Syskon. Egendomen hoos **Brodren** Thomas Mårtensson Nickilä.

s. 248v - Erich Jacobsson ifrån Pitkäjärfwi lade i Rätten en af hans **Swärfader** Erich Jöransson i Pitkäjärfwi 7.1.1734 underskrefne skrift, hwarigenom han för thes ålderdom updrager thes **måg** Erich Jacobsson besittningen till **Antila** Cronohemman.

s. 249 - Carin Matzd:r ifrån Uiherla anhållit, att Bonden Johan Jöransson ifrån Hapaniemi by måtte påläggas betala thes **Sons** Hendrich Matssons, som blifwit **antagen till Rysk Såldat**, hoos honom innestående drengelöhn för 2/3 åhr, då Hendrich hoos honom under Ryska tiden skall tient. Johan Jöransson förklarat, at Hendrich, som warit allenast 16 år gammal, på then ändan till Johan kommit, thet han skulle blifwa Såldat, och han Johan owitterligen efter några månaders förlopp, sedan Hendrich till honom kommen war, afwikit. Johan befrijades.

s. 249v - Thernäst framkom Michel Thomasson ifrån Uiherla med thes **Moder** Walborg Hendersd:r och **FahrBroder** Lars Thomasson berättandes **Juopola** Bördehemman i Uiherla jempte lösa egendomen hoos Michel Thomasson stå oskiftad, begiärandes laga skifte.

s. 250 - Thomas Hendersson ifrån Safwoi hade med håniske ord öfwerfarit drengen Axel Jöransson ifrån Jaerla på **Sängijärfwi Tårp.**

s. 250v - Simon Larsson Kampari föredrog, huruledes genom en **wådeld** upbrunnit och i aska gått en Rijerad bestående af en ny Rija sampt 1 liten äldre. Eldswådan 15-16.9. 1733, wärderingen 28.9.1733. (Tuli pääsi yöllä voimakkaan tuulen vallitessa riihen uunista seinään.)

s. 251v - Johan Thomasson ifrån Päijlax beklagade sig, at genom **wådeld** å thes hemman upbrunnit en stor Rija full med insatt Säd. Eldswådan skedt 15.9.1733, wärderingen 26.9.1733. (Tuli sai alkunsa riihen uunista.)

- Sold:n Jöran Brömmer ifr. Nickilä emot Thomas Jacobsson i samma by ang. låhn.

s. 254 - Hendrich Jöransson ifrån Akola beswärade sig öfwer **förafskedade Såldaten Johan Åkerman** i samma by, för thet han **kallat Hendrich Tiuf** och yttrat swordomar öfwer honom.

s. 254v - Förafskedade Qwartermästaren Joh. **Fabrilius** påminte målet emot Michel Bengtsson i Rajalax angående 1 Wisthuus. Pigan Lisbeta Thomasd:r i Säynäjoki wittnade, att enär Petter **Fraestadius straxt efter fredzslutet fördelt Rupisu** hemman emellan Fabrilii hustru, som then tiden warit ogift, och Michels afledne Fader, har Fraestadius sagt, thet hon skulle få behålla thetta omtwistade wisthuus, thermed Michels Fader warit nögd och låfwat upbygga sig ett annat ifrån skogen. Michel afstod nu godwilligt til Fabrilius Wisthuset med thet förbehåld, att han i thes ställe får af Fabrilius **2 små andra bodor, Jauho och åga? Aita** kallade, them Fabrilius låfwade lemna Michel.

s. 255 - (Jatkoa syyskäräjiin.) - **Wallherdingen** Elin Ohlsd:r ifrån Orriwesi By / Pigan Walborg Pärsd:r i samma by, angående misstänkt snatteri. Matz **Sevon** i Orriwesi wittnade, att en weka för Mariae skola **Såldaten**

Jöran Grind och Bonden Anders Thomasson ifrån Orriwesi by kommit på Mattila hemman, therest Walborg och wittnet tienar, och frågat, om han blifwit warse Walborg hafwa några misstänckte Saker - -. **Såldaten Blåsteen**. (Asia kuivui kokoon.)

Oriveden välikär. 13.8.1734 på Holma Rusthold
VA Ylä-Satak. KOa47 s. 311-, mf ES 1985

s. 311 - Extraordinarie Ting, **beträffande thet sammanlag**, Qwinspersonen Lisbeta Andersd:r, hemma ifrån Österbotn, tillwitt **Kapellanen** uti Orriwesi Sochn **Samuel Salovio** såssom med henne **under Salovii flycht undan fienden uti Biuråker och Tunna Sochnar Helsinge Land 1719** föröfwat, då Lisbeta tient Salovius för Piga, hwarom af HäradzRätterne therstädes wid några Ting undersökt blifwit, som the theröfwer håldne Protocoller bredare förmäla, hafwandes wid ett 18.3.1734
anstält Extraord:e Ting pröfwats, att Capellanen Salovius höras måtte öfwer the inlupne omständigheter. Närwarande Crono Länsman Hendrich Ruuth jempte Nämbden.
Sedan Härads Rättens uti Delsbo och Tuna Sochnar den 13. och 18 Martii sidstl. hållne Ting utzlaag ifrån Protocollerne blifwit upläsne, hwilka Capellanen Salovius till igenomläsande meddelte äro, blef Capellanen tilfrågad, om han, hwad wid ofwan berörde Tingz Rätter honom angående, hade något att anföra.
Capellanen Salovius föredrog, at han utaf Häradz Rättens Protocoll, som förledit år genom Landzhöfdingen Otto Reinhold Uxkull honom till förklaring blifwit communicerad, inhämptat, thet Lisbeta Andersdotter, som ännu uti sin ogrundade och aldrig bewislige påstående fortfar, då förebracht att Capellanen wore 30 år g:l, nu har hon åter, wid Extra Tinget uti Tuna sagt honom, then tiden gärningen skulle skiedt, fylt sine 30 år och haft 3:ne barn, som till lika antal följt föräldrarne åt till Finland, hwilka likwäl warit 4 stycken, **3 Söner och och en dotter, yngsta sonen hett Jonas, som straxt wid öfwerkomsten till Finland afsomnat, utom en dotter Greta benämnbd, hwilken Salovius berättar hafwa dödt i Swerige.**
Capellanen frågades, om han haft barn uti lifwet samma tid Lisbeta kom ifrån hans tienst, swarade neij, utan **3 stycken, men det 4. har sedermera tillkommit, som blifwit 1721 födt i Färs (Förs?) by och Tunna Sochn.**
Belangande thet Lisbeta will uhrsächta sig thermed, att hon som en enfaldig qwinsperson eij wetat seija rätta åretalet, då sammanlaget med Salowio skedde, förmenar Capellanen intet gälla kan, efter hon, ifall Lisbeta är en förnuftig menniskia, ofehlbart bör weta aflelsetiden. Therföre följer ock thet **allgemena ordspråket, härå then som liuger, måste hafwa godt minne**, som Capellanens ord lydde.
Men Capellanen Salovius förestältes häremot, thet H:r Probsten Petri Tigerstedts attest af 26.1.1734, hwarom Ransakningen förmäler, medgifwer **Lisbetas barn** wara födt 1720 Andersmässodagen, hwaröfwer Capellanen sade sig så mycket mindre kunna utlåta, som honom then tiden warit aldeles obekant, om Lisbeta haft sammanlag med någon eller sedermera, hon ifrån hans tienst war kommen, födt barn. Hälst Capellanen eij wetat, hwarest Lisbeta sig uppehållit, ehuruwäl hon wid sin afresa sagt sig ärnat til **Stiufmodren i Medelpad**. Lisbeta eij heller haft för syn till seija, thet Capellanen hoos Pär Ersson i Tuna och Hälsätter henne häfdat så wäl uti en kornlada som ute på
marcken under hennes arbete, ther doch Capellanen påstår sig ingen kornlada innehaft eller behöft och the, som huuswärden ägt, warit altid låste, så att ingen dijt utom gårdzfolket kommit, på marcken har sådant eij heller kunnat skee, efter Lisbeta aldrig thet ringaste arbete utomgårdz giort, utom the wanlige huussysslorne, så wida Capellanen intet gårdzbruk haft.
Capellanen Salovius frågades om Lisbetas föregifwande, som hade han öfwertalt henne bekänna, att en förafskedad **Såldat Johan Wallman ifrån Österbotn wara BarnFader**. Thertil swarade Capellanen, at såssom Lisbeta redan afkländt sig all blygsamheet och sanning, så är eij heller undersamt, om hon updichtat en slik förgiftig lögn, som aldrig af henne bewisas kan, tagandes sin flycht härutinnan till sielfwa rättwisan, som eij lärer tåla, at en intet witzord ägande menniskias tahl, skall föra en oskyldig på fördärf, hwilket then rättefärdige guden, allas hiertans Ransakare, nogsamt bekant är.
Som Ransakningen innehåller Lisbeta hafwa sagt, thet Capellanen skulle rått henne efter födzlen låta tillskrifwa en flychtige i Hudwiks wall, thet wille han efterspörja Wallman, då Salovius, efter brefwets undfående, lofwat förskiuta till Barnfader, ty blef Capellanens förklaring i thenne omständigheten infordrad. Salovius lämnade till swars, att han ingalunda kunnat härtill inråda henne eller lofwat förskiuta till Barnfader, emedan Capellanen, som förbem:t år, sedan Lisbeta ifrån hans tienst war kommen, eij talt med henne, mindre han wetat, hwarest hon haft sitt tillhåld, oansedt Lisbeta lofwat komma tillbakars om hösten i sin förra tienst. Lisbeta har wäl föregifwit minneslösheet, om ofwanber:de flychtningz namn, men som inga flere flychtingar i Hudwijks wall then tiden warit, än en **Rådman ifrån Jacobsstad och Österbotn Jacob Tysk** kallad, som ännu skall lefwa, så kan Lisbeta så mycket mindre seija sig hafwa förglömt thes namn, i synnerhet som Lisbeta förebracht samma **Rådmans hustru och Lisbetas fahr warit Syskonesman**, och om Lisbeta til honom låtit skrifwa några Bref Wallman ang:de, hade ofelbart hon sådant uptächt Capellanen, efter the dageliga umgåtts med hwarannan.

Huruwäl Lisbeta påstått, att hon ingen annan attest om sitt förhållande än then Salovius henne i Hälsätter skrifwit haft, så är likwäl Nils Jönssons i Tuna berättelse till inhämpta, thet attesten
eij warit af samma stil, som Salovi insände förklaring, att hon i så måtto haft en falsk attest, hwilket jemwäl therwid bestyrckes, at hon i thensamma kallas för hustru, men then attest Capellanen
utgifwit, kallar han Lisbeta til Piga, som han eij hel. annat wiste henne wara. Capellanen önskade, att hans attest ännu kunde återfås, då theraf thes berättelse skulle skönjas wara san, samt at Lisbeta
uti slutet af Aug. Månad 1720 blifwit endtledigad ifrån Capellanens tienst, som han förebracht skedt Michelsmässo tiden.
Capellanen hade 1719 3 wekor efter Pärsmässan flyt sig ifrån Biuråker til Hälsätter, hwarest han hoos Erich Pärsson warit i qwarter till hösten 1720, då han flyttat till Tuna Kyrkioby.
Bland andre eftertänkel. omständigheter har Lisbeta anfört, i thet hon säger sig bryta på finska, hwarföre Lisbeta förmenar Tingz Rätten i Jämbtland uptagit det, då **hon kallat Capellanen Samuel för Salomon, men Lisbetas förebringande kan eij hel. härstädes finna um, emedan Capellanen säger Lisbeta intet kunna tala finska språket, efter hon skall wara född i Pädersöre Sochn uti Österbotn, hwarest talas intet finskt språk utan allenast Swänska och i fall hon warit finsk, hade Lisbeta lättare kunnat seija Samuel än Salomon, emedan finnarne thet samma eij kunna reent utnämna.**
Emedan **Capellanen Salovij hustru Christina Waneae** blef inkallad och frågad, om hon til äfwentyrs bär några misstanckar till thenne sin man uti thet angifne måhlet. Hustrun swarade, att hon aldrig under the åren, Lisbeta tient them för Piga, förmärckt then ringaste wänskap el. misstänckel:t umgänge Mannen och Lisbeta emellan, så kan hon eij hel. beskylla honom uti någon dehl utan håller honom aldeles oskyldig och frij ifrån Lisbetas omgänge, beklagandes at hon härmedelst bracht hennes man uti elakt rychte, henne icke till ringa grämelse och Hiertans sorg.
Ytterligare frågades Capellanen Salovius om han något mera hade till erindras, hwarpå han sig utleth, at som Lisbeta Andersd:r med ringaste skiähl eij förmådt öfwertyga honom till något bråtT, utom hennes blåtta berättelser, som äro intet sammanhängande, hon jemwäl beslagen med twetalan och lögn. Ty är Capellanens trägna bön, att han, utan at widare blifwa för hennes skull beswärad, måtte rättwisligen befria ifrån Lisbetas sanningzlösa påstående, och hon för sitt obewisliga tilmäle plichta. I synnerhet skulle **Capellanen** önska, att Saken utom hans närwarelse på wederbörl. ort kunde afgiöras, emedan han, **som är medellös, thesutom plåges af en siuk Kropp**, utan sin största ruin? och undergång, eij kan en sådan lång och kåstsam resa anställa, förmenandes sig redan öfweflödigt sin oskuld ådagalagt så wäl här wid Tingz Rätten som uti sin för thetta afgifne förklaring, å hwilken han sig ännu beropar.
Protocollet uplästes och widkändes, hwarpå beslötz, at föregående skall ifrån Protocollet extraheras och med första högwälborne H:r Baron, General Major och Landzhöfdingen efter befallning tilsändas, som thetsamma til sin behörige ort höggunstigast lärer öfwerskicka.

Oriveden syyskär. 9-10.1734 Holman rusthollissa
VA Ylä-Satakunta KOa47 s. 383, mf ES 1985

s. 383 - Rusthållaren Johan **Hoffman** ifrån Suomasema beswärade sig öfwer the Koifwuniemi åboer Jacob Matsson och Michel Andersson, för thet the tid efter annan föröfwat ett skadeligt skogzhygge på Hoffmans skog, som med Råer ifrån Koifwuniemi är afskild, thet Hoffman med **Johan Olofssons Lagmans dom Bref af 10.1.1638** bewisar. Theruti förmäles bland annat, at då twist emellan Suomasema och Koifwuniemi boer om råer warit, har wid en them emellan föregången syn **Koupunkallio** Rå för skilnad blifwit erkändt. Thesutan skola Swaranderne giort skada medelst Löfbrått, Swidielands fällande, giärdzles och störs afförande, hwarmed the hägnat sine uti Suomasema skog belägne Engar, flyttiat theras Enges Lador ifrån KärrEngarne på torrare ställen, hwarmedelst händt, att the småningom kring Ladorne begynt rödia Eng af Suomasema marcken, sammaledes drifwa årligen theras Boskap uti Suomasemas betesmarck. Begiärte syn för att wärdera skadan. Swaranderne förmenade sig också medels syn bewisa, at the intet huggit öfwer **Koupun Kallio** rå. (Katselmuksen tulos esitettävä seuraavilla käräjillä.)

s.384 - Å sin **Swärmoders Enke Capellanskan Margreta Prytz** wägnar kärde **Capellanen** wid Orriwesi församling **Samuel Salovius till Länsmannen Henrich Ruuth**, at Länsman någon tid sedan **tilwällat sig en dehl af Otila Crono Hemmans** i Orriwesi By, som Enke Capellanskan besitter, Engesteeg **Käjä** benämbd, ungefär till ett Sommarlass höslag, sampt thetsamma allaredan innom sin egen Eng med giärdesgård omhägnat. Förutan har Länsman rögt till Eng en liten skogztract på ena ändan af **Käjä** engesteeg. Emedan Enkecapellanskan förmenar thet henne wara för när skedt, måtte Länsman påläggas afstå, hwad han således intagit och Otila hemman af ålder tillydt.
Länsman förklarade sig, at han uti samfälte 10 års tid brukat sin Engzteeg, såsom Capellanskans legofolk lemnat, sampt thet öfriga, som warit skogzlupit, småningom rögt, til thes Länsman omsider ungefär 5 år sedan

sin Eng för Creaturen med gärdesgård bewarat. Intet åtahl skedt innan i Sommars, efter samma ställe numera börjat kasta bätre höö. Länsman beklagade, at han intet i byalaget innehar så mycket jord, som honom efter skatten wederbör. Länsmans åstundan war, at en edsworen **Landtmätare tilförordnas måtte, hwilken ägorne hwar och en emellan efter öre och örtug samt hwars och ens innehafwande skatt dehla**. (Kun kappalaisen- ja nimismiehen talot olivat kruununluontoisia, oli asiassa käännyttävä maaherran puoleen.)

s. 385v - Qwinspersonen Lisbeta Jöransd:r ifrån Pajulax berättade, huruledes Bondesonen Anders Ersson i Päskylä Michelsmässatiden 2 år sedan **trolofwat henne med en enkel specie Carolin** uti Puharila by samt henne häfdat. Lisbetas påstående, att Anders sitt ärnade giftermål med Kyrkiones band - -.Anders **will trolofwa med Sophia** Gustafsd:r ifrån Lillattila by. (Lykättiin.)

s. 387v - I närwaro af Lieut:n Elias Norman föredrog **Trumbslagaren Christopher Fact**, att sedan domcapitlet i Åbo medelst resol. 8.5.1734 behagat afgöra then emellan honom och bondedottren Brita Josepzd:r ifrån Äijäis by uti domcapitlet anhängige giorde **Trolofningztwisten** i så måtto, att emedan Brita på intet sätt kunnat förmås fullborda thet genom laga trolofning begynte Echtenskap med Fact, men will honom utom skäliga orsaker öfwergifwa, så har domcapitlet funnit för rättwist i kraft af Kongl. Kyrkiolagens Cap. XVI # 4 **förbiuda Brita Josepzd:r bygga Echtenskap med någon annan, till thes hon Facht förlikt**, sampt hwad Fachts påstodde expenser beträffar, hänwist honom uti wärldzlig Rätt sig anmäla, hwilken resol. nu in originale upwistes. Trumbslagaren Fact begiäran är, att Rätten wille förhielpa honom till sine omkostnader 40 d:r. Brita och hennes **fader** Josep Philipsson wille inte betala, emedan the intet twungit Facht att resa till Consistorium, emedan han annars kunnat skillia sig wid henne. Brita och Fadren förmenade thet wara nog straff för Brita, att hon måst gå ogift till thes Brita förlikt med Facht, beklagandes äfwen theras stora fattigdom. (Brita ja hänen isänsä määrättiin korvaamaan rummunlyöjä Fachtin kulut kohtuullisiksi katsotuilla 20 hopeataalarilla.)

s. 389v - H:r **Fendrichen** Wälb:ne Carl Gustaf **Silfverarm** och hans förra Piga Maria Jöransd:r ifrån Orriwesi by förekommo, ömsom kärande och swarande. Fendrichen anförde, att Maria honom med hånlige ord förl.wåras öfwerfallit och **kallat till Landslöpare, bedragare och Swältinge**. Maria nekade och klagade, att Fendrichen henne **öknämbt till Hora, Landzlöperska och fåtsa**, då Maria af Fendrichen fordrat thes återstående Pigelöhn, hoos hwilken hon ifrån och med 1725 till och med 1729 tient. Maria fordrade sin löhn och att fendrichen pålägges återställa en Koo, fendrichen af henne uti 4 års tid haft på lega. Beträffande Marias tilbörigheter beropade sig fendrichen på **Landbonden** Hendrich Hendersson i Orriwesi by, **Såldaten Johan Blåsteen** och Pigan Walborg Pärsd:r. Hendrich Hendersson hade hört, att Maria öknämbt fendrichen för landzlöpare och swältinge. Johan Blåsteen tillade, att fendrichen slagit Maria med en Käpp öfwer armen. Walborg Pärsd:r wittnade, at hon, som stått ett stycke ifrån thet stället, hwarest Fendrichen och Maria warit, åhört, huruledes Maria utropat Fendrichen för Ruowesi swältinge och Landzlöpare, men ingalunda sedt eller hört, att Fendrichen hwarken slagit eller öknämbt Maria. Maria Jöransd:r afbad sitt brått uti hwad hon i hastigheet utlåtat och lofwade lemna opåtalt the 8 d:r. Om Kon förliktes.

s. 391 - (Siirretty asia.) Crono Bonden Johan Larsson i Uiherla angående twist om en Eng mellan honom samt Bondesonen Michel Thomasson i Uiherla och Bördebonden Samuel Carlsson ifrån Lefweslax. **Daniel Swenssons Råbref af 3.6.1672**. (Lykättiin.)

s. 391v - Bördebonden Hendrich Johansson ifrån Hirdola berättade, huruledes Bördeböndren Elias Jöransson Jussila, Hendrich Cnutsson Heikilä och Cronobonden Anders Thomasson Mattila ifrån Caupila by allaredan 1733 blifwit pålagde uprätta en **skiljegård ifrån Perhon wuori till Kurki Pyki**, som äro rätta Häradz Rår. (Kauppilan asukkaat määrättiin sakon uhalla aitaamaan osuutensa.)

s. 392v - Ehuruwäl Sophia Matsd:r jempte hennes **nuwarande man Drag:n Jöran Grönqwist** ifrån Rahola och Birckala Sochn påstår, att Mats Staffansson ifrån Wihasjärfwi borde betala Sophias afledne **mans** Simon Thomassons återstående drengelöhn, då han i lifstiden ungefär 34 år sedan hoos honom 7 års tid tient. Sedan Matz sig förklarat, att Simon, som warit hans **tiufsson**, eij tient för dreng, utan jempte Mats nyttiat hemmanets ägor för sitt ringa arbete han giort förutan att Mats underhållit Simon med kläder. Förlikning: Mats ger Sophia en ung stuth och ½ T:a Råg.

s. 393 - **Crono Befallningzman Jacob Gadd** föredrog, huruledes han med 20 d:r s:rmts wijte är anbefalt föranstalta, att **alla Landswägar och broar** uti hans betienande fogderie innan thetta års slut blifwa brachte uti så godt stånd, thet the resande eij skola hafwa tilklaga. Emedan uti thenne Sochn är **en mycket förfallen Bro, Leppähammas benämbd, öfwer Hafwisto forss**, hwaröfwer resande eij mera hädanefter kunna komma, **hwars halfwa dehl Orriwesi boer hittils widmachthållit och then andra hälften seijes af Längelmäki boer byggas**

borde, förthenskull är Befallningzmans anmodan, Rätten om beskaffenheten häraf undersöka wille och pålägga wederbörande thenne Bro med första i stånd bringa. The närwarande Orriwesi boer föreburo i förstone, att förra tider blifwit förordnat, thet the Längelmäki boer af Tafwastehuus Lähn borde halfwa dehlen af **Läppähammas** Bro bygga och widmachthålla, hwarefter ock the sig härtils rättat, sampt begiära therwid ännu bibehållne blifwa. Befal:n erindrade sig sedt en Häradz Rättens resol. ifrån Tafwastehuus Lähn af innehåld, at Längelmäki boer skulle samma halfwa dehl ånyio bygga, hwarefter Orriwesi boer ålogo hela broen sedermera widmachthålla, hwilket Landshöfdingarne uti begge Höfdingedömmen stadfäst thetsamme. Närwarande Längelmäki boer äfwen påstodo (detsamma?) samt **at the Bron 11 år sedan upbygt**. Så utfäste sig Orriwesi Boerne Bron hädanefter bygga och förbättra, doch med thet förbehåld att **Hafwisto Bys inwånare**, hwilkas **Boskap merendeles drifwer öfwer broen till och från betesmarcken**, **uti 7 års tid widmachthålla Låcket**, sedan thet af nyio blifwit bygt, hwarefter åter bron med hela Sochnens tilhielp bygges och lages, som alt till framdeles rättelse i Protocollet infördes. Orriwesi boer blefwo förthenskull med then plicht lag förmår antydde med första thenne Bro iståndsättia, at resande hädanefter som härtils skedt eij hafwa till klaga och the utan hinder theröfwer komma kunna.

s. 395 - Anders Eskelsson ifrån Orriwesi By klagade, att sedan thes afledne **Swärmoder** Walborg Sigfredsd:r för 2 år genom döden aflidit hoos Simon Jacobsson i Onnistaipale, har Simon som en willfrämmande sig tilltagit hennes ringa egendom och efter Rächning består i 2 C:r Råg, 22 Cap:r Korn, 4 Cap:r Erter, 1 lispund Salt, 4 nöth, 8 får, 3 getter, 3 Killingar, 3 Lyar och 3 skäror, som Walborg med sig haft då hon allaredan **1711 blef gift till thet hemmanet Simon nu åbor**. Simon förklarade, att ifall Walborg något med sig haft, har hon jempte hennes afledne man i lifstiden sådant sielfwa skingrat och förtärt under then tiden the bebodde hemmanet. Simon hade betalat theras rester wid thes anträde till hemmanet. Simon blef befrijad.

s. 395v - **Såld:n Johan Drake** beswärade sig öfwer thes rotebonde Thomas Mårtensson i Hapaniemi, att han intet will betala honom spl emot thet Drake är i mistning af Roteåkern, som ännu eij uti fult stånd.

s. 396 - (Bonden) Matz Pärsson i Päijlax by upwiste Landshöfdingens resolution af 19.3.1734, hwaruti omröres Gadds berättelse sampt thenne Rätts med 1730 års Winter Ting hållne Ransakning, att 2:ne åboer på Päijlax Cronooindelte hem:n, som Matses **Swärfader** Johan Thomasson allena härtils innehaft, kunna sig bärga som thet också tillförne häfdat blifwit. Landshöfdingen har samtyckt, att Mats efter thes ansökning får halfwa hemmanet. Johan Thomasson förebar, att så lenge han lefwer will han allena behålla hela hemmanet.

s. 396v - Matz Erasmusson ifrån Kopsamå gaf wid handen, huruledes han **under Ryska tiden lemnat Cronohemmanet Maunula han åbodt åt sin Stiufsson Samuel** Jöransson i Kåpsama, hwilken numera undrager sig bidraga något till Matses underhåld och föda uti thes höga ålder. Samuel swarade, att hans **Stiuffader** i the framfarne åren haft 6 Cap:rs utsäde i hwarandra åkern förutan en täppa han sielf uprögt, sammaledes Eng under en Ladas höslag, förmenandes att Mats, som är ensammer karl, bör behielpa sig härmed. Matz förebar, att han innehaft allenast några Cap:rs utsäde och knapt 1 lass höslag. Förliktes sålunda, att Samuel gifwer Matz Erasmusson åker till 8 Cap:r årl:t utsäde uti **Selkätie** åker utom then täppan han sielf uprögt, äfwen **Kårpilato** Eng ungefär af 3 lass höslag samt lemnar Matz frijheet hugga sig årligen Kaskeland uti skogen. Beträffande några lass stenar, som Samuel påstår sig uptagit utur jorden och i skogen hoopsamlat, at af thesamma betiena sig till Rijeugn, hwilka Mats och hans **Son** Hendrich Matsson skola till sin förnödenheet utan Samuels tillstånd affört - -. Förliktes.

s. 397v - Anders Hendersson ifrån Järfwenpä warit i slagzmål med **Bröderna** Erich och Johan Erichssöner i samma by.

s. 398 - Thomas Hendersson ifrån Safwo klagade på sin granne Johan Ohlsson för thet Johan ungefär 5 wekor sedan, enär Thomas försändt thes omyndige **Son** Thomas om en afton drifwa Swinen hem ifrån skogen, rånt en gl. skiorta ifrån honom. Johan förklarade, att han tagit skiortan som wedermäle, efter sonen då som ofta tillförne ifrån Johans Rofland med sin **äldre broder** Hendrich olofligen affört rofwor.

s. 399 - Matz Jöransson ifrån Wingiö by och Längelmäki Sochn upwiste ett arfskiftesinstrument, som framl:ne Häradzhöfd:n Joh. Spoffvenhielm 11.12.1695 hållit efter framl:ne Elias Josepsson på Sahlo Bördehemman. I anledning theraf hade **dotren** Christin Elied:r, som är Matses **hustru**, fallit i arf i löst och fast 141 d:r 15 öre K:rmt, som Mats eller hans hustru inte bekommit. Therföre hade Matz Jöransson låtit instämma Kirstins **StiufBrors Son** Johan Eliesson ifrån Salo hemman. Johan förklarade, att hemmanet under Ryska tiden blifwit ruinerat och han utblåttad. Förliktes.

s. 399v - Crono Bonden Matz Jöransson ifrån Hoifwala berättade, att **Pirtisarka jordstycke och Luchtanijtu** Eng af ålder lydt under Hoifwala hem:n men thesse senare tider och ännu häfdas under Höyfdes Crono Rusthåld i Jaerla By, hwilket Johan Jonasson åbor. Som Johan thesse ägor eij wil godwilligt afstå är Matses begiäran til them lagl:n blifwa förhulpen. Johan Jonasson framgaf ett extract utaf **lagläsaren Daniel Swenssons Protocoll**, utgifwit wid Höste Tinget med Orriwesi Sochn den 6. och 7. Oct:r **1671** af innehåld, att the Hoifwala boer igenom en lagl. förlikning aldeles hafwa afstått **Pirtisarka** jorde eller skogzstycke til Höydis hem:n, som them emellan tillförne warit twistigt, så att hwarcken the el. theras efterkommande aldrig therpå mera klandra el. åtala skulle, som således enskylt till Höydis af ålder lydt och legat. Hafwer och gl. mannen Lukas Ersson ytterl. samma förlikning stadfäst aldeles som förmält är, med **Luchtanijtu** Eng emot 10 d:r K:rmts inköpande att niuta, bruka och behålla, warandes thenne förlikning dömbd stadig och fast. Johan Jonasson säger sig thet oachtat wara belåten at afstå Mats then dehl uti Engen af ålder under Hoifwala berättes legat ungefär om 3 Sommarlass höslag, som med några widbuskar skall wara skild ifrån Jaerla gl. bohleng i **Luchtanijtu**, hwarmed Matz eij war nögd, utan will hafwa hela Engen. Hwad **Pirtisarka** jordstycke angår, som Johan säger thes hem:n i ewärlderliga tider haft rättigheet till, will han intet ifrån thes bohlstad lemna. (Koska kysymys oli maariidasta kruununtalojen välillä, ei asiaa voitu ratkaista käräjillä, vaan ratkaisu kuuluu maaherralle.)

s. 400v - Lars Michelsson i Pitala By och Längelmäki Sochn berättade sig förlikts med thes **Brorsson** Michel Thomasson Juopola i Uiherla By och Orriwesi Sochn angående arf i löst och fast efter **fadren** Michel Johansson och **Modren** Brita Michelsd:r, hwilka någon tid sedan genom döden äro afledne, så att Michel, som jempte **Juopola** Bördehemman tilträdt, äfwenwäl then lösa egendomen the efter sig lemnat, likmätigt then them emellan uprättade skriftel. författningen af 8.3.1734 betalar till Lars **10 T:r Spl, 5 Miölkkör, 3 qwigor, 2 hästar, 3 getter, 6 får, 2 Swijn, 1 liten Brenwijns Panna, Contant 260 d:r K:rmt, 1 Kettel af 6 kanrum, ½ C:a Salt**. Thesutan inlade Lars en annan specification på Sölfwer och jernredskap med mera Michel utom ofwannämbde honom tillsagt och är en **Sölfbägare a 6 Lod, 2 Sölfskedar ungefär 5 lod, 2 nothstycken af Bast, 10 nät af hwarjeslag, 10 Bastmierdor, 1 par Ketzelringar, 4 Swidiekrokar, 5 Lijor, 4 stampjern, 4 skäror, 1 Bihlyxa, 2 granrijsyxar, 1 par plogjern, 1 par Swidieplogjern, 1 Isbild, 1 anderstångsnäfware, 4 Koskällor, 1 hästskälla, 1 utan lås, 4 arbetsyxor och 17 (marker) Smidtjern**. Michel tillstod alt thetta **FahrBrodren** tillsagt samt Lars af Michel wara lefwererade utom **1 T:a Råg, Brennewijns Pannan, 1 qwiga och 10 Bastmierdor**. Förliktes.

s. 402 - Crono Bonden Johan Jöransson Seppälä ifrån Hapaniemi by föredrog, att hans granne Crono Bonden Thomas Mårtensson Jussila innehar ett stycke Eng i **Haukisuo** skogzmarck, som Såldaten på Seppälä Hem:n the forna tider skall uprögt. I anseende thertil förmenar Johan sig til berörde Eng wara berättigad. Thomas Mårtensson swarade, att han thetta Engstycke nyligen rögt af skog och nekade aldeles thet tillförne warit någon Eng. Till öfweflöd har Johan intet dehl uti **Haukisuo** mark, utan thet tilkommer Thomas jempte 2:ne andre hans grannar enskylt och Johan theremot har sin särskilta skogzteeg på ett annat ställe, som käranden widgick. (Siirrettiin maaherran ratkaistavaksi.)

TMA:ssa s 928 - Michel Thomasson ifr. Uiherla by och Juoppola gård haf:r förlijkt sin fadersbroder Lars Michelsson medh - - ang. arf. 8.3.1734.

TMA:ssa s 929 - - hafwer min broderson Mickel Thomasson Juopola gifwit mig till Pittala h:ns inlösen uti Längelmäki 200 d:r. 9.9.1733 Lars Michelsson.

Pirkkalan ja Messukylän syyskär. 12-14.11.1734 mf ES 1986

s. 641 - Widare androg förra Regementzskrif:n Gustaf Tollet på Enkan Maria Defloffsd:rs wägnar: att hennes afl. man Academie Befal. Henrich Essbiörn år 1709 sig tillhandlat af numera framl:ne Häradshöfd:n Claes Defloffson Nurmis Crono Drag:n håld - -.

Oriveden talvikär. 18-19.3 1735
Ylä-Satak. KOa48 s. 286-, mf 1986

Åhr 1735 den 18 och 19 Martii, blef Laga Häradz winter Ting hållit, - - af Orriwesi Sochn och Cuorewesi Cappelgiäld, uti Orriwesi by, - -

Nämden Lars Cnutson i Orriwesiby, Daniel Grelsson i Pitkäjerfwi, Mattz Mattzson i Pajukando, Hendrich Jörensson i Akola, Erich Eskillsson i Hapaniemi, Anders Mattsson i Wähäsalmi

s. 286 (Simon Johansson fr. Mäntsä, bodde 1728-29 med Anders Matsson kronohemmanet Wässars i Vähäsalmi by. Anders trängde bort Simon. 16.6.1729 afsade sig Simon från besittningsrättigheten.)

s. 291v - **Soldaten Jören Trin** ifrån Orriwesi by berättade, huruledes thess koo förl. sommar uti skogen blifwit så illa slagen, at kon straxt therpå stört. Misstanckar till **Wallherden** Anders Eskillsson i anledning af thet tahl en annan **Wallherde förafskedade Soldaten** Johan Johansson berättat. Kunde inte bewisa ordentligt.

s. 293v - Sigfred Mattsson ifrån Uiherla tilltalte Johan Jörensson i Hapaniemi, ang. sin **Broders** Hendrich Mattssons, som blifwit **antagen till Rysk Soldat** och wet ingen om han är lefwande eller död, hoos honom innestående drengelöhn för 2/3 åhr. Sigfreds **Moder** Carin Mattzdotter.

s. 294 - Crono Bonden Erich Ohlsson i Orriwesi by beswärade sig öfwer **Länsman Henrick Ruuth**, at han som bebor **Siurola** CronoHemman, förledne höstars tillägnat sig ½ Capp:r Land ifrån Erichs åkerteeg, thet samma upplögt och besådt. Länsman anförde, att han wid Kärandens **tegs ända hafft ett hammarland, som warit skoggångit**, hwilket Länsman uprögdt till åker påståendes sig eij mer tagit än honom med rätta tillkommer förutan at Erich på annat ställe skall hafwa ett **Hammarland**, häremot, jemwähl the öfrige beg?ne till fullo, som wid en **stångfälling** bewisas kunde, om den nödig pröfwes. Tankojakoa on haluttaessa haettava maaherralta, koska kruununtila.

s. 294v - Börde Bonden Hendrich Ohlsson från Suckila upwiste ett gammalt, af fordom Lagläsaren Hendrich Andersson den 16. December **1617 utgifwit Document, beträffande ett jordbyte** Påfwel Håkansson i Jarla med Simon Mårtensson samt Jacob Markusson, hans **Broderson, förra åboen i Suckila** ingått, hwaruti äfwen förmäles: at Påfwall gifwit Simon och Jacob till förbättring 1 Koo samt **KerckianKåski och Taufwan suo** Engiar om 2 åmar 6 lass, hwilka skola wara belägne innom **Mustanpä sarka** skogsteg, Suckila enskylt tillhörig, hafwandes Crono Böndren Mattz Jörensson och Anders Hindersson ifrån Håifwola härtills nyttiat sine andehlar i thesse Engar, med hwad rätt, kan Hendrich intet wetta, men emedan Hendrich medelst ofwanbemälte skrift, then han nyl:n öfwerkommit, bewisar: at Engarne Suckila ensamme tillkomma, och Håifwola boer eij ens therutinnan nemnes, så anhåller Hendrich, at the ifrån dehlachtigheeten häraf utslutas måtte, och honom Engarne ensammer tillerkännas, för hwilka, samt sielfwa skogstegen, hwarpå the finnes, han särskilt skatt bär. Swaranderne förklarade, beträffande att Håifwola boer eij nämnes uti then upwiste skriften, så har sådant eij kunnat skee, emedan Håifwola samma tid platt öde legat och ingen warit, som thess rätt bewakat, för hwilken orsak the eij ifrån theras rätt och gamla häfd böra wara utslutne, hälst the och Engen oqwalt härtills nyttiat samt förra Hoifwola boerne gifwit fremmande lof understundom berga theras andehlar i Engarne, enär the sielfwa thertill intet hunnit.
Käranden sade, att sådant skedt med Suckila boers tillstånd. Opsköts.

s. 296 - Gamla Inhysingen Thomas Thomasson i Napila warit i går alldeles med drycker öfwerlastad. Böter eller **sittie uti ståcken utanför Kyrkiodören** en söndag.

s. 296v Mattz Mattsson ifrån Kåckila tillstod, att han 3 weckor sedan af hastigheet tillwitt Johan Matzson ifrån Pajukando wara **wärre en arg Hund**. Mattz drucken. Böter eller sittie 4 dagar i fängelse.

s. 297 - Bonden Samuel Carlsson ifrån Lefweslax by hade beswärat sig öfwer CronoB:n Johan Larsson och BördeBonden Michell Tomasson uti Uiherla, at the om Sommaren 1734 med wåldsam hand till en dehl bärgat **Wähkåja** Eng, ändoch Engen genom domar blifwit Samuels hemman. Enligt swaranderne har Engen af förra åboerne rödiat inom Uiherla skog. Saken blef öppet.

s. 298v - **Trumbslagaren** under Kongl. Maij:ts lif Regimente Dragouner Nils **Ruth** föredrog, huruledes Mattz Mattssons i Onnistaipale otama häst förl. höstars öfwer gärdesgården ingått uti thess i skogen med ½ T:a Råg besådder Swed och medelst trampning giort skada på brådden. Begiärar ersättning. Mattz sade, at kring Sweden warit en odugel. Risgärdzgård. Syn werkställes.

s. 299v Rusthållaren Johan **Hoffman** hade wid Höstetinget beswärat, at Börde Bonden uti Kåifwuniemi Jacob Mattsson och Michell Andersson tid efter annan föröfwat ett skadeligit skogzhygge på Hoffmans skog, som med Rår ifrån Kåifwuniemi är skild, thet Hoffman med Johan Ohlssons **Lagmans dombref af 16.1.1638** bewist, sammaledes at Kåifwuniemi boer årligen drifwer theras boskap uti Suomasema betesmark, som giort skada på Hoffmans uti skogen belägne tillwärkningar. Kåifwuniemi boer nekat. Synemännen hade befunnit, at

Kåifwuniemi boer hafwa giort skada på Suomasema ägor såwähl med **timbers och balkars utförande som löfbrytande**, äfwendeles med Engshägnande förutan the tillwällat sig en dehl af skogen uthi theras Engar, begynnandes från Råån **Knaponkalljo (=Kuoponkalljo) till Talfwirapako**, hwarest är en stor sten och therpå 2:ne stenar bredewid hwarannan samt en wisare mitt uti, som wisar till **Järfwis**, hwarest sidsta Rån är, innan hwilka på Suomasema sidan är bortfört 16 timberstockar, än på annat ställe 39, tillsammans 55 st:n och nu wärderades a 8 öre K:rmt stycket 13 d:r 24 öre, 5 st. Riebalkar a 16 öre stycket än brutit löf till 20 Capp:r Land a 8 öre hwart, sammaledes huggit et Kaskeland af 8 Capp:rs utsäde, fält 30 Biörkar till näfwerflöt. Utom hwad på flere ställen skedt, thet alt Anders **Isotalo** giort och eij wärderas kunnat. Befunnit, at Kåifwuniemi boer af Suomasema mark intagit och rödjat uti theras Eng **Isåsuo** benämd, till 4 Capp:rs Land samt från förra stället flytt ladan på Suomasema sidan, till hwilken Engshägnad blifwit tagit uhr Suomasema skogen 100 biörkar a 3 öre. Jacob **Nickula** affört hälften af ber. 100 biörkar, 9 Timberståckar samt 300 biörkar till sin enskylta Engshägnad. Anders **Isoperä** och Jacob **Nikula**. Förliktes.

s. 301v - **Cappellanen Samuel Salovius** hade instämma låtit Pigan Brita Josepsdotter, för tiden tienande på Orriwesi Prästegård, för thet hon bracht i öppenbart rychte, som skulle **Cappellanens dotter** Hedvig fått **missfödsel**, hwarutinnan hon likwähl **för Gud och Hela erbara wärden (=världen) finnes oskyldig**. Brita war inte närwarande. Brita giort sig osynlig och wet ingen hwart hon wägen tagit. Opsköts.

s. 302v - Förra **Landbonden på Mattila** oindelte Crono Hemman uti Orriwesi by Hendrich Hindersson föredrog, huruledes han thet bebodde then tiden Herr **Fendrichen Sölfwerarm hemmanet innehade**, som för then anseenliga Rest, Fendrichen sig åsamkat, måst hemmanet lemna till förra **Befallningzman Johan Ollenquist**, hwarpå han erhållit Landzhöfdingens **inrymmelseskrift** och will således Henrich alldeles afdrifwa. Som Hendrich wid hemmanet mycket arbete giort, är hans anmodan thetsamma till Börde få inlösa. Befallningzman Ollenquist sade sig härtill wara närmast. (Kuuluu maaherran ratkaistaviin asioihin.)

s. 304 - Samuel Carlsson från Lefweslax by berättade, huruledes han jemte Michell Thomasson i Uiherla by ifrån TingzPlatzen i går afton bortgått och sedan the ett stycke wäg uhr Byn kommit, skall Michell på Allmänna Landzwägen fattat Samuel i håret och med slagzmåhl öfwerfallit samt med wåld welat taga från honom 6 d:r K:rmt. Emedan Samuel börjat ropa om hielp, hade Michell skilt sig från honom.

s. 304v - Rusthållaresonen Hendridh Johansson Härtzänä sade sig wara **sinnad till skatte köpa thess Faders Augments Hemman Parpola** uti Orriwesi by och anhöll om wärdering. Åboen på augmetzhemman Erich Ohlsson förebar sig wara närmast thetsamma få inlösa, som (han) hemmanet under krigztiden för utlagor besutit samt sedermera oafkortat betahlt the utgående Crono pålagor samt sielfwa Räntan. (Heidät ohjattiin asetuksen 19.9.1723 mukaisesti kääntymään maaherran puoleen.)

s. 305 (Jacob Eliasson fr. Kuusjärvi gaf hemmanet 1721 åt sin **swåger** Jesper Jespersson. Nu will han lösa hemmanet till börde.)

s. 306 **Åboen på Höydäs Crono Dragounehåld** i Biörneborgz lähn Öfre Satagunda Häradhz Öfredehl och Orriwesi Sochn N:o 1 af Öfredehls Compagnieunder Kongl. Maij:te Lif Regemente Dragouner, bestående af ett hemman 1 1/6 Mantal 7 öres skatt, Johan Johansson begiärte, at Rätten om beskaffenheeten af Rusthåll undersökia wille, emedan han **ämnar ansöka om Bördesrätt**. Rusthållet råkat under Ryska tiden uti slätta tillstånd och blifwit derefter uprättat. Johan tillträdt hemmanet för 30 åhr sedan efter sine **Swärföräldrar**, hwilka thet ärfteligen innehaft. Uthinnan Ryssen föll uti landet, hade hemmanet blifwit altid behörigen bebrukat i lika måtto therifrån presterat, ehuruwähl i Kriget särskilte Rustningar omkommit, intill thess Ryssen föll i landet, då Johan måst ansenligen egendom i reda penningar, Sölf:r, Spanmåhl, hästar och Boskap. Sielfwa hemmanet i lika måtto till huus och ägor är wordet förstört. Efter freden 1721 har Johan thet uti fult stånd återbracht, försedt sig med en ny Mondering och häst, then gamla monderingen ochså widmachthållit, men ingen frijheet åtniutit, förutan at Augments hemmanet Liponsalmi kallad, som under Ryska tiden fallit i ödesmåhl och efter freden 2 åhr legat i samma stånd, sedan den blef uptagit, nutit 6 åhrs frijheet.

s. 307 - Så framkom **Rusthållaren Johan Hoffman såssom inhafware af Suomasema Crono Rusthåld**, belägit i Biörneborgz lähn Öfre Sattagunda Häraders Öfredehl och Orriwesi Sochn N:r 5, lydande under Öfredehls Compagnie under Kongl. Maij:s Lif Regimente Dragouner om 1 1/4 Mantal, 6 öres skatt, Ränttar 34 d:r 11 öre s:rmt, och berättade, huruledes **han erfttel. efter thess Swärfader framl. Cappellanen Johan Wanaeus 1716 kommit till besittningen af Rusthålld**, hwarifrån för Ryska tiden altijd en förswarlig Rustning blifwit utgiort, i lika måtto sielfwa Hemmanet till fullo widmachthållit. Under Ryska tiden är thet alldeles ruinerat, i synnerheet sedan Hoffmans Swärföräldrar igenom fienden mist sin Egendom. Efter freden har Hoffman med all macht utan erhållen frijheet sökt till uprätta Rusthållet, som han med möda och omkåstnad

thärhän bracht, at thet numera är så wäl till fullo bygd, som elljest cultiverat. Till öfwerflöd hafwa twenne augmentshemman i Orriwesi By **Otila och Teri** åtnutit 3 åhrs frijheet. Hoffmans åstundan är att **erhålla sig Dragounehållet bördsrätt**.

s. 308 - Hendrich Ohlsson ifrån Suckila lade i Rätten **ett gammalt** och tämmeligen förslitit doch ännu läsligit **document** lydande ord ifrån ord:
För alle Ehrlige och beskedelige gode män, som thetta wårt witnesbyrd förekomma, bekännom wij effterskrefne H. Kongl. Maij:ts troplichtige Tiänare och undersåte, iag **Hendrich Andersson, fordom Lagläsare uti Öfre Satagunda**, Cnuth Eskellsson Hafwisto **Ryttare under W. Hendrich Mårtenssons Phanan**, Mårten i Huikuri Ryttare under samma Phanan, Jöns Kåhli, Bofast Bonde utj Orriwesi Matts Wesari ibm Jöran Philbusson Säynäjoki, och Oluffwe Monnonen uti Ruowesi Sochn, oss hafwa warit till städes och på hört, up på W. Påfwull Håkansons och Simon Mårtenssons samt Iacob Markusons hans **Brodersson**, wänlige Iorde byte och Kööp, i så måtto, at W. **Pool Håkansson gaf sijn Laghlige köpe jord 3 1/4 Skuru ifrån Suckila åth Simon Mårtenson och hans Broder Son, Jacob till ewärdelig äghor, däremot gaf förskrefne Simon, sampt hans Broder Son sin fasta Fädernes ärfwe jord 3 1/4 Skuru Höydäxen till ewärdel. åt för:de Pool Håkanson, En Köffte, förskrefwe:ne Simon af Påfwull Håkansson, ifrån Suikila 3/4 Skuru jord**, som deröfwer bythe blef och derföre gaf Simon uth penningar 3 D:r sammaledes gaf offta för:de Pofwell åth Simon och hans **Broders Son** Jacob till wänne gåfwor och förbättring Koo 1, pant Engar 2 åm 6 lass, **Kårkekåsk och Taufwan suo** Eng och der till Kaskland under 1 sp. hwart åhr ifrån Höydäxen utmark och lofwade flyttia 6 huus och dermed woro de wänner och wähl förlikte, med twenne hand sträckningar i så måtto, at den som will ryggia sin förlikning, skulle fästa uth till Cronan och H. K: M: penningar 20 D:r, Fougte och Häradz höfdingen 1 par oxar, till wite att thetta alldeltz så i sanningen är, trycker iag Hendrich Andersson mitt Signet här nedan under, samt med Simon Matzsons boomärk **datum den 16. December 1617**.
(Uttolkades på Finska.)

Oriveden kesä- ja syyskär. 11. ja 13. 10.1735,
VA Ylä-Satakunta KOa49 s. 302-, mikrofilmi ES 1986

s. 303 - Länsman Hendrich Rut angaf ogifta Bonden Hendrich Hendrichsson och lösa Qwinspersonen Walborg Pährsdotter ifrån Orriwesi för oloflig beblandelse, hwaraf Walborg 3 dagar för Pingst framfödt ett ännu lefwande Piltte Barn. Hendrich tilstod hafwa beblandat sig med Walborg hwilken tient hoos honom, men nekade sig wara rätta barnfadren. Walborg påstod, att lägersmåhlet börjatz sidtsl. Höst uti Mattila hemmans halmlada. Hendrich förebar, att detsamma skiedt 1 wecka efter Midsommaren på en Eng första och sista gången. Walborg inwände, att Hendrich icke allenast hemma i Huusen uthan ock på Marcken under arbetet haft med henne till att beställa. Hördes ock the hustrur som war tilstädes wid Barnfödslen. (Lopuksi Hendrich myönsi isyytensä, molemmat saivat sakkoja ja kirkkokuria yhtenä sunnuntaina, minkä lisäksi Hendrich tuomittiin avustamaan lapsen elatuksessa.)

s. 307 - Uppå Börde Böndernes Mattz och Jöran Ericksssöners ifrån Pehula anmodan förordnades Kongl. Academiae Befallningzman Johan Lundwjk, Länsman Hendrich Ruuth jempte Nämbdemännerne - - undersökia the beswär angående Mattz öfwerklagat, at Jöran uti samfälta Marcken några intächter upgiort till åker sampt rödiat till äng, hwaruti Mattz åstundar blifwa dehlachtig.

s. 307 - Johan Samuelsson i Orriwesi by klagade på **Såldaterne Johan Grind och Erich Åhlström**, at the 14 dagar för Jacobz Messan, om en Söndagz Morgon, kommit till Ruika hemman, hwarest Johan då warit, och welat öfwerfalla honom med slagzmåhl, om icke wärdinnan them therifrån hindrat sampt låst Johan uti en Boda. Grind hade med en åre genom bodgluggen stött Johan och Åhlström bedt **taga fast then gamla Skiällmen** föruthan at Åhlström **öknämnt honom till Wäriwittunpåika**, sammaledes någon tid therefter til **Tasapä, gryntiuf och Puro Johan**, hwilket thesmedelst händt, at Johan Samuelsson jempte thes granne borttagit ett litet **Kaskeland, hwilket Såldaterne förut til rofland uti samfälte skogen tecknat.** Johan beswärade sig ock, huruledes Såldaterne giordt ett stort intrång på Byssens skogh och huggit sig Kaskeland, hwarifrån Grind inbergat 1 Tunna 10 Capp:r Korn och Åhlström 20 Capp:r Rågh och 10 Capp:r Korn. Uthom thet hafwa the åter ånyio huggit Kaskeland, som nästkommande åhr skall brännas och besås. Såldaterne swarade, at Kaskelanden hafwa the **med theras Rotebönders låf och minne** fält, thet samma ock Johans Såldat giordt, och skiedt med alla Byamännernes samtycke. The nekade slagzmålet och öknamnen uthan har Grind allenast uti Ruika hemmans Pörtte tagit Johan på axeln och satt honom på Pörttes bäncken och, då the gått ifrån Pörttet, tagit åran i handen med förmälan **om iag wanha Kånna slår dig med thenne åran**. (Asia raukesi, kun sotamiehet ilmoittivat Johanin olevan kunniallisen miehen.)

s. 308 - Widare beswärade sig Johan Samuelsson öfwer Länsman Hendrich Ruuth, som innehafwer hwar sitt Crono hemman i Orriwesi by, at han förleden Sommar låtit slå och bärga Johans i åker belägne änges tegh, hwaraf fallit 20 Lispund Höö. Länsman förklarade, at **hela Byn samfält bruka ett stycke Äng uthi Bohlåkern, therifrån hwar gång thetsamma slås hwar och en med stång uthmärcker sin andehl**, hwilken Länsman nu äfwen giordt, men Johan som sidst kommit eij fått sin dehl fyllest. Länsmannen begiärte till förekommande af framdehles oreda, thet några opartiske Män måtte tillförordnas, som andehlar uthmäter. (Johanille varattiin tilaisuus esittää korvausvaatimuksensa koko kylän talollisille.)

s. 310 - Simon Thomasson ifrån Mälli anförde, huruledes Bertell Jöransson, Jacob Jöransson och Mårthen Jöransson ifrån Borgarla wid 1733 åhrs Hösteting jempte Simon blifwit pålagde uprätta en skilljegård theras ägor emellan, Simon 1/3 och Borgarla boer 2/3. Borgarla boer hade intet wårdat theras andehl. Förordnades 2 nämbdemän att **dehla och jämka skiljegården**.

s. 312 - Samptelige the Säynäjocki boer 4 till antahlet föredrogo, huruledes **en swåhr och owanlig hagellskuur** förleden Sommars **förderfwat all theras på Marcken stående gröda**, att the eij återfått Rijsädet, mindre till Lijfzuppehälle. The begiärte, att Rätten wille föreställa Sochnens inwånare, hwilka Gud ifrån skada bewaratz utom thenne by, wille förskiuta något till theras uppehälle. The närwarande af allmogen lofwade så giöra.

s. 313 - Åboerne uti Hafwisto by Erick Larsson, Hendrich Mattsson och Simon Cnutsson föredrogo, at thenne Sockens inwånare wid 1734 åhrs Hösteting **åtagit sig upbyggia en förfallen broo öfwer Hafwisto forss, Läppä hammas benämbd, belägen wid allmenna Landzwägen emellan Åbo och Tawastehuus Lähner, hwars halfwa part Längelmäki boer härtills widmachthållit, som halfwa dehlen af thenne Socknens inwånare förfärdigat, men andra hälften Hafwisto boer allena upbygdt, bestigande till 38 ahlnars längd och 6½ ahlnars bredd**, thet samma halfwa dehlen Nämbdemännerne - - wärderat till 70 D:r Kr:mt, begiärandes at wederbörande påläggas måtte till them betahla. Sochneskrifwaren uprättar en förteckning öfwer Bönder sampt huru mycket hwar och en bör betahla.

(TMA Ikalis 11 s 309, viim. syyskäräjäasia)
- **Fältwäblen Eric Sneck**, som efter cr.befall:ns Jacob Gaddz **9.4.1734 meddelte inrymmelseskrift tillträdt Bengtilä h:n** i Orriwesi s:n, ansöker om friheet till detta h:ns oprättande ifrån ödesmåhlet, hwaruti det under dhe förflutne tidernes swårigheter och den **förra åboens Gustaf Ollenqwists** åthskillige påkomne olyckor råkat. Förrättas husesyn.

Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym syyskär. 11-13.10.1735
s 277 - Uppå cronobef.mans Jacob Gaddz begiäran blefwo fölljande bördeh:n, hwilcka kongl. maij:t och cronan äro rest skyldige, såssom Elias Jussila i Kaupila by 14 d:r, Anders Mattila 32 d:r, uti Järfwenpä by Anders Reckola 21 d:r, Jöran Tuomola 21 d:r och Petter Clemola 54 d:r, alt silf:rmynt, cronan til säkerhet första gången upbudne.

Pälkäneen ja Kulsialan talvikäräjät 12-15.2.1735
HMA Sääksmäki domsaga 8

s 89v - Sedan rusth:n Johan Jöransson ifrån **Tungelois by i Längelmäki** s:n och nembdem:n Johan Matsson ifrån **Pajukanda by i Åriwesi** s:n å egne och dess **systers** Sofias wägnar sig däröfwer beswärat wid nästl. winterting, att **den förres hustru** Margeta Jöransd:r och **den senares numera afl. moder** Sofia Jöransd:r ännu eij blifwit för det dem tillfallande arfwet efter **deras afl. fader** rusth:n Jöran Thomasson och **deras nu äfwen framl. moder** Helga Josefsd:r tilfredstälte, hafwa bem. Margeta och Sofia Jöransd:rs **broder comministern** Henrik **Rauthelius** och **des afl. broders** Henrik Jöranssons **swärson** b:n Henrik Jöransson, hwilcka dett rusthåll i Rautio by och Sahalax s:n, som till Rauthelii föräldrar i deras lifstid warit tilhörigt, till hälften hwardera nu besittia, sig wid ber. ting uptagit att förskaffa sig dett **arfskiftsinstrumentet**, som emellan Rauthelius och des syskons blifwit ongefähr åhr **1704** af numera framl. häradshöfd:n Gabriell Tammelin uprättadt.
Rauthelius påstår, at då han ½ af rusthållet, hwilket lärer numera wara crono, tillträdt, haar han ingen löös ägendom åtnutit, som des afl. föräldrar warit tilhörig. Henrik Jöransson föregifwer sig den andra hälften af samma rusthåld hafwa tilhandlat sig af **des hustrus** Sofia Henriksd:rs **broder** rusth:n Jonas Henriksson i Kårpiniemi, påståendes sig eij heller någon dehl af des afl. swärfaders föräldrars qwarlåten ägendom hafwa

åtnutit, men att detta rusthållet Rautio, som dhe nu till hälften besittia, warit Rauthelii föräldrar i deras lifstid tilhörigt.
Rauthelii **broder** rusth:n Thomas Jöransson ifrån Hardikala.

Längelmäen ja Keuruun talvikäräjät 19-21.2.1735 uti Rämäsahlo by
HMA Sääksmäki 8

s 98v - Ogifte qwinspersonen Kaisa Jöransd:r ifrån **Liefweslax** beswäradhe sig däröfwer, at ehuruwähl ogifte **såld:n** af Tafwastehuus lähns infanterieregemente Jöran **Biörn** ifrån Pittala haar henne under ächtenskapsläfte häfdat samt henne 1.10.1733 uti **förarens** Johan **Holmboms** och **såld:n** Thomas **Käkis** ifr. Rämäsahlå närwaro med een silfwerring trolåfwat och härefter om natten med henne kiötslig beblandelse föröfwat i ett wisthuus, will han icke träda i ächtenskap med henne.
Biörn sade, att Kaisa inbillat honom, at hon kunde blifwa ägare af besittningsrätten till Mustasuu h:n, hwarföre han henne några gånger i Mustasuu h:ns badstugu häfdat. - Holmbom warit som talesman. Hans boställe Myllymäki h:n. - Rätten förklarade Kaisa Jöransd:r för såldatens Jöran **Biörns hustru**.

s 102 - B:n Henrik Johansson, hwilcken **Hirdålax** skatteh:net besitter, upwiste häradsrättens i Oriwesi utslag af 6.3.1733, hwarigenom han och bönderene Elias Jöransson Jussila, Henrik Knutson Heickilä och Anders Thomasson Mattila ifrån **Kauppila** by i Åriwesi s:n blifwit pålagde efter skattetahlet uprätta och widmachthålla een skiljegård emellan byar **ifrån Perhonwuori rååstället till Kurcki pycki**. Förrättas dehlningen.

s 103 - B:n Johan Henriksson (po: Henrik Johansson) ifrån Liefweslax föredrog, at han hoos landshöfdingen giort ansökningen at få kiöpa skatträttigheten på **Mettäs cronoh:net i Liefweslax** by. Wärderas.

s 109 - **Daniel** Andersson **Coween** ifrån Ereslax beswärade sig, att Henrik Mårtensson och Johan Eliasson ifrån samma by, hwilcka Knutila h:n därst. till hälften besittia, hafwa sig tillägnat ett stycke af **Kiwitåke ängen**, som des åboende **Kullila cronoh:n** i samme by af ålder warit underlydande. Daniel begiärde undersökning och besichtning, som bewiljades.

s 110 - Nembden och närwarande allmogen intygade, at **majorens wälb. Niels Gabriell Wetterbergs** numera **afledne swärföräldrar** och bemälte major efter deras död hafwa rusttiensten för **Kåppala cronorusthållet** N:o 25 under Neder Hållåla compagniet af Nylands och Tafwastehuus dragoneregemente uti sidsta kriget behörigt widmachthållit, till des nuwarande herr major blef åhr **1713 af Riksens dåwarande fienden ryssen twungen at begifwa sig på flychten till Swerige**; hwarpå bemälte rusthåld stannadhe i obruuk och ödesmåhl, och at majoren Wetterberg har dett åhr **1722 utur des dåwarande ödesmåhl uptagit**, samt sedermera med ansenlig bekåstnad bracht till alle dehlar i behörigt stånd, jämwähl den derföre erfordradhe rusttiensten sedermera tilbörligen praesterat. Altså warder detta för omrörde major därutöfwer uppå des begäran till ett laga bewijs meddelt. Majoren ansöker skatterättighetens upkiöpande på detta Kåppala rusthåld.

Oriveden (ja Kuoreveden) talvikäräjät 29-31.3.1736
uti Oriwesi Länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa51 s. 299v-, mf ES 1987

s. 299v - Af framl:ne Häradzhöfdingens Claes Detloffssons sterbhuus constituerade Herrar förmyndare under 6.3.1736 befullmächtigad, upwiste Protocollisten sieur Petter Johan Austrell, **adjunctens i Oriwesi Joh. Utters** original obligation utaf 6.2.1735, hwarmedelst han tillstår sig af Tåtkjärfwi gårdsfougden Carl Taimolin bekommit Tijo Tun:r Råg, af den, dåförtiden på Hollma Rusthåld warit befintelig, med utfästande, at dem nästa winteren därpå betala, och wid första slädaföre jämte interesse a 5 Cappar på tunnan til Tammerforss framförsla, - - at som adjuncten brustit i sin utfästelse, och in till denna dag, denna sin skuld ej betalt, han nu må påläggas, - - utan widare drögmål sig afbörda. Adjuncten Utter widgick skuldens riktigheet och förebar sig förtiden wara stadd i stoor olägenheet at kunna denna Spanmåls Rest erlägga- - måge till 20.8.1736, hoos H:r **Major:n Sölfwerswahn på Hållma** gård blifwa nedsatte, och sedan wid första Winterföret därefter antingen till Tammerfors eller Tawastehuus, - -.

s. 300v - I lika motto, och aldenstund Bonden Josep Philippsson widgick sig wara till framl:ne HäradsHöfdingen Dettloffssons sterbhuus skyldig 3 tunnor Råg, - - hoos wälborne H:r Majoren Silfwerswan på Hållma gård aflefwerera, - - till sterbhuuset äfwen nästkommande Höst ett lispund godt lijn betala.

s. 301 - Det anhölt **Sockne Smeden i Messuby** Jöran Jöransson å sin **Broders** Hendrich Jöranssons wägnar, hwilken för någon tid sedan **begifwit sig till Swerige och förtiden befinner sig uti Stockholms Stad i Smeds Handtwärcks lära**, det wille Tings Rätten meddela honom Bördebreff på det han sedan hoos det lofliga Smedsämbetet, till sin lyckas befrämjande, sig må kunna anmäla. Nämden och närwarande Allmogen intygade, at **Hendrich Jöransson är född i Orriwesi försambling år 1702 af ächta säng och Christeliga samt ärliga föräldrar, såsom Fadren Jöran Mattsson och Modren Anna Bengtsdotter, Bofast Bondefolck uti Orriwesi By**, af hwilka Fadren ännu lefwer men Modren igenom död är afgången. Hendrich förhållit här i orten wähl och ährligen.

s. 302 - Hendrich Andersson i Rajalax tilltalte Pigan Brita Bengtsdotter i samma by, som Maria Besökelsedag, som Hendrich ristat märke på ett par hans och hennes Bröder emellan twistige årar, **kallat honom oruoko eller wrak och Kelfwotoin** (TMA:ssa **kelwotoin**) **eller oduglig**. Brita nekade. Förliktes efter det Brita förklarade Hendrich en ärlig Karl.

s. 303v - Bonden Hendrich Erichsson Maunula i Pajukando tilltalte Johan Samuelsson Erola i Orriwesi by, för det han under återreesan ifrån Åbo och här under **Mantalsskrifningen i Akola** skall för Hendrich Hendrichsson ifrån Suomasema beskylt Maunula hafwa stulit i en bod något Tobak, då han samma tid warit i Åbo. Johan Samuelsson bestyrckte medels Handelsmannen Ulrich Imbergz attest 5.3.1736, at Bonden Hendrich Maunula hade 30.1.1736 för något smått **Tobaks snattande af Imbergz betiente fådt par orrar eller så kallade örfilar.**

s. 304 - Bonden Johan i Kuorewesi. Hans swåger Hendrich Matsson ibm.

s. 305 - Uppå Börde Bondens Anders Thomassons i Kauppila anförde Käromål emot Elias Jöransson, angående en **skogsmarck** som emellan dem och deras tredie granne Hendrich Knutsson skall wara **delt i tree teegar** och hwaruti Anders förebär sin teeg wara mindre än de andras, hwarföre han anhåller, at wisse män måge af Rätten förordnas till at taga samma mark uti ögnasichte och dem emellan **i jämlika delar stångfälla**. Förordnades Lands Fiscalen Johan Wialenius med Nämbde-männerne Johan Mattsson ifrån Pajukando och Johan Larsson i Orriwesi sådan syn at förrätta och så framt någon **olikheet i teegskiptet** förmärckas, sådant **medelst stångfällande efter öre och örtug rätta.**

s. 305v **Förafskedade Lieutenanten Anders Castelin** berättade, som han för twå år sedan städslat till **Landbonde** åt sig på Isoniemi Rusthåld i Kangasala Johan Mårtensson med de förord, at det folck han då med sig hade, skulle därför blifwa i Tree år. Hans **Hustrus Syster** Sophia Hendrichsdotter hade utan at tillsäga begifwit sig till Bonden Hendrich Kauppi uti Nickilä i Orriwesi Sochn, och Lieutenanten blifwit utan folck. Kauppi hade förr upfödt henne, då hon blifwit Fader- och Moderlöös.

s. 306v - Pigan Anna Jöransdotter med sin **Syster Dragounehustrun** Maria Jöransdotter fordrade arf utaf deras framl:ne **Moders** Agneta Thomasdotters **Broder** Thomas Thomasson efter deras **ModerFader** Thomas Hendrichsson, hwilken ungefär för 50 år sedan är afgången och efter hwilken Thomas Thomasson **Mälli** hemman med all därpå befintelig löös ägendom skall besuttit och innehaft. **Insinuerades Capellans i Messuby Christer Stodii** utgifwen attest af 4.10.1735, hwarmedelst intyges, at Kärandernes **Moder** Agneta Thomasdotter, hwilken för 10 år sedan är afgången, skall på sitt yttersta, då han (Stodius) henne med Herrans Helige Nattward skall besökt, för honom bekändt, det hon wore en af Arfwingarne till Mälli Börde Hemman af Jupas by i Oriwesi Sochn och att samma hemman altid i gådt stånd warit af Hästar, Boskap och annat smått Creatur, Husgerådssaker, Koppar och annat, hwad i bondehemmanet betarfwas, men at hon icke det ringaste däraf bekommit ei eller någon Bröllopz Kost.
Swaranden upwiste denna Rätts doomb af 11.10.1723 emellan Käranden Lars Mattsson ifrån Längipohja jämte des **Hustru** Lisbetha Erichsdotter och deras **Fader Broders** Thomas Hendrichssons **Son** Thomas Thomasson, då såwäl som nu Swarande, angående arf efter Lisbethas **FaderFader** Hendrich Hendrichsson, för ungefär 30 åhr sedan afsomnat. Och emedan Thomas sig därofwer förklarat, at **Fader Fadren** Hendrich så när 20 åhrs tid för sin död uti sin stoora fattigdoom med bettlande sig måst ernära, efter hwilken således intet arf fallit. **Fader Modren** Margetha Magnusdotter intygatz 10 år tillförenne warit afliden. Rätten hade funnit skiäligt at befria Thomas Thomasson.
Käranderne förewände, at omnämbte domen skall angå arf efter deras **Moder FadersFader** Hendrich Hendrichsson, men nu skall saken angå om arf efter Hendrichs **Son** Thomas Hendrichsson, hwid hwilkends dödsfall hemmanet och ägendomen kunnat wara i helt annat stånd. Deras **Moder Broder** Thomas Thomasson skall förnögt sin andra **Syster** Maria, förtiden i Hwittis Socken och Sambu wistande. Hemmanet skall wara Börde.

Swaranden påstod, at hemmanet skall wara Crono, och at inte förnögt sin **Syster** Maria för arf. Käranderne påminte, at deras **Mor Syster Maria under Ryska wäldet sökt sin Broder om detta sitt arf för dåwarande domhafwandes Callias domstol**, så tilstod Thomas det wara sant och at han då med henne förents med half Tunna Råg. - Förliktes: Thomas Mällinen betalar 4 d:r Kr:mt.

s. 310 - Erick Thomasson **Heickilä ifrån Wiherla** framgaf ett original Document:
Anno **1712** den 12 Januarii instälte underskrefwen jämte Nämbdemännerne - - at inventera och **skifta qwarlåtenskapen efter framledne** Hendrich Söfringsson och hans **hustru** Sophia Cnutzdotter, emellan deras efterlämnade Barn och BarnaBarn, som äro den **äldsta Sonen** Erichz **döttrar** Brita och Sophia, af hwilka den förra warit **gift med** Bonden Erich Jöransson ifrån Hapasari By och sig efterlämnat 3:ne Barn, warandes nu tillstädes uppå bem:te Erich Jöranssons wägnar H:r Ryttmästaren W. Gustaf Adam von Qvanten och hans **äldsta dotter** Brita Erichzdotter, hwilka tillstodo at Erich Jöransson om des hustrus tillfallande arf, med Thomas Hendrichsson som qwarlåtenskapen hafwer under händer, giort en sådan förlikning, at Thomas, som hafwer Erichs **Syster till hustru**, afstår hennes efter deras föräldrar falne och hoos honom innestående arf sampt betalar till en förbättring 60 d:r K:rmt, - -.
Den **andra Systran** Sophia Erichzdotter, som härtils giordt praetention på besittningen af detta Heickilä Bördehemman, tillstod och jempte hennes tillförordnade förmyndare Thomas Michellsson i Wihasjärfwi - - och afsade sigt från alt emot 150 d:r K:rmt, 2 T:t spanmåhl, en Koo sampt kläde till een Tröija.
Den **andra Brodrens Jörans änckia** Sophia Erichsdotter har giort med Thomas en sådan förlikning, at Sophia jämte hennes Barn tillställes 110 d:r sampt jämte Barnen får nyttia huusrum och **Safwilax** äng, så länge hon har tillhåld på Heickilä hemman.
Den **3:die Brodren** Olof Hendrichsson berättade sig allaredo wara betalt. **Äldsta dottren** Gertrud berättade Thomas uti Lijfztiden opburit hwad henne tillfaller som **dottren** Maria Erichsdotter besannade. Anbelangande den **andra Systran** Anna Hendersdotter, så har Thomas med henne förlikt, at Anna tilställes 50 d:r, hwarpå hon erhållit en Weepa och en Tunna Råg mm. Actum ut supra. Claes Detloftsson, Häradz Höfdingh.
(Todistuksia suorituksista antaneet Samuel **Salovius** m: Ev: in Oriwesi, Gabriel **Pacchalenius** m: Ev: in Oriwesi ja Johannes **Utter** Adjunct: M: in Oriwesi, ei päiväyksiä. Jörans **änckia** Sophia Erichsdotter med sin **dotter** Elin Jöransdotter)

s. 311v Augumentz Bonde under Rusthållet Säynejoki N:o 4 Hendrich Eliasson Parri (po: **Pärri**) har instämt Crono Rusthållaren Johan Jonasson Höydeis angående twenne ängiar **Hapanijttu** och **Kyllmän lammin randa** kallade, som under hans åboende augumentz hemman lyda skohla men innehafwes af Johan Höydeis, upwisandes **underlagmannens Johan Hendrichssons original dom Bref af 9. etc Januarii 1647, som förmäler, at de då twistande Parter the Hoifwola Byamän å then ena och Pål Håkansson Höidis, hwars hemman Johan Jonsson nu innehafwer, å den andra sidan, hafwer ingådt med hwarannan en sådan förening, angående en skog eller utmarck Pärälä marck** kallad, det Hoifwola boer skulle niuta hälften däraf och alla de ängiar, som äro belägne wid **Rauhajocki** (TMA:ssa **Rauhajoki**) **innan om Lylmän Lambi Pohja** (TMA:ssa **Kylmän lambi Pohja**), **Hapanmäki otza en steen rösia, Lutekonijttu utmed åån till Rauhanjoki och Kopsenjärfwi Joensu Råer**. Däremot skulle Pål Håkansson i Höydis behålla den andra hälften af samma utmarck och alla de andra ängiar där äro, hwilken förlikning blifwit stadfästad.
Som denne då omtwistade marck med alla de därinnom liggande ängiar skal sedermera blifwit af Höga Öfwerheeten omnämde twistande byar frånkänd och till ett särskilt hemman, hwilket Pärri nu åbor, anslagen, hwilket och Johan Jonsson Höidis tilstod, så sökte han Pärri nu at af Johan Höidis åfwannämnde 2:ne ängiar, som samma hans åboende hemman underlagde, åter bekomma. (Höydeksen isäntä luopui mainituista niityistä Pärrin hyväksi.)
Af samma beskaffenheet är det så kallade **Lutakon nijttu** utmed **Rauhajoki** belägit å den sidan som åt Pärri wetter hwilket Hendrich Pärri af Crono Bonden Simon Thomasson Mälli af samma grund återfordrade och Mälli godwilligt afträdde.

s. 312v - Framl:ne Häradshöfdingen Clas Detloffssons Sterbhuus fullmächtig Protocollisten sieur Petter Johan Austrell fordrade af Rusthållaren Johan Jonsson Höidis 1727 åhrs Räntta, af Jöran Magnulas Hemman och Pehula By, - -.

s. 313 - Uppå framl. - - Claes Detlofftsons Sterbhuus Fullmechtiges Austrels ansökning, at **Capellanen** i Orriwesi Samuel **Salovius** må påläggas infria des till Häradzhöfdingen under 10.9.1732 utgifven obligation på 80 d:r Kopp:rmt undfångit lån med första lägenheet at betala. Sacellanus förklarade, at han interesset för Tree åhr erlagt med ett Räfskin och med twå lispund Lijn, som han till Tammerforss sändt. Hwad Capitalet angår, så skall Häradzhöfdingen låfwat afskrifwa därpå Femb Plåtar emot det **sacellanens Son Andreas Salovius, des disputation de discursu Naturali**, honom dedicerat, som med samma disputations opwisande blef besannat.

s. 314 - Det gåfwo Jöran Eskielsson i Kaupila och Johan Erichsson i Päskylä tillkänna, at de öfwerenskommit om Jörans och des med **Soldaten** Eskil Sigfredsson gifta **Systers** Marias, efter deras **Fader** Eskil, som på Päskylax för framfarne krigstiden aflidit, återstående arf, som hoos Johan Erichsson i Päskylä skall innestå, att Johan Erichsson betalar till Jöran och des Syster 30 d:r Kopp:rmt.

s. 314 - **Trumbslagaren Nils Ruuth** efter Fullmackt af **Skomakaren Mästar Jacob Woiwalin** fordrade af Befallningsman Johan Ollenquist 8 d:r kopp:rmt. Ollenquist giort aftal med sin **successor** afl:ne Befallningsman **Lydman**. - Opsköts.

s. 315 - Johan Jöransson i **Hörtzänä** producerade ett Arfskiftes Instrument, af framl. Häradshöfdingen Spofwenhielm 27.1.1697 hållit uppå **Raucko** Rustningshemman efter Knut Thomasson **Raucko**, emellan **Änckan** Anna Johansdotter och Barnen af det förra giftet, uti hwilket skipte änckan Anna Johansdotter i giftorätt 1/3 deel af den lösa ägendomen eller 264 D:r 2 2/3 dal:r Kopp:rmt blifwit tillagd - -Hennes **Stiufson** Lars. Och som Johan Jöransson, hwilken är Annas **Son** och jämte sin **Syster** Walborg, hwilken **till Ryssland under sidsta kriget blifwit gift och där Ryska religion skall antagit**. Arfwinge till denne Annas andel skall för sin deel för en tid sedan särledes med berörde Lars Cnutsson öfwerenskommit, at han får af Lars 5 Tunnor Råg, hwilken förening Johan Larssons (po: Lars Cnutssons?) **Son** Johan Larsson widgick. Ty sökte han (Johan Jöransson?) nu af Johan Larsson samma rest. Johan Jöranssons **Syster** (Walborg) skall wara Johan Larssons **Faders Syster** och kan någon gång igenkomma ifrån Ryssland. Johan Jöransson förbehöll rätt till sin systers andel, enär wissheet erhålles, at hon antingen är död eller at om hennes återkommande mer ingen förhoppning är.

s. 315v - **Såldaten** Jöran **Trinn** androg, hurusom des camrater **Såldaten** Gustaf **Elg** och Johan **Blåsteen** berättat för honom, det de hördt talas om honom, at han hade stulit utur **Capellanens Salovii wijsthuus åtta Cappar Malt** och Salovius siälf honom öfwerkommit samt i giärningen beträdt. Elg nekade och berättade, at då han i somras med Trinn sutit tillsamman, skall han sagt åt Trinn: **wärden har mycket at tala både om mig och dig Kära Bror**, utan at förmäla om den nu af Trinn angifne saken. Blåsteen tillstod sig hafwa hördt, att Trinn stulit, af Salovii egen förra dräng Johan, hwilken förtiden skall tiäna hoos Majoren Sölfwerswahn på **Hollma** gård; - -. - Opsköts.

s. 316v - Nämdemannen ifrån Kangasala Sochn och Ruokois by Hendrich Jöransson förebrackte, hurusåsom emellan des **Son** Johan Hendrichsson och Börde Bondens Elias Jöranssons **dotter** i Jussila by (Längelmäellä) af Orriwesi Sochn Sophia Eliasdotter skall wara belefwat äcktenskapz-förbund med de wilckor, at Johan med des Fästeqwinna och **tillkommande hustru** Sophia skall wara berättigad till at **besittia halfwa Jussila** hemmanet och **Swågren** Simon Eliasson, som förtiden är omyndig, då han till sina mognade år kommer, den andra hälften. Elias Jöransson med sin **hustru** Margeta Johansdotter widgingo besagde wilckor.

s. 317 - Hendrich Johansson i Hirdolax by och Längelmäki Sochn opwiste 2 domar af 7.3.1733 och 9.9.1734, hwarmedelst the Kaupila byamän blifwit pålagde **efter öre och örtug samt innehafwandes jord uprätta en skilljegård emellan sig** inbördes, **Perhonwuori till Kurcki Pycki**, bägge Häradsråer. Nämndemännerne hafwa utsedt rummet, där Råhagan skall stå, samt des längd upmätt, men Kaupilaboer bygt allenast litet.

s. 318 - Jöran Jacobsson ifrån Orriwesi by androg, hurusåsom drängen Hendrich Hendrichsson allhellgondagsafton öfwerfallit des **Hustru** Agneta Jöransdotter samt **Sonen** Jonas med hugg och slag och **kallat hustrun förbannad Kona**. Hendrich föregaf, at Jöran med sin hustru och son honom öfwerfallit och illa handterat, hwarunder han en gång med ena handen fattat Jörans hustru i håret och skildt henne ifrån sig. Jöran åberopade sig **Kyrckiowäcktarens hustru** Karin Bengtsd:r och b:n Hendrich Classon ifrån Pitkäjärfwi.
Hendrich Classon sade sig warit den dagen efter Gudstiensten hoos **Befallningzman Ollenquist, hwilcken bor i en gär med Jöran**. Om qwällen, då det redan warit mörckt, skall en flicka kommit och ropat, at de taga lifwet af Hendrich i Pörtet. Då hade Ollenquist med wittnen gådt dijt men wid dijtkombsten funnit, at alla därifrån warit utgångne, hwarföre witnet dädan gådt i badstugun, därest **han sedt Hendrich hafwa Jörans hustru ned på gålfwet och draga henne med händerna af håret**. Då witnet skildt hans händer ifrån hustrun sägandes: **du skall intet dräpa hustrun**, skall han skilts ifrån henne, som **samblat sina hår ifrån golfwet** och sedan satt sig wid honom på bäncken, då åter Befallningsman Ollenquist kommit och **slagit henne en örfil** samt därmed bortgådt.
Karin Bengtdotter hade warit i badstugun. Jörans hustru bedt sin man och son at gå ut ur bastugun till at undfly owäsende. Därpå hade Ollenquist kommit dijt och sökt efter Jöran och hans son på lafwan utan at finna och gådt ut. Därpå hade Hendrich kommit in med orden till Jörans hustru: **du förbannade Kona, är du här**,

hwarmed han **stött henne för sig ifrån dörawrån i gafwelwrån och slagit henne wid örat**. (Ollenquists gamla Mor Anna Roos.)
Hendrich kunde omsider icke neka, at slagsmåhlet så begynt, at han först **hotat Jonas med ett stoop** och kastat det åt Jonas, som dock ei träffat, hwarpå han tagit Jonas under sig på golfwet då Fadren och Modren kommit och fattat honom i håret sampt honom slagit. - Opsköts.

s. 320v - Befallningsmannen Johan Ollenquist föredrog, at hans **Landbonde** Jöran Jonasson för någon tid sedan under Befallningsmans frånwaro i Åbo skall opbrutit hans Höladu och Halmladu dörr och därifrån Höö uttagit, jämwäl **slagit hans hustru en örfil och kallat henne tiuf**.
- Förliktes. Jöran är ledig ifrån Landsboskapet men får tilswidare med sit fålck wara i gården. (Heillä isännyydestä erillinen riita, joka maaherran ratkaistavana.)

s. 322 - Förafskiedade **Qwartermästaren Johan Fabrilius** ifrån Raijalax tillika med Bonden Jöran **Sirckala** berättade, huruledes de jämte Menige Man och Allmogen af detta Tings Lag efter det, som af ålder emellan dem och Cronones Länsman härstädes warit **belefwat om Fångars gripande, wård och Skiuds** med mera theraf dependerat, till nu warande Länsmannen Henrich Ruuth i ett för alt åhrligen af hwart åboende hemman betalt 3 Capp:r Spanmåhl, emot han ensam och utom allmogens widare beswär i förenämbde måtto åtagit sig allt answar och omkåstnad. (Samaa käytäntöä jatketaan.)

s. 322 - Emedan Erich Thomasson ifrån Wiherla widgår, at Sophia Erichsdotter, som nu är **gift med förlåfwade Såldaten** Anders Mårtensson i samma by, ännu har till fordra på des Fader och Modernes **Arf** inalles 24 d:r K:rmt och Swart Kläde till en Tröija, som hoos Erich skall innestå.
- - - - - -
Gabriel Thauvonius, Häradshöfdingen

Oriveden syyskäräjät 8-10.9.1736
VA Ylä-Satakunta KOa50 s. 24v-, mf ES 1986

s. 24v # 2 - **Länsman** wälachtad Henrich **Ruth** framtedde Landshöfdingens resolution 9.7.1736, hwaruti til denne Rätt remitteres at höra Oriwesi Sokns inwånare angående Ruths hos högwälbemälte Herre giorde ansökning, at des **Stiufson Gustaf Dahl**, i anseende til Ruthens widlådande siuklighet, må blifwa förordnad **til Länsmans tiensten** här uti Oriwesi, hwilken ock i medlertid är worden autorizerad Länsmans tiensten at förrätta. Sokns allmoge yttrade enhälleligen des åstundan, at Dahl såsom den de känna för skickelig til samma beställning må därtil af Landshöfdingen constitueras.

s. 25 # 3 - Ransakningen öfwer drengen Hendrich Hendrichsson i Oriwesi by angående föröfwadt slagzmål på allhellgonedagen år 1735, sedan han samma dag förut begådt Herrens helige Nattward. Öfwersändt til Hofrätten.

s. 25v # 4 - Hos Kronones Länsman Gustaf Dahl har Kyrckioherden Mag:r Johan **Wanaeus** wid handen gifwit, huruledes han 2.7.1736 efter sluten Gudstienst, i en **Soknstämma uti Eräjärwi Capell** förehaft Maria Henrichsdotter ifrån Kauppila, hwilcken 10.5.1736 anhållit om förbud, at Encklingen Jöran Eskilsson ifrån Kauppila ingen lysningzzedel til ächtenskap skulle meddelas, förrän giordt sig fri ifrån henne - -.

s. 30v # 6 - Ransakning beträffande förafskedade Dragounens Mickel Petersons **hustru** Maria Michelsdotter ifrån Naappila By och Bonden Matts Michelsson i samma by, misstänkt olofligt umgänge dem emellan.

s. 31 # 7 - Erich Olofsson i Perhola (po: **Parpola**) beswärade sig öfwer Enckan Maria Simonsdotter **Kontti** i Oriwesiby, at hon walburgsdag uti Erichs hustrus åhöre hos Nämndemannen Johan Larsson Ruicka skal utgutit swordom emot Erich sägandes: **jos perkele en ennen rewäisnyt hänen kurckuns, nijn rewäiskön wielä enämmin**. Maria Simonsdotter nekade och tiltalte Erich Olofsson, at han Bönedagen efter Walbugsdag eller 7.5.1736 hos H:r Kyrckioherden **Wanaeus** förmådt, at hon blifwit **förbuden begå Herrens Helige Nattward** intil denne dag. Erichs **Hustrus Syskonebarn** unga drängen Johan Thomasson wittnade. En gl. qwinspersonen Lisa Larsdotter, **barnfödd i Petersburg** men uti 10 års tid warit i Sochnen, berättade, at hon hade tillfälligtwijs kommit gåendes med ett barn och enär hon märckt, at emellan Maria och Nämdeman Ruikas hustru warit något wäsende, skal hon förmant Maria, at hon som är äldst i byen skulle lära de yngre och ej bråka med dem. Pigan Caisa Ignatsdotter hade hört Maria i Länsmansgården hos Caisas **Matmoder** säga om Erichs hustru, at hon för henne wäl läst läxor och önskadt sig äfwen få läxa upp Mannen sielf. Sedan Maria

och Erich hos Kyrkioherden blifwit confronterade, skal Erich sagt: **kan du på det samwete gå, at du wet dig wara frij, så wil jag intet wägra dig**, men Maria - -. - Opsköts.

s. 33 # 9 - Majoren Nils **Sölfversvahn** beswärade sig öfwer the Pehula boer Mats Erichsson och Jöran Erichsson, at de förl:n wåhr skola **sönderhuggit och kullkastadt en grind**, som af gammalt stådt för en Majorens Rusthåld tillydande Äng, hwarigenom honom igenom förtrampande och upbetande stor och anseenlig skada på samma äng skal wara tilfogad; begärandes - -. Pehulaboerne förklarade sig, at the **för Broens skuld**, öfwer hwilken denne grind warit upsatt och den de warit plichtige at reparera, nödsakadts det at giöra, såwida de eljest ei skola kunnat lägga **nya stockar under bron med mindre grundstolparne**, förebärandes sig tilsagt Majorens Landbonde Jöran Johansson, då de hållit på at förstöra bron, det de wore nödsakade at afhugga grindstolpar. Pehulaboerne låfwade bygga en ny grind.

s. 34 # 10 - **Majoren** wälborne H:r Nils Gabriel **Wetterberg** såsom ägare af Rusthållet **Koppala** uti Tafwastehus län och Oriwesi Sochn belägit klagade, det Pajukando och Päijlax boernes hästar och Boskap skola årl:n tilfoga på Rusthålds ängar igenom fortrampning och upbetande stor skada, hwilket skall förekommas med en råhägn eller skiljegård, det ock tilförene skal blifwit af Oriwesi Tingzrätt dömbt.
Bewistes med upptedd **original Häradsdom af år 1651**, det efterskrefne råår och röör emellan benämnde 3 byar, deras bröstmarck angående, efter de där wid gångne syners godtpröfwande samt med giort handslag wänligen förlikts, begynnandes ifrån **Nijttulahden Kallio, därifrån Råårätt til Sydänmaanahtehen Kiwipyycki på en fast steen belägen och så dädan til Ojansuuhun**, blifwit gillade, fästade, staduge och obrotzlige dömde och erkände, hwilket ock hwardera loffwat gärda efter öre och örtug. (Määrättiin rajankäynti ja aidanjako.)

s. 35 # 11 - Efter Majorens Nils Gabriel **Wetterbergs** giorde påminnelse blefwo the Päilax, Lydickälä och Wehkalax boer antydde, at med det aldraförsta **rödja och omlaga deras Kyrckio- och Tingzwäg**, som skal wara aldeles oförswarlig och inpassable, hwarjämte **brofogden** Johan Carsson blef tilsagd, at draga därom försorg, det denne wäg blifwer i stånd.

s. 35v # 13 (Sigfrid Thomasson ifrån Ruovesi Suluslax. Hans **faderbroder** Anders Michelsson Jakola i Kaldila. Sigfrids **fader** Thomas Michelsson, eller Anders **äldre broder**, war twungen under ofreden at sälja hemmanet til Simon Johansson, af hwilcken Anders Michelsson 1722 återköpte hemmanet.)

s. 36 # 14 - Majoren Nils Gabriel **Wetterberg inlefwererade en Häradsdom 22 etc Octobr 1651** daterad af Häradzhöfdingen Anders Michelsson.

A:o **1651** den 22 och 23 Octobris, enär Laga **Härads Höst Ting** hölts med allmogen och gemene man i Oriwesi Kyrckiogeld, **uti des Prästegård**, och desse såto då uti Nämnden Sigfred Andersson i Kåckila, Lucas Erichsson i Håifwola, Markus Mickelsson i Joensuu, Hendrich Sigfredsson i Heponiemi, Mats Matsson i Ponsa, Per Jöransson i Kihlala, Henrich Jöransson i Taipale, Jöran Erichsson i Naappila, Thomas Jöransson i Lasola, Valentin Henrichsson i Taipale.

Emellan Jacob Jöransson i **Koppala** ifr:n Tafwastehus Lähn, på den ena, och de samtel:e Päjlax och Pajukando boer ifr:n Satakunda, på den andra sidan, blefwo effterskrefne råår och röör, deras brystmarck angående, effter där uppå gångne Synens godt pröfwade, så ok samtel:e interesenternes, på båda sidor, nu för sittiande Rätt, med giordt handslag wänlig förlikning, N: **begynnandes ifr:n Nijttulahden Kallio, där ifr:n råårätt til Sydänmaan ahtehen Kiwipyycki, på en fast steen belägen och så dädan til Ojansuuhun**, gilla, fasta, staduga och obrotzliga erkända och dömda; hwilcket hwardera lottägande sin deel, efter sin öre och örtug, med laggild gärdsgård, sig och sine effterkommandom til bättre skilnad och underrättelse afwittra skola. Til mera wisso och högre förwaring, at således för sittiande Rätt är passeradt, förlikt och afdömdt, under egen hand och signet. Actum ut supra.

Anders Mickelsson
L: S: manupp:a

s. 37 # 15 - Såldaten Jöran **Trinn** påminte om Wintertings mål, angående at dess Swarander **Elg och Blåsten** sagt rychte wara, at han skal stulit ur **Capellanens Salovii bod** 8 cappar malt. Pigan Maria Mårtensdotter, förtiden i tienst hos Maunu i Pehula, sade sin sägnsman wara **Capellanens egen dotter Jungfru Hedwig Salovia**, inte nu närwarande. Capellanen Salovius inkom och berättade, att hennes dotter intet talt, men hans hustru skall af sin **Syster, EnkieCaplanskan Sophia Wanaea** frågadt, om det wore sant som säges, at Trinn skal stulit, hwartil hon skal swaradt sig aldrig det hördt. Sophia Wanaea skal åter af en bonde Erich Olsson Parpola blifwit detsamma frågad. (Huhu julistettiin perättömäksi.)

s. 38v # 17 - Rusthållaren Johan **Hoffman** klagade öfwer des **landbonde** Erich Olsson, at denne försummat dijkande och uppsättiande af gärdesgårdar och angripit honom med försmädelige ord sägandes**: jag achtar dig ej mera än en hund, jag håller dig intet af wärde med en hund**, tilläggandes: **du är wärre än en oruocko**, eller en otäck, och **jag skal slå dig så at föttren skola stå i wädret**. Då Hoffman hade tiltalt Eric för det han **emot Kongl. Förordningar rökt Tobak i hööladan** på ängen, hwaraf elden fallit ned i höet, hade Erich utlåtit: **jag passar intet där på** och senare: **jag håller den för skälm och hundsfått, som säger, at jag fördärft wadt mitt hemman.**
Då Hoffman hade tiltalt Ericks **son** Mats Erichsson för hans lättia, hade denne bemött med följande swåra ord: **Jag gifwer dig fan, när jag går ifrån dig, så är hunden hos dig** och senare, då Hoffman uppläst Kongl. Förordning, enligt hwilken så ej får säga om sin Husbonde: **jag achtar ei Konungen eller drottningen**. Då hade Hoffman slagit Mattz med en örfil och Mattz tagit Hoffman i benen så at han måst stupa ned på marcken, mm. Erich förklarade sig, nekandes til altsammans hwad Hoffman honom tillagt, undantagandes at han, då Hoffman lofwadt en gång få Erich fatt **emellan 4 knutar**, så at han ej skulle få fly, som han wore wan at giöra, skal swaradt: **totta silloin saappat rapisewat**. Selostusta tappeluista. Hoffman åberopade sig **Landbonden** på andra hälften af Rusthållet, som des Swärmoder tilförne, Hendrich Hendrichsson - -. Opsköts.

s. 41v # 19 - Wid innewarande års winter Ting hafwa uppå Anders Thomassons i Kauppila begäran, hwars hemman då för börde blifwit utgifwit, wisse män blifwit förordnade at laga i ögnesichte den **skogzteg**, hwaruti bem:te föregifwit sig äga mindre del än wederbör, emot sine grannar **Jussila** och **Heickilä** Börde hemmans åboer, och så framt någon **olikhet uti tegskiptet** skulle förmärckas, sådant medelst **stångfällande efter öre och örtug** rätta.
Synen hafwer förrättad blifwit och ingafs nu den då öfwerfattade beskrifningen, som innehöll Synemännerne hafwa befunnit, at Jussila och Heickilä Hemmanen, sedan Kärandens bördehemman Mattila dödåret öde blifwit, inkräcktadt samt sig emellan delt den åkertäppa, gamla **Ryttaren Samsu** ifr. Wehkapundari på Mattila hemmans teeg, wid des wistande därå såsom inhyses, medelst dåwarande åboens lof och minne allaredo för senaste kriget af skog rödjat. Därföre hafwer samma **skogzmarck blifwit af Synemännerne i tre jämlika delar**, i anseende därtil at alla grannar äga lika jord, **sålunda skiptad, at hwardera tegen på södra ändan beståds af hundrade och på den norra af 91½ famnars bredd**, med mera sielfwa Synebeskrifningen widare förmäler. Emedan Anders Thomasson i Kauppilas wederdelomän Jussila och Heickilä Hemmans åboer ej wille afstå den delen Synemännerne förmäla dem hafwa inkrächtadt, utan påstodo den wara deras gl. **odaljord**, föregifwandes därhos, at Anders skal innehafwa jord däremot på deras sida, at Parterne således äro stadnade uti en ägotwist. Det ifrångafs wid handen, at Kärandens hemman, som af ålder warit börde, skal **under 1695, 1696 och 1697 årens misswäxt fallit uti ödesmål** och sedermera blifwit af öde uptagit samt Kronan hemfallit och nu wara Krono, som ock åboen det altid skal hållit före. (Andersin selvitettävä, onko hänen talonsa kruununluontoinen ja jos on, ajettava asiaa maaherranvirastossa.)

Turun maakunta-arkiston konseptipöytäkirjassa (TMA Ikalis 11) on 19 §:n liitteenä katselmuspöytäkirja (s 697) ja kartta (s 698). (Kartta on julkaistu Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden historiaan -kirjan sivulla 217.)
- År 1736 den 10 julii instälte sig till föllie af wintertingets resolution - - underskrefwen iemte nembdemännerne Johan Matsson i Pajukanda och Johan Larsson i Oriwesiby at taga uti ögnesichte den praejudice, (som) b:n Anders Thomasson, innehafwande Mattila bördeh:n i Kauppila by och Eräiärfwi cappelgield, öfwerklagat grannarne Heickilä och Jussila åboer uti **tegskiftet på Hywänkorfwenma skogsmarck** honom tillfogat, som är bröstmarck näst utom Kauppila åkergiärdzlegården belägen. Grannarne anledde synnemännerne igenom berörde marck iförstonne till Hirtålax råhagan lydande under Tafwastehus lähn, berättandes at Jussila h:ns teeg af gammalt ligger längs wed omrörde råhaga och Heickilä där näst samt Mattila andelen fölliachtel:n sluter sig wed Kauppila åkergiärdzlegården. Sedan blef eftersedt, huruwida någon olikhet dem emellan uti samma tegskifte warit. Befans, at Jussila och Heickilä, sedan (**Mattila) hemmanet dödåret öde blifwit**, inkrächtat samt sig emellan delt den åkertäppa, (som) gamle ryttaren Samsu ifrån Wechkapundari wid dess wistande därå såsom inhyses på Mattila h:ns teeg medelst dåwarande åbons lof allaredo för senaste kriget undan skogen rödiat.
Altså blef, i anseende därtill och at de äga lika jord, **Hywänkårfwenma skogsmarck desse Kauppila åboer emellan i tre jämlika delar sålunda skiftad, at hwardera tegen består på södre ändan af 100 och norre 91½ famnars bredd**, wälförståendes emellan berget i berörde norre och bysens samfälte engen å södre ändan, där sielfwa twisten war, eftersom giärdzlegårdarne för Hirtålax råhaga och bysens åkern medgifwa. Kauppila ut supra. Joh. Wialenius.

s. 43 § 20 - Kronob:n Johan Simonsson ifrån Hietalax emot des granne Jöran Danielsson ang. åwärckan på en käranden tilhörig ängesteeg.

s. 43 § 21 - Ang. en förgylt silfwerring, som Kirstin Ersd:r för 5 år sedan tillfunnit och Thomas Mårtensson förmeent wara densamma, som hans hustru förlorat. Blifwit funnen på Wiherla gata.

s. 43 # 22 - Kronobonden Simon Johansson ifrån Hirwijärwi anhölt, at **Tomt med åker och äng** emellan honom och des granne Kronobonden Anders Jöransson i samma by måge **skiptas**, emedan Simon skal uti alla besagde delar lida meen emot sin granne och **ingen delning eller tegskipte dem emellan tilförene skal wara skedd**. Anders wille ej begifwa sig til något skipte af orsak, at han skal bättre upbrukadt och häfdadt sin andel i åker och äng än Simon. Nämnden intygade så wara. Eftersom den äger witzord, som skipta wil, och Simon är förfördelad, ilmoitettiin, että Simon saa anoa jakoa maaherralta.

s. 43v # 23 - The Pitkäjärwi byamän Daniel Grelsson, Adam Axelsson, Hendrich Claesson, Lars Jöransson och Grels Thomasson å egen och samtel:e sine grannars wägnar fordrade af Johan Thomasson i Päilax, at han måtte framgifwa det råbref, som han skal innehafwa och hwaruti råerne emellan Pitkäjärwi och Päilax byar skola wara urskilde. Johan Thomasson framgaf **Häradshöfdingens Daniel Nilsson Synedom af 18.10.1637, som förmår, at emellan Pitkäjärwi och Päilax skola Tuohiwahanlaaka och genast rårätt därifr:n til Päilahden Joensuu, ther ett gammalt qwarnhus warit stående, wara rätta råskilnader.**
Emedan Pitkäjärwi byemän ei skola weta, hwar det rätta **Tuohiwahanlaaka** är belägit och oenighet finns med Päilaxboer, begärte the at aldenstund Lyödickälä bys råå skal äfwenwäl löpa til Tuohiwahanlaaka och Erich Jöransson i Lyödickälä såsom gamle man edeligen måge utwisa det Tuohiwahanlaaka - -. Koska mukana kruununtaloja, käännyttävä maaherran puoleen.

s. 44v # 24 - Börde Bonden Jacob Andersson ifrån Järwenpä beswärade sig däröfwer, at hans **tegar i åker och äng** skola wara mycket mindre än i proportion af des skatt, emot des grannar, hwarför han instämt sina grannar bördebonden Jöran Matsson, Kronobonden Erich Erichsson och Bördebonden Pär Matsson. Jacob anhölt, at ägorne i åker och äng emellan honom och grannar **på nytt måge delas och jämckas**. Swaranderne protesterade föregifwandes, at de af oskipt marck kunna hafwa något upodladt igenom sin flit, det de ei wilja låta gå til delning med Jacob, innan han äfwen så mycket upbrukar för sin del af den jämngoda marck. (Lykättiin, koska Pär Matsson ei sairauden vuoksi ollut paikalla.)

s. 45v # 26 - Framl. Jöran Erichssons i Uiherla **Äncka** Maria Johansdotter gaf tillkänna, at hon är sinnad träda i **annat gifte med** Bondesonen Mats Danielsson, anhållandes at för hennes 3 omyndige barn må förordnas Förmyndare, hwartil constituerad blef Erich Jacobsson i Wihasjärwi såsom **barnens Faders Syskonebarn**. Afwittring wärckställes.

s. 46 # 27 - Landbonde Hustru Brita Markusdotter klagade öfwer sin Huusbonde Johan Hoffman, at han henne med hugg och slag öfwerfarit. Förliktes.

s. 46v # 28 - Bonde dottren Maria Erichsdotter ifrån Hafwisto är **Kylmäläs dotter**.

s. 47 # 29 - Sedan uplästes Skattewärderings Instrument på **Mattila** Kronohemman uti Oriwesiby. För detta Befallningzman **Ollenquist** anförde, at han under krigztiden legt 4 Karoliner och sedan freden har han äfwen legt med sine interessenter, i anseende hwartil han förmodade sig wara närmast at lösa detta hemman för så stor summa, som emot 6 års ränta swarar. Men **Landbonden** Jöran Jonasson för sin del förmente sig wara berättigad til lösen efter wärderingen. LandsFiscalen Johan Wialenius påminte, at den som kommer at lösa, må göra det genast och radeliga, at nu ej så må gå med detta hemman, som före skal skedt då Länsman Ruuth därå skal tagit wärdering, men Ollenquist kommit emellan påståendes praeferencen, hwarigenom hemmanet kommit at förblifwa i det stånd som det nu är.

s. 47v # 30 - Simon Johansson ifrån Kopsama beklagade sig theröfwer, at 22.7.1736 för honom igenom en olyckelig **wådeld** hela gården upbrunnit, bestående af ett nytt **boningzpörte** med dubbla taak, ett nytt **maltpörte** med ny lafwa, ett **källarepörte** med dubbla tak, en **gäststuga** med dubbla tak af liten ugn uti, ett nytt **köök**, en **bod** med loft uppå, ett nytt **fäähuus** med nytt golf, ett dito mindre, ett **fåår- och geetstall, en halmlada**, en dito mindre, ett **redskapshuus**, nytt **stall** med nytt golf, spiltor och mellantak, 3 små rum, ett **swinhuus** och 2 nya portar. Haki paloapua. Tuli huomattiin niin myöhään, ettei mitään ollut tehtävissä.

s. 48 # 31 - Bönderne ifrån Borgerla Jacob Jöransson och Johan Bertilsson föredrogo, huruledes en 2.7.1736 upkommen **wådeld 2 boningspörten jämte en badstuga i aska lagdt**. Om eldswådan blef intygadt, at då Johans **Stiufmoder** Maria Hendrichsdotter, som med sin man ifrån värdskapet, hos Johan uppehåller, har fådt tilstånd at torcka något draf i badstugun - -.

Kangasalan talvikäräjät 5-8.4.1736, VA Ylä-Sat. KOa51, mf ES 1987

s 332v - Bördebonden Simon Thomasson Laurila i **Sijtama** upwijste domen af 1-2.6.1705, hwarmedelst des dåwarande granne bördeb:n Mats Bertilsson Bertula blifwit pålagd at till Simons hemman afträda den **andelen i Hapaniemi åkertäppa**, som Simon då bewist des hemman af ålder hafwa tillydt, men igenom byte under Bertula h:n kommit, hwaremot **Rihi Wmbiaita**, som deremot Laurila h:n blifwit tillbytt, borde under Bertula h:n tilbaka läggas. Som denna dom ei ännu skal kommit at winna sin fullbordan - -, begiärte, at Anders Jöransson såsom des **faderfaders** Mats Bertilssons efterträdare på Bertula h:n må förplichtas at ställa sig - -. Anders Jöransson har vice versa stämt Simon Laurilla ang. ett styckeåker mitt för Anderses wisthuus, som Anders påstår i des farfaders tid **medelst stångfällande skedde dehlningen** sitt hemman wara tilldeelt, såsom ock hwad Simon öfwer **Sillanpä saran åkerrå** inpå Bertulas teeg i långliga tider både till åker och höslag skall häfdat. - Förlijktes delwis, förrättas syn.

s 347 - Qwartermästaren Johan Fabrilius klagade, at the Mäyränpesä byemän skola wägra honom **at idka fiske uti en** emellan thesse och the Raja Lax byemän belägen **å**, hwars mynning likwäl skall ligga mitt för **KautianLaxi**, som lijkmätigt Kongl. Hofrättens 26.3.**1673** fälte doom skall wara förklarat at wara rätta **råå emellan Mäyränpesä och Raijalax byar**. Mäyränpesä byemän påstodo, at ei sielfwa **Kautianlaxi**, utan **Kautiankaljo** uti wijken, som kallas **Kautianlax**, skall wara skillnaden, hwilket **Kautiankaljo** skall ligga wid brädden af den sidan utaf **Kautialaxi**, som åt Rajalax wetter, hwilket ock wed Hofrätens dom förmäles, at **Kautiankaljo uti Kautian laxi** wiken skall wara råå. - Upsköts.

s 350 - **Sold:n** Thomas **Frisk** begådt tiufnad hoos rusth:n ifr. Pahlo Axel Birckman. Begifwit sig om en natt till Pahlo ifr. **Sijtama** by, där han då haft sitt tillhåld. Barn i Sijtama.

s 352v - Lieutn. Berendt Adrian Klick inlade ett gammalt och illa medfarit, doch ännu läsligit document på pergament skrifwit (**Lagman Jöns Knutssons doom af 21.2.1551**).
Jag Jöns Knutsson Lagman i Österboten och i Satagunden giör witterligit med thetta mitt öpne breff, at then tjden Jag Lagmans Ting hölt med Allmogen aff Cangasala Socken - - A:o Domminii 1551: på then 21: dagen i Februarii thå kom för Rätta - - Jöns **Wästgiött** och giorde wetterligit på satte Ting, thet han hade kiöptt någon jord utaf Hendrich **Hauhalainen** för xxx marker ortug, åker och äng, skog och uthmarck med allom tillägom liggia, i **Palo by** och thertill en öije af gamla Jönss **Myllari i Jåkiois**, hetande **Kuttemasalo** med fiskie watten ther up under ligger för xv marker, hwilcken jord hade warit laglyst och lagbudit släcktom och fremdom i tålf år, så hade kommit Jöns **Suppå** som hade warit förbenämde Hendrichz **syster son** på alla slächtens wägna och wid sade förberörde jordh och öijen undan sig och sinom arfwom, och tillegnadhe för benämbde Jöns Wästgiöte och hans arfwom till ewärderliga ägo. Thesse xii thå i Nämbden såto, Pehr Oloffsson Hapasari, Eskiell Mellinoja, Hendrich Lihasiu, Lasse **Hoifwo** Jöns Hafwisewan Bengt Kerpoila, Hendrich **Härmälän**, Clemet **Niemen**, Olof Kållolan, Staphan **Karhulan**, Erich Harhalan, Sigfred Pauulan the ther om ransakade - - at Jöns Wästgiöte hade bytt, samma förenämbde jord med Hendrich Palon i så måtto thet Jöns Wästgiött gaff alt förenämde kiöpte jordh och föresagde öijen Hendrich Pahlon och togh theremot jord igen i **Sammalis**. Effter thesses ransakan wittnom och skiählom, dömbde Jag förenämbde jord skiptte och kiöpe stadige och fast obråtzlige at hållas till ewärdeliga ägo - -. Anno die et loco ut supra :/:
Anmärckningen efter doombrefwet: Lagman Jöns Knutssons doom angående det Jorde godz som Jöns Wästgiöte giordt med Palo i det han gaf **Palo** och tog igen **Sammalisto.**

Pirkkalan ja Messukylän talvikär. 12-16.4.1736

s 373 - Kusniemi byemän emot Witaniemi bördeb:n ang. inträngande på Peräjoen sarcka skogzteeg. Råerne: Matakanluomanojansuu, Paluwurin Kiwipycki och **Kauhaswuori**. Förlikningsdom af 19-20.1.**1664**.

Pirkkalan ym. syyskär. 2-7-10. 1736

s 163 # 26 - Twisten emellan the Kuusiniemi byemän och Wijtaniemi ang. Peräjoensarka. Domen 19.1.**1664** förmäler rååerne Matanluomanojansuu, Palowuorenkiwipyycki och **Kauhaswuori**.

Kangasalan syyskär. 14-16.9.1736

s 71 - Bördeb:n Anders Jöransson **Bertula ifr. Sijtama** föredrog, at nämndem:n Henrik Jöransson Ruokoinen och Henrik Eriksson Pispala ej kommit at uti ögnasichte taga den marck, hwarest efter Anderses granne bördeb:n Simon **Laurila** öf:r **Sillanpääsaraan åkerrå**, både till åker och hööbohl inpå Anderses teg skal häfdadt. Förrättas **stångfällning på hela byssens bohlåkrar**.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 21-24.1.1737
VA Ylä-Satakunta KOa52 s. 11v-, mf 1987

s. 12, # 1 - **Fourieren** af Tafwastehuus Läns Regemente till foot, Wälb. Christopher **Taube** instälte sig å des **Moders** Encke-Capitainskans Wälb. Fru Barbro Christina **Freudenfeldts** wägnar, anhållandes om bewijs öfwer hennes fattiga tillstånd. Intygades, att alt efter den tiden hon, något mehr än för 14 år sedan - - af des framl. **Man** Capitein Walter Ludvig Taube med sex ännu lefwande barn - -. **Sonen** Föraren Georg Johan Taube.

s. 12v, # 2 - Tre personer ifrån Tyrfwis Sochn fordrade af Oriwesi Sochns och Cuorewesi Capells inwånare betalning för **Wammaskoski** Bros ånyo upsättiande. Hwart hemman betalar Tre dal:r samt en Kakabröd i siutton år framdeles.

s. 13, # 3 - Kopia av rättsprotokoll av 9-10.3.**1694** angående rågång emellan Caldila och Wedenpä.

s. 14v, # 4 - Twist emellan Kronobönderne Johan Simonsson och des granne Jöran Danielsson ifrån Hietalax angående af Jöran föröfwad åwärckan på Johans ängesteeg och bod- samt wederadställens afstående till Johan emot det land, som af gammalt ifrån Jörans hemman, Johans, emot berörde bod och wederadsställen blifwit tillbytt, och Jöran återtagit. Wid syneförrättningen syntes ängesråån liufligen. Jöran Danielsson skyldig.

s. 15v, # 5 - **Dragoun** Jöran Matsson ifrån Kaerla Rusthåld androg, huru såsom des **Broder** Peter Matsson i Järfwenpä borde hafwa nedsatt hoos Bonden Samuel Simonsson en Tunna Råg, men han utgifwit densamma till Bonden Erich Larsson **Randala** i Hafwisto by.

s. 16v, # 6 - Simon Hendrichsson ifrån Viherla berättade sig erfarit, at des innehafwande **Erola** Hemman är Börde. Enligt Landsjordeböcker är Erola Hemman 3 öre skatt, ½ Mantal och upföres för skatte. Simon Thomasson satt sig på hälften af hemmanet. Simon Thomasson förmente lagligen kommit till **halfwa Erola**, krono natur. Ingen skall kunna minnas, huru och när det Simon Hendrichssons förfäder frångådt. Simon Thomassons **Faderbroder** Olof Hendrichsson hade för honom i många år hemmanet besuttit och allaredan **för 40 år sedan af öde tillträdt** och uptagit med tre års frihet. Upsköts.

s. 17v, # 7 - Angår Förafskedade **Dragouns** Mickel Petterssons **hustru** Maria Mickelsdotters ifrån Nappila och gifta Bonden Mats Mickelssons kötzliga beblandelse.

s. 17v, # 8 - Bördebonden Jacob Andersson ifrån Järfwenpä anhöll återigen om delning emellan sig och sina grannar Bördebönderne Jöran Matsson och Pehr Matsson samt Cronobonden Erich Ersson, uti åker och äng. Länsmannen Gustaf Dahl med Nämndemännerne Johan Larsson Ruicka och Bertil Eskilsson Hapaniemi utnämnades att wid första barmarck förrätta **delning medelst stångfällande.**

s. 18, # 9 - Jöran Jonasson Mattila mot för detta Befallningsman Ollenquist angående fordringar.

s. 18, # 10 - Pigan Wallborg Mårtensdotter ifrån Safwiniemi mot Pigan Maria Erichsd:r i Hafwisto angående att Wallbog wore hafwande.

s. 18v, # 11 - Wid 1728 års Hösteting har Bördebonden Johan Eliasson ifrån Salo by twistat med Kronobönderne Mats Jöransson och Anders Hendrichsson i Håifwåla angående Såldatehuus af de senare, efter föregifwande bygde uppå den förras äng **Kaurissuo**.
Wittnet bonden Matts Jöransson ifrån Kockila: Då Anders Hendrichssons **Fader** Hendrich Hendrichsson för 17 åhr sedan eller wid slutet af Ryska wäldet kommit till wittnets **Fader** Jöran Eskilsson, som warit Häradznämndemannen och legat på des sotesäng och en weka därefter på sitt 72 ålders år aflidit, och honom frågat, om ei han som är i nästa granskap och ei längre än halffierdedels wäg ifrån Hoifwola belägen, angående denne **Kaurissuo** Äng någon kundskap ägde, som skal swarat, at ei Hoifwola by däruti aldeles lottlös wore, utan ägde wärckeligen där äng, och at Hoifwola, då Jöran Eskilsson fordom samma äng åt Salo slagit, haft ängesland därinwid. Men om ängesrååerne dem emellan något wist at säga, kunde han sig intet påminna.
Wittnet Såldaten Hans Thomasson: För twenne år sedan the Hoifwola boer, emellan Kyndelmässa och Wårfrudag i fastan, låtit föra gamla nämndemannen Olof Olofsson ifrån Suckila, 89 år gammal, at utwisa Råerne emellan Sahlo och the Hoifwola Boer på thenne äng. Olof hade befalt at låta hästen stadna och utwist en Råå,

som skulle skilja Sahlo och Hoifwola boerne ifrån hwarandra, och sagt den wara en å ängen stående björkstubbe jämte en ung gran, hwarest warit en Råsteen, och dädan till den medelste af de tre å berget därofwanföre stående granar. Hoifwola Byamän hade meddelt, at de ei wilja så mycket af Sahlo boerne utan wara nögde at få till **Sorimäki** bergudden wid åkerändan.
Johan Hendrichssons ifrån Terijoki i Oriwesiby **hustru** är Anders Hendrichssons i Hoifwala **hustrus systerdotter**.
Wittnet Corporalsenkan Anna Bertilsd:r af 60 års ålder berättade: enär hon med andra flickor i sin ungdom skulle gå igenom denne äng till skogz at rifwa grääs för kalfwarna och någon af dem under gåendet slitit några näfwer af ängen, som enligt andra hörer till Sahlo, skall wittnets **_modersyster**, som då fölgt med, warande **wärdinna på Ootila** hemman i Hoifwola, sagt, at de wäl kunde rifwa, emedan Hoifwola ägde dehl i ängen. Erhållen i en hästhandel.
Olof Olofssons **dotter Agnes är wärdinna på Tarkila** i Kockila samt hans **sonahustru** Sophia Matsdotter. Angnes och des **Broders hustru** Sophia äro Kiötzlige **Syskonebarn** med Mats Jöranssons **hustru**.
Angnes Olofsdotter: Den dagen hennes Fader blifwit förd at utwisa Råå på ängen quastionis, skall hennes **Broders hustru** Sophia födt barn, dijt Agnes blifwit hämtad, hwarifrån hon samma qwäll hemkommit och äfwen des Fader ifrån ängen, hafwandes warit med drycker öfwerlastad och fallit omkull i förstuugan. Dagen därpå, sedan han sofwit utruset och förrän han någonting niutit, skall han, bestraffandes sin son, som honom låtit dijt föra, hade han ångrat, att wijst Råer, och **känt sitt samwete plåga honom och såsom ormar gnaga**.
Sophia Matsdotter: hennes **Swärfader** Ohl Ohlsson hade flera reesor yttrat sig för henne, äfwen **uti Corporalen Gustaf Lydens** närwaro, at han högel:n ångrade den Rågång han utwijst, efter den eij wore rätt, emedan ängen hörde till Sahlo by såsom des **odaläng**. Upsköts.

s. 22, # 12 Framl:e Häradzhöfdingen Detlofssons sterbhuus Bokhållare Peter Johan Austrell jämte **Majoren Wälb. Niels Silfversvahn** gaf tillkänna, at som Majoren blifwit instämd at swara Häradshöfdingens sterbhuus angående **Holma Rusthåld, hwilcket han under namn af betalning för någon i sterbhuuset innestående fördran kommit at besittia**, så hafwer han med Bokhållaren Austrell, såsom af Detlofssons Erfwingars constituerade Förmyndare Majoren Wälb. Mårten Segercratz befullmächtigad, at uti alla sterbhusets ärender göra och låta, som han Erfwingarne tillfördel lända finner, således öfwerenskommit, at Majoren med samma wilckor, som han Holma gård tillträdt, det **åter till sterbhuset afträdt**, (enligt) den them emellan theröfwer förrättade föreningen.

s. 22v, # 13 **- Rågång emellan Melais (Melanen) by i Ruowesi och Huikuri**. (Följande namn förekommer): **Biörniwuori - Warislammi - Pajulammi - Kifwijärfwi._Biörniwuori - Lahinoja särkisen Luhta - Jonenojansuu - Siwunsalo**. Extraordinarie **Lagmanstinget uti Kijrjala 3.8. 1659 emellan den Juupa boer af Oriwesi Sochn och de Wäri boer af Ruowesi Sochn angående Råår och bolstada skäl, at rätta åtskilnaden skall wara ifrån Kuifwajärfwensalmi till Mustarin Kanganpää och sedan därifrån Råårätt gent åt Biörniwuori**, dock **Lylyjärfwi Torparen** förbehållit at niuta ägor som han **intill Kolmikoura Träsk häfdat och af ålder brukat**.

s. 24, # 14 - Framl:e Häradshöfdingen Detloffssons sterbhuus Bokhållaren Austrell hade instämt Bördebonden Jöran Jöransson ifrån Napila, som är Augment under Holma gård, för det han till Simon Jacobsson i Taipale försåldt **Koppeloniittu** Äng för Tre dal:r Kopp:rmt. Simon Jacobsson hade dock godwilligt afstådt ängen tillbaka till Mats Napila.

s. 24, # 15 - Uppå Holma Säterijs Rusthålds wägnar kärade Bokhållaren Peter Johan Austrell till the tre Woitila Byemän, af hwilcka Daniel och Anders **Gummerus skola innehafwa Errälä** Bördehemman, men de öfrige Crono, angående intagor och åwärckan på Holma gårdz tillhörige skog och marck öfwer **IlkonKallio** Råå. The Woitila boer sade det aldrig kunna bewisas, utan at the fast hellre skola kunna wijsa, det Holma gårdz åboer och Torpare, Woitila by för när gångit. Nämndemännerne Johan Larsson Ruicka och Johan Olofsson Kolhi och Matts Mattsson Onnistaipal förordnades i ögnasichte taga intägter och åwärckningar uti Parternes närwaro.

s. 24v, # 16 **- Cronones Länsman Wälactad Gustaf Dahl upwijste Landshöfdingens Otto Reinhold Uxkulls Fullmacht på Krono Länsmans beställning i Oriwesi Sochn af 24.9.1736. Dahl aflagde sin Trohets- och Ämbetes Eed.**

s. 24v, # 17 **- För detta Befallningsmannen Johan Ollenquist** och för detta **Landbonden** Jöran Jonasson förente, at Ollenquist lefwererar till Jöran alla de saker, som hoos honom på **Mattila** qware blifwit, då Jöran därifrån afträde tagit.

s. 25, # 18 - Matts Erichsson Nåppari i Pehula beswärade sig däröfwer, at des granne Jöran Erichsson skall låtit anslå till **Såldatens rootjord**, för des bristande deel, tree Cappars Land af en täppa, som Mats Erichssons afledne **Faderbroder** Johan Bengtsson i lifstiden och under han hoos Mats på Nappari hemman sig uppehållit, af Pehula Byss oskipta skog uptagit och rödjat. Jöran aftod det tree Cappors Landet till Mats och siälf oprödiar åt Såldaten en rootjord.

s.25v, # 19 - **Sochneskräddaren** Johan Johansson begärte plicht uppå Jöran Erichsson i Pehula, som honom oqwädat. Förliktes.

s. 25v, # 20 - Erich Olofsson Parpola ifrån Oriwesi by hade förlijkt med sin granne hustru Maria Simonsd:r, angående at hon hoos Kyrckioherden förmådt, det han **ifrån Herrans Heliga Nattward blifwit stängd.**

Oriveden syyskär. 7-10.9.1737
VA Ylä-Satakunta KOa52 s. 25v, mf ES 1987

s. 26, # 1 - Slagsmål mellan **Såldaten Eric Grönvall** och des Rotebonde Anders Johansson ifrån Päilax fierde dag Påsk emellan Klåckan 3 och 4 efter middagen på Terijoki Hemman i Oriwesi by. Wittnet Erich Olsson ifrån Oriwesi by berättade, at han mot afton men före solens nedgång kommit uti Terijokis pörte. Grönvall inkommit och utan at säija något ord Anders i håret fattadt och hårdragit och i fingret bitit, skolandes Anders hårdragit Grönvall tilbaka. Wittnet Johan Hendrichsson ifrån Oriwesi by berättade, at han welat åtskilja dem och slagit Såldaten med handen. **Trumbslagaren Johan Enberg** hade kommit och gifwit Anders med handen några slag, såsom och **Trumbslagaren Nils Ruth** några resor på ryggan med wärjan slagit, (etcetera).

s. 27v, # 2 - Länsmannen Gustaf Dahl hade haft ordres att för Generalmunstring förskaffa matwaror. Kommit till Bonden Hendrich Matsson i Hafwisto, blef sielf ute på gården och skickade Brofogden in för att begära af Hendrich en höna och 10 ägg. Hendrich hade sagt**: <u>jag gifwer</u> <u>Länsman med hans befallningar Fahn</u>**. Länsmannen hade kommit in och frågat Hendrich, hwarföre han wore så Högtfärdig och fått till swars, at han ei finge utan penningar. Hendrich hade satt myssan på sig och Länsman hade par resor sökt at slå den af honom. Hendrich ståendes bakom bordet fattadt Länsman i håret och honom däraf på bordet dragit. Länsman drog åt wärjan och slog Hendrich på ryggan. Hendrich grep till wärjan och wred den ur Länsmans hand och drog i håret. Hendrich förklarade, at Länsmannen kommit in i pörtet säijandes: **är du så högfärdig, din Hundsfått samt fattandes sin wärja**, därmed honom hött och oachtadt Hendrichs trägne böner åtskillige gånger slagit öfwer bordet, bakom hwilcket Hendrich des undanflycht tagit. Hendrich kommit endteligen fram på golfwet och fattadt med eena handen i wärjan och med den andra i Länsmans hår, då de hwarandra en stund hårdragit. Länsman hade welat wrida halssen af honom, om icke hans Broder dem hade åtskildt. Upsköts.

s. 30v, # 3 - Bokhållaren Peter Austrell emot före detta Befallningsmannen Johan Ollenquist angående fordran.

s. 31, # 4 - I slagsmålsärendet mellan Såldaten Eric Grönvall och des rotebonde Anders Johansson wittnade **kyrckiowächtaren** Lars Larsson, at då han kommit in til Terijoki, skal han fådt höra talas om Såldatens och Bondens hafde träta och sedt Såldaten utan at säja något ord fatta Anders i håret, hwarpå wittnet begifwit sig. Båda parterna fick böter.

s. 32, # 5 - Angår Smeden Jacob Knutsson ifrån Eskola i Cuorewesi, des **hustru** Sophia Matsdotter.

s. 33, # 6 - Jören Mårtensson ifrån Wilckilä emot drängen ifrån Längelmäki Prästegård angående drängelön.

s. 33v, # 7 - Mats Hendrichsson ifrån Martila jämte Pär Matsson ifrån Eskola angående en råsaga af 11 etc December **1652**.

s. 34, # 8 - **Klockaren i Längelmä** Sokn Salomon Abrahamsson emot Bonden Johan Andersson ifrån Korpi.

s. 34v, # 9 - Johan Andersson ifrån Korpi emot Johan Erichsson ifrån Päskylä.

s. 35, # 10 - **Jagtfogden i Längelmä** Anders Mårtensson emot gamle Bonden i Päskylax Erich Larsson, des son Johan Erichsson.

s. 35v, # 11 - Cronobonden Thomas Hendrichsson ifrån Safwo klagade sig wara i mistning af en äng **Randanijttu** kallad, den hans granne Johan Olofsson, hwilken andra hälften af Safwo Cronohemman besitter, efter gammal och uråldrig fördelning skal innehafwa. En syn förrättas.

s. 36, # 12 - Angår rågång mellan Melais by i Ruowesi och Huikuri. Upsköts.

s. 37, # 13 - Trumbslagaren Nils Ruth berättade, huru såsom **Torparen** under Holma Rusthåld Anders Matsson förl:e wåhr skal åtagit sig **utskära des wränsk** och det så illa förrättadt, at hästen 8 dagar därefter död blifwit, skolandes hästen sedermera af Länsman Gustaf Dahl och Nämndeman Johan Larsson Ruicka blifwit wärderad til Hundrade Tiugu daler Koppar:mt. Förliktes.

s. 37v, # 14 - Förafskedade Qwartermästaren Johan Fabrilius beswärade sig öfwer sin granne Bördebonden Johan Andersson i Rajalax angående en äng **Palomenpä** kallad om 2 winterlass höslag, som Johan Andersson sig skal tilwälladt, ehuru den af gammalt skal tilhördt Qwartermästarens åboende Kronohemman. Johan Andersson föregaf sig ängen af skog samt rijs och rot för 8 år sedan begynt rödia. Upsköts.

s. 38v, # 15 - Qwartermästaren Fabrilius med sin granne Simon Larsson klagade öfwer Johan Andersson, at han för 5 år sedan af byns oskifta skog och hårdwall skal ingärdadt en ansenlig marck och skogudd, hwilcken intägt Käranderne utdömmas måtte. Förrättas syn.

s.39, # 16 - Drängen Mats Samuelsson, nu i tiest i Längelmä Prestegård. Hans förra husbonde Jöran Mårtensson i Wilckilä, angående slagsmål.

s. 39v, # 17 - Angående ett Swedielands upätande af the Suinula boers Hästar.

s. 40, # 18 - Owisshet om Erich Erichsson hemman i Kafwala är Krono eller börde.

s. 40v, # 19 - Emedan Erich Thomasson ifrån Pitkäjärfwi och **Såldaten** Johan Jacobsson **Låga** begåfwo sig at edeligen frija sig ifrån Anders Johanssons och Mats Peterssons samt **Såldatens Erich Johansson Grönvalls** ifrån Päilax misstancka och beskyllning at hafwa deras Swin ihiälslagit, så aflade the eden, at the aldrig thesse swin slagit. Befrijades.

s. 41, # 20 - Uppå Bondens Anders Jöranssons ifrån Ackola och des **Hustrus** Lisa Andersdotters begäran beslöts, at egendomens uptekning och arfskipte förrättas efter framledne Anders Simonsson, emellan thes **Encka** Sophia Thomasdotter och thenne Sökianden Anders Jöransson med the öfrige arfwingarne.

s. 41, # 21 - Det yttrade sig bördebonden Jöran Thomasson ifrån Järfwenpä, det **Ansioniemi** Åker, för hwilcken han af des granne Bördebonden Jacob Andersson stämd blifwit, så wida densamma wid en förrättad ägodelning ei kommit at skiptas, må äfwen, **som all annan bolåker til skifftes gångn**, enär den andra åkeren, som wid delningen i wäxt stådt och därföre då ei kunnat delas, af benämnde deputerade delningsmän komma at **stångfällas**. Skiftet kompletteras.

s. 41v, # 22 - Bördebonden Johan Samuelsson Erola begaf sig at godwilligt och utan Lagsens twång afstå til Länsman Johan Dahls åboende Kronohemman den ängesteg, han uti 20 års tid af **Halkonsuonsarkanittu** under sitt Hemman slugit och bärgadt, men Länsman med Nämndeman Johan Olofssons ifrån Safwo witnesmål wille bewisa des Hemman af ålder hafwa tilhördt.

s. 42, # 23 - **För detta Landbonden på halfwa Suomasema** Rusthåld Erich Olofsson tiltalte Rusthållaren Johan Hoffman för 8 cappars spanmål. Erichs afträde förl:n wåhr, inträde 1734 om wåhren. Hade bordt andra året reparera Rijan, tredje året förbättra halmladan samt upbygga swinstigan. Hade bekommit om händer 3 sommarslädor och 2 wintersländor. **Hoffmans andra Landbonde** Hendrich Hendrichsson. Än påstod Hoffman ersättning för en äng, **Sarinijttu** kallad, twå små winterlass höslag.

s. 43v, # 24 - Cronones Länsman Gustaf Dahl jämte des grannar samtel:e Oriwesi byamän klagade, at the som **igenom byns åkrar til Kyrckian eller annorstädes pläga resa** och färdas, them medelst förtrampning skada

tilskynda. Ty warder hwar och en, som igenom desse åkrar kan komma at fahra, wid 10 d:r s:rmts wite förbuden at Oriwesi bys åker skada.

s. 44, # 25 - Jöran Eskilsson ifrån Eräjärfwi Capellgäld och Kauppila by erhölt edeligen, at han med Qwinspersonen Maria Hendrichsdotter aldrig kötzlig beblandelse plägadt. Han förklarades frij.

s. 44v, # 26 - **Adjuncten** wid Oriwesi Församling wyrdige och wällärde Lars **Forselius** gaf klageligen wid handen, huruledes en olycklig **wådeld 13.7.1737** på des under arrende innehafwande **Capellans bol Seppälä** i Oriwesi by lagdt i aska en **stugu med ett kök**, som ei stådt öfwer 10 års tid eller til någon del odugelige warit, wärderade til 85 d:r, och **twenne kamrar** något äldre men utaf godt och fast Timber upsatte, 75 d:r, samt **twenne sädesbodar**, 18 och 22 d:r, alt koppar:mt. Ingen underrättelse huruledes elden löskommit. Bewiljades brandstodh.

s. 45v, # 27 - Johan Samuelsson Erola ifrån Oriwesi by gittade ei med ed tillägna sig den af **Såldaten** Jöran Mickelsson igenfundne och Samuel Jöransson ifrån **Köykänpä tilstälde_hästskälla**, angående hwilcken desse senare af Johan blifwit instämde. Fördenskull blef denna skälla honom Johan frådömd och Samuel Jöransson tilerkänd. **Smeden** Anders Jöransson intygade, at hans **Broder** Samuel Jöransson skällan förfärdigadt.

s. 45v, # 28 - Nämndeman i Pajukando Johan Matsson Muckola inlade **Kyrckioherdens** Mag:r Johan **Wanaei** utgifne attest sålunda lydande:
På underskrifne dato ingick **Tolfman** i Pajukando Johan Matsson Muckola i min närwaro en wänlig förlikning med sin **halfsyskon** Hendrich och Mårten Matssöner samt Brita Matsdotter i så måtto, at Johan Matsson utfäste sig at gifwa til Hendrich 90 d:r Kop:rmt, til Mårten 100 dal:r och til Brita 50 dal:r, hwarmed de alle woro förnögde, och afsade all praetension til hemmanet, som efter deras Fader tilkommande arf - -. Orivesi Prästegård 21.3.1737. Joh. Wanaeus. - Stiufmodren skal så länge hon lefwer oqwalt få niuta den äng af en lada på **Radannittu** kallad, som henne af hennes afl:e Man, Johans Fader blifwit tilsagd.

s. 46v, # 29 - Fourieren Bergstens sak emot Bonden Simon Kopsama angående brandstods upbärande.

s. 47, # 30 - Bördebonden Erich Larsson ifrån Päskylä påminte saken från år 1732 emellan honom och Kronobonden Jöran Matsson ifrån Syfwäjärfwi, angående en äng **Kirfwenlahden pohia** kallad.

s. 47, # 31 - Beträffande en get, som Mats Pärsson ifrån Päilax påstod at des **Swärfader** g:le Mannen Johan Thomasson därsammanstädes måtte honom återställas, såwida Mats getten upfödt ifrån det den twå weckor gammal warit. Åtetogs.

s. 47v, # 32 - Anders Johansson ifrån Päilax medgaf, at Länsmannen Gustaf Dahl och Nämndemannen Johan Matsson Pajukando förrätta den ytterligare **jämnkning på tegskiftet i åkeren** emellan honom och Mats Pärsson.

s. 48, # 33 - Rätten hade wid Höstetinget förklaradt drängen Jöran Eskilsson skyldig at taga til ächta Qwinspersonen Maria Pärsdotter. 17.2.1737 Episcopal visitation:
9:o Framkom Qwinsperson Maria Pärsdotter ifrån Pajukando och upwiste rättens dom som förbiuder Jöran Eskilsson fullborda sitt ächtenskap - - at åter angifwa saken.
Jonas Fahlenius Episcopus Aboensis
I följe hwaraf Maria anhölt, at saken afgiöres. Jöran aldeles obenägen, enär Maria är med sådan siukdom bestraffad, **at hon esomoftast skall falla i kull och dåra**, hwarföre han henne ei ächta kunde. Upsköts.

s. 59, # 34 - Kaisa Ignatsdotter försummadt 10 weckors tienst hon i barnsäng måst ligga.

s. 59, # 35 - Bertill Jöransson ifrån Porfwola fordrade af sin **son** Johan Bertilsson de 30 d:r K:rmt, som han sin son til resten betalande för hemmanet - - för 6 år sedan försträckt.

Kangasalan syyskär. 12-15.9.1737

s. 21 - Jöran Johansson ifr. Hapaniemi by i Oriwesi sokn och Anders Eriksson ifr. Eskola i (Hapaniemi by) i Cangasala hafwa förlijkts ang. arf efter den förras **fader** Johan Jöransson.

Oriveden talvikäräjät 3-4.2.1738
VA Ylä-Satakunta KOa53 s. 33-, mf ES 1988

s. 33, # 1 - Första uppbudet af **Äjälä** Bördehemman, hwilcket **Majoren** Wälb. Robbert **Watzon** af **framledne Capitein Lieutnant Roths Enckefru Gunnila Catharina Ulff** för 300 D:r Kopparmynt sig **tillhandladt**.

(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym syyskär. 11-13.10.1735 Oriveden ym talvikär. 3-4.2.1738
s 372 # 1 - Å **Majorens** af Biörneborgs läns regemente til fot wälb. Robert **Watzons** wägnar upwiste fältwäbelen Eric Johan Sneck afl. **capiteinlieutn:n Roths enckefrus** Gunnila Catharina **Ulffs** til majoren utgifne quittence på 54 d:r kopp:rmt såsom uppå enckefruus bördeh:ns **Äijäläs** köpeskilling af majoren betalte. Hela köpeskillinen 300 d:r. Hemmanet upböds första gången.
Capitainlieutnanskans **swärson** b:n Joseph Philipsson, förtiden Äijälä h:n åboende, föregaf at ei det ringaste om denne handel wet och at hemmanet är hans swärmoders arfwejord. Joseph begiärde, at köpet skulle återgås och han wid hemmanet, som han i långliga tider widmachthållit, skulle blifwa bibehållen. Fordrade upskutning till nästa ting, då äfwen hans hustrus bröder skulle inkallas.)

s. 33v, # 2 - Angår grannarnes ifrån Kafwala by twistigheeter om **Heponijttu**.

s. 34, # 3 - Upsköts målet mellan Hendrich Matsson Huikuri och Hendrich Hendrichsson Mellainen ifrån Ruowesi angående Råskillnadztwist.

s. 34, # 4 - För detta Befallningsmannen Johan Ollenquist androg, huru såsom **Soldaten** af Ruovesi Compagnie Grels Hendricksson **Pijlman** skall för honom giordt den bekännelsen, angående Ollenquists föräldrars wid Ryska infallet uti **Sonnsari** Kärr nedgräfne och sedan därifrån bortkomne Teen, at han Grels under Ryska tiden, då han warit **Fääherde** uti Woitila by, **under sin wallgång skall påfunnit samma Teen** och det sedan uptäckt för sin **Broder** Thomas Hendricksson ifrån Safwo och **förra Landbonden på Hollma gård**, då Inhysingen på Woitila, numera **afledne Erick Petersson**, hwilcka af samma Teen skola blifwit delachtige. Ollenquist begärte, at Rätten om detta mål Ransaka wille - -.
Grels Hendricksson Pijlman bekände, at han på sidsta året af Ryska öfwerwäldets tid eller 1720, då han menar sig warit ungefär om sina 13 åhr och walladt Woitila Boskapen, öfwerkommit något Teen uti **Sonnsari Suo** eller Kärr på dett sätt, at han sedt Booskapen stå och slicka detsamma. Han hade gått dijt och funnit där wara 2:ne mans bördor, af hwilka han 2:ne flaskor och 1 liusstaka för sig afskildt och afsides litet stycke därifrån under en trääroot lagdt, skolandes samma afton efter hemkomsten uppenbaradt fyndet för Erick Petersson, hwilcken bedt honom därmed tiga, sägandes det wara Holmagårdz Teen, Ollenquist tillhörigt, och lofwat med honom det därifrån taga, hwilcket och Natten därpå skedt, då Erich med Grels dijt åtfölgts och hwardera sin börda därifrån hem burit till Ericks Pörte, där Ericks Hustru skall legadt. Bördorna hade förblifwit i Pörtet, utan at Grels däraf någon deel begärt eller bekommit - -. Morgonen därpå hade han råkadt sin äldre Broder Thomas och för honom uptäckt sig hafwa funnit en hop med Teen samt däraf en deel för sig särskildt aflagdt på ett wist ställe. Thomas hade skaffat Teen och det behållit. Erich Peterssons **hustru** Maria Josepsdotter hade ingen kundskap, likaledes hennes **son** Mats Erichsson.
Thomas tillstod, at Grels på det sidsta åhret af Ryska öfwerwäldets tid, för honom bekändt **en half fierndels wäg ifrån Holma** gård sig hafwa funnit något Teen uti **Sonnsarisuo**, - -. Huru gammal Grels då warit, swarade Thomas sig det icke noga kunna weta, men i **Längelmäki** sade han sig och sin Broder wara **födde**.
Parterne och Nämnden berättade, at saken uti Ryska tiden af dåwarande domhafwanden Callia blifwit ransakadt, men den brotzlige ei kunnat igen fås. Thomas warit då warit tilstädes. - Upsköts.

s.36, # 5 - Jacob Matsson Jacola ifrån Naapila föredrog, huru såsom emellan hans Kronohemman och hans grannes Mats Jöranssons Bördehemman Yriälä en äng **Isonijttu** kallad af ålder således **till skiftes blifwit bärgad, at den deelen som den ena det ena året nyttiadt af den andra det andra året är worden bärgad**. Som nu medelst Yriäläs wårdzlöösheet samt at han i många år denne äng till andra utlegt, skall skedt at den deelen, som åt honom ligger, **Ylinen** påkallad, är skogwuxen, hwaremot den andra deelen eller **Alanen** i godt stånd. Söker at få sin deel afskild. Syn bör förrättas.

s. 37, # 6 - Ordwäxlingen mellan Pigan Anna Mickelsdotter ifrån Taipale och Pigan Sophia Jöransdotter ifrån Oriwesi by. Anna hade **kalladt Sophia, som i kopporne fådt feel på synen, socko** och **silmäkökö** (TMA:ssa

silmäkako) samt **hylky, juoxia, lautta** (TMA:ssa **lauta**), **kona, ulosstrykätty huora** och **porto**, kunnandes inte bewisa, at Sophia henne förut **kalladt troll och tiuf**. Anna dömdes skyldig för oqwädens orden: **soko, silmäkökö** (TMA:ssa **silmäkako**), **hylcky juoksia, lautta kona, ulosstrykätty huora** och **porto.**

s. 37v, # 7 - **Corporalen Gustaf Lydeen** insinuerade des **Swärmoders fordom Länsmannens i Ruowesi Jacob Ruuths Enckas Catharina Fachts** till Rätten insände skrift af följande innehåld.
Emedan som min **Sahlige Sån, Fordom Länsman i Oriwesi Sochn, Hendrich Ruuth Barnlöst** afsomnadt och qwarlåtenskapen hwad som blifwit ärft och förwärft af lösören jämpte Besittningzrättens lösen å Siurula Cronohemmen i Oriwesi by alt stadnadt uti des efterlefwerskas min **Swärdotters Anna Barks och des Såns Crono Ländzmans Gustaf Dahls** händer, dy nödgas jag uti min ålderdom och siukligheet **min Swärson Corporalen Gustaf Lyden** å mina wägnar min deel sökia. Will framte bewis öfwer det, att Cronolänsman Dahl och des **Broder Johan Dahl** hafwa redan åtniutit med öfwerrskått des Fäderne dehl efter deras Sahlige Fader.
Ruovesi och Autio den 1 Februarii 1738
Catharina Facht, Bedröfwat Enkia.
Länsman Dahl begiärte underteknad at med Nämndemännerne uptekna egendomen.

s. 39, # 8 - Öfwer Pigans Maria Pålsdotters ifrån Oriwesi by anförde Käremål emot **Sål(da)ten Jöran Trinn**, at han skall tillagdt henne at hafwa af sin huusmoders boskapsfoder i byyn bortgifwit. **Trumbslagaren Johan Imberg** hade berättat, som skulle han sedt Maria bära höö ifrån des Matmoders lada åt bysfolcket.

s. 40, # 9 - Johan Andersson ifrån Rajalax klagade, at **förafskedade Qwartermästaren Johan Fabrilius** wid des för någon tid sedan skedde ankomst till byn, hwarest han ett Cronohemman innehafwer, skall gärdat en sin täppa fast in wid byssens åkergärd och därmedelst **instängt hela byssens gamla fäwäg till watnet**, så at man måst betiäna sig af Koifwuniemi byss ägor, begiärandes at wägen bör återigen öpnas. Upsköts.

s. 41, # 10 - Synen i Rajalax angående at uti en samfält skogzudd belägne ängar med särskilte hägnader så kunde blifwa bewarade, at Boskapen lika fult till mulbetet på denne marck kunde drifwa och twärt öfwer udden upprättade gärdesgården. Synemännerne berättade, det Boskapen ändå obehindrad framdrifwas kan.

s. 41v, # 11 - Nämndeman Anders Andersson Kauppila intygade, det Anders Mårtensson ifrån Wiherla blifwit instämd at swara Bonden Johan Jöransson ifrån Nickilä by angående dennes häst, som han fått låna allenast på half mihl wäg, då han **sin dotter till Mouhijärfwi** i tienst skulle föra, men utan loff alt till Mouhijärfwi åtta mijl fram och tillbaka ifrån måndagen till Fredagen brukadt.

s. 42, # 12 Uppå Krono Befallningsmannens Jacob Gadds befallning har Crono Länsman Gustaf Dahl instämt Bonden Jacob Matsson Naapila angående 18 d:rs gäld, som hans numera afledne **fader** Mats Andersson Naapila uti framl. Borgarens i Åbo Jakob Rökmans 1710 åhrs gäldbok skall finnas debiterad. Jacob Matsson förklarade, at han för åtta år sedan begynt betala gäld till **Rökmans Broder Safwi Marti** kallad i Längelmä och betalat alt. Upsköts.
Beträffande en annan i samma gäldbok, **Samuel Ruokonen** benämnd, som **bodt på Ruokoises hemman** uti Wiherla by och som för god tid sedan i elände och fattigdom aflidit skolandes wäl Enckan wara qwar, men föda sig med tiggare stafwen.

s. 43, # 13 - För Bonden Hendrich Hendrichsson ifrån Pajukando har om Morgonen bittida 12.9.1737 igenom en häftig **wådeld** en nyligen förbättrad stor Rija af 60 d:r, en loga a 10 d:r, 3 tunnor spanmål a 12 d:r efter pröfwande i aska lagde blifwit. Des grannes Hendrich Erichssons Rijas taket skadats genom brännande.

Tyrvään talvikär. 27-29.3.1738

s 386 # 32 - Inneliggande 3 gullringar, om ducats wigt hwarthera, äro af **lieut. Colleri fru Elsa Margaretha Mulina** pantsatta för 2 tunnor föruhrgammalt korn - -.

Pirkkalan ja Messukylän talvikär. 6-10.4.1738

s 229v - Anders Jacobsson Wallari ifr. Hyhky inlade ett **Lagmansbref af 6.12.1614**:
Jag Jesper Mattsson Krus til Harfwiala - - Lagman i Norrfinne lagsagu och öfwer hela Österbotn, at Anno 1614 d:n 6 Decembris hölt - - af Birckala Sokn i Tammerkåski by - - Då kom - - Michel Matsson i Hyhky, med ett

Capellans Her Petri Jacobi bewijs daterat Anno **1613 d:n 13 Octobris** och lydde ord ifrån ord: Jag **Per Jacobi, Capellan wed Birckala Capellgiäld**, bekenner - - at i medlertid, jag war **stadder til soknbodh och hos Michel Matsson i Hyhky** samfärdel. - - och kunnigt giorde Mats Jönsson - - til en liten syn emillan - - Hyhky och - - Tyrcköij - - förlikning om - - Pengonpohian maast Hyhynsarka wid namn - -.

Oriveden syyskäräjät 1-4.9.1738 på Orivesi Länsmansgård
VA Ylä-Satakunta KOa53 s. 17-, mf ES 1988

s. 17v, # 1 - Det andra **upbudet** af Äijänens Bördehemman, som Majoren Robert Watzon af framledne Capitain Rots Enckiefru Gunnila Catharina Ulf sig tilhandladt - -.
(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym syyskär. 1-4.9. 1738
s 408 # 2 - **Majorens** Robert **Wattzons** fullmächtige fältwäbelen Eric Johan Sneck inlade köpebrefwet af 3.9.1737, hwarmedelst **afl. capitaine Roths encka** Gunnila Catharina **Ulff** försåldt sitt af sine föräldrar ärffteligen tilfallne **Äijänen** bördeh:n i Oriwesi s:n och Woitila by med alla appertinentier til majoren emot 300 d:r. Äfwenledes framteddes **afl. capitainens söners sergeantens Christian Roths och corporalernes Johan Roths samt Gustaf Roths** 30.6.1738 uthändigade skrift, hwarenligt de icke wela klandra emot köpet. Bewiljades det andra upbudet. **Capitain Roths swärson** b:n Joseph Philipsson, som med enckan på hemmanet suttit, i anseende därtil, at h:net warit enckans arfwejord samt at han förnam sin hustru, för det hon, enligit nämndens och alla närwarandes intygan, aldeles emot hennes föräldrars wilja och samtycke sig med honom, sedan de först sammanlag hafft, i ächtenskap inlåtit, **kunna aldeles arflös förklaras**, afstod med des klander.)

s. 17v, # 2 - Å sin **swågers eller Systermans, Borgarens ifrån Åbo Matts Mattsson Ketturis** wägnar, gaf Befallningsman Jacob Aspelin tilkänna des **Swågers Fader** Thomas Thomasson Mälli i förledne Månad och hans Hustru Brita Thomasdotter för fyra år sedan med döden afgådt, och at egendomen, hwilken **Ketturis Broder** Simon Thomasson Mälli hafwer om handen, än ei upteknats. Begiärde uptekning och skifte.

s. 18v, # 3 - Thet gåfwo å egen och sin hemwarande **Broders** Anders wägnar **Bröderne** Johan, Erik, Christer och Johan Erickssöner ifrån Päskylä ifrån Längelmäki Sochn med deras **Systers** Beatas **Man** Johan Henricksson ifrån Mustasuu tilkänna, huru såsom theras **Fader** Erik Larsson ifrån Päskylä Bördehemman sidstl:ne Pingestdag igenom döden afgådt och de om ägendomens skiftande emellan sig och sin äldsta dödblefne **broders och Swågers Mickels son** Simon Mickelsson jämte hans **Syster** Maria med dem och sinsemellan sålunda öfwerenskommit, at Johan och Simon komma at dela hemmanet och alla öfrige Bröderne få lösören 200 d:r hwardera samt Systran 100 d:r. Simon och des Syster än omyndige. Förmyndare för Simon och dess **Syster** Maria blef i brist af behörige Fädernes fränder Erich Johansson ifrån Längipohja såsom dess **Moderbroder**. Johan Erickssons **Swågerska** Christin Johansdotter.

s. 20, # 4 - Daniel Grelsson Prusila, Erik Thomasson Natucka och Grels Thomasson Nickilä ifrån Pitkäjärfwi klagade öfwer olikhet uti **Tegskifte i åkeren** emellan sig och sine grannar Adam Axelsson Sipilä och Henrich Claesson Laurila, begärandes **medelst stångfall efter öre och ortug at skifta och jämka.** Sipilä och Laurila protesterade, såwida de i större tegar skola hafwa än de äro skattlagde före och deras skiften bätre skola wara brukade. Hemmanen äro Crono, warför underrättades Landzhöfdingen.

s. 20v, # 5 - Elin Henriksdotter ifrån Woitila wille påstå, at den trolofning, som hon föregaf emellan sig och Erik Henriksson ifrån Hafwisto, wara fölelupen, måtte försiggå.

s. 21, # 6 - Med sin wederdeloman **Soldaten Jöran Brömmer** förente sig Sophia Jacosdotter ifrån Järfwenpä, at hon olofligen brukat Brömmers båt. Skedt i misstag.

s. 21, # 7 - Pigan Sophia Erichsdotter ifrån Wessari / en dräng fr. Kawala.

s. 21v, # 8 - Jöran Johansson ifrån Nickilä med des fyra grannar kärade til Jacob Andersson ifrån Järfwenpä, för det han på deras skog skal fäldt 180 Biörketrän och af dem **Nafwar** tagit. Swaranden nekade. Upsköts.

s. 21v, # 9 - Matts Pettersson ifrån Päilax berättade, huru såsom **Såldaten Axell Gråsten** för honom sagdt, det Gråstens Rotebondes Hendrich Hendrichssons **hustru** Anna Johansdotter ifrån Pajukando tilwitt honom at hafwa upätit Hendrichs Swijn. Förliktes.

s. 22. # 10 - **Gåssen** Johan Matsson ifrån Hafwisto by skal wara **hogad at i handtwärkcks lära uti Åbo** stad sig begifwa. Intygades Johan wara född af ärliga och Cristeliga Föräldrar uti Hafwisto by, **Fadren** dåförtiden bofast bonde, men sedermera **i Krigstienst omkommen**, och **Modern med des äldsta Son ännu på hemmanet sittiande**.

s. 22v, # 11 - Aldenstund det ei kunde utletas, huruledes den **wådeld** löskommit, hwarigenom Bonden Johan **Korri** klagade sig 22.8.1738 hafwa mist en ny rija, til 80 daler wärderad, och 4 Tunnor Råg samt taket af en Halmlada, inalles 138 d:r, pålades Korri edeligen at erhålla, det sådant icke af hans förwållande skedt.

s. 23, # 12 - Jacob Erichsson ifrån Uiherla anförde emot Erich Michelsson i samma by, at han wid den 21.10.1736 förrättade upteckningen på **Ruokois** Bördehemman efter Jacobs **Broder** Jöran Erichsson låtit upföra sådan gäld, - -. Deras **Fader** Erich Jöransson. Michell swarade afledne Erich Jöransson uti lifstiden handlat honom en Häst - -. Swaranden föregaf sin **Farfader** allaredan för ryska tiden försträckt sådant åt afledne Erich Jöransson.

s. 24, # 13 - Anders Thomasson ifrån Kaupila intygade, at Walborg Hendrichsdotter, som hos Thomas Mårtensson ifrån Nickilä warit i lång tid inhyst, förledne Höst aflidit på sin sotesäng, hwarest hon mållör legat, med tecknande låtit förstå, at hennes qwarlåtenskap bestående i Kiörtlar, en Kista och några gamla sängkläder, Thomas Mårtensson efter hennes död skulle tilhöra. Walborgs **Broder** Hendrich Hendrichsson ifrån Längelmäki Sochn och Järfwi by afstod.

s. 24, # 14 - Johan Hendrichsson ifrån Hulipas kunde inte bewisa, at Simon Johanssons och Anders Jöranssons ifrån Hirfwijärfwi boskap upätit des Rågwäxt uti en täppa.

s. 24v, # 15 - Jöran Erichsson ifrån Sahrajärfwi klagade, at hans **Fader** Erich Jöransson wid senaste Restransakning skal förmådt, at Sahrajärfwi Kronohemman, hwilcket Fadren tilförene oklufwit skal besuttit och innehaft samt Jöran sammaledes updragit, blifwit delt i tu och **Jörans Halfbroder uti hälften däraf inrymd**, förmodandes ändring såwida ägorne ingen klyfning tåla. Fick bewis, at ringa ägor.

s. 24v, # 16 - Twisten emellan Kronohemmanen uti Hoiwola by och Bördebonden Hendrich Ohlsson ifrån Suckila angående några ängar, dem Suckila menar sig enskilt tilhöra, men Hoiwola boerne i någon tid skola innehaft. Witnet Thomas Hendrichsson ifrån Hyrylä uti Ruowesi berättade: at hans i början af Ryska öfwerwäldets tid med döden afgångne **Fadermoder** Walborg Petersdotter skal bestraffadt honom en gång för det han lemnadt några ängar obärgade och sagdt at hon och ifrån Oriwesi Sokn och Hoiwola by i sin tid legdt en äng, **Lappisuo** kallad. Witnet wet icke hwar ängen är belägen. En annan gång skal Bonden på Mononen Joseph Matsson för 3 år sedan sagdt, at han gådt i **Sarfwan suo** ängar i Oriwesi utan at nämna, hwem ängarne tilhörde.

s. 25v, # 17 Bonden Elias Jöransson ifrån Kaupila anklagade sin **Swärsson** Johan Hendrichsson i samma by, at 10.7.1738 på ängen hafwa honom **med bar lijn efterjagat**. Eliases **Soldat** Jacob Hendrichsson **Holma** hade kommit tilhielp. Johan nekade. Holma war Eliases kötzliga **Syskonebarn**. Holma berättade sig med Elias och en förnedrad qwinsperson Maria Hendrichsdotter uti höandestiden kommit ifrån ängen **med ökstock öfwer et träsk** då de råkat Johan på sin äng räfsande, hwilken skal gått och tagit en lijn ifrån sin ökstock och efter ordwäxlingen jagadt efter sin **Swärfader** 30 famnar wäg, då Elias ropat Holma til hielp. Elias hade hotadt slå sin swärson med ett **styrårblad**. Twist om höbärgande. Eliases **Farbroder** Bertil Eskilsson ifrån Hapaniemi. Johan tillagdt sina swärföräldrar hafwa stulit af honom et och annat.

s. 28v, # 18 - Angår drängen Jacob Hendricksson i Siurola i Suinula by för tidelag.

s. 28v, # 19 - Simon Hendrichsson **Erola** framlade en föreningsskrift emellan honom och des granne Simon Thomasson **Parfwela**: Angående den fordran Simon Hendrichsson Erola i Eräjärfwi Cappelgiäld och Uiherla by såsom arfslått uti berörde hemman hos mig äger, har jag i wänligheet welat, at jag i ett för alt erlägger Tiugu daler Söfwermynt hwarmed Simon Hendrichsson är belåten. (Alt för undvikande af rättegång.)

s. 29v, # 20 - Bönderne Anders Jöransson Karfwia och Erick Ericksson ifrån Erälax uti Längelmä Sokn gåfwo tilkänna, huru såsom den förras än i lifwet warande **Swärfaders** Anders Clemetssons **Fadersysters** och den senares afl:ne **Faders Systerdotter** gl. Piga Maria Thomasd:r sidstledne Wåhr om lögerdagen efter första Böndagen hos Bonden Jöran Sigfredsson ifrån Sirckala, äfwen i Längelmä, aflidit och all sin eij aldeles ringa ägendom hoos honom qwarlåtit. Jöran framlade **Adjunctens uti Längelmä Christian Flodbergs** witnesskrift af 15.4.1738: Att gamla Pigan Maria Thomasdotter ifrån Sirckala Anno 1738 den 15. April på sitt yttersta i sin Sotesäng sagt: **Jag hafwer ingen arfwinge, efter de intet hafwa kändt mig, så wil jag eij eller känna dem** och att hennes ringa qwarlåtenskap skulle höra til Sirckala bonden med wilckor, att henne hederligen uti sitt hwilorum, emedan hon uti Nijo års tid haft sitt tilhåld hoos honom.

s. 31, # 21 - Joseph Matsson ifrån Suinula kunde inte bewisa, at det wisterhus på **Klåckarens i Cuorewesi Thomas Eskelssons åboende hälft af Cronohemmanet Martila** i Suinula by, som efter sitt **Syskonebarns** Maria Hendersdotters updragande, - -. Josephs **Swåger** Hendrick Johansson på ½ Martila.

s. 31v, # 22 - Det wille Jöran Johansson Nickilä påbörda **Soldaten Jöran Trinn** at hafwa lånt af honom en, - -. Trinn nekade.

s. 32, # 23 - Drängen Jöran Eskelsson, förtiden i tienst uti Rautajärfwi by af Hauho Sokn, hade wid 1736 års Hösteting blifwit skyldig känd at taga til ächta den af honom under ächteskapslöfte förnedrade Qwinspersonen Maria Pährsdotter, äfwen numera på Hauho Prästegård i tienst, och föreburit henne med sådan siukdom wara behäftad, att hon **esomåftast plägade falla i kull**. Jöran Eskelsson berättade nu Maria hafwa fyra resor beswimmadt förmenandes henne wara med **fallandesoot** behäftad.
Wittnet Maria Jöransdotter ifrån Pajukando berättade, at förledne Wåhr twå år sedan skal Maria Pährsdotter, som då warit **Wallherdinge** hoos wittnet och en dag walladt Boskapen på en äng när intil wittnet, som med annat folck warit ute och gärdadt, gådt på ängen **kramandes sig om sitt lif** och efter en tid stigit öfwer gärdesgården uti en täppa, hwarest hon **fattadt uti en därstädes stående plog och ropat såsom då man kör Hästar; noch, noh**. Kort därefter skal en annan wallherdinge kommit til wittnet och bedt skicka Häst efter sitt siuka Wallhion. Senare hade wittnet sedt Maria uti Soldatens Pörte liggandes på bäncken och när hon henne uprest sampt welat försöka om hon förmådde sitta, skal hon welat falla neder på golfwet, då wittnet låtit bära henne i badstugan och henne där lemnadt med en Soldats flicka. **I badstugan** hade Maria **fallit neder ifrån bäncken**. Wittnet hade kommit och jämte en annan **med watn henne swalckadt** skolandes Maria därwid sagt: **hwad giören i mig**, och wittnet swaradt: **intet giöre wi dig illa**. Maria skal rördt hwarcken hand eller fot. Detta skedt på en lögerdag och Söndagen därefter hade Maria legat siuk och swarat på wittnets fråga, hwad Maria giordt wid plogen, skal hon swaradt welat häfwa friska sig.
Wittnet Lisa Jöransdotter ifrån Pitkäjärfwi berättade, at hon inte sedt Maria, förrän hon warit buren i badstugan. Ute wid badstugan hade hon hördt där ett dampande och då pågått in och swalckadt henne med watn. Maria hade sagdt, at **Jöran eij annat hafwer än en stor näsa**.
Wittnet Beata Nilsdotter ifrån Kauppila, hwilcken senares **Mans Faders halfsysters dotter** Maria Pährsdotter är, berättade, at för Twå år sedan om en Söndag, då den af Jöran tilförene lägrade Qwinspersonen Hebla i Kyrckian sutit på en bänck mitt emot wittnet på gången och Maria Pährsdotter dit äfwen kommit, skall Hebla sagdt: **den ena Bruden efter den andra kommer i denne bäncken. Därpå hade Maria begynt at gråta och därmed en god tid under Predickan forthållit samt sedermera legat med hufwudet i famnen på händerna såsom ihopfallen**. Andra Qwinnorna som bredewid henne sutit skola lagadt om henne och witnet omsider fattadt henne uti näsan samt frågadt hwad henne felte. Hon hade bedt skaffa sig ut och wittnet det giordt. När de kommit i Kyrckoförstugan, hade wittnet frågadt Maria hwad hon gråtit, som swaradt: jag gifwit tilbaka Jörans fästningsgåfwor. Wittnet hade lämnadt Maria i förstugan, där ock Jöran warit. Witnet kunde inte säija om Maria någonsin haft fallandesoten.
Maria tilstod desse wittnens utsagur nekandes eij eller sig en gång, medan Jörans hustro ännu lefwadt, på Badstugulafwan beswimmadt, men påstod högeligen sig ifrån fallandesot wara frij. Maria påstod at beswimningen händt däraf, at hon haft twå weckors tid brännsiuka och at hon mycket gråtit.
Maria upmanades at hos **förståndige läkare** skaffa besked om sit hälsotillstånd.

s. 35, # 24 - Erick Larsson ifrån Hafwisto begärte, att bägge Kockola byss inwånare måge påläggas ersätta den skada deras swin til en Tunna 20 Cappar säd på hans Swidia skola förordsakadt. Kockola boer befrijades, enär Ericks Swidia warit ohägnad och Hafwistos grind söndrig.

s. 35v, # 25 -Erick Larsson berättade, huru såsom hans **Faderbroder**, som haft **till ächta Matz** Jöranssons ifrån Kockola **Syster**, för femton och hans hustro för siu år sedan igenom döden aflidit. Erick anhöll, at Matz,

hwilcken qwarlåtenskapen har om händer, må förplichtas däraf något til Erick afträda, som honom dess afledne Faders wägnar tilkommer. Ägendomen bör upgifwa för nästa Ting.

s. 36, # 26 - The siu Uiherla Byamän, ibland hwilcka fem äro börde och twänne Cronobönder, beswärade sig däröfwer, at Nickilä Byss fem Innwånare deras skog medelst **Timberhygge och granristägt** skola utödt, så att Nämndemannen Anders Andersson Kauppila 1700 stubbar upräknadt (Timber och Taakwedsstockar). Swaranderne förklarade, at de upräknade stubbarna warit gamla. Förliktes.

s. 37, # 27 - Bördebonden Mats Hendrichsson ifrån Martila och Kronobonden Peter Matsson ifrån Eskola emot Suinula inwånare.

s. 37v, # 28 - Thet beswärade sig Mustasu Mickola och Metzäs Hemmans åboer jämte Laurila ifrån Pijttala by och Salo å egne samt Laurilas grannes Erolas wägnar, alla i Längelmäki Sokn, däröfwer at dem och deras skiftesbroder emellan af Oriwesi Sokn, såsom Rekola och Thomala ifrån Järfwenpä by, Yrjölä ifrån Wihasjärfwi, Jullinen, Hångonen och Reikola ifrån Hietalax, Heikilä, Juoppola och Peldola ifrån Uiherla, StorKauppi och LillKauppi ifrån Nickilä, Heickilä, Elias Jussila och Johan Jussila ifrån Kauppila samt Muckola ifrån Pajukando, **ingen wiss ordning wid deras uti Päskylä fårss upbygde samfälte Qwarns nyttiande** skal iachttagas, begärandes fördenskull at därom någon stadga til efterrättelse giöras må. Swaranderne förklarade ordningens rubbande däraf förordsakats, at de såsom långt ifrån Qwarnen och bakom fiärdar belägne eij altid kunnat sig efter Qwarndygnen rutta. Pröfwades skiäligast, at alle i des nyttiande lika stor del måge taga och öfwerenskoms, at hwar sina Tre dygn å slag Qwarnen nyttia och sinsemellan förena, ifrån hwem ordningen skal taga sin början. Johan Jussilas och Elias **Jussilas hemman blifwit nyligen klufwit i tu**.

s. 38v, # 29 - Simon Thomasson ifrån Uiherla dömdes med fyra Cappar säd ersätta den skada, som swinen igenom des ogilda gärdesgård uppå des grannes Mickel Thomassons åkerteg tilfogadt.

s. 38v, # 30 - **Scholgåssens** Anders Simonssons ifrån Päskylä emot des **Syskonebarn** Johan Erichsson anförde talan angående at deras **Faderfader** Lars Eskilsson til Päskylä hemmans inkiöp penningar skal utlagt och Johans numera afl. **Fader** Erick bekommit hemmanet, men Anderses **Fader** eij någon ersättning däremot. Upsköts.

s. 39. # 31 - Nämdeman Hendrick Mattsson ifrån Huikuri emot Johan Johansson Suinula. Hendricks **syskonebarn** Jöran Marcusson nu på Nittonde året. (Hans mor dog för mera än 10 år sedan. Grå vadmalsråck, elghudsbälte, vintermössa af blått kläde och loskinnsbelingars uppslag.)

s. 40, # 32 - Nämdeman ifrån Kangasala Hendrick Jöransson **Ruokonen** tiltalte Bonden Elias Jöransson ifrån Kauppila, angående att han förwekne sommar hemma hos, natten för än Cronones Länsman Gustaf Dahl med Nämnemännerne Pajukando och Kauppila sig därsammanstädes til hemmanets och ägornes fördelande emellan Elias och dess **Måg Ruokonens Son** Johan Hendricksson, efter Häradsrättens slut och utslag, befunnit, skal eij allenast utbrustit emot honom och bemälte hans son i Swordom säijandes: **Tuhatta tulista Perkelettä** (TMA:ssa **Perkelet) ottacon teidän sielun ja rumin**, utan och sagdt dem med Länsmannen: **teettänyt wäärjä** (TMA:ssa **wäriä) kirjoja** eller låtit upsätta orätta skrifter. Ruokonen anhölt, at Elias med plicht må ansees. Elias nekade sig så sagdt.
Förafskedade Qwartermästaren Johan Fabrilius wittnade, at enär han en natt i Sommar tillika med Ruokonen kommit til Elias Kauppila och berättadt, at Länsman kommer och delar hemmanet och gården emellan honom och hans Måg, skal Elias swurit säijandes: **Faan besitte dem til Krop och Siäl, och åt sin Måg: jag skal taga dig och leda dig til tröskelen, hugga hufwudet af dig och bränna opp Pörtet innan du skal bo där uti**, samt än widare åt Ruokonen dagen efter i Länsmans närwaro at han med Länsman låtit skrifwa falska skrifter. Elias nekade så ha sagdt.
Nämdeman Johan Matsson Pajukando: att Elias skal sagdt Ruokonen hafwa låtit i Kangasala uprätta falska skrifter och Rätten dem sedan stadfästa. Elias tilstod, att han i hastigheet och lättsinnighet nämnt den onda, men eij på så groft sätt. - - Elias dömdes till böter.

s. 41v, # 33 - Angår drängen Jacob Hendrickssons Tidelagzsaken, som hemstält Hofrätten.

s. 42, # 34 - Pigan Maria Hendricksdotter wille påbörda Johan Hendricksson ifrån Pajukando, at förwekne Sommar på åkeren, där hon med sin **Matmoder eller Johans Swärmoder** Margeta Johansdotter bärgadt höö, hafwa oqwädat henne med tiuf namn.

s. 42, # 35 - Nämdemannen Bertel Eskelsson ifrån Nickilä wijste med Extract af framledne Häradshöfdingens Claes Detloffssons 4.1.**1725 på Jussila Hemman i Kauppila by uprättade byteslängd efter des Fader** Eskel Jöransson, hwarigenom honom 108 daler K:rmt des Broderdeel och enskildte fordran tilsamman tillägges samt däremot 52 daler såsom tilförene åtniutne afföres så att - -, af sin **brodersson** Elias Jöransson, hwilcken hemmanet och ägendomen om händer fått.

s. 42v, 36 # - **Skräddaren** Johan Johansson ifrån Pehula hade instämt **drängen Matts Sevon** angående ett par **ranckor med romor, en loka och ett Hästtäcke**, dem Skräddaren jämte en Häst til då warande **Capellanen och numera Kyrckioherden i Kyrckslätt Samuel Salovius** för några år skal utlegt och med hwilcka Kyrckioherden til Kyrckslätt skal affärdadt Sevon, som saker ej återhemtadt. Bör instämma Kyrkioherden.

s. 43, # 37 - **Smedens** ifrån Cuorewesi och Eskola by Jacob Knutssons framl. **Hustrus** Sophia Matsdotters äfwen afledne **Broders** Jöran Matssons ifrån Stor Attila omyndiga barns Förmyndare Joseph Eliassson ifrån Salo, --.

s. 43v, # 38 - Uti den af Befallningsman Johan Ollenquist wid detta års Winterting angifne saken emot **Soldaten** Grels Hendricksson **Pilman**, beträffande något af des Föräldrar wid Ryssens infall i landet i **Suonsaari** Kärr - - nedgräfwit Teen, - - ett utdrag utaf afledne Häradshöfdingens Claes Detloffssons Protocoll af den 20 etc. Martii 1722 - - som följer: (Jmf årets 1722 winterting. Fortsättning efter tingsprotocollet:)
Soldaten Pilman, närwarande å Compagnie wägnar **Corporalen Gustaf Lyden**, tilstod det fundne Tenet bestådt i de stycken, som föregående dombokeextract förmäler undantagandes at liusplåtarne eij skola warit flera än 2 st. Pilman hade låtit instämma til detta Ting Tilsa Wärdinnan ifrån Safwoi by Lisa Simonsdotter och **Safwijoki Torpare hustron** Lisa. Den förra sagdt för Pilman, at hans **Broder** Thomas Hendrichsson i förstone skal haft något af Ollenquistens bortkomne Teen men mera intet, och den senare, at den i Wintertings Protocollet omnämnde afledne Inhysningen på Woitila Erick Petersson på sit yttersta skulle bekändt sig blifwit af det Teen delachtig,- -.
Thomas Hendricksson inföll, at han skal hördt berättas af Erich Peterssons **söner** Samuel och Mats, det Pilman af deras tridie **Broder** Jöran Ericksson ifrån Pehula skal fordradt en Tunna Spll såsom förlikning, hwaraf Thomas wille sluta, att Pilman måtte meddelt Jöran något af Tenet.
Upsköts för hörande af wittnen och för at Ollenquist skall hemta utredning om Pilmans ålder och Befalningsman Callias Protocoll.

s. 46, # 39 - Nämndemännerne - - blefwo förordnade at taga i ögna sichte, huruwida de Pehula boer, såsom klagades, af Orihwesi byss ängestegar uti **Pehuniemi** äng kunna hafwa något inkräcktadt eller icke.

s. 46v, # 40 - Bonden Elias Jöransson ifrån Kauppila tilstod sig för några år sedan bekommit af Häradzhöfdingen Carl Johan Jegerskiöld sex daler at för dem ett lispund lijn at betala - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-21.2.1739
VA Ylä-Satakunta KOa54 s. 148-, mikrofilmi ES 1988

s. 148v, # 1 - Här warder tredie upbudet af **Äjäis** bördehemman förbigångit.
(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym talvikäräjät 19-.2.1739
s 442 # 1 - **Äjäis** bördeh:n blef nu til **majoren Robert Watzon** tredie resan klanderlöst upbudit. Äijäis är augment under Hollma rusthåld, som innehafwes af Kurckiska stärbhuset. Äijäis h:ns natur oklar.)

s. 148v, # 2 - Angår at utgifwa ökning på Herrdagzpenningarne til **Herrdagzmannen Johan Torra**.

s. 148v, # 3 - Upskutne saken emellan Anders Jöransson Karfwia med Erich Erichsson ifrån Erälax emot Jöran Sigfredsson i Sirckala, alla ifrån Längelmä Sokn, angående arf efter afledne gamla Pigan Maria Thomasdotter. Förentes sålunda, at Jöran Sigfredsson utfästade sig til Anders Jöranssons **Swärfader** Anders Clemetsson och Erich Erichssons **Fadersyster** Sophia Jöransdotter, den förra 3 d:r och ett skiortlärft, och den senare 2:ne kiörtlar af Sars.

s. 149, # 4 - Sedan Simon Mickelssons i Päskylä Förmyndare Erich Johansson ifrån Längipohja wid det å samma bördehemman 11.12.1738 skedde arfskifte med sin **Faderbroder** Johan Erichsson således öfwerenskommit, at Johan Erichsson, som med alla Erfwingarnes inbördes samtycke efter deras framledne **Faders och Farfaders** Erich Larssons i lifstiden giorde författning hade at besittia halfwa hemmanet, skulle **flytta på den så kallade Jussila Tomten**, därest och gården tilförene stådt, och at Simon, hwilken den bebygde tomten med andra hälften af hemmanet skulle komma at innehafwa, efter föregången delning af husen hade den hälften, som på Johans deel af dem belöpa skulle, med samnad hand, jämte Johan til besagde Jussila Tomt at flytta och föra. Partene begärte, at af Rättens medel några förordnas **åkren och ängiarne samt husen dem emellan efter öre och örtug at dela**. Därjämte föredrog Erich Johansson med sin pupill Simon Michelsson, at dett Simon beswärligit falla skal til at flytta huusen til den så kallade Jussila Tomten, såsom något aflägen ifrån den andra, och at til lisa både för honom och hans **Faderbroder** Johan rådligast wore, at Johan satte sig ned närmare til Simons Tomt och gentemot then på andra sidan om tåå, hwarest därtil lägenhet wara skal.
Cronones Länsman Gustaf Dahl fördnades med Nämndemännerne Johan Matsson Pajukando och Johan Olofsson ifrån Safwoi **dela husen och ägorne** emellan Parterne så jämt **i ledt och liust** at hwardera får fullt gen fullo. Och som Johan Erichsson sig ifrån Jussila tomten begaf och nögd förklarade at på ofwanrörde til Simons tomt närmare belägne stället och gent däremot på andra sidan om tå sin gård upsättja, så lät ock Rätten därwid förblifwa, hafwandes delningzmännen äfwen denne Tomt för Johan at utsee.

s. 150, # 5 - Erich Olofsson ifrån Orriwesi by förmente sig med skäl kunna påbörda **Hofslagaren** Johan Matsson ifrån Längelmäki Sokn at hafwa medelst dess oförsichtige åtbörd warit wållande därtil at Erichs Häst, til Tolf plåtar wärderad, en wecka efter Mickelsdag döden tagit, sedan den twå weckor förut warit Johan anförtrodd at påsees och botas om den wore **bogfallen** och något fel hade. Förliktes: Johan betalar 24 d:r k:rmt.

s. 150v, # 6 - Utur arsfskiftes Instrument på Korpi Torp 9.3.1731 efter framledne Anders Eskilsson och hans **hustru** Sophia Eskilsdotter befans, at **Sonen** af senare kulle Jöran Johansson uti Möderne 19 d:r blifwit tildelte. Hans arfs andel innestår hos sin **halfbroder** Johan Andersson.

s. 151, # 7 - Krono Bönderne Thomas Jacobsson och Hendrich Johansson ifrån Hapaniemi anförde, at Mickel Thomasson Juoppo ifrån Uiherla skal ännu innehafwa en ända af den så kallade **Luchta** ängen, hwilken tilförene warit bortbytt emot **Tohkalax** äng til Uiherla, men sedan igen under dess förra bolstad tilbaka bytt, då det ena stycket, som nu omtwistes, uti Uiherla skal förblifwit. Mickel Juoppo, som bemälte hemman innehafwer, förklarade sig ei mera innehafwa än han af sine Förfäder ärft och af ålder under des hemman blifwit häfdadt. Upsköts, enär gäller Cronohemman.

s. 152, # 8 - Sedan the Nickilä Boers Käromål emot Jacob Andersson i Järfwenpä, angående åwärckan af 180 **till näfwerflåt fälde biörckträn** på theras enskilte skog ifrån senaste Hösteting blifwit oppskuten, hafwa Käranderne jämte Jacob Andersson instämdt Jacob Thomasson ifrån Wihasjärfwi såsom den där äfwen medelst **näfwertäckt på samma enskilte skog**, **Wackilansarka** kallad, dem orätt skal tilfogat. Jacob Andersson förklarade sig ingen åwärckan på **Wackilansarcka** giordt, utan skal hans hygge skedt på den, emellan Järfwenpä och Nickilä by samt Kauppila 2:ne hemman Häickilä och Mattila, **samfälte skogzmarck**. Jacob Thomasson påstod sig ingen näfwertäckt annostädes än på Wihasjärfwi och kärandernes byars genmensamme skogsmarck hafwa idkat. Jacob Thomasson upwisade en **Häradsdom af 3.7.1693** emellan Bördrättsbönderne Eskil Jöransson Kauppila och Jöran Thomasson i Hapaniemi med theras skiftesbröder Hapaniemi, Järfwenpä och Wihasjärfwi boer å then ena och Militiae Bonden Johan Samuelsson Touna ifrån Säxmäki Härad å den andra sidan, hwarmedelst **Kettunkifwi, Wirtzarihen Kiukas och Sinijärfwen Korckia för rätta ägoskilnader och bolstada skiäl** Parterne emellan förklares, ansåg sig hafwa delachtighet i samfälligheten. Hapaniemi boer åberopade sig gamla mannen Anders Thomasson ifrån Kauppila, hwilcken skal kunna wisa skilnaden emellan samfälligheten och denne Hapaniemi tilhörige enskildte skogztegen. Jacob Andersson tilstod the Hapaniemi boer enskilt tilkomne **Wackilategen**. Upsköts för förrättande af syn på Wackila tegen.

s. 153, # 9 - Axel Johanssons och Jöran Mårtenssons ifrån Wilckila käremål emot deras intressenter i roten Jacob Eliasson Kalcku och Johan Andersson ifrån Korfwis ang. wederlag emot thet, at Soldate Torpet med där tilhörigt åker- och ängzland på de förras hemmans ägor är upbygdt och oprödjadt. Kunde inte uptagas emot 1697 åhrs reglemente 11 #.

s. 153v, # 10 - Emellan Hendrich Andersson i Korfwis och the Wilckila byamän Axel Johansson och Jacob Eliasson blef förening träffad, angående theras igenom Hendrichs wållande en wecka för Juhl **upbrände qwarn med thes stenar**.

s. 153v, # 11 - **Landbonden på Mattila** hemman i Oriwesi by Hendrich Hendrichsson förebar, at des **husbonde för detta Befallningzmannen Ollenqvist** med honom låntagit af Bonden Jöran Jonasson til utsäde en Tunna Korn.

s. 154, # 12 - Målet emellan Pigan Anna Matsdotter ifrån Aakola och des förra husbonde Nämndemannen Hendrich Erichsson, angående återstående Wallherde löön. Anna klagade ock, som Hendrichs **hustru** Maria Hendrichsdotter förolämpat henne. Förliktes.

s. 154v, # 13 - **Dragon Erick Humbla** förmente sig å sin **hustrus** Sophia Simonsdotters wägnar en deseledent utaf afledne Mickel Matsson uti Wihasjärfwi by och Kärcki hemman igenom hans **dotter** Sophia Mickelsdotter den äldre, som warit Humblas hustrus **Fadermoder**, hafwa något anseenligit at fordra å Sophia Mickelsdotter wid skiftet (som) efter Mickel 1729 på Kärcki hemman hållit, til 57 d:r tildelte, och hos Mickels **Sonason** Jöran Matsson ännu innestår. Jöran upwiste en upsatts, som des **Faderbroder** Mickel Mickelsson låtit författa, på hwad Sophia Mickelsdotter, wid sitt **trädande i ächtenskap med Pål i Kuhmalax**, bekommit. Humla lät sin fordran falla.

s. 155, # 14 - Anders Mickelsson ifrån Tyrfwis tiltalte sin **Faderbroder** Johan Hendrichsson, förtiden **landbonde på Holma Rusthåld**, angående arf efter Faderfadren Hendrich Jöransson. Anders påstod, at Johan Hendrichsson hade lofwat honom och des **Fader** Mickel Hendrichsson, at han skall bekomma ett **sto med föl, koo med kalf, get med killing, får med lamb och swin med gris** med mera. Anders blef med sin **Faderbroder** och des **son** Jöran Johansson i wänlighet förent.

s. 155v, # 15 - Simon Thomasson i Sitama med sin **Systrar** Anna Thomasdotter och Sophia Thomasdotter, hwilken senares rät **Sonen** Johan Andersson i Rajalax dref, begärte, at deras **Brodersson** Simon Matsson i Padustaipal må förplichtas at upwisa den 2.1.1725 uprättade Byteslängden emellan dem och de öfriga Syskonen, at däraf sees må, hwad deras afledne **Syster** Brita Thomasdotter i arf tilfallit, såwida hon ogift aflidit. Simon Matssons **hustru** Maria Kristersdotter uti sin mans siuklighet tillika med hans antagne Fullmächtig **Sokneskrifwaren** Gustaf Törnqvist framlade samma längd, som innehåller, at Britas Systerdeel och Bröllopskost warit utsatt till 104 d:r. Hon hade blifwit uti sitt siukligit tilstånd på Padustaipale hoos Swaranden underhållen och ämnadt lämna sin qwarlåtenskap åt Swaranden. Förliktes.

s. 156v, # 16 - Erich Matsson Uotila ifrån Ruowesi Sokn föregaf hoos Johan Hendrichsson **Jussila** i Kauppila för sig ännu återstå 15 d:r K:rmt på de 60 d:rs köpeskilling, han för samma hemman lefwereradt, samt 12 d:r, som honom därföre af Johan tilkomma skola at Johan berörde **köp ryggt och brutit**. Upsköts.

s. 156v, # 17 - **Bondehustrun Maria Melartopaea** å egne och sin siuklige **mans** Simon Matssons wägnar och des mans **Broder** Mickel Matsson hade förlikts om oqwädins ord, hwarmed den förra sig af Mickels **hustru** Anna Mickelsdotter förolämpat. Mickel med sin hustru Anna skal bortflytta från Padustaipale före Mariae Bebodelsedag.

s. 157, # 18 - Här warder en Criminal Ransakning angående drängen Jacob Hendrichsson ifrån Suinula by för tidelag förbigången.

s. 157, # 19 - Kronones Länsman Gustaf Dahl berättade, hurusåsom Bröderne Jöran och Lars Mårtenssöner ifrån Lasola skola slagits, så at - - blodwijten.

s. 158, # 20 - Twist emellan Bördebonden Hendrich Hendrichsson Melainen ifrån Ruowesi och Kronobonden Hendrich Matsson Huickuri angående åwärckan samt råår och Bolstada skäl. Mellainen framgaf Högl. Kongl. Åbo Hofrättens dom och utslag, **Lagmansrätten hållit uti Kiriala 3.8.1659 emellan Jupa boer och Weri boer, angående råer och bolstada skäl, af 31.5.1631 förmälande, at rätta åtskilnaden bägge byar emellan skal wara ifrån Cuivaiärven** (TMA:ssa **Cuivaieruen) Salmi til Mustarin canganpä och sedan därifrån Rårått gent åt Biörnivuori, dock Lillijärfvi** (TMA:ssa **Lyllijervi) Torparen förbehållit at niuta the ägor, som han till Kolmikora Träsk häfdat och af ålder** brukat. Huickuri erkände samma rååer, men påstod därhos, at desamma än widare ifrån **Biörnvuori** (TMA:ssa **Biorniwuori) til Sahinoian Särkisen luctapä**, därifrån til **Jonenojansu** och så til **Sivoesala** (TMA:ssa **Siwansalo**) sig sträcka måge, som Mellainen bestridde. Krono Fullmächtigen å Huickuri sidan ingaf ett sådant **afritningz document** til uplysning som följer: - - - (Karttapiirros selityksineen on julkaistu Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden historiaan -kirjan sivulla 89.)

Alt detta är lika lydande med ett **hoos Dragoune hållaren** Johan Jonasson uti Höydes i Oriwäsi Sokn **befinteligit gammalt Document** betygar Joh: Wialenius.
En syn, Landtmätare med, bör värckställas.

s. 160v, # 21 - Fortsättning i saken mellan Bördebonden Hendrich Olofsson Suckula med sina wederdelomän Kronobönderne Mats Jöransson och Anders Hendrichsson ifrån Hoifwola angående **twist om Kårckian Koski** (TMA:ssa **Kårkian kåski) och Tavunsuo** (TMA:ssa **Tawansuo) ängiar**. Upwistes utdrag ur 1735 års wintertings protokoll och **lagläsarens Hendrich Anderssons document af 16.12.1617**. Käranden påminte, att **Kårckiankåski** (TMA:ssa **Kårkian kåski) och Tavansuo** (TMA:ssa **Tawanso**) kallade ängiar är desamma Swaranderne nämna **Lappisuo** (TMA:ssa **Lappiso)**, men enligt Swaranden är **Lappisuo** en hel aldeles annan äng.
Wittnet Landbonden Hendrich Hendrichsson ifrån Suomaisema berättade sig för 4 åhr sedan hafwa hördt Kärandens **Fader** afledne Nämndemannen ock Siukila hemmans åboen Olof Olsson bekänna, at Suikila hemman ei hade rätt att sökia ifrån the Hoifwola boer **Lappinsuo** äng, skolandes Hyrilä ifrån Ruowesi legdt af Lukas i Hoifwola äng för 1 par skoor. Parterne öfwerenskommo, at de härnäst häfdar ängen samfält uti Tre jämna delar.

s. 161v, # 22 - Utelämnas Tidelagzsaken emot drängen Jacob Hendrichsson. Blef fri.

s. 161v, # 23 - Uti det wid 1728 åhrs Hösteting påbegynte twistemål emellan Bördebonden Johan Eliasson ifrån Salo och Kronobönderne Mats Jöransson samt Anders Hendrichsson i Hoifwola angående en äng fortsattes behandlingen.
Wittnet Hendrich Hendrichsson ifrån Suomasema berättade, at då de Hoifwola boer för någon tid sedan warit stadde på samma **Kaurissuo äng**, så skal den gamla numera afledne Nämndemanne Oloff Olofsson ifrån Suikila sig utlåtit, at wid en Biörkestubbe, som där då stådt, skal tilförene warit råå med rååmärcke inhuggit i sielfwa Biörken, som sedermera nedfälts, samt högre upp en ung gran också hållit som rå.
Wittnet Anders Olofsson Rotiala ifrån Siukila berättade, at då des afledne **Fader** Nämndemannen Olof Olsson blifwit kallad till **Kaurisuo** äng och sagdt **råskilnaden** mellan Hoifwola och Salo gå ifrån **Särimäki**, inwid samma äng belägen til en tårr gran högre up i backen, men Fadern hade par weckor för des död ångrat sådan sin utlåtelse. Upsköts.

s. 163, # 24 - Kronones Länsman Gustaf Dahl angaf för detta skrifwaren hoos Framledne Häradshöfdingen Clas Detloffsson Johan Forsell med Bonden Johan Hendrichsson Hulipa, Mats Hendrichsson Martila, drängen Anders Hendrichsson och **Soldaten Hendrich Cavall** angående slagsmål. **Forsell kallat Cavall Canaille**. Caval sagt Forsells **hustru** Sophia Hendrichsdotter warit en hora.

s. 165, # 25 - **Klåckaren wid Cuorewesi** Cappelgiäld Thomas Eskilsson. Wådeld.

Kihlakunnankatselmus 28.8. - 1.9.1739 Ruoveden ja Oriveden
pitäjissä sekä Kuoreveden kappelissa
VA Ylä-Satakunta KOa54 s. 359-, mf ES 1989

Åhr 1739 den 28-31 Augusti samt 1 September blef, til föllje af Oriwesi Sokns Härads-Rätts wid WinterTinget den 17 etc Febr. sidstledne fälte utslag, **HäradsSyn emellan Börde-Bonden Hendrich Hendrichsson Melainen ifrån Ruowesi S:n och KronoBonden Hendrich Matsson ifrån Huickuri af Kuorewesi Cappelgiäld**, Längelmäki S:n och berörde Oriwesi Tingzlag, **angående omtwistade råer och bolstada skäl**, som the therom wid Tingzrätterne hållne Protocoller förmäla, förrättad af underskrifwen med **landtmätaren** wälbetrodde H:r **Daniel Ekman**, utaf General Majoren och landshöfdingen Högwälborne Baron H:r Otto Reinholt Uxkull tilförordnad, och the thertil utnämnde edsworne ordinarie Nämndemän: Mats Matsson ifrån Onnistaipal, Hendrich Jöransson ifrån Aakola, Johan Larsson ifrån Orriwesi by och Johan Olofsson ifrån Safwoi - -.
Af Hendrich Hendrichsson Melanen blef först framgifwit ett så lydande document:
För alle the ärlige wällwise och försichtige gode män, som detta wårt öpne bekännelse kan händer at förekomma. Thå bekännes wi efter:ne Cronones skattskyldige bönder udi Rowesi Sochun, Thomas Mändzä i Keuruhkoski, Erich Larsson i Suluslaxi, Påwall Hendrichsson i Ajostaiwall, Philppus Larsson ibidem, Hendrich Hockainen i Vitamå och Oluf Herckinen i Keurus, at thenne brefwisere Anders Hendrichsson **Melainen hafwer kiöpt udaf Simon Philppusson 3 Skurur jord, liggandes udhi Widzakoski Erämarck**, som han bor nu uppå, och hafwer upburidt til en god åttnöje thesse efter:ne Partzeler, redhe penningar 24 marker, Spanmål 2 Pundh. Sammaledes

hafwer Hendrich Kåpari upburit uppå för:ne Erämarck Rogh half spann, penningar 5 marker 5 örji K:rmt 2 - rågh 8 marker. Och thesse efter:ne Rååer äre rätthe råår emillan Anders Hendrichsson och Hendrich Påwullsson, som är försth **Lahnajärfwi och sedan Wesiwwotomöden Widzajärfwen, sedan til Kifwijärfwen pähän, sedan til Pajulambihin, sedan til Warislambibihin, sedan til Pyörnywuoren korken sedan til Säynäwäwuori, sedan til Lahnajärfwen igen**. Till yttermera wisso och widare stadfästelse riste wi wåre bomärcker här under. Datum i Ruowesi 16. Septembris anno **1578**.

Thomas Mändzä	Erich Larsson	Påwall Hendrichsson
Philipus Larsson	Henrich Herckinen	Oluf Härckinen

- Warandes Melainens förmodan nu som tilförene, at wid the uti thenne skrift upnämnde råer, hwarmed hans marck skal wara omgifwen, så mycket mera bibehållas, som the ock skola komma öfwerens med then af Melainen wid senaste WinterTinget uptedde Kongl. **HofRättsdomen af den 31 Maji 1661**. Men Huickuri förmente, at fast än han ei bestridie **Mustarinkanganpä och Biörnywuori** råer, hwilcka uti Högbem:te HofRättsdom förmälas ware retta skilnader emellan the **Jupa boer** af Oriwesi S:n, så skal doch icke the af Melanen påstådde, utan, som Huikuri äfwen wid Tinget föregifwit, **Lähinoja Särkisen Luktanpä och Juonenojansu råer** finnas uti samma streck wara belägen.

den 29 (Augusti) - Sedan parterne sig yttradt, at som en **wik, utaf Lylyjärfwi träsk, Teiskolachti** kallad, skal ligga uti streket emellan **Mustarinkanganpä och Biörnywuori** råer, så wille the, at samma strek ifrån **Biörniwuori til Teiskolachti Biörnywuori** upgås måtte, begaf sig Synerätten med samtel:e wederböranderne först til besagde berg, hwarest Melanen utwiste ett ställe mitt på bärget, som tycktes wara thet högsta, i anseende hwartil han förmente thet samma böra för rätt råställe ansees och streket altså therifrån tagas til **Teiskolachti**, ehuru eljest intet tekn til rå therstädes kunde finnas. Men Huikuri berättade, at Melainens nu mera afledne **Fader** Hendrich Thomasson ungefär för fyra åhr sedan, i anledning af denne då redan emellan parterne upkomne twist, sielf skal utwijst för sin **Son** och Huikuri ett annat högt ställe på samma bärg och sagdt thet wara änderå emellan Wessari Hemman af Cuorewesi Capellgiäld, Caplansbolet Sarkilax thersammastädes samt Huickuri och Melanen, hwilcket Huikuri begärte at blifwe i ögnasichte tagit, och sedan för hufwudrå faststält, då förfogade man sig til thetta sidstomtalte stället, som war en hög och rund bergzkulla, i sådan figur, som then af landtmätaren uprättade Chartan utwisar ifrån thet förra stället 361 alnar belägit, i wäderstreket N: til O, hwarest jämwäl **Capellanen ärewördige Johan Luccander** och Wessari Hemmans åboen Hendrich Andersson sig infunno; instämmandes den förra med Huickuri i sin berättelse, med tilkännagifwande, at Wässaris **Fader** Anders Matsson, som warit Nämndeman och numera igenom döden skal hafwa afgått, jämte Nämndemannen Hendrich Jöransson ifrån Aakola, wid samma tilfälle, tå Melainens fader utwijst ombem:te rå, warit tilstädes; i anledning hwaraf Aakola blef tilfrågad och intygade, at då han med ofwanrörde numera afledne Nämndeman Wessari, uti Parternes och g:la Melanens närwaro, warit at wärdera the af Huikuri fälde swedjor, skola the ock begifwit sig på Biörnywuori bärg och g:la Melanen thenna runda bergzkull för råställe utwijst, med yttran, at then af ålder blifwit hållen för skilnad förenämnde fyre hemman emellan; hwaremot ei eller Wessari Nämndeman något skal påmint. Och som Hendrich Hendrichsson Melanen nu ei kunde neka således hafwa förelupit, som bemält är, och Capellanen Luccander thenne kull för Rätt ägoskilnad erkände, theremot ei eller Wessari wille wara, eftersom hans Fader sig thermed nöja låtit, så kom Melanen med Huickuri jämte theras indelningzhafware och Crono Fullmächtigen therom öfwerens, at omtalte bergzkull nu och framdeles må hållas för Parternes änderå och linien altså therifrån til yttersta **Teiskolachti** wik upgås, samt domen therefter, sedan man finge erfara på hwilckendera sidan the omtwistade swedjor skulle finnas, uti saken falla; förmenandes Huickuri samma wik ligga emellan wäderstreken - - men Melanen uti wäderstreken - -, ty togz försökningzlinien - - och mötte först **Warislambi** träsk, therwid KronoBonden Johan Hendrichsson Hulipas ifrån Oriwesi S:n sig instälte, upwisandes, sedan Parternes öfwerenskommelse honom blifwit wid handen gifwen, en sådan skrift, som ord ifrån ord följer.

Är witterligit at Anno **1652** den 18 Octobr war jag underskrifwen på min Principals och gunstige Herres wägnar med efterskrefne af Nämnden, Marckus Hincka uti Cuorewesi, Kihla Petter uti Jupa och Sigfrid Kocki thersammastädes, som thertil på Härads Tinget förordnade woro, at besee och förfara om the rår och utmarcks skilnad, som twenne mine gunstige Herres Bönder, Näml:n Hulipas Jöran Frandzson och Huickuri Jöran Bengtsson sin bolstad emellan äre oense och stridige om; så emedan wi på föreskrefne dato på rågången war, förummo wi därom således, at på **Liesiwuori** är en stenrå, med några gl:e utwäxte märcken uti dhe trä huggne, som där straxt hoos äre ståendes, hwilcken rå åtskiljer Hulipas och Suinula ägor, där ock Suinula boers ägor ändas, och Huickuri ägor tager emot, hwilcken rå på HäradsTinget i thesse näst förlupne åhren är efter Nämndens ransakan fullkommeligen med Härads dom gillat och stadfästat, sedan därifrån bem:te **Liesiwuori** råårätt och ginast til **Sarckisenpä**, där Ruowesi S:ns ägor emottager och både Parternes ägor Huickuri så wäl som Hulipas ändas, emellan hwilcka ofwanbem:te rår kan wara wid pass en trediedels mil, hwarpå nu hela deras oenighet står, at Huickuri Bonden wil ei efterlåte Hulipas at komma ginast ifrån **Liesiwuori til Särckisenpä**, utan wil ägorne där emellan med en Krokrå för Hulipas byn afskära, och således sig tilwälla det Swedieland, han

af Hulipas ägor, med denne Krokote rån begripit har, om hwilcken rågång jag nu ei annorlunda med godt samwete, så wida mig därom kunnigt är, besluta kan, utan förmenar at ifrån **Liesiwuori til Särckisenpä** skulle wara den rättaste åtskilnad Hulipas och Huickuri byar emellan, hwarom och thesse åfwanbem:te Nämndemän skal hafwa widare at berätta, hwilcka härom granneligen til den ända ransakadt hafwa, at denne saken skulle komma til ändskap och Parterne til enighet, hemställandes sådant uti den loflige Härads Rättens goda disposition, med tienstl. begiäran at saken måtte uptagas, skärskådas och efter Perternes skäl afdömas. Af **Liuxala den 12 Decembris 1652.**
Hendrich Claesson.
Hwarjämte Hulipas sig yttrade, at som han ei wiste huruwida **Teiskolachti** må ligga uti streket ifrån **Biörnywuori til Mustarinkanganpä**, så kunde han icke låta bero wid then af Parterne ingångne föreningen, innan han finge see, at thes marck, som i ändan af Huikuris skal widtaga, therigenom icke blifwer afskuren. Widare fortsattes stakningen ifrån **Warislambi**, och ett stycke therifrån öfwer en omtwistad och af Huickuri bärgad swedia, samt åter något bättre fram öfwer en annan, och sedan än ytterligare til thes thet blef mörckt och man måste taga **nattläger i skogen**

den 30. (Augusti) - Som Nämndemannen Jäsper Jäspersson, hwilcken wid Härads Rätten blifwit utnämnd at biwista thenne förrättning, men i början ei war tilstädes, sig nu instälte, så begärte then i hans ställe adjungerade Mickel Erichsson ifrån Suinula at warda endtledigad, som ei kunde förmenas.
Sedermera fortfors med stakningen, och enär man hade kommit ett stycke fram, inhämtades **Teiskolax** ei wara uti thet tagne försökningz streket belägit; hwarföre några bugter måste giöras, til thes man endtel:n träffade den omförmälte **Teiskolax wiken uti Lylyjärfwi träsk**, som Parterne erkändt i sitt råstreck wara liggande och fans samma wik wara ifrån **Biörnywuori** uti wäderstreket S.W. til W., hwarigenom alle omtwistade swedjor komma at falla på Huikuris sida, undantagandes en trediedel af then näst intil Biörnywuori belägen och 14 tunnor tilförene wärderade; tagandes thetta strek jemwäl wid Nordwästra ändan af **Warislambi**.
Therifrån förfogade man sig til natten til Hulipas by.

den 31. (Augusti) - Utleto sig Parterne thet wara nödwändigt för framdeles efterrättelse skuld, at then rätta igenfundne linien ifrån **Biörniwuori**, så långt af landtmätaren må upgås, som theras ägor sig sträcka; - - hwarföre Landtmätaren- - sig til den ändan til skogz förfogade.

den 1. Sept. - Efter återkomsten ifrån skogen berättade Hr Landtmätaren Ekman sig hafwa först utstakadt en twär linia ifrån **Hauwinwetämä träsk**, hwar gent emot **Särkisenpä** föregifne rå skilnad emellan Hulipas och Huickuri skal berättadts wara belägen, och således kommit til thet rätta streket, hwilcket med stakning och blekande til **Biörnywuori** bergzkull skal blifwit uppgångit.
Huickuri tilfrågad sade sine påstådde råer, **Lähinojansärkisenluhtapä och Juonenojansu** kommit at falla ett stycke på Melanens sida om thenne upgångne rålinien; och aldenstund han theraf nu finna skal, thet **Teiskolax** wik ei måtte falla uti rätta streket emellan **Mustarinkanganpä och Biörniwuori**, såsom han wid öfwerenskommelsen therom förmodadt; ty påstod han, at linien alt ifrån Mustarinkanganpä måtte upgås. Men Krono Fullmächtigen ansåg det wara rådligast at komma öfwerens med Melanen. Johan Hendrichsson Hulipas sade, at ehuruwäl 1/16 dels ifrån rålinien til **Särckisenluchta** af des marck å Ruowesi sidan falla skal, så wille han inte inlåta sig uti något twist. Huickuri skal kunna bewisa, at marcken alt intil **Juonenojan** under Huickuri Hemman i urminnes tider skal oqweldt blifwit häfdad, upwisandes en attest sålydande:
Såsom jag underteknade gl:a Huickuris Son hafwer hört sielf brukadt med min **Bror**, då jag ännu war hemma på Huikuri, samt andra brukade med Huikuris lof, i förra tider, och hållit sina rätta råå Neml:n ifrån **Lachien ojan Särcki luchdanpä til Biörniwuori långz med Juonenoja til Wareslammi** här öfwer denne råå hafwer intet hwarcken Melanen eller Huickuri sig gifwit utan hållit det för sina Råå efter förra HN:r HoffRättens Syn, såsom dem sade at warit förra tider öfwer samma Råå, hwilcket jag med mitt namn och Bomärckes underristande bekräftar.
Johan Jöransson (bomärcke)
Af oss underteknade sålunda hört som attesteres.
Johan Larsson Simon Johansson Till witne Johan Forssell.
Bonden Jacob Eliasson ifrån Kusiniemi sade sig hört af sin Fader säijas, at Huickuri altid påstådt häfd och rätt til twistemarcken.

Utslag:

Ehuruwäl Parterne med samtelige wederbörande å bägge sidor förent sig therom at råstreket ifrån **Biörniwuori bergzkull til Teiskolachti** wik rårätt upgås och för skilnad emellan Melainen och Huickuri byar fastställas samt slut uti af några fälde sweder först upkomne twist fällas måtte, - - Huickuri förment at **Teiskolax** ligga uti **Mustarinkanganpä** strek, hwilcket han nu icke kan tro - - hwartil kommer at Krono Bonden Hulipas sagt thes marck igenom Teiskolax linien til en del blifwa afskuren - - ty pröfwar SyneRätten bifalla Huickuris begäran, och thenne Syneförrättningen til nästkommande Sommar - - och sammankomsten i Lylyjärfwi by i närwaro af - -

och rån ifrån Mustarinkanganpä til thes at upgås, at Biörniwuori strek igenfås kan, hwarefter Rätten sig uti saken wil utlåta.

Ruoveden syyskär. 3-5.9.1739 VA Ylä-Satak. KOa54

s 387v # 22 - Bördebönderne Anders Josephsson ifrån Pohja och Johan samt Hendrick Danielssöner ifrån Jämingi föredrogo, huruledes en wid Oriwesi och Ruowesi soknars så kallade **Lakuankiwi** (TMA:ssa **Lakuankifwi) råskilnad** belägen skogsmark **Toiwionsarka** (TMA:ssa Toifwionsarka) emellan dem och de Hyrilä boer med råer skal wara i tu fördeld - -. Hyrilä boer swarade, at parternes skiljerå ifrån **Lakuankiwi** skal taga sin begynnelse och löpa därifrån til Walkiajärwi, tädan til Suoharjunhånga och sedan til Pajulamminpaju; hwarefter swedjen skal falla på Hyrilä sidan, men sökianderne, widgåendes Lakuankiwi och Suoharjunhånga - -.

Oriveden syyskäräjät 7-10.9.1739
VA Ylä-Satakunta KOa54 s. 389v-, mf ES 1989

Åhr 1739 den 7, 8 och 10 Septembris blef - - HösteTing hållit, med Allmogen och den Menige Man af Oriwesi Sokn och Kuorewesi Capellgiäld **på Otila Hemman i Oriwesi by -.**

s. 390, # 1 - Kronones Länsman Gustaf Dahl androg, hurusåsom Qwinspersonen Maria Persdotter, förtiden i Kauppila wistande, hwilcken wid Höstetinget 1736 förklarats för Enklingens Jöran Eskilssons hustru och wid Höstetinget 1738 pålagd at förskaffa sig af förståndige Läkarebewis, at hon inte bär fallande sot, och som sedermera af oloflig beblandelse blifwit rådd samt PingesHelg födt ett ännu lefwande piltebarn. Maria hade inte skaffat något Läkarebewis. Upsköts.

s. 390v, # 2 - Johan Hendrichsson ifrån Kauppila hade Mariae besökelsesdag 2.7.1739 under Kyrckiotiden blifwit af sin **SwärFader** Elias Jöransson med hugg och slag öfwerfallen. Nämdeman Bertil Eskilsson ifrån Nickilä såsom Elias Jöranssons **Faderbroder** upsteg af Rätten.
Johan berättade, at Elias slagit hans Swijn fördräfwadt. Johan begärt Syn. Elias begynt at bannas på Johan uti des pörte och stigit til hans säng, där han legat, samt honom **med en tilgripen ugnskrok stött i liuskan wid des hemlige lem och uti håret fattadt och dragit Johan på gålfwet**, då Johan bultadt Eliases hufwud i bäncken. Elias berättade, at Johan under Kyrckiotid haft ett wäsende om sitt swijn och kalladt Elias både **tiuf och swijndråpare** samt honom i håret dragit.
Johans granne bonden Anders Thomasson, at då han med sin **Son** Lars Andersson ifrån Wiuchkola i Längelmäki warit at drifwa ifrån Åkeren några tilkomne Swijn, skola de hördt ett rop uti byn och kommit i pörtet, där Johan Hendrichsson legat nedre på knä emot bäncken och Elias uppå, dragandes Johan af håret och des hufwud i bäncken bultandes. Upsköts.

s.392v, # 3 - Hendrich Matsson ifrån Taipale emot Anders Eskilsson i samma by angående arbete och lön.

s. 392v, # 4 - **Brofogden** Johan Larsson klagade öfwer de Kockila boer Mats Matsson Mickola, Mats Bertula och Jöran Mattila för det de sidstledne wåhr, igenom Publication kallade, icke skola infunnit sig **at omlaga Korkiakoski qwarnwägen**. Swaranderne förklarade sig, at som denna **wäg är Hoifwola, Suckila, Kihlala, Salo och Rotiala Byamännens både qwarn-, fä- och skogswäg**, så förmente de wara obilligt at de lika stor del med de andra uti wägen påtwingas. Swaranderne eij blifwit kallade til qwarnwägsrödning utan allenast at förbättra den när inwid Landswägen. **Landsfiscalen Johan Wialenius, som förtiden sköter Sochneskrifware sysslan här i Sochnen, och Länsmannen Gustaf Dahl förordnades at förrätta richtig delning öfwer Korkiakoski Qwarnwäg** och därwid taga i beachtande at Swaranderne nyttiar wägen mindre.

s. 393v, # 5 - Anders Sigfridsson ifrån Onnistaipale emot Thomas Jöransson i Hörtzänä angående kolega.

s. 393v, # 6 - Uti den åwärckans twist, som de 5 Nickilä boer emot Jacob Andersson i Järfwenpä och Jacob Thomasson ifrån Wihasjärfwi anhängig giordt wid Winterting, hafwer hållits syn på **Wackilansarka** kallad skogsteg. Nämdeman Johan Matsson Pajukando berättade, at wid Synen hade gamla Kauppilas Anders Thomassons **Son** Nämdeman Anders Andersson utwist **en stor steenhög, Kiukansia** kallad, hwarifrån Anderses **Fader** för honom skal berättadt **råskilnaden emellan Wackilansarka och samfälta skogen löpa til Iliwuori så at därefter på Wackilansarka** til 200 biörckar wore åwärckadt.

Gamla Anders Andersson war nu äfwen tilstädes och berättade Kärandernes **Wackilansarka skogsteg hafwa warit af ålder skild ifrån samfälta marcken med Iliwuori och Kiukansia råer**. Jacob Andersson hade låtit instämma trenne af Käranderne Thomas Mårtensson, Jöran Seppälä och Thomas Nicki för giord åwärckan på **Sinijärfwensarka** skogsmarck, som Jacob med sine Interessenter skal äga och Nickilä boerne ingen del hafwa uti. Förentes, at Jacob Andersson ifrån Järfwenpä och Jacob Thomasson ifrån Wihasjärfwi lofwade lämna de Nickilä boer wid **Wackilan Sarka skogsteg och Iliwuori samt Kiukansia skilnader** orubbade, såsom ock til Bertil Rosila och Hendrick Kauppi ifrån Nickilä, hwilcka uti den föregifne åwärckan på **Sinijärfwensarka** icke warit delachtige, Tre daler K:rmt erlägga. Nickilä boerne utfästade sig at med **Sinijärfwensarka skogsmarck** sig aldrig wilja befatta.

s. 395, # 7 - Axel Jöransson ifrån Wilckilä emot Jöran Mårtensson ang. en Swedja.

s. 395, # 8 - Om den af Lars Mårtensson ifrån Lasola emot des **Broder** Jöran Mårtensson i samma by instämde saken beträffande ett **åkerstycke**, som Swaranden inom des innehafwande Kronohemmans Sikalas äng för Siu åhr sedan uprödjat och par åhr därefter **afstådt åt sin Broder wid sitt flyttande til Päilax by, hwarifrån han nu til Lasola är återkommen**. Lars fick igenhafwa sitt åkerstycke från hans Broders Kronohemman..

s. 395v, # 9 - Simon Hendricksson ifrån Uiherla beswärade sig öfwer Thomas Jacobsson ifrån Nickilä för det han i Sommars olofligen bärgadt en Äng **Luhta** kallad, den käranden sig för tre åhr sedan af Hendrick Johansson, hwilcken jämte Swaranden Kauppi Kronohemman i Nickilä by til hälften åbor, med Swarandens samtycke sig emot en annan äng **Punsa** benämd skal tilbytt. Thomas bör afstå ett Winterlass hö åt Simon.

s. 396, # 10 - Förliktes om oqwädensord mellan Mickel Thomasson i Nickilä och Maria Johansdotter i Uiherla. Marias **Man** Mats Danielsson.

s. 396, # 11 - Bördebonden Anders **Gummerus** ifrån Woitila och des **Brodersson** Anders Danielsson i samma by, hwilcka **Ärrälä Skattehemman til hälften hwardera innehafwa**, kommo öfwerens om Hemmanets ägor och tomt således, at **Gummerus under sin hälft nu och framdeles må häfda och innehafwa Witakorpi** (TMA:ssa **Wijtakorpi), Metzäntausta och Toilax ängar samt Anders Danielsson däremot Yrehjoki, Suolato och Ilcko, kommandes med bolåkeren wid den redan förelupne delningen at förblifwa**. Som Gummerus nu skal äga **fem Cappars land mera uti wretar** än Anders Danielsson, så lofwade han för Anders så mycket af **nyijo oprödja och plöija, äfwenwäl så jämka tomten**, at Anders däruti lika del med honon bekomma.

s. 396v, # 12 - Anders Thomasson ifrån Kauppila med Landsfiscalen Johan Wialenius yrckade, at den uti Mattila hemmans teg i skogsmarcken belägne och af Swaranderne grannarne Heickilä och Jussila Skattebönderne inkrächtade **åkerwreta**, hwarigenom tegen blifwit mindre, under Mattila uterläggas måtte och at den ordning må rättas, at det i ändan af skogzmarcken befintelige Höbol eij efter hwars och ens teg, utan **blandwist skal bärgas**. Emedan **gammal häfd**, hwarå Swaranderne sig beropa, **eij gäller uti en by och des ägor**, Ty finner Rätten enligt lagen wara, det bör den **omtwistade skogsmarcken med åkerwretarne och det därinwid befintelige Höslaget efter öre och örtug Parterne emellan jämkas och delas**.

s. 397, # 13 - Lands Fiscalen Johan Wialenius angaf **Nämdemannen** Johan Andersson ifrån Rajalax för det, han sig här på Tingsplatsen war **med drycker öfwerlastadt. Johan förafskedades ifrån Nämdemans tienst.**

s. 397v, # 14 - **Trumbslagaren** wid Majorens Compagnie **Johan Enberg** emot Bonden Erick Olofsson ifrån Oriwesi by.
Afsades: Af ransakning kan erses, huruledes Bonden Erick Olofsson sidstledne Mariae besökelsesdag emellan Klockan 4 om mårgon och 9 om qwällen uti dryckenskap icke allenast oqwädadt Trumslagaren Johan Enberg, **kallandes honom hund och tiuf**, utan ock honom trenne resor knubbadt. Så pröfwar Rätten - -.

s. 400, # 15 - **Trumbslagaren Johan Enberg tiltalte Klockaren wid Oriwesi** Moderkyrckia angående något af gl. **Kyckiogården qwarblifwit timmer**, det Enberg af Soknemännerne kiöpt och Klockaren til en del bortfördt. Klockaren betalade 2 daler K:rmt.

s. 400v, # 16 - Ägotwisten emellan Hoifwola och Salo boer kunde inte företagas.

s. 400v, # 17 - Lösa Qwinspersonen Sophia Samuelsdotter emot drängen Mårten Matsson ifrån Rasi angående oloflig beblandelse.

s. 401, # 18 - **Drängarne** Johan Nilsson och Samuel Ericksson ifrån Pehula hade erfarit, det wid Ruowesi och Oriwesi Soknars råskilnad, på denne senares sida, **när intil Kuifwajärfwensalmi träsk twenne Hemman i fordna tider skola funnits, men nu i många åhr legat öde**. Drängarne woro **sinnade samma Hemman at uptaga**, men Häradsfougden eij skal wilja lämna dem införsel därtill, innan wid Häradsrätten undersökt blefwe, huruwida sådane Hemman någonsin warit til eller icke. **Nämden intygade sig eij weta något härom, undantagandes Nämdeman Mats** Matsson ifrån Onnistaipale, som sade sig hafwa **sedt wid berörde träsk ett ugnsställe och hördt gammalt folck säija, at där werckeligen tillförene warit Hemman. Bonden Simon** Johansson ifrån Kopsamo by, wid Soknegräntsen belägen, **påstod där aldrig något Hemman hafwa funnits, utan skal en half fierdedels mil därifrån och närwid Landswägen fordom ett Hemman fallit ödesmål, hwilcket än af Jordeböckerne för Kallenautio skal upropas**. Simon Johansson påstod, at han ödes Hemmanens ägor utur ränttans erläggande måtte få til godo niuta, enär och uti Kopsamo by tilförene skola funnit tre Hemman, ehuru förtiden bara 2:ne.

s. 401v, # 19 - Anders Thomasson ifrån Borgerla gaf tilkänna, huruledes en upkommen **wådeld** 28.8.1738 lagdt i aska des Rija. Ingen wisste på hwad sätt elden löskommit.

s. 402v, # 20 - Fordranstwist emellan Erick Matsson ifrån Ruowesi och Johan Hendersson ifrån Kauppila.

s. 402v, # 21 - Mats Jöransson ifrån Harola af Längelmäki Sokn berättade, at des **hustros** Sophia Jöransdotters såwäl **Fädernes som Mödernes arf på Jussila Skattehemman i Kauppila** by och Oriwesi Sokn, hwilcket Sophias **Broder** Elias Jöransson efter sina Föräldrar tilträdt, än skall wara innestående, begärandes arfskiftet på hemmanet. Auscultanten Michael Lilius förordnades med 2 nämdeman at werckställa skiftesförrättningen.

s. 403, # 22 - De 7 Uiherla Byamän föredrogo, hurusåsom dem på deras skogsmarck af Kauppila bys åboerne därmedelst mehn och intrång skal tilfogas, at de senare låta deras boskap drifwa därstädes och Kärandernes Swedjewäxter samt ängar upbeta.- Förbjöds.

s. 403v, # 23 - Uiherla bys inwånare ingaf en försliten **häradsdom**, som lyder:
Anno 1679 den 12 och 13 Septembris - -.
Gårdfougden på Wihorila Hendrick Hendriksson beswärade nu sig öfwer de Kauppila boor, som skola de emot **Häradsdomen** af den 18, 19 och 20 Octobris **1669** giordt åwärckan opå **Wihorila Teegh uti Wedentaustanma**. Jöran Cnutsson och Clement Marcusson i Kauppila tilstodo nu sig huggit något på bemälte teg, wiljandes intet tillåta Wihorila at komma til **Lefwänpycki** råå, innan hwilcken de skola marcken ifrån de Lefweslax boer wunnit hafwa. Nämdemannen Hendrich Thomasson i Cawaldo intygade nu sig warit med Madz Josepsson i Nickilä af Rätten **förordnade at skipta med stång Wedentaustanma bemälte Parter emellan**, som de ock welat efterkomma. Men **de förlikt som domen omrörer**. Denne saken öfwerlades och efter Nämdens slut afsades, Emedan utaf berörde doom är at se **Wedentaustanmaa, som de Wihorila och Cauppila boers samfälte marck, är dömd at skiftas, dem emellan, och de Wihorila boar, efter ingången förlikning bekommit deras andel däraf inom efterskrefne Råår Ahoniemi Lefwänpycki och Kåskenhåru**, Ty dömdes och der wed her efter at förblifwa, och skohla de Kauppila boar Jöran Knutsson och Clemet Markusson efter Mätismanna ordom åthergälla skadan, som de med åwärckan innom föreskrefne Råår giordt hafwa, sampt efter det 28 Cap. Kong. B., at bötha deras 40 (marker). Emot denne dom inlade de Kauppila boer deras wadpenningar. Actum ut supra.
Jacob Anderson Aimelaeus. mpria 679

s. 404, # 24 - Johan Samuelsson och Johan Larsson ifrån **Oriwesiby** med deras weder-delomän och grannar de Parpola, Antila och Mattila och Mattila åboer berättade, at de för 3 åhr sedan öfwer **olikhet uti ängstegar** beswäradt. Förordnades **at wärckställa jämkning**.

s. 404v, # 25 - Uppå Jöran Jöranssons ifrån **Kockila** och des grannes Simon Mårtenssons begäran förordnades **medelst stångfall jämka ägorne uti åker och äng efter öre och örtug**.

s. 404v, # 26 - Öfwer sin **Swärfader** Elias Jöransson ifrån Kauppila androg Johan Hendrichsson därsammastädes det beswär, at sedan **Jussila Bördehemman** Parterne emellan blifwit **klufwit och delning därå**

såwäl til huus och tomt som åker och ängar werckstäld, skal Elias Jöransson tilwälladt sig en del af de Käranden tildelte husen och hela **Leppänijttu äng och Leppäniijtu åker samt Hywänkorfwen peldoma om 22 Capparsland**, jämwäl en åkerteg af 6 Cappars utsäde och ett stycke af en annan teg. Elias åligger hälften af äng och åkrar samt husen å hemmanet til Johan Hendricksson afstå. De **äga till hälften hemmanet**.

s. 405, # 27 Hendrick Johansson ifrån Nickilä tiltalte Mickel Thomasson ifrån Uiherla angående den förras **sto, som af Mickels okynnes hingst Olofsmässotiden så jagadt**, at det på ena foten blifwit halt. Bonden Hendrick Johansson ifrån Hirdolax hade sedt en rödbrun Häst jaga efter Stoet igenom Hirdolax åkeren, så **at Stoet medelst flögande öfwer twenne gärdesgårdar undanflycht sökt**. Hendrick Johanssons 2 **Söner** Jöran och Jacob (14 åhr gammal) hade tå sagdt den rödbrunn wara Mickel Thomassons Hingst. Å Nickilä neigder fanns endast 2 rödbruna Hingstar. Den andra, Erick Ericksson Joensuus Hingst hade under Olofsmässan warit förrest til Tawastehuus. Mickel Thomasson behöll den skadde Hästen och gaf åt Hendrick Johansson ett annat brunt sto.

s. 406v, # 28 - Sedan Tingsrätten wid Winterting 1722 dömdt Mats Matsson ifrån Säynäjoki, at til sin **Broder numera afledne Johan Karpi** Tre Tunnor Råg och Twå Tnr miöl och penningar, så har **Karpis Swärson Soknesmeden ifrån Messuby** Jöran Jöransson låtit inkalla til detta Ting Mats Matsson anhållandes utredning.

s. 407, # 29 - Hendrick Johansson ifrån Erickilä och Mickel Thomasson ifrån Uiherla angående **Sabbatsbrott medelst swedjors brännande**. Blefwo befriade.

s. 407v, # 30 - Mickel Thomassons swedjeland (til 11 Cappars utsäde Korn och något Lijn) ohägnad, hwarför han återtog sin tiltalan emot Kauppila boer angående skadan.

s. 407v, # 31 - Upsköts saken mellan Länsmannen Gustaf Dahl och des granne Johan Samuelsson Erola i Oriwesiby angående bärgande af ängsteg.

s. 408. # 32 - Erick Olofsson, Jöran Terijoki, Johan Samuelsson och Johan Larsson ifrån Oriwesi by berättade, huruledes Jöran Ericksson ifrån Pehula, sedan han uppå **Oriwesi byss samfälta äng**, **Pehuniemi** kallad, i Höstas åwärckan föröfwat. Upsköts.

s. 408v, # 33 - Peter Matsson och Anders Hendricksson ifrån Järfwenpä, stämda af Mickel Thomasson ifrån Nickilä angående oqwädensord. Upsköts.

s. 409, # 34 - Hendrick Thomasson och Hendrick Matsson ifrån Safwo hade instämt **Soldaten Grels Pilman** för det han i Sommars på deras **Linduoja** äng till ett winterlass åwärckan föröfwat. Upsköts.

s. 409v, # 35 - **För detta Befallningsman Johan Ollenquist** begärde, at det wid 1738 åhrs Winterting af honom emot **Soldaten Grels Hendrichsson Pihlman** angifne målet beträffande något teen, som wid Ryssens infall i landet uti ett kärr blifwit undangiömdt och därifrån sedan förkommit. Ollenquist upwisade vice Advocat Fiscalens wid Håfrätten i Åbo Gabriel Keckonii utgifne witnesskrift af innehåld, at hustru Anno Roos (Ollenguists numera afledne Moder) **wid 1721 åhrs, af dåwarande domhafwanden Befallningsman Jacob Callia den 10 etc Febr. förrättade Winter Ting med Oriwesi**, intet giordt saken ang. någon undan Ryssen i skogen giömd och därifrån bortkommen egendom, emot Soldaten Grels Pihlman anhängig, eftersom af de **ifrån Callias Sterbhus til Kongl. HåfRätten införsände domböcker sådant icke funnits wara skedt**. Pihlman inte närwarande. Upsköts.

s. 410v, # 36 - Nämdemannen Jäsper Jässersson, hwilcken om Kusiniemi Kronohemman med Jacob Jöransson twistar och således nu icke är bofast, blef förafskedad.

Kangasalan syyskär. 12-17.9.1739

s 424v # 23 - Anders Jöransson ifrån Sitamo berättade, huruledes han för 7 åhr sedan anmodadt Johan Jöransson ifrån Muticko, som tå rest til Åbo, at taga af Borgaren Cäjala ett toback på Anders Jöranssons räkning, hwilcket Anders wid Johans hemkombst icke skal bekommit, men borgaren likwäl skal debiteradt af Anders.

s 433v - Lieutenanten Gustaf Lorentz ang, ett (skatte)fynd af gamla mynt på Wexio gård, emot jungfru Stina **Wichtilenia**, hwilcken hos H:r Leutenanten sig huusp:a uppehåller, samt emot några andra.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 22-26.1.1739
VA Ylä-Satakunta KOa54

s. 45 § 26 - Efter sin utfästelse wid förledit åhrs Höste-Ting uptedde Sterbhus Bokhållaren Petter Johan Austrell den af **Majoren Wälb. Nils Silfversvahn** - -
s. 48 - - så ehuruwähl jag, i betrachtan af min ålderdom och ringa lifstids rest samt then kärlek, jag för min sahl. syster och hennes bröstarfwingar hyste, welat wid **Holma Rusthåld** afhandling, icke allenast thenne - - häraf decaurteres the Twåtusende dal:r K:rmt, som min **Broder Leonhard Silfversvahn** på min anwisning uti Julii Månad 1734 af min framl. **Swåger Häradshöfdingen Detloffsson** på min Räkning uttagit - -.
s. 51 - Blir altså mitt nu ägande richtige Capital och fordran uti min Swågers framl. Claes Detloffsons Stärbhus, - - och redogörelse för hwad af Holma gårds innehafwande jag kan mera hafwa nutit än til des nödtorfts bestyran åtgått; - - Sifwikala Länsmans gård den 23 Januari 1739. N. Silfversvahn.
s. 52 - - - den med mig om Holma Rusthålds afträdande til sterbhuset, - -
s. 55 - - så wida alle de andre under ächtenskapet deras förwärwade jordagods Nåckia gård och Laucko Frälse hemmanen blifwit i lifstiden disponerade, och Tammerforss war mannen tilhörig, innan giftermålet skedde, och at fördenskull hon i Holma gård ei mera än til en trediedel rätt hade, hwartill och kommer - -.
Denne Holma fastighet jämte all des lösören har Majoren Nils Silfversvahn igenom fri belefwad förening 15.12.1736 i allone afstådt och ewärdeligen til Sterbhuset återgifwit - -.
Althenstund af de Tretusende dal:r K:rmt och 10 Ducater in Specie, som min Broder Capitain Leonhard Silfversvahn låtit igenom **Bror Ryttmästare Gustaf Silfversvahn** upbära för framledne min Swågers Häradshöfdingens Detlofssons Räkning af Räntmästaren Burtz i Stockholm 7.8.1734 - - förnöjande med Holma Rusthålds antagande i Oriwesi Sockn - - medelst detta Rusthålds åhrl. inkomster - -.
s. 56 Ty afsäger jag - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät Uotilan talossa 28-30.1.1740
VA Ylä-Satakunta KOa55 s. 193-, mf ES 1989

Nämnd: Matts Mattsson ifrån Onnistaipale, Hendrich Jöransson ifrån Aakola, Bertell Eskilsson ifrån Hapaniemi, Johan Larsson ifrån Oriwesi by, Johan Mattsson ifrån Pajukando, Johan Olofsson ifrån Safwoi, Hendrich Mattsson ifrån Huickuri och Anders Andersson ifrån Kauppila.

s. 193 # 1 - Uppå **afledne Capitains Wälb. Wolter Ludvig Taubes Enckefrus Barbara Christina Freudenfelts** wägnar anmälte Auscultanten uti Åbo Hofrätt Michael Lilius, huruledes hon i brist af nödtorftig upkomst - -. Hennes **son** Föraren wid Biörneborgska Regementet Georg Johan Taube.

s. 194 # 2 - **Capellanen af Jämsä Sochn Anders Sträng** emot Kerte boer angående swedjandet.

s. 195 # 3 - **Kyrckioherden** i Oriwesi Wälärewördige och Höglärde Herr **Magister Johan Wannaeus** inlefwererade på sin **Swågers Befallnings mannens Wälbetrodde Herr Gabriel Melarts** wägnar en så här lydande afhandlingsskrift:
Ehuruwäl iag för detta warit sinnadt at giöra åtalan uppå den handel, som skiedt emellan Fändrichen Wälb. Carl Gustaf Läps och Crono Befallningsmannen Gabriel Melart, angående **Kandola Dragounehåld** N:o 61 under neder Hållåla Compagnie och Tuhlois Sochn belägit, likmätigt det Contract, Fändrichen och mig emellan blef **afhandlat 14.9.1710**, då iag Kandola till honom sålde och afstod, till hwilcken ända iag äfwen 15.3.1736 befullmächtigat min Kiära **Swåger Lieutenanten Wälb. Hendrich Blåfiellt** besynnerligen uppå dess egen anhållan - -. - - till Befallningsman Gabriel Melart och dess arfwingar nu och ewärdeligen all den rätt å förenämde Contract til alla omständigheter mig i Kandola Dragounhåld tillägger och förbehåller - -.
Oriwesi Prästegård 17.12.1736
Till witne Gustaf Joh. v. Qvanten
Claes v. Qvanten
Joh. Wannaeus, Past. i Oriwesi
E. J. Sneck Joh. Fabrilius

s. 197 # 4 - Bördebonden Johan Ericksson ifrån Päskylä med sin **Brodersson**, hälften brukaren af hemmanet, Simon Mickelsson beswärade sig theröfwer, **at the Eräjärfwi boer och en del af Längelmäki Sochns inwånare med deras skiftesbröder twenne qwarnar, Alanen och Keskinen kallade, uti Päskylä fors fått upbygga**, icke allenast nu en tid skola förment Käranderne at få sig sielfwa af samma qwarnar wederbörligen betiena, utan och undandragit sig fälla betalningen af the åtta öre S:rmt, som the **medelst Häradsrättens dom af 11.12.1652** blifwit pålagde till Päskylä boerne för hwart dygn åhrligen till ersättning af then i qwarnen upgående brännewed at erlägga; Hwarutinnan Käranderne om rättelse anhöllo.
Parterne emellan **träffades en sådan förening, at Swaranderne, såsom Keskinen qwarns interressenter** Kärcki, Nisula, Erickilä och Laurila ifrån Wihasjärfwi, Erick Klemola och Petter Klemola ifrån Järfwenpä, Joensu, Ruokanen, Parfwela och Erola ifrån Uiherla, Säppälä, Jussila och Erola ifrån Nickilä samt Mattila ifrån Kauppila, alla af Oriwesi Sochn, **och interressenterne uti Alanen qwarn,** såsom Mustasu, Mickola och Mättzes samt Laurila och Erola ifrån Pijttala jämte Salo af Längelmäki Sochn och utaf Oriwesi Sochn Rekola och Thomala ifrån Järfwenpä by, Yrjölä ifrån Wihasjärfwi, Jullinen, Hongonen och Riekola ifrån Hietalax, Heickilä, Juoppola och Peldola ifrån Uiherla, StorKauppi och LillKauppi ifrån Nickilä, Heickilä, Elias Jussila och Johan Jussila ifrån Kauppila samt Muckola ifrån Pajukanda, **lofwade uplåta Päskylä boerne obehindradt få lika del i qwarnarne som Swaranderne, nämbligen tre dygn hwarthera, Johan Ericksson i Alanen och Simon Mickelsson uti Keskinen qwarn, utan at Päskyläboerne hwarcken skola wara i tullens erläggande delachtige eller för någon bygnad widare answarige, än då något smått för them sielfwa under malandet skulle söndergå; men wore thet anseenlig reparation, som wid sådane tillfällen erfordrades, så påtogo sig Päskylä boerne thertill jämte swarande at bidraga, såsom och at om stenars anskaffande**, då the af nyo betarfwas, med them gemensamt wara sorgfällige, förklarandes sig Päskylä boerne för bränneweden med sex öre silfwermynt åhrligen af hwar Interressens anlåtne, them Swaranderne lofwade erlägga. Föreningen stadfästades.

s. 199 # 5 - För Bonden Anders Jöransson **Konti i Oriwesi by har wådelden emot 14.12.1739 lagdt i aska ett stall (60 d:r), ett swart Sto (40 d:r), en swart Walack (50 d:r), en röd tämnings fåla 18 d:r) och en diläpps fåla (6 d:r) kop:rmt**. Anders Jöranssons hustru Maria Simonsdotter anhöll om brandstod, berättandes at drängen Jacob Hendrichsson warit med **pärteld om qwällen i stallet**, hwaraf hon förmente någon gnista gwarblifwit, så at stallet om natten therpå blifwit antändt.

s. 200 # 6 - Förafskiedade Qwartermästaren Johan Fabrilius fordrade af sin granne Mickel Bengtsson ifrån Rajalax ersättning för then skada, som honom på thes åkertäppa af Hästar igenom Mickels oförswarliga gärdesgård tillskyndat. Fabrilius bör skilja sin åkertäppa åtskils ifrån Bohlåkeren och inhägna densamma. Förliktes.

s. 201 # 7 - Hendrich Hendrichsson ifrån Pajukanda hade med sina Intressenter förwekne Sommar således **fångat en gammal Biörn utan skall, at the then ifrån ett skiär i watnet jagat och therstädes till döds slagit**. Hendrich fick ett betyg för ansökande av ersättning för dödande af odiur.

s. 202 # 8 - Nämden intygade, at **Soldaterne Johan Långström, Johan Sahlstedt och Mårten Långträsk fångat på thenne winter tre wargar med gilder**.

s. 202 # 9 - Intygades at Carl Simonsson ifrån **Sängijärfwi nyligen fångat en warg med thes enskilta grop.**

s. 202 # 10 - Johan Larsson, Johan Mattsson och Simon Hendrichsson ifrån Uiherla klagade, at the Kauppila boer bortfördt ifrån skogen 50 lass långwed, som Käranderne på **sin afwittrade skogsteeg uti then så kallade Wedentaustanma marcken** skola huggit. Kauppila boer påstodo, at Käranderne med Wedentaustanma skogsmarck intet hafwa at beställa. Käranderne upwiste **Häradsdoomen af 12 etc. 9.1679**, **förmälandes at Wedentaustanma är the Kauppila och Uiherla boers samfälta skogsmarck enligt en 18 etc. 10.1669 fäld Häradsdom**, och besagde marcken blifwit emellan Parterne dömd at skiftas och the Uiherla boer efter förening bekommit theras andeel theraf innom **Ahoniemi, Lefwenpyycki och Koskenharu råer hwilcka ock 1679 fastställts**. Kaupila boer framtedde **Hofrättens utslag af 31.10.1702, hwarmedelst Häradsdomar af 22.10.1651, 18.10.1669 och 12.9.1679 samt Lagmansdomen af 26.9.1686 blifwit uphäfne**, enär Crono Fullmächtig inte warit tilstädes. Wid tinget 15.9.1703 har förordnats Häradhöfdingen med fyra Nämdemän wärckställa syn. Inget besked hurusåsom synen hållits och utslaget utgivits, hwarföre målet upsköts.

s. 205 # 11 - Crono Länsmannen Gustaf Dahl emot thes granne Johan Samuelsson Erola angående twist om en ängsteeg (tidigare 1739 wid Tinget), hwaraf Länsmannen igenom Erolas wållande kommit i mistning. Då har jämckningen förordnats at wärckställa. En skriftelig **berättelse om jämckning lyder:**

Åhr 1739 den 20 October, woro, - - underskrefne at **jämcka ängstegarne** emellan Johan Samuelsson Eråla och Johan Larsson Pafwola, begge kärande, och deras grannar eller wederdelomän, alla ifrån Oriwesi by, så wida Siurola hemmans, hwilcket Länsmannen Gustaf Dahl bebor, ängsteg i förledne sommar af Byalaget eller enligit Länsmannen Erola åboen, skulle bärgad blifwit, men **wid jämnkningen, som medelst stångfall efter öre och örtug skiedd**, kunde eij annorlunda befinnas än det **hela bysens ängstegar warit orichtigt bärgade**, hwarigenom och i förledne Sommar skiedt, at den ena fallit något på den andras teg, och omsider Kåntti hemmans åboen Anders Jöransson på Siurola tegen, sedan Eråla något förut sin rätta andel slagit, undantagandes något ringa till ett (lispunds) wärde af Siurola Tegen, hwilcket Eråla berättade sig till merbemälte Länsmans bärgning lemnat. Härwid förbehöllo sig käranderne at wid nästa Ting ifall godwillig förening dess emellan eij skier, giöra laglig ansökning at förhielpas till deras utläggningar i detta mål. Oriwesi ut supra. Johan Wialenius. 2 nämdemän.
- **Fältwäbelen Erich Johan Sneck innehafwer boställe**. Befunnits at Oriwesi bys samteliga inwånare med höslag öfwer theras andelar förorsakadt then oreda, hwarigenom Länsman Dahl af thes ängesteeg kommit i mistning. Beslöts om ersättningar.

s. 209 # 12 - Som i thetta Tingslag intet wist Tingsställe och nödige hus at hålla Rättegång i äro till at finna, så blef allmogen tillsagd, at om behörig **Tingsbyggnads upsättiande** försorg draga. **Kyrckioherden Magister Johan Wanaeus** inkom och träffade med Tings menighetmän samt Nämden sådan afhandling, at han **uplått the uppå thenne Tingsstad thes innehafwande Augments hemman Otila befinteliga rum at nyttias till Tingshuus, så länge han och hans anhörige thet innehafwa**. Lofwades at föra till Kyrckioherdens behof på Otila hemman en timmerstock af hwartt utaf the närmare belägne hemman och af the fiermare någon näfwer.

s. 209 # 13 - Bröderne Jöran och Marckus Anderssöner ifrån Hirfwijärfwi hade måndagen efter första adwent uti **Sahrajärfwi qwarn** öfwerfallit **Soldaten** af Cuorewesi Compagnie Gustaf **Elg** med slagsmål.

s. 210 # 14 - Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä gaf tillkiänna, hurusåsom han intet fått del af thet efter **afledne Borgaren i Åbo Johan Silli**, inemot 20 åhr sedan, thes Syskon tillfallne arfwet. Jöran Mårtensson har warit **Sillis afledna Broders Jörans afledne sons Mårten Jöranssons son**. Jöran Mårtensson fordrade, at **Sillis Broders son Axel Johansson och Sillis** förenämde **afledne Broders Jörans son, kärandens farbroder** Hendrich Jöransson, hwilka af egendomen bekommit, Axel sin faders och Hendrich sin afledne faders lott, må förplichtas at någon del betala. Axel Johansson förklarade, at hans **fader** Johan Mårtensson fått endast sin andel. Efter Johans död arfskiftet 15.7.1734. Förliktes.

s. 211 # 15 - Förbigångit det **uppbud** Bonden Gabriel Larsson första gången erhållit **uti halfwa Jussila Bördehemman i Kaupila** by, hwilcket Börde äganden Elias Jöransson för 200 d:r K:rmt försåldt 28.1.1740.

(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym talvikär. 28-30.1.1740 på Uotila h:n i Oriwesi by
s 483 - Gabriel Larsson ifrån Pohja inlade i rätten ett köpebref: Sedan jag Elias Jöransson wid närwarande swåra conjucturer eij mächtat widare förswarligen uthärda med mitt innehafwande ½ **Jussila** bördeh:ns i Kauppila by och Eräjärfwi kappellgiäld cultiverande, har jag funnit, at til Gabriel Larsson ifrån Pohja by i Cuhmalax Jussila ½ h:n emot 200 d:r afstå. Upböds första resan. Nämndem:n Bertil Eskilsson ifrån Hapaniemi, som är säljarens Elias Joranssons **faderbroder**, begärte at få h:net inbörda. Gabriel lofwade afstå h:net emot köpeskillingen.)

s. 211 # 16 - Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä beklagade sin granne Axel Johansson angående swedjande.

s. 212 # 17 - Jöran Jöransson ifrån Wihasjärfwi ingaf en på sin afledna **Moders** Karin Andersdotters qwarlåtenskap 8.6.1701 författad upteckning och fordrade arf af sin **Broders Swärson** Hendrich Erichsson och sin **Systers son** (förnamnet saknas) Hendrichsson ifrån Pajukanda.
Fordran förkastades.

s. 213 # 18 - **Soldaten Jöran Trinn** hade nästwekne Lögerdag skuffadt hustrun Maria Jöransdotter ifrån Oriwesi by ut igenom Pörtes dören och tillagdt hennes **man** Erick Olofsson Parpola at hafwa röfwadt the 12 d:r som han af Simon Syfwäjärfwi bekommit.

s. 214 # 19 - **Förra åboen på Nickilä** Kronohemman i Oriwesi by Hendrich Jöransson och nuwarande åboen Simon Hendrichsson, hwilcken sistledne sommar inrymning erhållit, twistade om pigans lön.

s. 214 # 20 - Slagsmål i Hirfwijärfwi.

s. 214 # 21 - Förlikning mellan Simon i Korpi och Jöran i Wilckilä

s. 215 # 22 - Jöran Hendrichsson ifrån Hirdolax, Michel Thomasson ifrån Nickilä, **Soldaten Jöran Rönberg.**

s. 215 # 23 - Nämdemannen Hendrich Jöransson ifrån Aakola gaf wid handen, thet hans för sex år sedan afgångne **faders** Jöran Thomassons qwarlåtenskap kommit i Jörans **äldsta sons afledne Daniels Swärsons** och Jacob Mattsson Nickulas ifrån Koifwuniemi händer. Fordrade arfsskifte. Inlämnades följande skrift:
Anno 1733 den 31 December besökte iag undertecknad i hans siukdom Jöran Thomasson Njckula ifrån Koiwuniemi och meddelte Herrans Högwärdiga nattward då han anmodade mig, at iag hans yttersta wilja skulle upteckna, hwartill iag fremmande man lätt kalla Mickel Andersson i samma by, och war hans berättelse som följer, at, nemligen hans **älsta men afledne Sons Daniels dotters Beatas man**, Jacob Mattsson, som förestått Hemmanet nu länge i hans ålderdom och siuklighet, skulle erhålla Hemmanet med alt som der finnes, ty hwad angår hans **son** Hendrich Jöransson i Aakola, och **dottren** Brita Jöransdotter i Hirtolax så sade han them allaredan hafwa bekommit af honom sielf så mycket som them tillkommer, men åt Anders Jöransson som är i Karfwia, sade han, at Jacob ännu något skall gifwa, fast han eij något wist utnämde tå, men the små Jöran och Beata Jöransdotter som als intet ännu hafwa fått skulle Jacob sökia at förnöija, hwad them skiäligen kan tillkomma af det litzla som efter honom kunnat qwarblifwa; hwilcket med wittnandes underskrifwande bekräftes ut supra.
Johan Wanaeus Past. i Oriwesi
Parterne träffade jämte afledne Jöran Thomassons **dotters Son** Jöran Hendrichsson ifrån Hirtolax på sina föräldras wägnar en förening, at Jacob Matsson åtog sig till Nämdemannen Hendrich Jöransson 20 d:r och till Jöran Hendrichsson 16 d:r.

s. 217 # 24 - Matts Jöransson ifrån Uiherla emot Erich Thomasson angående drängalön.
Eljest bewiste Matts Jöransson med en, af framledne Häradshöfdingen Claes Detlofsson jämte twenne Nämdemän 12.1.1712 om arf efter Mattses **Moders** Sophia Erichsdotters afledne **farfader** Hendrich Söfringsson och hans hustru, arfwingarne emellan uprättad förlikningsskrift, at Sophia Erichsdotters och hennes barns arfsfordran hos förenämde Erick Thomasson sig till 110 d:r bestigit. Matts Jöransson anhölt å sin Moders wägnar sin del.

s. 218 # 25 - **Bondesönerne** Krister och Anders Ericksson ifrån Päskylä kärade å egne och theras **tredie Broders** Erick Ericksons wägnar till **fierde Brodren** Johan Erichsson thersammastädes, angående twenne Swedjor, som wid thet efter Parternes afledne fader 11.12.1738 förrättade arfskiftet utelämnats. Theras **Brodersson** Simon Mickelsson äger Päskylä hemman till hälften med Johan.

s. 218 # 26 - Erich Hendricksson ifrån Hafwisto föredrog, huruledes thes häfdade **fästeqwinna** Elin Hendricksdotter ifrån Oriwesi by sidstwekne Höst, då hon på Woitila i tienst warit, gått therifrån om en morgon tidigt öfwer åkrarne till Holma gård och **uti ett stall, therest gifte wallherdingen Jöran Mickelsson legat, sig med honom i en släda lagdt samt therstädes en tid legat**.
Elin förklarade, at hon fullan om en morgon, då hon haft bästa ledigheten, begifwit sig ifrån Woitila till Holma at handla näfwerskor af Jöran Mickelsson, hwilcken wid hennes ankomst ännu legat i stallet. Enär hon anmäldt sitt ärende, skall Jöran bedt henne at bida litet, då hon kastadt sig i ena endan af Jörans släda och der en stund wäntat, till thes thet blifwit dagliust och Jöran upstigit at låta henne skoor bekomma. Ingen ringaste oloflig kärlek till Jöran Mickelsson. Erick nöjd med förklaring.

s. 220 # 27 - Qwinspersonen Sophia Samuelsdotter ifrån Wilckilä och drängen Mårten Matsson ifrån Onsi angående kiötzlig beblandelse.

s. 221 # 28 - Förlikning mellan förra Befallningsmannen Johan Ollenqvist och Erick Ericksson ifrån Joensu angående 20 cappar spanmål.

s. 221 # 29 - Anders Hendrichsson ifrån Järfwenpä erkände, thet han wid en skogssyn tillagdt Thomas Mårtensson Jussila ifrån Nickilä at hafwa söndrat en rå. Anders återkallade sitt tal.

s. 222 # 30 - Fortsättning angående **slagsmål** mellan Johan Hendrichsson ifrån Kauppila och thes **swärfader** Elias Jöransson.
Witnet Lars Andersson ifrån Wiuhkola bekände, at då han Maria dag warit i Kauppila, skall han under Kyckiotiden med sin Fader Anders Jonasson gått på byssens åker och hördt huru i byn ropades. Enär the kommit i pörtet, skall han funnit Johan Hendrichsson liggande wid bäncken på knä under Elias och ugns kroken på gafwel bäncken, thermed Johan, som therpå blifwit af Elias hustru och witnet samt thes fader hulpen ifrån Eliases händer, sagdt Elias stuckit sig i liumskan. Johan skall haft en stor blånad, jämwäl en rispa på tinningen och ett blodwite i nacken. Sedermera hade Elias fattadt till ett gammalt tråg och begynt at slå Johan. Johan hade bedt sin hustru fahra efter Länsmannen, såwida Elias skulle welat dräpa både Johan och hans Creatur. **Elias hade utlåtit: Om Länsman kommer, så skall iag skaka hans gårr mitt på gården, eller på finska: warista hänen rapansa käskelle piha.**
Elias tillstod sig stuckit Johan Hendrichsson en gång med ugnskroken i liumskan och påstod, att Johan kallat honom för swindräpare. Elias sade, at hade endast drifwit swinet ifrån sitt kålland men inte dödat. Johans **hustru** Sophia Eliasdotter. Upsköts.

s. 226 # 31 - Gambla mannen Mats Erasmusson ifrån Kopsamo inlade twenne förteckningar af 30.7.1739, den ena på den ägendom, som han fördt med sig ifrån Hulipas, då han Maunula hemman i Kopsamo tillträdt, den andra, på hwad hans **Stiufson** Samuel Jöransson om händer bekommit, då Mats sig ifrån hemmanet begifwit. Samuel försäkrade at upsättia Mats ett nätt fähus och at Mats få hafwa sitt tillhåld i badstufwan mm.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 22-23. ja 25.8.1740 Oriveden pappilassa.
VA Ylä-Satakunta KOa55 s. 717-, mikrofilmi ES 1989

s. 717 # 1 - Efter hållen gudstienst uplästes för Tings allmogen - - Constitutorial - -.

s. 718 # 2 - Af Cronones Länsman Gustaf Dahl blef wid handen gifwit, huruledes **ett barn** Söndagen efter sidstwekne Jacobs mässodag eller 27.7. **blifwit uppå qwinfolcks Lächtaren uti Oriwesi Moderkyrckia inunder bänckarne och the therstädes lagde bräder uti ett Linne inweckladt och dödt**. Detsamma hade på det sättet igenfunnits, at enär Jacola bondens flickebarn Maria Jacobsdotter ifrån Naapila by, ohngefähr 12 eller 13 åhr gammal, råkat under gudstiensten och då folcket warit till Communion, se en flik af Linkluten undan brädet, skall hon tagit i samma klut i mening, at thet warit ifrån henne nedfallit, och then framdragit samt wid efterseendet funnit theri barn liggande. Therpå hade Siukola Wärdinnan ifrån Oriwesi by Susanna, som suttit när inwed flickan på Kyrckiolächtaren, sådant straxt skall warse blifwit och kluten närmare öpnat. Också öfrige närwarande som Kyrckioherden Johan Wanaeus hade omrörde barns lijk besedt efter sluten gudtienst. Lijket skall redan warit så förruttnat, at benen knappast sutit i hop, och intet tekn mera funnits antingen thet warit Pilte- eller flickebarn. Som ingen anledning gifwits till misstanckar på någon at hafwa warit rådd och sitt foster om lifwet bracht, skall Kyrckioherden fogadt den anstalt, at **hela Sochnens Änckior och Pigor blifwit miölckade**, men ingen kunde misstänckas.
Kyckioherden Wanaeus berättade, at barnets benragell allaredan blifwit begrafwit. Förenämde miölkningen hade förrättats af förständiga hustrur i Sochnen i närwaro af Nämdemän och Kyrckiones Sexmän således, at twenne hustrur i sänder af the nästboende med en Säxman och en Nämdeman äfwen utaf the som närmast funnits at tillgå therwid tillstädes warit. Säxmännerne woro Jöran Ericksson ifrån Lasola, Simon Thomasson ifrån Melli, Johan Mårtensson ifrån Hörtsänä, Simon Larsson ifrån Rajalax, Thomas Hendrichsson ifrån Wehkalax och Hendrich Johansson ifrån Hirdolax. Hustrurne skola warit merendels twenne i hwarie by.
Någon kunskap af banemannen hade inte funnits. Upsköts.

s. 723 # 3 - **Trumslagaren Johan Enbergh** och Johan Hendrichsson Terijoki ifrån Oriwesi by hade sidstwekne Jacobs mässotiden **fångadt en gammal Biörn med fälla**.

s. 724 # 4 - Med Rustmästarens Olof Kymbergs attest bewistes, at Bonden Simon Thomasson Ungela för några år sedan **med giller fångadt en Biörn och innewarande åhr tre mindre biörnar eller biörnungar**, hwilcket Kyrckioherden Johan Wanaeus och Nämdemän besannade.

s. 724 # 5 - Nämden intygade, at Bönderne Matts Mickelsson ifrån Onnistaipale och Johan Hendrichsson med theras Interresenter hafwa Pingeshelg **uti ett wargnäte utom skall öfwerkommit sex wargungar** och af them allesamman lifwet tagit, hwilckas skinn nu upwistes.

s. 725 # 6 - Nämdemannen Anders Andersson ifrån Kaupila hade i Sommar **med fälla** på twenne särskilte resor **fångadt twenne gambla Biörnar**.

s. 726 # 7 - Crono Länsmannen Gustaf Dahl ingaf en så lydande förteckning:
Specification öfwer de **bönder, hwilcka eij efter befallning lätt sig infinna at bortskiutza den i Kanga(sa)la warande Wästerbotniska Commonderingen, som nu Marcherade till Tafwastehuus.**
= = = =
Oriwesi boerne allesamman närwarande, undantagandes Kihlala Elias, förewände, at då **Prästen efter öfwerstånden gudstienst uti Choret tillsagdt Församblingen at wara förenämde onsdag wid Kangasala Kyrckia till Wästerbottniska manskapets framskiutsande i beredskap, skola the eij tyckt hela Sochnen blifwit nämd, utan at allenast 70 hästar wore nödige. Cappellanen Johan Utter intygade sig** uttryckeligen hafwa bådadt hela församblingen till skiuts. 30 bönder fick böter.

s. 735 # 8 - Johan Hendrichsson ifrån Kaupila klagade, at thess **Swärfader** Elias Jöransson, som Jussila Bördehemman med honom till hälften besitter, skall welat **fördrifwa honom aldeles ifrån hemmanet, hindrat honom i arbete, tagit hans åkerredskap och thess husdörar nederrifwit.**

s. 736 # 9 - Mats Matsson **Levon (senare Sevon**) ifrån Koifwuniemi emot Hendrich Hendrichsson ifrån Ruokois angående Fem stop Bränwijns betalning.

s. 737 # 10 - Bonden Mats Hendrichsson ifrån Martila emot Jacob Kurra och Johan Liponsalmi.

s. 738 # 11 - Kronones Länsman Gustaf Dahl berättade, huruledes man Söndagen efter senaste Jacobs mässodag eller 27.7. blifwit warse, at **Kyrckiokistan uti Eräjärfwi Capell, lydande under Oriwesi Sochn, på tre ställen warit sönderskuren, nämligen på sidan och på twenne ställen å locket, och Kyrckiones penningar therifrån ohngefähr till 200 d:r Kop:rmt bortstulne.** Sedermera hade kommit å daga, at Bonden Elias Jöransson Jussila ifrån Kaupila by och Eräjärfwi Capelgiäld, en åttondedels mihl ifrån Kyrckian boende, till en och annan utgifwit gamla så wäl som nya halförar the ther gemenligen uti Kyrckio Cassör pläga inflyta, förutom annat mynt, som honom skall giöra misstänckt. Kyrckioherden Johan Wanaeus hade uprättadt följande Protocoll:
Anno 1740 den 17 Augustii undersöktes i Eräjärfwi Capellkyrckia uti Cappellboers närwaro om den stöld, som är skiedt i Capell, då kistan på 3 ställen blifwit sönderskuren och der utur blifwit bortstulit inemot 200 dahler Kop:rmt Contant. Då framträdde Kyrckiones Sexman Henrich Johansson ifrån Hirdolax by och framkallade
1. unga drängen Carl Hendrichsson ifrån Joensu som berättade at han sedt Kaupila Elias midsommarsnatten haft penningar i en **lärfts posa**. Thertill swarade Elias: **will ty påbörda mig wara Kyrcktiuf?**
2. Nämdeman Anders Andersson ifrån Kauppila, som framwiste 12 öre i gamla halförer, dem han af Elias hustru bekommit.
3. Kuiwais Hendrich och hans **hustru** Maria Simonsdotter berättade, at Elias dotter wid marcknaden i Oriwesi by 20.6.1740 anmodat henne at **köpa mösstyg och fått af Eliases dotter blandige penningar 6 marck, them hon eij förstod at räckna**, förän hon fick egen sin **man** som skilde åt och befans 24 öre K:rmt i halförar och 24 öre i Runstycks stycken. Elias swarade, at han bekommit så många halförar, tillsammans Sex mark, af General Cronfieldts tienare i Åbo, då han hulpit något i Huset.
4. Elias hade gifwit till **upbördsskrifwaren Krook** 3 plåtar wed stämningen. Elias swarade, at han bekommit 2 plåtar af advocaten Jusleen och en Bergat af en Kiöpman i Åbo.
5. Elias gifwit **Sängijärfwi Torparen** Simon penningar för dricka. Simon hade fått 5 marck i halförar. Torparen hade sagt, at Holma Landbonden fått af Elias i samma mynt 16 öre.
6. Onnistaipale Wotila Hendrich äfwen bekommit penningar.
7. **Eliases Cousin Soldaten Jacob Holm** fått 6 öre i halförar man sagt sig bekommit them af en **Snöpare**.
8. Eliases hustru funnit penningar i en Påsa under golfwet.
9. **Befallningsman Melart** hade 8.8.1740 berättat Sexmannen, at Elias på hans gård Ruotajerfwi warit 2 dygn och kiöpt mat och dricka samt at ibland penningarne funnits gamla halförar.
Datum ut supra Joh. Wanaeus

Elias Jöransson, 40 åhr gammal, nekade högeligen sig om thenna Kyrckiotiufnads begående den ringaste kunskap äga. Nämdemannen Bertill Eskilsson Nickilä ifrån Hapaniemi upsteg, emedan han är Elias Jöranssons **Faderbroder**.

Kyrckioherden gaf wid handen, at 150 dahler penningar finns i behåld, men **alla the penningar som warit i Kistan förwarade, som tre och ett halft åhrs tid med håf samblade blifwit, blifwit bortstulne bestigandes till 180 dahler K:rmt. Penningarne skola bestådt af plåtor, Runstöcken och gambla samt nya halförar och theribland några gl. Ryska Kopparpengar samt hwittmynt**.
Drängen Carl Erichsson ifrån Joensu berättade, at då Elias Jöransson **natten mot senaste midsommarsdag eller sent om qwällen kommit till Joensu, en fierdedehls mihl ifrån Kaupila, skall han uhr råckfickan framtagit en lärftsposa, stor som en Knytnäfwa, med penningar uti**, af hwilcka penningar han skall tagit några och budit åt Carl Erichsson och begiärt bränwin bekomma. Elias hade då sagt sig wara stadd på resan åt Sahalax till sin **moster**. Elias upwiste en lärfts Klut som han hade med sig hos Carl.
Elias sade at han förledne wåhr bekommit i Åbo stad the i Knytet lagde Penningar (6 dahler K:rmt) till låns af **Borgaren Jacob Roos, boende wid Lilla Aningaisgatan**.
Nämdemannen Anders Andersson ifrån Kaupila berättade, at något efter midsommaren skall han sedt sin **hustru** Kirstin Johansdotter hafwa twenne gambla halförar,them hon fått af Byssens barn för bröd, then ena af **Eliases lilla flicka** Maria Eliasdotter och den andra af **Soldaten Jacob Holms flicka** Marias Jacobsdotter. Elias sade, at hans **son** Simon Eliasson, 18 åhr gammal, the halförarna hittat. Simon sade sig hittat en halföres mynt, som hans **syster** Margareta lagdt i Kyrckian uti Håfwen. Anders hade sedt uti Eliases barns händer Papperslappar, men Elias sade sig låtit barnen få några oduglige papper ifrån en wacka i sin bod. Anders hade några dagar för senaste Jacobsmässa, då han kommit **wid Solsättningen från Nickilä, sedt en person på siön, farande med båt åt Kyrckian, och senare erfarit personen wara Elias Jussila. Då Anders senare begifwit sig till Kuiwais och therifrån mot morgonen i mörckret återkommit med spanmål till sitt i stranden stående wisthus, hade han hördt något plaskande i watnet och funnit en karl gå ifrån stranden up åt Jussila. Elias sade at han allena rest med båt förbi Capels Kyrckian till Hietalax by för at skaffa spanmål tillåns af Daniel Danielsson och hwilat sig uti Jullises badstufwa, ett litet stycke ifrån Smeden**, och tidigt i morgonen hemkommit. Nämdemannen Anders Anderssons hustru Kirstin Johansdotter skall låtit Elias Jöranssons hustru Margeta Johansdotter få en Cappa Spanmål och bekommit therföre 11 gamla halförar, 4 Runstycken och en rysk Kopparpenning, som swarar för en halföre.
Witnet Torparen Simon Andersson Sängijärfwi berättade, at för 4 weckor sedan hade Elias om en Lögerdag kommit till honom och köpt bränwin för 16 gamla halförar och therpå **gådt till Kyrckian, en och en fierdedehls mihl therifrån, at upkasta graf för en sin grannes afledne Son. Therifrån hade Elias med Såldaten Jacob Holm om qwällen kommit till witnet och kiöpt bränwin för 32 gamla halförar och 3 runstycken, samt thet med Holm upsupit. I går har Holma gårds Landbonden Jöran Johansson** berättadt för witnet, at han samma Lögerdag af Elias, som ifrån Sängijärfwi gått till Holma, för sin skuld fått af Elias 6 öre S:rmt i gamla halförar bekommit. Thesse halförar sade Elias hafwa bekommit af **Cappellanens wid Brunckala dräng Johan**, som här i Sochnen tilförene haft sitt tillhåld. Johans **hustru flyttadt till Hauho**.
Witnet Bonden Hendrich Johansson ifrån Nickilä berättade at om Söndagen för Midsommaren eller 22.6.1940 om gwällen skall Elias kommit till honom och kiöpt bränwin för 18 öre K:rmt och Öhl för 4 öre S:rmt, en del i hwita swenska styfrar och thet öfriga i runstycken. Witnets son Erich Hendrichsson. Eliases **son** Simon Eliasson. Witnet tillade, at elias betalt i Crono utlagor till upbördsskrifwaren Krook half siette dahler S:rmt i Plåtar och förfallpengar half siette styfwer i runstycken.
Witnet Thomas Mårtensson Jussila berättade, at något **efter Pingeshelg skal witnet om en qwäll efter solsättningen och sedan folcket i byn lagdt sig, gått med några sina grannar till fisklek och mött Elias Jöransson allena på Eräjärfwi Kyrckiobacka och frågat honom, hwart han wore sinnad at taga wägen. Elias skall swaradt: iag skall till Uiherla, men han sade inte hwarför. Så när fyra weckor sedan skall Eliases moderbroder Hendrich Knutsson berättadt för witnet, at Eliases hustru utlåtit, hwarifrån tro wår Elias har fått den stora Påsan penningar, som han har under golfwet, mån han redan såldt hemmanet till någon. Eliases ärende till Uiherla skola warit att låna spanmål af Juoppola bonden Mickell Thomasson, men han skall inte talt med Juopola bonden utan skickadt till honom gamble Dragonens Anders Kiiskis hustru Sophia.**
Witnet Hendrich Matsson Uotila ifrån Onnistaipale berättade, at **Oriwesi marcknadsdag eller 20.6.1740** skall Elias betalt sin gäld med 6 nya och 4 gl:a halförar samt twenne runstycken.
Elias tillstod, at han warit hos **Befallningman Melart i Rautajärfwi** och kiöpt ett bröd samt en kanna dricka för 6 nya och fyra gamla halförar samt thet öfriga i runstycken.
Eliases gifta **dotter** Sophia Eliasdotter hade bekommit några halförar af sin moder. Eliases kiötsliga **Syskonebarn Såldaten Jacob Holm. Soldaten Johan Drake** ifrån Nickilä.
Hwad the 12 dahler K:rmt angår, som Elias Jöransson sagdt sig hafwa utaf **Advocaten Jusleen bekommit, så berättade thennes Swåger Kyrckioherden Wanaeus** sådant bestå i sanning.
- Upsköts.

s. 768 # 12 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi berättade, huruledes han förledne winter ett åhr sedan **Bolräckningstiden hos Bonden Erick Knutsson Parpola i Oriwesi by om en qwäll lagdt sig uti sängen bredewid en annan bondes therstädes liggande penningsskräppa. Erich Parpola skall beskyldt honom at eij allenast hafwa orenat samma skräppa utan och några penningar stulit. Simon skall matt och trötter insomnadt natten diupt och wet intet. Parpola kalladt Simon i går å Tingstaden både Tiuf och s. v. Pirtipasko**. Parpola nekade. Förliktes.

s. 771 # 13 - Fortsättning till ärendet mellan Bonden Erick Olofsson Parpola och Soldaten Jöran Trinn angående, at den senare skuffadt then förras hustru och oqwädat. Förliktes.

s. 772 # 14 - Sedan thet af **framledne Capitain Roths Enkiefru Gunnila Chatharina Ulf till Majoren wid Biörneborgska Infanterie Regementet Wälb. Robert Watzon 3.9.1737 för 300 dahler K:rmt försålde Crono skattehemmanet Äijänen** i Woitila by, 1/3 mantal, blifwit 3 resor upbudet, anhöll nu å Majors wägnar Adjuncten Lars Forselius å thetta hemman Laga fasta. Hemmanet är beläget **ifrån Kyrckian 1/4 mihl siöledes men Landwägen 1/2 mihl.** Åkeren består af lerjord, Twå och 14 dels Tunnas åhrligit utsäde i Råg och Korn. Ängarne merendels af Majoren uprögde. Husesyn hållits 23.6.1739. Ingen Timberskog. Brännewed finns. Swedieland ringa. Fiskewatn till husbehof och miöhlqwarn med 16 Interessenter samfäldt, 3/4 mihl ifrån byn. Bygnaden warit wid Majorens tillträde mycket förlammade, sedermera satt i stånd.

s. 775 # 15 - Bonden Mickell Ericksson ifrån Suinula, som **gift sig med** afledne Johan Eskilssons **Encka** Sophia Ericksdotter, fordrade å sina **Stiufbarns**, bemälte Johan Eskilssons omyndige arfwingars, wägnar af hans **Broders son** Elias Jöransson Jussila ifrån Kauppila 29 dahler 12 öre K:rmt, som på Johan Eskilssons arfslott efter sin **fader** hos Elias, som egendomen tillträdt, skola wara innestående. Efter Johan Eskilssons **Fader** åhr 1725 uprättade arfsskitesinstrumentet har Johans arfsandel med thes enskilte fordran i Sterbhuset bestigit till 128 dahler. Sedermera 2 etc Januarii 1740 på Jussila hemman efter Elias Jöranssons afledne **moder** författade upteckningslängden utwisar, at Elias resten på sin **Farbrors** Johan Eskilssons arfsfordran då ibland Stebhusets gälder bestiger till Tiugu dahler. Ty måste Elias samma rest till Johan Eskilssons arfwingar erlägga.

s. 776 # 16 - **Kurckinijtu** äng i Wähkalax by skall efter **Smedens** thersammastädes Thomas Hendrichssons förgifwande grannarne emellan så **ojämt ligga i tegskipte**, at han jämte Joseph Jacobsson sådant ställe äga skall, som eij allenast af boskap mera skall blifwa trampadt, utan och annars wara långt sämre än the öfrige grannarnes Mickel och Thomas Thomassöners tilldelte stycken. Therföre begiärte Thomas Hendrichsson, at Länsmannen Gustaf Dahl jämte Nämbdemannen Johan Matsson ifrån Pajukando måge förordnas ängens beskaffenhet wid en syn at i ögnasichte taga.

s. 777 # 17 - Hendrich Matsson Uotila i Onnistaipale tilstod sig wara skyldig till Hendrich Hendrichsson i Hörtzänä 11 Dahler.

s. 777 # 18 - Bonden Mats Jöransson Harola ifrån Längelmäki Sochn hade instämdt sin **Swåger eller Hustrus Broder** Elias Jöransson Jussila ifrån Kauppila, at han wid then å Jussila hemman efter Parternes afledne **moder och swärmoder** 2.1.1740 förrättade upteckningen et och annat skall förtegadt. Förenades eftersom skulderna större än egendomen. Pantsatte **räfsaxen**. Mats Jöransson Harola utlätt, at han med sin hustru ifrån Jussila **intet annat bekommit än bara hemliga lemmen.**

s. 779 # 19 - **Samtelige Oriwesi bys inwånare** såsom Bönderne Anders Jöransson Konti, Johan Hendrichsson Antila, Erick Olofsson Parpola, Johan Samuelsson Erola, Johan Larsson Pafwola, Johan Hendrichsson Terijoki, Jöran Jonasson Mattila, Siurola Hemmans innehafwaren Länsmannen Gustaf Dahl, Capellanen Johan Utter, Fältwäbelen Erich Johan Sneck och å Cappellans Enckans Margareta Prytz wägnar, som Otila hemman innehafwer, hennes son Kyrckioherden och Magister Johan Wanaeus **gåfwo wid handen, huru såsom en oförmodelig wådeld, natten emot senaste Pinges Lögerdag eller den 24. Maii, berörde by hel och hållen lagdt i aska, anhållandes om brandstod för theras skador.** Landsfiscalen Johan Wialenius hade med twenne Nämdemän författadt syne- och wärderingsskrifter som ord ifrån ord fölia:
Åhr 1740 den 4. Augustii blef af underskrefwne i ögnasichte tagen och wärderad den skada på Kånti hemmanet i Oriwesi Sochn och by, bestående af halft mantal, natten emot den 24. Maii sidstledne igenom timad oförmodelig Eldzwåda skiedt, hwilcken så mycket ansenligare sig bestigit, som et owanligt stormwäder igenom häftigt öfwerilande densamma förwållat. Då befans och wärderades som fölier.

- Ett Bonings Pörte, 4 famnar i längden och bredden	50 D:r K:rmt
- En giästestuga sammaledes	40

- Ett fähus af lika storlek	40	
- Ett dito mindre, 3 famnar långt och bredt	30	
- En Foderlada af 4 famnars längd och bredd		30
- En Rija sammaledes	60	
- En dito af lika storlek, lämnades owärderad		-
- En Halmlada äfwenledes	30	
- Ett Swinshus	4	
- Ett Stall med skulla 3 1/3 famnar långt och 3 famnar bredt		40
- Ett redskapshus 3 famnar i längden och bredden		30
- Ett wisthus 3 famnar långt och bredt	30	
- Ett dito mindre 2 famnars	20	
- En Port med lider	4	
- En dito utan lider, pröfwades doch i anseende til des godhet äfwen kåstat	4	
- Ett agnehus		8
- 2 stycken Silfwerringar a 7 D:r	14	
- Contant		4:16
Utom alt thetta föregående i mistning af all lös ägendom så uti kläder som annat		
Summa		438:16

Johan Wialenius
Mats Matsson Noperi ifrån Onnistaipale
Johan Matsson Muckola ifrån Pajukanda. Nämdemän.

- - på Anttila hemmanet - -.

- Ett Bonings Pörte a 3 2/3 famnars längd och 3 1/3 famnars bredd	40

- En giästestuga 3 2/3 x 3 2/3 - -
- Kiällare Pörtte, Fähus, Fähus, Stall, Foderlada, Halmlada, Rija, Wisthus med skulla, Wisthus, Agnehus, Port med lider, Swinhus

- - Parpåla - -
Bonings Pörte, Bagarstugu med kammare, Kiällare Pörtte, Fähus, Fähus, Foderlada, Redskapshus, Swinhus, Stall, Twå Portar med lider, En get och killing, Ett swijn

- - Eråla - -
Gästestugu, Bonings Pörtte, Kiällare Pörtte, Redskapshus, Fähus, Fähus, Foderlada, Halmlada, Rija, Agnehus, Wisthus, Wisthus, Stall med 4 spiltrum å bägge sidor, Tre runnor Råg, Contant, En geet, En Båckkilling, 3 grisar, 2 Portar med lider

- - Pafwåla - -
Bonings Pörte, Bagarstugu, Kiällare Pörte, Stall, Fähus, Fähus, Swinhus, Halmlada, Foderlada, Hemligt hus, 2:ne Portar med lider

- - Terijoki - -
Bonings Pörtte, Bagarstugu utan ugn och gålf, nyligen uphuggen, Kiällare Pörtte, Fähus, Fårhus, Foderlada, Rija, Halmlada, Agnhus, Wisthus, Wisthus, Stall med 6 spiltor, Swinstiga, Port med lider, Contant, En kalf om 8 månader

- - Mattila - -
Bonings stugu och där gint emot 2:ne Camrar, med skårstenar och fönster, Bagarstugu med ugn och spijs, Bonings Pörtte, Kiällare Pörtte, Fähus, Fårhus, Stall med 5 spiltor hwardera sidan, Foderlada, Agnhus, Wisthus, Wisthus, Swinstiga, Hemligt hus, Port med lider, Port med lider med betäckning af bräder, En get och killing

- - Siuråla - -
Bonings stugu med Cammare, Fönster och murar, Giästestugu, Bonings Pörtte, Kiällare Pörtte, Fähus, Fähus, Foderlada, Swinhus, Stall om 5 spiltor på hwardera sidan, Redskapshus med Tre rum under ett Tak, Wisthus, Wisthus, Rija, Halmlada, Agnehus, 2 Portar med lider, husgeråd, kläder, flere hus

- - Seppälä Cappellans Bohl - -
En stugu med 2 Camrar och Förstugu 5½ x med Föster och murar samt dörrar med förswarl:t gångiärn, nyligen af warachtigt timmer aldeles af nyio upsatt efter, för detta äfwen uti råkad Eldzwåda (180 d:r), Redskapshus med 2 rum under ett Tak samt kiällare därunder af gråsten (60 d:r), Bonings Pörtte, Foderlada, Fähus, Fähus, Stall

med 4 spiltor å begge sidor, Wisthus med skulla, Wisthus, Rija, Halmlada, Swinhus, Hemligit hus, Agnhus, Port med lider, Port utan lider, ny

- - Siukåla Fältwäbels Boställe - -

Bonings Pörte, Bonings stugu jämte Bagarstugu där gint emot med cammare och farstuga, utan ugn och spijs, Kiällare Pörtte, Fähus, Fähus, Swinhus, Stall med 10 spiltor å begge sidor, Foderlada, Rija, Halmlada, Agnhus, Redskapshus med 2 rum, 3:ne portar med lider, lös egendom bl.a. brännewinspanna

- - Otila - -

Stugu med förstugu och Cammare, fönster och murar (100 d:r), Bagarstugu, Kiällare af gråsten murad, Brädtak, Bonings Pörte, Fähus, Fårhus, Foderlada, Swinhus, Hemligit hus, Wisthus med skulla, Wisthus med skulla, Rija, Halmlada, Halmlada, Agnhus, Redskapshus, Port med lider

Spannemål med mera som föllier, Landbonden Jacob Jöransson tilhörige

- En tunna Rågmiöhl, Rår 25 Cappar, En Tunna Erter, Sex lispund Salt, En Båck, En sijda Fläsk, Ett lispund tårt kiött

Säng, bolöstar m.m.

Wid thet föregående skrifter uplästes, berättade så wäl Sökianderne som the under samma skrifter tecknade Nämdemän alla the hus blifwit ifrån wärderingen utelyckte, som på Hemmanen icke pröfwats nödige wara. Johan Hendrichsson Antila påminte, at et för honom upbrunnit redskapshus af förgätenhet utelemnats. Pröfwades till 30 dahler k:rmt. **Adjuncten Lars Forselius, som Cappellans bordet wid branden innehaft, androg thet han mist en bock a 3 dahler och en get med killing a 4 dahler, dito mynt, som med thet öfriga för Cappellans bordet upförde giör 633 dahler tillsammans. Fältwäbelen Sneck** intygades mist utom husen en Bock och en get med killing bestigande Fältwäbelens skada till 557 dahler. **Landbonden på Uotila** hemman Jacob Jöransson war icke tilstädes utan **rest till Harju Marcknad.**

Frågades hos hwem och på hwad sätt elden löskommit. **Johan Hendrichsson Terijoki gaf wid handen, at sedan thes hustru med Sophia Matsdotter fredagen för Pinges helg, en tid efter middagen brändt bränwin uti Terijoki Rökköket eller thes så kallade stegerhus, skal elden therstädes mot qwällen för holsättningen och förän boskapen ifrån skogen hemkommit, såwida det uppå Johans erhindran begynt starckt at blåsa, utaf bemälte hustrur och Enckan Carin Andersdotter med watn noga blifwit utsläckt. Maria Hendrichsdotter betygade, at hon efteråt, innan folcket lagdt sig, til större säkerhet anmodadt förenämda Encka och Inhysesqwinna Carin Anders-dotter at efterse, om någon skada wore at befruchta.**

Wallhionet Mats Johansson ifrån Oriwesi by berättade, at som under wallgången fredagen för Pinges en koo af thes boskapsdrift skal skildts och i skogen qwarblifwit, skal han efter hemkomsten mot natten begifwit sig til skogs samma ko at efterleta och framgått igenom Terijoki gården samt wid återkomsten ifrån skogen mot morgonen satt sig thersammastädes mitt för Stegerhusdören på en gärdesgård at hwila, så skal han icke thet ringaste tekn til eldsakada förmärckt. Men sedan han gått hem och ladt sig, skal efter en stund bud ankommit, at elden i omnämnde Stegerhus warit lös, skolandes Mats Jöransson icke ens röka toback eller eljest haft eld af nöden. Mats betygade, at Terijoki köket warit nytt, bestående af täta wäggar och tät dör samt försedd med murad eldstad, som här å orten sällan är wanligit.

Inhysesqwinnan Carin Andersdotter witnade, at hon fredagsqwällen för Pinges, innan boskapen ifrån skogen hemkommit, med Terijoki hustrun Maria Hendrichsdotter warit i Kiöket och, såwida tå warit starck blåst, elden i nogaste måtto med watn utsläckt. Therefter hade gårds wärdinnan ännu i thet, folcket skulle lägga sig, anmodadt witne, såsom hon ock tilförene plägadt giöra och närwara i kiöket, at efterse, om någon wåda wore til befahra. Witnet hade ej funnit thet ringaste tekn thertil, skolandes ei eller spån eller annat dylikt, hwari eld lätteligen taga kunnat, wid eldstaden warit.

Häröfwer afsades:

Utaf föregående undersökning är til at finna, huru **såsom hela Oriwesi by natten emot den 24.5.1740 igenom hos Johan Hendrichsson Terijoki upkommen wådeld gått i aska**, hwarwid, sedan Portarne med theras lider och sådan lös egendom, för hwilcken uti Sweriges nyade Lag ingen brandstod bestås, äro afdragne, byamännerne kommit at lida skada til så mycket som följer:

Konti 412 daler, Antila 437, Parpola 312, Erola 476 d:r 16 öre, Pafwola 297, Terijoki 424, Mattila 400, Länsmannen Gustaf Dahl 632, Capellanen Johan Utter med tåwarande Innehafwarens af Capellansbolet Adjunctens Lars Forselius Kreatur inberäknade 625, Fältwäbelen Eric Johan Sneck 549 och Capellans Enckan Margeta Prytz 641 daler, som giör tilsamman 5205 daler 16 öre Kopparmynt. Utredts at hwarcken Johan Terijoki eller någon annan til skada medels wangiommo eller å annat sätt warit wållande, i föllie hwaraf sökianderne 5205 d:r 16 öre Kopp:rmt tilsammans i Brandstod åtniuta böra.

s. 809 # 20 - Af 1736 åhrs Höstetings Protocolls utdrag, hwilcket Cronobonden Simon Johansson ifrån Hirfwijärfwi uti arfskrift upwiste, fant Rätten, huru såsom han tå ansökt, **at få jämckning öfwer tomt, åker och**

äng sig och sin granne Anders Jöransson emellan. Förordnande för Landtmätaren Daniel Ekman med Befallningsmannen at förrätta ägoskiptet. Skiftet förrättats enligt parternes öfwerenskommelse utan landtmätare. Simon Johansson Säppälä ifrån Hirfwijärfwi anhöll, at få ersättning för hälften af kostnader. Anders Jöranssons **son** Jöran Andersson **Luchtannitu**. ängs afkastning till hälften.

s. 814 # 21 - Emedan Simon Eliassson ifrån Kaupila hade lofwat bewisa, thet Johan Hendrichsson thersammastädes kalladt honom och thes Syskon samt föräldrar till **hedningfölie**, upsköts.

s. 814 # 22 - Hälften innehafwaren af Jussila Bördehemman i Kauppila by Johan Hendrichsson klagade, at andra hälften brukaren hans **swärfader** Elias Jöransson uppå åtskillige Johan Hendrichsson tillhörige ängar och åkertegar medelst slående och skärande skall hafwa åwerckat. Elias Jöransson tillstod, thet han slagit och bärgat **Läppänen, Lefwäsuo** (TMA:ssa **Leväsuo), Kotonijto** (TMA:ssa **Kotonijttu) och Lepisto** (TMA:ssa **Lepistö) ängar samt sex åker-skiften, hwilcka Johan innehaft.**

s. 816 # 23 - Upsköts ärendet gällande at Elias Kihlala borde ha deltagit i att framskiutza de i Cangasala Sochn inqwarterade Wästerbottniska Commenderingen åt Tafwastehus.

s. 817 # 24 - **Trumslagaren Jöran Enberg** klagade öfwer Bonden Jöran Jonasson ifrån Oriwesi by, thet then sidstledne höandetid slagit then **äng Aitzio** kallad om ett Sommarlass höslag, som Enbergs **Swärfader** Nämdemannens Johan Larssons Hemman Ruika skall wara tillhörig och Enberg af ägare haft at nyttia. Jöran tilstod, at ängen i många tider häfdats af Ruika men at then fordom tillydt Mattila hemman.

s. 818 # 25 - Taipale **Fäherdingarne** Jöran Olofsson och Walborg Pährsdotter hade icke blifwit stämde at swara Anders Jöransson ifrån Oriwesi by angående ängsbetande.

s. 818 # 26 - Förliktes i ärendet mellan Johan Hendrichsson och thes grannar. Anders Matssons hästar hade förorsakat 12 Cappars skada igenom Jöran Jonasson Mattilas ogilda gärdesgård.

s. 819 # 27 - **Bröderne** Jöran och Marckus Anderssöner ifrån Hirfwijärfwi hade (se Wintertinget) uti Hifwijärfwi qwarn öfwerfallit **Soldaten Gustaf Elg** med slagzmål. Framträdde Compagnie Fullmächtigen Erick Johan Sneck och **skallfogden** Anders Matsson.
Soldaten Elg berättade, at sedan han **Advent söndagsafton farit till Hirfwijärfwi qwarn med sin mäld, skola Bröderne efteråt mot morgonen äfwen dit kommit och welat taga qwarnen ifrån honom. Jöran skall nappadt uti Elgs i handen hafwande qwast och miölspada och, då Elg eij welat gifwa them ifrån sig, fattadt honom i bröstet och i luggan samt ryckt och skuffat honom, så at han fallit öfwerända, hwarwid och Marckus skall trampat på honom och jämte Jöran släpadt honom utur qwarnen samt kastat ifrån bron uppå en therinwid liggande ijskant, så at Elg skall mist en del af sitt hår och fått 16 blodwiten i ansichtet**.
Swaranderne förklarade sig, at **Elg först skuffat Jöran omkull och genast innan han wäl hint upp, tagit honom i bröstet samt således utifrån qwarnen stödt, då Jöran skall måst gripa Elg uti luggen och bröstet, tumlandes således med honom ifrån bron under på en ijskant**. - Jöran Andersson blef sakfälld.

s. 823 # 28 - Hendrich Hendrichsson ifrån Taipale förebrachte, at han om Hösten gifwit sitt 10 åhrs gambla stoo till Jöran Erichsson i Sahrajärfwi på lega. Då hans **son** Johan Hendrichsson något för Walborgsmässan afhämtadt hästen, skall den warit så swag och illa skötter, at den på wägen 6½ mihl ifrån Sahrajärfwi fallit öfwerända och kastadt lifwet. Jöran påstod, at stoet warit långt äldre och eij af wanskiötzel fallit utan skall Johan Hendrichsson ridit så starckt at thet therföre kullfallit. Upsköts.

s. 824 # 29 - För detta Befallningsmannen Johan Ollenqwist kärade till sin **företrädare på Mattila** hemman i Oriwesi by Jöran Jonasson angående 1) lega för en Koo och Stut, som Ollenqwist 1739 öfwer winteren utaf Jöran haft på foder, 2) för thet Jöran 1739 om sommaren, under den tiden Ollenqwist warit uti Åbo Stad, skall öpnadt en af Ollenqwist, wid afresan, å Mattila hemman igenlåst Kammardör så at åtskillige saker förkommit, 3) beträffande ett Lass Höö - -. Förliktes för 9 dahler.

s. 825 # 30 - Thet har förafskiedade Qwartermästaren Johan Fabrilius och **thes förra Landbonde** Erich Olofsson ifrån Wehkalax ömsom instämt hwarandra. Landbonden afwikit i olaga tid och tagit med sig Creatur (en Häst, en Kalf och 2 bockar) och Järnredskap. Förentes sålunda at Fabrilius får häst, kalf och bockar samt 8 dahler.

s. 827 # 31 - **Husmannen Mats Sevon** war eij tilstädes, eftersom Johan Fabrilius inte hade instämt honom i tid.

s. 827 # 32 - Det berättade Länsmannen Gustaf Dahl, at Maria Andersdotter ifrån Wiuhkola af Längelmäki Sochn, uppå hwilckens samt Bondens ifrån Kauppila Elias Jöransson Jussilas **hustrus** Margeta Johansdotters så wäl som the sidstnämdes **dotters**, Johan Hendrichssons **hustrus** Sophia Eliasdotters hörande them emellan Elias och Johan Hendrichsson här i Rätten anhängige slagsmålssaken, skall flyttadt sig ifrån Längelmäki till Hauho Sochn. Upsköts.

s. 828 # 33 - Husmannen Matts Sewon hade instämt Qwartermästaren Johan Fabrilius angående dagswärcken och någon bygnad, men war inte tilstädes, hwarföre Fabrilius blef fri.

Kangasalan talvikäräjät 1740

s 191 - Angår skattefynd i Wäxiö. - - Jungfru Stina **Wichtlenia** bekände, förutan hwad hon wid senaste tinget upgifwit, tagit ur gropen tre fyrkantiga pengar - -.

Kangasalan syyskäräjät 27-30.8.1740

s. 863 # 17 - Drängen Hendrich Matsson ifrån Mäyränpesä gaf wid handen, huruledes, sedan han i några åhrs tid **warit uti smeds lära i Oriwesi sochn och Aakola by**, han nu mera åstundade at blifwa til sochnesmed här i Cangasala antagen, - - erkannerligen å Raudammais och Wesijärfwentaus kanterne.

s 866 # 21 - Ang. något missförstånd och the twistigheter, som nämbdemannen Hendridh Jöransson Ruokoinen berättade warit emellan sig thes **son** Erich Hendrichsson om **wärdskapet på Ruokois hemman** - -. Förlijkts.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 19-23.2.1741
VA Ylä-Satakunta KOa56 s. 145-, mikrofilmi ES 1990

s. 145 # 1 - Innan Rätten trädde till domaresätet, skiedde Gudstienst efter wanligheten, å Tingsplatzen.

s. 145 # 2 - **Sedan Oriwesi by, hwarest på Otila hemman efter Allmogens öfwerenskommande Rättegång med detta Tingslag hållas skulle, igenom en upkommen wådeld förledne Sommar gått i aska, har Kyrckioherden Magister Johan Wanaeus thertill Prestegården hus uplåtit**. Som han nu eij widare för olägenheter sådant skall kunna giöra, **blef öfwerenskommit, at hwart hemman i Tingslaget skall erlägga fyra Cappar Spanmål till Tingshus uprättande å thet i Oriwesi by efter Klåckare husen ledigt blefne stället**. The som eij förmå betala Spanmålen, hielpa till med Timmers framskaffande. Kyrckioherden skall bestyra om bygganden och Spanmålen. Om samma hus icke skulle kunna sättias i stånd till Höst, så wille Kyrckioherden låta Höstetinget härstädes skie.

s. 145v # 3 - Kronones Länsman Gustaf Dahl berättade, at Befallningsmannen Jacob Gadd skall ingåt med **Inwånarne i thetta Tingslag ett sådant Contract, at han åtagit sig till at för deras andel hålla taket å then i Messeby Sochn belägne Tammerforss landsbroon wid macht, till dess den skulle komma at nedrifwas**. Lofwat betala half Cappa säd af hwart hemman åhrligen. Upsköts.

s. 146 # 4 - Jacob Eliasson Kalcku lefwererade i Rätten ett utdrag af Rättsprotocoll af 1730: Anno 1730 den 11 och 12 September - - följande Råer - - Kalcku och Wilckilä emellan - - **Walkiajärfwen Kifwi** derifrån till **Kollmisilmä Hätell**, hwarest finnes trenne Kiäller - - widare till **Myllysari** - -.

s. 146v # 5 - **Å sin Swärmoders Capellans Enckans Maria Weckters wägnar kom Capellanen i Cuorewesi Capellgiäld Johan Luccander** / emot Johan Thomasson ifrån Laaxi.

s. 146v # 6 - Hendrick Andersson ifrån Wessari - -.

s. 147 # 7 - Förteckning öfwer de döda personer efter hwilcka inventering af arfskifte ännu intet försiggått:
1. Järfwenpä Anders Rekolas **Hustru**, blef i fiohl Sommars död.
2. Nickilä Thomas Jussilas **Mor**, blef i fiohl död.
3. Nämdeman Bertil Eskilsson **Raseli**, för 8 dagar sen blifwit död.
4. Wähkalax Thomas Säppäläs **hustru** blef i fiohl Sommars död.
5. Salo Johans **hustru**, blef i fiol Höstas död.
6. Lasola Jöran Mullis **far** Erick, blef död i fiol wintras.
7. Kåifwuniemi Bonden Jacob Nickula med des **Moder** blef i Sommars död.

s. 147 # 8 - Johan Grelsson ifrån Efwäjärfwi inlade en Testamentarisk afhandling:
Denne undertecknade Johan Grelsson ifrån Längelmä Sochn och Efwäjärfwi Mattila hemman - - at detta nuwarande hans **hustru** Anna Mattsdotter ifrån Cuorewesi Capell barnfödd, får behålla hemmanen - -. Ereslax 4.6.1737 Johan Grelsson
Till wittne: **And. Coween, Cr. Länsm. i Längelmä S:**n
- - jag Anna Mattsdotter - - at denne min Man - -.
Till wittne: Crono Länsman And. Coween.
Anna Mattsdotter - -uti sin sotesäng- - all hennes egendom hennes man tillfalla undantagandes det hennes **farsyster** Maria Hendricksdotter ett sängtäcke, hennes **Morsyster** Kirstin Jöransdotter en tunna Råg och hennes **farfarssyster** Lisa Sigfredsdotter 10 Cappar Råg. **Christ. Flodberg, M. v. D. in Längelmä**.

s. 148 # 9 - Nämdeman Hendrick Mattsson ifrån Huikuri. Afledne Thomas Pålssons arftagare Johan Grelsson Mattila (i Längelmä Efwäjärfwi). Hendricks afledne fader Mats Simonsson Huikuri.

s. 148 # 10 - Sedan inhyses änckan Brita Pettersdotter i Pehula by hos sin afledna **Broders** Ericks Son Jöran Maunula sidstwekne Pålsmässotid ett åhr sedan igenom döden barnlös afgått, hafwer hennes andra **Broders** Jörans Swärson Thomas Hendricksson ifrån Safwo å sin **hustrus** Marias Jöransdotters wägnar och bem:te Jörans **Son** Samuel Jöransson låtit Maunula med thes **Syskon** Matts och Samuel Ericksson samt Kirstin Ericksdotter instämma, angående Brita Pettersdotters qwarlåtenskap. Förlikning.

s. 148v # 11 - Jöran Hendrichsson ifrån Oriwesi by, som erhållit midsommarstid af Elias Hendricksson ifrån Kihlala tolf Cappar Råg emot en pantsatt **silfwerbägare**, fordrade nu sin bägare.

s. 149 # 12 - Walborg Pettersdotter ifrån Taipale hade midsommarstid, tå Taipale kants städzlade Wallhion Anna Johansdotter ifrån Wässari Anna Johansdotter siuknadt, blifwit i stället antagen, och upburit mästadelen af the 25 Cappar Spanmål, som Anna bordt tillkomma.

s. 149 # 13 - Jöran Jonasson ifrån Oriwesi by hade lidit ätioskadan igenom sin grannes Johan Hendrickssons fä och ogilda Gärdesgård.

s. 149 # 14 - Jöran Jonasson och **Kyrckiowäckaren Lars Larsson** ifrån Oriwesi by, af hwilcka then förra hafft af then senare på lega en Ko och en Stut, men klagade Koon eij hafwa något miölckat, ingingo en sådan förlikning, at Lars Larsson betalar Sex daler K:rmt.

s. 149v # 15 - Johan Mickelsson ifrån Nickilä emot Johan Hendricksson ifrån Kauppila angående lega för Creatur.

s. 149v # 16 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi emot Johan Hendricksson i samma by angående skuld.

s. 149v # 17 - Simon Johansson ifrån Hirfwijärfwi och thes granne Jöran Andersson angående höbärgning på theras samfälta äng **Luchtanijttu**.

s. 150 # 18 - Wid Höstetinget hade Nämdemännerne förordnats at wärdera then gröda, som Elias Jöransson (ifrån Kauppila by) af sin Swärssons Johans Hendrickssons ägor olofligen bärgadt. Wärderat till fyra tunnor råg, **Höet till fem winterlassa, Halmen till tre rep och Hampen till 3 lispund.**

s. 150v # 19 - Twistighet emellan Enckan Sophia Clemetsdotter ifrån Kopsama och thes **Stiusswärsson** Krister Ericksson thersammastädes angående hennes föda och underhållande. Sophia skulle niuta 100 d:r efter

sin afledne **man** Simon Johansson i giftorätt och blifwa i ett matlag med Krister underhållen. Krister **hustrus Syster** Sophia Simonsdotter.

s. 151 # 20 - Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi begiärte plicht öfwer hustrun Lisa Johansdotter i samma by, för thet hon beskyldt honom hafwa stulit rofwor ifrån hennes rofweland och honom thermed med banskap öfwerfallit. Anderses **dotter** Anna sagt sin fader hafwa söndrat gilder. Förliktes.

s. 151v # 21 - Lösa qwinspersonen Sophia Samuelsdotter ifrån Wilckilä emot ogifta drängen Mårten Mattsson ifrån Rasi angående påstådt ächtenskapslöfte och skiedt lägersmål. Wittnet pigan Maria Larsdotter ifrån Wilckilä berättade, at för tre år sedan qwällen emot Mickelsmässan, då wittnet och **Sophia redan legat på Wilckilä stalls skullan, hwar uti sin släda och Mårten Mattsson på höö å gålfwet, skall Mårten flyttadt sig till Sophia Samuelsdotter uti slädan och therstädes med henne stimmadt, så at wittnet för theras rammel skall måst begifwa sig ifrån stallet uti ett annat rum till natten**. Wiste inte om kötzlig beblandelse. Mårten tilstod at hafwa legat uti slädan men nekade lägersmål och ächtenskapslöfte. Mårten begiärte at få tilbaka sin **silfwerbrisk** den Sophia tagit ifrån hans lintyg, medan han sofwit. Efter wärjemålseden förklarades Mårten fri.

s. 152v # 22 **- Majoren Wattsons landbonde i Äjäis Bördehemman Hendrick. Hans hustru Sophia.**

s. 153 # 23 - Twisten emellan **landbon på Otila** Cronohemman i Orriwesi by med Crono åboen Johan Hendricksson Terijoki dersammanstädes, Kärande, och Jöran Jöransson, innehafwande Mattila Cronohemman i samma by, swarande, angående en åkerteg ongefär om 3 Cappars utsäde, som under Mattila hemman en tid tilbaka blifwidt häfdadt, men under kärandernes hemman tillförene skall lydt, hwarföre the anhöllo, at then samma under thes gamla bohlstäder läggas måtte.
Kyrckioherden, Magister Johan Wanaeus, hwilckens afledna fader Capellanen i Oriwesi Församlingen Johan Wanaeus både Otila och Terijoki hemman för detta besuttit, berättade, at han wäl minnes dett samma teeg i hans ungdom under Otila och Terijoki hemman blifwit häfdad och brukad och af sin ålderstegna Moder Margeta Pryts förnummit, den således kommit ifrån berörde hemman under Mattila, at Mattila hemmans då warande Possessoren och Länsmannen, numera afledne Hendrick Ollenqvist skall sökt at få teeg, såsom liggande inwid Mattila hemman, för beqwämlig- och belägenhetens skuld under sig och igenom Rättens bemedlande förmått Capellanen Wanaeus dertill at samtycka. Detta ärende skall ongefärligen 1700 eller omkring den tiden warit före. Länsman Ollenqvists **son** förafskiedade Befallningsman Johan Ollenqvist intygade, at om denne teeg wid några Ting den tiden blifwit twistadt. Upsköts.

s. 153v # 24 - Förliktes den ätioskada, som Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi lidit å thes rågswedja af the Hietalax boers Getter.

s. 153v # 25 - Johan Hendricksson ifrån Syfwäjärfwi by af Längelmä erkände sig wara skyldig åt Elias Jöransson Mustasuu femton och ½ Plåt eller 93 daler K:rmt. Den senares **Broder** Simon Jöransson.

s. 154 # 26 - Afhandlingen om Mickola Militiae hemmans i Syfwäjärfwi by af Längelmä Sochn besittning och klyfwande emellan framledne Hendrich Matsson och dess **måg** Adam Mårtensson samt sonen Johan Hendricksson lyder:
Anno 1724 den 31 December hafwa underbenämde om Syfwäjärfwi Militiae Hemmans Possederande såsom följer aftalt, at så länge jag Hendrick Mattsson lefwer arbetar Adam Mårtensson hemmanet till godo såsom son eller swärson, det han nu under Guds försyn blifwer, gående mig och min **hustru** Ingeborg Hendricksdotter såsom dess nu blifwande swärmoder - -. Men efter wårt frånfälle - - med wår **Son** Johan Hendricksson, at sittia i oskipt bo, så delas hemmanet dem emellan -.
Till witne **Johan Luccander** Petter Simonsson
ad. Min. i Lengelmäki Taleman ifr. Kuhmois S:n

s. 155 # 27 - Jacob Mattsson med sina **Söner** Mats och Thomas Jacobssöner samt granne Matts Jöransson och Johan Matsson ifrån Napila blef förklarade fria för Jöran Thomassons anklaganden at the wållat till Jörans Hästbeens afbrytande.

s. 155 # 28 - Angående **Soldatens Jöran Trinns lilla Sons** Jacobs hos Simon Hendrichsson uti Uiherla innestående lön.

s. 155 # 29 - Angående ett Swidieland, som Jöran Larsson Heickilä ifrån Pitkäjärfwi klagade des granne Hendrick Thomasson honom i så måtto hafwa frånwäldadt, at Hendrick i Somras , då Jöran låtit sitt folck på bemälte ställe och Jörans enskilta skogsstycke, **Haudanranda** kalladt, denne swedja begynna fälla, Hendrick kommit och dersammastädes begynt hugga, så att Jöran skall måst wika. Förliktes.

s. 155v # 30 - Anders Thomasson Ylinen ifrån Porfwola anförde klagomål emot Mårten Simonsson Hoifwola, at thenne sidstwekne Sommar skall slagit och bärgat en hans äng, **Kosken Alustan Isonijttu** kallad, om par winterlass Höslag. Swaranden förklarade, at han haft lof dertill af Mårten Mårtensson Alanen eller Kärandens granne. Mårten Mårtensson påstod, at samma äng skall wara hans Cronohemmans gamla bohläng, fastän then för aflägenhetens skuld warit lemnad åt Ylinen at nyttias. Anders Ylinen påstod samma äng wara sitt hemmans uråldriga tillhörighet och hans företrädare Johan Bertilsson then ifrån ågången skog upränsat och sedermera i 7 åhr oqwald innehaft. Johan Bertilsson berättade, at han utfört rödningen och ränsandet efter sin **Swärmoders**, gamla wärdinnans på Ylinens hemman, numera afledne Anna Hendricksdotters anwisning. Utreddes at båda hemmanen hade sin äng på samma ort.

s. 156 # 31 - Johan Grelsson Mattila ifrån Efwäjärfwi upwiste ett utdrag af **Landtmätarens Jacob Kanters** uti Augusti författade gräntse **Charta** emellan Efwäjärfwi och Sirckala byar af Cuorewesi Capelgiäld och Biörneborgs Lähn å ena samt Cuhmois Sochn och Tawastehus Lähn å andra sidan, hwarutinnan **ägoskilnaden emellan bemälte byar och lähn** finnes wara ifrån en bergshäll **Ouninsuonsari** linea recta till ett smalt Sund **Kangasjärfvensalmi** kallad. Johan Grelsson med sine interessenter begiärte, at råer såsom allaredan **1653** och wid 1730 åhrs Wintterting nu fastställas. Upsköts.

s. 156v # 32 - **Sochneskrifwaren Thalin** emot Bonden Jöran Samuelsson ifrån Päskylä, angående Hästwärde.

s. 156v # 33 - Bonden Elias Jöransson Jussila ifrån Kauppila, som misstänks för Kyrckiotiufnaden, berättades hafwa för några weckor sedan begifwit sig hemifrån.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 12-14.10.1741
uti **Sochnens Tingzhuus i Orriwesi by**
VA Ylä-Satakunta KOa56 s. 596, mf ES 1990

Nämdemän: Matts Noberg i Onnistaipal, Hendrick Jöransson Akola, Johan Muckula i Pajukanda, Johan Pafwola i Orriwesi by, Anders Mattila i Kaupila, Johan Kålhi i Safwo och Erick Mattsson Huickuri.

s. 596 # 1 - Sedan Tingspredikan uti Orriwesi Sochns Kyrcka förrättad war, afkunnades - - til at uti Häradshöfdingens Gabriel Thauvonii ställe innewarande åhrs Hösteting - - . **Postbönderne** uti Onnistaipale by beswärade sig theröfwer at sedan Crono Befallningsmannen Jacob Gadd skall befordrat **Johan Talin till Sochneskrifware beställningen**, har Talin åtskillige gånger med Posthästar, utan at erlägga skiutzpenningar, rest emellan Befallningsmans Rusthåld i Birckala och thes ämbetesort i Keuru Sochn.

s. 597v # 2 - Uplästes förordningar.

s. 597v # 3 - Inga beswär öfwer Giästgifware.

s. 598 # 4 - Meddelades **om Sweriges Rijkes nya lagsboks öfwersättande på thet finska språket**, thes aftryckande på franskt tryckpapper och then af Boktryckaren Merckell thertil åstundade praenumeration för 6 d:r K:rmt - - anmälte:

Herr Majoren Wälborne Niels **Sölfwersvahn**	1 exemplar
Länsman Gustaf **Dahl**	1
Nämdeman Johan **Kålhi** i Safwoi	1
Bonden Johan Jöransson **Maunula** ifrån Pehula	1.

s. 598 # 5 - Til följe af Landshöfdingens till Häradshöfdingen i orten ankomne skrifwelse af 12.9.1741 blef Tingz Allmogen, som sig till myckenhet församblat, tillspord, om till the **ifrån Swerige hit Commenderade troupper** härifrån Sochnen någon gärdes Hö eller hafra blifwit lefwererad. Therpå gafs till swar, at Åhr **1739** uti October, wid Commenderingen af Wästerbottens Regimente till fot första anträde hit till orten, skall af Allmogen under thetta Tingslag blifwit upburit hö och hafra af en del mer och af en del mindre efter förmögenhet och

frambracht till Commenderings Cantoner qwarter uti Cangasala Sochn, sedermera i Lampis Sochn. Allmogen nekade at undfått betalning.

s. 599v # 6 - Till sidsta Rijksdag utkårade Fullmächtig Rusthållaren Johan Thomasson Knutila ifrån Liuhala by och Tyrfwis Sochn hade meddelt at wara belåten med 4 öre S:rmts betalning af hwart hemman, men som Rijksdagen tog tid 4 Månader i Stockholm längre han trodde så begiärte han erhålla 6 öre af hwart hemman.

s. 600v # 7 - **Kapellanen Johan Utter tillika med Tingz Allmogen** beklagade sig högeligen theröfwer, at större delen af thenne Sochns och härunder lydande Capelgiälds inwånare skola uti uselt tillstånd försatte wara igenom **then swåra misswäxt**, thermed then aldrahögsta Guden innewarande åhr behagat them hemsöka i så måtto, at then i förledne Höstas utsådde **rågwäxten** under sidstledne här i Nårre orterne ganska långwarige winter **afrutnat**, och thet af then orsaken, at Jorden i förledne Höstas, då snön fallit, intet blifwit tillfrusen. Nu i Sommar skall ock flödwatten, som emot all wanlighet högt upstigit på åtskillige lågländte åkrar, märckelig skada tillfogat. Förthenskull hafwer mästa delen af egen wäxt icke fått så mycken Råg, thet the nu i Höst kunnat beså theras trädesåkrar, än mindre at the skulle hafwa någon spanmål till sin åhrs föda, hälst som then olyckan här tillstått, at Kiälden nu i Höst förderfwat wårsäden. Allmogen begierade förthenskull at Rätten bewis meddela wille för höga wederbörande.

s. 601 # 8 - Crono Bönderne Hendrick Mattsson Kårhåla och Matts Jöransson Harola samt Frälsse bonden Erick Andersson Raidisto ifrån Längelmäki Sochn Talwiaistaipal by Tafwastehuus Lähn och Nylandz Höfdingedöme upwiste ett utdrag af **Lähne Gräntze Chartan** emellan Biörneborgz samt Tafwastehuus Lähner uti Augusti Månad **1740, författad af Landtmätaren Jacob Kanter**. Enligit densamma löper ägoskilnaden emellan them och Crono Hemmanet Korpitorp uti Längelmäki Sochn och Åbo Höfdingedöme efter lähneråen ifrån **Kaukajärfwensari** gerad till **Kalckunkårckia**. Korpitorps inwånare har hittils nyttiat ägorne ifrån Kaukajärfwensari till **Isosärckijärfwen Alanenpä Jösmä** och tädan till Kalckunkårkia samt såmedelst giordt en anseenlig bugt in på talwiais taipal bys ägor. Käranderne anhöllo, at Härads Råen ifrån Kaukajärfwensari gerad till Kalckunkårckia för laga skilnad fastställas kunde. Johan Andersson swarade, at hans **faders fader** Eskel Akusson skall uti sin ungdom **undan rijs och rot af Kårpitorp upgiordt** ett skatskyldigt Crono Hemman, som nu skall wara indelt till Trumslagarens under Ruowesi Compagnie aflöning, skolandes Råer blifwit för ostridig skilnad uti skogen hållen ifrån Kaukajärfwensari till Isosärckijärfwen Alanenpä Jösmä och tädan till Kalckunkårckia. Landtmätaren skall wid rågång sielf å daga lagt, at om rågatan emellan Kaukajärfwen sari och Kalckunkårckia ånyo upgås skulle, så skulle han utwisa theras rätta skilnad. Upsköts.

s. 603 # 9 - Uti twisten emellan Bonden Jacob Jacola ifrån Nappila och thes förra **Soldat** Påhl Pålsson, angående utsädet till Soldate torp åkern och thes hägnad, förliktes.

s. 603v # 10 - Pigan Sophia Mattsdotter återkallade sitt tal, som hon råkat i hastighet berätta, at gifta drängen Mickel Mickelsson ifrån Pehula skolat sig en gång misstänckeligen förhållit med Bonde dottren Anna Jöransdotter ifrån samma by.

s. 604 # 11 - Grels Thomasson ifrån Pitkäjärfwi mot Thomas Jöransson ifrån Hörtzänä angående en tunna råg, som Grels fått till låns.

s. 604 # 12 - Angående en liten fot bod, som Beata Johansdotters ifrån Hirfwijärfwi afledne **Man** Jöran Persson skall, then tiden han wistadt på Bertula Krono Hemman i Kåpsama by, therstädes upbygdt, förentes, at Hemmanets nuwarande åboen Krister Ersson betalar 6 Cappar spanmål och 24 öre K:rmt för samma Bod.

s. 604v # 13 - Mats Hendricksson ifrån Martila androg, at han med Hendrich Andersson ifrån Wessari till Bertilsmässo marcknaden wid Harju Kyrckia afsendt en Ko och en 3 åhrs gammal stut med aftal, at han them sälja skulle för gångbart pris, men som - -.

s. 605v # 14 - Mats Matsson ifrån Onnistaipal blef befriad från anklagelser, at han skall slagit Mats Mickelssons Swijn, så at thet theraf blifwit lydt.

s. 605v # 15 - Elias Hendrichsson ifrån Kihlala beklagade, at tre dagar efter Maria bebodelsedag skall hans **Wisthuus dörr, som warit i lås, om nattetid blifwit med yxor och störar upbruten och låset söndradt**. Sammaledes skall en der stående låst Kista till låset och frambrädet medels sönderskärande och brytande blifwit förderfwad och utur bodan afhändt 7 Cappar Lijnfrö och utur Kistan en **Sölfwerbägare**, penningar, 12 alnar

lärft, en ny Mansskiorta och sömtrå. Elias hade sedermera återbekommit Silfwerbägaren och penningar, som åtta dagar therefter tillika med 2 alnar lärft blifwit återburne på samma Bods tröskel. Elias hade dagen efter stölden under en bro på wägen åt Orriwesi by ½ mihl ifrån Kihlala funnit en Cappa af sitt Linfrö och 10 alnar lärft samt en skiorta. Hos Bonden Johan Hendrichsson Terijoki uppå Fähuus skulla hade igenfunnitz thet sömtrås nöstan, som Elias mist, jämte en liten af Elias förkommen Sämsk pung och theruti penningar, så ock ifrån Terijokis halmlada en Kihlala tilhörig Ränte qwittence bok ifrån och med 1705 till och med 1712, som legat uti then sönderslagne Kistan.
Johan Terijoki och hans **Son** Hendrick Johansson nekade högeligen sig till thenne giörning skyldige wara. Angående qwittence Boken förklarade Johan Terijoki, at han under Ryska tiden blifwit **Måg** på Kihlala Hemman, hwarest han skall wistadts intill 5 åhr sedan, då han hit til byen anländt och då haft med sig samma bok, som han gifwit sin Soldat till Patroner. Länsmannen Gustaf Dahl hade sedt boken före stölden. Johan Terijoki förklarade, at pungen och trånöstanet skola tilhördt **Soldate Sonen** Jacob Jöransson, 16 åhr gammal. Jacob förklarade sig skola bekommit penningar af Simon **Katila** ifrån Uiherla för drängtienst. Jacobs **Moder** Soldate Hustrun Brita Hendrichsdotter i Oriwesi by anmante sin Son at seija sanningen, hwarpå Jacob Jöransson nekade then upwiste Pungen wara hans och bekände, at Hendrick Johansson anmodadt honom till at seija thet then honom tilhörde. Jacobs **Broder** Gåssen Jöran Jöransson, på sitt 13. ålders åhr, erkände, thet han efter thes **Faders Soldaten Jöran Trins** af Majorens Compagnie under Biörneborgs Läns Regimente till fot befallning warit tillika med Hendrick Johansson Terijoki åstad at återbära Silfwerbägaren till Kihlala. Johan Hendricksson tilstod, at han en gång förledit åhr kort för Juhl råkat seija åt Soldaten Trin, thet är undersamt, at Soldaterne uti **Jupa Kanten** äro så eländige, at the intet bestiäla Kihlala Wisthuset, som står så afsides ifrån gården. Johans **hustru** Maria Hendricksdotter och Soldatens hustru Brita Hendricksdotter.
Hendrick Johansson, 20 åhr gammal, gaf sig wara skyldig till saken och berättade, at sedan Soldaten Trin fått lust till stöld hos Kihlala, skall Hendrick omsider uppå Trins intalande emot sin Faders och Moders förmaningar tillika med Trin 8 dagar efter lång fredagen om en natt begifwit sig härifrån Oriwesi by 1 1/8 mil till Kihlala och ther med en yxa samt störar inbrutit sig uti Elias Hendrickssons låste Wisthus, hwarest the äfwen sönderskurit och med ett ther warande **biörnspiut** upbrutit Kistan - -.
Soldaten Jöran Trin är utcommenderad i fält, hwarföre målet skall upskiutas.
Bonden Jonas Jöransson Mattila ifrån Oriwesi by beklagade sig, at honom 2 dagar för Juhl 1½ rep halm utur en lada afhände blifwit. Sedermera skall hans **Syster** Kirstin Johansdotter ifrån thes Kista, som stått i en foderlada, mist en 3 d:rs och en 6 marcks plåt. 8 dagar för Påsk skall ifrån Jonases Rija, hwilcken warit med lås bewarad, blifwit om nattetid afhändt en säck agnar och sedermera ifrån foderlada borttagit 1 rep halm och ifrån Rijan fråntagen en ny säck stamp. Misstäncker Johan Hendricksson Terijoki och hans **son** Hendrick samt Soldaten Trin. Johan Terijoki och hans son nekade. Upsköts.

s. 613 # 16 - Förbigås Häradsrättens ytterligare ransakning och dom angående Bonden Elias Jöransson ifrån Kaupila by uti Kyrckiostöld, hemstält Hofrätten.

(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym syyskär. 12-14.10.1741 pitäjän käräjähuoneessa
s 544 # 16 - Sedan Elias Jöransson ifrån Kaupila efter thes bekännelse af blifwit till hofrättens widare högrättwisa skiärsskådan af häradsrätten ansedd med laga plicht, för thet han **bestulit Eräjärfwi capell**, och pålagd at af thes ägande ½ Jussila b.h:n återgälda till capellet the 180 d:r, som han therifrån stulit, blef ½ Jussila h:n efter kyrckioherden Johan Wanaei begiäran och uppå Eliases begifwande Eräjärfwi capell till säkerhet intecknadt.)

s. 613v # 17 - Sammaledes angående Bonde Sonen Johan Mattssons ifrån Napila by förgripeliga upförande emot thes egen **Fader Bonden Mats Treiski och stiufmoder** Marias Johansdotter.

s. 613v # 18 - Pigan Beata Josephsdotter blef befriad från det ryckte, som drängarne Ignatzius Ignatiison och Johan Grelsson alla ifrån Orriwesi by låtit utgå, thet Beata sklat Olofs mässo marcknads tiden i bemälte by olofligit umgiänge plägadt med Kiöpmannen Trapps i Åbo boddräng Gotlieb. Beata hade någon stund om en natt legat bredewid Gotlieb uti sängen utan at pläga kiötzlig beblandelse.

s. 614 # 19 - Twisten emellan Cronobönderne Käranden Anders Andersson Mattila ifrån Kaupila och Swaranden Erick Ersson Joensu ifrån Uiherla, angående **Luchtannittu** äng, skall allaredan wid 1702 åhrs Sommarting blifwit utstäld till Kongl. Maij:ts befallningshafwandens afgiörande, men för Parternes egen försummelse intet blifwit afslutit. Upsköts.

s. 614v # 20 - Bonden Jöran Jonasson Mattila ifrån Oriwesi by hade med en stör slagit Soldate hustrun Brita Hendricksdotter för thet, hon skall gådt öfwer hans besådde Kornåker. Jöran sakfältes till 2 d:r s:rmt för hwardera 2 blånader.

s. 615 # 21 - På gamla mannen Anders Thomassons ifrån Kaupila begiäran förordnades - - at upteckna framledne hustru Walborg Ersdotters ifrån Kaupila qwarlåtenskap och thensamma skifta emellan hennes efterblefne **man** Anders Thomasson samt 4 söner och 2 döttrar alla till laga ålder komne.

s. 615 # 22 - Enckan Walborg Mattsdotter ifrån Säynäjoki beswärade sig, at Erick Philipsson numera intet skall wilja fullfölja then förening, som han 3.9.1725 med henne belefwat, hwarmedelst Erick åtagit sig at, utom husrum på hemmanet, efterlåta Walborg till sin dödedag nyttia **Perckiö** åkertäppa om 4 Cappars land med **Ahoniemi** åkertäppa, som är i linda och skoglupen, samt Ahoniemi och **Kålmikoura** engar. Förliktes sålunda, at Walborg aflåter Erick åker och ängstycken i Ahoniemi hwaremot Erick updrager Walborg till nyttiande i theras ställe **Lucki** äng och **Soukalax usipeldo** åkerstycke och hon får beholla Perckiö åker och Kålmikoura äng.

s. 615v # 23 - Jöran Matsson ifrån Onnistaipale emot Hendrick Hendricksson ifrån Oriwesi angående 25 cappar råg och 18 cappar korn.

s. 616 # 24 - Med sin **faders** framledne Länssman Hendrich Ollenqvists clad, som nu upwistes, wille förra Crono Befallningsman Johan Ollenqvist bewisa, at framledne Lars Eskola ifrån Hafwisto åhr 1713 blifwit Länsman Ollenqvist skyldig twå tunnor råg och sedermera 1714 en tunna råg. Larses **sonason** Hendrick Mattsson skall 14 åhr sedan till Ollenqvists moder erlagdt ½ tunna råg. Ollenqvist fordrade äfwen likmätigt bemälte cladd af Johan Grelsson Mattila 1½ tunna råg, som Johans fader 1713 af Länsman Ollenqvist skall undfått. Hendrich Matsson förklarade sig at hans **faderfader** war skyldig bara en tunna råg, hwilken betalts efter ofreden hälften till kärandes numera afledne **moder** Anna Roos och till hälften till thes **Broder** Gustaf Ollenqvist.

s. 617v # 25 - Elias Mårtensson ifrån Borgarla beklagade sig, at utur hans Fählspann, som stått i Bonden Jacob Jöranssons i Borgarla Pörte, blifwit **stulit 2 st. 12 dalers Plåtar** oachtat både Pörtet och spannen warit fastlåste. En 12 dalers Plåt hade funnits uti Inhyses qwinnans Walborg Mårtensdotters foderlada.
Walborg Mårtensdotter berättade, at hennes **man** Johan Bertilsson, som för ett åhr sedan tient hos Landshöfdingen Uxkull och nu wistas i Åbo Lähn, skall af Uxkull erhållit berörde Plåt på lön. Wittnet **landbonden** Anders Jöransson ifrån Woitila inte tilstädes. Upsköts.

s. 618 # 26 - Bonden Johan Bertilsson Raseli ifrån Hapaniemi inlefwererade en af thes **Stiufmoder** Brita Eskilsdotter giord författning:
Såsom iag - - har gud behagadt min **man** fordom nämdeman och Bofaste Bonden Bertil Eskilsson Raseli till sig kalla och jag inga barn med honom hade, hwarföre jag nu har med min **styfson** Johan Bertilsson så öfwerenskommit, at han mig - - sörja will, - - testamenterar jag min lilla egendom till min styfson - -.
Hapaniemi 9.4.1741.
Brita Eskilsdotter, bedröfwad Enckia
Johan Bertilsson Raseli.
Till wittne: G. Dahl - -.

s. 618v # 27 - Bonden Jacob Andersson Rekola ifrån Järfwenpä inlade thes **Faders** Anders Hendrickssons så lydnande författning:
Såsom den store guden - -kalla min hustro, fordom wärdinnan på detta Rekola Hemman, efter hwilckens - - egendomen - - delt - -jag ärnat mig begifwa till annat gifte - - testamenterar jag min del - - till min son Jacob - -.

s. 619v # 28 - Husmannen Matts Jöransson ifrån Pehula utfäste sig at betala till Bonden Johan Hendricksson Terijoki ifrån Oriwesi by en half tunna Spanmål för en **Brännwins Panna**, hwilcken Terijoki med Matses **hustru** Sophia Matsdotter af **fältwäbelen Sneck** haft til låns då wådelden här i byn Pingstetiden upkommit, hwaruti brännwinspanna äfwen upbrunnit.

s. 619v # 29 - Swaranden Mats **Sewon** påstod sig kunna bewisa, at hans afledne **swärmoder** Anna Roos förordnat, thet Sevons **dotter** Anna skulle efter hustru Roses död hafwa at ärfwa en hennes lijfkiortil - -.

s. 620 # 30 - Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi förlikte sig med thes **Syskon** Anna och Maria Mårtensdöttrar theras fädernes och mödernes arf.

s. 620 # 31 - Bördebonden Johan Larsson Pafwola ifrån Orriwesi by beswärade sig theröfwer, at Crono bonden Erick Ohlsson Parpola will sig tilägna 34 Timmerstockar, hwilcka Johan Larssons **son Trumslagaren Johan Enberg**, medan Regementet warit hemma i landet, utur Byssens samfälte skog hembragt och ämnat bygga sig hus utaf. Erick skall ock söka tillwälla sig then åkertäppa, som Trumslagaren på thenna bys samfälte mulbete upgiordt, jämwäl en liten af Trumslagaren upbygd foderlada, till hwilcket alt han skall haft samtelige Jordägandernes lof och minne. Upsköts.

s. 621 # 32 - Pigan Chirstin Thomasdotter ifrån Jaerla androg, at drängen Jöran Michelsson ifrån Kåckåla henne trolofwat med en **Sölfwerbrisk** och tagit af henne uti gengåfwor 2 skiortor, ett par strumpor, 2 par strumpeband, 2 näsdukar och en halsduk. Jöran wille inte gifta sig med Chirstin.

s. 622 # 33 - Pär Johansson ifrån Lapiniemi emot Bonden Erick Johansson ifrån Wedänpä angående fordring.

Oriveden välikäräjät 20.6.1741 Rajalahden kylässä Orivedellä
VA Ylä-Satakunta KOa56 s. 823-840, mikrofilmi ES 1990-1991

- Padasjoki och Cuhmois Sochnars Härads Rätt har wid Hösteting 20.12.1740 ransakat ångående åtskillige af Husmannen Jöran Jacobsson ifrån Tafwastehus Lähn Kelkas by och Luopiois Capelgiäld samt Hauho Sochn på flera tider och Orter begångna tiufnader. Jöran hade berättat, at han 2 weckor för Johannisdag 1740 gått till Längelmäki Sochn samt i Päskylä by och **upbrutit märlan för låset till en boda och öpnat dören, jämwäl utur en Kista, för hwilken nyckelen skall setat, af unga Bonden Erick Ericksson stulit 5 Plåtar eller 30 d:r K:rmt och en Sölfwerbägare**. Jöran försänd till Tafwastehuus Slots Hächte.
Erick Ericksson berättade, at 10.6.1740 skall han med thes **hustru** Walborg Gustafsdotter tidigt om morgonen begifwit sig till skogen at bränna och tillwärcka en swedja. Likaledes skall Ericks äldre broder, som står för wärdskapet, med the flere af gårdsfolcket förfogat sig till skogs at uparbeta en annan swedja. Allenast Ericks **bröders hustrur** Kirstin Johansdotter och Kirstin Hendrichsdotter jämte några små barn hade blifwit hemma wid gården. Imedlertid som thesse qwinfolck warit uti sine hushålds sysslor, skall Jöran Jacobsson wid pass kl. 10 på dagen smygdt sig först till en Rija och therifrån tagit ett stampjärn och lönligen förfogat sig till Ericks utom gården stående fastlåste bod samt sedan med stampjärn uplöst inwikningen af låsmärlan och med en å ömsesidor hwäst handspik upbrutit boddören, doch så at märlan, som warit wäl häftad uti wäggar, intet utsprungit, utan skall gått kålfwen till stocklåset, omsider kroknat och gifwit sig ut ifrån märlan. Således skall Jöran inkommit uti bodan samt utur Ericks kista, hwarest nyckelen setat uti låset, hwilcken Ericks hustru qwarlämnadt, emedan hon, som skall warit rådd med barn, tyckt then wara henne för för tung at bära hos sig, afhändt uti större och smärre kopparplåtar, 43 d:r 16 öre K:rmt samt 1 d:r 28 öre samma mynt i runstycken, jämwäl en liten sölfwerbägare. Inemot middagen skall Ericks **swägerska** Kirstin Hendricksdotter blifwit warse, at boddören stått öppen. Hon hade företällt sig, at Erick hemkommit ifrån skogen och warit therinne.
Sedan Ericks **Broder** Christer Larsson ohngefär middagstiden hemkommit med några andra af gårdsfolcket från skogen och begifwit sig med flere till bodan, hade han förmärckt, thet dören med wåld blifwit upbruten, stampjärnet och handspiken jämwäl ännu för boddören qwarlegat. Wid efterseende uti Kistan hade han inhämtat, at therstädes fanns i behåld endast 1 tolf och 1 nio dalers Plåt, som tjufwen utan twifwel intet förmåt bära.
Nästa morgon therefter skall Bonden Simon Hendricksson Ripilä ifrån Puharila by, wid pass 1/12 mil wäg ifrån Päskylä, utlåtit sig, thet en okänd karl dagen tidigare ohngefär middagstiden kommit gåendes en bywäg ifrån Päskylä och burit något uppå thes rygg och ärnat sig wägen fram igenom Puharila by men så snart han warse blifwit, at folck warit hemma, skall han hastigt wikit ifrån wägen och löpandes skyndat sig åt skogen.
Erick skall samma dag ridit åt den wägen 1 mil till Touna Hemman, hwarest han fått förnimma, at endast thenne angifne Jöran Jacobsson then tiden therigenom fälats och angifwit sig at wilja gå till Wingiö by. Erich skall ridit till Wingiö och fått weta, at Jöran thersammastädes icke warit. Therföre skall Erich den 12 i samma Månad rest till Kelkas by uti Luopiois, hwarest han Jöran Jacobsson anträffat och wänligit anmodat Jöran at återställa hwad han stulit. Jöran skall i förstone uti högsta måtto nekadt sig hafwa stulit, men doch widgått, thet han till stöld är then rätta bahneman, jämwäl i händelse at Erick icke wille ther i byn giöra sädant kunbart, lofwandes gifwa tilbakars så mycket han hade ännu i behåld. Erich skall denna gång fått tilbakars sin Sölfwerbägare och 3 st. 6 D:rs Plåtar.

Jöran Jacobsson bekände såsom Erick berättat. Jöran förklarade thertill, at på återresan ifrån Päskylä skall han för 6 D:r K:rmt af Gabriel Heikilä i Pohjois by och Kuhmalax Capelgiäld uphandlat åt sig åtta Cappar råg och sedermera betalt thes gälder uti Padankuori uti Loupiois - -.
Erich Erichssons **hustro** Walborg Gustafsdotter war inte tilstädes i Rätten eij eller **Broder** Krister Ericksson eller **Bröders hustrur** Kirstin Johans- och Kirstin Hendricksdöttrar.
Wittnet Elias Josephsson ifrån Touna skall såsom **Påstbonde** den 9 Junii burit ett bref till Crono Befallningsman Melart och kommit ifrån Fogdegården tilbakas och under wägen hunnit upp Jöran Jacobsson, som föregifwit sig wara siuk och warit sinnad at gå till Wingiö och therstädes **hos Signerskor begiära both**. Elias skall senare hört at Jöran inte ens warit i Wingiö utan gått till Päskylä. - -.
På Urtima Härads Tingz Rättens wägnar
G? A. Hougberg.

Kangasalan syyskäräjät 19-22.10.1741

s 674 # 41 - Hendrick Hendrickson ifrån **Ruokois** androg, at thes läste boddörr om nattetid af **tiufwar** blifwit upbruten samt hans kista, som med lås warit bewarad, therifrån till skogs utburen, hwarest thensamma blifwit upbruten och Hendricks penningar, 3 st. 12 dahlers plåtar, en 6 d:rs d:o och hwitt mynt 12 d:r jämte en marck bly honom blifwit afhände.
Som soldaten Mats Matson **Pantzargren ifrån Padustaipal** by 3 nätter therefter blifwit utur thes rotebondes Simon Matssons ifrån Padustaipal bod, wid thet han therstädes stiäla skulle, af drängen Mars Ericksson fasttagen och **Pantzargrens hustru** Maria Hansdotter samma gång gifwit Mats Ersoon i förlikning en 6 d:rs plåt, hwilcken haft samma tekn som Hendricks förkomne plåt, så anmodade Henrick, at - -.
Pantzargrens 9 åhrs gamla **son** Erick hade yttrat sig: the funno åntå intet min faders bästa giömmor i skogsbacken, åkerdiket och ugnen. - Upsköts.

s 686 # 60 - Nämdemännerne Hendrick Jöransson Ruokonen - - beklagade, at the numera äro gambla och siukliga. Entledigades från nämdemanssysslan med beröm.

Kangasalan talvikäräjät 27-28.2.1741

s 189 # 56 - **Rustmästaren** Olof **Kymbergs swåger** Gustaf **Feirick**. Theras **afledne swärfader och fader cornetten** Mårten **Feirick**. Cornetten Feirick haft **tre söner** Friedrick Wilhelm, Hans Jacob och Gustaf samt **4 döttrar** Justina, Hedvig, Catharina och Susanna. Friedrick Wilhelm skal blifwit **död under Norska fälttåget** och efterlämnadt **tre söner**, som med **theras moder** Elin **Mulin** wid pass 1724 eller 1725 sig härifrån til Stockholm begifwit. Hans Jacob blifwit efter Kymbergs wid handen gifwande i ungdomen **fången till Ryssland** bortförd, hwarest han för några åhr sedan ännu förnummits lefwa. Gustaf skall sig med skiutande nära?. Justina skall med Olof **Kymberg**, Hedwig med **en dragon** wed Åbo, Catharina med **sochneskrifwaren Fraestadius** i Messuby och Susanna med en **corporal** af Österbottningarne gifta wara.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 9-10.2.1742
VA Ylä-Satakunta KOa57 s. 264-, mf ES 1991

s. 264 # 1 - I stället för Häradshöfdingen i orten Gabriel Thauwonius hade förordnats undertecknad domare.

s. 264v # 2 - Angår allmänna ärenden.

s. 265 # 3 - Af sin **Torpare** Johan Mickelsson **Maunuckala** blef Majoren Wälb. Niels Sölfversvahn tillfridsställd för den skada, som Johans boskap och Hästar uppå en Majorens Dragonehåld Holma tilhörig äng, **StorNihua** kallad, nästwekne sommar igenom förtrampning förorsakadt. Torpare lofwade betala till Majoren 9 daler K:rmt.

s. 265v # 4 - Förafskedade **Soldaten** Thomas Jöransson ifrån Taipale befans wara skyldig till wallhionet Walborg Pettersdotter för sistl. sommars wallgång 3 cappar spanmål.

s. 265v # 5 - **Wargiärningskarlen** Jöran Mickelsson ifrån **Ilckå** föredrog, huruledes han straxt efter senaste fredens erhållande, då ohngefähr 14 åhr gammal, betient **Torparen** Johan Mickelsson Maunuckala i fyra somrar med wallgång, men ej åtniutit någon betalning, ehuru han war berättigad till en tunna spanmål för hwarje sommar. Johan Mickelsson förklarade, at han kort efter tiensten till Jörans numera afledne **Fader** Bonden på Laurila Cronohemman Mickel Hendricksson lefwereradt 4 tunnor spanmål. Jörans **broder** Mats Mickelsson tilträdt hemmanet efter fadren.

s. 267v # 6 - En upbudssaken utesluten.

(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym talvikär. 8-.2.1742
s 564 # 6 - Sedan b:n Elias Jöransson ifrån Kaupila by i Eräjärfwi cap. wid höstetinget 1741 blifwit dömd, at för then af honom midsommarstiden 1740 uti capelkyrckian till 180 d:r k:rmt begångne stölden, **plichta med 40 par spö och undergå en söndag uppenbar kyrckioplicht samt arbeta ett åhr wid Fredrichshamns fästning**, såsom ock af thes ägande ½ i Jussila sk.h:n thet stulna återgälda. Hofrätten har gilladt häradsrättens dom. Elias har blifwit afsänd till Fredrichshamn. Kyrckioherden Johan Wanaeus anhölt om upbud på ½ Jussila h:n. Upbiudandet kunde icke förrättas.)

s. 267v # 7 - Qwinspersonen Beata Josepsdotter ifrån Oriwesi by berättade, at hon för 5 åhr tilbaka tient på **Prästegården** hos Kyrckioherden Magister Johan **Wanaeus** tillika med unga drängen Elias Olofsson. Då skall drängen först om wåhren lagdt sig när henne om en natt uti pörtet och lofwadt taga henne till ächta och hon samtyckt utan at inlåta sig then gången i beblandelse. Om höandetiden skall han samma löfte förnyiadt och plägadt med henne kiötzligit umgiänge och senare flere resor. Åhret therefter Elias hade skickadt henne till Hörtzänä, der hon dåförtiden tient, en dubbel och en enckel Specie Carolin i **fästningsgåfwor** och kiöpt henne på Marcknaden ett Cattuns förkläde samt sedermera äfwen haft kiötzligt umgiänge med henne, fast hon icke blifwit rådder. Beata skall gifwit Elias såsom **gengåfwor** 2 lärftsskiortor, en så kallad b?laggarns mecko, 2 par ullwantar och 6 alnar groft lärft till foder. Elias will nu icke at gå i ächtenskap. Beata anhöll om hans förplichtande.
Elias tilstod at så skiedt. Han hade doch erfarit, at Beata är benägen till tiufweri och under Marcknadstiden legat hos Handelsmannen Trapps i Åbo boddräng Gottlieb samt ytterligare oförskylt tilwitt Elias hafwa plägadt med andre qwinsfolck olofligit umgiänge, skolandes Kyrckioherden Wanaeus weta Beatas tiufachtighet.
Wanaeus berättade, at för fem åhr sedan skola Beata Josephsdotter och en annan piga Maria Mårtensdotter, 13-14 åhr gammal, blifwit lemnade hemma på Prästegården under Kyrckiotiden och enär folcket ifrån Kyrckian hemkommit, skall en orätt nyckel funnits sittia i Cammardören, men intet ifrån Cammaren blifwit afhändt.
Beata yttrade sig om nyckelen, at hon wäl sedt den i Cammardören under en Kyrckiotid och welat taga then therifrån men eij fått, skolandes hon eij weta huru then tijt kommit.
Ärendet beträffande Gotlieb hade behandlats wid höstetinget.
Beata sade, at hon inte tillwitt, at Elias begått något lägersmål med andra qwinspersoner utan hördt then af änckian Carin Isaksdotter.
Carin Isaksdotter berättade, at hon tre weckor före Julhelg warit för något ärende till **Prästegården, och skall om qwällen lagdt sig på bäncken, och therstädes ännu i tienst warande piga Maria Mårtensdotter på samma bänck med fötterne åt Carin och hufwudet emot en annan pigas Sophia Johansdotters hufwud. Elias Olofsson skall lagdt sig uti en säng. Sedan elden blifwit utsläckt och någon tid warit förliden, skola hundarne begynt skälla och gnälla ute på gården, så at Carin theraf waknadt och stådt up at igenom Fönstergluggen efterse, hwad till sådant wäsende för hundarne wore orsaken. Då hade hon hördt något fiäsande uti Elias Olofssons säng och wid efterkännadet på bäncken funnit Maria Mårtensdotter wara borto therifrån. Efter någon tid skall Carin tagit up Eld och då sedt Maria Mårtensdotter werckeligen ligga hos Elias Olofsson. Sedan Carin åter utsläckt elden, skall Maria Mårtensdotter gått ut igenom dören och eij mera igenkommit. Också drängen Samuel ifrån Rautawesi fougdegård i Hauho Sochn jämte Prästegårds drängarne Hendrick, Johan Jacobsson och en annan Johan samt gamla Dragon Mickel Hockanen skola warit i pörtet tilstädes**. Wäsendet uti sängen hade enligt Carin warit lika såsom Elias och Maria hade hållit på at bedrifwa otucht med hwarandra. Elias tilstod sig hafwa för ro skull dragit Maria Mårtensdotter i sängen till sig för en liten stund, när hon om natten förbi sängen skulle gå ut, men nekade sig hafwa plägadt något kiötzligit umgänge.
Kyrckioherden Wanaeus yttrade sig, at sedan han fått förnimma Elias och Beatas plägade fortrolighet, skall han kalladt them för sig at förhöra, då Elias lofwadt at taga henne så framt hans Moder ger sitt samtycke.

Elias berättade, at han hade haft upsåt at ächtenskapet fullborda intil thes, at han åhr 1740, **då Oriwesi by igenom wådeld lögerdagen för Pinges afbrunnit, skall blifwit emot henne kallsinnig**.
Maria Mårtensdotter berättade, at hon under omtalte Gudstiensts tid, då hon med Beata Josephsdotter warit hemma ifrån Kyrckian, sedt then så kallade **Biskopsstufwu** nyckelen först på **boningsstufwu** bordet och sedan efter en tid blifwit warse, huru then sutit i Cammarlåset och Beata hållit på at grabla theruti och welat taga then ur låset men eij fått, skolandes Beata gråtit therwid. Theraf skall Maria hafwa tänckt, at Beata welat in i Cammaren och till then ändan satt nyckelen i dören eller i låset.
Beata förklarade sig hafwa gråtit af orsak, at ingen annan än flickan Maria då med henne warit hemma och at hon förthenskull fruchtadt sig blifwa misstänckt för at wilja stiäla.
Maria Mårtensdotter tilstod sig hafwa förr Julhelg om en natt, då hon ärnat gå ur pörtet i badstufwan, blifwit utaf Elias Olofsson fasttagen och dragen i thes säng, der hon med särck och kietil skal legat allenast en half tima men ingalunda beblandadt.
Pigan Sophia Jacobsdotter berättade, at då Carin Isaksdotter legat öfwer en natt på Prästegården uti pörtet, skall wittnet legat på ugnen thersammastädes och blifwit af Carin upwäckt, skolandes Carin då haft **eld på en pärtsticka** och witnet sedt, at Maria Mårtensdotter eij warit på sitt rum på pörtes bäncken, men inte urskildt om Maria legat i sängen hos Elias. En liten tid efter thet Maria Mårtensdotter utgått, skall Elias **slagit up eld af sine elddohn** och sutit bredewid Carin Johansdotter och talt sachta med henne någon tid.
Carin tilstod Elias hafwa hwiskadt sig i örat, sedan han fått up eld, och bedt henne at ei tala för Marias Fader eller Moder, om thet hon funnit Maria uti hans säng, skolandes Elias lofwadt Carin **til belöning bröd och toback**.
- Upskiöts.

s. 273v # 8 - **Reserve Soldaten Matts Sevon** war inte tilstädes för at swara **Trumslagaren Niels Ruuth**, angående oqwädins ord.

s. 273v # 9 - **Boställs Landbon** Hendrick Hendricksson Siukola ifrån Oriwesi by androg, huruledes Jöran Ericksson ifrån Sahrajärfwi förbundit sig at betala 13 daler för thet, han så illa skiött och fahrit med Hendricks på foder till sig tagne häst, at then under hemskaffandet lifwet tillsatt.

s. 274v # 10 - Mårten Mårtensson ifrån Porfwola hade blifwit instämd at swara **Soldate Hustrun** Maria Erichsdotter ifrån Pitkäjärfwi, under thes mans frånwaro i fält, angående hennes något öfwer 14 åhr gamla **sons** Hendrich Mårtenssons återstående drängelön.

s. 275 # 11 - Uppå begiäran blefwo Nämdemännerne Mats Matsson ifrån Onnistaipale och Hendrick Jöransson ifrån Aackola **såsom siuklige ifrån Nämdemans tiensten, hwarwid then förra warit 24 och then senare uti 20 åhrs tid, entledigade.**

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 18-21.12.1742
VA Ylä-Satakunta KOa58 s. 182-, mikrofilmi ES 1991

s. 182 - Auditeur wid Biörneborgz Regementte til Fot blifwit af Jacob Keith uppå Häradshöfdingens i Orten Gabriel Thauvonii ansökning förordnad Hösteting uti Ruovesi och Oriwesi at förrätta.

s. 182v # 1 - Länsmannen Gustav Dal föreslog til **nya Nämndemän** Sigfred Larsson ifr. Pitkäjerfwi och Johan Samuelsson Erola i Oriwesi by.

s. 183 # 2 - Anders Hendricksson ifrån Kopsama upwiste en emellan dess **Swågrar** Thomas och Mickel Thomassöner uprättad afhandlingzskrift, om ett **Kronohemman Mattila eller Mulli** i Wehkalax By, lydande:
1742 den 26 Jan. ingingo Bönderne ifrån Wehkalax Mulli Thomas och Mickel Thomassöner en förlikning, at **Thomas updrager then halfwa delen af Mulli hemman**, som han härtils bebodt, til sin **Broder** Mickel samt af Järnredskap 1 par Plogbilar, En Yxa, En Lija, 1 Stampjärn, 1 par Smedie Plogbijlar. Mickel åtager sig betala 1741 åhrs Räntta, Soldatens lega samt 20 cappar Råg til **Smeden** Thomas Hendricksson. Datum ut supra.
Joh. **Wanaeus** Thomas Hendricksson Math. **Sevon**
Past. i Orivesi ifrån Wehkalo
Anders Hendricksson berättade sig hafwa sedermera öfwerenskommit med Mickel Thomasson, så at thenne updrager Anders omrörda hälften af Mulli hemman och Järnredskap.

s. 185 # 3 - Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax, hwilcken af dess **Broder Wargieringzkarlen** Jacob Jacobsson ifrån Messuby Sockn och Takahuchti by blifwit instämd för några fordringar, är ensam karl på hemmanet och förthenskull har måst begifwa sig, at **til Messuby, åt det therstädes inqvarterade Ryska Krigzfolcket, proviant och Forage**, efter befallning förskaffa. Upsköts.

s. 185 # 4 - Gamla pigan Sophia Johansdotter ifrån Kopsama hade instämt Christer Ericksson i samma by angående arfsfordran. Usköts.

s. 185v # 5 - **Dragonehållaren** Johan Jonasson ifrån **Jarla** inlefwererade en så lydande Testamentarisk författning:
Det hafwer Johan Jonasson ifrån Jarla med sin kiära **hustru** Helena Danielsdotter **Elgh** uti Bröllopsgästernes närwaro til den senares **Systers son** Hendrick Hendricksson och dess unga **hustru** Maria Johansdotter i Kärpola by och Kangasala Sokn updragit Jarla Rusthåll til besittning med förbehåll at wårda och skiöta the gamla etc. Jarla 5.10.1742.
N. **Sölfversvahn Joh. Wanaeus Alexander Coveen**.

s. 187 # 6 - Bönderne Johan och Hendrick Ericksköner ifrån Suinula by och Kuorewesi Capelgiäld skola å egne och deras **fader systers** kyrkiofattigens Kirstin Jöransdotters wägnar tillika med hustrun Maria Hendricksdotter ifrån Kockila af Oriwesi Sockn låtit stämma Bonden Johan Grelsson Mattila ifrån Ewäjerwi by och Längelmäki ModerKyrckiolän. Johan Grelssons **hustru** Anna Matsdotter, som dött wid Bertilsmessotid, warit Ericks **sönernes andra fadersysters dotter eller deras syskonebarn och Maria Hendricksdotters broders dotter samt Kirstins systers dotter.** Käranderne äro de ända arfwingarne. Anna Matsdotter **moders**, numera äfwen afledna Anna Jöransdotters **faderbroder och deras faders fadersbroder** Thåmas Påhlsson på Safwo hemman i Suinula by aflidit för något mera än 20 åhr sedan. Anna Jöransdotter fått dess Bodnyckel och egendomen bortfördt til Mattila hemman, dit hon til sin **dotter** Johan Grelssons hustru flyttadt til at boo.
Johan Grelsson upwiste ett emellan honom och dess hustru Anna Matsdotter 4.1.1737 under **kronolänsmannens Anders Kovens** bewittnande uprättadt och af henne 13.5.1740 uti **Comministerns Christian Flodberg** närwaru bekräftadt inbördes Testamente.
Anna Matsdotters **faderssyster** Maria Hendricksdotter, **modersyster** Kirstin Jöransdotter, **faders fadersyster** Lisa Sigfredsdotter.
Först dog Maria Hendricksdotter **fader**, dernäst Ericssönernes **fader** och sedermera Thomas Pålsson, sedan Anna Jöransdotter och sidst Anna Matsdotter, så at på det sättet Thomasses **Broders döttrar** Anna och Kirstin Jöransdöttrar warit de ändaste som ärfwer.

s. 191 # 7 - Majoren Wälborne Robert **Watzon, såsom Innehafware af Äijäis** Börde Hemman, uptedde ett gammalt och förslitit, doch ännu läsligit Hufwud skrifteligit Häradzdom bref för att förnyas:
Anno **1662**, d:n 27. och 28. Junii, då Laga Härads Sommar Ting hölts, med Allmogen af Oriwesi Sockn, i Länsmans gården Sännäjoki, närwarande Cronones Befallningzman Wälachtad Lars Jönsson, och nämnden, som uti Protocollet förmäles.
Ryttmästaren Wälborne Erick **Stiern-Kårsz**, i Rätten framtedde Lagläsarens Gabriel Bernitz dom bref, af d:n 30. Septembris, och d:n 1. Octobris **1633** lydande: Huru såsom Lars Påfwelsson i **Joutikais** hafwer sig tilhandladt **KårdeLahdenKallio** Äng, under Twå Parmars Höö, af Lydickälä Boer, och giordt sin emellan en ewig warande oryggelig förlikning, at **Kården Lahden Kallio, til Kården lahden salmi**, skola wara rätta råår, och Bya skilnadt dem emellan; Och emedan såsom Lydickälä Boer, hafwa några Åhr bärgadt samma Äng, beswärade sig Ryttmästaren der öfwer, Hwar til Knut Nilsson **Sijkanen**, strax i går på Syne platsen afstod, och bad Ryttmästaren om förlåtelse, item afstod Anders Matsson och nu för sittiande rätt, med sin praetention, de andre twänne grannar, Nemligen Johan Thomasson, och Mickel Larsson, hafwa sig icke med bemälte Äng befattadt, eij eller der på något inspråk giöra wille, Hwarföre dömdes mera bemälte Äng under **Joutikais, eller som nu kallas Äijäsi** Hemman igen, såsom den til förenne warit hafwer; Och förskontes Knut Nilsson, och Anders Matsson med Sack ören, emedan Ryttmästaren bad för them. Actum ut supra.
Matthias **Lilieholm**.

s. 192v # 8 - Widare ingaf Robert Watzon i Rätten ett gammalt och illa medfarit Document in Originali:
Anno **1637**, d:n 19. Octobr, wore wi efter skrefne, på ena lag kallade Syn och ransakan som äre: Daniel Nilsson Pelckoila, Johan Madsson Palo, Simon Madsson Ruokola, Sigfred Andersson Kockila, Joseph Hendersson Kockila, Thomas Thomasson Lasoila, emellan **Luoto** och Pitkejerwi, och äro desse råår deras skilnan **Kusenraija, eller Låhde**, som laglige domar utwijsa, och sedan der ifrån Råå rätt til **Laupea Kallio**, och **Kahki Lars blifwer innom Pitkejerwi sidan**, med förr berörde råår och röör. Men aldenstund at wälb. **Hustru**

Anna til Luoto, icke comparerade, eller hennes fullmäcktige til Synen med sine skiäl, hafwer man förden skull saken remitteradt, til Höga Öfwerhetens gunstige Bistånd, och befordring.
Än emellan Lydickälä, och Äijänen, äro desse råår, och deras åtskilnad, efter som Henrick Lydickälä, sielf bekände och Gabriel Bärndssons förlikningz Bref förmäler:
Kårtejerfwentien Kallio, och sedan genast til **Kårte jerfwen Salmen** och de Lydickälä Boar hafwa til wällat sig en äng, af Lars **Kahki** benämnd **Kårtejerfven Lahden nitu**, öfwer deras goda förlikning, honom omförskrefne, h(w)ilcket äng de tilförenne såldt hafwa til Kahki Larses **söners fader**, och Hendrick Äijänen efter (- -) domar förmäler.
Actum Anno Dil, Tempore et loco, ut supra.
(- -) Nilsson.
- Warandes det stället, som i det upwiste Documentet icke widare är läsligit, med dragit streck betecknadt.

s. 193v # 9 - Hålma Gårds Innehafwaren Majoren Wälborne Nils **Sölfversvahn** androg, huru såsom Pitkejerfwi, Laasola och Lydickälä Byars Inwånare i fordna tider åtagit sig at giöra Holma Possessoren med dess mat ett dagzwercke hwarthera, för det han å theras wägnar hållit wid mackt **en Bro nedan Gården**, ther Pitkejerfwi och Lasola Boernes **Kyrckio- samt Byawäg** och Lydickälä Boernes samt Äijäis Hemmans **Qwarnwäg** framligger, hwilcket härintil utan gensagu alle sides blifwit fullgiordt; Men som Pitkäjerfwi Boerne, nuförtiden ellofwa til antalet, såsom: **Antila, Saricko, Natucka, Brusila, Mickola, Hoifwola, Adam Sipilä, Lars Sipilä, Laurila, Heickilä och Nickilä** sin skyldighet skola eftersatt, så har Majoren instämt - -. Mjoren upwiste en Hufwudskrift - - såsom följer:
Ex Protocollo Judicii Territorialis.
Pitkejerfwi Boer, samtelige nijo Grannar, som efter sin, för detta ingången Förlikning, om Hollma bros uppehållade, icke giordt sine **utfäste dagswercken til Hollma**, skola samma dagzwercken nu straxt antingen med arbete, eller Penningar, til Wälborne Herr Lieutenanten Mårten **Ulf** contendera, så framt de wilia undwika laga straff; Actum, Ruovesi Sockns Tingzställe Säynäjoki d:n 8 Sept. 1683.
S. Gyllenstolpe Häradz Höfdinge.
Häröfwer förklarade sig Swaranderne, at aldrig hädanefter wilia befinna sig af omtalte bro, utan **en annan wäg til Kyrckian** och the ther i neigden belägne byar framfärdas, i synnerhet som ägaren af Äijäis Hemman Robert Watzon, hwilkens Ängiar skola liggia i then wägen, ther bron är byggd, skal wilia förmena them at resa öfwer samma ängiar och å them medelst trampning skada förordsaka.
Sölfversvahn yttrade sig, at Swaranderne then **andra wägen giör en ansenlig krok**. Watzon kan icke hindra wägen som warit af ålder. Lydickälä Boerne hafwa sin Qwarn på andra sidan om Bron.
Afsades: - - ty åligger them, nemligen Pitkejerfwi boerne, at giöra til Holma Possessoren Sölfversvahn deras innewarande Åhr bristande dagwercken eller them med Fyra öre Silfwermynt hwarthera ersätta- -.

s. 197 # 10 - Efter stämning å **Rotesällerne** Mickel Thomason och Erick Heikilä i Uiherla androg Anders Eskilsson ifrån Wehkalax, huruledes hans inemot 19 år gamla **son** Hendrick Andersson om hösten blifwit af swarande lagd til **reserve Såldat** med försäkring, at til honom skulle betalas i lega 130 daler k:rmt, en Koo och en tunna råg samt ett åkerstycke årligit och en klädning. Men enär Hendrick sedermera ifrån **Hauhonpohia i Pälkäne** Sockn, hwarest han redan med det öfriga manskapet warit, hem anländt, skola swaranderne förwägradt - -. Swaranderne hade **förrest til Messuby med proviant och forage til det derstädes inqvarterade Ryska Krigzfolckets förnödenhet**. Upsköts.

s. 198v # 11 - Sedan Bonden Elias Jöransson ifrån Kauppila By och Eräjärwi nästledne åhr blifwit för begången **tiufnad i Kapelkyckia dömd til Spööstraff samt arbete wid Friedrichshamns fästning och dess innehafde hälft af Jussila Bördehemman til Kyrckians säkerhet för det stulne intecknad, har Elias uti hächtelset med döden afgått och en fremmande Christer Ericksson ifrån Päskylä tilträdt samma halfwa hemman** förledne wåhras emot det han lefwereradt til Kyrckioherden Magister Johan **Wanaeus** Kyrckians afhände penningar 180 daler utan och andra penningar tilsammans 240 daler. Men som unga karlen Mats Johansson ifrån Kelio af Sahalax sedermera **inlåtit sig i ächtenskap med afl. Eliases dotter Margareta** och henne redan trolofwadt, begiärte han at få inlösa det halfwa hemmanet. Förliktes at Mats betalar de 240 daler. Eliases **måg** bebor den andra häften af hemmanet. Eliases **son** Simon.

s. 200v # 12 - Christer Ericksson ifrån Kauppila emot Johan Hendricksson i samma by angående Johan drifwit Christers häst utur sin rågswedia.

s. 201 # 13 - Johan Hendricksson ifrån Kauppila emot des granne Christer Ericksson angående giödning efter inhyseshionets Maria Pehrsdotters koo.

s. 202 # 14 - Hendrick Matsson ifrån Onistaipale kunde icke neka, thet hans granne 6 åhr sedan försträckt honom 1 tunna 7 kappar råg och 10 kappar godt sprickande korn.

s. 203 # 15 (20.12.1742) - Utgafs föliande Fastebref:
Jag Michael Henrichsson **Lilius, Auditeur** - - giör witterligit: At 20.12.1742 - - upwiste **Majoren Robert Watzon** ett emellan honom och **Capitain Roths Enckiefru Gunnila Catharina Ulff 3.9.1737 uprättadt Kiöpebref**, hwarmedelst hon sitt utaf föräldrarne henne ärfteligen tilfalne **Äijäinen** bördehemman til Majoren emot 300 daler k:rmt försåldt. Afledne **Capitain Roths söner sergeanten Christien Roth, Corporalen Johan Roth och Gustav Roth** skola afsagdt hemmanet, likaledes Capitain Roths **swärson** Bonden Joseph Philipsson.

s. 205 # 16 - Majoren Robert Watzon, såsom ägare af Äijäis skattehemman i Woitila by, beswärade sig, at så wähl Pehula som Oriwesi byemännen skola företagit then oseden at medelst **olofligt fiskiande besagde Äijäis Hemmans enskylta Fiskie Watn, både lektiderne och eliest**, Majoren oförrätt tilskynda. Byemännen förbjöds at framdeles uti dess fiskiewatn antingen med **noth, miärdor, nät** eller andra fiskietyg utan lof fiskieri föröfwa.

s. 206 # 17 - Gamla mannen Mats Jöransson Hoifwala klagade med sin **hustru** Anna Jacobsdotter theröfwer, at sedan theras **son** Jöran Matsson, til hwilcken the sitt innehafde kronohemman Antila för något mera än tu åhr sedan updragit, en tid therefter aflidit, skal hans **Enckia** Margeta Jöransdotter warit mächta knapp uti deras underhållande. Margeta Jöransdotter war benägen at lemna them af hemmanets ägor **SawanAho** åker täppa samt **Koifwuportahan och Luchta ängar at bruka mm.**

s. 206v # 18 - Ogifta drängen Hendrich Jöransson ifrån Woitila hade fäst sig änckian Margeta Jöransdotter ifrån Hoifwola. Margeta nu obenägen och Hendrich wille blifwa från henne skild. Margeta lofwade betala 24 daler k:rmt.

s. 207v # 19 - Mats Erichsson ifrån Pajukando androg, huruledes han wårfrudagstid tu åhr sedan försträckt til hustrun Maria Andersdotter i Wehkalax 18 daler emot en pantsatt röd klädes kiortil.

s. 208v # 20 - Med sin förra och i sommars uti fält afledne **såldats Johan Klåstens enckia** Sophia Jacobsdotter samt deras **son** Staphan Johansson förente sig Bonden Jonas Jöransson Mattila i Oriwesi by angående sökt ersättning för det Klåsten skal haft större roteäng än honom tilkommit.

s. 209 # 21 - Hendrich Matsson ifrån Safwoi med dess **hustru** Lisa Simonsdotter kärade til Thomas Hendricksson och hans **hustru** Maria Ericksdotter i samma by, angående Lisas förledne wåhr **på tiggeri uti Pöytis sockn** afledne **systers** gamla pigans Maria Simonsdotters hos swarande i förwar lemnad egendom. Marias egendom war: 5 mk:r lijngarn, 4 mk:r lijn, 7½ kappa kornblandad råg, som hon betlande ihopsamlat. Fråga ännu om fem alnar **spets**.

s. 210 # 22 - Fråga om rätt til en bod, then **Trummslagarens Nils Ruts förra Landbonde** Johan Mickelsson ifrån Eräjärfwi efter dess afträde ifrån landboskapet uti Onnistaipale by, ther Trummslagare Bostället är belägit, uppå en backe wid landswägen med egen bekostnad upbygt, samt Johans tidiga afwikande ifrån landboskapet jemte brist uti thess skyldighet at bygga och häfda bostället efter contract. Förliktes så at Johan afstod Boden til Bostället.

s. 210v # 23 - Erick Larsson Pietilä ifrån Hafwisto tiltaldte sin Ränttehafware Trummslagaren Niels Ruth therföre, at han låtit igenom execution uttaga af honom en Koo för 1741 års Räntterest.

s. 211v # 24 - Bonden Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi kunde icke neka, thet han ohemult tillagdt Kirstin Jacobsdotter ifrån Joensu at hafwa hemligen tagit rofwor ur hans rofweland. Thomas hade andragit, som skulle Chirstin på en söndag **under Gudstiensts tiden uptagit Rofwor å sitt egit rofweland och således föröfwadt Sabbatsbrott**. Chirstin förklarade sig, at hon ifrån rofwelandet, som legadt inwid byn, allenast 2 a 3 rofwor tagit til at äta, medan Folcket redan ifrån Kyrckian hemkommit.

s. 212v # 25 - Rotesällerne Hendrick Jöransson och Anders Jöransson ifrån Aakola hade städzlat **Trossdrängen** ifrån första Tältlaget af Öfredels Compagnie wid Dragone Regementtet Christer Pålsson til **Soldat** för sin Rota och i thes ställe åter till tråssdräng Mats Thomasson ifrån Hörtzänä. Matzes **fader** Thomas Jöransson.

s. 213 # 26 - Mats Pehrsson ifrån Päilax beklagade sig, at han uti dess Wisthus ingenting med säkerhet skal kunna förwara, eftersom thet af **Tiufwar** esomoftast skal pläga med list öpnas och ägendomen therifrån småningom bortsnappas. Han förmenade skyldig skal wara någon af thess bys Folck, hwarföre han **låtit instämma samtelige sine grannar** såsom Anders Johansson, Gabriel Andersson med dess **hustru** Anna Ericksdotter och **son** Jöran Gabrielsson, gamla pigan Maria Thomasdotter, Inhysesqwinnan Walborg Jöransdotter, **Soldatehustrun** Chirstin Johansdotter och hennes **son** Anders Ericksson. Swaranderne betygade sin oskuld och blefwo frija.

s. 214 # 27 - Nämndemannen Johan Samuelsson Erola ifrån Oriwesi by beswärade sig theröfwer, at Taipale byemännen, siu til antalet, skola låtit drifwa sin boskap på hans äng, under twå lador, **Lehmis Laidan Nijtu** kallad, som ifrån theras ängen med mellan-gärdesgård skal wara afskild. Swaranderne nekade. Eij någon bewis.

s. 214v # 28 - Förra Befallningsmannen Johan Ollenqvist uptedde en af thess **fader afledne länsmannen Hendrich Ollenqvist åhr 1713 hållen gäldkladd** innehållande, at Anders Otila ifrån Rajalax skal fådt af Ollenqvist til låns en tunna råg. Ollenqvist begiärte, at numera afledne Anderses **son** Johan Andersson måtte pålaggas at betala. Kladden war mycket maculerad och otydlig. Johan förklarades fri.

s. 215 # 29 - Förafskedade Befalningsman Johan Ollenqvist inlefwererade en emellan sig och bonden Simon Matsson ifrån Padustaipal författad räckning så lydande: Ollenqvist bekom ett stoo (21 d:r) och en tröija (8 d:r). Häremot han lefwererade 4½ parmar halm (9 d:r), 3 st. lijor (3 d:r), 2 stampjärn (1 d:r), 1 bijlyxa (4 d:r), 1 ny arbeteyxa (2 d:r), 2 lispund salt (4 d:r), 1 hästhuud (6 d:r). - Upsköts.

s. 217 # 30 - Om sine afledne **föräldrars** uti Bondens i Kockila Mats Jöranssons händer för många åhr sedan komne ägendom träffade hustrun Marias Hendrichsdotter med Mats en sådan förening, at Mats lofwade til henne en ännu i behåld warande grytkäd.

s. 217v # 31 - Maria Simonsdotter ifrån Konti af Oriwesi by skal haft för 5 a 6 åhr sedan på lega öfwer sommaren en koo utaf Maria Jöransdotter ifrån Wiuhkola och eij betalt mera än ett lispund smör.

s. 218 # 32 - För thet Boskapen nästleden sommar under **wallhionens** Johan Grelssons ifrån Taipale och des **hustrus** Walborg Pährsdotters samt **systers** Anna Grelsdotters wallgång kommit uppå Bondens i Woitila Anders Danielssons ängar **Kiukahanladonala och Suoladonala** och skada förorsakadt, betalade Johan Grelsson 10 mk:r k:rmt.

s. 218v # 33 - Enckian Chirstin Johansdotter ifrån Uiherla hade betaldt drängelön åt Jöran Eskilsson thersammastädes, som tient för 8 åhr sedan och då warit 18 åhr gammal.

s. 218v # 34 - Anders Eskilsson ifrån Wehkalax mot **dragonehållaren Johan Hoffman** ifrån Suomasema angående lön för 10 weckors arbete för 6 åhr sedan.

Ruoveden syyskäräjät 1742, VA Ylä-Sat. KOa58

s. 155 # 12 - Ang. arf efter nyligen afl. inh.qwinnan Walborg Johansd:r förmente sig hennes **swärson** Anders Johansson ifrån Oriwesi kyrckioby med hennes **son** Hendrick Olofsson ifrån Ruhala, at sistnämnde, som egendomen fådt om händer, låfwade betala - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikär. 2-5.3. 1743
VA Ylä-Satakunta KOa59 s. 225-, mf ES 1992
(Turun MA:ssa: Ikaalinen 14 s. 951-)

s. 225 # 1 - Efter förrättad gudztienst - -.

s. 225 # 2 - Annotationes. Restransakning.

s. 225v # 3 - **Brofogden Johan Prockman** beswärade sig theröfwer, at ett stycke af then ifrån Längelmäcki moderkyrckiolän til Cuorewesi Capellgiäld löpande wägen skall finnas i oförswarligit stånd emellan Efwäjärfwi och Kolhi Byar - - begynnades ifrån och med en **Kafwelbro Leppäsilda** (senare: **Läppäsilda**) kallad och therifrån ohngefär 1/12 dels mil åt Efwäjärfwi. (TMA:ssa **Leppäsilda**)

s. 226v # 4 - Ett Tings bewis om allmogens lidne misswäxter förbygåtts. (TMA s. 953 # 4: Huruledes thetta tingslags inwånare i 4 framslutne åhr, men enkannerligen thet senaste åhret lidit **swåra misswäxter**, så at rågrödan märckligen slagit felt samt kornet af frost aldeles blifwit förskändt - -. - - at det ringa af kornet, som förl. höst någorlunda kunnat inbärgas, warit frostbitit och til utsäde odugeligit.)

s. 226v # 5 - Ett oeconomiemål uteslutet. (TMA s. 954 # 5: - - androg, hurusåsom Tammerfors landsbro i Messuby sokn, som senast upbygdt och härintil wid macht hållit thetta tingslags medel, numera skal til nytt uptagande nödwändigt betarfwa - - antingen sielfwa draga försorg eller betala - -.

s. 226v # 6 - Johan Erichsson ifr. Päskylä Bördehemman upwiste ett af Cronolänsmannen Gustaf Dahl 28.5.1739 emellan honom och dess **Brodersson** Simon Michelsson, hwilcken andra hälften innehafwer, såwäl på hus som ägors uprättadt delning: Anno 1739 den 28 Maii woro wij underskrafne after häradsrättens uthslag af 19.2.1739 och dehlte Päskylä bördeh:n emellan Simån Michelsson och Johan Erichsson så till tomt, huus, åker och ängiar, hwilcket efter dehlningen belöper på Johan Erichssons andehl, som nedan nämnes:
Om tomtten wid den låfliga rätten kommo parterne så öfwerens, det den föreföll swårt att flytta husen till den så kallade Jussila, hwartill lagen efter deras trägna begiäran gåt fant, att Johans tomt skulle at sees när wid stranden, hwarest loftet nu står, hwilcket af samma storlek blef uthmätt som den gamla, så till längden som till bredden.
Mangården: Gientemoth dett gamla boningzpörtet finnes att annat pörte, hwilcket härtills - - brukat till miölckhuus, men nu - -.
Åkrar: (TMA:n mukaan:) Kålland och **Kammijån Peldo, Salmen Pellån Pä**.
Ängiar (TMA:n mukaan:) **Lahnamätäs, Sålan Kuru, Murtå, Hepå luchta, Särckiojanperä, Enåjoki, Enåjärfwenoiuensu, Enåiärfwennjtu, Kackånijemen Keskinen latå och perelato**, hälften af **Kirfwenpohia** d:o af **Kytölato**. Kronolänsman Gustaf Dahl, Nämdemän Johan Kålhi, Johan Pajukanda.
- at Johan skulle flytta sine hus på den ifrån gårdhen aflägen Jussila Tomten.

s. 229v # 7 - Simon Michelsson ifrån Päskylä inlade et document: Anno 1739 den 28 Maii - -. Simon Michelsson andehl. Redogörelse bl.a. för bygnader, (TMA:n mukaan:) åkrar **Kammijån Peldå, Salmen Pellån Pä**, ängar (**Lahdenpåhia, Kylmän lamminpåhia från åhn til träsk, Salmenkorfwa, Mujunen, Salkolax, KålmiCåura, Pållokulli, Panttinijttu, Jyrckä, Kaackoniemen nenälato, Wainionperän Kuru), Käkiniemi åker.**

s. 231 # 8 - Johan Johansson Siukola ifrån Suinula berättade, at han på Cuorewesi inwånares wägnar **gifwit til dåförtiden uti Messuby S:n inquarterad Rysk Major et Tiur**. Majoren skall allaredan afrest till Ryssland. Capellan Johan Luccanders attest. Soldaten Simon Simonsson Forsman tillika med en Rysk Dragon emottagit.

s. 232v # 9 - Bonden Hendrich Johanson ifrån Hirdolax anförde emot Bonden Simon Hendrichsson Nisula ifrån Wihasjärfwi, at han andra dag Jul infunnit sig drucken uti Eräjärfwi Capellkyrckia och på Kyrckiowallen och tilwitt Hendrich at hafwa stulit Kyrckians penningar.

s. 233 # 10 - Dragonehållaren Johan Hendrichsson ifrån Härtzänen föredrog, huru såsom thes auguments bonde Hendrich Mattsson Otila i Taipale för oförmögenhetens skull **klufwit Otila hemman i tu och hälften updragit til Hendrich Mattsson Hoifwåla**. Sedermera hade the bägge för fattigdoms skull updragit hemmanet till **Holma gårds förra Torparen** Johan Michelsson Maunuckala. Gamla Hendrich Mattssons **son** Jöran Hendrichsson blef soldat. Hendrich Mattsson skal hafwa 4 små barn och ingen koo eller höö.

s. 235 # 11 - Johan Michelsson ifrån Taipale hade instämt sin **swåger wahrgiärningskarlen** Hendrich Mattsson thersammastädes för siu tunnor spanmål och 40 daler k:rmt samt en qwarters tenflaska och en silfwerring.

s. 235v # 12 - Jöran Hendrichsson ifrån Hirdolax emot Jöran Joransson ifrån Koifwuniemi angående een hästs wärde.

s. 235v # 13 - Tillika med sin **fader** nämdemannen ifrån Längipohja by i Längelmäcki sochn Johan Johansson Kaupilla androg pigan Maria Johansdotter - -, angående lön ? hos Michel Juoppola i Uiherla. Erhållit ett par så kallade piexor eller Kiängskor.

s. 237 # 14 - Gl. pigan Sophia Johansdotter ifrån Kopsama emot Christer Erichsson ibm angående arf efter sine afledne föräldrar. Arfwet skal först kommit uti hennes **Broders** Simon Johanssons och efter hans död för 4 åhr sedan i hans **swärssons** Christer Erichssons händer. Christer upwiste arfskiftesinstrumentet 19.12.1709 efter kärandens föräldrar, uprättadt af häradshöfdingen Claes Dettlofsson. Hon warit inhyses hos sin broder och nutit husrum, hwarföre Christer förklarades fri.

s. 238 # 15 - **Soldaten Israel Wall** ifrån Lasola kärade til sin **son af förra giftet** drängen Israel Israelsson ifrån Wehkalax, för thet han sidstledne Bertilsmässa under fadrens frånwaro i fält skall låtit sin dåwarande husbonde Anders Johansson i Peilax försällia en soldaten Wall tilhörig och hos thes senare **hustru**, Israel Israelssons **stiufmoder**, Beata Axelsdotter qwarlemnad häst och wärdet sielf behållit. Förliktes.

s. 238v # 16 - **Trumslagaren Nils Ruth** ifrån Taipale och thes förra dräng Johan Grelsson angående drängetienst. Trumslagaren war på resan til Biörneborg och thes **hustru Maria Schult** war tilstädes utan fullmacht.

s. 239 # 17 - Om en soldateråck, som förafskedade **soldaten Pål Pålsson** ifrån Rajalax warit gifwen af thes rota.

s. 239v # 18 - Drängen Johan Grelsson ifrån Taipale tiltalte trumslagarens **Nils Ruths hustru Maria Schult** för en blå och lång manshalsduk af cattun, som hennes ohngefär 6 åhrs gl:a **flicka** Lena Nilsdotter skall skurit i små bitar. Upsköts.

s. 240 # 19 - Emedan mannen är sin hustrus målsman, ty kan icke ryggas thet kiöp, som hustrun Sophia Matzdotter ifrån Pitkäjärfwi klagade sin **man** Daniel Andersson under hennes frånwaro hafwa giordt med **soldaten Johan Hendrichsson Sahlstedt** om en henne tilhörig swart halfsiden mössa.

s. 240v # 20 - Angående såwäl sit mödernesarf som thet arbete han giordt hos sin **broder** Henrich Mattsson i Niemi, förente sig gl. pigan Brita Matsdotter ifrån Kopsamå så, at - -.

s. 241 # 21 - Bördebonden Jacob Mattsson Jacola ifrån Nappila beswärade sig theröfwer, at thes granne kronobonden Jöran Tomasson Heickilä skal tilwäldat sig och med korn besådt samt sedan afbärgat en swedia, som Jacob huggit på samfälta frija wallen, samt med giärdensgårdens flyttande både af Jacobs åkertegar såsom och thes äng **Kåipinitu** (TMA:ssa: **Koipinijttu**) några stycken intagit. Swaranden siuklig. Thes **fader**, gamla mannen Tomas Tomasson yttrade sig, at swedian af käranden skall warit fäld på Heickilä hemman enskilta teg och at giärdesgården står på sit gamla ställe. Synen bör wärkställas.

s. 241v # 22 - Uppå kärandens Jonas Jöranssons i Oriwesi by updragande förklarade **wallherdingarna** Carin och Hedwich **Pettersdöttrar** edeligen, at kärandens stut och bock icke under wallgång förkommit igenom theras wårdlöshet eller wållande. The frikallades.

s. 242 # 23 - Matts Mattsson ifrån Pitkäjärfwi kärade til sin granne Sigfrid Larsson om en swedia, som Sigfrid skall huggit på Matts Mattssons enskilta skogsstycke **Isonsuontausta** (TMA:ssa samoin), til 3 cappars land, den Mats sedermera skall utwidgat till 20 cappars land. Sigfred fördt wältstockar. Heikilä g:la wärdinnan Lisa Johansdotter intygade. Sigfred förklarade, at Matses numera afledne swärfader wid pass 10 åhr sedan huggit en swedia på Sigfreds skogsteg och gifwit honom lof på sin mark swedia. Förentes.

s. 242v # 24 - Hendrich Olofsson ifrån Suikila hade erfarit, at en gryta af 2½ kanns rum, som han i höstas funnit på Kopsama hos gamla pigan Brita Matsdotter och hennes **broder** Hendrich Matsson. Hendrich berättade sig hafwa fått thenne efter sin afl. **moder** Chirstin Erichsdotter. Then är thensamma, som Hendrich Olofsson under förra ryska fienteligheten giömd i skogen undan fienden ock mente ryssarne hafwa tagit därifrån samt lemnat hos Hendrich Matssons föräldrar.

s. 243 # 25 - Fortsättning i målet Anders Eskilsson ifrån Wehkalax och dragonehållaren Johan Hoffman ifrån Suomaisema angående 10 weckors arbete. Hoffman antagit Anders för 6 åhr sedan til sin torpare mot dagswärcken.

s. 244 # 26 **- Soldaten Jöran Rönberg** ifrån Nickilä föregaf, at enär Biörbeborgska infanterie regementet förledna höst efter then **wid Helsingfors skedd capitulation** begifwit sig på marchen hemåt, skall han warit af siukdom betagen, så at han då ei kunnat medföllia, utan **blifwit med the öfriga siuka qwar wid Helsingfors**. Som han skall haft et förråd af hwita penningar til 30 d:r k:rmt, så skall han i owisshet om sin lifstids längd anmodadt sin cammerad **soldaten Michel Naapman** ifrån Naapila at sända berörde penningar til **hans hustru** Maria Henrichsdotter, til hwilken anda Naapman penningarne tagit men wid framkomsten eij gifwit ifrån sig utan undandölgt. Naapman förklarade sig at hafwa warit uti soldaten Rönbergs tält wid sin afreesa ifrån Helsingfors men inte tagit några penningar, utan Rönberg hade klagat att penningarne hade stulits. Rönberg hade warit så siuk at han yrdt**. Soldaten Samuel Grönroth** intygade, at Rönberg under des siukdom warit i yrsla. Rönberg förmente sig, at **soldaten** ifrån Cangasala Erich **Brinck** kan wittna. Upsköts.

s. 245 # 27 - Ingen upteckning hade giorts efter bonden Johan Jöransson Nickilä, som för 6 åhr sedan afgått eij heller efter thes nästwekne höst afledne **hustru** Brita Erichsdotter. **Sonen** Matz Johansson ifrån Päjlax klagade sig hafwa undfått aldraminst af qwarlåtenskap och ansökte jämkning. **Sonen** Jöran Johansson Nickilä. Skiftas och jämkas.

s. 245v # 28 - Fortsättning i målet mellan förra befallningsmannen Johan Ollenqwist och bonden Simon Mattsson ifrån Padustaipal angående fordringar.

Oriveden pitäjän ja Eräjärven kappelin syyskäräjät 14-17.11.1743
VA Ylä-Satakunta KOa60 s. 347-, mikrofilmi ES 1992

s. 347 # 1 - **Adjunctus Ministerii** i thenne församling **Lars Forselius** beklagade, at en **rija** med råg fullsatt 24.8.1742 om natten **gått i aska på Seppälä** hemman i Hapaniemi by, thet han bebor, begärandes brandstod. Grannarne Hendrich Johansson Kauppila och Mickel Thomasson Jussila intygade at i Rijan warit åtminstone 19 lass säd motswarande 4 tunnor råg. **Förra åboen på hemmanet** Jöran Johansson hade biträdt adjuncten i arbete och hade at få hälften af råg. Förra åbon warit til eldens löskommande sålunda wållande, at han **burit elden med pärta i rijan** så oförsichtigt, at then fastnadt uti then til torckning upsatte säden och sedan ei stått at släckas. Så får förra åbon eij brandstod och dömdes till 12 dagars fängelse.

s. 348 # 2 - Majoren Robert Wattzon upwiste ett wid sidstl. åhrs winterting förnyadt document af 19.10.**1637** wid slutet af sådant innehåld:

Än emellan Lydickälä och Äjänen, äro thesse råår och theras åtskillnad, efter som Hendrick Lydickälä sielf bekände, och Gabriel Bernssons förliknings bref förmäler 11. **Kårtenjärfwen tien Kallio**, och sedan genast till **Kårtenjärfwen sallmen**; Och de Lydickälä boer hafwa tillwälladt sig en äng af Lars Kalki, benämd **Kårtenjärfwen Lahden nittu**, öfwer theras goda förlikning honom om föreskrefne, hwilcken äng, the tilförene såldt hafwe til **Kahki Larsses söners fader**, och Hendrich Äjänen, efter ----- domen förmäler; (TMA:ssa: **Kårtenjerfwen tien Callio, Kårtenjerfwen sallmen, Kårtenjerfwen lahden nijttu**.) Och som theraf skal kunna sees, at then theruti benemde **Kårtenjärfwen Lahden nittu** skall tilhöra Äjänens Börde hemman, thet Majoren innehafwer, men Majorens granne Lasola Crono hemmans innehafware Lars Mårtensson i många åhr tilbaka skall nyttjadt samma äng, så war Majorens begäran, at samma äng honom Lasola må frånkännas. Lasola swarade sig ei weta af någon så kallad äng, uthan skall then ängen, som swaranden nyttiar, heta **Suoniemen nitu**, som Lasola hemman af ålder tillydt. Upsköts. (TMA:ssa: **Kårtenjerfwen lahden nijttu, Suoniemen nijttu**.)

s. 349 # 3 - Utaf **wargierningskarlen** Johan Jöransson ifrån Woitala hafwa thes rotebönder Jacob Jöransson och Anders Thomasson Ylinen samt Marten Mårtensson Alanen ifrån Borgerla och Simon Thomasson Mulli wid Johans återkomst ifrån fälttoget återtagit the 206 d:r k:rmt, som the honom i lega och drickspenningar wid thes utfärd gifwit.

s. 350 # 4 - Johan Hendricksson Siuckola ifrån Suinula androg, at wid slutet af skördetiden så snart han sitt korn skurit, ifrån åker **stulit 37 band eller kärfwor, dels sexkantigt dels och gumrikskorn.** Hendrick Safwo och thes **söner** Matts och Jöran mistänkta.

s. 351 # 5 - Trumslagaren Ruuts **hustru** ifrån Taipale Maria Schult tilstod sig af Jöran Jöranssons Sirckalas framledne **fader** Jöran Sigfridsson hafwa bekommit 12 d:r k:rmt.

s. 351v # 6 - Hendrich Ericksson Safwo ifrån Suinula tillika med **klåckaren ifrån Cuorewesi** Thomas Eskilsson - -.

s. 352 # 7 - Om the **fästningsgåfwor**, bestående i en carolin specie, en **sifwerring och en silfwerbrisk**, som Jöran Eliason ifrån Lähde gifwit sin afledne fästeqwinna Sophia Johansdotter ifrån Kolha och Sophias syster pigan Carin Johansdotter - -.

s. 352v # 8 - Thomas Johansson Yrjälä ifrån Kerte.

s. 352v # 9 - Soldatehustrun Caisa Ericksdotter ifrån Wessari meente, at Jöran Hendricksson Kafwala borde betala - -. Hennes **man** Jacob Backman.

s. 353 # 10 - Testamente: Anno 1743 8/3, tå bondesonen Jacob Eliasson i Kalcku på sin sotesäng - - förklarade han tillika med sin **hustru** Sophia Grelsdotter- - inga lifsarfwingar - -.

s. 354 # 11 - Af thet hos Erick Mattsson i Järfwenpä 11.12.1741 efter thes afledne **hustru** Sophia Andersdotter emellan Ericks och thes 2 omyndige **söner** Mickel och Mårten förrättade afwittringsinstrument inhemtades, thet - -. Barnens **moderbroder** Jacob Andersson Rekola.

s. 355 # 12 - Elias Hendricksson ifrån Kihlala påstod, at gåssen af 15 åhrs ålder Lars Josephsson må förplichtas at träda i hans tienst.

s. 355 # 13 - Emellan Elias Hindricksson ifrån Kihlala och thes nu nyligen under regimentets senaste upbrott i Åbo för thes bräckelighetsskuld **förafskedade soldat Johan Kockström** twistigheter angående några persedlars och andra förmåners återställande, sadan Kockström från rotan afskied tagit.

s. 356 # 14 - Uppå enckans Margareta Johansdotters äskan af sine **mågar** Johan Hendricksson och Mats Johansson Jussila (i Kauppila), emellan hwilcka hemmanet fördeldt, ang. uppehåld. Margeta får af hwarthera 1½ tunna säd, 1 tunna råg och half tunna korn jemte **Leppitu**? äng årligen at åtniuta samt af Johans andel af husen en liten bod **Kamio** (TMA:ssa samoin).

s. 356 # 15 - Ägendomsupteckningen 2-3.2.1740 efter afledne gamla wärdinnan å Jussila bördehemman (i Kauppila) Sophia Cnutsdotter, emellan hennes barn, **sonen** numera afledne Elias Jöransson och **dotren** Sophia Jöransdotter, har den lösa ägendomen stigit till 251 d:r, men gälden till 426 d:r. 25 d:r till **soldaten Jacob Holm**, som wid senaste upbrott til Swerige skal blifwit til hälften af Eliases **måg** Johan Hendricksson igenom länsman Dahl mäten.

s. 357 # 16 - Länsman Dahl med nemdeman Pajukando har förrättadt synen:
Såsom bonden Jacob Matsson Jacola ifrån Nappila by sökt om en syns hållande emellan honom och thes granne Jöran Heickilä angående en åker mellan gärds flyttande och **Kaupinnitu** äng samt ett litet swidiestycke - -. Jöran Heickilä har, enär han des gärdesgård ånyo upsatt, så hafwer han på Jacola ängsteeg des gärdesgård så mycket inkrögdt at på några ställen ½ famn. **Kaupinnitu** är finnandes in uti norra åker och wid siöstranden och kan wäxa 3 winterlass. Mitt uti Napila by finnes högt berg, under hwilcket berg är ett litet stycke jord, hwilcket Jacola huggit til swidja i mening at få densamma bruka till humblagård. emedan inte tidigare humblagård. - Jacola **missbrukade Frälsarens heliga namn** 2 resor. Båda partena fick 8 dagars fängelse wid watn och bröd.

s. 359v # 17 - Johan Hendricksson Jussila angaf, at Hendrick Heikilä skal för 3 åhr sedan fäldt en swidja af 10 cappars land uppå Jussilas enskildte skogsteeg. Syn förrättas.

s. 359v # 18 - Thomas Mårtensson Jussila ifrån Hapaniemi hade beswärat sig hos hos Kongl. Maij:ts befallningshafwande följande:
Jag fattige skattedragare hafwer en lång tid tilbaka måst lida så wäl wid Krono ränttans som knechterättigheters erläggiande af de ringa ägor, som jag på thetta Jussila hemman innehafwer, i dett på mitt **hemman är fördt 2 och på Kauppila 4 öre skatt. Likwäl innehafwer Kauppila 5 och jag ei mera än 2 stänger jord i teegskifte**,

så at jag efter mig påförde räntta med rätta af den ena stången :/ Kauppila meera innehafwer :/ efter öretalet borde hafwa 1/3 deel. Jag är twungen nu theröfwer - - anhålla, - - Crono befallningsmannen **Jacob Gadd at efter öre och örtug genom stång tilläggia mig 1/3 deel jord**, hwilcket Hindrick och Thomas Kauppila härtill nyttjadt så åker som äng.
Kauppila hade lemnadt Jussila en liten åkerteeg a 2 kappor land korn at på en tid nyttja men hade återtagit densamma. Afgörande hör till befallningshafwanden.

s. 361 # 19 - Erick Hendricksson Kauppila med thes granne Thomas Jacobsson Kauppi och Johan Bertilsson Rasi ifrån Hapaniemi å egne och theras 4. grannes **Adjuncten Lars Forseliii** wägnar, som Seppälä hemman innehafwer, kärade till 5:te grannen Thomas Mårtensson Jussila (alla cronoh.), at Jussila med then gärdesgård, som han bygdt kring om **Kurcki äng**, (TMA:ssa kirjoitettu samoin) intagit ett stycke af bysens gemensamme och oskifto skogsmarck. I lika måtto skall han tillwälladt sig en annan skogsmarck eller ett gemensamt **hammarland**, thet han allena långliga tider skall nyttiadt.

s. 361v # 20 - Om en röd klädeskiortel, som Johan Bertilsson Rasila ifrån Hapaniemi höra till then egendomen, som hans **stiufmoder** Brita Eskilsdotter honom testamenteradt och them han altså ifrån sin **syster** Wallborg Bertilsdotter tagit. Johan Rasila widgick sig wara skyldig sin **swåger** Mickel Thomasson Jussila å thes hustrus Maria Bertilsdotters arf.

s. 362v # 21 - Mats Matsson med sine 3 grannar ifrån Kockila by tiltalte Erick Ericksson ifrån Sahrajärfwi, för thet han skal huggit och såldt samt skurit ett swidieland om 20 cappors utsäde i **rootrååg** på Kockila utmarck. Erick tillstod så wara skiedt med dragonehållarens Johan Jonassons ifrån Jaarla lof och minne. Johan Jonasson påstod marcken wara Jaarla Rusthåld enskildt tillhörig med råer och märcken. Käranderne påminte, at Dragonehållarens råbref af häradhöfdingen Dettloffsson wid tingsbordet och af nuwarande **capellanen Johan Utter wid thes egit bord** 6 åhr sedan skal blifwit upläst och skall innehålla, at **Wäramändy** och **Luchtankiukansia** skola wara the råer, som skola skilja Kockila och Jaarla byar. Upsköts. (Nimet kirjoitettu TMA:ssa samoin.)

s. 363v # 22 - Jöran Johansson Seppälä ifrån Nickilä inte låtit giöra upteckning och skifte.

s. 363v # 23 - Mickel Bengtsson Rupisuu ifrån Rajalax berättade, huru såsom dees **sambroder** Hendrick Bengtsson, som warit **skutbåtsman hos handelsman Kyllen i Åbo** och sidtsledne år aflidit, uppå sitt yttersta bekändt sig hafwa försträckt äfwen nu **afledne Båtsmannen Anders Carpolin** 27 d:r k:rmt, upwisandes Hindricks cammeraders **Båtsmännernes** Johan Johanssons och Mats Simonssons attest med Johan Ertmans och Hindrich Dams bewittande. Som Mickel jemte sin g:la **moder** Sophia Bengtsdotter och 3 **systrar** Caisa, Brita och Sophia Bengtsdöttrar skola wara Hindricks arfwingar såwida han ogift aflidit, så har han låtit instemma Carpolins **stiufmoder** enckan Sophia Jöransdotter ifrån Yliskylä, som Carpolins qwarlåtenskap om händer hafwer. Sophia tillstod, at hon har en rija och en liten sölfbägare hos sig af sin **stiufsson Carpelin**. Carpolins **samsyskon soldaten Johan Johanson** ifrån Ruowesi och Maria Johansdotter **smedshustru** i Messuby, hwilcka äro **Carpelins** arfwingar. Bör söka af Carpelins arfwingar.

s. 364v # 24 - Tå förste **fourage förselen för ett åhr tilbaka för the ryska troupperne till Biörneborg** skedt skola, som Mickel Juoppola ifrån Uiherla nu berättade, han ock Thomas Mårtensson Jussila ifrån Hapaniemi öfwerenskommit, at Jussila skulle giöra åstad sin **son** Simon Thomasson och Juoppola sin häst. Hästen hade under then reesan fått thet feel i sitt lår, at then ett dygn efter hemkomsten dödt. Förliktes.

s. 365 # 25 - Framledne Mats Thomassons ifrån Padustaipale, som för then förra ryska tiden aflidit, och thes **hustrus** Gertrud Ericksdotters, som sidstwekne sommar afgått, barn och arfwingar, såsom Hendrich Olofsson Suckila å thes **hustrus** Maria Matsdotters wägnar, Anders Olofsson Rotiala å thes **hustrus** Sophia Matsdotter wägnar, Michel Matsson, **Torpare** på Säynäjoki, Thomas Matssons **encka** Maria Petersdotter å egne och des omyndige **sons** Anders Thomassons wägnar äskade, at ägendomens uptekning och skifte efter föräldrar må skee hos theras **broder och swåger** Simon Matsson ifrån Padustaipale. Kyrckioherdens Magister Johan **Wanaei** attest, at både **mull- och bärklädespenningar** samt kyrckioherdens egen rätt för testamente, **likpredikan och sången** efter Gertrud Ericksdotter ännu hos Simon innestå. Förliktes.

s. 366v # 26 - Then under ryska tiden tilsatte **Jachtfogden** Jacob Hendricksson kom öfwerens med soknemännen, at han bekommer sina Jachtfogdekappor först 1744.

s. 366v # 27 - Axel Jöransson ifrån Jaarla hade at fordra 12 d:r af framledne Elias Jöransson Jussilas ifrån Kauppila **swärssöner** Johan Hendrichsson och Mats Johansson.

s. 367 # 28 - Bördeb:n Hendrick Akula och thes granne Anders Jöransson beswärade sig emot Johan Eliasson Salo och the till then så kallade **Salokunda kanten** hörande byemän, at the skola låta deras boskap drifwa in på Akola bys enskildta marck **Rångama** kallad och the therpå rödjade ängiar med mycken skada. Swaranderne förklarade sig, at ingalunda wilja låta theras fä beta å (Rångama), men the måste efter gammal wanlighet drifwa theras fä therigenom in på theras betesmarck bakom **Rångoma**. Henrick Eliasson ifrån Pärildä klagade, at swarandernes boskap nyttiar thes enskilta marck ther **Rangoma** slutes. **Landsfiscalen Johan Wialenius** och 2 godemän förrättar syn. (Nimet TMA:ssa **Rangoma.**)

s. 368 # 29 - Jaarla dragonehållaren framgaf följande råzedelj:
Efterskrefne Råer höra Högdeis till: Nembl:n **Mustan lahden Paiu, Petäjärfwen randa, Pitkän Orilahden Pohja Kiuckansia, Hirfwijärfwenpä, Lepolächdet, Rautalambit Taipel, Orawaisen Kancko, Hunckin lächden wärä mändy, Rauhian Joensu, Mylli Koski, Rauhian pelias, Jupajoensu.** (Nimet TMA:ssa: **Mustalahden Paju, Petäjärfwen randa, Pitkän Orilahden Pohja Kiuckan sia, Hirfwijärfwen pä, lepolähdet, rautalambin(t) Taipal, Orawaisen kando, Hunkalahden (Hinckalahden?) wärä mändy, Rauhian Joensu, Mylli koski, Rauhian pulies (palias?), Jupajoen su**.)
The Kockila boer erkände then wara thensamma, som the eftersträfwadt; Och fastän ther skola nemnas flere råer, så skola dock **Kiuckansia och Wärä mändy**, wara thesamme, som skulle skilja Jaarla ifrån andra byar på andra kanter. Käranderne påstodo, at råställen senare blifwit igenom synedomar och hofrättens utslager ändrade. Handlingarne blifwit af skogsmoss upfrätne under förra ryska fiendteligheterna i skogen. Dragonehållaren Jaarla yttrade sig, at rätta råerne skola wara **Wära Mändy**, dädan till **Mustajärfwen suonsaaren Kifwipyycky** och sedan til **Kukonsia**. Käranderne nekade det medlersta råstället. (TMA:ssa: **Kiuckan sia, wärä mändy, wärä mändy, Musta järfwen suon saren Kifwipyycky, Kiuckan sia**.)

s. 369v # 30 - Om then ätioskada, som igenom **wallherdarnes** Johan Grelsson och Johan Anderssons mindre oachtsamhet skedt på **dragonhustrus** Brita Matsdotters ifrån Hörtzäne korn och linwäxt, öfwerenskoms.

s. 370 # 31 - **Soldatehustrun** Brita Andersdotter ifrån Säynäjoki påminte rotebönderne Mickel Grelsson Karpila och Erick Philipsson Pohjala thersammastädes och Simon Jacobsson Tiainen om en tunna spanmål och en koo, som the wid hennes mans legande lofwadt. Swaranderne förklarade, at **hennes man Hendrick Palman** hade wid thes utmarche med dem öfwerenskommit, att desse persedlar förwaras, till thes Palman hemkommit eller erhålles wisshet, at han afgått.

s. 370 # 32 - **Skreddaren Gustaf Samuelsson ifrån Köykänpä med des broder rättaren Hendrick och syster Maria jemte hennes man** Johan Sigfridsson thersammastädes gåfwo tilkänna, at sedan efter deras **fader torparen** Samuel Jöransson ägendoms uptekning och skifte förledne åhr blifwit förrättade, (hafwer) theras **moder** Kirstin Hendricksdotter sidstwekne wåhr genom döden aflidit. Som theras **broder** Johan Samuelsson hela hennes qwarlåtenskap sig tillägna wil, så påstå the, at alt, hwad modern efter sig lemnadt, må komma til delnings. Johan förebar, at wid fädernes delning blef förordadt, at modern niuter hos Johan skiötsel til dödedag, hwaremot han all hennes qwarlåtenskap hafwer at widkännas, men kunde sådant icke bewisa. Pröfwades, at qwarlåtenskapen bör uptecknas och emellan arfwingarne delas. Länsmannen Dahl och nemdemannen Johan Olofsson Safwo förrättar arfskiftet.

s. 371 # 33 - Anders Hendricksson Mattila ifrån Wehkalax androg, huru såsom sidstwekne wåhr för honom blifwit **bortstulit utur ett låster wisterhus 10 alnar lärft, 2 cappor korn, en fårbog och 2 mkr smör**. Hade instämdt sine grannar Thomas Hendrichsson Erola, Michel Thomasson Mattila och Joseph Jacobsson Eskola. Josephs **hustru** Maria Andersdotter skall 24.3.1743 warit å Prästegården med 2 cappor korn och begärt af kyrkioherdens hustru emot them tilbyta sig miöl dock inte fått. Efter hemkomsten hade hennes **swärmoder** Maria Jöransdotter frågadt henne, hwarifrån hon korn bekommit. Maria hade sagdt at hafwa fått thet å Prästegården, som likwäl ei skedt enligt **kyrckioherden Johan Wanaei** attest. Maria Andersdotter sade, at hon fått korn af Hoffmans hustru på Suomasenma emot pantsatte 2 sölfwerringar. Upsköts.

s. 373 # 34 - Tre grannar ifrån Oinastaipal Mats Mattila, Mats Laurila och Simon Tijninen (po: Tiainen), hwilcka **til giestgifware och postbönder äro satte**, beswärade sig öfwer 3 Rajalaz byemän Mickel Rupisu, Erick Kampari och Johan Otila, hwilcka äfwen **til giästgifweriets och posthålls förestående förordnade äro** med lika lön som käranderne, at ehuru kronobefallningsman giordt them emellan then ordning och jämkning, at

käranderne skulle **skiutsa och posten framskaffa till Ruowesi och Kuorewesi och the therifrån kommande bref och resande til Rajalax, men swaranderne theremot till Längelmä och Äräjärfwi**, så skola de dock sådant icke agtacht utan låtidt käranderne å alla beswärliga wägar till Ruowesi 3½, till Kuorewesi 4, till Längelmä 2½ och till Äräjärfwi 2 milar dragas.

s. 376 # 35 - Ett groft beskyllningsmål emot Mårten Jöranssons ifrån Oinasniemi **hustru** Maria Eliasdotter hemstäldts till Hofrätten. Uteslutes wid renskrifningen.

s. 376 # 36 - Mats Petersson ifrån Päilax hade betalt för mycket för des dreng Mickel Jöransson, sedan han blifwit skrifwen till soldat. Mickels **hustru** Sophia Grelsdotter.

s. 376v # 37 - Fattige qwinspersonen Maria Jacobsdotter ifrån Napila klagade thes **systersons** Jöran Thomasson Napilas 3 **söner** Anders, Johan och Thomas hafwa, medan Maria warit på soknen och **betladt**, henne afhändt 3 kappor råg, ½ kappa rågmiöl, 4 lärfts halsdukar och 4 hattor, som hos Napila i en lada legadt. Upsköts.

s. 377 # 38 - Johan Mickelsson ifrån Oinastaipel, som för tu åhr sedan **tilträdt Otila** cronohemman efter förra åboen Hindrick Mattsson, för åsamkad räntterest thet måst afträda, anförde **emot förafskiedade trumbslagaren Nils Ruut, som i 15 åhrs tid Trumbslagare bostället Heickilä** i samma by innehaft, at han under berörde tid inkräcktadt sig en äng **Ryssä** (TMA:ssa **rässä**) kallad, om ett winterlass hööslag, som af ålder Otila hemman skall tillhördt. Ruut sade sig rödjadt thenne äng af skog till boställets ägors förmerande. Ängen har inte tagits på **landtmätarens** deelningskarta öfwer Oinastaipel bys alla ägor. Kartan upprättad näst för Ruuts ankomst dit. Johan sade, at Landtmätaren ei achtade alla flåckar och at stället warit af gammalt äng. Ther skall ännu finnas et laduställe. Förliktes.

s. 378 # 39 - Anders Johansson ifrån Päilaz anhölt om förordnade för ägendoms upteckning för skifte efter i höstas afledne **fadern** Johan Thomasson.

s. 378 # 40 - Bondesonen Jöran Hendricksson ifrån Kuorewesi och Kafwala by uptedde följande attest: At Kafwala Ylinens son **skutit en Biörn -- fångadt 2 wargungar - - medelst skiutande fäldt en fullkomlig warg.**

Pirkkalan syyskäräjät 24-27.10.1743

s 239 § 19 - För thetta expeditions länsman Matthias Sevon uptedde cronobefallningsmannens Jacob Gadds ordres 28.9.1743: Det anbefalles exped.lensman Mats Sevon at af Hattanpä - -.

Ruoveden talvikäräjät 1744

s 234v § 8 - Mats Johansson ifr. Jupojärfwi.

s 237v § 10 - En kopia af domboken 17.7.1647: - - sedan til **Sikakifwi**, som Kangasala samt Orriwesi byars ägor ifrån Peckoinen åtskilljer, tädan till **Jarikansalon** - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 11-15.2.1744
VA Ylä-Satakunta KOa61 s. 261-, mikrofilmi ES 1992

s. 261 # 1 - Restransakning öfwer kronoresten.

s. 261v - Restransakning af Biörneborg Infanterie Regiments rest.

s. 261v # 3 - Oeconomimål angående allmogens fouragie lefwerantzer til **swenska armeens förnödenhet** utelämnnadts.

s. 261v # 4 - Sammaledes med ett groft beskyllningzmål emot Mårten Jöranssons **hustru** Marja Eliasdotter ifrån Oinasniemi.

s. 261v # 5 - Inlades följande skrift: 16.3.1743 ingingo Nämdeman ifrån Kauppila Anders Andersson och Thomas Jacobsson följande Contract: at Thomas Jacobsson **wil ächta Andersses dotter** Kaisa och komma til Kauppila hemman at tillika med sitt Swärfolck om hemmanets widmachthållande draga - - och Anders updrager Thomas **besittningsrätten til sitt Mattila** kronohemman - -.
Datum ut supra Joh. Wanaeus prost i Orriwesi.

s. 262v # 6 - Thomas Kauppi ifrån Nickilä klagade, at hans **deel i tomten skall wara mindre** än then wara bör. Begiärde mätning och deelning emellan honom och thes granne ½ Kauppis brukare Erich Hendersson, efter hemmanet them emellan jämt skal wara klufwit.

s. 262v # 7 - Bonden Thomas Jöranssons ifrån Lahdes dotter Karin emot ogifta drängen Pär Andersson ifrån Wessari.

s. 264v # 8 - Erick Larsson ifrån Hafwisto klagade, at des Ränttetagare Trumslagaren Nils Ruuth 1742 låtit exequera hos honom 9 dahler onödigt.

s. 265v # 9 - Fortsättning. Uti Snatterijsmålet emot Eskola wärdinnan i Wehkalax by Marja Andersdotter berättade Dragonehållaren **Hoffmans hustru** ifrån Suomasema Mariae **Wanaea**, thet Maria Andersdotter 23.3.1743 fått låna af henne en kappa korn och 6 d:r k:rmt, hwaremot hon 2 Sölfwerringar pantsatt. Sakägaren Anders Mattila framgaf 3 alnar lärft, som för honom förkommit och funnits hos Kyrckiowärdens Mats Thomasson Hintzalas hustru Anna Matsdotter i Takahuhti by af Messuby. Marja sade sig kiöpt lärftet af kärandens **företrädare** på Mattila Thomas Thomasson. Marjas **mans Joseps broder** Jacob Jacobsson. Thomases **hustru** Anna Johansdotter.

s. 268v # 10 - Johan Bertilsson Rasila ifrån Hapaniemi, hwilckens afledne **fader Rasila kronohemman af öde uptagit**, klagade, at des granne Thomas Mårtensson Jussila (kronohemman) för 5 åhr sedan fäldt en swedja på then deelen af **Läpikäytäwä skogzmarck, som Rasila och Seppälä hemmanen enskilt skall tilhöra**, och sedan samma land til äng rödjadt. Johan anhöll, at landet må Rasila och Seppälä kronohemmanen såson thes rätta bohlstäder underläggas. Thomas Jussila påstod, at Jussila af urminnes tid ägdt **Läpikäytäwä** äng wid Rasila och Seppälä hemmans område, hwilcken äng blifwit skogswuxen. Hans afledne **moder** Sophia Jöransdotter, som skall födt å samma hemman, har så bibragt. 80 års gamla mannen Erich Klemetsson ifrån **Joensu** skal kunna intyga. Upsköts.

s. 269v # 11 - Mårten Johansson Oinasniemis hustrus Maria Eliasdotters brottmålssak utelämnats.

s. 269v # 12 - Johan Grelsson Mattila ifrån Ewäjärfwi och thes **broder** Mats Grelsson tillika med des **moder**, änckan Sophia Thomasdetter. Theras **syster och dotter** Sophia Grelsdotter warit **gift med** bonden Jacob Eliasson Kalcku, barnlös. - -

s. 271 # 13 - Thomas Thomassons ifrån Wehkalax **hustru** Anna Johansdotter (jmf # 9) berättade, at hennes man allaredan 5 wekor för Marie bebådelsedag bortfarit och 8 wekor thärefter återkommit samt sedan han 3 nätter hemma warit, åter bortgått och därefter igen midsommarstiden hemländt, warandes hemma intil allhelgontiden par wekor, hwarefter han åter gifwit sig åstad utan at Anna sedermera något hördt af honom. Hon wiste inte, om han lefwer eller war, men hade utlåtit sig at begifwa sig på Kyrckioherdens i Kangasala gård på andra sidan om Åbo. Maria Andersdotter (Eskola) bekände, at hon af Thomas Thomasson inte bekommit lärft, utan hennes 10 år gammal **dotter** Beata bedrifwit snatterij utj kärandens olåste wisterhuus, och både lärfttet med 2 kappor korn och en fårbog samt 2 marker smör åt Maria lefwererat.

s. 272v # 14 - Inlades följande skrift: Det hafwer jag - - bewiljadt åt min **Brodersson** Thomas Hendersson i Wehkalax all praetension til löso och fasto af min sahl. föräldrars arf - -. Orriwesi 4.6.1729.
Daniel Hendersson. Smed i Hietalax och Ärajärfwi.
Till witne: Sam. Salovius.

s. 273 # 15 - Fortsätter målet mellan Majoren Robert Watzon och kronobonden Lars Mårtensson Lasola angående twist om en äng **Kårten - - -järfven Lahden äng** kallad. Watzon hade inte några wittnen men hänwisade till i dombrefwet nämnde **Kårtenjäruen tien Kallio och Kårtenjärfven sallmen råer**, som skola wisa, at Lasola å Äijänens sida skal nyttja en äng, hwilcken är Majorens **Kårtenjärfven lahden** äng och skal tilhöra Äjänen. Synen förrättas.

s. 274 # 16 - Maria Andersdotter (wärdinna på Eskola) ifrån Wehkalax bekände sig wara skyldig til tiufnad, skolandes med sin egen nyckel uplåst dören, som warit sluten och låst. Plichtades för inbrottet med **7 par rijs,** återställa thet afhändas wärde och böta 5 dahler.

s. 274v # 17 - Bondehustrun Marja Eliasdotters ifrån Oinasniemi mål utelämnas.

s. 275 # 18 - Simon Markusson ifrån Thomola hemman i Kerte by (Jmf 8 #).

s. 277 # 19 - Peter Andersson ifrån Wässäri (jmf 18 #).

s. 280 # 20 - Råernes öfwerträdande mellan Kaukola by af Kuhmois Sochn och Äwäjärfwi by af Längelmä Sochn och detta Tingzlag. Upsköts.

s. 280v # 21 - Elias Matsson Kalku och Axel Johansson ifrån Wilckilä angående en swedja. Förening wid 1740 års Hösteting. Rätta råer emellan byar **Walckianjärfven kifwi**, därifrån **Kolmisilmä Hätta**, hwarest skulle finnas **trenne källor**, widare til **Myllynsari**.

s. 283 # 22 - Mats Thomasson Melanen tilträdt 1744? Hapaniemi kronohemman i Kerte by.

s. 285 # 23 - Johan Johansson Siukola nekade sig igenom Hendrich Johansson Martila hafwa lånt tiur utaf Anders Jöransson Hirfwijärfwi.

s. 285v # 24 - Maria Johansdotter ifrån Suomasema fordrade af sin **broder** Anders Johansson Päijlax 2 tunnor råg, them hon sade sig hos sina föräldrar i barnadomen med krögande samlad och sin **fader** afl. Johan Thomasson Päijlax wid fiendens infall i landet åhr 1713 hafwa til godo nutit. Anders förklarade sig eij weta af thenne fordran mer än af sin död men gaf 10 cappar.

s. 286 # 25 - **Soldatens Mårten Långträsks hustru** Maria Eriksdotter berättade sin man ifrån Swerige igenom skrifwelse befalt henne at utsöka ifrån fogdebetienten Matz Sevon 4 dahler k:rmt för ett par byxor och 12 marker bröd samt 7 marker Sofwel, them Sevon såsom Långträsks rotebonde til honom bordt lefwerera. Sevons **hustru** Maria. Upsköts.

s. 286 # 26 - Under den tiden Johan Johansson Pietilä ifrån Hafwisto inlagdt beswär öfwer Länsmannen Dahl däröfwer, at han igenom execution hos Johan uttagit 2 nöt och en kopparkettil för des räntetagares Trumbslagaren Nils Ruuths ränta, har Johans **swärfader** Erich Larsson äfwen Trumbslagaren instämbdt. Witnet Hendrich Samuelsson **Köyckä**.

s. 287 # 27 - Gamla wärden på Markula hemman af Kangasa(la) sochn Jöran emot gamla nämdemannen Hendrich Jöransson Akola angående fordringar.

s. 287 # 28 - Uppå Michel Thomassons ifrån Uiherla igenom **Klockaren Alexander Coveen** anmälde begäran inlades följande skrift: Det hafwer min kära **hustrus** Kirstin Simondotters **halfbroder** Michel Thomasson ifrån Uiherla mig och min hustru des fäderne och möderne efter wänligit öfwerenskommande - - eij mera at fordra.
Uiherla 29.11.1743 Johan Johansson ifrån Kuiwais
Til witne: Joh. Wanaeus Pastor i Orriwesi.

Kangasalan talvikäräjät 1744
VA Ylä-Satakunta KOa61, ES 1993

s. 307v # 26 - Yngre **brodren** på Laurila hemman uti Wihasjärfwi by af Orriwesi sochn Jöran Simonsson med thes **hustru** Brita Jöransdotter påstådde, at Britas **faderbroder** Jacob Hendersson Huna ifrån Hapasari by af Kangasala, som förtiden Huna (krono)hemman besitter, hälften thäraf til them måtte afstå, eftersom Britas **fader** warit äldre brodren, hwilken hemmanet med rätta tilkommit, men måst i förra ryska kriget gå ut soldat för samma hemman och **i fält död** blifwit. Jöran Simonsson afsade talan och fick 119 d:r.

s. 314v # 35 - Målet emellan Capitain Gustav Lorentz Uggla och Capitain Gustav Georg Mellin angående Ikonsari holm.

s. 321 - **Gamla Sarssa qwarn berättades blifwa öde i sahlige Wälb. fru Sigrids tid, emedan watnet skurit sig fram wid Ihari, och därföre Sarssa ström torr blefwen**.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 1744

s 389v § 21 - Ang. qwarlåtenskapen efter framl. pigan Anna Matsd:r, som förl. åhr om wåren hos Anders Eriksson i Sarlax af Teisko kapelgäld aflidit, blef så öfwerenskommit emellan hennes **syskonebarn** Josef Thomasson Hyrynen och Josef Henriksson Kauhtu ifr. Ruowesi å egna och theras **syskonebarns** Johan Axelssons wägnar ifr. Nickilä i Oriwesi, hwarest han tiänar hos Herr Lars Forselius, å den ena sidan, och comministern Herr Gustav Asp såsom testamentarius å then andra sidan, at qwarlåtenskap hos Anders Eriksson bör upteknas. Sedan - - - alt öfrigt emellan Hyrylä, Kauchtu och Johan Axelsson til deelning går.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 10-13.9.1744
VA Ylä-Satakunta KOa61 s. 441-, mf ES 1993

s. 441 # 1 - Bråttmålet angående Anna Michelsdotters och Johan Samuelssons ifrån Magnula hemman och Kopsamo by beskyllning, som skulle nämdeman Johan Olofsson Kolhi afhändt Annas andra **son** och Johans **broder** Thomas lifwet, utelämnadt.

s. 441v # 2 - Bonden Matts Jöransson **Raski eller Yriälä** ifrån Napila tilstod sig icke hafwa betalt 8 d:r, som hustrun Lisa Henricksdotter ifrån Sikala hemman i Lasolaby tillika med sin afledne **man** Simon Michelsson - -, men påstod, at thes älsta **son** Johan Mattsson, hwilken nu innehafwer Yriälä bördehemman - -.

s. 442 # 3 - Kronobonden Thomas Thomasson Seppälä ifrån Lasola hade instämt thes granne Lars Mårtensson Lasonen angående en swedia, som Thomas begynt fälla å then skogzmarck, som wid **Lapinkorpi samfälte ängs** bredd å Lasonens sida är belägen. Thomas påstod, at skogen är samfäld för samtelige fyra kronohemman. Lasonen påstod **skogen wara deld i tegskifte emellan samtelige grannarne** och at then twistige marken af gammalt tillyder hans hemman, thet och tredie grannen Jöran Eriksson Mulli wille medhålla. Thomas skal **efter gammalt byaskifte äga sin dehl å sin sida af Lapinkorpi äng uti skogen**, ther han 1742 tre cappors land nedhuggit men obrändt och obesått lemnadt. Förliktes. Lasonen får nyttia sig til gode then lilla skogsfläck af 2½ cappars land **Lapinkorfwen Ladontausta** kallad, som Thomas för detta brukadt. Parterne anhåller hos landshöfdingen om **landtmätarens förordnande til at efter öre och örtug dela åkren och skogen them emellan.**

s. 443 # 4 - Bördebonden Johan Axelsson Wilkilä berättade, at thes **fader** Axel Johansson aflidit. Eckian, Johans **stiufmoder** Lisa Johansdotter. Ena **halfbrodren** af samma kullan, arfwingarnes **faderfadersbroders son** Jöran Mårtensson Wilckilä.

s. 443v # 5 - Rotesällen Pehr Mattsson Eskola (Kuorewesi).

s. 444 # 6 - Förteckning utwisande hwilcka **Bönder biwistadt den beswärligaste Elimä skiutzen med Fouragie giärden för Kongl. Östgiöta Cavallerie** och jämwäl wid återresan med manskapets proviante fördzlande **1742** uti April och Martii.
Oriwesi Sochn med Längelmä kanten
Kåifwuniemi Michel Isopere til Elimä och reiteraden til Hauhonpohia (41 mihl), D:o Henrik Isopere ifrån Tavastehuus til Elimä och til Tavastehuus igen (44), Ibm Nickilä til Elimä och wid återresan til thes hans häst tröttnat på skogen emellan Hudiala och Kangantauska i Hållåla Sochn (37), Säynäjoki Pohiala fram och tilbaka (44), Kårri til Elimä och tilbaka til Hudiala i Lampis (37), Pajukando Muckala till Elimä och tädan till Hauhonpohia (46), Maunula fram och tilbaka (44), Såckala ifrån Tawastehus til Hållola Lax (8), Pitkäjärfwi Saricko til Elimä och derstädes warit på halmskiuts, jämwäl til Tawastehus (45), Natucka sammaledes (45), ibidem Mickola (44), Pehula Mats Nåppari (44), Jöran Maunula (44), - -.

s. 446v # 7 - Matts Markusson Tomola tilstod, at ängen **Kotasaren Nenä** wid then näst för senaste höbärgningstiden från Yriälä hemman i Kärte by blifwit tilerkänd.

s. 447 # 8 - Om arf efter framledne wärden på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjärfwi by Jöran Mattsson gåfwo Thomas Eliasson Tungeloinen och thes **moderbroder** Simon Jöransson, som nu Seppälä eller Mackola hemman innehafwer, tilkänna, at Simon til - -.

s. 447v # 9 - Erik Hendriksson Seppälä ifrån Kallila by. **Lepän ojan** äng.

s. 447v # 10 - Jöran Eliasson ifrån Lahde i Kuorewesi.

s. 448v # 11 - Johan Johansson Siukula ifrån Suinula.

s. 448v # 12 - Till at förekomma oredor och ängiars betningar och förtrampningar sökte samtelige Oriwesi bys byamän, at en skiljegård emellan Orwesi och Taipale byar må upsättas gemensamligen. Upsköts.

s. 449 # 13 - Fourage skiutzning wid slutet af ryska öfwerwäldet, angående Päskylä.

s. 449 # 14 - Johan Ersson Päskylä widgick, at emellan honom och thes granne Simon Michelsson aftalt, det ingenthera skulle befatta sig med then skog innom åkerhägnaden, som wid theras åkertegs änder war belägen.

s. 449v # 15 - Innehafwaren af Suomasenma dragonhåll Johan **Hoffman** anklagade **thes landbonde** Jöran Jöransson angående olaga afflyttning.

s. 450 # 16 - Inlades följande föreningsskrift: 7.9.1744 - - taga ögnasichte, huruwida Johan Eliasson ifrån Salo och then så kallade **Salokunda kanten hörande byemän**, som äro Elias Henriksson ifrån Kihlala, Henrik Olofsson Suckila, Anders Olofsson Råtiala, Henrik Andersson Mickåla och Johan Andersson Antila i Håifwala, kunnat medelst deras **boskapsdrift** inpå Ackola bys enskildta marck **RangoMaa** och the therpå rödjade ängiar så wäl som å Henrik Eliasson Pärris ägor mycken skada tilfoga. Parterne upwiste på **Hapamäki** bärget en steenrössia, som skulle skilja de Salokunda åboer ifrån Ackola och Pärri ägor. At betrachta sin nästas trånga boskapsdrift innom **Jupa åån** å Salokunda sijdan gåfwo sig Ackola och Pärri til förening, at boskapsdriften sker som tidigare och Salokunda boer gierdar området så, at boskapshiorden drifwes under och förbi **Hapamäki långs med Jupa åån** samt widare emellan **Lutacko nijttu** ängen och **Kifwilepo** på Salokunda egen marck.

s. 451v # 17 - **Skomakaregesällen i Åbo Johan Rosbeck** hade anhållit om bewis för sitt ämbete. Han är född i Oriwesi by 16.8.1711. **Fadren** soldaten Anders Thomasson, afliden. **Modren** Sophia Samuelsdotter, lefwer ännu.

s. 452 # 18 - Then skada på rågwäxten, som Michel Thomasson Jussila ifrån Hapaniemi by uthi thes swedieland af Hietalax hästar blifwit tilskyndad, förliktes så, at Hietalax byamän Simon Jullinen, Jöran Hongola och Abram Riekola ersätta - -.

s. 452v # 19 - Matts Eriksson Nappari ifrån Pehula beswärade sig öfwer sin granne Johan Eriksson Magnula, at han både på **Luhdasten Lahden Nijttu och Ristiniemi äng** slagit honom förnär, på det förra stället til tre och thet senare til twå lispund hö. Magnula bekände sig slagit öfwer the råer, som 7.10.1739 på **Luhdastelahden** äng lagde blifwit.

s. 452v # 20 - Uppå Nopparis och Magnulas ifrån Pehula begiäran förrättas **jämkning** angående 2 omtwistade åkerstycken.

s. 453 # 21 - Simon Mattsson ifrån Wihasjärfwi inlade följande skrifter: Med Simon Mattssons **sammanwigning med** Kirstin Mattsdotter 2.11.1731 hafwer Simons **fader** (Matts Michelsson) lofwadt öfwer bröllopsbordet sin **son** Simon halfwa hemmanet af Kärcki hemman i Wihasjärfwiby. Faderns wilja war, at Kärcki hemman efter honom bebos **bröderne** Jöran och Simon emellan. Simon Mattsson wille, at hemmanet klyfwes. Theras **broder** Michel Mattsson.
Simon afstod sin andel. Fick bl.a. 150 d:r k:rmt och får bruka et hälft tunlands åker åhrligen, ena åhret **Isonkifwenpeldo** och det andra **Ahopeldo**.

s. 454v # 22 - Anders Olofsson Råtiala och Johan Eliasson Salo om en swedia.

s. 454v # 23 - Henrik Andersson ifrån Hoifwala klagade, at Johan Eliasson Salo och Henriks **broder** Johan Andersson ifrån Håifwala med inhysingen Matts Jöransson skola inträngt sig uti hans påbegynte swediefall och en cappa **rotråg** besådt.

s. 455 # 24 - Krono hemmans åboerne i Håifwala Henrik Andersson och thes **broder** Johan Andersson förlikte med kronobonden Elias Henriksson ifrån Kihlala, at then emellan theras byar framlöpande **bäcken Rajaoja** må wara råskilnaden them emellan, eftersom bonden Johan Henriksson Terijoki, hwilken i sin ungdom i Kihlalaby wistats, berättade, at bäcken hållits skilnad byarne emellan. **Fäwägen** bör wara öfwer sex alnar bred.

s. 455v # 25 - Matts Mattsson Laurila ifrån Pitkäjärfwi androg, at thes granne Henrik Thomasson Mickola några år häfdadt en Laurila hemman enskildta på bröstmarcken belägne skogsteeg. Henrik Mickola förklarade, at samma skogsteeg af ålder tillydt hans hemman.
- **Gamla wärdinnan** på Heickilä hemman Lisa Johansdotter berättade, at teegen tilhör Laurila hemman och therunder then tid, hon thärå såsom **sonahustru** i sin ungdom wistadts, oqwaldt häfdadt, hwilket och af **den ordning, hwaruti tegarne på detta ställe skola följas**, skal kunna intagas, såwida andra grannar i bymålet ther ei skola hafwa teegar, än Sipilä och Laurila, men the andra theremot annorstädes, skolandes och thenne teeg thes mindre kunna tilkomma Mickåla hemman som thes **styckemarck** näst therintil widtager, utan skal Mickålas rätta, emot then stridige skogsteegen swarande marck, wara ett **styckeskog eller Muruma**, ifrån **Rökönijttun Moisio** till så kallad **Beatas Moisio** sig sträckande. Mickola lemnade teegen åt Laurila.

s. 456v # 26 - Then af torparen Hendrich Samuelsson med des **hustru** Maria Eriksdotter, Marias ogifta **syster** i Åbo Kirstin Eriksdotter igenom **brodren** Anders Eriksson och härwarande äfwen ogifta **systren** Sophia Eriksdotter theröfwer anförde klagan, at the wid thet efter theras **faderbroder** Samuel Jöransson i Kopsamo Magnula 5.3.1744 hållne arfskifte skola blifwit förbigångne och med ingen del i thet arf, som the förmena theras afledne **fader** Erik Jöransson hos sin **broder** Samuel efter theras fader haft innestående, behugnade. Förliktes.

s. 457 # 27 - Afskedade sergeanten Henrich Lecklin med fullmacht af kronohemmans åboerne uti Kaukola by af Kuhmois sochn emot Ewäjärfwi boer af Längelmä sochn angående råernes öfwerträdande. Tingsrättsprotokoll af 8.10.1655 berörande extra ord. Ting i Ewäjärfwi by angående **gamla råer Kusijärfwensalmi och Langataiwal samt Åuninsuon Sariko och Kangjärfwensalmi**.

s. 460 # 28 - Jacob Thomasson Yriälä ifrån Wihasjärfwi by inlade en föreningsskrift af 28.2.1744 emellan sig och sina medarfwingar. Arfskifte efter Jacob Thomassons **fader** Thomas Michelsson, hwilcken 1714 om hösten aflidit. **Äncka** Brita Eskilsdotter. **Döttrarne** 1) Walborg **gift** med Jacob Mattsson Jacola i Nappila by och Oriwesi sochn, 2) Caisa som warit **gift** med Jöran Mattsson Kärki, som för Jacobi dag 1743 afgådt samt efterlemnat twenne **söner** Matts och Erik samt fem **döttrar** Maria, Kirstin, Anna, Walborg och Margareta, 3) Brita som haft till **man** bonden Gustaf Joachimsson Mattila i Kelliuby och Sahalax sochn, som nu på tredie åhret aflidit, 4) Margareta är bondens ifrån Uotila i Rajalax by Johan Anderssons **hustru**, 5) Kirstin Michel Jöranssons (Klemolas) i Måltsia i Sahalax **sohn hustru**, 6) Maria Bonden Marckus Henderssons ifrån Neulaniemi i Kangasala **hustru**, 7) Anna som warit **gift** med bonden Henrik Larsson i Wehkajärfwi och Sahalax sochn, bägge afgångne, hwilckas **dotter** Brita warit **gift** med Jöran Matsson Nisula här i Wihasjärfwi by, hwilken Jöran ungefär för fem år sedan aflidit, hafwandes **änkian** Brita sig sedermera uti annat **gifte** med bonden Lars Sutala i Kuhmois och Alaskylä by, 8) Sophia som warit **gift** med Anders Eskilsson Siurola i Pundaris by och Kuhmalax cappelgiäld, begge jämte deras **barn** Simon, Matts och **dottren** Anna afgångne.

s. 465 # 29 - Johan Henrichsson Ylinen ifrån Gaudiala erkiände sig wara nögd med 12 d:r af Jacob Thomasson Yriälä ifrån Wihasjärfwi, för thes **hustrus** Brita Michelsdotters arf ifrån Yriälä hemman.

s. 465 # 30 - Twist emellan Jöran Jonasson Mattila och Jacob Jöransson Uotila angående något gammalt gärdsel, som then senare bortfördt ifrån Mattila täppan. Förliktes.

s. 465v # 31 - Nämdemannen Johan Erola och bonden Jonas Mattila angående at hästarna förorsakat skada.

s. 465v # 32 - Simon Eliasson Jussila ifrån Kauppila påstod, at thes **swåger** Johan Hendricksson, som medels afhandling med Johans (bör wara: Simons) afledne **fader** Elias Jöransson under Simons mindre åhrige tilstånd besutit hälften af Kauppila bördejord, må nu afträda hemmanets hälft til Simon. Förrättas husesyn.

s. 466 # 33 - Gamla wärden på Heickilä hemman i Jussila by Henrik Knutsson klagade öfwer thes **sonason** Matts Henricksson - -.

s. 466v # 34 - Matts Mattsson Mickåla ifrån Kåckila befans wara Thomas Johanssons ifrån Hietalax **hustru** Brita Bertilsdotter uppå thes aftiente pigelön skyldig.

s. 466v # 35 - Nämdeman Johan Larsson Ruicka har uppå dragonehållarens Johan Eskilsson Säwolas, ifrån Packala by och Sahalax sochn, äskan instämdt **torparen** Axel Axelsson **Sawijoki** och **torparen** Henrik Samuelssons **Köyckäs hustru** Maria Eriksdotter, angående at the olofligen **ridit thes häst under senaste marknadstiden ifrån Pispala i Hariu cappelgiäld intil Tarpila** i Kangasala sochn. Men ehuru Axel och Maria hela tingstiden Säwolas ankomst afbidadt, som icke infunnit sig, dömdes Johan Eskilsson Säwola till twå dalers böther och gälda swarandernes kostnad med tolf daler kopparmynt.

Ruoveden syyskäräjät 1744

s 429v § 16 - Ehuruwäl Johan Axelsson Nickilä ifr. Eräjärfwi kappelgiäld af Oriwesi s:n förmente sig wara berättigad at tilträda Kautu h:n i Ruowesi s:n, hwilket thes afl. **fader** Axel Matsson innehaft, til des han under förra ryska frigden tillika med Johan blifwit till fånga tagen och til Ryssland förd, tå thes **faderbroder** Henrik Matsson kommit at taga thet i besittning, hwilkens **son**, nuwarande åboen therpå, Josef Henriksson, Johan Axelsson förmente therifrån böra wika. Doch som Josef bewiste med kiöpebref af 11.3.1738 at thes fader samma hemman kiöpt till börde och Johan Axelsson ei bewisa gillade, at han eller thes **moder** Walborg Jöransd:r, å hwilkens wägnar Johan äfwen talte, uti samma lösen til någon deel intresseradt, så blifwer Josef Henriksson wid sitt fång bibehållen. Kautu försäkrade, at han hijtils hyysat Axelssons gamla moder Walborg Jöransd:r.
Widare fordrade Johan Axelsson för sin och sin gamla moders deel i then ägendom, som Josef Henriksson tilgripit efter theras **fader syster** Anna och Brita, af hwilcka then förra tre åhr tillbaka hos Josef, och Brita ungefähr 20 åhr sedan uti Kelho by af Keuru s:n af Tavastehuus län aflidit. Anna testamenterat sin ägendom till Josef. Parterne jämte then afledne Britas **systers** Beatas sonasson? Joef Thomasson Hyrilä, härjämte om Britas egendom (förlijktes).
Johan Axelsson klagade ännu, att Hyrilä och Kauttu honom otilsagda biwistadt arfskiptet efter theras **fadersbroders dotter** Anna Matsd:r i Sarlax af Teisko kappelgiäld.

Pirkkalan syyskäräjät 1744

s 526 § 39 - Uptekningen och skifte på qwarlåtenskapen efter framl. pigan Anna Matsd:r hos Anders Eriksson i Sarlax. Then aflednes **syskonebarn** Josef Thomasson Hyrinen och Josef Henriksson Kauchtu ifr. Ruowesi samt theras **sammanarfwinge** Johan Axelsson ifrån Nickilä uti Oriwesi.

Kangasalan talvikäräjät 25-30.1.1745
VA Ylä-Satakunta KOa62, mf ES 1993

s. 16v # 7 - Kronobefallningsman Jacob Gadd androg, huru såsom landsvägarne i Tingslaget äro til mästa delen så förfallne, at the resande icke utan största olägenhet - -. Han förestälte, huru sielfwa **stora stråck och landswägen härifrån til Orriwesi, Raudanma wäg kallad, är så stenig och ojämn samt i så förderfwat och ofatt skick, at then ei mera på wanligit sätt efter the forna skifften kan iståndsättas**.

Oriveden talvikäräjät 23-.5.1745
VA Ylä-Satakunta KOa62 s. 208-, mf ES 1993

Åhr 1745 den 23. Maji - - Winterting med **Oriwesi Sokn, Äräjärfwi Kapelgield och Längelmä fierdung**, uti Oriwesi by - -.

s. 209 # 1 - Unga dragonehållaren Hendrich Hendersson Jaarla ifrån Höides berättade, - - at thes företrädare Johan Jonasson uti sistwekne Martii - - aflidit, - - thet han (Johan) med thes **hustru** Lena Danielsdotter **Elg** låfwadt - - åt Hendrich Hendersson och thes **hustru** Maria Johansdotter - -.

s. 210 # 2 - Kronones **Länsman Jacob (Johansson) Forskåhl** - - skrift: Som jag wid min ankomst til Länsmans beställningen uti Orriwesi Tingslag befinner åtskillige felachtigheter - -. 1) Emedan **fånghuset eller tiufkistan medelst then olyckelige brand för några åhr sedan blifwit upbrunnen** och **framledne Länsman Dahl** icke ännu haft omsorg att upbygga ett annat - -. 2) Althenstund **soknestugu skorstenerne nu förfalla och taket bör förbättras**, dy - - - -. 3) **Landswägen ifrån Orriwesi kyrckian til marknadsplatzen** ännu icke är deeld till någon hemmans åboe - -.

s. 211v # 3 - Medan **Regementerne** ifrån 1743 Augusti månad intil samma tid följande året **uti Swerige** warit stadde, har dragones för Kulju dragonehåll i Keuru sochn N:o 19 Johans Swarts hustru Sophia Michelsdotter warit tjänst hos Thomas Hendersson Erola i Wehkalax by och låtit lägra sig af Thomases ogifta **son** Thomas Thomasson. Flickebarn.

s. 213 # 4 - Contract emellan **förra trumbslagaren Nils Ruut och then nuwarande Johan Dahl** 8.9.1744, enligt wilken Ruut afträder bostället midfasto. Enligt contract 1742 lofwade Dahl til Ruut bl.a. en **åkertäppa Niuha** uti 2 tunnars utsäde och **Saris äng** med lada uti thes lifstid jämte ett pörte, som står emot stugan, samt at nyttja boställets skog.

s. 217 # 5 - Mats Jöransson Yrjölä ifrån Knapila hade par år sedan afträdt wärdskapet åt thes äldsta **son** Johan Matsson. Fråga om sytning. Förliktes at Mats får nyttia 10 kappars åkerland i en haga **Pohjatoin och Pihto äng**.

s. 217v # 6 - Om thet arf, som bondehustrun Brita Matsdotter ifrån Mickola hemman i Keuru sokn fordrade af sin brodersson Mats Hendersson Martila ifrån Kuorewesi - -.

s. 218v # 7 - Gamla wärden på Marcula hemman af Kangasala s:n Jöran Hendersson emot gamla nämdemannen Henrich Jöransson Akola ang. skuld.

s. 220 # 8 - Johan Axelsson ifrån Wilckilä hade instämt sin **faderbroders** Johan Johanssons **hustru** Sophia Mickelsdotter angående en mansskiorta.

s. 220v # 9 - Johan Grelsson Mattila lofwade skaffa til Johan Jöransson Sorckala thet långbord, som warit på Kusjerfwi kronohemman.

s. 221 # 10 - Angår skiftesförrättning hos Jöran Eliasson i Lahdes (Kuorewesi).

s. 222 # 11 - Som Johan Thomasson ifrån Lahdes förmeente hos Jöran Eliasson finnes en dehl af thes afledne faders faderbroders Jacob Olssons occ des hustrus qwarlåtenskap - -.

s. 222v # 12 - Johan Grelsson Mattila föregaf sig af sin **moder** Sophia Thomasdotter wara befullmächtigad at fordra hennes innestående arf utaf Johan Jufwa ifrån Salois. War ej befullmächtigad.

s. 222v # 13 - Bonden Johan Samuelsson Soltila klagade **öfwer Fendrichen Hans Spåra och Klockaren Alexander Coween,** at the sidstwekne wåhr, tå Soltila kommit ifrån Kapellan Utter, här uti Orriwesi by på sielfwa landswägen, thär han för klockarens huus stadnadt, **tagit tömmarna ur Soltilas hand, satt sig bägge uti hans släda och kört sin wäg, så at Soltila skal måst gå til fots hem** och först efter 2 dagar sin häst igenfått. Spåra och Coween tilstodo sig satt i Soltilas släda och **kört allenast et litet stycke wäg, ungefär ett steenkast, til ett thär belägit soldatetorp samt giordt thet allenast på skämt** och för ro skuld såsom med en bekant. The erbiudade sig at försona Soltila med 3 dahler och förnöja thes inkallade witnes Johan Bengtiläs omak med en dahler, som blef af Soltila och Bengtilä widtagit.

s. 223v # 14 - Rusthållaren Jöran Tungelois och thes **swåger** Johan Axelsson ifrån Wilckilä klagade öfwer inhysingen Hendrich Andersson ifrån Korfwis, at han om natten emot 24.1.1745, tå the warit stadde hos Jöran Johansson Korpi på **barnsöhl**, öfwerlastadt sig med drycker och i sitt fylleri ställdt sig mächta orolig, så at the med andra gästerne måst tilbringa natten uti ofrid och osäkerhet.

s. 224v # 15 - Jöran Mårtensson Magnula i Pajukando har instämt Hendrich Hendersson Sackola angående **Sackola hemmans inbördande**, hem-ställandes thärtil wara berättigad, såwida han har **till ächta dotterdotter till framledne** Anders Jöransson (böra wara: Jöran Andersson), hwilckens bördejord Sackola hemman warit, hwaremot Hendrich Hendrichsson allenast är Jörans **systersson**. Härwid blef twistigt, huruwida Hendrichs **moder** Brita Andersdotter blifwit utlöst eller icke af sin **broder** Jöran Andersson utur Sackola hemman angående sin arfsrättighet. Jöran Mårtensson öfwerenskom med Hendrich så, at han hädanefter eij Hendrichs besittning skal qwälja.

s. 225 # 16 - **Sackola bördehemman** i Pajukando by är af gammalt blefwet **klufwit men tomten** emellan åboerne **eij blifwit deeld**, hwarföre nuwarande åboerne Hendrich Hendersson Sackola och Jöran Mårtensson Magnula känna olägenhet. Tomtdeelning må skie.

s. 225v # 17 - Simon Mårtensson ifrån Kockola, tå han Matsmessotiden rest til **probstetinget**, wid kyrckian kommit at köra öfwer Hendrich Mårtenssons från Safwo **dotter** Regina Hendrichsdotter, så at hon i axlarne haft en blånad.

s. 225v # 18 - På **Fältwäbels Bostället Siukola** uti Orriwesi by, hwilcket **Fendrichen** Wälb. Hans **Spåra innehaft, har thes landbo** Hendrich Hendrichsson, som 1744 thärifrån afträtadt, lämnadt en deel gödning outkörd. **Fendrichens efterträdare fältwäbelen Konou.**

s. 226 # 19 - Hendrich Johansson ifrån Terfwaniemi, som har **til ächta framledne** Erich Hendersson Heickiläs uti Uiherlaby **dotterdotter** Sophia Andersdotter, sökte at winna Erich Thomasson, som Heickilä bördehemman förtiden besitter, therutur och thetsamma inbörda. Föregaf at hans **hustrus moderfader** Erich Hendersson kiöpt hemmanet. Erich Thomasson påstod, at Erich Hendersson icke kiöpt utan hemmanet warit thes **faders** Hendrich Söfringssons **bördejord**, efter hwilcken Erich såsom thes äldsta son thärå en liten tid sutit tillika med thes andre **bröder** Thomas, som warit swarandens Erich Thomassons **fader**, Jöran och Olof i samfäldt bo, men innan upteckning och **arfskifte efter fadren** Hendrich Söfringsson hunnit at hållas, igenom döden aflidit. Efter arfskiftet **1712** hade swarandens fader widtagit besittningen och utlöst andre erfwingarne.
Framfördes angående arfskiftesinstrument häradsprotokollet 29-31.3.1736. "Anno 1712 den 12. Januarii inställdt sig - - at inventera och skifta **qwarlåtenskapen efter framledne** Henrich Söfringsson och hans **hustru** Sophia Knutsdotter emellan theras efterlemnade barn och barnabarn, som äro, then äldsta **sonen** Erichs **döttrar** Brita och Sophia, af hwilcka then förra warit **gift med** bonden Erich Jöransson ifrån Hapasari by och sig efterlemnadt 3 barn, warandes nu tilstädes uppå Erich Jöranssons wägnar Gustaf Adam von Qwanten, och hans äldsta **dotter** Brita Erichsdotter, hwilcka tilstodo - -. förlikning, at Thomas (Hendersson), som hafwer Erichs **syster til hustru**, afstår hennes efter theras föräldrar falne - - arf- -. Den andra **systren** Sophia Erichsdotter, som härtils giordt praetension på besittningen af thetta Heickilä bördehemman tilstod och jemte hennes förmyndare Thomas Mickelsson - -. med den andra **brodrens** Jörans **enckia** Sophia Erichsdotter har och Thomas förlikts, at Sophia jemte hennes barn bl.a. at nyttja huusrum och **Safwilax äng** - -. Den tredie **brodren** Olof Hendersson - - betald- -. Äldsta **dottren** Gertrud berättade Thomas uti lifstiden upburit - -. **Dottren** Maria Erichsdotter besannade. Anbelangande then andra **systren** Anna Hendersdotter, så har Thomas med henne förlikts, at Anna tillställes 50 d:r.

s. 230 # 20 - Nämndemannen Johan Samuelsson Erola med bönderne Johan Terijoki och Johan Hendrichsson Antila ifrån Orriwesi by fordrade af **framledne länsmannens Gustaf Dahls encka dygdesamma Brita Wijdbom** theras återstående brandstodsmedel. Thes **broder** Bengt **Widbohm (häradsskrifwaren**).

s. 230v # 21 - Bönderne i Kockola by Simon Mårtensson Tomola och Jöran Jöransson Jussila beklagade, at the alt sedan theras för 16 åhr tilbaka skiedde tilträde å hemmanen skola blifwit med **qwarntull** til 10 kappar säd årligen betingade. Ändoch hafwer **then qwarn, som i LeppäHamban forss theras hemman af gammalt tillhördt, wid theras ankomst allaredan aldeles warit utgången och sedermera eij kunnat ånyo upsättas.**

s. 231v # 22 - Jöran Thomasson Heickilä ifrån Knappila instälte sig **uti tingzstufwan drucken**.

s. 231v # 23 - Wilckilä bördehemmans **hälftenbrukare** Jöran Mårtensson kärade til thes sysslinge, andra **hälftenbrukaren** Johan Axelsson angående thes besittiande hälft. Johans **afledne fader** Axel Johansson.
Hänwisades til rättsprotokollet af 14-15.5.1723: **Änckian** Sophia Larsdotter jämte hennes **son** Jöran Mårtensson påminte rätten om thet beswär the wid sommarting 23-24.5.1722 angifwit emot Jörans **faderbroder** Hendrich

Johansson om besittningen af halffwa Wilckilä bördehemman, som wid skifte några år förrän ryssarne thenne landsorten uti Jörans omyndiga åhr Hendrich emottagit til thes Jöran skulle fylla sine laga åhr.- - närmare än hans **faders yngre broderson** Axel Johansson. Axel swarade, at hans **fader** Johan Mårtensson med sin **broderson** Mårten Johansson, tå han til soldat måste utmarchera, haft thet aftahl, at han skulle få halfwa hemmanet, hwilcket Mårtens **enckia** Sophia Larsdotter widgick. Hendrich Jöransson afstår til sin **brorson** Jöran Mårtensson then delen han härtil innehaft.
Emedan Jöran Mårtensson i Wilckilä eij gittadt bewisa, at Johan Axelssons fader kiöpt sin innehafwande hälft i hemmanet af Jörans moder, - - finner rätten ansökning obefogad.

s. 234 # 24 - Om 18 dahler krmt som trumbslagaren Johan Kristersson ifrån Wilckilä efter thes afledne fader, wed thes utmarche til fält, skiedde utsagu, - -.

s. 234v # 25 - Nämdemannen Johan Grelsson Mattila ifrån Kuorewesi tiltalte Jöran Jöransson Sircka för en äng **Kierukan nitu**.

s. 236 # 26 - Erich Jacobsson i Wihasjärfwi Erickilä inlade en skrift:
7.10.1744 förenades i nämdemans Anders Anderssons i Kauppila närwaru angående **arfskifte å Erickilä hemman efter** Erich Jacobssons **farfader** Henrich Jöransson, hwilcken **1712** om wintren afgått, emellan thes **söner och döttrarne**, utaf hwilcka
- **afledne** Jacob Hendersson wid hemmanet för wärdskapet stådt och lämnat efter sig **2 söner** Erich och Mats samt **2 döttrar** Sophia och Maria,
- Simon Hendersson blifwit **måg** hit i Wihasjärfwi Nisula,
- Hendrich Hendersson (afliden) begifwit sig at bebo ett hemman i Rajalax by och lämnadt efter sig **2 söner** Mats, Simon och en **dotter** Margeta,
- Jöran Hendersson begifwit sig til Åbo (**borgaren i Åbo, namn Harasholm**),
- **afledne** Gertrud, som warit **gift med** Matz Jöransson och lämnadt efter sig **4 döttrar**, 1) **afledne** Kirstin, som warit **gift med** Simon Matsson Kärcki i Wihasjärfwi och lämnadt efter sig en **son** Thomas Simonsson, 2) Maria **gift med** Erich Hendersson i Nickilä Kauppi, 3) Lisa **gift med** Johan, 4) Sophia **gift med** Jacob Hendersson i Kuhmalax Pundari,
- **afledne** Walborg, som warit **gift med** Lars Andersson Jussila i Kuhmalax Pundari och lämnat efter sig **4 söner** Johan, Lars, Anders, Michel och **2 döttrar** Sophia och Walborg,
- **afledne** Maria, som warit **gift med** Johan (= Erich) Thomasson i Uiherla och lämnat efter sig en **dotter** Anna, **gift med** Johan Matsson i Kuhmalax Pundari.
- Förenades, at broderdelen blifwer 120 d:r och systerdelen 60 d:r krmt.
Till yttermera wisson blef denne afhandling med samtel:e underskrefnas namn och wanlige bomärcken bekräftad. Ut supra. Matth. Solenius
Anders Andersson Mattila ifrån Kauppila Nämdeman
Erich Jacobsson Erickilä Simon Hendersson Nisula här i Wihasjärfwi
Erich Hendersson Kauppi Mats Hendersson **Solenius**
Jacob Hendersson ifrån Kuhmalax Pundari Simon Matsson Kärcki ifrån Wihasjärfwi
Jöran Hendersson **Borgare ifrån Åbo wid namn Harasholm**
Johan Larsson Johan Matsson ifrån Uiherla.
(Perinnönjakokirjan allekirjoituksista kuva Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden historiaan -kirjan sivulla 240.)

s. 239 # 27 - Erich Matsson Mickola ifrån Keuru emot Mats Hendersson Martila i Kuorewesi ang. skuld.

Ruoveden talvikäräjät 1745

s 294 § 22 - Frälseb:n Erik Josefsson Pitkälä inlade ett document: Anno 1647 d. 17 Julii - - extraord. häradsting i Ruowesi - - råer - - emellan - - Peckala och rågrannar - - sedan till **Sijkakifwi**, som Kangasala samt Orriwesi byars ägor ifrån Peckanens åtskilljer, dädan till **Jarikan Salonpä Itäpuoli**, - -.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 28.9. - 1.10.1745
VA Ylä-Satakunta KOa62 s. 872v-, mf ES 1994

s. 873 # 1 - Här förbigås undersökningen om någon sågqwarn.

s. 873 # 2 - Wolunteuren wid Biörneborgz läns Regemente til fot Anders Jägerholm klagade, at **kyrckioherden i Längelmäki Israel Wallin** i anledning theraf, at Fagerholms swåger bonden Johan Axelsson Wilkilä beskyldt honom at hafwa bestulit Kuorewesi kapell, förmeent honom och thess hustru ifrån theras salighets medel. Soldate hustrun Sophia Andersd:r ifrån Onistaipale kalladt honom kyrckiotiuf. Fagerholm befrijades.

s. 875 # 3 - Länsman Johan Forsskål angaf bönderne Pehr Johansson ifrån Lapinniemi och thess broders son Mats Marckusson Tuomola i Karttu by om slagsmål under kyrckiotiden.

s. 876 # 4 - **Fendricken Hans Spåra** å sin **swågers**, innehafwaren af Äijäis skattehemman, Robert **Watzons** wägnar kärde å 5 Pitkäjerfwi boer för åwerckan på Äijäis hemmans ifrån theras förmedelst **Kouckujerfvi träsk och Kaipalax råer** åtskilde skogsmarck - -, hwilcka efter en gammal skrift skola wara rätta råer emellan Äijäis och Pitkejärfwi. 1/5 mils wäg så at **ropet om aftonen hördes från Kouckujerfwi berg til Kaipalax rån wid Oinasniemi giärdzlegård**. Spåra påstod, at Laurila hemman, Sipilä 2 hemman, Heickilä hemman och Saricko hemman hade huggit hwar sin teeg och upbärgadt korn. Förordnades rågång.

s. 877v # 5 - Bonden Lars Mårtensson Lasoila meddelte, at uti april 1744 hade **upbrunnit** af honom ett **boningzpörte**, som nu brukadt till **källarepörte**, ett **redskapzhuus** och en **foderlada** samt lösegendom.

s. 879v # 6 - **Reservesoldaten Mats Sevon** klagade, at förafskedade **soldaten** Jöran Jöransson **Bröms**, som nu **åbor Nickilä** kronohemman i Pitkäjärfwi by, eij ännu betaldt sin skuld.

s. 880v # 7 - Förra åboen på Lapinniemi kronohemman (Kuorewesi), nya åboen thess stiufson Jöran Matsson.

s. 883 # 8 - Af sin **framledne sons** Hendrick Johanssons **änkia** Sophia Johansdotter ifrån Erola i Oriwesi by fordrade bonden Johan Hendrickson Terijoki af hans qwarlåtenskap 76 d:r 2/3, såwida thess son utan arfwingar aflidit. Theremot fordrade Sophia Johansdotter af sin **swärfader** Johan Hendricksson Terijoki 46 d:r. Sophias fader nämdeman Johan Samuelsson Erola.

s. 883v # 9 - Jöran Påfwelsson Kauppila ifrån Kaldila/ Mats Hendricksson Martila ifrån Kuorewesi.

s. 884 # 10 - Kronobönderne Mats Matsson Mickola, Johan Andersson Tarcka, Johan Matsson Berttula och Jöran Jacobsson Martila ifrån Kockila klagade, at Anders Jöransson Hirfwijerfwi och Erick Ericksson och Jöran Ericksson Sahrajerfwi **öfwerskridit skogsråer Wärämändy, Luhdan Kiukan suo, Murhasalon pyycki, Salckijoen sohu och Koifvuselkä**. Enligt swaranderne äro råerna **Mustajerfven suon saren Kallio, Mustajerfven sari, Lauttasuon ojan su** och **Tielefwon pyycki**. Upsköts.

s. 885 # 11 - Oriwesi och Pehula byemän emot Onistaipale boer angående råhagans vidmackthållade på råen. (Afledne lensmannen Gustaf Dahls enkias Brita Widboms broder Bengt Widbom.)
- Angående twist på råen emellan Oriwesi och Onnistaipale för 2 åhr sedan. **Lehmilaidan ojansu, til Jarijurackon pyycki, tädan til Humala Wuoren Jylhynkara hångahan och tädan til Walkiawuori**. Onnistaipale boar påstodo: välipyykki **Harakankoifwu**, joten kaskeamiset heidän omalla puolellaan. Oriveden kylän asukkaat: raja suoraan Jarajuurakkoon, eivät hyväksy Harakankoivua. Upsköts.

s. 888 # 12 - Kyse Kirkonkylän tulipalon paloapujen maksuista. Mm. Anttilan osuus 437, Erolan 476 ja Terijoen osuus 424 daler.

s. 889v # 13 - Then **åkerteg**, som kronobonden Erick Olofsson Parpola påstod sig tilhöra, warande belägen **innom** Jonas Jöransson **Mattilas kållands gärdesgård**, och redan under förra ryska öfwerwäldet til Mattila hemman kommen, wille han nu ifrån Mattila återwinna. Mattila, som nyligen är inlöst till skatte: at tegen af ålder under Mattila häfdad. Upsköts.

s. 890 # 14 - Unge drengen Johan Thomasson ifrån Sullulax i Ruowesi påstod at ifrån sin **faderbroder** Anders Mickelsson få inbörda Rekola skattehemman, hwilcket hans **fader** och Anders Mickelssons äldre **broder** Thomas Mickelsson, som thet af sine öfriga syskon inlöst under förra ryska öfwerwäldet och til en oskyld Simon Johansson försåldt, men Anders Mickelsson efter fredens återställande af Simon återinlöst och sedermera til

Johan Thomassons äldre **broder** Sigfred Thomasson Sulluslax, som sin börderätt til Anders Mickelsson afstådt. Öfriga **syskon** Jöran Thomasson, Brita Margeta och Kirstin Thomasdöttrar.

s. 891 # 15 - Cronobonden Johan Johansson Akola emot cronobonden Hendrick Eliasson Pärri för **Rytönenä äng, som af ålder lydt under Akola**, men igenom kiöp med Hendrick Eliassons **farfader** wid Hendricks födelse kommit till Pärri. Borde återdömmas till Akola. Pärri nekade ängen hafwa någonsin lydt under Akola och påstod at hans fader den af en **boskapshwila** til äng upgiord. Pärri klagade Akola angående **Hapan wähä niittu**, som enligt honom hör till Pärri. Underställdes enär fråga om cronohemman.

s. 891v # 16 - Thomas Hendricksson Erola ifrån Wehkalax jemte sine rotesäller fordrade af förra **reservesoldaten Mats Sevon** spannemål, penningar, wllmarströja och bett par byxor. Nuwarande **soldaten** Erick Staphasson **Kul** ha för roten utmarcherat. Sevon befrijades.

s. 892 # 17 - Af ränttebonden Johan Johansson Pietilä ifrån Hafwisto hafwa til thess ränttetagare **trumslagaren** Nils Ruut - -. **Ruuts hustru Maria Skull**.

s. 894 # 18 - Besichtning uppå Bördeböndernes Hendrick Hendricksson Sackolas och Hendrick Ericksson Magnulas hemmans tomter för **at jäncka och dela man- och fägårds tomterne i Pajukanda by.**
Först **upmättes Hendrick Sackolas mangårds tomts** bredd uti öfwersta ändan mot wägen, som befans wara 45 alnar samt uti nedersta ändan af tomten, ther **ladugården** är, 12 alnar bred, men **Jöran Magnulas** allenast 24 alnar öfwerst **i mangården och i ladugården** 39 alnar. Dock är på Magnula sidan österut åt Muckola hemman 20 alnar marck, som ock är twerligit at upbyggia huus för Magnula åboen. Oachtadt sådan lägenhet har Magnula upsatt en **bagarestufwu** a 8 1/4 alnar i längden och 8 alnar i bredden bredewid Sackola **boningzpörtte** och således stängt Sackolas gårds tomt, at nu husen äro i korss om hwarandra och ingen lägenhet finnes för Sackola at upsättia en **giästestufwa**, hwilket honom är pålagt at giöra enligt hållen husesyn af Regementts skrifwaren. Theremot finnes utrymme för Magnula at flyttia thess **bagarestufwa** och sättia then geentemot thess eget **källarepörtte** åt östra sidan af tomten, sammaledes ock **badstufwan** upsättia något utom mangården, tå han sedan kunde få nog lägenhet til utrymme för **mangårds husen**.
Häremot påstod Magnula , at then **gamla tomten, som af ålder warit**, innan thesse hemman blefwo fördeldte, skulle klyfwas, hwilcken blef upmätt och befans 45 ½ alnar **i mangården och i ladugården** 43 1/4 alnar, hwaraf finnes, thet tomten tå allenast skulle blifwa 22 3/4 alnar, hwilcken wore aldeles trång, och Sackola dymedelst nödgades **flyttia en bagarstufwa, ett boningzpörtte, ett källarepörtte, ett stall, tränne fähus samt en foderlada, hwilcket synes mycket kostsamt**, särdeles om alla thesse huus komma at flyttias ut på Sackolas åker. Theremot intet så stor omkostnad skulle åkomma, enär **Magnula allenast flyttar the förromrörde twänne huus, som äro bagarestufwu och badstufa** samt något litet flyttar en gammal foderlada in åt thess egen ladugård, til hwilcken flyttning Sackola utfäste sig wara behielpelig. Underställes tingsrättens ompröfwande.
Pajukanda 28.6.1745 Jacob Johansson Forsskål. (med biträde af 2 nämdemän.)
Rätten pröfwade skiäligit at bifalla.

s. 895v # 19 - Then åkertäppa, som uppå Wihasjerfwi bys samfäldta skogzmarck af Jöran Jöransson Kärkis afledne soldat blifwit upbrist och Jöran Matsson Nisula efter soldatens död sig tilwälladt, befans wara med Nisulas afledne faders minne af soldaten uptagen. Åkertäppan bör utläggas til samfält betesmarck.

s. 895v # 20 - Länsman Jacob Forsskål angaf nämdemannen Anders Andersson Mattila ifrån Kaupila, at han, tå han med thes **swärsson** Thomas Jacobsson skulle flytta ett wisterhus, skal kastadt Thomas med en sten i hufwud, så at thet warit fara om lifwet. Anders förklarade, at när han warit på wisterhuus tak och ther takweden widrört, har en på takfäste lagd sten fallit neder på Thomas, som Anders owitterligen skal råkadt stå wid wäggen.

s. 898 # 21 - Drengen Johan Axelsson ifrån Ruowesi fordrade thess lön för thess hos **adjuncten Lars Forselius** giorde drengetienst. Förliktes.

s. 898v # 22 - Tå sidstledne Trefaldighhets Söndagen **bröllop stådt hos Majoren Watzon på Äijäis** hemman, och **förafskedade qwartermästaren Johan Fabrilius samt fouriern Peter Salin såsom gäster** warit på samma bröllop, skal emellan them yppats ordkastning om Fabrilii städslade soldat. Salin hade kallat Fabrilius soldat lösdrifware. När the **dagen therefter rest** ifrån bröllopsgården och kommit til Rajalax by, ther Fabrilius har sitt wiste, skal Salin wikit in hos honom och sedan han ther fådt en sup brännewin, åter börjat omröra soldaten. Salin skal fattadt Fabrilius i halsen och gifwit **honom tre slag på hufwudet med en i handen hafwande spansk**

rör. Fabrilius hade desförinnan fattadt Salin i bröstet och **rifwit sönder hans råck och nattkappa samt gifwit en örfil sägandes: Skal tu kalla min Soldat för lösdrifware**. Som witnen bl.a.**soldaten** Peter **Stormhatt**, afsk. **soldaten** Mats Simonsson **Panter**. Salin erkiändes fri.

s. 903 # 23 - Uppå Mats Hendricksson Martilas ifrån Kuorewesi kapel äskan blefwo - - til at skifta qwarlåtenskapen efter Matses för 8 åhr sedan afgångne fader Hendrick Matsson.

s. 903v # 24 - Erick Ericksson ifrån Sahrajerfwi tiltalte thess **halfbroder** Jöran Ersson angående **4 swin**, som therigenom at han eij igenstängt sin grind, sluppit til skogz och ther **blifwit af wargar ihiäl refne.**

s. 904 # 25 - Drengen Israel Israelsson ifrån Laasola angående städsel.

s. 904v # 26 - **Soldaten** Jöran **Wall** klagade, at omyndiga **wallbarnen** Johan Thomasson, Israel Mårtensson och Anna Jöransdotter ifrån Laasola by, at the under wallgången eij skola wårdadt hans **koo**, som ifrån boskapshopen, som om qwällen hem ländt, blifwit qwar i skogen och **blifwit af odiur ihiäl rifwen**.

s. 905 # 27 - Bondeänckan Lisa Josephsdotter emot thess **son** Anders Danielsson Ärrälä ifrån Woitila angående sytning: en tunna råg och tre kappar ärter samt föda til en koo. Upteckning 13.9.1745 efter theras afledne **mans** och **faders Daniel Gummeri** qwarlåtenskap.

s. 905v # 28 - Torparen Johan Nilsson Maunula fordrade 27 daler af inhysingen Joseph Philipsson ifrån Jarla.

s. 906 # 29 - Hendrick Hendersson Sackola ifrån Pajukanda hade för 14 a 15 åhr sedan **utan** flere delägandernes **samtycke tagit** in et stycke innom Pajukando bys åkerhägnad belägne **skogzmarck och thet til äng rödiat och altsedan enskilt nyttiadt**. Thess 2 grannar nämdeman Johan Matsson Muckula och Hendrich Ericksson Magnula begiärte, att the måste få lika del ägande i then. Hendrick Hendersson bör thensamma likmätigt X cap. 4 # B.B. åter utlägga.

s. 907 # 30 - Henrick Sackola ifrån Pajukando androg, at fastän emellan honom med Hendrick Ersson Maunula och theras granne Johan Matsson Muckula warit en sådan öfwerenskommelse belefwad, at the **med samnad hand skulle hugga til swedie** theras när inwid byn belägne **skogztegar**, dock en teg hwart åhr för sig, och sedan gemensammeligen beså och wäxten inbärga, skal Muckula likwäl, sedan han Sahkolas och Magnulas tegar efter allas theras gemensamma hygge och bestående äfwen full del af inbergningen undfått, nu förwägradt then delachtigheten utaf sin teeg. Sahkola begiärte, at Muckola blefwe pålagd til at thess teg äfwen til gemensamt nyttiande uplåta. Förordnas syn.

s. 907v # 31 - Johan Samuelsson Erola, Lars Johansson Ruicka, Anders Jöransson Konti och och å **länsman Dahls änckias Brita Widbohms** wägnar, som innehafwer Siurola hemman, thess **broder** expeditions länsmannen Bengt Wiidbohm beswärade sig öfwer Jonas Jöransson Mattila, at han för 8 åhr sedan skal tilägnat sig theras uti **Korpisalmi äng** inwid hwarandra belägne tegar. Mattila förklarade sig, at the eij äro tegar utan allenast en rödsel, then numera **afledne Fendricken Silfveralm, som fordom innehaft Mattila**, skal tilgiordt. Upsköts enär fråga om kronohemman.

s. 908v # 32 - Kronobonden Thomas Hendricksson Pafwola ifrån Safwo androg, at han skal sitta emellan twänne sine grannar Johan Olsson Kolhi och Hendrick Matsson Tilsa, hwilcka hwar å sin sida innehafwa något af hans tomt, så at han eij skal hafwa sin rätta andel theruti. Intrånget hafwer skiedt redan för theras tid. Swaranderne skola **nutit sine tomter eftersom the af gammalt och fordt warit deeldte**. Saken kunde icke behandlas, enär fråga om kronohemman.

s. 909 # 33 - Simon Jörasson Lahdes. Wärdering af hus och bygnad.

s. 909v # 34 - Inhysingen Johan Ersson från Karttu Tomola emot Mats Markusson Tomola.

s. 909v # 35 - **Trummslagarehustrun Maria Skult** klagade soldatehustrun ifrån Oriwesi by Maria Mårtensdotter och **spögubbens enckia** Kaisa Bengtsdotter angående 2 får, som hustru Skull skal låtit gå i bet i lag med Oriwesi bys fåår och tå **hon til Åbo flyttadt**, ifrån hiorden skildt och med sig tagit, men bemälte hustrur sedan i Säynäjoki by under hustru Skults resa skola widkändt och henne fråntagit. Swaranderne förklarade sig, at bemälte får warit theras egne. Skult lät sin talan falla.

s. 911 # 36 - **Soldaten** Mats **Skarell** och thess wederparter Carl Ericksson Uotila och Simon Hendricksson Uotila kommo öfwerens, at then them emellan instämde twist om Pafwola hemmans inbördande, hwartill Skarell påstod sig wara berättigad, må upskiutas.

Kangasalan syyskäräjät 5-.10.1745

s. 920v - **Skräddarens** Erick Simonssons ifrån Päskylä i Längelmäki sockn **hustrus** Brita Jöransdotter och drengens Lars Jöranssons ifrån Nickilä i Eräjerfwi **moder** Sophia Jöransdotter skal warit fordom bördebondens på Siurola hemman ifrån Pundari by Eskil Knutssons äldsta **sons** Jörans **dotter** (=döttrar).

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 11-14. 1.1746
VA Ylä-Satakunta KOa63 s. 40-, mikrofilmi ES 1994

1 - (TMA:ssa) 1. uppbud å ½ Klemola h:n i Järfwenpä by för förra sold., numera bonden Erik Simonsson Strång, til hvilken förra åboen Petter Matsson updragit besittningen, såwida han thet sielf eij kunnat förestå och utlagorne utgiöra.. Immisionsbref af 17.4.1739.
(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym talvikär. 11-.1.1746
s 621 - Förra **sold:n**, numera b:n Erich Simonsson **Strång**, hwilcken förra åboen å **Klemola** h:n i Järfwenpä by Petter Matsson updragit besittningen af ½ Klemola h:n, såwida han thet sielf eij kunnat förestå och uttagorne utgiöra, hwaruti, såsom tå förmeent kronoh:n, han sedermera 17.4.1739 blifwit immiterad, inlade landskamereraren Gustaw Kroks attest af 1745, at Klemola h:n i jordeböckerna upföres för skattejord. Anhöll om upbud. Upsköts. Petters **son** Anders Petersson.)

2 - The Wåitila boer **sacellanen Johan Utter**, innehafwande ett kronohemman, och hälften brukarne å Ärrälä bördehemman Anders Hendersson och Anders Samuelsson gåfwo tilkänna, thet emellan theras tomter samt åker och ängztegar skal wara olikhet, begärandes at efter hwar och ens ägodel i byen en sådan olikhet slätta och jäncka. Werckställes **jänckningen** efter öre och örtug.

3 - Angående arf efter afledne wärden på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjerfwi Jöran Matsson hafwa thess **son** Simon Jöransson, hwilcken nu Seppälä cronohemman besitter, och thess **systers** Maria Jöransdotters **man** Johan Eliasson Tungeloinen - -.

4 - Förbigås undersökning angående lånspannmåhl.

5 - Ägotwistssaken emellan the Orivesi byämän karande och the Onistaipale boer swarande. Upskiöts.

6 - **Trumslagaren Niels Rutz hustru Maria Schult** begiärte, at Bondens Erick Larsson Pietiläs **hustru** Sophia Mårtensdotter och **dotter** Maria Ersdotter angående 2 koor. Erick Pietiläs **måg** Maria Ersdotters **man** Johan Johansson tilställer Maria Schult een tunna Råg.

7 - Simon Hendricksson Erola ifrån Uiherla inlade en fölliande skrift:
Thet är wår samtlige underskrefnes anmodan, thet **nya kyckian eller capellet upbygges** på thet rummet, som kallas **Salmenranda wed Wiherla by** och kommer at stå mitt i Äräjervi capellänet. Järfwenpä Jacob Andersson Rekola, Jöran Matsson Tuomola, Erick Simonsson.
Äfwenledes wi Wähasjerfvi åboerne bifalla rummet, hwarmedelst wi skola blifwa befrijade af dubbel mödo samt hwar och en kan achta, om rörde rummet wore beqwämligast at bygga, medan ther fins af eget ställe mull. Tweremot thet rummet, som **gamla kyrckan** står, är bara hälleberg och fins ringa mull. Erick Erickilä, Jacob Yrjälä, Jöran Nisula, Jöran Kärki, Samuel Laurila.
Wi Hietalax boerne gifwen wår bomärcken. Jöran Danielsson Hongo, Simon Jullinen, Abraham Riekola.
Jordmånen på det nya stället **Salmiranda består af sand och mull, hwilcket inwid gamla kyrckian ställe ej finns, hwarföre där ei lik kunnat begrafwas**.
The Nickilä boer, **å hwilckas ägor then gamla kyrckian är bygd**, anförde, at **then nya platsen är belägen under en hög backa och på norra sidan om then samma, så at watnet wår och höstarne skulle rinna ned**

under kyrckan och solen föga få skina therin. Skogen är så när, at kyrckian, när jordäganderne sine swedior om sommartiderne antände, stode i **fara för eldswåda. Then åå, som emellan thet gamla och nya stället flyter, borde med bro öfwerbyggas**, hwilcket är kostsammare än sielfwa kyrkiobygnaden. Mull finns nära.
Kyrckioherden Johan Wanaeus hölt för rådligast wara, **at kyrckian upsättes på sin gamla plats.** - Saken sköts för allmän sockenstämmas afgiörande.

8 - Kronones **länsman Jacob Forsskåhl** fordrade å the Oriwesi bys inwånares wägnar resten af the medel, som them wid 1740 års hösteting i brandstod tildömts utaf Bonden Simon Hendersson ifrån Pitkäjerfwi och thess **swärfader**, **ryska expeditions länsman Mats Sevon**, hwilcka wid brandstods tid innehaft Nickilä hemman i berörde by. Simon suttit å hemmanet allenast 2 åhr och Mats ett åhr och sedan uplåtit åt en annan.

9 - Johan Johansson Siukula ifrån Suinula androg, at Klockaren i Kuorewesi Thomas Eskilsson, innehafware af ½ Marttila hemman angående ägotwist.

10 - Mats Matsson Laurila ifrån Pitkäjerwi inlefwererade en skrift 10.1.1746, hwarutinnan bönderne - - gå för honom, hwilcken Laurila kronohemman jemte sin afledne swärfader i thess lifstid intil närwarande tid innehaft ock nu begiärer, at efter honom uti hemmanet få inrymmelse. Anhåller om immission hos landshöfdingen.

11 - Bonden Mats Matsson Hiljakainen med Hiljakaises hemman i Kafwala by af Kuorewesi.

12 - Jonas Jöransson Mattila ifrån Oriwesi by klagade, at thess granne Johan Hendrichsson Antila, warande tilsamman rotesäller, under senaste ryska regeringztiden tilwälladt sig ett stycke om 9½ kappas utsäde af then **rotjord Rihentaustan Moisio**, som theras soldat för Mattila hemmans dehl alltid skal nyttiadt. Anttila påstod samma jord warit thess hemmans rotjord. Länsman Forskål berättade, at **Rihentausta Moisio wid en torpsyn** blifwit antecknad för gemensam rotjord af 11 cappors utsäde. **Afledne soldatens** för Rotan Johan **Blåstens änckia** Sophia Jacobsdotter af Antila berättade omtwistade delen af Rihentaustan Moisio i hennes mans tid blifwit häfdad såsom Antila hemmans rotjord.

s. 53 # 13 - Jemte sin **moder** förnedrade qwinspersonen Walborg Mickelsdotter förebragte pigan ifrån Holmagård Maria Andersdotter, huruledes drengen thersammastädes Johan Hendersson tilsagt henne ächtenskap och med ring fäst fierde dag Pinges i närwaro af drengarne Elias Olofson, Johan Larsson och Hendrich Samuelsson samt pigorne Brita Jacobsdotter och Maria Ersdotter jemte inhyseshustrun Agneta Ersdotter. Johan Hendersson 19 åhr gammal. Hans **moder soldateänkan**, inhysingshustrun Walborg Petersdotter. Johan bör taga Maria til ächta. Bör för sin minderårighets skull anskaffa Kongl. Maijt:s tilstånd. (Johan Hendersson född 7.2.1727, **fader: sold**. Henrik Simonsson **Kihl, moder** Walborg Persdotter.)

14 - Bondesonen Mårten Hendersson ifrån Kafwala trolofwat sig bondens Anders Mickelsson Riekolas dotter Lisa.

15 - Wid winterting hafwa Nämndemannen och bördebonden Johan Samuelsson Erola, Lars Johansson Ruika, kronobonden Anders Johansson och Siuro kronohemmanens innehafware **länsman Dahls änckan Brita Widbohm**, alle ifrån Orriwesi by, sökt at återwinna theras på **Korpsalmi** äng inwid hwarandra belägne tegar ifrån kronobonden Jonas Jöransson Mattila.
Antila gamla wärdinnan Brita Thomasdotter, hwilcken tient på Mattila 10 åhr, och nämndeman Johan Olofsson Kolhi, som uti 20 års tid och intil åhr 1725 Siurola hemman förestådt, berättade, at thesse tegar aldrig then tiden hördt Mattila hemman til, utan kärandernes. Mattila afstod.

s. 60 # 16 - Torparen ifrån Säynäjoki Mickel Matsson hade instemdt thess **broder** Simon Matsson, åboende Padustaipal kronohemman, angående samma hemmans halfwa besittning, then Simon efter föregifwande försäkradt åt Mats updraga, men thet ei hållit, utan then åt bägges theras **Brorsson** Anders Andersson afstådt, hwarföre Mats nu påstod igenom dom thertil förhulpen warda. Testamen emellan Simon Matsson ifrån Pajustaipal och thess **systersson** Anders Andersson ifrån Råtiala hemman, som nu täncker at emottaga mitt Augmentshemman, - -. Holma gård den 2:a Decembr. 1745
N: Sölfversvahn Til witne: Hans Spåra.

17 - **Soldaten** Mats **Skarell** inlade en attest utaf Hans Svahn i Åbo 11.1.1737 utgifwen, förmälande, at i jordeböcker skal befinnas, thet Erola hemman i Uiherla by, som består af ett hemman 3 öre skatt och ½ mantal,

upföres för skatte. Som Erola hemman, som nu bebos af 2 åboer, skall wara **Skarells hustrus moderfaders** afledne Erick Klemetssons **bördejord**, så war Skarells påstående, at få inbörda then ena hälften theraf, som nu innehafwes och bebrukas af Karl Ericksson och **kallas Parfwela**.
Karl Ericksson inlefwererade först en skrift af 1.9.1744, thermedelst befalningsmannen Jacob Gadd honom efter thess **ächtenskaps företrädare** Simon Thomasson uti thetta halfwa så kallade Parfwela hemman inrymmer, och sedan 1738 års höstetigs protokoll, hwaraf intaga war, huru såsom then andra hälften eller **Erola hemmans innehafware** Simon Henricksson med Simon Thomasson, hwilcken Parfwela hemman förwärfwadt.
Soldateänckorne Kirstin Hendersdotter om 90 och Sophia Ersdotter ifrån Uiherla om 63 åhr samt gamla bonden Anders Thomasson Mattila ifrån Kauppila berättade, thet the inte weta eller hördt sägas, at Erick Klemetsson eller någon af hans efterkommande thetta Parfwela hemman åbodt. Skarell lät sitt käromål förfalla.

18 - Wid winterting har Hendrich Johansson ifrån Terwaniemi, som har **til ächta** framledne Erick Hendersson Heickiläs uti Uiherla by **dotterdotter** Sophia Andersdotter, sökt at winna therutur Erich Thomasson, som Heickilä bördehemman förtiden besitter, och hemmanet inbörda, föregifwandes sin **hustrus moderfader** Erick Hendersson thet hafwa kiöpt och sin hustru således wara närmare thet at besitta än Erick Thomasson. Erick Thomasson påstod, at hemmanet warit thess **faders** Hendrick Söfringssons bördejord, efter hwilcken Erich såsom thess äldsta son therå en liten tid sutit tillika med thess andre bröder, men innan uptekning och arfskifte efter fadren hunnit at hållas igenom döden aflidit. Sedan arfskiftet år 1712 blifwit förrättadt, skal swarandens fader hemmanet widtagit och utlöst andra arfwingarne. Kärandens **swärmoder** Sophia Ericksdotter bekommit 150 d:r mm.
Erick Thomasson Heickiläs **måg** Johan Matsson berättade thess swärfader wara siuk. Upskiöts.

Kangasalan talvikäräjät 18-.1.1746

20 - Bonden Simon Thomasson Laurila ifrån Sitamo kärde til Johan Jöransson Hafwisto, angående Hafwisto kronohemman, hwilcket kärandens **hustru** Maria Sigfredsdotters **fader** Sigfred Larsson fordom besutit och åt swaranden afstådt med the wilckor, at han under then tiden Sigfred Larssons äfwen afledne **sons** Johans son, som jämwäl död blifwit och 2 döttrar, hwilka än är i lifwet, wore omyndige. Swaranden **gift afledne Johans äncka**. (Pitkä juttu.)

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 8-11.9.1746
VA Ylä-Satakunta KOa63 s. 562-, mf ES 1995-1996

s. 563 # 1 - Utelämnades ett oeconomimål angående **kapellkyrckias byggnad i Äräjärfwi**.
(TMA Ikaalisten tuomiok. 16): Numera framl. probsten och kyrckioherden i Oriwesi, mag. Johan Wanaeus har hos Capitlet i Åbo andragit, at Eräjerwi capellboer warit sinnade at i theras bofällige capellstufwas ställe upsättia en ny capellkyrckia, til hwilket werks befrämjande probsten anhållit om capitlets befordran til **collects erhållande**. Capitlet har 19.2.1746 meddelat, at ansökningen kunde hos Höga öfverheten anmälas, men desförinnan borde then gamla capellstufwan synas och uprätta förslag för omkostningar af then nya byggnaden samt utreda den befintliga medlen och desse sedan af häradsrätten undersökas och intygas.
Til then ändan **adjuncten här i Oriwesi Lars Forselius, som under enkieprostinnans påstående tienste- och thet påföljande nådeåret förestår församlingarne**, inlade i rätten af adjuncten i Längelmäki sokn Christian Flodberg och twenne nämndeman öfwer det gamla capellhuset förrättade syneskriften, ett förslag uppå the wid then nya byggnaden nödige omkostningar, uprättadt af hofrättsausc. Johan Lilius med biträde af sagde nämndemän samt en utredning om kyrckiomedlen.
Af syneskriften bafandts **then gamla capellstufwan redan wara bofällig**, så at intet af thensamma numera skal wara wid then nya capellbyggnaden nyttbart, **undantagandes predikstolen, trenne fönster och 1 par dörrgångsjärn**. Capellbyggnadens omkostningar har blifwit beprö fwade til 6085 koppardaler. **Capellkyrckan** har med capitlets samtycke redan **blifwit til större delen byggd**.
Eliest yttrade sig the Eräjervi capellboer, at ehuruwäl med thet nya capellhusets byggnad för thet gamla husets bofällighets och odugelighets skuld redan blifwit med wederbörandes minne til större delen upbyggt, hwarom nämnden och tingsallmogen nu äfwen intygade, så skola the doch hafwa så mycket mera af nöden at giöra en ansökning om collects erhållande.

s. 563v # 2 - Förbigicks första **upbudet** af halfwa **Erola** skattehemman i Uiherla by åt Karl Eriksson.

(Ylä-Satakunnan lainhuudot (ilmoitusasiat) 1705-46
VA Ylä-Satakunta KO b 1, mikrofilmi JK 1308
Oriveden ym syyskär. 8-.9.1746
s 633 # 2 - Sedan then emellan **sold:n Matts Scarell** och åboen på ½ Erola sk.h:n i Uiherla by, **Parfwela** kalladt, Karl Erichsson upkomne twisten om h:net wid wintertinget således blifwit föreent, at Scarell emot 60 d:r innan wårfrudag lemnar besittningsrättigheten. Karl Erikson fick första gången upbud.
s 634 # 3 - Uppå Erich Simonssons, som ½ **Klemola** b.h:n i Järfwenpä by igenom förening med förra innehafwaren theraf Peter Matsson och **thes son** Anders Petersson förwärfwat, anhöll om upbud. Upböds.)

s. 563v # 3 - Förbigicks thet andra **upbudet** af **Klemola** bördehemman i Järfwenpä by.

s. 563v # 4 - Angår bonden Thomas Johansson Yrjölä ifrån Kärte by.

s. 565 # 5 - Unga och gifta bonden Johan Andersson ifrån Tarckala i Kåckila by skal öfwat kiötsligit umgänge med soldateänckan Maria Johansdotter ifrån Kopsamo, tå Maria warit wallhion i Kåckila by. Maria född 21.1.1746 ett ännu lefwande piltebarn.
Johan tilstod, at han en gång sig med henne beblandadt, tå han om morgonen 20.5.1745 kommit ifrån ett bröllop och som hielphion följdt Maria med boskapen til skogen, men nekade wara barnfader. Johans **hustru** Sophia Mårtensdotter wille inte skiljas wid sin man. Johan förklarades barnets **fader**. Maria warit Kockila bys gemensamma fäbagge.
Båda fingo böter och böra undergå i kyrckias sacristia särskilt **skrift och aflysning**. Då the eij hade råd att betala böter, dömdes **Johan at slita 27 par spö och Maria 10 par rijs.**

s. 567 # 6 - Bonden Thomas Hendersson Erola ifrån Wehkalax angaf wärdinnan på Eskola hemman ifrån samma by Maria Andersdotter, för det hon brutit sig igenom dören in i Erolas wisthuus och afhändt en kappa ärter.

s. 568v # 7 - Klockaren ifrån Kuorewesi Thomas Eskilsson tiltalte nämdemannen Hendrich Mattsson Huikuri at hafwa kalladt honom kyrckiotiuf.

s. 570? # 8 - Adjuncten i rätten Gustaw Lindwall hade med några oqwäden förolämpat Erich Olsson Parpola. Parpola hade i sin tur flyttadt Lindwalls häst ifrån rätta tiuderställe samt honom oqwädat. Förliktes.

s. 571v # 9 - Skreddareenckan Maria Johansdotter från Yliskylä klagade öfwer soldatehustrun Brita Andersdotter från samma by, at hon beskyldt Maria för sin **mans soldaten Henrich Wahlmans** hora.

s. 572 # 10 - Pigan Lisa Andersdotter ifrån Kaldila emot bondesonen Mårten Hendersson i samma by.

s. 573 # 11 - Drengen Elias Olofsson ifrån Prestegården angaf drengen Johan Henderson ifrån Hollma gård, för det han 7.8.1745 wid en i Orriwesi kyrckia efter Guds tiensten hållen kyrckiostämma, wid hwilcken blifwit undersökt, hwarföre Johan Henrichsson eij welat sin fästeqwinna (Maria Andersdotter) til ächta taga, beskyldt Elias at hafwa med Johans fästeqwinna haft kiöttslig beblandelse. Elias will blifwa fri förklarad.
- Johan Hendersson förklarade sig, at han hördt drengen Johan Larsson ifrån Äijäis och flere tala, thet Elias hade med Maria at beställa.
- Landbodottren pigan Walborg Johansdotter, 14 åhr gammal, och Kirstin Israelsdotter ifrån Hollma hade hördt drengen Elias Olofsson en gång om Johan Hendersson sig utlåta: **Räiskät, mitäs räiskät, mutta minä sinun morsiamestas filin otin, eller, minun loppuni sinä cummingin otat.**
- Pigan Maria Erichsdotter ifrån Kårri, som ther hos sin **fader** skal hafwa tilhåld och är drengen Johan Larssons trolofwade fästeqwinna, tilstod sig för flickorne Walborg och Kirstin hafwa talt och hördt thet tal af sin fästman Johan Larsson.
- Johan Larsson, som jämte Elias Olofsson skurit korn på Holma åkeren och Johan Hendricksson på andra sidan om åån plögt ett swidieland, hade hördt Elias sig om Johan Hendersson således yttra. Elias nekade.
- Johan Hendrichsson utlät sig, at drängen på Holma gård Hendrich Samuelsson för honom sagdt sig weta, thet Elias och Maria Andersdotter på flere ställen haft kiöttsligit umgänge med hwarannan. Hendrich Samuelsson, om 18 års ålder, nekade at hafwa så sagdt. Johan Hendersson förklarade sig, at han wil thes med Maria tillämnade ächtenskap fullborda, när hon bara kan blifwa fri från thet wanrychte, som blifwit utspridt.

- Elias Olofsson blef fri förklarad. Juho Laurinpoika sai **vankeutta 8 pv vedellä ja leivällä** väärän huhun levittämisestä ja muut sakkoja. Huhu julistettiin perättömäksi. Juhon on mentävä vihille Maija Antintyttären kanssa.

12 - Angår Johan Johansson Suinula och klockaren i Kuorewesi.

13 - Bördebönderne Jacob Thomasson Yrjälä och Erich Jacobsson Erickilä ifrån Wihasjärfwi sökte at lagligen ifrånwinna bördebonden Michel Thomasson Juoppola ifrån Uiherla ett stycke äng, belägit inom Wihasjärfwi bys åkergärde på **Wehkaniemi** udd, som theras innehafwande skattehemman skal tilhöra.
Michel Juoppola sade sig ängesstycket af sina föräldrar ärft hafwa.
Käranderne upwijste ett gammalt **af fordom sochneskrifwaren Erich Johansson Humalainen uprättadt teegskiftesdocument öfwer Wihasjärfwi grannarnes ägor**, förmälandes at på Wehkaniemi udd Kärcki hemman skola tilhöra 2 lador äng och Yrjölä samt Erickilä gemeensamt äga ett ängesstycke ther. Kärckis och theras **ängesskillnader woro nämde: Nåkiporras i stranden wid en buske, therifrån en jordfast steen och så therifrån linea recta en större steen, norr om Kärckis ängzlada och sidst en torr biörk wid gärdesgården**.
Inlades bonden Lars Michelsson Pithalas attest förmälandes, at han hördt sin afledne **moder** Brita Mickelsdotter, som warit swarande(r)n(e)s **fadermoder** och kommit ifrån Wihasjärfwi til Juoppola hemman samt thet omtwistade ängesstycket ifrån sin hemort med sig haft så länge hon lefde, men efter hennes död skulle arfwingarne få giöra thermed som the wille. Öfwerenskoms, at Juoppola lämnar ängesstycket til swarandernes gemensamma nyttiande.

14 - Johan Hendersson Terijoki i Orriwesi by begärte upteckning och skifte på Kihlala kronohemman efter thes **swärföräldrar** Hendrich Olufsson (dog 1737) och Walborg Klemetsdotter (dog 1746). Thes **swåger** Elias Hendersson Kihlala sade Terijoki redan blifwit för sin **hustrus** arfsandeel igenom then år 1736 Terjoki och hans **swärfader** och Eliases **fader** emellan ingångne föreningen fulleligen förnögd. Elias lofwade doch Terijoki en 1½ år gammal qwiga.

15 - Hendrich Johansson Yrjälä ifrån Terfwaniemi i Kangasala och Johan Mattsson Heickilä ifrån Uiherla inlade en föreningsskrift, angående Johans **swärmoders arfsandeel** uti Heickilä bördehemman.
Hendrich Johanssons **swärmoders** Sophia Erichsdotters **farbroders** Thomas Hendrickssons **sonadotters man** Johan Mattsson. Johan betalar 100 daler kopparmynt.

s. 582 # 16 - Uppå Majorens Robert Watzons wägnar inlade Klick följande skrift: Wid förrättad rågång emellan Äjäis och Pitkäjärfwi - - befans en ostridig **rå wid Oinasniemi åkergärd**, ther lagde steenar in i jorden ligga, therifrån linea recta til **Kaukjärfwi** (TMA:ssa **Kåukkujärfwi**) Insiö, hwarest ingen tilförene uprättad rå fans, utan öfwerens kommo Parterne upslå ther en steenrösia wid en afbränd furustubbe. Beträffande swidiefläcken öfwer linien, uplåter Pitkäjärfwi til Äijäis en udd wid Oinasniemi ifrån linien intil ängen, at allenast en gång brukas til swidie. (Pitkäjärveläisten puumerkit.)

17 - The Wilckilä boer Johan Axelsson och Jöran Mårtensson klagade, at them i långa tider tilbaka skal ålegat at bygga och widmachthålla **Kifwisilda** bro å then allmänna wägen inwid Wilckilä by. The anhöllo om en ny wägadeelning af **brofogden** Johan Karlsson.

18 - Soknemännerne af kyrckiolänet af Orriwesi sokn androg, at the äga icke någon **soknesmed**. The föreslog thertil gifte drengen Matts Jöransson ifrån Pitkäjärfwi, hwilcken lärdt smedshandtwerck.

19 - Soldaten Matts **Scarell** ifrån Wihasjärfwi tiltalte thes **hustrus** Maria Eskilsdotters **Brorsson** Simon Hendersson **Katila eller Erola** ifrån Uiherla angående hennes tilständiga arfsandeel ifrån Katila hemman, som har warit Marias **moders** Sophia Ericksdotters Bördejord.

20 - Johan Samuelsson Erola ifrån Oriwesi by klagade Onistaipale boer för **Lehmilaidan äng** trampande af hästar.

21 - Öfwer the 4 Koifwuniemi byemän klagade dragonhållaren Henric Hoffman ifrån Suomasema, at the låta drifwas theras boskap in på hans skog och hans boskapshwila. **Kopunkallio, Talfwirapacko och Järfwis råer** skola wara skilde. Koivuniemen puolelta keskimmäistä ei hyväksytä, koska iso mutka. Tuomiosta 18.3.1735 Hoffmanilla originaali.

22 - Besichtning angående bristfälligheter på skiljegården mellan Orriwesi och Onistaipale byar. Bristfällighet på ett ställe hör Eskola hemman, på thet andra Simon Pulki och på tridie Koifwuniemi och Onistaipale gemensamligen til.

23 - Dragonehustrun Brita Mattsdotter från Pehula. Hennes **afledne man Anders Wallström**. Fråga om lega.

24 - Fråga om huruwida Michel Jöransson Heickilä ifrån Pitkäjärfwi betalt sine brandstodspenningar.

25 - Jöran Jöransson Nickilä ifrån Pitkäjärfwi hade giordt swidiefällandet til 10 kapparland af byns skog, som Hendrich Thomasson Mickola wil sig tillägna enligt gamla wärdinnan på Heickilä hemman Lisa Johansdotters intygande. Jörans **systerman** Erich Thomasson Natucka. Lisas **fader** Johan.

26 - Timmerhygge, näfwertäkt idkats på rån mellan Orriwesi och Onistaipale.

27 - Mellan Hendrich Jöransson och Johan Johansson i Akola by twist om teegskiftet. Hendrich kalladt Johan **galen**. Henrichs **hustru** Maria Hendersdotter kalladt Johans **hustru Parpun Kaja.**

28 - Angår inbrott och snatteri, som bonden Thomas Hendersson Erola ifrån Wehkalax emot bondehustrun på Eskola hemman Maria Andersdotter angifwit.

29 - Mats Matsson Laurila ifrån Pitkäjärfwi by klagade, at hans grannar, rotebönderne Michel Jöransson Heickilä, Henrich Thomasson Mickola och Erich Jacobsson Antila skola flyttadt theras **soldatetorp** ifrån thes gamla ställe när inpå Laurilas åkeren honom til mehn inwid byns samfälta **swinwall**.

30 - Angår twistighet om rå mellan Oriwesi och Onistaipale. Ohngefär 7 a 8 år sedan, tå **Heickilä trumslagare boställe** blifwit ifrån thes öfriga grannars, the Onistaipale boers, ägor **af landtmätaren refwadt**, upgicks rån mot Oriwesi by.
Siuro hemman innehafwes af länsman Dahls änckia Brita Widbohm.

s. 597 # 31 - Majoren Watzon - - at **KårtenLahden** äng wore belägen på Äijäis sidan om the i Daniel Nilssons **1637 års dombref** - - **Kortenjärfwen tien Kallio** och **Kortenjärfwen salmen** råer - - **Suoniemennittu** - - **Kyrckionewäg**.
- 80 åhr gamla mannen Hendrich Jöransson Mickola ifrån Lydickälä by berättade, at sedan en af Hollma gårds förra Innehafware **Stiernkors** til Börde inlöst thet til Hollma Rusthåld hörande Augmentshemman Äijäis, som tå blifwit kalladt **Kahkila**, och förra åboen på Äijäis hemman Lars Kaki flyttadt therifrån til Mickola hemman i Lydickälä by, hwilcket therföre fått äfwen namn af Kahkila, skal Lars Kahki under **Mickola eller Kaki** hemman häfdat en Äijäis tilhörig och under thes åker belägen äng **Kårten Lahdennitu**, hwilcken äng doch sedermera återkommit under Äijäis hemman och skal nu af Herr Majoren innehafwas och nyttias.

32 - Pidetty 7.10.1739 katselmustoimitus Oriveden kylän ja Pehulan Matti Erkinp. Nåpparin välillä. Riita niitystä. **Salmen- och Särckä Ajås ängiar**. Sopimus vaihdosta selostettu. Nämligen at Orriwesi boar lämnade til swaranden 2 skiften för hwarje hemman af **Luchtasten Lahdennitu, som skal wara af siön tillandad**, och Mats Erichson theremot til käranderne **Salmen- och Särckäs ajås höslag**, hwilck Matts Erichsson undan skogen rödjat. Puumerkkejä. (TMA:ssa: Sallmen- och Särckä Ajås, Luchtasten lachdennittu, Salmen- och Särckä Ajos)

s. 600 # 33 - Unge rusthållaren på Jarla Hendrich Hendrichsson upwiste ett af numera framledne Rusthållaren Johan Jonasson Jarla och thes än i lifwet warande **hustru** Helena Danielsdotter Elg uthändigadt och af Majoren Nils Sölfversvahn, **afledne Probsten Wanaeus och Klåckaren Alexander Koveen** undertecknadt testamente. Testamentet hade åhr 1745 om wåren wid framledne gamla bondens Jonases begrafning på Knapi Rusthåld i Kangasala blifwit af Lieutnanten Claes von Qwanten föreläsit afledne Johan Jarlas **bröder** Simon Jonasson Knapi ifrån Kangasala och Jöran Jonasson Mattila i Oriwesi by. Simon Jonasson numera aflidit. Han hade 2 döttrar och än i lifwet warande **broder borgaren** Petter Jonasson **Rökman** i Åbo.

34 - Anders Hendrichsson Ärrälä ifrån Woitila hade olåfwandes giordt **gångstig** öfwer Anders Danielsson Ärräläs wäxtstående åkerteeg och låtit släpa gärdzel igenon thes äng.

s. 602 # 35 - **Förra torparen på Hollma** gård Johan Samuelsson, som förtiden hos Hendrich Mattsson Tilso i Safwoi uti mantalslängden är upförd, blef angifwen at hafwa ansenlig ägendom samt boskap af hwarje slag och häst och til theras födande nyttia byssens skog och ägor, blef warnad at undwika laga näpst.

Kangasalan talvikäräjät 26-29.1.1747
VA Ylä-Satakunta KOa65 s. 76v-

s. 119v - Johan Henrichsson ifrån Gaudiala ingaf arfförlikning 3.4.1746. - Jag Henrick Henderson ifrån Åriwesi sockn Lydikälä by samt Sipilä hemman - - åtnöjer mig för ett **broderslått** med 50 d:r samt 10 d:r för trolofning - -.
- Jag Mickel Thomason ifrån Åriwesi sochn Eräjärfwi capelgiåld och Uiharla by ätnöjer med 65 d:r för ett **systerlått** - -.

s. 121 - Bonden Anders Matson Martala ifrån Lillpändo upwiste en författning, som thes **fader** Mats Simonson giordt angående arf efter honom. **Maka** Anna Jöransdotter dog 20.1.1747. Endaste son Anders, älsta **dotter** Kaisa af Åriwesi och Wihasjärfwi i Yrjölä hemman, nu enckia, thes **swärfader** Jacob Thomason. Yngsta dotter Maria ifrån Kuhmalax Pohia Heikilä, man Henrick Henderson.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 9-11.2.1747
VA Ylä-Satakunta KOa65 s. 155v-, mf ES 1996

s. 156 - Qwinspersonen Sophia Erichsdotter ifrån Wilckilä by och Kuorewesi Kapellgiäld hade 3.7.1746 födt et ännu lefwande flickebarn och bekänt sig hafwa sammanaflat med drengen Mickel Mickelsson ifrån Längelmä Prästegård. Mickel nekade. Bondens broder på Wilckilä Gabriel Axelsson erkände med henne plägat umgånge, men nekade at wara barnfader. Mickel blef befrijad.

s. 160v - Förliktes Johan Thomasson ifrån Lahdes med swaranden Simon Jöransson thersammastädes angående thes numera afledne faders faderbroders Jacob Olsons och thes afledne hustrus Margeta Johansdotters qwarlåtenskap - -.

s. 161v - Johan Matson ifrån Ackas sochn samt Nahkiala by gaf wid handen, hurusom han warit sinnad at klandra å then afhandling, som bonden Erick Simonsson och förra ägarne af halfwa Klemola bördehemman i Järfwenpä by i Åriwesi sockn emellan förelupit, hwarigenom Erick Simonsson blifwit ägare til hemmanet, såwida Johan till inbördande skal warit närmast berättigad. Förliktes eftersom Erick hade betalat 10 dahler krmt.

s. 162 - Erick Olson ifrån Åriwesi by tiltalte thes granne Johan Samuelsson, angående at Johan Thomason åhrligen utom byamännernes samtycke uti thes äng inhägnat och uprödjat någon dehl af bysens samfälte marck. Johan påstod, at han allenast rödjat sin skoglupne äng. **Jachtfogden** Jacon Hindersson. Upsköts.

s. 164 - Erick Thomasson ifrån Längelmä sochn och Längipohia by en förteckning som lyder. Följande persedlar hafwer iag uti enskylt egendom til Korpi hemman med mig bracht, tå iag trädde i giftermåhl med Sophia Mårthesdotter: - -. Johan Jöransson i Korpi Torp.
Erichs afledne halfbroders son Jöran Johansson, som Korpi hemman efter thes föräldrar tilträt. Arfskiftesinstrument 9.3.1731 efter framledne Anders Eskilson och hans hustru Sophia Eskilsdotter. Sophias senare man Johan Jöransson.

s. 165v - Twistande emellan Anna Thomasdotter ifrån Wehkalax samt hennes **swåger** Johan Samuelson Soltila angående en ko, som förkommit.

s. 166 - Elias Henrickson ifrån Kihlala emot Johan Anderson i Kåckila angående roteskyldighet.

s. 167 - Förafskedade soldaten Elias Hiort ifrån Längelmä sochn och Längipohia by hade kommit resande till Wilckilä hemman och slagit med en piska twänne gånger hustru Maria Samuelsdotter på armen.

s. 167 - Johan Hendrichson ifrån Kaupila berättade, at numera afledne länsman Gustaf Dahl hade framfarne åhren fördelt Jussila bördehemmans i Kaupila by ägor och lägenheter honom och thes **swåger** Mats Johanson emellan. Delningsinstrumentet skal hafwa förkommit. Theras swärfader aflidit för några åhr sedan.

s. 168 - Erick Erickson ifrån Uiherla by föredrog, at under förra ryska tiden skal hans **fader** Erick Clemetson med thes granne bördebonden Henrick Knutson Häikilä i Kaupila by **bytt en eng Päländo, som under Jåensu hemman, hwilcket Erick innehafwer, af urminnes tider skal lydt, och theremot fått en annan äng Pendanen.** Emedan hemmanet härigenom blifwit förfördelat i thet Pendanen äng skal wara af föga wärde, så war Erick Ericksons och räntetagarens häradsskrifwarens Jonas Widbohms påstående, at bytet borde uphäfwas. Heikilä hemmans åbo Mats Henrickson motsatte sig. Framtedde en bytesskrift: Wij - - kiöp och **bytande om twenne ängiar Palande och Pädane** (= Pändane) - - at Palande ängien skal tilhöra mig Henrick Knutison ifrån Kaupila och andra ängen Pendanen til Erick Klemetson ifrån Kartano, för hwilcken Palande äng iag Hendrick Knutison gifwer emellan 4 d:r krmt till Erick Klemetson ifrån Kartanå. - - Åriwesi 16.10.**1717**. Hend. Knutison ifrån Kaupila Häikilä. Erick Klemetson ifrån **Kartanå och Joensu**.
- - attesterar. Johan Utter Pastor i Åriwesi.
Bytet uphäfdes i enlighet IV Cap. # 9 J.B.

s. 169v - Å sin hustrus Sophia Thomasdotters wägnar förliktes bonden Karl Simonson ifrån Kangasala sokn och Riku by med thes **swåger** bonden Jöran Thomason ifrån Knapila om Sophia Thomasdotters efter hennes afledne föräldrarnas tilställade arf, sålunda at - -.

s. 170 - Soldaten Jacob Jöranson ifrån Kåkila gaf wid handen, at han och bondedottren pigan Walborg Ericksdotter i Lydickälä sig trolofwat, men Walborg skal nu ändrat. Walborg sade, at hennes **moder** Kirstin Henrickdotter och **brodren** Anders Erickson intet wilja samtycka til thetta giftermål och at hon ingen kärlek för soldaten mera hyser. Skilnaden bewiljades.

s. 171v - Bondesonen Erick Erickson ifrån Årriwesi by berättade, hurusom han i November **trolofwat sig med Klåckarens Alexander Coveens dotter Hedwig** samt gifwit henne i **fästningagofwor 2 silfwerringar, 1 sölfwerbrisk, 1 specie riksdahler och en duppelcarolin**. Thet skal wara skedt med bägges föräldrars samtycke samt i theras och witnens närwaro blifwit fastställt. Numera skola Hedwigs föräldrar jemte hon sielf wilja härutinnan sig åtra. Erick jemte **fadren** Erick Olofson påstod, at the förplichtas stå wid thet, som en gång på lagligt sätt blifwit fastställt.
Sedan klockaren Coveen jemte dottren Hedwig förmält, at Hedwig numera på intet sätt wil beqwäma sig at gå til wigsel med Erick, (emedan) hon jemwähl utaf första början ingen kärlek för honom burit, i synnerhet som Hedwig till fästningen blifwit öfwertalter, så afstod Erick Erickson med sit påstående, hälst the ei hwarannan häfdat. Klockaren, som til fästningen anledning gifwit, tilsade Erick Erickson 40 dahler kopparmynt, med hwilcka Erich war nögd. Underställdes kapitlet i Åbo.

s. 172v - Bördebönderne Jöran Simonson och Jöran Matson ifrån Wihasijärfwi by berättade om twist sinsemellan: at Jöran Simonson påstå, som skulle Jöran Matson **genom sin i skogen wid Pirtilahden läpo uptagne åkertäppa igenstängt wägen till theras samfälte boskaps hwiloställe** om sommaren, hwarföre Jöran Simonson påstå, at Jöran Matson thenna åkertäppa utlägga måtte. Förliktes.

s. 173 - Bröderne Johan och Henrick Anderssöner, som uti Håifwala by innehafwer hwar sitt kronohemman, gofwo wid handen, at the med theras rågranne Elias Henrickson ifrån Kilala til förekommande af oenighet öfwerenskommit uprätta en skiljegård, som ei tilförene warit, emellan bägge thessa byars bohlåkrar och ther underliggande samfälte äng. Elias hade giort början och therwid intagit någon dehl af Johan och Hendrick. Förordnades opartiska män att utreda saken. (Cap V # 2 B.B.)

s. 174 - Sakfältes Erick och Jöran Jacobsöner ifrån Martila hemman i Kåckila, som bortfarit.

s. 174 - Bördebonden Johan Riekola ifrån Kaltila by - -.

s. 174v - Anders Erickson Sikanen ifrån Lydikälä by ingaf en föreningsskrift: 11.9.1746 - - uppå Sikainen at förrätta inteckning och skipte på lösa egendomen efter bonden Erick Jöranson, som för siu åhr sedan afgåt och efter sig lämnat **enckian** Khirstin Hendricksdotter med siu barn, som äro **söner** Anders, Lars, Petter och Christer, **döttrar** Maria, Walborg och Brita, af hwilcka sönerne äro myndige, Maria och Brita gifta men

Walborg ogift, på hwilckens wägnar den **aflednes systerson** Johan Erickson Mulli sig inställte. Förenades, at **modren** Kirstin efterlåtes at blifwa wid hemmanet såsom wärdinna - -.
Arfwingarnes underteckningar med bomärken.

s. 176v - **Kapellanen Johan Utter** beklagade sig theröfwer, hurusom wanartigt och obetänckt folck, honom angående, **utfört then osanning, at kapellanen skal wara begifwen på drycker, thärlikwähl han förtär hwarcken öhl, brenwin eller toback**, hwilcket sidsta han wähl tils några åhr sedan, dock sparsamt, brukat, men numera aflagdt, eftersom kapellanen ei funnit sig godt af tobacksrökande, ei heller kunnat fördraga starcka drycker, sedan han **under förra frigde tiden af ryssar blifwit swåra handterad och i hufwudet illa slagen**, hwaraf kapellanen ännu i wissa tider plägar känna meen. Och som thetta samwetslösa tilmäle går kapellanen mycket till sinnes samt torde lända hans wälfärd til hinders i framtiden, hwaraf kapellanen wid wiss tilfälle redan prof erfarit, så war kappellanen Utters anmodan, at rätten til utplåna thenne oskyldigt honom påförda skamfläck samt för then ärbare wärden wisa, thet hans owänner och förföljare kapellanen af haat och afwund omgripit om hans förhållande och upförda lefwerne uti församlingen, socknemännerne fråga wille och theras utlåtelse inhämta, sådant anteckna och bewis theröfwer honom meddela, som kapellanen intet förwägras kunde.
Socknens inwånare, hwilcka til någon dehl församlade woro, härom åtsporde, lemnade enhälligt kappellanen Utter thet loford: **at han altid fört ett nychtert och sparsamt lefwerne samt så mycket mindre warit benägen til liderlighet och fylleri, som at han intet förtär hwarcken öhl eller bränwin, ei heller röker tobak, hafwandes således kapellanens owänner honom falskeliga härutinnan beliugit**. Hwad kapellanens öfriga förhållande angår, så har han **fört at stilla, gudfruchtigt och berömwärdt lefwerne samt föregådt sina åhörare med gådt eller dömme, trägit och flitigt underwist them uti theras christendom samt föra en ärbar wandel, så at hans upförande i alla delar är ostrafbar, i synnerhet kunna församlingens lemmar härwid intet förgäta then ömhet och omwördnad, som kapellanen under förra ryska tiden för socknen hade i thet han åhr 1716 antog sig predikandet i församlingen för kyrckioherden, som war gammal, wanföre och siuklig, samt wid alla tilfällen förswarade socknen och bewakade thes bästa, hwarigenom kapellan utstod många swårigheter, möda och beswär samt änteligen blef illa handterad och slagen af ryssarne, at kapellanen ännu therutaf har känning**.
Til erkänzla theraf **församlingens lemmar gemensamt åstunda kapellanen Utter til theras kyrckioherde uti framledne Wanaei ställe**, hwilcket the äfwen sig föresatt at å högwederbörlig ort, när tiden tilstundar, wed alfwar bedrifwa som orden lydde, hwilcken närwarande socknemännernes uti thetta måhl afgifne intygan och utlåtelse uti domboken infördes, hwaröfwer thetta til laga bewis meddeles.

s. 178 - Wid höstetinget har unga rusthållaren på Jarla Hendrick Hendrickson upwist ett utdrag af 1742 åhrs höstetings dombok, som angår ett af numera afledne rusthållaren Johan Jöranson Jarla och thes än lefwande **hustru** Helena Danielsdotter **Älg** uprättat testamente, hwarigenom Hendrick Hendrikson och thes **hustro** Maria Johansdotter erhållit Jarla rusthåld. Wid wintertinget 1745 har saken fortsatts. Testamentet blifwit upläsit till Johan Jarlas **broder** Simon Jacobson (=Jonason) Knapi ifrån Kangasala sockn och Jöran Jonason Mattila i Oriwesi by, hwilcket dragon för Jarla rusthåll Hendrich Hödenberg besannat. Dödblefne **broders** Sigfred Jonasons twenne döttrar och en lefwande **broder borgaren** Petter Jacobsson **Röökman** i Åbo hafwa inte blifwit underrättade. 1747 underrättats Petter Rökman och **borgaren Anningis** arfwingar i Åbo. Simon Knapi och Jöran Mattila gillade testamentet.

s. 181 - Mickel Matson i Säunäijocki, Thomas Jöranson i Taipila, Hendrick Olson ifrån Suckila och drängen Anders Thomason på Prästegård kärade til Anders Anderson ifrån Padustaipale by angående **arf efter afledne** bonden Simon Matson, hwilcken warit Mickel Matsons **broder**, Thomas Taipales och Henrik Suikilas **swåger** samt Anders Thomasons **faderbroder**. Inga bröstarfwingar. Anders Andersson är Simons **systerson** och har egendomen i sitt wåld. Hemmanet är krono. Käranderne anhöllo om arfskifte. Simon Matson och hans **hustru** Maria **Melartina** testamenterat theras egendom til sin **systerson** Anders Andersson ifrån Ratiala hemman. Maria Melartina war **kapellanens wid Hirfwisalmi Arvid Melartins faster**.

s. 186 - Fortsattes behandling af ägotwisten emellan Onnistaipale och Orriwesi byar på **råen Lehmilaidanåjansu til Jarajurakonpyki, thedan til Humalivuoren Jylhyn Karahångahan och thedan Walkiavuori**, hwarest skal wara ett stenröse angående bl.a. swediefällande til 6 tunnors land. Afledne landtmätaren Ekmans charta saknades. Begiärtes om häradssyn.

s. 194 - Bonden Elias Henrickson ifrån Kihlalax hade instämt hustrun Brita Jöransdotter ifrån Sahrajärfwi angående 14 daler o.a.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-7.9.1747
VA Ylä-Satakunta KOa65 s. 284v-, mf ES 1997

(Oriveden ym syyskäräjät 4-7.9.1747 VA Ylä-Satak. KOb2
s 3 - B:n Karl Erikson ifrån Uiherla bewiljades tredie upbud på ½ Erola h:n.
s 4 - Förra sold:n, numera b:n Erik Simonsson **Strång** bewiljades tredie upbud på Klemola h:n i Järfwenpä by.
s 5 - B:n Johan Henriksson bewiljades andra upbudet på ½ **Jussila** h:n i Kaupila by, hwaraf han genom **gifte med** förra ägarens dotter kommit i besittning. Johans **swåger** drengen Simon Eliasson berättade, at han wid 1744 års hösteting sökt detta ½ Jussila h:n at inbörda. Will nu inbörda.
s 6 - B:n Mats Johanson bewiste, at honom bewiljats thet första upbudet på ½ **Jussila** h:n i Kaupila by, hwaraf han medelst **gifte med** förra åboens på h:net Elias Jöranssons dotter blifwit ägare. Bewiljades andra upbudet.)

s. 285 - Förliktes bonden Jören Danielson ifrån Eräsjärfwi med thes wederparter Jöran Matsson, Samuel Simonson och Jöran Simonson ifrån Wihasjerfwi by, angående at swarandernes hästar trängt sig i kärandens omhägnade kornswed genom ängsled.

s. 285v - Länsman Forskåhl anklagade ogifte drängen Anders Thomason och ogifte qwinspersonen Kirstin Johansdotter ifrån Prästegård för kötsligit umgänge.

s. 286v - Bönderne Simon Mårthenson Toumola och Jöran Jöranson Jussila ifrån Kåckola by berättade, at kronobefallningsman i orten åhrligen skal påföra them **tull för en sqwalteqwarn, som likwähl allaredan upbrunnit** och **stället, hwarest qwarnen stått, skall icke allenast wara obeqwämligt utan och finnes therstädes brist på watn**. Nemden och tingsallmogen intygade, at qwarnen uti framfarne åhren upbrunnit och kan ei mera ånyo upbyggas, emedan stället är odugeligit och har ingen tilgång på watn.

s. 287 - Uteslutit måhl, som angåt bonden Mats Josepsson och thes dräng Henrick Simonson ifrån Wästilä by och Längelmäki sockn, hwilcka **på Åriwesi marcknaden wäxlat och utbudit af ten ingutade tolföres stycken**. Dömdes til 14 dagars fängelse. Hemstältes til hofrätten.

s. 287v - **Majoren Niels Sölversvahn**, som innehar Hollma berustade säterije, berättade tillika med en dehl socknens inwånare, at socknens inwånare **förestält wid förslagets uprättande hos kapitlet i Åbo efter framledne probsten Magister Johan Wanaeus äfwen socknens kappellan Johan Utter uti rättwis åtancka**. Inwånarne hade erfarit, at kapellan Utter blifwit therifrån utsluten och andre honom, som **långt flere tiensteåhr** än the innehar, föredragne. Majoren med the närwarande förklarade sig wilja söka Kapellan Utter til then fierde å förslaget enligt förordningen om prästewahl. Socknemännerne skola wara sinnade utwälja kapellan Utter til theras kyckioherde uti then afgångne Wanaei ställe.
Kapellanen har öfwer 30 åhr warit theras trogna lärare i församlingen, för hwars skul kapellan under förra ryska tiden utstält hwarjehanda swårigheter, blifwit illa handterat och slagen. Ifall han intet förswarat sochnen, skulle then blifwit illa medfaren, som dock genom kapellanens bemedlande hos wederbörande blef förekommit. Thesutan skal **kapellanen Utter wara en god predikant, föra ett ährbart, fromt och nychtert lefwerne** och i öfrigit intet efterlåta, hwad på hans ämbetes giöromåhl ankommer. Kapellanen är stadd med hustru och barn uti mycket fattigt tilstånd.

s. 288v - Mickel Henrickson ifrån Terfwaniemi by berättade sig hafwa instämt thes numera afledne **swärmoder** Margeta Thomasdotters **broder** bördebonden Erick Thomason ifrån Uiherla by angående hennes än innestående arf i löss och fast. Erich Thomason anförde, at flere arfwingar böra höras, nämligen Ericks **swåger** och Mickels **swärfader** Anders Thomason jemte Mickels **swågerska** Anna Andersdotter.

s. 289 - Angående bonden Anders Danielsons ifrån Wåitila by beswär emot Anders Henrichson, Erich Jöranson, Krister Anderson och Jacob Erson thersammastädes, at enthera af them skulle hafwa ihiäl slagit Anderses swin - -.

s. 289v - Bonden Erick Erickson, som Joensu hemmanet i Uiherla by besitter, framgaf en skrift: 26.3.1747 förente sig med bonden Erick Erickson Joensu hans **syskon** Thomas, Jöran och Karl Ericksöner samt Anna och Sophia Ericksdöttrar - -. **Fader** Erick Klemetson, äldsta **sonen** Erick.

s. 290v - Bonden Jöran Jöranson Sirckala ifrån Efwejerfwi ingaf en skrift: Såsom wåra föräldrar fordom bofaste bonden Jöran Sigfredson Särckala och modren Sophia Jacobsdotter 1743 afsomnade. Älsta son Jöran. Arfwingarne Jöran, Matts och Johan samt Maria.

s. 292 - Fortsattes ägotwistande emellan Onistaipale byamän kärande och Åriwesi bys åboer swarande. **Upwistes landtmätaren Daniel Ekmans karta och beskrifning** innehållande, at **råerne** emellan Åriwesi och Onnistaipale byar **begyns wid Niuhanjerfvi ifrån åmynningen, bäcken efter til Lämanaitaojansu, thär änges giärdesgården i bäcken står, thädan recta linea til Jarijuracko, söder om Oriwäsi bys qwarnwäg, thär fyra stycken små stenar warit hoplagde, dädan til Humalan wuoren ylhän Karan hånga, et högt bärg, på hwars högsta kant råen framlöper til Walkianvuoren bärgets wästra och högsta kant, derifrån til Aitiasari uti träsket**, ther Oriwesi by stadnar och Sännäjoki tilstöter. Onnistaipale boer påminte, at twisten egenteligen berör **Humalanwuori** och **Karanhånga**.

s. 294v - Til följe af förordnande hafwa länsman Forskåhl och 2 nämdemän **uprättat en skiljegård** emellan Johan och Henrich Andersöner ifrån Håifwala och Elias Henrichson uti Kihlala by, **emellan thessa byars bohlåkrar och therunder liggande samfälte äng** och fördelt widmachthållande, såsom lyder: - - at syna och utse, hwarest rätta råens skiljegiärdesgård skulle komma at upsättjas. Efter wittnens Johan Henrichsson Terijåkis ifrån Oriwesi by anwisning samt gamla bondehustruns Anna Jacobsdotters utsago grundande på gamle menniskiors utsago **upgicks råen** ifrån Suckila bys åkerhägnad 20 famnar där gamla ledet warit och brukat in på Håifwala sidan in til siöstranden, hwarest fants en gammal biörckroth uti jorden 2 famnar in på Kihlala äng ifrån den hägnad, de tilförene upsatt, och rättades sedan rån rätt up ifrån stranden, som befans wara 220 famnar, hwaraf tilkommer å hwar andehl 73 famnar och en aln. Sedan deltes giärdesgården - -. - - til Suckila giärdesgård, hwarest en **fägata** bör upsättjas för des boskap, som och af gammalt warit, men berättes förfallit, enär **Håifwala öde legat 1691**, men Kihlala däremot blifwit af Siukila sonen Henrich Ohlsson bebot.

s. 297 - Uti Consistorio Academico i Åbo har åboen Joseph Jacobson å Eskola academie hemman uti Wehkalax by beswärat, at academie befallningsman Johan Lundwijk meddelt en annan inrymning uti hemmanet, och therjemte begiärt at än ytterligare wid besittningen deraf bibehålla.

s. 297v - Bonden Gabriel Larson ifrån Kuhmalax kapelgiäld och Pohjos by berättade, at han köpt af bonden Lars Mårthenson ifrån Lasola by ett stodföhl för 81 dahler, men sedermera skal Gabriel funnit fohlan hafwa fehl i keftan, så at then intet wähl äta kan.

s. 298 - Bönderne Erick Jacobson och Henrick Adamson ifrån Pitkäjerfwi by hade med Matts Pehrson i Päilax öfwerenskommit om **skiljeråen theras ängar emellan, Jåkipolfwi och Korpinitu kallade**, at then största genom ängar löpande åån skal framgent förblifwa en ostridig rå.

s. 299 - Efter bondens Erick Jacobsons ifrån Pitkäjerfwi anmodan förordnades länsmannen med en nemdeman undersöka som Erick klagat, at hans granne Matts Mattson skal upgiort ny åker uppå thes **enskilte Kartimenläfwonkanta skogsteg**.

s. 299v - Enckan Kirstin Johansdotter ifrån Eräjärfwi med thes **swärson** Thomas Jacobson thersammastädes förlikte angående hennes wid arfskifte 9.4.1747 efter Kirstins **afledne man** nämdeman Anders Anderson tilfallne giftorätt och mårgongåfwa.

s. 300 - Wid wintertinget tiltalte Mickel Matson i Sänejoki, Thomas Jöranson i Tarpila, Henrick Olson i Suckila och drängen Anders Thomason på Prästegård bonden Anders Anderson ifrån Padustaipale by angående **arf efter numera afledne** bonden Simon Matson derstädes, hwilcken warit Mickel Matsons **broder**, Thomas Tarpilas och Henrich Siukilas **swåger** men Anders Thomasons **faderbroder**. Simon Matsons **enckia** Maria **Melartin aflidit** i januari, utan barn. Parterne anmälte sig undantagandes drängen Anders Thomason å hwars wägnar **modern enckan** Maria Pehrsdotter ifrån Säunejoki. **Swarfwaren** ifrån Liuxela gård Gustaf Jöranson berättade, at hustru Melartin warit hans afledne **moders syster** och fordrade ock skifte. Länsman Fosskåhl berättade, at Simon Matson med thes **hustru** Ingrid Melartin hafwa 1745 kommit til länsman och anmodat honom at upsättja en testaments skrift för Anders Andersson, hwilcken the tagit til sin arfwinge. Käranderne afstodo.

s. 304v - Bondesonen Johan Thomasson ifrån Tarpila by i Kangasala sockn emot bonden Anders Anderson ifrån Padustaipale angående drängelön.

s. 304v - Til at wärdera fasta och lösa egendomen i ett bördehemman Eskola i Onnistaipale by efter hustru Maria Sigfredsdotter, som ägt hemmanet och 2 åhr sedan aflidit och jemte **mannen** Simon Jacobson efterlemnat en enda **dotter** Maria, som är **gift** med bonden Jöran Matson, förordnades länsmannen och en nemdeman.

s. 305 - Förafskedade qwartermästaren Johan Fabrilius, som uti Rajalax by innehar Rupisu kronohemman, samt the Napila bys åboer Mats Jacobson, Johan Matson och Jöran Thomason, hwilcken senare besitter krono och the förra bördehemman, beswärade sig först Fabrilius, at thesse Napila byamän söndrat then thesse byars ägor emellan af qwartermästaren uprättade skiljegården, indrifwit theras kreatur och låtit them giöra skada å qwartermästarens i Rajalax skogen tilwärckade sädeswäxten. Napila byamän påstodo, at Fabrilius giärdesårdar äro ogilla. Qwartermästaren skal giordt en gång och wattuwäg genom Napila bys, när intil hans upbygde torp belägne **Lahdenpohia äng**, hwarigenom ängen blifwit trampad.

s. 307v - Bonden Henrick Johanson ifrån Hörtänä påstod, at pigan Brita Henricksdotter, som för tiden tienar hos bonden Anders Henrickson i Wåitila, borde träda uti hans tienst. Hennes **moder** Maria Mickelsdotter.

s. 308v - Efter böndernes Henrick Jöransons och Johan Johansons anmodan, hwilcka til hälften hwar besitta Akola kronohemman, förordnades länsmannen med 2 nämdeman **dehla och jemka** thesse åboer emellan såwähl the **nya åkerstycken**, hwilcka the i framfarne åren skola uptagit, som huru mycket hwarthera kommer at uprätta och framdeles wid macht hålla af åkergiärdesgårdarne. Bör äfwen undersökas, om Johan Johanson tilägnat sig en af Henrich uptagen **ny rödsel wid Rangonma äng** för sin ängs utwidgan.

s. 309 - Uppå nämdeman Johan Erolas anmodan förordnades hofrätts auscultanten Carl Ignatius samt 2 nämdeman at **upgå rätta skilnaden** emellan hans innehafwande **Tächtiniemi äng** och thes öfriga byamännens therinwed liggande ängestegar.

s. 309 - Nämdeman Johan Erola beswärade, at bysens swin genom thes grannars Johan Antilas och Johan Mattilas ogilda giärdesgård giort skada å Erolas hwetland.

s. 309v - Bonden Lars Johanson Ruika ifrån Oriwesi by berättade, at bonden Erick Olson Parpola skal i junij utan orsak öfwerfarit honom med owet, **öknämt til Kinusu och Nikaraläuka samt dagen therpå kallat tiuf**, med then förachtelige utlåtelsen, at Lars **ei wore bättre wärd än som Ericks bakända**, hwarpå han med handen slagit. Erich Parpola klagade, at Lars Ruika Erick til föracht bedt honom flå sina kreatur, som odiuren ihiähl rifwit, samt kallat Ericks **son** Erick til **skiälm**.

s. 311 - Bondens Johan Axelsons ifrån Wilckilä by och Längelmä sockn wägnar kärade brofogden Jacob Jöranson bonden Jacob Jöranson ifrån Längipohia by, at Jacob skal utom Johans lof malit på Johans enskilte qwarn.

Kangasalan syyskäräjät 12-17.9.1747 mikrofilmi ES 1997

s. 325 - Förliktes bonden Simon Thomason ifrån Sitamo med thes wederpart Johan Jöransson uti Hafwisto, som är **gift med Simons hustrus afledne brors efterlefwerska**, angående bemälte hustrus arf efter thes föräldrar, som hos Johan Jöranson ännu skal innestå, på sådant sätt, at Johan Jöranson betalar til Simon 36 dahler.

Pirkkalan talvikäräjät 22-25.2.1748

s 239 - Å egne och theras interessenters Henrik Kaupis och Johan Rosilas ifrån Hapaniemi by och Oriwesi s:n wägnar förliktes bönderne Mickel Thomasson och Thomas Mårtensson thersammasstädes med änckan Karin Mårtensd:r ifr. Wehmais by och Messuby s:n, ang. at Karins man, numera afl. Petter Frestadius af them bekommit 48 d:r kop:rmt emot thet Frestadius åtagit sig at ifrån Stockholm förskaffa thesse bönder några råbref, men Frestadius sådant ej fulgiort.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 7-10.3.1748
VA Ylä-Satakunta KOa66 s. 280v-, mikrofilmi ES 1998

s. 281 - Medan thenne Oriwesi sokns allmoge - -, at then delen af **Tammerforss bro**, som Oriwesi boer af gammalt blifwit pådeelt at byggas och widmachthållas - - lofwade betala - -.

s. 283 - Drängen Bernhard Bertilsson ifrån Padustaipale är lagligen trolofwad med pigan Sophia Jöransdotter ifrån Korpiniemi by i Sahalax sokn, men inlåtit sig i kötzlig beblandelse med qwinpersonen Margeta Bertilsdotter uti Rajalax, hwaraf hon i December framföt et ännu lefwande piltebarn.

s. 285 - Rusthållaren Johan Henrichsson ifrån Onnistaipale beklagade sig öfwer then skada, han 24.9.1747 genom en olyckelig **wådeld** lidit. En rija upbrunnit.

s. 286v - Bonden Samuel Simonsson ifrån Wihasjerfwi by gaf tilkänna, thet han genom en natten 9-10.9.1747 på Laurila hemman skied **wådeld** skada lidit. En nyligan upsat rija upbrunnit.

s. 288 - Bonden Jöran Matzson, hwilcken besitter Eskola bördehemman i Onnistaipale by, ingaf en 4.11.1747 efter thes **afledne swärmoder** Maria Sigfredsdotter författade upteckningslängd. Hos bonden Simon Jacobsson efter hans **afledne hustru** Maria Sigfredsdotter, som för 2 åhr sedan aflidit och warit ägare af hemmanet samt lämnat efter sig en enda **dotter** Maria Simonsdotter, som är **gift med** bonden Jöran Mattsson. Redogörelse för hemman, bygnader och lösegendom.

s. 290v - Bonden Mats Mickelsson ifrån Onnistaipale upwiste en honom och thes syskon emellan efter theras afledne föräldrar upsat **arfskiftesförlikning** 1.2.1740 på Laurila kronohemman. **Fadren** Michel Henrichsson aflidit för 4 åhr sedan och **modren** Kirstin Simonsdotter 25.11.1747 (po. 9.11.1739). Närwarande sonen Matts hemma warande och Mårten för tiden **landbonde** på Heickilä trumslagareboställe samt Johan frånwarande uti drängetiänst hos nämdemannen Bertil Eskilsson i Nickilä by och Eräjerfwi cappelgiäld och som representant trumslagaren Niels Ruth. Instälte sig äfwen Jöran Michelsson, som efter erhållit afskied ifrån soldatetiänsten på Hålma dragonhåld för walherde tiänar, sammaledes yngsta **brodren** Henrich Michelsson, som tiänar sin älsta **broder** Matts wid hemmanet. **Döttrarne** Walborg förnedrad och Maria gift, men Anna uti Åbo, ogift. Marias **man** Thomas Mårthensson och **swärmoder** Caisa Matsdotter.

s. 293v - Bonden Jacob Johansson ifrån Kurra framgaf en förlikningsskrift honom och thes syskon emellan.

s. 294 - Drängen Simon Johansson ifrån Ackas sokn gaf tilkänna, at en fremmande Erich Erichsson skal besitja thes **faders** Johan Mattssons halfwa bördehemman Klemola i Jerwenpä by, begärandes at få tilträda hemmanet. Erich Klemola förklarade sig, at kärandens fader lemnat hemmanet i wanbruk och Eric erhållit inrymning samt 1732 om wåhren tilträdt hemmanet, som nu är krono. Simon afstod.

s. 296 - Innehafwaren af Äijäis skattehemman Robert **Watzon** mot Lars Mårthensson ifrån Lasola angående **twist om Kårtenjerfwenlachden nitu**. Watzon påstod, at then wore på Äijäis sidan innon the i **Daniel Nielssons 1637 åhrs dombref nämde Kortenjerfwentien kallio och Kortenjerfwensalmi råer.** Lasola hade påstå, at ängen heter **Suoniemennitu**, hafwandes wid 1746 åhrs hösteting handterad. Synen bör förrättas.

s. 297v - Lasola bys åboers Jöran Mullis, Mårten **Råckas**, Lars Lasolas och Thomas Seppäläs hästar giordt skada på Äijäis hemmans swedjeland. Utreddes at swedjen ej ens warit hägnad.

s. 298 - Jacob Jacobsson ifrån Wähkalax beswärade sig, at thes grannes Thomas Henrichssons **swin skal för honom ihiäl rifwit 2 killingar**. Thomases **son** Henrich nekade.

s. 298 - Gästgifwaren Mats Johansson ifrån Kusjerfwi by angående skiutshästar.

s. 299v - Rusthållaren Johan Eliasson Tungeloinen ifrån Längelmä sokn gaf tilkänna, at rusthållaresonen Henrich Johansson ifrån Hörtäne med **klockaren af Längelmä** sokn Salomon Abrahamsson skickat til hans **syster** Karin Eliedotter 4 speciecaroliner i **fästningagåfwor** med det förord, at efter några weckor sielf på Tungelois rusthåll sig infinna och trolofningen stadfästa. Henrich will undandraga sig. Tungeloinen fordrade, at Henrich antingen genom wigsel fulborda sit tilärnade ägtenskap eller förnekas gifta sig med någon annan så

länge Karin ogift är. Henrich Johansson förmälte, at förledne sommar skall klockaren kommit till Henrichs **fader** Johan Henrichsson uti Hörtäne by och börjat tala med honom och fadren angående Tungelois syster samt öfwertalt them, thet Henrich skulle gifta sig med henne och eskat af honom gofwor at gifwa Karin. Henrich hade icke samtyckt, enär han icke sett Karin, och gåt sin wäg på höängen. Emedlertid skal Henrichs fader gifwit klockaren 4 caroliner Karin at tilställas. Senare hade framkommit, at Karin warit berygtad i twenne åhrs tid haft sammanlag med en dräng ifrån Längelmä sokn. Bondehustrun Maria Jöransdotter ifrån Mällis berättade, at hennes **systersson**, bondesonen Jöran Jöransson ifrån Koiwisto by och Längelmä sokn för henne uppenbarat sig haft i tanckar at fästa Karin Eliedotter, men som hon warit i utrop för en dräng samt haft hans gofwor, härutinnan åtrat. Klockaren Salomon Abrahamsson är **swåger** med Johan Henrichsson Hörtänä. Upsköts.

s. 304 - Rusthållaren Johan Hossman (=Hoffman) ifrån Soumasema och bonden Mickel Jacobsson ifrån Koifwuniemi förliktes angående, at Mickel genom sin ängs omhägnande igenstängt för honom **kyrckio- och skogswägen** samt at Hossman brukat wäg igenom hans äng.

s. 305 - Jöran Eliasson Lahdes emot thes broder Thomas Eliasson i Hiukos.

s. 305 - Bönderne Henrich Jöransson och Johan Johansson ifrån Akola hade träffadt en förlikning: Hwad **rengonma äng** widkommer, som Henrich Jöransson öfwerklagat, hwilcken wärderas til 8 lispunds höwärde och Johan Johansson i 2 åhr nyttiadt, oansedt Henrich den tilförene til äng rödjat, sedan Mårten Håfwela platzen til swedje nyttiat, afstår Johan ängen til Henrich. Beträffande twisten uti åkern **ymmyskeisio pellonpä** angående, at Johan lämnar en kappas land af öfwersta ändan å des giorde åker och låter tegen uppå rätt fram och Jöran theremot giör en ny teg der gentemot.

s. 307 - Bonden Mattz Matsson Nappari ifrån Onnistaipale by upwiste en honom och thes syster emellan angående arf efter theras **afledne fader** Mats Mattsson upsat förlikning 30.12.1747: Afledne bonden Mats Matsson åbot Nåppari hemman. **Sonen** Matts Mattsson, som nu åbor hemmanet, skal uppehålla sin gamla **moder** Walborg Jöransdotter, äfwen betala til sin **broder** Thomas 100 daler etc och til **systran** Anna Matsdotter 20 daler samt til ogifta **systran** Kirstin 20 daler etc.

s. 308 - Johan Thomasson ifrån Lahdes by och Kuorewesi. Thes fader Thomas Jöransson aflidit.

s. 309 - Bördebonden Jacob Andersson Räkola ifrån Järwenpä emot kronoböndren Thomas Jacobsson och Henrich Andersson ifrån Kaupila, angående at the skola **innehafwa en äng Iljerfwi** kallad om ett sommarlass höslag, Räckola hemman tilhörig. Förliktes, at the berörde twistiga äng, som **på samfälte marcken** skal wara uprödjad, hädanefter tilsammans nyttia och bruka på det sätt, at käranden Jacob Andersson **slår och bärgar ängen thet ena** samt swaranden Thomas Jacobsson och Henrich Andersson tilsamman **det andra åhret.**

s. 310 - Bonden Simon Jöransson ifrån Lahdes, hans fader Jöran Eliasson.

s. 311 - Arf efter afledne bonden Simon Mattsson Padustaipal. Thes **hustru** äfwen **afledne Maria Melartin**. Angår **swarfwaren** Gustaf Jöranssons, hwars **moster** hustru Melartin warit, andel. **Swarfwarens broder skräddaren Johan Hacksten**. Kärandernes **afledne moder Ingeborg Melartin.**

s. 313v - Efter kärandens Henrich Erichssons ifrån Pajukando anmodan förordnades länsman Forsskåhl jemte 2 nemdeman syna, om bönderne Anders Johansson och Mats Pährsson i Päilax skola tilwärckat sig ett **swedjeland uti en på Henrichs äng Nitulahden nittu belägen skogsholme.**

s. 314 - Änckan Kirstin Johansdotter ifrån Eräjerfwi berättade, at ehuruwähl hon med des **swärson** Thomas Jacobsson thersammastädes wid höstetinget förlikts angående arfskifte efter Kirstin **afledne man** Anders Andersson tilfalne giftorätt och morgongofwa. Wil uphäfwa förlikningen, enär eij kan bo uti ett matlag med sin måg.

s. 315v - Förordnades syn angående den twist, som emellan bönderne Henrich Mattsson och Johan Johansson ifrån Hafwisto samt bonden Johan Eliasson i Sahlo upkommit, som skulle Sahlo tilägnat sig en dehl af theras **skoglupen Yllinen nittu äng** och han först til kaskeland brukat samt numera börjat rödja til äng.

s. 316 - Bonden Johan Henrichsson ifrån Oriwesi by anförde, at numera **afledne probsten Johan Waneus** skal i sin lifstid **innehaft Terijoki och Otila kronohemman**, hwilckas ägor then tiden tilsammans skola blifwit

brukade. Efter probsten sedermera afstå̊t thesse hemman, thet förra å̊t Johan Henrichsson och senare Jacob Jöransson, hafwa hemmanets å̊ker och ängar ifrå̊n hwarandra blifwit skilde. Och som genom thet, at **thesse hemman tilförene af en ägare blifwit häfdade, en dehl af Terijoki ängar kommit under Otila hemman** samt Terijoki än wara af them i mistning, hwilcket på̊ annat sätt numera ej skal stå̊ til utredas, utan at alla ängarne på̊ bägge hemmanen öfweralt blifwa å̊nyo delte efter hwars och ens innehafwande skatt, ty anhöl Johan Henrichson om delning. Jacob begärte, at Johan bewisa måtte, det han innehar Terijoki hemmans ängar. Johan: inga witnen. Förliktes: Jacob afstod under Terijoki til ewärdeliga tider at behå̊lla följande ängar: **Kaukalo Korpi en lada, Piganittu och Ristaniemi en lada.**

s. 317 - Bönderne Simon Jöransson och Johan Thomasson, som til hälften innehafwa Laxi hemman i Oriwesi sokn (=Kuorewesi), ingaf en Simons och Johans fader Jöran Eliasson samt Thomas Jöransson emellan upsatt skrift angående Laxy hemmans delning: 9.10.**1728 deltes Laxu hemman emellan Jöran Eliasson och Thomas Jöransson af å̊kret och ängar, så at å̊kret blef delt i tegestycken så̊wäl på̊ norre sidan och på̊ södre sidan. Af ängar har** Jöran Eliasson Nå̊chkilato en lada, Lepokando en lada, Raiskio en lada, Rihonen på̊ norsidan om å̊å̊n en lada, Sarjoki på̊ Sarjerfwi sidan 3 häsijor, Rihossalmi en häsija, Kå̊tonen Laxi en häsija, Wäralaxi en häsija, Keepäcki en lada tilsammans, Lepistö en lada äfwen tilsamman, Wesiwå̊to 2 lador tilsamman, Karinluchta 2 häsijor än tilsamman. Thomas Jöranssons andehl af ängiar är först Lapinlaxi en lada, Pitkänahon Raiskio en häsija, Järfwenrannan Raiskio en häsija, Surisuo en hässija, Rihonen en lada, på̊ söder sidan Sarjockis 3 häsjior, på̊ Rihoises sida Mändylaxi 2 häsijor, Watalaxi en häsija. Skogen och bröstmarcken är delt them emellan så̊, at Jöran Eliasson har Salmenkorfwa och Peränpuolen hacka, än Mändyniemi samt Rihosenniemi på̊ siösidan lå̊ngs å̊tt wägen til Rihois och hälften af gamla täppa i Rihois. Å̊t Thomas Jöransson af skogen är Wälinma och Rannanpuoli Hacka, än Wasickaniemi samt på̊ Kaldila sidan af Rihois och hälften af Rihois täppa. Så̊ledes jämkat och delt. Hend. Ruut.

s. 318 - Bonden Jacob Andersson ifrå̊n Jerwenpä upwiste en arfskifteslängd efter Jacobs afledne moder emellan honom och thes syskon. 7.4.1741 uptecknades qwarlå̊tenskapet efter **bondehustrun** Kaisa Mattsdotter, hwilcken 1740 aflidit. Tilstädes bonden Anders Rekola med des 4 barn **sonen** Jacob, **dötrar** Sophia, Anna och Brita, den sistnämda ogift. Hemmanet börde. Redogörelse för hemman, hus och lösegendom.
Jacob Andersson framgaf en annan förlikningsskrift: Så̊som wå̊ra **föräldrar** fordom bofaste bonden på̊ Rekola hemman Henrich Erichsson och **modern** Agneta Lucasdotter är lå̊gt för thetta i herranom afsomnade och ingen upteckning eller arfskipte hå̊llit, utan **sonen** Anders emottog Rekola bördehemman och lösegendom, har wi 2 **söner** Anders och Petter samt **sonen** Jacob Andersson öfwerenskommit, at Petter få̊r bo på̊ Rekola hemman til hans dödedag och få̊r niuta de å̊kerstycken - -. 7.4.1741. Petter Henrichsson.

s. 323v - Bonden Erich Henrichsson Seppälä ifrå̊n Kaldila. Arfskifte efter modren.

s. 324v - Rusthå̊llaren Johan Eliasson Tungeloinen och rusthå̊llaresonen Henrich Jöransson ifrå̊n Hörtäna hade förlikts om saken gällande trolofning. Hörtänä betalar 50 daler til Tungeloines **syster** Karin.

s. 326v - Bonden Matts Henrichsson ifrå̊n Kaupila berättade, hurusom han efter thes **afledne fader** Henrich Henrichsson kommit i besitning af Heickilä bördehemman, som thes afledne **faderfader** Henrich Knutsson tilförene innehaft och thertil genom gifte med sin **hustru** numera afledne Maria Sigfredsdotter kommit. Intet arfskifte hå̊llits efter theras samt Henrich Knutssons **senare hustru** Walborgs sammanaflade barn emellan. Barnen af förra kullan äro: **sönerne** Mattses **fader** Henrich, Jacob och Thomas, af hwilcka Jacob äfwen är dödh, doch han med sin efterblefne **hustru** Marja Jöransdotter sammanafladt 3 barn, alla omyndige, samt **dotter** Lisa, som redan aflidit, men warit **gift med** bonden Simon Jöransson i Syfwejerfwi och lemnat efter sig 3 söner och en dotter, af hwilcka **sonen** Jöran är omyndig. Matses **stiufbroder** Jöran. Skiftet förordnas.

s. 328 - Simon Eliasson ifrå̊n Kaupila emot thes **swå̊ger** Johan Henrichsson, som efter afhandling med Simons afledne **fader** Elias Jöransson kommit til besitningen af halfwa Jussila bördehemman. Husesyn 9.9.1747. Johan Henrichsson hade under the 8 å̊hr, som han hemmanet innehaft, bygt och reparerat allenast för 72 daler.
Förliktes, at Johan Henrichsson afträder besitningsrä̊ttigheten af Jussila hemman å̊t sin **swå̊ger** Simon Eliasson med the wilckor, at han än få̊r behå̊lla hemmanet til fahrdagen å̊hr 1750, och Simon för afträdet gifwer honom 250 daler kopparmynt. Gärdesgå̊rden kring **Leppisto nijtu å̊kertäppa**.

s. 333v - Rusthå̊llaren Henrich Johansson berättade, at hans aflidne **faderbroders** Johan Jöranssons **son, numera afledne glasmestaren** uti Tafwastehus Johan **Hertman** i lifstiden ingå̊t med Henrich en förlikning angående förment arfsrä̊ttighet ifrå̊n Hörtzäna rusthå̊ll efter thes fader: Jag siderar al min arfsrä̊tt af rusthå̊llaren

Johan Mårtensson Hörtzänä, intet thet ringaste at fordra äfwendeles mina **begge farbröders, fordom warit borgare i Åbo**, som nu i Herranom äro afsomnade. Oriwesi 26.8.1739. J. Hertman.

s. 334 - Förliktes drängen Anders Johansson med des wederpart afledne **länsman Dahls äncka** Brita Widbom, angående at änckan skal förledne sommar antagit honom såsom til **landbonde** på thet af henne uti Oriwesi by åboende kronohemman, men antagit en annan landbonde.

s. 335 - Nämdeman Henrich Mattsson Huickuri blef i anseende til thes oskickelighet förafskedad.

Kangasalan talvikäräjät 14-16.3.1748

s. 366 - Upwistes ett gammalt härads dombref:
För alla the dannemän - - iag Jöran Henrichsson samt Her Erich Larsson til Ackas bekenne - - wij winterting hölle med almogen af Pälkane sokn - - **Anno Domini 1568 den 14. Februarii. Tå dömbdes Her Olof Olai Kyrckioherde i Kangasala Sokn hans fädernes äng, igen, benämd Kaifwonittu liggiandes i Kifwisalmi by, effter det at Her Olofs Fader Olof Qörth? (=Biörn), som tå han sålde sin skogsteg til Kifwisalmi boer för 60 marker örtug, som Lagmans Jöns Knutssons dom bref therom widare förmäler - -.**

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29.8 - 1.9.1748
VA Ylä-Satakunta KOa66 s. 474-, mf ES 1998

s. 475 - Allmogen blef tilfrågad, om någon öfwer tilfogad wåld och orätt af krono betienterne hade tillklaga. Thertill swarades, at hittils skola kronobetienterne emot allmogen sig wäl och beskiedeligen upfört.

s. 476 - **Vice pastoren** här wid Oriwesi församling Lars **Forselius** androg, hurusom **afledne probsten Wanaei son och vice pastorens swåger Jacob**, hwilken **ifrån moderlifwet warit döf och dumb samt eljest sällsam och underlig uti åtbörder**, efter thes faders död blifwit wärre at umgås med, i synnerhet förlidne wåras så **farlig, at han i stället för knytnäfwarne**, hwarmed han tilförene oförskylt **slagit folck, numera brukar thertill störar** eller hwad han får i hand, som han och nyligen giort med **en piga och henne till sine lemmar förderfwat** och kan skie skadat till lifwet, om icke folck warit när, thes utan **slagit vicepastorens käreste illa med brandstake**. Och som ingen således kan wara säker för honom om sitt lif, så har vicepastoren till undwikande af påföljande answar anhållit, thet landshöfdingen skulle **förhielpa thenne eländiga menniskian till Siälö hospital**. Häradsrätten bör undersöka saken.
Nämden med närwarande sokneallmoge intygade, at med thenne Jacob Wanaeus i alla delar sålunda skall wara beskaffat, som vicepastoren Forselius angifwit, kunnandes thenne eländige menniskian således ei lemnas handlös eller han på annat sätt wårdas, utan måste han nödwändigt blifwa intagen i hospitalet. Eljes om Jacob Wanaeus skulle få gå handlös, som hittils skiedt, torde han sig sielf lifwet afhända eller och en sådan giärning på någon annan utöfwa, hwarom the, som äro med honom uti dageligit umgänge, skola fruchtande wara.

s. 477v - Utelemnades ransakningen och domen angående bondesonen Anders Erichsson ifrån Päskylä, som af **kronolänsman uti Längelmäki** sockn och Tawastehuus län **Axel Coven** blifwit angifwen at hafwa länsman med slagsmål öfwerfallit wid en hos Anders anställd utmätning.

s. 478 - Bonden Lars Henrichsson ifrån Jerfwenpä upwiste en föreningsskrift: Den rättighet, som mine **syskon** bönderne Henrick, Erick, Matts och Anders samt **systrarne** Maria och Walborg uti wår numera **afledne faders** Johan Mattssons halfwa Klemola hemman, härtils ägt hafwa, updrager iag Simon Johansson å mine bröders och systrars wägnar till bonden Lars Henrichsson, hwilken samma halfwa hemman allaredan besitter, till ewärdelig ägo emot thet Lars - - betalar - -. Åriwäsi tingsplats 30.8.1748 Simon Simonsson (=Johansson) ifrån Nahkiala by och Akas sokn.

s. 479 - Efter bördeböndernes Johan Axelssons och Jöran Mattssons ifrån Wilkilä by anmodan förordnades länsman Forsskåhl samt - - til at syna thet beswär angående, at kronobonden Jöran Johansson ifrån Korfwis skall åwerckat uppå **Wilkilä bys enskilte skogsmarck öfwer Kalkunkorckia och Mullinsaripyki råer.**

s. 479 - Kronolänsman Jacob Forsskål berättade, at **vice pastoren** uti Åriwesi församling Lars **Forselius** upgifwit, det **smeden** Anders Erichsson i Köukonpä samt bondesönerne Johan och Eljas Johanssöner ifrån Safwo **försummat biwista Gudstiensten tredje allmänna böndagen**. Länsman skal doch blifwit underrättad, at thesse personer haft laga förfall. **Smeden** skal warit beswärad **med en stor böld i ansigtet**, at han måst hålla sängen. **Bondesönerne** hafwa åter 2 dagar förut warit **på kronojagt**, hwarifrån the först natten emot Böndagen hemkommit och icke allenast warit **trötte utan ock theras fötter genom löpen och mycket gående på jagten ömma samt i synnerhet emellan tåna uti sår**. Therföre hafde länsman intet skiäl tesse personer at anklaga.

s. 480 - **Vicepastoren Lars Forselius** hade för länsman Jacob Forsskåhl angifwit, at bonden Johan Andersson **Otila** ifrån Rajalax by **pingsthelg warit hemma ifrån kyrckan och sig af drycker öfwerlastat samt med thes husfolck öfwat ett oskickeligt och förargeligit wäsende förr, under och efter gudstiensten samt drifwit them från gården**. Länsman påstod, at Johan skulle plichtas för fylleri och sabbatsbrått. Johan sakfältes med 20 dahler.

s. 481v - Anders Mickelsson ifrån Kaldiala emot Matts Henrichsson ifrån Liponsalmi angående besittning af ett kronohemman.

s. 482v - Inhysingshustrun Lisa Sigfredsdotter ifrån Sirckala by föredrog, at thes man inhysingen Eskil Mattsson, med hwilken hon i 15 åhr warit gift, skildt sig ifrån henne till säng och säte samt flyttat till Pittala by.

s. 484 - Jacob Mattsson ifrån Efwejerfwi by föredrog, hurusom bonden Jöran Mickelsson ifrån Jåensu, som är Jacobs syskonebarn, - -.

s. 485v - Drängen Thomas Thomasson ifrån Lachdes påstod, at thes broder Johan Thomasson - - angående ett swedjeland.

s. 486 - Uppå bondens Simon Jöranssons ifrån Lachdes by begäran förordnades jemkning och **delning af bolåkeren, som grannarne styckewis brukat, men nu skall i ordenteliga tegar delas.**

s. 487v - Henrich Henrichsson ifrån Lydikälä berättade, at i forna tider skall hans **Pärckio äng** genom åkergärdesgården för kreaturens intrång blifwit bewarad, men sedan grannarne utwidgat theras åker och således flyttat thenne gärdesgård närmare skogen, skall Henrich blifwit nödsakad stänga ängen med särskilt gärdesgård och then widmachthålla, hwilket för honom för swårt fallit. Hade förlikts om hägnaddelning.

s. 488 - Gamla bonden Johan Henrichsson och thes **son** Jöran Johansson ifrån Naulaniemi upwiste en förlikningsskrift 30.8.1748 angående Naulaniemi kronohemmans besittning. Johan Henrichson updrog sitt **åboende Korri** hemman i Sunaniemi by till sin älsta **son** Jöran Johansson med följande wilkor: at iag får åtniuta 1) **Lachdenpohjanmoision twänne utåkrar** a 8 k:rs utsäde, utom thet sonen årligen i bohlåkren för mig utsår 2 k:r ärter, 2) **Niemenmäennitos och Käskinen ängar** under ett lass höslag, 3) swedjeland så mycket som jag förmår årligen tilwercka, 4) En koo, twå får och en get med theras afföde, 5) har rätt att nytja häst, 6) att nytja thet mindre pörtet, ett nytt fähus, en lada **Ojalato**, ett litet wisterhuus. Bör tilsamman rödja **Käskinennitu** äng samt therå bygga en lada. Johans **hustru** Maria Ericksdotter.

s. 489v - Johan Henrichsson tilstod sig wara nämdemannen Jöran Erichsson Mulli skyldig 30 daler angående hos Johan innestående **arf** efter Johans aflidne föräldrar och Jörans swärföräldrar.

s. 490 - Bonden Henrick Mattsson ifrån Wiuhkala by och Längelmä sockn gaf tilkänna, hurusom han i framfarne åren ingåt förlikning med Johan Henrichsson Kårri angående thes **hustrus** Marias Henrichsdotters efter hennes afledne föräldrar tilfallne **arfsandel**.

s. 490v - Bördebonden Jacob Thomasson ifrån Wihasjerfwi by bewiste med rättens 1694 års dom, at en del af **Halkioperkion äng** om en ladas höslag, som hans hemman warit tilhörig samt Jöran Bertilsson uti Järfwenpä innehaft, under thes rätta bolstad blifwit tilbaka dömd.
Afsades: Emedan bördebonden Jacob Thomasson med wid 1696 hållne hösteting afsagde dom bewist, at thes hemman blifwit tilerkänt del uti **Halkioperko** äng, til en ladas höslag, hwarom han fått efterrättelse, at samma andel ännu häfdas af nu warande åboen på Jerfwenpä hemman Jöran Mattsson, pröfwar rätten at tildömma Jacob Thomassons hemman thes tilständiga andel uti Halkioperko äng, som Jöran Mattsson straxt afträda bör.

s. 493 - Länsmannen Jacob Forsskåhl med 2 nämdeman hade förrättat ägandesyn emellan Peilax och Pajukando byars åboer then twist angående at Paiukando boer klagat, at Peilax boer skola tilwerckat sig ett **swedjeland uti** en på Pajukando boers **Nitulachdenmaa eller äng belägen skogsholma**, hwartill Peilax boer påståt, at swedjan är fäld på theras egen marck.
Wid synen upwistes **råer wara ifrån Nitulachden Kalljo till Pajunåja**, som blef undersökt, men twist är om råställe.
Pajukando boer Johan Muckula, Henrick Sackula och Henrick Magnula begiärte, at twistige marcken them tilerkännes, men Peilax boer Matts Pettersson och Anders Johansson bestridde och upwiste en gammal **häradsdom af 22-.10.1651**, som innehåller, at emellan Jacob Johansson i Koppola ifrån Tafwastehuus län på then ena samt Peilax och Pajukando boer ifrån Satagunden på then andra sidan haffwa efterskrefne rår theras bröstmarck angående fastställdts begynnades **ifrån Nitulahden Kalljo, rå rät till Sydänman achten Kifwipyki, på en fast sten belägen, och så till Ojansun**, efter hwilken förstnämde rå omstridige swedjan faller på Peilax sidan. Upsköts.

s. 496v - Kronobonden Krister Henrichsson (Otila) ifrån Lydikälä ingaf ett arfskiftesinstrument 3.4.1746 Krister och thes syskon emellan efter theras **afledne moder**, bondeänckian Sophia Simonsdotter. Fyra **söner** Krister, Simon, Thomas och Anders Henrichssöner samt trenne **döttrar** Maria, Kirstin och Walborg. Redogörelse för lösa egendom.

s. 501 - Bönderne Johan Olsson Kolhi ifrån Safwo, Erick Olsson Parpola och Johan Johansson ifrån Pehula beswärade sig theröfwer, hurusom **vicepastoren** wid Oriwesi församling Lars **Forselius** utan någon anledning **afstängt them ifrån Herrans heliga nattwards begående**. Som sådant är stridande emot kyrckiolagen, påstodo bönderne, at vicepastoren för thes olagliga förfarande samt at han **them med oanständiga ord, hoot och insäijelser öfwerfarit**, behörigen kunde ansedd blifwa.
Forselius förklarade sig, at som åklagarena wid en 24.4.1748 hållen allmen **sockenstemma** sig oanständigt emot honom upfört och med otienliga utlåtelser oskyldigt bemödt, hwilket them emot theras siälasörjare intet anstod at giöra, så **tilstod vicepastoren sig hafwa gifwit kapellanen Utter tilkänna, om thesse bönder uti vicepastorens, som then gången rest till kapellet at förrätta gudstienst, frånwaro wille anmäla sig till Herrans heliga nattward, kapellanen wid thet tilfället skulle föreställa bönderne, huru farligit thet wore** at oförlikter begå thenne dyra måltiden, men om the på sitt samwete thet giöra kunde, borde the therifrån intet hindras. Widare sade vicepastoren sig intet afstängt bönder ifrån nattwardens begående, lofwar ei eller framdeles thet giöra, utan står them fritt at thetta dyra nådewercket annamma, när the finna sig wara skickelige och wälbernde gäster samt thertill en gudelig längtan hafwa.
Bönderne berättade, **at the intet wid kyrckiorådet på något sätt vicepastoren förolämpat, utan allenast i wänlighet giort sig underrättade, hwarföre vicepastoren intet wille mer tillåta nådårs predikanten Winter predika i församlingen**. Upsköts för kallandet af Consistorii fullmägtig.

s. 504 - Bönderne Anders Henrichsson och Mickel Thomasson, hwilka till hälften hwar besittja Wähkalax kronohemman gofwo tilkänna, at the träffat en **förlikning angående gårdstomter** på sådant sätt, at Anders numera får till **bätre utrymme för sin gårds tomt flytta 2 sine huus på Kålixenpeldo åkerstycke**, belägit bredewid Anderses gårdstomt, och thet öfriga af thetta åkerstycke skall hwarthera hälften tilhöra. Thesutan skola Anders och Mickel tilsammans uprätta en skiljegård theras tomter emellan och then jemte en grind widmachthålla.

s. 504 - Kronobonden Henrich Andersson ifrån Hoifwala gaf tilkänna, at han nyligen erfarit, thet under Jarla kronorusthåll skall **häfdas en Hautanitu äng**, som skall wara Hoifwala tilhörig, men i forna tider therifrån pantsat til Jarla rusthåll för en tunna råg. Ägaren af Jarla rusthåll Henrick Johansson förklarade sig, at ängen skall af urminnes tider under Jarla blifwit nytjad. Gamla mannen Matts Jöransson och thes **hustru** Anna Jacobsdotter ifrån Hoifwala samt inhysingshustrun Anna Bertilsdotter ifrån Jarla berättade, at kärandens **fader** Anders Henrichsson för them sielf sagt, at Hautanitu äng skulle wara Hoifwala hemman tilhörig, men för them är bekant, at ängen så långt the minnas ständigt blifwit häfdad under Jarla rusthåll. Hemställdes landshöfdingen, enär bägge hemmanen äro krono.

s. 505v - Bonden Eljas Eljasson ifrån Rämässahlo i Längelmä sockn berättade, at **i förra tider skola Rämassahlo med flere byars åboer så wäl uti Längelmä som Åriwesi sockn tilhandlat sig ifrån Päskylä by en forss Päskyn eller Usikoski kallad, hwaruti the sedan bygt en qwarn, som the samtelige ännu nytja och wid magthålla**, men thet häröfwer uprättade köpebrefwet skall qwarninteressenterne numera wara frånkommit

och ei står till igenfås. Eljas hafwer dock fått förnimma, at numera afledne bonden Thomas Persson ifrån Pitkäjerfwi by thetsamma haft om händer, och förmenar, thet **sonen** Erick Thomasson theraf lärer weta eller köpebrefwet i sitt förwar hafwa. Erick Thomasson förklarade, at hans fader haft thet saknade **köpebrefwet å Päskylä forss samt sedt honom sig föreläsas af förra sokneskrifwaren Humalainen.** Köpebrefwet skall innehållit, at **för forssen blifwit betalt en swart hästfola**, hwilken skulle blifwa målfyllig och kostat 12 daler s:rmt, skolandes fadren sedermera berättadt, at han, som äfwen warit deltagande i köpet, hos landshöfdingen i Åbo län thetta köpebref till stadfästande ingifwit, men therifrån ei mera återbekommit.

s. 507 - Bonden Jöran Henrichsson med thes dotter pigan Sophia Jöransdotter ifrån Yliwesi by beklagade, at bönderne Markus Jöransson ifrån Jåensu och Simon Mårtensson i Tuomola utspridt angående Sophia thet rygte - -.

s. 508 - Koifwuniemi boer, tre till antalet, hade klagat, at Ponsa och Mäurenpesä byars åboer, som skulle the hafwa åwerckat uppå Koifwuniemi boers ägor öfwer **Kaukiajerfwi rå**. Swaranderne hade påstå, at thet skiedt på Mäurenpesä bys marck. Upsköts för utredande, huruwida trätesplatsen är belägen i Oriwesi eller i Kangasala.

s. 508v - Bonden Matts Mattsson ifrån Kåckila föredrog, at han 4 år sedan gifwit 24 öre s:rmt åt Henrick Jöransson i Akola **at köpa sig järn ifrån Åbo**, men sedan **sonen** Jöran Henrichsson återkommit, skall honom något järn ej gifwit. Henrich Jöransson berättade, at sonen Jören skall med bonden Johan **Randala**, som förut ifrån Åbo hemkommit, skickat kärandens som ock **numera aflidne smedens** Anders Jöranssons järn, hwilket med hans warit i ett stycke och smeden således tagit. Henrick blef befrijad.

s. 509v - Simon Eljasson ifrån Kaupila emot thes **swåger** Johan Henrichsson angående Kaupila bördehemmans besittning. Förlikning wid wintertinget 1748. Johans **hustru** Sophia Eljasdotter will eij samtycka till förlikningen. Ingen ändring.

s. 513v - Sedan emellan Bärnhard Bertilson ifrån Taipale by samt bonden Jöran Danielsson i Hietalax blifwit liquiderat angående lön för ett år, som Bernhard tient Jörans numera **afledne fader** Daniel Henrichsson - -.

s. 514 - Bördebönderne Anders Johansson och Matts Pettersson ifrån Peilax inlade et gammalt synebref:
- Anno **1637** den 18 Octobris war jagh undertecknadt medh effter:ne bofaste män oppå eena syn och **ransakan emellan Peilax och Lydhikälä** boar i Oriwäsi sochun, som ähr Johan Mattsson i Palå, warandes i heredsfåugtens stad, Simon Mattsson Ruokola, Sig:d Andersson Kockila, Joseph Hindrichsson Kockola och Thomas Thomasson Laasoila.
Thå haffwe wi således synt och ransakath och i sanningen funnith, at thesse råår ähre och skola wara theras räthe åthskilnan, som ähr försth **huffwedhråån Nuottha-Jerffwi wedh stranden, deer een bergsklippa ähr**, och therifrån råårätth till andreth huffwudråån them emellan **Tuohiwahanlaaka**, ther Pitkäjerffwi äghorna mötha. Än **emellan Pitkäjerfwi och Peilax** ähre thesse råår och röör therres åthskilnan, begynnandes ifrån **Tuohiwanlaaka**, sedhan råråräth ginasth till **Peilachde Jåensu**, ther eth **gammalt qwarnhuus** ännu står der, hwilka råår parterne beggia sidhor bekende wara theres rättha åtskilnen och orrminnes häfdh. Dogh hwadh ders gamble engie sta thar belangar, skola the ännu häreffter som hertill niutha, bruka och beholla, innanom hwars annars råår som förbemält ähr. Widhars ähr ransakath om den twisth, som the Pajukanda boor haffa medh Peilax bonden. Så aldhenstundh ath **Peilaax ähr een afgärdha by, uthkommen ifrån Pajukanda by, och ähr medh säärskylth råår afskylth**, så medh skelom ath Peilax bonden skall haffwa **macht frith ath tagha sigh till nytthå innanom Pajukando råår timber, weltestockar, näfwer och basteflötth**, dogh inth till atth swedhja, försälja eller androm för leghor låffwa af för:ne pertselar. Ath härom således synth ähr, thy underskriffwes jagh medh eghen handh och signethe bekräffter. Actum ut supra. D(aniel) Nillsson (m. P.)

s. 515v - Bördebönderne Anders Johansson och Matts Pettersson ifrån Peilax upwiste en gammal dom:
- Anno **1651** den 22 och 23 Octobris, uthi laga härads hösttingh **i Oriwesi Prästegårdh** medh allmogen och gemene man af samma kyrckiogeldh nährwarande desse aff nämbden.
Sigfredh Andersson i Kåckila, Marcus Mickelsson i Joensu, Matts Nielsson i Ponsa, Henrick Jöransson i Taipale, Thomas Jöransson i Lasoila, Lucas Erichsson i Hoifwala, Henrich Sigfredsson i Heponiemi, Peer Jöransson i Kihlala, Jören Erichsson i Naapila, Walentin Erichsson i Taipale.
Emellan Jacob Johansson i **Koppala** ifrån Tafwastehus lähn på den ena och dee samptelige **Peilax och Pajucanda boor** ifrån Satakunde på den andra sidhan **blefwo effterskrefne råår** och röör deras brystmarck ahngående, effter deropå synens gotpröfwande, så ok samptelige interessenternes på båda sidor, nu för sittjande rätt med giorth handslagh wänligh förlikning, n(emligen) begynnandes ifrån **Nittulachden Kalljo**, derifrån rårät till **Sydhänmaan ahten Kiwippycki**, på en fast (steen) belägen, och så till **Ojansuhum**, gilla, fasta, staduga och

obrutzliga **ehrkände och dömbde**, hwilket och hwardera lottägande sin deell efter sin öre och örtugh med laghgild gerdsgårdh sigh och sine efterkommande till bettre skildnadt och underrättelse afwitra skola. Till mehra wisso och högre förmeringh, at således för sittjande rät ähr passerat, förlikt och afdömbdt, under egen handh och signeth. Actum dil et Anno ut supra. Anders Michelsson (manupp:a)

s. 516v - Bonden Lars Henrichsson inlefwererade ett af thes **swärfader** Erich Ersson Klemola honom 4.4.1748 meddelt gåfwobref:
Blef af mig Erick Erichsson Klemola ifrån Jerfwenpä by till **mårgongofwa** lofwat min **måg** Lars Henrichsson under **bröllopet**, som skiedde 2.4.1748, en häst, en koo och hemmanet Klemola, men andra arfwingar kommer at få des andel af lösa egendom, och des **swärmoder** lofwade en koo, ett fåår och ett swin samt en get.
Erick Erichsson Klemola
Jacob Andersson Rekola Matts Jöransson Kurcki
Sigfred Larsson Brusila Jöran Mattsson Tuomola
Än Lars Henrichsson hafwer et kristeligit omsorg för des **hustrus bror** Matts och **systren** Walborg uti deras omyndige år.

Kangasalan talvikäräjät 13-15.3.1749
VA Ylä-Satakunta KOa67 s. 241v, mf ES 1999

s. 247v - Bonden Lars Mattsson upwiste the honom och dess syskon emellan efter theras afledne **fader** Matts Larsson och **moder** Lisa Larsdotter, som ännu lefwer, angående arf - -.
För arf efter min för 8 år sedan afgångne **fader** Matts Larsson Annala (i Pundari) i löst och fast och efter min än i lifwet warande **moder** Lisa Larsdotter, förplichtar jag Lars Mattsson Annala mig at til mine **bröder** Johan Mattsson Heikilä ifrån Uiherla by och Åriwesi sokn, Jacob Matsson Hinckala ifrån Wehkapundari by och Kuhmalax kapellgiåld och Simon Mattsson ifrån Annala, betala - -, samt at til min **syster** Walborg Mattsdotter, som med bonden Johan Mickelsson Siurala **gift** är, gälda - -. Joutsiniemi 13.3.1749.
Jöran Larssons Mustalax i Luopiois **swåger** Lars Mattsson. Eskil Henrichssons Lautalas, Hauho och Lemmelkylä, **swåger** Lars Mattsson. **Borgarens Matts Kauris' i Åbo äldre broder** Lars Mattsson.

s. 262v - **På landswägen**, som går **til Safwolax** genom Kuhmalax kapellgiäld, skall bonden Simon Johansson **Jullinen** ifrån Hietalax by Eräjerfwi capellgiäld och Åriwesi sokn en **kafwelbro**, **Pärnysojansilda** benämd af 10 alnars längd, emellan Jerfwenpä och Pohia byar på Wehkapundari bys ägor, til byggande och underhållande wara tildeld. Bron är aldeles förfallen och odugelig. **Brofogden** Henrich Johansson anhölt, thet Simon Johansson må then ånyo upbygga. Simon Johansson berättade, at bron är belägen på thes sänkete äng och för swårt at widmagthålla, såwida Simon skola wara på allmänna landswägen i Åriwesi sokn många broar förutan wäg tildelte. Wehkapundari boer upbygger bron.

s. 277v - Rusthållaren Simon Sigfredsson Huikola ingaf 4 qwittobref:
At undertecknad bekommit efter arfskifteslängden å min **hustrus** Beata Sigfredsdotters andel - - hwilka min **swåger** Simon Sigfredsson mig - -. Åriwesi by 10.3.1748. Henrich Johansson ifrån **Hörtsäne**.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 6-9.3.1749
VA Ylä-Satakunta KOa67 s. 51v, mf ES 1999

(Oriveden ym talvikär. 6.3.1749 VA Ylä-Satak. KOb2
s 81 - B:n Lars Henriksson ifrån Järfwenpä androg, huruledes han genom en med drengen Simon Johansson ifrån Nahkiala by och Ackas s:n 30.8.1748 ingången förening kommit til besittningen af Simons och **thes bröders** Henriks, Eriks och Mattses samt **systrars** Marias och Walborgs och **theras fader** Johan Matsson undfångne ½ **Klemola** sk.h:n i Järfwenpä by emot ersättning. Simons **moder** Brita Simonsd:r. Upböds nu första gången.)

s. 52v # 1 - **Förra soldaten**, numera bonden Erick Simonsson **Strång** bewiste, thet förra innehafwaren af **halfwa Klemola** skattehemman i Jerfwenpä by Anders Pettersson å egne och thess **syskons** wägnar genom afhandling 26.12.1745 öfwerlemnadt til Strång besittningen af ½ Klemola emot thet Strång betalt - -. Fastebref 6.3.1749.

s. 55 # 2 - Meddeltes bonden Carl Erichsson ifrån Uiherla by på Erola halfwa skattehemman fastebref 6.3.1749. Carl Erichson androg, huruledes hans **företrädare i ächtenskapet** Simon Thomasson 7.9.1737 med thes granne, angående besittningen af ½ Erola, **Parfwela** kalladt, ingått en sådan förlikning, at Simon Thomasson åtagit sig til Simon Henrichsson at betala 20 daler srmt för thennes til Parfwela ½ hemman ägande arfsrätt, hwaremot Simon Thomasson all widare talan å ½ hemman eftergifwit. Efter thet Karl Erichsson genom **giftermål med** Simon Thomassons **äncka** ½ Parfwela hemman tilträdt. Twist om besittningen med soldaten Mats **Skarell**, som eftergifwit.

s. 57v # 3 - Åboen på ½ Lachtis skattehemman i Kuorewesi emot åboen på ½ af samma hemman Johan Thomasson angåend twist om Pitkänahonraiskio äng.

s. 58v # 4 - **Soldaten** Jacob **Kockström** ifrån Kåckila gaf tilkänna, thet han med sin rotebonde Eljas Henrichsson ifrån Kihlala förenats, at Kåckström får nyttja **Wiranoja äng** så länge han är såldat, utom sielfwa roteängen **Hornisto nittu**.

s. 59 # 5 - Soldaten Jöran Dahlman ifrån Suinula by i Kuorewesi - -. Rotebonden Johan Jöransson Siukola.

s. 60 # 6 - Bonden Matts Henrichsson Safwo ifrån Suinula emot bonden Johan Johansson Siukola i Kuorewesi.

s. 61v # 7 - Matts Jacobsson Nickilä ifrån Suinula by emot Johan Johansson Siukola.

s. 63 # 8 - Innehafwaren af ½ Hörtsänä börderusthåll Henrick Johansson inlade en föreningsskrift: Som min **fader** gamla rusthållaren Johan Mårtensson Hörtsänä död blifwit 12.1.1749 samt min **moder** Karin Henrichsdotter några weckor derefter, hafwer jag Henrich Johansson med min swågrar ingått förlikning om arf, som mina systrar ännu tilfaller, det jag betalar til min **syster** Karin Johansdotter 102 daler och til min **syster** Beata 102 daler. Karins **man** Michel Bengtsson ifrån Rajalax. Beatas **man** Lars Johanson Ruika ifrån Åriwesi by. Maria Johansdotters **man** Matts Jacobsson Jacola ifrån Napila.

s. 64 # 9 - Innehafwaren af Suomasema rusthåll Johan **Hoffman** androg emot thes **torpare** Nils Botwidsson **Tiberg**, thet han för 5 år sedan antagit Tiberg med the wilkor, at Tiberg hwar wecka skulle giöra hos Hoffman et dagswercke om winteren och twå om sommaren, i the första tre års tid med Hoffmans men therefter med sin egen mat, samt årligen en resa til Åbo stad. Tiberg hafde åtagit sig at til then **förra torparens** Wincentius Olofssons **encka** Maria Johansdotter betala 2 tunnor råg. Tiberg afträder torpet första maii.
Tiberg skal stött Hoffman emot bröstet, så at Hoffman omkullfallit och thess högra hands tumm gått ur led. Desförinnan hade Hoffman slagit Tiberg i pörtet twå gånger wid örat och dragit honom af håret, så at han fallit omkull.

s. 70 # 10 - Skattebonden Simon Jöransson Lachtis emot Johan Thomasson Lachtis.

s. 76v # 11 - Bonden Johan Jacobsson ifrån Efwäjerfwi by och Längelmä sokn, som til hälften beboor Mattila hemman emot ½ hemmans innehafwaren Johan Grelsson angående ägor.

s. 77 # 12 - Upteckning och skifte efter afledne kronobonden Hendrich Eskilsson Kawala.

s. 77v # 13 - Bonden Olof Johansson ifrån Kärte, ½ Yrjälä kronohemman, emot måg Erich Thomasson.

s. 79 # 14 - Pigan Sophia Mattsdotter ifrån Efwäjerfwi by emot Johan Grelsson Mattila.

s. 83v # 15 - Bonden Jöran Matsson ifrån Wihasjerfwi kärade til drengen Petter Pettersson ifrån Järfwenpä, angående städsel.

s. 86v # 16 - Bonden Mats Mattsson ifrån Kåckila inställdte sig för rätta af drycker öfwerlastad.

s. 87 # 17 - Torparehustrun Anna Mickelsdotter ifrån Säynäjoki androg, huruledes rusthållaren Henrich Johansson ifrån Hörtsänä för 3 år sedan wid et bröllop i Säynäjoki uti andras närwaru kalladt henne sin gamla bekant och therjemte sig utlåtit, at folcket talt, thet han under Anna Mickelsdotters tienstetid på Hörtsänä legat hos henne. Annas man skal theraf misstänkt henne för olofligit omgänge med Henrich. Rusthållaren Henrich

Johansson förklarade sig, at hans numera afledne **moder** Kaisa Henrichsdotter en gång frågat honom, när han skulle hafwa legat hos Anna, hwarom hon sagt sig hafwa hört annat folck tala. Intet umgänge skiedt.

s. 88 # 18 - Länsman Forsskåhl berättade, huruledes drengen Eljas Eljasson och tiensteqwinnan Brita Johansdotter, nu wistande uti Längipohja by, skola i Wilkilä by lägersmål föröfwadt, hwaraf Brita ett barn framfödt.

s. 89 # 19 - Bonden Henrich Jöransson Nickilä ifrån Pitkäjerfwi by och Eräjerfwi kapellgiäld androg, huruledes drengen Simon Henrichsson ifrån Pahlo by i Kangasala - - angående et års ränta.

s. 90 # 20 - Nämdemannen Johan Grelsson ifrån Efwäjerfwi bewiljades afskied i anseende til hans ålder.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-6.9.1749
VA Ylä-Satakunta KOa67 s. 327-, mf ES 1999

s. 327v - Gåssen Johan Eriksson ifrån Säunäjoki, som är både döf och dumb jemwäl wanwettig har angifwits hafwa warit at utöfwat tijdelagssynden med en röd och hwit brokat kookalf. Utslaget utelemnats.

s. 328 - **Interims krono befallningsman Johan Wialenius** androg för at ansöka then i Öfre Satagunda öfredels härad **ledige warande kronofogde befallningen**, thet tingsallmogen må ge utlåtande. Sokneallmogen intygade, at Wialenius härtils wäl upfördt samt noga och richtigt indrifwit af allmogen utlagorne.

s. 329 - Krono länsman Johan Forsskåhl angaf drängen Eljas Eljasson samt pigan Brita Johansdotter begge nu wistande i Längipohia by för thet the under sin tienstetid 1748 i Wilckilä by med hwarannan kötsligit umgänge plägat, hwaraf pigan födt ett ännu lefwande flickebarn.

s. 331 - En ogift dräng Lars Simonsson, nu för tiden wistande i Ackola by, samt qwinspersonen Anna Hendricksdotter ifrån Jarla rusthåll är på Jarla lägersmål öfwat, hwaraf Anna födt ett piltebarn, som aflidit. Lars gifwit henne i fästninga gåfwor en messings ring och 3 alnar rödt band. Anna Hendriksdotters **fader förafskiedade dragon** Hendrik Eriksson.

s. 332 - Förbigången är ransakningen och domen angående bondehustrun Maria Andersdotter ifrån Wehkalax by om tiufweri.

s. 332v - Skattewärdering på Yrjölä kronohemman i Kärte by.

s. 333v - Ägotwist emellan the Wiuhkola boer ifrån Längelmäki sokn och Pitkäjerfwi boer ifrån Kuorewesi kapellgiäll. Häradssynerätten kunde 1734 inte afgöras utan landtmärarens hielp.

s. 335 - Å **framledne majoren Watzons enkiefrus** Beata Christina **Spåras** wägnar förklarade interims landsfiscalen Carl Johan Suahnstrup emot majorskans antagne **torpare** under Äijais skattehemman Hendrik Jacobsson, thet han genom contract 21.7.1748 förbundit sig at uptaga och innom 3 åhrs tid i stånd sättia **Mansickamäki torp** med frihet. Hendrick Jacobsson hade sagt, thet **fru majorskan gnäggiar som en häst** och om en söndag, tå majorskan ärnadt gå til skrift, bedt kyrckioherden stänga henne ifrån nattwarden. Förenades.

s. 337 - Kauppila boers Matts och Johan Jussilas, Matts Heickiläs samt Hendrik och Thomas Mattilas hästar hade medelst ätio och förtrampning förorsakat skada på **soldaten** Jöran **Brömmers** ifrån Nickilä **roteåker**.

s. 337v - The Woitila boer **capellanen Johan Utter** och bonden Anders Danielsson, som innehafwer cronohemman, berättade, at råerne emellan theras och Hörtsänä börderusthålds ägor, som Hendrik Johansson och Johan Hendriksson innehafwa, på långliga tider ei upgången blifwit. Förordnades länsmannen med 2 nämdeman att förrätta rågång.
Förliktes om then skada, som hästar på Anders Danielssons kornswedia orsakat.

s. 338v - **Smeden** Johan Johansson ifrån Akola androg emot bonden Erik Eriksson i Akola, at tå the Pehrsmessodag 29.6.1748 biwistadt gudstiensten i Oriwesi kyrckia och bundit sina hästar tilsammans på Seppälä

hemman i Oriwesi by, skal Erik Erikssons häst slitit sig lös och sparckat Johan Johanssons häst så illa, at then död blifwit. Erik betalade 18 daler.

s. 339 - Bonden Anders Rekola ifrån Järfwenpä emot inhysningen Petter Hendriksson. Thes **son** drengen Petter Pettersson.

s. 340 - Bondesonen Simon Eliasson med thes **swåger** bonden Johan Hendricksson angående rätt til thes afledne **faders** Elias Jöranssons halfwa bördehemman Jussila. Måste werkställa upteckning och wärdering.

s. 341 - Fortsattes ächtenskapsmålet emellan drängen Lars Simonsson och qwinspersonen Anna Hendriksdotter. Lars Josephsson ifrån Äijäs aflade ed, at han aldrig med Anna kötslig umgänge plägat. **Kyrckioherden** magister Anders **Salovius** berättade, at Lars Simonssons **moder, änckan** Anna Larsdotter och **broder** Samuel Simonsson anmodat kyrkioherden, at förmå Lars Simonsson (inemot 30 år gammal) at bygga thetta ächtenskap, såwida Lars henne häfdat och Anna är en flitig, arbetsam och beskedelig qwinna. Rätten pröfwade, thet bör Lars Simonsson taga Anna till ächta. **Hon niuter giftorätt i Lars Simonssons bo. Om wigseln ei åkommer, förlorar Lars sin giftorätt i Annas egendom**.

s. 343v - Bonden Jöran Mattsson ifrån Suinula by berättade, at thes swärfader kronobonden Thomas Eskilsson död blifwit - -.

s. 344v - Å enckiefru majorskans Beata Christina Spåras wägnar inlefwererade kyrckioherden Anders Salovius en testaments skrift:
- - följande disposition om wår egendom. At såsom jag Robert **Watzon** - - **icke** - - **med** min maka Beata Christina **Spåra** - - wore begåfwad med någon **bröstarfwinge** - - skal hon sig tilgodo beholla alt hwad i wårt bo finnes - -.
Storminiemi 7.1.1732.

s. 346v - Upwistes följande contract: Äjäis bördehemman i Orriwäsi sockn och Tårittu by, har iag Robbert **Watzon** med min fru - - så att wåre släcktningar, efter wi inga bröstarfwingar äga, kunna - - ingen arfsrätt tilägna, i följe hwaraf iag och min fru ingått med **hustru** Britha Helena **Root** och des **son** Lars Josephson följande wilkor. - - **Torpet Mansickamäki** och rödzlande **Jörens och Häikes åkrar** kallade förbehåller til min - - dödedag. - - Emot thetta afstår iag och min hustru Äjäis bördehemmanet til Brita Helena Root och dess **son** Lars Josephsson - -.
Äjäis 13.2.1749
R. Watzon Beatha Christina Spåra
Brita Helena Rooth Lars Josephsson

s. 349v - Bonden Mickel Bengtsson ifrån Rupisu ingaf en förlikningsskrift af 4.9.1749 honom och thes **syster** Caisa Bengtsdotter samt **swåger** Anders Andersson i Padustaipall emellan angående arf:
Af besinnande af den ringa egendom, som efter wåre afledne föräldrar **fadren** Bengt Mickelsson och **Modren** Sophia Bengtsdotter blifwit hoos wår **broder** Mickel Bengtsson på Rupisu hemman i Rajalax by - - öfwerenskommit, det wår **broder** Mickel till oss betalar - -.

s. 350v - Gästgifwaren Matts Hendriksson ifrån Kafwala by inlade en förlikningsskrift.

s. 351v - Å thes faders Markus Hendrikssons wägnar upwiste bonden Hendrik Marckusson ifrån Yläwesi en afwitringsskrift.

s. 354v - Rusthållaren Johan Hendriksson ifrån Hörtsäne och thes **swåger** bonden Erik Eriksson ifrån Akola berättade, at theras **swärfader** kronobonden Hendrik Jöransson i wåras aflidit, begärandes skifte emellan Hendrik Jöranssons **änka** Maria Hendriksdotter samt hennes med mannen aflade barn som äro en **son** Johan samt 4 **döttrar** Lisa, Sophia, Brita och Maria, alla gifte, samt sonen Johan i laga ålder, men then **andra sonens numera afledne** Hendrik Hendrikssons qwarlemnade barn omyndige. Arfskiftet bewiljades.

s. 355v - **Länsmannen** Jacob Johan **Forsskåhl** intygade, at länsman (=Forsskåhl?), som under förra fiendteligheten tient för fourier wid Wästerbotns Regemente til fot, warit i Östergiötland inquarterad, och enär han åhr **1716** efter befallning rest omkring at updrifwa fourage, skall länsman, äfwen för samma sak warit inne på Uttersbo rusthåll, som fått förnimma, thet rusthållet wore ryttmestaren Jacob Nortman tilhörigt, hwars ogifta

dotter, som ensam warit hemma, länsman skal tilsagt om fouragets anskaffande. Åhr **1719** skal witnet i Wästerbotn fått förnimma, thet ryttmestaren warit afledne befallningsman Petter Gadds kärestas, numera framledne Ingrid Nortmans broder, hwarefter han åhr **1720** i Stockholm råkat ryttmestaren Nortman sielf, som tå warit enkling och sig för honom utlåtit, at Uttersbo warit hans rusthåll. Eliest sade länsman sig ofta hafwa hördt afledne befallningmanskan Ingrid Nortman berätta, thet hon wore född på Halfinyra gård åt Stockholms sidan, och witnet förmenar, i Södermanland belägit wara, samt at besagde fastighet warit hennes föräldrar tilhörig, hwilcket befallningsmanskans numera afledna moder äfwen påstått.

s. 357 Med thes broder bonden Matts Hendricksson ifrån Martila förliktes änkan Brita Hendriksdotter ifrån Kärtä by - -.

s. 357v - Bonden Matts Hendriksson ifrån Martila är sinnad uplåta thes åboende Martila - -.

s. 358 - Sedan samtelige **11 Pitkäjerfwi boer** med hwarannan blifwit twistige om några **i bohlåkren belägne samfälte ängsfläckars nyttiande**, hafwa the öfwerenskommit, at ängsstycken them emellan delas och jämnkas skola efter hwars och ens skatt och öretal. Förordnades kronolänsman Jacob Forsskåhl samt nämndemännerne Johan Olofsson Kolhi och Jöran Eriksson Mulli **at dela ängstyckena**.

s. 358v - Bonden Mickel Jöransson ifrån Pitkäjerfwi androg, at i sommar skal han funnit thess första **tämningsfohla** i skogen så illa slagen i ena bakfoten, at then några dagar therefter störts. Mistäncker drängen Johan Mårthensson ifrån samma by, så wida han samma dag efter thes husbondes Erik Jacobssons befallning warit i skogen och wardat hans slagne ängar ifrån byssens hästar, ibland hwilka Mickels fohla warit. Johan Mårthensson förklarade sig, at han samme dag wårdat thes husbondes ängar ifrån byssens hästar, hwaribland kärandens fåla skal warit, men nekade, at han hwarken sielf slagit eller låtit någon annan thet giöra. Johan blef befrijad.

s. 359v - Nämndemannen Johan Samuelsson ifrån Oriwesi by blef entledigad ifrån nämdemanna syssla för des åkomne ålder och fick loford.
Bonden Lars Johansson **Ruika** blef antagen til nämndeman.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 15-17.1.1750
VA Ylä-Satakunta KOa68 s. 47-, mikrofilmi JK 1685

s. 47v - Angår en ny brandstods förening och jenckning.

s. 48v - Bonden Johan Andersson ifrån Kåckila by beklagade öfwer en **wådeld** natten emellan 13-14.12.1749 på Tarckala hemman. Upbrunnit et stall, et brunt stod samt en brun tämningsfohla. Johans **broder** Jöran Andersson warit uti stallet om qwällen utan at hafwa eld med sig. Orsak kanske en gnista ifrån husen i byn.

s. 50v - **Kyrckioherden** Anders **Salowius** jämte sokneallmogen androgo, hurusom **länsman** Jacob **Forsskål**, nyligen **aflidit**. Önskan är, thet **sokneskrifwaren i Birckala och Messuby soknar Carl Krook**, hwilken i många år warit upbördsskrifware hos framledne kronobefallningsman Jacob Gadd, kunde then nu ledigwarande länsmans sysslan blifwa befordrad.

s. 51v - **Kyrckioherden** Anders **Salowius** androg sig wara **sinnad at på Prästegårdens ägor anlägga torp**. Intygades Prästegårdens ägor wara så tilräckelige, at torp kunna anläggas.

s. 52 - Gamla Bonden Hendrick Johansson Martila ifrån Siunula upwiste en föreningsskrift.

s. 53v - **Kronolänsman** uti soknen nyligen **aflidit**.

s. 54 - Ransakningen af angifwen tijdelag med en kalf angående gåssen Johan Erichsson ifrån Säynäjoki, både döf och dumb samt litet wettande, utelemnats.

s. 54 - Bonden Christer Erichsson ifrån Kopsamo androg, at för honom en badstufwa genom **wådeld** i aska gått. Enligt bestämmelser får badstufwan ingen brandstod.

s. 55 - Tilfrågades allmogen, om icke the nu wille öfwerenskomma, at til en **provincial Medici underhåll och aflönande** betala 2 öre srmt af hwart hemman åhrligen. Samtycktes.

s. 55v - Ransakningen angående at bonden Thomas Jacobsson Mattila ifrån Kaupila by slagit thes **swärmoder**, änkan Kirstin Johansdotter, utelämnats.

s. 55v - Fortsatt mål emellan bönderne Hendrik och Johan Anderssöner ifrån Hoifwala å ena samt academiebonden Elias Hendriksson Kihlala om förening angående skiljegården emellan bolåkrar och samfälte äng. Upsköts för syn.

s. 57 - Hustrun Maria Simonsdotter ifrån Onnistaipale jemte thes **son** drengen Matts Jöransson ifrån Suomasema kärande samt förafskiedade **dragon** Thomas **Långsam** ifrån Hörtsäne swarande gåfwo widhanden angående oqwädens ord.

s. 57v - **Capellanen** Johan **Utter** kärade til bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax by, at i februari 1749 skall **capellanens son adjuncten** Johan **Utter** gått för Joseph i borgen hos borgareänkian i Åbo Beata Mattsdotter at betala henne 21 daler. Adjuncten hade måst betala til änkan. Josepf lofwade at betala tilbaka.

s. 58 - Med thes **stiufswärson** bonden Johan Johansson ifrån Randala (i Hafwisto by) träffade **enckan** Sophia Mårtensdotter angående Sophias och hennes 2 små barns framdeles upppehälle en förening, at - -.

s. 58v - Bonden Johan Johansson ifrån Randala berättade, at thes **swärfader** kronobonden Erik Larsson i december **aflidit**, begärandes arfskifte i boet Johans **swärmor** Sophia Mårtensdotter och hans **hustru** Maria Eriksdotter samt hennes 2 omyndige **syskon** Carl och Sophia emellan. Til the omyndigas förmyndare förordnades bonden Hendrik Hendricksson ifrån Hafwisto.

s. 59 - Qwinspersonen Margeta Mårthensdotter ifrån Längipohja by i Längelmä sokn förliktes ned bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto by angående hennes hos Johans numera afledne **swärfader** Erik Larsson obetalte pigelön, en tunna råg.

s. 59v - Innehafwaren af Holma berustade säterie **majoren Niels Silfversvahn** upwiste en gammal, dock än til alla delar läslig häradsdom angående råerne af följande lydelse:
För allom them thetta Bref see eller höra läsas bekänner och witterligt giör, jag Gabriel Bärendtsson, Häradshöfdingha dom, i wärijomåhl, hafwandes detta Synne i Öfwra Sattagunden, å den Edla Wälborna Herrens Herr Bengt Bengtssons Oxenstiernas, Frij Herre til Ectby och Söderboholm, Sweriges Rijkes Rådh och Stallmesters wägnar, at Anno **1629**: den 18: och 19: Maji, tå iag allmendt Laga Herredts Ting höllt med allmoganom och den gemena Man af Cangasala Sochn, medh Orriwesi Capelle giäld i Närwaro, den Edle och Wälborna Jöns Kurck till Lauko, ståtthållare på Åbo Slått, och thes underliggiandes Lähn, som på samma Syn, Ransakning höllt, och Crononis och Hans Kongl: Maij:ts wichtige Saaker och allmogens Kiäromål förhörde; sampt och Ehrlig och Wällförståndig Anders Jacobsson, Heredtz Fougde i Öfwra Satagunden, sampt i flere andre gode Ehrlige, beskiedelige Manna Närwarande, som tå församblade woro tilstädes.
Ibland alla andra Saaker, Tå kom fram för Rätta Efterskrefne åtta Häredtz Synnemän, som äro Cnut Larsson i Orriwesi, Hendrik Sigfredsson i Lydickiellä, Jöran Bertellsson i Onnistaipall, Thomas Bengtsson i Mällii, Matts Nielsson i Orriwesi, Matts Larsson i Lydickiellä, Joseph Hindricss i Kockoila och Niels Påfwelsson i Lasoilla. Hwilka hade warit på Een Laglig **Heredtz Syn**, **emellan Matts i Woittella**, med hans grannar och skiftes Bröder ib:m, på then Eena sidan, **och Hendrik Mårtensson i Lodho**, på den andra sidan; Om begge Byiarnes skillnad och Råå märcker, de der wittnadhe och sworo sig, således hafwa synt och befunnit, dem emellan, **första Råån IllkonKallio, thädan til Mangnuenkalan Leppoista, thädan til Safwejerfwenoja, och til Safwejoensu, thädan til Eenna Hurro, uti Safweworenpalta sedan til Yrhijoen Leepå, och til Lappinsaricko tädan till Yrhijoensu**.
Än emellan Woittilla boer och Lodho, **Haapajerfwenpjkie, tädan til Haapanjerfwen låto, tädan til Hormisten Kåsken Ruohisu, tädan under samma streket genast inom Woijttila Wäräin, til en femb steena Råå, derifrån Råå rätt under samma strecket, neder til Siöön**, der och en femb stena Råå laghder är, med bägge Byarnes samtyckie.
Än wittnade föreskrefne Herredtz synemän, at desse Råår åthskillja Lodho och Kokoilla, som är **första Råån, Haapajerfwenkifwepykie och til Kollmmukoura, tädhan til Saffwejoensu igenom wädhen woutto**.
Hwilket ährende iag skiöt, under the tollff Eedsworne, som såto uti Härads Nämbd, som äre Simon Mattsson i Raukula, Hendrik Johan i Wehoniemi, Knut Larsson i Orriwesi, Jöran Bertellsson i Onnistaipall, Sigfred

Mattsson i Warala, Hendrich Sigfredsson i Lydickälä, Thomas Bengtsson Mällilä, Sigfred Hendrichsson i Kifwensallmi, Jacob Mickelsson i Harhala, Mickel Olofsson i Mäyränpäsä, Erik Olofsson i Kifwisallmi och Thomas Bertelsson i Raukula.
Dee där om Ransakade, wittnade, fulleligen tillstodo, och woro här faste åth, att samma Råår wore Laghligie, rätte Råår, och åth skillnadher förbemälte Byiar emellan, med alles ägandernes samtycke gilladhe, aldheles som Synemännerne wittnade; och ingen framkom, som häremot sade eller emot Synemän och Nämden wadia wille.
Ty efter föreskrefne Synemäns wittne och Eedhe; Så och dhe tolf i Nämbdens noga och flitigie Ransakan; dömbde iag alla förbenämbde Rååer, stadige, fasta, laglige och obråttzligen hållas, både förfödde och ofödde, widh hwars och Eens 3: m(arke)r för Herredz dom.
Dess till ytter mehra wisso, widare, wittnesbyrdh, att så är uti sanning, Synt, Ransakat och befunnit, Trycker iag mitt seugnet härunder. Datum Anno dil et loco ut supra. L: S:

s. 62 - Likaledes ingaf **majoren Niels Silfversvahn** en emellan the Pitkäjärfwi boer samt Holma gårds innehafware ingången föreningsskrift:
Wi undertecknadht Pittkäjerfwi boor Bekener och härmedh alle samptelighen witterligit giöre, det wij utaff ett frijwillie och otwungin modh, hafwom förlycht all den träta, som oss emellan och Wälb:d **Erich Stiernkorss til Hollma**, om råår warit hafwer, hwilka råår wåre förfädher, en tijdh sedhan uthan någor skääl och bewiss sigh til wället hafwa, och dermedh oss til träta och osämja medh Holma upäggiet fast dij sigh **Laghläsarens och Lagmans doom** derå förmått hafwa, hwilka wij nu Wälb:de Erich Stiernkorss hand fungit. Och sådant deres gamble practicker afslagt, ombetänckt, och sielfwa å samme råår skådhet och seedh hafwa. Och hålle rätte och **faste råår, först ifrån Sawijoensilda, til Kurjanmieka eller Kaipalax, dädhan til Pahajerfwen bykin och derifrån til SalmenKifwen laackan**. Och dess bem:te råår wij stadigh och fast hålle, Så att ingen utaff oss eller, wåre efterkommande, skal hafwa någon macht å förb:te råår qwelja eller klandra, uthan dij skall aff allom hållas, såssom dij ock äro för rätta råår, bodhe nu och alle tilkommande tidher. At detta således utaff oss allom oklandrat hållas skal, låta wij sättia wåre nampn och waanligit Boomärcke här under. Datum Holma deen 26: Decembris Anno **1649**.

Bertil Persson	Knut **Sassi**
Thomas Sigfredsson	Erik Eriksson
Jacob Eriksson	Mårthen Hendriksson
Brita Brusius änka	Johan **Nöychtä**.

Detta derass bekennelse hafwa wij undertecknade hördt uppå, och confirmere - -.
Josiphus Pitri p: Oriwesijnsis m:pria

Simon C: **Mulinus** m:P:ria	**Jusca Ivanuits** Corporal
Baltuk L L	**Mart: Sim: Aboensis** m: pria

s. 63v - Förliktes **bröderne** Hendrik och Johan Anderssöner ifrån Hoifwala by, angående at then senares creatur genom ätio och förtrampning giort skada på then förras broddåker.

s. 63v - **Kyrckioherden, magister Anders Salowius** upwiste så lydande råbref:
Anno **1603**: dhen 14: Februarii hult Jagh **Christopher Bertilssonn winter Tingh** medh almoghen **aff Lengelmä Fierdungh** uppå dhen Edle och wälborne Herres Herr Jöran Gyllenstiernas till Sundholm wägne. Och Herdshöfdinge uti Säxmäki Heradh, Närwarandes Konungi Maij:ts Befalningsman thersammestädhes Ehrligh och wälförståndigh Isack Monssonn och flere Godhe män. Thå kom för rätta Hedherlig och Wällärdh Man **Her Lars Kyckioheerdhe i Orihwässi Sochnn**, och befrogadhe till the 12: i Nempden sampt Längelmä Fierdungh ohm några **Rår emellan Prästebols Egor och Orihwässi by**,
the 12: i Nempedene sampt hela Lengelmä Fierdungh, thärtil swarade, at thesse eftsk:ne Råår haff:e aff Hedenhöss åttskilt Orihwässi by ifronn Prästebols Egor, som ähr **förste Råå Lakon Kallio, till Kirckontienristi och så til Teirijerffwenesu**, och dhesse 12: sathå i Nempnden Erik Nielssonn Kyllioja, Thomas Mässä, Axel Olssonn Onnistaipale, Hendrik Eriksson Röychä, Sigf:d Hendrikssonn ib:m, Marchus Anderssonn, Anders Sigdssonn Westi, Matts Knutssonn Hietalax, Jöns Jönsson ib:m Clemett Sigfredssonn Coppala och Eskill Eskilsson Sawiniemi. Thee thärom ransakadhe och wåre faste åth, at samme Råår ähre rätte Råår Emellan for:ne Orichwessi by och Prästebols Egor, Efter sådane Ransachningh och Edhe, som här föregick dömde Jagh samme Råår stadigh och fast, at hållas til Ewärdeligh Egor, och 3: m(arke)r för Hereds dom, som härå widare klandrar, thess til wisso ythermehra, Betre förwaringh Högre stadfästelse Trycker Jagh mitt Signet härunder Datum Anno dil ett loco ut supra
L: S: Christoff:r Bertilsson m: P:ria

s. 65 - Innehafwaren af Holma **Nils Silfwersvahn** androg, at **sacellanen Johan Utter**, som besitter ett kronohemman i Woitila by, samt bördebönderne Anders Hendricksson och Anders Danielsson, alla oindelte hemmans åboer, huggit biörckwed på **Holma gårds ägor innom Hapajärfwenluoto och Hornisten Kosken Ruohisu, emot lagläsaren Gabriel Berentssons 18-19.5.1629 (po. 1628) häradsdom** emellan Luotho eller Holma Gård och Woitila bys ägor. Nämdemännerne synat och wärderat sacellanen Utters hygge til 97 samt böndernes tilhopa 41 lass wed. Swaranderne föreboro weden wara huggen å Woitila skogen. Sakägarna öfwerenskommo, at skiljeråerne skola af landtmätaren upgås, såwida rårne i manna minne eij blifwit upgångne.

s. 67 - Bonden Jöran Mårtensson jämte thes **hustru** Maria Samuelsdotter ifrån Wilckilä by och Längelmäki sokn samt bonden Johan Axelsson i samma by haffwa ingått förening angående slagsmål. Ordwäxling om en not, så at Johan med naglarne tilskyndat Jöran fem blodwiten i ansichtet samt med en brandstaka en blånad i axelen.

s. 68v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä androg emot Jöran Mårtensson, at the til hälften innehafwa Wilckilä bördehemman, men **hemmanets tomt och åkrarne ännu icke skola blifwit delte them emellan**. Johan skal innehafwa mindre del än Jöran Thomasson. Delningen och jänckningen förrättas.
Jöran Thomasson anförde, at at Johans afledne **fader** Axel Johansson om händer haft en af häradshöfdingen Claes Detlofsson fattad föreningsskrift om hemmanets klyfning. Johan Axelsson wiste intet om thenne skrift.

s. 69v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä emot lösa qwinspersonen Brita Johansdotter på Laurila hemman i Längipohja by, angående at hon beskylt honom at hafwa med henne sammanlag plägat. Upskiöts.

s. 70 - **Betienten Jacob Forsskål** berättade, at dess **fader länsman Jacob Forsskåhl nyligen aflidit**, begärandes thet rätten wille förordna gode män för at skifta then i boet befinteliga ringa lösa egendomen emellan honom och thes **stiufmoder** Sophia Johansdotter samt syskon, som äro **af förra giftet**, utom honom, **sönerne** Johan och Petter samt **döttrarne** Anna, Sara, Maria och Lena, jemwäl **af senare giftet sonen** Anders. Sönerne Petter och Anders samt döttrarne Sara, Maria och Lena äro omyndige.

s. 70v - Bonden Hendrik Eriksson ifrån Pajukando hade instämt **torparen** Mickel Mattsson ifrån Säynejoki angående 2 dalers skuld.

Kangasalan talvikäräjät 22-24.1.1750
VA Y-S KOa68 s. 72-, mf ES 1685

s. 88 - Upwistes ett råbref:
Anno **1654** den 21 och 22 Augusti höllts Härads Sommar Tingh uthi Hertuala Länsmans Gårdh medh allmogen af Cangasala och Oriwesi Soknar; närwarande Lagläsaren Mester Abraham Kollanio och Befallningsman Lars Jönsson, och - - i Nempden.
- - Jöran Erichsson i Napila - - Sigfridh Nillsson i Söunajoki - - Thomas Jöransson i Lasoila - - inladhe ett **Jöns Westgöthes råå och doombreff Dat. den 8 julii 1559 angående råå** och röör emellan Isoniemi och Heponiemi. Lars Hoina Haapasaari, Henrik munda, Matts Wiroilainen, Olof Wachtelru af rechis, ragnel woraponan, Hendrik yrjolain af Wänniosalo, the wittnade - - råår - - ytäpäinen saari, mustanojansuu, wedan wetoo myöden, mainjerfwi talwitien sugun. Nämbden: Hendrik Mända, Olof Pohialahien, Bertill Karpella, Matts wiroilainen, Lars Kopoi, Jacob Sawoi, Thomas Kårtilamen, Peder Haapasaren, Sigfred Isoniemi, Lars raukolan, Mårten Sawu och Henrik Herranen.

s. 108 - Sokneskräddaren i Kuhmalax kapellgiäll Jöran Simonsson androg, **at skräddaren i Eräjärfwi** kapellgiäll och Uiherla by Matts Eliasson giordt honom förfång medelst skräddarearbete hos en och annan i Kuhmalax. Matts inte närwarande.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29-31.10.1750
VA Ylä-Satakunta KOa68 s. 710-, mf JK 1685

s. 710v - Tilfrågades om allmogen wille samtycka til **soknemagazins inrättande** och spanmåls samlande i goda åhr, som sedan, tå misswäxtåhr infalla, til then fattige och mäst nödlidande emot wäxt utlånas kunde. Allmogen undandrog sig i förstone men biföll sedan enhälligt på lika sätt, som Ruowesi och Keuru soknars

allmoge. Allmogen lofwade med första **upbygga en förrådsboda på thenne sokns kyrkiobacka**, hwaruti spanmålen skall samlas.

s. 711v - För thet bonden Thomas Jacobsson ifrån Kaupila slagit sin **swärmoder** Chirstin Johansdotter, är han wid wintertinget dömd til 14 dagars fängelse wid watn och bröd samt undergå en söndag uppenbar kyrckioplicht. Efter länsmannens Henrik Linds erinran giorde han offenteliga afbön för swärmodren.

s. 712 - Kronolänsmannen Henric Lindh anklagade bonden Elias Hendriksson ifrån Kihlala för thet han första söndagen i advent klockan fyra efter middagen warit drucken altså angående fylleri och sabbatbrott. **Länsmannen Lind tilträdde sin sysslan förledne wåras**.

s. 713v - Länsmannen angaf wallherden Thomas Thomasson ifrån Wehkalax by för thet han then heliga trefaldighetssöndagen å ett bröllop i samma by efter middagen med drycker öfwerlastat slagit bonden Erik Hendriksson Soltila en gång för örat.

s. 715v - Länsmannen Lind föredrog, huruledes **wallherden** Thomas Thomasson, nu wistande uti Wehkalax by, och thes **hustru** Anna Johansdotter ifrån Lydickälä icke skola lefwa tilsammans utan hafwa af haat och bitterhet skildt sig ifrån hwarandra. Thomas förklarade, at hans hustru Anna skal begifwit sig ifrån honom til Lydickälä by, skolandes han ei kunnat wara henne följachtig för thet hans fattigdom föranlåtit honom, at **medelst bettlande** söka sin föda omkring landet. Hustrun jämwäl skal intet hysa för honom rätta kärlek. Anna Johansdotter förebar, at hon i anseende til sin och sin mans fattigdom nödgats begifwa sig til Lydickälä samt ther med arbete söka föda för sig och deras barn. Ingen warning.

s. 716v - Inhyseskarlen Hendrik Johansson ifrån Wehkalax skal wid ett bröllop söndagen 13.5.1750 ther warit med drycker öfwerlastat.

s. 717 - Länsmannen Lind androg, det honom skal falla för swårt at emot så ringa betalning, som han fått, draga försorg om fångars wårdan och framskiutsande. Allmogen lofwade 3 kappar spanmål årligen.

s. 718 - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi fordrade af bonden Jöran Hendriksson i samma by 15 kappar korn.

s. 718v - Bonden Anders Jöransson ifrån Oriwesi by hade i anseende til sin och hustruns ålder och siuklighet numera updragit thess innehafde **Konti hemman åt sonen** Thomas Andersson, som skal wara sinnad at **gifta sig med bondedottren** Anna Johansdotter i samma by, öfwer 15 år gammal. Thomas inte ännu i sine laga år. Kyrckioherden Salovius hade utredt, at Thomas Andersson går på sitt tiugunde år. Rätten gaf sitt samtycke.

s. 719v - Bonden Jöran Hendriksson hade för sin och hustruns siuklighets skull updragit besittningsrättigheten af thes åbodde enstaka **Pylki hemman åt sonen** Johan Jöransson, hwilken är sinnad at **gifta sig med landbondedottren** Anna Johansdotter ifrån Oriwesi by, öfwer 15 år gammal. Sonen Johan är född 22.11.1731 altså icke i laga år. Rätten biföll.

s. 720v - Bonden Johan Mattsson ifrån Pehula och å thess **moders, änkan** Anna Pålsdotter wägnar begiärte laga upteckning efter Annas i somras **afledne man** kronobonden Matts Eriksson. Johan är theras enda barn.

s. 721 - Bonde Jöran Simonsson ifrån Wihasjerfwi by på thess **moders** Maria Mattsdotters wägnar androg, at Marias **man** och Jörans **fader** kronobonden Simon Hendriksson innewarande år **aflidit**, begärandes upteckning. Omyndige **sonen** Thomas och oförsörgda **dottren** Margeta.

s. 721v - Förliktes Simon Jöransson och Johan Thomasson ifrån Lahdes by angående soldateskiuts.

s. 721v - Bonden Jöran Mattsson ifrån Wihasjerfwi by anhölt å sin **sons** Matts Jöranssons wägnar, at Matts få träda i **ägtenskap med bondedottren** Sophia Ericksdotter ifrån Järfwenpä by, 20 år gammal, såwida Jöran i anseende til sin siuklighet skall nu besittningen af des åboende **Kärki bördehemman** sonen updragit. Matts Jöransson är född 14.6.1730 samt således öfwer 20 år gammal. Rätten samtyckte enligt förordning af 18.3.1748.

s. 722v - Samuel Mattsson ifrån Touna by af Längelmä sokn beswärade sig, at dess grannar Jöran Tuomola och Jacob Rekola ifrån Järfwenpä by årligen drifwa theras hästar i bete uppå Samuels enskilta skog och marck förutan Samuel hafwer snäft mulbete. Swaranderne blefwo warnade.

s. 723 - Bonden Simon Johansson ifrån Hirtolax (=Hietalax) anmälte, hurusom han i ansende til thes ålder och siuklighet ei mera mächtat förestå thess innehafde **Jullinen** kronohemman, utan skal updragit besittningen åt **sonen** Johan Simonsson, hwilken är sinnad at begifwa sig i **ägtenskap med bondedottren** Maria Andersdotter ifrån Wihasjerfwi, 18 år gammal. Johan Simonsson är född 26.7.1732. Rätten biföll.

s. 724 - Länsmannen Lind angaf bonden Johan Andersson och inhysningen Johan Jacobsson ifrån Raijalax by, för det the första dag påsk straxt efter middagen sig med drycker öfwerlastat. Johan Otila hade förtärt öhl och bränwijn, som Johan fått mot wallherdearbete. Slagit Johan Otila med ett pärtträ på hand.

s. 725v - Bonden Simon Jöransson och des broder o.a. ifrån Lahdes by angående slagsmål.

s. 727v - Länsmannen Lind anmälte, huruledes rätten förklarat qwinspersonen Anna Hendriksdotter ifrån Jarla för drengens Lars Simonssons, nu tienande på Sammalisto frälsehemman i Kangasala, ächta hustru. Blifwit lysta men Lars will icke blifwa wigd, enär han misstäncker Anna för olofligt omgänge med ogifta drengen Jöran Eriksson ifrån Äijäs. Thet olofliga omgänget nekades. Lars förklarade sig wilja i morgon låta sammanwiga sig med Anna.

s. 732v - Nämndemannen Johan Olofsson Kolhi fordrade af bonden Erik Eriksson ifrån Akola och gamla enkian Maria Hendriksdotter i samma by det **arf**, som hans **hustru** Brita Hendriksdotter efter des föräldrar på Akola hemman skal ännu hafwa innestå, och hwarom Johan Kolhi med des **swåger**, men Erik Erikssons **afledne företrädares** i ächtenskapet, **fader**, samt Maria Hendriksdotters **man**, numera afledne bonden Hendrik Jöransson, tijo år sedan en sådan förening ingådt, at Hendrik Jöransson låfwat gifwa honom therföre 60 daler k:rmt. Förliktes.

s. 733v - Fråga om en förening, uprättad wid höstetinget 1747, emellan kronobönderne Hendrik och Johan Anderssöner ifrån Hoifwala samt kronobonden Elias Hendriksson Kihlala angående skiljegården emellan parternes bolåkrar. En ny förening och upstakning.

s. 735 - Bonden Anders Hendriksson ifrån Wehkalax emot drengpoiken Israel Larsson ifrån Lasola angående städsel.

s. 736 - Unga bonden Jöran Johansson ifrån Suinula by får Siukola hemman af sin fader Johan Johansson.

s. 736v - Bonden Matts Pehrsson ifrån Päijlax berättade, det hans **son** Erik Mattsson, åt hwilken Matts sitt åboende ½ bördehemman til besittning uplåtit, är sinnad at bygga **ächtenskap med bondedottren** Maria Jöransdotter, öfwer 18 år gammal. Sonen är född 14.4.1732. Rätten biföll.

s. 737v - **Mågen** Johan Mattsson ingaf på thess **swärfaders** bonden Erik Thomasson Heikiläs ifrån Uiherla by wägnar en skrift: Som iag på mina **barns** Walborg och Anna Andersdöttrars wägnar öfwerenskommit med min **swåger** Erik Thomasson i Uiherla by samt Heikilä bördehemman om **arf** efter berörde barns afledne **moder** Margaretha Thomasdotter bestående 40 daler k:rmt, hwilka penningar min swåger mig utfäster sig at betala. Eräjärfwi 28.10.1750
Anders Thomasson ifrån Terwaniemi Antila
Erik Thomasson Heikilä
Til witne: Henr. **Sundström** Mickel Thomasson Juppola Andr. **Torwall Klockare**.

s. 738v - Bonden Hendrik Olofsson Suikila ingaf en skrift: Emedan jag är blefwen gammal och orklös samt min måg tämmeligen til ålders kommen, icke hafwandes någon hielp wid hemmanets widmachthållande, utan allenast en son af fem är: Fördenskull hafwa wij öfwerenskommit at til Suikila bördehemmans häfdande antaga unga karlen Matts Johansson ifrån Oriwesi by med detta förord: at han träder i **ächtenskap med min mågs dotter** Anna Eriksdotter och efter min och min mågs död skal få tilträda detta ½ **Suikila** hemman - -. Oriwesi 20.9.1750.
Hendrik Olofsson ifrån Suikila Erik Pehrsson ifrån Suikila.
Til witne: Andr. **Salovius** Alexander **Coween Klåckare**.

s. 739 - Bonden Jöran Mattsson ifrån Jerfwenpä inlefwererade en skrift: Efter deras **faars** Matts Mickelssons ifrån Wihasjärfwi frånfälle hafwa dess barn, swågrar och arfwingar arfwet således delt, at Lisa och Susanna på sin andel hafwa at fordra af sin **broder** Jöran Mattsson Kärcki 70 daler k:rmt. Oriwesi by 27.12.1747.
Johan Hendriksson i Hulipa Jöran Mattsson i Järfwenpä.
Som blef af Jöran Mattsson, thess **swåger** bonden Jöran Mattsson Tuomala och **systerson** Johan Josephsson Hulipa widkiänd.

s. 740 - Landshöfdingeämbetet i Åbo begär til följe af kongl. maj:ts förordning undersöka i allmogens samt krono- och jägeriebetienters närwaru om **ungefärliga miletalet af hwarje skogsdistrict samt af hwad natur skogarna äro, i synnerhet thär eke-, maste-, spire- och stor wercksträn finnas**, såsom ock huru många dagar til theras besigtigan betarfwas samt hurudan och **huru lång wäg til salt eller frisksiö och flottbar ström** från them gifwes.
Wid undersökningen woro närwarande landsfiscalen Carl Johan Suahnstrup, kronolänsmannen Henric Lind samt **brofogden** Johan **Prockman** och **skallfogden** Jacob Hendriksson jemte allmogen.
Inhämtades, at **uti tingslaget, hwilket är 6 mihl långt och 3 mil bredt, ei finnes ekeskog, ei eller spir- och maste- samt andre storwercksträn, bestående endast skogarne af furu, tall, grahn, biörck och ahl** til swedie brännande samt andre förnödenheter tilräckelig, men så skall ock uti them finnas många insiöar samt ofruchtbare måssar och stora bärg. Til skogarnas besichtigande pröfwades upgå tre månader samt til krono ägornes ordenteliga utbrytning ifrån skatteägor en hel sommar. **Ingen krono- eller sokneallmänning** skall ei uti thetta tingslag wara, utan åro skogarne samfält emellan krono- och skattehemmanen blandwist fördelte. Tingslaget är **20 mihl ifrån saltsiön wid Biörneborgs stad. Ingen insiö eller flottbar ström finnes**, hwarigenom til saltsiön kommas kunde.

s. 741v - Bönderne Jöran Thomasson och Jöran Simonsson ifrån Uiherla by berättade, hurusom theras **arf** efter begges aflidne föräldrar hittils warit innestående uti **Heickilä** bördehemman, hwilket then förras **broder** och senares **faderbroder** bonden Erik Thomasson innehaft, men numera åt **mågen** Johan Mattsson til besittning uplåtit. Förlikts, thet Johan Mattsson skal för löst och fast til Jöran Thomasson och Jöran Simonsson samt thes syskon betala 150 daler k:rmt åt hwardera.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 14-16.1.1751
VA Ylä-Satakunta KOa69 s. 33-, mf JK 1687

s. 34 - Bonden Jöran Jöransson ifrån Wilckilä antogs nämndeman.

s. 34 - Angafs ogifta qwinspersonen Beata Johansdotter och ogifta drengen Johan Mårtensson, bägge tienande på Prästegård, angående kiöttsligit omgänge med hwarandra. Beata födt ett ännu lefwande flickebarn.

s. 36 - Bonden Hendrick Andersson Mattila ifrån Kaupila androg, at för honom 11.9.1750 genom **wådeld** upbrunnit en rija. Elden kom lös genom en fördold spricka på rijeugnens bottn.

s. 37v - Om arf efter wärden på Seppälä eller Mackola hemman af Syfwäjärfwi by Jöran Mattsson, som 1744 om sommaren aflidit, hafwa Jöran Mattssons **dottersson** rusthållaren Johan Eliasson Tungelois och **son** Simon Jöransson Seppälä vid 1744 års hösteting förlikt, at - -. Johan Eliassons **systerman** Johan Axelsson ifrån Wilckilä. Johans andra **syster gift med** bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis.

s. 39v - Bonden Hendrik Hendriksson i Pajukando by androg, at han, i anseende til thes och hustruns ålder och siuklighet samt at the äro barnlöse, öfwerlåtit besittningen af thes hittils åbodde **Sackola** hemman åt Hendricks **broderson** Hendrick Andersson, hwilken är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Maria Eriksdotter ifrån Järfwenpä, öfwer tiugu år gammal. Som Hendrik eij ännu fyllt 21 år, war Hendrik Hendrikssons anmodan, at rätten wille lemna sitt bifall. Hendrick född 17.1.1732. Samtycktes.

s. 40 - Uppå bondesonen Daniel Mattssons ifrån Päskylä by och Längelmäki sokn wägnar ingaf länsman Lind en skrift: Sedan min **hustrus** Kirstin Hendriksdotters **systersson** Daniel Mattsson utlåfwat mig och min hustru lydno, hafwer jag Johan Eriksson med min hustru testamenterat Daniel Matsson mitt åboende ½ Päskölä bördehemman.
Sanningen witnar: Axel Cåveen.

s. 41 - Bonden Erik Ericksson ifrån Uiherla by berättade, at han inte mera orkar föreströ thes åbodde **Joensu** hemman, hwarföre han updragit thet åt thess **son** Hendrik Eriksson, hwilken är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Maria Jöransdotter i samma by, öfwer 18 år. Sonen är född 28.12.1732. Rätten biföll.

s. 42 - Giästgifwaren Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi i Längelmä sokn berättade, hurusom alla hans hemman tilhörande råbref under förra ryska tiden förkommit. Förteckning öfwer råställen.

s. 43 - Bonden Mickel Thomasson ifrån Uiherla by föredrog, hurusom han updragit thess **Juopola** hemman åt thess **son** Mickel Mickelsson, som är sinnad at träda i **ächtenskap med** bondedottren Maria Andersdotter ifrån Pundariby i Kuhmalax, 20 år gammal. Sonen är född 10.8.1732. Rätten samtyckte.

s. 43v - Å sin **dotters soldateenkans** Maria Eriksdotters wägnar föredrog bonden Erik Ehrsson ifrån Uiherla, hurusom Marias **man soldaten** Michel **Tiberg** i julii aflidit. Maria är sinnad at träda i ett annat gifte, hwarföre anhöls afwittring. Omyndige **döttrar** Maria och Kirstin.

s. 44 - Bonden Jöran Johansson Korri ifrån Neulaniemi föredrog, huru såsom bördebönderne Johan Mattsson, Hendrik Eriksson och Hendrik Hendriksson ifrån Pajukando 1 år sedan tilwerckat ett swedieland uppå Korri hemmans mark. Verkställes lantmäteriförrättning.

s. 45 - Rågången mellan Kokkila by å ena sidan samt Hirfwijärfwi och Sahrajärfwi byar å andra sidan. (Tidigare wid höstting 1745.)
The sidstnämnda öfwerstigit **skogsråerna: Wärämändy, Luhdan Kiukansia, Murtasalonpyki, Salckijoensuhu och Koifwuselckä** samt fält en swedja. Swaranderne påstådt, at swidielandet på egen sida samt at rån löper igenom **Mustajerfwen suonsarenKallio, Mustajerfwensari, Lautasuonojansu** och **Tielefwonpyki**. Upsköts.

s. 46v - Utelemnad ransakning angående bondehustrun Maria Eriksdotter ifrån **Randala** hemman i Hafwisto by at hafwa slagit sin **swärmoder** Sophia Mårtensdotter.

s. 46v - Rågången mellan Onnistaipale och Oriwesi byar upsköts.

s. 49v - Upwistes en föreningsskrift emellan nämdemannen Hendrick Andersson ifrån Wessari och dess hel- och halfsyskon.

s. 51 - Hirfwijärfwi och Sahrajerfwi bys åboer Anders Jöransson, Simon Johansson, Erik Eriksson och Jöran Eriksson beswärade sig öfwer åboen på Hulipas enstaka hemman Johan Hendricksson, at han föröfwat åwerckan medelst **näfwerflöt samt wälterstockars huggan** uppå förstnämda byars samfälte skog. Förrättas syn.

s. 51v - Bonden Thomas Mattsson ifrån Onnistaipale **Nåpari** kronohemman inlade en uptekningsskrift 17.9.1750 efter 26.6.1750 aflidne bonden Matts Mattsson. Tilstädes **änkan** Maria Johansdotter. Hennes **swärmoder** bondeänkan på Nåpari Walborg Jöransdotter fordrade arf efter sin barnlösa afledne **son** Matts. Matts Mattssons **broder** Thomas Mattsson, **systrar** Anna och Kirstin. **Sonen** Matts tilträdde Nåpari hemman 1747. Maria Johansdotter afstod hemmanet til des **afledne mans broder** Thomas.

s. 53v - **Sokneskräddaren** wid Eräjärfwi kapellgiäld Matts Eliasson kärade bräckeliga karlen Anders Johansson ifrån Hietalax by, at Anders Johansson, som äfwen skal förstå **skräddarehandtwercket**, utom Matts lof honom til förfång giordt arbete. Anders Johansson förfärdigat endast några soldate släpekläder. Förliktes, at Anders får arbeta i Hietalax by, Wihasjerfwi Nisula, Hapaniemi Seppä, Kaupila Jussila och Mattila hemman.

s. 54v - **Trumslagaren** Johan **Enberg**, som har sitt tilhåld i Oriwesi by, hade utan bonden Erik Olsson Parpolas lof men med andra grannarnes lof huggit 2 lass kastwed i Oriwesi bys skog.

s. 55 - Bönderne Simon Jöransson ifrån Syfwäjerfwi och Matts Hendriksson ifrån Kaupila hafwa öfwerenskommit angående arf efter Simons afledne **swärföräldrar**. Matts Hendriksson är Simons **hustrus brorson**.

s. 55v - Nämnden intygade, at **Majorskan Christina Spåra** skal förtiden wara uti **fattigt** tilstånd och äger endast ett litet augmentsbördehemman, hwarifrån frun icke kan hafwa sin föda.

s. 56v - Kronobonden Jöran Jöransson från Kockila angaf, at thes företrädare under första ryska wäldet för en hästfola såldt åt **förra åboen på Pietilä** hemman i Hafwisto, numera afledne Erik Larsson, en **äng Läpikäytäwä**. Fordrade ängen tilbaka. Nuwarande wärden på Pietilä hemman Johan Johansson upgaf, at hans **swärfader** Erik Larsson köpt ängen från Kockila hemman. Johan och thes swärfader bärgat ängen under 26 år. Johan gaf ängen åt Jöran utan ersättning. Hänwisades till placaten af 21.7.1677.

s. 57 - Unga bonden Hendrik Jöransson ifrån Pitkäjärfwi by, som trolofwat sig med bondedottren Kirstin Jöransdotter ifrån Wihasjerfwi by, hade förnummit, at Kirstin skal hafwa **inwärtes siukdom, så at hon är tungbröstad och har lungsoot**, kunnandes ei giöra tungt arbete. Kirstin Jöransdotter och hennes **fader** bonden Jöran Mattsson förklarade, at Kirstin wid trolofningstiden icke warit siuklig men understundom skal hafwa swår bröstwärk och hosta, men kan dock arbeta.
Skomakaren Bertil Simonsson ifrån Hietalax wittnade, at han warit på skomakarearbete hos Kirstins fader och hördt, at Kirstin swårt hostat och inte fått gå i rijan med andre at tröska ärter. Thomas Erichsson ifrån Pitkäjerfwi witnade, at han på wintern under des resa legat öfwer natten hos Kirstins fader på Kärcki hemman, då Kirstins **farbroders hustru** Brita Larsdotter berättat, at Kirstin är mycket siuklig och har tungt bröst, så at hon på twå årstid ei warit i rijan at tröska ei eller fått mälta. Hustrun Agnetha Grelsdotter ifrån Paijukando wittnade, at hon warit på Kärki hemman at **bråka lin**, då Kirstin giordt samma arbete med henne, men ej länge fått fortfara, såwida hon haft tungt bröst och begynt hosta af dambet och lagt sig på lafwan i badstufwan, där bråkandet skiedt. Kirstin och hennes fader fordrade icke mera fullbordande af ächtenskap. Underställdes til Capitlet i Åbo.

s. 59v - Angående ägotwist öfwerenskommo skattebönderne Johan Muckula, Hendrik Sackola och Hendrik Magnula ifrån Pajukando samt skattebönderne Matts Pettersson och Anders Jöransson ifrån Peilax, at råen emellan byarne **går ifrån den ostridiga Pajunoja råen långs åt bäcken uti ett rätt råstreck och stadna mitt emellan bägge Nijttulahden kallio rår**, hwarest en ny rå kommer at uprättas.

s. 61v - **Fastebref** 16.1.1751 til bonden Lars Hendriksson ifrån Järfenpä by **på ½ Klemola** skattehemman. Förra kronobefallningsman Johan Ollenquist bewiste 1) huruledes Lars Hendriksson genom en med drengen Simon Johansson ifrån Nachkiala by i Ackas sokn 30.8.1748 kommit til besittningen af Simons och des **bröders** Anders, Hendrick, Erik och Matts Johanssöner samt **systrars** Maria och Walborg Johansdöttrars af deras **fader** Johan Mattsson undfångne ½ Klemoila hemman med de wilckor - -
2) med en 21.2.1749 uthändigad skrift, det Simon Johanssons fader Johan Mattsson samt den sistnämdes söner Anders, Hendrik, Erik och Matts såwäl som döttrar Maria och Walborg deras rättighet til ½ Klemola hemman afstått.

s. 64 - Landbonden Matts Mattsson på Järfwensiwu rusthåld i Messuby emot bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalx angående betalnig för ett **wargskinn**.

Kangasalan talvikäräjät 21-23.1.1751 s. 65-

s. 73 - Bonden Hendrik Anderssons ifrån Mäyränpesä by **hustru** Anna Simonsdotter dött i nowember 1750. The omyndige **barnens moderbroder** bonden Erik Simonsson ifrån Raijalax by i Oriwesi sokn.

Ruoveden syyskäräjät 1751

s 682v - Skrifweri ang. gästgifwerier. 1734 års gästgifwareordning.
- - men som emellan Kautu och Onistaipale giästgifwaregårdar i Åriwesi s:n är 3½ mihl, så synes nödigt, at giästgifweriet borde flyttas ifrån Kauttu til Påhios enstaka bördeh:n, som numera är klufwit och bebos af twänne åboer, hwarigenom wägen öfwer den så kallade **Ruowesi malmen** til Onistaipale blefwo 3/4 dels mihl kortare, å bemälte malm 1 3/4 dels mihl ifrån Påhios by skulle finnas någorlunda lägenhet at til de resandes beqwämlighet och allmogens nytta insättas hemman, allenast någon, i anseende til den derå warande markens ofruchtbarhet, emot synnerligare förmåner, wille derstädes blifwa åboe.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 29-31.10.1751
VA Ylä-Satakunta KOa69 s. 705-, mf JK 1687

s. 706 - Bonden Henrik Olofsson ifrån Sukila hade för lensman angifwit, at då bonden Johan Eliesson ifrån Salo i somras brändt des swedieland, skall elden derigenom i skogen löskommit. Ingen skada, allenast barken på små tallskog inwid swedia blifwit swedd.

s. 707 - Länsman Lind anklagade ogifta rusthållaresonen ifrån Hörtsänä och ogifta bondepigan Kirstin Grelsdotter ifrån Onistaipale by under deres tienstetid på Hörtsänä rusthåll uppå en söndag öfwat kiötslig beblandelse.

s. 708 - **Enckiefru Majorskan Beata Christina Spåra** androg, huruledes på **Äijäis** bördehemman af 1/3 dels mantal, som Majorskan besitter, 29.8.1751 om morgonen genom **wådeld** i aska gått, utom någon lös egendom, **en ny stufwa med twänne camrar, en medelåldrig bagarestufwa, ett gammalt boningspörte, ett hemligit hus, en förstuva, ett wisterhus och en sädesboda**. Sedan majorskan låtit elda ugnen, något oos förmäkts i bagarestufwan, fastän der ei den dagen eld warit än at mat åt legofolket kokats. Låtit kasta en såå watn på ugnen. Elden löskommit ifrån ugnen i wäggen genom någon förborgad spricka.

s. 711 - **Kronones Länsman Henric Lindh, som bor i tingshusen**, androg, at **stugutaket** til tingshusen nuförtiden skal wara **läkande** på flere ställen, **spieldet** i stufwan och den större cammaren samt **fönstren** uti stufwan och den mindre cammaren **söndrige**, **spislarne** i stufwan och större cammaren **förfallne**, hwarutom **inga mullbänckar i rummen ei eller mellantak** och spisell i den mindre cammaren inrättade blifwit. Lemnade til sokneallmogens samrådan, hwad utwägar til desse husens botande må tagas. Samtelige närwarande öfwerenskommo med länsmannen, at länsman låter bättra alla på tingshusen befinteliga bristfälligheter, förklarandes allmogen sig willig at ersätta alt efter gärdatalet.

s. 712 Blef i anledning af landshöfdingens skrifwelse undersökt
1) **å hwilka hemman giästgifwerierne beqwämligast så wid sommar- som winterwägarne i detta tingslag må anläggas**. Inhämtades, at **Onistaipale** bys 6 åboer, 5 krono och ett skattehemman, utom ett trumslageboställe, **härtils wid den ifrån Åbo til Österbottn löpande landswägen underhållit giästgifweriet**, **sedan emottager Kautu giästgifwaregård i Ruowesi sokn**. I anseende til den här emellan warande långa wägen, har Ruowesi sokn tingsrätt funnit för godt, at **giästgifweriet borde ifrån Kautu flyttas til Pohios by** där. **Postbonden** Simon Henriksson ifrån Onistaipale berättade, at han med stor swårighet de framfarne åren ensammer efter förordnande **måst öfwer Ruowesi malmen til Kautu 3½ mihl framföra alla ankomne publique bref**. Han undanbad sig således giästgifweriet eller postförningen, hwaremot Simons grannar ei hade til at inwända. Sedan angafs **Ponsa by i Kangasala** sokn, 2 mihl ifrån Onistaipale by, men som the 3 therstädes befintelige kronohemmans åboer äro påstbönder, så lärer thet intet kunna skie, hwarföre i theras ställen **Neulaniemi** 2 hemman 1/8 mihl längre fram föreslås, theremot **Raijalax giästgifweriet skulle afskaffas för then långa wägen, som häremellan och Sårola giästgifwaregård wid Kangasala kyrkia är**, nemligen 2½ mihl. **Wid den så om sommaren som wintern til Längelmäki sokn i Tafwastehus län löpande landswägen** wore af nödan, at **Mattila och Uotila kronohemman i Oriwesi by blefwe förordnade til giästgifware** samt några andra af de här, utom twänne boställen warande 5 hemman, at framföra bref och lysningar til Kuorewesi kapell samt den delen af Längelmäki sokn, som hörer til Biörneborgs lähn. Och som ifrån denne by til **Längipohia giästgifwaregård** af Tafwastehus lähn af Längelmäki sokn är tre mihl, så tyckes nödwändigheten fordra, at **mellan giästgifwaregård om sommaren i Eräslax by, 1 5/8 mihl, och winteren i Wiuhkola by, 1 1/4 mihl härifrån, kunde inrättas**, och är det i **Kawala** by af Kuorewesi tilsatta giästgifweriet mindre nödigt, så wida inga andra därstädes skola färdas än allenast krono betiente. Elies skall i **Kuusjerfwi** by af Kuorewesi **wid winterwägen ifrån Åbo til Sawolax wara giästgifwerigårdt**, 1 1/4 nihl ifrån Längipohia by, til hwars underhållande kronobefallningsmannen i orten anslagit hållskiutas ifrån Kuorewesi capellgiäld, som giästgifwaren äfwen skall tarfwa, såwida han i anseende til til det under hans hemman lydande ringa höbohl, ei skall kunna underhålla så många hästar, som wederbör.
2) Angående **hållskiutsen** til de öfrige giästgifwarnes understöd pröfwades, at **inga hafwa af nöden någon hållskiuts, efter här ei skola färdas många resande**, och ifall flera hästar understundon behöfdes, tå kunde grannarne efter wanligheten wara giästgifwarne behielpielige.
3) Här finnas inga utbyskatter än soldatefriheten.
Allmogen undandrog sig at upbygga giästgifwarehuus, enär allmogen har beswär med tingshus byggnaden.

s. 714v - Skattewärdering på Padustaipale krono indelte hemman, hwilket hemmanet nuwarande åboen Anders Andersson begärt för at få til skatte inlösa. Torparehustrun Anna Mickelsdotter ifrån Säynäjoki, hwars nu frånwarande **mans** Mickel Mattssons **broder** Simon Mattsson tilförene skall innehaft Padustaipale hemman och det till Anders Andersson afstått, förmente sin mans wara bördig til Padustaipale hemman och närmare at inlösa hemmanet. Landshödingen avgiör.

s. 715 - Ogifta drängen Johan Henriksson ifrån Onnistaipale skal lägrat ogifta qwinspersonen Beata Josephsdotter. Sedermera trolofwat sig. Johan ei i laga ålder.

s. 716 - Innehafwaren af Suomasema kronorusthåll Johan **Hoffman jämte predikanten Henric Sundström** (wid Eräjärfwi kapellgiäd) androg emot de Pånsa bys åboer Johan Pafwola, Thomas Tuimala och Jöran Uotila, at då **Commmissionslandtmätaren** förledne sommaren **upgått råerne emellan Kangasala och Oriwesi soknar**, skola the anwist honom således utstaka rålinien, at den **sträckt sig öfwer en del af Suomasema rusthålds tilhörige mark**, hwarigenom Ponsa boer fått anledning at wilja tillägna sig denne mark. De Ponsa boer förklarade sig eij nyttia marken framdeles eller tilägna sig någon del af de ägor, som under Suomasema höra.

s. 717 - Förliktes bonden Johan Axelsson ifrån Wilkilä med des wederparter Henrik Wessari - - angående städsel.

s. 717v - Bönderne Erik Eriksson och Johan Johansson ifrån Akola samt Henrik Henriksson ifrån Safwo berättade, at de i framfarne år med 6 daler k:rmt städslat til reservesoldat för deras rota drängen Jöran Grelsson, nu wistande på Mattila hemman i Längelmä. Jöran hade undadragit sig från sysslan.

s. 719 - Bönderne Mickel Bengtsson och Erik Simonsson ifrån Raijalax angående wäg. Erik brukat hittils wäg ifrån sitt kåhlland öfwer Mickels åkerteg. Mickel har sin wäg förbi Eriks åkertegs ända til sitt wisthus. Förliktes.

s. 719v - Soldaten Matts Simonsson och des son drängen Henrik Mattsson ifrån Ruowesi sokn äro sinnade at söka sig besittningen af Tomola hemman i Kärtä by.

s. 720v - Bönderne Jacob Eliesson ifrån Kalku och Jöran Johansson ifrån Korfwis emot reservesoldaten.

s. 721v - Förliktes drängen Erik Jöransson ifrån Prästegård med bonden Johan Johansson ifrån Akus angående drängelön. Johans **företrädare i ächtenskap**, numera afledne bonden Anders Jöransson.

s. 722 - Bönderne Erik Jacobsson, Lars Jöransson och Henrik Adamsson ifrån Pitkäjerfwi kärande och Sigfred Larsson swarande blifwit förlikte om **en liten ängsfläck Kifwioja** kallad sålunda, at swaranden afstår ängen til kärandernes enskilte nyttiande.

s. 722v - Förliktes bonden Anders Henriksson ifrån Wehlalax med drängpoiken Johan Johansson ifrån Såltila angående städsel. Johans nuwarande husbonde, bonden Johan Bengtilä ifrån Såltila.

s. 723 - Bonden Johan Johansson ifrån Kuiwais hemman fordrade af bonden Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi 28 daler. Kärandens **swärfader** och swarandens **stiufbroder** afledne Simon Simonsson. Thomas Mårtenssons **swåger** Abraham Michelsson ifrån Hietalax. Abraham Mickelssons **hustru** Maria Mårtensdotter samt **stiufsson** Jöran Mattsson. Förliktes.

s. 725 - Emellan Päskylä bördehemman och Seppä kronohemman i Sywäjerfwi by i Längelmä sokn har wid 1732 års winterting behandlats en twist on **besittningen af Kirfwenlahden nijttu**, som Päskylä hemmans dåwarande åboen sökt tilwinna. Upsköts.

s. 726 - Bonden Simon Henriksson ifrån Uiherla by berättade, huruledes han sig til hielp antagit **sonen** Johan Simonsson at jemte honom bruka hemmanet. Johan är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Maria Johansdotter ifrån Hapaniemi, öfwer 20 år. Sonen är född 25.6.1732. Rätten gaf sitt samtycke.

s. 727 - Bonde Jöran Mårtensson ifrån Wilkilä klagade öfwer soldaten Mickel Mickelsson, at Mickel tagit Jörans giärdsle och upbrän samt öfwerfallit honom i des faders torp med slagsmål samt tagit Jörans häst och släpat säd. Jöran kallat Mickel för krono- och giärdsletiuf.

s. 731 - Bonden Henrik Simonsson och des **syster** Anna Simonsdotter ifrån Ungila beswärade sig, at inhysesqwinnan Margeta Mattsdotter ifrån Säynäjoki utspridt om Anna det **rychte, som skulle twänne fremmande herrar giordt Anna bråtт, tå hon några weckor sedan mött dem på landswägen**. Ett sådant rychte utgått i soknen, som skulle hon med dem plägat missttänckeligit umgänge.
Margeta Mattsdotter berättade, at enär soldatehustrun Walborg Henriksdotter 3 weckor sedan warit uti Säynäjoki, skal Margeta tilfälligtwis sagt åt Walborg, at tå Margeta gåt uppå landswägen, skall hon på ett ställe uti snön blifwit warse fiält hit och dit efter karlar och hästar samt undrat sig, hwad de därstädes haft för händer. Widare skall Margeta ei sagt. Walborg påstod Margeta talt, at hon **på landswägen uti snön blifwit warse, hurusom twänne fremmande herrar, hwilka förut ridit förbi henne, warit nedstigne och därstädes gått af och an, hwaraf Margeta welat sluta, at desse herrar giort Anna Simonsdotter, hwilka dem äfwen skal mött, brottom, som orden lytt**, men Margeta ei beskyllt Anna för något oärligit med dem. Margeta och Walborg förklarade sig om Anna ei annat weta än hwad ärligit är.

s. 732 - Angående ett litet kaskeland om 7 kappars utsäde, som bönderne Erik Samuelsson ifrån Råtiala samt Henrik Olsson ifrån Suckila på samfälte marken huggit. Förliktes at de detta kaskeland tilsammans skola bränna och beså och bärga.

s. 733 - Förliktes inhysningen Jacob Jacobsson ifrån Wehkalax med bönderne Anders Henriksson och Henrik Jöransson angående någon skada, som deras swijn giort å Jacobs rågwäxt.

s. 733 - Inwånarna af Oriwesi by innehafwaren af Seppälä kapellansbohl **capellanen Johan Utter**, bönderne Erik Parpola, Johan Erola, Lars Ruicka, Jacob Uotila, Johan Terjoki, Jonas Mattila, Johan Antila, Simon Siuro, Anders Siukola och Anders Kontti androgo emot Pehula bys åboer Johan Noppari och Johan Magnula, at de **Oriwesi byamän skola innehafwa åtskillige ängiar i samfält tegskifte med de Pehula boers ängiar inunder Pehula bys åker**, skolandes Pehula boer esomoftast beta deras kreatur på besagde ängiar, men då Oriwesi boerne sätte sine kreatur i bete där, drifwit dem bort. Emellan ängiarne och Pehula byssens åker finns ingen hägnad. Oriwäsi byamän påstodo, thet Pehula boer samfält med Oriwäsi boer efter ägodel bör uprätta giärdesgård. **Giärdesgården bör således inrättas, at den by gärdar mer, som för mera ligger, och den mindre, som för mindre ligger** (B.B. IX cap. 7 # och V cap. 2 #). Förrättas delning af mellangård.
De Pehula boer anförde emot de Oriwesi byamän, det parterne bäggesides skola äga wissa **ängiar i tegskifte uti Orihpohia med laga hägnad försedde änges haga**. Emedan desse ängiar skola wara aldeles sänckige samt igenom förtrampning förderfwas, påstådde Pehula boer, det de Oriwesi byamän blifwa förbudne at i **Orihpohia ängeshaga** indrifwa och beta hästar och andre kreatur, hwartil Oriwesi byamän samtyckte.

s. 735 - Oriwesi boer/ Onnistaipale angående ägotwist. Angår Onnistaipale boars swediande på Oriwesi bys sida. Synen förrättas.

s. 740 - **Skräddarelärogåssen i Åbo** Henrik Samuelsson skal wara **sinnad at blifwa gesäll** i besagde handtwärk. Född 28.12.1727 af äkta säng i Kockola by. **Fadren** war numera afledne **soldaten** Samuel (Jöransson) **Pudas**, **modren** Maria Jöransdotter.

Kangasalan syyskäräjät 5-9.11.1751 mf JK 1687

s. 755 - - på skiedd föreställning will innehafwaren af **Brusila hemman i Lillpendo** by och **Kuhmalax** capelgiäld nämndeman Lars Ericksson at framdeles **förestå giästgifweriet**, warandes hit **ifrån Taustiala giästgifwaregård i Sahalax sokn 1 1/4 mihl samt derifrån til Wästilä giästgifwaregård i Längelmäki sokn 2 1/4 mihl.**

s. 766v - Uppå bördeböndernes Anders Jöranssons och Simon Jöranssons ifrån Sitama anmodan förordnades vicehäradshöfd. Johan Lilius samt nämndemännerne Johan Jöransson fr. Ponsa och Johan Bertilsson fr. Hafwisewa til at nästkommande sommar **efter skatt och öretal dem emellan dela och jämka sielfwa bohlåkeren, som hittils styckewis brukats, samt de derutom på samfälte marken uptagne åkertäppor samt de them när intil belägne ängar**, hwilket alt skrifteligen kommer at författas.

s. 767 - Bonden Anders Jöransson och thes **son** Johan Andersson ifrån Sitama förliktes med **bröderne** Jöran och Mickel Simonssöner i samma by angående twistande på barnsöhl om åkerdelning. Slagsmål.

Ruoveden talvikäräjät 1752

s 8v - Her Jacob Mattei kyrckioherden i Wesilax förseglad witnesbörd dat. 27.10.1610.
Her Hanses kyrckioherdes uti Kangasala försegl. bewijs dat. år 1610 den 20, söndagen efter Frinitatis, at Per Nilsson Pånsa uti Kangasala hade lagligen sållt Henrich Erichsson Kårpulainen, eftersom Klemet Gröps dombref therom widhere förmälar, dat. år 1571, en Eremarck, som är emellan Simon Korpulainen och Oleff i Hanhoi, liggiandes innom - - derföre hafwer Peer i Ponsa bekommit - - pengar siu marker örtug mm. - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 14-16.1.1752
VA Ylä-Satakunta KOa71 s. 24-, mikrofilmi JK 1688

s. 24v - Skattewärdering på ½ Rupisu oindelte kronohemman i Rajalax by för inlösande til skatte. Innehafwaren qwartermestaren Johan Fabrilius.

s. 25 - Bonden Henrich Simonsson Isoperä uti Koifwuniemi lidit 12.2.1751 skada genom **wådeld**. Upbrunnit fähuset jemte 7 koor, 4 kalfwar, 11 fåhr och 7 lamb. Henrichs **hustru** Lisa Andersdotter warit om aftonen före med lius utan lykta i fähuset, hwarest elden löskommit.

s. 26 - Ogifta drängen ifrån Äijais och ogifta qwinspersonen Maria Danielsdotter ifrån Woitila föröfwat lägersmål. Maria födt 26.10.1751 ett ännu lefwande gåssebarn. Marias **fader** drängen Daniel Danielsson.

s. 28v - Unga **soldaten** Jöran Thomasson **Granroth** ifrån Neulaniemi by och Kangasala anhölt at få **gifta sig med** soldatedottren Maria Israelsdotter ifrån Kockila by, öfwer 20 år. Jöran född 10.3.1732 (i Oriwesi?).

s. 29 - Bonden Michel Bengtsson ifrån Rajalax by å des **sons** Markus Michelssons wägnar, hwilka tilsammans förestå Bengtilä hemman, anmälte, at Markus är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Maria Andersdotter ifrån Peilax, 17 år. Sonen är född 10.3.1733.

s. 29v - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä by androg, at han och des afledne **fader** Axel Johansson utbetalt til Axels syskon och deras arfwingar arf efter Axel Johanssons föräldrar af Wilckilä hemman. Framtedde ett i des **farbroders** Johan Johanssons namn 18.11.1735 af kapellanen Johan Lucander fattadt betyg. Johan Axelssons **faster** Maria Johansdotter och **fasterman kyrckiowäckaren** uti Längelmäki Abraham Henrichsson samt **faster** Elin Johansdotter och hennes **man** bonden Thomas Mattsson Rasi ifrån Längelmäki sokn. Johan Axelssons **fasters**, afledne Anna Johansdotters **måg** soldaten Johan Laureen ifrån Taipale by.

s. 30v - Emellan Päskylä bördehemmans innehafwarne samt Seppä kronohemmans åboende i Syfwäjärfwi by angående twist om besittningen af **Kifwenlahdennijttu** äng, delwis af siön tillandade. Upsköts.

s. 31v - Bonden Jöran Mårtensson ifrån Wilckilä emot soldaten Michel Michelsson i samma by angående slagsmål. Jöran kallat Michel för **kronotiuf och giärdsletiuf** samt Michel kallat Jöran för **gammal mördare**.

s. 35v - Ogifta **soldaten** Bertil **Wock** (i närwaru af rustmestaren Henric Ollenquist) samt Wocks trolåfwade **fästeqwinna, enckian** Maria Erichsdotter ifrån Hietalax skola flyttat at bo samman på Wocks torp och idka en näring, fastän laga wigsel ännu icke försiggått.

s. 36v - Probsten Andreas Salowius klagade för majorskans Beata Christina Spåras fattigdoms skull.

s. 37 - Förliktes förafskedade soldaten Jacob Mattsson ifrån Ewäjärfwi samt gamla bonden Matts Michelsson ifrån Joensu angående en resewacka.

s. 37v - Bonden Henric Mattsson Huikuri androg, at hans faderbroder, afledne bonden Simon Jöransson genom en åhr 1705 fallen häradsdom - -.

s. 39v - **Dragon** ifrån Hörtsänä rusthåld Johan Grelsson **Orre** widgick sig för 9 åhr sedan af sin **swägerska** inhysesqwinnan Sophia Pehrsdotter ifrån Pitkäjärfwi hafwa bekommit en gryta.

s. 40 - Inhysningen Anders Johansson ifrån Oriwesi by androg emot rusthållaren Johan Henrichsson ifrån Hörtsänä, at Johan under des innehafwande ½ rusthåld skal inkräktat och nyttia ett ödeshemmans ägor. Anders är **sinnad at på frihet uptaga samma ödeshemmanet**. Johan Hörtsänä icke lagligen instämts.

s. 41 - Bonden Johan Grelsson Mattila ifrån Ewäjärfwi angaf bonden Henrich Mattsson Huikuri at hafwa **kallat länsman Henric Lindh samt brofogden Johan Prockman för blodfittas söner, hundsfottar och skiälmar samt Johan för skråfoss**.

s. 43 - Rusthållaren Johan **Hoffman** från Suomasema beswärade sig öfwer bonden Johan Jöransson Pawola från Ponsa i Kangasala, at han wid **Wassarinoja** skal huggit biörkwed på Suomasemas enskilta skogsmark. Twist om råer. **Råen bör gå ifrån Lechtiswuori til Wassarinoja**, men Ponsa boer förmena, at rån ifrån Lechtiswuori går til **Isopohja eller Isolachdenoja** såsom **landtmätaren Eric Wijk** den upgått förledne sommar. Hoffman förwijte, at rån skall gå från **Ponsankorkia** til Wassarinoja, fastän landtmätaren upgått rån efter egit behag ifrån Wassarinoja til Lechtiswuori. En ny syn bör förrättas.

s. 45v - Kockila byamän Johan Berttula, Johan Tarckala, Michel Mickola och Jöran Martila androgo, at de för några år sedan åt numera afledne bonden Petter Fraestadius ifrån Wehmais by och Messuby sockn wid des resa til Stokholm skola lefwererat 48 daler k:rmt och 2 lispund lin derföre, at ha skulle ifrån Stokholm förskaffa några råbref öfwer alle Kockilas råer. Icke bekommit råbref eller fått tillbaka penningar. Drengen Johan Adamsson ifrån Safwo och inhysningen Johan Michelsson ifrån Kockila intygade, at Fraestadius för siu åhr sedan warit i Kockila by och låfwat laga ifrån Stokholm ett råbref.

s. 47 - Några af Oriwesi församlings inwånare, nemligen Erich Parpola, Johan Erola och Johan Kolhi androgo, huruledes **domcapitlet i Åbo förordnat wicepastoren och adjuncten Lars Forselius til at förrätta kyrckioherdesyslan i Ruowesi, i hwars ställe prästmannen Johan Kiärrström imedlertid blifwit förordnad at förrätta medhielparesyslan** härstädes. Kiärrström skall numera undfått befallning at begifwa sig härifrån, men bemälte bönder önskar at få behålla Kiärrström här til nästa Walborgsmessa. Häradsrätten kan ei undersöka.

s. 47v - De Järfwenpä boer Jacob Rekola, Erich Thomala, Erich Strånga och Lars Klemola androgo emot de Wihasjerfwi boer Jöran Kärki och Jacob Yrjölä angående råerne på bröstmark. Swaranderne ingåfwo **häradsrättens dom af 13.3.1696**, at efterskrifne råer af gammalt warit **skilnad emellan Wihasjerfwi och Järfwenpä boer: Äetsänlahdenjohta, Partastenhånga, Partastenkiwipyki och sedan hufwudrån Pykimäki**. Häradsrätten dömt **Pykimäki til hufwud- och Äetsänaidanjochta til ändarå**, rårått til hwarandra, doch de Järfwenpä och Wihasjerfwi boers ängar, som de före af gammalt innehaft och bärgat, härunder icke begripne, hwarefter ock **mellaråerne Partastenhånga och Partastenkiwipyki böra i råstrecket ligga**. Upsköts.

s. 48v - **Probsten** och kyrkioherden, magister Anders **Salowius** androg, at bönderne Johan Kolhi, Erich Parpola och Johan Erola förklarat deras åstundan wara at få behålla i församlingen **prästmannen Johan Kiärrstöm**, som blifwit summe venerando consistorio först hitsänd och nu återkallad, men som sådant sades wara stridande emot consistorii nyligen skiedde förordnande och utmärka **kallsinnighet emot deras nuwarande siälasörjare samt förakt af deras lära**: altså begiärte probsten, det besagde bönder måge höras, af hwad orsak de förklarat sin åstundan wara at få behålla Kiärrström och om de emot deras nuwarande siälasörjares lära och lefwerne hafwa något at påminna. Bönderne förklarade, at de eij hafwa at påminna emot deras siälasörjare och at deras åstundan är at behålla Kiärrström för den orsaken, at **adjuncten och wicepastoren Forselius** förordnats at förrätta kyrckioherdesyslan i Ruowesi. Probsten förbehölt sig at wid nästa ting tiltala bemälte bönder derföre, at de föraktelig en utlåtit sig om deras siälasörjarens lära.

s. 49v - De Pehula boer Johan Noppari och Johan Magnula inlade i rätten en skrift. Wid höstetinget öfwerenskoms, at en gärdesgård emellan wår åker samt de därunder warande ängar, hwilka wij med Oriwesi boer **i samfält tegskifte** äga, skulle uprättas. Pehula boer kunde eij gilla delning, enär den skiedt några weckor före juhl, då marken eij mera war bahr, hälst emedan oss den olägenhet skulle tilflyta, at wij eij hädanefter finge drifwa wår boskap til wårt gamla **mulbete Leinilaidan Laidun** kallat. Förrättas en ny jämkning och delning.

s. 51v - De Pehula byamän Noppari och Magnula androg med Oriwesi by inwånare - - at de skola de framfarne åhren uti sine ängeshagar af Oriwesi och Pehula **byars samfälta mark** utan samteliges tilstånd intagit mycken jord mulbetet til förminskning. De Pehula boer anhöllo om syn och wärdering af samma intagor. De Oriwesi boer anförde, at de eij intagit något af den samfälta marken, utan skal all den mark, som inom deras

ängeshägnader finnes, ifrån urminnes tider warit inom samma hägnader. Länsman Lindh samt nämdemännen Johan Mattsson ifrån Pajukanda och Johan Mattsson ifrån Korkkila förrätta syn och wärdering.

s. 52v - Kronobonden Henrich Andersson Mickola ifrån Hoiwala androg emot kronorusthållaren Henrich Henrichsson Jarla, at Henrich under Jarla rusthåld skal innehafwa en äng **Hautanijttu** benämd, om tre lass hööslag, hwilken i fordna tider för en tunna råg **pantsatts** til Jarla. Gamla bonden ifrån Hoifwala Matts Jöransson, 80 år gammal, intygade at Henrich Anderssons **fader** bonden Anders Henrichsson Mickola påstått, at **Hautanijttu** äng skulle wara Mickola hemman tilhörig och i fordna tider blifwit pantsatt til Jarla rusthåld. Mattses **hustru** Anna Jacobsdotter, 60 år gammal, som är swarandens Henrich Henrichssons **syskonebarn**, witnade, at så långt hon mins tilbaka, skal Hautanijttu blifwit häfdad under Jarla rusthåld, men då witnet warit på åttånde året gammal, skal hon hördt Mickola hemmans dåwarande åboens **son** Michel Larsson, som redan är afliden, för henne sig utlåta, det Hautanijttu wore Mickola hemmans rätta tilhörighet. Henrich Andersson afstod från ängen.

s. 56 Ransakning i hemstälte målet angående inhysningen Krister Eskelssons ifrån Kauppila **död**, hwartil nämdeman Mats Johansson Jussila blifwit **misstänkt**. Utelemnats.

s. 56 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** androg emot gamla pigan Brita Isaksdotter ifrån Hollma gård, at då han i höstas om en söknedag ärnat sända til qwarn at låta mala 7 kappar sig tilhörig råg och därför lagt rågsäcken på trappan til en boda på Holma gård, skal Brita Isaksdotter borttagit säden och burit den til majoren Nils Silfversuahn. För majoren hade Brita angifwit, det Menholm skulle olofligen afhändt samma spanmål ifrån majorens spanmålsboda. Brita Isaksdotter nekade at så skedt, utan skal Meenholm gifwit åt Brita 10 kappar råg til den ändan, at Brita derföre skulle spinna åt honom, skolandes Majoren sielf tagit ifrån Brita samma spanmål och misstänkt Meenholm. Upsköts.

Pirkkalan talvikäräjät 26.3.-1752

s 63v - Bl.a. länsmannen Henrik **Lindh** i Oriwesi, skallfogden Jacob Henrichsson i Oriwesi och brofogden Johan **Prockman** i Oriwesi aflade deras trohets och huldskaps ed til wår nu regerande konung.

Kangasalan syyskäräjät 19-.10.1752

s. 379 - Unga karlen Jacob Johansson ifrån Kuifwais by och Oriwesi sokn androg emot rusthållareänckan Margareta Jöransdotter ifrån Knapi rusthåld och Pendo by, at han sidstledne sommar i twänne främmande personers närwaro skall otwungit **trolofwat sig med** Margareta Jöransdotter och **gifwit henne en silfwerring, en silfwerbrisk, en duppel carolin, twenne enkla dito, ett tolf styfwer stycke och en grön silkes halsduk i fästningagåfwor**. Som Margareta numera skal wilja rygga trolofningen och låtit sedermera trolåfwa sig af en annan, påstod Jacob, det hon med Jacob ärnade äktenskapet må förpliktas. Margareta förklarade sig, at hon inte samtyckt til trolofningen, men Jacob dock lemnade fästningagåfwor, som Margareta skall återsändt. Upsköts.

s. 387 - Elias **Menholm** har på Holma gård år 1750 om hösten blifwit **antagen til wäfware** och därstädes förblifwit til samma tid år 1751, under hwilcken tid han **åtnutit dageligen en sup brännewin samt 4 gånger mat** - -.

s. 390v - **Trolofningen** mellan rusthållareänckan Margetha Jöransdotter ifrån Pendo by och Jöran Erichsson ifrån Luikala i Pälkäne uphäfwdes och trolofningen mellan bemälte äncka och unga karlen Jacob Johansson ifrån Kuifwas förklarades för gällande.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 27-.10.1752
VA Ylä-Satakunta KOa71 s. 424-, mf JK 1688

s. 425 - Skallfogden i Tyrfwis sochn Matts Thomasson samt bonden Anders Ericksson Martila i samma sochn anmälte, at the härtils uppehållit den del af Tyrfwis bro, som allmogen i detta tingslag är pådelt - -.

s. 425 - Den tilstädes warande allmogen låfwade betala til **länsman Hindric Lindh** de 90 daler kopparmynt, som han anwändt på **tingshusens förbättrande**. Alle de hemman, som ei hemtat til detta behof näfwer, skola erlägga 9 öre.

s. 425v - Bonden Johan Andersson Anttila ifrån Hoifwala warit om en söndag drucken.

s. 426 - Länsman Lind angaf, at **soldaten** Adam **Tiberg** ifrån Akola owarsamt antänt en swedie och lössläpt elden i Akola bys skog. Ingen synnerlig skada. Tiberg förklarade sig, at han sidsta sommar, då stark torcka warit, **utan at gräfwa jorden undan, antändt en rofweswedie**. Under det upkommit starck blåswäder och elden utbredt sig til skogen. Syn förrättas.

s. 426v - Om **arf** efter framledne wärden på Seppälä hemman i Syfwäjärfwi by Jöran Mattsson har den aflednes **son** Simon Jöransson Säppälä ingått 1744 en förening med den dödas **dottersson** rusthållaren Johan Eliasson Tungelois, at Simon til Johan betalar 150 daler. Johan afledne **moder** Sophia Jöransdotter. De 150 daler blifwit fördelte emellan Johan Eliasson och des 3 **systrar**: Maria Eliasdotter, **gift med** bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä, Sophia, **gift med** bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis, samt Kaisa, **gift med** drängen Johan Johansson ifrån Tungelois.

s. 428 - Ogifta bondesonen Jacob Jacobsson ifrån Ylinens hemman i Borgerla by samt Jacobs **stiufmoders ogifta syster** Karin Erichsdotter i samma by öfwat kötslig beblandelse med hwarandra och aflat ett ännu lefwande flickebarn. Jacob gifwit henne **i fästningegåfwa en silfwerbrisk samt Karin honom en skiortta, ett par ullwantar och ett par ullstrumpor**. Bondehustrun Maria Olofsdotter ifrån Borgerla by hade 1751 midsommarstiden sedt Jacob på ängen kasta Karin under sig men intet mera. Jacob nekade, at han begiärt Karin til ächta. Karin kunde icke bewisa, at Jacob sig med henne trolofwat.

s. 430 - Majorens änckefru Beatha Christina Spåra emot bonden Jöran Jöransson Nickilä ifrån Pitkäjärfwi och dess **son** Hendrich Jöransson angående at de om en söknedag uti ett samqwäm sig skola utlåtit, at fru **majorskan swurit sig mehn uti** en här i rätten för detta afgiord **brandstodssak**. De sistnämda hade utlåtit sig i hastighet och återkallde sin utlåtelse.

s. 431 - **Majoren** Robert **Watzon** aflidit i aprill 1749. Inbördes testamente 7.1.1732. Watzons **systerson** häradsskrifwaren Otto Johan **Giers** och **brodersson** bokhållaren Martin **Watz**.

s. 432v - Probsten Salowius androg huruledes Oriwesi sokn skall hafwa af nöden en linwäfware. Linwäfware Elias **Menholm anböd sig til sochnelinwäfware**. Allmogen samtyckte. Anmältes, at Menholm blifwit af lieutenanten Odert Johan Gripenberg angifwen för lösdrifware. Menholm opförts för innewarande åhr för dräng på Holma gård hos majoren Niel Silfwerswahn.

s. 433 - Sedan krono befallningsman Johan Wialenius 21.2.1751 til landshöfdingens godtfinnande **inrymt** drängen Matts Jöransson ifrån Koifwuniemi by **uti ett angifwit urminnes ödeshemman Puckila, belägit uti Kallenautio ödesby och utmarcken wid landswägen til Ruowesi sochn och Österbotn**, har Mats Jöransson sig om stadsfästelses ernående på sagde inrymning hos landshöfdingen anmält, hwilken ett så lydande utslag utwärckat:
För än jag - - bör wid domstolen undersökas, huruwida bemälte ödeshemman å den ort, hwarest sökanden sig nedsättia will, belägit warit eller ock om derstädes tilfälle til något nybygges anläggande gifwes, i hwilket senare fall bemälte rätt om skogens beskaffenhet til uplysning tienar, ransaka wille - -.
Nämden och större delen af den tilstädes warande allmogen intygade, det **löst rychte skall wara derom, at ett ödeshemman uti Kallenautio ödesby skal finnas**, men huruwida det består i sanning, kunde ei närmare utredas än at några personer wid handen gåfwo, at derstädes finnas **lemningar af ugnar. Jordmonen består af odugelig sandmo samt ofruchtsamme kärr, men grof timmerskog, hwilcken angafs tilhöra Woitila by** bestående af twenne börde- och ett kronohemman. Emedan derstädes ringa tilfälle skall finnas til åkers och ängs uptagande, kan häradsrätten icke finna, det kongl. maj:t och cronan någon särdeles förmån skulle tillflyta genom nybygges uptagande på besagde marck, men **för de resande wore det en synnerlig förmon och beqwämlighet, om ett torp när in wid wägen finge anläggas**, hwarest eliest på 4 mihls distance icke finnes någon by.

s. 434 - Bördebonden Johan Erichsson, som ärfteligen besitter Jussila ½ bördehemman i Päskylä by, har genom afhandling tilsagt unga karlen Daniel Mattsson besittningen efter Johan Erichssons och des hustrus död. Johan Erichssons **broderson** bonden Simon Mickelsson ifrån Päskylä besitter äfwen ½ Jussila hemman och wil

lemna sin rätt åt Daniel Mattsson. Daniels **hustru** Maria Kristersdotter skall äfwen wara arfwinge til hemmanet. Äfwen rusthållaren ifrån Storattila by Jöran Erichsson skalla wara **arfwinge** till Jussila.
Emellan innehafwarne af Päskylä underlydande bördehemman Simon Michelsson och Daniel Mattsson skedde öfwerenskommelse, at de **nya ängiarne delas** och jämkas.

s. 435 - **Soldaten** Jacob **Kockström** beswärade sig, at hans **roteäng Hormiston Nijttu** skal wara ohägnad, hwarigenom kreaturen skola tid efter annan blifwa drefne igenom ängen. Bonden Elias Hendrichsson bör hägna Hormisto roteäng.

s. 435v - Wid mantalsskrifningen hafwa **reservesoldaten** Matts Andersson ifrån Naappila och dess **hustru** Beata Mattsdotter blifwit upförde såsom tienstehion på Hörtsämä rusthåll.

s. 436 - Bonden Hendrich Erichsson ifrån Pajukando by, hwilken tillika med sin **son** Matts Hendrichson bebruka Maunula bördehemman, anmälte, at til ernående af nödige arbetare är hans son sinnad at **gifta sig med** en 16 åhr gammal bondedotter Walborg Erichsdotter ifrån Järfwenpä. Ehuru Matts är på sitt 19. ålders åhr (född 19.9.1733), samtycker häradsrätten ächtenskapet.

s. 436v - Upteckning och delning 28.9.1752 efter afgångne bondeänkian Maria Simonsdotter ifrån Kåntti hemman i Oriwesi by. Den aflednes **son**, drängen Hedrich Jöransson ifrån Seppälä cappellansbol i Oriwesi by samt **soneson** drängen Hendrich Simonsson ifrån Jarla beswärade sig, at den förras **broder** och den senares **farbroder**, bonden Anders Jöransson Kontti, som egendomen om händer haft, skall utlemnat ifrån upteckning egendom och hwad den aflednas **söner, adjuncten i Pälkäne Gustav Lindwall samt smeden** Thomas Jöransson ifrån Wesilax sokn - -. Anders Jöransson Kontti: at all den egendom, som parternes **fader** och **farfader** Jöran Jöransson efter sig lemnat, med **hela hemmanet åhr 1739 upbrunnit** samt at parternes **moder** och **farmoder** Maria Simonsdotter sedermera ingen egendom förwärfwat. Upsköts, enär Lindwall och smeden icke woro tilstädes.

s. 437v - Kronobonden Johan Hendricksson ifrån Pylkinautio berättade, huruledes för honom uppå des åboende hemman sidstledne sommar **genom hagefall all gröda och säd på åkeren blifwit förderfwad**. Anhöll om lindring i räntans utgiörande.

s. 438 - Kronobonden Simon Jöransson Säppä ifrån Syfwäjärfwi androg emot bördebönderne Daniel Mattsson och Simon Michellsson ifrån Päskylä begiärandes **delnig af samfält skog** och några ifrån siön tillandade ängar. Olagligen instämts.

s. 438v - Kronobönderne Lars Sipilä, Hendrich Sipilä och Matts Laurila ifrån Pitkäjärfwi beswärade sig, at deras granne kronobonden Hendrich Nickilä skal börjat rödja på kärandernes andelar af ett Pitkäjärfwi by emellan fördelt kärr. Nickilä påstod, at kärret är odelt, men käranderne förbeföllo sig, at **kärret är delt och hwar och ens lott med wissa skilljeteckn utmärkt**. Förrättas syn.

s. 439 - Förliktes pigan Marja Hendricksdotter ifrån Seppälä kappelansbohl i Oriwesi by och **utskiäraren** Anders Mattson ifrån Pehula angående en röd klädeskiörtil, som Marias afledne **moder** hos Anders Mattsson för 15 daler pantsatt.

s. 439v - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** jemte des **hustru** Maria Mattsdotter androg emot majoren Niels **Silfversvahn**, at majoren skal tilsagt Marja Mattsdotter under hennes hos majoren hafde pigetienst **en häst, en silfwerbägare, en tumlare, tre tunnor råg, ett par lakan, 3 dynor, en stekpanna, en qwinfolcks sadel, en hud, en spinråck, 90 daler kopparmynt til en klädning, twenne kor, fyra fåhr och afwel af alla andra slags kreatur**, som på gården funnits, med de wilckor, at Marja Matsdotter skulle skiöta majoren til des dödedag och sedan efter majorens död eller ock, om hon blefwe gift, wid sitt inträde i ächtenskap, samma egendom undfå. Majoren skal sedermera återkallat sin låfwen. De anhöllo om at warda til besagde egendom förhulpen.
Majorens fullmächtig lieutenanten Odert Johan Gripenberg förklarade kärandernes andragande wara ogrundat och föredrog, at Marja Matsdotter utom sin årliga lön skal af majoren **til skäncks bekommit 120 daler kopparmynt, en gullring a en ducat, en specie ducat, 3 silfwerringar med en sten i hwardera, 2 silfwerskiedar a 4 lod hwardera, en ny nockad brokat ryja, en ny fårskinsfäll, 2 nya brokata ylleteken, 3 dynor med fiäder uti och öfwerdrag, 2 roubbler in specie, utom andre hwita penningar i säx styfwerstycken, en dubbel och en enckel carolin, säx dammastmössor, en miölkande ko, en swart och en hwit randig ullwepa, en silfwerbägare, en tunna råg, fem marker smör, en fällknif med skyldspaddeskaft**

och silfwerplåtar samt 25 yllekiörttlar. Gripenberg påstod, at Menholm och hans hustru Marja måge för deras otidighet och otacksamhet återbetala den undfångne gåfwan, hwilcken sedan skall försäljas och gifwas til sochnens fattige.
Maria Mattsdotter giort tienst hos majoren i 20 års tid.
Gripenberg ingaf härpå en skrift som fölljer: Ehuruwäl jag af åhr 1743 enligit ett testamente, hwad huspigan Maria Matsdotter efter min död skulle hafwa at undfå - - så framt hon i följe af des försäkran mig tiena, skiöta och wårda skulle, som en gammal och illa blesserat erfordrar, til min dödsdag - - sedan hon i gifte begifwit sig och tymedelst aldeles eftersatt den wårdnad och skötsell - - jag nulligerar och til intet giör testamente. Holma gård 12.6.1751. N. Sölfversvahn.
- Förteckning på de stycken, som jag min huspiga föräradt at få efter min död: **een gullring af en ducat med fölljande bokstäfwer D.D.S.F. samt en ducat i gull, 3 andra i silfwer med en sten i hwardera, twenne silfwerskedar a 4 lod hwardera med bokstäfwer J.K., en ny nåckad rya af allehanda färger, en ny fårskinsfäll, twänne nya täcken med färgade ränder, twenne stycken dynor med fieder och gamla öfwerdrag, twenne stycken rubblar samt åftast hwita säx styfwer st., en dubbel och en änckel carolin,** - -.
Utslag: Testamentet warder för olagligit förklarat. Maria Mattsdotter får hålla den egendom, som hon til skänks för giorda tienst bekommit, men intet annan egendom.

s. 443v - Lieutenanten Odert Johan Gripenberg androg på majorernes Nils och Gustav **Silfversvahns** wägnar, at **linwäfwaren** Elias **Menholm**, sedan han instemt majoren Gustav Silfversvahn til Kangasala sochns hösteting 1752, skall sig om majoren här i Oriwesi smädeligen utlåtit: "**jag lät redan instemma Majoren och han blef deraf så försckräckt, at han föll s(alva) w(enia) på röfwen på stolen**." Angående Niels Silfversvahn har Menholm wanwördeligen 1751 om sommaren, under sin hos majoren hafde tienst, om en söknedag i några personers närwaru om majoren utlåtit: "**gack du bort här ifrån hem i Kammaren, Mors fötter äro söte, där äro socker och pannekaka, stick mor i din kiörtelsäck**", samt en annan gång, då **majoren gått i badstugan**, skamlöst sagt om majoren och den, som henne? badat: "**mene sinne, kouri sinä händä, ja hän kourikon sinua**."
Menholm tilstod ofwan nämnda men hade sagt dem i hastighet och oförstånd.
Angående Gustav Silfversvahns ärende blef Menholm sakfälld till 1 daler s:mt och för Nils Silfwervahns del 4 gånger en daler. Ytterligare böter 10 silfwerdaler för **förolämpande af adelsman** jemte en offentlig afbön.
(Elias Menholms **fader**: bonde i Längelmäki och Safwiniemi by)

s. 445 - **Dragon** Johan **Orre** ifrån Hörtsänä beswärade sig, at **utskiäraren** Anders Mattsson ifrån Pehula så **illa utskurit en Orre tilhörig häst**, at den 3 dagar därefter stört. Anders nekade. Rusthållaresonen Hendrich Hendrichsson wittnade, at han ei warit tilstädes, då hästen blifwit utskuren, men då dragon Orres son några dagar senare **ridit med hästen, skall den warit mycket styfbent**. Bonden Simon Johansson Pulkila hade för wittnet utlåtit sig, at Anders Mattson sagt, at Orres häst wore så beskaffad, at det wore **farligt at utskära**. Anders nekade sig så hafwa sagt och ingaf ett af handelsman Nicolaes Cretalen 10.9.1744 utgifwit betyg innehållande, at Anders Mattsson åt Cretalen och andre **utskurit hästar**, som alle derefter blifwit friske och utan skada. Drängen Matts Jöransson ifrån Onnistaipale intygade, at **kårt för än dragon Orres häst stört**, har witnet **sedt den mycket kasta sig, hwars anda desuton skall luchtat ganska illa**. Dagen derefter enär **huden af hästen blifwit afdragen, är en sida på aset warit gul**. Witnet kan ei säga, om hästen genom Anders Mattssons wårdslöshet eller genom någon siukdom stört. Anders Mattsson medgaf, at ganska sällan händt störningar, då magra och nästan kraftlösa **kalfwar blifwit utskurna**. Anders Mattsson blef befriad.

s. 447 - Twist om åwärkan emellan innehafwaren af Holma säteris rusthåld Nils Silfversvahn kärande och Woitila bys inwånare swarande. Målet blifwit wid 1750 års wintterting utställdt til ägandesyn, som inte ännu skiedt. Holma gårds nuwarande innehafwaren majoren Gustav Silfversvahn och dess **måg** lieutenanten Odert Johan Gripenberg.

s. 447v - Förra **kyrckiowärden i Eräjärfwi** cappelgäld, bonden Hendrich Johansson ifrån Hirtolax beswärade sig, at i 1747 åhrs kyrckioräckning skola honom genom missräkning blifwit påförde 14 daler k:rmt, dem han på kyrckans räckning skulle hos sig ännu hafwa i förwar. Dessuton skall en annan missräckning uti kyrkioräckningarne äfwen finnas för den tid **kyrckioherden i Ruowesi sokn Lars Forselius** dem uprättadt. Kyrckioräckningarne blifwit wid biskopswisitationen 7.2.1750 öfwersedde, hwarföre rätten kan intet giöra. Hendrich Johansson kan anmäla sig hos domcapitlet i Åbo.

s. 448 - Kronobonden Johan Jacobsson ifrån Efwäjärfwi emot kronobonden Johan Grelsson Mattila i samma by angående en undan skog rögt äng.

s. 449v - **Soldaten** Johan Granroth ifrån Neulaniemi by och Kangasala sochn berättade, at hans kor warit ett åhr på lega hos soldatehustrun Lisa Thomasdotter ifrån Woitila, men Lisa icke betalt den wanliga legan. Förliktes.

s. 450 - Bonden Matts Hendrichsson Heickilä ifrån Kaupila androg, at bonden Johan Hendrichsson Jussila om en söndag wid hållen **kyrckiostämma i Erejärfwi** capell skall **kallat Matts för mördare och dräpare**. Johan nekade och sade, at Matts för tre åhr sedan wid oenighet dem emellan skall sagt åt Johan: "**du fanens bild, jag orkar icke se dig, utan iag dräper dig rätt nu**", hwarpå Matts skall ärnat slå honom.
Bonden Johan Johansson ifrån Kuifwais intygade, at enär **medhielparen Sundström** i wåhras om en söndag, wid hållen kyrckiostämma i Eräjärfwi capell undersökt om dem, som **afhållit sig ifrån bönestunder i bylagen**, skall Johan Hendrichsson utlåtit, at Matts Hendrichsson ei wore tienligt at witna, såwida han wore Johans **dräpare**, skolandes Johan äfwen sagt: "**du fick intet sielf dräpa mig, derföre befalte du din broder dräncka mig i Perhojärfwi insiö**".

s. 451v - Drängen Elias Olofsson ifrån Oriwesi Prästegård samt nämdeman Johan Olofsson Kolhi ifrån Safwo förenade om **arf**.

s. 451v - Bonden Simon Erichsson Pohjala ifrån Säynäjoki beswärade sig, at bondehustrun Maria Jacobsdotter i samma by om en söndag, då hon skulle utdrifwa kärandens 2 swin utur sin rijegård, slagit dem så illa, at de efter ett par dagar dödt blifwit. Pigan Marja Påhlsdotter ifrån Oriwesi by skall sedt Maria Jacobsdotter **med en stör i handen komma in i rijegården** och hördt henne sig utlåta: "**Här warden I, Wargmat, hela dagarne hållne**". Wisste intet mera. Käranden lemnade sin talan.

s. 452v - Gamla bonden Erich Tomasson Heikilä ifrån Uiherla emot des **måg** Johan Mattsson om besittningen af Heikilä bördehemman, Johan låfwade Johan til hans uppehälle betala en tunna rågmiöl, 10 kappor malit malt och en swinsida samt förese honom med wed och wärma och låta honom med gårdsens häst resa til kyrckan såsom ock ifrån skogen hemta des hö.

s. 453 - Bönderne Johan Kauppila, Michel Jussila och Erich Kauppi ifrån Hapaniemi beswärade sig, at bonden Jacob Jöransson Hongonen ifrån Hietalax skall huggit och med råg besådt en swedia på kärandernes mark och innom deras **ängeshaga Karwaenmaa**.
Swaranden förklarade sig, at swediemarken skal wara Hietalax by, men ei käranderne tilhörig, samt at Hietalax bys inwånare den ifrån långliga tider nyttiat, fastän käranderne för några och tiugu åhr sedan olagligen skola genom deras uprättade ängeshaga samma mark intagit. Bönderne Abraham Rieckola och Simon Julli ifrån Hietalax skola med honom äga samfällighet i den omstridda marcken. Upsköts.

s. 453v - Förordnades **medelst stångfall jämka en åker Hakamaa** emellan Pajukando bys inwånare bördebönderne Johan Mattsson Muckula, Hendrich Erichsson Magnula samt Hendrich Hendrichsson Sakkola, doch **utan rubbning i det gamla skiftet**.

s. 454 - Unga bonden Simon Ericksson Pohjala ifrån Säynäjoki androg emot gamla bonden Mickel Grelsson Karppila, at Mickel om en söknedag, då Simons häst giordt skada på Mickels äng, skal **bedt fanen taga samma häst och Simon Erichsson äta opp (salva venia) hästens lort**.

s. 454 - Bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax tillstod af qwinspersonen Kirstin Andersdotter ifrån Kåifwuniemi til låns bekommit 7 daler.

s. 454 - Bonden Matts Mickelsson Karpila ifrån Säynäjoki anförde, at des grannes Erick Philipsson Pohjalas wanartiga **hingst skall drifwit, sparkat och bitit** Mattses sex års gamla walak så illa, at des ena framfot blifwit bruten och sönder krånsad och skall på foten börjat wäxa en kugla, hwaraf den blifwit helt styf. Landbönderne Erich Larsson och Henrick Mattsson samt drängen Samuel Hendrichsson ifrån Säynäjoki afhördes. Swaranden skall **efter skada låtit utskära sin hingst**. Erick Pohjala ersatte för skadan.

s. 456 - På majorens Gustav **Silfwersvahns** wägnar, hwilcken besitter des **broders** majorens Nils **Silfversvahns** lösa on fasta egendom, androg dess **swärsson** lieutenanten Odert Johan **Gripenberg** emot **linwäfwaren** Elias **Menholm**, 30 år gammal, som nuförtiden wistas på Magnula hemman i Pehula by, at då Menholm såsom linwäfware wistats på majorens tilhörige säterie Hållma och Menholms **hustru** Marja

Mattsdotter, 39 åhr gammal, warit där huspiga, skall Menholm eller hans hustru 1751 i september om natten utur sädesbodan, dit de gått med nyckel, snattat 10 kappar råg och lemnat säden hos gamla pigan Brita Isacksdotter. Då Menholm i october 1752 flyttadt ifrån Hollma gård, skall hos honom funnits mer än **7 alnar blått öfwerskurit walmar, en hoper ylle- och lijngarn, fem stora säckar fulla med ull och lijn och tre blårgarnssäckar**, hwilcka Menholm ifrån gården affördt, utom wallmar. Dessutom hade Menholm tagit en bytta med 1½ lispund smör uti.
Menholm förklarade bl.a., at han bekommit 8 kappor råg af bonden Joseph Jacobsson i Wesilax. Menholm skall bewarat en del sina saker i **Holma gårds monderingsboda**, där också dragon Elias Holmström hade sina saker. **Dragon Holmströms hustru** Maria Isaksdotter är gamla pigan Brita Isaksdotters **syster**. Upsköts enär majoren Niels Silfversvahn war af siukdom beswärad.

s. 463v - Lieutenanten Gripenberg förmeente, at **linwäfwaren Menholm** ei är tienlig til sochnelinwäfware, då han är angifwen för lösdrifware och angifwen för hustiufnad.

s. 464v - Qwinspersonen Kirstin Andersdotter ifrån Koifwuniemi kärade til sin **systersman** bonden Hendrich Simonsson Isoperä i samma by angående hennes fäder- och **mödernesarf** hos Hendrich. Utstältes til någon godmans utredande.

s. 465 - Drängen Hendrich Jöransson ifrån Säppälä cappellansbol jemte sin **hustru** Maria Johansdotter androg emot Hendricks **broder** Anders Jöransson Kontti ifrån Oriwesi by angående lön. Förliktes.

s. 465v - Bondehustrun Maria Jacobsdotter i sin **mans** Matts Mickelssons närwaru beswärade sig, at bondehustrun Maria Johansdotter skall henne beskylt at hafwa ihiälslagit Maria Johansdotters swin och sagt, at hon ei wille wända igen, til at för denne skada ropa hämd på Maria Jacobsdotter.

s. 466v - Fråga om böndernes Simon Ericksson Pohjala och Matts Mickelsson Karpila **rotas monderingsboda, som redan ifrån 1697 dertil blifwit nyttiad**.

s. 467 - Angår twist om besittningen af **Kifwenlachdennijttu** äng, som Päskylä hemmans innehafwarne söka sig tilwinna ifrån Säppä hemman i Syfwäjärfwi. Den omtwistade ängen kallas såwäl Kifwenlachden nijttu som **Kirfwespohja**. Enligt **1676** åhrs dombref Kirfwespohja äng lyder under Päskylä hemman. Ängen skall enligt Päskylä boers upfattning under förra ryska tiden, då uppå Päskylä hemman warit få arbetare, blifwit skoggången och af Säppä hemmans åboe rödiad. Ängen dömdes til Päskylä hemman.

s. 470 - Landsfiscalen Carl Johan Swahnstrup androg emot de Pehula boer, det de 3 åhr skola **brukat gossar til wallgång**. Pehula boer förklarade sig, at det skall skiedt i nödfall och en fullwäxt person warit fölgachtig, då de wallat boskapen. Pehula bönder fick böter.

s. 472 - Målet angående inhysningens Krister Eskelssons ifrån Kauppila död utelemnats.

s. 472 - Målet angående bonden Thomas Jacobsson Mattila ifrån Kaupila, men af andra förekommen **mordbrand**, utelemnats.

s. 472 - Enckan Lisa Jacobsdotter ifrån Eräjärfwi förlikts med dess wederpant bonden Johan Johansson ifrån Akola angående slagsmål.

s. 472v - Bonden och nämdeman Matts Johansson Jussila ifrån Kauppila skall **fångat en räf, en gammal warg och en ung biörn.**

s. 472v - **Nämdemannen** Johan Mattsson **Muckula** ifrån Pajukando, hwilcken **i 24 års tid redeligen, förståndigt och med nyckterhet förestådt nämdemans sysslan**, anhölt i anseende til brist på hemmans arbetare at warda entledigad, hwilcket bewiljades.

Kihlakunnanoikeuden katselmus 1752 tilusriidassa
Oriveden ja Onnistaipaleen kylien kesken
VA Ylä-Satakunta KOa71 s. 514-, mikrofilmi JK 1688

s. 514 - Åhr 1752 29-30.5 och 1-2.6. förrättades uti Oriwesi Sokn i ägotwist emellan Oriwesi bys inwånare på kärande samt Onnistaipale boer på swarande sidan **Häradssyn**, som wid förledit års hösteting utställd.
Närwarande uti Tingshusen i Oriwesi by:
- Bönderne Johan Terijoki, Jöran Uotila, Erik Parpola, Anders Kontti, Johan Anttila, Jonas Mattila, Lars Ruicka, Simon Siurola, Johan Noppari, Johan Magnula och Johan Erola samt kapellanen Johan Utter för Seppälä capellansbol och corpralen Friedrich Phaler för (Siukola) samt länsmannen Hendric Lindh.
- Trumslagaren Johan Dahl för Heickilä trumslagareboställe samt bönderne Simon Tiainen, Matts Uotila, Matts Laurila, Simon Hendricksson Pulkila, Simon Johansson dito och Thomas Mattila.
- Ingåfwos ett utdrag ur 1745 års höstetings protocoll, hwarenligt Onnistaipale boer tillwällat sig ett stycke af Oriwesi bys mark öfwer **råer Lehmilaidanojansu, Jaarajuurakon pyycki, Humalawuoren Jylhynkarahonga och Walkiawuori** - -, swediefällande till sex tunnors land. Onnistaipaleboer påstådt, at rån ifrån **Lehmilaidan ojansuu til Harakankoifwu och derifrån til Jaarajuurakon pyycki** bör gå i knä. Wid höstetinget 1747 framlagts lantmätaren Ekmans rågångsförrättning.
- Onnistaipaleboerne afstodo angående **Harakankoifwu** men twistade om **Humalanwuori** och **Karahånga**, rätteligen **Humalawuorenjylhynkarahonga**, som borde wara enligt lantmäteriförrättningen af 1727. Onnistaipaleboerne ansågo, at **Humalawuorenjylhyn-karahonga** ei skal wara det rätta, utan skal Oriwesi boernes **Humalawuori**, som jemte deras föregifne **Jylhynkarahonga** ligger norr om **Humaloja bäck**, med rätta heta **Rahkastenmäki**. Det rätta **Humalawuori** berg, hwarest de påstodo den rätta **Jylhynkarahonga** finnas, skal wara söder om **Humaloja** bäck och **Rahkasten mäki** berg belägit, skolandes rålinien från **Jarajurakonpyycki** til **Walkiawuori** böra gå lenea recta öfwer det af Onnistaipale boerne påstådde **Humalawuorenjylhynkarahonga** och ei i knä, som de Oriwesi boer wid **landtmäteriförrättningen 1729** angifwit.
- På **Walkiawuori** berg fants på bergets högsta och wästra kant, när intil branten, ett stenröse, fyrakantiga stenar under och en aflång sten til wisare lagd ofwanuppå. På de Oriwesi boers påstådde **Humalawuorenjylhänkarahonga** träffades på 10 alnar **när intil sielfwa Karahonga en stor och i skatan förtorkad tall högst upp på berget**, icke långt ifrån en brå brant, utan andre skuror än at ett stycke fants wara ifrån tallen länge sedan uthuggit. Rålinjen emellan **Lehmilaidan ojansuu** och **Jarajurakonpyycki** war utstakad och ostridig. Inwid Jarajurakonpyycki funnos **söder om qwarnwägen** 5 lösa stenar. Onnistaipale boers **rålinie emellan Walkiawuori och Jarajurakonpyycki oppstakas ei, utan rålinien uppgås allenast efter rök** och ohngefärlig anwisning.
- Witnet gamla mannen Nils Bengtsson ifrån Magnuckala berättade, at han är 95 åhr gammal och wistats all sin lifstid i Pehula by undantagandes 10 sista åhren. När han för många åhr sedan den wanliga **qwarnwägen rest til Oriwesi bys qwarn förbi Jarajurakonpyycki ända fram til Hörtsänä siöstranden**, skal han på något stycke til wänster ifrån wägen uppå ett berg sedt en gammal tall med förtorkad skata, kallad Karahånga. Berättats at samma tall wore rå, til söder om hwilken rå Humaloja bäck är belägen.
- Den sistnämdas **son, torparen** Johan Nilsson **Magnuckala**, 53 åhr gammal, berättade at hafwa hördt afledne Pehula bonden Matts Eriksson Noppari, som warit witnets **syskonebarn**, då de tilsammans rest til qwarn, berätta, det en stor och i skatan förtorkad tall på norra sidan om **Humaloja** bäck skulle wara rå, skolandes han kallat det ställe för **Humalaojanjylhä** och tallen för **Karahånga**.
- Brita Mattsdotter ifrån Onnistaipale witnade, at hon jämte sin **afledne man dragon** under Hörtsänä rusthåld Anders **Wallström** för 15-16 åhr sedan **bergat Humaloja äng**, hwarunder hennes man wist en tall med torr skata på det norr om Humaloja bäck warande berget och sagt den wara rå emellan byar.
- Onnistaipale boer widgingo nu, at de wif landtmätaren Ekmans förrättning 1729 erkänt den af Oriwesi boer angifne Humalawuorenjylhänkarahånga för riktig rå.
- Afsades, at **råen bör gå ifrån Jarajurakonpyycki ostridiga råställe, söder om qwarnwägen, til besagde Humalojan eller Humalawuorenjylhänkarahånga, på berget norr om Humaloja bäck, samt därifrån i knä til Walkiawuori ostridiga råställe.**
- Uti Humalawuorenjylhän karahånga tall skars innewarande åhrs tahl och strax inwid roten af tallen **höggs wäderstrek i hälleberget** som wisare. Derofwan uppå lades ett stenröse bestående af 2 store och kantige hiertestenar med mindre stenar 35 alnar ifrån tallen. **Uti Jarajurakonpyycki** lades en stor och **aflång häll i jorden**, hwaruti ett rätt strek blef inhuggit.
Förliktes angående swedjande öfwer byarån.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 16-20.1.1753
VA Ylä-Satakunta KOa73 s. 17, mf JK 1689

s. 17v - Bonden Matts Mickellsson ifrån Säynäjoki antogs nämdeman.

s. 17v - Å egna och thes syskons wägnar ingaf unge bonden Mattz Hindricksson ifrån Maunula hemman och Pajukando by en testamenterlig författning: Tå underskrefwen 24.12.1752 meddelte Herrens högwärdige nattward hustrun ifrån Maunula hemman Chirstin Mattsdotter, så testamenterade - - ägendom sine **stiufbarn** eller sin **mans** Hindrick Erickssons barn af förra giftet, hwilka äro fyra - -.
Andr. Salovius - Johan Mattsson Muckula - Hendrick Hendriksson Sackola - Mattz Hindricsson, reserwekarl. Förrättas upteckning.

s. 18 - Skattewärdering å ½ Rupisu kronohemman, numera Bengtilä kallat, i Rajalax by, hwilcket åboen therpå bonden Michel Bengtsson af kongl. maj:t och kronan åstundar kiöpa til skatte.

s. 18 - Bonden Mårthen Mårthensson Alanen ifrån Borgerla by androg at för honom genom **wådeeld** i aska gåt en Rija. Spricka på ugnsbotnen.

s. 19 - Undersöktes om **skallfougdens** Jacob Hindrickssons skickeligheet. Intygades, det han under dhe 11 åhrs tid sig åhrligen skall förhållit, jämbwähl åhrligen hållit sokne- och byiaskall. Jacob boor 5 mijhl härifrån uti Birckala sockn.

s. 19v - Länsman Lindh föredrog, at 2 åhr sedan skall bonden på Klemola hemman Erik Eriksson i Järfwenpä by i Eräjärfwi kappellgiäld blifwit **hufwudswag** och för honom förbön giord uti kyrckan men numera warit bättre och arbetat, hwarigenom twifwelsmåhl upkommit, huruwida han numera kan wärckeligen wara ifrån sina sinnen. Eriks **måg** bonden Lars Hindricksson och grannar berättade, at Erick understundom är något bättre och arbetar på hemmanet, men tå han får åtniuta öhl och bränwijn, som han mycket älskar, skall han wara ostyrig, swärja och bannas sampt hota skada sina egna, desutan tala om hwarjehanda orimmeliga saker, hwarwid Lars och thes hustru öfwer nätterne måste hålla sig uti låste huus. Han önskar, at Erik uti **hospitalet i Siälö** kunde inlöster blifwa. Landshöfdingen afgiör.

s. 20 - Bonden Mickel Sigfredsson ifrån Kauppila by emot förra åboen Thomas Jacobsson å Mattila kronohemman, hwilket Mickel nu åbor, angående sytning m. m.

s. 20v - Bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Willkilä androgo emot deras medinteressenter i rotan bönderne Jacob Eliasson ifrån Kalkula och Jöran Johansson ifrån Kårpi angående samfälte såldatetorp.

s. 21 - Ogifta skräddare lärodrängen Erick Jöransson ifrån Lachdes och **kappellanen Lucanders** ogifta dotter Regina Lucander skohla under Erichs tiänstetid hoos kappellanen öfwat lönskaläge, hwarifrån Regina födt ett ännu lefwande gåssebarn. De wilja gifta sig.

s. 21v - Kronobonden Hendrick Eliasson ifrån Pärrinautio androg, at han til des **måg** Hendrick Ericksson updragit besittningen af Pärrinautio kronohemman. Anhöll om uphäfning..

s. 22 - Ägotwist emellan Kåckila sampt Hirfwijärfwi byamän. Upsköts.

s. 22v - Fortsatta målet emellan Pehula och Oriwesi byamän angående ägotwist. Wid synen 14-16.9.1752 påstodo Oriwesi byamän, at Pehula åboer skulle wisa, om giärdesgårderne kring om theras ängiar i desse tider wore flyttade. Men Pehula åboer inwände häremot, at ehuruwähl de Orriwesi boer nyligen icke intagit någon marck, så skall likwähl uti deras **ängshagar såsom Tächtiniemj, Lächmilaida, Kårpisallmj och Oripohia med Sare** finnas anseenlig skogh, hwaraf Orriwesi by betiäna sig höst- och wåhrtider til muhlbete för theras kreatur, theremot the Pehula boer ei skall äga någon ängshaga at hålla sina kreatur höst och wåhr, sedan the blifwit skilde ifrån then skogsmark, som finnes å **Pehula udd**, hwarföre Pehula boers påstående war, at icke allenast omrörde skogzmarck, som finnes uti Orriwesi bys ängiar, skulle nu wärderas, utan ock det ängarne måge besichtigas eller åtmistone ladorne upräcknas.
- Ty togz först **Tächtiniemj med Wähnäjoki ängiars skogzmarck** uti ögnasichte, hwilcken werderades til 16 tunnor och 20 cappers land. Uti denne äng äro 14 stycken, doch mästa dels helt små lador.

- Uti **Lähmilaida ängiar** wärderades skogen till 3 tunnors land. Af denne skogh är nyligen een kappas land ifrån muhlbetet intagit, som Orriwesi boer sade skiedt för den orsak, at hägnaden kring om ängen kommit therigenom at afkårttas. Uti ängiarne finnes 17 lador.
- Uti **KårpSalmj äng** pröfwades skogen ungefär til 6 tunneland sampt af utmarcken intagit nyligen een kappas land, och äfwen 9 lador.
- **En hollme, som är innom Oripohia stångfall, Sare kalladt**. ansågz skogen med ängeslandet tilsamman til 9 tunnors land.
- I **Oripohia äng** finnes en skogzparck til 4 tunnors utsäde, hwilken skog Pehula boer påstodo, at den skulle utstängas utur ängen muhlbetet til understöd, men Orriwesi boer nekade, föregifwandes at omrörde marck **ifrån urminnes tider skall warit innom Oripohia ängzhägnad**. - - Befans at den marck, där giärdesgården nu står, är allenast 150 famnar, men den marck, där Pehula boer påstår at giärdesgården borde uprättas, äro 533½ famnar lång. Än finnes uti denne Oripohia äng, utom desse 4 tunnors land skogh, til een tunna och 5 cappers utsäde och 18 lador til antalet.
- Den å **Pehula udd** befintelige skogzmarcken, som Pehula boer härtils höst och wår nyttiat mulbete för sine kreatur, men igenom den nyligen uprättade skilljegården emellan Pehula bys åker sampt Oriwesi och Pehula ängiar kommit i mistning af, wärderades til 50 tunnors land. Henric Lindh. Johan Muckula. Johan Bertula.
- En ny syn förrättas.

s. 24 - **Soldaten** Gustav Axellsson **Cavall** är sinnad at gifta sig med 20 åhrs gamla pigan Sophia Erichsdotter ifrån Kafwala by i Kuorewesi. Cavall är född 25.3.1734 (i Oriwesi?).

s. 24v - Enckian Sohia Johansdotter emot **såldaten** Johan **Damfeldt** ifrån Kåpsamo angående skuld.

s. 24v - Drängerne Hendrick Jöransson ifrån Orriwesi by och Hendrick Simonsson ifrån Jarla hafwa wid tidigare tinget anmält, at den förras **broder** och senares **fahrbroder** bonden Anders Jöransson Kånti ifrån Orriwesi by wid den efter Anders och Hendrick Jöranssons moder sampt Hendrick Simonssons fadermoder hållne dehlningen utelemnat mycken egendom och hwad den **aflednes söner adjuncten i Pälkäne sockn Gustaf Lindwall och smeden** Thomas Jöransson ifrån Wesilax sockn af deras föräldrar bekommit hafwa, hwarföre käranderne anhållit om ny upteckning. Hendrick Jöransson är häremellan afleden. Hans **änckia** Maria Johansdotter. Parternes **fader** Jöran Jöransson och **moder** Maria Simonsdotter. Heela **hemmanet upbrunnit 1739**. Förliktes.

s. 25 - Bördebonden Johan Ericksson ifrån Päskylä jempte des, som är barnlös, antagne arfwinge drängen Daniel Mattson inlade en testamenterlig afhandling: Emot thet unga drängen Daniel Mattsson, then wii underskrefne såsom barnlösa til wår rätta arfwinge för 9 åhr sedan antagit, och thes **hustru** Maria Christersdotter ifrån Päskylä by - - ½ Päskylä skattehemman testamentera.
Päskylä 30.9.1752. Johan Ericsson ifrån Päskylä. Chirstin Hinrichsdotter ifrån Päskylä.
At thetta Testamente är - - intyga: Axell **Caveen Kronolänsman** Alesander **Caveen Klockare i Orriwesi**.
Simon Mickelsson som **stomarfwinge** til Päskylä hemmanet godkänner. Johan Erickssons **broder** inhysingen Anders Erichsson ifrån Päskylä.

s. 26 - Bördebönderne Matts Pehrsson och Anders Johansson ifrån Peilax androgo, at råerne mellan Peilax och Pitkäjärfwi byar icke på långliga tider upgåtts. Dhe Pitkäjärfwi boer Sigfred Brusila, Mickell Heickilä, Matts Hoifwola, Erick Nattucka, Lars Sipilä, Hindrick Mickola, Matts Laurila, Hendrick Saricko, Hindrick Nickilä, Eerik Antila och Hendrick Sipilä motsatte sig ei rågång.

s. 26v - Peilax boers hästar giort skada på Pitkäjärfwi boers swedja.

s. 26v - Wid höstetinget hafwa Hapaniemi bys boer beswärat sig, at Hietalax bys boer tilwerckat en swedje på Hapaniemi bys marck innom en **ängeshaga Karfwanma**. Hietalax boer påstodo, at swedjen är belägen på deras egen marck. Träffades följande förening: At swaranden Jacob Hångonen för behålla swedjan med des wäxt, men hwarcken han eller Jacobs grannar Abraham Reikola och Simon Julli skohla framdehles befatta sig med den marck, som innom **Karfwanma ängeshaga** af des hegnad belägen är, utan lemnas käranderne Hapaniemi boer til enskylt nyttiande. Til skillnad **emellan Hapaniemi och Hietalax** byars ägor förblifwa deras **uhrgamla rååer, begynnades ifrån Satulakifwi wid Pendo eller Enonselkä sjöstrand och så råårätt til Hemkisuowuori** (= Hauki-) **på det högsta stället, däden til Pahanrapankon pycki eller SyrjänKallio och i samma streck til Jussin- eller Nuolisewanojan**, hwarefter käranderne och swaranderne låfwade sig hädanefter rätta och ingenthera öfwer desse rååer intrång giöra - -.

s. 27 - Förliktes förnedrade qwinpersonen Karin Pettersdotter ifrån Säynäjoki och **såldaten** Samuel **Grönrooth** ifrån Oriwesi by, som sammanaflat en sån, angående barnföda.

s. 27v - Angående åwerckan inwid råån mellan Suomasema och Ponsa byar öfwer **rååer Lechtiswuori, Ponsankornia, Wassarinojansuu**. Instälte sig Suomasema innehafwarens, rusthållaren Johan **Hoffmans swärsån adjuncten Hindrich Sundström** samt swaranden Johan Jöransson Pafwola jempte des skiftesbröder i skogh och marck Thomas Tuimala och Jöran Uotila ifrån Ponsa.
Syningsinstrument: Åhr 1752 den 8 junii - -. Pafwola låtit hugga biörckwed 28 lass. Wedhen befinnes huggen å Suomasema sidan om **Wassarinoja**, men å Ponsa sidan om den råålinien, som commissionslandtmätaren efter Pånsa boers anwisning upgåt emellan siöstranden och **Lähtiswuori**. Beseddes **Ponsan Kårckia** råställe på **Ponsankårckia berg** för at se, om råen går rätt mellan Wassarinoja och Lähtiswuori eller giör en knä inwid Ponsankårckia, såwida **ropet hördes ifrån Wassarinoja til Ponsankårckia och Lähtiswuori äfwen syntes.**
Pafwola betalar ersättning åt Suomasema 50 daler. Ponsa boer förklarade sig det dhe framdehles erkänna **Lehtiswuori, Ponsankårckia och Wasiranojansuu** uti rätt rååstreck för ägoskillnader.

s. 29 - Wid höstetinget - - at Majoren Niels Silfversvahn borde höras - -. af mit yttrande lemna. Som thet i hänseende til min höga ålder och tilltagande siukligheet är at befara - -. Uppskiöts.

s. 29v - Gamla bonden Erick Thomasson ifrån Uiherla by emot des **måg** Johan Mattsson, åt hwilken Erich allaredan 20 åhr sedan til besittning uplåtit Heikilä hemman. Owisst om hemmanet är krono eller skatte. Upsköts.

s. 30 - Förliktes bonden Anders Jöransson Kånti och Johan Simonsson Erola ifrån Oriwesi by, angående at bysens hästar genom Johan Erolas ogilda giärdesgård ingått i åkern.

Ruoveden syyskäräjät 1753

s 519v - Uppå framl. majoren Robert **Watzons** enckefruus wälb. Beata Christina **Spåras** wegnar androg kr.länsman i Oriwesi s:n Henric Lindh, hurusom krigscollegiet uti anmärkningarne öfwer den för detta i Storminiemi capitaisbostället här uti Ruowesi, som majoren Watzon i lifstiden innehaft, förrättade husesynen förordnat, det fru majorskan borde gotgiöras det utsäde, som majoren 1741 på Storminiemi efter sig lämnat.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 4-6.9.1753
VA Ylä-Satakunta KOa73 s. 548-, mf JK 1690

s. 549 - Föreställtes landshöfdingens skrifwelse 5.2.1753, **om inwånarena icke för sin förmohn** och wältrefnads skull uti theras egen och tilkommandernes lefnadstid **samtycka wille om medel och utwägar för sådane qwinnors afsändande i Stockholm, som kunna lära jordgummekonsten**, af hwilcka wederbörande sedan wid påkommande tilfällen sig med nytta betiena kunde. **Ingen wille samtycka**, förebärandes bland annat ursächt: at inwånarena hafwa fört i den nog dryga utläggningar utom thet slike jordgummor, i anseende til ortens widlyftighet, omöijeligen hinna betiena alla qwinnor som theras hielp hafwa af nöden.

s. 549v - Uplästes skattewärderingsinstrument på ½ Mattila kronohemman i Ewäjärfwi by för skattekiöp.

s. 554 - Bonden Jöran Johansson ifrån Kaldila angående swedjeland i byns samfälte skog.

s. 554v - Unga **torparen** Samuel Samuelsson ifrån Säynäjoki är sinnad at **träda i ächtenskap** med 18 år gamla såldatedottren Elin Henrichsdotter i samma by. Torparen är född 24.6.1733. Samuel innehar ett under Säynäjoki rusthåld lydande torp. Samtycktes.

s. 555v - Bonden Jacob Andersson Rekola ifrån Järfwenpä är gammal och siuklig och will efter sin död uplåta sit hemman åt sin **son** Johan Jacobsson, som är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Walborg Johansdotter ifrån Uiherla, äfwen 18 år. Johan är född 9.8.1734.

s. 556 - Bonden Jöran Jonassons **son** Jonas Jöransson ifrån Oriwesi by will kiöpa des faders åboende Mattila cronohemman til skatte. Skattewärdering redan 1738, men instrumentet förkommit. Länsmannen har anhållit at få samma hemmanet til boställe. Underställdes landshöfdingen.

s. 559 - Bondesonen Anders Kristersson ifrån Kopsamo, hwilkens **fader** nyligen aflidit, hafwer kommit til Bertula hemmans besittning och är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Walborg Simonsdotter ifrån Mälli. Anders är född 8.11.1735. Samtycktes.

s. 560 - Bondesonen Simon Eliasson emot thes **swåger** bonden Johan Henrichsson ifrån Kauppila by angående ½ Jussila bördehemmans besittning. Hofrätten hafwer 27.6.1752 gillat härads- och lagmansdomarne. Frågan om bl.a. ersättningar och fahrdag.

s. 563 - Bonden Johan Henrichsson Terjoki ifrån Oriwesi by hafwer en söknedag i wredesbod kallat bonden Johan Samuelsson Erola til **skiälm och hundfott**.

s. 563v - Bonden Johan Mårtensson ifrån Neulaniemi berättade, hurusom thes 6 weckor sedan afledne **hustru** Maria Jöransdotter, som inga barn efter sig lemnat, kort före thes död testamenterat Johan thes andel i then lösa egendomen, hwaremot Johans **swärföräldrar** bonden Jöran Johansson och thes **hustru** Lisa Johansdotter ifrån Neulaniemi by ei hade något at påminna.

s. 565 - Bonden Johan Mårtensson ifrån Neulaniemi föredrog, hurusom thes **swärfader** bonden Jöran Johansson försäkrat Johan, enär han trädt i gifte med thes nyligen afledne **hustru** Maria Jöransdotter, sit åboende kronohemman, **Korri** kalladt. Swärföräldrarna will nu efter Lisas (**barnlös**) död skilja Johan ifrån hemmanet, enär the hafwa 2 **söner** och 3 **döttrar**, som lefwa. Underställtes landshöfdingen.

s. 566v - Bonden Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi by androg, at bönderne Lars Thomasson, Johan Thomasson och Henrich Jöransson i samma by under theras resa förledne winter til Åbo stad på landswägen wid Karfwiais by i Pöyttis sochn skola öfwerfallit Jöran med slagsmål. Saken förwistes till Pöyttis häradsrätt.

s. 567 - Förliktes Bonden Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi med bondedottren Anna Mattsdotter och thes **fästeman** unga bonden Lars Thomasson i samma by, angående at Anna tillwitt, at Jöran en gång welat bedrifwa otugt med Anna.

s. 567v - Innehafwaren af Sarfwela kronohemman **sacellanen Johan Utter** jemte bördebönderne Anders Danielsson och Krister Andersson ifrån Woitila by föredrogo, hurusom börderusthållarne Johan Henrichsson och Henrich Johansson ifrån Hörtsänä skola innehafwa 2 lador äng wid ett Woitila by tilhörigt och **innom thes råer belägit stort kärr Wetosuo**, hwarest ock en del Woitila bys ängar skola finnas. Wille at rusthållarne bewisa sin rätt til ängen. Rusthållarne förklarade sig, at then omtwistade ängen under Hörtsänä rusthåll **af urminnes tider häfdad blifwit.**

s. 568v - Bonden Thomas Jacobsson Mattila ifrån Kauppila by emot bonden Mickel Sigfredsson i samma by, angående med hwad rätt Michel ännu besitter Mattila kronohemman och thes afkastning sig niuter.

s. 572v - Gamla bonden Jöran Samuelsson ifrån Päskylä bördehemman androg, at Jöran Samuelsson och thes **hustru** Kirstin Jöransdotter utaf deras **son** och **stiufsson** Simon Michelsson numera skola blifwit ifrån hemmanets förwaltning och then lösa egendomen skilde. Anhöll om arfskifte efter Jörans **företrädare i ächtenskapet** bonden Michel Erichsson emellan des hustru och hennes barn, 2 myndige **söner** Jöran och Simon Samuelssöner samt en gift **dotter** Maria, hwilket bewiljades.

s. 573 - Å 1746 års hösteting har rusthållaren Henrich Hoffman ifrån Suomasema klagat, at Koifwuniemi bys 3 bönder emot årets 1735 förbud låtit walla theras boskap på Suomasema skogen och **nyttia Hoffmans boskapshwila innom Kopenkallio, Talfvirapacko och Jerfvi råer**. Förenats, at byaråen går rakt ifrån **Kopunkallio til Järfvis**. Råen har icke ännu blifwit upgången. Förra åboen på Isoperä hemman skall flyttadt en lada ifrån thes gamla ställe på Suomasema marcken. Koifwuniemi boer nekade. Förrättas syn och rågång.

s. 575 - Öfwerstelieutenanten Gustav Silfversvahn emot linwäfwaren Elias Menholm och thes hustru Maria Mattsdotter angående angifwit snatteri. Opsköts.

s. 577v - Kronobonden Simon Jöransson Seppä ifrån Sywäjärfwi by hade de framfarne åhren låtit **upgräfwa en öpning eller så kallad styrdell, hwarmedelst han wil leda watnet ifrån Sywäjärfwi uti Längelmäki träsk**. Ansökt hos landshöfdingen om tilstånd at få fullfölja samma gräfning och dämma watnet, som ifrån berörde träsk genom en bäck affaller. Landshöfdingens samtycke 18.7.1751 wid wilckor, at gräfningen och watnets updämning ei skulle lända grannarnes ägor mehn. Landshöfdingeämbete i Helsingfors har dock 14.1.1752 fordrat ytterligare utredningar.
Tilstädes woro Sywäjärfwi bönderne och rusthållaren Johan Eliasson Tungeloises **son** Michel Michelsson. Simon Seppä androg, at han redan för några år tilbaka **begynt gräfwa en ny styrd ifrån Syfwäjerfwi träsk til Sywälax inwik af Längelmä insiö samt derwid till befrämjande af watnets ledande genom den nya styrden igenstoppat den bäck, hwarigenom watnet tilförene haft sitt utlopp ifrån Sywäjärfwi träsk i Längelmäjärfwi**, men sedan samma dämning sedermera öppnad och werkställigheten af den nya watuledningen hindrad blifwit, ty anhöll Simon Seppä nu såsom förr at få dämma wattnet och fullfölja gräfningen, såwida sålunda mycken ny äng skulle tillanda. De öfrige motsatte sig, emedan **watnet stiger högt öfwer inwid deras ängiar** och dem skadar, samt **Tungelois rusthålds gamla qwarn, som är inrättad uti ifrån Sywäjärfwi träsk uti Längelmä siö fallande bäcken, i brist af watn aldeles stadnar**. Förrättas syn.

s. 580 - Emellan majoren Nils Silfversvahn, som för detta besuttit Holma kronosäteris rusthåld, men numera til des **broder öfwerstelieutenanten** Gustav **Silfversvahn** afstådt, kärande, emot innehafwaren af ett kronohemman i Woitila **capellanen Johan Utter** samt bördebönderne Anders Danielsson och Kristopher Andersson, är wid 1750 års winterting en åwärkans twist anhängig giord, som til syn utställd blifwit.
Upwistes syne- och wärderingsprotokoll 16. och 18.6.1753:
- Lagläsarens Gabriel Berntssons **häradsdom 18-19.5.1629: Råerne Ilkonkallio, Maunukkalan lepoisto, Safvijervenoja och Safvijoensu.**
- Anwijstes synemännerne först ett **flatt hälleberg innom Ilkonijttu äng inwid stranden**, utan någon handawerkan, såsom det rätta **Ilkonkallio**.
- **Maunuckalanlepoisto, en gammal boskapshwila wid roten af Maunuckavuori berg**, hwarest twänne gamla tallar stå.
- **Safvijerfvenoja eller Safvijoensu, en åmynning inwid Safvijerfvi insiö**.
- **Hapajerfvenpyycki** (Silfversvahns påstående).
- **Safvivuorenpalta**, en stor furu med skuror uti.
- **Yrhijoenlepo, en boskapshwila** och derpå en stor stenhög, möjligen ett underlag af en **rija med ugn,** uprättad i fordna tider för swediewäxtens tröskande; en annan inwid **Yröhjoki** å belägen ängs fläck påstods af Woitila boer wara det rätta **Yrihjoen lepo**.
- **Lapinsaricko bredewid Lapinkorpi kärr**, men Woitila boer påstod att ett annat sandnäs är det rätta **Lapinsaaricko** råställe, hwarest upwistes en tall med skuror uti. Österom sandnäset löpande **bäck kallas Lapinoja**.
- På twistemarcken befans en af capellanen Utters inhysinge Jörans samt förafskiedade **soldaten** Pål **Frimodigs** och andra Woitila boers swedior.
- **Yrihjoensu åmynning inwid siöstranden**.
- **Mellangärdesgård inwid stranden**, där 1629 lagt femstenaröse, men numera icke finnes.
- **Woitilanveräjä eller åkergrinden**, femstenaröse finns numera icke.
- **Hormistonkoskenruohisu**. Twist huruwida råen bör räknas wid **neder öpningen af en därstädes warande gammal qwarndam**, något mer på Holma sidan, **eller i öfre öpningen af qwarndammen**, något mer på Woitila sidan. Skilnaden några alnar.
- Uti **Hormistonnijttu** äng åtskiljer rån Anders Danielssons i Woitila och Holma gårds andelar.
- **Hapajärfvenluoto, ett skiär under watn i Hapajärvi träsk**.
- **Hapajerfvenpyycki**, inwid siöstranden warande store och och jordfasta stenar.
- **Safvijervenojansu**.
- **KolmiKoura**, (Woitila boers påstående). Enligt Silfversvahn **Kolmikoura** rå är belägit emellan Holma och Kockola, såsom häradsdomar 1645 och 1646 förmäla, sammaledes **landtmätaren Daniel Ekmans charta 1741**.
- Holma gårds torpare hafwa äfwen på denne stridige mark haft en swedia af 1 tunna 15 cappars rågwäxt, hwartill afgått 10 lass wed, desutom hafwande därstädes huggit 55 lass wed til wälterstockar, såsom och tilwerkat en swedia af 3 kappars råg utsäde, hwartill åtgått 20 las långwed. På synemännens wägnar Johan Lilius.
Förliktes delvis om ersättningar för skador.

s. 594 - Förliktes **sokneskräddaren** i Kuorewesi kappelgiäld Matts Eliasson, wistande i Uiherla by, samt inhysingen Anders Johansson ifrån Hietalax, angående at Anders med **skräddarearbete** förfördelat Matts.

s. 594 - Torparen Erich Simonsson ifrån Myllymäki tiltalte the Päskölä bys åboer Simon Michelsson och Johan Erichsson, at the frånta git honom några ängar.

s. 594 - **Torparen** Erich Simonson ifrån Myllymäki samt des **swåger** bonden Henrich Andersson ifrån Kauppila och **torparen** Matts Staphansson ifrån Kouraniemi emot bönderne Johan Erichsson och Simon Michelsson ifrån Päskylä angående **arf** efter then förras afledne föräldrar och senares swärföräldrar, som på Päskylä bördehemman, hwilket Johan och Simon besitta, af hwilka Johan är kärandens Erich Simonssons **syskonebarn** och Simon hans **sysslinge**, skall ännu i löst och fast innestående wara, så böra Erich Simonssons **broder** Anders Simonsson samt **systrar** Walborg och Beata Simonsdöttrar - -. Upsköts.

s. 595v - **Förra länsman i Längelmä sokn Anders Coveen**, nu wistande i Oriwesi by, inlade en emellan honom och thes i Maij **afledne hustru Maria Elisabeth Asp** uprättade inbördes testamentsskrift.
Ifall den Högste Guden efter des allwisa råd igenom den timmeliga döden täckes hädankalla mig Anders Coveen förr än min kära hustru Maria Elisabeth Asp, så försäkrar iag härigenom, at min hustru utan någon af mina arfwingars ringaste påtahl skall orubbad få behålla all den lilla qwarlåtenskap, som wij äga. Häremot försäkrar iag Maria Elisabetha Asp, at - -.
Åriwesi by 25.1.1753. Anders Coveen Maria Elisabeth Asp
Bekräftadt 7.5.1753, tå underskrefwen besökte Maria Elisabeth Asp med Herrans högwärdiga nattward, betygar i Siurola. Andr. Salovius. Kyrckioh. och probst.
Wittnen Britha Widbohm Henric Lindh. Kronolänsman i Oriwesi.
Upteckning i augusti.

s. 596v - Framledne majorens Robert **Watzsons änckefruu Beata Christina Spåra** kan eij för sin fattigdoms skull betala then wid hållen husesyn på Storminiemi capitainsboställe, som majoren innehaft, befundne bristfälligheter.

s. 597 - Gamla mannen Johan Jöransson ifrån Oinasniemi berättade, hurusom thes **broder** bonden Mårten Jöransson, hwilken i wåhras aflidit, i lifstiden förordnat, at thes innehafde Oinasniemi kronohemman skulle **klyfwas emellan Mårtens söner** Johan och Henrich, hwartil theras **moder**, enckan Maria Eliedotter sitt bifall lemnat. Underställes landshöfdingen.

s. 598 - Bonden Johan Erichsson, som genom arf efter thes afledne föräldrar kommit i besittning af ½ Päskylä bördehemman, berättade sig at hafwa ändrat testamente sålunda, at han för Daniel Mattssons och hans **hustrus** Maria Kristersdotters Johan och thes hustru giorda tienster och möda nu genast skiäncker Päskylä ½ halfwa hemmanet.

s. 598v - Gamla bonden Erich Thomasson, hwilken före detta innehaft men sedermera til sin **mågs** Johan Mattssons besittning updragit Heikilä bördehemman uti Uiherla by, har wid höstetinget sökt hemmanet tillbaka. Erichs **hustru** Brita Josephsdotter. Johans **hustru** Anna Erichsdotter. Förrättas laga skifte.

Kangasalan syyskäräjät 11-14.9.1753 s. 600-
mikrofilmi JK 1690

s. 623 - Bonden Erich Simonsson ifrån Rajalax by giort skada på bondens Mårten Mårtenssons ifrån Mäyränpesä by kornswedia.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 15-17.1.1754
VA Ylä-Satakunta KOa75 s. 35v-, mf JK 1691

s. 36 - Angående ingångne föreningar **om soknemagaziners inrättande** samt förrådsspannemåls samlande har kongl. maij:t anbefalt at än widare höra allmogen. **Allmogen will undslippa soknemagazins bygnad så länge theras för thetta bygde tijondebod kan thertil nyttias**, såwida boden numera **ei tarfwas til kronotijonders förwarande**, sedan allmogen i detta härad samfält kostnad låtit **uti Kangasala sokn upbygga**

ett häradz magazin, hwaruti all tijonde och annan kongl. maij:t och kronan tilhörig spannemål kan i förwar hållas.

s. 37 - Pigan Kirstin Johansdotter ifrån Wilkilä beswärades sig, at drängehustrun Lisa Abrahamsdotter tilwit, at Kirstin skulle fått missfall.

s. 37v - Skattebonden Jöran Erichsson Klemola ifrån Jerfwenpä anmälte emot sin granne Erik Jöransson Tuomala, huruledes Erichs förfäder i fordna tider skola upodlat en åkertåppa **Kyttöruttonpeldo** af 20 k:rs land på Jörans enskilta skogsteg. Erik Jöransson anförde, at han å åkerstycket äger urminnes häfd eller säga kan, på hwad sätt hans företrädare å hemmanet först thertil kommit. Erik had låtit instämma Jöran Erichsson Klemola angående äganderätten til ett åkerstycke **Letonpeldo** af 10 kappars land, som Jörans förfäder i äldre tider uptagit och Jöran nu innehafwer inom hägnaden kring Erichs äng **Rusilannittu**. Jöran swarade, at han och hans förfäder i urminnes tider ständigt innehaft Letonpeldo åkerstycket. likwäl will han icke thet Erik förneka, allenast Erik til honom lemnar **Kytönnittunpeldo** åkerstycket. Parterne stadnade i sådan förlikning, at Erik Jöransson uplåter til Jöran Erichsson **Kytönnittunpeldo**, hwaremot Erik bekommer af Jöran **Letonpeldo**.

s. 38v - Sedan innehafwaren af Oriwesi sokns Prästegård probsten, magister Andreas Salovius gifwit wid handen, hurusom han wore sinnad at **til mulbetets förbättrande samt ny ängs upodling swedia**, utom wärn och hägnad, så har länsman Lindh jemte 2 nämdeman blifwit förordnad at utsyna, **at ingen timmerskog, masteträn och spiror eller bärande trä skulle tilgripas.**
Följande lägenheter hafwa blifwit utsynte til swediande: 1) den mark, som är emellan Prästegården och Säynäjoki råen på öfra och nedre sidan om landswägen, **Hietankangas** kallad af en tunnas land, och består af små biörkskog, 2) **Huppionpalta** skogen liggande långs med Säynäjoki under, en tunnas land bestående gran- och gammal biörkskog, 3) **Pykelenaro**, som löper **emellan Pykelä äng och Terijerwenlepo**, 20 k:rs land med tiock granskog, 4) **Terijerwensyrjä mark** af en tunnas land med tiock granskog, 5) den mark, som är emellan **Jerwennittu** samt **Lähdennittunmaa** af 10 k:rs land med små biörkskog, 6) **Ristikangas mark**, belägen emellan Prästegården och Oriwesi by, af en tunnas utsäde bestående af små tall- och biörkskog. Intygades, at ofwannämde ställen til Prästegårdens trånga mulbetes förbättrande samt ny ängs upodlande skola wara tienlige och at Prästegården thesutom skal tillyda anseenlig skog. Probsten anhöll om lof til swediande. Häradsrätten samtyckte likmätigt XIV cap. 2 # B.B. Underställtes landshöfdingen.

s. 39v - Fråga om byggande och widmachthållande af **Wammaskoski** bro i Tyrfwis soknn.

s. 40 - Bönderne Simon Jöransson Seppä, Johan Henrichsson Mickola och Adam Mårtensson Mickola ifrån Sywfäjerfwi klagade, at bönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Päskylä intagit 5 tunnors land af parterne samfälta skogsmark. Swaranderne: ei samfält, ute them enskilt tilhörig inom theras **Kirwespohja äng**. Upsköts.

s. 42 - Enkan Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki kärade, at des **faderbroder** bonden Erich Philipsson skal förwägra Maria ett fähuus, som hennes **afledne moder** Walborg Mattsdotter i lifstiden låtit bygga på Erichs nu åboende hemmans tomt samt thertil fått timmer af fremmande skog. Therjemte beswärade sig Maria, at Erichs **son** Simon Erichsson slagit Marias omyndige son och dotter. Erich anmälte, at han aldrig nekat Maria at borttaga fähuset.

s. 42v - Bonden Johan Mattsson ifrån Uiherla hade öfwerlåtit besittningen af des åboende Heickilä bördehemman åt sin **son** Simon Johansson, som är sinnad at **gifta sig med** bondedottren Anna Jöransdotter ifrån Lasola. Simon är född 3.9.1735.

s. 43 - Bonden Johan Johansson ifrån Uiherla emot des granne bonden Mickel Thomasson angående en parterne samfält rija, som Johan will ånyo bygga.

s. 43v - **Rusthållaren** Johan **Hoffman** ifrån Suomasemaa emot **corporalen** Otto **Gråsteen** ifrån Pajukando by, som utan anledning stött Hoffman omkull samt kallat honom oqwädinsord. Upsköts, enär Gråsteen rest til Åbo för sine enskilte ärender.

s. 44 - Bördebönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson, som til hälften besitta Päskylä hemman, berättade hurusom en Erich Simonsson med deras företrädares på hemmanet tilstånd planterat et torp å hemmanets ägor. Erich hade anhållit, at torpet skulle erlägga ränta til kronan. Bönderne motsatte sig.

s. 44v - Angående ett **styckeäng Ristakoskenmoisio**, som **soldaten** Johan **Wall** ifrån Lasola utom sin roteäng härtils innehaft och bärgat och soldatens rotebonde Lars Mårtensson påstår sig tilhöra, förenades, at Wall afstår ängen.

s. 45 - Rusthållaren Johan Hoffman ifrån Suomasenmaa hade wid hemresan ifrån moderkyrkian, i då påstående urwäder, kastadt sin på sig hafde kappa öfwer hufwudet och med en fimmer?stång omkullstött inhysingen Matts Johansson ifrån Koifwuniemi, warwid Mattses wänstra fot blifwit skadd. Förliktes.

s. 45 - Bonden Matts Jacobsson ifrån Suinola androg, thet hans häst, som gått uti skogen i bete, har omkommit samt några dagar därefter funnits liggande på ryggdöd uti en bärgsklyffta.

s. 45v - Kronobonden Matts Henrichsson ifrån Suinola emot kronobonden Henrich Mattsson ifrån Huikuri angående **Tynnyrinperä äng**.

s. 46 - Uti compagnie fullmächtigens, **rustmästaren** Henric **Ollonquists** öfwerwaro beswärade sig **soldaten** Mårten **Åhlström** ifrån Oriwesi by, at samme bys fårahiord i förledne höst, då den stått under bondens Johan Samuelsson Erolas och fäherden Johan Simonssons döttrars inseende, insluppit i hans med råg besådde roteåker samt giort 6 kappars skada. Förliktes.

s. 47 - Utwistes en skrifwelse af 8.9.1753 om rågång emellan Peilax och Pitkäjerfwi byar: Rågången begyntes efter Peilax boers anwisning ifrån ena kanten af ett litet **hällebärg Tuohivahalaka**, sedan rårätt til en å **Kylmenoja** och stadnade wid mynningen, hwarest ännu synes **lemningar utaf att gammalt qwarnhuus**, som Peilax boer påstodo hetta **Peilahdenojansuu** samt det i anledning af en gammal **syneskrift** af 18.10.**1637**, som nu upwistes och bland annat innehåller, at desse efterskrefne **råår** och röör skola wara emellan Peilax och Pitkäjerfwi byar, nemligen **begynnandes ifrån Tuohivahanlaka, sedan rå rätt genast til Peilahdenojansuu där ett gammalt qwarnhuus stått**, hwilka råer och skilnader parterne bäggesides widgåt hafwa, dock hwad deras gamla ängar angår, skulle de bäggesides, såsom därtil skedt, niuta, bruka och behålla, inom hwarsannars rår och röör.
Pitkäjerfwi boer bestridde denne rågång med påstående, at den af Peilax boer upwiste första råån är en mellanrå, som åtskiljer Pitkäjerfwi och Lydickälä byars ägor, och kallas **Pernävuorenpyki**, hwilket Lydickälä boer sade sant wara. Pitkäjärwi boer upwiste en stor jordfast sten sägandes den wara den rätta **Tuohivahalaka**. Peilax boer widgingo sitt upwiste **Tuohivahanlaka**, emedan den är belägen nära Pitkäjerfwi by tilhörig **Tuohiwahannittu äng. En rinnande bäck Alhoja faller uti Peilax siö**, hwarest Pitkäjerfwi boor upwiste **lemningar utaf ett gammalt qwarnhuus**, hwilket Pitkäjerfwi bys åboer föregåfwo wara det rätta **Peilahdenojansuu**, och rån sedan löpa långs åt besagde bäck til Peilax siö. Ofwannämde gamla skrift anmäler dock rårätt til **Peilahdenjerfvi** åmynning och qwarnhuuset der. Skilnaden 1/8 mihl. Pitkäjerfwi boer medgåfwo, at ifrån deras påstående **Tuohivaha** skal råstrecket löpa rårätt til omnämde qwarnhuus och så til åmynning wid Peilax siö, som af Pitkäjerfwi boor kallades för **Lammikon eller Råiskian ojansuu**. Det af Peilax boerne påstådde **qwarnhuuset** hafwa Pitkäjerfwi boor **bygt straxt efter förra swåra åren med sedermera förstört**, såwida wederbörande af den ingen nytta haft, men Peilax boer sade, at qwarnen äfwen förut der stått. Efter förrättningsmännerne kommit til det så kallade **Raiskion- eller Lammikonojansuu**, som Pitkäjerfwi boor hålla det rätta **Peilahdenojansuu**, upwiste Pitkäjerfwi boor et ställe, hwarest några widebuskar stå med förmälan, at derstädes tilförene warit rätta åmynningen och **Peilax siö hittils i fordna tider** sig sträkt, men sedermera blifwit tillandad och numera är ängesland, hwilket Peilax boor bestridde. På förrättningsmännernes wägnar Carl Johan Jegerschiöld (häradshöfd.). Upsköts.

s. 50v - Å des **moders, enckan** Walborg Johansdotters ifrån Uiherla by wägnar anhölt bonden Johan Johansson om upteckning och wärdering efter des afledne **fader** och Walborgs **man** bonden Johan Larsson.

s. 51 - Förra åboen på Jussila hemman i Kaupila by bonden Johan Henrichsson och des **hustru** Sophia Eliasdotter emot Johans **swåger** och Sophias **broder** bonden Simon Eliasson, angående Sophias hos honom innestående arf efter hennes afledne föräldrar, men Simon siuk.

s. 51 - Sedan wid en emellan Holma kronoberustade säteris nuwarande innehafware öfwerstelieutenanten Gustav Silfversvahn, kärande, samt de Woitila byamän, swarande, 16-18.6.1753 anställd rågång ägotwist upkommit, hafwa parterne wid höstetinget 1753 - -.

Nu anmälte sig å öfwerstelieutenantens wägnar des måg lieutenanten Odert Johan Gripenberg berättandes - -. Upsköts.

s. 54 - Förbigången en ransakning uti saken emot **soknelinwäfwaren** Elias **Menholm** och des hustru Maria Mattsdotter, hwilka enligt angifning hos majoren Nils Silfversvahn på Holma gård hafwa begåt stöld, då den förra war majorens wäfware och den senare hans huuspiga, - - samt Riksens hofrätt här i Storfurstendömet i Finland hemstält.

s. 54v - Bonden Simon Henrichsson Siurola ifrån Oriwesi by hade antagit sig förmynderskap för sin afledne **broders**, bondens Johan Henrichssons ifrån Hulipas enstaka kronohemman efterlemnade omyndige barn. Som Johan Henrichssons **son af förra giftet** Johan Johansson wil fördrifwa sin **stiufmoder**, enckan Walborg Eliedotter tillika med des 8 omyndige barn, anhåller Simon om klyfning. Förordades.

s. 55 - Kronolänsman Lindh angaf bönderne Johan Johansson **Randala** och Henrich Mattsson **Käskinen** ifrån Hafwisto om slagsmål om en söknedag angående en åkerteg. Fattadt hwarannan i håret. Henrich skal **rifwit Johan med naglarne i ansichtet** och slagit honom på axelen. Förlikts.

s. 55v - Bondesonen Anders Jakobsson ifrån Pitkis kommit efter sin fader til besittning af Kura hemman.

s. 56 - Qwinspersonen Kirstin Andersdotter ifrån Åbo stad med des **broder** Mickel Andersson och **swåger** Henrich Simonsson ifrån Koifwuniemi, hwilka til hälften hwar innehafwa deras föräldrars och swärföräldrars fasta och lösa egendom - -.

s. 56v - Förordnande til förrättande af husesyn å Mattila kronohemman i Kaupila by, om hwars besittning förra innehafwaren Thomas Jacobsson med den sedermera tilkomne åboen Mickel Sigfredsson twist hafwer. Mickel påminnade, det han, utom hwad i husesyns instrument upföras, under sin besittningstid bygt twå huus å soknens Prästegård.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 3-6.9.1754
VA Ylä-Satakunta KOa75 s. 202-, mf JK 1691

(Oriveden ym syyskär. 3-.9.1754 VA Ylä-Satak. KOb2)
s 317 - Unga b:n Daniel Mattsson ifrån Päskylä bewiste med köpebref af 19.1.1754, hurusom förra innehafwaren af ½ Päskylä sk.h:n b:n Johan Erichsson med **des h:u** Kirstin Henrichsd:rs samtycke för Daniel Mattssons och des hustrus arbete obetalte löner - - warit föranlåten at till Daniel försälja ½ Päskylä h:n. Bewiljades första upbudet.)

s. 203 - Hofrättsauscultant Niels Christian Gadd föredrog å Åbo borgerskaps wägnar, at sedan the i denne domsagu **årligen skeende marknader uti Oriwesi, Kyro och Hwittis soknar samt Harju kapellgiäld** af Birckala sokn blifwit hållen efter den nyligen antagen stilen, skal the handlande den olägenheten mött, at the wid desse marknader icke fått kiöpa sig tilräckelige slagtkreatur och the fåå til **Oriwesi marknaden** hämtats, i anseende til årsens tid, warit åter ganska magre. Förutan thet skal emot förra wanligheten ringa folk kommit tilstädes, hwilket theraf härrörer, at **marknaderne den brådaste arbetstiden infalla, tå landtmannen måste wara sorgfällig om thes åkerbruk, ängsbergning samt wår och höstutsäde**. Handlandes önskan år, **det Oriwesi sokns marknad kunde skie den 6. Julii efter nya stilen**, som synes wara läglig för ladtmannen, kreaturen jemwäl den tiden allaredan kommit til huld samt at the handlande straxt härpå fingo resa til Tyrfwis sokns marcknad 13. julii, samt i så måtto undwika onödig resa och kostnad, som hittils skedt at ifrån Oriwesi marknaden först resa til Åbo stad och icke långt therefter tilbakars til Tyrfwis marcknad. Godkändes Gadds önskan.

s. 204v - Gamla åboen på Mickola kronohemman i Kåckila by Matts Mattsson androg, hurusom des **swärson** bonden Thomas Thomasson medelst en i Matts Mattssons namn af **sacellanen** Johan **Utter** utgifwen skrift utaf kronobefallningsman Johan Wialenius Matts Mattssons owitterligen sig förskaffat inrymningsbref uti Mickola hemman. Matts anhöll om ändring, såwida han är sinnad hemmanet thes **son** Mickel Mattsson uplåta. Befans, at Matts Mattsson 4.12.1742 Thomas Thomasson Mickola hemmans besittning försäkrat med wilkor, at sonen Mickel skal få ½ af hemmanet, när han blir myndig. Intygades at lägenheten icke kan klyfwas med swärson och son. Underställtes landshöfdingen.

s. 206v - Bördebonden Anders Johansson ifrån Päilax upwiste honom uppå halfwa Päilax meddelte skattebref 9.12.1748.

s. 209 - Bonden Matts Pettersson ifrån Päilax upwiste honom på andra hälften af Peilax utgifte skattebref 9.12.1748.

s. 211v - Bondesonen Matts Mattsson ifrtån Martila plägat kiöttsligit umgänge med qwinspersonen Maria Andersdotter ifrån Kaldila.

s. 212v - Utelemnats häradsrättens förrättning angående soknelinwäfwaren Elias Menholm och thes hustru Maria Mattsdotter angående angifte huustiufnad hoos Nils Silfversvahn.

s. 213 - Ogifta bondesonen Johan Eriksson ifrån Påhjala hemman i Säynäjoki by öfwat kiöttslig beblandelse med ogifta qwinspersonen Brita Johansdotter i samma by, hwaraf Brita blifwit rådd men fått missfall.

s. 214 - Angår ägotwist emellan Kåckila samt Hirfwijerfwi och Sahrajerfwi byar, målet företaget 1745 och fortsatt 1751.
Bonden Hendrik Eliesson ifrån Pärrinautio, öfwer 50 år gammal, witnade, at han af gammalt folk hördt berättas och sielf har sig bekant, thet följande **råer** äro skilnader: begynnandes **ifrån Kiukansia, et steenröse liknande en gammal nederfallen ugn, thädan rårätt öfwer Paskolammi träsk til Kahilavuori eller Murhasalonkallio, ett högt berg, hwarå skall stått en numera förbränd gammal stor furu med tekn uti och en förstörd stenrösia wid roten**, hwilken furu bondesonen Christer Andersson ifrån Hirfwijerfwi, efter witnets **mågs** Hendrik Erikssons ifrån Pärrinautio berättelse, skall bränt och förstört och Hendriks **halfbroder** bonden Jöran Ericksson ifrån Sahrajerfwi skal sagt men nu bestridde, härifrån widare **til en stor flat steen wid Salkisahi bäck och så til Lillvas träsket**.
Gamla **soldaten** Johan **Kockström** ifrån Kockila, 55 år gammal, berättade, at enär han uti sin ungdomstid twå år tient för dräng hos tåwarande åboen på Mattila hemman i Hirfwijerfwi by, numera gamla bonden Anders Jöransson, skal han (Anders) jämte en ålderstegen och sedermera död blefwen hustru Lisa Mattsdotter i samma by sagt, det följande råer skola wara rätta skilnader: **Kiukansia, thädan rårätt öfwer Paskolammi träsk til Kahilawuori eller MurhasalonKallio, widare härifrån ända fram til en stor flat steen wid Salkisahibäck och så sidst til Lillvas träsket**. Understältes landshöfdingen.

s. 218v - Giästgifwaren Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi emot några bönder angående försummade hållskiutsar.

s. 219 - Gamla bonden Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi androg emot des afledne **sons** Mickel Thomassons **enka** Kirstin Jöransdotter, at ehuruwäl Thomas öfwerdragit Mickel uti thes lifstid besittningen af des innehafwande Jussila kronohemman, likwäl emedan Mickel aflidit och han lemnat efter sig, utan flere barn, en nu 19 års gammal son af första giftet, ty war Thomas Mårtenssons påstående, at Kirstin Jöransdotter må skiljas och hans omnämde sonason hemmanet til besittning updragas. Kirstin motsatte sig, enär hennes afledne man uti 20 och hon 6 års tid förwaltat hemmanet, hälst hon skal äga en med sin man sammanaflad dotter. Understältes landshöfdingen.

s. 220 - Å des broders bonden Jöran Jöransson Sirckas ifrån Efwäjerfwi wägnar kärade bonden Matts Jöransson ifrån Kusjerfwi til bonden Jacob Eliesson ifrån Kalku angående swediande öfwer Walkiajerfvenkifvi och Kaukajerfvensari råer.

s. 221v - Utelemnats saken angående förra bonden Jöran Samuelsson ifrån Päskylä by, som af thes **stiufswärdotter** bondehustrun Maria Jöransdotter är angifwen för tidelagssynden.

s. 221v - Angående kronobonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjerfwi by och af honom **upgrafwen öppning eller styrdel**, Synen förrättats 4.7.1754. **Riunnittu och Warilax ängar**. Angående (Tungeloises) **qwarn** befans, at den i anseende til des hafwande ringa watnfall, nödwändigt betarfwar til sin gång långt mera watn än som den härstädes warande bäcken kan afföra. Kan anwändas **allenast höst och wåhr**.

s. 229v - Bördebonden Simon Michelsson ifrån Päskylä angående åker- och ängsdelningen å Päskylä hemman.

s. 230v - Bonden Matts Hendriksson Heickilä ifrån Kauppila by ingaf en skrift: Olof Sigfredsson med sin **hustru** Maria Simonsdotter ifrån Kauppila by testamenterade uppå sin sotesäng all ägendom til sin **systers sonason** bonden Matts Hendricksson Heickilä i Kauppila by med wilckor at - -. Kauppila 13.11.1753. Henric **Sundström. Adjunct i Eräjerfwi**.
Olof och Maria äro afledne.

s. 231v - Peilax byamän emot Pitkäjerfwi boer angående åwerkans twist.

s. 232v - Bonden Johan Jöransson ifrån Pehula emot **soknewäfwaren** Elias **Menholm** för ett års huushyra 30 daler k:rmt.

s. 233v - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot bördebönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Päskylä angående delning af af siön tillandade ängar.
Skriftelig berättelse om syn 5.7.1754: Simon Jöransson Seppä utwiste för synemännerne **Kakoniemi och Lamminnijttu** Päskylä boer tilhörige **ängar**, som äro belägne dels wid en wijk af Längelmä siö, dels wid then ifrån samma siö **til Päskylä forss löpande åå**, berättades härwid, at **sedan watnet ifrån Längelmä siö i fordna tider stadnat i sitt lopp wid Sarssa forss i Kangasala sokn, hwarigenom det tilförene utflutit, och börjat igenom Ihari forss at affalla, har desmedelst at sidstnämda forss är bredare och äger bättre fall än förenämde Sarssa forss en stor del watn ifrån Längelmä siö affallit**, hwarigenom desse ängar skola wara i stället **tillandade**, uti hwilka han således förmente sig för samfällighets skull i den mark, hwarpå desamma finnas belägne, böra med Päskylä boer niuta del. Omnämde ängar, åtta til antalet, togo synemännerne uti ögnasichte och befunno, utom af then härstädes ännu nog **synlige fordna stranden**, jemwäl af några gamla jordfasta stenar, at uti alla desse ängar igenom watnets affall ängesland tillandat 5½ åmars hööbol. Synemännerne blefwo af Simon Seppä förde til **Matalax och Kirfvespohjalax inwid Längelmä siö belägne ängar**, som synemäerne befunno wara ifrån watnet tämmeliga högt belägne (altså eij tillandning). Upsköts.

s. 240 - Probsten, Magister Anders Salovius ingaf i rätten en gammal dock ännu läslig häradsdom:
År **1619**: den 10: Novembris hölt jag Kristufer Peersson Laga **Häreds Höste och Sommar Ting**, med allmogen af Kangasala Sokn, närwarande Erlig förståndig, Erik Eskelsson, sittiandes i sin faars Wälärlig Eskil Mattssons stad H: K: M: Fougte, samt i flere gode mäns närwaro, som tå församlade woro
Nämden: Hendrik Tito i Wehoniemi, Hendrik Sigfredsson i Lydickala, Mårten Tomasson i Kumalax, Tomas Bengtsson i Mellis, Mickel Olofsson i Meurenpesä, Knut Larsson i Hafwisewa, Grels Klemetsson i Pispala, Eskil Simonsson i Hertuala, Anders Eskilsson i Mälkilä, Tomas Jönsson i Suinula, Erik Mårtensson i Huidoxen, Simon Markusson i Onckala.
Dömdes ännu, som ofta tilförene **under Åriwesi Prästebol, alle de ägor, som af fordom warit** hafwer, såsom ock blef dömt under samme Prästebool, **en åå benämd Wenes åå,** som derunder af ålder tillydt och legat hafwer, obehindrat, niuta, bruka och behålla, och dy twänne Bönder som samme åå olagligen brukat hafwer, N: Nisius Thomasson i Wehkalax och Erik Larsson ibd: Saak til 40: marker, för wälle efter som s(aligh) **Lass Hinderssons twänne dom sedel** widare utwisar på samme åå utgifwen Anno **1584**: den 28 Februarii, at de Bönders Nisius Thomassons Fader s(aligh) Eskil Thomasson hafwer s(aligh) Lass Hendersson honom twänne gånger sakfält til 40: marker, för samme åå skuld efter han altid med wälle haft hafwer samme åå, som förbemält står. Och des til yttermera wisso, högre förwaring, större stadfästelse, trycker jag witterligen mitt Sig:t härunder Datum Anno dil et loco ut Supra. (L.L.)

s. 241 - Innehafwaren af denne sokns Prästegård **probsten** och magister Andreas **Salovius** samt innehafwarens af Seppälä kapellansbolet och Sarfwela kronohemman i Woittila by **sacellanens** Johan **Utters son adjuncten** Johan **Utter** såwäl som bönderne Anders Danielsson och Krister Andersson ifrån Woittila by, Johan Magnula och Johan Noppari ifrån Pehula, Lars Pafwola, Erik Parpola, Johan Erola och Jonas Mattila ifrån Oriwesi by beswärade sig, hurusom bönderne Anders Hendriksson och Hendrik Jöransson ifrån Wehkalax **både fiskeleks som ock andre tider året igenom flere med hwarandra hoopsatte nät lagt twärt öfwer Wenehjoki åmynnig, hwarigenom kongsådran eller farleden warit merendels stängd** och kärandernes, som ofwanföre boo, fiskewärk onyttige giorde i thet fisken härigenom hindras at upstiga. Nämdeman Matts Mickelsson ifrån Säynäjoki och rättaren Hendrik Hendriksson hade synt swarandernes i Wenehjoki å nedlagde nät, som warit nedlagde twärs öfwer åmynningen. Ersättningar och böter.

s. 243v - Innehafwaren af Prästegård **probsten** Andreas **Salovius** androg, at **Eräjerfwi boer med flere resande skola obefogat börjat bruka farwäg och gångstig öfwer en del Prästegården tilhörige ängar**

Wenehjoennittut kallade, hwarigenom desse mycket sänckige ängar blifwit förtrampade. Probsten begiärade, thet häradsrätten wid wite förbiuda at nyttia densamma wägen. Probsten skal **låtit rödja wäg straxt ofwanföre dessa ängar til den så kallade Wehkalax kyrckiowägen**, som af gammalt är then rätta, samt alle til ifrån Eräjerfwi resande boer bruka, hwilken äfwen skal wara them beqwämligare at färdas. Förböds at bruka wägen öfwer Wenehjoki ängar.

s. 244v - Å framledne **majoren Watzons enkefruus** Beata Christina **Spåras** wägnar - - låtit instämma des **landbonde** Lars Josephsson på Äijäs bördehemman, hwaraf frun ägare är, med des **fader** gamla bonden Joseph Philiphsson och hans **hustru** Brita Helena **Roth**, för det de emot contract 13.2.1749 angående Äijäs hemmans besittning förachteligen i ord och åthäfwor emot frun sig upfördt. Förliktes.

s. 245v - Fortsättning till ägotwist emellan Holma innehafware och Woittila byamän. Opsköts.

s. 248v - Angår någon syn öfwer the intagor, som Syfwäjerfwi boer klagat öfwer, at Päskylä boer - -. Kirfvespohja ängar.

s. 250v - Syn 18.6.1754 å then mark, som rusthållaren Johan Hendriksson ifrån Hörtsänä angifwit sig hafwa af nöden til **mulbetets förmerande at swedia**.
Til swediande utseddes: 1) **Ritanhuhtanmäenalust** til 10 kappars utsäde, 2) **Majomaa** til 10 kappars utsäde, 3) **Kytonoja** under 5 kappars land, 4) **Harama** af 5 kappars utsäde, 5) **Raiskiohuhtankorpi** af 3 kappars utsäde. Wid synen konstaterades, at de utsynte ställen bestå af odugelig gran- och små biörkskog, så at masteträ, skieps eller timmer wärcke därigenom icke skadas - -.

s. 251v - Bonden Thomas Hendriksson ifrån Wehkalax emot bonden Joseph Jacobsson i samma by angående skuld.

s. 252v - Bonden Anders Hendriksson ifrån Wehkalax förliktes med des granne bonden Joseph Jacobsson angående at bysens swin igenom Josephs ogilda gärdesgård gått i åkren och giort skada på Anderses rågwäxt.

s. 253 - Förliktes angående at bonden Hendrik Hendriksson ifrån Säynäjoki i förlidne winter af förseende kört hustru Anna Mickelsdotter ifrån samma by på landswägen omkull, hwarigenom Annas regarns tröija blifwit söndrad.

s. 253 - Förliktes linwäfwaren Elias Menholm med qwinspersonen Karin Thomasdotter ifrån Salo angående Menholms hoos Karin linwäfwarelön för 46 alnar lärft, som Menholm åt Karin wäfwit.

s. 253v - Soknesmeden Henric Tyckelin ifrån Birckala sokn och Harju capelgiäld emot förra **reservesoldaten** Matts **Sevon**, nu wistande i Oriwesi by, angående 9 dalers skuld.

Pirkkalan syyskäräjät 22-28.11.1754

s 516 - **Förra länsman** Mats **Sewon** androg, at då han för 10 år tilbaka flyttat ifrån Carla rusthåll i Birkala s:n, som framl. befallningsman Jacob Gadds arfwingar tilhörer, til Årivesi sokn, har han i en skulla på besagde rusthåll qwarlemnat en gammal lädersedel med stegböglar och ryggstycke. Och som smeden i Harju capell Henrik Tyckolin sedermera tilpantat sig omnämde sedell - -.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-20.3.1755
VA Ylä-Satakunta KOa76 s. 1089-, mikrofilmi JK 1693 s. 81v-

s. 82v - Åboen på Pietilä kronohemman i Hafwisto by Johan Johansson hade 18.3.1754 updragit ½ af hemmanet til bondesonen Matts Grelsson ifrån Efwäjerfwi. Matts will få undersökt, om hemmanet för 2 åboer delas kan. Nämden intygade, at hemmanet kan utan förfång delas.

s. 83v - Giästgifwaren Matts Jöransson ifrån Kuusjerfwi klagade emot pigan Maria Jespersdotter, at hon olofligen utan upsägning ifrån Matts afwikit til **Köykä** torp och straxt efter sin bortgång låtit sin **systerman** torparen Anders Eriksson ifrån **Köykänpä** städsla henne til wallhjon på Holma gård, som hon ei förr än nästa

sommar kommer at tilträda. Hon har emedlertid sig hoos bemälte des swåger uppehållit. Böter til Maria och torparen Anders Eriksson.

s. 86 - Fäherden Johan Simonsson ifrån Åriwesi by jämte hans **syskonebarn**, enkan Maria Simonsdotter ifrån Pajukando samt drängen Johan Hendriksson ifrån Kauppila såsom ock soldaten Matts **Carell** ifrån Wihasjerfwi androgo emot bonden Matts Hendricksson Heickilä ifrån Kauppila, at Matts Hendricksson skal om händer hafwa afledne inhysingens Olof Sigfredssons och hans **hustrus** Maria Simonsdotters, hwilka barnlös döde blifwit, egendom. Käranderne äro den aflednas närmaste arfwingar. Förliktes.

s. 87 - Skattebönderne Jöran Strånga och Lars Klemola ifrån Järffwenpä emot deras grannar skattebönderne Jacob Rekola och Erick Tuomola angående **ojämt åkerdelning**.

s. 88 - **Soldaten** Matts **Carell** ifrån Wihasjerfwi tiltalte sin **stiuffader** inhysingen Petter Hendriksson ifrån Järfwenpä angående **arf** efter Petters **hustru** och Mattses **moder** Kaisa Simonsdotter, som barnlös aflidit. Matts Carell är Kaisas **oächta barn** och därigenom icke berättigad til arf efter Kaisa.

s. 88v - Reservesoldaten Matts Johansson ifrån Pitkäjerfwi androg, at bonden Lars Mårtensson ifrån Lasola beskylt Matts hafwa stulit en Lars tilhörig skiorta och andra persedlar. Förliktes.

s. 89v - Bonden Lars Mårtensson ifrån Lasola emot bonden Thomas Ericksson Natucka om skuld.

s. 90 - Förra bonden Johan Hendriksson ifrån Kauppila emot des **swåger** nämdemannen Matts Johansson angående et rum för saker.

s. 90v - Förra bonden Johan Hendriksson ifrån Kauppila emot des **swåger** bonden Simon Eliesson angående 2 sommarlass och 1 börda höö.

s. 91 - Förrättades restransakning angående kronones räntor.

s. 91v - Drängen Johan Jöransson ifrån Oinasniemi fordrade af sin afledne **broders enka** Maria Eliedotter och myndige **son** Johan Mårtensson 60 daler kopparmynt, som Johan Jöransson under sednaste ofredstiden åt Mårten skal lånt. Förentes.

s. 92 - Krono länsman Henric Lindh föredrog, at om natten emellan 28-29.4.1754 skall en **förnedrad qwinsperson** Sophia Danielsdotter, ongefär 30 år gammal, som warit fäherde och bodt på Maunula hemman i Kopsama by**, bortkommit, utan at någon wet hwart hon tagit wägen**. Sedermera skal hon blifwit här i soknen allmänneliga efterlyst, såsom ock **noot efter henne på alla ställen uti et under byen warande träsk dragit**, det hennes lik kunde igenfås och begrafwas, i fall hon skulle på något wådeligit sätt drunknat. Hon skal dock sedermera ei stått at ertappa. Som ingen underrättelse är, om eller på hwad sätt hon omkommit, så begärte länsman, at rätten wille undersöka och byamännerne edeligen afhöra. Nämden berättade här i Åriwesi sokn et **allmänt rychte wara, som** skulle Sophia Danielsdotter blifwit af någon **ihiälslagen**.
- **Probsten** och kyrckioherden, magister Anders **Salowius** anmälte, at enär han 17.1.1755 warit i Kopsama by, har han i anseende til upkommen rychte hört Kopsama byamän angående Sophia Danielsdotters bortkomst. Ogifte bondesonen Staffan Samuelsson ifrån Maunula hemman skal utlåtit sig, at **Sophia Danielsdotter ei är den första eller sidsta, som på det sättet owitterligen bortkommit**. Staphan skal ock förestält probsten, hwarföre thet så noga fråges efter Sophias lif, emedan **slike händelser skola förut skedt både i Keuru och Kangasala soknar, jämwäl med en Samuel Jöransson (Jöran Samuelsson) ifrån Köykänpä torp** här i Åriwesi sokn, utan at någon undersökning skedt. Staffan Samuelsson hade med sin utlåtelse ment öfwertyga probsten om mögeligheten, thet en menniskia kan bortkomma utan at andre få weta deraf. Staphan hade berättat at hafwa warit i qwarn dagen före än Sophia Danielsdotter bortkommit och samme dag om aftonen ifrån qwarnen hemkommit, men hade inte kunnat ordenteligen swara, om han legat i badstufwan eller hwarest han tå warit.
1) **Klockaren** Alexander **Coven** intygade, at wärdinnan å Maunula hemman eller Staphan Samuelssons **moder** Anna Mickelsdotter sagt, **at Sophia ei haft något kundskap om Gud och warit halfgalen**, hwilket sednare och Staphans **systrar** Walborg och Brita Samuelsdöttrar påstått, och at ei någon menniskia warit wållande til Sophias bortkomst. Probsten Salovius hade förestält Sophia Danielsdotters **moder** Anna Thomasdotter, hwarföre hon ei bättre haft wård om sitt barn Sophia, utan låtit henne förkomma, hwarjemte probsten, til at lista sanningen uhr folket, ifall någon skulle finnas skyldig til Sophias bortkomst, sagt: **jag wet wäl hwar Sophias been ligga**, har

Anna Thomasdotter ei swarat något derpå. Staphan hade sielfmant kommit fram för probsten och sagt: **Sophia är intet den första emellan himmel och jord, som bortkommit. Man har ju exempell på sådane händelser annorstädes, ty i Keuru sokn bortkom för någon tid sedan en hustru, i Kangasala en annan och Köykänpä Samuel här i soknen, utan at någon wet, om de siunkit eller flugit**. Staphan hade sagt **Sophia ei kunna igenfås, om ock hela Österbotns Regimente skulle söka efter henne.**
2) **Soldatehustrun** Walborg Pettersdotter witnade, at samme natt, som Sophia Danielsdotter bortkommit, hade witnet, som för sitt späda barns skull wakat i sit egit pörte, liggande et litet stycke ifrån Kopsama by, **ongefär midnatstiden hört hundar skälla wid stranden. Witnet hade gått ut ifrån pörtet til en derförbi löpande wäg och ther sedt hundarne, under det de skält, löpa lika som de hade jagat efter någon och i det samma jämwäl hört åt stranden et owanligt liud tre särskilte resor, men om det warit menniskioröst eller något annat liud, har witnet ei kunnat urskilja. Sedan liudet uphört, hafwa hundarne äfwen stadnat at skälla och kommit til witnet, som derefter gått in i pörtet igen och ment at någon af hennes killingar skulle sluppit uhr fäähuset och blifwit af wargar upäten, hwarföre hon tändt eld i pärtor samt gått i fäähuuset at se åt, om alle hennes kreatur wore i behåld. Sedan hon det befunnit, hade hon börjat eftertänka, hwad liud det warit, som hon hört, hwaraf hon sedermera blifwit så förskräkter, at hon ei fått sömn**, utan wakat hela natten tills mårgonen, tå Sophias **moder** Anna Thomasdotter tilkommit och eftersökt sin dotter, menandes at witnet skulle i sin boda undangiömt Sophia. Efter witnet berättat, hwad owanligit liud hon hört om natten, hade Anna Thomasdotter tillika med **Maunula gårds folket gissat, at hin onde borttagit Sophia**. Några dagar therefter hafwer Staphans **moder** Anna Mickelsdotter frågat af witnet, hwarföre hon den natten gått med eld ute, och enär witnet förestält Anna, hwaraf hon hade sig sådant bekant, hade Anna swarat, at hon fått höra derom et rychte i byen. Ongefär en wecka efter Sophias bortkomst hade Staphans moder Anna fordrat af witnet et lakan och en dyna, som Anna påstått at Sophia för sin bortkomst gifwit åt witnet, wetandes witnet om desamma intet. Dagen efter Sophias bortkomst hade Staphans **systerman**, drängen Hendrik Mårtensson sagt til witnet, tå hon berättat om det liud hon natten förut hört: **war tyst med sådant tal, annors skal iag dräpa dig i dit egit pörte**. Witnet intygade, at Sophia Danielsdotter warit **wid sundt förnuft** enda til des witnet sidsta gången sedt henne 26.4.1754 om aftonen, skolandes hon warit **något lätt på tungan och begifwen at tala osant samt altid älskat enslighet**. Witnet hade ei bekant, om Sophia haft några owänner. Sophia hade någon tid för hennes bortkomst lånt af witnet et framlås med nyckel, hwarwid hängt et af lin snödt band, hwilket lås Sophia nyttiat för et låft, ther hon legat och haft sina kläder, skolandes Sophia altid haft samma nyckel med bandet **wid sin kiortel linning**. Banden hade 26.4.1754 om aftonen warit helt, men dagen efter Sophias bortkomst hade witnet skickat sin son efter låset och nyckelen, och thå hade nyckelen igenfunnits i låftets wägspringa, men bandet hade warit med knif afskurit.
3) Inhyseshustrun Anna Hendriksdotter berättade, at enär hon samma natt, som Sophia Danielsdotter bortkommit, **i Maunula hemmans badstufwa**, hwarest witnet legat, **hört hundar skälla**, hade witnet gått ut framför badstufwudören at se hwad ther wore å färde, men intet särskildt befunnit. Så hade hon åter gått i badstufwan samt lagt sig at sofwa, hwarest och **Sophias föräldrar, förafskiedade corporalen Daniel Drabbare och hans hustru** Anna Thomasdotter lagt sig om aftonen förut tillika med witnet, skolandes wäl Staphan Samuelsson om morgonen therpå sagt at han äfwen legat i badstufwan öfwer natten, men om så är, kan witnet, som tidigt om aftonen insomnat, icke utreda. **Sophia** Danielsdotter skal haft **sitt tilhåld på Maunula hemman, men hon har warit så ostadig, at hon ei haft något wist lägerställe öfwer nätterna, utan skall hon stundom sofwit i gårdsens pörte, stundom i badstufwan och låftet**. Witnet wiste ei, hwarest Sophia lagt sig den natten hon bortkommit, men hade hört Maunula gårds folket berätta, at Sophia om aftonen förut lofwat lägga sig i loftet. Witnet hade icke märkts, at Sophia om aftonen för sin bortkomst haft fel på förståndet. Witnet hade straxt efter Sophias bortkomst hört et **rychte** i soknen, som skulle Sophia hafwa **warit rådd**. Witnet hade icke märkt sådant. Ingen wetat säga, hwem skulle wara Sophias lägrare. Sophia skall wäl wist **stor wänskap för Staphan** i det hon sielfmant ofta **twättat hans strumpor** och annors tagit honom i förswar wid alle tilfällen i den förmodan, at Staphan skulle gifta sig med henne. Witnet hade ei märkt Staphan öfwa misstänkeligit umgänge med Sophia, utan twärtom yttrat sitt missnöje öfwer hennes tienstachtighet.
4) Bondehustrun Maria Simonsdotter sade sig hafwa sedt Sophia om aftonen för den natt hon bortkommit. Witnet hade inte märkt fel på Sophias förstånd widare än at hon warit något fåkunnig och gierna älskat ensamhet. Hört et löst rychte, at Sophia warit rådd.
5) Bonden Anders Christersson berättade som förenämde witnet.
6) Reservesoldaten Staphan Mårtensson likaledes.
7) Inhysingen Matts Johansson ifrån Kopsama berättade dränghustrun Walborg Samuelsdotter, som är Staphan Samuelssons **syster**, en gång tilfälligtwis sig utlåtit, tå the talt i byen om Sophias lefnadssätt, at **soldaten** Johan **Danfeldt** ifrån Kopsama skal en gång **funnits ligga med Sophia på badstufwulafwan**, ther Sophias fader them skall träffat. Ongefär tre år sedan skall **et löst rychte af några käringar blifwit utspridt i Kopsama** by, som skulle Sophia Danielsdotter wänta Staphan Samuelsson til man. Witnet hade afrådt Staphan derifrån, så wida

Sophia warit en förnedrad person och så godt som mindre wetande, hwartil Staphan på skämt skal swarat: **förr skulle iag dräpa henne än taga henne til ächta.**
8) Förafskiedade **dragonen** Matts Mårtensson ifrån Sahrajerfwi berättade, at tå han 29.4.1754 om mårgonen kommit ifrån Sahrajerfwi til Kopsama by, hade Anna Hendriksdotter mött honom wid Kopsama stranden och frågat af honom, om han blifwit warse Sophia Danielsdotter, hwilken Anna sagt saknas i byen och skal ärnat gå til **Sahrajärfwi qwarnen**, hwarföre Anna ment, at witnet skulle weta. Samme dag middagstiden hade witnet tilfälligtwis gått i **Maunula hemmans stegerhuus**, ther Staphan Samuelsson med sin moder och stiuffader **giort bränwins blandning**, skolandes stiuffadren Anders Hendriksson sig tå utlåtit, at **Sophia** Danielsdotter **ärnat äfwen blanda några kappor tilsammans med Staphan til bränwin**, men hon har nu gått bort utan at någon wet, hwar hon sig uppehåller. Berörde dag om aftonen har witnet åter tilfälligtwis kommit i grangårdens eller **Bertula hemmans badstufwa**, ther några personer förut warit inne, som witnet numera ei minnes undantagandes gamla pigan Anna Mattsdotter. En af dem, som warit i badstufwan, hade sig utlåtit, **at hin onde tagit bort Sophia och Anna Hendriksdotter hört liud af den onde, hwarutom Staphan Samuelsson wid sin hemkomst om aftonen förut ifrån qwarnen skulle hört den ondas läte, som berättats hafwa följt Staphan enda til Kopsama bys åker.**
Förafskiedade **corporalen Daniel Drabbare och hans hustru** Anna Thomasdotter, hwilka äro Sophia Danielsdotters **föräldrar**, berättade icke mycket at weta om deras dotters bortkomst, som **Sophia ei mera warit i deras matlag** eller under deras inseende, utan **wallhjon på Maunula hemman**, skolandes hon desutom altid warit mycket **olydig och gnisträfwig**, då föräldrarne henne i någon del rätta welat, såsom hon ock ogierna welat ligga öfwer nätterne i et rum med föräldrarne eller annat folk, utan skal hon **merendels legat ensam i et låft**, ther hon ock förmenes hafwa lagt sig samme natt, som hon bortkommit. Daniel Drabbare gaf wid handen, at kort för Sophias bortkomst upkommit löst rychte i Kopsama by, som skulle Sophia hafwa plägat misstänkeligit umgänge med **gifte soldaten** Johan **Damfeldt** thersammastädes. Staphan Samuelsson hade förledit år om winteren för Drabbare berättat, at Staphans **stiuffader**, gifte bonden Anders Hendriksson en gång skulle **Sophia häfdat**. Staphan bestred thet förmälandes, at enär han samma winter en natt legat i Maunula hemmans badstufwa, hade han **hört et buller på lafwan, lika som några skulle föröfwa kiöttslig beblandelse**. Som han om mårgonen sedt sin stiuffader och Sophia **ligga på tu manna hand på lafwan**, hade Staphan frågat Daniel Drabbare och Anna Thomasdotter, hwilka jämte Staphan legat på gålfwet, om de hört samme buller ifrån lafwan. Staphan betygade, at han ei märkt om stiuffadren werkeligen bedrifwit otucht med Sophia.
Staphans stiuffader Anders Hendriksson påstod Staphans angifwelse wara osant. Staphans moder Anna Michelsdotter påstod witnets Walborg Pettersdotter utlåtelse om Annas fråga om pärteld samt lakan och dyna wara osanning. Staphans **syster**, drängehustrun Walborg bestred, at hon utlåtit sig soldaten Johan Damfeldt at hafwa legat med Sophia. Soldaten Johan Damfeldt och Staphans **swåger** drängen Hendrik Mårtensson woro icke tilstädes. Fortsättes senare.

s. 104v - Uppå innehafwarens af Holma krono berustade säteri, **öfwerstelieutenanten Gustav Silfuersuahns** wägnar begärte hans **måg lieutenanten Gripenberg** - - till undersökning twisten om berörde gårds och Woittila bys **råer samt bohlstada skiäl**.
Ehuru käranden har wid den hållne ägandesynen påstådt skilnaden emellan Woittila bröstmarken och Holma gårds ägor sträcka sig **ifrån Maunuckalanlepoisto til et ställe af honom kalladt Hapajerfvenpycki och derifrån gerad til Hapajerfvenluoto**, så will lieutenanten begifwa sig **ifrån Maunukkalanlepoisto ostridiga råställe til Savijerfvenoja**, men därifrån ei, såsom swaranderne påstå, **til Kolmikoura och sedan til Woittila boernes angifne Hapajerfvenpyki**, utan skilnaden bör wara **ifrån Savijerfvenoja gerad til nästnämde Hapajerfvenpyki**, hwarigenom kärandens påstådde **Hapajerfvenpyki** förfaller. Parternes twistige rålinier måge likmätigt kongl. förordningen af 1.3.1749 af någon **landtmätare** uppgås, och geometrisk charta författa.

s. 108 - Förliktes **sacellanens Johan Utters son och fullmächtig adjuncten Johan Utter** med bönderne Erik Parpola och Johan Erola i Åriwesi by angående en grind, som de inrättat til en byamännerne samfält tilhörig **äng Halkonsuo** och derigenom sedermera giort sig wäg öfwer sacellanens del i ängen honom til skada. Parpola och Erola lofwade igenstänga wägen.

s. 108v - Drängen Johan Johansson ifrån Palo jämte des hustru Walborg Bertilsdotter kärade til sidtsnämdes afledne **swågers** bonden Mickel Thomassons enka Kirstin Jöransdotter ifrån Åriwesi by angående 10 daler kopparmynt, hwilka Walborg i arf tilfallit.

s. 109v - **Reservesoldaten** Anders Samuelsson ifrån Åriwesi by fordrade af **des fader soldaten Samuel Grönroth** i samma by en geth och 6 daler samt en tunna 17 kappar spannemål.

s. 110 - Bonden Hendrik Hendriksson ifrån Hafwisto, som är förmyndare för afledne bondens Erik Larsson Pietiläs omyndige **son** Carl Eriksson och oförsörgde **dotter** Sophia Eriksdotter, kärade til desse sine pupillers **swåger** bonden Johan Johansson Pietilä angående Carls och Sophias fädernes **arf**. Arfskiftet hållt 20.1.1750.

s. 110v - Bondehustrun Elin Mårtensdotter ifrån Päilax skall **kallat** inhysingens Matts Johanssons ifrån Koifwuniemi **dotter** Lisa Mattsdotter **tiuf**. Förliktes.

s. 111 - Förliktes **infanteriecorporalen Johan Enberg** ifrån Pehula med des rotebönder Johan Noppari och Johan Magnula angående någon skada, som hästar 1753 giort å Enbergs rågwäxt derigenom, at gärdesgården warit nedfallen.

s. 111 - Bönderne Thomas Natucka, Matts Håifwola och Anders Rusila ifrån Pitkäjerfwi beswärade sig öfwer bönderne Anders Johansson och Matts Pährsson ifrån Päilax angående höö på **Lannicko äng**, som är belägen mitt uti Peilax boer tilhörig äng af samme namn. Förmältes att inga råer finnas dem emellan. Synen förrättas.

s. 112v - Kronobonden och enklingen Johan Mickelsson Uotila ifrån Onistaipale ingaf en honom och des barn emellan författad arfsföreningsskrift: 1) Emedan min fader betalt mig Kaisa Johansdotter 60 daler, afstår jag - -. 2) Iag Walborg Johansdotter afstår arfsfordran efter men fader och moder emot - -. 3) Jag Brita Johansdotter utfäster - -. 4) Iag Maria Johansdotter förklarar - -. Skal wår **broder** Matts Johansson äga frihet at - -.
Walborg Johansdotters **man Johan Dahl**. Maria Johansdotters **man sokneskräddaren** Johan Johansson. Brita Johansdotter är en sörjande **enka**. Kaisa Johansdotters **man dräng** Anders Andersson.

s. 114v - Uppå den tilförordnade **comministerns i Eräjärfwi capellgäld Henric Sundströms** wägnar androg probsten och kyrkioherden i Åriwesi, magister Anders Salovius, at bemälte comminister i Åbo landscontoir fåt förnimma, det **et gammalt krono oindelt ödeshemman Kellio**, bestående af et hemmantal och et öre 12 pengar skatt samt ½ gammalt och nytt mantal samt 13 daler 9 öre silfwermynts ordinarie och extraordinarie ränta, hwilket enligt landscammererarens betyg **funnits ifrån äldre tider til och med år 1736 wara uti jordeböckerne näst efter Lylyjerfwi hemman upfördt**, men sedermera ifrån jordeböckerne aldeles uteslutit. Sundström skall föresatt sig at **ansöka, det samme ödeshemmanet kunde honom til boställe anslås**. Sundström hade **fått höra, at des ägor skola af Uiherla byamän fordom blifwit inkrächtade och för tiden innehafwas**.
Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi intygade, at han ei är underrättad, hwar Kellio hemman fordom warit, men **på Uiherla bys åker nära intil byen skal wara en brandt backe, som altid kallats Kelliontöyri samt under samme backe finnes en källa, hwilken liknar en gammal brunn, såwida ther ännu i sednare åren skal funnits lemningar af et förfallit bruns kar. I skogen emellan Uiherla och Hapaniemi byar wid stranden til en udd skal äfwen wara en steen Keilionkifvi**. Hwaraf berörde backe och sten fått sådant namn, wet witnet ei, icke heller om Kellio hemman där för warit eller af hwem des ägor nu innehafwes. Jöran Johansson ifrån Kauppila witnade likaledes.
En del af nämnden intygade, at Kellio ödeshemman altid tilförene blifwit wid mantalsskrifningar och restransakningar upfrågadt, men senaste åren skal det ei mera skedt.

s. 116v - Angående förnedrade qwinspersonen Sophia Danielsdotters bortkomst blefwo **soldaten** Johan **Damfeldt** samt drängen Hendrik Mårtensson ifrån Kopsama hörde. Damfäldt påstod, at han är oskyldig til det rychtet, at han skulle häfdat Sophia Danielsdotter. Hendrik bestred, at han skulle utlåtit sig, det han wille ihiälslå witnet Walborg Pettersdotter, om hon skulle tala om det owanliga liudet på natten.
Efter Sophia Danielsdotter skal ännu lysa i flere församlingar. Intygades, at **Sophia warit liten til wäxten, mager, swartlät och kåppärrig i ansichtet och förmenes hon wid bortkomsten hafwa warit klädd i bara linnetyget och en randig halffylles kiortel samt näfwerskoor utan strumpor**, efter intet annat af hennes kläder efter henne saknats, utom en dyna och et lakan, hwilka hon haft i sin säng och jämte henne jämwäl bortkommit.

s. 118v - Fortsatta twist emellan Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi och Päskylä hemmans åboer om några af siön tillandade ängar. Upsköts.

s. 123 - **Skräddareenkan** Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki androg emot des **faderbroder**, bonden Erik Philipsson i samma by, at ehuru Erik Philipsson och Marias afledne **moder** Walborg Mattsdotter skola samfält löst til skatte Påhjala hemman i Säynäjoki by, hwilket Marias och Eriks **förfäder** tilförene åbodt, men sedermera i fremmande händer kommit, skal Erik Philipsson likwäl ensam tilträdt samma hemman och det nu besitta.

Därföre påstod Maria, at hälften af Påhjala hemman henne tilerkiännas må. Erik Philipsson förklarade sig, at ei Marias afledne moder, utan han allena sökt at få kiöpa Påhjala hemman til skatte.

s. 124 - **Trumslagaren** wid kongl. lifdragone regimente Johan **Dahl**, som **Heickilä trumslagareboställe** i Onnistaipale by besitter, emot sine grannar skattebonden Johan Tijanen samt kronobönderne Matts Laurila, Thomas Nåberi, Matts Otila, Simon Siukola och Simon Pulki, **anhållande om skifte af skogen**, som parterne emellan härtill warit **samfäld**, men Dahl will at des innehafwande boställs lott ifrån de andras utbrytas skulle. Swaranderne wille ei samtycka til skogsdelningen för kostnaders skull. Upsköts.

s. 125v - Uppå bondens Jöran Hendrikssons ifrån Hirdolax hemman wägnar föredrog des **hustru** Gertrud Danielsdotter, huruledes Jöran skal af en landboo på Ryngä rusthåll i Ångijoki by och Loimjoki sokn Erik blifwit förledd at byta häst, hwarigenom Jöran kommit at lida. Hördes witnen för rättegång i Loimjoki.

s. 127 - Förliktes några dagswerken, hwilka **förra befallningsman Johan Ollenquist** fordrade af bonden Jöran Johansson Mattila i Åriwesi by.

s. 127 - Corporalen Johan Enberg emot skräddaren Thomas Hendriksson ifrån Suinula angående en psalmbok.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 10-13.9.1755
VA Ylä-Satakunta KOa76 s. 539-, mf JK 1693

(Oriveden syyskär. 10-.9.1755 VA Ylä-Satak. KOb2
s 374 - Tredie upbudet pä ½ Päskylä h:n för Daniel Matsson.
s 374 - Unga b:n Matts Johansson ingaf ett honom och b:n Jöran Erichsson ifrån Sahrajärfwi emellan 7.7.1755 uprättadt kiöpebref ang. ½ Suckila b.h:n: Ehuruwäl mig underskrefwen uppå **min hustrus** Anna Henriksd:rs arf efter **min swärfader** framl. b:n Henrik Olofsson hafwa delen af Suckila b.h:n tilfallit och jag thet såsom **äldsta mågen** straxt efter min swärfaders frånfälle tilträda kunnat. Dock såsom jag redan förut äger ett halft h:n i Sahrajerfwi, thet jag efter min afl. fader bebor, så at jag icke förmår 2 hemman förestå - - ½ Suckila h:n til **min swåger** Erich Pehrsson, som icke allenast är **gift med min hustrus yngsta syster** Maria Henriksd:r, utan ock såsom måg arbetet länge wid hemmanet - - så hafwer jag ändoch åter med min hustrus tilstyrckan wänt mig til **hennes systers äldsta dotters** Anna Erichsdotters **man** Matts Johansson, som nu är **måg** på Suckila h:net - -. Mats Johansson bewiljades första resan upbud på ½ Suckila h:n.)

s. 540 - Landshöfdingen hade begärt, det samtelige inwånarne i domsagun **skulle nu höras angående emellan Åbo, Carelen och Sawolax föreslagne tre kiöpingars inrättande, nemligen wid Pispala by i Harju capellgiäld och Birckala sokn, den andre wid Tyrfwis by i Tyrfwis sokn och tredie i Sastmola pastorat**, sex mihl ifrån Biörneborgz stad emot österbotniska gräntsen. Inwånarne önskade, at berörde kiöpingar skulle inrättas.

s. 543v - Ogifta bondesonen Jacob Jacobsson ifrån Jacola hemman i Napila by samt ogifta qwinspersonen Maria Bengtsdotter ifrån Yliskylä öfwat med hwarannan lägersmål, under den tid Maria tient Jacobs **fader** bonden Jacob Mattsson för piga. Maria födt ett ännu lefwande flickebarn.

s. 546 - Bondesonen Staphan Samuelsson ifrån **Kopsama by** berättade, huruledes å det **af samme bys åboer innehafwande jordstycke Aholax fordom skal warit et hemman Kellio kalladt, hwilket för långlige tider tilbakars fallit uti ödesmål**. Staphan Samuelsson sade sig wara **sinnad at detsamma uptaga**, begiärades undersökning. En del af nämden med närwarande tingsallmogen intygade et allmänt rychte wara, det å Aholax jordstycke tilförene warit et hemman och thermed bestyrka kan, at therstädes skall **synas lemningar af några förfallne ugnar samt igengrodde åkerdiken**, förutan det at å berörde jordstycket skal finnas nog lägenhet til åker- och ängsupodling samt hemmans inrättande, utan at Koppsama by kan lida någon skada.
Närwarande Koppsama byamän bonden Anders Hendriksson Maunula och enkan Maria Simonsdotter Bertula bestredo och påstodo, **at å Aholax jordstycke aldrig warit något hemman, utan skal then tiden Kopsama by lydt under Liuxiala gård i Kangasala sokn, härstädes blifwit bygde några huus för them, som wächtat gårdens hästar, tå the ther gått i bete**, efter hwilka omtalde lemningar skola synas, hwaraf nämden med flere sade sig ei weta. De Kopsama byamän motsatte sig Staphan Samuelssons ansökning. Befans, at **Ylöierfwi** (= Lylyierfwi) **enstaka hemman äger samfält skog med Kopsama by och är således delägande i Aholax**

jordstycke. Detta hemmans åboes Johan Mattssons wägnar des **måg** Matts Simonsson hade ei emot Staphans ansökning. Staphan kan anmäla saken til landshöfdingen.

s. 547v - Uti thes mans soldatens Mickel Långs frånwaro på fästningsarbete i Helsingfors beswärade sig des hustru Lisa Johansdotter ifrån Martila emot bonden Matts Hendriksson om roteåker.

s. 548v - Bondenkan Maria Eliedotter, som åbor Oinasniemi enstaka kronohemman, berättade des wilja wara, at hemmanet skulle **klyfwas emellan hennes 2 söner Johan och Hendrik** Mårtenssöner samt at Hendriks halfwa del skulle under des omyndige år af Hendriks **faderbroder** Johan Jöransson brukas. Men Maria skal nyligen kommit i erfarenhet, at des äldsta son Johan Mårtensson orätt förebragt hennes önskan wara, at Hendrik borde få hela hemmanet. Marias oryggelige wilja är, at Oinasniemi hemman må klyfwit warda.

s. 549v - Emellan bönderne Johan Jöransson ifrån Kockola och Matts Klemetsson ifrån Hafwisto förliktes i målet angående at Matts, som nyligen tilträdt sitt åboende hemman, af okunnighet slagit och bärgat höö til 10 lispund öfwer råerne på Johans **Läpikäytäwä äng**.

s. 550 - Christer Hendriksson ifrån Otila hemman i Lydickälä by ingaf en af des **broder** Anders Hendriksson kårt för des död uprättad testamentsskrift: at min **broder** Simon Hendriksson, torpare på Kangasala Prästgård, bekommer 18 daler, min **syster** Maria Hendriksdotter, boende uti Wesilax sokn Totkijerfwi capellgiäld samt Huchtis by, får 18 daler, min **syster** Kirstin Hendriksdotter uti Sahalax sokn och Isolax by, får 18 daler, min **broder** Thomas Hendriksson, **skräddare** uti Kuorewesi capellgiäld af Längelmäki sokn, får 18 daler, min **äldsta broder** bonden på Otila hemmanet i Lydickälä by Christer Hendriksson bekommer den öfriga egendomen. 8.6.1755 Anders Hendrickson, unga karlen på Otila hemman.

s. 552 - **Torparen** Anders Hendriksson ifrån **Kitiäsniemi torp lydande under Prästegård** föredrog, hurusom han för des ålder och siuklighet blifwit föranlåten at låta des **son** Johan Andersson jämte sig häfda torpet. Sonen är född 25.7.1736 och will gifta sig. Probsten Salovius intygade, at sonen får besitta torpet efter faderns död.

s. 552v - Böndernes Mats Pehrssons och Anders Johanssons ifrån Peilax by swin skola uprotat en del af bondens Thomas Erikssons ifrån Pitkäjerfwi **Raiskio äng**. Förliktes.

s. 553 - Fortsatta målet emellan skattebönderne Jöran Strånga och Lars Klemola ifrån Järfwenpä samt Jacob Rekola och Erik Tuomola angående at parternes **åkrar** warit **mycket ojämt fördelte**. Strånga och Klemola begiärade, at bohlåkrarne samt alle af parterne på samfälte marken utan lof giorde åkertäppor bör lagligen delas. **Innom bohlåkren är belägen Räppä äng** påstods Rekola och Tuomola wara wanlottade. Delningen förrättas. (1 cap 4 # B.B.)

s. 556 - Uppå des **farbroders** gamla mannens Erik Mattssons ifrän Järfwenpä by wägnar berättade unga bonden Erik Jöransson i samma by, at Erik Mattssons **hustru** Kirstin Gustafsdotter aflidit, och Erik är sinnad at träda i annat gifte. Erik Jöransson anhöll om afwittring.

s. 556 - Bonden Hendrik Hendriksson ifrån Pajukando påstod, at pigorne Maria och Walborg Hendriksdöttar skulle lemnat ledet öppet til Hendriks utåker, hwarigenom bysens boskap giort skada på Hendriks ärter och hafra.

s. 556 - Uti den wid 1751 års winterting emellan kronobonden Jöran Johansson Korri ifrån Neulaniemi by, kärande, samt skattebönderne Johan Mattsson, Hendrik Eriksson och Hendrik Hendriksson ifrån Pajukando by, swarande, angående åwerkan å kärandens enskilta mark. Werkställes rågång.

s. 556 - Uppå des **faders** bonden Mickel Grelssons ifrån Säynäjoki wägnar ingaf nämdemannen Matts Mickelsson angående **arf** en föreningsskrift lydande: Efter gamla bondens Matts Mattssons ifrån Karpila hemman i Säynäjoki Yliskylä by frånfälle på sitt 90 ålders år hafwa des **mågar** Michel Grelsson, Jöran Thomasson ifrån Heickilä hemman i Nappila och **brofogden** Johan **Brockman**, hwilka ächtat hans 3 efterlefwande **döttrar** Maria, Wallborg och Sophia Mattsdöttrar. Brofogden Brockman med des **hustru** Sophia få intil theras dödedag niuta sina förre huusrum och bebruka utåker som förr till 12 cappars råg utsäde samt uptaga ny åker uti hemmanets ägor. I äng lofwade Mickel til Brockman icke allenast ängen innom utåkrens gärde, **ängen Riukuaita och Perälato**, som Brockman för detta innehaft uti des swärfaders lifstid, utan och tillade honom **Junka ödesängen**, som med samnad hand bör förbättras.

Til witnen: Andr. **Salovius** Praep et Pastor, Henr. **Sundström** Predikant i Eräjärwi, Johan **Fabrilius** Sac.adj. in Orihvesi.

s. 557 - Gamla bonden Jöran Samuelsson emot sin **stiufson** bonden Simon Mickelsson ifrån Päskylä angående ersättning.

s. 558 - Bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto förerdrog, at sedan han förledit år til bondesonen Matts Grelsson ifrån Efwäjärwi afstått halfwa Pietilä kronohemman i Hafwisto i besittning, skall Matts Grelsson sig påtagit bland annat at jämte Johan til hösten arbeta på hemmanet och taga Johans **son** Jacob Jöransson til **måg**, men Matts will ei fullborda sit löfte. Matts bestred. Förliktes.

s. 560 - **Capitainen** Berndt Adrian **Klick** påstod, at bonden Anders Johansson ifrån Peilax 1753 för 108 daler såldt til capiteinen en häst med wilkor, at om hästen ei skulle blifwa til dragonehäst gillad, kommer köpet att ryggas. Hästen kunde icke antagas. Förliktes.

s. 560v - Bonden Erik Pettersson ifrån Suckila samt hans afledne **swärfaders** bonden Hendrik Olofssons **swärmoder gamla enkan** Kirstin Eriksdotter ifrån Mellis berättade om hwarandra, den förra, at Kirstin skal tilägnat sig den spannemål, som i Hendrik Olofssons och hans andra **hustrus**, eller Kirstins **dotters** Maria Larsdotter, boo funnits, sedan bägge i wåhras aflidit. Kirstin Eriksdotter, som är **blind**, sade at hon inte förwaltat egendomen efter afledne Hendrik Olofsson, utan Hendriks **änka** eller Kirstins **dotter** Maria Larsdotter, som honom några månader öfwerlefwat, hwarefter Kirstin af then i Hendriks boo befintelige spannemålen tillägnat sig af den grund, at Kirstin 2 år sedan, tå hon flyttat i et boo med sin **måg** Hendrick Olofsson, nedsatt hoos honom 19 tunnor spannemål.

s. 561v - Bonden Johan Johansson Hulippa föredrog, at tå han 29.6.1755 warit **i Köykänpä bys smedia och talt med smeden Erik Andersson om några honom tilhörige lijor, har Johan lagt på smedietaket sine systrars kläder, som bestått af 5 lärfts halsdukar, 3 lärfts hufwor, trä par af trästickade fingerwanter, et lärfts förkläde och et rödt band, men wid sin afresa til Hulippa by glömt** them thärstädes. Han hade ei haft tilfälle at efterfråga desse kläder förrän tre weckor therefter, tå Köykänpä folket skal betygat sig ei weta af kläder, ehuru några gissat, at the lära wara i byen til finnandes. Så hade Johan Johansson låtit stemma til tinget samtelige Köykänpä byn folket, nemligen **smeden** Erik Andersson, **torparne** Gustaf Samuelsson, Johan Sigfredsson och Hendrik Samuelsson, enkan Brita Mattsdotter, hustrurne Maria Samuelsdotter, Maria Eriksdotter, Kaisa Jespersdotter och Regina Hendriksdotter samt pigan Anna Henriksdotter, at rätten wille them höra, huruwida någon af them kläder ifrån smedietaket tagit.
Swaranderne ifrån Köykänpä betygade hwar för sig ei weta af kläder, widgåendes wäl Maria Samuelsdotter och Regina Hendriksdotter, at de 29.6.1755, **tå de burit watn, sedt et klädesknyte på smedietaket**, men hwem thet tijt lagt eller therifrån tagit, sade de sig ei weta. Therefter afstadnade käranden med widare talan emot swaranderne. Smeden Erik Andersson ifrån Köykänpä fick böter, enär han befans wara drucken.

s. 563 - Enkan Brita Johansdotter ifrån Wåitila androg emot sin **stiufson** unga bonden Christer Andersson i samma by angående upteckning efter Britas afledne **man** bonden Anders Hendriksson, som efter sina föräldrar som arf bekommit ½ Ärrälä skattehemman. Öfwerenskoms, at ena hälften af ½ Ärrälä hemman tilfaller Christer Andersson och den andra hälften hans **halfbröder** eller Britas omyndighe **barn**.

s. 565 - Bönderne Erik Eriksson och Johan Johansson ifrån Akola beswärade sig, at ehuruwäl bönderne Johan Eliesson, Erik Pettersson, Elias Hendriksson och Johan Andersson ifrån Salokunda 1744 förlikts om **Salocunda boers boskaps drifwande på Akula bys enskilta Rånguma mark - - at ifrån Jupa broo** uprätta och widmachthållaen giärdesgård. Boskapen giort skada. Swaranderne hade icke ännu hunnit upsätta gärdesgården. Förliktes.

s. 566 - Förliktes bönderne Lars Jöransson, Matts Mattsson och Hendrik Adamsson ifrån Pikäjerfwi med deras granne bonden Hendrik Jöransson angående hööbärgning i ett kärr.

s. 566v - Förrättas syn för undersökning af rätten till swediande på **Ahoniemennenä skogstycke**.

s. 567 - Skattebönderne Johan Muckula, Hendrik Sakkola och Hendrik Magnula ifrån Pajukando klagade öfwer Peilax bys åboer bönderne Anders Johansson och Matts Pettersson, at de **tagit bast ifrån Lechtisalo holme**, den käranderne medelst kiöpebref af 27.7.**1745 sig tillhandlat utaf Wexiö frälsesäteries innehafwaren**

capitain Gustav Lorentz Uggla. Peilax byamän uptedde syneskrift af 18.10.1637 innehållande, det Peilax boer skal til egit behof få nyttia Pajukando bys åboers skog. Peilax boer afsade sig all rättighet til Lechtisalo holme.

s. 568 - Bonden Hendrik Eriksson ifrån Pajukando begiärte, at häradsrätten påbjuder bonden Hendrik Hendriksson **at igenstänga 2 gluggar, som Hendrik Hendriksson nyligen skall huggit på des pörtes wägg och den sidan, som wetter åt Hendrik Hendrikssons gård**. Hendrik Eriksson kunde dock ei bewisa, det han medelst gluggar har någon olägenhet, hwarföre hans begäran förkastades.

s. 568v - Syfwäjerfwi bys åboer emot Päskylä hemmans innehafwarne angående tillandningsängar. Upsköts.

s. 573 - Förliktes bönderne Johan Mattsson och Johan Jöransson ifrån Pehula samt **soknelinwäfwaren** Elias **Menholm** ifrån Oriwesi by angående at Menholm bärgat något höö och tiudrat sin häst på Pehula boers äng.

s. 573v - Bonden Hendrik Jöransson ifrån Pitkäjärfwi beswärade sig öfwer bonden Matts Thomasson, at han intagit och til åker upgiort 2 kappars land, som Hendriks hemman i fordna tider tillagt.

s. 574 - Bonden Hendrik Hendriksson ifrån Pajukando androg, at hustrun Walborg Eriksdotter och pigan Maria Hendriksdotter i sommars på en söknedag skola beskylt Hendriks **hustru** Anna Johansdotter at hafwa **stulit Walborgs kåhlplantor**. The nekade. Reservesoldaten Matts Johansson ifrån Pajukando witnade.

s. 575 - Drängen Erik Jöransson ifrån Oriwesi by klagade, at bonden Erik Eriksson Parpola på en söknedag **kallat** Erik Jöransson **til skälm och tilwitt honom hafwa stulit fisk utur byamännernes i siön lagde näät**. Parpola nekade. **Kronofogden Johan Ollenquist** och andra witnen hade icke hört.

s. 576 - Bonden Johan Hendriksson Antila ifrån Oriwesi by med des grannar bönderne Gustaf Kontti och Johan Terijoki ingått förlikning uti mål angående at Konti och Terijoki olofwandes släpt sine hästar uti Johan **Antilas hägnade äng Lehmilal?onheiska**. Intygades, at ängen är Johan Antila enskilt tilhörig och med laggilda gärdesgård försedd.

s. 577 - Bonden Johan Samuelsson ifrån Oriwesi by beswärade sig, at bonden Jonas Jöransson skal lemnat ledet til byssens ärtland öppet, då han derigenom afhämtat otröskad säd, och 4 hästar genast skola ingått och skada giort. Jonas påstod, at hästarne skola gått in uti hafwerlandet genom 2 öpningar, som uppå de öfrige byamännernes gärdesgårds andelar skola warit, som befans sant wara. Upsköts.

s. 577v - Gårdsfogden Isac Tenberg ifrån Wexiö gård i Kangasala emot **skräddaren och torparen Carl Herckman ifrån Åriwesi sokns Prästegård** angående 40 alnar walmar.

s. 583 - Fortsatte mål: Peilax bys boer emot Pitkäjerfwi boer angående åwerkan och rågång. Upsköts.

s. 584v - Enkan Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki berättade, hurusom hennes afledne **faderfader** Philip Simonsson i lifstiden äger Påhjala hemman. Marias äfwen afledne **fader** Johan Philipsson skal ei i sin lifstid för thes andel i hemmanet ännu blifwit förnögd, ei eller hans barn efter hans död. Maria påstod, at hemmanets nuwarande åboe Erik Philipsson, som är Marias **faderbroder**, må bewisa, på hwad rätt han ensammen Pohjala hemman besitter. Erik Philipsson förklarade sig, at sedan Påhjala hemman under de förra dyra åren efter Eriks **faders** Philip Simonssons död fallit i ödesmål (och blifwit krono förklarat), skola fremmande det tilträdt och en tid besuttit, men Erik sedermera lagligen återwunnit (och af kronan ånyo til skatte köpt). Erik hänwisade til 1722 års wintertings protokoll innehållande, at Erik jämte des **moder**, änkan Brita Johansdotter twistat med Påhl Marcusson ifrån Neulaniemi om företrädet til Påhjala hemman. Marias **moder** Walborg Mattsdotter. Landbonden på Hatanpä rusthåll i Messuby Hendrik Mickelsson war afledne Philip Simonssons **äldre broders** Jacob Simonssons **dotters** Maria Jacobdotters **man**. Upsköts.

s. 588 - Bondesonen Matts Hendrikson ifrån Wentola by i Kuhmois sokn emot thes **fästeqwinnas**, bondedottren Margeta Eriksdotters **syster**, enkan Anna Eriksdotter ifrån Uiherla by, angående: Sedan gamle bonden Erik Thomasson, som Heickilä skattehemmanet i Uiherla by efter sine föräldrar tilträdt och det i långliga tider besuttit, någon tid tilbaka updragit hemmanet til sin **dotter** Anna Eriksdotter och hennes numera afledne **man** Johan Mattsson med wilkor, at Erik uppehålla och til Annas syskon erlägga lösen - -. Året 1717 har Erik Thomasson allaredan hemmanet tilträdt och sedermera besuttit. Käranderne tilerkiändes? ½ af Heickilä skattehemman.

s. 596 - Syfwäjerfwi åboer emot Päskylä hemmans innehafware angående tillandnindsängar. Landtmätaren Jacob Kanters 1741 uprättade geographiske charta öfwer råerne emellan Syfwäjerfwi och Päskylä byars å ena samt åtskillige byar ifrån Tafwastehuus län i Längelmä sokn å andra sidan sammanstötande ägor, hwaruti parternes skogsmark för samfäld uptages. **Kakoniemi och Lamminnittu ängar** komma parterne emellan at delas.

s. 602v - Päskylä emot Syfwäjerfwi angående samfälte mark.

s. 603v - Bönderne Thomas Natucka; Matts Hoifwola och Anders Rusila ifrån Pitkäjerfwi emot Peilax bys åboer angående **hööbärgning på Lammicko äng**. Synen förrättats 23.6.1755 på **Lannicko ängsstycke**. Bonden Lars Jöransson ifrån Pitkäjerfwi witnade, at han 32 år sedan skal tient på Natucka hemman och då sedt, at Pitkäjerfwi boer uti flere års tid nyttiat den omtwistade delen af **Lannicko äng** efter de skilnader, som Pitkäjerfwi boer upwist.

s. 607v - Innehafwarne af Päskylä skattehemman Simon Mickelsson och Daniel Mattson berättade, at samma hemmanets förre åboer skola öfwer 20 år tilbaka antagit en theras **slächtinge** Erik Simonsson til torpare å hemmanets ägor mot dagswerken. Förlikning, at Erik Simonson ei will widare fortfara med sin ansökning, at få des torp såsom särskilt hemman besitta, utan skal Erik framdeles wara Päskylä boernes dagswerkstorpare samt nyttia all den åker, som under torpet nu lyder, och til hööbohl **Hapalahdenperä, Leponenä, Haliseva och Lahnamättänkuru ängar**. Årligen 20 dagswerken, 8 om winteren och 12 om sommaren för hwardera.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 20-24.3.1756
VA Ylä-Satakunta KOa77 s. 1131-, mf JK 1695

s. 1132 - Sakfältes soldaten Johan Damfelt ifrån Kåpsama, som befans wara inför rätta drucken.

s. 1132 - Bonden Johan Axelssons ifrån Wilkilä **son** Johan Johansson war sinnad at gifta sig, född 8.3.1738.

s. 1133 - Nybyggaresonen Henrik Josephsson (fader Joseph Mattsson) ifrån Hallinpencki, född 8.1.1736, will gifta sig.

s. 1133 - I anseende dertil at emellan **Touna och Sahalax påst- och giästgifwaregårdar** af Tawastehus lähn är 3 3/4 mil, har landhöfddingen begärt, det **en påst- och giästgifwaregård uti Pundari** by och Kangasala sokn och en **giästgifwaregård i Kockola** by af Oriwesi sokn och Biörneborgs län, som innom Tawastehus län wid wägen emellan Längelmäki och Sahalax soknar belägne äro, måge inrättade blifwa. Bör undersökas.
Undersöktes uppå länsman Linds begäran i närwaro af bonden Simon Mårtensson Tuomola ifrån Kockola angående thet i Kockola by begärte gästgifweriet. Inhemtades, thet för **giästgifwarne i Rajalax** by i Oriwesi är ogiörligit at uthärda, med skiutsningen til Längelmä sokns närmaste **giästgifwaregård i Längipohja** by, hwaremellan skall wara 3 3/4 mihl, äfwen ock at **Kockola by,** som består af 2 kronohemman och någorlunda förmögne åboer samt ligger inwid wägen och nästan halfwägs emellan nästnämde giästgifwaregårdar, således wore nog tienlig til giästgifweri, men ther skall **icke wara tilfälle til någon hästhagas inrättande och de resande således om sommartiden, tå hästarne gå å utmarcken långt ifrån byn i bete, skulle komma at lida**. Altså tyckte Simon Tuomola det mera lägligare wore at i **Eräslax by i Längelmä sokn ett hielpegästgifweri** at inrätta, såwida derifrån är allenast 2½ mihl til Rajalax och 1 1/4 mihl til Längipohja. Som den del af **Säxmäki härads wäg, som sträcker sig ifrån Sahalax til Längelmä sokn** ei ligger genom Oriwesi sokn utan är wägen til och igenom öfre Säxmäki härad inrättad ifrån Sahalax gerad til Kuhmalax capellgiäld af Kangasala sokn samt sedan til Längelmä, **hwilcken wäg ämbetsmännerne och andre ditåt resande hitintils nyttiat** och hwarwid jämwäl en **påst- och giästgifwaregård i Påhja by** af Kangasala sokns häradsrätt nyligen blifwit föreslagen. Altså pröfwar häradsrätten det **giästgifwaregården i Kockola icke är nödig**, likwäl på det andre resande eller the, hwilcka hafwa af nöden at **fara härifrån til Längelmä och Rautalambi orten, skulle wara bätre, om Raijalax gästgifweri skulle flyttas til Pånsa by i Kangasala och theremot ett nytt gästgifweri här i Oriwesi by blifwa inrättadt**, hwilcket häradsrätten redan förut föreslagit, dock wore i sådan händelse ett **gästgifweri i Eräslax** by, som ligger härifrån 1½ mihl, äfwen nödigt.

s. 1135v - På sin närwarande **faders förra länsman Anders Cowens** wägnar upwiste **kronolänsman i Längelmä sokn Axell Coween** en af honom samt des **bröder, klockaren i Orihwesi sokn Alexander Coween**

och skräddaren i Kyrkslätt Anders Coween 26.12.1751 underskrefwen skrift, hwarigenom de åtagit sig at hwar och en årligen betala til deras faders uppehälle ifrån 1752 til hans död en tunna skarp säd. Men som länsman Axell Coween måst honom ensam underhålla, begärde han, det des broder klockaren Coween må påläggas til fadren en tunna säd årligen at betala.
Klockaren Alexander Coween **klagade sin ringa klockarelön och at han hafwer en siuk och af slag sängliggande hustru at föda. I stället skall hans broder Axel Coween bekommit tiensten förmedelst faderns updragande** förmodeligen emot the wilckor, at han honom skiöta skulle til dess dödedag, samt sin faders lilla egendom en del til sin nytta anwänt. Alexander Coween begiärte såsom fattige klockare at blifwa befrijad. Han påstod, at han tilfullo förnögt sin fader medelst, det fadren hwarje år, flere weckor å rad, skal warit här hoos klåckaren och af honom niutit föda samt skiutshäst på sina resor, hwilket fadren dock bestred. Länsman Axell Coween sade, at det ei stod i faderns macht at updraga sin tienst åt hwem som helst. Häradsrätten fann skiäligit pålägga klockaren Coween at betala de fyra tunnor skarpsäd för tiden 1752-56.

s. 1138 - Utelemnats ett af hofrätten hemställdt mål angående **kronolänsman i Längelmä sokn Axell Coween**, som för föröfwat tingsfridsbrott medelst slagsmål å **förra länsman Maths Siwon** angifwen blifwit.

s. 1138v - **Probsten Anders Salovius** föredrog, at enckan Maria Jöransdotter ifrån Orihwesi by skall på Antila hemman tilwitt probsten at hafwa **på otilbörligt sätt giort förbön å predikostolen för Marias numera afledne man bonden** Erik Olofsson, tå han legat siuk. Som sådant **rörer probstens heder och embete**, anhölt han, at rätten måge Maria plikta. Maria förklarade, at probsten kommit at bedia hennes man annorlunda än wanligt warit och utmärkt honom ifrån andre siuka, och at han sagt Erik **wara af förderfwad natur ganska swag**. Probsten hade kallat Marias **son** Erik Eriksson "**Lunti**" och en gång stött Erik neder. Probsten nekade förnämde men medgaf, at han fattat Erik i armen och ledt honom ut, sedan Erik förut probsten med flere smädeord wanwördat. Upsköts.

s. 1141 - Bonden Johan Andersson Antila ifrån Hoifwola warit drucken. Klockaren här Alexander Coween berättade, at enär han 11.3.1756 warit wid läsmöte hoos Johan Antila i Håifwola, skall Johan raglat och talt i kors, men om det warit af dryckenskap, wiste witnet ei.

s. 1141v - Bonden Johan Andersson Otila ifrån Raijalax warit drucken wid ett läsemöte. Böter 20 daler silf:rmt.

s. 1142v - Fortsättning angående Sophia Danielsdotter i Kåpsama by bortkomst. Förswunnen i april 1754. Länsman Lindh gaf nu wid handen, at Sophia Danielsdotter ei sedermara ertappats. Gamla bonden Anders Henriksson och **såldaten Damfeldt** hafwa beklagat, at the sedermera blifwit **af prästerskapet hindrade från deras salighets medels åtniutande**. Staffan Samuelsson och Daniel Drabbare berättade, at deras mening ei war att hindra Anderses och Damfeldts rätt till salighetsmedel.

s. 1144v - Rusthållaren Johan Hoffman ifrån Suomasema androg, at infanterie **corporalen** Otto **Gråsten** ifrån Pajukanda **kallat Hoffman hundsfott** och stöt honom ut genom förstufwudören på Terijoki hemman härstädes samt sedermera på gården med handen slagit honom på armen. Förliktes.

s. 1145 - Gamla bonden Johan Johansson, som Siukola kronohemman i Suinula by besuttit, uplåter hemmanet till sin son Jöran Johansson. Humalasuo, Kortenittunraiskio, Nokinittu och Partanittu ängar.

s. 1146 - Bonden Johan Axelsson ifrån Wilckilä angående Efwäjärfwi kantens kyrckiawäg förbi Johan ängar.

s. 1146v - Inhysesqwinnan Agneta Larsdotter ifrån Korpiniemi by i Sahalax sokn androg, at hennes **endaste syster enckan** Sophia Larsdotter aflidit barnlös på Laurila hemman i Wihasjärfwi by. Laurila hemmans åboo bonden Samuel Simonsson och dess **hustru** Brita Axelsdotter will ei afstå Sophias gwarlåtenskap til Agneta. Samuel berättade, at Sophias egendom räckte icke till begrafningskostnader. Förliktes.

s. 1148 - Drängen Mats Thomasson ifrån Gaudiala emot bonden Henrik Jöransson (omnämnes icke i wilken by) angående lön. Henriks företrädare i ächtenskapet afledne bonden Mickel Thomasson.

s. 1148 - Bonden Mats Matsson och dess **måg** Jöran Gabrielsson angående besittning af Laurila kronohemman i Pitkäjärfwi by samt sytning.

s. 1149 - Syfwäjärfwi emot Päskylä angående delning af samf. skog. Synesskriften 24.10.1755. Blir beroende.

s. 1152 - Gamla bonden Thomas Mårtensson ifrån Hapaniemi by ingaf et skattewärderingsinstrument 6.8.1755. Thomases **son** Mickel Thomasson aflidit för 2 år sedan. Innehafde Jussila kronohemman. Mickel Thomassons **andra hustru eller efterlemnade encka** Kirstin Jöransdotter. Nämnden intygat, at Thomas Mårtensson uptagit hemmanet redan för förra ryska öfwerwäldet. Landshöfdingen kommer at afgiöra, hwem som skall besitta.

s. 1154v - **Soknesmeden** Mats Jöransson ifrån Pitkäjärfwi berättade, at enär hans fader- och moderlösa **syster döttrar** Lisa och Maria Jöransdöttrar, 15 och 13 år gamla, hwilckas förmyndare han är, flyttat til bonden Anders Thomasson Ylinen ifrån Pårfwola, skola de tagit med sig all deras ägendom bl.a. några creatur, men wid bortkomsten fingo de ei sin egendom och ingen lön. Förliktes.

s. 1156 - **Infanteriecorporalen** Otto **Gråsten** ifrån Pajukanda anförde emot **probsten** Anders **Salowius**, at enär probsten sidstledne allhelgonedag **predikat** i Orihwesi sokns kyrcka, skall probsten utan någon anledning förmält, **huruledes en såldateson, sedan han blifwit corporal och fåt blåråck uppå sig, band i håret och wärja wid sidan, nuförtiden är så upblåst, at den arma bonden måste stå i wrån och med mössan i handen, passa up honom såsom en stor herre**. Corporalen Gråsten, hwilcken förut warit i oenighet med probsten, tänkte, at probsten hållit en sådan predikan corporalen til försmädelse. Corporalen hemstälte rättens godtfinnande, huruwida probsten kan med dylike onödige och mindre upbyggelige ord dess predikningar upfylla.
Probsten Salowius nekade angifwandet med förmälan, att tå han **i predikan föreställt åhörarne huru the menniskior, hwilcka denne tiden emot förmodan winna någon befordran och upkomst, theraf taga sig anledning til altför stor högfärd**, har probsten til exempell anfört, at **enär någon gemen blifwer befordrad til corporal, upstiger hoos honom theraf en sådan gåfning, at han genast fordrar af bonden stor heder och tror sig äga frihet afslå och handtera bönder samt reservecarlar såsom honom behagar**, utan at probsten therigenom welat försmäda Gråsten eller någon annan corporal. Upsköts, enär saken kräver närwaro af consistorii fullmächtig.

s. 1157v - **Probsten** Anders **Salowius** emot **corporalen** Otto **Gråsten** angående at Gråsten **wist probsten någon sidwördnad** och at Gråsten i går angifwit probsten uti sin predikan Gråsten missfirmat. Parterne förklarade sig dock at lemna hwarannan otiltalde.

s. 1158 - Enckan Maria Jöransdotter ifrån Såltila androg, at ehuruwäl hennes **måg** bonden Erik Henriksson fått i besittning hennes afledne **mans** tilförene innehafde Såltila kronohemman, så skall Erik ei något til hennes underhåll bidragit. Erik förmälte dess hemman bestå af så ringa ägor, at han knapt får deraf sin egen utkomst. Förliktes.

s. 1158v - Nemnden och närwarande tingsallmogen intygade, at **qwartermästaren Johan Fabrilius är uti fattigt och beträngt tilstånd** samt i anseende til sin ållderdom och skröpplighet oförmögen sig och dess tre omyndige barn nära. Äger nog ett af 1/4 mantal bestående ½ skattehemman i Rajalax by.

s. 1159 - Bonden Jöran Martila ifrån Kåckila klagade, at hans åboende hemmans **såldatetorp** i förra tider blifwit **inrättadt å dess åkertegs ända**, hwarigenom skall hända, at soldatens höns, grisar och annan fasel dageligen få tränga sig i åkren och giöra skada. Jörans roteinteressent bonden Elias Henriksson ifrån Kihlala må påläggas antingen jämte honom bortflytta soldatetorpet eller ersätta sakadan.

s. 1159v - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi kärade, at enckan Maria Henriksdotter ei wil bygga ächtenskap med honom, änskiönt han henne med hennes föräldrars samtycke uti ett wittnes närwaro **trolåfwat**. Maria anförde, at Jöran jämte dess **talesman** bondesonen Abraham Larsson ifrån Pitkäjärfwi hafwa någon tid efter hennes afledne mans död och tå hon än war hafwande til sin man, anfört ächtenskap, men hon ei låtit sig beqwäma. Marias **fader** bonden Henrik Thomasson påstod ei wetat om ächteskapshandel. **Soldaterne** Johan Långström och Jöran Longström ifrån Pitkäjärfwi wittnade. Orsaken till fästningaskilnaden är kallsinnighet. Upsköts.

s. 1162v - Eskola kronohemmans i Hafwisto by åboo Henrik Matsson förklarade sin wilja wara, at efter hans död thess **söner** Henrik och Johan Henrikssöner til hälften skall besitta hemmanet, hwaremot Henriks äldsta son Henrik tycker sig wara berättigad hemmanet ensam besitta.

s. 1163 - Bönderne Johan Grelsson och Johan Jacobsson, hwilcka Mattila hemman i Ewäjärfwi by til hälften besitta, angående Kålhi enstaka hemmans fiskewatn.

s. 1163 - Bonden Erik Henriksson ifrån Kålhi enstaka hemman emot Mattila hemmans åboer i Ewäjärfwi by angående skogsmarck mellan råerne Ruhitaipale och KoiranKeskinenKallio.

s. 1164 - Fortsättning i målet emellan bönderne Lars och Henrik Sipilä samt Mats Håifwola emot Henrik Nickilä och Sigfred Rusila ifrån Pitkäjärfwi by angående en af swaranderne huggen swed på **Ahoniemennnenä skogsstycke**. Syneskrift 22.10.1755. Käranderne påstodo wid synen, at rätta skilnader äro en gammal biörkstubbe fyra famnar ifrån siöstranden och therifrån til en stor furu, hwilcken numera äfwen är afhuggen och stubben til hälften upbränd. Upskiöts.

s. 1166 - Jemte thet enckan Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki eller Yliskylä by wid höstetinget påståt sin afledne **fader** Johan Philipsson icke hafwa blifwit förnögd för hans tilfallande andel af Påhjala hemman, hwilcket Johans framledne **fader** Philip Simonsson i lifstiden skall ägt och Maria wist wara skatte, i anseende hwartil Maria, som härföre låtit sin **faderbroder** eller nuwarande åboe Erik Philipsson stemma, begärt, thet Erik må bewisa sin äganderätt eller åt Maria hemmanet afstå. Philip Simonssons afledne äldre **broders** Jacob Simonssons **dotters** Maria Jacobsdotters **man landbon** på Hatanpä rusthåll i Messuby sokn Henrik Mickelsson har anfört, at ehuruwäl Philip och Jacob Simonssöners föräldrar äfwen warit innehafware af Påhiala hemman, skall Philip Simonsson, hwilken hemmanet efter dess föräldrar tilträdt, icke heller tilfredstält Jacob Simonsson, hwarföre Henrik Mickelsson å sin hustrus wägnar förment sig wara til Påhiala hemmans besittning berättigad. Erik Philipsson har swarat, at Påhiala efter hans faders död under de förra krigz- och dyra tider råkat i ödesmål och blifwit af fremmande uptagit samt någon tid innhaft, skal Erik några år efter förra freds slutet lagligen återwunnit hemmanets besittning. Hemmanet hade blifwit krono, men Erik köpt til skatte. Upwist utaf 1722 års wintertings dombok, hwarenligt Påhl Markusson ifrån Neulaniemi någon tid innehaft. Oklart huruwida hemmanet är skatte eller krono. Upsköts.

s. 1171 - Drängen Jöran Simonsson ifrån Sirckala hemman i Ewäjärfwi by emot innehafwaren af Martila kronohemman i Kåckila by bonden Jöran Jacobsson angående besittningen af samme hemman. Återtogs.

s. 1171v - **Landbonden å enkefru Beata Christina Spåras innehafwande Äijäs** skattehemman i Tårittu by Lars Josephsson upwiste det emellan honom och frun ingångne contract, angående de wilckor, hwarmed Lars brukar hemmanet - -. Frun will upsäga contractet.
Klockaren Alexander **Cowen** wittnade, at enär han i sidstledne höst följt probsten Salowius til Äijäs hemman och probsten förhört såwäl enckefru, majorskan Spåra som des landbonde Lars Josephsson angående några oenigheter them emellan, har frun angifwit åtskilligt emot Lars, som sig deröfwer förklarat, men wittnet witterligen icke frun i någor måtto förolämpat. Bonden Sigfred Larsson och smeden Mats Jöransson ifrån Pitkäjärfwi witnade sammaledes. Bonden Johan Matsson ifrån Pehula witnade, at enär han 1754 om hösten under tingstiden kommit i majorskan Spåras stufwa på Äijas hemman, skall frun tiltalt Lars Josephsson angående något lärft, som frun låtit sälja wid tinget, sålunda: "**Hwad will du hafwa af mitt lärft, får jag icke sälja det åt hwem jag will**". Lars sagt til frun: "**Tör hända at med detta lärft är således beskaffat, som med Mansikamäki lärftet**". Hwad Lars Josephsson härmed ment, wiste witnet icke. **Förra befallningsmannen Johan Ollenquist** berättade, at enär han i wåhras Walborgsmessodagen wistats på Äijäs hemman hoos majorskan Spåra, har frun i anseende til at andre samme tid redan börjat **plöga och tilreda sina åkrar**, äfwen bedt Lars Josephsson gå på åkren att plöija, hwartil Lars skall swarat: "**Nog wet jag sielf min tid**", och hela den weckan ei påbegynt plöjande, utan **warit hemma och giort skoor**. **Förra länsman Mats Sevon** berättade, at wid det han Walborgsmessotiden warit på Äijäs hemman at hielpa fruns folck wid **notdragning**, har frun om en morgon beklagat, at Lars Josephsson efter hennes befallning ei förbättrat gärdesgården omkring sädesåkren och at frun därföre ei kunde utsläppa hästarne. Witnet hade med fruns tienstefolck upsatt den nedfallne delen af gärdesgården, medan Lars den tiden giort hemma skoor. Bondeenckan Maria Eliasdotter ifrån Oinasniemi witnade, at Lars Josephsson sagt åt probsten Salovius, at Lars ei kan gå til skrift, såwida han skulle wara i twist med majorskan om det, at frun tillwitt hans hustru snatteri. Lars bad majorskan om förlåtelse.

s. 1177 - Peilax enstaka skattehemmans åboer Matts och Anders kärade til Thomas Natukka, Sigfred Brusila och Mats Håifwala ifån Pitkäjärfwi angående äganderätten til den del af **Lanniko äng**, bemälte Pitkäjärfwi boer nu innehafwa. Upsköts.

s. 1178 - Bondesonen Mickel Mattsson ifrån Kåckila androg, at han lagligen **trolåfwat** sig med nämdemannens Johan Olofsson Kålhis ifrån Safwo **dotter** Beata, hwarefter för them allaredan tre söndagar lyst blifwit. Beata har sedermera ei welat til wigsel träda. Beata hade samtyckt med wilckor, at Mickel skulle förskaffa sig besittningsrätten af thes faders för innehafde Mickola hemman i Kåckila, men ei kunnat fullgiöras, emedan hans swåger bekommit hemmanet. Dessutom hade Beata efter fästningen blifwit underrättad, at Mickels **långfinger å wänstra handen är krokig**.
Klåckaren Alexander **Cowen** wittnade, at enär **probsten Salovius** 1754 om hösten såsom kärandens **talesman** rest til Kålhi hemman i Safwo by och witnet äfwen följt honom tit, har probsten i witnets och flere personers närwaro frågat swaranden Johan Olofsson och hans **hustru** eller Beatas **moder**, om the wilja låta theras dotter Beata träda i ächtenskap med Mickel Matsson, hwartil de swarat, at the ei sådant hindra wilja, ifall Mickel kunde få besittningen af Mickola hemman i Kåckila by. Fästningaskilnaden bewiljades.

s. 1182 - Peilax skattehemman åboer emot Pitkäjärfwi byamän angående råer och bohlstada skiäl Upsköts.

s. 1183v - Rasila rusthålls i Birckala sokn dragon Mickel Jöransson Grönquist androg, at ehuruwäl hans afledne **faders** Jöran Matssons äfwen afledne **fader** bonden Mats Mickelsson i lifstiden ägt Klemola skattehemman i Järfwenpä by och hwarcken Grönquist eller des fader blifwit för sidtsnemdes arfsrätt til hemmanet någonsin tilfresstälde, så skall dock Mats Mickelssons äfwen afledne andra **sons** Petter Mattsson **son** Anders Pettersson sedermera utan Grönquists tilstånd försålt hälften af hemmanet til bonden Erik Simonsson Strång, hwilcken sagde hälft någon tid besuttit. Erik Simonsson Strång upwiste ett fastebref, bewiljat 6.3.1749 uti ½ Klemola skattehemman,efter Anders Petterssons försäljning. Grönquist afstod.

s. 1185 - Bönderne Samuel Johansson Erola och Mats Johansson Kössi ifrån Oriwesi by hade låtit instämma byns öfrige inwånare at förklara sig genom swars wållande deras grannes bonden Jonas Jöransson Mattilas hästar sluppit i sädesåkren upätandes och törtrampandes för Erola 20 och Kössi 4 kappar hafra. Tilstädes käranderne samt Jonas Mattila, Lars Siuro, Lars Ruika, Erik Parpola, Jacob Otila, Johan Terjoki, Johan Antila, Anders Konti och Anders Siukola swarandes at inte wara wållande, såwida hwars och ens andel i gärdesgården omkring åkren tå warit gild. Jonas Mattila anförde, at hans hästar ei warit okynnes eller flögt öfwer gärdesgården, utan grinden bör hafwa warit öppen. Swaranderne befrijades.

s. 1186v - Bonden Anders Jöransson ifrån Hirfwijärfwi emot sin **hustrus** Sophia Henriksdotters **broder** bonden Jöran Henriksson ifrån Ylöwesi angående det arf, som Sophia efter hennes afledne föräldrar bordt tilfalla och hoos Jöran är. Jöran Henrikssons **son** Mats. Förliktes.

s. 1187 - Hirdolax skattehemmans i Tawastehuus lähn åboer bönderne Jöran och Johan Henrikssöner androgo, at ehuruwäl Kauppila byamän bönderne Mats och Simon Jussila, Henrik och Thomas Mattila samt Mats Heikilä genom thenne rätts 6.3.1733, 9.9.1734 och 29.3.1736 afsagde domar blifwit pålagde at jämte Hirdolax hemmans åbo uprätta och widmachthålla en **skiljegård emellan Perhewuori och Kurkipyki häradsråer**, har delningen icke skedt. 5.1.1737 har förlikts, at den omtalde skiljegården skulle uprättas allenast **ifrån Leikattu äng til Perhowuori**, hwaraf Kaupila boerne 3/4 och Hirdolax åboo 1/4 borde upsätta. Sedermera hafwa Kaupila byamän ei hållit sin andel.

s. 1190 - Gamla bonden Erik Thomasson ifrån Uiherla och dess **måg** bondesonen Mats Henriksson ifrån Wentola hemman i Kuhmois sokn androgo emot förstnämdes **dotter** enckan Anna Eriksdotter ifrån Uiherla följande. Ehuruwäl Erik Thomasson updragit Heickilä skattehemman till des **dotter** Anna och hennes numera **afledne man** Johan Matsson med de wilckor, - -. Will återfordra ½ hemmanet. Har Erik Thomasson med sine **döttrars** Maria, Walborg, Sophia och Brita Eriksdöttrars samtycke til yngsta **dottren** Margeta och hennes trolofwade **fästeman** Mats Henriksson, numera wigda, updragit ½ Heickilä hemman. Upsköts.

s. 1194v - Gårdsfogden Johan Tenberg ifrån Wexiö gård **emot skräddaren och torparen Carl Herkman** ifrån Orihwesi sokns Prästegård angående et stycke Tennberg tilhörigt wallmar. Herkman berättat en fierdedel af det omtwistade wallmarstycke hafwa drängen Lars Larsson tillhört.
Drängen Lars Larsson, hwilcken numera tienar hoos **probsten** Anders **Salowius** i Prästegård, berättade at han som flere år tient på Prästgården, **fåt af probstens fru litet tysk ull årligen, hwaraf Lars sedan låtit sin moder spinna åt sig garn, thet hon låtit wäfwa tillsammans med skreddaren Herkman till wallmar, så att Lars warit ägare af 1/4 eller 10 alnar utaf the 40 allnar, som Herkman skickat til Åbo at färgas**. Utslag: skräddaren Herkman bör med sielf sins ed erhålla, at wallmarstycket ähr hans egit och ei gårdsfogden Tennberg tilhörigt. Herckman anmälte at wädja sig till lagmansrätten.

s. 1207v - Förra bonden Johan Henriksson ifrån Kauppila emot des **swåger** nemdeman Johan Matsson och bonden Johan Eliasson angående Johan (Henrikssons) **hustrus** Sophia Eliasdotters hoos them ännu innestående arf. Upsköts.

(Oriveden ym talvikär. 20.3.1756 VA Ylä-Satak. KOb2
s 383 - ½ Suckila h:n, som Matts Johansson bewiste **hans hustrus** Anna Erichsd:rs **modersysters** Anna Henriksd:rs **man** b:n Jöran Eriksson ifrån Sahrajärfwi för 160 d:r till Matts försålt, blef nu andra gången upbudet.

Oriveden syyskär. 14-.9.1756 VA Ylä-Satak. KOb2
s 395 - ½ Suckila h:n upböds tredie gången för Matts Johansson. B:n Erick Pettersson ifrån Suckila tillika med **hans h:u** Maria Henriksd:r klandrade köpet sägandes at Maria till thetta hemmans inbördande för Mats Johansson äger förträde, såwida thet samma warit hennes afl. **faders** Henrich Olofssons arfwejord.)

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 14-17.9.1756
VA Ylä-Satakunta KOa77 s. 904-, mikrofilmi JK 1695

s. 905 - Bonden Erich Pettersson samt thes **hustru** Maria Henrichsdotter ifrån Suckila anhöllo om laga skifte efter Marjas afledne föräldrar.

s. 905 - Bonden Henrich Henrichsson ifrån Hafwisto, som är förmyndare för afledne bondens Erich Larssons Pietiläs omyndige **son** Carl Erichsson och oförsörgde **dotter** Sophia Erichsdotter hade wid tidigare tinget klagat, at Henrichs pupillers **swåger** bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto eij welat utbetala then omyndiges arf. Arfskifte 20.1.1750 efter Johans afledne swärfader. Johan hindrat skiftet.

s. 906v - Restransakning.

s. 907 - Bönderne Thomas Jacobsson och Henrich Andersson ifrån Kauppila skola wid ett på Heickilä hemman 14.6.1756 hållit bröllop slagits med hwarandra.

s. 909 - Unga bonden Thomas Simonssons ifrån Ungila, hwilkens **hustru** Walborg Jöransdotter är afliden, är sinnad at träda uti ett annat gifte och anhöl om afwittring. En enda omyndige son.

s. 909v - **Capitainen Jacob Boisman, som besitter Kåppala** rusthåll uti Eräjärfwi kapellgiäld och thenne Orihwesi sokn tillika med närwarande kapellboer föredrogo, at then uti kapellgäldet warande **skräddaren** skall ogiörligen för inwånarenas myckenheet medhinna at arbeta så mycket hwar och en behöfwer, i synnerheet sedan allmogen blifwit pålagd at årligen låta **förfärdiga släpekläder åt theras såldater**. **Kapellboerne äro sinnade** at hoos landshöfdingen **begiära än en skräddare** åt sig, hwartill **skräddare lärodrängen** Johan Mattsson ifrån Koppala såsom uti skräddarehandtwercket inkommen samt utlärd förslogs. Then redan i kapellgiäldet tilsatte **skräddaren** Matts Eliesson hade intet emot, men förbehölt sig at uti Kauppila, Järfwenpä, Wihasjärfwi, Hietalax, Uiherla och Nickilä byar ensammer arbeta.

s. 910v - Bonden Erich Thomasson ifrån Kärte emot drängen Simon Mårtensson angående skada.

s. 910v - Bonden Henrich Mattsson ifrån Kärtä emot bonden Erich Thomasson om Lähmänittu äng.

s. 911v - Bonden Johan Johansson ifrån Akola klagade, at bonden Erich Pettersson ifrån Suckila skall å Akola hemmans enskilta skogsmarck tilwerckat sig en med **rotråg** och rofwor besådd swed. Förliktes.

s. 912 - Bonden Erich Henrichsson ifrån Kålhi emot bönderne Johan Jacobsson och Johan Grelsson Mattila ifrån Eräjärfwi angående flyttning af gärdesgården.

s. 911v - Häradssyn 1739 om råer emellan Melanen ifrån Ruowesi sokn samt Huikuri af Kuorewesi kapellgiäld. Förent råstreket ifrån Biörnivuori bergskull till Tuskolax vjk. - - förment Teiskolax ligga uti Mustarin Kangarinpä strek. Henrich Henrichsson Melanen tiltalte Henrich Mattsson Huikuri.

s. 916 - Änckan Maria Samuelsdotter ifrån Orihwesi by berättade, at hon gifwit reservesåldaten Matts Jöransson ifrån Woitila en mölckande koo på foder, hwilcken sedan stört utaf swält och därför at Matts lämnat koon owårdat i skogen öfwer natten. Förliktes.

s. 916v - Bonden Jöran Johansson ifrån Korri, hwilkens **hustru** Lisa Johansdotter aflidit, war sinnad at träda uti **annat gifte med** änckan Kaisa Johansdotter ifrån Onnistaipale. Begiärte afwittra såwäl Jörans som Kaisas uti theras första gifte aflade barn. Jörans omyndige barns **moderbroder** bonden Matts Pettersson ifrån Peilax och Kaisa omyndige **barns faderbroder** bonden Henrich Andersson ifrån Håifwola böra bewaka the omyndigas rätt.

s. 917 - Unga bonden Johan Mårtensson ifrån Oinasniemi androg emot sin **moder** änckan Maria Eliedotter, at sedan Johans **fader** eller Marias **man** bonden Mårten Jöransson i aprill 1753 afgåt och upteckningen förrättats, skall modren ei låtit ägendomen delas. Arfskiftet bewiljades.

s. 918v - Fortsattes mål angående råtwist emellan Peilax och Pitkäjärfwi byar. **Tuohivahanlaka, Päilahdenojansu, Alhoja bäck, Lannikon- eller Raiskionojansu, Kylmäojansu**. Upsköts.

s. 922 - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi emot änckan Maria Henrichsdotter angående, at Maria eij will bygga ächtenskap med Jöran, ehuru han henne trolofwat. Maria anförde, at Jöran af henne återfåt fästningsgåfworne. Fäherden, numera inhysingen Jöran Eskillsson (hans **hustru** Maria Persdotter ifrån Pitkäjerfwi) wittnade. Jöran Jöransson hade (kanske på skämt) sagt: "**Det lärer äntå ej blifwa något godt ächtenskap oss emellan, nog får jag änckor annorstädes, som ej hafwa barn, gif mig mina fästningsgåfwor tilbaka eller tag mera af mig**." Maria Henrichsdotters **fader**, gamla bonden Henrich Thomasson. Dömdes dem emellan til skilnad.

s. 928 - Angår laga delning af samfälda skogen mellan Syfwäjerfwi och Päskylä. Upsköts.

s. 930 - Angår skuld emellan **corporalen** Johan **Enberg** ifrån Pehula och des **broder**, nämdemannen Lars Johansson ifrån Oriwesi by efter theres afleden fader.

s. 930v - Bonden Simon Henrichsson ifrån Uiherla begärte laga arfskifte emellan honom och des afledne **broders dragon** Eric **Rybergs** enda omyndige **son**, efter thes afledne föräldrar angående Erola skattehemman.

s. 931v - Bonden Simon Johansson ifrån Hietalax begiärte afwittring Simons med des afledne **hustru** Sophia Simonsdotter sammanaflade 2 söner. Simon will gifta sig om.

s. 931v - Med thes afledne **sons**, bondens Jöran Mattssons **efterträdare i ächtenskapet**, bonden Johan Andersson ifrån Håifwola förliktes gamla mannen Matts Jöransson och hans **hustrus** Anna Jacobsdotters thersammastädes, hwilcka tilförene innehaft thet hemman Johan nu åbor, angående theras underhåll, således at Johan Andersson - - til koofoder åter gifwa thet höö, som ifrån **Kåifvupårras äng** faller - -.

s. 932v - Wid wintertinget hafwa gamla bonden Erich Thomasson ifrån Uiherla och des **måg** bondesonen Matts Henrichsson ifrån Wentola hemman i Kuhmois sokn giort emot Ericks äldsta **dotter** änkan Anna Erichsdotter thet påstående, at Anna må påläggas till thes **swåger** Matts Henrichsson och hans **hustru** Margeta Erichsdotter updraga ½ af Heickilä skattehemman, som Erich Thomasson tilförene innehaft, men genom afhandling 1733 til Annas och hennes afledne **mans** Johan Mattssons besittning afstå, hwilcka thet sedermera hitintils besutit. Närwarande nu käranderne Erich Thomasson och Matts Henrichsson samt swaranderne Anna Erichsdotter och hennes myndige **son** Simon Johansson samt Erich Thomassons **broder** bonden Jöran Thomasson ifrån Nickilä samt deras afledne **broders** Simon Thomassons myndige **son** bonden Jöran Simonsson ifrån Uiherla å egen och sine 4 omyndige syskons wägnar, jemte Erich Thomassons afledne **systers** Margeta Thomasdotters efterlämnade 2 **döttrars** Walborg och Anna Andersdöttrars **män** bönderne Mickell Henrichsson Antila och Matts Erichsson Tapanila ifrån Terfwaniemi. Uplästes arfskiftesafhandling i Erich Thomassons boo 19.1.1754. Förrättas delning på Heickilä hemman både till huus, tomt, åker och äng.

s. 938 - Bonden Simon Johansson ifrån Hietalax berättade, hurusom förra innehafwaren af Simons nu åboende Julinen kronohemman Eskel Julinen i lifstiden skall af Isoniemi boer uti Kangasala sokn **köpt Kordenjerfven jordstycke med therunder liggande fiskewatn Kordelax**, hwilcket Simon med en gammal häradsdom af **1648** sökte till bewisa. Som Simons grannar bönderne Jacob Jöransson och Abraham Mikelsson ifrån Hietalax by samt theras företrädare på hemmanen skola jemte Simon ständigt nyttiat berörde fiskewatn, ty anhöll Simon, at Jacob

och Abraham, såwida theras hemman uti meranämde fiskewatn ingen del äga, skola ifrån des widare nyttiande förbiudas. Jacob och Abraham wille bibehålla sin rätt, emedan deras företrädare finkewatn oqwalt nyttiat. The få nyttia, tills Simon genom äganderätten them therifrån skiljer. Saken blef öppen.

s. 940 - Twist om **Lannicko äng** fortsatte emellan Peilax och Pitkäjärfwi. Upsköts.

s. 942 - Förliktes nämdeman Lars Johansson ifrån Orihwesi by med drängen Mårten Johansson ifrån Taipale angående städsel.

s. 942 - Kronobonden Matts Henrichsson ifrån Martila emot bonden Markus Johansson ifrån Joensu angående rågång.

s. 943 - Bördebonden Markus Johansson ifrån Joensu ingaf en gammal häradsdom:
Anno **1613**: den 5 Februarii, enär Jag Christopher Bertilsson hölt Härads Ting - - af Kangasala Sokn, uppå - - Dällvjks wägnar, Häradshöfdinge - -.
Nämden: - - Erick Söfringsson i Järfwenpä - -.
Kom för Rätta å satta Ting Johan Thomasson i Joensu by och Kangasala Sokn, - - det han - - sålt sitt Hemman om twå och halft öres land - - åt Markus Mickelsson Hinka, - - efter följande **råer - -. Kertecoskenruhensuunkifvipyki, sedan till Jylencanganråhiaispää, så til Surensuo mustahanpaju, så till Syrjänkifvipyki, så til Lutakonhongan, så till Sadinlahdenjurakån och till Tyrinlaton och Colmasosacoresalo så till Tytivuorenkorkia, så til Korechkajerfvenjoensun, så till Aukeansuonkeskel, så til Martinladonpolven, och så utmed åån til Kertekoskenruhensuun kifvipyki igen** - -.

s. 944v - Fastebref 17.9.1756 å ½ Päskylä hemman åt Daniel Mattsson, som tillhandlat hemmanet af sin **hustrus faderbroder** bonden Johan Erichsson ifrån Päskylä och des **hustru** Kirstin Henrichsdotter, hwilcken är Daniels **moders syster**. Första uppbud å 1754 års hösteting.

s. 946 - Unga bonden Jonas Jöransson Mattila ifrån Orihwesi by, hwilckens **fader** bonden Jöran Jonasson nyligen aflidit, begiärte arfskifte i boot.

s. 946v - Å des **swärfaders** gamla bondens och änklingens Jacob Jöranssons Otilas ifrån Orihwesi by wägnar begiärte nämdeman Matts Mickelsson ifrån Säynäjoki laga arfskifte emellan Jacob Jöranssons barn, alla myndige.

s. 947 - Begiärtes wärdering af egendomen efter unga bondens Matts Petterssons ifrån Eskola enstaka hemman efter afledne föräldrar.

s. 947 - Gårdsfogden Isac Tennberg, numera wistande på Sahalax sokns Prästegård emot **skräddaren och torparen Carl Herkman ifrån Orihwesi sokns Prästegård** angående ett Tenberg tilhörigt samt af tyskull tilwerckat walmarstycke bestående af 40 alnar, som warit fört till klädesfabriqven i Åbo at färgas till blåt och öfwerskäras. Öfwerenskoms.

s. 949 - Handelsmannen i Åbo stad Hans Imberg emot bonden Joseph Jacobsson Eskola ifrån Wehkalax angående 366 daler. Upsköts.

s. 950v - Enär **probsten** Anders **Salovius** wid wintertinget tiltalt bondeänckan Maria Jöransdotter ifrån Orihwesi by för det hon skall om en söknedag i december 1755 tilwitt probsten at hafwa på otilbörligt sätt giort förbön å predikostolen för Marias afledne **man** Erich Olofsson, tå han legat siuk, hwarföre probsten å Maria plikt påståt, har Marias son unga bonden Erick Ericksson äfwen påstått å probsten laga plikt, therföre at **probsten kallat Erich Lunti** och en gång nedstött Erick. Upsköts enär consistorii fullmächtigen saknades.

Kangasalan talvikäräjät 10-14.1.1757

s. 15 - Wid 1756 års hösteting ha bondesonen Mårten Henriksson ifrån Pispala angifwit, at **corporalen Otto Gråsten** ifrån Orihwesi sokn skall uti Wäxiö gårds kroghuus wid Kangasala kyrckia öfwerfallit Mårten med slagsmål och **kallat honom hundsfått och canaille**. Gråsten förklarade sig nu, at enär han första dag påsk (1756) om aftonen under sin resa ifrån Orihwesi hit til Kangasala wikit in **Wexiö gårds krog**, skal han funnit

Mårten Henriksson ligga waken jemte några pigor på gålfwet, i anledning hwaraf, sedan han suttit någon tid på bäncken och skämtat med pigorne, lagt sig på gålfwet hoos en piga, hwilcket Mårten welat förmena och sagt det är min syster, hwarpå Gråsten upstigit och råkat therwid med sin foot stöta Mårten men icke kallat Mårten canaille och hundsfått. Hustrun Walborg Jacobsdotter, boende å Kangasala kyckbacka, berättade, at corporalen Gråsten kommit efter klockan 9 om aftonen til witnet, som är i Wexiö gårds kroghuus, samt sedan han begärt höö för sin häst, satt sig på bäncken. Enär Gråsten blifwit warse, det Mårten Henricksson jemte några pigor legat på gålfwet, skall Gråsteen äfwen lagt sig wid Mårtens syster och welat på skämt famntaga men Mårten sådant hindrat och sig utlåtit: "**Hwad har du at giöra med min syster, nog känner jag dig, du är en corporal ifrån Orihwesi**." Förargad hade Gråsten stigit upp ifrån gålfwet samt en gång sparckat Mårten i hufwudet.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 17-20.1.1757
VA Ylä-Satakunta KOa78 s. 65-, mf JK 1695

(Oriveden talvikär. 17-.1.1757 VA Ylä-Satak. KOb2
s 409 - B:n Mats Henriksson ifrån Uiherla bewiste, hurusom **des h:us** Margeta Eriksd:rs **syster** bondeänckan Anna Eriksd:r därsammast. updragit Margetha ½ af **Heickilä** sk.h:n i Uiherla by emot det Margeta och **hennes man** Mats Henriksson borde till **deras faders och swärfaders** gamla b:n Erik Thomassonss **broder** Jöran Thomasson samt den afl. andra **brodrens** Simon Thomassons barn utbetala de 300 d:r, som dem genom förlikning för deras arfslotter tilsagde samt ensammer förnöija Annas och Margetas **systrar** för deras andelar. Mats Henriksson och **hans h:u** Margeta Eriksd:r bewiljades första upbud på ½ Heickilä.)

s. 65a - Riksdsagsmannen ifrån denne domsagu Johan Andersson Torra.

s. 66 - Förliktes bonden Erik Jacobsson ifrån Wihasjärfwi med dess granne Mats Jöransson, angående at Matsses ålderstegne **fader** Jöran Matsson några år sedan intagit uti dess rijegård något af Eriks åkerteg samt at Mats aldeles igenstängt leden i twänne sina **ängar Aitosari och Sammalinen.**

s. 67 - Bonden Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi föredrog, hurusom dess **syster** bondeenkan Lisa Jöransdotter i december aflidit samt inga barn med sin man haft, och skola Lisas **stiufbarn** unga bonden Mats Eriksson samt förnedrade qwinspersonen Karin Eriksdotter ifrån Pitkäjärfwi tilägnat sig all Lisas qwarlåtenskap. Lisa testamenterat sin egendom til sina stiufbarn.

s. 69 - Bonden Mats Henrikssons (Sipilä) ifrån Lydickälä rija jämte otröskad kornhalm upbrunnit.

s. 70v - Unga bonden Jöran Johansson ifrån Korfwis å dess moders enckan Sophia Sigfredsdotter wägnar angående arf efter fadern.

s. 71v - Bonden Mats Mickelsson ifrån Säynäjoki klagade, at torparen Anders Thomasson skal af Mats snattat twenne par **plogträn**, som legat inwid Matses rija.

s. 72v - Bonden Mats Grelsson ifrån Hafwisto tiltalte, at dess granne bonden Henrik Henriksson tilägnat sig et Mats tilhörigt swin och det slagtat. Henrik berättade, at swinet war honom tilhörigt. Blef befrijad.

s. 73v - Bonden Mats Grelsson ifrån Hafwisto föredrog, at under den tid han warit hoos sine numera afledne **föräldrar** på Mattila hemman i Efwäjärfwi by och Matses **broder** Johan Grelsson förtiden innehafwer, skal Mats där med egen bekostnad upbygt en liten boda och därtil fåt timmer ifrån Sirkala hemmans skog, hwarföre Mats welat bodan til sit nu åboende Pietilä hemman afföra, men brodern ei tillåtit. Brodern sade, at timret tagits från Mattila hemmans skog. Upsköts.

s. 74 - Bonden Mats Grelsson ifrån Hafwisto berättade, at ehuruwäl han med dess **broder** Johan Grelsson ifrån Efwäjärfwi ingåt förlikning om Matses arf efter deras föräldrar - -. Förtekning öfwer Mattila hemmans lösegendom 3.1.1755.

s. 75v - Fortsatte målet angående delnig af samfälta skogen af Syfwäjärfwi och Päskylä byar. Hänwisades til **storskiftesförordningen** af året 1749. Om lantmätareförrättningen bör anhållas hoos landshöfdingen. På denne orten skal then **wid mätningar brukeliga stången bestå af 6 alnars längd.**

s. 78v - Syfwäjärfwi och Päskylä boer angående ängsdelning.

s. 79v - Bonden Jöran Jöransson påstod, at soldaten Jöran Långström kallat honom tiuf.

s. 80 - Drängen Lars Simonsson ifrån Wihasjärfwi emot dess **broder** Samuel Simonsson angående fäder- och mödernesarf. Förlikts redan 1740.

s. 80v - Unga bonden Jacob Eliasson ifrån Kalcku enstaka hemman å dess fader Elias Matssons wägnar angående arfskifte.

s. 81 - Emot wallherden Johan Simonsson ifrån Orihwesi by androg inhysingen Anders Jöransson, thet Johan skal warit försummelig at efterse boskapen, hwarigenom Anderses koo förkommit, men kunde icke intyga.

s. 82 - Gamla bondeenkan Lisa Henriksdotter ifrån Wehkalax klagade, at ehuruwäl dess **stiufson** Jöran Mårtensson ifrån Lasola wid arfskiftet 1754 efter Lisas **man** påtagit at underhålla Lisa, skal Jöran, sedan Lisa flyttat til dess **måg** bonden Anders Henriksson ifrån Wehkalax, - -.

s. 83 - Förmyndaren för afledne bonden Anders Henrikssons ifrån Woitila by omyndige barn jämte Anderses myndige **son** Christopher Andersson tiltalte barnens **moder** Brita Johansdotter, numera **gift med** bondesonen Samuel Samuelsson, för det hon wid arfskiftet 1754 efter Anders Henriksson icke skal noga upgifwit alla boets peningar. Eljest föregåfwo Brita Johansdotter och förmyndaren Anders Danielsson, at Britas **stiufson** Christopher Andersson fått ett och annat af sterbhusetsägendom.

s. 85 - **Torparen** Henrik Simonsson (=Samuelsson) jämte dess hustru Maria Eriksdotter ifrån **Käykö (=Köykä) torp** androg, at de och pigan Beata Samuelsdotter ifrån Jarla skal om en söknedag oqwädat förlikts, at Beata skall gifwa Maria 12 daler.

s. 85v - Af bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax fordrade bonden Anders Henriksson en tunna 26 kappar korn.

s. 86 - Fortsatt mål emellan Peilax och Pitkäjärfwi angående rår. **Tuohiwahanlaka**. Förrättas häradssyn.

s. 90v - Kårri enstaka hemmans åboen Jöran Johansson berättade, at wid ägandesyn och rågången i maii 1756 emellan Kårri och Pajukando by skal förlikts om en swedja, som Pajukando boer tilwerkat.

s. 92v - Bonden Erik Henriksson, som uti Hapaniemi by besitter Nikkilä kronohemman, föredrog, at i förra tider skal Eriks numera afledne **fader** med ägaren af Erola skattehemman i Uiherla by Simon Henriksson giort et jordabyte, i det Eriks fader gifwit åt Simon under 6 cappars land åker och han deremot fått af honom **Luchtanittu** ängsstycke. Bytet uphäfdes såsom stridande emot IV cap 9 # J.B:n.

s. 93 - Bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax widgick, det han af bonden Mats Eriksson ifrån Pajukando til låns bekommit 24 daler och 12 cappar korn.

s. 93v - Åboen på ½ Pietilä hemman i Hafwisto by Mats Grelsson kärade til åboen på det andra halfwa hemmanet Johan Johansson, at Johan enligt delning och öfwerenskommelse 1755 ei wil tillåta Mats at jämte sig nyttia den enda på hemmanet warande rijan til dess Mats fått en rija på sin ½ hemmanet.

s. 94v - Handelsmannen i Åbo Hans Imberg emot bonden Joseph Jacobsson Eskola ifrån Wehkalax angående skuld.

s. 96 - Unga bonden Lars Marcusson ifrån Orihwesi by ingaf en afhandling 28.1.1755 honom och dess **swärmoder** bondeenkan Anna Eliedotter emellan angående Siurola academiehemmans besittning. Annas afledne **man** Simon Henriksson. Anna warit i brist på tienstefolk högst föranlåten at antaga man åt sin älsta **dotter** Maria Simonsdotter, nemligen Lars Markusson (ifrån Neulaniemi by i Kangasala), och them updraga hemmanet. Ytterligare 4 små barn. Älsta **son** Henrik Simonsson.

s. 99 - Inhysingen Mickel Matsson ifrån Kåifwuniemi tiltalte torparen Johan Jöransson ifrån Säynäjoki, för det Johan skulle låtit förkomma en gammal gryta.

s. 99 - Kronoacademiebonden Lars Markusson ifrån Orihwesi by emot dess granne kronobonden Jonas Mattila angående et **åker- och ängsstycke uti Kaupi åkertäppa**, som Jonas Mattila skal innehafwa, men Siurola söker sig tilwinna. Upsköts.

s. 100 - Kronolänsman Henric Lind ingaf en räkning på fångaskiuts och förtäringen ifrån 1750 til 1756 bestigande sig til 62 daler s:rmt.

Kangasalan syyskäräjät 1757

s 619 - Öfwer sold:n Eric Mulberg ifr. Ruokåis beswärade sig dess rotebonde Erik Henriksson thersammast., för det Mulberg utom Eriks samtycke drifwit des boskap uti Eriks åker. Förliktes.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 23-27.9.1757
VA Ylä-Satakunta KOa78 s. 642-, mf JK 1696

- Mats Henriksson Heickilä i Uiherla gift med Margareta Eriksd:r. Hennes syster b.enkan Anna Eriksd:r.

s. 643 - Företeddes skattewärderingsinstrumentet 20.8.1756 angående Parpola krono augmentshemman i Orihwesi by, åboen bonden Erick Ericksson. Räntetagaren af hemmanet rusthållaren Henrick Johansson ifrån Hörtsänä will icke Parpola hemman till skatte, utan lemnar Erick Ericksson dertill frihet.

s. 643v - Denne sockns närwarande ståndspersoner och allmoge berättade, hurusom theras **smed** innewarande år skall aflidit. Som en smed omöjligen skall kunna betiena alla sockne innewånare med nödigt smedsarbete, anhöllo sökanderne, **at torparen Anders Ericksson ifrån Köykä uti öfredelen af moderkyrkiolänet samt lärodrengen Thomas Simonsson ifrån Ungila i nedre delen eller den så kallade Laxicunda kanten måge til såcknesmeder antagne warda**, såwida de aflagt prof af god erfarenhet uti smeds handtwercket samt äro nycktre och beskiedlige. Häradsrätten pröfwade twänne smeder wara nödige, ty förmäles ansökningen hos landshöfdingen.

s. 644 - Bonden Henrick Thomasson ifrån Pitkäjärfwi begärte afwittring efter hans dödblefna **hustru** Sophia Simonsdotter Henrick och theras sammanaflade fem barn emellan, af hwilka en dotter ännu är ogift.

s. 644v - Enkan Maria Sigfredsdotter ifrån Pitkäjärfwi begärte upteckning efter hennes afledne **man socknesmeden** Matts Jöransson. Barnen omyndige.

s. 645 - Åboen å Eskola kronohemman i Hafwisto by bonden Henrick Matsson war sinnad at låta sine twänne **söner** Henrick och Johan emellan **hemmanet klyfwa**. Under hemmanet skall lyda åker till 5 tunnors årligit råg och korn utsäde, förutan det till ny åkers upodlande på flere ställen nog lägenhet skall gifwas, men höbol finnes allenast nijo lador samt twänne i år af nyo upgiorde små ängar och å Hafwisto bys samfälta marck skall icke gifwas mera tilfälle till ängs rödsel. Landshöfdingen skall afgiöra.

s. 646 - Kronobönderne Matts Henricksson Safwo och Matts Jacobsson Nickilä ifrån Suinula ingåfwo en gammal **syneskrift**:
Anno **1639** d. 19 och 20 augustii, woro underteknade, efter - - Hofråttens befallning, stadde uti en ransakningh emellan Jämsä och Satagunda boer, angående om then långliga twist och träto, dem emellan upkommen ähr, om deras Råå och utmarck, beggie härader emillan - - först hafwa wij granneligen Ransakadh, Satagunda Boors de Kålhe, Kusjärfwi, Suinula, Kerte, Yliwesi och Lappiniemi byars Råå, såsom är första ända råån, **Nytkimäntaipalen wastamäki**, där i en stor förru war huggen elfwa skurur och ett kårs, så och der brede widh sten råå lagdh, med åtta stenar och samma skurur war diupt i trän, så at trän sedhan skururna hade warit huggne, hafwer wäld wuxit en twär handh, dädan ifrån råå fult när, till **Kåifwusenpordanoija**, der inga råår war, utan allenast en bäck, som sträket löper öfwer genast till ?**Ruhri**, der en uthuggin kårs befans på en bärgd udd. litet derifrån samma kusa, som för bemält ähr fult når (?) opå bärget i skogen befan en sten råå, lagd med tålf stenar, hwilcka förbemälte råår, befans laglighe och laggille råår, efter såsom Herr **Eric Flämmings Lagmans bref (?) mäler daterat år 1530**. Så ock Gödik Finckes bewis, hwilcket är utdraghen aff (S:R:??) **Erick Axellssons dombook, 1449** emot hwilcka Öfre Satagunda boors laglighe bewis och Råår Jämsä boor presenterade och

bewiste, ett bref aff Fru Margeta till Kungas, dom medh delt, hwilcket hon hafwer låtit utdraga, af S. Erick Axellsson och samma bewisets innehåldh förmäler, at Erick Axellsson skulle hafwa dömt på år **1548** emillan Jämsä boor och Satagunden desse efternämde Råår stadigha och fast, såsom är första ända råån, **Kusijärfwentaiwall, Hallin bencki, Rukoinen suo, Kortenkifwisalmi** och **Lapamäki** och samma bewis och Råår sedermera confirmerat och stadfäst, af Lars Bertillsson medh **Lagmans dom, på år 1625** och oansedt Jämsä boer, således förmente - - rätta åtskilnan, emillan sig och Satagunden. likwäl befans icke ei lagligit - - råå, hwarcken i **Kusijärfwentaiwal** eller annorstädes, såsom Wälb. Fru Margretas bewis och Lars Bertillssons dom förmäler - -. Men hwad **Hallinbencki** widkommer - - Satagunda boor berättadhe samma Råå wara allenast bya råå emillan Suinula och Kålhi byar - - Jämsä boor för några år sedan, hade låtit hugga wid samma Hallinpencki på en steen et kårs - - men när Jämsä boer förnam, at under Lagmannen Krister Philpusson kon till synen emellan Satagunden och Jämsä boor, på det år **1626** då hade samma Tolfmän, som korset hade huggit, hafwer och straxt efter Krister Philpussons af resande bort brändt, efter som ännu ögonsynligit war, - - är til at dömma, at detta icke är deras rätta råå - -.
Jacob Nilsson **Tyki** Jacob Hansson **Nicarlus**.
Nämden af öfre Satagundan: Markus Nilsson Joensu, Knut Marckss. i Syfwäjärfwi, Knut Brusiusson. Af Säxmaki Häradh: Matts Mattsson Landsar i Längelmä, Grels Ericksson i Karfwia, Per Ericksson i Talfwiais-Taifwa, Henrick Ericksson ib:m, Måns Mattsson i Eräslax.
Upwistes Åbo Håfretts dom 14.10.1639:
Den Konungslige rätts i Finland Resolution på den ransakning, som lag läsaren Jacob Nilsson och Jacob Hansson hafwa Anno **1639** den 20 augusti - - hållit, emellan Jämsä boerne - och dee Kuorewesi och Keurus boer, - - angående deras twistige råår, - - för den orsaks skuldh, at derutinnan skola twå skiljahtige Lagmans domar wara fäldte - - **1530** - - **1449** - - **Nytkimentaipalen wastamäki, Ruhi wuori, Kifwiristi och Kusiwuori** - - remitteres til häradsting - -.
På den Konunglige Rätts wägnar. Olof Bure.
Upwistes extraordinarie häradsrättens uti Längellmä utslag 12.3.1641:
Anno **1641** den 12 Martii hölt wij underskrefne Extra ordinarie Härads ting, uti Längellmä Länsmans gård - - angående de Jämsa boers - - med de Kuorewesi Bönders twist - -.
Satagunda Nembdh: Marckus Nilsson i Joensu, Knut Markusson i Syfwäjärfwi, Jacobsson Elämäntaiwall, Knut Brusiusson i Martila, Marckus Ericksson i Päskylä, Thomas Nilsson i Kafwala.
Säxmäki Nämdh: Lars Bertillsson i Wässilä, Peer Ericksson i Talwiastaiwal, Knut Bertillsson i Poukala, Måns Mattsson i Eräslax, Pål Eskellsson i Safwijärfwi, Henrik Ericksson i Tihala.
Tå företrädde - - Åke Tots Landboo fougde- - Henrick Jöransson - - at Jämsä boerne hafwa öfwer deras rätta råår - - 1) för 30 år sedan swediat och uttyskat, (270) Tunnor Spannemål. 2) Anno 1633 kommit på en deras swed, som de sielf sått, huggit hade och der upbärgat (180) tunnor, der skemferat en qwinna med yxan i armen och skutit en Bonde med stål Båga. 3) Anno 1639 hafwer Kyrckoherden i Jämsä tillika med Soknes inbyggare hafr fyra Swedieland in på deras utmarck - -.
1) befinnes, at samma sak allaredan för **Klubbekriget**, som de säija - - af intet wärde - -.
Jacob Nilsson **Tyky** Jacob Hansson **Nicarlus**
Upwistes lagmansrätts förlikningsdom 16.8.1647:
Anno **1647** den 16 augusti då extraordinarie Lagmansting efter Hofrättens resolution 6.4.1646 hölte uti Suinula by och Kuorewsi capellgäld uti närwaru Edle Wälb. Erick **Stiernkors til Hålma**, förståndig **Mårten Hansson Länsman af Kangasala** Sockn.
Nämden af Kangasala sokn: Markus Nilsson Joensu, Matts Mattsson Längelmäpohja, Joseph Markusson i Jufwa, Bertill Jacobsson i Kaldila, Thomas Nilsson i Kafwala, Simon Josephsson i Kaldila, Knut Brusiusson i Martila, Lars Pärsson i Wähäsallmi.
Af Ruowesi Sockn: Jacob Jacobsson i Elämätaiwall, Joseph Eskellsson i Hapaintaiwal, Erick Henricksson i Ajostaiwall.
Af Jämsä Sockn: Erick Bertillsson i Särkijoki.
Då företogs den långliga och twistige jordeträtan - -.
Henrick Jacobsson, under Lagman i Södra finne Lagsagu.

s. 655 - Förrättades restransakning.

s. 655 - Till at upmäta och dela åkergärdergårdarne uti Kafwala by - -. Palkisuo äng.

s. 656 - Åbon på ½ Wilkilä skattehemman Johan Axellsson emot ägaren af andra halfwa hemmanet nämdeman Jöran Jöransson angående åkerdelning etc. Förliktes. Jörans rijegårdens hägnad flyttas. Gärdesgården

på den andra sidan om byns gata flyttas. Then upbygde badstugun skall stå på sitt nuwarande ställe**. Hautuniemi udd. Alhaisenpeldo åkerteg**.

s. 658v - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson, som till hälften war besitta Karfwia skattehemman uti Längellmä sokn, berättade, hurusom emellan dem samt bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Wilkilä skattehemman twist upkommit om theras ägors skilnad i det Anders och Matts påstå at ?**Ruriskiwi** en stor fast sten wid Längellmä siöstrand, dädan råråtт til **Kalckunkorkia** et sten röse å et stort högt berg, men Wilckilä boer upgifwer en mellanrå **Papinsilda**.

s. 660v - Förliktes nämdeman Jöran Jöranssons och bonden Johan Axelsson ifrån Wilkilä emot bönderne Matts Jöransson och Anders Mattsson ifrån Karfwia angående at swaranderne undandragit sig erlägga åt käranderne tull för det de årligen mala på deras **qwarn**.

s. 661 - Unga bonden Johan Josephsson ifrån Ristijärfwi by samt pigan Sophia Johansdotter ifrån Hulipa hemman berättade, at sedan de blifwit trolofwade, skall sedermera dem emellan hat upkommit. Altså de hafwa öfwerenskommit at skiljas åt. De hade icke häfdat hwarannan. De må wända til domcapitlet i Åbo.

s. 662 - Päskylä byamän emot Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående wid wintertinget giorda förlikning om tillandade ängar.

s. 662v - Twist om **Tynnyrinperä** äng emellan Såråå kronohemman i Siunula och Huikuri kronohemman.

s. 664 - Gamla bonden Jacob Thomasson med des hustru Marias Mattsdotter ifrån Suinula by emot deras son Matts Jacobsson angående wärdskapet af Nickilä kronohemman.

s. 665 - Bonden Matts Henricksson emot bonden Erick Ericksson ifrån Kafwala angående betande uppå Mattses enskilte **Kirko eller Terfwaniemi skogstycke**.

s. 666 - Bonden Lars Mårtensson ifrån Lasola och bonden Matts Thomasson ifrån Pitkäjärfwi fordrade tre daler, som Lars föregifwit sig hafwa åt parternes numera afledne soldat betalt.

s. 666 - Bonden Johan Mattsson ifrån Pajukanda begärde i närwaro af des grannar Henrick Henrichsson Sahkola och Matts Henrichsson Magnula at förrätta **jämckning uppå Hakama skogsudd belägne ängar jemte Iso- och Wähäwainio samt Mäentausta åkrar, såwida Johan förmenar sig wara till någon del i mistning**. Förordnades länsman med 2 nämdemän i sakägandernes närwaro at förrätta jämckning så at den gamla delningen därigenom icke blifwer rubbad eller ändrad.

s. 667 - Bonden Marckus Jöransson Joensu emot Kärtä bys åboer angående wallande.

s. 668 - Bonden Jacob Ericksson ifrån Kaldila emot bonden Johan Jöransson angående swedjehuggande uppå **Salonoja** och **Raiskio** skogstegar.

s. 669 - Bondeenckan Susanna Andersdotter ifrån Pitkäjärfwi androg emot bonden Lars Mårtenssons ifrån Lasola angående om lega af en äng, som Susannas innewarande år afledne man Thomas Ericksson lemnat Lars att nyttia.

s. 670 - Pigan Walborg Mattsdotter ifrån Kafwala slagit bonden Erick Erickssons koo i wall.

s. 670 - Bonden Jacob Ericksson ifrån Pickola by i Kangasala kärade emot des afledne **broder** Jöran Erickssons til laga ålder komne **son** Mickell Jöransson ifrån Uiherla by, det de sin emellan blifwit förlikte angående Jacob Erickssons efter thes afledne föräldrar än innestående arf uti Ruokainens skattehemman, hwaraf Mickell Jöransson kommit i besittning efter hans äfwen afledne föräldrar.

s. 671 - Bondesonen Matts Andersson ifrån Eskola emot thes syskonebarn ifrån Kaldila angående Rieckola skattehemman.

s. 674v - Bonden Johan Mårtensson ifrån Pitkäjärfwi fordrade af bondeenckan Susanna Andersdotter 11 daler k:rmt, som Johans **företrädare i ägtenskapet** Simon Thomasson åt Susannas detta år dödblefne **man** Thomas Ericksson 8 år sedan till låns gifwit.

s. 675 - Bondesonen Johan Jöransson ifrån Pitkäjärfwi fordrade af samma orsak af enkan Susanna Andersdotter 5 daler och 10 kappar korn.

s. 675 - Bondesonen Johan Thomasson ifrån Pitkäjärfwi fordrade bondeenkan Susanna Andersdotter en tunna råg och en tunna korn.

s. 675v - Bondesonen Lars Thomasson ifrån Pitkäjärfwi fordrade af bondeenckan Susanna Andersdotter 19 daler, ½ tunna råg och 1 tunna korn.

s. 676 - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi fordrade af Susanna Andersdotter ifrån Natucka skattehemman 15 daler.

s. 676v - Bonden Matts Grelsson ifrån Hafwisto fordrade af enkan Susanna Andersdotter 24 daler.

s. 677v - Bondesonen Matts Ericksson samt des **syster** förnedrade qwinspersonen Karin Ericksdotter ifrån Pitkäjärfwi by berättade, at sedan bonden Jacob Jöransson ifrån Pårfwola, hwilken warit **gift med** deras numera afledne **syster** Anna Ericksdotter, förledne wåras aflidit, skola de til sig tagit Jacobs med denne des hustru sammanaflade 4 omyndige barn, 2 söner och 2 döttrar, men som de intet äro i stånd at längre dem föda, ty anhöllo de, det barnens **halfbroder** unga bonden Jacob Jacobsson, hwilcken hemmanet och lösa egendomen efter fadren tilträdt, må påläggas at sine halfsyskon till sig taga dem föda och kläda. Jacob Jacobsson förklarade sig, at hemmanet skall wara hans afledne **moders bördejord**, hwaruti halfsyskonen ingen del äga. Jacob lofwade dock taga till sig des **halfbroder** Mickell Jacobsson, til des Mickell kan sielf tiena sin föda. Den ena **dottren** Sophia förklarade enckan Sophia Jöransdotter ifrån Orihwesi by och warit **gift med** Jacob Jacobsson, sedan kärandernes syster blef död, sig wilja emottaga samt föda och kläda. Den andra **dottren** Maria behålla käranderne hos sig, men den andra **sonen** Elias, som är äldst och går på tijonde året, skal allaredan sättas i tienst.

s. 678v - Drängen Lars Simonsson ifrån Uiherla kärade til des **broder** bonden Samuel Simonsson ifrån Wihasjärfwi angående en förliknig, som giorts wid wintertinget om arf efter föräldrar. Samuel **kallat Lars till hoorunge**. Förliktes.

s. 680v - Fortsatta målet angående byggande af rija, emellan bönderne Matts Grelsson och Johan Johansson, som til hälften åbo Pietilä kronohemman i Hafwisto by. Matts Grelsson uppbyggt ensammer rijan. Förliktes.

s. 681v - Fastebref på Rieckola hemman i Kaldila by.

s. 683 - Bonden Henrick Henricksson ifrån Hietalax emot bonden Thomas Jacobsson ifrån Kaupila angående lån.

s. 683v - Bonden Matts Thomasson och bondeenckan Susanna Andersdotter ifrån Pitkäjärfwi androgo, at bonden Matts Grelsson ifrån Hafwisto skall slagit och bärgat en del af kärandernes **ängstycke Jokinittu**. Öfwerenskoms, at Matts Grelsson afstår till kärandernes nyttiande ängstycket med uti en lada särskildt satte höö.

s. 684 - Bonden Simon Johansson ifrån Uiherla androg emot des (faders Johan Matssons) **swåger** bonden Matts Henricksson, at Mattses **hustru** Margeta Ericksdotter angående des krono utlagor.

s. 685 - Med des **faderfaders broder** bonden Jöran Thomasson ifrån Nickilä förliktes unga bonden Simon Johansson ifrån Uiherla angående såwäl et utanlåss, som Jöran skall sig tilägnat, men Johans **fader** Johan Mattsson warit tilhörigt, som ock om det Jöran af Johan Mattsson i lifstiden fått 6 daler mera i arf, än honom tilkomma bordt.

s. 685 - Bondeenckan Susanna Andersdotter betalar bonden Erick Henricksson ifrån Pitkäjärfwi by 16 öre, som Susannas afledne man Thomas Ericksson till låns fåt.

s. 685v - Bondeenkan Susanna Andersdotter betalar till bonden Jöran Gabrielsson ifrån Pitkäjärfwi by 18 daler.

s. 686 - Susanna Andersdotter betalar till inhysingen Johan Adamsson 12 daler.

s. 686v - **Socknesmeden** Daniel Danielsson ifrån Hietalax emot bondesonen Matts Ericksson ifrån Pitkäjärfwi angående 6 daler, som Matts Erickssons **fader** Erick Thomasson Daniel Danielsson wid en hästhandel 14 år sedan skall skyldig blifwit.

s. 687 - Bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto fordrade bonden Matts Grelsson där 19 daler, som han tillåns bekommit.

s. 687v - Bonden Thomas Thomasson ifrån Kåckola (=Kockila) fordrade af des **swärfader** gamla bonden Matts Mattsson i samma by 20 daler, som han tillåns fått.

s. 688 - **Linwäfwaren Elias Menholm** ifrån Orihwesi by klagade, at **wargierningskarlen** Matts Jöransson ifrån Woitila ensammen skall sig tilägnat wäxten ifrån then swed, som han jemte linwäfwaren Menholm tilwerkat på **Kallenautio marck**, hwarest Matts skall wara **sinnad uptaga ett nybygge** samt linwäfwaren med 26 cappar råg sådt. Förliktes. Menholm **kallat Matts tiuf.**

s. 688v - Ägaren af Magnula skattehemman i Pehula by bondeenckan Maria Thomasdotter föredrog, at som hemmanet, som är Marias **arfwejord**, består af så tillräckeliga ägor uti åker och äng, at de tål 2 åboare, är hon sinnad at låta **klyfwa hemmanet** emellan sine 2 **söner** Johan och Thomas Jöranssöner. Anhöll om undersökning. Allmogen intygade, at hemmanet tål klyfningen.

s. 689v - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Pitkäjärfwi by fordrade af hustru Maria Henricksdotter samt hennes nuwarande **man** Johan Mårtensson ersättning för det han skall förskutit et och annat til det **barnsöhl**, som Maria efter des första **mans** bondens Simon Thomassons död hållit, i synnerhet hwad öhl och brännewin angår.

s. 690 - Bonden Johan Samuelsson ifrån Kåpsama by androg emot **Kölli ödeshemmans** åboare Staphan Samuelsson, at Staphan skall förledne sommar under namn af **Korpilato äng**, hwilcken med flere ängar ödeshemmanet wid then i october förledit år tillämnade landtmätareförrättningen af byamännerne blifwit afstådd, slagit och bergat Johan åboende Maunula hemmans härintill belägne **Kannisto ängstycke**. Staphan Samuelsson förklarade sig, thet bemälte ängestycket är en del af **Korpilato** honom wid **landtmätareförrättningen** tilerkände äng. Johan Samuelsson bewiste, at **Kannisto** äng intet nämnes ibland de till ödeshemmanet afstådde ängar. Staphan afstår Kannisto ängstycke.

s. 691v - Förliktes **Kölli ödeshemmans** i Kopsama by innehafware bonden Staphan Samuelsson med sagde bys **wargierningskarl** Staphan Mårtensson angående **Kåskenpälystäkuru ängstycke**.

s. 692 - Förliktes enckan Maria Eliedotter med des **son** Johan Mårtensson ifrån Åinasniemi by angående Marias föda och underhåll. Oinasniemi hemman blef uplåten til Johan Mårtenssons besittning medels landshöfdingens utslag 29.10.1754. Enckan får bl.a. nyttia thet höö, som ifrån **Sariluhta äng** faller med tilökning af en parmas hålm.

s. 692v - Uppå böndernes Johan Mattssons och Johan Jöranssons, af hwilcka then förra besitter Noppari och den senare Maunula skattehemman i Pehula by, förordnades länsman samt 2 nämdemän wid syn undersöka, hwarest **rätta råen och skilnaden thesse bönders gårdstomt** emellan wara och förblifwa skall, therom the twistige äro, hwilcket bäst genom skeende **mätning å bägge hemmanens tomter** står til at rönas. Sedan härå erhållits redighet, kommer then ostridige blifwande skilnaden till framdeles underrättelse at **utstakas samt med råmärcken förses**. Skulle någonthera wara i mistning af sin tilständiga andel i tomten, bör sådant i anledning af 1 cap # 4 bygg.B parterne emellan **jämkas och rättas.**

s. 693 - Sedan bondesonen Matts Johansson ifrån Suckila utaf des **hustrus** Anna Eriksdotters **moderssystres** Anna Henricksdotters **man** bonden Jöran Ericksson ifrån Sahrajärfwi by köpt ½ Suckila skattehemman för 160 daler k:rmt och låtit upbiuda detta ½ hemman, har wid det tredie upbudet wid höstetinget säljarens **hustrus syster,** hustru Maria Henricksdotter jemte hennes **man** bonden Erick Pettersson, hwilcka det andra ½ Suckila

hemman innehafwa och jämwäl äro Matts Johanssons **swärföräldrar**, anmält klander emot förenämde kiöp samt förbehållit sig det försålda ½ hemman inbörda. Erick Pettersson samt Maria Henricksdotter androgo nu, at som Maria Henricksdotters numera afledne **föräldrar** warit ägare af Suckila skattehemman och the besitta, och begiärte at Maria må tillåtas fä inbörda then ½ delen emot 160 daler. Matts war emot. Säljarens af ½ Suckila hemman bonden Jöran Erickssons **hustru** Anna Henricksdotter gaf wid handen, at Annas **man** utan hennes wetskap såldt hemmanet åt Matts Johansson. Köpet uphäfdes. Hustru Maria Henricksdotter är berättigad at inbörda ½ hemmanet för 160 daler. Matts wädjade til lagmansrätten.

s. 696v - Med landshöfdingens utslag 28.9.1754 bewiste unga bonden Thomas Thomasson, hurusom han wid besittningen af Mickola kronohemman i Kockila by, hwilcket des **swärfader** gamla bonden Matts Mattsson förut åbodt, blifwit bibehållen, dock at han om thes swärfaders försörgning draga skulle, oachtat sådant skall swärfadren icke wilja skilja sig ifrån hemmanets förwaltning, utan hälften theraf ännu med **sonen** Mickel Mattsson häfdar. Matts skiljer sig. Thomas bl.a. afstår til Matts det höö, som ifrån **Halkokorpi och Huhdannittu ängar** faller.

s. 698 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi emot drengen Thomas Thomasson angående några plåtarpeningar.

Kihlakunnankatselmus 9-10.9.1757 tilusriidassa Orivedellä
VA Ylä-Satakunta KOa78 s. 1809, mf JK 1697

- Uti nästframfarne åren har en ägotwist om råår och bohlstada skiäl yppats emellan Peilax skattehemmans åboer, kärande, samt Pitkäjärfwi byamän, swarande. The äro stridige, hwarest the uti en gammal **syneskrift af 18.10.1637** omnämde råår äro belägne, nämligen **Tuohiwahanlaka**, tädan rå rätt genast till **Päilahdenojansu**, ther ett gammalt **qwarnhuus** stått.
Peilax boer ledsagade synerätten ett styckewäg ifrån byn å en liten backa uti skogen, som **torparen under Hålma gård Mickel Näckensare** för them sagt wara en skiljeråå emellan Päilax och Pitkäjärfwi. Mickel hade en gång i framfarne åren under dess wistande i Lydickälä by tillfälligtwis sådant them förestält. Käranderne förde synemännerne till et litet hällebärg påståendes det wara **Tuohiwahanlaka**, men Pitkäjärfwi och Lydickälä byamän sade wara **Pärnäwuorenpycki** mellanrå. Tuohiwahannittu. Synemännen gingo till en åå, som har sitt utlopp i **Kåljojerfwi eller Päilax siö** och kallas af käranderne **Kylmän- eller Peilahdenoja**, icke långt ifrån åmynningen, som käranderne sade heta **Peilahdenojansu**. Upwistes ett ställe, hwarest en **qwarn** i fordna tider stått, theraf lämningar ännu syntes. Pitkäjärfwi byamän godkände ei detta ställe.
Pitkäjärfwi byamän ledsagade synerätten til en bäck, som kallas **Alhoja**, nu uttorckad, sträckande sig till **Koljojerfwi** eller Peilax siö, samt upwiste på ett ställe lämningar utaf et gammalt **qwarnhus**. Stadnades wid ändan af bäcken, som Pitkäjärfwi boer kallade **Lammikon- eller Raiskionojansu** och af them sades wara det rätta **Peilahdenojansu**, men ej **Kylmänoja** åmynning.
Witnet Henrick Henricksson, 60 år, ifrån Pajukando wiste intet.
Drängen Jöran Gustafsson, 60 år, ifrån Wåitila berättade, at tå han under förra ryska tiden wistats i Pitkäjärfwi by, har han uti **Kylmänoja** åå, hwilcken käranderne kalla **Peilahdenoja**, sedt lämningar efter et gammalt **qwarnhuus**. Gamla inhysingsqwinnan Lisa Josephsdotter ifrån Woitila, 80 år gammal, witnade, at enär hon i sin ungdom tient uti Peilax by, skall hon förmärkt, at Peilax boerne henne witterligen icke nyttjat skogen öfwer **Alhoja** bäck på Pitkäjärfwi sidan. Witnet sedt, thet then **qwarn**, som stått i Alhoja bäck, warit upbygd innan qwarnen uti **Kylmänoja** åå bygdes. **Torparen** Joseph Eskellsson ifrån Kåppala, 45 år gammal, intygade, at tå han uti sina yngre år wistats uti Peilax by, skall en gång händt, at förra åboen härstädes numera afledne Johan Thomasson jämte äfwen afledne soldaten Erich Erichsson huggit ståckar på then nu i twist blefne marcken, och witnet släpat hem ståckar, therwid Johan sagt åt soldaten, at råån Peilax och Pitkäjärfwi emellan hålles wara ifrån **Tuohiwahanlaka** rårätt till **Alhoja** bäck.
Synerätten gillade och stadfäste Peilax boers upwiste **Tuohiwahanlaka** och **Peilahdenojansu** råställen son rätta råer, dock Pitkäjärfwi byamäns therinnom belägne gamla bohlängar härunder ej inbegripne.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 10-13.4.1758
VA Ylä-Satakunta KOa79 s. 570-, mf JK 1697-1698

s. 571 - Bonden Matts Henrichsson ifrån Martila emot Markus Jöranssons faderbroder Matts Mikelsson ifrän Joensu angående swedja.

s. 574 - Afskedade **såldaten** Johan Jöransson **Kockström** ifrån Suckila by har gifwit krono befallningsman Johan Wialenius tilkänna, **thet wid Kuifwajerfwi träsk skall finnas et urminnes ödeshemman Puckila**. Kockstöm hade begiärt at få thetsamma uptaga. Wialenius hade swarat, at ehuruwäl han hört sådant ödeshemman wid åtskillige tilfällen nämnas, doch skall thetsamma uti häradets handlingar icke igenfinnas, hwarföre ej eller han någon inrymning kunnat Kockström meddela, utan hemstält Kockströms ansökning landshöfdingen. Bör undersökas.
Nämden och närwarande Orihwesi sokns allmoge intygade sig aldrig hafwa hört eller theraf weta, **at hwarcken wid Kuifwajerfwi träsk eller annorstädes i soknen är til igenfinnas något ödeshemman, utan skal i fordna tider efter berättelse wid Kuifwajerfwi träsk warit et torp, hwarest Hafwisto, Akola, Borgerla, Melli, Salo, Råtiala, Hoifwola, Jarla, Kåpsamo och Lylyjerfwi byamän, hwilkas hemman skogsmarken härstädes tilhörer**, förledit år lemnat drängen Jöran Erichsson ifrån Hafwisto tilstånd at samma torpställe få tilträda, hwilket byars närwarande åboer Henrich Nickilä, Henrich Eskola, Johan och Matts Pietilä, Erich och Johan Akola, - - sade sant wara. Närmare uplysning kunde icke erhållas.

s. 579 - En del af Orihwesi sokns inwånare å then så kallade **Jupa kanten** androgo, at den i soknen förut warande skräddaren skal omöjeligen wid påkommande behof, i synnerheet tå numera årligen såldate släpekläder måste förskaffas, hinna arbeta. De anhöllo **at å Jupa kant til skräddare få lärodrängen** Fredrich Henrichsson ifrån Jarla. Ansökningen anmäles hoos landshöfdingen Wallen.

s. 580 - Bonden Mikel Jacobsson ifrån Koifwuniemi klagade, at des grannar skola om sommaren dels öpna ladan och dels nedrifwa gärdesgårdarne kring **Händuri och Lähdekorpi** Mickels åboende Nickilä hemman enskylt tilhörige **ängar** och låta theras boskap gå uti bete Mikel til skada. Förbjöds.

s. 582 - Bondeänkan Maria Thomasdotter ifrån Pehula berättade, at hon åt des **söner** Thomas och Johan Jöranssöner wid höstetinget afstå des förr innehafde Magnula skattehemman til hälften. Anhåller om arfskifte emellan sig och barnen, som äro tre söner och döttrar. Marias omyndige **son** Jöran Jöransson.

s. 583 - **Landbondesonen** Henrich Simonsson ifrån Suomasema och qwinspersonen Kirstin Henrichsdotter ifrån **Lahdenpohia torp** öfwat på Suomasema rusthåll kiötslig beblandelse, hwaraf Kirsti födt ett gåssebarn, som sex weckor senare dött.

s. 585 - Drengen Jöran Jöransson och des **hustru** Anna Thomasdotter ifrån Safwo slagits.

s. 587 - **Bröderne** bönderne Thomas och Johan Jöranssöner ifrån Pehula berättade, at som theras **moder** änkan Maria Thomasdotter öfwerlåtit them Magnula hemman hälften hwar at besitta. The anhöllo om, at twänne nämdeman förrättar **klyfningen af tomt, huus, åker och äng**.

s. 588 - Bonden Johan Henrichsson ifrån Hallinpenki emot thes granne angående en brun.

s. 590 - Inhysingen Jöran Erichsson ifrån Atila rusthåll i Längelmä sokn fordrade utaf thes afledne **broders son** bonden Simon Mikelsson ifrån Päskylä 26 daler efter Jörans afledne **fader** och Simons **faderfader** bonden Erich Larsson på Päskylä hemman.

s. 592 - Bonden Henrich Mattsson ifrån Huikuri ingaf en skrift af 20.10.1757 angående Tynnyrinperä äng.

s. 594 - **Probsten magister Anders Salovius** beswärade sig öfwer bonden Mickel Thomasson Juopola ifrån Uiherla, för det Mikel skal i december uti Päskylä hemmans **qwarn** i några personers närwaro sig **förklenligen om probsten såsom des siälasörjare utlåtit**. Mickel nekade. Bondesonen Erich Erichsson ifrån Pitala by intygade, at Mickel utlåtit sig, det herr **probsten skulle wara församlingens förstörare och falsk samt uti alt sit wäsende och företagande ganska hård**. Inhysingen Jöran Eskelsson witnade, at han hade hört Mickel säga, at herr probsten skulle wara **i alt sitt wäsende och företagande ganska hård och han derföre befarat, det med herr probsten torde gå som med länsman Coween i Längelmä sokn, hwilken ifrån sysslan dömd blifwit.**

s. 601 - Bondesönerne Henrich Eliasson ifrån Kihlala och Matts Andersson ifrån Råtiala skola **wid gudstiensten** 11.12.1757 eller tredje adventssöndag på Jarla rusthåll **under sångens och messans hållande**

medelst högst skriande och wrålande förargelse i församlingen åstadkommit. Länsman Lindh påstod dem laga plicht. Henrich och Matts nekade.
Nämdeman Johan Mattsson ifrån Kockila intygade, at enär han biwistat den på Jarla rusthåll hällne gudstiensten, har han **hördt det några af församlingens ledamöter under messans hållande något senare eller efter de andre swarat prästen** utan at deraf i församlingen någon förargelse förorsakats. Rusthållaren Matts Johansson ifrån Jarla intygade likaledes. Bondesonen Johan Johansson ifrån Safwo berättade, at han hördt bondesonen Henrich Eliasson jemte några andre swara prästen under messan något senare än de andre. Frierkändes.

s. 605 - **Såldaten** Jöran **Långström** emot des rotebönder Jöran Laurila samt Henrich och Abraham Sipilä ifrån Pitkäjärfwi angående gärdesgården omkring Långströms roteäng. Förliktes.

s. 605 - Bönderne Matts Jöransson ifrån Harola, Henrich Mattsson ifrån Korhola, Anders Jöransson ifrån Kyllenoja och Johan Jöransson ifrån Raidisto by i Längelmä sokn hade öfwerenskommit at låta upgå **rån emellan** theras samt Korpi och Kalcku hemmans ägor mellan **Kalkunkorkia och Kaukajerfvensari.**

s. 608 - Bonden Jacob Erichsson ifrån Kaldila emot bonden Johan Jöransson angående en swedja.

s. 610 - Änkan Maria Andersdotter ifrån Päjlax kärade til thes **swärfader** bonden Mikel Bengtsson ifrån Rajalax by angående, at enär Maria blef gift med Mickels i somras afledne **son** Markus Mickelsson, skal Mickel på bröllopsdagen tilsagt sonen thes åboende och numera till skatte köpte Bengtilä hemman, men efter hans död skilt Maria med hennes twå omyndige barn ifrån sig, så at Maria nödgats fara til des egna föräldrar i Päilax. Mikel hade köpt hemmanet till skatte efter sonens död. Förliktes.

s. 614 - Förordnades länsmannen samt twå nämdeman att förrätta **arfskifte** efter bondedottren Brita Mårtensdotters ifrån Wehkalax hoos des **halfsyster** bondehustrun Anna Simonsdotter ifrån samma by afledne **moder** bondeänkan Lisa Henrichsdotter emellan Brita och Anna. Lisas **måg** bonden Anders Mattila.

s. 615 - Förliktes pigan Maria Jöransdotter ifrån Järfwenpä med bonden Mickel Thomasson Juoppola ifrån Uiherla angående pigelön.

s. 616 - Emellan **comministern wid Eräjärfwi kapell Henric Sundström** och bonden Thomas Jacobsson ifrån Kauppila by har hos landshöfdingen twistats bättre rätt til ½ Mattila kronohemmans i Kaupila by besittning, hwilket Thomas åbot. Förrättats husesyn. Upsköts.

s. 619 - Bonden Jöran Mattsson ifrån Järfwenpä gifwit i junii åt bondesonen Johan Josephsson ifrån Wehkalax 11 plåtar med thet wilkor, at Johan skulle få et kronohemman i Wehkalax, hwarifrån Johans **fader** Joseph Jacobsson för thes odugeligheet skall blifwit drifwen samt en annan til besittning uplåtit och Johan blifwit försäkrad at få **gifta sig med Jörans dotter** Lisa Jöransdotter. Johan återbetalar 11 plåtar.

s. 622 - Nämdemannen Matts Johansson samt des **swåger** bonden Simon Eliasson, hwilka til hälften besitta Jussila skattehemman i Kauppila by, emot skattebonden Erich Rånga ifrån Järfwenpä angående **Sinivuorennittu** äng, som af swaranden skall innehafwas men käranranderne såsom theras hemman wela tilwinna. Upsköts.

s. 624 - Kronobonden Matts Henrichsson Ylinen ifrån Kafwala hemman uti Kuorewesi emot kronobonden Erich Erichsson Alanen angående Takaveräjänmaa skogsstycke.

s. 631 - Reservesåldaten Matts Jacobsson samt **torparesönerne** Jöran Pålsson och Anders Andersson ifrån Suomasema emot **landbondesonen** Henrich Simonsson i samma by angående, thet Henrich beskylt Matts, Jöran och Anders hafwa med qwinspersonen Kirstin Henrichsdotter plägat kiötsligit umgänge, med hwilken Henrich sielf begåt lönskaläge. Henrich förklarade käranderne oskyldige.

s. 632 - Angående något höö, som Matts **Sevon**, wistande uti Orihwesi by, med en del af Orihwesi bys åboers tilstånd bärgat ifrån **et kärr på den så kallade Ruowesi moon, men nybyggaren Matts Jöransson ifrån Kallenautio sig tilägnat** under förewändning, at thetta höö skal wara bärgat på en nybygget tilhörig äng, förliktes.

s. 633 - Nämdemannen Jöran Jöransson, som besitter ½ Wilkilä skattehemman, emot ägaren af andra ½ hemmanet angående 4 åkertäppor på samfälte marken. Alhonladonpeldo.

s. 636 - Afledne bondens Thomas Erichssons ifrån Pitkäjärfwi by 2 omyndige barns förmyndare bonden Petter Thomasson ifrån Lasola gaf wid handen, hurusom Thomases **änka** Susanna Andersdotter ifrån Nattucka skattehemman efter mannens död **til sig tagit änklingen** och förra bonden på Jussila hemman i Kauppila by Johan Henrichsson at arbeta. Johan och Susanna emellan skal wara öfwerenskommit, at the skulle ächta hwarannan och Johan således blifwa husbonde på hemmanet. Petter Thomasson kunde eij sig ombetro hemmanet, hwaruti **Susanna ingen giftorätt** äger, samt thes häfd uti Johan Henrichssons och Susanna Andersdotters wård, utan will Petter thet anförtro, tils Thomases 13-årige **son** blir myndig, **sonens faderbroder** unga bonden Matts Erichsson ifrån Pitkäjärfwi by i besittning.
Petter påstod nu i rätten, at Johan och Susanna ifrån hemmanets widare bruk skiljas måge. Johan Henrichsson fordrade ersättning för des arbete. Erfors, at Johan och Susanna hwarannan under ächteskaps löfte häfdat, hwaraf Susanna nu skal gå hafwande. Förmyndaren försäkrar, at Matts Erichsson är berättigad till ½ hemmanets besittning efter thes afledne föräldrar, efter intet arfskifte hållits.
Öfwerenskoms, at Johan Henriksson och Susanna Andersdotter afträder hemmanet til Matts Erichsson, hwaremot the förenämda få, så länge Susanna lefwer, **bruka hemmanets Rökönittu och Sepänpeldo utåkrar med et stycke kålland samt til höbol Luhtasten äng samt nödige man- och ladugårds huus**. Susanna behåller barnen hoos sig och skal af sterbhusets kreatur gifwa åt Mats Erichsson en koo och 2 fåår.

s. 642 - Syfwäjärfwi byamän emot Päskylä bys åboer angående nyttiande af **qwarn** och samfälte skog. Förliktes.

s. 644 - Förliktes Syfwäjerfwi boer angående bl.a. landtmäterikostnader.

s. 645 - Päskylä emot Syfwäjerfwi angående om bärgning af tillandningsängar.

s. 652 - Ingafs följande skrift: Aldenstund min äldsta **son** Samuel Johansson med all flit arbetat på mit innehafde Erola bördehemman uti Orihwesi by - - något mera än som mina öfriga söner och döttrar, så skiäncker jag honom - - **en silfwerbägare, en häst, en koo, en plog, en gryta med järnkrokar, et stampjärn, en yxa, en lija, en skiärm och en swedjekrook** - -. 24.3.1756. Johan Samuelsson Erola.

s. 654 - Förrättas uptekning och wärdering af ägendomen efter afledne bonden Simon Johansson ifrån Uiherla. Simons **änka** Anna Jöransdotters ombud och **fader** nämdeman Jöran Erichsson ifrån Lasola.

s. 655 - Uppå bondeänkans Anna Erichsdotters ifrån Uiherla anhållan förordnades at afwittra Annas med thes 4 år sedan afledne **man** bonden Johan Johansson sammanaflade barn.

s. 656 - Åboen på **Kallenautio krono nybygge** Matts Jöransson kärade til kronobönderne Henrich Andersson och Johan Andersson ifrån Håifwala samt skattebonden Erik Pettersson ifrån Suckila angående **Lapinsuo äng**, som thesse Håifwala och Suckila byamän skola innehafwa, men Matts Jöransson påstår Kallenautio nybygge tilhöra. Swaranderne förklarade sig, at the ängen långliga tider nyttiat och hänwisade till 1739 års wintertings dombok.

s. 660 - Bonden Erich Erichsson ifrån Orihwesi by beswärade sig öfwer nämdeman Lars Johansson i samma by, at **Lars hoos länsman Lindh, som uti tingshusen bor**, stöt Erik flere resor ned på gålfwet samt **kallat Erik Lipirari, Ruokoton och Pettäjä eller bedragare**. Erik skal wid omnämde tilfälle warit drucken och **kallat Lars til Nälkäinen**. Drängen Johan Samuelsson ifrån Orihwesi by intygade, at Lars **kallat Erich til Pettäjä eller bedragare och Lipilari**. Landbonden Jacob Mickelsson ifrån Orihwesi by intygade, at tå Lars i martii warit **på talko hoos länsman Lindh**, skal Lars **kallat Jacob Sikawittu och bedragare**, men icke hört annat.

s. 666 - Angående en **messingsbeslagen tobakspipa**, som förra bonden Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax låtit för bonden Erich Simonsson ifrån Säynäjoki förkomma, förliktes.

s. 667 - Krono länsman Henrich Lind kärade til **nybyggaren** Matts Jöransson **ifrån Kallenautio** angående något höö, som Matts bärgat ifrån **Lapinsuo** kärr, hwilket länsman härtils med Hoipola och Suckila boers tilstånd slagit. Hade förlikts at Matts gifwer höött åt länsman och får betalningen af arbetet.

s. 669 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** ifrån Orihwesi by klagade, at **wargierningskarlen** Anders Samuelsson i samma by slagit honom och **kallat Menholm weriwitunpoika och Keräperse**. Bondeänkan Sophia Jöransdotter ifrån Orihwesi by intygade, at Anders kallat Menholm **werivitunpoika**.

s. 672 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** tiltalte, at drengen Jacob Mattsson ifrån Orihwesi by öfwerfallit honom och sparkat et blodwite på benet. Jacob berättade, at han **på skämt tagit Menholm ifrån bäncken uti sin famn och, sedan han några gånger wändt sig af och an på gålfwet, återsat Menholm sachta på bäncken.**
Landbonden Jacob Mikelsson intygade, at enär han allhegonedag efter klockan nijo om aftonen **jemte mästa delen af bysens ungdom warit på Siuro hemman i denne by och lekt**, skal drängen Jacob Mattsson **på skämt tagit linwäfwaren Menholm, som i pörtet sutit på bänken, uti sin famn och burit honom några gånger af och an på gålfwet, therwid Menholm i wredesmod sagt åt Jacob, släpp mig eller fan ta mig slår jag dig icke en örfil, sat Menholm sagta åter på bänken**. Bonden Lars Mattsson ifrån Orihwesi by berättade, at han jemte åtskillige af andre legofolcket warit på Siuro hemman och lekt, therwid Jacob Mattsson (såsom lanbonden före intygat). Sedan Menholm gåt ut ifrån pörtet och efter en stund åter inkommit, har han för witnet upwist et blodspåår på benet. Menholm tappade saken.

s. 677 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** tiltalte **såldaten** Mårten **Lagman**, för tiden boende i Taipale by, angående 12 daler k:rmt, som denne tillåns bekommit.

s. 678 - **Afledne länsmannens Jacob Forskåls änka** Sophia Johansdotter, wistande uti Orihwesi by, ingaf en förtekning öfwer the fångar, hwilka til länsman Forsskåhl i lifstiden ankommit samt han med egen bekostnad skiutsat och förplägat, bestigande til 26 daler.

s. 679 - Bönderne Erich Erickilä, Matts Kärki, Erich Yrjälä och Jöran Nisula samt Samuel Laurila ifrån Wihasjerfwi föredrogo, at Pundari byamän i Kuhmalax capellgiäld skola sig tilägnat och bortkört Wihasjerfwi bys uti egen råår belägen skog huggne 50 lass långwed eller så kallade wälterståckar. Pundari byamän icke tilstädes. Upsköts.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 25-28.9.1758
VA Ylä-Satakunta KOa79 s. 915-, mf JK 1698

s. 917 - Förrättades restransakning.

s. 918 - **Kyrckoherden wid Längelmä församling magister Johan Odenius** berättade, at han til Längelmä sokns hösteting låtit stämma bonden Simon Jöransson Säppä ifrån Syfwäjärfwi by för olofligit swedjande uppå Längelmäki Prästegårds med flere therom liggande grannars samfälta skogsmarck. Odenius will hafwa Simons utlåtande.

s. 919 - Skattewärdering på Otila krono augmentshemman i Onnistaipale by. Åboen bonden Matts Johansson will köpa til skatte. Mattses **fader** Johan Mickelsson.

s. 922 - Närwarande **Längelmä kantens innewånare**, lydande under detta tingslag, androgo, at på samma kant **icke** härtils skal warit **någon smed**, utan har bonden Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi i de sidstframfarne åren betient en hwar därstädes med smedsarbete. Simon blifwit ålderstigen. Simon Jöranssons **styfson lärodrengen Japhet Andersson wil blifwa smed**. Pröfwades nödig.

s. 923 - Bonden Simon Jöransson ifrån Syfwäjärfwi hade städslat i sin tienst en halfwuxen dräng.

s. 924 - Drängen Johan Thomasson ifrån Kuorewesi angående uptagande af ett ödeshemman.

s. 928 - Bondesonen Matts Jöransson ifrån Ylöwesi samt qwinspersonen Walborg Jöransdotter ifrån Lahdes angående kiötslig beblandelse.

s. 931 - Bonden Matts Henriksson ifrån Martila emot bonden Markus Jöransson ifrån Joensu angående Wehkoja äng.

s. 933 - Nuwarande innehafwaren af Natucka bördehemman ifrån Pitkäjärfwi unga bonden Matts Erichsson klagade, at bonden Anders Sigfredsson Brusila skall sig tilägnat och med lijn besådt tre cappars land af **Suosari** Natucka tilhörige **åkertäppa**. Anders förklarade, at den påtalte delen af **Suosari åkertäppa** skal Nattucka hemman tilhördt utan wara med des **faders** Anders Sigfredssons tilstånd utaf numera **afledne smeden** Matts Jöransson af Brusila hemmans här bredewid belägne åkertäppa upodlad och efter smedens död blifwit handlöst lämnad. Anders afstod åkertäppan.

s. 934 - **Skrifwaren Carl Burgman**, som hade sidstledne år **i Längelmä sokn förrättadt länsmans sysslan**, androg, at han natten emot 13.5.1758 skal funnit **gamla husbonden** på Päskylä hemman Jöran Samuelsson hafwa i Päskylä by med en kopparkittel om 14 kannors rum, hwartil Jöran af trädhaft bröst och hatt inrättad, **af säd bränt bränwijn**, hafwandes Burgman straxt borttagit hatten och bröstet men lämnat kittelen qwar. Lagstridigt. Jöran förklarade, at han **til läkemedel för sin siuka hustru tilwerkat bränwijn**. Förbud emot bränwijns brännande 26.11.1756.

- B.enkan Kirstin Jöransd:r fr. Jussila h:n i Hapaniemi by. Hennes afl. **swärfader** b:n Thomas Mårtensson. Kirstins **swåger**? Mickel Thomasson. Kirstin hade två söner och två döttrar. Deras förmyndare b:n Thomas Matsson Roseli.

s. 937 - Skattewärdering på ½ Pietilä hemman i Hafwisto by, åboen bonden Mats Grelsson. Johan Johansson will hafwa hela hemmanet.

s. 939 - Nybyggaren Jöran Henriksson ifrån Hallinpencki kärade til nybyggaren Joseph Mattsson angående åker och äng.

s. 941 - **Båtsmanshustrun** Brita Bengtsdotter, nuförtiden wistande i Raialax by, begiärte **arfskifte** på Rupisu kronohemman, hwilket Britas afledne föräldrar i lifstiden innehaft, men nu af **brodren** bonden Mickel Bengtsson åbos. Brita afstod från sitt anspråk.

s. 943 - Förliktes änkan Sophia Thomasdotter med des stiufson unga bonden Jacob Eriksson ifrån Kaldila angående föda och uppehålle.

s. 945 - Wihasjärfwi byamän emot Pundari bys åboer angående ägor. (Fortsatt mål.) Upsköts.

s. 948 - Sedan ägaren af Nattucka hemman i Pitkäjärfwi by bonden Thomas Eriksson år 1756 aflidit, har änklingen förra bonden på Kauppila hemman Johan Henriksson kommit til hemmanet i mening at gifta sig med Thomases **änka** Susanna Andersdotter och således få hemmanet i besittning, men emot thet senare har Thomas Erikssons omyndige barns förmyndare bonden Petter Thomasson ifrån Lasola wid wintertinget klandrat och ei welat ombetro Johan hemmanet, som är theras faders bördejord, har således jemte Susanna Andersdotter therifrån blifwit skild. Johan arbetat för hemmanet och betalt hemmanets tionde och tertial samt afledne Thomases likstol m.m. och will få ersättning. Förliktes.

s. 952 - **Probsten, magister Anders Salowius jemte innehafwaren af et kronohemman i Woitila by adjuncten Johan Utter woro sinnade at uti en på Orihwesi sokns Prästegårds, Woitila och Orihwesi bys ägor belägne bäck Yrijoki bygga en sågqwarn til egit husbehof** begärandes syn. Förrättas syn enligt XX cap. 4 # B.B.

s. 953 - Bonden Samuel Simonsson ifrån Wihasjärfwi emot drängen Jöran Kristersson ifrån Uiherla angående städsel.

s. 954 - Nämdeman Mats Johansson jemte thes **swåger** bonden Simon Eliasson, hwilka til hälften besitta Jussila skattehemman i Kauppila by, emot ägaren utaf Rånga skattehemman i Järfwenpä by bonden Erik Simonsson angående **Siniwuorennijttu** äng, som swaranden nyttiar men skal kärandernes hemman tilhöra. Erik Simonsson förklarade sig, at **Siniwuorennittu** äng skal med rätta Rånga hemman tilhöra och af urminnes therunder nyttiats.
Bonden Jacob Andersson ifrån Järfwenpä, 50 år gammal, intygade, at ongefärligen **30 år sedan** skal witnet på den omtwistade marcken sedt **en gammal och förruttnad ängslada** emellan några små ängsfläckar och witnets numera afledne fader sagt warit Jussila hemman tilhörig, doch intet therwid utredt om Jussila hemman opå samma ställe hade äng och hwad then kallas. Wiste, at swaranden **Erich Rånga öfwer 20 år sedan, tå han war**

såldat för Järfwenpä rotan, på förenämdes marck började rödja äng och thermed årligen fortfarit, sedan han fick afsked och tilträdde Rånga hemman. Witnet hade aldrig sedt, at Jussila hemmans åboerne thetta ställe nyttiat och bärgat.
Inhysingen Johan Eriksson ifrån Järfwenpä, 60 år gammal, berättade, at tå han **för 40 år** (**sedan**) tient uti Wihasjerfwi by, skola byamännerne swedjat marcken emellan käranderne och swaranderne twistige ängen (smä ängsfläckar). Sedt en gammal och förruttnad lada som sagts höra til Jussila hemman.
Inhysingshustrun Agneta Grelsdotter ifrån Hirdolax, inemot 60 år gammal, witnade, at enär hon **uti sin ungdom tient på** kärandernes åboende **Jussila** hemman, skal tåwarande **wärdinnan, numera afledne** Sophia Knutsdotter bedt witnet och thet öfriga legofolcket at slå och bärga the ängsfläckar, som then tiden warit på det nu omtwistade stället.
Torparen Matts Staphansson ifrån Koppala, 70 år gammal, berättade, at **efter the förra dyra åren** skal witnets för thetta afledne **stiuffader** Matts Mickelsson tilträdt Rånga hemman efter witnets faders död samt thet til des död häfdat samt witnet och hans **halfbroder** therefter öfwer 20 år, under hwilcken tid then twistige ängen, som rätteligen heter **Järfwenpännittu**, utan Jussila hemmans åboers skal blifwit af Rånga hemman nyttiad samt wara Rånga hemman tilhörig.
Inhysingsqwinnan Agneta Thomasdotter ifrån Järfwenpä, 73 år gammal, berättade, at enär hon med Wihasjerfwi boers lof **brändt och med rofwor besådt et stycke af then swedja**, som the wid then nut i twist warande ängen tilwerckat, skall hon therefter twå års tid bergat the thär tå befintelige ängsfläckar, men sådant skal **förra åboen på Rånga** hemman, numera afledne Petter Mattsson förnekat det widare giöra och påstå, samma ängsfläckar Rånga hemman tilhöra. Upsköts.

s. 965 - Nämdemannen Lars Johansson Ruika ifrån Orihwesi by emot bönderne Petter Thomasson ifrån Lasola samt Anders Sigfredsson och Matts Ericksson ifrån Pitkäjerfwi, at Larses dräng Johan Simonsson, som af swaranderne warit städslad til soldat, blifwit i wåhras **til fästningsarbete utcommenderad**. Förliktes.

s. 966 - **Kronolänsman** Henric **Lindh** berättade, at han med **brofogden** Johan **Prockman** flere resor skola tilhållit bönderne Henrich Pafwola och Johan Tilso ifrån Safwo **at omlaga och iståndsättia deras andelar af den åt Kuorewesi kapellgiäld löpande allmänna landswägen**. Doch hafwa Pafwola och Tilso wägen icke ens botat. Pafwola och Tilso anförde, at dem i fordna tider skal wara mera wäg tildelt än de mächta widmachthålla. The blefwo sakfälte.

s. 968 - Thet har bondesonen Mats Johansson ifrån Suckila af thes **hustrus** Anna Sigfredsdotters **mosters** Anna Henriksdotters **man** bonden Jöran Henriksson ifrån Sahrajerfwi by köpt ½ Suckila skattehemman för 160 daler. Tredje upbud wid höstetinget 1756, tå **säljarens hustrus syster** hustru Maria Henriksdotter jemte hennes **man** bonden Erik Pettersson, hwilcka thet andra Suckila besitta och jämwäl äro Matts Johanssons **swärföräldrar**, hafwa förbehållit sig at inlösa ½ hemmanet, hwilcket wid wintertinget tilerkändts, men Mats Johansson wädjat til lagmansrätten. Mats upwiste lagmansrättens upskofsdom. Frågan om Anna Henriksdotter hade samtyckt til köpet. Fyra witnen.

s. 980 - Angående det at **nybyggaren** Matts Jöransson **ifrån Kallenautio** tilägnat sig twå lass höö, som **linwäfwaren** Elias **Menholm** med Woitila boers tilstånd bärgat ifrån ett å Woitila bys utmarck warande kärr, förliktes.

s. 981 - **Landsfiscalen** Carl Johan **Svahnstrup** angaf bonden Johan Johansson ifrån Hulipas för det, at ehuruwäl Johan, såwida des åboende Hulipas hemman består allenast af ½ mantal, icke är **tillåtit at therå hafwa mer tienstefolck än en hel och halfwuxen dräng samt twå pigor**, så hade Johan tagit en piga för mycket. Sakfältes.

s. 983 - Likaledes angaf Svahnstrup bonden Erik Andersson ifrån Lydickälä som wid mantalsskrifning låtit å des hemman, 2/3 mantal, upföra twå fullwuxne drengar samt twänne pigor eller **½ hion mer än tillåtit**. Erik Anderssons **fader** Anders Eriksson anmälte wara husbonde och de extra personer i mantalslängden äro sonens barn. Sonen hade dock inrymning på hemmanet.

s. 986 - Angående huruwida **comministern wid Eräjerfwi kapell Henric Sundström** eller bonden Thomas Jacobsson ifrån Kauppila by har bättre rätt till Thomases ännu innehafwande ½ Mattila hemman, som comministern sig tilwinna söker. Thomases **hustru** Karin Andersdotter anmälte, at Thomas är siuk. Upsköts.

s. 990 - Landshöfdingens utslag 29.8.1758 uppå åboens på ½ Pietilä kronohemman i Hafwisto by Johan Johanssons beswär, at åboen på andra ½ hemmanet bonden Mats Grelsson måtte ifrån sagde hälft skiljas. Häradsrätten pålade Johan Johansson at straxt återställa Mats Grelsson then af Matses ½ hemman sig tilägnade innewarande års gröda och afkastning.

s. 997 - Bonden Matts Grelsson ifrån Pietilä hemman i Hafwisto by klagade, at åboen å andra hälften af hemmanet bonden Johan Johansson samt des **hustru** Maria Eriksdotter skola i Johans pörte med slagsmål öfwerfallit, hwarwid Johan, som äfwen warit drucken, **med en skoo kastat Matts et blodwite i ansichtet samt dragit honom af håret omkull på gålfwet**. Therpå skal Marias Eriksdotter jemte des **söner** Thomas och Jacob Johanssöner tilkommit och Matts hårdragit. Ordwäxling om en hummelgårds gärdesgård. Upsköts.

s. 1001 - Bonden Matts Grelsson ifrån Hafwisto by klagade, at bondehustrun Maria Eriksdotter skal **på åkren öfwerfallit Mats med slagsmål** samt tilfogat Mats fem blodsår i ansichtet, förutan det Maria **med en knif sönderskurit de rep, hwarmed Mats Grelssons plog warit fastbunden**. Maria Eriksdotter förklarade sig, at hon gåt til Mats på åkren samt i wänlighet frågat Mats, med hwems tilstånd han därstädes arbetat, hwaraf Matts blifwit förtörnad samt jemte des 2 ogifta **döttrar** Sophia och Walborg fattat uti Maria och medelst flere slag tilskyndat Maria twå blånader på låren och en på hufwudet. Upsköts.

s. 1004 - Bonden Jöran Andersson ifrån Hirfwijerfwi by berättade, at han med thes **broder** Krister Andersson thersammastädes samt **swågrar landbönderne** på Säynäjoki rusthåll Henrik Henriksson och Samuel Henriksson förlikts med Jöran om Kristers samt Jörans systrars arf efter theras föräldrar i så måtto, at Krister **bekommer en koo, en get, en gryta a sex kannors rum, en lija, en skiära, en yxa och en swedjekrok**. Ang. arf efter gla b:n Anders Jöransson.

s. 1006 - Bonden Jonas Jöransson Mattila ifrån Orihwesi by androg emot des grannar bönderne Jacob Otila, Matts Kössö, Lars Siuro, Anders Kontti och Mickel Siukola, at **parterne skola innehafwa en i tegskiften lagd samfäld äng Lehmilaida**. Som swaranderne **allenast med rishage föresedt deras andelar af den gärdesgård**, hwarmed samma äng är omgifwen, hwarigenom boskapen fåt tilfälle at uti ängen inkomma samt medelst förtrampning och bete skada giöra, så anhöll Jonas Mattila, det swaranderne böra sine andelar af gärdesgården lagligen uprätta. Förliktes.

s. 1008 - Uppå enkans Sophia Kristersdotters ifrån Ma(r)ttila by anhållan förordnades - - at upteckna egendomen efter Sophias afledne man bonden Johan Grelsson.

s. 1009 - Bonden Lars Markusson Siurola ifrån Orihwesi by emot bonden Johan Erola angående thet bysens hästar skola igenom Johan Erolas ogilda gärdesgård i åkren inkommit och för Lars upbett en half tunna hafra. Förliktes.

- Anna Jöransd:r fr. Mälli **gift med** b:n Mats Simonsson, död sistl. winter. Anna gifter sig om. 4 omyndige barn. Deras förmyndare barnens **faderbroder** b. Henrik Simonsson fr. Kopsamo.

- Kaisa Mickelsd:r, enka i Oriwesi Otila. Hennes **swärfader** gla b:n Jakob Jöransson. Kaisa har 4 omyndige barn, deras **faderbroder** b:n Johan Jakobsson Terijoki.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 23-.1.1759
VA Ylä-Satakunta KOa80 s. 67v-, mikrofilmi JK 1699

s. 68v # 1 - Gamla inhysingen Matts Johansson ifrån Kopsamo anmälte, at des **hustru** Sophia Jöransdotter, som 15.12.1758 **barnlös** aflidit, på des sotesäng uti sokneadjunctens Johan Utters närwaro testamenteradt sin egendom til Matts Johansson undantagandes en beslagen kista, som hennes **broder** inhysingen Matts Jöransson ifrån Lydickälä skal bekomma. Den **andra brodern**, afledne bonden Erik Jöransson lämnat efter sig 4 söner och 4 döttrar.

s. 69 # 2 - **Infanteriecorporalen** Johan **Enberg** ifrån Pehula förliktes med såldatehustrun Agneta Danielsdotter ifrån Woitila angående et koobyte.

s. 69 # 3 - Med sin **hustru** Maria Johansdotters **broder** torparen Johan Johansson ifrån Säynäjoki förliktes **såldaten** Jacob **Trinn** ifrån Oriwesi by angående arf efter sine hos Johan Johansson afledne **föräldrar** afskiedade såldaten Johan Mattsson och Cicilia Jöransdotter.

s. 70 # 4 - Bonden Johan Mattsson Nåppari ifrån Pehula emot sine grannar åboerne på Magnula hemman Johan och Thomas Jöranssöner angående byggande af en rija på des egen **Koifwisto ängesteg**.

s. 70 # 5 - Åboen på ena hälften af Pietilä kronohemman i Hafwisto by Johan Johansson anhöll, at åboen af andra hälften Matts Grelsson, til hwilken han 1754 afstådt samma hälft, måtte derifrån skiljas, eftersom han förwägrat gifwa des dotter Johan Johanssons **son** Jacob Johansson til ächta. Matts befrijades.

s. 72 # 6-7 - Twenne mål hemställdt hofrätten. (TMA Ikalis 26:88, 6 §: Uti åboens af ena hälften på Pietilä h:n i Hafwisto Johan Johanssons och dess h:us Maria Eriksd:rs närwaro androg länsman Henric Lindh, at sedan landshöfdingen genom utslag af 29.8.1758 bibehållit bonden Mats Grelsson wid den andra hälften af samma h:n, som Johan Johansson enligt afhandlingen af 10.5.1754 till Mats Grelsson afstått - - at Johan skall egenwilligt tilgripit den års wäxt, som Mats bort få åtniuta - -. Berör slagsmål. Johan Johansson oqwädat Johan Brockman til **hundsfåt, skälm och Ruokoton eller otäck**.)

s. 72 # 8 - Kronobonden Erik Henriksson upwiste en gammal til större delen läslig häradsdom: (sulkeissa TMA:ssa säilytettävän konseptikirjan tekstin mukainen kirjoitusasu)
Anno **1676**: den 11:12:13: och 14: September (Septebris) hölts ordinarie Laga Härads (Häredz) Sommar och Höst Tingh medh Allmoghen och dhen menighe man aff Oriwesi (Ohriwesi) Sochn (Sohn) uti **Kyrckioby (Kyrckoby) Länsmans gårdh** närwarande dhesse ehrlige godhe män som såto i Nämbden
Henrik (Hindrik) Thomasson i Kafwaldo, Eskell Jöransson i Napila, Michel (Michell) Marckusson (Markusson) i Joensu, Jöran (Jören) Knutsson i Kauppila (Kaupila), Mats Josephsson i Nickilä, Jöran (Jören) Bertilsson i Pitkäjärfwi (Pitkäjerfwi), Jacob Marckusson i Kockila.
Lieutenanten (Lieutenanpten) Wälb:ne Jacob Rundel opå Soltila wägnar beswärade sig (sig så) nu som för detta öfwer dhe (dhe wel - ” - ” - som skola dhe) åwerckat med swedjande (swedjandhe) öfwer råerne på Såltila marck. Desse swarade härtil och sadhe sig intet kunna wetta huruwida (huruwijda) sådant af dem kan wara skiedt (skedt) förän därom (dherom) laghligen (laglighen) cognocerat blifwer. Lieutenanpten producerade nu gamla **Länssmanen** Eskel Påfwelsson **Karpi** en man wid (widh) pass om sine (sina) 80 år (åhr), til wittne, hwilken efter aflagden (aflagdan) edh å book bekändhe **rätta skilnadhen och råerne emellan Såltila och Wehkalax wara Hulluhånga (Hulluhonga) och SoltinSaren Kainalo**, som är en lijten tillandet (til landet) inwijk opå endan emoth Prästegården b:te **Soltisari** holme, hwilken (hwilcken) holme Soltila tilkoommer och är sielfwa råstället opå udden wästerom berörde wijk. För mellanrå säger han wara Holtueen **(**holln **een) watu skiörd (wattuskiörd) Wedenwuoto (Weden Wuoto)** kallat therwed twå stora stenar finnes opå Wehkalax (Wechkalax) sijdan nordh nordwäst ifrån Såltila by. En gambal (gamball) man Zacharias Philipsson uthi eedh standh bekändhe framledne Hindrik Jöransson (Johansson) Korri berättat berörde råer wara skilnadh be:te parter emellan och at **Soltinsarenkainalo** skal (skall) wara een eedhe råå. Nämbdemännerne Hindrich Thomasson i Kafwaldo, Jacob Markusson i Kockila och Matts (Mattz) Josephsson i Nickilä intygadhe råstället (råstellet) ifrån **Hullunhånga (Hullun honga)** genom be:te mellanråå falla in på udden opå wäster sijdan om **Såltinkainalo (Såltin kainalo) wijk**, ther (dher) een stor biörck står medh några stenar hoos lagt. För åwerckan opå Såltila ägor förente sigh parterne nu således: at dhe Wehkalax boor betala til lieutenanpten tre tunnor rogh. Denne saken öfwerlades och efter Nämbdens sluth ehrkändes **Hullunhånga, Wedenvuoto, dherwed twå stora stenar finnes och udden wester om Såltin Saren Kainalo för rätta råå och byskilnad dhe Såltila och Wehkalax (Wehkalax boor) emellan**. Dy skola dhe Wehkalax boor efter ingången förlikningh (förlijkningh) betala til lieutenanpten wälb:ne Jacob Rundel (Rundell) för åwerckan opå Såltila skogh tre tunnor rogh. Actum ut supra.
D. Gyllenstolpe (Gyldenstolpe) Häradshöfdinge.

s. 73v # 9 - Kronobonden Erik Såltila upwiste et gammalt dombref: (sulkeissa TMA:n konseptipöytäkirjan mukainen kirjoitusasu)
Anno **1676**: den 11: - - September (Septembris) - - uthi Kyrckioby Ländsmans Gårdh (Gård), närwarande Kronones Befallnings man Wälb:rde (Welbe:de) Erik (Erich) Mattsson Spoof och dhesse - -.
Lieutenanpten Wälb:e Jacob Rundel (Rundell) opå Soltila (Såltila) wägnar (wegnar) och Krono Bonden Marckus (Markus) Knutsson i Korri uthi Kronones Befallnings mans Wälbetrodde (Wälbetrodd) Erik (Erich) Mattsson Spofs (Spoofs) närwaro tilstodo och bekände nu å bådhe sijdor rätta råån och **skildnaden emellan Såltila och Korri byar wara WohlivuorenKorke (Wohlinvuoren Korke - ” - ” -) och Kiwipyki**. Denne senare råån och **Hullu Hånga** bekänna dhe Lydickälä boor wara (- -) den emellan Såltila och Lydickälä byar.

Som ef (- -) tens begäran til underrättelse framdeles (- -) blef nu fört ad acta och detta deröfwer (- -) meddelt. Actum ut supra.
D. Gyldenstolpe Häradshöfdinge.

s. 74v # 10-11 - Hemställdt hofrätten. (TMA: Fortsättning till 6-7 §. Johan Johansson Pietilä i hafwisto, född 8.3.1709. Hans h:u Maria Eriksd:r, född 2.6.1725.)

s. 74v # 12 - Uppå innehafwarens af Prästegården probsten och **kyckioherden**, magister Anders **Salovii** wägnar, som nu är förreest til prästmötet i Åbo, beswärade sig **capellanen** Johan **Utter**, at bönderne Henrik Thomasson Erola och Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax skola bärgat höö ifrån den af gammalt **under Prästegården lydande Wenehjoki åå**, sedan watnet theruti i senare åren **genom Ihari forss utfall anseenligen blifwit förtorkadt**, samt genom **lijnsänckningar** fördärfwat och onyttige giort Prästegårdens i samma åå ägande **miärd- och catseställen**.
Erola och Eskola nekade sig hafwa bärgat höö på Prästegårdens tilhörighet af Wenehjoki åå utan allenast det som under deras hemman af ålder legat. Upsköts för förrättande af syn.

s. 76 # 13 - Wid höstetinget har **comministern wid Eräjärfwi capell Henric Sundström** af bonden Thomas Jacobsson Kauppila sökt sig halfwa Mattila kronohemman tilwinna och begärt undersökning hänwisande til hemmanets wanhäfd. Upwistes husesynsinstrumentet. Upsköts.

s. 77v # 14 - Förafskiedade **såldaten** Johan **Kockström** ifrån **Sillanpä** fordrade af bonden Erik Pettersson ifrån Suckila 4 daler peningar och 7 daler för ett par oskodde kärror, hwilka han lånt. Förliktes.

s. 78 # 15 - Bonden Matts Henriksson ifrån Kauppila emot ogifta drängen Simon Michelsson ifrån Orihwesi by, som utlåtit sig hafwa med Matses ogifta **dotter** Beata Mattsdotter plägat kiötsligit umgänge. Simon återkallade sin utsagu.

s. 78 # 16 - Ogifta bondedottren Walborg Mickelsdotter jemte sin **fader** bonden Mickel Thomasson ifrån Uiherla beswärade sig, at drängen Simon Mattsson, som tient hos Mickel på Juopola hemman, skal om Walborg utspridt thet förklenliga rychte, at han med Walborg plägat kiöttsligit umgänge. Simon widgick sitt påstående och blef sakfälld.

s. 79v # 17 - **Saltpettersiuderi werckmestaren** Jöran Mårtensson ifrån Pårfwola och des **broder** bonden Mårten Mårtensson angående arf woro icke tilstädes.

s. 80 # 18 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** ifrån Orihwesi by war icke tilstädes emot bonden Johan Yrjälä ifrån Knapila.

s. 80 # 19 - Bonden Erik Henriksson, som åbor Såltila enstaka hemman, beswärade sig, at bönderne Henrik Jöransson och Anders Henriksson Mattila ifrån Wehkalax 1757 skola på des enskilte skog wid Såltila åkergärdesgården samfält huggit en swedja til 10 cappor rågs utsäde och then 1758 brändt och med **rofwor samt rotråg** besåt, hwaraf rofwäxten redan inbärgats. Swaranderne inwände, at swedjandet skiedt på Mattila hemmans enskilta skogsteg och altid nyttiadt under Mattila. Upsköts.

s. 80v # 20 - Saltpettersiuderi werckmästaren Jöran Mårtensson ifrån Pårfwola fordrade af thes broder bonden Mårten Mårtensson thersammastädes en del af sitt fäder- och mödernes arf, som efter arfskifte 1.4.1740 hos Mårten innestår. Förliktes.

s. 81 # 21 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** ifrån Orihwesi by klagade, at bonden Johan Mattsson Yrjälä ifrån Knapila wid en **på Hörtänä rusthåll hållen kronostämning** i mycket folcks närwaro **kallat Menholm Ruokoton och kelfwoton** samt twå gångor **stött honom ikull** och lika många gångor **kastat hans mössa på golfwet** med utlåtelse: "**där är din mössa** (TMA: **myssa,) din hund**". Johan förklarade sig, at sedan Menholm uti öfwerlastat tilstånd i så måtto **gäckat** Johan, at **Menholm kallat honom Herre, tagit myssan af sig och båckat sig för Johan** samt utan anledning flere resor fordrat af honom skuld, så har Johan twå gångor stött honom, hwaraf Meenholm såsom aldeles drucken i kull fallit.
Bonden Anders Danielsson ifrån Woitila intygade, at då han jemte flere biwistat kronostämningen på Hörtänä, hade **Menholm, som suttit på gafwelbäncken i pörtet, kastat bägge sine fötter uti mycket folcks närwaro å bordet, hwaraf thet fallit öfwerenda jemte några therå warande öhlstop**, hwilket enär Johan Mattsson

honom förehållit, har Menholm fordrat af Johan 15 dalers skuld och therwid tagit sin mössa ifrån hufwudet och båckat sig för Johan. Anders hade icke hört, at Elias kallat Johan till Herre eller at Johan kallat Menholm oqwäden. Båda fingo böter.

s. 83 # 22 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** fordrade af **nybyggaren** Matts Jöransson ifrån **Kallinautio** ersättning angående twenne lass höö enligt förliknig wid höstetinget.

s. 84 # 23 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** androg, at infanterie **corporalen** Otto **Gråsteen** skal på en söndag uti denne sokns moderkyrcka, då **Meenholm efter gudstiensten gåt ned ifrån lächtaren och Gråsteen kommit efter, befalt Meenholm skynda sig samt kallat honom Keräperseh och lofwat kasta honom ifrån större ändan**. Gråsteen bestridde uti compagnie fullmägtigens Henric **Ollenquists** närwaro thetta angifwande och påstod, det han ei minns, at han någon gång fögt efter Meenholm ifrån kyrckan**. Såldaten Kåkström, trumslagaren Johan Dahl** ifrån Onnistaipale och infanterie **corporalen** Johan **Enberg** kunde intet uplysa i saken. Menholm blef bötad.

s. 85v # 24 - Til hofrätten insändt. (Berör Kukonpohja och Wisuwäsi byar)

s. 85v # 25 - **Linwäfwaren Meenholm** emot bondesonen Johan Josephsson ifrån Wehkalax om skuld.

s. 85v # 26 - Nämdemannen Matts Johansson och bonden Simon Eliasson ifrån Jussila hemman i Kauppila emot bonden Erik Simonsson ifrån Rånga skattehemman i Järfwenpä by angående **äganderätten til Sinivuorennittu**. (Fortsatta målet). Käranderne erindrade, at den äng, som tårparen Matts Staphansson ifrån Kåppala kallat **Järfwenpä nittu**, är belägen ifrån den omtwistade ängen 1/32 mihl. Förrättas syn.

s. 87 # 27 - **Skräddareenkan** Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki Yliskylä klagade öfwer **landbonden på Säynäjoki Alaskylä rusthåll** Henrik Henriksson och förafskiedade **dragon** Henric **Stolt**, som hos Henrik är inhyses, för det swaranderne, då Maria 13.11.1758 gått til rusthållet at efterleta sin 18 års gamla **döfwa och dumba son**, skola utan anledning öfwerfallit Maria med slagsmål så, at Stolt, sedan hans **dotter** Regina Henriksdotter först **i badstufwan rifwit** och tilskyndat Maria å wänstra armen 13 blodrispor, skal fattat i Maria **och släpat henne öfwer tröskelen** och efter det Maria därpå gått i pörtet, skal Henrik fattat i henne samt fördt Maria i förstufwan, hwarest så wäl som på gården Henrik **stött och rifwit** henne, så at hon med oförrättadt ärende nödgats bortgå, och sedermera återgåt til rusthållet, thet Henrik **tagit Maria i halsen och ärnat strypa henne och släpat Maria långs med golfwet öfwer pörts- och förstufwutrösklar på gården.**
Dragon Stolt förklarade sig, at enär Maria kommit uti badstufwan, har hon **fattat i des döfwa och dumba gåsse samt slagit honom**, hwarföre Henrik Henrikssons **hustru** Anna Andersdotter bedt Stolts **hustru** Kirstin Simonsdotter jemte sig föra Maria på gården, hwilket de dock icke förmåt giöra, oansedt de fattadt uti Maria, men hwarken skal Stolt sielf eller des dotter Regina förolämpat Maria, utan twärtom **Maria kallat Regina til Lautahuora**.
Henrik Henriksson nekade sig hafwa slagit eller rifwit Maria, utan då hon inkommit i pörtet och börjat swärja och hålla owäsende för det hon **blifwit hindrad at slå sin son**, har han fattat i henne och stött henne i förstufwan, där hon kastat sig i kull, och skal Henrik jemte Stolt tagit Maria under armarne och ledt henne på gården. Upsköts.

s. 89 # 28 - Pigan nna Thomasdotter ifrån Hapaniemi emot des **fadersyster** bondehustrun Maria Mårtensdotter ifrån Hietalax för det hon skal å Jussila hemman i Hapaniemi by under skämt löstagit kärandens **silfwerbrisk** ifrån des linne och fäst wid sitt egit samt sedermera icke godwilligt från sig lemnat, utan förgifwit samma brisk sig med rätta tilhöra. Upsköts.

s. 89v # 29 - **Linwäfwaren** Elias **Meenholm** ifrån Orihwesi by emot bondesonen och drängen Johan Josephsson ifrån Wehkalax angående 18 daler samt **et par wantar af elgshud**. Upsköts.

s. 91 # 30 - Wihasjärfwi byamän emot Pundari byamän angående at Pundari män skola bortfört kärandernes uti egen innom Orihwesi sokns råer belägne skog huggen **50 lass långwed eller så kallade wälterstockar**. Motparternas representant rustmästaren Johan Henric Neppius icke närwarande. Upsköts.

s. 92v # 31 - Skattebönderne Erik Jöransson Tuomola och Jacob Andersson Rekola (i Järfwenpä by) angående antagande af en extra dräng til tienst. Förordades.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 19-23.11.1759
VA Ylä-Satakunta KOa81 s. 1865-, mf JK 1700

s. 1866 # 1 - Gafs till känna, at **majoren Nils Silfwersuahn**, som åbodt Holma Rusthåll, 13.2.1759 **aflidit**. Bref till Hofrätten om detta dödsfall uti adelige sterbhuus.

s. 1867 # 2 - Oekonomiemål.

s. 1867 # 3 - Bonden Matts Henriksson ifrån Uiherla begiärte fasta och skiötning å den **hälft utaf Heickilä** skattehemman, hwaraf hans **hustru** Margareta Eriksdotter genom förlikning 16.9.1756 med sin **syster** Anna Eriksdotter ifrån Oriwesi by blifwit ägare. Anna Eriksdotters **son** Johan Johansson. **Fastebrefwet** bewiljades. Margetas **fader** gamla bonden Erick Thomasson och des **broder** Jöran Thomasson, des **andra broder** Simon Thomasson aflidit.

s. 1873 # 4 - Företeddes restlängd.

s. 1876 # 5 - Rusthållaren Matts Johansson Jarala androg, at genom **wådeld** i augusti för honom afbrunnit en nyligen med golf föresed **rija** med otröskad råghalm.

s. 1882 # 6 - Martila och Suinula åboer angående **åskehagel**.

s. 1885 # 7 - **Contractsprobsten** och kyrckioherden Anders **Salovius** androg å egne samt öfrige ståndspersoners wägnar jemte en del sokneallmoge, at som the **icke förrut hafwa skomakare** i soknen, utan wid förefallande behof måste med en sådan handtwärckare sig förese ifrån andre soknar, altså begärte de **till sokneskomakare lärodrengen** Johan Jöransson **Rönsberg ifrån Erejerfwi**. Bifölls.

s. 1887 # 8 - I närwaro af **gamla soknesmeden uti Erejerfwi** kappelgiäld Daniel Danielsson anförde en del af kappelboerne, at Daniel, som härtils warit deras soknesmed, med mycken flijt förestådt syslan och i samme handtwerck öfwadt sin **son** Thomas Danielsson. Kappelborne anhöllo, at sonen skulle blifwa **til soknesmed i hans faders ställe.**

s. 1888 # 9 - Kronolänsmannen Henric Lindh tiltalte hemmansåboerne Simon Jussila, Matts Heickilä, Henrik Mattila och Thomas Mattila ifrån Kauppila, Johan Rekola, Erik Tuomola, Lars Klemola och Erik Strånga ifrån Järfwenpä, Jöran Nisula, Matts Kärki, Erik Yrielä, Johan Laurila och Erik Erkilä ifrån Wihasjerfwi, Abraham Riekola, Jöran Jullinen och Jacob Hongonen ifrån Hietalax, Mickel Ruokanen, Simon Erola, Karl Parfwela, Matts och Anna Heickilä, Henrik Joensu, Johan Peldola och Mickel Juoppola ifrån Uiherla samt Jöran Seppälä, Thomas Råseli, Johan Kauppi och Thomas Jussila ifrån Hapaniemi för thet de skola **försummat det til 4-5.7.1759 pålyste krono härads skall, hwilken skallgång skulle hållas i Messuby sokn**.
Swaranderne förklarade sig, at utom det de, som mästendels **bo bakom siöar**, warit med sine få derå kanten hafwande båtar at **framskiutsa deras soldater till regementsmötet**, som den tiden föregafs Biörneborgs läns regemente til fot blifwit hållit uti Messuby sokn, skola de äfwen efter öfwerenskommelse om wist penningewite **åtagit sig at innom wiss tid förbättra och tiära Kuorewesi kapellkyrkia**. Därutom hade Henrik Mattila ifrån Kauppila haft så ondt i foten, at han måst hålla sängen, samt Lars Klemolas häst warit siuk och han hade för dess läkande sökt **hofslagare**. Alla de blefwo sakfälte.

s. 1895 # 10 - **Sacellanen** Henric **Sundström** angaf, at bonden Thomas Jacobsson Mattila ifrån Kauppila hade sidstledne **allhelgonedag, som är denna sokns kyrkiomässa**, **icke inställdt sig til skrifteförhör eller den dagen Herrans högwärdiga nattward begåt, ehuru han jemte sin hustru sig dertill söndagen förrut anmält**, utan uti ett af drycker öfwerlastadt tillstånd, **under det skriftfolcket warit til förhör i choret, ifrån sin bänck öfwerliudt talt och owäsende haft samt derefter utgåt och klämtadt med kyrckioklåckorne**. Thomas nekade at hafwa warit drucken men medgaf, at han icke altid är sine sinnen mächtig.
Bonden Simon Eliasson Jussila ifrån Kauppila berättade, at allhelgonedagen, under det **prästmannen Thomas Rijkberg i choret förhördt dem, hwilka samma dag begåt Herrans högwärdiga nattward, och derwid betydt skriftfålcket, at ätande och drickande är twäggehanda, har Thomas Jacobsson i nästa bäncken til witnet sittiandes med högröst ropat, at ätandet och drickandet är twäggehanda, samt widare öfwerliudt sig utlåtit: "Om rygghuden tages, så må den tagas efter som ächta folks säng will besmittas", samt därpå gåt ut ifrån kyrckian och klämtadt med klockorne änskiönt då sammanringningen allenast återstådt och**

icke någon klemtning, för än efter gudstiensten. Innan folcket gåt i kyrckian, hade Thomas tumblat på snön både uti kyrckiogården och wid klockstapelen samt dessutom med mössan kastat efter hundarne, som skält på honom. Kunde icke säga om Thomas hade warit drucken.
Bonden Lars Henriksson ifrån Järfwenpä berättade likaledes, undantagande at icke hördt Thomas något nämna om rygghuden, eij eller sedt Thomas kasta sig på snön.
Probsten och kyrckioherden Anders Salovius gaf tilkänna, det Thomas Jacobssons **utlåtelse om ächta sängs besmittande torde derutaf härrördt, at probsten tillika med nämdemannen Matts Johansson Jussila för några år tilbaka blifwit af Thomas beryktad at hafwa olofligen umgåts med des hustru**, hwarföre probsten skal honom wid rätten tiltalt.
Föraren Henric **Ollenquist** intygade, at **allhelgonedagen, innan sammanringningen skiedt, har Thomas, som suttit uti samma bänck med witnet, lutande på händerne mot bänckbrädden några gångor mumlat så hårdt, at det kunnat höras til nästa bänck. Wid det prästmannen Rijkberg, som förhört skriftefolcket i choret, frågat om trones? kundskap, har Thomas ifrån bäncken öfwerliudt sig utlåtit: "Mån det hörer til trones kundskap, at ächta hionelags säng blifwer besmittad", hwarå Thomas gåt ut**. Sedan hade witnet hördt at med **klockorne blifwit klämtat**.
Bonden Erik Henriksson ifrån Hapaniemi intygade, at då han, som söndagen förr allhelgonedagen låtit jemte Thomas och begges hustrur antekna sig till skrift på allhegonadagen, **skulle gå med sin hustru til kyrckian, hafwa the hördt et owanligt skrijande åt Kauppila byn lika som Thomases röst samt förment slikt skedt till skrämsel för odiur, hwilka då hade warit til äfwentyrs bland deras kreatur. Enär witnet kommit i choret till skrifteförhör, har prästmannen Rijkberg under förhöret frågat klåckaren, hwad läte det wore**, som twenne resor då hördts af Thomas. Klåckaren hade eij widare swarat än at han förfogat sig nederåt kyrckian til at närmare höra efter et slikt owäsende.
Bonden Thomas Mickelsson ifrån Hapaniemi intygade, at allhelgonedagen förr gudstiensten har Thomas Jacobsson **legat wid klockstapelen framstupad på snön och då witnet frågat, hwarföre han så skulle ligga, hade Thomas upstigit och sagt: "Mån jag då wara drucken**". Witnet berättade, at då Thomas är nychter, skall han wara beskedelig och stilla, men **enär han får i hufwudet, är han orolig och ostyrig**.
Skräddaren Johan Mattsson ifrån Koppola intygade, at han hördt et högt läte eller mumlande af Thomas uti kyrckian, tå witnet warit till skrifteförhör i choret.
Thomas Jacobsson tilstod sig derföre icke bewistadt skrifteförhöret eller herrans högwärdiga nattward, at han **blifwit förargad på sine barn, hwilka icke efter hans befallning upletat hästarne, hwarmed han och hans hustru skulle allahelgonedagsmorgonen rida til kyrckian, hwilket så mycket mera honom förifwat, som dess hustru äfwen hållit med barnen och welat dem förswara.**
Nämden intygade, at Thomas twenne gångor tilförene skall plichtat, hwarutom han för **tillämnat mordbrand och sin swärfars missfirmande** skall warit dömd til spöstraff. Upsköts till i morgon.

s. 1905 # 11 - Contractsprobsten magister Anders **Salovius** androg, at sedan bondedrengarne Matts och Henrik Thomassöner ifrån Wehkalax sent om qwällen mot pingesdagen **under påstående fiskelekstid lagt twenne nät uti probstens innehafwande Prästegårds enskilt tilhörande Wenesjoki å**, så har probstens **fiskare** Erik Jöransson uppå befallning förfogat sig till åen at uptaga samma nät til widermäle. Efter det Erik sagde nät uti **ökståcken** intagit, skola swaranderne afhändt Erik näten och tilfogadt honom genom några slag med en så kallad **mäla** en blodswulst af knytnäfwer storlek på wänstra armen, hwarå Erik nu upwiste ett fingers långt diupt ärr, emedan swulsten måst upskiäras ifrån handlogen nästan in til armbogen, innan den förståckade bloden utkommit.
Swaranderne nekade sig hafwa warit at söka **mörtelek uti Wenesjoki åå** samt at de dijt lagt nät. Erik hade med **rodret eller mälan** gifwit Matts ett swårt **slag på halsen**, därefter Matts slagit en gång tilbaka. Swaranderne ansågo, at deras husbönder äro berättigade til fiskewatten. Probsten upwiste rättsprotocoll af 6.9.1754. Innehåller rättsprotokoll af år 1619. Drängerne blefwo sakfälte.

s. 1915 # 12 - Diskussion om behandling af de qwarwarande målen.

s. 1916 # 13 - Bonden Gabriel Mickelsson Isoperhe i Koifwuniemi by mist wid **eldswåda** en gammal rija.

s. 1918 # 14 - En del allmoge ifrån Kuorewesi kappelgiäld angående bristande soknesmed.

s. 1919 # 15 - Fortsättning till 10 # angående owäsende uti Erejerfwi kappelskyrckia. Länsmannen upwiste saköreslängden. Upsköts.

s. 1922 # 16 - Sedan **probsten** Anders **Salovius** skall domcapitlet i Åbo berättat, att de förställningar, som han å domcapitlets wägnar uti **kyrkoherdens** Johan **Odenii** närwaru giordt till Johan Henricsson och Susanna Andersdotter ifrån Pitkäjärfwi by och Natucka hemman, angående theras påbegynte och med lägersmål bekräftade ächtenskapshandel, utan har Johan Henricsson uti sin motwillighet att med Susanna träda til wigsell framhärdat, har capitlet anmodat probsten Salovius detta mål wid domstolen anmälas. Upsköts.

s. 1924 # 17 - **Enkefru majorskan Christina Spåra** emot förafskedade **soldaten** Knut **Odens**, som olofligen bärgadt säf ifrån fruns strand. Förliktes.

s. 1925 # 18 - Länsmannen Lindh androg, at bonden Henrik Erola ifrån Wehkalax utom sig och dess hustru haft 2 fullwuxne dottrar hos sig samt en hel- och halfwuxen dräng, änskjönt Erola hemman består allenast af 1/3 mantal.

s. 1928 # 19 - Länsmannen Lind androg, at **saltpettersjudaren** Anders Larsson i somras igenom Orihwesi by **fördt ett anckare brännewin**, thet länsmannen hafwer **confiscerat** och i en främmande mans wärjo satt. Anders **köpt brännewinet af safwolaxske bönder**. Brännewinet bör wid offentlig auction til den nästbjudande försäljas.

s. 1931 # 21 (# 20 saknas) - Angående slagsmål hafwa bonden Simon Eriksson ifrån Säynäjoki och hustrun Anna Mickelsdotter förlikts.

s. 1931 # 22 - Pigan Maria Mickelsdotter ifrån Säynäjoki emot bonden Simon Eriksson ifrån Pohjola angående pigelön. Öfwerenskommits.

s. 1932 # 23 - Länsmannen Lindh anklagade bönderne Jöran Mulli, Jöran **Rockapä**, Lars Lasonen och Petter Seppälä ifrån Lasola för det de **brukat gåssar til wallgång**. Sakfältes.

s. 1934 # 24 - Länsmannen anklagade bondehustrurne Lisa Jöransdotter och Maria Henriksdotter ifrån Hirfwijärfwi angående slagsmål. Lisa förmälte, att sedan henne och Maria emellan **uppå bysens gata om wallgången twist upkommit**, har Maria under utgutne swordomar först tilbudit att slå Lisa, har hon fattadt Lisa i håret och theraf dragit. Maria bestred med påstående, att Lisa slagit henne och tillagt Maria flere oqwäden. Upsköts.

s. 1936 # 25 - **Soldaten** Johan Kockström ifrån Kockila emot thess rotebonde Elias Jöransson ifrån Kihlala angående förseende af **Kockströms torpåker** och äng med gärdesgård.

s. 1937 # 26 - Inhysingen Jöran Henriksson ifrån Hulipas emot bonden Matts Henriksson, men hade förlikts.

s. 1938 # 27 - Länsmannen Lindh anklagade bonden Staffan Kölli för thet den hyst löst folck, nemligen drängen Henrik och dess **hustru** Walborg.

s. 1939 # 28 - Bondesonen Henrik Andersson ifrån Pajukando emot bondehustrun Wallborg Eriksdotter ifrån **Pujalkala** angående oqwäde. Förlikts.

s. 1940 # 29 - Bonden Matts Jacobsson ifrån Knapila emot dess granne bonden Johan Jöransson angående ett dike. Förlikts.

s. 1940 # 30 - **Qwartermästaren Fabritius** och dess grannar Mickel Bengtsson, Erik Kampari och Jöran Uotila förlikts angående upbetning.

s. 1941 # 31 - Pigan Anna Thomasdotter ifrån Hapaniemi emot dess **fadersyster** bondehustrun Maria Mårtensdotter ifrån Hietalax angående en **silfwerbrisk**. Anna fått sin briska tilbaka. Marias **man** Abraham Mickelsson.

s. 1943 # 32 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi m.m. angående drängestädsel.

s. 1944 # 33 - Bonden Matts Jöransson ifrån Kusjärfwi emot reservekarlen Jöran Henricksson ifrån Kertti angående drängetjänst.

s. 1945 # 34 - Soldaten Johan Granroth ifrån Kertte emot hustrun Brita Henriksdotter ifrån Wessari angående oqwäden.

s. 1945 # 35 - Målet angående Johan Henricsson och Susanna Andersdotter, hwilken Johan tredskats att med Susanna träda til wigsel. Susanna berättade, det hon om wåren 1758 födt 2 gåssebarn efter lägersmålet under ägtenskapslöfte med Johan. Johan påstod sig icke kunna med henne gifta sig, sedan han blifwit skild ifrån Natucka hemman. Susanna **skall påstått sig hafwa haft bättre anbud af andre karlar än Johan** och att Johan flere resor slagit henne och hennes barn. Inhemtades, att Johan nuförtiden skall wara lös och wistande inhyses å Sariko hemman i Pitkäjärfwi by med dess 2 **döttrar** Maria och Margaretha Johansdöttrar, 16 och 18 år gamla. Upsköts.

s. 1955 # 36 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjärfwi. Påstår sig hafwa delaktighet uti 2 **sqwalteqwarnar**, som Päskylä boerne uppå deras och Syväjerfvi bys samfällte marck upsatt.

s. 1964 # 37 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfväjärfvi emot bonden Daniel Mattsson ifrån Päskylä angående en skälla, som warit fastbunden om kärandens kos hals, då Seppäs boskap gått i bete uppå en gemensam äng Särkijoennitu.

s. 1966 # 38 - Bonden Simon Jöransson Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående tillandade ängar.

s. 1973 # 39 - Skatteb:n Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi emot skatteb:ne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Päskylä angående den twist, som wid Längelmäki sokns häradsrätt emellan Längipohja och Hiukois byar å ena samt Simon Seppå å andra sidan angående åwerckan.

s. 1976 # 40 - Wihasjärfwi byamän emot Pundari byamän angående det swaranderne 1757 bortfördt långwed eller såkallade wällterstockar från kärandernes skog. Upsköts.

s. 1986 # 41 - Bonden Matts Henriksson ifrån Martila emot dess söner drängen Matts Mattsson ifrån Kaldila och Anders Mattsson wistande i Wirdois capellgiäld angående, at de spottat fadren i ansichtet och honom slagit.

s. 1987 # 42 - Bonden Matts Ylinen ifrån Kavala hemman i Cuorevesi emot dess granne angående rågwäxten i Takaväräjänma jordstycke.

s. 1991 # 43 - **Soldaten** Henrich **Elghorn** ifrån Hirfwijärfwi fordrade af dess rotebönder Jöran Mattila, Simon Seppälä, Erik och Jöran Sahrajärfwi samt Henrik Nickilä ifrån Hafwisto återstående lega 90 daler.

s. 1992 # 44 - Bonden Matts Henriksson ifrån Martila angående immission.

s. 1993 # 45 - Drängen Matts Mattsson ifrån Kaldila emot dess fader Matts Henriksson ifrån Martila, som beskylt honom att hafwa föröfwat blo.

s. 1994 # 46 - **Soldaten** Henric **Elghorn** emot drängen Marckus Marckusson ifrån Hafwisto om en sadel.

s. 1995 # 47 - Kronobonden Henrik Eriksson Alanen ifrån Kafwala by emot bonden Matts Ylinen angående nyttio- och äganderätten til Takaveräjänumbiaita åkertäppa, som Matts Ylinen för ett år sedan egenwilligt sig tilägnat. Upsköts.

s. 1997 # 48 - Wicenotarien i hofrätten Henric Vilhelm von Pfaler anhöll, at drengen Johan Henriksson ifrån Pitkäjerfwi, hwilken blifwit af rätten ansedd som en lösdrifware, skulle pålägga hos des fader lieutenanten von Pfaler, som innehafwer Sangila kronorusthåll i Birkala sokn. Johan Henrikssons syster, som äger Liassula hemman i Kangasala, will ock taga Johan till dräng.

s. 1999 # 49 - Skattebönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson ifrån Wilkilä emot Kacku och Korfwis angående ersättning.

s. 2000 # 50 - Kronobonden Simon Säppä ifrån Syfwäjärfwi emot dess grannar om någon utläggning.

s. 2001 # 51 - **Soldaten** Henric **Elghorn** ifrån Hirfwijerfwi kärade till unga gåssen Marckus Markusson, som tiennar Nickilä hemman på Hafwisto by, i des **faders** gamla soldatens Markus Markussons närwaro, för det gåssen, sedan Elghorn i somras skiördetiden lånt en sadel af bonden Henrik Simonsson Nickilä i Hafwisto, den Elghorn lagdt i sin egen bod och öfwertäkt med lijn, tagit nyckelen undan taket och öpnat dören samt derifrån sadeln bortfördt, hwarwid ock Elghorn mist utur en olåst wacka 12 daler. Bonden Jöran Erichsson i Sarajerfwi berättade, at enär han tillfälligtwis warit hos bonden Henrik Simonsson Nickiläs **fader** gamla Simon Knutsson 22.9.1759, så har uppå wittnets **hustrus** Anna Henriksdotters frågan, hwilken wågat borttaga sadeln ifrån ett soldatelonp, Henrik Nickilä swarat, at then bortfördt sadelen som fordes. Gåssen befrijades.

s. 2005 # 52 - Bonden Henrich Simonsson ifrån Hafwisto upwiste ett af dess **föräldrar** Simon Knutsson och Chirstin Henriksdotter till hans förmohn utfärdadt gåfwobref och testamente 1.10.1756. Til wittne: Johan **Utter, adj.minist**., Anders **Händenius, kyrkowächtare**.
Henrik Simonssons **moder** Kirstin hade nyligen aflidit. Henrich åligger at gifwa sine halfsyskon den aflednes barn af förra giftet del.

s. 2009 # 53 - Oeconomiemål. (Skattebref på Kawala Ylinen.)

s. 2009 # 54 - Kronobonden Simon Seppä emot Päskylä skattehemman innehafware angående tillandade ängar.Extraordinarie **landtmätaren Jacob Stålströms charta** och beskrifning af år 1758. Twist om Kakoniemi äng.

s. 2012 # 55 - Päskylä skattehemman innehafware emot Syfwäjerfwi byamän. Utslag: Emedan den öfwer flere af Längelmä siö tillandade och parterne tilhörige ängar i september förledit år skedde **landtmätaredelningen** till följe af landtmätareinstruction och årets 1749 förordning ei ännu blifwit af häradsrätten pröfwad och gillad. Stridighet ännu angående Kakonniemi och Lammennittut ängar, hwilket afgiörs i ett annat sammanhang. Landtmätaren hade utmärkt parternes ängsdelar.

s. 2016 # 56 - Päskylä boer emot Syfwäjärfwi boer angående tienstehion.

s. 2022 # 57 - Päskylä boer emot bonden Johan Päldola ifrån Uiherla angående öfwerlopstienstehion.

s. 2023 # 58 - Simon Jöransson ifrån Syfwäjerfwi angående tienstefolk.

s. 2025 # 59 - Framledne **majoren** Robert **Watzons enkefru Beata Christina Spåra** är sinnad at i anledning des **fattigdom** ansöka om pensions åtniutande. Probsten Salovius intygade, at änkefrun äger ganska ringa lös och allenast Äijäis skattehemman så länge hon lefwer.

s. 2027 # 60 - Bonden Matts Jöransson ifrån Wihasjerfwi androg, at då drängen Staphan Johansson uti skogen afhuggit en timmerståck, skal densamma fallit på Matses häst, hwaraf den genast stört. Staphan förklarade sig, at han icke war medweten om hästen, förrän skadan af wåda skedde. Befriades.

s. 2029 # 61 - Förafskedade **soldaten** Jacob Jöransson och des **hustru** Maria Mickelsdotter ifrån Pajukando berättade, at **corporalen** Otto **Gråsten** skal natten emot en söknedag i october kommit til Muckula hemman och utan någon anledning öfwerfallit Jacob med slagsmål samt **med en i handen hafd käflinge tilfogat Jacob twåblodsår i hufwudet** och enär Maria kommit Jacob til hielp, skal Gråsten 4 resor **sparckat** Maria, skolandes sedan Jacob och Maria begifwit sig ifrån Muckula till Magnula hemman, Gråsten i wredesmode äfwen dit kommit samt 2 gångor **sparkat Maria, tagit mössan af henne, dragit af håret samt med naglarne rifwit Maria tre blodrispor i hufwudet**. Gråsten nekade. Upsköts.

s. 2032 # 62 - Inhysingen Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax widgick sig hafwa under den tid, han warit hemmans åbo, af **de fattigas förrådsmagazin** til låns erhållit åren 1755 och 1756 twå tunnor råg, hwilka **adjuncten** Johan **Utter** fördenskul, såwida han samme magazin har under förwaltning, återfordrat.

s. 2034 # 63 - Bonden Thomas Mickelsson ifrån Hapaniemi emot wallherden Thomas Johansson angående ett död blifwit swin.

s. 2035 # 64 - Länsmannen Lindh hade å i dag anställd offentlig auction **försålt confiscabelt brännewin** 12 kanna a 3 daler.

s. 2036 # 65 - Wid synen bör wärderas de sweder, som inhysingen Johan Henriksson ifrån Pitkäjärfwi angifwit sig under sin åboetid på Natucka hemman dels ensammer dels med bönderne Matts Hoifwola och Matts Natucka gemensamt tilwerkat.

s. 2037 # 66 - Inhysingen Johan Henriksson ifrån Pitkäjärfwi emot bonden Matts Natucka angående kronoutlagor. Förlikts tidigare.

s. 2039 # 67 - Bonden Jacob Jacobsson ifrån Porfwola klagade, at des granne bonden Anders Thomasson skal åwerkat en den af kärandens andel uti **Witalahdennittu äng ungefär til 16 lispund hö**. Swaranden påstod, att stället hörer til hans hemman med rätta. Förrättas syn.

s. 2041 # 68 - Bonden Thomas Thomasson ifrån Kåckila kärade til, at des **swåger** drängen Jöran Jöransson ifrån Safwo skal uti kärandens frånwaro tilägnat sig et bordtäcke, som hans **moder** enkan Maria Jöransdotter ifrån Safwo skal åt kärandens **dotter** Anna Thomasdotter förärt och wid en å Pafwola hemman 14.6.1759 hållen uptekning icke blifwit uptagit. Jöran förklarade sig, at des **hustrus** Anna Thomasdotters samarfwa skola wid uptekning lemnat bordtäcket til Anna af den grund, at Annas nu afledne **broder** Abraham Thomasson skal täcket med egne medel köpt samt åt Anna låfwat. Jöran blef frierkänd.

s. 2044 # 69 - Bonden Matts Thomasson ifrån Pitkäjerfwi påstod, at wallherden Markus Markusson ifrån Hafwisto skulle med wilja drifwit boskap å Mats Thomassons **ohägnade äng Jokinittu**, men kunde icke witna.

s. 2045 # 70 - Uppå nämdemannen Johan Bertulas jemte böndernes Johan Tarckas och Mickel Mickolas ifrån Kåckila anhållan förrättas syn angående det beswär, som deras grannar bönderne Mickel och Thomas Mickolas **företrädare** å hemmanet Mats Thomason ungefär 20 år sedan förorsakat medelst gärdesgårdens flyttning uti Mickola hemmans **Kalaniemi äng**.

s. 2046 # 71 - Med des rotebönder Anders och Jacob Ylinen samt Gustaf Melli förliktes **soldaten** Thomas **Frisk** ifrån Parfwola angående at swinen genom kärandernes ogilda gärdesgård uti soldatens roteåker ingåt.

s. 2047 # 72 - Bonden Anders Kristersson ifrån Kopsamo emot bonden Johan Samuelsson angående det Johan föröfwat åwerckan på kärandens **Kannisto äng**. Upsköts.

s. 2048 # 73 - Uiherla byamän beswärade sig, at Hapaniemi boer skola ifrån kärandernes **Wedentausta skogsmark huggit och affördt 170 timmerståckar, 15 lass kastwed, 5 lass granris och 44 lass granwed**. Swaranderne påstodo, at afhuggningen skedt å deras egen mark. Upsköts.

s. 2051 # 74 - Uiherla byamän klagade, at Kauppila boer på kärandernes **Wedentausta skogsmark huggit och affördt 200 timmerståckar, 10 lass kastwed samt 25 lass långwed**. Upsköts.

s. 2053 # 75 - Uiherla byamän beswärade sig, at Kauppila byamän i somras låtit med wilja drifwa och walla deras boskap å Uiherla bys **Wedentausta äng.** Bete och förtrampning. Upsköts.

s. 2055 # 76 - Bonden Johan Simonsson Erola ifrån Uiherla androg emot bonden Erik Henriksson Nickilä ifrån Hapaniemi, at sedan parternes **företrädare** å hemmanen 1736 ingåt sådant **jordabyte**, at kärandens hemman **til nyttiande undfåt Jauhonittu äng och åkerstycke emot Ponsa äng**, som til swarandens hemman blifwit afstådd, så hafwa wäl parterne i sidst framfarne åren samma byte uphäfwit och ägodelarne under bolstaden återtagit. Men som **Ponsa äng** därwid funnits wara skoggången och **Jauhonittu åker och äng** brukad, så fordrade käranden ersättning. Ingen ersättning, förordning af 21.7.1677.

s. 2058 # 77 - Samtelige Hapaniemi byamän klagade, at Uiherla byamän skulle å kärandernes enskilta **Syrjenmaa skogsmark huggit och affördt 70 lass långwed**. Swaranderne: huggningen på deras egen mark. Förrättas syn.

s. 2059 # 78 - Efter bonden Erik Henriksson Kaupis ifrån Hapaniemi begiäran förrättas syn på den swed bonden Erik Eriksson Joensu ifrån Uiherla å **Syrjenmaa** käranden tilhörige mark tilwerkat.

s. 2061 # 79 - Bonden Matts Eriksson ifrån Pitkäjärfwi emot inhysingen Johan Henriksson om utlagor.

s. 2061 # 80 - Bönderne Jöran Andersson och Simon Johansson ifrån Hirfwijerfwi emot bonden Jöran Eriksson ifrån Sahrajerfwi angående et **torpställe**.

s. 2061 # 81 - Drängen Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** kärade til enkan Sophia Johansdotter ifrån Safwo angående, at Sophia icke will käranden tilställa en **finsk psalmbok, en dyna och en skiälla**, som hans hustru skola tilföra. Förliktes.

s. 2062 # 82 - Bonden Abraham Larsson ifrån Pitkäjerfwi emot bonden Jöran Gabrielsson angående en **swed**, som de jemte deras granne Henrik Abrahamsson huggit **inom deras samfälta ängeshägnad.**

s. 2064 # 83-101 - Oeconomiemål. (katso konseptipöytäkirjat TMA:ssa)
83 § Skattewärdering öfwer Wähäkaupi i Nickilä eller Hapaniemi för Johan Henriksson.
84 § ” ” Råseli h:n i Nickilä för Thomas Matsson.
85 § ” ” Isokauppi i Nikkilä för Erik Henriksson.
86 § ” ” Joensuu i Uiherla för Erik Eriksson.
87 § ” ” Peldola i Uiherla för Johan Hansson.
88 § ” ” Korri i Neulaniemi för Jöran Johansson.
89 § ” ” Sipilä i Lydickälä för Mats Henriksson. Detta hemman wille hafwa Elisabet **Granman**, eftersom det war hennes **swärföräldrars** gård och hon hade söner.
90 § Skattewärdering öfwer Saricko i Pitkäjärfwi för Johan Mårtensson. Förra åbons Simon Thomassons omyndiga barns förmyndare b:n Mats Henriksson från Kaupila.
91 § Skattewärdering öfwer Anttila i Pitkäjärfwi för Erik Jacobsson.
92 § ” ” Kampari i Rajalax för Erik Simonsson.
93 § ” ” Noppari eller Mattila i Onnistaipale för Thomas Matsson.
94 § ” ” Laurila i Onnistaipale för Henrik Mickelsson.
95 § ” ” ½ Pulkkila, nu Siukola, i Onnistaipale för Simon Henriksson.
96 § ” ” Heickilä i Napila för Jöran Thomasson.
97 § ” ” Bengtilä-Eskola i Lydickälä för Johan Johansson.
98 § ” ” Soltila i Wehkalax för Erik Simonsson (Henriksson).
99 § ” ” Bertula i Kockila för Johan Matsson.
100 § ” ” Antila i Orihwesi by för Johan Henriksson.
101 § ” ” Konti i Orihwesi Kyrkoby för Thomas Andersson.

s. 2065 # 102 - Bonden Johan Erola ifrån Orihwesi by androg, at **adjuncten** Johan **Utter** låtit til twå lispund höslag åwercka en del af kärandens **Orihsaari äng**. Adjuncten inwände, at des **fader capellanen Utter** skal innehafwa kapellansbolet samt äga styrselen öfwer det dåråå warande tienstefolck. Johan Erola förmälte, at adjunctens fader numera ei är tienlig eller dugelig til någonting. Adjuncten blef befriad.

s. 2068 # 103 - Bonden Matts Grelsson ifrån Hafwisto emot bonden Johan Johansson woro icke tilstädes angående delning å några huus.

s. 2068 # 104 - Fortsattes målet (se # 31) emellan gamla pigan Anna Thomasdotter ifrån Hapaniemi och bondehustrun Maria Mårtensdotter ifrån Hietalax angående en silfwerbrisk. Förlikningen.

s. 2071 # 105 - Bonden Matts Henriksson ifrån Lydickälä föregaf, det han med förra husbondens Anders Henrikssons ifrån Wehkalahti samtycke skulle städslat pigan Maria Johansdotter.

s. 2072 # 106 - B:n Simon Eriksson Pohjala ifrån Säynäjoki emot pigan Maria Mickelsdotter om pigetienst.

s. 2072 # 107 - Bonden Mickel Bengtsson ifrån Rajalax kärade til des granne bonden Jöran Johansson angående det byssens swin skola genom swarandens ogilda gärdesgård ingåt i åkeren och på ärtwäxt skada giordt. Båda parternes andelar i gärdesgården förfallna.

s. 2073 # 108 - Bonden Mickel Bengtsson ifrån Rajalax beswärade sig, at bonden Jöran Johansson skal uti sin åkertäppa intagit af kärandens **Koiwuniemenpuoliainen moisio utåker til 30 famnar på längden samt 10 famnar på bredden**. Förrättas syn.

s. 2076 # 109 - Kronobönderne Jöran Mickola, Abraham Larsson Sippilä, Jöran Gabrielsson Laurila och Henrik Adamsson Sipilä androgo, at bönderne Matts Eriksson Natucka, Matts Thomasson Hoifwala, Anders Sigfridsson Brusila, Mickel Jöransson Heickilä, Henrik Jöransson Nickilä, Erik Jacobsson Antila och Johan Mårtensson Saricko ifrån Pitkäjerfwi som en hwaraf swaranderne skola hafwa **särskild rijeplan**, men käranderne däremot wara **af rijeställen i mistning**. Anhöllo om **jemnkning**, så at hwarje hemman må komma til åtniutande af des tilständiga ägodel. Käranderne motsatte sig hänwisande til trångt utrymme. Förrättas syn.

s. 2078 # 110 - Bondesonen Johan Eriksson ifrån Säynäjoki beswärade sig, at nämndemannen Matts Mickelsson skal tilägnat sig en ängesmark, som Johan med des fäders tilstånd rödjat. Matts anförde, at det twistige stället är belägit emellan hans **Kapulannittu äng och Kapulanmoisio utåker**. Upsköts.

s. 2080 # 111 - Bönderne Abraham Sipilä, Jöran Laurila och Henrik Sipilä klagade, at deras granne Matts Hoifwala ifrån Pitkäjerfwi skal **å twänne tegar föröfwat åwerckan i Kårtesnittu äng** til twå lispund hö. Swaranden förmälte, at han altid rättadt sig efter de parternes tegar emellan warande **skiljemärcken**. Nämndemannen Jöran Eriksson ifrån Lasola berättade, at han wid synen skal funnit swaranden hafwa på twänne tegar slagit i bucht. Swaranden plichtades at erlägga ersättning.

s. 2082 # 112 - Bonden Matts Henriksson ifrån Lydickälä beswärade sig, at gamla inhyseskarlen Henrik Mattsson ifrån Kårri skal å kärandens **Nuotajerfwenluhta äng** giordt åwerckan til et lass hö. Henrik förmälte, at stället hörer til Kårri hemman och at han det nyttiat med Jöran Johansson Kårris tilstånd. Upsköts.

s. 2085 # 113 - Gamla enkan Agneta Grelsdotter ifrån Pajukando androg, at bonden Johan Mattsson skal af gåssen Johan Henriksson emot hittelön tagit en utaf honom **i skogen funnen skiälla**, som skal wara Agneta tilhörig. Bonden Henrik Henriksson och bondesonen Henrik Andersson ifrån Pajukando intygade, at de **ofta hördt liudet af den skiälla**, som warit å kärandens koohals, och sedermera af liudet och af utseendet samma skiälla tyckts wara på Johans häst. Johan inwände med ed, at skiällan hörer til honom, och blef befriad.

s. 2089 # 114 - Kronobonden Erik Henriksson Isokaupi ifrån Hapaniemi berättade, at hans namn skrifwits felachtigt i skattewärderingsinstrumentet.

s. 2090 # 115-122 - Oeconomiemål. (katso konseptipäytäkirjat TMA:ssa)
115 § Skattewärdering öfwer Tarckala i Kockila för Johan Andersson.
116 § ” ” Mickola i Hoiwala för Henrik Andersson.
117 § ” ” ½ Sahrajärwi för Jöran Eriksson.
118 § ” ” ½ Sahrajärwi för Erik Eriksson.
119 § ” ” Jussila i Oinasniemi för Johan Mårtensson.
120 § ” ” Tuomala i Kockola för Jöran Simonsson.
121 § ” ” Jussila i Kockola för Johan Jöransson.
122 § ” ” Pärinautio för Henrik Henriksson.

s. 2091 # 123 - **Probsten** Anders **Salovius** gaf tilkänna, at han af domcapitlet i Åbo blifwit förordnad til förmyndare för **afledne kapellanen Luccanders oförsörgda dotter Elisabet Luccandra**, och anhöll om upteckning af kapellanens qwarlåtenskap.

s. 2093 # 124 - Kronobonden Erik Henrichsson ifrån Såltila emot Wehkalax kronobönder angående åwerckan i skog. Förlikts.

s. 2098 # 125 Bonden Simon Gabrielsson ifrån Pitkäjerfwi androg, at sin granne bonden Abraham Larsson honom oqwädat och i wredesmod emot honom rest yxa. Förliktes.

s. 2102 # 126 - Bonden Johan Simonsson ifrån Wehkalax androg, at bonden Henrik Thomasson i framfarne åren på **kärandens enskilta skogsteg** upgiort ny åker och äng samt huggit wed och timmerståckar. Henrik medgaf, det han någon åker och äng å kärandens skogsteg upodlat, men nekade annan åwerckan. Förrättas syn.

s. 2105 # 127 - Bonden Johan Simonsson ifrån Wehkalax androg, at des granne bonden Henrik Thomasson käranden til meen flyttat en gärdesgård och gring (=grind) ifrån deras förra läge samt sin **smedia och kålland** på kärandens tomt och en ny wäg därå inrättat. Förrättas syn.

s. 2106 # 128 - Saken emellan bonden Simon Johansson ifrån Hirfwijerfwi och bonden Jöran Eriksson ifrån Sahrajerfwi angående et **tårpställe** upsköts.

s. 2107 # 129 - Å bonden Jöran Gabrielssons ifrån Pitkäjerfwi anhållan förrättas syn däröfwer, at des granne bonden Mats Thomasson intagit endel af kärandens **Didric utåker**.

s. 2109 # 130 - Bonden Matts Grelsson ifrån Hafwisto emot på andra hälften af hemmanet Johan Johansson angående någon del af årswäxten.

s. 2110 # 131 - Bonden Johan Johansson ifrån Hafwisto emot Matts Grelsson angående **huus- och åkerdelning**. Upsköts.

s. 2111 # 132 - Bonden Mats Jöransson ifrån Kuusjerfwi emjot soldaten Johan Granath ifrån Kerte angående drängestädsel.

s. 2112 # 133 - Innehafwaren af Prästegård **probsten** Anders **Salovius** emot bönderne Henrik Thomasson Erola samt Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax angående det swaranderne bärgat hö ifrån den af gammalt under Prästegården lydande **Wenesjoki** åå samt genom **lijnsänckningen** förderfwat Prästegårdens i åån ägande **miärd- och katseställen**.
Wid synen 14.5.1759 upwiste Salovius på Wehkalax **sidan om Wenehjoki broen gammal skyrdel, hwarest watnet skulle uti äldre tider haft des utlopp**, hwilket tycks sannolikt wara. I anseende därtil uti den gamla åån, som efter utrönande **genom mätning finnes wara allenast en aln höger än som det nu befinteligen watnet på öfra sidan i åån, ännu kännes tekn å stenarne efter watuloppet**, är ei eller mera än allenast 60 alnar längden, som förwägrar at watnet icke nu därstädes framflyter, och har **Wärkoniemi ängsstycke**, et winter lass årligit höslag, då när watnet framflutit genom besagde gamla skyrdel altsammans legat under watnet. Wehkalax boer hafwa haft deras **linsänkning uti Wenehjoki** åå nära **bredewid probstens katsewärk**. Kännes ännu klarligen spår efter den wäg, som Wehkalax boer brukat öfwer Prästegårdens äng, då de framsläpat deras lin til sänkning uti åån, såsom ock de ställen, hwarifrån Wehkalax boer **bärgat röö och fräckn**, nu befinnes altsammans ligga under watnet.
Probsten androg, at **Wenehjoki i numera förtårkade åå** skal wara Prästegårdens urgamla tilhörighet och hafwa inhysingarne uti Wehkalax by med probstens företrädares och hans egit tilstånd därwid bygt lador och bärgat hö intil des Probsten **erhållit tilstånd at å Prästegårdens ägor anlägga tårpare**. Upsköts.

s. 2124 # 134 - Wid 1758 årets hösteting har **coministern wid Eräjärfwi capell Henric Sundström** sökt af bonden Thomas Jacobsson Kaupila sökt tilwinna ½ Mattila kronohemman. Upwistes husesynsinstruction 23.8.1757. Sundström företedde en (detailrik) förteckning angående de utgifter och arbete han giort för ½ Mattila hemmanet.
(S. 2135) - - ligga i linda utmagrade jemte en **Köyckö utåker, Kurunittu äng** lämnats af Thomas under fäfot och muhlbete. **Luchtannitu** en ny lada och blef af Thomas oslagen. Thomas har til **capellets klockare Anders Torrwall** lemnadt **Sulkulax öfreladas äng och Sinijerfwi äng** för sig att inbärga.
(s. 2144) att Thomas afstått besittningen af ½ Mattila hemman til capellanen Sundström emot thet Thomas skulle til enskilt nyttiande få behålla **Perhonpeldo åker och Kotonitu äng**. Thomas hade någon tid sedan **om winteren lupit med bara fötterne uppå isen samt en annan gång uti dess hemwist sjungit en af skeds psalm och sedan han tagit påsan på ryggen, begifwit sig hemifrån bort, utan at han haft något ärende**.
Husesynen blef gillad. Saken återställes landsfiscalen.

s. 2148 # 135 - Innehafwarne af Jussila skattehemman i Kaupila by nämndemannen Matts Johansson och bonden Simon Elieson emot skattebonden Erik Simonsson Rånga ifrån Jerfwenpä angående äganderätten til **Sinivuorennittu äng**. Wid synen 6.11.1759 upwiste nämndemannen Matts Jussila en bonden Erik Strånga tilhörig **Järfwenpä äng** lit. A och därbredewid en Jussila hemman tilhörig **Lähmeoja äng** lit. B, et litet stycke därifrån äfwen Jussila hemman tilhörig **Kassos lato äng** lit. C samt sedan af Jussila hemman nyttiad **Kifwikuru** lit. D och därbredewid en lägd, som sträcker sig til den uti twist warande **Runsaskuru ängen** lit. E, som af Jussila hemman oqwalt bergats, sidst upwistes den stridige **Usi- eller Ylynen lato ängen** lit. F, hwarest befans några med skof ombegifne små fläckar gammal äng med Strångas ny rödning. Syneinstrumentet gillades. Förrättas en ny syn.

s. 2155 # 136 - Fortsatte målet emellan **skräddareenkan** Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki Yliskylä samt **landbonden** på Säynäjoki Alaskylä rusthåll Henrik Henriksson och afskedade **dragon** Henric **Stålt** angående slagsmål. Delvis förlikts.

s. 2158 # 137 - Sedan kronobefallningsmannen Johan Wialenius 6.6.1757 lemnat drängen Jöran Eriksson ifrån Hafwisto och bondesonen Erik Henriksson i Pitkäjerfwi **bewis, at til nybygges inrättande wore et beqwämligit ställe wid Lapujerfwi träsk, som när intil Ruowesi sokn rån är belägit**, så hafwa Jöran och Erik anhållit hos landshöfdingen om tilstånd til nybygges anläggande. Resolverats, at samtelige **delägande**rne **i Lapujerfwi mark** borde i saken utlåta sig. Enligt **sokneadjunctens** Johan **Utters** och nämndemannens Johan Kolhis ifrån Safwo betyg hafwa **samtelige delägare i Lapujerfwi skogsmarck, som äro Salocunda, Kopsama, Lylyjärwi, Jarala, Melli, Borgerla, Akola och Havisto byars åboer**, förklarat sig intet hafwa något at påminna emot det af Jöran och Erik ämnade nybygget, allenast de däremot någon lindring i räntan finge. Samtycket är dock icke giltigt, enär underskrifningarne saknas. Upsköts.

s. 2162 # 138 - Målet angående **wäfwaren** Elias **Menholm** emot bonden Johan Josephsson återkallades.

s. 2162 # 139 - Kyrkoherden i Längelmäki Jöran Odenius är förmyndare för afl. kapellanen Luccanders dotter Elisabetha Luccander.

- Härmed slöts tinget, hwarpå rättens ledamöter upstodo - - och i Herrans Helige namn åtskildes.

Ruoveden syyskäräjät 1759

s 2206 - **Förra kronolänsmannen Axel Koween** ifrån Suolax emot smedslärodrengen Johan Johansson dersammastädes för det han icke i sidtsl. åhr, uppå erhållen legastädsel, infunnit sig uti Coweens drengetienst, utan hoss soknesmeden Anders Andersson i Keuru sokn begifwit sig i smedslära. Förlijktes.

Pirkkalan ja Messukylän talvikär. 21-24.1.1760

s 101 § 76 - B:n Josef Matsson ifr. Pehu anförde emot torp. Henrik Henriksson i samma by, att änskiönt Josef i flere års tid nyttiat **Kaukolahdensuonnittu** äng, så skall torp. Henrik i sidstl. sommar bärgadt thensamma och undfått 2 åmar hö. Henrik Henriksson swarade, att han med **Hyrylä b:ns i Ruowesi s:n, hwilken ängen skall tillhöra**, lof och minne bärgadt samt theraf erhållit allenast 3 små lass hö. Käranden anförde, att ängen eij tillhör Hyrylä b:n.

s 134 § 111 - Kronobönderne Mats Jöransson Alanen och Henrik Henriksson Ylinen fr. Kusniemi enst. h:n hade bifallit att lemna den förres broder Simon Matsson frihet inrätta et nybygge på **Päräjoenmasarcka** skogsteg. Diskuteras ock Männistö uhrminnes cronoödesh:n.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 4-.2.1760
VA Ylä-Satakunta KOa82 s. 258r, mikrofilmi JK 2336

s. 258 #:t 1-6 - Oeconomie.

1 § - Skattevärdering öfver Ungila för Simon Thomasson. Hans son Henrik.

2 § - Johan **Brockman** warit brofogde i 29 år. **Hans son** drengen Karl Johansson blir bofogde(s biträdare).

3 § - Eldswåda å Jussila h:n i Hapaniemi by. Bl. a. en rija upbrunnit.

4 § - Kuorewesi-ärende.

5 § - **Adjunct Luccanders barn**: 1) Hedvig, gift med adjuncten Eric Johan Elfvenberg i Kuorewesi, 2) Catharina, gift med interimslänsmannen i Längelmä Simon Wallin, 3) Maria, gift med studenten Josef Keckonius i Ruowesi, 4) Regina, gift med sokneskräddaren Erik Saxenberg i Keuru, 5) Elisabet, ogift.

6 § - Mats Jöransson å Yrjölä h:n i Napila delar hemmanet mellan sönerne Johan och Jacob Matssöner.

s. 258 # 7 - **Candidaten** Samuel **Salowius** anhöll å des **faders contractsprobsten** magister Anders **Salowii** wägnar, att rätten wille förbiuda the Wehkalax boer att idka något **fiske uti Wenehjoki** åå, så långt Prästegården theruti del ägar, eller åån genom **lijn och hampas sänckande** onyttig giöra. Förbiöds.

s. 259r # 8-9 (Sakerne saknas) Kuorevesi-ärende.

s. 259r # 10 - B:n Matts Henrichsson från Martila emot gamla b:n Anders Mickelsson Rieckala ifrån Kandila angående immissionskrift.

s. 260 # 11 - (Saken saknas) Kuorewesi-ärende.

s. 260 # 12 - B:hustrurne Lisa Johansd:r och Maria Henrichsd:r ifrån Hirfwijerfwi amgående slagsmål och oqwäden. Lisa Johansd:rs **son** Anders Simonsson och **dotter** Kirstin Simonsd:r. Witnen **soldaterne** Henric **Elghorn** ifrån Hirfwijerfwi och Anders **Pihlström** jemte des **h:u** Sophia Johansd:r ifrån Hulipa. Upsköts.

s. 261 #:t 13-14 (Sakerne saknas)
13 § - Nybyggaren i Lajujärvi Jöran Eriksson.

s. 261 # 15 - Nämdeman Henrich Andersson nu tilstädes, i går siuk.

s. 261 # 16 - B:n Matts Mattsson ifrån Kaldila emot thess fader Matts Henrichsson ifrån Martila angående blodskam.

s. 262r # 17 - Nämdeman Lars Johansson från Orihwesi by emot b:n Gustaf Andersson och drengen Henric Mårtensson ifrån Melli. Upsköts.

s. 262 # 18 - Torparen Elias Olofsson ifrån Säynäjoki emot torparen Erik Jöransson ifrån Orihwesi Prästegård angående oqwäde. Behandlas senare.

s. 262 # 19 - Kronob:n Anders Christersson ifrån Kåpsamo emot kronob:n Johan Samuelsson angående åwerckan. Behandlas senare.

s. 263r # 20 - Torp. Elias Olofsson ifrån Säynäjoki anförde, att torp. Erick Jöransson ifrån Prästegård tillagt den förra oqwäden: **Landsstrykare, Tiggare, Sikawittu och Ruokotoin samt bedd Elias kyssa sig bak**. B:n Johan Henrichsson (**des h:u** Maria Ericksd:r icke tilstädes) berättade, att Erick Jöransson **kallat Elias swältinge, Landsstrykare och Tiggare samt att han ei mera skulle bry sig om käranden än fisa i hans näsa**. Witnet **soldaten** Matts **Salsteldt** icke närwarande. Upsköts.

s. 264 # 21 - B:n Jöran Andersson ifrån Hirfwijerfwi anförde emot soldaten Henrich Axelsson, at de öfwerenskommit, at Jöran skulle låta des dotter walla Henrichs boskap. Angår ersättning. (Sold. Anders Jonasson, **gift med** Sofia Johansd:r) är **syskonebarn** till Jöran Anderssons **hustru** i Hirvijärvi. Lisa Thomasd:r är **gift med** Henrik Axelsson i Hirvijärvi.)

s. 266 # 22 - B:n Jöran Mårtensson ifrån Lasola flyttat then skiljegård, som warit emellan dess **broder**, b:n Lars Mårtenssons **Ristankastenmoisio** (TMA:ssa **Ristankasken-moisio) åker** samt Jörans therinwid belägne äng, in på Larses åker och såmedelst inkräktat ett en kappars styckeland. Gärdesgården påbjöds att flytta på dess förra ställe.

s. 267r # 23 - **Soknesmeden** Anders Eriksson ifrån **Köyckä** jemte dess **systrar** Maria och Sophia Ericksdöttrar, af hwilcka den förra är **gift med torparen** Henrich Samuelsson ifrån Köykänpä och den senare med **soldaten** Mårten **Ålström**, emot deras **stiuffader** b:n Simon Knutsson och dess **son** Henrich Simonsson angående arf. Närwarande ock kärandernes afledne **systers** Anna Ericksdotters omyndige barns **fader** å deras wägnar **torparen** Gustav Samuelsson. Käranderne anförde, att theras afledne **faders** Erick Jöranssons och **moders** Kirstin Henrichsdotters qwarnlåtenskap stadnat i Simon Knutssons och Henrich Simonssons wärjo. Käranderne anmärckte, att af bouptekningen undandölgts den i sterbhuset befintelige spannemålen och någon del

af boskapen. Swaranderne nekade. Kirstin Henrichsdotter aflidit 6.11.1759. Uptekningen efter Erick Jöransson 4.1.1725.
Til bewisande att smeden Anders Ericksson redan blifwit förnögd för des arfsfordran, ingaf **stiuffadren** Simon Knutsson ett betyg: 1.3.1738 företrädde Simon Knutsson ifrån Nickilä gård i Hafwisto by - - med sin **stiufsson** Anders Ericksson updrager besittningsrätten till Nickilä kronohemman, så att han sig ei nu eller framdeles will hafwa att befatta. Datum ut supra. Joh. Waneus, Pastor. Till witne: Johan Utter, sacell. Upsköts.

s. 270r # 24 (Saken saknas) Afl. Erik Jöransson och Kirstin Henriksd:rs fr. Hafwisto Nickilä **dotter** Kirstin Eriksd:r (nu i Stockholm). Hennes förmyndare nämndem. Johan Larsson fr. Orihwesi by.

s. 270r # 25 - Drängen Henrich Henrichsson ifrån Hirdolas androg, att b:n Jacob Andersson ifrån Järfwenpä 3 gånger **kallat honom tiuf**. Inhysingen Simon Mattsson från Peldola intygade, att Jacob kallat Henrich tiuf och att Henrich sagt till Jacob: "**Hwad morrar du altid hund**."

s. 271r # 26 - B.sonen Henrich Simonsson ifrån Hafwisto kallat soldateh:n Sophia Ericksd:r **tyf**.

s. 271 # 27 - B:n Henrich Ericksson Alanen ifrån Kafwala emot b:n Matts Ylinen angående äganderätten till Takaweräjänumbiaita.

s. 272r # 28 - B:n Matts Henrichsson Ylinen ifrån Kafwala emot des granne Erick Ericksson angående bärgande af rågwäxten af Takaweräjänma jordstycke.

s. 274 # 29 - B:n Matts Henrichsson ifrån Pajukandå klagade, att b:n Johan Mickelsson Muckula skurit ifrån Mattses åkerteg rågwäxt till 8 kappars afkastning.

s. 275r # 30 - Skatteb:n Mickel Jacobsson från Koifwuniemi och drängen Simon Larsson från Säynäjoki anförde wara sinnade i stöd af arfsrättighet söka sig tillwinna Seppälä hemman i Hapaniemi by, som nu af fremmande åbo innehafwes.
B:n Thomas Jacobsson från Hapaniemi by berättade, att en Matts, som warit Mickel Jacobssons **faderfader** och Simon Karlssons? **moderfader**, fordom innehaft Seppälä hemman, men sedan han under förra ofredstiden jemte sine 2 bröder blifwit förd i krig och therstädes omkommit, har Mattses efterlämnade **encka** Sophia ifrån Seppälä hemman blifwit bortgift, hwarpå hemmanet warit utan åboe och blifwit ödelagt.
Wallherden Johan Simonsson från Oriwesi by berättade, att sedan Matts tillika med sine 2 **bröder** och wittnets **fader** 1701 eller 1702 blifwit förd i krig, skall hans hustru jämte 2 barn blifwit qwar på Seppälä hemman. Efter det Matts i kriget omkommit, skall hans efterlämnade **encka** Sophia blifwit ifrån hemmanet bortgift, hwarpå hemmanet kommit i ödesmål.
Wallherden Matts Johansson från Koifwuniemi berättade likaledes med första witnet.

s. 276 # 31 - Wid 1758 års winterting har åboen på **Kallinautio krononybygge** Matts Jöransson kärat till kronob:n Henrich Andersson och Johan Andersson ifrån Håifwala samt skatteb:n Erick Pettersson ifrån Siukola (=Suckila) angående **Lapinsuo äng**, som thesse Håifwala och Suckila byamän förtiden skola innehafwa, men Matts Jöransson påstod Kallinautio nybygge tillhöra. Henrich Thomasson ifrån Työjärfwi by i Ruowesi sokn berättade, att han af dess förfäder och broder, hwilcka wistats i Hyrylä by, hördt berättas, att **Lappinsuo** äng fordom lydt under det ödeshemman, uti hwilckets ställe **Kallionautio** nybygge blifwit inrättadt.

s. 280r # 32 (Saken saknas)

s. 280r # 33 - Wid höstetinget har **corporalen** Otto **Gråsten** blifwit angifwen, att han å Muckula hemman i Pajukando by öfwerfallit förafskedade **soldaten** Jacob Jöransson och des hustru. Upsköts.

s. 281 # 34 - Förliktes **soldaten** Eric **Lydman** ifrån Lydikälä med des rotebönder Christer Uotila och Matts Sipilä om skada genom betande och förtrampning på roteåker.

s. 282r # 35 - Åboen å ½ Pietilä hemman i Hafwisto by Johan Johansson emot sin granne Matts Grelsson på ½ Pietilä för det, att swaranden förwägrat gifwa sin dotter Johan Johanssons son till äkta, i hwilcket afseende käranden afstått ½ hemman till Matts.

s. 283r # 36 - Johan Johansson å ½ Pietilä hemman ifrån Hafwisto emot Matts Grelsson å ½ Pietilä jemte dess öfriga grannar angående upbetande på karandens mark.

s. 284r # 37 - Johan Johansson å ½ Pietilä hemman från Hafwisto emot sin granne Matts Grelsson, för det Matts skall ifrån **Jupajoennittu ängar**, hwarest de till hälften äga wissa ängsandelar, hemsläpat hö.

s. 284 # 38 - **Soldaten** Anders **Pihlström** tiltalte sin rotebonde Johan Johansson ifrån Hulipa för det han icke iståndsatt den del af soldatetorpet, som honom tillkommer at upbygga.

s. 285r # 39 - B:n Gustaf Andersson ifrån Melli fordrade af des roteinteressent b:n Jacob Jacobsson ifrån Porfwola ersättning för den spannemål, som swarandens **h:u** Kirstin Mattsd:r, då hon warit encka efter sin förra man, bärgat af roteåkeren under det **soldaten** Thomas **Frisk** warit utcommederad.

s. 285 # 40 - **Soldaten** Anders **Pihlström** tilltalte sine rotebönder nämdemannen Johan Kolhi och Jöran Pafwola ifrån Safwo, att de icke försett **Perkiö roteäng** med gärdesgård.

s. 285 # 41 - **Soldaten** Jöran **Långström** ifrån Pitkäjerfwi emot b:n Lars Mårtensson ifrån Lasola angående ätioskada.

s. 286r # 42 - B:n Jöran Mårtensson ifrån Lasola by emot sin granne b:n Lars Mårtensson angående en skiljegård emellan några utåkrar.

s. 286r # 43 - B:n Anders Christersson ifrån Kåpsamo hade wid hösteting kärat, att b:n Johan Samuelsson till ett winterlass höslag föröfwat åweckan på kärandens **Kannisto äng**. Förrättas en ny syn.

s. 287r # 44 - Nämdemannen Lars Johansson ifrån Oriwesi by emot b:n Gustaf Andersson och drängen Henrich Mårtensson ifrån Melli angående undersökning af löst folck.

s. 288r # 45 - Drängen Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** emot thess afledne **swågers** Henrich Thomassons **encka** Sophia Johansd:r ifrån Safwo och **swåger** b:n Thomas Thomasson ifrån Suckila, angående arf efter Jöran Jöranssons hustrus afledne **fader** b:n Thomas Henrichsson och **broder** Abraham Thomasson. Upteckning 14.6.1756 efter Thomas Henrichsson. Kärandens **swärmoder** Maria Jöransd:r aflidit sidstledne julehelg. Jöran Jöranssons **h:u** Anna Thomasd:r. Upteckningen olaglig.

s. 290 # 46 - B:n Jöran Jöransson från Safwo beswärade sig, att drängen Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** en wecka sedan klockan 12 om qwällen **fattat** thess **stiufsson** Elias af 10 års ålder **i luggen och theraf kastat honom ned på gålfwet, så att nesa och mun blödd**. Drängen anförde, att sedan gåssen Elias **tagit honom i fötterne och welat stiälpa honom i kull samt bedt Jöran kyssa sig bak**, hafwer Jöran tagit Elias i håret och skilt honom.

s. 291 # 47 - B:n Jöran Jöransson ifrån Safwo påstod, att drängen Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** kallat honom **tiuf**, men kunde icke bewisa.

s. 292r # 48 - (Saken saknas) Förrättats 3.11.1755 **tomtjämckning** öfwer Safwo by. Förrättas en ny syn.

s. 292r # 49 - **Soldaten** Jöran **Långström** ifrån Pitkäjärfwi emot b:n Lars Mårtensson ifrån Lawia (=Lasola) för det den senares son med boskap låtit upbeta och förtrampa den förras roteäng.

s. 292 # 50 - Kronob:n Jöran Mårtensson ifrån Lasola emot thess granne Lars Mårtensson, att ehuru kärandens **Ristakaski** och swarandens **Hapamoisio åkertäppor stöta tillsammans**, så skall dock Lars Mårtensson uraktlåtit att upsätta thess andel uthi **skiljegården**. Skiljegården bör upsättas i proportion af thes ägodels storlek.

s. 293r # 51 - Upskutne målet angående att b:n Thomas Jacobsson Mattila ifrån Kauppila **icke inställt sig till skrifteförhör**. Länsmannen gaf wid handen, att öfwer beskyllningsmålet emellan **probsten Salowius**, som för det han **illa brutit sitt ben sedan sidsta höstetinget måst hålla sängen**, och Thomas Jacobsson icke blifwit förd något protokoll, utan intygade **sokneadjuncten** Johan **Utter** med nämden, det häradshöfdingen Carl Johan Jegerschiöld genom förlikning bilagt saken. Af hofrättens utslag inhämtades, att Thomas Jacobsson blifwit dömd att **straffas med 23 par spö för det han i dryckesmod af arghet och i afsicht att upbränna några huus**

uptendt eld å skullan af en stufwa. Thomas sakfältes 50 dahler silfwermynt eller (alternativt) med **16 dagars fängelse wid watn och bröd**.

s. 297r # 52 - Syfwäjerfwi byamän emot Päskylä hemmans innehafwarne angående 2 af Päskylä boerne upbygde **qwarnar**.

s. 298v # 53 - Twistemålet emellan b:n Johan Erola ifrån Oriwesi by och **kapellanen** Johan **Utter** om något hö hade förlikts.

s. 298v # 54 -Simon Seppä i Syfwäjerfwi emot Daniel i Päskylä om en skiälla. Särkijoennittu.

s. 299 # 55 - Simon Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot Päskylä om delaktighet i tillandningar.

s. 300r # 56 - Fortsatta målet emellan Wihasjerfwi och Pundari byamän angående åwerckan. Swaranderne blefwo dömde.

s. 303 # 57 - Wid sidsta tinget hafwa Uiherla byamän giordt anhängig en åwerckans sak på **Wedentausta skogsmarck** emot Hapaniemi boerne. Et betyg 14.1.1760 af **adjuncten** Anders **Thormarck**, at b:n Lars Eskilsson från Pajulax i Sahalax sokn är af god frägd. Et annat betyg af **kyrckoherden** Johan **Odenius**, det b:n Jöran Jacobsson Yrckölä från Eräslax är af god frägd. Swaranderne anförde, att Lars Eskilssons **son är gift med** swarandens Johan Peldolas **hustrus syster** ? Jöran Jöranssons **hustrus** Anna Ericksdotters **bror** Henrick Heickilä är swarande i saken, warandes Heickilä hemman bemälte hustru Anna Ericksdotters arfwejord. Erick Ohlsson är gamle bondens Erick Thomasson Heickiläs **syskonebarn**, men hans **dotter** innehafwer förtiden hemmanet.
Bonden Lars Eskilsson witnade, att käranderne oqwalt nyttiat den twistiga marcken. Wallherden Erick Ohlsson ifrån Säynäjoki intygade likaledes. Upsköts.

s. 305 # 58 - Skräddareenckan Maria Johansd:r från Säynäjoki emot hennes **faderbroder** Erick Philipsson från Säynäjoki by att swara angående Påhjala skatteh:n. Maria will medelst hennes arfsrättighet winna ½ hemmanet. Oklart om hemmanet är af krono eller skattenatur.

s. 309 # 59 - Fortsatta målet Uiherla byamän emot Kauppila åboer angående **Wedentausta skogsmarck.** B:n Lars Eskilsson från Pajulax intygade, att Uiherla boer nyttiat den twistige marcken. Wallherden Erick Olofsson ifrån Säynäjoki intygade, att då han öfwer 20 år sedan bodt i Uiherla by, har han blifwit warse, det samma bys åboer oqwalt nyttiat den twistige marcken. Upsköts.

s. 310 # 60 - Uiherla bönderne klagade, att Kauppila byamän skulle med wilja låtit drifwa och walla deras boskap å Uiherla bys **Wedentausta äng**. Wallherden Henrick Isaaksson nekade sig hafwa wallat å Wedentausta äng.

s. 311r # 61 - B:n Erick Kauppi ifrån Hapaniemi emot b:n Erick Joensu ifrån Uiherla. Wid höstetinget förordnades att förrätta syn å **Syrjenma marck** angående swedjande.

s. 311 # 62 - Fortsatta målet. Bondesonen Johan Ericksson ifrån Säynäjoki emot nämdemannen Matts Mickelsson angående en ängesmarck. Det twistige stället skulle wara emellan Mattses **Kapulanittu ock Kapulanmoisio utåker**.
Kärandens **fader** b:n Erick Philipsson anmälte, det han låtit de son Johan giöra den twistige intagan. Rödjat af byns samfällda skogsmarck utan grannarnes tilstånd. (X cap. 4 # i B.B.)

s. 312r # 63 - Fortsatta målet. B:n Matts Henricksson ifrån Lydickälä emot gamla inhyseskarlen Henrick Mattsson från Kårri angående **åwerckan å Nuotajerfwenluchta äng**. Målet återkallades.

s. 312 # 64 - Bönderne Matts Grelsson och Johan Johansson Pietilä i Hafwisto by angående åkerwäxten. Förliktes.

s. 313r # 65 - Reserwesoldaten Anders Samuelsson från Oriwesi by klagade, att **soknelinwäfwaren** Elias **Menholm kalladt honom hund och spisöhlstapp samt bedt kyssa sig i bakändan**. Menholm nekade.

Bondehustrun Maria Simonsd:r ifrån Oriwesi by intygade, att Menholm i witnets pörtte utlåtit sig, att **det wore en hund, som borde lysas om i kyrckian**. Sedan käranden frågat, hwarföre han wore hund, skall Menholm swarat: **du är spis öhls tapp: kyss mig i bakändan**. Pigan Sophia Simonsdotter ifrån samma by witnade likaledes.

s. 314r # 66 - Skräddareenckan Maria Johansdotter från Säynäjoki emot landbonden Henrick Henricksson, afskedade **dragon** Henrik **Stålt** och sidstnemdes **dotter** Regina Henriksdotter angående slagsmål (Se höstetinget). Upsköts.

s. 314r # 67 - Sedan förra bonden Johan Henrichsson från Pitkäjerfwi inlåtit sig i äktenskapshandel med bondeenckan Susanna Andersdotter - - och de twänne gåssebarn sammanaflat - -. Häradsrätten pröfwar skiäligit, det böra Johan Henrichsson och Susanna Andersdotter utan uppehåll låta äktenskap med wigsel fullkomma, samt för otidigt sängelag till kyrckan betala trä daler silf:rmt hwardera. I händelse Johan och Susanna än ytterligare skulle tredskas, åligger länsman Lindh dem å nästa ting tilltala.

s. 315 # 68 - Bönderne Henrich Mattsson ifrån Kerte och dess hustru Sophia Jöransdotter emot soldaten Johan Granroth angående slagsmål.

s. 316r # 69 - Reserwesoldaten Anders Samuelsson ifrån Oriwesi by androg, att **soknewäfwaren** Elias **Menholm** skulle Anders med slagsmål öfwerfallit.

Kangasalan talvikäräjät 1760

s 366 § 44 - Landbonden Grels Grelsson ifr. Sarckila emot dess broder Jacob och Moder Brita Märtensd:r i samma by ang. en arfsförening. (Se 52 §)

s 375r § 52 - (Fortsättn. till 44 §). Förenades, at Grels låfwade taga på foder dess moders och broders boskapskreatur öfver denne winter och låter Jacob i nästa höst bärga de åkrar och swedjestycken, som han wid Sarckila boställe till enskilt nyttiande besådt.

s 401v § 67 - Samtelige Wehkapundari byamän ifr. Kuhmalax emot Wihasjärfwi boer ifr. Oriwesi ang. åwärckan. Johan Jullinen fr. Hietalax anmälte, att Hietalax bys ägor sträcka sig till omtwistade rån.
Witnen (bl.a.): Wallherden Per Persson ifr. Wihasjärfwi by war jäfwig. Torp. Anders Matsson ifr. Suomasema berättade, at enär han för 18 åhr tilbaka warit wistande i Wihasjärfwi by, skal sagde bys åboer nyttiadt den delen af **Rajasillanmäki marck**, som ligger på Orihwesi sidan om sokneråen eller den därstädes warande broen.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 15-.9.1760
VA Ylä-Satakunta KOa82 s. 1093r-, mf JK 2337

s. 1094r # 1 - Prästegårds innehafware **probsten** Anders **Salowius** androg, att Onistaipale byamännerne kronoh:ns åboerne Matts Laurila och Matts Otila samt skatteb:n Simon Eskola jemte Heickilä trumslagareboställs innehafware trumslagaren Johan Dahl skola af **Prästegårdens Kowenluchta äng** til sine ömsesides derom belägne **Kowenluchta ängstegar** intagit höbol, Eskola til tre, Heickilä till fem, Laurila til fem och Otila til sex lispunds afkastning, efter synen och wärderingen i augusti. Förlikts sålunda, at Laurila, Otila och Eskola friwilligt afstå sine intagor så, at Prästegårdens Kowenluchta ängs med sin nordwästra ända afskiärer rårätt hela deras ängstegar, af hwilka de, som wetta åt siön, tilfalla Prästegården. **Trumslagaren Dahl** kunde icke ingå någon förlikning, hälst samme teg flere år tilbaka är af en **landtmätare** Heickilä bostället tilldelt och sedermera ständigt derunder nyttiad. De öfrige Onistaipale bys åboerne Simon Henriksson Siukola och Thomas Matsson Nåperi skola bifallit till genom förlikningen skeende afskiärningen å deras ängstegar. Pulkila hemmanets teg har eij någonsin gåt längre än til Prästegårdens Kowenluchta ängs nordwästra ända, hwarest den slutats. Förlikningen stadfästes. Twisten emellan Prästegården och Heickilä förblef öppen.

s. 1097 # 2 - Innehafwaren af Prästegården **probsten Salowius** androg emot Orihwesi bys hemmansåboerne innehafwarena af Siukola fältwäbelsbostället **adjutanten** Carl Johan **Klick** och Seppälä capellansboställ **capellanen** Johan **Utter** samt bönderne Johan Antila, Thomas Konti, Lars Pafwola, Matts Kössi, Lars Siurola, Erik Parpola, Johan Otila, Johan Terjoki, Samuel Erola och Jonas Mattila samt Pehula byamännerne Johan

Nåppari och hälften innehafwarene Maunula hemman Johan och Thomas Jöranssöner, at ehuru **Prästegården uti probsten Salowii twenne företrädares tid ägt samfällighet** med swarandernes hemman **uti en å Mallmen emellan Orihwesi och Ruowesi soknar belägen skogsteg**, så skola swaranderne numera wela utestänga Prästegården derifrån, oachtadt the för flere tillstådt Prästegården theri äga delaktighet. Upsköts.

s. 1102r # 3 - Innehafwaren af Prästegården **probsten Salowius** tiltalte the Wehkalax byamän för det the skola wela tillägna sig en **uti Wenehjåki åå utorckad ådra** jemte några å deras sida af åån årligen tillandade åbrädder och stränder, oaktadt samme åå af ålder tilhört Orihwesi Prästegården, men **til en del i senare tider förmedelst watnets utfallande genom Ihari forss blifwit uttorckad**. Förare Henrik Ollenqvist. Upsköts.

s. 1104 # 4 - Wehkalax byamännerne emot innehafwaren af Prästegården **probsten Salowius** för det probsten skall allena wela tilwälla sig **fiskidkandet uti Wenehjåki åå**, som upgafs till **Lefwelaxi** och derunder belägne stränder, hwaruti käranderne med Prästegården skola af ålder ägt rättighet at fiska. Upsköts.

s. 1105 # 5 - Wehkalax byamännerne beswärade sig, at innehafwaren af Prästegården **probsten Salowius låtit inrätta en fiskekatsa uti Wenehjåki åmynning**, hwarest kärandernes fiskewatn skall wara belägit. Probsten förklarade sig hafwa, hänwisande till et gammalt dombref angående **rättigheten till hela Wenehjåki åå**, låtit inrätta en katsa uti åmynningen å det öfwerklagade stället och, alt sedan han tilträdt pastoratet, idkat fiske samt tillåtit en och annan **bärga röwass och säf**. Emot Erik Mattsson som witne föredrog Salowius, att landbonden Erik Mattsson ifrån Säynäjåki hade under förra ofredstiden, då Prästegården warit öde, warit för dreng i Wehkalax by och således tygelfritt och olofligen kunnat med Wehkalax boerne nyttia Prästegårdsens ägor. Witnet Erik Mattson kunde icke gifwa någon uplysning. Upsköts.

s. 1110r # 6 - I närwaro af thes **son** Samuel Johansson och **sonehustrun** Kirstin Jöransd:r samt **sons tillämnade måg** bondesonen Jöran Andersson ifrån Pajukanda androg b:n Johan Samuelsson Erola ifrån Orihwesi by, at sedan han under thes ächtenskap med sin nuwarande **h:u** Wallborg Henriksd:r för et år tilbaka till skatte inlöst Erola kronoh:n, skall efter Johan och Walborgs död **sonen** Samuel och des **hustru** Kirstin blifwa ägare af Erola hemman samt efter Samuels och Kirstins död **mågen** Jöran och des hustru.

s. 1111 #:t 7-8 - Oeconomiemål.
7 § - Smeden Anders Eriksson fr. Köykänpä. Hans **måg** Johan Johansson fr. Sawo blir smed i Jupakanten.
8 § (TMA Ikalis 28 s 18v) - Husesyn 26.6.1760 öfwer **Källjo ödesh:n** i Kåpsamo by, hwaruti b.sonen Staffan Samuelsson 7.2.1757 erhållit införsel. Bewiljades 24 års frihet.

s. 1111 # 9 - Bondesonen Samuel Johansson ifrån Orihwesi by anmälte, at han afstå Erola hemmans besittning till dess tillämnade **måg** Jöran Andersson med wilkor, at denne drager nödig försorg om Samuel Johanssons **sons scholaegåssen** Samuel Samuelssons upfostran och understödjer honom med kläder och annat, som till **bokwetts idkande** för honom kan wara angelägit.

s. 1112r #:t 10-11 - Oeconomie- och förmynderskapsmål.
(Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 15-.9.1760 (VA Ylä.Satak. KOb4)
s 2 # 10-11 - B. Johan Jöransson fr. Kockola dog 9.4. Til b.enckan Maria Johansd:rs fr. Kåckåla med sin afl. **man** b:n Johan Jöransson sammanaflade barns **sonen** Johan samt **döttrarnes** Annas och Marias förmyndare förordnades b:n Henrik Andersson Karfwia fr. Längelmä s:n.)

s. 1112r # 12-13 - Länsmannen Lindh androg, att qwinspersonen Maria Jöransd:r ifrån Uiherla låtit utgå rykte, som skulle hon blifwit lägrad af bondesonen Erik Mattsson dersammastädes, hwaraf hon tillstå sig hafwa blifwit rådd, men icke sedermera något barn födt. Maria berättade, at sedan hon under sin tienstetid hos Erik Mattssons föräldrar flere resor öfwadt oloflig kötslig beblandelse med Erik, har hon 13.9.1760, efter hon någon tid förrut **förlorat sin qwinliga tid, blifwit hastigt siuk, hwarunder hon märckt, at hennes kropp til alle lemmar blifwit ansatt af starckt darrande och skälfwande**, hwaraf såwäl som sielfwa umgänget med Erik hon skall tigit sig anledning at tro, det werckeligen warit hafwande, oachtadt hon sedermera hwarcken fått missfall eller framfödt något barn. Erik nekade alt.
Drengen Erik Jacobsson ifrån Uiherla intygade, at då han med sin **hustru** Walborg Larsd:r legat i en boda, hwarest Erik Mattsson jemte Maria och Eriks **syster** Margeta Mattsd:r äfwen haft sine sängar, har witnet om en natt mot mårgonen, då det skulle gå ut, sedt at **Maria legat hos Erik afklädde under et täcke** stilla troligen insomnade. Witnet hade icke märkt, at Maria warit hafwande, ehuru han äfwen en gång sedt henne ligga på bäncken i bara linnet. Maria hade om en lögerdagsmårgon **gåt uti en foderlada** och enär witnet jemte

gårdsfolcket welat förmå henne derifrån, har hon icke åtlydt dem utan helt förstäld till sitt utseende samt **skälfwande och darrande till hela sin kropp lofwadt derstädes förblifwa och röta sig, hwarest hon qwarblifwit i twenne dygn utan mat, då hon om måndags mårgonen lagt sig å badstufwulafwan**, utan at witnet förstått om Maria warit siuk i ladan och badstufwan eller om hon annors blifwit betagen af någon fåkunnoghet.
Den förras **h:u** Walborg tillade, at hon äfwen blifwit warse, det de angifne legat öfwer natten tillsamman i en säng och enär witnet åter en gång om en natt skulle ingå uti ett pörte, hwarest witnet med sin man uti en säng samt Erik Mattsson bad om bordet, men Maria gentemot bordsändan på bänckerne, har witnet hördt lika som en skulle fallit neder från bänken bakom bordet. Upsköts.

s. 1116 # 14-16 - Restransakning. - Hofrätten hemställdt. - Oeconomiemål.
15 § - B. Johan Eriksson i Päskylä dog efter ett slagsmål med smeden Simon Jöransson Seppälä fr. Sywäjärfwi. Johan Erikssons **bror** rusth. Jöran Eriksson fr. Stor-Attila i Längelmä. Johans **encka** Kirstin Henriksd:r.

s. 1117r # 17 - Fortsatta målet, at **corporalen** Otto **Gråsten** öfwerfallit förafskedade soldaten Jacob Jöransson och dess **h:u** Maria Mickelsd:r ifrån Pajukando med slagsmål. Gråsten förklarade sig, at han jemte Jacob Jöransson warit på Muckula hemman och som Jacob i öfwerlastat tilstånd warit mycket orolig och på wärdsfolkets erindran ei welat begifwa sig därifrån till sin hemwist, hade Gråsten sökt förmå Jacob at gå bårt, men Jacob blifwit förifrad och en gång slagit Gråsten för örat, då Gråsten fattat i Jacob och stött honom ut ifrån dören samt liten stund därefter gått till Magnula hemman at af Jacob återbegiära des åt honom till låns gifna **tobakspipa**, hwarwid Jacob och des hustru skola bemötta Gråsten med otidighet och den förra fallit på gålfwet samt illa stöt sig.
B:n Henrik Henriksson Sahkola intygade, at han hördt Gråsten säga, det han skuffat Jacob ut från dören och sparckat honom. Des **broder** Anders Henriksson berättade, att Jacob om en natt i october kommit till witnet och sagt hafwa nödgats fly för Gråsten som slagits honom. Sahkolas **sonehustru** Maria Eriksd:r intygade, at hon i october sedt Jacob Jöranssons **h:u** Maria Mickelsdotter hafwa tre blodrispor i ansichtet. Bondedottren Kirstin Johansd:r ifrån Pajukando intygade, at hon en söknedagsafton i october kommit in uti en stufwa på Muckula hemman, hwarest Gråsten och Jacob förrut warit och sedt att corporalen fått en liten blodrispa af en örfil. Gråsten fattat uti Jacob och skuffat honom från dören samt i farstufwan några gångor slagit Jacob med et wedträ på ryggen, hwarwid drängen Mårten Mårtensson öfwertalt Jacob at begifwa sig, men Jacob slagit Mårten för örat. Drängen Mårten Mårtensson hade sedt Gråsten på gården å Muckula tre resor sparka Jacob. Afskedade soldateh:n Elin Thomasd:r ifrån Suomasema intygade, at hon, då slagsmålet skedde, redan legat, då Jacob kommit til Magnula och Jacob beklagat sig af åkommor. Liten stund dårå hade Gråsten **med lychta och lius i handen inkommit** och blifwit af Jacob tiltald för slagsmål. Inhysesqwinnan Kirstin Jöransdotter ifrån Pajukando äfwen witnade. Upsköts.

s. 1121 # 18 - Fortsatta målet angående slagsmål emellan bondehustrurne Lisa Johansd:r och Maria Henriksd:r ifrån Hirfwijerfwi. **Soldaten** Henric **Elghorns** ifrån Hirfwijerfwi **syster** Maria Axelsdotter, som är **lieutenantens Jacob Johan Weissmans kyrktagne fästeqwinna**, berättade, at hon förledit år fierde dag pinges om mårgonen efter klockan 4 skal hördt Maria Henriksdotter: **Gå til Helfwetis eld både med din boskap och son**. Det andra witnet **soldaten** Anders **Pihlström** war förtiden på **strömränsnings arbetet** utcommenderad. Hans **h:u** Sophia Johansd:r ifrån Hulipa. Upsköts.

s. 1123 # 19 - Angår Johan Henrichssons och Susanna Andersdotters i Pitkäjärfwi by äktenskapshandel. Rätten pröfwade skiäligt och i enlighet med förordningen af 23.7.1755, det böra Johan Henricksson och Susanna Andersdotter wid wite af **8 dagars fängelse på watn och bröd** inom nästa ting träda med hwarannan til wigsel. Om de tredskas, åligger länsman åter dem til ting instämmas.

s. 1125r # 20 - B:n Erik Alanen ifrån Kafwala brukat gåsse till wallgång.

s. 1125 # 21 - **Trumslagaren** Johan **Dahl** ifrån Onnistaipale emot des grannar bönderne Matts Laurila, Mats Uotila, Jöran Tianen, Simon Siuko, Simon Pulcki och Thomas Nåberi angående bete och förtrampning å ängar.

s. 1126r # 22 - B:n Henrik Elieson ifrån Kihlala androg, att rusthållaren Mats Johansson ifrån Jaarla icke låter pigan Beata Johansd:r träda i Henriks nästa års tienst. Förlikts.

s. 1127r # 23 - Hemstäldts hofrätten. Inh. Jöran Mickelsson fr. Kallenautio. Hans **son** nybyggare där Mats Jöransson.

s. 1127r # 24 - Kronob:n Simon Seppä ifrån Syfwäjerfwi emot Päskylä hemmans innehafwarene angående delning af ängar och ängslador.

s. 1127 # 24(a) - **Sokneskräddaren** Matts Eliasson ifrån Uiherla androg, at ehuru inhysingen Anders Johansson ifrån Hietalax och b:n Jacob Andersson ifrån Järfwenpä med Anders Johansson wid 1753 års hösteting förlikts, det Anders icke finge med skräddarearbete förfördela käranden, har Anders emot förlikning förfärdigat åt Jacob Andersson twå par **sämsk böxor**.

s. 1129r # 25 - Gamla b:n Johan Johansson ifrån Suinula emot sin son b:n Jöran Jöransson Siukola angående Nåkinijttu.

s. 1130r # 26 - Af gamla b:n Johan Johansson ifrån Suinula fordrade **kyrckioherden** ifrån Längelmä magister Johan **Odenius** en koo uti testamente efter Johans afledne hustru Sophia Mattsd:r.

s. 1131r # 27 - **Kyrckoherden** Johan **Odenius** androg, at förra hemmans åboen Johan Johansson ifrån Suinula icke betalt påskpenningar.

s. 1131 # 28 - Förrättas uptekning efter gamla bondens Johan Johanssons ifrån Suinula afledne h:u Sophia Mattsd:r.

s. 1132r # 29 - Bondesonen Johan Henriksson ifrån Hafwisto klagade för det bondeh:n Maria Eriksd:r **kallat Johans hustru** Beata Johansd:r **för twänne männers hora**. B:n Simon Knutsson kunde icke wittnas, enär han är kärandens Johan Henrikssons **faders moster man**. Simon Knutssons son Henrik Simonsson ifrån Hafwisto intygade, at swaranden om en söknedag kommit til witnet och sagt til käranden, **at hans hustrus hemliga lem wore af twenne karlar rifwen samt at Johan Henrikssons hemliga lem nu mera wore för henne tilräckelig, utan borde Johan dertil skarfwa sin näsa**. Maria sakfältes.

s. 1133 # 30 - (Upskutne målet). Inlades syneförrättningsprotokoll 8.8.1760 öfwer den skog och marck, som förra åboen numera afledne Matts Thomasson Mickola i Kåckila för öfwer 20 år sedan medelst gärdesgårdens flyttning wid Mickola hemmans **Kalaniemi äng** af parternes samfäldta ägor instängt. Intagorne bestå af 6 tunnors land. Förliktes. (Karta öfwer Kockilas en del ägor. Inga ortsnamn.)

s. 1135 # 31 - Fortsatt mål emellan **soknesmeden** Anders Eriksson från **Kyökä** (TMA**: Köykä)**, des **gifta systrar** Maria och Sophia Eriksdöttrar samt deras **afledne syster** Anna Eriksdotters omyndige barns **fader torparen** Gustaf Samuelsson, utom deras **i Stockholm** dock i owisshet wistande **ogifta systers** Christin Eriksdotters tilsatte curator nämdeman Lars Johansson Pafwola från Orihwesi by å ena sidan, kärande, och Anders Erikssons samt des **syskons stiuffader** Simon Knutsson och des **son** Henrik Simonsson från Nickilä hemman i Hafwisto by, swarande, angående arf i löst efter smedens och dess syskons **afledne fader** Erik Johansson och **moder** Kirstin Jöransdotter. Wid skipte 11.9.1760 öfwerenskommits, at stiuffadren betalar till smeden Anders 24 daler, Maria 33 daler, Sophia en tunna god råg, afledne Annas barn 21 daler samt Christins andel anten i penningar eller i persedlar.

s. 1137r # 32 - Oeconomiemål. Drengen Henrik Eliasson i Kihlala fordrar arf efter enkan Agnes Jöransd:r, som dog hos Jonas Jöransson Mattila i Orihwesi by.

s. 1137r # 33 - (Fortsatta målet). B:n Jöran Andersson från Hirfwijerfwi mot soldaten Henrik Axelsson angående wallhionslön för 2 åhr. Swarandens **h:u** Lisa Thomasd:r.

s. 1137 # 34 - B:n Johan Elieson Salo emot Henrik Andersson Hoifwola angående **2 hundar, som genom Henriks giller döden liutit.**

s. 1138r # 35 - **Nybyggaren** Matts Jöransson ifrån **Kallenautio** beswärade sig, att des **broder** Jöran Jöransson, dräng hos käranden, åwerkat uti **Ridan hudan nyrödsel** och i åhr bärgat til 2 winterlass. Swaranden Jöran Jöransson förebar, at deras **fader** inhysingen Jöran Mickelsson från Taipale giordt åwärckan och at Jöran

endast på des faders befallning giort honom biträde, hälst fadren samma ställe med **Taipale boernes lof** först sielf uprödjadt och hägnadt, hwilket Matts dock bestred. Upsköts.

s. 1139r # 36 - **Nybyggaren** Matts Jöransson ifrån **Kallenautio** tiltalte sin **broder** drängen Jöran Jöransson för det Jöran med hugg och slag öfwerfarit Mattses **hustru** Anna Henrichsdotter, men kunde icke bewisa.

s. 1139 # 37 - **Nybyggaren** Matts **Kallenautio** emot bonden Henrik Andersson och hans **hustru** Kirstin ifrån Håifwala för utguten oqwäden. Förlikts.

s. 1139 # 38
- Drängen Jöran Jöransson fordrade af des **broder nybyggaren** Matts Jöransson en tunna 10 cappar råg m.m. för afkastningen utaf **Ridanhudan äng**. Matts uplåter til sin **broder** Jöran Jöransson besittningsrätten af ½ **Kallenautio** nybygges jord och mark, ifall Konungens befallningsman bifaller.

s. 1140 # 39 - Emedan häradsrätten wid wintertinget i twisten emellan drängen Jöran Jöransson ifrån Kallenautio, kärande, och dess **afledne swågers** Henrik Thomassons **äncka** Sophia Johansdotter ifrån Safwo och **swåger** b:n Thomas Thomasson ifrån Kåckila, swarande, angående arf efter Jöran Jöranssons **hustrus** Anna Thomasdotters **afledne fader** bonden Thomas Henrichsson och **broder** Abraham Thomasson, uphäfwit den efter Thomas Henrichsson åhr 1756 förrättade bouptecknigen och fördelningen, har giorts en ny boupteckning 15.4.1760. Jöran Jöranssons **swärmoder**, numera afledne Maria Jöransdotter. Fråga om Jörans hustrus hemfölgd. Upsköts.

s. 1144 # 40 - Oeconomiemål.

s. 1144 # 41 - Innehafwaren af **Sarfwela** kronoh:n i Woitila by **adjuncten** Johan **Utter** med des grannar b:n Anders Christersson och Samuel Ärrälä klagade emot **reservekarlen och nybyggaren** Matts Jöransson **Kallenautio**, at han i flere åhr med **swedjehygge och näfwerflöt** åwerckat Woitila bys enskildte skogsmarck oskäligen wid det Kallenautio, hwarå the skola låtit honom såsom theras reserwekarl sig **upbygga ett torp**.
Swaranden Matts anförde, at han icke med kärandernes utan **konungens befallningshafwandens tilstånd nedsatt sig å Kallenautio ödeshemman** och icke nyttiat Woitila skogen eller missbrukat Kallenautio ödesjord. Käranderne medgåfwo, att Matts i förstone blifwit **inrymd i Kallenautio**, hwars belägenhet dock icke skal igenfås på det stället, ther swarande sig nedsatt, utan på ett annat. Men sedan han begifwit sig til reservesoldat, skola wederbörande derföre till Kallenautio upodlande **inrymt linwäfwaren** i Orihwesi sokn Elias **Menholm**. Upsköts.

s. 1147r # 42 - (Upskutne målet). B:n Mickel Bengtsson Rajalax emot des granne b:n Jöran Johansson angående en intaga af kärandens **utåker Kåiwuniemen puoliainen måisio**. Förlikts wid synen 8.9.1760.

s. 1148 # 43 - B:n Anders Christersson Bertula ifrån Kopsamo emot b:n Johan Samuelsson Maugnula angående åwärckan på kärandens **Kannisto äng**. Wid synen 27.6.1760 berättade 1) soldaten Matts Kåckman ifrån Ruowesi, at ängen tilhör Bertula hemman, 2) Bertulas egen **wargiärningskarl** Staffan Mårtensson, at han å sagde ställe bränt qwistar, 3) bondehustrun Lisa Johansdotter ifrån Hirfwijerfwi, at hennes fader rödiat här åfwanföre en swed til äng men kunde intet säga om det twistige stället, 4) inhysesqwinnan Margaretha Mattsd:r, at hon upbränt qwistarne å det twistiga stället samt nyttiat, til des Kölli ödeshemman åboen henne detsamma ifråntagit, 5) gamla mannen Henrik Johansson ifrån Wähkalax berättade, at han tillika med Maugnula folcket huggit wed ifrån berörde ängstycke, 6) **torparen** Henrich Mattsson ifrån Jarala eller **Niemis torp** utlät sig, at han sedt Magnula åboen å stället hugga wed. Förliktes sålunda, at Magnula får behålla det twistiga stället wid Kanninsto äng men uprödjar lika stor marck åt Bertula wid **Kyto Korpi äng**.

s. 1151r # 44 - Oeconomiemål. (Kuorewesi-ärende.)

s. 1151r # 45 - Bondesonen Matts Eriksson ifrån Pajukando jemte dess **moder**, enkan Brita Michelsd:r ifrån Järfwenpä, bönderne Matts Henriksson med dess **h:u** Brita Larsd:r ifrån Uhiniemi och Anders Larsson ifrån Pijttala by samt bondesonen Jacob Henriksson med dess **moder** Walborg Mickelsd:r ifrån Kaupila emot b:n Jöran Mattsson, som nuförtiden innehafwer Kärki h:n i Wihasjerfwi, angående besittningen af Kärki skatteh:n, som käranderne såsom theras mödernes arfwejord tänka sig tilwinna.
Swaranderne anförde, huruledes Brita och Walborg Mickelsdöttrars för flere år tilbaka afledne **fader** Mickel Mickelsson och swaranden Jöran Mattssons **fader** Matts Mickelsson, the ther sin emellan warit **sambröder**,

efter theras afledne föräldrar **fadren** Mickel Mattsson och **modren** Elin Jacobsd:r erhållit såsom arf hwar sin hälft af Kärkä skatteh:n i besichtning. Som swarandens **fader** Mats Mickelsson sedermera obehörigen tilwälladt sig hela hemmanet, påstodo käranderne nu ½ Kärki hemman.
Mickel Mickelsson hade ägt 3 **döttrar** Brita, Walborg och Sophia, af hwilka Sophia för flere åhr sedan afgått och lemnat efter sig 7 barn, nämligen en **son** Anders Larsson i Pijtta samt **döttrarne** Brita Larsd:r **gift med** Uhiniemi Matts Henriksson, Maria **gift med** b:n Johan Jöransson ifrån Terfwaniemi, Elin **gift med** b:n Mickel Jöransson i Ärälax, Lisa **gift med saltpettersiudaren** Samuel Matsson i Uhiniemi, Walborg som några åhr sedan af lägersmål barn framfödt, Sophia then ther warit **gift med** inhysingen Mats Gustafsson i Wingiä men några år sedan afgått och lemnat efter sig thess man jemte en omyndig **son** Johan Mattsson.
Swaranden Jöran Kärki anförde, at thes **faderbroder** Mickel Mickelsson aldrig besuttit någon del af Kärki hemman, utan har swarandens fader thet ensam förestått och betalt sine medarfwingarnes andelar. Upwiste skiftesinstrument 13.9.1729 efter sin **faderfader** Mickel Mattsson och **fadermoder** Elin Jacobsd:r, hwaraf befants, at swarandens **fadersbroders** Mickel Mickelssons **dottrar** Brita, Walborg och Sophia, såwida Mickel tå redan warit död, tilfallit i arf efter deras faderfader i löst och fast 115 daler kopparmynt. Upsköts.

s. 1155r # 46 - (Upskutne målet). Skräddareenkan Maria Johansdotter ifrån Säynäjoki emot landbonden Henrik Henriksson och förafskedade **dragon** Henric **Stålt** samt den sidstnämndes **dotter** pigan Regina Henriksdotter angående slagsmål.
Dragon Anders **Idström** ifrån Säynäjoki berättade, att tå han om qwällen ifrån skogen hemkommit och warit på gården, hafwa Maria och Stålt med något buller hållandes i hwarannan kommit ifrån stufwan och begge fallit ner framför farstufwudören, derifrån Maria straxt upstigit och lupit på andra sidan om gården, dit äfwen Stålt sprungit efter samt stött henne ner på marken och begynt krossa henne med knän så at hon skrikit. Efter det Stålt therå gått bort ifrån Maria, har Henrik Henriksson kommit dit med en käpp i handen och af armen begynt leda henne ut ifrån porten, hwarunder händt, at Maria, som stretat emot, flere resor kullfallit.
Inhysesqwinnan Judit Isaksd:r ifrån Koifwuniemi berättade, at hon hördt stort skrik å Henrich Henrichssons gård, hwarföre hon begifwit sig dit och wid ankomsten sedt, at Maria legat nere och Henrik öfwer henne med käpp i handen. Henrik hade utsläpat Maria på backen samt therunder 3 resor kullstött Maria.
Henrik Henriksson och Stålt blefwo bägge sakfälte med 12 daler.

s. 1160r # 47 - Soknesmeden Jöran Jöransson ifrån Messuby emot skatteb:n och nämndemannen Matts Mickelsson ifrån Säynäjoki angående arf efter Jöran Jöranssons afledne **swärfader** Johan, som å Matts Mickelssons innehafwande Karpila skatteh:n öfwer 20 åhr sedan aflidit. Jöran Jöransson uptedde fullmacht af dess afledne **swärfaders systers** enda arfwinges och **sonedotters man snickaren** Jöran **Corelius** til målets bewakande och anförde, at ehuruwäl thess **swärfader** Johan Mattsson efter thess föräldrar warit ägare af swarandes nu innehafwande Karpila h:n, ägt arfsrätt uti hemmanet, skal han sådant aldrig fått niuta, utan har hans **broder** Mats eller swarandens broderfader tilwällat sig hela hemmanet. Käranden anhöll om arfsdel.
Swaranden ingaf en emellan han fader och den senares swågrar 14.3.1755 uprättad arfsförening. Käranden berättade, at hans swärfaders föräldrar, utom hans swärfader och snickaren Corelii **hustrus** Kirstin Mårtensd:rs fadermoder förut omrörde Beata samt swarandens **faders** Mickel Grelssons **moders** Maria Mattsd:rs **fader** Matts Mattsson, äfwen ägt en **son** Jöran, som är död, men skal lemnat efter sig en **sonason** Johan Johansson, nu tilstädes, samt en **dotter** Anna, nu icke tilstädes. Gafs ock tilkänna, at swaranden Matts Mickelssons 2 **modersystrar** Walborg och Sophia Mattsdöttrar samt swarandens **syster** Caisa Mickelsd:r, hwilken senare är **gift med** b:n Johan Samuelsson i Orihwesi by, ännu lefwa, men nu icke tilstädes. Upsköts.

s. 1162 # 48 - (Under 21 # begynte målet fortsatte). **Trumslagaren Dahl** emot bönderne Matts Laurila m.m. Jöran Eskola uhrsächtade sin borttowarelse förmedelst det **biörn för honom ihiälrifwit 3 kreatur** just wed thet han skulle förfoga sig til tinget. Dahl anförde, at dess grannar höst och wårtiderne släppa i bete sin boskap uti **Lähmenlaidanhaka äng**, hwaruti parterne hafwa **20 tegar hwardera** samt kärande dessutom 4 lators höslag, som är blöt och sankig, derigenom ängen förtrampes. Förböds att släppa kreatur, förutom får och kalfwar, i ängen i bete.

s. 1165r # 49 - Bondesonen Erik Jacobsson ifrån Orihwesi by emot dess **fader** åboen uppå Otila hemmanet Jacob Jöransson och dess **afledne äldre broders** Jöran Jacobssons **efterträdare** i ächtenskapet Johan Johansson angående lön för arbete hos thes föräldrar. Afhandlats 1758, at Erik Jacobsson och hans hustru skulle til dödedagen få til enskildt bebrukande ½ tunnas årligit utsäde **åkerjord**, nämligen uti **Mäkimoisio** 5½ cappas land, uti **Kaupi Moisio** 6 cappors land, **Tusurinojanpälinen** 3 cappors land, uti **Murtomoisio** the af nyo upodlade åkerstycken 2 cappors land, uti **Latokartano** äfwen et nytt åkerstycke samt uti **Halkonsuo** et litet åkerstycke och thessutom til **ängsland Sildojansuo** och **Orimus ängsstycken**. Erik Jacobsson önskade at i

stället för the flere kring spridde åkerfläkar få hela **Murtomoisio** täppa med alt thet thertil hörer. Sålunda öfwerenskoms.

s. 1167 # 50 - B:n Jöran Jöransson ifrån Safwo emot drängen Jöran Jöransson ifrån **Kallinautio** angående ersättning för 3 lisbund bröd, 9 marker fårkiött, 3 cappor salt och 5 marker lin. Förliktes.

s. 1168r # 51 - Järfwenpä och Wihasjerfwi byamän emot Wehkapundari boerne angående åwerkan. (Fortsatta målet). Wehkapundari åboer icke tilstädes. Käranderne androgo, at swaranderne förleden winter skola uppå kärandernes samfälta skog å en för **Kuhmajerfwenma kallad tract** föröfwat åwerkan medelst **timmerfällande och näfwerflöt**. Syneinstrument 29.8.1760. Tilkännagafs, at rustmästaren Johan Henric Neppius (i Hinkala rusthåll ifrån Wehkapundari) blifwit commenderad til thet **wid Nockia forss nu påstående strömränsningsarbetet**. Upsköts.

s. 1172r # 52 - B:n Jöran Gabrielsson Laurila ifrån Pitkäjerfwi androg emot b:n Matts Hoifwala, huruledes swarandens 3, Henrik Mickolas 1 samt Henrich Nikiläs 2 hästar skadat en hans åkertäppa til 4 cappors afkastning.

s. 1173 # 53 - B:n Erik Eriksson Parpola ifrån Orihwesi by emot **soknelinwäfwaren** Elias **Mehnholm** angående någon å **Sillanpä ängsteg** föröfwad åwerkan. Förliktes.

s. 1174r # 54 - **Soknelinwäfwaren** Elias **Mehnholm** androg, at b:n Erik Eriksson Parpola ifrån Orihwesi by oqwädat honom **tiuf**. Erik nekade. Giordes anstånd.

s. 1175 # 55 - B:n Erik Eriksson Alanen ifrån Kafwala emot b:n Mats Henriksson Ylinen angående Takawäräjänumbiaita åkertäppa.

s. 1178r # 56 - Ofwanämnde personer angående rågwäxten.

s. 1183r # 57 - (Fortsättning till 54 #). Erik befriades.

s. 1184r # 58 - Erik Ylinen ifrån Kafwala emot Mats Ylinen angående Takawäräjänmaa jordstycke.

s 1187r # 59 - Ofwannämnde personer angående notdragande.

s. 1188r # 60 - Nämndemannen Lars Johansson ifrån Orihwesi by emot b:n Gustaf Andersson och drengen Henrik Mårtensson ifrån Melli angående drengens städsel.

s. 1191 # 61 - B:n Matts Henriksson ifrån Martila emot gamla b:n Anders Mickelsson Riekola ifrån Kaldila angående immisssion.

s. 1193r # 62 - B:n Jacob Jacobsson ifrån Pafwola (=Porfwola) emot thes granne b:n Anders Thomasson, at denne åwerkat en del af Jacob Jacobssons **Witalahden nijttu** äng. (Fortsatta målet). Syneskrift 25.7.1760.

s. 1195 # 63 - (Målet börjats redan 1758). Åboen å **Kallinautio** krono nybygge Matts Jöransson emot kronobönderne Henrik Andersson och Johan Andersson ifrån Hoifwala samt skattebonden Erik Pettersson ifrån Suckila angående **Lapinsuo äng**. Upsköts.

s. 1197 # 64 - B:n Henrik Mattsson ifrån Kärtte och dess hustru Sophia Jöransd:r emot soldaten Johan Granroth angående slagsmål.

s. 1198 # 65 - Fortsatta målet emellan b:n Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax och des granne Henrik Thomasson Erola angående en gärdesgårds och en grinds flyttande. Synen 9.9.1760. Den af Johan Simonsson öfwerklagade **smedjan är til största delen upsatt på Eskola hemmans ängsteg** samt giör för käranden besagde teg aldeles onyttig. Henrich Erola har inrättat ett led jemte wäg til des smedja på Eskola hemmans gårdstomt och upsatt des rijewedkast til 5 alnars längd på Johan Eskolas tomt. Erolas **kåhltäppa** är til hälften eller 34 alnar i längden och 16 alnar uti bredden af Eskolas hemmans teg upodlat. Förliktes.

s. 1200 # 66 - B:n Johan Simonsson Eskola ifrån Wähkalax emot b:n Henrik Thomasson Erola angående **åker- och ängsfläckar**, them Erola uppå Eskola skogstegarne upodlat. Syneskriften 9.9.1760. På **Hullunkårpi skogstract** har Henrich Thomasson uti **Hullunkårpi kärr** rödjat Eskola hemmans andel deruti til äng bestående af 60 alnar bredd och 102 alnars längd samt 8 lispund höö årlig afkastning, därsammastädes har Henrich Thomasson rögt til ängen annan Eskola hemman tilhörig teg, hwilket nästnämnde hemman bebos förtiden af Johan Simonsson, 60 alnars bredd och 75 alnard längd samt 6 lispunds afkastning och uti **Isånitunpäre Moisio** har Henrich Erola af sagde hemmans skogsteg instängt och upplögt till åker ett stycke af 72 alnars längd och 60 alnars bredd, som äfwen i år år besådd Henrich med 5 kappor råg m.m. Synemännen Henric Lindh, Jöran Mulli, Matts Karppi. Nyttiat af swaranden i 10 år så. Landshöfdingen afgiör enär fråga om kronohemman.

s. 1203r # 67 - Åboen å ½ Pietilä kronohemman i Hafwisto emot åboen af ½ Pietilä hemman Matts Grelsson, att Matts i wintras hemsläpat mera hö af parternes til hälften ägande **Jupajoennijttu ängar** än honom tilkommit. Upsköts.

s. 1203 # 68 - Syfwäjerfwi byamän emot Päskylä angående 2 af Päskylä boerne upbygde **qwarnar**. Upsköts.

s. 1204 # 69 - Uiherla byamän emot Hapaniemi boer angående det, at swaranderne 1759 ifrån kärandernes **Wedentausta skogsmarck** huggit och affördt timmerståckar m.m. Till witnet kallad inhysingen Jöran Johansson är swarandens Jöran Seppäläs **moderbroders son**.
Landbonden Mårten Mickelson (inemot 60 år gammal) ifrån Onistaipale berättade, at han under des tjenstetid på Erola hemman i Hapaniemi för 40 år widpass sedt, at swaranderne ifrån Wedentausta skogsmarck opåtalt tagit huustarfwor. Inhysingen Johan Mickelsson ifrån Pehula berättade, at under den tid han förr 40 år sedan tient för dräng på Erola hemman i Hapaniemi, har han tagit huustarfwor ifrån Wedentausta skogsmarck, men han har hördt, att swaranderne nu gått längre. Landbonden Mickel Sigfredsson ifrån Orihwesi by berättade, at han, som nu til en del sedt det åwerckade stället, under des tjenstetid wid sidsta ryska öfwerwäldet på Juoppola hemman i Uiherla blifwit warse, at Uiherla och Hapaniemi byar blandwist nyttiat stället. Hapaniemi byamän dömdes til ersättningar.

s. 1209r # 70 - Hapaniemi byamän emot Uiherla åboer angåenden afwerckning på swarandernes enskilte **Syrienma skogsmarck**. Swaranderne dömdes.

s. 1211 # 71 - B:n Erik Henriksson Kauppi ifrån Hapaniemi emot b:n Erik Eriksson Joensu ifrån Uiherla om swedjande i **Syrienma skogsmarck**. Förrättats syn. Erik sakfältes.

s. 1214 # 72 - Uiherla byamän emot Kauppila bys åboer angående afwerkning på **Wedentausta skogsmarck**. (Fortsatta målet).
Nybyggaren Jöran Eskilsson **Kölli** ifrån Kopsamo berättade, at han för 10 år sedan under des tienstetid i Kauppila by nyttiat Wedentausta skogsmarck och therpå tient i Uiherla by, då Juoppola hemmans åboen tilwerckat en lijnswedja å samma marck, men såwida afledne nämndeman Anders Andersson ifrån Kauppila wille borttaga lijnwäxten, hade Juoppola i otid uprifwit lijnet. Inhysingen Johan Jöransson (Jöran Johansson) ifrån Hirdolax berättade, att då han warit wallherde i Kauppila by hade parterne samfäldt nyttiadt Wedentausta skogsmarck. Landbondesonen Simon Mickelsson ifrån Orihwesi by berättade, at då han förr twå år sedan i 8 år tient för dreng i Kauppila, hafwa swaranderne obehindrat nyttiat hela Wedentausta skogsmarck. Upsköts.

s. 1217r # 73 - Jussila hemmans innehafwarne i Kauppila by emot Erik Simonsson Rånga ifrån Järfwenpä angående äganderätten till **Siniwuorennijttu** äng. Målet påbörjats 1758. Wid synen upmättes en gammal ängsfläck bestående af 180 alnars längd och 120 alnars bredd, dernäst en dito af 83 alnar x 47 alnar och ännu en dito 180 alnar x 30 alnar. Nyrödningen består af 420 alnar x 60 alnar. Upsköts.

s. 1218 #:t 74-78 - Oeconomie- och förmynderskapsärenden.
(Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 15-.9.1760 (VA Ylä-Satak. KOb4)
s 3 # 74-75 - Til b:n Thomas Matsson Erolas fr. Hapaniemi omyndige **stiufbarns** Thomas och Henriks förmyndare förordnades b:n Simon Eliasson Jussila fr. Kauppila. Hans h:u Sofia Johansd:r dog sistl. wår.
s 3 # 77 - Til b:n Erik Eriksson Joensus fr. Uiherla omyndige **söners** Johan och Jörans förmyndare förordnades **sochnesmeden** Daniel Danielsson fr. Hietalax.)

76 § - B. Erik Eriksson Joensuu. Hans h:u Kaisa Henriksd:r dog 24.12. Söner omyndige Johan och Jöran. Förmyndare soknesmed Daniel Danielsson fr. Hietalax.

78 § - Erik Filipsson i Säynäjoki Pohjala. Gift med Maria Johansd:r, dog för 2 år sedan.

s. 1218 # 79 - Höstetinget slutades i Herrans wälsignade namn.

Kangasalan syyskäräjät 22-.9.1760

s 1237 § 31 - Rusth:ns Erik Simonssons ifr. Palo hustru Maria Sigfridsd:r jemte Marias i förra giftet med afledne Axel Henriksson aflade son Thomas Axelsson beklagade, at ehuruwähl cr.befall:n Johan Wialenius i augusti förrättadt skattewärdering å 2:ne i Sitama by belägne och Palo rusthåll underlydande augmentsh:n, them rusthållet är sinnad til skatte lösa, har Wialenius icke - -.

s 1308r § 80 - Wehkapundari byamän emot Wihasjärfwi och Hietalax boer i Oriwesi ang. **Rajasilda** bro.
Sold. Hopp ifr. Terfwaniemi hade för 4 år sedan tient för dreng i Wihajerfwi. B:n Jöran Jöransson Nickilä ifr. Pitkäjärfwi warit soldat och wistande i Wihasjärfwi några 20 åhr samt derifrån ohngefär 18 år borta. **Pykimäenpyki** erkändes sochnrå. **Rihinittu**.
B:n Jöran Eskilsson ifr. Kopsamo är inemot 60 år g:l och öfwer 20 år sedan i 8 års tid tient för dreng i Wihasjärfwi. Erik Samuelsson ifr. Råtiala, 40 år g:l, tient 12 år i Wihasjärfwi by och ofwer 10 år sedan flyttat därifrån. Jöran Jöransson ifr. Pitkäjärfwi, öfwer 60 år g:l, tient under förra ofredstiden i 7 år för dräng i Wihasjärfwi by. Soldaterne Bertil Wock och Simon Hopp ifr. Hietalax.

s 1337 § 94 - Landbonden på Sarckila rustmästarebostället Grels Grelsson emot sin moder enkan Brita Mårtensd:r och broder Jacob Grelsson fr. Mäyränpesä at taga delaktighet uti de husrötemedels utbetalande, som wid hållen husesyn skall blifwit, 45 plåtar.

s 1339r § 95 - Samma personer ang. swjn.

s 1358r § 118 - Wehkapundari byamän fängslat Wihasjärfwi boers hästar.

s 1385v § 138 - Wehkapundari emot Wihajärfwi ang. Pyyckimäenpyycki.

s 1388r § 139 - Samma byar ang. skada wid rågatans uphuggande.

Oriveden ja Kuoreveden talvikäräjät 26-.1.1761
VA Ylä-Satakunta KOa83 s. 20-, mf JK 2338

s. 23 # 1 - Oeconomiemål.

s. 23 # 2 - Angående **Wammaskoski brons framdeles widmachthållande**, som nyligen för kronans kåstnad blifwit upbygd. Probsten Anders Salowius och flere understödde den gamla delningen. **En del allmogen yrckade** befrielse, så wida detta **tingsallmogen sällan nyttia samma stråkwäg, utan Lempälä wägen**, eller skulle inrättas behörig tulltäkt.

s. 26 # 3 - Angående en del af denne sokns inwånare för det de försummat flere krono upbördsstämningar.

s. 27 # 4-9 - Oeconomiemål.
4 § - Skattewärdering på Tilsa hemman i Safwo för Johan Henriksson.

5 § - ” på Kockola för Erik Eriksson.

6 § - ” på Pawola i Safvo för Sofia Johansdotter.

7 § - ” på ½ Mikkola i Kockila för Mickel Matsson.

8 § - ” på ½ Mickola i Kockila för Thomas Thomasson.

9 § - ” på Kolhi för Johan Olofsson.

s. 27 # 10 - B:n Jacob Johansson Mattila ifrån Kuorewesi angående antal af legohjon.

s. 28 # 11 - Länsmannen Lindh icke ännu färdig at föredraga kronomål.

s. 28 # 12 - Ogifta drängen Jöran Eriksson ifrån Äijäis hade 1752 dömts at föda Maria Danielsdotters i Woitila oächta barn. Jöran, som nu wistas i Hafwisto, wille blifwa befrijad från afgiften, enär barnet nu går på sit tionde år. Förliktes.

s. 30 # 13 - Bondehustrurne Lisa Johansdotter och Maria Henriksdotter ifrån Hirfwijärfwi angående slagsmål. (forts.) Soldaten Anders Pihlström intygade, at han 1759 4. dag pingst om mårgonen tillfälligtwis kommit til Maria Henriksdotter i **stegerhuset** at tända eld på des **tobakspipa**, hade han sedt 4 blånader å Marias wänstra armen. Giordes anstånd.

s. 32 # 14 - B:n Henrik Mattson från Kärte med dess swärdotter Sophia Jöransdotter emot soldaten Johan Granroth angående slagsmål.

s. 35 # 15 - Oeconomiemål. Skattewärdering på Seppälä hemman i Aakkula för Mats Andersson.

s. 35 # 16 - Soldaten Jöran Granroth ifrån Kärte emot reservesoldaten Jöran Henriksson angående fordran.

s. 36 # 17 - **Torparen** Erik Johansson från Prästegården emot **soknelinwäfwaren** Elias **Menholm** angående 16 daler, som Menholm för en **studsare** af Erik upburit. **Bössan** war bristfällig. B:n från Padustaipale Anders Andersson intygade, at han för 4 år sedan, tå käranden tient för dreng hos witnet, hos Erik sedt en **musqvet pipa**. **Bössan** warit so bortskämd, at witnet thermed icke träffat efter skied ladning med twenne kulor på en hel bodwägg. **Soknesmeden** Thomas Thomasson (Simonsson) från Ungila berättade, at Erik för 4 år sedan anmodat honom at förbättra bakskrufwen och sichtet på bössan och skall Erik utlåtit sig, at thet warit hans lycka, at icke bakskrufwen träffat honom i pannan, tå han thermed skutit. Upsköts.

s. 40 # 18 - **Capitainen** Berndt Adrian **Klick** tillika med nämndeman Mats Mickelsson och b:n Simon Eriksson ifrån Säynäjoki emot inhysingen Mickel Mattsson i samma by för det han käranderne owettande **upbygt ett torpp** å theras mark. Mickel flyttar ifrån torpet och förstörer detsamma och lemnar sina upodlingar till byns åboer.

s. 41 # 19 - Qwinspersonen Maria Jöransdotter ifrån Uiherla öfwat olofligt umgänge med bondesonen Erick Matsson. (Forts.)
Wallherden Sigfred Mattsson (**gift med Marias fars syskonebarns dotter**) intygade, at Erick Walborgi tid 1759 legat på bäncken med Maria på Ruokases hemman, tå witnet från Joensu om qwällen hemkommit. Båda blefwo friförklarade.

s. 44 # 20 - Förnedrade qwinspersonen från **Lahdenpåhia torp** Kirstin Henricksd:r hade af olofligt umgänge med gifta **soldaten** Eric **Ståhl** från Rajalax framfödt ett ännu lefwande piltebarn. Ståhl bestred. Kirstin berättade, at efter the anländt hem från läsemötet, Eric infunnit sig i Kirstins boda och ther äfwensom tilförene plägat med henne kiötsligit umgänge.

s. 48 # 21 - Bondesonen Jacob Jacobsson och b:n Johan Simonsson angående drengelön, en liten äng och åkergödning. Förlikts.

s. 49 # 22 - B:n Anders Danielsson och Christopher Andersson ifrån Wåitila angående något hö. Förlikts.

s. 49 # 23 - Kyrckioherden i Längelmä Johan Odenius emot gamla bonden Johan Johansson från Suinula angående en testaments ko.

s. 50 # 24 - B:n Gustaf Andersson ifrån Melli androg emot bönderne Jacob Jacobsson och Mårten Alanen ifrån Bårgarla, at ehuruwäl häradsrätten 1733 pålagt innehafwarene af swarandernes hemman at til en tredjedel hwartdera uprätta och widmachthålla en skiljegård emellan parternes ägor, wilja de nu sig undandraga. Swaranderne wille, at delningen borde wara til hälften emellan byarne. Gärdesgården en fierdedels mil lång. Befrijades.

s. 52 # 25 - Upskutne målet emellan Syfwäjärfwi och Päskylä angående delaaktighet i några qwarnar. Förlikts.

s. 53 # 26 - Mats Ylinen ifrån Kafwala emot Erich Alanen angående brukande af gåsse til wallgång.

s. 55 # 27 - Förliktes pigan Maria Mickeld:r ifrån Säynäjoki med b:n Simon Ericksson Pohiala angående lön.

s. 55 # 28 - Innehafwaren af Sarfwela cronoh:n adjuncten Johan Utter och hans grannar (Ärrälä) från Woitila emot nybyggaren Mats Jöransson **Kallenautio** angående åwärckan (opskutet från hösttinget).
1) **Torparen** Johan Nilsson ifrån Hålma intygade, at dess förr 3 eller 4 åhr sedan dödblefwen **fader** Nils Bengtsson (öfwer 90 år gammal) sagt, at Woitila boer nyttiadt til hustarfwer skog på Årihwesi bys teg sida å Ruowesi sochnråå. Witnet wiste icke, huruwida **Ritahuhdannijtu** nyrögde äng, den swaranden förtiden innehar, förrut blifwit af Woitila byamänner nyttjad, men Anders Christoffers fader hade sagt sig först fält den derå wuxne skogen till swedia. 2) **Torparen** Johan Matsson intygade, at åwärkningarne äro belägne å det stället swarandens nybygge eller torp är planteradt. Käranderne hafwa berättat, at de i förra tider tagit therifrån sine tarfwor. 3) B:n Thomas Jöransson ifrån Pajulax berättade, at han en gång kiöpt 10 bördor näfwer af swaranden. 4) B:n Simon Hendrichsson ifrån Onnistaipale wiste intet. 5) Inhysingen Jacob Eriksson ifrån Onnistaipale intygade, at det stället, hwarest **Ritahuhanniitu** äng förtiden är belägen, har kärandens Anders Christopherssons afledne fader **Gummerus** först nedfält till swedie och et stycke derifrån har swaranden tilwerkat en liten rofswedja. Upsköts.

s. 61 # 29 - B:n Hendrik Eliesson ifrån Kihlala emot rusthållaren Mats Johansson ifrån Jarla angående städslande af pigan Beata Johansdotter.

s. 63 # 30 - Qwinspersonen Carin Thomasd:r ifrån Lapinniemi fordrade arf af sin broder Johan Thomasson Laxi.

s. 66 # 31 - Erik Alanen emot Mats Ylinen ifrån Kafwala angående Takaveräjanmaa jordstycke.

s. 76 # 32 - (Opskutet från höstetinget). Länsmannen Lindh gaf tilhanda, at förra b:n Johan Hendriksson och bondeeenkan Susanna Andersd:r ifrån Pitkäjärfwi ännu icke fullbordat sitt äktenskap med wigsell. Rätten förklarade them förfallne til 8 dagars fängelsestraff på watn och bröd, som the ännu icke i godo sig welat beqwäma. 12 dagars fängelsestraff.

s. 78 # 33 - Innehafwaren af ½ Maunula skatteh:n i Pajukanda by b:n Mats Henriksson androg emot andra hälften åboen Hendrik Hendriksson, at ohngefär för 30 år sedan, då parternes afledne **fader** Hendrik Eriksson med swaranden utan något förordnande sin emellan til tu lika delar **klufwit Maunula** skatteh:n, skola alle the therunder lydande ägor så wäl **til åker som äng blifwit lagde i tegskiften, undantagandes Nitunlahden, Wahaladonnittu (TMA:ssa: Nitulahden=Wähän=ladon=niittu) och Linasari ängar, hwilka den tiden ännu legat under watnet** samt warit orödjade, hwaraf skall händt, at Henrik Henriksson sedermera tillägnat sig Linasari äng och den derwid warande skogen samt at fadren Henrik Eriksson deremot erhållit **Nitulahdenwähänladon niittu** äng. Mats wille, at ängarne skola ånyo delas. Fördelningen förrättas.

s. 80 # 34 - Bonderne Mats Maunula, Johan Muckula och Henrik Sackola ifrån Pajukandåby beswärade sig, at bonderne Anders Antila och Mats Mattila ifrån Päijlax tilwerkat sig flere swedjor å käranderne enskilte mark inwid ängar. 1748 twistats om swedior uti en på Pajukanda boers **Nittulahden äng belägen skogsholma**.

s. 83 # 35 - Drengen Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** emot des **afledne swågers enka** Sophia Johansd:r från Safwo och **swåger** b:n Thomas Thomasson från Kåckila angående arf och jemkning efter kärandens **hustrus** Anna Thomasd:rs **fader** b:n Thomas Hendriksson och **brodersonen** Abraham Thomasson. Förliktes.

s. 86 # 36 - (Upskutet från 13 #.) Länsman Lind emot bobdehustrurne Maria Hendriksd:r och Lisa Johansd:r med dess **son** Anders Simonsson och **dottren** Chirstin Simonsd:r ifrån Lylyjärfwi angående slagsmål. Sakfältes.

s. 88 # 37 - Upskutne målet emellan åboen af ½ Pietilä hemman Johan Johansson emot andra hälften innehafwaren Mats Grelsson ifrån Hafwisto angående **hemsläpande af höö ifrån Jupajoennittu ängar.**

s. 90 # 38 - Förliktes Simon Seppä irån Syfwäjärfwi med rusthållarena Johan Eliasson och Mickel Johansson ifrån Tungelois angående fordran.

s. 91 # 39-40 - Samma sakägarnes twist om råer samt en skiljegård återkallades.

s. 92 # 41 - Wihasjärfwi och Järfwenpä byars åboer emot Wehkapundari byamän och Johan Jullinen från Hietalax angående äganderätten **Kuhmajärfwenma skogsmarck**, then parterne gemensamt åwärckat. Upsköts.

s. 95 # 42 - Uiherla byamännerne emot Kaupila bys åboer (upskutet mål) angående åwerckan. Upsköts.

s. 97 # 43 - Pigan Maria Johansd:r emot bondehustrun Catharina Eriksd:r ifrån Wehkalax angående oqwäden. Förlikts.

s. 97 # 44 - Förafskedade **soldaten** Johan Jöransson **Kockström** ifrån Suckila androg, at sedan han 10.3.1758 blifwit tilswidare af kronobefallningsmannen Johan Wialenius **inrymd uti Puckila ödeshemman wid Kuifwajärfwi träsk** i Oriwesi sochn, så har landshöfdingen Wallen giort et sådant utslag, at emedan Puckila ödeshemman icke finnes uti jordeböckerne, bör saken wid tinget undersökas. Upsköts.

s. 98 # 45 - Upteddes en förskrifning: Underteknad obligerar sig wara skyldig til **wäfwaren** Elias **Menholm** 24 daler. Orihwesi 30.1.1755. Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax. Til witne Alexand. **Coveen, klåkare** i Orihvesi. Menholm fordrade af Joseph 24 daler. Contract 23.3.1757: Emedan jag icke äger penningar at betala fordran (80 daler) och mitt åboende Eskola hemmanär efter min **fader** Joseph Jacobsson råkat uti wanhäfd så til ägor som åbyggnad, fördenskull updrager jag til linwäfware Menholm ½ Eskola academiehemman. Johan Josephsson Eskola, afträdare. Elias Menholm, tilträdare. Johan skyldigh at betala 80 daler.

s. 102 # 46 - **Linwäfwaren** Elias **Menholm** ifrån Orihwesi by emot bondesonen Johan Josephsson ifrån Wehkalax angående et utanlås.

s. 103 # 47 - **Linwäfwaren Menholm** fordrade af b:n Johan Pentilä ifrån Wehkalax 12 daler, som denne til låns bekommit.

s. 103 # 48 - **Linwäfwaren Menholm** fordrade af bondehustrun Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto arbetslön för 50 alnar lärft, som käranden förfärdigat. Maria ställdt Menholm en båck samt lämnat honom något åker och äng til nyttiande. Upsköts.

s. 104 # 49 - **Linwäfwaren Menholm** emot bondesonerne Thomas och Jacob Johanssöner ifrån Hafwisto angående fordran. Förlikts.

s. 105 # 50 - Wid höstetinget har soknesmeden Jöran Jöransson ifrån Messuby sokn tiltalt b:n Mats Mickelsson Karpila ifrån Säynäjoki angående arf efter kärandens afgångne **swärfader** Johan. Parterne instälte sig med swarandens **syster** Kaisa Mickelsd:s **man** b:n Johan Samuelsson Uotila och **moders systers** Walborgs **man** Jöran Thomasson Kaupila, men des andra **brodersyster brofogden Prockmans h:u** Sophia Matsd:r, som begifwit sig härifrån, enär hennes man här på tingstället hastigt insiuknat, och kärandens **afledne faderbroders dotter** Anna Jöransd:r woro ej tilstädes. Johan Johansson och Anna Jöransd:r ifrån Messuby Skratarla (witne Gabriel Helsteen, capellan) hade afsagt sin arfsrätt. Upsköts.

s. 107 # 51 - Nämndemannen Mats Mickelsson Karpila ifrån Säynäjoki hade förlikts med soknesmeden Jöran Jöransson ifrån Messuby angående arfsfordran ofwan.

s. 108 # 52 - Jacob Ylinen ifrån Pafwola (= Porfwola) emot dess grannar Anders Ylinen och Mårten Alanen angående **Murdon- och Kuifwasniemen Måisio** intagor.

s. 110 # 53 - B:n Johan Johansson ½ Pietilä ifrån Hafwisto anförde, at Mats Grelsson ½ Pietilä **uphuggit gafwelen af Johans pörtwägg och dit inrättadt en dörr samt instängt det förra dörrummet samt nedrifwit och bortfört sielfwa pörtugnen**. Mats bemötte, at emedan pörtet wid det Pietilä kronoh:n blifwit parterne emellan i tu lika delar **klufwit** tilfallit swaranden, ty skall han trot sig ägt frihet at thermed efter sin beqwämlighet giöra. Johan ansåg, at meningen war at sedan Mats bygger et nytt pörte, tilfaller det gamla pörtet Johan. Johan släpat wirke för Matses nya boningspörte. Upsköts.

s. 112 # 54 - B:n Johan Johansson Pietilä och hans **h:u** Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto androgo, at bondesonen Johan Hendriksson och dess **h:u** Beata Johansd:r hos käranderne efterletat en ifrån Beata förkommen **silfwerbrisk** och oqwädat kärenderne til **brisktiufwar**.

s. 115 # 55 - Johan Johansson ½ Pietilä ifrån Hafwisto androg, at b:n Mats Grelsson ½ Pietilä tilweckat flere swedjor såwäl utom och innom åkerhägnaden. Förrättas syn.

s. 116 # 56 - **Soldaten** Jöran **Långström** ifrån Pitkäjärfwi angaf, at nämndemannen Lars Johansson Pafwola ifrån Orihwesi by under tingstiden warit af drycker öfwerlastad.

s. 120 # 57 - Upskutne målet nybyggaren Mats Jöransson ifrån **Kallinautio** emot Håifwala och Suckila boer angående rätten til **Lapinsuo äng**. Upsköts.

s. 121 # 58 - Förliktes **linwäfwaren** Elias **Menholm** med b:n Joseph Jacobsson ifrån Wehkalax angående skuld.

s. 122 # 59 - På Orihwesi bys åboers begiäran förbjöds enhwar af Orihwesi byamännerne samt inhysingarne at framdeles, så länge åkrarne äro obergade, therifrån taga kalfgräs eller tiudra någon häst eller några andre kreatur tijt insläppa.

s. 122 # 60 - Företogs upskutne slagsmåls saken emot **corporalen** Otto **Gråsten** och förafskedade **soldaten** Jacob Jöransson samt dess **h:u** Maria Mickelsd:r ifrån Pajukanda. Jacob och Maria skola flyttadt sig til Teisko capellgiäld, hwarifrån the i anseende til falne ymnöga snö samt således obanade wägar icke kunnat til tingstaden afkomma. Upsköts.

s. 123 # 61 - B:n Hendrich Eliesson ifrån Perinautio androg i närwaro af dess sytningsman Johan Jöransson, at han 30.8.1759 låtit i sit namn skatte wärdera dess åboende Perinautio krono augmentsh:n. Hendrich hade sedermera afstått sin rätt uti hemmanets skatteköpande til Johan Jöransson.

s. 124 # 62 - Nämndeman Johan Matsson Bertula warit af drycker öfwerlastad i rätten.

s. 126 # 63 - **Nybyggaren** Mats Jöransson ifrån **Kallenautio** emot **soldaten** Joseph **Kihl** och drengen Johan Josephsson ifrån Wehkalax. Hade förlikts.

s. 126 # 64 - B:n Erik Philipsson Påhiala och thes myndiga medarfwa låtit uptekna egendomen efter Eriks **afledne h:u** Maria Johansd:r.

s. 126 # 65 - (Upskutne målet.) Bondesonen Mats Eriksson ifrån Pajukando jemte dess **moder**, enkan Brita Mickelsdotter ifrån Järfwenpä, bonderne Mats Hendriksson med dess **h:u** Brita Larsd:r ifrån Uihiniemi och Anders Larsson ifrån Pijttala by Längelmä sokn samt bondesonen Jacob Hendriksson med sin **moder** Walborg Mickelsd:r ifrån Kaupila emot b:n Jöran Matsson Kärki ifrån Wihasjärfwi angående besittningen af swarandens åboende Kärki skatteh:n, det käranderne såsom theras **modernes arfwejord** wela sig tilwinna. Upsköts.

s. 130 # 66 - Erik Alanen ifrån Kafwala emot Mats Ylinen angående Takaweräjänumbiaita åkertäppa.

s. 139 # 67 - Upskutne saken emellan Prästegården och Orihwesi och Pehula byars hemman angående **samfäld delaktighet uti en på malmen emellan Orihwesi och Ruowesi soknar belägen skogsteg**. Anstånd, emedan **Fendricken** Carl Johan **Klick förtiden förrest til den i Ståckhålm nu påstådde riksdagen.**

s. 140 # 68 - Upskutne saken mellan innehafwaren af Prästegården probsten Salovius och Wehkalax byamän angående ägande af en **uti Wenehjoki åå uttårckad ådra**. Upsköts.

s. 143 # 69 - Upskutne saken emellan Wehkalax byamän och probsten Salovius angående samfälligt **fiskande uti Wenehjoki åå eller Lewelaxi** och derunder belägne stränder.

s. 145 # 70 - Upskutne saken emellan Wehkalax boer och Probsten Salovius angående at probsten inrättat **en fiskkatsa uti Wenehjoki åmynning**.

1) Gamla soldaten Marckus Marckusson ifrån Hafwisto berättade, at han i sin barndom wistats i Wehkalax men icke blifwit warse, at någon å thet ställe, ther katsan nu är belägen, idkat fiske. Dock har Prästegården ensam nyttjadt sielfwa **Wenehjoki** åå. Wehkalax byamän och Prästegårds innehafwarena skola nyttiat hwar sin sida af **Lewelaxi åå eller siöuplast**. 2) B:n Jöran Jacobsson Yrckala ifrån Eräslax by, född 1688 enligt Odenius betyg, kunde intet uplysa. 3) B:n Hendrik Siukåla ifrån Onnistaipale berättade, at kärandena **under förra ryska tiden, då Prästegården warit i ödesmål, haft sine katsor under theras Levwalaxi äng**. 4) Nämndemannen Mats Mickelsson Karpila ifrån Säynäjoki berättade, at den twistiga katsan är inrättad uti åmynningen eller där det redan börjar blifwa bred. 5) Erik Matsson berättade, at enär han förr wid pass 40 år sedan i 3 års tid bodt i Wehkalax by, hade han icke sedt någon katsa å det nu påtalte stället, utan skall Wehkalax byamän haft en katsa närmare åt åån, hwar gentemot på Wehkalax sidan Prästegården haft sin katsa. Den sedermera afledne b:n Jöran ifrån Wehkalax hade honom sagt, at **Prästegårds fiskare, som warit kyrckioweckare** och då redan död, fått inrätta densamma, hwarest then ock sedermera fått förblifwa. Upsköts, tills det warder utredt, huru långt **Wehnejåki** åå sig sträcker.

s. 151 # 71 - Hälften innehafwarena af Jussila skatteh:n i Kauppila nämndemannen Mats Johansson och b:n Simon Eliesson emot skatteb:n Erik Simonsson Rånga ifrån Järfwenpä angående **äganderätten till Siniwuorenniittu** äng. Parterne förlikts, at **Siniwuorenniittu kommer i tu lika delar at klyfwas.**

s. 152 # 72 - Wid husesyn å Martila hemman i Cuorewesi skola b:n Mats och dess h:u Brita med störar och stafwar fördrifwit länsman Lindh ifrån förrättnings werkställande.

s. 153 # 73 - Nämdemannen Johan Olofsson Kolhi anhöll å sin **broders torparen** Elias Olofssons från Säynäjoki by wägnar, at at uptekningen skall förrättas efter Elias Olofssons förr 5 åhr sedan på **Mäenpä torp** afledne **swärfader** Mårten.

s. 154 # 74 - Oeconomiemål.

s. 154 # 75 - Wintertinget blef slutad.

Kangasalan talvikäräjät 1761
VA Ylä-Satakunta KOa s. 1395-, mf JK 2339

s. 1415 # 23 - Bondesonen Mickel Simonsson från Sitama emot dess **broder** Jöran Simonsson om delaktighet uti Laurila krono augmentshemman. Öfwerenskommits, at Jöran får innehafwa och bebo 2/3 af hemmanet och Mickel får bruka 1/3 hemmanet.

s. 1497 # 51 - **Hofrätten** har genom utslag af 10.8.**1751** öfwer en del Längelmä boers anförde beswär om **updämning i Iharifårss** förordnadt, det möllnarena dersammastädes borde wid 100 daler silfwermynts wite **upränsa det emellan de så kallade Häcki Mylly och Råpacko qwarnarne warande diuppa stället i forssen** och derstädes sedan wid lika wite hålla ständigt så stor öpning, at watnet har sitt fria utlopp. Synen 27.10.1760. Längelmä boer anhöllo, att än widare få ränsa forssen så att de från Längelmä derigenom måge hafwa **fri båttfart til Tavastehus**. Synebref 23-25.9.1751. Begyntes och fortfors med öpnandet ifrån then så kallade **Hacki (= Häcki) mylly qwarn**.

s. 1654 # 122 - Knut Erikssons lagmansdombref MDXIX tijsdagen näst efter st. Matz dags Apostoli, Oleff Broderssons (häradsdom) MCDXII, tijsdagen för Simonis et Judae.

s. 1657 # 123 - 1463(!) torsdagen för kynder messo dagh syn emellan Kattilus och Kollainen. Konaijankorpi. Lauri **Kopoinen** (TMA:ssa **Kopoijnen)**, Pehr **Pahialainen** (TMA:ssa **Pohjalainen)**, Jöns **Rotzalainen**, Clemet **Njemis**.

Oriveden ja Kuoreveden syyskäräjät 3-.9.1761
VA Ylä-Satakunta KOa83 s. 1843-, mf JK 2339

Nämndemän: Johan Olofsson Kollhi i Safwo, Mats Johansson Jussila i Kauppila, Jöran Ericksson Mulli från Lasoila, Henrik Andersson Wessari, Jöran Jöransson Yriölä från Wilkilä, Lars Johansson Pafwola från denne by, Mats Mickelsson Karpila från Säynäjåki och Johan Matsson Bertula från Kåckila.

s. 1844 # 1 - **Corporalen** wid Biörneborgs läns regemente til fot Johan **Enberg** berättade, det han är sinnad at hos landshöfdingen giöra ansökning därom, at hans 20 års gamla siuklige **son** Johan Johansson må lemnas frihet at skiöta sin gamla och siukliga **moder** Beata Jöransd:r, såwida Enberg nu kommer at med **commenderingen till Pommern** afgå. Beata närmare 70 år gammal.

s. 1845 # 2-3 - Oeconomiemål. Intekning. (Enkeleutenantskan Eva Margareta Charpentier, hennes son leutenanten Gustaf Emanuel Silfwerswahn. Pantsätter Holma, Skattebref 23.5.1759.)

s. 1845 # 4 - Upskutne saken angående undersökning huruwida, enligit förafskeedade **soldatens** Johan Jöransson **Kåckström** från Suckila, et **urminnes ödeshemman Puckila** skulle finnas **wid Kuivasjervi träsk** i Oriwesi sochn. Johan har hos landshöfdingen 2 resor anhållit om inrymning deruti. Rätten bör undersöka, huruwida ödeshemmanet hör till något af de närmast liggande byamål eller annat. Enligit befallningsmannen Elias Wialenius äro **närmast boende** Hafwisto, Ackola, Borgarla, Melli, Salo, Råttiala, Håifwola, Jarla, Kopsamo och Lylyjärfwi byars inwånare. Närwarande (bl.a.) Henrik Nickilä, Johan och Henrik Eskola samt Mats **Randala** från Hafwisto, Johan Seppälä och Johan Heikilä från Ackola - -. Johan Kåckström anförde, at ödeshemmanet skal rätteligen heta **Hytiälä** och at därtill finnes **lemningar af rya-, badstufwu- och pörtesugnar** samt gamla dijken. Upsköts.

s. 1850 # 5 - Drengen Simon Matsson från Uiherla emot b:n Mickel Thomasson Juopåla angående drängelön

s. 1851 # 6 - Hofrätten hemställdt. (Katso TMA Ikalis 29 s. 1206 § 6)
- Sedan nämndemannen Johan Bertula upstigit från rätten, såwida han är **syskonebarn** med den angifne, företogs undersökningen den af länsmannen Lind emot bonden Mårten Mårtensson från Borgerla angifne saken, som är misstänckt at hafwa wåldsammeligen om natten emot 24.4.1760 afhändt **dess hustru** Sofia Jacobsdotter lifwet.

Länsmannens berättelse: 28.4.1761 blef underskrefwen uti nämndemännernes Johan Kolhis och Lars Pawolas närwaru i Borgerla by undersökt, huruledes med bondehustrun Sofia Jacobsdotters död förelupit, såwida hon natten emot 24.4. på något eftertänckeligt sätt från werlden aflidit. Nemligen at Sofia, som dagen förut närmare afton skall suttit och wäfwit, börjat klaga sig ondt af rosan, med hwilken siukdom hon tilförene ofta warit beswärad, har samma afton något tidigare än andre, gådt och lagt sig uti et kallt pörte, som är gentemot boningspörtet, derest hon hela winteren allena skall legat. Och har Sofia sedan om natten, utan at gårds folcket blifwit henne warse, derifrån med bara linnet utkommit och om fredagsmorgonen ohngefär kl. 4 funnits ligga död på fägården eller 16½ alnar från förstugudörren. Då har hennes man b. Mårten Alanen låtit dijt kalla nemndeman Kolhi samt nybyggaren Jöran Eriksson från Hafwisto jemte flere af bys folcket, som besigtigat Sofias lijk, tå hon befunnits haft en blånad i pannan samt 2 blånader på yttre sidan af högra armen. Huruledes hon desse blånader bekommit, derom kunde ingen uplysning erhållas.
Om Mårtens och Sofias sammanlefnad intygade byalaget enhälligt, at de aldrig hördt, det Mårten och Sofia slagits sig emellan eller särdeles trätt. Dock har Mårten alt sedan näst wekne sommar icke legat tilsammans med dess hustru, utan uti särskildt rum. Än berättade bonden Anders Ylinen och dess hustru, det Sofia skall en gång yttrat sig för särdeles, at hennes man lofwat giöra något märckwärdigt. Men om Mårten, som härtil nekade sig, således utlåtit eller icke, derom sade Anders sig ingen kunskap äga. Än berättades, at sonen Mårten Mårtensson, som om natten gådt ut, blifwit warse, det en menniska legat på gården, hwaraf han blifwit förskräckt och utan at berätta sådant för andra gådt och lagt sig.
För öfrigt har aflidne Sofias **syster** från Längelmäki tilsagt nämndeman Kolhi, at liket icke kunde begrafwas, innan dess anhöriga från Längelmäki komma at ytterligare beskåda kroppen. Henric Lind.

Sedan infan sig 1.5. wargierningskarlen Jöran Jöransson från Ereslax by i Längelmäki, som berättade sig wara aflidne Sofias **förre mans broder**, jemte hennes son af förra giftet och begärte ytterligare besigtning öfwer den dödes lijk, som ännu är obegrafwen. Prosten bewiljade honom sådant. Kroppen blef af underskrefwen jemte nämndemannen Mats Karpi af flere främmande män beskådad, hwarå befans de åkommor, som förut äro

omrörde, samt at hela halsen på den döda är blodkråssad och nacken, såsom af wreden, hela ryggen blodlupen och på wänstra sidan af buken 2 blå fläckar, hwarföre wargierningskarl Jöran Jöransson redan tilförene påstod, at hennes man Mårten Mårtensson straxt skulle gripas och i häkte insättas til dess urtima ting föregådt. I anseende dertil - - till dess lijket af någon fältskär kan blifwa besigtigat. 2.5.1761. Henric Lind.
Regemetsfältskären Herman Christian Schmidt har i närwaro af magistern Samuel Salovius samt vicefiscalen Henric Lind och tolfman Lars Johansson 3.6.1761 besigtigat kroppen.
Enligt pastor Andr. Salovius betyg af 4.9.1761 är Mårten Mårtensson Alanen från Borgerla född 13.2.1713. Dess tredie hustru Sofia Jacobsdotter har beklagat sig öfwer hans okärlighet och kallsinnighet emot sig.
Länsman Lind berättade hafwa erfarit, at den aflidna warit mycket stilla, blygsam och husaktig menniska och at Mårten genast efter wigseln skulle efter berättelser hafwa wijst sig kallsinnig emot henne.
Mårten nekade i det högsta, det han wållat dess hustrus död, men medgaf, det han icke sedan nästlidne sommar legat med henne tillsammans. Hans son Mårten hade om morgonen, innan han warit upstegen, öppnat pörtesdörren och, sedan han sedt den dödas kropp ligga uppå sophögen, uppenbarat, det han om natten redan skulle blifwit samme kropp warse, den han ei skall igenkändt, utan utaf häpenhet intagen, hållit den för något spöke.
Mårten Mårtensson blifwit wigd med Sofia 8.6.1760, hwarefter han nyttiat med henne en säng ohngefär i en weckas tid. Mårten sade, at Sofia icke kunnat wårda sig om hans barn af förra hustrun.
Hördes wittnen: (s 1213v)
Nämndeman Johan Kolhi

s. 1851 # 7 - Probsten Anders Salovius inlade utdrag ur extract af allmän kyrckiostämmas protocoll 2.8.1761 den 7. punct: Emedan **socknelinwäfwaren** Elias **Menholm** icke allenast långt **utdrager på tiden med** den sig **ombetrodde wäfnad**, hwaraf ofta förderf härflyter omistning i nödwängigheten, samt **utprässat dyre arbetslön** för alntalet än som andre linwäfware i nästgräntsande soknar, til hwilcka denne församlings ståndspersoner nödgats för anförde omständigheters skull lita, utan ock hafwer Menholm, som sig nedsatt i Oriwesi Kyrckoby, oroat åtskilliga med **ohemulle twistigheter och rättegånger wid hwarje häradsting** i flere år samt **med många hotelser sökt rädda byalaget**, förutan det han i wåras **anstält förbudit bränwins krögeri och uphandling**, hwarigenom mången förargelse yppats: Altså anhöllo närwarande uppå hela församlingenes wägnar om häradstingets betyg på det församlingenes **prästerskap, ståndspersoner och allmoge må kunna slippa en sådan otienlig linwäfware** och söka en tienligare person.
Andreas **Salovius, pastor**. Johan **Utter, sacellanus**. **Kyrckiones sexmän** Jöran Eriksson Mulli, Henrich Johansson Hörtsänä, Mats Johansson Jarla, Henrik Thomasson Wekalax.
Allmogen beswärade sig enhälligt, at linwäfwaren Menholm **hållit arbetet hos sig oförfärdigat owanligt länge och således aftwungit dem**, som åstundat deras lärfter i god tid förfärdigade, **(med) gåfwor utöfwa dess arbetslön** samt at han warit **owanligt dyr**.

s. 1853 # 8 - Reservesoldaten Anders Carlsson från Pajulax by i Sahalax sokn emot sochnesmeden Mats Matsson från Kalldila angående försäljning af en odugelig bössa.

s. 1854 # 9 - (TMA:ssa: Soldaten Thomas Frisk, gift med Anna Danielsdotter.)

s. 1854 # 10 - Restransakning.

s. 1854 # 11 - Bondesonen Johan Marckusson från Ylewesi ang. arf efter sin afl:ne fader.

s. 1858 # 12 - (TMA:ssa: Syskon: Kirstin, Mats, Anna, Lisa, Erik Mårtensbarn från Borgerla.)

s. 1858 # 13 - **Nybyggaren** Mats Jöransson från **Kallenautio** berättade at 14.6.1761 skall ifrån en honom tilhörig låst bod blifwit bårt **stulen 1 swart silkes halsduk, 1 serviett, en fin lärftes halsduk, et silkes blomerat band, et dito swart, et dito rödt och hwitt, et rödt band, et (pund?) saltblandfisk** samt et häradsrättens protokolls utdrag. Som Mats Jöranssons **broder**, inhysingen Jöran Jöransson om qwällen förut kommit till Kallenautio at fiska samt til den ändan lemnat åt Mats des häst at därmed resa til **gudstiensten å Jarla rusthåll**, men Jöran ei på Callenautio qwarstadnat, utan därifrån samma dag til fots kommit til Hoifwola by och af Mats bårttagit hästen, så misstänkte Mats, som skulle Jöran med någon nyckel gått i bodan och tiufnaden föröfwat. Jöran nekade tiufnaden. Mats och Jöran Jöranssöners **moder**, inhysesqwinnan Maria Simonsd:r angaf under oredigt tal och högt ropande des son Mats, för det han wid et tilfälle skulle burit händer å henne, med förmälan, at nu frånwarande bondesönerne Jöran Mårtenssöner jemte Johan Kåckström kunna intyga.

B:n Johan Eliesson från Salo berättade, at han i junii om aftonen sedt Jöran Jöransson komma til Salo by med en **näfwerkånt**, hwaruti warit fisk. B:n Henrik Henriksson från Hafwisto berättade, at Jöran i början af junii hos **smeden** Johan Johansson i Savo by bestält sig mycket til et utanlås, men som Jöran icke haft låset med sig, så har nyckelen blifwit förfärdigat til et b:n Jöran Jacobsson Martila tilhörigt lås. Afskedade **soldaten** Johan **Kåckström från Puckila** kunde icke wittna. Upsköts.

s. 1863 # 14 - Upskutne saken emellan Jöran Jöransson ifrån Kallenautio och des afledne **swågers efterträdare i äktenskapet** b:n Jöran Jöransson från Kåckila angående arf efter Jöran Jöranssons **hustrus** Anna Thomasd:rs **fader**, b:n Thomas Henriksson och **broder** Abraham Thomasson. Förlikts vid wintertinget.

s. 1865 # 15 - Innehafwaren af Prästegård prosten Anders Salovius emot bönderne Anders Mattila, Johan Eskola, Henrik Eråla och Henrik Mattila från Wehkalax för det de emot rättens förbud **medelst lijnsänkning stängt Wenhejoki** Prästegården tilhörige å. Anders Mattila intygades wara förtiden afrest at skiutha sin soldat til Åbo stad. Upsköts.

s. 1866 # 16 - Qwinspersonen Karin Thomasd:r ifrån Lapiniemi emot sin broder b:n Johan Thomasson Laxio angående arf.

s. 1870 # 17 - B:n Jacob Eriksson ifrån Kaldila emot dess stiufmoder bondeenkan Sophia Thomasd:r angående arf.

s. 1872 # 18 - (Saknas)

s. 1872 # 19 - **Soknelijnwäfwaren** Elias **Menholm** androg i närwaro af **prosten Salovius**, at enär **torparen** under Prästegård Erik Jöransson wid wintertinget twistat med Menholm angående en **stussarebössa**, har swaranden **Salovius** under rättegången **kallat Menholm till galen**. Upsköts.

s. 1873 # 20 - Emedan Johan Henriksson och Susanna Andersdotter från Pitkäjärfwi icke ännu undergått de dem wid wintertinget ålagde 8 dagars fängelse - -. Anstånd.

s. 1875 # 21 - Bondeh:n Anna Andersd:r ifrån Råtiala i närwaro af des **man** b:n Erich Samuelsson beswärade sig, at b:n Johan Eliasson ifrån Salo 9.8.1761 om söndagen under påstående gudstienst uti en ängshaga 2 gånger **med et träd så stött Anna, at mössan från hennes hufwud nederfallit, samt oqwädat henne till kyrckio- och rotfattig samt osnygg och i flere swordomar brustit.**
Johan medgaf med en liten käpp stött Anna 2 resot i sidan, doch så sakta, at hon icke therwid naglat, mindre at hennes mössa kunnat nederfalla. Han berättade, at tå Anna samma dag gåt i wall med boskapen samt drifwit dem uti parternes samfälde och redan afbergade äng och låtit then förtrampa, har Johan welat kreaturen therifrån indrifwa, men såwida Anna sökt sådant wid ängsledet hindra, ty förmelte Johan sig ägt fog at emot henne sig förehålla.
Pigan Lisa Matsdotter ifrån Råtiala intygade, at söndagen 9.8.1761 har Johan Eliasson kommit til witnet och Anna, som gått i wall med kreaturen uti en parterne gemensamt tilhörig och afbärgad äng samt welat utdrifwa kreaturen derifrån och sig utlåtit: "**Kylla mina** (TMA:ssa: **Kyllä minä) Perkelen jäsenet teidan lautasenne tänäpänä leivon**", eller på swenska "**Nog skall iag, I diefwulens lemmar i dag klappa edra skuldrår**", hwarunder Johan med en i handen hafd tiock käpp 2 gångar stött Anna mot dess höft, så at mössan från hennes hufwud underfallit. Enär Anna sagt, at hennes mössa nederfallit, har Johan sig utlåtit: "**Skit har du Kyrck- och Rotfattig samt otäck till mössa utan bara blöyor** (TMA:ssa **barnblöijor)**", eller på finska: "**Paskapa Sinulla Kircko- ja Ruotuvaivanen ja Ruokotoinen on Lakisi van Lasten Riepuja** (TMA:ssa Ikalis 29 s. 1247v § 21: **Paskapa Sinulla Kircko- ja Ruotuwaiwainen ja Ruokotoin on Lakixi van Lasten Riepuja)**", samt flere swordomar utgutit.

s. 1879 # 22 - **Nybyggaren** Mats Jöransson ifrån **Kallenautio** beswärade sig, at förafskedade **soldaten och nybyggaren** Johan **Kåckström** ifrån Suckila slagit och **bergat Kuifwajärfwenpä starwallsäng**, oachtadt käranden thensamma enligit öfwer Kallenautio nybygges ägor förrättad syn förrut under nybygget nyttiat. Kockström medgaf sig hafwa bergat ängen, men såwida den är belägen å Håifwola bys mark samt desutom icke blifwit af någon såsom bohl- eller nyrödjad ängen slagen, utan blott af en och annan, som först hunnit, till höslag nyttiad, ty förmente Kockström sig ägt fog at berga then. Mats Jöransson påstod, at ängen warit belägen å Wåitila byemark samt mästadels af honom rödjad. Upsköts.

s. 1880 # 23 - B:n Jöran Jöransson Pafwola androg, at då nämndemannen Johan Olofsson Kålhi warit i oenighet med sin **son** Gustaf och hållit honom i håret, har han dit kallad blifwit slagen af Johan. Johan Olofsson förklarade, at enär **des son Gustaf slagit sin h:u** Maria Jöransd:r, har Johan näpst sin son och tagit Gustaf i håret och något luggat honom, hwarunder Jöran Pafwola tillkommit och förestält Gustafs h:u Maria med påstående, at hon **icke borde hålla med sin swärfader** eller på finska: "**Pitä yhtyytä** (TMA:ssa: **yhtyyttä) appensa cansa**", och derjemte sagt at owäsendet härrört genom Marias sqwaller, hwarföre Johan slagit Jöran.

s. 1883 # 24 - Nämndemannen Johan Kållhi hade **kallat** b:n Jöran Pafwola ifrån Safwo **tiuf** och Johans **son** Gustaf **oqwädat** honom **til hund och bedt Jöran kyssa merafitta** (TMA:ssa: **Mära Fitta**) eller på finska: "**Haista Merkanen Meranwittu**", Johans **son** Elias hade **nämnt** Jöran **wårdslös** eller på finska **Ruokotoinen** (TMA:ssa **Ruokotoin)**.
B:n Henrik Matsson Tilsa berättade, at wid et tilfälle, då Jöran med Gustaf och Elias Johanssöner warit å en äng, har efter något samtal om någon ätioskada å Gustafs och Elias **broders** Johan Johanssons äng oenighet yppats. Gustaf och Elias **kallat** Jöran **til hund**, hwartil Jöran swarat: **Hwar sielf hund på dine egne ord**, derefter Gustaf och Elias **kallat** Jöran **till osnygg**.
Bondesonen Johan Henriksson ifrån Safwo berättade, at Elias **kallat Jöran til wårdslös eller Ruokotoin** och som orden lydt på finska **Werivitunpaska**. Wid andra tilfällen, då twist warit om åkertegars rår, hade Elias **kallat Jöran Werivitunpaska och Ruokotoin**.
Bondeh:n Anna Henriksd:r ifrån Säynäjoki berättade, at wid twisten om hösäta hade Jöran sagt til Elias: "**Hwarföre kommer du altid til mig så röd och blå i ansiktet**", hwartil Elias swarat: "**Du är hwarcken röd eller blå, utan swart som en lort**".
Drengen Johan Andersson ifrån Safwo intygade, at Elias förfallit Jöran obilligheten, theraf Jöran sig utlåtit som orden lydde: "**Skulle jag warit wallherde, så hade iag hela sommaren therstädes låtit kreaturen gå i bete**", hwartill Elias sagt: "**Du Ruokotoin, det är ju ei din utan en annans marck** ", och sagt Jöran **Werivitunpaska** samt: "**Du bör intet skicka (sticka) mig med din rikedom”**, hwartill Jöran swarat: "**Du kan intet skaffa dig rikedomar, ty Kålhi badstufwu bänck giör dig godt där du laskar skor**”, hwaremot Elias sig utlåtit: "**Du låg ock på Heickilä badstufwu bäncken så at tänderne rutna för dig, och derföre kom du sedan till Safwo at äta höta eller kokte rofwor**"

s. 1893 # 25 - Oeconomiemål. (TMA: Anders Olofsson i Rotiala kr.hemman. Delas mellan hans måg Eriks Samuellsson och son Mats Andersson.)

s. 1893 # 26 - Saken angående Johan Kålhi emot Jöran Pafwola återkallades.

s. 1893 # 27 - Landsfiscalen Abraham Åhlman hade låtit instämma de personer, som obehörigen **uteslutits ifrån** förledit års **mantalslängd**.
1. Inh.karlen Anders Nilsson ifrån Bengtilä i Rajalax, född 1724, beswäras af lungsot.
2. Dess **hustru** Maria Henriksd:r, f. 1730.
3. Inhysesqwinnan Maria Bengtsd:r från Rajalax by, f. 1727.
4. Gamla b:n Jöran Thomasson Heickilä från Napila, f. 1707. **Bräcklig genom af ryssarne honom föröfwad hård medfart.**
5. **Dess h:u** Walborg Matsd:r, f. 1707, bräcklig.
6. Gamla **soldaten** Henric **Wallman**, boende på Påhiala h:n i Säynäjoki by, f. 1712, entledigad från krigstienst 25.2.1758. Påstod sig i 2 år hafwa födt sig med wallgång och nuförtiden skiöta sin lytta och lama hustru.
7. Förafskedade **dragon** Henric **Stålt** från Philpula h:n i Säynäjoki, f. 1710. Beswäras af bruck och derföre warit till krigstienst odugelig.
8. **Dess hustru** Kirstin Simonsd:r, likåldrig. Rörd och sängliggande af slag.
9. B:n Jöran Johansson Kårri från Neulaniemi, f. 1713. Äger fel på begge ögonen, hwilket dock allenast å wänstra ögat syntes.
10. Inhyseshustrun Margeta Simonsd:r ifrån Soltila, f. 1720. Beswärad af swår hufwudwärck och eljest siuklig.
11. Inhysesman Samuel Andersson ifrån Pajukando, f. 1730.
12. **Dess h:u** Maria Andersd:r, f. 1729.
13. B:n Mats Mickelsson Laurila ifrån Onnistaipale, f. 1700.
14. **Dess broder**, förra landbonden Mårten Mickelsson ifrån Onnistaipale, f. 1701. **Bor hos sin son på Heickilä boställe** niutande sytning. Bräcklig.
Anmärcktes, at Mälli hemman i Onnistaipale by blifwit utelemnad.

s. 1897 # 28 - **Sold.** wid Hans Kongl. Höghets Cronprinsen Gustavs Regemente Anders **Grönvall** från Pohjala fordrade af bondeenckan Maria Eriksd:r från Hafwisto återstoden af 20 d:r, som Grönvall till hennes i wåras **afledne man** Johan Johansson Pietilä försträckt.

s. 1898 # 29 - **Sochnelinwäfwaren** Elias **Menholm** emot **soldaten** Joseph **Beckström** ifrån Wehkalax angående slagsmål. Beckström är **commenderad och förrest åt Pommern**.

s. 1899 # 30 - Wehkapundari byamän emot Wihasjärfwi bys åboerne angående **hästarnes upbetande i Kortelaxi äng**. **Rustmästaren Neppius förrest åt Pommern**. Upsköts.

s. 1901 # 31 - Wihasjärfwi byamännerne emot Wehkapundari bys åboer angående äganderätten till **Kuhmajärfven maa skogsmark**. Upsköts.

s. 1903 # 32 - Upskutne saken. Bondesonen Mats Eriksson ifrån Pajukanda med dess **moder**, enkan Brita Mickelsd:r ifrån Järfwenpä, bonderne Mats Henriksson med **dess h:u** Brita Larsd:r ifrån Uiherla och Anders Larsson ifrån Pijttala i Längelmä samt bondesonen Jacob Henricksson jemte sin **moder** Walborg Mickelsd:r ifrån Kaupila twistat med b:n Jöran Matsson Kärki ifrån Wihasjärfwi angående **besittningen af Kärki** skatteh:n. Inlades följande afsägelse: Mats Henriksson ifrån Uihiniemi lämnar **sin h:us** Brita Larsd:rs arfsrätt om Kärcki hemman til Anders Larsson Pijttala. Äfwenledes Mats Gustafsson ifrån Wingiä **sin h:us** Sophia Larsd:rs rätt. Johan Jöransson Heickilä i Tervaniemi afstår med **sin h:us** Maria Larsd:rs del.
Käranden Anders Larsson wille å egne samt des med kärandes Johan Jöranssons, Mats Gustafssons **des h:us** Sophia Larsd:rs, Mats Henrikssons **dess h:us** Brita Larsd:rs, Mickel Jöranssons **des h:us** Elin Larsd:rs, Samuel Matssons **dess h:us** Lisa Larsd:rs wägnar afstå rätt i Kärki til käranden Brita Mickelsd:r och **hennes son** Mats Henriksson. Upsköts.

s. 1909 # 33 - **Sarfwela** kronoh:ns innehafwaren i Wåitila by **adjuncten** Johan **Utter** samt des grannar bonderne Anders Christophersson och Samuel Ärrälä emot **nybyggaren** Mats Jöransson **Kallenautio** angående åwerckan (upskutne saken). Förliktes: Mats Jöransson lemnade till kärandernes framdeles nyttiande **Ritahuhdannijttu** äng och förklarade sig nögd at **icke hädanefter gå längre med skog och marks nyttiande än ½ mihl ifrån Kallenautio nybygge**. Mats får hålla de öfwerklagade 10 bördor näfwer.

s. 1911 # 34 - Upskutne målet: Wehkalax byamännerne emot Prästegård innehafwaren Salovius angående **samfälligt fiskidkande uti Wenhejåki åå eller Levelaaxi och derunder belägne stränder**. Flere ombudsmän commenderade och **förreste till Pommern**. Upsköts.

s. 1914 # 35 - Upskutne målet: Prästegårds Salovius emot Oriwesi bys åboer angående **påstådd samfällighet med swaranderne uti en å malmen emellan Orihvesi och Ruovesi soknar belägen skogsteg**. Upsköts.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven käräjäkunnan tuomiokirjoja 1762–1776

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 9-.3.1762
VA Ylä-Satakunta KOa84 s. 345-416, mf JK 2340

s. 345 #:t 1-5 - Oeconomiemål. (kts TMA Ikalis 30)

1 § - **Wådeld** hos Mats Henriksson Magnula i Pajukanda. Ett nytt boningspörte, en gästestufwa, ett källarepörte, en ny boda, ett stall mm. upbrunnits. Meddeltes at Mats samma dag 15.10.1761 slagits med hustru Valborg Eriksdotter. Inget samband med wådelden.
Om eldens löskomst berättade Mats Magnula, at elden, under det folcket warit i skogen at arbeta, skal antändt uti ett loft å Mats Magnulas innehafwabde h:n samt derifrån sedan utwidgat sig omkring byn, påståendes sig icke å något sätt dertil wara wållande, ei heller weta någon anledning.

2 § - **Wådeld** 15.10.1761 hos Henrik Andersson Sackola i Pajukanda. Dess hus blifwit i aska lagde, bl.a. en bagarestuga, ett nytt pörte, gästestufva och källarepörte.

3 § - Johan Muckulas hus blifvit 15.10.1761 **i aska lagde** (alla bygnader).

4 § - **Misswäxt och fänadspäst** sistledne år. Förrättas undersökning.

5 § - Sedan häradsrätten wid 1760 års hösteting giodt den författning, at **tingsbygnaden**, såsom warande gammal, förfallen och uti jorden nedsjunken, borde flyttas härifrån å annat beqwämligit ställe och ånyo uplagas, så har bonden Samuel Erola från Orihwesi by å samtelige denne sokns inwånares wägnar sig däröfwer hos landshöfdingen beswärat, som til utredande deraf förordnat syn angående tingsbygnads beskaffenhet af godemän at förrättas. Wid synen har föreslagits förbättring uppå tingsbygnaden. Samuel Erola har förbättrat gålfwet och anhöll om ersättning. Upsköts.

s. 345v # 6 - Bewiljades (10.3.1762) nämndem. Mats Johansson Jussila uti Kaupila by fastebref. Blifwit ägare å ½ Jussila hemman genom **gifte med** numera afledne b:ns Elias Jöranssons **dotter**. Betalt 240 d:r.

s. 346v #:t 7-13 - Oeconomiemål. (kts konseptipöytäkirjat TMA:ssa)

7 § - Skattewärdering öfwer Laurila h:n i Pitkäjärfwi för änkan Anna Henriksd:r.

8 § - Berör wanlottade landswägen i Längelmäki.

9 § - Skattewärdering öfwer Seppälä h:n i Sywäjärfwi för Simon Jöransson.

10 § - ” ” ½ Mikkola h:n i ” för Mats Adamsson.

11 § - ” ” ½ ” ” för Johan Henriksson.

12 § - ” ” ½ Mattila h:n i ” för Jacob Johansson.

13 § - ” ” Lahti h:n i Ewäjärfwi för Simon Jöransson.

s. 346v # 14 - Syneförrättningshandling af 10-13.6.1755 angående råen emellan Sircka i Eräjärfwi och Kalcku. Ifrån Walkiajerfwen Päkifwi till Wälho träsk wid Sircka qwarn, så til Kaukajerfwen Sari. Hukajärfwi.

s. 349 # 15-16 - Förmynderskap.

(Oriv. talvikär. 9-.3.1762 (VA Ylä-Satak. KOb4)
s 60 # 15-16 - Til afl. b:n Jöran Eliasson Lachtis fr. Ewäjerfwi omyndige dotter af förra giftet Sofia förmyndare förordnades hennes skyldeman b:n Jacob Seppälä fr. Kaldila samt omyndige barn af senare giftet sönerne Johan, Jöran, Erik och Mickel samt döttrarne Maria, Lena, Anna och Margeta landb:n Johan Thomasson fr. Kuoreniemi.

s. 349 # 17 - Qwinnan Anna Thomasd:r ifrån Huikuri påstod, at hon blifwit häfdad af betjenten Christopher Flodberg under sin tjenstetid å Särkilax capellansbol.

s. 349v # 18 - Bondedottren Anna Jöransd:r inlade en af dess broder Mats Jöransson och fader Jöran Mickelsson 10.3.1762 undertecknad skrift angående ½ Joensu skattehemman.

s. 350v # 19 - B:n Erik Uotila från Oriwesi Kyrckioby androg, att **soldaten** Samuel **Grönroth kallat** honom för **tiuf**. B:n Mats Johansson (Jöransson) och inhysingen Henrik Henriksson ifrån Kyrckioby intygade, att Grönroth i wåras i wredesmod **kallat** Uotila **verivitunpoika och tiuf**.

s. 351v # 20 - Förafskedade **dragon** Johan **Orre** ifrån Hörtsänä androg, at bönderne Anders Antila och Mats Mattila ifrån Peilax för 6 eller 7 år sedan instemt käranden at witna men icke betalt ersättning.

s. 352 # 21 - Bönderne Mats Hoifwola, Mickel Heikilä, Henrik Nickilä, Mats Natucka, Jöran Mickola, Henrik Sipilä, Abraham Sipilä, Johan Saricko, Anders Brusila, Erik Antila och Jöran Laurila från Pitkäjärfwi samt nämndemannen Jöran Mulli med bönderne Jöran Rocka, Petter Seppälä och Lars Lasonen ifrån Lasoila med Johan Oinasniemi, Petter Jussila och Jöran Thomala från Kåckola androgo, at nämndemannen Johan Kålhi ifrån Safwo, rusthållaren Mats Jarla och bönderne Henrik Perri och Johan Seppälä från Akola samt Mats Suckila, Henrik Kihlala, Mats Råtiala, Axel Salo, Henrik Mikkola och Johan Antila sidstl. wåhr **sönderhuggit** kärandernes samfälldt tilhörige **Pudas qwarn dam och ränna**.
Swaranderne påstodo, at käranderne olagligen inrättat deras qwarn swaranderne til mehn. Pudas qwarn har **stått upbygd å samma ställe** allaredan **öfwer 50 år**. Upsköts.

s. 354v # 22 - **Sokneskreddaren** Mats Elieson från Uiherla tiltalte **skreddaren** Johan Matsson från Koppala, för det han å **Eräjärfvi kanten** förfördelat Mats uti skreddarehandtwärket. Johan bewiste landshöfdingens i Åbo fullmagt af 31.1.1757, at han blifwit förordnad at wara sokneskreddare å Eräjärfwi kanten.

s. 355 # 23 - **Contractsprobsten** Ander **Salovius** androg, at nämndemannen Johan Olofsson Kålhi från Safwo i october för dess afledne **syster** bondeh:n Maria Olofsd:r Ylinen i Borgerla och för sin **dotter** Beatas äfwen afledne **swärfader** b:n Henrik Matsson Eskola i Hafwisto skal **til probsten i likstol lefwererat 2 kiöör**, hwilka warit siuka samt **af fänadspesten så besmittade**, at köttet måste bårtkastas och nedkräfwas. Som Johan Kolhi således aflåtit besmittade kreatur, hwarigenom folk kunnat skadas til lif och helsa samt boskapssiukan widare utwidgas, så anhöll probsten plikt.
B:n Johan Henriksson Tilsa från Safwo berättade, det uti Safwo by i höstas warit fänadspest. Johan Kålhi widgick, det de af honom sålde koor warit swulne i bringan.
B:n Henrik Simonsson Nickilä från Hafwisto berättade, at han i höstas träffat resa förbi Prästegården, då tienstefolcket derstädes utsläpat ett slagtat kreatur, hwaraf wänstra sidan warit bårtrutnat, men bogarne och låren redan warit bort huggne, och hafwa drängarne på Prästegården sagt, at koon tilhördt Kålhi.
Nybyggaren Jöran Eriksson från Hafwisto intygade, at ehuru wid uptekningen å Eskola hemman i Hafwisto blifwit utsedd en ung koo till likstol åt Salovius, så skall likwäl Eskolas **son**, numera afledne Johan Henriksson, som warit nämndemannen Kålhis **måg**, af Kålhis tagit en koo, hwilken enligit wallaren Anna Thomasd:rs berättelse skall såsom siuk å **Wikatenwarre äng** måst uplyftas.
Wäckaren Lars Larsson från Oriwesi by intygade, at wid det den kon blifwit hydd, som för Hafwisto Eskola til Prästegården i likstol aflämnats, skall witnet märkt den hafwa en knyla å hwardera sidan, af hwilka knylan på wänstra sidan gifwit från sig swår och olidelig stank. Den andra kons inelfworne hade warit anstinkne.
Landbohustrun Margeta Matsd:r från Säynäjoki hade märkt, at koon warit förrutnad på sidorne och gifwit från sif stank.
Wallaren Anna Thomasdotter berättade at de af Kålhi sålda koorna warit magre men öfwer sommaren hwardag gått i wall, senare swullne i bröstet. Anstånd til i morgon.

s. 358 # 24 - Angår från mantalslängden utelämnade.

s. 358v # 25 - Förliktes mellan förafskiedade **dragon** Johan **Orre** ifrån Hörtsänä med dess **swåger torparen** Henrik Larsson från Säynäjoki angående arf efter Orres **fader** och Henriks **swärfader**, afledne **torparen** Grels Thomasson.

s. 358v # 26 - Oeconomiemål. (Markus Jacobsson blir skräddare i Laaxikanten.)

s. 359 # 27 - B:n Erik Jacobsson ifrån Pitkäjärfwi emot bönderne Mats Pettersson Mattila och Anders Antila ifrån Peilax med deras wallare Anna Eriksd:r (Elied:r), angående att Peilax kreatur tilskyndat skada å kärandens **Huctanitu äng**. Upsköts.

s. 360 # 28 - B:n Joseph Matsson ifrån Hallinpenki angående åwerkan å Orhinpä mark.

s. 360 # 29 - Bönderne Jöran Alanen, Jacob Ylinen och Anders Ylinen beswärade sig, at Pitkäjärfwi, Hafwisto och Akola bönderne låtit sine kreatur gå i bete uppå de Borgerla byamäns enskilt tilhörige utmarck.

s. 360v # 30 - B:n Jöran Martila ifrån Kåckila anförde emot nämndemannen Johan Bertula och b:n Johan Tarckala angående inskaffande några handlingar beträffande åwerkanstwist emellan Hirfvijärfvi och Sahrajärfvi.

s. 361 # 31 - B:n Jacob Eliassson ifrån Kalcku emot Wilckilä boer angående rågång.

s. 362 # 32 - B:n Simon Seppä ifrån Syfwäjärfwi angående inskaffande af en charta öfwer deras ägor mot Kuhmalax boer.

s. 363 # 33 - (Fortsättning til 23 #.) B:n Jöran Jöransson Pafwola från Safwo intygade, at fänadspesten warit sidstledne sommar gångbar bland kreaturen i Safwoby, hwaraf Kålhis kreatur äfwen warit smittade, dock någon af dem stört. Wallaren Anna Thomasd:r hade sagt för witnet, at **de dugde för Prästegårds drängarne at förtära köttet af Kolhis koor, så wida de warit fulla med wahr**.
Pafwolas h:u Sophia Johansd:r intygade, at hon förmärkt, at koon warit röd till färgen, haft en stor böld i sidan, hwilken öpnat sig och gifwit stank. Wallaren Anna hade sagt, at Kolhi såldt sådane kreatur, som andre skulle nedgräfwa i jorden. Anstånd.

s. 364 # 34 - Upskutne saken angående Syfwäjärfwi byamän och Päskylä åboer. Päskylä innehafwarene inlade en skrift: Om **the 2:ne sqwalteqwarnars nyttiorättighet uti PäskenKåskifors**, Cuorewesi capell och Längelmäki sokn, hwarom Päskylä och Syfwäjärfwi åboerne hos landshöfdingen - -. Parterne hade instämt Kaupila, Järfwenpä, Wihasjärfwi, Hietalax, Uiherla, Hapaniemi åboer, Johan Muckula från Pajukando, Lefwaslax, Pitala, Salo och Uhiniemi byars åboer, för det de sednare åren tagit hwarjehanda tarfwer och bygnadsmaterialer samt brännwed ifrån Syfwäjärfwi och Päskylä boernes enskilte skogsmark. Upsköts.

s. 366v # 35 - B:n Johan Ersson från Uiherla inlade en af numera afledne bondehustrun Maria Eriksd:r från Uiherla giord testamentarisk författning. Wärdinnan Maria Eriksd:r Juopåla will, at hennes arfsfordran ifrån ½ Heickilä hemman blifwer dess **stiufswåger** Johan Eriksson och **dess hustru** Anna Eriksd:r til godo.

s. 367 # 36 - Bönderne Henrik Nickilä, Anders Brusila och Mats Natucka hafwa hos landshöfdingen beswärat sig, at de äro i **mistning af** deras tilständiga andelar af Pitkäjärfwi **byamåls samfälte åker** samt anhållit om del och jämkning byamän emellan uti sagde åker. Länsmannen Lindh, som förrättat **åkerjemkningen efter wanligit delningssätt med byastången**, hade funnit å flera ställen wara i mistning. Käranderne fordrade ersättning för kostnader af andra delägare.

s. 368v # 37 - Upskutne saken. Kronobonden Anders Olofsson ifrån Råttiala warit sinnad at **klyfwa** des åboende Råtiala h:n emellan des **måg** Erik Samuelsson och **son** Mats Andersson. Synen 14.10.1761. **Gårdstomten** kan fås för hwartera 52 alnar uti längden och 45 alnar i bredden. Åkern upgafs til ena åhret 4 och andra året til 3 tunnors utsäde utom 2 utåkrar eller täppor, tilsamman 1 tunna 10 cappor, desutom finnes bakom en under Råtiala belägen insiö ett **jordstycke Witalax**, som är tienlig til åker, hwilket jordstycke de uti marcken delägande grannar Sahlå, Suckila, Kihlala och Håifwola lämnade Råttiala frihet at upbruka. **Ängar äro följande: Nitunen, Suoniemi, Kåifwunpårras** (TMA:ssa: **Kåifwuporras), Randalato, Witalax, Tanhuanlato, Kaskenalust** (TMA:ssa: **Kåskenalust), Myllytaust, Kämmenniemi, Kaurissuo, Lakua,**

Aholato, Witalahden kuru, Nituhaka, Kyperäpohia. Talltimmer fås til husbygnad på en half mihl. Muhlbetet är med öfriga grannarne samfält. Pröfwas at hemmanet tål klyfningen.

s. 370 # 38 - B:n Mickel Thomasson Juopåla från Uiherla inlefwererade en af **sacellanen** i Eräjärfwi Henric **Sundström** författad och til Mickels fördel af dess **afledne h:u** Maria Eriksd:r giord testamentarisk författning.

s. 371 # 39 - Oeconomiemål. (Upteckning bör förrättas efter afl. b.hustrun Maria Eriksd:r Juopola i Uiherla by.)

s. 371 # 40 - Fortsattes saken probsten **Salovius** emot Johan Kålhi. Adjuncten **Utters** betyg: B:n Johan Olofsson är **född** 1696, kan läsa i bok och utantil doct. Luterii Catheces m.m. Förordning om boskapssiukan och fänadspesten 13.1.1722. Kålhi blef dömd.

s. 373 # 41 - Olof Martila m.fl. i Kuorewesi emot nybyggare.

s. 374v # 42 - Nybyggaren Johan Erichssons söner från Pihlajärfwi emot bönderne i Suinula m.m. byar.

s. 375v # 43 - Boupteckning i Ylöwesi.

s. 376v # 44 - B:n Jöran Eliasson Hockanen från Keuru sokn emot des broder Jacob Kalcku ang. arf.

s. 377v # 45 - **Nybyggaren** Mats **Kallenautio** widgick, det han til **torparen** Carl Simonsson från Holma uppå en hästhandel än är skyldig 13 daler kopparmynt.

s. 378 # 46 - Bondehustrun Kirstin Jöransd:r ifrån Jussila har welat afstå sine **stiufbarn** af ½ Jussila skattehemman (by?). Dess nuwarande **man** Henrik Johansson får nyttja andra hälften af hemmanet. Dess styfsöner bonden Thomas Mickelsson samt omyndige Jöran och Lars Mickelssöner.

s. 380 # 47 - Å unga b:n Jacob Johansson Pietiläs wägnar androg dess **bolagsman** Mats Ersson ifrån Hafwisto, det hälften åboen å Pietilä h:n Mats Grelsson nedrifwit taket ifrån parternes samfälte **förstufwa**.

s. 381 # 48 - Bondeenkan Maria Ersd:r ifrån Hafwisto tiltalte helften åboen å Pietilä h:n Mats Grelsson för det han tilägnat sig et gammalt **agnehus**. Ur tomtdelningsinstrumentet inhemtades, at agnehuset 1759 tildelts Mats.

s. 381 # 49 - Hofrätten hemställdt. (Änkan Anna Jöransd:r (Henriksd:r) från Pitkäjärfwi. Hennes måg bonden Jöran Gabriellsson Laurila, som med en piska eller något annat spö sönderslagit Anna Henriksd:rs 6 ogräddade brödkakor och wid ett annat tillfälle nedtappat för henne en tunna öhl.)

s. 381 # 50 - Bönderne Anders Antila och Mats Mattila ifrån Peilax emot b:n Erik Antila från Pitkäjärfwi ang. åwerckan å kärandernes skogsmark. **Lagmansrättens dom** 24.1.**1760**, at **Tuohivahan Laaka och Peilahdenjoensu råer** skilja byarnes ägor. Å Peilax sidan af råen skall swaranden Antila hafwa en gammal **boläng Huhtanittu**. Syn förrättas.

s. 382 # 51 - Innehafwaren af Prästegård probsten Salovius emot Orihwesi bys åboer angående påstådd samfällighet uti en å Malmen emellan Orihvesi och Ruovesi soknar. Upsköts.

s. 385 # 52 - **Skreddareenckan** Maria Johansd:r emot hennes **faderbroder** b:n Erik Philipsson angående Påhiala skattehemman. Simon Eriksson representerade sin **fader** Erik Philipsson. Anstånd til i morgon.

s. 387v # 53 - Hofrätten hemställdt. (Nybygg. Mats Jöransson fr. Kallenautio tiltalte des broder inh. Jöran Jöransson at hafwa ifrån en läst boda afhändt hwarjehanda lösegendom. Deras moder inh.qwinnan Maria Simonsd:r.)

s. 387v # 54 - Upskutne saken. Wehkalax byamän emot Prästegårds Salovius angående **fiskewatn i Wehnejoki eller Lewälaxi åå** och derunder belägne stränder. Upsköts.

s. 388v # 55 - Fortsättning till 47 #. Förliktes.

s. 389 # 56 - B:n Jacob Johansson Pietilä ifrån Hafwisto klagade, at andra hälften åboe å Pietilä h:n Mats Grelsson bårtsläpat mullen ifrån Jacobs tilhörige åkerteg. Mats påstod, at han bekommit åkertegen wid tomtdelningen 1759. Förrättas synen.

s. 389v # 57 - B:n Jacob Johansson Pietilä ifrån Hafwisto emot Mats Grelsson ½ Pietilä angående at Mats nedrifwit en **badstugu**. Upskutne saken. Mats lagt det af badstufwan fallne wircket, som redan warit förmurknat, i en hög til kärandens nyttiande. Mats bygt sig ett nytt **boningspörte** och den gamla badstugun stådt pörtet så nära, at han ej haft någon utsigt åt gården. Badstugun hade warit förfallen til ugnen.

s. 392v # 58 - **Nybyggaren** Jöran Jöransson från Kallenautio mot **smeden** Johan Johansson från Safwo angående fordran. Förliktes.

s. 393 # 59 - Hemställdt håfrätten. (inh. Jöran Jöransson. Torp i Kallenautio. Mats Jöransson. Deras fader inh. i Onnistaipale Jöran Mickelsson. Nybygg. Johan (Jöran) Kockströms söner Johan och dreng Karl (i Rotiala).)

s. 393 # 60 - Probsten Anders **Salovius** berättade, at ehuru landshöfdingen 21.12.1761 befalt, at förra **linwäfwaren** Elias **Menholm** skulle af länsmannen Lindh för olaga **brännewins sälgning** tiltalas, så har länsmannen sådant ej efterkommit.

s. 393 # 61 - Enkan Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto emot b:n Mats Grelsson angående åwerckan. Förliktes.

s. 393v # 62 - Enkan Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto emot **linwäfwaren** Elias **Menholm** från Orihwesi by angående 2½ alnar swart kläde. Marias **son** Jacob Johansson.

s. 395 # 63 - Upskutne saken. Linwäfwaren Menholm emot bondehustrun Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto angående arbetslön för 50 alnar lärft. Upsköts.

s. 395v # 64 - Upskutne saken emellan bondesonen Mats Eriksson ifrån Pajukando mm. emot b:n Jöran Matsson Kärki i Wihasjärfwi angående arfsrätt i hemmanet. Mats Gustafsson och **des h:u** Sophia Larsd:r äro numera afledne lemnandes efter sig en omyndig **son** Johan (dess förmyndare Anders Larsson Pijttala). Upsköts.

s. 399 # 65 - Wihasjärfwi byamän emot Wehkapundari bys åboer angående **Kuhmajärfvenmaa skogsmark. Ristikallio och Kiperänkivi råer**. Upsköts.

s. 401v # 66 - Fortsättning till 52 #. Hördes följande witnen:
1) Gamla b:n Mickel Grelsson från Säynäjoki, 67 år, intygade, det 2 särskillte åboer Påhl Marckusson och Henrik Claesson efter hwarandra **under förra ryska öfwerwäldes tiden** åbodt Påhiala h:n, til thes Erik Philipsson med Maria Johansd:rs **moder** Walborg Matsd:r förmedelst rättegång til sig återwunnit hemmanet.
2) Gamla b:n Johan Andersson från Rajala, 61 år, intygade, at Påhl Marckusson och Henrik Klaesson **uti witnets ungdom**, efter det förra åboerne å Påhiala h:n afgådt, besuttit hemmanet efter hwarandra, til thess Erik Philipsson genom rättegång omsider drifwit dem.
3) Gamla b:n Mats Jöransson från Napila, 72 år, utsade, det Påhiala h:n **uti förra ryska ofreds tiderne** warit utfattigt, skolandes Maria Johansd:rs afledne **fader** Johan Philipsson då äfwen blifwit antagen til soldat för den rota, uti hwilcken witnet interesserat. Upsköts.

s. 405v # 67 - Länsmannen Lindh berättade, det bondeänkan Susanna Andersd:r ifrån Pitkäjärfwi redan undergått det henne ådömde 8 dagars fängelse, men förra b:n Johan Henriksson icke. Upsköts.

s. 407 # 68 - Upskutne saken. Wehkapundari åboerne emot Wihasjärfwi byamän angående **ätioskada på Kårtelaxi äng**. Upsköts.

s. 407v # 69 - Fortsatta saken emellan **nybyggaren** Mats Jöransson från **Kallenautio** och **nybyggaren** Johan **Kockström** ifrån Suckila rörande **Kuifwajärfwenpä äng**, hwilken käranden enligt utaf fendricken och förra crono länsmannen i Ruowesi sokn Carl Palmroth öfwer Callenautio nybygges ägor hållen syn under nybygget nyttjat. Upsköts.

s. 408 # 70 - Upskutne saken. Bönderne Henrik Andersson och Johan Andersson ifrån Håifwala samt Erik Pettersson ifrån Suckila emot åboen af **Kallenautio krononybygge** Mats Jöransson angående äganderättigheten til **Lapinsuo äng**.
Ingafs sålydande betyg: Att min framledne **fader såldaten Hans Widfeldt**, som oftast sagt, det **Lapinsuo ängen** skulle lyda till Kallenautio ödeshemman, betyges af underskrefwen. Jädyspåhia 9.9.1760. Hans (Hansson) **Finbeck, Soknesmed**. Upsköts.

s. 410v # 71 - Upsköts upskutne saken mellan soknelinwäfwaren Elias Menholm emot probsten Anders Salovius.

s. 411 # 72 - Upskutne saken. Uiherla bys åboer emot Kaupila byamännerne angående åwerkan å **Wedentausta skogsmark**. Syneprotocollet 13.7.1761. Af Uiherla boer upwiste råställen, som skulle åtskilja Uiherla och Kaupila ägor: Litet stycke ifrån stranden af **Eräjärfwi insiö på Wedentausta sidan** är en något stor steen på en gammal swed?, hwilket ställe Uiherla boer kalla för **Ahoniemi**, therifrån ungefär en fierdedels mihl til ett tämmeligen widt bärg, hwarå befans en samling af små stenar, som likna handa werkan och namngafs af käranderne til **Levanpyki (Levonpyki),** therifrån en fierdedels mihl til **Kåskenhoru**, som är en hällig och brant bäck af bärgbottn, hwarest befans 6 stora och mindre stenar. Kaupila åboer upwiste när wid stranden ett stenrös jemte et litet slätt berg som rätta **Ahoniemi** råställe. Upsköts.

s. 415 # 73 - Fortsatta saken som gäller förafskedade **soldaten** Johan Jöransson **Kockström** ang. **Puckila ödeshemman**, huruwida det hör til de där närmast liggande byamål eller är anlagdt uppå en oskattlagd och oskiftad kronojord. Kockström wille bewisa, at **Hyttilä** tilförene warit ett bebodt hemman, med hjälp af bönderne Joseph Thomasson Hyrylä och Thomas Isaaksson Työri från Ruowesi. Upsköts.

Kangasalan talvikäräjät 6-.5.1762 s. 786-, mf JK 2341

s. 816 # 40 - Upskutne saken. Bondesonen Mickel Simonsson från Sitama emot dess **broder** Jöran Simonsson om delaktighet i Laurila augmentsh:n. Sålunda öfwerenskommits, at emot det Jöran Laurila förklarat sig willig at afstå til Mickels framdeles nyttjande 1/3 uti hemmanet, har Mickel utfäst sig wara dermed förnögd. Dock som Laurila hemman befunnits wara krono, bör afwakta landshöfdingens swar, som fordrat kunskap om hemmanet tål klyfningen. Upsköts.

s. 834v # 52 - Fortsättning till 40 #. Lagmansrätten ansett 16.1.1762, at Laurila hemman är skattenatur. Befanns at Laurila hemman är så trång - -. **Husbehofsqwarn** med Bertula. Bör waktas landshöfdingens swar.

Oriveden ym. syyskäräjät 23-27.11.1762
VA Ylä-Satakunta KOa84 s. 785-, mf JK 2341

s. 786 # 1 - Oeconomiemål. (Brandskada hos bonden Thomas Nåperi i Onnistaipale. Upbrunnit ett fähus, ett stall mm.

2 § - Restransakning.

s. 786 # 3 - Fru **majorskan** Beata Christina **Spora** ingaf ett emellan henne och **torparen** Thomas Johansson författat contract af 21.9.1762:
Jag Beata Christina Spora med min framledne **man majoren** Robert **Watzon** hafwa wid ett contract 13.2.1749 med h:u Brita Helena **Root** och des **son landbonden** Lars Josephsson, angående Äijäis bördehemmans förwaltning, förbehållit oss **Mansikamäki torpställe** jemte nyrödslandet af **Jörans och Heikis** (TMA:ssa: **Heikie) åkrar** til wår dödedag, hwilcket äfwen bestyrkes genom et 21.6.1748 med Henrik Jacobsson uprättat torparecontract. Lars Josephsson har dock icke tilbörligen skiötat hemmanet med arbete, icke heller lämnat mig nödig wård til min tiltagande siukdom, hwartil kommer, thet Lars redan för 8 år tilbaka skildt des **moder** Brita Helena **Root** ifrån hemmanets förwaltning, så at hon nödgats föda sig med spinnande åt andra. Fördenskull har jag antagit drängen Thomas Johansson, som tient mig i 3 år, med efretskrefne wilkor til **torpare å Mansikamäki**. 1) Skall Thomas bruka och behålla hela **Mansikamäki åker** och upodla ny åker. 2) Den **wid Åinasniemi belägne ängen samt Luckusuo äng** skall åtfölja Mansikamäki torp, men efter min död kommer **Paijusari** äfwen tilhöra torparen. 3) Linland til 2 kappors utsäde och 4 skedblan rofland lämnas torparen årligen

at nyttja ifrån skogen. Frihet at nyttja bränwed och tarfwor til husbehof. 4) Det lilla **wisthuset**, som jag hemtat ifrån Mansikamäki torp, får torparen efter min död tilbaka. 5) Torparen betalar 3 daler silfwermynts ränta årligen. Tilfälle at fiska. Torparen får icke fördrifwas ifrån torpet så länge han lefwer.

s. 788v # 4 - Fortsattes saken mellan qwinspersonen Anna Thomasd:r wistande i Päskylä och betjenten Christian Floberg angående påstådt lönskaläge. Floberg befrijades.

s. 790 # 5 - **Kapelanens Johan Utters dotter jungfru Margaretha Utter tiltalte adjuncten Thomas Rikberg** om skillnad uti den trolofning hon med honom för någon tid sedan ingått. Förlikts om skilnad.

s. 791v # 6 - Inrymnig uti ½ Siukola kronohemman i Suinula by.

s. 793 # 7 - Förlikts angående hästbyte emellan b:n Gustaf Dawidsson ifrån Ruowesi och b:n Gustaf Andersson Melli.

s. 793v # 8 - Bönderne Mickel Mickola, Simon Sepälä och Matts Mickola ifrån Syfwäjärfwi ingåfwo et syningsinstrument öfwer tänckte swedjande til mulbetes förbättrande. Berörde skogstracter: Heiniäma och Kannistonpää, Kenniniemimaa, Kirvespohjanmaa, Enojervenmaa, Serkijervenmaa.

s. 794v # 9 - Oeconomiemål. (= Fortsättn. till 1 §)

s. 794v # 10 - Hos landshöfdingen har förafskedade **dragon** Henric Jacobsson **Sundsteen** från Suomasema föregifwit, at et **ödeshemman Tuomala** skulle enligt ryckte finnas i Lydikälä by, hwilket Sundsteen will uptaga. Tuomalas ägor skall förtiden nyttjas under Uotila och Sipilä hemman.
Förafskiedade **soldaten** Knut Gustafsson ifrån Lydikälä, född i Tafwastehus län och sedan sidsta freden wistats i Lydikälä, intygade at hafwa hört af byamännerne, at därstädes skulle **i fordna tider warit et hemman, som kallats Toumala och skulle des tomt warit nära til byn å åkeren å en backe, som nu kallas Tuomala**. Lydikälä byamän förmente, at rycktet deraf tagit sin början, at Lydikälä haft nära wid backen såsom wid siöstranden en **badstufwa**, som byamännerne kallat för Tuomala. Nämnden och allmogen wiste intet om ödeshemmanet.

s. 796v # 11 - B:n Simon Jöransson ifrån Lachtis emot sin sjufmoder angående några ägor.

s. 798 # 12 - Unga b:n Jacob Johansson jemte **dess h:u** Beata Gustafsd:r ifrån Hafwisto hafwa i olaga tid flyttadt sig til samman. Jacob widgick, at han i brist af nödige arbetare å hemmanet tagit dess nuwarande h:u Beata til sig til höbärgningstiden, ehuru wigningen icke kunnat försiggå, förrän 2 a 3 weckor sedan. Upsköts.

s. 798v # 13 - Förafskiedade soldaten Jöran Mört ifrån Suinula emot dess förra rotebönder.

s. 799 # 14 - B:n Mats Jacobsson ifrån Suinula emot Johan Mört angående oqwäden.

s. 799 # 15 - Bondeenkan Sophia Thomasd:r ifrån Lachtis emot dess stjufson ang. en yxa.

s. 799v # 16 - Förliktes emellan Sophia Thomasd:r ifrån Lachtis och dess stjufson.

s. 799v # 17 - B.sonen Mats Jöransson ifrån Lachtis emot dess stjufmoder ang. arfskifte.

s. 800 # 18 - Bondesonen Mats Jöransson ifrån Lachtis ang. uppehållande af sin broder.

s. 801 # 19 - Förliktes gamla b:n Johan Johansson ifrån Suinula med b:n Johan Henriksson ifrån Huikuri om skada å Partansuo utåker.

s. 801v # 20 - **Bondemågen** Axel Jöransson ifrån **Jufwa** emot b:n Erik Råtiala angående betalning af et swijn. Bilagts.

s. 801v # 21 - B:n Axel Jöransson ifrån Jufwa kärade til bönderne Henrick och Johan Hoiwåla därsamstädes angående bete och förtrampning af hästar och boskap å dess **Kaurissuo äng**, som dock endast är hägnad med rijsgiärdesgård.

s. 802v # 22 - Upskutne saken angående **Pudas qwarndamm och ränna**. Förlikts således, at käranderne straxt **om wåren öpna dammen til Pudas qwarn medelst det de uprifwa en ståck längd af den i ån anlagde dammen**, som sedan böra wara öppen till midsommaren, hwaremot swaranderne lemnade sin talan angående qwarnens nedrifwande.

s. 803v # 23 - Upskuten saken emellan Pitkäjärfwi Erik Jacobsson och åboerne i Peilax angående bete och förtrampning å Eriks **Huhtanitu** äng. Förliktes.

s. 804 # 24 - Mickel Mickola, Simon Seppälä och Mats Mickola ifrån Syfwäjärfwi emot Matts Wotila, Johan Laurila Johan Laurila och Erik Kaupila ifrån Längipohja, innehafwaren af Längelmä Prästegård kyrkoherden Johan Odenius med hans grannar angående Käninniemi och Häiniä skogstracter, hwilka Syfwäjärfwi boer wilja frånwinna Längelpohja, Hiuka och Wingiä byamän.

s. 805v (s. 1726) # 25 - Skattebonden Simon Mickelsson ifrån Päskylä ingaf en gammal häradsdom:
För alle - - witterlighitt giörom wij efterskrefne, som äre Christåffer Person, Laghläsare uthi Säxmäkie Herradt - - och Gabriel Bärendtzson Laghläsare i Öfurasattagunden - - och Herredtz Nämpdher af bäggie Herredher, som ähre af Säxmäckie Herredt Markus Erichsson i Tallfwisstaipall, Per Erichsson ibd, Lasse Bärtillsson i Wästilla, Grelss Erichsson i Kyllöåija, Jacob Erichsson i Koiuestådh, Mångss Madtzson i Äreslax, Matts Grellsson i Kierijassniemi, Jöran Mårthensson i Attila, Erick Bertilsson i Kåliånkandha, Madts Nillsson i Tunggila, Madts Larsson i Attilla, Bertill Markusson i Wästilla. Aff Öfura sattagundhen - - Philippus Jacobsson Hietalax, - - Lasse Sijmonsson Nickilä, Josepp Henrichsson i Kockkoila, Hinrich Sigfridsson i Lydikällä, Henrick Thomasson i Kirritte; Anno **1632** den 25. Augustii. Haffue warit öfwer en långligh twist och träta, Emellan Knut Jacobsson och Marckus Ericksson bådhe boendes i Päskyllä - - Och Lars Thomasson i Winggie och Thomas Brusiusson ibd - - Hållet ett fullkomligh Härredtz Syn - - trätande om enna ändha Råå, Hetandes Mendtynieme, den Päskyllä boer - - för en deras rätta enda Råå, och Wingie bor - - en annan Råå, som de kalla Längnemättess till enda Råå, effter det de hafwa der på Christåffer Bertilssons Herredts dom Bref, utgifwit **1586** den 4. September - - deremot Lasse Henrichssons Herredzhöfdingen i Öfrasattagunden - Dateret **1586** den 30 Decemberis - - altså är Christåffer Bertelssons breff intetz wodhet exequeret - - utan Päskylä boar haffwa haft och hållit sijne Råår oförkrekt som äro Första Råån Heijneodtzan, derifrån til Särkieiärfwe, derifrån till Kynnysskåskie Marannittu och til Mändänieme, om samma råår - - förlijktes - - Wingie boar låfwadhe afstå - - Längnemättess (TMA:ssa: Langnamättess) Rår - - deremot låfwadhe Päskylä bor afstå och unna ått Wingie boar den öfraqwarnen i Kynnyskoski och heela Maranittu ängh - -. Framdheles ransakadhe - - wij emellan Päskyllä åboer och Johan Lättaläijnen i Haakosalme- - att Johan Lättaläinen hafwer sig förwärfwadth Christåffer Bertillssons Herreds dom **1593** den 29 Septembris, det uthi är Rechkutaipall Råå satt och Nämpdt för än som Saffwitaipall, hwiljett giör en krok in uti Päskyllä boers ägorh, hwilket icke borde så ståå, uthan som **Jäppe Holmars doombook Daterat 1503 Festa Crusis Exultationis förmäller Kyrfveslachkdenpohia, derifrån till Safvuenstaipall och så först till Rekitaipall och til Rechkiesallo ighen**, - - det wij - - stadfästom - -. Ransakadhe wij emellan Jöran Mattsson i SyffwänJärfwe, Per Siggfredsson ibid och Påfwall Bärtillsonn ibid - - och Winghie boar - - Befunnit, att - - Syfwäjärfwe (boar) - - gått hit in emillan SärckiJärfwe Råå och Kynnyskåskie in opå Winghie boars äghor - - Förliktes - -. Christoffer Peersson Gabriel Bärendtsson.

s. 808 # 26 - **Probsten** Anders **Salovius** emot b:n Thomas Jacobsson Kaupila angående obetalt **prästerättighet** samt Thomas flere år eftersatt **efter gamla plägsed til Prästegården giöra et dagswerke årligen**. Förliktes.

s. 809 # 27 - Bondesonen Johan Thomasson ifrån Pitkäjärfwi emot bondeenkan Anna Henriksd:r angående spanmålslån. Förliktes, at Annas **måg** Jöran Gabrielsson betalar.

s. 809 # 28 - **Soldaten** Eric **Mulberg** ifrån Ruokois emot dess **stjuffader** Henrik Henriksson ifrån Orihwesi by angående **arf** efter dess afledne **moder** Anna Larsd:r. Boupteckning 22.10.1761.

s. 809v # 29 - Bondesonen Johan Thomasson ifrån Kerte börjat inrätta sig nybygge innom Pitkäntahot skogsmark.

s. 811 # 30 - B:n Henrik Mattsson ifrån Kerte emot des granne Erik Thomasson angående huggande af granar.

s. 811v # 31 - Förenämnde bönderne förliktes angående et kaskeland.

s. 812 # 32 - **Torparen** Erik Jöransson ifrån Prästegården androg, at sedan **wäfwaren** Elias Menholm af honom sig tilhandlat en **hagelbössa**, hafwa de förlikts, at Erik skulle återfå bössan emot köpeskillingen, men låset hade warit borta. Anstånd.

s. 812v # 33 - B:n Jöran Matsson ifrån Järfwenpä emot bondesonen Johan Josephsson ifrån Wehkalax angående fordran.

s. 813v # 34-35 - Upskutne saken mellan **kapellanen** Henric **Sundström** och b:n Thomas Jacobsson ifrån Kauppila angående företräde til besittningen af Thomases åboende ½ Mattila hemman. Gäller ersättningar för arbeta för hemmanet. Thomas betalar 318 d:r.

s. 817 # 36 - Upskutne saken: bönderne Simon Mickelsson och Daniel Mattsson ifrån Päskylä jemte Simon Johansson och Matts Andersson från Syfwäjärfwi emot (en del) Kaupila, Jerwenpä, Wihasjärwi, Hietalax, Uiherla, Hapaniemi, Pajukandå, Lefwälax, Pitala, Sahlo och Uihiniemi åboer angående tagande av materialer ifrån Syfwäjärwi och Päskylä boernes skogsmark. Käranderne förklarade, at swaranderne med kärandernes företrädares å hemmanen tilstånd skola **upbygt 2 qwarnar uti Päskylä forss Alanen och Keskinen och fått deras byggnad och brännwed från kärandernes skog**. Ersättningen är icke mera tilräklig. Swaranderne hänwisade til 1740 års wintertings protokoll. Förliktes.

s. 818v # 37 - B:n Johan Johansson Peldonen från Uiherla emot b:n Johan Eriksson Heikilä angående bättre rätt til **Myllynitu** äng. Förlikts, at ängen tilhör Heikilä h:n.

s. 819 # 38 - **Prosten** Anders **Salovius** emot b:n Lars Henriksson ifrån Klemola angående, at sidstnämde i flere års tid **efter en i orten öflig plägsed icke til Prästegården giordt dagswerken**. Förlikts, at Lars utför dagswerken.

s. 819v # 39 - B:n Jöran Johansson ifrån Kårri androg i närwaro af dess **dotter** pigan Anna Jöransd:r emot på tjugunde året gamla bondesonen Johan Andersson ifrån Borgerla, at ehuru Johan i witnens widwaru trolofwat Anna samt låtit lysning å 3 söndagar försiggå, så skall Johan undandragit sig af äktenskapet. Johan förklarade, at sådant skiedt efter hans **faders** Anders Thomassons och numera afledne **modrens** Maria Olofsd:rs trägna förmoende utan hans samtycke. Johan har ingen kärlek mot Anna. Trolofningsskilnaden bewiljades.

s. 821 # 40 - Enkan Karin Henriksd:r ifrån Hietalax anhöll, at dess **tjufson** b:n Johan Simonsson Jullinen måtte gifwa Karin samt hennes omyndige barn tilräckeligit husrum och föda. Inhämtades, at efter Karins **man** och Johans **fader** b:n Simon Johansson, som aflidit, icke ännu förrättats uptekning.

s. 821v # 41 - Angår förmynderskap.

(Oriv. syyskär. 23-.11.1762 VA Ylä-Satak. KOb2
s 86 # 41 - Til b:enckans Karin Henriksd:rs fr. Hietalax med des dödblefne **man** Simon Johansson sammanaflade omyndige barns förmyndare blef b:n Jacob Jöransson Hongo.)

s. 821v # 42 - Fortsättning till 32 #. Hördes wittnen. B:n Thomas Andersson från Orihwesi by berättade, at han sedt Menholm skiuta til måls å en bodwägg, utan at skilja om det skiedt med **refsel eller hagelbössa**. **Soldaten** Anders **Grönroth** intygade likaledes med tilläggan, at sedan Menholm lossat skåttet, skall witnet gått til den bod, hwarest målet warit, och funnit et hål efter groft hagel. Menholm befrijades.

s. 823 (1743) # 43 - Öfwerstelieutenantskan Eva m. Charpentier, wistande i Pälkäne sokn, har nästledit år fått et lån af 3900 daler kopparmynt emot pant i berustade säteriet Holma et mantal med därtil hörige 9 torp.

s. 823v # 44 - På prostens Salovii anhållan tiltaltes **adjuncten Thomas Rikberg** för den angifwelse, som **jungfru Margaretha Utter** emot honom uti en skrift anmält, hwarutinnan hon berättar sig derföre wilja uphäfwa trolofningen emellan henne och Rikberg, emedan han skall wara **mycket benägen til fylleri och** i anledning deraf ganska **kragelisk**. Jungfrun Utter återtog sin angifwelse.

s. 825 # 45 - **Hofslagarelärodrängen** Michel **Wital** från Pajukandå begiärte at warda til **soknehofslagare** härstädes antagen. Wital intygades wara erfaren, nychter och beskiedeligit. Landshöfdingen afgiör.

s. 825v # 46 - B:n Matts Henriksson Martila och inhysingen Jacob Knutsson från Eskola förlikts angående åwerckan.

s. 825v # 47 - B:n Matts Pettersson ifrån Eskola och Brita Henriksd:r från Martila förlikts angående oqwäden.

s. 826 # 48 - Bönderne Johan Simonsson och Abraham Mickelsson ifrån Hietalax emot Wihasjärwi boerne Nisula, Kärcki, Erikilä, Yrjala och Laurila angående nedrifwande af en giärdesgård. Synen förrättas.

s. 826v # 49 - Wärfda **soldaten** Anders **Grönvall**, som tient numera afledne b:n Johan Johansson ifrån Hafwisto för dräng, emot Johans **enka** Maria Eriksd:r och **son** Jacob Johansson angående drängelön. Förenades.

s. 826v # 50 - Nämdemannen Lars Johansson Pavola från Orihwesi by tiltalte sine grannar bönderne Johan Jacobsson Terijoki och Johan Johansson Uotila angående äganderätten til någon ängsandel, som förra **soldaten** Jacob **Trinn** skulle med Pavolas lof rödjat. Upsköts.

s. 826v # 51 - Gamla b:n Matts Eriksson ifrån Borgerla androg emot b:n Jacob Johansson ifrån Hafwisto, at sedan Matts bifallit dertil, at Jacob skulle få hans dotter til äkta, har Matts begifwit sig til Jacobs åboende hemman och där arbetat, men Matses dotter och Jacob sedermera friwilligt åtskilts. Matts begiärte ersättning för arbete.

s. 827v # 52 - Förafskiedade soldaten Erik Johansson från Kåiwuniemi, som wid den förledne wåras hållne besichtning och cassationsmunstringen erhållit afskied, kärade til **soldaten** Henric **Biörknäs** angående ersättning för rågwäxt å torpets kåhlland.

s. 828 # 53 - Af deras ålderstegna **moder**, gamla bondeenkan Kirstin Isaaksd:r befullmäktigad androgo hustrurne Sophia Thomasd:r från Kaupila och Anna Thomasd:r från Nickilä emot b:n Thomas Mickelsson och bondehustrun Kirstin Jöransd:r ifrån Nickilä, at swaranderne numera icke wilja bestå Kirstin Isaakd:r uppehålle, oansedt hon tilförene swarandernes nu innehafwande hemman i lång tid brukat. Förliktes.

s. 828v # 54 - Ogifta qwinnan Kaisa Thomasd:r frän Lapiniemi emot länsman Lindh och b:n Johan Thomasson från Lahdes angående arfstwist.

s. 829 # 55 - Bönderne Erik Parpola och Thomas Kånti från Orihwesi by anförde, at afskedade **soldaten** Samuel **Grönroth**, under den tid han warit soldat för kärandernes rota, medels ny upodling **tilökt Orihpohjanmoisio åkertäppa, som til roteåker är utsedd enligt byamännernes bifall**, som lyder: Aldenstund **Orihpohja moisio eller åkertäppa** redan uti flere års tid warit soldaten för Parpola, Erola och Kånti hemmans rota såsom roteåker tilhörig och densamma af oskift mark är upbruten, altså wil underskrefne byamän tillåta gifwa åkertäppan åt deras ny **soldat** Anders **Grönroth**. Orihvesi 25.11.1762. Lars Pavola, Jonas Mattila, Lars Siurola, Johan Terjoki, Johan Antila, Matts Kössi, Johan Uotila, Johan Nåppari, Johan Magnula, Thomas Magnula. Tilökningen kommer käranderne til godo.

s. 829v # 56 - Bönderne Erik Parpola, Thomas Kånti och Johan Mattila från Orihwesi by kärade, at **wäfwaren** Elias **Menholm** af bysens samfälta mark utan tilstånd upodlat en ny **Wuorentausta åkertäppa**. Öfwerenskoms, at Menholm lämnar åkertäppan til samtelige byamännernes gemensamma nyttiande.

s. 830 # 57 - Wäfwaren Elias **Menholm** fordrade ersättning för sin häst som i arbetet hos b:n Erik Jacobsson i Orihwesi by hastigt stört, men byamännerne intygade, at hästen dödt uti den då wordna **fänadspesten**.

s. 830 # 58 - Wäfwaren Elias **Menholm** klagade, at b:n Jonas Mattila ifrån Orihwesi by skall honom flere resor sparckat och oqwädat. B:n Erik Eriksson intygade, at Jonas Mattila efter oenigt samtal 2 gånger slagit Menholm på hufwudet och sparckat honom samt **kallat Menholm Ruokoton** och fört honom ut genom dörren. Upsköts.

s. 830v # 59 - Contractsprosten Anders Salowius anhöll om betyg deröfwer, at **soldaterne** under wärfda regementerne Mårten **Lagman**, Anders **Grönvall**, Mickel **Bårgström** samt **artilleriehandtlangaren** Elias **Menholm** i flere års tid sig härstädes efter permission uppehållit församlingen til last, såwida de utan någon afgift til kyrkia eller deras siälasörjare niutit församlingens gemenskap. Som prosten förmente det wara

lagstridigt, at sådana personer i lättia få wistas sokneboerne til oro från tienstgiörande, är prosten sinnad at hoos konungens befallningshafwande anhålla, det de måge blifwa från soknen kallade. Nämnden intygade detsamma.

s. 831 (1751) # 60 - Länsmannen Lindh berättade, at förra b:n Johan Henriksson ifrån Pitkäjärfwi afsutit det honom ådömde 8 dagars fängelse, men han skall doch ännu icke låtit sig sammanwiga med sin fästeqwinna Susanna Andersd:r, som warit wärdinna å Natuka hemman. Ei annat än drängetjenst sig ernära. - - at hon **hade bättre karlar än han - - med sin förra man lefwat i kijf och osämja samt efter allmän berättelse skall någon tid åtfölgt ryssarne under sidsta ofreden**. Ei will bygga äktenskap med henne. Kunde ei öfwerbewisa Anna Andersdotter någon otrohet. Upsköts.

s. 832 (1752) # 61 - Upskutne saken. **Probsten** Anders **Salovius** upwiste til bestyrkande deraf, at Prästegården bör äga samfällighet med swaranderne uti berörde skogsteg, en dom af år **1456 (po: 1466)**, hwaruti de råer äro uptagne, som skilja Säynäjoki, Onistaipall och Orihwesi byar samt Prästegården emellan:
- Jag Store Henrichsson, giör allom witterligit med detta mitt närwarandes öpne bref, at den tids Högborne Furste Konung Carl Konungs Bref och Lagmans tingh hölt med allmogen af Cangasala Sokn, och Jag satt för lagmans dom på Wälborne mans wägna Hartwick Jacobssons och flere andre gode mäns närwaro ibm Olof Ifwansson, Claes Kurck Landshöfdinge ibm **Anno Domini 1456. om Sanct Knuts dag**. Då kom för rätta å satte Ting Olof Påfwelsson och Mickel Påfwelsson af **Orihwesi** med 12 LandsSynemän; Olof Thomasson, Claes Kärki, Hartwik Jacobsson, Philippus Thomesson, Dani Latula, Oti Karnala, Olof Kirucka, Påfwel Wiloinen, Olof Saristo, Henrik Kirucka, Sigfred Pusthe och Knut Dottinen, som hade Konungslig Syn och ransakade emellan Bengt Lydickässon, och förberörde Olof och Michel, och kände them therföre, at the hade giordt skiäligt och rätte Roon them emillan med sämjo och samtyckio, som är **första Hufwudroon Lehmilahden ojansu, och så rätt roo til Jarun Juracko, thädan till Humala ojan Jylhä, thädan till Walkiawuoren otsa, Aitian Saaren och till Laackoi lammen Harju, thädan til Koskelowuoren Korcke och så råå rätt neder i watnet, der ligger en Badstuga.** Hwilket ährandh jag wåldgaf the tolf i Nämnden.

Uti Hufwudbrefwet finnes deras namn nedföre.
E copia veteri vidi Thom Rikberg
w. D: minist. in Orihvesi
Rااbref emellan Orihwesi Prästegård och Säynäjoki.
I anledning häraf sade prosten den följd wara liuslig, **at Prästegården bör äga samfällighet med Orihvesi by i skog, såwida de innom ett och samma råer ligga**.
Til witnen kallades **klåckaren** Alexander **Coween**, som dock är **swärfader** til swaranden b:n Thomas Magnula från Pehula. Torparen Johan Nilsson från Magnula, snart 70 år gammal, intygade, at han hört des numera afledne **fader** Nils Bengtsson berätta, at om den twistige skogstegen warit i Nils Bengtssons åboetid i Pehula by twist emellan Orihvesi och Woitila byar. Som Orihvesi och Pehula byar ei sedt sig kunna winna denne twist, hafwa de tagit sig til biträde Prästegårdens dåwarande innehafwaren **kyrkioherden** Joseph **Lauraeus**, hwilken fått löfte om delaktighet i skogstegen, om den skulle winnas. Wiste icke, om Prästegården någon tid skulle nyttjat merberörde skogsteg.
Utslag: emedan prosten Salovius hwarcken genom trowärdige domar eller witnen bewist, at Prästegården haft fordna eller sednare tider någon samfält eller enskildt del i den nu omtwistade skogstegen, hwaruti denne skogstegs delägare Orihvesi och Pehula byamän Prästegården all rättighet bestridt, **fördenskull kan rätten Orihvesi sokns Prästegård ei heller någon del i nämnda skogsteg tillägga**, utan blifwa Orihvesi och Pehula byar utan intrång af Prästegården derwid bibehållne.

s. 836 (1756) # 62 - Upskutne saken angående at Wehkalax boer bärgat hö från den af gammalt under Prästegården lydande **Wehnejoki** (TMA:ssa **Wenhejoki**) åå. Prosten ingaf en häradsdom af 10.11.**1619**, hwaraf befans, at **Wenes åå** blifwit dömd under Orihvesi Prästegård såsom den af ålder therunder legat enligit Lars Henrikssons domsedell af 28.2.**1584**, samt en original häradsdom af 14.7.**1693**, som upwiste at alle blifwit förbudne at fiska i **Wenehjoki** åå utan Prästegårds innehafwarens tilstånd.
Swaranderne anförde, at J.B. XII cap. 4 # stadgar, at därest åå är sidolängs byar emellan, äga tå halft hwardera. Dessutom sträcker sig Wenes åå icke så långt, som prosten påstått, utan skall åån sluta sig wid **Werkoniemi**, hwarest **Lewelax** wijken som en tilhörighet til den utanföre **Wenesjoki** belägen Lengelmä siön emottager, wid hwilke wijk Wehkalax bys ägor ligga, i anseende hwartil de äfwen från uråldriga tider skola nyttiat fisket under sin strand wid Lewelax samt således äro berättigade til de uplandningar, skolandes deras rättigheter inhämtas af de **råer Lacokifwi och Jåkinänes**, som äro emellan Wehkalax och Prästegården.
Prosten påstod, at **Wenehjoki sträcker sig til Lengelmä wesi förbi Lakokifwi och tädan til Matoniemi**, hwarigenom alt wattnet i åån skall blifwa å Prästegårds sidan, Prosten åberopade sig til anjuncten Thomas

Rikbergs syneskrift af 13.4.1761: Emellan **Matoniemi** udd på Wehkalax sidan och **Lakonkalljo** på Prästegårds sidan befinnes nu ååmynningen wara öppen neder om desse udden 45 alnar uti bredden, och är på Wehkalax sidan emellan **Matoniemi** strand och åns öpning 66 alnar, men på Prästegårds sidan emellan ååns öpning och **Lakonkalljo** berget 162 alnar, och finnes den af Wehkalax boer öfwerklagade katsen wara långt stycke högre i ån nedsatt än det ååmynningen nu befinnes öppen. Denne åå syntes stryka med des öpning rätt fram til den lilla holmen **Papin Sari**.
Anstånd til följande dag.

s. 839v # 63 - Upskutne saken Uiherla emot Kaupila angående åwerkan å Uiherla byamäns **Wedentausta** skogsmark. Förening.

s. 840v # 64 - Fortsättning til 62 # angående **fiskerättighet i Wenehjoki åå och Lewelax wijk samt uplandningar.**
Gamla **rättaren** Henrik Henriksson från Orihwesi by witnade, at han håller före, det Wenehjoki åå sträcker sig ända neder til **Lakonkalljå**, som ligger i mynningen af denne åå, hwarest **Lengemä wesi** emottager, samt at **Latosari** holme jemwäl är i denne åå belägen. För witnet är obekant, om Prästegården ensam äger åån wid **Latosari** och **Lakonkalljo** äfwen å Wehkalax bys sida.
Nämdemannen Matts Karpi kunde icke med säkerhet uplysa.
Inhysingen Jacob Jacobsson från Mälli, öfwer 50 år, berättade, at han som är **barnfödd** å Eskola h:n i Wehkalax sedt, at des afledne **fader** Jacob Josephsson, som warit åbo å Eskola h:n, hållit **kattsor** flere år i wiken emellan **Latosari** och **Lakonkalljo** å Wehkalax sidan, utan något tilstånd af Prästegårdens tåwarande innehafware afledne **kyrckoherden Wannaeus**, hwilken haft sine fiskebragder å Prästegårds sidan af åmynningen. Stället skall ei mera kunna skiäligen få namn af **Wenes åå**, såwida åån slutar sig der fordom densamma delt sig i twenne grenar wid **Werkoniemi** och hwarest den ena grenen nu är å Wehkalax sidan tillandad, hwilken tillandning blifwit redan i witnets ungdom af Erola och Eskola hemmans åboerne til höslag nyttjat utan något påtal. Det watten som wid **Werkoniemi** emottager kallas ei mera **Wenehjoki** utan **Lewelax**, hwarest äfwen witnets **morbroder** Thomas, som åbodt Mattila hemman i Wehkalax, haft samma tid, som witnets fader, katsestånd å Wehkalax sidan. Sedan prosten Salowius blifwit innehafware af Prästegården, har han welat tillägna sig wattnet under Wehkalax strand samt en gång, tå han mött witnet när han **farit med liuster i Lewelax**, tiltalt witnet derföre. Det stället å Wehkalax sidan, hwarest prosten nu för 3 år sedan **inrättat sine katsor**, har så länge witnet minns allena tilhört Wehkalax by.
B:n Jöran Mattsson Eskola från Onnistaipale sade sig för 30 år sedan tient för dräng hoos numera afledne åboen Thomas Henriksson Erola i Wehkalax, tå witnet med sin huusbonde flere gångår **lagt nät i åmynningen**, hwarwid Thomas utlåtit sig, at näten ei få läggas längre up i åmynningen än til **Lakankalljo** från Wehkalax strand.
Torparen Erik Mattsson från Säynäjoki, 60 år, intygade, at enär han åren 1722-24 tjent för dräng på Erola h:n i Wehkalax, hafwa desse byamän obehindrat nyttjat fiskewattnet i **Lewelahde** wijk, som börjas wid **Werkoniemi**, therest åån slutar sig, hwilken åå Prästegården ensam äfwen den tiden innehaft. Den omtwistade uplandningen har Erola och Eskola hemmans åboerne hwarthera sitt år til höslag nyttiat. Uti alt det fiskewattn, som från **Werkoniemi** warit neder til **Lengelmä sjön** å Wehkalax sidan, hafwa the utan Prästegårdens tåwarande innehafwarens **kyrkioherden Wannaeii** klander fått idka fiske. Prästegården har numera kattsor å Wehkalax sidan å det ställe i **Lewelax**, hwarest Prästegården förut inge fiskebragder haft, utan til **notdrag** nyttjat jemte Prästegården som med Wehkalax tå haft **samfält not** och dermed idkat fiske å bägge sidor af Lewelax stränder.
Pigan Sophia Jacobsd:r från Orihwesi by intygade, at en gammal **fiskare** å Prästegården Mårten Eriksson berättat, tå de farit med bått förbi **Lakåkifwi** som ock kallas **Lakokalljo**, at denne sten skall wara råå emellan Prästegården och Wehkalax by.
Förrättas häradssyn.

s. 845 # 65 - Inhysesmannen Erik Jacobsson från Kåckila fordrade af bondehustrun Maria Eriksd:r Pietilä i Hafwisto 30 daler samt 20 kappar råg.

s. 845v # 66 - **Nybyggaren** Matts Jöransson **Kallinautio** klagade, at sin **broder** hälften ägaren af nybygget Jöran Jöransson sidstledne sommar bärgat 6 lispund höö af en Matses nybygge tilhörig **Lapinsuo äng**. Jöran bewiste med ett af b:n Erik Pettersson Suckila utgifwit betyg at hafwa fått tilstånd at bärga Lapinsuo äng såsom lydande under Suckila hemman. Jöran befrijades.

s. 846 # 67 - Om obetalte kronoutlagor, som nybyggaren från Kallinautio Matts Jöransson för des broder Jöran Jöransson utlagt, förliktes.

s. 846v # 68 - Nybyggaren Matts Jöransson från Kallinautio klagade, at sin broder Jöran Jöransson will ei skilja sig från Kallinautio nybygge, utan tränger sig at med honom deruti deltaga. Landshöfdingen befattar om delningen.

s. 846v # 69 - Upskutne saken. Angår undersökning om **Puckila ödeshemman** hörer til de derintil närmast belägne byamål eller om det är anlagt uppå en oskattlagd och oskiftad kronojord efter förafskiedade **soldaten** Johan **Kockströms** påstående, som samma ödesjord uptaga will. Upsköts.

s. 848v # 70 - **Förre lijnwäfwaren** i Orihwesi by Elias **Menholm** har tidigare tiltalt prosten Anders Salowius för oqwäde. Upsköts.

s. 849 # 71 - Upskutne saken. Wihasjärfwi och Järfwenpä emot Wehkapundari angående äganderätten til **Kuhmajerfwenma** skogsmark. Wehkapundari byamän wilja ei godkänna följande **råer: först Ristinkaljo råå, tädan til Pitkäpohjan Kifwi och sedan til Kypäränkifwi**, utan upwiste andra råår, som leda sin gång i knä. Swaranderne upwiste domen af 1738 års winterting, at Wihasjärfwi byamän ei hugga öfwer Kypärönkifwi och **Pyckimäen pycki** råer. äfwen en dom af 13.3.1696. Förrättas häradssyn.

s. 851v # 72 - Wehkapundari byamän klagade, at Wihasjerwi bys åboer låtit sin boskap förtrampa och upbeta kärandernes ängar å **Wuorenma skogsmark**. Upsköts.

s. 852v # 73 - Upskutne saken angående rättighet til Kärki skattehemman i Wihasjerwi. Upwistes arfskifteshandling af 1729 efter forne hemmans åboen å Kärki h:n Mickel Mattsson och **dess h:u** Elin Jacobsd:r, hwilka warit Matts Erikssons från Pajukanda **moders faderfader** och **moders fadermoder**. Deras **son** Mickel Mickelsson. Mickel Mattsson har ei haft flere **söner** än kärandens Matts Erikssons **moderfader** Mickel och swarandens Jöran Mattssons **fader** Matts Mickelssöner. Desse bröder hafwa efter Mickel Mattssons död åbodt Kärki skatteh:n samt har hans **äldre son** kiärandens **moderfader** Mickel förestått wärdskapet och lofwat i boo oskifto efter sina föräldrar. Sedan Mickel Mickelsson aflidit, har hans barn blifwit skilde från Kärki h:n och deras **faderbroder** Matts Mickelsson ensam tilträdt Kärki h:n. Som käranden förmenar, at den **äldre sonens** Mickels barn bort träda i sin faderns rätt ang. hemmanets besittning samt des **moder** Brita Mickelsd:r få hemmanet, ty har Matts Eriksson welat tilwinna hemmanet. Jöran Mattson påstod, det hans afledne **fader** Matts haft efter sin **broder** Mickel större rätt til hemmanet än des broders dottren. Anstånd.

s. 854 # 74 - B:n Thomas Mattsson klagade, at sin **stiufsson** Roseli hemmans åboen i Hapaniemi by Mickel Johansson ei tilstält Thomas 2 tunnor råg enligt arfskifte efter des **moder** Sophia Johansd:r. Förliktes.

s. 854v # 75 - Prosten Anders Salowius androg, at Wehkalax byamän förorsakat skada medelst förtrampning å Prästegården tilhörige ängar **Hakanitu**.

s. 855v # 76 - Prosten Anders Salowius kärade, at bönderne Henrik Mattila och Henrik Erola ifrån Wehkalax **skurit wass och rör emellan prostens uti Wenehjoki åå inrättade katsor**. Mattila och Erola berättade, at de skurit wass under deras **Lewelax** wijk warande äng, hwartil de äga ostridig nyttiorätt.
Landbonden Henrik Henriksson ifrån Säynäjoki hade hördt swaranderne. at de skurit wass å egen ängsstrand. **Rättaren** Henrik Henriksson ifrån Orihwesi by sade sig hafwa sedt, at det warit wass skuren i mynningen af **Längelmä siön** under Wehkalax byn. Nämdemannen Matts Kaupila intygade, at wassbärgningen skiedt under Wehkalax ängen uti **Lewelax sjön** emellan prostens i sjön inrättade katsor. Blir beroende.

s. 857 # 77 - Prosten Anders Salowius androg, at inhysingerne Anna Thomasd:r och Beata Johansd:r från Wehkalax skurit och bärgat wass ifrån en Prästegården tilhörige åstrand mellan 2 prosten tilhörige katsor. Detta skiedt med Wehkalax boernes lof.

s. 857 # 78 - Fortsättningen til 73 # angående besittningen af ½ Kärki h:n. Bilagts sålunda, at Matts Eriksson med sin **moder** Brita Mickelsd:r får 60 daler k.mynt samt Jacob Henriksson 1 tunna råg för deras arfsdel.

s. 857v # 79 - Matts Grelsson Pietilä ifrån Hafwisto **plögt** öfwer dess grannes Henrik Henriksson Eskolas **åkers skiljefora i Harasarka teg** til 6 alnars bredd och 8 alnars längd. Förliktes sålunda, at Matts betalar som ersättning 6 daler.

s. 858 # 80 - Förliktes Henrik Henrikssons med des granne Matts Grelsson ifrån Hafwisto angående det Matts sådt lin å en käranden tilhörige åkertegs ända.

s. 858 # 81 - Bondesonen Thomas Johansson ifrån Hafwisto will tilwinna sig ½ uti Pietilä hemman utaf åboen derå Matts Grelsson af den grund, at Matts ryggat contractet emellan kärandens **fader** Johan Johansson och swaranden Matts angående det at kärandens **yngre broder** Jacob Johansson skulle få Matts Grelssons dotter til äkta. Matts had dock sökt hemmanet til skatte.

s. 858v # 82 - **Soldaten** Jacob **Rinn** ifrån Orihwesi by klagade, at dess rotebönder Johan Johansson Uotila och Johan Henriksson Terjoki tilgripit wäxten af dess utsådde torpåker.

s. 859 # 83 - Bondeänkan Sophia Andersd:r ifrån Pylki enstaka h:n androg emot dess **stiufsson** Jöran Henriksson, at som hon numera blifwit gammal och årklös samt således med arbete icke kan sin föda förtjena, bör Jöran dertil förpliktas. Jöran påstod sig icke wara dertil skyldig, enär dess afledne **fader** Henrik Mårtensson, innan han med Sophia trädde i gifte, war skild ifrån hemmanet och i ett särskilt matlag. Sophia får ei uppehälle af sin stiufsson.

s. 860 # 84 - Nämdemannen Lars Pafwola ifrån Orihwesi by klagade, at dess granne Jonas Mattila nedhuggit kärandens giärdesgård kring soldatens roteåker samt inrättat sig därstädes ett **hässiaställe**. Jonas påstod, at han ständigt nyttiat det ställe hässian inrättats. Upsköts.

s. 860v # 85 - Med bouptekningsinstrumentet af 9.4.1754 efter afledne **swärmoders** Lisa Henriksd:rs **man** afledne b:n Mårten Sigfredsson Sikala bewiste b:n Anders Henriksson Mattila ifrån Wehkalax, at henne tilfallit i giftorätt efter dess afledne **man** b:n Mårten Sigfredsson Sikala från Lasola 127 daler kop:rmt. Pålägges Jöran Mattsson, som ägendom om händer hafwer, at til käranden betala.

s. 861v # 86 - Upskutne saken angående äganderätten til Påhjala skatteh:n. Upsköts.

s. 862 # 87 - Uplästes fångaförtekning, som länsmannen under tiden 4.1.1757 - 19.11.1762 författadt.

s. 862v # 88 - Nybyggaren Matts Jöransson ifrån Kallinautio berättade, at han å wintertinget angifwit dess broder inhysingen Jöran Jöransson för inbrottsstöld. Upsköts.

s. 863 # 89 - Kaisa Thomasd:r ifrån Lapinniemi emot sin broder b:n Johan Thomasson angående arfsfordran.

s. 863v # 90 - Forsättning til 58 # angående oqwäden och slagsmål mellan Elias Menholm och Jonas Mattila i Orihwesi by. Upsköts.

s. 864v # 91 - Ingafs bouptecknigsinstr. efter afledne Maria Olofsd:r ifrån Ylinen h:n.

Kangasalan syyskäräjät 10-.12.1762
VA KOa 84, mf JK 2342 s. 925-

s. 1022v # 119 - **Klåckaren** Anders **Torwall** från Eräjärfwi kapell jemte b:n Matts Emanuelsson från Woltio i Sahalax sokn emot deras **swärfader** b:n Johan Pettersson Lillkucko från Storpendo till beedigande af den uptekning, som förrättats efter hans afledne **hustru** Beata. Motparten icke närwarande. Upsköts.

Pirkkalan ja Messukylän talvikär. 11-.4.1763
VA Ylä-Satak. KOb2

s 901 # 38 (12.4.1763) - Alldenstund b:n Jöran Mattsson från Padustaipaile med ett 23.2.1763 efter des afl. **moder** Margeta Mattsd:r uprättadt arfskiftesinstrument nu bewiste, att des till laga ålder komne **bröder** Matts och Johan tillika med gifta systrarne Maria, Walborg, Margeta och Brita åt Johan (=Jöran) Mattsson updragit deras andelar uti Tåijala skatteh:n i bem. by emot det Jöran skulle - - erlägga - -. Upböds första gången.

Oriveden ym. talvikäräjät 11-16.5.1763
VA Ylä-Satakunta KOa85, mf JK 1702 s. 815-

s. 815 # 1 Skattebonden Daniel Mattsson ifrån Päskylä upwiste en testamentarisk författning 30.9.1752 af förra åboen å Päskylä h:n Johan Ericksson samt des h:u Kirstin Henricksd:r samt et testamente 8.5.1763 af Kirstin, som före 14 dagar sedan aflidit. Daniels syster Maria Mattsd:r, Kirstins? syster hustru Maria Henriksd:r från Längipohja Uotila.

s. 816 # 2 - Upskutne saken angående at b:n Jacob Johansson och **des h:u** Beata Gustafsd:r ifrån Hafwisto för wigselen flyttadt tillsamman. Jacob hade warit föranlåten at taga kwinnohjälp för des hushåll. Sakfältes.

s. 817 #:t 3-4 - Oeconomiemål.

(§ 3 - B. Jöran Jacobsson Martila fr. Kåckila ha medelst wådeld 2.11.1762 mist en del af hemmanets hus, näml. en boda, ett stall, ett fähus, en foderlada och en rijelada.

§ 4 - B. Mickel Johansson Råseli fr. Hapaniemi har medelst wådeld 20.9.1762 mist en rija.)

s. 817 # 5 - Torparen Joseph Eskilsson från Kåppala emot b:n Mickel Johansson Råseli från Hapaniemi angående återfående af det **sängtäcke**, som Mickel Råselis afledne **moder** Sophia Johansd:r till låns tagit. Täcket blifwit gifwen i hemfölgd åt Mickels **syster** Maria Johansd:r, som nu är **gift med** b:n Johan Simonsson från Katila. Upsköts.

s. 818 # 6 - Drengen Mickel Mickelsson från Padustaipale fordrade af b:n Simon Henricksson från Uiherla lön för 4 år.

s. 819 # 7 - Bönderne Jussila, Yrjälä och Tuomola från Kerte och Jöran Lapinniemi emot nybyggaren Johan Thomasson angående nybyggande.

s. 819v # 8 - Bönderne Erick Thomasson, Markus Yrjälä och Simon Thomasson från Kerte emot deras granne Henrick Jussila angående åkerdelning.

s. 820 # 9 - Samma sakägarne angående upodling.

s. 820v # 10 - Drengen Erick Johansson från Nåxiais emot dess **fästeqwinna** enckan Beata Johansd:r från Hafwisto för det hon ei will träda till wigsel, ehuru de blifwit lyste. Beata förklarade sig, att Erick icke är fallen till arbetet. Förliktes sålunda, att Beata återställer fästningagåfwor och betalar 90 daler.

s. 821v # 11 - B:n Johan Muckula från Pajukanda klagade, att dess granne b:n Henrick Sackola för 2 år sedan besådt en käranden tilhörig **Suomoisio åkertäppa** af ½ kappas utsäde, hwilcken åkertäppa förut warit kärandens soldatroteåker, men han sedermera med soldaten emot en annan jämgod åker tillbytt. Sackola förklarade sig, att ehuru käranden Muckola åkertäppan tillförene och innan **åkerskiftet** parterne emellan förrättats nyttiadt och innehaft, skall den wid åkerskiftet swaranden tilfallit, hwilken gifwit soldaten tilstånd den till åker giöra. Nämdeman Matts Kauppila, som wid åkerskiftet warit tilstädes, intygade, att soldateåkrarne då lämnats odelte. Sackola sakfältes.

s. 823 # 12 - **Corporalen** wid detta läns infanterieregemente Johan **Enberg** å **thes h:us** Beata Jöransd:rs wägnar emot åboerne å Sackola skatteh:n Henrick Ericksson och Henrick Henricksson, angående arf efter **sin h:us moders** Maria Eskilsd:rs **fader** Eskill Sacharieson från Sackola h:n.
Corporalen anförde, att thes **h:us moderfader** Eskill Sacharieson warit ensam ägare af Sackola h:n. Denne Eskill har warit 2 gånger **gift, först med** en Kaisa **och sedan med** en Brita. Med Kaisa har Eskell sammanaflat 3 **söner**: Klemet, Simon och Anders samt med Brita 2 **döttrar**: Maria, som är corporalen Enbergs **h:us moder**, och Sophia, som lämnat 2 ännu lefwande döttrar efter sig.
Efter Eskils död, som skedt **päståret**, har des **son** Klemet af första giftet tilträdt Sackola bördeh:n samt i des gifte endast haft en **dotter** Anna, som barnlös aflidit. Klemets **h:u** Kaisa har sedermera andra gången blifwit **gift med** en Jöran, som haft en **dotter** Lisa.

Afledne Klemets **broder** Anders har warit **gift med** en Sophia, med hwilcken han samman-aflat en **son** Jöran och 3 **döttrar**: Brita, Maria och Sophia. **Sonen** Jöran har blifwit **gift med** afledne Klemets **h:us** Kaisas **dotter** Lisa af sednare giftet, hwilcka tilträdt Sackola h:n. Jörans **fader** eller Klemets **broder** Anders har utgåt **i tyska kriget** samt der **tillsatt lifwet.**
Denne Jöran har med Lisa haft 3 **döttrar**: Maria, Brita och Sophia. Maria har warit **gift med** Henrick Eriksson, som ännu lefwer och hwilcken jemte sin **son** Mats Henrickson åboor ½ af Sackola h:n. Andra **dottren** Brita är **gift med** Henrick Johansson, hwars **son** Henrick Henricksson nu innehafwer andra hälften af Sackola h:n. Som Enbergs **h:us moder** Maria Eskilsd:r ei erhållit lösen för sin andel i Sackola h:n efter sin **fader** Eskill Sacharieson, utan skall hennes **halfbroder** Klemet hos sig innehållit hennes lösen, ty påstod Enberg att få Sackola hemman sig tillösa.
Swaranderne gamla åboen Henrick Ericksson jemte thes **son** Matts Henricksson samt b:n Henrick Henricksson förmena, det Klemet Eskilssons **syster** Maria Eskillsd:r blifwit efter sin **fader** Eskil Sacharieson för hennes arf förnögd. Uptekningen troddes wara skedd för ungefärligen 75 år sedan. Upsköts.

s. 825v # 13-17 - Oeconomiemål. Hofrätten hemstälda. Förmynderskap.

(§ 13 - Nämndem. Johan Matsson fr. Kockila will bli befrijad. I stället b. Jacob Jacobsson fr. Borgerla.

§ 14-17 - B. Mats Henriksson Maunulas och drängen Mats Erikssons fr. Pajukanda **swåger** b. Lars Henriksson Klemola fr. Järwenpää. Mats Maunulas **swärmor** och Mats Erikssons **mor**, enkan Brita Mickelsd:r dog hastigt 22.12. hos Lars Klemola. Lars Klemolas **h:u** Sofia Eriksd:r är den aflednas **dotter**. Inh.h:un Maria Samuelsd:r är Larses h:us **faderbroders hustru**.

§ 15-16 - Afl. b. å Järwenpää Jöran Matssons son b. Erik Jöransson. Dottren Lisa förmyndare b. Erik Rångio.)

s. 825v # 18 - Angår äganderätten till åkertäppor på Takaweräjänma jordstycke i Kafwala.

s. 827v # 19 - Nämdemannen Johan Jöransson från Pånsa emot Eräjerfwi bys åboer angående dagspenning för en syn.

s. 827v # 20 - Inhysesqwinnan Anna Mickelsd:r från Säynäjoki fordrade af b:n Simon Ericksson Påhiala kronoutlagor för det Simon låtit upföra Anna i mantalslängden på **torparen** Simon **Sisilax**.

s. 828 # 21 - B:n Thomas Mattilas **h:u** Kaisa Andersd:r från Kauppila by beswärade sig, at länsman Henric Lindh icke i tid kungiordt **kapellanen** Henric **Sundström** landshöfdingens utslag 19.4.1757, hwarigenom Thomas Mattila återfått inrymning uti det emellan kapellanen och Thomas stridige ½ Mattila h:n. Kaisa uphof sin talan.

s. 829v # 22 - Angår twist om ½ Siukola h:n i Suinula by.

s. 830 # 23 - Drengen Johan Jöransson och bondesonen Sigfred Thomasson från Kerte emot b:n Johan Axelsson från Wilckilä angående stulet höö.

s. 831 # 24 - Förafskedade **soldaten** Samuel **Grönroths h:u** Maria Johansd:r fordrade drengelön för de 14 år, som hennes aflidne **förra man** Henrick Jöransson (dog för 10 år sedan) hos des **broder** b:n Anders Johansson (po. Jöransson) Kånti tient. Anders frikallades.

s. 831v # 25 - Bonden Jacob Johansson från Hafwisto hade kiört med des grannes b:n Matts Erickssons häst. Låfwade betala 2 daler.

s. 832 # 26 - **Nybyggaren** Matts Jöransson **Kallinautjo** klagade, att b:n Erick Pettersson från Suckila gifwit Mattsses **broder** Jöran Jöransson tillstånd att slå och bärga en å **Lapinsuo kärr** af käranden nyligen under dess nybygge rögd äng. Ericks **måg** Matts Johansson berättade, att des swärfader är siuk. Upsköts.

s. 833 # 27 - Bönderne Johan Axelsson och Jöran Jöransson från Wilckilä emot bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karwia angående att råskilnaden skulle wara ifrån Ruiskivi till Töllickö äng. Rågångsförrättning 5-6.6.1758. Ifrån Kalkunkorkia råställe till Ruiskivi å Wilckilä sidan af Kyrckudden. Wirannittu äng. Notwarp Töllickönapaja.

s. 835v # 28 - Oeconomiemål (Längelmäki-sak).

§ 29 - Upbud.

(Oriveden ym talvikär. 11-.5.1763 VA Ylä-Satak. KOb2
s 939 # 29 - Med arfskiftesinstrumentet af 20.5.1745 efter afl. b:n Axel Johansson, som warit ägare af Wilckilä sk.h:n i Längelmä s:n bewiste b:n Johan Axelsson, huruledes han utaf sine **medarfwingar bröderne** Gabriel, Axell, Petter och Johan samt **syster** Walborg tillöst sig deras arfsandelar uti Wilckilä h:n. Johan Axelsson bewiljades första upbuddet. Nämndem:n Jöran Johansson Wilckilä är sinnad att klandra.)

s. 835v # 30 - Skatteb:n Henrick Johansson från Hapaniemi emot sin **stiufsson** Thomas Mickelsson för det han will flytta några å Jussila hemmans tomt upbyggde hus samt desmedelss å byggnaden derå dela sig och Henrick Jussila emellan. Thomas war hemma sängliggande af yxhugg i benet. Upsköts.

s. 836 # 31 - Enkiefru **majorskan** Beata Christina **Spora** kärade, att **landbonden** å Äijäis skattehemman Lars Josephsson uraktlåtit att fullgiöra contractet af år 1749. Wille warda ifrån widare landboskapet skild. Lars bestred. Förrättas husesyn.

s. 839 # 32 - Bondeh:n Kaisa Andersd:r från Kauppila emot **kapellanen** Henric **Sundström**: 1) För det kapellanen Kaisas man Thomas Jacobsson owitterligen sat hennes namn och bomärke under ett köpebref om Mattila h:n och såmedelst tillbragt sig landshöfdingens införsell i Mattila h:n. 2) För det kapellanen emot utslag drifwit Kaisa från Mattila hemmans besittning. 3) - -. Upsköts.

s. 842 # 33 - Länsman Lindh berättade, att b:n Thomas Jacobsson Mattila från Kauppila sidstledne **natt gått långs gatorne i Orihwesi by samt haft buller och owäsende medelst skriande**. Thomas nekade.
Skrifwaren Jacob **Östlund** berättade, att midnattstiden eller klockan tu widlag har witnet, som **legat i tingstufwan** en god stund förut innan witnet stigit upp ifrån sängen, **hördt Thomas siunga och tala för sig på bysens gata**. Omsider har witnet stigit up ifrån sängen och gåt til fönstret samt därwid blifwit warse den angifne **ligga på munnen å en spånhög** samt därwid ibland annat **sagt, att han wore orätt dömd** samt med hustru och barn skild wid sina hus och sin öfriga ägendom. Förmeente, att Thomas warit af drycker öfwerlastad.
B:n Erick Henricksson från Hapaniemi berättade, att han i solens upgång hört Thomas Jacobsson **på backen ropa håi och jemra? sig samt tala för sig sielf**, som hade han warit öfwerlastad af drycker.
B:n Jonas Jöransson från Orihwesi by berättade, att Thomas helt bitida idag om mårgon uti öfwerlastad tilstånd kommit till witnet och talt derom, att hans hustru och barn hafwa blifwit honom fråntagne och bärgat sig såsom en af drycker rörd menniskia, samt sedan åter **gådt på backen och der skriat och ropat.**
Thomas sade hafwa tagit 2 supar brännewin. Sakfältes med 20 daler.

s. 844 # 34 - Drengen Simon Mattsson från Suomasema hade, under det rätten satt, **med en käpp klappat på tingsstufwuwäggen liksom på en trumma**. Simon bad om förlåtelse, sådan skedt af honom af owetenhet. Simon fick warningen.

s. 844v # 35 - Enckiefru **majorskan** Beata Christina **Spora** klagade, att hennes **landbondehustru** Kirstin Jöransd:r från Äijäis **kallat henne för sqwallerbytta**. Kirstin nekade. **Torparehustrun** Anna Michelsd:r war jäf tilhörandes majorskans matlag. Inhysesqwinnan Maria Henricksd:r från Lydickälä berättade, att hon wid ett tillfälle **hördt landbondehustrun** Kirstin Jöransd:r, då frun går ut ifrån pörtet, **säga Kielenpiexiä**.
Frun afstod från saken.

s. 845v # 36 - Upskutne saken. Förafskedade **soldaten** Jöran **Kåchström** angående **Puckila ödeshemmans** undersökning.
Gamla b:n Thomas Jacobsson Työrö i Ruowesi (51-årig) berättade, at han hört sin **fader**, som wid sin död warit 40 år, berätta, att å det ställe, hwarest Kåchström täncker nybygge anlägga, skall **i forna tider warit ett bebodt hemman Hytiälä, hwars åbo, sedan hemmanet blifwit öde, skall flyttadt sig till Työrö**. Detta har witnets fader omtalt, tå the **warit at fiska uti Kuifwajerfwi** träsk wid hwars bredd Kåchström nu sig hus upbygt.
Joseph Thomasson från Hyrylä i Ruowesi (52 år gammal) berättade, att hans **modermoder** Beata, som för 30 år sedan dödt 90 år gammal, samt witnets **fader** Thomas Henrichsson, hwilcken för 14 år sedan dödt och warit 56 år gammal, för witnet berättat, att å det ställe, hwarest Kåchström tänkt inrätta sin hemman, **tillförene warit ett bebodt och behållit hemman, som kallat Hytiälä**. Witnets **modermoder** har sagt sig hafwa **född hemmanet**

och kändt **åboen therå, som af biörnen något för päståret skall blifwit upäten och hwars encka sedermera flyttadt till Työrö hemman**. Det ställe, hwarest Kåchström sig nedsatt och bygt sig badstufwa, **för 30 år sedan widlag funnit wäggar till 2 pörten 3 a 4 hwarf höga med ugnar uti samt tekn till åkerforar efter plogen jemte diken**, ehuru tiöcka träd å stället nu wäxer. **Allmänna landswägen till Ruowesi i forna tider hade gått förbi Hytiälä hemman.**
Gamla **soldaten** Jöran **Fronfoor** hade ei för ålder och siuklighet såsom boende i Ruowesi sokn kunnat hit förtfoga.
Swaranderne inwände, att å berörde (Hytiälä) stället warit **allenast ett torp inrättat af samfälligheten för deras ängars och skogs waktare**, som derstädes bodt, men aldrig något skattlagt hemmans åboe. Gafs wid handen, att **ei flere af swaranderne å neigden af nybygget hafwa sine ängar än Håifwola, Suckila och Jarla byar.**
Måste ännu utredas, huruwida något hemman Hytiälä uti äldre åren jordeböcker är å den berörda orten. Upsköts.

s. 849v # 37 - Hänv. till 1760 års hösteting, Uiherla emot Hapaniemi. Hofrätten återförwisats för nograннare hörande af witnen.
Bonden Lars Eskilsson från Pajulax (62 år gammal, **född i Uiherla by och Ruokonen** h:n) berättade, att han wistats där till sin tiugunde år och **sedt Uiherla byamän then tiden nyttia Wedentausta skogsmark från Ketunkivi till Savilahdenpaju rå till hwarjehanda tarfwor**. Å sidan af desse råer hafwa Hapaniemi boerne sin **Wackila skogsteg**. Den omtwistade åwerkan skedt å Uiherla boers sida.
Torparen Erick Olofsson från Säynäjoki berättade, att han är 67 år gammal och **född i Uiherla by och Erola** h:n, therest han **warit hemmans åboe** till år 1723 eller 1724. Intygade, att han under den tid sielf jemte de öfriga Uiherla byamän nyttiat skogen å twistemarcken såsom sig enskilt tillhörig. Hapaniemi boerne hafwa dock stundom å samma marck tagit timmer och pärtstockar.
Förafskedade **soldaten** Jacob Jöransson från Pajukanda berättade, att han är **född å Seppälä h:n i Hapaniemi** och därstädes warit i 20 år till året 1743, tå Hapaniemi huggit allenast å sin egen **Wackila skogsteg** men ei å **Uiherla teg**, som legat derinwid å **Wedentaustanma**.
Skomakaren Johan **Rensberg**, som bor såsom hyresman å Kaupi hemman, berättade, att han för 6 eller 7 år sedan warit dreng hos Kaupi och Seppälä hemmans åboerne i Hapaniemi i 5 års tid, tå Hapaniemi byamän **nyttiat Wackila skogsteg medelst timmer- och pärtstockhygge**. Huggit en gång till Hapaniemi takwed närmare Uiherla by, tå Mickell Juopola från Uiherla träffat honom och sagt: "**Nu är du och stiäl**." Under tjenstetid i Hapaniemi hafwa Seppälä och Jussila hemmans åboerne tagit sig timmer och takwed å det ställe, hwarest Juopola honom råkat.
Soldaten Thomas **Stenström** från Hapaniemi, inhyses hos b:n Jöran Seppälä i Hapaniemi by, sade sig för 10 år sedan warit dreng i 3 år hos Seppälä och Erola hemmans åboerne tilsammans, tå de tagit sig pärt och timmeståckar å **Wackila skogsteg**. Uiherla byamän hafwa nyttiat skogen therinwid närmare till Uiherla by, dit Hapaniemi ei gått med sitt hygge.

s. 855 # 38 - Förafskedade **dragon** Henric **Sundsten** emot Lydickälä byamän om någon **ödesjord**, som skall wara på Lydickäläs ägor. Upsköts.

s. 856 # 39 - Upskutne saken emellan gamla b:n Matts Ericksson från Borgerla och b:n Jacob Johansson Pietilä från Hafwisto om någon ersättning.

s. 859v # 40 - Bondeenckan Maria Erickd:r Pietilä från Hafwisto fordrade af gamla b:n Matts Ericksson från Borgerla redo angående den afkastning från Pietilä hemman, som Matts Ericksson 1761 såsom ämnad **swärfader** till Marias **son** Jacob Johansson Pietilä inbärgadt.

s. 861 # 41 - Å des **faders** gamla b:n Jöran Mattssons wägnar ifrån Järfwenpä bondesonen Erick Jöransson wid höstetinget anhållit, det bondesonen Johan Josephsson från Wehkalax angående gäld. Jöran Mattsson sedermera aflidit. Upsköts.

s. 862 # 42 - B:n Jacob Johansson Pietilä anförde, att inhysingen Matts Ericksson från Borgerla låfwat lemna des ogifta **dotter** Maria Mattsd:r till **hustru** åt Jacob Pietilä samt till den ändan erhållit Jacobs tillstånd att flytta till des innehafwande Pietilä h:n samt der föreslå hemmanets bruket. Sedan Matts någon tid å hemmanet wistats, har han ryggat des låfwen och afflyttat och Jacob blifwit utan arbetare. Befans, att de unga ei trolåfwats och att Jacob upsagt Matts.

s. 863v # 43 - Upskutne saken. Nybyggaren Matts Jöransson Kallinautio emot bönderne Henrick och Johan Anderssöner från Håifwola samt Erick Pettersson från Suckila angående äganderätten till **Lapinsuo äng**. Upsköts.

s. 864 # 44-45 - Forts. i saken ang. **skräddareenckan** Maria Johansd:rs rätts innehafware ifrån Säynäjoki vicenotarien Johan Friedric Lossman kärande och Erick Philiphsson swarande om Påhjala skatteh:n, som Erick nu besitter. Erick gammal och orklös. Hans **son** Simon tilstädes. Åboen 1701 Brita Johansd:r. Hemmanet bibehållit sin gamla skattenatur.
Erick Philiphsson berättade, att han först tillträdt Påhjala h:n **1722**, sedan Påhl Marckusson från Neulaniemi skildt sig från hemmanet, skolandes intet arfskifte efter afledne Piliph Simonsson, som dödt **år 1710 eller päståret**, blifwit förrättat. Erick hade haft 2 **bröder** utom sig, neml. Maria Johansd:rs **fader** Johan Philipsson och Simon Philipsson, som warit äldsta **son** och dödt utan bröstarfwingar, jemwäl en **syster** Sophia, som rest ifrån orten och om hwilken nu **ingen kunskap** hafwes. Johan Philipsson har **dödt wid Kyro slaget i Österbotn** och lämnat efter sig endast Maria Johansd:r.
Erick Philipsson bör afträda åt Marias rättsinnehafware Lossman ½ af Påhjala h:n.

s. 870v # 46 - Upskutne saken emellan förra **linwäfwaren** Elias **Menholm** och b:n Jonas Mattila från Orihwesi by angående oqwäden och slagsmål. Förlikts så att Mattila betalar 4 daler samt uplåter en tegsända af en kappasland till nyttiande samt frihet att taga sig till bränwed träskator och windfällor från des andel i skogen.

s. 871 # 47 - Förliktes emellan nämndemannen Lars Pafwola från Orihwesi by och des granne b:n Jonas Mattila ang. gärdesgårdens nedrifwande och ett **hässieställets** inrättande.

s. 871v # 48 - Upskutne saken. **Nybyggaren** Matts Jöransson från **Kallinautio** tiltalt des **broder** inhysingen Jöran Jöransson för hos Matts föröfwat stöld med inbrott.
Nybyggaren Johan Jöransson **Kocström** berättade, att efter inbrottsstöldet skall Mattses och Jörans **moder** Maria Simonsd:r yttrat sig för Matts Jöranssons **h:u** Anna Henricksd:r, som gråtit för den bortkomne egendomens skull, "**Innom twå dagen skall jag laga dig din bortmiste egendom igen**", hwarwid Maria Simonsd:r sig utlåtit, om Jöran dem tagit, nog hämtar han ägendomen åter. Upsköts till urtima ting.

s. 872v # 49 - Inhysesmannen Johan Henricksson från Lihasula by i Kangasala samt bondeenkan Susanna Andersd:r från Pitkäjärfwi by hade icke ännu låtit sig med hwarandra sammanwiga i anseende till **fattadt hat och kallsinnighet**. **Båda äro af argt och bittert sinneslag**. Bägge undergått de dem af rätten ådömde **8 och 12 dagars fängelse wid watn och bröd**. Altså förwises Johan och Susanna **till domkapitlet i Åbo** att undergå tienlige och alfwarsamme förmaningar till samdrägt och kärlek emot hwarannan. Om med dem ei står att uträttas, lärer domkapitlet widtaga de steg, som förordning utstakar.

Oriveden ym syyskäräjät 14-17.9.1763
VA Ylä-Satakunta KOa86 s. 65v-, mf JK 1702

s. 66 # 1-5 - Restransakning. Upbud. Oeconomiemål.

(Oriveden ym syyskär. 14-.9.1763 VA Ylä-Satak. KOb2
s 947 # 2 - Andra upbudet för Johan Axelsson på Wilckilä h:n.

s 948 # 3 - B:n Matts Eriksson ifrån Wihasjerfwi bewiste, hurusom han utan egen ärftelig rättighet af bondesönerne Mats Eriksson ifrån Pajukanda och Jacob Henriksson ifrån Kaupila sig tillöst deras andelar uti **Kärcki** sk.h:n i Wihasjerfwi. Upböds första resan.

s 949 # 4 - Wid wintertinget har bondedottren Anna Johansd:r företett af hennes broder b:n Mats Jöransson underteknad skrift, att ehuruwäl Matses fader gamla b:n Jöran Mickelsson updragit Mats Jöransson des ägda hälft uti Joensu sk.h:n, så har dock Mats funnit för godt att till full ägo öfwerdraga Anna ber. hemmans hälft emot lösen. Anna trädt i gifte med bondesonen Johan Jöransson. Upböds ½ Joensu h:n (i Kuorewesi) för Anna Johansd:r första resan.

§ 5 - Skrädd.lärodreng Johan Fingerroos wil bli sokneskräddare i Kuorewesi.)

s. 66 # 6 - Qwinspersonen Maria Jöransd:r hade af olofligen plägat kiöttsligit umgänge födt ett oäkta flickebarn, som sedermera afgått. Hon berättade, att ogifte drängen Matts Simonsson från Uiherla med äktenskapslöfte henne lägrat. Simon widgick umgänge men nekade äktenskapslöfte.

s. 68v # 7-8 - Upwistes husesynsinstrumentet öfwer Martila skatteh:n i Liponsalmi by.

s. 72v # 9 - B:n Simon Andersson Kölli ifrån Kåpsamo hade å en söndag **under påstående gudstienst bränt swedja.** Drängen Salomon Andersson från Maurla och Kåpsamo berättade, att han en söndag sedt rök uppå af en swedja och hade Simons dräng sagt: "**Min husbonde har satt eld på dess swedja**". Drängen Henrik Mårtensson från Bertula och Kåpsamo hade sedt rök uppå från skogen. Simon tilstod nu, at han eftermiddagen **tagit eldkohl med sig och tändt en swedja**. Fick böter för sabbatsbrott.

s. 73v # 10 - Wallaren Henrik Simonsson från Salokunda hade i julii af wårdslöshet **lössläpt skogseld å Salokunda boernes samfälte skogsmarck**. Henrik anförde, at han **den tid fänadspästen warit gångbar, å boskapshwiloställe för kreaturen brändt liung och qwistar** af torra träd samt därefter noga utsläkt elden. Elden löskommit från boskapshwilan några dagar senare. Ingen skada, efter marcken endast warit bewuxen med liung och små torra trän. Fick böter.

s. 75 # 11 - **Skogseld** i junii löskommit å Hafwisto bys samfälte marck. Orsaken okänd. Tilstädes nu bönderne Matts Randala, Jacob Pietilä, Henrick Eskola och enkan Beata Johansd:r Eskola. Randala brändt samlade wedhögar å en gammal swed samt dess grannar samma tid haft eld å sweden. Ingen skada.

s. 77 # 12 - Skatteb:n Matts Grelsson **Randala** från Hafwisto hade utan tilstånd och föregången utsyning tilwerckat sig swedja.

s. 77v # 13 - Efter angifningen hade b:n Jöran Ericksson och **dess h:u** Caisa Mattsd:r ifrån Hulipais **för wigselen och således i olaga tid flyttat tillsamman**. Jöran medgifwer sig hafwa flyttat til Caisa i afsigt at med henne träda i gifte, utan skall Caisa, som då warit enka, år 1761 städslat Jöran til dräng åt sig. **Contractsprobsten** Anders **Salowius** berättade, at Jöran Erikssons **fader** Erik Eriksson wid ett tilfälle å Prästegården sagt, det Caisa Mattsd:r wille träda i gifte med des son Jöran. Probsten hade senare sagt Jöran, at denne skulle antaga drengetjenst hos Kaisa, om han toge af Caisa städsel. Anstånd.

s. 79 # 14 - Drengen Matts Simonsson ifrån Uiherla förklarade sig at han finner sig nögd at låta äktenskapet med Maria Jöransd:r (jmf 6 #).

s. 79 # 15-17 - Oeconomiemål. Förmynderskap.

(s 117 # 15-16 - Til afl. b:ns Johan Erikssons och des **hustrus** Valborg Matsd:rs fr. Salo efterlemnade barns förmyndare blef b:n Thomas Sonnila fr. Wehmais by i Messuby. (VA Ylä-Satak. KOb4)

s 118 # 17 - Til afl. b:ns Johan Eriksson och des **h:us** Sofia qwarlemnade **dotters** Anna Johansd:rs förmyndare förordnades b:n Johan Samuelsson Maunula fr. Kåpsamo. (VA Ylä-Satak. KOb4))

s. 79 # 18 - **Nybyggaren** Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** androg emot des **broder nybyggaren** Matts Jöransson, at parterne med deras **faders** Jöran Mickelssons tilhielp tilwerckat en swed, förutan Jöran straxt derinwid huggit ett litet kaskeland, men Matts ensamman tilägnat sig wäxten både af sweden och kaskelandet. Upsköts.

s. 80 # 19 - Nybyggaren Jöran Jöransson ifrån Kallenautio kärade, at des broder Matts Jöransson ohemult tilwitt Jöran at hafwa begåt inbråttstiufnad.

s. 80 # 20 - Förliktes nybyggaren Jöran Jöransson ifrån Kallenautio med dess broder och wederpart nybyggaren Matts Jöransson angående en gammal swed, hwaruti Jöran sådt rofwor.

s. 80v # 21 - Oeconomiemål. (Åboen å ½ Kallenautio kr.nybygge Jöran Jöransson anhöll om delning öfwer ängarne honom och des broder åboen å andra ½ nybygget Mats Jöransson emellan. Twist om besittningsrätten är anhängig.)

s. 80v # 22 - Upwistes häradsrättsprotocoll 1760, at **nybyggaren** Matts Jöransson **uplåtit des broder** Jöran Jöransson **besittningsrätten til ½ Kallenautio nybygge**. Därpå har Jöran Jöransson 12.10.1761 utwerckat sig kronobefallningsmannens Johan Wialenii **inrymning** samt 18.1.1762 landshöfdingen Jeremias Wallens stadfästelse. Matts har dock sedermera til befallningsmannen meddelat, at Jöran skulle godwilligt hafwa från ½ nybygget skildt.
Afskedade **soldaten** Johan **Kockström** berättade, at 1760 om winteren skall han, som har sin hemwist något stycke ifrån parternes nybygge, märckt, det Matts Jöranssons **h:u** Anna Henriksd:r lyft dörren ifrån den badstufwu, hwarest Jöran bodt. Mats Jöransson hade sielf wid ett annat tilfälle uti Jörans närwaro samt under oenigt samtal kastat några bräder från taket af ett redskapshus, hwaruti Jöran haft des borede. Badstufwan warit Matts tilhörig och redskapshuset af **fadern** Jöran Mickelsson upbygt.

s. 82 # 23 - Sedan nybyggaren Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** tiltalt sin broder nybyggaren Matts Jöransson angående en **foderlada**, som Matts upsatt å det ställe, därest Jöran ärnat inrätta des nybygge, så öfwerenskommo de, at Mats flyttar ladan i des förra läge.

s. 82v # 24 - **Nybyggaren** Matts Jöransson ifrån **Kallenautio** kärade til des **broder nybyggaren** Jöran angående det Matts (=Jöran) sidstledne sommars egenwilligt slagit och **bärgat Kuiwajerfwenjokiwarsi nyrödde äng**, som **nybyggaren** Johan **Kockström** genom förlikning til Mats Jöransson afstått och består af ett winterlass höslag. Upsköts.

s. 83 # 25 - Upskutne saken. Innehafwerskan af Äijäis enstaka skatteh:n Beata Christina **Spåra** emot des **landbonde** Lars Josephsson angående fullbordande af contractets af 1749 wilckor. Påstod det Lars skulle förklaras förlustig des undfångne contract samt warda ifrån landboskapet skild. Förrättats husesyn 21.8.1763. Rätten förklarade Lars Josephsson contractet förlustig. Majorskan har frihet at skilja Lars från landboskapet. Lars wädjade til lagmansrätten.

s. 87v # 26 - **Innehafwaren af Siukola fältwäbelsboställe fendricken Carl Otto Pfaler** hade angifwit, som skulle Orihwesi bys åboer i de framfarne åren utan föregången utsyning och tilstånd tilwerckat flere swedje och kaskeländer. Synen förrättats 29.8.1763. Angående swedjor hade befunnits följande:
På **Tächtiniemi skogstract**: 1) rofland, 2) rofland, 3) rofland, kornswed, ljnswed, kornswed, swed med korn och ljn, ljnswed, kornswed, ljnswed, rofswed (= 11 sweder), åt **Terjerfwi sidan** 11 sweder, å **Lähmilaida mark** 9 sweder.
Parterne påstodo, at den på **Tähtiniemi** skogsmark under N:o 1 uptagne sweden är tilwerkad af **capellanen** Johan **Utter** jemte Parpola, Antila, Siurola, Kåntti och Kössi hemmans åboerne, N:o 2 ingen kunskap, N:o 3 Parpolas, Anttilas, Siurolas och Kånttis, N:o 4 Parpulas, N:o 5 inhysingen Sophia Johansd:rs, N:o 6-10 ingen kunskap, N:o 11 Erola åboens. På **Terijärfwi** sidan N:o 1 Terijoki åboens och Siukola landbonden Michels, N:o 2-11 ingen kunskap. Äfwensom de högeligen påstodo sig wara obekant, af hwilcka de å **Lehmilaidan marck** huggne 9 sweder blifwit tilwerckade, utan förmente swaranderne sådant wara skiedt af deras delägaren i skog och marck capellanen Utter, Siukola boställs landbönderne tillika med bönderne Johan Noppari samt Johan och Thomas Maunula i Pehuila. Upsköts.

s. 91 # 27 - Landbonden Lars Josephsson från Äijäis återtog sin wädjan til lagmansrätten.

s. 91 # 28 - B:n Henrik Jussila ifrån Kärte emot b:n Matts Mattsson ifrån Wedenpä angående Kylmänlahdennjtu.

s. 92 # 29 - Bönderne Henrik Jussila, Markus Yrjälä och Erik Yrjälä ifrån Kärte emot deras rågranne Matts Mattsson ifrån Wedenpä angående oupgångna råer.

s. 93 # 30 - Syn förrättats å den marck, som B:n Erik Yrjälä ifrån Kerte til åker upodlat.

s. 94v # 31 - **Skräddareänkan** Maria Johansd:r ifrån Säynäjoki anförde, at **skomakareh:n** Anna Mickelsd:r för Maria **upbrunnit ett af bräder och rijs hopsatt skiul eller rökkiök**, hwaruti warit i förwahr lijn och en **spinråck**. Anna skall jemte sin **man skomakaren** Mickel Mattsson nyttiat rökkiöket och deruti sin mat kokat. Upsköts.

s. 95v # 32 - Bondeh:un Beata Johansd:r ifrån Hafwisto emot dess granne Henrik Henriksson Eskola om närmare del- och jemkning å en åkerteg, som wid skiedt skifte blifwit odelt lemnad. Förliktes.

s. 96 # 33 - Upskutne saken. Förafskiedade **dragon** Henric **Sundsteen** emot Lydickälä byamän angående uptagande af ett uti Lydickälä by föregifwit **ödeshemman**. Upsköts.

s. 97v # 34 - Oeconomiemål.

s. 97v # 35 - Angående en af nybyggaren Jöran Jöransson ifrån Lapinniemi tilwerkad swed emot b:n Matts Grelsson ifrån Hafwisto.

s. 98 # 36 - Förliktes angående betalning för ett swjn, hwarföre b:n Henrik Henriksson ifrån Hafwisto drengen Elias Johansson instämt.

s. 98v # 37 - Hälften åboen af Jussila skatteh:n ifrån Hapaniemi Henrik Johansson, at hälften åboen deraf Thomas Mickelsson tilägnat sig en del af den humla, som i denne höst ifrån kärandens hummeltäppa blifwit nedtagen. Thomas anförde, at **under hemmanet tilförene warit 2 hummeltäppor**, af hwilka den ena wid **tomtedelningen** blifwit lagd till Thomases ½ hemmans tomt och den andras afkastning skulle parterne emellan jemt delas, hwarföre han sin del tagit. Laga tomtdelningen förrättats tidigare och delningsinstrumentet ingifwits hos landshöfdingen. Upsköts.

s. 99v # 38 - Upskutne saken. Skatteb:n Henrik Johansson Jussila ifrån Hapaniemi emot dess **stiufson** Thomas Mickelsson angående några å kärandens tomt stående hus. Thomas förklarade, at hälften af de hus, som Henrik will förmena honom at afflytta, skola wid **delningen** blifwit honom tillagde. Upsköts.

s. 100v # 39 - För det b:n Matts Grelsson ifrån Hafwisto för 4 år sedan tilägnat sig 2 kappars åkerjord ifrån dess grannes Jacob Johanssons åkerteg samt på ett annat ställe upodlat sig Jacobs åkerlinda, har Jacob instämt Matts.

s. 101 # 40 - Emellan **torparen** Joseph Eskilsson från Kåpola kärande och b:n Mickel Råseli från Hapaniemi swarande har angående ett sängtäcke förlikts.

s. 101v # 41 - Upskutne saken. Drengen Mickel Mickelsson från Padustaipale emot b:n Simon Henriksson ifrån Uiherla angående drengelön. Förlikts.

s. 102 # 42 - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karfwia emot bönderne Jussila och Yrjölä från Wilckilä by angående deras utmarcker.

s. 103v # 43 - Upskutne saken. Wilkilä boer emot Karfwia boer angående watugård inpå Töllikönapaja notwarp.

s. 104v # 44 - Wilkilä boer emot Karfwia angående förrättande af rågång.

s. 105 # 45 - Wilkilä boer emot Kalcku och Korpi angående råer Läläjärwenpähetelä och derifrån til CalkunCorkia.

s. 107 # 46-47 - Kalcku och Korpi boer emot Wilkilä angående rågångsförrättning.

s. 110 # 48 - **Probsten** Anders **Salowius** tiltalte b:n Johan Jöransson Maunula ifrån Pehula och drängen Matts Samuelsson ifrån Prästegården för det Johan i olaga tid och utan probstens arlofszedel städslat Matts til dräng.

s. 111v # 49 - **Prosten** Anders **Salowius** emot drängen Matts Samuelsson ifrån Prästegården för olydnad och at han utan lof gått til härstädes hållen marcknad. Förliktes.

s. 112 # 50 - Oeconomiemål. (Kuorewesi-ärende)

s. 112 # 51 - B:n Jöran Mårtensson Alanen ifrån Borgerla klagade, at Hafwisto byamäns, böndernes Jacob Pietilä, Matts Pietilä, Henrik Nickilä, Henrik Eskola och enkan Beata Johansd:r Eskola kreatur genom ätjo och förtrampning tilskyndat skada å kärandens tilhörige **Järfwenpä oslagne äng**, till 15 lispund höö. Swaranderne nekade, såwida de ständigt haft **wallherdar**, hwilcka wårdat kreatur. Under 15 år gamla **flickorne** Regina

Mattsd:r ifrån Pietilä, Anna Adamsd:r ifrån Nickilä och Anna Johansd:r ifrån Eskola, som dels äro swarandernes egne barn, widgingo, det fädriften wid ett tilfälle kommit uti kärandens äng, skolandes desse flickor icke kunnat kreaturen ifrån ängen afhålla. Matts Pietilä äger 5 koor och 2 gietter, Jacob Pietilä 3 koor och 3 gietter, Henrik Eskola 6 koor och 2 gietter, Beata Eskola 4 koor samt Henrik Nickilä 6 koor och 3 gietter, hwilcka gått i wall.

s. 114v # 52 - Fortsättning till 13 #. Jacob Hafwisto kunde icke intyga sin angifwelse, åståendes at **trumslagaren Dahl** warit orsaken till anmälande. Näms **corporalen Enberg**. Blef beroende.

s. 115v # 53 - Bondeenkan Maria Ersd:r från Hafwisto klagade, at b:n Matts Grelsson, sedan han genom utmätning bekommit de 3 tunnor säd, hwilcka Marias afledne **man** Johan Johansson 1760 utfäst sig at til Matts betala, har Matts wägrat - -.

s. 116v # 54 - Landsfiscalen Abraham Åhlman lät sin klagan emot b:n Jacob Kalcku angående öfwerlopps legohion förfalla.

s. 116v # 55 - Upskutne saken: bondeenkan Maria Eriksd:r ifrån Hafwisto emot gamla b:n Matts Eriksson ifrån Borgerla angående afkastning från Pietilä h:n. Witnen: B:n Henrik Henriksson och **torparen** Jöran Eriksson från samma by. Marias **son** Jacob Johansson.

s. 119v # 56 - Fortsättning till 24 # angående **Kuifwajärwenjokiwarsi ängs bergande**. Förenades at **nybyggaren** Jöran Jöransson ifrån **Kallenautio** genast afstår til dess **broder** Matts hälften af dess höö, som Jöran från ängen bergat.

s. 120 # 57 - Samme bröderne förenade om afkastningen af en swedja, som parterne gemensamt nedhuggit men Matts sedermera ensam bärgat, sålunda at Matts tilställer Jöran 10 kappar råg.

s. 120 # 58 - Upskutne saken: drengen Johan Jöransson och bondesonen Sigfred Thomasson från Kerte emot b:n Johan Axelsson Wilckilä ang., at de stulit höö från en lada.

s. 121v # 59 - Upskutne saken (43 #) angående **äganderätten til Lapinsuo äng**. B:n Joseph Thomasson Hyrylä ifrån Ruowesi sokn (53 år gammal och i Hyrylä by född) berättade, at thes **fader** Thomas Henriksson skall sig utlåtit, thet ängen i äldre tider blifwit af Hoifwola byamän the Ruowesi boer til nyttiande mot lega öfwerlemnad. Under thet Hyrylä warit på wägen hit til tinget och i samtal med gamle hemmansåboen Thomas Henriksson Teurä råkat, har Thomas sig yttrat, thet skall Hyryläs eller witnets afledne **faders fadermoder** Walborg ifrån Ruowesi sokn med Suckila hemmans åboers låf Lapinsuo äng til nyttiande innehaft. Upsköts.

s. 123v # 60 - Upskutne saken angående slående och bergande af en å **Lapinsuo kiärr** af nybyggaren Matts Jöransson Kallinautio under thes åboende nybygge rödjad äng. Wid synen hade befunnits ingen nyrödsel utan then hel och hållen warit gammal äng. Upsköts.

s. 126 # 61 - Upskutne saken emellan förafskiedade **soldaten** Jöran **Kåckström** samt bönderne Henrik Nickilä, enkan Beata Johansd:r, Henrik Eskola, Matts Pietilä och Matts Randala från Hafwisto, Johan Seppälä och Johan Heikilä från Akola, Anders och Jacob Ylinen med Jöran Alanen från Borgerla, Gustaf Melli, Erik Råtiala, Henrik Mickola, Johan Antila och Johan Salo från Håifwala, kronorusthållaren Matts Jarla, Anders Bertula, Johan Männilä och Simon Kölli ifrån Kopsamo samt Johan Mattsson ifrån Lylyjärfwi angående **Puckila ödeshemman**, hwilcket Jöran Kåckström påstått wara å swarandernes marck samt om **Hytiälä** finnes i jordeböckerne. Förafskiedade **soldaten** Jöran **Franhoos** boende i Ruowesi sokn blifwit afhörd wid Ruowesi ting. Upsköts.

(**Ruoveden syyskäräjät 8-.9.1763** s. 1-
s. 13 # 13 - Förafskiedade **soldaten** Jöran **Franhoos** berättade, at han, som är öfwer 70 år gammal, hade **förra ofredstiden fiskat med en gammal gråhårig man** Thomas Påhlsson Työrö **i Kuifwajerfwi träsk**. Thomas hade tå berättat, at å det ställe, hwarest Kåckström ämnar nybygge anlägga, skall i Thomas Påfwelssons **minnestid warit ett bebodt hemman.** Thetsamma hade **derigenom öde blifwit, at åboen derå utaf en biörn i ladugården blifwit sönderrifwen, hwarefter hans fader lemnat hemmanet samt blifwit inhyses hoos Thomas Työrö**, hwarest han ock sedermera aflidit. Thomas Työrö har jemwäl wist för witnet, hwarest ladugården å detta **Hytiälä** föregifna nybygge stått samt sagt, at **hemmanet skulle hafwa sine enskildte ägor**

innom wissa råer, af hwilcka witnet nu ej mins flere än **Kårkiakåskenruhenniska, dijt Hytiälä hemmans ägor sig skola sträcka**.)

s. 128 # 62 - Oeconomiemål.

s. 128 # 63 - Upskutne saken. Bondeh:un Karin Andersd:r från Kaupila emot **capellanen** Henric **Sundström**. Karin berättade, det hennes **man** Thomas Jacobsson **förrest till Stockholm** at söka resning uti afgiord sak angående ersättning. Upsköts.

s. 130v # 64 - (Tidigare wid winterting 1763 # 12.) Af et från **kyrckokistan** erhållit 30.3.1698 författadt boupteckningsinstrument efter Eskil Zachariesons **son** Klemet Eskilsson inhämtades, at Klemet efter sig lämnat 2 **döttrar** Anna och Sophia, hwilcka Sahkola h:n är wordet tillagt, warandes uti afkortningen förmält, at kärandens **swärmoder** Maria Eskilsd:r i boet haft at fordra 6 daler och hennes **syster** äfwen 6 daler k:rmt.
Swaranderne föregåfwo, det Klemet Eskilssons **döttrar** Anna och Sophia, hwilcka barnlöse aflidit, hafwa lämnat Sahkola hemman åt deras **moder** Kaisa, som trädt **i gifte med** en Jöran, hwilka sammanafladt **dottren** Lisa, som **gift sig med stamfadren** Eskil Zachariesons **sonason** Jöran Andersson, hwilcken war **syskonebarn** i skyldskap med Enbergs **hustru** Beata Jöransd:r; skolandes af swaranderne Henrik Eriksson wara Jöran Anderssons **dotters** Marias **man** och Henrik Henriksson andra **dottren** Britas **son**.
Rätten pröfwade skiäligt at corporalen Enbergs förde arfstalan för kraftlös förklara. Enberg erlade wadpenningar för lagmansting i Biörneborg stad.

s. 134 # 65 - B:n Johan Samuelsson Erola ifrån Orihwesi by klagade, at dess grannar bönderne Eric Parpola och Thomas Kontti egenwilligt **plögt 7 cappars åkerland af Erola hemmans andel i Årihpåhjanmoisio utåker**, som Johan 10 år tilbaka af gräslinda upgiordt. Hänwisning till höstetinget. Swaranderne innehafwa af täppan icke widare än de 15 cappars jord, som **soldaten** Samuel **Grönrooth** tilförene nyttiat och Samuel Erola dess förra andel af 10 cappars utsäde. Käranden wille afskedade **soldaten** Mårthen **Åhlström** ifrån **Köykänpä** til witne. Upsköts.

s. 135v # 66 - Upskutne saken angående Takawäräjänumbiaita åkertäppa i Kafwala by.

s. 142 # 67 - Upskutne saken. Wehkapundari byamän jemte Hietalax Johan Jullinen och Abraham Rieckola emot Wihasjärfwi bys åboer jämte deras wallherde Jöran Påhlsson ang. **förtrampning och upätande å Wuorenmaa skogsmark belägen äng**. Upsköts.

s. 143v # 68 - Kärtte åboer emot Yläwesi åboer angående rågång. Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 22-.9.1763

s. 242v # 71 - Rustmestaren Johan Henric Neppius inlade en gammal häradsdom:
Anno **1608**: dehn 10. augusti hölt jagh Christopher Bertilsson sommar Tingh medh allmogen af Cangasala Sochn opå - - wägne Jesper Mattsson Kruss til Harfwiala - -. Thå kom förr Rätta å satte Tingh Sigf: Kirhlala Wechkapundari och ladhe i Rätten etth **Jäppe Fålmarssons Häradshöfdinga dombref dat: = = anno domini MDXVIII om några rår som Wehkapundari och Jacob Sigfredsson Pendå träta om som är första Röör Harijerfwenkifwipyki och så til Hitunkifwi och tädan til Tapaisen alho**. Derföre hafwer jagh gifwit thesse godhe män them emillan at ransaka, som ähr Erik Sigf:son Järfwenpä och Jöran Eriksson Wihasjärfwi åhm thenna ängh benämnd **Tuohiwahannittu** ligger innom förende rår, som gamble bref förmält. Therföre skall Wehkapundari niuta bruka och behålla förnämde ängh som the af ålder haft hafwa. Och thesse Tolf såtto i Nämnden som är Henrik Johansson Wehoiniemi, Erik Sigfredsson Järfwenpä, Jöran Eriksson Wihasjärfwi - -, witnade atth samme Röör och Rår ähr rätta åtskilnadh them emillan - - sammaledes Tuohiwahannittu Wehkapundari att niuta - -.

s. 244 # 72 - Innehafwaren af Äijälä kr.H:n wicepastoren Mathias Antonius emot samtelige Hertuala byes åboer jemte Tarpila och Pickola åboer angående **Tackusarka äng i Rääckylänkorpi marck** - -. Swaranderne föreburit, at hela then så kallade **Wesijärfwi kanten** eller Götickälä, Sorola, Tursola, Prästegården, Riku, Frantsila, Suinula, Hafwisewa, Lihasula, Palo, **Ruokonen och Sitama byar med Sarkila** rustmäst.boställe **wore äfwen i Räckylänkorpi marck delachtige** - -. Närwarande - - Erik Eriksson Ruokonen, Johan Andersson och

Mickel Simonsson ifrån Sitama, för innehafwaren af Sarkila rustmästareboställe föraren Johan Anders Wialeen dess broder jurisstudiosen Carl Henric Wialeen - -. Upsköts.

Ruoveden talvikäräjät 1763

s 446v # 55 - Nybyggaren Mats Jöransson Kallionautio i Orihwesi sokn anhöll at få låta afhöra **soknesmeden** Hans Hansson **Finbeck från Wirdois** om **Kallinautio nybygges** tillägor. Finbeck, nu 36 år gammal, berättade, at han hört **des afledne fader** Hans Thomasson omtala, att i Kallinautio i forna tider warit ett hemman samt att därunder lydt gode och bördige ängar, men om **Lepänsuo äng** skal des fader ei omnämnt.

s 453 # 58 - Bönderne Johan Henriksson och Josef Thomasson Hyrylä från Wärinmaja by föredrogo emot b:n Josef Matsson Pehu ifrån Teisko kapelgield, angående rättighet till **Kaukolaxi ängar**, som **medelst watnets aflopp nylige tider blifwit tillandade** uppå kärandernes tilhörige marck, men swaranden sig tillägnat. Swaranden påstod, att ber. ängstillandningarne å Kaukolax är belägne innom Teisko kapelgields rår och på Pehu h:ns ägor. Fortsättes wid tinget i Birckala.

Pirkkalan syyskäräjät 1-.10.1763, mf JK 1702

s 400 # 96 - Bönderne Petter Pettersson ifrån Wjtaniemi, Erik Henriksson och Erik Eriksson ifrån Säxniemi, Mats Bertula, Erik Tåni, Mats Mickola och Jöran Lillkahna ifrån Kämminiemi emot tårp:n Henrik Larsson, lydande under capitainen Klick tilhörige Säynäjoki rusthåll i Orihwesi s:n, för det han å kärandernes marck skulle föröfwat åwerckningar. Syneskrift af 21.9.1759. Afkastning på en 20 c:ars swedia 2 t:or rotråg, 1 t:a korn och 2 t:or rofwor.

s 402 # 97 - Wid en af comm.**landtmät:n** Zacharias **Cronbeck** förrättad rågång emellan Wjtaniemi, Säxniemi och Kämminiemi byar i Teisko å ena samt Säynäjoki by i Årihwesi på andra sidan hafwa twist upkommit om rätta ägoskilnaderne i det, at Witaniemi, Säxniemi och Kämminiemi boerne föregifwit rätta råerne wara **ifrån Ruopastensalo til Kielikäntaiwal och så til Kiwisalmi**, men Säynäjoki byamän däremot påståt råen böra gå **ifrån Ruopastensalo til Kauwaswuori och sedan til Kiwisalmi**. Upsköts.

Kangasalan talvikäräjät 31.1-.1764

s. 20 # 36 - Borgaren från Nådendahl Eric Castegren emot b:n Jöran Simonson Laurila från Sitamo för det han ej tilstält borgaren the 2 nöt han af Jöran Laurila sig tilhandlat för 78 daler, som låfwat hemta den försålde boskapen til Pispala by. Jöran förklarade sig, det hans **h:u** Brita Hansd:r slutit kiöp under sin mans siuklighet utan rådförande med honom. Jöran bör återställa de 78 daler. Jöran fick böter.

Oriveden ym. talvikäräjät 9-.2.1964
VA Ylä-Satakunta KOa87 s. 71v-, mikrofilmi JK 1703

- uti tingshuset i Orihwesi by - - Nämndemän: Jöran Ericsson Mulli från Lasola, Henric Andersson Wessari, Lars Johansson Pawola från denne by, Johan Olowsson Kolhi från Sawo, Mats Michelsson Karpi från Säynäjoki, Jöran Jöransson Yrjälä från Wilkilä, Mats Johansson Jussila från Kaupila och Jacob Jacobsson från Bårgärla.

s. 72 # 1-3 - Angår (2.) upbud. (½ Joensu h:n för Anna Jöransd:r, Wilckilä h:n för Johan Axelsson, Kärcki h:n för Mats Eriksson.)

s. 72 # 4 - I närwaro af framledne majoren Robert Watzons enkefruus Beata Christina **Spåras broder** och ombud capitaine Henric Johan Spåra inlade ett contract af 13.2.1749, warmed hustru Brita Helena **Roth** och dess son Lars Josephsson antagits at förestå Äijäis enstaka skattehemman. Spåra will fördrifwa Lars från sitt landboskap. Will updraga hemmanet til vicelandsfiscalen och kronolänsman Henric Lindh.
Innehafwarens af Hålma rusthåll capitainens Henric Robert **Silfversvahns** ombud notarien Nathanael Indreen påstod, at som enkefrun utom börd sålt Äijäis h:n, som til augment under Hålma rusthåll anslagit är, så bestred notarien den begiärte stadfästelsen å afhandlingen enkefrun och länsman Lindh emellan med anhållan, at

Silfversvahn efter förordningarne närmare berättigad än länsman må tillåtas at emot de af majorskan föreskrefne wilckor få Äijäis h:n tilträda. Upsköts.

s. 74 # 5 - Uppå **gästgifwares** böndernes Mats Jacolas och Jöran Heikiläs från Napila samt Jöran Uotilas och Mickel Bengtiläs från Rajalax anmälan intygade nämnden, det berörde hemmans åboer icke skola utan andras tilhielp mägta **giästgifwerie** widare förestå. Rätten pröfwade, det Kåifwuniemi 2 hemmans åboer borde giästgifwerie wid skiutsen understödja emot förmon af frijkallelse för annan hållskiuts. Landshöfdingen skall afgiöras.

s. 74v # 6 - Länsmannen Henric Lindh anklagade, at **soldaten** Johan **Långström** från Pitkäjärfwi och afskiedade **soldaten** Johan **Sahlstedt** hafwa öfwat sin emellan slagsmål.
B:n Henrik Jöransson Nickilä från Pitkäjärfwi berättade, at tredje dag juhl om aftonen, sedan **bönestund i Pitkäjärfwi by** blifwit hållen, skall oenighet soldaterne emellan upkommit angående det **hwilcken af dem kunde läsa bättre i bok**, hwarwid de skuffat hwarannan samt slagit för örat. Långström warit drucken.
Bondesönerne Erik Henriksson Laurila och Lars Thomasson Håifwåla berättade likaledes.

s. 75v # 7 - **Contractsprobsten** Anders **Salowius** klagade, att samtelige hemmans innehafwarne från moderkyrckiolänet och Eräjärfwi kapellgiäld årligen efter egit behag **förminskat probstens präste- och kyrkorättigheter** af det, som de **efter gammal wanlighet** och enligit förra öfwerenskommelser borde betala. Probsten androg, at redan framledne kyrckioherden **Gummeri** och probsten **Wanaei** ämbetestid skola skedt sådane föreningar kyrckoherden och allmogen emellan angående **qwiktijondens betalning**, at den borde ske efter gammal wanlighet. Desse föreningar skola sedermera blifwit af denne rätt gillade och med dom stadfästade och intil de senast framfarne åren af församlingens inwånare efterlefwade. Probsten anhöll, det antingen allmogen må förpliktas at ställa föreningar sig til efterrättelse samt utreda, hwaruti den gamla wanligheten bestå, eller öfwerenskomma ånyo. Rätten hänwisade till konungliga resolution på allmogens beswär af 3.6.1719, hwarenligit sakens afgiörande hör til landshöfdingen. Allmogen swarade, det enligit den gamla wanligheten erlägges från halft mantals hemman årligen för **smör och qwicktijonden** til kyrckioherden half tunna spannemål, hwilcket allmogen äfwen framledes låfwade betala.

s. 76v # 8 - Probsten Salowius androg, det alle hemmans åboer från moderkyrckolänet måge med laga plikt beläggas för det de ej welat be(i?)wåna en tilämnad kyrckostämma angående en i kyrckan föröfwad stöld. Upsköts.

s. 77 # 9 - Torparen Jacob Matsson ifrån Knapila emot **sokneskreddaren** Marckus Jacobsson i samma by angående ersättning för genom boskapsbete tilfogad skada.

s. 77 # 10 - Inhysingen Erik Jacobsson från Kåckila emot b:n Axel Jöransson från Salo.

s. 77 # 11 - Hofrätten hemställdt.

s. 77 # 12 - B:n Jacob Seppälä från Kaldila emot b:n Marckus Jöransson från Joensu hemman angående slagsmål.

s. 77v # 13 - B:n Jöran Henriksson ifrån Pylcki enstaka hemman uti dess 16 års gamla **sons** Jöran Jöranssons widwaro önskade, at Jöran til dess siuklighet skulle warda befriad från krono utskylder. Jöran skadt genom swårt fall des wänstra arm.

s. 78 # 14 - Kerte byamän emot Ylöwesi åboer angående rågång.

s. 78v # 15 - Kerte byamän emot Wedenpä åboe angående Suuruspä mark.

s. 79 # 16 - Förliktes inhysingen Jacob Jacobsson från Mälli å dess omyndiga **sons** Henrik Jacobssons wägnar med b:n Mats Andersson från Råtiala angående drengelön.

s. 79v # 17 - Drängen Henrik Jacobsson från Mälli emot des förra husbonde Mats Andersson från Råttiala angående några blodrispor.

s. 79v # 18 - Prosten Anders Salowius emot b:n Anders Henriksson Mattila från Wehkalax angående åwerckan å **fiskewatnet i Wehkalax åå**, som Prästegården skall tilhöra. Förlikts.

s. 80 # 19 - Upskutne saken. Bondeh:n Karin Andersd:r från Kaupila emot **kapellanen** Henric **Sundström** angående olika saker. Förlikts.

s. 80v # 20 - Samtelige Hapaniemi byamän berättade den osed hafwa sig i samma by inritadt, at än den ena än den andra af grannarne utan enhälligt öfwerenskommande betar och indrifwer sine kreatur i samfälte åkrar och ängar samt **rifwer sig gräs från åkerrenarne**, hwarförutan inhysningarne i samma by skola hafwa lika plägsed, ehuru de i samfälligheten ingen del äga, anhållandes förbud emot slik osed, hwilket bewiljades.

s. 81 # 21 - Drängen Simon Jöransson från Wihasjärfwi skadat tummen å dess wänstra hand. Obeqwäm til arbetet.

s. 81 # 22 - **Soknesmeden** Anders Eriksson ifrån Köykäpä widgick, det han å tingstaden warit af starka drycker öfwerlastad. Sakfältes till 5 daler silf:rmt.

s. 81 # 23 - Drängen Henrik Simonsson från Mälli ansökt befrielse från kronoutskylder.

s. 81v # 24 - B:n Henrik Alanen ifrån Kafwala emot b:n Mats Ylinen angående äganderätt till Saren- och Joenlaka utåkrar.

s. 82v # 25 - Mats Ylinen från Kafwala emot Henrik Alanen angående fiske.

s. 82v # 26 - Bönderne Axel Salo, Henrik Kihlala, Erik Råtiala, Mats Rotiala, Henrik Mickola och Johan Hoifwola från Hoifwola och Eric Suckila emot Gustaf Mälli angående åwerckan. Upsköts.

s. 82v # 27 - Emellan afledne b:ns Thomas Eriksson Natuckas ifrån Pitkäjärfwi omyndige barns förmyndare b:n Peter Thomasson ifrån Lasola, den aflednas **encka** Susanna Andersd:r och sednare **man** Johan Henriksson, jämwäl den aflednas **broder** unga b:n Mats Eriksson från Pitkäjärfwi är efter wid 1758 års winterting sådan förening ingången, at - - och Susanna Andersdotter, så länge hon lefwer, skulle få til nyttiande **Rökönittu** och **Sepänpeldo** utåkrar och litet kåhlland jemwäl **Luhtasten äng** - -.
Emedan afledne Thomas Erikssons **son** Johan Thomasson redan är til ålder kommen, at han hemmans bruk förestå kan, öfwerenskoms, at Mats Ersson nästkommande wåhr wid laga fardag til Johan Thomasson afträder hälften af Natucka h:n.
De ägor Susanna Andersd:r med des man Johan Henriksson af hemmanet innefafwer, kommer at af henne nyttias efter 1758 års förening, men efter Susannas död tilfalla de Natucka h:n och böra emellan Johan Thomasson och Mats Ersson til hälften delas.

s. 84 # 28 - Oeconomiecomissarien och kronolänsman i Längelmä sokn och Tawastehus län Anders Favorin hade til tinget låtit inkalla bönderne Mickel Ruokonen och Jöran Uotila från Uiherla, Johan Mattila från Kaupila, Jöran Thomola från Järfwenpä, Mats och Erik Nisula från Wihasjärfwi med bondesönerne Mats och Johan Matssöner från Kaupila för det de **på helgedagar malit i Päskylä qwarnarne**.

s. 86 # 29 - Drengen Erik Johansson ifrån Onnistaipale emot dess **broders hustrus sednare man** b:n Axel Jöransson ifrån Salo angående arf efter Eriks afledne **fader** Johan Eliesson. Erik omyndig. Blef beroende.

s. 86 # 30 - Torparen Jacob Matsson ifrån Knapila förliktes med **sokneskräddaren** Marckus Jacobsson angående en åkertäppas upbetande.

s. 86v # 31 - **Trumslagaren** wid kogl. lifdragone regementet Johan **Dahl** hade 6.7.1763 julii efter sluten **marknad** om aftonen **i Orihwesi by** slagits med **skomakaren** Johan **Rönsberg**. Dahl swarade, det han skadat Rönsberg med dess **sabel** i låret men påstod sådant skiedt af wåda under det Rönsberg med Dahl skämtat, hwilcket Rönsberg widgick.
Afledne **länsmannen Fårskåls encka** Sophia Forskåll från Orihwesi by berättade, at marknadsdagen seent om aftonen Dahl och Rönsberg emellan warit oenighet på Erola hemman, hwarefter witnet gått til dess boda. Sedan witnet derifrån återkommit, har Rönsberg mött henne och haltat.

Bondedottren Maria Samuelsd:r sade, at Dahl och Rönsberg marknadsdagen om aftonen warit i Erola hemmans stufwa samt därstädes haft **twist med hwarandra om sin rang**. Dahl har haft sin sabel utdragen och twistat med Rönsberg, då sidstnämnde bedt witnet see hwad Dahl skulle giöra. Witnet har derefter utgåt från stufwan.

s. 87v # 32 - Oeconomiemål.

s. 87v # 33 - B:n Japhet Sirkala anhöll at få tage en piga och dreng.

s. 88 # 34 - Hofrätten hemställdt.

s. 88 # 35 - B:n Anders Henriksson (Mickelsson) Mattila från Wehkalax hade första söndagen i advent warit uti Orihwesi moderkyrckia af drycker öfwerlastad.
B:n Johan Jöransson Maunula från Pehula intygade, at han sedt Anders Mattila, som suttit framför witnet i bänk, tala med Jakob **Råicka** med hög röst, hwarföre witnet bedt Anders tala sakta, hwartil han swarat: "**Du talar hårdare än jag**," skolandes detta tildragit sig tå **psalmen i predikostolen blifwit siungen**.
Torparen Erik Matsson från Säynäjoki intygade, at han som är **lohmhörd hört något hårt tal**, hwarwid han frågat, hwem then wore som bullrade. Upsköts.

s. 89 # 36 - B:n Mats Johansson Kössi emot pigan Lisa Johansd:r från Uiherla ang. stedsel.

s. 89v # 37 - B:n Mats Matsson från Wedenpä emot Henrik Jussila från Kerte angående höbärgning å Kylmänlahdennitu.

s. 90 # 38 - B:n Henrik Jöransson Jussila klagade, at emedan thess **stiufson** åboen å andra hälften af Jussila h:n i Hapaniemi Thomas Mickelsson på olagligt sätt satt sig i besittning af Jussila ½ skatteh:n, hwilcket Henrik Jöranssons **h:u** Kirstin Jöransd:r (Thomases stiufmoder) under thes änkestånd 1757 af kronan til skatte inlöst samt bordt ensam wara ägare til hela Jussila h:n, ty påstod Henrik det Thomas Mickelsson sin åtkomst dertil bewisa wille eller blifwa skild. Thomas upwiste landshöfdingens utslag 12.4.1758, hwarmedelst han lämnats frihet at få förblifwa på Jussila h:n til des kongl. utslag falla. Landshöfdingens utslag 10.2.1762 at tilträda ½ Jussila h:n. Thomas Mickelssons **fader** (faderfader?) Thomas Mårtensson sökt 1758 inlösa Jussila till skatte samt närmare rätt dertil med sin **swärdotter** Kirstin Jöransd:r under hennes änkestånd, men kammarcollegiet updragit Kirstin hela hemmanet 1757. Rätten kunde icke utgifwa utslag utan landshöfdingen afgiör.

s. 92 # 39 - Förafskiedade **soldaten** Jacob Jöransson från Kåckila emot b:n Elias Henriksson från Kihlala angående betalning af et **bockskin**. Förliktes.

s. 92v # 40 - B:n Mickel Juopåla från Uiherla klagade, at des roteinteressenter bönderne Mats och Johan Heikilä ej wela lämna honom del af de åkertäppor i **Loukas nitu** af 10 och 4 kappar samt ett åkerstycke i **Niemis bohlåker** af 10 cappar, som deras förra **soldat** Mats **Koppar** med byamännernes tilstånd å samfält marck upgiordt. Swaranderne förklarade, at **Niemis** åker är å Heickilä hemmans enskilte åker mark och af swarandernes **swärfaders** Erik Thomassons tilstånd uptagen. Förliktes at Juopåla får **Loukasnitu** åkertäppor och swaranderne **Niemis** åker.

s. 93 # 41 - B:n Mats Thomasson Håifwola från Pitkäjärfwi klagade, at thes granne Erik Jacobsson Antila i denne winter förwägrat honom och des folk aftaga sig watn från en theras **samfälte brun**. Antila förklarade, at sedan gatan till brunnen igenyrt, har han anmodat Håifwola jemte sig öpna wägen til brunnen, men Håifwola ej welat.

s. 93v # 42 - Bondesonen Thomas Johansson från Pietilä emot b:n Erik Samuelsson från Råtiala angående 12 daler.

s. 94 # 43 - Bönderne Johan Mårtensson Saricko samt Henrik Jöransson Nickilä begärde förbud mot wallande å theras ängar.

s. 94v # 44 - Wílkilä byamän emot Kalku och Korpi åboer angående råer.

s. 95v # 45 - Upskutne saken emellan förafskedade **dragon** Henric Sundström samt Lydickälä byamän angående ett ödeshemman, som **Sundsteen** uptaga will. Upsköts.

s. 96 # 46 - Upskutne saken emellan b:n Johan Samuelsson Erola ifrån Orihwesi by samt bönderne Erik Parpåla och Thomas Konti angående 7 cappors åker af Erola h:ns andel uti **Orihpåhia Måisio utåker**, som the upplögt.
Förafskiedade **soldaten** Mårten Eriksson **Åhlström** och hans **h:u** Sophia Eriksd:r ifrån Köykänpä berättade, at sedan Erola för 9 år sedan först af gräslinda uptagit **Orihpohia Moisio täppa** samt omhängnat then, skal han någon tid therefter i samma hägnad intagit en therinwid af witnet tilwerckad swedjelämning, hwilcken hela intaga han gifwit til **soldaten** Samuel **Grönroth** emot en af honom undfången roteåker och skola the nu öfwerklagade 7 cappors land wara af samma åker, som Erola först omhängnat. Upsköts.

s. 97 # 47 - Upskutne saken emellan afskedade **soldaten** Jöran **Kåckström** samt bönderne i Hafwisto, Ackola, Borgerla, Mälli, Håifwola, Jarla, Kopsama och Lylyjärfwi angående **Puckila ödeshemman**. Landscontoiret har swarat, at **Hyötila** hemman ei finns i jordeböckerne. Upsköts.

s. 97v # 48 - B:n Gustaf Andersson Mälli warit under föregående målet uti af drycker öfwerlastat tilstånd och medelst ropande och högt tal sig oanständigt upfördt.

s. 98 # 49 - Anstånd uti målet ang. **Lapinsuo** äng, enär Johan Håifwola war drucken.

s. 98 # 50-53 - Wehkapundari boer jemte Hietalax byamän emot Wihasjärfwi bys åboer jemte deras walherde angående at de låtit sin boskap förtrampa och upbeta kärandernes å **Wuorenma skogsmark** belägne ängar. Ängarne äro belägne på Cangasala sidan.

s. 99 # 54 - Om en grind, hwilcken bönderne Johan Jullinen och Abraham Riekola ifrån Hietalax uprättadt til at afhålla the Wihasjärfwi boers hästar och boskap ifrån förstnämndes ängar, öfwerenskommo parterne, at **grinden hålles stängd** ifrån Walborgsmessan intil julii månads slut.

s. 99v # 55 - Bönderne Henrik Andersson Sackola, Johan Maunula och Mats Maunula ifrån Pajukanda inlefwererade följande skrift:
Såsom **Lehtisalo holmen wid Ristinselkä** uti Orihwesi sokn, som af urminnes tider lydt **under Wäxiö gård** och des ägare i Cangasala sokn, ligger så långt ifrån gården, at man ei utan största olägenhet den ringaste nytta deraf kan hafwa, så hafwer jag **försåldt Lehtisalo holme** til Pajukanda bys åboer (Johan Mukola, Henrik Sackola och Erik Magnula), som närmast derintil gränsa, för 80 daler kop:rmt. Orihwesi Prästegård 27.7.1745. Gust. L. Uggla. Köpet blef för första gången **upbiudit**.

s. 100 # 56 - Bönderne Axel Salo, Henrik Kihlala, Henrik Håifwola, Johan Håifwola, Mats och Erik Råtiala samt Erik Suckila ifrån **Salåkunda** tiltalte, at b:n Gustaf Jöransson Mälli huggit en swedje å theras enskildte marck på **siösidan om Käten Lepo rå**. Upsköts.

s. 100 # 57-58 - B:n Johan Håifwola ifrån Suckila warit drucken under tingstiden.

s. 100v # 59 - Upskutne saken. Kronoinybyggaren Mats Jöransson **Kallinautio** emot Håifwola och Suckila åboer angående äganderätten til **Lapinsuo** äng.
B:n Elias Henriksson Kihlala, öfwer 50 år, utsade, at Lapinsuo äng så länge han mins altid blifwit af swaranderne nyttiad. Witnets **moder** Walborg Clemetsd:r, som 10 år sedan 80 års gammal aflidit, hade berättadt, at ängen aldrig af någon annan än swaranderne bärgad blifwit.
Corporalen Johan **Enberg** berättade sig hafwa hördt en gammal **soldat Jerman**, som dödt för 3 år sedan, säga det Lapinsuo äng med rätta lyder under Kallinautio ödeshemman.
Inhysingen Johan Mickelsson ifrån Kåckila, 64 år gammal, intygade at aldrig annat hördt än at Lapinsuo äng tilhördt swaranderne. Swaranderne befrijades.

s. 101v # 60 - Upskutne saken angående at **samtelige Orihwesi bys åboer tilwerckat sig swedjeländer**. Landsfiscalen Abraham Åhlman upwisade landshöfdingen Wallens utslag:
Som **linplantagen** i synnerhet i the landsorter, ther inwånarne för thetta fattadt tycke för thes idkande, bör - - med all möijelig upmärksamhet befrämjas så finner jag betänkeligit at gifwa någon anledning til hinder för **Orihvesi sokneboers flit och drift wid linsådden och tilwerkningen**, emedan handlaget til bästa linets tilredning therstädes **wunnit mästa beröm i hela höfdingedömet**; altså bör them icke eller förmenas at efter theras förra plägsed på hemskogarne genom tilständigt swedjande byamännernes gemensamma godtfinnande,

fortsättja linwäxten och marcken ther till upodla, kunnandes Fältwäbels boställs innehafwaren uti Orihvesi Kyrkioby äfwen winlägga sig om linwäxtens utwidgande; men när byamännerne i Orihvesi wilja företaga sig jordens tilredning på utmarcken genom swedjande, så böra the sådant wid häradsrätten anmäla, sedan commissarien och länsman Lindh förut med twänne gode män besiktigat then marck, som thertil ärnas, och sin berättelse therom afgifwit. Åbo 19.1.1764. Jer. Wallen/ J.W. Lode.
Swaranderne anhöllo at i grund af detta utslag ifrån den påstådde plikten warda befriade.
Utslag: Såwida landshöfdingen Wallen **lemnat the Orihwesi by boer frihet at till lijnplanteringens uphielpande få tilwercka swedjeländer** - - och thesse nu öfwerklagade swedjeländer blifwit i förenämnde ändamål å theras swinwall tilwerckade; ty pröfwar häradsrätten at swaranderne befrija.

s. 103 # 61 - Majorskan Beata Christina Spåra klagade, at **landbonden** Lars Josephsson, sedan honom wid höstetinget **frånd**ömt **Äijais** hemman, icke tilbörligen arbetat. Upsköts.

s. 103 # 62 - Samtelige Hafwisto, Akola och Borgerla byamän anhöllo förbödsdom til förekommande at walla boskap och insläppa hästar uppå förenämnde byboers enskildte **Jupojoki ängar**. Präfwades skäligt.

s. 103v # 63 - Hafwisto byboerne Jacob och Mats Pietilä, Henrik Eskola, Henrik Mickola och enkan Beata Eskola inlade följande skrift:
27.10.1763 infant sig - - at **til swedjefälle** utsyna den marck, som bönderne - - anhållit at til muhlbetets utwidgande och ängsrödning få swedja, nemligen: 1) **Lakuanma**, enfierdings wäg ifrån Hafwisto, 2) Å **Rauhianma skogsteg** finnes an del som förut blifwit nyttiad til swedjor, 3) Bröstmarcken när til byn. Rätten pröfwade billigt at bifalla.

s. 104 # 64 - Nämden betygade, at å Lahdejerfvenma och Kauckajärfvenma jordstycken inge storwercksträn finns.

s. 104 # 65 - Förrättats syn öfwer Murron och Pernajärfvenma skogsmarcken, hwilcka åboerne å Wilkilä skatteh:n för mulbetes utwidgande åstunda til swedje fälla.

s. 104v # 66 - Inlades en attest: **Torparen** Thomas Simonsson ifrån Säynäjoki, som är beswärad af en ansenlig stor **tarmbrock** å högra sidan - -. Takahuchtis by 6.9.1763. H. C. Schmidt, **regementsfältsker**.

Tonttien katselmus ja tasoitus 22.5.1764
Savon kylässä Orivedellä
VA Yläsatak. KOa92 s. 2610-, mf JK 1710

Tomtesyn och jemkning i Safwo by och Orihwesi sokn emellan Kolhi, Pafwola och Tilsa hemmanen
- Til följe af utslag å 1760 års winterting at syna belägenheten af Safwo byamäns tomter, hwaröfwer b:n Henrik Pafwola anfört, at nämdeman Johan Kålhi icke welat afstå från des gårdsplan til Henrik den del, som wid tomtedelning 3.11.1755 af befall.man Wialenius Henrik Pawola af Kolhis tomt tildelt.
Af årets 1755 syneförrättning öfwer Safwo byamåls tomter finner synerätten, at tomternes bredd öfwer hela byn blifwit mätt till 71 famnar och deraf Tilsa h:n, som består af 1/4 mantal, tillagd 26 10/16 famnar, Pafwola af 5/24 m:ll 22 3/16 famnar samt Kålhi af 5/24 m:ll 22 3/16 famnar, i bland hwilken bredd af tomterne äfwen den sumpige och hällande marcken blifwit inbegripen och Kålhi tildeld, som ligger å södra sidan af Kålhi tomt bredewid Tilsas kalfhage, Therjemte har Wialenius tå förordnat, at Kålhi, som således fått mera och bredare tomt, skulle theraf till Pafwola å norra sidan af sin tomt afstå 4 1/4 och wästra 8 1/4 alnar.
Synerätten mätte nu Safwo byamäns tomters bredd och befann densamma bestå inalles af 185 alnar räknat ifrån en å norra sidan af byn warande giärdesgård och till det ställe af Kålhi tomt, hwarest den hällande marcken emottager nära till Kålhi h:n. Och som desse 185 alnar endast bestå af tienlig marck til husbyggnad, ty blef utsluten den å södra sidan förutnämnde hällande och sumpige marck, som jemwäl til Kålhi h:ns tomt af Wialenius blifwit beräknadt, emedan synerätten ansåg det för obilligt, at Kålhi blifwit til tomt gifwit en sumpig och afhäld marck emot des grannar, som fått en jämn och högländ, helst den höglänte marck af 185 alnar hade warit tilräckelig för desse tre h:n til åbyggnad.
Efter denne grund blef nu Safwo byamäns tomter upmätt, tå det befans, at desse hemmanens bygda tomt, nämligen Kolhis och Pafwolas äro hwardera 46 1/4 alnar tomterum eller tillsammans 92 ½ alnar, men Tilsa deremot allenast 92 alnar, hwaraf dock något å wästra sidan ligger i linda.

Ehuruwäl Tilsa har mera tomtrum än honom efter des h:ns storlek med rätta tilkommer, bör och Pawola samt Kolhi mindre, sedan den nedanför Kålhi warande sumpige marcken såsom til tomtrum otienlig undantages, och husen nödwändigt å alle h:nen skulle komma at flyttas höger å Tilsa sidan, om af förutnämnde 185 alnars bredd jämn delning skie skulle; så föreslogs parterne förlikning, då de följande förening belefwade: at Kolhi, som efter mätning til tomt och åbyggnad innehar tienlig marck 46 1/4 alnar, som likwäl är lutande, samt i längden kårttare än Pafwolas tomt, får efter dess grannars begifwande i wederlag den marck, som ligger nedanföre Kålhis tomt åt söder intil Tilsas kalfhaga. På det Pafwola jämwäl måtte ernå någon ersättning af Tilsa, som innehar mera tomt än honom wederbör efter dess h:ns storlek, så tilsade Tilsa honom, emot det Tilsa får orubbad förblifwa å des bebygda tomt, **Likosia åkerstycke** af twå kappars utsäde, hwarmed Pafwola åtnögdes.
Synerätten konstaterade, at det skulle hafwa blifwit för Tilsa och Pafwola för kåstsamt at flytta de å Tilsas tomt upbygde huus och at Pafwola samt Kållhi erhållit wederlag.

Kihlakunnankatselmus Venehjoella Vehkalahden kylässä 23.5.1764
VA Ylä-Satakunta KOa89 s. 469-, mikrofilmi JK 1705

(s. 469) Häradssyn, börjad förledit år, angående såwäl **äganderätten till uplandning wid Wehnejoki åå som fisket uti den derintill stötande Lefwelachti wijk** - -.
(s. 470) Synerättens ledamöter beledsagades först till den å **wägen öfwer Wenehjoki åå från Wehkalax till allmänna landswägen framgående anlagde bro**, hwarest notarien Nathanael Indreen (för Prästegårds innehafware Probsten Salowius) wiste ett ställe, som **liknade en bäck** fast nu utan något watn. Denne så kallade bäck, som framtrycker från Wenehjoki til söder, påstod Indreen hafwa tilförene, förän **watnet från Längelmä siön skurit sig utlopp genom Ihari fårs, warit åå och at nu warande Wenehjoki den tiden ei warit til**. Som **1619** års och **1693** års nu upwiste **häradsdomar** tillägga denne sokns **Prästegård enskildt rättighet til fiske uti Wenehjoki** åå, så förmente han, at den igengrodde och förtorkade åå jemte all theraf tilkommen uplandning Prästegården tilhöra bör och hwilken uplandning är den straxt härinwid belägna **Werkoniemi äng**, som af Erola och Eskola hemmans åboerne innehafwes samt i öfrigit på Wehkalax sidan af Wenehjoki åå ligger, icke långt från denne bys åker.
Secreteraren Henric Tolpo (för akademiehemman i Wehkalax) anmärkte häremot det wara synligit, at **den igengrodde bäcken i fordna tider, tå watnet uti Längälmä siön stigit högre än nu**, kunnat til äfwentyrs haft något litet watn och såsom en liten bäck eller gren från den nu befindtelige ån framtil git. Men at påstå det denne gamla skiördel fordom utgiordt den så kallade Wenehjoki åå samt at deruti något fiske kunnat idkas, och i anseende dertil begripas under föromrörde häradsdomar, sådant sade Tållpo wara onaturligit, hwilket belägenheter af desse bägge åår bestyrker, såwida södra eller igengrodda ån är til sitt läge en god del högre än den wästra och marken stenbunden, hwaraf (s. 471) följer, at ån från des början warit der den nu åt wenster framlöper. Män nu det är ostridigt, at åån altid warit der den nu är, så förmodar Tållpo, at Werkoniemi äng bibehålles under Wehkalax och all den mark, som är å Wehkala sidan af Wenehjoki åå, i grund hwaraf Wehkalax byamän förbehåller sig at återsöka den så kallade **Jåkinänä äng**, som prosten Salowius olagligen under Prästegården sig tillwällat.
Synerätten tog den landade bäcken i ögnasichte och befant bottnet, at densamma warit så högt emot wattn horizonten uti Wenehjoki åå, at wattnet borde stiga twå alnar högre än det nu är, om det kunde öfwerhölja bottnet af meromförmälte bäck, i hwilken händelse all mark nedanföre bron wid Jåkinäna skulle utgiöra en siö och Prästegårdens ängar wara obrukbara.
Häraf sade Tållpo, at Wenehjoki åå den tiden ei sträckt sig länge än till Jokinänä samt at Längälmäsiö wik der utanföre widtagit, hwarföre han förmente, det ei wara billigt påstått af Wehkalax boerne, at Wenehjoki åå och probstens enskildte rätt til fiske här skulle sluta sig.
I anledning af detta påstående, som skulle Wenehjoki åå ei böra sträcka sig under namnet åå längre än til detta så kallade Jokinänä, **utredde synerätten genom mätning bredden och djupleken af åån från bron til Jokinänä**: Bredden af åån inwid bron är 56 och diupleken 3 3/4 alnar, mäst i jemgående sträckning och bron til Jåkinänä, som 116 alnar från bron och hwarest åån kröker sig från dess wästra sträckan til söder. Till detta ställe äro bräddarne af åån höga och stranden brandt, men wid Jåkinänä (s. 472) emottager en låglänt mark bestående i sidorne af ängar.
At utröna huruwida efter Wehkalax byamäns påstående Wenehjoki åå här ändas och **Lewelachti** wijk emottager, blef diupet mätt ofwan och nedan om Jåkinänä udd och war diupleken innom udden åt bron 2½ aln samt således redan grundare än längre up emot bron 1 1/4 aln, men straxt nedan om Jåkinänä udd åt siösidan bestod diupleken allenast 1½ aln samt bredden från strand til strand å detta ställe ett 176 alnar, som åån ofwanföre Jåkinänä innehåller.

Å denne nedanföre Jåkinänä warande **lågländte mark delar watnet sig wårtiderne i twenne grenar samt utgiör längre neder ut wijken en Prästegården tilhörig holme Latosari, hwilken gren sommartiderne borttårkas**, så at watnet endast qwarstadnar i den gren, som är åt Wehkalax sidan och Werkoniemi äng.
Ifrån Jåkinänä (s. 472v) blifwer watnets läge mer och mer bredt in til Werkoniemi udd, hwarifrån Wehkalax boerne påståt sig böra äga rättighet at idka fiske å sin sida. Til Werkoniemi udd stöter Wehkalax byamäns ostridige mark, den uplandning undantagandes som ligger emellan denne udd och ofwan omförmälte ? wid bron börjandes igengrodde bäck.
Som probsten låtit anlägga catsestånd inwid Werkoniemi udi ? samt härmedelst hindrat Wehkalax boerne at härstädes under sitt land fiske idka och ännu påstod, at äfwen detta ställe bör antagas för åå, hwilket Tållpo bestred. Befans bredden från Werkoniemi udd til den här gient öfwer belägna Latosari holmen 200 alnar men diupleken allenast som förut å denne sidan af Jåkinänä 1½ aln. Tållpo anmärkte, at detta ställe numera ei kan (s. 473) få namn af åå, som ugiör en wijk af stilla stående watn på 200 alnars bredd, tå åån i sig sielf ei är öfwer Jåkinänä bredare än 56 alnar.
Indreen förblef, at detta ställe är och bör heta åå samt fisket äfwen på ömse sidor deraf tilhöra Prästegården enskildt, hell åån sträcker sig ännu längre neder til Längälmä siön och Matoniemi udd, hwarest han påstod at Wenehjoki åå omsider slutar sig och faller uti siön.
Synerätten förfogade sig till omrörde icke långt härifrån uppå Wehkalax mark belägna Matoniemi udd. Mättes bredden therifrån til **Lakan Calljo**, å Prästegårds sidan mötande strand til öfwer 300 alnar men diupet nästan til lika bredd af 1½ aln.
Till **Matoniemi** udd och **Laka Calljo** strand stöter nu Längälmä wida siön af några tusende alnars bredd utan at någon wijk af holmar eller klippor här utanföre numera blifwer, hwarest Indreen omsider medgaf Wehkalax byamän rättighet til fiske under sin strand.
Indreen androg, at twist upkommit angående den förtorkade ådran, som på kärandesidan blifwit påstådd wara en gren af Wenehjoki åå, samt sielfwa åmynningens läge. At å den förtorkade gren werkeligen i äldre tider utfallit watn bestyrka flere häradsrättens handlingar. Indreen ingaf häradsrättens protokoll af 19.11.1759.
Witnen från Prästegårds sida:
B:n Johan Mattsson Yrjälä från Knapila intygade, at des sidstl. höst afledne **fader** Matts Jöransson, öfwer 70 år gammal, berättat, at **kronans fiskewerk, som fordom warit uti Wenehjoki anlagt, numera tilhörde Prästegården**. Okunnigt hwarest det så kallade **kronofisket** warit uti åån. Witnet wiste ei, huru långt åmynningen i äldre tider blifwit hållen.
Bönderne Johan Jöransson från Ponsa och Jöran Erichsson Mulli från Lasola wiste intet.
Torparen Simon Larsson från Hollma intygade, at tå han för 5 år sedan warit **fiskare på Prästegården**, hafwa parterne warit twistige om fisket uti **Lewelachti**, emedan probsten Salowius welat förwägra Wehkalax boer at fiska uti Lewelachti wijk ofwanföre **Matoniemi**. Ofwanföre **Jåkinänä** emottager den rätta diupa ån såwida den nedanföre är grundt watn.
Förafskiedade **dragon** Henric Jöransson **Stålt** från Säynäjoki berättade, at en gammal dragon Marcus, som bodt i Wehkalax, ingärdat til äng åt sig ett stycke af marken å Wehkalax sidan af **Werkoniemi** med framl. kyrkioherdens tilstånd.
Gamla b:n Anderss Henriksson från Pajukanda wiste intet uplysande.
Witnen från Wehkalax sida:
Inhysingen Joseph Jacobsson från Kårri intygade, at enär han för 30 år sedan warit Eskola hemmans åboe i Wehkalax, har afledne kyrkioherden **Wanaeus** såsom innehafware af Prästegården den tiden kallat samtelige Wehkalax byamän (s. 476) til sig och med dem öfwerenskommit derom, at en skiljegård blifwit upsat nedan om Wehkalax förut omförmälte bro, hwars sträckning gåt långs med Wenehjoki åstrand åt **LaconCalljo**, som af Wannaeus kallat för rå. ? ? ? hafwa under the 30 år witnet - - opåtalt idkat fiske å sin sida - - til Werkoniemi udd, å hwilken strand Prästegården - - inge bragder haft eller welat fiska.
Förafskiedade soldaten Samuel **Grönroth** från Orihwesiby: at tå han för 30 år sedan warit dreng för kyrkioherden Wannaeus, har Prästegårdens innehafwaren ei låtit - - Wehkalax sidan af Werkoniemi och uti Lewelachti wijk utan hafwa hwar å sin sida tå idkat fiske.
Inhyseskarlen Jacob Erichsson från Taipale sade sig warit probsten **Wanaeii fiskare** och sedt at Wehkalax byamän haft sine **katsor i Lewelachti wijk** men ei Prästegården på den sidan.
Torpareh:un Sophia Eskilsd:r från Lahdenpohja sade sig under des tienstetid uti denne by för 50 år sedan hafwa hört Wehkalax boerne säga, at Lacon Calljo wore rå dem och Prästegården emellan, tå äfwen Wehkalax boerne fiskat i sin sida uti Lewelachti wijk.
(s. 477) Nämdeman Matts Karpi intygat wid 1754 års hösteting om åwerkan å fiskewatnet - -
(s. 478) Indreen: hwad egenteligen bör heta åå och hwad siö; åå kallar jag et emellan twänne fasteland löpande watn, som i bredd utgiör ingen betydande widd, och diuplek utmärker sitt lopp; men siö det watten, som omfattas af et til stor widd kringgående land. Lewelax wijk bör begripas anten under Wenehjoki åå eller det

nedanför samme åå warande stora watnet, Längelmäwesi siön. - - at erfara, at bredden ifrån Matoniemi til Lakoncalljo samt det derinnan förewarande watnet inte utgiör wäl? eller och något öfwer 200 alnar och at diupleken icke är större än högst 4-5, kanske 6 qwarter, äfwen ock at åån ofwanföre är öfweralt af samme diuplek, styrkes än mera at det icke kan heta siö, hälst watnet äfwen nedanför Matoniemi och Lakocalljo, åt Längelmä siön, är af ansenlig diuplek och i synnerhet den ådra, som löper ifrån Wenehjoki åå, hwilken äfwen utmärker det åån först emellan Matoniemi och Laconcalljo eller något nedanföre sig sluter.
(s. 480) Förbudsdom 6.9.1754. Hösteting 22.11.1759.
(s. 481) - - at den innom samme åmynning i Wenehjoki åån belägne Lewelax wiken blifwer såsom en urgammal Prästegårdens tilhörighet lagd under sin rätta bohlstad Prästegården, der den ock tilförene warit - - och at Wehkalax byamän måtte skilias wid de tillandningar, som wid stranden upkommit och desamma Prästegården tilerkännas.
(s. 482) Tolpo: Vehkalahtelaiset saaneet ennen Saloviuksen aikaa esteettä kalastaa Leveelahdessa Verkkoniemeen asti. Venehjoki ei voi ulottua pitemmälle kuin Jokinenään, kuten luonnossa nähdään.
(s. 484) **Dom**: Synerätten - -.
Hwad först angår probsten Salowius **påstående at få den tillandning**, som uti en liten gren af Wenehjoki åå genom wattnets utfall tilkommit, så emedan det **eij blifwit bewist eller numera utredas kunnat, huruwida detta ställe warit någon åå, utan wisar de derå liggande stora stenar, at här allenast gåt en liten skiördel, tå wattnet fordom så högt (s. 485) legat**, hwarförutan denne lämning af bäck är in uti Wehkalax bys enskildte mark belägen, hwartill kommer at tå, om watnet så högt stigit, at det genom omrörde skiördel utlupit, den äng hwarom nu twistas och af Erola samt Eskola hemmans åboerne härintil är innehaft, jemte de öfrige å Prästegårds sedan belägne låglänte ängar, warit en siöwijk af den therintil stötande Längellmäki stora siö, och hwartill Prästegården altså under namn af å medelst 1619 och 1693 årens domar ingen rättighet ägt. **Fördenskull blifwa enligit JordaB XII Cap. 4 # Erola och Eskola hemmans åboerne wid denne äng, som ei heller kunnat bewisas wara någon uplandning bibehållen**.
Beträffande åter Wehkalax boernes **påstående at få idka fiske såwäl härefter som tilförene uti Lewelachti wijk från Werkoniemi udd utföre långs med deras egen strand**, så har häradssynerätten til utrönande deraf, **huruwida Wenehjoki åå bör sträcka sig förbi Werkoniemi til Matoniemi udd samt om Lewelachti wijk bör ansees för åå eller icke**, desse ställen besedt. Och emedan wid de af synerätten skiedde **mätningar** det befunnits, at **Wenehjoki åå ofwan och nedan om Wehkalax bro til Jåkinänä udd är med höga och brådiupa stränder omgifwen samt til Jåkinänä udd utgiör 3 3/4 alnars diup samt 56 alnar mäst jemgående bredd**, men nedan om sagde udd allenast 1½ aln diupt watn, men deremot 171 alnar bred siö samt således icke meer något sådant utseende äger, som den öfrige åån, utan liknar äfwen i anseende til mera **stilla stående watn, en från Längellmä siö tilstötande wik, som blifwer wid Werkoniemi**, ther Wehkalax boerne fiske undan (s. 486) sin egen strand idka wela, är bredare och ett mer Längelmä siö samt altså ingen skapnad af åå äger, hwartill än mindre liknelse måste hafwa funnits **år 1584, då Prästegården erhållit Lasse Henrikssons dom på Wenehjoki åå, emedan watnet den tiden minst stått 2 alnar högre ännu**, hwarförutan de å Wehkalax boernes sida afhörde ålderstigne witnen intygat, det probsten Salowii företrädare å Prästegården icke tillwällat sig någon rättighet til fiske å Wehkalax strand uti Lewelachti wik; **ty kan häradssynerätten ei tillägga denne sokns Prästegård enskildt rättighet til fiske under namn af Wenehjoki åå längre än til Werkoniemi udd ofwanifrån. Men therifrån utföre til Längelmä siön och uti Lewelachti wik äga Wehkalax boerne rättighet at fiska till halfwa watnet til följe af ofwan åberopade JordaB XII Cap. 4 #.** Joh. Eek.

Kihlakunnankatselmus 25-.5.1764 Vihasjärven ja Järvenpään kylien toiselta puolelta sekä Vehkapuntarin kylän ja Jullisen talon toiselta puolelta välillä
VA Ylä-Satakunta KOa89 s. 488-516v, mf JK 1705

Upteddes **landtmätaren Carl Crusells charta** och beskrifning. Käranderne Wihasjerfwi och Jerwenpä byamän yttrade sig, at deras påstådde råer **Pitkänpohjankiwi** och **RistinKallio** utgiöra ifrån **Kypenränkiwi** en nästan rätt linea, hwaremot chartan utwisar, at swarandernes praetensionsråer formera et anseenligt knä från Kyperänkiwi till **Rajasilda** samt derifrån til **Pykimäki** åker en ansenlig krökning och derifrån likaledes til swarandernes påstådde ändarå **Pitkäjärwenojansu**.
(s. 490) Kärandernes witnen:
Bondeh:un Sophia Sigfredsd:r, som är barnfödd å Sipilä h:n i Pajulax, intygade, at hon hört des **fader** Sigfred Henriksson berätta, at Wihasjerfwi och Järwenpä byamän innehafwa marcken til **Ristinkallio** råå.
Soldaten Matts **Forstenberg**, född uti Pajulax och nu 46 år gammal, sade at des afledne **fader** Jacob Mattsson, som tient för soldat i samma by, berättadt at enär läneråerne och ibland dem Ristinkallio (s. 491) blifwit

upgångne, skall afledne fältwäbelen Gabriel Neppius, som innehaft Hinka rusthåll i Wehkapundari, sig utlåtit å Ristinkallio bärg: här stöter Wihasjerwi, Pajulax och Wehkapundari ägor tilsammans. Witnet omtalte, at des **swärfaders fader** b:n Simon Mattila i Pajulax, som dödt öfwer 100 år gammal, sagt detsamma.
Reserwesoldaten Anders Carlsson hade hört af Pajulax bys gamla hemmansåboer det samma.
Bondeh:un Anna Mattsd:r från Pajulax by i Sahalax intygade, at från den tid i början af förra ryska infallet, som hon kommit til Pajulax, hafwa hennes **fader** Matts Mårtensson, som åbodt Mattila h:n, jemte flere berättat, at Ristinkallio wore råå emellan Wihasjerwi med Jerwenpä, Pundari och Pajulax byar.
B:n Matts Danielsson **Ruokonen** från Uiherla intygade, at han för 40 år sedan hördt Wihasjerwi bys fordna och nu afledne åboer berätta, at rån Wihasjerwi och Pundari emellan wore (s. 492) från Kyperänkiwi till Pitkänpohjankiwi och så till Ristinkallio.
B:n Mickel Bengtsson från Rajalax, **född å Yrjälä** h:n i Wihasjerwi och nu 57 år gammal, intygade, at des afledne **fader** uti witnets ungdom omtalt, at Wehkapundari wela påstå, at rån bör gå ifrån Kyperänkiwi til Rajasilda, men Wihasjerwi byamän påstå, at rån går från Kyperänkiwi in åt Wehkapundari sidan.
Torparen Henrik Henriksson från Rajalax berättade sig hafwa tient å Erikilä h:n i Wehasjerwi uti 12 års tid hos nuwarande åboens **fader** Jacob Henriksson, tå han hördt honom och afledna åboen Jacob Thomasson Yrjälä berätta, at rån går ifrån Kyperänkifwi til Ristinkallio.
Pigan Lisa Johansd:r från Uiherla berättade, at hon under des tienstetid för 3 år sedan hoos b:n Mickel Siurola i Wehkapundari hördt byamännen säga, at twistemarken hör til Wihasjerfwi och Jerwenpä och at råen skulle gå ifrån Kyperänkifwi til Pitkänpohia och derifrån til Ristinkallio, men at stenröset å Ristinkallio skall, som Siurola h:ns gamla åboen Johan Mickelsson och rusthållaren Jacob Hinka tå omtalt, blifwit i kull kastat.
(s. 493v) Swarandernes witnen: Bönderne Samuel Pettersson Bengtilä och Johan Jöransson Heickilä från Terfwaniemi ansågs jäfwiga, då de wid tidigare sammanhang krävt rättighet till den mark, som är å södra sidan af Kuhmajerwi bäck (**Kuhmajärwiojansu**).
(s. 496v) B:n Simon Thomasson från Rautiala, född uti Hietalax och nu 70 år gammal, intygade, at han uti 30 års tid för 40 år sedan wistats i Hietalax by, tå Jullinen hemmans åboen berättadt, at råerne wore kring **Jullinen hemmans Kårdeslax marck** eller jordastycke från **Kyperänkiwi lähde eller wijk** til **Paimeswuori**, hwarest wore ett stenröse, derifrån til **Koifwusilda å landswägen** samt sist til **Mäkipyki**, hwarest warit på en jordfast sten några stenar lagde, wid hwilken råå Jerwenpä marck sammanstöter. (s. 497) **Tå ryssarne wid början af förra ofreden i landet infallit, har witnet med öfrige Hietalax och Wihasjerfwi byar flytt til skogen och uppehållit sig 6 weckors tid å wästra sidan af Yrtijerwi**, hwarest Wihasjerwi byamän sagt, at denne marck wore Wehkapundari tilhörig samt at den sträckte sig til **Pitkäjerfwi udd**.
Förafskiedade sold:n Erik Henriksson **Hångå** från Saris torp sade sig wara 24 år g:l och hafwa tient i Terfwaniemi 12 och i Wihasjerwi 6 år och at under hans tienstetid i Terfwaniemi Tuomola gamla husb:n Anders berättadt, at råen wore från Kyperänkifwi til Mäkipyki, derifrån til **Yrttijerfwi** samt sedan til **Pitkäjerwenojansu**, å hwilken skog witnet ei under sin tienstetid i Wehkapundari sedt Wihasjerfwi byamän taga sina tarfwer från **Kuhmajerfwi skog** mer än en gång, tå Laurila husb:ns **broderson** Staffan Johansson huggit i Kuhmajärfwi skog, hwarföre han tänkt at taga yxan af them, som ther huggit.
(s. 498) B:n Simon Thomasson Jacola från Pohia, född i Pohjaby och 40 år g:l, sade sig hört och sedt Wehkapundari byamän nyttia skogen emellan **Kuhma- och Tangojärfwi träsk**.
B:n Erik Simonsson (Mattsson?) Rasi b:n från Pohia,, född i Pohja by, 40 år g:l, omtalte, at då han för för 5 år sedan gåt med afledne sold:n Johan **Westman**, som tient i yngre åren i Wehkapundari, öfwer Rajasilda, har Westman sagt, at bron wore rå Wihasjerfwi och Wehkapundari emellan.
B:n Matts Pettersson från Peilax, emot 60 år g:l, född i Hietalax by, wiste, at förra Jullinen hemmans åboen i witnets ungdom sagt, at Kyperänkifwi wore råå Wehkapundari och Wihasjerfwi emellan.
Sold:n (s. 499) Gabriel **Schönberg** från Lillpendo berättade sig för 14 år sedan tient för dräng ett år å Kärki h:n i Wihasjerfwi och 8 år å Rånga h:n i Jerfwenpä, Under des tienstetid hos Jöran Kärki skall Jöran Kärkis afledne **broder** Simon följt witnet till Pykimäki och wist witnet ther en råå byar emellan. Tå witnet warit med Simon at nedfälla ståckar i skogen nedanför Pykimäki, skall Simon bedt dem wara tysta, enär Wihasjerfwi by ei ägde del i marcken ther nedanföre til Rajasilda bro, såsom warandes Jullinens samfäldte marck med Wehkapundari. Gamla Laurila h:ns åboen Samuel Simonsson hade i dag omtalt, det han begiärt lof at hugga sig ståckar uti **Kordelahti wid Siurola äng**.
Drengen Erik Bertilsson från Uiherla wiste intet.
Drengen Jacob Bertilsson från Pajukanda sade sig hört, tå han för 2 år sedan i 11 samfälte år warit dreng å Erickilä h:n, Wihasjerfwi byamän berätta, at Kyperänkifwi och Ristinkallio wore råer parterne emellan.
B:n Jöran Thomasson Kontila från Pajulax hade hört af des föräldrar, det Ristinkallio är råå parterne emellan.
(s. 500) Altså Simon Rautio intygat, at råen ifrån Kyperänkifwi löper til **Paimenuswuori**, Rajasilda och så til Pykimäki, hwaraf är at sluta, det Jullinen h:ns endast och ei Wehkapundari boer äro berättigade til den marck, som innom desse råer ligger.

(s. 504) Inlades **1675** års wintertings dom af Daniel Svensson) (kopierats nu) och **1682** års lagmansdom af Olaus Hamnius (kopierats nu).
(s. 507v) Utslag: Synerätten - - inhemtat, at sedan Wihasjerwi byamän år 1757 (s. 508) huggit å Kuhmajerwenma 50 lass wälterståckar, - - (s. 509) Och **hwad altså äganderätten til Kuhmajerwenma skog angår, så emedan ingentera af parterne genom gamla domar sin rättighet kunnat bestyrka**, - -. Och ehuru witnet Simon Thomasson Rautiala intygat, at skogen å wästra sidan af Örtijerwi tilhörde swarandernes hemman, så - - (s. 510) Af desse råer är Kyperänkiwi änderå ostridig. Derifrån fortsätter skilnaden enligt käranderne til Ristinkallio men enligt swaranderne til Rajasilda, tädan till Pykimäki, **Ortijerfwi** och derifrån till andra änderån **Pitkäjerwenojansu**. (s. 511v) **Synerätten förklarade Ristinkallio med ett inhuggit kårss teknade bärg för laga änderå** parternes byar emellan. Synerätten **godkände icke Rajasilda för rå emellan Wihasjerwi med Jerwenpä samt Wehkapundari**. (s. 513) **Pitkämäenpyki utstakar endast bröstmarksråerne emellan Wihasjerwi och Jerwenpä byar**. (s. 513v) Häradsrätten anser sig icke äga skiäl, at förklara Pykimäki för laga mellanrå Wihasjärwi och Wehkapundari emellan, i anseende hwartil Wehkapundari byamäns upgifne råställe Örtijerfwi och det härifrån mötande stenröse warda förkastade, hälst de icke träffa i rätt linea från Pykimäki tull Risticallio råå. Pitkenpohjankiwi som råställe blef förkastad. (s. 514v) Synerätten pröfwar för rättwist, **at för laga rår fastdömma Kyperänkiwi och Ristikallio, samt at skilnaden bör gå i rätt streck desse råer emellan**, såwida det öfwerensstämmer med det å Ristinkallio bärg inhugne kårs från wäster til öster och hwaremellan laga femstena rör å sätt lagen i J. B. XII Cap omförmäler läggas bör. Wihasjerfvi byamän blefwo befriade från ersättninsanspråk för åwerkan. (s. 515v) **Jullinen blifwer wid dess fordne häfd af Kordeslahti marck bibehållen** till dess käranderne - -. Vädjades till lagmansrätten.

Kangasalan syyskäräjät 24-.9.1764 s. 102-, mf JK 1704

s. 106 # 8 - Skatteb:n Erik Henricksson Ruokois har utan behörig utsyning fäldt en swed och lössläpt **skogseld**.

s. 117 # 17 - Bondesonen Henrick Ericksson från Ruokois klagade, at drengen Matts Arwidsson från Käyrä sidstledne winter under påstående stadsresa för ro skull skall kastat Henricks på hufwudet hafde mössa i skogen, hwarest then sedermera skall blifwit, utan at Henrick bryt sig om thes uptagande eller Mats then honom tillstält. Henrik fordrade ersätning. Mats förklarade, at under det han och **Henrick skämtewis med hwarannan å wägen rasat, har Henrick först kastat Matses mössa i skogen, som Mats uptagit, samt derå kastat Henricks mössa i skogen**, hwilcken Henricks broder uptagit och hafwer i behåll, utan at them emellan warit ringaste oenighet eller ondska.

s. 120v # 20 - Upskutne saken. Rusthållaren Thomas Axelsson ifrån Palo emot b:n Erick Ruokonen angående åwerckan å Palo rusthålls enskilte skogsmarck. Förlikts sålunda at Erik Ruokonen afstår till Palo den åwerckade marcken, betalar 9 daler och anser framdeles för **skiljemärken theras ägor emellan ifrån Pirjonkifwi wid Wesijärfwi siöstrand till Hapa- eller Matalasilda å landswägen och tädan till Hangawuorii wanliga råröse**, hwarest Erick Ruokonens skogsmarck skall lyktas.

(**Ylä-Satakunnan ilmoitusasiat 1764-72**
VA Ylä-Satakunta KO b 3, mf JK 1309-10
Kangasalan ym syyskär. 24-.9.1764
s 96 # 25 - B:n Anders Jacobsson Wähäkucko från Storpendo ingaf ett upteknings- och skiftesinstrument af 7.6.1762 efter afl. bondeh:un Beata Jacobsd:r emellan **hennes efterlemnade man** Johan Pettersson och barn döttrarne Sofia, gift med åboen å Wähäkucko h:n Anders Jacobsson, Maria, gift med b:n Jacob Gabrielsson Seppälä från Storpendo, **Kirstin, gift med klockaren i Eräjerfwi Anders Torwall**, och Lisa, gift med rusthållaresonen Mats Emanuelsson ifrån Måltsia by i Sahalax.)

s. 150 # 47 - Upskutne saken emellan bondesonen Mickel Simonson från Sitamå och dess **broder** åboen å Laurila h:n Jören Simonsson angående delaktighet uti Laurila augmentsh:n. Då förlikts. Fråga om hemmanet tål klyfningen. Kan anhållas om lantmäteriförrätning.

Oriveden ym. syyskäräjät 7-12.12.1764
VA Ylä-Satakunta KOa88 s. 359-, mf JK 1704

s. 359v # 1 - B:n Jöran Mattsson Kärcki från Wihasjerfwi i närwaru af des **söner** Matts och Erick gaf wid hand sig hafwa kommit i erfarenhet deraf, at des äldsta **son** Matts låtit sig till säkerhet upbiuda 2 gångor Kärcki h:n, men som Matts det icke ännu till fullo ägo erhållit, ty will Jöran förneka tredie upbudet derå och förordna, at emedan Kärcki h:n är des arfwejord och han äger flere söner af des hafde 2 giften, ty updrog han nu besittningen af Kärki h:n ena ½ åt des **äldsta son Matts af första gifte** och andra ½ åt **äldsta sonen Anders Jöransson af nuwarande giftet.**
Matts Jöranssons **broder** Erick påstod at antingen få den helft som fadren åt **des yngre broder** Anders nu låfwat eller at hemman må uti 2 lika delar klyfwas, så at han deraf 1/3 finge. Befans at lägenheten icke tål klyfning till 3 delar.

s. 360v # 2-3. Upbud.
(VA Ylä-Satak. KOb3:

s 134 # 2 - Nämdeman Jöran Jöransson Wilckilä begärte uppå **des broders** Johan Jöranssons **hustrus** Anna Jöransd:rs från Joensu wägnar om tredie upbudet uppå ½ Joensu h:n. Bewiljades.

s 135 # 3 - Bönderne Henrik Anderson Sackola, Johan Muckula och Mats Magnula anhöllo om andra upbudet å **Lechtisalo hollme**, then the sig af capitain Gustaw Lorentz Uggla från Wäxiö tillhandlat enligit köpebref af 27.7.1745 för 80 d:r kop:rmt. Bewiljades.)

s. 361 # 4 - Ogifte bondedottren Kirstin Johansd:r från Muckula h:n i Pajukanda har plägat olofligit köttsligit umgänge med ogifte drengen å hemmanet Thomas Mattsson. Thomas warit i 3 år i tienst hos Kirstins **fader** Johan Mattson Muckula. Thomas nekade umgänge och äktenskapslöfte.
B:n Henrik Andersson Sackola war såsom angifware icke duglig som witne. B:n Matts Henriksson Maunula och hans **h:u** Walborg Eriksd:r berättade, at Thomas och Kirstin under trenne år lefwat i mycken wänskap och utmärkt förtrolighet. De hade haft nycklarne om händer till hwarandras bod. Icke märkt dem hafwa sammanlag med hwarandra. Drengen Jacob Andersson från Wehkalax hade under sin tienstetid på Muckula bl.a. förmärkt, att Thomas haft Kirstins **bod- och kistnyckel** i sin wård samt ther supit brännewin tå honom behagat. Wiste intet om kötsligit umgänge. Drengeh:un Walborg Ericksd:r från Säynäjoki hade under sin tienst på Muckula en gång om em mårgon gått med Kirstin till rijan, ther Thomas legat, såwida husen å hemmanet tå nyligen warit afbrände, tå Kirstin gått och lagt sig inwid Thomas, men icke sedt at de hade någonsin plägat köttsligit umgänge.

s. 364 # 5 - Inhysespigan Kirstin Mattsd:r från Peldola h:n och Uiherla beklagade, at hon uti 5 års tid beswärats af ganska **swår inwärtes siukdom**, hwarigenom hon numera så uti en **owanlig tiöcklek öfwer magen** tiltagit, at hon wida öfwergår den som med barn rådd är och såmedelst utur stånd at något arbete förrätta, **warandes gull och förfallen i ansiktet samt ganska usell till utseende**. Nämnden intygade, at Kirstin stundom af des plåga så hårt ansättes, at hon **utur rummet med egna krafter ei komma kan, utan måste af kristmildt folck födas och skiötas**. Rätten tyckte, att Kirstin bör befrias från krono utskylderne.

s. 364v # 6 - Länsmannen Lindh angaf, at torpareh:un Anna Ericksd:r från Säynäjoki rusthåll hade i augusti olofligen tagit från backen å rusthållet ett förafskiedade **dragon** Henric **Stålt** tillhörigt får och det undandölgt. Anna förklarade, at emedan för henne ett får tidigare om hösten bortkommit såmedelst, at det blandat sig ibland dragon Stålts får, hwarest sedan han det jemte sina egne uptagit, han det öfwer wintren behållit. Men enär det i sommar på bete utsläpts, har Annas **dotter** Anna Johans:dr det igenkiänt och hembragt, hwilcket Anna såsom sig werckeligen tillhörigt qwarhållit och låtit föra till torpareh:un Helena **Törnqvist**, hwarifrån Stålt det straxt återtagit och numera slaktat. Stålt nekade detta.
Torpareh:un Walborg Grelsd:r från Prästegård sade, det swarandens **dotter** Maria Johansd:r kommit till henne 21.8. om mårgonen och bedt witnet bära det med sig ditbragt fåhr till Marias **modersyster** torpareh:un Maria Ericksd:r under Prästegården med berättelse, at hennes moder wille gifwa sin syster en **tacka**, emedan hon ei haft lycka med sina egna och i stället derifrån återtaga en **suopunge**. Witnet har kiört fåhret till Marias **moster** torpareh:un Maria Ericksd:r å **Mäki torp**.
Torpareh:un Helena Törnqvist från Prästegård intygade, at Anna Ericksd:r kommit med et fåhr 21.8.1764 om aftonen till witnet och begärt, det hon wille taga et hennes moder tilhörigt fåhr at gå bland witnets fåhr uti bete, emedan hon ei kunde hålla det hemma på Säynäjoki, såwida **Holma gårds torparen** Simon Karlssons fåhr, som

therpå bete blifwit emottagne, wore lika märkte med Anna Ericksd:rs. Witnet har hållit fåhret en wecka hos sig, tå dragon Stålt det borttagit.
Bondeh:un Anna Andersd:r från Säynäjoki rusthåll intygade, at det omtwistade fåhret warit såwäl förledit år som sommaren förut bland witnets fåhr å bete och jemte hennes blifwit wallat, tå hon det flere gångor sedt, till märcke och utseende lika med dragon Slåts fåhr.
Inhysesh:urne Brita Marckusd:r och Kaisa Pettersd:r från Säynäjoki intygade, at Anna Ericksd:r om hösten mist ett hwitt fåhr, då det blifwit bedt på brådden, hwilcket hon sagt wara hos dragon Stålt.
Torpareh:n Maria Johansd:r från Säynäjoki berättade, at hon frågat Anna Johansd:r uppå des moders begäran, på hwad sätt ett des moders fåhr om hösten bortkommit, tå Anna Johansd:r sagt sig hafwa kiört sina under wård hafde får på dragon Stålts gård, tå hans hustru jemte sina kiört det uti fårhuset och behållit. Anstånd till i morgon.

s. 368 # 7 - Oeconomiemål. (Kapell. Johan Utter död. Efterlemnade enkefrun Margareta Elisabet Enckel och sex barn.)

s. 368 # 8 - **Klåckaren** Alexander **Coveen** inlade det inbördes testamente, som han med des än lefwande **h:u** Catharina Jacobsd:r 3.7.1762 uprättadt, jemte 2 af Orihwesi bys åboer utgifne skrifter af 18.5.1763 och 29.4.1764 angående några lägenheters nyttiande:
Uppå **bröllopsdagen** 3.7.1762, då klåckaren och **kyrckowärden** Alexander Coveen med des maka Catharina Jacobsd:r blef sammanwigd, lofwade han till des h:u all den ägendomen, som efter des död kan qwarblifwa. Sammaledes låfwade Catharina Jacobsd:r. De tilstädes warande hemmans åboer låfwade, det klåckaren och des h:u skola sin lifstid **få nyttia alla de täppor och lägenheter, som han nu innehafwer**. Lars Ruika, Eric Parpola, Johan Uotila, Johan Erola, Jonas Mattila, Johan Terijoki, Johan och Thomas Magnula, Thomas Kånti, Lars Siuro, Matts Kössi, Johan Nåppari. Med föregående - - nögde. 29.4.1764. Carl Otto v. Pfaler, Siukola boställs innehafware, Johan Henriksson Antila.
Äfwen lofwade byamän, at klåckaren i des hustrus lifstid få rödja sig något ängssstycke, där lägenhet finnes af deras bränneweds huggande, som anteknades på **barnsölet hos klockaren** Coveen 18.5.1763. Till witne: Thomas **Rikberg**, **adj, sacellan**.

s. 369v # 9 - Uppå **fiskaren** Erick Jöranssons från Prästegård begäran förrättas skifte efter Ericks afledne **fader** Jöran Larsson Heickilä från Pitkäjärfwi.

s. 370 # 10-12 - Upbud. Oeconomiemål.

(VA Ylä-Satak. KOb3 s 136 # 10 (8.12.1964) - Jurisstudiosen Carl Henric Wialeen ingaf en skrift: Med fri wilja updrager jag **Äijäis** augmentssk.h:n till **min brorson** bataillons **adjutanten** wid kongl. Biörneborgs läns regemente wälb. **Henric Johan Spåre** att genast tillträda - - med alla - - appertinentier, som - - **grafwen i kyrckan** - -. 23.7.1764. **Beata Christina Spåre**. (= majorskan Watzon). - Bewiljades första upbudet.

§ 11 - Angår klander öfwer första uppbudet å Äijäis h:n. Innehåller bl.a. ett bref af prosten Salovii: Såsom jag är sjuklig och i lång tid warit plågad af podager, som slagit sig til gicht, förhindrat mit mål före, min gång, så at jag offta icke kunnat länge wara på knä wid altaret, eller uppå predikostolen under läsandet: Fader wår, stundom ock Evangelium, uppå de få gånger i desse åren, då jag wågat, såwäl predika som och förrätta messande, hwarigenom händt, at mine afwundsmän förment mig alt sådant tala i fyllnaden och nu söka at komma mig på skada och fall, oachtadt jag många år brukat Johan Hartmans mediciner och underwisningar, utan och åtskillige gånger koppningar och åderlåtningar samt brunscurer hwarje år emot desse passioner, som warit redan ifrån 1755, när min fot blef afbruten, och tiltagit dageligen, samt nu tilstött en pinlig hufwudwärk, utan en sansning, så at jag icke nu efter instämning komma kan at swara mig sielf upp den tilltalan - - -. 7.12.1764 Andr. Salovius.

s 138 # 12 - B:n Simon Eriksson ifrån **Pohjala** (ifrån Säynäjoki) upwiste rättens utslag emellan skräddareenckans Maria Johansd:rs rättsinnehafware vicenotarien Johan Friedric Lossman och Simon Eriksson, hwarigenom ½ Pohjala h:n blifwit den förra tilldömdt. Lossman afstått h:net till Simon Eriksson för 900 d:r. ½ Pohjala h:n blef Simon Eriksson tillhanda första resan upbudit.)

s. 370 # 13 - B:n Matts Henricksson ifrån Martila emot rusthållaren Matts Johansson Jarla angående fordringar.

s. 370v # 14 - På des **faders** innehafwaren af ½ **Rupila** h:n i Rajalax **qwartermästaren** Johan **Fabrilii** wägnar föreställte **adjuncten i Pälkäne** sokn Johan **Fabrilius** syneinstrumentet 31.7.1764 och androg, at för qwartermästaren i juli **genom wådeld upbrunnit en ny gästestufwa med förstufwa, bagarestufwa med kammare och förstufwa, boningspörte, källarepörte, ett nytt fähus, fårhus, stall, foderlada, en ny pört och ett hemligt hus**. Elden upkommit först hos andra hälften åboen af Rupisu h:n Mickel Bengtsson Bengtilä. Mickel berättade, at sedan des folck om aftonen **kokat qwällswal uti ett dertill efter ortens plägsed utan spisel inrättadt rökhus, kota kallat**, hwarest Mickel om qwällen hel sent efter des hemkomst wid efterseende för eld uti afton blifwit warse, har elden likwäl natten derå ifrån samma hus löskommit och itändt först des hemman samt sedermera utbredt sig till qwartermästarens hemman, hwilcka innom kort tid aldeles upbrunnit.

s. 372v # 15 - Gamla b:n Mickel Bengtsson Bengtilä från Rajalax i närwaru af dess **son** b:n Mårten Mickelsson angående dess innehafwande Bengtilä h:n. Emedan **åbygnaden blifwit i aska lagd** och jag af ålder icke förmår det bebygga, updrager jag besittningen af Bengtilä efter min död åt **sonen** Mårten. Min **yngsta son** Bengt Mickelsson får 200 daler.

s. 373v # 16 - **Dragon** Johan **Frihielt** emot bönderne Jöran Martila, Thomas och Mickel Mickola, Johan Tarckala och Johan Bertula från Kåckila för det de genom deras ogilde rågärd warit dertill orsaken, at kärandens **Perkiö äng** blifwit af kreatur upbetat.

s. 375 # 17 - **Probsten** magister Andreas **Salovius** emot **fendricken** Carl Otto von **Pfaler** angående ersättning för några öfwer låntiden nyttiade **chaise seeltyg**, som derigenom blifwit utnötte. Förlikts.

s. 375v # 18 - Förliktes b:n Gustaf Andersson Melli med wallherden Simon Jespersson ifrån **Jufwa** angående **Jokipolwi** med hägnad föresedde **ängs** betning och förtrampning.

s. 376 # 19 - Drengen Anders Johansson ifrån Onistaipale hade ifrån b:n Thomas Kåntis från Orihwesiby hölada stulit men sedermera återstält 8 lispund höö.

s. 377 # 20 - Upskutne saken (se 6 #). För Anna Ericksd:r gafs tilfälle at med ed fastställa at fåhret är henne tilhörigt och gafs betäncketid till wintertinget.

s. 379 # 21 - Upskutne saken mellan b:n Jöran Martila ifrån Kåckila emot bönderne Johan Bertula och Johan Tarckala angående 30 daler af några skrifter.

s. 380v # 22 - B:n Johan Johansson Peldo från Uiherla klagade, at dess granne b:n Karl Ericksson Parfwela öfwer rätta skilnaden slagit och bärgat af kärandens **Joensu sarcka ängsteg** 4 lispund hö.
Drengen Erick Bertilsson från Wihasjerfwi intygade, at under hans 3 års tiestetid hos Johan Peldo har witnet slagit under Peldo hemman det öfwerklagade stället, skolande **skilnaden** parternes ängstegar emellan ständigt blifwit under witnets tienstetid hållen **efter en trästubb uti ängen och en råfåra parternes åkertegar emellan**. Pigan Lisa Johansd:r från Uiherla likaledes. Karl Parfwela påstod, at inhysingen Erick Olofsson från Säynäjoki warit för 40 år sedan å Parfwela h:n och derunder nyttiat det omtwistade stället. Äganderätten förblir öppen.

s. 382v # 23 - Innehafwaren af Heickilä trumslagareboställe i Onnistaipale **trumslagaren** Johan **Dahl** klagade, at landbonden Anders Siukola, Samuel Erola, Thomas Konti och Lars Siuro åwerckat å Heickilä boställets **ängsteg uti Lehmilaidanojansu äng**. Förlikts at swaranderne icke framdeles bärga ängstegen öfwer rätta **skilnaden**, som är **en gammal årännill**, å hwars norra sida Johan Dahls teg är belägen och swarandernes å södra sidan.

s. 383 # 24 - Rusthållaren Matts Jarla emot b:n Johan Bertula från **Jufwa** angående en rå eller skiljegårds uprättande emellan Jarla och Bertula derinwid mötande **Calanieminittu** äng. Förlikts.

s. 383v # 25 - B:n Matts Johansson från Suckila upwiste ett uti 1750 års höstetings protokoll uptagne testament, waruti Matts Johanssons **swärfader** Erick Pettersson och dennes **swärfader** Henrick Olofsson tillsagt Matts Johansson ½ Suckila skatteh:n efter Henricks och Ericks död få tilträda, bl.a. under wilkor at Mats träder i äktenskap med Ericks **dotter** Anna. Upsköts.

s. 384 # 26 - Förliktes torparen Johan Pålsson från Suomasema med b:n Anders Henricksson Mattila från Wehkalax angående arf efter Johans **hustrus** Walborg Thomasd:rs hos swaranden barnlös afledne **syster**

soldateenckan Maria Thomasd:r, sålunda at emot det Anders Mattila lofwade till käranden och des h:us ogifta **syster** Lisa Thomasd:r till delnings afstå all gwarlåtenskap efter Maria Thomasd:r m.m. - -.

s. 384v # 27 - Oeconomiemål.

s. 384v # 28 - Pigan Elin Ifwarsd:r ifrån Lydickälä emot bondesonen Johan Jöransson ifrån Pitkäjerfwi angående slagsmål och oqwäden. Förlikts.

s. 385 # 29 - Bondesonen Johan Jöransson emot dess **fader** b:n Jöran Henricksson Pylcki angående at ehuru Johan uppå 21.4.1764 meddelte **inrymning** uti des faders innehafwande Pylcki kronoh:n, så har dock Jöran skilt Johan ifrån hemmanet. Upsköts.

s. 385v # 30 - B:n Henrick Jussila från Hapaniemi har uppbetat kreatur på böndernes Johan och Erick Kaupis tillhörige **Savilahdennittu** äng samt medelst en wid **Juracko äng** inrättad utåkerhägnad så tillstängt en bäck, at wallgående kreatur skall hindras från watufång. Förliktes. Henrick flyttar hägnaden.

s. 386 # 31 - B:n Johan Kauppila emot b:n Henrick Jussila angående nyttiande af en båt.

s. 386 # 32 - Bondesonen Johan Ericksson ifrån Påhiala androg emot des **broder** b:n Simon Ericksson dersammastädes, at ehuruwäl Johan med des ännu lefwande **faders** Erick Philipssons och nästnämnde broders tillhielp och under de wilckor gift sig med des nuwarande hustru - -. Förliktes sålunda, at Simon Ericksson lofwade till Johans nyttiande, så länge theras fader lefwer, afstå **Hapaloinennittu, Koskuennittu och Antinperkiönnittunkuru ängar** emot det - -.

s. 387 # 33 - I närwaru af sin **broder** b:n Johan Mårtensson Saricka från Pitkäjerfwi förliktes pigan Brita Mårtensd:r ifrån Kåckola med dess **systerman** b:n Anders Henricksson Mattila från Wehkalax angående Britas hos Anders ännu innestående arf i löst efter Britas afledne **moder** Lisa Henricksd:r, sålunda at Anders Mattila åtog sig - -.

34 saknas. (Pigan Brita Mårtensd:r fr. Kockola. Hennes broder b. Johan Mårtensson Saricko fr. Pitkäjärfwi. (Half)systerman Anders Henriksson Mattila fr. Wehkalax. Förliktes om arf efter Britas afl. moder Lisa Henriksd:r.)

s. 387v # 35 - Nybyggaren Matts Jöransson Kallinautio klagade, at dess **broder** Jöran Jöransson, då Matts släpat någon gödsel, som Jöran welat sig tillägna, **med en yxa sönderhuggit Matses remmor**, men kunde icke bewisa.

s. 388 # 36 - Nybyggaren Matts Kallinautio kärade, at dess **broder** Jöran Jöransson **hotat at skiuta Matts hiäl**, då han om sommaren ämnat bärga des andel af en parterne samfält tilhörig swed.

s. 388v # 37 - Nybyggaren Jöran Jöranssons **h:u** Anna Thomasd:r ifrån Kallinautio widgick, at hon **ogwädat** Matts Jöransson **för hund**.

s. 389 # 38 - Nybyggaren Jöran Jöransson Kallinautio emot sin **broder** Matts angående ett nytt **wisterhus**, som Jöran till fem ett halft hwarf uptimrat och Matts sedan fråntagit.

s. 389v # 39 - Förliktes mellan nybyggaren Jöran Jöransson Kallinautio och dess broder Matts angående någon gödsel.

s. 389v # 40 - I närwaru af dess **broder** nybyggaren Matts Jöransson Kallinautio androg nybyggaren Jöran Jöransson dersammastädes, at ehuruwäl Matts enligit 1760 års hösteting utfäst sig at lämna **till Jöran besittningsrätten af ½ Kallinautio nybygge**, i följe hwaraf 12.10.1761 meddelts **inrymning**, som 18.1.1762 stadfästs, har han sedermera sökt Jöran förmena - -. Sedermera förnyat samma updragelse: at äldre brodren Matts afstår ½ Kallinautio hemman till besittning åth dess yngre broder Jöran så i åker som äng emot det Jöran erlagt 36 daler kop:rmt - . 29.11.1763. Upsköts.

s. 392 # 41 - Upbud. (VA Ylä-Satak. KOb3: s 141 # 41 - Bondesonen Henrik Andersson ingaf en skrift af 10.12.1764: Aldenstund den aldra högsta icke behagat förunna mig några barn med **min kära hustru** Anna

Johansd:r - -. Fördenskull hafwer jag Henrik Henriksson - - welat - - förära mitt innehafwande **Sackola** sk.h:n i Pajukanda by till **min endaste broders** Anders Henrikssons **äldsta son** Henrik Andersson - -. - Bewiljades första upbudet.)

s. 392 # 42 - I närwaro af ½ åboerne å Laxi skatteh:n i Lachtis by upwistes en förlikning angående ägor m.m.

s. 394v # 43 - Nybyggaren Matts Jöransson Kallinautio angaf, at nybyggaren Jöran Jöransson giordt desse senare åren **å sön- och högtidsdagar onödige resor och fiskat**. Jöran nekade.
H:un Maria Ericksd:r från **Höytiälä** nybygge berättade, at då hon 8.7.1764 å en söndag warit å **Kallinautio** nybygge hos Matts Jöransson, har hon hördt Matses **h:u** Anna Henricksd:r säga om Jöran, som i solsättningen **med en kont på ryggen** kommit från skogen och gått åt dess wisterhus: "**Sådant ogudachtigt folck bor här å torpet, som fiskar å helgedagarne**", dertill Jöran swarat: "**Har du gödt fiskarne**". Å en söndag har witnet sedt Anna Henricksd:r med dess **moder** Kaisa Isaaksd:r och Matts Jöranssons på elofte året gamla **son** Johan Mattsson **under kyrckiotiden sitta och meta i Kuifwajerwi träsk**.
Pigan Beata Johansd:r från **Höytiälä** tillade, at hon äfwen sedt Jöran Jöranssons **h:u** Anna Thomasd:r fiska under kyrkiotiderne å helgedagar i Kuifwajerwi träsk.

s. 396v # 44 - Fortsättning till 13 #.

s. 397v # 45 - Pigan Maria Mickelsd:r ifrån Orihwesi by klagade, att **kapellanen Sundströms käresta** madame Margaretha **Hoffman**, då Maria förledit år tient hos henne, beskyldt Maria at hafwa tagit en **skiorta** från drengen, och derpå uplåst Marias kista samt derutur tagit en henne tillhörig **lärftshalsduk**.
Landbondeh:un å Suomasema, kapellanen Sundström tillhörige rusthåll, Maria Henricksd:r kunde som Sundströms husfolck tilhörig icke witna. Madam Hoffmans drengeh:u Sophia Thomasd:r från Suomasema witnade.

s. 399v # 46 - **Capitaine** Henric Robert **Silfwerswahn** anhöll, det rätten wille undersöka, huru lång wäg ifrån yttersta byarne i Eräjerfvi kapelgield blifwer till Orihwesi moderkyrcka samt å hwad sätt landswägen är beskaffad. Nämden intygade, at **ifrån yttersta byn i Eräjerfwi wid namn Järfwenpä blifwer genom Kåppala by till Orihwesi moderkyrcka ungefär twå och en fierdedels mihl wäg, alt landswäg undantagandes wid Kåppala by, hwarest är ett litet sund Koppasalmi, hwaröfwer med båt fares**, skolandes denne landswäg icke wara särdeles god, som härrördt deraf, at den icke i långliga tider blifwit omlagad, hwilcket likwäl lätt kunde ske, såwida wägen till större delen löper öfwer jem och slät marck utan måsår eller kärr. Man kan äfwen således komma från Eräjerfwi till Orihwesi moderkycka, då wägen ifrån yttersta byarne i samme kapel till moderkyrckan består wid pass af 2½ mihl.

s. 400 # 47 - Nämdemannen Matts Karpi och **brofogden** Karl Johansson med inhysingen Mickel Mattsson och des **h:u** Anna Mickelsd:r från Säynäjoki emot hwarandra om en **tälgknif** samt oqwädande. Förlikts.

s. 400v # 48 - B:n Joseph Thomasson Hyrylä ifrån Wärinmaja by i Ruowesi emot dess swärfader gamla b:n Anders Mickelsson Riekola från Kaldila angående uptekning efter dess afledne h:u Sophia Jöransd:r.

s. 401 # 49 - **Skräddareh:un** Helena **Törnquist** ifrån Prästegård androg emot pigan Kaisa Mattsd:r från Rajalax, at käranden söndagen före kyndelsmässodagen, då hon gått till kyrckan, **i ingången tappat en drällsserviette**, hwarts make hon nu förr rätta upwiste, hwilcken hon genast låtit efterlysa. Fått höra, at Kaisa ertappat en dylik serviette. Kaisa berättade, at en henne obekant h:u tagit servietten ifrån henne. Kaisa ersätter med 9 daler.

s. 402v # 50 - Hofrätten hemställdt. (B.dottren Sofia Andersd:r fr. Riekola i Kaldila i Kuorewesi halshuggen i Oriwesi för barnamord 30.7.1764. Lägersman smeden Mats Matsson (ibm). Sofias fader b. Anders Mickelsson, syster b.hustrun Brita Andersd:r fr. Seppälä h:n i samma by. Mats Matsson rymde från Åbo slottshäkte och lefwer nu i skogen i Kaldila by - - -.)

s. 402v # 51 - B:n Anders Henricksson från Mattila h:n i Wehkalax by klagade, at des granne b:n Thomas Henricksson Erola af **byens swinwal** ingärdat någon del åt sig och såmedelst igenstängt wägen för käranden till siöstranden. Öfwerenskoms, at länsman Lind jemte 2 nämdemän **delar swinwallen Wehkalax byamän emellan**.

s. 403 # 52 - Hofrätten hemställdt. (Afsk. sold. wid kronprinsens regemente Anders Eriksson Grönwall. Dragon Henrik Jöransson Stålt. Inh. Anders Thomasson, gift med Sofia Larsd:r fr. Säynäjoki. Afl. sold. Idströms enka Maria Gabrielsd:r fr. Pitkäjerfwi.)

s. 403 # 53 - Fortsättning till 45 #. Drengeh:un Sophia Thomasd:r berättade, at hon hördt Maria Mickelsd:r förebära hafwa sig fått den omtwistade halsduken färdig och fällad af inhysesh:un Anna Jöransd:r från Padustaipal för spannemål. Anna Jöransd:r intygade, at den nu upwiste halsduken är af finare lärft än af henne förfärdigat. Upsköts.

s. 404v # 54 - Hofrätten hemställdt. (Se före § 52)

s. 404v # 55 - Med landbonden Thomas Jacobsson ifrån Suomasema förliktes nämdemannen Lars Pafwola från Kyrckoby angående 6 **bockskin**, af hwilcka ett bortkommit, då Thomas dem ifrån **sämskmakaren** från Sahalax sokn skulle afhemta.

s. 405 # 56 - Bondesonen Johan Johansson från Lahtis emot smedsh:un Maria Andersd:r ifrån Kaldila angående betalning för en byssa.

s. 405v # 57 - Bönderne Johan Mårtensson Saricko och Erick Jacobsson Antila ifrån Pitkäjerfwi berättade, at de för tre år dedan medels ett **utfallsdikes gräfning uti Torkelinkorpi samfälta kärr** rödjat sig höslag, men deras granne Matts Thomason Koifwula har, ehuru han ingen dikning förrättat, bärgat höö å kärandernes rödning. Matts förmälte, at han slagit och bärgat höö i ändan af des **gamla Torckeli bohläng**. Förrättas syn i **Torckelinkorpi marck**.

s. 406v # 58-59 - Oeconomiemål. Hofrätten hemställdt.

(58 § - Föraren Henrik Ollenqvist inlade en skrift: 8.8.1763 utfäste sig Järfwenpä byamän at lämna till föraren Henrich Ollenqvist alla de åkerstycken, som han sielf å theras marck upbrukat jemte the ängsfläckar han uprögt, till fritt nyttiande så länge föraren och des käresta lefwa, till största delen å Rekola h:ns andel. Dessutom lämnar Tuomola **Suojoenpeldo**, sammaledes afstår Klemola **Suosarenpeldo** och Strånga **Låkawäräjensupeldo** samt åkertäppan **Myllywäräjäsu** kallad. (Bomärken).

59 § - Se före 52 och 54 §.)

s. 406v # 60 - B:n Mats Hoifwola ifrån Pitkäjerfwi samt bondeh:un Kirstin (= Anna) Ericksd:r ifrån Eskola by i Längelmä sokn emot b:n Henrick Andersson Hoifwola angående **arf** efter afledne bondeenckan Sophia Jöransd:r från Sahrajerfwi. Käranderne anförde, at afledne Sophias, som warit Matses **swär**- och Kirstins **moder**, qwarlåtenskap stadnat hos Henrick Andersson, hwilcken är **swåger** till käranderne, utan at de någon del bekommit.
Henrick Andersson widgick sig hafwa bekommit ringa del af des afledne swärmoders ägendom utaf des **swåger** b:n Erick Ericksson från Sahrajerfwi. Ägendomen uptecknas. Upsköts.

s. 407v # 61 - Kerte byamän emot Matts Jöransson Ylöwesi angående åwerckan.

s. 407v # 62 - B:n Marckus Yrjälä ifrån Kerte emot Matts Ylinen i Ylöwesi angående tagande af wircket ifrån Kuckeronma skogsmarck.

s. 408 # 63-64 - Oeconomiemål. (64 §: Syneskriften ang. Kärte by, 65 §: Syneskriften ang. Yliwesi by.)

s. 408 # 65 - B:n Matts Henricksson Sipilä ifrån Lydickälä berättade, at ehuru des afledne **fader** enligt en grannarne emellan i byalaget ingången förlikning åtagit sig at uprätta och widmachthålla **Perkiö ängs hägnad** allena och bohlåkers gärdesgården **efter wist stångtal** å hwarje hemman, så sade käranden dock sig numera befinna, at han, som innehar Perkiö äng bredewid bohlåkern, derigenom kommer at uprätta mera gärdesgård än wederborde. Anhöll at förlikningen skulle häfwas. Förlikningen upwist wid höstetinget 1748. Derutur inhämtades, at Anders Sikala borde widmachthålla emellan Perkiö ängs och bohlåkershägnad 12, Christer Otila 8 och Erick Mickola 6 **stänger**.

s. 408v # 66 - Inhysingen Simon Jöransson ifrån Orihwesi by fordrade af b:n Erick Parpola betalning 12 daler för **en giet, som Parpola å bråddåkeren ihiälskutit**. **Fendricken** Carl Otto **Pfaler**, som innehar Siukola fältwäbelsboställe, samt nämdeman Lars Ruika intygade, at Orihwesi bys samtelige åboer sin emellan beslutit, at eho skulle släppa sine boskapskreatur å bråddåkern, skulle de genast af den, som dem warse blefwe, ihiälskiutas. Erick befriades.

s. 410 # 67 - Pitkäjerfwi bys åboer bönderne Matts Hoifwola, Erick Antila, Johan Saricka, Mickel Heickilä, Henrick Mickola, Sigfred Brusila, Johan och Matts Natucka, Henrick och Abraham Sipilä samt Henrick Nickilä klagade, at bönderne Jöran Ericksson Mulli och Jacob Jöransson Sikala ifrån Lasola **medelst timmerståckars. långweds och granris hyggen åwerckat å Kaipalahdenma marck**. Swaranderne påstodo, at marcken är såsom en samfällighet med parterne härtils nyttiad. Upsköts.

s. 411 # 68 - Upskutne saken mellan Matts Ylinen och Henrick Alanen från Kafwala angående återwinnande af Saren- och Joentaka utåkrar.

s. 415 # 69-72 - Oeconomiemål.
(69 §: Syneskriften ang. Kafwala by.

70 §: Syneskriften af 25.6.1764 för swedjande i Hifwijerfwi, Pylcki och Sahrajerfwi. De sinna swedja **Pylkiweihinma**, **Sahramäkima** och **Luchtanma**.

71 §: Syneskriften ang. Suinula by.)

s. 415 # 73 - Å enckan Maria Henricksd:rs wägnar ingaf b:n Erick Jöransson Tuomola ifrån Järfwenpä ett testamente: Sidst när jag besökte Bertill Jöransson uti hans siukliga tillstånd i Kockila by och Mickola h:n, så testamenterade han sinom **h:u** Maria Henricksd:r all sin ägendom - - så at de af sin **stiufmoder** intet - -. Atester i Järfwenpä 26.12.1744. Johan Utter, sacellan. Till witne: Matts Mattsson **Keckonen**.

s. 416 # 74 - Bondemågen Matts Johansson ifrån Suckila ingaf ett gåfwobref: 27.5.1751 låfwade b:n uppå Suckila h:n Erick Pettersson med **dess h:u** Maria Henriksd:r lemna hemmanet till theras **måg** Matts Johansson med samråd at 1 häst, 2 koor och 1 fåår, som intet på **dottren** Annas arf beräknas skall, utan såsom en gåfwa - -. Anders **Salowius**, pastor. Till witne: Alexander **Coween**, klockare.

s. 416v # 75 - Nämdeman Matts Karpi ifrån Säynäjoki förliktes med förafskedade **soldaten** Eric **Ståhl** angående åwerckan medelst höslag å ett swediat ställe.

s. 417 # 76 - B:n Johan Jullinen emot wallaren Petter Jöransson från Wihasjerfwi angående wåld bete å **Wuorenma ängar**. Lemnades därhän.

s. 417 # 77 - Upskutne saken. B:n Johan Erola emot Parpola och Kånti angående 7 kappors åkerland uti **Orihpohia Moisio utåker**. Syneskriften 1.6.1764: Upmättes först den del af täppan, som Parpola och Kånti medgåfwo at Erola upbrukat, samt befants wara 151 alnar lång och 55½ alnar bred teknad med bokstafwen a. Erola påstod sig hafwa ännu upbrukat de 45 alnar uti bredden teknad med B, som swaranderne wela sig tillägna. Det odisputerliga åkerstycket, som **Grönroth** skall upodlat, är 141 alnar lång och 21 alnar bredt teknadt med C. (Tästä jätetty pois selventävä piirros.)
Fendricken von Pfaler anförde, at som swaranderne giordt sig åker twärt öfwer des uti **Orihpohjanmoisio** warande Siukola boställes **ängsteg**, så påstod han - . Upsköts.

s. 420 # 78 - **Fendricken** Carl Otto von **Pfaler** klagade, at **adjuncten** Johan **Utter** låtit dess giäss upäta fendrickens kornwäxt. Utter föregaf, at **Prästegårdens och Holma giässen** kunnat skadan tillfoga, emedan de hafwa **tillfälle at simmandes till Orihwesi bys åkrar komma**. Upsköts.

s. 420v # 79 - **Sokneskräddaren** Johan Johansson från Pehula androg, at **rättaren** Jöran Pålsson ifrån Orihwesi by Johan till förfång idkat **skräddarearbete**. Förliktes.

s. 421 # 80 - Å lieutenantens wid amiralitetet Henric Adolph **von Qwantens** wägnar, såsom **efterträdare i äktenskapet efter framledne fendricken Carl Johan Klick** anförde notarien Nathanael Indreen, at förra **landbönderne** å Siukola fältwäbelsboställe Mickel Sigfredsson från Peilax och Jakob Mickelsson från Kaupila

enligt landbocontract af 12.3.1762 åtagit sig at answara för framledne Klicks besittningstid för alle boställets bristfälligheter jemwäl för nybyggnaden till hälften. Ersättningar.

s. 422v # 81 - Bönderne Henrick Mickola och Johan Antila ifrån Hoifwola, Henrick Kihlala, Anders Suckila, Matts och Erick Råtiala samt Axel Salo ifrån **Salokunda** klagade, at b:n Gustaf Melli föröfwat åwerckan å **Ketowuorenalusta skogsmarck**. Lantmätaren bör upgå råerne.

s. 423 # 82 - Oeconomiemål. (Angår syn i Håifwola by.)

s. 423 # 83 - **Enkiefru capiteinskan** Sophia Dorothea **Fock** fordrade af **torparen** Johan **Sysilax** en tunna råg, som kärandens **framledne man capitainen** Berendt Adrian **Klick** i ränta skyldig blifwit. Upsköts.

s. 423v # 84 - B:n Henrick Jacobsson Eskola ifrån Hafwisto emot des granne Anders Sigfredsson angående wåldbete å **Kalajerwenmoisio utåker**. Förliktes.

s. 424 # 85 - B:n Johan Samuelsson Erola från Orihwesi by fordrade af soldateenckan Anna Ericksd:r betalnig för de **släpekläder**, som des **afledne man soldaten** Anders **Grönroth** bekommit.

s. 424 # 86 - **Capitain** Henric Robert **Silfversvahn** androg, at sedan framledne **majoren** Robert **Watzons enkefru** Beata Christina **Spåra** med **kronolänsmannen** Henric **Lindh** å wintertinget sökt stadfästelse å deras 17.9.1763 slutne afhandling, hwarigenom Äijäis skatteh:n, som till augment under Holma gård är anslagit, blifwit länsmannen till besittning updragit, har Silfversvahn klandrat samma afhandling, som tå blifwit beroende. Silfversvahn som ägare till Holma gård påstod enligit kongl. förordningen af 16.10.1723 må få tilträda Äijäis skatteaugmenth:n, såsom utom börd afstå, emot samma wilckor länsmannen det nu innehafwer. Lindh upgaf, at köpet genast blifwit ryggad. Upsköts.

s. 426 # 87 - Upskutne saken. Vicesecreteraren Tålpo anförde, at **i jordeböckerne skall icke finnas något ödeshemman i Lydickälä** by. Tålpo upwiste en charta öfwer Lydickälä by af år 1646, hwaraf han sade wara at inhämta, at ifrån Lydickälä by betalas skatt och ränta för 5 hemman. Inhysingen Matts Jöransson från Lasola kunde icke witna, som han är Henrick Mickolas syskonebarn i skyldskap. Gamla b:n Joseph Philiphsson berättade, det han ei wet, om något ödeshemman i Lydickälä by är tillfinnandes, utan sade sig endast hafwa hört berättas, at **en under byn warande äng kallas för Tuomolanaro**. Nämden wiste intet om någon öde lägenhet i byn. Swaranderne befriades.

s. 429 # 88 - **Fendricken** Claes **Uggla** androg, at hans fader **capitainen** Gustaw Lorentz **Uggla försåldt undan Wexiö sätesgård** för 80 daler kop:rmt åt Pajukando boarne Muckola, Maunula och Sackola **Lehtisalo frälseholma** och som holmen är utom börd försåld, påstod Uggla at återinlösa holmen under sätegården.
Inlades köpebref: Såsom **Lehtisalo holmen wid Ristinselckä uti Orihvesi sokn, som af urminnes tider lydt under Wexiö gård och des ägare i Kangasala** sokn, ligger så långt ifrån gården - - så - - försåldt samma Lehtisalo holme til Pajukanda bys åboer. Orihwesi Prästegård 27.7.1745. Gustav Uggla.
Pajukando åboer påstodo, at Lehtisalo holme är med rätta **deras urgamla tillhörighet** och derigenom kommit undan deras hemman, at Wexiö gårds forna innehafwaren (kärandens **faderfader) framledne lagmannen Uggla** af swarandernes förfäder fått **tillstånd å denne holme hålla sina hästar**. Upsköts.

s. 431 # 89 - Upskutne saken emellan förafskedade **soldaten** Jöran **Kockström** samt bönderne från Hafwisto, Borgerla mm. angående **Puckila eller Hytiälä ödeshemman**, hwilcket Kockström uptaga will. Åbo läns landscontoirs bewis, at **något ödeshemman af Hyötilä icke funnits uti jordeböckerne** i Oriwesi, Kangasala, Birckala eller Ruowesi soknar. Kockström påstod, at **Puckila och Hytilä ödeshemman äro ett och samma**. Han ägt tillstånd till upodlingar enligt protocoll af höstetinget 1761 samt befallningshafwandens utslag af 27.6.1760. **Inrymningsskrift** af 10.3.1758.
Nämdemännen intygade, at å det ställe Kockström börjat Hyötiälä ödeshemmans upodlingen skall **finnas lämningar under en bergfot längs med bärget af diken och åkerforar, som skola warit inrättade till watnets afhållande ifrån den där nedanföre belägne jemna och nu med grof furuskog bewuxne åkermarcken, som ifrån bärget dit skulle nedflyta. Märken af gamla förstörde ugnar**.
Häradsrätten pröfwade skäligt at Hyötiälä för urminnes ödeshemman förklara, som derför nu åter uptagas får och af dess ägor och lägenheter bör af en landtmätare från swarandernes byar utbrytas och thetsamma underläggas.

s. 437 # 90 - Wilckilä byamännerne emot Jöran Korpi och Jacob Kalcku angående råer theras ägor emellan. Kalkunkorkia, Myllysari, Lålåjerwenhättä, Lölöjerwenpähetelä, Walkiajerwenpäkiwi, Lapinlahdenmäenåtta, Kollmisillmänlähde.

s. 442 # 91 - Inhysingen Simon Marckusson från Kerte emot b:n Marckus Jöransson ifrån Joensu angående arf.

s. 442v # 92-93 - Oeconomiemål (ang. Kuorewesi).

s. 442v # 94 - B:n Johan Bertula och **des h:u** Anna Mattsd:r ifrån Kåckila utbrustit owäseende och swordomar. Oenighet med Jarla om gärdesgårdar.

s. 443 # 95 - Ingafs ett bref: Orihwesi byamän klagade, at de nödgat hwar för sig utbetala till **fendricken** Carl Otto **von Pfalert**, som än wistas uppå Siukola boställe ½ lispund godt lin för det de brukat swedieland - - för det han lämnar tillstånd för sin del at bruka swedieland och **at intet söka storskifte i byalaget**. der detta bostället ligger. Detta alt skedde wid christnings acten? uppå Mattila h:n 7.11.1764. Orihwesi 1.12.1764. Andr. Salowius. - Saken blir beroende.

s. 445 # 96 - Kronolänsman Henric Lindh inlade ett bref af **fendricken** Carl Otto von **Pfaler**: Det lärer wara landsfiscalen bekant, huruledes **probsten Salovius** i hwarjehanda måtto upfört sig församlingen till förargelse, hwarföre han - - at swara för **följande brott**:
1) at han warit **öfwerlastad af drycker under det han förrättadt gudstiensten**.
2) at han **icke rätt förrättade wigselen öfwer Äijäis torparen**.
3) at han **skuffat och slagit folck samma söndag, som de skulle begå Herrans högwärdiga nattward under det han examinerat till skriftemål**. Jag skulle ei tro at andachten dermed skulle hafwa något intryck eller mån det warit at speka köttet.
4) at han **förorsakat kyrckoförargelse genom högt prat under predikan**.
5) at han **ei kunde förrätta syndabekännelse i anseende af öfwerlastad dryckenskap, utan föll från disken hufwudstupa ner, hwarest jag tror han ännu skulle ligga, om ei adjuncten Rikberg uphielpt honom samt sedermera understöt under armarne och stafwerade för honom syndabekännelsen**.
6) at han **såfwit wid altaret under messan och ei waknade, innan han blef af sahl. kapellanen Utter wäkt, då han ei wiste om han skulle messa eller predika, hwarföre sal. kapellanen Utter öfwer liud måste ropa till honom, at det war messa, och erindra honom, hwar han slutade, hwarpå han började "Herra olkon sinun kansas".**
7) at han **lämnat bönen Fader wår oläst för evangelium i predikan**.
8) at han **warit öfwerlastad af dryckenskap, då han förrättade begrafningen öfwer salige kapellanen Utter**.
9) at han **upburit hiulstek ifrån församlingen**.
10) at han **hotat dem som intet hemtade åt honom lin, ull, humla, ärter med mera**.
Med detsamma torde giöras talan öfwer den emellan probsten Salowius och bonden Parpola förlikta saken angående **förböns förrätande under Parpola salige faders siuklighet**.
Orihwesi 2.12.1764. Carl Otto von Pfaler.
Anstånd enär probsten Salowius icke infunnit sig tilstädes.

s. 447v # 97 - Uppå böndernes Simon Erickssons Råtialas ifrån **Jufwa** och Axell Jöransson Salos begäran förbjöds alt betande och förtrampning å Simons **Caurissuo** och Axels **Lutupohjannittu** samt theras **samfälte Witalax och Randanittu ängar**.

Pirkkalan ym. talvikäräjät 21-.2.1764, YS KOa87, mf JK1703

s 190 # 64 - (Fortsättning) Witaniemi, Säxniemi och Kämminiemi byars åboer emot Säynäjoki byamän ang. råer, som käranderne påstått wara **ifrån Ruopastensalo til Kielikäntaiwal och så til Kifwisalmi**, men swaranderne från **Ruopastensalo til Kaufwaswuori och sedan åter til Kifwisalmi**. Käranderne påstodo råstället **Kaufwaswuori** wara rå emellan Kusniemi och Kämmenniemi byar, men ej någon sokneråa. Mats Karpi och Simon Påhiala af denne twist wara skilde med förmälan, att de wilja lemna twistmarken åt käranderne, emedan **Kiuwaswuori, Kielickäntaiwal och Kiwisalmi** äro rätte skilnader. Käranderne medgåfwo, att twistemarken härintils innehafts af capit. Click tilhörige Säynäjoki rusthåll. Upsköts.

s 191v # 65 - (Fortsättning) Witaniemi, Säxniemi och Kämminiemi boer emot torp:n Henrik Larsson, lydande under Säynäjoki rusthåll i Orihwesi, ang. åwerkningar och intagor. Capit:n Klick satt torparen på twistemarken. Upsköts.

Pirkkalan ym. syyskäräjät 12-.9.1764, YS KOa88, mf JK 1704

s 39 # 63 - Målet emellan Påchtola och Witaniemi byar. Witnen: torparena Jöran Larsson **Päräjärwi** och Samuel Samuelsson **Käkö**. Upsköts.

Ruoveden syyskäräjät 1764

s 506 # 72 - Förafsk. **sold:n** Johan **Kockström ifrån Hyötiälä** i Orihwesi s:n emot sold:n Johan Kockman ifrån (saknas) ang. twenne gädd och 2:ne mörtnät. Förlikts.

Oriveden ym talvikäräjät 7-9.3.1765
VA Ylä-Satakunta KOa89 s. 429-468v, mikrofilmi JK 1705

s. 429v # 1-7 - Upbud. Oeconomiemåhl.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 166 # 1 - Bewiljades andra **upbudet å Äijäis enst. sk.h:n och en i Orihwesi kyrcka warande graf**, som bataillons adjutanten Henric Johan **Spåres fadersyster**, numera afl. **majorskan** Beata Christina **Spåre** uplåtit.

s 167 # 2 - B:n Erik Jöransson **Tuomola** från Järfwenpä bewiste med upteknings-instrument af 22.6.1763, hurusom Eriks medarfwingar jemte **hans systers** Lisa Jöransd:rs förmyndare b:n Erik Simonsson till honom afstått sine andelar uti Tuomola h:n. **Sönerne** Thomas och Erik samt **dottren** Anna jemte **dess man** Thomas Jussila (i Hapaniemi) med **enckan** Susanna (Matsd:r) hade förlikts utan lottning. Thomases afl. **faders faderbroder** Bertil Jöransson nuwarande innehafware. Bewiljades Erik Jöransson nu första upbudet å Tuomola h:n.

s 171 # 3 - Andra upbudet å **Sackola** h:n för Henrik Andersson.

s 171 # 4 - B:n Erik Jacobsson ingaf ang. **Erickilä** sk.h:n i Wihasjerfwi en föreningsskrift af 25.1.1757 emellan samtelige 4 arfwingar. **Theras fader** Jacob Henriksson aflidit för 24 år sedan. **Theras moder** Kaisa Thomasd:r är öfwer 70 år g:l. **Äldsta sonen** Erik Jacobsson skall föda sin moder.
Erik betalar till **des broder** Mats 400 d:r samt gifwer honom en häst och 2 koor samt **Töyrisniemi** åkerstycke och i andra åker ett styckejord, som heter **Puråpeldo**, samt **Mäkilato** äng intill gångstigen, som går emellan **Kalliolatonpeldo** och **Leifwenma**, och på andra sidan ifrån **Puropeldo** nedre ända till **Kårfwennänä**, att bruka i lifstiden.
Erik betalar till **des syster** Maria, **gift med** bördeb:n Mickel Thomasson i Pajula by och Sahalax s:n, 180 d:r.
Äldsta dottren Sofia, som redan 30 år warit blind och ständigt af **des broder** Erik niutit föda, begärer ej arf, utan widare skötsel hos Erik.
Ännu gifwer Erik åt **des broder** Mats ett par plogjern, ett stampjärn, en lija, en skiär och en yxa. Dessutom får Mats allena nyttia den skog, som är närwid des äng ifrån Laurila rån, till wägen, som går förbi Matses ängslada. Erik lofwade uppbygga till Matses behof ett fähus där som swinstigan nu är, och laga stallrum för en häst samt gifwa honom den ladan, som är bakom badstufwuporten.
Erik Jacobsson bewiljades nu första upbudet å Erickilä h:n.

s 178 # 6 - Andra upbudet å ½ **Pohjola** h:n för Simon Eriksson.

s 178 # 7 - Tredie upbudet på **Lechtisalo hollme** för Pajukanda bönderne.)

s. 429v # 8 - Ogifta qwinspersonen Maria Olofsdr från Wessari ang. olofligt umgänge med studenten Jöran Flodberg, som tient hos sin **fader kapellan Flodberg** å Särkilax capellanbol.

s. 430 # 9-12 - Oeconomiemåhl. Hofrätten hemstälda saker.

(9 § - Kontracht om Tammerfors bron med Jacob Gadds enka Sara Gottleben.
10 § - Kuorewesi-sak.
11 § - Angår Kaldila by,
12 § - Torparen i Säynäjoki Johan Jöransson, gift med Anna Eriksd:r.)

s. 430v # 13 - Innehafwaren af Kuoreniemi rustmestareboställe sergeanten Gustav Lydeen emot soldaten Johan Petrell angående stöld.

s. 431v # 14 - Rusthållaren Henrich Johansson från Hörtzänä emoth dess augmentsbonde Erich Erichsson Parpola i Oriwesi by ang. augmentsränta.

s. 433 # 15 - Augmentsb:n Erich Erichsson från Oriwesi by war sinnad at till bebrukande emot utskylder framdeles **uptaga Sawipulka krono ödeshemman, som förtiden under en stom med Hörtänä rusthåld utan särskild ränta skall nyttias** af rusthållaren Henrich Johansson anhållandes undersökning. Erich kunde dock icke upte något tilstånd till **Safwipulka** ödeshemmans uptagande.

s. 433v # 16 - Päskylä bys åboer emot Syfwäjärfwi åboer angående kostnaner för en syn.

s. 434v # 17 - Saken emellan Jåensu och Wessari åboer ang. Kertehjoennittu.

s. 435v # 18 - Förliktes emellan Mats Johansson från Suckila och bondeh:un Anna Jacobsd:r ang. en förachtelig utlåtelse. Annas **man** Anders Erichsson.

s. 435v # 19 - Bewiljades (8.5.1765) skatteb:n Johan Axelsson ifrån Wilkilä faste- och skötningsbref å Jussila h:n. Arfskifte 20.5.1745 efter Johan afledne **fader** Axel Johansson. Johan tillöst sina **bröders** Gabriel, Axel och Petter samt **systers** Walborg lotter.

s. 437 # 20 - B:n Johan Matsson Yrjölä ifrån Knapila wille skilja dess **broder fiskaren** Jacob Matsson i Hållma gård ifrån arfsrättiget efter theras afl. föräldrar emot wiss summa.

s. 437v # 21 - B:rne Erick Tuomala och Johan Rekola ifrån Järfwenpä emot b:n Jöran Rånga för det swaranden medelst en gärdesgårds inrättning omkring dess **Tounamaa äng** igenstängt en af käranderne derigenom från äldre tider nyttiad **wäg till Tounamaa åkertäppa**. Förliktes.

s. 438 # 22 - Hafwisto åboerne emot bönderne Kihlala, Salo, Råtiala, Håifwala samt Suckila ifrån Salåkunda för det swaranderne insläpt sine hästar uti kärandernes å Salokunda skogsmark belägne **Juupajocki** med rishag angifne **ängar**.

s. 438v # 23 - B:n Lars Josephsson Äijäis från Tårittu angående afhandling 13.2.1749, som förnyats 11.5.1764. **Enkefru** Beata Christina **Spåra** aflidit i januari.
Adjuncten Thomas **Rikberg** witnade, at enkefrun Spåra 11.5.1764 förnyat den tidigare afhandlingen och yttradt sin wilja wara, at Lars och ingen annan efter hennes död skulle bekomma Äijäis skattehemman.
Andra witnen: b:n Johan Matsson Noppari, drängen Simon Matsson ifrån Pehula och hans **fader förra expeditions länsmannen Mathias Sewon**, pigan Kirstin Larsd:r ifrån Äijäis, b:n Christer Henrichsson Uotila ifrån Lydickälä och b:n Mats Henrichsson Sipilä ifrån samma by intygade likaledes som Rikberg.

s. 443v # 24 - Pigan Sophia Johansd:r ifrån Kåckila emot bondeh:un Anna Jöransd:r i samma by ang. någon beskyllning.

s. 443v # 25 - B:n Petter Tomasson ifrån Lasola anförde emot dess **fader** gambla b:n Thomas Thomasson, at sedan swaranden trädt i gifte med sin **senare h:u** kärandens **stiufmoder** Maria Matsd:r, har han skildt sig ifrån matlaget med Petter och från Petter tagit sig till uppehälle 4½ tunnor råg, som är för mycket. Till nyttiande ½ af **Ajostennijttu** äng om 2 winterlass höö, ett kappland åker för ärtutsäde, till kålland **ett hammarland Oja Kådixame** kallat m.m.

s. 444 # 26 - Emot b:n Mats Erichsson Natuka ifrån Pitkäjärfwi anförde b:n Johan Thomasson Natuka, et ehuru theras åboende hemmans öfriga ägor wid en förrättad **klyfning** äro them emellan delte, så skall dok **Suonsarikonmoisio** åkertäppa af 10 kappars utsäde icke då blifwit skiftad, utan hel och hållen förtiden innehafwas af Mats Erichsson. Mats påstod sig hafwa upodladt **Suonsarikomoisio** utåker och hänwisade till en förlikning med Johans förra förmyndare Petter Thomasson. Mats låfwade uplåta Johan 1/3 af **Suonsarikomoisio**.

s. 445 # 27-28 - Inhyseskarlen Johan Henrichsson ifrån Lihasula fordrade af nämndemannen Mats Johansson Jussila ifrån Kaupila för sin afledne **h:us** Sophia Eliasd:rs fädernes och mödernes hos swaranden innestående **arf**. De bådas **swärmoder** Margeta Johansd:r aflidit hos Mats utan ägendom. Förrättas upteckning och eventuellt skifte.

s. 445v # 29 - Bondesonen Jöran Jöransson ifrån Kåckila anförde emot b:n Jöran Andersson Antila och dess **dotter** Anna Jöransd:r ifrån Hirfwijerfwi, att kärandens **moder** Anna Danielsd:r käranden owitterligen försändt till Anna Jöransd:r såsom **trolofnings-gåfwor en silkeshalsduk, 3 förgylde silfwerklackringar, en slåt oförgyld silfwerring, en förgyld silfwerbrisk och 8 plesar**?. Kärandens **fader** Jöran Jöransson. B:n Gustaf Andersson Melli witnade, at kärandens föräldrar tilstält wittnet trolofningsgåfwor med begäran, at wittnet them skulle afgifwa till Anna. Icke emottagit, enär käranden icke bifallit, utan påföljande dag sträckt dem åt Annas fader. **En weka derpå** har käranden, **efter ortens plägsed**, **bordt infinna sig hos swaranderne till denne afhandlings fastställande**, som likwäl icke skiedt. Gåfwårne bör återställas.

s. 447 # 30 - B:ne Erich Erikilä, Erich Yrjälä och Samuel Laurila från Wihasjärfwi kärade till b:n Mats Kärki angående delachtighet uti den **tillandning, som skiedt genom wattnets utfall från YhteydenLahti** wijk och hwilken Mats Kärki sig ensam tillägnat. Upsköts.

s. 447v # 31 - Bondesonen Johan Jöransson från Pylkis anförde emot dess **fader** b:n Jöran Henrichsson, at ehuruwäl Johan ifrån barndomen trägit arbetet å Pylki h:n i det hop at efter fadrens död få detsamma i besittning, så skall Jöran dock 1763 om wåren både skildt Johan med hustru och barn ifrån ett matlag och äfwen hindrat honom at widare arbeta å hemmanet. Johan sökt inrymmelse hos landshöfdingen. Landshöfdingen kunde icke bifalla, bref 12.22.1765. Tidigare bref 19.7.1751 (för fader?).

s. 449 # 32 - Afskedade soldaten Henrich Henrichsson ifrån Säynäjåcki androg emot såldateenkan Maria Gabrielsd:r ifrån Pitkäjärfwi, at sedan Henrich 23.2.1758 från krigstiensten blifwit entledigad, skall Marias afledne **man soldaten** Johan **Johström** (= Idström) emottagit 4 daler silf.mynt af Henrichs andel i de besagde år utfallne hemkallspänningar och af Henrich fått half tunna rotespanmål mera än honom tilkommit.

s. 449v # 33 - Drängen Henrich Henrichsson ifrån Säynejåcki emot b:n Simon Erichsson at swara Henrich och thess **h:u** Walborg Erichsd:r angående ½ Pohjala bördehemman, hwilket the såsom Walborgs **arfwejord** wilja inbörda. Rätten har några år sedan tildömt Hendrichs **swärmoder** enkan Maria Johansd:r eller hennes rättsinnehafware wicenotarien Johan Loffman ½ Pohjala h:n. Loffman hade med afhandling af 14.6.1764 för 1300 daler försåldt hemmanet till Simon Erichsson.

s. 451 # 34 - Bondeenkan Maria Henrichsd:r och dess **son** Anders Erichsson från Suckila kärade till den förras **måg** och den senares **swåger** Mats Johansson angående det, at ehuruwäl lagmansrätten 24.1.1759 uphäfwit den rättighet, som Mats Johansson förment sig äga till ½ Suckila skatteh:n, så skall Mats icke wilja ifrån hemmanet skilja, utan i stöd af dess numera afledne **swärfaders** Erich Petterssons giorde testament är sinnad efter Marias död träda till ½ hemmanet. Upsköts.

s. 451v # 35 - Förrättas upteckning och skifte efter Maria Henrichsdotters i Suckila afledne **man** b:n Erich Pettersson.

s. 451v # 36 - I närwaro af dess landbonde Anders Johansson inlade fändricken Carl Otto v. Pfaler följande skrift:
Med min nu inemoth ett år å Siukola stabsfändrichs bostället hafde landbond Anders Johansson har jag uprättadt ett landbocontract. Men som han förklarat sig nögd at denna månad skilja sig ifrån landboskapet, ty har jag - -. 1) För thet han i brist af förswarlig hägnad låtit upbeta **ängarne Wenejåki, Kaukalocorpi, Huhtanity och Margeta** benembde. 2-10) - -. Liqvidation - - **Wennejåcki, Kaucalocorpi, Huhtanity, Margeta**.

s. 454 # 37 - Wilkilä boer angående någon intaga medels flyttande af hägnad.

s. 454 # 38 - Åboen å Eskola h:n i Wehkalax emot åboen Henrich Thomason Erola ang. äganderätten till några **åker- och ängsupodlingar å HullunKorpi skogsmark och Isonnitunperämoisio åker**. Upsköts.

s. 454v # 39 - B:n Thomas Johansson från Hafwisto sökte å dess **moders** enkans Maria Erichsd:rs wägnar af b:n Henrich Henrichsson i samma by redogörelse för Marias hos honom innestående **arf** efter hennes afledne **fader** b:n Erich Larsson. Upsköts.

s. 455 # 40 - Emellan innehafwaren af Holma rusthåld **capitainen** Henrich Robert **Silfwerswahn** kärande samt framledne **Majoren** Robert **Watzons enkefru** Beata Christina **Spåra** och cronolänsman Henrich Lind swarande angående en afhandling om Äijäis skattehemman, som majorskan och länsman sig emellan giordt. Majorskan Spåra aflidit i januari. Bataillons **adjutantant** Henrich Johan **Spåra** skall förtijden innehafwa Äijäis h:n. Det förra **landbonden** derå Lars Josephsson will twista om tilträdet till hemmanet. Upsköts.

s. 455v # 41 - **Krononybyggaren** Johan Jöransson **Hytiälä** tiltalte krononybyggaren Mats Jöransson från Kallenautio för det han åwärkat en af Johan 2 år sedan giord ny ängesrödsel.

s. 456 # 42 - Nybyggaren Jöran Jöransson från Kallenautio emot nämdemannen Jacob Jacobsson från Bårgerla ang. fordring.

s. 456v # 43 - **Enkiefru capitainskan** Sophia Dorothea **Fock** hade wid höstetinget fordrat af **tårparen** Johan Johansson från **Sysilax** en tunna råg, som han enkiefruns numera framledne **man capitainen** Berendt Adrian **Klick** skulle skyldig blifwit.

s. 457 # 44 - Oeconomiemål (afkortningsextract).

s. 457 # 45 - Förrättas syn i Suinula ny angående åwärkan.

s. 457 # 46 - Nybyggaren Mats Jöransson från Kallenautio emoth dess **broder** Jöran Jöransson dersammastädes, at Jöran sökt komma till besittningen af ½ Kallenautio krononybygge. Aftalet warit att klyfwa.

s. 458 # 47 - Rörande undersökningen om **Kallenautio kronobygges klyfning** företedde innehafwaren härå Mats Jöransson befallningsmans Johan Wialenii **inrymning** af 21.2.**1751** samt landhöfdingens fastställelse 3.2.1755, hwarmedelst Mats förmenar sig allena wara till nybygget berättigad. Rätten ansåg, at Kallenautio tål att blifwa klyfwen, men som **Woitila boerne söka till större delen bestrida Kallenautio rättighet af denne mark**, stadnar enhwar i owisshet, om och huruwida en, fast mindre 2 åboer, kunna få nödige ägor under Kallenautio, innan marken wederbörligen till dess omkretz besedd och utbruten warder, som ännu icke föregåt. Landshöfdingen besluter.

s. 459 # 48 - (Fortsatta målet, winterting 1762): Nybyggaren Mats Jöransson ifrån Kallenautio emot dess broder Jöran Jöransson angående stöld. Upsköts.

s. 460 # 49 - Fortsatta målet emellan **capellanen Sundströms hustru** Margareta **Hoffman** och pigan Maria Mickelsd:r från Oriwesi by angående snatteri. Pigan befrijades.

s. 461 # 50 - Fortsatta målet: innehafwaren af **Siukola boställe** fändricken Pfaler emot dess grannar Erola, Parpola och Konti för det swaranderne giordt sig åker twärt öfwer fändrickens uti **Orihpohia** warande **ängesteg**. De öfriga byamännen förklarade, at **under den tid de wistats i byn hafwa the erfarit, at enär någon skog wuxit på grannarnes enskilte ängestegar, som stådt under hägn, den blifwit ansedd för samme hemmans enskildte tilhörighet, äfwensom den skog hållits för enskildt, hwilken innom ängeshägnaden i änderne af tegen funnits; men utom ängeshägnaderne skall all skog wara samfäldt**. Upsköts.

s. 463v # 51 - Fortsatta målet emot contracteprobsten och **kyrckioherden** Anders **Salovius** angående flere embetesbrott. Salovius är behäftad med en **swår gikt och podager** och måste hålla sig i sängen. Upsköts.

s. 465 # 52 - **Fendricken** Claes Johan **Uggla** emot skattebönderne Mats Muckula, Mats Maunula och Hendrich Sackola ifrån Pajukanda rörande **Lehtisalo frälseholme, som capitainen Gustaf Lorentz Uggla**

såsom Wäxiö sätesgårds innehafware till swaranderne för 80 daler försåldt och hans **son** will sig återwinna. Upsköts.

s. 467v # 53 - Pitkäjärfwi boer emot Lasoila boer angående åwärkan å **Kaipalahdenmaa** skogsmark. Upsköts.

s. 468 # 54 - Gamla b:n Johan Johansson ifrån Suinula emot förafskiedade såldaten Jöran Mört angående fordran.

- På häradsrättens wägnar af Kongl. Maij:ts och Riksens Höglofliga Hofrätt förordnad
Harald Alftan. Regements auditeur.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven syyskäräjät 12-15.10.1765
VA Ylä-Satakunta KOa90 s. 406-, mf JK 1706

s. 406v # 1-6 - Oeconomiemål. Upbud.

(1 § - En rija upbrunnit hos b. Simon Eriksson Pohjala i Yliskylä.

2 § - Wid eldswådan 10.7.1765 upbrunnit hos Mickel Bengtsson Bengtilä i Rajalax en ny gästestufwa, ett nytt boningspörte, ett källarepörte, ett nytt fähus, ett fårhus, ett stall och en foderlada.)

(VA Ylä.Satak. KOb3
s 252 # 3 - Andra upbudet på Tuomola h:n för Erik Jöransson.

s 253 # 4 - Andra upbudet på Erickilä h:n i Wihasjerfvi för Erik Jacobsson.

s 253 # 5 - Tredie upbudet på Sackola h:n i Pajukanda för Henrik Andersson.

s 254 # 6 - B:n Erik Henriksson från Wihasjerfwi bewiste med uptek- och wärderings-instrument af 10.6.1754, hurusom **des stiufson** Jöran Jöransson blifwit ägare af **Yrjälä** b.h:n medelst en förlikning: Emedan - - samtelige arfwingarne gåfwo tillkänna, at the med **theras afl. broders h:u** Kaisa Matsd:r och **hennes nuwarande man** Erik Henriksson träffat förlikning - -: Skall **theras moder enckan** Maria Henriksd:r wara wärdinna under sin lifstid.
Afstår samtelige arfwingarne theras andel i Yrjälä till **theras äldsta broors son** Jöran Jöransson emot det Jörans moder och stiuffader betalar till **yngsta sonen** Johan 500 d:r samt en häst och twå koor.
Till **sonen** Anders 400 d:r och **sonen** Henrik 300 d:r, en häst 2 koor och 5 tunnor råg, ett par plogiern, en yxa, en lija och en skiära, ytterligare får nyttia **Wasikanojanweräjänsunpeldo** och **Palonitunojantakapeldo** samt **Wasikanojannitu Isonladonala** emellan **ojansu** och **Mäki** samt huusrum och ett fähus.
Döttrarne Maria och Walborg undfå hwarthera 200 d:r, men **ogifte dottren** Margareta 200 d:r samt en ko och ett får.
(Margareta nu **gift med** Thomas Jöransson ifrån Tuomola i Järfwenpä.) Bewiljades första upbudet på Yrjälä h:n för Jöran Jöransson.)

s. 406v # 7 - B:n Thomas Jöransson (i Järfwenpä) inlade en updragelseskrift 10.2.1763: Efter såsom min **yngsta son** Thomas Jöransson arbetat trägit wid hemmanet - - försäkrar med min **äldsta sons** Eriks samtycke, at han Thomas får efter min död de af honom sielf giorde åkerstycken samt de åker- och ängsstycken, som efter min **farbroders** Bertils död efterblifwer, äfwenledes en **äng Juracko**, sig til godo niuta - - uti thetta Tuomala hemmanet. Jöran Mattsson. Til witne: Hendric **Sundström, sacellan** i Eräjärfwi, Henric **Ollenqwist, förare**.

s. 407 # 8 - Upbud. (VA Ylä-Satak. KOb3 s 259 # 8 - Tredie upbud på **Äijäs** h:n och en i Orihwesi kyrcka warande graf för Henric Johan Spåre.

s. 407 # 9 - **Juris studiosen** Carl Henric **Wialen** inlade å enkan Lisa Simonsd:rs wägnar ifrån Maunula hemman i Pehula ett testamente: Då underskrefwen besökte 29.5.1765 b:n Johan Jöransson Maunula under des siuklighet, giorde han, som 1.6.1765 afgåt, den författning, at dess **h:u** Lisa Simonsd:r tillika med deras **son** Thomas Johansson skulle orubbade af andra få besitta egendomen - -. Johan Utter, adj.

s. 407v # 10 - B:n Jöran Samuelsson Päskylä upwiste et testamente: Sedan gamla wärdinnan i Päskylä Christin Johansd:r hastigt siuknade 29.5.1765. Dess enda **d:r** Maria Mickelsd:r samt dess **sonahustro** Maria Jöransd:r, dess **man** Jöran Samuelsson.

s. 409 # 11 - B:n Simon Jöransson (i Laxi by) upwiste ett syneinstrument öfwer den mark, som han jemte sin granne will rödja til mulbete och äng.

s. 409v # 12 - Drengen Mats Mickelsson ifrån Wehkalax emot bondemågen Henrik Thomasson angående slagsmål.

s. 409v # 13 - Ogifta qwinspersonen Walborg Josephsd:r ifrån Pärri föröfwat lösnskaläge och födt ett ännu lefwande piltebarn. Waborg berättade, at hon under sin tienstetid på Prästegården om en afton i mörkret af en obekant man blifwit **lägrad uti en wid allmenna landswägen belägen halmlada, hwarifrån hon om aftonen warit at afhemta halm**. Walborg blef sakfälld.

s. 410v # 14 - Ogifta qwinspersonen Maria Olofsd:r från Wessari h:n i Cuorewesi blifwit rådd af oloflig beblandelse.

s. 411 # 15 - Krono länsman Lindh tiltalte b:n Henrik Simonsson och dess **h:u** Anna Andersd:r ifrån Hafwisto för det de den andra böndagen utan laga förfall **från kyrckian uteblifwit**. Henrik förklarade sig hafwa warit i kyrckian andra böndagen men den tredje böndagen warit siuk deraf, at han **huggit sig i fotbladet**. Anna föregaf, at hon **för sin späda barns siuklighets skull** måst hålla sig andra böndagen hemma men war tredje böndagen i kyrkian. Befrijades.

s. 412 # 16 - Widare anklagade länsmannen, at b:n Henrik Simonsson ifrån Hafwisto skall å en söndag **under påstående gudstienst warit på siön at fiska**. B:n Henrik Henriksson från Hafwisto intygade, at han å en söndag mot aftonen sedt swaranden komma ifrån stranden bärandes fiskeredskap å ryggen. Förenämndas **broder** Anders Henriksson hade flere gånger sedt swaranden **efter gudstiensten fiska och en gång mäta fisk om mårgonen**, tå andre ifrån byen begifwit sig till kyrckan. Sakfältes.

s. 413 # 17 - B:n Erik Jöransson inlade följande skrift: På det min **yngsta son af första giftet** Erik Jöransson ej måtte blifwa lotlös af min **ärfda jord Kärki** skatteh:n i Wihasjärfwi, hwaraf jag afstått åt 2 mine **söner** Anders och Mats ½ hwarandra, så har jag - - för Erik (jemte sin **hustru** Maria Henriksd:r) följande förmåner af hemmanet: **Kifwenpeldo** åker af 15 cappars utsäde, **Uduspeldo inom Palonitu äng** warande åker af 6 cappars land samt **i bohlåkrarne 9 stycken fläckar** tilsamman af 10 kappars utsäde, hwilka til en del af Erik blifwit upodlade, jemwäl til höslag **Leivänmanpeldonitu** äng af 3 lass höslag. Oriwesiby 12.10.1765. Jöran Matsson Kärki.

s. 413v # 18 - Oeconomiemål (restransakningen).

s. 413v # 19 - Enkan Kirstin Johansd:r ifrån Säynäjoki beswärade sig, at bondeh:un Maria Mickelsd:r ifrån Mulila i Wehkalax efter kärandens **systers** Anna Johansd:rs frånfälle förwägrat käranden såsom dess systers enda arfwinge den aflednas egendom. Maria Mickelsd:rs **man** Jacob Andersson anförde, at Anna Johansd:r testamenterat sin egendom åt swaranden och ej lemnat något af wärde. Bör upgiöra uptekningen.

s. 414v # 20 - Förmynderskap (Kuorewesi-sak, VA KOb4).

s. 414v # 21 - Bondesonen Simon Jöransson ifrån Lahtis emot bondesonen Mats Johansson angående skada.

s. 415 # 22 - **Skreddaren** Johan **Fingerros** ifrån Kuorewesi emot dess **halfbroder** Johan Axelsson ifrån Wilkilä angående arf efter dess afledne **fader** Axel Johansson.

s. 416 # 23 - B:n Jöran Mattila ifrån Hirfwijärfwi emot b:n Gustaf Mälli angående slagsmål å allmän landswäg. Förlikts.

s. 416v # 24 - Angående det lidande hwarå bondedottren Anna Jöransd:r ifrån Hirfwijärfwi blifwit bragd therigenom, at bondesonen Jöran Jöransson ifrån Kåckila icke welat fullburda det äktenskap b:n Gustaf Mälli på Jöran Jöranssons anmodan såsom talman henne tilsagt. Förlikts så at Gustaf betalar til Jöran Mattila 18 daler.

s. 416v # 25-27 - Oeconomiemål.

(25 § - Ang. widmachthållande af Hertuala bys gästgifweri.

26 § - Landshöfdingen har anmält, at tingshusen i Orihwesi s:n äro dels af mindre försichtig och dels af ålder numera så förfallne, at i them framdeles utan äfwentyr intet kan ting förrättas. Wid besichtningen hafwa synemännen pröfwat, at nya tingshus böra upprättas å nära intil gamla tingshusen warande Uotila h:ns kålland.

27 § - B. Mats Jöransson Kusjärfwi gästgifware å till Sawolax löpande wägen.)

s. 417 # 28 - Fortsatta målet angående af bondesonen Mats Jöransson ifrån Kärki h:n i Wihasjärfwi anhållna tredie upbudet. Dess **fader** b:n Jöran Matsson Kärki.
Inlades nu ett **delningsinstrument** af 13-14.5.1765. Syftet **at klyfwa hemman** (1 mantal 2½ öre skatt) emellan **söner** Mats Jöransson af förra och Anders Jöransson af senare giftet.
Först upmättes gårds tomten, som befans, sedan gamla kållandet blef tagit til wederlag, wara 112 alnar i längden och 103 alnar uti bredden, hwaraf hwardera hemmanet tildeltes tomt 112 alnar lång och 51½ alnar bred.
De wid hemmanet befintelige **huus fördeltes** på följande sätt:
Mats bekom: ett g:lt boningspörte, 1 boda med loft, 1 stegerhus, 1 g:lt fähus, 1 dito bättre fähus, 1 badstuga, 1 gammal rija, 2 g:la lador, 1 g:l agnhus, 1 närmast til gården stående wisthus.
Sonen Anders: 1 nytt boningspörte, 1 källarepörte, 1 g:l stall, 1 nytt fähuus, 1 g:l badstuga, 1 litet fähus, 1 dito gammalt, 1 foderlada, 1 ny rija, en när til rijan warande lada och agnehus, 1 gammalt wisterhus.
Den tredje rijan nyttias til hälften af hwardera åboen. Sammaledes förbehölt gamla b:n Jöran sig til des dödedag ett nyligen förbättradt wisthuus, kommandes Mats at bo på östra sidan om gården och Anders på wästra sidan.
Åkrar: **Hamplandet deltes til hälften** emellan hwardera åboen. **De uti bohlåkrarne warande tegar, som til mästa delen bestå af tiugu alnars bredd hwar teg, låfwade Mats och Anders sielfwe dela sig emellan således, at alla tegarne klyfwes til hälften**. **PeräPapuma hagaåker, som styckewis finnes wara delt grannarne emellan**, blef nu hwad på Kärki h:n faller, emellan Mats och Anders **til hälften hwart och ett stycke fördelt**, undantagande **Niemen peldo** under 10 cappors utsäde, som gamla b:n Jöran Matsson låfwade sielf behålla så länge han lefwer, och uti wästra åkeren **Naurispeldo** af 10 cappors utsäde, men efter Jörans död kommer desse åkerstycken at delas emellan bröder. Sönerne Mats och Anders skola efter öfwerenskommelse betala hwardera til deras fader uti uppehälle 1½ tunna råg årligen.
Ängarne bärgas på följande sätt: **Den ena får Palo nitu och den andra Holman ladon all**. **Uti Mapä äng får hwardera en ladas andel. Den ena får Isåhulpå och Karfwanen och den andra Wähähulpå och Sillansiwu. Wähkaniemi Suolato och Juoppålato ängar kommer at delas uti jemgoda delar til helften** emellan hwardera. **Kalaniemi korpilato delas, men Randalato bergas til hälften. Kuppinen och Maljanen bärgas således, at den som ena året får Maljanen, bärgar andra året Kuppinen. Jokilato, Sammalinen, Suolato, Malato och Aittosari ängar delas til hälften emellan hwardera**. Förenämde ängar låfwade Mats och Anders sielfwa klyfwa sig emellan. Om någon del de ei kunna werkställa, kommer förrättningsmännerne at jämkas.
Således öfwerenskommit.
Henric Lindh, Jöran Eriksson Mulli, Mats Johansson Jussila.

s. 418v # 29-30 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 261 # 29 (14.10.1765) - Tredie upbudet å ½ **Kärcki** h:n för Mats Jöransson.

s 261 # 30 - G:la b:n Jöran Matson **Kärcki** ifrån Wihasjerfwi bewiste, at han wid höstetinget, ang. Kärcki h:n såsom des arfwejord förordnat, at des **söner** Mats och Anders Jöranssöner böra thet till hälften besitta. Som Mats å des hälft allaredan tredie upbudet erhållit, upböds den andra hälften för Anders första resan.)

s. 418v # 31 - B:n Jöran Pylcki beswärade sig, at sedan han medelst rödning börjat upodla äng i ändan af dess **gamla bohläng Jylhänijtu wid Sahakåski forss** skall bondesonen Jöran Jöransson från Yrjälä h:n i Sarijärfwi äfwen börjat å samma ställe rödja. Jöran Jöransson bestred, det twistestället ligger wid **Jylhänittu**, utan skall thet wara belägit wid en Hulipas h:n tilhörig äng, hwarföre och som marcken therinwid tilhörer Yrjälä h:n, Jöran Jöransson begierte bibehålla sin nyrödsel. Nämdemannen Johan Olofsson Kålhi intygade, at Jöran Jöranssons **fader** Jöran, som förestår Yrjälä h:n, nyligen afstått det omtwistade stället til käranden. Jöran Jöransson saknades talan.

s. 419v # 32 - B:n Jöran Seppälä ifrån Akola hade förlikts med inhysesh:un Sophia Andersd:r där angående det hennes omyndiga **d:r** Sophia Henriksd:r skadat Johans? får.

s. 419v # 33 - Drengen Johan Adamsson från Akola samt nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio hade bilagt deras twist angående en **bössa**.

s. 419v # 34 - **Dragon** Anders **Idström** ifrån Säynäjoki berättade, at soldateenkan Lisa Matsd:r i samma by tillika med nämdem:n Mats Mickelsson Karpi, då Idström jemte dess **h:u** Sophia Matsd:r warit å deras arbete i skogen, kommit i Idströms hus och therstädes efterletat något garn, som Lisa förmält sig igenom tiufwarhand hafwa mist, hwarjemte Lisa å Påhiala h:n i fleras närwaro sagt, det Idström med dess h:u garnet af henne stulit. Lisa Matsd:r förklarade, at sedan hon sidstledne wåhr genom tiufwarhand mist 9 rullor blågarn, skall hon af byfolket blifwit öfwertald at thet i alla hus eftersöka. Hon hade med Karpi gått i Idströms pörte, hwarest hon å bordet funnit blårgarn, som liknade hennes garn men lämnat thet qwar. Anstånd.

s. 420v # 35 - B:n Johan Nåppari ifrån Pehula beswärade sig, at sedan enkan Lisa Simonsd:r, som åbor Magnula h:n, jemte dess granne Thomas Jöransson **å deras samfäldta marck wid Sillanpä upodlat åker** til 1½ tunnas utsäde, har Johan Matsson therinwid äfwen börjat uptaga åker, men Lisa åter å andra sidan påbörjat slik upodling samt så betagit honom tilfälle at sitt påbegynte arbete utwidga. Lisa Simonsd:r berättade det omtwistade stället blifwit af henne redan förut til linland nytjat. Förrättas syn.

s. 421 # 36 - B:n Johan Matsson Nåppari i Pehula androg, at han med bondeenkan Lisa Simonsd:rs ifrån Magnula afledne **man** Johan Jöransson öfwerenskommit at å en **med hägnad omgifwen marck Koifwistonperä** samfält upodla åker och äfwen **fastställt en rå** them emellan, men Lisa skall låtit gräfwa å samma ställe ett dike 3 alnar mer inpå Johans andel än wederbordt. Lisa lofwade at nu genast flytta diket å rätta stället.

s. 421v # 37 - Nybyggaren Jöran Jöransson ifrån Kallenautio anförde i närwaro af dess **broder** nybyggaren Mats Jöransson, at sedan landshöfdingen Jeremias Wallen genom utslag 1.5.1765 förordnat, det Kallenautio **nybygge bör dem emellan delas**, har Mats tilsagt honom ½ i den af honom upodlade åker, hwaremot han betalt til Mats 36 daler kopparm:t. Förliktes at Mats får hålla sin åker.

s. 422 # 38-39 - Nybyggaren Jöran Jöransson ifrån Kallenautio emot dess broder Mats Jöransson angående ersättningar.

s. 423 # 40 - Fortsatta saken angående rödjande af höslag **medelst dikning och hygge i Torkelinkorpi kärr** i Pitkäjärfwi by. Syneinstrument 27.9.1765: Sedan Johan Antila och Johan Sariko anwändt 4 dagswärcken å dikning til **watnets uttorckande ifrån Torkelinkorpi**, har b:n Mats Hoifwola genom förhuggning afstängt käranderne, så at de ei mera fått rödja än allenast 102 alnar uti längden. Men Mats Hoifwolas hygge är 198 alnar långt och finnes **Torkeli äng** wara 216 alnar å öfra sidan belägen ifrån det stället, som Håifwola öfwat hygge. De öfriga grannar i Pitkäjärfwi wille icke deltaga i kärrs nyttiggörande til äng. Ingen sämja wid synen. Förliktes at **hwar och en får 1/3 af Torkelinkorpi äng, som länsmannen delar.**

s. 424 # 41 - Fortsättning till 34 #. Inhysesqwinnorne Maria Matsd:r, Regina Eriksd:r och Anna Henriksd:r ifrån Påhiala i Säynäjoki witnade. Maria: at då Lisa en gång **warit at bada** å Pohiala h:n, har hon angående tiufnad sagt: **Så sant jag har detta barn i min famn war mitt garn som låg på bordet i Idströms pörte**. Regina: hört Lisa Matsd:r utlåta sig, at hennes garn af twå nystade och tre onystade härfwor werkeligen warit i Idströms pörte. Anna: Lisa sagt, at hennes genom tiufwahand bortkomne garn wid dess ankomst tillika med Mats Karpi til Idström warit å bordet. Lisa Matsd:r dömdes at sitta 3 dagar i fängelse wid watn och bröd samt giöra Idström och dess h:u ofentelig afbön.

s. 425v # 42-43 - Oeconomiemål. Förmynderskap.

(s 211 # 43 - Til afl. b:n Jöran Mårtensson Sikalas fr. Lasola efterlemnade 5 omyndige barns förmyndare förordnades deras **faderbroder** b:n Lars Mårtensson Lasonen. (KOb4))

s. 425v # 44 - **Wicelandsfiscalen** Abraham **Åhlman** berättade, det han **wid sine kringresor erfarit, huruledes den ifrån Oriwesi by genom Cuorewesi cappellgiäld til Keuru och flere soknar löpande allmenna landswägen skall wara i så olagligit och förfallit tilstånd, at resande med stor olägenhet i synnerhet höst- och wåhrtiderne kunna ther framkomma. Brofogden** Carl **Prockman**, dess **fader förra brofogden**. Förrättats syn. Länsmannen Lindh förmälte, at han icke hunnit inkalla alla delägande. Wägen intil Ruowesi sokns gränts blifwit öfweralt synad. Syneskriften ingafs. Några bönder anförde thet the hafwa för långa wägastycken eller them tillagde delar bestå af sänkig och odugelig jordmon, at diken icke kan widmachthållas. Flere bönder blefwo sakfälte. Bönderne kan anhålla om ny wägdelning hos landshöfdingen.

s. 428 # 45 - Oeconomiemål. (Fråga om landswägens underhållande. Inh. Johan Samuelsson fr. Hawisto bodde för 30 år sedan å Köykänpä torp.)

s. 428 # 46 - Inlades en skrift af 7.10.1765. Upteckning, wärdering och skifte af lösa egendomen efter wärdinnan å Pafwola kronoh:n i Oriwesi by Anna Jöransd:r, hwilken för 1½ år sedan afgått, emellan dess efterlämnade barn, **sönerne** Lars och Mats Johanssöner, som nu til hälften åbo Pafwola h:n, och **döttrarne** Maria, Anna, Chirstin och Regina Johansdöttrar, Maria **gift med** åboen af Uotila h:n i Onnistaipale Mats Johansson, Anna **med** åboen af Konti h:n i Oriwesi by Thomas Andersson, Chirstin **med** åboen af Sikanen h:n i Lydickälä Eric Andersson och Regina **med** åboen af Laurila h:n i Ånnistaipale Mats Henriksson. Förenades om betalningar. Underteknade: Lars Pafwola, Matts **Kössi** ym.

s. 429v # 47 - B:n Jöran Matsson Alanen ifrån Borgerla hade med b:n Anders Suckila förlikts angående samfäldta soldats skiutsningar.

s. 430 # 48 - Fortsättning till 19 #. B:n Jacob Andersson Mattila i Wehkalax uptedde i närwaro af enkan Chirstin Johansd:r ifrån Säynäjoki förtekning å den af inhysesenkan Anna Johansd:r efterlemnade egendom. Chirstin afstod från arf efter sin **syster**.

s. 430v # 49 - Fortsatta saken angående Pitkäjärfwi byamän emot Lasola åboer om åwerckan. Bilagts sålunda, at käranderne lämna åtal samt at **Kaipalahdenkalio**, **Kangaslaidonkallio** och **Koukujärfwi** (TMA: - - kallio, Hangas - -, Koucku - -.) skola wara rår parternes ågor emellan til dess råer kommer af landtmätaren upgångne.

s. 431 # 50 - Rusthållarene Henrik och Sigfred Hörtsänä klagade, at **torparen** under **capellanen** Johan **Utter** tilhörige kronoh:n Woitila Mats Eriksson **Ahola** til torpåker intagit öfwer rå en 4 cappars land til ärtland samt lika mycket til rågutsäde, hwarjemte torparen nedhuggit en stor furu, som warit råå Hörtsänä ich Woitila byar emellan. Förliktes.

s. 431v # 51 - B:n Simon Mickelsson Päskylä jemte dess **swåger** Mats Eliesson Wingiö ifrån Längelmäki fordrade af deras **stiuffader** och **swärfader** b:n Jöran Samuelsson Päskylä arf efter deras **moder** och sistnämndes **h:u** Chirstin Johansd:r.

s. 432 # 52 - Gamla b:n Jöran Samuelsson ifrån Päskylä androg i närwaro af dess **stiufsson** b:n Simon Mickelsson, at tå uptekning efter dess **företrädare i ächtenskapet** b:n Mickel Eriksson förrättats, har Simon - -. **Moisionsarka och Lähdenpohia åker**.

s. 433v # 53 - Inhysingen Johan Henriksson ifrån Lihasula by i Cangasala på sine **döttrars** Maria och Margareta Johansdöttrars wägnar kärade emot innehafwaren af Jussila h:n i Kauppila by nämdemannen Mats Johansson och b:n Simon Eliesson angående hälften af Jussila h:n, hwilket han i anseense til deras numera afledne **moders** Sophia Elied:rs **arfsrätt** tillwinna begiärdte. Af hofrättens dom 27.6.1752 inhemtades, det Sophia Elied:r twistat med dess **broder** Simon Eliesson angående ½ i Jussila h:n, hwaraf sidstnämnde i anledning af en med Sophias **man** Johan år 1748 träffad förening kommit i besittning, men Sophia återfinna sökt af den grund, at hon til föreningen såsom hennes arfwejord icke samtyckt. Hofrätten så afgiordt, at emedan ½ Jussila h:n icke kunde för Sophias arfwejord ansees, såwida dess man kommit i besittning deraf i anledning af dess **swärfaders** Elias Jöranssons förordnande samt betalt dess swärfaders skuld. Anstånd.

s. 434 # 54 - Upbud.
(VA Ylä-Satak. KOb3 s 262 # 54 - Tredie upbudet å **Påhiala** h:n i Säynäjoki by för Simon Eriksson.)

s. 434 # 55 - Förliktes b:n Simon Päskylä med Jöran Samuelsson angående oqwäden.

s. 434v # 56 - Fortsättning till # 53. Kärandernes anspråk förkastades.

s. 435 # 57 - Inhyseskarlen Johan Henriksson ifrån Lihasula androg, at sedan wid wintertinget förordnats at uptekna och skifta ägendomen efter dess afledne **h:us** Sophia Elied:rs föräldrar **fadren** Elias Jöransson och **modren** Maria Johansd:r, har upteckningen förrättats men en del af ägendomen undandölgts. Swaranden Mats Johansson befriades.

s. 436 # 58 - Inhysningen Johan Henriksson ifrån Lihasula fordrade af nämndemannen Mats Johansson samt b:n Simon Eliesson ifrån Kaupila 4 tunnor råg, 5 lass höö, 3 rep halm och 3 lispund hampa, som Johans öfwer 20 år sedan afledne **swärfader** Elias Jöransson skyldig blifwit. Upsköts.

s. 437 # 59 - B:n Johan Erola ifrån Oriwesi by emot fendrichen Carl Otto von Pfaler ang. rättegångskostnad.

s. 438 # 60 - Fortsatta saken emellan **fendrichen** von **Pfaler** och Johan Erola ang. **nyttio-rätten til Orihpåhia utåkrar**. Häradsrättens utslag fastställd i hofrätten 22.4.1765. Upsköts.

s. 438v # 61 - Fortsatta saken (36 #): **Fendricken** Carl Otto von **Pfaler** emot sin förra landbonde å Siukola fältwäbelsboställe i Oriwesi by Anders Johansson angående eftersatte **landbondeskyldigheter**. Upwistes synesinstrument 4.5.1765 bl.a. innehållande följande efterlåtenheter: 1) **Sakari åker** delvis ouplögd. 2) För en trumma i landswägen och eftersatt **reparation wid Naroja landswägsbro**. 3) **Wänäjoki ängshägnad** oförbättrad. 4-5) **Wuohimoisio åkertäppa** delwis oplögd. 6) **Wuorenpä Moisio** - -. 7) Uti **bohlåkren** finnes under 15 cappars rågutsdäde, Siukola boställets tegar, af långt swagare än grannarnes. 8) Tre lass rijewed finnes af Anders wara hemsläpad. 9) Den uti ladugården qwarliggande giödningen - -. 10) Wid Anders Johansson tilträde har fendrichen haft 7 famnar kastwed - -. **Wenejoki äng**.
Anders Johanssons förklaring. **Wenehjoki ängshägnad, Wuohimoisio åker**.

s. 445 # 62 - Fortsatta saken. Eskola academieh:ns åboen Johan Simonsson ifrån Wehkalax emot kronob:n Henrik Thomasson Erola angående äganderätten til **några åker- och ängsupodlingar å Hullunkorpi skogsmarck och Isonitun perämoisio åker**. Enligt syneinstrumentet 9.9.1760 tilhöra förenämnde åkrar och ängar Eskola h:n.

s. 446 # 63 - Innehafwaren af Prästegård **contractsprobsten** Anders **Salowius** emot skatteb:n Christopher Andersson **Gummerus** ifrån Woitila ang. **äganderätten til Jurakonniemenlahdenpohia äng**. Anförde, at **Jurakonlahdenpohia äng på det sättet undankommit sin rätta bohstad Prästegård, at förra kyrckioherden Joseph Gumerus, som ägt Ärrälä h:n i Woitila, gifwit hemmanet och ängen åt sin son adjuncten Henric Gumerus**, efter hwilken ängen sedermera stadnat i dess arfwingars händer. Som ängen således olagligen under sin rätta bohlstad blifwit bortgifwen, så anhöll probsten, at **Juraconlahden påhia äng** må Oriwesi sokns Prästegård åter tilerkännas.
Christopher Gummerus anmärkte, at han innehar **Juraconlahdenpohia äng** och hafwa dess öfrige grannar **capellanen** Johan **Utter** samt bönderne Anders och Samuel Ärrälä äfwen **derutinnan sine andelar**, såwida **ängen med dom är tegskiftad**. Upsköts.

s. 447 # 64 - B:n Henrik Kihlala ifrån Salokunda fordrade af b:n Jacob Johansson Randala 1 tunna 10 cappar råg, som Henrik til Jacobs numera afledne fader Johansson lånt. Förliktes.

s. 447v # 65 - B:n Henrik Kihlala ifrån Salokunda kärade til b:n Anders Suckila, at denne föröfwat åwerkan å Henriks nyrögde **Kåifwupårras äng**. Intygades, at **Kåifwunporras nyrödning** är på samfäldt byamark upodlat och at den ingenthera af partens h:n tilförene tilhört. Nyrödningen bör **delas** emellan parterne.

s. 448 # 66 - **Kyrckioherden** magister Anders **Salowius** berättade, at **en del af hemmansåboer, torpare och inhysningar tredskats at giöra de wanlige dagswercken til Prästegården**. Ingafs förteckning å de som dagswercken försummat. Inhemtades at större delen utgiordt deras dagswerken undantagande följande: Inhysningen Thomas Johansson ifrån Hafwisto, som är dreng hos sin **broder**, inhysingen Mats Eriksson ifrån Borgerla, som är af siukdon beswärad, inhysesh:un Maria Matsd:r ifrån Kihlala, som numera är **wärdinna** å Kihlala h:n, nybyggaren Jöran Kallenautio, som will förnöija probsten. För alle de **under Hålmagård lydande torpare** och inhysingar ällofwa (11) til antalet war deras hosbonde **capitaine** Robert Henric **Silfversvan** närwarande. Stemningen för Hållmagårds torpares del bristfällig.

s. 449v # 67 - Upbud.
(VA Ylä-Satak. KOb3 s 263 # 67 - B:n Johan Matsson från Knapila ingaf en skrift af 2.4.1765: För den i denne skrift nämde arfsandel **efter afl. b:n** Mats Jöransson har sk.b:n å **Yrjälä** h:net i Knapila by Johan Matsson till **des broder** Jacob Matsson betalt 30 d:r. **Theras syster** Beata Matsd:r. Johan Matssons **bröder** Mats, Jacob och Jöran. Bewiljades Johan Matsson första upbudet på Yrjälä h:n.

s. 449v # 68 - **Probsten Salowius** emot Borgerla, Kockila, Akola, Safwo och Oinasniemi boer för det **de ei bilat den af dem å Prästegården upbygde ladan**. De låfwar bila.

s. 449v # 69 - B:n Thomas Mickelsson Jussila ifrån Hapaniemi anförde emot dess granne Henrik Jussila, at då käranden ensammer innehaft hela Jussila h:n, skall han gifwit **soldaten** Johan **Swartman** tillstånd **at å dess enskilte skogsmarck uptaga Tammenjärfwen-peldo utåker** af 8 cappars utsäde, men sedan swaranden kommit i besittning af ½ Jussila h:n, skall han för ett år sedan åkertäppan soldaten egenwilligt fråntagit och des ½ h:n underlagt. Henrik bör afstå ½ af **Tammijärfwenpeldo** åt Thomas.

s. 451 # 70 - ½ åboen af Jussila h:n i Hapaniemi by Thomas Mickelsson kärade til, at dess granne andra ½ innehafwaren Henrik Jussila sielfwilligt upplöigt och besått en parterne **gemensamt tilhörig åkertäppa Tammijärfwenpeldo**. Förliktes.

s. 451 # 71 - B:n Thomas Mickelsson Jussila ifrån Hapaniemi emot dess granne Henrik Jussila för det denne slagit och bärgat höö til 12 lispund öfwer råen å **Niemennitu äng**.

s. 451v # 72 - Förordnades nämndemannen Mats Kaupila at **dela och jemka** Jussila h:ns i Hapaniemi by **åkrar**, uti hwilka Thomas Mickelsson föregifwit sig i dess tilständiga andel wara wanlåttad.

s. 451v # 73 - Fortsatta saken. Angifne mål emot **kyrkioherden** Anders **Salowius** ang. förbrytelser. Närwarande angifwaren fendrichen Pfaler, Salowius samt vicelandsfiscalen Abraham Åhlman. **Consistoriets representant kyrckioherden Engelbrecht Rancken legat hela sommaren siuk**. Upsköts.

s. 452v # 74 - Fortsatta saken (52 #) mellan fendricken Claes Johan Uggla samt Pajukanda byamän angående **Lehtisalo frälsehålme**. Upsköts.

s. 454 # 75 - Angår rättigheten til Äijäis skatteh:ns besittning emellan capitainen Silfversvahn samt framledne majorskan Spåra och länsman Lindh. Upsköts.

s. 455 # 76 - Bonden Johan Erola ifrån Oriwesi by hade **emot förbudsdom tiudrat hästar** uti Oriwesi bys samfälte åker innan all sär warit inbärgad.

s. 455 # 77 - Fortsatta saken. Bönderne Johan Erola samt Erik Parpola och Thomas Konti ifrån Oriwesi by twistat angående nyttiorättigheten af 7 cappars åkerland i **Orihpohia-moisio utåker.** Rätten pröfwade at pålägga parterne at soldaten **Grönroths** upodling af 7 cappeland til mulbetesmarck utlägga.

s. 456 # 78-79 - Oeconomiemål.
(78 § - Qwarntullslängden.

79 § - Rättaren Jöran Pålsson blir skräddare för ståndspersoner.)

s. 456 # 80 - Nämndemannen Johan Kålhi från Safwo berättade i sin **sons** Gustaf Johanssons närwaro, at nämndeman numera, sedan han **mist sin syn**, nödgats öfwerlemna hemmanets bruket til sin son.

s. 456v # 81 - Fortsatta saken. Pålagt at torpareh:un Anna Eriksd:r från Säynäjoki med ed erhålla, at hon **dragon** Henric **Stålt** ej frånstulit fåret.
Witnen: **Torparen** Erik Eriksson från **Myllymäki** intygade, at sedan Anna Eriksd:r råkade i twist med dragon Henric Stålt om ett får, har han uppå Annas **mans** Johan Jöranssons anmodan åtfögt honom jemte nämndemannen Mats Karpi och Anna til dragon Stålts torp i ändamål att förlika, men Anna warit emot och gråtit samt påstå fåret wara hennes. Nämndeman Mats Thomasson Karpi berättade likaledes. **Dragon** Anders **Idström** wiste intet. **Landbonden** Henrik Matsson intygade, at Stålts fåhr i flere sommar hållits ibland dess fåhr, af

hwilka Anna borttagit ett. **Landbondesonen** Samuel Henriksson wistet intet särskilt. **Landbondeh:un** Margeta Matsd:r betygade, at det warit Stålts fåhr, som Anna tagit. Afskiedade **sold:n** Eric **Ståhl** omtalte, at Myllymäki **torpah:un** Maria för honom berättat, at fåret tilhör dragon Stålt. Pigan Anna Caisa Jacobsd:r från Prästegård intygade, det sedan fåret en dag warit bland Prästegårds får, dit det af Annas **dotter** Maria blifwit bragt, har Maria dit kommit och berättat, at det blifwit Stålt ifråntagit såsom hennes moder tilhörigt och henne afhändt, hwarjemte Maria begiärdt, at de finge gå bland Prästegårds får, på det Marias **modermoder** Anna Grelsd:r ei finge weta deraf, emedan hon tå skulle börja hålla med dragon Stålt owäsende.
Torpareh:n Anna Eriksd:r befriade sig genom ed at icke hafwa stulit dragon Stålt tilhörigt får, ty blef hon för tiltal befriad.

s. 459v # 82 - Hofrätten hemställdt. (Tjufnad i Kallenautio.)

s. 459v # 83 - I närwaro af b:n Mickel Bengtsson Bengtilä från Rajalax anförde wicelandsfiscalen Åhlman, at emedan han förnummit det Mickel flere år warit från mantalslängden utesluten, ehuru han ännu icke innehar de å i afseende, å hwilka han bordt frikallas från kronoutskylder, han äfwen ännu såsom frisk och föhr hemmanet förestår. Mickel förklarade sig, at han för 5 eller 6 år sedan icke för ålder utan **för sin bräcklighet skull blifwit af mantalscommissarien Gabriel Kekonius frigifwen från mantalslängden**. Siukligheten består af att **swårt tarmbruk ach af synliga wäxt å sitt högra öga**. Kekonius torde utge sitt utlåtande.

s. 460v # 84 - B:n Mickel Juopåla ifrån Uiherla , hwilcken inkalladt at swara Åhlman för det Mickel låtit i förtid sig ifrån mantalslängden uteslutas, war icke närwarande.

s. 460v # 85 - Kronolänsman och vicelandsfiscalen Henric Lindh ingaf förtekning å de fångar, som han framskuffat ifrån 21.4.1763 til 27.8.1765.

s. 461 # 86 - Oeconomiemål. (Swedjeutsyningen. B. Jöran Eriksson Hulipas får til ängsrödning swedia å Ninivuorenteurä, wid Wähähulipanjärwi träsk och å Liesjärventaipal, b. Mats Eskola å Latohuchtan och Mustasildan ma, b. Markus och Jöran Joensu å Wekaran och Jylhenma skogsmark, b. Johan Huikuri å - -.)

s. 461 # 87 - **Nämndeman** Johan **Kolhi** från Safwo blef **för swagsynthet och ålderdom entledigad från nämndemannasysslan** med det loford, at han under sin **tienstetid nychter och pålitelig** warit. B:n Johan Henriksson Tilsa från Safwo kallades til ny nämndeman.

Pirkkalan talvikäräjät 16-.2.1765

s 369 # 99 - Upsk. målet emellan Witaniemi, Säxniemi och Kämmenniemi åboer emot Säynejoki byamän ang. ågotwist. Säynäjoki rusthålls innehafware **capit:n Klick afliden. Dess måg och enda arftagare baron Johan Gustaf Mellin** anmälte at Säynäjoki rusthåll innehafware nu är **hans stiufswärmoder** enkefru **capiteinskan Dorothea Fock**. Upsköts.

s 378v # 112 - Inh.karlen Mats Pettersson ifrån Witaniemi jemte **des systrar** land-bondeh:un Brita Pettersd:r och enkan Maria Pettersd:r ifr. Säynejåki emot innehafwaren af Witaniemi skatteh:n **bröderne** Petter och Johan Petterssöner jemte **theras moder** enkan Maria Matsd:r, ang. arf efter deras afl. föräldrar uti Witaniemi h:n, såsom kärandernes fädernes arfwejord. Swaranderne upwiste fastebref af 3.10.1763 å Witaniemi h:n.

s 379 # 113 - Inh.karlen Mats Pettersson ifrån Witaniemi jemte sine **systrar** landb.h:un Brita Pettersd:r och enkan Maria Pettersd:r ifrån Säynejåcki (i Oriwesi s:n) emot **theras stiufmoder** bondeenkan Maria Matsd:r från Witaniemi, ang. boupteckining efter **kärandernes afl. fader** Petter Pettersson, och emot **sine halfbröder** bönderne Petter och Johan Petterssöner ifrån Witaniemi, ang. att wisa redo för kärandernes arfsandelar i löss efter **theras afl. moder** Brita Mickelsd:r samt fast och löss efter **theras fader** Petter Pettersson.

Pirkkalan syyskäräjät 14-.9.1765

s 201 § 116 - Fortsättning till 99 § ang. wintertinget 1765. Säynäjoki rusthåll innehafwes nu af afl. capitein Klicks måg baron Johan Gustav Melin. Upsköts.

s 204v § 110 - Fortsättning till 113 § ang. wintertinget 1765. Intet nytt. - Förliktes.

Rajankäynti Päilahden ja Pitkäjärven kylien välillä 19-20.10.1765
VA Ylä-Satakunta KOa89 s. 517-520, mf JK 1705

Hofrätten har medels dom 7.12.**1763** afgiort den ägoskilnadstwist, som genom wad från Norrfinne lagmansrätt dit dragits. Wid första råstället uptedde parterne **landtmätaren Carl Mannebergs charta** öfwer råerne 1758 samt hofrättens dom. Inhämtades at lagmansrätten dömt för laga **skilnader** emellan Peilax och Lydikälä **bergsklippan wid Nuotajerfwi strand** teknad under lit A å 1758 års charta samt emellan Peilax, Lydikälä och Pitkäjerfwi **Tuohiwahanlaka stenröse** lit D och sidst emellan Peilax och Pitkäjerfwi **qwarnstället wid Ahloja bäck under namn Peilahdenjoensu** litt F. Hofrätten har ändrat Peilahdenojansu således, at Peilahdenojansu under lit D och F blifwit ogilladt och **det rätta Peilahdenojansu råställe är ansedt at wara den närmast til Peilax by warande bäck, som ock kallas Lammikon eller Raiskionoja.**
Lades Nuotajerfwen rå wid roten af en liten bärgsklippa 33 alnar från Nuotajerfwi träsk samt 104 alnar från Peilax boernes Nuotajerfwen moisio åkergärdesgård. Rån består af fem stenar med en femkantig häll under hiertsten. I hällen högs en grop, hwarest sattes en år 1762 slagen slant och brändt kåhl. Tuohiwahanlaka är ett litet bärg, hwarest lades ett femstena rör och uti bärget inhögs en grop med 1762 års slant och kål samt med streck til Nuotajerfwen rå och til Peilahdenojansu samt det tredje emellan Lydikälä och Pitkäjerfwi byar til Pitkämänlepo. Sidst lades Peilahden ojansu ett bäcksmynne wid Kolljojerfwi träsk, som nu på chartan anmärktes med lit a. Förseddes med en år 1762 slagen sex öres slant och bränkål.
Närwarande landtmätaren Carl Krusell.
Joh. Eek.

Oriveden ym talvikäräjät 17-20.2.1766
VA Ylä-Satakunta KOa91 s. 289v-, mf JK 1707-1708

Nämdemän: Jöran Eriksson Mulli från Lasola, Henrik Andersson Wessari, Lars Johansson Pafwola från Oriwesi by, Matts Mickelsson Karpila från Säynäjoki, Jöran Jöransson Yrjölä från Wilckilä, Matts Johansson Jussila från Kaupila och Jacob Jacobsson från Borgerla.

s. 299 # 1 - Oeconomiemål. (B. Johan Henriksson Tilsa fr. Sawo blir nämndeman.)

s. 299 § 2-6 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 310 # 2 - Andra upbudet på **Yrjälä** h:n i Kauppila (= Knapila) för Johan Matsson.

s 311 # 3 - Tredie upbudet på **Erickilä** h:n för Erik Jacobsson.

s 311 # 4 - Andra upbudet på **Yrjälä** h:n i Wihasjerwi för Erik Henriksson.

s 312 # 5 - Tredie upbudet på **Tuomola** h:n (i Wihasjerwi) för Erik Jöransson. Förlikning 22.6.1763 med samarfwa.

s 313 # 6 - Andra upbudet på ½ **Kärki** h:n i Wihasjerwi för Anders Jöransson.)

s. 299 # 7 - Wid andra upbudet å Kärki h:n på bondesonen Anders Jöranssons begäran anhöll bondesonen Henrick Henricksson ifrån Hirtolax å sine **bröders** Johan och Elias Henrikssöners wägnar anstånd med upbud, såwida efter deras swärmoders, b:n Jöran Mattssons förra h:u ännu icke arfskifte förrättats. Upsköts.

s. 300 # 8 - Oeconomiemål. (Syningsinstrumentet 29.10.1765 öfwer **Ajoxenma, Sinijärfwenma. Siniwuorenma och Huhtanen** jordstycken, hwarest Järwenpä boer äro sinnade till mulbetets förbättrande swedja.)

s. 300 # 9 - Rusthållaren Sigfred Henrichsson Hörtsänä inlade en skrift af 18.10.1765, att ½ rusthållaren Hörtsänä Henrick Johansson giort i närwaro af andra ½ rusthållaren Henrik Johansson och **dragon** Gustav

Orrstedt den författning, at dess **h:u** Beata Sigfreds:r skall efter hwars död hafwa at åtniuta 600 daler och barnen 600 daler hwarthera. Äldsta **dottren** Sophia. Äldsta **sonen** Sigfred får ½ hemmanet.

s. 301v # 10-14 - Förmynderskap. Upbud. Oeconomiemål.

(s 233 # 10 - Til rusth:n Sigfred Henriksson Hörtsänäs omyndige **syskonsonens** Johans förmyndare förordnades nämndem:n Lars Johansson Pafwola samt **döttrarnes** Sofia och Kaisa förmyndare förordnades Sigfreds **sysslinge** b:n Mats Johansson Uotila för arfskifte efter Sigfreds afl. **fader** Henrik Johansson. Nämdem:n Lars Johansson Pafwola är **swåger** till afl. Henrik Johansson. (VA Ylä-Satak. KOb4))

(s 313 # 11 - Innehafwaren af **Rupisuu** h:n i Rajalax Johan **Fabrilius** inlade en skrift af 24.1.1766: Emedan min **yngsta son** Gustaw **Fabrilius** ifrån dess späda barndom jemte mig arbetat mitt innehafwande Rupisuu h:n -- får Gustaw, sedan han betalt till dess **yngsta syster** Anna Beata Fabrilia 100 d:r, ensam besittia Rupisuu h:n. Om Gustaw dör utan bröstarfwingar, får min **äldsta son** Johan Fabrilius h:net. Bewiljades första upbudet. (VA Ylä-Satak. KOb3)

12 § - Anhållan om klyfning af Höydes eller Jarala cr.rusthåld emellan Helena Elgs **systersonssöner** Johan och Henrik Henrikssöner.

13 § - Innehafw. af Suomasema rusthåll kapell. Henrik Sundström inlemnade ett skattewärderingsinstrument öfwer Terijoki kr.h:n, som är augment under Suomasema och hwilken af dess h:us moderfader afl. Johan Wanaeus förut ägts, som utan arfwingarnes wetskap försålt detsamma. Gl. b. Johan Henriksson Terijoki upptedde afl. probsten Wanaei betyg af 10.5.1736, at Johan för Terijoki betalt (probstens moder) Marg. Prytz 115 d:r. Inrymningen 12.12.1736.

14 § - Kuorewesi-sak.)

s. 301v # 15 - Fortsatta saken angående Mickel Bengtsson (född 1707) Bengtilä i Rajalax, som inte förts i mantalslängden. Fordrades ett nytt läkarbetyg.

s. 303 # 16 - Oeconomiemål. (Berör ½ Tuomola h:ns i Kärte klyfning.)

s. 303 # 17 - Kerte byamän emot Martila åboe angående rågång Kertekåskenruhensun kiwipyki, Jylhänkanganpåhjaspä, Pennonporras, Surensuonhonga.

s. 303v # 18 - Kärte byamän emot inhyseskarlen Marckusson angående åwerckan.

s. 304 # 19 - Innehafwaren af Martila h:n i Liposalmi Matts Henriksson emot b:n Marckus Yriälä från Jåensu angående rågång Rajahonga wid Jylhä strand, Tiliwuori och Martin ladonpolvi.

s. 305v # 20 - B:n Mats Henriksson från Liposalmi emot smeden Thomas Thomasson från Suinula angående kronoutskylder.

s. 306v # 21 - Inhysingen Anders Johansson från Martila emot länsmannen Lindh m.m. angående en koo och en yxa.

s. 308 # 22 - Bondesonen Johan Johansson från Hytiälä klagade öfwer b:n Anders Eriksson ifrån Suckila samt dess **h:u** Anna Jacobsd:r, at tå han warit hos dess **swärmoder** Maria Henriksd:r at köpa en koo och en get, skola the begge öfwerfallit och hårdragit honom. Upsköts.

s. 308v # 23 - Oeconomiemål (ang. Kuorewesi).

s. 308v # 24 - Rusthållaren Petter Essbiörn ifrån Harju kapellgield i Birckala androg, at han af innehafwaren af Rupisu h:n i Rajalax Gustav Fabrilius wid marknaden i Tawastehus stad i januarii köpt en häst för 120 daler, men hästen börjat halta för spatt å dess wästra framfot. Nämndemännen märkte inget fel.

s. 310v # 25 - Bondeenckan Walborg Ericksd:r från Ylöwesi emot dess swärfader Jören Henricksson angående ägendom.

s. 312 # 26 - Bönderne Erick Mattila och Johan Antila från Peilax emot Pitkäjerfwi byamännerne ang. påbörjad rågång emellan **Tuohiwahanlaaka** och **Peilahdenjoensu**. Anders Brusilas i Pitkäjerfwi swärfar nämdeman Jöran Mulli.

s. 313v # 27 - Gamla b:n Johan Johansson från Suinula emot dess son b:n Jöran Johansson Siukolas h:u Brita Pettersd:r och andra son angående några åkerfläckar.

s. 314 # 28 - Förliktes b:n Thomas Jussila från Hapaniemi med dess wallherderne Sigfred Mattsson från Uiherla och Jacob Jöransson från Pajukanda angående ätioskada.

s. 314 # 29 - B:n Thomas Jussila från Hapaniemi androg, at bondeh:un Kirstin Jöransd:r beskylt dess **h:u** Anna Jöransd:r för **tiuf** och påstått at Anna tagit en **silfwerbrisk** ifrån Kirstins späda dottres bröst. Briskan hade bekommits tilbaka af kärandens 20 år gammal ogifta **syster** Maria Mickelsd:r. Upsköts.

s. 315v # 30 - Bondeh:un Anna Ericksd:r ifrån Eskola fordrade af dess **broder** b:n Erick Ericksson Erickilä ifrån Sahrajerfwi arf efter parternes afledne **föräldrar** Erick Jöransson och Sophia Jöransd:r. Arfskifte efter Eric Jöransson redan 1744.

s. 317v # 31 - Inhysingen Johan Andersson från Sitama i Kangasala emot nybyggaren Matts Pihlajerfwi ifrån Kuorewesi angående betalning.

s. 318 # 32 - Nybyggaren Matts Kallenautio och des **h:us syster** pigan Lisa Henriksd:r ifrån Iso-Heickilä boställe wid Åbo stad androgo emot förra nämdemannen Matts Bertula och dess **d:r** Sophia Mattsd:r från Kåckila, at enär borgaren från Åbo stad Simon Nyberg tillika med en foremans encka Brita Samuelsd:r sistledne Thomasmesso wecka warit hos swaranden öfwer natten, hwarest käranderne samma natt hwilat, har borgaren mårgonen derpå saknat en silkesduk, den han icke igenfunnit. Bertula hade twiflat, at käranderne tagit duken. Anstånd.

s. 320 # 33-34 - Upbud. Oeconomiemål.

(s 316 # 33 - Uptekningsinstrumentet 9.9.1765 efter **afl. b:n** Jöran Mårtensson och **dess h:u** Maria Samuelsd:r. **Deras son** Jöran Jöransson ifrån Wilckilä bewiste, at Yrjälä h:n i samma by blifwit af des medarfwa honom afstått emot inlösen. (VA Ylä-Satak. KOb3)

34 § - Fader- och moderlös soldatsdotter Maria Matsd:r fr. Suomasema. Hennes **mosterman** afsk. sold. Erik **Kihlström**. Maria lider af rötsår å vänstra låret.)

s. 320 # 35 - Capiteinen Henric Robert Silfwerswahn androg såsom ägare af Holma skatterusthåll, at b:n Johan Oinasniemi år 1764 om winteren huggit och bortfördt 41 lass granwed och 20 lass granris ifrån Holma rusthålls emellan **Safwijoensilda och Kurjenmiecka eller Kaipanlax råställen** belägne enskilte skogsmarck samt therstädes nästledit år fäldt och affördt 30 timmerståckar. Johan war nu af siukdom hindrad.
Inlades en syneskrift af 3.6.1765 öfwer åwerkan. Wid synen hade b:n Johan Oinasniemi påstått, at Holma gård med dess råsträckning icke bör komma ifrån Safwijoensilda till Kurjenmiecka eller Kaipanlax utan till **Wäräsulähde**, då omtalte hygge blifwer på dess egna ägor. När till Wäräsulähde tillstod Oinasniemi, at Holma wallherde för någon tid tillbacka med förra Oinasniemi åboens tillstånd nyttiat en swed. Synemännen: Henric Lindh, Lars Johansson Pafwola. Upsköts.

s. 321v # 36 - Befallningsmannen Johan Wialenius emot b:n Johan Jöransson Walkis från Jåensu angående hotelser och smädeord.

s. 325v # 37 - Prosten Andreas **Salowius** emot Wehkalax boerne angående olofligt fiskande med nät uti **Wenehjoki** åå. Upsköts.

s. 325v # 38 - Nybyggaren Matts **Kallenautio** anförde emot förafskedade **soldaten** Matts **Mängström**, som åbor ett **nybygt torp å Hörtsänä rusthålls Ukonma skogsmarck**, at ehuru **Kropiojannittu** äng wid en af **förra kronolänsmannen i Ruowesi** sokn och **afskedade fendricken** Carl **Palmroth** 1.9.1759 förrättad husesyn blifwit Kallenautio nybygge tilsynt och derefter stängigt derunder nyttiad, har Mängström densamma bärgat och

höet affördt. Mängström påstod, at dess husbönder rusthållarena Sigfred och Henrik Hörtsänä honom lämnat tillstånd, sedan the låtit förbiuda käranden at med sagde äng sig befatta. Upsköts.

s. 326v # 39 - B:n Erick Ericksson Sahrajerfwi emot bönderne Simon Eskola, Matts och Henrick Hoifwola samt **torparen** Henrick **Pirtisarka** angående några kläder och en förlikning om arf efter parternes afledne moder och swärmoder. Förlikts.

s. 327 # 40 - Gamla b:n Jöran Samuelsson från Päskylä emot dess stiufsson b:n Simon Mickelsson angående ersättningar. Kylmänlamminpohjan äng, Hålisewan ojanweres äng.

s. 329v # 41 - Bondemågen Matts Johansson och dess **h:u** Anna Ericksd:r från Suckila emot **swärmoder och moder** Maria Henricksd:r med hennes **son** Anders Erichsson angående rättigheten till ½ Suckila skatteh:n, then Matts i anseende till sin h:us Anna Ericksd:rs egen och hennes gifta **systers** Maria Ericksd:rs deri ägande och till honom uplåtne arfsandelar sig tillwinna will. Maria Henriksd:rs **afledne man** Erick Pettersson. Ingafs handlingar 18.2.1765 och 15.12.1765. Undertecknade: Johan Johansson, **måg** till Suckila, Maria Eriksd:r till Suckila. Till witne: Samuel A. **Salowius**, Cur. Past. Gerenn. Alexander **Coween**, **kyrckiowärd**.
Swaranderne: hemmanet tål icke klyfning. Förliktes: emot det Matts Johansson och Anna Ericksd:r updrogo till Anders Ericksson then af dem ägande och Maria Ericksd:rs afstådde arfsandel uti Suckila, erlägger Anders Ericksson til Mats Johansson 2000 daler k:rmt.

s. 331v # 42 - Bondemågen Matts Johansson från Suckila emot dess **swärmoder** Maria Henricksd:r och **swåger** bondesonen Anders Eriksson angående oqwäden m.m. Förliktes.

s. 332 # 43 - Fortsättning till 22 #. Förliktes.

s. 332 # 44 - Fortsatta saken emellan innehafwaren af Hålma skatterusthåll Henric Robert Silfwerswahn samt framledne Beata Christina Spåre och Henric Lindh med b:n Lars Josephsson ifrån Äijäis angående besittning af Äijäis h:n. Spåra afstå hemmanet 17.9.1763 till wicefiskalen och länsman Lind men kort derefter (1764) ryggat köpet. Efter majorskans död innehafdes af adjutanten Spåra, men landbonden Lars Josephsson påstod, at majorskan giordt för honom en författning ang. hemmanet. Silfwerswahn anhöll att i stöd af 11 # i **adelige privilegier af år 1723** och kongl. resolution öfwer krigsbefälets beswär af 16.10.1723 detta h:n, såsom utom börden afstådt, få inlösa. Upskiöts.

s. 337v # 45 - B:n Henrick Nickilä ifrån Pitkäjärfwi tilltalte bönderne Joseph Tuomola, Matts Mattila och Erick Erola ifrån Wiuhkåla i Tafwastehus län, at de hemsläpat 4 lass tastwed, 4 lass giärdsle och 5 lass wältred, som käranden huggit å Pitkäjärfwi bys enskilte **Kamaraniemi skogsmarck**. Togs icke til behandling.

s. 338 # 46 - B:n Jöran Thomasson från Knapila berättade, at dess **äldsta son** Anders Jöransson är **till sine sinnen rörd** och förty ei skickelig at förestå hemmanets bruk, hwarföre han giordt den författning, at **yngre sonen** Johan Jöransson efter sine föräldrars död skall blifwa ägare af Heickilä h:n. Skattebref 16.10.1760.

s. 338v # 47 - Oeconomiemål. (Johan och Henrik Henrikssöner (Jarala) öfwerenskommit, at så länge deras moder Maria Johansd:r lefwer, som är gift med deras stiuffader rusth. Mats Johansson, wil Henrik ei hafwa klyfning å Jarala rusthåll.)

s. 338v # 48 - B:n Daniel Mattsson ifrån Päskylä upwiste ett testamente efter afledne b:n Johan Ericksson och dess h:u Kirstin Henricksd:r.

s. 339v # 49 - Förafskedade **dragon** Henric **Sundsten** inlade en afhandling 27.7.1765, hwarmed Matts Jöransson antagit förafskedade dragon Henric Sundsten ifrån Suomasema rusthåll at äga fullkomlig rätt at tillträda, nyttia och upbruka ½ dehlen af Mattses hälft i **Kallenautio** nybygge för 72 daler.

s. 340 # 50 - **Handtlangaren** Elias **Menholm** beswärade sig, at b:n Axel Jöransson från Salo för 2 år sedan under Menholms frånwaru **i Hellsingforss stad** fått till låns af dess **h:u** Maria Mattsd:r en häst och för densamma skickat henne allenast 78 daler. Swaranden föregaf, at sedan Menholms h:u Maria i brist på nödigt foder skickat hästen till **soldaten** Matts **Kihlbeck** ifrån Kåckola at försälja hästen, har Axel gifwit åt Kihlbeck 78 daler krmt. Kihlbeck intygade, at Menholms h:u skickat hästen til witnet med des **h:u** Sophia Ignatiid:r med anmodan at bortsälja. Beswären förkastades.

s. 342 # 51 - Rusthållarena Henrick Johansson och Sigfred Henricksson ifrån Hörtsänä androgo, at Woitila bys åboer, innehafwaren af Sarfwela h:n **kapellanen** Johan **Utter** samt bönderne Anders, Christopher och Samuel Erälä ei wela upgå råerne parternes ägor emellan. Christopher och Samuel hade **rest till Tawastehus at framförsla deras tjondespannemål**. Förordnades länsman Lindh at upgå råerne.

s. 343 # 52 - B:n Matts Henricksson Maunula ifrån Pajukanda upwiste en dess nyligen **afledne faders** Henrick Erickssons författning, warigenom Henrick testamenterade till sin son Matts all den ägendom, som på hans lott fallit wid upteckning efter hans hustru.

s. 344 # 53 - B:n Simon Tuomola ifrån Kerte wille få sin faderbroder inhysingen Simon Marckusson bort från hemmanet.

s. 344v # 54 - Nämdemannen Jöran Jöransson androg, at dess granne Johan Axelsson Jussila will medelst anställande pörtbyggnad intaga gatan parternes tomter emellan.

s. 345 # 55 - Nämdeman Jöran Jöransson från Wilckilä emot dess granne Johan Axelsson Jussila angående Alhonittu.

s. 345v # 56 - B:n Johan Axelsson Jussila från Wilckilä emot nämdeman Jöran Jöransson Yrjälä angående upodlande uti Kirkonpeldonaro och Alhonnitu.

s. 346 # 57 - Bönderne Anders Jöransson och Matts Andersson från Karfwia emot Wilckilä åboer angående skiljegård från Ruiskiwi rå till landswägen. Calkukorkia rå.

s. 347 # 58 - Skatteb:n Johan Johansson Muckula från Pajukanda upwiste en honom och des **son** Jonas Johansson emellan författadt öfwerenskommelse at utlösa sine **systrar** Sophia, Cirstin, Brita och Walborg samt **afledne systren** Annas qwarlämnade siu omyndige barn.

s. 348 # 59 - B:n Simon Päskylä emot dess stiuffader Jöran Samuelsson ang. ersättning.

s. 348 # 60 - B:n Simon Michelsson Från Päskylä jemte dess swåger b:n Matts Elieson Wingiä fordrade af dess stiuffader Jöran Samuelsson arf efter deras afledne moder och swärmoder Kirstin Johansd:r.

s. 350v # 61 - Fortsättning til 15 # ang. at b:n Michel Bengtsson Bengtilä från Rajalax icke uptagits i mantalslängden. **Prowincialdoctoren Biörnlund** hade redan bortrest från Kangasala. Mickel uptages i mantalslängden och måste betala kronoutskylder.

s. 352v # 62 - Fortsatta saken (32 #). För det förra nämndemannen Matts Bertula ifrån Kåckila i anledning af dess **dotters** Sophia Mattsd:rs beskyllning, då borgaren från Åbo stad Simon Nyberg jemte formansänkan Brita Samuelsd:r öfwer natten legat, som skulle nybyggaren Matts Kallenautio och dess **hustrus syster** pigan Lisa Henriksd:r, hwilka äfwen hos Matts Bertula den natten hwilat, tagit en silkesduk, som borgaren efterletat.
Soldateenckan Anna Jacobsd:r ifrån Bertula intygade, at hon warit i rummet, då borgaren Nyberg eftersökt en **ifrån des wacka bortkommen silkesduk**, hwarpå efter Nybergs bortresa Matts Kallenautio utan wåld af Bertula sig afklädt.

s. 354v # 63 - Oeconomiemål. (Smedssonen Henrik Anderssons fr. Köykänpä fader socknesmeden Anders Eriksson död. Henrik blir soknesmed.

s. 354v # 64 - Fortsatta saken: b:n Johan Nåppari från Pehula emot änkan Lisa Simonsd:r, som åbor Magnula h:n, jemte dess granne Thomas Jöransson ang. **samfäldte marck wid Sillanpä**. Wid synen hade parterne träffat förening: at b:n Johan Nåppari framgent äger frihet å Sillanpä marck upbruka så mycket till åker, som kan swara emot den åkerupodling de andra der giordt, hwaremot Thomas och Lisa äga at å **Latokartano marck** upodla åker swarande Nåpparis der ägande åkertäppa.

s. 355v # 65 - B:n Johan Erola från Oriwesi by emot Antila och Parpola ang. åwerkan. Förlikts.

s. 355v # 66 - Gamla b:n Jöran Samuelsson Päskylä warit drucken.

s. 357 # 67 - B:n Johan Mattsson Nåppari från Pehula emot sine grannar Lisa Simonsd:r och Thomas Jöransson ang. deltagande uti giärdesgårdens upsättande emellan parternes soldateäng och swarandernes åkertäppa. Förlikts.

s. 357v # 68 - Fortsättning till 74 # wid höstetinget ang. **äganderätten till Lehtisalo holme**. Öfwerenskommits för undwikande af en långwarig rättegång, at fendricken lemnar Lehtisalo holme till Pajukanda boernes ewärdeliga ägo och nyttiande emot 300 daler krmt utom den af honom nedsatte bördeskillingen 80 daler, hwarjemte de Pajukanda boer erlägga till fendricken årligen så länge han lefwer ett lispund **bast**.

s. 358v # 69 - Forsatta saken. Inhysingen Johan Henricksson från Lihasula emot Matts och Simon Jussila från Kaupila ang. fordringar efter Elias Jöransson. Johan fick 4 tunnor råg, 5 winterlass höö, 3 rep halm och 3 lispund hampa.

s. 361v # 70 - Oeconomiemål.

s, 361v # 71 - Rusthållaren Henrik Johansson Hörtsänä inkom med dess **broder** rusthållaren Mats Johansson och **swåger** rusthållaren Johan Henricksson från Jarla rusthåll med förening: Emedan - - hädankalla wår **moder** Sophia Jacobsd:r, för detta wärdinna å ½ Hörtsänä börderusthåll uti Onnistaipale by och allenast lemnat sig 2 **söner** Henrick och Matts Johanssöner och en **d:r** Maria Johansd:r, - - **fadren** Johan Henrichsson. Henrick Johansson blifwer ägare till ½ Hörtsänä och betalar till Matts 500 daler och till Maria 250 daler.

s. 364 # 72 - Oeconomiemål. (Fråga om landswägaunderhåll.)

s. 364 # 73 - **Bondemågen** Matts Johansson från Suckila ingaf en öfwerenskommelse med des **swåger** bondesonen Anders Erichsson ang. ½ af Suckila skatteh:n. At jag Anders tagit mig för mine **systrars** Anna och Maria Ericksdöttrar af min **swåger** Matts Johansson deruti ägande arfsdelar - -. **Modern** Maria Henrickd:r får berga an del af **Kurunittu**. Biträder Matts med **husens utflyttning** från hemmanet till hans nya gårdstomt, som efter **klyfning** -.

s. 366 # 74 - Nämndemannen Jöran Jöransson Wilckilä anhöll för sin broder b:n Johan Jöransson från Jåensu i Kuorewesi om laga fast å Jåensu ½ h:n, som des h:u Anna Jöransd:r erhållit af dess broder b:n Matts Jöransson.

s. 367v # 75 - Åboen å Nåppari skatteh:n uti Pehula Johan Mattsson ingaf jemte b:n Johan Henricksson Kårri en förlikning dem emellan: Med min salige **h:us** Maria Ericksd:rs **brodersson** Johan Mattsson från Nåppari har jag förenat angående arf. Johan Henriksson från Kårri arfstagare, Johan Nåppari arfsbetalare.

s. 368 # 76 - Prosten Anders **Salowius** androg emot fendricken Carl Otto von Pfaler, at sedan Pfaler låtit genom länsmannen Lindh wid 1764 års winterting anklaga prosten för det, som hade han uti ett af drycker öfwerlastat tillstånd begått uti des ämbetesförrättningar flere felstig, hwilka ännu oafdömde äro, så har prosten sedt sig föranlåten at anmoda länsmannen Lindh, det Fendricken skulle af honom lagföras för det han såmedelst ålagt denne Orihwesi bys åboer olaga pålagor, at han af dem, Seppälä kapellansbohls innehafwaren undantagen, år 1763 och 64 om hösten upburit ½ lispund lin hwarthera året för det, at fendricken låtit dem fälla swedieland till linsäd samt äfwen det sistnämde **år afsagt sig des tilltänkte ansökning om storskifte å byamålets marck och ägor**, hwarförutan - -.
Pfaler anförde, at ehuru prosten Salowius såwäl genom bref 1.12.1764 anmodat Lindh at angifwa Pfaler för olaga pålagor, har länsmannen låtit saken wara. Salowius **will af arghet** bara **hämna**. Upsköts.

s. 372 # 77 - För flere uti fylleri begångne felsteg uti ämbetet har fendricken Carl Otto von Pfaler redan 1764 angifwit prosten Anders Salowius. Någon consistorii fullmägtig war icke eller nu tilstädes, ehuru **kyrckoherden i Keuru Abraham Indrenius** är förordnad, wistande minst åtta mihl härifrån **bak stora siöar och en obanad wäg**. Prosten Salowius begärte, at häradsrätten dock skulle behandla saken. Upsköts då der war oklart huruwida consistoriets bref hunnit till Indrenius.

s. 373v # 78 - Forsättning till 44 #. Upsköts.

s. 375 # 79 - Hemstäldt hofrätten. (Stöld i Kallenautio.)

s. 375 # 80 - Fortsatta saken ang. b:n Mickel Juoppolas uptagande i mantalslängden. Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 14-.11.1766
VA Yläsat. KOa92 s. 2201-, mf JK 1709

s. 2201v # 9 - Kronolänsman Carl Krook anklagade bönderne Johan Hendersson Bertula ifrån Sitama och Erik Eriksson Ruokonen för det de i junii, då en **commendering af Biörneborgs lähns regemente tågat til fästningsarbetet i Helsingforss**, skola försummat den anbefald skiuts samt åt en del af manskapet derigenom hinder wållat. Swaranderne förklarade, at de efter lysningen tillika med en stor del andra soknemän instält sig til durchtågs skiuts, men i anseende dertil at kronobetieningen icke antydt dem, hwem de framskiutsa borde, hafwa de efter manskapets afrese ifrån samlingsplatsen sig bort begifwit. Några nämndemännerne intygade, at swaranderne emot förbud sig bårtbegifwit, innan commenderingen ankommit.

s. 2225v # 32 - Bönderne Johan Elieson Tuomola och Matts Henriksson Mattila ifrån Wiuhkola, Elias Jöransson Mustasu, Johan Jöransson samt Johan Jacobsson Rämäsalo androgo, at mölnarne Jöran Mälki, Johan Mattila och Erik Johansson Yrjälä jemte förra mölnaren Simon Simonsson ifrån Ihari i 2 framledne åren **skola uti den kongsådra i Ihari forss, som efter hofråttens 1751 fäldte utslag ständigt borde öppen hållas, nedsänckt stora med drägter tilsläpade stenar samt dymedelst Längelmä boerne til särdeles skada å deras åkrar och ängar orsakar watnets stigande til 1 3/4 alnar**, förutan det Jöran Mälki ifrån dess första läge **flyttat sin qwarnränna längre in på kongsådran samt så hindrat watnets friare aflopp**. Swaranderne nekade. Upsköts.

s. 2226v # 33 - Jemte innehafwaren af Kellio lieutenatsboställe lietenanten Otto Mauritz Brakell beswärade sig rusthållaren Simon Lindula deröfwer, at bönderne Joseph Elieson Tuomola och Mats Henriksson Mattila ifrån Wiuhkola, Elias Jöransson Mustasuu, Johan Jacobsson Rämäsalo och Johan Jöransson från Säckinieme by af Längelmä sokn wid innew. år wid förrättad **egenwillig ränsning uti Ihari forss skola uptagit stora stenar och nedsänkt dem uti Kuiwanpaju boställe och rusthåll gemensamt tilhörige laxnotwarp och det onyttigt giordt**. Anstånd.

s. 2241 # 51-52 - Fortsättning till 33 #. Anstånd. Swaranderne berättade, at utom de förut tiltalte Längelmä boer bönderne Johan och Mickel Tungeloinen, Samuel Mickola från Lewälax, Magnus Pouka, Johan och Jöran Wilckilä, Jöran Hakosalmi, Johan Kirjais, Johan och Anders Koifwisto, Christer Pitala och Mickel Sorola från Längelmä sokn skola wara stämde. Upsköts.

Oriveden syyskäräjät 4-8.12.1766 Siukolan puustellissa
VA Ylä-Satakunta KOa92 s. 2461-, mf JK 1710

Efter förrättad wanlig gudstienst i denne sokns kyrckia af **kapellanen wid Eräjärwi kapell Henric Sundström** sammanträdde rättens ledamöter uti den **til tingsrum utsedde stufwun å Siukola sergeantsboställe i brist af tingsbyggning, som nu under byggnad är**, - -.

s. 2461v # 1-2 - Oeconomiemål. Upbud.

(1 § - Tingshusen äro icke blifwit nästförl. sommar fullbygde, så att de kunnat bebos, på grund af brist af tegell, kalk och fönster.

s 463 # 2 - Tredie upbudet på **Yrjälä** h:n i Wihasjerfwi för Erik Henriksson (VA Ylä-Satak. KOb3).)

s. 2461v # 3 - Bondesonen Henrik Andersson från Pajukanda by och Sackola h:n ingaf 3 upbud öfwer den updragelse, hwarmedelst dess **faderbroder** Henrik Henriksson hemmanet til sin broderson afstå. Gåfwobref 10.12.1764 - - at han sielf **inga bröstarfwingar** äger. Bewiljades fastebref.

s. 2463 # 4-7 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3:
s 463 # 4 - B:n Johan Matsson, som uti flere år innehaft **Nåppari** h:n i Pehula by, hwilken honom i arf tillfallit efter **des afl. fader** Mats Eriksson, ingaf en förlikningsskrift af 19.2.1766 emellan sig och **des afledne**

fadersysters man Johan Henriksson ifrån Korri, ang. den andel Johan Henrikssons **afl. hustru** Maria Eriksd:r i arf tillfalla bordt af **des broder** Mats Eriksson: Med **min sal. hustrus** Maria Eriksd:rs **broderson** Johan Matsson från Nåppari h:n - -. Afl. fader hade inga andra medarfwingar. Företeddes boförtekning af 22.11.1697 efter afl. Bengt Thomasson. Bewiljades första upbudet på Nåppari h:n.

s 466 # 5 - 2. upbudet på **Rupisu** h:n.

s 466 # 6 - B:n Johan Johansson? Mickola (= **Muckula**) ifrån Pajukanda har medelst updragelse af 19.2.1766 updragit Mickola h:n till **des son** Jonas Johansson emot utlösning af sina **systrar** Sofia, Brita och Valborg samt **afl. systrens** Annas gwarblefne 7 omyndige barn andelar. Oklart huruwida medarfwa äro nöjda med updragelsen. Kunde icke upbiudas.

s 468 # 7 - 3. upbudet på ½ **Kärki** h:n i Wihasjerfwi för Anders Jöransson.)

s. 2563 # 8 - **Prosten** Anders **Salowius** begiärte det häradsrätten wille höra tingsallmogen och denne Orihwesi sokns hemmansåboer öfwer dagswercken om sommartiderne å Prästegården, det härstädes ifrån äldre tider wanligit warit. Allmogen jemte nämnden widgingo, det **hwarje hemmans åbo, inhyseshion samt torpare af gammalt warit wane, at å Prästegårds innehafwarens kost förrätta et dagswercke om året å prästebolet**, hwartil de äro framdeles willige.

s. 2263v # 9 - **Krono expeditions befallningsman och länsman Elias Wialenius** anklagade ogifta qwinspersonen Brita Ignatsid:r ifrån Oriwesi by för det hon af oloflig beblandelse framfödt ett än lefwande flickebarn. Brita bekände det ogifta drengen Erik Andersson, nu tienande å Äijäis h:n, med henne under deras tiestetid å Holma gård sammanlag öfwat. Erik nekade. Drengen Karl Jöransson ifrån Seppälä kapellansbohl berättade, at han icke märkt någon särdeles wänskap emellan Brita och Erik under hans tienstetid å Holma gård. **Dragon** Eric Henricsson **Holm**, **skomakareh:un** Lisa Matsd:r samt pigorne Anna Andersd:r från Konti h:n och Walborg Johansd:r ifrån Orihwesi by wiste intet til uplysning. Erik blef frij.

s. 2265 # 10 - Ogifta qwinspersonen Maria Andersd:r ifrån Kåckila och ogifta drengen Erik Matsson ifrån Kihlala beskyltes at hafwa öfwat lönskaläge. Erik nekade. B:n Henrik Eliesson Kihlala är **gift med** Marias **systerdotter** samt således jäf. Bondesonen Johan Jöransson ifrån Hoifwola berättade, at han i sälskap med drengen Jacob Andersson ifrån Råtjala allhelgonedagen gått till Kihlala h:n, hwarest Maria tå äfwen tient, och när witnet inkommit om aftonen, sedan folket redan legat i badstufwun, har witnet hört, det **halmen gifwit sådant läte, som twänne derå legat och haft någon besynnerlig rörelse**, af hwilka en omsider swarat å witnets hälsning, hwars röst han ei igenkänt. Witnet hade gått til **husbondafolckets pörte** och derest omtalt hwad de hört, tå husbonden Henrik Kihlala bedt drengen Jacob Andersson återgå til badstufwun och **hemta derifrån fnöske**, hwilket Jacob giordt. At Maria tå legat uti badstufwan wet witnet deraf, at det öfriga gårdsfolcket warit uti pörtet. Maria sade, at Erik legat med henne uti badstufwun ifrån Michaeli tid hwarje natt samt at de ei haft andra med sig än allenast en 12 års flicka Kirstin Matsd:r. Kirstin berättade, at Erik med Maria flere nätter i badstufwun sammanlegat. Drengen Jacob Andersson ifrån Råtiala intygade, at enär han allhegonedags qwällen kommit til Kihlala hemmans badstufwu, har **halmen wid dörens öpnande skramlat**, hwarpå witnet med Johan Jöransson hälsat, tå en swarat. Gått sedan till boningspörtet, hwarest husb:n Henrick legat, som bet witnet gå til badstufwun efter fnöske. Wid witnets ditkomst har halmen åter skramlat. När witnet frågat efter fnösket, hade Maria upstigit samt såwida det warit mörkt, legt witnet hwar det wore. Men Erik har legat på golfwet och intet talt. Erik påstod, at han ei henne widrört. Maria påstod, at han med henne wid witnens inkomst sammanlag öfwat, men så snart de öpnat dören släpt henne och åter så snart de utgåt dragit henne til sig. Nämndeman Jacob Borgerla är Marias **swåger**. Barnet föddes i augusti. Emedan Erik är hårdsindt, upskiöts saken till winterting, tå han efter betäncketid kan med ed befrija sig.

s. 2467v # 11 - Wialenius anklagade ogifta qwinspersonen Maria Andersd:r, nu wistande å Koppala rusthåll i Tafwastehuus län, och ogifta bondesonen Mickel Simonsson från Päskylä uti Längelmäki för olofligit sammanlag under deras tienstetid å Simonen h:n i Päskylä.

s. 2468v # 12 - Wialenius anklagade b:n Anders Henrikson Mattila (i Oriwesi by) at hafwa warit drucken i kyrkian. B:n Thomas Jöransson Maunula ifrån Pehula berättade, at Mattila efter wanligheten omrörde dag uti kyrckian talt med sina bänckekammrater något hårt. B:n Jöran Heickilä från Napila berättade, at han suttit andra dag påsk i bänck bak Anders Mattila, som **sofwit under predikan**, hwarföre witnet stött på honom. Mattila blef befrijad.

s. 2470v # 13 - Drengen Anders Joransson ifrån Prästegården förlikts med sin förra husbonde b:n Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax.

s. 2470v # 14 - Wialenius förordnades at uptekna och dela efter afledne b:n Johan Mickelsson Uotila i Onnistaipale, som efter sig lämnat **barn af 2 kullar**.

s. 2471 # 15-16 - Förmynderskap. Oeconomiemål.

(VA Ylä-Satak. KOb3:
15 § - Förmyndare af första kullen (jmf 14 §) barnens moderbroder torparen Thomas Johansson Mansikamäki fr. Äijäis.

16 § - Restransakning.)

s. 2471 # 17 - **Dragon** Anders Idström ifrån Säynäjoki rusthåll androg, at landbonde-änckan Maria Pettersd:r af **Idströms h:u** Sophia Matsd:r, sedan Idström **afrest til Pommern**, erhållit på begiäran en häst på lega, hwaremot Maria gifwit Sophia en koo. Fordrade skillnaden i lega.

s. 2472 # 18 - Rusthållaren Mats Jöransson Jarla, som och kallas Hyödis, ingaf en **dombref** af 6-7.10.**1671**:
- - förlikningsskrift - - angående **Pirtisarka Jorde eller skogsstycke**, som bemälte Henrik Claesson å sitt hemmans Höudes wägna hafwa warit med de Hoifwola boor twistige och en laglig Syyn för detta nämbdt blef, med hwilken twist och träta Hoifwola boer aldeles afstått hafwa, - - som således enskilt til Höudes af ålder lydt och legat hafwer, - - blef gamle mannen Lukas Erichsson i Hoifwola nu härom tilspord, den ännu - - stadfästade, aldeles som förmält är, medh Luchtanijtu ängh emot 10 dahl:r Kopp:rmt inkiöpande at niuta - -. Och dömdes Pirtisarka enskilt til bemälte Henrich Klaasons hemman Höudis at blifwa - -.
Daniel Swensson Lagh läsare.

s. 2473 # 19 - B:n Mickel Jöransson Ruokonen ifrån Uiherla ingaf ett qwittobref af 5.9.1766. Jacob Henriksson Pickola (i Kangasala).

s. 2473v # 20-22 - Oeconomiemål. Förmynderskap.

(20-21 § - B. Simon Jöransson Seppälä i Sywäjärwi död. Hans söner Mats och Johan.

22 § - Afl. b. Johan Andersson fr. Tarckala i Kokkila.)

s. 2473v # 23 - Innehafwaren af Rupisu skatteh:n Gustaw Fabrilius ifrån Rajalax förliktes med torparen Jöran Henriksson der angående torpets byggnad och häfd.

s. 2474 # 24 - B:n Jöran Eriksson Seppälä ifrån Ereslachti uti Längelmä sokn anförde emot rusthållaren Mats Johansson Jarla, at sedan i Julii **en grå killinge** omärkt bortkommit från wallen samt gått til Thomas Mickolas folck tå de warit å höobärgning, hwilka tagit killingen hem och någon tid haft, så har rusthållaren Jarla den såsom sig tilhörig til sig tagit. Jarla förklarade, at för honom samma tid en killinge blandat sig bland Kåckila bys boskap.
Kåckila bys wallhion intygade, at b:n Thomas Mickola ifrån Kockila hemhämtat ifrån **Halkokorfwennijtu** äng en killinge, den han sagt sig hittat bak sagde ängshägnad. Sedermera hade witnet aflämnat den åt Jarla, emedan Jarla rusthålls men ei Ereslax boskap gå å den neigden, hwarest killingen funnits i wall. Pigerne Lena Karlsd:r och Maria Mickelsd:r berättade, at enär de i sommar wallat Erälachti bys boskap, har en grå killinge bortkommit. Käranden återtog saken.

s. 2475 # 25 - B:n Henrik Eliesson Kihlala och hans **rotesoldat** Johan **Kåckström** ifrån Kåckila hade förlikts angående slagsmål. Henrik berättade, at Kåckström derföre slagit honom, tå Henrik **skiutsat honom till Helsingforss**, at har ei af Henrik fått så mycket **drikspenningar**, som han åstundat. Upsköts.

s. 2476 # 26 - Hofrätten hemställdt. (Kapell. i Kuorewesi Kristian Flodbergs son Christian - -.)

s. 2476 # 27 - Drengen Simon Mårtensson ifrån Onnistaipale androg, at inhyseskarlen Jöran Mickelsson **oqwädat honom til höbiörn**. Swaranden sade sig liknelsewijs wid ett tillfälle utlåtit, at käranden öfwerfaller honom som en biörn ifrån höt oförmodeligen. Pigan Maria Matsd:r ifrån Seppälä kapellansbohl berättade, at enär parterne en gång warit i badstufwu och badat, har swaranden under upkommit oenigt tal kallat käranden biörn. Böter en daler.

s. 2477 # 28 - Soldaten Mickel Lång ifrån Martila emot bondesonen Simon matsson angående betalning.

s. 2477 # 29 - Bondesonen Simon Matsson ifrån Martila emot soldaten Mickel Långh angående någon stöld.

s. 2477v # 30 - B:n Elias Henriksson Mattila ifrån Kauppila och dess **swåger** b:n Johan Henricksson Hirtolax emot deras **swärfader** Jöran Matsson Kärki ifrån Wihasjärfwi samt deras **swåger** b:n Mats Jöransson dersammastädes angående deras **hustrurs** Margetas och Walborgs innestående mödernes **arf**. Upsköts.

s. 2478 # 31 - Bondeenckan Maria Elied:r ifrån Hafwisto fordrade, at bönderne Henrik Henriksson och Anders Sigfredsson, hwilka til hälften åbo Eskola h:n, pålägges at gifwa henne såsom gammal wärdinna något uppehälle.

s. 2478v # 32 - Bönderne Mats Hansson och Johan Johansson Heickilä förlikts med b:n Carl Eriksson Parwela angående **Huhtanijttu** ängs återwinnande.

s. 2479v # 33 - Oeconomiemål. (B.sonen Thomas Tuomola i Joensu.)

s. 2479v # 34 - Bondesonen Elias Simonsson ifrån Wingiä by emot b:n Mats Henriksson Martila ifrån Kuorewesi angående en lodbössa.

s. 2480v # 35 - B:n Mats Pettersson från Eskola h:n i Kuorewesi emot rågrannar angående Suonperäkorpi skog innom Rasinoja, Mäkihuhdanloila, Mändysilda, Ninimaansilda och Kotojerwenhånga.

s. 2482 # 36 - B:n Mats Johansson Nickilä emot b:n Johan Henriksson Huikuri angående ätioskada å Nikin äng.

s. 2483v # 37 - Bönderne Simon Martila och Johan Siukola från Suinula emot Johan Huikuri angående skada.

s. 2483v # 38 - B:n Jöran Siukola emot dess broder Johan Jöransson i Suinula ang. besittning.

s. 2484v # 39 - G:la b:n Jöran Johansson Siukola i Suinula emot dess söner ang. kålland.

s. 2484v # 40 - B:n Jöran Siukola emot dess broder Johan angående lijn.

s. 2485 # 41 - Oeconomiemål (ang. Kuorewesi).

s. 2485 # 42 - Wialenius androg, at drengarne Erik Matsson från Suckila och Jacob Andersson från Råtiala hade en söndag slagits med hwarandra. De nekade. Drengen Henrik Henriksson från Salo intygade, at Erik Matsson i maij kommit til Råtiala h:n och enär Erik frågat af Jacob efter sin husbonde Henrik Elieson Kihlala, hade Jacob bedt Erik **kyssa sig (s. w.) bak**, tå Erik **bedt Jacob låna dertil sin näsa**, hwarå Jacob tagit Eriks mössa från hufwudet samt Erik åter Jacobs och dermer utlupit samt Jagob efterfölgt. Så snart desse kommit i farstufwun, hade witnet hört Erik ropa om hielp. Wiste icke, om de slagits.

s. 2486 # 43 - Oeconomiemål.

s. 2486 # 44 - Nämdemannen Johan Tilsa anförde emot dess granne b:n Gustaf Johansson Kållhi, at ehuru **afledne länsman Henric Lindh** i sistledne maii **med den wanlige byastången delt och jemkat Sawo byss ängar samt hwarje teeg med skiljepålar utmärkt**, så har Kållhi ei allenast upkastat pålarne utan likafult bärgat sina ängar å sätt som tilförene. Gustaf Kållhi förklarade sig, at han ei åtnöijes med den förrättade **stångfallsdelningen**, emedan afledne länsman Lindh tå tillika sträckt sitt förordnande så långt, at han **delt Kollhi hemmans enskilte och ifrån äldre tider innehafde ängar jemte de ställen**, som Gustaf Johansson **i sednare tider undan grof skog** under sitt hemman **rödjat**. Han förmente at dess granne igenom en slik stångfallsdelning utan enskilte ängarne ingen del bordt undfå, hwarföre han omförmälte enskilte ängar utan

afseende på stängfallsdelningen slagit och nyttiat och än framdeles nyttia will, tils de honom lagligen frånwundna blifwa. Twistandernes granne Jöran Pawola förklarade sig wara missnögd med afledne Lindhs stångfallsdelning af samma skiäl som Gustaf Kollhi. Parterne hade icke wid handen instrumentet öfwer stångfallsdelningen.
Utslag: Det har wäl nämndemannen Johan Tilsa ifrån Sawo påstått plikt å des granne Gustaf Johansson Kålhi för det han sistledne sommar öfwerträdt den **stångfallsdelning, som afledne länsman Lindh öfwer byamålets ängar werkstält**; men emedan Gustaf Johansson derföre förklarat, at honom såmedelst blifwit obehörigen frånerkänt Kålhi hemmans förut enskilt innehafde ängar, hwaruti dess grannar förut bordt sig lagligen del tilwinna; och omrörde stängfallsdelning icke ännu är behörigen stadfäst, hwarföre den ei bordt till efterlefnad gälla, sedan någondera af grannarne derigenom förklarat sig wara wanlottad; ty kan i anseende dertil häradsrätten nu icke sakfälla Gustaf Johansson Kålhi för det han omrörde delning öfwerträdt, utan må nämndeman Johan Tilsa å omrörde delning å ort som wederbör, **om stadfästelse anhålla**.

s. 2487v # 45 - **Sokneskräddaren** Jöran Påhlsson ifrån Orihwesi by fordrade af des wederpart **skräddaren** Friedrik Henriksson ifrån Parri (=Pärri) en sax, som Jöran blifwit fråntagen, enär han olofligen förrättadt skräddarehandtwercket, förän han til sokneskräddare antagen blef.

s. 2488 # 46 - Bönderne Mårten Larsson Lasonen och Petter Thomasson Seppälä ifrån Lasola beswärade sig öfwer deras grannar academiebönderne Jöran Mulli och Jacob Sikala för det de sistledne sommar slagit och **bärgat sine ängar emot den stångfallsdelning, som afledne länsman Henric Lindh 5.5.1766 i följe af landshöfdingens utslag af 4.2.1766 werkstält**. Mulli och Sikala förklarade sig, at som Lindh emot deras wilja **med byastången** äfwen **delt parterne emellan de ängar, som swaranderne förut under sina hemman enskilt innehaft och såmedelst obehörigen skilt den ifrån deras tilförene innehafde ägodel**, så anhöllo de at blifwa befrijade. Käranderne förmente Lindh derutinnan rätteligen hafwa förfarit, at han delt all den äng, som swaranderne innehaft mer än dem wederbordt i jämförelse emot deras grannar.
Sedan det **öfwer delningen författade instrument** blifwit upläsit och swaranderne upgifwit **Rapakooja äng** hafwa såsom dem enskilt tilhörig jämwäl blifwit stångfäld och de begiärdt, at nämndemännerne Jacob Jacobsson ifrån Borgerla och Johan Henriksson Tilsa ifrån Sawo deröfwer skulle höras, om icke **Rapakooja äng** såsom swarandernes enskilte tilhörighet jemwäl blifwit dem och käranderne emellan delt, så blefwo bemälte nämndemän hörde, hwilka swarandernes påstående besannade, i anseende hwartil swaranderne anhöllo, at ifrån den påstådde plikten warda frikallade. **Delningen är icke** ännu blifwit **stadfäst**.
Utslag: Käranderne måge sig å ort som wederbör anmäla om stadfästelse å delningen om den annors til efterlefnad giälla skall.

s. 2489 # 47 - Bönderne Mats Eriksson och Johan Thomasson Natuka ifrån Pitkäjärfwi beswärade sig, at bönderne Johan Andersson Antila och Erik Matsson Mattila ifrån Peilax börjat rödja sig äng undan skog uti kärandernes **Raiskio äng** belägen inom Peilax byss råer, uti hwilken äng warit en skogsbacke af ½ tunna land. Utreddes at Natucka h:ns Raiskio äng kringgifwer det ½ tunna lands skog, som swaranderne til ängs upodling nedfält och detta ställe til äng odugeligit är, hwarigenom Pielax åboerne ingen förmon tilfaller utan blifwa derigenom en owanlig ägoblandning, som rättegångar i framtiden förorsaka kunde, om Pielax åboerne finge rödja sig ½ tunna land äng uti Natuka h:ns gamla skattelagde äng, böra Peilax åboerne med rödningen afstå.

s. 2490v # 48 - Bönderne Erik Mattila och Johan Antila ifrån Peilax emot bönderne Hoiwola, Saricka, Heickilä, Brusila, Mickola, Antila, Laurila samt Adam och Henrik Sipilä ifrån Pitkäjärfwi angående swedjehygge. Upsköts.

s. 2491v # 49 - Bönderne Mattila och Antila ifrån Peilax emot bönderne Hoiwola och Nickilä ifrån Pitkäjärfwi angående swedjehygge. Öfwerenskoms.

s. 2492 # 50-51 - Oeconomiemål (ang. Wessari h:n i Kuorewesi). Upbud.

s. 2492 # 52 - B:n Anders Danielsson Ärä ifrån Woitila emot b:n Henrik Henriksson Sackola ifrån Pajukanda angående **arf efter dess barnlösa afledne h:u** Anna Johansd:r, **med hwars syskonebarn** Anna Matsd:r Anders Danielsson Ärä **gift är** och Anna Matsd:r i brist af närmare arftagare till arf efter Anna Johansd:r berättigad. Förliktes så at Henriks **broderson** Henrik Andersson betalar 150 daler.

s. 2492v # 53 - B:n Mats Jöransson Kärki ifrån Wihasjärwi jemte dess **swågrar** Elias Henriksson Mattila ifrån Kauppila och Johan Henriksson Hirtolax ingåfwo en skrift 6.12.1766: Sedan underteknades **fader och**

swärfader gamla b:n Jöran Matsson giordt den författning om dess Kärki h:n, at Jörans **son** Mats Jöransson **af förra gifte** med wår afledne **moder och swärmoder** Kaisa Thomasd:r skall få ½ af h:net, hwilket Mats redan tilträdt, så hafwa wij förenats, at Mats betalar dess swågrar 250 daler hwartdera och til dess broder 500 daler. Matses **stiufbroder** Anders Jöransson. Elias Henrikssons **h:u** Margeta Jöransd:r. Johan Henrikssons **h:u** Walborg Jöransd:r.

s. 2494 # 54 - Bondeenkan Susanna Andersd:r ifrån Natucka h:n i Pitkäjärfwi by androg, at hennes **son** b:n Johan Thomasson icke welat bruka och tilreda henne den åker, som hon till sitt upphälle genom en förening 1758 erhållit. Johan lofwade tilreda.

s. 2494 # 55 - B:n Henrik Jöransson Nickilä från Pitkäjärfwi androg emot bönderne Henrik Matsson Mattila, Erik Eriksson Erola och Joseph Eliesson Tuomola ifrån Wiuhkala by Längelmäki sokn, at sedan han huggit wed och giärdsle i Pitkäjärwi **bys enskilte skog wid Isoachti uti Kamaraniemi udd**, hafwa swaranderne af Nickiläs hyggster bortsläpat 4 lass biörkwed, 4 lass giärdsle och 5 lass wälterståckar. Swaranderne påstodo, at hygget skiedt innom Wiuhkola byss råer, hwilka nyligen blifwit af en landtmätare til en del upgångne, men förrättningen icke ännu slutad. Upsköts.

s. 2495 # 56 - Drengen Henrik Jacobsson ifrån Kåckila anförde emot dess förra husbonde Anders Eriksson Suckila angående Henriks under tienstetid förswunna ett par **sämsk böxor**, ett par äldre och en skiorta.

s. 2496 # 57 - Drengen Salomon Johansson (nu på nittonde året g:l) och dess husbonde Mats Johansson Tarckala ifrån Kåckila kärade til bondeh:un Anna Matsd:r ifrån Bertula h:n, at hon ifrån Tarckala h:ns stufwu borttagit den **wäst**, som hennes man honom å des årslön gifwit.

s. 2497v # 58 - **Landbondeänkan** å Säynäjoki, **baron** Johan Gustaw **Mellin** tilhörige rusthåll, Maria Pettersd:r beswärade sig öfwer **landbonden** dersammastädes Samuel Henriksson och **dragon** Anders **Idström** samt **smeden** Thomas Simonsson ifrån Napila, för det de nästledne höst inställt sig å Säynäjoki rusthålls åker och henne otilsagd å den andel, som jemte hennes afledne man uti 30 års innehaft, **lagt åkertegarne i twänne delar ock med skiljepålar utmärkt** och såmedelst låtit förstå at wela skilja henne ifrån hälften af den åker hon derintil såsom landbonde å **den så kallade Philpula andel brukat**, hwartil hon förmente ingen af swaranderne haft rätt, emedan baron Mellin henne til denne dag icke upsagt. Samuel Henriksson föregaf, at som baron Mellin tilsagt honom at få landbondetienst å ½ Philpula andelen, så han jemte dragon Idström och smeden Thomas inställt sig å åkern at dela den sig och enkan Maria Pettersd:r emellan. Tilsägelsen war: Såsom jag emottagit Samuel Henriksson at på ½ Philpula jord få nyttia och bruka så länge han årkar betala sin ränta och dess följande utbörd, försäkras til all wisso. Liuxiala 19.6.1766. Johan Gustav Mellin. Samuel berättade, at baronen befalt honom dela åkrarne och de öfrige ägorne til hälften åt sig. Marias beswär förkastades, enär hon ingen skada lidit.

s. 2499v # 58a - B:n Henrik Nickilä ifrån Pitkäjärwi, Thomas Nåberi ifrån Onnistaipale, Johan Eskola ifrån Wehkalax och drengen Mickel Simonsson (= Simon Mickelsson) ifrån Orihwesi by anförde emot deras **swåger** b:n Erik Eriksson Parpola ifrån Orihwesi by, att swaranden, uti hwilkens wärjo dess 13.5.1755 afledne **faders** b:n Erik Olofssons egendom, wid uptekningen undandölgt penningar och spannemål. Erik Parpola upwiste upteknings- och skiftesinstrimentet efter sin fader samt upteckningen och skiftet äfwen efter dess **moder** enckan Maria Johansd:r (= Jöransd:r), som 17.5.1766 aflidit. Theraf inhemtades det **döttrarne** Maria, Anna, Regina och Caisa Eriksdöttrar i fädernes arf tilfallit 96 daler samt at dottren (Maria), som är **gift med** b:n Henrik Nickilä, i hemfölgder bekommit 112 daler, Henrik (= Thomas) Nåberis **h:u** Anna 99 daler, Johan Eskolas **h:u** (Kaisa) 61 daler, Mickel Simonssons (= Simon Mickelssons) **h:u** Hedwig 18 daler och b:n Mats Anderssons från Orihwesi by **h:u** Regina 66 daler. Erik befriades, enär jämckning å arf borde hafwa försiggått innom natt och år sedan skiftes skiedde.

s. 2500v # 59 - **Soknesmeden** Henrik Andersson ifrån Orihwesi by emot b:n Henrik Thomasson ifrån samma by och **smeden** Mats Thomasson ifrån Maunuckala för det de giordt Henrik förfång i dess handtwerck, men - -. Swaranderne lofwade at icke hädanefter förrätta smide, undantagandes det at Mats Thomasson **får smida åt capitain Henric Robert Silfwerswahn**.

s. 2501 # 60 - B:n Erik Eriksson Parpola androg, at b:n Jonas Jöransson Mattila ifrån Orihwesi by omgärdat en åkertäppa inwid **Orihpohia äng**, hwaruti **byns åboer samfäldt del** äga samt såmedelst igenstängt en til samma äng löpande gammal wäg och grind samt derefter inrättadt en annan farled på sidan af Orihpohia äng. Parpolas äng blifwit förtrampad.

s. 2502 # 61 - **Sokneskräddaren** Johan Johansson ifrån Pehula beswärade sig, at wallarne Mickel Jöransson och Johan Samuelsson ifrån Orihwesi by, sedan kärandens rågwäxt i en å byssens samfälta marck upodlad åkertäppa warit skuren och i skylar satt, låtit gietterne densamma upäta til ½ tunnas afkastning, ehuru utåkeren warit föresedd med laggild hägnad. Swaranderne anförde, ar hägnade å ena sidan warit lutande, hwaröfwer **bockar och gietter** haft tilfälle at i utåkeren inkomma, utan at swaranderne deraf wetat. Nämndeman Jöran Mulli intygade, at hägnaden warit öfweralt laggild.

s. 2503 # 62 - Torparen Erik Eriksson ifrån Säynäjoki beswärade sig öfwer **torparne** Henrik Larsson och Samuel Samuelsson i samma by samt Johan Andersson **Kitiäsniemi** ifrån Prästegården angående wåldbete å dess kornswed. Förliktes.

s. 2503v # 63 - B:n Henrik Eliesson Kihlala emot b:n Anders Eriksson ifrån Suckila angående en **barckad kohud**.

s. 2503v # 64 - Åboen af ½ Suckila h:n Mats Johansson emot ½ åboen af Suckila Anders Eriksson angående ½ af giödningen. **Hemmanet klufwits** sistledne wåhr.

s. 2504v # 65 - Anders Erikssons Suckila emot Mats Johansson Suckila ang. kronoutlagor.

s. 2504v # 66 - Bondeenckan Walborg Eriksd:r ifrån Ylöwesi emot dess swärfader angående dess afledne mans egendom.

s. 2506v # 67 - Oeconomiemål (ang. Kuorewesi).

s. 2506v # 68 - Nybyggaren Mats Jöransson **Kallenautio** berättade, at ehuru han för några år sedan afstått till dess **broder** Jöran Jöransson för 36 daler ½ af Kallenautio nybygge, dock som Jöran sagde penningar af Mats återfordrat och bekommit, påstod Mats at Jöran ifrån ½ nybygget och dess ägors nyttiande må skild wara. Båda hafwa immissioner. Emedan Kallenautio är ett kronoinybygge hör sakens behandlande til landshöfdingen.

s. 2507v # 69 - Fortsatta saken angående **prosten Salowii** ämbetsfehl. Närwarande prosten Salowius Angifwaren Pfaler siuk. Consistoriets representant kyrkioherden Eric Edner illa ansåtter af hemorrhocdes. Upsköts.

s. 2509v # 70 - Förliktes wallarne Brita och Maria Jöransdöttrar ifrån Pitkäjärwi med b:n Henrik Jöransson Nickilä angående slagsmål.

s. 2509v # 71 - Fortsatta saken mellan inhysingen Johan Andersson ifrån Sitama by i Kangasala och nybyggaren Mats Pihlajärwi ifrån Kuorewesi angående betalning för arbete.

s. 2511v # 72 - **Sokneskräddaren** Friedric Henricsson ifrån Pärri berättade, at ehuru han enligt fullmagt 27.1.1759 blifwit **förordnad til sokneskräddare å Jupa kanten**, skall den wid wintertinget antagne **herrskapsskräddaren** Jöran Påhlsson ifrån Orihwesi by företagit sig at å samme kant hos bönder honom til förfång idka skräddarearbete. Jöran Påhlsson upwiste sin fullmagt 22.1.1766, hwaraf inhemtades, at han **endast til herrskaps skräddare** i Orihwesi blifwit förordnad. Jöran förbiöds at idka skräddarearbete å Juupaa kanten, undantagandes för herrskap och ståndspersoner.

s. 2512 # 73 - Bondesonen Simon Jöransson ifrån Orihwesi by fordrade af **soknesmeds** encka Kaisa Josephsd:r (= Jespersd:r) i samma by de 15 daler, som hennes **afledne man** Anders Eriksson til låns erhållit, men kunde icke bewisa.

s. 2512v # 74 - Inhysesh:un Sophia Andersd:r ifrån Hafwisto förliktes med b:n Jacob Johansson Pietilä angående fordran.

s. 2512v # 75 - Med dess rotebonder Jöran Martila och Mats Tarckala ifrån Kåckila förliktes soldaten Johan Kockström angående wåldbete å roteåkern.

s. 2513 # 76 - Nämndemannen Mats Karppi och b:n Simon Pohjala irån Säynäjoki anförde, at **torparen** Simon Simonsson **Sysilax** i sommar af **samfälta mulbetesmarcken** til sin åker ingiärdat 3 tunnors land. Simon påstod sådant hafwa skiedt med des husbondes baron Mellins lof. (Nämndemannen Johan Henriksson Tilsa är Simon Pohjalas **swåger**.) Intagan bör återutläggas til samfäldt marck.

s. 2514 # 77 - Samtelige Pitkäjärwi byamän beswärade sig, at nämndemannen Jöran Mulli och b:n Jacob Sikala jemte **sold:n** Israel **Wallin** ifrån Lasola emot häradrättens förlikningsdom föröfwat åwerckan inom de råer å **Kaipalahdenma** skogsmarck. Upsköts.

s. 2215 # 78 - Inhyseskarlen Jöran Mickelsson irån Onnistaipale emot drengen Simon Mårtensson där angående oqwäden. Förening.

s. 2515 # 79 - Oeconomiemål. (Fråga om gl. b. Mickel Bengtsson Bengtiläs i Rajalax utskylder.)

s. 2515 # 80 - Fortsatta saken. Bondeh:un Anna Eriksd:r från Eskola (fr. Längelmä) emot dess **broder** b:n Erik Eriksson Erickilä ifrån Sahrajärwi angående **arf** efter parternes afledne **föräldrar** Erik Jöransson och Sophia Jöransd:r (= Johansd:r). Erik upwiste instrument af 14.7.1766 efter dess afledne moder. Anna erhållit 148 daler.

s. 2517 # 81 - Skatterusthållarena Sigfred Henriksson och Johan Henriksson ifrån Hörtsänä beswärade sig öfwer **kapellanen** Johan **Utter**, som innehafwer Sarfwela kronoh:n i Woitila, för det kapellanen ei will afstå til rusthållet de ägor, som kapellanens afledne **fader** kapellanen Johan Utter deraf olofligen inkräktadt och til åker upodlat under Sarfwela h:ns **Aholax torp**, hwars åbyggnad är å Hörtsänä rusthålls med ostridige råer kringgifne marck.
Kapellanen Utter förklarade sig, at Aholax torp til åbyggnad är anlagt å Hörtsänä rusthålls mark jemte en del af den derå upodlade åker, som **torparen** Mats Eriksson härintils innehaft. Emellan Woitila och Hörtsänä blifwit **rågång 22.5.1750 af numera afledne länsman Lindh förrättad**, hwarwid den råsträckning är godkänd, hwarigenom all den marck, som nu omtwistas förblifwit å Woitila byss sida, medan wid den **rågång, som landtmätaren Jacob Johan Gadd i somras werckstält**, hwilken rågång Hörtsänä och capellanen för ostridig ansee, intagorne fallit å Hörtsänäs sida. Utter sade, at torpet blifwit anlagt i den tancke, som skulle then beständigt förblifwa under Woitila by, i anseende hwartil kapellanen så mycket mera kostnad anwändt til torpets iståndbringande. Fordrade ersättning. Kapellanen ingaf **länsman Lindhs rågångsinstrument**, hwaraf inhemtades at han i närwaru af Hörtsänä och Woitila byamän börjat med stakning uppå **råer från Majankiufwas til Haisewansilda**, men emedan kärr och moras mött dem, hafwat de med rågången afstadnat och til framdeles efterrättelse funnit nödigt at å en bärgshäll **Ritanhuchtanmäki** lägga en rå och en utliggare på hwardera sidan deraf samt yttermera ägoskillnad tekna en furu med bokstäfwerne W och H. Kapellanen medgaf, at desse obehörigen lagde rår icke fallit uti raka linien, men Hörtsänä boerne tå antagit råsträckningen. Käranderne wille icke ersätta upodling och kostnad wid torphusens afflyttning. Häradsrätten beslöt, at capellanen bör afstå den omtwistade marcken utan ersättning. Länsman Lindhs rågång olaglig.

s. 2520 # 82 - Förliktes rusthållarena Sigfred och Johan Henrikssöner Hörtsänä med torparen Mats Eriksson ifrån Aholax angående det torparen skall twärt öfwer en wid **Aholax torp** belägen och käranderne tilhörig **äng Wetosuo** upsatt 60 famnars gärdesgård.

s. 2520v # 83 - Rusthållarena ifrån Hörtsänä kärade till **torparen** Mats **Aholax** för det han skall genom **gångsteg öfwer Hörtsänäs Wetosuo äng** densamma förtrampat och igenstängt ett af dem derstädes inrättadt dike.

s. 2521 # 84 - Rusthållarena ifrån Hörtsänä tiltalte **torparen** Mats **Aholax** för det han brukat **gångstig öfwer Hörtsänäs Majannitu äng til Majajoki insiö at blöta lin**, så at ängen blifwit förtrampad och orenad. Mats bestred sig hafwa haft **linsänke uti Majajoki.**

s. 2521 # 85 - Efter förrättad **rågång af commissionslandtmätaren Zacharias Cronbeck** emellan Witaniemi, Säxniemi och Kämmenniemi byar af Teisko kapellgiäld å ena samt Säynäjoki by å andra sidan - -. Twisten börjat redan 1763 wid Birckala hösteting, warwid de förstnämnde byars åboer föregifwit rätta **råerne wara ifrån Ruopastensalo til Kielikentaiwal och så til Kiwisalmi**, men Säynäjoki byamän deremot **ifrån Ruopastensalo till Kauwaswuori och sedan til Kiwisalmi**. Käranderne uptedde utdrag af häradsrättens i Kangasala protocoll 18-19.8.1647, hwarest fordom **häradshöfdingens Axell Kurcks dombref 8.3.1559 (=1589)** befants wara

intagit, hwarmed de wille bewisa, at der ibland andre nämnde **råer Kiweisalmi utaf Weonsari, Kiuwaswuori, Hongawuolten achtanpaikan, Tårålahdenpohia och Ruopan-suonsarii** äro rätta skilnader parterne emellan. Käranderne ingåfwo Birckala sokns häradrätts protokoll af 27-28.9.1662, hwaraf inhemtades, at **Kauwaswuorii** (TMA:ssa Kauhaswuori), **Hangawuolten achtain paika, Tårålahdenpohia och Ruopastensuonsari råer** blifwit til rätta ägoskillnader fastdömde. Men som **Hangawuolten achtain paika och Torolahdenpohja mellanråer** icke blifwit af lantmätaren Cronbeck öfwer råskillnaden författade chartan aftagne, anhöllo de häradssyn, helst käranderne godkänna **Toralahdenpohia råå. (Kangaswuori** (TMA:ssa Kauhaswuori) och **Ruopoisten suon sari**). Förrättas häradssyn.

s. 2524v # 86 - Fortsatta saken. **Nybyggaren** Mats **Kallenautio** emot förafskiedade **sold:n** Mats **Mengström**, som åbor **ett nybygt torp å** Hörtsänä rusthålls **Ukonma skogsmarck**, för det han slagit och bärgat **Korpiojannijttu** äng. Rusthållarena Sigfred och Henrik Hörtsänä föregåfwo, det **Korpinijttu** äng ligger innom deras marck och at de lämnat Mats Mängström tilstånd at bärga ängen. Swaranden medgaf, at han Korpiojannijttu äng bärgat årligen 2 winterlass höö. Beslut: Aldenstund Mats Kallenautio genom husesynsinstrument bewist, at **Korpiojannjtu** äng wid husesyn 1.9.1759 Kallenautio nybygge är påförd samt Hörtsänä boer icke gitta bestrida, at ängen sedermera och intil dess swaranden densamma sig tilägnat under Kallenautio nyttiad blifwit, fördenskull bibehåller Mats Kallenautio framdeles ängen, til dess rusthållarena kunna dertil skiäl äga.

s. 2626v # 87 - I närwaru af notarien Johan Friedric Loffman androg **skräddareänckan** Maria Johansd:r ifrån Säynäjoki, sedan häradsrätten wid wintertinget 1763 tildömt käranden eller hennes rättsinnehafware vicenotarien ½ af Pohjala skatteh:n i grund af Marias arfsrätt efter hennes **fader** Johan Philipsson. Loffman har 14.6.1764 - - öfwerdragit til Simon Eriksson den wundna ½ aaf Pohjala, men emedan notarien wägrat emottaga det arfwode hon i penningar - - utan skall förmått henne at afstå hemmans hälften med de wilkor, det hon skulle til beboende undfå **Kolmenkoura torpställe** å hemmanet ägor - -. Icke dess mindre sade notarien sig hafwa til fullgiörande af den med Maria Johansd:r ingångne öfwerenskommelse förmått nuwarande åboen å Pohjala h:n Simon Eriksson, hwilken af notarien samman h:n köpt, at til Marias nyttiande afstå uti **Sysilax** warande hus och en derinwid belägne åkertäppa **Sysilahdenmoisio** af 20 kappars utsäde samt **Pahansillanojannjtu** äng af 2 lass afkastning.
Afsades: Emedan käranden Maria Johansd:r medgifwit, at hon numera af Pohjala h:ns ägor enligt den med notarien Loffman skedde öfwerenskommelse än ett torpställe bekomma borde och Simon Eriksson, hwilken ½ hemmanet af notarien kiöpt, uppå notariens anmodan til Maria ofwanomrörde förmoner afstått, hwarmed Henrik Henriksson å dess **swärmoders** wägnar sig nögd förklarat, ty pröfwar häradsrätten Maria Johansd:r numera wara utur lidande försatt, i anseende hwartil notarien Loffman ifrån hennes widare tiltal befrias. Och åligger det Simon Pohjala at til alla delar fullgiöra, hwartil han sig utfäst.

s. 2528v # 88 - Fortsatta saken emellan innehafwaren af Hålma Silfwerswahn kärande samt framledne majorskan Spåre och nu afledne länsman Henric Lindh med b:n Lars Josephsson ifrån Äijäis angående **besittning af Äijäis h:n**. Beata Spåre uplät 17.9.1763 till Lindh, återkallades 16.4.1764. Beata Spåre uplät 23.7.1764 till sin broder Henric Johan Spåre, tredje upbud 18.10.1765. Lars Josephsson: Majorskans yttersta wilja at uplåta hemmanet åt honom. Upsköts.

s. 2534 # 89 - B:n Simon Erikssons ifrån Säynäjoki bewiljades å ½ Pohjala h:**n laga fasta och skiötning**. Köpebref 14.6.1764, köpt af notarien Loffman såsom skräddareänkans Maria Johansd:rs rättsinnehafware.

s. 2535 # 90 - Fortsatta saken: innehafwaren af Hollma skatterusthåll capitain Silfwerswahn emot b:n Johan Mårtensson Oinasniemi. Öfwerenskoms at capitainen låter swaranden Johan Oinasniemi nyttia den af honom hitintils nyttiade marcken (emellan **Sawijoensilda och Kurienmieka eller Kaipalax råställen**) med det förbehåll, at sedan råskilnadstwisten föregått, äger capitainen frihet - -.

s. 2537 # 91 - Uppå Erik Mattilas och Johan Antilas ifrån Peilax begiäran förbiöds at åwercka innom hemmanens åboers marck.

s. 2537 # 92 - Bönderne Simon Seppälä och Jöran Mattila ifrån Hir(v)ijärwi begiärte befredande af deras ängar medels förbudsdom.

s. 2537v # 93 - Fortsatta saken: b:n Thomas Jussila ifrån Hapaniemi emot bondeh:un Kirstin Jöransd:r angående at hon kallat Thomases **h:u** Anna Jöransd:r för tiuf. Thomases **syster** Maria Mickelsd:r berättade, at kärandens twå års gamla **son** hittat brisken å Kärks gålfwet och gifwit den åt dess fem års gamla **broder**,

hwilken brisken sedan til Maria burit, hwarpå sistnämnde fört brisken til swaranden. Öfwerenskoms, at emot det swaranden Kirstin Jöransd:r betalar til dess **stiufson** käranden Thomas Jussila 9 daler lämnade käranden talan.

s. 2538v # 94 - Smeden Johan Matsson ifrån Eskola emot b:n Mats Matsson Ylinen ifrån Kafwola angående arfwode för 2 båtar.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 5-.3.1766, VA KOa91

s 482v § 59 - **Tårparen** Samuel Samuelsson **Kääckö** ifrån Säynäjoki rusthåll i Orihwesi s:n emot några Teisko bönder ang. witnesarwoden.

s 509 § 78 - Comm.landtmät:n Zacharias Cronbeck förrättat rågång emellan Witaniemi, Säxniemi och Kämmenniemi byars å ena samt Säynäjoki by i Oriwesi s:n å andra sidan. Kärandernes krav: **ifrån Ruopastensalo till Kielikäntaiwal och så till Kiwisalmi**, men Säynäjoki boers **ifrån Ruopastensalo till Kauwaswuori och sedan till Kifwisalmi**. Konstarerades at twistemarken ligger innom Orihwesi sokns rår och nyttias af Säynäjoki af Säynäjoki boer, warför rätten icke kunde behandla.

s 524v § 96 - Soknesmeden Mats Henriksson Sårri har wid hösteting tiltalt b:n Josef Pehu för det han slagit och bärgat en af käranden till nyttiande innehafd **nyrödsel wid Palojoki (=Kalajoki) bäck**. Mats Henriksson upwiste nu böndernes Josef Thomassons och Johan Henrikssons ifrån Hyrylä by och Ruowesi s:n lemnade tillstånd at få rödja sig äng å deras ägande **Ukonsarcka skogsteg** wid Teisko gränsen, lydande: Wij underteknade - - thet wij redan 1763 uppå Teisko soknesmeden Mats Henriksson lemnat frihet till höbergning och ängsrödning åt sig på rån wid Teisko gräntzen belägen **Ukonsarka** teg, till dess nådot nybygge till egen förmon af oss dit planteras kunde. Ritoniemi 2.3.1766.
Swaranden Josef Pehu påstod sig hafwa ifrån äldre tider nyttiat och bärgat det twistige stället. Af Ruowesi häradsrätts protokoll af 21.3.1763 inhämtades, at Hyryläbönderne welat af Josef Pehu tillwinna **Kaukolaxi ängar**, som medelst **watnets aflopp** nylige tider å Hyrylä boers marck blifwit tillandade. Twisten har icke fullbordats wid Birckala häradsrätt. Pehu inlämnade följande betyg: - -, at Pehu hemmans åboer i äldre och senare tider nyttiat och **bärgat de ställen å Leinolansarcka utmarck wid Eno träsk, Kaukolahdensuo kallad**, som derstädes till höslag finnes, men Hyrylä boer ifrån Ruowesi s:n och Leinola boer ifrån Messuby aldrig. Detsamma har min afl. fader, som war wed hög ålder, för mig äfwen berättadt, hwilcket jag, som nu är 78 år g:l, med ed kan besanna. Teisko 3.2.1763. Erik Jacobsson, gammal åboe å Nalli h:n i Teisko.
Käranden Mats Henriksson utredde, at dess å Ukonsarka nyrögde äng är belägen ömsesidor om **Kalajoki bäck** och att han densamma redan 2 år slagit. - Upsköts.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 22-.10.1766
VA Ylä-Satak. KOa92, mf JK 1709

s 1929 § 78 - Upsk. målet. Soknesmeden Mats Henriksson Sorri emot b:n Josef Matsson Pehu ang. nyttiande af en nyrödsel wid **Kalajoki bäck**. Äfwen fråga om **Ukonsarka** skogstegs nyttiande.
Hyrylä boerne berättade sig hafwa lämnat käranden tillstånd at förrätta nyrödslor å deras ägande **Ukonsarka skogsteg**, hwarå den omtwistade nyrödsel äfwen skall wara giord. Nyrödseln är å ömsesidor om **Kalajoki bäck**, hwilken skall wara innom Hyrylä byss råå, det swaranden medgaf, men påstod nu som förr, at han densamma af ålder nyttiat.
B:n Henrik Eriksson Nalli intygade, at den omtwistade nyrödseln är wid Kalajoki och af käranden uprödjad och nyttiat.
Häradsrätten pröfwade at bibehålla käranden wid densamma.

s 1932 § 81 - Soknesmeden Mats Henriksson ifrån Sorri ingaf en föreningsskrift af 25.10.1766: Twisten emellan Josef Thomasson och Johan Henriksson Hyrylä af Ruowesi och kronob:n Josef Matsson Pehu från Teisko ang. **Kaukolahdensuonnijttu** och andre ängsfläckar på Hyrylä boers **Ukonsarka** skogsteg, hwilka ängsfläckar Josef Pehu en tid bärgat, hafwa parterne så förlikts, at Josef Pehu hädanefter ei nyttiar desamma eller fiskewattn öfwer den råskilnaden, som emellan Hyrylä och Pehu ägor är upgången.

Oriveden ym. talvikär. 17-18.3.1767 å Siukola Boställe
VA Ylä-Satakunta KOa93 s. 703-, mikrofilmi JK 1710

s. 703v # 1-4 - Oeconomiemål (= fångarnes wård o. skiutning). Upbud (= 3. uppbud å Wilckilä h:n, 3. uppbud å Rupisu h:n i Rajalax, 2. uppbud å Noppari h:n i Pehula).

s. 703v # 5 - **Fastebref** 17.3.1767 å **Erickilä** skatteh:n i Wihasjerfwi by för b:n Erik Jacobsson. Förlikningsskrift 25.1.1757.

s. 705 # 6 - **Fastebref** 17.3.1767 å **Tuomola** h:n ifrån Järfwenpä för b:n Erik Jöransson. Arfskiftesinstrument 22.7.1763 med sin **broder** Thomas Eriksson (= Jöransson), **swåger** Thomas Mickelsson och **syster** Lisa Jöransd:r.

s. 706v # 7 - Upskutne saken mellan b:n Henrik Eliasson Kihlala och sold:n Johan Kockström ifrån Kockila angående 3 blånader.

s. 707v # 8 - B:n Henrik Henriksson Eskola ifrån Hafwisto androg, at böndernes Erik Eriksson Heickilä och Johan Johansson Seppälä hästar upätit och förtrampat Eskolas hägnade kornswed. Förliktes.

s. 708v # 9 - Inhysesenkan Brita Matsd:r ifrån Woitila fordrade af b:n Henrik Henriksson ifrån Pajukanda arf efter dennes **h:u** Anna Johansd:r, som war Britas **syskonebarn** och utan bröstarfwingar aflidit. Förliktes sålunda, at Henrik gifwer Brita en tunna råg.

s. 708v # 10 - B:n Jöran Andersson genom sin **broder** Christer Andersson ifrån Hirfwijerfwi emot gamla b:n Jöran Jacobsson Martila ifrån Kåckila angående betalning för 6 bördor näfwer. Förenades.

s. 709 # 11 - I närwaro af des afl. broders enka numera gifta h:un Walborg Eriksd:r ifrån Ylöwesi berättade b:n Jöran Jöransson ang. arf.

s. 710 # 12 - Förafskedade sold:n Erik Carlsson ifrån Säynäjoki emot **torparena** Erik Eriksson **Puckala** och Erik Eriksson **Myllymäki** dersammastädes angående ägande af en swed. Förliktes.

s. 710 # 13 - Förliktes förafsk. sold:n Erik Carlsson ifrån Säynäjoki med torparen Erik Eriksson Puckala angående 15 kappar råg.

s. 710v # 14 - Soldaten Mickel Lång ifrån Martila i Cuorewesi förorsakat uti öfwerlastad tilstånd owäsende under bohlräkningstiden i Kafwala by.

s. 711v # 15 - Oeconomiemål (B. Jöran Henriksson ger ½ af Pylkki h:n i Kuorevesi kapell åt sin äldste son Johan Jöransson).

s. 711v # 16 - ½ åboen af Laaxi h:n i Lachtis by Johan Thomasson emot Simon Jöransson ang. odlande uti bohlåkrarne.

s. 713 # 17 - Bondeh:un Maria Markusd:r Erola ifrån Wehkalax fordrade af reserwesold:n Johan Josephsson ifrån Knapila 24 daler, som hon lånt åt Johans **fader** Joseph Jacobsson.

s. 714 # 18 - Uppå böndernes Henrik Andersson Sackolas, Johan Muckulas och Matts Magnulas ifrån Pajukanda begiäran bewiljades å **Lehtisalo frälseholme fastebref** 18.3.1767. Kiöpebref 27.7.1745, säljare capitainen Gustaw Lorentz Uggla. Förlikning med Ugglas son Claes Johan Uggla.

s. 716 # 19 - Til förekommande deraf at wallarne ej framdeles få drifwa och walla boskapen å Hirfwijerfwi böndernes Jöran Andersson Martilas och Anders Simonsson Seppäläs ohägnade **Saarijoki, Rongannitu** (TMA:ssa Rongonnitu), **Sikaojannitu, Pajuojannitu och Säxinitu ängar** begiärte byamännen förbud, som utfärdades.

s. 716v # 20 - Förafsk. sold:n numera **Hytiälä** kronoh:ns åboen Johan **Kockström** ingaf ett sig och des **son** Johan Johansson samt **måg** Simon Caspersson emellan uprättadt sytningscontract 18.2.1767, hwarigenom han til des sons och mågs besittning uplåtit åboerättigheten af Hytiälä ödesh:n. Johan Kockströms **h:u** Kaisa Simonsd:r.

s. 717 # 21 - Samtelige **Salokundaboer**, bönderne Axel Jöransson Salo, Erik och Matts Råtiala, Anders och Matts Suckila, Henrik Kihlala, Mårten Mickola och Johan Antila anförde, at ehuru wicelandtmätaren Jacob Johan Gadd förrättadt rågång dem och b:n Gustaf Andersson Mälli emellan, så skal Mälli ej wilja deltaga i lantmätarens arfwode. Upsköts.

s. 719 # 22 - Inhysesh:un Beata Eriksd:r ifrån Woitila anförde emot dess **broder torparen** Mårten Eriksson **Köykä** ifrån Holma gård, at parternes föräldrar fadren förafskiedade **sold:n** Eric **Åhlström** och **modren** Brita Mickelsd:r hos swaranden aflidit, den förra för flera år tilbaka och den sednare förledit år. Beata har intet arf efter den bekommit.
Mårten Eriksson påstod, at hon ej någon särdeles ägendom efter sig lemnat och at dess syskon den ringa qwarlåtenskap sin emellan skiftadt. Upteckningen bör werkställas innan nästa ting.

s. 720v # 23 - Med förafsk. **dragon** Henric **Sundsteen** förliktes bondesonen Thomas Thomasson Pietilä ifrån Hafwisto ang. 18 daler.

s. 720v # 24 - B:n Henrik Jacobsson Huna ifrån Hapasari by i Kangasala emot inhyseskarlen Jöran Simonsson ifrån Wihasjerfwi by ang. arf efter Jöran Simonssons **h:u** Brita Jöransd:r, som barnlös aflidit och warit Henrik Hunas **syskonebarn**. Upsköts.

s. 721v # 25 - **Sokneskräddaren** Johan Johansson ifrån Pehula tiltalte **sokneskräddaren** Jöran Påhlsson ifrån Orihwesi by, som endast antagen til **herrskapsskräddare**. Jöran icke tilstädes. Upsköts.

s. 722 # 26 - B:n Gustaf Andersson Mälli berättade, at han uppå b:n Henrik Eliassson Suckilas begiäran genom des dreng Erik Mattsson lånt åt honom en ny **bihlyxa**, men Henrik ej återstält.

s. 724 # 27 - Bondesonen Matts Mickelsson ifrån Sitama by i Kangasala emot åboen å Padustaipale skatteh:n Anders Andersson ang. rättigheten til h:net. **Skattebref** 17.1.1764 åt Anders Andersson.

s. 725v # 28 - B:n Samuel Johansson Erola ifrån Orihwesi by tiltalte, at **trumslagaren** Johan **Dahl** samt bönderne Matts Laurila och Matts Uotila ifrån Onnistaipale med sine hästar upbedt kärandens hafre och kornwäxter i **Lehmilaidanpeldo utåker**. Upsköts.

s. 726 # 29 - B:n Samuel Samuelsson Ärälä ifrån Woitila berättade i närwaru af des stiufbarns förmyndare b:n Anders Danielsson Ärälä, at sedan han trädt i gifte med bondeenkan Brita Johansd:r, hafwa af **sönerne** Anders, Erik och Elias aflidit, hwilka jemte des h:us andre barn wid arfskifte 7.3.1754 i arf efter deras **fader** och Samuel Samuelssons **företrädare i ägtenskapet** afledne Anders Henrikssons **Gummerus** hwardera tilfallit 53 daler. Som Samuel des afledne stiufbarn til grafwen befordrat, begiärte han kostnasersättning. Upsköts.

s. 727v # 30 - Rusthållaren Matts Johansson Jarla emot bönderne Pertula, Mickola, Martila och Tarckala angående deltagande i hägnadsunderhållning, emedan genom des bohl- och utåkershägnader förwaras af swarandernes til dem stötande ängar och hästhage.

s. 728v # 31 - B:n Anders Suckila emot Henrik Kihlala angående en **ekstock**, som swaranden söndrat. Bilagts.

s. 728v # 32 - Fortsatta saken ang. ogifta drengen Erik Mattssons från Kihlala och ogifta qwinspersonen Matsd:rs från Kockila oloflig beblandelse. Piltebarnet aflidit. Erik erkände sin delagtighet.

s. 730v # 33 - B:n Mickel Thomasson Juoppola ifrån Uiherla ingaf lagmansdombref af 23.8.1632:
För alle Wälborne, Wälbördige, Wälwijse, Wälaktade och förståndige godhe Herrar och män, som dett mitt närwarandes öpne breef hender at förekomma bekänner och witterligit giör jag Johan Jacobsson under Lagman i Nårre Finne Lagsagu på dhen Wälborne och Edle Herres Her Johan Skyttes wägne, FrijHerre till Suder och Herre till Gränsöö och Strömsrum, Riddare Sweriges Rijkes Rådh, General Gubernator utöfwer Lijflandh Ingermanne Landh och Carelen, Upsala Academie Cantzeler och Lagman utöfwer Nårre Finna Lagsagu.

Att Anno **1632**: dhen 23: Augusti Thå jag **Lagmans Tingh** hultt medh Allmoganom af Cangasala Sochn i närwaru Ehrligh och Wälforståndigh Clas Jacobssons sittiande uthi Befallningsmans Lasse Perssons stadh sampt och i flere godhe manna närwaru som tå försambladhe woro.
Nempnden: Staffan Hindersson i Neulaniemi, Mats Johansson i Heponiemi, Peer Johansson i Heponiemi, Michell Olofsson i Mäyränpesä, Jören Olofsson i Raialax, Cnut Jörensson i Köyrä, Eskill Erihsson i Köyrä, Lasse Larsson ibidem, Eskill Nilsson ibidem, Michill Simonsson i Heponiemi, Bertill Sigfredsson i Hapaniemi, Thomas Jonsson i Uiherola.
Thå kom för Rätta å satte Tinge Thomas **Jopoi** i Uiherola by med Herr Gabriell Berendtssons **Härads doombreef** Daterat A:no **1630** den 2: och 3: September och begieradhe at jagh dett med Lagmans dom stadfästa wille, hwilcket jag honom på Rättwisones wägne icke förwägra kunde, blef och samma breef för Rätten genistan upläsit och lydde ordh ifrån ordh som här efter för mäles.
Ibland alle andre saaker och Ehrander kom fram för Rätta å satte Tinget thesse fyra Lagnempnde Synemän, som Lagligen hade warit Nempnde emillan Thomas Jopoi och hans skiftes Brödher i Uiheroila oppå ett **Lagligit stångfall dem emillan**, efter Thomas klagadhe sig wara wahn lottad i byaskiftet och giordhe sin fullkomligh Eedh å Lagboken, först som är Hindrich Jönsson Tijtto i Wehoniemi, Philippus Jacobsson i Hietalax, Joseph Hindrichsson i Kockoila, Sigfred Mattsson i Warala, Och witnadhe at Thomas **Joppoi war uthi byaskiftet wanlåttadh och förra än der wille låtha rijfwa deras häfds byskiften och dijken utur deras förrige rum och stellen thet icke kunde skie uthan stoort arbete, beswär, möda och skadha, förr gingo dhe samteligen till hopa och giorde medh Thomas Juåppoi Een wänligh oryggelig förlikning och gåfwo honom ett stycke åker under Tiugu Cappars landh utsädhe benempndh Lukistenpeldo och deer under liggandes ett stycke Engh och ett stycke åker under Tiugu Cappors landh utsädhe benembd Sarikoniemi och deer under liggiandes ett stycke Engh**, dhär medh Thomas Jouppi leet sigh wäl åtnöija och ännu för Rätten samma förlikningh bestodhe, hwilcken förlijkning stadig och oryggeligh dömdes wedh hwars och eens tre (marker) för Häradz dom, hwelcken saak wåldgafs thesse tolf nu i Lagmans Nempnden sothå. - - - - - Johan Jacobsson

s. 733 # 34 - Upskutne saken emellan Wiuhkola och Pitkäjerfwi byar angående åwerkan uti **Kamaraniemi** udd. Förlikning. Swaranderne ersatte med 54 daler.

s. 734 # 35 - Upskutne saken emellan Pitkäjerfwi byamän emot Jöran Mulli och Jacob Sikala jemte **sold:n** Israel **Wallin** ifrån Lasola angående **åwerkan å Kaipalahdenmaa skogsmarck** inom godkände råer. Upwistes förlikningsdom 14.10.1765, enligt hwilken som råerne fastställts **Kaipalahdenkallio**, **Hangasloidonkallio** och **Kouckujerfwi** til des råerne upgåts af landtmätaren. Förordnades 2 af nämnden med parterne upgå rån.

s. 735v # 36 - Sedan bondeenkan numera h:un Chirstin Jöransd:r fått til skatte inlösa Jussila krono hemkalls h:n i Hapaniemi by Eräjerfwi capelgiäld och twist om besittningsrättigheten dertil emellan Chirstins **stiufsson** Thomas Mickelsson och des syskons samt deras fadermoder anhängiggiordt, har Kirstins **man** b:n Henrik Jöransson - -. Hofrätten undanröigt. Förening: at Chirstin Jörasd:r jemte des man Henrik Jöransson nu afstå ½ af Jussila skatteh:n til deras stiufson Thomas Mickelsson emot 450 daler.

s. 737v # 37 - Nämndemannen Lars Johansson Pafwola fordrade af **corporalen** Otto **Gråsten** de qwarblifwande 33 daler om en häst.

s. 738v # 38 - Soknesmeden Johan Mattsson ifrån Eskola emot b:n Matts Mattsson ifrån Kafwala angående lön för smidie och bössans förfärdigande.

s. 740 # 39 - B:n Samuel Samuelsson Erälä ifrån Woitila androg i närwaru af des grannar innehafwaren af Sarwela h:n **capellanen** Johan **Utter** samt bönderne Anders Samuelsson (p.o. Danielsson) och Christopher Andersson Erälä (den sidstnämndes **h:u** Marja Simonsd:r), at wid det af commissionslandtmätaren Jacob Johan Gadd öfwer Woitila byamåls bohlåkrar förrättade **storskifte** har Gadd blifwit projecterat, det någon af Woitila bys åboerne skulle ifrån byen utflytta, såwida derstädes icke skal wara tilräkeliget utrymme för grannarne. Samuel Samuelsson förklarade sig **willigt at ifrån byen utflytta** men begiärte bihielp. Swaranderne berättade sig wara sinnade at låta storskifta byamålets samfälta skog och bröstmarck, hwarföre och som owist är, hwad ställe hwar och en tilfalla kan, så de kunna icke utlåtande meddela. Storskiftescharta icke ännu till förfogande. I främsta rummet bör om utflyttande öfwerenskomma wid landtmätareförrättningen.

s. 741v # 40 - Innehafwaren af Holma berustade säterij **capitainen** Henrich Robert **Silfwerswahn** emot skatteh:ns åboen Johan Mårtensson Oinasniemi ångående råer och bohlstada skillnader dem emellan. Då commissionslandtmätaren Jacob Johan Gadd sistl. höst upgått råerne, har Johan Mårtensson giordt råsträckningen stridig ifrån ostridige **råen Sawijoensilda till Kurjenmiecka eller Kaipalax och tädan til**

Pahajerfwinpyki, hwilcka råer capitainen påstod åtskilja Holma gårds **Kaipalax jordstycke** ifrån Oinasniemi marck. Capitainen uptedde en häradsdom af 6-7.10.1761 (=**1671**), hwaraf inhemtades, at Holma gårds tå wordna innehafwaren Mårten **Ullf** tiltalt the Pitkäjerfwi boer för det de åwerkat in på Holma gårds **Keijpalahdenmaa jordstycke öfwer Kurjenmieka och Pahajerfwenpyki råställen** och at de derföre lagligen pliktat. Therjemte capitainen uptedde en wid 1750 års winterting intagen förliknig af 26.12.**1649** emellan Holma gårds innehafwaren Eric **Stiern Korss** och Pitkäjerfwi boerne med innehåll, at rätta ägoskilnader ansågs wara ifrån **Sawijoensilda til Kurjanmieka eller Kaipalax, derifrån til Pahajerfwenpyki och sidst til Salmenkiwenlaaka**. Upsköts.

s. 743v # 41 - Upskutne saken ang. Elias Mattilas **h:u** Margetas och Johan Hirtolax **h:us** Walborgs **mödernes arf** hos Jöran Mattsson Kärcki ifrån Wihasjerfwi by. Matts Jöransson Kärki i närwaru af des **fader** Jöran Mattsson berättade sig hafwa med des medarfwa förlikts.

s. 744v # 42 - Oeconomiemål (= fångarnes skjutsande).

s. 744v # 43 - Fortsatta saken emellan b:n Matts Pettersson ifrån Eskola samt des rågrannar Siukola, Nickilä och Martila ifrån Suinula ang. åwerkan å Suoperäkorpi.

s. 747 # 44 - Upskutne saken angående besittning af Äijäis skatteaugmentsh:n. Afledne länsmans Lindhs enka Maria Foglera hade intet at utlåta. Upsköts.

s. 752 # 45 - Upskutne saken angående **prosten Salowius** för flere uti fylleri begångne **ämbetesfehl**. **Fendricken Pfalers** antagne ombud thes **broder** wiceauditeuren och wicenotarien wid hofrätten Henric Wilhelm won Pfaler androg, at fendricken kommit i erfarenhet deraf, at prosten är ansatt af en så kallad swår bodager i fötterne, at han med möda gå kan och derföre ibland uti sine ämbetesförrättningar stad synts **ragla**, hwaraf fendricken tagit sig anledning at misstäncka prosten derföre som hade sådant härrördt af fylleri. Fendricken afsade sig all talan i denne sak. Upsköts.

s. 754v # 46 - Sedan numera afledne kronolänsman Lindh i brist af bewis 1764 års hösteting afsagt sig ämbetestalan uti ett af prosten Salowius emot fendricken Pfaler angifwit mål, som hade han såmedelst ålagt Orihwesi bys åboer olaga pålagor, at - - samt äfwen afsagt sig des tiltänckte ansökning om storskifte å byamålets mark och ägor, - -. Prosten afsade sig talan.

s. 755v # 47 - Förbjöds hwar och en at walla sin boskap å Matts Jarlas marck och de derinnom belägne ängar.

s. 756 # 48 - Uppå nämndemannens Jöran Mullis och b:n Jacob Jöransson **Råkapäs** begiäran förbjöds hwar och en nedrifwa ängshägnad och kreatur beta å theras uti Pitkäjerfwi bys utmarck belägne och med hägnad försedde **Siuko äng**.

s. 756v # 49 - Innehafwaren af Holma säterij capitainen Silfwerswahn berättade, at flere företagit sig den osed at bruka gångstig öfwer Holma gårds och derunder lydande torpares ängar. Förbiöds en och hwar wid 10 daler silfwermynts wite at nyttia wäg genom ängarne.

Kangasalan talvikär. 26-.3.1767
VA Ylä-Sat. KOa93 s. 758-, mf JK 1710-1711

s. 770v # 20 - Länsman Carl Krook tiltalte b:n Jöran Simonsson Laurila ifrån Sitama för det han icke förleden sommar inställt sig wid **skiutsningen**, tå en **commendering til Helsingfors** afgåt. Jöran inwände, at han icke haft flere hästar än ett stod, hwilcket warit idrägligt. Böter.

s. 783 # 33 - För det bondesonen Simon Simonsson ifrån Uotila h:n uti Uiherla by och Orihwesi icke å hösteting inställt at utföra dess emot b:n Mats Mickelsson ifrån Räkiälä ang. drengelön, inlades betyg: mycket siuklig af bröstwärck.

s. 812v # 62 - Upskutne saken ang. **tilstängning af kongsådran genom nedsänkande af stora stenar uti Ihari forss och en qwarnrännas flyttande** så at watnet upstigit (i Längelmä). Mölnarne blifwit pålagde at upränsa thet **emellan Häckimylly och Rapacko qwarnarne warande diupaste stället i forssen.**

Reserwekarlen Elias Matsson ifrån Pitala i Längelmä sokn utsade, at han 4 resor warit at ränsa kongsådran emellan Häckimylly och Rapacko qwarnarne i Ihari forss, emellan hwilcka resor han altid funnit kongsådran tilstängd. Till början war kongdådran 12 alnar bred, til slut knappa 10 alnar. Nästledne höst hade kungsådran warit till halfannan aln högre stängd än den wid förra ränsningen befunnits, så at watnet öfwerflöder Längelmä boernes ägor.

s. 832 # 68 - Uppå b:n Johan Andersson Bertulas ifrån Sitama anhållan förordnas wärdering och skifte öfwer qwarlåtenskapen efter Johan afledne **moder** Sophia Thomasd:r.

s. 832v # 72 - Drengen Erik Andersson ifrån Äijäis i Oriwesi sokn berättade, at då han för några år tilbaka såsom tilämnad måg tient gos b:n Erik Mickelsson Laurila i Harhala, har han med sig dit haft ett bryggekaar - -.

s. 845v # 82 - Jacob Kerpåla inlade häradsdom af 8-9.12 1652, hållen i Hertuala länsmansgård (rågång mellan Wäxiö och Kerpå).

s. 879v # 115 - Häradswinterting 20.3.**1609** af Cangasala sokn i Tihala by ang. Kuoenma eller Rissan sarka äng. Nempdemän bl.a. Henrik Sigfredsson Lydickälä och Jöran Mårtensson.

Kangasalan syyskär. 19-.10.1767
mikrofilmi JK 1712

s. 657v # 111 - Inlades häradsdom 22.3.**1620** af Cangasala ang. at Jören Nilsson i Leibis och hans syskon Elisabetha Olofsd:r ibm och hans syskon Anna Henricsd:r såldhe deress fädernes faste arf jord i Leibis til fru Sigridh til Liuxela. Nemndemän bl.a. Henric Sigfredsson i Lydickälä, Thomas Bengtsson i Mellis, Thomas Sigfredsson i Cauppila, Lars i Nickilä.

s. 677 # 121 - Drengen Erik Andersson ifrån Äijäis i Oriwesi emot b:n Erik Laurila ifrån Harhala ang. ett bryggekaar.

Oriveden syyskäräjät 10-.11.1767 uti tingshusen
VA Ylä-Satakunta KOa94 s. 813-, mf JK 1712

s. 813v # 1 - Oeconomiemål. (TMA: Sedan den inrättade tingsbyggnaden numera blifvit iståndbragt, betygade uinderskrefven sin fägnad deröfver, at större delen af allmogen varit angelägne om fullbordande af arbetet, ehuru en del treskande kunnat finnas ibland dem, hvarjemte underskrefven förestälte allmogen nödvändigheten af en hägnads inrättande framför byggnaden til afstängande af en gård. Förentes att de hemman, som icke släpat steen til tingsbyggnaden - - borde hämta gärdsel till hägnaden - -. Förentes att anskaffa nödige stolar till två dussin uti byggningen).

s. 813v # 2 - B:n Matts Mickelsson Laurila och hans **h:u** Maria Jacobsd:r i Onnistaipale ingåfwo en afhandling 4.8.1760 ang. Laurila h:net, som nyligen inlöst til skatte. Såsom bondens **broder** Henrik Mickelsson med egne medel til skatte inlöst Laurila, komma alla ärfwingar ifrån hemmanet utslutne. Matts håller wärdskapet. Mattses andra **bröder** Mårten, Johan och Jöran samt **systrar** Walborg och Anna.

s. 816 # 3-4 - Oeconomiemål. Förmynderskap (= Kuorevesi-saker).

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 584 # 5 - Tredie upbudet på Noppari h:n för Johan Matsson.

s 585 # 6 - Af **contractsprobsten** Andreas **Salowius** ingafs en afhandling af 17.3.1767: Ehuruwäl jag Anders Salowius haft anledning därtill, at söka delaktighet uti **Suomasema** rusthålls, såwida nuwarande innehafwarens deraf **sacell:ns Henric Sundströms afl. swärmoder Maria Wanea** och min än lefwande **moder Christina Wanaea** warit samsyskon; men den förre sagde rusthåll ensam tillträdt. Doch emedan sacell:n Sundström och dess maka numera bem. arfstwist welat genom förlikning uphäfwa, ty - -: at jag Andreas Salowius afsäger all min tilltänkte arfstalan till Suomasema emot det wi Henric Sundström och Margareta **Hoffman** härmedelst uplåta och afstå **Terijoki** meranämde rusthåll anslagne augmetsh:n i Orihwesi by, hwarå wij undfått kongl.

maij:ts och riksens cammarcollegii skattebref af 8.7.1767, till Andreas Salowius, at jemte dess fru och arfwingar såsom annan wälfången ägendom nyttia och behålla. (Salowius, Sundström, Hoffman)
Upteddes skattebref af innehåll, at Terijoki blifwit under Suomasema Rusthåll till skatte försåldt, som icke kunde utan med rusthålls stommen aflåtas. Af Salowius anhölls om Terijoki h:ns lagfarande.
Beslut: Utom det skattebrefwet å Terijoki h:n innehåller, det samme h:n jemte rusthållet Suomasema, hwarunder det till skatte är inlöst, borde aflåtas, pröfwar häradsrätten det jemwäl wara stridande emot kongl. maij:ts resolution på krigsbefälets beswär af 18.8.1752, at Terijoki h:n skulle ifrån rusthålls stommen afskiljas, hwarföre den af Salowius skedde ansökning om lagfart å hemmanet i stöd af träffad öfwerenskommelse icke kan bifallas, utan warder förkastad.

s 589 # 7 - B:n Jöran Johansson i Rajalax uptedde uptekning ang. **Uotila** h:n efter afl. b:n Johan Andersson och **dess h:u** Margareta Thomasdr. Bewiljades första upbudet.)

s. 816 # 8 - B:n Henrick Henricksson Eskola ifrån Hafwisto emot b:n Simon Kölli ifrån Kåpsamo ang. spannemål. Förliktes.

s. 816v # 9 - B:n Erick Andersson Sikala ifrån Lydickälä androg, at b:n Johan Johansson Bengtilä tillåtit des folck utdrifwa ifrån Bengtilä åkeren **Sikalas swin** på det sätt, at swin blifwit slagne och så skadde, at ett i skogen **stört**. Bondesonen Christer Jöransson Mickola berättade, at då han wid ett tilfälle farit åt Bengtilä med häst at sysla wid **linredning**, hade han litet från wägen, **om par bösseskått från** Bengtilä åkeren, sedt Erick Sikalas swin slagit å bakdelen så at det icke kunnat gå, ehuru det än litet lefwat. En tid derefter hade witnet äfwen sedt Johan Bengtiläs **döttrar** Maria och Hedwig samt **son** Marckus utdrifwa swin från åkeren, ehuru de dem då icke slagit. Hade hördt Bengtilä senare säga, at denne wille slå hiäl alla Sikalas swin, om Erick icke toge wara å dem.

s. 818v # 10 - Sedan **skiepswarfssnickaren** Johan **Blombergs son** Johan Blomberg, **timmermannen** Anders **Gråmans son** Anders Gråman samt **rustmästaren Ollenquists son** Henric Ollenquist för begången **stöld** ute på marcken blifwit grepne samt **på slotshäktet i Åbo insatte**, hafwa de till gierningsorten i Orihwesi blifwit afhände at dom undergå.
Bönderne Jöran Ericksson och Lars Henricksson Klemola ifrån Järfwenpä berättade, at då de 27.7.1767 om aftonen med sine hästar ifrån arbete å ängarne hemkommit, skola de släpt dem i åkeren där äfwen flere andre byamålets hästar warit inne, hwarpå de om mårgonen saknat från åkeren Jöran Klemola en 20 år gammal **röd wallack** samt en **bruhn hingst** i tredie winteren jämwäl Lars Klemola ett tre år gammalt **rödt stod**, hwilka natten emellan 27. och 28. i juli bortkommit och dem de **i flere weckor å utmarcken samt i andre byars skogar letat** och i nästgräntsande soknar efterfrågat. Sedan hafwa Jöran och Lars begynt tro, at någon illasinnad menniskia hästarne afhändt. Jöran Klemola hade med Lars Klemolas dreng Mårten Johansson **begifwit sig på resan åt Tawastehus stad** och under wägen i flere byar fått höra, at **trenne gåssar framfördt hästar åt Tawastehus**. Jöran och Mårten hade nu under wägen wändt om hem igen. Sedan hafwa Henrick Ollenquist och Johan Blomberg kommit till Järfwenpä by **ridande med hästar** och wistats hos **Ollenquists moder** Brita Andersd:r en wecka. Jöran och Lars hade frågat dem, om de sedt hästar men de hade nekat. Jöran och drengen Mårten hade senare **begifwit sig åt Harju marcknad**. Under wägen hade de **kommit till Månickala** by i Kangasala, hwarpå och sedan Blomberg och Ollenquist efteråt till samme by ankommit och där stadnat, hafwa **folcket i byn sagt, at Blomberg och Ollenquist warit de samme**, som om sommaren **farit ifrån Månickala åt Tawastehus med sådane hästar**, som Jöran och Lars Klemola saknadt, hwarföre Jöran och Mårten tagit af Blomberg och Ollenquist deras hästar, af Blomberg ett järnfärgat stod och af Ollenquist ett rödt stod och antydt dem at bekänna deras brott. Blomberg och Ollenquist hade widgått sig hafwa tagit Klemolas hästar samt **wid ankomsten till Wirmo sokn bortbytt** jämwäl lofwat skaffa igen de saknade hästar. Därpå hade de alle ridit till kronolänsmannen Karl Krook, där Blomberg och Ollenquist bekänt sitt brott. Krook hade gifwit 3.9.1767 förpassning för Jöran och Mårten med Blomberg och Ollenquist till Wirmo at efterspana hästar samt wid ankomsten **å Rieskala gästgifwaregård i Mäkelä by igenfått Lars Klemolas röda stod jemwäl ifrån Lemyttylä rusthåll Jöran Klemolas bruhna hingst**, men (s. 821) den tredie gamla wallacken icke kunnat igenfås, utan skall Blomberg och Ollenquist sagt sig **lemnat densamma utanför Aningais tull i Åbo stad**. Blomberg och Ollenquist har derpå af länsmannen i Wirmo blifwit fängslige till Åbo slott försände.
Johan **Blomberg** af 17 års ålder berättade, at han wistats detta år **i stadsfältskären Sundbecks tienst i Åbo**, men sistledne sommar **blifwit skild** ifrån tiensten, hwarpå han under wistandet i staden **plägat sällskap med Ollenquist och Gråman**. Blomberg och Ollenquist hafwa kommit öfwerens, at i anseende till deras fattigdom **gå ut å landet kring staden at siunga och derigenom förskaffa sig födan**. Midsommartiden hade Blomberg och Ollenquist begifwit sig ifrån staden och fått med sig Gråman, som **kunnat wäl siunga**, hwarpå Ollenquist dem ledsagat up **åt Pöytis samt Hwittis soknar och omsider till Orihwesi** samt Järfwenpä by, ehuru Blomberg

och Gråman altid yttrat sin motwilja at gå så långt up åt landet. Wid ankomsten åt Järfwenpä hade Ollenquist sagdt, det dess föräldrar därstädes wore wistande samt ett stycke från byns åker **wid en stor sten**, där Blomberg och Gråman **om natten lagt sig at hwila**, tilsagt dem at wänta, emedan Ollenquist yttrat sig wilja gå till sine föräldrar i byn men efter en tid återkommit försedd med tre hästar, hwilcka Ollenquist föreburit dess fader hafwa gifwit dem at rida med något stycke wäg. Ehuru Blomberg och Gråman twiflat uppå riktigheten af Ollenquists (s. 822) föregifwande, hade Blomberg tagit det röda stod och Gråman wallackan men Ollenquist behållit den bruhna hingsten, med hwilcka de sedan **ridit fram åt Tawastehus och Åbo samt nyttiat strumpeband till betsell till thes the i byarne anskaffat sig sadlar och betsell**, och hafwa de i byarne icke warit inne, emedan de förut på framresan anskaffat sig nödig mat genom siungande. Blomberg och Gråman hade warit en kort tid inne i Tawastehus stad och derifrån fortsatt resan till Åbo samt wid ankomsten nära till staden lemnat några små påsar, där deras kläder med mera warit förwarade, **till ett torp utanför Tawastetull i Åbo samt sedan ridit till staden**, där Gråman framför tullen stigit af dess häst och sagt sig mera icke följa de andre åt samt lemnat hästen i sine cammeraters wård. Ollenquist och Blomberg hade med sine hästar och Gråmans lösa häst emellan sig **ridit igenom staden ut från Aningais tull** utan at stadna i staden, hwarefter de **lössläpt den ledige wallacken utanför Aningais tull å betesmarcken samt med sine hästar rest åt Wirmo** sokn. Wid ankomsten till Rieskala gästgifwaregård i Mäkelä by hade gästgifwaren sökt förmå Blomberg och Ollenqwist at byta hästen, efter de warit unge och gästgifwaren hade låfwat lemna dem stoddhäst igen, hwilcket Ollenquist först wägrat dess fader tillhörige, men sedermera bytt det unga stodd emot ett isgråt stod samt 18 daler mellangift. Som Lemyttylä rusthållaren (s. 823) wid samma tillfälle warit å Rieskala, så hade han begynt handla å den bruhna hingsten. De hade rest till Lemyttylä och derstädes öfwer natten legat, under hwilcken tid Ollenqwist bytt hingsten emot ett brunt stod samt 9 daler mellangift. Dagen efter hade Ollenquist och Blomberg delt sig emellan de erhållna penningarne och derpå rest till Åbo och anwändt penningarne till sine nödtorfter. Enär de kommit **utanför Aningais tull, hade de efterletat den gamle wallacken** men ei igenfunnit, ehuru Blomberg sedermera fått höra, at den wore **igenfunnen i Masko** sokn. Blomberg och Ollenquist hade rest åt Pöytis och Hwittis, då Ollenquist i Lauttakylä by uptäkt för Blomberg, at hästarne wore stulne, hwarföre de öfwerenskommit at resa til Järfwenpä by och biuda Jöran samt Lars Klemola de tillbytte hästar. I Järfwenpä hade de wistats hos Ollenquists moder Brita Andersd:r en weckas tid och låtit sine hästar gå i bete å åkeren. Ollenquist hade sagt, at hästarne wore deras husbönder tillhörige. Något före Harju marcknad hade Ollenquist och Blomberg rest (s. 824) åt marcknaden med Jöran Klemola och Lars Klemolas dreng Mårten Johansson, hwarpå de i Månickala by i Kangasala blifwit rögde.

Henric **Ollenquist**, som är af 18 till 20 års ålder, berättade, at han warit **i tienst hos en borgare i Åbo stad** och efter plägad sällskap i staden med Blomberg och Gråman med dem gått ut å landet at siunga till at derigenom förtjena sig något understöd i deras torftighet. Då de **kommit till fots ifrån Påhiakylä en mihl öfwer skogen till Järfwenpä**, hade Gråman såsom liten trötnat och bedt sitt sälskap sätta sig med honom wid en sten ett stycke ifrån Järfwenpä åkeren at hwila, hwilcket Blomberg giordt, men Ollenquist hade gått ifrån dem med tillsägelse, at han wille gå och see efter de fordne ställen, emedan hans fader skulle wistas i Järfwenpä by. Som Ollenquist å åkeren funnit hästar, hade han fasttagit tre hästar och hemtadt till des sälskap med förewändning, at de wore dess faders hästar, hwilcka han hade lemnat dem at rida med litet stycke, skolandes Ollenquist då warit sinnad at föra hästarne endast så långt, at de åter kunde sielfwa gå tillbaka. (s. 825) Ollenquist medgaf, at han icke före uptäkt för Blomberg, at hästarne wore stulne, än wid återkomsten i Hwittis sokn och Lauttakylä by. Ollenquist tillade, at han först fasttagit den gamle wallacken och **bundit den ifrån skällbandet med ett strumpeband wid träd samt sedan med bröd låckat** de twenne unga hästar och, sedan han dem fast fått med giorde **widjor** i skogen, till Blomberg och Gråman hemtadt.

Anders **Gråman**, som är på fiortonde året gammal, berättade, at Ollenquist och Blomberg midsommarstiden kommit til **Gråmans faders gård Peltola** samt kallat Gråman, som warit i **lifstycket**, med sig ut å landet, hwilcket Gråman giordt, efter han ei trodt dem gå så långt bort, som de sedan gått. Enär Blomberg gifwit Gråman en **wäst** at nyttia, hade han följgdt dem up til Järfwenpä by, hwarest Ollenquist skaffat sig tre hästar, dem han sagt tillhöra hans fader. Wid ankomsten till Tawastetull, hade Gråman skildt sig ifrån sine kammerater och lemnat dem sin häst. **Gråman siuk af ridande** hade lagt sig till en stund ute på backen och derpå **sökt at gå hem**, men som **porten warit igenlåst**, så skall han den natten nödgats ligga ute, tils han om mårgonen insluppit. Gråmans föräldrar, som icke wetat huru han förswunnit, hade tiltalt honom härföre och warit nog sörgsne. Sedan Ollenquist och Blomberg blifwit grepne och i fängsligit förwar satte, hade Gråman äfwen, då han **framsläpat handlanden Lindegrens tobaksblader, blifwit af trenne stadstienare grepen** och i arrest inmant.

(s. 827) Jöran och Lars Klemola påstodo deras hästar wara bortskämde igenom mykne resor och anhöllo skadeersättning. Blomberg sade sig icke äga någon ägendom. Ollenquist intygades wara ganska fattig och äga endast gångkläder. Blomberg och Ollenquist befunnos äga god helsa och kroppsstyrcka.

(s. 828) Utslag: - - ty finner häradsrätten Ollenquist ensam böra stadna i answar för den begångne stölden och warder **Ollenquist** alt derföre i stöd af - - **fäld till duppel kropsplikt emot tiufnadens wärde , som sig bestiger**

till 40 par spö, try slag af paret, hwilcket straff Ollenquist kommer at utstå, sedan han först stått å tingstaden wid pålen twå timmar i halsjern at skämmas, hwarjemte Ollenquist enligit - - å en söndag i Eräjerfwi kapellkyrcka bör uppenbar kyrckioplikt undergå.
Hwad ångår Johan **Blomberg** - - pröfwar häradsrätten skiäligit, at i anledning af - - ansee Blomberg derföre förfallen **till tolf dagars fängelse wid watn och bröd**, hwilcket straff Blomberg hos kronoexpeditions befallningsman och länsman Wialenius **i fånghuset** bör undergå.
Men Anders **Gråman** - - blifwer ifrån alt tiltal i målet **befriad**. I öfrigit och som Ollenquist ingen ägendom äger, så kommer ock den sökte skadeersättningen at förfalla.

s. 829 # 11 - B:n Eric Andersson Sikala från Lydickälä inlade ett gammalt och sönderrifwit, till mästa delen läsligit original dombref:
Anno **1659**: den 16: Februarii hölts Laga Härads Winter Ting - - aff Kangasala och Orihwesi soknar - -. Nämden: Pehr Jörensson i Kihlala, Henric Thomasson i Kowaldo, Thomas Jöransson i Lasoila. Johan === i Oinasniemi, Staphan i Harhala, Anders ===, Henric Jöransson i Onnistaipale, Eric Nielsson i Pehula, Sigfred Nielsson i Säynäjoki, Bertill Bengtsson i Suckila, Eskill Mattsson i Korteisto, Knut Marcusson i ===.
Då ==== begie deres **gamle råår och skillnader, Koiwusen portan Kiwi och Luhtaistenojansu**, som de hafwa warit stridige måtte lagligen confirmerade blifwa, efter den besichtning och rågång, som i förledne sommars skedde och hållen blef aff lagläsaren Gustaw Andersson, Befallningsmannen Lahrs Jönsson, **Lendsmannen** Eskil **Karpi**, Pehr Jörensson i Kihlala, Sigfred Nielsson i Säynäjoki, Henric Thomasson i Kawaldo, Henric Jöransson i Onnistaipale och Staphan Jörensson i Karthe, hwilcka här nu för Rätta tillstå och - - dermed och Parterne äro till freds och wälförlikte, ty dömdes samme råår **Koiwusen portan Kiwipyki** och **Luhtaistenojansu** för stadige och faste skillnader emellan förberörde byar - -. Mathias Lillieholm.

s. 830 # 12 - Oeconomiemål (afsk. sold. Jöran Mört i Kuorevesi har krokig knä. Gift med Regina Thomasd:r).

s. 830 # 13 - B:n Anders Jöransson Kärki ifrån Wihasjerfwi ingaf en testamentarisk författning 13.9.1767: Då underskrefwen besökte gamle b:n Jöran Mattsson ifrån Wihasjerfwi by och Kärki h:n under desss siuklighet, så testamenterade han - - till des **son** Anders Jöransson de särskilte åkerstycken, som honom sielf wid arfskifte lemnades, den ena **Wehkaniemenpeldo**, den andra **Naurispeldo** af 10 kappars land, hwarthera om **Pitkännittu** äng, samt tre år gammalt stod.

s. 831 # 14 - Oeconomiemål (B. Anders Jöransson Kärcki fr. Wihasjärfvi anhöll om uptekning och arfskifte efter dess afl. fader Jöran Matsson).

s. 831 # 15 - B:n Gustaw Andersson Mälli androg, at b:n Johan Andersson Antilas ifrån Borgerla kreatur upbet en Mällis swed.

s. 831 # 16 - Drengen Christer Johansson ifrån Kockola hade olofligen afwikit ifrån des hos b:n Henric Eliasson ifrån Kihlala hafde tienst.

s. 831v # 17 - Drengen Christer Johansson ifrån Kockola hotat slå b:n Henric Eliasson ifrån Kihlala med en yxa.

s. 831v # 18 - Drengen Eric Henricksson ifrån **Sawiniemi torp** i Rajalax hade slagit en örfil, fattat i håret och kastat omkull des förra husbonde b:n Johan Ericksson Kampari, då han hos Johan tient. Före händelsen hade Johan tiltalt, at Eric söndrat ett **plogjern** och derföre befalt honom at hos smeden omlaga låta.

s. 833 # 19 - Innehafwaren af Sarwela h:n i Woitila **kapellanen** Johan **Utter** emot rusthållarena Henrik Johansson och Sigfred Henriksson ifrån Hörtsänä angående bärgande en **Aholax torp** underlydande äng. Upsköts.

s. 834 # 20 - Förliktes bondesonen Johan Henriksson ifrån Erola h:n i Wehkalax med bondeh:un Kaisa Eriksd:r ifrån Eskola h:n angående at Kaisa **kallat Johan dråpare**.

s. 834 # 21 - B:n Henric Simonsson fr. Hafwisto tilltalte Borgerla byamän för det deras hästar å en swed å dess enskildt tilhörige **Safwijerfwenma skogsmarck** skada giordt.

s. 834v # 22-23 - Oeconomiemål. (Jöran Pålsson blir sockneskräddare för herrskap). (Skattevärdering för ½ Tuomola i Kärte by).

s. 834v # 24 - Hemmansägarne i Kerte by ang. twist uti Kintari och Ruhenkando ängar.

s. 837 # 25 - Oeconomiemål (= Esaias Eriksson fr. Pitkäjärvi Antila blir nämndeman).

s. 837 # 26 - Angår storskiftet å Wilckilä hemmans bohlåkrar och ängar.

s. 839v # 27 - Drengen Eric Johansson emot b:n Johan Eriksson Heickilä ifrån Uiherla angående drengelön. Upsköts.

s. 840v # 28 - Bondesonen Abraham Thomasson ifrån Kåckila androg, at förafskedade soldat Jacob Jöransson Kåckström olofligen nyttiat Abrahams häst.

s. 841 # 29 - Oeconomiemål (= Johan Jöransson anhöll om skifte af egendomen efter sin fader Jöran Matsson, som dog för 20 år sedan).

s. 841 # 30 - Afsk. sold:n Johan Kåckström fordrade af dess **son** förafsk. sold:n, numera kr.ödesh:ns åboen Johan Johansson fr. **Hytiälä** 1½ tunna råg. Sytningsbref: Johan Johansson och des **swåger** Simon Caspersson skulle så länge Kåckström och dess hustru lefwa - -.

s. 842 # 31 - I anledning af b:n Petter Henriksson Jussilas från Kåckola begäran förbjöds hwar och en at beta kreatur uti Jussilas enskilte och hägnade **Papinnittu** och **Huhtanittu** ängar eller hägnaden omkring den nedrifwa.

s. 842v # 32 - Drengen Anders Johansson ifrån Holma gård emot b:n Matts Mattsson Ylinen från Kawala angående lön.

s. 843v # 33 - Oeconomiemål (= B. Mickel Johansson Erolas fr. Hapaniemi bror Thomas Johansson (17 år gl) är sjuklig, blind).

s. 843v # 34 - Bondesonen Thomas Johansson ifrån Pietilä h:n i Hafwisto fordrade af **handtlangaren** Elias **Meenholm**, förtiden wistande i Solala by i Längelmä, 17 daler. Meenholm inwände, at han **i Helsingforss stad är tienstgiörande** wid öfwerste Charpentiers compaqnie, och at han allenast på någon tid derifrån förpassad blifwit. Upwiste resepass. Rätten kunde icke handlägga.

s. 844 # 35 - Drengen Eric Henriksson från Rajalax giorde i närwaru af b:n Johan Eriksson Kampari en offentelig afbön (Jmf 18 #).

s. 844v # 36 - Bönderne Matts Laurila, Jöran Tianen, Simon Siukola, Matts Pulkila, Thomas Nåberi, Matts Uotila och innehafwaren af Heickilä bostället trumslagaren Johan Dahl ifrån Onnistaipale anförde emot bönderne Henrik Heickilä och Gabriel Isåpere ifrån Kåifwuniemi, at käranderne, emellan theras **Wasikanniemennittu** och swarandernes **Lehmilaidannittu** ängar, uprättat och hittils wid macht hållit en gärdesgård. Som swaranderne af theras äng erhålla 10 lass höö, förmente käranderne sig icke wara förpliktade at ensamme skiljegården underhålla. Swaranderne lofwade at deltaga.

s. 846 # 37 - Upskutne saken. B:n Samuel Johansson Erola emot Onnistaipale åboer ang. swarandernes hästar i Erolas **Lehmilaidan äng**. Wid synen funnits, det 18 hästar ikull stielpt den emellan kärandens **Lehmilaidanpeldo** utåker och **Wasikaniemennittu** äng warande hägnad. Upsköts.

s. 848 # 38 - B:n Johan Thomasson Natucka ifrån Pitkäjerwi beswärade sig, at des **swärfader** gamla hemmansåboen Thomas Josephsson dersammastädes egenwilligt tillägat sig förwaltning af Natucka, Johan Thomassons genom arf tillfallne skatteh:n, så at han numera skall lida på nödigt uppehälle. Förnummos at förwaltningen hör till Johan men styrseln enligt aftal till hans **swärföräldrar** Thomas Josephsson och Anna Mattsd:r.

s. 850v # 39 - Bönderne Matts Henriksson Heickilä ifrån Uiherla och Jöran Eriksson Roncka ifrån Järwenpä samt **skräddaren** Matts Eliasson från Uiherla fordrade af b:n Johan Eriksson Heickilä från Uiherla **arf** efter parternes afledne **swärföräldrar** Eric Thomasson och Brita Josephs:dr. Af instrumentet af 19.1.1754 inhemtades, at kärandernes hustruers arfsandelar bestigit sig till 112 daler. Johan Erikssons **h:u** Anna Eriksd:r. Hennes **förra man** Johan Mattsson. Matts Heickiläs **h:u** Margeta Eriksd:r. Jöran Ronkas **h:u** Walborg Eriksd:r. Matts Eliassons **h:u** Sophia Eriksd:r.

s. 852 # 40 - B:n Johan Jacobsson Rekola ifrån Järwenpå androg emot dess granne Eric Jöransson Tuomola, at inhysingen Henric, som hos Rekola wistats och för 7 år tillbaka aflidit, för 40 år tillbaka upodlat sig **Siniwuori äng**, den han till sin döderdag och dess änka ett år derefter nyttiat. Sedan parternes reserwesoldat Mickell Eriksson ängen några år innehaft, har käranden lämnat den till dess **faderbroder** Eric Mattsson så at the till hälften densamma nyttiar, men swaranden har nu slagit och inbärgat ½ af ängen. Eric Jöransson swarade, at dess **fader** Jöran Mattsson och Nisula hemmans åboen i Wihasjerfwi Jöran Simonsson först swediat det ställe, hwarå nu twistade Siniwuori äng belägen är och lemnat samme inhysingen tillstånd at derå utså rofwor, hwarefter dess **h:u** Agneta ängen nyttiat. Öfwerenskoms.

s. 853 # 41 - B:n Matts Martila emot Suinula bys åboerne ang. upsättande af gärdesgård.

s. 854 # 42 - B:n Jöran Gabrielsson Laurila ifrån Pitkäjerwi tilltalte dess granne b:n Eric Antila at hafwa slagit och bärgat höö öfwer rätta skilnaden kärandens och swarandens **Perkojerwen nittu** ängar emellan. Några stora biörkar skola tillförene blifwit hållne för skilnader. Antila förklarade sig, at käranden medelst dess inrättade ängshägnad intagit någon del af swärandens **Perkojerfwen nittu** äng och afhuggit the **tillförene för skilnader ansedde stora biörkar** och welat tillägna sig ett af swarandens äng. **Son** nämndeman Esaias Ericksson Antila. Förrättas syn.

s. 855v # 43 - I närwaro af nämdemannen Johan Henriksson Tilsa ifrån Sawo anförde landtmätaren Jacob Johan Gadd, at han företagit sig **storskiftet af Sawo bys samfäldta ägor**, men Jöran Pafwola och Gustaw Kålhi hade icke inställt. Pafwola och Kålhi sade, at the icke förmå kåsta storskiftet och at storskiftet icke är nödigt eller nyttigt. De hade beswärat sig hos landshöfdingen, at storskiftet icke skulle förrättas. De fingo böter.

s. 857 # 44 - Landtmätaren Gadd tilltalte b:n Mårten Lasonen ifrån Lasola för det han icke inställt sig wid **storskiftesförrättningen**, men kungörandet hade warit bristfälligt.

s. 857v # 45 - Landtmätaren Gadd anklagade bönderne Sikala, Mickola, Uotila och Sipilä ifrån Lydickälä för det de icke inställt för rågång emot Lasola by i samband med storskiftet.

s. 859 # 46 - Hofrätten hemställdt. Se: TMA Ikaalinen 38 s 710 § 46.
- Länsmannen Elias Wialenius anförde, att förra landbonden Thomas Josefsson ifr. Natucka h:n i Pitkäjerfvi hos honom angifvit, det des **måg** b. Johan Thomasson Natucka i sistl. augusti å en söknedag oqvädat och slagit honom.
- Thomas Josefsson utsade, at folcket å Natucka h:n å en måndag i augustii månads början varit ute på åkeren at upskiära råg, under hvilken tid Johan Thomasson intet arbete giordt, utan omsider mårgonvardstiden tagit häst och lija. På Thomas Josefssons åtspörjan har Johan sagt sig vilja gå och slå höö. **Svärfadren** Thomas har härföre tiltalt Johan med utlåtelse, som i orden lydde: ”**Den går efter som ei hunnit förut**”, dertill svärsonen Johan svarat: ”**Den ock den, kurrar altid**”. Dermed skall han menat des svärfader Thomas, hvilken häröfver blifvit misslynt, tagit en käpp ifrån farstugan och gått efter Johan på gatan samt ämnat slå honom. Men Johan har stält sig giöra motstånd och fattat svärfadren Thomas i bröstet och sökt kasta honom ned å marcken. Och som Johan icke varit des svärfader Thomas öfvermäktig, så har han ropat des **moder** Susanna Andersd:r til hielp, med utlåtelse som orden lydde: ”**Kom och slå hufvudet i tu på den gamla skiälmen**”. Susanna har ock ankommit samt jemte Johan fasttagit Thomas, hvarpå Johan sönderbrutit den käpp Thomas haft i handen. Och sedan Thomas, Johan och Susanna ifrån gatan flyttat sig på gården och de ännu tvistat, har Thomas Josefssons **hustru** Anna Matsd:r med en skeppa kastat vatten ifrån ett ämbare. Deraf har Johan blifvit förifrad och stött des **svärmoder** Anna omkull samt tagit vatnämbare och kastat öfver henne. Under alt detta har Thomas undansluppit och stängt sig in i ett pörte, då Johan under pörtgluggen yttrat sig, at han icke mera frågade efter Thomas än en liten del af des finger, det han med andra handen å fingret utmärkt. Och understälte Thomas alt detta till laga beifrande.
- Johan Thomasson utsade, at des svärfader Thomas lemnat des **dotter** och Johans **svägerska** Sofia Thomasd:r i Johans årstienst, men brådaste arbetstiden i augusti har Thomas brukat des dotter i sine egna syslor. Och som

Johan, hvilken förestår Natucka h:n, sådant mistyckt samt derå talt i des **hustrus** Regina Thomasd:rs närvaru, så har Regina sig utlåtit, at om des fader Thomas finge höra sådant, skulle han väl tuckta Johan. Kårt derpå har Regina för sin fader Thomas sådant berättadt, hvaraf han blifvit förifrad och å en måndag i augusti, då Johan tagit sig häst och ämnat gå at bärga höö, frågat Johan, hvart han ville tåga vägen. Och enär Johan sagt sig vilja gå at bärga höö, har Thomas tagit en tiock käpp ifrån farstugan, kommit efter Johan på gatan vid en lada och der begynt slå honom i hufvudet. Derföre har Johan bett Saricko värdinnan Maria Henriksd:r see å tilgången af detta slagsmål, på det Thomas icke kunde påstå, at Johan tagit emot sin svärfader eller honom ofredat. Sådant oaktadt har Thomas slagit Johan åt hufvudet, då han lagt handen emot at derigenom hindra slagen, hvarföre Thomas fattat Johan i håret. Derpå har Johan ropat des moder Susanna til hielp, hvilken äfven kommit och sökt hindra Thomas ifrån så hård medfart. Under alt detta har Johan undansluppit til ladugården, där Johans hustru Regina ifrån stallet utkommit och roat sig deröfver, at Johan blifvit slagen. Derföre har han sprungit efter Regina i ändamål at härföre aga henne, då Thomas åter å gården mött honom och begynt at slå honom. Men enär Thomases hustro Anna med en skeppa kastat vatn uppå Thomas och Johan, har Johan bortsluppit och åter sprungit efter dess hustru Regina, so gått in i pörtet jemte Thomas. Då har Reginas syster eller Johans svägerska Maria Thomasd:r i förstugan fattat Johan i håret och deraf dragit honom. Och bestred Johan, at han under alt detta rördt dess svärfader, utan endast sökt undfly dess svåra medfart. Äfvensom sade Johan det föregifvande vara grundlöst, som hade han lätt stött dess svärmoder Anna eller skiölt öfver henne med vatn.
- Susanna Andersd:r vidgick, at enär hon i dess boda hört rop tre särskilte resor af des son med begär, at hon ville komma ut och hjelpa sin son, har hon ifrån bodan utgått och sedt Thomas slå Johan. Derföre har hon sprungit honom tillömsättning samt hulpit Johan ifrån Thomas. Och då Thomas åter i ladugården begynt slå Johan, skal Susanna vridit ett af Thomas hafd träd ifrån hans hand. Vidare skal Susanna icke giordt. - Anstånd, se # 72.

s. 859 # 47 - Järfwenpä boer med Wihasjerfwi boer anförde, at Hapaniemi boer huggit swedia wid **Sinijerwi siö** å östra ändan deraf uppå **Sinijerfwenma** marck. Swaranderne förklarade sig tillförene nyttiat marken oqwalt ända till **Siniwuoren Korke** och at mark emellan dem och käranderne är samfält, såwida de aldrig hördt nämnas om några råer nämde ägor emellan. Käranderne upgåfwo till skilnader sig och swaranderne emellan i denne marck **Ketunkiwi och Wirtonkiukos (**TMA:ssa: **Ketunkifwi och Wirtankiukas) rån**. utöfwer hwilcka swaranderne aldrig nyttiat. Käranderne uptedde en **häradsdom af 1693**, hwaraf inhemtades, at **Wirtonrihenkiukas** (TMA:ssa: **Wirtanrihenkiukas) och Ketunkiwi råer kallas för wisse råer och tegeskilnader** emellan de interesserade parter eller Kaupila, Hapaniemi, Wihasjerfwi och Järfwenpä boer. Swaranderne åtnögdes.

s. 860 # 48 - **Sold:n** Thomas **Frisk** ifrån Borgerla kärade till b:n Johan Antila för det Antilas **okynnes häst** om sommaren, då **Frisk warit i Helsingforss**, sprungit i Frisks med hägnad försedde kornswed. Inhysingen Israel Israelsson ifrån Borgerla witnade, at Antilas häst är okynnes, emedan den en gång hoppat öfwer hägnaden i Alanen hemmans kåhlland.

s. 860v # 49 - B:n Johan Bertula ifrån Kåckila anförde, at enär dess rotesoldat Jöran Kåckberg 20.10.1767 kommit ifrån **fästningsarbetet å Sweaborg**, hade han antydt Johan Bertula **at giöra eld å spiseln samt skaffa Kåckberg öhl och brännewin**. Som Bertula icke kunnat anskaffa öhl och brännewin, har **Kåckberg med en bajonett slagit** Bertula ett blodsår wid handen. Kåckberg, tienstgörande wid Ruowesi compaqnie bestred. Upsköts.

s. 861v # 50 - Af ett 12-.6.1758 å Magnula h:n i Pehula författadt upteckning- och skiftesinstrument efter afledne b:n Jöran Ericksson Magnula inhämtades, at afledne Jörans **encka** Maria Thomasd:r, som lemnat Magnula skatteh:n dess **äldsta söner** Johan och Thomas Jöranssöner i besittning, förklarat hemmanets wärde böra dess barn emellan delas --. **Systrar** Anna, Maria och Kirstin. **Broder** Jöran Jöransson. Nu har b:n Lars Josephsson ifrån Äijäis, som är **gift med dottren** Kirstin, och numera myndige **sonen** Jöran inkallat till tinget deras swåger och samt **broder** b:n Thomas Jöransson Magnula och afledne swågers och **broders** Johan Jöranssons **encka** Lisa Simonsd:r med hennes **senare man** b:n Thomas Henricksson Magnula ang. deras arfslotters utbekommande efter bl.a. nyligen aflidna **swärmoder** Maria Thomasd:r. Upsköts.

s. 866v # 51 - Wid **biskopswisitationen** 8.2.1767 har enligt protocollets 9. punckt blifwit angifwit, at Orihwesi byamän senare åren uptagit och **till åker upgiordt kyrkiowallen, så att ganska ringa plan därstädes numera finnes** öfrig, hwarwid Orihwesi bys åboer sig förklarat, at emedan den intagne marcken wid **storskiftet** blifwit dem beräknad, ty kunde de icke till kyrckiowall deraf något afstå utan rubbning af hela storskiftesförrättningen, hwarföre wederbörande blifwit ålagde at hos domstolen anmäla sig om **erhållande af den plan kyrckian af ålder tillydt.**

Wid **kyrckiostämman** 24.8.1767 har **contractsprosten** magister Anders **Salowius med församlingens äldsta besedt kyrckiowallen** och wid intagorne giort sine anmärkningar, hwarpå prosten Salowius jemte endel sokneboer rusthållaren Matts Jarla, bönderne Axel Salonen, Johan Oinasniemi, Henrik Mickola, Jöran Hoifwola och Johan Saricko ifrån Pitkäjerfwi till detta ting inkallat bönderne nämdemannen Lars Pafwola, Jonas Mattila och Thomas Konti ifrån Kyrckioby angående kyrckiowallens intagande. Upsköts, emedan swaranderne icke erhållit skriftelig kallelse.

s. 867v # 52 - **Soldaten** Anders **Holm** med **h:u** Anna Thomasd:r ifrån Kaupila androg, at **klåckaren** Anders **Tårwalls h:u** Christina Johansd:r oqwädat Anna Thomasd:r. Christina icke tilstädes. Upsköts.

s. 868 # 53 - **Prosten Salowius** beswärade sig öfwer det inhysesh:un Anna Henricksd:r ifrån Påhjala nu i det tre framslutne åren **icke utbetalt prostens tillfallande rättigheter bestående i påskpenningar** 6 marck årligen, giör 4 daler 16 öre kop:rmt, samt en marcker smör, tillsamman för hwarje år tre marcken, **ei eller förrättadt det efter öflig plägsed och sokneboernes öfwerenskommelse Prästegården årligen tillfallande dagswerck** af inhysingar, som giör för tre år tre dagswercken. Anna Henricksd:r ursäktade med dess fattigdom och at hon hade många barn at skiöta samt icke kunde betala. Anna Henriksd:r är nämdemannen Johan Tilsas **syster**. Pliktades at betala.

s. 869 # 54 - Upskutne saken mellan b:n Henrick Jacobsson Huna ifrån Hapasari by i Kangasala och inhyseskarlen Jöran Simonsson ifrån Wihasjerfwi ang. **arf** efter Jörans **h:u** Brita Jöransd:r. Brita är Henrick Hunas **syskonebarn**. Jöran Simonsson yttrade sig, at dess för 20 år sedan afledne h:u Brita haft 5 halfsyskon af en moder och annan fader, hwilka alle lefwa och sin emellan skiftadt afledde Britas efterlemnade ägendom.

s. 870v # 55 - **Prosten** Anders **Salowius** anförde emot b:n Anders Danielsson Ärälä ifrån Woitila, at då dennes **moder** Lisa Josephsd:r såsom wärdinna å Ärälä h:n om sommaren aflidit, hade Anders efter författningarne **icke welat utbetala till prosten i likstol en koo**, ehuru sex koor, wid det Lisa afled, funnits å hemmanet. Anders förklarade sig, at som koorna icke än alle kalfwat, så skall Anders icke kunnat utgifwa någon koo, utan erbudit honom penningar. Måste genast gifwa en koo.

s. 871v # 56 - Wicefiscalen och **länsman Lindhs encka** Maria **Foglera** emot pigan Maria Andersd:r ifrån Hörtsänä ang. pigestädsell. Maria Andersd:rs **fader** inhysingen Anders Johansson från Pajukanda.

s. 872v # 57 - Oeconomiemål (= Kuorevesi-sak).

s. 872v # 58 - Upskutne saken i Kuorewesi emellan b:n Matts Pettersson Eskola och Suinula boer ang. åwerkan å Suonperäkorpi.

s. 877 # 59 - Upskutne saken emellan Pitkäjerfwi boer samt Lasola boer angående åwerckan emot häradsrättens förlikningsdom af 1765. Förliktes delwis, delwis upsköts.

s. 879 # 60 - B:n Anders Suckila emot b:n Erick Råtiala för thet den , enär Anders ämnat släpa råg öfwer Råtialas bergade ängswall i åkern, dit kommit och efter ordwäxling **med knif sönderskurit redet**, hwarmed hästarne warit förespände. Förlikts men länsmannen Wialenius wille fortsätta ang. brott. Råtiala yttrade sig, at Suckila å andra sidan af en under åkern löpande åå haft en swedia, therifrån han **med ekstock öfwerrodt** thes säd undan Råtialas åkerteg och therifrån begynt släden med hästar afsläpa. Som Råtialas hööwall i åkertegs ändan, ehuru höt warit afbärgat, genom förtrampning kommit at skadas, har Råtiala tilltalt Suckila för thet. Som Suckila widare släpat, har Råtiala **med knif afskurit repen till sommaråkredskapen.**

s. 880v # 61 - Johan Antilas ifrån Hoifwola hingst skadat Henrick Mickolas häst. Förliktes.

s. 881 # 62 - Bönderne Matts Ericksson och Johan Thomasson Natucka anförde emot b:n Anders Brusila ifrån Pitkäjerfwi, at parterne ongefär för 30 år tillbaka haft till samfält nyttiande **Sari, Korwenpä och Raiskio ängar** och om wintern sedan höö gemensamt blifwit bärgat, det samma sig emellan skiftadt. Sedermera hafwa parterne sig emellan öfwerenskomit **at skifta desse ängar**, hwarigenom swaranden **tillfallit Saari på en holme belägne och Korwenperä ingärdade ängar**, men käranderne fått **Raiskio hägnade äng**, dit boskapen utan hinder komma kunna och genom ätio samt förtrampning skada giöra. Käranderne anhöllo fördenskull at nu komma till samfält nyttiande af Saari och Korwenperä ängar, hwaremot de lämna swaranden del i Raiskio äng. Swaranderne upwiste en häradsdom 10-.9.**1726**, hwaraf inhämtades, at fordna åboen af Brusila h:n Samuel Grelsson med

Erick Thomasson Natucka tiwistat om inkräktningar af åker och äng, hwarpå de öfwerenskommit, at skiftet skie skulle. Skiftet hade sedermera förrättats. Icke anledning till ändring.

s. 882 # 63 - B:n Henrick Jussila ifrån Hapaniemi emot b:n Thomas Jussila angående at enär **länsman Lindh** enligt instrument af 23.3.**1762 tillagt hwarthera sine tomter**, hade Henrick Jussila bekommit en tomt å andra sidan om byawägen närmast till dess öfrige tomt. När han släpat stockar till stall, som å samma tomt skulle inrättas, har Thomas Jussila där upsatt des wedkast och den icke bårttagit. Thomas bör genast afstå tomtrummet till Henrick.

s. 883 # 64 - Nämden och den närwarande tingsmenigheten intygade afskedade sold:n Jacob Kåckström ifrån Kåckila wara mycket siuklig och af swår andetäppa beswärad.

s. 883v # 65 - **Handtlangaren** Elias **Menholm** ingaf i närwaru af **fiskaren** Mårten Jöransson från Holma ett skuldbref, som bestreds af Mårten. Upsköts.

s. 884v # 66 - Hofrätten hemställdt. (TMA:ssa): Svaranden drengen i Kokkola by. Sold. Anders Hvitfeldt gift med Maria Eriksd:r. Sold. Henrik Hvitfeldt gift med Lisa.

s. 884v # 67 - Å soldateenckan Maria Johansd:rs ifrån Orihwesi by wägnar ingaf des **fader** b:n Johan Samuelsson Erola en skrift 10.11.1767, hwarenligt afskedade **sold:n** Samuel **Grönroth** testamenterade sin ägendom åt dess **h:u** Maria Johansd:r med hans yngsta **son** Erick Samuelsson af förra giftet.

s. 885 # 68 - Upskutne saken angående råer mellan Holma och Oinasniemi. Inhemtades af ingifne rågångschartan, det Silfwerswahn påstått följande råer Holma gård och Oinasniemi emellan: **Sawijoensilda** tecknad å chartan med n:o 1 samt derifrån i rätt streck **Kurjenmiecka** n:o 2, men Johan Oinasniemi ifrån **Sawijoensilda** rå till **Wäräsunlähde** mellanrå n:o 3 samt derifrån till **Kurjenmiecka**. Johan påstod, at Holma rusthåll med sine ägor ei får komma längre än till **Wäräsunlähde**, emedan Äijäis marck derstädes emottager och åtföljer swarandens ägor till Kurjenmiecka, hwarest Pitkäjerwi bys, Äijäis och Oinasniemi hemmanens marck sammanstöter. Käranden åberopade sig **häradsdomen** 6-7.10.**1671**, at Holma rusthålls tåwordna innehafwaren Mårten **Ullf** tiltalt de Pitkäjerfwi boer för åwerckan å **Kaipalahdenma** Holma tillhörige jordstycke öfwer **Kurjenmiecka** och **Pahajerwenpyki** råer, hwarföre Pitkäjerfwi boerne lagligen pliktat. Medelst förlikning af 26.12.**1649** emellan Holma och Pitkäjerfwi hafwa byamän godkänt till ägoskilnader Pitkäjerwi och Holma gård emellan **Sawijoensilda samt Kurjenmiecka som ock kallas Kaipalax, men Wäräsun lähde ei nämnes**. Upsköts.

s. 888 # 69 - Upskutne mål angående flere af **prosten Salowius** uti fylleri begångne **ämbetesfehl**. Angifwaren Pfaler icke infunnit sig, icke heller consistorii fullmägtigen kyrckioherden Eric Edner, enär han fått en liten blemma på dess nässnibb, hwilken så tilltagit, at hela näsan, ögona, ansichtet, tinningarne och hufwudet swulnat, hwaraf bläderrosen blifwit. Upsköts.

s. 890v # 70 - Upskutne saken: **sokneskräddaren** Johan Johansson (fullmagt 29.3.1731) ifrån Pehula påstod, at sokneskräddaren Jöran Påhlsson ifrån Orihwesi by, som ei till sokne- utan endast **herrskapsskräddare** blifwit antagen, icke framdeles skulle idka skräddarearbete hos hemmans brukare.

s. 892 # 71 - B:n Henrick Andersson Sackola ifrån Pajukanda emot **skräddareencka** Maria Johansd:r ifrån Säynäjoki ang. 6 dalers fordran.

s. 892v # 72 - Hofrätten hemställdt. (TMA:sta) Se # 46 före.
- Thomas Josefssons hustru Anna Matsd:r yttrade sig, at enär Thomas och dess måg Johan Thomasson sig emellan slagits, har hon at åtskilja dem, med en skäppa kastat å dem vatn ifrån ett ämbare, hvaraf Johan blifvit ond och stött Anna mot en bänck, så at hon kullfallit. Och sade Anna vid sagde tillfälle inga vittnen hafva tilstädes varit utan endast Anna anhörige.
- Thomas Josefssons dotter Maria Thomasd:r bestred, at hon hårdragit dess svåger Johan.
- B.hustrun Maria Henriksd:r Saricko berättade, at hon varit i dess rijegård at til tårckning utlägga höö, då Johan Thomasson stått vid pass tiugu steg derifrån och sedan dess svärfader Thomas begynt slå honom med en i handen hafd tiock käpp, ropat efter hielp. En tid härefter har Johan åter ropat och en annan gång bedt vitnet see å, det som skiedde på, det Thomas icke kunde säga, at Johan tagit emot. Derpå har vitnet ställdt sig mot en vägg at åsee händelsen och funnit Thomas hålla Johan i bröstet och med andra handen slå honom å ryggen. Och då

Thomas slagit Johan åt hufvudet, hade Johan lyft up handen at hindra slagen, hvarefter Thomas fattadt Johan i håret vid öronen och Johan ropat dess moder Susanna till hjelp, hvilken ock kort derpå ankommit. Sedan hade vittnet bortgått til dess arbete med tårar i ögonen, öfver det Johan så hårdt blifvit handteradt, samt utlåtit sig vid sig sielf, huru går då med de öfrige mågar, när denne så varderar handterad. Och sade vittnet, at Johan på minsta sätt icke ifradt Thomas vid omtalte tilfälle. Enär vittnet gått ifrån rijegården hem, har hon sedt sökanders dotter och Johan vara helvåta och sölade af spisöhlsdraf.
- Maria Henriksd:rs fader gamla b. Henrik Thomasson Saricko berättade, at han, som kommit ifrån dess arbete och långs med byagatan gått hem, vid förbijgående sedt Thomas Josefsson tvänne resor med en i handen hafd tiock käpp slå dess svärson Johan. Mera vet han icke, emedan han varit hungrig och skyndadt sig hem.
- Drängen Mårten Mårtensson fr. Pitkäjerfvi, som å en måndag farit med hästar åt åkeren förbi Natucka h:ns ladugårds port och då sedt Johan Thomasson stå åt vittnet och hålla i dess svärfaders Thomases högra hand, hvilken sinstnämnde åter stått med ryggen åt vittnet, skolandes Johans moder Susanna hållit Thomas af håret.
- Thomas och Anna förblefvo vid sitt förra påstående.
- Susanna vidgick, at hon en gång hållit Thomas i håret, på det hon skulle skilja sig vid Johan.
- Johan förblef vid dess nekande at hafva missfirmat dess svärföräldrar.
(Nämndemannen Esaias Antila såsom systerson till Anna Matsd:r afträdde ifrån rätten.)
Utslag:
Emedan bonden Johan Thomasson Natucka, emot dess nekande med minsta skäl icke blifvit derom öfvertygad, at han slagit eller annors illa handtreradt dess svärföräldrar förra landbonden Thomas Josefsson och dess hustru Anna Matsd:r; ty varder Johan Thomasson enligit B.B. XVII Cap 33 § ifrån alt tiltal i detta mål befrijad. Doch varder detta mål hofrättens pröfvande hemställdt.

s. 893 # 73 - Bondeenckan Maria Henriksd:r ifrån Suckila emot dess **måg** Matts Johansson angående uppehälle.

s. 893v # 74 - Lösa karlen Henrick Henricksson ifrån Säynäjoki emot b:n Simon Ericksson Påhiala angående det Simon genast enligt en emellan kärandens **swärmoder** Maria Johansd:r 1766 ingången förlikning til hennes bruk afstått **Sysilahdenmoisio** utåker samt **Pahansillanojannitu** äng - -.

s. 894 # 75 - **Handtlangaren** Elias **Menholm** anförde, at dess afledne **fader** Jöran Henricksson Safwiniemi (afledne **moder** Kirstin Mårtensd:r) i Längelmä sokn för 8 år sedan såldt åt unga b:n Thomas Johansson Pietiläs ifrån Hafwisto fader en häst för 48 daler, men icke betalt. Målet förblef icke uptaget.

s. 895 # 76 - Nybyggaren Jöran Jöransson från Kallenautio emot dess broder Matts Jöransson angående slagsmål.

s. 895v # 77 - Nybyggaren Jöran **Kallenautio** beswärade sig, at dess **broder** Matts tagit och affört den **giödning**, som qwarblifwit å kärandens **flyttade fähusställe**. Intygades, at giödningshögen legat 7 år inuti Mattses åker samt wid åkerbruket warit till hinder.

s. 896v # 78 - Oeconomiemål. Länsmannen Elias Wialenius förrättat 5.7.1965 en ängsdelning å Kallenautio nybygge.

79 - Hofrätten hemställdt. (TMA:ssa) Käranden nybygg. Mats Jöransson Kallenautio (gift med Anna Henriksd:r), svaranderne des broder Jöran Jöransson ödesh:ns åboerne Johan Johansson och afsk. sold. Simon Jespersson Drabbare fr. Hytiälä.

s. 896v # 80 - Upskutne saken: capitainen **Silfwerswahn** emot bataillonsadjutanten Henric Johan **Spåre**, afledne länsman Henrich **Lindhs** enka Maria **Foglera** och b:n Lars Josephsson angående förmånsrättigheten till Äijäis h:n. Fortsättning i 84 #.

s. 904 # 81 - Oeconomiemål (= Skattevärdering å Sikala h:n i Lasola by för Jacob Jöransson)

s. 904 # 82 - Upskutne mål: Salokundaboer emot Mälli ang. deltagande i landtmäterikostnader. Upwistes rågångschartan.

s. 905 # 83 - Hofrätten hemställdt. (jmf 79 #)

s. 905 # 84 - Fortsättning till 80 #. Utslag: - - altså blifwer Lars Josephssons **fång till Äijäis h:n såsom det äldsta för lagligt** förklarat samt han wid hemmanet bibehållen, helst adjutantens erhållne lagfarter ei eller kunna wercka något till des säkerhet, såwida updragelsen till honom olagligt ansedd är. Silfwerswahn wädjade lagmansrätten.

s. 914 # 85 - Hofrätten hemställdt. (jmf 66 #)

Kihlakunnankatselmus 1.7.1767 rajalla Orivesi/Teisko
VA Ylä-Satakunta KOa94 s. 915-, mf JK 1712

s. 915 - Häradssynen 1.7.1767 angående rår och ägoskillnader emellan Witaniemi, Säxniemi och Kämmenniemi byar ifrån Teisko kapelgiel och Messuby sokn å ena samt Säynäjoki by å andra sidan. Synerätten sammanträdde i Witaniemi by. (s. 916) Af swaranderne infunno sig innehafwaren af Säynäjoki kronorusthåll baron Johan Gustaw Mellin samt skattebönderne Matts Karpi och Simon Påhjala.
Befallningsman Henric Tålpo (på Teisko sida) androg, at käranderne påstå det deras skog och marck är ifrån Säynäjoki bys ägor skild med följande **rår: Kiwisalmi, Kiufwaswuori, Hangawuolten achtanpaika och Tåralachden pohja**. (s. 917) Ingaf en **häradsdom** 18-19.8.**1647**, som omrörde rår fastdömmer. Swaranderne påstodo, at **skillnaderne äro Kiwisalmi ostridiga rå, tädan till Weonsari, sedan till Kauhaswuori, dernäst till Hangawuolten eller Hangajerwen actenpaika och sist till Tåralahdenpohia**, hwarest Sawo bys ägor tillstöta. At **Kauhawuori** ei är rå twistandernes emellan utan endast emellan Kusniemi och Kämmenniemi, uptedde Tålpo **häradsrättens dom** 19-20.1.**1664**, hwaraf befants at **Matalanwuorenojansu, Palowuoren Kiwipyki och Kauhanwuori blifwit fastdömde råår** Kämminiemi och Kusniemi emellan. Commissionslandtmätaren Daniel Hall, som biträdde, befanns wara jäfwig. Upsköts.

Pirkkalan talvikär. 27-.4.1767 mf JK 1711

s 1052 § 33 Utslag: At **jagtfogden i Orihvesi** sokn Jacob Henriksson icke skulle å sistledit års i Harju kapell och Pispala by hållen marknad anmodat torp:n Jöran Jöransson ifr. Carla til at försälja en af torp:n under Hattanpä gårds Mats Lierberg wid sagde marknad bortstulen swartbrun häst, som - -.

Pirkkalan syyskär. 6-.10.1767 mf JK 1711

s 511v § 55 - Hafwisewa byamän ifr. Kangasala emot b:n Petter Pettersson ifr. Wijtaniemi by ang. åwärkan å en skogsmark emellan **Wawonjerfwi och Palijerfwi insiöar**.

Oriveden ym. talvikäräjät 8-11.3.1768 uti tingshusen
VA Ylä-Satakunta KOa95 s. 522-, mf JK 1713

s. 522v # 1-5 - Oeconomiemål. Upbud.

§ 1 (TMA:ssa) - B. Mats Johansson Kössis fr. Orihwesi by rija har till största delen uppbrunnit.

§ 2 (TMA:ssa) - Skall- och brofogdar blifwit numera afsatt, hvilka härintil gjordt allmogen biträde medelst det de inropat dem til utförande af deras rättegångsmål. Förra brofogden Carl Brockman, des gamla fader Johan Prockman.

s 652 # 3 - Rusth:n Henrik Johansson Hörtsänä ingaf en öfwerenskommelse af 7.1.1765 innehållande, at wärdinnan af ½ Hörtsänä Sofia Jacobsd:r aflidit. **Sönerne** Henrik och Mats Johanssöner samt **dottren** Maria, **gift med** Johan Henriksson Jarla. Sofias **man** Johan Henriksson gammal. Första upbudet för Henrik å ½ Hörtsänä. (VA Ylä-Satak. KOb3)

§ 4 - Uptekning och skifte efter afl. Jakob Matsson och Valborg Thomasd:r fr. Jaakkola h:n i Naappila. Deras barn: Mats Jakobsson Jaakkola, skomakare Krister Grönqvist fr. Callmar död, skomakare Johan Grönqvist i Stockholm.

s 655 # 5 - B:n Johan Johansson Uotila fr. Rajalax bewiljades andra upbudet. (VA Ylä.Satak. KOb3)

s. 522v # 6 - Wolonteuren Christian Flodberg ifrån Kuorewesi sakfältes för angifning af bondesonen Jöran Yrjälä från Ylöwesi.

s. 523 # 7 - Sold:n Gustaw Cawall slagit sine rotebönder klåckaren Olof Jöransson och b:n Matts Ylinen.

s. 523 # 8 - Oeconomiemål. (B. Samuel Johansson Erola fr. Orihwesi by begärer ersättning för förbättrande af det gamla tingshuset.)

s. 523 # 9 - B:n Anders Sigfredsson Brusila ifrån Pitkäjerfwi ingaf en öfwerenskommelse ang. arf efter des **föräldrar** Sigfred Larsson och Brita Mickelsd:r (dog för 17 år sedan). **Broder** Mickel, **syster** Maria, **syster** Karin (**gift** med Jacob Henricksson Joensu i Kuorewesi).

s. 524 # 10 - Oeconomiemål. (Restransakning)

s. 524 # 11 - Drengen Matts Erichsson från Laurila h:n och Sitamo by emot innehafwaren af Padustaipale skatteh:n b:n Anders Andersson ang. rättigheten till hemmanet. Matts afstod.

s. 524v # 12 - Upskutne saken. Sold:n Anders **Holm** med dess **h:u** Anna Thomasd:r ifrån Kaupila emot **klåckaren Torwalls h:u** Christina Johansd:r ifrån Eräjerfwi ang. oqwäden.

s. 525 # 13 - Sold:n Anders **Hwitfeldt** ifrån Hoifwola fordrade af nybyggaren Matts Jöransson från Kallenautio 6 daler.

s. 526 # 14 - Oeconomiemål. Kölli h:n i Kopsama by, som skall upptagits af Jöran Eskilsson, är klufwen mellan sonen Johan Jöransson och mågen Simon Andersson. Jörans (Johans?) swåger Simon Jöransson (Andersson?), hans företrädare i äktenskapet Stefan Samuelsson, som war gift med Jörans Eskilssons dotter Maria Joransd:r. Stefan fick införförsel i Kölli 7.2.1757. Stefan dog 10.2.1760. Jöran Eskilsson har ej rättighet till h:net.

s. 526 # 15 - Såsom tillförordnad förmyndare för des afledne broders bondesonen Matts Jöranssons efterlemnade d:r Walborg Mattsd:r anförde b:n Jöran Jöransson från Ylöwesi emot wolonteuren Christian Flodberg ifrån Sarckila kapellansbohl - -.

s. 527 # 16 - Kronorusthållaren Matts Johansson Jarla emot kronob:n Johan Jöransson Antila ifrån Håifwala ang. äganderätten till **Luhtannittu å Pirtisarcka jordstycke**, hwilcken enligt 1671 års dom tillhör Jarla rusthåll, men swaranden will frånwinna. Upsköts.

s. 527v # 17-18 - Bondesonen Jöran Jöransson från Maunula h:n i Pehula anförde emot des **broder** Thomas Jöransson och des afledne **broders** Johan Jöranssons **efterträdare i ägtenskapet** Thomas Henricksson, hwars omyndige **stiufssons** Thomas Johanssons förmyndare swaranden är, at ehuru Maunula skatteh:n är des 22.7.1767 afledne **moders** Maria Thomasd:rs arfwejord och efter sig lemnat **sönerne** Thomas och Jöran samt **döttrarne** Anna, Maria och Kirstin (alle gifte), och den afledne Johans **son**, skall dock Maunula af swaranderne till hälften innehafwas. Jöran will få 1/3, som hemmanet 3 åboer tåla skall. Skiftesinstrument 12.6.1758. Förliktes at Jöran Jöransson afsade sig rättighet till Maunula emot 133 daler. Ytterligare förliktes angående afledne Maria Thomasd:rs giftorätt.

s. 529v # 19-20 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 656 # 19 - B:n Thomas Jöransson Maunula fr. Pehula ingaf ett upteknings- och skiftesinstrument af 12.6.1758 efter des afl. **fader** Jöran Eriksson. **Döttrarne** Anna, nyligen blifwit encka, och Maria, **gift med** b.sonen Erik Henriksson fr. Lydickälä, samt Kirstin, **gift med** b:n Lars Josefsson fr. Äijäis. Thomas Jöranssons yngre **broder** Jöran. Afl. Johan Jöranssons enda **son** Thomas Johansson. Bewiljades första upbudet å ½ Maunula.

s 660 # 20 - Första upbudet för Thomas Johansson å ½ Maunula h:n i Pehula.)

s. 530 # 21 - Drengen Johan Andersson ifrån Jussila i Kåckola by tiltalte pigan Maria Mattsd:r, tienande å Maunula h:n i Pehula, för det hon spridt rykte om honom, som skulle han med henne plägat oloflig beblandelse, samt för sådant angifwit honom hos prästerskapet, hwilcka derföre **utestängt honom från Herrens nattwards begående**. Maria (18 år g:l) tillstod sig hafwa för **adjuncten** magister Samuel **Salowius** bekänt, det hon sammanlag öfwat med Johan, men nekade sådant äga någon grund, ehuru Johan, då Maria tient å Tuomola h:n i Kåckola, legat hos henne uti en lada en half natt. Maria påstod, at hon till angifwandet blifwit förledd af dess dåwarande mattmoder (bondeh:un) Elin Johansd:r från Tuomola och pigan Maria Mattsd:r der samt drengen Johan Adamsson Ackola. Anstånd.

s. 531 # 22 - Afledne **timmermannen Kronströms** encka ifrån Åbo Anna Mickelsd:r emot des **broder** b:n Matts Mickelsson Laurila i Onnistaipale ang. redo för arf efter deras afledne **föräldrar** b:n Mickel Henriksson Laurila och Kirstin Simonsd:r. Annas **måg skomakaren** Jacob **Grönlund** ifrån Åbo. Upwistes rättsprotokoll af 1748 års winterting innehållande uptekningen 1.2.1740. Då förlikts om arf. Anna blifwit gift för 25 eller 26 år sedan. Grönlunds h:u (23 eller 24 år g:l) är af **Annas första gifte**. Anna afl. fader b. Mickel Henriksson. Mats Mickelsson köpte h:net till skatte. Swaranden befriades.

s. 534v # 23 - I närwaro af sine grannar Petter Mulli och Jacob Sikala beswärade sig bönderne Mårten Lasonen och Petter Seppälä från Lasola, at swarandernes samfält tillhörige **Seiko** (TMA:ssa Seicko) och **Kaipalax ängar** wid Lasola byamåls **storskifte** icke kommit i delning och de blifwit lidande i ty at alla deras ängar gått i jemdelning men swarandernes icke. Swaranderne förmente, at ofwanberörde ängar icke böra gå i delning, såwida de icke ligga inom Lasola byamåls ägor utan å andre byars marck. Commissionslandtmätaren Gadd berättade sig för samma orsak lemnat ängarne odelte byalaget emellan. Academiens fullmägtige Henric Tålpo war ei deremot, at Seiko och Kaipalax ängar gå i storskiftet, såwida Mulli och Sikala gemensamt innehafwa dem. Häradsdrätten beslöt, at **Seicko och Kaipalax ängar böra gå i jemdelning hela byalaget emellan.**

s. 535v # 24 - Upskutne saken: B:n Samuel Erola ifrån Orihwesi by emot trumslagaren Johan Dahl samt bönderne Matts Laurila och Matts Uotila ifrån Onnistaipale ang. ätioskador å i **Lehmilaidan äng** anlagde utåker. Onnistaipales **Wasikanniemennittu** och Erolas **Lehmilaidannitu**. Matts Pulckila berättade, at han samma dag om mårgonen, som ätioskadan timat, warit å **Wasikannitu** äng at fasttaga sina hästar och då förmärckt trumslagaren Dahls andel uti gärdesgården emellan nämnde äng och kärandens täppa warit af starckt wädret kullhäfwen. Förliktes.

s. 537v # 25 - Onnistaipale byamän androgo emot bönderne Gabriel Isåperä och Henrick Heickilä ifrån Kåifwuniemi, at sistnämde innehafwa en äng inunder Onnistaipale **Lehmilaidannittu** åkeren, hwilcken synes afskära kärandernes derintill stötande ängstegar. **Som berättelserna gå, så skulle ängen fordom ifrån Siukola h:n i Onnistaipale blifwit i medgifte gifwen åt en derifrån till Kåifwuniemi bårtgift dotter**. Käranderne påstodo, det swaranderne måtte bewisa, hwad åtkomst de till Lehmilaidannittu äng kunnat hafwa samt med hwad rätt ängen af dem innehafwes. Swaranderne upwiste häradsprotokollet af 3.7.**1695**, hwaraf inhämtades, at b:n Knut Thomasson Ruicka från Orihwesi by tå sökt frånwinna Anders Klemetsson ifrån Kåifwuniemi den nu omtwistade Lehmilaidannittu äng, men såwida dombrefwet 9.8.**1578** bewist, det Lehmilaidannittu ängstycke Anderses hemman tilhörde, har ängen under Koifwuniemi blifwit ansedd. Härå lemnade käranderne all talan.

s. 539 # 26 - Onnistaipale bys åboer anförde, at Kåifwuniemi boer inom deras **Lehmiaidannittu** ängs hägnad skola hafwa en skogsudde af käranderne intagen, Swaranderne berättade, at det så af gammalt warit. Swaranderne lofwade dock utlägga skogsmarcken ifrån deras marck.

s. 540 # 27 - Upskutne saken emellan Pitkäjerfwi boer samt nämdemannen Jöran Mulli, b:n Jacob Sikala och sold:n Israel **Wallin** ifrån Lasola angående åwerckan. Förlikts.

s. 541v # 28-29 - Inhysingen Johan Larsson jemte des h:u Maria Ericksd:r ifrån Wetola torp fordrade af Johans swåger torparen Erick Ericksson från Håkala bl.a. redo för arf efter afledne torparen Erick Jöransson ifrån Wetola.

s. 542v # 30 - Expeditonsbefall.man och kronolänsman Wialenius tiltalte **sokneskräddaren** Friedric Henriksson från Pärri h:n, det han, hwilcken bor inhyses, skall äga en **brännewinspanna emot förordning af 15.10.1766**, som å predikostolen blifwit kundgiord. Brännewinspannan tillfallit wid arfskiftet efter skräddarens

afledne **swärfader** b:n Johan Andersson Tarckala i Kåckila des **h:u** Kirstin Johansd:r. Låfwade slå pannan sönder. Skall offenteligen säljas.

s. 544v # 31 - Upskutne saken emellan Martila och Suinula åboer ang. rågärd.

s. 546v # 32 - Jöran Mattila ifrån Eräjerfwi i Längelmä sokn emot Jöran Sirckala angående näfwertagning inwid Ahwejerwi.

s. 547 # 33 - I närwaro af deras **stiufmoder** och **swärmoder** enckan Maria Jöransd:r från Lasola samt hennes omyndige **sons** Thomas Jöranssons förmyndare b:n Erick Andersson Sikanen ifrån Lydickälä anförde b:n Petter Jöransson Mulli från Lasola samt des myndige och försörgde **systrars** Walborgs och Marias **män** bönderne Anders Sigfredsson Brusila ifrån Pitkäjerfwi och Erick Mattsson från Peilax jemte enckan Anna Jöransd:r ifrån Uiherla genom dess **swåger** Anders Brusila samt omyndige **dottren** Lisa Jöransd:rs förmyndare b:n Erick Ericksson Heickilä ifrån Aackola, at som kärandernes afledne **fader** och **swärfader** nämdemannen Jöran Ericksson Mulli wid boförtekningen 18.3.1760 efter dess **första h:u** eller kärandernes **moder** och **swärmoder** Kirstin Henriksd:r endast i kåpparplåtar upgifwit 100 daler kop:rmt och nu wid uptekning 4.3.1768 efter Jöran Ericksson likwäl funnits i plåtar 372 daler, hwilcka warit lagde under källarepörts gålfwet. Swaranden enckan Maria Jöransd:r sade sig intet weta, om de wid den sisthållne uptekningen angifne kåpparplåtar warit samlade anten för eller sedan hon med med sin afledne **man** Jöran Ericksson i gifte trädt. Förenades.

s. 549 # 34 - Samtelige Pitkäjerfwi bys åboer androgo, at Lasola byamän måge i samband med Lasola bys storskifte låta upgå råerne parternes ägor emellan. Upsköts.

s. 550 # 35 - Upskutne saken emellan b:n Henrick Andersson Sackola ifrån Pajukanda och skreddareenckan Maria Johansd:r från Säynäjoki ang. 6 daler.

s. 550v # 36 - Upskutne saken angående råer och bohlstada skiäl emellan Holma berustade skattesäteries rusthåll och Oinasniemi.
- Pitkäjerfwi boerne utläto sig, at deras ägor **fordom sträckt sig till Sawijoensilda och Wäräsunlähde råställen**, men förmente, at **Oinasniemi**, som är **anlagd å en uti Witalax insiö warande udd**, sedermera fått den del af Pitkäjerfwi bys marck, som är emellan Sawijoensilda och Wäräsunlähde rår til **Kurjenmiecka råställe**, ifrån hwilcket råststreckningen emellan Pitkäjerfwi och Oinasniemi skall gå till **Putajaristi**, hwarifrån **Putajajoki** åå kringgifwer Oinasniemi ägor å den sidan. Som Pitkäjerfwi boerne således äro skilde ifrån Oinasniemi i skog och marck, så wela de icke i parternes ägoskilnadstwist deltaga.
- Lars Josephsson Äijäis berättade, at Holma gårds och Oinasniemi hemmans ägor hwar å sin sida af strecket ifrån Safwijoensilda sträcka sig till Wäräsunlahde, hwarest Äijäis ägor först widtaga och hwilken sistnämde rå Lars för ostridig erkände, samt at Johan Oinasniemi ifrån sistnämde råställe till Kurjenmiecka härintils warit hans rågranne.
- Swaranden Johan Oinasniemi widgick sig wara genom omförmälte råer skild ifrån samfällighet i skog och marck med Pitkäjerfwi boerne, ehuru han derjemte medgaf, at des h:n **i förra tiden torde haft samfäld delaktighet i Pitkäjerfwi boernes marck**. Johan begärte med witnen at få i bewis leda rigtigheten af Wäräsunlähde råställe såsom äfwen warande skilnadsmärcke emellan Holma och Oinasniemi. Kärandens fullmägtigen androg, at emedan Pitkäjerfwi boerne utredt, at Sawijoensilda och Kurjenmiecka wore ägoskillnader emellan Holma och Oinasniemi och at **Oinasniemi h:n är en afgiärda by ifrån Pitkäjerfwi** och i förstone å des ägor anlagt samt Oinasniemi ägor ei andre råer kunna kringgifwa än bohlbyn ägt och des ägor ifrån andre angräntsande byar åtskilt, så är witnens afhörande mindre nödige.
- Enär Oinasniemi h:n är med råer ifrån Pitkäjerfwi i skog och marck skild, hwilcket med egenskapen af afgiärda by ei förenas kan, så har Johan Oinasniemi rättighet at få genom witnen befästa dess påstående ang. Wärasunlähde råställe. (Anstånd till 39 #).

s. 553v # 37 - Upskutne saken: b:n Johan Bertula ifrån Kåckila emot sin soldat Jöran **Kåckberg** ang. slagsmål m.m.
Sold:n Johan Mickelsson från Kåckila berättade, at då Kåckberg ifrån **fästningsarbetet** hemkommit, har witnet hördt några skott å Johan Bertulas gård samt kort derefter buller och owäsende likasom någon slagits. Dedan bulret afstadnat, har Bertula kommit till det h:n, hwarest witnet bor jemte **des h:u** Anna Mattsd:r, tå witnet sedt, at Bertulas hand warit blodig. Någon stund derefter har Kåckberg äfwen dit kommit med en tom slida i handen och af Bertula återbegiärt sin bajonett.

Inhyseskarlen Jacob Jacobsson från Kåckila berättade, at enär Kåckberg hemkommit ifrån fästningsarbetet och Bertula från skogen, har Kåckberg i förstone skutit trenne skott och derå af Bertulas h:u Anna Mattsd:r begiärt mat, hwilcket hon ei gifwit utan bedt Kåckberg gå hem, hwaraf Kåckberg blifwit förtörnad, **dragit sin bajonett ifrån slidan** och dermed ämnat slå Johan Bertula i hufwudet, men Bertulas h:us Anna Mattsd:rs **syster** Maria Mattsd:r har kommit emellan samt hindrat Kåckbergs ämnade slag. Derpå hafwa alla gått ut ifrån pörtet å gården, men witnet qwarblifwit. Ute hafwa de haft buller och owäsende för sig. Senare sedt at Bertula warit sårad i handen.
Kåckberg nekade sig hafwa slagit sin rotebonde och påstod, at sedan Maria Mattsd:r å gården fattadt uti Kåckbergs råck bakryggen och honom ikull dragit, har Johan Bertula utdragit bajonetten ifrån slidan och Kåckbergs hand och torde derwid bekommit såret. Kåckberg befriades.

s. 556v # 38 - Drengen Erick Johansson från Uiherla emot b:n Johan Ericksson dersammastädes ang. drengelön.

s. 557 # 39 - Fortsättning till 36 # (Holma/Oinasniemi).
- Förra **rättaren** Henrick Henricksson (77 år gammal) ifrån Orihwesi by berättade, at han för många år sedan med en gammal inhysesman Philip Philipsson, som ongefärligen för 40 år sedan 90 år gammal aflidit, kommit **ifrån Hafwisto qwarn öfwer Sawijoensilda bro**, har Philip sagt, at bron wore rå emellan Oinasniemi h:ns och Holma rusthålls ägor samt at råstreckingen derifrån skulle gå till **Wäräsunlähde**. Philip hade omtalt, det han tient för dreng i sine yngre år å Oinasniemi h:n, hwilcket en kyrckioherde den tiden skall innehaft.
- B:n Jacob Jöransson Sikala af 40 års ålder från Lasola berättade, at enär han i följe af numera afledne nämdemannen Jöran Ericksson Mulli ifrån Lasola warit wid den af wicelandtmätaren Jacob Johan Gadd år 1766 om hösten emellan twistandernes ägor förrättade rågången, har Jöran Mulli bland annat tal sagt sig hafwa hördt dess afledne fader och faderfader berätta, at Sawijoensilda och Wärasunlähde wore råer emellan Holma och Oinasniemi. Upsköts.

s. 559v # 40 - Upskutne saken emellan Eskola enst. h:n och Suinula byamän ang. åwerckan å Suonperänkorpi.

s. 564 # 41 - Orihwesi bys bönderne samt **kapellanen** Henric **Sundström** (Terijoki h:n) och **fendricken** Adolph Mauritz **Camberg** (Siukola boställe) jemte Pehula bys bönderne emot Woitila bys bönderne och **kapellanen** Johan **Utter** (Sarfwela h:n) angående äganderätten till ett **jordstycke å Ruowesi moen** samt the råer, hwilcka berörde jordstycke ifrån Woitila bys derintill stötande skog och marck årskilja. Sundströms landbonde Johan Jacobsson. Rätten wille icke höra wittnen, enär rågångsförrättningen hade påbörjats.

s. 566 # 42 - Oeconomiemål. (Mats Jöransson Kallenautio sålt sin ½ af nybygget åt handtlangaren Elias Menholm.)

s. 566 # 43 - Wihasjerfwi och Järfwenpä byamän emot Hapaniemi byamän angående at swaranderne huggit en swed å kärandernes enskilta och med wissa råer omgifne **Siniwuorenma skogsmarck belägen ofwanföre Sinijerwi träsk**. Swaranderne påstodo, at sweden warit fäld å en skogsbacke i deras tilhörige **Sinijerfwennitu** äng. Käranderne inlade häradsdomen af 1739 i september. (Namn: **Wackilansarcka. Iliwuori. Kiukansia. Sinijerwensarcka**.) Upsköts.

s. 569 # 44 - Fortsättning till 21 #.
Pigan Maria Mattsd:r ifrån Kockola berättade, at sistledne sommar Orihwesi marknadsdagsqwällen har witnet sutit och sedt i Tuomola h:ns i Kåckola badstuga, å hwilcket h:n Maria Mattsd:r (nu i Pehula) äfwen då med witnet tient, hwarunder Johan Andersson (nu i Kockila) kommit hem ifrån marknaden och gått i ladan, derest Maria Mattsd:r legat. Som desse emellan derstädes warit något högt tal, så har witnet gått ut närintill ladan at höra, men ei kunnat skilja hwarom de talt. Någon tid derefter har witnets matmoder bondeh:un Elin Johansd:r tiltalt Maria Mattsd:r för det **hon tillstädjer bysens gåssar at om nätterne gå hos sig i ladan**, då Maria Mattsd:r i fleres af gårdsfolcket närwaru widgåt sig hafwa med Johan Andersson åtskillige resor öfwat köttsligit umgänge. Witnets **syster** Margeta Mattsd:r har äfwen sedt Maria Mattsd:r och Johan Andersson ligga i en säng tillsammans.
Drengen Johan Adamsson från Ackola berättade, at enär witnets husbonde Jöran Simonsson Tuomola mickelsmessotiden warit hemifrån bårta, har **hans h:u** Elin Johansd:r hördt pörten gå, hwaraf Elin tagit sig anledning at komma till det rum, hwarest witnet legat, samt frågat om gåssarne wore hemma. Sedan har hon sagt, at **Muuri Jussi** eller käranden Johan Andersson åter lärer gått till finkan Maria Mattsd:r i ladan, derest hon legat, samt derföre bedt först afhörde witnet Maria Mattsd:r at gå och sådant efterse, men som hon ei slikt

efterkommit, tilsagt wallflickan Margeta Mattsd:r (nu i Kåckila) at gå i ladan och hemta fällen samt befalla Maria Matsd:r at komma ligga med sig, såwida hennes man warit bårta. Margeta Mattsd:r hade hittadt i ladan Johan Andersson med Maria, hwarå Margeta genast bårtkommit och sådant för witnet berättadt, som dit gåt och i förstone bulrat i dören samt hördt Johan Andersson stiga up ifrån sängen, hwarefter han tillstängt dören utanföre, så at ingendera skulle ifrån ladan utsläppa, men släpt Maria ut, som utsläpt gåssen från ladan.
Maria och Johan erkände, at de öfwat köttsligit umgänge. Upsköts.

s. 572 # 45 - Bewiljades **fastebref** til b:n Jöran Jöransson ifrån Wihasjerfwi å Yrjälä h:n. Arfsafhandling 10.6.1754.

s. 573 # 46 - Upskutne saken mellan b:n Jöran Gabrielsson Laurila och b:n Erick Jacobsson Antila från Pitkäjerfwi ang. bergande af höö öfwer rätta skilnaden å parternes **Perkåjerwennittu** äng. Synen förrättats 15.12.1767. Synts det twistiga stället emellan käranden Jöran Laurilas **Mäkinittu** och sawaranden Antilas **Perkijerfwennittu** ängar. Jöran upwiste en biörckstubbe såsom rå emellan dem. **Perkojerfwennittu**.

s. 576 # 47 - Hushållerskan Catharina **Swahnberg** ifrån Holma gård androg genom sin fullmägtig landsfiscalen Carl Johan Swahnstrup, at under den tid studenten Alexander **Bergroth såsom informatorn wistats å Holma** gård, skall han om Catharina utspridt förklenlige rykten och tillmälen, jemwäl wist henne föraktelige åtbörder såmedelst at han giordt flere oanständige försök at få häfda henne. Bergroth icke tillstädes. Upsköts.

s. 577 # 48 - Innehafwaren af Sarfwela kronoh:n kapellanen Johan Utter med skattebönderne ifrån Woitila emot ägaren af Holma skattesäteriesrusthåll capitaine Henric Robert Silfwerswahn för at fullfölja twisten om råer och bohlstada skillnader. Werkställes häradssyn likmätigt 1755 års wintertings utslag.

s. 578v # 49 - Wicecommissionslandtmätaren Jacob Johan Gadd **refwat och i storskifte lagt Woitila boers bohlåkrar med täppor och utåkrar** byamännen emellan. Ingafs storskifteschartan för storskiftets stadfästande. Jordmånen warit å alle ställen lika. Grannarne antagit till delningsgrund hemmanens mantal, som med räntan warit öfwerensstämmande. Bohlåkrarne af 25 tunnors 6 kappors arealt innehåll jemte utåkrarne äro i ett skifte för hwarthera lagde således, at Sarfwela h:n af 2/3 mantal fått 11 tunnor 26 capparsland i östra åkeren, i **Jufwanmoisio** 2:1, i **Låkanmoisio** 1:28 och i **Jurakonmoisio** 1:15, tillsammans 17:7, Samuel Samuelsson 1/6 dels mantal, som påstått **utflyttning till Kårpoudd**, har der blifwit tillagt af **Kårpo** täppor 2:21, i **Suokanda** 1:27 och i **Lahdenpohia** 1:5, tillsammans 5:21, Christopher Andersson 1/6 mantal af wästra åkeren 6:21, i **Hormisto** täppan 1:20 och **Rapacko** 11 kappar, tillsamman 8:21 och Anders Danielsson 1/3 mantal af wästra åkeren 6:21, i **Wainionperämoisio** 18 kappar, i **Wahdinmoisio** 4 kappar, i **Tanhuanmoisio** 16 kappar, i **Jurakonmoisio** 26 kappar, i **Lahdenpohia** 30 kappar och **Hormisto** 2:15, tillsamman 12 tunnor 3 kapparsland.
Samuel Samuelsson förklarade nu som tillförene sig nögd emot flyttningshielp at ifrån byn flytta till **Kårpo** udd och lemna dess bohlåker till jämt skifte byamålet emellan emot det de upgiöra åt honom å **Kårpoudd** lika mycket åker som i byn för honom gwarblifwer. Kapellanen Utter erindrade, at han under Sarfwela h:n fått tillfälle upodla ganska litet åkertäppor emot de andre grannarne och derföre förbehållit sig i wederlag **Kårpomarck**, hwarest endast å bröstmarcken skall wara tillfälle till upodlingar. I anseende härtill sade kapellanen sig wara emot den af Samuel Samuelsson sökte utflyttningen till Kårpo udd. Men ifall endast bohlåkrarne skiftas och öfwer täpporne sedan skier särskilt skifte å det sätt, at ther å bröstmarcken icke skulle finnas tillfälle till nya upodlingar, kapellanen då finge andel med de öfrige grannarne i deras åkertäppor, så sade kapellanen sig icke wilja wara emot utflyttningen. De öfrige grannarne åtogo sig äfwen at upgiöra för Samuel ny åker å Kårpo udd. Grannarne lofwade erlägga åt Samuel utflyttningshielp.
Utslag: Delningsgrungen fastställdes. Men **emedan wid storskiftet emot förordningar byamålets utåkrar med bohlåkrarne blifwit sammanblandade**, hwarigenom äfwen den oreda härrördt, at Anders Andersson, som har 1/3 mantal, fått 12 tunnor 3 kappars åkerland, ther likwäl Sarfwela h:n af 2/3 mantal icke erhållit mera än 17:7 och så widare, **warder åkerdelningen ogillad och uphäfwen**. Och kommer nyt skifte öfwer bohlåkeren, utåkrar undantagen at förrättas aften mantalen, hwarpå Samuel Samuelssons tillfallande andel i bohlåkeren de öfrige byamännerne emellan efter deras hammens storlek kommer at skiftas emot det byamännerne upgiöra emot deras andelar swarande ny åker å Samuel i Korpo udd, dit han emot flyttningshielpen skall affytta. Samuel får nyttia dess skifte i bohlåkeren så länge ny upodling å Korpo udd kommer i stånd. För utåkrarne skeer framdeles särskilt skifte sedan bohlåkerdelningen försiggått.

s. 581v # 50 - **Fendricken** Otto von **Pfaler** emot sin förre **landbo** Johan Ersson Siukola ifrån Orihwesi by ang. 2 lispund lin. Förliktes.

s. 581v # 51 - **Fendricken** Adolph Magnus **Camberg** emot dess **landbo** Johan Ericksson Siukola ifrån Orihwesi by ang. räntan. Förliktes.

s. 582 # 52 - Camberg emot dess landbo Siukola ang. en **kryddtäppas** förstörande.

s. 582 # 53 - Upskutne saken emellan handtlangaren Elias Menholm emot **fiskaren** Mårten Jöransson ifrån Holma ang. 15 daler.

s. 583 # 54 - Upskutne saken angående at fendricken **Pfaler** angifwit prosten Anders **Salowius** för flere i dryckesmode angifne **embetesfehl**. Pfaler lemnat sin talan, men landsfiscalen Swahnstrup fördt talan å ämbetes wägnar. Consistorii fullmägtigen kyrckoherden Edner berättade, at han i går wid ankomsten till prästegården funnit prosten Salowius frisk hemma, men sedan han warit resande till tingstaden och till prästegården återkommit, har han siuknat samt i dag funnits **swullen om halsen** och sängliggande förmodligen deraf, at prostens plåga af gicht blifwit ökt genom förkyllning. Twenne nämndeman skickades genast till Prästegården för at kontrollera prostens hälsotillstånd.

s. 584v # 55 - Fortsättning til 54 #. Nämdemännerne Henrick Wessari och Jöran Yrjälä berättade, at de å Prästegården sedt prosten **Salowius** afklädd sängliggande och at han haft nog swagt samt oredigt målföre, äfwensom prosten warit **finger högt swullen wid hakan om halsen**. Altså prosten nu så siuk, at han icke nu kan till swars inställas. Hålles urtima tinget 17.8.1768.

Oriveden välikäräjät 17.8.1768 uti tingshusen ang. brottmål
VA Ylä-Satakunta KOa95 s. 587, mf JK 1713

Upskutne saken ang. prosten Salowii förseelser i embetet.
Tilstädes prosten **Salowius**, landfiskalen Suahnstrup och consistorii fullmägtigen Edner, men fendricken Pfaler meddelat sig wara af en swår siukdom beswärad och sängliggande på Ruowesi sokns Prästegård. Edner androg, at som de emot Salowius skedde angifwelser äro swårare än han sig föreställt och igenom hwilcka ståndet (**ståndets anseende och heder**) lida skulle, om prosten sig ifrån den icke frigiör samt Pfaler, derest han sine tilwitelser ei bewisa kan, icke bör undgå lagenlig plikt. Upsköts.

Kihlakunnankatselmus Holman ja
Voitilan välisillä rajoilla, Orivesi 19-23.8.1768
VA Ylä-Satakunta KOa95 s. 591

19-23.8.1768 blef häradssyn hållen i twisten angående råer och bohlstada skiäl emellan innehafwaren af Holma skatterusthåll och Woitila by.
Framledne **majoren Nils Silfwerswahn**, som innehaft Holma säteries rusthåll, har wid 1750 års winterting börjat twista med numera afledne **sacellan Johan Utter**, som åbodt Sarfwela kronoh:n i Woitila och skattebönderne - - om **åwerkan** uppå Holma gårds ägor **innom Hapajärven luoto och Hormiston Kosken ruhisu**, hwilken twist wid 1752 års hösteting blifwit af sedermera innehafwaren Gustaf Silfwerswahn bilagd at synas.
(s. 592) Sedan synerättens ledamöter å Holma gård sammanträdt infunno sig parterne käranden capitain Silfweswahn samt swaranderne - - hwarwid kronolänsman Carl Krook sig instälte som kronofullmägtig.
(s. 592v) Upwistes **syne- och wärderingsskrift** 16. och 18.6.**1753**, hwaraf inhemtades, at käranden påstådt, det **rån** emellan Holma och Woitila är **Ilkoncallio, Maunucalan Lepoistö, Hapajärvenpyki, Hapajärven Luoto, Hormiston Kosken ruhisu, Woitilan veräjä** och ett fem stena rör **wid Nihua siö** såsom bröstmarksråer samt skilnader emellan dess och Woitila bys i norr tilstötande utmarck eller skogsstycke **Savijervenoja eller Savijoensu, derifrån till Savivuoren palta, sedan till Yrhijoen Lepo, Lapin saricko och Yrhijoensu**. Af desse råer hafwa Woitila byamän bestridit läget af **Ilkoncallio, Hapajerven pyki, Hapajerven Luoto** (s. 593) och **Hormiston Kosken ruhisu** å bröstmarcken samt **Yrhijoen Lepo** och **Lapinsaricko** emot Holma gårds utmarck.
Uppteddes Jacob Johan **Gadds år 1766 författade charta** och beskrifning.
Silfversvahn har påståt, at råpunckten i **Hormiston Kosken ruhisu** lit. P å chartan borde wara **öfra öpningen af qwarnrännan**, men Woitila boer **nedre öpningen** deraf. För råen **Hapajerven Luoto** har Silfversvahn upwist

lågländ och kärraktig marck lit. M intil **Hapajervi träsk**, men Woitila byamän ett skiär lit. O **under watnet i Hapajervi träsk**. För råen Hapajervenpyki påstår Silfwersvahn lit. B åt (s. 593v) nordwäst ifrån dess Hapajärven Luoto och Woitila byamän några stora jordfasta stenar lit. N nordost om Hapajervi träsk. Widare påstår Silfversvahn, det rån ifrån dess upgifne **Hapajerven pyki** går till **Maunucalan Lepoisto** ostridige rå samt derifrån till **Ilkoncallio** lit. B, hwilka råer således omgifwa Woitila bys bröstmarck, som Woitila byamän påstå sträcka sig längre fram till **Savijervi eller Savijoensu** lit. I och således wela leda råsträckningen ifrån theras **Hapajervenpyki** lit. N til **Savijoensu** ostridige utmarcks rå lit. E samt tädan till Maunuckalan Lepoisto lit. C. Enligt Silfversvahns påstående är Ilkoncallio rå lit. A en flat sten innom Woitilas **Ilkonnittu äng**, men enligt Woitila byamän ett hälleberg norr om samma äng lit. B.
(s. 594) Enligit landtmätaren Gadds charta börjar ägoskillnaden wid **Nihua siöstrand** lit. R, warest fordom ett fem stena rör skall warit, men nu obefinteligt dock ostridig. **Woitilan weräjä eller grind** lit. Z är ostridig, sedan till **Hormiston Kosken ruhensu** lit. P, hwarest twisten börjar - - som 1628 och 1629 års häradsdomar omnämna.
(s. 594v) Silfversvahn hänwisade till häradsdomens 18.8.**1628** omnämde **Hapajärven Luoto**, som måste warit **den tiden en synbar holme men eij något skiär eller grund under watnet**, som Woitila bys upgifne Hapajerven Luoto lit. O är. Silversvahn kunde eij godkänna Woitila boernes upwiste Hapajerven pyki lit. N för rå eller pycki. (s. 595) Om så wore, så är den rå emellan Holma gård och Kockola by (nämligen Hapajerven kivipyki), hwarifrån rån gått till **Kolmikoura**, dit Woitila byamän tilförene praetenderat, hwilka råer sedan wälborne Anna Pehrsd:r till Holma år **1645** kärade till Joseph Hendriksson Kockola om ett stycke utmarck och några lador ängar, som Joseph in på Holma sidan öfwer thes rätta rå skulle brukat, hwilka rår blifwit ogillade. Silfwersvahn ingaf häradsrättens dombok 18-19.8.**1628**:
Kom förr rätta desse åtta Herads Synemän, som äro - -, (s. 595v) hwilka hafwa warit oppå en syn emillan twå grannar i Woitila på den ena sidan och Henrik Marckusson (=Mårthensson) Holma på den andra sidan och befunnit desse **råer Ilkoncallio, dädhan till Maunucallan Lepoisto, dädhan till Savijerven oja och till Savijoensu, dädhan til Lapin saricko, tädan till Yrhijoensu**. Än emellan Woitila och Holma **Hapajerven steenrössiö, tädan til Hapajerven Luoto, tädan till Hormiston Kosken Rockasu, och till en sten rössa wed Woitila gärds gårdh, Woitilan Wäräiiän såssa aholla, therifrån til Rajamåttis under Woitila åker**, än emellan Holma och Kockola, **Hapajerven Kivipyki och til Kolmi Koura, tädan til Safvijoensu igenom Wedenvuoto**, hwilka Synemän witnade och efter sworo wara rätta råer och åtskilnader emellan föreskrefne byar och den **åker som är emillan Woitilan väräsu och Rajamättäs hörer rättelign Holma** gård till (s. 596) hwilken Syn, rår och åtskilnader efter tolf manna ransakan stadig och oryggelig dömdes efter ingen emot synen och Nämden wille wädja. (Föregående utdrag warda rätteligen afskrifwit utur Framledne Lagläsaren Gabriel Berendtssons här befintelige dombok, Intygar af Åbo Hofrätts Archivo den 10. Aprill 1750 Georg S. Salonius actuarie)
För allom them thetta breff see eller höra läsas Bekiänner och witterligit giör giagh Gabriell Berndtsson - - at anno 1629. (bör vara: **1628**) den 18. och 19. Maji, tå jag - - Härads Ting hölt, - -. (s. 596v) Ibland alle andre saker tå kom fram för rätta efterskrefne åtta Härads Synemän som äro - - hwilka hade warit på en laglig Härads Syn, emellan Matts i Woitila, med hans grannar och skiftes Bröder ibidem på then ena sidan och Henrik Mårtensson i Lodho på then andra sidan om begge byarnes skilnad och rå marcken the ther witnadhe och sworo sig (s. 597) således hafwa synt och befunnit them emellan, första **rån Illkoncallio, thädan till Magnuckalon Lepoisto, tädan till Savijervenoja och till Savijoensu, tädan till ena Furu uti Savivuorenpalta, sedan til Yrhijoen lepo, och till Lappin saricko, tädan til till Yrhijoensu**. Än emellan Woitilla boer och Lådho, **Hapajerven pyki, thädan till Hapajerven luoto, thädan till Hormiston Kosken ruhisu, tädan under samma strecket, genast innom Woitila Wäräjä till en fem stena rå, derifrån rå rätt under samma strecket, neder till Siön**, der ock en fem stena råå lagder är, med begge byarnas samtycke. Än witna de föreskrefne Härads Syne män, at thessa råår åtskilja Lådho och Kockoilla, som är första rån, **Hapajerven kivipyki och till Kolmikoura, tädan till Safvijoensu igenom Wedenvuoto**. Hwilket ärende jag skiöt, under the tolf Edsworne som såto i Herads nembd, som äro - - dömde jag alle förbenämde rår stadige fasta laglige och obrotsligen hålles, både för födde och ofödde - -. Datum Anno dil et loco ut supra L: S:
(s. 598) Häradsdomen af 3-4.3.**1645**, upgifwen af framledne häradshöfdingen men sedermera lagmannen Anders Mickelsson, innehåller, at fru Anna Pedersd:r till Holma kärat till en sin förläningsbonde Joseph Henriksson i Kockoila om ett stycke utmarck och några lador ängar, som Joseph Henriksson in på Holma sidan förmedelst sin förmente **knärå Kolmikoura**, som af Anna Pedersd:r bestridt är, tå i några år brukat och innehaft öfwer dess (= Anna Pedersd:rs ansedda) rätta rår, som är **Safvijoensilda** (liggiandes widh åån) **öfwer allmänna wägen** (?ut med än liggande uppå Holma sidan ett stycke från Kockoila,?) och andre änderån **Safvijervi träsks södra ända**, sträckiandes sig i fult norr ifrån **Safvijoensilda**. Sedan flere witnen hörde blifwit, är denne twist af lagnämde häradssynemän således afsluten, at Safvijoensilda och Safvijervi träsk södra ända äro för rätta skilnader Holma och Kockoila emellan ansedde (s. 598v) och **Kolmikoura knärå förkastad**, hwarigenom den omtwistade utmarcken tilfallit Holma gård.

(s. 598v)(Silfversvahns dictando här borta). (s. 599v) Woitila byamäns utlåtande genom kapellanen Utter: Angående **Hapajervenluoto råställe, upskiuter detta grund eller skiär ännu gräs, som ofwan watnet är synbart**, och anseer för troligt, at watnet sedan 1628 kunnat afskölja eller förminska skiäret, som består af lös grund och ligger i rätt sträck med the therifrån till siön gående **råer Hormiston Kosken ruhisu, Woitilan veräjä och den i Nihua siöstrand** godkände råpunct, hwaremot capitains upgifne Hapajervenluoto lit. M giör ett knä ifrån Hormiston Kosken ruhisu och dessutom är ett kärr, som (s. 600) eij kan bära namn af **luoto eller skiär, emedan efter den betydelse, (som) finska språket äger, luoto är ett sådant ställe, hwarest landet wisar sig med watn omgifwit uti någon siö jemte watnbrynet, men en holme kallas en mera uphögd mark i watnet och heter på finska sari**. Capitainens påstådde Hapajervenpyki råställe är belägit å **Ilivuori berg wid Ilijärvi siö** något mer än 1/8 mihl ifrån Hapajervi träsk i en mark, som allmänt kallas **Ilijervenma**, hwaraf detta ställe med större skiäl heter Ilivuori än Hapajervi pyki. (s. 600v) Woitila har 1645 warit Kockoilas rågranne ifrån Hapajerwen pycki til Safwijerfwen ojansu, emedan Holma gård då först wunnit af Kockoila den marck, som är ifrån Hapajerwen pycki och Safwijoen silda til Safwijärfwi träsks södra ända. Den 1645 omnämde Safvijoensilda och 1628 til rå emellan Kockola och Holma gård fastställte Safvijoensu, hwarinwid Safvijoensilda ligger, är ett annat ställe än then Savijoensu, som är wid Safvijervenoja eller Safvijärvi träsk. 1628 års häradsdom säger, at skilnaden emellan Holma och Kockola (s. 601) är ifrån Kolmikoura til Safvijoensu igenom Wedenvuoto eller watudraget och ingen bäck eller å är ifrån Hapajervenpyki til Safvijärvi utan endast ifrån Kolmikoura till Safvijoensu.

(s. 602v) Silfversvahn anförde, at **Hapajervi siön är liten och jorden sedan 1628 snarare till- än aftagit och watnet förminskats**. Icke heller det warit fordna tiders sätt at antaga under watnet liggande märcken för rå.

(s. 604) Utter: Capitains **Ilkoncallio kan eij ansees för annat än en bergshäll, som på finska språket kallas waha eller laka** och det äfwen är twifwelaktigt, om capitains upgifne häll fordom warit synlig, såwida den ligger i en sanck äng wid siön, hwarifrån watnet igenom **Ihari fors ränsning** i senare tider fallit och landat sig, så at hällen blifwit synlig. Woitila byamännens **Yrhijoen lepo rå** lit. H hetat så af äldre tider och blifwit för rå hållen. Capitainens föreslagne stället warit Hörtsänäs och Onnistaipale bys, men det senare Woitila och Holma gårds **boskaps hwiloställe**. (s. 604v) Silfversvahns upgifne **Lapin saricko kallas Mettäntausta men Woitilas ställe lit. K Lapinsaricko**, hwarest finns lemningen efter en gammal skiljegård emellan Woitila och Holma gårds derinwid belägne **Pendura ängar**.

(s. 605) Utter anförde, at inhysingen Henrik Samuelssons från Hörtsänä **dotter** Anna Henricsd:r är **gift med** Anders Danielsson Ärälä. Äldsta **son** Simon Andersson kan bli Äräläs ägare i framtiden.

(s. 608v) Rusthållaren Henrick Johansson (45 år g:l) från Hörtsänä berättade, at han hört sin numera afledne **faderfader** Henrick och **modermoder** Magdalena, hwilka aflidit i hög ålder, jemte flere ålderstigne nämna det af capitains för rå upgifne **Yrhijoen Lepo** wid samma namn och at Hörtsänäs samfält med Onnistaipale bys **boskap der haft sitt hwiloställe** ifrån äldre tider tils för 20 år sedan, hwarest (s. 609) Holma gårds och Woitila bys fädrift fordom haft sitt hwiloställe. **Twänne hwiloställen** äro närmare til Woitila belägne, **den ena kallad Jupa, den andra Pako Lepo**. Witnet har för 20 år sedan på afledne Utters anmodan släpat honom stockar ifrån ett ställe när intil **Jupan Lepo**, som warit **när wid Yrhijoki**, och med **en flottbro af stockar deröfwer**. Witnet hört omtalas, at **Woitila bys boskap blifwit giömde undan ryssarne i Pako Lepo inwid norre skogen under förra ryska öfwerwäldestid**. (s. 609v) Såsom en **fordom sägen** omtalte witnet hördt, at **Hörtsänä rusthålls och Holma marck wid Yrhijoen lepo warit hwarannan så nära, at ett par oxar kunnat rymmas å Woitila bys deremellan warande marck**.

Rusthållaren Sigfred Henricksson, 28 års ålder, omtalte, at des fader och faderfader kallat capitains för rå upgifne hwilostället Yrhijoen Lepo. Hade hördt twenne andra **hwiloställen: Jupan Lepo och Pako Lepo**. Sistnämde stället skall wara belägit der streckningen af Yrhijoki å kröker sig, hwid hwilket ställe Woitila byamän under förra ryska ofreden skola haft sin boskap undangiömde.

(s. 610) **Hormiston Kåsken ruhisu** befants wara **en stenig rännil, hwarigenom watnet faller ifrån Pahajervi träsk till Hormisto äng och hwarest tilförene en qwarn skal warit**. Silfversvhn påstod rån wara det ställe, hwarest watnet infallit i rännan eller den öfre mynningen, men Utter den nedre, emellan hwilka råpuncter efter oungefärlig mätning endast war 31 alnar.

Inhysingen Henrik Henriksson ifrån Hörtsänä omtalte, at dess afledne **fader** Henrik Mattsson, som warit **torpare å Köyckä torp** under Holma gård, sagt, at Hormistonkåsken ruhisu wore skilnad, men eij utredt, om det wore den öfre eller neder mynningen.

(s.611) Beträffande Hapajerven Luoto upwiste Silfversvahn i nordwästra ändan af Hapajervi träsk en med gran, biörck och een bewäxt kärrholme 72 aln lång och bred. Som detta ställe eij är uti träsket belägit, wille Utter icke erkänna det för något råställe, utan anwiste synerätten til det af honom påstådde skiär lit. O, något stycke utifrån Hapajervi träsks östra strand, ett **med säf bewäxt ställe, hwarå endast war en aln diupt watn**, men träskets diup befants å yttra sidan (s. 611) af detta ställe efter mätning bestå af några famnars diuplek, äfwensom watnet

ifrån omtalte skiär åt strand war diupare än det med säf och wass tätast bewäxte stället. Utom detta omnämde skiär war **i Hapajervi träsk ingen holme eller något grund.**
Inhysingen Johan Samuelsson från Hafwisto, som warit **torpare å Köyckä torp**, berättade, at han hördt sägas, at Hapajerfwi Luoto är rå Holma gård och Woitila emellan, mes dess ställe är honom obekant.
Inhysingen Jöran Mickelsson (60 år g:l) från Onnistaipale omtalte sig hört af en numera afleden gammal inhysinge Erik, som bodt å Woitila men **före förra ryska öfwerwäldes tiden** warit **landbonde å Holma gård**, at det af Woitila byamän nu upgifne skiär wore rå Woitila och Holma emellan. Som witnet i afledne majoren Nils Silfwersvahns tid warit wallherde å Holma gård och med boskapen gådt i wall wid detta träsk, har majoren frågat honom, om han wiste, hwilka wore råer emellan Holma och Woitila. Tå hade witnet ibland andre råer (s. 611v) äfwen utnämnt detta skiär för rå, hwarföre majoren ifrån ett annat rum inhämtat råbrefwet, theruti läst och sagt, at han hade rätt samt at detta ställe wore i rätt streck med the föregående rån.
Kapellan Utters upgifne Hapajerven pycki lit. N war icke långt härifrån å östra sidan ifrån Hapajervi träsk, hwarest å ett berg upwistes en stor sten med 2 therifrån remnade stycken, som lågå å norra sidan och woro å then mellersta 10 stenar mindre än en mans börda inwid hwarandra utan ordning lagde.
Jöran Mickelsson berättade, at numera afledne åboen å Oinasniemi h:n, 1/4 mihl härifrån, Mårten Jöransson för flere år sedan och innan rättegången börjats för witnet omtalt, at detta stenröse (s. 612) Hapajerven pyki är rå Holma gård och Woitila emellan. Förutnämde inhysingen Erik i Woitila hade äfwen sagt, at rån härifrån skulle gå til Savijervi norra träsks ända. Detta råställe hade witnet äfwen nämt för majoren Silfwersvahn, som wid åseende af des råbref detsamma jämwäl godkänt. Witnet tillade, at förra **torparen under Holma gård Jöran Köyckä huggit sig en swedia ungefärligen 2 musqvetskått härifrån å ett ställe, som kallas Loukunkorpi**, med Ärälä h:ns i Woitila forna åboes Anders och Daniel Gummerii tilstånd. Witnedt sedt, at Woitila byamän nyttiat skogen å norra sidan til denna rå.
Synerätten anwistes af Silfversvahn påstådde Hapajerven pyki, som war i yttersta ändan af det berg, som börjar icke långt ifrån Hapajervi träsk, något mera än en 1/8 mihl derifrån, men ifrån Ilijervi träsk ungefärligen 300 alnar. Denne rå bestod af 5 stenar och den femte lagd å de andre, flat. (s. 612v) Utter utryckte sig, huru orimmeligt det är at nämna detta stenrös för Hapajerven pyki, som är belägit mera än 1/8 mihl ifrån Hapajervi träsk, **nära intil Ilijervi träsk å ett berg, som kallas Iljvuori**.
s. 613) Silfversvahns påstådde **Ilkoncallio** råställe bestreds af Woitila byamän, hälst de förmente denna bergshäll hafwa **i fordna tider, och förrän Ihari forss ränsning skiedde, åtmistone warit med watn kringflutit**, om icke aldeles osynligit, hwilket synerätten äfwen ansåg troligt deraf, at marcken i kring denne bergshäll war låglänt och jorden längre upåt ängen hade thet utseende, som skulle wattnet tilförene dit upstigit och tilskapat några höigden liknande stränder. Ett stycke härifrån anwiste Woitila byamän synerätten till deras Ilkoncallio, som är ett något brant och högt berg norrom om **Ilkonnittu**, hwarifrån en giärdesgård sträcker sig till Nihua siöstrand, som widgicks wara skiljegård emellan Holma och Woitila Ilkonnittu ängar. Längs med giärdesgården straxt **ofwanföre Ilkoncallio är twänne torp inrättade**, af hwilka det ena å Woitila sidan är des **soldatetorp** och det andra **Holma gårds torp Maunuckala**.
(s. 613v) Inhysingen Henrick Samuelsson (po: Henricksson) från Hörtsänä berättade, at den af Silfversvahn i Ilkonnittu äng upwiste bergshäll kallas byamän emellan Ilkoncallio, men wiste icke om den blifwit för rå hållen. Deremot har des **moderfader** Erick Mattsson, som **warit torpare å Köykänpä torp** under Holma gård, omtalt, at Ilkoncallio berg wore skilnad emellan Woitila bys och Holma gårds ägor på det ställe, som skiljogården är anlagd ifrån berget til siön, hwarifrån Erick Mattsson sagt at råsträckningen skulle gå till Maunuckalan Lepo, sedan til Hapajerven pyki och Hapajerven Luoto. Derjemte hade moderfadren (s. 614) sagt, at Woitila eij slipper till **Wedenkatu marckanpas**, som enligit witnet skall wara emellan Savijervi och Hapajervi träsk, och **ifrån hwilken moo ett watudrag eller en sandig däld sträcker sig hitåt och den andra dälden åt Savijoki**.
Woitila byamäns witne gamla **rättaren** Henrick Henricksson ifrån Orihwesi by, 68 år g:l, omtalte, at han wid 9 års ålder **med sin fader kommit till Holma gård** och derstädes flere år wistats under den tid **afledne länsman Ollenqvist Holma gård innehaft**, tå thetta Ilkoncallio berg jämte råhägnaden hållen för rå, hwarifrån en gammal dreng och sedermera inhysinge i Woitila Philip, som för 50 år sedan aflidit närmare 90 år gammal, för witnet berättat, at råstreckningen skulle gå **till Maunuckalan Lepoisto och thädan till Savijerven Ojansu**.
Johan Henricksson Terjoki, 73 år g:l, intygade, at afledne kapellan Utter, som innehaft Sarfwela h:n i Woitila, anmodat honom och afledne b:n Simon Siurå at (s. 614v) gå til afledne b:n Mårten Jöransson Oinasniemi och af honom giöra sig underrättade om råerne, som berättat, at detta Ilkoncallio berg wore ägoskilnad och råsträckningen går till Maunuckalan Lepoisto och dädan till Sawijervensu. Mårtens **fader** Jöran, en man af 90 års ålder, hade för witnet omtalt, at afledne **häradshöfdingen Claes Detlofsson**, som straxt **efter förra ryska öfwerwäldet blifwit ägare af Holma** gård, frågat Jöran, hwilka råerne wore Holma gård och Woitila emellan, hwarå witnet upnämt ofwansagde rår, hwartil häradshöfdingen swarat, at det icke förtienar at twista om Holma gårds råer, emedan the äro kunnige.

Inhysingen Jören Mickelsson från Onnistaipale (s. 615) berättade, at han i yngre år tient 8 år för dreng å Maunucala torp straxt efter förra ryska öfwerwäldet, tå des husbonde Johan Mickelsson hållit Ilkoncallio för rå, tädan till Maunuckalan Lepoisto och Savijerven ojansu. Å det ställe, som **Woitila soldatetorp** nu anlagt är, har **tå redan warit ett pörte upbygt af en, som ifrån Nylands län hit flytt undan ryssarne** och nyttiat marcken med Woitila byamäns tillstånd.
Silfversvahns Yrhijoen Lepo befants wara en uphögd, kulrig och gräsbunden marck, hwarikring är i norr och wäster Woitila byamäns ny rödsler och swediefall.
(s. 615v) Gamla rusthållaren Johan Henricksson, 70 år g:l och född å Hörtsänä berättade, at ifrån dess minnestid hafwa tils för 20 år sedan Hörtsänä rusthålls och Onnistaipale bys boskap (s. 616) hwilat å detta ställe, som af Woitila bys åboer kallat **Yrhijoen Lepo**, hwarest äfwen enligit numera afledne rusthållaren Johan Mårtenssons, som dödt för 20 år sedan 80 år g:l, berättelse Holma gårds och Woitila bys boskap fordom haft sitt hwiloställe. Wet icke om detta ställe är hållen för rå. Åt öster härifrån skall wara **Jupan och Maunuckalan Lepo**.
Den förres **broder** Hendrick Henricksson (60 år) berättade sammaledes.
(s. 616v) Inhysingen Johan Jöransson, om 69 år g:l, född i Hörtsänä, berättade bl.a. at å östra sidan af denne **Yrhijoen Lepo** skall wara **Pako Lepo, Juva** och **Maunuckalan Lepo**.
B:n Matts Mickelsson Laurila af 68 års ålder och född i Onnistaipale berättade, at denne Yrhijoen Lepo warit ifrån des minnestid Hörtsänäs och Onnistaipales boskaps hwiloställe tils för 20 år sedan Woitila byamän medels sina intagor afstänckt dem. Afledne åboen å Uotila h:n Johan Mickelsson, som dödt 80 (s. 617) år g:l för några år sedan och tilförene warit **torpare å** Holma gårds **Maunuckala** torp, har för witnet sagt, at wid Yrhijoki åå är et ställe, derest rån kröker sig, hwilket ställe Maunuckala kallat **Jokipolvi**. Sagt äfwen, at derstädes warit en boskapshwila, derest han under sin warelse å Maunuckala torp låtit boskapen hwila, och den wore rå Holma gårds och Woitila emellan.
B:n Simon Jacobsson Eskola, 70 år g:l och född i Orihwesi by, ifrån Onnistaipale likaledes.
(s. 617v) B:n Thomas Mattsson Noberi, 50 år g:l och född i Onnistaipale, sade at detta hwiloställe allmänt kallas Yrhijoen Lepo och at dess afledne **fader** Matts Mattsson sagt, at Woitila och Holma rå är härifrån åt öster. Des Fader och afledne **moder** Walborg Johansd:r hade omtalt, at Woitila byamän nyttiar marcken omkring detta ställe.
B:n Mårten Mickelsson **Kylmälä**, 67 år g:l, ifrån Onnistaipale, ej särskilt.
Inhysingen Johan Larsson, 50 år g:l, från **Sillanpä torp** omtalte, at han warit i Onnistaipale wallherde uti 7, uti Woitila by 2 och å Maunuckala torp ett år samt under sin warelse i Onnistaipale by låtit boskapen hwila å detta ställe, som allmänt kallas **Yrhijoen Lepo**, men under sin tienstetid i Woitila och Maunuckala nyttiat **Juva och Maunuckala Lepo**. Wistet intet om råer.
(s. 618) Befans at Gadd icke uptagit å sin charta Yrhijoki åå. Afståndet från detta hwiloställe till åån mättes 306 alnar.
Woitila byamäns påstådde Yrhijoen Lepo är med asp, biörck, hägg och try någorlunda tät bewäxt, icke passande som boskapshwila.
(s. 618v) Matts Mickelsson Laurila ifrån Onnistaipale berättade, at Johan Mickelsson Uotila för 5-6 år sedan anmodat honom och Simon Jacobsson Eskola at följa sig hit at bese detta ställe och sagt stället wara ett gammalt hwiloställe och at han härstädes under sin warelse å Munuckala flere gånger låtit boskapaen hwila och kallat stället **Yrhijoenpolvi** och utlåtit dig detta wara rå.
B:n Simon Jacobsson ifrån Onnistaipale berättade det samme.
(s. 619) Jöran Mickelsson sade, at afledne Johan Mickelsson Uotila sagt, tå han **warit torpare å Maunuckala**, at detta ställe är det älsta hwiloställe för Holma och Woitila boskapen och rån deras marck emellan, och kallades Yrhijoen Lepo.
Henrick Henricksson berättade bl.a. at Uotila kallat stället för **Raija Lepo** och föregifwit wara ett råställe. Tå witnet tient före, under och efter förra ryska öfwerwäldet å Holma gård, har skogen af des innehafware blifwit nyttiad å östra och af Woitila byamän å Wästra sidan af detta ställen. Uotila warit en ärlig och redlig man.
Johan Mattsson Noppari ifrån Pehula, 54 år g:l, sade sig hördt afledne b:n Jöran Ericksson (s. 619v) Magnula berätta, at han i yngre år warit wallhion å Holma gård **för förra ryska öfwerwädet** och tå låtit boskapen hwila på ett ställe, som han kallat **Yrhijoen kanda**.
Johan Henriksson Terijoki berättade, at gamla åboen Mårten Jöransson Oinasniemi sagt, at rån Holma och Woitila emellan wore der som **Yrhijoki åå** kröker sig och at detsamma wore det äldsta hwiloställe, hwarest äfwen skall wara try och andre löfträn.
Thomas Jöransson Magnula ifrån Pehula, 36 år g:l, sade dess **fader** afledne Jöran Ericksson, som warit en **landbondes son** ifrån Holma gård, berättat sig gått i wall och låtit boskapen hwila der Yrhijoki åå kröker sig.
(s. 620) Af Silfversvahn för rå upgifne **Lapinsari** war en afswedjad skogsudde uti kärret, som kallades af honom **Lapinsuo** men af Woitila byamän **Waivasten suo och Luhtansuo**. Å andra sidan af kärret war Woitila byamäns påstådde Lapinsari rå, hwarest å wästra bredden af kärret å en sandhed upwistes en wid rote 4 alnar tiock

bårttorckad furu med sådant märcke i längden X/Z å wästra sidan deraf inhuggit och utwiste kanterne terikning, at desse märcken är för långliga tider tilkomne.
(s. 620v) Inhysingen Jöran Mickelsson från Onnistaipale berättade, at Johan Mickelsson Otila honom sagt, tå han bodt å Maunuckala torp, at denne furu wore rå Holma och Woitila emellan. Johan nedfält skogen til swedje härikring och tå låtit elden komma åt furu, hwarigenom then blifwit förtårckad. Kärret härunder sade witnet heta **Lapinsuo** samt stället **Lapinsari**, såwida en watuskiärdel, som framstryker långs åt sidan af denne sandhed, heter **Lapinoja** och gifwer denne hed liknelse af en holme.
Rättaren Henrick Henricksson från Orihwesi berättade, at den förut omnämnde drengen och inhysingen i Woitila Philip wist witnet, tå han tient å Holma gård, denne furu och sagt den wara rå.
Johan Henriksson Terijoki intygade, (s. 621) at afledne b:n Mårten Jöransson Oinasniemi omtalt, at denne furu wore rå och at derå wore märcken.
Thomas Jöransson Magnula intygade såsom Jöran Mickelsson.
Wid resan til Holma gård upwiste kapellan Utter en gammal giärdslegård, som endast til en del ännu stod qwar å **Pendura ängar** och som utmäckte skilnaden emellan Holma och Woitila.
(s. 621v) **Klåckaren** Alexander **Coven** upläste att af honom författadt witnesmål: 17.12.1752 berättade Mårten Jöransson på sin sotesäng, derefter som kapellanen (s. 622) Johan Utter honom skriftade i Oinasniemi, at **Yrhijoki Jokiniemi Lepo** är rå emellan Holma och Woitila samt Ilkoncallio, der rågiärdesgården står.
Johan Olofsson Kollhi intygade, at afledne åboen Johan Mickelsson Uotila, som warit torpare å Maunuckala, berättat, tå witnet **under förra ryska öfwerwäldestiden** bodt hos honom å Maunuckala torp, som ock sedermera, at rån twistandernes emellan är i Yrhijoki å och derifrån till Lapinsari furu samt dädan till **Yrhijoki bäckes mynning wid Nihua strand**.
Silfwersvahn wille än som witnen höra förra **torparen** Carl Simonsson **från Sängijervi torp**, **torparen** Axel Axelsson **från Savijoki torp** och förra **torparen** Gustaf Samuelsson (s. 622v) **från Köykänpä**. Utter bestred theras hörande. (s. 623v) Silfversvahn begiärte, at rätten ännu wille höra förra **torparen å Köyckä torp,** numera inhysingen Johan Samuelsson ifrån Hafwisto, som angående Hapajerven luoto råställe intygat, at en skogsmarck **Wedenkatuman Cangas wid Hapajerven kivi pyki** blifwit tilförene af Holma gårds innehafware nyttiad.
(s. 624) Johan Samuelsson berättade, at ett stycke ifrån Woitila bys Hapajervenkivipyki åt Savijervenoja är en med skog bewäxt mo, hwarifrån en deld sträcker sig till öster och wänster. På södra sidan deraf sade witnet sig hafwa för 25 år sedan, när han warit torpare å Holma gårds **Köykä torp**, haft en swedja, hwartill han nedfält skogen med Woitila byamäns tillstånd, hwilken marck des fader och moderfader sagt wara Woitila by tilhörig, men den å norra sidan af denne deld belägne skog tillyda Holma gård, äfwensom Holma gårds innehafware til pärtståckar och hustimmer, tå witnet (s. 624v) bodt å Köykä torp, nyttiat den skog, som är när intill Maunukalan Lepoisto, men Woitila boerne skogen å nordwästra ändan af Hapajervi träsk inwid deras Hapajervenpyki.
(s. 625v) Silfversvahn - - marcken numera är charterad. (s. 627) Uotila bondens **dotter är gift** i Woitila och Mårten Oinasniemi warit Holma gårds wederpart uti twisten om (s. 627v) **Kaipalahdenma**. Bonden Johan Mickelsson Uotila blifwit emot sin wilja skild ifrån des Hollma gård tillydande Maunuckala torp. (s. 628) Johan Mickelsson Uotilas **d:r** Brita Johansd:r är med b:n Samuel Samuelsson **gift** samt 27 års tid warit wärdinna å Ärälä h:n.
(s. 630) **Dom**: Af det som parterne - - (s. 630v) drifwit och påstå, inhemtar synerätten - -
(s. 632) Och emedan, hwad **Hormiston Kåsken ruhisu** beträffar, 1629 (=1628) års häradsdom deruti är tydelig, at den skal wara i samma streck som Woitilan veräjä och det wid strand wordna fem stena rå, i hwars ställe skiljegården emellan Holma gårds och Woitila bys åkrar numera godkänd blifwit; ty bör det ställe af watns rännillen uti Hormiston Kåski för skilnad hållas, hwarå linien ifrån föregående rån faller.
(s. 633v) Silfwersvahns påståddе råställen Hapajerven Luoto och Hapajerven pyki sten förkastades.) Det af Woitila byamän upgifne skiär, som är det endaste i Hapajerfwi träsk, hwartil det i häradsdomen nämnde **Hapajervenluoto** lämpas kan, är i rätt linie med förut gående råer och genom witnet Jöran Mickelssons intygan befäst, såwida Holma gårds fordna ägaren skiäret för richtig rå erkändt.
Det af Woitila byamän upwiste stenröse å **Hapajerfwi berg** lit. N pröfwar rätten wara det samma, som 1628 års dom för rå fastställt, alldenstund det 1755 af öfwerstelieutenenten Silfversvahns fullmäktig är godkändt ock ligger när intill Hapajervi träsk å ett berg, under hwars fot träsket är. Råsträckningen bör ledas ifrån det nu fastdömde **Hapajervenpyki** lit. N till ostridige rån **Safvijerven ojansu** lit. T, hwarigenom (s. 634) den å chartan uptagne twistemarcken Woitila by tilfaller.
Beträffande **Ilkoncallio** - -.
(s. 637v) The rår, som Holma gårds bröst- och utmarck böra framdeles åtskilja, blifwa altså **Ilkoncallio lit. B, Maunucalan Lepoisto lit. C, Savijervenojansu lit. E, furun i Savivuorenpalta lit. F, YrhijoenLepo lit. G och Yrhijoensu** lit. L, hwilka ställen böra med femstena rår föreses. Doch blifwa alle the skattlagde ängar, som parterne hafwa innom hwarandres råer, hwar sine bolstäder förbehållne.
(s. 638) (Wädjades till lagmansrätten.)

På häradssynerättens wägnar. Joh. Eek.
(Laam.oikeuden tuomio v:lta 1769 Voitilan isojakoasiak. mukaan.)

Oriveden ym. syyskäräjät 24-.11.1768
VA Ylä-Satakunta KOa96 s. 681-, mf JK 1714

Nämdemän: Matts Johansson Kaupila ifrån Eräjärfwi, Henric Andersson Wessari ifrån Wessari, Lars Johansson Pafwola ifrån Orihwesiby, Jöran Jöransson Wilckilä, Matts Mickelsson Karpila ifrån Säynäjoki, Jacob Jacobsson Ylinen ifrån Borgerla, Johan Henricsson Tilsa ifrån Safwo och Esaias Ericsson Antila ifrån Pitkäjärfwi.

s. 681v # 1-3 - Oeconomiemål.

(1 § - Af Gustaf Andersson Mälli ägda hemmanet har natten emot 6.1.1768 i aska lagde ett nytt boningspörte, ett annat pörte, ett källarepörte, ett mälthuus, en kall kammare och en foderlada.

2 § - Kuorewesi-sak.

3 § - Murmästeran i Längelmäki Henrik Pastell blef entledigadt där och will komma hit.)

s. 681v # 4 - **Fastebref** bewiljats till Gustaw Johansson **Fabrilius å Rupisu h:n** i Rajalax by. Författning 24.1.1766 det dess numera afledne **fader qwartermästaren** Johan **Fabrilius** och **moder** Anna C. **Rodhae** til honom updragit besittningen emot det at han erlägger til dess **yngsta syster** Anna Beatha 100 daler.

s. 683 # 5-7 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 785 # 5 - Andra upbudet för Henrik Johansson å ½ Hörtsänä.

s 786 # 6 - Andra upbudet för Thomas Henrikssons **stiufson** Thomas Johansson å ½ Maunula i Pehula.

s 787 # 7 - Andra upbudet för Thomas Jöransson å ½ Maunula.)

s. 683 # 8 - I närwaro af dess **bröder** bönderne Mickel Jöransson Heickilä ifrån Pitkäjärfwi och Jöran Jöransson Pafwola ifrån Safwo samt bondesonen Johan Jöransson ifrån Pitkäjärfwi ingaf **fiskaren** Erich Jöransson från Prästegården ett betyg: Wärdinnan och enckan Maria Mattsd:r i Pitkäjärfwi testamenterade til dess samtelige barn det arfwet henne tilfalla skulle ifrån Nappila by och Jacola bördeh:n efter dess **fader** Matts Larsson (= Andersson) och dess **moder** Anna Erichsd:r.

s. 683v # 9 - Ogifta qwinspersonen Walborg Johansd:r ifrån Orihwesi by blifwit rådd af oloflig beblandelse och framfödt ett piltebarn. Walborg berättade, at då hon förledit år tient å Siurola h:n i denne by hos cronolänsmannen Wialenius, har ogifte bondesonen Henrich Simonsson från flere resor med henne plägadt sammanlag. Henrich nekade.
Drängen Erich Samuelsson ifrån Mattila h:n berättade, at han förledit år om winteren **legat i pörtet å bäncken med Henrich med hufwuden mot hwarandra**, hwarwid witnet om natten i sömnen kastadt handen öfwer hufwudgi?älket samt derwid blifwit warse, at en qwinsperson legadt wid Henrich å brädden af bäncken, som, sedan witnet börjat närmare undersöka, bortgått. I pörtet hade icke legadt andre qwinspersoner än Walborg. Witnet wiste icke, om de plägadt sammanlag. Henrich påstod, at han icke wetat, at Walborg sowit wid honom, enär han straxt insomnadt.
Pigan Anna Andersd:r ifrån Prästegården berättade, at hon påskhelgen åhr sedan warit hos dess anhörige i denne by och Konti h:n samt om aftonen gått til Walborg å Siurola och **lagdt sig i loftet med henne uti en säng**. Henrich Simonsson har om natten från Prästegården hemkommit, gått til loftet och kastadt af sig kläderne förutan böxorne samt kommit til sängen, där Walborg legadt, utan at weta det witnet der warit, men som Henrich straxt blifwit warse witnet i sängen, så har honom och Walborg emellan intet skedt, utan skal Henrich uppå witnets tilsägelse, sedan han wid lag en timma rasadt derstädes, bortgått. Henrich medgaf, at han på skiämt roat sig med pigorne.
Ingen säkerhet i saken. Henrich blef beriad.

s. 686 # 10 - Ogifte qwinspersonen Anna Erichsd:r ifrån Hafwisto och ogifte drängen Christer Johansson tienande hos länsmannen, plägadt olofligit kiöttsligit umgänge, hwaraf Anna framfödt ett gåssebarn. Anna förebar, at de under deras tienstetid å Holma gård och å Stormagnu h:n i Pehula öfwat samlag. Christer bestred.
B:n Thomas Henrichsson Stormagnu berättade, at Christer wid hägnande af en swed omtalt, det Anna kalladt honom hos sig at ligga. Christer jagadt, at han warit hos Anna. Stormagnus **h:u** Lisa Simonsd:r wiste ingenting.
Drängen Gustaf Henrichsson, som tjent å Stormagnu h:n, berättade, at han med Christer **legadt tilsamman uti en säng i pörtet** samt wid ett tilfälle, då witnet om natten upwaknadt, saknadt Christer från sängen. Witnet hade upstigit och utgått. Enär witnet inkommit, har Christer bak bordet, där Anna legadt, begynt tala och sagdt sig söka dricka och utgått, hemtadt sig watn, druckit och lagdt sig med witnet i sängen. Wid et annat tilfälle om sommaren, dår witnet och Christer legat i en säng i loftet och Anna å särskilt bädd wid dören i samma rum, har witnet åter saknadt Christer ifrån sängen och hördt Christer och Anna talas wid, där Anna å sin bädd wid dören legadt.
Pigan Anna Andersd:r ifrån Prästegård berättade, at hon med Anna och Christer för 3 år sedan tjent å Holma gård. **Folcket hade om hösten legadt i rijan tilsamman, drängarne å ena sidan samt pigorne å den andra sidan**, hwarpå, sedan elden blifwit utsläkt, Anna Ericsd:r, som legadt wid witnet, flyttadt sig något ifrån witnet. Sedermera hade witnet funnit Anna ligga jämte en karl, som hållit Anna om lifwet. Trodde at karlen war Christer, som redan **före eldens utsläckning lagdt sig wid pigorne**.
Christer pålades sielf sins ed ifrån angifwelsen sig befria, men gafs betäncketid. Upsköts.

s. 689v # 11 - Prästerskapet angaf, at bondesonen Johan Jöransson Kölli ifrån Kåpsamo en söndag, sedan **för gudstjensten för lik blifwit ringdt uti klåckstapelen**, sparckadt **döfwe och dume mannen** Johan Erichsson, wistandes å Prästegård, mot foten så, at han fått en liten åkomma. Johan Jöransson berättade, at han den dagen warit i klåckstapelen at ringa för lik innan gudstjensten blifwit börjad, hwarwid Johan Erichsson af drycker rörd upkommit och begynt wara öfwerdådig samt sparckadt gåssen Anders Henrichsson ifrån Håifwala och drifwit honom ned ifrån klåckstapelen, jämwäl **welat ringa å klåckorne**. Då Johan Jöransson sådant icke tilstådt utan med tekn wijst honom bårdt, har Johan Erichsson sparckadt Johan Jöransson mot benen, hwarföre han satt foten emot och skuffadt Johan Erichsson bårt.
Wäckaren Lars Larsson ifrån Orihwesi by berättade, at han 13.11.1768, då oenighet förelupit i klåckstapelen, sedt Johan Erichsson för gudtjensten, sedan ringningen för lik skiedt, upkomma och drifwa gåssen Anders Henrichsson genom sparkande ned från klåckstapelen. Enär Johan Erichsson icke tillåtits at ringa, hade han flere resor sparckadt Johan Jöransson mot benen och slagit med snytnäfwan, hwarföre sistnämda begynt at förswara sig, satt foten emot honom och således blifwit ifrån Johan Erichsson skild. Johan Erichsson hade letat efter knif för at dermed skada. Hade supit bränwin.
Utslag: Emedan Johan Erichsson i anseende dertil, at han är dumd och döf, icke kan anses äga fullt begrep och eftertancka - -, at Johan Jöransson befrija.

s. 691v # 12 - Bönderne Thomas Mattsson Noberi och Simon Jacobsson Tianen klagade, at deras granne Matts Mickelsson Laurila ifrån Onnistaipale åwerckadt å kärandernes **Järfwenpä noro nyrödsel**. Förliktes.

s. 692 # 13 - B:n Matts Mickelsson Laurila ifrån Onnistaipale emot **torparen** Matts Erichsson **Ahola** angående ett swin, som Matts Ahola i förwar tagit och sedermera af odiur blifwit upätit. Förliktes.

s. 692 # 14 - Wid arfskifte 7.3.1768 å Joensu skatteh:n i Uiherla efter afledne b:n Erich Erichsson och efterlemnade sednare **h:u** enckan Anna Simonsd:r samt barn af förra giftet myndige **sönerne** Henrich, Jöran, Johan och Erich med **gifte döttrarne** Maria och Walborg, jämwäl af sednare giftet omyndige **sönerne** Carl och Matts Erichssöner har barnen af förra giftet - -. Henrich Erichsson lofwade gifwa Anna Simonsd:r åhrligen en tunna 15 cappar råg, en cappas utsäde linland i åkeren, **Palone äng** til höslag - -.

s. 693v # 15 - Matts Heickilä ifrån Uiherla emot pigan Kirstin Mickelsd:r för snatteri.

s. 694 # 16-19 - Upbud. Oeconomiemål.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 787 # 16 - Tredje upbudet för Jöran Johansson å Uotila h:n i Rajalax.

s 788 # 17 - B:n Henrik Eriksson fr. Jåensu bewiljades första upbud. Skiftet efter afl. fader Erik Eriksson. Stiufmoder Anna Simonsd:r.)

(18 § - Swarfaregesällen Erik Orenius fr. Åbo blir sokneswarfware.

19 § - Soknesmedsenkan Maria Sigfridsdrs afl. man Mats Jöransson.)

s. 694 # 20 - Bondesonen Jacob Jonasson ifrån Siukola h:n och Suinula by emot b:n Jöran Johansson angående besittnigen af ½ Siukola h:n.

s. 695v # 21 - Drengen Simon Simonsson från Syfwäjärfwi emot pigan Maria Mårtensd:r från Seppälä i samma by ang. trolofning.

s. 697v # 22 - Drengen Markus Olofsson från Särkilax anförde emot bondedottren Kirstin Mickelsd:r ifrån Jussila h:n i Hapaniemi by och Eräjärfwi capellgiäld i närwaru af Kirstin **stiuffader** b:n Henrich Johansson Jussila och **moder** Kirstin Jöransd:r, at sedan Markus Jacobitiden uti witnens närwaru och mede hennes samt dess föräldrars samtycke trolofwadt sig med Kirstin och henne **i fästningagåfwor gifwit en klackring och en brisk**, bägge af silfwer, skal Kirstin 4 weckor derefter åtesändt gåfwor och will icke blifwa wid trolofningen. Swaranderne: icke gifwit samtycke til äktenskap. Förliktes om ersättnigar.

s. 699 # 23 - Förafsk. sold:n Matts Jöransson Mängström ifrån Wichtiälä by och Kangasala sokn fordrade af **klåckaren** Alexander **Kowen** och bönderne Thomas Andersson samt Lars Mårtensson ifrån Orihwesi by 6 daler kopparmynt af hwardera såsom återstående betalnig för det **Mängström gräfwit en brunn åt dem**. Swaranderne förmente, at de betalt til fullo med 12 daler af hwardera, hälst Mängström allenast **utsedt til brunn tjenligit ställe** och haft öfwer arbetet upseende men grävningen af dem sielfwa förrättadts och brunn ei är diupare än tre famnar. Beslut: tillägsersättning tillsammans 6 daler.

s. 700 # 24 - Torparesonen ifrån Eskola Wäxiö gård underlydande torp Johan Erichsson anförde, at han Michaelitiden begifwit sig til **soknesmeden** Henrich Andersson ifrån Orihwesi by i ändamål, at hos honom på någon tid **lära sig smedshadtwercket**. Som swaranden låtit honom förrätta drängearbete och alls intet underwisa honom uti smidet, har käranden efter flere dagars wistelse hos smeden återbegifwit ifrån honom, då smeden innehållit en honom tilhörig **skinnmössa, ett par wargskinnswantar, 2 par ullwantar, en halfsliten grån walmarsråck, ett par stöflor, 2 blårgarnsmeckor, en g:l walmarsråck, 2 par g:la skor och ett lifstycke** uti en säck. Smeden förklarade sig, at de öfwerenskommits, att käranden uti 3 års tid skulle wara i lära hos smeden och under den tiden förrätta äfwen något drängearbete, men käranden icke fullgiordt öfwerenskommelse, utan efter 5 dagar olofligen begifwit sig bort. Förliktes, att smeden återgifwer 12 daler.

s. 701v # 25 - Bönderne Johan Saricko och Matts Natucka från Pitkäjärfwi anförde, at deras granne nämdemannen Esaias Antila huggit sig en swed å kärandernes enskilta **Leppästenma skogsstycke** til 6 cappars utsäde. Esaias påstod, at sweden wore ett stycke af dess til benämde skogsteg angräntsande **Leppästennijtu** äng och at samme ställe af gammalt blifwit slagen under dess äng. Swaranden afstod från sweden.

s. 702 # 26 - Angående åwerckan, som nämdemannen Esaias Antila ifrån Pitkäjärfwi föröfwadt inpå dess grannes Johan Sarickos sida, om de af afledne länsman Lindh å norra ändan af **Torkelikorpi ängs rödsel** til skilnad parterne emellan nedsatte pålar, förliktes således, at Antila betalar 6 daler och hålla parterne framdeles den trärot, som wid **Torckelioja bäck** är omnämd, stucken i kärret til skilnad deras ängar emellan, och hwarefter de framdeles wela nyttja **Torkeli Korpi nyrödsel**.

s. 702v # 27 - Förliktes emellan b:n Johan Saricko samt nämdemannen Esaias Antila och Henrich Sipilä angående at ett swin skal upätit å åkern hafra.

s. 703 # 28 - B:n Johan Jöransson Joensu (i Cuorewesi) anförde emot dess swåger andra hälften innehafwaren af hemmanet Markus Jöransson, at wid hemmanets klyfning för 8 åhr sedan har Pakun Moisio utåker blifwit oskiftad lemnad åt parternes swåger inhysingen Matts Henrichssons lifstids nyttjande, men efter Mattses död borde utåkern til hälften delas. Swaranden har doch slagit och bärgadt höet af täppan. Swaranden icke tilstädes. Upsköts. Nämdemannen Jöran Jöransson Wilckilä är broder til käranden.

s. 704 # 29 - B:n Johan Jöransson Joensu androg, at dess swåger Marckus Jöransson Joensu innehar skiftesinstrumentet efter parternes swärfader, men låter ei käranden häraf få del. Upsköts.

s. 704v # 30 - Johan Joensu emot dess swåger Marcus Joensu angående rofswed. Upsköts.

s. 705 # 31 - Cuorewesi capellboer Huikuri, Johan Jöransson Joensu och Eskola emot b:n och förra kyrckiowärden uti Cuorewesi capellgiäld Marcus Jöransson Joensu samt nuwarande kyrckiowärden Johan Erichsson Alanen ifrån Kafwala ang. kyrckans medel.

s. 706v # 32 - Upskutne saken. **Soldaten** Anders **Holm med dess h:u** Anna Thomasd:r ifrån Kaupila tiltalt **klåckaren Tårwals h:u** Christina Johansd:r ifrån Eräjärfwi för det de (hon?) oqwädadt Anna samt **bedt henne draga til helfwetis ewiga afgrund**. Upsköts.

s. 707 # 33 - B:n Jöran Henrichsson ifrån Pylki fordrade af dess **swärd:r** Anna Jöransd:r betalning för 12 års kronoutskylder, som han erlagdt. Förliktes.

s. 707v # 34 - Suinula kronoh:ns åboer ang. swedjande.

s. 708 # 35 - Drengen Johan Erichsson från Kafwala emot sold:n Johan Flodberg om 9 d:r.

s. 708v # 36 - Simon Tuomola ifrån Kerte emot Simon Tuomola ang. en tunna råg.

s. 709 # 37 - Förliktes b:n Johan Simonsson Jullinen från Hietalax med b:n Jöran Mattsson Rieckola ang. wåldbete å kärandens rågwäxt.

s. 709 # 38 - B:n Johan Saricko från Pitkäjärfwi beswärade sig, at b:n Erich Sikala, **sold:n** Erich **Lydman** och **corporalen** Jöran **Odensberg** från Lydickälä släpt sine hästar å Pitkäjärfwi boernes enskilta skog i bete, hwarigenom händt, at de flögdt en i kärandens rågswed. Förrättas syn. Upsköts.

s. 710v # 39 - Mälli enstaka kronoh:ns åboen Gustaf Andersson anförde, at bönderne Mickola, Antila, Kihlala, Suckila, Matts och Erich Råtiala samt Axel Salo gemensamt huggit och fält en swed å Mälli hemmans med råer ifrån swarandernes ägor skilde skog å norra sidan af **Soimasuo kärr**. (Nämdemannen Jöran Jöransson Wilckilä är **broder** til swaranden Axel Salo.) Upsköts.

s. 711v # 40 - Mickola, Antila - - emot Gustaf Mälli ang. swedjande wid **Soimasuo** kärr.

s. 712v # 41 - Bondesonen Johan Thomasson Håifwola från Pitkäjärfwi fordrade af Henrich Sipilä 3 tunnor råg. Henrichs **måg** Matts Sigfridsson (= Mickelsson) tilträdt Sipilä hemman.

s. 712v # 42 - B:n Henrich Sipilä fr. Pitkäjärfwi emot Jöran Pafwola från Safwo 2 t:r råg.

s. 713 # 43 - I närwaro af dess **måg**, nuwarande åboen af Sipilä kronoh:n i Pitkäjärfwi, berättade förra åboen Henrich Adamsson, at wid det han besittningen af Sipilä h:n til Matts Sigfridsson afstådt, har - -.

s. 714 # 44 - Förliktes **torparen** Jöran Erichsson **Lappijärfwi** med drengen Henrich Jacobsson ifrån Kihlala ang. betalning af en **rakoknif**.

s. 714 # 45 - Afl. nämdm:n Jöran Erichsson Mullis ifrån Lasola **encka** Maria Jöransd:r ifrån Håifwola anförde, at ehuru henne och dess **stiufsson** Petter Jöransson Mulli emellan öfwerenskommits, at Maria skulle få bo å Mulli h:n - - så skal Petter fördrifwit Maria ifrån sig. Förliktes.

s. 715 # 46 - Enckan Maria Jöransd:r ifrån Håifwola beswärade sig öfwer dess **stiufssons** Petter Jöranssons **h:u** Brita Johansd:r ifrån Lasola för det hon helige trefaldighets söndagen under gudstiensten, då Maria warit i kyrckan, ifrån Marias under sin wård hafde låste wisterhus tagit en säck med 5 k:r miöl uti, som legadt å gålfwet i wisterhuset, jemte en spets.

s. 717 # 47 - Bondesonen Thomas Johansson Pietilä ifrån Hafwisto anförde, at ehuru dess **broder** Jacob Johansson i wåras afstått åboerättigheten af dess förut innehafde ½ Pietilä kronoh:n emot 240 daler med det förord, at Thomas då genast finge tilträda hemmanet, så skall Jacob doch skördat åkeren, slagit och bärgat ängarne - -. Förliktes.

s. 719 # 48 - **Klockaren** Alexander **Coween** fordrade af b:n Johan Thomasson Natucka ifrån Pitkäjerfwi återstående 54 daler af en hästs wärde.

s. 719 # 49 - **Klockaren Coween** fordrade af sin **systersson** b:n Johan Thomasson Natucka de 4 daler silf:rmt, som han **för otidigt sängelag** till Orihwesi kyrcka erlägga bordt, dem käranden äfwen **kyrckiowärd** i kyrckioräkningarne sig til last uptagit såsom af käranden betalte. Johan sade sig desse penningar redan erlagt till Längelmä kyrcka jemte 4 daler för kronan eller för det **dess hustru med bart hufwud fått gå till wigsel**.

s. 719v # 50 - Ang. arf efter dess afl. **fader sold:n** Samuel **Grönroth** klagade drengen Erick Samuelsson ifrån Orihwesi by emot sin **stiufmoder** soldateenckan Maria Johansd:r i samma by. Förliktes.

s. 720 # 51 - Drengen Henrick Jacobsson ifrån Kihlala emot dess förra husbonde b:n Anders Sigfredsson Eskola ifrån Hafwisto ang. betalning för en ny skiorta och en silfwerring, som förswunnit ifrån hans låste bod. Swaranden befriades.

s. 721 # 52-53 - B:n Anders Eskola från Hafwisto emot drengen Henrick Jacobsson ang. försummelser i drengearbeten, bl.a. så **wårdslöst i siön till blött satt kärandens linsänck**, at det bårtflutit. Henrick befriades.

s. 723 # 54 - B:n Matts Ylinen från Kafwala emot dess grannar ang. ätioskador.

s. 723v # 55 - B:n Matts Johansson Suckila emot b:n Matts Andersson Råtiala ang. den förras **döttrars** Annas och Hedwigs pigelön.

s. 723v # 56-57 - Oeconomiemål.

(56 § - Afsk. soldaten Henrik Elghorn, gift med Lisa Thomasd:r.

57 § - Inh. Anders Johansson fr. Pajukanda, gift med Kirstin Johansd:r, blind.)

s. 723v # 58 - B:n Erich Erichsson Parpola anförde emot dess grannar Pafwola, Konti, Otila, Siurola, Kössi och Erola med landbonden Johan Erichsson Siukola ifrån Orihwesi by, at parterne **samfält innehafwa en hage Orihpåhia**, där de fält sig en swed och den med korn besådt. Öfwerenskommit, at ingen skulle släppa sine hästar och kreatur i hagen innan sädens afbärgning. Dock hafwa swaranderne - -. Upsköts.

s. 724v # 59 - Upkutne målet ang. **hushållerskan** Catharina **Swahnborg** ifrån Holmagård och **studenten** Alexander **Bergroth**. Bergroth anhöll om målets företagande men Swahnborg war icke tilstädes. **Wäfwaren** Johan **Ahlman** anmälte, at hon är siuk. Anstånd.

s. 725 # 60 - B:n Thomas Andersson Kånti ifrån Orihwesi by emot dess granne b:n Johan Johansson Otila ang. af hästar föröfwad ätio och förtrampning å Kåntis rågåkertäppa förmedelst Otilas olaga mellanhägnad. Förliktes.

s. 725v # 61 - Upskutne målet ang. Holma berustade skattesäteries och Oinasniemis ägor.
Förra nämdemannen Johan Olofsson Kållhi från Safwo, 72 år g:l, berättade, at Pafwola h:ns fordna åboen Thomas Henricksson, öfwer 80 år g:l, som 12 år tilbaka aflidit och i äldre tider skall **warit dreng å Holma gård**, för witnet omtalt, det **Safwijoensilda och Wäräsunlähde wore skillnader** och råer Holma och Oinasniemi emellan samt **Pylsy äng** till en del efter bäckens krökning tillhördt Oinasniemi h:n.
Afsk. sold:n ifrån Onnistaipale Jöran Mickelsson af 60 års ålder berättade, at fordna åboen å Oinasniemi h:n Joseph, som förra ryska ofreden skildt sig wid hemmanet, för witnet sedermera ofta i lifstiden omtalt, det Safwijoensilda och Wäräsunlähde wore råer - -.
B:n Jöran Jöransson Pafwola ifrån Safwo sade dess för 10 år sedan afledne **modermoder** Lisa Mattsd:r, öfwer 70 år g:l, som haft till **swärfader en landbonde** å Oinasniemi under den tiden prästman fordom detsamma innehaft, för witnet ofta omtalt, det Sawijoensilda och wäräsunlähde blifwit ansedde för råer Holma och Oinasniemi emellan samt at den delen af Pylsy äng, som är å Oinasniemi sidan af bäcken, tillförene lydt till Oinasniemi, ehuru den nu af Holma gård nyttias.
B:n Abraham Larsson Sipilä från Pitkäjärfwi berättade, det dess **moder** Beata Henricsd:r, som än lefwer, sagt dess 30 år sedan afledne **fader** Henrik Mattsson, af närmare 90 års ålder, hwilcken **bodt å Köyckä torp** under Holma gård, hafwa berättat, at Savijoensilda och Wäräsunlähde blifwit hållne för råer.

Wid undersökning inhemtades, at medelst den ägoskillnad, som Silvervahn påståt, skulle större delen af Oinasniemi bys åkrar falla å Holma gårds sidan om rålinien. Utslag: Emedan ingenieuren Gadds öfwer twistemarcken författade chartan icke utreder, huru nära Silfwersvahns påstådde råstreckning stöter till Oinasniemi by eller hwart råstreckningen ifrån **Kurjenmiecka råställe** löper och hwillkas ägor där tillstöta samt å hwad sätt Oinasniemi ifrån Pitkäjerfwi by är skild, ty bör en häradssyn förrättas.

s. 728v # 62 - Bewiljades b:n Johan Mattsson Nåppari 26.11.1768 **fastebref å Nåppari** skatteh:n. Delwis ärft och delwis utlöst 19.2.1766 dess **fadersyster** Maria Erichsd:r.

s. 729v # 63 - B:n Matts Henricksson Heickilä ifrån Uiherla emot dess **swägerska** bondeh:un Anna Ericksd:r och hennes **son** Johan Johansson Heickilä ang. 101 daler, som Anna utfäst sig wid arfskifte 19.1.1754 till Matts och **dess h:u** Margareta Ericksd:r utbetala för deras afledne swärföräldrars och föräldrars qwarlåtenskap. Annas afledne **son** Simon Johansson. Förliktes.

s. 730 # 64 - Upskutne målet: kronorusthållaren Matts Johansson Jarla emot b:n Johan Jöransson Antila ifrån Håifwala ang. äganderätten till **Luhtanittu å Pirtisarka jordstycke**, som Johan innehafwer. Opsköts.

s. 731 # 65-66 - Nybyggaren Matts Jöransson Kallenautio tiltalte dess **broder** nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio at hafwa olaggligen bergat **Lackasuo äng**, som Matts tillskiftats. Jöran afstod ängen. Ang. äfwen åwerckan å en liten nyligen uprödjad ängsfläck wid Lackasuo äng.

s. 731v # 67 - Nämden intygade, at b:n Jöran Erickssons ifrån Sahrajerfwi **son** Jöran Jöransson i synnerhet sistledne sommar warit aldeles **hufwudswag och ifrån sine sinnen**.

s. 731v # 68 - I närwaro af dess **swåger** b:n Johan Jöransson ingaf innehafwaren af Kölli ödesh:n i Kåpsamo by Simon Andersson en afhandling. Den twist emellan mig Johan Jöransson och min **swåger** Simon Andersson ang. **hemmanets klyfning**, hafwa wij bilagdt: 1) Simon lemnar till Johan till nyttiande i dess lifstid **Achtenpä åkerstycke**. 2) Lemnar **Kuloloila lindan** at uptaga. 3) i fall öfriga grannar lemna honom tillstånd at å samfälta marcken giöra upodling - -. 4) Lemnar **Lepolato ängen** jemte i **Pahansuonperä** de 2 hässior, som redan äro rödjade och hwad han å Lylyjerfwi sidan framdeles - -. 5) **Saricko-suo ängen om en hässia**. 6) Swågern Johan får upbygga sig hus särskilt i **Kuoppamäki**.

s. 733 # 69 - Drängen Jöran Thomasson från Pehula emot qwinspersonen Maria Mattsd:r, nu wistande å Nåksiais rusthåll i Kangasala, för at hon under dess tienstetid i Pehula slagit Jöran mot munnen samt oqwädat honom. Upsköts.

s. 733v # 70 - Drengen Johan Andersson från Woitila och gwinspersonen Maria Mattsd:r (se före) föröfwat lönskaläge. Upsköts.

s. 734 # 71 - **Fendricken** Adolph Magnus **Camberg** androg emot **landbonden** å dess innehafwande Siukola boställe i Orihwesi by ang. årsränta.

s. 734v # 72 - B:n Jöran Gabrielsson Laurila ifrån Pitkäjerfwi emot **corporalen** Otto **Gråsten** ifrån Pajukanda ang. det Gråsten igår om aftonen, då Jöran sutit och ätit wid bordet å Erola h:ns pörte i Orihwesi by, **lagt fötterne å bordet, uplyft råcken och wist Jöran dess bakdel** i dryckesmode. Anstånd enär Gråsten icke tilstädes.

s. 734v # 73 - B:n Samuel Johansson Erola emot dess granne Johan Johansson Uotila ifrån Orihwesi by ang. det Uotila insläpt hästar i åkeren, som tillskyndat skada å Erolas kornwäxt.

s. 735 # 74 - Forts. till 72 #. Gråsten warit å Erola h:n, men wille icke komma inför rätten. Gråsten icke rätt nyckter. Länsmannen bör med tienliga medel hemta Gråsten till rätten.

s. 735v # 75 - Fortsättning till 59 # i målet mellan **hushållerskan** Catharina **Swanborg** och **studenten** Alexander **Bergroth** ang. förklenlige ryktens utspridande och oanständige tilbod. **Torparene** Thomas Johansson från Äijäis och Mickel Mickelsson från **Nätkisari** berättade, at sedan **wäfwaren Ahlman** underrättat Catharina om rättens sista beslut, hafwa torparene blifwit kallade at efterse, huruwida Catharina wore siuk eller ei, samt

funnit henne liggande i sängen och at hon warit mycket het och skälfwat, hwaraf torparene slutadt, det Catharina werkeligen wore siuk. Upsköts.

s. 736v # 76 - Fortsättning till 72 och 74 #. **Gråsten** ytttrade sig, at tal warit å Erola h:n ang. det b:n Jöran Andersson Hirfwijerfwi kunde **trolla**, då Gråsten **på skämt wist åt honom sin bakdel**. Abraham Sipilä från Pitkäjerfwi berättade, at då han igår om aftonen warit å Erola h:n och Jöran Laurila der suttit wid bordet och ätit, har **Gråsten utan anledning wist honom sin bakdel och bedt Laurila se dit om han wille**.

s. 737v # 77 - Upskutne målet Wihajerfwi och Järfwenpä boer emot Hapaniemi boer ang. åwerckan å kärandernes med wisse råer afskilde **Sinivuorenma skogsteg ofwanför Sinijerwi träsk**. Swaranderne medgifwa det skogstegarne äro skilde med råer i synnerhet **Wackilansarcka**, som swaranderne enskilt tillhör, men den omtwistade marcken skall wara samfäld med twistande byar emellan. Företeddes häradssynedomen af 3.7.**1693** samt häradsdomen af 10-.9.**1728** (ang. **Sinijervi äng**).
Gamla **torparen** Matts Staffansson **Pernaniemi** från Wetterkulla berättade, at han wet hwar **Sinijerwi äng** är belägen, men hwem sagde marcken sedan sista ryska ofreden nyttiat, wet han icke. Gamla **landbonden** Mickel Sigfredsson från Peilax berättade, at **han under förra ryska ofredstiden tient å Juoppola** h:n 19 års tid och at witnets afledne **fader** Sigfred Staffansson omtalt, det marcken wid Sinijerwi warit parterne emellan samfält, men om nyttiorätten sedan 1739 wet han icke. Upsköts.

s. 740v # 78 - **Prosten** Anders **Salovius** anhöll, det rätten wille meddela honom betyg deröfwer, at **uti Uiherla by wore ett gammalt ödesh:n Kelljo och at Kölli h:n, som i nyligare tider blifwit uptagit, ei wore ett och samma med Kelljo**. Nämden intygade sig hafwa hördt **berättas, at uti Uiherla by skall finnas ett ödesh:n under namn af Kelljo**.

s. 741 # 79 - Upskutne målet ang. på prosten Anders Salovius påstådde förseelser i ämbetet. Urtima tinget skedt 17.11.1768 utan resultat. Salowius war närwarande, men angifwaren **fendricken Pfaler hade i denne höst aflidit**. Consistorii fullmägtig Edner siuk af en starck stencollic. Upsköts.

s. 743 # 80 - Nemdemannen Jöran Jöransson Yrjälä från Wilckilä meddeltes fastebref.

Oriveden, Kuoreveden ja Eräjärven talvikäräjät 7-.3.1769
VA Ylä-Satakunta KOa 97 s. 429-, mf JK 2342

s. 429v # 1-7 - Upbud. Oeconomiemål.

(VA Yläsatak. KOb3
s 835 # 1 - Tredie upbudet å ½ Hörtsänä för Henrik Johansson.

s 836 # 2 - Tredie upbudet ä ½ Maunula i Pehula för Thomas Jöransson.

s 836 # 3 - Tredie upbudet å ½ Maunula i Pehula för Thomas Johansson.

s 837 # 4 - B:n Mats Henriksson Magnula fr. Pehula (= Pajukanda) inlemnade i närwaro af sin **swågren** b:n Jöran Mårtensson fr. Kåppala, **gift med** Sofia Henriksd:r, och **sold:n** Anders Andersson **Swala**, **gift med** Henriksd:r, samt ogifta **syster** Maria Henriksd:rs förmyndare Henrik Henriksson fr. Pajukanda en afhandling af 5.12.1766. **Fadren** Henrik Eriksson. Mats Henriksson bewiljades första upbudet å Magnula h:n.

s 840 # 5 - Uptekning och skifte 10.2.1769 å Jacola h:n i Napila efter åboen Jacob Matsson emellan dess **sönerne** Mats, Jacob, Johan, Thomas, Krister, Markus och Anders samt **döttrarne** Maria, **gift med** b:n Johan Erola fr. Kangasala, och Anna, **gift med** b:n Anders Suckila. Första upbudet för Mats Jacobsson å Jacola h:n.

§ 6 - Om gästgifvareskjutsar.

s 841 # 7 - Rusth:n Henrik Sigfredsson (= Sigfred Henriksson) Hörtsänä inlämnade ett betyg innehållande, at numera afl. rusth:n Henrik Johansson Hörtsänä testamenterat sin egendom. Dess **hustru** Beata Sigfredsd:r får 600 d:r och barnen hwardera 600 d:r. **Sonen** Johan undfår en häst och hwardera dottren en ko. Äldsta **sonen**

Sigfred Henriksson får ½ Hörtsänä. **Dottren** Sofia Henriksd:r **gift med** b:n Abraham Josefsson Kauttu fr. Ruowesi. Första upbudet för Sigfred Henriksson på ½ Hörtsänä.)

s. 429v # 8 - Innehafwaren af Rupisu skatteh:n i Rajalax by Gustaw Fabrilius inlemnade ett g:lt dombref:
Den **Kongl. Rätts i Finland endliga Sentens och dom** uti appellarade sak ifrån **Lagmans Tinget** hållit den 20. Septembris **1671**: uti Kangasala Sokn och Tursoila Länsmansgårdh emellan **Corporalen** Marcus **Rodhe** på de Rajalax boers wägnar och Orihwesi Sokn Kärande och Påfwel Månsson på de Mäyränpesä boers wägnar af Kangasala Sokn Swarande, angående Råår och Röör dhe hafwa twistat om, hwarom af denne Kongl. Rätts Commissario där i loco ransakat är, afsagd i Åbo den **26: Martij år 1673**:
Efter dhe skiäl in actis finnes aproberes **Häreds domen** i denne sak af den 1:a och andra Martij **1669**: och dhe Rajalax boers upwiste **Kipinenkifwi sten utmed Landswägen med kårs uthi den bårtkastade stenråen på Kaukionwuori som förnyas skall medh Kaukiankallio uti wiken som kallas Kaukianlaxi blifwa rätta råer** och Bohlstada skäl bemälte Parter emellan: och skola de Mäyränpesä boer efter matesmanna ordom återgälla de Rajalax boor skadan som dhe på trätos marken giordt hafwa ock uti anwände Rättegångs expenser erläggia Tiugu daler Silfwermynt. Actum ut supra.
På den Kongl Hofrätts wägnar Gustaw Grass vice Praeses J: Wallstenius Reg: Jur: Secret:

s. 430v # 9 - Upskutne målet. Drengen Christer Johansson betygade med tu finger å bok efter förestafwelse wid Gud och Hans Heliga Ewangelium, det han med Anna Eriksd:r sammanlag icke föröfwat eller är fader til hennes framfödde foster, deröfwer han bad sig gud hielpa til lif och siäl. (= Puhdistusvala.) Anna Eriksd:r sade sig icke weta af någon annan lägersman. Christer befriades. Anna fältes för lönskaläge til 5 dalers böter och bör i kyrckians sacristia å en söndag undergå hemlig skrift och aflösning.

s. 432 # 10 - Upskutne saken ang. drengen Johan Anderssons från Woitila och pigan Maria Mattsd:rs lägersmål. Bondeh:un Elin Johansd:r Tuomola från Kåckola berättade, at år 1767, då Johan tjent i granskapet på Jussila h:n, har witnet om hösten, då redan warit qwällen men månliust, sedt, det Maria öpnat dören och utsläpt Johan ifrån en lada, hwarest Maria haft sitt hwilorum, dit Johan Adamsson skall honom samma afton instängt. Maria Mattsd:rs **fader**, som warit soknesmed, redan aflidit, men modren än lefwer. Upsköts.

s. 433 # 11 - I anledning af skreddaren Jöran Påhlssons från Holma angifwande anklagade kronolänsmannen Elias Wialenius **volonteuren** Anders **Fårskål**, för det han i kyrkan skuffat Jöran Påhlsson. Målet förbigåtts här och hemställdt hofrätten.

s. 433 # 12 - Bönderne Jacob Andersson och Anders Henriksson Mattila från Wehkalax klagade, at bönderne Erik Thomasson Erola och Johan Simonsson Eskola, hwilka hafwa sin **åker i tegskifte** wid de förstnemnde, icke wårdat sine andelar i hägnaden, utan lemnat derå öpning, hwarigenom swinkreatur jemte gietter kommit på åkren och å kärandernes besådde tegar. Jacolas grind wid rijegården warit så låg, at gietterne kunnat öfwerfara.

s. 434 # 13 - B:n Henrik Thomasson Erola från Wehkalax anförde, det han jemte sine grannar Jacob och Anders Mattila samt Johan Eskola har utåker inom en hägnad, hwilka å alle kanter med skog omgifwas. Anhöll delning af hägnad.

s. 435 # 14 - Til förnyande ingaf innehafwaren af Suomasema rusthåll **comministern** Henric **Sundström** ett g:lt råbref:
Åhr efter Christi Bördh **1638**: den 10: Januarij: Thå jagh Johan Olufsson hölt **Lagmans Tingh** mädh allmoghan aff Kangasala Sokn såsom och Orihwesi och Pälekinä Capellä gäldh å dhen ädle Wälborne Herres Herr Johan Skyttes wäghnar och desse såto i Nemnden. Johan Larsson i Paustaipel, Knut Markusson i Syfwäjerfwi, Thomas Jöransson i Lassolast, Henrik Simonsson i Lummala, Brusius Philippusson i Pitkäjerfwi, Eskil Thomasson i Mäyränpesä, Brusius Sigfredsson i Pitkäjerfwi, Jöran Thomasson i Rajalax, Bärtil Simonsson i Häponiemi, Eskil Mattsson i Kässomalax, Jacob Mårdhensson i Kässömälax.
Företrädde å satte Thingin Hederlig och Wällärde man Herr **Per Kyrckioherden** i Orihwesi och inlade ett Mårten Mickilssons **Synebref** dateradt den 30: Junij Anno **1636**: begärte at det Confirmeras måtte, blef så upläsit och förmådde, at Mårthen Mickelsson tillika medh flere owildhe män som der uptäljes hadhe warit på en Syn emellan Her Peer på Suomasema bysens wägnar och Nils Jöransson och Jacob Klemetssons i Koifwoniemi. och efter som deras största twist hadhe warit om den rätte **Koupun Kallio** des rum och ställe; så hadhe dhe samteligen befunnit det wara det sannaste som inpå Koifwoniemi sidhan ligger tämmeligh höght och så at man **af stranden kan gå opföre lika som uth medh trappor** för dhe skiäl skull som i samme Syne bref widlyftigare förtäljes; så aldenstund desse skiäl i sig sielfwa nogh wigtighe ähre hafwa ock dhe Koifwoniemi boer sielfwe

agnosterat och kändt samme Råå ställe för rätt eftersom icke allenast ähr at see af Mårten Mickelssons Synebref uthan och deraf nogsampt kan förståås at hwarken då eller och sedhan om Hösten då den ena af de Kåiwåniemi boer blef sakfält för wälde öfwer samme råå wadt ähr eller ock där wadt were wadhet nu på Lagmans Tinget fullfölgt; ty låther man och dermed blifwa och härmedh förberörde Råår på det rum och ställe som sagt ähr approberes. Män hwad dhen **Pånsankårkia** anbelangar och des rätte rum och ställe, om hwilket Mårthen Mickelsson i samme Synebref förmäler är härmedh intet meent såsom det ej heller kommer denne trätan grannarne emellan widh, uthan det blifwer efter såsom dhen Konungslige Rätts Resolution och Laghmans bref förmäler. Til yttermera wisso at så resolweradt och afsagt är under min eghen handh och wahnlige signet. Datum ut supra. Johan Olufsson

s. 436v # 15 - I närwaro af sin **son** Anders Jöransson samt **stiufsson** Matts Jöransson Kärki från Wihasjerfwi uptedde bondeenkan Chirstin Jöransd:r domboksutdrag af 11.11.1767. Christins afledne **man** b:n Jöran Mattsson förordnat, det sonen Anders borde enskildt få behålla de Jöran Mattsson til uppehälle lemnade **Wehkaniemenpeldo och Naurispeldo åkerstycken** af tijo kappars land hwardera samt **Pitkänitu** äng emot det Anders skiött honom i des ålderdom.

s. 437v # 16 - B:n Johan Jöransson från Kölli / b:n Jacob Pietilä från Hafwisto om fordran.

s. 437v # 17 - Mickola och Seppälä från Syfwäjerfwi emot Päskylä ang. fordran.

s. 438 # 18 - B:n Johan Jöransson Antila från Håifwola fordrade af g:la **sold:n** Henric **Elghorn** från Sahrajerfwi 6 daler. (Elghorn gift med Sara Thomasd:r.) Upsköts.

s. 438v # 19 - B:n Anders Sigfredsson Brusila från Pitkäjerfwi jemte des **d:r** Maria Andersd:r anförde, at drengen Mårten Mårtensson från Mickola h:n utspridt om Maria ett sådant rykte, at han skall haft sammanlag med henne. Mårten nekade, endast friat henne men fått afslag. Öfwerenskoms.

s. 439 # 20 - Upbud. (VA Yläsatak. KOb3: s 846 # 20 - Andra upbudet å Jåensu enstaka h:n för Henrik Eriksson.)

s. 439 # 21 - B:n Johan Johansson Bengtilä ifrån Lydickälä emot bondesönerne Henrik och Johan Anderssöner ifrån Pajukanda ang. en **wacka**, som dee söndrat. Förliktes.

s. 439v # 22 - B:n Christer Henriks Uotila ifrån Lydickälä anförde, at sedan bönderne Erik Mattila och Johan Antila ifrån Peilax genom rättegång tilwunnit sig den marck, hwarå en under kärandens h:n för detta innehafd och skattlagd äng **Ajoxennitu** är belägen - -.

s. 440 # 23 - Upskutne målet: **Sold:n** Anders **Holm** och **des h:u** Anna Thomasd:r från Kauppila emot **klåckaren Tårrwalls h:u** Kristina Johansd:r ifrån Eräjerfwi ang. oqwäden och swordomar. Anstånd.

s. 440v # 24 - Inhyseskarlen Johan Jöransson från Orihwesi by anförde, at ehuru b:n Anders Andersson från Padustaipale, för 8 år tilbaka, sedan Johan hos Anders uti några år tjent såsom dreng, gifwit Johan låf at å Padustaipale enskilte marck **anlägga torp**, så skall swaranden honom fördrifwit och en annan til torpare antagit. Johan bygt ett boningspörte, en badstuga, twå lador, twenne wisterhus, en boda, ett fähus, ett stegerhus och ett agnehus samt upodlat 2 tunnors land åker, men icke fått ersättning. Anders: Johan icke giort sina arbeten. **Torparen** Jören Grelsson **Mustalachti** ifrån Jarla berättade, at sedan Johan i 3 års tid såsom dreng tjent Anders och han skulle träda i gifte med sin nuwarande **h:u** Maria Henriksd:r, har sistnemdes **moder** Maria Mickelsd:r sagt åt Anders, som warit Johans taleman, med hwilken witnet följt, hwart skola de i händelse af giftermål taga wägen. Anders swarat: Jag skall intet förskiuta dem, utan låfwat gifwa Johan Jöransson torpställe allenast han will giöra arbete. Witnet erfarit, at Johan är förswarlig arbetskarl, ehuru icke inkommen i handaslögder.

s. 443 # 25 - Innehafwaren af Suomasema skatterusthåll **capellanen** Henric **Sundström** beswärade sig, at bönderne Johan Pafwola och Jören Tuimala från Pånsa samt Simon Mickola från Mäyränpesä medelst wed-, granris- och gärdslehygge föröfwat åwerkan å kärandens skogsmarck inom **Lehtiwuori, Pånsankårkia** och **Wasaranoja** (TMA: Wasarinoja) råställen. Inlade rättsprotokoll af 16.1.1753 med råer Lechtiwuori, Pånsankårkia och Wasaranojansu.
1753 hade erkändts **Lechtiwuori, Pånsankorkia** och **Wasarinojansu** (TMA: Wassarinojansuu) råer. Upsköts.

s. 445 # 26 - G:la bondeh:un Susanna Andersd:r ifrån Pitkäjerfwi emot inhyseskarlen Johan Henriksson ifrån Palo by af Kangasala sokn ang. uppehälle för des med swaranden under äktenskaps löfte sammanaflade omyndige **son** Petter Johansson. Johan ei närwarande.

s. 445v # 27 - Upskutne målet mellan drengen Jöran Thomasson från Pehula och qwinspersonen Maria Mattsd:r å Noxiais rusthåll. Förenats.

s. 446 # 28 - **Torparen** Anders Andersson **Kuopo** ifrån Suomasema berättade, at han gifwit **skreddaren** Johan Eriksson dersammastädes ett **bockskin** at föras til **sämskmakaren** Jöran Johansson i Kelljo by af Sahalax sokn til beredning. Anders hade icke fått sitt bockskinn tilbaka. Skreddaren sade, at han anmodat des **swåger sold:n** Joseph **Wäckström** bockskinnet jemte swarandens egne bockskinn til sämskmakaren framskaffa. Också skreddaren mist sitt bockskinn. Skreddaren ersätter torparens bockskinn.

s. 447 # 29 - Innehafwaren af Siukola fältwäbelsboställe **fendricken** Adolph Mauritz **Camberg** anförde, at han om hösten, sedan des **landbonde** Johan Eriksson icke efter contract gifwit fendricken den spannemål honom tilkommit, af det tröskade kornet tagit 1 t:a 17 k:ar samt detsamma i takamanna hand hos Erik Parpola nedsatt, men Parpola utan lof gifwit en del til landbonden. Förliktes.

s. 448 # 30 - Drengen Anders Eriksson ifrån Männistö torp af Teisko emot **torparen** under Prästegård Johan Andersson **Kitjänniemi** ang. drengelön.

s. 448 # 31 - Drengen Anders Eriksson ifrån Männistö torp af Teisko kärade til des **swåger torparen** Anders Johansson **Lahdenpohia** ifrån Rajalax, i hwars wärjo kärandens afledne **faders** och swarandens **swärfaders** Erick Larssons, som för 8 åhr sedan aflidit, qwarlåtenskap stadnat. Förrättas delning.

s. 449 # 32 - Drengen Matts Eriksson från Pajukanda emot b:n Matts Maunula om lön.

s. 449 # 33 - Fortsättn. til 28 #. **Skreddaren** Johan Erikssons från Suomasema **swåger** sold:n Johan **Wäckström** hade tilstält 2 bockskinn sämskmakaren Jöran Johansson at beredas, men icke dem återstält. Det andra af bockskinn ägdes af **torparen** Anders **Kuopo**.

s. 450 # 34 - B:n Jacob Johansson **Randala** ifrån Hafwisto widgick sig bekommit af **dragon** Matts **Sundbeck** ifrån Suomasema å en resa til Tavastehus til låns 6 daler.

s. 450v # 35 - På anhållan af b:n Thomas Thomasson Mickola från Kåckila förböd rätten alle inhyseshion och annat löstfolck at hädanefter föröfwa åwerkan medelst löfbrott, höslag i skogen samt kaskeländers fällande å Kåckila bys enskildte skog och marck.

s. 450v # 36 - Samma förbud ang. Wilkilä by.

s. 451 # 37 - Samma förbud ang. Kaupila by.

s. 451v # 38 - **Sold:n** Staphan **Stamphäldt** ifrån Kåpsamo förlikte med **soknesmeden** Johan Mattsson ifrån Eskola ang. ersättning för en **hagelbössa**, som smeden tagit at lagas.

s. 451v # 39 - **Torparen** Jöran Grelsson **Mustalax** ifrån Hörtsänä (= Höydes) emot b:n Jöran Jöransson Martila ifrån Kåckila ang. drengelön.

s. 452 # 40 - ½ åboen af Joensu enstaka h:n Johan Jöransson om delning af Takunmoisio.

s. 453v # 41-42 - B:n Johan Jöransson ifrån Joensu emot des swåger ang. arf och swedje.

s. 454v # 43 - Inhysesenkan Anna Thomasd:r ifrån Suinula by emot soknesmeden Thomas Thomasson ifrån Kuorewesi ang. inbrottsstöld.

s. 454v # 44 - Fortsättn. til 23 #. Nämndm:n Matts Karpi kunde ei få **klåckaren Torrwalls h:u** Christina Johansd:r till rätten. Länsmannen förordnades at henne til i mårgon införskaffa.

s. 455 # 45 - Upsk. målet. Jarla kronorusthålls innehafwaren Matts Johansson emot Antila h:ns åboen Johan Jöransson ifrån Håifwola ang. äganderätten til **Luchtanijtu å Pirtisarka** Jarla rusthåll enskildt tilhörige jordstycke. Käranden anförde, at Pirtisarka jordstycke före dett lydt och ännu lyder under Jarla, hwaråå Luchtanitu äng är belägen. Inlade **dombref** af 6-7.10.**1671**, hwaraf inhemtades, at Houdis eller Jarla och Hoifwola då twistat om Pirtisarka jordstycke - -. Swaranden inlade dombrefwet af 9-.9.1734 ang. **Pirtisarka jordstycke och Luchtanitu**. Upsköts.

s. 457 # 46 - B:n Johan Jöransson Antila från Håifwola fordrade af **corporalen** wälb. Fredrik **Spåre** 72 daler.

s. 457v # 47 - Kärki h:ns i Wihasjerfwi bönderne Matts och Anders Jöranssöner anförde, at deras granne Jöran Simonsson Nisula i flere år olagligen innehaft til någon del kärandernes **Wehkaniemi äng** i så måtto, at swaranden, som der nedanföre eller wid stranden til **torkning för säf och wass** bör hafwa endast 12 famnar i bredden och 29 i längden, numera deraf långs med stranden samt upåt torra landet til dubbel längd och bredd nyttjar. Käranderne uptedde ett g:lt **synedocument** af 16.1.**1688**, hwaraf inhemtades, at Nisula h:ns förra åboen i Wihasjerfwi blifwit af Kärki h:ns Wehkaniemi ängs strand för säf och wass torkning tildelt 12 famnar i bredden och 29 i längden. Upsköts.

s. 458v # 48 - **Handtlangaren** Elias **Menholm** wistande förtiden å **Kallenautio** nybygge androg, at b:n Jacob Jöransson Pietilä från Hafwisto om wåren i 2 weckors tid å lega haft kärandens häst hos sig samt den dageligen til kiördslor på hemmanet brukat, men icke welat honom förnöija. Swaranden: meningen war endast at föda hästen som ersättning.

s. 459v # 49 - **Skräddaren** Jöran Påhlsson ifrån Holma gård emot **volonteuren** Anders **Fårsskåhl** ifrån Orihwesi by ang. betalning för något skreddarearbete. Förlikts.

s. 459v # 50 - Suinula byamän ang. rättighet til Suonperänkorpi skogsmarck.

s. 460v # 51 - Upskutne målet emellan drengen Simon Simonsson från Syfwäjerfwi och pigan Maria Mårtensd:r ang. förlofning.

s. 462v # 52 - Bönderne Matts och Anders Jöranssöner Kärki (½ + ½) i Wihasjerfwi by androgo emot de öfrige Wihasjerfwi byamän, at de härintils **hwar sitt år idkat fiske uti en emellan Tåsijerfwi och Eräjerfwi insiöar löpande bäck Wihasjoki**, men som käranderne, sedan **Kärki h:n** dem emellan **klufwits**, förwägrat swaranderne at derstädes äfwen få hwardera ett år fiska, så påstodo käranderne, at swaranderne dertil förpliktas.
Swaranderne anmärckte, at **bäcken**, hwarest de härintils hwar sitt år idkat fiske, af dem för flere år sedan innan Kärcki h:n blifwit klufwit med samnad hand och enahanda kåstnad **emellan 2 insiöar blifwit upkastad**. Käranderne medgåfwo, at Wihasjoki bäck af byamännerne gemensamt blifwit upkastad, men föreblefwo icke deras andragande.
Häradsrätten kunde ej tilerkänna käranderne twå års fiskande uti Wihasjoki bäck, utan måge de idka fisket derstedes hädanefter som förut skiedt efter ett gemensamt.

s. 464 # 53 - Bönderne Erickilä, Nisula, Yrjälä och Laurila från Wihasjerfwi androgo, at Kärcki h:ns åboerne förr 5 eller 6 år sedan å bysens samfälta marck utan kärandernes låf sig enskildt förmon ett **torp anlagt**. Tilfogas olägenhet och skada. Förliktes med dagswerken.

s. 464v # 54 - Upskutne målet. B:n Matts Johansson Tarckala från Kåckila emot b:n Henrik Eliason Kihlala ang. gärdsel. Förliktes.

s. 465 # 55 - **Afl. sold:n** Johan **Idströms enka** Lisa Mattsd:r ifrån Säynäjoki androg emot **corporalen** Otto **Gråsten** från Pajukanda, at sedan hennes man för 4 år sedan **på Sveaborgs fästning aflidit**, därest han med en commendering härifrån å fästningsarbete warit och hans qwarlåtenskap derifrån med prosten blifwit hit skickad, har Gråsten förhållit ett par sämsk böxor jemte en förseglad säck. Gråsten sade, at han kiöpt åt Idström under deras wistelse å Sweaborg en och annan gång brännewin och öhl och då den afledne siuknat och swaranden frågat honom, på hwad sätt han skulle komma til sine penningar ifall han aflida skulle, har han sagt til Gråsten, det han för sin fordran kunde efter des död taga nämnda böxor.

s. 466 # 56 - **Artilleriehandtlangaren** Elias **Menholm** från Kallenautio anförde emot afledne wicelandsfiscalen och **kronolänsman Lindhs enka** madame Maria **Foglera**, at ehuru käranden igenom kiöp

1764 afstått til afl. länsman Lindh **sine i Orihwesi by ägde hus**, har härinunder likwäl icke blifwit begrepne de af käranden å byamålets marck med byamännernes samtycke **uptagne åkertäppor**. Som swaranden satt sig i besittning af desse täppor, påstod Menholm, at swaranden påläggas afstå samme täppor eller ersätta.
Swaranden inlade kiöpebref af 14.4.1764, hwaraf inhemtades, at Menholm uplåtit emot 210 daler alle des hus med alt som wäggfast är och käranden därintil uti Orihwesi by innehaft. Å andra sidan af kiöpebrefwet befans af samtelige byamännerne wara antecknat, at de lemna til länsman Lindhs och des kärestas nyttjande i lifstiden de **åkertäppor och ängsfläckar, som länsman Lindh derintil sielf innehaft samt de åkertäppor, som käranden förra wäfwaren Meenholm upbrukat**. Menholms anspråk förkastades.

s. 468 # 57 - Artilleriehandtlangaren **Menholm** från Kallenautio emot nybyggaren Matts Jöransson Kallenautio ang. 1) det, at sedan sistnemnde åt Menholm försåldt ½ af sitt åboende ½ Kallenautio nybygge och kärande 1767 uptagit och besådt 10 kappars land af nybyggets åker, har swaranden om hösten skiördat wäxten, 2) 12 daler af en hästlega.

s. 468v # 58 - Bondesonen Mårten Henriksson från Mickola h:n i Håifwola emot nybyggaren Matts Jöransson Kallenautio ang. 24 daler.

s. 459v # 59 - **Föraren** Johan Anders **Wialen** emot **corporalen** Carl Gustaw **Schiöneman** ang. 189 daler. Föraren Wialens broder jurisstudjosen Carl Henric Wialen inlade flere förskrifningar. Den första undertecknats 30.1.1768 i Sarkila af C. G. Schiöneman.

s. 469v # 60 - Upskutne saken emellan **sold:n** Anders **Holm** med des **hustru** Anna Thomasd:r och **klåckaren Torrwalls h:u** Kirstin Johansd:r. Närwarande äfwen klåckaren.
Anna Thomasd:r utredde, at då hon om en tisdag 1767 om sommaren kommit ut ifrån sine hus å **sitt torp**, som ligger gentemot **swarandens torp**, ett litet stycke allenast afskildt, har swaranden utan anledning börjat oqwäda Anna och **kallat henne hora, skökia, landslöperska, sqwallerbytta** med mera samt til slut **bedt henne rycka til helfwetis ewigt brinnande afgrund och aldrig komma derifrån tilbaka**. Swaranden nekade sig då hafwa Anna oqwädat. Angifwelsen är af Anna emot henne updicktad af idel hat och ilwilja.
B:n Johan Thomasson Mattila från Kaupila berättade, at då han en söndag 1767 om sommaren kort efter middagen gått förbi parternes torp och Anna Thomasd:r i det samma uti något ärende gått uti sin bod samt härinunder något skyndat sig, har witnet sedt (= hördt) Kirstin Johansd:r, som ifrån sitt torp sådant åsedt, öfwerliudt och så at Anna det höra kunnat, säga om Anna som orden lydde: "**Ach hora huru lätt du rörs**".
Sold:n Staphan Thomasson **Fäldt** från Kaupila berättade, at swaranden med owett och swordom öfwerfallit Anna, när han arbetat ett stycke ifrån parternes hemwisten och hördt parterne ordwäxla. Pigan Maria Eriksd:r från Einola h:n i Längelmäki berättade, at hon som 1767 wallat Kauppila bys får, tisdagen kommit klåckaren Torwalls torp med sine får och då Anna kort härå kommit ifrån sine rum och syslat något ute wid des torp, har Kirstin öfwerfallit Anna med oqwäden och **kallat henne skiöka och hora samt bedt henne til slut draga til helfwetis ewiga pina och eld, så hon aldrig derifrån skulle återkomma**.
Kirstin widgick sig hafwa i wredesmode och för något sqwaller, som Anna om om henne i byn tilwäga kommit, kallat Anna skiöka och hora, såwida att sådant rykte skall gått om henne, at hon i Åbo stad under hennes derstädes wistelse skall bedrifwit skiörlefnad.

s. 475v # 61 - Fortsatta målet mellan inh.enkan Anna Thomasd:r samt smeden Thomas Thomasson från Suinula ang. inbrottsstöld förbigåtts här.

s. 475v # 62 - Drengen Johan Samuelsson ifrån Terijoki h:n och Orihwesi by emot Orihwesi bys wallherde Michel Jöransson ang. 3 daler för wallherdelön. Upsköts.

s. 476 # 63 - Förra åboen å Jussila h:n i Kauppila by af Eräjärfwi kapelgeld, numera inh.karlen Johan Henriksson från Palo rusthåll i Kangasala emot åboen af Jussila h:n Simon Eliesson ang. at sedan hofrätten 27.6.1752 afslutat twisten parterne emellan om ½ Jussila bördeh:ns besittning, at Johan borde til des **swåger** Simon emot wis lösens erhållande wid fardag afträda besittningsrättigheten - -. Fordrade ersättningar.

s. 479v # 64 - På anhållan af innehafwaren af Siukola boställe fendricken Camberg förböds inhysingar och annat löstfolck utan lof medelst löfbrott, timmer- och wedhygge, swedjefälle samt åker- och ängsupodlingar åwerka och intaga bysens samfälta skog och marck.

s. 480 # 65 - Upskutne saken. Emot **studenten** Alexander **Bergroth** har **hushållerskan** från Holma gård Catharina **Swahnberg** ang. **förklenlige rykten**. Kyrkioherden Jer. Wallenius betyg: Nämdeman Anders Erola berättade 1768 på Birkala Prästegård tillika med torparen från Holma gård i Orihwesi at han samme dag och stund warit på Keso kapellansbohl och stemt studjosen Alexander Bergroth til Orihwesi ting för det han under warelsen på condition derstädes huspigan Catharina wåldtaga welat. Catharina bestred sig hafwa angifwit Bergroth för wåldtägt.
Kärandens ombud förmälte, det Bergroth i synnerhet 2 gånger år 1767 giordt försök å Catharina til sammanlag och det en gång i ladan samt andre gånger i Bergroths kammare.
At witna framstältes å kärande sidan **fiskaren** Mårten Jöransson från Onnistaipale. Anmältes jäf, at han först utspridt rykte i denne sak och berättat densamme för Catharinas husbonde **capitain** Henric Robert **Silfverswahn**. Detta bestriddes å kärande sidan med förmälan, at capitains lilla **son** Henric Leonard warit i kammaren enär Bergroth talt med Mårten om Catharina. Mårten Jöransson berättade, at han icke hördt Bergroth i andres närwaro tala om Catharina något förklenligit, icke mindre sedt honom med Catharina sammanlag föröfwa.
Utslag: Anklagelserna förkastades. Sakfältes Catharina Svahnberg til 20 daler silf:mt, hwarjämte hon bör giöra Bergroth inför rätta **offentelig afbön**.

s. 484v # 66 - Drengen Johan Mattsson från Pitkäjerfwi med des **swåger** Erik Henriksson i närwaro af dessa andra **swåger** b:n Jöran Gabrielsson Laurila uptedde 8.3.1759 efter Johan Mattsons **fader** Matts Mattsson författat upteckningsinstrument. Förrättas delning.

s. 485 # 67 - Upskutne saken ang. **prosten** Anders **Salowius** fel och förseelser i embetet. Landsfiscalen Swanstrup siuk. Upsköts.

s. 486 # 68 - Förböds hemmans åboerne jemte andre i Lydickälä by at släppa sine hästar eller walla sine kreatur på Peilax marck eller ock drifwa boskapen i ängarne.

s. 486v # 69 - Bönderne Jöran Mårtensson Alanen, nämdemannen Jacob Jacobsson och b:n Johan Andersson Ylinen från Borgerla klagade, det b:n Matts Grelsson Pietilä från Hafwisto å deras enskildta och med **Korwenpänpyyki** samt **Jerfwenpänojansu** från Hafwisto bys skog afskilde **Kartimanma** (TMA:ssa **Kartimonma**) mark huggit 25 lass långwed. Enligt Matts Grelsson hade stället altid nyttjat under Hafwisto. Upsköts.

s. 487v # 70 - Länsmannen Wialenius ingaf en räkning på det arbete **soknesmeden** Henrik Andersson **wid tingshusbyggnaden** giordt, hwaruti **4 lås med nyklar, gångjern med hakor til 4 dörar och 3 andre dörar, tilbehör til 8 lukor, til hemliga huset, til fönster gångjern och hakor, för ett spiell som blifwit kiöpt i Åbo, för 2 dussin karmstolar**, tilsammans 201 daler. **Murkalck til skorstenarnes förbättring** är ännu nödig.

s. 488 # 71 - B:n Matts Mattsson Mälli beswärade sig, at hans **stiuffader** Gustaf Andersson i synnerhet wid dryckesmode är ganska oregerlig och öfwar owäsende, så at man är i fara om lifwet för honom.

s. 488v # 72 - Länsmannen Wialenius tiltalte b:n Gustaf Andersson Mälli för det han flere resor warit med drycker öfwerlastad. Torparen Mårten Mårtensson från Borgerla berättade, at Gustaf på **barnsöhl** hos sin **soldat** Thomas **Frisk** 1767 warit öfwerlastad och hemma med ett trä i handen utdrifwit alt sitt folck utur pörtet.

s. 489v # 73 - Mälli kronoh:ns åboen Gustaf Andersson å ena samt **Salokunda boer** bönderne Mickola, Antila, Kihlala, Suckila, Matts och Erik Råtjala och Axel Salo å andra sidan ömsom kärande och swarande ang. en fäldt **swed å Soimasuo marck.**
Inhysingen Johan Mickelsson från Kåckila berättade, at **38 år sedan** skall åboen å Mälli h:n Simon huggit swedje å det omtwistade stället.
Soldateenkan Chirstin Andersd:r från Borgerla berättade, at hon sedt 2 åboer å Mälli h:n nyttja Soimasuo marck, hwarutom Simon Mälli jemte witnets **afledne man sold:n** Bengt **Lund** och Johan Olofsson Kolhi ungefär **37 år sedan** haft en samfäldt swed å samme ställe.
Salokunda boernes witne g:la nämdemannen Johan Olofsson Kålhi omtalte, at han med Simon Mälli och sold:n Bengt Lund **36 år sedan** huggit swedje på Soimasuo marck och 11 år sedan skola Salokunda boer jemte Mälli h:nets åboen haft en samfäldt swedje närmare byn men på samma marck å norra sidan om Soimasuo kärr. Nyligen förrättats rågång.

Bondesonen Mårten Mårtensson från Borgerla witnade, at han sedt parterne ömsesides nyttja Soimasuo marck inwid sweden. B:n Johan Andersson från Borgerla berättade, at han med begge parternes samtycke tagit wälterståckar ifrån Soimasuo marck.
Nämdemannen Jöran Jöransson Wilkilä är Axel Salos **broder**.

s. 491 # 74 - Förenämnda Salokunda boer emot Gustaf Mälli angående råer och bohlstada skiäl parternes ägor emellan. Ingafs commissionslandtmätaren Jacob Johan Gadds **charta 1766**, hwaraf inhemtades, at Salokunda boer til råer upgifwit n:o 1 **Tuomioja en däld wid Mellijerfwi siöstrand,** derifrån till n:o 3 **Kätönwuori ett högt och widlyftigt bärg**, derifrån til n:o 4 **Rajamäki** en sten på en afswedjad marck, sedan til **Warpuswuori** n:o 5 och sidst til n:o 6 efter den linien, som löpa **från Safwijerfwi til Lackaharju**, eller det streck, som afskiljer Woitila och Salokunda boers utmarck, hwaremot Mälli påstått det rätta Tuomioja wara wid n:o 2 en stör uti dike wid **sommarlandswägen**, derifrån råen skulle löpa til n:o 3 Kätönwuori ostridiga rå samt derifrån til n:o 7 Warpuswuori och så widare det streck til n:o 8 eller förut omtalte linie. Upsköts.

s. 492 # 75 - Drengen Gustaf Gustafsson från Kåckila androg, at drengen Henrik Jacobsson från Salo, då han förledne winter med sin husbondes Elias Kihlalas lass farit til Åbo, af Gustaf emottagit 2 lispund lin och den försåldt för 20 daler. Summan ännu obetalt.

s. 492v # 76 - Drengen Henrik Jacobsson från Salo fordrade af b:n Sigfred Eskola från Hafwisto betalning för 2 lispund lin.

s. 493 # 77 - Upskutne saken. B:n Erik Parpoila emot des grannar Pafwola, Kånti, Uotila, Siurola, Kössi och Erola med landbonden Johan Siukola ifrån Orihwesi by ang. en samfäldt **Orihpohja haga**.
B:n Thomas Jöransson Maunula från Pehula intygade, at han under hötiden sedt näst dageligen mycket hästar uti Orihpohia hage och af dem igenkändt Kontis och Erolas föl. Drengen Anders Eriksson från Kemminiemi i Teisko berättade, at han tjent i Orihwesi by hos Samuel Erola och sedt dageligen hästar i Orihpohia hage, hwars hägnaden warit i stånd. Matts Mickelsson Karpi är **swåger** til Johan Uotila.

s. 495 # 78 - B:n Samuel Erola från Orihwesi by beswärade sig deröfwer, at sedan vicelandtmätaren Jacob Johan Gadd lagt detta byamåls bohlåkrar i storskifte och **storskiftet** af byamännerne blifwit tilträdt, har b:n Johan Antila upplögt och med hafre besådt en linda, som tilförene efter **tegskifte** Johan Antila tilhördt, men wid storskiftet tillagts Samuel Erola. Antila afstod från lindan.

s. 495v # 79 - **Torparen under baron Johan Mellins** ägande Säynäjoki rusthåll Simon Simonsson **Sysilax** berättade, at skreddareenckan Maria Johansd:r från Säynäjoki will förhindra Simon at få intaga och nyttja en af Maria förr nyttjad men numera under Simons torp anslagen swedie til höslag.

s. 496 # 80 - Upskutne saken. Wihasjerfwi och Jerfwenpä bönder emot Hapaniemi bönder ang. åwerkan å kärandernes efter föregifwande enskildt och med wisswe råer afskilde **Siniwuorenma skogsteg åfwanför Sinijerwi träsk**. Nämndemannen Jacob Jacobsson Ylinen från Borgerla är **syskonebarn** til Anders Kärki. Upsköts.

s. 497v # 81 - Inhysingen Matts Eriksson ifrån Borgerla fordrade af b:n Henrik Simonsson **Kylmälä** 2 kappor råg.

s. 498v # 82 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijerfwi androg emot des granne b:n Simon Johansson Seppälä ang. **storskifte å bohlåkrar** gällande odlingsliqwid.

s. 499 # 83 - Qwinspersonen Kaisa Thomasd:r från Kuorewesi emot adjuncten uti Kuorewesi kapelgeld Thomas Rikberg, som skall utstödt Kaisa ifrån sacristian, då hon inställdt sig til skriftermål, samt wid ett läsförhör kallat henne Porto Caja.

Oriveden ym syyskäräjät 28.11 - 2.12.1769
VA Ylä-Satakunta KOa97 s. 2017-, mf JK 2344

s. 2017v # 1-4 - Upbud.

(VA Yläsatak. KOb3
s 963 # 1 - Andra upbudet för Sigfred Henriksson å ½ Hörtsänä.

s 964 # 2 - B.sonen Mickel Simonsson fr. Hirfwijerfwi ingaf en emellan honom och b:n Henrik Jöransson (= Johansson) Jussila fr. Hapaniemi by samt **des h:u** Kirstin Jöransd:r om Jussila h:ns afstående til honom ingången afhandling af 14.8.1769. **Dottren** Kirstin Mickelsd:r (från Kirstins första gifte) afliden. War förlofwad med Mickel Simonsson. Första upbudet för Mickel å Jussila h:n.

s 967 # 3 - Andra upbudet för Mats Jacobsson å Jacola h:n i Napila.

s 967 # 4 - Andra upbudet å Joensu enst. h:n för Henrik Eriksson.)

s. 2017v # 5 - Bondesönerne Johan Johansson och Johan Jöransson från Neulaniemi ingåfwo ett af b:n Johan Jöransson (po: Jöran Johansson) Korri giordt testamente 23.6.1769. Dess äldsta **sonen** Johan Jöransson får bo och besitta 2/3 af Kårri bördehemman samt dess **broder** Johan Johansson, som hela sin tid arbetadt wid hemmanet, efter öfwerenskommelse af 1754 efter deras **faders** Johan Henrichsson alle de ägor i åker och äng, som deras fader nu innehafwer och sig förbehållit, då han sig skilde ifrån hemmanet och dess **son** Jöran det öfwergaf. **Dottren** Anna Jöransd:r, som nu är **gift** i Kangasala Watjala by och Toicka h:n bekommer icke mera än hon redan fått, alldenstund fadren haft för hennes skull uti processen med hennes första fästeman. Bekräfta. Sam. A. Salowius. Cur. Past. Gerens.

s. 2018v # 6 - Förrättas uptekning och skifte efter afl. b:n Jöran Johansson Kårri uppå dess **enckas** Kaisa Johand:rs begäran.

s. 2018v # 7-9 - Förmyndares förordnande. Oeconomiemål.

(s 371 # 7 (-8) - Til afl. b:n Jöran Johansson Korris fr. Neulaniemi barns af förra giftet förmyndare förordnades uppå **enckans** Kaisa Johansd:rs begäran b:n Erik Matsson Mattila fr. Peijlax samt Korris barns af senare giftet förmyndare b:n Simon Henriksson Siukola fr. Onnistaipale, såsom den aflednes **systerman**. (VA Yläsatak. KO4)

(9 § - Snickarelärodrängen Jacob Johansson fr. Woitila blir socknesnickare.)

s. 2019 # 10 - B:n Johan Axelsson ingaf et af honom undertecknadt testamente.

s. 2019v # 11 - Afsk. **artilleriehandtlangaren** Mårten Jöransson **Lakman** (= Lagman) ifrån Onnistaipale hade **utom kronoskall fångadt och dödadt en g:l warg och 7 wargungar**. Lackman fick för dem 9 daler silfwermynt.

s. 2020 # 12 - Undersöktes restlängd.

s. 2020 # 13 - Emot Suinula byamän ang. swedjefall å Humbinma, Kuorickawuorima, Myllyniemi, Leeswuori och Koiwuselkä skogsmarker mm.

s. 2024 # 14 - Oeconomiemål. (Socknesmeden i Jupakanten Johan Johansson anlagt nybygge i Längelmä socken. Pihlajärvi byalag. Mats Thomasson fr. Kihlala blir ny socknesmed i hans ställe.)

s. 2024 # 15 - Ogifta qwinspersonen Sophia Johansd:r från Onnistaipale blifwit af oloflig beblandelse rådd och framfödt et än lefwande piltebarn. Sophia påstod, at numera gifta **torparen** på Säynäjoki rusthåll Erich Henrichsson under theras å Uotila h:n i Onnistaipale tjenst med henne sammanlag öfwat. Warit på en höäng i skogen. Erich warit då trolåfwad med hans nuwarande **h:u** Regina Henrichsd:r. Erich nekade.
Bondeh:n Maria Johansd:r ifrån Onnistaipale berättade, at afledne inhysingen Maria Jöransd:r, som med witnets barn och Sophia Johansd:r legadt uti en låftbod om wåhren, berättadt för witnet, at Erich, som legat uti en annan bod därofwanföre, trängdt sig om natten at ligga hos Sophia, och enär witnet dagen derpå föreställdt sådant Erich, har han sagdt, at "**jag har lust til den diefwulen**". Om winteren en qwäll, då eld ännu warit i pörtet och Sophia lagdt sig å bäncken, hade witnet blifwit warse, at Erich lagdt sig öfwer Sophia på mun, men witnet straxt derpå insomnadt och icke blifwit warse, när han derifrån begifwit sig bårt. Som witnet derpå åter waknadt, hade hon

sedt, at elden warit utslåcknad, och hördt Sophia på ett annat ställe i rummet gråta och sagdt, at Erich henne slagit.
Drengen Johan Johansson berättade, at då witnet 30.9.1769 om qwällen såsom siuk legat på badstufwulafwan å Uotila h:n, uti hwilken badstufwa Erich bråkadt lin, dit Sophia äfwen inkommit, har Erich famtagit henne och sagdt: "**Jag skal ännu sidsta gången famtaga min gamla hora**." Bondesonen Matts Henrichsson berättade, at då han med Erich i maji rodt en notbåt, har Erich sagdt: "**nog gifwer den horan**". Bondesonen Henrich Jöransson berättade, at Erich sagdt, at Sophia wore hans hora. Upsköts.

s. 2027 # 16 - Oeconomiemål. (Inh.hustrun Brita Zachariedr fr. Äijäis är sjuk och wanförd at betala sina utskylder.)

s. 2027 # 17 - **Sold:n** Johan **Kåckström** från Kåckila emot b:n Mickel Mattsson **Keckonen** i samma by ang. oqwäden. Förlikts.

s. 2027v # 18 - Slagsmål emellan b:n Thomas Kånti och **soknesmeden** Henrich Andersson ifrån Orihwesi by. Kånti berättade, at sedan de warit på **begrafning** å Mattila h:n i denne by och the natten derpå begifwit sig derifrån, har Henrich anmodadt Kånti at bråttas med sig. Som Henrich warit något af drycker rörd, har Thomas honom 2 resor wunnit, hwarföre Henrich förtörnad fattadt uti honom och rifwit honom i ansichtet 4 blodrispor.
Soldaterne Henric **Hurtig** och Henric **Tieder** från denne by witnade. Tiäder berättade, at soknesmeden förtörnad fattadt Kånti i håret och deraf dragit honom omkull. Sedan har Kånti sagdt åt Henrich: "**så där slår jag dig skitböxa wid örat**" samt gifwit honom en örfil.

s. 2029v # 19 - Peilax bönderne emot b:n Henrich Sipilä från Pitkäjärfwi ang. 15 k:ar råg.

s. 2030 # 20 - B:n Christer Uotila från Lydickälä påstod, at dess roteinteressenter Matts Sipilä och Henrich Mikkola bör tillåta Uotila at afflytta och til enskilt nytta behålla det wisterhus, som parternes soldat til **torp** wisterhus härtils nyttjadt, såwida käranden detsamma ensammen upsatt. Förliktes.

s. 2030v # 21 - B:n Johan Natucka beswärade sig, at dess grannar Henrich Heickilä och Johan Sarika från Pitkäjärfwi tillägnadt sig den swed, som Natucka fäldt wid swarandernes **Huhtannitu** ängs bredd, at the efteråt kårsswis å samme swed nedfält skog.

s. 2031v # 22 - Bönderne Johan Antila och Erich Mattila ifrån Peilax emot Christer Uotila från Lydickälä, ang. at Uotila til sin å Peilax byamåls ägor belägne **Ajois äng** af Peilax marck rödjat någon del. Förliktes.

s. 2032 # 23 - G:la bondeenckan Susanna Andersd:r från Pitkäjärfwi fordrade af b:n Johan Saricka ersättning för en skada ang. ogilda gärdesgård.

s. 2032 # 24 - B:n Matts Maunula fråm Pajukanda fordrade af inhysingen Anders Johansson och **dess h:u** Kirstin Johansd:r från Neulaniemi 5 daler.

s. 2032v # 25 - B:n Matts Ylinen från Kafwala ang. olaglig betande.

s. 2034 # 26 - Emot drengen Mickel Simonsson ifrån Hirfwijärfwi anförde b:n Henrich Johansson Jussila och **dess h:u** Kirstin Jöransd:r från Hapaniemi, at sedan theras **dotter** Kirstin, som warit **förlåfwad** med Mickel, i julii aflidit, har Mickel tilägnat sig hennes qwarblefne egendom bestående af en randig parckumskiortel, 22 alnar slit lärft, 3 marker fint lingarn, en halfsliten röd randig silckesduk, 7 par hwita manfolcks ullstrumpor, 2 lärfts dynwahr med spets i ändan, en g:l finsk psalmbok, 3 alnar rödt parduband blommeradt och ett g:lt blårgarnslakan. Öfwerenskoms.

s. 2034v # 27 - **Sold:n** Thomas **Sahlberg** från Suckila fordrade af dess rotebönder Anders och Matts Suckila samt Erich och Matts Råtiala ersättning för en ko, som honom tilsagts wid städslandet. Förlikts.

s. 2035 # 28 - **Sold:n Sahlberg** emot Matts Suckila ang. sådan råg, som icke grodt.

s. 2035v # 29 - Bondesonen Mickel Simonsson från Hirfwijärfwi förliktes med b:n Henrich Jussila från Hapaniemi ang. Jussila h:ns besittning. Henrich betalar Mickel 19 plåtar eller 114 daler för arbete mm. Mickel

afstår Jussila h:n. Henriks måg sold.sonen Samuel Samuelsson fr. Eräslax. Får hemmanet efter svärföräldrarnas död.

s. 2036 # 30 - G:la bondeenckan Maria Erichsd:r Pietilä från Hafwisto beswärade sig, at dess son Thomas Johansson egenwilligt tilpantadt sig en käranden tilhörig kista för 6 dalers fordran. Förliktes.

s. 2037 # 31 - Bönderne Johan Antila och Erich Mattila från Peilax anförde, at Jöran Laurila från Pitkäjärfwi fäldt en swed å kärandernes **Ojannitunma** marck. Förlikts.

s. 2037v # 32 - Bönderne Antila och Natucka från Pitkäjärfwi emot bönderne Sikala, Mulli och Lasola från Lasola by ang. wåldbete å en **roterågswed**. Förlikts.

s. 2037v # 33 - B:n Henrich Nickilä från Pitkäjärfwi emot Jacob Sikala, Petter Mulli och Lars Lasola från Lasola ang. ätioskada. Förlikts.

s. 2038 # 34 - Wicelandtmätaren Jacob Johan Gadd fordrade af Hafwisto bönderne arfwode för rågång 1768 emellan Hafwisto och Safwo byar samt emellan **Jupa kantens inwånare** och Woitila. Förliktes.

s. 2038v # 35 - Simon Martila från Suinula slagit Johan Siukola med isbildskaftet.

s. 2039 # 36 - Upskutne saken ang. ogifta drängen Johan Andersson från Woitila och pigan Maria Mattsd:r, förtiden tienande å Nåxiais rusthåll, gällande lägersmål.
Pigan Margeta Mattsd:r från Lylyjärfwi berättade, at enär hon om marcknadsdagsqwällen 1767 gått förbi ladan å Tuomola h:n i Kåckila, hwarest Maria Mattsd:r haft sitt hwilorum, har hon hördt, at Johan Andersson derstädes med Maria på tumannahand talt om marcknadsärender i den knut, hwarest Maria sin säng haft, hwaraf witnet wil sluta, at bägge angifne der då legadt tilsamman. Då witnet ungefärligen Mickelsmessotiden 1767 på dess matmoders bondeh:un Elin Johansd:r Tuomolas ifrån Kåckola befallning om en afton sängedagstiden gått i ladan, därest Maria legat, at taga ett täcke, har witnet blifwit warse, at Maria och Johan derstädes på tumannahand bredewid hwarandra **klädde i blåtta linnet legat**. Maria har wid witnets inkomst dragit täcket öfwer Johan, men witnet har bårttagit täcket och til sin wärdinna burit. De angifne blifwit qwar i sängen liggande. Dören til ladan då och förra gången warit fast men ei i lås. Upsköts.

s. 2041 # 37 - Pigan Sophia Jöransd:r ifrån **Seppälä torp** androg i närwaru af inhysingen Mickel Mickelsson från Padustaipale, at då käranden för 8 åhr sedan flyttadt ifrån Padustaipale h:n, har hon lemnadt i kärandens wärjo uti en med lås försedd bod eller redskapshus dess tillåste kista med 14 plåtar penningar uti, 60 daler plåtar och 24 daler i piesar och styfwersstycken, hwilka penningar swarandens (= Mickels) **swåger** b:n Anders Andersson sedermera i Mickel Mickelssons närwaru räknadt. Som käranden sidtsledne sommar ifrån kistan, som warit förd i swarandens wisterhus, saknadt sine penningar, ehuru den intet blifwit upbruten, så påstod Sophia, at Mickel må påläggas för penningarne redowisa. Mickel dömdes at betala.

s. 2042 # 38 - B:n Henrich Johansson Jussila och dess h:u Kirstin Jöransd:r ifrån Hapaniemi by i Eräjärfwi 30.10.1769 som gåfwa uplåtit ½ Jussila h:n till **dottren** Walborg och hennes **trålofwad** drängen Samuel Samuelsson ifrån Eräslax by i Längelmä.

s. 2043 # 39 - **Tårparen** Mickel Simonsson **Sepännjtu** ingaf i närwaru af dess 3 gifta **systrar** Lisa, Maria och Walborg den testamenteriska författning, som enckan Maria Jöransd:r från Maunula h:n i Pehula låtit författa. Marias afledne **son** Henrich Simonsson. Undertecknats af Isaac **Utter, adj. minist**. i Orihwesi.

s. 2043v # 40 - **Trumslagaren** Johan **Dahl** anförde, at b:n Matts Mickelsson Laurila från Onnistaipale bårtsläpadt det granris, som Dahl fördt **under Narwakåski** (TMA:ssa **Narakåski) öfwersta qwarns tröskel til giödningens förökande**. Matts anförde, at Dahl utan jordägarenas bifall ämnar wid qwarnarne upodla en åkertäppa samt sedan til giödande tilägna sig den giödning, som Matts Laurila öfwer 20 åhrs tid til sin **Myllynmoisio utåker** nyttjadt. Förliktes.

s. 2044 # 41 - Upskutne åwerckans twist: Innehafwaren af Suomasema skatterusthåll **capellanen** Henric **Sundström** emot Johan Pafwola och Jöran Tuimala ifrån Pånsa samt Simon Mickola från Mäyränpesä.
Syneskrift 22.6.1769 ang. Suomasema skog inom **Lechtiwuori, Pånsankårkia och Wassarinojansu råställen**. Sedan synemännen samladt sig wid änderån **Wassarinojansu** teknad med n:o 1, ett **bäckesmynne wid**

Längelmä Siö, eller Neulaniemenselkä strand, började rågången härifrån til **Pånsankårkia** n:o 2, (ehuru Pånsa och Måyränpesä boerne bestredo detta ställe med påstående, at **Härmänsari, en kringsluten holme i Längelmä siö** wore rätta änderån,) et högt och långt bärg, hwarest Sundström upwiste en hop kringkastade stenar. Fortsattes mede stakningen åt **Lehtiwuori** n:o 3, en hög backe, hwarest upwistes en stor sten med 4 mindre ofwan uppå.
Uppå Pånsa och Mäyränpesä boers begiäran besågo synemännerne de af dem til skiljeråer påstådde ställen, hwilka de påstodo wara ifrån **Lechtiwuori** ostridige rå utföre **åt Längelmä Siö Kalliopyki** N:o 1, en stor sten med en mindre ofwanuppå å ett flatt bärg, derifrån ett litet stycke til 3 stenar på en lågländt mark n:o 2. Widare til ett stenrös åfwanför en swed, **liknande ett gammalt ugnställe**, **Kårkojanpyki** n:o 3, derifrån til n:o 4 **Isoojansu, ett bäckesmynne i Isopohjalax, en wjk af Längelmä Siö**. Så til n:o 5 **Rihikallio eller ett ställe, hwarest Suomasema Köllösalmi** (TMA:ssa: **Källosalmi) torps rija förut stått**, och så sidst derifrån **öfwer Kellosalmi Wjk til Härmänsari** n:o 6.
(Här en ungefärlig afritning. Jätetty tästä pois.)
Soldaten Jacob Ponsell ifrån Pånsa berättade, at han om winteren sedt Johan Jöransson Pafwolas 2 söner Henrich och Matts släpa långwed förbi dess pörte hemåt, det de sagdt sig hafwa huggit ifrån **Wassarinojanma** marck. Suomasema torparena hafwa under de 12 åhr, som witnet bodt i Ponsa by, nyttjadt marcken på Suomasema sidan om Wassarinojansu bäckesmynning. Förliktes. **Godkändes för för ostridige råer Wassarinojansu, Ponsankorkia och Lechtiwuori.**

s. 2048v # 42 - Hofrätten hemställdt brottmål. (Inh.enkan Anna Thomasd:r fr. Lempälä by. Hennes systerson b. Johan Jöransson Martila.)

s. 2048v # 43 - B:n Henrik Eliasson Kihlala hade med slagsmål öfwerfallit **sold:n** Thomas **Frisk** från Borgerla. Frisk berättade, at han wid **läseförhöret å Alanen h:n** i Borgerla suttit å stolen i pörtet, då Kihlala inställdt och utan anledning slagit Frisk en örfil, så at han ragladt och derigenom kullstött sin 3 åhr gamla dotter. Då Frisk stött Henrich ifrån sig, har Kihlala slagit Frisk wid örat, som deraf förtörnad stött Kihlala ikull på bäncken, hwarwid Kihlalas **swärmoder** Anna Mattsd:r från Kåckila och Kihlalas **swägerska** bondeh:un Maria Johansd:r från Borgerla tilkommit och dragit Frisk jämte Kihlala af håret utur dören, derwid Kihlala slagit Frisk 4 resor med knytnäfwar i hufwudet. Då de utkommit, har Kihlalas **swåger** inhysingen Israel Israelson från Kåckila fattadt i Frisk, derunder Kihlala sönderrifwit Friskens nattkappa, hwarföre Frisk stött Kihlala mot bröstet, så att bägge kullfallit, hwarest hustrurna Anna Mattsd:r och Maria Johansd:r fattadt Frisk i håret och wändt Kihlala på honom, derwid Anna Mattsd:r tillskyndadt Frisk en blodrispa å kinbenet mm. Upsköts.

s. 2050 # 44 - B:n Erich Samuelsson Råtjala **kalladt** b:n Axel Jöransson Salo **til tiuf**.

s. 2050v # 45 - Bondesonen Johan Jöransson ifrån Kåpsama berättade, at b:n Simon Andersson Kölli icke welat fullgiöra ett contract 5.5.1768, hwarigenom Simon tilsagdt käranden om några ägors nyttjande från Kölli ödeshemman, i synnerhet 6 cappors land färdig och brukad åker til utsäde, utom **häsieställen i Pahanjoenperä äng** til höslag. Förening, at käranden får färdiggiord åker til 12 cappors utsäde i **Aholanpeldo** och 6 cappors land efter contractet samt höet ifrån Pahanjoenperä äng, som swaranden til 30 lispund i åhr bärgadt med hässieställen til **Rominoja bäck**.

s. 2051 # 46 - Gustaf Mälli emot Salokunda boer ang. en swed brädden af **Soimasuo** kärr förliktes.

s. 2051 # 47 - B:n Matts Henriksson Maunula från Pajukanda fordrade af **corporalen** Otto **Gråsten** 3 daler. Gråstens **h:u** Walborg Erichsd:r.

s. 2051v # 48 - Suinula byamän ang. rättighet uti Suonperänkorpi.

s. 2053v # 49 - Å dess faders **contractsprobsten magister Anders Salowii** wägnar ingaf dess **son substitutus pastoris magister Samuel Salowius** ett af asessoren i hofrätten Joachim won Glan bewitnadt **dombref** af 18-19.8.**1647**:
Philippus Simonsson i Säynäjoki, inlade - - **dombref** - - 1559 (= **1589**) angående de Säynäjoki boers Råår - - förnyia wille - -. Jag Axel Kurck til Anola Heredshöfdinge - - **1589 den 8 Martii tå jagh Höst och Winter Tinget hölt** - -kom för Rätta - - Synemän - - syndt och ransakadt, at - - **Råår** emellan Napila boor och Säynäjoki boor, som är först **Rajansilda, Salmijärfwencallio, Kurtemansywänpohja, Jonsenmanpesänjärwi, Pajajärfwen sywänpohja, Kiwisalmi, Wafwonsaari, Kiuwaswuori, Kongawuottenachtanpaichan, Taralahdenpohja, Ruopansuonsari, Satinrunnaslaxi, Nyjärfwenkoskenkorwa, Jurackolahdenpohja,**

Rooksjärwi (TMA:ssa: **Rookosjärvi), Ajechtensaari, Koskeljärfwenkorkeus,** (TMA:n mukaan tässä välissä: **Saunankorkeus) Tylisaari, Koiwulahdenpohjanluoto**; ty - - dömde jagh förstn:de Råår stadugh och fast - -.

s. 2055 # 50 - Å ämbetes wägnar tiltalte landsfiscalen Abraham Åhlman skattebönderne Christopher Andersson, Samuel Samuelsson och Anders Danielsson Ärälä från Woitila, för det de utan tilstånd och utsyning tilwerckadt, sådt och bärgadt 3 sweder. Christopher och Samuel gaf wid handen, det 2 swedier af them i den afsigt tilwerckade blifwit, at the therstädes **plantera torp**, hwartil the äfwensom den **antänckte qwarnbyggnaden emellan desse hyggen belägne Yrehjoki ån** sade sig wara sinnade nyttja de ståckar, som - -.

s. 2057v # 51 - Landfiscalen Ålhman tiltalte **torparen** Matts Erichsson **Mattila** för det han å Woitila bys samfälta skogsmarck nära intil dess torp utom tilstånd tilwerckadt en swed, den dess husbonde **sacellanen** Johan **Utter** berättade sig wara sinnad till åker rödja.

s. 2059 # 52 - Upskutne saken: Bönderne Jöran Alanen samt Jacob och Johan Ylinen från Borgerla emot b:n Matts Pietilä och Thomas Randala från Hafwisto ang. åwerckan. Synen 27.6.1769 emellan **Korfwenpänpyki och Järfwenpänojansu ostridige råer**. Stakades rån från Järwenpänojansu öfwer **Järfwenpänkorke, en stor sten på en backhympel**, efter parternes anwisning och upgiord eld åt Korwenpänpyki ostridige rå, twärt öfwer **Kallejärfwi, en smal och liten insiö**.
Förening, det Matts Pietilä betalar til käranderne - -.
Här afritning. (Karttapiirros on julkaistu Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden historiaan -kirjan sivulla 137)

s. 2061 # 53 - **Sold:n** Elias **Grönroth** från Orihwesi by emot dess rotebonde Samuel Erola ang. ersättning för mistning af roteåker. Förliktes. Erola lemnar framdeles at bärga 10 cappars land af **Murronmoisio åkertäppa**.

s. 2061v # 54 - B:n Jöran Martila från Kåckila / drengen Jöran Thomasson ang. städsel.

s. 2061v # 55 - Å innehafwarens af Prästegård **probsten Andreas Salowii** wägnar begärdte **dess son substitutus pastoris Samuel Salowius**, at bönderne Jacob Mattila, Anders Antila, Henrich Erola och Johan Eskola från Wehkalax förpliktas at jämte Prästegården inrätta en skiljegård emellan Prästegårdens **Werkoniemi** och swarandernes **Lewelaxi** ängar ifrån **Wenehjoki** åå utföre åt **Längelmä Siö stranden** samt förbiudas at släppa deras kreatur öfwer Wenehjoki inpå Prästegårdens Wenehjoki ängar. **Grinden för en til Eräjärfwi capellgiäld öfwer Werkoniemi äng löpande wäg** inrättas uti giärdesgård.

s. 2063v # 56 - Landsfiscalen Åhlman angaf landbonden Johan Erichson Siukola, **bondemågen** Johan Johansson Erola, **wolonteuren** Anders **Forsskål**, inh:n Simon Mickelsson, b:n Thomas Kånti, bondesönerne Jöran Jöransson och Gustaf Larsson, drengen Erich Johansson, **soldaterne** Henric **Hurtig** och Henric **Tiäder**, pigan Sophia Andersd:r ifrån Orihwesi by samt **skräddaresonen** Henrich Johansson och inh:n Johan Mickelsson från Pehula för det de 1.7.1769 **fångadt och dödadt 2 elgar, då de öfwerkommit simmande uti en under Orihwesi by belägen siö**. Siukola, Erola, Forsskål och inh:n Simon förklarade sig, at the **warit uti en båt** och sökt förekomma elgarnes undanflycht, hwarwid Siukola och Erola fått tilfälle at döda en af them. Kånti, Jöran Jöransson, Gustaf Larsson och Erich Johansson sade sig **warit til nots** och derwid förfölgdt elgarne, ehuru the icke warit wållande til deras dödande. Hurtig och Tiäder samt skäddaresonen och inh:n Johan widgingo, at the **uti ekståckar** begifwit sig til elgarne, men intet lagdt hand til deras dödande, ehuru then ena af elgarne under deras därwaro blifwit **ihiälskuren**, hwarwid Henrich widgick sig **hållit ena elgen i örat**, men nödgats släppa för det han i ekståck icke kunnat hålla den. Pigan Sophia hade **endast stådt å stranden och skrikit, at elgarne icke skulle ditkomma**. Ej fått någon del af elgkiöttet. The öfrige af swaranderne sade sig bekommit ett stycke af kiöttet.
Nämdemannen Lars Pafwola **fader** til Gustaf Larsson. Matts Karpi **moderbroder** til Jöran Jöransson. - Alla swaranderne blefwo dömde.

s. 2066 # 57 - Bondeenckan Anna Johansd:r från Pylckinautio anförde emot dess **swåger** bondesonen Matts Jöransson, at som Annas afledne **man** Johan Jöransson 16.5.1764 blifwit **inrymd** uti hela Pylckinautio kronohemman och hon med dess afl. man therå flitigt arbetat, men swaranden skal förwägra henne at få tilträda den hälft theraf, hwari han förtiden skal wederbörligen wara inrymd. Upsköts.

s. 2066 # 58 - Smeden Johan Mattsson från Eskola emot nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio ang. 99 daler.

s. 2066v # 59 - Johan Antila från Håifwola emot grannen Henrich Mickola ang. en genom rödning tilägnad nyrödsel å **samfäld marck wid Juopajoki** (TMA:ssa: **Jupajoki) åstrand**.

s. 2067 # 60 - **Kapellanen** Johan **Utter** fordrade **såsom fattighusmagazins föreståndare** af bondeenckan Maria Erichd:r och dess **söner** Thomas och Jacob Johanssöner Pietilä från Hafwisto en tunna råg, hwilken 1758 ifrån fattigmagazinet utlånts til theras afledne **man** och **fader** Johan Johansson. Öfwerenskoms.

s. 2067v # 61 - Inh:n Matts Johansson från Gaudiala i Kangasala fordrade af b:n Gabriel Mickelsson Mickola från Kåifwuniemi 24 daler.

s. 2068 # 62 - Wallherden Matts Andersson från Håifwala förliktes med b:n Johan Antila i samma by ang. wallherdelön.

s. 2068v # 63 - B.sonen Simon Jöransson från Orihwesi by androg emot dess **broderson** b:n Jonas Jonasson Mattila, at ehuru swarandens afl. **fader** b:n Jonas Jöransson 30.12.1756 med de wilckor fått tilträda kärandens andel uti Mattila h:n, at han borde gifwa käranden, des h:u och barn uppehälle emot arbete, så har swaranden efter fadrens afgång icke sådant fullgiordt. Påstod til honom afstå ½ Mattila. Simons **moder** Agneta Jöransd:r. Instrument 14.2.1761: Hwad sonen Simon beträffar, så öfwerenskom han med dess **broder** Jonas således, at Jonas utbetalar honom 164 daler mm. Ytterligare uplåter Jonas til Simons lifstids nyttjande 4 cappars land åker **Aitianmoisio** (TMA:ssa: **Aittianmoisio)**, hwarest Simon förut har dess **sytningsåker**, samt til höslag ett **häsieställe wid Kiponoja bäck**.

s. 2070 # 64 - B:n Erich Parpola från Orihwesi by emot landb:n Johan Siukola om 27 d:r.

s. 2070v # 65 - Afhandlingsskrift emellan bondeenckan Maria Israelsd:r från Pylcki och dess **stiufsson** b:n Matts Jöransson ang. den förras uppehälle. Matts lemnade sin stiufmoder fritt förestå wärdskapet å hemmanet emot underhåll.

s. 2071 # 66 - Upskutne saken ang. **prosten Anders Salowii påstådde embetsfehl**. Edner icke närwarande. Upsköts.

s. 2071v # 67 - B:n Mickel Juoppola från Uiherla emot sine grannar Johan och Matts Heickilä, Mickel Ruokonen, Carl Uotila, Johan Erola och Johan Peldola för det Johan Peldola huggit och **upsatt ett hus på Juoppolas watuwäg til och ifrån siön, hwarifrån watnet i byn tages**. Peldola sade sig upbyggt dess **badstufwa** å ett ställe, där dess badstufwa förut stådt, som skal warit dess egen tomtandel. Förrättas syn med ritningar.

s. 2072v # 68 - Jämte b:n Henrich Joensu beswärade sig samtelige Uiherla bys åboer Juoppola, Heickilä (2), Ruokonen, Uotila, Erola och Peldola deröfwer, at b:n Henrich Jussila från Hapaniemi huggit en swed å kärandernes enskildte **Sawilahden eller Weden-taustanma skogsmarck**. Henrich Jussila påstod marcken wara sin och dess grannars Jonas och Johan Kauppis, Mickel Råsilas, Thomas Jussilas och Jöran Seppäläs tilhörighet under namn af **Wackilansarka skogsteg**. Förrättas syn.

s. 2073v # 69 - Samtelige Uiherla byamän begärte höra i närwaro af Henrich Jussila från Hapaniemi förafsk. **sold:n** Jöran Adamsson **Rönberg** från Hapaniemi därom, med hwars låf han upgiordt och innehaft **Jurakonoja åkertäppa** belägen å gråntsen emellan Hapaniemi och Uiherla byars skogsmarcker. Rönberg: upgiordt med Uiherla boers tilstånd.

s. 2074 # 70 - För utbekommande af deras fäder- och mödernes **arf** hafwa drengen Johan Mattsson från Pitkäjärfwi, dess **systers** Beata Mattsd:rs man **torparen** Matts Andersson **Sulkula** från Padustaipale och **systren** Beatas **man** drengen Erich Henrichsson från Pitkäjärfwi til detta ting inkallat deras **swåger**, **systren** Walborg Mattsd:rs **man** b:n Jöran Gabrielsson Laurila från Pitkäjärfwi. Arfskiftesinstrument 26.6.1769 efter parternes afledne **fader och swärfader** Matts Mattsson. Förliktes.

s. 2074v # 71 - Bondeenckan Anna Henrichsd:r från Pitkäjärfwi emot dess **måg** b:n Jöran Gabrielsson Laurila ang. sytning. Förliktes.

s. 2075 # 72 - B:n Joseph Thomasson Hyrylä ifrån Wärinmaja by och Ruowesi berättade, at dess förfäder **under förra ryska ofredstiden** lånt åt rusthållarenas Sigfrid Henrichssons och Johan Henrichssons ifrån Hörtsänä förfäder några råbref, som icke återställdts. Swaranderne wiste icke af käranden tilhörige råbref, utan ingåfwo til förnyande at **lagmansdombref** af 1.9.**1687**.
Anno **1687** den 1. September höllt jag Fredrich Stenbock - - lagmansting uti Orihwesi - - emellan Ryttare Bönderne - - Hörtsenen - - och de Pitkäjärfwi boer - - angående råer - -.
Företrädde altså Ryttare Bönderne - - Råå- och Synegång - - den 22 September **1685** - - **Enojärfwenmaa** skogsteg - - uti marcken på högra sidan be:de teg - - dem aldeles ifrån dömdt - - Häradsdomarens Anders Michelssons doom af den 8. Martii **1658**, hwarutinnan förmähles meraben:de **Eräjärfwenmaa** skogsteg, som Hörteises hemmans förra åboo Henrich Eskilsson af sitt **Syskonebarn** Matts Mattsson Jockiois för 40 d:r kiöpt - - råår, nämpl:n först **Miekajåensu, Suohonga, Lauttijoensu, Werikallio** (TMA: **Merikallio), Ollejärfwensari och Rökäsjoensu**, hwilken förste råå - - icke wara - - uthan höger op och emellan större samt mindre **Miekaträsken - - Mieckajoensu** Råå - - ååmun, som haf:r sitt utlåpp uthur stormieka uthi mindre **Mieka träsk - - Mieckajåensu** - - utlopp ifrån **Mindre Wiekaträsk** (TMA: **Miekaträsk) til Säxjärfwi** (TMA: Säxijärfvi), wedh den widbuska - - Mieckajåensu - - til **Lauttjåensu - - Suohonga - - wid Enojärfwi träsk brädden - - Lauttajåensu** - - Lagmans dom de dato den 17 Aug. **1664** - - - -.

s. 2081v # 73 - Lieutenanten Johan Wilhelm Becker fordrade af b:n Anders Sigfridsson Eskola ifrån Hafwisto 1 tunna 5 cappar råg, 4 kappor ärter, 1 cappa hafra penningar, som swaranden til lieutenanten den tiden skyldig blifwit, som han warit dess **torpare å Tefwala** rusthåll i Birckala. Öfwerenskoms.

s. 2082 # 74 - B:n Mickel Jacobsson Nikula från Kåifwuniemi i närwaru af dess grannar Henrich Heickilä och Gabriel Mickola **begärdte delning öfwer rö- och säfwäxten uti siön under Niemenma ängar**. Swaranderne bestridde, emedan den dem emellan förut blifwit deld enligt rättens dom. Nämdemannen Esaias Antila **swåger** til Gabriel Mickola. Upsköts.

s. 2083 # 75 - Oafgiorde mål:
1) B:n Henrich Mickola från Håifwola emot b:n Johan Antila om oqwäden.
2) **Handtlangaren Menholms encka** Maria Mattsd:r från Orihwesi by emot b:n Thomas Pietilä från Hafwisto om fordran.
3) **Torparen** Jöran Jöransson från Kallenautio emot dess **broder** Matts Jöransson angående **Koopinoja** (TMA: **Kropinoja) äng**.
4) B:n Johan Erola från Orihwesi by emot Onnistaipale byamän om wåldbete.
5) Dito emot b:n Erich Parpola från Orihwesi by om några skrifter.
6) Drengen Erich Henrichsson från Pitkäjärfwi emot b:n Jöran Laurila om dess h:us pigelön.
7) Drengen Johan Mattsson från Pitkäjärfwi emot dess **swåger** b:n Jöran Laurila om fordran.
8) Inh:n Johan Jöransson från Kåpsamo emot b:n Anders Padustaipale om ersättning för ett torps byggnad.
9) Samtelige Salokunda boerne emot b:n b:n Gustaf Melli om råer.
10) Bönderne Matts och Anders Kärki från Wihasjärfwi emot b:n Jöran Nisula om en äng.
11) Samtelige Wihasjärfwi och Järfwenpä byamän emot Hapaniemi boer om åwerckan.
12) B.sonen Anders Jöransson från Safwiniemi / b:n Jacob Pietilä från Hafwisto om fordran.
13) Dito emot handtlangaren **Menholms encka** Maria Mattsd:r från Orihwesi by om **arf**.
14) **Majoren** Henric Robert **Silwerswahn** emot landbonden Jacob samt torparena Johan och Erich från Woitila om åwerckan.
15) Dito emot b:n Anders Eräla från Woitila om åwerckan.
16) Capell:n Johan Utter jämte Woitila boer emot Orihwesi och Pehula byars åboer om råer.
17) B:n Henrich Kihlala emot förafsk. **sold:n** Johan **Kockström** från Hytilä om fordran.
18) Hushållerskan Catharina **Swahnborg** från Holma rusthåll emot **fiskaren** Mårten Jöransson från Onnistaipale om förklenligit rychtes utspridande.
- Af hofrätten förordnad: Hen. Wilh. von Pfaler.

Ruoveden talvikäräjät 1769, VA YS KOa97

s 522 § 33 - Af b:n Josef Thomasson Hyrylä i Ruowesi återfordrade b:n Josef Jöransson Alanen från Harju capell af Birckala s:n 126 d:r kopparmt, den swaranden af käranden erhållit i afräkning å den 200 d:ls köpeskilling, som swaranden uti kiöpebref af 28.12.1764 med käranden afslutat om 1/4 af **Ukonma jordstycke**,

men til hwilcket jordstycke swaranden ingen rättighet skal äga, utan är samma jordstycke af Leinola byamän i Messuby s:n i besittning tagit.
Swaranden påstod, at Ukonma skogstycke til 1/4 lyder under dess innehafwande h:n och at det jordstycke, som Leinola boer sig tilägnat, skal heta **Leinonsarka**, men ei Ukonma. Kiöpebrefwet lyder: Jag Joseph Thomasson, som bebor Hyrylä skatteh:n af Ruowesi s:n - - försäljer min del, som består uti en fierdedel af Ukonma land, åt Joseph Jöransson Ruisalo i Messuby s:n och Teisko capellgiäld, emot 200 d:r - -.
Utslag: Utom det lagen uti J.B. IV cap. 9 § förbiuder at genom köp, skifte eller å annat sätt söndra och minska af det, som til skattskyldig jord med rätta hörer, är det jämwäl bekant, at Ukonma jordstycke, som af swaranden försåldt blifwit, af de Leinola boer i Messuby s:n innehafwas. I anseende därtil pröfwar häradsrätten, det köpet bör återgå. Hyrylä bör äfwen återställa 126 d:r.

Pirkkalan ym. talvikäräjät 20-.3.1769, mf JK 2342

s 570v §9 - Smedshustruns Sofia Thomasd:rs ifrån Ungila by och Oriwesi s:n betyg: Under den tid iag tillika mina afledne föräldrar, som woro landbondefolck på Wärmälä rusthåll i Birckala s:n och Harju kapell, tilsammans bodde på sagde rusthåll i 15 års tid, hörde jag flere gångor och som oftast dåförtiden innehafwaren af samma rusthåll Baltzar Wikman så wäl som des hustru Anna Sophia Birckman snubba deras son Petter Wikman - -.

Oriveden ym talvikäräjät 1-5.3.1770
VA Ylä-Satakunta KOa98 s. 295-, mf JK 1715

Nämndemän: Matts Johansson Kaupila från Eräjärwi, Lars Johansson Pafwola från Orihwesi by, Jöran Jöransson Wilckilä, Matts Mickellsson Karpila från Säynäjoki, Jacob Jacobsson Ylinen från Borgerla, Johan Henriksson Tilsa från Safwo och Esajas Eriksson Antila från Pitkäjärwi, men nämndeman Henric Andersson Wessari anmältes wara siuk.

s. 295v # 1-3 - Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 985 # 1 - Tredje upbudet för Sigfred Henriksson å ½ Hörtsänä.

s 985 # 2 - Inlades en förlikningsdom af 2.12.1769. Jonas Jonassons fr. Mattila i Orihwesi by **faderbroder** b.sonen Simon Jöransson. Jonas Jonassons **faderfader** Jöran Jonasson. **Takalato äng. Aittianmoisio**. Första upbudet för Jonas Jonasson å Mattila h:n.

s 988 # 3 - Tredje upbudet å Jacola h:n i Napila för Mats Jacobsson.)

s. 295v # 4 - Bondeenckan Kaisa Johansd:r ifrån Korri enstaka h:n ingaf den testamentariske författning 8.11.1756, som hennes 29.6.1769 afl. **man** Jöran Johansson Korri låtit författa. - - at Kaisa bör blifwa hållen wid wärdskapet såsom wärdinna uppå hemmanet till hennes dödedag, men skulle hans barn utaf förra giftet efter hans död wilja - -.
Andr. Salowius, Alexander Coween klåckare.

s. 296v # 5-8 - Oeconomiemål (= restransakning). Intekning. Upbud.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 988 # 6 - Kuorewesi-sak.

s 989 # 7 - Med förlikningsdomen af 30.11.1768 bewiste drengen Samuel Samuelsson fr. Längelmä sokn och Eräslax by, hurusom dess **swärföräldrar** b:n Henrik Johansson Jussila och dess h:u Kirstin Jöransd:r uplåtit ½ Jussila h:n åt Samuel Samuelsson och hans h:u, at han skulle träda i gifte med Jussilas d:r Valborg Henriksd:r.

s 990 # 8 - Andra upbudet för Mats Henriksson å Magnula eller Sackola h:n i Pajukanda.

s. 296v # 9 - Upskutne lägersmåls saken ang. qwinspersonen Sophia Johansd:r från Onnistaipale och numera gifta torparen å Säynäjoki rusthåll Erik Henriksson. Barnet aflidit. Erik gaf sig skyldig till kiöttslig beblandelse.

s. 297v # 10 - B:n Jöran Mattsson Lapinniemi ifrån Kerte hade icke förbättrat sin wägaandel emellan Kafwala och Hirfwijerfwi byar.

s. 298v # 11 - Husesynen hållits å Pietilä kronohemmen i Hafwisto by. Åboen Thomas Johansson, räntetagaren trumslagaren Johan Dahl. Brist på byggnader.

s. 299 # 12 - Rusthållaren Henrik Johansson Hörtsänä berättade, at des afl. **faderbroder** Henrik Henriksson för sin död testamenterat Henrik Johansson all sin egendom. Witnen **trumslagaren** Johan **Dahl** och **dragon** Gustaw **Orrstedt**.

s. 299v # 13 - Förafsk. sold:n Matts **Kåckman** berättade, att **sold:n** Anders **Hwitfeldt** ifrån Håifwola öfwerfallit honom med slagsmål. Förlikts.

s. 300v # 14 - B:n Henrik Andersson Sackola ifrån Pajukanda emot **corporalen** Johan **Enberg** ang. 18 daler af hästhandel. Förlikts.

s. 300v # 15 - B:n Henrik Hendersson Sackola ifrån Pajukanda emot **sold:n** Johan **Napman** ang. 24 daler. Förlikts.

s. 301 # 16 - Bondesönerne Mickel, Anders och Erik Simonssöner ifrån Hirfwijerfwi emot b:n Henrik Johansson Jussila och des **måg** Samuel Samuelsson ifrån Nickilä ang. slagsmål och at swaranderne beskylt dem för tiufwar. Upsköts.

s. 302 # 17 - Inh.karlen Matts Simonsson ifrån Kerte emot Kerte åboer ang. en swedja.

s. 302v # 18 - G:la b:n Matts Henriksson Martila emot des son Johan ang. oqwäden.

s. 302v # 19 - **Sold:n** Jöran **Kåckberg** ifrån Kåckila emot b:n Henrik Claeson från Kihlala ang. 54 daler. Förliktes.

s. 303 # 20 - Emedan öfwer förafsk. **sold:n** Matts **Kåckmans** ifrån Lylyjerfwi afl. **moder** Maria Johansd:rs qwarlåtenskap ännu ingen uptekning försiggått och sold:n Matts Kåckman i närwaru af sin **broder sold:n** Anders **Hwitfeldt** nu derom anhöll, förordnades - - bröderne emellan dela.

s. 303v # 21 - B:n Simon Mattsson Tuomola från Kerte emot sin faderbroder inhysesman Simon Markusson ang. Isolahdennittu, Rihihuchta och Kuorikannijttu.

s. 304 # 22 - B:n Markus Olofsson Yrjölä ifrån Kerte emot b:n Matts Henriksson Jussila ang. kaskeland wid Sirckaaho.

s. 304v # 23 - Förbud at swedja och bärga hö å Kerte bys marck.

s. 305 # 24 - **Skräddaren** Johan **Fingeros** emot **adjuncten** Thomas **Rikberg** från Ruowesi ang. obetalt skreddarearbete.

s. 305 # 25 - B:n Mickel Nikula från Kåifwuniemi emot Henrik Heickilä och Gabriel Mickola ang. **delning öfwer rö- och säfwäxten uti siön under Niemenma** parterne samfält tilhörige ängar. Swaranderne uptedde afl. länsman Ruths 14-15.6 **1728** förrättade **delningsinstrument**. Länsmannen och 2 nämndeman förrätta en ny delning af all den röwass och de tillandningar, som genom watnets utlopp tillkommit under Niemenma ängar. Alt hwad oskift är och angifwes hafwa genom tillandningar tilkommit, skiftas och delas bör.

s. 306 # 26 - Af des broder förafsk. sold:n Matts Kåckman från Lylyjerfwi fordrade sold:n Anders Hwitfeldt från Håifwola 18 d:r.

s. 306v # 27 - **Landbonden** Matts Andersson från Säynäjoki widgick sig wara drengen Anders Eriksson från Männistö torp i Teisko för en not skyldig 18 daler.

s. 306v # 28 - **Soknesmeden** Johan Johansson från Safwo fordrade af rusth:n Matts Jarla och b:n Axel Salo lön för smedsarbete. Swaranderne påstodo, at Johan förledit år åt dem ei något smidt, utan flyttat sig till Cuorewesi samt derstädes nedsatt sig å Pihlajawesi nybygge. Swaranderne hade derföre med de öfrige **Salokundaboer** antagit **smeden** Matts Thomasson.

s. 307v # 29 - **Soknesmeden** Johan Johansson från Safwo emot b:n Henrik Eskola från Hafwisto. Bytt hästar utan mellangift. Johan fått en häst, som haft fehl å wänstra bakfoten.

s. 308 # 30 - **Torparen** Elias Johansson **Kårkiakåski** fordrade af bondesonen Anders Jöransson från Safwiniemi i Längelmä 2 daler.

s. 308v # 31 - Afl. **handtlangaren** Elias **Menholms encka** Maria Mattsd:r från Orihwesi by emot nybyggaren Jöran Jöransson ang. något halm och en släda, som hon å Kallenautio efter sig lemnat.

s. 308v # 32 - I närwaru af inh:n Mårten Jöransson från Onnistaipale berättade b:n Samuel Erola från Orihwesi by, at då studenten Bergroth under förledit års winterting haft sitt qwarter i Erola h:ns stufwa, har Mårten warit honom med uppassning biträdig, hwarunder ifrån kärandens läste skåp i stufwan bortstulits twenne 9 dalers banco transportsedlar samt 6 tennknappar till en soldatemondering. Mårten hade sedermera sedts likadana sedlar och knappar. Mårten nekade, at han från Erolas skåp stulit och berättade at hafwa sig fått 6 dalers sedel til låns af sin **broder** Jöran Jöransson. Anstånd.

s. 310 # 33 - Ang. obetald qwarntull för **Kårkiakåski qwarn** hafwa bönderne Anders och Matts från Suckila instemt deras qwarninteressent b:n Matts Tarckala. Förliktes.

s. 310v # 34 - B:n Samuel Johansson Erola från Orihwesi by ingaf ett testamente af 1769 och 1770. Hans **fader** Johan Samuelsson. Dess **h:u** Maria Mattsd:r är Samuel Johanssons **stiufmoder**.

s. 311v # 35 - B:n Mårten Larsson Lasonen och dess **bröder** Johan och Thomas hade fördrifwit nämndemannen Esaias Antilas från Pitkäjärfwi häst ifrån **Mustasarii holme**.

s. 311v # 36 - Upsk. målet ang. slagsmål emellan B:n Henrik Eliasson Kihlala och **sold:n** Thomas **Frisk** från Borgerla. Bondesonen Mårten Mårtensson från Borgerla är Maria Johansd:rs **swåger** eller **mans broder**. Henrik Kihlalas **swägerska** bondeh:n Maria Johansd:r. Inh.h:un Anna Mårtensd:r från Borgerla är Maria Johansd:rs **mans** Jöran Mårtenssons **moster**. B:n Johan Andersson Ylinen från Borgerla berättade, at han efter **läseförhöret** å Alanen h:n sedt Kihlala och Frisk å gården slåss - - till dess Maria Johansd:rs **man** b:n Jöran Mårtensson Alanen kommit och åtskildt karlarne, som hwarannan hårdragit.

s. 315 # 37 - B:n Jöran Mårtensson Alanen från Borgerla anförde emot **sold:n** Thomas **Frisks h:u** Anna Danielsd:r från Borgerla, at Anna för 3 år sedan å isen under Borgerla by wäkt ett så stort wak, at Jöran Alanens **häst** därigenom **omkommit**. Anna påstod, at **waket ei warit större än at derifrån kunnat med ämbare tagas watn.**
Inh:n Matts Eriksson från Borgerla wiste endast Anna hafwa sagt, at hon tagit litet is ifrån förut wäkte waks brädden. B:n Matts Mattsson Mälli berättade, at waket å isen ei warit större än ett tunnbottn, men halt omkring. Käranden Alanen sade, at en gåsse om 10 års ålder warit med at watna hästarne. Anna befriades.

s. 316v # 38 - Tiufnadsmål emellan soknesmeden Thomas Thomasson från Cuorewesi och inh.enckan Anna Thomasd:r från Suinula är hofrätten hemställdt.

s. 316v # 39 - Sammaledes ang. slagsmål emellan smeden Johan Mattsson Granroth och dess lärodreng Simon Mattsson från Sirckala.

s. 316v # 40 - B:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi kärade, at bönderne Erik Antila och Johan Mattila huggit en med skog bewuxen holme till swedja inom Laurila h:ns **Ojannjttu** ohägnade äng. Käranden medgaf, at ängen är belägen innom Peilax bys rår.

s. 317v # 41 - Kånti h:ns åboen i Orihwesi by Thomas Andersson förliktes med **wollonteuren** Carl **Lindh** från Säynäjoki ang. 12 daler.

s. 318 # 42 - Inh:n Anders Johansson från Kårri emot b:n Matts Sackola om betalning för 35 dagswercken.

s. 318 # 43 - Drengen Erik Samuelsson från Orihwesi by emot sin **stiufmoder** sold.enckan Maria Johansd:r ang. des afl. **faders** Samuel **Grönroths** gamla monderingsråck. Förliktes.

s. 318v # 44 - Rusth:n Henrik Johansson från Hörtsänä emot inh:n Matts Jöransson från Onnistaipale ang. oqwäden. Förliktes.

s. 319 # 45 - Förra Pietilä kr.h:ns åboen i Hafwisto Jacob Johansson i närwaru af des hafde räntetagare trumslagaren Johan Dahl emot dess **broder**, nuwarande åboen af Pietilä Thomas Johansson ang. ränteräst.

s. 320v # 46 - Pigan Kirstin Johansd:r från Hafwisto fordrade af b:n Henrik Henriksson Eskola återstående wallherdelön. Eskola berättade, at Kirstin tilsatt unga karlen Johan Henriksson från Nickilä och sin syster å en söndag **gå i wall** samt sielf gått i kyrckan, hwarigenom händt, at swarandens qwiga brutit benet af sig och dödt i skogen, såwida de kiört kreaturen å den tract i skogen, hwarest boskapsdriften icke warit wahn at gå i bete.

s. 321v # 47 - För det förra åboen å Antila h:n i Hoifwola Johan Andersson under sin besittningstid deraf skall gifwit des **son** drengen Carl Johansson från Salo 20 cappar spannemål, tå Carl tjent som dreng hos sin **broder** Matts Johansson Suckila, har b:n Johan Jöransson Antila låtit denna sin **stiufbroder** Carl Johansson instemma.

s. 322 # 48 - B:n Johan Jöransson Antila från Hoifwola emot bondesonen Jacob Andersson från Råtiala om fordran.

s. 322v # 49 - Innehaf:n af Karpila sk.h:n i Säynäjoki Matts Mickelsson emot dess granne sk.b:n Simon Eriksson Påhiala ang. **delning å den säf- och röwass, som finnes i wjken under Sylilahdenranda** (TMA: **Sysi - -) äng, samt den landning, som genom watnets fall från ängen med under framslutne år blifwit**. Förlikts så at Simon afstår till Karpila h:n ½ af den säf- och röwass till årligt bärgande, som finnes under Sylilahdenranda äng, samt den tillandning, som är uti **Soukalahti** wijk, och behåller Simon Påhjala endast de 5? tegar äng, som äro från skogssidan sidwärt åt strand ofwan Soukalahti wijk.

s. 323 # 50 - Innehaf:n af Siukola feltwäbelsboställe **fendricken** Adolph Mauritz **Camberg** androg emot **landbonden** Johan Eriksson såsom ½ brukare af Siukola ang. wid husesynen efter afl. **fendricken** Carl Otto won **Pfaler** befunna brister i nybyggande. En ny lada blifwit bygd å **Orihpohia äng**.

s. 325 # 51 - Fortsättning. B:n Samuel Erola från Orihwesi by emot inh.karlen Mårten Jöransson från Onnistaipale ang. snatterie. Upsköts.

s. 325v # 52 - B:n Jacob Siukola från Suinula emot förre åboen Jöran Johansson ang. hårdragande.

s. 326 # 53 - Fortsättning till 42 # ang. målet mellan Matts Sackola och inh.karlen Anders Johansson från Kårri.

s. 327 # 54 - B:n Matts Sackola från Pajukanda warit wid rättegången uti af drycker öfwerlastadt tillstånd.

s. 327v # 55 - Upsk. målet ang. ogifta drengen Johan Andersson från Woitila och pigan Maria Mattsd:r från Nåxiais för deras angifne lägersmål. Drengen erhöll med liflig ed, det han icke plägat kiöttsligit umgänge med pigan. Altså befriades.

s. 328 # 56 - Nämndemannen Jöran Jöransson Wilckilä ingaf i närwaru af des broder b:n Axel Jöransson ett arfskiftesinstrument 1765 efter deras afl. föräldrar fadren Jöran Mårtensson och modren Maria Danielsd:r. Salmentausta åker, Äijänmanpeldo, Eronmurronnitu wid Jänetjärfwi, Salmentaustankuru.

s. 329 # 57 - Rusth:n Henrik Johansson Hörtsänä emot **sold:n** Henric **Kåppar** från Uiherla ang. oqwäden och försmädelser. Upsköts.

s. 329v # 58 - Fortsättning till 38 # ang. tiufnad förbigicks.

s. 329v # 59 - Drengen Johan Johansson från Orihwesi by emot bondemågen Johan Johansson från Erola ang. slagsmål.

s. 330 # 60 - Upskutne målet emellan inh.karlen Johan Jöransson från Orihwesi by och Padustaipale sk.h:ns åboen Anders Andersson ang. Anders upsagt Johan ifrån anlagde torp.

s. 330v # 61 - Upsk. målet emellan drengen Johan Mattsson från Pitkäjärfwi och des **swåger** b:n Jöran Laurila ang. fordran. Förliktes.

s. 331 # 62 - Drengen Erik Henriksson från Pitkäjärfwi fordrade af b:n Jöran Laurila pigelön för des **h:u** Brita Mattsd:r, som hos sin **swåger** Jöran Laurila arbetat.

s. 332 # 63 - Bondesonen Anders Jöransson från Safwiniemi i Längelmä emot des afl. **broders handtlangaren** Elias **Menholms encka** Maria Mattsd:r från Orihwesi by ang. arf. Elias aflidit utan bröstarfwingar. Upsköts.

s. 332v # 64 - Bondesonen Anders Jöranson från Safwiniemi emot b:n Jacob Pietilä från Hafwisto ang. 60 daler.

s. 333 # 65 - B:n Johan Antila från Håifwola **kallat** b:n Henrik Mickolas i samma by ogifta dotter **till tiuf, hora och hwarsmans skiöka**. Bondesonen Jacob Andersson från Råttiala berättade, at Antila om en söndag något för solens nedergång kallat Mickolas **dotter** Sophia Henriksd:r, tå hon warit å åkeren, till tiuf, hora och skiökia. Antila warit förtörnad deraf at Sophia tagit sig **ärtrijs af hans ärthässia**, tå hon wallat fåren.

s. 334 # 66 - Oeconomiemål. (G:la skokneskräddarem Johan Johansson fr. Pehula. Hans son skräddarelärodrängen Henrik Johansson.)

s. 335 # 67 - Upsk. mål. B:n Samuel Erola från Orihwesi by emot samtelige Onnistaipale byamän ang. ersättning för en skada å kornsweden. Erola androg, at ehuruwäl hans i wäxt wordne **Parimäki korn-, råg- och linswed** warit med hägnad föresedd, skola swarandernes hästar sig der inbrutit. Erolas wallherde Anders Johansson intygade, at han sedt å sweden 15 hästar, af hwilka han igenkändt trumslagaren Johan Dahls 2 hästar och en des landbonde. Upsköts.

s. 336 # 68 - Upsk. mål ang. råer emellan Salo m.fl. byar och Mälli. Upsköts.

s. 337v # 69 - Å de lösörearfsandelar, som ifrån Erola h:n i Wehkalax tilfallit drengen Jöran Thomasson, des **syster** pigan Anna Thomasd:r och dessas **swåger** b:n Johan Mattsson Nåppari från Pehula efter deras afl. **föräldrar och swärföräldrar** b:n Thomas Henriksson samt **des h:u** Walborg Clemetsd:r, ingaf b:n Henrik Thomasson Erola en författning af 3.3.1770. Johan Nopparis **h:u** Maria Thomasd:r.

s. 338 # 70 - Upsk. mål. Erola emot Mattila och Eskola i Wehkalax ang. delning öfwer en samf. utåkershägnad **Isonitunmoisio åkertäppa**. Synen 28.9.1769.

s. 339v # 71 - Afl. handtlangaren Elias Menholms encka Maria Mattsd:r från Orihwesi by emot b:n Thomas Pietilä från Hafwisto ang. fordring.

s. 340v # 72 - G:la b:n och förra nämndemannen Johan Kålhi från Safwo emot des **son** b:n Gustaf Johansson Kålhi ang. uppehälle. Gustafs **broder** Johan Johansson.

s. 341 # 73 - Nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio androg, at des **broder** Matts Jöransson Kallenautio egenwilligt slagit och bärgat kärandens andel i **Kropinoja äng**, som för detta skiftad blifwit. Matts ei närwarande. Upsköts.

s. 341v # 74 - Suinula byamän emot Eskola ang. rättighet till Suonperänkorpi.

s. 342v # 75 - Fastebref til Jöran Johansson å Uotila i Rajalax 3.3.1770. Arfskifte 1767 efter **fadren** Johan Andersson och **modren** Margeta Thomasd:r.

s. 343v # 76 - I närwaro af Rupisu h:ns i Rajalax innehafware Gustaf **Fabrilius** ingaf des **syster** Anna Beata **Fabrilia** ett arfskiftesinstrument 27.7.1767 efter deras afl. **fader qwartermäst**:n Johan **Fabrilius**. **Moder** Anna Christina **Rodhe**.

s. 344v # 77 - Innehaf:n af Holma berustade säteriet **majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** androg emot landb:n å Sarfwela kr.h:n i Woitila Jacob Mattsson ang. ersättningar för åwerckningar. Bilagts wid 1752 års hösteting att ersätta skador. Rågångstwisten nu afgiorts genom **hofrättens dom 19.7.1769** och råerne sedermera upgåtts af landtmätaren Gadd. En del skedt inom **Yrhijoensu och Yrhijoen lepo råer**. Jacob bemötte, at emedan ei han utan des 6-7 år sedan afl. **fader** Matts Simonsson, som då warit **landbonde** å Sarfwela kronoh:n, sweden tilwerckat.

s. 346 # 78 - Silfwerswahn från Holma emot b:n Anders Danielsson Ärälä ang. åwerckan.

s. 347 # 79 - I närwaro af **torparena** Johan Jöransson och Erik Henriksson under Sarfwela h:n i Woitila, som innehafwes af **capel:n** Johan **Utter**, androg majoren Silfwerswahn från Holma sk.rusthåll, ang. åwerckan å den del af **Mättäntausta** (TMA: **Mettäntausta) kärr**, som faller å Holma gårds sida **af Yrhijoensu och Yrhijoenlepo råer**. Utter påstod, at an del af Mättäntausta äng har ifrån urminnes tider tillydt Sarfwela h:n.

s. 348v 80 # - Woitila boer emot Orihwesi byamän. Af dombrefwen 2.9.**1687** och 16.1.**1688** inhemtades, at **Hanhenpaju** och **Haikaransywälachdenpohia** blifwit ansedde för rätta **råer**. Sagde råer blifwit fastdömde medelst Daniel Swenssons **dom** af 22.7.**1668**. Orihwesi och Pehula byamän yttrade sig, det de ei erkänna **Haikaransywänlachdenpohja** för rätta råer utan endast **Hanhen**- eller **Hanhenjärfwenpaju**.

s. 349v # 81 - Commissionslandtmätaren Jacob Johan Gadd fordrade återstående arfwode för storskiftesmätningen i Orihwesi by.

s. 350 # 82-83 - Likaledes ang. Safwo och Lasola byar.

s. 355v # 84 - Upsk. mål. Järfwenpä byamän emot Hapaniemi och Kauppila ang. åwerckan.

s. 356v # 85 - Upsk. målet. Majoren **Silfwerwahns huspiga** Catharina **Swanberg** emot **fiskaren** Mårten Jöransson från Onnistaipale. Betyg 1769 af nämndeman Lars Pafwola från Orihwesi by och **wäfwaren** Johan Eriksson på Holma gård, at fiskaren Mårten Jöransson i deras närwaro tillstått, at **studenten Bergroth** under dess warelse å Holma gård för honom sagt sig hafwa på cammargålfwet nedslagit hushållerskan Catharina Swahnberg och at han med henne då kiöttslig beblandelse föröfwat. Mårten hade dock ändrat des utlåtelse så, at han med Catharina sådant föröfwa kunnat om han welat. Mårten befriades.

s. 359 # 86 - Genom des **son** b:n Henrik Elieson från Kihlala fordrade g:la b:n Elias Henriksson ett lån af förafsk. **sold:n** Johan **Kåckström** från Pylcki.

s. 360 # 87 - Siukola från Suinula emot g:la b:n Jöran Johansson ang. besittningsrätt till hemmanet.

s. 360 # 88 - B:n Esajas Eriksson Antila från Pitkäjärfwi berättade sig wara sinnad at å Pitkäjärfwi byamåls bröstmarck ånyo upodla sig åker, såwida derstädes lägenhet finnes. Förrättas syn i samteligen byamäns närwaru.

s. 360v # 89 - Oeconomiemål. Trumslagaren Johan Dahl har utan skall **fångat en varg**.

s. 360v # 90-92 - Allaredan wid 1764 års winterting har **prosten** Anders **Salowius** blifwit af numera afl. fendricken Pfaler angifwen för flere **ämbetesfehl**.
(s. 361v) Salowius bestred sig någon gång i thes ämbetesförrättning warit drucken, ehuru om honom den tancka kunnat fattas af then anledning, at han **med mycken swårighet gå kan i anseende til långwarig gicht i des fötter**, som deraf skall härröra, at han 8 gånger **wintertiden fallit i siön** och twenne gånger om sommaren legat åtta weckor i fråsan samt redan för 17 år sedan blifwit af gickt beswärad, som numera skall tagit så öfwer handen, at han, som äfwen en gång **afbrutit sitt ben**, med mycken möda gå kan.
(s. 362v) Emot witnet drengen Matts Johansson från Holma gård anmärckte Salowius, at emedan **majoren Silfwerswahn**, hwars dreng Matts Johansson är, ei allenast som prostens ord lydde **"spelt i saken",** utan är ock majoren **owän** med prosten och des **son mag**. Samuel **Salowius**, för det de **stängt** majorens (s. 363) **piga**

Catharina **Swanberg ifrån nattwards-gång** och förwägrat henne lysning med inspectoren Eric Lohielm, för det Catharina ei ännu giordt studenten Bergroth den afbön häradsrätten henne ålagt.
Emot witnet b:n Erik Eriksson Parpola och **des h:u** Anna Andersd:r från Orihwesi by ansåg Salowius jäfwig. Erik 1754 angifwit Salowius som hade han i sin förbön för Parpolas **fader** Erik Olofsson utlåtit sig, at Erik af fylleri ådragit sig siukdom.
(s. 363v) Emot **klåckaren Coween** sade prosten, at han trodde klåckaren hysa något hat emot prosten, för det **prosten framslutne år med käpp warit föranlåten at en och annan gång aga klåckaren, tå han** (s. 364) **fehlat i sin syssla**.
(s. 367) 1) Drengen Matts Johansson från Holma berättade, at tå han för 6 eller 7 år sedan **såsom en yngling af 15 eller 16 års ålder jemte annan ungdom å en kyndelsmässodag fallit wid början af syndabekännelsen på knä wid altaret emot prosten Salowius och adjuncten Thomas Rikberg, som tå giordt tjenst wid altaret, har det händt, at prosten, tå han fallit på knä at läsa syndabekännelsen, stupit framstupa och hade aldeles omkullfallit, så framt adjuncten ei fått fast uti honom och uprest samt sedermera hållit honom uti handen** at såmedelst (s. 367v) förekomma prostens widare fall, hwartil det flere gånger liknat sig. Derförutan har **prosten under syndabekännelsens läsning esomoftast bort blanda sig, hwarföre adjuncten sakta föreläst honom syndabekännelsen**, hwilket oaktat prosten likwäl med mycken möda och otydeligen fådt syndabekännelsen läsa. Tå **prosten från pallen upstigit, har han af adjuncten uplyft och af honom ledd till altaret**.
Denne prostens oredighet wid syndabekännelsens läsande, des fall ifrån pallen och oförmögenhet at upstå och åter träda till altaret sade witnet hafwa härrördt deraf, at prosten warit drucken, hwilket witnet deraf så mycket säkrare sluta kan, emedan **prostens anda luktat ganska mycket af brännewin, så at brännewins lukten upfylt choret**.
Uti detta tillstånd stadd har prosten (s. 368) icke eller med den redighet, som wederbordt, förrättadt **wigselen öfwer Äijäis torparen** Thomas Johansson och **des h:u** Anna Mickelsd:r, utan har adjuncten Rikberg utur handboken föreläst det som läsas borde.
Enär efter sluten mässa prosten skulle gå ifrån altaret till sin bänck, har sådant med möda skedt, hwarföre, som witnet will minnas, **klåckaren** Alexander **Coween** warit prosten behielpelig. At större delen af församlingen förmärckt prostens tillstånd, will witnet sluta deraf, at det **blifwit läte och sorl i kyrckan, tå prosten ämnat falla och ei kunnat i det sammanhang läsa syndabekännelsen**.
2) **Soknebetjenten** Carl **Brochman** berättade, (s. 368v) at han å kyndelmässodagen **warit å läktaren ofwan chorskranket, tå prosten Salowius, sedan syndabekännelsen af honom blifwit börjad, stupat från pallen och hade nedfallit, om icke anjucten Rikberg fattat i honom** och uphielpt honom samt sedan under syndabekännelsens läsning hållit honom i hand. Prosten hade twenne gånger afstadnat wid upläsande, hwilcket desutom skedt ganska oredigt. Detta sade witnet härrördt deraf, at prosten warit drucken, men ei af siukdom, emedan om prosten warit siuk han då ei kommit til kyrckan.
(s. 369) **Klåckaren Cowen** förebar sig wara siuk och at han ei torde kunna erindra sig prostens förhållande. Rätten fant dock honom redig. Prosten afträdde. Klåckaren sade sig ei warit kyndelsmässodagen i kyrckan. Han bestred sig hafwa någon gång sedt prosten uti des embetesärender af drycker rörd.
(s. 370) Afl. **länsman Fårsskåls encka** Sophia Johansd:r berättade, at hon, som warit kyndelsmässodagen för 5 eller 6 år sedan i kyrckan och **suttit några bänckar ifrån chorbalcken**, wäl blifwit warse, at prosten Salowius under det han läst syndabekännelsen welat stupa och, som witnet wil minnas, 2 gånger stadnat i läsningen, (s. 370v) men om sådant härrördt af drycker eller siukdom, wiste witnet icke.
Bondeh:un Lisa Simonsd:r från Pafwola h:n i denne by, b:n Anders Christersson Bertula från Kåpsamo, **soldaterne** Henric Mattsson **Hurtig** och Henric Abrahamsson **Tiäder** från Orihwesi by kunde icke säga, om prosten warit drucken.
(s. 371) Torparen Thomas Johansson från Äijäis berättade, at han för 6 år sedan blifwit å en kyndelsmässodag af prosten Salowius i kyrckan wigd, hwarwid det händt, at **prosten under wigselen i läsandet irrat sig, äfwensom under syndabekännelsens upläsande fallit från pallen framstupa och hade aldeles kullfallit, om icke anjuncten fattat** (s. 371v) **i honom**, men wiste icke om sådant härrördt af drycker, emedan prosten redan warit nog siuk i sina been och gått raglande.
Landsfiscalen Åhlman anhöld at få adjuncten Rikberg såsom witne hörd, som nu är siuk.
(s. 372) Prosten Salowius begiärte at få höra **wäckarena Hedenius och Wanaeus**.
Wäckaren Anders **Hedenius** berättade, at han warit kyndelsmässodagen, tå Äijäis torparen wigd blifwit, frånwarande samt **med capellanen Utter afrest till Jupa kanten, hwarest gudstienst tå blifwit hållen**. På tillfrågan om witnet förmärckt prosten hafwa warit wid afl. capellanen Utters begrafning drucken, swarade witnet sig wäl sedt, at den aflednes **son**, nuwarande capellanen, ledt prosten ifrån kyrckan till capellans bolet (s. 372v) när till kyrckan, men wiste ei om prosten då warit drucken. Hade ingen gång förmärckt prosten wara i des embetesförrättningar af drycker öfwerlastad. Witnet berättade, at tå han i sällskap med prosten för 6 eller 7 år

sedan **rest dagen för Andrei dag ifrån Pitkäjärfwi till Lasola by, har prosten på swag is fallit i siön och theraf blifwit siuk, at sedan prosten blifwit bragt til byn, han några gånger bortswimmat men likwäl återkommit sig så före, at han den påföljande Andersmässodag i Lasola förrättat gudstjenst.**
Wäckaren Lars Larsson **Wanaeus** bestred sig sedt, at prosten i des embetesförrättningar warit drucken. - Upsköts.

s. 373v # 92 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by hade angifwit, at b:n Thomas Kånti 28.5. warit wid begrafningen efter afl. b:n Jonas Mattila öfwerlastad af drycker, samt Jonas Mattila, at soknesmeden för juhl warit af starcka drycker rörd.
B:n Lars Mårtensson Siuro, **sold:n** Henric **Tiäder**, **rättaren** Henrik Johansson och **des h:u** Walborg Jespersd:r, **soldaterne** Elias **Orrström** och Henric **Hurtig** witnade, at de icke förmärckt dem wara druckne.

s. 376v # 93 - Hos landsfiscalen Åhlman hade angifwits, at större delen af **Salokunda boer** fält anseenlige **swedjor å Laukama och Soimasuo skogsmarcker**. Förrättas syn.

Kangasalan talvikär. 8-.3.1770

s. 386v # 15 - **Sold:n** Eric **Mulberg** från Ruokois tiltalte b:n Erik Eriksson dersammastädes för det han om sommaren från skogen fasttagit och hos sig 2 dygn innestängt kärandens häst under then förwändning, som hade hästen warit insläpt i Ruokonens äng. Förliktes.

s. 386v # 16 - Torparena Mickel Mudicko och Henrik Eriksson Eskola från Wäxiö kärade till b:n Erik Eriksson Ruokonen för det han affördt 12 timmerståckar af the 32 ståckar, som the å Sitama bys skog fäldt med åboernes Johan Andersson Bertulas och Jöran och Mickel Simonssöner Laurilas tilstånd och haft framsläpade till **sold:n Mulbergs torp**. Anstånd.

s. 405 # 28 - Fortsättning till 16 #. Förlikts.

Kangasalan ym. syyskäräjät 14-.9.1770
VA Ylä-Satakunta KOa99 s. 69-, mf JK 1716

s. 98 # 33 - B:n Johan Andersson Bertula från Sitamo kärade til des granne Michel Simonsson Laurila för det han 1) inhägnat af deras samfälta **Kylänalanennittu** til **Ripiä åker** någon del samt å ett annat ställe af samme äng til **Lähtenkuronmoisio täppa**, 2) at Michel Laurila må påläggas at framdeles på längre afstånd ifrån kärandens och the öfrige Sitamo byamäns wisthus upbygga sig rija i stället för then, som icke länge sedan nära intil wisthuset ståt, men afbrunnit, 3) för det Michel til sin åker wid **Usisilda bro instängt landswägen** innom åkerhägnaden, hwarigenom wägen til skogen blifwit obeqwäm at kiöra.
Förliktes således, at the låta **dela Kylänalanen äng, som härtils warit i tegskifte, sig emellan i ett stycke åt hwarandra** således, at Laurila undfår sin äng inwid thes **Ripie och Lehtenkuru** (TMA: **Lächtenkuru) åker**, hwarigenom the öfwerklagade intagor honom äfwen tilfalla. Beträffande rijebyggnaden anlägger Laurila then i annat ställe längre ifrån wisthusen. Laurila låfwade på thet sätt rätta sin intaga wid **Usisilda wäg**, at han borttager sin hägnad från sydöstra sidan af wägen.

Oriveden ym syyskäräjät 6-12.10.1770
VA Ylä-Satakunta KOa99 s. 263-, JK 1716

s. 263v # 1-2 - Oeconomiemål.

(1 § - Jöran Simonsson Kåckola, som förestår gästgifweriet i detta tingslag, klagade, at å den wägen, som löper ifrån Kåckola til Längipåhia gästgifwerie, ej äro fierdedels mihlstålpar i detta län inrättade, hwarigenom Jöran Kåckola den olägenhet händt, at resande ej betala ifrån Kåckola til första fierdedels milstålpen mer än för en fierdedelsmihl, som dock skall wara tre. Landtmätaren kommer att uppmäta wägen.

2 § - B. Jöran Seppälä och Thomas Jussila fr. Hapaniemi by klagade, at deras wägaandel, som löper ifrån denna sokns kyrka åt Prästgården till en bro under backen, blifwer af denna Orihwesi bys boskap, som drifs långs wägen til bete, så förtrampad, at - -.)

s. 263v # 3 - Uppå b:n Thomas Johansson Maunulas från Pehula begäran bewiljades des **broderson** äfwen Thomas Johansson **fastebref** å ½ Maunula. B:n Thomas Johansson Maunula bewiste med ett skiftesinstrument 12.6.1758, at dess afl. **broder (fader?)** Johan Jöransson, hwilcken efter sig lemnat en omyndig **son** Thomas Johansson, hwars förmyndare Thomas Maunula är, wid skiftet öfwerenskommit med des samarfwa **systrarne** Anna, Maria och Kirstin, af hwilka den första warit **enka** och Maria samt Kirstin **gifte**, den förra **med** bondesonen Erik Henriksson från Lydickälä och den senare **med** b:n Lars Josephsson från Äijäis samt förmyndaren för den omyndiga **brodren** Jöran Jöransson rusthållaren Matts Johansson Jaarla, blifwit ägare af ½ Maunula h:n emot det Johan Thomasson derföre till lösen erlägger - -.

s. 264v # 4-10 - Uppbud. Intekning. Oeconomiemål.

(VA Ylä-Satak. KOb3
s 1056 # 4 - Andra upbudet å Mattila h:n i Oriwesi by för Jonas Jonasson.

s 1057 # 5 - B:n Thomas Mickelsson Jussila fr. Hapaniemi ingaf rättsprotocollet af 18.3.1767, at sedan b.enckan, numera h:un Kirstin Jöransd:r til skatte inlöst Jussila h:n - - twist emellan Kirstins **stiufsson** Thomas Mickelsson m.fl. Första upbudet för Thomas Mickelsson å ½ Jussila h:n.

s 1060 # 6 - B:n Thomas Jacobsson Manula fr. Pajukanda inlade ett köpebref af 28.2.1769. Mats Henriksson Maunula såldt ½ Maunula til landbonden Thomas Jacobsson i Suomasema. Till witne: Henrik Sundström, sacellan i Eräjerfwi, Mats **Sundbeck**, **dragon** fr. Suomasema. Första upbudet för Thomas å ½ Maunula.

s 1062 # 7 - Andra upbudet för Samuel Samuelsson å ½ Jussila i Hapaniemi.

s 1062 # 8 - Intekningens förnyande ang. Holma berust. säterie. Lieutenanskan Charpentier pantsatt - -.

s 1064 # 10 - Tredie upbudet för Mats Henriksson å ½ Maunula eller Sackola i Pajukanda.)

(9 § - Som tingshusen härstädes, dem allmogen med mycken kostnad uppsatt, förfalla, om de ej behörigen widmachthålles, så öfwerlade rätten - -.)

s. 264v # 11 - Bönderne Jacob och Anders Mattila från Wehkalax androgo det b:n Henrik Erola för 8 år sedan rödjat sig äng i östra ändan af **Hullunnijttu** käranderne tilhörige äng och å deras hemmans skogsteg.

s. 265v # 12 - Soldateh:un Anna Johansd:r från Ruokois h:n i Kangasala fordrade af inh:n Anders Johansson från Kånti h:n i Orihwesi by arf efter sin **moder** kyrckiofattigen Maria Samuelsd:r, som hos swaranden aflidit. Anders påstod, att hans **bröder** b:n Johan Johansson Uotila från Orihwesi by och **torparen** Erik Johansson från Kuifwas i Längelmäki tagit och delt det lilla den afledna haft. Förrättas uptekning.

s. 266 # 13 - Ogifta qwinspersonen Maria Johansd:r från Bengtilä h:n i Rajalax hade af oloflig köttslig beblandelse framfödt ett än lefwande flickebarn. Maria namngaf till dess barns **fader** bondesonen Matts Jöransson från Mickola h:n i Lydickälä, hwilken **henne i Bengtilä h:ns loft häfdat, då de kommit ifrån denne sokns Prestegårds slotteröhl om natten**, hwarest inge andre än Marias **syster** Hedwig legat. Matts nekade.
Sold:n Eric **Lydman** från Lydickälä berättade, at då han jemte Matts Jöransson för 3½ år sedan warit å Bengtilä h:n at timra hus, har Matts om en qwäll dragit Maria till sig å gålfwet, hwarest hon qwarlegat tills witnet insomnat. Wiste intet mera. Matts befriades.

s. 267v # 14 - G:le **sold:n** Johan **Kåckström** från Höytiälä emot dess **måg** nybyggaren Simon Caspersson **Drabbare** ang. sytning.

s. 267v # 15 - Inh:n Mårten Jöransson från Onnistaipale hade wid ett **barnsöl** å Pulcki h:n i berörde by i dryckesmode af ondska stött b:n Matts Mickelsson Laurila från samma by emot ansiktet. Mårten nekade sig förolämpat sin **faderbroder** Matts Mickelsson eller warit af drycker rörd. B:n Matts Simonsson Pulckila berättade, at då witnet 18.9.1770 på barnsöl hos sig bedt Matts Laurila at blifwa qwar och spisa aftonmåltid, har

Mårten derwid fallit i talet, hwarföre Laurila bedt Mårten skiämmas, som deraf förtörnad i fyllerie slagit Laurila mot ansiktet, så at han fått en blodrispa å näsan. Simon Jöransson Eskolas **h:u** Maria Simonsd:r samt **sold:n** Johan **Laurbeck** från Onnistaipale intygade också.

s. 269v # 16 - Rusthållaren Matts Jarla anklagade wallherden Jacob Jöransson från Kåckila, som emot förbudsdom af år 1767 drifwit Kåckila bys boskap på Jarla mark. Jacob medgaf, at han med Kockila byamäns befallning drifwit boskapen öfwer Jarlas mark 1/8 mil wäg till Kåckila bys **Pätäjärwentausta skogsmark**. Kockila byamän förmente the hafwa rätt at nyttia wägen, då ingen annan wäg finns.

s. 270v # 17 - Pigan Sophia Andersd:r från Parpola h:n i Orihwesi by emot bondeh:un Anna Eriksd:r från Såltila ang. delaktighet i en **elg**. Förlikts.

s. 270v # 18 - Oeconomiemål. (Understöd för finska nationelle kyrkan i Stockholm.)

s. 270v # 19 - Upskutne mål. Rusthållaren Henrik Johansson Hörtsänä emot **sold:n** Henric **Koppar** från Uiherla ang oqwäden. Förlikts.

s. 271 # 20 - **Torparen** Johan Jöransson **Kölli** androg i närwaro af dess **swåger** b:n Simon Andersson från Kölli ang. contract af år 1768. Sawaranden förbundit sig at gifwa käranden årligen några wisse ägor till nyttiande från Kölli h:n, men icke låtit Johan slå och bärga **Pahajoenperä äng till den utmärkte skilnaden Rominoja bäck**, äfwensom swaranden slagit och bärgat **Muckoja** (TMA: **Mieckoja) och Pahansuo ängsrödslar** och förwägrat käranden at nyttia rijan. Öfwerenskoms, at käranden får tre kappors land af swarandens **Aholanpeldo åker** och käranden får behålla **Pahasuo nyrödsel och Pahajoenperä äng**, hwars skilnad som förut **Ruminoja** (TMA: **Rominoja) bäck** förblifwer. Käranden kan ansöka immission i ½ Kölli kronoh:n.

s. 271v # 21 - Nybyggarena Johan Johansson och Johan Johansson Pihlajajärwentausta anförde emot inh.karlen Mickel Johansson der ang. immissioner. Rautakorpi äng.

s. 274 # 22 - **Corporalen** Johan **Enberg** från Orihwesi by klagade, at bönderne Thomas Jöransson och Thomas Henriksson Maunula samt Johan Nåppari från Pehula skurit kärandens besådde åkerteppa samt tilägnat sig de åkrar, som käranden med Orihwesi byamäns lof å samfäld mark i **Pehuniemi** under sin tienstetid upodlat. Betyg 2.5.1770 af Orihwesi byamän. Pehula byamännen berättade, at de låtit deras **soldat** Jöran **Fält** skiörda åkeren. Förliktes.

s. 275v # 23 - B:n Thomas Johansson Maunula från Pehula bewiljades **fastebref** å ½ Maunula h:n. B:n Thomas Maunula bewiste med rättsprotokoll af 8.3.1768 medels lösens erläggande till sin afl. **faders** Johan Jöranssons samsyskon hafwa blifwit ägare af ½ Maunula. Thomas Johanssons **faderbroder** Jöran Thomasson.

s. 277 # 24 - Bondesonen Matts Johansson från Oinasniemi fäst sig för 3 år sedan bondedotren Kirstin Mickelsd:r från Juoppola i Uiherla. Rykten upkommit, som hade hon 1768 för juhl, då hon warit **at upbära brudhielp**, snattat af pigan Sophia Eriksd:r från Längelmä Prästegård ett lintyg. Kirstins **fader** Mickel Thomasson. Kirstin bestred. Förrättas undersökning wid Längelmä ting.

s. 278 # 25 - **Corporalen** Hans Fredric **Spåre** androg emot b:n Henrik Simonsson från Hafwisto ang. wåldbete. Förlikts.

s. 278v # 26 - B:n Carl Eriksson Parfwela från Uiherla androg emot dess grannar Mickel Juoppola och Johan Peldola, at sedan samtelige Uiherla bys åboer öfwerenskommit, at de sin emellan **skulle dela Huhtakorpi kärr** och käranden kort derefter af kärret inhägnat ett til äng tienligt ställe, har Peldola samma dag dijt släpat giärdsel samt någon del af kärandens rödning till sin derbredewid warande åkertäppa inhägnat. Juoppola har sedermera sönderhuggit Peldolas hägnad och i stället sin gärdesgård upsatt. Medgafs, at stället icke ännu delt byamännerne emellan.

s. 279v # 27 - B:n Johan Johansson Peldola beswärade sig, at dess granne Mickel Juoppola med yxa sönderhuggit den giärdesgård, som käranden uprättat omkring den del af **Huhtakorpi** kärr, som han med Uiherla byamäns lof til sin roteåker inhägnat. Kärret icke ännu skiftats byamännen emellan.

s. 280 # 28 - G:la b:n Mickel Thomasson Juoppola från Uiherla berättade, at han för 3 år sedan gifwit åt sin granne Mickel Ruokanen til låns en häradsdom ang. Juoppola h:ns **tomtedelning**. Ruokanen nekade sig at hafwa fått till låns.

s. 281 # 29 - För det soldate **corporalen** Johan **Enberg** från Pehula icke welat betala wacancepenningarne, ehuru han **soldatetorpets** ägor såsom förafskiedad innehaft, hafwa dess förra rotebönder låtit Enberg instämma. Förlikts.

s. 281 # 30 - Enckan Lisa Thomasd:r från Pitkäjärwentausta i närwaru af nybyggaren Johan Johansson berättade, at hennes afl. man Matts Johansson, som förut innehaft och bebot Pitkäjärwentausta ½ krononybygge och emot sytning till Johan updragit.

s. 282 # 31 - Förra åboen af Pitkäjärfwentausta krononybygge Mickel Johansson emot dess broder nuwarande åboen deraf Johan, åt hwilken käranden sin andel afstått ang. sytning.

s. 282 # 32 - Oeconomiemål. (Mag. Samuel Salovius berättade, at dess drenggåsse Johan Eriksson (19 år gl.) är ganska siuklig, att han - -.)

s. 282v # 33 - Å des systers torpareenckan Helena Mattsd:rs från Kårpitorp wägnar ingaf dess **broder** b:n Matts Mattsson Mälli ett emellan Helena och dess numera afl. **man torparen** Johan Jöransson författat inbördes testamente. Deras enda **son** Jöran.

s. 283 # 34 - Uppå bondesonen Johan Josephssons ifrån Ristijärwi by i Längelmä begiäran upteknas och delas egendomen efter Johans afl. swärfader Adam Mårtensson Mackonen från Syfwäjärfwi.

s. 283v # 35 - Upsk. målet. B:n Samuel Erola från Orihwesi by emot inh.karlen Mårten Jöransson från Onnistaipale, som under tingstiden snattat ifrån Erolas läste skåp i stufwan 2 niodalers bancotransportsedlar samt 6 tennknappar till en soldatemondering.

s. 284v # 36 - Upskutne mål emellan **skräddaren** Johan **Fingeros** och **adjuncten** Thomas **Rikberg** ang. skräddarearbetslön. Förliktes.

s. 284v # 37 - **Fendricken** Henric Johan **Spåre**, som innehafwer Äijäis skatteh:n, klagade, at **torparen** Thomas Johansson, nuförtiden wistande på Holma rusthåll, skurit den swed, som han under sin warelse å Äijäis h:n såsom torpare förledit år besådt. Som han sistleden wår ifrån Äijäis till Holma flyttat, förmente fendricken, at Thomas ei warit till afkastningen berättigad. Fendricken inkallat swarandens **swåger torparen** Henrik Mickelsson från Holma för det han warit Thomas Johansson behielpelig med sädens afförande. Swaranden påstod, at han skiördat wäxten efter innehafwarens af Holma **majorens** Henric Robert **Silfwerswahns** befallning, som sagt at stället, hwarest sweden fäld blifwit, är innom Holma rusthålls rår. Utslag: Sweden är belägen å Holma rusthålls mark. Dock som Thomas sweden såsom torpare under Äijäis huggit utan at majoren derå någon talan giordt, så ersätter Thomas åt fendricken för råg och halm.

s. 286 # 38 - B:n Johan Jöransson Antila emot b:n Henrik Simonsson Nickilä från Hafwisto ang. wåldbete. Förliktes.

s. 286 # 39 - Drengen Henrik Markusson emot Henrik Nickilä från Hafwisto ang. lön.

s. 286 # 40 - Qwinspersonen Caisa Thomasd:r från Lapinniemi emot inh Jöran Henriksson och dess h:u Hedwig Mattsd:r ang. slagsmål.

s. 287 # 41 - B:n Johan Johansson från Laktis emot dess granne ang. åkerskiftens nyttiande.

s. 288v # 42 - **Landbonden** Lars Josephsson från Äijäis enst. h:n kärade, at innehafwaren deraf **fendricken** Henric Johan **Spåre** will förwägra Lars, som nu skall flytta sig från Äjäis h:n, ½ af det höö och halm han derstädes inbärgat. Ingafs landbocontract 14.3.1770.

s. 289v # 43 - B:n Lars Lasonen från Lasola androg emot des granne b:n Jacob Sikala, at sedan **delning** för 4 år tillbaka parterne emellan förrättats **öfwer watutillandningarne under Hepomoisio åkertäppa** och

tillandningen sedermera genom watnets fall ökt sig i ändan af kärandens 2 ängstegar **wid stranden af Lasojärwi träsk**, så har swaranden tilägnat sig tillandningen under kärandens ängstegar.

s. 290v # 44 - B:n Erik Råtialas hästar hade genom dess ogilda giärdesgård giordt skada til dess grannes Axel Salos **Kaurissuo äng**.

s. 290v # 45 - Bondesonen Thomas Samuelssons från **Mättäs h:n** i Längelmäki **broder** och ombud b:n Johan Samuelsson berättade, at handelsmannen Mannelii ifrån Åbo stad bodbetient Henric med wåld wid sisthållen **Orihwesi marknad** tagit från Thomas en filthatt och påstått at han densamma stulit, ehuru Thomas den tillhandlat sig för 6 d:r af handlanden Allen ifrån Åbo. Upsköts.

s. 291 # 46 - G:la b:n Johan Henriksson Terjoki från Orihwesi by emot dess **måg** unga b:n Johan Jacobsson Terjoki ang. sytning. Förliktes.

s. 291v # 47 - **Klåckaren** Alexander **Coween** inlefwererade emellan honom och **dess h:u** Kaisa Jacobsd:r författat testamente: Jag Alexander Coween giör - - witterligit - - at alldenstund under min myckna siuklighet på mine redan inlupne ålderdoms dagar, min nu warande kära hustru Catharina Jacobsdotter säkert måtte få widkännas drygaste delen af skiötsel uti min skröplighet jemte det hon måste draga förfång om wåre omyndige små barns christeliga upfostran, - - ty will jag - - at all den lilla ägendom - - som efter min döds timma i wårt bo kan qwarfinnas - - skall tillfalla - - min kära hustru och de barnen som jag med henne sammanaflat - - förutom at de andre mine barn med första giftet - - må taga - - lott - - hälst de längst för detta medelst laga afwittring samt enligt qwittobref sitt möderne utbekommit - . På lika sätt - - will jag Catharina Jacobsdotter hafwa wår lilla ägendom disponerad på min kära man Alexander Coween och wåre - - barn derest jag - - skulle aflida. - - Orihwesi by den 15. Maii år 1769.

s. 292v # 48 - **Kapellanen** Johan **Utter** anförde, at **torparen** under Holma gård Johan Nilsson **Maunuckala** sådt och skiördat öfwer linien på Woitila sidan. Maunuckala påstod, at han åwerkan giordt med dess husbondis majorens Silfwerswahns befallning. Upsköts.

s. 294 # 49 - Skatteb:n Christopher Ärrälä från Woitila anförde emot innehafwaren af Sarfwela kr.h:n kapellanen Johan Utter, at då Woitila bys åkertäppor af landtmätaren Gadd blifwit skiftade byamännerne emellan och **Lakamoisio** af 15 kapparsland ensam tillfallit kapellanen och Christopher deremot endast undfått i **Lillåkeren** 6 kappeland och ett kålland af 4 kappars land och käranden således är i mistning af 5 kappeland. Utter påstod, at då han wid storskiftet fick tilträda hela **Lakamoisio åkertäppa**, hafwa byamännerne af honom fått wederlag annorstädes. Upsköts.

s. 295 # 50 - B:n Christopher Ärrälä från Woitila emot dess granne Anders Ärrälä ang. at käranden wid storskiftet i **Aropellonmoisio**, som till swaranden delts, mist 4½ kappars land åker. Upsköts.

s. 295v # 51 - B:n Christopher Ärrälä från Woitila emot dess granne Anders Ärrälä ang. at swaranden inhägnat **ett styckemark wid Aroperä** till sin hage, men lemnade sin talan.

s. 295v # 52 - B:n Anders Ärrälä från Wåitila emot b:n Samuel Ärrälä ang. mistning wid storskiftet ang. åker. Upsköts.

s. 296v # 53 - B:n Johan Antila från Hoifwola anförde emot dess granne Henrik Mickola, at sedan landtmätaren Gadd **1768** om sommaren förrättade **mätningen af Hoifwola bys åkrar** och densamme **till sine wisse stycken delt**, har swaranden straxt **efter mätningen börjat nyttia efter den af landtmätaren utstakade delningen, innan den af häradsrätten stadfästs**. (**Förut legat i tegskifte**.) Swaranden förklarade, at sedan landtmätaren förrättningen till ända lidit och åkeren i behörige skiften lagd blifwit, har käranden Johan Antila efter swarandens medgifwande efter egit godtycke fått sitt skifte, det han godwilligt tillträdt utan at widare wela förblifwa wid tegskiftet. Och som de således efter förlikning tillträdt sine undfångne skiften utan at afbida häradsrättens stadfästelse å landtmätareförrättningen, så anhöll Mickola befrielse. Landshöfdingens utslag 26.7.1770: Parterne blifwit pålagde at rätta sig efter förordningen af 20.12.1760 och at i fall storskiftet ei wore granskat och stadfäst, nyttia sine förra tegskiften. Mickola befriades.

s. 299 # 54 - Bondesonen Johan Andersson från Ärrälä h:n i Woitila emot b:n Anders Danielsson Ärrälä ang. återbetalning af lån.

s. 299v # 55 - B:n Johan Johansson från Lachtis emot sin granne Simon Jöransson ang. förfång i fiske.

s. 299v # 56 - B:n och **gästgifwaren** Matts Jacola från Nappila emot **torparen** under Rupisu h:n i Rajalax Jacob Mattsson **Lahdenpohia** för det han 1) **oqwädat** käranden **till hund, kastat å honom stenar, då han lagat sitt ladutak**, samt i samma tillfälle swurit, 2) släpt swinen i **Lahdenpohia ängen**, 3) sålt brännewin å sitt torp gästgifweriet till förfång.
Swaranden påstod sig blifwit, då han kiört sin säd förbi Jacolas lada till rijan, af Jacola med oqwäden bemött ock **ifrån ladtaket med ett bräde efterkastat** samt, sedan Jakola nedkommit ifrån ladutaket, jemte **skräddaren** Markus Jacobsson och Jacolas **h:u** Maria Jacobsd:r med slagsmål öfwerfallen, hårdragen och sårad. Lahdenpohia medgaf sig hafwa sålt en kanna brännewin åt till **Harju marknaden** resande allmoge och **till regements mötesplatsen i Messuby** tågande soldaten äfwen en kanna. Upsköts.

s. 300v # 57 - Upskutne målet från året 1768. Jarla cronorusthålls innehaf:n Matts Johansson emot b:n Johan Jöransson Antila från Hoifwala ang. äganderätten till **Luhtanijttu å Pirtisarka**. Pirtisarka äng är år **1671** i häradshöfdingens Daniel Swenssons tid dömd jemte **Luhtanitu äng** till Höydes h:n, som är Jarla rusthåll. Johan Jonasson Jarla har deraf gifwit åt Antila h:n i Hoifwala i sednare tider ett stycke af 2 sommarlass höslag, som 1734 års höstetings protokoll omförmäler.
B:n Jöran Andersson Mattila (55 år g:l) från Hirfwijärfwi berättade, at han sedt uti sin barndom, det dess **fader** Anders Jöransson med Jarla rusthålls ägarens afl. Johan Jonassons tilstånd bärgat hela **Luhtanijttu** äng, hwarå ängen sedermera kommit till Antila h:n i Hoifwola genom rättegång.
Dess **broder** Christer Andersson från Hirfwijärfwi berättade, at Johan Johansson gifwit ängen åt Antila som sin släktinge
B:n Jöran Eriksson Yrjölä (62 år g:l) från Sahrajärfwi omtalte, at des **fader** Erik Jöransson i witnets ungdom med Johan Jarlas tilstånd bärgat hela Luhtanijttu äng. Erik hade kallat ängen **Hoifwola nitu**.
B:n Erik Eriksson Erickilä (56 år g:l) från Sahrajärfwi intygade på samma sätt med dess föregående **broder** Jöran Eriksson.
G:la b:n Elias Henriksson (58 år g:l) från Kihlala berättade, at ängen tillhördt Jarla till dess swarandens **moder** Margeta, som warit skyld med Johan Jonasson Jarla, den af Jarla under Antila bekommit.
Öfwerenskommelse 5.12.1735, at Antila h:n fårn besittning af Luhtanijtu men Pirtisarka jorde eller skogsstycke enskilt under Höydes. Oklart om öfwerenskommelsen stadfästs af landshöfdingen. Upsköts.

s. 304v # 58 - Förliktes emellan drengen Anders Eriksson från Tammerfors med b:n Samuel Erola från Orihwesi by om drengelön.

s. 304v # 59 - Inh:n Simon Markusson från Kerte emot Erik och Markus Yriälä samt Simon Tuomola ang. swedjande wid Keponaho.

s. 305 # 60 - B:n Erik Yriälä från Kerte sinnad at wid Kelhonaho äng upodla sig åker.

s. 305 # 61 - Simon Mattsson Tuomola från Kerte emot Simon Markusson Tuomola ang. nyttiande af Isolatonijttu.

s. 305v # 62 - Förlikts emellan b:n Johan Antila från Hoifwola och b:n Axel Salo ang. at Salo af wåda ihiäl slagit Antilas gris.

s. 305v # 63 - Torpareenkan Brita Jöransd:r från Päskylä tilltalte dess son torparen Anders Eriksson ang. nyttiande af en täppa.

s. 306 # 64 - Oeconomiemål (ang. Kuorewesi).

s. 306 # 65 - **Fiskaren** Erik Johansson? från Prästegård med dess **bröder** Mickel Jöransson Heickilä i Pitkäjärfwi, Jöran Jöransson Pafwola i Safwo, **torparen** Johan Jöransson från Woitila fordrade af b:n Matts Jacobsson Jakola från Nappila arf efter deras **moder** Maria Mattsd:r i löst och fast af Jacola h:n, hwilken 1768 dödt.
Matts Jacobssons **medarfwingar**: **skomakaren** Johan **Grönqwist** i Stockholm, **timmermannen** Thomas **Grönqwist** i Åbo, bondeh:un Maria Jacobsd:r från Erola h:n i Köyrä af Kangasala, bondesönerne Jacob Jacobsson och Anders Jacobsson från Nappila, **skomakaren** Christer **Gröngwists** arfwingar i Calmar,

bondeh:un Anja Jacobsd:r från Suckila h:n och **skräddaren** Markus Jacobsson från Nappila. Uptekning och skifte efter desses fader 1768. Upsköts.

s. 307 # 66 - Upskutne målet emellan b:n Samuel Erola och Onnistaipale byamän ang. ätioskada.

s. 308 # 67 - B:n Anders Suckila från Salokunda emot bönderne Henrik och Anders **Keskinen** samt Thomas och Matts **Randala** från Hafwisto ang. at swaranderne welat genom rödning utwidga sin äng **Pajuojannijttu**, som är belägen å Suckila eller Salokunda mark.

s. 309v # 68 - Bönderne Johan Sariko och Henrik Nickilä från Pitkäjärwi anklagade, at Peilax bönderne kiört sin boskap på kärandernes **Huhtanijttu** äng och dessutom hålla sine **linblöten** under Pitkäjärwi bys **Raiskio äng**, dit de köra öfwer kärandernes **Hoifwasoiden nijttu ängar**.

s. 310v # 69 - Pitkäjärwi byamän påstodo, att Johan och Erik Peilachti måge blifwa pålagde at inrätta gärdesgård emellan parternes mot hwarannan stötande ängar och skogsrå, hwarå käranderne till helften deltaga wela. Förrättas syn.

s. 311v # 70 - Å sin **broders** inh:n Jöran Mattssons ifrån Mattila h:n i Rekola by af Längelmäki wägnar angaf b:n Erik Mattsson från Päilax ett afwittringsinstrument af 30.12.1769, hwaruti emellan Jöran Mattsson och dess **stiufson** Johan Johansson förlikts om sytning. Jöran förbehåll at nyttia Lajonmoisio utåker, 1/4 af kålland samt Udennitunperä, Wekurinraiskio, Rosonen raiskio och Lajanpohianraiskionsyria ängar.

s. 312 # 71 - Uppå b:n Matts Mällänens från Mälläis (=Melainen) by å dess systers Helena Mattsd:rs från Kårpi h:n i Längelmä begiäran förrättas uptekning efter Helenas afl. man b:n Johan Kårpi.

s. 312v # 72 - Förmynderskap. (s 405 # 72 - Til afl. b:n Johan Jöransson Kårpis omyndige sons Jöran Johanssons förmyndare förordnades efter dess moderbroders utnämnande dess afl. faders moderbroder rusth:n Johan Eliasson Tungeloinen. (VA Ylä-Satak. KOb4).

s. 312v # 73 - Landtmätaren Gadd fordrade lantmäteriarfwode om storskiftet i Orihwesi (och Pehula) bys åker och skog. Gadd medgaf **Pehula boers åker wara från Orihwesi bys afskild, men som de hafwa samfält med desse sin bröstmark samt deras ängar så sammanblandade**, at storskiftsmätningen icke kunnat wärkställas om ei Pehula bys åker och ängar äfwen tillika skulle mätas, så förmente Gadd, at Pehula byamän bör deltaga i kostnader. B:n Erik Parpola ansökt om storskiftet.

s. 314v # 74 - B:n Matts Suckila emot dess granne Anders Eriksson ang. betalning för 1½ rep samt 6 kärfwor halm.

s. 315v # 75 - B:n Mats Suckila klagade, at dess granne Anders Eriksson **plögt** någon del af kärandens ärtland **utöfwer skiljefåren** till sitt der bredewid warande ärtland.

s. 316 # 76 - Upskutne målet. **Bondesönerne** Mickel, Anders och Erik Simonssöner från Hirfwijerfwi emot b:n Henrik Johansson Jussila och dess **måg** Samuel Samuelsson från Nickilä ang. 5 tunnor råg och slagsmål.

s. 319v # 77 - B:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi emot b:n Thomas Pietilä från Hafwisto ang. fordran.

s. 319v # 78 - Intekning. (Kuorewesi-sak.)

s. 319v # 79 - Upsk. målet emellan Matts Martila och dess son Johan ang. oqwäden.

s. 320 # 80 - Drängen Erik Johansson från Orihwesi by emot b:n b:n Johan Seppälä från Akola om drängelön. Erik warit dräng hos sin **halfbroder** eller Johans **son**.

s. 320v # 81 - B:n Jonas Jöransson Mattila från Orihwesi by androg, at ehuruwäl bondesonen Jacob Simonsson från Seppälä h:n i Hirfjärfwi för 3 år sedan af kärandens numera afl. **fader** Jonas Jöransson med det wilckor fått ett lispund lin till låns - -.

s. 322 # 82 - Upskutne mål emellan förafsk. **sold:n** Matts **Kåckman** och **sold:n** Anders **Hwittfeldt** ang. slagsmål. Anders befriades.

s. 322 # 83 - **Torparen** Simon Carlsson **Sängijärfwi** från Holma gård fordrade af b:n Marckus Eriksson Yrjälä från Kerte arf efter dess afl. **syster** Maria Carlsd:r, som warit **gift med** numera äfwen afl. drengen Matts Eriksson, såwida desses qwarlåtenskap, af hwilcka Maria Carlsd:r först dödt, sedan dess **son** och sist Marias **man** Matts Eriksson, stadnat i Marckus Erikssons wärjo. Matts Erikssons **mor** Brita, som efterlemnat syskon.

s. 323 # 84 - Upsk. målet. Wihasjärfwi och Järfwenpä byamän emot Hapaniemi och Kauppila boer ang. åwärckan å kärandernes med wisse råer omgifne enskilte **Siniwuorenma** skogsmarck. Närwarande bl.a. afl. Jöran Nisulas **änckas** Maria Jacobd:rs **stiufsson** Matts Jöransson. 1693 års häradsdom om kärandernes **Sinijerfwensarcka** och Hapaniemi boers **Wackilansarcka** skogsstycken.
Ingafs följande bewis: A:o **1724** in Maijo anmodade bönderne i Kaupila, det jag skulle uptekna Hietalax **smedens** Daniel Henrikssons berättelse om deras skogsrå, hwilken intygade, at **ifrån Sinijerfwenoja till Wirtsankiukas** är åtskilde ägor ifrån det som hela den tracten allmänt tilhörer och hwar en hafwe del uti; men denne ofwannemnde skog ifrån **Sinijärfwenoja** till **Wirtsankiukas** hörer af gammalt allenast desse följande bönder till, som äro Järfwenpä hela byn, Nickilä hela byn och Kauppila twänne hemman nemligen Heickilä och Mattila. Attesterar af Kauppila 27.5.1724. Joh. Waneus. P. in Orihwesi.
B:n Erik Samuelsson R?åtjala berättade, at då han ongefärligen för 30 år sedan i 12 års tid tient å Kärcki och Erickilä hemman i Wihasjärfwi, hafwa berörde byamän ständigt till sine tarfwor nyttiadt twistestället ofwanföre och öster om Seppäläs och Kauppilas äng eller ömsesidor om ängen, men at swaranderne nyttiadt desse ställen sade witnet sig eij sedt.

s. 326 # 85 - B:n Erik Erikilä från Wihasjärfwi emot dess granne Jöran Yrjälä ang. **Sammalisto äng**. Öfwerenskommits.

s. 326 # 86 - B:n Erik Erickilä från Wihasjärfwi berättade, at **torparen** Jöran Mattsson dersammastädes med byamännernes lof fått nedsätta sig å Wihasjärfwi bys samfälte mark emot wiss afgift årligen.

s. 326v # 87 - Oeconomie.

s. 326v # 88 - Upsk. målet. Henrik Joensu jemte öfrige Uiherla bys bönder Mickel Juopola, Johan och Matts Heickilä, Michel Ruokonen, Carl Uotila, Johan Erola och Johan Peldola beswärat, at b:n Henrik Jussila från Hapaniemi 1768 huggit en swed å kärandernes enskilte **Sawilahden eller Wedentaustanma skogsmarck**. Hapaniemi bys **Wackilansarcka**. Syneinstrument 7.7.1770. Påstått at **skiljeråer Sawilahdenpaiju och Ketunkiwi**. Samlades wid **Sawilahdenpaiju råställe, en wijk af Eräjärfwi insiö**. Ketunkiwi en stor sten utan något tekn. Stakningen började från Ketunkiwi och fortsattes enda till **Wackilannijttu**. Godkändes Sawilahdenpaiju och Ketunkiwi råer.

s. 329v # 89 - **Sold:n** Elias **Grönroth** från Orihwesi by emot dess rotebonde Erik Parpoila ang. ätioskador.

s. 329v # 90-91 - Upsk. målet. Nybyggaren Jöran **Kallenautio** emot dess broder Matts Kallenautio ang. bärgande af **Kropinoja äng** samt åwärckan å **Lahkosuo äng**. Upsköts.

s. 330 # 92 - Suinula byamän emot Eskola om Suonperänkorpi skogsmark. Häradsdomen 1647 om Kuorikansarcka med råer Kuorikakoskenkiwi och Kåtajärfwenhånga. Rasinoja, Mäkiluhdanloila, Mändysilda, Ninimäensilda och Kåtåjerfwenhonga råer.

s. 334v # 93 - Borgmästaren i Tawastehuus Gottlieb Iohn ingaf **majorens** Henric Robert **Silfwerswahns frus** Gertrud Sophia **Blums** fullmakt och androg, at majorens besynnerliga förhållande emot dess fru föranlåtit henne at hos Domkapitlet i Åbo anmäla sådant, hwarå domkapitlet sökt genom föreställningar af Guds heliga ord bringa majoren till anständig äkta sammanlefnad med henne. Emedan derigenom ingen enighet emellan majoren och dess fru kunnat återställas, ty har domkapitlet förwist detta mål till werlslig rätt.
Wid upläsandet af Consistorii ecclesiastici protokoll inhämtades, at majorskan beklagat, at **majoren redan 1764 egenwilligt skildt sig ifrån sin fru till säng och säte och uptagit en qwinsperson Catharina, som blifwit förordnad till wärdinna i huset och hwilcken ägde at befalla öfwer henne och hennes boer samt till dem utdela, hwad hon till nödtorftigt uppehälle wille bestå, hwarå majoren flyttat sig med sagde Catharina till Holma gård och lämnat sin fru med pige stot på Hywickälä gård i Hauho sokn**, derest hon nu skall sakna

hwad hon till lifsuppehälle behöfwer. Dessutom skall majorens ondsko gått så långt, at han med hotelse af hugg och slag trungit henne at undertekna ett obehörigt charteqwe, innehållande någon bekiännelse af ungdoms förseelse samt afsägande af giftorätt i hans bo.
Majoren icke närwarande. Upsköts.

s. 337 # 94 - Upsk. målet emellan Salokunda boer och Mälli ang. råer. Gustaf Melli: **ifrån n:o 2 Tuomistonoja är nästa rå Moisiomäki ett stenröse, sedan till Ketunwouri** (TMA: **Ketonvuori) n:o 3, derifrån till Kuruladonkusi, som ock kallas Karhunkurun Kusi, en gran i en äng, tädan til Hirsikangansyriä ett stenröse, sedan till Warpuswuori n:o 7 och sist till n:o 8 Woitila bys rå**, der den inträffar i rätt streck. Käranderne erkände eij desse råer såwida de skola gå i flere bugter, utan påstodo de af them före upnämnde råer.
G:la nämndemannen Johan Olofsson Kålhi (74 år g:l) från Safwo berättade, at tå han på swarandens **stiuffader** Gustaf Andersson Mellis begiäran för 6 eller 7 år sedan warit på den rågång och rågatas uphuggning, hwarom nu twistas, har swarandens stiuffader i förstone bestridt det af käranderne upgifne **Tuomioja råställe**, men **Ketunwuori** och **Rajamäki** råställe, som Salokunda påstå wara det rätta, har han godkändt i den sträckning, som de nu ifrån Tuomioja till Woitila rålinie af landtmätaren Gadd sedermera upgångne äro.
B:n Anders Henriksson Mattila (52 år g:l) från Wehkalax intygade, at dess än lefwande orklöse **fader** Henrik Johansson omtalt, at Mälli h:n endast har **2 stycken notwarp om wintern, det ena under åkern och det andra wid Tuomioja åt söder ifrån Suckila täppan i en däld**, hwarutom Olof Suckila berättat, at han huggit ned skogen emellan nemnde **Tuomioja** och Suckila **Salmentausta moisio**, samt at Mälli dåwarande åboen derå eij något talt.
Nybyggaren Jöran Jöransson (36 år g:l) Kallenautio sade sig hördt än lefwande g:la Mattila h:ns åboen i Wehkalax Henrik Johansson omtala, at Mällis ägor sträcka sig endast till **Tuomioja** åt söder från Suckilas **Salmentausta täppa**, hwilcken kunskap Mattila fått af Olof Suckila. Mattila har till witnet berättat, at en g:l man Matts Jöransson från Sahrajärfwi och g:le b:n Henrik Eliasson från Perinautio för honom talt, at Tuomioja wore rå parterne ägor emellan.
G:le b:n Johan Henriksson Terijoki från Orihwesi by är jäf, enär han är Kihlalas **mosterman**.
Thomas Thomasson Mickola från Kåckila är jäf, enär Kihlalas **hustrus moders systersman**.
Sold:n Elias **Granroth** (24 år g:l) från Orihwesi by intygade, at han hördt Henrik Kihlalas **fader** afl. Elias Kihlala wid ett tilfälle något rörd af drycker berätta, at råerne twistanderne emellan wore **Tuomioja, Suckilamoisiomäki, tädan till Ketunwuori, derifrån till Karhunkuru eller Karuladonkusen, sedan till Hirsikangas och sist till Warpuswuori**. - Upsköts.

s. 340 # 95 - Upsk. målet ang. **prosten** Anders **Salowii** angifne ämbetesfel förbigåtts och hemstäldt hofrätten. (Innehåller Andreas Salovii långa (17 sidor) förklaring om angifne tjästefel.)

s. 340 # 96 - **Majoren Silfwerswahn** emot b:n Johan Mårtensson Oinasniemi ang. ätioskador.

s. 340v # 97 - Nybyggaren Johan Johansson Pitkäjärfwentaustan emot inh.mannen Mickel Johansson och dess moder enckan Anna Mattsd:r från sagde nybygge ang. olofligt swedjande.

s. 341v # 98 - **Soknesmeden** Matts Thomasson från **Maunuckala torp** under Holma gård emot bönderne Erik Parpola och Johan Uotila från Orihwesi by ang. betalning af något smide.

s. 342 # 99 - Qwinspersonen Kaisa Thomasd:r från Lapinniemi ang. oqwäden.

s. 342v # 100 - Samma sak som i 95 #.

Ruoveden talvikäräjät 1770

s 231 § 18 - Upsk. saken från höstetinget (55 §). Torp:n Mats Andersson Kahilaniemi fr. Teisko kapellg. fordrat af b:n Josef Thomasson Hyrylä fr. Wärinmaja redo för the 90 d:r kop:rmt, som Josef Thomasson skall funnit i en myrstack wid Wärinmaja by och inwid Wärijärfwi siöstrand, hwilka - -.

Oriveden ylimääräiset käräjät 7-8.1.1771
VA Ylä-Satakunta KOa100 s. 334-360, mf JK 1717

Hos domcapitlet har **majorens** Henric Robert **Silfwerswahns fru** Gertrud Sophia **Blum** sig deröfwer beklagat, at majoren redan 1764 egenwilligt **skildt sig ifrån des fru och uptagit en qwinsperson Catharina, som blifwit förordnad till wärdinna i huset** och hennes barn samt till dem utdela, hwad hon till deras nödtorftige uppehälle bestå wille. Derpå har majoren flyttat sig med Chatarina till Holma gård i Orihwesi och lämnat sin fru med pigestat på Hywikylä säterie i Hauho, hwarest hon nu skall sakna, hwad hon till lifs uppehälle behöfwer. Domcapitlet har upmanat at wid domstolen undersökas.
Majorskans långa beswärsskrift (minnesbok) (s. 336-343v):
(s. 340v) Under hela den tid jag (frun) war på Hålma, lågo de bägge i en kammare och nycklarne utur dörrarne samt bar sig åt, at man med största förargelse både såg och hörde deras giöromål. Hon (Chatarina) war så dierf, at hon gick om mårnarne och wägte up gassarne, bar sitt garn åt dem at nysta, ja ock för mina ögon giorde hon detsamma, och jag torde ej öpna min mun på det jag måtte få husfred, tugtade jag mina barn for hon mig hårt an, bad mig äta maten som hon bar fram och ej barnen, men när det föll henne i caprisen, gaf hon dem ei mat, bad dem äta lort, det har jag sielf hördt, klädde ut sig till fan 4:de dag juhl, äfwen nyårsdagen, sedan (s. 341) hon med sin husbonde hade hela kiörktiden wägit ut spåna, klädde hon äfwen ut sig, skrämde barnen så den yngsta son låg fyra dagar till sängs, hwarefter hon förhölt sig obarmhertigt med de andre, som togo sin tilflyckt i sin rädshoga, mig böds örfilar för det jag i min häpenhet öfwer barnen bad honom ha den kånan bort, swarades **kråkan ropar sitt egit namn**, - -.
(s. 341v) Prästerskapet i Orihwesi lär ha sig bekant, huru högt han tagit sig hennes person an, då hon war hos dem i förhör angående Bergroths anklagande.
(s. 342v) Sedan han i Stockholm begått lägersmål, wore jag nögd med skilnad med 3000 daler - -. En 25 års g:l häst gaf han mig med, då jag reste hit - -. (s. 343) Men då Catharina flyttades ifrån Holma bort för witnesmålet, fördes hon med 2:ne hästar. Alle trodde at hon (Catharina) skulle då bli borta, emedan de lystes på predikostolen, at hon skulle flytta. Attest begiärtes af prästerne med oändeligit larm, men hon war ej eller än 5 weckor derifrån, och som jag tyckte det han började bli wänligare emot mig, så föreslog jag honom at wilja flytta min (s. 343v) säng in hans kammare och derigenom det myckna pratet höra upp, men fick til swars**, at jag skulle flytta till helfwetit och han wille för gå till stubbstocken**.
(s. 344) Rätten föreslog dem förlikning, men majoren war motwillig.
(Flere kopior af bref mellan majoren och majorskan.) Upsköts.

Oriveden ym. talvikäräjät 22-27.2.1771
VA Ylä-Satakunta KOa100 s. 262-, mf JK 1717

s. 262v # 1-5 - Oeconomiemål. Upbud.

(Ylä-Satak. KOb3
§ 1 - Lärodräng Mickel Mickelsson Långbom fr. Marttila blir sockneskräddare i Kuorevesi. Förra skrädd. Thomas Bolin.

s 1115 § 2 - 2. upb. å ½ Jussila h:n i Hapaniemi by för Thomas Mickelsson. Dess stiufmoder Kirstin Jöransd:r och hennes man Henrik Jöransson.

s 1115 § 3 - 3. upb. å ½ Jussila h:n i Hapaniemi by för Samuel Samuelsson, som trädet i gifte med förra åboens Henrik Johanssons och dess h:us Kirstin Jöransd:rs dotter Valborg.

s 1116 § 4 - 3. upb. å Mattila h:n i Orihwesi by för Jonas Jonasson.

§ 5 - Enkefru Eva Margareta Charpentier pantsatt 1761 Holma för 3900 daler kprmt.)

s. 262v # 6 - Fastebref till b:n Henrich Erichsson å Joensu enstaka h:n i Kuorewesi.

s. 264 # 7-8 - Oeconomiemål. Förmynderskap.

(Ylä-Satak. KOb4
§ 7 - Prosten Andreas Salovius. Hans son adj. Samuel Salovius. Om prästgårdsmark.

s 422 § 8 - Till b. Mickel Jacobsson Nickiläs fr. Kåifwuniemi systers Maria Jacobsd:rs omyndige döttrars förmyndare, som kunde bewaka deras rätt wid uptekning efter deras afl. fader b. Jöran Simonsson Nisula fr. Wihasjärwi, förordnades den aflednes broder Thomas Simonsson Mickola fr. Pitkäjärwi.)

s. 264 # 9 - B:n Johan Håifwola från Pitkäjärfwi fordrade af b:n Jöran Laurila 5 tunnor spannemål.

s. 264v # 10 - Förliktes emellan soknesmeden Thomas Thomasson från Suinula och b:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi om 24 daler.

s. 265 # 11 - B:n Marckus Jåensu från Kuorewesi emot sin broder Johan Jåensu ang. arfskifte.

s. 265v # 12 - Emellan samma personer ang. Myllynumbiaita och Takunumbiaita åkertäppor.

s. 265v # 13 - Drengen Mats Påhlsson från Rautala torp under Hapaniemi gård i Sahalax förliktes med b:n Thomas Mickelsson Jussila från Nickilä om lön.

s. 266 # 14 - Jöran Joensu från Kuorewesi emot des son Marckus ang. uppehälle.

s.266v # 15 - Marckus Joensu förliktes med g:la b:ns Jöran Michelssons måg Johan Jöransson ang. fordran.

s. 266v # 16 -Hofrätten hemställdt. (Drängen Mickel Thomasson fr. Storkaupi h:n i Nikkilä by ang. tidelag.)

s 266v § 17 - Upbud. (2. upb. å ½ Maunula h:n i Pajukanda by för landbonden i Suomasema Thomas Jacobsson. Köpt af Mats Henriksson.)

s. 266v # 18 - Uppå b:n Thomas Jacobssons från Maunula h:n i Pajukanda begiäran förordnades - - **at dela husen** emellan Thomas Jacobsson och Mats Henriksson. Thomas tillhandlat sig ½ hemmanet enligit kiöpebref af 28.2.1769. Förordnades äfwen at **skifta åker och äng desse emellan**, om de ej annorledes åsämjas kunna.

s. 267 # 19 - Hofrätten hemställdt. (Se före 16 §.)

s. 267 # 20 - Rusth:n Mats Johansson Jarla beswärade sig öfwer Kåckila byamän, at de nyttia **wäg öfwer** Jarlas mulbetesmarck till theras **Petäjärfwenma** utmarck och under wägen något öfwer 1/8 dels mihl beta kärandens marck. Swaranderne androgo, at theras Petäjärfwenma ligger bakom stora siöar, kärr, bärg och morasser och för dem omöijeligit blifwer at dit framkomma utan at nyttia berörde wäg, som the af ålder fäwäg haft. Jarla påstod, at Kockila byamän först för 15 år sedan egenwilligt bygt broar och dertill medtagit skog. Förrättas syn.

s. 268 # 21 - B:n Jöran Mårtensson från Borgerla fordrade af drengen Henrich Jacobsson från Natucka h:n i Pitkäjärfwi 9 daler.

s. 268v # 22 - Om oqwäde förliktes torparen Erich Henriksson med inh:n Anders Thomasson från Säynäjoki.

s. 268v # 23 - B:n Mickel Juopåla jemte des **dotter** Maria från Uiherla anförde emot **murmästarelärodrengen** Thomas Thomasson (po Grelsson) från Weråru (Wåråå) gård i Sysmä sokn, at ehuru swaranden 1766 **trolofwat sig** med Maria, har han sedermera eij besörgt om lysning eller welat det tillämnade ägtenskapet med wigsell fullburda. Thomas förebar sig nu mera till wigsel träda, enär Marias fader eij låtit honom få den jord undan Juopåla till nyttiande han honom lofwat, hwaraf han fått kallsinninghet emot Maria. Utslag: Thomas får eij bygga ägtenskap med någon annan förrän han betalt åt Maria 190 daler.

s. 269v # 24 - Bönderne Mickel och Mats Mickola från Syfwäjärfwi förliktes med deras granne Johan Seppä ang. Suontaipale och Usimoisio täppor. Hapataipale, Ritoniemi.

s. 270 # 25 - Bönderne Mats Lasoila och Petter Seppä från Lasoila androgo emot bönderne Petter Mulli och Jacob Sikala, at ehuru länsman Lind 5.5.1766 **med den i byalaget brukelige stången stångfält och jemkat samfälta ängarne** parterne emellan, hwilken jemkning landshöfdingen sålunda stadfäst, at den borde lända dem til efterrättelse wid ägornes nyttiande till thes domstolen sig therutinnan utlåtit, i fall Mulli h:ns åboen finne sig befogad at låta jemkningen af häradsrätten pröfwas, hafwa swaranderne likwäl hitintils **nyttiat efter gamle**

wanligheten ängarne. Käranderne påstodo, at swaranderne förpliktas at nyttia och berga ängarne efter ny stångfallsdelning.
Swaranderne förmente, at Linds **delning warit oriktig**, **enär ängarne**, som stångfäldte blifwit, **ej warit i tegar utan deras högstycken (= hopstycken)**, hwilcka ej bordt undergå stångfallsdelning, som de **allaredan blifwit i storskiften lagde**, ehuru storskiftet ännu ej stadfäst är.
Utslag: Emedan de ängar, hwilcka afl. länsman Lindh stångfäldts, **ej warit i tegskiften utan hopstycken** af dem förut nyttiadt, hwarföre han **dem ej dela bordt**, ty kan samma delning ej eller gillas, utan måge parterne **nyttia ängarne å sätt som förut til des at storskiftet stadfäst blifwer.**

s. 270v # 26 - Bönderne Lasola och Seppälä emot Mulli och Sikala ang. kåstnad af **stångsfallsdelning**.

s. 270v # 27 - B:n Jöran Uotila från Rajalax emot des torpare Henrich Henriksson Safwiniemi ang. dagswercken för **Safwiniemi torp**, hwilcket han allaredan i 12 års tid bebodt. Förlikts.

s. 271 # 28 - Förafsk. **sold:n** Jacob **Kockström** från Kåckila emot dess **broder sold:n** Johan **Kockström** ang. 13 daler.

s. 271 # 29 - B:n Thomas Maunula från Pajukanda emot inh:n Jöran Jöransson från Koifwuniemi om 9 daler.

s. 271v # 30 - B:n Johan Antila från Håifwola emot dess **stiuffader torparen** Johan Andersson **Myllymäki**, at swaranden såsom Antila h:ns fordna åboe innehafwer några skrifter ang. **Luchtanittu** äng men wil ej lemna dem åt honom. Ägde inga skrifter om Luhtanittu.

s. 272 # 31 - Förliktes **torparen** Jöran Eriksson **Lapujärfwi** med **soknesmeden** Mats Thomasson från Kihlala om hästlega.

s. 272v # 32 - Upsk. målet emellan b:n och **giästgifwaren** Mats Jacola från Napila och **torparen** under Rupisu h:n Jacob Matsson **Lahdenpåhia**. Instälte sig Mats Jacola, des **h:u** Maria Johansd:r och **broder skreddaren** Markus Jacobsson samt torp:n Lahdenpåhia och Johan Fabrilius från Rupisu h:n. Fabrilius medgaf, at han haft hos Lahdepåhia 2 kannor **brännewin till utsalu**, hwartil han såsom giästgifware och för brännewins sälgning taxerad trodde sig äga rättighet, men Jacola lofwade bewisa, at Lahdenpåhia genom des **broders** Johan Matsson Yrjöläs i Napila **döttrar** Anna och Maria för egen räkning såldt brännewin.
B:n Johan Heickilä från Napila intygade, at då han om en dag gått från sin rija til des gård at frukåstera, har han hördt Lahdenpåhia och Jacola bannas sin emellan, men wid det han kårt derpå tilbakakommit åt dess rija, har Lahdenpåhia **kastat stenar på Jacola, som warit å sitt ladutak wid rian**. Therpå har Jacolas broder skreddaren Marckus dit kommit, hwilcken Jacola bedt qwarhålla Lahdenpåhia till dess han skulle från ladutaket nedslippa. Witnet hade gått närmare och funnit Jacola ligga under och Lahdenpåhia på honom och at Jacola hållit Lahdenpåhia i tuggen samt käringar och flickor skilja åt dem. Sedan desse åtskilde blifwit, har Lahdenpåhia sagt, at **han hade lärt honom, om ej fahn hade tilskyndat Jacola så många handtlangare.**

s. 276v # 33 - Upsk. målet ang. **prosten Salowii** i ämbetet begångne fel. Prostens **son adjuncten** Samuel **Salowius** sade, at prosten är af siukdom sängliggande. Upsköts.

s. 277v # 34 - Flere Kuorewesibönder androgo, at nybyggaren Johan Johansson och smeden Johan Johansson Pihlajajerfwentausta utan tillstånd nedsatt sig å theras marck och bohlägor.

s. 282 # 35 - Upsk. målet ang. äganderätten till **Luhtanittu å Pirtisarka** Jarla rusthåll enskilt tilhörige jordstycke. Utslag: Emedan Luhtanittu äng medelst **1671** års häradsdom blifwit tillagd Höydes h:n, som numera är Jarla skatterusthåll, och rusthållet sedermera och til dess at numera afl. rusthållaren Johan Jonasson genom en 5.12.1735 författad förlikning afstå ängen till Antila h:n, men denne öfwerenskommelse ej är med dom stadfäst eller å sådane skiäl grundat, at Antila h:n den återfå bordt, ty pröfwar häradsrätten at enligt förordningar om skattskyldig jords delning af 2.5.1673 och 21.7.1677 tildömma Luhtanittu äng Jarla rusthåll såsom dess fordna bohlstad.

s. 283v # 36 - Jacob och Anders Mattila från Wehkalax b:n Henrich Erola ang. den nyrödsel Henrich Erola giordt å kärandernes skogsteg wid deras **Hullunittu** äng. Förliktes således, at som Erolas äng är en nyrödsel å Mattilas teg samt Jacob och Anders Mattila rödjat åt sig än å Erolas teg, så wilja de byta desse nyrödningar.

s. 284v # 37 - Nybyggaren Jöran Jöransson från Kallenautio emot dess **broder** nybyggaren Mats för det Mats olofligen bärgat Jörans **Lakosuo och Korpinoja ängar**. Upsköts.

s. 285 # 38 - Nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio emot Henrich och Johan Håifwola samt Mats och Anders Suckila ang. åwerckan å des **Lapinsuo nyrödsel**.

s. 285v # 39 - Fortsätning till 34 #. Suinula byamän m.fl. emot nybyggaren Johan och smeden Johan Pihlajajärfwentausta ang. anlagde torp.

s. 286v # 40 - Landtmätaren Gadd emot majoren Silfwerswahn angående arfwode för någon rågång. Gadd anförde, at han 1769 om hösten upgåt råerne emellan Woitila bys och majorens Holmagårds ägor, som för det i Woitila by tillämnade storskiftet warit nödigt.

s. 288v # 41 - Upsk. målet. **Capellanen** Johan **Utter** emot **torparen** Johan Nilsson **Maunuckala**, at ehuru häradssynen och lagmansrätten 26.1.1769 fastställt wisse **råer** emellan Hålma och Woitila **ifrån Ilkoncallio berg eller ängshägnaden till Maunucalanlepoisto**, har swaranden sådt och skiördat öfwer rålinien på Woitila sidan.

s. 290 # 42 - **Fendricken** Henric Johan **Spåre** anförde emot **majoren Silfwerswahn**, at under det om **Äijäis h:n, hwaraf fendricken nu är innehafware**, warit twist med **förre åboen** derå Lars Josephsson, har majoren låtit nedfälla **skogen wid Sonninpälystä och wäräsunlähde och Sonsarinperä** till 3000 lass wed, timmer till en bagare- och drengstufwu, en rija, dragonpörte och fähus, så at numera alt Äijäis bästa skog är medtagen. Derförutan äro åtskillige rålinier på Äijäis skog korswis huggne och anseenlig skog förspild. Majoren påstod, att afwärkningen skedt på Holma gårds ägor. Upsköts.

s. 291v # 43 - B:n Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto emot des **broder** inh:n Jacob ang. fordran.

s. 292 # 44 - B:n Jonas Mattila från Orihwesi by klagade, at b:n Johan Uotilas **sold:n** Anders **Forsskåhls** såsom arrendator af Siukola fältwäbels boställe och b:n Samuel Erolas andelar i åkergiärdesgården warit så förfalne, at des rågwäxt medelst **bete af swin, getter och hästar** blifwit upbett och förtrampad.
Swaranderne anförde, at såwida Orihwesi bys bohlåker allaredan är **storskiftad** och enhwar af byamännerne **tillträdt sine nya skiften** och den nyttiat, ehuru skiftet än ej stadfäst blifwit, så förmente swaranderne deras skyldighet ej wara at widmagthålla deras förra giärdesgårdsandelar kring kärandens undfångne åker. Swaranderne sakfältes.

s. 294 # 45 - B:n Jonas Mattila från Orihwesi by förliktes med **sold:n** Anders **Forsskåll** om betalning för en kalf, som Forsskåll å åkeren ihiälslagit.

s. 294v # 46 - Förböds Orihwesi bys soldater och inhysingar at föröfwa skogshygge, löfbrott, fiske samt höslått och wass på Orihwesi bys samfäldta skogsmarck och ägor.

s. 295 # 47 - **Soknesmeden** Henrich Andersson från Orihwesi by emot **corporalen** Carl Friedric **Lindh** från Säynäjoki ang. 27 daler.

s. 296 # 48 - Fortsättning till 9 #. B:n Johan Håifwo från Pitkäjärfwi emot b:n Jöran Gabrielsson ang. 2 tunnor råg.

s. 297 # 49-50 - Hofrätten hemställdt. Inteckning (ang. Holma gård).

s. 297v # 51 - B:n Johan Johansson från Pärri h:n wille få förbudsdom till hindrande af det oskick, som medelst at Pärris med råer från hans ägor skilde grannar drifwa sin boskap på Pärris marck, bryta löf, lemna up grindarne samt söndra ängshägnaderne.

s. 298 # 52 - Bönderne Thomas och Henrich Jussila från Nickilä emot walherden Petter Pettersson från Järfwenpä för det han upbet deras **Sinijervi ängar**.

s. 298 # 53 - Upsk. målet. Pitkäjärfwi åboer emot Päilax bönder ang. inrättande af giärdesgård. Synen 13.10.1770. Synemännerne församlade wid **Peilahdenojansu** råställe lit A. **Warsanojansilda** öfwer sagde bäck anlagd bro lit. B. **Manittu** ängs hörn lit. C.

s. 300 # 54 - Upsk. målet emellan Wihasjärfwi och Järfwenpä byamän kärande samt Hapaniemi och Kaupila boer swarande ang. åwerckan å **Siniworenma** skogsmarck.
Inh:n Simon Mickelsson från Orihwesi by intygade, at twistesweden är belägen ofwanföre och åt öster om Kaupis och Seppäläs ängar samt at han tient för 13 år sedan å Matts Kaupilas h:n i 7 års tid, då Kaupila nyttiat skogen ofwanföre ängen. Sedt samtelige Kaupila åboer taga näfwer, granris och stör derifrån. Inh:n Anders Johansson från Hapaniemi och inh:n Johan Matsson från Uiherla berättade likaledes.
Sokneskomakaren Johan Jöransson från Suomasema witnade, at han, som är **född i** Hapaniemi by, sedt för 11 år sedan likaledes.
Swaranderne påstodo, at hygget skiedt å **Siniwuori marck**, som är samfäld samtelige perter emellan samt utom **Sinijerfwensarka**, hwilcken senare är samfäld med Järfwenpä och Kaupila och hwaruti Hapaniemi byamän ingen del äga, såwida **Wackilansarka** deremot tilhör Hapaniemi by enskildt. Sinijerfwensarka är skild ifrån **Sinijerfwi** med **Sinijerfwen oja och Witzankiukas råer**. Käranderne föreburo, at **Sinijerfwenoja** och **Wirtzankiukas** rår ligga uti deras marck. Upsköts.

s. 304 # 55 - Hofrätten hemställdt. (Gl. b. Mats Henriksson Martilas son smeden Johan fr. Eskola.)

s. 304 # 56 - Häradsrätten har wid urtima ting härstädes 7-8.1.1771 behandlat twisten emellan **majorskan** wälb. fru Gertrud Sophia **Blum** kärande och hennes man **majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** swarande.
(s. 304v) Ingafs Silfwerswahns dictamen. (s. 305) En hop omständigheter, hwilcka borde wara i mörkret, har dock min hustru genom sitt promemoria twungit mig - -. Aldra först behagar min maka taga det mig till last, at jag högeligen förswarat pigan Catharina wid ett tilfälle, då min hustru tiltalt henne för det hon med rijs agat barnen. Det är sant, at jag en gång befalte Chatarina straffa min **dotter** Anna Lena för en liten osed hon hade om natterne, hwilcken aga af min hustru sielf (s. 305v) icke kunde werkställas, såwida hon då låg i barnsäng - - huru hon (makan) sielf en gång slog dem, så att låren woro såra samt näsa och mun swulne - -. Därnäst förmäler min maka mycket om min umgängessätt med Catharina, såsom at jag tagit henne med mig på resor, at henne lämnats någon sort bestyring i huset öfwer min fru, at Catharina funnits sitta wid mig, då jag legat på sängen och mina hender der de ej borde wara, med mera lappri - -. (s. 306) Det är sant, att då jag fick min chefs befallning att flytta till mitt då innehafwande stabscapitainsboställe i Wehmo sokn, tog jag Catharina med mig för att hafwa någon som kunde tilreda mig en smaklig matbit samt på mig tillhanda med twett och stärkning, hälst jag å denne ort war aldeles fremmande - -.
(s. 306v) Allehanda sanningslöst pladder - - at jag från (s. 307) wåra samfällige rum flyttat på andra sidan af byggningen och lagt mig i en kammare med Catharina samt nu åter lemnat henne hela hushållningen, - - härwid har min hustru behagat förtiga, det landbondehustrun Margretha äfwen låg med i samme kammare - -.
(s. 307v) At **min hustru af medfödd ressiuka** aldrig hålls hemma, utan flyger wär(l)den ikring och lämnar flickebarnen utan all tillsyn - -. (s. 308) Enär jag således alt detta med tystnad och stilla tigande icke kan förbigå, **heter jag ett leijon och tyrann**, hwilka characterer, efter det de hunnit blifwa i min hustrus sinne och inbillning starckt impregnedde, sedermera fordra **åderlåtningar, swampdosor och luktwattnsflaskor** med mera.
(s. 308v) Att som jag för den häftiga **mieltsiuka**, hwaraf jag beswäras, - - at jag utan andras tilhelp mig icke upresa får, så skedde - - at Catharina förrättade detta arbetet - -. (s. 309) Att klaga öfwer det widriga öde, som träffat mig, då jag blef bunden wid henne och till hwilket olyckliga giftermål jag blef låckad.
Min hustru lärer behaga erhindra sig huru blått och bar hon war, då jag trädde i äktenskap med henne, så at - - hon försålde af de mig innan äcktenskapet medhafde serweter och handdukar till dåwarande jungfru Maria Lilja på Kålckis, hwilcka jag dock sedan inlöste.
(s. 309v) Då jag 1756 **reste til riksdagen**, ombad jag henne att blifwa på mitt då innehafde Wistola lieutenantsboställe och icke resa till Åbo, som war en kåstsam ort. (s. 310) Men då jag allhelgonetid återkom ifrån Stockholm till Åbo och gick **på wisite till prosten Litzelius**, som då **för bibelwercket skull** ständigt wistades i Åbo, blef jag underrättad det min hustrus warelse ständigt warit i Åbo med amman och barnet.
(s. 310v) När jag sedan med henne bortflyttade till bostället, fant jag för mig en hop mård- och räfskin samt fårskin på winden wara borta samt penningar med mera förstörda, ett silfwer knifskaft med passet - - försåld till en gemen bonddreng, en gullring pantsatt - - föranlåten (s. 311) at lysa desse persedlar i Pöytis kyrcka.
Sedan jag hade den lyckan at enligit hofrättens dom winna en egendom, som min **farbror** afl. majoren Lenard Silfwerswahn mig testamenteradt - - min hustrus slösaktighet - - (s. 311v) jag trodde och bragtes härigenom at slå tienstefolcket, bland hwilcka den af min hustru nu högt hatade Catharina, som mig sedan i 12 års tid troliga tient, eij undgick min wrede utan fick wid detta tillfälle röna den i så stor grad, att blodet strömmade ur öronen, - - att egenteliga orsaken till den ödande smittan, som hade inritat sig i min hushållning, torde bestå hos min hustru sielf.

(s. 312) Under det jag war på Hålmagård, hwarest jag för gårdens förfallne tilstånd nödgades en tid wistas, war åtgången på Hyfwickälä för mig obegriplig, - - att spannemål försåldes och det till en tredje dels mindre pris än allmänt gafs, då wardt jag föranlåten at ombedia mademoiselle Sophia **Brusin**, som då wistades hos min hustru på Hyfwickälä, at emottaga nycklarne til spannemålsbodan.
(s. 312v) Jag trodde wäl att här på Holmagord få wistas med mera sinneslugn och undwika de förtretligheter och onda låten, som oftast af min hustru mig förorsakades, men war för den släta disposition skull på Hyfwickälä föranlåten att flytta min hustru hit, ehuru jag förestälte mig hafwa mera sårg af hennes härwaru, som ock skiedde, ty icke långt efter hennes hitflyttning förmärkte jag **hemliga tilstälningar af min hustru med signare och ränkaringar**, som alt syftade å min person, till hielp och underhåll, hwari det härwarande tienstefolcket genom löften och presenter äfwen förmåddes. Om detta förehafwande med dem annors icke kunde werkställas eller de komma til tals med hwarandra, skulle sådant i tysthet skee genom kammarfönstren. (s. 313) Således tilsade jag henne åter bortflytta till Hyfwickälä, ther hon sedermera utur ett låst rum, hwarest alla gårds redskaper woro förwarade, dem borttog och försatte.
Huru barnen af henne blifwit instruerade och upfostrade utmärcker följande utlåtelse, då jag engång **af äldsta dottren blef kallad stallhingst**, hwilcket min hustru med god mine åhörde utan at söka rätta barnet.
Har innom kårt tid kiöpt åt henne 3 stycken sidentygsklädningar utom kåftor och kiortlar af siden samt en salopp och 2 pälsar med flere omgångor af hofwuddor och annat nipper, men alt är förfarit och (s. 313v) sönderskurit, så at hon knapt äger mera att sitt stånd och anständigheten likmätigt skyla sin kråpp med.
Den swåra påföljd at i det stället jag bordt wara gäldfri är jag nu i gäldbundit tilstånd försatt.
(s. 314) Under en min resa til Åbo 1766 war jag på ett wärdshus i staden, hwarest en hop herrar woro församlade i en sal och jag i en kammare innanföre, då - - upkom - - hwarunder mycket taltes om **fröknarne Blum**, huru de warit i stånd som orden lydde: **at sysselsätta en braf karl**, och huru min hustru i synnerhet den tiden skall lefwat i nära och oanständig wänskap med en Gynterfeldt, hwarwid **jag nämndes för hanreij** samt undrades bland dem, att jag ej börjat söka (s. 314v) skilnad från min hustru. Jag förfogade mig i stillheten från detta wardshus bort. Sedan gick jag på en källare, hwarest - - diskuterades, ty hofrättsrådet Gripenbergs erhållna skilnad från sin fru war då ett allmänt talämne i Åbo och ledde deras discours in på des frus öfrige syskon. Af fruchtan att blifwa sedd begaf jag mig ifrån detta stället bort med mössan dragen för ansichtet. - - min hustru efter mycket nekande omsider jakade med den tilläggning, at sådant ej stadnat wid en gång utan continuerat flere resor. (s. 315) Emedan hon war ogift, hon war nog snar den tiden att tillåta andra herrar olofligit umgänge med sig. (s. 315v) H. Robert Silfwerswahn (underteckning).
(s. 317) Fru majorskan nekade emot desse angifwelser med förebäran, at en piga Kirstin på Kållola rusthåll erbudit sig at **genom truldom så begå, at Catharina Mirjamsd:rs wänskap med majoren skulle aftagas**. Derförutan har **torpareh:un** Sophia Johansd:r **från Köyckä torp** under Hålma jemwäl hos majorskan **erbudit sig at förminska majorens kärlek emot Catharina samt öka majorens wänskap för frun**. Men at frun å något sätt sielf lagt handen wid (s. 317v) signerier eller med de tanckar inngåts, bestred frun. Anstånd.

s. 318 # 57 - B:n Anders Christersson Bertula från Kopsamo klagade, at des grannar och i synnerhet Kölli h:ns åboerne föröfwa honom mycken oförrätt å des **Rihinitu** kringhängnade äng medelst bete och gärdesgårdens nedrifwande samt ängens förtrampning.

s. 318v # 58 - Upsk. målet. Qwinspersonen Kaisa Thomasd:r från Lapinniemi torp emot inh:n Jöran Henriksson och des h:u Hedwig Matsd:r ang. slagsmål.

s. 319v # 59 - Fortsättning till 56 #.
(s. 320v) **Wolonteuren** Jöran **Rosendahl** från Storminiemi i Ruowesi intygade, at han såsom betjent wistats hos majoren 1764-66, under hwilcken tid majoren och des fru legat i hwar sitt rum afskilde och trädt sin emellan esomoftast och har fru ej haft någon förwaltning i huset eller dermed fått sig befatta, utan mästandels suttit i sin kammare och kommit at spisa, då frun derom tilsagd blifwit. Engång har majoren warit mycket ond uppå frun, för det frun sålt en tunna råg åt saltpettersiudaren Mats å Hyfwickälägård, och tilltalt frun mycket ifrigt.
Frågades om det förtroende, som warit emellan hushållerskan Catharina Mirjamsd:r och majoren, warit orsaken till kallsinnighet och om icke Catharina legat i en kammare med majoren. Witnet sade, at Caisa om nätterna legat i en kammare på Hyfwickälä med majoren (s. 321) och haft sin säng wid en wägg gentemot majorens. På majorens innehafwande Kållola rusthåll i Pälkäne har majoren legat med Caisa i rummet på tumanna hand, hwarest uti stufwan warit twenne sängar bäddade och Catharina legat i den ena sängen. Witnet har ej förmäckt majorskan wara benägen till trätor och ondska eller slöserie, utan har frun twertom lefwat i enslighet och börjat gråta, tå majoren bannat henne och inte swarat. Witnet sade sig eller förmärckt något oanständigt förelöpa majoren och Catharina emellan.

Drenghustrun Kaisa Johansd:r från Pårså frälseh:n berättade, at hon tient för 7 år sedan hos majoren i Hyfwickälägård och tå förfarit, at majoren och frun 1761 lefwat uti försonlighet samt legat uti en säng, men sedan majoren påföljande året flyttat till bostället i Pöytis (s. 321v) sokn med Catharina Mirjamsd:r - - återkommit, har majoren låtit lyfta i den kammare, hwarest han med frun förut legat, en annan säng samt legat deruti särskilt, tills frun fallit i barnsäng, hwarpå majoren flyttat sig i en annan kammare - - och har Catharinas säng på majorens befallning blifwit buren till majorens kammare, derest hon någon tid med pigan Margeta Johansd:r legat, men senare har majoren på tumanna hand med Catharina legat qwar i kammaren. - - men såsom okunnig i swenska språket ej förstå hwarom de twistat, och har ifrån sagde tid Catharina fått (s. 322) hushållningen om händer. Intet kunnat finna frun warit begifwen på slöseri eller annan last. - - för frun åkomne siukdom af majoren begära brännewin, hwartill majoren swarat: **Purkon Penckin, bite uti bäncken**, och ej gifwit brännewin. (s. 322v) Majoren är nog ond och hastig och frun deremot blödig.
Pigan Maria Johansd:r från Leså berättade, at hon tient hos majoren 1763-64 å Hyfwickälä gård. Hört majoren bannas å frun och wara ond, men frun, som ej haft något at befalla i (s. 323) huset, endast gråtit. Frun har måst spinna lika som andra pigor den spanad, som Catharina gifwit åt henne och andra pigor til wisse dagar efter **Betmans wigt**.
Soldateh:un Beata Eriksd:r från Eteläis berättade, at hon tient för 7-8 år sedan på Hyfwickälä. Majoren ofta tiltalt frun, som ej warit otidig emot majoren utan tegat och gråtit. Frun måst åtnögas med den matt Catharina henne gifwit. Engång har majoren rest till Kållola och tagit Catharina med sig i des sleda och lemnat henne hos des **moder** uti Witsiala by och hemtat henne åter tillbaka. Då Catharina engång siuknat, har majoren warit mycket mån om hennes wederfående samt sändt efter fältskiär, men deremot aldrig åt frun, (s. 323v) då hon af siukdom blifwit betagen. Catharina bedt engång witnet at taga miöl betalning för de 6 alnar lärft, som Catharina af inh:n Lisa sig tillhandlat. Witnet har åt Catharina sagt, at om frun finge weta derom, torde hon yppa det för majoren. Catharina swarat: om sådant hända skulle, borde wi berätta majoren, at frun tilsändt hustrun miölet för sin egen behof.
Hantlangareh:un Kirstin Eriksd:r från Rautajärfwi i Hauho intygade, at då hon 1762-63 tient som piga hos majoren å Hyfwickälä, har majoren, som lefwat i oenighet med frun och såfwit med pigan Caisa Mirjamsd:r i en särskildt (s. 324) kammare, esomoftast bannat frun, som derwid endast gråtit.
(s. 325v) Mademoiselle Margaretha Sophia Brusin intygade, at då hon 1764 kommit till Hyfwickälä at wistas hos majoren, hafwa herskapet warit oeniga sin emellan, men ibland legat tilsammans med hwarannan ända til 1766, då majoren aldeles skildt sig ifrån sängen med frun och flyttat sig i en annan kammare. Wet ej orsaken till kallsinnigheten. Witnet har ej märckt slösaktighet hos frun, ehuru frun en och annan gång nödgats försälja spannemål till sine behof. Bodnyckelen har majoren, tå han bortrest, lemnat til witnet, såwida majoren mistrodt frun om (s. 326) des wård, men emellertid har witnet med fruns wilja disponerat nyckelen och spannemålen till samfält nytta och ej slöseri. Angående bekännelsen om ungdomsförseelserne har majoren på Holmagård sagt, jag will at frun före sin Hyfwickäläresa skall bekänna det, som fendrichen Kepler omtalt. Majoren kallat frun till sin kammare. (s. 326v) Under detsamma har witnet utgåt genom salen från kammaren, tå Caisa Mirjamsd:r suttit i salen och lutat hufwudet emot majorens cammaredörr och åhört. Sedan bordet warit dukad, har majoren på bud utkommit och jemte witnet spisat middag, men frun har blifwit i cammaren, dit Caisa burit åt frun mat. Efter sluten måltid har frun kommit från kammaren gråtögd och sagt sig gifwit majoren en skrift, som hon skrifwit efter hans concept och hwartill han förmått henne emot flere tillsagde förmoner, men imellertid har det oroat frun så högt, at hon deraf blifwit siuk. - Anstånd.

s. 327 # 60 - Uplästes förtekning öfwer de fångar, länsmannen Wialenius under sin wård framskiutsa låtit.

s. 327v # 61 - Fortsättning till 59 #. Pigan Maria Marckusd:r angående det hos henne fundne **pulfret** (s. 328) och **droppflaskan** berättade, at majorskan 1768 gifwit henne en flaska med röda droppar uti samt en klut, hwaruti legat hwit fint pulfwer hwitare än salt. Frun bedt henne så begå, at **majoren finge deraf uti sin mat eller det watnet** hon hemtade honom at dricka. Som witnet ej haft tillfälle dertill, har hon lagt dem uti en ask i halmladan, derest majoren dem funnit. Frun har för witnet omtalt, det hon **lagt uti en smörask skaf under sin hål samt undan sine armhål uti det smör, hwaraf majoren äta skulle**, hwarom **skomakareh:un** Lisa, nu wistande i Säynäjoki, underrättat frun och hwarigenom Lisas **man** Jöran Henrichsson skall blifwit kärligare emot Lisa än förut. Majorskan sagt Maria, at ändamålet med alt detta wore at få majoren till större wänskap emot henne än han henne i senare åren wijst. (s. 328v) Majorskan ståppat pulfret i hennes barm och flaskan uti hennes taska. **Frun lagt ett fat stufwad spenat på bordet** om middagen samt förnekat witnet äta deraf såwida det wore **ämnat åt Kaisa Mirjamsd**:r, som deraf ätit och sagt at det smakat saltigt - -.
(s. 329) Majoren yttrade sig, att ett allmänt rychte sagt, **det majorskan gåt en eller flere gångar kring Hauho sokns kyrckia för at få majoren till större försonlighet med sig** samt at majorskan rådfrågat en **signare i**

Hauho, som warit hemma ifrån Hållåla sokn och (s. 329v) Kårkiakåski by at få majoren till mera försonlighet med dess fru.
Witnens hörande angående det at **majorskan umgåts med widskeppelse å Hålmagård**, till utredande hwaraf majoren låtit inkalla **torpareh:un** Sophia Jöransd:r ifrån **Köyckä** och pigan Maria (s. 330) Marckusd:rs **moder** Kaisa Ignatiid:r.
Maria Marckusd:r sade sig förglömt uti sin berättelse at, under det majoren engång på Hålmagård warit i badstufwan, har majorskan ingåt i hans kammare med en annan nyckel samt wid utkomsten derifrån utlåtit sig, det hon lagt något uti thepannan, hwaraf majoren dricka skulle. Majoren har, sedan han deraf druckit, blifwit siuk som påstå̊t några dagar. Tå har frun, som förment majoren dö, talt om sin förestående hushållning.
(s. 332) Beslut: Som majorskan Gertrud Sophia Blum misstänckt pigan Kaisa Mirjamsd:r för oloflig bekantskap med majoren i anseende till des med Kaisa långwariga sammalefnad, men Kaisa nu ej är tilstädes, upsköts målet.

s. 332v # 63 (# 62 fattas) - Gustaf Mälli är sinnad å des hemmans marck låta swedja. Upteddes syneskriften af 23.10.1770. **Will swedja Safwjjärfwenma, Kurunpä, Kåifwupartan samt Paltanma skogsfläckar** bestående af biörck och någon ahlskog af 6 tunnors utsäde. Ej några storwircks- eller masteträn. Förordades swedjande.

(Oriveden seurakunnan kokouspöytäkirjamerkintöjä)

1771 den 13 Oct. - **Majoren** Wälborne Herr Henric Robert **Sylfversvahn** ifrån Holma gård **undergådt hemlig skriftermål för enkelt hoor**.
1771 den 20 Oct. - Catharina Miriams dotter ifrån Kollola Rusthåld och Pälkänä Socken **undergådt hemlig skriftermål för enkelt hoor med förenämde herr Major**.

Kangasalan talvikär. 4-.3.1771
VA Ylä-Satakunta KOa100 s. 361, mf JK 1717

s. 361v # 3 - Rusthållaren Thomas Matsson Hundila och des son Mats Thomasson uptedde en öfwerenskommelse 26.2.1771 ang. arfsandel i Hundila rusthåll i Pälkäne fierdung afl. Mats Söfringsson. **Arfwingarne**: **sönerne** Thomas, Mats och **Henrich Sundström, capellan i Eräjärfwi capell**, samt döttrarne Anna, Sophia och Greta.

s. 363 # 4 - Bewiljades b:n Johan Andersson Bertula från Sitamo **fastebref** å Bertula h:n, hwilcket han sig af **bröderne** Henrick, Jöran, Erich, Simon och Thomas samt **systrarne** Caisa, Kirstin och Maria tillöst. Arfskifte 31.7.1767. Jöran skulle till des lifstids nyttiande få de ägor han förut innehaft jemte **Lähtenkurunmoisio åkertäppa**.

s. 389v # 35 - Wid höstetinget har b:n Johan Mårtensson Oinasniemi från Orihwesi anfördt, at enär han, som till Rekiälä by i Kangasala följt några af honom till borgare försålde koor, skulle återresa till Orihwesi 2.9.1770 eftermiddagen, har b:n och smeden Henrich Johansson Uotila från Kaitamo by uti Hattula sokn mött honom, som warit af drycker öfwerlastad, wid Tarpila by i Kangasala, fattadt i betslen på hästen och ledt den till skogen något stycke ifrån wägen, hwarest han med wåld tagit af honom hans 4 år gamle swarta hingst, teknad med några hwita hår å ryggen, 3 daler utur böxfickan, 2 hamprep och en hästskiälla och i stället återstält honom ett gammalt och odugeligit brunt stod.
Henrich Uotila war nu tilstädes men så drucken, dierf och oredig uti sitt talesätt, att behandlingen upsköts. Uotila utlät sig: "**Herre Jesus är jag drucken: jag är ej mera drucken än någon annan, hwart skall då Bonden taga wägen om han ej tala får**".

s. 395v # 40 - Fortsättning till 35 #. Smeden Henrich Uotila förklarade sig, at han som warit stadd **på resan till Harju marknaden**, wid dess ankomst till Rekiälä h:n i Kangasala träffat i hästbyte med Johan Oinasniemi och gifwit honom et brunt stod samt 24 daler kop:rmt, hwaremot han fått en swart hingst. Sedan bytet skedt och Johan Mårtensson, som warit mycket rörd af drycker, ärnat begifwa sig hemåt, har Henrich förr at hielpa Oinasniemi förbi det **myckna marknadsfolcket**, satt sig på sin undfångne häst och följt honom förbi Tarpila by, hwarest han emellan bemälte by och Kangasala kyrckan honom lemnat och ridit tilbaka till Rekiälä, utan at han wet, hwart och på hwad sätt Oinasniemi sedermera framkommit.
B:n Eric Mickelsson Laurila från Harhala i Pälkäne intygade, at då han om hösten rest åt Harju marcknaden, har han något stycke från Kangasala kyrckan emellan kyrckan och Tarpila by möt Oinasniemi och smeden. Smeden

har stått i buskarne till höger om wägen och sagt åt Oinasniemi: **kom hit, kom hit**, och fattat uti des betsel för at hindra honom at rida fram, som suttit på en brun häst af drycker aldeles öfwerlastad, derest witnet, som ej mins hurudan häst smeden haft, dem lemnat och ridit åt marcknaden. Dess broder Mats Mickelsson Martila från Harhala tillade, at smeden suttit på en swartbrun häst. I detsamma witnet mött Jöran och Henrich, har smeden wikit af wägen till skogsbrynet och sagt åt Oinasniemi: kom hit, kom hit, och som Oinasniemi såsom öfwerlastad ej kunnat handtera sin häst, har smeden fattadt i des betsell, bragt honom å sidan af wägen, hwarest witnet dem lemnat.
B:n Simon Sigfredsson Laurila från Niwala by i Säxmäki witnade, at smeden Henrick Johansson om måndagsaftonen jemte des broder Erich Johansson Ridwala från Säxmäki mött witnet uti det under Hatanpä gård i Messuby åt Lempälä sokn först mötande torpet, hwarest witnet af smeden, som haft en swartbrun hingst i tredje winter, welat tillbyta smedens hingst, men smeden begärt för mycket.
Johan Oinasniemi sade sig, at om mårgånen, tå han waknat uti en tallskog icke långt ifrån wägen, har han gått at leta efter sin häst och funnit den fastbunden wed linwäfwarens huus, som bor breddewid Kangasala sokns bymagazin, men hwilcken den dit bragt, är honom obekant. Oinasniemi berättade, at han till Rekiälä h:n haft med sig dagen förut i sälskap b:n Petter Henriksson från Kåckola by i Orihwesi, som torde weta, om hästbytet skedt. Upsköts.

s. 443 # 86 - B:n Thomas Jacobsson Maunula från Pajukando by i Oriwesi emot cornetten Otto Ludwig von Qwantten om 240 daler. Upsköts.

Oriveden ym. syyskäräjät 5-11.1771
VA Ylä-Satakunta KOa101 s. 710-, mf JK 1719

s. 710v # 1 - Sedan **konung Gustaw efter salig Adolph Friedrichs frånfälle bestigit den kongl. swenska tronen - - at äfwen dess trogna undersåtare blifwa påminte om den tro och huldhet**, hwarmed de - - ed äro förbundne - - at aflägga.

s. 711 # 2 - Bondesonen Simon Jöransson Laxi från Kuorehwesi anhöll om brandstod.

s. 712 # 3-4 - Upbud.

(Ylä-Satak. KOb3
s 1200 § 3 - 3. upb. å ½ Jussila h:n i Hapaniemi by för Thomas Mickelsson.

s 1201 § 4 - 1. upb. å Laurila h:n i Pitkäjärfwi by för b.sonen Jöran Jöransson. Inlades 2 afhandlingar: Wi Jöran Gabrielsson och Valborg Matsd:r hafwa 23.2.1771 försålt Laurila h:n til capell:n i Orihwesi Johan Utter för 300 d:r kprmt samt sytning eller nyttiande af **Kaiwannan och Kariniemenmoisio** åkerstycken jemte **Tasku- och Rajawuorennijttu** ängar. Jöran och Valborg köpt Laurila h:n till skatte. Utters betyg af 5.11.1771, at säljarnas son Jöran Jöransson har inlöst.)

s. 712 # 5 - Bewiljades b:n Matts Jacobsson **fastebref** å Jakola 1/3 h:n i Napila by. Arfskifte 10.2.1769 efter dess afl. **fader** Jacob Mattsson. Inlöst af samarfwa.

s. 712v # 6 - B:n Erik Eriksson Parpola från Orihwesi by berättade, at han såsom förmyndare för afl. åboens å Nickilä h:n i Pitkäjärfwi Henrik Jöranssons och **dess h:us** Marja Eriksd:rs efterlämnade omyndige barn under 31.5.1771 med landbonden Lars Thomasson öfwerenskommit, at denne genast finge taga Nickilä h:n i besittning emot det han erlägger - - samt skiöter barnen, af hwilcka **äldsta sonen** Johan Henriksson, sedan han till laga år, borde gifta sig med Lars Thomassons dotter och då taga h:net i besittning. Lars icke wederbörligt wårdat barn. Lars swarade, at han icke underlåtit wårda. Lars afstår från hemmanet.

s. 713 # 7-8 - Oecomiemål. (7 §: Skräddaren Mats Eliasson fr. Uiherla, som fådt fullmakt 16.1.1750, är swagsynt. 8 §: Laxikunda smeden Thomas Simonsson har aflidit. I hans ställe torp. Henrik Ferrander fr. Orihwesi by.)

s. 713 # 9 - Länsmannen Wialenius jemte nämdeman Matts Kauppila förordnades at besiktiga **Omenajärwenkorpi** stället, som b:n Samuel Samuelson Jussila från Hapanjemi ny i Eräjärwi capell är sinnad at rödja til äng.

s. 713 # 10 - Oeconomiemål.

s. 713 # 11 - Qwinspersonen Marja Mickelsd:r från Ruokonen h:n i Uiherla frambragt ett än lefwande flickebarn medels lönskaläge med drengen Erik Johansson.

s. 714 # 12 - Qwinspersonen Marja Johansd:r, förtiden wistande å Toicko h:n i Watjala och Kangasala, framfödt ett än lefwande flickebarn, men upgaf icke dess fader. Warit i ett stall i Orihwesi by och giordt qwastar. Icke kändt karlen, men han klädt i grå råck och wäst, röda böxor, stöfflar och egit bundet hår med corpus.

s. 714 # 13 - Hofrätten hemställdt. (B.sonen Jöran Thomassons fr. Kockila broder Abraham.)

(Ylä-Satak. KOb3
s 1204 § 14 - 1 upb. å Kårri h:n för b.sonen Johan Jöransson. Jag Kaisa Johansd:r afstår 5.11.1771 min genom giftorätt af min numera afl. man Jöran Johansson erhållen 1/3 i Kårri h:n til min stiufsson b.sonen Johan Jöransson.)

s. 714 # 15 - B:n Simon Seppälä från Hirfwijärfwi emot sin granne Jöran Jöransson Mattila, hwars **son** Jöran tilstädes, ang. det Mattila genom hägnadens flyttning intagit något stycke af mulbetesmarcken. Mattila emot Seppälä ang. det Seppälä till åker upplögt en til Mattilas **Joentakanen åker** löpande wäg. Förliktes.

s. 714v # 16 - Bewiljades rusthållaren Sigfred Henriksson Hörtsänä **fastebref** å ½ Hörtsänä skatterusthåll. Skiftesinstrument 21.3.1767 efter dess afl. **fader** Henrik Johansson. Inlöst af sine samarfwa. **Broder** Johan Henriksson. **Swåger** b:n Abraham Josephsson, **dess h:u** Sophia Henriksd:r

s. 715v # 17 - Upsk. målet. Rusthållaren Matts Jarla emot Kåckila byamän ang. det de nyttja wäg öfwer kärandens mulbetemarck til deras **Petäjärfwenma** utmarck. Förlikts. Kåckila byamän afstå från at nyttja och sönderrifwa bron.

s. 716 # 18 - Upbud. (i Kuorewesi)

s. 716 # 19 - Kronolänsman Elias Wialenius anklagade **wäckarens** Anders **Hendenii h:u** Walborg Mattsd:r och **sold:n** Elias **Gröhnroths h:u** Marja Eljed:r från denne by, för det de **tilwerckat brännewin**, ehuru de sig dertil icke anmält. Swaranderme medgåfwo, at de med Siurå wärdinnan Anna Eljed:rs kanna och på hennes inrådande brändt af 1½ kappa hwardera.

s. 716v # 20 - B:n och giästgifwaren Matts Jöransson Kusjärfwi beswärade sig, at b:n Matts Martila försummat at inkalla sig till hållskiuts.

s. 717 # 21 - Giästgifwaren Matts Kusjärfwi bewiste, at 2 hästar hwarje dag blifwit anslagne till hållskiuts å dess giästgifwaregård.

s. 717v # 22 - Giästgifwaren Matts Kusjärfwi anklagade b:n Matts Nickilä frå+n Suinula ang. hållskiuts.

s. 717v # 23 - Fältwäbelen Gustaw Lydeen ang. hans förra landbondes Jöran Anderssons förbättringar å Cuoreniemi rusthåll.

s. 719v # 24 - I närwaro af förra landb:n på Kuorenjemi rustmästareboställe Jöran Andersson och dess h:u Elin Jöransd:r från Martila ang. auction.

s. 721 # 25 - Drengen Simon Mattsson i Kaldila emot dess swägerska förrymde smeden Matts Mattsson h:u Marja Andersd:r från Hyrylä by i Ruowesi ang. fordran.

s. 721 # 26 - Smeden Matts Mattssons från Kuorewesi h:u Marja Andersd:r från Hyrylä berättade, at då hennes man först begifwit sig på flychten, skall han lämnat i sin faders b:n Matts Henriksson Martilas från Liponsalmi wärjo en fihlbänck och järn.

s. 721v # 27 - Bondeenckan Brita Henriksd:r från Kurra h:n i Cuorewesi emot uptekning efter unga b:n å hemmanet Anders Jacobsson.

s. 722 # 28 - **Sold:n** Thomas **Sahlberg** från Suckila emot b:n Simon Kihlala ang. ersättning för en den förstnämde tilhörig **häst**, som genom Kihlalas **förwållande blifwit af wargar upäten**. Förliktes.

s. 722v # 29 - Bonden Matts Jöransson Pylkistå berättade, det Hirfwijärfwi, Sahrajärfwi och Hulipas byars wallherdar skola företagit sig den osed at drifwa kreaturen å Matts Jöranssons **Muikisuo, Sikojoennjttu, Kyläjoennjttu, Sahranjttu, Jylhäjoen-njttu och Uitimonnijttu ängar** honom till stor skada. Förböds.

s. 723 # 30 - Fortsättning till 27 #.

s. 723 # 31 - Bönderne Jöran Henriksson och Joseph Thomasson Hyrylä från Wärinmaja by och Ruowesi berättade, at rusthållarne Henrik Johansson och Sigfred Henriksson Hörtsänä skulle innehafwa käranderne tilhörige handlingar. Swaranderne nekade.

s. 723v # 32 - Kaldila bönder emot Kerte byamän ang. skada för swedjande.

s. 724v # 33 - Smeden Johan Granroth från Eskola emot Kerte bönder ang. fordran.

s. 725 # 34 - B:n Simon Tuomala från Eskola förliktes med sold:n Johan Granroth om ersättning.

s. 725 # 35-36 - Hofrätten hemställas. (Smeden Johan Granroth i Kuorewesi.)

s. 725 # 37 - **Sold:n** Stephan **Kockberg** från Kåckila beswärade sig öfwer dess rotebönder Mickola och Bertula, för det de ej tillåtit honom at nyttja soldatetorpets åker, utan låtit afl. **sold:n** Jöran **Kockbergs encka** Anna Thomasd:r skjörda torpåkern.

s. 726 # 38 - Afl. **sold:n** Anders **Gillbergs encka** Helena Jacobsd:r från **Raukola torp** i Eräjärfwi androg, at hon med sin **stiufson** Samuel Andersson från Hafwisto af b:n Thomas **Randala** i Hafwisto juhlhelgen legt häst och dermed rest till Cuhmois sokn samt betalt derföre ett lispund lin. Några weckor senare har Randala sagt, at hästen wore död, och fordrat ersättning. Helena gifwit honom en års g:l kalf. Senare har hon hört, at hästen än lefwer. Randala påstod, at han ej sagt **hästen** wara död utan blifwit **bruten wid bogarne** så, at den icke kunnat stå på benen. B:n Henrik Nickilä från Hafwisto berättade, at hästen warit bogfallen och skadd af ranckorne och så utkjörd, at den fallit omkull.

s. 727 # 39 - **Soldateenckan** Chirstin Johansd:r från Säynäjoki berättade, at då han för 4 år sedan från **Pukalax torp** kommit till sin **måg torp:n** Jacob Mattsson **Lahdenpohja** och **dotter** Lisa Henriksd:r, har hon fördt med sig ½ lispund smör, 6 cappor korn, 9 cappor råg, 3 marker ull, en mark karstat lin, 3 wackor, 1 bytta af 9 kannors drägt, 3 bunkar, 1 stops läckare och 1 mänksken. Fordrade betalning.

s. 728 # 40 - Hofrätten hemställdt.

s. 728 # 41 - **Sold.enckan** Chirstin Johansd:r från Säynäjoki tillägnat sig af dess **måg** torp:n Jacob Lahdenpohja från Rajalax 1 get, 1 koo och 2 får, då hon flyttat ifrån honom.

s. 728 # 42 - **Torp:n och skrädd:n** Johan Eriksson från Suomasema androg, at drengen Johan Andersson dersammastädes **kallat honom tjuf**. Drengen medgaf, at han af hastighet sagt så, för det Johan Eriksson bärgat hans **Randanijttu** äng.

s. 728 # 43 - Bönderne Thomas Mickola och Jöran Bertula från Kåckila samt Henrik Eskola från Hafwisto emot drengen Erik Johansson från Hörtsänä ang. at blifwa deras soldat.

s. 728v # 44 - Bondesonen Erik Henriksson från Wentela h:n i Cuhmois emot b:n Matts Adamsson från Syfwäjärfwi ang Mickola h:ns köp. Randanjtunmoisio, Nitunma njttu.

s. 730v # 45 - Nämndemannen Jöran Simonsson Seppälä emot drengen Mårten Mårtensson från **Kalljo h:n i Woitila** om soldatelega. Förlikts.

s. 730v # 46 - B:n Samuel Erola genom sin **måg** Johan Johansson emot pigan Anna Eriksd:r ang. städsel. Hennes **fader sold:n** Eric **Lydman** från Lydickälä.

s. 730v # 47 - G:le b:n Johan Siukola från Suinula emot dess son Johan ang. uppehälle.

s. 731 # 48 - G:le b:n Johan Siukola från Suinula sinnad at träda i gifte med qwinspersonen Anna Thomasd:r.

s. 731 # 49 - Drengen Johan Mattsson från Nickilä h:n och dennes **swåger** drengen Erik Henriksson från Antila h:n i Pitkäjärfwi emot sin **swåger** b:n Johan Gabrielsson Laurila ang. åtbekommande af deras **fädernesarf** i Laurila h:n samt emot **capellanen** Johan **Utter**, til hwilken Johan Gabrielsson afstått berörde hemman. Johan Gabrielssons **swärmoder** Anna Henriksd:r. Upsköts.

s. 732 # 50 - Enligit 1769 års utslag giorde **qwinspersonen** Catharina **Swahnberg** från Kållola rusthåll i Pälkäne **studiosen** Alexander **Bergroth** följande **afbön**: Jag Catharina Swanberg tilstår mig deruti hafwa illa giordt, att jag tilwitt herr Bergroth at hafwa welat med mig kiöttslig beblandelse föröfwa.

s. 732 # 51 - Rusthållaren Henrik Johansson Hörtsänä och **dess h:u** Hedwig Alexandersd:r berättade, at deras på tjugunde året gamle **son** Johan emot deras wilja **fäst sig** med bondedottren Walborg Simonsd:r från Kårri h:n. Johan Henriksson sade sig hafwa fattat så **stor kärlek till Walborg**, at han icke kunde öfwergifwa henne, ehuru han af föräldrarne skulle blifwa **arflös** förklarad. Walborg förklarade sig ock willig til äktenskap, hwartil hennes **moder** Caisa Johansd:r samtyckte. Rätten ansåg fästningen olaglig.

s. 732v # 52 - Afsk. **sold:n** Matts **Kåckman**, **smeden** Matts Thomasson och b:n Matts Andersson Råtjala från Hoifwala emot **torp:n** Jöran Eriksson från **Jufwa** ang. at han bärgat deras **Lakua äng**.

s. 733 # 53 - Bönderne Henrik Mickola och Johan Antila emot hwarandra ang. at den ena nyttjat den andras åker.

s. 733 # 54 - **Torp:n** Lars Josephsson från **Köykä torp** beswärade sig öfwer drengen Erik Andersson från Eskola h:n i Wehkalax, för det han allmänt omtalt sig hafwa öfwat sammanlag med **hans d:r** Anna af 15 års ålder. Erik Andersson sade, at han giordt sådant endast på skämt, då omtalt blifwit, at han wore sinnad at träda i äktenskap med henne.
Wallherdeh:un Caisa Ignatiid:r från Holma gård berättade, at då hon i augusti kommit till **Netkinsari torp**, har Erik warit der och talt med **torp:n** Henrik Mickelssons **h:u** Brita Larsd:r, at han öfwat sammanlag med Lars Josephssons dotter och wid witnets ankomst fortfarat: **Jag är ej fri från henne, och skall jag ännu efter Tijo år säga det för hennes blifwande man, och har jag warit sinnad at berätta detta för alla, men flickan har nekt mig**. Erik yttrat missnöije deröfwer, at Annas föräldrar icke samtyckt til deras giftermål.
Afsk. sold:n Markus Markusson från Holma gård berättade, at Erik, då han om hösten gått i wall med witnet, på tumannahand berättat, at han å Äijäis h:n öfwat kiöttsligit umgänge med Anna samt warit missnögd, at han icke fått äkta henne.
Drengen Erik Johansson från Woitila intygade, at Erik i fru Spåres och dess dotters m.fl. närwaro sagt, at han öfwat sammanlag med Anna för 3 år sedan.
Pigorne Anna Eljed:r från Onnistaipal och Anna Eriksd:r från Lydickälä witnade, at Erik Andersson berättat, at han, sedan Lars Josephsson 1769 warit afrest till Stockholm, plägat olofligit umgänge med hans dotter Anna.
Erik sakfältes till 20 daler s:rmt för utspridande af förklenligit rychte, hwarjemte han bör giöra Anna offentelig afbön. I brist af botum straffes Erik med 7 par spö, tre slag af hwarthera.

s. 735 # 55 - B:n Johan Mårtensson Saricka jämte dess fullwuxne **dotter** Chirstin Johansd:r fordrade af b:n Erik Parpola som förmyndare af b:n Henrik Jöransson Nickiläs från Pitkäjärfwi efterlämnade omyndige barn pigelön till Chirstin.

s. 735v # 56 - **Wäckaren** Lars Larsson från Orihwesi förliktes med **fiskaren** Erik Jöransson från Prästegården ang. oqwäde.

s. 735v # 57 - **G:le wäckaren** Anders **Händelii h:u** Walborg Mattsd:r från Orihwesi by anmälte, at **wäckareh:n** Beata Johansd:r beskylt Walborg at hafwa tagit hennes ärter från åker. Förlikts at Beata lofwat betala till Walborg 12 daler kr:mt.

Klåckareh:un Lena Jacobsd:r från Orihwesi by berättade, at hon 15.10.1771 wid solenes nedgång har hört Beata Johansd:r säga till Walborg**: hwarföre war du i mitt ärtland och stal ärter med en säck derifrån**. Walborg swarat: **hielpe mig Gud om jag warit i ärtlandet eller derifrån tagit ärter**.
Inh.h:n Chirstin Jespersd:r från Orihwesi by berättade, at parterne haft ordwäxling sig emellan, derwid Beata sagt, at Walborg hade hennes ärtrijs i sitt hös.
Beata fältes sak för sabbatsbrott.

s. 736v # 58 - Bönderne Johan och Matts Seppälä från Syfwäjärfwi emot Matts Mickola ang. Heponjttu och Aronjttu ängar.

s. 737 # 59 - Johan Seppälä från Syfwäjärfwi har efter storskiftet flyttat sin bohlstad från byen på en udde Kifwinenä.

s. 738 # 60 - Förliktes b:n Johan Simonsson Seppälä med dess broder Matts Seppälä från Syfwäjärfwi ang. en deras stiufmoder tilhörige stod.

s. 738 # 61 - B:n Johan Jöransson Safwiniemi från Längelmäki berättade, at hans afl. broder Anders gifwit Matts Mickola från Syfwäjärfwi 2 tunnor råg.

s. 738v # 62 - B:n Johan Safwinjemi från Längelmäki fordrade af b:n Johan Thomasson Natucka från Pitkäjärfwi 1 tunna råg och 60 daler.

s. 739 # 63 - Sold:n Mickell Lång kallat b:n Matts Martila från Kuorewesi för tjuf.

s. 739 # 64 - Matts Martila emot Matts Eskola från Kuorewesi ang. åwerckan.

s. 739v # 65 - B:n Johan Kölli från Kåpsamo emot dess **swåger** Simon Andersson, som åbor andra hälften af h:net, för det han bärgat Johans **Pahasuo äng**. Upsköts.

s. 739v # 66 - Smeden och afsk. sold:n Johan Granroth fordrade af wolonteuren Carl Friedric Lind 18 daler för en hagelbössa.

s. 740v # 67 - Drengen Erik Andersson från Wehkalax aflade i närwaro af torparedottren Anna Larsd:r från Köykä afbön.

s. 740v # 68 - Förliktes emellan drengen Erik Andersson från Eskola h:n i Wehkalax och **förre hemmans åboen** Lars Josephsson **från Köyckä torp** ang. fordringar bestående 2 tunnor råg och 270 daler.

s. 741 # 69 - Upsk. målet mellan nämndemannen Matts Karpila i Säynäjoki och **torparen** Simon Simonsson **Sysilax**. Tidigare förlikts, at de til hälften skulle bärga den säf och röwass, som wäxer under **Sysilahdenranda äng**. Matts påstod, at Simon bärgat Mattses andel. Simon nekade och lämnade Säynäjoki **rusthålls innehafwarens baron** Johan Gustaw **Mellins** bewis, at det omtwistade stället altid blifwit nyttjad under Sysilax torp.

s. 742 # 70 - B:n Simon Kihlala androg emot **wolonteuren** Anders Berndt **Fårsskål**, at hästar genom Fårskåls ogilda andel i **hägnaden omkring Achtianpeldoma utåkrar** kommit och giordt skada. Swaranden påstod, at Mattela h:ns giärdesgård warit förfallen.

s. 742v # 71 - B:n Axel Jöransson Salo berättade, at **torp:n** Johan Andersson **Myllymäki** ett år sedan kiöpt af honom en häst. Upsköts.

s. 743 # 72 - Upsk. målet. Nybyggaren Jöran Jöransson från Kallenautjo emot dess **broder** nybyggaren Matts ang. åwerckan å **Lakosuo och Kropinoja ängar**.

s. 743v # 73 - Nybyggaren Matts Jöransson Kallenautjo bärgat dess broders Jöran Kallenautjos **Lapinsuo äng**.

s. 743v # 74 - Suinula byamän emot nybyggaren Johan Johansson och smeden Johan Johansson ang. deras skiljande ifrån Pihlajajärfwentausta nybygge.

s. 744v # 75 - B:n Samuel Erola från Orihwesi by klagade, at b:n Jonas Jonasson Mattila har icke bättre wårdat sin giärdesgård omkring bohlåkeren och at hästar der giordt skada. Mattila förmälte, at Erola sielf genom Mattilas hägnad släpt sine hästar i **Orihpohja** under åkern belägne **äng**.

s. 745 # 76 - Jonas Mattila fordrade af Samuel Erola från Orihwesi by 4 cappor hafra, som han af Mattilas numera afl. **fader** Jonas Mattila till låns bekommit.

s. 745v # 77 - Inh. Jöran Henriksson och dess h:u Hedwig Mattsd:r från Lapinnjemi emot qwinspersonen Caisa Thomasd:r ang. slagsmål.

s. 746 # 78 - Upsk. målet. Bondesonen Matts Johansson från Oinasniemi sökt skilnad från **dess trolofwade fästeqwinna** bondedottren Chirstin Mickelsd:r från Juoppola h:n i Uiherla. Bewiljades ingen skilnad. Matses syskonebarn nämndeman Esaias Eriksson i Pitkäjärfwi.

s. 747 # 79 - Landsfiscalen Abraham Åhlman förmälte, at ehuru den undersökningen ang. ämbetsfehl och förseelser, som emot **afledne probsten Salowius** angifne blifwit, i anseende til probstens mellankomne död numera uphörer, skall Åhlman doch - - sig befogad at tiltala **klåckaren Coween**, för det han i omrörde sak **falskt witnesmål** afgifwet. Coween icke tilstädes, upsköts.

s. 747v # 80 - Hofrätten hemställdt. (B.sonen Jöran Thomasson fr. Kockila. B.h:un Brita Johansd:r, gift med Henrik Eliasson Kihlala, är syskonebarn med Jöran Thomasson.)

Kangasalan talvikär. 24-.2.1772
VA Ylä-Satakunta KOa102 s. 187-, mf JK 1720

s. 190 # 9 - Kronolänsman Carl Faworin tiltalte b:n Johan Simonsson Jollinen från Hietalax by i Orihwesi, för det han uraktlåtit at iståndsättja den honom pådelte bron öfwer Bernisoja bäck inom Kuhmalax och å den från Wehkapundari by til Längelmäki löpande allmänna landswägen. Jullinen swarade, at denne wäg icke är honom pådelt, utan har han sin wägaandel innom Orihwesi sokn. Upsköts.

s. 252v # 81 - Rusthållaresonen Johan Henriksson från Hörtsänä i Orihwesi anhöll om inteckning å cornetten Otto von Qwantens ägande Wähäkucko h:n i Storpendo by.

Oriveden ym. talvikäräjät 4-7.3.1772
VA Ylä-Satakunta KOa102 s. 259-, mf JK 1720

s. 259v # 1 - Upbud. (s. 1245: Martila h:n)

s. 259v # 2 - B:n Matts Mikola från Syfwäjärfwi upwiste skattebref å Mickola h:n.

s. 260 # 3 - Matts Mikola från Syfwäjärfwi uptedde i närwaro af sin broder Michel upteckningsinstrument efter des afl. moder Chirstin Mattsd:r.

s. 261 # 4-6 - Upbud. (s. 1246v: Mickola i Syfwäjärfwi, Laurila i Pitkäjärfwi, Kårri i Neulaniemi)

s. 261 # 7 - **Magistern Samuel Salowius** berättade, at dess **moder enkefru probstinnan** Maria Elisabeth **Haartman** är sinnad at hos konungen giöra **ansökning om dubbelt nådåhr**. Anhöll om bewis ang. boets tilstånd. Rätten intygade, at probsten, som aflidit 13.7.1771, warit beswärad med en mycket siuklig kropp, å hwars botande han årligen anwändt ansenlig kåstnad, samt at han å dess innehafde Prästegård förbättrat med märckelige upodlingar. Efterlemnat enkefru och 2 barn, af hwilcka yngsta dottren på tiugunde året. Boets egendom endast 3546 daler.

s. 262 # 8-11 - Upbud. Oeconomiemål. (s. 1250: Sedan landbonden Thomas Jacobsson från Suomasema wid förledit års winterting erhållit andra upbudet å ½ Maunula h:n i Pajukanda, Clemola h:n i Järfwenpä. Wilkilä ang. wägen inom Längelmäki. Resteransakning.)

s. 262 # 12 - **Sold:n** Anders **Sahlstedt** förliktes med b:n Abraham Sipilä ang. drengelön.

s. 262 # 13 - Bewiljades b:n Samuel Samuelsson **fastebref** å ½ Jussila h:n i Hapaniemi. Hans **swärföräldrar** Henric Johansson Jussila och **dess h:u** Chirstin Jöransd:r emot sytning updragit h:net.

s. 263v # 14 - **Klåckaren** Alexander **Coween** hade wid undersökningen om flere af honom emot numera afl. probsten Salowius angifne embetesfel och förseelser efter aflagd ed först berättadt, det han ej hade sig något bekant, som kunde lända probsten till last, men sedan påföljande dagen ändrat sig och i flere delar giordt honom skyldig till angifwelserne. Klåckaren förklarade sig, at han såsom beswärad med hwarannan dags fråsa wid dess wittnesmåls afgifwande icke kommit ihog, hwad han sedermera sig erindrat.
Beslöts: Häradsrätten kan icke hafwa afseende å Coweens förebärande, som hade sådant skedt genom siukdom ådragen minneslöshet; ty - - sakfälla Coween, som likwäl uptäckt sin kundskap, till 20 daler silfwermynt, som denne sokns fattige tilfalla.

s. 264 # 15 - Hemställdt mål. (s. 1255: B:n Johan från Lachtis upbrändt en lada.)

s. 264 # 16 - B:n Henric Ericsson Alanen emot dess granne Matts Ylinen från Kafwala ang. en badstufwa.

s. 265 # 17 - I nämndeman Henric Wesaris ställe antogs b:n Henric Alanen från Kafwalo.

s. 265 # 18 - B:n Simon Michelsson Päskylä anförde, at bondeenckan Maria Mattsd:rs afl. man Eric Ericsson, som warit Simons faderbroder, sedan Simon och dess andre faderbroder Johan delt Päskylä h:n, bygt sig et pörte m.m. - -.

s. 266 # 19 - B:n Simon Päskylä berättade, at sedan dess numera afl. fader för flere år sedan anlagt det tårp, som Anders Ericsson Myllymäki nu bebor, har Päskylä h:n klufwits.

s. 266v # 20 - B:n Johan Wilkilä emot nämdemannen Jöran Wilkilä ang. gärdsle.

s. 267 # 21 - B:n Anders Jöransson meddeltes **fastebref** å Kärcki h:n i Wihasjerfwi. **Fader** g:la b:n Jöran Mattsson. Dess **söner** Matts och Jöran Anderssöner. Skifte 7.3.1768.

s. 268 # 22 - Bönderne Matts och Johan Seppälä jemte Matts och Michel Mikola från Syfwäjärfwi samt Daniel Mattsson och Simon Michelsson Päskylä emot bönderne Johan Rekola, Eric Tuomola, Jöran och Jacob Clemola från Järwenpä, Eric Erickilä, Jöran Yriälä, Matts och Anders Kärki, Matts Nisula, Lars Laurila från Wihasjärfwi, Johan Jullinen, Jacob Hångola, Jöran Riekola från Hietalax, Henric Joensu, Michel Ruokonen, Matts Heikilä, Johan Heikilä, Michel Juopola, Johan Peldola, Johan Erola, Carl Pafwola från Uiherla, Jöran Seppälä, Thomas och Samuel Jussila, Michel Erola, Johan och Jonas Kauppi från Hapaniemi, Matts och Simon Jussila, Matts Heikilä, Eljas Mattila, Johan Mattila från Kauppila, Johan Antila, Eric Mattila från Peilax och Johan Muckola från Pajukanda af Biörneborgs lähn, jämte Christer Mickola, Eljas Mustasu, Johan Mettäs, Eric Pijttala, Anders Pijttala, Eric Erola, Elias Tuomola från Wiuhkola och Jonas Hirtelax från Tawastehus lähn, angående **Ylinen och Keskinen sqwaltteqwarnar**.
Käranderne androgo, at swaranderne före detta fått tilstånd at bygga förenämnde **qwarnar i Päskylän Kåski** forss, som är belägen å kärandernes marck, hwaremot swaranderne i förstone erlagt 24 öre kopparmynt, men sedermera en kappa spannemål hwardera. Som contractet nästkommande höst går ut, så begärdte käranderne förpliktas at antingen ingå med den ny afhandling eller ock blifwa skilde från rättighet til qwarnarnes nyttjiande. Upteddes häradsrätten dom af 25.11.1762, hwaraf inhemtades, det parterne emellan wid 1740 års winterting sådan förening träffat, at Päskylä boerne obehindrat få niuta lika del i qwarnarne som swaranderne, nemligen tre dygn hwardera, utan at Päskylä boerne borde wara i tullens erläggande delagtige eller för någon byggnad widare answarige, ändå något smått för dem sielfwa under malandet sönderginge, men wore det anseenlig reparation, så hafwa Päskylä boerne åtagit sig det därtill jemte swaranderne bidraga, såsom ock at om stenars anskaffande, då de af nyo betarfwas, med dem gemensamt wara sorgfällige, Swaranderne skulle till Päskylä boerne för bränneweden årligen erlägga 6 öre sr:mt hwardera, hwarefter 1762 förlikts, att - -. Swaranderne yttrade sig. at de omtwistade qwarnställen i fordna tider köpt under deras hemman. B:n Johan Rämäsalo, som äfwen äger del i saken, icke tilstädes.

s. 270v # 23 - Oeconomiemål. (s. 1264: **Skreddaren** Matts Elieson i Eräjerfwi capell uptedde dess å skreddareämbetet erhållen fullmakt 1750. Anhöll at dess **son** Johan Mattsson måtte i hans ställe antagas.)

s. 270v # 24 - Upsk. målet ang. förre landb:n å Cuoreniemi rustmästareboställe Jöran Andersson och dess h:u Elin Jöransd:r ang. betalning.

s. 272 # 25 - B:n Eric Henricsson Ruåkonen från Kangasala emot **dess h:us** Lisa Johansd:rs **broder** b:n Samuel Johansson Erola från Orihwesi by ang. Lisas fader- och mödernes **arf** utur Erola h:n efter sin **fader** b:n Johan Erola. Förlikts.

s. 272 # 26 - Johan Henricsson Hirtolax fordrade af corporalen Carl Friedric Lind 60 daler.

s. 273 # 27-28 - Hemställdta mål. (s. 1267: Kuorewesi-saker.)

s. 273 # 29 - **Tårparen** Matts Ericsson **Kåura** från Säynäjoki emot bönderne Matts Jacola och Johan Heikilä från Näppilä ang. wed.

s. 273 # 30 - Johan Wilkilä emot Jöran Wilkilä ang. medels gärdesgård intagade del af Joentakonen åker.

s. 274 # 31 - Johan Wilkiläs son Johan drucken.

s. 274 # 32 - B:n Johan Joensu emot Markus Joensu ang. fordran.

s. 274v # 33 - Bondesonen Simon Mattsson från Martila emot sold:n Thomas Hjort från Kaldila ang. 2 t:or spannemål.

s. 274v # 34 - B:n Matts Martila emot förre nämdemannen Johan Olofsson Kolhi från Safwo ang. en **räfsax**, som han 20 år sedan pantsatt.

s. 275 # 35 - B:n Henric Mikola från Hoifwela androg, at b:n Johan Antila sönderhuggit 2 par stör å hans gärdesgård. Johan sade at han giordt det med länsmannens tilstånd, emedan Henric stängt hans förut nyttjade wäg. Storskiftet giordts häremellan, men icke faststäldts.

s. 275v # 36 - Rusth:n Matts Jarla fordrade af **dragon** Anders **Idström** fr. Säynäjoki 30 d:r.

s. 276 # 37 - Pigan Anna Henriksd:r från Cuoreniemi boställe emot b:n Jöran Kauppila från Kaldila ang. pigelön.

s. 276v # 38 - B:n Johan Josephsson från Ristijärfwi fordrade af Matts Mickola från Syfwäjärfwi 37 plåtar eller 222 daler.

s. 277 # 39 - Japhet Andersson Sirkola emot Matts Mikola från Syfwäjärfwi om 30 daler.

s. 277 # 40 - Pigan Sophia Mattsd:r från Sarkilax capellansbohl i Cuorewesi emot sold:n Jöran Mört från Pihlawajärfwi om oqwäden.

s. 278 # 41 - Upsk. målet. B:n Axell Salo emot **tårp:n** Johan Andersson **Myllymäki** ang. 12 daler för en häst. Förlikts.

s. 278 # 42 - På bönderne Matts Johanssons och Anders Erikssons från Siukila begäran förböds enhwar at söndra hägnaden omkring deras **Kårkeisto och Salmenkuru ängar**.

s. 278v # 43 - B:n Jöran Mattsson Mattila från Eräjärfwi emot b:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi ang. 12 daler.

s. 278v # 44 - B:n Jöran Bertula från Kåckila anhöll, at b:n Abraham Thomasson Tuåmola dersammastädes må jemte honom uprätta skiljegården emellan deras sammanstötande **Kaloniemi ängar**.

s. 279 # 45 - B:n Abraham Mickola från Kåckila emot Jöran Bertula, för det han intagit någon skog till sin innom parternes samfeldte hästhaga belägna **Hirwiloito? äng**.

s. 280 # 46 - B:n Simon Jöransson från Kihlala fordrade af b:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi 198 daler.

s. 281 # 47 - Inh:n Erik Jacobsson från Uotila h:n i Orihwesi by fordrade af sin afl**. broders efterträdare** i äktenskapet b:n Johan Johansson Uotila ersättning för det han 1 13 år warit i tjenst hos honom. Förliktes.

s. 281v # 48 - Wihasjärfwi och Järfwenpä bönderne emot Hapaniemi byamän ang. nyttjande af swedjeländer å **Sinijärfwenma** marck.

s. 282 # 49 - Drengen Carl Eriksson från Tuåmola h:n i Kåckola by fordrade af inh:n Thomas Johansson från Pietilä h:n i Hafwisto 27 daler för ett par stöflor.

s. 282v # 50 - Upsk. målet mellan bondesonen Erik Henriksson från Wentola h:n i Cuhmois och B.n Matts från Syfwäjärfwi ang. besittning af Mickola h:n, som Matts till Erik updragit.

s. 284v # 51 - Upsk. målet emellan Suinula byamän och nybyggaren Johan Johansson och smeden Johan Johansson ang. Pihlajajärfwentausta nybygge.

s. 287 # 52 - Suinula byamän ang. rättighet till Suonperänkorpi skogsmarck.

s. 287v # 53 - Upsk. målet ang. Wilkiläs badstufwa.

s. 288v # 54 - Jöran Wilkilä emot Johan Jussila ang. Niemenwainio täppor.

s. 289 # 55 - Upsk. målet ang. rå- och ägoskilnadstwisten emellan Salo, Suckila, Hoifwola, Råtiala och Kihlala från Salokunda emot Mälli. Upsköts.

s. 290 # 56 - B:n Matts Heikilä från Uiherla fordrade af b:n Matts Mickola från Syfwäjärfwi ½ tunna råg.

s. 290v # 57 - B:n Mickel Råsel från Nickilä klagade, at b:n Samuel Jussila flyttat sin halmlada uppå Samuels under Mickels gårdstomt warande ängsteg. Samuel swarade, at han å sin egen gårdstomt upsatt sin lada. B:n Jöran Thomasson från Nickilä berättade, att det ställe, hwarå Samuel upsatt sin lada, är Mickels ängsteg, den han ständigt bärgat. Afl. länsman Lind förrättat delning.

s. 291v # 58 - B:n Johan Jöransson Kölli uptedde 1770 års höstetings utdrag, hwaraf inhemtades, at hans **swåger** b:n Simon Andersson afstått till honom ½ af Kölli kronoh:n, deribland **Pahasuo rödsel och Pahajoenperä äng**, hwars skillnad **Rominoja** bäck skulle blifwa. Johan klagade, at Simon bärgat Pahasuo rödsell. Simons **h:u** Maria Jöransd:r och Simon förmälte, at skillnaden är från Rominoja bäckes mynning långs med bäcken till **Patama**, hwilken bäck om sommaren aldeles förtorckas.

s. 293 # 59 - Upsk. målet emellan innehafwaren af Äijäis **fendricken** Henric Johan **Spåre** och **majoren** Henric Robert **Silfwerswahn**, som äger Holma gård. Majoren låtit hugga å Äijäis h:ns skog wid **Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinperä** 3000 lass wed, timmer til en bagare- och drengstufwa, en rija, dragonpörte och fähus. Majoren förmälte, at den omtwistade marcken under den tiden Äijäis innehafdes af majorskan Wattsson, blifwit nyttjad under Holma gård.
1) **Sold:n** Israel **Wallin** från Lasola berättade, at **Sonninma** mark under den tid witnet 11 år sedan i 9 år tjent på Äijäis h:n, blifwit derunder enskildt nyttjad och skall Silfwerswahn af majorskan Wattsson begärdt tilstånd at fälla timmer å samma marck men icke fådt.
2) **Tårparen** Simon Mårtensson från Woitila witnade, at tå han år sedan i 3 åhr tjent på Äijäis h:n, har Silfwerswahn låtit fälla långwed å Sonninma marck och när majorskan Wattson sådant åtalt, gifwit henne i förlikning en swinsida.
3) Afsk. **sold:n** Johan **Forsman** intygade, at han ongefär 10 år sedan i 4 år tjent å Äijäis h:n, hwarunder Sonninma marck då nyttjats.
4) Wallherden Johan Andersson från Pehula intygade, at under de 17 år witnet 7 år sedan tjent såsom **drengfougde** å Hollma, har gården nyttjat marcken wid **Wäränsunlähde** och **Sonsarinperä**. Wet icke, hwilkendera af parterne innehar häfden til **Sonninpälystä.**

5) Inh:n, före detta **tårp:n** Carl Simonsson **Sängijärfwi** berättade, at hygget skedt wid Sonninpälystä och Wäräsunlähde, hwilka ställen blifwit nyttjade under Hollma gård, då witnet 45 år sedan i 9 år såsom dreng och wallherde tjent på Äijäis h:n samt sedermera til närwarande tid. Witnet har ej sedt, at tarfwer derifrån blifwit tagne til Äijälä h:n, jämte **Sonsari och Sonnima marcker**, men ängen å sidtn:de marck har bärgats under Äijäis h:n.
6) Inh:n Johan Larsson från Sillanpä witnade, at då han 27 år sedan tjent på Holma gård, hafwa gårdsfolcket hämtat långwed ofwanom Wäräsunlähde.
7) Inh:n Mickel Mickelsson från Hollma gård berättade, at under den tid han inemot 30 åhr wistats å Holma gård, derifrån han 10 år sedan bortflyttat, har skogen wid Wäräsunlähde och Sonsarinperä nyttjats under Holma. - Upsköts.

s. 297 # 60 - Innehafwaren af Holma säteries rusthåll majoren och **riddaren** Henric Robert **Silfwerswahn** anhöll, at rätten, såwäl ang. **Snickari äng** samt Hollma gårds rättighet til **notdrägt** i den derunder belägne siön såwäl åt Äijäis som Pehula byar, wille för dödsfall afhöra dess inkallade witnen.
1) G:la wärdinnan Beata Henriksd:r från Sipilä h:n i Pitkäjärfwi, 70 år g:l, berättade, at då dess **fader efter förra ofreden åbodt Köyckä** Hollma gård tillydande tårp, har hon i 8 år warit dagswerckar å Holma och derunder flere gånger slagit och bärgat **Snickari äng**, hwaråa är en källa och hwilken äng sträcker sig från Holma gårds åkergärd til ett från skogen neder til siön löpande stort dike, hwilken äng sedermera såwäl under witnets 45 år sedan i ett år hos numera afl. häradshöfd:n **Detlofsson**, hwilken ägt Holma gård, hafde pigetjenst, som då dessförinnan hon för pigatjenst hos afl. länsman **Ollenqwist** å samma gård, blifwit derunder bärgad. Den äng, som nuförtiden kallas Snickari och är innom Holma gårds åkerhägnad, har så haft namn af **Kartunperälato**; skolandes Äijäis h:ns ägor möta å andra sidan om förenämnde dike, och har afl. häradshöfd:n Dettlofsson ämnat at låta hägna förstomrörde äng, hwilcket dock hwarken i hans tid eller sedermera blifwit werkställdt.
Under denne äng hafwa Hollma gård ägarene **dragit not**, och den tiden en Joseph åbodt Äijäis h:n, samfäldt med honom nyttjat **fiskewatnet**.
2) B:n Henrick Adamsson Sipilä från Pitkäjärfwi intygade, at han inemot 40 år sedan såsom dagswerkskarl från Pitkäjärfwi tårp warit i arbete å Hollma gård och då en gång bärgat **Snickarin nijttu**. 3) Inh:n Carl Simonsson från **Sängijärfwi tårp** witnade, at han i 50 år wistats å Holma gård och skola Äijäis och Pehula boer i förstone samfäldt med Holma under hwarandres ägor som ock **Nihuajerfwi** sjö idkat fiske, och har **det å Pehula sidan warande djup blifwit hållit för kongsådra** emellan Pehula by och Hollma gård.

s. 299 # 61 - Upsk. målet. Johan Seppälä från Syfwäjärfwi emot sine grannar, som wela drifwa sine kreatur på Kiwinenä skogsudde.

s. 299 # 62 - På Seppälä och Mikkola bönders i Syfwäjärfwi begäran förrättas syn på de ställen, de äro sinnade at upodla.

s. 299v # 63 - Kölli h:ns åboerne företagit sig at drifwa sine hästar å Bertulas och Maunulas från Kopsamo by ohägnade ängar, hwilcket förböds.

s. 300 # 64 - Upsk. målet. Syfwäjärfwi bönderne ang. bärgande å Heponijttu och Aronijttu.

s. 301 # 65 - Bönderne Johan Kampari, Mårten Bengtilä och Jöran Uotila från Rajalax jemte innehafwaren af Rupisu h:n Gustaf Fabrilius hafwa förenats ang. **fiske i Jänjänlaxi wik af Wesijärfwi siö,** så at de hädanefter samfäldt med en **mierda** fiska i den til omrörde wik löpande bäcken och dela fånget. Dock behåller Fabrilius sine katsor å de ställen, hwarest de nu äro nedsatte, hwaremot de öfrige byamän få inrätta sine **katsor** å sidan af Fabrilii. Förbudet at stänga med **nät** kongsådran eller hindra fiskens upstigande til katsorne.

s. 301v # 66 - B:n Jonas Mattila från Orihwesi by emot b:n Simon Påhjala om 231 daler.

s. 302 # 67 - Bewiljades Jonas Joneson **fastebref** å Mattila h:n i Orihwesi by. (Hans **swärfader** nämndem:n Lars Johansson Pafwola.) Förlikning 2.12.1769, at Jonas Jonesons **farbroder** bondesonen Simon Jöransson afstått til Jonas sin andel i Mattila emot 164 daler.

s. 303 # 68 - G:la b:n Jöran Henricksson Laurila från Pitkäjärfwi emot des **son** b:n Jöran Jöransson ang. sytning. Får nyttja ett pörte, ett wisterhus, ett fähus och en lada.

s. 303v # 69 - Hemställdt mål. (s. 1298v: G:la b:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi klagade, at dess **soneh:u** Anna Jöransd:r å en söknedag, då Jöran med henne talt derom, at honom borde lämnas särskilt pörte at bo uti, blifwit ond och med en skiula tagit watn utur en å pörtegålfwet stående såå och kastat honom öfwer hufwudet. Anna nekade.)

s. 303v # 70 - B:n Matts Hoifwola från Pitkäjärfwi emot Mickel Heickilä ang. det denne i 5 år efterhanden plögt Hoifwolas andel **i Lumbisten (Lambisten?) moisio** utåker, så at skiljefåran numera är något stycke uppå Hoifwolas åker. Flyttar skiljefåran å sitt förra ställe.

s. 304 # 71 - **Tårp:n** Simon Simonsson **Sysilax** från Säynäjoki androg, at nämndem:n Matts Karpi bärgat hö och wass under hans **Sysilahdenranda äng** til en åms afkastning.

s. 304v # 72 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijärfwi fordrade af Johan Laurila från Pitkäjärfwi 1½ tunna råg.

s. 305 # 73 - B:n Jafet Sirkala från Längelmäki tiltalte samtelige Kaukola byamän från Cuhmois capellgäld ang. en swed.

s. 305 # 74 - B:n Gustaf Mälli warit wid **bohlräkningen** i Lasola by med drycker öfwerlastad. Mälli nekade. Nämndeman Johan Tilsa berättade, at Mälli warit mycket dristig och ej kunnat tala redigt. **Soknebetjänten** Carl **Brockman** från Säynäjoki: Mälli warit ögonskienligen drucken.

s. 306 # 75 - Drengen Matts Thomeson från Erickilä h:n i Wihasjärfwi berättade, at sedan capellanen Sawenius, boende i Haldia by Luåpiois capell, larsmessodagen om morgonen städslat honom til dräng, har capellanen påstått, at han i tjenst icke inställdt. Upsköts

s. 306v # 76 - Upsk. målet. Drengen Johan Mattsson från Nickilä h:n med sin **swåger** drengen Erik Henriksson från Antila h:n i Pitkäjärfwi twistat med deras **swåger** b:n Johan Laurila ang. utbekommande af deras fädernes **arf** i Laurila h:n. Af 1769 års höstetings domboken inhemtades, det käranderne jämte deras tredie **swåger tårp:n** Matts Andersson **Sulckila** från Padustaipall och ogifta **swägerskas** Maria Mattsd:rs förmyndare fordrat af Laurila deras fädarnes arf och ingått sådan förlikning, at Laurila betalar arfsandelar efter deras **fader och swärfader** Matts Mattsson.

s. 308 # 77 - Rusthållaren Matts Jarla anhöll, at rätten wille ang. de råer, som omgifwa rusthållet, höra witnen. B:n Johan Samuelsson Magnula (53 år g:l och född i Kåpsamo) från Kåpsamo berättade, at hans **fader**, som dödt wid 70 års ålder, omtalt, det för honom i des ungdom under des tjenstetid å Jarla blifwit upläsen en skrift, innehållande at råerne omkring Jarla rusthålls ägor emot Kåckila byamål wore **Kalannitunjohde**, derifrån til **Peldolammi** och midt långs efter densamme i rät streckning öfwer den sidan mötande marcken til en widbuske i **Mustalammi wik af Petäiäjärfwi** (s. 1304: **Petäjäjärfwi**) träsk, derifrån långs med samma träsk till **Orihlahdenniemi**, hwarest är ett stenröse, och widare til ett litet bärg å en **holme i Mustajerfwi kärr**, där Kåckila boernes marck sig sluter och Sahrajerfwi jämte Hirfwijärfwi ägor widtaga, och åtfölja Jarla ägor til **Kiukansia** i en med biörkskog bewäxt backe, hwarest är **lämning af en ugn**, tädan till **Männistonpyycki**, så til **Tuhkurinlähde wid Luhtajoki**; å wästra sidan om Jarla rusthålls och Sahrajerfwi boers i en däld belägne äng, widare til **Rajawuori**, derest efter witnets faders sägen skal wara twänne rösen och ett kårs på berget, derifrån til **Sahra- eller Kåpsamo åmynning**, sedan till **Håjwasalmi** (s. 1304: **Hoifwasalmi**) långs med omrörde å, och sidst til **Kalannitunjohde** (s. 1304: **Kalanitunjohde**); och skall en gammal piga Lisa Mattsd:r från Mattila jemwäl talt för witnet om desse råer.

s. 309 # 78 - Angår slagsmål mellan qwinspersonen Caisa Thomasd:r från Lapinniemi och inh.h:un Hedwig Mattsd:r.

s. 310 # 79 - B:n Lars Thomasson Nickilä från Pitkäjärfwi berättade, at häradsrätten å höstetinget uphäfwit den afhandling, som 31.5.1771 uprättats om Nickilä h:ns besittning emellan honom och b:n Erick Ericksson Parpola från Orihwesi by såsom förmyndare för afl. b:n Henrick Jöranssons och **dess h:us** Maria Ericksd:rs omyndige barn, och Lars således denne wåhr kommer at skilja sig från hemmanets förwaltning. Lars fordrar ersättning för arbetet. Upsköts.

Kangasalan välikäräjät 30-.10.1772
VA Ylä-Satakunta KOa102 s. 1044-, mf JK 1721

s. 1064v # 29 - Upsk. målet. Länsmannen påstått, det b:n Johan Simonsson Jullinen från Hietalax by i Orihwesi uraktlåtit at widmakthålla bron öfwer Bärnisoja bäck inom Cuhmalax capellgield. Länsmannen sade, at Jullinen genom öfwerenskommelse med de Pundariby boer åtagit sig at widmakthålla hela Bärnisoja bro. Jullinen swarat för ½ bron. Befriades.

s. 1122v # 99 - Upsk. målet. Thomas Maunula från Pajukanda i Orihwesi emot cornetten Otto Ludwig won Qwanten och munsterskrifw:n Carl Johan won Hausen om skuld.

s. 1136 # 113 - I närwaro af drängen Johan Andersson från Suomasema i Orihwesi och b:n Matts Marckula från Tåhkala berättade b:n Simon Andersson Tefwa från Hapasari, at sedan hans och Johan Anderssons **broder sjöman** Anders Andersson i Stockholm afgått, har Johan Andersson förrest till Stockholm at emottaga den aflednes egendom, den Johan då icke kunnat utbekomma, hwarföre han wid sin afresa anmodat **riksdagsman** Matts Marckula at den utsöka, som den sedermera med sig hembragt. Begärte redo för egendomen. Simon och Johan Anderssöners **moder** Kirstin Pettersd:r och **broder** Matts Andersson från Tefwa h:n.

Oriveden ym. syyskäräjät 19-25.11.1772
VA Ylä-Satakunta KOa103 s. 863v, mf JK 2345

s. 864 # 1 - Oeconomiemål.

s. 864 # 2 - Wid wintertinget bewiljades rusth:n Matts Jarla andra upbudet å Martila h:n till dess deruti erhållne inteckning.

s. 864v # 3 - Afl. nämndem:n Jussilas i Kaupila **encka** Margaretha Eliad:r anhöll skifte henne och öfrige arfwingar emellan.

s. 865 # 4 - Förmynderskap. (s. 964: Til förmyndare för afl. nämdeman Kauppilas efterlämnade omyndige barn **sönerne** Johan och Eric samt **döttrarne** Walborg, Maria, Sophia och Beatha förordnades i brist af fädernes fränder b:n Elias Mattila från Kauppila.)

s. 865 # 5 - Förordnades at upteckna b:n Johan Joensus afl. swågers bondesonen Matts Jöranssons qwarlåtenskap.

s. 865 # 6-8 - Upbud. (s. 964v #6: ½ Mickola i Syfwäjärfwi, # 7: Klemola i Järwenpä för bondesonen Jöran Eriksson, som erhållit af hans **fader** Erik Simonsson och **moder** Maria Simonsd:r, # 8: Laurila i Pitkäjärfwi)

s. 865 # 9 - Förböds at utan tillstånd nyttia swedjor å rusthållaren Sigfred Hörtsänäs skog.

s. 865v # 10 - Qwinspersonen Anna Thomasd:r från Wehkalax öfwat lönskaläge och framfödt ett flickebarn. Tå Anna tjent å Rupisu h:n i Rajalax hos Gustaw Fabrilius, har okändt karl uti bäärskogen wid landswägen träffat henne och haft sammanlag med henne.

s. 866 # 11 - Qwinspersonen Maria Mattsd:r från Kåckala har af oloflig beblandelse framfödt ett numera dödt flickebarn. Marja swarade, at bondesonen Mickel Jacobsson i Bårgerla henne rådt. Anstånd.

s. 866 # 12 - Rusthållaren Johan Tungelloinen från Längelmäki hade länsmannen meddelt, at b:n Matts Jakola i Napila icke gifwit Tungeloinen **skiutshäst**, då denne rest till Åbo i Längelmäki kyrckans ärender. Matts nekade, at han wägrat gifwa häst. Blef befriad.

s. 866v # 13 - Pigan Sophia Mattsd:r från Sarkilax kapellansbohl i Cuorehwesi emot afsk. sold:n Jöran Mörth från Pihlajerfwi ang. oqwäden.

s. 868 # 14-15 - Förra åboe Matts Adamsson å Mikola h:n från Syfwäjärfwi emot dess måg Erick Henricksson ang. besittningen af Mikola.

s. 872 # 16 - Upbud. (s. 970v: Korri i Neulaniemi)

s. 872 # 17-18 - Nybygg:n Jöran Pihlajajerfwentausta och hans måg Johan Johasson emot torp:n Johan Johansson från Suinula om fordran och nyttiande af åker.

s. 873 # 19 - Länsm:n Wialenius tiltalte Jöran Jöransson Mattila från Hirfwijerfwi, för det han icke förbättrat sin wäg wid byn, den han för at få bättre plan flyttat utur des förra läge.

s. 873v # 20 - Länsmannen Wialenius seqwesteret hos g:le b:n Jöran Gabrielsson Laurila i Pitkäjärfwi 1 koo, 2 qwigor, 1 bock, 2 getter, 6 får och 1 walack för obetalt sytning till Jörans **swärmoder** bondeenckan Anna Henriksd:r. Enär auctionen skulle anställas, har ei andra deraf funnits än 2 getter undangiömde uti ett hus, som tillhört en inhysinge. Jöran försålt hästen till **torp:n** Erick **Yröjoki** i Woitila. Jöran: brist på lifsmedel.

s. 874 # 21 - B:n Simon Kihlala har icke på 2 års tid förbättrat des wägaandel wid byn.

s. 874v # 22 - **Soknebetjenten** Carl **Brockman** å **des h:us** Anna Johansd:rs wägnar och b:n Matts Johansson Kössi från Orihwesi by för **sin h:u** Sophia Johansd:r samt bondesonen Simon Johansson från Hulipas h:n fordrade af sistnämndes afledne **broders** b:n Johan Johanssons **efterträdare i ägtenskapet** b:n Jöran Ericsson Hulipas **arf** efter deras för flere åhr sedan afledne **fader** b:n Johan Henricksson och **moder** Walborg Eliaed:r, som förledit år afgått. Upteckning- och delningsinstrument 4.10.1752 efter Johan Henriksson. Då också **dotter** Chatarina. B:n Jöran Henricksson Pihlajerfwentausta är Anna Johansd:rs **moders systers man**. Upsköts.

s. 875v # 23 - Förafsk. **sold:n** Johan **Tallstedt** från Pitkäjerfwi emot inh:n Thomas från Jullinen om 2 daler. Förlikts.

s. 875v # 24 - Drängen Matts Mattsson från Bertula h:n i Kåpsamo fordrade af b:n Henrick Simonsson Ungila 58 daler.

s. 876 # 25 - Kapellanen Henric Salwenius från Luopiois kapell emot drängen Matts Thomasson från Erickilä h:n i Wihasjerfwi ang. drängestädsell. Förlikts.

s. 877 # 26 - **Torp:n** Matts Andersson **Myllymäki** emot **torp:n** Johan Jöransson **Nujia** (s. 976: **Nuija**) ang. en yxa. Förlikts.

s. 877v # 27 - G:la b:n Simon Knutsson Nickilä från Hafwisto emot **soknesmeden** Matts Thomasson från Hoifwala ang. betalning för ett lispund lin. Förlikts.

s. 877v # 28 - Bondesonen Jöran Jöransson från Sahrajärfwi emot b:n Mårten Henriksson Nickilä från Hoiwola för 51 daler. Förlikts.

s. 877v # 29 - För det **at torp:n** Johan Jöransson Nujia (s. 976v: **Nuija**) från Säynäjoki kiördt med **torp:n** Eric Henricsson **Perkiös** häst samt tillwijt honom des försonte lägersmålsbrott, har Perkiö instämdt Nujia. Förlikts.

s. 878 # 30 - Bondesonen Johan Laurila från Pitkäjärfwi tillstält b:n Johan Natucka 6 daler.

s. 878 # 31 - Å b:n Johan Natuckas wägnar fordrade dess **måg** af b:n Jöran Laurila från Pitkäjärfwi 81 daler.

s. 878v # 32 - G:la b:n Jöran Gabrielsson Laurila och **dess h:u** Walborg Mattsd:r från Pitkäjärfwi berättade, at sedan de genom köpebref 23.2.1771 för 300 daler försålt deras Laurila sk.h:n till **kapellanen** Johan **Utter**, så har denne med lika wilkor 5.11.1771 återafstådt h:net till deras **son** Jöran Jöransson. De anhöllo, at hemmanet tildömmas dem åter. Jöran upbudit hemmanet 3 gånger. Jöran och Walborg förbehållit sig at **nyttia Kaiwannan och Karunanan moisio åkerstycken jemte Tasku och Rajawuoren Nijttu ängar**. Sonen Jöran fick bibehålla besittningen.

s. 881 # 33 - Oeconomiemåhl. (s. 979: **Skomakarelärlingen** Simon Ericsson från Tuomola begärdte at blifwa antagen til sokneskräddaren i Eräjerfwi. Nuwararande **skräddaren** Johan Mattsson icke närwarande.)

s. 881 # 34 - Pigan Chirstin Mickelsd:r från **Nippala** i Orihwesi by androg, at bondesonen Elias Henricsson från Nickilä h:n i Hafwisto under sin tjänstetid hos länsmannen med ächtenskapslöfte plägat med henne kötslig umgänge, hwaraf hon är rådd. Eliases **fader** b:n Henrick Simonsson Nickilä hade samtyckt. Elias nekade.
Länsman Elias Wialenius intygade, at Eliases fader Henric Nickilä kommit till witnet och anmodat honom at blifwa **taleman** för des son och Chirstin samt at utwercka **lysningssedel** för them till 18.10.1772, hwarwid Henric utlåtit sig, at Elias bekändt sig hafwa rådt Chirstin med barn. Witnet föranstaltat om lysningen hos curam ecclesiae gerens **magistern** Samuel **Salowius**, men Eljas har med dess moder om mårgonen, inan gudstjänsten började, hos **kapellanen Utter** förbudit den tillämnade lysningen. **Länsmannens käresta** Anna Helena **Widbohm** intygade sammaledes. - Upsköts.

s. 883 # 35 - Inh:n enckan Maria Henricksd:r emot b:n Johan Kölli från Kåpsamå ang. ersättning för dagswercken.

s. 883v # 36 - B:n Johan Nåppari från Pehula berättade, at han samfäldt med des grannar Thomas Wähä- och Thomas Iso-Magnula äger **Koiwisto ängshaga**, hwaruti de hwar för sig äga **åker och äng styckewijs**. Des grannar slagit och bärgat til et lispund höö å en af Nåppari förut nyttiat och under des åkerstycke i hagan warande g:l swedje. Nämndeman Lars Pafwola funnit, det twistestället ligger gentemot swarandernes åker och åkerhägnad. Beslut: Hagan oskift. Parterne kunna anhålla om delning.

s. 884 # 37-38 - B:n Matts Martila berättade at b:n Jöran Ylöwesis afl. broder Matts Jöransson blifwit skyldig för smide.

s. 885v # 39 - Pigan Hedwig Mattsd:r från Jåensu wallat smedens från Eskola Johan Granroths får och fordrade ersättning.

s. 886 # 40 - B:n Marckus Joensu påstod, at b:n Johan Joensu stulit dess kronopenningar.

s. 887 # 41-42 - Marckus Joensu androg, at Johan Joensu intagit af samf. mullbetesmarcken til 3 tunneland. Förrättas besichtning.

s. 887v # 43 - B:n Marckus Jöransson Joensu androg emot dess swåger Johan Jöransson Joensu och dennes h:u Anna Jöransd:r ang. öfwer Markuses afl. moders Sophia Jöransd:rs qwarlåtenskap författade instrument. Tilldelt en koo Anike.

s. 888v # 44 - Drängen Matts Mattsson från Bertula h:n i Kopsamo emot b:n Gustaw Melli ang. 9 daler.

s. 888v # 45 - Bewiljades b:n Thomas Mickelsson Jussila **fastebref** å ½ Jussila h:n i Hapaniemi. Öfwerenskommelse mellan honom och des **stiufmoder** Chirstin Jöransd:r samt hennes **man** b:n Henrick Jöransson.

s. 890 # 46 - B:n Johan Mårtensson Ojnasjerfwi (s. 987v: Oinasnjemi) wille förbiuda de Kåckila (= Kockola) boer från wägs nyttiande å hans **Lofwijoki** (s. 987v: **Safwijoki**?) **ängar**.

s. 890 # 47 - Hemställes. (s. 987v: Smeden och afsk. sold:n Johan Granroth emot dess fader g:la b:n Matts Henriksson Martila från Liponsalmi ang. tjufweri.)

s. 890 # 48 - B:n Jöran Jöransson Laurila från Pitkäjärfwi emot des **fader** Jöran Gabrielsson för öfwad åwerckan på **Kordennitu** (s. 989: **Kordennijttu**) äng.

s. 890v # 49 - Johan Johansson bewiste medelst upteckningsinstrument af 1766 efter g:le åboens på Siukola h:n i Suinula Johan Johanssons h:u Sophia Mattsd:r, at dess son b:n Jöran Johansson Siukola erhållit i hemfölgd 101 daler.

s. 891 # 50 - G:le b:n Joseph Mattsson h:u Lisa Jacobsd:r från Hallinpencki emot drängen Henrick Henricksson från Aijois i Ruowesi ang. sammanlag.

s. 891v # 51 - Upsk. målet. Bönderne från Syfwäjerfwi och Päskylä emot bönderne från Järfwenpä, Wihasjerfwi, Hietalax, Uiherla, Hapaniemi, Kauppila, Peilax och Johan Muckola från Pajukanda jemte Christer

Mikola, Elias Mustasu, Johan Mettäs, Erick och Anders Pittala, Erick Erola, Elias Tuomola från Wiuhcala och Jonas Hietalax (=Hirtolax) ang. rättighet at hålla **Alanen och Keskinen sqwalteqwarnar i Päskylänkoski**. Förliktes, at swaranderne i deras lifstid emot hela kronotullens erläggande för Alanen och Keskinen qwarnar samt deras byggan- occ reparerande få nyttia qwarnar med det förord, at - - samt lämna käranderne frihet at årligen börja touren med malningen - -.

s. 892v # 52 - **Till nämdeman** uti afl. Matts Johansson Jussilas från Kauppila ställe antogs b:n Johan Jacobsson Recola från Järfwenpä.

s. 892v # 53 - Afl. inh:n Henrick Henrickssons encka Walborg Jacobsd:r från Safwo h:n i Suinula fordrade af b:n Jöran Hallinpencki råg och penningar.

s. 893 # 54 - Nämndemannen Johan Pafwola från Pånsa i Kangasala emot drängen Erick Andersson från Parpola h:n i Orihwesi by ang. fordran.

s. 893v # 55 - Bönderne Henrick Alanen och Matts Ylinen från Kafwala ang. en badstufwa.

s. 894v # 56 - Soknesmeden Matts Thomasson från Håifwola emot torp:n Johan Pihlawajärfwentausta i Suinula ang. fuskeri i arbete.

s. 895 # 57 - Landtmätareämneswennen Abraham Utter emot bönderne Mikola, Bertula, Martila och Tarckala ifrån Kåckila för det de icke lämnat nödige arbetare, då han å landtmätaren Florins wägnar skulle upgå råerne emellan Kåckila och Jarla.

s. 895 # 58 - B:n Johan Wilckilä emot des granne Jöran Wilckilä ang. intagning å Joentakanen åker.

s. 896 # 59 - B:n Samuel Samuelsson Ärälä från Woitila klagade, at **torp:n** Henrick Andersson **Sillanpä** til ängsupodling nedhugget en swedje å ett ställe wid **Yrhijoki**. Henrick sade sig hafwa börjat rödningen med des husbundes och **faders** b:n Anders Samuelsson Äräläs tillstånd. Upsköts.

s. 897 # 60 - B:n Anders Samuelsson (= Danielsson) Årälä från Woitila androg, at bönderne Samuel Samuelsson och Christopher Andersson Ärälä låtit förtrampa parternes gemensamma **Suokanda ängshaga**.

s. 897v # 61 - Oeconomiemåhl. (s. 998v: Skräddarelärlingen Mats Johansson från Lachtis will blifwa till sokneskräddare i Cuorewesi.)

s. 897v # 62 - Förnedrade qwinspersonen Marja Mattsd:r från Kåckila angifwit dess lägersman bondesonen Mickel Jacobsson från Bårgerla, hwilcken nekade.

s. 897v # 63 - Twisten emellan b:n Johan Kampari och innehafwaren af Rupisu h:n Gustaw Fabritius med b:n Matts Pentilä från Rajalax ang. at sistnämde släpt sine hästar i **Kåifwusen Nijtu** (s. 999v: **Koifwusen Nijttu**) samfälte äng. Förliktes.

s. 898 # 64 - **Smeden** Thomas Simonssons **encka** Sophia Simonsd:r från Ungila androg, at sedan hennes man aflidit, har b:n Johan Andersson Bertula från Sijtamo i Cangasala utkräft någon fordran af hennes afl. man. Sophia wägrat, hwarföre Johan Bertula gått i den aflednes smidie och derifrån uttagit samt fördt en smidiestäd. B:n Henrik Simonsson från Ungila är kärandens **swåger**. **Landbonden** Matts Henricksson från Sarckila berättade, at afl. smeden för 4 år sedan å ett bröllopp hos en torpare i Sarckila widgått sig wara skylldig till Johan Bertula 24 daler och då låfwadt.

s. 899v # 65 - Bönderne Anders Bertula och Johan Maunula från Kåpsamo emot bönderne Simon och Johan Kölli ang. deltagande uti Bertula och Maunula hemmans tildelte wägastycken, såwida deras h:n ingen wäg är tillskiftat.

s. 900 # 66 - B:n Anders Bertula från Kåpsamo bewiste med rättsprotocoll af 1760, at Johan Maunula då genom försökning förbudit sig at wid **Kytökorpi äng** uprödia åt Anders et stycke höslag.

s. 900v # 67 - Hapaniemi och Kauppila bönderne emot Wihasjerfwi och Järfwenpä bönderne ang. tillwerckande af swedjer å Hiniwuohrenma, Siniwuorenoja och Witsankiufwas (s. 1002v: **Siniwuorenma, Siniwuorenoja och Witsankiufwas**) marcker.

s. 901 # 68 - Wihasjerfwi och Järfwenpä byamän emot inh.h:n Anna Larsd:r från Järfwenpä för det hon bärgat höö i **Siniwuorenmaa** marck.

s. 902 # 69 - Anhölls förbud för enhwar at färdas öfwer Järfwenpä åboers **Ahdentausta** med hägnader försedde **ängar**. Upsköts.

s. 902 # 70 - G:la **linwäfwareenckan** Menholmskan Maria Mattsd:r från Orihwesi by berättade, at nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio 1769 efter Menholms död tillägnat sig 2 honom tillhörige wallmarsråckar. Jöran sade, at Menholm desamma honom tillstält för hans **möda wid lijkkistans förfärdigande** åt den afledne.

s. 902v # 71 - Bondedottren Marja Simonsd:r från Saricko h:n i Pitkäjärfwi berättade, at bondesonen Johan Mattsson från Laurila h:n i 3 års tid som oftast öfwat sammanlag med henne under **äcktenskapslöfte** och **till befästande** gifwit henne **en förgyllter krusig silfwerring** samt sedermera tid efter annan **ett rödt band, 2 smala messingsringar, et par bruna hanskor och ett brukigt charttunsförkläde**. Marja blifwit rådd, men Johan will icke fortfara med äcktenskap.
Johan bestred sig hafwa öfwat sammanlag eller låfwat äcktenskap. Uphandlat ett par hanskor åt des **syskonebarn torparen** Anders Eriksson **Yrijoki** från Woitila, men som han och **dess h:u** Walborg Ericsd:r icke welat emottaga, försåldt dem åt käranden för 7 daler. Johan numera **trolofwat sig** med bondedottren Sophia Jöransd:r från Mattila h:n i Hirfwijärfwi.
Sold:n Anders **Sahlstedt** från Pitkäjärfwi intygade, at Marja och Johan altid umgåts kärligen sin emellan och mera förtroligt än de hwilcka ei öfwa någon älskoo.
B:n Johan Thomasson Natucka berättade, at Maria och Johan emellan förmärkts i de tre nästförflutne år särdeles wänskap, äfwensom de wid deras gång och återkomst till och ifrån lekstufwor samt andre tillfällen warit hwarannan följaktelige. Witnet hade midsommar-qwällen 1771 genom Saricko h:ns stufwufönster warse blifwit, at Maria och Johan legat uti en säng i samma rum, som warit igenlåst.
Pigan Marja Mattsd:r från Brusila berättade, at hon under sin tjenstetid pingestiden warit at besöka dess moder å Saricko h:n och på dess moders tillsägelse förblifwit öfwer natten hos Maria Simonsd:r uti lada, der hon wid inkommande funnit Maria liggande å des bädd och Johan Mattsson stående på gålfwet, hwarhos Johan om wintern en gång inkommit sig i Sariko h:ns badstufwu, der witnet med Maria legat, och qwarblifwit hos Maria efter det wittnet insomnat. Wist utmärckt wänskap och och förtrolighet moth hwarandra.
Pigan Sophia Thomasd:r från Natuka berättade, at Marias föräldrar nyåhrsdagen wid deras resa hemifrån anmodat witnet at qwarblifwa å Saricko h:n hos deras barn. Sophia lagt sig om aftonen hos Maria i en stufwa. Kårt derefter har Maria uplåtit stufdören, som warit igenlåst och insläpt sin broder och Johan Mattsson. Johan hade famtagit Maria kärligen, hwarefter witnet bortgått och om mårgonen, wid det hon återgått till Saricko h:n, blifwit warse, at en karl med rondaskor nyligen bårdtgått från stufwan. Om wintern, när witnet jemte Maria en natt legat i Saricko h:ns badstufwa, har Johan ditkommit i bara linnet och skor utan strumpor på fötterne. Witnet wet icke huru länge han qwarblifwit såwida hon insomnat. Om wintern, några dagar efter Johan hemkommit från dess resa till Åbo, har witnet en afton gått at fastsätta porten, då Johan kommit löpande i bara skiurtan och omfamnat witnet samt frågat, hwarest Marja wore, warwid witnet tyckt, at Johan haft något i des barm. Dagen efter har Maria för witnet upwist en ring, ett förkläde och ett par hanskar, som hon sagt sig hafwa bekommit af Johan. - Upsköts.

s. 905v # 72 - Oecomomiemål. (s. 1007v: Förafsk. **sold:n** Mårthen **Lagman fångat 3 unga wargar**.)

s. 905v # 73 - B:n Johan Korri från Näulaniemi klagade, at b:n Erick Soltila medelst hägnadens flytning i dess **Joustennjtu** (s. 1007v: **Joustennijttu**) äng intagit den wäg, som förut emellan **Joystennjttu** (s. 1007v: **Joustennijttu**) och kärandens **Nuotajerfwi** (s. 1007v: **Nuottajerfwi**) **äng** lupit och intill kärandens soldate- eller roteåker belägen å **Peilaxmarck**. Swaranden bestred sig hafwa intagit något till dess **Juostennijttu** (s. 1007v: samoin) äng, som ligger å hans egen marck och förmälte, det käranden kan framkomma til des roteåker inwed sin Nuotajärfwi (s. 1007v: Nuottajerfwi) äng. Nämdemannen Matts Karpi har befunnit, at swaranden afstängt wägen till 1½ alnar bred, så at käranden icke kan komma till åker, såwida hans Nuotajärfwi äng sträcker sig till **Nuotajärfwi** (s. 1007v: **Nuottajerfwi**) **träsk**. Förrättas en ny syn.

s. 906v # 74 - B:n Johan Kårri från Niuhaniemi (s. 1008v Neulanjemi) tiltalte b:n Erick Soltila, för det han tillredt sig 2 swedjor å Kårris enskilta **Wuorenpänänä** (s. 1008v: **Wuorenpännenä**) marck. Upsköts.

s. 907 # 75 - G:le nybyggaren Mickel Johansson och närwarande nybyggaren Johan Johansson från Pihlawajerfwentausta emot nybyggaren Johan Johansson ang. besittning.

s. 908 # 76 - Nybyggaren Johan Johansson Pihlawajärfwentausta emot smeden och nybyggaren Johan Johansson ang. nyttiande af Hattistenaho äng.

s. 908v # 77 - Samma personer ang. en sönderkiörda kiälcka.

s. 909 # 78 - Matts Kössi från Orihwesi by emot Jonas Mattila ang. ersättning af skada för hästar.

s. 909 # 79 - B:n Simon Kihlala emot dess granne Henrick Kihlala ang. ersättning för födande af en koo. Upsköts.

s. 909v # 80 - B:n Petter Jussila från Kåckåla beswärade sig, för det b:n Jöran Tuomola upsatt skiljegård emellan deras **Korfwennijttu** (s. 1012: **Korwennijttu**) ängar å annat ställe än skillnaden förut warit.
Drängen Johan Thomasson från Oijnasnjemi berättade, at rån, hwarefter bärgningen skedt, har ett knä, hwarest stått en stör i jorden nedslagen til skiljemärcke. Skiljegården nu 4 eller 5 alnar inpå kärandens äng.
Torp:n Matts Axelsson **Humaloja** från Hålma gård berättade, at han besedt den af swaranden i **Korfwennijttu** upsatte hägnaden och funnit densamma i hela dess sträckning wara inrättad å det ställe, som Jussila och Thuomala h:ns åboerne hållit för rå sine ängar emellan under de 12 års tid han för 15 år sedan tjänt såsom dräng dels å det ena och dels å andra af desse hemman.
Inh:n Henrick Samuelsson från Hörtsänä torp berättade, at han för 30 år sedan jämte åboen å swarandens h:n bärgat Thuomala h:ns Korfwennijttu, då rån war utan någon kruckning.

s. 911v # 81 - Johan Antila från Håifwola / **socknesmeden** Matts Thomasson om fordran.

s. 911v # 82 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijärfwi förmälte, att sedan landtmätaren Gadd 1768 **storskiftadt** hans och b:n Jacob Seppäläs åkerer **och utmärckt skilnaden kring Jöran Mattilas bohlåker å cartan**, som uppteddes med n:o 2 tecknad, och **Mattila uppsatt hägnaden å samma ställe, som chartan utmärcker**, har Jacob Seppälä om hösten inställt sig med nämdeman Jacob Borgarla och utmärckt nytt ställe för hägnaden. Landtmätaren bör bese skilnaden.

s. 913v # 83 - B.n Jöran Mattila från Hirfwijärfwi påstod å nämdeman Jacob Ylinen från Borgerla laga plickt, för det han på Jacob Seppäläs begiäran emot Mattilas willja utmärckt olaga skilnader hans och Seppäläs åkrar emellan. Ylinen hänwisade till häradsrättens tidigare beslut. Ylinen blef befriad.

s. 914v # 84 - Upsk. målet ang. wedhuggning å Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinperä marcker.
(s. 915) Förrättats besicktning 17.11.1772 (oeconomie commissarius Alexander Adde samt nämndemännerne Lars Pafwola och Johan Tilsa). (s. 916) Wid synen namngåfwo witnen följande **råställen**: **Kaipalahti eller Kurgenmieka** (s. 1018: **Kurjenmiecka**), derifrån linea rechta till **Wärasun Lähde** och sedan till **Luckunwuorenotsa** (s. 1018: **Liukunwuorenotsa**) samt sidst till **Klawuksenkallio eller snickari** (s. 1018: **Suickari**). Sedan uppwiste fendriken Spåre följande åwärckningar: Wid **Wäräsunlervon pallysto** (s. 1018: **Wäräsunlewonpällystä**) 200 lass, ett stycke derifrån å samma marck 100, **Warasunoja** 150, **Wärasunlewonnenä** 87, **Wäräsunlewonpällystä** 200, **Sonnistentywys** 60, **Sonninkuru** 30, **Sonninpällystä** 80, ett stycke derifrån å samma marck 150, **Warasunojanpärä** (s. 1018: **Wäräsunojanperä**) 20, **Sonsarinperä** 90, **Sonsarinkorfwänperä** (s. 1018: **Sonsarin Korfwenperä**) 100, wid Oinasniemi wägen 50, **Korfwenperä** 20, **Sonsarin Suon Kårfwenperä** 50 (tillsammans 1387 lass). (s. 917) Silfwerswahn huggit förut på fru Wattssons sida, men förlikts sålunda, at Silfwerswahn afstått från att få ½ af ett års augmentsränta ang. Äijäis h:n.
(s. 917v) **Torp:n** Simon Mårtensson från Woitila berättade, at Äijäis h:n nyttjadt de åwärckade ställen å **Sonninma** och **Kaipalahdenma** under den tid witnet wistats å Äijäis. Under dess tjenstetid på Äijäis hos afl. majorskan Wattsson har afl. majoren (s. 918) Silfwerswahn låtit dess **dragon Holmström** hugga timmer till ett hus å Holma gårds sidan af **Liukonwuori**, men eftergifwit för hygget ½ augmentsräntan.
Afsk. **sold:n** Johan **Forsman** intygade, at hygget skedt på Äijäs h:ns tillhörige marck **Kaipaladenma** kallat af en derinwid warande **Kaipalachti wijk**, å hwilcken marck afl. fru Wattsson för detta haft en swedja.

Wallherden Johan Andersson berättade, at Holma gårds ägaren under den tid wittnet derå warit **drängfogde**, icke utnyttjadt de ställen, hwarå åwärckningarne skedt.
Inh:n Erick Henricksson från Lydickälä wittnade, at det nu åwärckade stället icke nyttjadts under Holma (s. 919) gård under den tid han för ongefärligen 10 eller 12 år sedan i ett år tjänt för dreng hos afl. majoren Silfwerswahn, utan skall majoren, då hans folck förrättadt någodt (s. 919) hygge å **Eskonpaallysta äng**, tillsagt dem at icke åwärcka andres marck.

s. 920 # 85 - Upsk. målet emellan majoren Silfwerswahn och b:n Johan Mårtensson Oinasnjemi ang. det Johan med sin boskap låtit uppbeta en majoren tillhörig äng.

s. 920v # 86 - B:n Anders Mattila från Wehkalax androg, at **fändriken** Henric Johan **Spåre** tagit utur **Wehkalax wijk** eller utom **Wehkajockis** bäckesmynning Mattilas utlagde 13 **nät**. Spåre swarade, at han tagit näten, hwilcka warit utlagde öfwer **kångsådran i Wehkajoki bäckesmynne**. Uppteddes hofrättens dom af 2.12.1760, hwaraf inhemtades, at de Wehkalax byboer blifwit tillåtit idka fiske från **Wehkonniemi** (s. 1022: **Werkonnjemi**) udde utföre till **Längelmäki sjö** och uti **Lewelohti** (s. 1022: **Lewälohti**).
Bondesönerne Simon Jöransson från Mickola och Thomas Andersson Sikala i Lydickälä berättade, at de warit med, då fändricken uptagit från **Wehkojocki** (s. 1023: **Wehkajoki**) bäckesmynnig 8 nät, med hwilka kongsådran warit stängde så måtto, at de på 4 särskilte ställen warit lagde öfwer sundet från strand till strand. 2 mörtnät haft 12 famnars längd.
Nämdeman Matts Karpi berättade, at näten warit lagde twärt öfwer åmynningen på grundt ställe, hwarigenom fisken blifwit aldeles hindrade at upkomma. - Upsköts.

s. 923v # 87 - B:n Axel Jöransson Salo förmälte, at då han med dess **stiufson** Henrik Jöransson, 17 år g:l, försändt dess i fierde året wordne hingst till Kåiwisto by at utskäras, har Henrick wikit in i Salo by, hwarest **smeden** och nybyggaren Johan Johansson Pihlawajärfwentausta, som warit ther at förrätta något smide, utan anmodan **utskurit hästen**. Utskurningen förrättats så illa, at hästen theraf efter 9 dyngn lifwet tillsatt.
Drängen Axel Axelsson från Uotila h:n i Taipale by berättade, at hästen, då den återhämtats från Safwo by för utskärningen, warit mycket styf i bakbenen samt swullen emellan låren och ehuru hästen efter wanligheten kjördts, har hwarken styfheten eller swulnaden afstadnat, utan påstådt tils den efter 9 dygn lifwet tillsadtte. Förliktes.

s. 924v # 88 - Bönderne Anders och Henrick Eskola emot b:n Matts Pietilä från Hafwisto, för det han afbrändt några rijshögar å den nyrödsel wid kärandernes **Wirtamäki äng**. Rätten dömde stället under fäfot, tils byamännen det sin emellan dela.

s. 925v # 89 - Bör förrättas syn å det ställe, som Anders och Henrik Eskola wid deras **Wirtamäki äng** wilja till höslag uppodla.

s. 926 # 90 - Landbondedottren Marja Johansd:r från Säynäjocki emot **torp:n** Matts Eriksson **Kåuru** ang. dess oqwäden, då hon utdrifwit getter från hans rofland.

s. 926 # 91 - **Kapellanen** Johan **Utter** upptedde det skattewärderingsinstrument, som kronobefallningsmannen Gabriel Ahlman författadt öfwer kapellanens innehafwande Woitinen eller **Sarwela i skattewrak** råkade hemmans ägor i Woitila. Kapellanen är sinnad at **till skatte inlösa**.

s. 926v # 92 - B:n Matts Thomasson Håifwola (i Pitkäjärfwi) anhöll om upteckning och skifte efter hans om wåren afgångne **moder** Kirsten Johansd:r (= Jöransd:r), hwars **man** Thomas Thomasson än lefwer.

s. 927 # 93 - B:n Jöran Mårtensson Alanen från Pafwola (=Porfwola) klagade, at bönderne Johan Seppälä och Erick Heikilä från Ackola med deras boskap betat hans **Järfwenpä** (s. 1028: **Järwenpä**) **äng**.

s. 927v # 94 - Qwinspersonen Anna Beata **Fabricia** från Rupisu h:n i Rajalax har efter öfwad olåflig beblandelse i aprill framfödt ett än lefwande piltebarn. Hon berättade, at en resande obekant man kommit till Rupisu, derest **gästgifweriet** tå warit, en afton och öfwadt sammanlag med henne.

s. 928v # 95 - **Torp:n** under Rupisu h:n i Rajalax Jacob Mattsson **Lahdenpohia** och **dess h:u** Lisa Eriksd:r androgo, at b:n Matts Jacola från Nappila wid ett **barnsöhl** på Bentilä h:n sagt till Fabricius, det han öfwat sammanlag med Lisa Eriksd:r. Nämdeman Matts Karpi intygade, at Matts Jacola wid barnsölet till Gustaf

Fabricius sagt: "**Mitä sinusta on, sinä nussit Torparis vaimo**", hwaraf Fabricius blifwit ond och bortgodt. Jacola widgick sig så hafwa af hastighet fält.

s. 929v # 96 - Bondesonen Matts Ericksson från Mattila i Peilax anmälte, at då han för 12 år sedan gått i wall, har b:n Matts Sipiläs från Lydijkälä tillhörige hund å en boskapswila bitit honom i näsan, hwaraf han har ett litet ärr. Inga wittnen.

s. 930 # 97 - B:n Erick Seppälä från Hirfwijerfwi fordrade af nybyggaren Johan Pihlawajerfwentausta 18 daler för en **ressläda**.

s. 931 # 98 - Förra åboen på Pietiläs h:n i Hafwisto Thomas Johansson fordrade af b:n Eljas Kihlalas **enka** Marja Mattsd:r 18 daler för ett hästbyte.

s. 931v # 99 - Nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio fordrade af förra hemmansåboen Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto 24 daler för en häst.

s. 932v # 100 - Drängen Erick Mattsson från Mattila h:n i Orihwesi by emot b:n Anders Ericksson Suckila ang. drängelön.

s. 933 # 101 - Genom dess ombud och **broder** b:n Jöran Mårtensson Alanen från Borgerla fordrade **torp:n** Mårten Mårtensson **Lahdentausta** af bönderne Johan Seppälä och Erick Heickilä från Ackola en tunna korn i ersättning för ätioskada inom Jöran Alanens **Kuiwannijtunkuru äng**.

s. 934 # 102 - Kockila byamän emot Matts Jarla ang. råer, men afsade sig talan.

s. 934v # 103 - B:n Abraham Mickola från Kåckila emot b:n Johan Maunula från Kåpsamo ang. olofligen öfwat **bastflöt**.

s. 934v # 104 - Nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio uptedde 2 afhandlingar den ena emellan honom och **corporalen** Carl Fredric **Lindh** 11.10.1770 och den andra emellan Kallenautio samt Anders och Matts Suckila och Johan Antila från Hoifwola 25.2.1771 ang. rättigheten till en **nyrödsel i Lapinsuo kärr**, hwilcken kärr förr warit under Hoifwola och Suckila byar, men nu efter rågången mellan Woitila och Salokunda skall höra under Woitila. Uprödning på ömsesidor om **Kuiwajerfwi bäck eller Kuiwajerfwenjocki**.

s. 936v # 105 - Afl. **handlangaren** Elias **Menholms enka** Marja Mattsd:r från Orihwesi by bewiste, at Menholm gifwit Matts Jöransson Kallenautio 63 daler och en **förgyld silfwertumlare**, hwaremot Menholm skulle få i besittning Matses ägande ½ Kallenautio nybygge. Matts lofwade återgifwa tumlaren.

s. 937 # 106 - Afl. handtlangaren Mehnholms enka Marja Mattsd:r androg, at nybyggaren Jöran Kallenautio utan hennes tillstånd bortflyttadt från nybygget en Menholm tilhörig lada.

s. 937v # 107 - På b:n Thomas Jacobsson Maunulas anfordran lofwade Matts Henricksson Maunula från Pajukanda erlägga till honom 9 daler. **Delt** sin emellan **hemmanet**.

s. 937v # 108 - Från drängen Henrick Elieson tjänande i Rupisu h:n i Rajalax har stulits åtskillige persedlar. Misstänckes skräddaren Simon Johansson från Pånsa.
Henrick berättade, at sedan tjufwen öfwerkommit wisterhus nyckelen, hwilken warit lagt å et wist ställe under wisthuset emellan golftiljan och wäggen, och dermed ingåt, så har han derutur tagit och utom gården affört en låst kista. Frånhändt **en 12 dalers, twå 6 dalers och twå 3 dalers plåtar, 1 silfwerpenning, 6 piecar?, twå klackringar af silfwer, 1 blåbrokig tryckt näsduk, 1 spegel samt 10 mässings- och metalsknoppar**.
Skräddarens h:u Sara Wallin berättade sig hafwa funnit Henricks frånstulne näsduk i dess mans wisthus inlagd uti råckfickan och i dess mans kista 2 förgylte silfwerringar.

s. 942v # 109 - Upsk. målet emellan Suinula och Eskola ang. rättighet till Suonperänkorpi.

s. 944v # 110 - Upsk. målet emellan Suinula byamän och nybyggaren Johan Johansson och smeden Johan Johansson ang. skiljande af Pihlawajerfwentausta nybygge.

s. 946 # 111 - Johan Martila emot Johan Siukola från Suinula ang. deras tomter.

s. 946v # 112 - Upsk. målet. Salokundabönderne emot b:n Gustaf Mälli ang. **mellanråer**.
Sold:n Thomas **Frisk** från Borgerla berättade, at Hoifwola förra hemmansåboens **son** Salomon Andersson (39 år g:l) för 5-6 år sedan sagt, at theras ägor skulle skiljas med råer **Ketunwuori**, therifrån till **Kurulahdenkuusi** och sedan till **Warpuswuori** med n:o 7 teknad å landtmätarechartan, men Kurulahdenkuusi råställes läge är witnet obekant.
Fiskaren Eric Jöransson från Prästegård berättade, at då han öfwer 20 år sedan tjänt i ett års tid för dräng hos förre åbon Matts på Melli h:n och åtfölgt honom till höbergning i **Jupajocki** (s. 1044: **Jupajoki**), har Matts Mälli sig utlåtit, at i **Tuomioja bäck** wore rå parterne emellan.
Inh:n Johan Mickelsson (72 år g:l) från Kåckila omtalte, at g:le b:n Olof Olofsson Suckila i witnes ungdom sagt, det **Tuomenoja** rå wore, där en bäck löper genom **Salmentaustape(l)donma täppa**, hwarifrån skilnaden skulle sträcka sig till **Moisiomäki**, som ej är å cartan anmärckt, thedan till **Ketonlewo**, widare till **Kurulahdenkuusi**, hwarest en gran på södra sidan om Siukola (=Suckila) h:ns **Kurulato äng** hållits för rå, hwarifrån den sträcker sig till **Warpuswuori** berg, derest rån wore utmärckt med trene skuror i en stor gran, samt yterst till **Hirsikanganmäensyriä**, derest skall wara ett stenrösse.
B:n Johan Seppälä (inemot 60 år g:l) från Akula berättade, at förre b:n Olof Suckilas **son** Henrick omtalt, at skilnaden wore uti Suckilas täppa och at linien skulle theraf afskiära till 2 famnars bred på swarandens hemmans sida.
Torp:n Mickel Mickelsson (öfwer 60 år g:l) från Holma gård berättade, at då han i dess ungdom tjänt såson dräng hos Matts Andersson Råtialas numera afl. **fader** b:n Anders Olofsson och jemte Matts warit till **Hirsikanganmaa** skogsmarck at nedfälla timmer, har ett trä fallit på Matts Råtiala, derwid denne sig utlåtit: **månne jag nu warit på andras marck och derföre fick min lön.**
Inh:n Christer Andersson (56 år g:l) från Hirfwijerfwi intygade, att swaranden nytjadt marcken intill Suckila h:ns åkertäppa samt at g:la b:n Simon Melli sagt, det någon Melli h:n tillhörig marck wore innom samma täppa, hwarutom Sarkila (=Suckila) g:la wärd sig utlåtit, at Mälli h:ns marck sträcker sig intill Suckila åkertäppa.
Soldateenkan Kirstin Andersd:r (73 år g:l) från Melli berättade, at Mälli h:ns åboerne hållit täppan wid Suckila för rå, hwarutom witnet förmälte, at den marck swaranden will sig tillägna wid **Warpuswuori**, blifwit under samme h:n nyttjad och at derå warit en swedja, den swarandens förfäder nyttjadt.
Torp:n Johan Johansson Pihlawajerfwentausta intygade, at den tid han godt i wal har råstället kallats **Warpuswuori**. - Anstånd.

s. 950v # 113 - Fortsättning till 112 #. Käranderne förmälte, at **Soimasuo swedje** är wid swarandens upgifne **Warpuswuori** råställe, hwarest swaranden påstod icke finnas någodt bärg utan en slät marck. Förwisas till häradssyn.

s. 951v # 114 - Gustaf **Fabrisius** från Rupisu h:n i Rajalax anmälte, at han i anledning af bokhållaren Gustaf Asps från Mässeby bref blifwit instämd at swara ang. hans **afl. h:us** Maria Christina **Fabrilias arf** efter hennes föräldrar.

s. 952v # 115 - Fortsättning till 107 #.

s. 955 # 116 - Upsk. målet ang. qwinspersonen Caisa Thomasd:r från Lapinniemi.

s. 955v # 117 - **Sold:n** Matts **Kihlbeck** från Kåckila klagade, at b:n från Hafwisto Henrick Nickiläs hästar uppätit dess kornwäxt.

s. 957 # 118 - Sadelmakaren i Åbo Jonas Lindberg emot b:n Samuel Erola, som borgat **wollenteuren** C. G. **Schiöneman** för 69 daler.

s. 958v # 119 - B:n Jonas Mattila från Orihwesi by wille förbjuda en och hwar at gå genom hans å Prästegårds sidan om kyrckan och wästra sidan alf landswägen belägne åker.

s. 959 # 120 - Länsmannen Wialenius anmälte, **at nämdeman Lars Pafwola wägrat** blifwa honom fölgacktig till Kallenautio nybygge at efter kronobefallningsman Ahlmans ordres derstädes **gripa en kar** från Alavo kapell Elias Elieson, genom hwilken efterlåtenhet händt, at Elias med möda kunnat gripas. Pafwola förklarade sig, at hans hästar icke warit hemma stadde, då han blifwit tillsagd at förresa till Kallenautio. Nämdeman warder **från nämdemannasyslan skild.**

s. 960v # 121 - Aldenstund häradshöfdingen i mårgon tidigt nödgas afresa till Cangasala at der förrätta urtima ting, upskjutes 8 mål till wintertinget. Bl.a. saken mellan nybyggaren Matts Jöransson Kallenautio emot **nybyggaren** Jöran Jöransson **Aituajocki** (s. 1054v: **Aituajoki**) om en förlikning.

s. 961v # 122 - B:n Jonas Jonasson Mattila i Orihwesi by **antogs till nämdeman** i stället för den afskedade Lars Pafwola. Nämdeman Matts Mickelsson Karpi bedt avsked från nämndemannasysslan.

s. 961v # 123 - Länsman Wialenius med nämdemännerne Ylinen och Tilsa förordnades at syna och beskrifwa det ställe wid **Janckiojankorpi**, som b:n Jöran Simonsson Thomala från Kåckila (= Kåckola) är sinnad at upodla till äng.

Oriveden ym. talvikäräjät 11-17.2.1773
VA Ylä-Satakunta KOa105 s. 128v-, mf JK 1721

Nämdemän: Jöran Jöransson Wilkilä, Jacob Jacobsson Ylinen från Borgerla, Johan Henricksson Tilsa från Safwo, Esajas Ericksson Antila från Pitkäjerfwi, Hinric Ericsson Kafwala, Jonas Jonasson Mattila från Orihwesi by, Johan Jacobsson Rekola från Järfwenpä.
- Gudstjensten af curam eclesiae gerens **magistern Samuel Salowius**.

s. 129v # 1 - Upbud.

s. 129v # 2 - **Fastebref** för b:n Matts Jöransson Kärki **å ½ Kärcki h:n** i Wihasjerfwi. Lösens erläggande till bondesönerne Matts Ericksson från Pajukanda och Jacob Henricksson från Kauppila, dels arf. Mattses **fader** Jöran Mattsson och **broder** Anders Jöransson.

s. 131 # 3-6 - Upbud. Oeconomiemål.

s. 131 # 7 - Qwinspersonen Sophia Jöransd:r från Pärri enstaka h:n påstod, at hon af oloflig beblandelse med drängen Johan Markusson framfödt barn. Båda hade tjenst å Pärri h:n. Drängen nekade och blef friad.

s. 132 # 8 - Jemte **mag:n** och curam gerens Samuel **Salowius** fordrade **capellanen** Johan **Utter** af förra landboen å Äijäis h:n Lars Josepsson de 180 daler, den denne utaf kyrckiomedel 1769 til låns bekommit. Lars försåldt det pant förskrefne swettfuxstodet.

s. 133 # 9 - Såsom **föreståndare öfwer fattigmagazinet** fordrade **capellanen** Johan **Utter** af **förra landboen** å Äijäis Lars Josepsson en tunna råg, som Lars för 12 år sedan lånt.

s. 133v # 10 - Oeconomiemål. (TMA:ssa: Kongl. förordning om fiske 14.11.1766. **Kuore** eller **nors**. **Liustrande** må uphöra om wåren.)

s. 133v # 11-12 - Restransakning. Hofrätten hemställdt.

s. 133v # 13 - Skattewärdering öfwer Korpitorp kronoh:n i Cuorewesi capel.

s. 134v # 14 - Hofrätten hemställdt.

s. 135 # 15 - Majoren Hinric Robert **Silfversvahn** och rusthållarne Matts Jarla samt Henrick och Sigfred Onnistaipale anmälte, det deras **till första tältlaget hörande tråtssadel under commenderingen till Pommern** kommit det andra tältlaget til godo utan at de fått någon annan i stället.
Dragon Anders **Idström** från Säynäjoki, som äfwen **warit i Pommern**, berättade at **1760**, då de **rest ifrån Hangoudd**, har första tältlagets tråtssadel följt med den öfriga tråtsen **på fartyget**. Blandats sig med hwarandra, warwid det första tältlaget blef utan.
Torp:n Johan Jöransson **Nuija** intygade, at då han **1762**, efter det **dragonerna warit från Pommern återkomne**, rest til Tyrfwis sokn dragon Idström till mötes, har han sedt, det första tältlagets sadel där, men wid tråtsens utdelande här en af herrar officerare gifwit sadelen til det andra tältlaget, ehuru witnet satt sig deremot. - Afsk. dragon Matts Dahlbäck från Kangasala kunde ej här wittna.

s. 135v # 16 - På egne och sine 4 **bröders** Mickel, Johan, Jacob och Anders Anderssöners wägnar uptedde b:n Henrick Andersson Sackola från Pajukanda ett testamente: Jag Henrick Henricksson bonde på Sackola h:n - - i löst - - jemlik delning min **brodren** Henrick Anderssons (po: Anders Henrickssons) söner emellan, undantagandes at äldsta **brodren** Henrick Andersson, som besitter Sackola h:n.

s. 136 # 17 - Kopsama, Sahrajerfwi, Hirfwijerfwi och Woitila byamän från den sk. **Jupakanten** anhöllo, det **smeden** på Holma säterje Matts Thomasson finge såsom socknesmed betjena dem och Onnistaipale och Hörtsama samt Safwo byamän med smide, emedan de 2 andra i soknen warande smedar icke hinna och äro dyrleigda.
Soknesmeden äfwen Matts Thomasson från Håiwola, som 1770 erhållit fulmakt at wara smed i **Jupakant**, bestred antagande. **Soknesmeden** Henrick Andersson från Orihwesi by war också emot. Sökanden förordades.

s. 136v # 18 - Förböds inhysingar at utan tilstånd tilgripa Pitkäjerfwi bys skog.

s. 137 # 19 - B:n Axell Jöransson Salo uptedde ett af **comministern Utter** 1761 uthändigadt bewis: Att b:n Johan Elijesson från Salo h:n wid dess **äldsta sons** Jöran Johansson **änkas** Anna Johansd:rs bröllop med dess **andra man** Axel Jöransson utlofwade, det Axel med **dess h:u** Anna skola stå för hemmanets wärdskap tills Johan Eliessons sonason skulle blifwa manwuxen.

s. 137v # 20 - Förböds inhysingarne utan byamännernes lof nyttia deras skog och mark.

s. 138 # 21 - Fältwäbelen Gustaw Lydeen emot dess förra landbo på Kuorenjemi rustmästerboställe Jöran Andersson ang. bristande bygnad o.a.

s. 139 # 22 - B:n Jacob Mattila från Eräjerfwi by androg, at b:n Johan Johansson Mattila om hösten lagt grundstenar till ett hus så när inpå Jacob Mattilas åker, at den wanliga **byawägen** kommer at flyttas til par famnar på kärandens åker, hwarutan swaranden är sinnad at så när till kärandens **stegerhus** bygga ett annat dylikt för sig, at wådeld deraf befaras. Börjat redan draga stockar. Käranden anhöll om **tomtjämkning**. Alt annat men ej tomt **delt** 8-10.6.**1762**.
Stegerhuset förmälte swaranden sig ei wara sinnad at bygga annostädes än wid deras **allmänna wattubohl wid åen** och ej närmare, än at boskapen kan till och från watnet beqwämligen komma emellan bägges stegerhus. Swaranden påstod, at **tomten** blifwit **deld** för mera än 30 år tilbaka. - Förrättas syn.

s. 140v # 23 - B:n Johan Jöransson Jåensu upwiste ett af numera afl. b:n Mats Jöransson Jåensu til Johans h:u Anna Jöransd:r giordt testamente.

s. 141 # 24 - Augmentsb:n Mats Martila från Liponsalmi klagade, at dess räntetagare rusth:n Mats Jarla altsedan 1765 ej kunnat förmås till liquid med honom.

s. 143 # 25 - Numera afl. åboen på Pihlajajerfwentausta nybygge Mats Johansson har 1769 updragit nybygget till des nuwarande innehafware smeden Johan Johansson.

s. 144 # 26 - B:n Johan Laxi androg. det grannen Simon Laxi flyttat sine hus öfwer råån.

s. 146 # 27 - B:n Simon Laxi androg, at han har en enskidt hästhaga på en till Kotolachti träsk löpande udd, som stöter till en hans grannes Johan Laxis åker.

s. 148 # 28 - Simon Laxi emot sin granne Johan Laxi ang. delnig af ängarne genom landtmätaren Gadd.

s. 148v # 29 - B:n Mårten Heikilä från Pitkäjerfwi androg emot Matts Håiwala, at råen emellan parternes **diderikin peldo** åker före gått rårätt fram; men medelst **tilsatte stenar mitt uti skilnaden** har det händt, at jorden, som består af lös grund, efterhand gifwit sig undan och skridit nedanåt Heikiläs åkerskifte, så at där nu är ett knä.
G:la b:n Henrick Andersson Sipilä (öfwer 60 år g:l) från Pitkäjerfwi bekände, at han från sin barndom wistats i byn och kommer han i hog, at då gärdesgårdsdelning för 30 år tilbaka skedt, har råen emellan Heikilä och Hoiwala i diderikin peldo gått ifrån de hörn, där begge desses gärdesgårdar sammanstöta samt sedan rårätt fram åt **Lammistå träsk**. - Upsköts.

s. 149v # 30 - **För efterlåtenhet uti deras ämbete afsatte nämdemäns** Lars Pafwolas och Matts Karpis ställe antogs b:n Gustaf Fabrilius från Rajalax.

s. 150 # 31 - I Kopsama byalag boende inhysingar och annat löst folck förböds at till deras tarfwor nyttia bysens samfälta skog.

s. 150 # 32 - B:n Jöran Ylöwesi emot b:n Matts Martila ang. fordran.

s. 152 # 33 - Landtmät:n **Gadd** emot b:n Anders Ärälä från Woitila ang. landtm.arfwode.

s. 153v # 34 - Skräddarelärlingen Matts Johansson från Lachtis by i Cuorewesi är sinnad at blifwa till sokneskräddare där.

s. 154v # 35 - Upsk. målet. Enkan Walborg Jacobsd:r från Safwo h:n i Suinula emot b:n Jöran Hallinpenki ang. fordran.

s. 156v # 36 - B:n Henrik Eliesson från Kihlala androg i närwaro af dess **stiufmoder** enkan Maria Mattsd:r, at sedan dess numera afl. **fader** Elias Henricksson för flere år tilbaka updragit till Henrick besittningen af Kihlala h:n, har han förbehållit sig til sytning åker- och ängsmark. Påstod, at enckan ej berättigad til sytning. Änkan ansågs wara berättigad.

s. 157v # 37 - Bönderne Gabriel och Henrick Isoperhe samt Mickel Nickula från Koifwuniemi emot Ponsa och Mäyrä bönderne ang. råer. **Wicelandtmätaren** Abraham **Utter** förrättat rågång, men alle deras pretentionslinjer ej blifwit uphuggne. Utter med 2 nämdemän förrättar ny rågång.

s. 158 # 38 - Ponsa och Mäyrä byamän kärade, at b:n Henrick Isoperhe från Koifwuniemi emot samtelige rågrannarnes förbud af sielfswåld förstördt en rå af fem stenar, som wid **landtmätaren** Erick **Wijks** parternes ägor emellan ungefärligen för 21 år sedan förrättade rågång funnits emellan **Wachterincanda och Lechtiwuori råer** och käranderne namngofwo till **Ylinen alustan pyki** på ett bärg. Isoperhe sade sig endast i samtelige rågrannarnes öfwerwaro eftersedt, om under stenrösen skulle finnas något hugget kors i bärget. Henrik befriades.

s. 159 # 39 - B:n Erik Mickola från Ylöjerfwi (=Syfwäjerfwi) emot dess tilämnade swärfader g:la b:n Matts Adamsson ang. förwaltningen af Mickola h:n.

s. 161 # 40 - G:la b:n Matts Adamsson Mickola från Syfwäjerfwi släpat 50 lass af gårdsens giödning å sin til sytning förbehållne Randanitun moisio åkertäppa.

s. 161v # 41 - B:n Erick Mickola från Syfwäjerfwi emot Matts Adamsson ang. en oxe.

s. 161v # 42 - B:n Mats Heikilä från Kaupila androg, at dess granne Johan Mattila huggit 9 lass kastwed och 20 lass långwed å Johans enskilte **Paloma (Palomäki**) skogsmark.

s. 162v # 43 - B:n Elias Mattila från Kauppila kärade, at b:n Mats Heikilä huggit långwed å Mats Heikiläs enskilte **Kurkihuchtansarka skogsteg**. Johan Mattila sade, at Mattila och Heikilä hafwa sine egne skogstegar å Kurkihuhdan sarka skogsmark. Upsköts.

s. 163v # 44 - B:n Elias Mattila från Kaupila beswärade sig, at dess granne Matts Heikilä slagit och bärgat höö öfwer råen i kärandens **Köykänsarka äng** til 3 alnars bredd och 7 famnars längd. Swaranden sade sig slagit såsom förrut från äldre tider skiedt utmed et å ängen warande knä, där en sten är.
Sold:n Stephan **Fält** från Päilax berättade, at då han för 6 år sedan såsom dreng i 5 åhrs tid tient hos Elias Mattila, har mellanråen gått ifrån en stor wijdbuska wid swarandens åker i rätt streck till skiljediket emellan Jussila och Heikilä åkerskiften.
Drängen Jöran Eliesson från Kaupila, som sade sig för 4 år sedan 1 2 års tid tient hos käranden, berättade at råen gått ifrån dikesmynningen mellan Mattila och Jussila hemmans åkrar rårätt til och mittigenom en stor wijdbuske inwid Heikkiläs åker.

s. 165v # 45 - B:n Johan Mattila från Kaupila androg, at sin granne Matts Heikilä 3 år sedan flyttat gärdesgården emellan byens samfäldte **Kortesuo äng** in på kärandens åker.

s. 165v # 46 - G:la b:n Mats Mattila från Syfwäjerfwi emot dess tilämnade måg, nuwarande åboen af Mattila Erick Henricksson ang. fordran.

s. 167 # 47 - **Sockneskrädd:n** Matts Eliesson från Eräjerfwi och **skräddarelärlingen** Simon Ericksson från Järfwenpä berättade sig hafwa förlikts ang. det at Simon förfördelat Matts Eliesson och dess **son** Johan Matsson uti skräddarehandtwerksidkande.

s. 167 # 48 - Upsk. målet. B:n Erik Eriksson Parpola från Orihwesi by såsom förmyndare för afl. b:n Henrick Jöransson Nickiläs från Pitkäjerfwi omyndige barn emot inh:n Lars Thomasson från Håifwala h:n ang. någon ägendom. Lars Thomassons **h:u** Anna Mattsd:r och **dotter** Lena. Anstånd.

s. 168v # 49 - B:n Henrick Andersson Sackola från Pajukanda anhöll om skifte öfwer den egendom, som des än lefwande **faderbroders** Henrick Henricksson Sackolas afl. **h:u** Anna Johansd:r efter sig lämnat och 1768 upteknats. Skiftet förrättas.

s. 169 # 50 - Upsk. målet emellan g:la b:n Joseph Mattssons h:u Lisa Jacobsd:r från Hallinpenki och drängen Henrick Henrikcksson från Ajois i Ruowesi ang. ryckten.

s. 170v # 51 - Nybygg:n Johan Johansson Pihlajajerfwi bärgat nybygg:n Johan Johanssons g:la swedjelämning.

s. 171 # 52 - Upsk. målet. Nybygg:n Michel Johansson från Pihlajajerfwi emot smeden och nybygg:n Johan Johansson. Slagit Mickel med armbogen, så at denne swimmat och kullfallit.

s. 172 # 53 - Afsk. sold:n Jöran Mört och dess h:u Regina Thomasd:r från Pihlajajerfwi emot nybygg:n Johan Johansson ang. stöld.

s. 173 # 54 - Upsk. målet. B:n Petter Jussila från Kåckola klagat, at b:n Jöran Tuomala upsatt skiljegård emellan theras **Korwennijttu ängar** å ett annat ställe.
Drängen Matts Johansson från Woitila berättade, at då han på fierde året sedan i 2 års tid tient för dreng hos Petter, har råen i **Korvenijttu** giordt et knä, hwarest stå en stör till skiljemärke. Torpareh:un Kirstin Israelsd:r **Humaloja** från Hålma intygade, at hon tient hos swaranden ett år för 20 år sedan, under hwilken tid Korvennijttu ängar bärgats efter swarandens nu upsatte gärdesgård, samt at then sten, det käranden nu wil hafwa ängsråen, samma år burit å stället. - Förliktes.

s. 175 # 55 - Upsk. målet. B:n Johan Kårri emot b:n Erick Såltila för det denne tilredt sig 2 swedjor å Korris enskilte **Vuorenpännenä mark**.
Skrädd:n Markus Jacobsson från Nappila intygade, at då han för 2 år sedan förrättadt skräddarearbete å Korri h:n, har kärandens **faderfader** g:la b:n Johan Kårri sagt, at råen emellan Kårri och Såltila wore wid Wuorenpännenä gamla **boskapshwiloställe** i siöstranden och at Såltila ej finge nyttia skogen wid den i senare tider nyttiade boskapshwila.
Inh:n Jacob Jacobsson från Pajukanda omtalte, at han för 30 år sedan warit i wall med Wehkalax bys fädrift och drifwit den i en boskapshwila wid siöstranden något stycke från Kårri h:ns ofwan för detta hwiloställe, har kärandens faderfader Johan Kårri gärdat en af honom nedfäld swed. - Upsköts.

s. 176 # 56 - **Såld:n** Elias **Granroth** från Orihwesi by androg emot dess rotebönder Samuel Erola, Erick Parpola och Thomas Konti, at wid den för några år sedan förrättade torpsyn förordnats, det soldateenkan Marja Johansd:rs helt när till torpet bygde fähus skulle af swaranderne bårtflyttas. Samuel och Marja motsatte sig flyttande, enär fähuset nytt och är ej till hinder. Anstånd.

s. 177 # 57 - Nämndemannen Johan Rekola från Järfwenpä fick afresa för sina ärender.

s. 177 # 58 - Fortsättning till 56 #. Förlikts.

s. 177v # 59 - Nybygg:n Johan Johansson Pihlajajerfwi emot inh:n Mickel Johansson ang. oqwäden. Sagt: Murhamies, eller mördare.

s. 178 # 60 - Upsk. målet. B:n Samuel Ärälä från Woitila emot **torp:n** Henrick Andersson **Sillanpä** ang. ängsupodling wid **Yrhijoki**. Capellanen Utter förmälte, at torparen erhållit hans tilstånd at anlägga torpet. Förliktes.

s. 179 # 61 - Förra nybygg:n Mickel Johansson från Pihlajajerfwi androg, at han med sin afl. fader Johan Ericksson uptagit detta nybygge.

s. 180 # 62 - B:n Anders Ärälä beswärade sig i närwaro af sine grannar i Woitila, at han efter förrättadt **storskifte** öfwer byns åkrar, ängar, skog och mark hwarken har sine gamla ägor i behåll eller fått fult ut efter det nya skiftet, utan skall han wara lidande och **wanlottad**. Beror af ägodelningsrättens skärskådande.

s. 180v # 63 - **Torp:n** Johan Johansson från **Maunuckala** återfordrade de 24 daler, som han nybygg:n Matts Jöransson Kallenautio försträkt. Anstånd.

s. 181 # 64 - **Socknesmeden** Mats Thomasson från **Jufwa** androg, at **smeden** å Hållma gård Mats Thomasson medelst förrättadt smide förfördelat käranden i sin näring. Förliktes.

s. 181 # 65 - B:n Simon Martila från Suinula emot b:n Johan Martila ang. ett tomptebref.

s. 182 # 66 - Forts. till 48 #. Lars Johansson ingaf förteckning öfwer utelemnade waror.

s. 183v # 67 - Ingafs en emellan b:n Thomas Andersson Konti från Orihwesi by och dess **broder** Gustaf Andersson Mälli samt **systrarne** Anna (**man** Erick Ersson Parpola) och Marja (**man** Sigfred Hendricksson Hörtsänä) med deras män uprättad afhandling 1772 om deras afl. **faders** och **swärfaders** Anders Jöranssons qwarlåtenskap i löst. Den aflednes **änka** Marja Jöransd:r. Den äldsta **brodern** Thomas köpt h:et till skatte. Uppehåller sin moder.

s. 185 # 68 - Upsk. målet. Inh. Lars Thomasson emot b:n Erick Parpola från Orihwesi by såsom förmyndare för afl. b:n Jöran Nickiläs från Pitkäjerfwi omyndige barn ang. ersättning för arbete.

s. 187v # 69 - Sedan capitainen Petter Gustaw won **Delwig** trädt **i gifte med** afl. **capitaine** Berndt Adrian **Klicks änckiefru**, har Delwig i sterbhuset funnit en af numera afl. b:n Staphan Samuelsson Kölli i Kopsama 1756 utgifwen förskrifning på 180 daler. Instämt Staphans **efterträdare i ächtenskapet** Simon Andersson Kölli, (dess **h:u** Marja Jöransd:r). Instälte sig äfwen b:n Johan Jöransson, hwilkens **fader** Jöran Eskilsson (nu g:l) blifwit bolagsman med Staphan sedan denne skuld blifwit giord, och nu innehafwer ½ af Kölli. Utreddes at Staffan lämnat efter sig en **son**, hwilken efter fadrens död födts men kort derpå äfwen aflidit, den modern sedan ärft.
Inh:n Samuel Henrichsson från Säynäjoki berättade, at för 16 eller 17 år sedan har afl. capitain Klick bedt witnet tilsäija Staffan, at han skulle hemta honom 10 plåtar peningar til **Philpula** rusthåll i Säynäjoki, det han ock giordt. Sedermera och då Staffan i anledning häraf instälte sig på Philpula har witnet åsedt, det Staffan betalt till Klick 2 lispund lin dem han emottagit för 4 plåtar, sägande till Staffan: nu har du betalt 24 plåtar, men 6 återstår. Sednare om sommaren hade Staffan sagt, at alla redan wore betalte. **Landbonden** Erik på Philpula.

s. 190 # 70 - Upsk. målet. Nybygg:n Jöran Kallenautjo emot bönderne Henrick Mickola och Johan Antila från Hoifwala samt Mats och Matts Suckila ang. **Lapinsuo** kärr eller nyrödsel. Lapinsuo kärr öfwergått Woitila sidan. För 15 år sedan har Lapinsuo såsom twistig under nybygget uptagits.

s. 192 # 71 - Nybygg:n Jöran Kallenautjo fordrade af bondeenkan Marja Mattsd:r (dess afl. **man** Elijas Henricksson) och bönderne Simon och Henrik Kihlala från Salokunda byalag wallarelön för sig och des på tolfte året g:la **son** Matts.

s. 193v # 72 - Afl. b:n Elias Henrickson Kihlalas **änka** Marja Mattsd:r emot b:n Henrick Claesson ang. lof at upodla åkerändorne af des åkertegar.

s. 194 # 73 - B:n Henrick Kihlala från Salokunda emot b:n Simon Kihlala ang. upfödande af en ko. **Sokneskreddaren** Friedrich Henricksson från Pärri h:n intygade.

s. 195 # 74 - Upsk. målet. Nybygg:n Jöran Jöransson från Kallinautjo emot nybygg:n Matts Kallenautjo ang. bärgande af Jörans andel **i Lakasuo och Kropinoja ängar samt Lapinsuo nyrödsel**. Matts nyttiat honom tilskiftade tegar. **Delning af Kallenautjo** nybygget 17.8.**1767**.
Landbonden Thomas Mattsson från Sarfwela h:n i Woitila intygade, at för 4 år sedan har witnet såsom landtmätaren **Florins** dagakarl inställt sig i **Kropinsuo** kärr i ändamål at härstädes förrätta höslag till landtmätaren efter Jöran Jöranssons anwisning, hwarwid bägge parterne å ängen sig inställt, då Jöran utwist öfre ändan af Kropinoja äng, hwaremot Matts intet påmint. - Förrättas syn (Landtmätaren **Utter** och 2 nämdemän).

s. 196v # 75 - Twist emellan Suinula byamän ang. skiljande af Pihlajajerfwentausta nybygge.

s. 198v # 76 - Afsk. **sold:n** Mats **Kåckman** från Håifwola beskylt bondesonen Anders Henricksson från Mickola h:n at hafwa stulit **fogel från** dess i skogen inrättade **snaror**. Kåckman nekade, at han beskylt. **Smeden** Matts Thomasson från Hoifwola berättade, at witnet och swaranden, hwilcka bo å Antila h:n i Håifwala, på tumannahand warit i rummet, tå swaranden sagt, at Anders stulit fogel från dess snaror. Upsköts.

s. 200 # 77 - B:n Johan Antila från Hoifwala androg emot Simon och Henrick Kihlala, at sedan han till Simon i augusti lånt 2 par obeslagne kärror, har Henrick några weckor therefter återhämtadt ena paret men det andra skall ligga å Kihlala bys gata sönderslitne.
Henrick medgaf, at han af Simon tagit kärrorne, af hwilka han återsändt det ena paret till käranden, men det andra såsom söndrigt ligger än qwar å Kihlala bys gata. Kärrorne warit hela, då han dem emottagit. Henrick bör förfärdiga en dylik kärra till Johan.

s. 201v # 78 - Hemställdt mål.

s. 201v # 79 - Hemställdt mål. (TMA:ssa: Afsk. **sold:n** Johan Mattsson **Granroth**, Hans **fader** g:la b:n Matts Henricksson Marttila från Liponsalmi.)

s. 201v # 80 - Afl. **skräddaren Orrströms enka** Magdalena Elisabeth **Macovitz** och hennes barns förmyndare skräddaremästare Hinric Palmen från Åbo fordrade af b:n Samuel Erola från Orihwesi by arf efter **Orrströms** och Samuel Erolas föräldrar **fadren** Johan Samuelsson och **modren** Walborg Henricksd:r, af hwilka den senare för 7 och den förra för 3 år sedan aflidit och hwilkas qwarlåtenskap stadnat i Samuels wärjo. Samuel Erola uptedde ett af änkan Macovitz uthändigat bref af 27.1.1773 af innehåll, at Erola wille till nästa fastelagsmarcknad sända henne en tunna rågmiöl.

s. 202 # 81 - B:n Petter Jussila från Kåckola androg, at hans **Ylisenhuchta äng** skall mycket lida genom boskaps tramp. Förböds.

s. 202v # 82 - B:n Johan Kölli i Kopsama är sinnad at upodla sig åker på ett ställe af bysens samfäldte marck icke långt ifrån hans h:n. Förrättas syn (landtmätaren Utter + 2 nämdemän).

s. 202v # 83 - Upsk. målet. Twisten emellan b:n Jöran Mattila och Jacob Mattila från Hirwijerfwi ang. rätta skilnaden deras åkrar emellan. Upsköts.

s. 203v # 84 - Upsk. målet. Fordrigstwisten emellan torp:n Johan Maunuckala och nybygg:n Matts Kallinautjo ang. en klädesråck.
Witnen afsk. **sold:n** Samuel **Blåsten** och inh:n Anna Kaisa från Hörtsänä icke tilstädes.

s. 204v # 85 - Upsk. målet emellan Äijäis (**Spåre**) och Holma gård (**Silfwerswahn**) ang. åwerckan på **Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinpärä marker**.
(s. 205) Torp:n Carl Simonsson berättade, at åwerkan skedt på den under hans tienstetid på Holmagård nyttiade marken. (s. 205v) Förrättat **skomakararbete**. Inh:n Mickel Mickelsson intygade likaledes.
(s. 206) B:n Thomas Jöransson Maunula från Pehula berättade, at han för 14 år sedan erhållit fru majorskan Wattssons tillstånd at på hennes skog hugga timmer till en badstuga och blifwit af landboen på Äijälä h:n anwist på ett ställe ofwanföre eller åt Äijälä sidan om **Wäräsun lähde**, men samma winter har Hållma gårds ägaren förrättadt wedhygge nedan om samma ställe, närmare mot **åen**.
(s. 207) Inh:n Axel Axelsson från **Sawijoki torp** under Hållma förklarade, det han är tilsamman med sin **son** Axell och ej ännu skild i särskilt matlag samt at han warit torpare där före än hans son (19 år g:l) blifwit född. Jäf til witne.

Inh:n Gustaf Samuelsson, boende hos sin son **torp:n** Johan Gustafsson **Köykä**, sade sig ej mera wara torpare men är ännu i ett arbete och matlag med sin myndige och gifte **son** Johan, som nu med majoren ingåt torparecontract. Jäf til witne.
Inh:n Mårten Ericksson från Hållma gård är ännu majorens **torpare**.
Dragon Eric **Holm** från Hållma gård medgaf, det han innehafwer både torp och ägor, som till sine tarfwe i synnerhet brännewed nyttiar Hållma gårds skog. Jäf til witne.
(s. 208) **Torp:n** Henrick Samuelsson från Hörtsänä är 56 år g:l och **född på Köykä torp** under Hållma gård, där han warit till dess han för 9 år sedan derifrån flyttat. Henrick berättade, at under denne tid Hållma gård men ei Äijälä h:n nyttjat **Kaipilachti mark**, som innefattar **Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinpärä**. Icke sedt, at Äijälä på den nu omtwistade marken den tiden swedjat, men tilstod, at det skedt på Sonninpälystä, hwarföre han sade afl. majoren Silfwerswahn welat lagföra majorskan, om icke hans ålder hade hindrat. Detta skedt för wid pass 14 år sedan.
Torp:n Christer Johansson från Woitila berättade, at han för 10 år tilbaka såsom dreng tient på Hållma gård och då Hållma tagit sine tarfwer utan fruchtan för Äjälä. - Upsköts.

s. 211 # 86 - Majoren **Silfwerswahn** klagade, at fendricken Hindric Johan **Spåre med ryssior och nät** sistl:ne sommar **stängt kongsådran i en å Äijäis sund** kallad och dessmedelst **hindrat fisken at stiga** in under Hållma gård belägen insiö. Spåre bestred.
Drängen Jöran Jöransson från Pehula intygade, det han **norsleketiden** sedt Spåres dräng Erick Mattsson ställa en **ryssia mitt i Äijästensallmi** å Gustaf Henricksson från Orihwesi by berättade, det han **norss fiskelekstiden** blifwit warse fendrickens 14 år g:la **son** Johan Magnus Spåre och drängen Erick Mattsson ställa en ryssia mitt i kongsådran i åen. Pigan Anna Andersd:r från Pehula berättade såsom föregående. - Kongl. förklaringen om fiskerierne 24.1.1771. - Upsköts.

s. 212v # 87 - Förböds alle inhysingar at utan tilstånd nyttia **Salokunda** bys skog.

s. 212v # 88 - Hemstält till hofrätten.

s. 213 # 89 - **Soknesmeden** Henrick Andersson från Orihwesi by androg, att Hållma gårds **smeden** Matts Thomasson går omkring i soknen och förrättar smedsarbete honom til förfång. Matts bestred sig förfärdigat något järnredskap af nyo, undantagande förledne sommar, då käranden skadt sin hand med yxa. Förordningen tillåter att förbättra det, som gammalt och söndrigt är. Upsköts.

s. 213v # 90 - Länsm:n Wialenius ingaf förtekn. öfwer skiutsen och förtäringen till fångar.

Kangasalan talvikär. 19-.2.1773
mf JK 1721-1722

s. 283v # 69 - B:n Thomas Jacobsson Maunula från Pajukanda i Orihwesi emot cornetten Otto Ludwig won Qwanten ang. skuld.

s. 299 # 82 - B:n Johan Jussila från Pundari klagade, at nämdemannen Johan Rekola från Järfwenpä i Orihwesi tagit stockar från Pundari bys mark till en ängsladubyggnad.

Oriveden ym. välikäräjät 16-17.6.1773
VA Ylä-Satakunta KOa105 s. 1330-, mf JK 1722

Landshöfdingen och riddaren baron Christopher Rappe förmäler, det kronobefallningsman Gabriel Ahlman gifwit widhanden, huruledes icke allenast en **torpare i Lappojärfwi** by i Orihwesi sokn **brändt brännewjn med brännewinspanna**, hwilken med dess hatt och pipor jämte 3 stop brännewin blifwit honom fråntagen och sedermera förseglad samt i takamanna hand satt, utan ock 5 brännewinspannor dels från Kuorewesi capell och dels Längelmä sokn först om långfredagen blifwit med mässingstråd af kronolänsman Elias Wialenius förseglade, ehuru det borde skie redan i januari.
(s. 1331) **Nämdemannen** Gustaw **Fabrilius** anförde, sedan den af honom angifne torparen Jöran Erichsson Lappojärfwi ifrån den så kallade **Jupakanten** blifwit inkallad, at sedan det blifwit genom allmänt rychte bekant, det Jöran ägde en oförseglad brännewinspanna och at han därmed tilwerckade brännewin, har Fabrilius såsom

tilförodnad **upsyningsman** 7.4.1773 begifwit sig til Jörans torp och tagit med sig **corporalen** Carl Friedric **Lind**. Efter ankomsten til Jöran hafwa de gått i **stegerhuset**, där de sett en tunna med wid pass 12 kannor med watn utblandad dranck uti, som ännu warit lium?, och i hans **badstufwa** funnit inmäskad bränwinsblandning i en half tunna, som än warit obränd och Jöran föregifwit wara spisöl, äfwensom han inwändt, at drancken i stegerhuset ei wore annat än förskämd spisöl, hwaraf hans hustru kokadt miöldricka åt koen. Sedermera hafwa de funnit uti Jörans bod en läckare med brännewin, som Jöran sagdt hafwa utgiordt tre stop och föregifwit wara brändt på Kallionautjo nybygge samt honom derifrån tilsändt med anmodan at föra det hit til soknen. Sedan de återgått i (s. 1332) pörtet, har Fabrilius tilsagdt honom at gifwa fram sin brännewinspanna, hwarå Jöran bårtgått och i säck inburit en oförseglad och ännu sotig brännewinspanna med sin hatt och pipor. Fabrilius har dem fråntagit och 9.4. fördt til länsmannen, hwilken dem genast förseglad.t.

Med brännewinet, det Fabrilius Jöran fråntagit, förmäldte Fabrilius hafwa händt någon olycka, som han berättade hafwa bestått deruti, at länsman Wialenii piga Sophia Henrichsd:r, under det Fabrilius och Lind warit inne hos länsmannen med pannan, fått tilfälle at utur **Fabrilii olästa wacka, som warit i slädan på gården, bårttaga brännewinsläckaren**, den hon **burit til klåckaren Cowen i en badstufwa, som innehafwes af wicewäckaren Lars** Larsson, där hon hält brännewinet i twå bouteiller. Då Fabrilius kommit ut och saknadt läckaren, har han af Wialenii dräng fått weta, at Sophia, hwilken är **syster** til Jöran Ericksons **hustru** Lisa Henrichsd:r, tagit wackan, hwarå Wialenii käresta sedt Sophia gå til klåckaren. Fabrilius har gåt dit och **i badstufwan under bäncken funnit toma läckaren och brännewinet i twå bouteiller**. Sophia har ei mera warit i badstufwan utan allenast **wäckaren och hans h:u** Beata Johansd:r, hwilka icke wiste om brännewinet.

(s. 1333) Jöran Erichsson föregaf, det han för 6 åhr tilbaka för 36 dalers lån pantsatt sin brännewinspanna hos en dräng Carl, som den tiden tjent i Törnä by i Ruowesi. Enär Jöran inlöst sin brännewinspanna, då förseglingstiden redan warit ute, har han ei wågat yppa, at han har densamma, och förwarat den jämte hatten i en **rofgrop** 1/16 mihl från hans torp. Piporne har han haft bundne wid en ås i bodtaket. (s. 1334) Hans hustru har fått brännewinet af sin **swägerska eller halfbroder** b:n Henrik Henriksson Heickiläs **h:u** Anna Johansd:r för ull.

Sophia Henrichsd:r berättade, at kyrckiofolcket, då de om långfredagen kommit til kyrcka, redan wetat omtala, det Fabrilius fråntagit Jöran brännewjnspannan och brännewinet. Emedan hon wiste, det hennes **syster** Lisa Henrichsd:r ei sielf brändt brännewinet utan fått det af deras swägerska och hennes syster behöfde det wid barnsölet, ty har hon tagit läckaren från wacka i tancka at återsända det hennes syster. Erfarit at inemot (s. 1335) hälften af brännewinet war bårta. Mätningen skiedde i klåckarens badstufwa i wäckarens och inh:n Walborg Jespersd:rs närwaro.

B:n Simon Jöransson Kihlala berättade, at han 7.4. warit **på wägen til Kårkiakåski qwarn**, då Fabrilius och Lind kommit åkande samt berättadt, at de fått höra, det Jöran idkade brännewins bränneri och at de wore stadde på resan dit at anställa ransakan och anmodadt witnet at följa med. Simon berättade om besöket hos Jöran lika som Fabrilius.

(s. 1336v) B:n Jöran Mårtensson Borgarla sade, at då han 7.4. warit i **Kårkiakåski qwarn**, har han hördt, at Fabrilius med par stycken andre farit til Lappojärfwi torp at undersöka om där brändes brännewin, hwarefter han äfwen gåt dit. Jöran då föregifwit, at länsmannen wiste, at hans panna wore oförseglad.

(s. 1337) Sophia Henrichsd:r inwände, at Fabrilius och Lind sielfwe supit upp en del af brännewin.

Bondesonen Gustaf Larsson Pafwola intygade, at han **långfredagsqwällen**, under det han med några andra **suttit hos sold:n Tieder**, fått höra, at Fabrilius och Lind warit komne til länsmannen med Jörans brännewinspanna och en läckare med (s. 1338) brännewin uti, hwarföte witnet med andra gått ut i tancka at efterse om det wore sant. Under wägen har witnet fått höra, at Sophia tagit bårt brännewinet utur Fabrilii släda. Wid det de kommit närmare til **marcknadsbodorne**, har Sophia mött dem med läckaren och sagdt, at den tilhörde hennes syster samt bedt dem supa det brännewin deruti wore, emedan hon annors kulle hälla det ut, så at hennes syster hälst finge läckaren igen. Witnet har tagit läckaren i sin hand och, wid det han wändt den opp och neder samt sqwalpat den, erfarit, den warit litet mera än til hälften fyld med brännewin, hwarå han den henne återgifwit utan at något supit eller sedt henne hälla ut något brännewin, hwarefter hon gått med läckaren åt klåckarens gård. Ei sedt, at läckaren warit wåt wid sprundet.

(s. 1338v) **Wäckaren** Lars Larsson berättade, at Sophia kommit til honom i badstufwan hos klåckaren med en brännewinsläckare och 2 bouteiller med förmälan, det läckaren och brännewinet tilhörde hennes syster, hwarå hon hällt brännewjnet i bouteillerne, hwarwid hon haft näfwer under, så at intet skulle förloras. (s. 1339) Sedan hon satt läckaren och bouteillerne under lafwan, har hon gått bårt och låfwadt komma igen emot qwällen och taga alt samma därifrån. Inh:n Walborg Jespersd:r från Orihwesi by, som kårt efter Sophia kommit i badstufwan til Lars Larsson, berättade likaledes.

Ahlman förmälte bl.a. at Mats Pylkinautio, sedan hans brännewinspanna om hösten redan blifwit med segelgarn förseglad, upbrutit förseglingen och brändt brännewin samt sedan sönderkråssadt sin panna och icke låtit den widare förseglas.

(s. 1341v) Senare hade länsmannen låtit lysa i **Jupa kyrcka**, at de wid hans återkomst från Cuorewesi skulle infinna sig på Jarla rusthåll med sine pannor, dit de änteligen kommit och låtit dem blifwa förseglade. (**Bohlräkningen** skedde i Koiwuniemi 6.4.1773.)
(s. 1346) Ahlman krävde, at länsmannen Wialenius måtte dömmas blifwa sin tjenst förlustig.
- Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 15-.11.1773
VA Ylä-Satakunta KOa106 s. 2509-, mf JK 1724

s. 2560v # 64 - Afsk. **sold:n** Henrik **Kihlström** från Suomasema emot Hapasari byamän ang. walherdesysslan.

Oriveden ym. syyskäräjät 7-15.12.1773
VA Ylä-Satakunta KOa106 s. 2776v-, mf JK 1724

s. 2777 # 1-3 - Oeconomiemål. (TMA:ssa 2 #: Årlig **marknad** här i juli månad. 3 #: **Linwäfwaren** Johan **Ahlman** blir soknelinwäfware. Kommer från Saaris i Sahalax.)

s. 2777 # 4 - **Fastebref å ½ Maunula** h:n i Pajukanda för b:n Thomas Jacobsson, hwilcket han af b:n Matts Henricksson utom börd för 900 daler 28.2.1769 sig tilhandlat.

s. 2778 # 5-6 - Upbud. (TMA:ssa 6 #: B:n Johan Johansson Laxi m.m.)

s. 2778 # 7 - Upsk. målet. Bondedottren Maria Simonsd:r från Saricko h:n i Pitkäjerfwi emot bondesonen Johan Mattsson från Laurila h:n ang. sammanlag med hwarandra. Maria födt i februari ett än lefwande flickebarn.
Matts Mickelsson Sipilä intygade, at han om sommaren ett år sedan en natt sedt, at Johan Mattsson gått från Laurila h:n till Saricko. **Sold:n** Johan **Brax** berättade, at han en juhlhelg för några år sedan sedt Johan Mattsson supa bränwin i Marias bod. De umgåtts ganska kärligen i några års tid.
Inh:n Sophia Jöransd:r berättade, at emellan Maria och Johan 3 års tid warit så stor wänskap och kärlek, at ägta folck ei kan hafwa den större. Sedan Maria Simonsd:r blef rådd, har witnet sagt åt Johan Mattssons nuwarande fästeqwinnas **syster** wärdinnan på Laurila h:n Anna Jöransd:r, at Sophia Jöransd:r ej borde inlåta sig med Johan i ägtenskap, emedan han förut fäst och häfdat Maria Simonsd:r, hwartil Anna swarat, at Sophia ej wet deraf.
Qwinspersonen Kaisa Jöransd:r berättade, at 3 år sedan, då witnet warit å Saricko h:n i ärende at fråga efter **smedsänkan** Maria Sigfredsd:r, som då bodt där, men ej råkat henne, utan frågat Marias **syster** Kirstin Simonsd:r, hwar hon wore, hwilken wist wittnet i en foderlada och trodt, at hon skulle wara där. Wittnet har gått till ladan och öpnatt dören samt funnit Johan Mattsson och Maria Simonsd:r ligga i en släda åt hwarandre wände. Johan Mattsson widgick det han för ro skull lagt sig hos Maria samt at han lefwat med henne i wänskap men bestred sig hafwa sammanlag föröfwat. - Upsköts.

s. 2781 # 9 - Qwinspersonen Beata Jöransd:r från Koifwuniemi har af oloflig beblandelse 27.9. framfödt ett numera aflidet flickebarn. Angifne **fader skräddaren** Johan Johansson från Pehula. Beblandelsen skedt under Beatas tjenstetid hos **klockaren** Alexander **Coween**. Skräddaren bestred.
Qwinspersonen Walborg Johansd:r från Orihwesi by intygade, at en natt för juhlhelgen har skräddaren **kommit i klåckarens loft**, hwarest witnet med **Beata legat**, och lagt sig med Beata i en säng samt warit med henne där till morgonen. Skräddaren widgick, at han hade haft sammanlag med Beata.

s. 2782 # 10 - På b:n Jacob **Mullis** i Wehkalax begiäran förböds hwar och en at nedrifwa gärdesgården om hans **Syltyhaka äng** och giöra sig gångstig derigenom samt släppa kreatur dit in i bete.

s. 2782v # 12 (11 # saknas) - Inh. Henrick Mårtensson från Pertula i Kåpsama har **utan skall fångat 9 wargungar**. Får för hwarje en daler srmt.

s. 2782v # 13 - Förböds inhysingar och torpare med flere obehörige personer att till swedie nyttia Jarla rusthålls enskilte skog.

s. 2782v # 14 - Wid 1764 års winterting hade b:n Mickel Juopola från Uiherla tiltalt sine grannar Matts och Johan Heickilä, at de ej wela lämna honom del i 2 **åkertäppor i Låukasnijttu samt ett åkerstycke i Kienus? (Niemis) bohlåker**, som deras förra **soldat** Matts **Kåppar** å samfäld mark upodlat. Då förlikts, at Juopola får under sitt h:n framdeles innehafwa **Låukasnijttu** åkertäppor. Juopola klagade nu, at **skräddaren** Matts Eliesson altsedan innehaft et större åkerstycke i Låukasnijttu, och påstod, at Matts må lämna åkerstycket till kärandens nyttiande. Skräddaren swarade, at han i 8 års tid med kärandens tilstånd innehaft åkerstycket mot lega. - Upsköts.

s. 2784v # 15 - Bönderne Matts och Johan Heikilä ifrån Uiherla klagade, at deras granne Johan Peldola färdas öfwer deras framför hans port belägen åkerskifte till skada genom förtrampning. Derutom har han bygt ett maltpörte på Matts Heikiläs andel i sagde skifte. Swaranden förklarade, at han af ålder nyttiat wäg öfwer kärandens skifte och att porten warit på samma ställe innan han blef född. Käranderne sade, at swaranden kan nyttia det allmänna **byatåget**. Swaranden inwände, at tåget såsom inrättadt endast för boskap är för trångt för twå hästar, då han skall draga gödning och annat, hwarutom han förebar, att husen äro byggde så, att han måst giöra en så hastig wändning där, att han ej kan få hem stockar. Synemännerne intygade, at ena hörnet af swarandens maltpörte är bygt 4½ aln på Matts Heikiläs del i skiftet. - Upsköts.

s. 2785v # 16 - B:n Matts Heikilä från Uiherla klagade, at b:n Michel Ruokanen har sin **nedkast** långs med och **inwid kärandens huswäggar**, som däraf skadas. Swaranden förmälte, at gå Heikilä h:n för 16 år tilbaka deltes emellan Matts och hans **swåger** Johan Heikilä, har swarandens **stiufader** Matts Danielsson förestått wärdskapet på Ruokases h:n och ej wårdat sig derom, utan låtit Heikilä h:ns åboerne wid **klyfningen** få helften af ett tåg, som Ruokases h:n förr nyttiat. Käranden bygt sine hus på sielfwa råen, hwarmedelst swaranden blifwit trängd. Klyfningsinstrumentet wid handen. - Upsköts.

s. 2786v # 17 - B:n Mickel Ruokanen från Uiherla androg emot inh:n Matts Simonsson från Parwela h:n, att inh:n Sigfred Mattsson, boende på Ruokanen h:n, under de 30 år han bodt på Ruokanen i 20 års tid nyttiat en **ängsmark Wehkasuo**. Ehuru käranden, sedan Sigfred ej mera förmådt bärga denne mark, den gärdat, har likwäl swaranden Matts bärgat derifrån 13 lispund, innan käranden hunnit dit. Matts förklarade sig hafwa haft sin **stiufaders** b:n Carl Ericksson Parwelas tillstånd. Medgafs at marken är samfäld för byalaget.

s. 2787v # 18 - I anseende till sin **h:us** Kirstin Johansd:rs siuklighet anhöll **sold:n** Eric **Lydman** från Lydickälä att få hafwa hos sig tienst fri sin **dotter** Anna. Kirstin är ganska wahnföhr och har **fel på synen**, hwarföre hon blifwit utur mantalslängden utesluten.

s. 2787v # 19 - Bewiljades **fastebref** för Johan Jöransson **på Kårri** h:n i Neulaniemi. Erhållit 1/3 medelst updragelseskrift 5.11.1771 af sin **stiufmoder** Kaisa Johansd:r, som med Johans afl. **fader** Jöran Johansson skatteköpt, samt 2/3 medelst testamente efter sin fader.

s. 2789 # 20 - Kronobefallningsmannen Ahlman instämt afsk. **sold:n** Johan **Gråstens h:u** Sophia Sigfreds:r från Hörtsänä, för det hon brändt brännewin. Upsköts.

s. 2789v # 21 - Upsk. målet emot torp:n Jöran Eriksson Lappojerfwi, bönderne Jöran Sahrajerfwi och Simon Kölli från Kåpsama, Matts Pylkinautio m.m. såsom ock numera **afl. länsmannen** Elias **Wialenius** ang. brott emot kongl. maj:ts förbud emot brännewins bränning och förselgning. (Sahrajerfwis **son** Erick Jöransson.) - Anstånd.

s. 2792 # 22 - Fortsättning till 20 #. Sophia förklarade sig, at hon före förbudet brändt sig brännewin på Hupio h:n i Ruowesi. Upsköts.

s. 2793 # 23 - Matts Heikilä från Kaupila, Erik Yrjälä, Lars Laurila Erick Erikilä från Wihasjerfwi m.fl. låtit i mantal påföra sig flere personer än tillåtelige äro enligt leghjonstadga 21.8.1739. Lars Laurilas **faderbroder** Staffan har 4 barn, af hwilka den äldsta 10 år g:l.

s. 2794v # 24 - I anseende till sin siuklighet anhöll b:n Lars Laurila från Wihasjerfwi at få hafwa i sitt ställe en fullwuxen dreng.

s. 2795 # 25 - Oeconomiecommissarien och **interims kronolänsmannen** Alexander **Adde** anmälte, det ogifte qwinspersonen Maria Mattsd:r från Längipohias by i Längelmä under sin tienstetid på Sirckala h:n i Eräjerfwi låtit lägra sig.

s. 2801 # 26 - De öfrige Salokunda boerne emot b:n Simon Kihlala för skadeersättning.

s. 2801 # 27 - B:n Matts Pylckinautio swediat utom hägnaden, hwaraf han erhållit 7 tunnor råg. Hänwisade till höstetinget 1764 och utsyningen, deruti **Pylckinwaihinma**, **Sahramäkinma** och **Liuhkanma** intagits, det Mats Jöranssons **fader** Jöran Pylcki med andra warit sinnade at afswedia.

s. 2802v # 28 - B:n Erick Ericksson Erola från Sahrajerfwi bekände utan tilstånd swediat utom hägnaden.

s. 2802v # 29 - **Saltpettersiudaren** Abraham Henricksson **från Wetterkulla** emot b:n Thomas Jacobsson Maunula från Pajukanda ang. betalning för giordt arbete.

s. 2803 # 30 - B:n Matts Pietilä från Hafwisto börjat rödja sig äng i ändan af b:n Henrick Henricksson och Anders Eskolas **Wirkamäki äng**. Förlikts.

s. 2803 # 31 - Bönderne Johan Antila och Erick Mattila från Peilax androgo, at b:n Henrick Sackola från Pajukanda börjat upodla sig åker wid **Notajerfwi bäck**. Förlikts.

s. 2803v # 32 - Sedan g:le b:n Henrick Henricksson Sackola 30.9.1773 aflidit, ingaf nu b:n Henrick Andersson Sackola ett testamente af 15.2.1770, desmedelst Henrick Henricksson updragit till Henrick Sackola och hans **bröder** Mickel, Johan, Jacob och Anders all sin qwarlåtenskap med den skillnad endast, at Henrick Andersson, som besitter Sackola h:n, skall få behålla hwad Henrick Henricksson med warm hand honom gifwit. Henrick Sakkola berättade, det efter Henrick Henricksson äfwen lefwa hans afl. **systers** Anna Henricksd:rs barn, af hwilka en del redan fått del af testamentet, men en af dem är wistande i Åbo och en i Syssmä sokn. Bör förrättas uptekning.

s. 2804 # 33 - Samtelige Hietalax boerne beswärade sig öfwer inh:n Henrick Jacobsson och afsk. **sold:n** Johan **Wiander**, b:n Erick Erckilä, inh:n Matts Jacobsson och **sold:n** Jacob **Wredsiö** från Wihasjerfwi, för det de börjat upodla äng innom kärandernes råer på **Paimenma mark wid Paimunussiö**. Swaranderne förklarade sig, det berörde marken i ewärdelige tider är nyttiad af Wihasjerfwi boer. Upsköts.

s. 2805 # 34 - Upsk. målet mellan Johan Wilckilä och dess grannar ang. Joentakanen åker.

s. 2807v # 35 - Drengen Erick Johansson från Uiherla uptedde den efter hans afl. **swärfader sold:n** Mickel **Tiberg** 6.3.1751 förrättade upteckningen, hwaruti Tibergs dåwarande 5 år g:le **dotters** och Erick Johanssons nuwarande **h:us** Maria Mickeld:rs, med hwilken Erick warit 2 år gift, fädernes arf är utfördt till 60 daler. Erick anhöll af hans **swärmoder** änckan Maria Ericksd:r från Hietalax redogiörelse för arf. Änckan befriades, enär hon födt och klädt sin dotter till 15-årig och är utfattig.

s. 2808 # 36 - B:n Jöran Mattsson Mickola från Rautajerfwi by och Hauho sokn samt torp:n Henrick Thomasson från Ristijerfwi i Längelmä sokn beswärade sig deröfwer, at ehuru deras **swärfader** nämdemannen Anders Andersson Mattila i Kaupila by och Eräjerfwi capell för flere år sedan aflidit, så hafwa deras **hustrur** Lisa och Maria ännu ej erhållit något arf. Käranderne instämt deras **hustrurs swåger** g:le b:n Thomas Jacobsson, som warit **gift med** Lisas och Marias numera **afl. syster** Kaisa Andersd:r, samt Thomas Jacobssons **son** Johan, hwilken nu besitter Mattila h:n.
Johan Thomasson uptedde upteckningen 9.4.1747 efter Anders Andersson. Dess **äncka** Kirstin Johansd:r aflidit på Ruokases h:n i Uiherla hos sin **syster** bondeh:n Maria Johansd:r utan någon egendom. Thomas Mattila och dess son befriades.

s. 2809 # 37 - Förmynderskap.

s. 2809 # 38 - Ehuru bönderne Anders och Matts Jöranssöner Kärki från Wihasjerfwi upsagt deras **torpare** Jöran Mattsson och han är skyldig att flytta nästa wåhr, har han besått en del torpåkrarne. Förliktes. Jöran fortsätter i 3 år såsom torpare.

s. 2809v # 39 - Fortsättning till 21 #. Utslag.

s. 2813v # 40 - B:n Daniel Päskylä från Längelmä ang. swedjande. Syneskrift 1762. Häiniäma, Kannistonpärä, Kenniniemima, Kirwespohiama, Cuojerfwenma och Saulijerfwen-ma. Änojerwenma, Paljaswuorenma och Särckjerfwenma.

s. 2814v # 41 - Upsk. målet mellan Silfwersvahn och Spåre ang. någon **stängd kongsådra i Äijäs sund åå.** Drengen Erick Mattsson tillstod, at han satt **ryssiorne midt i ån** efter fru Spåres befallning, som befalt honom sätta den ut där de förr warit, nemligen **ifrån den ena katsan till den andra**. Drengen Johan Ericksson påstod, at **kongsådran ej blifwit stängd** och att **djupaste stället ei är mitt uppå utan på ena sidan**. - Upsköts.

s. 2815v # 42 - Bönderne Johan och Erick Mattila från Kaupila emot åboen på Klemola h:n Järfwenpä Jacob Mickelsson ang. det skiljegården enellan Klemola h:ns i Järfwenpä by och Mattila h:ns i Kaupila by **Haika äng** blifwit flyttat ett stycke in på ängen. Förlikts.

s. 2816 # 43 - Syfwäjerfwi åboer ang. beskyllningar.

s. 2818 # 44 - Majoren **Silfwerswahn** anförde, at då **landtmätaren Gadd** för 7 år sedan upgick råerne emellan Holma gård och Woitila by, har en nyrödjad **Hormisto äng**, som b:n Anders Ärälä förrut nyttiat, fallit på Hollma sidan, i anledning hwaraf Ärälä den genast ifrån sig lämnat under Holma gård. Denne sommar har Ärälä dock egenwilligt bärgat den. Ärälä bestred, at han afstått ängen till majoren, utan har **corporalen Forsskål** och majorens **skräddare** Jöran Påhlsson bärgat ängen med majorens tilstånd och Ärälä wäntat at rågången blir lagwunnen. Ärälä har i 40 år warit åboe på hemmanet och funnit denne äng för sig jemte en lada. Majoren får tilswidare behålla ängen.

s. 2819v # 45 - B:n Johan Kölli androg, at dess **swåger** b:n Simon Andersson ei fullgiordt den förlikning 1770, desmedelst Simon tilsagt honom ½ af Köllis h:n. Förliktes at **landtmätaren Florin** med 2 nämdeman förrätta delningen dem emellan. Måste anmäla sig hos landshöfdingen.

s. 2819v # 46 - Bondeänkan Maria Israelsd:r från Pylcki h:n bewiste med höstetingets 1769 protokoll, huruledes hennes **stiufson** b:n Matts Jöransson med henne öfwerenskommit, at hon får wara wärdinna på hemmanet. Nu har stiufsonen ställdt henne från wärdskapet. Swarandens **broder** Johan Jöransson warit försedd med **immission** i h:net och hans **son** Henrick Johansson giordt anspråk på ½ deraf. I saken bör anmäla sig hos landshöfdingen.

s. 2820v # 47 - Upsk. målet mnellan Wihasjerfwi och Jerfwenpä byamän ang. åwerkan på Siniwuorenma skogsmark. Marken satt intill Sinijerfwenoja och Wirtsankiukas i qwarstad. Instämt Hapaniemi och Kaupila byamän. - Upsköts.

s. 2822 # 48 - Upsk. målet. Hapaniemi och Kaupila boerne emot Wihasjerfwi och Jerfwenpä boerne ang. swediande å **Siniwuorenma, Siniwuorenoja och Witsankiufwas marker.**
Syneinstrument af 7.6.1773. Käranderne påstodo, at then i qwarstad dömde marken bör sträcka sig ifrån **Wirtsankiufwas**, å bifogade ritningen tecknad med n:o 17, till **Siniwuorenkorkia** n:o 16, tädan längs med länerån till **Lakensuonsarii** n:o 15 och sedan till det ställe å **Sinijerfwenoja** n:oo 14, hwarest **landswägen och bron** berörde bäck öfwergår.
(s. 2823v) Swaranderne förmente, at den marck, som är emellan **Wirtsankiufwas** och bäckens utlopp ifrån **Sinijerfwi å** bredden och i längden icke längre än, som wittnen utredt, dem nyttiat, och hwarå dem nyttiorätt tillerkänd är, samt för öfrigit bestredo att **Siniwuorenma**, om den wore satt i qwarstad, sträcker sig till **Lakensuonsarii**, utan skall **Siniwuorenma** skiljas från **Huctanma**, som näst till Siniwuorenma emottager, med **Siniwuorenkorkia** n:o 16 och **Sinijerfwenkaljo**, ett litet berg på ostsödra sidan om och nära till **Sinijerfwi träsk** n:o 18.
Inhysingarne Johan Mattsson från Uiherla och Anders Johansson från Hapaniemi intygade, at käranderne icke nyttiadt marken längre än å ritningen anteknade n:ris 11, 12 och 13. Inhysingen Thomas Josephsson från Pitkäjerfwi, öfwer 70 år g:l och född i Touna by ½ mil härifrån och rågranne med twistanderne under de 50 år han i Touna by wistats, intygade, at han ej erfarit, (s. 2824v) at Hapaniemi by någonsin tagit några tarfwer öfwer landswägen, som löper wid **Wirtsankiufwas** och **Sinijerfwi träsk**, utan endast Kaupila by å **Sinijerfwensarcka**, som hit stöter.

Förteckning öfwer swedior med afritning (s. 2826). (Karttapiirros selityksineen on julkaistu Antti Lehtosen Lisiä vanhan Oriveden -kirjan sivulla 252.)
Således wara synt. Carl Johan von Hausen, munsterskrifwaren. Nämdemännen Johan Tilsa, Esajas Antila. - Upsköts.

s. 2827 # 49 - Sadelmakaren i Åbo Jonas Lindberg gifwit till **wolontairen** E.G. von **Schiöneman** en lädessadel. B:n Samuel Johansson från Orihwesi by gådt i borgen.

s. 2829v # 50 - Oeconomiemål. (TMA: I stället för gl. skräddaren i Kuorewesi Thomas Henriksson blir Mats Johansson Saxlin (eller Laxlin), som gifter med Thomases d:r Anna. Thomas Henrikssons **hustrus broderson** är b:n Thomas Konti i Orihwesi by.)

s. 2829v # 51 - Smeden och afsk. sold:n Johan Mattsson Granroth från Eskola emot des fader g:la b:n Matts Henriksson Martila från Liponsalmi ang. tiufweri.

s. 2830v # 52 - Bönderne i Hallinpencki emot b:n Mats Martila från Liponsalmi ang, soldatesläpekläder.

s. 2831 # 53 - B:n Samuel Samuelsson Jussila från Hapaniemi bewiste, huruledes hans **swärfader** förra åboen å ½ Jussila Henrich Johansson 1767 anfördt emot innehafwaren af andra ½ Jussila Thomas Mickelsson - -. Då upteddes länsmannen Lindhs **delnings-instrument** 23.3.**1762**, hwarwid Henrik Jussila bekommit en tomt å andra sidan om byawägen närmast till des öfrige tomt, men Thomas Jussila intagit en del deraf med sin wedkast. Samuel klagade, at Thomas Jussila ännu har 4 hus på denne tompt. Parterne hafwa hwar sin tomt tätt wid hwarandra öfwer om byawägen, men desutom hwardera en annan tomt nedan om samme wäg. Swaranden påstod, att hans tompt är mindre och anhöll om ny delning. Det tidigare delningsinstrumentet har förkommit. **Lantmätaren Utter** förordnades med 2 nämndeman werkställa en **ny delning**.

s. 2832 # 54 - Emedan Jussila h:ns i Hapaniemi **åkrar och ängar ännu ej äro widare deldt** än att hemmansinnehafware dem sig emellan skiftat, anhöll ½ Jussilas åboe Thomas Mickelsson om laga delning. Åboen af andra ½ af Jussila Samuel Samuelsson war ej emot delningen men påstod at deras hemmans enskilte **skog äfwen må dem emellan skiftas**. Häradsrätten förordnades **landtmätaren Utter** med 2 nämdeman dela dem emellan alle deras ägor så i åker som äng och den enskilte skog de kunna hafwa.

s. 2832v # 55 - Upsk. målet mellan b:n Mats Heikilä från Kaupila och b:n Johan Mattila ang. hygge på **Paloma skogsmark**, som Heikilä påstått tilhöra honom enskilt. Johan och Eljas Mattila påstått, at marken tilhör dem. - Upsköts.

s. 2833v # 56 - Soknesmeden Thomas Thomasson från Suinula emot inh:n Jöran Henricksson och hans h:u Hedwik Mattsd:r samt b:n Johan Siukola i samma by ang. ransakningen i Thomases bod efter tiufwagods.

s. 2834v # 57 - Upsk. målet. B:n Matts Heikilä från Kaupila emot b:n Eljas Mattila ang. åwerkan å hans **Kurkihuchdansarka skogsteg.** Förlikts.

s. 2835 # 58 - B:n Matts Thomasson Hoiwala från Pitkäjerfwi ingaf den efter hans **moder** Kirstin Jörand:r 2.6.1773 författade upteckningen. Wid skiftet öfwerenskommo arfwingarne om arf således, at **äldsta sonen** Matts, som bebor Hoifwala h:n, afstår till des **broder** Johan **Kortennittu** åkerstycke, then therwid rödjade ängen, ett litet **åkerstycke Lammicko**, ett stampjärn, 2 yxor, 1 skära, 2 lior, 1 g:l wallak, 1 koo, 2 getter. Till **sonen** Lars 1 stod, 1 koo, 2 getter, 1 yxa, 1 lja, 1 skära, 1 stampjärn samt till thes nyttiande **Kartimapeldo** och **Lajalahdenpeldo**. Lars förblifwer wid hemmanet och arbetar med gårdsens mat. Matts uppehäller sin g:la **fader** Thomas Thomasson.

s. 2836 # 59 - Bördeb:n Påhl Johansson Nåppari ingaf den efter hans afl. **moder** Maria Thomed:r 3.3.1772 (förledit år) förrättade upteckningen. **Encklingen** Johan Mattsson föreslog, om icke mågarne wille åtnöijas att emottaga af des **äldsta son** Påhl 120 dahler för deras hustruers blifwande arfsandel. **Yngre sonen** Matts **är sine sinnen beröfwad** och tarfwar skiötsel. **Mågarne** Johan Johansson Wilckilä, Michel Johansson Erola, Johan Andersson Ärrälä.

s. 2838 # 60 - Upsk. målet ang. Simon och Johan Laxi. Simon flyttat sine hus öfwer råen.

s. 2843 # 61 - Upsk. målet emellan Simon Laxi och Johan Laxi ang. mellangård.

s. 2845 # 62 - Upsk. målet. **Soknesmeden** Henrick Andersson emot **smeden** på Hollma gård Matts Thomasson ang. omkring i socknen förrättade smedsarbete honom till förfång.

s. 2846 # 63 - Bönderne Matts Martila samt Johan och Simon Laxi androgo, at de betala i tull för deras skattlagde Kertesmylly qwarn 3 kappar hwardera, men de öfrige delägarne - -.

s. 2847 # 64 - Angår Pihlajajerfwentausta nybygge i Kuorewesi.

s. 2852 # 65 - Johan Siukola från Suinula emot Johan Martila ang. nyttiande af åker.

s. 2853 # 66 - Johan Siukola emot Johan Martila från Suinula ang. ätioskada.

s. 2853v # 67 - Åtskillige Oriwesi och Pehula boer, som äro i **samfällighet med hwarandra**, anhöllo det häradsrätten för dödsfall skull wille höra witnen angående råerne emellan de Oriwesi och Pehula boerne på ena och Woitila by på andra sidan, emedan sökandernes **skrifter förkommits genom brand**.
B:n Matts Michelsson Laurila från Onnistaipale, 73 år g:l och född på Laurila h:n) intygade, at han hördt sin för 50 år tilbaka i 78 års ålder afl. **fader** b:n Michel Henricksson omtala, at råen emellan Oriwesi och Pehula emot Woitila woro **Haisewanojansu**, där en bro är och hwarest Härtsäma marken emot Woitila slutas och Oriwesi med Pehula emottager och löper till **Patikaljo**, **som är ett en kullstiälpt båt liknande berg** på högra hand om **landswägen**, härifrån åt Ruowesi, och därifrån sedan til **Hanhipaju, där mycken wjde wid en bäckmynning wäxer, hwilken bäck flyter ut ifrån Hanhijerfwi träsk**.
Landboen Mårten Mickelsson Heikilä från Onnistaipale, **broder** till föregående, 72 år g:l, intygade sammaledes.
Torp:n Mårten Henricksson från Härtsäma, wid pass 70 år g:l och född på Härtsäma rusthåld, har hört sin mera än 30 år tilbaka afl. **fader**, som warit 70 år g:l och innehafware af Härtsäma rusthåll, såsom och witnets **moder** Magdalena, som innehade samma ålder som witnets fader, då hon kort efter denne afled, omtala, at råen widtaga wid **Haisewanojansu**, där en bro är och Hörtsäma marcken med Woitila slutas, och at råen derifrån skulle gå till **Patikaljå**, til utsende som en kullstiälpt båt på högra handen om landswägen, härifrån till Ruowesi sokn samt sedan till **Hanhipaju** wid mynningen af bäckens, som flyter utur **Hanhijerfwi** träsk, men hwart råen derifrån widare går, sade han icke weta.
Inh:n Johan Jöransson från Hörtsänä, 74 eller 75 år g:l och född på Härtsäma wiste intet.
Torp:n Johan Nilsson från Hålma gård, 73 år g:l och född i Pehula på Nåppari h:n, intygade, det hans afl. **fader**, som någon tid warit åbon på Nåppari h:n och öfwer 90 år g:l, då han för 15 år tilbaka afled, då witnet följt med honom **i skogen at taga näfwer**, omtalt, at han warit fordom med, då råerne emellan Oriwesi med Pehula och Woitila blifwit upgångne, och upräknat **Haisevanojansu, Patikaljo samt Hanhipaju**, hwilka witnet sedt och wet wara råer sagde byar emellan. Flere andre längre fram har han upräknadt. I hwad ordning han dem, som witnet ej sedt, upnämnt, kommer witnet ej ihog, men nog har han talt om **Surisilmä, Wärähånga och Sikakiwi**. Det har hans fader ock nämndt, at Pehula och Oriwesi boerne haft swediehyggen på den marken, där de nu nemnde råer äro belägne.

s. 2855v # 67 - Wargierningskarlen Simon Mattsson från Martila androg, at b:n Johan Siukola från Suinula kalladt honom hedning, kyrckiotiuf och mehnedare.

s. 2856 # 68 - B:n Erick Mickola från Syfwäjerfwi ang. besittning af Mickola.

s.2857v # 69 - Upsk. målet emellan b:n Jöran Mattila från Hirfwijerfwi och b:n Jacob Seppälä ang. en gärdesgård. Undersökning 24.6.1773 af landtmätaren Florin. Förlikts.

s. 2859 # 70 - B:n Jöran Yliwesi emot b:n Matts Martila ang. en tunna råg.

s. 2859v # 71 - Fortsättning till 68 #. Upsköts.

s. 2860 # 72 - B:n Gustaf Andersson Mälli androg, at ehuru han med sin **broder** b:n Thomas Andersson Kånti från Oriwesi by om arfwet efter deras förledit år afl. **fader**, g:la b:n Anders Jöransson Konti förlikts, at Kånti gifwer 22 plåtar och en get samt låter Gustaf nyttia **Kiponijttu äng**, har Thomas brutit förlikningen. Parternes **moder** Maria Jöransd:r lefwer.

s. 2862v # 73 - B:n Henrick Andersson Sackola från Pajukanda androg, det han uti en anhängig worden twist emellan Pajukanta boer och **fenricken Uggla** på Wägsiö i Kangasala betalt för gemensam räkning 17 daler, men icke fått betalning af andra byboer.

s. 2863 # 74 - B:n Henrick Andersson Sackola från Pajukanda klagade, at hans granne b:n Thomas Jacobsson Sackola släpt sine hästar i bysens åker och skadat hans råg.

s. 2864 # 75 - B:n Jonas Johansson Muckola från Pajukanda androg, at han för Matts Sackola betalt 3 daler för en holme wid en twist med Uggla på Wägsiö.

s. 2865 # 76 - B:n Thomas Johansson Natukas **måg** Johan Thomasson bewiste med höstetingets protokoll, det numera afl. b:n Jöran Laurila i Pitkäjerfwi pålagts at betala honom 81 daler. Sedan Jöran aflidit, skall hwarken hans **son** Jöran Jöransson, som nu innehafwer Natucka (=Laurila) h:n, eller **änckan** Walborg Mattsd:r wela betala.

s. 2866v # 77 - **Sold:n** Anders **Witfeldt** från Hoifwola, som **utan skall fångat 2 biörnar och 4 wargar**, får i skottpenningar för hwarje biörn 4 och för warg 2 daler.

s. 2866v # 78 - **Torp:n** Samuel Samuelsson från Säynäjoki androg, at hans om wåhren afl. **moder** Kaisa Pettersd:r för 17 år sedan satt i förwar 30 daler helften i sedlar och ½ i kopparplåtar hos b:n Johan Jacobsson Terijoki från Oriwesi by. Johan bestred, hälst käranden såsom aflad i lönskaläge ej niuter något arf efter sine föräldrar. Johan befrijades.

s. 2867v # 79 - Drengen Matts Erichsson från Klemola h:n i Jerfwenpä androg, att han arbetat hos b:n Thomas Jacobsson Sackola från Pajukanda, men icke fått tilräckligt betalt.

s. 2868 # 80 - Drengen Thomas Jacobsson från Muckola h:n i Pajukanda fordrade af b:n Thomas Sackola drengelön.

s. 2868v # 81 - Bondeänckan Walborg Mattsd:r från Laurila h:n i Pitkäjerfwi androg, at då hennes **son** Johan Jöransson fått af henne och hennes **man** Jöran Gabrielsson Laurila i besittning, har Johan lämnat dem i lifstidsnyttiande **Kaiwanan och Karuckaniemi åkrar**, men efter Jörans död har Johan tagit **Kaiwanan åker** och lämnat **Karuckaniemi moisio** i linda. Swaranden bewiste med köpebref 23.1.1771, at Jöran och Walborg sålt Laurila åt **capellanen Utter** och förbehållit sig att nyttia **Kaiwanan och Karuckanmoisio åkerstycken jemte Tasku och Rajawuorennijttu ängar**. Efter ens af föräldrarne död faller ½ af dessa åkrar till hemmanet och ½ till änkan. Så har Johan tagit **Kaiwanan åker** i sin förwaltning och icke tilredt **Karrukanmamoisio** åker för käranden. Swaranden tilägnar sig **Tasku och Rajawuorennittu** ängar. Förliktes, at Walborg hädanefter nyttar Kaiwanan åkertäppa och Rajanwuorennittu äng samt swaranden behåller Karuckanmanmoisio täppa och Tasku äng.

s. 2870v # 82 - B:n Thomas Maunu från Pehula androg emot des granne och andre ½ åboen deraf Thomas Henricksson, att sedan Maunu h:n för 15 år tilbaka **delts** emellan 2 åboer, har **ängsmarken i Lefwosarka utåker i Karru haga** bärgats af hwardera åboen hwar sitt år, men då swaranden för 7 år sedan kommit til h:net, hafwa de bärgat deraf hwar sin ända. Karanden blifwit lidande desmedelst at han bärgar den smalare ändan. Han påstod, at ängen delas långs med. Swaranden sade, at käranden redan i sin afl. broders tid, hwilken förut innehaft swarandens ½ i h:net, bärgat på samma sätt som nu **Lefwäsarka** och at käranden har annorstädes mycket större ängsmark än swaranden. Om delas, bör delas alle ängar.
Parterne begiärte, at alle Maunu h:ns ängar mätas af **wicelandtmätaren** Abraham **Utter**.

s. 2871v # 83 - **Torp:n** Simon Andersson **Sillanpä** från Woitila wille weta, hwilkendera, Simon eller hans **broder** bondesonen Erick Andersson Ärrälä blifwer ägare af Ärrälä, sedan deras **fader** Anders Ärrälä aflider. Inget swar, emedan fadren ännu lefwer och åbor Ärrälä.

s. 2872 # 84 - Uppsk. målet. Nybygg:n Jöran Jöransson från Kallinautjo androg emot sin **broder** nybygg:n Matts, att sedan Jöran för 5 år sedan såldt en blå klädesråck till b:n Michel Simonsson Laurila från Sijtama by för 20 daler och denne åtrat kiöpet samt sändt råcken tilbaka med Matts, som ägde at tilställa den Jöran, så har

Matts pantsatt råcken hos torp:n Johan Johansson Maunuckala. Jöran fordrar sine penningar af Matts. Matts påstod at hafwa fått råcken af Jöran medels byte. Matts befriades.

s. 2874 # 85 - **Kapell:n** Johan **Utter såsom föreståndare för denne sokns fattigmagazin** fordrade af nybygg:n Matts Jöransson Kallinautio de 20 kappor råg, som denne 1764 lånt från magazinet. Matts påstod sig betalt dem med wäxten till **klockaren** Alexander **Cowen, som då war magazins föreståndare**, men föregaf, at han ånuo 7 år sedan lånt 20 cappor råg, som obetalte. Upsköts.

s. 2875 # 86 - Ägaren af Sarfwela h:n i Woitila **kapell:n** Johan **Utter** anmälte, at han låtit **upkasta dike öfwer Wetusuo kärr**, hwaraf på b:n Anders Danielsson Ärräläs del i byn sig belöper 63 dahler i **gräfwarelön**. **Sonen** Erick Andersson lofwade betala emot det Ärrälä h:n får sin tilständiga del i Wetusuo kärr.

s. 2875v # 87 - Upsk. målet mellan nybygg:n Jöran Jöransson Kallinautjo och Matts Jöransson Kallinautio ang bärgande af Jörans andel i **Lakasuo och Krapinoja ängar samt Lapinsuo nyrödsel**. Jöran ingaf af **landtmätaren** Nathanaell **Lilius** författade chartan och beskrifningen af 24.11.1773. Wid synen uptedde parterne att år 1767 öfwer ängarne uprättadt **delningsinstrument**, hwaraf inhemtades, at Jöran ej erhållit någon del uti **Lapinsuo** utan är den fordna nyrödning Matts allenast påförd. Af **Lakasuo** har **Ylinen** tildelt Matts och **Alanensuo** Jöran, afskilde igenom en them emellan belägen högländt hård och slätt marck. Nyttiande af **Korpinoja** oklart. Natthan: Lilius.
Torp:n Jöran Ericksson **Lappojerfwi** tilstädes. Afsk. **sold:n** Simon **Straffare** från Hytiälä intygade, at han 6 år sedan i 3 års tid bärgat Lapinsuo kärr med Matts Jöranssons tilstånd.

s. 2878 # 88 - B:n Johan Natucka från Pitkäjerfwi anmälte, at sedan Natucka för några år rödjat sig **äng på Parkijerfwen pälystä eller mäkinijttu mark**, har b:n Thomas Mickola äfwen börjat rödja där af den anledning, att han fått höra, som wore detta ställe en g:l hans h:n underlydande äng. Förlikts, att swaranden afstår ängen.

s. 2878v # 89 - B:n Johan Nåppari från Pehula klagade, at des granne Matts och Thomas Maunula i 2 år bärgat ett ställe innom **Waiswasnijttu ängshägnad**, som förrut nyttiadts till bete för samtelige Pehula bys kreatur. Swaranderne påstodo, at de ständigt nyttiat stället, som, sedan **Oriwesi bys åboer skildt deras äng från Pehula bys samfälte Waiwasnijttu äng genom mellangård**, nu inneslutas i ändan af swarandernes andel i ängen. - Upsköts.

s. 2879 # 90 - Upsk. målet ang. åwerkanstwist å **Wuorenpänänä mark** mellan Kårri från Neulaniemi och Såltila.
Inh:n Mickel Mattsson från Koifwuniemi intygade, at marken, hwarå swederne äro fälte, kallas **Wanhanlewonma** och sielfwa stället **Wuorenpälewo**. Då witnet några år tilbaka följt sin numera afl. **swärmoder** g:la bondeh:un Maria Isåperhe från Koifwuniemi öfwer siön till Korri strand, har hon berättadt, at en swed, som då stått i wäxt på Såltila sidan om den nu omtwistade marken, warit Korri h:n tilhörig. Hon har äfwen wist i strand emellan Kårri och Soltila en steen, hwari ett streck wore inhuggit, där hon sagt, at Korri och Soltila h:nens ägoskilnadsmärke wore, och derifrån skulle råen gå up åt backen därofwanföre.
Torp:n Anders Johansson Pitkänen från Leinola by i Messuby sokn omtalte, at han för 2 år sedan bodt å Korri h:n 1 2 år, under hwilken tid Korris åboen haft en swed bredewid de sweder Soldtila åboen fäldt. - Upsköts.

s. 2881 # 91 - Upsk. målet. Kårri emot Soltila ang. at Soltila medelst hägnadens flyttning i des **Joustennijttu** äng intagit wägen emellan **Joustennijttu och Nuotajerwi äng** och widare till soldateåker i Peilax mark. Parterne bör låta upgå råen sine ägor emellan. Upsköts.

s. 2883 # 92 - Drengen Henrick Johansson från Suckila androg, at sedan bondeänkan Maria Mattsd:r från Kihlala lånt åt käranden en **reswacka** och han rest till Åbo och lämnat wackan i Kihlala h:ns olästa stall, hwarest han då tiente, har Maria tagit wackan i sin wård. Då han till wackan gått at taga bort sine saker, har utur wackan saknat 18 dahler. Maria befriades.

s. 2884 # 93 - Drengen Henrick Johansson tiltalte bondeh:un Anna Jöransd:r från Kihlala, för det hon tilwitt kärande at hafwa stulit hennes **fästningapenningar** utur ett läst pörte. Annas **man** Simon Kihlala anförde, - -. Nämdemannen Jonas Mattila från Oriwesi by är **faderbroder** til Simon Jonasson Kihlala.

s. 2886 # 94 - Bondesonen Jöran Jöransson från Pylkinautio emot sin **broder** b:n Matts Jöransson Pylkinautio om kärandens **h:us** Anna Jöransd:rs hos swaranden innestående **arf**. Anna har wid arfskifte efter sin **fader**

sold:n Jöran Thomasson fått 218 daler, detta arf följde med Annas **moder** Maria Israelsd:r til Pylcki h:n, då hon blef **gift med** parternes **fader** Jöran Pylcki. Upteckningen 12.10.1769. Öfwerenskommelse då: Jag afl. **sonen** Johan Johanssons **äncka** Anna Johansd:r å mina barns wägnar förklarar mig nögd - -. Jag Marja Jöransd:r förklarar mig nögd - - af min **broder** Matts Jöransson erhåller - -. Jag Jöran Jöransson samt **dottren** Sophias förmyndare Matts Henricksson Sipilä förklarar mig nögd - - tillika min **syster** Sophia Jöransd:r - - min **syster** Kirstin. **Stiuffaders dotter** Anna Jöransd:r. Jag Maria Israelsd:r förklarar mig nögd - - med min **stiufson** Matts Jöransson tillika med min **af senare giftet dotter** Kirstin Jöransd:r - -. (Matts Thomasson Maunuckala). Förliktes.

s. 2888v # 95 - B:n Simon Kihlala androg emot bondeänkan Maria Mattsd:r, som bor å andra ½ i Kihlala h:n hos swarandens **stiufson** Henrick Eliesson, af hwilken käranden tilhandlat sig ½ Kihlala, at swarandens afl. **man** Elias Henricksson nyttiat en åkerteg innan kärandens åker **Loukenpeldo**. Therutom klagade käranden, att swaranden bärgat **Kipirännijttu** (senare **Kiperännittu**) äng. **Reserwekarlen** Axell Axelsson från Parpola h:n i Oriwesi by intygade, at då han om sommaren såsom tilkallad legokarl af swaranden tillredt och utsådt **Loukanpeldo** åker, har kärande ej förbudit sådant, men hans h:u sagt, at Marja Mattsd:r framdeles ej får behålla **Kiperänijttu**. - Upsköts.

s. 2890v # 96 - Afl. b:n Eljas Kihlalas **äncka** Maria Mattsd:r emot Simon Kihlala, at sedan Marias afl. man i lifstiden rödjat sig äng innan **Jokihaka ängshaga**, har hennes **stiufson** Henrick Eliesson, af hwilken swaranden tilhandlat sig (½) Kihlala h:n, gifwit henne lof at bärga rödslorne, men efter bärgningen söndrat såtan och släpat höet bårt til sine egne hus. -

s. 2892v # 97 - Afl. b:n Elias Kihlalas **äncka** Maria emot b.h:un Anna Jöransd:r om 9 daler.

s. 2893 # 98 - Afsk. **sold**. Johan **Sahlstedt** från Pitkäjerfwi emot b:n Matts Jöransson Pylkinautio ang. återstående hästwärde.

s. 2893v # 99 - Upsk. målet. Afl. b:n Elias Kihlalas äncka Maria Mattsd:r emot b:n Henrick Klaesson ang. upodlande af åker i ändarne af des åkertegar. Ytterligare androg änckan emot andra helfts innehafwaren Simon Jöransson, hwilken äfwen lämnat henne lof at upodla **åkerrenarne wid Rapapeldo åker**.
Bondesonen Eljas Henricksson från Pafwola h:n i Safwo intygade, at Henrich Eljasson wid sin **faders** Elias Hendricksson begrafning efter slutad måltid lofwat sin **stiufmoder** Marja Mattsd:r samma förmoner och ägor till nyttiande som förr, och hålla sin **halfbroder**, Marjas **son**, Mickel såsom sin egen broder.

s. 2895v # 100 - Matts Jöransson från Pylkinautio ingaf ett contract: Ehuruwäl underteknad jemte min **moder** Marja Israelsd:r warit sinnad at ansöka mig till besittning min afl. **faders** Jöran Henrickssons i lifstiden innehafwande Pylkinautio kronoh:n; dock som min **stiufbroder** Matts Jöransson, som nuförtiden hemmanet förestår, som therwid ifrån sin ungdom trägit arbetat, utfäst at wilja bibehålla mig wid hemmanet emot arbete samt afstå följande förmåner. **Wid Niemenma tract utombohlåkeren** - - samt nyttia the af mig uprögda ängsfläckar, hwilka äro **Jokipolwi, Jerwenpä, Saramäen och achtenkorpi nyrödning**. Ty afstår all min rätt af hemmanet til min **stiufbroder** Matts Jöransson. 17.6.1773. Jöran Jöransson. Härwid war tilstädes ock Matts Jöranssons **broderson** Henrick Johansson, hwilken skall hafwa **immission** i Pylkinautjo.

s. 2897v # 101 - B:n Erick Soltila emot b:n Johan Kårri från Neulaniemi ang. en rå, som Soltila låtit upgå.

s. 2899 # 102 - B:n Thomas Henricksson Maunula från Pehula klagade, at hans granne Thomas Jöransson Maunula har mera åker än han, sedan soldatetorpet flyttats och han måst gifwa soldateåker af sin del. Anhöll om jemkning och delning. Swaranden sade, at han gifwit soldaten kålland af sin åker samt gifwit käranden ett större **hammarland** och tagit i stället ett mindre. Käranden klagade i synnerhet, at swaranden har del i **Koiwunenä mark**, samt bestred, at något **hammarlandsbyte** dem emellan skiedt. Utreddes, at **åkerne emellan parterne än ej lagligen delts**. Landtmätaren **Utter förrättar** med 2 nämdeman **klyfningen**.

s. 2900 # 103 - Sold.änckan Anna Thomasd:r från Kaldila sade, at hennes afl. man sold. Jöran Kockberg för 7 år sedan försträckt afsk. sold. Mickel Lång från Kuorewesi 30 daler.

s. 2901 # 104 - B:n Johan Johansson Antila från Oriwesi by inlämnade en 4.12.1772 träffad afhandling ang. fäder och mödernes **arfwet**. Underskrefne hafwa ang. arf efter wår afl. **fader** Johan Henricksson och än lefwande **moder** Maria Mattsd:r öfwerenskommit: Aflämnar jag Marja Mattsd:r min 1/3 af Antila bördeh:n,

hwilket jag jemte min afl. man till skatte köpt, åt min **äldsta son** Johan Johansson opåtalt af den yngre Jöran Johansson. Lämnar jag Johan Johansson åt min **yngre broder** Jöran en tunnas land **Kimamoisio jemte Ämmennijttu äng med Ämmennijttun kuru till höslag** så länge han lefwer och hos mig har sitt tillhåll emot arbete - -. Bekänner min broder Jöran en brun wallak af 5 års ålder, 2 gietter jemte en killing, **en koo Kailanen** samt en qwiga, en gris, 2 lijor, 1 skiära, 2 löfskiäror, 2 stampjärn, 1 par plogjern, 2 yxor, 1 tina, 1 par rankor med trunnar och släda, betsel och äfwen till sommar doningar 3 mölkbunkor, 2 träfat, 2 böktalrickar, 1 par kärror, 1 gryta, en grythäng, 2 swediekrokor, 2 halfstops bouteljer, 1 trästop, 1 träsadel samt 220 daler.
Jöran Johansson war onögd, emedan en del af egendomen bortlämnats och ingen boupteckning utgiorts. Uptekningen bör förrättas.

Oriveden talvikäräjät 26-.2.1774
VA Ylä-Satakunta KOa107 s. 361- , mf 1724-25

s. 361v - Tingspredikan af **sacell**. Henric **Sundström**.

s. 361v # 1 - Sedan **kronolänsman** Jacob **Östlund** 1.11.1773 erhållit befallnings-hafwandens transportfullmagt på **länsmans syslan** här efter **afl. kronolänsman** Elias **Wialenius**, wille Östlund af allmogen få weta, huru den will at det framdeles skall blifwa med fångawård och skiutzen. Fortsättes såsom 1767 öfwerenskommits.

s. 362v # 2 - Tillspordes allmogen, hwem den åstundade till **brofogde** i detta tingslag. Sokneboerne förklarade sig nögde med den förra dem 26.6.1760 befullmägtigade **brofogden** Carl **Prockman**, 37 år g:l.

s. 362v # 3 - Till **skallfogde** anmälte sig 1) **sergeanten** Henric **Karp**, som enligt bewis under senaste **kriget i Pommern** warit **munsterskrifware**. Wid Karps afsked har general-majoren Carl Constantin de Carnall tillagt honom **sergeantscaracter**. 2) Bondesonen Carl Jöransson Heickilä från Napila, som upwiste bewis af **magister** Samuel **Salowii**, hwilken nu **såsom pastor** förestår denne församling. 3) Drängen Carl Jöransson, i tienst i Orihwesi by hos **capell:n** Johan **Utter**. 4) Afsk. **corp:n** Otto **Gråsten**.
Sergeanten Karp uptedde en af honom **författad ritning öfwer en ordentelig skallgång**, som föreställer twå särskildte händelser, som derwid kunna förekomma. Medsökandena kunde icke inwända emot Karps ritningar, men sade sig wara **soknebarn**. Länsman Östlund sade, det någon i nämnden wiskat honom i öronen, det sergeanten Karp nästledne natt warit drucken, hwilken Karp bestred. Saken blef beroende.

s. 364 # 4 - Saken ang. **om sergeanten Karp** warit drucken (se 3 #), hwilcket bondesonen Carl Joransson från Napila angifwit. Kunde icke bewisas.

s. 366 # 5 - Fortsättning till 3 #. Angifningen emot **sergeanten Karp** konstaterades wara ogrundat. **Gråsten** skall wara begifwen på dryckenskap. Karp är född 1733, Gråsten 1726, bondesonen Carl Jöransson 23 år g:l. **Karp** känd för **god skytt**, äger **tillräckelig kunskap om** hwad till en ordentelig **skallgång** fordras, är pålitelig och har mycket drift i det han sig företager, **kan äfwen skrifwa** och således nyttias till nödige utsyningar, då länsmannen så mycket mera ostörd får förrätta den öfrige hans sysla åtföljande giöromål, hwartill kommer, at den arbetande hopen ei blifwer minskad och at Karp ei mera kan wisas till plogen. Altså förordades **Karp till skallfogde**.

s. 366v # 6-7 - Upbud. Intekning.

s. 366v # 8 - Fastebref för b:n Mickel Johansson å ½ Mickola h:n i Syfwäjerfwi.

s. 368 # 9 - Fastebref för b:n Jöran Jöransson å Laurila h:n i Pitkäjerfwi. Köpebref 5.11.1771.

s. 369v # 10-11 - Upbud. (TMA:ssa 11#: U.b. Henrik Henriksson från Messuby Rasula h:n. Hans **swåger** Erik Matsson från Päilax Mattila. Eriks **bror** b. Jöran Matsson från Eräjärvi by Rekola i Längelmäki.)

s. 369v # 12 - **Klockaren wid Cuorewesi** capell Olof Jöransson inställdt sig **drucken uti Orihwesi sokns moderkyrcka** samt under gudstiensten genom hwarjehanda oanständigt upförande kyrckoförargelse åstadkommit. Olof bestred.

Kyrckiowäckaren Anders **Hendelius** från Orihwesi by berättade, at han ei för wisso wet om Olof warit öfwerlastad med drycker, men besynnerligen har han under gudstiensten sig förhållit i det han flere resor **stigit up från prästbäncken**, der han sig suttit och **räkt hand åt prästerne**.
Kyrckiowäckarens wicarius Lars Larsson från Orihwesi by omtalte, at klockaren Olof werckeligen warit öfwerlastad af drycker, hwilcket witnet deraf slutat, at Olof icke allenast **begiärt bok af mag. Salowius at få siunga, utan ock bultat med händerne på en bänck** främst emot choret. Hela församlingen åsedt Olofs förhållande.
Hendelius korrigerade sin berättelse, at Olof **icke suttit i prästbäncken**, men lade därtill, at denne **gått till en qwinna i choret och siungit med henne utur bok**.
Klåckaren Olof sakfältes till 2 gångor 25 daler och pålades at i kyckan undergå uppenbar kyrckioplikt.

s. 371v # 13 - Änckan Lisa Thomed:r från Pihlajerfwentausta och ogifta drängen Mats Jöransson från Alanen h:n ang olofl. beblandelse.

s. 372v # 14 - Upsk. målet. Bondedottren Maria Simonsd:r från Saricko h:n i Pitkäjerwi emot bondesonen Johan Matsson från Laurila h:n ang. lönskaläge. Nu medgaf Johan, at han med barn rådt Maria men nekade trolofning. Reserwekarlen Henrik Johansson från Rajalax berättade, at Johan på witnets åtspörian, om han fäst Maria, på tumannahand sagt, det han nog skulle taga henne med tiden till äkta. Anstånd.

s. 375 # 15 - Afsk. **sold**. Johan **Damfeldt** från Kåpsamo inställdte sig drucken för rätta.

s. 375v # 16 - Inh.karlen Johan Matsson från Jussila h:n i Kaupila androg, at ehuru dess numera afl. **fader** Mats Johansson Jussila genom testamente af 10.6.1756 förordnat, at Johan efter faders död undfår från h:net förmåner, har **stiufmodren** Margaretha Elied:r sådant förwägrat. Upsköts.

s. 376v # 17 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahila** från Teisko, b:n Joseph Thomeson Hyrylä från Wärinmaja, som är **gift med Mats Kahilas syster** Lisa Andersd:r, och **dess syster** inh. Maria Andersd:r emot **deras swåger** b:n Jöran Seppälä från Wärinmaja ang. del i ett sto m.fl.

s. 378 # 18 - **Torp:n** Mats **Kahila** från Teisko m.fl. emot deras **afl. faders** och swärfaders Anders Mickelsson Rieckolas **stiufd:r** Walborg Gabrielsd:r från Kaldila ang. upteckning.

s. 379v # 19 - Inh.h:un Maria Andersd:r från Hyrylä i Ruowesi emot sin swåger afsk sold. Johan Granroth från Kaldila ang. 102 daler.

s. 380 # 20 - **Torp:n** Mats **Kahila** från Teisko m.fl. emot deras **afl. moders och swärmoders** Sophia Jöransd:rs **swåger** b:n Jöran Kaupila från Kaldila ang. arf.

s. 381v # 21 - B:n Erik Mickola från Syfwäjärfwi emot dess swärfader g:la b:n Mats Adamsson ang. förwaltningen af h:net.

s. 386v # 22 - **Soknesmeden** Mats Thomeson från Jarla klagade, at **smeden** under Holma berustade säteriet Mats Thomeson förfördelat honom i smedshandtwercket. Inh:n Mårten Jöransson berättade, at swaranden förrättadt smide af nytt och gammalt åt **Jufwa kants** åboer, hwarest käranden är smed. Förliktes.

s. 387v # 23 - Upsk. målet ang. af b:n Henrik Andersson Sackola i Pajukanda inlemnade testament efter den barnlösa afl. b:n Henrik Henriksson.

s. 388 # 24 - I närwaro af dess **söner** Simon, Erik och Elias ingaf g:la b:n Anders Samuelsson (= Danielsson) Ärälä från Woitila en skrift: - - updraga mitt Ärälä bördeh:n till mine **söner** Simon och Erik at behålla, men **Silda torp** förbehåller jag till lifstid mig sielf at bebo samt 2 **ängar Yrjoki och Vetosuo**. Elias sade, at han gifver sitt samtycke, om han efter sin faders död får i besittning Silda torp, hwilket Simon och Erik godkände. De anhöllo om **klyfning** enligt förordningen 30.6.1747 och förklaring 24.1.1751. De måste förskaffa sig deras **broders**? **torp:n** Henrik Danielsson **Sillanpäs** samtycke till besittningen deraf. De utnämde landtmätaren Johan Florin att förrätta klyfningen.

s. 389v # 25 - B:n Simon Laxi från Cuorewesi emot b:n Johan Laxi ang. jämnckning öfwer parternes tomter samt delning öfwer Karjumäki, Hakasuo och Hasiama skogsbackar.

s. 391v # 26 - Upsk. målet ang. Kertenmylly skattlagde sqwalteqwarn i Cuorewesi.

s. 392 # 27 - Klåckareh:un Sophia Thomasd:r från Martila h:n i Suinula emot sin son b:n Johan Martila ang. förwaltningen.

s. 393 # 28 - Klåckareh:un Sophia Thomasd:r från Martila ang. arfskifte efter sin förra man b:n Jöran Matsson.

s. 393 # 29 - Fortsättning till 16 #. Inh.karlen Johan Matsson från Jussila h:n i Kaupila emot des **stiufmoder** Margareta Elied:r ang. testamente, som swarandens **man** och kärandens afl. **fader** Mats Jöransson författat. Förliktes.

s. 394v # 30 - Upsk. målet. B.enkan Maria Matsd:r från Kihlala emot b:n Simon Kihlala ang. höbärgning från **Jåkihaka** med des **stiufssons** Henrik Eliesons tillstånd giorde nyrödslor.

s. 395v # 31 - B.änkan Maria Matsd:r från Hoifwola inlade en skrift: Afl. åboen å Kihlala h:n jemte sin **h:u** Maria Matsd:r har å samfälta marck efter samtycke **rödjat Pajuoja och Kypäränpohia ängar**. Ängarne lämnas till änkans lifstidsnyttiande. Upsköts.

s. 397 # 32 - Sold.änkan Anna Larsd:r från Jussila h:n anförde i närwaro af dess son b:n Samuel Samuelsson Jussila, at denne för 3 år sedan förmådt Anna flytta från Längelmä sokn till Samuel. Samuel tilwällat hennes ägendom.

s. 398v # 33 - Samtelige Kåckila byamän emot rusthåll:n Mats Jarla ang. råer. Upsköts.

s. 400 # 34 - Rusth:n Mats Jarla klagade, at b:n Johan Antila från Hoifwola slagit och bärgat **Luhtanjtu** till Jarla erkände äng.

s. 401 # 35 - B:n Johan Yrjölä från Napila fordrade af sold.h:un Sophia Andersd:r 18 daler.

s. 401v # 36 - Bönderne Johan Heickilä och Mats Jacola från Napila klagade, at b:n Johan Matsson Yrjäläs **torpare och broder** Jöran Matsson bygt sitt torp käranderne så till mehn, at de hindras beqwämligen komma till träskstranden, hwarest de hafwa sitt **watubohl**. Swaranden påstod, at torpet, som för 9 år sedan anlagdts, är på Yrjölä h:ns tomt eller å det ställe, hwarest parternes gemensamma wargierningskarl förut haft sitt pörte. Förrättas syn.

s. 402v # 37 - Upsk. målet mellan Mats Heickilä och Johan Mattila från Kaupila ang. åwärckan på **Paloma skogsmarck**.
B:n Jöran Eskilsson Kölli från Kopsamo intygade, at han 1771 (= 1741) kommit till Kaupila och warit där 3 första år wallherde samt 2 år dreng på Jussila och sedt swedieländer på Paloma marck, hwilka sagts wara Heickiläs. Mattila boerne anmärkte, at deras skogsteg är der bredewid, belägen åt **Perhojerfwi** träsk ifrån Heickilä h:ns skogsteg.
Inh. Simon Mickelsson från Kaupila sade sig för 16 år sedan hafwa tient i Kaupila by uti 7 år, då Paloma blifwit hållen för Heickilä och Jussila. - **Sold**. Mårten **Tiberg** från Uiherla berättade, at han 8 år sedan tient för dreng hos Thomas Mattila och warit i en skog ofwanför Perhojerfwi insiö, hwarest de huggit långwed och gärdsell till Mattila. - **Sold**. Stephan **Fält** från Peilax intygade, at han för 6 år sedan i 5 år tient såsom dreng på Mattila å det omtwistade stället. - Upsköts.

s. 405v # 38 - Upsk. målet ang. förra landbonden på Kuoreniemi rustmästareboställe.

s. 407v # 39 - Förnedr. qwinspersonen Sophia Thomasd:r från Säynäjoki androg i närwaro af **fendr**. Henric Johan **Spåre**, at ehuru Spåres fru städslat Sophia i dess tienst, hwart hon redan 1772 för juhl kommit, så skall frun i augusti tillsagt Sophia at begifwa sig från tienst. Frun **kallat henne kona**.
Drengen Henrik Johansson från Lydickälä hade hos Spåre hört, då Sophia begiärt af frun Spåre tillstånd at få resa till **Harju marcknad**, men frun icke bewiljat. Enär Sophia yterligare anhållit om tillstånd at resa, har frun swarat, at hon eij för Michaeli slipper någorstädes, hwarpå Sophia frågat, om hon sedan finge fara, hwartil frun swarat, **at hon då finge fara, om hon hade lust at gå, fast till helfwetits eld, samt kallat Sophia till skiökia**,

hwarefter **Sophia bedt frun wara tyst, emedan långt tal ei wore gådt, men lång (s:v:) kuk wore god**. Konstaterades, det Sophia förut blifwit för barnamord straffad.

s. 410v # 40 - B:n Erik Soltila emot b:n Johan Korri från Neulaniemi ang. **råer mellan Wohliwuoren korkia, Nuottajerwen pyki och Hulluhånga**. Hänwisning til dombref 11-.9.1676, hwarest råer: **Wohliwuoren korke, Kiwipyki och Hulluhånga**.

s. 412 # 41 - Upsk. målet. Afsk. sold. Johan Gråstens h:u Sophia Sigfredsd:r idkat olofligt brännewins bränneri. Upsköts.

s. 413 # 42 - Upsk. målet. Befall:n Ahlman emot **torp:n** Jöran **Lappojerfwi** m.fl. ang. förseglande af brännewinspannor med messingstråd. Upsköts.

s. 414 # 43 - Afsk. **sold**. Mats **Kockman** - - samt **soknesmeden** Mats Thomeson från Hoifwola berättade, det de redan 1772 blifwit instämde at swara woluntairen Högman från Österbotn för det de på dess resa genom denne sokn gripit honom såsom okänd person. Högman ei närwarande.

s. 414 # 44 - B:n Jöran Alanen från Borgerla såsom **öfwerbyggare** och hwilken **genom dämning lider skada** androg, at b:n Johan Mårtensson Oinasniemi **med sine fiskebragder** om sommaren **stängt Putajanjoki** å samt såmedelst **hindrat fiskens upstigande** från den nedanföre belägna insiön. Johan sade, at han haft sine nät endast utmed stränderne. B:n Jöran Jöransson Laurila frän Pitkäjerfwi kunde ei witna, emedan han såsom äfwen öfwerbyggare i ån sielf idkar fiske. Johan sakfältes.

s. 415 # 45 - Upsk. målet. **Soknens fattigmagazins föreståndare kapell:n** Johan **Utter** emot nybygg:n Mats Kallinautio ang. lån.

s. 415v # 46 - **Comministern** Johan **Utter** m.m. ingåfwo en syneskrift af 15.9.1773 ang. några kiärr- och skogstragter för at rödia till äng och mullbete. 1) Besågs **Wetosuo kiärr** af 8-9 tunnors land, hwarest **gräfwit ett utfallsdike af 2000 alnars längd**. 2) Utsyntes marcken å båda sidor af **Yrhijoki** åå, therest Utter för detta låtit anlägga **4 torp**, b:n Anders Danielsson **3** och b:n Christopher Andersson **ett**. 3) Besigtades det ställe Woitila rotan ämnat till **torp för reserwen**, som är belägen **emellan Yrhijoki och landswägen** af 3-4 tunnors land. 4) Sist ett annat emellan Yrhjoki och landswägen belägit ställe, therest Samuel Samuelsson är sinnad at anlägga **torp**.

s. 417 # 47 - **Capell:n** Johan **Utter** berättade, det han med de öfrige Woitila byamän med mycken kostnad **låtit dika och gräfwa Penduran och Vetosuo kärr** i tancka at nyttia dem till höslag. Förböds en hwar at släppa sine kreatur i bete på nämnda kärr.

s. 418 # 48 - B:n Jöran Alanen från Borgerla emot sin **broder** torp:n Mårten Mårtensson ang. utbetalande för torpet någon årlig ränta till h:net.

s. 418 # 49 - Upsk. målet. Johan Nåppari från Pehula emot Mats och Thomas Maunula, som slagit och bärgat ett ställe inom **Waiwasnitu ängs hägnad**, som för nytitas till bete för samtelige Pehula byamäns kreatur.
Torparen Christer Johansson från Woitila sade, at han i 4 år för 5 år tillbaka tient på Maunula h:n, och intygade, at på det omtwistade stället, som är en giöl, mäst stod under watn, hafwa Nåppari och Maunula tiudrat sine hästar. Hägnaden å andra sidan af twistestället, hwilket den tiden kallats för **Waiwastenaro**, men Maunulas äng har hetat **Nitustennitu**. Förklarades wara parternes samfällighet.

s. 419v # 50 - B:n Anders Henriksson **Mulli** från Wehkalax emot b:n Johan Eskola ang. åwärckan inom kärandens skogsrå.

s. 419v # 51 - B:n Anders Mulli från Wehkalax anförde emot dess granne Henrik Erola, at Mulli härintills nyttiadt jämte Johan Eskola en skogsflåck inom byens åker, men Erola af berörde skogsbacke en del swediat samt dessutom swediat ett ställe inom byens samfäldte **Jokinitu** äng. Swaranden påstod, det skogen inom åkern tillhör dess h:n enskildt. I Jokinitu äng hafwa alla byamän sin särskildta **teg**. Jacob Mattila sade, at hans h:n är **klufwit** från Mulli samt at tegen eller skogsbacken inom åkern hörer Mulli och Mattila h:n till. Upsköts.

s. 421 # 52 - Bönderne Johan Kölli, Anders Bertula och Henrik Maunula från Koppsamo klagade, at afsk. **sold**. Stephan **Damfelt** huggit stockar och täncker inrätta sig torp på kärandernes samfäldta betesmarck. Damfelt sade sig hafwa fått tillstånd af bönderne Jöran och Johan Johanssöner från Lylyjerfwi, som äro i samfällighet med käranderne uti skog.

s. 422 # 53 - B:n Johan Kölli från Kopsamo ingaf syneskrift 5.6.1773 öfwer den skogsmarck, som han will till åker af byens samf. marck upodla. 3 tunnorslands plan är belägen närmast till sökandens bohlåker och tillförene skall warit samma ödesh:nets bohlåker. Bertula och Maunula motsatte sig.

s. 423 # 54 - **Landboen** Henrik Henriksson från Säynäjoki rusthåll berättade å dess **husbondes baron** Johan Gustaw **Mellins** wägnar, hurusom torpare och de som bo öfwerst i byn föreslagit sig at nyttia wäg och gångstig öfwer den Säynäjoki rusthåll tillhörige åker. Förböds. De måge hålla sig wid den från byen till landswägen inrättade wägen.

s. 423v # 55 - B:n Mickel Bengtilä från Rajalax emot dess granne Johan Kampari, som låtit sine swin upäta brådden å kärandens åker.

s. 424 # 56 - Johan Wilckilä emot Jöran Wilckilä ang. olaga intaga.

s. 426v # 57-58 - Smeden Thomas Thomeson från Suinula ang. tiufwagods samt signeri.

s. 428 # 59 - Upsk. målet. B:n Mats Heickilä från Uiherla emot Mickel Ruokonen ang. Ruokonen stält sin nedkast så nära till kärandens hus, at wåggarne deraf taga röta. Ingafs delningsinstrument af 6.6.1757. Förrättas syn af landtm. Utter.

s. 428v # 60 - Upsk. målet. Mats och Johan Heickilä från Uiherla klagat, at Johan Peldola färdats öfwer kärandernes framför swarandens port belägna åkerskifte käranderne till skada.
B:n Samuel Samuelsson Ärrälä (42 år g:l och född i Uiherla) från Woitila intygade, at då han för 17 år sedan derifrån flyttadt, har wägen eij gått öfwer Heickilä h:ns åker, utan ofwanföre långs med tegsändan, då de ifrån porten utfarit, men sedan Juoppola h:ns åboen genom gärdesgårds flyttning intagit den g:la wägen, har swaranden måst köra öfwer kärandens åker. Mickel Juoppola medgaf, det han måst intaga wägen till sitt kåhlland, sedan Ruokonen jemte de öfrige grannarne i byn förstört sine kåhlländer.

s. 430v # 61 - Upsk. målet. Mickel Juoppola från Uiherla har welat af **skredd:n** Mats Elieson tillwinna sig det stötte **åkerstycket i Loukasnitu**. Åkertäppan är upodlat af samfällig byamarck.

s. 432 # 62 - Fortsättning till 14 #. Bondedottren Maria Simonsd:r från Saricko h:n i Pitkäjerfwi emot bondesonen Johan Laurila ang. öfwat sammanlag. Johan befriades från Marias påstådde äktenskapslöfte.

s. 433v # 63 - Upsk. målet. Simon Kihlala klagat, at bondeenckan Maria Matsd:r sådt och skiördat hans inom **Loukonpeldo** åker warande åkerteg och bärgat hans **Kiperännitu** äng. B:n Henrik Pylkinautio intygade, at han, som tillfälligtwis kommit i Kihlala h:ns rökkök, hördt Simon låfwa låta Maria åkertegen nyttia.

s. 434v # 64 - Fortsättning till 30 # ang. **Jokihaga ängs** bergning. Pigan Maria Matsd:r från Mickola h:n i Pitkäkerfwi intygade, at hon 1771 tient för dreng hos Simon Kihlala, har denne nyttiadt hela **Kurulato äng** jemte den nu omtwistade nyrödselen derbredewid.

s. 435 # 65 - Upsk. målet från 1771 ang. åwärckanstwist emellan Wihasjerfwi och Järfwenpä emto Hapaniemi och Kauppila åboer på **Siniwuorenma skogsmarck intill Sinijerfwenoja och Wirtsankiukas**. - Upsköts.

s. 437v # 66 - Upsk. målet från 1772 ang. Hapaniemi och Kaupila byamän emot Wihasjerfwi och Järfwenpä åboer ang. tillwerckande af swedior å **Siniwuorenma, Siniwuorenoja och Wirtzankiuwas** i qwarstad satte **skogsmarcker**. Käranderne androgo, at swaranderne wela skilja Siniwuorenma i twå delar och gifwa den andra delen deraf namn af **Huhtanma**.

s. 439 # 67 - Nämndemannen Johan Jacobsson Rekola från Järfwenpä i närwaro af dess granne Erik Jöransson från andra hälften af Rekola, som nu kallas **Tuomola**, berättade, det dem emellan ännu **ingen tomtdelning** försiggått. **Landtm:n Utter förrättar delningen**.

s. 439 # 68 - B:n Jöran Tuomola från Kåckola ingaf en syneskrift af 24.8.1773. Synts then skogsmarck, som Jöran Tuomola är sinnad at upodla till äng **Junckiojankorpi** kallad å samfäld marck med Petter Jussila. En ½ tunnas land med gran, wjd och ahlskog, inga spiror eller masteträn.

s. 440 # 70 - B:n Samuel Jussila från Hapaniemi ingaf ett synesinstrument af 19.9.1772. Synts ett ställe wid **Omenajärfwi siöstrand**, börjandes ifrån **Karfwanma Haka giärdesgård intill Joensu eller Kartano Pahanittu ängshägnaden**, som Samuel är sinnad till äng rödja.

s. 441 # 71 - Upsk. målet. B:n Jacob Hångonen, Johan Jullinen och Jöran Rekola från Hietalax klagat, at inh:n Henrik Jacobsson och afsk. **sold**. Johan **Wiander**, b:n Erik Erickiläs inhysinge Mats Jacobsson och **sold**. Jacob **Wredsiö** från Wihasjerfwi för några år sedan böriat upodla sig äng innom Hietalax byss råer på **Paimenma skogsmarck inwid Paimenussiö**.
1) **Skrädd:n** Mats Elieson från Uiherla berättade, at då han för 30 år sedan såsom dreng tient i 4 år å Yrjölä h:n i Wihasjerfwi, har han blifwit warse, at en wäg gådt till skogen åt **Paimenusjärfwi** från Yrjölä h:ns derbredewid warande äng, hwarifrån han jämte de öfrige Wihasjerfwi boer släpat granris och granstockar till ladbyggnad. 2) B:n Jöran Eskilsson Kölli från Kopsamo är Lars Erikiläs från Wihasjerfwi **moderbroder** och war jäfwig. 3) B:n Mats Pettersson Mattila från Peilax intygade, at Hietalax boerne i witnets ungdom haft en swed när inwid **Paimenuswuori**. 4) Drengen Simon Matsson från Uiherla berättade, at då han för 22 år sedan i 2 år tient för dreng å Erickilä h:n, har han ei sedt, at Wihasjerfwi och Hietalax den tiden till sine tarfwer nyttiadt **Paimenusma** marck eller det därstädes warande kärret. 5) Inh.karlen Petter Pettersson från Uiherla berättade, at enär han för 20 år sedan såsom dreng tient i Wihasjerfwi öfwer 10 år, har han släpat wed från **Paimenuskorpi** emellan **Paimenusjärfwi** och en därstädes warande **boskapswäg** under **Paimenus berg**. 6) **Sold:n** Michel **Sundfeldt** från Wehkapundari intygade, at då han för 17 år sedan i 7 år tient för dreng i Wihasjerfwi, hafwa Wihasjerfi boerne släpat wed och granris från **Paimenuma** marck. 7) Afsk. **sold**. Simon **Hopp** från Terfwaniemi sade sig hafwa bodt i Wihasjerfwi öfwer 20 års tid för 27 år tilbaka, då Hietalax boerne nyttiat marcken wid **Paimenus korpi** men ei sielfwa kärret. - Käranderne tappade sin sak.

s. 443v # 71 - På Laurila h:ns åboen i Wihasjerfwi b:n Lars Samuelssons begiäran förrättas **arfskifte** efter hans afl. **fader** Samuel Laurila.

s. 444 # 72 - Sadelmakarens i Åbo Jonas Lindbergs ombud berättade, at handlanden i Åbo Johan Laureen samt **adjuncten Rikberg** borde höras i saken emot b:n Samuel Erola från Orihwesi by ang. fordring. Rikberg i anledning af **såsom ensam präst i församlingen** och kyrckioräkningarnes förfärdigande till mars skiende **probstevisitationen** icke kan inställa.

s. 445v # 73-74 - (Kuorewesi-ärenden)

s. 446v # 75 - Fångaförtekning.

s. 446v # 76 - Fortsättning till 43 #. Swaranderne hade afrest.

s. 447 # 77 - Upteckningen bör föranstalta efter **afl. länsman** Elias **Wialenius**. **Enckan** Anna Helena **Widbohm**. **Brodren notarien** Carl Henric **Wialen**.

Oriveden ym. syyskäräjät 22-29.11.1774
VA Ylä-Satakunta KOa108 s. 2354-, mf JK 1726

s. 2354v # 1 - B:n Mats Råtiala har genom **wådeld** 22.12.1771 mist en ny foderlada. Mats berättade, at hans **h:u** Maria Elied:r warit i ladan samma mårgon, då den brunnit och skall elden tändt sig innantil under det Mats warit till skogen. Upsköts.

s. 2355v # 2 - Sedan den **förening, som fisklagen i detta tingslag ang. fiskebragders nyttiande före detta belefwat**, till landshöfdingen Rappe insändts, har Rappe anmodat häradshöfdingen Aimelaeus at inkalla till höstetingen samtelige fisklagen samt förmå them at ånyå ingå sådane föreningar, som leda till **at icke fiskeynglet genom mycket fina bragder bortages och utödes**. Öfwerenskoms at inrätta **nätter för nors-, löije-**

och muikfånge så fina, at 50 bindwarf gå på en aln till Kiten, men till **fiellfiske** endast 30 bindwarf på alnen samt armarne i proportion derefter.

s. 2356 # 3 - B.sonen Simon Simonsson Uotila från Uiherla anhöll om uptekning och skifte efter hans **föräldrar** Simon Thomasson och Chirstin Johansd:r. Hon dog sistledne sommar.

s. 2356 # 4 - **Brofogden** Carl Johansson anförde, at sedan han blifwit skild wid sin brofogdesyssla, hafwa sokneboerne antagit honom till deras betjent och låfwat honom en cappa spannemål af hwarje h:n för det han skulle bl.a. besörja **om tingsrummens twättande**. Då han sedermera återfått fullmagt på sin förra syssla, kan han ej hafwa beswär med tingsrummen. Låfwade dock med **skallfogden** Henric **Karpeus** deruti deltaga.

s. 2356v # 5 - Upbud.

s. 2357 # 6 - Restransakning.

s. 2358 # 7 - (Kuorewesi-ärende)

s. 2358 # 8 - Qwinspersonen Lena Henriksd:r från Sahrajerfwi berättade, at sedan bondesonen Simon Johansson från Hulipas 2 år sedan tilsagt henne äktenskap och gifwit i **fästningagåfwor 1 blått sidentygs mösstyg och en förgyld silfwerklackring** har Simon besästat sådant löfte ned häfdande, hwaraf Lena blifwit rådd och framfödt ett sedermera aflidet flickebarn. Simon bestred ang. löfte och fästningagåfwor samt sammanlag.
Pigan Walborg Matsd:r från Seppälä capellansbohl berättade, at då hon förledit år tjent på Hulipas h:n, har Simon om en söndagsqwäll kommit i låftet, hwarest witnet warit med Lena, och klädd lagt sig i Lenas säng, men någon tid derefter åter upstigit och bortgått.
Pigan Anna Eriksd:r från Siukola h:n i Orihwesi by witnade, at pingesthelgen, då witnet tjent på Hulipas, har Lena legat i Simons säng och denne **skurit tobak** bredewid sängen, hwarefter Simon lagt sig hos Lena, som warit afklädd, och legat thär, till dess witnet somnat. Sommaren derefter hafwa de kommit i loftet, där witnet legat, och när hon waknat, har hon funnit them bägge liggande i Lenas säng, men ej märckt sammanlag. - Upsköts.

s. 2359v # 9 - Qwinspersonen Chirstin Johansd:r från Pehula öfwat lönskaläge, hwaraf födt ett ännu lefwande piltebarn. Hon sade, at drengen Gustaf Henriksson, nu tienande på Seppälä capellansbohl på fierde året sedan, då han tjent på Mattila, börjat öfwa sammanlag med henne. Gustaf nekade.
Pigan Maria Johansd:r från Pafwola h:n i Orihwesi by berättade, at en lögerdagsafton om wåhren, sedan hon **lagt sig i dess faders stall** jemte Chirstin Johansd:r, har Gustaf om natten äfwen dit kommit och låckat witnet at upstiga, det witnet giordt, då Gustaf lagt sig hos Chirstin, som warit **afklädd** och hafwa de legat tillsammans till dess witnet om mårgonen den upwäkt, hwarefter Gustaf begifwit sig på återresan till Orihwesi by och Chirstin följt honom efter Gustaf anmodan något stycke. Förmärkt äfwen wid andra tilfällen en synnerlig wänskap them emellan.
Drengen Mats Eriksson från Äijäis berättade, at 3 år sedan, då han jemte Gustaf tjent på Nåppari h:n och de om en afton gått at lägga sig i låftet, där Kirstin äfwen legat, har witnet, då han om natten gått ut, sedt, at Gustaf legat i Chirstins säng wid dörren, och hördt, at de **talt hwarjehanda ohöfwiskt och bl.a. om barns aflande**, derunder Gustaf på Chirstins erindran at icke hafwa sådant tal, sagt: **får jag icke tala med min egen hwad jag will**, skolandes de legat tillsamman till dess de om mårgonen stigit up at tröska rija.
Bondesonen Erik Johansson från Terijoki berättade, at en söndagsqwäll 1773 om sommaren har han gått med Gustaf till en äng, hwarest Kirstin med en annan piga warit them till mötes, derefter Gustaf och Kirstin gått afsides bakom ängshägnaden i skogen och sedan de drögt där någon stund återkommit.
Pigan Maria Elied:r från Prästegården berättade, at 2 år sedan, då hon tjent på Isåmaunu h:n och Kirstin på Nåppari i Pehula, har Gustaf med flere poickar kommit Nåppari h:ns badstufwa, då Gustaf dragit Kirstin till sig på bäncken. Enär witnet sommaren därefter gått från Taipale till Pehula, har hon sedt Gustaf och Kirstin stående icke långt från wägen, därwid Gustaf baktill fasthållit Kirstin, som bedt witnet komma henne till hielp, men witnet fortsatt sin gång. De lefwat wid alle tillfällen som äktafolck.
Skredd.sonen Henrik Johansson från Pehula hade en gång frågat Gustaf, om han tordes lefwa med Kirstin såsom äktafolck pläga, dertill Gustaf swarat, **hwarföre törs jag icke, det blifwer ändoch intet barn utaf.**
Skredd.h:un Maria Johansd:r från Pehula berättade, at då hon om en mårgon 2 år sedan gått i Nåppari h:ns badstufwa, hwarest flere personer warit, har hon sedt, at Gustaf legat på bäncken med Kirstin, men sammanlag har witnet icke blifwit warse.

Nämndeman Jonas Mattila från Orihwesi by berättade, at då Kirstin om wintern 3 år sedan tjent hos witnet och emellan juhl och kyndersmessan **legat i en kall bod**, har witnet i anledning af des pigas berättelse, at någon om natten gått i bodan, begifwit sig dit och funnit, at Gustaf warit ther med Kirstin. - Bondesonen Jöran Jöransson från Hirfwijärfwi är Simons **halfbroders dotters man**. - Upsköts.

s. 2364 § 10 - B. Mats Sircka fr. Längelmä uptedde ett utdrag ur Längelmä häradsrätts protocoll 5.11.1773, hwaraf inhemtades, at Sircka har vägaandel i Tavastehus län i den från Cuorewesi kapell till Längelmä moderkyrcka löpande landswägen och anhöll om bewis deröfwer, at honom i detta län äfwen är till widmachthållande tildelt ett stycke af den härifrån åt Längelmä sokn liggande landswägen.

s. 2364v § 11-12 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2365v § 13 - Bönderne Simon och Daniel Päskylä blifwit angifne, för det de icke blifwit med messingstråd försegla sine brännewinspannor. Upsköts.

s. 2367 # 14 - B:n Erik Andersson Ärrälä från Wåitila har 4.7.1774, då han brändt swedja, lössläpt **skogseld** å Woitila bys marck. Förrättas syn. **Kapellanen** Johan **Utter**, som äger Sarfwela h:n, bor nu **i Tyrwis** sokn.

s. 2368 # 15 - Förböds Woitila byamän at åwercka Sarfwela h:ns afskilda bröstmarck, som är storskiftad.

s. 2368v # 16 - Inteckning.

s. 2368v # 17 - B:n Johan Matsson Yrjälä från Napila anförde, at b:n Johan Thomasson Heickilä under **sednaste ofreden** tillägnat sig af **Yrjäläs teg i Kaitalahdenwainio åker** ett stycke af ½ cappars land. Johan Heickilä swarade, at i fordna tider skola åboerne å parternes h:n **bytt med hwarannan 8 stånger jord**, hwarwid det åkerstycke, som Johan Yrjälä nu påtalar, tillfallit Johan Heickiläs h:n emot det Johan Yrjäläs h:n å annat ställe har sin fylnad.
B:n Mats Jacola berättade, at Heickilä h:ns jämte flere grannars i Napila by **hammarland** löpa med sine ändar emot Johan **Yrjöläs teg**, som ligger sidolängs åt desamma och skall förstnämnde hemmans **hammarland** gå med sin ända in uti **Yrjöläs teg**, som derigenom blifwer ½ cappas land mindre än den böra wara, men Heickiläs och de öfrige byamäns tegar skola wara fulla. Jöran Heickilä bör afstå till Johan Yrjölä ½ cappas åkerjord.

s. 2370v § 18 - Johan Simonsson Kiwiniemi fr. Syfwäjärfwi har med sin swåger b.sonen Simon Simonsson 23.11.1774 öfwerenskommit, at han gifwer Simon årligen niuta 20 cappors land af sin åker, så länge Simon lefwer.

s. 2371 # 19 - Hofrätten hemställdt.

s. 2371 # 20 - **Dragon** Johan **Frihielt** från Jarla rusthåll emot b:n Thomas Thomasson **Randala** från Hafwisto ang. hästhandel.

s. 2371 # 21 - Torparen Henrik Henriksson från Kalku by emot b:n Henrik Andersson Raikola (= Sackola) från Pajukanda ang. et efter Henrik Henrikssons **moderfader** Henrik benämd författadt arfskiftesinstrument, som han af Riekola (=Sackola) söker utbekomma. Henrik Anderson swårligen siuk. Upsköts.

s. 2371v # 22-25 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2378v # 26 - **Torp:n** Simon Simonsson **Sysilakti** emot handlanden i Biörneborg Jacob Frideen med dess son Emanuel Frideen ang. det fadren Frideen, enär Simons **h:u** Regina Matsd:r fråntagit sonen sin yxa, den han olofligen nyttiat, **gifwit henne en kindpuss**, hwarjemte sonen **med yxskaftet slagit** henne. Förlikts.

s. 2379 # 27 - Pigan Sophia Jöransd:r från Kampari h:n i Rajalax förlikts med b:n Jöran Jöransson Uotila, ang. det hans **son** Simon hjälslagit hennes ko.

s. 2379 # 28 - Hofrätten hemställdt.

s. 2379 # 29 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 2380 # 30 - Rusth:n Mats Jarla inlämnde en syneskrift af 28.6.1774 ang. de ställen, som han tänker på dess enskilta bröstmarck afswedja. 1) Uppå östra ändan och innom samt långs åt sidan af **Savilahden nittu** äng, 1/8 mihl från rusthållet. 2) Uti **Pohianpalysta skogstract** på wästra sidan om nämnde äng. 3) 2 swedjeställen **Pohiansuonsyrjä** och **Pohiansillanpä**, dem Jarla täncker nyttia till linland.

s. 2381 # 31 - B:n Jöran Pärrinautio ingaf en syneskrift af 8.6.1774 ang. de ställen, som han till mullbetes förbättrande och ängsmarks utwidgande will afswedja. 1) Wid **Rauhanma skogsstycke** 2 tunneland. 2) Ett ställe uti **Matomäki skogsstycke** af 2 tunnors land. 3) Å **Hapamäki skogsmarck** ett ställe.

s. 2382 # 32-33 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 2383v § 34 - B:n Mickel Johansson Mickola fr. Syfwäjärfwi beswärade sig deröfwer, at b:n Johan Axelsson fr. Wilckilä med nott allatider om året olofligen fiskatt i hans enskildta **Koninniemi** fiskewatn.. Upsköts.

s. 2384v § 35 - Bönderne Johan Simonsson Seppälä och Mickel Johansson Mickola hafwa med sine grannar Mats Simonsson Seppälä och Mats Adamsson Mickola fr. Syfwäjärfwi förlikts om fiskande uti **Syfväjärfvi insiö** i så måtto, at de hafwa hälften af siön hwardera. Råen dem emellan skall wara från Seppälä h:ns gamla kåhlboda öfwer siön till **Matielevonnenä**, i följe hwaraf sidstnämnde h:ns åboer nästinstundande sommar komma att nyttia den hälften af siön, som kallas **Joensun puoli**, men sommaren derefter nyttias Joensun puoli under Mickola h:n samt sedan tourvis.

s. 2384v § 36 - Synen 27.8.1774 i Syfwäjärfwi by at syna de ställen å byens samfäldta marck, som bönderne Mickel och Mats Mickola äro sinnade till åker upodla. Wid **Lähtensuonparas** upwistes ett högtländt ställe, som ligger bredewid och åt wäster ifrån Mats Seppäläs **Suotaipale** åker. Wid **Ristihuhdannitu** äng **Ristihaudanaho** kallat - -. Wid Mickel Mickolas åkermarck **Nilahdenpohia** äng ett ställe och å **Letonaho**.

s. 2386v § 37 - Synen 27.8.1774 å de ställen, hwarå b. Mickel Johansson Mickola fr. Syfwäjärfwi är sinnad å byens samfälta marck anlägga torp, hwilket torp han låfwade gifwa sin broder Mats Johansson enligt föreningen af 4.3.1772 till hans och hans hustrus lifstid. Synemännen beledsagades till det ställe wid **Särkijärfwi** träskstrand på nordwästra sidan belägit, hwartill Mickola täncker torp för des broder anlägga. Boskapshwila, som som Mats Mickola hat till åker upodlat består af nio kappors land.
Synen 27.8.1774 å det ställe wid **Enojervi** träsk, hwarå b. Mickel Simonsson Päskylä är sinnad torp anlägga, på norra sidan om **Enojärfvi**. **Heinäsuo** kärr kan blifva tienlig äng, sedan watnet derifrån genom dikning ledes bordt.
Wid höstetinget 1773 har förbudits att swedja å **Enojärfvenma, Paljasvuorenma och Särkijärfvenma**, till des skogen blifvit storskiftad.
Daniel Matsson Päskylä medgaf, at han förut har ett torp samfäldt med Mickel Simonsson. Utslag: Ett torp kan anläggas vid Särkijärvi träsk men icke wid Enojärfvi.

s. 2390 § 38 - B:n Daniel Matsson fr. Päskylä emot klåckaren i Längelmäki Johan **Mustelin** ang. fordran.

s. 2391? § 39-41 - Kuorevesi-ärenden.

s. 2393v # 42-43 - B:n Mats Matsson Kåljonkando från Längelmäki fordrade af sin **stiufmoder** bondeenckan Marja (Margareta) Elied:r Jussila från Kauppila by i Eräjärfwi capell **1 ölstop, 1 klyfta, 1 liten bytta, 1 braxnät, 3 miärdor** samt 1 får och 1 lam, hwilcka Mats tillfallit genom lottning wid **skifte** efter Mats Mattssons **fader** och Marjas **man** afl. nämndem:n Mats Johansson Jussila. Margaretas andre **stiufson** Johan Matsson.

s. 2394v # 44 - Upsk. målet mellan Mats Heickilä och Markus Ruokonen från Uiherla ang. wedkast. Syneskrift af 2.6.1774. Den twistige **gatan** befans wara af 6 alnars bredd, som **nyttias af byelaget**, hwarför den ej kan igenstängas. Den öfwerklagade wedrad orsakar till käranden mehn, hwaraf thess hus tager röta. Kan förekommas genom att flytta wedraden å swarandens egen hemmans sida.
Inh:n Mickel Sigfredsson från Päilax berättade, at han i 20 år wistats i Uiherla, under hwilken tid swarandens **faderfader** Erik Henriksson åbodt Ruokonen, och skall tomtskilnaden emellan detta och Heickilä h:n då blifwit hållen från Heickilä h:ns hummelgård till byalagets gata. Dessutom utredde witnet, at Erik Henriksson och hans efterträdare på hemmanet haft wedkasten och pärtträd lagde i den plan, som befunnits emellan Heickilä samt Ruokonen. Sedan Heickilä h:n **klufwits**, skall des åbyggnad blifwit flyttad 4 alnar från dess förra läge in på Ruokonens jord. Witnedt bodt 2 år uti en badstufwa, som är ett bland de flyttade husen.

Afsk. **sold**. Mats Eskilsson (närmare 80 år g:l) från Uiherla omtalte, at enär han under **förra ryska ofredstiden** tjent för dreng å swarandens åboende Ruokonen, har den obebygde marcken bakom hemmanets hus warit så wid, at en häss med släda wäl kunnat derå wändas, skolandes Ruokonens då hafde åboer förwarat pärtweden på samme plan, men sedan Heickilä undergått **klyfning**, skall dess åbyggnad blifwit flyttad till någon del inpå oftanämnde marck. - Häradshöfdingen Leopold förrättadt (tomt?)delningen å Heickilä h:n. Delningsinstrument icke till hands. Upsköts.

s. 2397v # 45 - (Kuorevesi-ärende.) (46 # saknas i protokollet.)

s. 2398v # 47 - Fortsättning till 44 #. Förlikts, at Ruokonen behåller den tomtjord han nu innehar, men sätter ej härefter sin wedkast inwid Heickiläs pörtwägg.

s. 2398b # 48 - B.enckan Lisa Joned:r Laurila från Wihasjärfwi anhöll om uptekning och skifte efter hennes dödblefne **man** b:n Lars Samuelsson Laurila.

s. 2399 # 49 - Förmynderskap.

s. 2399 # 50 - **Fastebref** för b:n Jöran Eriksson Clemola från Järfwenpä å ½ Clemola h:n. Hans föräldrar **fadren** Erik Simonsson och **modren** Maria Samuelsd:r testementerat 1771 till Jöran besittningen af ½ Clemola h:n.

s. 2400 # 51 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2402 # 52 - Upsk. målet ang. äganderätten till **Siniwuorenmaa** skogsmarck. Upsköts.

s. 2403v # 53 - I närwaro af Eräjärfwi capellboer anhöll **skredd.lärl:n** Simon Eriksson från Järfwenpä at warda antagen **till skreddare** i capellet. Capellboerne förordade, emedan de nu endast hafwa en slik handtwerckare, sedan den andre Johan Matsson om wåhren aflidit. Simon warit i lära hos sokneskr:n i Längelmäki.

s. 2404 # 54 - Upsk. målet. B:n Anders Kärki från Wihasjärfwi emot dess granne Erik Erckilä för det denne bygt dess **båthus inpå Kärkis Kalaniemenaios äng**. Båthuset står widare i dess förra läge. Syneinstrument af 17.5.1774 ang. det båthus, som Erickilä har inrättat å **Eräjärfwi träskstranden** och upbygt derå en sådan lada, hwarinne en båt för rägn och wäta kan förwaras. Wid synen erfors ladan wara innom Kärkis haga. Afsk. **sold**. Matts Johansson **Carell** och dess **h:u** Maria Simonsd:r från Orihwesi by berättade, at den gamla gärdesgården förr flere år sedan stått å wänstra sidan om det twistiga stället och at det den tiden warit byn samfäldt tillhörigt. (Afritning.) Upsköts.

s. 2407 # 55 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2408 # 56 - **Torp:n** Mats Samuelsson **Ahola** från Hörtsänä har 7.7.1774 från sin swed lössläpt **skogseld** å rusthållets marck. Mats förklarade sig, at han 4 weckor för denne sokns marknad, som hålles 4.7., brändt en tilämnad ängsrödning och utsläkt elden. Mats förmente det **resande marknadsfolcket** hafwa den lössläpt. **Torp:n** Anders Danielsson **Sillanpä** med dess **söner** Henrik och Elias berättade, han Anders, som **marknadstiden sålt öhl bredewid landswägen** nära intill sweden, icke blifwit warse någon eld.

s. 2410 # 57 - Länsmannen Östlund föredrog, at han wid det brännewinspannorne blifwit samlade uti **tijondebodan**, erhållit kundskap, at b:n Jöran Lylyjärfwi ägde en till försegling icke upgifwen brännewinspanna. Länsmannen trodde at Jörans förklaringar falska. Upsköts.

s. 2412 # 58 - Länsmannen Östlund androg, at qwinspersonen Sophia Thomed:r från Orihwesi by wid wintertinget fält till böter för oqwäden samt tillika förordnat, at hon såsom fattig borde försona böterne med rijs. Sophia hade föreburit sig gå med foster och blifwit rådd allhelgonentide. Sophia har dock icke födt barn, änskiönt öfwer ett år förlidit. Upsköts.

s. 2413 # 59 - B:n Jöran Jöransson Mattila från Hirfwijärfwi emot åboen å ½ Pylkinautio h:n ang. rättighet til **Sahanittu** äng. Upsköts.

s. 2413v # 60 - Upsk. målet ang. råer och bohlstada skäl emellan Kåckila och Jarla. Commissionslandtm:n Johan **Florins charta** öfwer Jarla rusthålls ägor af 1773. Käranderne Kåckila byamän påstodo, at **följande råer** åtskilja parternes ägor: **Kalanitun Johdet** n:o 1, sedan **Peldolammin Joensuu** n:o 2, thädan till **Koiranahten Kolu** lit. A och så widare till **Mustalahdenpohia** n:o 3, derifrån långs med **Petäjäjärfwiträsk** till **Orihlahdenniemi** n:o 4 samt sedan ytterst genom **Wärämändy** lit. B till **Kiukansia** n:o 6. Swaranden Jarla föregaf ägoskilnaden sträcka sig från **Kalanitunjohdet** n:o 1 genom **Paldolamminojansu** n:o 2 gerad till **Mustalahdenpåhia** n:o 3 samt therifrån widare genom **Orihlahdenniemi** n:o 4 till ett råställe **Mustajärfwen Callio** n:o 5 och sidt till **Kiukansia** n:o 6.
B:n Henrik Elieson Pärrinautio jäf som witne för målet ang. en kongsåders stängande.
B.h:un Kirstin Eriksd:r Mickola från Håifwola berättade, at då hon jemte sin för 40 år tilbaka dödblefne **fader** b:n Jöran Eriksson (= Erik Jöransson) Sahrajärfwi 15 år förut warit at bärga höö å en äng wid **Luhtajoki** åå, som är belägen icke långt från **Kiukansia** rå, har Erik Jöransson för henne wist med handen öfwer åån åt sagde räställe samt sagt at Jarla rusthålls marck slutar sig där och blifwer **smal såsom en mösskihl**.
Drängen Mickel Mickelsson (44 år g:l) från Taipale berättade, at om sommaren dödblefne afsk. **sold**. Johan **Kåckström** 10 år sedan för witnet omtalt, at råen skulle sträcka sig från **Kalanitun johdet** till **Peldolamminojansu**, thädan i synrätt sträck till **Mustalahdenpohia** och så genom **Orihlahdenniemi** till **Wärämändy**.
Torp:n Jöran Eriksson (53 år g:l) **Lapåjärfwi** (torpare å en Jarla och flere delägare tilhörig mark, som aldeles afskild från den omtwistade marken) berättade, at han för 31 år sedan warit dreng hos förra rusthållaren Henrik Henriksson Jarla och med honom brändt en swed wid **Rautalambi insiö**, som är nårr om **Petäjärfwi** siö, skall elden från sweden löskommit, hwarwid Henrik låtit märcka farhåga therföre, at samma eld skulle löpa inpå Kåckila bys marck och intill **wärämändy**, hwilket råställe ej låge långt från sweden, skolandes han äfwen wist med handen wädersträcket till **Wärämändy**.
B:n Johan Johansson Siukola (c:a 80 år g:l) från Suinula berätttade, at för 15 år sedan döde g:la b:n Mats Jöransson Bertula från Kåckila omtalt, at råen skulle sträcka sig **från Orihlahden påski till Mustajärfwensuonsari eller Calljo**, hwarhos Mats Jöransson skal nämnt de öfriga råställe, som witnet icke minns. Mats hade icke talt om **Wärähånga** och **Kiukansia** råställen.
B:n Jöran Andersson (öfwer 60 år g:l) Hirfwijärfwi berättade, at hans **fader** Anders Jöransson, som dödt 17 år sedan 64 år g:l, för witnet talt sig under dess tjenstetid i yngre åren på Jarla rusthåll hafwa **hördt en commissarie eller sokneskrifware läsa utur** några Jarla tilhörige **skrifter**, at råen emellan Jarla och Kåckila byamåls marck skulle sträcka sig från **Kalanitunjohdet** i gerad sträckning till **Mustalahdenniemi**, tädan till **Orihlahdenniemi**, derifrån till **Mustajärfwen Callio** och sist till **Kiukansia**, samt at en ända af **Lauttonen insiö** skulle falla på Kåckila sidan om rålinien. Witnets fader berättat, hurusom swarandens **fader** Johan Joneson Jarla som obekant i skogen tagit witnets fader med sig wid ett tillfälle, då Johan Joneson gått tillika med Keckonen och Bertula h:ns åboerne at nedfälla en swed och enär de kommit till **Mustajärfwenkallio**, skall Johan Jarla sagt: **här är wår rå**, då Keckonen utlåtit: **så är det, det säger ock g:la Bertula såsom ock at Jarla rusthålls marck är twär och jämn i ändan lika som en bordsända**, hwartill witnet än lade, at han i sin ungdom under wallgång sedt ett ordenteligit råmärcke wid **Mustajärfwenkallio**, hwilket rör numera förstört.
B:n Jöran Eriksson (närmare 70 år g:l) Sahrajärfwi berättade, at hans fader, som dödt wid 70 års ålder, för witnet omtalt, det **Kiukansia** och **Mustajärfwensuonsari** wore ägoskilnader emellan Jarla och Kåckila.
B:n Lars Johansson Äijäis berättade, at enär han under sin tjenstetid på Jarla rusthåll öfwer 20 år sedan med flere personer **dragit not i Orihlahdenniemi inwik uti Petäjäjärfwi insiö**, har han på ofwanföre wiken warande berg sedt en stenhög liknande förra tidens råmärcken, samt wid ett annat tillfälle sedt kringspridde stenar på **Mustajärfwen-suonsari** hålme samt hördt 2 Sahrajärfwi boer säga, att detta ställe wore rå.
B:n Anders Henriksson Mattila (inemot 60 år g:l) från Wehkalax berättade, at han under sin wallgång i Sahrajärfwi wid 12 års ålder hördt en g:l qwinsperson Lisa från Hifwijärfwi berätta, det **Kiukansia** och **Mustajärfwensuonsarii** skulle årskilja Jarla och Kåckila byar, Sielf sedt ett ordenteligt röse i **Mustajärfwensuonsari**.
Inh:n Mats Eriksson (76 år g:l) från Lasola berättade, at Maunula h:ns åboen Samuel i Kåpsamo och inh:n Jöran från Jarla omtalt sig hafwa hördt läsas utur Jarlas skrifter, at råerne skulle gå **från Petäjärfwensalmi öfwer Lautanensalmi sund i Lautanen insiö till Mustajerfwensuonsari**. - Upsköts.

s. 2421 # 61 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2426v # 62 - Förmynderskap.

s. 2426v # 63 - Ang. skilnaden i **Sikonittu** (senare äfwen: **Sikanittu**) äng hafwa bönderne Jöran Jöransson Mattila och Mats Jöransson Pylkinautio förlikts sålunda, at rån går ifrån en biörk, som är af gammalt inskurit bohagsmärcke, till en liten sten, som är på ängen, och sedan till **Pylkinjärfwi siöstrand**.

s. 2427v # 64 - Mattila h:ns åboen Jöran Jöransson från Hirfwijärfwi emot b:n Simon Johansson Seppälä ang. rättighet till **Wanhamoisio utåker** af 19 cappars utsäde, som af Simon innehafwes. Jöran Mattila androg, at hans afl. **faderfader** Anders Jöransson haft Wanhamoisio till nyttiande såsom sytningsjord från Mattila, under hwilken tid Anders Jöransson för sin beqwämlighets skull förstört hägnaden deromkring och intagit densamma inom en gärdesgård med Mattila och Seppälä h:ns bohlåkrar, hwarpå wid skedt **storskifte** desse 19 cappeland blifwit beräknade till sielfwa bohlåkern och swaranden således erhållit sin lott äfwen deruti. - Simon Seppälä swarade, at **inga utåkrar wid storskiftet blifwit delte**, utan skall **Wanhamoisio warit g:l bohlåker**. - Upsköts.

s. 2428v # 65 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijärfwi androg, at des granne Simon Seppälä i flere år nyttiat **Luhtanpäännittu** äng, som är oafskild genom en bäck i 2 delar, ehuru den i åldriga tider till den del, som kallas **Järwentaustanpuoli**, skall underlydt Mattila h:n. Simon Seppälä sade, at hela **Luchtanpäännittu** äng från äldre tider warit Seppälä och Mattila h:nen gemensat tillhörig. Upsköts.

s. 2429v # 66 - B:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi fordrade af Jöran Laurila någon dom, som Thomas wid dess **öfwerresa till Stockholm** från Åbo skickat till Laurila.

s. 2430v # 67 - Förböds åwerkan å Samuel Samuelsson Ärräläs genom storskifte tillfallne bröstmarck.

s. 2431 # 68 - **Torp:n** Matts Andersson **Sulkonjemi** fordrade af b:n Johan Antila från Håifwola ersätning för det hans 17 år g:la **dotter** Hedwig 1772 warit hos Antila och bråkat hans lin. Förlikts.

s. 2431v # 69 - B:n Mats Suckila androg emot b:n Simon Kihlala, bägge från Salo by, at då de om hösten **gräfwit ett samfält dike** emellan deras ängar, hafwa de hwardera haft med sig 2 **swedjekrokar** i förwar uti en ängslada. Suckilas krokar hade förswunnit.

s. 2432v # 70 - Nämdemannen Esaias Eriksson Antila från Pitkäjärfwi inlade ett bewis af mag. Samuel Salowius 19.10.1774: Wid bondesonen Esaias Erikssons **bröllop** 1763 dagen efter Christi himmelsfärdsdag låfwade des **fader** Erik Jacobsson tillika med **modren** Sophia Eriksd:r deras innehafde till skatte köpte Antila h:n samt bästa häst och ko samt ett får med dess lamb såsom en **bröllopsskänck** åt deras **son** Esaias emot det - -.

s. 2433 # 71 - B:n Simon Andersson Ärrälä från Wåitila berättade, at hans **h:us** Anna Andersd:rs (= Henriksd:r) **fader** inh:n Henrik Samuelsson i junii aflidit, och fordrade af desses encka eller sin **swärmoder** Marja Andersd:r från Hörtsänä **arfsdel** för Anna. Maria Andersd:r upwiste adjuncten mag. Isac Utters bewis ang. Henrik Samuelssons för dess död skedde förordnande. Henrik förordnat, at dess **h:u** Maria och dess **stiufson** Anders Johansson skulle sin emellan dela den lilla qwarlåtenskapen. Henriks **dotter** Anna Henriksd:r får ingen arfrätt efter sin fader.

s. 2434v # 72 -B:n Simon Ärrälä från Wåitila emot sin **swärmoder** Marja Andersd:r ang. fordran.

s. 2435 # 73 - B:n Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto beswärade sig deröfwer, at sedan han enligit cammarcollegii förordnande genom utslag af 23.8.1774 blifwit återsatt i förwaltning af Pietilä kronoh:n, hwilket numera **afl. befall:n** Elias **Wialenius fått i besittning**, skall bondesonen Jacob Matsson från Hafwisto, som af Wialenii arfwingar om wåhren blifwit antagen till **landbonde**, wid sin bortflytning derifrån affördt 3 lass långwed. Jacob sade, at han brändt weden under sin besittningstid.
B:n Anders Sigfredsson Eskola intygade, at sedan Jacob redan warit flyttad från Pietilä, skall han en del af långwed kastat öfwer hägnaden på sin **faders** b:n Mats Gregoriisons gård, hwilcket witnet sedt genom sin **pörtsglugg**.

s. 2436 # 74 - Thomas Pietilä från Hafwisto klagade öfwer b:n Mats Gregoriison Pietilä, at under det Matses **son** Jacob Matsson om sommaren såsom afl. Wialenii arfwingars **landbo** åbodt Pietilä, har Mats plögt och besått tillsamman sine egne och kronohemmanets tegar. Mats Pietilä påstod, at Pietilä kronoh:ns tegar äro uti sitt förra skick orubbade. B:n Anders Nickilä intygade, at då Mats Pietilä om sommaren brukat sin och Pietilä kronoh:ns åker, har han plögt tillsammans begge h:ns tegar, hwilkcka **förut genom en fohra warit skilde**, hwarefter Mats **återupkiört skiljeforarne**. - Förrättas syn.

s. 2437v # 75 - Upsk. målet ang. at inh:n Erik Henriksson från Kölli h:n i Kopsamo, enär han brändt sin swed, **släpt elden** i b:n Henrik Nickiläs från samma by swed.

s. 2438 # 76 - Upsk. målet ang. gårdstomter emellan Samuel Jussila och Thomas Jussila i Hapaniemi. Då förordnats om ny **delning**. Inlades **delningsinstrument** af 1.6.1774, hwaraf inhemtades, at at gårdstomterne, som tillsammans utgiodt 67 alnars bredd och 54 alnars längd, blifwit dem emellan skiftad samt at parterne af den på wästra sidan om gården neder om byawägen warande sandbacken fått icke (= lika?) stora andelar, men at de derom icke kunnat förlikas i anseende dertill, at Samuel ei wille flytta ett fähus och ett stall, som ligger inför Thomases pört och portfönster, at han ej med beqwämlighet kan komma med fohror till och ifrån sin gård. Förrättningsmännen skola föreslagit, at Samuel flyttar husen till den wäg, som byamännerne neder till siöstranden. Delningen fastställdes.

s. 2439v # 77 - Upsk. målet ang. Soltila och Neulaniemi byars råer. - Upsköts.

s. 2441v # 78 - B:n Johan Kampari från Rajalax klagade, at dess granne Mickel Bengtilä i flere år innehaft af Kamparis åkerteg en cappas land och om sommaren upplögt af en annan Kamparis teg 1/4 cappeland. Mickel afstod sina intagor.

s. 2442 # 79 - Upsk. målet. Mickel Bengtilä från Rajalax emot Johan Kampari rörande ersättning för den skada, som Kamparis swin giordt.

s. 2442v # 80 - Upsk. målet. Åwerckan å **Palonma** skogsmarck i Kauppila by. Upsköts.

s. 2443v # 81 - Upsk. målet. B:n Jöran Uotila från Rajalax emot **torp:n** Henrik Henriksson ang. hwad han för **Safwiniemi** torps besittning borde utgiöra. Henrik påstod, at han fått torpet af sin **swärfader** Johan Andersson utan utgift. Upsköts.

s. 2444 # 82 - Med dombok af 1766 bewiste **torp:n** Henrik Henriksson **Sillanoja**, at enär hans numera afl. **swärmoder skreddareenckan** Marja Johansd:r twistat med numera afl. notarien Loffman ang. häfwande af den afhandling, som desse uprättat ang. ½ Påhiala skatteh:n, har innehafwaren af h:net Simon Eriksson, til hwilken Loffman försålt ½ h:net, som han Simon frånwunnit, utfäst sig, at till Marjas nyttjande afstå de uti **Sysilax** warande hus och en åkertäppa **Sysilahdenmoisio** samt **Pahansillanoja** äng, hwilka förmåner Marjas **måg** drengen Henrik Henriksson efter hennes död skulle till Simons lifstid få nyttia utan afgift. Förrättas landtmätareförrättningen.

s. 2445v # 83 - Qwinspersonen Lena Henriksd:r från Sahrajärfwi fordrade af b:n Johan Pärri från Jupa betalning för wallgång. Upsköts.

s. 2446 # 84 - Med dess **husbondes baron** Johan Gustav **Mellins** tillstånd tiltalte **torp:n** Simon Simonsson **Sysilakti** från Säynäjoki rusthåll inh:n Johan Eriksson från Påhiala h:n för det han obehörigen giordt en upodling inwid Simons tårpåker. Johan förmälte, at han med dess faders och sedan med sin **broders**, innehafwarens af Påhiala h:n b:n Simon Erikssons tillstånd haft till nyttiande en täppa. Förrättas ny syn.

s. 2447 # 85 - B:n Erik Eriksson Parpola från Orihwesi by androg emot **studenten** Samuel Arrström (= **Årrström**), **smeden** Henrik Andersson och dess **lärgåsse** Jacob Henriksson från samma by, at sedan en Terijoki h:n tillhörig **ko** blifwit om sommaren **slagen af biörn** och folcket å h:net gått att söka kon, skall Parpolas hund, som warit swart, följt med them, men blifwit qwar i skogen, hwarefter swaranderne, som tudrat (ludrat?) på koaset, skutit densamma till döds.
Arrström och smeden förklarade sig, at sedan Terijoki ko blifwit slagen af biörn, hafwa the jämte Jacob waktat om natten, då en swart hund, den de i anseende till mörcker förment wara ett skogsdiur kommit på tudret, blifwit skuten af Jacob och sedan af them i skogen qwarlemnad. - Upsköts.

s. 2448 # 86 - Uppå **skallfogden** Henric **Karpaei** åkäran tillstod b:n Johan Yrjälä från Napila, at han under tingstiden å Erola h:ns pörte, hwarest en myckenhet af tingsmenegheten warit tilstädes, **oqwädat Karpeus för Jaktipissi och witunwaras**.

s. 2448 # 87 - Bondesonen Johan Matsson å egne och å dess oförsörgde **systers** Maria Matsd:rs wägnar jämte deras **swågrar torp:n** Mats Andersson **Sulkula** och drengen Erik Henriksson från Mälli h:n i Kåpsamo by påstodo, at de 2 förstnämdes **syster** och 2 sednares **swågerska** afl. b:n Jöran Gabriellssons **encka** Walborg Matsd:r kunde förpliktas, at till afbetalning på deras arfsandelar efter deras föräldrar och swärföräldrar, för hwilka Jöran Gabrielsson enligit förlikning wir 1769 års hösteting borde swara.
Walborg Matsd:r bestridde sig hafwa öfwerdragit Laurila h:n i Pitkäjärfwi till cappel:n Utter eller upburit några penningar derföre. - Upsköts.

s. 2449v # 88 - Upsk. målet. Johan Kölli, Anders Bertula och Henrik Maunula från Kåpsamo emot afsk. **sold**. Stephan **Damfeldt** ang. ämnat torpställe. Bönderne Jöran och Johan Lylyjärfwi förklarade, at de lemnat Damfeldt låf at inrätta tårp och ingåfwo landshöfdingens utslag jämte syneinstrument, warenligt Lylyjärfwi boerne lemnats tilstånd at inrätta torp å deras samt Kåpsamo byamäns samfälta marck.

s. 2450 # 89 - Afsk. **sold**. Stephan **Damfeldt** från Kopsamo klagade, at sedan han om sommaren bärgat en **äng Kunskapi**, den han 20 år sedan under sin tienstetid rödjat med roteböndernes tilstånd, skall b:n Anders Bertula egenwilligt affördt höet. Bertula förklarade sig, at Damfeldt blifwit skild wid tjensten 1773 om wåhren och ej senare warit berättigad at bärga **Kunskapi äng**, emedan ängen af gammalt tillhört Bertula h:n.

s. 2452 # 90 - Fortsättning till 75 #.

s. 2453 # 91 - Bönderne Henrik Mikkola från Håifwola samt Mats Andersson och Mats Matsson Råtiala emot **soknesmeden** Mats Thomasson från Jarla ang. denne förpliktande at afstå med dess å **Lutunpåhia marck tillämnade torpanläggning**. Rätten biföll Mats Thomassons tillämnade byggnad å **Lutunpohia** marck.

s. 2454 # 92 - Enstaka h:ns åboen Lars Johansson Äijäis tiltalte b:n Johan Mårtensson Oinasniemi för det han huggit 2 swedjor å Äijäis h:ns enskilte **Kaipalahdenma skogsmarck**. Johan swarade, at Lars icke äger någon del i nämnde marck, utan skall den tillhöra Oinasniemi, ehuru Holma gård börjat twisten ther. - Upsköts.

s. 2454v # 93 - Upsk. målet. Wolontairen Högman från Österbotn icke tilstädes emot afsk. **sold**. Mats **Kåckman**, b:n Mårten Mickola m.fl. ang. det de gripit Högman såsom lösperson.

s. 2455 # 94 - Nämnd:n Johan Rekola från Järfwenpä förmälte, det honom tilskyndas stor olägenhet derigenom, at hans grannar både sommar- och wintertiderne **med sina fohror färdas genom hans Kåtalato och Pardonen ängar**. Wägen kunde löpa ofwanom sagde ängar, men som detta rörer flytning af en g:l byawäg, bör grannarne blifwa hörde.

s. 2455v # 95 - **Jaktfogden** Henric **Karpeus** uptedde dess **swärfaders** b:n Anders Anderssons Padustaipales fullmagt och androg, huruledes **winterlandswägen emellan denne och Cangasala sokn** härintil framlupit genom och öfwer Padustaipale h:ns åkern, hwilcka derea skola årligen tagit mycken skada och bidragit till misswäxt på åkergrödan. Karpeus anhöll, det rätten wille om detta ärende undersöka och lemna sitt bifall dertill, at wägen må flyttas från dess förra läge och framdeles leda sig fram förbi Padustaipales åkrar. Rätten: Flyttningen kräver Kongl. befallningshafwandes förordnande.

s. 2556v # 96 - Slutades tinget och aflystes tingsfreden. Eman. Lilius.

Kangasalan syyskäräjät 1774
VA Ylä-Satak. KOa108, mf JK 1727

s. 2542v # 85 - **Sold**. Jacob **Id** från Säynäjoki by i Orihwesi sokn anförde, at sedan Ids **fader sold**. Henric **Koppar** ett år sedan aflidit, hafwa arfwingarne öfwerenskommit at utan laga skifte dela qwarlåtenskapen, men **Koppars encka** och **Ids stiufmoder** Chirstin Johans:dr, boende i Rassi h:n och Påhia by i Kuhmalax icke gifwit Id, hwad honom tilkommer. Enckan påstod, at Id kommit mera än honom tilkommer. Inlades upteckningsinstrument 29.3.1765 efter **Koppars förre h:u** Caisa Mickelsd:r. Werkställes uptekning och skifte.

s. 2543v # 86 - **Sold**. Jacob **Id** från Säynäjoki i Orihwesi fordrade af dess **stiufmoder sold.enckan** Chirstin Johansd:r från Påhia by 24 daler, som Id försträckt dess afl. **fader sold**. Henric **Koppar**. Koppar lemnat efter sig **3 barn af sitt förra gifte samt 2 barn af sitt sednare giftet med Chirstin.**

Ruoveden talvikäräjät 1774 mf JK 1724

s 342v § 73 - Ägaren af en del i Hyrylä h:n skallfogden Jacob Gröhn med bönderne Josef och Johan Hyrylä äro sinnade at swedja på **Radakehjervenniemi marck**. Förrättas syn.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 24-.10.1774

s 2109 § 102 - Sedan b:n Jöran Mårtensson Alanen ifrån Borgarla by i Orihwesi s:n på sisthållen Harju marcknad genom tiufwa hand mist sin häst, har han wid sin hemresa från marcknaden i Kangasala s:n funnit nybyggaren Jöran Jöransson Kallenautio från Orihwesi hafwa den omförmälte häst, den Jöran Mårtensson på landswägen emellan Suomatka och Sammalisto bårttagit.
Jöran Joransson påstod sig hafwa kiöpt hästen af Turra hemmans åboen i Kuljala by och Pälkäne s:n marcknadsdagen för 14 plåtar eller 84 d:r k:rmt. Turra icke närwarande. Upsköts.

Oriveden pitäjän sekä Eräjärven ja Kuoreveden kappelien talvikäräjät 24.2-1.3.1775
VA Ylä-Satakunta KOa109 s. 347-, mf JK 1727

s. 347v # 1 - Allmogen hördes om **fångarnes wård och försell**. I detta tingslag framföres fångar på tre håll, innehållande det ena till länsman i Ruowesi tingslag öfwer 4 mihl, det andra till länsmansgården i Kangasala 3½ och det tredie till länsman i Lengelmäki 3½ mihl. Önskades det fångewården och skiutsningen må framdeles, såsom härintill skedt, ankomma på kronolänsmannen, hwarföre den erbjuder honom 3 kappor af hwarje rök. Antal på rökarne här ei tillfullo 200.

s. 348 # 2 - Företeddes anmälan om det **förra fångehusets förfallne tillstånd** och nödwändigheten af nytt fångarums inrättande. Förrättas syn. (Oeconomiecommissarien och interimskronolänsmannen Alexander Adde.)

s. 348v # 3 - Andra upbud å Erola h:n i Orivesi by Maria Samuelsd:r och dess son Thomas Jöransson til säkerhet..

s. 348v § 4 - Brandstodsmål. Rotiala h:ns foderlada upbrunnit.

s. 348v # 5 - Hemmansåboerne i Orihwesi by äro sinnade at anlägga torp å deras utmarck och rödia den genom swediande. Förrättas syn.

s. 349v # 6 - Intekning.

s. 349v § 7 - B.mågen Jakob Jöransson fr. Päskylä ingaf en emellan honom och dess svärföräldrar Simon Mickelsson Päskylä och Maria Jöransd:r samt svåger Simon Mickelsson 22.12.1774 uprättad handling: Emedan min måg Jakob Jöransson förklarat sig nögd för dess h:us tilfallande arfsandel af den fasta ägendomen, som består uti mitt innehafvande gamla Päskylä bördeh:n, at få derföre torpställe å hemmans marck - - hvilcket torp anlägges å der vid **Enojerfvi** träsk - - och böra mine söner Mickel och Emanuel Simonssöner - -.

s. 350 # 8 - B:n Jöran Uotila från Rajalax androg, at han af samtelige hemmansåboerne i tingslaget blifwit anmodad at å deras wägnar biwista allmogens i denne domsaga sednast anstälte **riksdagsmannawahl** i Tyrfwis sokn. Fick i wedergällning 4 öre af hwarje h:n.

s. 351 § 9 - Upskutne saken. Fordringstvist emellan b. Daniel Matsson Päskylä och klockaren Johan Mustelin.

s. 352 § 10 - Upskutne saken, se höstetingets 34 §. Johan Vilckilä förevände, at han med de Syfväjerfvi byboer från äldre tider gemensamt nyttiat ofvanomförmälte fiskevatn, ehuru de äro skilde i skog och marck, men efter det hans granne nämndem. Jöran Jöransson Wilckilä gaf tilkänna, at svaranden endast med Syfväjerfvi boernes tilstånd dragit noth under **Kåninniemi** udd, medgaf svaranden sådant vara i sanning.

s. 352v # 11 - G:la **sokneskrädd:n** Henrik Eliasson från Uiherla fordrade af b:n Anders Kärki från Wihasjärfwi ersättning för skräddarearbete bestående i 2 wallmarsråckars, 3 wästars, 2 lifstyckens, 2 tröjors och ett par böxors förfärdigande 9 daler. - Upsköts.

s. 353v # 12 - Upsk. målet. Lena Henriksd:r från Sahrajärfwi emot Simon Johansson från Hulipas ang. äktenskapslöfte. Inhysesh:un Lisa Johansd:r från Hulipas intygade, at hon aldrig sedt Lisa och Simon ligga tillsamman eller hysa synnerlig kärlek, men har Lena, då hon för witnet uptäkt sin barnrådda tillstånd, föregifwit Simon wara fader samt utfäst sig at gifwa witnet en öfwerdel och hennes man en skiorta, om witnet kunde förmå Simon at äkta henne.
Sold.enkan Sophia Simonsd:r från Hulipas utredde, at ei flere ogifte karlar än Simon wistats i Hulipas den tid, då Lena blef rådd. - Upsköts.

s. 356 # 13 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 357v # 14 - Upsk. målet. Drengen Gustaf Henriksson från Seppälä kapellansbohl, nu tienande i Woitila, och Kirstin Johansd:r från Pehula ang. lägersmål. Gustaf förklarade sig ei kunna gå eden, utan gaf sig skyldig åt saken.

s. 358v # 15 - Interimskronolänsm:n Adde angaf qwinspersonen Brita Adamsd:r från Actiala by och Lempelä sokn för det hon under sin tienstetid å Siukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by låtit lägra sig och framfödt ett än lefwande piltebarn. Brita förebar, at enär hon lördagen för påskhelgen war stadd till fots på återkomsten hit från sin moder i Lempelä sokn, där hon war på sin fri wecka, har **en blåklädde och okände herre fått henne fatt i skyningen** emellan denne sokns Prästegård och Orihwesi by, hwilken herre lagt Brita ned mitt å landswägen och häfdat henne med halft wälde. Brita anropat om hielp, men ingen infunnit sig henne till undsättning. - Rätten fann, at Britas berättelse innefattar uppenbar osanning.

s. 359v # 16 - Ogifta qwinspersonen Sophia Thomed:r i Orihwesi by låtit lägra sig samt deraf rådd framfödt et än lefwande flickebarn. Sophia berättade, at **corporalen** Carl Henric **Lind** under sin wistelse i Säynäjoki by lägrat henne på Påhjala h:n, hwarest Sophia då bodt.

s. 360v # 17 - G:le **sokneskrädd:n** Mats Eljeson från Uiherla ingaf 2 honom och hans swågrar emellan uprättade handlingar: 1) Underskrefne försäkra till deras **swåger skrädd.** Mats Eliasson för hans **h:us** Sophia Eriksd:rs återstående arf å Heickilä h:n i Uiherla at få uptaga åker till 20 kappor af Heickilä enskilta **Juracko ängshaga** samt något än af deras äng till lifstid. 5.12.1769. Johan Eriksson Heickilä, Anna Eriksd:r från Uiherla, **Son** Johan Johansson. Till witne: Henric **Sundström, sacellan** i Eräjerfwi, Eric **Orenius, swarfware**, And. **Torrwall, klockare**. 2) At underskrefnes swåger skrädd. Mats Eliasson (med h:un Sophia Eriksd:r) från Uiherla äger tilstånd at upodla åker af dess enskildte ängshaga Juracko - - samt at deras barn äga samma förmon efter förädrars död i 15 år. 24.1.1772. Mats Henriksson Heickilä. Till witne: Henric Sundström, sacellan i Eräjärfwi, Otto **Gråsten, corporalen**, Thomas Danielsson, **soknesmed**.

s. 361 # 18 - **Kyrckoherden** wid Orihwesi församling, magister Eric **Lencqwist** androg, at sedan han lemnat sokneboerne frihet at till den förestående **nyo kyrckiobyggnaden** taga nödigt wircke, i synnerhet spiror från Prästegårdens enskildte skog, har en del sokneboer missbrukat en slik frihet i så måtto, at de tilgripit trän till egne behof. Förböds en och hwar at taga från Prästegårdens skog enskilte tarfwor.

s. 362 # 19 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 364 § 20 - Upskutne saken, se höstetingets 13 §. Anstånd.

s. 365 § 21 - B. Daniel Päskylä motsade fullbordandet af dess grannes b. Simon Mickelsson Päskyläs afgifne säkran till sin måg Jakob Jöransson om frihet för honom at å ett 27.8. utsynt ställe inrätta sig torp.

s. 365v # 22 - Upsk. målet. Torp:n Henrik Henrikson från Kalcko by emot b:n Henrik Andersson Sackola från Pajukanda ang. utbekommande af ett efter kärandens **moderfader** Henrik författadt arfskiftesinstrument. Henrik Sackola uptedde 1.1.1739 emellan hans **faderbroder** eller kärandens **moderbroder** Henrik Henriksson Sackola samt kärandens **fader afl. dragon** Henrik Johansson från Tungelois rusthåll i Längellmä träffad afhandling, thessmedelst dragonen afsagt sig thess **h:us** Anna Henriksd:rs arfsrätt hos hennes **broder** Henrik Henriksson och

förbehållit sig 6 tunnor spannemål, en miölckande ko och 12 daler. Henrik Henriksson testamenterat Sackola h:n till swaranden.

s. 367 # 23 - Torparedrängen Johan Simonsson från Säynäjoki och hans 15 år g:le samt faderlöse **systerson wargierningskarlen** Friedric Thomasson från Markola h:n i Tohkala by androgo emot bönderne Henrik och Gabriel Isoperhe samt Mickel Nikula från Kåifwuniemi, at swaranderne enligt contract 16.3.1774 tilsagt Friedric, som då gifwit sig till reserwekarl för deras rota, men icke erlagt - -. Saken hör till landshöfdingen.

s. 368 # 24 - Parterne icke närwarande.

s. 368 # 25 - Bondesonen Joseph Pettersson Witaniemi från Teisko androg, at b:n Johan Ylinen från Borgerla låtit utgå ett sådant rykte, at den, hwilcken wille taga till äkta hans **syster** bondedottren Maria Andersd:r, finge genast i besittning hans innehafwande Ylinen h:n, emedan Johan Andersson ei har bröstarfwinger. Joseph har förlofwat sig med Maria med förbehåll at få träda till Ylinen h:n, samt tilstält Maria i **fästningegåfwor** 2 förgylta silfwerklackringar, 2 oförgylta och släta silfwerringar, 1 förgyld silfwerbrisk, 1 silckesduk, 26 styfwersstycken, 1 dubbelcarolin och 1 hwit lärftshalsduk. Nu will Johan ei öfwergifwa h:nets besittning, förän han afgår med döden. Johan Ylinen nekade, at han försäkrat hemmanets besittning genast efter giftermålet.
Magister Samuel **Salowius** intygade, det Johan Ylinen söndagen före trolofningen anmodat honom at inställa sig på Ylinen och öfwerwara den då tilämnade förlofningen, men witnet warit då hindrad. Sedermera har käranden kommit till witnet i sälskap med **torp:n** Samuel Samuelsson **Käky** i Säynäjoki och kärandens **broder** b:n Johan Witaniemi i Teisko. De 2 sistnämda hafwa ombedt Salowius, at han wid ankomsten till Ylinen wille tillfråga Johan Ylinen, om icke käranden finge besittningen af h:net efter Johan Anderssons död. Frågat äfwen, om icke käranden skulle komma sytningsförmoner, ifall Johan Andersson finge barn. Johan Ylinen bifallit i desse delar. Käranden ei giodt erindran, utan skridit till fästningen.

s. 371 § 26 - Se före § 20.

s. 373 § 27 - Klockaren Johan Mustelin varit vid behandlingen af 20 § före, af starcka drycker rörd.

s. 373v § 28 - B.sonen Mårten Jöransson fr. Wilckilä inkallat b. Johan Axelsson Wilckilä för at visa med hvad rättighet han innehar ½ Wilckilä h:n.

s. 374v # 29 - B:n Henrik Isoperhe från Koifwuniemi by emot gwinsp. Beata Jöransd:r från Nikula h:n ang. städsel till piga. Hennes föräldrar siuklige. **Moder** Maria Pålsd:r.

s. 377 # 30 - Drängen Gustaf Gustafsson från Kåckila berättade, hurusom han wid sin jämte flere personers från Bertula h:n warelse i skogen å Bertilsmessotiden öfwerkommit en **biörninna med sine ungar**. af hwilcka han **drifwit en up i et trä**. I anseende till brist på yxa, dermed han hade **welat nedhugga trät**, har han ropat efter sin något stycke derifrån i skogen warande camerad drängen Johan Israelsson, hwilcken war försedd med yxa. Detta har **torp:n** Jöran Grelsson från **Mustalax** hört till sitt torp och hastat sig till Gustaf, försedd **med bössa** samt **skutit biörnungen**, den han behållit hel och hållen så till hud som kiött samt galla. Gustaf begärdte nu warda delaktig uti den fångade biörn. Jöran swarade, at Gustaf wid biörnungens fällande icke påståt någon del deri. Huden åtgådt till ett enda par wantar, som han låtit förfärdiga. Gustaf fick 7 daler af Jöran.

s. 378 # 31 - Inga andra ärenden före söndagen.

s. 378 # 32 - Hofrätten hemställdt. (Ang. stölder och brännwins brännande i Kallenautio.)

s. 378 # 33 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 378v # 34 - Upsk. målet. B:n Jöran Johansson Uotila från Rajalax emot sin torpare Henrik Henriksson ang. contract om **Safwiniemi torp**. Swarandens **swärfader** Johan Andersson (och Henriks **h:u** Sophia Johansd:r).

s. 382 # 35 - Fortsättning till 25 #. B.sonen Joseph Pettersson från Witaniemi emot b:n Johan Ylinen från Borgerla och dess syster Maria Andersd:r. Förlikningen. Maria bifallit den sökte skilnaden emot hon får behålla alle fästningagåfwor.

s. 382v # 36 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 385v # 37 - Upsk. målet. B:n Lars Äjäis emot Lars Oinasniemi ang. äganderätt till **Kaipalahdenma marck**. Lars Äijäis lämnade sin talan.

s. 386 # 38 - Hofrätten hemställdt. (Kallenautio-saker.)

s. 386v # 39 - B:n Johan Bertula i Sitamo fordrade af **smeden** Thomas Simonssons **encka** Sophia Simonsd:r 24 daler. Smedens **broder** b:n Henrik Simonsson Ungila.

s. 387v # 40 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 388 # 41 - **Wargierningskarlen** Mickel Johansson från Mattila h:n i Orihwesi by androg, at bönderne Henrik Erola, Johan Eskola samt Jacob och Anders Mattila från Wehkalax wid det de städslat honom till wargierningskarl för deras rota, lofwat erlägga honom - -.

s. 389 # 42 - B:n Johan Kölli emot Simon Kölli i Kåpsamo ang. någon åkerupodling.

s. 389 # 43 - B:n Anders Eskola i Hafwisto har under ett par år **upbrutit 10 lass sten** å byamålets samf. marck, hwilcka b:n Jacob Pietilä egenwilligt tillgripit och släpat hem. Dessutom hade Jacob sagt om stenar: "**Klippusia, Klappusia, Kirkonwaiwasen nostelemia ja kädelle nostelemia**." Jacob swarade, at alla de stenar han släpat hem, warit af honom sielf upbrutne. - Upsköts.

s. 391 # 44 - Förmynderskap. (Afl. b. Erik Samuelsson Råtialas oförsörgda döttrar Valborg och Maria.)

s. 391 # 45 - Upsk. målet. Då b.sonen Johan Matsson och dess oförsörgde **syster** Maria jämte deras **swågrar torp:n** Mats **Sulkula** (hans **h:u** Beata Matsd:r) och drängen Erik Henriksson (hans **h:u** Brita Matsd:r) från Kölli h:n i Kåpsamo by af Johans **syster** afl. b:n Jöran Laurilas **encka** Walborg Mattsd:r welat utkräfwa till delnings sin emellan de 300 daler, som hon för besittningsrättigheten till Laurila kronoh:n hade hos kapellanen Johan Utter innestående - -. Johan Matssons **fader** Mats Matsson.

s. 393 # 46 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 394 § 47 - Ang. betalning för det arbete drängen Erik Henriksson, nuförtiden vistande i Ventola by och Padasjoki s:n nedlagt å Mickola h:n i Syfväjerfvi by förre åboen thärå Mats Adamsson till förmon under den tid han dels såsom husbonde och tilämnad måg, dels ock annars thär vistandes - -.

s. 397 § 48 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 400 # 49 - Upsk. twisten om **Siniwuorenma** skogsmarck emellan Wihasjerfwi och Järwenpä emot Hapaniemi och Kaupila. Upsköts.

s. 401v # 50 - Upsk. twist emellan Anders Kärki emot Erik Erickilä från Wihasjerfwi ang. flyttningen af ett **båthus** å kärandens **Kalanniemenåjas äng**. Förlikts, at Erickilä afflytter båthuset å sin sida om watugården.

s. 401v # 51 - Anders Kärki emot Mats Kärki från Wihasjerfwi ang. ängsdelning.

s. 402 # 52 - B:n Johan Yrjälä från Knapila har i flere tider brukat **gåssar till wallgång**. Intygades, at Johan låtit sin 9 års g:la **son** Gustaf gå såsom hielpherde med boskapen i wall.

s. 403 # 53 - Interimskronolänsm:n Alexander Adde berättade, at b:n Johan Yrjölä i Knapila ganska ofta **hyst och hyllat tattare**. Johan förklarade sig, at en **zigeuner, som är torpare** under Vexiö gård i Cangasala och färdats i kring Orihwesi sokn uti 15 års tid, twå dagar för juhl inställt sig jämte dess h:u hos honom, och som hustrun fallit just då i barnsäng, har han nödgats någon tid hysa både henne och mannen. Johan blef befriad.

s. 404 # 54 - Mats Pietilä från Hafwisto berättade, at hans granne Anders Eskola har en ogild åkergrind, så at swin warit wane at gå genom grinden i parternes samf. åker och tilfogat skada. Äfwen kärandens giårdesgård warit ogild.

s. 405v # 55 - Upsk. målet ang. åwerckan i bohlåkren i Hafwisto. Förrättas mätning öfwer deras åkertegar.

s. 406 # 56 - Upsk. målet. På sin **stiufsons** b:n Mats Matsson Kaljonkandas kärande har häradsrätten pålagt bondeenckan Margareta Eljed:r från Jussila h:n i Kaupila och Eräjerfwi at med ed styrcka, at hon ej utelämnat wid uptekningen efter hennes afl. **man** Mats Jussila någon egendom. Förliktes.

s. 408v # 57 - Fortsättning till ? #. Afl. nämndem:n Matts Jussilas i Kaupila **encka** Margareta Eliaed:r. Hennes **stiufsöner** Mats Matsson Kaljonkanda och Johan Matsson och **stiufd:r** Walborg (dess **man** bondesonen Erik Jöransson Kauppila i Längipohia). Upsköts.

s. 409v # 58 - Upsk. målet ang. åwerckan å **Palonma skogsmarck** i Kauppila by. Parterne å ömsesides äga nyttiorätt till **Paloma**.

s. 410v # 59 - B.sonen Stephan Samuelsson från Laurila h:n i Vihasjerfwi anförde, hurusom hans för 8 år tilbaka afl. **fader** Samuel Simonsson Laurila 2 år förut å hans andre **sons** numera äfwen afl. b:n Lars Samuelsson Laurilas och hans efterlämnade **enckas** Lisa Jonaed:rs **bröllopsdag förärt** dess 2 sistnämnde **genom skåldrickande** en häst samt en kopparkittel af 2 såars drägt, hwilken är g:l arfgods. Emedan denne förräring länder Stephan och hans omyndige **broder** Mats Samuelsson till skada, anhöll Stephan om skifte af häst och kittel. Lisas barns förmyndare rusth:n Jonas Jonaeson Laurila i Korponiemi by i Sahalax.

s. 411v # 60 - B.sonen Stephan Samuelsson androg emot sin afl. **broders** Lars Laurilas i Vihasjerfwi **encka** Lisa Jonaed:r samt hans 18 år g:la **broder** Mats Samuelssons förmyndare Johan Jullinen, huruledes dem emellan wid skifte efter Stephans föräldrar aftalts, at Laurila sk.h:n skulle klyfwas samt at den ena ½ skulle tillfalla Staphan och den andra Lisa Jonaed:r med hennes barn. Mats Samuelsson will få föreningen häfwen. Upsköts.

s. 412 # 61 - B. David Sirckala emot sin hustrus Maria Simonsd:rs broder b. Mats Simonsson Seppälä i Syfväjerfvi om utbekommande af Marias än hos honom innestående fäder- och mödernearf - -. Upsköts.

s. 412v # 62 - Upsk. målet ang. äganderätten till **Vanhamoisio utåker** i Hirfwjerfwi emellan Jöran Mattila och Simon Seppälä. Beslöts: Twisten härleder sin början af det i Hirfwjerfwi by werckstäldte **storskifte**, i anseende hwartill och emedan i Orihwesi sokn **redan är ägodelningsrätt påbuden** samt ledamöter walde, ankommer twisten på ägodelningsrätten, hwarest Jöran Mattila må anmäla detsamma till afgiörande.

s. 413v # 63 (Upstegs på en stund för angelägne capeditioner, som sysellsatte domaren.)

s. 413v # 64 - Nämdemannen Fabrilius erhöll lof at resa hem till nästa dag.

s. 413v # 65 - Upsk. målet. B:n Jöran Mattila emot Simon Seppälä från Hirfwijerfwi ang. äganderätten till den del i **Luhtanpäännijtu** äng, som bär namn af **Järfwentaustan-puoli**. Androgs, at parternes lägenheter tillförene bestå af ett enda h:n. Som ägorne wid delningen blifwit skiftade i möijeligaste måtto, så att den ena ½ fåt fult genfullo, för alt hwad den andra erhållit både i äng såsom ock andre lägenheter, hwaraf följer at den ena ei äger någon äng, hwarföre den andre icke bekommit eller åtminstone bordt få wederlag - -. Lämpeligast at utföra ny mätning och delning öfwer ängarne. Saken hör till landshöfdingen.

s. 415 # 66 - Johan Laxi emot Jacob Seppälä från Hirfwijerfwi ang. rättegångskostnader.

s. 418 # 67 - Hofrätten hemstäldt.

s. 418 # 68-70 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 420v # 71 - **Majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** blifwit 1767 assessoren Enoch Furuhielm skyldig 5000 daler kopparmynt.

s. 422v # 72 - Landshöfdingen har 1771 på den grund skilt b:n Thomas Johansson wid besittningen af ½ Pietilä h:n i Hafwisto, at han åsamkat sig kronorest och h:net wanhäfdat, och i det stället förklarat numera afl. **länsmannen** Elias **Wialenius** för rätter åboe därå. Thomas anfört deröfwer beswär i cammarcollegiet. Närwarande länsman Wialenii **enckas** Anna Helena **Widbohms swåger notarien** Carl Henric **Wialen**. Wialen och räntetagaren **trumslagaren Dahl** androgo, at Thomas Johansson, som är känd för en wårdslös, trög och

lättiefull samt medellös karl, icke til sine sinnen wäl förwarad, aldrig haft någon immission i h:net utan upgifwit sig till husbonde efter dess **broder** Jacob.
B:n Henrik Nickilä i Hafwisto berättade, at Thomas Johansson, som 1773 juhletiden wistats hos witnet, andra dag juhl om aftonen hastigt **fallit i något raseri och lupit ut på en is**, men flere personer hafwa tagit honom fatt och bragt til gården, men enär han då släptes lös, har han **lupit på åkern och sagt, at där wore folck**, änskiönt där ei war någon menniska. Dagen derefter har Thomas wist sig mycket angelägen om knifwar och wid deras undfående **måttat med udden åt bröstet** och derpå under wiss löije stuckit dem i sin ficka, men gifwit knifwarne ifrån sig, då en eller annan dem begärdt. Om aftonen har Thomae broder Jacob omtalt, det Thomas **welat hänga sig i stegerhuset med ett par tömar**. Sedermera har Thomas fallit i en siukdom och warit orolig i 2 weckor, men blifwit till sitt opförande bättre, sedan **ådren på honom wardt öpnad** och han blifwit **underwist af prästerskapet**.

s. 426 # 73 - För interimslänsm:n Adde uplästes en af slotsknekten i Åbo Michael Cajander aflåtne skrifwelse af innehåll, at arbetsfången smeden Mats Matsson från Cuorewesi, wid det han i december fördes härifrån **genom Åbo till Sweaborgss fästning,** berättadt, det 2 **nybyggare** Jöran **Mämmi** och Jöran **Aituwa**, boende på en emellan denne och Ruowesi sokn warande mo, hela sista sommar tillwerckat brännewijn med ordentelige kopparpannor, samt namngifwit såsom witnen **nybyggaren** Johan Johansson och dess **h:u** Maria Ericsd:r, **nybyggaren** Simon Jesperson och hans **h:u** Walborg Johansd:r i **Hytiälä** by, nybyggaredottren Anna Simonsd:r och **skreddaren** Johan Johansson från Pehula.

s. 426v # 74 - Notarien Carl Henric Wialen fordrade af b:n Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto ett ljspund lijn.

s. 427 # 75 - Afl. **länsman** Elias **Wialenii encka** Anna Helena **Widbohm** jämte landboen på Pietilä h:n i Hafwisto beswärade sig, at b:n Thomas Johansson Pietilä, nämdem:n Jacob Ylinen från Bårgerla samt Henrik Nickilä och Anders Eskola med **skomakaren** Elias Johansson från Sawo by egenwilligt affört från Pietilä h:ns **Randaniitu ängs lada** 6 lass hö. Thomas Pietilä förklarade sig, at kronobefallningsm:n Gabriel Ahlman gifwit honom tilstånd at tilgripa detta hö, sedan han i Pietilä h:n blifwit inrymd.
Förre länsman Östlund. Upsköts.

s. 429 # 76 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto klagade, at åboen på andra ½ af Pietilä h:n Mats Grelsson tilgripit en del af hans råggröda och hö. Matses **son** Jacob Matsson warit landbo å andra ½ af Pietilä.

s. 430v # 77 - **Capell:n** och mag. Samuel **Salowius** betalt affist från hans **faders** afl. **probsten** Anders **Salowii** sterbhus.

s. 430v # 78-79 - Förmynderskap. Fångaförtekning.

s. 430v # 80-81 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 434 # 82 - Upsk. målet ang. råer emellan Kåckila och Jarla. Upsköts.

s. 434v # 83 - Fordringsmålet emellan Johan Kolhi från Sawo samt Mats Råtiala och dess **swärmoder** Anna Andersd:r från Salokunda.

s. 435 # 84 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 435v # 85 - Upsk. målet ang. rå emellan Soltila och Kårri. Upsköts.

s. 436v # 86 - Förra nämndem:n Lars Pafwola sökt 1771 intekning uti **Silfwerswahns** ägande Holma skattesäteriesrusthåll för 780 daler.

s. 437v # 87 - Tinget slöts och tingsfreden aflystes.

Kihlakunnankatselmus Salokunnan ja Mellin välirajalla,
Orivesi 4-6.7.1775
VA Ylä-Satakunta KOa110 s. 2712-, mf JK 1729

Häradssyn emellan Salokunda boerne, kärande, och b:n Anders Gustafsson Mälli, swarande.
(s. 2713) **Commissionslandtm:n** Johan **Florin**, som förordnats at complettera den **rågångscharta**, som **wicelantm:n** Jacob Johan **Gadd** författadt, ingaf chartan och beskrifningen. Deraf inhemtades, at som parterne icke kunnat upte Gadds charta, så hafwa råerne ånyo blifwit upgångne och hafwa Salokunda boerne upgifwit **Tuominoronsu** n:o 1, som beskrifwes wara en däld uti söder ifrån Suckila **Randamoisio såldateåker** emellan 2 swedieländer, uppå hwars södra sida, där dälden i **Mellinselkä siöstrand** sig slutar, Salokunda boer upwist några stenar, hwarifrån skilnaden upstakats till **Kätärewuori** (TMA: Kätönwuori) n:o 2, ett högt bärg, sedan **Rajamäki** n:o 3, sedan till **Warpuswuori** n:o 4, ett litet bärg. (s. 2714) Salokunda byss åboer hafwa berättat, at hwarest linien från Rajamäki öfwer Warpuswuori framstakat stöter till syn räta strecket emellan **Sawjerfwi bäckmynning** och **Huikonporras**, hwilka äro råställen emellan Woitila å ena samt Salokunda byalags och Mälli h:ns ägor å andra sidan, där skall ock råen wara emellan Salokunda och Mälli.
Förr finnes Mälli h:n hafwa upgifwit råskilnaden ifrån en stör uti det af Gadd teknade **Tuomioja dike** n:o 2 **wid sommarlandswägen**, därifrån skilnaden skulle gå till den ostridige **Kätonwuori** rå samt därifrån till Warpuswuori n:o 7 och så till n:o 8 eller linien emellan **Sawijerfwi** och **Lokaharju**, men nu har Mälli upgifwit Tuomioja lit. H, som är medlersta dälden uti Suckila h:ns Randamoisio soldateåker, hwarifrån i rätt sträckning råer **Moisiomäki** lit. B är upgången, Därifrån har Mälli gått till det förut godkände **Kätönwuori** n:o 2 och därifrån till **Kurunladonkusi** lit. C, en nedfäld och förrutnad gran på Suckila h:ns **Kurunnitu** äng, därifrån till **Hirsikanganmäensyrjä** lit. D. (s. 2715) Sedan twistemarcken blifwit charterad, har ock den ifrån **Sawijerwenjoensu** af Gadd till Huikonporras upgångne försökslinien til någon underrättelse.
Synerätten begaf sig jämte parter först till **Tuominojansu** n:o 1, en större sten. Härifrån togs wägen till Kätonwuori n:o 2, ostridig. Widare till Rajamäki n:o 3, men Warpuswuori n:o 4 ansågs onödigt at gå. Under synegången wiste Mälli, huru när **Borgalla byss rå på andra sidan** möter hans ägor. Salokunda boer åter föreburo, at deras marck ei eller är mycket större och at Pärri h:ns ägor icke långt härifrån stöta till deras på andra sidan. Tilspordes parterne om de då icke hafwa skog och utmarck annorstädes, då de gåfwo wid handen, at de **nu twista endast om bröstmarcks råerne och at de i samfällighet med flere andre hafwa skog längre bort och at den gränsar till Salokunda boernes enskildta bröstmarck**, sedan Pärri h:ns ägor, som först åtföljer dem ett stycke, lychtas.
(s. 2717) 5.7.1775 tog synerätten wägen åt Hirsikanganmäensyrjä rå lit. D, antal stenar af 33 större och mindre. At denne **stenhop blifwit af menniskohand samlad**, kunde Salokunda boerne i anseende därtill, at marcken här närmast omkring ei war stenig, icke bestrida, men förmente och **nästan med wisshet påstodo, at lapparne fordom haft ugn härstädes**. De trodde ock, at denne stensamling kunnat wara en rå emellan Salokunda boerne (s. 2718) sielfwa, emedan **flere af dem fordom i bröstmarcken haft sine enskildte skiften.**
Då synerätten förfogade sig till **Kurulahdenkusi**, wille Salokunda boerne at ock Warpuswuori lit. E skulle ses. Sist kom synerätten till Tuomioja lit. A.
B:n Anders Henriksson Mattila från Wehkalax berättade, at hans afl. **fader** sagt, det afl. Olof Suckila från Salokunda omtalt, at wid Tuomioja fordom warit en stenrå och at råen derifrån går till Kätönwuori och sedan till Rajamäki.
Sold. Thomas **Frisk** (42 år g:l) från Borgarla berättade, at fordom och numera afl. **wärdinnan** på Melli Marja Jacobsd:r, hemma **från Längelmäki** sokn, sagt för witnet, at Rajamäki wore rå. Detsamma har ock unga husbondes Mats Matsson Mällis **faderbroder torp:n** Mickel Simonsson **Wesjerfwi**, som är en **son** från Mälli h:n, och **fadersyster** b.h:un Maria Simonsd:r från Ärrälä h:n i Woitila sagt. Wärdinnan Marja Jacobsd:r har och omtalt, at råen framlöper på södra sidan om Suckila h:ns **Karhunkuruäng**, där den kullfallne gran ligger. Hennes **son** Henrik (47 år g:l), som warit **broder** till **torp:n** Mickel Simonsson och b.h:un Maria Simonsd:r Ärrälä, då han och witnet såsom gåssar gåt i wall, wist witnet en swed, den Salokunda boerne och Mälli samfält tilwerkat.
Afsk. **sold**. Johan **Tandfelt** från Kåpsama berättade, at för 40 år sedan har numera afl. rusth:n Johan Joneson Jarla, då de kommit från kyrckan, sagt, at af kärandernes påstådde Tuomioia wore rå. Likaledes afsk. **sold**. numera afl. Daniel **Drabbare** från Salokunda.
B:n Simon Anderson Kölli från Kåpsama berättade, at för 10 år sedan, då witnet kommit från Sitamo by och rest hem, har han i Kålckila by träffat afsk. **sold**. Daniel **Drabbare**, som den tiden redan bodt i Kopsama, och tagit honom i sin släd. På wägen hemåt Drabbare wist Tuomioia såsom rå, hwarifrån skillnaden går till **Kätönlepo**. (s. 2721) Drabbare wist en sten på Mälli sidan om Tuomioja wid siöstrand.
Sold. Thomas **Sahlberg** från Salokunda berättade, at wärdinnan på Ärrälä Marja Simonsd:r igår omtalt, at råen går från **Sawjerwenjoensu** till Warpuswuori.

Afsk. **sold**. Anders **Wikfelt** från Salokunda berättade, at för 18 eller 19 år sedan har upkommit ostridighet om ägorne. Då hafwa parterne företagit sig upgå råerne och börjat från **Kätönleponmäki** och gåt till Rajamäki, som de hållit för rå, och sedan till **Karhunkuruäng** i den då då kullfallne gran. Sedan hade de gåt till Warpuswuori och sedan på ett berg åt **Sawjerwi**, hwarest de ei heller funnit mercken.
B:n Jöran Andersson Mattila från Hirfjerfwi berättade at hans numera afl. **fader** omtalt, huruledes dess **fader** Jöran Eriksson, som kort **efter förra freden** aflidit, sagt, det Olof Suckila den yngre skall sagt för honom, at någon del af **Suckila Moisio soldateåker** tilhörde Mälli. (s. 2722) Witnet hört afl. Eljas Kihlala från Salokunda säga, at råen går från **Kuruladonkusi till Warpuswuori**.
Wäckaren Lars Larsson från Orihwesi by berättade, at Henrik Kihlalas **modersystersman** b:n Johan Terjoki från Orihwesi by för 3 år sedan sagt, at råen går från Tuomioja, som är i Suckila h:ns **randamoisio soldateåker**, till **Moisiomäki**, derifrån till Kätönwuori, sedan till **Kuruladon kusi** och så till Warpuswuori. Numera afl. Johan Mickelsson från Kåckila upwist 1773 för witnet warpuswuori på det ställe Mälli wid af Florin förrättade rågången upgifwit såsom rå under namn af **Hirsikangan mäensyrjä**, hwarest eij är något berg eller såsom det **i finskan heter wuori**.
B.sonen Eljas Johansson (Olofsson) från Kolhi h:n berättade, at wid ämnad häradssynen 1773 har omnände Johan Mickelsson, som fordom tient på Suckila, för witnet wist skiljeråerne: **Tuomioja i Randamoisio soldateåker, Moisiomäki, Kätönwuori, Kuruladonkusi och Warpuswuori eller Hirsikanganmäensyriä**, hwilka alla witnet idag på synegången igenkänt och Mälli såsom råer upgifwit.
Rätten föreslog parterne förlikning. (s. 2723) **Salokunda boerne wille låta dela all bröstmarck** efter parternes innehafwande hemmans storlek, men Mälli wille at **twistemarcken endast skulle delas i tu.**
(s. 2724) Utslag: I anseende till de skilgaktige berättelser - - är synerätten föranlåten at söka uplysning längre ifrån - - at **nästa sommar låta upgå råerne emellan Mälli och Borgarla såsom och råerne, som skilja Salokunda boernes bröstmarck från Bärri h:n och den samfäldte marcken** - - at rågångschartan kommer at innefatta all deras bröstmarck. - Altså upsköts. (And. Aeimelaeus.)

Oriveden ym. syyskäräjät 11-17.11.1775
VA Ylä-Satakunta KOa110 s. 2265-, mf JK 1729

s. 2265v # 1 - Fråga om förbättrande af tigsrummens wäggar, golf och tak.

§ 2 - Fråga om nödiga redskap till dämpamde af eldswådor, såsom brandstegar och brandhakor.

§ 3 - 3. upbud å Erola h:n i Oriwesi by.

§ 4 - Intekning rörande ½ Natucka h:n.

§ 5 - Andra upbudet å Mattila h:n i Peilax by åt Erik Matsson. Fader Mats Pettersson och syster Maria Matsd:r. Föreningen 12.4.1774. Maria är wärdinna på Rasula h:n i Messuby. Broder b. Jöran Matsson Rekola.

§ 6 - Förmynderskap.

s. 2265v # 7 - Upsk. målet ang. b.sonen Simon Johansson från Hulipas at med ed sig befria om han gitter, det han icke öfwat sammanlag med gwinspersonen Lena Henriksd:r från Sahrajärfwi. Simon widgick numera lägersmålet.

s. 2266v # 8 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2267 # 9 - Upsk. målet ang. at b:n Erik Ärrälä från Woitila, enär han afbrändt en swedje, lössläpt **skogseld**. Wid synen tilstädes bl.a. **länsmannen Östlund** och **capellanen** Johan **Utters broder adjuncten magister** Isac **Utter**.

s. 2270 # 10-11 - (Kuorevesi-ärende.) - Hofrätten hemställdt.

s. 2271v # 12 - Länsm:n Jacob Östlund hade hört, at torparehustrurne Anna Andersd:r från **Haisewa torp** och Beata Johansd:r från **Kallo torp** från Woitila under kyrckiotiden slagits.
Anna berättade, at hon och hennes **man** Anders Johansson Haisewa samt Beata och hennes **man** Simon Mårtensson Kallo haft tillsamman en g:l swed. Ehuru Anna med sin man genom gärdesgård skildt sin andel deri,

har Beata kommit med sin boskap och welat kiöra därin, men Anna har stå̊t wid ledet och welat hindra boskapen derifrån. Derå̊ har Beata **hissat sin hund på Anna** och enär Anna warit sysselsat at wärja sig för hunden, har Beata stött henne på rygg samt **med naglar klöst henne**. Under alt detta har **hund bitit henne**, så at hon inalles haft 20 särskildte å̊kommor.
Beata sade, at Anna och hennes man gärdat parternes gemensamma swed. Derföre har Beata och hennes wallflicka Maria Mårtensd:r, som nu bor hos sin **fader** afsk. **sold**. Mårten **Lagman** på Hörtsänä rusthå̊ll, gå̊t dit med med sin boskap, men wid ankomsten dit har Anna stå̊t för ledet och welat hindra boskapen at gå̊ in i täppan samt **med ett spö slagit Beata** emot ansichtet och **fattat henne i håret** samt **kastat henne i kull** å̊ marcken och där hå̊rdragit samt slagit henne, hwaraf hon bekommit 12 å̊kommor i ansichtet, den pigan Kirstin Johansd:r från **Sillanpä torp** synat. Beata medgaf, at hennes hund tagit Anna om foten och dragit henne ned å̊ marcken. - Bl.a. sakfältes för sabbatsbrott.

s. 2273v # 13 - B:n Thomas Jullinen från Hietalax androg, at afsk. **sold**. Bertill **Wock** från samma by i en Wocks haga efter upkommen ordwäxling med käpp slagit Jullinen 4 resor så dugtigt öfwer armen, at han få̊tt 4 blå̊nader. Förlikts.

s. 2274 # 14 - **Torp:n** Jacob **Lahdenpå̊hia** från Rajalax androg, at b:n Jöran Uotila **hissat sin okynnes hund på Jacobs swin**, då̊ de sluppit i en Uotilas **Matkalax äng**, hwaraf ett blifwit så̊ skadt genom bedt, at tarmarne hängt ut och swinet fants dödt under en bro.

s. 2275v # 15 - B:n Jöran Uotila från Rajalax klagade, at torp:n Jacob Lahdenpå̊hia släpper sine hästar, boskap och swin i Uotilas **Matkalax och Horma ängar**.

s. 2276 # 16 - Länsm:n Östlund anmälte, det **skallfogden** Henric **Carp** instämt **wargiärningskarlen** Mickel Thomasson från Sarckila förareboställe i Kangasala, för det Mickel efter oenighet på Padustaipale h:n **slagit Carp med knif** i hufwudet ett mindre och ett mindre sår i pannan, men de förlikts.
Mats Kå̊hlhufwud från Lihasula berättade, at han 15.10. warit på Padustaipale. Där har ock Padustaipale **torp:n** Mickel Matsson **Sulkulax** warit, med hwilken Mickel Thomeson skämtats och på skämt äfwen lofwat gifwa Mickel Matsson en **kindpuss**. Då̊ har Carp stigit fram och sagt å̊t Mickel Thomeson, det han icke heller kunde slå̊ Carpen wid örat, hwarwid Carp stöt till Mickel Thomeson, så̊ at han kommit at taga ett steg tillbaka, hwarföre Mickel Thomeson å̊ter stöt Carpen en resa emot bröstet, hwarå̊ Carp stöt honom andra resan, men witnet har då̊ genast skildt dem å̊t. Dock har Carpen å̊ter, ehuru han stå̊t bakom witnet, öfwer witnets axel fattat Mickel Thomeson i håret, hwarwid Mickel ock tagit Carp i håret, sedan Mickel likwäl förut slagit Carp emot wänstra örat, så̊ at Carp blött. Alt har skedt efter klå̊ckan 9 om qwällen, sedan de redan spisat aftonward. Där har då̊ warit trolofning. Swaranden **kallat Carp Ruokoton, det är osnygg**.
B:n Jöran Uotila från Rajalax intygade, at sedan Carp förbudit Mickel Thomeson at slå̊ torp:n Mickel Matsson, har Mickel Thomesson swarat: "**hut Ruocoton**" och stöt Carpen, hwarå̊ Carp stöt honom tilbaka. Då̊ har Mickel slagit honom en gå̊ng wid örat.

s. 2278v # 17 - Efter afl. b:n Johan Heickilä från Uiherla förrättas skifte emellan hans arfwingar, som utom **enckan** Anna Bertilsd:r (= Eriksd:r) äro **sonen** Johan och **sonens** Simon Johanssons oförsörgde **dotter**.

s. 2278v # 18 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2279v # 19 - Upsk. målet ang. lönskaläge i Säynäjoki mellan qwinspersonen Sophia Thomed:r, nu wistande i Rajalax, och corporalen Henric Lind från Suomatka i Kangasala.

s. 2280v # 20 - Ang. reparerande af tingsbyggnaden.

s 2280v § 21 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2282 # 22 - Drengen Johan Thomeson från Oinasniemi uptedde ett contract: - - giordt följande disposition ang. mitt härtills innehafde Pylkinautio h:n, det jag afstå̊r besittningen af h:net till drengen Johan Thomeson från Oinasniemi emot följande. 1) Johan betalar 300 daler. 2) Förbehå̊ller mig afkastningen af en tunnas land. 3) Afkastningen af **Sikonojannittu**. 4) Ett nytt pörte, som jag sielf upsatt, och ett wisthus. 5) Min son Erik Matsson hå̊lles i ett matlag med sagde drengen och få̊r sonen tilträda hemmanet efter Johan Thomassons och des **h:us** Lisa Mårtensd:rs död. 19.4.1775 Mats Jöransson Pylkinautio.

Johan Thomeson klagade, at Mats Jöransson rubbat afhandlingen och contraherat med Mats Jöransson. Swarandens **h:u** Elin Israelsd:r anmälte, at swaranden är siuk. Upsköts.

s. 2283v # 23-28 - Hofrätten hemställdt, ang. förfalskning. - Restransakningen. - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 2293v # 29 - Upsk. målet ang. råskilnadstwist mellan Soltila och Kårri. Förlikts, at twisten hwilar oafgiord till des den i denne sokn **blifwande ägodelningsrätt** skiljer dem emellan.

s. 2293v # 30 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 2295v # 31 - Orihwesi byamän ingåfwo en syneskrift ang. tillstånd till några torps anläggande och rödjande genom swedjande. Synemännerne beledsagades på byamäns utmarck, en mihl från byar, österom den så kallade **Yröjoki** åå. Upwistes en skogsmarck wid **Yröhjoki** åå om 10 tunnors utsäde samt å ett annat ställe **Hanhijärfwenma** 15 tunnors utsäde. I **capell:n** i Tyrfwis Johan **Utters** skrift förmäles den utsynte marcken wara belägen å Woitila bys sida om **Haikaransywänlahdenpohia** och **Hanhipaju** med dom stadfästade råer. Orihwesi byamän protesterade detta. Förordades torpsanlägganden.

s. 2297v # 32 - **Soknesnickaren** Jacob **Rotqwist** från Lydickälä föredrog, det han ensam ej hinner betjena sokneboerne, hwarföre han anhöll om at få antaga par lärodrengar.

s. 2298 # 33 - Afsk. **sold**. Mats **Frimodig** androg, at då för hans **son** Mats Matsson, som är **reserwesold**. för Woitila och Äijäis rotan n:o 2, res.torp 15.9.1773 med ägor dertill emellan **Yrijoki** å och landswägen blifwit utsynt, har **Haisewa oja bäck** blifwit utsedd till skilnad emellan detta torps och b:n Kristoffer **Ärräläs Haisewa torps** äng, så at Frimodig, som under sin sons mindre årighet emottagit hans torp, icke skulle få gå öfwer på den andra sidan, äfwensom Ärrälä torparen Anders Johansson icke skulle få träda öfwer samma bäck på Frimodigs sida. Detta oagtatdt har Anders bärgat hö på Frimodigs sida.
Anders swarade, at han för 4 år sedan blifwit torpare och at hans husbonde Kristoffer Ärrälä anwist honom till detta ställe. Upsköts.

s. 2299 # 34-35 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 2302 # 36 - Länsm. Östlund bewiste sig wara af Orihwesi församling wid soknestämma utsedd at lagföra dem af **församlingens lemmar, som träskats at fullgiöra** deras skyldighet wid **kyrckioarbetet**. Församlingen öfwerenskommit wid kyrckostämman 26.3.1775, at den som brister i dagswerckens fullgiörande, skall böta 2 daler s:rmt. Dagswercken skulle giöras af hwar mansperson. **Prosten** Eric **Lemqwist** författat en förtekning öfwer alla tredskande.
1) Inh. Johan Matsson från Erola h:n i Uiherla förklarade, at han har siuk hustru. 2) Henrik Jacobsson Yrjölä från Wihasjärfwi är 64 år g:l och ej förmåt komma till kyrckoarbete. 3) Drengen Jöran Henriksson från Wihasjärfwi legat i fråsa. 4) Drengen Mats Thomasson från Wihasjärfwi warit framkallad till Cangasala **at skiutsa hans kongl. Maij:t och hans höga svite**. 5) Res.karlen Erik Simonsson från Wihasjärfwi. 6) Erik Jöransson från Jussila h:n i Kaupila warit at skiutsa hans kongl maij:t och aftalt med **skiutsrättaren** Henrik Johansson från Orihwesi by. 7) Inh:n Erik **Kilström** (62 år g:l) från Suomasema warit siuk och sedan måst taga en wallherdetienst. 8) Inh:n Mickel Mickelsson från Padustaipale är fattig och har många barn. 9) Inh:n Jöran Jöransson från Pylkinautio har skadt sin hand och kan ej sedan 1765 räcka sin wänstra arm. 10) Inh:n Jacob Andersson från Ritjälä är fattig. 11) **Skredd:n** Johan **Hedman** warit siuklig. 12) **Wargiärningskarlen** Mats Matsson från Lylyjärfwi förfogat till sin rota i Kuorewesi. 13) Eljas Johansson Kölli från Sawo warit siuklig. 14) Inh:n Mats Jöransson från Hulipas beswärs af tarmbråck och är fattig. 15) Inh:n Anders Nilsson från Nappila hade tröttnat. 16) Res.karlen Erik Matsson från Orihwesi by hade arbetat 2 dagar i smidian (**smeden** Henrik Andersson), då det smides till kyrckan, är fattig. 17) **Nybygg:n** Johan Johansson **Hytiälä** haft ondt i sin fot. 18) Inh:n Johan Eriksson från Soltila är fattig och siuklig.
Följande swarande woro frånwarande från Eräjärfwi: 1) G:la afsk. **sold**. Mats **Scarel** från Wihasjärfwi. - - från moderkyrckosokn: 1) **Sergeanten och skallfogden** Henric **Carp**, - - 5) **skomak:n** Jöran Henriksson från Säynäjoki, 6) afsk. **copr:n** Otto **Gråsten** från Pajukanda, 7) **torp:n** Jonas Andersson **Kuoppo**, 8) **res.karlen** Abraham Matsson **Kölli** från Kopsama, 9) torp:n Mats Mickelsson från Walkialax, 10) afsk. **sold**. Johan **Tamfeldt** från Kåpsama, - - 12) afsk. **sold**. Anders **Widfeldt** från Håifwola och 13) inh:n Israel Israelsson från Kåckila.

s. 2309v # 37-38 - (Kuorevesi-ärende.) - Förmynderskap.

s. 2310 # 39 - Fortsättning till 30 #. Utslag: Häradsrätten har sig bekant, det afsk. **sold:n** Johan **Gråstens h:u** Sophia Sigfredsd:r håller nybygg:n Mats Kallenautio misstänckt at hafwa afhändt Gråsten lifwet - -.

s. 2310v § 40 - B. Johan Jöransson Laurila fr. Längipohia emot förre b. Mats Andersson Mickola fr. Syfväjärfvi ang. fordran.

s. 2311? # 41 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 2314 # 42 - G:la **torp:n** Lars Simonsson från Hålmagård ingaf ett testamente: - - icke härtils af den nådigste guden blifwit behugnade med någon lifsfrucht eller bröstarfwingar - - at eho af oss then andre öfwerlefwer skall ensam få behålla all den lilla egendom - -. Orihwesi 18.1.1763. Carl Simonsson, Beata Andersd:r från **Sängijerwi torp**.

s. 2315 # 43 - I närwaro af sin **swåger** b:n Johan Jöransson **Lillkölli** i Kåpsamo androg b:n Simon Andersson Lillkölli med sin **h:u** Marja Jöransd:r, at ehuru Marjas och Johans **modersyster** g:la pigan Sophia Pålsd:r (= Persd:r) 16.6.1775 hos Johan Lillkölli dödt, har ingen uptekning förrättats. Johan uptedde ett bewis af **sacell:n** Samuel **Salowius**: Sofia lemnat på dess sotesäng sin egendom till dess **systerson** b:n Johan Lillkölli. Johan hade meddelt saken sin **modersyster** Walborg, som är den endaste wid lifwet warande arfwingen efter Sofia, och hennes **man** afsk. **dragon** Johan **Orre** i Leinola by i Messuby. Upsköts.

s. 2316v # 44 - Upsk. målet. **Torp:n** Henrik Henriksson **Salkonoja** då bewist, det han efter sin **swärmoders skräddareänckan** Marja Johansd:rs död hade at uti b:n Simon Påhialas lifstid nyttia **Sysilahdenmoisio åkertäppa** lydande under Påhiala h:n. Angår äfwen **Påhansillannitu eller Pahanojansillannitu**.

s. 2318v # 45 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 2319v § 46 - Upskutne saken. Se vintertingets § 61.

s. 2321 § 47 - Med skiftesinstrumentet af 23.3.1767 efter afl. b. Simon Jöransson Seppälä beviste hans encka Beata Olofsd:r genom sitt befullmägtigade ombud stiufmågen Japhet Andersson Sirckala hennes stiufsöner Mats och Johan Simonssöner Seppälä med henne öfverenskommit således, at Mats emot - - skulle betala till henne - -.

s. 2321v § 48 - B.sonen Jöran Matsson Säppälä fr. Sywäjärfwi föredrog det han fåt höra, at hans fader b. Mats Simonsson Säppälä, sedan han kommit utur stånd at sielf förestå sin innehafwande hälft i Seppälä h:n, contraherat med b.sonen Johan Matsson Jussila fr. Kauppila by om besittningen om samme hemmans hälft, och emedan Mats Simonsson tillträdt denne hemmanshälft efter sin fader, så tror Jöran Matsson sig wara närmare till besittningen däraf än en oskyld, hwarföre Jöran Matsson påstod, det Mats Seppälä och Johan Matsson måtte utreda, på hwad sätt de contraherat.
Jöran Matsson sade sig icke wara sinnad at träda i gifte med ingen af Johan Matssons döttrar utan förbehåller sig frit wal i det och yrckade på den rätt han såsom son till hemmanet äger, erboidande sig at betala sin faders gälder allenast han får hemmanet.
Beslöts: I detta mål får ej rätten skilja parterne emellan, utan bör det anmälas hos Kongl. Maij:ts befallningshafwande.

s. 2322v § 49 - Emedan den efter b. Mats Simonsson Seppäläs förre h:u Maria Andersd:r 24.10.1755 upteknade ägendomen ännu är oskiftad, ty anhöll deras myndige son Jöran Matsson å egne och sin systers Maria Matsd:rs wägnar om delning.

s. 2322v § 50 - B. Johan Simonsson Seppälä fr. Syfväjärfvi androg, at då Seppälä kr.h:n 1767 deltes emellan honom och des broder Mats Simonsson, har på Mats Simonssons lott fallit en stufwa, hwaremot han till hälften med Johan skulle förfärdiga en annan för Johans räkning - -.

s. 2324v # 51 - B:n Johan Jöransson Kölli androg, at hans granne Simon Andersson Kölli åwerckat hans **Pahansuonperä äng** och äfwen besåt **Kuloloilo åkerstycke**, som wid skiftet om sommaren tillfallit käranden. Förlikts. **Rominoja bäck** är skilnad kärandens omförmälte och swarandens **Sahasuo äng** till dess landtmätaren delar ängarne. Angår äfwen del i **Aholanpeldo åker**. Johan wille förbiuda Simon at framdeles skrida öfwer den dem emellan i **Pahasuo och Pahasuonperä ängar** fastställte råer.

s. 2326 # 52 - I närwaro af b:n Daniel och Mickel Päskylä från Cuorewesi androg **brofogden** Carl **Prockman**, at den så kallade **Torckeli bro wid pass af 4 famnars längd**, förän råen emellan Orihwesi och Längelmä soknar för 3 år tilbaka blef upgången, blifwit hållen wid magt af Wiuhkola boerne i Längelmä, men sedan råen blifwit upgången, har bron fallit på Orihwesi sidan om sokneråen, hwarefter Längelmä boerne tagit sin hand derifrån. Som denne bro är ganska bristfällig och Päskylä boerne förr äfwen haft sitt **wägaskifte** i rå med Längelmäki, ehuru Akula hemmans ägor gräntsa till Längelmäki sokn och denne bro är inom Akula h:ns ägor, påstod Prockman, det Päskylä boerne nu måtte förpliktas at sätta denne bro i stånd och wigmagthålla. Underställes landshöfdingen.

s. 2326v # 53 - **Brofogden** Carl **Prockman** anklagade, at b:n Mats Sipilä från Pitkäjärfwi låtit sitt wägastycke på den sk. **Jupa wägen** aldeles förfalla, sedan han efter sin **swärfader** Henrik Adamsson för 5 år sedan emottog h:net.

s. 2327 # 54 - Drengen Jöran Simonsson från Sorckala anhöll at få witnen för dödsfall skull afhörde däröfwer, at hans **faderfader** Mats Jöransson warit rätter åboe på Martila h:n i Kåckila, men blifwit derifrån **under förre ryske tiden förd till krig**, hwarifrån han mer ei återkommit. Jöran är sinnad at börja twista om rättigheten till samme h:n.

s. 2327v # 55 - Upsk. målet ang. försegling af b:n Jöran Lylyjärfwis brännewinspanna samt brännewinets tillwerkning. - Inh:n Jacob Johansson från Kåpsamo intygade, at han i swarandens **kokhus** sedt en brännewinspanna med alt tillbehör på elden, hwarmed då som bäst tillwerckades brännewin, hwarutom där warit brännewinsblandning uti ett kar. Afsk. **sold**. Johan **Damfelt**, inh:n Mats Axelsson Hafwisto, **sold:n** Salomon **Dahn** från Kåpsamo och inh:n Brita Jöransd:r från Lylyjärfwi wiste intet. - Upsköts.

s. 2329 § 56 - Upskutne saken. Se vintertingets § 47.

s. 2329? # 57 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 2341 # 58 - Upsk. målet ang. at **nybyggarne** Jöran **Mämmi** och Jöran **Aituwa**, rätteligen Kallenautio, boende på en emellan Orihwesi och Ruowesi sokn warande mo, hela sista sommar tillwerckat brännewin med ordentelige kopparpannor. Jöran **Mämmis h:u** Anna Andersd:r sade, at hennes man har swag hörsel.
Nybygg:n Johan Johansson (hans **h:u** Maria Eriksd:r) intygade, at han ej sedt men hördt, det swaranderne brändt brännewin. Hade sedt, at Jöran Kallenautio ensam i sin pörtförstufwa wärmt watn åt boskapen i en ordentelig brännewinspanna utan hatt och pipor.
Nybygg:n Simon Jespersson och hans **h:u** Walborg Johansd:r i **Hytiälä** by ej närwarande.
Nybygg.dottren, pigan Anna Simonsd:r, nu tjenande på Jufwa rusthåll i Messuby berättade, at hon sedt genom Jöran Mämmis kokhusdörr en brännewinspanna på eld, dock utan hatt och pipor. Sedt hos bägge swaranderne brännewin, då hon stundom gåt hos dem.
Skredd:n Johan Johansson från Pehula ej närwarande. - Anstånd.

s. 2343 # 59 - Upsk. målet ang. arfskifte 21.12.1774 efter b.sonen Staphan Samuelssons från Wihasjärfwi föräldrar å Laurila h:n. Käranderne Staphan Samuelsson och dess 18 årige **broders** Mats Samuelssons förmyndare Johan Jullinen samt swaranden b:n Lars Laurilas **encka** Lisa Joned:r. Lisa Joned:r Laurila och hennes barns förmyndare rusthållaren Jonas Joneson afstod ½ Laurila h:n i Wihasjärfwi till Stephan Simonssons förwaltning.

s. 2345 # 60 - Upsk. målet. Bondesonen Stephan Samuelsson från Wihasjärfwi och Laurila h:n då anfördt, hurusom hans afl. **fader** Samuel Simonsson å hans andre sons numera äfwen afl. b:n Lars Laurilas och Lisa Joned:rs bröllopsdag förärdt en häst och en kittel. Lisa behåller hästen och kitteln.

s. 2347 # 61 - Förordnades **at dela** Laurila h:ns i Wihasjärfwi **hus** emellan b:n Staphan Samuelsson och hans afl. **broders encka** Lisa Joned:r, hwilka till hälften åbo Laurila h:n.

s. 2347 # 62 - Nybygg:n Jöran Jöransson Kallenautio androg emot bönderne Joseph och Johan samt skallfogden Jacob Grön, hwilcka åbor hwar sin 1/3 i Hyrylä h:n i Wärinmaja by i Ruowesi, at ehuru **Kropioja äng** för 20 år sedan synts till Kallenautio nybygge, hwaraf Jöran innehafwer ½ och hans **broder** Mats Jöransson ½, så hafwa swaranderne egenwilligt bergat hela ängen. Anstånd.

s. 2348 # 63 - Bondesonen Jöran Jöransson Mattila från Hirfwijärfwi emot bönderne Lars och Mats Pylcki ang. wåldbete. 1767 förbud at walla å **Sarijoki och Sikoojannittu ohägnade ängar långs wid Sahrajoki bäck**. Upsköts.

s. 2349 # 64-67 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2353 # 68 - Werkställes syn på **Wesajärfwenkorpi marck**, där b:n Mats Sipilä från Lydickälä är sinnad at rödja sig äng.

s. 2353 § 69 - Bönderne Daniel och Mickel Päskylä androgo emot bönderne Johan Simonsson och Johan Matsson Seppälä fr. Syfwäjärfwi, at käranderne för 20 år sedan genom äganderätt tillwunnit sig **Kirvespohia** äng, men som swaranderne sistl. wåhr fördt ladan derifrån, som deras företrädare å hemmanen upsatt, så - -. Upsköts.

s. 2354v § 70 - Torparen Henrik Thomasson Rautajärfwi taipal fr. Ristijärfwi by beswärade sig öfwer b.dottren Maria Danielsd:r och pigan Lisa Eriksd:r fr. Päskylä för det swaranderne första böndagen, tå de tagit watn ifrån brun, låckat kärandens son Henrik Henriksson, om 15 års ålder, på brunswind och lyftat honom så högt up, at han därifrån nedfallit och brutit wänstra armpipan af.
Pigan Lisa Eriksd:r och Maria Danielsd:rs fader b. Daniel Päskylä bestredo, det de fält kärandens son ned ifrån brunswind eller på hwad sätt han brutit sin arm. Inga wittnen. Swaranderne blefwo befriade.

s. 2355v § 71 - Wargiärningskarlen Simon Andersson fr. Syfwäjärfwi emot drengen Simon Simonsson för det han tillwällat sig den lada, som käranden haft under sitt nyttiande af b. Mats Simonsson Seppälä. Upsköts.

s. 2356 § 72 - Reservekarlen Simon Andersson fr. Syfwäjärfwi emot sin swåger b. Mats Simonsson Seppälä ang. lön.

s. 2356 # 73 - Drengen Mickel Mickelsson från Siukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by androg emot sin **swärfader** b:n Anders Henriksson Mattila från Wehkalax, at kärandens afl. **swärmoder** Kirstin Thomed:r warit dotter från Mattila h:n. Som swaranden i anseende därtill innehafwer en sådan immission, at kärandens h:u skulle få hemmanet efter swaranden, så påstod Mickel, at Anders påläggas at upte omrörde immission och at Mickels h:u må få h:net, sedan Anders blir årklös. Upsköts.

s. 2357v # 74 - B:n Henrik Johansson Pylkinautio androg emot b:n Jöran Jöransson Mattila från Hirfwijärfwi, at ehuru Henriks **faderbroder** Mats Jöransson, som åbor ½ Pylkinautio h:n, genom förlikning lemnat **Sahajoennittu** äng till Jörans nyttiande. Dock som ängen från uråldriga tider altid legat under Pylkinautio h:n, anhöll Henrik, at Jöran bör lämna ängen till Henriks ägo till sin rätta bohlstad. Upsköts.

s. 2358 # 75 - B:n Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto androg, at b:n Mats Grelsson Pietilä igenstängt en g:l **grind**, hwarigenom byalaget färdats till skogs, och inrättat en annan grind i ändan af Johans åkerteg. Johans brådd blef upbet såsom det ock framdeles skier, då byalagets kreatur drifwes till de bakom åkren liggande samfäldte ängarne. Förrättas syn.

s. 2359 # 76 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto androg emot b:n Mats Pietilä, at parterne, som åbor hwar sin ½ i Pietilä h:n, således nyttiat **Sildanittu** äng, at **den ena af dem bärgat ängen det ena och den andra det andra året**. Swaranden bärgat 2 år i följd. Mats sade, at emellan afl. **länsman** Elias **Wialenius**, som ägde kärandens hälft förut och hwars arfwingar nu med honom twista om åboerättigheten, och honom war en sådan öfwerenskommelse, at Wialenius bärgade ängen åren 1772 och 1773. Upsköts.

s. 2360 # 77 - Thomas Pietilä från Hafwisto emot b:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi ang. hästhandel. Upsköts.

s. 2361 # 78 - Thomas Pietilä från Hafwisto påstod, at hans granne Henrik Nickilä pålägges at till honom afstå den åkerjord, som han någon tid sedan skall tilägnat af Thomases tegsända. Upsköts.

s. 2361v # 79 - Upsk. målet ang. twist om upodling mellan **torp:n** Simon **Sysilakti** och inh:n Johan Eriksson från Påhiala i Säynäjoki. Förrättats syn. Upsköts.

s. 2363 # 80 - B:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi androg emot b:n Mats Sipilä, at sedan häradsrätten i Längelmäki sokn uti en råtwist emellan Wiuhkola och Wihasjärfwi byar eskat betyg deröfwer, huruwida

Wihasjärfwi byamän uti en annan twist apellerat ifrån hofrätten till **riddaresyn**, så hafwa kärandernes grannar utsedt käranden at förskaffa ett slikt bewis från Stockholm. Angår kostnader. Swaranden påstod, at käranden rest til Stockholm i sina egna ärenden. Upsköts.

s. 2365 # 81 - Upsk. målet ang. förrättad skreddarearbete af g:le **sokneskrädd:n** Mats Elieson från Uiherla.

s. 2365v # 82 - Fortsättning till 58 #. Nybygg.h:n Maria Eriksd:r intygade, at hon ej sedt tillwerckande af brännewin, men då hon wid ett tillfälle kommit till nybygg:n Mats Kallenautios pörte, hafwa Mats och hennes h:u höst brännewin utur en gryta, som legat på pörtsgålfwet uti en leckare. Simon Jespersson berättade, at han om sommaren **wid en bäck nära Jöran Aitiwas eller Kallenautios torp såg en brännewinspanna i full bränning** men icke sedt folck. Walborg Johansd:r berättade, at då hon om sommaren råkat gå förbi Jöran **Mämmis kokhus**, har hon sedt där en brännewinspanna med alt tillbehör på elden. Ej sedt folck i kokhuset. **Skreddaren** Johan Johansson wiste ingenting. - Jöran Kallenautio sade, det han ej wet, hwars den brännewinspanna war, som witnet Simon sedt wid **Aitiwa beck**. Jöran Mämmi påstod, at Mats Kallenautio tillweckat sig brännewin i hans kokhus med Matses panna, den han tillhandlat sig af b:n Nils **Ilcka från Ilmola** sokn i Österbotn.

s. 2368v # 83 - Fortsättning till 62 # ang. **Kropioja äng**. Jöran Kallenautio (käranden) uptedde immission af 12.10.1761 å ½ Kallenautio nybygge. Han bestred någonsin hafwa nyttiat Kropioja äng, emedan han bor på denne sida af sokneråen, men **ängen ligger på Ruowesi sidan.**
Swaranderne (ägarne af Hyrylä h:n i Wärinmaja by i Ruowesi) hänwisade till domen af 1.9.**1687** emellan Hörtsänä och Pitkäjärfwi boer, som förmäler, at Hörtsänä ingifwit en häradsdom, afsagd emellan Ruowesi och Pitkäjärfwi boer 21.10.**1672**, hwaraf inhemtas, at Pitkäjärfwi boer åwerckat med swedjande på **Ruowesi köpte skogsteg ukonmansarka** och at theras land wore belägit på söder och Hörtsänä på nårra sidan, men **Pitkäjärfwi boers Nuijansarka** wore långt och fierran derifrån. Desutom förmäles uti samma dom efterskrefne råer skilja Ruowesi och Hörtsänes ägor, nemligen **Ruokoharju eller Suohånga, Lauttajärfwi ylisenojansu och Sikakiwi.**
Widare upwiste swaranderne Birckala häradsrätts dom af 22.10.1766, hwaruti en föreningsskrift: Twisten emellan Joseph Thomesson och Johan Henricksson Hyrylä af Ruowesi sokn och kronob:n Joseph Matsson Pehu från Teisko ang. **Kaukalahden-suonnittu** och andre ängsfläckar **på Hyrylä boers ukonsarka skogsteg**, hwilcka ängsfläckar Joseph Pehu en tid bärgat, hwaraf parterne på det sättet förlikts, at Joseph Pehu hädanefter ei nyttiar förnämde ängsställen eller fiskewatn öfwer den råskilnaden, som emellan Hyryläs och Pehus ägor är upgången, hwaremot de Hyrylä boer ej wilja lagföra Joseph Pehu för ofwannämde ängsställens och fiskewatns olofliga nyttiande, hwilcket alt med handslag bekräftades. Sifwickala den 25. Octobr 1766. C. O. Bergman. Eric Påhlsson Wattula - -.
(s. 2370) Swaranderne androgo, at **Kropinoja äng är belägen inom Ukonma marck**, som ostridigt tilhör Hyrylä boerne. Kallenautio sade sig ej weta af Ukonma marck, men wet det **Kropioja äng är på Orihwesi sidan om sokneråen Sikakiwi**. Nämndem:n Jonas Mattila sade äfwen, at **Kropioja äng är belägen inom Orihwesi sokns och bys rå samt hör till Orihwesi bys boer**. - Upsköts.

s. 2371 # 84 - Bönderne Henrik Mikkola och Johan Antila från Håifwola samt Mats och Anders Suckila emot nybygg:n Jöran Jöransson Kallenautio ang. åwerkan å **Lapinnittu** äng. Jöran swarade, at han dels sielf rödjat och nyttiat Lapinnittu äng. - Upsköts.

s. 2371v # 85 - B:n Anders Eriksson Suckila androg, at afsk. **sold**. Mats **Kockman** angifwit Anderses **h:u** Anna Jacobsd:r hos prästerskapet i församlingen för barnamord och på Antila h:n i Håifwola **kallat Anders till tiuf och låfwat befordra Anna på slåttet**, som Anderses dotter hört, då hon warit i Håifwola at drifwa hem getterna. Anna blifwit **afhållen ifrån högwördiga natward.**
Mats Kockman sade, at Anderses h:u Anna **kallat honom till Kockasmanni och Kippasmanni** och ej låfwat biwista de wanlige mårgon- och aftonbönerne. Kockman gifwit det hos capell:n Salowius, som berättat sådant för **prosten Lenqwist**, hwilcken **förbudit henne ifrån Herrans natwardsgång**. Kockman påstod, at Anna kallat sin man i Mattila h:ns **wisthustiuf**, hwaremot Anders **kallat sin h:u till barnamörderska och skökia**, hwilcket skall skedt 1773 om sommaren, då de slagits sig emellan på höängen. Afl. b:n Elias Suckilas **encka** Maria Matsd:r berättade, at hon 1773 hört **skri och olåt** från Anders Suckilas äng, som är något stycke från den äng, där Maria då war. Sedan Suckilas drenggåsse Anders Henriksson kårt derpå kommit till Marja, har gåssen sagt, at sedan Anders Suckilas h:u kommit till ängen och tiltalt sin man för lättia, har mannen slagit henne, hwarå hon kallat honom: "**din wisthustiuf**". Mera wiste Maria icke.
Nu förklarade Kockman, at han derföre låtit förbiuda kärandens h:u ifrån sine salighets-medels nyttiande, at hon **kallat honom "fans beläte**".

B.sonen Jöran Jöransson Antila berättade, at 2 weckor förr alhelgon om qwällen i mörkret har Mats Kockman kommit till Antila h:n och talt därom, at Anders Suckilas h:u **Anna liknat honom wid den onde**. Kockman lofwat laga henne på slåttet för det hon kallat sin man Anders Suckila till Mattilas wisthustiuf och han åter henne till barnamörderska. Derwid har Kockmans **h:u** Beata Johansd:r sagt, "**hwad behöfde hon**", menande dermed Anna, "**likna dig wid fan, ehuru du har stor näsa, men det bryr jag mig icke om**". - Upsköts.

s. 2375 # 86 - Länsm:n Östlund påstod, at b:n Anders Suckila och afsk. sold. Mats Kockman brukat gåssar till wallgång. Upsköts.

s. 2375v # 87 - Upsk. målet ang. råtwist emellan Kåckila och Jarla. Upsköts.

s. 2377v # 88 - Upsk. målet ang. twisten om äganderätten till **Siniwuorenma**. - Upsköts.

s. 2378v # 89 - B.h:un Elin Israelsd:r från Pylkinautio androg emot b:n Jöran Mattila från Hirfwijärfwi, at ehuru Elins **man** Mats Pylkinautio och Jöran Mattila wid nästledit års höstetinget (63 #) förlikt om **Sikanittu** ängs rå, så har Jöran bärgat öfwer rån. Förrättats syn 24.7.1775 ang. råer på Sikanittu. Upsköts.

s. 2381v # 90 - B:n Mats Johansson Suckila och drengen Karl Johansson från Kihlala beswärade sig deröfwer, at enckan Maria Matsd:r Suckila sistleden sommar **på Salo bys åker i stort samqwäm** utlåtit sig, som hade Wåitila bys folck, då de letat sine hästar i skogen, **sedt, huru den onde anden fördt kärandens afl. faders afsk. sold. Johan Kockströms, som afled på Hytiälä nybygge, likkista i luften och at kistan sedermera skall blifwit hittad på Kopsamonwuori berg**.
Maria sade, at andra talt derom på Salo bys sädesåker, ehuru hon äfwen af andre i soknen hört rykte derom, at Kokströms likkista blifwit sedd på Kopsamonwuori berg. - Upsköts.

s. 2382 # 91 - Afl. länsm:n Elias **Wialenii encka** Anna Helena **Widbohm** androg emot **soknesmeden** Mats Thomeson **från Jupa**, hennes man några år för sin död löst åt swaranden fullmagt på soknesmeds sysslan i Orihwesi sokn och betalt 24 daler kop:rmt. Swaranden förfärdigat derå endast ett wisterhuslås.

s. 2383 # 92 - Upsk. målet ang. tillgripande af 10 lass af Anders Eskola från Hafwisto utbruten sten på byamålets samf. marck. Förliktes.

s. 2383v # 93 - Intekning.

s. 2383v # 94 - Ang. den förtekning, som **interimslänsm:n** Alexander **Adde** författat öfwer de genom Orihwesi länsmansdistrict framskiutsade fångar under tiden 25.1.-9.10.1775.

s. 2383v # 95 - Hofrätten hemställdt. (Kallenautio-sak.)

s. 2383v # 96 - Nämndem:n Jonas Mattila och b:n Thomas Konti från Orihwesi by emot **länsmansenckan** Sophia **Forsskåhl**, **klåckaren** Alexander **Coven** och **soknesmeden** Henrik Andersson om särskildte mål. Upsköts.

s. 2384 # 97 - Järfwenpä byamän anhöllo om syn på **Huchtakorpi marck**, där de äro sinnade at swedja. Länsmannen samt 2 nämndeman förrätta syn.

s. 2384v # 98 - Förrättas syn på den lägenhet på **Rätikänkorpi marck**, som nämndem:n Johan Rekola från Järfwenpä är sinnad at upodla till äng.

s. 2385 # 99 - **Interimskronolänsm:n** Alexander **Adde** anmälte, at **kronolänsm:n** Jacob **Östlund** om wåhren under sin resa till Kangasala sokn **haft med sig brännewin** uti en stops teenflaska, hwilcken wahra han i Raijalax by nyttiat både+ sielf och gifwit åt andra. Östlund nekade det han fördt brännewin med sig till Rajalax eller hem till sitt hus. - Upsköts.

s. 2386 # 100 - Tinget slöts.

Kangasalan syyskäräjät 20-.11.1775
mikrofilmi JK 1729

s. 2389 # 5 - Smedslärlingen Jacob Pettersson från Käyrä by anhöll at blifwa antagen till soknesmed på den så kallade **Wesijerfwi och Raudanma kanterne**.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 29-.11.1775, YS KOa110

s 2604 § 50 - **Torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärfwi** ifrån Leinola by beswärade, at **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** ifrån samma by, efter det käranden sommaren ett år sedan rödjat ett ställe på Leinola utmark **Sarkiojansu** till äng, nästl. sommar bergat afkastningen däraf.
Swaranden uptedde bönderne Johan Henriksson och Josef Thomasson Hyryläs samt skallfogden Jacob Gröns, som ock innehafwer en del af Hyryses h:n, attest lydande: Att underskrefne Hyrylä bys åboer ifrån Ruowesi s:n gifwit torp:n Mats Andersson **Kahilaniemi tillstånd rödja sig äng på wår i Teisko kapellgiäld, dock innom Ruowesi rå ägande urfiäll Ukonma**, sådant warder till bewijs meddelt. Orihwesi 15.11.1775.
Johan Henriksson Hyrylä Josef Thomasson Hyrylä Jacob Grön.
Swaranden anförde widare, at **Hyrylä boernes Ukonma skiljes ifrån Leinola bys mark genom Pehunänä insiö** och at begge parterne bo på denne sida om samma. Käranden sade, at **Ukonma** sträcker sig insiön på denne sida in ?, men wet ej war Hyrylä boernes Ukonma må wara och huru långt den sträcker sig.
Utreddes, att kyrckioherden i denne församling Gustaw Lilius eger Nickilä h:n i Leinola by och att käranden är hans torpare, men swaranden är antagen af baron Hans Henric Boijes, som äger Tuomola h:n i Leinola by. Wid Orihwesi sokns hösteting har befunnits, at Hyrylä boernes **Ukonma** ligger nära Orihwesi eller Ruowesi sockns gränts och at den frågan beror på rågång. Anmältes, at Hyrylä boerne för några år tilbaka twistat med b:n Jöran Josefsson Pehula ifrån Teisko om den mark, som nu äfwen är i fråga och at Hyrylä boerne frånwunnit densamma Jöran Pehula.
I anseende härtill lämnade käranden det omtwistade stället till swarandens nyttiande.

s 2608 § 53 - Bönderne Mats Eriksson och Thomas Matsson Frantsi beswärade sig öfwer **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärfwi** ifrån Leinola by, för det han sistl. sommar bergat ena ändan af kärandernes **Iså kinnas äng**. Anders Johansson förmälte, at kärandernes äng är belägen inom Leinola bys rågång. Beslöts: Emedan det på kärandesidan är medgifwit, at **Iså kinnas nittu** är belägen inom Leinola bys rågång - -. Upsköts.

Oriveden ym. talvikäräjät 23-29.3.1776
VA Ylä-Satakunta KOa111 s. 805-, mf JK 1730

Nämndemän: Jöran Wilckilä, Jacob Ylinen fr Borgerla, Johan Tilsa fr Safwo, Esaias Antila fr Pitkäjärfwi, Henrik Kafwala, Jonas Mattila fr Orihwesi by, Johan Rekola fr Järfwenpä och Gustaf Fabrilius fr Rajalax.
Tingspredikan i tingshusen af capell:n Henric Sundström.

s. 805v # 1 - **Upbud** för **sold:n** Jöran **Feldt** å ½ Natucka h:n.

s. 805v # 2 - Fastebref för Johan Johansson å ½ Laxi h:n i Kuorewesi.

s. 806v # 3 - 3:dje **upbud** å Mattila h:n i Päilax för b:n Erik Matsson.

s. 806v # 4 - Upbud på Natucka h:n för ränteräst.

s. 807 § 5 - Länsman Jakob Östlund anklagade qvinspersonen Anna Jöransd:r fr. Wilckilä för det hon af olflig beblandelse rådd 4.11. framfödt ett än lefvande piltebarn. Anna sade, at drengen Axel Pettersson under deras tjenstetid å Wilckilä h:n rådt henne. Axel nekade. Hördes flere wittnen.
Wallaren Maria Adamsd:r fr. Ristjerfvi berättade, at hon, som förledit år var boende på samma hemman, där de angifne tjent, hvarest hon äfven gått om sommaren i vall, förmärckt så stor vänskap emellan Axel och Anna, at det förekommit vitnet misstänckt, ehuru hon aldrig funnit dem ligga tillsamman. En natt, då vitnet vaknat, har hon tyckt sig hafva saknat Axels andedrägt på dess ställe i pörtet, där han annars plägat ligga på bäncken. Enär vitnet kommit till det hemmanet, där de angifne tjent, har Anna först lagat på en bänck bakom bordet vid vitnet, men sedermera ömsat sig, så at Anna kommit at ligga emellan Axel Pettersson och vitnet på en och samma

bänck, hvarföre vitnet då redan tyckt dem hafva umgåts misstänckeligen. Sistl. vinter eller nu ett år sedan, då vitnet en gång kommit till Mickel Wilckiläs h:n, har vitnet i pörtfarstufvan derstädes blifvit varse, huruledes Axel lagt sin hand på Annas bröst, den Anna stött ifrån sig. Vid de tillfällen de angifne varit i sällskap med annat folck, hafva de gierna talts vid hvarandra, samt Anna och Axel bannat på vitnet, sedan ryckte derom kommit, at de angifne öfvade sammanlag, för det hon hade sådant utspridt, vid hvilket tillfälle Axel utlåtit sig, det han i harmen tager Anna till sin egen.
Axel Pettersson förklarade sig villig at med ed erhålla sin oskuld. Upsköts.

s. 809? # 6-9 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 811v # 10 - Upsk. målet mellan Thomas Pjetilä från Hafwisto och Johan Natucka från Pitkäjärfwi ang. hästhandel. Förlikts.

s. 812 # 11 - Upsk. målet. **Sold:n** Mats **Frimodig** från Woitila fordrat å dess **sons** res.sold:n för Woitila och Äjäis rotan Mats Matssons wägnar ersättning af **torp:n** Anders Johansson för höet. Torparens husbonde Kristoffer Ärrälä**. Haisewaoja bäck** är skillnad emellan twistandernes torp emellan.

s. 813 # 12 - B:n Simon Andersson Ärrälä från Woitila anförde emot sin **torpare** Krister Johansson **Yrjoki**, at ehuru Simons **fader** Anders Danielsson redan för par år sedan öfwerdragit sin ½ i Ärrälä h:n till Simon och hans **broder** Erik Andersson, skall Krister icke utgiordt någon ränta från torpet.

s. 813v # 13-14 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 816 # 15 - Länsm:n Östlund anmälte, at på b:n Mickel Heickiläs från Pitkäjärfwi **wägaandel åt Längelmä sokn finnes en bro**, den Heickilä ej will laga och widmakthålla i anseende dertill, at Hollma gårds **Köyckä torpare**, som äro flere, för omlagat denne bro.
Mickel Heickilä sade, at denne bro altid underhållits af Köyckä torpare samt at härom ransakats uti framledne lagmannen och häradshöfdingen Jägerskiölds tid, men det ej då blifwit något slut i målet. Majoren Silfwerswahn från Holmagård sade, det **majorens wägaandel är i sagde gårds åker**, hwarest han har 4 trummor at widmakthålla. Om majorens Köyckä torpare lagat den ifrågawarande bro, så har sådant skedt i nödfall.
Inh:n Johan Samuelsson från Hafwisto sade, at dess **fader** förr honom och han sedan warit **torpare å Köyckä**, då der ej warit flere än ett torp. Begge hafwa under sin tid lagat denne bro, som är 3 famnar lång, den förre för ungefär 40 år sedan och den sednare sedermera, tils han för 20 år tilbaka skildes wid torpet. Johan hade ej lagat om broon, om icke **länsman Rut** och nämnden pålagt honom det beswäret**. Länsman Ollenqwists** encka, som då innehaft Holma, har ej warit deremot, at Johan bygt denne bro.
Majoren Silfweswahn motsatte sig skyldighet framdeles, hälst Holmagård utom förenämnde trummor jämwäl har **del i Nihua långa bro** och dessutom **i en annan bro på Ruowesi malmen**. Något delningsinstrument är ei tilfinnandes. Äijäis h:ns wägaandel är icke långt från den i twist warande bro, men Äijäis har ei någon bro på dess andel.
Beslut: Länsmannen Östlund kommer at anmäla hos landshöfdingen, som lärer förordna, huru med brobyggnaden framdeles kommer at förhållas.

s. 817 # 16 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 817v # 17 - **Sold:n** Jacob **Aspholm** från Hapaniemi fordrade dess h:us i Heickilä h:n i Uiherla innestående arf af sin **h:us** Britas Eriksd:rs än lefwande **systers** Anna Eriksd:rs **son** b:n Johan Johansson Heickilä. Äfwensom b.sonen Jonas Johansson från Kaupila h:n i Hapaniemi, hwilcken är **gift med** Britas och Anna afl. **syster** Walborgs **dotter** Walborg Jöransd:r, sökte dess h:us arf. Jonas gaf wid hand, at han har en ogift **swägerska** Marja Jöransd:r samt at hans **swärfader** b:n Jöran Eriksson Klemola i Järfwenpä ännu lefwer. Käranderne utredde, at h:net tilhört Britas, Annas och Walborgs **fader** Erik Thomasson, hwilcken warit **2 gånger gift** och med sin första h:u aflat swarandens **moder** Anna Eriksd:r, som sedan warit **gift med** b:n Johan Matsson.
Swaranden Johan Johansson Heickilä bewiste med upteknings- och skiftesinstrumentet, som hans **moderfader** Erik Thomasson i lifstiden 19.1.1754 författat, då han redan war **gift med** käranden Aspholms och swarandens **swär** samt Jonas Johanssons **h:us modermoder** Brita Josephsd:r, at Erik Thomeson ei ärft i hemmanet större lott än 2/7 och at swarandens föräldrar sedermera af Erik Thomesons medarfwa tillöst sig 5/7. Men swarandens **moders halfsyskon**, Marja, Walborg, Sophia, Brita och Margeta hafwa ei emottagit deras lotter af fastighetens wärde, innan - -. **Halfsystern** Margareta, som ännu lefwer och är **gift med** b:n Mats Henriksson, har fått ½ i

h:net och swarandens **moder** Anna den andra ½, hwilken tid swarandens fader redan warit död och swarandens numera afl. broder husbonde på h:net.
Utur uptekningsinstrumentet 11.1.1776 inhemtades, at swaranden äfwen haft en **broder** Simon, som efter sig lämnat en **dotter** Marja Simonsd:r, hwars förmyndare Johan Johansson Peldola är, och at den ½ swaranden nu innehar blifwit wärderad till 500 daler och ansedd för dess moders arfwejord, den han till swaranden updragit för 250 daler, som blifwit fördelte emellan swaranden och dess **broderdotter** Marja Simonsd:r, emot det **modren** Anna Eriksd:r jämte dess nuwarande **man** Johan Eriksson förbehållit sig sytning.
Utreddes, at swarandens **moders halfsyster** Marja blifwit död förän fadren, men Sophia är **gift med skräddaren** Mats Eljeson från Uiherla, som under swarandens stiuffaders besittningstid för Sophias arf fått någon torplägenhet.
Jöran Eriksson Klemola lämnar till sin **måg** Jonas Johansson at jämte Jonas **h:us** Walborgs arf äfwen utsöka dess **swägerskas** Jöran Erikssons **dotter** Marjas arf. - Upsköts.

s. 819v # 18 - Upsk. målet ang. at länsm:n Östlund wid en resa från Kangasala haft med sig **brännewin** till Orihwesi. Upsköts.

s. 820 # 19 - Upsk. målet ang. at Jöran Lylyjärfwi brändt **brännewin**.

s. 821v # 20 - Förnedrade qwinspersonen Sophia Thomed:r från Rajalax föregifwit hos länsmannen, det gifte nämndemannen Gustaw Fabrilius är **fader** till det oäkta flickebarn, som qwinspersonen Anna Thomed:r från Antila h:n i Wehkalax födt.

s. 822v # 21 - **Torp:n** Jacob Matsson **Lahdenpohia** från Rajalax fordrade af dess husbonde Gustaf Fabrilius 15½ plåt eller 93 daler.

s. 823 # 22 - Torp:n Jacob Lahdenpohia från Rajalax androg, huruledes han, som wåhren 1769 kommit till **Lahdenpohia torp** och från andra byars skog skaffat sig wircke till en rija, af dess husbonde Gustaf Fabrilius, som innehar Rupisu h:n, blifwit upsagd ifrån torpet och skall Fabrilius påstå, at rijan skall blifwa qwar wid torpet, anhållande Jacob at han må få taga rijan med sig. Fabrilius uptedde contract 2.4.1769 på 6 års tid. Jacob uptedde contract af 3.11.1770. Upsköts.

s. 825 # 23 - **Torp:n** Jacob **Lahdenpohia** från Rajalax androg, huruledes nämndem:n Gustaf **Fabrilius h:u** Stina Johansd:r för par år sedan utlåtit sig, det Fabrilius skulle begått hor med kärandens **h:u** Lisa Eriksd:r. Anstånd.

s. 825v # 24 - Angår äktenskapsförord emellan hofrättsadwocat Olof Montan (i Åbo) och Hedwig Maria Bergbohm. **Probsten** Eric **Lencqwist** aflade witneseden men sade sig hafwa förlorat en god del af sitt minne sedan den tiden af 13 år, som adwocaten Montan wigdes. -.

s. 827 # 25 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 828v # 26 - I böndernes Henrik Nickiläs, Mats och Thomas Pietiläs samt Henrik och Anders Eskolas från Hafwisto närwaru androg länsmannen Östlund, huruledes det är en g:l widtagen plägsed, at Hafwisto boerne altid **widmagthållit låcket till Leppähamba bro**, som är belägen å wägen emellan Orihwesi och Längelmä soknar, därföre at deras boskap drifwes deröfwer, och at hela detta tingslag bygga den ånyo med alt tilbehör, då det tarfwas. Swaranderne lofwade widmagthålla brolåcket widare.

s. 829 # 27 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 829v # 28 - Förre åboen af ½ Heickilä h:n i Uiherla Johan Eriksson föredrog, det han, efter det han trädt i gifte med sin **h:u** Anna Eriksd:r, till hennes **halfsyskon** Marja, Walborg, Sophia, Margareta och Brita betalt deras lösörearf efter deras föräldrar 1769 24 daler till hwardera. Fordrade af sin **stiufsson** b:n Johan Johansson, som innehar ½ h:net, betalning eller sytning. Swarandens afl. **brordotter** Marja Simonsd:r. Käranden bewiste genom 1762 års tingsprotokoll, det hans **h:us halfsyster** Marja Eriksd:r till käranden och dess **h:u** Anna Eriksd:r testamenterat all sin arfsfordran af Heickilä ½ h:n. Målet rör äfwen Johan Johanssons afledne **broders** Simons **dotters** Maria Simonsd:rs rätt. Upsköts.

s. 830v # 29 - Upsk.målet (hösttingets 82 #) ang. brännande af **brännewin** i Kallenautio och **Mämmi**. B:n Elias Ilcka från Ilmola sokn wistats någon tid i Kallenautio. Anstånd.

s. 831 # 30-31 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 833v # 32 - Upsk. målet mellan Jöran Mattila och Simon Seppälä i Hirfwijärfwi ang. äganderätten till den del af **Luchtanpännjttu** äng, som bär namn af **Järfwentaustan-puoli**. Upsköts.

s. 834v # 33-35 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 837v # 36 - Uppå b:n Erik Jöransson Tuomolas från Järfwenpä begäran förrättas utsyning öfwer **Kårkiakoski kärr**, som Erik will till äng rödja.

s. 837v # 37 - B:n Jöran Klemola från Järfwenpä är sinnad at upodla äng på **Koifwusenkorpi och Kuricka Kytö Korpi lägenheter**. Förrättas syn.

s. 838 # 38 - B:n Jacob Klemola i Järwenpä will till äng upodla ett ställe på **Lammasaho kärr**. Förrättas syn.

s. 838 # 39 - Upsk. målet. Jöran Mattila emot Lars och Mats Pylkinautio ang. wallande å Mattilas **Sarijoki och Sikoojannjttu ohägnade ängar**. Lars Pylkinautio, som först om sommaren kommit till hemmanet, berättade, at hans **swägerska** Kirstin, som wallat hans boskap, drifwit sine kreatut dit som de andre wallherdarne. Mats bestred sig hafwa bedt dess **halfsyster** Kirstin Jöransd:r af 16 års ålder at drifwa - -. Upsköts.

s. 839v # 40 - B:n Henrik Pylkinautio emot Jöran Mattila från Hirfwijärfwi ang. äganderätten till **Sahajoennjttu** äng. Kärandens **swärfader** Lars Thomeson. Anstånd.

s. 840 # 41 - Upsk. målet mellan drängen Mickel Mickelsson från Orihwesi by och dess **swärfader** b:n Anders Henriksson Mattila från Wehkalax ang. utbekommande af Mickels **h:us** Walborg Andersd:rs arf efter dess afl. **moder** Kirstin Thomasd:r. Förlikts. Walborg får en ko och en kalf.

s. 840v # 42 - B:n Anders Mattila från Wehkalax fordrade af rusth:n Mats Johansson Jarla arf efter Anderses å Jarla rusthåll afl. **moster dragoneenckan** Marja Johansd:r. Testamente. Anders afstod.

s. 840v § 43 - Förrättas uptekning och skifte öfver b. Jakob Johansson Mattilas fr. Eväjerfvi afl. faders Johan Jakobssons qvarlåtenskap.

s. 841 # 44 - Förnedr. qwinspersonen Sofia Thomasd:r från Rajalax androg, at drengen Mickel Johansson, tjenande hos nämndem:n Mattila i Orihwesi by, under det Sofia om hösten försonade sine lägersmålsböter med **14 dagars fängelse uti en kammare i tingshusen**, där hon för sitt späda och siucka barn efter länsman Östlunds tillåtelse fått hafwa pigan Sofia Henriksd:r med sig öfwer nätterne, om domsöndagsmårgonen tidigt satt en stör bak dörren 2 särskildte resor, samt, då Sofia Thomed:r sednare gången fått dörren op och kastat efter Mickel med ett trän, som doch ej träffat honom, kallad Sofia för kåna. Mickel nekade och sade endast efter dess husbondes nämndem. Mattilas befallning wäckt up pigan och derwid bultat på dörren. Mickel befrijades.

s. 842 # 45 - B:n Thomas Pjetilä från Hafwisto androg, at b:n Henrik Eskola söndrat Pietiläs kåhllands hägnad och bygt ett stegerhus och stält det till en del å kåhllandet. Henrik sade, at hägnaden legat neder förut och at han bygt stegerhuset på samma ställe, där 2 af hans bodor förut stått. Upsköts.

s. 843 # 46 - Upsk. målet. **Baron** Johan Gustaf **Mellins torpare** Simon Simonsson **Sysilax** från Säynäjoki rusthåll twistat emot inh:n Johan Eriksson från Påhjala h:n om åwerckan. Pohjala är skatte, Säynäjoki rusthåll krono. Förliktes, at råen hädanefter blifwer såsom den warit förän swaranden genom plögning försatt den i rät sträckning.

s. 843v # 47 - Fortsättning till 23 #. Pigan Margareta Andersd:r berättade, det hon 2 år sedan tjent 3 års tid hos nämndeman Gustaf Fabrilius i Rajalax, under hwilken tid händt, at dess matmoder den angifna Stina Johansd:r ifrigt bannats på käranden Jacob Matsson Lahdenpohia och bedt honom styra sin h:u. Stina och Jacob warit altid twistige sin emellan. Stina blef fri.

s. 844v # 48 - Torpareh:un Lisa Eriksd:r från Rajalax berättade, at nämndem:n Gustaf Fabrilius haft **bränwjn** i sitt hus sedan **förbud 1772** emot slik wahra utkom.

s. 844v # 49 - Upsk. twist om äganderätten till **Siniwuorenma** skogsmarck.
G:la b:n Thomas Josefsson **Natucka** från Pitkäjärfwi utsade, det han, som nu är 70 år g:l och **född på Touna** h:n i Längelmä sokn, icke långt från twistmarcken hördt dess afl. **moder** Beata Samuelsd:r, som äfwen warit 70 år g:l, då hon för 20 år sedan afled, säga, at twistemarcken tilhör käranderne (Wihasjerfwi och Järfwenpä boer) och at Hapaniemi boer ej släppa djt. Det samma har äfwen hans afl. fader berättat. Råerne emellan Touna och käranderne sade witnet wara **Kåskihuru, Ketunkifwi, Wirtzankiuka och Siniworenkorke**. Wiste icke hwilcka råer skilja käranderne och swaranderne (Kauppila och Hapaniemi boer).

s. 846v # 50 - Johan Rekola, Jöran Tuomala och Jöran Klemola från Järfwenpä anförde emot Jöran Jussila, Mats Kauppila och Simon Jussila dersammastädes?, det deras roteäng **Kytönjtu** är i rå? med swarandernes **Patilaxj (**TMA:ssa **Pirtilaxi) äng** och begge med en hägnad försedde, utan at någon skiljegård är dem emellan. Kärandernes soldat påstår at få sin roteäng genom mellangård skild från swarandernes **Patilaxi** (TMA:ssa **Pirtilaxi**) äng. Swaranderne motsatte sig byggande, såwida deras än år belägen 3/4 mihl ifrån dem och deras boskap ej drifwes djt. Käranderne påstodo, at Wihasjerfwi bys boskap, som hafwa sin hwila wid swarandernes äng, slippa in uti de nu ifråga warande ängar jämte hästarne genom siögården i **Eräjärfwi träsk**. Beslut: Mellangården icke nödig.

s. 847v # 51 - B:n Henrik Andersson Sackola från Pajukanda androg, huruledes han med Thomas och Mats Maunula har en **äng Njttulax**, hwarest de ock hafwa utåkrar, som är innom samma hägnad som ängen. Mats Maunula sade, at en del af hägnaden sträcker sig öfwer tårra landet och endel öfwer en wjk **Nitulachti**. Upsköts.

s. 849 # 52 - Upsk. målet emellan Thomas Pietilä och Mats Pietilä från Hafwisto ang. **Sildanjttu** ängs bärgning.
Drengen Johan Johansson från Prästegården, som 1771 kommit i tjenst hos afl. länsm:n Wialenius, wiste, at länsmannen bärgat **Sildanjtu** äng 1772 och 1773. Torpareh:n Anna Matsd:r från Kåfwero berättade, at hon jämte sin man Johan 1773 blifwit landbofålck å Wialenii då innehafde ½ i Pietilä h:n och då bärgat ängen.

s. 850 # 53 - Upsk. målet ang. twist om rå emellan Kåckila by och Jarla rusthåll. Kåckila boers ansökning om stadfästelse **å Kiukansia och Kahilawuori eller Muronsalon** (TMA: **Murhasalon) kallio råställen**, hwarifrån råstäckningen widare skulle leda till en stor flat sten wed **Salkasahi** (TMA: **Salkisahi) bäck** samt sedan till **Lillwas träsk**, hwilka ställen altid skola blifwit hållne för ostridige råställen emellan Kåckila samt Hirfwi- och Sahrajerfwi lägenheter. Hirfwi- och Sahrajerfwi bestridt kärandernes påstående och upgifwit **Mustajerfwensuonsaren-kallionpyki** samt **Tielewonpyki** till skillnad sig och Kåckila emellan. **Mustajerfwen-suonsariko** n:o 5 på chartan. **Kiukansia** n:o 6. - Anstånd.

s. 852v § 54 - B. Johan Axelsson Jussila fr.Wilckilä ingaf en öfverenskommelseskrift af 7.1.1776:
Af farhåga för hvarjehande oredor - - i framtiden hafva underskrefne - - stadga till efterlefnad på följande sätt:
1:o Skall fiskevatnet icke nyttias af oss blandvis, såsom härintils skedt, utan delas det nu genom sträkningen, som tages mitt igenom vatudraget, från **Jokisilda** bro till **Peldosarii** holme; och idkas fiske af oss sedan tourvijs å ömse sidor om denne skilnad, så at den ena af oss disponerar fiskelägenheterne å den ena sidan om sagde sträckning eller den del, som bär namn af **Lapinlahdenpuoli** och den andra å andra sidan om skilnaden eller den anpart i siön, hvilcken kallas **Virannijtunlaaxi**, hvarmed hvarje år ombyte sker - -.
2:o Håller jag Johan Jussila framdeles vid magt hägnaden emellan vår **Virannjttu** ängar från **Virannjtunlaaxi** vik till Karvia byss åtgärd; äfven som jag är ansvarig för den gärdesgård - -, hvaremot jag Jöran Yrjälä håller i stånd den gärdesgård, hvilken tager sin början i det närmaste till ladan å **Nåkinjtu** äng varande hörn i hägnaden, samt ledes intill en bäck eller **Myllyjoki** å.
3:o Updrager jag Johan Jussila till Jöran Yrjäläs bruk och ägo den anpart jag innehaft uti **Soldinhakanjttu** äng och till ersättning derföre uplåter jag Jöran Yrjälä till fult genfullo af mitt höslag uti **Virannjttunranda** äng, med hvilcken omväxling bland annat den beqvämlighet påsyftas, at jag Jussila slipper besväret deltaga i Soldinhakanjttu ängs stängande - -.
4:o Hålles **Valdoja** bäck för skilnad i **Murdonojannjttu** ängar och nyttiar jag Jussila den del i desse ängar, som ligger å norra, och jag Yrjälä, hvad som blir å wästra sidan om sagde bäck.
5:o Får Jussila ensam behålla all den äng och åker, som nu fins innom **Niemennjttu** inhägnade haga. Detta alt styrckes med namn och bomärckens underristande af Vilckilä den 7. Januarii 1776.
Johan Axelsson Jussila (bom.) Jöran Jöransson Yrjölä (bom.)
At så - - intyga ut supra. Jacob Östlund. Matts Snäll, soldat.

s. 854 # 55 - Upsk. målet (62-63 # wid höstetinget) mellan käranden Jöran Kallenautio samt Josef och Johan Hyrylä samt skallfogden Jacob Gröhn från Wärinmaja by ang. åwerckan å **Kropinoja äng**. - Orihwesi och Pehula byss åboerne berättade, at Kropinoja äng ligger 1/4 mihl på denna sidan om **Sikajerfwi soknerå**. Woitila och Pitkäjerfwi boerne samt Hörtsänä rusthållarne instämde deruti, at ängen är belägen inom **Sikakifwi rå** 1/4 mihl på Orihwesi sidan. Hörtsänä, Orihwesi och Pehula byamän kunde ei weta, inom hwilckendera af desse tre byars rågång ängen ligger. Upsköts.

s. 856 § 56 - Upskutne saken ang. **Kirvespohja** ängslada i Päskylä. Se höstetingets 69 §. Johan Simonsson Seppälä fr. Syfväjärfvi förklarade, det Seppäläs fader för någon tid sedan tillvunnit sig **Lamminnjttu** äng af käranderne; men som bemälte hans fader ei fått någon lada med ängen, ehuru därå varit fem lador, så har Johan Simonsson trodt sig vara berättigad till den nu ifråga varande ladan, hvarföre han affördt den ifrån **Kirfvespohia** äng, hvilcken äng Päskylä förut genom äganderättstvist af Seppälä sig tillvunnit.
Svaranderne vela återsöka af käranderne de lador, som höra till **Lambinjttu** äng den Seppälä såsom sagt är, sig tillvunnit af käranderne. Upsköts.

s. 857v § 57 - B. Mickel Simonsson Päskylä ingaf i närvaru af dess måg Jakob Jöransson och broders Emanuels, som innehar hälften af Päskylä h:n, förmyndare nämndem. Mats Eliasson Wingi, en hos landshöfd. Rappe giord ansökning, at enligt en förrättad syn få anlägga torp vid **Enojerfvi** träsk - -. Upsköts.

s. 658v # 58 - B:n Johan Johansson Pärri anhöll om förbudsdom till hämmande af den osed, som resande och andre wägfarande sig företagit, at de wika ifrån **landswägen**, som löper fram genom **Pärris Hapanjttu äng**, och såmedelst förtrampa ängen. Förböds.

s. 859 # 59 - Upsk. målet ang. åwärcka å **Lapinsuo** kärr. Emot witnet förra **torp:n** Jöran Andersson **Mämmi** anfördes det jäf, at nybyggaren Mats Jöransson Kallenautjo, hwars **son** är **gift med** witnets **dotter**, äfwen har del i Lapinsuo äng, hwilken del jämte en del af det, som nu omtwistas, witnet nyttiat under den tid dess måg och den sistnämndes fader för angifwit **mord suttit fängslige i Åbo slott**. Upsköts.

s. 860 # 60 - Nybygg:n Jöran Jöransson Kallenautjo androg i närwaro af Håifwala och Suckila bönder, det förre **länsm:n** Henric **Lind** rödjat sig äng å **Lapinsuo** äng, hwilcken äng Linds **son corporalen** Carl Friedric **Lind** efter sin faders död öfwerdragit till kärandens nyttiande. Upsköts.

s. 861 # 61 - B:n Erik Heickilä och b:n Mats Seppälä från Aakola emot Pitkäjerfwi åboer ang. råer och bohlstada skillnader parternes ägor emellan. Käranderne upgåfwo till skillnader **Pentinwuoren pycki** ostridige rå och derifrån rårätt till **Kattimenjerfwenojansu**, af hwilcken sträckning swaranderne wela bryta in på kärandernes marck till en **bäck**, som kallas **Torckelinoja**, och sedan till Kattimenjerfwenojansu. - Upsköts.

s. 862v # 62 - (Kuorewesi-ärende.)

s. 863 # 63 - Nämndem:n Esajas Antila fick rättens tilstånd at afresa med dess räntespannemål till Tammerfors.

s. 863 # 64 - Hofrätten hemställdt rörande Kallenautio.

s. 863 # 65 - B:n Thomas Julli från Hietalax emot afsk. **sold**. Eric **Wock** dersammastädes ang. fordran för 18 koppardaler.

s. 863v # 66 - Upsk. målet emellan b.h:un Elin Israelsd:r från Pylkinautjo samt b:n Jöran Mattila från Hirfwijerfwi ang. åwerckan öfwer råerne i **Sikanjttu** äng. Smeden Mats Thomasson berättade, at 1774 förlikts sålunda, at en g:l biörck, hwaruti bomärcken wore inskurne och förut blifwit hållen för rå, skulle framdeles äfwen hållas för skillnad.

s. 865v # 67 - Fortsättning till 40 # ang. äganderätten till **Sahajoennjttu** äng. Upsköts.

s. 866 # 68 - Academie**torp**:n Mårten Mortensson **Lindula** från Borgerla Alanen anförde i närwaro af b:n Jöran Pafwola från Safwo, det parternes **Rasi ängar** möta hwarannan och äro inom en hägnad, den Lindula härtill ensam måst widmakthålla, och at ett berg hägnar hans andel i ängen. Pafwola lofwade deltaga.

s. 867 # 69 - Hofrätten hemställdt rörande Kallenautio.

s. 867 # 70 - Fortsättning till 29 # ang. **brännewinssak**. Jöran Kallenautio fick böter och miste sin brännewinspanna. Jöran Mämmi sammaledes.

s. 867 # 71 - Upsk. målet ang. at afsk. sold. Johan Gråsten och hans h:u Sofia Sigfreds:r tillwerckat brännewin. Ingen underrättelse, huruwida Gråsten är lefwande eller ej. Upsköts.

s. 869v # 72 - Upsk. målet emellan b:n Simon Lillkölli och dess **h:u** Marja Jöransd:r från Kopsamo samt deras **swåger** och **broder** b:n Johan äfwen Lillkölli ang. arf efter Marjas och Johan Jöranssons hos Johan afl. **modersyster** g:le pigan Sofia Persd:r. Närwarande äfwen den aflednes **systers** Walborg Persd:rs **man** afsk. **dragon** Johan **Orre** från Leinola by i Messuby. Swaranden Johan Jöransson uptedde **sokneadjuncten** Isaac **Utters** attest, at den aflednes önskan warit, det hennes qwarlåtenskap (151 d:er) skulle tillfalla Johan, som tagit henne till sig. - Qwinspersonen Sofia Jöransd:r från Kopsamo intygade, det afl. Sofia Persd:r om söndagen, då hon ännu ei warit aldeles swag, förrän hon om fredagen därpå afled, i witnets närwaru sagt åt kärandens h:u Marja Jöransd:r, at dennas barn ock borde få af Sofias kläder och penningar något. - Swaranden fick alt.

s. 871 # 73 - Hafwisto boer emot Safwo byamän ang. råer i skog och marck. Upteddes charta af commissions.**landtm**:n **Florin** genom **wicelandtm**:n Nathanael **Lilius**. Upsköts.

s. 872 # 74 - Notarien Carl Henric Wialen emot Johan Natucka från Pitkäjärfwi ang. 30 d:r.

s. 873 # 75 - B:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi är sinnad at rödja sig äng uppå **Taskunkorpi**. Hålles syn.

s. 873v # 76 - Fångaförtekning.

s. 873v # 77 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 873v # 78 - **Smeden** Mats Thomeson Maunuckala från Holma gård anförde i g:le **torp:n** Jöran **Mämmiläs** från Kallenautjo närwaru, det för käranden 3 år sedan bortkommit en **slägga**. Smeden hört, at Mämmilä hittat den. Mämmilä berättade, at hans **h:u** Anna Andersd:r hittadt i skogen nära wid Kallenautjo nybygge en stor **hammare**, den hon lämnat där qwarliggande, tills hon skulle återkomma från skogen, men har ei mera råkat hammaren.

s. 874 # 79 - Tinget slöts.

Oriveden ym. syyskäräjät 27.11 - 4.12.1776
VA Ylä-Satakunta KOa112 s. 2257-, mf JK 1732

s. 2257v # 1 - Oeconomiemål. Häradshöfdingens förslag, att Orivesi skulle förenas med Cangasala tingslag.

s. 2257v # 2 - 2. **upbud** å ½ Natucka h:n för **sold:n** Jöran **Feldt**.

s. 2257v # 3 - **Fastebref** för Marja Samuelsdr och Thomas Jöransson å Erola h:n i Orihwesi by. Sedan b:n Samuels Johanssons **föräldrar** Johan Samuelsson och Walborg Henriksd:r till Samuel updragit h:net för 150 kop.daler, har Samuel till sin **dotter** Marja Samuelsd:r och hennes numera afl**. förra man** Jöran Andersson h:net afstådt med de wilckor, at de försörja om Samuels **sons** Samuel Samuelssons upfostran och **bokwetts-idkande**. Första upbud åt Marja Samuelsd:r och hennes med Jöran Jöransson sammanaflade **son** Thomas Jöransson. Johan Johansson blifwit numera **gift med** Marja Samuelsd:r.

s. 2259 # 4 - **Upbud** å de delar i Ylinen h:n, som Johan Matsson fådt i besittning.

s. 2259 # 5 - Upwistes testamente af 12.10.1767. G:la mannen Johan Jöranssons från Oinasnjemi yttersta wilja, at dess **brord:r** Lisa Mårtensd:r från Oinasniemi får efter hans död alla hans penningar. Til witne: Anders **Hedenius**, **kyrckjowäckare**.

s. 2259v # 6-7 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2261v # 8 - B:n Mats Grelsson Pietilä och dess **son** Jacob Matsson samt Thomas Pietilä ingåfwo en syneskrift 6.11.1776 ang. **Korwenpänkorpi** kärr, hwaraf Jacob Pietilä täncker giöra äng. Från ett annat kärr kan watnet genom afloppsdike ledas till **Leppähanban åå.**

s. 2263 # 9 - Förnedr. qwinspersonen Marja Johansd:r från Bengtilä låtit andra resan lägra sig och framfödt ett piltebarn. Marja sade, at då hon en sommarqwäll gått hemifrån till **Jupa kanten**, har hon **mött en blåklädd herre** emellan Käckola och Safwo byar, som fördt henne i skogen och där emot hennes wilja lägrat henne. Denne **herreman haft läderpiska? i håret samt snör omkring hattkullen samt haft uhr på sig.**

s. 2264 # 10 - Bönderne Carl Parfwela, Mickel Ruokonen, Johan Peldola, Johan Erola, Henrik Joensu, Mats och Johan Heickilä, Thomas och Samuel Jussila samt Mickel Erola från Eräjärfwi capellgiäld **försummat den skiutsning**, hwartill de warit upbådade till 18.10. i Mälckilä by i Pälkäne, för at derifrån **framskaffa den commendering af Biörneborgs läns regemente, som då tågade till fästningsarbete på Sweaborg**. Swaranderne sade, at de fått bud till skiutsning först middagstiden 17.10, som war torsdag, och at de bo bakom sjöar samt hafwa 9 mihl landwägen till Mälckilä. De tillade, at de icke hittat sina hästar i skogen i tid, somlige först om söndagen. Upsköts.

s. 2265 # 11 - Sold. Anders Swala från Längelmäki ingaf en skrift: Afl. sold.enckans Marja Johansd:rs barn och arfwingar öfwerenskommo. at thess broder nuwarande Anders Swala skulle bekomma ersättning för theras afl. moders begrafningskost - -.

s. 2265v # 12 - Länsm:n Östlund uptedde befallningsm:n Ahlmans ordres af 14.10.1776 af det innehåll, at länsm:n till 18.10. skulle **skaffa 20 a 25 hästar till Tursola** by i Kangasala at derifrån **skiutsa den commendering af kongl. Biörneborgs lähns regemente, som då tågade til Sweaborgs fästningsbyggnad**. Länsm:n sade sig hafwa 15.10. gifwit bod åt bönderne Axel Salo m.fl., men at de försummat skiutsningen.

s. 2267 § 13 - Ingafs ett af länsm. Jakob Östlund uprättadt syneinstrument:
Förrättades 22.6.1776 syn å de ställen, som bönderne Elias Jakobsson Kalcku och Henrik Henriksson Korpi åstunda i anseende till mulbetes förbättrande samt åker- och ängsupodling få afsvedia.
B. Elias Kalcku upviste följande skogsstycken:
Heoshakamaa marck eller en skogsudd åt väster ifrån Kalcku h:n, bakom bohlåkern, hvilcken marck innehåller ongefärligen 10 tunneland - -.
Korendonmaa, lite stycke från byn åt sydost - -, två tunnors land.
Kurunperämaa marck åt norr från byn bakom åkern - -, en tunnas land.
Widare upviste Kalcku ett ställe å **Ristimaa** marck bredevid åkern - -.
Derefter upviste b. Henrik Matsson Korpi följande skogstracter:
Uti hästhage, som kallas **Korfven niemenmaa** marck, utsyntes 4 t:rs land och uti **Korfven takustan** eller **Wahaldonmaa** marck utsyntes äfven 4 tunnors land til afsvedjande.

s. 2268v # 14 - B:n Mats Sipilä från Lydickälä ingaf en syneskrift af 13.6.1776 ang. at han är sinnad at rödia till äng ett ställe å **Wasajerwi korpimaa** marck. **Wasajerwen-korpimaa** marck är 1/4 mihl från byn. Sipilä giordt redan ängsrödningen på sydöstra ändan af **Wasajerfwi insiö** och upkastadt **afloppsdike** mitt igenom ängsrödning åt insiön. Lämnar öpningen för hästarne på södra sidan om hans gamla **Wasajerwen korpi äng**.

s. 2269v # 15-20 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2276 # 21 - Fortsättning till 10 # ang. försummad skiutsning. Swaranderne befrijades.

s. 2276v # 22 - B:n Henrik Mickelsson Laurila från Onnistaipale berättade, det hans **broder** g:la b:n Mats Mickelsson Laurila aflidit. Anhöll om uptekning.

s. 2277 # 23-24 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2278 # 25 - Hofrätten hemställdt. (TMA:ssa:) Sedan domcapitlet i Åbo 5-5.6.1776 haft adj. i Orihwesi mag. Isaac Utter til förhör och undersökt ang. de emot honom så af majoren Henrik Robert Silversvahn som kyrkoherden och probsten Erik Lencqvist giorda angifvelser ang. otilbörligt förhållande så inom som utan kyrckan och domcapitlet förvist målet til undersökning vid domstolen - -. Angår äfven torparesonen Henrik

Eriksson fr. Woitila by, hwilken föregifvit sig äga en profetisk anda, på det då undersökning skulle ske om adjuncten Utters förehållande ang. Henrik Eriksson kunde undersökas - -. (c:a 35 sidor).

s. 2278 # 26-30 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2283 # 31 - Länsm:n Östlund inlade ett syneinstrument 25.9.1776 öfwer detta tingslags **g:la fångahus**. Fångahuset bestod af twå rum afdelt med mellanwägg och äro tilsamman 10 alnar långa och 8½ breda samt 4 alnar höga. Desse fångarum tarfwa till hälften nya wäggstockar och nytt kall och mellantak, nytt gålf och nya dörrar med deras tilbehör, emedan härtill ei fins mera än ett g:lt lås och några odugelige jernstycken faste wid dörar. Detta hus är försedt med **rökugn**, som är äfwen förfallen och dessutom olaglig i anseende dertill, at **fångarne kunde dö i rök**. Om dörn hålles öppe, då huset eldas, få fångarne tillfälle at komma på frihet.
Synemännerne ansee nödigt, **at fångahus hel och hållen upbygges ånyo på stenfot, 12 alnar långt och 9 alnar bredt samt 5 alnar högt, på det ställe, som det gamla nu står, samt föreses med fönster och jernstenger uti fönstret samt kackelugn eller spisell**, i synnerhet som deruti på flere års tid ei har kunnat fångar. - Ingen af almogen war deremot, att fångahuset bygges ånyo.

s. 2284 # 32 - Upsk. målet. B:n Erik Eriksson Heickilä och b:n Mats Seppälä från Akola emot Pitkäjärfwi byamän ang. råer. Upsköts.

s. 2286 # 33 - Upsk. målet ang. åwerckan å **Kropinoja äng**. Nybyggaren Mats Kallenautjo bewiste med häradsdom af 8.11.1765 nytjorätten till **Korpinoja äng**, som afsk. **sold:n Mengström** bärgat. Kallas wid syneinstrimentet af 1759 till **Kråpinoja**. - Anstånd.

s. 2287 # 34 - Upsk. målet ang. råer emellan Hafwisto och Safwo byar. Upsköts.

s. 2288v # 35 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto androg, at Henrik Eskola i samma by huggit en swed i kärandens **Hoivahuchta** utåker och bärgat kärandens **Sildanijtu** äng samt medelst en ny giärdesgårds inrättande omkring utåkern igenstängt **kyrckowägen**. Upsköts.

s. 2289v § 36 - B. Mickel Simonsson Päskylä emotb.sonen Elias Johansson Salo ang. at svaranden skåtat ned i forssen en del af den giöddning, som samlas efter hästarne om vintern på en å Päskylä h:ns marck anlagd qvarnbro, då i samma qvarn males, och hvilcken giöddning käranden det ena och hans granne Daniel Matsson Päskylädet andra året får draga derifrån. Förliktes efter något tvistande således, at käranden uphof sin talan och lofvade at eij framdeles måk?a giödningen på broen.

s. 2290? # 37-38 - (Kuorevesi-ärenden.)

s. 2291v # 39 - Upsk. målet ang. äganderätten till **Siniwuorenma** skogsmarck. Kärandernes fullmägtigen Ahlman androg, at det lärer wara en ostridig sanning, at **Wackilansarka och Sinijerfwen tegar**, af hwilka den förre tilhör swaran- och den sednare käranderne, sträcka sig till **Ketunkifwi, Wirtzanrihenkiukas och Siniwuorenkorke läneråer**, hwilcket på swarandesidan medgafs. Hänwisning till 1739 års hösteting. (**Siniwuorensarka, Iliwuori i stranden af Eräjärfwi siö**.) **Huchdanma**. Hänwisning till 1693 års häradssynerättens dom. Upsköts.

s. 2296 # 40-41 - (Kuorewesi-ärenden.)

s. 2298 # 42 - B:n Mats Pylkinautjo (dess **h:u** Elin Israelsd:r) emot b:n Jöran Mattila från Hirjärfwi ang. åwerckan å **Sikanjttu** äng. Förrättas syn och mätning.

s. 2300 # 43 - Pigan Sophia Thomed:r från Heickilä h:n i Pitkäjärfwi androg, at ehuru b.sonen Abraham Henriksson, tjenande på Heickilä h:n i Akola, under de twå år han tjent med henne i lag på Heickilä h:n, för mer än ett år sedan gifwit åt henne ett band **waxpårlor**, sistledne juhl twå blå och hwitrandiga **linnehalsdukar** samt i sommar ett par **handskar** och en **silckeshalsduk** såsom ock redan pingestiden börjat häfda Sophia, hwaraf hon nu är hafwande, så will han likwäl icke taga henne till sin hustru. Abraham bestred, at han gifwit gåfwor eller lägrat henne. - B:n Mickel Johansson Heickilä är swarandens **stiuffaders broder**. Dess **h:u** Lisa Mortensd:r hatar swaranden.
Drängen Eljas Adamsson från Pitkäjärfwi berättade, det han en söndag under kyrckjotiden träffat parterne i en lada liggande tilsamman **under en repa i slädan**. - Anstånd.

s. 2303v # 44 - B:sonen Abraham Henriksson, tjenande på Heickilä h:n i Akola anförde, at då han dagen efter mickelsmessan gått ifrån b:n Mickel Heickiläs från Pitkäjärfwi tjenst, har han lämnat 2 lispund lin i Mickels bod at bewaras. Linet förswunnit.
Mickel sade, at pigan Sophia Thomed:r tagit linet. Kärande eftergaf sin talan.

s. 2304 # 45 - Forts. till 43 #. Abraham Henriksson lofwade taga Sophia till sin h:u.

s. 2305 # 46 - Drängen och b.sonen Abraham Henriksson från Akola berättade sin **stiuffader** b:n Jöran Jöransson Pafwola från Safwo wara sinnad at rödia sig äng på **Radakessuo marck**. Förrättas syn.

s. 2305v # 47 - Upsk. målet emellan qwinspersonen Anna Thomed:r från Wehkalax och gifte nämndem:n Gustaf Fabrilius, som enligt Sophia Thomed:r är fader till Annas barn. Hänwisning till 1772 års hösteting. Hofrätten gaf ej tillstånd at undersöka ånyo.

s. 2305v # 48 - Upsk. målet emot b:n Jöran Lylyjerfwi ang. tilwerckning af brännewin.

s. 2307v # 49 - B:n Erik Sikanen från Lydickälä androg, huruledes b:n Mats Sipilä framför hans **port, loft och halmlada** stält hörnstenar och börjat bygga sig en **badstuga** därå käranden till hinder. Mats förmälte, at berörde ställe är belegit 9 alnar från Eriks hus och at hans **stall** står emellan hans och Uotila h:ns **rökkjök eller stegerhus** och at hans bästa egendom således är i fahra, hwarföre swaranden är sinnad at flytta stallet derifrån på det stället, där gamla bastufwan nu står. Förrättas syn.

s. 2308v # 50 - B:n Jacob Simonsson Seppälä från Hirfwjerfwi och hans **broder** Erik ingåfwo ett **torpsyneinstrument** af 1.6.1776. Synemännerne beledsagades till **Peldon-lamminma** marck. Jacob Seppälä upwiste på nordwästra sidan bredewid **Lambijerfwi** insiö tienligt torpställe och på båda sidor om stället långs åt siön tienlig mark till åkerupodling. Nämnden sade, at **uti Kylmänlahdenperänkorpi, Koiwuselänkorpi, i ändan af Kurkisaparonahonpä, Kahilahdenkorpi och Talwitienahtenaro** (TMA: **Talwitienahtennoro) fins god ängsmarck**. (Kongl. förordningen ang. upmuntringar till jordebrukets uphielpande af 8.3.1770.) Storskiftet wäntar. Förrättas ny syn.

s. 2312 # 51 - B:n Jöran Mattila från Hirfwjerfwi anförde emot b:n Jacob Seppälä och dennes **broder** Erik Simonsson från samma by, huruledes Jöran Mattila har en **boskapshwila**, den han altsedan han för mera än 10 år tilbakars blef husbonde å Mattila, bärgat såsom äng, men at Jacob Seppälä nu låtit syna samma boskapshwila jemte andre ställen till åker, hwarest han tänker inrätta torp för sin broder. Swaranden påstod stället wara byens almänna boskapshwila.

s. 2314v # 52 - **Torp:n** Jöran Jöransson från Pylkinautjo uptedde i närwaru af b:n Henrik Pylkinautjo en syneskrift af 30.11.1775, hwaraf inhämtades, at å **Yli- eller Niemenma** marck östra ändan af **Pylkinjerwi insiö** blifwit utsynt **torpställe** för Jöran Jöransson, hwarå landshöfdingen bifallit torpinrättning. Henrik huggit på berörde stället.

s. 2315v # 53 - Forts. till wintertingets # 17. **Sold:n** Jacob **Aspholm** från Hapaniemi samt b.sonen Jonas Johansson från Kauppila h:n i samma by fordrat af b:n Johan Johansson Heickilä i Uiherla såsom Aspholms **h:us systers** och Jonases **hustrus modersysters son** deras hustrurs i Heickilä h:n innestående arf, hwarom Jonas af dess **swärfader** b:n Jöran Eriksson Klemola i Järfwenpä ock giort påstående i des **swägerskas** Marja Jöransd:rs wägnar. Rör äfwen swarandens afl. **broders** Simon Johanssons **dotters** Marjas rätt.

s. 2316v # 54 - B:n Johan Thomasson Natucka från Pitkäjärfwi emot b:n Mats Hoifwela och enckan Marja Henriksd:r Saricko om **resekostnader till Stockholm** för at anskaffa några handlingar ang. råtwist med Wiuhkola by i Längelmä. Utredde, at Johan Natucka å egne och och samtelige Pitkäjärfwi byamäns wägnar giordt ansökning om **riddaresyn**, samt bewiste med attest ifrån Kongl Landtmäterje Contoiret af 23.7.1774, at **landtmätaren Hans Hansson åren 1651 och 1652 mätt i Åbo lähn och Nyland**, och androg därpå at håfrättsrådet Michael Lilius wid förrättad **länegräntsesyn ogillat Hans Hanssons charta** för det där icke warit åratal och namn teknadt. Käranden hade i Stockholm haft en adwocat Stohlberg wid namn, som begärdt 60 dahler för hwarje h:n. - Upsköts.

s. 2318 # 55 - B:n Johan Natucka androg i närwaru af b:enckan Marja Henriksd:r Saricko, at Saricko h:ns **badstufwa, stegerhus och 3 bodor** stå på Natucka h:ns tomt och ehuru desse hus för långliga tider sedan äro byggde, will käranden dem få bårtflyttade. Förättas syn.

s. 2319 # 56 - B:n Johan Nåppari från Pehula berättade sig hafwa stor olägenhet deraf, at **watn och annan orenlighet rinner** längs med den genom byen löpande wäg **in på Nåpparis tomt**. Anhöll at hans granne Thomas Maunula måtte påläggas jämte Nåppari gräfwa att **utfallsdjke** åt en äng nedanföre.

s. 2320 # 57 - (Kuorevesi-ärende.)

s. 2320v # 58 - Företeddes syneskrift 26.10.1776 ang. **Piloma skogsmarck** i Kopsamo by, hwarå g:la b:n Johan Antila från Hoifwala är sinnad at anlägga torp. - - längs med **Pilojoki** åe samt uti **Murtonkorpi skogsmarck och wid Isonahonnorå**. Upsköts.

s. 2322v # 59 - B:n Johan Johansson (född 1729) Peldola från Uiherla klagade, at Carl Parfwela och Johan Erola upplöigt 5 kappelands åkerändan af en kärandens g:la swed **Nurmustensarka**, som kärandens afl. fader i kärandens barndom huggit och skjördat, och hwilcken swed skall ligga inom bohlåkern. Käranderne bestredo. B:n Samuel Samuelsson Ärrälä från Woitila berättade, at han för mer än 20 år sedan i 12 års tid tjent för dreng på Peldola h:n och at Peldola då bärgat hö från en g:l swed. Förrättas syn.

s. 2324v # 60 - **Skrädd:n** Henrik Johansson från Pehula uptedde sin fullmagt af 15.4.1770 at wara **sokneskräddare** i Orihwesi och klagade, at skrädd:n Simon Johansson från Pånsa by i Kangasala ofta gått här i soknen och förfördelat Henrik i sitt handtwerck.
Simon sade, at han warit hos sin **syster** Walborg Johansd:r, som är **gift med sold:n** Henrik **Hurtig** i Orihwesi by, at förfärdiga kläder åt sig. Kapellanen **Salowius** och fältwäbelen **Memsen** förmäldte, det här i soknen är stor **brist på skräddare** och at käranden är ganska dyrlegd utom det han ratar den mat, som folck består honom.

s. 2325v # 61 - Upsk. målet emellan b:n Henrik Pylkinautjo och Jöran Mattila från Hirfjerfwi ang. äganderätten till **Sahajoen njttu** äng. Upsköts.

s. 2326v # 62 - B:sonen Anders Simonsson Seppälä från Hirfwjerfwi androg, det han trolofwat sig med b.dottren Beata Simonsd:r från Laxi h:n, men b.dottren Marja Mattsd:r och hennes fader b:n Mats Henriksson Martila från Kuorewesi förbudit widare lysning.

s. 2328 § 63 - Upskutne saken, se vintertingets 4 §. Upsköts.

s. 2329 # 64 - B:n Anders Bertula rån Kopsamo anhöll rätten at hämna det oskick, som tilförene föröfwats, at hägnaden omkring Bertulas **Rihinijttu** äng blifwit nederrefwen.

s. 2329v # 65 - Upsk. målet ang. at Jöran Kallenautjo och Jöran Mämmi brändt brännewjn. Jöran **Mämmi aflidit**.

s. 2330 # 66 - Fortsättning till wintertingets 28 #. Förra åboen å ½ Heickilä i Uiherla Johan Erikssons fordrat af sin **stiufsson** Johan Johansson Heickilä 120 koppardaler. Kärandens **h:us halfsyster** Marja Eriksd:r testamenterat.

s. 2331 # 67 - Gamle b:n Johan Eriksson Heickilä från Uiherla berättade, det han om sommaren i 6 dagar med sin häst plöigt sin **stiufssons** b:n Johan Johanssons Heickiläs åker och swaranden en dag med samma häst.

s. 2332 # 68 - Förra åboen å Heickilä h:n i Uiherla Johan Eriksson och **dess h:u** Anna Eriksd:r bewiste med uptekningen efter Anna Eriksd:rs **förra man** b:n Johan Matsson, at hon öfwerlemnat till sin **son** b:n Johan Johansson Heickilä all egendom, undantagande en ko, 2 får, 1 get, 1 gryta och 1 drickestunna. Swaranden lofwade gifwa åt sin moder ännu **Sari äng** och **en ladas höslag Aitoporti Lato** samt til sin stiuffader **Tahkolahti äng**.

s. 2333 # 69 - **Capell:n** Samuel **Salowius**, såsom innehafware af Seppälä capellansbohl i Orihwesi by, samt nämndem:n Jonas Mattila androgo emot innehafwaren af Sjukola fältwäbelsboställe **fältwäbelen** Claes Henric **Memsen** och de öfrige 9 hemmans åboer i Orihwesi by, huruledes det missbruk skedt, at de samfäldte byamålets

ängar härintils årligen höst och wåhr blifwit upbette och af somlige af grannarne låtit sine anparter i hägnaderne förfalla, anhållande at samtelige byamännen måtte förbiudas at låta om wåhren och wäxtetiden berörde ängar upbeta - - till skeende **storskifte**. Erik Parpola förbehöll, at **Orihpohia ängar** åtminstone må uplåtas till fåhr och hästbete straxt efter det de äro bärgade. Öfwerenskoms, at endast **Korpisalmi äng** undantages ifrån wijtet och at fåren får släppas dijt och i **Tächtiniemi äng** så snart de äro bärgade.

s. 2334 # 70 - Innehafwarne af Seppälä capellans och Siukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by **Salowius** och **Memsen** klagade i närwaro af de öfrige byamän öfwer den osed, at grannarne, **då de börja med höbärgningen, sielfwa mäta up sine tegar**, hwaraf mycket twistighet upkommer, utom det at slikt giöromål ibland medtager flere dagars tid, förän ängstegarne fås i redighet, anhållande at berörde tegar **tils skeende storskifte måtte en gång för alla upmätas och med behörige skiljemärcke föreses**.
Beslöts: **Som hwar och en i by- och tegskifte enligt 2 # uti XV Cap. J. B. bör niuta sin del efter öre och ortug, aln och stångtal, eller som det i hwarje landsort brukeligt är, så finner rätten skjäligt, at Orihwesi byss i tegskifte liggande ängar på sådant sätt upmätas och med nödige skiljemärcken tils skeende storskifte förses**. Kronolänsm:n Östlund samt nämndem:n Gustaf Fabrilius förordnades till förrättningen.

s. 2334v # 71 - Inh:n Erik Samuelsson från Orihwesi by emot sin afl. **stiufmoders** Marja Johansd:rs, som warit **gift med** kärandens **fader** afsk. **sold:n** Samuel **Grönroth**, **söner af förra giftet** b:n Thomas Henriksson Magnu från Pehula och drengen Gustaf Henriksson från Prästegården ang. ett pörte och en bod, som byggts af Grönroth. Förliktes, at käranden får bodan och swaranderne pörtet.

s. 2335 # 72 - Nämndem:n Johan Pundus från Usikylä i Tyrfwis sokn emot pigan Marja Mickelsd:r, nu tiente hos b:n Mats Uotila i Lydickälä, at Pundo, då Marja tjente hos **landtmätaren Lemon** uti Eckois by i Tyrfwis, städslat Marja i sin tjenst. Upsköts.

s. 2336 # 73 - Fortsättning till wintertingets 59 # ang. åwerckan å **Lapinsuo** äng, som lämnats till **capell:n** Samuel **Salowius** nyttiande. Upsköts.

s. 2337 # 74 - Upsk. målet emellan b:n Jöran Mattila samt bönderne Lars Thomeson och Mats Jöransson ang. at swaranderne låtit walla sin boskap å kärandens **Sarijoki och Sikoojannjttu** ohägnade **ängar**. **Sold:n** Carl **Elg** från Sahrajerfwi kan utreda saken.

s. 2338 § 75 - Upskutne saken, se vintertingets 56 §. Upsköts.

s. 2339 # 76 - Nämndem:n Jonas Mattila i Orihwesi by emot pigan Kristina Ottosd:r från Pajukanda ang. städsell. Hennes **moder** afsk. **corp:n** Otto **Gråstens h:u** Walborg Eriksd:r blifwit siuk och aflidit, hwarefter hennes fader behöft Kristinas hielp.

s. 2340 # 77 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by emot **sold:n** Joseph **Weckström** från Wehkalax ang. 60 daler. Weckström commenderat till **fästningsbyggnad på Sweaborg**. Upsköts.

s. 2340v # 78 - Drengen Johan Sigfredsson från Prästegården emot afsk. **sold:n** Johan **Damfeldt** från Kopsamo ang. 6 daler.

s. 2341 # 79 - Upsk. målet. Kåckila byamän emot Jarla ang. råer. Upskjutits för hörande af Sahra- och Hifwijerfwi åboer.
1) G:la b:n Henrik Eljesson (73 år g:l) Pärrinautjo berättade, det han altid hördt omtalas, det råen emellan parterne wore **ifrån Orihlachti till Kuikansia** (TMA:ssa **Kiukansia)**. Hördt äfwen nämnas om Wärämändy såsom rå. 2) **Torp:n** Mats Eriksson **Mattila** från Woitila berättade, at han för 40 år sedan tient i 5 år för dreng på Jarla rusthåll och at nris 1, 2, och 3 hållits för råer samt at råen derifrån skulle gå till **Wärämändy** och sedan till **Lautastenkuifwas** (TMA:ssa **-kiufwas)**, men på norra sidan **Lautanen träsk** har witnet under sin tienstetid på Jarla huggit en swed, som hördt Jarla och Kåckila samfält till. 3) **Torp:n** Johan Nilsson (77 år g:l) **Maunuckala** från Holmagård intygade, at då han för 40 år tilbaka ett år tient på Jarla, har g:la wärdinnan på rusthållet sagt, at **Wärämändy** wore rå twistande perter emellan.
Utslag: **Ifrån Kalanitunjohdet till Peldonlamminojansu** (TMA: **-joensu). (Koiranachtenkolu). Mustalahdenpohja. Genom Iso- och Wähäpetäjäjärfwi träsk till Orihlahden-njemi, till Mustajärfwensaricko, genom Wärämändy till Ruikansia** (TMA: **Kiukansia), swed wid Lautanen icke**

långt ifrån Mustajärfwensuonsaricko belägne träsk. - - at råen ifrån Wärämändy bör gå till Mustajerfwensuonsaricko.

s. 2346 # 80 - **Probsten** Eric **Lencqwist** androg, at sedan månge i Orihwesi församling genom **adjuncten** Isaac **Utters willomeningar och satser** blifwit bragte därhän, at de **försmäda och förakta predikoembetet**, så har afsk. **corp:n** Otto **Gråsten** från Pajukanda i fleres närwaru i denne tingstad försmädt probstens predikan i en söndag, då Gråsten warit till skrift och Herrans högwördiga nattward, föregifwande at probsten **icke predikat Guds ord**. Som probsten är öfwertygad derom, at **han icke lärer och predikar annat än det probsten i sitt samwete wet wara öfwerensstämmande med Guds heliga ord och den rena ewangeliska läran**, skall probsten icke undgå at derföre låta stämma Gråsten till denne rätt.
Gråsten erkände sig hafwa felat samt bad probsten om förlåtelse med förmälan, det han i anledning deraf, at probsten nämnt om den **oreda, som i läran** uti denne församling upkommit **hos dem, som föregifwa sig wara upwäkte**, kommit at tala något derom.
At wisa det probsten af argt eller fiendligt sinne icke låtit stämma swaranden, utan i anseende dertill at utlåtelsen skedt i stor folckhop, eftergaf probsten nu sin talan, enär swaranden widgått sig hafwa felat.
Swaranden sade sig hafwa warit inne på Kössi h:n, då han fäldt sin utlåtelse, hwarwid eij flere warit tilstädes än Kössi folcket, rusthållaren Hörtsämä, **corporalen Enberg** och b:n Simon Kihlala. **Magister Utter** anhöll, at anteknas måtte, det han **skall wisa i den sak emot honom af probsten är angifwen at magisters lära är ren, men probstens oriktig**.

s. 2346v # 81 - Länsmannen Östlund berättat hos befallningshafwande i Tawastehus, det afsk. **sold:n och tattaren** Carl **Eklund** wore af soldaterne Friedric Borglund och Carl Hommonen på Salo enstaka h:n i denne sokn så illa sårad och slagen, at fahra wore om lifwet. Förrättats undersökning. Eklunds h:u Kristina Henriksd:r.

s. 2348v # 82 - Hofrätten hemställdt.

s. 2348v # 83 - Upsk. målet ang. länsm:n Östlund under en resa från Kangasala till Orihwesi haft brännewin med sig. Adde afsade sin talan.

s. 2349v # 84 - Tinget slöts.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 2-.9.1776 mf JK 1731

s 1252 § 32 - Qwinspersonen Maria Johansd:r från Sarfwela h:n i Woitila by och Orihwesi s:n påstod, att hon föröfwat lönskaläge med **drengen Carl Enckell**, som nu wistas hos **sin fader corporalen Christopher Enckell** i Mahnala by af Kyro s:n. Maria warit på tienst hos comm.landtmätaren Florin på Jufwa rusthåll i Messuby och födt ett piltebarn. Enckell bestred. - Anstånd.

s 1260 § 41 - Fortsättning till 32 §. - Upsköts.
(Pirkkalan ym. talvikäräjät 1777: Barnet aflidit. Enckell fick böter för lönskaläge.)

Oriveden käräjäkunnan tuomiokirjoja 1777–1782

Oriveden talvikäräjät 7-11.4.1777 (Eräjärvi ja Kuorevesi siirretty Längelmäen käräjäkuntaan. Längelmäen käräjäkunnan varsinaisasiain pöytäkirjat tuhoutuneet ajalta 1775-1826.)
VA Ylä-Satakunta KOa113 s. 654-, mikrofilmi JK 1732-1733

Nämndemän: Jacob Jacobsson fr Borgerla, Johan Tilsa fr Sawo, Esaias Antila fr Pitkäjärfwi, Jonas Mattila fr Orihwesi by, Gustaf Fabrilius fr Rajalax och extraordinarie nämndemännerne Thomas Lillmagnula fr Pehula och Thomas Konti fr Orihwesi by.
Tingspredikan förrättades i tingsrummet af capell:n Samuel **Salowius**.

s. 654v # 1 - Inteckning i **baron** Gustav **Mellins** ägande Säynäjoki rusthåll wicesecreter:n Henric Tålpo till säkerhet för 6000 koppardaler. Mellins **fru** Charlotta Juliana **Klick**.

s. 654v # 2 - B:n Anders Henriksson Antila från Wehkalax ingaf ett uptekningsinstrument efter hans **h:u** Anna Simonsd:r. Tre **döttrar**: Maria **gift med** drängen Erik Andersson men Anna och Beata ännu oförsörgde.

s. 655 # 3 - Första upbudet på Bengtilä eller ½ Rupisu h:n för Mårten Mickelsson. **Broder** Bengt Mickelsson. Afl. **broder** Markus Mickelsson. **Systrarne** Regina, Sofia och Caisa. **Föräldrar** Mickel Bengtsson och Caisa Johansd:r.

s. 655 # 4 - Förrättas syn i Peilax på de ställen i **Nitulax, Hoifwahaka** och **Lassinpaika**, hwarest Antila och Mattila åstunda at få swedia.

s. 655 # 5 - Handelsm:n Johan Stenberg från Åbo emot timmermansenckan Anna Mickelsd:r ang. **skoflickaren Grönlunds** skuld. Grönlunds **swärmoder** Anna Mickelsd:r. Hennes **broderson** Jöran Mårtensson från Onnistaipale.

s. 657 # 6 - B:n Anders Anderson från Padustaipale och hans **måg sergeanten och skallfogden** Henric **Karp** begifwit sig om söndagsmårgonen 16.2. på en resa til Biörneborg med spannemål och fortsatt resan hela kyrcktiden. Anders sade, at han redan wid dagningen begifwit sig hemifrån i tancka at hinna til Kangasala kyrcka, men för **yrwäder** har han, ehuru han welat skynda sig, icke hunnit längre än til Riku by, där han blifwit under kyrckiotiden, Fredagen därpå har marcknaden warit i Biörneborg, men hafwa ei hunnit dit förrän lögerdagen därpå. **Torparen** Mickel Simonsson **Seppennijttu** följt med.

s. 658 # 7 - B.sonen Carl Jöransson Heickilä från Napila ingaf en handling 6.7.1774. B:n Jöran Thomason Heickilä (dess **h:u** Walborg Matsd:r) låfwat h:net först till sin **son** Johan Jöransson men sedan ändrat således, att yngsta sonen Carl får ½.

s. 658v # 8 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto warit **drucken** wid **mantalsskrifningen** i Antila h:n i Orihwesi by.

s. 659 # 9 - Johan Nickilä förordnades at wara förmyndare för Mats Natukas barn. Afl. Mats Eriksson Natuka warit **gift med** Brita Johansd:r, 4 omyndige **söner** Mats, Mickel, Elias och Anders samt en **dotter** Anna.

s. 659 # 10 - B:n Anders Padustaipale klagade, at hans **torpare** Mickel Simonsson **Säpännitu** blifwit redan före Thomasmessan upsagd, men ei flyttat från torpet.

s. 660 # 11 - B:n Erik Ärrälä från Woitila uptedde sin **faders** g:la b:n Anders Danielsson Ärräläs närwaru höstetingets 1773 dombok innehållandes, huru ägaren af Sarwela h:n capell:n Johan **Utter** fordrat 63 d:r för ett genom **Wetosuo** kärr upkastadt dike.

s. 661 # 12 - I närwaru af sin **broder** och wederpart b:n Simon Andersson såsom innehafware af 1/4 i Ärrälä h:n i Woitila androg b:n Erik Andersson. som ock innehafwer 1/4 deraf, at han 6 år sedan försträckt 43 daler åt sin **fader** g:la b:n Anders Danielsson Ärrälä, som ännu war innehafware af ½ Ärrälä. Simon lade, at han 3 år förr, än han fick del i h:net, börjat anlägga **Silda torp**, som parternes fader nu innehafwer.

s. 662v # 13 - Uplästes längden öfwer qwarntull och tijonde.

s. 663 # 14 - Andra upbudet för kronans räkning på ½ Natuka h:n för ränterest.

s. 663 # 15 - B:n Simon Andersson Ärrälä från Woitila androg, at då hans fader 1774 updrog sin ½ i Ärrälä h:n til Simon och hans **broder** Erik, så har fadren gifwit sönerne båt, men den har Erik tilägnat sig. Erik sade, at han sielf huggit wircket til båten.

s. 663v # 16 - Inh:n Simon Johansson från Wehkalax fordrade af sin **broder torp:n** Mats Johansson **Tammela** från Suomasema redo för arfwet efter deras 1742 afl. **moder** Anna Jöransd:r och **fader** afsk. **sold:n** Johan **Hanhatt** från samma torp, som sidstledne sommar aflidit. Uptekning 13.4.1743. Fem **döttrar**: Maria, Kaisa, Kirstin, Lisa och Anna, hwilka ännu lefwa, undantagande Maria, hwilken lemnadt efter sig en dotter. Fadren lefwat til 90 års ålder och lämnat efter sig en råck, ett par böxor och en päls. Bör upteknas.

s. 664 # 17 - Pigan Beata Jacobsd:r från **Kitiesniemi torp** under Prästegård klagade, at drag.h:un Sofia Matsd:r från Säynäjoki tilwitt Beata at hafwa stulit hennes ull. Sofia förmälte, at då hon en dag begifwit sig hemifrån byarne at skaffa sig säd, har hon tagit med sig litet ull, som hon haft i en påse under sig i slädan. På resan har Sofia råkat in på Kitiesniemi torp och warit där en stund i pörtet til tals med folcket, under hwilken Beata warit ute. Enär Sofia kommit ut, har hon saknadt sitt ull och frågat af Beata efter ullen. Beata förmälte, at hennes husbondes **torp:n** Johan Andersson **Kitiesniemis son** Samuel (13 år) warit ute före än Beata och at hon ei warit wid slädan, utan gått först i stegerhuset och sedan i fähuset. Sofia fältes til böter.

s. 665 # 18 - Upsk. målet. B:n Pål Nåppari från Pehula androg genom sin **fader** g:la b:n Johan Matsson, at sedan Maunula h:n i samma by för 19 år tilbaka **delts**, har b:n Thomas Henriksson, som innehafwer ½ af detta h:n, flyttadt sin port. Enär han framför porten har hwarjehanda hyggen, hwaraf marcken til slut blifwit så hög, at watnet ei mera kan falla ifrån den gata, som är emellan Nåppari och Maunula tomter, anhöll käranden om jämkning i tomterne emellan Nåppari och Maunula at få watnet affördt från wägen.

s. 667v # 19 - B:n Jöran Mårtensson Borgerla androg, at hans afl. **faderfader** Mårten Jöransson Borgerla i sin tid upplögdt **Sawijärfwenlepo boskapshwila** til åker, men Jörans **fader** Mårten Mårtensson har låtit den falla i linda, hwarefter Jöran för 10 år sedan lämnadt den til inh:n Mats Henriksson at åter upbruka til åker. Jöran will nu återfå stället.

s. 668v # 20 - **Torp:n** under Sarwela h:n i Woitila Erik Henriksson **Erola** emot torp:n Henrik Andersson ang. ängsrödning. Henrik Anderssons **stiuffader** b:n Samuel Samuelsson Ärrälä. Henrik börjadt rödja wid **Yrösjoki å på Joenniemi**. **Torp:n** Simon Mårtensson **Kalljo** äfwen deltagit i rödningen.

s. 669v # 21 - Första **upbudet** för Simon Henriksson på Laurila h:n i Onnistaipale. Afl. **broder** Mats Henriksson. **Föräldrar** Henrik Mickelsson och Kirstin Jacobsd:r.

s. 669v # 22 - Jacob Ylinen från Borgerla samt Henrik Mikkola och Mats Suckila från Salokunda begärde at få upodla åker och äng, den förstnämnde åker på **Takasuo** (TMA: **Lakasuo**) och äng wid **Myllyjoki** och **Kallojärfwi** (TMA: **Kallejervi) korpi** samt **Isonitunsuo**, Henrik Mickola åker wid **Jokitie** och **Rauhjalepo** och äng wid **Lackasuo**, Mats Suckila åker på **Kiwiniemi** och wid **Sallmentausta moisio** samt äng wid **Myllynittu** och åfwanför **Kurunijttu**.

s. 670 # 23 - B:n Henrik Eskola från Hafwisto will upodla åker wid **Koskenahdenmoisio**, **Mullinmoisio och Kallajärfwi boskapshwila** samt äng wid **Korfwenpä, Wirkamäki, Arckoja, Rimmi** och **Pilojoki**. Förrättas syn.

s. 670v # 24 - Henrik Mikkola, Mats Suckila och Axel Salo från Salokunda wela at genom dikande få upodla **Nätkisuo och Häinäsuo diupa och sancka måssar** til äng.

s. 671 # 25 - Sold.enckan Sofia Mårtensd:r från Eräjärfwi fordrade i anledning af sin **sons** coopwaerdie **båtsmannen** Thomas **Wahlbergs** från Stockholm skrifwelse och i anledning af b:n Johan Thomasson Natukas från Pitkäjärfwi til sedelhafwaren 1774 gifne förskrifning på 130 daler - -.

s. 671v # 26 - Johan Kölli från Kopsama ingaf en syneskrift af 26.10.1776 at syna det ställe, som ödeshemmans åboen Johan Jöransson Kölli och Anders Bertula täncka upodla til åker på **Koiwusensarikomaa** marck på wänstra sidan om Bertulas **Kåiwunennijttu**.

s. 672v # 27 - Innom Mattila h:ns i Wehkalax **Syltihaka äng** finns en skogsholme, som Anders Mattila börjadt upodla til åker. Ersättning af Mattila skogsteg wid Eskolas **Kurkinitumoisio** åkertäppa.

s. 673 # 28 - I närwaru af sin **halfbroder** b:n Mats Jöransson Pylkinautio ingaf **torp:n** Jöran Jöransson **Joensu** ett contract af 15.1.1777. 1) Lemnar min halfbroder och torp:n Jöran Joensu 10 frihetsår. 2) Min broder får behålla sine 4 **ängsrödningar Jokihara, Jylhännoro, Riukonnoro, Jokipolvenvarsi tillika med Kyllinkanganalustanlevonsuo**. 3) Årlig ränta till 1787.

s. 674v # 29 - Upsk. målet mellan Henrik Johansson Pylckinautio och Jöran Mattila från Hirfwjärfwi ang. äganderätten til **Sahajoennijttu**. Jöran sade, at ängen af ålder lydt under Mattila h:n och at kärandens **faderbroder** Mats Jacobsson en gång olåfligen bärgadt den. Soldatenckan Sofia Simonsd:r från Ylowesi i Kuorewesi witnade, at då hennes **man sold:n** Eric **Pihlström**, som war soldat för Pylckinautio och Hulipas rotan, ännu war i tjenst, har witnet, medan hennes man war utcommenderad, huggit en swed på den omtwistade marcken. Swarandens **faderfader** Anders Jöransson Mattila swedjat för 60 år sedan.

s. 676v # 30 - Hemställdt til håfrätten. (Smeden Mats Matsson ifr. Ruowesi dömd til fästningsarbete i Sveaborg i al sin lifstid. 30 sivua, vrt. syyskär. § 12)

s. 676v # 31 - Upsk. målet mellan Hafwisto och Sawo ang. byarån. Upsköts.

s. 678 # 32 - Upsk. rågångstwist mellan Akola och Pitkäjärfwi boer. Upsköts.

s. 679 # 33 - Upsk. målet. Sadelmakaren i Åbo Jonas Lindberg emot b:n Samuel Erola i Orihwesi by ang. borgen.

s. 680 # 34 - B:n Johan Anderson Ärrälä från Woitila klagade, at hans **Yröjoki och Witakorpi hägnade ängar** lida mycket genom wåldbete. Förböds.

s. 680v # 35 - B:n Mats Pietilä från Hafwisto föredrog, at icke allenast Pietilä utan ock Eskola h:n är **klufwit**, hwarigenom Mats kommit at få snäf och **ringa tomt**, at nödwändigheten tilsäger honom at **flytta** därifrån bakom åkern. Grannarne utom Henrik Eskola hafwa samtyckt därtil. Henrik Eskola samtyckte nu därtil.

s. 681 # 36 - Förböds utomstående at drifwa och walla boskap å Hirfwi- och Sahrajärfwi byars betesmarck, nämligen Hulipas å **Pylckinwähinlaidun**, **Peldolamminlaidun** och **Kyllinojanlaidun**, men Kopsamo boerne och Jarlas torpare å **Rajawuorenma** och **Niemenma** skogstrachter. Konstaterades, at Hulipas h:ns åboer hafwa från uråldrige tider opåklandradt fått hålla sine hästar och boskap sommartiden i bete å Hifwijärfwi och Sahrajärfwi byars samfälta marck.

s. 682v # 37 - Upsk. målet ang. byggande af Sipiläs **bastufwa** i Lydickälä. **Gatan** 8 alnar bred. Upsköts.

s. 684v # 38 - Upsk. målet ang. huggande af en swed i Thomas Pietiläs i Hafwisto **Hoiwahuhta utåker** och bärgande af **Sildanijttu**. Ang. **wägens stängande** sade swaranden, at sedan den gamle wägen utwid swarandens **Kåskenahdenmoisio** i anseende til lös jordmån, randadt neder, har swaranden flyttadt sin gärdesgård deröfwer, midt på det ställe, som redan tilförene warit wäg. Upsköts.

s. 687 # 39 - Ur 1774 årets wintertingsprotokoll inhämtades, at b:enckan Maria Matsd:r från Salokunda fått nyttja **Pajuoja och Kyperänpohja ängar**. Upsköts.

s. 689v # 40 - B.Änckan Maria Matsd:r från Salokunda, androg, at b:n Henrik Elieson Kihlala för 15 år tilbaka, då Maria tjent på Holma gård, städslat henne til piga åt sin afl. **fader** Elias Henriksson. Icke fått lön.

s. 691 # 41 - Länsmannen Östlund ingaf i närwaru af b:n Johan Lylyjärfwi hofrättens utslag 19.11.1776 ang. brännande af brännewin. Upsköts.

s. 692 # 42 - Upsk. målet ang. åwerckan å **Lapinsuo** äng jämte byte emot en jämngod rödning omkring **Kuifwajärfwi bäck**.

s. 693v # 43 - På sin **broders** b:n Henrik Johansson Magnulas från Kåpsamo wägnar ingaf b.sonen Johan Johansson en syneskrift af 26.10.1776. Östra sidan af **Rihinijttu**, hwaråa Magnula täncker upodla åker. Utsyntes på nordwästra sidan om **Koiwunennijttu** Magnula tilhörig äng samt åkerland bredewid **Tuppisuo äng** och **Koppelonjerfwi** insiö.

s. 694 # 44 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto fått penningar til låns af Jonas Mattila.

s. 695 # 45 - Länsm:n Östlunds förtekning öfwer genom dess länsmansdistrict framskiutsade och underhålne fångar.

s. 695 # 46 - **Torp:n** Mårten Mårtensson **Lindula** från Borgerla emot b:n Jöran Pafwola från Safwo ang. äganderätten til **Rasinijttu** äng på södra sidan til **Linduoja**. Förlikts, at **Linduoja bäck** blifwer ständig skillnad parternes Rasinijttu ängar emellan.

s. 695v # 47 - Nybyggareenckan Anna Andersd:r från **Mämmilä** androg, at sedan hennes **man** Jöran Andersson och swaranden nybygg:n Mats Jöransson huggit en swed samt käranden den tid swaranden för brott warit i hächte inmanad, jämte sin egen och swarandens **swärdotter** Kirstin Jöransd:r besådt den, så har Mats affördt råghalmen. Sidstledne höst förmälte käranden dess afl. man måst gifwa åt swaranden en kalf i ränta för det, at den afledne fått bygga sitt hus och börja anlägga nybygge å den marck, hwaråa swarandens nybygge ock är anlagdt, ehuru swaranden icke borde få någon ränta. Swaranden sade, at kärandens afl. man byggt sig hus och torp med swarandens låf emot betalning.
Inh:n Mats Eriksson från Mämmilä hördes som witne. Swarandens **h:u** är **witnets h:us moster**. Witnet intygade, at swaranden kommit i kärandens pörte **med yxa på axelen** samt i wredesmode och med bannor bedt käranden flytta sig bårt från torpet, hwarwid swaranden **med yxhammaren en gång slagit i pörtåsen**, men ei hött åt käranden. Swaranden sagt wid inkomsten i pörtet åt käranden: "**Du hora, skiöka och diefwulens afbild, om du icke lagar dig härifrån i nästa wecka, så kommer jag åter och lagar så, at syllståckarne skola blifwa de öfwersta på dine rum**." - Upsköts.

s. 698v # 48 - **Länsmansenckan** Brita **Widbom** berättade, huruledes de wägfarande och grannarne i Orihwesi by företagit sig den osed, at nyttja wäg och gångstig genom Siuro h:ns wid allmänna landswägen emellan kyrckan och Prästegården belägne **Wuohennijttu** äng, hwilken äng hon har til lifstids nyttjande. Förböds.

s. 699 # 49 - B:n Johan Thomason Natucka från Pitkäjärfwi emot samtelige berörde byamän om ersättning för en å deras wägnar giord **resa til Stockholm**. Förlikts.

s. 699v # 50 - Tinget slöts.

Kangasalan talvikäräjät 1777

s. 922v # 43 - Bondesonen Erik Markusson Heickilä från Neulaniemi låtit inkalla sin broder b:n Markus Markusson Heickilä från Neulaniemi och de öfrige **samarfwingarne**, som äro afl. b:n Lars Markusson Sjuros (**äncka** Maria Simonsd:r) från Orihwesi sokn och by barns förmyndare b:n Henrik Simonsson Sjuro, **systrarne** Maria med sin **man** b:n Henrik Thomasson Erola från Wehkalax i Orihwesi sokn, Walborg och hennes man b:n Henrik Mårtensson Seppälä från Lihasula, Sophia med hennes **man** b:n Mickel Jacobsson Nikula från

Koifwuniemi i Orihwesi samt Margareta och hennes **man** b:n Henrik Henriksson Laurila från Hapaniemi. Henrik Erolas **swärfader** Markus Henriksson Heickilä i Neulaniemi.

Oriveden syyskäräjät 18-.9.1777
VA Ylä-Satakunta KOa114 s. 1005-, mf JK 1733

s. 1005v # 1-2 - Andra **uppbud** för Simon Laurila i Onnistaipale samt för Mårten Bengtilä i Rajalax.

s. 1005v # 3 - **Fastebref** för b:n Erik Matsson från Peilax å Mattila h:n. Förlikning med samarfwa. **Swåger** Henrik Henriksson. Yngsta **broder** Jöran Matsson. **Syster** Maria Matsd:r.

s. 1007v # 4 - B:rne Johan Antila och Erik Mattila inlämnade en syneskrift af 13.6.1777. De äro sinnade till åker och ängsodling samt muhlbetes förbätrande at afswedia några ställen å **Hoivahaka marck och Nittulax skogsmarck** bredewid åkren åt Koppala rusthåll samt **Lassinpaikamaa** marck (TMA lisäksi: **Lassinsuonnjttu**) och **Warsainsilda** skogsfläckar.

s. 1008v # 5 - Upbud.

s. 1008v # 6 - På anhållan af Jacob Mattila, Johan Erola och Anders Mattila från Wehkalax förrättas syn öfwer **Wehkalax wijk** till utredande, huru långt de få sträcka sitt **fiske**.

s. 1009 # 7 - B:n Henrik Eskola i närwaru af Mats Pietilä och Henrik Mikkola från Hafwisto ingaf en syneskrift af 2.7.1777. De äro sinnade at upodla till åker och äng några ställen på **Wirkamäennijttu** äng, **Pikanpöydennittu** (TMA: Pikainpöydän nijttu) nyrödsell, **Arckoja nyrödsell**, **Rimmisuo** kärr, **Myllyjoki nyrödsell**, **Kallenjerfwensuo** kärr, **Koskennijttunlepo boskapshwila**, **Koskenahtenmoisio** åkertäppa, **Witaverejänmoisio** åkertäppa och **Myllymoisio** åkertäppan nära wid **Leppähamban qwarn.**

s. 1011 # 8 - Bonden Mats Pietilä från Hafwisto by inlämnade et syneinstrument af 2.7.1777. Sinnad at upodla til åker några ställen bredewid **Korvenpännittu** äng samt **Koskenmoisio, Sillannijttunmoisio, Koskenojannjttunpä och Witaverejänmoisio åkertäppor.**

s. 1012v # 9 - Synen 2.7.1777. Henrik Nickilä från Hafwisto täncker upodla några ställen å **Wirkamäennijttu** äng, **Pikainpöydän nyrödsell**, **Myllynijttu** nyrögde äng, som är belägen 1 1/4 mihl från Hafwisto by **uti Jupa kants samfälta skog, hwari enligt Salokunda åboer efter gamlas sägen Henrik Nickilä ingen del skall äga**, bredewid **Hirvenojannijttu** gamla äng, **Hoivahuchta åkertäppa**, **Koskenniskan lewot**, **2 boskapshwilar, och Hoivalepo boskapshwila.**

s. 1015 # 10 - Synen 6.7.1777. B:n Jöran Pafwola från Safwo rödjat **Radakessuo äng.**

s. 1016v # 11 - Synen 3.7.1777. Nämndem:n Jacob Ylinen från Borgela är sinnad at upodla till åker och äng några ställen å **Takasuonsyrjämaa** marck, **Sillanpielenmoisio** och **Huhdanpänmoisio** åkertäppor, **Myllynijttu ängställe på norra sidan om Jupa åen**, hwilket ängställe ligger innom den skog**, hwaruti hela Jupa kanten förutan Safwo by hafwa del**, **Kallenjerfwentaustankorpi** skogsmarck, **Isonijttusuo** kärr på norra sidan af **Isonijttu** äng och **Lähdennijttunsuo** kärr.

s. 1018v # 12 - Upsk. målet. I anledning deraf, at den fördelachtighet i ett **barnamord** till **fästningsarbete** dömde **smeden** Mats Matsson från Cuorewesi wid det han sidstledne winter blef gripen och förrän han, som derwid **af ett skott** fått sin bane, **afled**, för länsm:n Östlund angifwit, det **nybygg:n** Jöran Jöransson **Aitua** och nybygg.enckan Anna Andersd:r **Memmi**, om hösten förledit år på **Memmi torp** tillwerckat brännewijn med en Jöran Jöransson tilhörig panna.
Afsk. corpor:n Abraham Blomstedt från Ruowesi intygade, at han någon tid förrän Mats Matsson blef skuten, en lördagsqwäll då han warit ute at **skiuta foglar**, tagit nattläger på **Memmilä torp**. Wid ankomsten har han sedt eld i **stegerhuset** och en brännewinspanna däruppå men ingen inne. Anna Andersd:r kommit med eld från **badstugan**. Sedan han **fått sig dricka och rökt en half pipa tobbak**, har han gått ut på gården, men då har elden i stegerhuset warit utsläckt. Wid återkomsten i pörtet har han frågat Anna, huru hon wågade sig at bränna brännewijn. Hon swaradt, at det är nybygg:n Mats Jöransson Kallenautio som bränner. Witnet inte sedt Mats

Matsson at wista på Memmi torp, men en som haft en förkyld fot och föregifwit sig wara en fogdeson ifrån Lappmarken mot norrska gräntzen, då Anna lagat om hans fot.
Nybygg:n Simon Jespersson **Hytiälä** berättade, at en g:l man, som haft ondt i foten och blifwit skiutsat genom denne sokn till Kallenautio nybygge i Ruowesi sokns gränts om sommaren någon tid wistats på Memmi torp och låtit Anna laga om sin fot. Simons **h:u** Walborg Johansd:r och nybygg.h:un Maria Eriksd:r från Hytiälä sammaledes. - Anstånd.

s. 1022v # 13 - Nybygg:n Jöran Aitua skyldig till nämndm:n Jonas Mattila 50 daler.

s. 1023v # 14 - Upsk. målet ang. åwerckan å **Lappinsuo äng**. Upsköts.

s. 1025v # 15 - Inteckning uti Natucka h:n i Pitkäjärfwi.

s. 1026 # 16 - Salokunda åboer äro sinnade at swedia på 4 ställen **Heinäsuomaa, Sarkonma, Vitalax** och **Kuikansija**. Förrättas syn.

s. 1026 # 17 - Förböds wåldbete å b:n Mickel Heikiläs från Pitkäjerfwi till sin soldat gifne **roteäng Muckula**.

s. 1026v # 18 - Jacob Sikala från Lasola och Johan Antila från Peilax åtagit sig at för Johan Natuka betala till **sold:n** Jöran **Feldt** från Pehula 144 daler, hwaremot Johan Thomasson Natuka lemnat **Raiskannitu** äng samt **Äijänsuonsarat ängar** till deras nyttiande i 10 års tid. **Raiskianitu, Raiskionnittu**.

s. 1027v # 19 - B.sonen Johan Hoifwala från Pitkäjerfwi emot Jöran Laurila ang. fordran.

s. 1030v # 20 - B:n Johan Kölli hänwisade till 1775 årets hösteting ang. åwerkan å **Pahanjoenperä äng** och att skillnaden finns i **Rominoja bäck** mellan Johan och Simon Kölli. Simon slagit 10 steg öfwer bäcken. **Pahasuo äng**. Förrättas syn.

s. 1032 # 21 - Johan Jöransson Kölli från Kopsamo emot Simon Kölli ang. odlingar enligt för 4 år sedan förrättadt landtmätareskifte. Hör till ägodelningsrätten.

s. 1033v # 22 - Johan Kölli emot Simon Kölli ang. den ängsmarck, som wid **åkerdelningen** dem emellan för 4 år sedan fallit innom Johan Jöranssons skifte. Upsköts.

s. 1034v # 23 - Simon Kölli emot Johan Kölli från Kopsamo ang. del i **Aholanpeldo** åker. Hör till ägodelningsrätten.

s. 1035v # 24 - Upsk. målet emellan Mats Pylkinautio och Jöran Mattila från Hirfwijerfwi ang. åwerkan å **Sikanitu** äng.

s. 1038 # 25 - B:n Johan Jöransson Pärrinautio androg, at ehuru han har enskildt mark, har afsk. **sold:n** Jacob **Trin** i Orihwesi by, som denne sommar wallat 9 hemmanns boskap i Salokunda, flere resor betat dem på hans mark. Förliktes.

s. 1038v # 26 - **Sold:n** Thomas **Sahlbergs h:u** Anna Johansd:r från Salokunda emot hennes mans rotebönder Mats och Mats Rotjala samt Mats och Anders Suckila från Salokunda ang. at deras giärdesgårdar äro så förfallne, at swijn, får och kalfwar sluppit in på soldateåkren. Sahlberg sades wara på **durckfartsarbete** i Lämpälä sockn. Upsköts.

s. 1040v # 27 - **Capell:n** Samuel **Salovius** såsom innehafware af Seppelä cap.bohl, Jonas Mattila, Thomas Konti och Erik Parpola androgo emot Johan Nåppari, Thomas Lillmagnula och Thomas Stormagnula från Pehula, at **parterne, som hafwa samfäldt marck och på Pehuniemi skogsudde samfälte ängar**, om betet derå 1753 öfwerenskommit, det Pehula boerne skulle wara tillåtit at framdeles släppa deras hästar och boskap, Orihwesi boer allenast sine hästar, uti omförmälte skogsudd i bete, i lika måtto bägge byars hästar uti **Orihpohja äng**, som förut warit förunnat, men ingen boskap, efter ängen är sanckig. Pehula boer släppa dock sine hästar och swijn utan åtskilnad på ängarne. Förliktes. Wäntas på **storskiftet**.

s. 1043 # 28 - **Majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** emot pigan Maria Johansd:r, tienande hos b:n Jöran Tuomala i Kockola ang. städsel. Hennes **syster** Anna. Upsköts.

s. 1044 # 29 - **Majoren Silfwerswahn** klagade, det b:n Jöran Tuomala i Kockola intagit en god del af majorens ägande Holma gårds marck innom sin **Sawijocki äng**, anhållande ersättning. Tuomala anförde, at berörde marcken genom rågång för 4 år sedan fallit på Kockola bys sida, men rågången ännu är twistig. Förliktes.

s. 1045 # 30 - I närwaru af b:n Lars Josefsson Äjäs **bewiste majoren Silfwerswahn**, at 1773 twistats emellan majoren och då wordne innehafwaren af Äjäs h:n **fendricken Spåre** om åwerkan å **Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinpärä marck**. Lars Josefsson, som **frånwunnit** fendricken Spåre **Äijäs** h:n, har sidtsledne winter huggit wirke på Sonsarinpärä marck. Nämndem:n Mattila intygade, at han på en marck, som majorens dräng kallat **Luikonwuorenpälystä**, räknat 83 nedfäldte furu, 40 gran och 30 takwedsstockar m.fl. - Upsköts.

s. 1046 # 31 - Fortsättning till 12 #.
Torp.sonen Jöran Jöransson från **Lappujerfwi** wiste intet. Enckan Anna Andersd:r är 47 år g:l, har någon tid warit hufwudswag. Hon tyckes ei eller ännu wara redig, **det ena ordet hon talar är swänska och det andra finska**. Alla befriades.

s. 1048v # 32 - Upsk. målet ang. Jöran Lylyjerfwis brännewinsbränneri. Jöran gick den honom ålagde wärjemålseden och förklarades fri.

s. 1050 # 33 - B:n Henrik Mikkola (från Salokunda) inlade ett syneinstrument af 3.7.1777. Täncker upodla till åker och äng några ställen bredewid **Lackasuonnittu** kärräng och **Läpikäytävännittu** äng samt **Ruokotonnijttu** nyrögde äng, **Jockimoisio** (TMA: Jokimoisio) åkertäppan**, Rauhianlepo boskapshwila**.

s. 1051v # 34 - Upsk. målet. Johan Antila från Hoifwala ingifwit et syneinstrument. Sinnad **at anlägga torp å Pilomaa mark**. Godkändes.

s. 1052v # 35 - B:n Johan Johansson Erola androg, at handelsmannen i Åbo Johan Lauren wid marknaden här i Orihwesi slagit Johans **swärfader** Samuel Erola. Upsköts.

s. 1053 # 36 - Fortsättning till 28 #. **Häradsprofossen** Hinric **Bistack** wittnade, det pigan Maria Johansd:r i går i Mattilas pörte sagt, at hon af majoren Silfwerswahn fått en plåt, men majoren har sielf uti Mattilas cammaren sagt, det en del af plåten warit gifwen i städsel och en del i marknadsgåfwa. Upsköts.

s. 1054 # 37 - Upsk. målet emellan sadelmakaren i Åbo Jonas Lindberg och b:n Samuel Erola från Orihwesi by ang. borgen för **wolenteuren von Schöneman**. Anstånd.

s. 1056 # 38 - Upsk. målet. Henrik Pylkinautio emto Jöran Mattila ang. rätten till **Sahanjoennitu** äng. Saken förwisas till landshöfdingen.

s. 1057v # 39 - B:n Mats Johansson Suckila, som kallar sig till **Koifvisto**, inlade ett syneinstrument af 4.7.1777. Sinnad at rödja sig åker och äng å **Hiukonjoensu åmynning**, hwarest är en åbugt eller krökning, 1/4 mihl från **Korkiakoski torp**. Ligger **inom Jupa kants samfälta skog**. Et ställe bredewid och på bägge sidor af **Jupa åen Myllynittu** äng och är från Korkiakoski torp. **Perkionnittu nyrögde äng**, som är wid Melli enstaka h:ns rå och på norra sidan om **Kurunijttu** äng. Et ställe bakom och wästra sidan om **Luttujerwi** träsk och kallas **Kiviniemi. Salmentaustamoisio** bredewid landswägen.

s. 1059v # 40 - Fortsättning till 37 #. Samuel Erola erbjöd 100 koppardaler.

s. 1060 # 41 - Samuel Erola förmälte, at han ei will fullfölja det mål, som påbörjats i 35 #.

s. 1060 # 42 - Upsk. målet ang. råtwisten emellan Hafwisto och Safwo byar. Upsköts.

s. 1062v # 43 - Upsk. råtwist emellan Akola och Pitkäjärfwi byar. Upsköts.

s. 1063v # 44 - Jonas Mattila från Orihwesi by androg, at Johan Erola, som uti **Orihpohja äng** äger en åkertäppa, släpt dit sine hästar och lämnat ledet åt ängen så lågt, at hästarne sluppit i den samfälta ängen.

s. 1064 # 45 - Tinget slöts.

Kangasalan syyskäräjät 1777 mf JK 1734

s. 1859 # 68 - Inh:n Thomas Simonsson från Mäntälä h:n i Leipis by har wid förledit års hösteting fordrat af sin **son** b:n Mats Thomeson Mäntälä arf efter sin barnlös afledne **syster** b.h:un Maria Simonsd:r, hwars äganden, sedan hennes man af kärandens **swåger** b:n Mats Mickelsson Mäntälä äfwen aflidit, stannat i swarandens wärjo. Käranden Thomas Simonsson bewiste med sine **samarfningars** b:n Jöran Simonsson Laurilas från Sitama, b:n Johan Johansson Mattilas från Ochtola och Henrik Simonsson Heikiläs från Koifwuniemi fullmachter, at de denne arfstwist - -. Ingafs en skrift: - - emedan jag Mickel Simonsson såsom den afledne Maria Simonsd:rs och käranden Thomas Simonssons **broder**, samt jag Thomas Johansson såsom den aflednes **systers**, äfwen afledne Lisa Simonsd:rs **son** och **systerson** till käranden tillsagt swaranden Mats Thomeson såsom wår **brodersson** och **syskone barn** den del af - -. Mickel Thomeson Laurila från **Sitama**. Thomas Johansson dräng på Laurila h:n i **Sitama**.
Henrik Matsson såsom den aflednes äfwen aflednes **systers** Brita Simonsd:rs **dotters** Maria Andersd:rs **son**, och jag Johan Een såsom berörde Brita Simonsd:rs **dotters** Sofia Andersd:rs man, hafwa lämnat den arfslott, som efter Maria Simonsd:r oss kunde tillfalla, åt swaranden Matts Thomeson Mäntälä. Henrik Matsson Heikilä i Hapanemi. Johan **Een soldat** från Ha?fwisto.

Oriveden talvikäräjät 1-3.4.1778
VA Ylä-Satakunta KOa115 s. 598-, mf JK 1734

Tingspredikan af probsten Eric Lencquist.

s. 598v # 1 - Synen 13.9.1776 ang. de ängsställen, som b:n Jacob Simonsson Seppälä från Hirwijärfwi tänker för sin **bror** Erik Simonsson för torpsanläggning. Syntes **Kyllmän-lahdenperänkorpimaa**, **Koiwuselänkorpimaa** ½ mihl från byn åt Kuorewesi, **Kurkisaparonahonpä**, **Pirjonnoronperänkorpi** och **Talwitienahtennoro**.

s. 599v # 2 - Första upbudet å ½ Antila h:n i Peilax för b:n Johan Andersson. (Skattebref 9.12.1748. Johans **fader** Anders Johansson löst till skatte. Äldsta **sonen** Johan Andersson, hans **moder** Elin Mårtensd:r, **bröder** Jöran och Stephan Anderssöner, **syster** Marja Andersd:r, dess **man hofslagaren** Mickel Andersson **Witahl**. Ännu en **broder siömannen** Anders **Åström** samt 2 andra **systrar** nemligen Elin **gift med** b:n Mickel Mickelsson Hollfast i Wehmais by i Messuby sokn samt Anna **gift med** b:n Jöran Eriksson Klemola i Järfwenpä. VA mikrofilmi JK 1310, s. 871)

s. 599v # 3 - Oecon.mål. (Sokneskrädd. Henrik Johansson fr. Pehula will få en lärodreng.)

s. 599v # 4 - Länsm:n Östlund uptedde hofrättens utslag af 14.5.1777 ang. qwinspersonen Lena Henriksd:r, som öfwadt lönskaläge och födt ett **piltebarn** samt det genast **mördadt** och å lön lagdt samt blifwit wid 1777 års winterting af häradsrätten i Ruowesi **dömd at halshuggas och i båle brännas**, men den delen af målet, som angår undersökning ang. wargierningskarlen Mats Matsson från Lylyjärfwi h:n, hwilken Lena namngifwit hafwa henne lägradt, har häradsrätten i Ruowesi förwist til denne rätt, som borde anställas, sedan Lenas yttersta bekännelse blifwit inhämtad, hwarhos länsm:n ingaf **sokneadjunctens** i Ruowesi Gabriel **Bergelins** intygan af 3.9.1777, hwaruti adjuncten på ed och samwete säger, det Lena Henriksd:r, hwilken adjuncten **näst för hennes utförande på afrättsplatsen meddelt den heliga nattwarden, för adjuncten i hemlighet bekändt sig** hafwa haft lägersmål och öfwadt kiöttslig beblandelse i Martii månads slut 1776 med gifta b:n Mats Jöransson Sirckala från Längelmä sokn och å samma tid med wargierningskarlen Mats Matsson.
Mats Sirckala och Mats Matsson anhöllo at warda från tiltal och böter befriade. Länsm:n trodde Lenas yttersta bekännelse giöra tilfylles. Sirckala war rörd af drycker.
Utslag: Emedan den för barnamord aflifwade qwinspersonen Helena Henriksd:rs yttersta bekännelse ei är beledsagad med bewis, at b:n Mats Sirckala och wargierningskarlen Mats Matsson haft lägersmål med henne och

desse således emot deras anständiga nekande icke kunnat öfwertygas derom, ty äro de enligt 33 # uti XVII Cap. B.B. ifrån tiltal och böter i den delen af målet frije.

s. 601v # 5 - Länsm:n Östlund androg emot Mats Jacola, Johan Yrjälä och Johan Heickilä från Naappila samt Henrik Ungila, det **en bro finnes öfwer Korkoja bäck** på den ifrån allmänna landswägen til Sitama by ledande wägen, hwilken bro Naappila boerne härtils hållit wid makt. Men som i denne sokn **är wanligt, at alla hålla sådane biwägar wid makt inom sine ägor,** och bron är inom Ungilas och Padustaipales rågång, hafwa Naappila boerne låtit densamma förfalla. Bron är nu aldeles ogild.
Naappila boerne förklarade, at wägen warit äfwen Rajalax och Koifwuniemi **qwarnwäg**, men sedan de giordt sig **qwarnwäg genom Taipale**, så hafwa de sluppit från delaktighet, hwarefter Naappila boerne friwilligt tagit sig at underhålla Rajalax och Koifwuniemi delen. Och som **Naapila boerne för 30 år sedan byggdt sig qwarnar i Säynäjoki och Onnistaipale**, hafwa de trodt sig wara frie och ei behöfwa bygga biwägen från landswägen til Sitama, hälst Naappila boerne hafwa långa låtter i allmänna landswägen, men Ungila och Padustaipale ei, utan hålla endast biwägen. Padustaipale och Ungila förmälte, at samma **biwäg fordom warit allmän landswäg emellan Kangasala och Orihwesi**.
Naappila boerne fingo böter, enär de icke blifwit lagligen befriade från underhållningen. De må anhålla om ny delning hos landsföfdingen.

s. 603v # 6 - Torp:n Erik Jöransson från Sahrajärfwi ingaf et instrument af 24.10.1777 ang. at syna den marck, hwarå b:n Erik Yrjölä är sinnad at **anlägga torp för sin broder** Henrik Jöransson. Utsyntes **Höllinperä- eller Höllinmännistönperämaa, Höllinkorpi kärr**, som tager sin början ifrån **Rajawuori kärr** och slut wid Kåpsamo byss åmynning.

s. 605 # 7 - I närwaro af **torp:n** Elias Johansson **Kårkiakåski från Jupa** androg länsm:n Östlund jämte inh:n Anders Jöransson och hans **h:u** Sofia Andersd:r från Parpola h:n i Orihwesi by, det tiufwar natten emellan 21-22.5.1777 brutit sig in uti en Anders och Sofia tilhörig läst bod, at de först utslagit dörrposterne och från boden stulit hwarjehanda egendom: kläder samt en g:l förgyld **silfwerklackring**, ett g:lt dito utan klack, en förgyld **silfwerbrisk** och en fällknif.
Pigan Anna Mårtensd:r sedt en bårtstulen silkeshalsduk på Eljas Johanssons **h:us** Maria Jöransd:rs hals. Eljas Johanssons ogifta **syster** Walborg, nu wistande hos sin **fader torp:n** Johan Andersson **Pilo i Jupa**. Eljas förklarade, at en resande man, klädd i stöflor och en randig tjöija samt carpus på hufwudet strax efter pinges kommit med påsa på ryggen, gående härifrån åt Österbotn, som sagdt sig wara hemma från Lappo sokn i Wasa län och at han warit en **Wästgöthes tolck**, men skildt wid honom wid Tawastehus. Då samma man kommit til Kårkiakåski, har Elias ei warit hemma, men då Elias kommit hem, har han hetat på köckströskelen med påsan på ryggen, hwarå han på begäran fått nattqwarter och legadt i badstufwa, där Eliases syster Walborg äfwen legat, men Elias i en boda. Om morgonen har Walborg omtalt, at hon kiöpt af resanden ett band och at han ock hade ett swart silcke. På Salo hemman skal resande warit samma dag han kom til Elias. Resanden sagdt, at silcket tilhördt hans afl. hustru. - Anstånd.

s. 607 # 8 - Soldateenckan Beata Axelsd:r från Hafwisto jämte sin d:r pigan Beata Jacobsd:r från Prästegården ingaf ett betyg af probsten Lencqwist: Intyges, at **Niemis torp:n** wid Prästegården Johan Andersson 1775 låfwade antaga Beata Jacobsd:r til sin **sonah:u** - -. Enckan berättade, at Johan Andersson **Kitisniemi**, då han 1775 städslade Beata Jacobsd:r til piga, gifwit sin son Johan Johansson en röd och hwit silkeshalsduk och begärdt Johan gifwa silcket åt Beata. Torparens **h:u** Walborg Grelsd:r. Beata swaradt, då Johan Andersson bedt henne til piga: "**Huru til piga, då de säges, at jag skal blifwa swärdotter**", hwartil Johan Andersson swarat, at det ock kunde skie om det wore guds behag samt sonens och modrens samtycke. Pigan Maria Samuelsd:r från Uotila i Rajalax sade at hon wäntar barn åt Johan Johansson. - Upsköts.

s. 609v # 9 - Tredje **upbudet** på ½ Rupisu eller Bengtilä h:n (i Rajalax) för Mårten Mickelsson. (Mickel Bengtiläs 20 år g:le **sonason** Mickel Marcusson från Rupisu sade, at hans afl. fader warit äldre son. mf JK 1310 s. 881)

s. 609v # 10 - Ingafs ett torparecontract. I anseende til, at Watiala (=Woitila) by har tilräckelig skog, hwarest jag innehar 1/6 mantals h:n, är jag sinnad at **anlägga torp på Yröjoki- eller den s.k. Haukiojanmaa marck** på östra sidan om den **landswäg**, som far til Ruowesi. Til torpare antager jag drängen Johan Mårtensson från Orihwesi by - -. Erik Andersson Ärrälä. Förrättas syn.

s. 610v # 11 - B.h:un Beata Matsd:r Heickilä från Kåifwuniemi beskyldt qwinspersonen Sophia Thomed:r at hafwa warit rådd och at fostret förswunnit. Käranden uphof sin talan.

s. 611 # 12 - Upsk. målet. Johan Kölli emot Simon Kölli ang. nyttjande af en ängsmarck. Lantm:n Florin utfört **åker- och ängskifte 1774**.

s. 612v # 13 - Upsk. målet. **Sold:n** Thomas **Sahlbergs h:u** Anna Johansd:r från Salokunda emot deras rotebönder ang. ersättning för ätioskador. Förliktes.

s. 613 # 14 - Upsk. målet. B:sonen Johan Håifwala från Pitkäjärfwi emot b:n Laurila.

s. 615 # 15 - Oeconomiemål.

s. 615 # 16 **- Sergeanten Myrenborg** anhöll at warda antagen til **sokneskrifware**, men sokneboerne sade sig ei behöfwa.

s. 615v # 17 - B.n Henrik Anderson från Hoifwola inlade en syneskrift af 18.11.1777. Salokunda boerne äro sinnade at til åkers- och ängsupodling afswedja **Heinäsuomaa**, ½ mihl från byn, **Hirsikanganmaa**, lika aflägsen, **Wijtalaxmaa, Kiukansia** marck, 1/4 mihl från byn, samt **Joentaustanmarck**, lika aflägsen.

s. 616v # 18 - Tredje **upbudet** å Laurila h:n i Onnistaipale för b:n Simon Henriksson. (Simons **föräldrar** b:n Henrik Mickelsson och Kirstin Jacobsd:r, afl. **broder** Mats Henriksson. mf JK 1310 s. 881)

s. 617 # 19 - **Sold:n** Eric **Träsk** från Pitkäjärfwi klagade, at hästar genom b:n Johan Nickiläs roteåker giordt käranden skada.

s. 617v # 20 - **Torp:n** under Pylcki h:n Jöran Jöransson **Joensu**, som sade hans föräldrar redan wara döde, klagade, at hans **moders** Maria Henriksd:rs **broder** b:n Mats Henriksson Sipilä i Lydickälä icke upteknat qwarlåtenskapen efter sine afl. egne och Jåensus **moders föräldrar** Henrik Henriksson och Sofia Sigfredsd:r eller utbetalt något arf. Käranden har äfwen en oförsörgd **syster** Sofia, som tjänar på Mattila h:n i Orihwesi by. Mats Sipilä företedde en förlikning af 6.6.1754 om arfwet efter hans **fader** Henrik Henriksson. Samma förening innehåller, at om Sofia Sigfredsd:r, hwilken sades hafwa aflidit för 18 år sedan, skulle lämna efter sig några kläder, så skulle de delas hennes tre döttrar emellan. Jöran Jöranssons **modersyster** Sofia Henriksd:rs **man** b:n Krister Henriksson Uotila (i Lydickälä). Uptekningen bör uprättas efter Sofia Sigfredsd:r.

s. 619 # 21 - Företeddes förtekning öfwer fångaförtäring och skiuts.

s. 619 # 22 - Länsm:n Östlund androg, at nybygg:n Jöran Jöransson **Aitua** försladt brännewijn å **Jupa kanten** och icke biwistadt gudstjensten på någon af de fyra allmänna stora bönedagar. Jöran Aitua uptedde kronoinspectoren wid regalebrännerjewärcket i Tammerfors Michael Ekeboms bewis 2.3.1778, at Aitua då kiöpt 19 kannor brännewijn at framföra til Orihwesi. Och som **bohlräkningen** 4-5.3., då Aitua warit på hemresan från Tammerfors, hållit **i Jupa**, så hade Aitua tagit den wägen, hälst han ock måste biwista bohlräkningen och hade haft lång wäg at resa dijt tilbaka, därest han först hade försladt hem sitt brännewijn. Aitua befriades.

s. 620v # 23 - Upsk. målet ang. åwerckan å **Lapinsuo** äng. Kapell:n Salowius ingaf en syneskrift af 15.10.1777 jämte afritning (inga ortsnamn). Upsköts.

s.624 # 24 - Förra åboen å Pylkinautjo h:n Mickel Simonsson, nu boende i Hirfwijärfwi, androg, at sedan han medelst **immission** af 5.2.1776 trädt i besittning af hela Pylkinautjo, så har han, sedan förra hälften åboen Johan Jöranssons **son** Henrik Johansson wunnit ½ af hemmanet, blifwit om sommaren 1776 derifrån afhyst. Påstod ersättning.

s. 624v # 25 - Samma personer ang. odlingsliqwid. Förrättas syn.

s. 626 # 26 - **Sold:n** Johan **Brax** från Pitkäjärfwi och **dragon** Anders **Idström** från Säynäjoki hade bytt hästar. Brax blifwit då Idström skyldig 21 daler.

s. 626v # 27 - Fortsättning til 7 #. Torparedottren Walborg Johansd:r förklarade, at hon warit i wall, då den okände karlen kommit til **Kårkiakåski torp**. Sedan Walborg kommit hem, har karlen qwällen i badstufwan tagit fram ett silkesband och frågadt om Walborg wille kiöpa det. Den resande man sagdt sig wara en wästgöthes tolck och at han gått från Kårkiakåski åt Kallinautio.
B:n Erik Parpola berättade, at han för 13 år sedan kiöpt åt Anders Johanssons h:u Sofia Andersd:r ett silckesband, som är det samma som upwistes. - Upsköts.

s. 628v # 28 - B:n Anders Padustaipale emot dess **torpare** Mickel Simonsson om dagswerken o.a. Torparen försummat stadsresan.

s. 629v # 29 - Af sin husbonde Anders Padustaipale fordrade torp:n Mickel Simonsson 24 daler.

s. 630v # 30 - B.n Johan Erola från Orihwesi by emot drengen Anders Henriksson från Pietilä h:n i Hafwisto ang. städsel.

s. 631v # 31 - B:n Simon Kölli ingaf en syneskrift af 24.10.1777 ang. **Rominoja bäck**, som dömts til rå mellan hemmansåboernes Johan Johansson och Simon Andersson Köllis **Pahasuo äng**. En gl swed på sydöstra sidan til **Pahajoki** å. Afritning, inga ortnamn.

s. 632v # 32 - Intekn. i Natucka h:n i Pitkäjärfwi för Jacob Sikalas i Lasola fordran 105 d:r.

s. 633 # 33 - **Sokneskrädd:n** Jöran Påhlsson från Pitkäjärfwi emot b:n Thomas Pjetilä från Hafwisto ang. fordran för en walackhäst.

s. 633v # 34 - I närwaro af sin **swåger** b:n Johan Thomeson Natucka i Pitkäjärfwi berättade **sokneskrädd:n** Jöran Påhlsson, at han will blifwa ägare till h:net genom at betala räntaresten. Johan will sielf betala.

s. 634 # 35 - Nämndm:n Henrik Eskola från Hafwisto androg, at b:n Mats Pietilä för 7 eller 8 år sedan, då han upsatt rågången emellan parternes **Randanijttu** ängar, flyttadt den ifrån sitt förra läge. Upsköts.

s. 635 # 36 - B:n Johan Antila i Håifwala föredrog, det han å **sidsthållen Tawastehus marcknad** kiöpt sig en 12-årig wallackhäst för 38 plåtar men bytt den med b:n Thomas Pietilä, som gifwer sig en god hästkännare, emot en god ung häst. Den sidtsnämnda häst war dock usel. Upsköts.

s. 636 # 37 - B:n Johan Laurila från Pitkäjärfwi ingaf en förening ang. Laurila h:n. At som jag Jöran Jöransson af främmande manna hand kiöpt Laurila h:n och löst til skatte med min **morbrors** och **swågers** Johan Matssons tilhielp, har jag antagit denne min swåger til **bolagsman** med mig på h:net.

Jöran Jöransson	Johan Matsson
Anna Jöransd:r	Sofia Jöransd:r

s. 637 # 38 - **Capitainen** och riddaren Jacob **Boisman** såsom ägare af Kåppala eller Wetterkulla rusthåll i Eräjärfwi capellgäld sade, at detta rusthåll ligger wid **Kåppasalmi sund, där hela somrarne igenom och i synnerhet marcknadstiderne äro resande, som capitainen med båtar och sitt folck måtte hielpa öfwer sundet**. Anhöll rättens bewis at så är. Nämnden sade, at så wäl Orihwesi sokneboerne som andre på angelägne resor stadde ganska åfta måste taga den wägen och at de utan biträde icke slippa öfwer sundet.

s. 637 # 39 - B:n Gustaf Kålhi från Sawo androg emot b.sonen Henrik Johansson Tilsa, at Kålhi för et år sedan sändt med swaranden 9 lispund **lin at säljas**, som swaranden ock **såldt i Nycarleby**. Fråga swarandens arfwode. Upsköts.

s. 638 # 40 - Bönderne Gustaf Kålhi och Jöran Pawola från Sawo ingåfwo en af dem hos Kong. Maij:ts befallningshafwande i Åbo ingifwen skrift, hwaruti de beswära sig äfwen nämndem:n Johan Tilsa för det han **hotar dem med storskifte**.

s. 638v # 41 - I sin **faders** b:n Simon Seppäläs i Hirfwijärfwi närwaru ingaf hans **son** Mickel ett **torparecontract** af 21.4.1777. Antagit til torpare uppå **Eskonniemenmaa breddewid Pajunijttu äng.** Lämnar jag åt min son Mickel äng under åker til **Porrasniemi** tillika med **Ojansiwu** och **Wäihinpänaro** (TMA: **Wäihinpänoro**) ängsfläckar. - - besitta detta **Eskonniemi torp**.

s. 639v # 42 - Fru **majorskan** Gertrud Sophia **Blum** emot **majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** ang. 3 fordringsmål. Majorens **dotter fröken** Amalia Sophia legat hela tiden i fråssa hos majoren och derunder flere gångor warit behäftad med **rosen i benet**. Upsköts.

s. 640v # 43 - Upsk. målet ang. rågång emellan Akola och Pitkäjärfwi byar. Upsköts.

s. 641v # 44 - Upsk. målet ang. rågångstwist emellan Hafwisto och Sawo byar. Upsköts.

s. 642v # 45 - Upsk. målet mellan g:la b:n Samuel Erola från Orihwesi by och handelsm:n Johan Laurel från Åbo ang. borgen. Upsköts.

s. 643 # 46 - Upsk. målet. Nybygg:n Jöran Kallenautios eller Aituas erindran bönderne Johan och Josef samt skallfogden Jacob Grön, såsom ägare af Hyrylä h:n i Wärinmaja by i Ruowesi ang. **åwerckan å Kropinoja äng.** Företeddes en syneskrift af 11.8.1777 för utredande om Kropinoja ängs belägenhet. Bägge parterne jämte Thomas Konti från Orihwesi by samt Sigfred och Henrik Hörtsänä upwiste särskilte **Sikakiwi råställen**, hwarom parterne icke kommo öfwerens, hwilkendera den rätta **Sikakifwi** skulle wara. Hyrylä åboer upwiste en annan stor sten, belägen ungefär ½ mihl til öster ifrån det af Orihwesi sidan upwiste Sikakiwi. Enär rå- eller stakningslinien skulle upgås ifrån **Lautajärfwenojansu sokneråställe**, som är ostridig, til det af Orihwesi boerne och Kallenautjo upwiste **Sikakifwi**, emellan hwilka råer twisteängen är belägen, ungefär tre fierndels ifrån **Lautajärwenojansu** och öfwer en fierndels mil ifrån Sikakifwi, så blifwer **Kropioja** twisteäng til Orihwesi sidan om soknerån. Men om med rålinien skulle åter upgås efter Hyrylä åboers påstående ifrån Lautajärwenojansu til **Ilfweswuori** och dädan til det af dem upwiste Sikakifwi, då blifwer åter merendels eller hela twisteängen til Ruowesi sidan om rålinien.
Wid höstetinget 1766 dömdes en äng **Kropinojannijttu** til Kallenautjo, tils Hörtsänä skulle wisa äganderätt dertil.

s. 644v # 47 - Upsk. målet. B:n Jöran Tuomala från Kåckola och hans piga Maria Johansd:r emot majoren Silfwerswahn ang. pigestädsel. Upsköts.

s. 645v # 48 - Oeconomiemål.

Kangasalan talvikäräjät 21-.4.1778 mikrofilmi JK 1734-1735

s. 823 # 29 - Afl. b:n Erik Henriksson **Ruokonens encka** Lisa Johansd:r samt **söner** Johan, Henrik, Lars och Anders Erikssöner och **dottren** Maria Eriksd:rs **man** b:n Mats Bertilsson Pawola från Hafwisewa och ogifta **dottren** Anna Eriksd:r 17.3.1777 genom uptedt memorial anmäldt, det **sonen** Erik Eriksson Ruokonen efter Erik Henrikssons död får tilträda besittningen af Ruokonen skatteh:n. **Sonen** Thomas Eriksson. **Sonen** Anders bor på h:net. **Sonen** Johan är **skräddaregesäll i Åbo** med tilnamnet **Orrberg**. **Sonen** Henrik bor på Loisto h:n i Karimäki by och Karcku sokn. **Sonen** Lars kallar sig **Orrberg** och är **murmästaregesäll i Åbo. Sonen** Simon **Orrberg** är wistande **i Ryssland**. - Upsköts.

Oriveden syyskäräjät 17-21.11.1778 i tingshusen
VA Ylä-Satakunta KOa116 s. 1478-, mf JK 1735

Nämndemän: Johan Tilsa, Esaias Antila, Jonas Mattila, Gustaf Fabrilius, Thomas Lillmagnu, Thomas Konti och Jacob Ylinen. - **Kapell:n** Samuel **Salovius** höll tingspredikan.

s. 1478v # 1 - Oeconomie. (Swarfw.lärl. Mats Matsson fr. Lydickälä will blifwa s.swarfware.)

s. 1478v # 2 - B:n Mats Säppälä från Akola framhade sin **blinda son** Johan Matsson af 16 års ålder och klagade, at mantahlscommissarie will föra Mats i mantal. Nämnden och capell:n Salovius intygade, at Johan är så blind, at han icke ser då någon möter honom. Äfwen intygades Mats Akola hafwa en **dotter** Beata, som ock är **blind**.

s. 1479v # 3 - **Torp:n** Mickel Simonsson från Hirwijerwi ingaf et synesinstrument af 5.8.1778. Synen på **Eskoniemi**, hwartill b:n Jacob Simonsson Seppälä antagit sin **broder** Mickel till torpare. Syntes Eskoniemi marck på norra sidan om **Pajujoki** ån inom **Pajujoennittu** ängshage Seppälä h:n tilhörig och en hög backe på norra samt **Pylki insiö** på södra sidan. Därpå upwistes för ängsupodling **Kyliön kärr, Kylliönaho eller Lähtensuo**, et ställe på begge sidor om **Lautastenoja bäck**, **Veihinnoro** på båda sidor om **Weihinoja bäck, Weihinlepo boskapshwila, Jerwenpänojanvarsi**, et ställe å norra ändan af **Hirwijerwi träsk** och **Nockarin korpi** (TMA: **Nokarinkorpi) kärr**.

s. 1482 # 4 - B:n Henrik Erckilä och Erik Yrjölä från Sahrajerwi ingåfwo et synesinstrument af 17.10.1778. Sinnade **at anlägga torp** å Sahrajervi, Hirwijerwi och Pylkinautio samf. marck. Syntes **Myllynsillantakusta marck** emellan Sahrajerwi och Pylkiautio hemman, på nordwästra sidan om **Myllyjoki ån** inwid åstrand. Derefter upwistes ängställen å **Kanelonittu**, å **Murtonnittu** ängs södra ändan samt å **Rappakallio kärr**. Medelst dikning och utgräfning kan **Kockosuo kärr** bringas till äng.

s. 1483v # 5 - **Trumslag:n** Johan **Dahl** från Heikilä trumslag.boställe i Onistaipale ingaf et syneinstrument af 22.9.1778. Dahl är sinnad at **anlägga torp på Jangonma marck**, 1/4 mihl från byn samt på östra eller skogssidan om **Onnistaipale qwarnar** och den sk. **Narakoski forss**. Å **Nåckijerfwi skogsmarck** äfwen fås äng långs med och på begge sidor om en **bäck, som leder sig ifrån Nockijerwi till Aihtjanjerwi** träsk och är wid Orihwesi bys skogsrå belägen. Taipale byamän bestredo torpets anläggning på grund af ringa gran- och timmerskog. muhlbetet samt kommande **storskifte**. Inrättningen kan icke tillåtas.

s. 1485v # 6 - I b.sonen Johan Eriksson Pohjalas och inh.karlen Mats Mickelssons från Säynäjoki närwaro androg länsm:n Östlund, det honom anmälts, at Mats skal om natten emellan 15-16.3 gåt i en bod på Pohjala h:n och där söndrat låset till et Johan tillhörigt skrin och derifrån stulit 5 riksdaler.
Johan Eriksson sade. at hans **h:u** Anna Henriksd:r om qwällen 15. Martii warit i bodan och lärer ei hafwa wäl igenstängt dörren. Den natten har det snögat litet och Johan sedt spår ifrån bodan och följdt dem och träffat Mats Mickelsson på **Wäsijerwi** siö i Kangasala sokn, der Mats genast tillstått sitt brott och wänt om samt wist honom penningarne under en wid wägen warande hölada samt bedt honom hierteligen om förlåtelse. Mats gått samma dag **till probsten Lencqwist och bekänt sin synd**, hwarefter länsmannen kommit till Säynäjoki at undersöka. Johan sagt då, at Mats icke warit till sine sinnen wäl förswarad.
Mats Mickelsson berättade, at han om qwällen den 15. martii begifwit sig at Kangasala **postcontoir** samt at det på wägen emellan Säynäjoki och Napila byar fallit honom in, at han skulle på et när belägit bärg **Puckivuori** taga **nattläger** och giöra sig där en **eldbrasa** och at han bittidag om morgonen skulle gå tilbaka och stiäla de penningar han tidigare sedt i skrin, hwilcket han ock fullbordat, gående derifrån åter **med skidor**, utan at hålla sig wid någon wäg, till Palho rusthåll och Käyrä by i Kangasala. På återfärden därifrån har Johan mött honom och saknat sine penningar. - Upsköts.

s. 1488 # 7 - B:n Johan Jöransson Heikilä i Napila ingaf ett syneinstrument af 19.10.1778. Johan med des **faders** Jöran Thomassons samtycke wil åt sin yngre **broder** Carl **anlägga torp å Lahtula** (TMA: **Lahtuala) eller Korkoojamaa marck bredewid** och på norra sidan om **Pajujerwi** träsk. Utsyntes et ställe nära Heikiläs g:la **Korkoojannjttu** och följande ställen för ängsrödning: **Wähäkoppelon boskapshwila, Radakes kärr, Koppelonojan varsi, Koppelon ylinen ojanne eller bräddarne af Korkijerwi bäck samt Isosuo kärr** och moras. Hänwisades till kommande storskifte och förordningen af 8.3.1770.

s. 1491 # 8 - Upbud. (Första **upbud** för Mats Mickelsson Karpi å 1/3 Karpi h:n i Säynäjoki. **Fader** Mickel Grelsson, **syster** Caisa Mickelsd:r, wärdinna å Uotila h:n i Orihwesi by, mikrofilmi JK 1310 s. 942.)

s. 1491 # 9 - B:n Erik Jöransson Yrjöläs från Sahrajerwi föräldrar äro sinnade redan i sin lifstid at uptekna och skifta deras egendom.

s. 1491v # 10 - Nämndm:n Esaias Antilas från Pitkäjärfwi **swåger** b.sonen Thomas Larsson från Lasola ingaf ett syneinstrument af 22.9.1778. Synen för **anläggande af torp** för Thomas **på Nujanma marck**, som är från Pitkäjärfwi by 1 3/4 samt från Onistaipale ½ mihl aflägsit. Pitkäjärfwi by har der en skogsteg på denne sokns mo och ligger emellan twenne skogssiöar så, at et litet träsk **Nuijerwi** (TMA: Nuijajervi) är på södra och **Isomiekajerwi** träsk på norra och nordwästra sidan och löper en bäck emellan siöarne. Utsyntes hela **Nuijanma** marck, som ligger bakom andra byars skog till at lyda under detta torp, jämwäl et stycke på södra sidan om **Nuijanoja bäck**. Utsyntes följande skogsställen till ängsrödning: 1) bredewid om **Miekaoja bäck**, som har sin aflopp ifrån **Säxjerwi** till **Wähämiekajerwi** träsk, deribland et tunneland och en åhms höslag, det **klåckaren**

Alexander **Coven** skall hittils med Pitkäjerwi boers lof emellan buskarne nyttjat. 2) emellan **Stora och Lilla Miekajerwi** et ställe, 3) på östra eller öfra ändan af stora **Miekajerwi** ett kärr, 4) å en wijk **Mettälaxi** på nordwästra sidan om **stora Miekajerwi**, 5) å **Witelänojansu** bäckmynning såsom ock å det **Walkama** kallade stället och 6) å öfra eller nordwästra ändan af **Wähämiekajerwi**.

s. 1493 # 11 - Torp:n Jöran Olufsson från Hörtsänä ingaf et synesinstrument af 22.9.1778 ang. at rusthållarne Henrik Klemola och Sigfrid Hörtsänä äro sinnade at **anlägga torp å Ylinenma eller Miekaniemi marck** för deras antagne torpare Jöran, som **upbygt derå ett fähus, en foderlada, ett wisterhus och en badstuga**. Torpstället ligger å en udde emellan **Säxjerwi** träsk på södra och **Miekanoja bäck** på norra sidan. Torparen redan rödjat följande ängstycken: **Korvenmatinlax, Saukonkanda och Undansalmi ängar** samt 2 ängsfläckar uti **Jurakolax** wijken.

s. 1494v # 12 - B:n Henrik Andersson Sackola med andra från Paijucanda hafwa **fångat en stor biörn och 2 ungar**. Fick 4 daler för en stor biörn samt 1 daler för hwarje unge.

s. 1494v # 13 - (Första **upbud** för Simon Eriksson på Pohjala h:n i Säynäjoki. **Fader** Erik Filipsson. Simons **syskonebarn skrädd.enckan** Marja Johansd:r har genom rättegång frånvunnit hans fader ½ af Pohjala h:n. **Broder** Johan Eriksson. Mf JK 1310 s. 944)

s. 1494v # 14 - Fortsättning till 6 #. Witnen från Säynäjoki:
Dragon Anders **Idström** berättade, at Johan sagt, at Mats återstält 18 plåtar eller 6 riksdaler.
Sold:n Jacob **Id** berättade, at han den 16. martii fölgt med Mats till en ängslada, där Mats under gålfwet tagit fram en **penningpung af sämsk**, den witnet emottagit och wid återkomsten tillstält Johan. Icke räknat penningar. Mats straffas med **9 par spö** och **tiufwaböter**. Bör äfwen en söndag undergå i moderkyrkan uppenbar **kyrkoplikt**. Johan fick böter 10 silfwerdaler, enär han dölgdt tiufnaden.

s. 1497 # 15 - B.sonen Gustaf Henriksson från Pitkäjerwi ingaf en afhandling: Såwida å Nickilä kronoh:n eij finnes mera folk än jag des innehafware med min **h:u** Sofia Jacobsd:r och wår 4 års g:la **son** samt min ogifta **swägerska** pigan Maria Jacobsd:r, så finner jag at låta ogifta b.sonen Gustaf Henriksson från Orihwesi by **träda i gifte med min swägerska** Maria på så wilkorligt sätt, at efter sammanwigselen detta äckte par kommer at bo å h:net och wara i gemensamt matlag samt giöra hemmanets arbete samt däremot niuta rätttighet at - -.
Till wittnen: Nathan **Lilius, vicecomiss.landtm:e**.

s. 1498v # 16 - I närwaro af nybygg:n Mats Jöransson **Kallenautio** androg länsm:n Östlund, at sedan b:n Mats Hyrylä från Ruowesi hos länsm:n angifwit, det han i skogen wid Kallenautio nybygge funnit en **gryta med hatt och pipor** samt et **kylfat med pipor** af koppar lappade med **harskin**, hwilken gryta Mats Hyrylä bortfört till Hyrylä, så har länsm:n rest till Kallenautio och låtit Hyrylä hämta dit den omnämnde grytan, den Mats Jöransson då sagt sig icke igenkänna, utan sagt, det hans **h:u** Anna Henriksd:r bäst kunde utreda om grytan wore deras. Länsmannen tror, at Mats är skyldig till brännewijns tilwerkning.
Mats Jöransson swarade, at han i maj blifwit af sin **broder** nybygg:n Jöran **Aitua** och några andre illa slagen, så at han hållit sängen hela sommaren, därföre är han icke skyldig till bränning. Torpareänckan Anna Andersd:r **Mämmilä** är hans uppenbara owän.
Nybygg:n Simon Caspersson **Hytiälä** berättade, at en qwäll om sommaren hafwa Mats Hyrylä med flere andre **från Mämmilä strand ropat efter något fartyg**, hwarföre witnet, som bor på andra sidan om siön, **farit til dem med ökstock**, då de haft med sig wid strand en gryta med träbröst och och pipor, en tunna och en lerkruka. Tunnan wet witnet tillhöra Mats Kallenautio, som witnet förfärdigat den sielf och såldt den åt Mats. Annan wäg än ifrån Kallenautio har icke legat dit, hwaruti redskaper funnits.
Mats Jöransson **bör bl.a. arbeta å fästningen i Tawastehus**.

s. 1502v # 17 - Länsm:n Östlund androg, at nybygg:n Jöran Jöransson **Aitua** och torpareenckan Anna Andersd:r **Mämmilä** har angifwits för **sammanlag** alt ifrån Anna par år sedan blef encka. De nekade. Jöran sade, at han bara hulpit henne med arbete och därföre äfwen legat på Mämmilä öfwer nätterna.
B:sonen Henrik Josefsson från Pohja i Ruowesi berättade, at han om en qwäl om ett år sedan, då det redan warit skymt, af den anledning at han med b.sonen Henrik Josefsson från Kautu **warit i skogen at söka aspar till spån på den nya kyrckan i Ruowesi, tagit natläger på Mämmilä torp**. Under deras därwaro har Jöran Aitua ock kommit dit och warit där en stund på qwällen, men gåt bort åter, förrän witnen lagt sig på golfwet och Anna Andersd:r med sine barn i sängen. **Om morgonen wid tuppgälet** har Mats Kallenautio kommit dit och anmält sitt ärände wara **at få mala på handsten**, hwarföre Anna stigit upp, **taghit fram sitt eldsföre och wid dörren**

slaghit up eld och i detsamma har witnet blifwit warse, at någon gåt ut, som haft på sig rödt lifstycke, som Jöran haft om qwällen. Witnet träffat om morgonen Jöran i **badstugan**, där Jörans **dotter** Anna legat öfwer natten hos sin **faster** Anna Jöransd:r.
Inh:n Simon Mickelsson från Pynnäniemi hade wid de tilfällen han warit på Mämmilä sedt Jöran därstädes, utan at witnet erfarit honom hafwa där något at sysla. Hört Jörans **h:u** Anna Jöransd:r förebrå honom at han går hos Anna Mämmilä.
Sold:n Josef **Weckström** från Wehkalax berättade, at han **wid en resa till Ruowesi wikit in på Mämmilä torp at taga där eld på sin pipa**. Wid det han dragit på dörren, har han känt, at **hakan warit fast**, men Anna Andersd:r släpt honom in och så har witnet sedt Jöran Jöransson ligga i hennes säng, men så har ock hennes egen **son** Henrik Jöransson om 20 års ålder warit inne och klädt på sig böxorne. Detta har warit klockan 4 efter middagen.
Torp:n Thomas Jöransson **Lehtis** från Prästegården war icke närwarande.
B.h:un Kirstin Johansd:r Uotila från Onistaipale berättade, at då Jöran Jöransson och Anna Andersd:r i september begifwit sig **till Harju marcknaden**, hafwa de legat öfwer natten på Uotila h:n i ett pörte, där inga andra warit.
Jöran Jöransson förklarade, at han lagt sig omnämnda qwällen på en bänck wid ugnen, hwarifrån han gåt ut i badstugan, sedan hans broder kommit dit. Ibland har han huggit wed och ibland plögdt. Hakan warit på dörren, enär då blåst starckt och dörren ei annars hålles igen. - Anstånd.

s. 1506 # 18 - Upsk. målet ang. at **torp:n** Esaias **Korkiakåski** från Jupa och hans **syster** pigan Walborg Johansd:r med ed fastställa, det de berättat. Efter eden blefwo de frije.

s. 1507 # 19 - Torp:n Mickel Mickelsson från Padustaipale ingaf ett syneinstrument af 6.8.1778 ang. at b:erne Mats Andersson och Mats Matsson Råtiala äro sinnade **at anlägga torp å Ahonladonma mark** på nordöstra sidan om **Jupa åen**. Stället ligger omkring b:n Mats Andersson Råtialas **gamla äng Aholato** nära Jacob Pietiläs **Ämmänittu** äng på östra sidan om **watuwägen**. Upwistes äfwen **Rauhiansuo** kärr för ängsmarck.

s. 1508v # 20 - B:n Johan Natucka samt **volenteuren** wid kongl. armens flotta med tillnamnet **Flinck** warit **drucken** i moderkyrckan.

s. 1509 # 21 - Nämndem:n Esaias Antila (i Pitkäjärvi by) giordt nya upodlingar, bestående **åkrar: Pitkänsillan Moisio, Rajavuoren åkertäppa inom Antilas gamla Jusinnittu äng, samt ängsrödningar Ajos, Lechtenkorpi** (TMA: **Lächteinkorpi), Torckelinjervenpä, Torckeli nyrödsel, Ruokosuo och Sammalsuo kärr.**

s. 1509v # 22 - B:n Johan Terijoki i Orihwesi by klagade, at hans grannes Johan Erolas **hingst** så illa skadt en Terijoki tilhörig 18-årig **wallak** emot en knut, at wänstra bogen lossnat, hraraf den haltar ännu. Förliktes.

s. 1511 # 23 - Såsom förmyndare för afl. b.sonen Mats Henriksson Laurilas omyndige barn **sonen** Henrik och **dottren** Maria har b:n Lars Pafwola från Orihwesi by på deras **moders** änckan Regina Johand:rs wägnar emot afl. Mats Henrikssons **fader** g:la b:n Henrik Mickelsson Laurila och Henrik Mickelssons andra **son** b:n Simon Henriksson Laurila, till hwilcken Henrik Mickelsson updragit Laurila sk.h:n i Onistaipale, ang. besittningsrättigheten till h:net, såsom af Henrik Mickelsson numera afl. **broder** Mats Mickelsson till afl. Mats Henriksson testamenterat, på hwilken grund förmyndaren Pafwola och änckan Regina wela, det Simon Henriksson frånwinna. Skattebref 16.10.1760.
(s. 1526-) Utslag: bl.a. testamentet är utan werkan. Om utslaget wädjades till lagmansrätten.

s. 1529v # 24 - Upsk. målet. Majorskan Gertrud Sophia Blum emot majoren Silfwerswahn ang. fordring. Upsköts.

s. 1530v # 25 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by androg, at Johan Erolas **hingst** skadt wänstra bakbenet på sk.smedens **wallak**, så at den blifwit haltande.
Länm:n Östlund intygade, at han en torsdagsqwäll, förrän **marcknaden** här i byen hölts, sedt Erolas hingst, sedan den blifwit efter slutat arbete släpt utur redet, löpa åt Woitila sidan, där länsm:nens hästar och kärandens wallak då warit wid landswägen. Och som länsm:n förut hört omtalas, at hingsten skadt Terijokis häst, har länsman af fruchtan, at detsamma skulle hända hans hästar, gåt dit. Så snart Erolas hingst kommit till de andre, har den lupit åt smedens häst, hwilken börjat sparka åt hingsten, då har witnet ei sedt någon skada ske. Hördt senare at smedens häst skadt samma qwäll. Sielf sedt at hästen blifwit biten.

s. 1532v # 26 - **Torp:n** Jöran Jöransson Pylkinautio uptedde ett syneinstrument af 5.8.1778. Sinnad at upodla nyrödsel wid **Kakojoki** (TMA:ssa **Pahajoki**) åå. Jörans husbonde Henrik Pylkinautio upwiste **Leposuo** kärr, som han är sinnad samfält med Jöran **Joensu** genom dikning bereda till äng. Jöran Joensu upwiste på båda sidor om **Wäihinoja bäck** en marck **Wäihinojanpäränkorpi** samt en g:l **äng Jylhennorå samt Jokihara nyrödsel**.

s. 1533v # 27 - B:n Johan Kölli från Kopsamo föredrog, at b:n Henrik Magnulas afl. fader 21 år sedan swedjat inwid Kölli h:ns åker, hwilken marck efter rättegång Kölli tilldömts.

s. 1534 # 28 - B.sonen Johan Eriksson Pohjala i Säynäjoki klagade, at sedan han öfwer 10 års tid utom andra ängar, som lyda under Pohjala, äfwen haft undan samma h:n **Randanitunsarensalmi ängsmarck**, så har hans **broder** b:n Simon Eriksson Pohjala förminskat för honom höslaget. Förliktes.

s. 1534v # 29 - Skuldfordringstwist ang. b.sonen Johan Hoivala från Pitkäjärfwi, b:enckan Walborg Matsd:r och b:n Jöran Laurila.

s. 1536v # 30 - B:sonen Jöran Jöransson från Äjäis sade, at han i 20 år arbetat hos sin **broder** nämndem:n Thomas Jöransson från Lillmagnula i Pehula utan wedergälning. Thomas sade, at Jöran icke warit hos honom som dräng utan såsom broder och son i gården.

s. 1537v, 1514 # 31 - Bönderne Johan Andersson och Erik Matsson Päilax klagade, at enckan Maria Henriksd:r Sarikos 4, b:n Johan Natukas 10 och **soldaterne** Eric **Träsks** 1 samt Jöran **Braxes** 1 swijn brutit in i kärandens åker igenom kärandernes giärdesgård och giort skada på hafra samt ärter. Swaranderne befrijades.

s. 1515v # 32 - I sin **broders** b:n Henrik Henriksson Eskolas närwaro androg b.sonen Anders Henriksson Eskola från Hafwisto, at han för 16 år tillbaka blifwit städslat till dräng hos Henrik. Sedan han tient i 5 år utan lön, har Henrik mått honom till giftermål och försäkrat honom at blifwa arfwinge till h:net, ifall Henrik icke finge barn. Om Henrik finge barn, skulle Anders skilja från Henriks matlag och få til ewärdeligt **nyttjande Kosken-ahde eller Myllynmoisio åkertäppa** samt en häst. Anderses **h:u** Sofia Matsd:r.

s. 1517 # 33 - B.sonen Anders Henriksson Eskola från Hafwisto föredrog, det han haft en **sambroder** Jöran, som wid pass 17 år sedan aflidit hos deras **halfbroder** b:n Henrik Henriksson Eskola. Anders söker nu arf efter Jöran, som aflidit barnlös. Käranden har 3 gifta och 2 oförsörgde **samsystrar**. Bör upteckna efter Jöran. Upsköts.

s. 1518 # 34 - B:n Henrik Simonsson Nickilä från Hafwisto androg, at han i 20 år nyttjat under sitt h:n **Perkiönkorpi ängsmarck**, men nu har hans granne Mats Grelsson Pietilä rödjat samma äng. Käranden sade, at det utsynts et kärr till åker, hwarifrån watnet komme at ledas till **Läppähamba åå**. Detta kärr heter **Sildanitunsuo** och är samma som käranden kallar **Perkiönkorpi**. Afsk. **sold**. Jacob **Trin** från Orihwesi by kan intyga. Anstånd.

s. 1519v # 35 - Upsk. målet ang. **Lapinsuo** äng. Anstånd.

s. 1520v # 36 - B:n Thomas Magnula från Pehula by, hwilken nu ligger i samfällighet med Orihwesi by, föredrog, at sedan **ägodelningsrätten** sidstl. wåhr ålagt Pehula och Orihwesi byar at **landscontoiret i Åbo** skaffa sig reda på hemmanens öretal, så har - -. Och som Äjäis h:n fordom warit uptagit såsom hörande till **Pehula by, hwilken tillförne ock kallats Tårittu**, så har - - ehuru det numera är enstaka. Frågan om kostnader.

s. 1521v # 37 - Fortsättning till 35 #. Sold.h:un Maria Johansd:r berättade, at hon för 16 år sedan tient i 3 års tid hos afl. **länsm:n Lind**, hwilken haft höslag på **Lapinsuo**, men den wästra sidan om **Kuivajerwenjoki** har då warit under skog, hwilket är det samma ställe Jöran Aitua säger sig hafwa rödjat sedermera. Förrättas syn.

s. 1523v # 38 - Henrik Nickilä från Hafwisto emot Mats Pietilä ang. nyttjande af **Randanittu** äng. Förliktes.

s. 1524 # 39 - B:n Thomas från Hafwisto emot **sold:n** Anders **Salstedt** från Pitkäjerwi om 10 daler.

s. 1524v # 40 - Wargierningskarlen Abraham Matsson från Kopsamo tillwidt b.dottren Lisa Johansd:r Magnula i samma by haft sammanlag med honom.

s. 1525 # 41 - Upsk. målet ang. skiljegårdens flyttning i Hafwisto by kring **Randanittu** ängar. Upsköts.

s. 1525v, 1538 # 42 - Fortsättning till 34 #. Förrättas syn.

s. 1538v # 43 - Fortsättning till 17 #. Ang. angifne sammanlag emellan nybyggaren Jöran **Aitua** och torpareenckan Anna **Mämmilä**.
Torparen Thomas Jöransson från Prästegården berättade, det han dagen före juhlhälg wid sin **framresa till Ruowesi sokn at jula** warit inne på Aitua nybygge, då Jöran Aituas h:u omtalt, at Jöran icke heller om natten warit där. Då witnet kommit längre fram, har han sedt Jöran Aitua hugga wed på Mämmilä torp.
Jöran Aitua sade, at **länsm:n** warit **drucken** sidstledne sommar **i Ruowesi, då en barnamorderska blifwit afrättad** samt at han på **Jupakanten** för några år sedan låtit uti en insiö leta efter et foster, som någon där skall hafwa sedt, samt **miölka qwinfolck**, utan at anmäla hos häradsrätten till undersökning i målet ang. det efterletade fostret. Anna Andersd:r lade, at **länsmannen på afrättsplatsen warit af drycker så öfwerlastad, at han, eller såsom hon honom kallade, "Du, icke kunnat förfärdiga bålet**". Beträffande angifwelse, som länsmannen warit drucken wid execution, så war hans swar korteligen, at det är osant. Ang. barnets efterletning sade länsmannen, at b:n Anders Suckila från Salokunda år 1774 anmält hos probsten Lencqwist, det han i **Melli träsk** sedt en liten **kista liggande på botn**, däruti Suckila trodt något foster ligga. Länsmannen farit dit utan at finna någon kista. Jupa kants boerne, som fruchtat, at deras qwinfolck icke des mindre skulle ställas under mistäncker, hafwa till ådagaläggande af deras oskuld warit enwise der, at länsmannen skulle låta miölka dem. Deruti har länsm:n och på trägen anhållan giort dem till wiljes.
Länsmannen påstod plickt på Anna Andersd:r för det hon **kallat länsm:n "Du", samt welat giöra honom till en Rackare, som skulle giöra sådant arbete, som en skarprättare tillhörer**. (1775 har wicelänsmannen Adde bestridt länsmans syslan.) Anna Andersd:r yttrade sig, det **hon icke tror det röra länsmannens ähra, at hon kallat honom du**. - Anstånd.

s. 1541 # 44 - Upsk. målet ang. rån emellan Akola och Pitkäjärfwi. Parterne bilagt twisten i wänlighet: at **Torkeli bäck** framdeles skal blifwa råskilnad dem emellan och at råen går ifrån samma bäcksslut igenom **Cartimonjerwi** träsk rårätt till **Cartimo bäcks mynning.**

s. 1542 # 45 - Upsk. målet ang. rågång emellan Hafwisto och Safwo byar. Käranderne ingåfwo utdrag ur höstetingets **1684** protokoll, som fastställer till skillnader mellan byarne **Sammaliston Juracko, Kifwinittunoja, Lehtenmäki, perkiönkiwipyki och Winturinvihikiwi råer**.
Ingafs **chartan**, enligt hwilken Hafwisto boerne såsom **Sammalistonjuracko** n:o 1 upwist en **stubbe efter et stort wijdeträ** stående uti en wijdebuske wid nordwästra strand af **Sammalistonpohja i en wik i Sammalisto träsk. Kifwinittunoja** n:o 2 är en liten stenig däld, hwarigenom watnet höst- och wåhrtiderne ledes från skogen till en äng, som Hafwisto boer kalla **Kifwinittuoja**, men Safwo boer **Kirckontienittu**. **Lechtenmäki** n:o 3 är en stensamling. **Perkiönkivipyki** n:o 4 säges likna et rösemärcke på et högt bärg med aflång sten wisande till **Sammalistonpohja wijk** och **Savijerwi** siö. **Winturinvihikifvi** n:o 5 skall wara en till form nästan rund sten 7 3/4 alnar i omkrets samt i högd 2 alnar liggande i östra branten af et ganska litet bärg wid stranden om **Safwijerwi** träsk.
Safwo boer medge råerne 1 och 5 men upgifwit för nris 2-4 ställe **Lapinraunio** n:o 6, som år **en stor samling af större och mindre stenar lagde lika som i en rundel på en liten bärgshälla. Multapänckinmäki** n:o 7 bestående af några kringströdde stenar. - Upsköts.

s. 1545 # 46 - Upsk. målet. Johan Tilsa från Safwo sökt del i **Radakessuo** äng. Afsade sig talan.

s. 1545v # 47 - Torpareenckan Helena Jacobsd:r från Holma gård uptedde et inbördes testamente mellan henne och och hennes numera afl. man g:la torp:n Carl Simonsson. Hans enda arfwinge: **syster** enckan Anna Simonsd:r lefwer, boende på samma torp som Helena.

s. 1546v # 48 - Nybygg:n Mats Jöransson Kallenautio pantat **Kropinoja äng** till innehafwaren af Autio h:n i Ruowesi Elias Törnqvist.

s. 1547v # 49 - Nybygg:n Mats Jöransson Kallenautio emot sin broder Jöran Aitua ang. någon twist om odlingar. Mats updragit 1769 ½ af Kallenautio till sin broder. Upsköts.

s. 1548v # 50 - Länsm:n Östlund föredrog, at då nybygg:n Jöran Aitua i maij tillika med wargierningskarlarne och bröderne Johan och Henrik Johansssöner, den förra från Pohja by i Ruowesi och den sednare från Hörtsänä

rusthåll, warit at hugga en swed för Jöran Aitua, som hans broder Mats Kallenautio ämnat till åker under sitt nybygge, så har Mats gåt gåt dit och därföre bannat dem och äfwen warit sinnad at slå sin broder Jöran, men i detsamma jar wargierningskarlen Johan **med et qwistigt trä slagit Mats, så at en qwist gåt ned wid halsen igenom axelen långt in åt bröstet**, hwaraf han genast nedfallit, hwarefter han blifwit flere resor slagen af Jöran, Henrik och Johan. Qwisten warit i såret 9 dygn och blifwit uttagen af torpareenckan Anna Andersd:r. Mats warit beswärad af en tärande och dödelig feber. Upsköts.

s. 1550v # 51 - Öfwer reserwekarlen Johan Jöransson från Pohja i Ruowesi klagade nybygg:n Mats Kallenautio för det Johan huggit en swed inwid **Kallenautio nybygge** på Orihwesi sidan af sokneråen samt bärgat **en äng Lackasuo**, som Mats gifwit sin torpare och Johan Jöranssons **fader**, numera afl. Jöran Andersson Mämmilä tillstånd at nyttja, medan han lefde. Johan swarade, at hans **moder** Anna Andersd:r ansökt hos landshöfdingen at få **Mämmilä torp** förwandlat till et krononybygge och at han huggit för sin moder.

s. 1551v # 52 - Upsk. målet mellan Johan Antila från Hoifwala och Thomas Pietilä från Hafwisto ang. betalning för en häst. Upsköts.

s. 1552 # 53 - Emedan nuwarande åboen på Pylkinautio h:n Henrik Johansson nu försäkrade sin **faderbroder** Mats Jöransson och hans **h:u** Elin Israelsd:r, hwilka förr innehaft Pylkinautio h:n, om en torplägenhet, förrättas syn.

s. 1552v # 54 - Med landshöfd:ns i Tawastehus utslag af 1.10.1778 bewiste b:n Henrik Pylkinautio, huruledes b.sonen Mickel Simonsson Seppälä från Hirfwijerwi erhållit landshöfd:ns i Åbo **immission** i Pylkinautio kr.h:n och huruledes Henrik warit föranlåten at twista därom hos cammarcollegiet, hwarest Henrik wunnit ½ af h:net. Fråga om ersättningar.

s. 1553v # 55 - Henrik Pylkinautio androg, at då Mickel Seppälä från Hirfwijerwi ifrån wåhren 1776 till skiördetiden warit immiterad i Pylkinautio h:n, har han söndrat 3 dörrar, tagit bort gångjärnen samt nyckeln.

s. 1554v # 56 - Upsk. målet ang. Jöran Aituas och Anna Mämmiläs angifne lägersmål och at länsm:n Östlund tagit af Erik Parpola brännewijn, som Jörans broder Mats Kallenautio tilwerckat, och annat. Upsköts.

s. 1556v # 57 - Pigan Sofia Jöransd:r emot b.h:un Anna Larsd:r Mattila från Orihwesi by ang. oqwäden. Förlikts.

s. 1557 # 58 - Twist om **Krapinoja äng** mellan Kallenautio och Aitua samt Hyrylä boer i Ruowesi upsköts.

s. 1557 # 59 - Upsk. målet. Då Bengtilä h:n i Rajalax, som b:n Mårten Mickelsson fått i besittning af sine **föräldrar** Mickel Bengtsson och Caisa Johansd:r emot lösen till sine syskon, wid wintertinget tredie resan blef upbudit, har Mickel Bengtssons **sonason** Mickel Markusson, nu tienande på Hållfast h:n i Wehmais by i Messuby sokn, om sine 20 år, sökt klandra Mårten Mickelssons åtkomst. Upsköts.

s. 1558 # 60 - Förliktes mellan Mickel Pylkinautio och Henrik Pylkinautio ang. ersättningar.

s. 1558 # 61 - B:n Johan Johansson Uotila från Orihwesi by klagade, at ehuru hans **swåger** Mats Mickelsson Karpi från Säynäjoki 1774 tillsagt Uotilas **h:u** Caisa Mickelsd:r hennes afl. **moders** Maria Matsd:rs kläder, så har Mats icke - -. Swarandens **h:u** Maria Jacobsd:r.

s. 1559 # 62 - Upsk. målet. Angår slagsmål mellan handelsm:n Johan Lauren från Åbo och b:n Samuel Erola från Orihwesi by.

s. 1559v # 63 - Tinget slöts.

Kangasalan syyskäräjät 1778 mf JK 1735

s. 1726 # 29 - Fortsättning till wintertingets 29 # ang. det testamente Lisa Johansd:rs afl. **man** Erik Henriksson Ruokonen säges hafwa giordt, desmedelst han tillsagt Erik Eriksson **besittningen af hela Ruokoses h:n**. B:n Anders Andersson Padustaipale, g:la b:n Johan Andersson Bertula från Sitama och landboen Mats Henriksson

från Sarkila torde intyga det samma som **sacellanen** i Eräjärfwi Hinric **Sundström**. Soldateh:un Anna Johansd:r är **syskonebarn** till Erik Eriksson Ruokonen. Upsköts.

s. 1746v # 43 - Qwinspersonen Sofia Thomed:r från Heikilä från Koifwuniemi i Orihwesi sokn klagade emot b:n Mats Matsson och sonen Erik Matsson Alanen från Gaudiala, at de angifwit, det Sofia snattat en Maria Jacobsd:r från Ylinen tillhörig **särck**, som skall hängt ute på en giärdesgård at torckas. Sofias **moder**? Brita Knutsd:r.
Drängen Johan Matsson från Heikilä berättade, at han sedt då Sofia Thomed:r tagit på sig den särck Maria Jacobsd:r sedermera funnit i Sofias bod. Sofia börjat utgiuta swordomar och frågat Mats Matsson Alanen, **om han wille grabbla henne såsom konors blygd, hwarå Sofia stuckit sin hand under kiortelen, känt på sin blygd och wist samt öfwertygat honom därom, at hon hade sin månadsrening**. Witnet sedt Sofia lägga **twå särckar i byket**. - Upsköts.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 17-.3.1778 mikrofilmi JK 1734

s 499 § 44 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** ifrån Teisko bewiste med 1775 års höstetings protocoll § 50, at **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärfwi** då twistadt med honom om en ängsmarck, men afstått den til Mats. Nu klagade Mats Andersson, at Anders Johansson företagit sig den osed, at uti **Sarkioja bäck**, som löper genom ängen emellan twå siöar och hwilken bäck mitt på är något bred, idka olofligt fiskande.
Swaranden förklarade, at han hördt marken tilhöra Leinola by, men som han rödjat ängen, så trodde han sig wara berättigad både till ängen och bäcken.
Käranden tryggade sig derwid, at Hyrylä boerne i Ruowesi s:n åtmistone hafwa nyttjo-rättigheten til den nu i twist warande ängen.
Belöts: I detta mål böra såwäl Leinola som Hyrylä boerne höras.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 1-.9.1778 mf JK 1735

s 879 § 10 - Fortsättning till höstetinget 1775. B:n Mats Frantzi och Thomas Frantzi kärade till **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjerfwi**, at swaranden åwärkat ena ändan af deras **Isolinnas** (= **Isokinnas**) på Leinola bys marck belägne äng. Synen förrättats 27.7.1778.
Parterne förliktes så, at swaranden framledes ej nyttjar ber. ängen.

s 879 § 11 - B:n Mats Eriksson Frantzi klagade, at **torparesonen** Anders Andersson **Pitkäjerwi** sidtsl. sommar bärgat 8 lispund hö å en kärandens måssäng, ingifwandes ett syneinstrument af 27.7.1778. Emellan **Ruopaisto och Kintanpeukalo råställen**, som skillja Leinola och Frantzi h:ns skog, 194 alnar irån rålinien å ett Frantzi h:n tillhörigt kärr har Anders Pitkäjerwi intagit Mats Frantzis gamla höhässia och därinwid bärgat hö till 8 lispund.

s 883 § 18 - **Torp:n** Johan Eriksson **Särkiniemi** ifrån Teisko capell kärade till **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** dersammastädes, för det han sidtsl. sommar låtit sin boskap simma öfwer **Suojärfwi träsk** och beta kärandens ohägnade kornland.
Swaranden sade, at marcken hörer Hyrylä by i Ruowesi s:n till. Oklart huruwida kornlandet ligger inom Ruowesi eller Teisko rå, hwarför rågången bör werkställas.

Oriveden talvikäräjät 28.1-.1779
VA Ylä-Satakunta KOa117 s. 118-, mikrofilmi JK 1736

s. 118v # 1 - Om **tingshusens reparerande** har behandlats wid höstetinget 1775. Då giorda föreningen har 25.3.1777 gillats hos landshöfdingeembetet i Tawastehus. I anseende därtill at **Kuorewesi och Eräjärwi capeller blifwit skilde från detta tingslag**. Förening om deltagande i kostnader och underhållning. **Eldstäderna och taket** komma **ånyo** at giöras.

s. 120 # 2 - Första **upbudet** för Henrik och Elias Sahrajerwi å ½ Sahrajerwi h:n. (Bröderne Henrik och Elias Erikssöner Sahrajerwi uptedde det bouptekningsinstrument, som efter deras afl. **moder** Kirstin Mårtensd:r förrättats. **Enklingen** Erik Eriksson updragit 2/3, som han äger i Erickilä h:n, åt des söner Henrik och Elias. Enär

äldsta sonen Henrik warit öfwer 12 år gift utan barn, skal hela h:net till Elias. **Döttrarne** Anna och Brita gifta. Mf JK 1310 s. 974)

s. 120 # 3 - Torp:n Erik Jöransson lämnade ett syneinstrument af 6.8.1778. Salo h:ns åboer Axel Jöransson från Salokunda och b:n Mats Melli äro sinnade at **anlägga 2 torp på Koskenalusta eller Pilomaa marck**, ½ mihl från Salokunda på östra sidan om **Jupa åhn** och innom **Jupa kantens samfäldt marck**, som för flere år sedan nyttiad til swedjefälle. Det ängställe blef undantagit, som för torp:n Johan Andersson under **Pilo torp** 1776 utsynts. Utsyntes ock **Pilonkorpi** skogängsland. Salo lämnade sin torplägenhet åt **sin h:os förra mans broder torp:n** Erik från Hållma gård.

s. 122 # 4 - Andra upbud för Mats Karpi å 1/3 i Karpi h:n i Säynäjoki.

s. 122 # 5 - Andra upbud för Simon Eriksson på ½ Pohjala h:n i Säynäjoki.

s. 122 # 6 - Upsk. målet. Academievicesecreteraren Henric Tålpo erhållit intekning för 6000 koppardaler uti Säynäjoki rusthåll. **Comm.landtm:n Johan Florin tilhandlat sig af baronen Carl Gustaf Mellin ½ af Säynäjoki** sk.rusthåll. Inteckningen dödades.

s. 122v # 7 - Unga rusth:n Johan Henriksson Jarla anmälte om skifte arfwingarne emellan efter hans för 20 år sedan afledne fader.

s. 123 # 8 - Oeconomiemål. (TMA: B. Johan Antilas fr. Pejlax broder har utom skall skutit tre räfwar och en warg.)

s. 123 # 9 - B:n Johan Neulanjemi Korri samt Erik Sikala och Mats Sipilä klagade, at walhioner sönderrifwa giärdesgården samt drifwa boskapen i bete uti deras samf. äng **Hullunjtu**. Förböds.

s. 124 # 10 - Oeconomiemål. (Taxor för gästgifwerier.)

s. 124 # 11 - Restransakning.

s. 124 # 12 - B:n Johan Kölli från Kåpsamo uptedde et synesinstrument af 16.10.1776. Synen hållits på **Koiwusensariko marck** på wästra sidan om Bertulas **Koiwunennjttu**. Utsynts och ett ställe öster om **Rihinjttu**.

s. 126v # 13 - B:n Johan Kölli föredrog, at b:n Henrik Maunula släpat gärdsell til sin **Rihinjttu** äng.

s. 127v # 14 - G:la b:n Mats Jöransson från Pylkinautio widgick, at han warit drucken och slagit sin **h:o** Elin Israelsd:r.

s. 128 # 15 - I sin **faders** Jöran Henriksson Yrjäläs från Sahrajärfwi närwaru uptedde b:n b:n Erik Jöransson upteckning och skifte, som Jöran och dess **h:o** Anna Eriksd:r låtit förrätta emellan deras barn. **Sönerne** Erik, Johan (wistande i Stockholm), Jöran, Abraham och Henrik, **dottren** Kirstins **man** b:n Henrik Eskola.

s. 129v # 16 - G:la b:n Mickel Bengtsson Bengtilä eller Rupisu från Rajalax och hans **h:o** Caisa Johansd:r hafwa 1776 updragit den hälft af Bengtilä h:n, som de 19.9.1954 til skatte löst, til deras **son** Mårten Mickelsson, hwilken därföre hade at erlägga i lösen til sin **broder** Bengt - -, til afl. **brodren** Markus Mickelssons barn - - samt **döttrarne** Regina, Sofia och Caisa - -. B:n Johan Antila från Peilax är **moderbrodrer** til afl. Mårten Mickelssons barn. Markus Mickelsson **son** Mickel icke ännu kommit till laga år.

s. 133 # 17 - Upsk. målet. Nybygg:n Mats **Kallenautio** blifwit slagen. Nybygg:n Jöran Eriksson **Lapojerfvi** berättade, at han hulpit Jöran **Aitua** ar hugga en swed wid landswägen. Sedt huru Mats Kallinautio **med yxa i ena hand och stång i den andra jagat efter Aitua**, hwilcken lupit undan åt swaranden Johan Jöransson Hörtsänä, som tagit ifrån marcken ett qwistigt träd och slagit åt Mats Kallinautio. Straxt därefter har witnet sedt Kallinautio ligga neder och Johan Jöransson slå Kallinautio med handen några gångor. Sedan Kallinautio stigit up, har han lupit hem, och då har Aitua sagt, at **det wore 7:de gången hans broder wist honom yxbettet.**

s. 137v # 18 - Förrättas syn på de ställen **landtm:n Johan Florin** med de andra Säynäjoki boer är sinnad at swedja.

s. 137v # 19 - B.sonen Elias Simonsson Siuro från Orihwesi by föredrog, huru det 12.1., då han med flere fahrit ifrån Säynäjoki til skogs at draga stockar åt landtm:n Johan Florin, händt, wid det b:n Johan Yrjälä från Napila **kört Elias förbi och giordt en swängning twärs öfwer wägen, at Yrjäläs sleda så stött til Eliases häst, at den med framfötterne blifwit liggande på Yrjäläs släda och släpat med bakfötterna**, hwarwid högra framfoten blifwit så skadd at den haltar. Jöran Yrjälä sade, at skadan härrört däraf, at Elias, i detsamma Yrjälä kört honom förbi, **slagit sin häst med ena tömmen och då har Eliases häst håppat i Yrjäläs släda**, hwarwid Yrjälä sielf warit i fahra.
Drängen Erik Andersson från Mattila h:n i Orihwesi by berättade, at då Yrjälä efteråt kommit **åkande i fyrsprång** til höger om wittnet och swängt sig framför Eliases häst twärs öfwer wägen, hwarwid Eliases häst, hwarmed Elias **kört i traf**, kommit med framfötterna at falla innom Yrjäläs släda och släpade ett långt stycke. - Upsköts.

s. 139v # 20 - Upsk. målet ang. nedrifna hägnader omkring Bertulas **Rihinittu** i Koppsamo by. Frågen äfwen om wägrätter öfwer ängen. Förrättas ny syn.

s. 142v # 21 - B:n Anders Bertula från Koppsamo androg, at han för flere år tilbaka börjat rödja en del af **Kytönkorpi kärr**. Afsk. **sold:n** Johan **Damfeldt**, som warit i byn 38 år, witnade. Upsköts.

s. 145 # 22 - Andra upbud för Johan Andersson Antila på Antila h:n i Peilax. (**Syster** Marja Andersd:r, **hennes man hofslagaren** Mickel **Wital**. **Syster** Elin Andersdr i Wehmais by i Messuby. **Syster** Anna Klemola i Järfwenpä. Mf JK 1310 s. 979.)

s. 145 # 23 - Upsk. målet. Simon och Henrik Kihlala fråntagit b.enckan Marja Matsd:r från Salokunda **Kypperänpohja äng**. Marja Matsd:r haft tilstånd af nyttia **Pajuoja och Kypperänpohja ängar**, såsom af Marja och hennes afl. man förra åboe å Kihlala.

s. 148 # 24 - B:n Abraham Sipilä från Pitkäjärfwi ingaf en syneskrift af 9.9.1778. Sipilä will upodla och rödja nya åkertäppor 1) **Rajawuorennjttu** åker, 2) **Kydönrannanmoisio** åkerstycke innom bohlåkeren, 3) **Lambisten åkertäppa**, 4) **Tanhuanpää åkertäppa**, 5) **Kaiwannan åkertäppa** bredewid hans **Isonjttu**, samt följande ängsrödningar 1) **Kartimenkorpi** kärr, 2) **Hepoloelon nyrödsell**.

s. 149v # 25 - Sedan **fältwäbelen** Clas Henric **Memsen** (innehafware af Siukola boställe) och hans grannar Mattila, Kontti, Uotila och Pafwola från Orihwesi by samt (Stor) och (Lill) Magnula från Pehula hördt talas, at **Wenehjoki åmynning blifwit stängd med näth**, så hafwa de om en natt, medan isen ännu legat i den nedanföre warande wjken, begifwit sig med båth utföre samma åå och funnit där **30 näth lagde twärs öfwer åen**. Desse näthen hafwa de tagit upp. Näthen tillhöra Wehkalax boer. Hänwisning till 1754 års hösteting.
Henrik Erolas från Wehkalax **son** Johan widgick, at hans fader lagt ut sina näth, men icke i åmynningen utan i fierden nedanföre, där ingen wassa mer wäxer.
Synen hållits 23.4.1778, huru långt Wehkalax boer få sträcka med sitt fiske öfwer **Wehkalax wjken, som och kallas Lewalax**. Upfördes afritning (tästä poissa), hwarå Wehkalax boerne upwiste ett ställe nederom Lewalax wjk lit A och sade at de ei wela sträcka högre up åt åmynningen med sitt fiske. Orihwesi boerne sade, at Wehkalax boerne ei borde få sträcka med fiske längre ifrån deras strand än ifrån **Matoniemi** litt C til **Wehkanjemi** litt D, oaktadt denne siö emellan Prästegården och Wehkalax är 1/8 mihl bred.
Torp:n Simon **Sängijärfwi** sade, at rätta åmynningen, då han tient på Prästegården, blifwit hållen å det med E på afritningen märckte stället och at Lewalax börjar därifrån och slöts til det stället, som är märckt med litt F emellan **Matonjemi** och **Laguxenkallio** litt G och C, bredden 294 alnar mätt med rep. Bredden mellan Prästegårdens och Erola **katsor** är 15 alnar.
Ingafs Åbo hofrätts dom af 2.9.1766, som gillar härads- och lagmansrätternes utslag, hwarmedelst Wehkalax boerne blifwit bibehållne wid ängsmarcken, som skall wara upland af en **Venehjoki ågren**, samt fått rättighet at ifrån **Werckonjemi** udd utföra til **Längelmäki siön** och uti **Lewelahti** wjk fiska til halfwa wattnet emot Prästegård
B.mågen Simon Eriksson Pohjala från Säynäjoki berättade, at om wåhren, då isen ännu legat i wiken nedanför **Matoniemi** och ett ställe **Lakonkallio**, sedt en mansperson färdas med båt ifrån Matonjemi udde til Lakonkallio och kasta ut näth ifrån den ena stranden til den andra och således äfwen öfwer **kungsådran**. - Upsköts.

s. 158 # 26 - Upsk. målet ang. rågång emellan Hafwisto och Sawo byar. **Storskiftet** börjat i Sawo by. Saken förwistes till ägodelningsrättens pröfwande.

s. 159 # 27 - Nämnden intygade, at sold.enckan Marja Kristersd:r från Onnistaipale icke allenast är **swagsynt**, utan ock helt och **hållit förlorat det ena ögat**.

s. 159v # 28 - **Sochnesmeden** Mats Thomasson från Salokunda ingaf ett torparecontract af 30.1. emellan honom och Salokunda boerne. Emot det socknesmeden Mats Thomeson genast efter afsk. **sold:n** Henric **Widfeldts** död får tilträda och i des lifstid bebruka sold:ns innehafde åkrar och ängar, dem han med wårt bifalla på wår samf. marck upgiordt. Dessa kommer icke at begripa **Ruokoton ängsrödning**, som är belägen på södra sidan om **Hapamäki bärg**. I stället för ränta förrättar smeden alt smide för oss.

s. 161 # 29 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto föredrog, at han för mer än 10 år sedan tilhandlat sig af nybygg:n Jöran Aitua en häst för 13 plåtar. Hade inte haft penningar utan gifwit honom **en noth, en kyrcksleda, en kärra och ett lispund linnegarn**.

s. 163v # 30 - **Socknemurmästaren** Henric **Pastell** från Woitila omtalte, at hans **h:os** Maria Thomaed:rs afl. **syster** Regina Thomaed:r testamenterat Maria **en rya**, men änn har hennes efterblefne **man** b:n Anders Mattila från Wehkalax icke gifwit henne denne rya. Regina hade haft om wintern en swår barnsbörd, hwarwid hon blifwit förlost med ett dödt flickebarn. Warit sedan siuk tils hon afled. Regina hade tidigare lofwat ryan, men senare icke nämnt. Regina har flere syskon. Upsköts.

s. 164v # 31 - Inh:n Anders Jöransson från Orihwesi by androg, at han och hans afl. **h:u** Marja Eriksd:r flere år tilbaka gifwit b:n Lars Pawolas flere än 10 år tilbaka afl. **moder** Anna Jöransd:r 7 cappar ärter.

s. 165v # 32 - Upsk. målet mellan Thomas Pietilä från Hafwisto och Johan Antila från Hoifwola om ett hästbyte.

s. 167 # 33 - Upsk. målet. Majoren **Silfwerswahns förra fru** Gertrud **Blum** emot majoren ang. fordring. Upsköts.

s. 167v # 34 - Drengen Markus Markusson från Sahrajärfwi uptedde et torparecontract af 4.12.1778, hwarmed han antagits **til torpare å Myllynsillantakusta marck**.

s. 168v # 35 - B:n Johan Nickilä från Pitkäjärfwi klagade, at nämndem:n Esaias Antila **plögt öfwer alla de råer, som äro i åkertegarne dem emellan**, hwarigenom Nickilä förlorat 4 cappors land. Antila bestred at han plögt öfwer rån, men at skada Antila har Nickilä lämnat brädden eller det, som warit närmast **råforarne**, obesått. Upsköts för syn.

s. 170v # 36 - Upsk. målet mellan Thomas Magnula och Lars Äjäis om kostnader öfwer utdrag ur jordeboken.

s. 171v # 37 - **Smedslärlingen** Anders Thomasson från Orihwesi by androg, at numera afl. **sold:n** Elias **Gröhnrot** i samma by tid efter annan fått låna af Anders penningar. Fordrade penningar af sold:ns **encka** Marja Elied:r.

s. 173v # 38 - Upsk. målet mellan nämndem:n Thomas Lillmagnula från Pehula och hans **broder** b.sonen Jöran Jöransson från Äijäis ang. lön.

s. 175 # 39 - Fortsättning till 33 #. Upsköts.

s. 180 # 40 - **Majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** emot under **Holma** gård lydande **torpare** Erik Johansson **Koukenpä för wijst olydna och tredsko**. Eriks **h:o** Anna Elied:r berättade, at Erik siuknat. Upsköts.

s. 181 # 41 - Pigan Sofia Eriksd:r från Längipohja by i Längelmä wil hafwa reda af b:n Henrik Henriksson Eskola från Hafwisto, såsom hennes förmyndare, på arfwet efter hennes afl. **föräldrar** b:n Erik Pietilä och Sofia Matsd:r. Sofias **skyldeman** b.sonen Henrik Jöransson Safwinjemi i Längelmä understödde henne. Henrik sade, at han twistat med Sofias **syster** Maria Eriksd:r och hennes numera afl. **man** Johan Johansson Pietilä om utbekommande af hennes arf. Upsköts.

s. 182 # 42 - Upsk. målet. Natucka h:ns åboen i Pitkäjärwi **wolenteuren** wid kongl armeens flottan Johan Thomasson **Flinck** warit **drucken i moderkyrckan**. Nämndem:n Gustaf Fabritius wittnade, **at då första psalmen efter syndabekännelsen söngs i kyrckan** 1.11.1778, har Flick kommit in i kyrckan och **gådt til länsman Östlund, som sittat i en af de öfwersta bänckarne i kyrckan**, men **sedan länsmannen med hufwudet winckat och därmed gifwit honom teckn, at han skulle gå bort**, har han gådt utur kyrckan igen. Witnet kan icke taga på sin ed, at Flinck war drucken. B:n Jöran Otila från Rajalax tillade, at Flinck anmodat Otila at kalla länsmannen ut ifrån kyrckan til tals med honom i **förstugan**, där han wille anhålla hos länsmannen, at den söndagen icke skulle lysas til auction öfwer hans för gälder i qwarstad satta egendom. Enär länsman på wittnets anmodan icke gådt ut, har Flinck kommit sielf in och trädt up til länsm:n i tancka at tala härom. Flinck blef fri.

s. 183v # 43 - Fortsättning till 39 #. Upsköts.

s. 184v # 44 - Hofrätten hemställdt mål.

s. 184v # 45 - Upsk. målet. Samuel Erola från Orihwesi by emot handelsm:n Johan Lauren från Åbo ang. slagsmål. Upsköts.

s. 185 # 46 - Upsk. målet. B.sonen Jöran Jöransson från Äijäis emot hans broder Thomas Lillmagnula från Pehula ang. drängelön. Förlikts.

s. 185v # 47 - Upteddes fångaförteckning.

Kangasalan talvikäräjät 1779 (Mf JK 1736)

s. 846v # 22 - Upsk. målet. B:n Thomas Pietilä från Hafwisto i Orihwesi warit på **resan till Birckala marcknaden** och för Räkiälä h:n i Kangasala bortfäldt 8 plåtar penningar. Fått höra, at penningarne blifwit igenfundne samt gifne åt b:n Johan Pickola i Kangasala. Pickola nekade, at han fått penningar. Anstånd.

s. 851v # 26 - Första upbudet på 1/5 i Liuxiala för liettenanten Carl Gustaf Carlqwist.

s. 852v # 27 - Fortsättning till 22 #. Pietilä kunde icke bewisa.

s. 862v # 34 - Upsk. målet emellan Sofia Thomaed:r från Heickilä h:n i Koifwuniemi i Orihwesi emot b:n Mats Matsson och han son Erik Alanen från Gaudiala ang. en särck. Sofia tienar nu såsom piga hos någon wid **regalebränneriet i Tammerfors**. Upsköts.

s. 876v # 43 - B:n Thomas Pietilä från Hafwisto i Orihwesi emot corporalen Carl Fredrik Lind ang. fordran. Upsköts.

Oriveden syyskäräjät 12-.11.1779
VA Ylä-Satakunta KOa118 s. 663-, mf JK 1737

s. 663v # 1 - Andra upbudet för bröderne Elias och Henrik Erikssöner på ½ Sahrajerfwi h:n. (MF JK 1310 s. 1069.)

s. 663v # 2 - Oeconomiemål. (Ang. fördelningen af fogderierne.)

s 663v § 3 - Oeconomimål. (Capell. Henrik Sundström fr. Eräjärvi anhöll, att hans skjutsningar för Suomasemas del skulle aflägsnas.)

s. 663v # 4 - Tredje upbudet för Simon Eriksson på ½ Pohjala h:n i Säynäjoki. (Enckan Maria Johansd:r från Säynäjoki är **dotter** til Simon Erikssons äldre **broder**. Maria Johansd:rs **måg torp:n** Henrik Jöransson **Sillanoja** lydande under Pohjala h:n. Simons **broder** Johan Eriksson. MF JK 1310 s. 1070.)

s. 883v # 5 - Tredje upbudet för Mats Mickelsson Karpila å 1/3 af Karpila h:n i Säynäjoki. **Brofogden Prockmans moder** Sofia Matsd:r är **syster** til Mats Mickelssons **moder**.

s. 663v # 6 - **Corporalen** Jöran **Odensberg** från Lydickälä skall **fångat en g:l biörn**, af hwars hud öronen nu blefwo afskurne. Tildömdes honom 1 1/3 riksdaler.

s. 664 # 7 - Upsk. målet. B:n Johan Nickilä från Pitkäjärfwi emot Esajas Antila, som plögt öfwer alla de råer, som äro i åkertegarne dem emellan.

s. 665v # 8 - Pigan Anna Israelsd:r från Kihlala och b.sonen Anders Jöransson från Salo h:n i Salokunda byalag tiltaltes för sammanlag med hwarandra. Anna framfödt ett piltebarn. Anders nekade och blef fri.

s. 666 # 9 - Hofrätten hemställdt mål. (Ang. arbetsfångar.)

s. 666 # 10 - Johan **Holmlund** från Holma gård ingaf 2 skrifter: Wid eftersinnandet af det myckna arbete, som erfordras til upodling på det stället af Holma gårds utmarck, som jag wid **Yrthijoki åå** utsynt til torpets anläggande af **reserwen** Johan **Holmlund** med sin **h:o** Kristina Eliaed:r - -. Holmlunds **mor** Maria.
Det stället wid Yrthijoki åå **torpare** under Holma gård Johan **Magnuckala** på min utmarck till äng rödja börjat, **Hassianma äng**. Henric Robert Silwerswahn.

s. 667v # 11 - **Torp:n** Erik Jöransson från Prestegården har **fångat utom skall en stor biörn, som ruttnat i gillret.**

s. 667v # 12 - B:n Anders Antila från Wehkalax har beskylt b:n Jacob Mickola i samma by at hafwa slagit ihiäl ett **swjn** för Antila. Antila sade, at en gris, som tillhördt honom, funnits död wid kärandens rija.

s. 668 # 13 - Första **upbudet för landtmätaren Johan Florin** på 1/8 i Ärrälä h:n i Woitila. (Simon Andersson försåldt till Florin ½ af 1/4 Ärrälä - - lemnar jag til ingeniören **Yröhjoki torp wid allmänna landswägen**, hwilket af **torp:n** Krister Johansson nu bebos, til at nyttja andel i **Woitila bys samfälte qwarn**, fiskewatn - -. MF JK 1310 s. 1072.)

s. 668v # 14 - B:n Simon Simonson Siukola från Onnistaipale emot **trumslag:n** Johan **Dahl** ang. en torplägenhet på byamålets samf. marck samt syn på ett kärr **Kippolankorpi**. Dahl har afstått sin sysslan til en annan men förwaltar andra häften af Heickilä boställe will få det utsynte torpet til krononybygge.

s. 669v # 15 - Rusth:n Johan Jarola blef förmyndare för Mats Tarckalas barn i Kockila. (För afl. b:n Mats Johansson Tarkalas omyndige barn **sonen** Mats och **döttrarne** Hedvig samt Helena förordnades deras **moderbroder** Johan Henriksson Jarola. Mf JK 1310 s. 1078.)

s. 669v # 16 - **Landboen** Anders Danielsson från Säynäjoki androg, at han haft sin hafwerland innom ärtlandet i en ängshage. I samma hage har **landboen** Henrik Henriksson haft tre hästar giordt honom skada. **Skomakaren** Johan Henriksson från Säynäjoki wittnade.

s. 671v # 17 - B:n Henrik Safwiniemi från Längellmä fordrade af inh:n Jacob Johansson från Hafwisto 5 plåtar.

s. 673 # 18 - Hos landshöfdingen har **probsten, doctor** Eric **Lencqwist** såsom kyrckio-herde i Orihwesi församling anmält, at flere eftertänckelige omständigheter förekomma ang. den **wådeld, som öfwergått denne sockns moderkyrcka om natten emot 2.9.1779**, hwilcka borde **utredas till winnande af lius i denne mörcka sak**. Lencqwist ingaf det protocoll, som wid kyrckostämningen 23.10. är hållit, hwaruti finnes en förteckning öfwer kyrckans egendom, bestående böcker, kyrcko- samt altareskrud och prydnad, communiontyg, begrafningstilbehör, klockor och annat, som wid det olyckeliga tillfället upbrunnit och bestiger sig til 21.738 koppardaler eller 1207 riksdaler. Församlingen är sinnad hos kongl. maijt **anhålla om collect**.
Lencqvist anmälte såsom besynnerligit wid denna brand, at det **wåkenhuset** åt söder, som legat i wädret och **warit 40 steg ifrån kyrckan**, enligt deras berättelse, som först blifwit elden warse, börjat brinna först, hwaraf, såwida **den natten icke warit något åskedunder eller liungeld**, doctoren will sluta, at någon handterat eld i wåkenhuset och enten af wåda eller upsåteligen bidragit til branden. De som först blifwit elden warse, sade han wara **wallherdarne** Erik Samuelsson och Henrik Jacobsson från Orihwesi by, hwilcka **warit ute den natten at liustra i Orihwesi siö när inwid kyrckan.**

Erik Samuelsson berättade, at han en tid på natten **liustrat bakom Orihsari holme** och Henrik Jacobsson **bakom en annan Wähä Orihsari kallad**, som hindrat dem at se kyrckan. Då de kommit därifrån, hafwa de blifwit warse, at **kyrcktaket war i brand**. Såsom Erik tyckt, har **elden warit närmare åt tornet än östra ändan**, men ingen eld har han sedt i kyrckan, som han förmente ock hafwa kunnat härröra däraf, at elden haft med sig mycken rök. De hafwa hastat sig genast til byen **at wäcka up folcket**, men då har **mäst hwar man warit i rörelse**. Enär han följt med de andre til kyrckan, har den warit öfweralt i brand och **stora klockan redan nedfallen**. Wåkenhuset åt söder har då ei ännu warit upbrunnit, men wäl af elden antändt på den sidan, som warit åt kyrckan. Erik förmälte, at han och Henrik gått at liustra utan at weta af hwarandra, förän de **träffats på en äng Wäliaro**. Hur Erik **fått eld på siön**, förmälte han först, at han **slagit up eld sielf**, men sedan, at han fått eld af Henrik, ehuru han och sielf **hade eldsföre med sig**.
Henrik Jacobsson berättade, at han hunnit til strand, har hela kyrckiotaket warit i låga och södra wåkenhustaket äfwen, ehuru wädret då icke legat djtåt.
Capellanen Salowius berättade, at då han, som är här **i byen närmast til kyrckan boende**, **om natten waknat af ett starckt susande**, har han **sedt elden på kyrckotaket och inne i kyrckan**, hwaraf han will sluta, at **någon måste där hafwa rökt toback eller annors handterat eld dagen förut, då målaren ifrån Åbo Johan Tilenn war där at måla**, wid hwilcket tilfälle de af socknens innewånare, som warit honom til biträde, och andre, som den dagen **färdats til marcknaden i Birckala** sockn, warit i kyrckan. Salowius har ei sedt eld i södra wåkenhuset wid sin ankomst til kyrckan annorstädes än den wägg, som warit åt kyrckan.
Lencqwist uptedde **målaren Telenns intygan** ang. Orihwesi kyrckas brand: 1.9.1779 höll jag på at arbeta **uppe i taket med fyra karlar**, af hwilcka jag **ei blef warse någon röka tobak**, äfwensom jag ei heller sielf rökte. Förrmiddagen gick flere, men eftermiddagen allenast några få af **marcknadsfolcket i kyrckan, men ingen såg jag bruka pipa**. Dörren på södra sidan hade jag hela dagen fastläst, förutan det at **lärgåssen** en enda gång gick där ut. Äfwensp stod dörren på wästra ändan, der arbetsfolcket ut och ingick, hela dagen fast, ehuru ei i lås, hwarföre ock jag, som **stod på ställningen under taket**, så mycket nogare gaf ackt på folcket, som ut och ingick, då jag hörde dörren knarcka. Sedan arbetet om qwällen war lycktadt, drögde jag med arbetskarlarne ännu någon tid i kyrckan, men blefwo ei warse någon rök, ehuru wi sågo ikring oss. Därpå gingo wi ut och jag läste dörren igen. Af alt detta kan jag sluta, at **elden ei har kunnat löskomma innom kyrckan**, men den owarsamhet kan jag ei förbigå at omröra, at **höö war upsatt i södra wåkenhuset, som stod där i flere dagar, och löf i tornet**. Orihwesi 8.9.1779. M. Joh. Telenn.
Såsom arbetare med målaren i kyrckan 1.9. warit b.sönerne Erik Pettersson Säppälä i Lasola och Thomas Mickelsson Alamickola samt drängarne Anders Jacobsson från Bertula h:n i Kockila samt Adam Adamsson från Oinasnjemi. De bestredo, at någon af dem rökt toback inuti eller utom kyrckan. Petter sedt, at i tornet warit hö.
Drängen Henrik Pettersson, som tient hos Salowius, sade, at elden warit lös midt uppå taket, då han den först såg, men sedan bredt sig ut i största hast långs med hela taket och har kyrckan inuti warit helt lius, ehuru wäggen åt norr utanpå ännu icke warit i låga. Då har södra wåkenhuset warit i full brand och mera brunnen än kyrckan. **Innom par timmar har alt warit upbrunnit.**
Lencqwist förmente, at branden börjat i wåkenhuset, men Salowius, at den börjat i kyrckan.

s. 678 # 19 - B:n Karl Rekola från Patjala by i Sahalax emot b:n Thomas Pietilä från Hafwisto ang. fordran.

s. 678v # 20 - **Sockneskrädd:n** Henrik Johansson från Pehula **fångat utom skall en stor biörn.**

s. 678v # 21 - Upsk. målet. B:n Johan Jöransson Heickilä från Napila by ingifwit ett instrument 30.9.1779 ang. **anläggande af ett torp för sin broder** Carl Jöransson. Torp:n Carl Jöransson upwiste **Wähäkoppelo boskapshwilan, Radakesuo, Koppelonojan-warsi, ett ställe bredewid Koppelonojanenyline (TMA:ssa Koppelonylinenojanne) bäck, ett ställe uti Korkijärfwi kärr, Perkiösuo, Muransuo kärr och morass, Pihtioja kärr**. Därefter syntes torplägenheter för Jacola och Yrjälä å norra sidan om **Koifwulax** wjk. Jacolas **broder sockneskrädd:n** Markus Jacobsson upodlat hela **Isosuo**, i **Halkilokonsuo**, **Perkiö** och **Mullisuo**, **Koppelonsuo**.

s. 681v # 22 - B:n Abraham Ylimickola från Kockila ingaf ett instrument af 21.5.1779. Är sinnad af **anlägga torp för sin broder** Jöran Thomasson å **Isonjemenlaja marck inwid Pitkäjärfwi** (TMA:ssa **Pätäjerfwi) siö**, ligger til **sold:n Kockströms** utsynte torpställe. Wid synen bl.a. b:n Mickel Matsson Alamickola. Upwistes följande ängställen: **Lajanisonsuo emellan 2 Patajärfwi (TMA:ssa Pätajärfwi) siöar, Mettäsiankorpi (**TMA:ssa **Metsäsiankorpi), Hongasuo och Kaackosuo.**

s. 683 # 23 - Hofrätten hemställdt mål. (TMA: Ett mord i Aitua)

s. 683 # 24 - Nämndeman **Fabrilius** är i dag **ledamot i ägodelningsrätten** i Orihwesi by.

s. 683 # 25 - Bönderne Tiainen, Laurila, Uotila, Siukola, Pulckila och Nåppa från Onnis-taipale androgo, at numera afsk. **trumslag:n** Johan **Dahl** låtit under sitta innehafde Heickilä trumslag.boställe utsyna torplägenhet på byns samf. marck. De motsatte sig anläggande af torp eller nybygge. Dahl tror, at innom byns rågång finnes ett ödesh:n. - Upsköts.

s. 686 # 26 - Upsk. målet ang. anläggande af torp för torp:n Mickel Simonsson från Hirfwijärfwi.

s. 686v # 27 - Tredje upbudet på Antila h:n i Peilax för Johan Antila. (**Syster** Anna Andersd:r samtyckt. Mf JK 1310 s. 1075.)

s. 686v # 28 - Upsk. målet. B:n Johan Kölli från Kopsamo emot Henrik Magnula och Anders Berttula för det de giordt hwar sin intaga på **Koivusensaricko marck**.

s. 688 # 29 - B.sonen Henrik Sawiniemi från Lengelme emot b:n Thomas Pietilä från Hafwisto ang. fordran, men Sawiniemi skadt sig med yxa i foten. - Upsköts.

s. 689v # 30 - B.sonen Johan Mickelsson Isoperhe från Koiwunjemi emot hans **broder** Gabriel Mickelsson Isoperhe ang. ½ i Isoperhe h:n. Upteckning efter afl. **fader** b:n Mickels Andersson 9.7.1777, Fadern **3 g:r gift**, aflat i **första giftet med Marja Simonsd:r sonen** Gabriel och **dottren** Marja (**gift med** inh:n Johan Johansson från Korre). **Sönerne** Anders, Thomas, Jöran, Grels och Johan samt **döttrarne** Helena (**gift med landboen** Josef Matsson i Allho by i Padasjoki) samt Marja (**gift med torp**:n Mats Matsson **Tammela** i Suomasema) äro födde i det 2. (bör wara 3:) **giftet med** Marja Jacobsd:r. Efter den 3. (bör wara 2.) hustron ei lefwa några arfwingar. Nämndem:n Esajas Antilas från Pitkäjärfwi afl. **syster** warit **gift med** Gabriel Mickelsson. Förordnas syn för at utreda, **om** hemmanet kan **klyfwas**.

s. 692 # 31 - B.sonen Jöran Jöransson från Yrjälä h:n i Sahrajärfwi ingaf en syneskrift af 21.11.1775 ang. den plan, som war belägen wid byns bohlåker **Nauriswerä jäntausta** kallad, hwilken Jöran för sin lifstid åstundar. Dess **broder** Erik Jöransson Yrjälä. Til äng upgafs **Järwentakunennåro, Kykysennärö (**TMA:ssa **Kyhkysennåro), Ojannjttunsuo, Koniaho, Karsinaho, Halkonjtunkurulato och Hackonjttu**.

s. 693 # 32 - Upsk. målet. B:n Anders Bertula från Koppsamo at Johan Kölli om wintern färdas igenom Bertulas **Rihinittu** äng.

s. 694v # 33 - B:n Anders Bertula från Koppsamo påstått sig hafwa rödjat på **Kytönkorpi** kärr, som Johan Kölli will sig tilägna.

s. 694v # 34 - Torparedrängen Erik Israelsson från **Simola** under Sarfwela h:n i Woitiala lydande **torp** klagade, at sedan han trolofwat sig med b.dottren Lisa Johansd:r från Magnula h:n i Koppsamo by, så har hon öfwergifwit honom och will nu träda i äcktenskap med **sold:n** Abraham **Kihl** från Hafwisto. Lisas **föräldrar** Johan Samuelsson och Marja Andersd:r bestredo sig hafwa twungit deras dotter til fästningen med Erik. Förliktes, at Lisa betalar ersättning til Erik.

s. 696 # 35 - Inh.karlen Karl Johansson från Kihlala h:n i Salokunda ingaf ett synesskrift af 9.10.1779. Bönderne Simon och Henrik Kihlala äro sinnade at anlägga torp för Karl på **Sarkaanmaa marck** 1/8 mihl från byen. Upwistes ängslägenheter: **Nokitausta skogsmarck, Nätkinsuo och Wähähirsikanganma.**

s. 697 # 36 - **Socknelinwäfw:n** Johan **Ahlman** från Prästegård har angifwit, at för honom ifrån fåhrhuset på Prestegården om nattetiden i julii **förkommit ett spanskt fåhr**, som han en wecka därefter funnit på **Koura torp i Yliskylä** och torparedottren Margareta Matsd:r sig tillägnadt, men Ahlman återtagit.
Margareta förklarade, at sedan **klockaren** Eric **Frosterus** först trolofwat henne, så har han i Julii hemtadt henne **spanska fåhret**, föregifwande at han **fådt det ifrån ett torp på Holma gård för det han siungit opp ett lik från det torpet**. Frosterus bestred, at han trolofwat Margareta eller gifwit henne något fåhr. Margareta wjste en **gullring med bokstäfwerne E, R och F uti, hwilcka hon sade anmärcka hans namn, der hon i stället för Frosterus kallade Rosterus**. Den ring sade hon sig hafwa fådt af Frosterus, då marcknaden i julii 1777 härstädes höls. Frosterus androg, at Margareta och hennes **fader torp:n** Mats Eriksson **Koura**, sedan fåhret blef

funnit på Koura torp, bragt ut ett rychte, som hade klockaren fördt dit samma fåhr. Detsamma hafwa de föregifwit, då härom af kyrckiorådet är undersökt.
Mats Eriksson sade, det han sielf sedt, då Frosterus hemtadt fåhret och burit det i en bod, där Margareta legat. Margareta sade, at **torp:n** Samuel Samuelsson **Kååko** hördt Frosteri egne utlåtelser om detta fråge. - Anstånd (se 56 #).

s. 700 # 37 - Ingafs ett syneinstrument af 21.5.1779. B:n Jöran Marttila från Kockila är sinnad at anlägga torp för sin **soldat** Johan **Kockström** å **Isonjemenlaja marck**, ½ mihl från byn på södra sidan om **Petäjärwi** träsk. B:enckan Helena Tarckalas **Tumburi ohägnade kärrängsfläck** är nära. Upwistes ängslägenheter: ½ **af Lajanisosuo, Salmenpieli ängsfläck på norra sidan om Petäjärfwi**, ett ställe å **Metsäsiankorpi** marck, **Kalliostenkorpi** äng, (TMA:ssa lisäksi: **Ritaahonkorpi**), **Mäkinjtunkorpi** äng och **Luttinennjttu**.

s. 701v # 38 - Hofrätten hemställdt.

s. 701v # 39 - Ingafs ett syneinstrument af 26.10.1779. Innehafwaren af Pylkinautio enst. h:n Henrik Johansson täncker anlägga torp til afsk. **sold:n** Henric **Hurtig** från Orihwesi by å **Nijttumäki marck nära til Sahra qwarn**. Ängslägenheter: **Kauraloelonkorpi**, det andra stället utan namn, och höslaget å **Teinihonganma**.

s. 702v # 40 - **Sergeanten** Johan **Sundström** emot b:n Johan Johansson Uotila och hans **h:u** Kaisa Mickelsd:r från Orihwesi by. Serg:n fordrade at wela, med hwad rätt de åbo Uotila h:n, hwilcket h:n serg:n på den grund will dem frånwinna, at det fordom warit hans **förfäder** tillhörigt. Utreddes at hemmanet är krono och at Kaisa erhållit **immission** i h:net.

s. 703v # 41 - B.sonen Johan Eriksson Pohjala h:n i Säynäjoki emot dess **broder** b:n Simon Eriksson ang. höbärgning å **Randanjtunsarensalmi äng**. Upsköts.

s. 705 # 42 - Upsk. målet. B.sonen Elias Simonsson från Siuro i Orihwesi by, numera **fiskare** på Prestegård, emot Johan Yrjälä från Napila ang. at Eliases häst blifwit haltande. Elias sade, **at hästen har brosk öfwer knäet och haltar**.

s. 706 # 43 - Jemte sin skyldeman b.sonen Henrik Jöransson Safwinjemi från Längellmä har pigan Sofia Eriksd:r från Lengipohja by fordrat af Henrik Eskola från Hafwisto såsom hennes förmyndare redo för arfwet efter hennes afl. **föräldrar** Erik Pietilä och Sofia Matsd:r.

s. 707 # 44 - B:n Mats Suckila androg, at då **skallfogden** Henric **Korp** i juni warit utsänd af länsman Östlund at boda **upskiuts** hit til Orihwesi by för **Ruowesi compagnie af Biörne-borgs regemente, som då tågade til regementsmötet wid Tawastehus**, och Korp mött honom på **landswägen wid Kockola** by, har Korp slagit honom med käpp, för det Corp tyckt, at han drögds för länge borta, ehuru skiutsen icke behöfdes här förän dagen efter.
Corp förklarade, at sedan här brustit hästar för det flere af dem, som warit kallade til skiuts, icke inställt sig i behörig tid, har länsm:n sändt ut skallfogden Corp och **brofogden Brockman** at skynda på de borta blefne. Och som Mats **Suckila** kommit gående ned för tåget ifrån Kåckola by åt landwägen, där hans häst stått, **swarat spotskt**, då Corp förehållit honom hans drögsmål och wikande i byar, så widgick Corp sig hafwa med en smal käpp slagit honom en gång öfwer axeln och dragit honom i håret. Intygades, at Corp slagit med käpp minst 12 gånger.
Länsman Östlund sade Orihwesi boerne wara sådane, dock icke alle, **at de icke kunna förmås til lydnad utan stryk.** Corp sitter 12 dagar **i fängelse wid watn och bröd**.

s. 710v # 45 - Förnyades framl**. öfwerstelieut:n** Gustaf **Silfwerswahns** numera afl. **äncka** Ewa Margareta **Charpentiers** inteckningar i Holma berustade säterje med de därtill hörande torp för de 3900 koppardaler eller 216 riksdaler, innehafware Henric Robert Silfwerswahn.

s. 711 # 46 - Till **vicekronolänsman** Hans Gustaw **Bergman** widgick **sergeanten** Johan **Sundström** sig wara skylldig 2 riksdaler.

s. 711 # 47 - B:n Johan Johansson Uotila från Orihwesi och hans **h:u** Kaisa Mickelsd:r emot hennes **broder** b:n Mats Mickelsson Karpila från Säynäjoki ang. Kaisas arfslott i Karpila sk.h:net. Kaisa updragit 1/3 af h:net till Mats, men icke fått betalning. Deras afl. **moder** Marja Mattsd:r dog 1772.

s. 713 # 48 - Upsk. målet ang. åwerkan på **Lappinsuo** äng. Käranden capell:n Salowius, swaranden Jöran Aitua. **Ägodelningsrätten** behandlar i nära framtiden rågången emellan Woitila och Salokunda byar. Upsköts.

s. 715 # 49 - Esajas Antila, Johan Natucka och Anders Hoifwala från Pitkäjärfwi emot pigan Marja Henriksd:r från Eskola h:n i Hafwisto för det hon skall gått i wall med Hafwisto bys boskap och låtit upbeta deras ängar. Boskapen gått i bete på Antilas **Wähälachti** (TMA:ssa **Witalachti) och** Hoifwolas **Kandonjttu ängar**. Marja sade, at om det någon gång händt, så har de warit hielpeherdarnes skuld, emedan hon icke kunde hålla hwart nöth, såsom orden lydde, i hornet.

s. 716v # 50 - Första upbudet för Mats Parpola på Parpola h:n i Orihwesi by. (Erik Eriksson Parpola och hans h:u Anna Andersd:r, barnlösa, updragit Parpola h:n til Mats Andersson och dess h:u Regina Eriksd:r såsom belöning för deras arbete under 20 år. Mf JK 1310 s. 1076.)

s. 716v # 51 - Hofrätten hemställdt mål.

s. 717 # 52 - B:sonen Johan Eriksson med sin **h:u** Anna Henriksd:r från Säynäjoki klagade, at hans **brodersson** b:sonen Simon Simonsson Pohjala på mångfalldigt sätt oqwädat dem och jagat efter Annas dotter med yxa i badstugan på Pohjala h:n. Simon bestred. Nämndeman Tilsa är **broder** till Anna Henriksd:r. - Upsköts.

s. 718 # 53 - Forts. till 41 # ang. åwerckan å **Randanjtunsaarensalmi** äng. Upsköts.

s. 718v # 54 - B.sonen Johan Eriksson från Säynäjoki emot sin **broder** b:n Simon Eriksson ang. rättigheten til ½ af Pohjala h:n, såsom warande deras afl. faders arfwejord, hwilket h:n Simon nu ensam besitter.

s. 719v # 55 - Syneskrift af 4.9.1779. B:n Anders Koifwisto från Suckila will anlägga ett torp til afsk. **sold:n** Johan Marcison **Rööt** (= Rör) på östra sidan om **Heinäsuo** kärr. Upwistes **Pajunojankorpi** ängsmarck och **Koiwistonjoki nijttu** samt äng å **Heinäsuo**.

s. 721v # 56 - Fortsättning till 36 #. **Torp:n** Samuel Samuelsson **Kako** witnade, at han icke hördt Margareta Mattsd:r och Frosterus wara i samtal sin emellan. Icke länge efter marcknaden i Orihwesi, då wittnet legat i ett lofft på Prästegården, har han hördt Margareta, hennes **syster** Kirstin och Kirstins **man fiskaren** Elias Simonsson tala sin emellan om Frosterus, at han förstört ansenlig hop penningar på marcknaden. Margareta utlåtit sig, at hon hade tagit penningarne af honom, om hon hade wetat det. Elias Simonsson frågat, huru hon kunde komma åt honom, hwartill hon swarat, at det skier ibland. - Anstånd (se 60 #).

s. 723 # 57 - Synen 2.11.1779. Säynäjoki byamän är sinnade at dels afswedja och dels upodla å deras utmarck. På Säynäjoki rusthåll instälte sig komm.**lantdtmät:n** Johan **Florin** ½ af Säynäjoki rusthåll, **styckjunkaren** Anders Johan **Sahlström** ½ af rusthållet samt bönderne Pohjala och Karpi.
Utwistes en lägenhet å **Hapalaxi skogsmarcken söder om Pukala sjö**, å **Hirfwikangas**, ett ställe på bägge sidor om bäcken emellan **Aichtia och Terwajärwi siöar** samt ömsesides om **Hanganwuollet**, på norra sidan om **Pukala siö wid Isonlahdenpohja wiik, wid Walkelaaxi wjk, inwid Musturi träsk, norom Pukala torp i Koiranlahdenmannärö, wid södra ändan af Koskue träsk**. Sedan beledsagades till **Isosuo** och ett annat kärr wid **Hirwikangas skogsmarck**.

s. 725 # 58 - Afsk. wärfda **sold:n och zigeunern** Henrik Kristoffersson **Lind** skall begått **hästtiufnader** i Orihwesi sockn såsom ock i Messuby, hwarföre han och hans h:o Katarina Henriksd:r blifwit **sänd til kronohächtet i Tawastehus**. Lind stulit för 2 år sedan af torp:n Markus Markusson från Sahrajärfwi och **sold:n** Salomon **Dam** från Koppsamo 2 hästar. Lind och hans h:o tillika med **17 andre zigeuner blifwit grepne i Wehkalax** by. Markus Markusson och Dam hade fått höra af några qwinnor, at Lind och en annan **zigeuner wandrat genom soknen och dragit sig åt Laukas sokn**. Markus och Dam har begifwit sig dit, men hafwa måst wända tilbaka, sedan deras skor gått sönder, och afhandlat med klockaren i Jyweskylä, at han skulle efterspana och återtaga deras hästar.
Inh:n Jöran Henriksson från Pylkinautio berättade, at 2 **tartarer** för tre år sedan legat en natt på Pylkinautio och tycker Jöran at Lind är en af dem. Upsköts.

s. 730 # 59 - Hofrätten hemställdt mål. (TMA: Optagits från Melli träsk ett flickebarn. Barnmord.

s. 730 # 60 - Fortsättning till 56 #. Upsköts.

s. 730v # 61 - Upsk. målet ang slagsmål emellan Jöran Aitua och wargierningskarlarne Johan och Henrik Jöranssöner. Båda parterne fick böter.

Kangasalan syyskäräjät 14-.12.1779

s. 896v # 3 - Andra upbudet för capitainen Carl Gustaf Carlqwist å 1/5 i Liuxiala säteries rusthåll jemte dess underlydande augmentsh:n och torp. Tillhandlat sig 2.2.1779 af baron Johan Gustaf Mellin (och Charlotta Juljana Klick). Mf JK 1310 s. 1111.

Ruoveden talvikäräjät 4-.2.1779 mf JK 1736

s 213 § 28 - Nybyggaren Mats Jöransson Kallenautio föredrog, at Autio h:ns innehafwaren Elias Törnqwist haft af honom en äng **Korpinoja** til nyttiande fyra års tid, hwarföre Kallenautio fordrar ersättning. Oklart om Korpinoja är belägen inom Oriwesi eller Ruowesi rågång.

s 214 § 29 - Bondemågen Henrik Johansson ingaf en sålydande afhandling:
Emedan och som **Sarkijerfwi eller Kärjenniemi utmarck**, hwilcket wij underskrefne sk.h:ns åboer i Wärinmaja by äga, är ifrån oss långt belägen i anseende dertil at få någon nytta däraf til husbehof; altså äro wij underskrefne hugade at anlägga ett torp på ben. marck, det Henrik Johansson **Josef Hyryläs måg** efter wår alles samtycke emottager at bygga och upodla både åker och äng til 10 års frihet, men sedan efter 10 års frihet betalar torparen Henrik 30 d:r k:rmt eller 1 2/3 riksdaler til underskrefne. Ruowesi 6.2.1779.
Mats Josefsson Hyrylä Johan Henriksson Hyrylä Jacob Grön, Jagtfogde.
Contractet will jag fullgiöra. Henrik Johansson, **Kerjenniemi Torp**.

Ruoveden syyskäräjät 1779

s 628 § 28 - **Serg:n Henric Korp**, såsom **skallfogde i Oriwesi** s:n, uptedde å egne och **brofogdens** i samma s:n Karl **Prockmans** wägnar landshöfdingens resol. af 17.6.1779 ang. districtsdelning efter nya länegretsar.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 3-.12.1779

s 893v § 86 - Upsk. målet. Mats och Thomas Frantsi emot **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärfwi** ifrån Tawastehus län för åwerkan å ena ändan af deras **Isokinnas** på Leinola bys marck belägen **äng**. - Upsköts.

Oriveden talvikäräjät 31.1.- 5.2.1780 i tingshusen.
VA Ylä-Satakunta KOa119 s. 101-, mikrofilmi JK 1738

Nämndemän: Johan Tilsa, Esaias Antila, Jonas Mattila, Gustaf Fabrilius, Thomas Lillmagnu, Thomas Konti och Jacob Ylinen.
Gudstiensten förrättades af capell:n Henric Sundström.

s. 101v # 1 - Tredie **upbudet** å Yrjälä h:n i Napila för Johan Matsson. (Johans **broder** torp:n Jöran Mattsson förekom ang. ½ af h:net. Mf JK 1310 s. 1130).

s. 101v # 2 - Brofogdes antagande i Orihwesi i den **afl. brofogden** Carl **Brockmans** ställe.

s. 101v # 3 - Andra **upbudet** å Parpola h:n i Orihwesi by för Mats Andersson. (G:l åboen Erik Eriksson och hans **h:u** Anna Andersd:r updsragit till deras sytningsman b:n Mats Andersson. JK 1310 s. 1130).

s. 102 # 4 - Andra **upbudet** å 1/8 i Ärrälä h:n för **landtmät:n Florin**. (½ af Simons Andersson 1/4, som han 1779 försålt Johan Florin. Simons **bröder** torparne Henrik Andersson Heickilä och Eljas Eskola wille klandra köpet. **Brodren** Erik Andersson äger 1/4 i h:net. Mf JK 1310 s. 1131).

s. 102 # 5 - Tredie **uppbudet** å Sahrajerwi h:n för Henrik och Eljas Erikssöner. (G:le b:n Erik Eriksson updragit till sina **söner** Henrik och Elias. **Döttrarne** Anna och Brita. Mf JK 1319 s. 1132).

s. 102 # 6 - B:n Mårten Larsson Lasonen från Lasola uptedde upteckn.instrument af 23.5.1779 efter des afl. **moder** Beata Johansd:r. Äldsta **sonen** Mårten, andra **sönerne** Johan och Thomas, **dottren** Maria.

s. 103 # 7 - Å **sockneskomak:n** Johan Jöransson **Rönsbergs** från Suomasema wägnar ingaf **skallfogden** Henric **Carp** Rönsbergs fullmagt 21.1.1760 å skomakarehandtwärcket med förmälan, at Rönsberg nu för sin ålder och swaga syn nödgas öfwergifwa sin syssla.

s. 103 # 8 - **Sämskmakarelärlingen** Henrik Johansson antogs til **sochnesämskmakare**.

s. 103v # 9 - **Smedslärlingen** Mats Jöransson antogs til **soknesmed**.

s. 103v # 10 - **Landbonden** Henrik Henriksson Kafwalas från Säynäjoki hästar hade upbedt 5 kappor hafra för **landbonden** Anders Danielsson i samma by. Torparesonen Johan Johansson från Prästegården utsade, at då han om hösten warit på wägen at biwista en **skallgång** och wikit in til Säynäjoki, har han sedt i skomakaren Jöran Henrikssons från Säynäjoki haga en röd och en grå häst, men ingen hafra, utan ärter i hässia.

s. 105 # 11 - Restransakning.

s. 105 # 12 - Pigan Maria Henriksd:r från Sawo hade angifwit Josef Pietilä, Mats Pietilä och Henrik Nickilä från Hafwisto för det de nyttiat **gåssar til wallgång**. Mats Pietilä sade, at hans egen **dotter** Regina gått i wall jemte Maria Henriksd:r för hans h:n, men han wet icke, om hans 10 års g:la **son** Emanuel om wåhren, då boskapen först släptes ut på bete, och äfwen på hösten, då marcken redan war frusen, någon gång kunnat wara de andre til hielp. Henrik Nickilä nekade, at hans 16 år g:l **son** Kristoffer gått i wall, men i stället hans 15 år g:la **dotter** Lisa. - Upsköts.

s. 106v # 13 - Mats Pietilä och Henrik Nickilä androgo, at inh:n Jacob Johansson från Hafwisto bärgat **säfwen och wassen i Kusjerfwi insiön** under deras åker.

s. 107 # 14 - Rusthåll:n Henrik Johansson Hörtsänä androg, at sedan han på Harju **marcknadsplats** förloradt en diläps stofåla, har han fått underrättelse, at denne fåla skulle finnas hos **torp:n** Johan Eriksson **Siti i Teisko** capell. Siti föregaf, at han köpt fålan på marcknaden af en okänd bonde. Afgiörande hör **till Birckala häradsrätt**.

s. 107v # 15 - **Torp:n** Johan **Siti** från Teisko emot **torp:n** Johan Olofsson **Mielaniemi** ang. skuld. **Torparena** Thomas Karlsson **Naiju** från Oriwesi och Mats Andersson **Kahilaniemi från Teisko** kan wittna. Upsköts.

s. 109 # 16 - **Torp:n** Johan Eriksson **Siti** från Teisko androg, at då hans **fader sold:n Mulberg** från Ruokois i Cangasala fört en fåla hem från Siti torp, den Johan påstod hafwa sig köpt på **marknaden i Harju**, har rusthållaresonen Johan Henriksson Hörtsänä sagt denne wara hans **fader** Henrik tilhörig. Förliktes.

s. 110 # 17 - Upsk. målet. **Socknelinwäfw:n** Johan **Ahlman** emot torp.dottren Margareta Johansd:r från **Koura torp** i Yliskylä och emot **klockaren** Eric **Frosterus** ang. ett Ahlman tilhörigt får, hwilcket Margareta föregifwit sig hafwa fått af Frosterus och **märckt genom at skära en del af det högra örat**. Frosterus bestred, at han gifwit Margareta något får.
Ahlman framhade wittnen. Emot pigan Maria Thomed:r från Säynäjoki anförde Margareta till jäf, at Maria i sommar gått i wall med Margaretas föräldrars boskap och får samt låtit 4 af kreaturen förkomma. Därtil lade Margareta, at Maria utbragt det ryckte, at Margareta fylt antalet med stulne får i stället för den **wargen rifwit**.
Pigan Anna Samuelsd:r från Prästegården intygade, at hon nästledit år gått i wall på Prästegård, och som ett får för Ahlman höbärgningstiden förkommit och Prästegården samt Säynäjoki och Yliskylä fåren ibland träffat gå på ett bete, så hafwa hon och **Ahlmans h:u** Maria Eriksd:r letat i dessa byar efter det förkomne fåret. Enär de en onsdagsqwäll kommit til Koura torp och af Margareta samt hennes **swågerska** Maria Markusd:r frågat, om där

wore något fremmant fåhr, hafwa de nekat. Men då witnet kört fåren ut ifrån fähuset, hafwa de funnit där Ahlmans **fåhr, hwars högra öra warit märckt** förut således, at ett stycke på sidan warit afklipt, men nu har samma öra til en del warit afskurit, dock så at någon del af det förra märcket ännu warit synligt. Då hafwa Margareta och hennes swågerska förundrat sig deröfwer, hwem som hade märckt det fåret, och bedt dem taga det bårt.
Pigan Maria Thomasd:r berättade, at Margareta en mårgon, då hon drifwit ut de öfrige fåhren ifrån Koura torp, äfwen haft i hopen **ett tyskt eller spanskt fåhr**, som Margareta sagt sig hafwa fått af bondedottren Lisa Larsd:r från Siuro h:n i Orihwesi by. Då har örat redan warit märckt men ännu blodigt. Margareta föreburit, at hon gifwit Lisa par fåhr, som **wargen rifwit ihiäl.**
Torp:n Henrik Henriksson **Sillanpä** berättade, at sedan Margareta redan warit för kyrckiorådet förhör för detta mål, har witnet hördt henne säga för witnets **h:u** Walborg Eriksd:r, at fåret tilhörde Ahlman.
Torp:ns h:u Walborg (Maria) Eriksd:r omtalte, at efter det Margareta warit för kyrckiorådet, har witnet frågat henne, huru de lupit med hennes sak, hwartil Margareta swarat, at det blefwe rättegång härom och at fåhret wore Ahlmans, ??? huru hon fått det af Frosterus. Därför at andra icke skulle få weta deraf, har hon föregifwit, at hon fått fåret af Lisa Siuro.
Margareta sade, at Frosterus, då han hemtadt fåret til henne, förbudit henne tala derom, **sägande hans syssla stå i fara**, om det blefwe witterligit, at han såsom en mans person nattetid bragt fåhret henne tilhanda.

s. 115 # 18 - Upsk. målet. **Skallfougden** Henric **Karpp** emot b:n Johan Erola från Orihwesi by ang. en **biörnhud**. Karp androg, at det wid en **skallgång sidstl. sommar på Suomasema rusthålls ägor** händt, at **en biörn, som innom warpet skjöts af trumslag:n Johan Dahl** men icke dödt deraf, **sluppit utur warpet**, sedan den där förut **bitit och sargat drengen** Thomas Johansson från Onnistaipale. Denne biörn har Karpp tillika med Johan Erola, **dragon** för Suomasema rusthåll Mats **Sundbeck** och drengen Pär Johan Henriksson, sedan näten redan warit uptagne, gått at efterleta, hwilken den **ock funnit wid en widebuske wid Pykeläjerfwi sjöstrand, där Erola återlåssat på honom skått**, hwarå Erola af samma biörn blifwit öfwerfallen, hwarefter Karpp gifwit den ett skått, bondesonen Karl Jöransson Heickilä från Napila, som och kommit dit, ett, dragon Sundbeck ett och b:n Anders Padustaipale ett skott. Omsider har Karl Jöransson **huggit spiutet i bröstet** och aldra sidst har **en hop poikar slagit biörnen med yxor**, så at den omsider måste dö. Sedan biörnen således war slagen, har sochnemännerne, som efter skedt rop samlats på stället, enhälligt kommit öfwerens derom, at Johan **Erola skulle få belingarne och skallfogden Karpp gallan, men kyrkan skinnet**. Sedan huden war aftagen, har Karpp fördt den hem til Padustaipale och spikadt den på stugwäggen. En dag då Karpp icke warit hemme, har Johan Erola kommit djt och tagit huden. Nu wille Karpp icke begiära annat än, at huden, som Erola såldt åt **ingenieuren** Nathanael **Lillius** eller ock des wärde måtte komma kyrckan til godo än då in til belingarne, emedan Erola öfwerträdt contractet, äfwensom Karpp will hålla gallan sochneboerne tilhanda.
Jöran Erola swarade, at det skott han gifwit biörnen dödade honom, och **som biörnen tilfogat honom 33 sår dels i wänstra hand, dels i hufwudet och dels i högra armen** och han warit siuk deraf i 6 weckor, så trodde han sig wara berättigad til huden. Skallfogden Karpp får behålla gallan.
Beslöts, at Erola får behålla huden och belingarne samt skallfogden gallan.

s. 117v # 19 - B.h:un Anna Jöransd:r från Pohjala h:n i Säynäjoki klagade, at hennes **swåger** torp:n Johan Henriksson wid resan ifrån gudstiensten kört henne ikull. Förliktes.

s. 118 # 20 - Mantalskrifningen sker nästa dag hos nämndeman Johan Mattila.

s. 118v # 21 - Hofrätten hemställdt. (TMA:ssa: Undersökning af ett dödsfall.)

s. 118v # 22 - Fortsättning till 17 # ang. målet Ahlman emot Margareta Matsd:r och **klockaren Frosterus**.
Torp:n Mats Eriksson **Kåura** (66 år g:l) från Yliskylä berättade, at han sedt Frosterus hemta åt hans dotter fåret. Antecknades, at **Frosterus** sidstl. sommar **blifwit gift med sin företrädares dotter Helena Coven**, utan at Margareta klandrat detta giftermål.
Utslag: Klockaren Frosterus förklarades fri för tiltal. Margareta fick böter tre gånger så mycket, som fåhret blifwit wärderadt til, som warit 40 daler, samt bör undergå en söndag uppenbar kyrckioplicht i kyrckan eller där den allmänna gudstiensten nu i brist af kyrcka förrättas. Orckar hon icke betala böterne, straffas hon efter stöldens wärde med ett par rijs, tre slag af paret.

s. 121 # 23 - **Torp:n** Jöran Grelsson **Mustalax** från Jarola har **utom skall fångat en biörnunge.**

s. 121v # 24 - Upsk. målet emot **zigeuren** och afsk. **sold:n** Henric **Lind**, som misstänks at hafwa stulit en häst af **torp:n** Markus Markusson och en af afsk. **sold**. Salomon **Dahl** från Kopsamo. Upsköts.

s. 124 # 25 - Af b:n Simon Eriksson Pohiala från Säynäjoki will hans **fadersbroders dotterdotters man torp:n** Henrik Henriksson **Sillanpä** i samma by å sin **h:us** Walborg Eriksd:rs wägnar infordra ½ Pohiala sk.h:n, som Simon Erikssons **fader** g:la b:n numera afl. Erik Filipsson 28.10.1760 til honom updragit emot lösen til sine syskon. Upteckningen 9.2.1769.
Hänwisning til 1763 års winterting: Henrik Henrikssons **swärmoder skrädd.enckan** Maria Johansd:r haft bördsrätt til ½ Pohiala h:n efter hennes **fader** Johan Filipsson. Tildömt Maria Johansson. Johan Filipssons **broder** Erik Filipsson.
Maria Johansd:r öfwerlemnat til Simon Erikssons ½ Pohiala. Erik Filipsson förmått henne at afstå denne hemmans hälft med wilckor det skulle hon til beboende undfå **Kolmikoura torpställe** å hemmanets ägor, uphäfwande - - til Marias nyttiande afstå de uti **Sysilax** warande hus och **Sysilahdenmoisio** åkertäppa samt **Pahansillanojannjttu**. - - Hennes **måg** Henrik Henriksson efter des swärmoders död. - Henrik Sillanpäs talan förkastades.

s. 127v # 26 - **Torp:n** Jöran Matsson från Napila klagade, at hans **broder** b:n Johan Matsson Yrjälä 15. i denne månad, sedan han först på isen nederför byn, där Jörans 13 år g:la **son** Mats wattnat Jöran Matssons häst, hårdragit och sparkat Mats Jöransson, föregifwande at Mats Jöransson wållat, det Yrjöläs hästar, som äfwen warit at wattnas och mött Mats Jöransson, wikit undan och tagit en annan wäg, åter på Jöran Matssons gård med trä slagit Jöran Matsson och tilfogat honom 6 blodsår och 5 blånader, utom det han bitit Johan i fingret och sårat honom. Johan Yrjölä bestred. Jöran Matsson warit ute wid sitt pörte och gifwit Yrjölä en **kindpust**.
Afsk. **sold**. Krister Johansson **Rid** från Napila berättade, at då Johan Yrjöläs hästar 15.1. warit uti at watnas, har hans **broderson** Mats Jöransson äfwen warit ute med sin **kälcka** - -.
Kristers **h:u** Maria Henriksd:r omtalte, at då hon 15.1. gått i sin lada at taga foder åt sin creatur, har hon sedt begge bröderne Jöran och Johan stå emot hwarandra wid Jörans torphus och hördt, huru Jöran frågat af Johan Yrjölä, som hade ett trä i handen, om han än wille slå honom och om **Jöran wore hans narr**. Och som Johan Yrjölä med trä slagit Jöran öfwer axeln, har Jöran stött honom omkull - -.

s. 132 # 28 - Mantalskrifningen i byen, hwarföre ingen rättegång förr middagen.

s. 132 # 29 - Upsk. målet mellan pigan Sofia Eriksd:r från Längipohia och Henrik Henriksson Eskola från Hafwisto ang. arf. Upsköts.

s. 134 # 30 - Upsk. målet mellan b:sonen Henrik Safwiniemi från Längelmäki och Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto ang. fordring. Upsköts.

s. 134v # 31 - Upsk. målet mellan Orihwesi och Pehula byamän emot Wehkalax boer ang. **Wenehjoki åmynnings stängande med näth**. **Matoniemi** ofwanför **Werkoniemi**. Hofrättens dom af 1766: Wehkalax boerne hafwa **rättighet at fiska til halfwa wattnet ifrån Werckoniemi til Längelmä siö**. - - ifrån Werckoniemi eller Matoniemi in til **Lakankallio**. Häradssyn 1764 mellan Prästegård och Wehkalax. **Lewelahti**.
Käranderne sade Matoniemi och Werckoniemi wara aldeles ett och samma ställe. Swaranderne: äro särskildte ställen. Oklart om Werckoniemi och Matoniemi äro ett och samma ställe, altså blifwer nödigt at Werckoniemi och Matoniemi udd blifwa jämte **Lewälachti** wjk på charta tecknade. Upsköts.

s. 138v # 32 - Torp:n Jöran Matsson från Napila påstod at af sin äldre broder b:n Johan Matsson Yrjölä få ½ af Yrjälä h:n, emedan Johan will tränga honom ifrån de ägor honom lofwats som sin arfslott. Utslag: Emedan Jöran redan 1764 afsagt sig rättigheten därtil, förkastades talan.

s. 140 # 33 - B.sonen Johan Eriksson från Säynäjoki påstod af sin **broder** b:n Simon Eriksson Pohiala at få i besittning 1/4 af Pohiala sk.h:n. Deras **syster** Maria och afl. **fader** Erik Filipsson. Upsköts.

s. 142v # 34 - Johan Eriksson emot Simon Eriksson Pohiala ang. bärgande af **Randanijtunsarensalmi** äng, som Johan redan i 18 år nyttiat.

s. 144v # 35 - B.sonen Bengt Mickelsson Bengtilä från Rajalax emot **sochneskrädd:n** Jöran Påhlsson från Pitkäjerfwi ang. en riksdaler.

s. 145v # 36 - Johan Yrjölä från Napila emot sin broder torp:n Jöran Matsson ang. 10 kappor råg.

s. 147 # 37 - Upsk. målet ang. fordringsmålet emellan **Blum och Silfwerswahn**. Flere witnen från Hauho. **Torp:n** Henrik Mickelsson **Netkensaari** från Holma gård berättade bl.a., at majorskan Blum fått ifrån Hålma en tunna strömming, ett lispund smör, en rulla tobak, 10 kappor bruna ärter, ett grått stoföl, ett år g:lt och en miölkande ko samt wid en hemresa från Hålma gård 4 eller 5 år sedan haft med sig 2 orökta swijnsidor. - Upsköts.

s. 151v # 38 - Bönderne Abraham Thomasson och Mickel Matsson Mickola från Kåckila ingaf en syneskrift af 27.10.1779 ang. til ängsrödning tienliga lägenheter. Abraham är sinnad at upodla: 1) På ömse sidor om **Walkiajoki bäck**, 2) **Sildastenojanma** marck, 3) under **Kuckokåski i boskapshwilan** ett ställe, 4) **Waiwanen suo** kärr. Mickel will upodla: 1) **Kerilonsuo** kärr. 2) **Wähähalkokorpi**. Ännu finnes **Sammallahdenpohia** kärr.

s. 153v # 39 - B:n Jöran Bertula angaf en syneskrift af 27.10.1779. Han är sinnad at för sin **swåger** Gustaf Gustafsson **anlägga ett torp söderom Walkiajoki bäck**. Ängslägenhet utmed **Heinäjoki bäck**, som är belägen emellan **Walkiajerfwi** och **Heinäjerfwi** träsk.

s. 155 # 40 - Ingafs af capitainen Gustaf Fredric Segerstedt til öfwersten Magnus Armfeldt gifwen berättelse: - - at raportera, at **dragonehästen för majoren** Henric Robert **Silfwerswahns rusthåll n:o 2 Hålma** gård af öfredels compagnie och Kongl. Maij:ts lifdragonenregemente än lefwer - -. - - begärte jag, at majoren Silfwerswahn skulle tiltalas för det han enligt compagniechefens raport **falskeligen föregifwit sin dragonehäst hafwa stört** och eij afsändt den til berörde års möte och munstring. Silfwerswahn swarade, at han haft ett sto til dragonehäst, som 1775 warit drägligt. Sedan hon omfödt fålet och då fålan eij warit äldre än tre dygn, så har majoren affärdat en af sine torpare **dermed til Kanganpä, hwarest munstringen det året höls**. - Upsköts.

s. 158v # 41 - Ägaren af Hålma gård Silfwerswahn androg, at skogen på gårdens **Yrhijoki utmarck** blifwit på flera ställen nedfäld. Begärte at få beså med råg.

s. 159 # 42 - Upsk. målet emellan b:n Simon Siukola från Onnistaipale och numera afsk. **trumslag:n** Johan **Dahl** ang. **Kippolankorpi** kärr, som Dahl utsynt för torp. Hans **måg, trumslag:n Samuel Kask** innehafwer den andra ½ af bostället. Förrättas syn.

s. 162 # 43 - Upsk. målet ang. b:n Johan Johanssons Uotilas **hustrus** Caisa Mickelsd:rs 1/3 af Karpila h:n. Delning 1774. Hennes **broder** Mats Karpila från Säynäjoki. Fråga om några kläder efter deras **moder** Maria Matsd:r.

s. 164 # 44 - Kr.b:n Anders Hoifwola från Pitkäjärfwi rödjat och bärgat ett kärr belägit innom ett Mickola h:n af gammalt underlagt och til det jordstycke **Perkijerfwenma**, som ligger i en negd, som byamännerne kalla **Peilahdenma**, derå hwart och ett h:n i byn skall hafwa sitt afskilde stycke. Mickola instämt Hoifwola. Swaranden medgaf, at **hwart h:n har sitt särskilta jorstycke i Peilahdenma**, men det nu ifrågawarande kärr sade han ligga innom den samfälte och än odelte marken. - Upsköts.

s. 166 # 45 - B:n Thomas Mickola från Pitkäjärfwi uptedde ett syneinstrument af 9.9.1778 ang. **Pendinwuorenkorpi**, som han med Mickel Heickilä nyttiat, samt ställen til **äng på Pendinwuori, Taskunnjtu, Ruokosuo och til åker Kydönrannanpeldo, Takaweräjä, Kortennjtunmoisio, Cannenmåisio (**TMA:ssa **Carinie(m)enmoisio) och Eronjttu**.

s. 167 # 46 - Afsk. **sold**. Mickel **Stålt** emot inh. Erik Andersson från Wehkalax ang. en åker. Upsköts.

s. 167 # 47 - Bönderne Mats Pulckila och Simon Tianen från Onnistaipale wela gemensamt bereda **Jokijerfwenkorpi** marck til äng, men **Kippola marck** särskilt. Mats Pulckila will upodla **Kaackolammin måsa** till äng.Förrättas syn.

s. 167v # 48 - Angår fångaskiutz.

s. 167v # 49 - B:n Johan Antila från Hoifwola skal **hafwa 2 enhägnade ängar Koifwunporras och Witalahdennjttu**. Förbud at beta.

Kangasalan talvikäräjät 15-.2.1780
mf JK 1738

s. 222v # 15 - B:n Johan Andersson Bertula från Sitama klagade, at hans granne Mickel Simonsson Laurila intagit en del af parternes samfälta kalfhaga til åker.

s. 223v # 16 - Mickel Laurila från Sitama klagade, at hans granne Johan Laurila upodlat sig åker parternes samfälta hästhaga, hwaruti deras tredje granne Sigfred Laurila äfwen har del.

Oriveden syyskäräjät 14-18.9.1780
VA Ylä-Satakunta KOa120 s. 1170-, mf JK1739

s. 1170v # 1 - Oeconomiae. (Capell. Henrik Sundström uptedde bouptekningsinstrumentet efter dess afl. hustru Margareta Hoffman.)

s. 1170v # 2 - Första **upbudet** å 1/4 af Suomasema rusthåll för **sokneadjuncten** Anders Johan **Salwenius**. (Utaf min **måg adjuncten** Anders Johan **Salwenius** har jag bekommit til at afbetala min **sons** Johan **Sundströms** återstående accordssumma til serg:n Ernest Israel Pfaler 2344 daler - - emot hwilken summa min måg nästa fardag får tilträda 1/4 af Suomasema rusthåll, doch Terjoki til skatte löste augmentsh:n undantagit, jemte **Kellosalmi** ena **torpet**, som nu bebos af Johan Pålsson. Suomasema 12.6.1780 Henric Sundström. **Sergeanten** Johan **Sundström** wille klandra detta köp. Mf JK 1310 s. 16).

s. 1170v # 3 - Tredie **upbudet** å Parpola h:n för Mats Andersson. (Thomas Andersson Konti gaf tilkänna, det Anna Andersd:r såsom **syster** til Konti är numera sinnad att rygga afhandlingen. Mf JK 1310 s. 16.)

s. 1170v # 4 - Tredie **upbudet** å 1/8 af Ärrälä h:n för Johan **Florin**. (**Torp:n** Krister Johansson **Yrejoki**, hwars underlydande ägor i synnerhet äro af säljaren til Florin uplåtne, will få ersättningen för arbete för torpet. Mf JK 1310.)

s. 1170v # 5 - Rusthåll:n Johan Henriksson Jarola ingaf en föreningsskrift 19.2.1780 ang. arfskifte efter afl. rusth:n Henrik Henriksson. Upteckning 25.6.1755. Den aflednes **ännckа** Maria Johansd:r förestår wärdskapet med sin **senare man** Mats Johansson, dock tilsammans med hennes **son** Johan Henriksson. **Sönerne** Henrik, Abraham och Anders Henrikssöner. Henrik har frihet at wid **Pohjanlahti** anlägga sig hemman, som utgör 1/3 af Jarola. Abraham får **anlägga torp å Lammi skogstragt**. Anders, som är mycket siuklig, får innehafwa 15 kappars åkerland. **Döttrarne** Helena (**gift med** Thomas Andersson Tarkola) och Hedvig (**gift med** Mats Mickelsson Yrkälä från Eräslax).

s. 1173 # 6 - Mats Pulkila och Simon Tjanen från Onnistaipale ingaf en syneskrift af 29.6.1780 ang. de skogstracter de äro sinnade at bereda til äng. Synen widtogs på **Jokijerfwenkorpi** marck och där 1) inwid och norr om **Jokijerwi en liten insjö**, 2) **Lewonkiponnijttu** äng, 3) **Kaakonlammin måssa**. Därefter upwiste Tianen dess enskilt tilhörige **Kiponnijttu** äng och **Perkonnijttu** gamla äng.

s. 1174v # 7-8 - Oeconomiae. Hemstält.

s. 1174v # 9 - Åbo håfrätts utslag 12.2.1780 ang. länsman Jacob Östlund och inh:n Mårten Jöransson från **Sillanpä torp** i Woitila, hwilka blifwit lagförde för det lösa karlen Zachris Hyry, då han jemte förra b:n och gästgifw:n Anders Gestilä skulle framföras til Sweaborg at undergå dit fästningsarbete, som dem för begångne brott är ådömdt, fått tilfälle hos länsman begifwa sig på flychten, utan at Hyry sedermera kunnat ertappas. Östlund fick warning.

s. 1175v # 10 - Hofrätten i Åbo har fäldt böter åt b:h:un Anna Matsd:r Bertula från Kockila och Jöran Aitua för det de åstadkommit, at sold.enkan Anna Thomasd:r blifwit berychtad för barnamord och dragen för rätta.

s. 1176 # 11 - Första **upbudet** på Noppari h:n för Pål Johansson Noppari. (B:n Pål Johansson Noppari bewiste, at hans än lefwande **fader** Johan Matsson och samtelige **systrar med deras män** bönderne Johan Johansson

Wilckilä, Mickel Johansson Erola samt Johan Andersson Ärrälä updragit til honom Noppari h:n emot det - -. Afl. **moder** Maria Thomasd:r. Swagsynte **broder** Mats. Mf JK 1310.)

s. 1176 # 12 - **Probsten doctor** Eric **Lencqwist** angifwit, at bönderne Johan Antila från Hoifwala, Anders Bertula från Kopsamo och Henrik Pylkinautio den första bödedagen **försummat den allmänna gudstiensten** i moderkyrckan och öfwerlastat sig med starcka drycker. Antila förklarade, at hans **h:u** Sofia Johansd:r fallit 4 dagar i barnssäng och siuk. Bertula sade, at han warit siuk. Pylkinautio berättade, at hans **h:u** Helena Larsd:r warit siuk. Alla bestredo at hafwa warit druckna. Nämns **Suonweräjänsu äng** i Hoifwala. Witnen **torp:n** Jöran Jöransson **Joentaka** och **torp:n** Stefan Matsson **Koppelojerwi** från Kopsamo.

s. 1179 # 13 - **Torp:n** Erik Johansson **Siti** från Teisko capelgiäld i Messuby sokn emot **torp:n** Jöran Olofsson **Miekanjemi** från Hörtsänä ang. pant. **Torp:n** Thomas Larsson **Nuja** från denna sokn och **torp:n** Mats Andersson **Kahilanjemi** från Teisko witnade.

s. 1181 # 14 - **Probsten Lencqwist** anmälte, at bönderne Antila, Bertula och Pylkinautio blifwit af kyrckiorådet fälde til 40 marks silfwermynts böter. (Se 12 #)

s. 1182v # 15 - **Probsten Lencqwist** androg, huruledes en myckenhet af åboer på **Jupakanten** med sitt husfolck och inhysingar warit **borta från biskopswisitationen** och huruledes Lencqwist hade at befordra dem til laga näpst. Probsten wille at de betala böter för den afbrända kyrckan.

s. 1184 # 16 - Hos landshöfdingen i Tawastehus har b:n Johan **Erola, som förestår giästgifweriet i Orihwesi by**, beswärat sig däröfwer, at nämndm:nn Jonas **Mattila idkar öhl- och brännawijns salu** Erola til förfång. I stället widgår Erola, at **fältwäbelen** Claes Henric **Memsen** har fått tilstånd långt förän Mattila at **få minutera kronobrännewijn**. Erola anhållit at Mattila, som swikeligen skaffat sig krogfrihet, kunde från slik handtering förbiudas. Langshöfdingen förklarat Mattilas tilstånd kraftlöst. Länsmannen återfått Mattilas **krogtaflan**, men icke fått Mattilas **tilståndsbref**. Upsköts.

s. 1186v # 17 - **Studiosen** Christian **Lemqwist** anmälte i närwaro af inh:n Thomas Johansson från Hafwisto, huruledes han blifwit i Säynäjoki by af Thomas bedragen på et hästbyte. Thomases häst warit bogfallen och haft söndriga hofwor samt warit närmare 30 år g:l. Hästen blifwit samma dag återbuden. Bytet uphäfdes.

s. 1188v # 18 - Rusth:n Mats Jarola emot **sergeanten** Johan **Sundström** ang. fordran.

s. 1188v # 19 - Torp:n Jöran Jöransson från Pylkinautio klagade, at b:n Henrik Johansson (½ Pylkinautio) intagit til hästhage en del af den åkerjord på **Ylima eller Niemenma** marck, som 1775 synts til åker under dess torp. - Anstånd.

s. 1190 # 20 - B:n Henrik Johansson Pylkinautio ingaf ett synebewis af 5.7.1780 ang. den marck, som han är sinnad at upodla til åker och äng. Utsyntes ett ställe för åker norr om Pylkinautios bohlåker samt för ängslägenhet **Låimankorpi** marck.

s. 1190v # 21 - Syneinstrument af 7.6.1780. Förra **soknesmeden** Mats Thomasson från Salokunda täncker upodla norr om dess **Lutunpohja torp** 2 åkerstycken. Besågs följande ängslägenheter 1) **Typäxenlewonalusta, 2) Tuominiemi äng, 3) å Hapamäen-alusta,** 4) inwid dess torp ett ställe, 5) å **Kammistonsuo (**TMA:ssa **Kannistonsuo) kärr, 6) å Jokitienwarsi, 7) Lutako äng**.

s. 1191v # 22 - B:n Simon Siukola från Onistaipale wil hafwa til äng **Kiponkorpi** kärr.

s. 1192 # 23 - B:ne Henrik Magnula och Johan Kölli från Kopsamo låtit 1777 utsyna hwar sitt torpställe. Motparterne godkänt synen. Twist om **Koppelonlepo boskapshwila.**

s. 1193 # 24 - Torp:n Krister Johansson ingaf i sin husbondes Anders Bertulas från Kopsamo närwaro en syneskrift af 6.6.1780. Bertula sinnad **at anlägga torp å et ställe norrom Koppelojerwi träsk**. Widare utsyntes til åkerupodling ställen å **Raiskoinaho** och öster om **Paskalammi** träsk samt til ängslägenheter 1) omkring **Paskalammi**, 2) på **Uninahonkorpi**, 3) å **Tynnyrinkorpi**, 4) **Ruokosuonkorpi**, 5) en del af **Heinäsuo**.

s. 1194v # 25 - **Torp:n** Stefan Mårtensson **Koppelojerwi** från Kopsamo ingaf syneinstrumentet af 22.8.1774 öfwer ägorne under Koppelojerwi torp, det han med bönderne Johan Johanssons och Jöran Johanssons från Lylyjerwi tilstånd besitter.

s. 1196 # 26 - B:n Henrik Johansson Magnulas från Kopsamo **broder och torp:n** Johan Johansson **Mäkipä** klagade, at b:n Johan Köllis **torpare** Erik Henriksson **Kellari** slagit och bärgat ett winterlass hö från **Wähäruokosuo** äng, belägen ofwan om **bron öfwer Koppelooja bäck**, som 1777 sades wara synt under Johans innehafwande torp. Upsköts.

s. 1197v # 27 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijerwi ingaf en syneskrift af 5.6.1780. Sinnad at upodla til åker och äng 1) ett ställe norr om **Hirwijerwi träsk Wirstantolpanala** (TMA: **-tolpanaho)**, 2) **Kakilasilänaho (**TMA:ssa **Kahilaselänaho)**, 3) å wästra ändan af hans bohlåker och en g:l äng **Luhtanmoisio**. Därå besågs **Isohuhdansuo**, **Mustansillankorpi**, å wästra ändan om **Sahra å** ifrån **Sahra bron** börjandes, öster om **Sikonittu** en ny rödsel.

s. 1199 # 28 - Syneskrift af 5.6.1780. B:n Jöran Mattila från Hirwijerwi är sinnad at **anlägga torp på Rangonaho marck**. Upwistes til ängslägenhet **Isowidannåro**. Torp:n Jöran Jöransson från Pylkinautio bewiste med 1771 års höstetings protokoll, at han utom annat förbehållit sig **Saramäen och Ahdenkorpi uprödning**.

s. 1200v # 29 - Upsk. målet emellan pigan Sofia Eriksd:r från Längipohja by i Längelmä emot des förmyndare b:n Henrik Eskola från Hafwisto ang. redo för hennes arf efter fader. Hennes **swåger** Johan Johansson Pietilä.

s. 1201v # 30 - Pitkäjerwi boerne emot b:n Henrik Nickilä från Hafwisto ang. åwerkan på **Riitanma** (TMA:ssa **Rutanma**) marck.

s. 1202 # 31 - Upsk. målet emellan b.sonen Henrik Sawinjerwi (=Sawinjemi) från Längelmä och Thomas Pietilä från Hafwisto ang. 306 daler.

s. 1204 # 32 - **Sold:n** Jacob **Id** från Säynäjoki androg, at ehuru hans rotebonde Simon Påhjala enligt contract af 1774, då Id blef städslad til soldat för roten n:o 122, hwaruti Påhjala deltager, tilsagt honom **en teg uti Lähdennittu** äng utöfwer de ägor den förra sold:n eller Ids företrädare haft, så har Påhjala icke låtit Id få denne teg. Ingafs syneinstrument af 19.7.1780. Utsyntes **Wehmanmoisio roteåker**. **Lahdennijtu** äng. **Lähdennittu**.
Torp:n Elias Olofsson från Säynäjoki berättade, at den tid **corpor:n Lind** stå̊t som wolontair wid rotan 122 har han bärgat hö från östra ändan af roteåkren intil giärdesgården.
Inh:n Anders Thomasson från Säynäjoki sade, at han såsom dagekarl bärgat hö åt tre soldater omkring Wehmanmoisio roteåker.

s. 1208v # 33 - B:n Mats Andersson Isorotiala från Hoiwala ingaf ett syneinstrument af 7.6.1780 ang. at han tänker **anlägga ett torp** med 10 års frihet för **landbondesonen** Johan Henriksson **å Kiukansia marck**, 1/4 mihl från Salokunda. Ängsmarck på **Kiukanhankorpi** (TMA:ssa **Kiukansiankorpi**) marck. Än utsyntes ängslägenheter 1) å öfra ändan om **Hirsi-kanganoja bäck**, 2) Isorotialas andel af **Nätkinsuo** kärr och 3) uti **Heinäsuo** kärr.
Salokunda byamännerne lofwade anlägga ett torp i så måtto, at Axel Salo anlägger å **Pypoxenmäenalusta** marck, Mårten Mickola å **Läpikäytäwä** eller **Korkestenmaa** marck, Johan Antila å **Åjantaustanmaa** marck, Simon och Henrik Kihlala å **Witalahdenmaa** marck, Anders och Mats Koifwisto å **Lambankorwen eller Rihenahonma** marck och Mats Wähärotiala å **KeldinKoskinen (**TMA:ssa **Keldinkeskinen) marck**.
Nämndeman Mattila är **syskonebarn** i skyldskap med Mats Isorotialas **hustru**. Nämndeman Ylinens från Borgerla **hustru** är Henrik Kihlalas **h:us modersyster**.

s. 1210v # 34 - Upsk. målet ang. **Wenehjoki åmynnings stängande med nät**. Förlikts så, at swaranderne från Wehkalax betalt til käranderne 6 riksdaler och försäkrat at icke framdeles stänga det i twist wordne stället.

s. 1211 # 35 - Upsk. målet ang. höbärgning å **Randanijtun saren salmi ängen** samt ett g:lt fähus i Säynäjoki by.

s. 1212v # 36 - Upsk. målet ang. bl.a. åwerkan å **Randanijttunsarensalmi** äng.

s. 1215 # 37 - Inh.hustrun Walborg Eriksd:r från **Aitua nybygge** har utan skäl angifwit torpareenkan Anna Andersd:r från **Memmila** för det hon 8.11.1776 med förgift af daga tagit sin **man torp:n** Jöran Andersson. Håfrätten fält Walborg för ohemula angifwelse til 40 silfwerdaler samt pålagt henne giöra Anna inför rätta offentlig afbön. Denne afbön giorde nu Walborg såsom den henne förestafwades.

s. 1215 # 38 - Oeconomiae.

s. 1215v # 39 - Angifwits, at åboen på Natucka h:n i Pitkäjerwi by Johan Thomasson **Flinck**, som är **wolontair** wid armens flottas siöartellerie, och b:n Johan Antila från Hoifwala om en natt warit druckne på **Erola giästgifwaregård** i Orihwesi by och där slagits.
Sold:n Anders **Sahlstedt** från Pitkäjerwi berättade, at swaranderne warit druckne i Erola h:ns stufwa, där Antila, som fordrat af Flinck 6 cappar säd, **kallat honom swältinge och sagt åt honom tre resor hut** och fattat honom i bröstet samt dragit honom ut i förstugan.

s. 1217 # 40 - Upsk. mål mellan majorskan **Blum** och maj:n **Silfwerswahn** om fordring.

s. 1219 # 41 - På begiäran af b:n Josef Pietilä från Hafwisto förböds medelst swedjehyggen och löfbrott åwercka skogen hemmans boerne til skada.

s. 1219v # 42 - Upsk. målet ang. b:n Johan Uotilas från Orihwesi by afl. **swärmoders** Maria Matsd:rs kläder.

s. 1221 # 43 - Upsk. målet ang. någon intaga, som b:n Henrik Pylkinautio giort torp:n Jöran Jöransson til förfång. Förlikts.

s. 1222 # 44 - B:n Henrik Johansson Pylkinautio fordrade af sin **torpare och faderbroder** Jöran Jöransson **Joensu** ränta för de ägor han under torpet nyttjar. Jörans **stiufbroder** Mats Jöransson före innehaft ½ af Pylkinautio. Nämns **Jokihara äng**.

s. 1223 # 45 - Fortsättning till 15 #. **Prosten Lencqwist** klagat at flere warit borta från **biskopswisitationen**. **Klockaren och kyrckiowärden Frosterus** erhindrade, at äfwen de, som bo längre härifrån än Hulipas, biwistadt biskopswisitation. Upsköts.

s. 1224v # 46 - B:n Erik Yrjälä från Sahrajerwi ingaf en syneskrift af 17.10.1778 ang. ägor han will rödja til åker och äng. 1) **Låkasillankorpi** nyrödsel, 2) **Jerwenpä kärr**.

s. 1225v # 47 - Nybyggaren Jöran Aitua har af håfrätten pålagts at giöra sold.enkan Anna Thomasd:r från Kockila offentelig afbön, men Aitua håller sig undan.

s. 1226 # 48 - Upsk. målet ang. handelsm:n Johan Lauren från Åbo, som slagit b:n Samuel Erola. Upsköts.

s. 1226 # 49 - Upsk. målet. Uplästes landsfiscalen Ahlmans skrift ang. majoren Henric Robert **Silfwerswahns dragonehäst** för Holma berustade säterje. Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 14-.12.1780
VA Ylä-Satakunta KOa120 s. 2243-, mf JK 1740

s. 2245 # 4 - **Torp:n** Johan Eriksson **Site** från Teisko kapelgiäld androg, at b.sonen Anders Eriksson Ruokonen **ifrån postcontoiret** härstädes (på Sorola gård) **emottagit ett bref** för tre weckor sedan, som Johans **fader sold:n Mulberg**, som är **utcommenderad till Sweaborg**, därifrån till sin **hustru** eller kärandens **moder** Anna Johansd:r skrifwit. Detta bref har Anders åt Johan icke utlemnat.
Anders widgick, at då han tre weckor sedan gått i något ärende til **påstmästaren Legerman**, har denne sagt, at det wore ett bref hos **postbonden** Thomas Tarpila till hans **syster** Anna Eriksd:r, samt anmodat honom at taga det, hwarå Anders gått till Thomas Tarpila, hwilken gifwit honom brefwet wid hemresan. Så har Anders wikit intill **wicehäradshöfd:n** Emanuel **Lilius** och wist honom brefwet med utlåtelse, at det wore till hans syster, hwarå Lilius frågat, om han skulle öpna brefwet samt des innehåll för honom läsa. Sedan Anders jakat, har Lilius brutit up brefwet och sedan han däri något läst, gifwit det Anders åter med utlåtelse, at det icke wore till hans syster, utan till en soldateh:u Anna Johansd:r från Ruokonen, till hwilken han sagt at swaranden detsamma lämna

skulle. Strax efter hemkomsten hat Anders gifwit brefwet åt en af Johan **Sitis systrar** Beata med anmodan at gifwa det sin moder. Efter några dagars förlopp hafwa de återsändt brefwet till Anders, och som han då icke warit hemma, har han ei wetat, at brefwet åter blifwit hemtat, innan han först kårt för tinget derom blifwit underrättad. Budit här wid tinget käranden brefwet.
Rätten förkastade Johan Sitis anspråk, enär brefwets rätte ägare är hans moder.

s. 2322 # 52 - B:n Mickel Simonsson Laurila från Sitama klagade, at hans granne och **broderson** b:n Sigfred Jöransson Laurila sidstledne wåhr i början af **fisklektstiden**, då Mickel **fångat wid pass 20 braxer** och kommit med dem till strand, äfwen kommit djt och med trä slagit honom i hufwudet, så at Mickel fallit ned på marken i dån, hwarå Sigfred tagit äfwen honom ifrån hela hans fänge. Sigfreds **moder** Brita Hansd:r sedt derå utan at bannas eller aga sin son därföre. Sigfred och Anna bestredo den angifne handeln.
Anders Bertula från Sitama berättade, at det före **warit öfwerenskommit och wanligt i Sitama by, at braxenfänget warit gemensamt och blifwit delt samtelige grannar emellan**, men Mickel Laurila har uphäfwit detta bruk för några år sedan. Wid det han en dag om wåhren **kommit med sin ekstock til strand**, har ock wittnet träffat Sigfred Laurila wid strand, hwilket påstått, att **de braxnar käranden fått skulle efter gammal wana delas**. I Mickel Laurilas ekstock har hans son ock warit med **en kofling i hand**, den han tagit ifrån fadern, hwarmed han lofwat slå Sigfred Laurila, som tagit köflingen ifrån Johans hand och slagit Mickel därmed en gång i hufwudet samt sluteligen stött honom därmed för bröstet och tagit 4 braxnar samt gåt därmed sin wäg. Johan Mickelsson har tagit ett gärdsleträ och welat därmed förfölja och slå Johan, men har på witnets afrådande afstått därmed.
Sigfred tilstod nu at hafwa slagit Mickel, medan Anders Bertula **dragit hofwen, som fiskarne warit uti, utur ekstocken på ängen**, hwarefter Bertula sielf gifwit Sigfred 4 fiskar dem Sigfred burit hem, och sielf har Bertula äfwen tagit så många, men Mickel har fått behålla wäl några ock tiugu braxnar. Bertula bestred detta alt.
Utslag: Eftersom Bertula warit brottslig, wärker hans witnesmål icke. Sigfred fick böter och pålades gifwa braxnar käranden åter.

På häradsrättens wägnar: And. Aimelaeus.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 21-.2.1780

s 264 § 16 - Sedan rusth:n Henrik Johansson Hörtsänä ifrån Orihwesi s:n wid sidsthållen Harju marcknad förlorat ett diläps stoföhl och fått underrättelse, at denne fåle skulle finnas hos **torp:n** Johan Eriksson **Siti** ifrån Teisko capellg. och Messuby s:n, så har Hörtsänä låtit Johan instämma.
Swaranden bestred sig hafwa stulit fålen och påstod, at Hörtsänä warit wid marcknaden drucken.
Hörtsänäs **dragon** Henrik **Seger** berättade, at enär han warit med käranden hos swaranden at återbegära fålen, har Johan sagt sig hafwa kiöpt densamme af en bonde i Ilmola by och Hauho s:n för 16 skilling. Henrik Hörtsänä har dårå frågat swaranden, hurudan stierna fålen hade, då han först wist och märckt på sin handteknet, men enär käranden sagt, at det wore hans fåle, om teknet wore sådant, så har swaranden åter sagt, at den hade skuten stierna. Witnet wet för wisso af grimmen, som käranden sielf giordt, at fålen tilhörer Henrik Hörtsänä.
Drängen Thomas Eriksson, tienande hos rusth:n Sigfrid Henriksson Hörtsänä, berättade, at han sedt, då **swarandens fader sold:n Mullberg** bragt fålen hem til sig från Siti torp, at den warit til utseende med sin stierna lik kärandens fåle.
B:n Henrik Andersson Antila ifrån Wehkalax berättade, at då han med Mats Uotila ifrån Lydickälä samt Pål Nåppari och Thomas Magnu ifrån Pehula rest ifrån marcknadsplatsen, har kärandens sto med sadel och kappsäck samt fåle blifwit på marcknadsplatsen qwar. Wid framkomsten til Frantsila i Kangasala s:n har witnet träffat swaranden Johan Siti och b.sonen Johan Konti ifrån Orihwesi by, då den förstnemnde haft en fåle med sig. Käranden warit på marcknaden öfwerlastad af drycker.
Utslag: Emedan swaranden Johan Eriksson Siti icke kunnat wisa sin fångesman til den omtwistade fålen, ty bör han med ed swära, at han icke stulit utan kiöpt fålen. Efter aflagd ed blef swaranden fri från Hörtsänäs talan.

Pirkkalan ja Messukylän syyskäräjät 1-.12.1780

s 2094v § 20 - **Fältwäbelen och kronolänsman Johan Roth** - -.

s 2230v § 127 - Upsk. målet. Bönderne Mats och Thomas Frantsi emot **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjerfwi och hans son** Anders Andersson ifrån Teisko capellg. ang. at emot förlikning af 1778 bärgat höö af deras **Isokinnas äng**.
Torp:n Mats Andersson **Kahilaniemi** berättade, at han med nemndemannen Nalli funnit, at spåren till och ifrån ängen ledt til Pitkäjerfwi torp. Wid ankomsten till Pitkäjärfwi hafwa de icke träffat Anders Johansson men hans son Anders hemma, som bekände sig hafwa fört därifrån mera än een hässia. - Upsköts.

Oriveden talvikäräjät 22-25.1.1781
VA Ylä-Satakunta KOa121 s. 39-, mf JK 1740

s. 39v # 1 - Oeconomiemål.

s. 39v # 2 - Tjenstepigan Maria Jöransd:r från Orihvesi by låtit lägra sig, hwaraf hon framfödt et oächta piltebarn. Hennes angifne **lägrare** b.sonen Gustaf Thomasson Konti.
Drengen Erik Andersson från Mattila berättade, at han om en natt wid midnattstiden kommit till Konti h:n i afsicht at gå in i den boda, där Maria och Gustaf med sine yngre bröder plägat ligga. Wid ankomsten till bodan har witnet, som erfarit, at nycklen från boddörren warit borta, slagit på dörren samt begiärt få slippa in, utan at någon swarat eller öppnat dörren, hwarföre witnet, som hört något knakande i bodan, lika som något hade gåt på gålfwet, tagit sin egen bodnyckel och med den efter försök fått dörren upp. Wittnet gåt först till **den släda, där Maria plägat ligga**, at känna åt, om hon wore där, och funnit henne där liggande, därpå wittnet gått till Gustafs säng och funnit honom där ensam. Emedan de warit likasom insomnade, har witnet gåt bort från bodan. En annan gång om wintern har witnet sedt Maria och Gustaf **liggande på pörtbäncken med hufwuden mot hwarandra**. Då har **i pörtet äfwen legat samtelige gårdsfolket.**
Gustaf bör med ed sig wärja, om han kan. Efter stilla öfwerläggning med sin fader widgick Gustaf icke sitt brott men wille icke aflägga wärjemålseden, ty dömdes han skyldig.

s. 43 # 3 - (Andra upbudet för **adj:n Salwenius** på 1/4 i Suomasema rusthåll. Afhandling mellan **capell:n** Henric **Sundström** och des **måg sokneadj:n** Anders Johan **Salwenius** 12.6.1780 för 2300 koppardaler, som Sundström för sin **sons** Johan **Sundströms** återstående accordsumma til serg:n Ernst Israel Pfaler borde utbetala. Lånt af b:n Mickel Möhkölä från Taustiala i Sahalax. Serg:n Johan Sundström stämt des fader och swåger at swara, med hwad rättighet köpet händt. Mf JK 1310)

s. 43 # 4 - **Sergeanten** Johan **Sundström** wille weta, med hwad rätt hans **fader capell:n** Henric **Sundström** försålt 1/4 af Suomasema sk.rusthåll åt sin **måg sokneadjuncten** Anders Johan **Salvenius** samt med hwad rätt Salvenius den af sin swärfader sig tillhandlat.
Capell:n Sundström bewiste med efter hans afl. fru författade bouptecknigen af 21.10.1779, at han för sin sons sergeanten Sundströms accord till corporal wid Kongl. lifsdragone-regemente warit twungen utsätta sig 328 riksdaler och derföre warit wid hotelse af execution twungen at sälja en del af rusthållet, det han häldre unnade sin dotter och måg än åt någon oskyld. Capellanen har under ächtenskapet med sin numera afl. fru kiöpt Suomasema rusthåll till skatte. (**Skattebref** 22.6.**1767**.) - Anstånd till i morgon.

s. 46 # 5 - Ehuruwäl b:n Gabriel Isoperhe med sin **broder** b.sonen Jöran Mickelsson från Alho h:n i Padasjocki i sidstledne wår, ang. Jörans arfsandel uti Perhe h:n, öfwerenskommit, at Gabriel utfäst sig at taga sin broder till sig i et matlag och lofwat honom 10 kappeland åker m.fl., men icke fullbordat detta.

s. 47v # 6 - **Sold.** Henric Tieder från Orihvesi by emot b:n Josef Pietilä ang. skuld för häst.

s. 48v # 7 - Afsk. sold. Thomas Frisk från Jervis i Lengelmä emot Josef Pietilä 2/3 riksdaler.

s. 49 # 8 - Jacob Johansson från Hafvisto emot Josef Pietilä ang. skuld.

s. 49 # 9 - Hemstält mål. (Fårtjufnad)

s. 49 # 10 - **Torp:n** Erik Andersson **Köykänpä** från Holmagård emot **sold:n** Mickel **Ståldt** och Erik Anderssons **swärfader** b:n Anders Eriksson (= Henriksson) Antila från Wehkalax med b:n Josef Pietilä från Hawisto ang. en åker. I stället för käranden infann sig hans **h:u** Maria Matsd:r med berättelse, at Erik nu är siuk.

Maria anförde, at Erik et år sedan fått af Josef Pietilä lof på et års tid nyttja en åker af ½ tunneland, som Josef, medan han war soldat för samma nummer som Mickel Ståldt nu står, upodlat på Antilas skogsteg, hwarföre Erik gifwit 10 plåtar. Erik har om hösten 1779 gödt och plogt och besått med 7 cappor råg denne åker och ämnat om wåren beså det öfriga med korn, men Mickel Ståldt likwäl sidsledne höst skurit och inbärgat wäxten. - Upsköts.

s.60v # 11 - Jämte b:n Johan Henriksson Erola från Wehkalax, såsom **fattighusmagazins föreståndare**, androg **probsten** Eric **Lenqvist** emot förra åboen Thomas Johansson Pietilä från Hafwisto och hans **broder** inh:n Jacob Johansson ang. någon spannemål. Hänwisning till 1769 års höstetinget, då **capell:n** Johan **Utter** warit **magazins föreståndare**.

s. 52 # 12 - Fortsättning till 4 #. **Serg:n** Johan **Sundström** emot hans **fader capell:n Sundström** och **swåger adjuncten Salwenius** ang. 1/4 i Suomasema sk.rusthåll. **Capell:n Salowius** år **curator** för capell:n Sundströms omyndige barn. Bilagts.

s. 52 # 13 - Afsk. **sold**. Jöran **Kockberg** föredrog, at han 8 år sedan rödjat sig **Lasanittu** (TMA:ssa **Lajanijttu**) äng, men om sommaren 1770 har **sold:n** Johan **Kockström** låtit utsyna denne äng under et torp, som han är sinnad anlägga på Kockila bys marck.

s. 53 # 14-15 - Oeconomiemål.

s. 53 # 16 - Upbud. (Andra uppbud för Pål Johansson på Noppari h:n. Förening 3.3.1772 desmedelst g:la b:n Johan Matsson Noppari med de öfrige **hans barn och mågar** bönderne Johan Johansson Wilckilä, Mikel Johansson Erola och Johan Andersson Ärrälä updragit til Pål Noppari academieh:n. Afl. **moder** Maria Thomasd:r. Mf JK 1310)

s. 53 # 17 - Restransakning.

s. 53 # 18 - B:n Johan Yrjölä från Napila androg, at ehuru hans broder torp:n Jöran Matsson för de ägor han af käranden har till nyttjande, lofwat giöra homom et dagswerke hwarje wecka, har han icke giort. Anstånd.

s. 53v # 19 - B:n Anders Henriksson Antila från Wehkalax föredrog, at afl. **skomak:n** Karl Simonson från Holma gård et år före än han afled gifwit **torp:n** Mats Thomasson **Maunuckala** ½ lispund järn, hwaraf han skulle förfärdiga Karl en **plogbill**, men den är än ogiord. Emedan Anders Antila twå år sedan blifwit **gift med** Karl Simonssons **encka** Helena Jacobsd:r, till hwilken Karl testamenteradt sin qwarlåtenskap, påstod Anders - -. Mats swarade, at **torp:n** Simon Karlsson **Sangijervi** från Holma gård hämtat swaranden järnet och **swedjekroken** samt en annan krok till samt återtagit järnet och kroken. Upsköts.

s. 54v # 20 - B.sonen Simon Pohiala från Säynäjoki emot **sold:n** Jacob **Id** ang. fordran.

s. 54v # 21 - **Skallfogden** Henric **Carp** emot bönderne Henrik Sackola och Jonas Muckula från Pajukanda för det de hwarken i år eller någonsin förut **stakat wägen emellan Suomasema rusthåll och Eräjerwi capell öfwer Lengelmä siö**, ehuru innehafwaren af Suomasema rusthåll **capell:n Sundström** och Kuiwas h:ns åboen i Eräjerwi staka sine andelar. Swaranderne sade, at Henrik Muckula om gwällen nästledne dag, sedan han sidstledne söndag kommit hem från Tavastehus, där han warit at betala sin ränta, stakat wägen och nästledit år har Henrik Sackola det giort.

s. 55 # 22 - Afsk. **sold.** Mats **Kockman** emot **smeden** Mats Thomasson från Jupa ang. wallarelön.

s. 55v # 23 - B:n Axel Salo föredrog, at han med sin och sine roteinteressenters reserwekarl några år sedan warit i Sambu by i Hwittis sokn, men hans interessenter icke förnögd honom för hans resa och kostnad.

s. 56v # 24-25 - Hemstälte mål.

s. 56v # 26 - Sedan landshöfd:n Anders de Bruce genom utslag af 6.4. förledit år ålagt innehafwarne af **Läppähammas och Putaja qwarnar** at sidst inom maji månads slut förstora och jämns med bottnet af bäcken uprifwa alla de wid och för qwarnarnes skull inrättade **fördämningar**, som hindra wattnet i sitt fria lopp, och tillåtta öfwerbyggarne at till befordrande af wattnets aflopp och förekommande af skada å deras ägor, sielfwe **uprensa Läppähammas och Putaja forssar** så mycket till ändamålets winnande nödigt wara kan. **Delägarne i**

Läppähammas qwarn bönderne Henrik Henriksson och Anders Sigfridsson Eskola från Hawisto anmält hos langshöfdingen, at detta blifwit werckstält dem, som betalar årlig tull till Academien i Åbo till betydande skada. Deras **qwarndam** har wid den af länsman Östlund werckstälte räns- och öppningen blifwit så i grund **förstörd, at numera intet wattn kommer i sielfwa qwarnrännan.**
Henrik Eskola instämt nu bönderne Anders Bertula från Kopsamo, Henrik Mickola från Hoiwala, Axel Salo och Jöran Bertula från Kockila, som så förstört dammen, at wattnet numera icke flyter uti, utan förbi rännan.
Häradsrätten har anmärcka bordt det handlingarne utwisa, at **Jupa kants åboerne** äro de som ansökt at få öpna och ränsa såwäl Läppähammas som Putaja forss, och at qwarninteresseterne skulle påläggas anlägga deras qwarnar i **Korkiakoski forss**. Upsköts.

s. 59 # 27 - **Sold:n** Johan **Kockström** från Kockila emot b:n Abraham Ylimickola från Kockila androg, at då de följgts åt med Johans häst till **marcknaden i Tavastehus**, har Johan haft 4 riksdaler förwarade **i Abrahams wacka, en g:l swart klädeshalsduk med sölja, en nattkappa, ett par ullstrumpor och en liten lärftspåsa**. Efter inkomsten till Tavastehus har Johan icke tagit mera från wackan än en plåtsedel. Alt det öfrige blifwit i wackan, hwarifrån det sedan förkommit. Abraham haft nyckeln till wackan.
Abraham förklarade, at då de fredagen 8 dagar sedan bittida **om morgonen spisat i Ojois by** när wid staden, så har han öpnat wackan, då Johan tagit därifrån sin mat. Wid det tilfälle tror Abraham Johan oförwarandes hafwa tagit ut sin påse och glömt at lägga dem åter in. Påsen hafwa de icke saknat, förrän de kommit till Hapasan by i Cuhmalax. Abraham fått höra, at på Alavaihickala h:n i Ojois, der de spisat, funnits både kragan och nattkappan.

s. 60 # 28 - I närwaro af dess **faderbroder** Jöran Jöransson ingaf b:n Mickel Jacobsson Nikula från Koivuniemi en skrift af 16.11.1758: Aldenstund Jöran Jöransson af min **halfbrodersson** b:n Mickel Jacobsson å Nikula h:n enligt öfwerenskommelse fått långliga tider till godo niuta nödiga husrum - - ei äga något arf at fordra - -. Jörans nuwarande **h:u** Maria Påhlsd:r bestred.

s. 61 # 29 - Hos landshöfdingen i Tavastehus har inh:n Mats Mickelsson från Säynäjocki anmält, at **i Onistaipale by skulle finnas 2 örelands jord hörande till en ödeshemman** därstädes, och anhållit det en landtmätare kunde förordnas at för honom utbryta denne jord. Hörtzänä rusthåll säges fordom hafwa legat i samfällighet med Onistaipale by, ehuru det nu är derifrån skildt. Upsköts.

s. 62v # 30 - Efter fullmagt af des **swärfader förra klåckaren** Alexander **Cowen** ingaf **klåckaren** Eric **Frosterus** årets 1764 rättsprotocoll, som utwisar, at hemmans åboerne i Orihwesi by dels 1762 och dels 1764 försäkrat Cowen och des h:u, så länge de lefwa, at få nyttja alla de täppor och lägenheter han då innehade, äfwensom han i des h:us lifstid finge rödja sig något ängstycke där lägenheter finnes. Bewiste tillika med ägodelningsrättens utslag af 26.2.1778, at det åligger Orihwesi byamän lemna till Cowens nyttjande så många ägor, som de genom deras bifall honom och hans h:u tillsagt. - Utslag: Saken hör till Kongl. Maijt:s befallningshafwande.

s. 63v # 31 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by fordrade af b:n Erik Andersson Ärrälä en tunna råg.

s. 64v # 32 - Wid höstetinget 1778 har b.sonen Gustaf Henriksson, då wistande i Orihwesi by, nu på Nickilä h:n i Pitkäjervi, ingifwit et emellan honom och hans **swåger** b:n Johan Henriksson Nickilä ingångit contract ang. Gustafs giftermål med Nickiläs **swågerska** Maria Jacobsd:r - -. Upsköts.

s. 66v # 33 - Gustaf Henriksson emot b:n Johan Henriksson Nickilä för det denne icke låtit upteckna egendomen efter Johans afl. **hustrus** Sofia Jacobsd:rs och b.sonen Gustaf Henrikssons **h:us** Maria Jacobsd:rs på Nickilä h:n wid pass 3 år sedan afl. **broder** drengen Elias Jacobsson. Elias Jacobsson aflidit hos Johan men mestadels wistats på Natucka h:n. Hans förut afl. **moderbroders** b:n Mats Eriksson Natukas **encka** Brita Johansd:r. Elias haft ock en **broder, soldat** Mickel **Frisk**, men aflidit efter Elias Jacobsson och lemnat efter sig en omyndig **son**, hwars **moder** Walborg Matsd:r ännu bor på torpet i Borgela, warande nämndeman Borgela den aflednes **stiufbroder**. Förrättas upteckning.

s. 68v # 34 - Inh:n Caisa Eriksd:r från Natucka h:n i Pitkäjerwi hade warit i 5 år i b:n Johan Henrikssons Nickiläs hus, Hans förra **hustru** Sofia Jacobsd:r warit hennes **systerdotter**, som fallit i barnsäng jacobsmässan 1779 och legat siuk i 6 weckor. Caisa skiött Sofia under dennes swåra siukdom och det späda barn, hwarefter hon intill hösten såsom wärdinna förestå huset, till des Johan Nickilä sagt henne up. Fordrade en tunna råg. Förliktes.

s. 68v # 35 - Pigan Maria Jöransd:r från Orihwesi by tiltalte des förra husbonde nämndeman Thomas Konti för det han wräkt henne utur tjensten blott för det hon, som födt et oächta piltebarn, yppat at Kontis **son** Gustaf häfdat henne. Fordrade sin lön.

s. 70 # 36 - Upsk. målet emellan b.sonen Henrik Sawiniemi från Lengelmä och b:n Thomas Pietilä från Hawisto. Upsköts.

s. 71 # 37 - Nybyggaren Jöran Aitua blifwit af hofrätten dömd at böta 20 silfwermynt samt giöra sold.enckan Anna Thomasd:r från Kockila offentlig afbön. Aitua giorde afbön.

s. 71v # 38 - **Giästgifwaren på Kallenautio** nybygge Mats Jöransson emot Hyrylä h:ns åboerne i Wärinmaja i Ruowesi ang. något hö. Hänwisning till 1766 års hösteting ang. **Korpiojannittu**. Synen 11.9.1759 ang. samma äng. Rågången icke ännu förrättats emot Hörtsänä eller Orihwesi by.

s. 73 # 39 - Upsk. målet emellan Blum och Silfwerswahn ang. fordring. Förlikts.

s. 73v # 40 - Upsk. målet emot majoren Silfwerswahn ang. dragonehäst. Upsköts.

s. 76 # 41 - På **Paijunojanwäräjänsu marck** will b:n Jöran Mattila från Hirwijerwi upodla sig åker.

s. 76v # 42 - Förteckning öfwer skiutzade fångar.

s. 76v # 43 - B:enckan Catarina Matsd:r från Hulippas enst. h:n emot des **son** b:n Henrik Johansson Hulippas för det han skildt henne ifrån förwaltningen af h:net och nödgat henne taga wis sytning. Hans **syster** Helena Jacobsd:r? (= Johansd:r) skall snart blifwa **gift med** drengen Axel Gustafsson, som får anlägga et torp.

s. 77v # 44 - Hemstält mål.

s. 77v # 45 - B.enckan Catarina Matsd:r från Hulippas emot b:n Anders Bertula från Koppsamo för det han söndrat et bodlås.

s. 78v # 46 - Fortsättning till 18 #. Johan Yrjälä från Napila emot dess broder torp:n Jöran Matsson ang. dagswercken.

Kangasalan talvikäräjät 28-.4.1781
VA Ylä-Satakunta KOa121, mf JK 1741

s. 1177 # 32 - Upsk. målet. B:n Mickel Nikilä från Köyrä såsom förmyndare för b:sonen Henrik Simonsson Laurila från Sitama emot den sidstnämndes **faderbroder** Sigfrid Jöransson Laurila och **fadermoder** änckan Brita Hansd:r ang. bättre rätt till Laurila h:n. Wid senaste wintertinget förlikts sålunda, at Mickel Nickilä betalar till Sigfrid 400 koppardaler. **Brodren** Henrik och **systren** Maria äro på andra orter wistande, hwarföre deras **skyldeman** b:n Mats Thomasson Mäntzälä i Leipis blifwit utsedd at bewaka deras rätt. Swarandesidan Sigfrid Johansson och des **syster** Sofias **man sold:n** Jöran **Mulin** samt **brodrens** Henriks och **systren** Marias tillsatte curator b:n Mats Thomasson Mentzälä. Sigfrid Jöransson uptedde sin **moders** Brita Hansd:rs och sin **swågers systren** Walborgs **mans** Thomas Johanssons fullmagter, hwarutom **socknemurmästaren** Simon **Hauros** såsom numera **gift med** Henrik Simonssons **moder** Lisa Matsd:r äfwen war tilstädes. - Anstånd.

s. 1192 # 41 - Fortsättning till 32 #. Swarande: b.sonen Henrik Simonsson Laurilas **faderbroder** Sigfrid Jöransson Laurila och hans **systrars** Sofias **man sold:n** Jörans **Mulin**, Walborgs **man** drengen Thomas Johansson samt **brodren** Henric och **systran** Marias tillsatte curator b:n Mats Mäntsälä. Sigfrid Jöransson ingaf lagmansrättens utslag 16.1.1762. 1/3 af hemmanet finnes tillförene wara utbruten Mäntsälä såsom curator Sigfrids broder för Henrik Jöransson.
Häradsrätten beslöt, at de öfrige 2/3 af Laurila h:n **klyfwes** emellan Sigfrid Jöransson och Simon Henriksson såsom warande bägge båda till arf och bord lika berättigade, hwarå länsmannen Carl Faworin med 2 nämndemän **förordnades at werkställa delningen**. Sigfrid Jöransson wädjade til lagmansrätten.

s. 1204 # 51 - Upsk. målet. B.sonen Thomas Eriksson från Ruokois emot sin **broder** b:n Erik Eriksson, som bärgat den äng, som är afsedd för Thomas som torplägenhet. Förliktes.

Oriveden syyskäräjät 19-22.9.1781
VA Ylä-Satakunta KOa122 s. 156-, mf JK 1741

s. 156v # 1 - Angår **skrädd.lärl:n** Petter Johanssons antagande **til soknesrkräddare til Jupa kanten.**

s. 156v # 2 - Angår **smedslärlingen** Anders Thomassons antagande **til soknesmed**.

s. 156v # 3 - (3:die upbud för Salwenius på 1/4 Suomasema. Mf JK 1310)

s. 156v # 4 - **Fastebref** på Parpola h:n i Orihwesi by för unga b:n Mats Andersson Parpola. Öfwerdragelseskrift 18.11.1779 af b:n Erik Eriksson och des **h:u** Anna Andersd:r. Anna är nämndemannen Thomas Andersson Kontis **syster**.

s. 158 # 5 - **Fastebref** på ½ Sahrajerfwi h:n för **bröderne** Henrik och Elias Erikssöner. Föreningen wid bouptecknigen 1778 med dem och deras **fader** Erik Eriksson efter **moder** Kirstin Mortensd:r. **Systrarne** Anna och Brita fingo penningar.

s. 159v # 6 - Uti sin **mans** b:n Johan Samuelsson Magnulas och des **sons** Henrik Johanssons närwaro ingaf Maria Andersd:r en förening af 22.10.1780. Jag Maria Andersd:r, som hittils warit matmor och wärdinna wid Maunula h:n i Kopsamo, updrager hemmanets wår til min **son** Henrik Johansson och des **h:u** Juliana Thomasd:r emot sytning. Åt mig en ko **Ristike** och ett ung nut **Werkuna**.

s. 161 # 7 - I närwaro af sine **föräldrar** b:n Johan Samuelsson Magnula och Maria Andersd:r från Kopsamo uptedde deras **son** Henrik Johansson ett upteckningsinstrument. **Sonen** Johan Johansson får en ko **Laukanen** och **sonen** Mårten Johansson en swart hingst och en kalf. **Dottren** Brita får 2 koor **Mustike** och **Ruskanen** samt ett får. **Dottren** Lisa får en ko **Wiljanen** och en get. **Dottren** Walborg får en qwiga **Lilla rosa** och en ko **Tuorike** samt en get.

s. 162v # 8 - G:la **sokneskräddaren** Johan Johansson från Pehula ingaf uti des **sons** äfwen **sokneskreddares** Henric Johansson **Hedmans** närwaro 2 betyg. 1) Wid sokneskrädd:n Henric Hedmans bröllop 18.10.1778 lofwade des **stjufmoder** Maria Johansd:r såsom en böllopsskänck åt des stjufson en ko, en silfwerbägare, 2 bordtäcken och en något stor kista. 2) Johan Johansson lofwade sin hustru all sin qwarlåtenskap.

s. 163 # 9 - Ingafs en syneskrift af 25.6.1781. B.n Henrik Simonsson Nickilä från Hafwisto warit sinnad **anlägga ett torp för sin son** Elias å **Kuckulanmäki torpställe norrom Jupa ån**, 3/4 mihl från Hafwisto. Upwistes ängsmarck å **Pilonkorpi**. Får **Pilonnijttu** nyrögde äng. Hoiwala bys åboer motsatte sig. Upsköts.

s. 165v # 10 - **Klockaren** Eric **Frosterus** å den i julii afl. **klockaren** Alexander **Cowens enckas** Catharina Jacobsd:rs wägnar upwiste 1764 års höstetingets protocoll, däruti intagit inbördes testamente, som Cowen med des h:u Catharina 3.7.1762 sin emellan uprättadt. Bör tillställa den aflednes arfwingar.

s. 166 # 11 - (3:die upbudet på Noppari h:n för Pål Johansson. Mf JK 1310)

s. 166 # 12 - Pigan Lisa Henriksd:r från Suomasema framfödt af oloflig beblandelse ett än lefwande flickebarn. Säger en okänd person wara fader.

s. 166v # 13 - **Ingeniören** Nath. **Lillius fångat utom skall en stor biörn och 6 räfwar**.

s. 167 # 14 - Upsk. målet. b:n Jöran Yrjölä emot des broder i Napila ang. dagswercken.

s. 168v # 15 - Upsk. målet till wintertingets 19 #. Afl. **skomakaren** Carl Simonssons från Hålma gård **efterträdare i giftet** b:n Anders Henriksson Antila från Wehkalax.
Utslag: Utredts at **torp:n** Simon Carlsson **Sängijärfwi** fått det omtwistade järn och swediekroken för des fordran i afl. skomak:n Carl Simonssons bo.

s. 170 # 16 - Jemte sin **stjuffader** b:n Jacob Andersson Mattila från Wehkalax androg b.dottren Beata Henriksd:r, at ehuru **sold:n** Mickel **Stålt** från Wehkalax trolofwat sig med Beata, skall han wela rygga den ingångne ächtenskapshandelen. Stålt föregaf, at Beata haft **hinna på bägge ögonen**. Sedan det nu erfors, at hon på ögonen intet fel har, inwände han, at hon skall **wäta under sig**, men Beata bestred. Inget fel hittades.

s. 172v # 17 - B:n Anders Andersson Padustaipale emot Mats Karpila och Simon Pohiala från Säynäjoki ang. borgen för inh:n Mats Mickelsson.

s. 174v # 18 - **Fastebref** på ½ Antila h:n i Peilax för b:n Johan Andersson Antila. Updragelse 1777 af hans **bröder** Jöran och Staphan samt **systren** Maria (**gift med hofslag:n** Mickel Andersson **Witahl**). Johan Andersson förnögt äfwen sin **broder siömannen** Anders **Åström** samt 2 andra systrar, Elin **gift med** b:n Mickel Mickelsson Holfast i Wehmais by i Messuby samt Anna **gift med** b:n Jöran Eriksson Klemola i Jerfwenpä.

s. 176 # 19 - **Fastebref** på Bengtilä eller Rupisu h:n för b:n Mårten Mickelsson från Rajalax. Öfwerenskommelse 1776, huruledes hans **fader** Mickel Bengtsson Bengtilä updragit honom ½ Rupisu eller Bengtilä h:n. B:n Johan Andersson Antila från Peilax är **moderbroder** til Mårten Mickelssons afl. **broders** Markus Mickelssons barn (20 år g:la **son** Mickel).

s. 178v # 20 - Hofrätten hemstält. (Aitua angifwen för sin hustrus mord.)

s. 178v # 21 - **Torp:n** Mats Eriksson **Koura** från Säynäjoki fälts wid wintertinget til böter och pålagts at göra **klockaren** Eric **Frosterus** offentlig afbön. Sammaledes hans **d:r** Margareta. Margareta beswärat sig hos hofrätten och Kongl. Maij:t. Mats giorde nu afbön.

s. 179 # 22 - Upsk. målet. Afsk**. sold.** Mats **Kockman** från Kölli emot sedermera afl. **smeden** Mats Thomasson **från Jupa** ang. wallarelön. Matses **encka** Sofia Johansd:r. Wanligt, at för hwar ko bör betalas 2 kappor säd.

s. 180 # 23 - B:n Jöran Mattila från Hirfwijerfwi ingaf ett instrument af 3.8.1776 ang. utsynande af en **torplägenhet på Peldojenlammi skogsmarck**. Mattila föredrog, at grannen Jacob Seppälä upodlat äng öfwer råskilnad. Instrumentet omnämner ock ett ställe wid **Haramanahonpaldan alustannoro** samt **Koiwusälenkorpi** marck. Synen 1777 på **Koiwiselänkorpi**. Upsköts.

s. 184v # 24 - B:n Jöran Mattila klagade, at b:n Jacob Seppälä och hans **broder torp:n** Erik Simonsson från Hirfwijerfwi icke hållit sig wid den åkerrå på **Peldojenlammi** skogsmarck, hwarom wid synen 1776 öfwerenskommits, då Mattila låtit för sin **broder** Thomas Jöransson utsyna torplägenhet. Syneinstrumentet 1776 förmår, at Seppälä på ömse sidor om torpstället längz med **Lambijerfwi** insiö låtit utsyna 6 tunneland til åker. Seppäläs **fader** Simon Johansson öfwerenskommit med Mattila, at råen torpåkrarne emellan skulle gå ifrån en sprucken sten åt Peldojenlammi.

s. 187 # 25 - Upsk. målet. Landsfiscalen Åhlman tiltalt majoren **Silferswahn** för trädsko at sända sin dragonehäst til mönstringar. Upsköts.

s. 188 # 26 - Upsk. målet. **Gästgifw:n på Kallenautio** nybygge Mats Jöransson emot innehafwarne af Hyrylä h:n ang. bärgande på **Korpioiannjttu**. Förlikts, at swaranderne betalar til Mats 16 schilling och lemnar ängen til nyttiande under Kallenautio tils skeende storskifte.

s. 188v # 27 - Hofrätten hemstält. (Aitua ang. mord)

s. 188v # 28 - Upsk. målet. Befallningshafwanden i Tawastehus förwist inh:n Mats Mickelsson från Säynäjoki til häradsrätten at twista med Onnistaipale boerne om 2 öres land hörande till ett ödesh:n därstädes. Upsköts.

s. 191v # 29 - Upsk. målet emellan **swågrarne** b.sonen Gustaf Henriksson och b:n Johan Henriksson Nickilä från Pitkäjerfwi ang. contract om åkerodling. Upsköts.

s. 194v # 30 - **Sold:n** Johan **Grus** (= Gräs) från Akola androg emot b:n Mårten Mickola från Hoifwola, at då han om hösten förledit år **tågat til Sweaborg fästningsarbete**, har han lämnat til sin **h:u** Maria Thomasd:r at

säljas hans häst för 60 plåtar, men hon såldt för 40 plåtar. Efter återkomsten 10.4. har Grus gått til Mickola och welat åtra köpet utan resultat.
Nämndeman Tilsa berättade, at då han en dag om hösten warit på sin åker at skära korn, har **fältwäbelen Wessman** kommit ridande längz med det wid åkern warande tåg och ropat wittnet til sig samt berättadt honom, at hans soldat Johan Grus wore commenderad til Sweaborg. Såsom rotebonde til Grus hade witnet frågat, huru det blifwer med hans häst. Wessman sagt at Grus icke will sälja hästen för 60 plåtar. Grus kunde icke bewisa at hästen wore wärd mera än 40 plåtar.

s. 198 # 31 - B.sonen Jöran Mickelsson Isoperhe will, at Isoperhe h:n skall **klyfwas** emellan honom och hans äldsta **broder** Gabriel, som nu åbor h:net. Parterne hafwa 3 **bröder** Anders, Grels och Thomas. Anders bor hemma, Grels är **torpare** i Hirfwijerfwi, Thomas tienar såsom dräng i Sitama by. Äfwer 3 systrar. Äldsta **systren** Maria **gift med** b:sonen Johan Johansson Kårri, medlersta **systren** Helena **gift med torp:n** Josef Matsson i Padajoki sokn samt yngsta **systren** Maria **gift med torp:n** Mats Matsson från Suomasema. Maria är Gabriels **samsyster**, men käranden och de öfrige syskonen äro **af senare gifte**. Parternes för ett år sedan afl. **broder** Johan Mickelsson. Upsköts.

s. 200v # 32 - Afl. inh:n Anders Jöransson från Orihwesi by lämnat sig en omyndig **son** Anders. Thomas Konti blir hans förmyndare. **Encka** Sofia Andersd:r. Hennes **stjufson** Mats och egen **son** Anders Andersson.

s. 201 # 33 - Majoren **Silfwerswahn** ingaf en räckning emellan honom och framl. landshöfdingen Otto Ernest Boije. Fordring för 1478 daler i Boijes sterbhus.

s. 201v # 34 - Upsk. målet mellan Thomas Pietilä från Hafwisto och Henrik Jöransson Safwiniemi från Längelmä ang. fordring. Thomases **broder** inh:n och wallare Jacob Johansson i Orihwesiby. Soknelinwäfw:n Axel Carlsson Leiwander från Längelmä witnade.

s. 204 # 35 - **Torp:n** Johan Johansson **Sillanpä** från Woitila androg, at hans sistl. wår afl. **fader** afsk. **corporalen** Johan **Enberg**, som bodt på Erola h:n i Orihwesi by, haft 9 **braxennäth, 3 mierdor, 1 liuster och 1 brandjärn samt ett wisterhus**, som b:n Mats Kössi efter hans död sig tilägnat. Kössi förmälte, at Johans **stjufmoder** Lisa Eriksd:r lefwer ännu och bedt Kössi förwara näten och mierdorne. Förrättas upteckning efter Enberg.

s. 205 # 36 - **Sold:n** Elias **Språng** från Hoifwala klagade, at b:n Mats Matsson Råtiala så strängt jagat Språngs häst ifrån **Kaurissuo** äng at den par dagar derefter dödt. Råtiala inwände, at Språng slagit sin häst med stör.

s. 206 # 37 - Fortsättning till 25 #. Upsköts.

s. 207 # 38 - B:n Pål Noppari från Pehula föredrog i närwaro af des grannar, at ehuru hwar och en af dem nästledit år bärgat slotterländerne i deras bohlåker under deras åkerskiften såsom de efter förrättadt storskifte ligga, så hafwa desse hans grannar i år icke rättadt sig därefter, utan bärgat hö efter det deras tegar för lupit. Upsköts.

s. 208v # 39 - I närwaro af afsk. **corporalen** Jöran **Odensberg** och hans **dotter** Beata, som fylt 13 år, androg länsmannen Jacob Östlund, at den **för mord å sin hustru angifne** nybyggaren Jöran Jöransson **Aitua** angifwit hos länsm:n, at **Beata, som är blind, burit eld i en skåppa ifrån Yröjoki torp i Woitila by til des faders närbelägne torp**, som är anlagt på Orihwesi bys marck, så at elden itändt en byamännernes swed härstädes, den hon långs med den därwarande wägen genomgått, hwaraf **elden dragit sig åt den så kallade Yröjoki bron af 45 alnar längd, som därigenom kommit i brand och gått aldeles förlorad**, hwilcket skedt 19.5.1781. Bron är återbygd af Orihwesi sochneboer, ehuru den icke **hörer** dem utan **Eräjerfwi boer til**. Länsmannen medgaf, at Beatas föräldrar icke warit hemma wid det öfwerklagade tilfället.
Beta Jöransd:r swarade, at hon war sinnad at elda pörtet, som och skedt, men haft **aska både öfwer och under de kåhl hon haft i skäppan** och kan således icke begripa, at elden genom hennes förwållande sluppit lös, utan som det börjat brinna wid landswägen, där den omnämnde bron war bygd.
Länsmannen påstod, at Beata under undersökningen bekändt, at skäppan börjat brinna, så at ock hennes hand haft känning af hettan, som föranlåtit henne at kasta den ifrån sig, men Beata sade, at länsmannen måst hafwa hördt orätt.

Beslöts: Emedan nämnden och den öfrige sochneboer nödgats återbygga den bro Beata säges hafwa upbrändt, och hwarföre af henne eller hennes fader påstås ersättning, ty kan denne sochns nämnd emot 1 # i XIII cap. R.B. icke öfwerwara denne sak och kan eij eller något wittne til uplysning i detta mål höras.

s. 210 # 40 - Hofrätten hemstält. (B. Henrik Hulipas och hans h:u Maria Andersd:r förolämpat Henriks moder Karin Matsd:r)

s. 210 # 41 - Upsk. målet. B:n Henrik Johansson Hulipas emot des **moder** enckan Katarina Matsd:r ang. en förlikning han will uphäfwa. Des **syster** Helena Johansd:r skulle bli **gift med** drengen Axell Gustafsson. De skulle få en åker bakom **Hulpas** (TMA:ssa **Hulipas) träsk**, där Axell Gustafsson finge anlägga ett torp. **Brofogden** Carl **Hertman** från Napila witnade. Sakens afgörande hör till landshöfdingen.

s. 213 # 42 - Fortsättning till 29 #. Ingafs torparecontract af 22.9.1781. 1) Lemnar jag Johan Henriksson Nickilä min **swåger** drengen Gustaf Henriksson frihet at bygga sig **torp på Hietala marck**. 2) Får 1 tunnelans upodlad **Kariniemi** åker. 3) 2 ängar: **Pitkänsilda** och **Tuohivaha**. Ett dagswercke hwarje wecka.

s. 214v # 43 - Johan Nickilä från Pitkäjärfwi klagade, at nämndem:n Esaias Antila åter plögt öfwer råen emellan deras hemmans **tegar i deras bohlåker**. Enligt honom hafwa råfårarne fallit på flere ställen innom Nickiläs skiften.
Antila förklarade, at han **hållit sig wid de gamla märcken, som äro utsatte til skilnader, men plägseden där i byn skall wara, at grannarne, sedan utsädet är förrättadt, med stång mäta up sina tegar**. Då skall det hända, at en och annans teg det ena året kan wara bredare eller smalare än ett annat år, alt som mätningen sker med mera eller mindre granlagenhet. Således skall swaranden synas wara utan skuld. Nämndemannen, som förrättats syn, intygade ock, at stångfallet på somliga ställen streckt sig öfwer de förut satte råstenar och thet til byamännens förundran, hwilcka icke annat kunnat finna än at det härrörer af olika mätning. - Upsköts.

s. 217v # 44 - Hofrätten hemstält. (Nybyggaren Jöran Jöransson Aitua och torp.änkan Anna Andersd:r angifne för mord.)

s. 217v # 45 - **Sold:n** Jöran **Wildström** (= Wredström) från Wihasjerfwi i Eräjerfwi capell har klagat öfwer, at handlanden i Åbo stad Michael Krogelius 6.7.1781, då **marknaden i Orihwesi** byn hölls, utan fog af misstanckar, som hade Wildströms mindre åriga **son** Johan warit i begrep at stjäla af Krogelius i hans marcknadsstånd par silckeshalsdukar, stött och skuffat Johan, tagit ifrån honom hans hatt samt känt i hans fickor och tagit därifrån bårt en plåtssedel, 11 messingsknappar och 36 swarta hornknappar. Krogelius åtesändt hatten och knapparne men behållit sedelen. Upsköts.

s. 218v # 46 - B:n Erik Yrjölä från Sahrajerfwi will upodla sig äng på **Kuparinkorpi** (TMA:ssa **Kupparinkorpi**) marck. Förättas syn.

s. 219 - Afsk. **sold:n** Johan **Damfelt** från Kopsamo anmält, at **studiosen** Nils Christian **Phelander** slagit honom på marcknaden här i byn 6.6.1781. Damfelt icke infunnit sig.

Pirkkalan ja Messukylän talvikäräjät 17-.4.1781 VA YS KOa121

s 1052 § 35 - Upsk. målet. Thomas och Mats Frantsi emot torparene Anders Johansson och **des son** Anders från **Pitkäjerfwi torp** och Tafwastehus lön för åwerkan å de förras **Isåkinnas** på Leinola bys mark belägne **äng**. Swaranderne bestredo witnesberättelse af höstetinget och anförde jäf för witnet, at han i sidstl. höst om en söndag på kyrckiowägen förfört sig på Anders Johansson. Hänwisas til Oriwesi ting. Det finns icke några wisse råer emellan kärandens äng och swarandens nyrödningar. Swaranderne pålades at återbetala käranderne 20 lispund höö.

Ruoveden syyskäräjät 1781

s 265 § 50 - Innehafware af Hyrylä h:n Johan Henriksson och Mats Josefsson samt skallfogden Jacob Grön emot **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** ang. et contract, som Johan och Mats Hyrylä sade Mats Josefssons fader Josef Thomasson hafwa ingåt redan wid pass 14 åhr sedan med Mats Andersson, då han satt sig ned såsom

torpare på **Hyrylä h:ns Ukonsarka marck**. Contractet innehåller, det Mats Andersson fått 10 frihetsår och at han efter frihetsår skulle betala årligen 5 plåtar i ränta. Mats har dock eij betalat, utan ingåt torparecontract med ägaren af Hattanpä gård i Messuby s:n, som innehar 3 hemman i Leinilä by i samme s:n, til hwilken by Mats nu påstår de ägor höra, som han nyttjar.
En del i nämden förmente, at Ukonsarka är belägen dels på Messuby och dels på Oriwesi sidan om rågången.

s 266 § 51 - Johan Henriksson och Mats Josefsson Hyrylä ifrån Wärinmaia by androgo **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemj**, at de gifwit deras på **Hyrylä h:ns Ukonsarka** skogsteg belägen äng **Kauckolahdensuonnjttu** åt Mats Andersson at nyttja, tils de skulle, utom det torp Mats Andersson innehar, anlägga et annat torp på samme skogsteg. För 3 år sedan de sig hafwa anlagt det andra torpet, hwilcket oagtadt Mats Andersson ännu innehar ber. ängen. De begärte, det han måtte at skiljas från des nyttjande samt at betala 16 schilling årligen för 10 år swaranden den innehaft. **Särkioja äng** förmälte käranderne wara aldeles enehanda beskaffenhet.
Mats Andersson swarade, at käranderne ännu icke wist deras rätt till omnämnde ängar, och inwände, at det blifwer kronobefallningsman Ahlmans såsom ägare af Hattanpä gård sak at swara i detta mål. - Upsköts.

Oriveden talvikäräjät 9-.4.1782
VA Ylä-Satakunta KOa123 s. 772-, mikrofilmi JK 1743

År 1782 den 9. april började laga härads winterting med allmogen och den menige man af Orihwesi Sockn, **på Siuro hemman** i Orihwesi by, närwarande **fältwäbelen och kronolänsman Johan Roth** samt - - nämndemän: Johan Tilsa från Sawo, Esaias Antila från Pitkäjerfwi, Jonas Mattila från Orihwesi by, Gustaf Fabritius från Rajalax, Tuomas Lillmagnu från Pehula, Thomas Konti från Orihwesi by och Jacob Ylinen från Borgerla.

s. 772 # 1 - Oeconomiemål. (Sedan skrädd.lärl. Johan Johansson fr. Pehula med sin läromestarens socknesrädd. Henric Hedmans bewis - - at få söka till sockneskrädd. till Jupa kanten.)

s. 772v # 2 - Restransakning.

s. 772v # 3 - Oeconomiemål. (Skomakarelärl. Anders Johansson fr. Jervenranda by i Vesilax will blifwa till sokneskomakare antagen.)

s. 772v # 4 - Ett syneinstrument af 16.10.1781. B:n Josef Pietilä från Havisto **sinnad at anlägga torp emellan Jervenniemj och Kuckulanmäki torp**. Widare utsyntes ängslägenheter **Majamerta kiärr** och en annan ängsplan norr om **Huiko bro** samt åkerjord wid **Koskenoja**.

s. 773 # 5 - B:n Johan Erola från Wehkalax föredrog det han, då **Österbotns regemente tågat fram i sidstl. wår till Helsingfors**, enligt numera afl. länsman Östlunds antydan hemtat bröd och kött till deras förnödenhet, utan ta han någon betalning undfått.

s. 773 # 6 - Upsk. målet. B.sonen Jöran Mickelsson **Isoperhe** från Koivuniemi med sin **broder** Gabriel, som åbor Isoperhe, ang. hemmanets **klyfning** dem emellan. Deras **broder** Thomas motsatte sig icke klyfningen. Förrättas syn.

s. 774v # 7 - Förra nybygg:n Mats Jöransson Kallenautio androg, huruledes han lämnat b:n Jacob Tapio från Ruowesi lof at bärga en under nybygget belägen nyrödning **Kropioja** emot lega. Förliktes.

s. 775v # 8 - Mats Kallenautio androg, at torp:n Jöran Wasku tillika med dess swärfader inh:n Henrik Henriksson från Peckala i Ruowesi utan lof bärgat hö uppå **Kroppioja** (TMA:ssa Kruoppioja) under Kallenautio nybygge lydande äng. Anstånd.

s. 776 # 9 - Nylands och Tawastehus läners landshöfding har 1781 bewiljadt sergeanten Ernest Israel Pfaler utmätning hos **serg:n** Johan **Sundström** på 33 riksdaler. Icke funnits någon ägendom. Upteddes upteckningsinstrument efter **capell:n** Henric **Sundströms hustrus** afl. fru Margaretha **Hoffman**, bestående 1326 riksdaler. Fader Henric will icke gå i borgen. Henric Sundström äfwen haft en **dotter** warit, som warit **gift med** numera afledne **sokneadjuncten** i Lengelmä sokn Anders Johan **Salwenius**, och en omyndig **son studjosen** Anders **Sundström**. Upsköts.

s. 778 # 10 - Wid af- och tilträdeshusesyn 16-17.7.1770 öfwer **fältwäbelsbostället Siukola** i Orihwesi by har afl. **fändricken** Adolf Mauritz **Cambergs enkefru** Brita Elisabet **Kiellman** blifwit för bristande byggnad pålagt at betala åt tilträdaren **fältwäb:n Justander** 187 silfwerdaler. Enckan reste till Swerige. Kunde icke betala härrörande af hennes stora fattigdom. Nuwarande innehafwaren af bostället **fältwäb:n** Claes Henric **Memsen**.

s. 779 # 11 - Forts. till wintertingets 10 #. **Torp:n** Erik Andersson **Köykänpä** emot **sold:n** Mickel **Stålt** och Eriks **swärfader** b:n Anders Henriksson Antila eller rätteligen Mattila från Wehkalax, tillika med b:n Johan Pietilä från Hawisto ang. en åker. Stålt uptedde en emellan honom och dess rotebönder Johan Eskola, Anders Mattila, Johan Erola och Jacob Mattila slutad afhandling 1779 innehållande, at han finge alla de åkrar och ängar, som dess **företrädare** Josef **Wasström** eller Pietilä för honom innehaft. - Förliktes men upsköts.

s. 780v # 12 - Länsm:n Roth angaf pigan Anna Johansd:r, nu wistande i Rajalax, för lönskaläge, hwaraf hon framfödt ett dödt piltebarn. Tjent i Suomasema. Sade drängen Johan Thomasson wara den andra parten. Han bestred. Upsköts.

s. 782v # 13 - Bönderne Jöran Pafwola och Gustaf Kolhi Sawoi androgo, at deras granne Johan Tilsa ännu icke gärdat sin andel i hägnaden, som är nödig at skilja parternes på en udd belägen **Murto äng** från den öfriga marcken. Upsköts.

s. 783v # 14 - Johan Tilsa, Jöran Pawola och Gustaf Kolhi från Sawoi androgo, at de någon tid sedan haft del med Hafwisto boerne samt bönderne Mats och Johan i Akula i en i **Leppähammaskoski** forss inom Hawisto byss rågång anlagd **qwarn**. Sedan Jupa boerne klagat öfwer **öfwerflödig dämning** och denne qwarn i anledning deraf blifwit från sitt förra ställe bårtdömd, hafwa Hafwisto och Akula boerne **flyttat denne qwarn lägre ned**, utan at säga Sawoi boerne till, då de flyttade qwarnen och den åter upbygde, samt tagit med sig uti interessenskap bönderne Petter och Simon i Kockola samt skildt således Sawoi boerne ifrån delagtighet däruti, ehuru Sawoi boernes andel i järn med mera finnes i samma qwar. Sawoi boerne wela få i qwarnen lika del som förr.
Swaranderne androgo, at käranderne, sedan Jupa boerne klagat öfwer någon skadelig dämning och landhöfdingen förordnat syn däröfwer, skildt sig från del i qwarnen, hwarefter swaranderne ränsat ett annat ställe bättre ned i samma forss och anlagt där qwarn af nyo. Den gamla qwarnen war fullbygd, då Sawoi boerne blefwo uti interessenskap tagne, och äro de icke berättigade till ersättning.
Käranderne bestredo, at de skildt sig ifrån delagtighet. De sade, at deras förfäder, då de fått del i en färdiggiord qwarn, betalt ersättningen till Hawisto boerne. - Upsköts.

s. 785 # 15 - Upsk. målet ang. twå öres land hörande till **ett ödesh:n i Onnistaipale**, som inh:n Mats Mickelsson från Säynäjoki är hogad at uptaga. Mats uptedde flere jordeböcker från och med 1633.
Taipale boernes advocat utredde, at landtmätaren Ekman enligt hans 1729 författade beskrifning öfwer Taipale bys och Hörtsänä rusthålls ägor då alleredan utbrutit till trumslagarebostellet den i Taipale by befundne ödesjorden så stor, som den likmätigt jordeböckerne funnits wara. **Taipale by och Hörtsänä rusthåll hafwa från äldsta tider warit till alle ägor från hwarannan skilde.**
Mats Mickelsson war enständig däri, at där måtte finnas 2 öres öfwerlopsjord. Utslag: Det finns icke något ödesh:n tillfinnande eller någon öfwerlopsjord numera at tilgå.

s. 788 # 16 - Nybygg:n Henrik Andersson från Woitila ingaf i närwaro af dess **fader** Anders Danielsson Ärrälä och **broder** Simon Ärrälä en afhandling af 26.3.1776 ang. **Sillanpä torpställe** samt en memorial. Rätten will och se den handling, som författats mellan **landtmätaren Florin** och Simon Andersson Ärrälä. Upsköts. (se höstetinget 1782:1193)

s. 790v # 17 - Upsk. målet emellan Henrik Jöransson Sawiniemi och wallaren Jacob Johansson såsom curator för des swagsynte **broders** Thomas Johansson Pietiläs från Hafwisto rätt ang. fordring.

s. 791v # 18 - **Kapell:n** Henrik **Sundström** på sine barns och egne wägnar emot **dess måg sokneadj:n** Anders Johan **Salwenius** ang.1/4 i Suomasema rusthåll, som Henrik före detta updragit till Anders och nu, sedan **adjunctens käresta** Maria **Elisabet Sundström aflidit**, med kapell:ns öfriga barn will Salwenius frånwinna. Suomasema rusthåll är kapell:n Henriks **h:us arfwejord** och Henric icke warit berättigad at sälja detsamma, ehuru han med sin h:u köpt rusthållet till skatte. Upsköts.

s. 793v # 19 - **Torp:n** Johan Johansson **Sillanpä** från Woitila fordrade af b:n Johan Natucka från Pitkäjärfwi 12 daler, som kärandens **fader afsk. corpor:n** Johan **Enberg** honom förstreckt. Kärandens **stjufmoder** Lisa Eriksd:r. Upsköts.

s. 794 # 20 - B:n Jacob Seppälä från Hirvjerfvi ingaf ett syneinstrument af 5.8.1778. Täncker upodla til åker uppå södra sidan om **Pajujoki** äng 2 tunnors land och dessutan ett ställe innom Seppäläs **Talassuo äng**.

s. 795 # 21 - B:n Henrik Erckilä från Sahrajerfwi ingaf en syneskrift af 1778. Will upodla åker eller rödja äng på **Pykinpä eller Wankonsillanpäsuo kärr**, på **Säpännittun-korpi** och på ömse sidor om landswägen **Kandonjttunpeldo**. (TMA:ssa myös: **Pilonniska**)

s. 795v # 22 - B:n Henrik Erickilä från Sahrajerfvi ingaf ett synebewis af 1781 ang. ängslägenhet innom Erickiläs **Koiwisto ängshage**.

s. 796 # 23 - Då b:n Jacob Seppälä från Hirwjerfwi ingifwit wid wintertinget 1776 ett synebewis ang. några ängslägenheter, har b:n Jöran Mattila bestidt Seppäläs rättighet at få upodla **Koiwuselänkorpi** mark. Seppälä eftergifwit sin talan.

s. 796v # 24 - Med en syneskrift af 5.8.1778 bewiste **torp:n** Jöran Jöransson **Joensu** från Pylkinautio, at han på båda sidor om **Weihenoja bäck** för sig utsynt till äng **Weihenjoenperänkorpi** marck. Numera afl. b:n Henrik Johansson Hulipas bärgat den del af området, som är på Hulipas sidan om bäcken. Henriks **encka** Marja Andersd:r. Jörans husbonde Henrik Johansson Pylkinautio medgaf, at Hulipas h:n icke hörer till Hirwi- och Sahrajerfwi samfällighet, där Pylkinautio äfwen ligger, utan är därifrån skildt genom råen. De må wänta, at rån upgås emellan Pylkinautio och Hulipas.

s. 797v # 25 - B.sonen Thomas Jöransson Mattila från Hirwjerfwi fröredrog, at sedan b:n Henrik Hulipas aflidit, har hans **swärfader** b:n Anders Kristersson Bertula från Kopsamo förmått Thomas at flytta sig till Hulipas och wara där som drängfogde, medan Henrik Hulipas **enckas** och Bertulas **dotter** Marja Andersd:rs enckeår skulle räckas, men som Marja icke nögts med honom, har han nödgats flytta sig derifrån. Twist om ersättning.

s. 798v # 26 - Uotila h:ns å Rajalax **torp:n** Henrik Henriksson **Sawiniemi** föredrog, huruledes numera afl. b:n Erik Simonsson Kampari, sedan Henrik rödjat sig äng under sin torp åker 16 år sedan, igenom sin **Sammalisto ängshägnads** flyttning intagit ett stycke. Upsatt en kortare **wäg åt Padusjerfwi träsk**.

s. 799v # 27 - B.sonen Johan Eriksson Pohjala från Säynäjoki emot bönderne Mats Karpila i samma by och Lars Pawola från Orihwesi by ang. en öfwerenskommelse, som skedt wid Pohjala h:ns delning.

s. 800 # 28 - B.sonen Johan Pohjala emot hans **broder** b:n Simon Eriksson från Säynäjoki ang. åwerkan på **Randanjtunsarensalmi** äng. Fråga äfwen om **Perkomoisio** utåker. Käranden flyttat 1/8 mihl ifrån byen. Förrättas syn.

s. 801v # 29 - B.n Simon Pohjala klagade, at hans **broder** Johan Eriksson, som den tid han bodt på Pohjala h:n, innehaft en bod på samma h:n, ehuru han sistl. höst 2 år sedan flyttat sig derifrån till torpet, som han nu bebor, icke gifwit ifrån sig nyckeln til bodan, den käranden fordrade. Johan sade, at han icke ännu hunnit skaffa sig tilräckligt med hus.

s. 802 # 30 - Synebewis af 16.10.1781 ang. synen öfwer den marck, som b:n Erik Yrjälä från Sahrajerfwi är sinnad at til äng upodla på **Kupparinkorpi**.

s. 803 # 31 - Bolagsm:n Johan Matsson Laurila från Pitkäjerfwi föredrog, at hans numera afl. **swåger eller systerman** b:n Jöran Matsson Laurila 9 år sedan gifwit b:n Johan Natucka en **reswacka** at hemta til smeden i Orihwesi by, som skulle giöra nyckel därtill, sedan den förra förkommit, men lemnat wackan til nämndem:n Thomas Konti. Johan är förmyndare för dess ännu äncka warande **systers** Walborg Matsd:rs barn och **lefwer i bolag** med sin syster.

s. 804 # 32 - B:n Johan Thomasson Natucka androg emot samtelige 11 hans grannar i Pitkäjerfwi by, at ehuru enligt jordeboken hans innehafwande h:n består af 2/3 nytt mantal och 4 öres skatt, så skall han icke innehafwa

ägor för mera än 1/3 mantal. Han påstår, at de öfrige grannarne i byen skola innehafwa det, som för honom brister, så i åker som i äng, hwaruti han nu wil hafwa **rättelse genom stångfall**.
B:n Anders Brusila förmälte, at hans hemman är från Natucka h:n utbrutit och utgör ½ deraf, hwilket de öfrige 10 grannarne ock påstodo. Brusila uptedde utdrag utur wintertingets 1722 och höstetingets 1726 protocoll. Natucka h:n är sedermera **klufwit** och den andra hälften äges af kärandens **syskonebarn** Mats Matsson Natucka. - Upsköts.

s. 804v # 33 - B:n Johan Natucka emot samtelige 11 hans grannar i Pitkäjärfwi såsom ock 4 Lasola byamän samt b:n Mats Johansson Oinasniemi ang. en **qwarn**. Natucka androg, at hans och förenämnde byamäns **qwarn är belägen inom hans Putajannenä äng**, som lider mycket genom tramp och betning, hwarföre han fordrar ersättning.
Swaranderne sade, at de **sommartiden färdas med båt till qwarnen**, men några andra kunna ibland komma **dit med hästar at mala**. Anders Hoifala erhindrade, at delägarne, då de om wintern förrätta sin mäld, hafwa hästar med sig, som orena ängen, utom det där samlas spånor af weden, som brännes i qwarnen. **Första qwarnen blef bygd redan för än någon af parterne är född. Ingen wet, när qwarnen där först anlades**. Swaranderne gåfwo tilkänna, at **capitainen** Jacob **Boisman** äfwen fått del i qwarnen. Upsköts.

s. 806 # 34 - Innehafw:n af Seppälä capellansbohl **capell:n** Samuel **Salowius**, nämndeman Mattila samt bönderne Johan Antila, Johan Pafwola och Henrik Siuro klagade, at de öfrige 7 grannarne i Orihwesi by giöra sig wägar öfwer deras åkerskiften. Swaranderne sade, at hwar och en af dem ännu har äng nedan om sökandernes åkerskiften och under ängen är strand, där de hafwa ljn i blöd.
Inwändes at ägodelningsrätten fastställt särskilt ställe utom hägnad til **linsänka**, hwaremot några inwände, at stället lemnats endast till **watubohl för boskap** om sommaren. Förbjöds at färdas öfwer andras åkerskiften och söndra deras gärdesgårdar.

s. 806v # 35 - Upsk. målet. Johan Nickilä från Pitkäjerfwi emot Esaias Antila, som plögt öfwer råer emellan deras **tegar**.
Beslöts: Den bästa redighet i detta mål erhålles, **om hela byamålets åker upmätes**, och förelägges käranden at besörja därom, at det sker nästa höst förrän tinget infaller, hwilken förrättning, hwartill grannarne i byen äfwen böra kallas, parterne på båda sidor wid lika stort wjte biwista. Utsades nämndemännerne Mattila och Magnu till förrättningsmän.

s. 808v # 36 - G:la b:n Johan Matsson Mukola från Pajukanda, hwars **h:u** Maria Hansd:r flere år sedan aflidit, är sinnad at afwitra sine barn och låta skifta all ägendom dem emellan redan medan han lefwer. Skiftet förrättas af Fabrilius och Mattila.

s. 808v # 37 - Drengen Simon Eriksson från Åbo emot dess **faderbroder** och förmyndare g:la b:n Johan Simonsson Eskola från Wehkalax ang. redo för arfwet efter Simons afl. **fader** b:n Erik Simonsson Kampari från Rajalax. Eskola siuk, men sändt upteckning af 17.11.1766 efter Erik Simonsson, som af swarandens **systerson** nämndemannen Mattila. Eriks **enka** Katarina Andersd:r. Upsköts.

s. 809v # 38 - Upsk. målet emellan förra nybygg:n Mats Jöransson Kallenautio och torp:n Jöran Mårtensson Wäsku och dess swärfader inh:n Henrik Henriksson från Peckala i Ruowesi ang. höbärgning på **Kropinoja** äng. Mats Jöransson Autia berättade, at des fader Jöran Jöransson sitter nu fängslig för angifwit mord. Upsköts.

s. 811 # 39 - Nämndem:n Jonas Mattila från Orihwesi by androg, at ehuru han redan förfärdigat sin andel i skiljegården emellan hans och nämndeman Thomas Kontis åkerskiften i **Halkonsuo åker**, så har Konti icke förfadigat sin andel. Upsköts.

s. 811v # 40 - Nämndem:n Esaias Antila från Pitkäjerfwi androg, at b:n Johan Nickilä sistl. höst tagit Antilas **båt från båthuset** och giort därmed en resa och lämnat båten på strand utan at ro den i båthuset. Nickilä bestred. B:n Thomas Mickola wittnade, at han sedt Nickilä komma med Antilas båt ifrån Lasola **par bysskott ifrån Pitkäjärfwi strand**. Den dagen har det warit **bröllop** på Sikala h:n i Lasola.

s. 812v # 41 - **Dragonen** för Hörtsänä rusthåll Henric **Seger** emot **soknesmeden** Mats Jöransson från Pitkäjärfwi ang. fordran.

s. 813v # 42 - Upsk. målet. Handlanden i Åbo Michael Krogelius stött och skuffat **sold:n** Jöran **Wredströms** från Wihasjerfwi i Eräjerfwi capellgiäld och Orihwesi sokn **son** Johan på **marknaden** i Orihwesi by samt tagit honom 1 plåts sedel o.a. Uplästes Krogelii bref. Johan Jöransson förklarade, at han sedt par okände bondeflickor i Krogelii marcknadsstånd och några silckeshalsdukar hängande på en spik. Då han rört wid desse halsdukar frågande af flickorne, om de icke wille tilhandla sig sådane silcken, så hafwa de fallit ned. Därföre har Krogelius slagit honom med aln flere resor och plundrat hans ficke, där han haft en plåtsedel och några knappar samt tagit äfwen hans hatt, den han året förut redan köpt. Upsköts.

s. 815 # 43 - Upsk. målet. Henrik Pylkinautio emot torparne Erik Simonsson och Grels Mickelson samt Anders Simonsson från Hirfwjerfwi ang. wåldbete på **Weihipenjttu**. Inh:n Lisa Johansd:r från Hulipas wittnade, at de 4 dagar hon nästl. sommar bärgat höö på Hulipas sidan om **Weihinoja bäck**, har hon sedt swarandernes hästar i kärandens äng. Förliktes.

s. 817 # 44 - Bondeenkan Marja Andersd:r från Peilax och hennes **måg torp:n** Johan Matsson från Säynäjoki samt Marjas **son torp:n** Mickel Markusson från Messuby sokns Prästegård bewiste med utdrag utur rättsprotocoll för 11.4.1758, at Marjas **swärfader** g:la b:n Mickel Bengtsson Bengtilä från Rajalax då lofwat erlägga till Maria för hennes 2 barns födande 20 cappar råg hwarje år i 10 års tid. Förliktes.

s. 817v # 45 - B.sonen Thomas Jöransson Mattila från Hirvjerfwi anmälte, at hans **broder** b:n Jöran Mattila samtyckt, at han får sig en torplägenhet på Hirfvjerfwi med Sahrajerfwi och Pylkinautio byars samf. marck. Förrättas syn.

s. 817v # 46 - **Sold:n** Lars **Hurtig** från Orihwesi by ingaf ett contract emellan rotesbönder wid rotan n:o 125 i Orihwesi sokns kyrckoby och drengen Lars Jöransson från Cuhmalax capel. 1) En tunna råg, en koo och i stedsel 4 riksdaler specie. 2) I årslön betalas 2 riksdaler. 3) En ny omgång kläder bestående - -. 4) Årligen skjorta, - -. 5) Af hwarje roteintressent ges half tunas åkerland - -. 6) Under wår tilämnade soldats utcommendering åtage wi oss - -. 7) Hö skall af hwarje - -. 8) Tillfälle till nyrödning - -. 9-10) - -.

s. 819 # 47 - (**Fältwäbelen** Claes Henric **Memsen** förordnades til förmyndare för afl. b:n Henrik Johansson Hulipas 2 omyndige **söner** Henrik och Simon. Mf JK 1310.)

s. 819 # 48 - Nämndeman Gustaf Fabrilius ingaf en afhandling af 26.1.1781. Fabrilius öfwerenskommit med b:n Thomas Andersson Konti från Orihwesi by, det hans **son** Gustaf Thomasson undfår af mig ½ Rupisu h:n i Rajalax och i fall min äldsta **son** Hesekiel Gustafsson Fabrilius skulle igenom döden hädankallas, så skall denne min tilämnade **måg** Gustaf Thomasson efter min död blifwa ägare af hela h:net, hwaremot han utfäst sig at ägta min äldsta **dotter** Ulrica Gustafsd:r.

s. 820 # 49 - B:n och **gästgifwaren** Johan Erola i Orihwesi by androg, at då utåkrarne i Orihwesi byn skiftades, har skiftet slagit så ut, at Erola kommit i mistning af 9 kappeland åker, som nämndm:n Thomas Konti blifwit skyldig för honom at upodla. Konti förmälte, at han genast lämnat 10 kappeland i **Kaupinpeldo** utåker till Erolas tjenst. Enligt landtmät:n Lilius, som förrättat storskiftet, är käranden skadelös. Saken hör till ägodelningsrätten.

s. 820v # 50 - Thomas Konti föredrog, at han förrän utåkrarne blefwo skiftade, hade en utåker **Kaupinmoisio**. Genom storskiftet har utåkren kommit under Erola h:n. Förliktes.

s. 821 # 51 - (Inteckning i Natucka h:n (ägare Johan Thomasson (Jussila)) för borgaren Jacob Fridens fordran. Mf JK 1310.) Johan Natucka har hos Friden en finsk psalmbok och en silckeshalsduk.

s. 822 # 52 - Johan Pawola androg, at Johan Antila i Orihwesi by enligt ägodelningsrättens författning, då utåkerskiftet blef fastställdt, hade at få af Pafwola 14 kappeland åker, som Antila nästl. år skulle beså med wåhrsäde, men om hösten skulle - -. Förliktes at käranden i **Zachari utåker** wid sin egen rå får 7 kappeland korn i swarandens skifte därstädes.

s. 823v # 53 - Sedan denne rätt wid wintertinget 1773, då emellan Äijäis h:ns den tiden wordne innehafwaren lieut:n Henric Johan **Spåre** och Holma gårds ägare majoren Henric Robert **Silfwerswahn** warit twist om åwerckan på **Sonninpällystä, Wäräsunlähde och Sonsarinperä marck**, satt omnämnde marck i qwarstad tils, om äganderätten skildt warder. Äijäis h:ns nuwarande åboen Lars Josefsson will nu medels rättegång tillwinna sig denne mark. Lars uptedde landtm:n Nathanael Lilii författade **rågångscharta** med beskrifningen, hwaraf

inhemtades, at Silfwerswahn påstå sig wara i samfällighet med Äijäis på södra sidan om den på chartan uptagne linien emellan nris 9 och 31. Majoren will såsom Holma gård enskildt tilhörig mark tilägna sig alt det, som är på norra sidan om samma linie, hwilcket af Äijäis bestrides. - Upsköts.

s. 824v # 54 - Den förteckning **kronolänsman Östlunds enka** Margaretha **Östlund** låtit författa öfwer de fångar, som hennes man - -.

Oriveden ja Hämeen lääniä olevan Ruoveden osan käräjäkunnan tuomiokirjoja 1782–1876

Oriveden (+ osa Ruovettä) syyskäräjät 29.11-1782
VA Ylä-Satakunta KOa124 s. 1104, mf JK 1745

Åhr 1782 - - hösteting - - af **Orihwesi och den del af Ruowesi sokn, som hörer till Tawastehus län**, på Siuro hemman i Orihwesi by - -.

s. 1104v # 1 - **Fastebref** för b:n Pål Johansson Noppari på Noppari academieh:n i (Pehula by). Förening 1772, huruledes hans numera afl. **fader** Johan Matsson och samtelige **systrar med deras män** bönderne Johan Johansson Wilckilä, Mickel Johansson Erola samt Johan Andersson Ärrälä updragit honom Noppari h:n.

s. 1106 # 2 - (Til förmyndare för afl. frälselandbonden Henrik Andersson Hakalas oförsögde dotter förordnades frälselandbonden Johan Thomasson Taipale. Mf JK 1310)

s. 1106 # 3-7 - (Ruovesi-ärenden.)

s. 1113v # 8 - B:n Mats Seppälä från Akola by inlämnade en syneskrift af 22.7.1782. Sinnad at **anlägga ett torp** uppå en med Hawisto, Porwola, Mälli, Salo, Råtiala, Håifwåla, Jorila, Kopsamo, Lylyjerwi och Akola **byars i samfällighet warande Koskenalustanma utmarck**. Upwistes torpstället å norra sidan om inwid **Jupajoki å eller bäck**, hwarest redan ett boningspörte i denne sommar blifwit upsatt. Till ängsrödning en 1/8 mihl till nordwäst emellan denne och **Lapojerwi torp** å **Raiskionkorpi** 8 tunneland.

s. 1115 # 9-11 - Oeconomiemål.

s. 1115 # 12 - Upsk. målet ang. pigan Anna Johansd:rs från Rajalax och drengen Johan Thomassons från Suomasema föröfwade lägersmål.
Torp.sonen Jonas Andersson från Suomasema rusthåll berättade, at han sedt de båda i fähuset stående på hwar sin sida. **Dragon** Simon **Waksam** från Suomasema berättade, at då han och Johan en natt legat tillsamman på Suomasema, har Johan omtalt, at Anna som enligt ryckte wore hafwande, hotat beswära honom med rättegång därföre. Upsköts för hörande af **studiosen** Anders **Sundström**.

s. 1117 # 13 - (Ruowesi-ärende.)

s. 1119 # 14 - (Första **upbudet** på Muckula h:n i Pajukanda för Jonas Johansson. Hänwisning till wintertinget 19.2.1766. Hans **fader** Johan Matsson då updragit hemmanet til Jonas. Lofwat utlösa sine **systrar** Sofia, Kirstin, Brita och Walborg samt afl. **systran** Annas 7 omyndige barn. **Swågren** Mats Eriksson. Mf JK 1310.)

s. 1119 # 15 - Unga b:n Henrik Jöransson Salo från Salokunda anhöll om uptekning och skifte efter hans **moder** Anna Johansd:r. Förrättas genom länsm:n och 2 nämndemän.

s. 1119v # 16 - Oeconomiemål.

s. 1119v # 17 - (Ruovesi-ärende.)

s. 1120 # 18 - **Torp.h:un** Lisa Adamsd:r ingaf ett testamente af 1780 bestyrckt å **Sillanpä torp** af Anders Danielsson. Lisa war förr sold.enka.

s. 1121 # 19-21 - (Ruovesi-ärenden.)

s. 1127 # 22 - **Torp:n** Jöran Eriksson **Lopua** hade nyttjat sin **son** Anders af 9 års ålder till walgång. Jöran bestred. **Torp:n** Jöran Jöransson **Koskenalusta** wittnade, at han sedt Jörans son Anders med sin minderåriga syster gå i wall med boskap.

s. 1128v # 23 - Länsmannen Roth androg, at interessenterne i rotorne 7, 14, 17 och 19 (i Orihwesi) försummat at enligt lysning sända en karl af hwarje rota at rödja wäg emellan trossbodan på Storminiemi capitainsboställe i Ruowesi och den allmänna landswägen.

s. 1132v # 24 - B:n Jöran Lylyjerwi androg, at han i dag före middagen, då han, som trädt ut **från tingsrummet, i förstugan i hela menighetens närwaro** blifwit af b:n Anders Bertula från Kopsamo med otidighet och oqwäden öfwerfallen. Bertula **kallat honom för tjuf och ljugare**. Bertula sade sig sagt så på skämt.

s. 1134 # 25 - Upsk. målet emellan **dragon** för Hörtsänä Henric **Seger** och **soknesmeden** Mats Jöransson från Pitkäjerwi ang. fordran. Förlikts.

s. 1134v # 26 - Torp:n Henrik Jacobsson Sildasari från Ruowesi Prästegård fordrade någon spannemål af **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** från Teisko capell, hwars **hustru** Maria är **syster** till Henriks **h:u** Lisa.

s. 1135v # 27-28 - (Ruowesi-ärenden.)

s. 1139 # 29 - Forts. till wintertingets 53 # ang. twist om **Sonninpälystä, Wäräsunlähde och Sonsarinpärä marck.**
Johan Oinasniemi genom sin **son** Mats Johansson wille med **Gadds charta** utreda, hur nära Silfwerswahns påstådde råstreckning stöter till Oinasniemi by, eller hwart råstreckningen ifrån det då upgifne **Kurjenmjeka råställe** löper samt å hwad sätt Oinasnjemi från Pitkäjerwi by är skild. - Silfwerswahn frångår numera sitt påstående, at råen emellan honom och Lydickälä boerne borde löpa från det å rågångscharta med n:o 11 teknade råstället **Kortenjerwi** och därifrån i en rät linie till n:o 24 **Klawuxenkalljo** och sidst till n:o 25 **Myllyhätä** (TMA:ssa **Myllyhauta)**, och således äfwen från påståendet om delaktighet i den marck, som ligger emellan denne och den af Lydickälä boerne upgifne råsträckningen. - Förrättas häradssyn.

s. 1144v # 30-31 - (Ruovesi-ärenden.)

s. 1148 # 32 - Upsk. målet emellan b.sonen Jöran Isoperhe från Koiwonjemi och dess **broder** Gabriel Mickelsson ang. hemmanets **klyfning**. Syneinstrument 20.6.1782**. Bohlåker warande i tegskifte med byalaget, utåkrar eller täppor** (**Lepomojsio, Noiski, Usimoisio**). **ängarne (innom Noiski täppan, Tallwinittu, Isosuo, Aisonjemi, Alanennijttu, Wainionnjemi, Aro, ?lähti** (TMA:ssa **Lehmilahti), Kåtalato, Alanennijttu, Papintaskunsuo, innom åkerhägnaden**). - Tillräkeliga ägor at klyfwas.

s. 1151v # 33 - (Ruovesi-ärende.)

s. 1152v # 34 - Fortsättning till 12 #. **Dragon** Simon **Waksam** tillade, at Johan Thomasson honom yttrat sig wara bekymrad, huru han skulle slippa pigan Anna och därföre warit sinnad antaga drengetjenst på Tammerfors för at förskaffa sig penningar till hennes förnöijande.

s. 1153v # 35-36 - (Ruovesi-ärenden.)

s. 1155 # 37 - B:n Johan Terjoki klagade, at nämndem:n Thomas Konti i Orihwesi by utlagt en g:l wäg öfwer denne bys bohlåker och i dess ställe inrättat en ny på sin egen teg, som leder öfwer Terijokis äng, hwarest ingen wäg tilförene warit. Konti sade, at han giort wägen enligt ägodelningsrättens utslag.

s. 1156v # 38 - Drängen Henrik Thomasson från Laurila h:n i Onnistaipale androg, at b.h:un Hedvig Matsd:r (**man** Simon Henriksson) och b.enkan Regina Johansd:r **kallat honom tjuf**. Reginas **swärfader** b:n Henrik Mickelsson förlorat genom tjufwahand 2000 koppardaler. Pigan Sofia Johansd:r från Tianen h:n i Onnistaipale är **faderssyster** till Hedwig Matsd:r.

s. 1157v # 39 - B:n Henrik Laurila från Onnistaipale påstod det Henrik Israelsson, som förl. år tjent hos honom som dräng, skall under dagswerckens förrättande wid denne sokns kyrckobygnad tadlat den mat, som honom därwid till kost blifwit lämnat. Drängen bestred.

s. 1158v # 40 - Fortsättning till 38 #.

s. 1159v # 41 - Inh:n Johan Jöransson från Wåitila androg, at han påskhelgen lånt sin häst, at inh:n Johan Eriksson kunde göra en resa till Sahalax, hwarunder den så fördärfwat, at den dog. G:la **murmästaren** Henric **Pastell** kan wittna. Förlikts.

s. 1160v # 42 - B:n Mats Matsson Sipilä från Pitkäjerwi emot drängen Anders Henriksson från Tihalanniemi i Längelmäki, det han som haft sin **swärmoder** Walborg Jacobsd:r hos sig, lämnat henne 6 kappars utsäde i dess bohlåker, hwilken åker swaranden, sedan Walborg dödt, skördat. Swarandens afl. **moder** Walborg Jacobsd:r.

s. 1162 # 43 - B.enkan Susanna Andersd:r Natucka från Pitkäjärwi föredrog, at des granne b:n Lars Saricko om sommaren lämnat ledet öppet till **Rökönnjtu** ängshaga, hwarföre hästarne dit insluppit samt dels förtrampat och uppätit hennes sytningsåker. **Sold:n** Anders **Sahlstedt** berättade, at hästarne insluppit genom Susannas **sons** Johan Thomassons bristfälliga gärdesgård.

s. 1163 # 44 - (Ruowesi-ärende.)

s. 1164 # 45 - Upsk. målet. Johan Tilsa, Jöran Pawola samt Gustaf Kålhi från Sawoi emot Anders Eskola, Josef och Jacob Pietilä, Henrik Nickilä och enkan Kristina Jöransd:r Eskola från Hafwisto jemte Akula h:ns åboerne Mats och Johan ang. at Sawoi byamännen blifwit skild från en innom Hafwisto bys rågång **i Leppähammas fors anlagd mjölqwarn**, sedan Jupa boerne, som därigenom warit beswärade af flödwattn, förpliktat dem bortflytta omnämnde qwarn, hwarefter swaranderne **inrättat i samma fors något lägre neder en ny qwarn** och **tagit med sig uti interessentskap Petter och Simon Kockola**, utan at Sawoi boerne fått däruti blifwa delaktiga. Utslag: Utan at kunna i någon måtto sannolikt göra, hafwa Sawoi boerne Jöran Pawola och Gustaf Kolhi påstått sig genom erlagt lösen fått del uti den i **Läppähammas koski** fors anlagde mjölqwarnen, hwarigenom de förment sig wara berättigade till den af Hafwisto boerne i dess ställe ånyå inrättade qwarnen, därföre kan häradsrätten icke eller tillägga de Sawoi boer, utom Johan Tilsa, hwilken efter swarandernes begifwande tillöst sig wiss del af Hafwisto boerne nu i forssen inrättade mjölqwarnen, del däri, hälst de icke eller i dess upbyggande deltagit, hwilket afsades.

s. 1167 # 46 - Upsk. målet. Jöran Pafwola och Gustaf Kolhi från Sawoi emot Jöran Tilsa, som icke gärdat sin andel i hägnaden, som är nödig at skillja parternes på en udd belägen **Morto äng** ifrån den öfriga marcken. Tilsädes äfwen Hafwisto boerne. Förliktes, at parterne gärda till hälften hwar den gärdesgård, som börjas ifrån **Murto träsk strand** så långt deras ängar sig sträcka.

s. 1168 # 47 - Länsm:n Roth klagade, at Hafwisto bönder och inhysingar nedfält ungskog till swedjor upå Hafwisto bys samfälte bröstmarck. Synen 23.7.1782. Henrik Nickilä å **Joentausta skogstract, i Myllyahtenma och å Koskenoja Pikanenpoytä**? (TMA:ssa **Pikaenpöytä**). Jussila bonden Simon å **Joentausta**. Jacob Pietilä å **Joentausta** skogstract, Josef Pietilä å **Joentausta**. Anders Eskola. Kirstin Jöransd:r Eskola enkas inom **Lahdenpohja äng**. Anders Henriksson inhysinge å Eskola enkans h:n å **Joentausta, Koskenahtenma och Ritaoja**. Jacob Jöransson inhysinge å Mats Pietilä h:n å Joentausta.

s. 1171v # 48 - (Ruowesi-ärende.)

s. 1174v # 49 - Oeconomiemål.

s. 1174v # 50 - Upsk. målet. **Kapell:n** Henric **Sundström** jemte dess barn emot **sokneadjuncten** i Längelmäki sokn Anders Johan **Salwenius** ang. häfwande af det köp, som de giort ang. 1/4 af Suomasema rusthåll. Förordnades landsfiscalen Åhlman at förrätta skiftet öfwer capell:n Sundströms frus efterlemnade egendom.

s. 1178 # 51 - Handelsmannen i Åbo stad Jacob Bremer emot Henric Robert Silfwerswahn ang. 439 riksdalers skuld. Upsköts.

s. 1181v # 52 - (Ruowesi-ärende.)

s. 1182v # 53 - B:n Johan Mårtensson Oinasniemi emot ägaren af Holma skattesäteri Silfwerswahn ang. rätten till **Rajakusi och Pylsy ängar**, hwilka Holma någon tid nyttjat. Oinasniemis advocat landsfiscalen Åhlman will med wittnen bewisa, at ängarne af ålder lydt under Oinasnjemi h:n. Silfwerswahns advocat secreteraren Lilius inwände, at des hufwudman ei äger någon Rajakusi äng, men Åhlman sade den äfwensom Pylsy wara belägen på kärandens sida om en **emellan Holma och Oinasnjemi ägor löpande åå**.
B:n Abrahan Larsson från Pitkäniemi berättade, at han hört sin **moder** Beata Henriksd:r, öfwer 80 år g:l, i anledning af sin 90 år g:l fader, numera afl. **smeden** på Holma gård Henrik Matssons berättelse, säga, at Pylsy och Rajakusi ängar förr warit Oinasniemi h:n tillhörige. Af den anledning sade wittnet des moder härom hafwa berättat, at talet fallit på förra hemmansåboen å Oinasnjemi med utlåtelse, **at han mycket begifwen på fylleri emot dryckeswaror bårtsålt förenämde ängar till Holma gård**. Wittnet sade, at Pylsy och Rajakusi icke äro långt ifrån hwarannan, belägne på kärandens sida om ån.
B.sonen Elias Johansson från Sawo by och Kolhi h:n berättade, at fordne Pawola h:ns åboen Thomas Henriksson och des **h:u** Maria Johansd:r, hwilka i äldre tider tjent på Holma gård och nog åldrige redan wid på för 20 år sedan aflidit, för wittnet berättat, at Raiakusi och Pylsy ängar, bestående af ett laduland hwardera, före tillhördt Oinasniemi h:n, men blifwit af förra åboen pantsatte hos innehafwaren af Holma gård. Det kunde wittnet icke säga, hwarföre ängarne blifwit pantsatte, utan allenast at sådant skedt förän Pawola h:ns åboen warit dräng på Holma.
Hänwisning til höstetinget 1768 innehållande, at Pylsy äng till en del efter **bäckens krökning** tillhört Oinasniemi h:n. - Upsköts. (Se: höstetinget 1784 § 77)

s. 1187 # 54 - **Torp:n** Erik Henriksson **Kellariaho** från Wähäkölli h:n i Kopsamo klagade, at b:n Simon Andersson Isokölli borttagit af honom 10 lispund höö, som torp:n hopsamlat på des inwid swarandes **Kytökorpi äng** belägne nyrödning **Rauhiasuo**. Upsköts.

s. 1188 # 55 - **Torp:n** å Wähäkölli h:n Erik **Kellariaho** från Kopsamo klagade, at **torp:n** å Isokölli h:n Erik Matsson **Rauhia** gått öfwer råen och bärgat et stycke af kärandens **Rauhiansuo äng**. Erik Rauhia förklarade, at han redan i 3 år obehindrat bärgat samma äng, men käranden sjelf skurit eller inhuggit märcken i trän, hwarigenom ängen nu fallit på kärandens sida. Upsköts.

s. 1189v # 56 - På **sold:n** Johan **Gräs** från Ackola wägnar ingaf fändr:n Adolf Ludwig von Kotten ett contract 16.8.1782 mellan Gräs och hans rotebönder. Gräs får i sin lifstid bruka 1) innom **Latonitunma** 25 c:land, 2) på **Lamminpeldo** 10 c:land och **Yrtijärfennitu** äng samt **Riutanitu**, 3) **Sarwaojanpeldo**, 4) en åms höslag innom hans nuwarande roteåker samt till kålland **Tanhuanpä** (TMA: **Tanhuanpäsä**).

s. 1190v # 57 - Ingafs ett contract 1782 emellan **sold:n** Anders **Sahlstedt** och dess rotebönder från Pitkäjärfwi. 1) Nickilä lämnar honom 20 cappars land till åkerupodling inom **Suonsarka marck**, 2) Heikilä äfwen innom **Suonsarka** marck, 3) Antila 7 capparsland liggande inom **Rakonitunma**. 4) Alla interessenter lämna honom **Lajanlahti äng**.

s. 1191v # 58 - (Ruovesi-ärende.)

s. 1193 # 59 - Fortsättning till wintertingets 16 # ang. twist emellan nybyggaren Henrik Andersson från Woitila och des **broder** b:n Simon Andersson Ärrälä om rätta förståndet af en afhandling af 1776 emellan Henrik Andersson och parternes **fader** Anders Danielsson ang. **Sillanpä torp**, som 1/4 af Ärrälä. Landtmätaren **Florins köp** af 1779 har **uphäfwits**. Föreningsskrft af 24.11.1782, at **Simon behåller den g:la stommen** i Woitila by och **Henrik behåller det af honom upodlade nybygget Sillanpä Heickilä** kallat.

s. 1197 # 60 - G:la **soknesmeden** Henrik **Tykölin** från Tohloppi by i Birckala emot sin **son soknesmeden** Henrik Henriksson **Ferander** från denne sokns Prästegård ang. fordran.

s. 1198 # 61 - **Torp:n** Johan Eriksson **Kofwasinmäki** från Säynäjoki emot sin **broder** b:n Simon Pohjala ang. skiftet efter deras afl. **fader** Erik Filipsson. Käranden afstår rätt till Pohjala h:n.

s. 1199 # 62 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilanniemi** från Teisko capelgjäld klagade, at **torp:n** Henrik Johansson **Kärjennjemi** från Hyrylä by i Ruowesi sokn olofligen bärgat des **Särkiojansu äng**. Med häradsrättens i Birckala pch Messuby protocoll hållit 4.12.1775 # 30 bewistes, at Hyrylä byamän igenom en då ingifwen attest lämnat käranden tillstånd at på **Ukonma marck, där Särkiojansu är belägen**, rödja sig äng. Då har twisten om Särkiojansu äng warit emellan **torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärwi** från Leinola by och Mats Andersson Kahilaniemi och Kahilaniemi fått ängen.
Swaranden inwände, at han bärgat ängen med Hyrylä byamäns tillstånd. Upsköts.

s. 1200 # 63 - Genom landshöfdingens utslag af 16.3. förledit år är sergeanten Ernest Israel Pfaler laga utmätning bewiljad hos **sergeanten** Johan **Sundström** för des hos Sundström ägande fordran för 33 riksdaler. Hos Sundström icke funnits någon ägendom. Wille arfskifte efter Sundströms afledne moder. Upsköts.

s. 1202 # 64 - Innehafware af Sarfwela h:n i Woitila **capell:n** i Tyrfwis Johan **Utter** genom sin **broder landtmät:n** Abraham **Utter** androg i b:n Erik Andersson Ärräläs närwaro, at Woitila byamän i april öfwerenskommit, at hwar och en skulle bärga de ängar, som honom wid storskiftet blifwit tilldelte, ehuru skiftet icke ännu fastställts af ägodelningsrätten. Swaranden har dock bärgat sine **ängar Hormisto och Suokunda** efter gamla skiftet, hwilka genom det nya tillfallit Sarfwela h:n. Upsköts.

s. 1203v # 65 - I närwaro af b:n Johan Erola från Orihwesi by beswärade sig **klockareänkan** Catharina Jacobsd:r, at ehuru hon tillika med sin afl. man **klock:n** Alexander **Coween** enligt befallningshafwandens utslag af 1767 blifwit för deras lifstid tryggade wid besittningen af de åkertäppor och lägenheter, som Cowen uppå byamännernes medgifwande 1763 och 1764 - - så har Erola dock tillägnat sig en åkertäppa. Förliktes.

s. 1205 # 66 - B:n Johan Antila från Orihwesi by klagade, at b:n Johan Pawola ett år sedan upplögt ett stycke af af 2 lispunds höslag å Antilas **Tuhlinoja** (TMA: **Tähtinoja) äng**.

s. 1205v # 67 - **Sold:n** Henrik **Tjäder** från Orihwesi by anförde emot nämndem:n Thomas Konti, at sedan han i flere år **wid landswägen under sitt pörte** huggit och samlat spånor i tancka at deraf bereda gjödning, har Konti forslat dem på sin åker. Konti sade, at spånorne warit hans, emedan han sielf timrat på berörde ställe. Förliktes.

s. 1206v # 68 - Bönderne Jöran Alanen från Borgerla och Mats Mälli androgo emot **torparne** Erik Matsson **Rauhia** från Kopsamo, Erik Johansson **Helperi** från Salokunda, Johan **Lepola** från Aackola, Jakob **Pilo** från Borgerla och Mällis egen torpare Mickel **Helperi** för det, at Erik Rauhia låtit sin boskap beta up 10 lispund höö af Jöran Alanens hässja stående på kärandernes **Helperi äng**, och därföre, at Rauhias tillika de öfriga swarandernes boskap, får och hästar upbett 30 lispund på Mällis oslagna äng af samma namn. Förliktes.

s. 1207 # 69 - Med skiftesinstrument af 1768 efter des afl. **swärfader** inh:n Jöran Andersson från Kockila bewiste drängen Johan Matsson ifrån Tohkala i Kangasala, at b:n Jöran Mårtensson Alanan från Borgerla lånt 5 daler af Jöran Andersson. Johan Matssons **h:u** Kiristina Jöransd:r. Upsköts.

s. 1208 # 70 - Drängen Johan Matsson från Tohkala i Kangasala emot **sokneskrädd:n** Fredrik Henriksson från Jupa ang. fordran.

s. 1208v # 71 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by androg emot **sold:n** Henrik **Tiäder**, at des på byalagets marck uptagne åkertäppa igenom storskiftet blifwit swarandens rotebonde Johan Terijoki tilldelad, hwilken gifwit täppan till roteåker till swaranden, men som ängarne ännu icke blifwit storskiftade - -.

s. 1209v # 72 - B:n Johan Natucka från Pitkäjerwi androg, at b.h:un Maria Henriksd:r från Saricko h:n och hennes **son** b:n Lars Simonsson **kallat honom tiuf- eller illgärningsman**.

s. 1210v # 73 - B:n Johan Antila från Hoiwola emot b:n Simon Kihlala ang. en skiljegård samt skada för betande och förtrampning. Upsköts.

s. 1211 # 74 - Upsk. målet. B:n Johan Natucka från Pitkäjerwi emot des grannar Heickilä, Nickilä, Sariko, Sipilä, Brusila och Mickola ang. ersättning för den skada han lidit å des **Pulonmyllymäki** (TMA: **Putonmyllymäki) äng**, desmedelst at deras och andras, som med swarandernes tilstånd haft **mäld på byssens** innom berörde äng belägne **mjöhlqwarn**, hästar gått där i bete, då qwarnen warit i gång. Swaranderne borta. Upsköts.

s. 1211v # 75 - Upsk. målet. B:n Johan Natucka emot b:n Elias Kalcku från Lengelmäki sokn och b.sonen Jacob Matsson Wähänwenjerwi Mattila i samma sokn samt b:n Magnus Matsson **Randala** från Hawisto ang. hemgång hos käranden.

s. 1212v # 76 - Comm.**landtmät:n** Abraham **Utter** androg emot b.h:un Kirstin Matsd:r från Ärrälä h:n i Woitila, at då han om en måndagsmorgon sistl. sommar med sin **broders capell:n** Johan **Utters** (ägare af Sarwela h:n) tjenstefolk begifwit sig till **Suonkanda äng**, som wid storskiftet tillfallit Sarwela, i tancka at bärga ängen, så har Kirstin med sin **man** Erik Andersson Ärrälä skyndat dit förut at bärga samma äng samt utbrustit emot honom i så grufwelige swordomar och i öfrigt betet sig så ohöfiskt, at han blyges tala därom.
Drängh:un Anna Johansd:r från Woitila berättade, at då hon med det öfriga folcket på Sarwela en morgon följt käranden till Suonkanda äng, hafwa de träffat där swaranden med sin man, då swaranden tilltalt dem således, **at de wore komne ifrån djefwulens wåld at bärga hennes äng**. Men om det ock skedde, så har hon **lofwat förbanna både dem som skulle befatta sig med bärgningen och äfwen dem som skulle fodras med det höet, så at de allesammans skulle sjuncka under jorden**, sägande, at hennes ord för äfwen warit werckande, hwarå **hon kastat sig ned med händer och fötter in mot marcken, där hon haft sådan kropsrörelse, som biörnhanen, då hon parar sig med honom, hwarwid hon haft bakdelen wänd åt käranden och det folck han hade med sig. Sedan hon rest sig up, har hon stöt sin bakdel ut åt dem och bet dem luckta, hwarefter hon än utgutit grufwelige swordomar och gåt till skogs, hwarifrån hon kommit med ett trä, hwarmed hon hotat slå dem alla**, men de har gått sin wäg och lämnat den där. Par resor har hennes man redan bet henne tiga, men de har hon icke acktat.
Swaranden bestred, at hon swurit eller hotat slå och at hon wist dem sin bakdel och bet dem lukta. Hwad det angår, at hon kastat sig ned, så **sade hon folket på Sarwela wara af de så kallade upwäkte, hwilka, då de äro stadde i sine böner, kasta sig ned med pannan emot golfwet, men bakdelen hålla de upåt så mycket de kunna**. Af den anledning har hon kastat sig neder samt wist, huru de förhålla sig. Men har tillika sagt, at **det wore endast skrymtare och at de, om de wore rätteligen omwände och hade den morgonen andäktigt bedt gud om wälsignelse och uplysning, ingalunda hade kommit dit at oförrätta henne, som de nu giort.**
Wittnet Anna Johansd:r **bestred, at swaranden talt om deras bönhållning och gudaktighetsöfningar widar än at prosten doctor Lencqwist hwar söndag predikar om deras skrymterie och skenhelighet**. - Upsköts.

s. 1216 # 77 - Upsk. målet emellan Johan Mattila från Orihwesi by och Thomas Konti ang. deltagande i skiljegården mellan deras skifte i **Halconsuo åker**.

s. 1217v # 78 - Drängen Fredrik Andersson från Hulipas ingaf en författningsskrift. Sedan Jöran Henriksson **Rängå** genom siuklighet blifwit så kräslig, at jag icke mägtar förestå mitt **Rango torp** och drängen Fredrik Andersson har ingåt ächta förbund med min **dotter** Beata, så - - uprager jag min rätt till torpet. Samtycke af Jöran Jöransson Mattila (från Hirfwijerwi).

s. 1218 # 79 - Länsm:n Roth och sold.sonen Johan Johansson från Wihaisjerwi i Eräjärwi emot handlanden i Åbo Mickel Brogelius ang. skuff och stötande på marcknaden. Upsköts.

s. 1218v # 80 - Upsk. målet. Sedan sk.b:n Johan Natucka i Pitkäjerwi förskaffat sig jordeboksutdrag, utgifwit 1774 från finska prowenince contoiret i Stockholm, som utreder, at Natucka består af twå trendels nytt mantal och 4 öres skatt, så har han wid wintertinget klagat emot samtelige hans grannar, at han icke innehade ägor för mera än 1/3 mantal. Käranden påstod, at Anders Brusila måtte bewisa, med hwad rätt han innehafwe Brusila h:n. Brusila giort det wid sista ting. Käranden uphof sitt påstående om stångfallsjämkning.

s. 1220 # 81-82 - (Ruovesi-ärenden.)

s. 1222 # 83 - B:n Henrik Andersson Sackola från Pajukanda klagade, at hans grannar Mats Henriksson och Thomas Jacobsson Magnula haft sine hästar och boskapscreatur i bete på parternes samfäldte **Nitulax äng**.

s. 1222v # 84 - Sk.b:n Mats Magnula från Pajukanda anförde, at han för flere år sedan rödjat sig en äng wid **Notajärfwilepo boskapshwila**, men b:n Henrik Sackola, som därbredewid äfwen upodlat sig åker för 12 år sedan, intagit af hans rödning 18 alnar i den bredare ändan. Swarandens **faderbroder** Henrik Henriksson.

s. 1224 # 85 - Henrik Sackola och Thomas Magnula samt Jonas Muckula från Pajukanda beswärade sig, at kringliggande grannar pläga åwercka en Pajukanda by tillhörig **holme, som utom annat är bewäxt med asp och lindskog**. Förböds.

s. 1224v # 86 - B:n Jöran Pafwola androg, at **sämskmakaren** Henrik Johansson från Wehkalax af honom emottagit **at beredas till sämsk 3 bockskin och 3 getskin**, hwilka han under beredningen **genom nyttjande af mycket kalk så förskemt**, at de äro fulla med hål. Förenades.

s. 1225v # 87 - Upsk. målet. Drängen Simon Eriksson från Åbo emot des **faderbroder** och förmyndare g:la b:n Johan Simonsson Eskola från Wehkalax ang. arf efter des afl. **fader** b:n Erik Simonsson Kambari från Rajalax. Instälte sig ock kärandens **broder smedslärlingen** från Biörneborg Mickel Eriksson. Deras än lefwande **moder** Karin Andersd:r och älsta **broder** Johan Eriksson. Deras **broder** Henrik samt gifta **systrarne** Sofia och Karin Eriksdöttrar. Upsköts.

s. 1226v # 88 - Nämndem:n Jacob Jämingi wille blifwa entledigad.

Ruoveden talvikäräjät 4-.4.1782 Ylä-Satak. KOa123, mf JK 1743

s 729 § 13 - De Hyrylä byaman skallfogde Jacob Grön och b:n Mats Josefsson jemte Johan Henrikssons broder Abraham Henriksson ingåfwo en syneskrift, hwarutur inhämtades, at 5.6.1781 blef på wästra sidan om **Sallmijerfwi** träsk synte af Hyrylä boerne til åker 2 tunneland och til ängs upodlande 4 tunneland.

s 743 § 28 - B:n Mats Josefsson Hyrylä ingaf i närwaro af des granne Abraham Henriksson Hyrylä och deras torpare Petter Johansson ett torparecontract. Enligt den i förl. sommar uprättade syneskrift updrages til Petter Johansson disposition **ett torpställe å Ukonma skogsmarck wid norra stranden af Särkijerfwi träsk**. Lämnades honom tilstånd at å den tracten, där torpet blifwer upbygt, at upodla åker och rödja äng så mycket han mächtar. Får 10 frihetsår.

s 763v § 42 - Upsk. målet. Bönderne Johan Henriksson och Mats Josefsson Hyrylä ifrån Wärinmaja emot **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** om torpareränta samt om några ängars nyttiande. Upkommit twifwesmål innom hwilken sochns rågång **Ukonsarka** skogsteg swaranden har sitt torp. Käranderne ingaf ett bewjs af landtm:n Nathanael Lillius, at Johan Hyrylä begärt intygan därom, innom hwilken sochns grätzor Hyrylä bys **Uckonma** jordstycke är belägit, men så länge det är outredt, huruwida **Leinaesarka** (TMA:ssa **Leinonsarcka**) skogsteg stöter til **Sikokifwi råställe** eller icke, i hwilcken senare händelse Uckonma ostridigt ligger innom Ruowesi sochns rågång, så är det okunnigt i hwad sochn ber. marck är belägen. - Upsköts.

Oriveden ym. talvikäräjät 11-15.4.1783
VA Ylä-Satakunta KOa126 s. 1109-, mikrofilmi JK 1746

s 1109v # 1 - (2:dra upbudet för Jonas Muckula på Muckula h:n. Mf JK 1310.)

s 1109v-1113 # 2 - 5 - Ang. Ruowesi.

s 1113 # 6 - Intekning b:n Mickel Möhkölä från Taustiala i Sahalax til säkerhet i **serg:n** Johan **Sundströms** ägande del i Suomasema rusthåll för 166 riksdaler.

s 1113 # 7 - Ang. wägadelning. De genom denna sokn till Ruowesi, Längelmäki och Cuorewesi framlöpande wägar medgafs wara **allmänna wägar**, som borde af tingslags inwånare widmachthållas, men **wägen till Eräjerwi** capell ansågs **icke** wara **allmän wäg**.

s 1114v # 8 - Oeconomiemål. (Wådeld å Sikanen h:n i Lydickälä. En ria upbrunnit.)

s 1114v # 9 - Fortsatta målet emellan pigan Anna Johansd:r i Rajalax och drengen Johan Thomasson i Suomasema rörande öfwat lägersmål. Till witnet kallad **studiosen** Anders **Sundström** icke närwarande. Upsköts.

s 1115v # 10 - Uppå bondesonen Gustaf Karlssons ifrån Ungila wägnar ingaf **brofogden** Karl Johansson en öfwerenskommelse af 27.11.1782: Henrik Simonsson Ungila har **med sin hustrus ja och sin älste sons** Johan Henrikssons samtycke uplåtit till bondesonen Gustaf Karlsson såsom **sin blifwande måg och till son dotter** Maria Henriksd:r **Jerfwentausta** täppan till åker, wid hwilken täppa Gustaf får anlägga sig torp. Får till höslag **HongoSilda äng**, som senare bytes emot **Lelonijttu**, som nu innehafwes af soldaten.

s 1117 # 11 - B:n Henrik Simonsson Nickilä i Hafwisto by uplåter med **sin äldsta sons** Johan Henrikssons samtycke till **sin yngre sons** Anders Henrikssons nyttjande **Takawäräjän Moisio** och **Viton wäräjän moisio** samt **Luchtasen Ylinen Ladon ala**, **Perkio**, **Jackopun nijtu** (TMA:ssa Juckapunnijttu) och **Håifwa ängar**.

s 1118 # 12 - B:n Johan Natucka fordrade af borgaren i Biörneborg Jacob Friden 12 d:r.

s 1118v # 13 - B:n Mats Mickelsson Karpila i Säynäjoki berättade, at han på samfält betesmarck äger **Koifwulax, Kulmundi, Korteisto, Jerfwenpä och Hapaloilo ängar**, men ängarne upbetas årligen af byssen boskap. Upsköts.

s 1119 # 14 - Ang. Ruowesi.

s 1119 # 15 - **Gästgifwaren** Mats Jöransson **Kallenautio** emot flere bönder ang. försummat **hållskiutsning** på Kallenautio gästgifweri.

s 1122v # 16 - Hemställdt mål.

s 1122v # 17 - B:n Jöran Johansson Bertula (i Kockila) ingaf et efter **dess afl. fader** b:n Jöran Matsson Bertula 28.11.1781 författadt upteckningsinstrument. Den döda lemnat efter sig 2 **döttrar af förra giftet**, Beata **gift med** inh.karlen Israel Israelsson och Anna **gift med** b:n Axel Jöransson Salo, samt **af det senare giftet** med dess efterlemnade **encka** Anna Matsd:r **en son**, nuwarande åboen å Bertula h:n Jöran Johansson, och 4 **döttrar**, Maria **gift med** b:n Jöran Mårtensson Alanen i Borgerla, Brita **gift med** b:n Henrik Eliaeson Kihlala, Sofia **gift med sold:n** Salomon **Damm** och Kristina **gift med torp:n** Gustaf Gustafsson **Walkiajoki**.

s 1123v-1124v # 18-19 - Ang. Kuorewesi och Ruowesi.

s 1124v # 20 - **Bokhållaren** Alexander **Löfman**, nu **boende på Suckila** h:n på Jupa kanten, androg, det smedsenckan Sofia Johansd:r från Salokunda, å hwars torp Löfman med hennes bifall bodt uti en badstuga, under sidsta Narwa eller Wesilax marcknadstiden, då Löfman warit bortrest, låtit **sold:n** wid enckedrottningens lifregemente Johan **Melong**, hwilken under hans bortowaro kommit dit, bada i den badstuga Löfman innehaft. Dagen efter, som war en söndag, då Löfman kommit hem, har han snubbat Sofia Johansd:r, för det hon tillstådt en okänd person at bada i den badstuga, han till boningsrum innehade. Detta har Sofia berättadt för Melång, hwilken dagen därpå, då **Löfmans hustru** Hedvig Charlotta **Tönnera**, under den tid badstugan eldades, för rök blifwit twungen at gå i Sofia Johansd:rs pörte, henne där med hugg och slag öfwerfallit samt skuffat henne ut från pörtet, hwarefter hon för denne hårda medfart nödgats såsom siuk i fyra weckors tid hålla sängen. Några weckor därefter har Sofia, **sold:n** Elias **Wrång**, hwilkens torp är där nära belägit, samt Melång kommit till Löfman i badstugan samt wrackt och utkastat dels ifrån dörren dels ock från gluggen Löfmans och des hustrus ägendom, hwarwid han förlorat tre par **porcellains thekoppar** och **fat** samt en **glasskål**, hwilka wid utkastandet gått sönder, utom en **kopparkittel**, en **casserolle** samt en **ylletygs stubb** med ull stoppad. - Upsköts.

s 1127v # 21 - Sedan commissions **landtmätaren** Abraham **Utter** om sommaren tillika med sin **broders capellanen** Johan **Utters**, såsom ägare af Sarwela h:n i Wåitila by, tienstefolck begifwit sig till **Suonkanda äng**, som wid storskiftet tillfallit Sarwela h:n, i ändamål at bärga ängen, så skall bondeh:un Kirstin Matsd:r ifrån Ärrälä h:n, som med **sin man** Erik Andersson skyndat sig dit förut at bärga samma äng, ehuru de därtill ingen rättighet ägde, utbrustit i så grufweliga swordomar samt betedt sig så ohöfwiskt, at landtmätaren blygts tala därom (se höstetingets 76 #).
Bondeh:un Anna Kristoffersd:r ifrån Ärrälä h:n intygade, at hon hördt swaranden säga, at **wargar och biörnar skulle upäta den boskap**, som komma födas med hennes hö eller det som skulle bärgas af ängen.

Pigan Beata Matsd:r ifrån Sarwela h:n intygade, at hon hördt swaranden fråga, **om de anländt från diefwulens wåld at bärga hennes hö**, och tillika **önskat, at wargar och biörnar skulle äta up deras creatur**, hwarå, sedan landtm:n Utter gått afsides, **swaranden ställdt sig fyrfotad på marcken med bakdelen wänd åt wittnet jämte det folck**, som följt med käranden på ängen, **hwarunder hon haft rörelser liknande biörnhanans, då han parar sig med honan**, och utbrustit sig i swordomar samt **sagt at de, såsom warande af de så kallade upwäckte, hafwa lika åtbörder i sin gudztienst**, hwarwid hon ock sluteligen **frågat, om de tro sig gå på gulltrappor till himmelen**. Swaranden har därpå börjat slå hö därstädes och **lofwat äfwen**, i fall de icke skulle wika undan, **slå hufwudet af dem som höns**. Swarandens man tyckts blygas öfwer hennes upförande.
I brist af botum skall Kirstin **sitta böterne med 4 dagars fängelse wid wattn och bröd**.

s 1131 # 22 - **Capellanen i Tyrwis s:n Johan Utter** såsom ägare till Sarwela h:n i Woitila by tiltalte b:n Erik Andersson Ärrälä för det han icke enligt skedd öfwerenskommelse byamännerne emellan bärgat sine wid storskiftsdelningen af landtmätaren honom utwiste lotter utan efter gammal häfd. Käranden kunde ei bewisa, at swaranden samtyckt at tillträda sine nya ängsskiften, utan har han twärtom warit onögd.

s 1132 # 23 - I närwaro af sine **swågrar** och wederparter b:n Jöran Jöransson och b.sonen Johan Matsson Laurila i Pitkäjärfwi by ingaf b.sonen Thomas Jöransson Mattila i Hirfwijerfwi en förskrifning ang. skuld.

s 1133 # 24 - Aldenstund b:n Jöran Johansson Bertulas från Kockila **systersson** drängen Johan Israelsson alt ifrån sin barndom tjent Jöran och framdeles lofwar betjena med arbete, får han till dödedagen nyttja de åkrar han nu innehafwer, samt får nyttja **Hirwiloilo och Kiwiojas ängar** och får å skogen rödja sig ängar wid **Isåpajun pellystä**.

s 1134 # 25 - B:n Jöran Mårtensson Alanen i Borgerla är sinnad upodla äng i **Leponittunkorpi** och **Rauhiankorpi** och anhöll om syn.

s 1134v # 26 - Ang. Ruowesi.

s 1135 # 27 - Nemndemannen **Fabrilius** såsom **ledamot i ägodelningsrätten**, hwilken i dag har sitt sammanträde i Woitila by, war frånwarande.

s. 1135 # 28 - G:la wärdinnan på Natucka h:n i Pitkäjärwi Susanna **Cawen** (= Cowen) beswärade sig i närwaro af wärdinnan af Saricko h:n Maria Henriksd:r och sin **swärdotter** Regina Thomasd:r, **hwilkens man** b:n Johan Thomasson Natucka war tilstädes, at de icke drifwit sin boskap i sommars, då de skulle gå i bete, åt den negd, där byns öfriga boskap gått, hwilcket hennes swärdotter Regina sedermera giordt, hwaraf händt, at getterna, som åtfölgt boskapen och således warit utan herde, flöjt öfwer gärdesgården i kärandens åkertäppa och upätit däraf hennes korn. Upsköts.

s 1136 # 29 - Torp:n Elias Andersson i Woitila androg, det han innehafwer **Sillanpä torp** under Ärrälä h:n, hwilket torp eller ½ af den fierdedel i sagde h:n, som **des broder** b:n Erik Andersson Ärrälä innehafwer, will sig tillwinna i grund af en så lydande författning: Ehuruwäl min tancka angående **mine söners** Erik och Elias Anderssöners timmeliga wäl warit härtils sådan, at Erik skulle få behålla den hälft af gamla stommen af Ärrälä, hwarå jag för detta insatt honom till åbo, och däremot Elias få upodla sig **ett nybygge uppå urfiällen wid Sillanpä**, hwarföre han, sedan detsamma blifwit upodlat och iståndsatt, skulle erlägga ½ af den skatt Eriks del af hemmanet påfördt är. Men sedan befallningshafwanden befalt utbryta **öfwerlopsjorden** ifrån Woitila by, hwilken wij sielfwa åtagit oss at skatta före, i hwilken händelse den gamla stommen, som Erik nu innehafwer, icke förmår uppehålla 2 åboer. Altså är min yttersta wilja at disponera härom således, at Erik behåller den gamla af honom innehafde stommen med all den marck i åker, äng och skog, som ty i storskiftet tillfalla kan, men däremot Elias får den del af öfwerlopsjorden, som uppå hälften af mitt ½ Ärrälä h:n kommer at tillfalla, som utgiör en åttonde del af hela Ärrälä h:n och **kallas Sillanpä Eskola nybygge**. Sillanpä 1.12.1782. Anders Danielsson.

s 1138 # 30 - Bönderne Thomas Andersson Tarckala i Kåckila by samt Mickel Mickelsson Yrckölä i Eräslax by och Längelmäki s:n emot rusth:n Johan Henriksson Jarla och **des broder** rusth.sonen Abraham Henriksson från Jarla ang. arf. Käranderne äro **gifta med swarandernes systrar** Helena och Hedvig Henriksdöttrar. Upteckning efter swarandernes **afl. broder** rusth.sonen Anders Henriksson. **Swarandernes moder** Maria Johansd:r och **broder** Henrik.

s 1142 # 31 - För 3 år sedan förmältes b:n Johan Antila i Hoiwala by sig försträckt nybyggaren Mats Jöransson Kallenautio en riksd:r.

s 1142v # 32 - **Soknesmeden** Henrik Andersson från Orihwesi by emot b:n Johan Natucka och **sold:n** Johan **Flinck** ang. fordring.

s 1145 # 33 - B:n Jöran Uotila från Rajalax klagade, at des granne b:n Johan Kampari intagit en af des **torpare** Henrik Henriksson **Sawiniemi** för 10 år sedan wid sjöstranden upgiord äng.

s 1146 # 34 - B:n Johan Antila från Hoiwala emot des grannar Simon och Henrik Kihlala ang. andelar i rågärdesgården.

s 1147 # 35 - B:n Axel Jöransson Salo ifrån Salokunda föredrog, at **bondemågen** Simon Simonson Siukola från Onistaipale by, som är **gift med hans afl. hustrus** Anna Johansd:rs **af förra giftet dotter** Johanna Jöransd:r, tillägnat sig en dyna, ehuru wid uptekningen - -. Kärandens **dotter** Regina Axelsd:r.

s 1148v # 36 - Jöran Thomasson **Isonjemi** jämte sin wederpart **torp:n** Jöran Grelsson **Mustalax** ifrån Jarla instälte sig, hwarå den första anförde, det **biörn** för honom om sommaren **dödat en häst**, hwilken blifwit qwarliggande i skogen. Någon tid därefter sade käranden sig, sedan låset på hans egen bössa gått sönder, en söndag wid kyrckan anmodat Jöran Grelsson at wara honom följachtig till aset för at därstädes ludra, om biörn skulle komma at äta aset, hwilket Jöran Mustalax lofwat efterkomma. Men oachtadt detta sitt löfte skall han begifwit sig till hästaset utan at säga honom till därom, hwarest han skutit biörn, hwars hud han försålt för 5 riksdaler. Jöran Mustalax skall betala till Jöran Isonjemi 1/4 af biörnhudens wärde.

s 1150 # 37 - Pigan Sofia Jöransd:r från Napila emot b.hustrun Beata Matsd:r ifrån Heickilä h:n i Koiwunjemi ang. lön.

s 1150v # 38 - Fortsatt mål. **Torp:n** Mats Andersson **Kahilanjemi** ifrån Teisko emot Hyrylä h:ns **torparen** Henrik Johansson **Kärjänniemi** från från Wärinmaja i Ruowesi ang. olaga höbärgning å **Särkiojansuu äng**. - Upsköts.

s 1152 # 39 - Å **Njemenma** marck är **nybyggaren** Jöran Jöransson **Joensu** ifrån Pylkinautio sinnad at upodla åker.

s 1152v # 40 - Pigan Sofia Jöransd:r från Napila emot b.hustrun Beata Matsd:r ifrån Heickilä h:n i Koiwunjemi ang. oqwädan.

s 1153v # 41 - B:n Thomas Jacobsson Magnula ifrån Pajukanda bewiste, det han betalt för afsk. **corporalen** Otto **Gråsten** des utskylder.

s 1154 # 42 - B.sonen Johan Matsson Laurila ifrån Pitkäjärwi emot sin **bolagsman** b:n Jöran Jöransson Laurila ang. contractets wilckor.

s 1156 # 43 - Upskuten sak. B:n Mats Henriksson Magnula från Pajukanda emot Anders Henriksson Sackola ang. nyttjorätten till en rödningsmarck. Parternes hemman förmälte swaranden tillförene warit ett, då äfwen den i twist warande marcken skall blifwit upodlad, hwarefter den legat under fäfot, till dess swaranden deraf intagit sin del. B:n Johan Andersson från Peilax berättade, at ängen för 20 år sedan warit under fäfot, hwarefter Magnula den stundom nyttjat och för 10 år sedan har swaranden densamma intagit.
G:la b:n Johan Matsson Muckula intygade, at parterne ömse sidor om den omtwistade ängen börjat upodla sig åker, till dess swaranden intagit någon del af ängen. - Förrättas syn.

s 1158 # 44 - Bönderne Mats och Thomas Magnula hafwa med b:n Jonas Jonasson Muckula welat frånwinna **hofslagaren** Mickel **Metall** (p.o. Witahl) från Peilax en åkertäppa. Förlikts.

s 1158 # 45 - Med upteckningsinstrumentet af 1768 efter sin **swärfader** b.sonen Jöran Andersson ifrån Kåckila by bewiste drengen Johan Matsson ifrån Tohkala by i Kangasala, at **torp:n** Johan Johansson **Hytiäläs afl.fader** inh:n Johan Jöransson blifwit Jöran Andersson skyldig 1 1/3 riksdaler, hwaraf kärandens **hustrus** Kirstin Jöransd:rs andel är - -.

s 1158v # 46 - Torpareenckan Anna Andersd:r ifrån Pohja by i Ruowesi sade sig kommit at erfara, at nybyggaren Mats Jöransson Kallenautio utspridt ryckte därom, att hon skulle öfwat sammanlag med swarandens **broder** nybyggaren Jöran Jöransson Aitua. Upsköts.

s 1159v # 47 - Torpareencken Anna Andersd:r från Pohja by i Ruowesi beswärade sig däröfwer, at nybyggaren Mats Kallenautio ett år sedan, under det hon warit ifrån sitt då innehafde **Mämmilä torp**, icke allenast förstört taken och ugnarne i husen, utan ock sönderbrutit dörrarne och dem aldeles bortfört, hwarwid han äfwen söndrat låset för en kista och därutur borttagit 2 riksdaler och afhändt **3 spinnråckar, tinor, embare och byttor, en dyna, et lakan, en fårskinsfäll, et lärftslakan, ett par mansstrumpor, ett par strumpeband, en qwinfolcks öfwerdel, 2 halsdukar, en hammare, en silfwerbrisk, en mark stål, en ring med messingehakor och häckter, 10 strumpstickor, 4 qwinfolcksmössor**. Fått tilbaka endast silfwerbrisken, hwilken swaranden gifwit åt sin **broders Jörans son** Erik, hwilken talt därom för **sin äldre broder** Mats Jöransson, som tagit den åt **sin hustru** Beata Matsd:r. - Anna kunde icke bewisa. Mats blef frikallad.

s 1161 # 48 - **Torp:n** Jöran Grelsson **Mustalax** ifrån Jarla anförde, huruledes han i höstas städslat inh:n Jöran Thomassons ifrån Pitkäjerwi **dotter** Sofia Jöransd:r för at walla hans boskap, men Jöran Thomasson återhämtadt sin dotter, enär hon är endast 11 år gammal.

s 1162 # 49 - Res.**sold:n** Josef Thomasson **Vest** ifrån Westilä, drengen Thomas Thomasson ifrån Wingiälä by och g:la b:n Thomas Josefsson ifrån Westilä, alla ifrån Längelmäki, hafwa instämts ang. någon spannemål de wåldsammeligen fråntagit b:n Johan Natucka ifrån Pitkäjärwi. Upsköts.

s 1163 # 50 - Fortsättning till höstetingets # 50 ang. häfwande af det kiöp af 1/4 af Suomasema capellanen Sundström ingått med Salvenius. **Capellanen Henrik Sundström jämte des son serg:n Johan Sundström**, den sistnämnde ock fullmägtig för sin **broder studiosen Anders Sundström** samt den förstnemndes 2 oförsörgde döttrars curator, **capellanen Samuel Salowius jämte adjuncten Anders Johan Salvenius**, företrädde. Ingafs ett skiftesinstrument af 3-4.1.1783, hwaraf inhämtades, at sedan capellanen Sundström, ehuru han under warande ächtenskap med sin afl. maka **löst Suomasema rusthåll jämte Terijoki** i Orihvesi by belägen och under sagde rusthåll lydande augmentsh:n, såsom warande dess barns mödernes arfwejord, af kronan **till skatte**, förmält sig, såwäl i anseende till sin ålder som sin sons Johan Sundströms åsamkade ansenliga skuld, ei wela hafwa någon arfsrättighet i förenämnde fastigheter eller deras wärde, utan afstått desamma genast till delnings emellan samtelige sine barn emot wisse sytningsförmoner, så har desse fastigheter blifwit delte, så at **hwar undfått uti dem sin femtedel**.

s 1165v # 51 - (Inteckning uti serg:n Johan Sundströms ägande del i Suomasema rusthåll för serg:n Pfaler til säkerhet. Såwida hos serg:n Sundström wid utsökningsförsök icke funnits någon ägendom till gäldande af de 33 riksdaler, som han är skyldig till serg. Ernst Israel Pfaler. Skifte förrättats efter capell:n Henric Sundströms afl. hustru. Mf JK 1310.)

s. 1165v # 52 - Fortsättning till 53 # wid höstetinget. B:n Johan Oinasniemi sökt frånwinna Silfwerswahn **Rajakusi och Pylsy ängar**.
Rättsprotocollet af 23.2.**1682** utreder, at då wordne **kyrckoherden Henric Gumerus** beswärat sig på sitt ryttareh:ns i Oinasnjemi wägnar, hwilcket han innehaft under rustningsrättighet, at från honom äro **2 ängar Pyksy och Rajakusi** under Holma säteri af **ryttmäst:n Mårten Ulff** tillägnade, samt begiärt, at han dem afstå måtte. Då har nemndeman Jöran Bertilsson Pitkäjärwi, om sine 60 år, såsom witne berättat sin afledne **fader** Bertil Persson hafwa tilförne bebodt och besutit Oinasnjemi h:n och ofwanbemälte ängar slagit och till Oinasniemi bärgat. Sedan hans fader sig derifrån begifwit till Pitkäjerwi, skall **Stiernkors**, som den tiden bodt på Holma, af hwilkens frälseh:n Oinasnjemi warit, begiärt at under Holma säteri få bruka desse ängar. Som Ulf då icke warit tilstädes, har rätten något utslag icke utgifwit.
Konstaterades, at **Pyksy äng är densamma som Pylsy**. Swaranden sade, at ehuruwäl å Holma gård ei finnes något skattläggningsinstrument, så hafwa berörde ängar sedermera altid blifwit nyttjade under Holma gård. Upsköts för at Oinasniemi kunde upte sitt skattläggningsinstrument.

s 1169 # 53 - B:n Jakob Mattila från Wehkalax bewiste med Åbo Hofrätts utslag af 31.5.1779, det bonderne Mickel **Nickula**, Henrik **Isoperhe** och Gabriel **Wähäperhe** ifrån Koivunjemi by, Johan Kampari och Jöran Uotila från Raijalax, Henrik Ungila, Anders Padustaipale, Mats Karpi, Simon Pohjala, Mats Jacola, Jakob Mickola, Anders Mattila och Mats Soltila m.m. 19 till antalet, anfördt beswär däröfwer, at kongl. maijts

befallningshafwande widtagit bl.a. den författning rörande giästgifweriet i Kangasala s:n, det sökanderne borde årligen utgiöra **hållskiutz wid Hutjerfvi gästgifwerie** i Kangasala och för bygnaden därå erlägga till fendricken Claes Johan Uggla en wiss afgift. Upsköts.

s 1171 # 54 - Sedan bonderne Jöran Yrjälä ifrån Lylyjerwi samt Anders Bertula och Henrik Johansson ifrån Kopsamo såsom deltagare i en rota wid höstetinget blifwit fälde till saak, för det de icke inställt sig **at rödja wäg till tråssbodan wid Ruowesi compagnie**, angaf Jöran Yrjälä, at det hade warit Anders Bertulas bör at då inställa sig till wägarödning.

s 1172 # 55 - Fortsatte målet emot inhysingarne Anders Henriksson och Jakob Jöransson ifrån Hafwisto om swediehyggen. Hafwisto byamän haft lof at swedja på ber. ställen.

s 1173v # 56 - Upsk. målet ang. skuldtwist emellan Bremer och Silfwerswahn.

s 1176 # 57 - Fortsatta målet. Drängen Simon Eriksson ifrån Åbo emot **des faderbroder** och förmyndare, gamla b:n Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax ang. redo för arfwet efter kärandens **afl. fader** b:n Erik Simonsson Kampari i Rajalax. Swaranden har inwändt, at kärandens arf blifwit innestående hos **hans moder** Karin Andersd:r och **älsta broder** Johan Eriksson. Simons **broder smedslärlingen** i Biörneborgs stad Mickel Eriksson. **Deras broder** Henrik och **syster** Karin Eriksd:r, **gift med** landbosonen Anders Eriksson ifrån Säynäjoki. **Systren Sofias man** b:n Henrik Erckilä ifrån Sahrajerwi. Karin Andersd:r ärft ifrån Sitama i Kangasala. Föreslogs klyfning af Kampari h:n. Upsköts.

s 1180v # 58 - Fortsättning till 69 # wid höstetinget. Drängen Johan Matsson ifrån Tohkala i Kangasala ang. arfskiftesinstrument af 1768 efter des afl. **swärfader** inh:n Jöran Andersson ifrån Kåckila. Johans **hustru** Kirstin Jöransd:r.

s 1182 # 59 - Nemndem:n Jonas Jonasson Mattila emot bönderne Henrik Siuro, Johan Pawola och Mats Kössi ifrån Orihwesi by ang. Orihwesi och Pehula byars **öfwerlopsjord**, **där 8 krononybyggen komma at anläggas**. Upsköts.

s 1183v # 60 - **Torp:n** Jöran Eriksson **Lappjerwi ifrån Salokunda** begiärade syn å de torpägor han där uptagit.

s 1184 # 61 - Fortsättning till 28 # wid wintertinget. B.sonen Johan Eriksson ifrån Säynäjoki emot sin **broder** b:n Simon Eriksson Pohjala ang. nyttjandet af den del i **Randanitunsarensalmi (Randanijttunsarensalmi**), som käranden rödjat. Nämns **Perkomoisio utåker och Sywilax utåker (Sysilahdenmoisio**).

s 1188 # 62 - B:n Petter Johansson Pöysäri ifrån Kurala by i Wesilax emot afsked. **sold:n** och innehafwaren af Pietilä h:n i Hafwisto by Josef **Weckström** ang. fordran. **Kärandens fader trumslagaren Johan Dahl** ifrån Onistaipale

s 1189 # 63 - Fältwäbelen och **kronolänsman** Johan **Roth** ingaf en förteckning öfwer fångars skiutz och förtäring.

s 1189v # 64 - B:n Johan Sigfridsson Suluslax ifrån Ruowesi ingaf en arfsförening.

s 1191 # 65 - Ang. några till upodling tienliga ställen på Hyrylä h:n i Ruowesi.

Kangasalan talvikäräjät 22-.4.1783
VA Ylä-Satakunta KOa126, mf JK 1746

s 1229 # 30 - B:n och **gästgifwaren** i Orihwesi by och sokn Johan Johansson **Erola** emot sold:n Carl Ferme ang. fordring.

s 1271v # 48 - **Torp:n** Anders Johansson **Pitkäjärfwi** ifrån Leinola by i Messuby s:n berättade, det han för någon tid sedan twistat med b:n Mats Eriksson Frantzi om någon hööbärgning.

s 1353 # 96 - **Trumslagaren Johan Dahl** ifrån Onnistaipale by i Orihwesi emot **infanteriecorporalen Carl Fredric Lindh** ang. fordran.

Oriveden ym. syyskäräjät 16-.9.1783 på Siuro h:n
VA Ylä-Satakunta KOa127 s. 1589-, mf JK 1747

s 1589v # 1 - Wådeld på Manninen i Wärinmaja by och Ruowesi.

s 1590v # 2 - I Orihwesi s:n warande **fångahus** är numera så **förfallit**, at ett nytt borde i stället byggas, hwartil wircke borde i nästa winter förslas, så det sedan om wåren kunde förfärdigas.

s 1591 # 3 - Ang. en ny skräddare till Ruowesi.

s 1591 # 4 - (Första upbudet å 1/8 i Ärrälä h:n i Woitila för Elias Andersson, som af en af **des fader** Anders Danielsson 1.12.1782 giorda författning, ang. **Sillanpä torp**. welat frånwinna **des broder** b:n Erik Andersson Ärrälä berörde del. Sedermera har Erik updragit Elias ½ af des andel. **Faderbrodren** Anders Danielsson updragit 1774 Elias ena hälften. Af de gamla ängarne på utmarcken bör Elias erhålla **Yröhjoennijttu**, sedan fadren aflider. Elias Andersson **systres Britas man** Johan Johansson från Woitila ingaf en emellan **des swärfader** Anders Danielsson och **swågrar** Elias, Erik och Simon Anderssöner träffad öfwerenskommelse af 1776 ang. Sillanpä torps nyttjande. Anders förordnat, at Brita borde efter honom få Sillanpä torp. Mf JK 1310.)

s 1591v # 5 - Wid höstetinget har Isoperhe sk.h:n dömts til klyfning emellan **bröderne** Jöran och Gabriel Mickelssöner. Länsmannen Roth samt nämndemännerne Jonas Mattila och Thomas Wähä-Magnula hafwa delt husen och ägorne. Wid samma tilfälle är **ett nytt tomtställe utsynt för Jöran wid Aronweräjä**.

s 1591v # 6 - (3:die upbudet å Muckula h:n för Jonas Johansson. Mf JK 1310.)

s 1591v # 7 - (Första upbudet å Bengtilä h:n för Markus Johansson. Wid tilämnat skifte 25.6.1782 efter b:n Johan Johansson Bengtilä i Lydickälä, som för 23 år sedan aflidit, hafwa arfwingarne öfwerenskommit sålunda, at den ringa egendomen blifwer i **modrens** Maria Andersd:rs wärjo, men skiftas efter hennes död döttrarne emellan, hwaremot **sönerne** Elias och Markus skulle få hemmanet. Sedermera förenats, at Markus får hemmanet. Arfwingarnes **stjuffader** Johan Johansson. Markus lämnar **sin broder** Elias nyligen upodlade **åkrar å Moisionweräjensu, Matalenpeldo, Jokiweräjenmoisio och Keskisenmoisio samt ängarne Mustalax, Salo och Hullujerwenreuna** samt lof at rödja sig ny äng å **Koiwuportansarensyrjä**. Elias Johansson, Markus Johansson, Johan Johansson Bengtilä **med sin h:u** Maria Andersd:r, Johan Andersson Antila **med sin h:u** Anna Johansd:r, Abraham Henriksson Mickola **med sin h:u** Hedvig Johansd:r, Thomas Andersson Konti **med sin h:u** Maria Johansd:r. Utreddes, at oförsörgde **dottren** Maria Johansd:r försedd sig med lönskaläge 2 gångor och behöfde således ej förmyndare. Mf JK 1310.)

s 1592 # 8 - (Första upbudet å 3/5 i Salo h:n för Henrik Jöransson, som uptedde upteknings- och skiftesinstrument efter **des afl. moder** Anna Johansd:r, hwilken **warit 2 gångor gift, först med** afl. Jöran Johansson och **sedan med** Axel Jöransson, som ännu lefwer. Henriks **sjuffader** Axel Jöransson afstå hemmanet förwaltning til Henrik. **Yngre brodren** Anders Jöransson har fått några små ägor, men **systran** Johanna **med des man** b:n Simon Simonsson Siukola fått penningar. Mf JK 1310.)

s 1592? # 9? - (Första upbudet för **adj:n Salwenius och jungfruerne** Margaretha Christina samt Anna Sophia Sundström på 2/5 af Suomasema rusthåll. Afhandlingsskrift 17.8.1783. Sedan jag Johan Sundström efter öfwerenskommelse med **min broder adj:n** Anders Sundström blifwit ägare af dess i arf tillfallne 1/5 i Suomasema sk.rusthåll, har jag til **min swåger sokneadj:n** Anders **Salwenius** och oförsörgde **2 systrar** Margaretha Christina och Anna Sophia Sundström updragit berörde 1/5 och den å min egen arfslott tillfallne 1/5 i rusthållet emot det de betala af mine gälder 12000 daler koppardaler eller 666 riksdaler, hwarutom jag fåt till nyttjande i lifstid **Tammela torp** utan ränta. Mf JK 1310.)

s 1592 # 9 - Sold:n Elias Glads i Hongo by i Ruowesi h:us Sofia Henriksd:rs testamente.

s 1592v # 10 - Torp. Jöran Mulliniemi i Wärinmaja uptedde contract och syneinstrument.

s 1594v # 11 - Ang. Honganmanninen torp i Ruowesi

s 1596 # 12 - Torp:n Mickel Jöransson ifrån Wärinmaja ingaf en syneskrift.

s 1597 # 13 - B:n Johan Hänninen ifrån Ruowesi uptedde en syneskrift.

s 1598 # 14 - B:n Simon Henriksson Laurila ifrån Onnistaipale begärde uptekning efter **dess afl. fader** Henrik Mickelsson.

s 1598v # 15 - Fortsatta målet ang. pigan Anna Johansd:rs ifrån Rajalax och drängen Johan Thomassons ifrån Suomasema lönskeläge. Adjuncten Anders Sundström berättade, at 2 år sedan en gång händt, at Johan och Anna wid det de haft hö i en lada rasat, hwarwid Anna legat under och Johan ofwanpå. Då har Annas kiörtel warit oppe, så at låren til endel warit bara. Soldateänckan Sofia Andersd:r ifrån Suomasema berättade, at sergeanten Johan Sunström 2 år sedan på höängen, där Anna och flere warit, sagt at Johan ej fåt mödomen af Anna, hwilken påstå at hon haft mödomen alt tils hon kom bland hundar.

s 1600 # 16 - Ang. klyfning af Hanho sk.h:n i Ruowesi.

s 1600 # 17 - Ang. Ruowesi.

s 1603 # 18 - **Adjuncten** Anders **Sundström** förmälte, at ehuruwäl han redan, förrän skiftet efter **dess afl. moder** Margareta **Hoffman** förrättats 3-4.1.1783, afstått sin tilfallne arfslott i Suomasema rusthåll til **sin broder serg:n** Johan **Sundström** emot en wiss köpeskilling, har han, sedan han erfarit, at hans broder häftar för en anseenlig skuld, warit föranlåten wid skiftet sin updragelse återkalla, samt sielf förbehållt sig sin andel i fastigheterna. Någon tid härefter han adjuncten ånyo updragit sin i arf tilfallne 1/5 i Suomasema til sin broder Johan emot köpeskilling, hwarå han redan undfått 1000 d:r k:rmt, med förord at ifall sergeanten wore twungen at försälja sagde andel til någon oskyld, han då wore berättigad den inlösa.

s 1605 # 19 - Ang. Ruowesi.

s 1606 # 20 - **Sokneskräddaren** Jöran Pålsson ifrån Pitkäjerwi warit den andra bönedagen öfwerlastad af starcka drycker. Fick böter.

s 1608 # 21 - B:n Henrik Jöransson Pylkinautio warit i kyrckan så af drycker öfwerlastad, at han somnat i bäncken. Henrik inwände, at det berott af hans fallandesot. Fick böter.

s 1610v # 22 - Johan Johansson Erola i Orihwesi by ang. utåkrarnes storskifte 1780.

s 1612v # 23 - B:n Thomas Nåperi ifrån Onnistaipale har för 7 år sedan lånt nybyggaren Jöran Aitua en tunna råg, som än är obetalt. **Aitua sitter nu för begångit brott å Sweaborgs fästning**. Aituas **son** Mats Jöransson åbor nu Aitua.

s 1613v # 24 - B:n Jöran Uotila ifrån Rajalax klagade, at hans grannes b:n Mårten Bengtiläs 2 fyra år gamla wränskar rifwit och sönderbittit kärandens wallack wid bogarne.

s 1614v # 25 - **Brofogden** Karl **Hiertman** instämt b:n Mårten Bengtilä för det han, då samtelige öfrige grannarne i byn infunnit sig tredje dagen påsk at **skåtta bortt snön från ett tåg Lahdenpåhja (Lahdenpohja) kalladt** widlag af 212 alnars längd, bortta blifwit.

s 1615v # 26 - Ang. Ruowesi.

s 1616v # 27 - Drängen Henrik Markusson i Jarla emot b:n Jöran Lylyjerwi om 28 plåtar.

s 1617 # 28 - B:n Jöran Mickelsson ifrån Isoperhe i Koiwuniemi förmälte, at klyfningen emellan honom och hans broder Gabriel icke ännu försiggått.

s 1618 # 29 - B:n Johan Matsson Yrjälä ifrån Napila har efter höandetiden antändt några rishögar å dess **Suolato äng**, tå elden utwidgat så, at den itändt hans **broders torp:n** Jöran Matsson **Randalas** ängslada och upbränt jämte ladan höet och löf.

s 1619 # 30 - Undersöktes kronotijonde och qwarntulsspannemålen.

s 1619 # 31 - B:n Johan Pawola ifrån Oriwesi uptedde en skrift: 26.11.1776 förrättades wärdering och skifte efter nämndemannen Lars Johanssons **hustru** Beata Johansd:r. Närwarande Lars Johansson med myndige **sönerne** Johan, Gustaf och Jöran samt **dottren** Anna igenom **hennes man** nämndemannen Jonas Jonasson Mattila.

s 1620v # 32 - B.sonen Anders Mickelsson Isoperhe från Koifwuniemi emot des broder åboen af Isoperhe Gabriel Mickelsson ang. fordran.

s 1621 # 33 - Soknesmeds enckan Sofia Johansd:r ifrån Salo klagade, at g:la b:n Axel Jöransson Salo bärgat ½ af hennes **Kannistonsyrjä äng**. Upsköts.

s 1622 # 34 - Angår upbud.

s 1622 # 35 - B:n Jojan Johansson Erola ifrån Oriwesi by androg, at pigan Lisa Matsd:r ifrån **Kahilaniemi torp** i Teisko kapell af Messuby s:n kommit til Erola h:n och begärt få blifwa städslad til sommarpiga. Oklart warit, om Lisas **fader** Mats Kahilaniemi gett sitt samtycke.

s 1625 # 36 - Fråga om storskifteskostnader i Orihwesi by ang. nybyggen.

s 1628 # 37-38 - Ang. Ruowesi.

s 1631 # 39 - Upsk. mål. **Torp:n** Mats Johansson **Kahilaniemi** ifrån Teisko capell emot Hyrylä h:ns **torparen** Henrik Johansson **Kärjenniemi** ang. höbärgning å **Särkiojansu äng**. Ur rättsprotocollet af 25.9.1781 inhämtades, at Hyrylä h:ns åboer lämnat til kärandens nyttjande **Kaukolahdensuonnitu och Särkioja på Ukonsarka skogsteg** belägne ängar til dess de utom kärandens Kahilannniemi torp skulle inrätta ett annat, hwilket då redan skedt. Matses husbonde ägaren af Hattanpä gård. Oklart till hwilken socken ängen hör.

s 1633 # 40 - **Torp:n** Johan Jöransson **Jussila** ifrån Akula klagade, at **dess måg** Johan Eriksson i samma by, hwilcken i september rest til Harju marcknaden för at där bårtbyta ett käranden tilhörigt 6 års g:lt sto, skal wid återkomsten därifrån hemtat en häst, som warit istadig, hwarföre swaranden åter warit föranlåten at byta den bårt, som skedt wid Tawastehus marcknad i januari. Den häst, som swaranden wid sin ankomst lämnat til käranden, skal warit wid pass 30 år g:l, hwarföre den af ålder dött i wåras. Fordrade ersättning. Swaranden befriades.

s. 1634 # 41 - **Torp:n** Johan Jöransson **Jussila** från Akula tiltalte **sin måg** Johan Eriksson för det han slagit hans på 17 året g:la **dotter** Lena, som fått blånader. Lena förmälte, at hon, då Johan Eriksson legat på bäncken, sutit wid hans föter och sytt på ärmen af ett barnslintyg, hwarwid Johan börjat sparcka henne, hwilcket hon trodt wara skämt och därföre slagit honom med nämnde lintygsärm, hwarpå swaranden slagit henne med en pärta i hufwudet med ett bälte på handen och med ett yxskaft öfwer länd.
Afsk. **dragon** Elias Andersson **Hålmström** från Holmagård berättade, at wid det han en dag ridit til qwarn förbi kärandens torp, har Lena kommit til wittnet gråtandes och beklagat, at swaranden slagit henne.

s 1635v # 42-43 - Ang. Ruowesi.

s 1637v # 44 - B:n Simon Kihlala ifrån Salokunda androg, huruledes b:n Johan Antila ifrån Hoiwala, sedan Simon släpt sin häst i parternes samfäldte åker, tagit den derifrån och lett uppå sin gård, utan at kärandens son, hwilken swaranden utskuffat, fått den därifrån återtaga. Sedan har Johan släpt hästen i skogen, hwarest den warit twå dagar, innan Simon den återfunnit.

s 1638v # 45 - Upsk. målet emellan samma personer Kihlala och Antila ang. upsättande af gärdesgården.

s 1640 # 46 - I närwaro af b:n Jöran Matsson Laurila ifrån Pitkäjerwi ingaf b.sonen Johan Matsson därsammast. en afhandling ang. Laurila h:ns klyfning. Til Johan ett torp, som skal tilhöra i åker alla **Kydonrannanpellot åkrar, Kartimenjärwenläpo, Wiärickolepo?** (TMA: **Wirinitunpeldo) och Kariniemenpeldo**. Får samfält uprödja **Kårtennituntaka**. Af ängar tillägges torpet **Taskunkorpi, Korwenpän nitu, Witalahdenmosa och Rajawuori ängar**. Får nyttja under torpet **Witalahdensortängs** (TMA: **Witalahden sarat äng) tegar.**

s 1642 # 47 - B:n Thomas Magnula ifrån Pajukanda af gästgifwaren Mats Kallenautios angifwelse wid wintertinget fälts til böter för det han icke inställt sig hållskiuts på Kallenautio. Magnula inwände, at han betalt til Kallenautio för hålskiuts, men kunde icke bewisa.

s 1643v # 48 - B:n Johan Heickilä ifrån Akula androg, at bönderne Johan och Simon Knutila, Jöran Seppälä och Mickel Yrckälä ifrån Eräslax, Erik Erola, Elias Tuomola och Henrik Mattila ifrån Wiuhkola, Erik och Mats Pitala, Mats Hasa och Henrik Järwi, alle ifrån Längelmä s:n tillåtit sin boskap gå i bete på hans enskildte marck och **Riuta äng**. Käranden uptedde häradsrättens i Längelmä protokoll 17.9.1753 ang. förbud. Upsköts.

s 1645 # 49 - Hemstält mål. (Ruovesi-sak)

s 1645 # 50 - **Capell:n, mag. Samuel Salowius**, hwilcken innehafwer Seppälä capell.bohl i Oriwesi by, och är förmyndare för capell:n Sundströms oförsörgde döttrar, hwilka hafwa del i Suomasema rushåll, hwarunder Terijoki h:n i Oriwesi by är augment och därunder til skatte löst, tillika med åboen i samma hemman Johan Terijoki anförde, at nämndem:n Thomas Konti igenstängt en gammal wäg inom dess åkerlott och i dess ställe inrättat en annan emellan hans och Kössis skiften, hwarigenom Terijoki gått i mistning af 45 lispund hö. Ägodelningsrätten pålagt Konti at öpna den gamla wägen. Upsköts.

s 1646v # 51 - Torp:n Johan Erikssons ifrån Säynäjoki **hustru** Anna Henriksd:r androg, at **dess swåger** b:n Simon Eriksson Pohjala tilägnat sig åtta stycken käranden tilhörige åkerfläckar, som han besått med råg och lin. Swaranden bärgat från **Randanitun-sarensalmesta** (**Randanitunsarensalmi**) äng 3 lispund hö och från **Sysilahden-pellonmoisio** 10.

s 1648 # 52 - B:n Simon Pohjala ifrån Säynäjoki i närwaro af dess **broders torp:n** Johan Erikssons **hustru** Anna Henriksd:r berättade ang. ägotwist.

s 1649 # 53 - B:n Mats Karpila ifrån Säynäjoki emot sin granne Simon Pohjala ang. creatursbetande.

s. 1649v # 54 - Thomas Konti i Oriwesi by emot Johan Erola och Johan Antila ang. upbetande å en äng.

s 1650v # 55 - B:n Mats Jakolas från Knapila by häst upätit för **sold:n** Erik Andersson **Strid** 6 k:or råg.

s 1651 # 56 - Fortsatte fordringstwist emellan Bremer och Silfwerswahn. Anstånd.

s 1652 # 57 - Upsk. målet. **Bokhållaren** Alexander **Löfman**, nu boende på Jupa kanten, emot smedsänckan Sofia Johansd:r från Salokunda, hos hwilken bokhållaren med sin hustru bodt i en badstuga. Upsköts.

s 1653 # 58 - Ang. Ruowesi.

s 1653v # 59 - Fortsättning till 56 #. Upsköts.

s 1655 # 60 - Upsk. målet emellan Johan Oinasniemi och Silfwerswahn från Holma ang. äganderätten till **Rajakusi och Pylsy ängar**. Oinasniemi har icke kunnat hitta något skattläggningsinstrument öfwer Oinasniemis ägor. Upsköts.

s 1655v # 61 - Fortsättning till 57 #. I wäntan af **sold:n** Johan **Melängs** ankomst - - emellan honom och **bokhållaren Löfman** samt **dess h:u** Hedvig Charlotta **Tönnera**, ang. slagsmål m.m. Upsköts.

s 1656 # 62 - Ang. författning, det en del af denne sokns åboer borde stå i håll wid **Hutjärwi gästgifweri** i Kangasala samt at för bygnaden därå erlägga til fändricken Uggla, som gästgifweriet förstår, en wiss afgift - -.

s 1657 # 63 - **Fältwäbelen** Claes Johan **Memsen** emot flere i Oriwesi by ang. wåldbete. Memsen är commenderad til wargierningsmötet i Messuby. Upsköts.

s 1657 # 64 - Upsk. målet. Af dess **faderbroder** och förmyndare, g:la b:n Johan Simonsson Eskola ifrån Wehkalax har drängen Simon Eriksson ifrån Åbo stad sökt redo för arfwet efter **dess afl. fader** b:n Erik Simonsson Kampari i Rajalax, hwari hans **broder smedslärlingen i Biörneborgs stad** Mickel Eriksson äfwen deltagit. Simons och Mickels **moder** Karin Andersd:r och **broder** Johan Eriksson. Deras **broder** Henrik och **syster** Karin Eriksd:r, **gift med** landbosonen Anders Eriksson från Säynäjoki och **systran** Sofias **man** b:n Henrik Erickilä. Upsköts.

s 1658v # 65 - Flere mål woro här icke. Därföre slöts tinget i herrans namn och hwarå rättens ledamöter åtskildes.

Oriveden (+ osa Ruovettä) talvikäräjät 29.3.-2.4.1784
VA Ylä-Sat. KOa128 s 1039-, mf JK 1749

s 1039v # 1 - Upbud. (2. upb. å 2/5 af Suomasema rusthåll för adj. Anders Salwenius samt jungfruerne Margareta, Kristina och Anna Sofia Sundström (VA Y-Sat. KOb6:642))

s 1039v # 2 - Upsk. målet (se årets 1783 winterting 6 #), ang. den del af Suomasema, som **sergeanten** Johan **Sundström** warit arf fallen till. Sundströms gäld blifwit betald.

s 1040v # 3-6 - Upbud.
(3 § - 2. upb. å 3/5 i Salo h:n Henrik Jöransson tilhanda. Erhållit af sin stiuffader Axel Jöransson, som öfwerlefwat sin h:u Anna Johansd:r.
4 § - 2. upb. å Bengtilä h:n Markus Johansson tilhanda. Erhållit af sin för mera än 20 år sedan afl. fader, gift med Maria Andersd:r.
5 § - 1. upb. å Maunula h:n i Paijukando Johan Matsson tilhanda. Nitylandin moisio, Notajerfwen Lepo, Linasarii äng.
6 § - Ang. Ruowesi.)

s 1040v # 7 - Torp:n Erik Matsson från Kopsamo ingaf ett syneinstrument af 3.7.1782: B:n Simon Kölli, som för 2 år sedan anlagt ett torp, begärt om syn uppå byalagets med Salå, Råtiala, Håiwola, Mälli, Pårwola, Akola, Hawisto och Jarla boernes samfälte skogsmarck **Rauhianma**, 1/4 mihl ifrån Kopsamo.
Syntes wäster om **Pilå bäcken** tomtstället af **torpet Rauhia Erickilä** kallad, där redan funnos några hus, och Köllis så kallade **Lepomoisio**. Till ängsrödning syntes wästra delen af **Rauhiansuo**, **Lan?konojanwarsi** (TMA: **Lakuanojanvarsi**) och **Uittimenalapuoli**.

s 1042 # 8 - Ingenieuren Nathanael Lilius uptedde charta och delningsinstrument af 1781 ang. storskiftet på Säynäjoki rusthålls åkrar. **Ägarne comm.landtm:n Johan Florin och styckjunkaren Anders Johan Sahlström och handelsmannen i Åbo Anders Rysen**.

s 1042v # 9 - Ang. af ing. Lilius giorda wägadelningar.

s 1044 # 10 - **Skräddarelärlingen** Mats Eriksson från Padustaipale lärt sig i 3 år skräddarehandtwärcket. Anhöll om at blifwa antagen till skräddare i Orihwesi s:n. Numera 5 skräddare. **Sokneskräddaren** Henrik Johansson motsade.

s 1045 # 11-12 - (Ruowesi-saker).

s 1046v # 13 - Bondesonen Thomas Matsson från Mälli förmälte sig hafwa anlagt torp uppå Mällis enskilte **Mällinpohia** marck, därunder han är sinnad at på Jupa samfällighets marck upodla äng. Hålles syn.

s 1047 # 14 - Angafs b:n Gustaf Andersson Mälli hafwa warit uppå **Lindula krog** af starcka drycker öfwerlastad. Nämndem:n Jacob Jacobsson Ylinens från Borgerla **hustru** är Gustaf Mällis **swärdotters moders syster**. Nämdem:n Konti är **bror** och nämdem:n Pehula **swåger** med swaranden. Inhysingen Henrik Henriksson från **Lindula torp** kan witna.

s 1048 # 15 - (Ruowesi-sak.)

s 1049v # 16 - Pigan Kaisa Andersd:r ifr. Suomasema säger sig hafwa warit i oloflig beblandelse med drengen Johan Thomasson, nu boende i Biörneborgs stad, och framfödt ett flickebarn. Johan blef befriad.

s 1050v # 17 - B:n Simon Henriksson Laurila från Onnistaipale föredrog, at sedan **tjufwar** i natten emot sista lördag **bårat hål med en näfware i Laurilas wisterhus wägg** och derifrån uttappat råg, har han sedt fjet leda till torpet, där afsk. **sold:n** Johan **Laurbeck** bor. Ledt sig först till Onnistaipale qwarn, der b:n Simon Simonsson Sjukola och Laurilas dreng Henrik Henriksson efterfölgt, tils de kommit till **Pukala torp** under Säynäjoki, där de träffat inh:n Mats Henriksson ifrån **Walkialax** äfwen under Säynäjoki, där hittats en säck spannemål. - Upsköts.

s 1054v # 18 - Ang. de 63 d:r, som för 7 år sedan afl. b:n Henrik Henriksson Sacko ifrån Pajukanda för 20 år sedan försträckt afsk. **corporalen** Otto **Gråsten** i Pajukanda, och hwilken fordran wid upteckningen efter Henrik Henrikssons **afl. h:u** Anna Johansd:r 12.3.1766 blifwit antecknad, samt wid skiftet 1773 den sistnämdes **brodersson** b:n Henrik Andersson tilldeld. Upsköts.

s 1055v # 19 - B:n Jöran Matsson Alanen ifrån Borgerla uptedde ett syneinstrument af 6.10.1783: B:n Jöran Mårtensson Alanen ifr. Porwola är sinnad at uptaga ny äng å dess med Lylyjerfwi, Kopsamo, Kölli, Jarila, Akola, Hawisto, Melli, Hoifwala, Salo, Rotiala och Porwola byamänners samfälte **Lahoma** skogsmarck: 1) norra kanten af sökandens **Leponijttu** äng och norrom **Jupajoki** å, 2) Å **Rauhiankorpi** till wäster och inwid **Källarinaho torps** nyrödningsäng.

s 1057v # 20 - Uppå ett ställe **Rajakorpi** förmälte torparen Mickel Mickelsson ifr. Råtiala sig wara sinnad upodla en äng.

s 1057v # 21 - I närwaro af bönderne Petter Seppälä ifr. Lasola och Johan Nickilä samt nämdem:n Erik Jacobsson Antila fr. Pitkäjerfwi ingaf ägaren af Kåppala rusthåld i Längelmä s:n fendricken Henric Gabriel Böisman en med **fendrickens fader capit:n** Jacob **Böisman** ingången afhandling af 12.6.1781:
Som capitain och riddaren Jacob Böisman ej på egne ägor äger tillfälle till qwarnbyggnads inrättande och han i anseende dertill **begärt at få blifwa delagtig i den sqwalteqwarn** wi underskrefne i **Puta** bäck äga, så hafwa wi framdelst welat uplåta capitainen den rättighet at en wecka om sommaren och lika tid om winteren få förrätta dess mäld derstädes emot det capit:n deltager i qwarnens byggande och widmagthållande, hwarifrån dess torpare dock uteslutes.
Anders Brusila, Mats Sipilä, Johan Laurila, Mats Natucka, Lars Saricko, Thomas Mickola, Erik Antila, Abraham Sipilä, Mickel Heickilä, Anders Hoiwola, Johan Nickilä, Jacob Sicala i Lasola, Lars Lasonen, Petter Mulli, Petter Seppälä, Mats Oinasniemi.

s 1058v # 22 - Fältwäbelen Claes Henric Memsen uptedde **sämskmakaren** Henric Johanssons fr. Wehkalax fullmagt af 12.4.1780 at såsom **socknehandtwerckare** betjena här.

s 1058v # 23 - Fortsättning till 14 #. Upsköts.

s 1059v # 24 - B:n Gustaf Andersson Mälli förmälte i närwaro af **dess hustru** Anna Johansd:r, hwilcken Anna skall innehafwa immission i Mälli h:n, deras åstundan wara, at hemman skulle delas mellan hans **stjufsöner** Mats och Thomas Matssöner. Mats Matsson har immission i hela h:net.

s 1060v # 25 - Förafsk. **sold:n** Anders **Swala** ifr. Päskylä by i Längelmäki s:n upwiste en afhandling af 5.12.1766: Undertecknade hafwa med wår **swåger och broder** Mats Henriksson ang. arf efter wåre föräldrar och swärföräldrar öfwerenskommit, at Mats Henriksson skall till **systern** Sofia Henriksd:r betala 50 d:r, Kristina 50 d:r samt Maria Henriksd:r 150 d:r, hwilka afsäga oss all rättighet till wår **faders och swärfaders** Henrik Erikssons Magnula sk.h:n - -.
Jöran Mårtensson ifr. Koppala, **dottren Sofias man**.
Å egne och **min hustrus** Kirstin Henriksd:rs wägnar Anders Anderson Swala.
Å oförsörgde **dottren** Marias wägnar Henrik Henriksson ifr. Pajucanda förmyndare.

Swalas - - **swåger och Marias broder** Mats Henriksson, utan och den sistnämdes **son** Johan Matsson, hwilcken numera är ägare af Magnula h:n, anhållande at b:n Henrik Anders Sackola, såsom **broderson** till afl. b:n Henrik Henrik Sackola - -.

s 1061v # 26 - Att fendricken Petter Johan Austrell lämnat sine medarfwa del af den testamenteriske författning, dess afl. fader directeuren Petter Johan Austrell honom till förmån 1781 giort, det bewiste han med särskilte betyg. Dess swåger lieuten:n C. A. Granfelt, dess syster Helena Austrell, systrar jungfruerne Sara och Catharina Austrell.

s 1062 # 27 - B:n Jacob Anderson Mattila ifr. Wehkalax uppå sin **swärsons sämskmakaren** Henrik Johanssons i samma by wägnar emot inhysinge enckan Maria Josefsd:r ifrån Suckila ang. fordran.

s 1062v # 28 - Upsk. målet. **Torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** ifr. Teisko capellgäld emot **torp:n** Henrik Johansson **Kärjennjemi** ifr. Hyrylä by i Ruowesi ang. olaga höbärgning å **Särkijoensu äng**. Landtm:n förordnats at utreda soknsrågång wid **Uikonsarka** marck.
Hyrylä boerne uptedde landtm:n Lilie bewis, at twistestället eller **Uckonma skogsteg** skulle taga sin början wid **Sikakiwi**, som är fastställd till råskilnad emellan Orihwesi och Pehula samfälligheten med Hörtsänä rusthåll af Orihwesi s:n å ena samt flere byar af Ruowesi s:n å andra sidan, samt sedan sträckte sig derifrån jemte eller i bredd wid Hörtsänä skogsteg till söder eller åt Orihwesi s:n. - Henrik Kärjennjemi blef befriad.

s 1065 # 29 - Sedan Holma sk.säteries rusthåll 1775 blifwit numera afledne - - Lars Johansson Pawola ifr. Orihwesi by til säkerhet intecknadt - -. Upsköts (se 52 #).

s 1065v # 29a-30 - (Ruowesi-sak.)

s 1068 # 31 - Torparen Johan Eriksson ifr. Akula emot sin **swärfader torp:n** Johan Jöransson **Jussila** i samma by ang. ersätningar.

s 1069 # 32 - Ehuruwäl b:n Petter Thomasson Seppälä fr. Lasola updragit Seppä h:ns besittning till sin **måg** b:n Anders Jöransson med förbehåll at få förestå wärdskapet så länge han förmår, så skall Anders, sedan han fått immission 6.11.1783 - -. Bör behandlas hos landshöfdingen.

s 1069v # 33 - Mats Matsson Mälli anhöll om skifte efter sin för 30 år sedan **afl. fader** Mats Simonsson.

s 1070 # 34 - B:n Mats Mickelsson Karpi ifr. Säynäjoki anförde, at **torp:n** Johan Samuelsson **Kääckö** ett år sedan gift med hans **dotter** Kaisa Matsd:r, som 14.5.1783 aflidit och lämnat efter sig en **dotter** Valborg, hwilken 23.5.1783 äfwen aflidit. Mats fordrade hemfölgd igen.

s 1071 # 35 - Drängen Johan Johansson ifr. Oinasniemi tilltalte **torpareh:n** Brita Thomasd:r ifr. **Sawijoki**, derföre at hon under sidsta tingtiden kallat honom tiuf. Swarandens **man torp:n** Mats Adamsson **Sawijoki** berättade, at käranden för någon tid sedan tjent såsom dräng hos Mats, hwarunder Brita påstått honom hafwa olofligen afhändt ett yllebälte. Namngafs såsom witne torpareh:un Maria Eliad:r ifr. Holma gård. Upsköts.

s 1072 # 36 - **Torp:n** Mats Adamsson **Sawijoki** ifr. Holma gård förmälte sin husbonde **majoren** Henric Robert **Silfwerswahn** hafwa ett år sedan befalt honom att **framskiutsa Holma rusthålls dragon till Kärsämäki malm**, icke långt ifrån Åbo stad. Som drengen Johan Johansson ifr. Oinasniemi då warit i tjenst hos honom, hade Mats låtit i sådant ändamål Johan Johansson resa till Kärsämäki, hwarifrån han efter majorens befallning begifwit till Åbo. Då han förreste därifrån, har handlanden i Åbo stad Matias Augustin den yngre gifwit honom ½ tunna salt för att hemföras till majoren Silfwerswahn. Johan hade lemnat saltet på Rajala torp i Karcku s:n för det hästen warit så magtlös, att den ej mägtat framförsla saltet.
(Suolaa ei kuitenkaan torppaan ollut jätetty, minkä takia Matti oli palannut uudelta hakuretkeltä tyhjin toimin, mistä Silfwerswan oli maksanut korvausta vain yhden riikintalarin. Matti vaati suurempaa korvausta. Renki väitti jättäneensä suolan Rajalan torppaan, muttei voinut todistaa.)
Utslag: Swaranden Johan Johansson har eij kunnat bewisa, at han wid återresan ifrån Åbo lemnat den medhafde halftunna på Rajala torp. Derföre pålägges han betala til Mats Adamsson dess wärde med 1/3 riksdaler.

s 1073v # 37 - Upsk. målet. B:n Johan Heickilä från Ackula emot flere Längelmä boer ang. at de låtit deras boskap beta på hans enskildte marck.

Reserwen Anders Andersson berättade, at han sedt Eräslax boernes boskap gå i bete inom kärandens rågång ock i **Riuta äng**. Wallaren Mats Jöransson intygade, at Eräslax byamäns wallhierde Maria Kristersd:r för honom berättadt, det hon warit med boskapen i **Sorwajerfwi boskapshwila**, dit boskap ej kunna komma utan at klöfwa öfwer kärandens marck. Upsköts.

s 1074v # 38 - Enligt fullmagt af sin **swärsson sämskmakaren** Henrik Johansson ifr. Wehkalax fordrade b:n Jacob Andersson Mattila af inh.enckan Maria Josefsd:r fr. Suckila beredan af några sämskade båckskinn.

s 1075 # 39 - Med upteckning- och skiftesinstrumentet 9.7.1777 efter afl. Mickel Andersson Isoperhe bewiste **dess son** b:n Gabriel Isoperhe ifr. Koifwuniemi, at all i boet befintelig gäld borde från fastighetens wärde afdragas. Som **des broder** Jöran Mickelsson nyligen tillwunnit sig ½ af Isoperhe, så wille Gabriel, at Jöran bör deltaga med hälften.

s 1076 # 40 - **Nybyggaren** Thomas Jöransson **Salkinoja** bewiste uppå **dess broders** b:n Jöran Jöransson Mattila ifr. Hirfwijerfwi by 1778 giorde ansökning at å **Peldojenlammi** (äfwen: **Peldojanlammi) marck** låta Thomas Johansson anlägga ett torp. Derefter har Thomas Jöransson afstått detta torp till torp:n Grels Mickelsson. Grels lämnat i afbetalning till Thomas Jöransson, som nu besitter en annan torplägenhet, **Järwenpäkorpi** nyrödning at nytjas.

s 1078 # 41 - **Torp:n** Johan Pettersson **Lammentaka** emot **torp:n** Mats Matsson **Ponsaniemi** ang. höslag.

s 1078v # 42 - Åt sin **swåger torp:n** Jöran Thomasson **Isoniemi** ifr. Kockila förmälte inh:n Jacob Johansson ifr. Hafwisto sig hafwa lånt ett **gröpjärn**.

s 1079 # 43 - B:n Erik Andersson Ärrälä ifr. Woitila klagade, at dess granne b:n Samuel Samuelsson Ärrälä bårttagit gärdesgården, som hägnat **Ilkomoisio** (äfwen **Ilkonmoisio**) åkertäppa, hwilken förut tillhört swaranden men tillfallit käranden wid storskiftet, som för ett år sedan blifwit stadfäst.

s 1080 # 44 - **Torp:n** Fredrik Andersson **Rångapeldo** androg, at b:n Henrik Johansson Pylkinautio upbygt en lada inom kärandens uppå Hirwijerfwi byss marck till åker utsynte ställe **Rånganma**. Swaranden bör sin lada bortflytta.

s 1080v # 45 - **Nybyggaren** Jöran Eriksson **Lapujerwi** ingaf een syneskrift af 7.10.1783: Förrättningsmännen instälte sig å **Lapujerfwi torp** at syna de lägenheter, hwaraf åboerne deraf Jöran Eriksson och dess **son** Jöran Jöransson redan uptagit åker och äng samt hädanefter täncker uptaga. Jöran hade med Salokunda, Kopsamo, Lylyjerfwi, Jarila, Melli, Porwola, Akola och Hawisto boernes samtycke ifrån 1760 bebodt detta torp. Ängar: **Packan?korpi** (TMA: **Perkiönkorpi)**, **Kylänalustansuo**, **Ylinen?perän?oja** (TMA: **Ylinen Lapuanoja)**, **Jokipolwennittu**, **Ritaoja**, **Musturinoja** i samfällighet med **Korkekoski torp**.

s 1082 # 46 - Nybyggaren Jöran Eriksson **Lapujerfwi** ingaf ett contract: Med min **son** Jöran Jöransson ingår jag sådan öfwerenskommelse ang. detta af mig uptagne nybygget, - - lämnar till min son ½ af åkrar och ängar - -.

s 1083 # 47 - **Torp:n** Jöran Jöransson **Joensu** klagade, at dess husbonde b:n Henrik Johansson ifr. Pylkinautio bärgat hans **Jylhannårå** (äfwen **Jyllinnårå**) och **Riukon aro** (äfwen **Riukonnårå**) ängar. Swaranden hänwisade till rättsprotokoll 9.4.1777. Utslag: Enligt contractet har Jöran Joensu erhållit till nyttjande under sitt torp **Jylhännårå** och **Riukonnårå** ängar - -.

s 1083v # 48 - Torp:n Jöran Joensu berättade, at en å skall skilja hans under dess torp lydande ägor från dess husbondes Henrik Pylckinautios.

s 1084v # 49 - Upsk. målet. B:n Henrik Pylckinautio emot **torp:n** Jöran **Joensu** ang. syn 8.10.1783. Nämns **Yhteisnittu** äng, **Hurtinnitunkorpi**.

s 1085v # 50 - Kronoh:ns åboe Henrik Johansson Pylkinautio androg, at han tillåtit innehafwaren utaf **Nittuma torp afsk. sold:n** Henrik Matsson **Hurtig** å dess marck ett torp, hwaraf Hurtig ej ännu betalt ränta.

s 1086v # 51 - Hofrätten hemställdt.

s 1086v # 52 - B:n Johan Larsson Pawola ifr. Oriwesi by bewiste, at Holma sät.rusthåld 1775 blifwit hans **fader** afl. Lars Johansson til säkerhet intecknadt för 43 riksdaler.

s 1087v # 53 - Fortsättning till 17 #. Simon Laurila i Onnistaipale emot förafsk. **sold:n** Johan **Laurbeck** och inh:n Mats Henriksson ifr. **Walkialax torp** ang. stöld. Hördes flere witnen. Mats Henriksson dömdes för stöld.

s 1090v # 54 - B.sonen Anders Josefsson från Hawisto ingaf en afhandling af 27.3.1784: Jag Josef Pietilä och Maria Thomaed:r - -, at det **nybyggestorpet Juopajoenantila** (äfwen: **Joupajoenantila**) jag uptagit - - afstår jag åt min äldsta **son** Anders Josefsson at å nybyggestorpet giöra bästa han kan - -.

s 1091 # 55 - **Nybyggaren** Johan Johansson **Hytiälä** från Salokunda uptedde en föreningsskrift af 28.6.1783: Underskrefwen lämnar de ängstycken, som är å **Lapiosuo** åker, åt Johan Johansson Hytiälä, som nu är på Hytiälä sidan om rålinien, emot ersättning.
Mats Jöransson Kallenautio, Johan Johansson Hytiälä.

s 1091v # 56 - B:n Jöran Johansson Yrjölä ifr. Lylyjerfwi är sinnad anlägga ett torp uppå **Teiskopohja** marck. Anhöll om syn.

s 1092 # 57-58 - (Ruowesi-sak.)

s 1097 # 59 - B:n Henrik Kihlala warit af starcka drycker öfwerlastad.

s 1097v # 60 - B:n Fredrik Andersson **Rångå** angifwit, at b:n Henrik Pylkinautio nyttjat en **gåsse till wallgång**. **Torp:n** Markus Markusson **Kanganpä** witnade.

s 1098v # 61 - B:n Mårten Mickola fr. Hoiwola minuterat utan tillstånd **brännewin**.

s 1099 # 62 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale klagade, at dess granne Thomas Nåperi sistl. höst, sedan Laurila besådt sine åkertegar, för fördelat honom uppå 2 särskildte ställen således, at han plögt och besådt sine tegar öfwer råen dememellan. Upsköts.

s 1099v # 63 - Pigan Anna Henriksd:r fr. Prästegård, hwilcken warit i majoren Silfwerswahns tjenst ifr. Michaelis 1781 till samma tid 1782 androg, at majoren lofwat utom annat gifwa henne en fem sköftad half ylles randig kjortell, - -. Majoren förmälte, at han icke tillsagt käranden någon kjortell, utan betalt hennes årslön genom det hon fått 16 schilligs specie, 2 par skor, 10 alnar blågarns lärft och 5 alnar slit lärft - -. Upsköts.

s 1100v # 64 - B:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila emot dess **fader** g:la b:n Anders Danielsson ang. fordran. Käranden androg, huruledes **dess h:us** Kirstin Matsd:rs **fader** b:n Mats Johansson Nickilä fr. Kehlio by i Sahalax s:n för 12 år sedan lånt swaranden 6 riksdaler. B:n Henrik Andersson Sackola witnade.

s 1101v # 65 - B:n Jacob Seppälä fr. Hirwijerfwi ang. arf efter dess ännu lefwande föräldrar.

s 1102 # 66 - (Ang. Ruowesi.)

s 1103 # 67 - B.sonen Anders Simonsson fr. Hirwijerfwi berättade, at han 1777, då han afsagt sin rättighet till Seppälä h:n och tillägnat sin yngre **broder** Jacob Simonsson besittningsrättigheten till samma h:n, legat i en swår fråssa. Jacob fått immission.

s 1104 # 68 - (Ruowesi-sak.)

s 1104v # 69 - Angår förmynderskap. (Förordnades nämndemannen Thomas Lillmagnu at wara afl. b. Johan Nattukas barns förmyndare)

s 1104v # 70 - Johan Nickilä fr. Pitkäjerfwi erhållit till låns af **soknesmeden** Henrik Andersson 7 riksd:r.

s 1105 # 71 - Innehafwaren af Seppälä capell.bohl i Orihwesi by **capell:n mag**. Samuel **Salowius**, som är förmyndare för **capell:n Henrik Sundströms** oförsörgde döttrar, hwilcka hafwa del i Suomasema rusthåll, hwarunder **Terijoki h:n** i Orihwesi by är **augment och till skatte löst**, har tillika med åboen å h:net Johan

Terjoki å höstetinget tiltalt nämdem:n Thomas Konti, för det han igenstängt en gammal inom dess åkerlott warande wäg och i des ställe inrättadt en annan emellan hans och Kössis åkerskiften, som blifwit tedd öfwer en Terjoki h:n tillhörig äng, hwarigenom Johan Terjoki blifwit lidande på 5 lispund höö.

s 1106 # 72 - Nämdem:n Jonas Mattila emot Henrik Siuro och Johan Pawola i Orihwesi by ang. fordran.

s 1108 # 73 - B:n Johan Erola fr. Orihwesi by ang. ersättningar af 5 capparsland i anledning af storskiftet.

s 1110 # 74 - G:la b:n Mats Jöransson Pylkinautjo bewiste, at dess **brodersson** eller nuwarande åboen Henrik Johansson försäkrat honom och **dess h:u** Elin Israelsd:r om en torplägenhet. Förrättas syn.

s 1110v # 75 - Bönderne Henrik Salo, Mårten Mickola fr. Hoiwola, Mats Råtiala, Mats Suckila, Johan Antila och b.enckan Maria Eliaed:r Råttiala fr. Salokunda emot smedsenckan Sofia Johansd:r fr. **Luttunpohja torp** ang. hennes afhysande från torpet. Swarandens **afl. man förra socknesmeden** Mats Thomasson hade på byamålets ägor fått anlägga Luttunpohja torp. Förliktes.

s 1111v # 76 - Fortsättning till 71 #. Storskifteschartan till hands. Ägodelningsrättens tillstånd 1779 at flytta inom Kontis åkerskifte. Terijoki h:ns **Pikaennittu** äng.

s 1112 # 77 - **Torp:n** Karl Johansson **Lendola** fr. Salokunda androg, at numera afl. socknesmeden Mats Thomasson fått af honom en **wäfstol** för 10 cappor råg.

s 1112v # 78 - I närwaro af b.enckan Regina Thomasd:r fr. Natucka h:n i Pitkäjerfwi uptedde b:n och **gästgifwaren** Johan **Erola** fr. Orihwesi by **hennes afl. mans** Johans Thomasson Nattukas Johan Erola i lifstiden gifne förskrifning 1782 på 4 riksd:r.

s 1113v # 79 - B:n Henrik Jöransson Salo ingaf en afhandling af 13.6.1783: Emot det jag afstår till min **broder** Henrik Jöransson min del af mitt fädernes fasta arf å Salo sk.h:n i Salokunda by förbehåller jag mig utaf min broder till min lifstid ett torpställe å Salo h:ns marck wid **Salonaho** gamla täppa jemte **Kannisto** äng.
Upteddes syneskrift af 8.10.1783: B:n Henrik Salo sinnad at uptaga sig åker å Salokunda boers samf. skogsmarck å **Sammakanrinda** och **Luttuahtenpällystä** skogstrakter.

s 1114v # 80 - Förrättats syn 21.10.1782 på den hälft af Sipilä kr.h:n i Pitkäjerfwi, som numera derifrån fördrefne åboen Mats Mickelsson i 13 års tid innehaft och nu bebos af Anders Henriksson.

s 1115 # 81 - B.sonen Bengt Mickelsson Bengtilä fr. Rajalax emot **skomakaren** Johan **Rönberg** fr. Suomasema ang. fordran.

s 1115v # 82 - B:n Johan Andersson Ylinen fr. Borgerla såldt åt **smeden** Mats Jöransson fr. Pitkäjerfwi ett sto för 5 riksd:r.

s 1116 # 83 - Fortsättning till höstetinget. Smedsenckan Sofia Johansd:r fr. Salo emot g:la b:n Axel Jöransson Salo, som bärgat hälften af **Kannistonsyrjä** äng. **Torp:n** Karl Johansson **Lendola** witnade om **Kannisto** äng. Förrättas syn.

s 1118 # 84 - B:n Jöran Antila fr. Peilax emot b:n Johan Magnula fr. Pajukanda och dess **fader** Mats Henriksson ang. fordran.

s 1119 # 85 - Hofrätten hemställdt.

s 1119 # 86 - **Fältwäbelen** och kr.länsm:n Johan **Roth** ingaf förteckningen öfwer fångar.

s 1119v # 87 - Upsk. målet. **Bokhållaren** Alexander **Löfman**, nu wistande på Pjetilä h:n i Orihwesi s:n emot smedsenckan Sofia Johansd:r fr. Salokunda, hos hwilcken Löfman och hans hustru någon tid bodt i en badstuga. Upsköts.

s 1120 # 88 - Af förteckningen, som **probsten doctor** Eric **Lencquist** gifwit öfwer döde i Orihwesi moderkyrckoförsamling 1782 inhämtades, at efter följande icke skedt upteckning: **Brofogden** Johan **Brockman**,

g:la **torp:n** Pål Pålsson **Kellosalmi** fr. Suomasema, g:la wärdinnan på Nickilä i Koifwuniemi Beata Danielsd:r, g:la wärdinnan på Mattila i Wehkalax Maria Johansd:r, änckan Maria Henriksd:r fr. Laurila i Pitkäjerfwi, b:n Johan Matsson Noppari fr. Pehula och Mats Andersson Rotiala, g:la bönderne Simon Knutsson Nickilä fr. Hawisto och Lars Johansson Pawola fr. Orihwesi by.

s 1120v # 89 - **Fältwäbelen** Claes Henric **Memsen** såsom innehafware af Siukola fältwäbeldboställe klagade, at hans grannar icke bättre wårda sine getter och höns än att de upbeta brådden på hans åker.

s 1121 # 90 - Wid höstetinget har **skräddaren** Johan Pålsson fr. Pitkäjärfwi plickadt för dryckenskap m.m. till böter. I brist af pengarna skall försona med 8 dagars fängelse wid wattn och bröd.

Kangasalan ym. talvikäräjät 5.-4.1784
VA YS KOa128, mf JK 1749

s 1126 # 10 - At g:la b:n Johan Henriksson Ruokonen redan aflidit, anmälte nu hans efterlefwande **son** landboen fr. Messuby Mats Johansson och inlämnade testamente: en ko för hwarje barn.

s 1133v # 16 - **Sold:n** Abraham **Arf** ifr. Kockola i Orihwesi s:n androg, at då han jämte några andre från Orihwesi s:n stådt på en **resa till Tammerfors** om natten emot sistl. Pers dag, legat på Randala h:n i Suorama by i Kangasala, har äfwen utom andre b:n Erik Henriksson Lendola ifr. Kangasala warit där om natten. Sedan alle, som i pörtet warit, redan sofwit någon stund, har Arf jämte des följeslagare **sold:n** Johan **Gräs** ifr. Akola by i Orihwesi gåt ut at se efter sine hästar, och därwid erfarit, at en wacka (eller rundt resskrin) ifrån Arfs släda warit borta samt repet, hwarmed den warit fastbunden på slädan, sönderskurit. Derefter hafwa de tagit up eld i pörtet och sedt om om några fjett, emedan den natten litet snögat, skulle synas. Då de blifwit straxt wid slädan warse fjett efter en mansperson, som haft antingen stöflar eller skor med twära ändar, dem de följt ner på isen till waken. Som fjeten ledt sig änn längre fram längs wägen, som leder till Lendola, så hafwa de, utan at längre efterfölja dem, wändt tillbaka och gåt in i pörtet. Wid efterseende har ingen annan haft skor eller stöflar med twärskurne ändar än Erik Henriksson Lendola, hwilka wid jämförandet, sedan de blifwit af honom dragne, med fjetten på marcken i alla delar inträffat.
Erik Lendola bestred. Upsköts.

s 1146v # 25 - **Styckjunkaren** Anders Johan **Sahlström** ägde 1/5 i Liuxiala dubbelt berustade säterie.

s 1152v # 33 - Fortsättning till 16 #. Hördes witnen. Upsköts.

s 1210 # 51 - Afsk. **sold:n** Erik **Mullberg** från **Sitti torp** i Teisko capell androg, at han, som warit soldat för Ruokonen h:n i Kangasala, wid soldatetorpets därstädes afträdande sistl. år lemnat 3 rep halm uti en å ber. torp warande lada. Och som b.sonen Thomas Eriksson Ruokonen skall, sedan han ryckt från laddörren de af Mullberg med järnspikar föresslagne kaflingar, borttagit samme halm, anhöll Mullberg till Thomas laga answar.
Thomas bestred at ha tagit halm. **Soldaterne** Mats **Rör** fr. Ruokonen och Jöran **Mulin** fr. Sitama skulle kunna witna. Upsköts.

s 1256 # 92 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** fr. Teisko androg, at hans **systersöner skrädd:n** Jeremias Matsson fr. Wärimaja och drängen Petter Matsson fr. Ruhola i Ruowesi instämt honom ang. deras årslöner. De hade warit i Kahilanjemis tjenst.

Oriveden ym. syyskäräjät 15-.9.1784 på Siuro hemman
VA Ylä-Sat. KOa129, mf JK 1750

s 1791v # 1 - Restransakning.

s 1792 # 2 - Ing. Nathanael Lilius anmälte sig hafwa till följe af ägodelningsrättens förordnande **delat Wojtila byamännen emellan så wäl den befundne öfwerloppsjorden som den öfrige utmarcken**. Inga beswär. Skiftet fastställdes.

s 1792v # 3 - Upbud. (3. upb. å 2/5 i Suomasema.)

s 1792v # 4 - Capell:n Samuel Salowius ingaf å b.sonen Jöran Jöransson Mattilas wägnar et bewis: 29.12.1771, då b.sonen Jöran Jöransson ifr. Hirwijärwi by sammanwigdes med **des h:u** Maria Johansd:r, försäkrade **dess fader** Jöran Andersson med **sin h:us** Maria Henriksd:rs samråd sin son Jöran om besittningen af Mattila h:n, som han nu bebor, och des **faderbroder** Krister Andersson i samme by giorde den författning om des lilla egendom, at des brodersson Jöran Jöransson efter des dödsfall skall wara rätter arftagare efter honom.

s 1793 # 5-7 - Upbud.
(5 § - 3. upb. å Bengthilä h:n Markus Johansson tilhanda. Sedan b.h:n Maria Andersd:r och hennes nuwarande man Johan Johansson updragit Bengtilä h:n i Lydickälä by, hwilket Maria under äktenskapet med sin förra man til skatte inlöst, til sonen af förra giftet Markus Johansson. Äldre brodren Elias Johansson och hans son Johan. B:n Johan Jöransson Usitalo fr. Hirtolax är Elias Johanssons moderbroders (=modersysters) man.
6 § - 3. upb. å Salo h:n för Jenrik Jöransson. Hans samsyster Juljana (=? Johanna).
7 § - 2. upb. å Maunula h:n för Johan Matsson.)

s 1793 # 8 - Mickel Jacobsson Nickilä fr. Koiwuniemi ingaf en skrift: Med wår **broder och swåger** b:n Mickel Jacobsson Nickula ingå wij des systrar och swågrar ang. wårt fädernesarf efter wår 1740 afl. **fader och swärfader** Jacob Matsson samt wår 18.3.1782 afl. **moder och swärmoder** Beata Danielsd:r en förlikning, at utom det wij i hemgift bekommit - -. Till **broder- och swågerson** Markus Mickelsson har som bröllopsgåfwa lofwat - -.
Koiwuniemi by och Nickula h:n 25.3.1782. Jöran Grelsson Mustala, Henrik Jöransson Mickola, Maria Jacobsd:r, encka efter Jöran Simonsson Nisula, Mickel Jacobsson Nickula. Upbud kunde nu icke bewiljas.

s 1794v # 9 - **Skallfogden** Henrik **Karp** inlämnade en skrift af 4.11.1782: Härmed öfwerlämnar jag Anders Andersson af mitt innehafwande Padustaipale sk.h:ns ägor **Kiwiniemen nenä** udde ifrån **Isohöytiänjohdet** till **Röyttäkusi** eller **Törnekusi** (TMA:ssa Tornikusi) och den hägnad i **Wäsijärwi** siöstrand, som soldaten i nyligare tider upfördt för en ny åker på **Kiwiniemi** sidan om soldattorpet jämte **Aholadonnittu** ohägnade äng - - samt bränwed m.m. af gårdhens skog, till min **måg sergeanten och skallfogden** Henric **Karp** och **hans h:u, min dotter** Regina Andersd:r.

s 1795 # 10 - (Ruowesi-sak.)

s 1795v # 11 - B:n Johan Jöransson Antila fr. Hoivala ingaf en syneinstrument af 8.10.1783: Antila redan uptagit eller är sinnad uptaga å Salokunda boers samf. marck å **Korkeisten aidanpälystä** skogstrackt 3 tunneland och å **Lutunpohja** skog 11 c:land.

s 1796v # 12 - I närwaro af Johan Jöransson Antila fr. Hoivala ingaf b.sonen Jöran Jöransson fr. Äijäis et contract af 2.5.1784: Uppå af mig innehafde kr.h:n Antila antager jag till torpare Jöran Jöransson fr. Äijäis med följande wilkor:
1) Lämnas Jöran frihet at upbygga sig et torp wid **Korkeisto** äng å **Lutunpohja** marck, 2) Till åker får han upodla - -. 3) Till äng lämnas under torpet den del af **Heinisuo** kärr, som Antila h:n af ålder innehaft, såsom ock **Jokipolwi** äng jämte **Wähänladonala** uti **Witanlahdenkuro**. 4) At uptaga detta torp lemnas frihet till 8 år. 5-6) - -.

s 1797v # 13 - Rusth:n Mats Johansson Jarila ingaf uptecknings- och skiftesinstrumentet efter **des afl. h:u** Maria Johansd:r. Oförsögde **dotter** Anna Matsd:r.

s 1797v # 14 - (Ruowesi-sak.)

s 1798v # 15 - **Torparedottren** Margareta Johansd:r ifr. **Korkekoski** har 20.3.1784 framfödt et ännu lefwande oächta flickebarn och namngifwit till barnfader b.sonen Henrik Matsson Suckila fr. Salokunda.
Margareta förmälte, at sedan Henrik par år sedan tillsagt henne ächtenskap och därpå **gifwit henne en förgyld sölfwerklackring samt en annan af tenn**, den hon nu upwiste, hwaremot hon sade sig **gifwit Henrik et rödt yllebälte**, så hafwa de alt ifrån den tiden haft sammanlag mad hwarannan. Henrik bestred såwäl lägersmålet som trolofningen.
Pigan Lisa Axelsd:r ifr. Salo berättade, at då hon sistl. juhlhälg 2 år sedan kommit i Suckila h:ns badstuga, har hon sedt desse ligga på en bädd därinne, då äfwen 2 af Henriks systrar och en swåger warit där. De hafwa straxt

därpå stigit upp, hwarå Margareta gått ut och Henrik på lafwan. Detta har warit om en qwäll, då eld redan war i rummet. Henrik sade, at han endast på skiämt lagt sig hos Margareta. Upsköts.

s 1799v # 16 - Utan at namngifwa någon till barnfader bekänner pigan Sofia Matsd:r fr. Suomasema rusthåll, at hon framfödt af oloflig beblandelse et piltebarn.

s 1800 # 17 - (Ruowesi-sak.)

s 1800v # 18 - Upbud. (1. upb. å Antila h:n i Pitkäjerwi för Esaias Eriksson. Erhållit af fadren Erik Jacobsson och modren Sofia Eriksd:r 25.6.1784.)

s 1800v # 19 - Torp.h:un Anna Henriksd:r fr. Säynäjoki emot b:n Simon Pohjala ang. fordran.

s 1801 # 20-21 - (Ruovesi-sak.)

s 1802 # 22 - **Vicelandtm:n** Nathanael **Lilius** såsom innehafware af **Nickilä** cr.h:n i Pitkäjärwi föredrog, det han, såwäl i anledning af storskiftsförordningar som i anseende därtill, at grannarne i byen äro trång bodde och tomterne med beqwämlighet icke kunna utwidgas, **wore sinnad at flytta sig ut på et ställe Kyllmäoja**, en fierdedels mihl ifrån byn. De öfrige åboerne samtyckte til utflyttning med förbehåll, at landtmätaren deltager i kostnaderne, som kunna framdeles utgåå wid råernes upgående och andra byn rörande landtm.förrättningar. Ifrån desse utläggningar förmälte Lilius sig hwarcken wela eller kunna undandraga sig, och förbehölt sig endast at få där uptaga ny åker.

s 1803 # 23 - (Ruowesi-sak.)

s 1803 # 24 - Förra hemmans åboe Johan Johansson Bengtilä klagade, at hans **stiufson** b:n Markus Johansson Bengtilä, i hwars matlag han härtils warit, numera will skilja honom ifrån sig. Förlikts.

s 1804 # 25 - På de 5 plåtar, som b:n Markus Bengtilä försträckt des **stiuffader** Johan Johansson Bengtilä under den tid, denne förestod Bengtilä h:n, skall ännu brista 4. Johan betalar till nästa Andrea dag.

s 1804 # 26 - **Smeden** Mats Jöransson fr. Pitkäjerwi klagade, at förra hemmans åboe Johan Henriksson Nickilä i sistl. winter affördt för honom 6 lass tallblandad biörkwed. Johan Nickilä sade denne wed wara huggen från **Nickilä h:ns skogsteg**. Mats förmälte det byamännerne lemnat honom frihet at taga wed till sin nödtorff **på hwars teg**. Förliktes.

s 1804v # 27 - I närwaro af b:n Jöran Johansson Lylyjerwi ingaf **torp:n** Anders Henriksson fr. Kåppala rusthåll i Eräjerwi et contract af 16.4.1783 ang. **torpets anläggning å Lylyjerwi skogsmarck Teiskonlachti** kalladt. Nämns **Teiskonlahti ma**, **Ajoisnittu** äng. **Widare äger min son frihet at gifta sig med Anders dotter och Anders son med min dotter.**
Likaledes ingaf Anders Henriksson **Pärnäniemi** ett syneinstrument af 15.6.1784, ang. de lägenheter, hwarå b:n å ½ Lylyjerwi h:n Jöran Jöransson Yrjölä är sinnad at anlägga ett torp uppå des med andra hälften af nemnde h:n samt Kåpsamo och Kölli byamäns samf. **Teiskopohja** skogsmarck, 1/8 mihl norrut ifrån Lylyjerwi h:n. Tillstädes wid synen woro b. Johan Johansson Lylyjärvi och sökanden samt såsom rågrannar Otto Gustafsson Hulipas samt Johan och Adam Suluslax ifr. Ruowesi. På torpets gårdsplan war **redan uptimrade wäggar till et fähus och en lada**. Nämns **Ajoxensuo** kärr, **Kyllmän ojan varsi**, **Saufwansuo** kärr. Suluslax boerne föregåfwo, at detta torp med all åkerplan och en del ängsmarck skulle wara belägen inom deras rå.

s 1807v # 28 - B:n Jöran Mårtensson Alanen fr. Borgela ingaf en afhandling af 4.4.1784: Med min **halfbroder** Erik Mårtensson, som ifrån des spädaste år arbetat med mig trägit uppå Alanen h:n, ingår jag följande contract: -- får af hemmanet till sin lifstid följande ägor: Nämns **Kiuvaisniemenkanda, Kuivanijtyn kuru, Kallejerfwensuo, Telanijty, Pitkänijty.**

s 1808v # 29-30 - (Ruowesi-sak.)

s 1812 # 31 - Upsk. målet emot b:n Henrik Pylkinautio ang. en gåsses nyttjande till wallgång. B:n Otto Hulipas intygade, det han sett swarandens **hustrus broder** Thomas följa boskapen tillika med några flickor hem om qwällen.

s 1812v # 32 - Inhysingen Mats Eriksson fr. Borgela anförde, at ehuru han med nemndeman Ylinens tilstånd för flere år tillbaka 1/4 mihl från byn upodlat till åker et stycke af 5 c:ars land och försedt det med hägnad, har b:n Jöran Alanen tillägnat sig denne åkertäppa. Alanen förmälte täppan hafwa warit des fader boskapshwila. Förlikning 1777 om 3 utåkrar wid **Sawijerwi** träsk.

s 1814 # 33 - (Ruowesi-sak.)

s 1815 # 34 - **Torp:n** Johan Jöransson **Jussila** fr. Akola förderdog, at ehuru des **måg** Johan Eriksson blifwit skild wid torpägornes befattning och dömd at flytta sig därifrån, så bor han ännu qwar.

s 1816 # 35 - (Ruowesi-sak.)

s 1821 # 36 - Af upteckningsinstrumentet 16.6.1784 öfwer än lefwande b:n Simon Johanssons och Lisa Jöransd:rs fr. Seppälä h:n i Hirwijärwi, hwilcket ingafs af **deras son** Jacob Simonsson, inhämtades, de giordt det testamente, at deras **döttrar** Kirstin och Lisa tillsamman arfwa modren samt sonen Jacob fadren.

s 1822 # 37 - Upsk. målet uti twisten emellan **torp:n** Mickel Mickelsson **Jokiniemi** fr. Råtiala och b:n Jöran Alanen fr. Borgela ang. **Lutakonkorpi** ängsrödning, som ligger norrom Jöran Alanens **Leponijttu** äng och **Jopajoki** å. Förlikts.

s 1822v # 38 - **Torparena** Johan Johansson **Muhujerwi** och Jacob Johansson **Kortessuo** fr. Kockila klagade, at b:n Jacob Seppälä fr. Hirwijärwi släpt på bete des häst uti Kockila bys utmarck käranderne till skada. Torparenas nyss upodlade åker war ohägnad. Seppälä blef befriad.

s 1823 # 39 - Inh:n Johan Thomasson fr. Hoivala h:n i Pitkäjerwi emot g:la b:n Johan Henriksson Nickilä ang. fordran.

s 1824 # 40 - Wid wintertinget har **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** fr. Teisko capellgiäll skildts wid nyttjorättigheten till **Särkijoki** äng uppå böndernes Mats och Johan Hyrylä fr. Wärimaja i Ruowesi s:n **Uckonma** urfiäll. Nu fråga om ersättning af Hyrylä boerne. Syneinstrument 27.8.1784 ang. **Särkijoki** nyrödningsäng, belägen uti Hyrylä h:ns urfiälls marck **Uckonma**.
Rusthållarne Henrik Johansson och Sigfrid Henriksson fr. Hörtsänä förmälte, at **Särkijoki** äng ei warit rödjad förrän Mats Kahilaniemi för 15 år sedan dit ankom.

s 1827 # 41 - Den kostnad som bönderne Mats och Johan Hyrylä fr. Wärinma blifwit åbragt, förrän de, efter det wid 7 ting twistat med torp:n Mats Kahilaniemi, kunnat sluteligen wid wintertinget skilja honom från den nyrödning han förrättat på deras **Uckonma** urfiell, påstodo de nu af Mats Kahilaniemi med 5 riksdaler. Förkastades.

s 1828 # 42 - Upsk. målet emot Gustaf Mälli ang. om at han en söndag warit drucken. Fick böter.

s 1829 # 43 - B:n Johan Heickilä fr. Knapila klagade, at des granne Mats Jacola forslat hö genom kärandens grind, ehuru han äger sielf där nära intill en grind, och lämnat den oigenstängd, så at får sluppit i hans åker. Jacola sade, at hans förfäder oklandrat nyttjat Heickiläs grind.

s 1830v # 44 - Johan Heickilä fr. Knapila fordrade, at Mats Jacola vid vite förbiudas at färdas genom hans grind.

s 1831 # 45 - **Torp:n** Jöran Olofsson **Ylönen** fr. Hörtsänä fordrade af afsk. **sold:n** Johan **Laurbäck** fr. Onistaipale 200 d:r k:rmt, som han lånt. Laurbäcks **swåger** Mats Mickelsson fr. Säynäjoki, som numera aflidit.

s 1831v # 46 - Upsk. målet. B:n Henrik Pylkinautio emot **torp:n** Jöran **Joensu**. Förliktes at en wäg åt kärandens äng blir råskilnad dem emellan.

s 1832 # 47 - B:n Johan Ylinen fr. Borgela klagade, at **torp:na** Erik Matsson **Rautio**, Jacob Pettersson **Pilo**, Johan Jöransson **Lepola**, Jöran Eriksson **Lakua** och **des son** Jöran Jöransson Lakua med sine hästar och boskap upbett kärandens **Koskenala** äng. Upsköts.

s 1832v # 48 - Inteckning.

s 1832v # 49 - (Ruowesi-sak.)

s 1834 # 50 - Upsk. målet. B:n Johan Heickilä fr. Akula emot Eräslax, Wiuhkola och Pithala samt Hasa och Järwi boer i Lengelmä s:n ang ätioskador. Wallaren Maria Kristersd:r förmälte, at hon warit med boskapen i **Sorwajerwi boskapshwila**, men påstod, at fädriften kan wäl komma dit utan at behöfwa klöfwa öfwer kärandens marck.

s 1837 # 51 - **Torparen** Jöran Thomasson **Isonjemi** fr. Kockila förmälte, at nybyggaren Johan Andersson Jerwi fr. Lengelmä låckat ifrån Jöran afsk. **sold:n** Thomas **Sahlbergs** ifr. Jupa dotter Kirstin, 12 år g:l, sedan hon redan några somrar gåt hos Jöran i wall som lagstadde tjenstehjon. Johan Jerwis **swärfader afsk. sold:n** Thomas **Frisk** fr. Jerwis. Kirstin är **systerdotter** till Johan Jerwis hustru. Upsköts.

s 1838v # 52 - (Ruowesi-sak.)

s 1840v # 53 - B:n Mats Sipilä fr. Pitkäjerwi emot inh:n Henrik Jacobsson fr. Pajukanda ang. fordran. Upsköts.

s 1841 # 54 - Forsättning till vintertingets 63 #. Majoren dömdes att betala tilläggsersätningar.

s 1844v # 55 - Torpareenckan Sofia Johansd:r fr. Salokunda klagade, at **res.sold:n** Mickel Eliaesson **Qvick** utsått en af henne och hennes afl. man af nyo upgiord åker.

s 1845 # 56 - För det **torp:n** Gustaf Gustafsson **Walkiajoki** fr. Kockila i sistl. sommar i skogen ganska illa slagit **sold:n** Thomas **Sahlbergs** fr. Jupa **dotter** Kirstin, tiltaltes han nu af Kirstin fader Thomas.
Gustaf Walkiajoki widgick, at han med et ris slagit Kirstin twå gånger af den anledning, at hon kommit som oftast till swaranden, utan at hon (ei) godwilligt, ehuru tilsagd, welat gå till sitt hos **torparen** Jöran **Isonjemi** ägande tjänsteställe, så wida hon beklagat sig där icke få mat. Hennes husbonde Jöran Isonjemi sade, at Kirstin aldrig hos honom trutit mat. Walkiajoki fick böter.

s 1846v # 57 - **Linwäfwaren** Johan **Ahlman** ifr. Orihwesi by emot hemmans åboe Thomas Pietilä fr. Hafwisto ang. 12 plåtar.

s 1847 # 58 - B.enckan Anna Andersd:r fr. Råtiala klagade, at des **måg** b:n Mats Matsson Råtiala, sedan des **afl. hustru** och kärandens dotter Anna Eriksd:r aflidit och han **gift sig med en annan** Maria Andersd:r, skildt henne från des matlag. Mats sade, at des swärmoder skildt sig sielf för den orsak, at swarandens nuwarande hustru, sedan hon igenlöst boskapen, som för gäld warit seqvestrerad, förment henne at miölka en af de igenlöste korne och anwända miölken sig till enskildt nytta. Upteckning efter kärandens **afl. man** Erik Samuelsson af 24.8.1773.

s 1848 # 59 - Nemndem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by fordrade af nybyggaren Mats Jöransson Kallenautio betalning för de 7 kannor brännewin, som Mattila för 4 år tilbaka sålt.

s 1848v # 60 - B.sonen Bengt Mickelsson Bengtilä i Rajalax androg, at han lämnat qwar i Onistaipale qwarn 40 cappar stamp, sedan han anmodat afsk. **sold**. Erik **Biörknäs från Sitis** den mala. Wid det Bengt skulle afhämta miölet därifrån, har han erfarit, at där icke warit qwar mer än en ½ kappa samt 2 stora håhl på säcken. Det blifwit Bengt berättadt, det afsk. **sold**. Erik **Mullberg ifrån Siti torp** af Teisko capellgäld, hwilken jämte flere andra hafwa del i qwarnen, där denne stampsäck warit, nyttjat säcken at at ligga uppå. Mullberg bestred, at han nedtagit säcken från åsarne, där den först legat. Säcken hade legat i qwarnen från Åbo wintermarcknadstiden till midfastan och småningom minskats mer och mer.

s 1849v # 61 - **Torp:n** Jöran Jöransson **Halkoja** fr. Sahrajerwi fordrade af b:n Anders Suckila fr. Salokunda betalning för 20 cappar råg.

s 1850 # 62 - **Klåckareenckan** Katarina **Cowen** ifr. Orihwesi by klagade, at b:n Johan Larsson Pavola fört sine hästar i en honom tillhörig hage, hwilka sedan från skiljegården kommit i Cowens åkertäppa, som stått i

wäxt med korn och ärter, samt henne skada tillfogat. **Sold:n** Lars **Hurtig** intygade, at han eftersedt hwarifrån hästarne kommit till kärandens åkertäppa och at Cowens skiljegård warit aldeles förfallen. Cowen kommer at känna skadan sielf, enär hennes skiljegård warit ogild och förfallen.

s 1851v # 63 - (Ruowesi-sak.)

s 1852 # 64 - Upbud. (1 upb. för Mickel Jacobsson å Nickilä h:n i Koiwuniemi.)

s 1852 # 65 - Bewiljades 18.9.1784 b:n Jonas Johansson Muckula ifr. Paijukanda fastebref. Bewiste med afhandling af 19.2.1766, huruledes **des fader** Johan Matsson emot det han skulle utlösa sine samarfwa, updragit honom Muckula h:n. Jonas utlöst sin **swåger** Mats Eriksson och **systrarne** Sofia, Valborg och Brita. Jonases blinda och oförsörgde **syster** Kirstin.

s 1853v # 66 - Pigan Margeta Johansd:r fr. Korkiakoski emot b:n Mats Johansson Suckila ang. förklenliga utlåtelser.

s 1854 # 67 - B:enckan Anna Andersd:r fr. Parpola h:n i Orihwesi by uptedde en af henne och des numera **afl. man** Erik Eriksson undertecknad afhandling af 18.11.1779 af innehåll, at de updragit deras till skatte löste Parpola h:n till deras antagne sytningsman b:n Mats Andersson och **des h:u** Regina Eriksd:r emot förbehåll, at sielf få förwalta h:net til deras dödedag.

s 1855v # 68 - B:n Anders Andersson Padustaipale androg emot torparesonen Henrik Henriksson fr. **Sawinjemi torp** i Rajalax och b.sonen Simon Jöransson fr. Uotila h:n, at de de framslutne åren **liustrat i kärandens fiskewattn**, äfwen sistl. wår under fiskelekstiden, anhållande at swaranderne, som såmedelst skräma fisken från stränderne samt förhindra den at gå i kärandens wid stranden utlagde nät och ryssior.
Swaranderne sade, at de sistl. wår **med en ekstock warit at liustra** i Rajalax bys fiskewattn. Då har käranden kommit och med hugg och slag under utbristande i swordomar dem öfwerfallit samt afhändt dem, sedan han kullstielpt ektocken, liusterjärnet samt halstret och ämnat med det förra slå dem i bröstet, hwilket han ock giordt, om de ei undanwäjt slaget.
Res.sold. Petter **Busk** fr. Ungila och torp:n Henrik Johansson fr. Sarckila i Kangasala witnade. Förliktes.

s 1857v # 69 - B:n Jonas Johansson Muckula fr. Pajukanta betalar till **sin blinda syster** Kirstin en sytning.

s 1858 # 70 - Genom des **broder comm.landtm:n** Abraham **Utter** tilltalte **capell:n** Johan **Utter** såsåm ägare af Sarvela h:n i Woitila des granne b:n Kristoffer Ärrälä, för det han, hwilkens äng ligger inwid kärandens **Lahdenpohja** äng, bärgat sjöfoder undan kärandens äng utöfwer råen. Kristoffers **swärson** Jöran Simonsson, sade at bärgandet skedt enligt landtm:n Lilius utwisning.

s 1859 # 71 - B.enckan Valborg Matsd:r fr. Laurila h:n i Pitkäjervi med des **son** b:n Jöran Jöransson Laurila samt inh. Johan Thomasson ang. någon betalning.

s 1862 # 72 - B:n Anders Sipilä fr. Pitkäjerwi klagade, at des granne Anders Hoivala bärgat en honom tilhörig ängsteg belägen på **Pitkäsilda kärr**. Swaranden sade, at ängstegen tilhör honom, emedan denne teg för en brobygnads widmachthållande blifwit af des afl. fader gifwen til swarandens h:n.

s 1862v # 73 - Wid en syn öfwer Sipilä h:ns i Pitkäjärwi byggnad och häfd hade nu warande åboen Anders Henriksson sig förbehållit at få upodla en nära intill **Lammaskorpi** äng belägen marck, men Anders Hoiwala har det nu tillägnat sig. Upsköts.

s 1863v # 74 - Upsk. målet. Smedsänckan Sofia Johansd:r ifr. Salo emot g:la b:n Axel Jöransson Salo ang ½ af **Kannistosyriä** äng. Förlikts.

s 1865 # 75 - Upsk. målet. **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by emot numera afl. b:n Johan Natucka ang. fordran. Dess encka Regina Thomasd:r.

s 1866v # 76 - B:n Mats Johansson Koiwisto fr. Salo förmälte sig wara sinnad at utwidga des åker i **Kiwenniemenma** och uptaga äng å **Hirtsikanganoja** marck samt inwid Mälli h:ns rå. Hans granne b:n Anders

Eriksson Kiwisto will upodla åker i **Kiperenpohja** och **Salmenma**. Jöran Markusson täncker rödja sig äng å **Rongonma**, **Hirtsikonga-alusta** och **Heinisuo** marcker. Förrättas syn.

s 1867 # 77 - Fortsattes wid 1782 års hösteting påbörjad sak emellan Holma och Oinasniemi ang. **äganderätten till Rajakusi och Pylsi ängar**.
Utslag: Protocollet af 1762 års winterting utreder, at Rajakusi och Pylsi ängar lydt under Holma gård redan den tid, då Oinasnjemi h:n war frälse därunder och således förrän någondera af dessa lägenheter undergått skattläggning. Samma ängar hafwa alt sedan blifwit af Holma ägarene nyttjade. Hwar och en skattlägges efter den jord han äger. Således är troligt, det Holma gård blifwit skattlagd äfwen för dessa ängar, ehuru sådant med något skattläggningsinstrument icke kunnat bewisas. Johan Mårtensson har ei heller kunnat bestyrcka, det hans ägande Oinasnjemi h:n wore för desse ängar skattelagt. Fördenskull kan häradsrätten icke skilja ber. ängarne från Holma gård.

s 1868 # 78 - Nemndem:n Gustaf Fabrilius såsom innehafware af ena hälften af Bengtilä h:n i Rajalax och bönderne Mårten Bengtilä samt Johan Kampari emot deras **torpare** Henrik Henriksson **Sawinjemi** ang. at han skall wilja flytta sitt torp in uppå bysens marck, emedan det förra sället är obrukbart.

s 1869 # 79 - B.sonen Henrik Eriksson Kampari fr. Rajalax emot des **moder** b.enckan Kaisa Andersd:r, **broder** b:n Johan Eriksson Kampari och förmyndaren b:n Johan Eskola fr. Wehkalax ang. hans lösörearf efter des afl.fader och des lott uti Kampari h:n utbrytning. Käranden har 2 **bröder** Simon wistande i Åbo och Mickel i Biörneborg utom 2 **systrar**, af hwilka Sofia är **gift med** b:n Henrik Eriksson Erickilä i Sahrajärwi och Kaisa **gift med** landboesonen Anders Eriksson fr. Säynäjoki. Upsköts.

s 1870 # 80 - Hemstält mål.

s 1870 # 81 - Upsk. målet emellan handelsm:n Jacob Bremer och majoren Silfwerswahn.

s 1872v # 82 - Genom auditeuren, numera assessoren Carl Gustaf Lossman såsom tilförordnad curator för Jägerhornska concursmassan skall majoren Silfwerswahn af sagde massa erhållit et lån af 13.000 daler kop:rmt. Jacob Bremer är numera ägare till konkursboet.

s 1875v # 83 - Inteckning.

s 1875v # 84 - Ehuru par mål än äro oafgiorde, så måste dock tinget nu slutas.

Kangasalan ja Teiskon syyskäräjät 29.-9.1784
VA KOa129, mf JK 1750

s 1964v # 24 - Upsk. målet emellan afsk. **sold**. Erik **Mullberg fr. Siti torp** i Teisko och b.sonen Thomas Eriksson Ruokonen i Kangasala ang. stöld. Berörde ock **soldaterne** Mats **Rör** och Jöran **Mulin**, som numera aflidit. Upsköts.

s 1973 # 39 - Nämndem:n Jonas Mattila fr. Oriwesi by och sokn klagade, at b:n Lars Thomasson Rekola fr. Pispala by så **illa utskurit eller gällat des hingst**, at den blifwit - -. Upsköts.

s 2003 # 61 - **Sold**. Abraham **Arf** fr. Kockola by i Oriwesi s:n emot b:n Erik Henriksson Lendola ang. tiufweri å Randala h:n i Suorama by. Lendola blef befriad.

Oriveden ja Ruoveden osan talvikäräjät 11-.4.1785
VA Ylä-Sat. KOa130 s. 1377-, mf JK 1753
Orivesipoimintoja/Antti Lehtonen

1 (s 887, mf 1311) - Första **upbudet på 13/15 delar af ½ Pietilä** h:n i Hawisto by för Jacob Matsons räkning. Upteknings- och skiftesinstrument 8.11.1784 efter afl. b:n Mats Grelsson. Matses **encka** Maria Johansd:r afstå åt sin **son** Jacob sin 1/3. **Brodren** Emanuel samt **systrarne** Maria **gift med** torp:n Mats Matsson fr. Lengelmä s:n, Sofia **gift med** inh.karlen Anders Henriksson, Valborg **gift med** förra b:n Johan Henriksson Nickilä i

Pitkäjerwi by, Regina **gift med** b:n Johan Henriksson Heickilä fr. Akola, Kirstin **gift med** torp:n Henrik Matsson fr. Uhinjemi och Anna än oförsörgd. Förlikning at äldre sonen Jacob Matsson får ensam inlösa.
Sonen Emanuel får sin lifstid nyttia af hemmanets ägor **täpporne Alanen och Ylinen Moisio å Joentaustanma marck jemte Ylinenladonala af Korwenpä äng och ängslägenhet i Lähimmäinensuo**. Dessuton får Imanuel en dugelig arbetshäst, 1 ko, 4 får, 1 get, 1 åkerplog med bihl, 1 arbetsyxa, 1 lija och skära. **Dottren** Maria får 2 riksdaler. Sofia får til sin nyttjande en åkerjord å **Mullinmoisio**.

2 (s 893, mf 1311) - Tredje upbudet å Maunula h:n i Pajukando för Johan Matssons räkning. Föräldrarne updrogo h:net till honom 21.5.1783.

s 1382 # 6 Torparen Elias Johansson inlämnade en skrift: Johan Seppälä och Erik Heikilä fr. Ackola, Mats Råtjala, Axel Salo, Erik Råtjala, Henrik Mickola och Johan Antila fr. Hoifwola, Jacob Ylinen och Jöran Alanen fr. Pårwola, Jöran Lylijerfwi, Kåpsama Bertula, Johan Magnula och Gustaf Mälli hafwa emottagit b.sonen Elias Johansson til torpare at bebo wår i Laxikunda (= Salokunda) innehafwande **qwarnställe**.

s 1383 # 7 - Torp:n Elias Johansson fr. Salokunda inlämnade en syneskrift af 3.7.1777. Blef å **torp:n** Elias Johansson **Korkiakoskis** begäran besigtigat: **Majamerta** nyrödde äng på ömse sidor om **Kårkiakåski ån, Isolähtenkorpi, Jokihara äng, Ajoxensuo äng, Lajankorpi, Pilojoki äng inwid Pilojoki ån,** äng på ömse sidor om **Musturinojan porras (**TMA:ssa **parras)**, thär han samfält med nybyggaren Jöran **Lapojerwi** rödjat äng, **Wuorijerwenojansuo** äng.

s 1384 # 8 - Aftal 26.10.1784: Gustaf Andersson Melli afstår med **sin h:us** Anna Jöransd:rs samtycke til sin **stjufson** Mats Matsson förwaltningen af Melli kr.h:n. Förbehåller sig at nyttja **åkrarne Lahdenwäräjänmoisio och Mäentakanen med Polwilato äng samt Röyhälewonalusta nyrödning** jemte nya lador och behöflige byggnader.

s 1385 # 9 - B.sonen och torp:n Thomas Matsson fr. Mälli ingaf en syneskrift af 6.10.1784. Är sinnad at rödja å Jupa kantens samf. mark: Å **Raiskionkorpi** å norra sidan om **Jussila torps** ängsmark, å **Lakuanojanwarsi** å norra sidan om **Sarikonkorpi**.

s 1386 # 10 - Holma gårds torp:n Mats Thomasson uptedde en af några hemmans åboer underteknad skrift, däruti de för brist på smedar anhålla, at han såsom inkommen i smedsarbete kunde bli **soknesmed**. Nuförtiden 5 smeder, af hwilka en har en lärodräng. En smed Henrik fr. Prästegården är gammal och årklös. **Soknesmederne** Henrik Andersson fr. Orihwesi by och Mats Jöransson fr. Pitkäjerwi motsade sig.

s 1386v # 11 - Nybyggaresonen Johan Matsson fr. Kallenautio inlämnade en skrift: På den grund at landtmätaren Johan Florin under 17.1.1785 afstått til mig Kallenautio kr.nybygge, så updrager jag nu ½ deraf til min **äldsta son** Johan samt ½ åt **reserwen** Johan **Dräll** fr. Ruowesi s:n. Drällen bör gifwa sin dotter min **son** Isak till hustru. 21.11.1783. Mats Jöransson Kallenautio. Dräll har under wintern skildt sig fr. ofwannämnde nybygge.

s 1388 # 13 - Nybyggaremågen Mats Jöransson fr. Aitua, hwilken är **gift med** nybygg:n Jöran **Aituas dotter** Anna, inlämnade en skrift: Nybygg:n Jöran Aitua har betalt de 20 silfwerd:rs böter för det han angifwit sold.änkan Anna Thomasd:r fr. Kockila för barnamord, hwarföre han pantat Aitua nybygge.

15 (s 894, mf JK 1311) - Andra upbudet å Nickilä h:n i Koiwunjemi för Mickel Jacobssons räkning. Afhandlingsskrift 25.3.1782, hwarmedelst hans systrar och swågrar för arf efter deras 1740 afl. **fader** och swärfader Jacob Matsson samt deras nyligen afl. **moder** och swärmoder Beata Danielsd:r - -.

s 1389 # 16 - På sin **mågs** Mats Matsson Jacolas fr. Napila och **dotters** eller Mats Jacolas **hustrus** Marja Jacobsd:rs wägnar inlämnade b:n Jacob Jöransson Sikala fr. Lasola ett bewis: (kyse häissä luvatuista esineistä).

s 1390 # 17 - Upteckn.instr:et 7.2.1785 efter afl. b:n Samuel Johansson Erola i Orihwesi by och dess flere år förut afledne **h:u** Kirstin Jöransd:r. **Arfwingarne** äro **sacell:n wid Sippola** cappell af Weckelax s:n i Ryssland Samuel **Orrström**, Sofia Samuelsd:r, **gift med soknesmeden** Henrik Andersson, och Marja, **gift med** åboen å Erola h:n Johan Johansson.

s 1392v # 20 - Upgöres uptekning efter afl. b:n Henrik Simonsson Heikilä fr. Koiwunjemi. Dess **måg** b:n Erik Matsson Sipilä fr. Lydickälä.

s 1392v # 21 - B:n Johan Korri anhöll om syn å Korris h:n enskildt behörige marck **Taipalenma** för at fälla en swed.

s 1393 # 22 - B:n Anders Hoiwala fr. Pitkäjärwi inlämnade en syneskrift af 25.9.1784: Är sinnad at uptaga ny åker och äng. En täppa **Kylmänojanlepomåisio** samt en ängsmark inwid och wästra sidan om **Perkiöjärwi** träsk. Afstått **Kylmänojanlepomåisio** åt landtmätaren Lilius.

s 1394v # 23 - Afl. **skreddaren** Jöran Pålssons fr. Pitkäjärwi **äncka** Beata Thomasd:r ingaf ett syneinstrument af 25.9.1784. Synt å Natucka och Saricko h:nens särskilte **Hössönpärä skogsmark**, som skreddaren will uptaga. Enkan har i juhlhelgen blifwit **gift med** b:sonen Henrik Jöransson fr. Sawinjemi i Längelmä. Enkan sade, at hon innehar förenämnde ägor för sin arfslott i Natucka h:n.

s 1395v # 24 - I anseende til at ½ af åbyggnaden på Laurila h:n i Onnistaipale kommer at **flyttas til Sawenma mark**, anhöll b:n Simon Laurila utsyning å sit berörde ställe.

s 1396 # 25 - Pigan Beata Andersd:r fr. Heikilä h:n i Akola öfwat oloflig beblandelse och födt et flickebarn. Inwände at drängen i Heikilä Jacob Johasson häfdat henne.

s 1397 # 26 - Pigan Maria Matsd:r fr. Muckola h:n i Pajukanda plägat kiötsligit umgänge med en mansperson, hwars namn hon ei wille yppa.

s 1398 # 27 - Upsk. målet. Torparedottren Margareta Johansd:r fr. Korkiakoski och b:sonen Henrik Matsson Suckila öfwat kiötsligit umgänge. Hördes flere witnen.

s 1403 # 29 - Afsk. **sold:n** Mårten **Lagman** fr. Sillanpä i Woitila bewiste, at han för doctor Erik Lencqwist upwist **4 lefwande wargungar, hwilka han fångat utan skall. Sedermera har han fångat en warg och 2 räfwar**.

s 1405 # 32 - Förmältes, at **sokneskräddaren** Jöran Pålsson fr. Pitkäjerwi 30.12.1784 **funnits död på isen** emellan Lasola och Pitkäjerwi byar med ett brännewinskäril bredewid sig. Kyrckoherdens bewis: Jöran född 3.4.1740. War på fylleri begifwen. Warit i fängelse i Tafwastehus. Hördes flere wittnen. Den **aflednas h:u** Beata Thomasd:r och **swärmoder** Susanna Andersd:r hafwa äfwen kommit på isen och hielpt wittnet att lyfta liket i slädan.
Beslöts, at Jöran Pålssons **kropp kommer afsides i kyrckogården at begrafwas**.

s 1410 # 33 - Utsedde till förmyndare för **kapell:n** Henric **Sundströms** 2 **döttrar** jungfruerne Margareta Kristina och Anna Sofia Sundström, hwilka äga tilsamman 3/5 delar i Suomasema rusthåll, har kapell:n Samuel Salowius jemte innehafwaren af de öfrige 2/5 **sokneadjuncten** Anders Johan **Salwenius** låtit instämma torp:n Sven Andersson fr. Suomasema om hans afhysande irån dess innehafwande torp. Alla torparena blifwit upsagde för Thomedagen 1783, sedan kapellanen kommit til förwaltningen af Suomasema. De öfrige torparena har likwät förnyat sine contract.

34 (s 895, mf JK 1311) - Andra upbudet för nämndeman Esaias Eriksson Antila i Pitkäjerwi å Antila h:n.**Fadren** g:la b:n Erik Jacobsson uplåtit h:net.

s 1411v # 35 - **Dragon** Johan **Frihielte** fr. Jarala androg emot Thomas Tarckala, Jöran Bertula och Jöran Martila fr. Kockila, huruledes han har en äng inwid rågärden emellan Jaralas wäg och swarandernes hästhaga. Rågärden förfallits.

s 1412v # 37 - Rusthåll:n Johan Jarala androg emot sine 19 medinterressenter i **Korkia-koski qwarn**, huru det icke sällan skall händt, at den som kommer til qwarnen, fortfar med malande i flere dygn, hwarigenom de andre skola lida. **Anhöll at en wiss tour måtte stadgas dem emellan**. Föreslog at han, som äger dubbel lott emot de andre, borde få mala twå dygn och dess medinterressenter ett dygn hwar. Sålunda förliktes.

s 1413 # 38 - Henrik Sackola fr. Pajukanda/ förra **corporalen** Otto **Gråsten** ang. fordran.

s 1414v # 39 - **Hofslagaren** Mickel **Wital** fr. Päilax emot **kapell:n** Henrik **Sundström** ang. fordran.

s 1415v # 40 - B:n Mickel Juopola fr. Uiherla by emot **kapell:n** Henrik **Sundström** och hans **son serg:n** Johan Sundström ang. fordran.

s 1417v # 41 - G:la b:n Mats Henriksson Magnula fr. Pajukanda androg, at oachtadt han för tu år sedan updragit sitt h:n till dess **son** Johan Matsson emot betalning, har - -.

s 1418v # 42 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilanjemi** berättade, huruledes han med afsk. **sold:n** Mats **Orres** och **hans hustrus** Marja Josefsd:rs fr. **Kärjennjemi torp** i Ruowesi s:n tilstånd städslat til piga den sednares **dotter** och den förras **stiufdotter** Eva Nielsd:r, hafwa de henne bortfört och satt i tjenst hos **torp:n** Anders Andersson **Päräjoki** i Teisko kapell.

s 1426 # 43 - Sedan förra torp:n Johan Eriksson fr. Akola wid wintertinget blifwit skild fr. **Jussila torp**, hwarpå han jemte sin **swärfader torp:n** Johan Jöransson **Jussila** bodt i 2 år - -. Hördes flere wittnen. Förrättas syn.

s 1423 # 44 - **Torp:n** Mickel Simonsson **Eskonjemi** fr. Hirwijerwi androg, at han för 8 år sedan försträckt **torp:n** Jöran **Joensu** 2 Rd:r.

s 1430 # 46 - **Sold:n** Erik **Frisk** fr. Borgerla emot b:n Jöran Alanen ang. gärdesgård kring roteåkern.

s 1431v # 47 - **Bokhållaren** Alexander **Löfman** inlämnade en skrift 28.2.1785: Jag Elias Andersson **Sillanpä** fr. Woitila har till Löfman försåldt ett boningspörte, en boda jemte en inwid pörtet warande liten kammare. Tomteplanen emellan förbi Sillanpä löpande landswägen och fätåget.

s 1432 # 48 - **Skieppstimmermannen** i Björneborgs stad Anders **Björklöf** förmälte, at dess numera afl. **faderfader** Jöran Jöransson, som innehaft Nikula sk.h:n i Koiwuniemi by, warit 2 gångor gift och **i det förra giftet** aflat en **son** Daniel samt **i det sednare giftet** med en **änka** Sofia, hwilken förut ägt en **son** Jacob, har han afladt **sonen** Jöran Jöransson, hwilken än lefwer och är fader till den förstnemde. Sedan Anders Björklöfs faderfader aflidit, skall Nikula h:n blifwit förwaltat af förenemde dess stiufson, men sedan han dog för ungefär 50 år tilbaka, skall Björklöfs **fader** Jöran Jöransson tilträdt Nikula h:n, det han ock förwaltat tils hans **halfbroders dotters** Beata Danielsd:rs **son** Mickel Jacobsson 12 år därefter egenwilligt trängt honom därifrån. Aldenstund Björklöfs fader, ehuru lika berättigad med Mickel Jacobssons **moderfader** afl. Daniel Jöransson, ännu icke upburit någon lösen för sin del i h:net och medelst afhandling af 6.3.1784 äfwen lämnat till Björklöf sin rätt til h:net, såsom warande dess förfäders arfwejord. fördenskull will Björklöf nu winna ½ af Nikula h:n. Närwarande såsom swarande Mickel Jacobsson, b:n Henrik Jöransson fr. Lydickälä, **gift med** Mickels **syster** Elin, **torp:n** Jöran Grelsson **Mustalax** fr. Jarla, **gift med systren** Valborg, och **tredje systren** b.änkan Marja fr. Nisula h:n i Wihasjärwi by.
Beata Danielsd:r haft 2 **systrar** Anna och Marja, som redan är afledne, men lämnat efter sig barn. Efter Anna lefwer en **son** b:n Jöran Jöransson Martila fr. Kockila och efter Maria **sonen soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by samt 2 **döttrar** Marja Andersd:r, **gift med smeden** Johan Johansson fr. Kuorewesi, och Anna Andersd:r, **gift med** inhys:n Jacob Johansson fr. Hawisto. - Upsköts.

s 1435 # 49 - **Kapellanen** Johan **Utter** såsom ägare af Sarwela h:n i Woitila emot under Sarwela lydande **torpare** Simon Mårtensson **Simula**, Erik Henriksson **Erola**, Johan Jöransson **Jussila** och Karl Jöransson **Saukola** ang. obetalte ränttor.

s 1441 # 51 - Sedan g:la b:n Johan Henriksson Nickilä fr. Pitkäjerwi med uptekningsinsrumentet efter afl. b:n Mats Eriksson Natuka af 31.1.1777 bewist såsom curator för hans omyndige söner samt en försörgd dotter - -. **Änkan** Regina Thomasd:r är nu **gift med** b:n Henrik Jöransson.

s 1442 # 52-53 - Förra åboen å Pietilä h:n i Hawisto by Thomas Johansson emot nuwarande åboen Josef **Weckström** ang. 3 plåtar samt at Thomas afstått h:net på wilkor, at hans son skulle få blifwa qwar på hemmanet samt **gifta sig med** Josefs dotter. Josef drifwit Thomases son från h:net.

s 1445v # 56 - B:n Henrik Kihlala emot wallherden Krister Johansson fr. Kockila ang. skada.

s 1446v # 57 - Henrik och Simon Kihlala emot Anders Suckila ang. skador på åkern.

s 1448 # 58 - Bönderne Jöran Simonsson och Petter Henriksson Kockola förmälte, at wid rågången dem och de Hawisto byamän emellan förledit år hafwa de kommit i år warse, at flere Hawisto byamän tilhörige ängsrödningar fallit på Kockola sida om rån. Rödningarne skiedt för 16 år sedan.

s 1450 # 61 - Åboen å ½ Sipilä h:n i Pitkäjerwi Anders Henriksson emot Anders Hoiwala i samma by ang. nyrödning under Sipilä h:n lydande **Lammaskorpi äng**. Synen 24.9.1784.

s 1752v # 62 - Johan Heikilä fr. Napila emot Mats Jacola och Johan Yrjölä ang. gärdesgården.

s 1753 # 63 - Försedd med des **torp:ns** Mårten Mårtensson **Lindulax** fr. Borgerla fullmagt androg b:n Jöran Mårtensson Alanen, at inhys:n Elias Johansson illa wallat flere byars kreatur.

s 1454v # 65 - Bönderne Johan Henriksson och Mats Andersson fr. Akola inlämnade utdrag ur 1755 års hösteting utredandes, at deras företrädare då beswärat sig, at Salokunda boer ei uprättat den gärdesgård af 36 famnars längd, som de genom förlikning 1744 åtagit sig at ifrån **Jupa bro** upsätta, för at derigenom wärja sin boskap ifrån Akola bys enskilta **Rångama** skogsmark - -.

s 1456 # 66 - Simon Kihlala fr. Salokunda är sinnad at uptaga til äng å **Jupajoentausta** mark och til åker inwid **Lakusilda** (TMA:ssa **Lakasilda)** bro.

s 1456 # 67-68 - Ang. Silfwerswans skulder.

s 1459v # 69 - **Res.sold:n** Erik **Elg** fr. Pajukanda androg, huruledes han tjent för dreng hos b:n Thomas Jacobsson Maunula ända til Marti, då han blef **wigd med** Thomases **dotter** Valborg i hemfölgd en miölkande ko, men Thomas icke fylt och twungit Elg med sin h:u flytta från Magnula.

s 1460 # 70 - **Sold:n** Anders **Form** fr. Akola fordrade af sin **faderbroder** Henrik Simonsson Nickilä fr. Hawisto redo för arf efter dess för 7 år sedan afl. **fader, smeden** under Holma gård Anders Eriksson. Henrik sade, at han redan tilstält Anders Form alt arf undantagande en hammare och en plog.

s 1460v # 71 - Med probsten Eric Lencqwists betyg bewiste klockaren Eric Frosterus, at inh:n Johan Eriksson fr. **Jussila torp** i Akola 1.12.1782 blifwit **wigd med** pigan Marja Johansd:r fr. Borgerla, som därwid nyttjat walck, ehuru hon redan af Johan warit rådd.

s 1461v # 72 - Torp:n Jöran Jöransson fr. Hoiwala emot dess **swåger** b:n Lars Josefsson Äijäis ang. fordran. Larses **swärmoder** Marja Thomasd:r. och **hustru** Kirstin Jöransd:r.

s 1463 # 73 - Torpareänkan Hedwig Matsd:r fr. det under Padustaipale h:n lydande **Sulckula torp** emot b.sonen Johan Johansson Heikilä fr. Napila ang. misshandel.

s 1463v # 74 - Upsk. målet mellan bokhåll:n Alexander Löfman och Sofia Johansd:r och **sold:n** Elias **Wrång** fr. Salokunda.

s 1469 # 75-76 - Nämdem:n Jonas Mattila förmälte, at han 1783 nedhuggit 12 lass lång björkwed å en mark, som wid därefter förättadt storskifte tilfallit b:n och gästgifwaren Johan Erola. Fråga äfwen om en åkertäppa.

s 1471 # 77 - Bönderne Mårten Mickola fr. Hoiwala, Henrik Salo m.m. i Salokunda emot torp:n Jöran Jöransson fr. Hoiwala ang. skiljande från torpet. Upsköts.

s 1471v # 78 - Upsk. målet. B.sonen Henrik Eriksson Kampari fr. Rajalax har wid höstetinget af dess **moder** änkan Kaisa Andersd:r, **broder** b:n Johan Eriksson och förra myndare b:n Johan Eskola fr. Wehkalax welat redo för dess arf efter sin afl. fader b:n Erik Simonsson Kampari. - Bref af käraste broders trogne **bröder** Mikel Ekblad, Simon Olin. - Upsköts.

s 1475v # 79 - Nämdem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by förmälte, et hans grannar ock folck fr. andre byar göra sig gångstigar öfwer hans åkrar och ängar til skada.

Kangasalan ja Messukylän talvikär. 18-.4.1785
VA Ylä-Satak. KOa130, mf JK 1753

s 1486 # 17 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilanjemi** fr. Teisko kapell upgaf en syneskrift af 28.8.1784: Kahilanjemi torp är belägen i Leinola byalagets urfiell **Leinonsarka**. Mats bebodt redan i 20 år. Nära wid torpet åker 16 kappeland. Upteddes en åkertäppa på 1800 alnars afstånd ifr. torpet wid **Pitkälammi** träsk. Äng på **Kahilaniemi** på samma udd som torpet. Wid **Kahilalahti**.
B:n Mats Josefsson Hyrylä fr. Ruowesi föregaf, at Hyrylä h:n tilhörige gamla äng skulle wara å denne plan belägen. **Riutalahdenpieli**.

s 1519v # 46 - **Torp:n** Henrik Eliasson **Pitkäjerfwi** fr. Leinola by i Messuby klagade, at dess **swärfader** förra torp:n Anders Johansson wid uptekningen efter hans afl. **hustru** Kirstin Johansd:r upgifwit såsom boets egendom **2 kor Nättynen och Ristike**, ehuru de tilhörde Henrik. Henriks **h:u** Marja Andersd:r. Anderses **son** Anders **Peräjoki**.

s 1561v # 77 - Torp:n Henrik Pitkäjerfwi emot sin swärfader förra torp:n Anders Johansson ang. ett testamente.

s 1562 # 78 - Upsk. målet. Afsk. **sold:n** Eric **Mullberg** fr. **Sitti torp** i Teisko kapell ang. at b.sonen Thomas Eriksson Ruokonen ur en stägd lada tagit tre rep.

Oriveden ja osan Ruovettä syyskäräjät 12-15.9.1785
VA Ylä-Satak. KOa131, mf JK 2346-47

s 1798v # 1 - B:n Anders Jöransson Lasola ingaf upteknings- och skiftesinstrument öfwer dess **swärföräldrars** Per Thomassons och Kirstin Jakobsd:rs lösa egendomen. Myndige **sönerne** Erik och Markus, omyndige Johan och Mats. **Döttrarne** Beata **gift med** Anders Jöransson, och Lena oförsörgd. Föräldrarne förbehållit sig för sytning **Kaurama täppa, Aronijtunpälystä täppa, samt Järwenpä med lada, Lammintausta och Loukaskorpi ängar**.

2 (s 1002, mf JK 1311) - Andra upbudet på 13/15 delar af ½ Pietilä h;n i Hawisto Jacob Matsson tilhanda.

s 1799v # 3 - B:n Gustaf Kollhi fr. Sawo by ingafs en syneskrift af 30.8.1785: Gustaf har uptagit eller will uptaga: å **Mullinnijtuntausta** skogstract, å **Rachkostentausta**, **Kirckotienmåisio**.

s 1800v # 4 - Upsk. målet ang. **wådeldsskada** å b:n Johan Henrikssons Erola h:n i Wehkalax. En rija gått i aska. **Fader** Henrik Thomasson, **broder** Anders Henriksson.

6 (s 1003, mf JK 1311) - **Första upbudet** å 1/4 af Sahrajerwi h:n Elias Eriksson til säkerhet. Wid 1781 års hösteting bewistes, at den hälft i ½ Sahrajerwi sk.h:n, som Erik Eriksson jemte sin **afl. h:u** Kirstin Mårtensd:r ägt, blifwit i stöd af förening wid uptekningen tilerkänd Erik Erikssons **söner** Henrik och Elias, så inlämnades nu en afhandlingsskrift: Jag Henrik Eriksson afstår min ägande ½ uti Sahrajerwi Erckilä h:n til min yngre **broder** Elias. Förbehåller mig alla **Markunpellot** utåkrar af **Isomoisio** täppa. Af ängarne förbehåller jag mig **Koskennittu**. Af husen nyttjar jag den äldre stugan under loftet warande ena bodan, det minsta fähuset - -. 23.3.1785.

s 1803v # 7 - **Skräddarelärlingen** Isak **Cowen** fr. Orihwesi by, som i 5 års tid warit i lära hos **sokneskräddaren** Johan **Illberg i Kangasala**, anhöll at blifwa antagen til sokneskräddare i Orihwesi. Den femte skräddaren har aflidit.

s 1804 # 8 - **Smedslärlingen** Erik Johansson fr. Säynäjoki by anhöll at blifwa antagen til **smed uti Laxicunda** tracten. De 4 smederna motsatte sig. Den siette **smeden** Henrik **Ferrander** wistas på Prästegård.

10 (s 1012, mf JK 1311) - Förordnande för rusth:n Johan Henriksson Jarila at wara sin afl. **broders nybyggaren** Henrik Henriksson **Pohias** barns förmyndare. Henrik lämnat efter sig **enckan** Helena Johansd:r samt **sönerne** Mats, Henrik och Johan samt **dottren** Helena, alla omyndige.

s 1805v # 11 - Förra innehafwaren af Nickilä kr.h:n i Pitkäjerfwi Johan Henriksson ingaf ett syneinstrument af 1.8.1785: Han och landtmätaren Lillius är sinnad at **anlägga torp å byalagets samfälta uhrfjälsmark Nuijama**, 3/4 mihl ifrån bohlstaden. Synemännerne beledsagades til en udd emellan den **större och mindre Mieckajerfwi** träsken, som af den förut anlagde torparen blifwit kallad för **Wäliniemi**, hwarest wid södra stranden af **Isomieckajerfwi** stötande **Kaackolax** wjk utsyntes torpstället. **Wälikorwenniska**. Wid nedreändan å **torparen** Thomas Larssons **Wäliniemi** äng utsyntes äng. Tidigare syn 1777. **Pitkätienkorpi**. **Pitkätienwälikorpi**. (TMA: **Pilckatienkårpi, Pilckatienvälikårpi**). B:n Anders Hoiwola motsatte sig, enär han icke hädanefter kan få giärdesgårdsstafwar til husbehof.

12 (s 1006, mf JK 1311) - Tredie upbudet å Antila h:n i Pitkäjerwi för nämndeman Esajas Eriksson Antila. Erhållit af sin **fader** Erik Jacobsson.

s 1807v # 13 - Torparesonen Simon Simonsson fr. Hytiälä ingaf ett testamente, hwarmed Simon **Drabbare** uplåter **Hytiälä torp** til sin enda **son** Simon.

14 (s 1014. mf JK 1311) - Förordnande för b:n Mats Johansson Uotila at wara förmyndare för Anna Maria **Dahl**. Den afl. **trumslagaren** Johan **Dahls** fr. Onnistaipale **son trumslagaren** Abraham **Dahl** och oförsörgda **dotter** Anna Maria. Annas **moderbroder** b:n Mats Johansson Uotila.

15 (s 1007, mf JK 1311) - Tredje upbudet å Nickilä h:n i Koiwunjemi för Mickel Jacobssons räkning.

s 1811 # 19 - B:n Johan Korri inlämnade en syneskrift 11.7.1785. Sinnad at fälla swedia til mullbetesmarckens förbättrande. **Paij?lenma** (TMA: **Taipalenma), Niemenma, Papinhuhdanma, Ri?haudanma** (TMA: **Rihihaudanma)**.

s 1812 # 21 - Flere bönder fr. Ruowesi äro instämde för at de icke infunnit sig i Orihwesi byen 1.6.1785 at framskiutza Ruowesi compagnie, som då warit anmarche til regementsmötet, som hölls wid Parola, till Ånckala by i Pälkäne. Flere Orihwesi sockneboer äro instämde, at de icke 3.6.1785 inställt sig på Ånckala, at därifrån **framskiutza regementet til Parola malm.**

s 1820 # 22 - Bönderne Mats Johansson Koiwisto och Anders Eriksson Koiwisto i Salokunda ingåfwo en syneskrift af 7.10.1784: Sinnade at upodla å **Kiperänpohia** skogstract, **Salmentaustanranda, Kiwinjemenmåisio (Koiwuniemenmåisio), Sillanpä** eller wid wästra ändan af **Sukinsilda** bro.

s 1821v # 23 - Torp:n Jöran Grelsson fr. Jarla rusthåll upwiste huden af en **gammal biörn**, den han utom skall fångat, anhållande skottpenningar.

s 1822 # 24 - Rusthåll:n Johan Jarila och b:n Henrik Salo, hwilckas tour det warit, at stå i **håll på Kallenautio giästgifwaregård**, andra dag pingst sådant uturaktlåtit enligt fendrichen Silfwerswahns, som då til Ruowesi hos fältwäbelen anförde klagomål, däröfwer at han i brist af hållhästar nödgats nyttia den giästgifwarehäst, hwarmed han från Orihwesi by ditkommit, ända til Ruowesi. **Giästgifwaren** Mats Kallenautjo.

s 1825 # 25 - Uppå sin **sons** Kristoffer Henrikssons wägnar ingaf b:n Henrik Nickilä ifr. Hafwisto en skrift: Af de torplägenheter, som mig af min fader - - i samfällighet warande **urfjells skogsmarck Kuckulanmäki** blifwit tillagdt enligt synen af 25.6.1781, afstår jag til min **broder** Kristoffer Henriksson - - **Pjlonkorpi** ängsrödningsstället. Elias Henriksson. Kristoffer kan taga ½ **Kuckulanmäki torp** i besittning, lämnar under hans disposition **Korkekåski** äng, hwarmed min äldsta **son** Johan - -.

s 1825v # 28 - Upsk. målet. Ang. förra torp:n Johan Eriksson fr. Akula och **Jussila torp**. Förrättats syn. Anwändt på **Alanenmylly** qwarn.

29 (s 1009, mf JK 1311) - **Första upbudet å ½ Natucka** h:n i Pitkäjerwi Henrik Jöransson tilhanda. Henrik Natucka ingaf ett köpebref: Sedan sterbhuset efter afl. b:n Johan Thomasson å ½ Natucka häftar för giäld hos följande: **soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by 41 riksdaler, borgaren Jacob Friden i Biörneborg 14 rd:r, Uhiniemi byamän 2 rd:r, kronoutskylder 14 rd:r, b:n Jacob Sikala fr. Lasola 5 rd:r, b:n Johan Erola i Orihwesi by 7 rd:r och b.sonen Henrik Jöransson fr. Sawinjemi 7 tunnor spannemål af 3 rd:r tunnan - -. Afl. Johan Thomassons **enka** Regina Thomasd:r, numera **gift med** b.sonen Henrik Jöransson fr. Sawinjemi. - - updraga Natucka h:n til min nu warande man Henrik Jöransson. 31.3.1785.

s 1830v # 30 - Torp:n Johan Eriksson fr. Akula förmälte, at hans **swärfader** torp:n Johan Jöransson Jussila kallat honom **fans bytinge**. Upsköts.

s 1831 # 31 - Thomas Konti och Henrik Siuro fr. Orihwesi by androgo, at **sold:n** Henrik **Tieder** börjat bygga sig en stuga med kammare å stället, där **marknadsbodorne** stått, emellan Konti och Siuro h:nen, straxt inwid Siuro h:ns kök framför Konti h:ns port. Tieder sade, at han bygt med capell:n Salowius och fältwäbelen Memsens jemte Terijokis och Parpolas tilstånd. Upsköts.

s 1833 # 33 - Upsk. målet (wintertingets 78 #) ang. Henrik Eriksson ifr. Kampari h:n i Rajalax twist med des moder och broder och förra förmyndare. Upsköts.

s 1834v # 34 - Upsk. målet ang. at Henrik och Simon Kihlala beswärar sig öfwer, at swijn gått genom Suckilas grind.

s 1836v # 35 - Mårten Mickola, Henrik Salo och Mats Råtiala fr. Salokunda emot Johan Antila fr. Håifwola, som antagit til sin torpare Jöran Jöransson. **Korkeisten aidanpällystä samfällige skogstract.**

s 1838v # 36 - Johan Tilsa och Jöran Pafwola fr. Sawo by emot b.sonen Elias Johansson ifr. Kolhi, at ehuru Elias endast såsom inhysinge bor hos sin **broder** b:n Gustaf Kolhi, har han giort flere upodlingar på samfälta marck. **Mullinnjtuntausta** skogsmark.

s 1840 # 37 - Jöran Ärrälä fr. Woitila emot **torp:n** å Sarwela h:n Johan Jöransson **Jussila** jemte des **son** Mats ang. olaga höbärgning. Bärgat å **Yröjoki marck** belägne äng, ehuru storskiftet förrättats.

s 1841 # 38 - B:n Jöran Ärrälä fr. Woitila androg, at ehuru **Sarenjttu (Sarennjttu**) ängholme genom storskifte tilfallit Ärrälä h:n, har **torp:n** å Sarwela h:n Anders Eriksson **Erola** bärgat samma hollme.

s 1842 # 39 - B:n Jöran Ärrälä fr. Woitila emot des **torpare** Anders Johansson **Kulkasniemi** eng. dagswerck.

s 1843v # 40 - B:n Simon Kihlala fr. Salokunda ingaf en syneskrift af 18.7.1785. Sinnad at upodla ny åker å byalagets samfälte **Lokasillantausta** skogsmarck samt ny äng å samfälte **Lahonma eller Jupajoentausta skogsmarck**. Ängsmarck befants wara å södra sidan om **Hapamäki** backen. Åkermarck å nordwästra sidan och nära til **Lokasilda** bro.

s 1847v # 42 - Innehafw:n af Sarwela h:n i Woitila **cappell:n i Tyrwis Johan Utter** emot **torp:n** å Ärrälä h:n Krister Johansson **Yröhjoki** samt **nybyggaren** Jöran Jöransson **Aitua** fr. Woitila. Käranden blifwit med inrymningsbref af 8.5. nästledit år immitterad uti en del **Sarwenosa kallad af Woitila samfällighets öfwerlopsjord**, innom hwilken del **Iso- och Wähä Lackosuo slåtterländer** äro belägne. Krister Yröhjoki bärgat **Wähä Lackosuo** och Johan Aitua **Iso Lackosuo**.

s 1856 # 46 - Upsk. målet (wintertings 65 #) ang. gärdesgård wid **Jupa bro**. **Rångama** skogsmarck. Ritning öfwer det omtwistade stället. (I ritningen: Pärri h:ns marck, Akola **Rånganma**, gamla ån, Akola **Ritanjttu** äng 1 tunneland, twistegärdesgård 34 famnar, landswägen 97 famnar, Akola Rånganma dels skog och dels äng, flytande **Jupa Joki** ån, Brogrind, Salokunda boers marck.) Syneinstrumentet af 16.7.1785. Hänwisning till rättsprotokoll af 12.9.1744. **Hapamäki** backen, **Lutackonjtu**. Upsköts.

s 1859v # 47 - Upsk. målet mellan **hofslagaren** Mickel **Wital** fr. Peilax och **capell:n** Henrik **Sundström** ang. fordran.

s 1860v # 48 - Nämndem:n Thomas Lillmagnula fr. Pehula anhöll, at b:n Pål Nåppari, sedan **Niemis äng**, innom hwars hägnad äfwen är en skogsmarck, af en landtmätare blifwit skiftad dem emellan, måtte påläggas at jemte honom uprätta en skiljegård emellan deras andelar. Upsköts.

s 1861v # 49 - Nämndem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by förmälte, at då denne sochns moderkyrcka efter senaste brand 1775 upbygdes, har en del af hans och fältwäbelen Claes Henric Memsens åkrar, som warit närmast kyrckiogården, legat under det til bygnaden nödige timret. Fråga om ersättningar. Upsköts.

50 (s 1015, mf JK 1311) - B:n Mats Matsson Rotjala fr. Salokunda uptedde uptekningsinstrumentet 4.10.1784 efter dess afl. **fader** Mats Andersson Råtiala. Omyndige **söner** Anders och Isak. Deras förmyndare b:n Mårten Mickola fr. Hoifwola.

s 1862v # 51 - Ingafs en syneinstrument af 23.5.1785: B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale är sinnad at flytta ½ byggnaden af Laurila h:n å byalagets **samfälte skogstract Sawenmäki** på östra sidan om deras utåkrar och wid mynningen af fätåget.

s 1863v # 52 - Upsk. målet emellan torp:n Jöran Jöransson fr. Hoiwola och des swåger b:n Lars Josefsson Äijäis ang. skuld.

s 1865v # 53 - B:n Thomas Maunula fr. Pehula androg, at då nämndem:n Thomas Lillmaunula wid storskiftet så begått, at han fått sig 6 alnars bred wäg på kärandens **Koiwistonsuohaka** äng til den å sagde äng belägne brun, så har käranden fått wederlag i **Kandonjttu** äng.

s 1867v # 54 - G:la b:n Axel Salo emot b.enckan Maria Matsd:r fr. **Lutunpohia torp** i Salokunda byalag ang. fordran. Axels afl. **h:u** Anna Johansd:r. Des med sin förra man sammanaflade **dotter** Johanna Jöransd:r, som är **gift med** b:n Simon Simonsson Siukola i Onnistaipale. Upsköts.

s 1868 # 55 - **Sochnesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by, som är **gift med** afl. b:n Samuel Johansson Erolas **dotter** Sofia Samuelsd:r, ingaf i närwaro af Sofias **systers** Maria Samuelsd:rs man b:n och giästgifw:n Johan Johansson Erola en afhandling: Sedan jag kommit i förlikning med min swåger sochnesmeden Henrik Andersson om des arfslott efter min afledne swärfader Samuel Johansson, så lämnar jag til min swågers och den h:us Sofia Samuelsd:rs lifstids nyttiande af Erola h:ns ägor 20 kappeland åker å **Sakari utåker** och den af honom nyligen upodlade **åkertäppan Lähtenwainoma**. 7.2.1785, Johan Johansson Erola. - Upsköts.

s 1872 # 57 - Jonas Mattila fr. Orihwesi by klagade, at des granne Johan Erola drifwit sine hästar i bete å Mattilas lott i **Lehmilaita äng**. Skada til ljnland.

s 1872v # 58 - Torpareenckan Anna Andersd:r f. Kallenautio tiltalte nybyggaren Mats Kallenautjo, at denne ständigt tilwiter henne at hon tilförene warit angifwen för lägersmål med swarandens broder Jöran Aitua.

s 1873 # 59 - Torpareenckan Anna Andersd:r fr. Kallenautio nybygge klagade, at åboen af Kallenautio Mats Jöransson, sedan hon för 5 år tilbaka flyttat fr. **Memmilä torp**, nyttiat til boskapsbete en under detta torp lydande ängsfläck. Hon lämnat för 5 år sedan Memmilä torps ägorne i öde, hwilcka tilfallit Kallenautio nybygge på den grund, at torpet warit anlagt på dett nybygges marck.

s 1874 # 60 - B.sonen Gustaf Larsson fr. Pafwola h:n i Orihwesi by emot pigan Maria Andersd:r fr. Pärri h:n ang. lån. Marias **moder** sold.enckan Anna Henriksd:r fr. Hörtsänä. Maria förklarade, det Gustaf Larsson förledit år under hennes tjenste på Pawola h:n trolofwat sig med henne, och trodde Maria, det de fästningagåfwor, som Gustaf gifwit henne, kunde i wärde utgöra lika mycket. Gustaf nekade trolofning.
Inh.hustrun Maria Axelsd:r fr. Erola h:n berättade, at då hon med flere om wåren warit at täcka kornlandet, så har Maria lofwat dräncka sig för den skam hon lider. Om natten efter berörde dag har Maria klappat på dörren til den bod, där wittnet legat, och bet wittnet komma ut, sägande at hennes kläder redan wore undangömde och hon redan utsedt stället, där hon skulle dräncka sig. Wittnet sprungit ut ifrån sin bod och funnit Maria i badstugan, hwaräst Gustaf sig kårt derefter äfwen inställt och sålunda tiltalt Maria Andersd:r: Twifla eii därpå, at jag gifter mig med dig ditt tok; ty här är ju denna hustrun ett wittne på min försäkran.
Gustaf sade, at han wäl för ett år sedan warit sinnad at gifta sig med Maria, men som hon sedermera skall haft kötslig beblandelse med drängen Anders Markusson fr. Pärri h:n, så wille han eij ägta henne. Upsköts.

s 1877 # 61 - Nämndeman Thomas Konti med bönderne Johan Pawola, Mats Parpola och Jöran Uotila anförde emot Mats Kössi, Johan Erola och Johan Antila, alla fr. Orihwesi by, at ehuru alt **sjöfoder** wid storskiftet blifwit lämnadt grannarne **til gemensamt nyttiande** på lika sätt som fiskewatn, undantagande den säf och wass, som är omkring **Isosari** Siuko fältwäbels boställe och Säppälä capellansbohl tildelte ? samt under **Wuohennjttu** äng, som Siuro h:n ensamt får nyttia, så hafwa swaranderne trängt käranderne ifrån nyttiandet af den bätre delen däraf.

Mats Kössi bestred, at han bärgat annat sjöfoder än det som är under hans **Korpinjttu** äng. Johan Erola sade, at han eij bärgat annat sjöfoder än det som finnes under hans äng wid Erola h:ns åkerskifte. Johan Antila förklarade, at han har äng på en udde **Luchtiniemi** (TMA:ssa **Lachtiniemi)**.

s 1880v # 63 - Upsk. målet. **Skepstimmermannen** i Biörniborgs stad Anders **Biörcklöf** har gifwit wid handen, huruledes des afl. **fader** Jöran Jöransson, som innehaft Nikula h:n i Koiwuniemi, warit 2 gångor gift och i det förra giftet afladt en **son** Daniel samt i det sednare giftet med en encka Sofia, hwilcken förut ägt en **son** Jacob, afladt **sonen** Jöran Jöransson, hwilcken ännu lefwer och är fader til Ander Biörcklöf. - -.
Käranden har ock haft en **fadersyster** Brita, hwilcken redan aflidit. **Hennes barn** g:la b:n Jöran Henriksson fr. Hirtolax i Eräjärwi, smeden Jacob Henriksson, husmannen Henrik och b:n Johan, alle fr. Hirtolax, samt **dottren** Maria, **gift med** b:n Erik Kärki i Wihasjerwi lefwa ännu. Rättades, at kärandens **faderfader** hetat Jöran Thomasson. Afl. Jöran Thomassons **dotterson** Jöran Henriksson fr. Hirtolax på sine föräldrars wägnar ingått förlikning om arf efter Jöran Thomasson, hwilcket protokoll äfwen utreder, at Jöran Thomasson haft en **son** Henrik fr. Akola, men om denne Henrik Jöransson, hwilcken ock warit nämndeman, lämnat efter sig arfwingar, wiste ingen utreda. - Upsköts.

s 1883v # 64 - B:n Johan Erola fr. Orihwesi by, som fått sitt skogsskifte här närmast, klagade, at hans skog åwärckas af andra ganska mycket.

s 1884 # 65 - Jacob Pietilä fr. Hafwisto emot des granne Elias Jöransson ang. wåldbete.

Kangasalan ja Messukylän syyskäräjät 19-.9.1785
mikrofilmi JK 2347

s 1888 # 9 - Af saköreslängden inhämtades, at lagmansrätten i Biörneborg fält b.enckan Lisa Johansd:r fr. Ruokonen h:n jämte des **söner** Johan, Henrik, Lars och Anders Erikssöner och **måg** b:n Mats Henriksson Pawola fr. Hafwisewa tillsamman till 10 riksdalers böter uti twisten med b:n Erik Eriksson Ruokonen. Sönerne Johan och Lars hafwa under näst framslutne 20 år icke wistats här i Kangasala och skola redan för detta wara med döden afgångne. Henrik skal wara boende på Lochko h:n i Karcku sokn.

s 1896 # 18 - Wid 1753 hållen husesyn öfwer Kangasala sokns Prästegård författade instrument bewistes, huruledes Tihala, Sitama, Ruokois och Köyrä byamän ålåge at widmachthålla de då gentemot biskosstugan belägne men sedermera på et annat ställe flyttade 2 kamrar, och i deras ställe äfwen upbygga nya.

s 1969v # 71 - Upsk. målet. **Torp:n** Henrik Eliasson **Pitkäjärwi** fr. Leinola by i Messuby emot sin **swärfader** förra torp:n Anders Johansson ang. upteckning. Instälte sig Anders Johansson jämte des **son** Johan Andersson och för Henrik Eliasson **des hustru** Maria Andersd:r. Anders **Peräjoki** war icke tilstädes. **Hans h:u** Anna Matsd:r blifwit ursinnig. Upsköts.

s 1983v # 86 - Upsk. målet. Nämndeman Jonas Mattila fr. Orivesi by och s:n emot b:n Lars Rekola fr. Pispala by ang. at denne illa gällat Mattilas häst. Hördes wittnen.
Utslag: Pröfwades, det Rekola wid sagde **hästs utskiäring** ej begått det minsta fel.

Oriveden ja osan Ruovettä talvikäräjät 11-13.4.1786
VA Ylä-Satakunnan ylinen KO a 1 s. 461-, mf JK 2349
(Konseptipöytäkirjat HMA:ssa alkaen v:sta 1787)

Nämndemän: Johan Henriksson Tilsa fr. Sawo, Esaias Eriksson Antila fr. Pitkäjärwi, Jonas Jonasson Mattila fr. Orihwesi by, Gustaf Fabrilius fr. Rajalax, Thomas Johansson Lillmaunu fr. Pehula, Thomas Andersson Konti fr. Orihwesi by, Jacob Jacobsson Ylinen fr. Borgerla, Gustaf Simonsson Philpula, Josef Andersson Pohja och Karl Danielsson Ritolax.

1 (VA Ylä-Satak. KOb6:1164, mf JK 1311) - 3:die **upbudet** å Pietilä h:n i Hafwisto Jacob Matsson til säkerhet.

s 461v # 2 - B:n Markus Johansson Bengtilä fick **fastebref** å Bengtilä h:n i Lydickälä.

s 462v # 3 - **Kapell:n** Henrik **Sundström** inlämnade en afhandlingsskrift af 29.7.1783: Ehuruwäl mig och mine barn emellan wid arfskiftet efter min afl. hustru Margareta Hoffman blifwit ang. min sytning - - at undwika krångel jag will mottaga **Naurissari** holm nära intil stamhemmanet, därest finnes 3 små lador äng.

s 464 # 4 - Jungfruerne Margareta Kristina och Anna Sofia **Sundström** bewiljades **fastebref** uti 1/5 af Suomasema rusthåll. Erhållit medelst afhandling af 17.8.1783 emot det de skulle betala å deras **broders serg:n** Johan Sundströms gälder 6000 daler k:rmt.

s 465v # 5 - **Sokneadjuncten** Anders Johan **Salwenius** bewiljades **fastebref** i en 1/5 uti Suomasema rusthåll. Bewiste, at han genom afhandling af 17.8.1783 med dess **swåger serg:n** Johan Sundström bekommit besittningen af 1/5.

s 467 # 6 - Upteddes bouptekningsoch skiftesinstrumentet af 12.5.1785 efter comm.**landtm:n Johan Florins** 13.12.1784 **afl. fru** Anna **Forselia**. **Sönerne** Johan Gustaf och Mårten Florin. **Döttrarne** Anna Kristina, Elisabet Fredrika och Margareta Sofia Florin.

7 (VA KOb6:1174) - Äktenskapsförord emellan **serg:n Johan Sundström och des fru Maria Elisabet Hasper**.

8 (VA KOb6:1172) - Inlämnades uptekningsinstrumentet af 14.6.1785 öfwer afl. b:n Mats Thomassons och **dess h:us** Anna Eriksd:rs qwarlåtenskap. Deras barn: **sonen** b:n Johan Thomasson Noperi i Onnistaipale samt **döttrarne** Kaisa och Sofia. Johan Eskola fr. Wehkalax blir Kaisas förmyndare.

s 467v # 9 - Ingafs bouptekn.instrumentet af 13.11.1785 öfwer qwarlåtenskapen efter b:n Johan Jöransson Köllis fr. Kopsamo **h:u** Regina Matsd:r. **Sönerne** Jöran, Mats och Johan.

ss 468 # 10 - Upwistes ett bouptekningsinstrument af 16.1.1786 efter b.n Henrik Jöransson Mickolas fr. Lydickälä dödblefne **h:u** Elin Jacobsd:r. **Sonen** Mats och **döttrarne** Maria, Sofia, Anna och Valborg.

11 (KOb6:1165, mf JK 1311) - Andra **upbud** för Elias Eriksson uti 1/4 af Sahrajerwi h:n.

12 (VA KOb6:1169) - Intekning för enckefru Ulrica Fredrica Bremer i Holmagård.

s 468v # 13 - **Murmästarelärlingen** Elias Johansson **Stenman** ingaf ett betyg: At lärlingen Elias Stenman fr. Pehula by och Maunu h:n har öfwadt sig så i snickareprowision - - äfwenledes har lärdt murarbetet - -. Tammerfors 14.12.1785. Johan Grönsten, mästare i snickare- och murarbetet. Stenman anhöll att blifwa antagen til murmästare i Orihwesi s:n.

s 469 # 14 - Ruowesi-sak.

s 470 # 15 - **Klåckaren** Anders **Torrwall** fr. Eräjärwi capell androg, at **dess måg torp:n** Anders Josefsson **Antila** fr. Jupa skall jämte **dess fader** b:n Josef Simonsson Pietilä fr. Hawisto til b.sonen Mickel Jöransson fr. Riekola afstådt Antila torp, hwarigenom Torrwall förmente, at dess **dotter** Hedvig Andersd:r af halft år äldre icke kan förlora sin rätt til torpet.

s 472v # 16 - Angafs, at pigan Sofia Johansd:r fr. Isoperhe h:n i Koiwuniemi genom lönskaläge framfödt ett flickebarn. Upgaf ingen lägersman.

s 473 # 17 - Ruowesi-sak.

s 474 # 18-19 - Förmynderskap. Ruowesi-sak.

s 474v # 20 - Munsterskrifwaren Gabriel Essbiörn emot b:n Johan Terijoki och hans son Henrik ang. hästbyte på marcknaden i Tammerfors.

s 476 # 21-22 - Ruowesi-saker.

s 477v # 23 - B:n Erik Andersson Ärälä fr. Woitila androg, huruledes han låtit upsäga dess 13.4. antagne **torpare** Henrik Mårtensson **Haanperä**.

24 (VA KOb6:1170) - Intekning i Erik Anderssons 1/4 i Ärrälä sk.h:n i Woitila för fältwäbelen och kr.länsmannen Johan Roths räkning.

25 (VA Ylä-Sat. KOb6:1165, mf JK 1311) - Första **upbudet** å den skattejord i Woitila, som Erik Andersson af Ärrälä h:n til Erik Eriksson afstått. Landbonden Erik Eriksson fr. Kuljala i Pälkänä s:n uptedde landshöfd:ns utslag af 16.3.1786, som utredde, huruledes b:n Erik Andersson fr. Ärrälä sk.h:n i Woitila, efter erhållen inrymning uti **Härkä kr.nybygge** å Woitila byss samfällighet, 14.2.1786 transporterat omförmälte besittningsrättighet å Erik Eriksson. Ingafs en afhandling dem emellan: I anseende til råkad fattigdom förmedelst infallne misswäxtår och andre olyckor antager jag til så kallad bolagsman landbonden å Kuljala rusthåll i Pälkänä Erik Eriksson med de wilckor, at Erik Erikssons **äldsta son** Mats Eriksson träder i gifte med **min dotter** Anna Kristina Eriksd:r samt **min äldsta son** Thomas Eriksson gifter sig med Erik Erikssons **dotter** Maria Eriksd:r, sedan de blifwit giftwuxna, och betalar af mina skulder 5 tunnor råg samt 18 rd:r, hwaremot jag til Erik Eriksson afstår den del af mitt g:la hemmans tilhörigheter, som mig wid **Sillanpä och Pendura samt Wetåsuo** tilskiftade äro samt updrager honom besittningsrättigheten å den mig tillagde **öfwerlopsjorden** och skulle å den honom wid **Sillanpä, Pendura och Wetosuo** enligt detta contract tilfallande marcken ej finnas så mycket äng, som jag å bröstmarcken innehafwer, så bör - -. Erik Anderssons **faderbroder afsk. sold:n Johan Damfelt** fr. Kopsamo och **fadersyster sold.enckan** Kirstin Danielsd:r fr. Kockola.

s 479 # 26 - Efter stemningen å g:la b:n Anders Danielsson Ärrälä fr. Woitila och dess **söner** Simon och Erik, til hwilka han updragit besittningen af dess ägde ½ i Ärrälä h:n, androgo Anders Danielssons **broder afsk. sold:n** Johan **Damfelt** fr. Kopsamo och **syster** sold.enckan Kirstin Danielsd:r fr. Kockola, at Anders Danielsson wid uptekningen efter deras fader Daniel Ärrälä skall föregifwit Ärrälä h:n wara af krononatur, hwarigenom medarfwingarne gått i mistningen. Anders uptedde Daniel Ärräläs arfwingar emellan författade öfwerenskommelse (13.12.1744). **Broder** Henrik Danielssons äfwen afl. **encka** Lisa Josefsd:r.

27 (VA KOb6:1168) - Andra **upbudet** å ½ Natuka h:n i Pitkäjerwi för Henrik Johansson.

s 481v # 28 - Förtekning öfwer skjutsade fångar.

s 482 # 29 - B:n Henrik Jöransson bewiljades **fastebref** å Salo h:n i Salokunda by.

s 483v # 30 - Upsk. målet ang. at Elias Eskolas hästar förorsakat skador.

s 484v # 31 - B:n Jacob Pietilä fr. Hafwisto androg, at Anders och Elias Eskola ei skola underhålla behörigt dike å sine tegar i **Konanpä äng**. Förrättas syn.

s 486 # 32 - Ruowesi-sak.

s 490 # 33 - B:n Jacob Mickola fr. Wehkalax emot Erik Andersson Ärrälä om fordran.

s 491 # 34 - B:mågen Anders Thomasson Bengtilä fr. Rajalax, hwilkens **swärmoder** Beata Henriksd:r nyligen aflidit, inlämnade 2 skrifter: Jag Mårten Mickelsson antager b.sonen Anders Thomasson fr. Mattila h:n i Kaupila och Eräjärfwi **til min måg at äkta min dotter** Beata Mårtensd:r emot sytning. Wid bröllopet 4.7.1785 låfwade Anders Thomassons **swärfader** Mårten med **dess h:u** Beata deras innehafde Bengtilä h:n åt mågen Anders och dottren Beata Kaisa Mårtensd:r såsom bröllopsskänck. Skola draga försorg af **dottren** Lisa Mårtensd:r. Anhöll om lagfart, men rätten kunde ej bewilja.

s 492v # 35 - Upbud (i Ruowesi).

s 492v # 36 - Torp.sonen Jacob Johansson Maunuckala fr. Holma gård emot b:n Erik Andersson Ärrälä i Woitila ang. fordran.

s 493 # 37 - **Sold:n** Erik **Frisk** fr. Borgerla berättade, at han gifwit afsk. **sold:n** Erik **Mullberg fr. Sitis torp** i Teisko en wallmansråck emot en riksdaler.

s 494 # 38 - Rusthållarne Sigfrid och Johan Henrikssöner Hörtzänä ingåfwo en föreningsskrift af 18.2.1786: Sedan **Kroppioja ängsmarck** wid rågången af landtm:n Lilius fallit på Hörtzänä skogslotten på **Ruowedenkangas** skogsteg, det Kallenautio nybygget härtils nyttjat, ty lämnar åboen på Kallenautio Mats Jöransson widare påstående til Kroppioja äng til Hörtzänä rusthålls nyttjande emot ersättning för arbetet.

s 494v # 39 - Res.**sold:n** Mickel **Wijk** fr. Salokunda föredrog, hurusom han ifrån 1783 bodt hos b:n Johan Antila i Hoiwala och där arbetat utan lön.

s 496v # 40 - Upsk. målet (se höstetingets 30 #). Torp:n Johan Eriksson fr. Akola emot sin **swärfader torp:n** Johan Jöransson **Jussila**. Afsk. **drag:n** Elias **Holm** jämte **dess son drag:n** Karl **Holm** fr. Holma gård kallade för at höras. **Torp:n** Jacob Pettersson **Piljoki** fr. Salokunda.

s 497v # 41 - Upsk. målet. B:n Jöran Simonsson Ärrälä fr. Woitila twistat med dess **torpare** Anders Johansson **Kuckasniemi** ang. ränta. Syneinstrument af 28.9.1785: Synen på Kuckasniemi torp. **Ängarne Hormonoja** (TMA: **Hormanoja), Niemenlato, Korwenlato, Alanen nåro, Ylinen nåro**.

s 499v # 42 - Åboen å Råtiala h:n Mats Matsson emot torparen Mickel Mickelsson fr. Råtiala i Salokunda, som hemtat från Åbo en fjerding salt. Kärandens **Lakua äng**. Upsköts.

s 501 # 43 - B:n Johan Matsson bewiljades **fastebref** å Maunula h:n i Pajukanda. Mats Eriksson updragit 21.5.1783 Maunula åt Johan.

s 502v # 44 - På **kyrckowäckarens** Anders **Henderici hustrus** Valborg Matsd:rs wägnar ingaf Henrik Sjuro en testamentarisk författning. Den lilla qwarlåtenskap - - skäncker til min h:u Valborg Matsd:r. Min **dotter** Beata Andersd:r hafwer intet at klandra. Orihwesi by 11.7.1785. Anders Hendericus, kyrckowäckare. **Henderici dotter Beata är af förra giftet och warit gift med en soldat**.

s 503 # 45 - Upsk. målet. B.sonen Henrik Matsson Suckila blifwit angifwen, för det han under äktenskapslöfte häfdat torparedottren Margareta Johansd:r fr. Kårkekåski. Hofrätten har 7.12.1785 befrijat Henrik Matsson ifrån den honom ålagde wärjemålseden at hafwa lägradt Margareta. Margareta pliktar 5 d:r.

s 504v # 46 - Upteddes upteknings- och skiftesinstrument af 18.1.1786 efter Johan Henriksson Erolas fr. Wehkalax afl. **fader** Henrik Thomasson Erola. **Enckan** Maria Markusd:r. De öfrige arfwingarne lämnadt til äldsta sonen Johan sina del i boet.

s 505 # 47 - Bouptekning 3.10.1785 efter afl. torp:n under Holma gård Johan Nilsson Maunuckala. **Enckan** Valborg Matsd:r, äldsta **sonen** Johan Johansson.

s 505v # 48 - Upsk. målet. B.sonen Henrik Eriksson fr. Kampari h:n i Rajalax, hwilken bewakadt sine **bröders**, drängen Simon Erikssons fr. Åbo och smedslärlingen Mickel Erikssons fr. Björneborg rätt, emot deras **moder** b.enckan Kaisa Andersd:r, **brodren** b:n Johan Eriksson Kampari och förra förmyndare Johan Simonsson Eskola fr. Wehkalax ang. redowisning i arf efter afl. fadren Erik Simonsson Kampari. **Systren** Kaisa Eriksd:r är **gift med** landboesonen Anders Eriksson fr. Säynäjoki. **Systren** Sofias **man** b:n Henrik Erickilä fr. Sahrajärfwi. Simon Eriksson skall nu wistas i Kasaböle by och Sastmola s:n.
Upteddes uptekn.instrument af 19.9.1785. Utåkrar: **Koifwuniemenpuoliainen Moisio, Hietamoisio, Perkiön Moisio, Koiwustenmoisio, Lahdentaustan Moisio, Paskojärwen Moisio, Piuradanmoisio** (TMA: **Puir** . . .), **Sammalisto Moisio**. Ängar: **Perkiö** med lada, **Koiwustennijttu** med lada, **Piurata** (TMA: **Puirata**) med 2 lador, **Jämsä** (TMA: **Jämpsä**) med lada, **Ajos Isolato, Ajos Usilato, Ajos Kurulato, Ajos Wähälato, Karrinluchta** med lada, **Sammalisto** med lada, **Horma** med lada, **Saunalax** med lada, **Hätikäkorpi** (TMA: **Hächkäkorpi)**, **Paskajärwenkorpi**. Skog samfällt med 3 andre grannar.

s 508v # 49 - Upsk. målet ang. upsättning och widmachthållande af en gärdesgård wid **Jupa bro** för at hindra Salokunda boernes boskap från Akola bys enskilt tilhörige **Rångama** skogsmarck och ängar. Förlikning af 1744: **Hapamäki, Jupa åån, Lutackonnijttu, Kiwilepo äng.**

s 510v # 50 - Ruowesi-sak.

s 513v # 51 - Serg:n Johan Sundström berättade om en **eldswåda**, hwarigenom alla hans egendom hade gått i aska.

s 514 # 52 - Inlämnades uptekningsinstrumentet efter b:n Jacob Simonsson afl. **fader** Simon Johansson Seppälä fr. Hirfwijärfwi. Simons **encka** Lisa Johansd:r. **Sönerne** Anders, Mickel, Jacob och Erik samt **döttrarne** Kirstin och Lisa.

s 515 # 53 - Upsk. målet. **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by klagat, at ehuru hans **swåger gästgifw:n** Johan Johansson Erola förbundit sig at för Henrik Anderssons **hustrus** Sofia Samuelsd:rs arfslott efter parternes afl. swärfader lämna til Henriks och dess hustrus lifstids nyttjande, utom den täppa han sielf upodladt å **Lähtenwainoma** samt tilstånd til upodling i **Sakari utåker** - -.

s 517v # 54 - Ruowesi-sak.

s 519 # 55 - Upsk. målet. B.sonen Gustaf Larsson Pafwola fr. Orihwesi by emot pigan Marja Andersd:r fr. Pärri h:n i Salokunda ang. 2 riksd:r af fästningsgåfwor. Hennes **moder** sold.enckan Anna Henriksd:r. fr. Hörtsänä.

s 525 # 56-57 - Ruowesi-sak.

s 528 # 58 - Ang. af 12 riksd:r, som b:n Lars Äijäis enligt förskrifning af 5.1.1767 hade fått låna af sin **swärmoder** och torp:n Jöran Jöranssons fr. Hoiwela egen **moder** Maria Thomasd:r, hwilken aflidit, samt 4 riksd:r Lars Äijäis **hustru** Kirstin Johansd:r - -.

s 531 # 59 - Upsk. målet. **Skeppstimmermannen** i Björneborg Anders **Björklöf** emot b:n Mickel Jacobsson Nikula fr. Koiwuniemi ang. delaktighet i Nikula h:n. Upteddes en skrift 12.4.1786 af Jöran Henriksson och Jacob Henriksson fr. Hirdolax, Erik Jöransson fr. Kärki för sig och sin **hustru** Maria Henriksd:r, Johan Henriksson Ackola, Henrik Henriksson Korpi, Maria Henriksd:r Juopola, Johan Matsson fr. Kössi, Helena Johansd:r fr. Jarla Pohja, Johan Mårtensson Kanganpä, Henrik Mårtensson fr. Hanperä, Karl Mårtensson fr. Hörtsänä, Sofia Mårtensd:r encka fr. Onnistaipal, Henrik Johansson Hedman fr. Pehula, Lars **Wanaeus** medelst **hustru** Beata Johansd:r, Johan (Johansson) Hedman fr. Holma, Maria Johansd:r res.hust. fr. Onnistaipale, Henrik Matsson fr. Kössi, at wåre förfäder redan erhållit sine arfsandelar.
Nämndemannen Mattila anmälte, det b:n Johan fr. Hirtolax, husmännen Henrik och Jacob Johansson fr. Hirtolax och reserwe Knapp förklarat sig ei wilja taga del i denne sak. Upsköts.

s 533v # 60 - **Niemis äng**, inom hwars hägnad äfwen är en skogsmark, har af landtm:n blifwit skiftad emellan Thomas Lillmaunu och Pål Noppari fr. Pehula. Fråga om upsättande af skiljegård.

s 534v # 61 - Rusth:n Johan Henriksson Jarla klagade, at ehuru dess numera afl. **stjuffader** Mats Johansson i lifstiden stadgat, at från **Pirtikoski (Pirttikåski) torp** årligen bl.a. borde betala i ränta ett lispund smör til rusthållet, så skall dess **torpare**, enckan Maria Mickelsd:r **Pirtikoski**. Enkan påstår, at hennes åboende Pirtikoski torp är på Hoiwola h:ns marck, men medgifwer at torpet anlagdt under Jarla rusthåll. Förrättas syn.

s 536v # 62-63 - Ruowesi-saker.

s 537v # 64 - B:n Mats Kristersson Uotila fr. Lydickälä uptedde uptekningsinstrumentet efter hans afl. **fader** b:n Krister Henriksson. **Sonen** Johan Kristersson får 2 arbetsyxor, 2 lijor, 1 skära, 1 löfskära och 1 stampjärn, 1 hingstföl, 1 ko, 1 qwiga, 2 fåhr, 2 getter och 1 swin och får nyttja de åkerstycken han sielf upodlat samt bärga årligen 4 lass hö från **Järwenpä nyrödning**. **Dottren** Maria med **dess man** b:n Johan Erola får bl.a. 1 ko och 3 riksd:r. **Sonen** Mats får annan egendom och sköter sin g:la **moder** Sofia Johansd:r.

s 538v # 65 - I morgon är långfredag och 15.4. sker riksdagsmans wal med allmogen i denne domsaga. Derföre måste följande mål upskjutas: 1) B:n Anders Seppälä fr. Lasola emot b.mågen Petter Markusson fr. Sarckis om fordran, 2) hofslagaren Mickel Andersson fr. Pielax emot serg. Sundström ang. fordran, 3) b:n Jöran Rånga fr. Järwenpä emot serg. Sundström om fordran, 4) b:n Anders Antila och b:n Jacob Mattila fr. Wehkalax om några ägors jämnkning, 5) skräddaren Fredrik Henriksson fr. Majaniemi och res.sold. Mickel Wijk om åwerckan, 6) b.sonen Anders Henriksson Erola fr. Wehkalax och b:n Johan Antila fr. Hoiwala om fordran, 7) torp.hustrun Elin Henriksd:r och b:n Mats Karpi fr. Säynäjoki om lön, 8) sold. Axel Lång och torp.enckan Anna

Eriksd:r fr. Säynäjoki om drängelön, 9) inh.sonen Simon Johansson fr. Kölli och b:n Jöran Mattila fr. Hirwijärwi om drängelön, 10) pigan Valborg Johansd:r och b:n Henrik Siurå fr. Orihwesi by om hundbett, 11) b.enckan Greta Johansd:r fr. Natucka i Pitkäjärwi och b:n Henrik Natucka om fordran, 12) b:n Johan Yrjölä fr. Knapila och torp.enckan Maria Johansd:r samt hennes son Mats Jöransson om dagswercken, 13) nämndeman Esaias Antila fr. Pitkäjärwi och samtelige hans grannar i byn om ett contract, 14) sold. Johan Gräs fr. Akola emot torp:n Mickel Mickelsson Ahola med flere i Salokunda om wåldbete, 15) b:n Johan Erola fr. Orihwesi by emot bönderne Pål Nåppari samt Thomas Henriksson och Thomas Jöransson fr. Pehula om en skiljegård, 16) drängen Anders Jacobsson fr. Lydickälä och b:n Johan Antila fr. Orihwesi by om drängelön, 17) torp:n Henrik Jacobsson Eskola ena samt b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila och bokhållaren Löfman på andra sidan om ett contracts ryggande, 18) b:n Henrik Jussila och g:la b:n Thomas **Keckonen** fr. Kockila om fordran, 19) länsmans enckan Margareta Asslander och b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila om fordran, 20) b:enckan Susanna Andersd:r fr. Pitkäjärwi emot dess swärdotter Regina Thomasd:r fr. Natucka om gödning, 21) **sämskmakaren** Henrik Johansson fr. Pentilä och **smeden** Anders Thomasson fr. Orihwesi by om fordran, 22) **sold**. Thomas **Sahlberg** fr. Salokunda och **torp:n** Jöran Jöransson **Jokela** fr. Pylcki om wallarelön, 23) **torp:n** Johan Matsson **Koura** och b:n Simon Pohjala om ett contract.

Kangasalan ja Messukylän syyskäräjät 19-.9.1786
VA Ylä-Satak. yl. KOa1, mf JK 2349

s 965 # 22 - Upsk. målet emellan **torp:n** Henrik Eliasson **Pitkäjerwi** fr. Leinola by och Messuby s:n och dess **swärfader** förra torp:n Anders Johansson ang. uptekning eftes dess **hustru** Kirstin Johansd:r. Anders Johanssons **son** Anders **Peräjoki**.

s 982v # 35 - B:n Simon Simonsson Laurila fr. Sitama är sinnad at på **Rahkasuo** och **Koskenpelystä** marken rödja sig äng. Förrättas syn.

s 1098v # 141 - B:n Simon Laurila klagade, at sedan han i sommar bärgat des **Koskenpälystä äng**, har des granne b:n Mickel Simonsson Laurila mästadels affört det bärgade höet. Upsköts.

s 1099 # 142 - B:n Simon Simonsson Laurila fr. Sitama föredrog, at sedan han för 6 år tillbaka trädt **i gifte med** b:n Sigfrid Jöransson Laurilas **broders** Simon Jöranssons **encka** Lisa Matsd:r, hwilka sistnemnde under ächtenskapet sammanaflat en **son** Henrik, så har Simon Laurila des **stiufsons** Henriks namn wid denne rätt twistat med Sigfrid Laurila om en del i de 2/3 i Laurila h:n Sigfrid den tiden warit ägare af. Ehuru rätten då tilldömt Henrik Simonsson ½ i 2/3 i Laurila h:n och tillagt honom wåhrsäde för et år, så har Sigfrid likwäl icke tillstält Simon Laurila samma wårsäde. Henrik Simonsson är 10 år gammal. Upsköts.

s 1100v # 143 - Simon Laurila fr. Sitama androg, at sedan denne rätt för några år sedan tilldömt des mindreårige **stiufson** Henrik Simonsson ½ i de 2/3 i Laurila h:n, som Henrik Simonssons **faderbroder** Sigfrid Laurila innehaft, så skall Sigfrid 1782 öfwerenskommit, at de hus, som på Henriks andel skulle tillfalla, borde för bättre utrymme flyttas på nytt tomtställe. Sigfrid har icke deltagit i flyttningskostnader.

s 1123v # 158 - B.enckan Brita Hansd:r fr. Laurila h:n i Sitama by beklagade sig, at **murmästaren** Simon **Hanros**, hwilken såsom **gift med hennes afl. son** Simon Jöranssons **enka** Lisa Matsd:r förwaltar den Simon Jöranssons omyndige **sons** Henrik Simonssons tillfallne **Hålfti h:n**, ej bestått Brita den henne enligt 22.5.1782 efter hennes afl. **man** Jöran Simonsson förrättadt arfskifte tillkommande sytning. Upsköts.

s 1125v # 161 - Simon Laurila fr. Sitama emot b.sonen Anders Johansson Bertula ang. någon under Bertula h:ns **Haka äng** bärgad wassa. Lämnades därhän.

s 1147 # 166 - De Hafwisewa, Lihasula, Palo, Ruokois och Sitama boer (samt Sarkila boställe) sade sig icke wara i samfällighet med **Wesijerwi samfällighet**.

Oriveden ja osan Ruovettä syyskäräjät 28.11 - 5.12.1786
VA Ylä-Satak. yl. KOa1 s. 2161-, mf JK 2350

1 (VA Ylä-Sat. KOb6:1334) - Första **upbudet** å Jacola h:n i Napila för Mats Matsson. Bouptekningen 17.6.1786 efter Mats Matssons afl. **moder** Maria Johansd:r. Mats Matssons **fader** Mats Jacobsson och samarfwa **systrarne** Kaisa, Maria Valborg och Sofia.

2 (VA Ylä-Sat. KOb6:1336) . Andra **upbudet** för Erik Eriksson å den del han af Erik Andersson undfåt i Ärrälä sk.h:n i Woitila. Ingafs en afhandling af 15.6.1786: Erik Andersson (och hans h:u Kirstin Matsd:r) försäljer ½ af des innehafwande Ärrälä h:n om 1/12 mantal til des skyldeman Johan Andersson, som förut äger 1/6 i Ärrälä h:n, med alla the ägor i skog, åker och äng, som hela mitt Ärrälä h:n genom storskifte tilfallit å Woitila byss bröstmarck, eij mindre än **Jouttimen, Saari** och **Pendurannijttut** trenne särskildte gamla ängar, för en betingad köpeskilling 125 rd:r. **Pendura äng**. Erik Andersson **broder** Elias Andersson samtyckte.
Landbonden Erik Eriksson androg, at Erik Anderson honom afstått **Ärräläs öfwerlopsjord eller** det så kallade **Härkä nybygge** samt Erik Anderssons gamla tilhörigheter wid **Sillanpä, Wätåsuo och Pändura**. Erik Anderssons **faderbroder** afsk. sold. **Damfelt**, **fadersyster** Kirstin Danielsd:r och deras **brordotter** Anna Henriksd:r.
Erik Anderssons broder Elias Andersson ingaf en skrift af 29.5.1786: - - öfwerenskommit ang. deltagande i Ärrälä h:ns, som oss genom arf tillfallit, neml. at jag Erik Andersson afstår til min broder Elias till besittning den hälften af den på wår andel i storskiftet tillfallne öfwerlopsjord, hwaråå min bror redan gjordt början med **nybygges anläggande Saramäki** kallat, och kommer Elias af öfwelopsjorden at undfå det jordstycke för sitt nybygge, som förblifwer på södra sidan om en rät linie ifrån **Harjunahdet** och twärs öfwer wår teg till **Yröhjoki Heickilä torp**.
Erik Andersson har lån af afl. länsman Östlunds äncka Margareta Asslander.

3 (VA Ylä-Sat. KOb6:1345) - Ang. en begärd och afslagen lagfart å en del i Ärrälä h:n i Woitila för Jöran Antila fr. Päilax. Ingafs en öfwerenskommelse af 20.5.1786: Erik Andersson försäljer den delen af hans innehafwande h:n bestående af Eskola och Antila torpen til Jöran Andersson fr. Peilax emot wissa hwilckor. Eskola besittes nu af en torpare och Anttila af Eriks fader. **Wätosuo äng**. Konstaterades, at en del i denne afhandling uptagne lägenheter redan förut updragits till landbonden Erik Eriksson.

s 2161v # 4 - Soknesmeden Henrik Jöransson fr. Ruowesi ingaf i närwaro af b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila följande skuldebref: Utaf s.smeden Henrik Jöransson har jag till låns bekommit 26 riksd:r - - Henrik får söka intekning uppå Eskola nybygge å Woitila ägor, det jag nu tänckt mig tilhandla. Tapio 13.10.1783. Johan Matsson fr. Ruhola i Ruowesi.
Erik Ärrälä fått till låns desamma 26 riksd:r 2.6.1784. Lånen är obetald. Erik sålt mästa af sitt h:n och äfwen det pantförskrefne Eskola torp.

s 2163 # 5 - Fråga om **landswägarnes underhåll**. Beswärats, at under wintertiderne hålla desse wägar öpne. Wägarne här den beskaffenhet, at knappast tredje delen af sommarwägen nyttjas om winteren, utan då färdas de resande mäst långs med siöar, ängar, kärr och andra ginande wägar.

s 2164v # 6 - Ruowesi-sak.

s 2165v # 7 - B.sonen Erik Matsson Sipilä fr. Lydickälä inlemnade upteknings- och skiftesinstrumentet af 18.4.1786 efter dess afl. **moder** Brita Mårtensd:r. Efterlemnade **man** Mats Henriksson. Af barnen äro **döttrarne** Brita och Maria ogifta.

s 2166 # 8 - Upbud i Ruowesi.

s 2166 # 9 - På b:n Jöran Laurilas fr. Pitkäjerwi förrättas syn å de ställen å sagde bys **Nujama marck**, deri Laurila will **anlägga ett torp**.

s 2166 # 10-12 - Ruowesi-sak. (11#: B:n Anders Niemi fr. Wärinmaja will anlägga ett nybygge för des broder Mats Henriksson å dess med Nenonen h:n samfälta Enonma skogstract. Enojoensu, Sormikassuo, Hauckasuo, Ilweskorpi, Hurstinsuo, Peräjärwi, Kotalahti)

s 2169 # 13 - B:n Mats Natucka ingaf ett syneinstrument af 25.9.1784: Synts de lägenheter, hwarå åboerne å Natucka Mats Matsson och b.enckan Regina Thomasd:r fr. Pitkäjerwi dels hafwa uptagit åker och äng. **Läppäkorpi nyrödningsäng uti Leppänstänma** skogstract, å norrwästra kanten och wid stranden af **Torkelijerwi**, **Karjotienmoisio** en nyligen upodlad täppa, **Suonsaricko** ny åkertåppa inom samfeldt hägnad med andra hälften af detta och Saricko hemmanen, wid norra kanten och stranden af **Wähäkartime träsk**.

s 2170v # 14 - Skräddarelärlingen Emanuel Carström fr. Viuhkola i Längelmäki anmälte sig til skräddare å Jupa kanten. **Skräddaren** därstädes Fredrik Henriksson aflidit.

15 (VA Ylä-Sat. Kob6:1350) - 3:die **upbudet** å 1/4 i Sahrajerwi h:n för Elias Eriksson.

s 2171 # 16 - Restransakning.

s 2171 # 17 - Ruowesi-sak.

s 2172 # 18 - Landsfiscalen Abraham Åhlman tiltalte b:n Johan Larsson Pawola fr. Orihwesi by, för at han med wälterstockar swedjat en hård marck.

s 2173 # 19 - B:n Johan Larsson Pawola fr. Orihwesi by upwiste en emellan honom och dess medarfwingar **bröderne** Gustaf och Jöran samt **syster** Anna Larsd:r, **gift med** nämndem:n Jonas Jonasson Mattila, förrättad liqwid, ang. deras arf. Jöran undfår 10 kappeland åker och **Hintturi äng** til nyttjo.

s 2174 # 20 - Bouptekn.instrument efter nybyggaren Simon Caspersson Hytiäläs 5.12.1784 dödblefne **h:u** Valborg Johansd:r. Deras **döttrarne** Anna, **gift med** inh.karlen Anders Henriksson å Hytiälä nybygge, Maria, **gift med** torp:n Anders Matsson fr. Woitila, och Beata, **gift med** drängen Jacob Matsson fr. Pitkäjerwi, samt omyndige **sonen** Simon.

s 2174v # 21 - Upteddes bouptekningsinstrumentet efter hälften innehafw:n af Hörtzänä sk.rusthåll Sigfrid Henrikssons 13.11.1785 afl. **moder** rusth.enckan Beata Sigfridsd:r. Barn: **sonen** Sigfred Henriksson, **döttrarne** Sofia, **gift med** b:n Abraham Josefsson Kauttu, Kaisa, **gift med** b:n Jöran Mickelsson Tanhuanpä, samt **sonen sjömannen** Johan Henriksson.

s 2175 # 22 - Hälftsägaren af Hörtzänä rusthåll Henrik Johansson anhöll om syn för att anlägga til sin son Johan Henriksson **ett torpställe på Witäri (=Witäli) utmarck**.

s 2175v # 23 - Bouptekn.instrument efter afl. b:n Henrik Thomasson Mickola fr. Pitkä-jerwi. **Döttrarne** Anna, **gift med** inh.karlen Jöran Axelsson, Maria, **gift med** b:n Abraham Larsson Sipilä, samt Valborg, **gift med** inh.karlen Elias Andersson. **Sönerne** b:n Petter Henriksson Jussila och Jöran Henriksson, hwilken sedermera äfwen aflidit och efter sig lemnat **enckan**, hwilken numera är **gift med** b:n Henrik Thomasson Mickola, samt myndige **sonen** Abraham och **dottren** Brita, som är **gift med** b:n Henrik Mårtensson Lasonen.

s 2176 # 24 - Bouptekningsinstrumentet efter torparesonen Henrik Henrikssons fr. Jarla afl. **fader torp:n** Henrik Eriksson **Pirtisarka**. **Enckan** Maria Mickelsd:r och myndige **sönerne** Henrik och Johan.

s 2176v # 25 - Kr.länsmannen Johan Roth tiltalte inh:n Johan Matsson fr. **Kärjenniemi** i Hyrylä by och Orihwesi s:n, för det han fäst sig twänne, först sold.enckan Lisa Matsd:r fr. Säynäjoki och sedermera b.dottren Sofia Josefsd:r fr. Hyrylä h:n.
Johan förklarade sig, at hans **hustru** Kirstin Jöransd:r för sistl. kyndersmässa aflidit på Kallenautio nybygge, derest han då bodt, och at han därpå städslat enckan Lisa Matsd:r til sitt tjenstehion. Lisa förklarade, at Johan gifwit henne 1 g:l silckeshalsduk, 1 silfwerring och 1n brisk til städsel och fästningsgåfwor, men at hon sedermera återgifwit fästningsgåfwor.
Johan bestred detta med förmälan, at han i sistl. pingeshelg förlofwat sig med Sofia Josefsd:r.
B:n Johan Karpila fr. Säynäjoki berättade, at Johan Matsson infunnit sig jemte torp:n Krister Johansson Yröjoki fr. Woitila på Karpila h:n en morgonstund om wåren, då Krister underättat, at Johan wore ditkommen i ärende at förlofwa sig med enckan Lisa Matsd:r. Johan gifwit Lisa en silckeshalsduk med den utlåtelse: **Nu städslar jag dig**. Lisa hade emottagit duken och fällt de orden: **Ja så**. I ett annat tilfälle hafwa Lisa och Johan förenat sig om fästningens häfwande. - Johan fick böter 30 silfwerdaler för det han fäst sig twänne.

s 2180 # 26 - **Nybyggaren** Thomas **Salkinoja** fr. Hirwijerwi emot sin **broder** b:n Jöran Jöransson Mattila. **Torp:n** Erik Simonsson **Peldolammi** wittnade.

s 2181v # 27 - Upsk. målet ang. eldswåda hos **serg:n** Johan **Sundström** i Suomasema samt ang. hans skulder. Tilstädes bl.a. **serg:n wälb**. Anders **von Becker** å dess **swärfader kapell:n** Henrik **Sundströms** wägnar.

s 2184v # 28 - Pigan Maria Johansd:r fr. Suomasema och ogifta drängen Petter Johansson fr. Sjukola boställe skola öfwat sammanlag. Petter bestred.

s 2186 # 29 - **Serg:n** Karl Fredrik **Lind** androg, hurusom han 13.10.1786 erhållit **immission å ½ Callenautio** kr.nybygge **efter förra innehafwaren** däraf comm.landtm:n Johan **Florin**, som densamma til honom afträtt. Slagsmål wid höbärgning.

s 2188v # 30 - Ruowesi-sak.

31 (VA Ylä-Satak. KOb:1351) - Första **upbudet** å Bengtilä h:n i Rajalax för Anders Thomasson. Afhandlingen af 8.1.1782. Bondemågen Anders Thomasson **gift med** åboens för ber. h:n Mårten Mickelssons **dotter** Beata.

s 2189 # 32 - Erik Tuomala och Jöran Strånga fr. Jerwenpä och Johan Peldola fr. Uiherla i Eräjerwi emot kapell:n Henrik Sundström ang. fordran.

s 2190v # 33 - Esaias Antila bewiljades **fastebref** å Antila h:n i Pitkäjerwi. Bekommit medelst uptekn. och skiftesintrument af 25.6.1784 af sina då lefwande föräldrar.

s 2192 # 34 - B.sonen Anders Johansson fr. Uotila h:n i Hafwisewa by har förmält, at **uti Hirwijerwi by skall finnas ett gammalt ödeshemman**, hwilcket Anders wore sinnad at uptaga. Kongl. befallningshafwande har 5.7.1782 meddelt det utslag. at så framt Hirwijerwi byamål ännu wore oskiftadt, ålåge landtmätaren tildela ödeshemmanet dess tilständige andel efter mantalet. I fall ej utredas kunde, hwad sagde h:n i åker och äng tilhört, borde utbrytningen ske å skogsmarcken. Om ägorne i Hirwijerwi by redan äro lagde i storskiften och med dom fastställte, finge de ej rubbas emot circulairebref af 18.10.1780. Tillhands woro 1768 författade charta öfwer Hirwijerwi bys åkrar och ägodelningsrättens utslag af 21.10.1778. Åkrarne blifwit 1768 afmätte och skiftade, men delningen blifwit af ägodelningsrätten uphäfwen. Ödeshemmanets storlek borde enligt länebokhållaren wara 1/4 mantal och 1½ öreland. Samfällighetens åboer bestred, at något ödeshemman skulle finnas i Hirwijerwi byn. De hafwa trodt, at med jordeboksutdraget torde förstås Pylcki eller Pylkinautio, hwilcket allaredan wore uptagit. - Upsköts.

s 2203v # 35 - Ruowesi-sak.

s 2214 # 36 - Upsk. målet ang. det hästbyte munsterskrifw:n Essbjörn på marcknaden i Tammerforss träffat med b.sonen Henrik Johasson Terijoki fr. Orihwesi by.

s 2217v # 37 - **Torp:n** Henrik Jacobsson **Sillanpä** fr. Woitila blifwit angifwen för det han en söndag idkat fiske. Rusth:n Johan Henriksson fr. Hörtsänä berättade, at då han med rusth.mågen Henrik Pettersson fr. Hörtsänä omnämnde dags qwäl efter solsättningen begifwit sig hemifrån til en äng, där de morgonen därpå skulle börja med höbärgning, har Henrik Sillanpä om midnattstiden mött dem wid **Haikara torp** wid lag en half mihl hemifrån med en kont på ryggen, utan at witnet wet, hwadh han haft i sin kont.
Sillanpä sade, at han först om qwällen begifwit sig hemifrån för at efterse, om det fastnat någon fisk i hans nät, som han haft i den nära til torpet belägne insjö. Sillanpä blef befriad.

s 2218v # 38 - B:n Anders Seppälä fr. Lasola emot sin **swåger** b.mågen Markus Pettersson fr. Saricko i Pitkäjärwi ang. fordran.

s 2219v # 39 - Torp.hustrun Elin Henriksd:r fr. **Haako** (= Kääkky) (TMA: **Kaacko) torp** i Säynäjoki by föredrog, at hennes **son** Johan Samuelsson, boende hos sine föräldrar, warit **gift med** b:n Mats Karpis **dotter** Kaisa, hwilcken i en barnssäng aflidit, sedan hon i 8 dagar legat sjuk. Elin fordrade, at Karpi skulle deltaga i sjukdoms- och begrafningskostnader med hälften. Utslag: Skyldigheten hör til den aflidnas man.

s 2220 # 40 - Nathanael Lilius fr. Nickilä h:n, Esaias Antila, Abraham och Anders Sipilä, Anders Brusila, Jöran Laurila, Thomas Mickola, Lars Saricko och Mickel Heickilä fr. Pitkäjerwi emot sine grannar Anders Hoiwala, b.enckan Brita Johansd:r och Henrik Natucka för at kunna förmå dem at utödia all getafwel, emedan getterne i byn de framslutne åren tilfogat dem på deras åkrar och ängar ansenlig skada. Swaranderne wille ej utöda afweln såsom ganska nyttig i ett hushåll, men åtogo sig at wårda dem så at de icke få göra skada.

s 2221 # 41 - B.enckan Brita Johansd:r fr. Natucka h:n förmälte emot åboer af Natucka h:n Henrik Jöransson och hans hustrus Regina Thomasd:rs med dess förra man, numera afl. b:n Johan Thomason sammanaflade omyndige barns förmyndare ang. fordran.

s 2222 # 42 - Drengen Anders Jacobsson nu tjenande på Holma gård emot b:n Johan Antila fr. Orihwesi by ang. drängelön.

s 2223 # 43 - B.enckan Susanna Andersd:r fr. Natucka h:n i Pitkäjerwi emot sin swärdotter Regina Thomasd:r och hennes nuwarande man Henrik Jöransson ang. gödning. Susanna klagade, at Henrik, i stället för det honom ålegat at draga den spilning, som fallit efter hennes ko, på de några kappars land hon til nyttjande innehar, fört all gödning, 15 lass, på sin egen åker. Fråga ock om till låns gifne 4 kappar korn til utsäde. Upsköts.

s 2223v # 44 - **Sämskmakaren** Henrik Johansson fr. Bengtilä enst. h:n emot **soknesmeden** Anders Thomasson fr. Orihwesi by ang. beredarelön för 6 bockskinn.

45 (VA Ylä-Satak. KOb:1353) - 3:die **upbudet** å Natucka h:n för Henrik Jöransson.

s 2225 # 46 - Afl. kr.**länsman Östlunds encka** Margareta **Asslander** emot b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila ang. fordran.

s 2226 # 47 - Ingafs en författning: Sedan jag nämndeman Gustaf Fabrilius 26.11.1781 förordnat, at b.sonen Gustaf Thomasson, som numera trädt **i gifte med min äldsta dotter** Ulrica Gustafsd:r **Fabrilia**, borde blifwa ägare af mitt Rupisu sk.h.n i Rajalax förstone til hälften och sedan hel, ifall min **äldsta son** Hesekiel skulle utan bröstarfwingar aflida - -.

s 2227v # 48 - Upteckn. och skiftesinstrument af 11.10.1785 efter b:n Thomas Johansson Isomaunulas fr. Pehula afl. **swärfader** g:la rusth:n Mats Johansson Jarla.

s 2228 # 49 - Upsk. mål anf. fordringstwist emellan torp:n Jöran Jöransson fr. Hoiwola och hans swåger b.n Lars Äijäis.

s 2228v # 50 - Upsk. mål. B:n Jacob Pietilä welat förplickta sine grannar i Hawisto Anders och Elias Eskola at gräfwa ett aflopsdike genom sine tegar i **Korwenpä äng**.

s 2230 # 51 - Upsk. mål. **Skepstimmermannen** i Biörneborg Anders **Biörcklöf** ang. dess arfsrätt i Nickula h:n i Koiwuniemi by. (Pitkä selostus sukul.suhteista)
Utslag: Biörcklöf har i grund af den arfsrätt des än lefwande **fader** Jöran Jöransson efter den senares **fader** Jöran Thomasson ägde til Nikula sk.h:n och hwilcken rätt Jöran Jöransson skrifteligen updragit til des son. Biörklöf welat frånwinna des **faderbroders** Daniel Jöranssons **dotterson** Mickel Jacobsson, som nu besitter Nikula h:n, hälften däraf - - alle andre skilt sig därifrån undantagande Mickel Jacobssons **syskonebarn** i skyldskap smedh:un Maria Andersd:r fr. Kuorewesi, men häremot kommer hos häradsrätten i öfwerwägande, at Mickel Jacobssons **moderfaders fader** numera afl. Jöran Thomasson Nikula i lifstiden, såsom afl. kyrckoherden Wanaei skrifteliga intygan af 31.12.1733 intagit uti rättens protokoll wid wintertinget 1740, utwisar, stadgat, at swarandens **fader** Jacob Matsson såsom **gift med** Jöran Thomassons **äldsta sons** Daniels **dotter** Beata skulle få behålla Nikula h:n, hwarefter Beatas samtelige medarfwingar och bland dem Jöran Jöransson sjelf samt Maria Andersd:rs **fader** Anders Eriksson 4.7.1741 finnes hafwa förlikts med Beata om arfet efter hennes **faderfader** Jöran Thomasson.
Men Anders Jöransson i Karwia borde Jacob Matsson något ännu gifwa. 7. momentet i skriften utreder, at en Anders Eriksson ifrån Meckoses torp, hvilken sades hafwa warit fader til smeden Johan Johanssons hustru Maria Andersdotter, förklarat sig för sin hustrus arfsandel nöjd.
Häradsrätten förkastade Biörcklöfs och Maria Andersd:rs arfstalan.

s 2233v # 52 - **Brofogden** Karl **Hertman** androg, at sedan wägarne i Orihwesi s:n för 3 år sedan blifwit af landtm:n Lilius sokneboerne emellan delte, så har han årligen pålagt bönderne Johan Antila, Jöran Uotila och Johan Erola fr. Orihwesi by samt Erik och Simon Anderssöner Ärrälä fr. Woitila til wägalagning til den åt Teisko kapell löpande wäg. Skickat små gossar i arbete, hwilcka ingenting gjort.

s 2234v # 53 - Brofogden Hertman: Bönderne Thomas och Johan Maunula fr. Pajukanda fått hwar sitt skifte på den til Eräjerwi kapell löpande wägen. En del af wägen är i obestånd.

s 2235v # 54 - B:n Johan Erola fr. Orihwesi by emot Pål Noppari och Thomas Stormaunu samt Thomas Lillmaunu fr. Pehula om en skiljegård omkring Erolas **Hapataipale äng**.

s 2236 # 55-56 - Ruowesi-sak.

s 2238 # 57 - Rusth:n Johan Jarla emot torpareenckan Maria Mickelsd:r fr. Pirttijoki (heter rätteligen Pirtisarka) torp ang. fordran. Synen öfwer **Pirttisarka torps** ägor 7.7.1786 ang. de åker- och ängsupodlingar, som å torpet blifwit uptagne. **Åkrarne: Moisio täppa, Suontausta täppa. Ängar: Kortessuo, Wehkasuo, innom Suontausta täppa, Peränittu, Romisko. Torpet anlagt å Pirtisarka marck.**

s 2240 # 58 - Synen 7.7.1786 på de ägor Maria Mickelsd:rs afl. **man** Henrik Eriksson under **Pirtisarka torp på Pirttisarka mark** olofligen swedjat. Å **Isonujia skogstract**, en sjettedels mihl fr. torpet, å **Wähännujiantausta (Wähännuiantausta**), å **Luhtajoentausta utmarck**.

s 2242 # 59 - **Nybyggaren** Johan Matsson **Pohja** fr. Jarla anmälte sig wara **gift med** rusth:n Johan Henriksson Jarlas afl. **broders** Henrik Henrikssons **encka** Helena Johansd:r. Henrik Henriksson warit arf fallen til 1/3 i Jarla rusthåll, men afstå den til sin **broder** Johan Jarla emot Pohja nybygge med frihet at anlägga ett hemman wid **Pohjanlahti**.

s 2245v # 60 - Majoren Henric Robert Silfwerswahn emot dess **dragon** Carl **Holm** ang. af Holm tilgripne långwed, husbygnad och obehörigt swedjande. Äfwen Sawo byamän blifwit kallade at swara för åwerckan. Upsköts.

s 2246 # 61-65 - Ruowesi-sak.

s 2251 # 66 - Kapell:n Samuel Salowius fr. Seppälä capellansbohl och Thomas Konti androgo, at Johan Pawola, Johan Antila, Johan Erola, Johan Terijoki, Jöran Uotila och Mats Kössi fr. Orihwesi by uraktlåtit at upresa sina del i skiljegården emellan deras **Sakari utåkrar och ängar** samt Seppäläs **Käjä** och Kontis **Kaupi åker- och ängslotter**.

s 2252v # 67 - Ruowesi-sak.

s 2254 # 68 - B:n Johan Yriälä fr. Napila emot dess afl. **broders** Jöran Matssons **encka** Maria Johansd:r och deras **son** Mats ang. bristande dagswercken från deras torp samt deras skiljande från torpet.

s 2256 # 69 - Torp.enckan Maria Johansd:r fr. Napila anhöll om syn på de af henne och hans afl. man å torpet bygde hus och förrättade upodlingar.

s 2256v # 70 - B:n Anders Mattila fr. Wehkalax emot dess granne Jacob Mattila ang. **ägojämnkning**. Käranden sade, at han har en teg inwid swarandens tomt och swaranden äger däremot en teg nära intil kärandens tomt. Käranden anhöll at få nästnämnde teg i byte emot dess teg. Swaranden tryggade sig wid det för redan 40 år sedan skedde skifte, då Mattila h:n efter parternes begifwande har blifwit delat i twå delar. Swaranden förmenade, at frågan om bytet först kunde wäckas, då ägorne blefwe storskiftade. Bytet blef icke bewiljadt.

s 2257v # 71 - Jacob Mattila fr. Wehkalax fordrade af dess granne Anders Mattila ersättning, för det en honom tilhörig hingst skall så illa bitit kärandens wallacks ena foten, at den ännu haltar.

s 2258 # 72 - Kr.länsmannen Roth föredrog, huruledes han wid 13.9.1786 å Kallenautio nybygge i Ruowesi s:n hållen husesyn kommit i erfarenhet däraf, at landbonden på nybygget Mats Jöransson därstädes nedfält timmerstockar och utan tilstånd swedjat. Upsköts.

s 2260 # 73 - **Klockareenckan** Maria Jacobsd:r fr. Orihwesi by beswärade sig genom sin **son sokneskräddaren** Isaac **Cowen**, at nämndemannen Thomas Lillmaunu skal redan i 2 år bärgat **Koiwistoranda äng**, ehuru den tilhörde Maria Jacobsd:r. Fordrade 47 lispund hö som ersättning.

s 2260 # 74 - Upsk. målet. B.sonen Henrik Eriksson m.fl. fr. Kampari h:n i Rajalax emot deras moder b.enckan Kaisa Andersd:r m.fl. ang. redowisning för arf. Anstånd.

s 2260v # 75 - Drängen Henrik Johansson fr. Kandola klagade, at länsmannen Roth skall 1784 låtit nämndem:n Johan Mattila med fotjärn fängsla och twinga Henrik til tjenst hos fältwäbelen i Orihwesi by Claes Memsen, ehuru Henrik då warit skrefwen i mantal såsom inhysinge på Pohja h:n i Ruowesi.

s 2263 # 76 - Drängen Henrik Johansson fr. Kandola / fältwäbelen Claes Memsen om lön.

s 2264v # 77 - Inh.enckan Anna Jöransd:r fr. Onnistaipale androg, at des 16 års g:la **son** Johan Johansson wore beswärad af en så **starck werck i wänstra örat, därifrån maskar stundom utkomma, at han däraf til en stor del förlorat sin hörsel**. Han wore aldeles oskickelig til arbete i anseende til den starcka wärck, hwaraf han beständigt är plågad. Anhöll at han blifwer befriad från kronoutskylder. Tilsades, at Anna ägde föra sin son til en läkare., som kan fälla sitt omdöme.

78 (VA Ylä-Satak. KOb:1354) - Förordnande för b:n Mats Eriksson Solttila at wara förmyndare för des afl. **broders** Henrik Eriksson Soltilas omyndige barn. Henrik aflidit 8.1.1783. **Enckan** Maria Josefsd:r, **sonen** Johan Henriksson och **dottren** Lena Henriksd:r.

s 2265 # 79 - B:n Thomas Stormagnula fr. Pehula föredrog, at ehuru landtm:n Lilius wid storskiftet öfwer Pehula by utlemnat en wäg för hästar och boskap til **Pehuniemi** udde, hwilcken på smalaste ställe warit 21 alnar bred, så hafwa Thomas Lillmagnula och Pål Noppari likwäl intagit den förra 7½ aln och den senare 13 alnar af wägen genom det de flyttat deras åkerhägnad; äfwensom Lillmagnula genom denne flyttning af sin hägnad gjort ömsning med en grind, hwilken för käranden är nödig, då han skall färdas till en dess äng och dess **Ristiniemi utåker**. Upsköts.

s 2266v # 80 - Thomas Stormagnula fr. Pehula emot Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila ang. pant.

s 2267v # 81 - B.sonen Jöran Andersson fr. Peilax föredrog, huruledes han tillhandlat sig af Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila den del af Ärrälä h:n, som består af Eskola och Antila torp. Fråga om torpsräntor. Swaranden sade, at käranden skulle få upbära räntan af Hanpärä torp.

s 2268v # 82 - Drengen Jöran Jöransson, tjenande i Orihwesi by hos länsmannen Roth, emot b.sonen Mats Eriksson Mattila fr. Peilax ang. 10 riksd:r.

s 2270 # 83 - **Bokhållaren** Alexander **Löfman** klagade, at torp:n Henrik Jacobsson Sillanpä fr. Woitila öfwerfallit hans **hustru** Hedvig Charlotta **Tönnera**, då hon om en qwäll stigit uppå den frammanför swarandens ärtland warande gärdesgård för at efterse, om icke ett swin och en get, hwilka hon då wäntat hem ifrån wallen, skulle hemkomma.
Erik Ärrälä berättade bl.a, at han frågat swaranden, hwad buller det war, som hördes om qwällen. Då har swaranden beklagat sig, at bokhållaren Löfmans hustru warit uti swarandens ärthässja. Swaranden förmälte sig då hafwa tilspordt henne, **hwem där war**, hwaruppå hon enligt swarandens berättelse skall fält den utlåtelsen: **är jag då tjuf**, hwaruppå swaranden skall sagt: **hwad fan är du annat**, och stött henne bårt.

s 2271 # 84 - Johan Erola fr. Orihwesi by androg, hurusom ägodelningsrätten fastställt det Jonas Mattila borde upodla 10 kappeland åker på Johan Erolas skogsskifte i wederlag de 10 kappeland wid storskiftet honom utaf Erolas **Lähmilaidanpohia (Lähmilaidanpohja) utåker** tilfallit. (Anstånd til 87 #)

s 2272 # 85 - Jonas Mattila fordrade af Josef Pietilä fr. Hawisto 4 riksd:r.

s 2272v # 86 - Ingafs en författning: Förteckning på den egendomen som jag Jöran Andersson Mattila fr. Hirwijärwi gifwit mine barn. **Äldsta sonen** Jöran Jöransson fått endast 1 häst, 1 plog och 1 gryta af 14 kannors drägt jämte grutstägsel. **Sonen** Thomas Jöransson bekommit 17 tunnor råg, 1 häst, 1 ko. 2 yxor, 2 lijor, 1

järnspada, 1 kyrcksläda, 1 skära, 1 arbetssläda och 16 riksd:r eller 50 plåtar. **Äldsta dottren** Anna Jöransd:r erhållit 1 kalmincks kjortel, 1 klädeströjia, 1 satinströjia, 1 regarnströjia, 1 sängtäcke, 1 fårskinsfäll utan öfwertåg, 1 ko, 1 qwiga, 4 får, 1 get med des killing, 1 lija, 2 t:or 15 k:ar råg, 1 kista, 2 riksd:r 16 skillingar. **Dottren** Sofia Jöransd:r fåt 1 mallminkskjortel, 1 satinströja, 1 regarnströjia, 1 klädeströjia, 1 sängtäcke, 1 fårskinsfäll utan ofwantåg, 1 westgötha bordstäcke, 1 ko, 1 qwiga, 3 får, 1 get med des killing, 1 skära och 1 kista. **Dottren** Maria bekommit 1 kallminckskjortel, 1 satinströjia, 1 regarsntröjia, 1 klädeströjia, 1 rija, 1 fäll utan ofwantåg, 1 sängtäcke, 1 randigt täcke, 1 ko, 1 qwiga, 3 får, 1 get med des killing, 1 skära och 1 kista. All annan egendom får efter min död min äldsta son.

s 2274 # 87 - Fortsättning til 84 # ang. de omkring **Lähmilaidanpohja utåker** warande boskapshwilor, hwilka Jonas Mattila til äng intagit.

s 2275 # 88 - Fältwäbelen Claes Henric Memsen fr. Siukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by emot Henrik Siuro och Mats Kössi ang. skada på rågwäxt.

s 2275v # 89 - B:n Jonas Muckula fr. Pajulachti by emot b:n Samuel Samuelsson Touna fr: Längelmäki ang. fulbordande af ett **hemmans byte**. Upsköts.

s 2276 # 90 - Pigan Margareta Johansd:r fr. Korkiakoski torp på Salokunda kanten klagade, at hennes **broder torp:n** Elias Johansson **Korkiakoski** en gång tagit henne uti håret och dragit henne å gålfwet, så at äfwen et hennes 3-årige barn, hwilcket hon haft i famnen, fallit å gålfwet.

s 2276v # 91 - Torp.hustrun Margareta Jöransd:r fr. Korkiakoski torp androg, hurusom hon för 20 år sedan med sin **man** Johan Andersson anlagt Korkiakoski torp med Jupa samfällighets tilstånd, men at hennes **son** Elias Johansson 10 år därefter skildt dem bägge från förwaltningen af detta torp och nu skildt henne ifrån sitt matlag. Elias sade, at hans moder Margareta Jöransd:r förut warit **gift med** b:n Jöran Matsson Hoiwola, innan han blef **gift med** swarandens **fader** Johan Andersson, som i 26 år warit åbo å Hoiwola h:n, hwilcket han sedan afstå til sin **stjufson** Johan Jöransson, hos hwilcken Margareta en tid qwarblifwit. Men sedan hon ej kunnat förlikas med sin **son** Johan Jöransson, har hon flyttat til Korkiakoski torp, hwilcket swarandens **fader** Johan Andersson och swaranden anlagt. Swaranden **antagits til torpare 8.3.1768 med Salokunda samfällighets åboers tilstånd**.

s 2277v # 92 - Torp:n Elias Johansson Korkiakoski klagade, at des syster pigan Margareta Johansd:r, hwilcken han för 2 år sedan låtit upsäga från torpet, ännu icke flyttat.

s 2278v # 93 - Inh:n Johan Andersson fr. Korkiakoski torp i Salokunda byalag förmälte, at han för 10 år sedan uptagit Pilo under ber. byalag lydande torp, men at han för 5 år sedan afstått detta torp til sin **måg torp:n** Jacob Pettersson **Pilo**, anhållande at des måg måtte inrymma honom i hälften af Pilo torp.

s 2279 # 94 - Torp.enckan Anna Andersd:r skall wistas och bo i Aitua ½ kr.nybygge hos nybyggaren Jöran Jöransson, hwilcken blifwit angifwen och lagförd för at hafwa **mördat sin hustru** Anna Thomasd:r, uti hwilcket brott för delagtighet Anna äfwen blifwit indragen. Annas **dotter är gift med** Jöran Jöranssons **son** Mats. Hennes **son res. sold.** Johan **Dräll** bor hos **sold:n Wik** å dess torp.

s 2281 # 95 - Nybyggaren Jöran Jöransson Aitua swedjat utan tilstånd å nybyggets marck. Synen 13.9.1786.

s 2281v # 96 - Torp:n Henrik Jacobsson Eskola fr. Woitila blifwit inkallad såsom wittne uti ett mål, som **bokhållaren** Alexander **Löfman** haft emot **wärfda sold:n** Johan **Meleng**. Fråga om Eskolas arfwode.

s 2282v # 97 - **Föraren** Abraham **Lencqwist** war ej att swara emot borgmästaren Johan Vasenius ang. fordran.

s 2283v # 98 - Fortsättning til 74 #. Utslag: Hwad uti twisten emellan b.sonen Henrik Eriksson fr. Kampari h:n i Rajalax, des **bröder** drengen Simon, wistande i Sastmola s:n, och **smedslärlingen** Mickel fr. Biörneborg, kärande, samt deras **moder** b.enckan Kaisa Andersd:r, **broder** b:n Johan Eriksson Kampari jemte de tre förstnämndes wordne förmyndare g:la b:n Johan Eskola fr. Wehkalax, swarande, ang. redowisning för kärandernes lösöre arf och utbrytning å deras andelar i Kampari sk.h:n efter deras afl. **fader** b:n Erik Simonsson, uti hwilcket mål kärandernes **systrar** Kaisa Eriksd:r, **gift med** lanbondesonen Anders Eriksson fr. Säynäjoki, och Sofia. **gift med** b:n Henrik Erickilä fr. Sahrajerwi, äfwen blifwit hörde, då den sistnämnde afsagt sig alt deltagande i denna rättegång.

Belöts: Sedan med lottning om Kampari h:ns besittning försiggått, återstår nu endast åt wederbörligt skifte öfwer lösa egendomen efter parternes afl. fader, man och swärfader Erik Simonsson arfwingarne emellan - -.

s 2287v # 99 - **Sold:n** Elias **Språng** fr. Hoiwola emot **torp:n** Mickel Mickelsson **Jokiniemi** fr. Salokunda, för at han inbärgat af det hö Språng slagit å des **Lutacko roteäng** ett sommarlass och sielf därifrån affört et winterlass hö. Upsköts.

s 2288 # 100 - Se 49 #. Torp:n Jöran Jöransson Hoiwola emot dess swåger Lars Äjiäis ang. fordran.

Oriveden ylim. käräjät 26.6.1786 Oriveden kylässä
HMA Satak. tuomiok. Cb1:1
(Koskee korpraali Kristian Flodbergiä Teiskosta asiakirjaväärennöksestä.)

Kihlakunnankatselmus 27-28.6.1786 Holman kartanon rajoilla Orivedellä
HMA Cb1:1 s. 26-

(Synen) på Hållma gård i Orihwesi sokn, at i anledning af 1768 års hösteting och 1782 års höstetings beslut förrätta häradssynen emellan Holma gård, Oinasniemi och Ejäis enst. h:n samt Pitkäjerwi by.
Sedan rätten under synegången erfarit, hwar de hyggen skedt - -. Upteddes en charta af Lilius från året 1780. Råerne **Klauxenkallio** I, **Luiponwuori** K, **Wäräsunlahdet** E, **Ristikifwi** F, **Roikuanpyyki** H, **Roikuanpyki** G, **Pahajerfwen Pyycki** 9 togos i ögnasikte. Wäräsunlähdet är ej en källa liknande grop utan en wärckelig källa.
Pitkäjärvi boer: Äjäis sträcker sig icke til **Kaipanlahti**, som ock kallas **Kurienmiecka** (8), eller **Wäräsunlahdet** E och således ej längre än til **Pahajerwenpyki** (9) och **Kouckujerwi** (10).
Hördes wittnen:
1) Torp:n Simon Mårtensson fr. Woitila, som i 3 år tjent hos afl. majorskan Watzon, då hon bodde Äjäis h:n, berättade, at afl. länsman Lind läst utur en g:l dom följande råer omkring Äjäis: **Klauxenkallio, Luikonwuorenotsa, Wäräsunlähde, Råikuanpyyki, Kaipalahden-johde eller pyki, Kouckujerwen pyki, Kårtejervensalmi, Kårteslahdenpohja, Myllyhauta och Äjästensalmi**. För 28 år sedan skedt åwerckan wid **Sånsarenperä** eller **Luikonwuori**.
2) Wallaren Johan Andersson fr. Pehula, som warit drängfogde på Holma gård i 17 år, men gått härifrån, då nuwarande ägaren kommit hit. Den tiden hölls **Klauxenkallio** eller **Snickari** för rå. Snickari kallats af Silfversvahn **Kartunperä**. Äijäis boskap gjort skada för 26 år sedan där, då uprestes gärdesgård. Då rån ifrån Klauksenkallio till **Luikonwuorenotsa** och så till **Wärasunlähde** samt **Roikua** och **Kaipanlahti**.
3) Afsk. drag:n Elias Holmström fr. Salokunda, som warit dragon på Holma i 20 år, berättade, att majoren ansedt **Klauxenkallio, Luikonwuorenotsa och Wäräsunlähde** för råer.
4) Torp:n Jöran Eriksson Lapuajervi fr. Jupa, som tjent Watzon 2 år som dräng för 37 eller 38 år sedan, berättade, att Watzon läst utur en dom utan åratal råerne: **Klauxenkallio**, som torde finnas wid **Snickari äng, Luikowuorenotsa, Wäräsunlähde, Sawijoensilda, Putamylly, Kaipalahden sari, Kortejerwen Kiwi, Korteslahden lähde, Ongiluoto, Orihwuorennenä** och så til **Kuckaron kifwi** samt åter til **KlauxenKallio**. Den yngre domen: **Klaustenkallio, Luihkonwuorenotsa, Ristikiwi och Roikua**, som borde finnas wid Oinasniemi åkergrind, i domen **Äjiäisten weräjä** kallad. Därifrån till **Kaipalahden johde** och så till **Kouckujerwen Kataja**, sedan til **Kortejerwen Kiwe** och så till **Kortelahdenlähde** samt därifrån antingen till **Myllyhauta** eller **Lammasnjemennenä** samt åter till **Klaustenkallio**.
5) Torp:n Simon Karlsson Näppilä fr. Woitila berättade, att 2 år sedan wid 70 års ålder afl. torparen under Sarwela h:n Mats, som gått här i wall då han warit gåsse, tillika med landtmät:n Gadd wid en rågång sökt up **Pahajervenpyki** (9). Där nära funnits boskapets hwiloställe.
6) Afsk. sold:n Johan Damfelt fr. Kåpsamo omtalte, at förra landbonden i Holma Jöran Jöransson förr 50 år sedan, då wittnet tjent honom såsom dräng, sagt, at Holma gårds råer skulle gå ifrån **Sawijoensilda** til **Wäräsunlähde**, så till **Ristikifwi**.

Hänwisning till höstetinget 1746. Adv. Nurmelin ingaf afskrift af wintertingets 1659 protocoll, som förmäler, at Lars Kåhcki, hwarmed förstår Äjäis, bibehålles wid **Claustenma** inom **Kordejerwenkaljo, Kurjenhuchta** och **Clauxenkaljo** råer.
Upteddes ock ett synebewijs af 19.10.1637, hwaruti förmäles, at **Kusenraja eller Lähde** wore rå emellan Luotå, hwarmed förstås Holma gård, på ena och Pitkäjerwi på andra sidan, hwarifrån rån skulle gå rårätt til **Klauxen Kallio**, men Kahkilars, hwarmed förstås Äijäis, skulle blifwa innom Pitkäjerwi sidan med förberörde råer. Dock

emedan hustru Anna Luoto icke comparerat eller sändt fullmägtig til synen, ty har saken blifwit remitterad til öfwerheten - såsom orden lyda - bistånd och befordring.
Sedan ingafs afskrift af ett document, hwars innehåll ej förtjenas at omröras, emedan en stor del af hufwudskriften funnits oläslig.
Majoren (Silfwerswahn) ingaf äldre handlingar och förklarade, at **Mättälax** skall wara dett samma som **Pahajerwi**, hwilket äfwen Pitkäjerwi boerne medgofwo. **Kurjenluchta** borde finnas wid **Luckosuo** kärr.

Beslöts: Synerätten anser för nödigt at blifwa underrättad om huru långt Oinanjemi h:ns ägor ifrån den marck - -.
Upsköts. And. Aeimelaeus.

(Katselmuksessa esitetty kirjelmä) Dictamen:
Uti (rätts)protocoll af 18-19.5.**1629** ha fru Anna Pehrsdotter til Hålma kärat til Kakelauro i Äijäis för åwerkan öfwer Hålmagårds rätta råer och den skog, som henne eller Hålma gård af Pitkäjärfwi boer war gifwen emellan **Kurjenhuchta** och **Mettälax**.
Uti protocoll af 4-5-12.**1643** har åter Lars Kächkinen klagat, at fru Anna Pehrsdotter åwerckat öfwer hans rätta råer **Kårtejärfwen Kallio, Kurjenhuhta** och **Klauxenkallio**.
Protokollet af 16-17.2.**1659** förmäler, at Äijänen af Pitkäjärfwi boer kiöpt ett stycke utmarck **Clauxenma** benämd innom wissa råer **Kurjenhuhta, Luckosuonpä** och därifrån til **Kårdejärwenpä**, där Lydickälä rån **Kårdejärwen salmi** emottager, men eftersom Lars Kachki ei warit dermed nöigd, hafwa Pitkäjärfwi boer godwilligt gifwit hånom därtil intill **Kårdejärfwen Kallio**, hwarföre blifwit dömd, at Lars Kechki skall behålla bemälte **Clauxenma** inom desse råer: **Kårdejerfwenkallio, Kurjenhuchta** och **Clauxenkallio**.
26.12.**1649** hafwa Pitkäjärfwi boer sielfwa påstått, at deras förfäder utan bewis och skähl tilwällat sig andre råer, hwarföre de ingåt med Hålma gårds ägaren förlikning och til Hålma gård widgåt följande råer: **Sawijoensilda** til **Kurjenmiecka** eller **Kaipalax**, dädan til **Pahajärfwen pycki** och därifrån till **Salmenkifwilaka**.
23.9.**1650** stadfäst, hwarföre Pitkäjärfwi boer, som åwerckat **Kaipalahdenma** på Hålma gårds jordstycke öfwer **Kaipalax** eller **Kurjenmiecka** och **Pahajärwen** steenröse råer.
6-7.10.**1671** blifwit plichtfäld så för åwerckan som för domqwal och Mortten Natucka för det han nekat sitt egit namn.

Kangasalan ja Messukylän talvikäräjät 27.3.- 1787
VA Ylä-Satak. yl. KOa2, mf JK 2351

s 774v # 22 - Upsk. målet emellan b.enckan Brita Hansd:r fr. Laurila h:n i Sitama och **murmästaren** Simon **Hanros**, hwilken såsom **gift med Britas afl. sons** Simon Jöranssons **encka** Lisa Matsd:r förwaltar Simon Jöranssons ännu omyndige **sons** Henrik Simonssons hälft i Laurila h:n. Britas **son** Sigfred Jöransson innehar andre hälften af Laurila. Fråga om Britas sytning.

s 775 # 23 - Torp:n Henrik Eliasson **Pitkäjärwi** fr. Teisko fordrade af dess **swärfader** torp:n Anders Johansson en ko, som wid arfskiftet efter swarandens afl. **hustru** Kirstin Johansd:r fallit på kärandens **hustrus** Maria Andersd:rs arfslott. Upsköts.

s 784 # 24 - Bewistes, huruledes torp:n Anders Andersson och **hans hustru** Anna Matsd:r fr. **Peräjoki torp**, för det de, oaktadt flere dem gifne påminnelser at lefwa i kärlek med hwarannan, ännu förspordts hafwa gått så långt i illwilja, at Anna warit twungen helt lämna torpet och rymma bårt från sin man. Anna söker skillnad från sin man.
Skräddaren Isak Johansson fr. **Kahilaniemi** berättade, att då han för 2 år sedan arbetade hos Anders Anderssons **fader** Anders Andersson, har Anders Andersson den yngre talt om bockkjött, hwarå Anna Matsd:r, som den tiden warit rörd til sine sinnen, slagit honom på mun med sin hand, hwarå han slagit med dess hand på hennes knä.

Oriveden ym. talvikäräjät 10-.4.1787
VA Ylä-Satak. ylinen KOa2 s. 893-, mf JK 2351

1 (VA Ylä-Sat. KOb6:1383) - Andra **upbudet** för Anders Thomasson på Bengtilä h:n i Rajalax. Afhandling 8.1.1782.

s 893v # 2 - Ruowesi-sak.

3 (s 1384) - Andra **upbudet** för Mats Matsson Jacola på Jacola h:n i Napila.

4 (s 1393) - Förmynderskap. Uptekningen efter b:n Johan Johansson Uotila i Orihwesi by. Hans **äncka** Kaisa Mickelsd:r och **döttrar** Helena och Beata.

5 (s 1385) - Andra **upbudet** för landboen Erik Eriksson i 1/8 af hela Ärrälä h:n eller 1/12 dels mantal och första **upbudet** för Johan Andersson på lika stor del i samma h:n i Woitila.

s 895 # 6 - Lars Saricko och Jöran Laurila fr. Pitkäjärfwi äro sinnade at anlägga torp, den förre för sin **swåger** Markus Pettersson på ett ställe **Wätälinväli å Nujanma marck** och den sednare äfwen därstädes för **swarfwaren** Mats Eriksson Hötzänä.

s 895 # 7 - Upteckning och wärdering öfwer qwarlåtenskapen efter b.sonen Mårten Mickelssons 1783 afl. **hustru** Maria Jöransd:r af 30.3.1785 (Pitkäjärvi Heikkilä). Minderårige **söner** Erik och Mickel samt en oförsörgd **dotter** Maria. Deras **moderbroder torp:n** Henrik Jöransson **Männistö** fr. Sahrajerwi.

s 895v # 8 - B:n Mickel Jacobsson bewiljades **fastebref** på Nickilä h:n i Koiwuniemi. Hans **swågrar** bönderne Jöran Grelsson Mustalax och Henrik Jöransson Mickola samt **syster** enckan Maria Jacobsd:r hafwa til honom updragit h:net.

s 896v # 9-10 - Ruowesi-saker.

s 898 # 11 - Pigan Maria Larsd:r fr, Mickola h:n i Pitkäjärwi tiltaltes för lönskaläge med b.sonen Lars Matsson fr. Hoiwala h:n. Hördes witnen.

s 901 # 12 - Ruowesi-sak.

s 901v # 13 - B:n Jöran Johansson Yrjölä fr. Lylyjerfwi will anlägga ett torp åt en af sina döttrar på **Jokihara marck**.

s 901v # 14 - **Torp:n** Anders Johansson **Aholas** fr. Hörtsänä **moder** enckan Maria Andersd:r funnits död inwid Ahola torp. Anders förkrarade, at Maria warit **blind** redan uti många år och at hon om qwällen setat på bäncken och rökt tobak, då han och hans hustru samt 2 små barn lagt sig. När de om morgonen waknat, hafwa de saknat henne och funnit henne död några famnar ifrån gården uti åkern, där snön gått åt henne til knäen, redan kall.

s 902 # 15 - Upteddes krigskommissarien Magnus Florins förtekning öfwer några af dem, som från Tawastehus slots- och mötesmagazin fåt låna spannemål. men icke återbetalt. Förra landboen på Kollola rusthåll i Pälkäne Johan Jöransson, nu wistande i Akola by påföres 16 kappar råg och 1 t:na 16 kappar korn.

s 902v # 16 - En afhandling af 13.3.1787: Aldenstund min **broder** Henrik Henriksson ifr. sin spädaste år arbetat med mig wid af mig Mårten Henriksson innehafde Mickola h:n i Hoiwala by, - - at förese honom med sytning. Åker utaf utåkrarne **Måisionjalcka och Lecteenpohia** (TMA: **Lutunpohja)** täppa, dertil **Kuckansian** (TMA: **Kiukansian) nijtu** med **wiraton** ängsrödning.

s 903 # 17 - B.sonen Simon Mickola fr. Lydickälä ingaf en försäkringsskrift: Såsom min **broder** Simon Jöransson uti sin ungdom intil sednare åren biträtt mig wid Mickola h:n, wil jag Henrik Jöransson Mickola - -.

s 903v # 18 - Afsk. **sold:n** Mats **Flinck** fr. Hawisto androg, at han wallat Henrik Nickiläs och öfrige byamännernes boskap. Fråga om lön.

s 904 # 19 - Henric Robert **Silfwerswahn** fr. Holma gård emot b:n Jöran Pawola och inh:n Elias Johansson fr. Sawo by ang. åwerckan å Holma gårds skog. Upsköts.

s 905 # 20 - Upsk. målet. **Silfwerswahn** fr. Holma gård emot b:n Jöran Kockola och dess granne Petter Kockola ang. åwerckan medels timmer- och brännwedhygge å Holma gårds mark. Jöran Kockola bestred, at han tagit en enda sticka från herr majorens skog. Upsköts.

s 905v # 21 - Upbud (Ruowesi).

s 905v # 22 - Johan Matsson Pohja ingaf en afhandlingsskrift: Förlikts at af Jarila rusthålls ägor tillägges **Pohia nybygge**, såsom blifwande 1/3 däraf, **Niemi torp** med alla därunder lydande lägenheter samt **Isåpirttisarcka, Rydönnänä och Niemistenjoki** ängar. 29.1.1787 Johan Henriksson Jarila.

s 906 # 23 - På Johan Pohias fr. Jarila föreslående utsynes **åker på Sahrajoensu och äng på Pohia marck.**

s 906 # 24 - Johan Eriksson Kampari fr. Rajalax, androg, at hans **broder** Simon Eriksson will hindra **klyfningen** af h:net. Fältwäbelen och kr.länsmannen Roth har wid sidsta ting blifwit utnämnd at förrätta skifte på h:net, men - -.

s 907 # 25 - **Kapell:n** Henrik **Sundström** emot **capell:n** Samuel **Salowius** såsom curator för Sundströms oförsörgde **dotter** Margareta Kristina **Sundström**, des **måg capell:n** Anders Johan **Salwenius**, som warit **gift med capell:n Sundströms** numera **afl. dotter** Maria Elisabet Sundström och andra **måg serg:n** Anders **von Becker**, **gift med dottren** Anna Sofia, samt **sonen serg:n** Johan **Sundström**, ang. betalningen af de gälder, som funnits i capell:ns och dess numera afl. **frus** Margareta Hoffmans bo wid upteckningen 21.10.1779 och wid skiftet 3-4.1.1783 äfwen äro uptagne. Capell:n Sundström förmenade, at då han afstå Suomasema rusthåll til sine barn och åtnöjts blott med sytning, så påstår han, at de måtte swara för alla boets gälder. - Upsköts.

s 908 # 26 - Fortsättning til höstetingets 29 #. Upsköts.

s 911 # 27 - B:n Mats Josefsson Hyrylä, b.hustrun Regina Jacobsd:r och sold:n Johan Hök fr. Wärinmaja emot **serg:n** Karl Fredrik **Lind**, såsom innehafware af **½ Kallenautio** kr.nybygge, samt b.sönerne Johan Johansson och Mats Pettersson fr. Kockola ang. wälde. Serg:n Lind swarade, at sedan han tilhandlat sig af comm.landtm:n Florin ½ Kallenautio nybygge och erhållit inrymning däri, har han sidstl. höst flyttat sig dit, då han funnit för sig den omnämnde sweden. Då han af Mats Jöransson, hwilcken såsom landbo under landtmätarens besittningstid åbot nybygget, frågat därefter, har han sagt, at Hyrylä boerne huggit den utan hans tilstånd. Johan Johansson och Mats Pettersson medgåfwo, at de på serg:ns begäran skurit sweden, men hafwa blifwit af Hyrylä boerne bårtdrifne. - Upsköts.

s 915 # 28 - Ruowesi-sak.

s 917v # 29 - Jacob Matsson Pietilä fr. Hafwisto erhöll **fastebref** på ½ Pietilä h:n. **Fadren** afl. Mats Grelsson, **modren** Maria Johansd:r, **brodren** Emanuel Matsson och **systrarne** oförsörgd Anna, Maria **gift med torp:n** Mats Matsson fr. Lengelmäki, Sofia **med** inh.karlen Anders Henriksson, Valborg **med** förra b:n Johan Nickilä i Pitkäjärfwi, Regina **med** b:n Johan Heickilä fr. Ackola, Kirstin **med torp:n** Henrik Matsson fr. Uhiniemi. Erhållit upbudet på 13/15 i h:net 1785, ärft 2/15.

s 919 # 30 - Upsk. målet ang. hästbyte emellan munsterskrifw:n Essbiörn och b.sonen Henrik Johansson Terijoki.

s 921v # 31 - Upsk. målet emellan soknesmeden Henrik Jöransson fr. Ruowesi och b:n Erik Andersson fr. Woitila ang. fordran.

s 923 # 32-33 - B:n och **giästgifwaren** Johan Thomasson Mattila fr. Kauppila i Erejärfwi emot des **broder** Anders Thomasson Bengtilä fr. Rajalax ang. fordran

s 924 # 34 - Förrättas upteckning och skifte öfwer qwarlåtenskapen efter förra b:n Mårten Mickelssons **h:u** Beata Henriksd:r (Rajalaks Bengtilä). **Mågen** Anders Thomasson, oförsörgde **dottren** Lisa.

s 924v # 35 - B:n Erik Tuomala fr. Järwenpä i Erejärwi emot capell:n Henrik Sundström ang. fordran.

s 925 # 36 - B:n Jöran Strånga fr. Järwenpä by emot capell:n Sundström ang. fordran

s 926 # 37 - B:n Johan Peldola fr. Uiherla by emot Sundström ang. fordran.

s 926v # 38 - Thomas Stormagnula fr. Pehula emot Erik Ärrälä fr. Woitila ang. fordran.

s 927 # 39 - Afsk. **sold:n corporalen** Johan **Odenberg** och hans **syster** sold.dottren Maria Knutd:r fr. Lydickälä androgo, at ehuru b:n Pål Johansson Nåpparis fr. Pehula **son** Johan den tid Maria tient på Noppari h:n lägrat henne under ächtenskapslöfte, hwaraf hon blifwit hafwande och födt ett flickebarn, och Johan äfwen om

hösten förut låtit lysa för dem twå resor och sedan hon födde intaga henne i kyrckan såsom sin fästeqwinna, så skall han efter hans föräldrars inrådande förklarat sig motwillig. Johan Pålsson är nu på 21 året gammal. Hon 28 år g:l. Marias föräldrar äro döde.
Beslut: Johan Pålsson pålägges at låta deras ächtenskap blifwa med wigsel fullbordadt.

s 928 # 40 - Afsk. **sold:n** Mats **Koppman** fr. Lydickälä androg, at han för 5 år sedan kommit til b:n Johan Jöransson Kölli i Kopsamo och som inh. karlen där upodlat åker och äng. Påstod ersättningar. Upsköts.

s 929v # 41 - **Torp:n** Henrik Mårtensson **Haanperä** fr. Wackila (= Wåitila) emot **skomakaren** Johan **Rönsberg** fr. Suomasema ang. fordran

s 929v # 42 - Torp:n Mickel Markusson fr. Turdola i Messuby emot skomakaren Johan Rönsberg fr. Suomasema ang. fordran.

s 929v # 43 - Bondemågen Johan Eliasson fr. Pitkäjärwi emot des **swåger** b:n Anders Henriksson Sipilä androg, at han som skaffat Anders inrymningsbref i Sipilä h:n 4 år sedan, flyttadt sig ifrån Hörtsänä til Sipilä at blifwa bolagsman och uphielpa dett under swarandens numera afl. faders och kärandens swärfaders besittningstid i wanhäfd råkade h:n - -.

s 932 # 44 - Ruowesi-sak.

s 933v # 45 - Med afhandling af 4.4.1784 bewiste b.sonen Erik Mårtensson fr. Alanen h:n i Borgerla, at des **broder** åboen af Alanen h.n Jöran Mårtensson försäkrat Erik om det åkerstycke uti **Kuiwasniemenkanda åker** af 20 cappeland, som en soldat förut innehaft. Lofwade upodla åker åt Erik å **Mahlamäennouka marck**.

s 934v # 46 - B:n Mats Johansson Suckila klagade, at des granne Anders Eriksson Suckila söndrat hägnaden om en kärandens äng.

s 935 # 47 - B:n Mats Matsson Ylinen fr. Råthiala androg emot b:n Mats Matsson Alanen i samma by och den förstnämndes **broder** Anders Matsson, det händt, då han warit hos Mats Alanen at därifrån kalla dess 11 år g:la **son** Henrik och fattat gåssen i håret, då han ej welat följa honom hem, at Mats Alanen stigit ifrån bordet och gåt til dörren at hindra käranden utgången därifrån, hwarå Anders Matsson fattat käranden i nacken och slagit honom emot ansigtet. Swaranderne sade, at sonen blifwit förut illa handterad i sitt hem.

s 936v # 48 - B:n Mats Matsson Alanen fr. Råtiala klagade, at b:n Mats Matsson Ylinen flyttat sitt stegerhus så nära til kärandens pörte, at emellan taken ei är mer än 1 aln.

s 937 # 49 - **Torp:n** Johan Henriksson **Nujanma** fr. Pitkäjärfwi emot wicecorporalen Anders **Sahlstedt** anf. fordran.

s 937v # 50 - **Torp:n** Henrik Jöransson **Männistö** fr. Sahrajerwi, hwilcken wid upteckningen efter dess afl. **syster** Maria Jöransd:r 30.3.1785 bewakat hennes efterlämnade omyndige barns rätt, berättade, at deras **fader** och hans **swåger** b.sonen Mårten Mickelsson Heickilä fr. Pitkäjärfwi är så siuk, at han ei kan wårda sitt och sine barns gods.

s 938 # 51 - Thomas Tarcka fr. Kåckila emot Henrik Natucka och dess h:u Regina Thomasd:r fr. Pitkäjärwi ang. fordran.

s 939 # 52 - B.sonen Anders Konti fr. Orihwesi by emot b.hustrun Regina Thomasd:r Natucka fr. Pitkäjärwi ang. fordran.

s 939v # 53 - Ups.målet. Thomas Stormagnula fr. Pehula emot Thomas Lillmagnula ang. **wägen til Pehuniemi udde**. Synen 25.1.1787.

s 942 # 54 - **Serg:n** Anders **von Becker**, hwars **fru** Anna Sofia Sundström äger 1/5 i Suomasema rusthåll, äfwensom hennes oförsörgde **syster** Margareta Kristina Sundström äger där lika stor andel, föredrog, det hans önskan warit, at **hwarderas andel** i rusthållet jemte afkastningen **sidstl. höst hade blifwit utebruten och skiftadt**, men at kapell:n Samuel Salowius såsom Margareta Kristinas curator satt sig däremot. Nu hafwa systrarne warit i ett matlag, så länge spannemålen i den ena bodan, som är närmare til gården, räckt til, men ifrån den andra bodan - -. Anstånd.

s 943v # 55 - Upsk. målet. Torp:n Henrik Eskola fr. Woitila emot bokhållaren Löfman ang. fordran. Wärfd **soldat Melång**.

s 945 # 56 - Upsk. målet emellan bokhållaren Alexander Löfman och **torp:n** Henrik **Eskola eller Sillanpä** fr. Woitila ang. Hedvig Törneras åkommor.

s 945v # 57 - B:n Johan Oinasniemi androg, at hans hustru Brita Eriksd:r om wintern 1782, då Johan sielf war förrest til Åbo, gifwit b:n Henrik Erickilä (fr. Sahrajerwi) 52 plåtar at anwändas til Oinasniemis räntas och krono utskylders betalning.

s 946v # 58 - **Sold:n** Mickel **Stålt** fr. Wehkalax kärade till b.hustrun Kaisa Eriksd:r Eskola, för det hon inställt sig i Stålts stegerhus och bannats på hans hustru kallande henne hora.

s 948 # 59 - Fortsättning till 54 #. Twist om godsutnyttjande. Beckers hustru skulle flytta till Kangasniemi s:n. **Salowius** ber, at von Becker antingen wille lösa ut **den af mig inbördade 1/5**, hwaraf ena hälften skulle tilhöra hans fru och den andra Margareta Kristina. Anstånd.

s 951 # 60 - G:la b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila androg, at ehuru torp:n Henrik Jacobsson innehaft Eskola under Ärrälä h:n lydande torp redan i tre års tid - -. Beslöts: emedan Erik Andersson redan afstå̊t til landboen Erik Eriksson den den af Ärrälä h:n hwartil Eskola torp lyder, ty - -.

s 952 # 61 - B:n Johan Antila fr. Hoiwala androg, at han för några år sedan tillöst sig af en smedsencka 10 cappeland åker, som hennes man upodlat i **Luttupohia utåker**, där res. **sold:n** Mickel Eliasson **Wigg** - -.

s 953 # 62-63 - Ruowesi-sak.

s 954 # 64 - Fortsättn. till 57 #.

s 954 # 65 - Fortsättning till 59 #. Serg. von **Becker** och capell:n Samuel **Salowius** ömsom kärande och swarande. Twist om utnyttjande af rusthållets afkastning. - - emedan Salowius hafwa de 2 **torp Kellosalmi**, den han redan sat sig i full disposition - -. Upsköts.

s 957v # 66 - Serg:n Anders Becker , som genom des fru Anna Sofia Sundström fåt 1/5 i Suomasema i besittning, fordrade redo af capell:n Samuel Salowius med hans rättighet han öfwerlämnat **Tammela torp** till kärandens swåger serg:n Johan Sundström. Salowius ingaf en afhandling af 17.8.1783, hwarmedelst serg:n Sundström updragit til capel:n Salwenius och twenne sina systrar 2/5 af Suomasema. Upsköts.

s 958v # 67 - B.sonen Anders Erola fr. Wehkalax och b.sonen Mats Mattila ang. fordran.

s 959 # 68 - B:n Erik Eriksson Erola fr. Uhiniemi i Lengelmäki emot åboen å ½ Pietilä h:n i Hafwisto Josef Simonsson **Weckström** ang. fordran.

s 960 # 69 - Bönderne Henrik Sackola, Johan och Thomas Maunula samt Jonas Muckula fr. Pajukanda berättade, hurusom Jonas Muckula, sedan han sidstl. sommar erfor, at en bot warit wid strand af deras **Lehtinen kringslutne holme i Längellmäki siö**, rodt dit och tagit med sig ett wittne. Då hafwa de träffat där rusth.mågen Johan Johansson fr. Noxiais rusthåll i Cuhmalax capel jemte en dräng och öfwerkommit **tre bördar bast, som de redan hunnit taga på den holmen** - -. Upsköts.

s 960v # 70 - Comm.landtm:n Abraham Utter kärade til **soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by för det han icke emottagit af landtm:n utskickade at reparera en stärckelsepanna och ej welat sko landtm:ns häst. Upsköts.

s 961 # 71 - B:n Johan Andersson Ärrälä emot sin broder Erik Andersson fr. Woitila ang. ½ Ärrälä h:n. Lemnade sin talan.

s 961v # 72 - För at winna sig en del uti **Pirtisarka jordstycke**, hwaraf rusth:n Johan Jarila nu ensam är i besittning, ingåfwo Mårten Mickola och Johan Antila fr. Hoiwola by Anders Mickelssons **dombok af 23-24.9.1646** innehållandes, at Pål Håkansson i Höydois då klagat öfwer samtelige Hoiwola boer för något inpass och ågångh på ett jordstycke hetande **Pirtisarka**, wid hwilket tilfälle Pål intagit ett lagmans Johan Jacobssons

lagmansdombref af 31.1.**1630** lydandes uppå några råer, som äro **Petäjärwenojansu, Haukilachden påski, Rautalammin Taiwall och Paasicaallionladenpaiu**. Upsköts.

s 963 # 73 - Torpareänckan Maria Mickelsd:r fr. **Pirtisarcka torp** lydande under Jarila blifwit 1785 och 1786 upsagd från torpet.

s 963v # 74 - Synen på Pirtisarka torp. Upsköts.

s 965 # 75 - **Dragon** för Holma berustade säteri Carl **Holmdahl** inlemnade att contract af 31.10.1781:
Efter följande wilckor utfäster jag (Henrik Robert Silfwerswahn) unga drängen Carl Holmdahl til dragon för mitt ägande berustade säteri n:o 2 Hålma gård wid Öfredels compagnie af kongl. lif. dragoneregemente. 1) I lega undfår Holmdahl 3 riksdaler specie. 2) Likaledes **efter den wanliga pläg säden, en ny hatt, linhalsduk, en skiorta, ett par ullstrumpor, ett par stöflar, en collet, en wäst eller tröja och ett par byxor, därtil en finsk koo och en tunna råg**. 3) Dragonetorpet får Holmdahl i laglig stånd. Til åker för bägge åren den wid sagde torp uti en hägnad giärdade planen, hwaruti redan är gammal åker, så at Hålmdahl har årligen en tunnas land höstutsäde. Til äng den under detta torps åker warande ängen längs efter diket till Wåitila byss råen. 4) Holmdahl får frihet til åker och äng upodla så mycket han gitter wäl häfda. 5) Uti årlig lön får Holmdahl 2 rd:r specie eller i dess ställe en tunna råg. - Holmdahl åligger wara öm och aktsam så om dragonehästen som monderingarne och de öfrige persedlarne.

s 965v # 76 - Silfwerswahn emot Carl Hålmdahl. Upsköts.

s 965v # 77 - Förteckning öfwer skjutsade fångar.

s 966 # 78 - B:n Markus Johansson Bengtilä förmälte, at en emellan hans innehafwande Bengtilä och Wehkalax by **Lehmikorwenpyki** förswunnit.
B:n Erik Mattila fr. Peilax (55 eller 56 år g:l, född i Peilax) intygade, at han träffat Markus Mattilas fader, som warit at nedfälla en swed på **Lehmikårpi marck**, hwilcken wist för wittnet å ett bärg icke långt från **Lehmikorpi äng** ett stort stenröse med wisare uppå, som liknat ett sluttande kyrcktak. Då detta händt sade wittnet sig warit emellan 20 och 30 år g:l. En g:l qwinna Kirstin, som åbot Bengtilä h:n för än Johan och hwilcken för 7 eller 8 år sedan aflidit, sagt detsamma. Johan Bengtilä har wid flere tilfällen sagt, at råen til **Hullujerwenhånga** skulle gå ifrån **Lehmikårfwenpyki**.
Afsk. **sold:n** Henrik Adamsson **Grönwall** fr. Peilax, 60 år g:l, **född i Wattiala** by i Kangasala, därifrån han wid 12 års ålder kommit till Korri h:n, hwarifrån han blef soldat i Peilax. För 40 år sedan, då han tiente ett år i Wehkalax, har han sedt en lång men midt uppå bugtig stenwisare på samma stenröse. Röset stått på ett bärg nära til Lehmikorpi äng, som hörer Wehkalax till.

s 967 # 79 - Ruowesisak.

s 967v # 80 - **Sokneskräddaren** Johan Johansson **Hedman** fr. Pehula uptedde **des faders** Johan Johanssons fattade testament.

s 968 # 81 - Slut på tinget.

Kihlakunnankatselmus Holman kartanon rajoilla 9-10.8.1787
VA Ylä-Satak. yl. KOa2, s 2049-, mf JK 2353

(s 2049) - År 1787 den 9 augusti inställte sig wice häradshöfdingen (Jacob Johan Wiander) jämte tingshusets nämndemän - - på Holma gård i Oriwesi at förrätta den häradssyn, som wid 1768 och 1782 års hösteting blifwit utställd at hållas emellan ägaren af Holma gård majoren Henrik Robert Silfwerswahn och dess i twist warande rågrannar.
Anseddes nödigt at blifwa underrättad, huru långt Oinasniemi h:ns ägor från den mark, hwarom Silfwerswahn och Johan Oinasniemi nu är twistige, åt Kockola bys sida sig sträcka.
(s 2050) Johan Oinasniemis son Mats Johansson uptedde en af landtmät:n Lilius 1780 författad charta öfwer twistemarken emellan Holma berustade säterie samt Oinasniemi och Äijäis enstaka sk.h:n, ökt af landtmät:n Florin i anseende til råledningen emellan Oinasniemi å ena samt Kockola och Pitkäjärwi byar å andra sidan, hwaraf inhemtades, det Oinasniemi h:n af 3/4 mantal innehar 106 tunne- och 11 kappeland ostridig mark, up- och oupodlade ägor inberäknade 114 tunneland i twist med Holmagård - -. Denne **Oinasniemi mark** är efter Mats Oinasniemis upgifwande sluten **inom råer Sawijoensilda, Wäräsunlähde, Ristikiwi, Roikuanpyki,**

Kaipalax eller Kurjenmieka, därifrån öfwer sjön til Heinäsari, så med wattudraget til Putankåski och så widare utmed ån til Sawijoensilda.
Silfwerswahn tryggade sig wid den **förlikning**, som (s 2051) 26.12.**1649** blifwit ingången och medelst dom af 23.9.1650 fastställd emellan dåwarande ägaren af Holmagård **ryttmest:n** Erik **Stjerncors** och Pitkäjärwi boerne om råer deras ägor emellan, samt häradsrättens 6-7.10.**1671** utslag, hwarigenom en del af Pitkäjärwi bys åboer blifwit til böter fälde för det de emot samme förliknings- och domsinnehåll swedjat å **Kaipalahdenma** Holmagård tilhörige jordstycke. Silfwerswahn påstod i anledning däraf, at Oinasniemi, som enligt Johan Mårtensson Oinasniemis och Pitkäjärwiboernes medgifwande wid 1767 års höste- och 1768 års winterting blifwit sedermera anlagt å Pitkäjärwi mark, med dess ägor icke måtte komma öfwer råledningen ifrån **Savijoensilda til Kurjenmieka eller Kaipanlax, tädan til Pahajärwenpyki och därifrån til Salmenkiwenlaaka**.
Lars Josefsson Äijäis (i jordeböckerne Torittu Äijäis) åberopade i synnerhet den förening, som 6.9.1746 blifwit ingången emellan dåwarande innehafw:n af Äijäis majoren Watzon och Pitkäjärwi byamännerne.
(s 2054) Hördes wittnen:
1) Wallherden Mats Simonsson fr. Kockola berättade, at han hört numera afl. majorskan Watzon, som tilförene innehaft Äijäis h:n, säga, det råen emellan Holma och Äijäis skulle gå **ifrån Nickarin eller Klauxenkallio til Luiponvuori och därifrån til Ristikiwi och Roikuanpyki**. Wet icke, hwarest Luiponwuori, Ristikiwi och Roikuanpyki råer äro belägne.
2) Gamla b:n Thomas Johansson fr. Hawisto intygade, at för något mer än 2 år sedan afl. 80 år gamla inh:n Johan Samuelsson fr. Hawisto, som tilförene warit torpare under Holma gård, för witnet omtalt, det råen emellan Holma och Oinasniemi skulle gå ifrån **Sawijoensilda til Wärasunlähti, Ristikiwi och Roikuanpyki**, om hwilkas läge, utom Sawijoensilda, witnet icke har besked.
3) G:la b:n fr. Lasola Petter Thomasson, 63 år g:l, berättade, at ingen annan än åboen på Äijäis h:n nyttjat **Sonninma emellan Kaipalax och Koukujärwenpyki belägne mark**.
Wallherden Johan Andersson fr. Pehula påminte, at den skogsudde, som är på Oinasniemi sidan om **Wähäpylsy äng**, blifwit (s 2055) under witnets tjenstetid såsom drängfogde på Holma gård någon tid nyttjad til hwila för Oinasniemi boskapen, til dess framl. majoren Silfwerswahn låtit fatta densamma inom en hägnad med ängen.
Silfwerswahn uptedde häradsrättens dom af 16-17.2.**1659**, som tydeligen utstakar, det Äijäis med sine ägor icke bör komma öfwer **Kårdejärwenkallio, Kurjenhuhta och Klauxenkallio** (n:o 24), som fått sit namn efter den inwid belägne **Klauxenma mark**, och icke det af Äijäis för **Klauxenkallio** upgifne ställe, som **på sextonhundrade talet** en gång icke existerat, utan då **legat minst en aln under wattnet** och nu utaf den inwid belägne ängen kallas **Kartunperä eller Snikarinkallio**. Råsträckningen skulle sluta sig med **Salmenkiwenlaaka**, hwilken blifwit 1779 af ägodelningsrätten därstädes fastställd.
(s 2056) Silfwerswahn påstod, at (Salmenkiwenlaaka rå) bör finnas på det å chartan teknade stället n:o 31 emellan n:o 22 och 23 samt bestred Äijäis påstående idet, at hälften af dess bohlåker skulle falla på Holma sidan, ifall råen på sätt majoren yrkat skulle gå ifrån **Kurjenmieka eller Kaipalax til Pahajärvenpyki och därifrån til Salmenkiwenlaaka**.
(s 2056v) Beslut: Emedan läget af Salmenkiwenlaaka af Silfwerswahn yrkade rå blifwit satt i fråga af Lars Äijäis och perterne warit stridige om och huruwida någon del af Äijäis bohlåker skulle falla på Holma gårds sidan, ty pröfwar häradssynerätten at medelst syn å sjelfwa marken blifwa underrättad.
Synerätten fogade sig til det så kallade **Äijäisten salmi, et smalt sund**, hwarinwid majoren förmente det af honom upgifne **Salmenkiwenlaaka** böra igenfinnas. Men som majoren hwarken kunde upwisa af honom yrkade Salmenkiwenlaaka eller det ställe, som af ägodelningsrätten såsom rå emellan nästberörde? by å ena samt Äijäis och Holma å andra sidan blifwit fastställdt, så anhöll majoren om anstånd til i morgon på det han måtte efterskicka landtmätaren Lilius, som upgått råerne omkring Holma gård.
Lilius war förhindrad, hwarföre målet upsköts.

Kangasalan ja Messukylän syyskäräjät 15-.10.1787
VA Ylä.Satak. yl. KOa2, mf JK 2352

s 1380v # 68 - B.enckan Lisa Johansd:r fr. Ruokonen emot dess son b:n Erik Eriksson Ruokonen ingifwandes en skrift:
Med blödande hierta och tårefulla ögon måste jag beklaga det bittra öde - - min **äldste son** Erik - - förorsakat mig oräkneliga sömnlösa nätter i barndomen - - skulle försörja mig i ålderdomen - - igenom swält har welat drifwa min bittra sorg til des största höigd - - låtit Sarckila boställs landbodrengen Mats (Henriksson) tillwälla sig 2 delar af Ruokois h:n och behållit endast 1/3 för sig - - och **min son** Thomas, utan hemman, åstadkommit, at jag hitintil ei hungrat til döds - - at Erik pålägges - -. **Sonen** Anders Eriksson. Nämndem:n Krister Kristersson Hallila fr. Heponiemi är **moderbroder** och nämndem:n Henrik Henriksson Putero fr. Hertuala **broder** til Mats Henriksson. Twisten ang. Mats Henrikssons äganderätt till 2/3 är anhängig hos lagmansrätten.Upsköts.

s 1382v # 69 - Angår sökt men afslagit upbud å Ruokois h:n.

Oriveden ja osan Ruovettä syyskäräjät 31.10 - 8.11.1787
VA Ylä-Satak. ylinen KOa2 s. 1487-, mf JK 2352

s 1487v # 1 - Ang. Upbud.

s 1487v # 2 - **Torp:n** Krister Johansson **Yröjoki** ingaf en afhandling af 27.5.1787: Sedan jag Henrik Andersson Ärrälä tagit mig före at **förwandla** det å af mig innehafde Ärrälä h:n i Woitila öfwerlopsjord belägne **Yröjoki torp till krononybygge**, så har jag med torp:n å Yröjoki torp Krister Johansson ingått ett sådant beslut, at Krister hädanefter som hittils får bebo samma torp såsom krononybygge med de wilckor, at någondera af wåra barn skola genom äktenskap blifwa förenade.

s 1488v # 3 - B.sonen Simon Simonsson Siukola fr. Onnistaipale ingaf det af hans än lefwande **fader** Simon Henrikssons giorde testamente: - - numera går wacklande på grafwens branter - - testamenterar till min **äldsta son** Simon Simonsson. Min **yngsta son** Sigfred Simonsson får sytning. Upteckning- och skiftesinstrument af 15.6.1787 efter Simon Simonssons afl. **moder** Maria Johansd:r. **Sönerne** Simon, Erik, Anders och Sigfred samt **döttrarne** Sofia, **gift med torp:n** Gustaf Johansson **Lindula**, och Maria.

s 1489v # 4 - Uptekn.instrument efter b:n Mats Simonsson Pulckilas fr. Onnistaipale 26.1.1787 afl. **moder** b.enckan Maria Simonsd:r. **Sönerne** Mats Simonsson och Jöran Simonsson Ärrälä. **En tredje son** Erik aflidit för några år sedan och qwarlemnet en son och en dotter, hwilka lefwa.

s 1490v # 5-6 - Ruowesi-sak.

s 1493v # 7 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla berättade, at å dess hemman genom **wådeld** upbrunnit 1 bagarestuga, 1 källarepörte och ett nytt boningspörte. Anhöll om brandstod.

s 1495 # 8-11 - Angå upbud.

s 1495 # 12 - Ingafs en afhandling af 13.2.1783: Sedan jag Henrik Jöransson Salo af min **stjuffader** Axel Jöransson nu emottagit besittningen af Salo h:n i Salokunda by, så lämnar jag af sagde h:ns ägor min stjuffader til sytnig följande: **Kiperänpohjanusimoisio samt Takasuonudenladonala, Safwimoisio och Rauhianlepo ängar**.

s 1495v # 13 - B.sonen Augustin Axelsson fr. Salo h:n i Salokunda byalag ingaf en försäkringsskrift: Emot det min **broder** Augustin Axelsson är mig Salo h:ns ägare Henrik Jöransson biträdig uti arbete, får han bruka **Takasuon äng**.

s 1496 # 14 - Restransakning.

s 1496v # 15 - Rusthållarene Henrik Johansson och Sigfred Henriksson Hörtsänä ingåfwo en syneskrift af 29.6.1787. De äro sinnade **at anlägga torp å deras samfälldta Witeli utmarck**. Sökanderne upwiste en skog belägen kring om **Witeli och Routtu små träsken** och sträckande till **öfra Lauttajerfwi träsk**, så och emellan **Säxjerfwi och Rökäsjerfwi träsken**. Nämdeman Antila fr. Pitkäjerfwi sade, at **Witeli marck** ligger i rå med Pitkäjerfwi byss skog och at råen än ej är upgången.

s 1497v # 16 - Ruowesi-sak.

s 1497v # 17 - B.sonen Simon Gustafsson Kolhi fr. Sawo by ingaf en skrift af 1.10.1787. Fadren Gustaf Johansson afstår honom at till åker förfärdiga ifrån **Mullintaustanma marck** 1 tunneland jämte **Rasi och Linduoja ängar**.

s 1498 # 18 - Ruowesi-sak.

s 1499 # 19 - **Torp:n** Henrik Johansson **Kerjenniemi** ingaf å sine husbönders närwaro en syneskrift af 28.6.1787: Uppå anmodan af Hyrylä h:ns åboerne Johan Henriksson och Mats Josefsson i Wärinmaja och Ruowesi werkställes syn öfwer de ängslägenheter som de äro sinnade at underlägga deras **å Ukonma urfiell**

belägne Kärjenniemi torp. Upwistes 1) wid wästra stranden af **Särkijerfwi** träsk ett flackt kärr **Särkisuo**, 2) wid östra stranden af **Nimettömäjerfwi** träsk. Till mullbetesmarck för Kärjennjemi torp utstakades af Ukonma urfjäll en marck, som är belägen emellan **Walkijerfwi, Rautajoensu och Alanen Lauttajerfwi**.

s 1500 # 20 - Ruowesi-sak.

s 1500v # 21 - Upbud.

s 1500v # 22 - B.sonen Elias Eriksson bewiljades **fastebref** på 1/4 i Sahrajerfwi h:n. B:n Henrik Eriksson Erickilä afstått til des **broder** Eljas Eriksson sin 1/4 i Sahrajerfwi.

s 1501v # 23 - Synebref 28.6.1787. Hyrylä h:ns åboer i Wärinmaja äro sinnade **at anlägga ett torp å deras samf. Ukonma urfjells skog**. Upwistes stället för torpets tomt wid norra ändan til wäster af **Ylinen Lauttajerfwi** träsk och åkermarck däromkring samt till ängsmarck: 1) kring om den ämnade åkerhägnaden, 2) wid **Ahwenjerfwenojansu**, 3) **Wähänsärkijerfwenwarsi**, 4) på något afstånd till norr ifrån **Walkijerfwi** träsk. Till mullmetesmarck utsågs en skog, som är belägen emellan **insjöarne Ukonjerfwi, Rautajerfwi, Walkijerfwi och bägge Lauttajerfwi**.

s 1502v # 24-26 - Ruowesi-sak.

s 1505 # 27 - Hofrätten hemställdt.

s 1505 # 28 - Upsk. målet ang. genom **eldswåda** liden skada hos **serg:n** Johan **Sundström** i Suomasema. **Hofslagaren Witals broder** b:n Henrik Andersson Sackola fr. Pajukanda upgaf Witals fordran. Serg:n Johan Sundström sade, at han fått torpet af dess swåger kapell:n **Salwenius** samt kapell:n **Salowius**, då han **såldt åt dem sine 2/5 i Suomasema rusthåll**. Upsköts.

s 1508 # 29 - Tjenstepigan Sofia Jöransd:r fr. Erola h:n i Wehkalax tiltaltes för lönskaläge med drängen Johan Henriksson fr. samma h:n.

s 1509v # 30 - Upbud.

s 1509v # 31 - Uptekn. och skiftesinstrument efter b.mågen Anders Thomassons fr. Bengtilä h:n i Rajalax afl. **swärmoder** Beata Henriksd:r, som lämnat efter sig **man** b:n Mårten Mickelsson samt **döttrarne** Brita, **gift med** Anders Thomasson, och Lisa ännu oförsörgd.

s 1510 # 32 - Bönderne Erik Mattila och Johan Antila samt inh:n Mickel Andersson **Withal** fr. Peilax och wicelandtm:n Natanael Lilius tiltaltes för **oloflig brännewins tilwärckning**. Upsköts.

s 1511 # 33 - Pigan Sofia Matsd:r fr. Melli h:n tiltaltes för lönskaläge med drängen Erik Jöransson, nu tjenande på Nåperi h:n i Onnistaipale. Upsköts.

s 1515 # 34 - **Serg:n wälb**. Jacob Reinhold **won Becker** (fr. Kangasniemi) anförde, at sedan han **förlofwat sig med kapell:n** Henrik **Sundströms dotter** Margareta Kristina Sundström och lysningen til deras äktenskap blifwit 4.3.1787 afkunnad, så har hon biträdd af dess **broder serg:n** Johan **Sundström** och **kapell:n** Samuel **Salowius** förhindrat de öfriga lysningarne. Margaretas **fader kapell:n** Henrik **Sundström** har gett sitt samtycke til äktenskap samt bifaller ock ännu därtill. Serg:n Johan Sundström hade berättats, at dess syster skulle twingas till äktenskap med won Becker. Serg:n won Becker uptedde en ring märckt med bokstäfwerne M.W. påstående at han fått den af jungfru Sundström, men hon bestred detta. Bokstäfwerne betyda Margaretas **mormor** Maria **Wanaea**. **Skomakaren** Johan **Rönsberg** fr. Suomasema berättade, at serg:n won Becker sagt at om han ej hade hustru och barn, så skulle han skjuta kärandens broder serg:n Anders won Becker i hjäl.

s 1518 # 35 - Ruowesi-sak.

s 1518v # 36 - Fortsättning til 34 #. Drängen Erik Jöransson fr. Nåperi h:n anmälte, at han är willig at äkta pigan Sofia Matsd:r.

s 1518v # 37 - Ruowesi-sak.

s 1520v # 38 - Upsk. målet. Ang. betalningen af de gällder, som funnits i kapellannens och hans afl. frus Margareta Hoffmans bo wid uptekningen 21.10.1779, hwilka wid skiftet 3-4.1.1783 äro uptagne, har kapl:n Henrik Sundström instämt kapell:n Samuel Salowius såsom curator för Henriks oförsögde dotter Margareta Kristina Sundström - -. Upsköts.

s 1522 # 39 - Fortsättning till 34 #. Upsköts.

s 1523v # 40 - Hofrätten hemställdt.

s 1523v # 41-43 - Ruowesi-saker.

s 1528v # 44 - **Torp:n** Jöran Grelsson **Mustalax** fr. Jarla rusthåll upwiste **hudar af 2 stora björnar**, dem hans **son** Henrik hade utan skal skutit, anhållande om skottpenningar.

s 1528v # 45-46 - Ruowesi-saker.

s 1530v # 47 - Upsk. målet. Rusth:n Johan Henriksson Jarla afstått till Johan Matsson **Pohja** (1/3 af Jarla) **Rydönnänä äng**. **Torp:n** Erik Eriksson **Niemi** fr. Jarla skyndat sig at bärga ängen. Swaranden Erik Niemi erbjudit käranden Johan Pohja **Karinnittu** äng.

s 1532 # 48 - Upsk. målet. I anledning af en dombok af **1645** hafwa Mårten Mickola och Johan Antila fr. Hoiwala förment sig wara samfällige med Johan Jarla i **Pirtisarka jordstycke**. Saken är anhängig wid storskiftet.

s 1533 # 49 - Upsk. målet. Johan Jarla emot torp.enckan Maria Mickelsd:r fr. Pirtisarka torp ang. bristande torpareränta.

s 1536v # 50 - Upsk. målet emot torp.enckan Maria Mickelsd:r fr. Pirttisarka torp med **dess söner** Henrik och Johan Henrikssöner ang. olfligt swedjande å **Pirttisarka marck**.

s 1537v # 51-58 - Ruowesi-saker.

s 1543 # 59 - B:n Erik Sackola och b.sonen Anders Eriksson Mattila fr. Peilax ingåfwo ett pantebref. Jag Mats Eriksson fr. Peilax Mattila har till låns bekommit af min **bror** Anders Eriksson 6 riksd:r och af min **swåger** Erik Sackola 6 riksd:r.

s 1543v # 60 - Mats Pettersson Mattila fr. Peilax testamenterar 1.5.1787 Mattila h:n till sin **son** Erik Matsson. Ytterligare ett testamente af Erik Matsson.

s 1544v # 61 - I sin **stjufsons** Abraham Henriksson Mattilas närwaro ingaf förra hemmans åboen Jacob Andersson Mattila fr. Wehkalax det wid tillämnad upteckning efter den förras moder och senares **hustru** Maria Matsd:r öfwer qwarlåtenskapen af hwar hon under warande äktenskap med Jacob Andersson sig förwärfwat 15.9.1783 författade instrument - -.

s 1545v # 62 - Upsk. målet ang. en wäg både för hästar och boskap till **Pehunjemi udde** i Pehula by.

s 1547v # 63 - **Torp:n** Jöran Eriksson **Lapuajerfwi** fr. Hawisto berättade, at torp.sonen Otto Johansson fr. **Jussila torp** i Akola för tre år sedan kallat honom till wittne uti ett emot swarandens **systerman** Johan Eriksson angifwit mål at hafwa utbrustit i swordom emot sine **swärföräldrar** Johan Jöransson och Maria Andersd:r - -.

s 1548 # 64 - Sedan b:n Simon Andersson Ärrälä uptedt **immission i Simola h:n**, som är 1/8 **af öfwerlopsjorden** i Woitila by, så förmälte han, at **torparnes** Krister Johansson **Yröhjokis** och Johan Mårtensson **Haukiojas** åboende torp äro belägne å samma marck, och ehuru den förra redan besutit sitt torp i 14 och den senare i 10 år, så skola de till närwarande tid icke betalt någon ränta. Krister Yröjoki upwiste en afhandling af den 17. sistwekne, hwarigenom Henrik Andersson Ärrälä uplåtit til honom Yröhjoki torp såsom hans egen jord at besitta såsom krononybygge. Sammaledes upwiste Johan Haukioja en afhandling ang. Erik Andersson Ärräläs tilstånd **at anlägga ett torp på Yröjoki eller den så kallade Haukijoki marck**. Förrättas syn.

s 1549v # 65 - B:n Jacob Pietilä fr. Hawisto berättade, at han huggit 16 timmerstockar på **Perkiö** och brutit 3 lass löf å **Kotomäenpälystä marck**.

s 1550 # 66 - Sedan Jacob Pietilä fr. Hawisto wid storskiftet öfwer åkrarne i Hawisto by tilfallit Henrik Nickilä **Hoiwonhuhta utåker**. Hästarne giort skada. Upsköts.

s 1551v # 67 - Upsk. målet ang. **swedjande på ½ Kallenautio nybygge**, som innehafwes af **serg:n** Karl Fredrik **Lind**. Lind ingaf **landtm:n Florins** updragelse af 12.8.1787 och **immissionsbref** af 13.10.1787. Upsköts.

s 1553v # 68 - Ruowesi-sak.

s 1555 # 69 - B.sonen Anders Henriksson Eskola fr. Hawisto föredrog, at de ägor hans afl. broder Henrik Eskola honom gifwit, skola wid storskiftet blifwit tildelte grannarne i by, då hans **broders efterträdare i giftet** b:n Elias Jöransson Eskola - -. **Rimmi äng**.

s 1556 # 70 - Ruowesi-sak.

s 1556 # 71 - B.sonen Henrik Johansson Magnula berättade, at han 2 år sedan lånt sin **swåger torp:n** Thomas Staffanssons **Koppelojerfwi** en finsk bibel, men ej återstält.

1556v # 72 - **Torp:n** Mats Johansson **Jussila** fr. Holma gård beswärade sig däröfwer, at då wallaren Henrik Thomasson fr. Onnistaipale wallat Woitila byss torpares boskap och getter, hafwa getterne sluppit på Mats Jussilas swed och giordt skada på 18 skylor. Getterne utgiort ett antal af 110. Wittnen **torp:n** Johan Mickelsson **Mickola** fr. Holma och drängen Johan Johansson fr. Woitila. Upsköts.

s 1559v # 73 - B:n Simon Pohjala fr. Säynäjoki berättade, at inh:n Johan Eriksson fr. **Nuja torp** tagit ett sommarlass hö från hans lada, som är belägen 1 1/4 mihl från byen. Swaranden saden, at han haft eget hö i samma lada. **Torp:n** Samuel Henriksson **Hirwikangas** fr. Säynäjoki och hans **son** Karl wittnade.

s 1561 # 74 - Upsk. målet ang. b:n Erik Andersson Ärräläs skuld till soknesmeden Henrik Jöransson fr. Ruowesi.

s 1562v # 75 - Upsk. målet emot landboen och förra åboen å Kallenautio nybygge Mats Jöransson för olaga swedjande.

s 1564 # 76 - B.sonen Jöran Andersson Antila fr. Peilax emot b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila, som sålt widare en del af de ägor, som han sålt till Jöran Antila.

s 1565 # 77 - Förra åboen å Kallenautio nybygge Mats Jöransson uptedde en af serg:n Karl Fredrik Lind, som numera är immitterad samma nybygge, händigad skrift, at Mats har lof at anlägga ett nytt torp. Upsköts.

s 1566v # 78 - Förra åboen å **Kallenautio** Mats Jöransson emot serg:n Karl Fredrik Lind at denne anwändt af Mats lämnade spillning till godo. Landtm:n Florin tillhandlat sig besittningsrättigheten af den numera afledne **trumslagaren Dahls son** Petter, som däri blifwit **inrymd**, sedan Mats Jöransson blifwit af befallningshafwanden derifrån upsagd. Beslut: Sedan Lind blifwit innehafwaren af Kallenautio, har han ock blifwit berättigad till den spillning, hwarmed åkern skulle gödas.

s 1567v # 79 - Mats Jöransson emot serg:n Lind ang. fordran.

s 1569 # 80 - Maj:n Henrik Robert **Silfwerswahn** fr. Holma gård androg, at Ärrälä h:ns i Woitila **Nihuwa eller Pendura äng** stöter till ändan af majorens ängar af samma namn. Majoren och b:n Johan Andersson Ärrälä hafwa gärdat sin andel i skiljegården, men ännu brister för b:n Erik Andersson Ärrälä, som redan försålt sin andel i h:net till Johan Andersson, hwarföre hästar och boskap sluppit i majorens äng.

s 1571 # 81 - Upsk. målet ang. åwärckan för 8 år sedan på Holma gårds enskilte **Safwijerwi skogsmarck**. Swaranderne Hafwisto, Sawo, Borgerla och Kockola byars åboer. Upteddes synebewijs. Upsköts.

s 1572 # 82 - **Sold:n** Mats **Rask** fr. Lydickylä klagade, at b.sonen Anders Matsson Sipilä 2.9.1787 för solens nedgång hårdragit och slagit kärandens på 14:de året g:l b Johan blott för det han skämtats och lekt med

swarandens **systerson snickaresonen** Johan Jacobsson. Swaranden förklarade, at Johan Matsson försedd med spårar på fötterne spårhuggit en och annan af sine jemnårige och sluteligen kommit i händel med swarandens systerson Johan och welat slå honom med en stör, hwarför swaranden fattat Johan i nacken och ledt honom ut från gården. Hördes wittnen.

s 1574v # 83 - **Serg:n** Karl Gustaf **Öberg** emot afsk. **sold:n** Josef **Weckström**, numera åboen å Pietilä h:n i Hawisto ang. fordran.

s 1575 # 84 - B:n Johan Andersson Ylinen fr. Borgerla emot **torparne** Johan och Otto Johanssöner **Lepola**, Jöran **Lapuajerfwi** och hans **son** Jöran, **torparne** Elias Johansson **Myllimäki**, Erik Matsson **Rauhia** och Jacob **Pilo** fr. Salokunda ang. at swarandernes boskap upbedt kärandens **Koskenalusta äng**. Upsköts.

s 1576v # 85 - Upsk. målet. Torp:n Krister Johansson Hapala fr. Wässäri emot **torp:n** Johan Thomasson **Isoniemi** fr. Kockila ang. fordran. Swarandens **hustru** Margareta Johansd:r.

s 1577v # 86 - B:n Johan Andersson Ärrälä fr. Woitila uptedde 2 handlingar, dessmedelst Johans skylldeman Erik Andersson försåldt ½ af en 1/4 i Ärrälä h:n til Johan Andersson. **Pendura äng**.

s 1579 # 87 - B:n Anders Andersson Padustaipale fordrade af b:n Johan Eriksson Kampari fr. Rajalax 20 kappar råg. Johan Kamparis **moder** enckan Karin Andersd:r och **bröder** Henrik och Mickel jemte **swågren** inh:n Anders Eriksson fr. Kampari h:n, **gift med** Johans **syster** Karin. Skiftet efter deras afl. **fader och swärfader** Erik Simonsson Kampari, som aflidit 1766. Erik Simonsson öfwerlefwer en **son** Simon, hwilken updragit sin rätt till sin **broder** Henrik. Erik Simonsson äfwen lefwer och en **dotter** Sofia, **gift med** b:n Henrik Eriksson Erickilä i Sahrajerfwi.

s 1581 # 88 - Torp:n Henrik Henriksson fr. Rajalax sade, at dess b Margareta af 16 års ålder wallat Rajalax byamäns boskap, men Johan Kampari ej betalt.

s 1581v # 89 - B:n Johan Kampari fr. Rajalax klagade, at hans **broder** Henrik Eriksson, sedan **Kampari h:n** 9.7.**1787 blifwit delt och ägorne dem emellan skiftade**, förfördelat honom wid inbergningen således, at han i bohlåkern inbärgat 8 kappar råg och 7 kärfwor halm af den del Johan bordt tilkomma och halft lisspund lin såsom ock alla de ärter som warit sådde i **Kåiwustenmoisio utåker**, som wid skiftet tilfallit Henrik.
Henrik Kampari förmälte, **at landtm:n Lilius, som förrättat delningen, icke mätt serskildt alla med rågsådde åkerstycken**, emedan han icke wille skada den i wäxt stående åkern. Kärandens **Paskajerfwenmoisio utåker**. **Tienristi utåker**. Beslut: Will nu käranden fullfölja detta mål, så anmodar han landtm:n at nästa sommar på stället företaga sig utredandet häraf.

s 1583v # 90 - Johan Kampari fr. Rajalax klagade, at hans **moder** b.enckan Karin Andersd:r, sedan **husen** på Kampari h:n 9.7.1787 **blifwit skiftade** emellan honom och hans **broder** Henrik, tilägnat sig ett källarepörte, som wid delningen fallit på hans lott. Äfwensom klagade Johan, at hans broder Henrik efter skiftet, som samma dag skedde efter deras afl. **fader** Erik Simonsson, tilägnat sig en af de 2 järnspador - -.

s 1584v # 91 - Upsk. målet. Tiltalt torpareenckan Anna Andersd:r och nybyggaren Jöran Aitua, för det de såsom misstäckte för sammanlag bodt tilsamman å Aitua nybygge såsom ock för det de försummat gudtjenstens biwistande 2 böndagar. Upsköts.

s 1585v # 92 - Förra åboen å Pietilä h:n i Hawisto Thomas Johansson klagade, at b:n Jacob Pietilä släpt all sin boskap in i **Hoiwahuchtanhaka haga**, som Thomas sig förbehållit. Boskapen förtrampat Thomases 233 band till torckning utbredt lin.

s 1586 # 93 - Upsk. målet. B:n Thomas Tarcka fr. Kockila emot Henrik Natucka och dess h:u Regina Thomasd:r fr. Pitkäjerfwi ang. fordran.

s 1587 # 94 - B:n Anders Antila fr. Wehkalax androg, at sedna han rödjat sig wäg innom byamålets åker inwid Johan Eskolas närmast till åkergärdet warande teg, som för Antila är nödig, då han skall färdas till sin **Suontausta utåker**, så har Eskola fält 2 alnar och 2 biörckar, som stå wid gärdesgården, öfwer denne wäg. Johan Eskola förmälte, at Antila har en annan wäg.

s 1587v # 95 - B:n Johan Antila fr. Hoifwola klagade, at Mats Rotjala i samma by ej i skick satt sin andel i hägnaden om parternes **gemensamma utåker Moisionjalka**. Förrättas syn.

s 1588v # 96 - **Res. sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salokunda kärade till Johan Antila fr. Hoifwala, för det han skördat 6 kappeland af Wiggs andel i **Luttunpohja utåker**. Upsköts.

s 1589v # 97 - B.enckan Maria Eliaed:r fr. Rotiala h:n i Hoifwala omtalte, huru det, då hennes **son** b:n Mats Matsson Alanen och Mats Matsson Rotiala warit trätande om någon gödning, händt, at de warit i begrepp at slåss med hwarannan, då Rotiala kastat en dyngqripa på henne.
Pigan Maria Matsd:r fr. Alanen h:n berättade, at då kärandens son och swaranden **dragit granrijsgödning på åkern**, har witnet hört käranden utanför porten, där swaranden äfwen war, ropa, at hennes hufwud wore i tu, och då hon kommit på gården, så har hon warit öfweralt blodig om ansigtet och haft ett sår i pannan wid hårfästet. Kärandens sons? **swärmoder** b.h:un Lisa Matsd:r fr. Wärinmaja.

s 1591v # 98 - Upsk. målet ang. torp.h:un Margareta Jöransd:rs fr. **Korkiakoski torp** sytning och annat.

s 1593 # 99 - Gästgifwaren Johan Erola fr. Orihwesi by uptedde ett bewijs ang. beskaffenheten med ett torp, som Johan Yrjöläs fr. Napila numera afl. **broder** Jöran Matsson innehaft, hwarå Erola uptedde **dess systers** Maria Johansd:rs fr. Rajalax, som är encka efter Jöran Matsson, fullmagt. Marias **son** Mats Jöransson. Fråga om ersättningar ang. torpets iståndsättande. Upsköts.

s 1594 # 100 - Ruowesi-sak.

s 1594 # 101 - Ang. arf efter Johan Matsson Yrjölas fr. Napila föräldrar.

s 1594v # 102 - Upsk. målet. Mats Suckila emot Anders Suckila ang. hägnader. Synebewijs och **ritning** (nimismies Johan Rothin piirros jätetty tästä pois) af 23.7.1787. Lit. A: wägen 3 alnar, Lit.B: wägen 4 alnar, Lit. C: wägen 9 alnar bred, Lit. D: af Mats Suckila nyligen upsatte lilla bodan.
Beslöts: Emedan käranden Mats Suckila icke kunnat bewisa, at honom skedt någon skada därigenom at swaranden wintertiden färdats genom kärandens åker och äng, ty - - at befrija swaranden.

s 1596 # 103 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla kärade till **sold:n** Abraham **Arf** fr. Hawisto för det han i tre års tid haft den osed at släppa sine boskapskreatur, bestående i 4 kor och 1 qwiga, genom ledet in i kärandens **Kartimii ängar**. Upsköts.

s 1597 # 104 - Landtm:n Nathanael Lilius emot pigan Beata Simonsd:r fr. Kopsamo ang. åwärckan. Upsköts.

s 1597v # 105 - Upsk. målet. Maj:n **Silfwerswahn** fr. Holma gård emot dess **dragon** Karl **Holmdahl** ang. åwerkningar. Majoren föredrog, at Holmdahl affört ifrån **Humaloja torp** 6 lass långwed, då torpet war utan åbo. Samma tid skall swaranden bygt up ett fähus och en lada åt dess swärmoder inwid det af honom innehafwande dragonetorp, hwartill han tagit timmer och andre behof ifrån Holma gårds ägor utan at begära tillstånd. Swaranden skall i 4 års tid bärgat **Hormisto under Sängijerfwi torp lydande äng** och till öfwerflod med hägnad intagit en del af samma äng och förenat den med den äng majoren wid swarandens städslande till dragon 31.10.1781 honom lofwat.
Holmdahl förklarade, at majoren gifwit honom ängar längs efter diket till Woitila byss rån. Han har sielf huggit den weden, då hans **swärmoder** sold.enckan Beata Andersd:r bodde på Humaloja torp, men sedan hon blifwit af majoren därifrån fördrefwen och med majorens tillstånd flyttade till swaranden, har swaranden affört långwed till sitt egit torp.
Majoren förklarade, at det är en bäck och icke dike, som Holmdahl will hålla sig wid, och at där skall finnas ett gammalt igengrodt dike närmare innom den swaranden gifne äng. Skilnaden enellan Holmdahl och **Sängijerfwi äng** skulle gå ifrån en bro till Woitila rån rårätt, men at ordet rårätt är wid contracts upsättande förgätit. Bäcken eller det af Holmdahl kallade dike skall göra en ansenlig krökning af **Sängijerfwi torps Hormisto äng**.
Upsköts i anseende därtill, at Holmdahl klagar öfwer bristfällige torphus, tills torphusen blifwa synade.

s 1600 # 106 - Ingafs en afhandling af 5.7.1782: Underskrefne hafwa förenats, at jag Johan Andersson Päilax Antila lämnar min **broder** Jöran, så länge han blifwer qwar på hemmanet, till nyttjande alla de ägor, som han förut nyttjat och äro **Jokipolfwenmoisio, Haltonnittu moisio och Mannittu moisio**, hwartill han nu skall erhålla **Kolixamensarka** samt äng **Palonkorpi äng** af 2 lador, **Hoifwanhaka** en lada.

s 1601 # 107 - B.h:un Maria Andersd:r fr. Rotiala h:n i Salokunda emot b.enckan Maria Eliaed:r för oqwäden.

s 1601 # 108 - Tinget slöts.

Pirkkalan ym. talvikäräjät 3-.3.1788
VA Ylä-Satak. ylinen KOa3, mf JK 1754

s 710 # 140 - Regements auditeuren Jean Lindeholm uptedde lagmansrättens i Åbo och Biörneborgs lagsaga utslag 8.3.1788 öfwer den förklaring b:n Erik Eriksson Ruokonen fr. Kangasala äskat öfwer lagmansrättens 1782 gifne dom emellan honom och hans **moder** b.enckan Lisa Johansd:r samt **brodren** Johan, Henrik, Lars och Anders Erikssöner, hwarigenom en parterne emellan träffad förening ang. utbrytningen af Lisa Johansd:rs 1/3 uti Ruokois h:n blifwit fastställd, utan at lagmansrätten kunnat göra någon ändring i dess dom.

Oriveden ym. talvikäräjät 27.3 - 3.4.1788
VA Ylä-Satak. ylinen KOa3 s 805-, mf JK 1754

s 805v # 1-3 - Angå upbud.

s 805v # 4 - Torp:n Simon Mårtensson fr. Woitila ingaf en försäkringsskrift, skrifwen i Sarfwenosa 22.1.1788. Såsom ägare af **Sarfwenosa öfwerloppsjord** stadfäster jag Johan Utter, sacell:n i Tyrwis, at förre torp:n Simon Mårtensson skall få besittja af gamla åkrar wid detta torp uti ena åkeren, som wetter åt sydöstra sidan, 20 kappars land och af den nordwästra sidan af åkeren 12 kappars land öfwerst af af bägge åkrarne wid mynningen af fätåget och gammal äng **Huhtanijttu, Hormunaro, Sildniemi och Ruokokorpi ängar**. Simons h:u Beata Johansd:r.

s 806 # 5 - B.**mågen** Erik Israelsson fr. Noperi h:n i Onnistaipale ingaf en afhandling af 19.9.1786: Sedan min **syster** Sofia Thomasd:rs arfslott i Noperi sk.h:n lemnas til min besittning, så afstår jag Johan Thomasson Noperi til ersättning til min syster och **hennes man** Erik Israelsson til lifstid 10 kappeland åker - -.

s 807 # 6-7 - Ruowesi-saker.

s 809 # 8 - Upteddes ett syne- och wärderingsinstrument öfwer en å Antila h:n i Peijlax genom **wådeld** upbrunnen badstuga jämte ett gentemot badstufwan warande mälthus. Johan Antila förklarade, at sedan hans folck en morgon tidigt warit sysselsatte i förstufwan med lins bråkande och gått i badstufwan och redan en lång tid där hwilat sig, utan at de insomnat, så hafwa de märckt. huruledes elden warit lös i linskäfworne och i förstufwuwäggen och därföre nödgats krypa ut genom badstufwugluggen, hwarefter elden elden tagit så öfwerhand, at - - ei kunnat räddas. Folcket har då icke betjent ljus, utan pärteld.

s 810 # 9 - Intekning.

s 810 # 10 - Upbud.

s 810 # 11 - Upteddes doctorens Erik Lencquists skrifwelse, at unga b:n Gustaf Henriksson Kihlala och b.dottren Walborg Andersd:r fr. Brusila h:n i Pitkäjärwi blifwit lagligen trolåfwade och 3 gångor lyst, men at dememellan sedermera upkommit sådan kallsinnighet, at de icke wilja blifwa wigda. Anstånd.

s 811v # 12 - Tiltaltes, at tjenstepigan Anna Matsd:r fr. Kampari h:n i Rajalax föröfwat lönskaläge med Johan Kamparis **broder** ogifta b:n Henrik Eriksson Kampari. Annas **fader** g:la b:n Mats Henriksson Maunula fr. Pajukanda. Henrik bestred. Anstånd.

s 812v # 13 - Nybyggaren Johan Johansson Hytiälä har angifwit äre- och tjenstlösa karlen Axel Johansson Gråsten, som någon tid warit res.soldat wid Österbotns regemente, men efter afskedet begifwit sig til des födelseort i Ruowesi, skall begått inbrottsstöld hos Johan Hytiälä. Ett och annat funnits hos Axels moder sold.enckan Sofia Sigfridsd:r, wistande på Talluslammi torp under Rikala frälseh:n. Upsköts.

s 815v # 14-15 - Ruowesi-saker.

s 817 # 16 - Hofrätten hemställdt.

s 817 # 17 - Ang. twist emellan serg:n Johan Sundström och hans borgenärer.

s 818v # 18 - Ruowesi-sak.

s 819 # 19 - Bönderne Mats Josefsson och Johan Eriksson Hyrylä fr. Wärinmaja ingåfwo ett torparecontract af 28.6.1787: Härigenom antaga wi drängen Isak Johansson til torpare å wår **samfälta Lauhtajärwi skogstract uti Ukonma urfjäll** med de wilckor, at - -.

s 821 # 20 - Hofrätten hemstäldt.

s 821 # 21 - Ruowesi-sak.

s 821v # 22 - Upteddes ett bewis af hofrättsactuarien Johan Kennel. **Sjömannen** Jonas Pranden (Prandeen, **Randeen**, Randen) fr. Björneborgs stad har å dess **broders** Elias Pafwolas samt dennes grannars Johan Tilsas och Gustaf Kolhis fr. Safwoi by wägnar för 5 stycken gamla rå- och ägodomars upsökande betalt til mig 11 riksd:r. Protocollsutdraget af 18-19.5.1629, som angår **Petäjärwenranda marck**.

s 823 # 23-24 - Ruowesi-saker.

s 824v # 25 - Upsk. målet ang. skulder i capell:n Henrik **Sundströms** och hans. afl. frus Margareta **Hoffmans** bo. Upsköts.

s 825v # 26 - Upsk. målet (wintertingets 66 #), ang. med hwad rätt capell:n Salowius såsom curator för serg:n Anders won Beckers fru Anna Sofia Sundström, då hon ännu war ogift, och hennes syster Margareta Kristina öfwerlemnat **Tammela torp** under Suomasema til serg:n Johan Sundström. Upsköts.

s 826v # 27 - B:n Henrik Lasonen fr. Lasola emot Petter Mulli ang. hägnaden kring byamålets fägata.

s 827 # 28 - Res. **dragon** Simon **Waksam** fr. Suomasema emot kapell:n Henrik Sundström ang. de wilkor, när han blef städslad för 14 år sedan. Kapell:ns måg kapell:n Salwenius äger nu 2/5 af Suomasema. **Pitkänijttu** äng inwid torpet.

s 828 # 29 - B.sonen Johan Gustafsson fr. Mälli h:n ingaf ett contract af 6.2.1788: At emot det jag Mats Matsson Melli uplåter til min **stjufbroder** Johan Gustafsson de af min stjuffader förra åboen å Melli h:n såsom sytning innehafwande åkrar **Kyllmän Mellin Moisio** och **Mäentaustanpeldo** samt **Polwilato äng** med **Sawijärwi nyrödning**, at af honom Johan Gustafsson framdeles tilträdas.

s 829 # 30 - Anklagades, at **torp:n** Erik Matsson **Rauhia** fr. Kopsamo första tingsdagen efter upkommen ordwäxling emellan honom och b:n Mats Hyrylä fr. Wärinmaja sparkat Mats för mun, så at hans läppar deraf ännu äro swullne.
Mats Hyrylä förmälte, det han fått höra, at här i soknen skulle finnas en torpare wid namn **Ihra Ero, som på swenska betyder ister Erik**, och utan at då ännu känna Rauhia frågat af b.sonen Anders Rotiala, om Rauhia wore densamma. Straxt efter denne fråga har Erik Rauhia bedt Mats Hyrylä tiga och då Mats dertil frågat, om han då heter flått Erik eller som det på finska heter **raswa Ero**, så har Rauhia sparkat honom, som då redan legat på gålfwet, så at han blödt.

s 830v # 31 - Hofrätten hemstädt.

s 830v # 32 - Upsk. målet ang. **giftermålstwisten** emellan unga b:n Gustaf Kihlala och b.dottren Valborg Andersd:r Brusila fr. Pitkäjärwi.
Smedslärlingen Anders Johansson fr. Holma gård berättade, at han träffadt komma i Kihlala h:ns pörte om hösten förledit år i det samma Gustaf och Valborg återfordradt hwarandra sina fästningagåfwor och då Valborg äfwen sagdt, at de borde skiljas åt med godo, emedan det ändå aldrig blefwe wäl dem emellan. Gustaf swaradt, at han för sin del icke är för skillnad, allenast hon skaffar sin ära och at hon ei hade större ära än Sofia på Mälli h:n, som blifwit förnedrad. Härwid inföll Gustaf med den anmärckning, det han hördt omtalas, at Valborgs fader Anders Brusila en gång hade sagdt åt sin hustru Valborg Jöransd:r, at det **en natt gått wäl med Valborg, sängen har blifwit söndrad, hennes blygd oinlagad och sängen botad af hennes broder Jöran med rep**.
Härpå sade Gustaf sig haft afseende, då han äskat at Valborg skulle skaffa sig sin ära, sägande at denne fadrens utlåtelse wäckt löije i byen och at det är flere bekant, det sade han sig kunna bewisa. Witnet tillade, at Gustafs moder Brita Johansd:r sedan om morgonen sparckat Valborg Andersd:r, som blifwit där öfwer natten, **kallande henne sköka, hora och swärtad**, samt frågat hwarföre hon icke blifwit i Pitkäjärwi helan sin lifstid i 38 år och hwarföre hon gått at skämma hennes son. Anstånd.

s 833 # 33 - Upsk. målet ang. swedjande på Aitua nybygge. Upsköts.

s 834 # 34 - Hofrätten hemställdt.

s 834 # 35-36 - Ruowesi-saker.

s 835 # 37 - B:n Erik Andersson Ärrälä 1786 antagit landboen å Kuliala rushåll i Pälkäne Erik Eriksson til bolagsman med de wilkor, at Erik Erikssons **äldsta son** Mats skulle **träda i gifte med** Erik Anderssons **dotter** Anna Kristina samt - -. Erik Anderson - - afståd t den del af han gamla hemmanens tilhörigheter, som honom wid **Sillanpä** och **Pendura** samt **Wetosuo** tilskiftade äro, och updragit honom besittningsrättigheten å den Erik Andersson tillagde öfwerlopsjord - -. Erik Eriksson erhållit inrymning uti det så kallade **Härkä nybygge**, 1/8 af Ärrälä h:n. Erik Andersson uphäfwit den med Erik Eriksson ingångne afhandlingen. Förliktes så, at Erik Eriksson öfwerlämnar til Elias Andersson den omnämnde öfwerloppsjorden eller Härkä nybygge samt den ifrågawarande skatteandelen emot - -.

s 840v # 38 - Inhys:n Erik Johansson fr. Sihwola h:n i Luikala by och Pälkäne uptedde ett af serg:n Karl Fredrik Lind såsom innehafware af Kallenautio kr.nybygge uthändigadt quittence. Erik will få Kallenautio nybygges hälft i besittning. Saken hör til landshöfdingen.

s 841v # 39 - Upbud.

s 841v # 40 - **Snickaren** Jacob **Rothquist** fr. Lydickälä ingaf en försäkringsskrift af 21.1.1788. Jag Mats Henriksson Sipilä har lemnat åt **min dotter** Sofia Matsd:r och **dess man, min måg snickaren** Jacob **Rothquist** uppå deras bröllopsdag såsom en **bröllopsskänck eller morgongåfwa** at uppå Sipilä h:ns tomt upsätta för sig nödiga hus och rätt at nyttja **Kylmänkorpinajos äng jämte Petäjäsniemenrandanijtunsarat**.

s 842 # 41 - Fortsättning till 32 #. Gustaf Kihlala och Valborg Andersd:r förklarade sig willige at äkta hwarandra.

s 843v # 42 - Fortsättning till 28 #. Henrik Kampari blef fri för tiltal.

s 844v # 43 - Angafs, at b.sonen Anders Rotila fr. Salokunda hemma i Rotila slagit b.sonen Henrik Mickola fr. Hoiwala. Mats Johansson Suckila såsom upsyningsman i byn intygade, at en myckenhet ungdom dragit sig åt Rotiala h:n, då det redan warit nattetid. Anders slagit Henrik, så at han fallit ner på gålfwet.
B.sonen Simon Simonsson Kihlala berättade, at han om qwällen andra dag jul följdt med Anders Rotiala ifrån Suckila til Rotiala och en stund derefter har Henrik Henriksson med en hop ungdom äfwen kommit dit. Bland dem har August Axelsson tagit en halmhatt ifrån wäggen och satt den på sitt hufwud, hwarå Henrik Mickola fattadt August om lifwet och lyftadt honom up. Öfwer detta skämt har Anders Råtiala blifwit ond och med någon swordom bedt dem packa sig ut. Derefter har det upkommit tal derom, som hade Henrik Mickola häldt bränwin i ett glas på bordet, hwilket åter förtrutit Anders Råtiala, så at han ånyo bedt de innewarande gå ut, då han åter swurit, menande endast August och Henrik Mickola, hwilka med flere andre makat sig åt dörren. Anders Råtiala har med en köfling slagit i hopen, så at det träffadt Henrik Mickola. Detta har warit klåckan åtta om qwällen.

s 847 # 44-46 - Ruowesi-saker.

s 853 # 47 - Försedd med sin **broders** b.sonen Elias Eriksson Erolas fr. Pitola h:n i Längelmäki fullmagt uptedde b:n Johan Eriksson Erola b:n Johan Eriksson Antilas fr. Hoiwala 16.10.1784 uthändigade skrift, däruti han, ifall Elias Eriksson fullbordade det tillämnade äktenskap med Johan Antilas **dotter** Sofia, försäkrar, at han skall updraga til Elias Eriksson wärdskapet å dess innehafwande Antila kr.h:n. Johan Antila dock antagit b.sonen Henrik Henriksson Mickola fr. Hoiwala til **måg** och **man** åt Sofia.

s 855 # 48 - Upsk. målet ang. olåflig bränwinstilwerckning i Peilax. Upsköts.

s 856 # 49-50 - Ruowesi-saker.

s 859 # 51 - Upsk. målet emellan **serg:n** Karl Fredrik **Lind** och **skrädd:n** Johan **Grön** samt b:n Mats Hyrylä ang. sergeantens ofredande. Swaranderne blefwo befrijade.

s 859v # 52 - Upsk. målet emot serg:n Lind fr. ½ Kallenautio nybygge ang. något wälde.

s 861v # 53 - Pigan Anna Henriksd:r fr. Suomasema emot serg:n Johan Sundström ang. lön. Upsköts.

s 863v # 54 - Ruowesi-sak.

s 865 # 55 - B:n Mats Råtjala emot Simon Hyrylä eller Ryönilä fr. Wärinmaja ang. skuld.

s 866 # 56-57 - Ruowesi-saker.

s 867v # 58 - B.enckan Maria Pålsd:r fr. Koiwuniemi emot **des afl. mans** Jöran Jöranssons **halfbroders dotterson** b:n Mickel Jacobsson Nikula ang. hennes afhysande. **Noistenpällystä utåker. Kiwistö äng**.

s 869v # 59 - **Fältwäbelen** Klas Henrik **Memsen** anförde, huruledes han, då **skallfogden** Henrik **Karp** fr. Padustaipale för 14 år sedan blef skallfogde, gifwit honom en hirschfängare emot 12 plåtar. Upsköts.

s 871 # 60 - Upsk. målet. Res.**sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salokunda emot b:n Johan Antila fr. Hoiwola ang. **Luttunpohja utåker. Lutunpohjanmoisio utåker**. Upsköts.

s 872v # 61 - Ruowesi-sak.

s 873v # 62 - B:n Gustaf Kihlala fr. Salokunda anförde, at då han i januarii warit rest til Åbo stad, har hans börd at mala å samfällighetens qwarn infallit å en fredag och lögerdag, hwarföre han anmodadt dess granne Simon Kihlala at begagna sig af Gustaf Kihlalas tour. Men som Simon afstådt denna börd åt b:n Mårten Henriksson fr. Hoiwola, utan at denne, sedan Gustaf kom hem, låtit honom då Mårtens börd infallit mala å qwarnen.

s 874v # 63 - Torp:n Elias Simonsson Ahola fr. Hörtzänä kärade til drängen Johan Karlsson fr. Terijoki h:n i Orihwesi by ang. hästbyte å höstmarknad i Tammerfors.

s 875 # 64 - Torp:n Anders Jöranson Konti fr. Salokunda tiltalte **sold:n** Elias **Wrång** dersammastädes ang. at denne drifwit sine hästar och boskap å dess åker. Upsköts.

s 876 # 65-66 - Ruowesi-saker.

s 879 # 67 - Bönderne Mats Matsson Yliråtiala, Mats Matsson Alaråtiala, Gustaf Kihlala och Mats Suckila fr. Salokunda hafwa ej inställdt sig til deras lotters i allmänna landswägen förbättrande och fyllande.

s 880v # 68 - Johan Jussila fr. Kärtä by i Kuorew. emot Johan Padustaipale om hästhandel.

s 881 # 69 - Drängen Mats Mårtensson fr. Siuro h:n i Orihwesi by föredrog, hurusom han en morgon gått til den här i byn warande skräddarens rum för at se hwad klåckan wore och at få sig ett runstycke för at lägga kyrckhåfwen, men ei sluppit in, utan gått bakom fenstret til en kammare, där **landtm.lärlingen** Herman Fredrik **Silwan** warit, hwarifrån Mats åter begifwit sig i förstufwan. Silwan hade swurit och med piska slagit Mats. Silwan sade, at han är först på sextonde åhret gammal. Hans **fader** skall wara comm. landtmätare i Hauho s:n.

s 881v # 70 - G:la sold.hustrun Anna Mårtensd:r fr. Kockila emot b:n Jöran Jöransson Martila fr. Borgerla ang. betalning för de 3 år, som hon med **dess förra man sold:n** Mats **Sahlstedt** sammanaflade och för 5 år sedan **afledne son** Johan Matsson tjent hos Martila.

s 882 # 71 - Afsk. corporalen Henrik Stockström fr. Tarpila i Kangasala emot serg:n Karl Fredrik Lindh ang. fordran.

s 883 # 72 - **Torp:ne** under kapell:n Johan Utters ägande Sarwela h:n i Woitila Anders Eriksson **Erola** och Mats Johansson **Jussila** tiltalte b:n Jöran Simonsson Ärräläs **torpare** Anders Johansson **Kuckasniemi** för det han bärgat en Sarwela h:n wid storskiftet tillfallen äng **Wainionnittu**.

s 884v # 73 - B:n Jöran Laurila fr. Pitkäjärwi klagade, at han mera än andra delägare i den Kuorewesi kapell löpande wäg är beswärad af dess lott däri, såwida b:n Jöran Pawola fr. Sawo by jämte andre drifwa til betesmarcken deras boskap öfwer hans wägaandel. Pawola deltager i underhåll af en del i Laurilas lott. Pawolas **stjufson** Elias Henriksson.

s 886v # 74 - B:n Johan Korri anförde emot b.enckan Maria Eriksd:r fr. Sackola h:n i Pajukanda, at sedan twå swin, det ena **en swart och det andra en hwit galt** för käranden gått til Pajukanda utan at derifrån mera sjelfwe komma tilbaka, så har Korri af Maria återfått den swarta galten såsom af henne tagen i förwar. Korri tror, at Maria har den hwita galten. Maria sade, at de af Korri efter dess swin sände personer hans **broder** Mickel och drängen Anders Henriksson tagit med wåld ei allenast den swarta galten utan ock en Maria tilhörig hwit galt samt satt dem i en säck, men som Marias **dotter** Valborg och Maria igenkändt den hwita galten - -. Korri hade hördt, at Maria har 7 swin, men Maria påstådt, at hon har tillsamman 8 swin. Anstånd.

s 889v # 75 - Upsk. målet. Majoren Henrik Robert **Silfwerswahn** fr. Holma gård emot flere ang. åwerckan å Holma gårds enskilte **Sawijerwi skogsmarck**.
Mats **Kihlbeck** witnade, at enär han sistledne sommar tre år sedan med b:n Gustaf Kolhi fr. Sawo by gått i wall med Sawo och Borgerla byars boskap, hafwa de en dag träffadt Jöran Pawolas döttrar Maria och Anna barcka några nedfällda tallträn, då Kolhi sagt, at Pawola med b:n Erik Andersson Ärräläs tilstånd om winteren förut huggit dem til wälterståckar, men witnet har påstådt, at marcken derstädes tilhör Holma gård. - Upsköts.

s 891v # 76 - B:n Johan Antila fr. Hoiwola fordrade af **torp:n** Mats Matsson **Wainionpä** fr. Lylyjärwi en tunna råg.

s 892v # 77 - Fortsättning til höstetingets 84 #. Johan Ylinen fr. Borgerla emot **torparene** Johan och Otto **Lepola**, Jöran **Lapuajärwi**, Elias **Myllymäki**, Erik **Rauhia** och Jacob **Pilo** fr. Salokunda ang. ersättning för betandeskador å kärandens **Kåskenalusta äng**. Upsköts.

s 893v # 78 - Fortsättning til 68 #. Angår ryggande af hästkjöp.

s 896 # 79-80 - Ruowesisaker.

s 897v # 81 - Johan Antila fr. Hoiwola emot Johan Yrjölä fr. Lylyjerwi ang. fordran.

s 898v # 82 - Ruowesi-sak.

s 899 # 83 - Upsk. målet. Torpareenckan Maria Johansd:r och hennes **son** Mats Jöransson fr. Rajalax emot b:n Johan Yrjölä fr. Napila om ersättning för sitt torp. Bör förrattas syn.

s 900 # 84 - **Torp:n** Mårten Mårtensson **Lindula** fr. Borgerla sade, at dess **dotter** Helena af 16 års ålder wallat g:la b:n Erik Erickäläs fr. Sahrajärfwi boskap. Fråga om lön. Upsköts.

s 902 # 85 - Ruowesisak.

s 902v # 86 - Förtekning öfwer fångar.

s 903 # 87 - Torp:n Mårten Lindula fr. Borgerla sade, at dess unga dotter Helena wallat Sahrajärwi byamäns boskap, men **torp:n** Markus Markusson **Kanganpohja** i samma by ei betalt tilräckligt.

s 904 # 88 - Pigan Sofia Jöransd:r fr. Heickilä h:n i Knapila emot sold.enckan Sofia Andersd:r fr. Suomasema om fordran.

s 904v # 89 - Upbud.

s 904v # 90 - Fortsättning til höstetingets 34 och 39 #. Serg:n Jacob Reinhlod won Becker emot kapell:n Henrik Sundström och dess dotter Margareta Kristina Sundström om fullbordande afd ett med henne ingångit äktenskap. Upsköts.

s 906 # 91 - Ruowesisak.

s 906v # 92 - Fortsättning til 74 # ang. en hwit galt.
G:la b:n Mats Magnula fr. Pajukanda berättade, at han wid ett tilfälle, då han träffadt at stadna för Sackola h:n och talt med Maria Eriksdotters man, som då ännu lefde, sedt en hop swin, af hwilka en warit swart, gå förbi med **fraggan i munnen**. Marias man hade sagt, at twå af dem, nämligen den swarta och en hwit, hwilka höra

Johan Korri til, löpa ständigt i byn och slåss med byssens swin. Maria Eriksd:r sade, at en ringa del af swantsen warit afklipt på alle hennes swin til skilnad från de andre byssens swin.
Magnulas hustru Valborg Eriksd:r berättade, at när Maria matat sine egna swin, har hon drifwit bårt ett swart och ett hwitt swin och utlåtit sig, at **Korri wore elak, som ej tager bårt sine swin**. Valborg hade hördt omtalas, at Maria i fjol ej haft flere än 5 unga och 2 gamla swin, men Maria förklarar nu, at hon dessutom skulle haft ett ungt swin, som hon matat särskilt uti badstufwuförstufwan.
Inhys:n Erik Thomasson, som bor på Sackola h:n, berättade, at han wet helt wisst, at Maria haft 2 gamla och 6 unga swin, af hwilka et blifwit särskilt gjödt. Maria blef befrijad.

s 908v # 93-94 - Ruowesisaker.

s 909v # 95 - Fortsättning til 78 # ang. hästhandel. Sedan käranden blifwit ägare - - emedan han från Tammerfors marcknad skall farit först hem. sedan til Tawastehus och så genom Kangasala hit, samt under denne resa åkt i kapp och slagit hästen med störar, så at slädan slingrat i fötterne.
Torp:n Petter Thomasson **Helmonen** fr. Ungila berättade, at han sedt hästen ifrån fåle och äfwen sistl. sommar på betesmarcken men hwarken hördt andre säga eller sjelf kunnat märcka något fel. Upsköts.

s 913 # 96 - **Torp:n** Elias Simonsson **Ahola** fr. Hörtsänä emot **corporalen** Anders **Sahlstedt** fr. Pitkäjärwi ang. fordran.

s 914 # 97 - Gästgifwaren Johan Erola fr. Orihwesi kyrckoby wille, at de andre grannarne i byn måtte tourwis med honom förestå gästgifwerjet, men grannarne woro ej här.

s 914 # 98 - Tinget slöts.

Kangasalan talvikäräjät 7-.4.1788
VA Ylä-Sat. yl. KOa3, mf JK 1754

s 950 # 31 - B:n Johan Mickelsson Laurila fr. Sitama ingaf en arfsförening: 19.11.1787 instälte wi underskrefne arfwingar oss uppå wår **swåger och bror** b:n Johan Mickelsson tilhörande andel i Laurila h:n (af gammalt skatte) til at öfwerenskomma om arfwet. **Kårtesuo äng. Madonluchta äng**.
Mats **Kålbom, måg**. Johan Andersson, **måg**. Mickel Mickelsson, **yngre son**. Johan Mickelsson. Karl Mickelsson wistas i Stockholm.

s 1021v # 73 - B.sonen Thomas Eriksson fr. Ruokois h:n inlämnade i närwaro af dess **moder** enckan Lisa Lisa Johansd:r ett gåwobref: Mitt lidande under hela min äncketid har igenom min **sons** Erik Erikssons motwilja warit så beswärligt, at - - min **andra son** Thomas Eriksson - - förskaffat mig så mycket föda - - min trediedel uti Ruokois. **Sonen** Anders.

Kangasalan syyskäräjät 11-.11.1788
VA Ylä-Satak. yl. KOa4, mf JK 1755

s 1474 # 99 - B:n Erik Eriksson Ruokonen ingaf en emellan honom och förra landboen på Sarkila rustmästareboställe, wistande nu på Ruokonen, Mats Henriksson träffad afhandling.
Jag Erik Eriksson updrager 2/3 af mitt innehafwande Ruokonen sk.h:n til b:n Mats Henrikson fr. Sarkila emot det han åtager sig at betala all min nuwarande gäld, med det förord at sedan **min son** Johan Eriksson hinner til den ålder, at han får träda i äktenskap, så skall sådant ske med Mats Henrikssons dotter, och sedan Mats blir årckelös, min son då får tilträda Mats Henrikssons del. Mina söner af af förra giftet skola ej bli af mitt hemman frånslutne. Mats Henrikssons **swåger** Grels Grelsson. Erik Erikssons 2 **barn** Erik om 18 och Mickel om 13 års ålder. Mats Henrikson bestred, at han skildt Erik Erikssons barn från sitt matlag, men tilstod, at en del af skulden är obetalt.

Oriveden ym syyskäräjät 27.11.- 6.12.1788
VA Ylä-Satak. KOa4 s. 1599-, mf JK 1755

s 1600 # 1-8 - Ruowesi-saker.

s 1614 # 9 - Restransakning.

s 1614 # 10 - Pigan Valborg Jacobsd:r fr. Jarila låtit lägra sig och födt ett flickebarn, namngifwande till **barnfader** drängen Mårten Israelsson i Jarila, som bestred.
Pigan Sofia Henriksd:r berättade, at hon tjent ett år på Jarila rusthåll med Mårten. Witnet har jemte Valborg i sista julhälg lagt sig at såfwa å en bädd på gålfwet i samme rum, där Mårten äfwen legat i en säng. Straxt efter det wittnet och Valborg lagt sig, har Mårten med full klädd kommit och kastat sig emellan dem begge på fällen, som de haft öfwer sig. Då har witnet gått bort och lagt sig på bäncken samt straxt insomnat, men Mårten blifwit qwar hos Valborg. Om mårgonen, då witnet waknat, har Mårten legat i sin egen säng, men wittnet har icke hört något den natten.
Mårten Israelsson påstod, at drängen Johan Jöransson, som tjenade på Jarila, legat afklädd med Valborg, hwilket Valborg bestred. Mårten måste wärja sig med ed, om han kan, det han ej rådt Valborg, hwaråa Mårten tilstod, at han haft sammanlag med Valborg, men sade at andre äfwen plägat kötsligt umgänge med henne.

s 1620 # 11 - Fältwäbelen och kr.länsman Johan Roth förmälte, at tjenstepigan Katarina Bertilsd:r fr. Koiwuniemi låtit lägra sig, hwaraf hon framfödt ett flickebarn. Katarina sade, at hon warit **förlofwad med afl. res.dragon** Gustaf Henriksson och at han under äktenskapslöfte häfdat henne. Probstens Erik Lemquists betyg, at sold.hustrun Katarina Matsd:r widgått, at **hennes son res.dragon** Gustaf Henriksson lägrat Katarina Bertilsd:r under äktenskapslöfte och at Katarina Bertilsd:r war hennes **swärdotter**.
Inhys:n Valborg Josefsd:r fr. Koiwuniemi intygade, at Gustaf Henriksson i sistledne julhelg kommit i hennes badstuga och anmodat henne at kalla Katarina Bertilsd:r dit. Då hon kommit in, har **Gustaf famntagit och försäkrat henne derom, at han skulle gifta sig med henne. Samma natt hafwa de äfwen legat tillsamman i sagde badstuga**. Något efter trettondedagen har Gustafs **fader sold:n** Henrik **Björcknäs** flyttat Kaisas ägendom ifrån Heickilä till sitt torp. En tid derpå har Kaisa sjelf flyttat till Björcknäs, hwarefter Gustaf haft henne till sina föräldrar, hwarifrån hon dock efter någon tid återkommit till förenämnde torp. Dessutom har det warit tal derom, at brölloppet skulle stå som sistledne påskhelg.
Katarina Bertilsd:r yrckade at få njuta arf efter Gustaf. Det kommer af Kaisa framfödde foster i grund af 1 # uti V cap. Gl?.B. at **ansees för äkta barn samt hon sjelf at njuta laggift hustrus rätt**.

s 1624 # 12 - Ruowesi-sak.

s 1626 # 13 - Tjenstepigan Anna Eriksd:r fr. Jussila h:n i Kockola har låtit lägra sig, hwaraf hon framfödt ett piltebarn, som aflidit. Anna namngaf till **barnfader** b.sonen Mats Pettersson fr. Jussila h:n, som bestred.
Sold.sonen Henrik Eliasson fr. Orihwesi by intygade, at han i sistl. sommar ett år sedan skördetiden kommit till Jussila h:n, hwarest han warit par weckor efter Mikaeli. Under den tiden har han jemte Anna Eriksd:r en söndagsqwäll lagt sig at såfwa på badstugulafwan, dock på särskilda ställen. Kårt derpå har Mats Pettersson kommit dit och klädt af sig, då Henrik gått ut. Emedlertid och innan Henrik återkom in, har Mats lagt sig hos Anna. Henrik har straxt efter det han andra gången kom in känt twänne hufwuden tillsammans. Då har såwäl Anna som Mats warit afklädd till bara linnet. Om mårgonen, när Henrik waknat, hafwa de bägge warit bortgångne.
Pigan Lisa Matsd:r fr. Lydickälä sade, at hon i sistl. sommar ett år sedan warit wallhjon på Jussila h:n och legat med Anna Eriksd:r i ett källarepörtte på golfwet. Ibland om mårgnarne har Mats Pettersson lagt sig emellan dem, men en gång har han legat där en hel natt. Dock har där gemenligen warit annat folck inne, ibland och hans moder.
Mats Pettersson bestred sig, men hans **fader** b:n Petter Jussila sade det nog hafwa kunnat hända, at hans son under stundom **kastat sig at ligga emellan Anna och någon annan för at wärma sig**. Rätten kunde icke undgå at pålägga Mats at wärja sig med ed, om han kan.

s 1629 # 14-26 - Ruowesi-saker.

s 1667 # 27 - Upsk. målet emot **wicelandtm:n** Natanael **Lilius** såsom innehafware af **Liljewijk** h:n i Pitkäjerwi m. fl. ang, oloflig brännewins tilwerckning. Anstånd.

s 1668 # 28 - Upbud.

s 1666 # 29 - Upsk. målet emellan Johan Jussila fr. Kertä by och Johan Andersson fr. Pahustaipale om hästhandel.
Hördes flere wittnen. Utslag: At swaranden Johan Padustaipale wetat, at hans häst hade spatt, då han den sållde, har ingen kunnat säga, eij heller, at - -. Handelen förklarades fast.

s 1688 # 30 - Ruowesi-sak.

s 1693 # 31 - Angafs pigan Kirstin Mickelsd:r fr. Antila h:n i Borgerla för oloflig kötslig beblandelse, hwaraf hon framfödt ett flickebarn. Kirstin bekänt, at hennes husbonde b:n Johan Antila wore **far**. Med wisshet kunde Kirstin ej säga, at Johan med henne öfwat kötsligt umgänge, så wida **den karl, som om nätterna haft lägersmål med henne, ej warit henne känd** (för mörcker i rummet). Karlen har kommit til henne om nätterne, då hon legat i ett loft eller i en bagarestuga ensammen på Antila h:n. Johan bestred. Det kunde ick intyga Johan som fader.

s 1706 # 32 - **Nybyggaren** Erik Simonsson **Peldoniemi** fr. Hirwijerwi ingaf ett syneinstrument af 7.10.1788. Synen på Peldolammi kr.nybygge, hwaråa Erik å dess enskilta skogsmarck är sinnad at genom swedjande förbättra muhlbetesmarcken. **Lahonaho**, **Yhteinenaho**, som ock sträcker sig til **Suinunwäihi**, **Suinunwäihinlahdenpällystä**, **Satulaharjunmäki, Röstinwita** och **Halla-aho**.
Derhos inlämnade **nybyggaren** Thomas Jöransson **Salkinoja** ett syneinstrument af 7.10.1788 at syna de ställen, hwaråa han är sinnad å dess enskilta skogsmarck at genom swedjefälle få öpna skogen til muhlbetets förbättrande. **Haranmanaho, Talwiahonnoro, Wäihinkulma, Kylmänlahdenaho, Kiwikolunaho, Waihinpä** och **Lilwasenahontausta**.

s 1711 # 33-34 - Ruowesi-saker.

s 1717 # 35 - Hofrätten hemställdt. (Vanki karannut)

s 1717 # 36 - Af **brofogden** Karl **Hertman** inlades på **smeden** Erik Johansson **Semenii** wägnar en afhandling af 1.4.1788. Undertecknade Johan **Florin**, Simon Pohjala, Johan Karppila, (wittnet Johan Mårtensson Mäkelä), hemmans innehafware i Säynäjoki by, lemna **socknesmeden** Erik Johansson **Semenius** tilstånd at få bygga sig nödige hus inwid och åfwanför Pohjala h:ns **Allhonnittu** äng, på ett ställe därstädes, som kallas **Pietilänmäki**, innom bohlåkerhägnaden. Simon Pohjala tillåter Semenius at taga sig watten utur en innom **Allhonnittu** äng warande källa.

s 1719 # 37 - Fortsättning til 27 #. Landsfiscalen Åhlman förklarade, at den angifne brännewinstilwerckningen skedt förl. år om wåren och at Johan Antila ägt en **brännewinspanna**, hwarmed han tilwerckat brännewin, men at Erik Mattila bränt sitt brännewin med en dess **kopparkittel** samt at de öfrige swaranderne betjent sig af samma redskap. Swaranderne bestredo. Upsköts.

s 1727 # 38 - Ruowesi-sak.

s 1728 # 39 - Inteckning.

s 1728 # 40 - Fortsättnig til wintertingets 25 # ang. den skuld, som serg:n won Beckers swärfader kapell:n Sundström i dess och sin afl. frus Margareta Hoffmans bo will förplikta won Becker och mågen kapell:n Anders Johan Salwenius samt son serg:n Johan Sundström - -. Äfwensom kapell:n Salowius för egen 1/5 böra betala boets skulder efter uträckning.

s 1733 # 41 - B:n Anders Thomasson bewiljades **fastebref** på Bengtilä sk.h:n i Rajalax. G:la b:n Mårten Mickelsson försäkrat 2.1.1782 dess måg Anders Thomasson om besittningsrätten til Bengtilä h:n.

s 1737 # 42-43 - Ruowesi-saker.

s 1739 # 44 - G:la b:n Johan Uotila fr. Hawisewa by i Kangasala emot **torp:n** Johan Johansson **Jussila** och dess **broder** Otto Johansson fr. Ackola ang. fordran.

s 1740 # 45 - Upbud.

s 1741 # 46-47 - Ruowesi-saker.

s 1755 # 48 - Upbud.

s 1755 # 49 - Ruowesi-sak.

s 1756 # 50 - Upsk. målet. Serg:n Jacob R. won Becker emot kapell:n Henrik Sundström och dess dotter Margareta Kristina ang. hennes förpliktande at fulborda trolofning.

Skräddareenckan, hushållerskan å Prästegården Margareta **Sylwen** berättade, at hon för tu år sedan warit på Suomasema rusthåll och dästädes hulpit til wid det barsöl, som jungfru Sundströms swåger och kärandens broder hållit. Då har hon på skämt frågat jungfrun, när hon skulle få komma til rusthållet at för hennes räckning göra någon til rustning, hwarpå jungfru Sundström swarat, at hennes far och swåger serg:n Anders won Becker wela, at hon skall gifta sig med käranden, men at hon ej wiste, om hon skulle taga honom til sin man.
Rätten konstaterade, at jungfrun Sundström icke gifwit sitt samtycke til giftermålet.

s 1764 # 51-52 - Ruowesi-saker.

s 1769 # 53 - Upsk. målet. Tidigare har b:n Simon Andersson uptedt en **immission i Simola h:n**, som är 1/8 af hela öfwerlopsjorden i Woitila by. Fråga om **Yröhjoki och Haukioja torps** räntor. **Wähänittu, Pihlajaniemi**.

s 1782 # 54 - Ruowesi-sak.

s 1788 # 55 - Upbud.

s 1789 # 56 - B:n Johan Jöransson Kölli fr. Kopsamo emot dess **swåger** Simon Andersson Kölli och hans h:u Maria Jöransd:r ang. at de sistnämnde beskylt Johan för tjufnad. Twå hål blifwit (med takwedsnäfware) bårade under Simon Köllis bodgålf, hwarifrån swaranderne mist något mjöl. **Bårats med en stor näfware, på finska Malkan Napakaira**.
Torp:n Erik Johansson **Hellberg** berättade, at han warit dagakarl hos Johan Kölli och at han jemte sin **broder sold:n** Salomon **Dam** och Johan Kölli gått at bese hålen i Simon Köllis bod. Det ena hålet har warit i golfwet och det andra nära til wäggen äfwen genom golfwet. Johan Kölli skulle då försöka, om näfwaren passade sig i desse hål, men Simon welat förhindra på den grund, at Johan ei skulle göra dem större. Dam hade försökt, då näfwaren passat i de bårade hålen.

s 1797 # 57 - Hofrätten hemstält.

s 1797 # 58 - Länsm:n Roth uptedde doctor Erik Lencqwists betyg af 28.11.1788: Redan i maij war sedelhafwande pigan Maria Mickelsd:r fr. Pehula för mig i kyrckan i närwaro af **klockaren Frosterus** och **wäckaren** Lars **Wanaeus** i dylikt tilstånd, som - - och wid handen gaf, at hon af drängen Erik Eriksson, som tiente med henne wid Pehula Stormaunula, war med barn rådd, hwaremot Erik nekade. Som **intet foster af henne sedermera i ljuset framkommit**, wore wärdt at undersöka hennes tilstånd, om hon far med sanning.
Maria berättade, att hon känt, at fostret lefwat. 20 weckor förr än hon kände at fostret war qwickt, har han **mist sin rening**, 6 eller 7 weckor efter det hon mist reningen, har hon den **återfått den något blekare än wanligt** warit, i 14 dagar för än hon kände til fostrets rörelse, har **wattn flutit ur hennes mun**, men i synnerhet en natt mer än tilförene, då hon äfwen **haft swimming**. Sedermera har hon **återkänt til några rörelser**, då hon äfwen haft **ryggwärck** på högra sidan. Ännu mot hösten detta år har hon haft rörelser i lifwet under nafweln, mäst på högra sidan. När hon ligger på högra sidan, säncker magen sig äfwen dit, men säncker sig ei på wänstra sidan. Någon kyla känner hon äfwen i magen. I wår har hon warit sängliggande öfwer en wecka, då har hon låtit qwinnor undersöka sig. När hon går långwägs, har hon **wärck i låren, stundom matleda, stundom ei, skedmat älskar hon mäst, men ei så mycket bröd, ibland swulna brösten och äro mörckare än förut, bröstwårtorne äro äfwen swartare än tilförene**. Då hennes axlar wärcka, gör det äfwen ondt i hennes bröst, men mjölck har hon icke i brösten.
B:n Thomas Stormagnu intygade, Maria och Erik en hel sommar legat i ett låft på tumannahand och ehuru där warit 2 sängar, den ena för Erik och den andra för Maijas räkning, så hafwa de beständigt legat tilsammans. - Anstånd.

s 1804 # 59 - Ruowesi-sak.

s 1807 # 60 - Upsk. målet emot torpareenckan på **Pirtisarka** under Jarla lydande **torp** samt hennes **söner** Henrik och Johan Henrikssöner ang. swedjande å **Pirtisarka marck.** Sönerne medgifwit, at de besådt den å **Isånuija (Isonuija) skogstrackt** warande swed med **rotråg**. Marias **afl.man** Henrik Eriksson brändt de andre swederne **Wähänuija** och **Luhtajoentausta**.

s 1811 # 61-62 - Ruowesi-saker.

s 1814 # 63 - Förmynderskap.

s 1814 # 64 - Torp:n Krister Johansson Hapala fr. Wässari boställe i Ruowesi emot **torp:n** Jöran Thomasson **Isoniemi** fr. Kockila by och **hans h:u** Margreta Johansd:r, som är Krister Hapalas **syster**, ang. fordran.

s 1817 # 65 - Drängen Erik Jöransson fr. Hörtsänä rusthåll och pigan Sofia Matsd:r fr. Terijoki h:n i Orihwesi by hafwa förlikt om förlofning.

s 1817 # 66-67 - Drängen Erik Jöransson fr. Hörtsänä emot b:n Johan Mattila fr. Onnistaipale ang. drängelön och nytjande af åker til lin- och kornutsäde.

s 1819 # 68 - Upsk. målet. B:n Jacob Pietilä fr. Hawisto emot Henrik Nickilä ang. at Nickiläs hästar trampat och ätit up brådden på **Hoiwonhuhta utåker**.

s 1822 # 69 - B:n Jacob Pietilä fr. Hawisto emot b:n Henrik Nickiläs son Kristoffer Henriksson ang. någon öfwerenskommelse.

s 1824 # 70 - Pigan Sofia Jöransd:r fr. Heickilä h:n i Napila emot sold.enckan Sofia Andersd:r fr. Suomasema ang. fordran. Swarandens **afl. man** Johan **Knapman**.

s 1827 # 71 - Inh:n Mårten Mårtensson jemte **dess h:u** Maria Johansd:r fr. Kopsamo androgo emot **smeden** Mats Jöransson, som är boende på Magnula h:n i Pajucanda, at sedan Maria Johansd:rs **moder** Maria Jacobsd:r öfwer 20 år sedan aflidit, har hennes **fader** inh:n Johan Jacobsson äfwen par år senare dödt på Magnula h:n och ehuru swaranden då såsom måg på hemmanet tagit en del af hans egendom i förwar, nemligen en gryta af 7 kannors och en annan af 9 kannors drägt jemte en drickstunna af 3 såras drägt och en arbetsyxa samt ett utanlås, swarande likwäl ei - -.
Mats Jöransson förklarade, at sedan Johan Jacobsson blef död, så hafwa hans barn welat swälta ihjäl af fattigdom och har - -. Upsköts.

s 1829 # 72 - B:n Thomas Magnula fr. Pajukanda klagade, at inh.döttrarne Sofia och Regina Matsdöttrar, den förra fr. Pajukanda och den sednare fr. Lasola, som begge wallat Pajukanda bys boskap, en dag öpnat ledet til hans **Puirata äng** och släpt dit in hela byssens boskap, hwilken nedtrampat ängen. Swaranderne förklarade, at ledet redan förut warit öppet och at endast en del af boskapen kommit in. Sofias **fader** förra åboen å Magnula h:n Mats Henriksson lefwer, men Reginas föräldrar äro döde. Upsköts.

s 1832 # 73 - Upsk. målet ang. ersättning för kostnad uppå ett torp, som deras **afl. man** och fader Jöran Matsson uptagit, har torp.enckan Maria Johansd:r och **dess son** Mats Jöransson fr. Rajalax by klagat öfwer b:n Johan Yrjölä fr. Napila.
Syneinstrumentet af 23.5.1788 ang. **Randala torp** under Yrjölä h:n. Husbyggnaden: boningspörte, bad- och mälthus, källarpörte, redskapshus eller boda, foderlada, fähus, halmlada och stegerhus. Åkrar: **Marckina Moisio, Tienristin Moisio (Tieristin-moisio), Nurckamoisio, Takaweräjän Moisio, Sarikon Moisio. Kårkooja (Korkooja) äng, Suolahdennijttu, Pilli (Pillinnijttu) äng**.

s 1841 # 74 - **Torp:n** Jöran Eriksson **Lapujerfwi** fr. Jupa förmälte, at sedan han undan rot och stubb uptagit Lapujerfwi torp för 28 år sedan och wid pass för 7 år tilbaka updragit til **dess son** Jöran Jöransson ½ torpet, så har han, sedan han i sistl. wåhr ei mera orckat skjöta den andra hälften däraf, så har han äfwen updragit den til sin son Jöran med wilckor, at - -. Jöran förbudit honom maten endast för den orsak, at han låtit slackta åt sig 2 bockar och en gumse. Will nyttja **Ritooja och Annannijttu ängar** af et laduland hwardera jemte **Saricko måssa** af ett hässieland. Ingafs afhandlingarne af 12.4.1782 och 8.5.1788 ang. torpets besittning. Upsköts.

s 1848 # 75 - Upsk. målet ang. lägersmålssaken emot drängen Erik Eriksson, tienande på Siukola boställe i Orihwesi by; samt pigan Maria Mickelsd:r, boende på Stor Maunula h:n i Pehula. Maria hade redan i sisledne allhelgonedag et år sedan känt sig rådd, men ännu icke framfödt något foster. Twänne **jordgummekonsten kunnige qwinnor** b.h:un Sofia Johansd:r fr. Kössi h:n och klockareenckan Kaisa Jacobsd:r hafwa undersökt Marias tilstånd.
Sofia Johansd:r intygade, at hon intet widare wet, än at hon känt på magen sådane rörelser, som hade Maria ett lefwande foster, hwarutom hennes bröst äfwen liknat sådanes, som äro hafwande. Hennes mage har haft utseende, som hon ock redan skulle börjat at smalna för det, fostret sänckt sig, sägande wittnet af alt detta kunna sluta, at Maria wärckeligen är rådd. Kaisa Jacobsd:r berättade detsamma. Upsköts.

s 1849 # 76 - Upsk. målet. Sedan b:n Johan Eriksson Antila fr. Hoifwala gifwit åt en annan sin **dotter** Sofia, hwilken han förut lofwat åt b.sonen Elias Eriksson Erola fr. Pitala h:n i Längelmäki, som genom sin **broder** b:n

Johan Eriksson Erola fr. Hoifwala gifwit Antila 5 riksd:r, en silckeshalsduk och en hållandslärftshalsduk til gåfwor åt Sofia, så har Johan Erola instämt Johan Antila om återfående af desse persedlar. Upsköts.

s 1854 # 77 - B.sonen Simon Simonsson Kihlala emot b:n Gustaf Kihlala ang. inbrått uti Simons föräldrars lästa sädesbod. Upsköts.

s 1860 # 78 - Kr.befallningsm:n Abraham Henrik Ekholm har af sidtswekne octobermånads dagbok på **Erola gästgifwerie** inhämtat, det ägodelningsrätts seqreteraren och serg:n Liljefelt enligt dess annotation länge fått wänta på häst därstädes.
B:n och gästgifwaren Johan Erola sade sig då sielf warit i qwarn, men såsom hans hemma warande folck efter hans återkomst berättat, så skall serg:n ei wäntat länge. Dessutom har det warit b:n Mats Kössis börd då at skiutsa, hwilcken ei haft sin häst längre än i ängen under åkern. Saken warit den, at hästen warit oskodd, hwaröfwer serg:n knotat. Upsköts.

s 1861 # 79 - Innehafwaren af Seppälä kapellansbohl **kapell:n** och mag. Samuel **Salowius** anförde emot bönderne Henrik Siuro, Johan Pawola och Jonas Mattila fr. Orihwesi by, at då parternes bohlåkrar 1779 skiftades, har Salowius fått sine båda års skiften i ett sammanhang och Henrik Siuro sin åkerlott därinwid, hwarföre de så förents, at de til hälften skulle inrätta skiljegård deras åkrar emellan, men Siuro ei - -.

s 1866 # 80 - Kapell:n Salowius klagade, at nybyggaren Jöran Aitua sistl. sommar bärgat **Lapinsuo äng**, hwilcken kapell:n sade Suckila och Hoiwala boerne i Salokunda hafwa updragit honom så länge han är kapellan i Oriwesi. Upsköts.

s 1867 # 81 - Upsk. målet emellan **torp:n** Mårten **Lindula** och g:la b:n Erik Erickilä fr. Sahrajerwi ang. fordringar.

s 1875 # 82 - Upsk. målet emellan Johan Antila fr. Hoiwala och Mats Rotiala ang. ätioskador i kärandens **Moisionjalka utåker**.

s 1877 # 83 - Henrik Nickilä fr. Hawisto emot Jacob Pietilä ang. någon obehörig skörd. **Karjanlepo åker**. Anstånd.

s 1879 # 84 - Torp.hustrun Margareta Jöransd:r fr. Korkiakoski i Salokunda at af dess son Elias Johansson återfå **Korkiakoski torp**. Upsköts.

s 1885 # 85 - Fortsättning til 83 #. Närwarande landtmätare ämneswännen Gröndahl.

s 1891 # 86-87 - Ruowesi-saker.

s 1908 # 88 - B.sonen Johan Johansson Natucka fr. Pitkäjerwi af 18 års ålder och arfwinge til Natucka sk.h:n omtalte å egne och sin **stiuffaders** Henrik Jöranssons, som än förestår wärdskapet, wägnar, hurusom grannarne i byn, Lars Saricko undantagen, bifallit därtill, at hans stiuffader skulle få upodla roteåker för soldaten bakom och inwid Natucka h:ns bohlåker. Lars Simonssons Sarickos **systerman** Markus Pettersson.

s 1911 # 89 - G:la b:n Johan Johansson Seppälä fr. Akola (77 år g:l) emot sin **stiufson** b:n Mats Andersson Seppälä ang. nyttjande af en utåker. Matses h:u Sofia Andersd:r.

s 1915 # 90 - Af numera afsk. **sold:n** Henrik **Tiäder** fr. Orihwesi by fordrade b.sonen Anders Jöransson Uotila 3 riksd:r.

s 1917 # 91 - Unga b:n Simon Pohiala fr. Säynäjoki uptedde en af förra nybyggaren Jöran Aitua 1785 uthändigade förskrifning: För dett lån - -, som underskrefwen Jöran Jöransson erhållit af afl. rusth:n Mats Jarla, hwilcka pengar i arf wid **arfskifte** på Jarla tillfallit unga wärden Simon Simonsson Pohiala, lämnar jag besittningsrättigheten uti min ½ i Callenautio nybygge til Simon Pohjala efter min död såsom i afbetalning - -.
Nu har Jöran Jöransson afstått Aitua nybygge til en Mickel fr. Luihkala by i Pälkäne, som innehar det redan med inrymningsbref.

s 1920 # 92 - För det b:n Simon Eriksson Pohjala fr. Säynäjoki sistl. sommar bärgat en del af **Randanijtun Saren Salmi äng Saren wähäkainalo** kallat, som des **broder torp:n** Johan Eriksson **Kowasinmäki** påstod sig sielf hafwa rödiat, tiltalte Johan honom. **Sysilahden Moisio**.

s 1925 # 93 - Ruowesi-sak.

s 1926 # 94 - Upsk. målet emellan Johan Ylinen fr. Borgerla samt torparne Lepola, Lapuajerfwi, Myllymäki, Rauhia och Pilo ang. olofligt betande på **Koskenalusta äng** i Salokunda. Upsköts.

s 1933 # 95 - Sold.enckan Anna Johansd:r fr. Salokunda klagade, at swinen giordt henne skada i sin nyligen afl. mans roteåker.

s 1934 # 96 - Johan Antila fr. Hoiwala emot Simon och Gustaf Kihlala för det de icke haft deras andel i skiljegård i bättre stånd hållit.

s 1936 # 97 - Ruowesi-sak.

s 1937 # 98 - Afsk. **sold:n** Jöran **Kockberg** jemte **dess h:u** Anna Mårtensd:r fr. Kockila emot Jöran Jöransson Martila, at hennes med **dess förra man** Mats **Sahlstedt** sammanaflade **son** Johan wid 19 års ålder, för 9 år sedan antagit drängetienst hos Martila. Angår lön.

s 1939 # 99 - Upteddes serg:n Karl Fredrik Linds förskrifning ang. lån.

s 1941 # 100 - B:n Mats Parpola fr. Orihwesi by emot bönderne Thomas Mickola, Anders Brusila och Mickel Heickilä fr. Pitkäjerfwi ang. ett nät. Parpola androg, at han midsommarstiden haft ett **braxennät utkastadt i Tehtinieme sund**. Då swaranderne om en söndag rott hem ifrån kyrckan med sin båt, har nätet fastnat i båten och följt med, utan at swaranderne giordt sig mödan at lossa det ifrån båten, utan låtit det följa med, tils ett diup i siön mött dem, där det sunckit, utan at han det mera kunnat återfå. Förliktes.

s 1942 # 101 - Höglofl. Kongl. Hofrätt hemställdt.

Pä häradsrättens wägnar: And. Aeimelaeus.

Huom. Ilmoitusasioita vuoden 1787 syyskäräjiltä ja vuoden 1788 talvi- ja syyskäräjiltä ei löydy VA:n renovaatioista. Ei myöskään HMA:sta.

Oriveden ja osan Ruovettä talvikäräjät 27.1.- 1789
VA Ylä-Satak. ylinen KOa5 s. 1-, mf JK 1755

s 1v # 1 - Landtm:n Nathanael Lilius uptedde storskiftsförrättningen öfwer Onnistaipale bys ut- och inägor. Intet missnöje anmälts. Storskiftesförrättningen blef fastställd.

s 2v # 2 - Ruowesi-sak.

s 3v # 3-5 - Upbud.

s 3v # 6 - **Garfwarelärlingen** Mickel Matsson fr. Pitkäjerwi uptedde kyrckoherden i Kangasala Johan Tennbergs bewis, at Mickel Matsson, född 16.8.1764, - - samt garfwarens Fredrik Frestadius i Kangasala intyg. Mickel will blifwa til soknegarfware antagen.

s 4 # 7 - B:n Lars Josefsson Äijäinen omtalte, hurusom han genom **wådeld** å dess h:n 13.10.1788 wid dagsgryningen gådt i minskning af flere hus jemte lösegendom. Mälthus, stegerhus, redskapshus, foderlada och fårhus. Äijäinen berättade, at dess mälthus om lördagen blifwit eldadt.

s 6 # 8 - Ruowesi-sak.

s 6v # 9 - G:la b:n Axel Salo fr. Salokunda emot torp:n Erik Johansson **Hellberg** ang. fordring. Kärandens **afl. h:u** Anna Johansd:r warit förut **gift med** swarandens **afl. halfbroder** Jöran Johansson Salo.

s 7 # 10 - Johan Jöransson Kölli fr. Kopsamo emot Simon Andersson Kölli ang. fordring.

s 8 # 11 - Förmynderskap.

s 8 # 12 - Upbud.

s 8 # 13 - Sold.enckan Anna Henriksd:r fr. Orihwesi by föredrog, at ehuru nämndeman Thomas Kontis son Anders tilsagt henne ägtenskap och gifwit henne fästningagåfwor, skall han nu wela undandraga sig wigsell med henne.
Sold.hustrun Maria Matsd:r fr. Orihwesi by intygade, at Anders och Anna hela sommaren 1787 legat öfwer nätterne i en lada på ett soldatetorp, där wittnet bor.

s 9 # 14 - Hofrätten hemställdt.

s 9v # 15 - Ruowesi-sak.

s 11 # 16 - B:n Henrik Jöransson Uotila fr. Rajalax emot **torp:n** Henrik Henriksson **Sawiniemi** ang. dagswerck. Synen 22.5.1788 å Uotila h:n til at syna de lägenheter, hwarå Uotilas åboe för 24 år sedan anlagt ett torp å byssens samfälta **Sawiniemi skogstract. Wuorentausta skogstract. Ängarne å Wuorentausta, Randaladonperko, Jämpsännårå, Huhdanojannårå**. Bohlstadens gamla ängar under torpet lagde äro **Aholato** och innom åkerhägnaden. En ny **ängsrödning Håhkakorpi**.

s 14 # 17 - Ruth:n Henrik Hörtzänä emot **torp:n** Henrik Jöransson **Pitkälä** fr. Teisko, at Pitkälä stämt honom till wittne uti ett brotsmål. Angår arfwode.

s 14v # 18-19 - Ruowesi-saker.

s 16 # 20 - B:n Anders Bertula fr. Kopsamo 26.11.1788, ehuru upbodad at då inställa sig i Ilmola by och Hauho s:n för **at skjutsa en från Sveaborg tågande commendering** af. Kongl. Österbottens regemente, försummat skjutsen,. Bertula hade sändt sin dreng Johan Matsson, som sade, at han warit på Ilmola bys åker, då skjutsen blifwit utdelt, men han har icke träffat wara när til sin häst och utdelningen.

s 16v # 21 - Fortsättn. till höstetingets 27 och 37 # ang. brännewins tilwerckning. Upsköts.

s 18v # 22 - Ruowesi-sak.

s 19 # 23 - B.sonen Mats Pettersson Jussila fr. Kockola och pigan Anna Eriksd:r blefwo pliktade för lönskaläge.

s 19v # 24 - Fortsättning til 9 #. Upsköts.

s 20 # 25 - Torp:n Henrik Jacobsson fr. Woitila emot b:n Erik Anderson Ärrälä, som til Henrik 1784 updragit **Eskola torp**.

s 21v # 26 - Förre torp:n Henrik Jacobsson och hans h:u Maria Jacobsd:r fr. Woitila emot b:n Erik Ärrälä ang. wälde och slagsmål. Upsköts.

s 22 # 27 - B:n Erik Ärrälä fr. Woitila emot förre torp:n Henrik Jacobsson derföre, at enär Erik dragit gödning ifrån fähuset på Eskola torp, har Henrik kommit dit och i lidret för fähuset fattat honom om strupen och med naglarne tilfogat honom 8 blodwiten. Upsköts.

s 22v # 28 - Erik Ärrälä fr. Woitila emot förre torp:n Henrik Jacobsson för det Henrik under dess besittningstid på **Sillanpä** under Ärrälä lydande **torp** wanhäfdat ägorne därstädes.

s 23 # 29-30 - Ruowesi-saker.

s 24v # 31 - För en commendering af Kongl. **Österbottens regemente, som i dessa dagar tågar åt Österbotten**, nödgades fältwäbelen och kr.länsman Roth tillika med nemndeman Fabrilius i anseende til den ifrån denne sokn upbådade skjutsen nu begifwa sig till Onkala by i Pelkäne.

s 25 # 32-33 - B:n Johan Eriksson Kampari fr. Rajalax emot dess broder b:n Henrik Kampari ang. arfskifte efter deras **afl. fader** Erik Simonsson.

s 26v # 34 - Upsk. målet. B:n Johan Jöransson Kölli fr. Kopsamo emot **dess swåger** Simon Andersson Kölli och **syster** Maria Jöransd:r ang. tjufnad.

s 27v # 35 - B:n Johan Kölli fr. Kopsamo androg, at b:n Simon Kölli och **dennes h:u** Maria Jöransd:r beskylt honom at hafwa med åderjärn skadt en deras koo på ryggen.

s 28v # 36 - Upsk. målet. Torp.enckan Maria Johansd:r fr. Rajalax och hennes son drengen Mats Jöransson fr. Erola h:n i Orihwesi by emot b:n Johan Yrjölä fr. Napila ang. ersättning. **Suolato och Korckoja g:la ängar** jemte en ringa del af **Pilli äng**. Renarne i **Tienristi utåker**.

s 30v # 37 - Upsk. målet. Redan 1787 bewiste b:n Simon Andersson Ärrälä sig medelst immission wara innehafware af **Simola h:n, som är 1/8 af öfwerlopsjorden** i Woitila och som **torparne** Krister **Yröhjokis** och Johan **Haukiojas** åboende torp äro belägne å samma marck, - -. Upsköts.

s 32 # 38 - Upsk. målet. Rätten ålagt förra åboen å Aitua kr. nybygge Jöran Jöransson, nu wistande såsom inhysinge i Woitila, at betala unga b:n Simon Pohjala fr. Säynäjoki 6 riksd:r.

s 33 # 39 - B:n Thomas Stor Magnu fr. Pehula klagade, at dess grannar icke bättre wårdat sine getter än at de sluppit i en kärandens utåker.

s 34 # 40 - Johan Mattila fr. Onnistaipale androg, at enckan Maria Mickelsd:rs **afl. man sold:n** Johan **Laurbeck** för 10 år sedan lånt af Johans afl. **fader** Thomas Matsson 27 d:r.

s 34v # 41 - Upsk. målet. Kapell:n Samuel Salowius emot förre nybyggaren Jöran Aitua ang. bärgande af **Lapinsuo äng**.

s 37 # 42 - Pigan Beata Thomasd:r emot serg:n Anders von Becker, boende i Kangasniemi s:n, och capell:n Henrik Sundströms oförsörgda dotter Margareta Kristina ang. pigelön. Anstånd.

s 38 # 43 - Fortsättning till höstetingets 77 # ang. inbrottsstöld. Hördes wittnen. Upsköts.

s 41 # 44 - **Torp:n** Thomas Larsson **Nujaniemi** fr. Pitkäjärwi emot **torp:n** Anders **Tallbom fr. Myllymäki torp** i Säynäjoki ang. fordran.

s 41v # 45 - Rusthållarne Sigfrid och Johan Hörtsänä androgo, at nybyggaren Johan Matsson utan tilstånd anlagt et torp med en pörtbygnad å deras **Majaniemi marck**. Johan Matsson sade, at b:n Mats Josefson Hyrylä fr. Wärinmaja antagit honom til torpare och utwist honom stället. Upsköts.

s 42 # 46 - Ruowesi-sak.

s 45v # 47 - Upsk. målet ang. pigan Maria Mickelsd:r fr. Stor Magnu i Pehula, som föregifwit sig redan allhelgonetiden 1787 hafwa warit rådd och känt hwarjehanda rörelser i underlifwet, utan at hon framfödt något foster. Maria Mickelsd:r gaf tilkänna, at hennes tilstånd wore dylikt som förr. Upsköts.

s 46v # 48 - Ruowesi-sak.

s 47v # 49 - Fortsättning till 39 # ang. at getterna betat Stor Magnulas utåker i Pehula.

s 48 # 50 - Instämts Mats Rottiala fr. Salocunda m. fl. ang. borgen.

s 48v # 51 - Afsk. **dragon** Anders **Idström** fr. Orihwesi by anförde emot **torp:n** Petter Johansson **Kärjäniemi** fr. Wärinmaja ang. lön.

s 49 # 52 - B.sonen Gustaf Larsson fr. Orihwesi by berättade, at han för 7 år sedan försträkt **torp:n** Johan Larsson **Jussila** fr. Holma gård 20 cappar korn.

s 50 # 53 - Derföre har **torp:n** Jöran Eriksson **Lapujerwi fr. Jupa** updragit sit under rot och stubb uptagne Lapujerwi torp åt dess **son** Jöran Jöransson, at denne skulle föda honom. Swaranden låfwat **Ritoja äng** åt sin **stjufmoder** Maria Johansd:r.

s 52 # 54 - B.sonen Johan Simonsson Kihlala fr. Salokunda emot torp:n Erik Hellberg ang. fordran.

s 53 # 55 - **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by klagade, at dess **swåger** gästgifwaren Johan Johansson Erola icke lemnat honom några förmåner. Kärandens **h:u** Sofia Samuelsd:r. **Lehtenwainoma åkertäppa. Lähdenvainomas upodling**.

s 54v # 56 - B:n Johan Antila fr. Hoivala emot b:n Mickel Matsson **Keckonen** fr. Kockila ang. fordran.

s 55v # 57 - Johan Antila fr. Hoivola emot skreddareenckan Kirstin Johansd:r fr. Kockila ang. fordran.

s 56 # 58 - **Torp:n** Thomas Jöransson **Lehdet fr. Prestegård** berättade, at tjufwar i october brutit sig genom taket in i hans lästa bod (i **Lähtes torp**) och därifrån borttagit: 1 blå sarsråck, 1 blå klädeswäst, 1 par brå parquumsbyxor, 3 par hwita ullstrumpor, 1 par grå ullstrumpor, 5 lärftsskjortor, 1/4 hud barkat fålläder, 1 swart silckeshalsduk, 1 rödbrun silckeshalsduk, , 1 sax, 1 mindre sax, 1 halfstops bouteille med camphers brännewin, 1 flaska luktwatten, 5 fina lärftslakan, 2 dyewahr, 1 fint lärftsförkläde, 1 tunneskruf, 1 gaffel, 1 snusdosa, 1 liten ask med ingefära, 2 hwita servetter, 1 rödrosig servett, 2 fina lärftsnäsdukar, 2 randiga näsdukar, 1 nätteduks halsduk, 3 1/4 alnar randigt sars, 1 bredt sidenband och 1 tenn liusstaka.
Torparen Lehdet misstäcker res.sold:n Johan Kula och dess broder torparesonen Jacob Eriksson fr. Rautaharko under Hatanpä gård i Messuby lydande torp för tjufnad. - Upsköts til urtima ting.

s 57v # 59 - Inh:n Erik Jacobsson fr. Orihwesi by klagade, at **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemis** fr. Teisko **son** Mats Matsson 1787 på denne sokns kyrckowall kört honom ikull. Lämnade sitt talan.

s 57v # 60 - Rusthåll:n Johan Jarla emot b:n Mats Matsson Ala Råttiala fr. Salokunda ang. någon qwarntour. Jarlas tour at mala å en **samfäldt qwarn Korkiakoski** sist ons- och thorsdag en wecka sedan infallit, men swaranden har om thorsdagen kommit til qwarnen och drifwit bort Jarlas dreng Isak Matsson samt därefter förrättats sin egen mäld. Upsköts.

s 59 # 61 - Upsk. målet. Res. **sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salokunda emot b:n Johan Antila fr. Hoivala ang. skördande af 6 kappeland af Wiggs andel uti **Luttunpohja utåker**. Upsköts tills en landtmätare utbryter hwardera partens andel i Luttunpohja utåker.

s 61 # 62 - Upsk. målet.. Johan Antila fr. Hoivala emot Simon och Gustaf Kihlala ang. andelar i skiljegården. Upsköts.

s 62 # 63 - B.enckan Regina Johansd:r fr. Laurila h:n i Onnistaipale emot dess **afl. mans** Mats Henrikssons **broder** b:n Simon Henriksson Laurila och hennes barns förmyndare Johan Pavola fr. Orihwesi by om arf efter dess **afl. swärfader** b:n Henrik Mickelsson Laurila. Upteddes upteckningsinstrument af 10.2.1777 efter Reginas **afl. swärfaders** Henrik Mickelsson Laurilas **broder** b:n Mats Mickelsson Laurila, som testamenterat sin qwarlåtenskap til Henrik Mickelsson. Upsköts.

s 63v # 64 - Upteddes bewis, hwarenligt numera afl. g:la h:un Margareta Jöransd:r fr. **Korkiakoski nybygge uti Jupakunda** lofwat en nöt såsom en skänck til sin **dotter** Margareta Johansd:r.

s 63v # 65 - Upteddes förtekning öfwer fångaskjuts.

s 64 # 66 - Ruowesi-sak.

s 66v # 67 - Slut på tinget.

Oriveden syyskäräjät 9-.9.1789
VA Ylä-Satakunnan ylinen KOa5, mf JK 1756

s 659v # 1 (Ylä-Satak. yl. KOb1:35) - 3:die **upbudet å ½ Heikilä** h:n i Napila för Carl Hertman. Medelst numera afl. b:n Jöran Thomasson Heikiläs fr. Napila författning af 5.7.1774 har **brofogden** Carl **Hertman** såsom Jöran Heikiläs **yngre son** blifwit ägare af ½ Heikilä med förbehåll, at han utlöser sina samarfwa och med sin **broder** Johan uppehåller deras **äldsta broder** Anders Jöransson.

s 659v # 2 (Ylä-Satak yl. KOb1:36) - 1:sta **upbudet å Tianen** h:n i Onnistaipale för b:n Simon Jöransson. Ingafs upteknings- och skiftesinstrument efter dess 23.5.1789 afgångne **fader** Jöran Matsson. Den sistnämndas **enka** Marias Simonsd:r.

s 659v # 3 (Ylä-Satak. yl. KOb1:37) 3:die **upbudet på Sackola** h:n i Pajukanda b:n Erik Henriksson Sackola til handa. Blifwit ägare wid uptekningen 22.1. förledit år. Dess afl. **fader** Henrik Andersson, **systrar** bl.a. Hedvig.

s 659v # 4 (Ylä-Sat. yl. KOb1:37) - 3:die **upbudet uppå 1/8 af Ärrälä** h:n **snickaren** för Mats **Lymberg**. Köpebref 1.12.1788.

s 659v # 5 - Storskiftet i Wehkalax by blef fastställdt.

s 660 # 6 - **Sokneskrädd:n** fr. Orihwesi by Isak **Coveen** gaf wid hand, at i soknen eij finnes utom honom flere än twå skräddare försedde med befallningshafwandens fullmagt och at de öfrige, som kunnat idka detta handtwerk, blifwit nödsakade at efter skedd utskrifning begifwa sig i kronans tjenst. Så anhöll han at få hålla en lärodreng.

s 660 # 7 - **Skomakarelärlingen** fr. Prestegård Jacob **Stenberg** anmälte sig til sockneskomakare härstädes. I socknen finnes endast en dylik förr antagen wid namn Anders **Hegglin**, i hwars lära Stenberg warit.

s 660v # 8 - **Sokneskomakaren** Anders **Hägglin** anhöll tillstånd at få antaga en lärodräng.

s 660v # 9 - **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by anförde, at här sammanstöta tre särskilta wägar, hwarigenom arbetet under de ständige nu påstående kronoskiutser ansenligt tiltagit, och han såsom dessutom i wästra hand felachtig måste sko de resandes hästar och laga om deras kärror. Han önskade at få **dess son** Anders Henriksson til lärodreng antagen.

s 661 # 10 - Hemmansåboerne fr. Jupakanten anmälte, at deras **skräddare** Emanuel **Carström** antagit krigstjenst och at de nu äro utan en slik handtwerckare. De begärade, at **sokneskräddaren** fr. Loimjoki s:n Johan Eriksson, född 8.5.1756, **gift med** Valborg Jacobsd:r, flyttadt sig 1789 fr. Loimjoki til Jämsä, måtte därtil warda antagen.
Skräddarelärlingen Mats Johansson **Stenros** fr. Hirwijerwi by anmälte äfwen til sokneskräddare i Carströms ställe. Warit i läran hos sockneskräddaren Eljas Matsson i Lengelmäki.
Jupaborne wille hafwa Johan Eriksson, som utlärdt i Åbo stad och är mycket erfaren.

s 662 # 11 - **Trumslagaren** Abraham **Dahl** och **dess syster** Anna Maria ingaf ett af deras **moder trumslagareenckan** Valborg Johansd:r uprättat testamente af 13.6.1789. Valborg testamenterat sin egendom till sin **yngsta son** Abraham och sin **yngsta dotter** Anna Maria.

s 662v # 12 - Ruowesi-upbud.

s 664v # 13 - **Linwäfwaren** Johan **Ahlman** fr. Prästegård förmälte, at **hans dotter** Anna Sofia Ahlman blifwit förlofwad med en okänd mansperson, som låtit skrifwa sig falska prästebewis fr. Tammela s:n och kallat sig Simon Hammar och rest ifrån orten bort. Ahlman och hans dotter önskade, at hon kunde blifwa ifrån fästningen fri förklarad. Beslöts at om fästmannen icke inställer sig hos henne innan åhr och dag, så är fästningen uphäfwen.

s 664v # 14 - B:n Thomas Andersson Tarckala fr. Kockila hade hört, at afsk. **sold:n** Jacob **Kockström önskat, at eld och brand skulle öfwergå Tarckalas hemman**.

s 664v # 15 - B:n Johan Heickilä fr. Akola emot sin granne Mats Seppälä ang. fordran.

s 665 # 16 - Förwaltaren af 1/3 i Jarila rusthåll Johan Matsson förmälte, at **torparen** under samma 1/3 Erik Henriksson **Niemi** bor på en udde innom åkren. Johan har olägenhet deraf, at torpet är beläget på samma udd och har redan 1784 synt för torpet ett annat ställe, med hwilcket Erik icke warit nögd. Johan Matsson är **gift med** Johan Henrikssons **afledne broders** Henrik Henrikssons **encka** Helena Johansd:r. Upsköts.

s 666 # 17 - Johan Matsson Pohja fr. 1/3 Jarla emot torp:n Erik Niemi ang. dagswercken.

s 666v # 18 - Gustaf Kihlalas swinen giordt skada på Simon Kihlalas ärtåker.

s 667 # 19 - Ruowesi-sak.

s 668v # 20 - B:n Johan Andersson Ärrälä bewiljades **fastebref på 1/8 i Ärrälä** sk.h:n. Johan Andersson har med afhandling af 15.6.1786 af b:n Erik Andersson Ärrälä tillhandlat sig ½ af dess ägande Ärrälä h:n i Voitila samt dessutom **Juottinen** (HMA: **Juottimen), Saari** och **Penduran nijtut**, men som Erik Andersson och dess broder Eljas Andersson welat 1786 uphäfwa köpet, har Erik Andersson och Johan Andersson uprättadt en ny afhandling af 12.2.1787 om ena hälften af Erik Anderssons innehafwande 1/4 i Ärrälä, såwida den andra ½ blifwit updragen til landboen Erik Eriksson fr. Kuljala by i Pälkäne. Första upbud wid wintertinget 1787, andra wid höstetinget 1787 och den tredje wid 1788 års winterting.

s 670 # 21 - Restransakning.

s 670 # 22 - B:n Abraham Mickola fr. Kockila wil upodla åker på **Kuckosalmi marck**. Förrättas syn.

s 670 # 23 - **Torp:n** Gustaf Johansson **Lendola** fr. Salokunda warit på Rekola h:n i Pispala by och Kangasala af drycker öfwerlastad och haft oljud samt i swordom utbrustit.

s 670v # 24-26 - Ruowesi-saker.

s 672v # 27 - Såsom handlingarne i målet emellan b:n Simon Andersson Ärrälä kärande och torp:n Krister Yröjoki samt Johan Haukioja swarande utreda, har Simon Ärrälä efter honom meddelte immission bewist sig wara innehafware af Simola h:n, som är 1/8 af hela öfwerlopsjorden i Woitila by, welat förplikta Yröjoki och Haukioja at til honom betala ränta eller afträda de af dem innehafwande torp.

s 674 # 28 - Ehuruwäl förra hemmansåboen Erik Andersson fr. Woitila wid wintertinget anmält sig at för 100 plåtar få inlösa den 1/8 af Ärrälä h:n med den derunder lydande öfwerlopsjord, bestående af 3/8 mantal, som **snickaren** Mats **Lymberg** enligt köpebref af 1.12.1788 af Erik Anderssons broder Elias Andersson, hwilcken densamma af landboen Erik Eriksson fr. Pelkänä s:n, som köpt ber. hemmansdel af Erik Andersson, utlöst, sig tillhandlat och hwarå Lymberg å sagde ting erhållit det andra upbudet, så har - -.
Utslag: Om ock käranden Erik Andersson hade nedsatt bördeskillingen för den 1/8 i Ärrälä h:n och därtill hörande **öfwerlopsjord eller Härckä nybygge**, så skulle det likwäl intet wärcka i hufwudsaken, sedan Erik Andersson, ehuru han uphäfwit afhandlingen af 14.2.1786 med landboen Erik Eriksson, skrifteligen 17.11.1787 samtyckt därtil, at hans broder Elias Andersson finge twista med Erik Eriksson om sagde hemmansdel - -.

s 676 # 29-30 - Ruowesi-saker.

s 677v # 31 - Qwinspersonen Anna Thomasd:r fr. Pentilä h:n i Rajalax skal blifwit lägrad af drengen Mats Jöransson fr. Erola h:n i Orihwesi by. Mats bestred.
Res.dragonenckan Kaisa Bertilsd:r fr. Orihwesi by berättade, at då hon under dess tjenstetid på Heikilä h:n i Koiwuniemi med Anna Thomasd:r en söndagsqwäl woro i en bod, dit Mats Jöransson och **witnets då wordne fästman numera afledne res.dragon** Gustaf Henriksson samt sonen på Heikilä h:n Henrik Jöransson äfwen kommit, har Gustaf åtfölgd af wittnet gått derifrån. Då wittnet kommit tilbaka för at hwila sig på dess särskilta sängställe, har han sedt Mats liggande med Anna i Annas säng, utan at det förmärkts at de warit afklädde. När Mats gådt bort, har wittnet icke hört. Upsköts.

s 679v # 32 - B:n Henrik Pylkinautio emot torp:n Jöran Joensu ang. torpsränta.

s 680v # 33 - **Torp:n** Jöran Jöransson **Joensu** fr. Pylkinautio berättade, at han, alt sedan hans **brorsson** b:n Henrik Johansson kommit til besittningen af Pylkinautio h:n efter kärandens **broder** Mats Jöransson, underhållit sin **stiuf- och swärmoder** Maria Israelsd:r, den Mats Jöransson wid upteckningen efter hans och kärandens **afl. fader** Jöran Henriksson åtagit sig at syta - -.

s 681 # 34 - **Torparesonen** Anders Eriksson **Sitti** fr. Teisko emot **torp:n** Henrik Johansson **Kärjenniemi** fr. Wärinmaja i Ruowesi ang. lånte half tunna salt. Upsköts.

s 682 # 35 - Inh:n Johan Eriksson fr. Kockila emot **torp:n** Johan Fredriksson **Majaniemi** i Kockila ang. fordran.

s 682v # 36 - Gustaf Kihlala anförde, at Simon Kihlala låtit sine getter beta och trampa hans sådde rågåker.

s 683v # 37 - Fortsättning til twisten emellan kapell:n Samuel Salowius och förra nybyggaren Jöran Aitua ang. bärgning af **Lapinsuo äng**. Upsköts.

s 686 # 38 - Hofrätten hemställdt.

s 686 # 39 - Ruowesi-sak.

s 686 # 40 - B:n Thomas Tarckala fr. Kockila anförde, at hans företrädare på Tarckala kr.h:n wid pass 60 år sedan gifwit en täppa till soldateåker, hwaraf 1/3 skulle swara för Tarckalas och de öfrige 2/3 för Kihlalas andel emot en årlig afgift.

s 686v # 41 - Fortsättning til wintertingets 43 # ang. inbrottsstöld. Hördes wittnen.

s 688 # 42 - Upsk. målet ang. wallande af boskapen och getter i Pehula. Upsköts.

s 689 # 43 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale berättade, at då Laurila h:n emellan honom och b:n Henrik Laurila et år sedan blifwit delt, har hwardera bekommit lika stor del af granrisspillningen, men - -.

s 690 # 44 - Ingafs ett contract af 16.9.1784: Angående besittningen å det af torp:n Mats Matsson, som på wåre ägor uptagne **Wainionpä torp** - -.
Jöran Johansson Lylyjerfwi. Johan Johansson Lylyjerfwi. Mats Matsson Wainionpä.

s 690v # 45 - Ruowesi-sak.

s 691v # 46 - **Torp:n** Mårten Mårtensson **Lindula** fr. Borgerla androg, at han wid lag 15 år sedan uppå förafsk. **dragon** Johan **Frihjeltes** fr. Kockola trägna begiäran gifwit honom 5 bördor näfwer.

s 693 # 47 - Upsk. målet. Torp.enckan Maria Johansd:r fr. Rajalax och hennes son drängen Mats Jöransson fr. Erola h:n i Orihwesiby emot Johan Yrjölä fr. Rajalax ang kostnadsersättning för torp. Hördes witnen. Swaranden befrijades.

s 697 # 48 - Torparesonen Johan Andersson fr. Wärinmaja ingaf ett contract: Emedan wår tilförene antagne torpare til **Ukonma skogsmarck** Petter Johansson öfwergifwit den af oss utsynte **Salmijerwi torp**, så antager wi undertecknade torparesonen Johan Andersson till torpare på samma ställe - -. Hyrylä 15.7.1789.
Abraham Henriksson Hyrylä. Mats Josefsson Hyrylä.

s 697v # 49 - Lantmäteriauscultanten Mickel Gröndahl skal dela gärdesgårdarne omkring Pehula byamålets bohlåker byamännerne emellan.

s 698 # 50 - Hofrätten hemställdt.

s 698 # 51 - Upsk. målet ang. brännewinstillwerckning i Päilax. Upsköts.

s 698v # 52 - Ingafs utdrag af rättens protokoll af 5.11.1787 ang. 2 testamente i Päilax.

s 699 # 53 - Nämndem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by androg, huruledes han uppå förra hemmans åboens, numera torp:n Erik Andersson fr. **Sillanpä torp** i Woitila, anmodan wid auction öfwer Erik Anderssons lösa egendom inropat 2 kor - -. Upsköts.

s 700v # 54 - Tingsförrättningen slöts.

Kangasalan syyskäräjät 18-.9.1789
mf JK 1756

s 799 # 88 - Sedan b.sonen Johan Johansson, ehuru minderårig, wid upteckningen och skiftet af 26-.7.1789 efter dess numera **afl. fader** b:n Johan Andersson Bertula giordt påstående därom. at Bertula sk.h:n, hwilcket Johan Andersson i lifstiden såsom dess arfwejord innehaft, skulle klyfwas emellan honom och dess **äldre**

broder Anders Johansson, hwari ei mindre **modren** Anna Johansd:r än rusth:n Thomas Axelsson Palo, hwilken b:n Anders Henriksson Heikilä fr. Lihasula by, som warit wid förrättningens början tilstädes men därunder afrest, i sitt ställe befullmägtigat och hwilken äfwen som curator för Johan Johansson och des oförsörgde **syster** Maria instrumentet underteknat, sig förenat med påstående at Anders och Johan Johanssöner genast borde träda till hwar sin hälfts förwaltning - -. Johans samarfwa omyndige **broder** Erik Johansson samt **systrarnes** Kaisas **man** b:n Mats Jöransson Yrjölä fr. Napila by, Valborgs **man** b:n Sigfrid Jöransson Laurila fr. Sitama och omyndige **dottren** Maria. Upsköts.

s 802 # 89 - Rörer förmyndares förordnande.

s 802 # 90 - B.sonen Johan Johansson Bertula fr. Sitama emot rusth:n Johan Rekola fr. Heponiemi ang. fordran.

s 838 # 118 - B.sonen Thomas Eriksson fr. Ruokois h:n uptedde hofrättens utslag af 2.4.1789, hawaraf erfors, at sedan b:n Erik Eriksson wädjat emot lagmansrättens dom i målet emellan honom och hans **moder** Lisa Johansd:r samt hennes **söner** Johan, Henrik, Lars och Anders Erikssöner jemte **dottren** Marias **man** b:n Mats Pafwola, ang. utbrytning af Lisa Johansd:rs 1/3 i Ruokois h:n, hwarom parterne träffat förening, hwilken lagmansrätten fastställt, hwilket wad Erik Eriksson i hofrätten fullfölgt, så har Thomas Eriksson, som genom gåfwobref blifwit innehafware af dess moders Lisa Johansd:rs 1/3, anmält sig - -. Johan och Lars äro numera afledne samt Anders i kronans tjenst uttagen. Thomas Erikssons **broder** Henrik Eriksson fr. Kurimäki Loisko i Karku s:n. Thomas Erikssons **swåger** Mats Bertelsson Pafwola fr. Hafwisewa, dess **hustru** Maria Eriksd:r. Landboen Mats Henriksson fr. Sarckila köpt 2/3 i Ruokois 1786.

Pirkkalan ym. syyskäräjät 1789
mf JK 1756

s 1160 # 116 - Försedd med sin **swärmoders** b.enckan Maria Johansd:rs fr. Terijoki h:n i Orihwesi fullmakt uptedde **snickaren** i Tammerfors stad mästar Johan **Grönsten** boupteckningsinstrumentet efter dess 12.4.1789 afl. **swåger** eller käranden Maria Johansd:rs **son borgaren** i Tammerfors Johan Johansson **Grönsten**, som warit **trolåfwad med borgaren** i staden Anders **Forströms syster** Lisa Jacobsd:r. De hafwa warit lysta tre gångar til wigsel. Instrumentet utreder, at afl. Johan Grönstens lösa egendom, wärdet för dess ägande 2 stadsgårdar - -. Den **aflednas broder** Erik Johansson, försedd med med sin då än lefwande **faders** b:n Johan Terijokis fullmakt, ingått med Lisa Jacobsd:r en sådan förening, at emedan Lisa Jacobsd:r föregifwit, at hennes fästman Johan Grönsten för sin död i witnens närwaro försäkradt henne om sin qwarlåtenskap til belöning, ty har Erik Johansson uppå dess faders wägnar afstådt til Lisa Jacobsd:rs ägo Johan Grönstens här i staden för wärfwade twänne tomter eller gårdar och all spannemål emot det - -. Upsköts.

Oriveden talvikäräjät 26-.1.1790
VA Yläsatak. yl. KOa7 s 1-, mf JK 1757

Nämndemän: Johan Tilsa fr. Savo, Esaias Antila fr. Pitkäjärvi, Johan Mattila fr. Orihvesiby, Gustaf Fabrilius fr. Rajalax, Thomas Lill Magnula fr. Pehula, Jacob Ylinen fr. Borgerla, Gustaf Philpula, men Karl Ritolax och Jöran Pohja icke tilstädes.

s 1v # 1 - Ingafs uptecknings- och skiftesinstrument efter afledne b:n Henrik Simonsson fr. Heickilä h:n i Koiwuniemi, som efterlefwer **sonen** b:n Jöran Henriksson Heickilä och **dottren** Maria, **gift med** b:n Erik Matsson Sipilä fr. Lydickälä.

s 2 # 2 (Ylä-Satak. yl. KOb1:67) - Andra upbudet på Tianen h:n i Onnistaipale för b:n Simon Jöransson.

s 2 # 3 - Ingafs upteknings- och skiftesinstrument efter afl. b:n Anders Andersson Padus-taipale, som efterlemnat **änckan** Sofia Bengtsd:r, **sönerne** Johan och Anders samt **döttrarne** Sofia, **gift med** rusth:n Karl Leander fr. Kuhmalax kapell, Anna, **gift med** drengen å Padustaipale Jöran Jöransson, Brita, **gift med** b:n Anders Bertula fr. Sitama, och Regina, **gift med sergeanten och skallfogden** Henrik **Carp**. Yngre sonen Anders erhållit **Sulkula torp**.

s 3 # 4 - Storskiftet i Suomasema by blef fastställdt.

s 3v # 5 - Brandskadan hos kyrckoherden Johan **Utter** å Sarvela h:n i Woitila ang. en rija.

s 5 # 6 - Slut på första tingsdagen

s 5v # 7 - Nämndemannen Ritolax inställte sig.

s 5v # 8 - **Skomakaresonen** Karl Jöransson fr. Orihvesi by anhöll at blifwa antegen til sokneskomakare. Förut twå slike.

s 5v # 9-12 - Ruowesi-saker.

s 9 # 13 - B:n Jacob Pietilä fr. Havisto ingaf et bewis ang. unga mannen Emanuel Matssons fr. Havisto Pietilä yttersta wilja. **Brodren** Jacob Matsson. Hans **mor** Maria Johansd:r lefwer.

s 10 # 14-15 - Länsmannen Roth emot flere, som försummat skiutsa **kronans proviant ifrån Tavastehus til Anianpeldo**. Mats Jacolas och Johan Yrjöläs sons Matses fr. Napila berättade, at när de **kommit til i Mierola bys åker i Hattula s:n, hwarest warit idel sand, hafwa deras hästar tröttnat**, så at de nödgats wända om hem. Flere slags förklaringar.

s 16 # 16 - B:n Johan Henriksson Akola, **torp:n** Johan Henriksson **Miekaniemi** fr. Pitkäjervi samt Henrik Matsson Hirvenpä fr. Uhiniemi jemte deras **swärmoder** och **afl**. b.sonen Emanuel Matssons **moder** b.enckan Maria Johansd:r fr. Pietilä h:n i Havisto emot den **aflednes broder** b:n Jacob Matsson Pietilä ang. testamente. (Jämför 13 #) Maria Johansd:r har äfwen **3 andra mågar**, nemligen b.sonen Jonas Johansson fr. Akola, inh.:n Anders Henriksson fr. Pietilä och torp:n Mats Matsson Lähtenmäki fr. Kalcku h:n i Längelmäki. - Upsköts.

s 17v # 17 - Ruowesi-sak.

s 18v # 18 - Försedd med sin **moders** b.enckan Maria Markusd:rs fr. Erola h:n i Wehkalax fullmakt androg b:n Anders Henriksson Kuivanen fr. Eräjärvi kapell emot Maria Markusd:rs **afledne sons** Johan Henriksson Erolas **encka** Maria Kristersd:r, numera **gift med** b:n Anders Mickelsson Erola, ang. sytning.

s 19 # 19 - Upsk. målet til höstetingets 16 #. Förwaltaren af sine stjufbarns 1/3 i Jarila rusthåll Johan Matsson emot samma 1/3 rusthålls **torpare** Erik Henriksson **Niemi** ang. flyttande til ett annat ställe. Ingafs ett bewis af landtm:n Lilius: Belägenheten af **Pohja** på Jarla rusthålls ägor anlagde **nybygge** samt Niemis torp är sådan, at nybygget och torpet wid skeende storskifte böra utbytas emot **Pirtisarka torp**. Anstånd.

s 20v # 20 - Drängen Anders Jöransson fr. **Ahola torp** under Hörtzänä rusthåll emot b:n Henrik Stor Magnula ang. lön.

s 21v # 21 - Ruowesi-sak.

s 22 # 22 - Unga b:n Henrik Suckila och Anders Suckila föredrogo, at b:n Mats Alarotiala om sommaren stängt igen ett led, hwarigenom winterwägen löper til deras utmarck. Upsköts.

s 23 # 23 - Sedan **kapell:n** Samuel **Salovius** uptedt det honom bewiljade **tredje upbudet på 1/5 i Suomasema** sk.rusthåll, inhemtades, at han såsom curator för numera afl. **capell:n Sundströms 2 döttrar** Margareta Kristina och Anna Sofia, som numera är **gift med serg:n** Anders **von Becker**, för deras räknig af **serg:n** Johan **Sundström** inlöst 1/5 i Suomasema för 333 riksdaler, men at de icke kunnat godtgöra kapellanen förberörde penningar, hwilka han dem förskutit, hwarföre capell:n, efter det serg:n von Becker med sin frus samtycke afstått dess 1/10 i Suomasema och numera afl. capell:n Sundström sin dotter Margaretas wägnar, sedan hon ej kunnat förskylla Salovius för hwad han utlagt, skrifteligen 28.3.1788 updragit sagde rusthålls andel til honom och Salovius til följe häraf nu anhållit om behörig fasta å meranämnde medel.
Margareta Kristina Sundström förmälte nu wilja inbörda ofwannämnde rusthållsdel.
Utslag: Natt och år har redan förslutit, sedan Salovius wid förledit års winterting erhållit tredje upbudet å 1/5 i Suomasema och rätten kan icke således skärskåda Margareta Sundströms bördstalan, så **kommer Salovius at erhålla fasta å 1/5 Suomasema**, sedan detta utslag wunnit laga kraft. Margareta förklarade missnöje öfwer utslaget.

s 25 # 24 - Comm.**landtm:n** Johan **Florin** såsom innehafware af **Säynäjoki** rusthåll ingaf en af honom å egne samt Jarla och Hörtzänä rusthållarnes wägnar til Kongl befallningshafwande insändt skrift ang. qwarntullsafgift.

Florins ägande och under **Säynäjoki rusthåll lydande qwarn är belägen ofwanför bolåkrar** och således inom dess rå och rör. **Jarla rusthålls qwarn** är belägen på den marck, som Jarla har gemensamt med de öfrige hemmans åboerne **i den så kallade Jupa samfälligheten**. **Hörtsänä rusthålls qwarn** sades wara befintelig **inom Onnistaipale byss rågång** och således utom rusthållets egna ägor. Dock utreddes, at det allmänt hålles före, at **Hörtsänä rusthåll fordom måste warit i samfällighet med Onnistaipale byamål**, emedan det i jordeboken ännu finnes wara uptagit såsom liggande i Onnistaipale by.

s 26v # 25 - På inhysingen Henrik Thomassons fr. Wehkalax wägnar uptedde **sokneskrädd:n** Isak **Cowen** en försäkringsskrift: Jag Johan Henriksson Erola kommer at betala til min **syster** Maria Henriksd:r uti fädernes- och mödernesarf - -.

s 27 # 26 - Upsk. målet. Capell:n Samuel Salovius emot förra nybyggaren Jöran Aitua ang bärgande af **Lapinsuo äng**.

s 28 # 27 - Ingafs uptekningsinstrument efter afl. b.hustrun Maria Matsd:r fr. Stor Maunula i Pehula, som efterlemnade **enklingen** b:n Thomas Johansson samt **sonen** Thomas och **dottren** Anna.

s 28v # 28 - Upsk. målet. Henrik Pylkinautio emot torp:n å Joensu Jöran Jöransson ang. bristande ränta. Olaglig höbärgning å **Jylkinnåråå och Kiukånnåråå under Joensu torp**.

s 30 # 29 - B:n Erik Yrjölä fr. Sahrajerwi anförde, at det är 10 år sedan han lät utsyna torpställe åt dess **broder torp:n** Henrik Jöransson **Männistö** - -. Upsköts.

s 31v # 30 - Inh:n Sofia Henriksd:r klagade, at b.enckan Regina Johansd:r fr. Laurila h:n i Onnistaipale af henne tagit 2 hvita halsdukar.

s 32v # 31 - Ruowesi-sak.

s 33 # 32 - Upsk. målet ang oloflig brännewins tilwerckning i Peilax. Upsköts.

s 36 # 33 - B:n Johan Matsson Karpila fr. Säynäjoki **blir nämndeman** i stället för Konti.

s 36 # 34 - Ruowesi-sak.

s 38 # 35 - Upsk. målet emot qwinsperson Anna Thomasd:r fr. Bengtilä h:n i Rajalax, som skal med drengen Mats Jöransson fr. Erola h:n öfwat lönskaläge.

s 40 # 36 - Ruowesi-sak.

s 41 # 37 - **Skallfogden** Henrik **Carp** androg, at då han om wintern förl. år warit **förrest med Orihwesi och Ruowesi sokneboerne til Helsingfors, hwarifrån de förslat hafwa til Borgo**, så har han som åtjöljt de skjutsande från commissariatet i Borgo, uttagit skjutspenningarne, som bestått i twåriksdalers sedlar, dem han uppå den skjutsande allmogens begäran delt ut dem emellan - - ibland hwilken b:n Mårten Hoiwala warit en, som tagit emot för flere - -.

s 44 # 38 - Ruowesi-sak.

s 47 # 39 - **Torparen** Mats Eriksson **Lautajerwi** fr. Hörtsänä androg, hurusom **torp:n** Mats **Kahilaniemi** fr. Teisko, dennes **måg torp:n** Isak Johansson **Lautajerwi** fr. Hyrylä och Kahilaniemis bägge **söner** Mats och Israel Matssöner om en qwäll, något förr än Mats Eriksson ämnat lägga sig, kommit til honom och så snart Mats Andersson Kahilaniemi helsat på honom, så har han **slagit honom med trä öfwer hand** och på fråga, hwarföre det skedde, förklarat, at Mats Erikssons husbönder Hörtsänä rusthålls innehafwarne tagit och ifrån skogen hem **fört det näfwer han där flängt**, och at Mats Eriksson warit den, som angifwit honom för åwerckan, hwarå Mats Kahilaniemi flere resor slagit honom med samma trä i ansigtet och sedan Mats Eriksson, som **setat på en huggstock eller så kallad stubba**, rest sig up, så har Isak Johansson nalckats honom äfwen och tillika med swärfadren satt sig at sitta på hans nacka och sedan Mats Eriksson dragit sig til bäcken, så har Kahilaniemi fallit på en kälcka - -. Upsköts.

s 50 # 40 - Ruowesi-sak.

s 51v # 41 - Tiltaltes b:n Johan Yrjölä fr. Napila för at han försummat at framskjutsa **kronans proviant ifrån Tavastehus til Anianpeldo**.

s 52 # 42 - B.mågen Jöran Jöransson fr. Padustaipale emot b.h:un Margareta Andersd:r fr. Napila ang. 12 kappar råg.

s 53 # 43 - Ingafs skräddaren Mats Erikssons fr. Pajukanda försäkringsskrift af 1785: Jag Henrik Andersson Sackola uplåter åt min tilämnade **måg skräddaren** Mats Eriksson, som skal ägta **min dotter** Hedvig, et styckeåker **Nittuladonmoisio** samt tilfälle at upodla sig -.

s 53 # 44 - B.h:un Maria Simonsd:r fr. Jussila h:n i Kockola aflidit. Hennes **son** Johan Johansson will, at uptekningen förrättas.

s 53v # 45 - Ruowesi-sak.

s 54v # 46 - B:n Erik Jöransson Yrjölä fr. Sahrajervi emot dess **broder torp:n** Jöran Jöransson **Halvonoja** ang. swedjehygge.

s 55 # 47 - **Skomakareh:un** Anna Henriksd:r fr Suomasema föredrog, at b:n Johan Heickilä fr. Knapila om trettondag ett år sedan, då han kommit ifrån kyrkan, på wägen emellan kyrkan och Prästegården **kört henne omkull**, så at hon släpat ett stycke på wägen emellan slädan och hästen.
Heickilä förklarade, at det warit flere, som åkt honom förbi, och då han skulle wika undan för dem, har hon - - åt hans häst, hwarwid händt, at **fimmerstången stött henne i ryggen**. **Torp:n** Henrik Simonsson **Kellosalmi** och **landboen** Johan Johansson fr. Suomasema witnade. Upsköts.

s 56 # 48 - Afl. **sold:n** Thomas **Sahlbergs encka** Anna Johansd:r emot **sold:n** Mickel **Wiggs h:u** Anna Larsd:r fr. Salokunda ang. roteåker. Upsköts.

s 57 # 49 - B.enckan Susanna Andersd:r fr. Natucka sk.h:n i Pitkäjärvi anförde, at sedan **hennes son sold:n** Johan **Flink**, hwilken ägt förenämde h:n, aflidit, så har nuwarande åboen därstädes Erik Jöransson **gift sig med afl. Flinks encka** Regina Thomasd:r. Susanna, hwilken hitintils njutit i sytning åker til 20 kappeland och äng för en ko, wille nu, at Erik borde återtaga hennes sytningsägor och gifwa henne någon wiss årlig sytning.
För Erik Jöransson instälte sig dess **stjufson** Johan Johansson, sägande at hans stjuffader genom gälders betalande blifwit ägare af hemmanet. Susanna afstod från sitt krav.

s 58 # 50 - Ruowesi-sak.

s 64 # 51 - **Torp:n** Otto Johan **Jussila** fr. Salokunda emot Gustaf Kihlala ang. fordran.

s 64v # 52 - Upsk. målet från höstetingets 42 # ang. af getterna förorsakade skador.

s 65v # 53 - Fortsättning til 19 #. Förlikts, at **torp:n** Erik Henriksson **Niemi** får bo på sitt torp, hwaremot Johan Jarila gifwer Johan Matsson **Pirtisarka torp**, dit han skal flytta at bo.

s 66v # 54 - B.sonen Anders Andersson fr. Padustaipale emot **torp:n** Mats Andersson och dess **son** Johan **Sulkula** samt kärandens **broder** b:n Johan Andersson Padustaipale. Afl. b:n Anders Andersson Padustaipale med **sin h:us** Sofia Bengtsd:rs bifall testamenterat Padustaipale h:n åt deras **äldre son** Johan Andersson emot det, at han betalar - -. **Yngre son** får Sulkula torp samt dessutom **Korkoja och Pihtoja ängar** jemte et åkerstycke wid **Korkoja äng**. Planerats **ett nytt torp på Sammalistonahtenpä marck**. Afl. Anders Padustaipale sagt, at käranden skulle få Sulkula torp, men at swaranderne och Mats Andersson i synnerhet **icke skulle därifrån wräkas, eller som orden på finska lyda: hyljätä**, så länge han lefwer. Den afledne ock sagt, at Anders skulle få sig ny bolstad på **Sammaliston ahde**. Upsköts.

s 70v # 55 - Fortsättning till 26 # ang. oloflig ängsbärgning på **Lapinsuo äng**.

s 72 # 56 - B:enckan Anna Eriksd:r fr. Suckila emot b:n Mats Alarotiala ang. af swinet förorsakade skador. Upsköts.

s 73v # 57 - B.sonen Anders Andersson fr. Padustaipale androg, hurusom han af sin numera afl. fader fått **Pihtioja och Korkoja ängar**. På ena sidan af ängarne stöter en Karl Hertmans fr. Napila åker och äng jemte

Yrjöläs och Jacolas ängar. Fråga om hållande af skiljegården. Äfwen b:n Henrik Simonsson Ungila har där en äng. Upsköts.

s 75 # 58 - B:n Pål Noppari fr. Pehula klagade, at dess granne Johan Magnula tagit ifrån kärandens skogsteg 4 kärrlass löf.

s 75 # 59 - B:n Jonas Muckula fr. Pajukanda emot inh:n Johan Matsson fr. Pietilä h:n i Hawisto eng. fordran.

s 75v # 60-62 - **Sold:n** Mickel **Stålts h:u** Sara Jöransd:r fr. Wehkalax klagade, at hennes mans rotebönders hästar ätit up brådden i Stålts roteåker. Fråga också om roteäng. Upsköts.

s 78 # 63 (Ylä-Satak. yl. KOb1:68) - **Capell:n** Anders Johan **Salwenii** förordnande at wara jungfru Margareta Kristina **Sundströms förmyndare**.

s 78 # 64-65 - Ruowesi-saker.

s 85 # 66 - B:n Lars Josefsson Äijänen emot bönderne fr. Lydickälä ang. råflyttning inwid **Kortenjärvenkallio**. Bewiste med ett af lagläsaren Daniel Nilsson underskrifwit **råbref af 19.10.1637**, at det af honom nämnde ställe är rå dem emellan, hwarifrån den skall gå til **Kortenjärfvensalmi**. Lydickälä boerne sade, at förenats, at deras ägogrentz framdeles skulle förblifwa **från ostridiga råstället KortenLahdenKallio eller tienkallio lit. O til Wälipyyki lit. N samt därifrån til Kortehjärvensalmi** lit. M. Upsköts.

s 88 # 67 - Bönderne Erik Sipilä, Mats Uotila, Henrik Mickola och Henrik Sikanen fr. Lydickälä klagade, at b:n Lars Äijänen medelst fällande af timmer och bränwed föröfwat hygge öfwer rån.

s 89 # 68 - Upsk. målet emellan **torp:n** Jöran Jöransson **Lapuajerwi** och dess **fader** Jöran Eriksson ang. sytning.

s 90 # 69-70 - Fortsättning til 1787 års höstetingets 89 #. B:n Johan Kampari fr. Rajalax emot dess **broder** Henrik Eriksson ang. afkastningen af de i **Koivustenmoisio utåker** sådde ärter. Andra saken gäller arfskiftet.

s 93 # 71 - Ruowesisak.

s 94v # 72 - **Gästgifwaren** Johan Erola fr. Orihwesiby androg, at sedan **serg:n** Karl Fredrik **Lind** 3.3.1789 försålt 2/3 af **Kallenautio nybygge** til en Jöran Andersson för 55 riksdaler, så har Erola försträckt Lind 13 riksdaler. Upsköts.

s 95v # 73-74 - Ruowesi-saker.

s 99 # 75 - Länsmannen företedde en förtekning öfwer fångaskjutsningar.

s 99v # 76 - Tinget slöts.

Pirkkalan ym. talvikäräjät 1790
mf JK 1757

s 67 # 91 - Fortsättning till höstetingets 116 #. Å egne och b.enckan Maria Johansd:rs fr. Terijoki h:n i Orihwesi by wägnar inställte sig **des måg snickaren** här i staden mästar Johan **Grönsten**, hwilken uptedde en utaf des **swågrar** Erik och Henrik Johanssöner samt des **swågerskas** Marias **man** Karl Jöransson underteknad fullmagt, hwarigenom de befullmägtiga sin **swåger** Johan Grönsten at å egne och deras wägnar utföra den process de hafwa med Lisa Forström angående **deras afl. broders** Johan qwarlåtenskap. Närwarande äfwen Lisa Jacobsd:r jemte Henrik **Grönlund**, hwilka redan äro **sammanwigda**. Upsköts.

s 474v # 94 - B.enckan Maria Johansd:r fr. Terijoki h:n i Orihwesi by genom **des måg snickaren** Johan **Grönsten** emot **borgaren** Anders **Forströms syster** Lisa Jacobsd:r jemte **hennes man stadstjenaresonen** Henrik **Grönlund** ang. fordran. Upsköts.

Kangasalan ym. syyskäräjät 6-.9.1790
VA Ylä-Satak. yl. KOa7, mf JK 1758

s 931 # 113 - B.sonen Johan Eriksson fr. Ruokois h:n och dess tillämnade **swärfader** b:n Mats Henriksson Ruokois emot Johan Erikssons **fader** b:n Erik Eriksson och dess **bror** Thomas Eriksson Ruokois om 2/3 i Ruokois h:n. Upsköts, enär Erik Erikssons hustru aflidit och skall i dag begrafwas.

Oriveden syyskäräjät 29.10. - 6.11.1790
VA Ylä-Satak. yl. KOa7, mf JK 1758

s 1420v # 1-2 - Angår upbud i Hyrylä h:n i Ruowesi.

s 1420v # 3 (Ylä-Satak. yl. KOb1:179) - 3:die **upbudet å Tianen** h:n i Onnistaipale för Simon Jöransson.

s 1420v # 4 (Ylä-Satak. yl. KOb1:179) - 1:sta **upbudet å Padustaipale** h:n för b:n Johan Andersson. Numera afl. b:n Anders Andersson testamenterat til sin **äldre son** Johan. **Yngre son** Anders innehafwer **Sulkula torp**.

s 1420v # 5 - Ruowesi-sak.

s 1422 # 6 - Mats Matsson Jacola fr. Napila bewiljades **fasta bref å Jacola h:n**. Dess numera afl. **fader** Mats Jacobson och samarfwa **systrarne** Kaisa, Maria, Valborg och Sofia genom deras män hafwa wid uptekningen efter deras afl. hustru och **moder** Maria Johansd:r 30.12.1785 updragit Jacola h:n åt Mats Matsson. Kaisa **gift med** b:n Jöran Jöransson Uotila fr. Napila. Sofias **man** b:n Pål Pålsson Noppari fr. Pehula.

s 1424 # 7 - Bewiljades **brofogden** Karl Hertman **fastebref å ½ Heickilä** h:n i Napila. Dess numera afl. **fader** Jöran Thomasson och än lefwande **moder** Valborg Matsd:r testamenterat åt deras son Johan Jöransson men sedermera ändrat.

s 1426 # 8 - Ruowesi-sak.

s 1426v # 9 - Upsk. målet ang. at b:n Abraham Mickola fr. Kockila will upodla åker å **Kuckosalmi marck**. Synen 28.10.1789 på Kuckosalmi närmaste bröstmarck. Wid **Kuckosalmi sund**, på samma tract på **Sandaaho**. **Kasilahti** ställe nära wid stranden.

s 1428v # 10 - Til **sokneskreddaren** uti Jupakanten, som utom torpare och nybyggare består af 42 hela hemman anmältes **skräddarelärlingen** Elias Mickelsson fr. Jupa. B:n Henrik Pylkinautio fr. **Päräkunda** war den enda som motsatte sig.

s 1429 # 11 - B:n Henrik Pylkinautio fr. Päräkunda föredrog, at wid et tilfälle han warit stadd uti någon kronoskjutsning, dess då hafde kärror bortkommit för honom.

s 1429v # 12 - B:n Erik Henriksson Sackola fr. Pajukanda bewiljades **faste- och skötningsbref på Sackola h:n**. Hans **moder** b.enckan Maria Eriksd:r och samarfwa hafwa wid uptekningen 22.1.1788 efter hans afl. **fader** Henrik Andersson afstått Erik dess faders innehafwande Sackola h:n. Eriks **systrar** Anna, Valborg och Hedvig.

s 1431v # 13 - B.sonen Karl Thomasson Konti ingaf en afhandling. Jag Johan Jöransson, innehafware af Anttila kr.h:n i Hoifvala by afstår hemmanets besittning til Karl Thomasson Konti i Orihvesi by med de hwilckor, at han ingår ächtenskap med min **dotter** Sofia - -.

s 1432v # 14-15 - Ruowesi-saker.

s 1435 # 16 - G:la b:n Mats Henriksson Magnula fr. Pajukanda emot hans granne b:n Erik Henriksson Sackola ang. en skiljegård emellan hans åkertäppa och swarandens **Nittulachti äng.**

s 1436 # 17-18 - Ruowesi-saker.

s 1439v # 19 - B:n Thomas Jacobsson Magnula ingaf ett testamente: Det är en ganska **nödig påminnelse, som fordom konung Hiskia under sin sjukdom undgick lydande: Skicka om dit hus, ty du måste dö och icke**

blifwa lefwandes. - - mitt förvärfda ½ Magnula sk.h:n - -, at min **äldre son** Johan Thomasson bör erhålla Magnula hemman, som bör til min **yngre son** Mickel betala - - **yngre dotter** Helena - - **äldre dotter** Valborg- -.

s 1440 # 20 - Ruowesi-sak.

s 1440v # 21 - **Torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** fr. Teisko androg emot rusthållarne Sigfrid och Johan Henrikssöner Hörtsänä fr. Onnistaipale, at han ett år sedan **flängt 5 lass näfwer på Eno marck**, den han altid tilförene nyttjat, men swaranderne hafwa med första slädföre bortfört sagde näfwer. Swaranderne påstodo, at det är tagit på deras **Ukonma marck** och at deras rå är ännu en 1/8 mil fram åt Teisko. Kahilaniemi yrckade, at där är ingen rå, utan han marcken från uråldriga tider blifwit samfäldt nyttjad. Sägandes, at **Enoträsk** är emellan dem och swarandernes marck. Käranden är **torpare under Hattanpä** gård, hwaraf kr.befall:n Ahlman är ägare. Upsköts.

s 1441v # 22 - Upbud i Ruowesi.

s 1442 # 23 - B:n Anders Jöransson Seppälä fr. Lasola ingaf uptekningsinstrumentet af 9.4.1790 efter sin 9.11.1789 **afl. hustru** Beata Persd:r. **Sonen** Staffan dog i december. **Döttrarne** Kirstin, Maria och Beata.

s 1442 # 24 - B:n Jacob Matsson Pietilä fr. Havisto uptedde uptecknings- och skiftesinstrumenterne af 10.5.1790 efter b.sonen Emanuel Matsson, som ogift aflidit. Emanuels **broder** Jacob Matsson och **systrarne** Maria **gift med torp:n** Mats Matsson fr. Kalcku h:n i Längelmäki, Sofia **gift med torp:n** Anders Henriksson fr. Pietilä h:n, Valborg **gift med torp:n** Johan Henriksson fr. Pitkäjärwi, Regina **gift med** b:n Johan Henriksson Heickilä fr. Akola, Kirstin **gift med torp:n** Henrik Matsson fr. Uhiniemi och Anna **gift med** b.sonen Jonas Johansson fr. Heickilä h:n i Akola.

s 1442v # 25 - B:n Thomas Jacobsson Magnula, hwilken under 19 # ingaf ett för dess **älsta son** Johan Thomasson giort testamente, giorde nu det förbehåll, att om han träder i ett annat gifte - .

s 1443 # 26 - **Torp:n** Johan Markusson **Heinisuo** fr. Salokunda ingaf 2 afhandlingar:
Så wäl af den ägomätning. som förl. år ågått i bröstmarck Salokunda samfällighet, som af den jämförelse föreslagswis kan anställas emellan marcken så i bröst- som **Lahoma** widlöftigen **utskog** - -. å **Heinäsuo** för sig torpställe anlagdt samt ägor uprödjat, i så måtto öfwerenskomma, det afsk. sold:n Johan Rör - -. 10.11.1787 Mats Johansson Suckila.

s 1445 # 27 (Ylä-Satak. yl. KOb1:183) - 1:sta **upbudet å Jussila h:n** i Kockola för Johan Johansson. Den 25.12.1789 afl. **moder** Maria Simonsd:r, hwilken warit **2 resor gift**, första resan **med afl. b:n** Johan Jöransson, som 3.4.1760 aflidit och med hwilken hon haft **sonen** Johan och **döttrarne** Anna, **gift med** b:n Johan Henriksson Nickilä fr. Hawisto, samt Maria, **gift med** b:n Abraham Jöransson Mickola fr. Pitkäjärwi, samt **andra resan med** Petter Henriksson, som henne öfwerlefwer, med hwilken hon haft **sönerne** Simon och Mats samt **dottren** Beata, **gift med** b:n Henrik Johansson Lylyjerwi. Sonen Simon erhåller **Härkönen Moisio äng, Läpikäytäwä äng** samt det höbohl, som finnes inom **Härkönen täppa**, at nyttia.

s 1445 # 28 - **Brofogden** Karl **Hertman** såsom ägare af ½ Heickilä h:n i Napila, hwaraf hans **broder** b:n Johan Jöransson äger andra ½, **anhöll om delning öfwer hemmanets åkrar, ängar, hus och detta års afkastning**, sedan deras **moders** Valborg Matsd:rs uppehälle förut afdragas, till hwars förrättande han föreslog wice comm.landtmätaren Natanael **Lilius** samt nämndemännerne - -.

s 1445 # 29 - Restransakning.

s 1445v # 30 - Upteddes förtekning öfwer böter.

s 1446 # 31 - B.sonen Henrik Matsson Suckila ingaf ett testamente: Wid tillfälle min **älsta son** Henrik Matson ingådt i äktenskap **med torp.dottren** Maria Eriksd:r, är min wilja, at han mitt h:n äger - -. 21.10.1788. Mats Johansson Suckila.

s 1446v # 32-35 - Ruowesi-saker.

s 1454v # 36 - B:sonen Mats Persson fr. Seppälä h:n i Lasola anhöll at blifwa från kronoutskylder befriad i anledning af dess sjuklighet. Et ljunskebråck å wänstra sidan och en enwis hosta med feber. Prow. och fältmed. i Tawastehus I. F. Wallenii betyg.

s 1455 # 37-40 - Ruowesi-saker.

s 1463 # 41 - B:n Jonas Johansson Rekola fr. Jerwenpä i Eräjerwi anmälte, at dess **farbroders** Jacob Jacobssons **encka** Kirstin Matsd:r, som numera aflidit, warit **gift med** b:n Thomas Jacobsson Magnula fr. Pajukanda, som numera äfwen aflidit. Henne öfwerlefwer en med Jacob Jacobsson sammanaflad **dotter** Valborg Jacobsd:r på nijonde året g:l. Framteddes uptekningen efter Jacob Jacobsson af 12.6.1790. Bör uprättas uptekning efter Kirstin Matsd:r. Jonas är Valborgs förmyndare.

s 1464v # 42 - Ruowesi-sak.

s 1465v # 43 - Sold.enckan Maria Thomasd:r fr. Akola emot b:n Mats Andersson Seppälä ang. betalande bl.a. af en **ekstock**, som tilhördt hennes numera **afl. man sold:n** Johan Adamson **Gräs**. Gräs warit **commenderad fem gånger til Sweaborg, en gång til Lovisa och en gång til Tavastehus** samt biwistat 8 regementsmöten.

s 1468 # 44-46 - Ruowesi-saker.

s 1472 # 47 - B:n Erik Mattila fr. Peilax klagade, at **hofslagaren** Mickel **Withal** och hans **son** inh:n Henrik Mickelsson haft hwar sin häst i Mattilas **Kannickohaka och Lassihaka ängar**. Withals **hustru** Maria Andersd:r. Upsköts.

s 1473v # 48 - **Torp:n** Johan Markusson **Heinesuo** fr. Salokunda androg emot gästgifw:n Johan Erola fr. Orihwesiby, at han på **landtmätareämneswännen** Mikael **Gröndahls** begäran köpt en **björnhud** för 19 plåtar af torp:n Jöran Grelsson fr. Jarla och gifwit den åt Gröndahl. **Gröndahl** har utan at betala **rymt öfwer til Ryssland under sista krig**, men lämnat något egendom hos Erola.

s 1474v # 49 - Pål Pålsson Noppari fr. Pehula emot Thomas Magnula ang. oqwäden.

s 1475 # 50 - B:n Johan Jöransson Kölli fr. Koppsamo emot **dess torpare** Erik Henrikson **Källariaho** ang. obetald torpränta. Torpare öfwer 10 år.

s 1476v # 51 - **Torp:n** Johan Henriksson **Miekaniemi** fr. Pitkäjerwi föredrog, at b:n Anders Sipilä wid sistl. år skedt storskifte fått en åker af **Miekaniemi**. Upsköts.

s 1477 # 52 - Upsk. målet emot pigan Anna Thomasd:r fr. Bengtilä h:n i Rajalax och drengen Mats Jöranson fr. Erola h:n i Orihwesi by ang. deras olofligt umgänge.

s 1478v # 53 - Upsk. målet emot pigan Maria Mickelsd:r fr. Pehula och drengen Erik Eriksson, nuwarande wistade såsom dragon i Korpiniemi by i Sahalax. Upsköts.

s 1479 # 54-55 - Ruowesi-saker.

s 1482v # 56 - B:n Johan Kölli fr. Kopsamo emot b:n Simon Kölli ang. någon swed.

s 1484 # 57 - **Sold:n** Abraham **Arf** fr. Kockola androg, at **dess h:u** Lisa Johansd:r ett år sedan, då han sjelf warit utrest i fält, försålt dess 12 års g:l waqllack åt **soknesmeden** Mats Jöransson fr. Pitkäjerwi endast för 12 plåtar. Mats Jöranson förmälte, at icke han utan hans **broder** Johan Jöransson, boende hos swarandens **fader afsk. sold:n** Jöran **Sandell** fr. Gaudiala by i Kangasala, och b.sonen Mats Alanen fr. samma by köpt hästen.

s 1485 # 58 - B:n Johan Johansson Natuka fr. Pitkäjerwi klagade, at Anders Andersson Brusilas kalfwar, får och swin kommit till kärandens råg-, korn- och ärtåker. Upsköts.

s 1487 # 59 - B:n Johan Natuka fr. Pitkäjerwi anförde, at han har ett **potatoesland** försedd med hägnad. Anders Brusilas swin upätit hans i wäxt wordne potatoes.

s 1488v # 60 - Upsk.målet emellan b.mågen Jöran Jöransson fr. Padustaipale och b.hustrun Margareta Andersd:r fr. Ungila ang. 12 cappar råg.

s 1491 # 61 - **Torp:n** Johan Matsson fr. Orihwesi by berättade, at **dess hustru** Brita Matsd:r födt honom en **dotter** Brita, i hwilken barnsäng hustrun aflidit. Nu är **snickaren** Jacob **Rothqwist** fr. Lydickälä **gift med den**

aflednes syster Sofia Matsd:r, i anseende til hwilken skyldskap de 2 weckor efter Britas död tagit kärandens dotter til sig at skjöta och upwäxa. Käranden täncker innan kort **träda i ett annat gifte** med b.dottren Lisa Eriksd:r och de redan lyst, men swaranden har icke welat lämna käranden sin dotter igen.
Rothqwist förklarade sig wara willig därtill, men anhöll desförinnan den omyndige får sitt möderne arf. Torparen uptedde upteckningsinstrumentet öfwer egendomen efter hans afl. hustru. Förliktes.

s 1492 # 62 - Inh:n Maria Johansd:r fr. Woitila androg, at hon lämnat twå lispund lijn til b:n Henrik Laurila fr. Onnistaipale at föryttras. **Torp:n** Erik Israelsson **Mattila** fr. Onnistaipale berättade, at han war närwarande, när de 10 lispund lijn blefwo köpte af österbottningarne.

s 1493v # 63 - **Kyrckoherden** Johan **Utter** såsom ägare af Sarvela h:n i Woitila emot dess medinteressenter i Woitila och Onnistaipale roterne. Utter androg, at rotorne städjat dess dreng på Sarwela h:n Anders Johansson til reserw.

s 1495v # 64 - Kyrckoherden **Utter** emot inh:n Simon Mårtensson fr. Woitila ang. åwerckan. Upsköts.

s 1496 # 65 - **Snickaren** Jacob **Rothqwist** fr. Lydickälä förmälte, at sedan **torp:n** Johan Matssons fr. Orihwesi by **hustru** Brita Matsd:r i barnsbörd aflidit, har käranden, hwars **hustru** Sofia Matsd:r är **syster til den afledne**, 2½ weckor därefter tagit Britas efterlemnade **dotter**, äfwen Brita wid namn, til sig för at upfostra det späda barnet. Under 61 # har Rothqwist blifwit ålagd at lemna henne til torparen. Fordrade ersättning för kostnader.

s 1497v # 66 - Ruowesi-sak.

s 1498v # 67 - Sokneskomakaren Simon Simolin fr. Pispala by i Kangasala emot b.sonen Johan Andersson Heickilä fr. Napila ang. fordran.

s 1500 # 68 - Pigan Maria Jöransd:r emot inh:n Erik Jacobsson, begge fr. Orihwesi by, ang. fordran. Swarandens **son** Erik Eriksson aflidit sistl. wår. Swarandens **dotter** Maria Eriksd:r är **gift med** åboen å **Haukioja torp** Johan Mårtensson, belägit nära til **Yrössalo torp**. Swarandens **h:u** Brita Thomasd:r aflidit.

s 1502v # 69 - Sedan **torp:n** Johan Mårtensson **Haukioja** fr. Woitila gifwit tilkänna, at dess **swärmoder** Brita Thomasd:r et år sedan aflidit och **swåger** Erik Eriksson fastlagstiden, utan at dess än lefwande **swärfader** inh:n Erik Jacobsson fr. Uotila h:n i Orihwesi by ännu låtit förrätta uptekningen, så anhöll Haukioja detsamma. Förrättas uptekningen.

s 1504 # 70 - B:n Johan Larsson Pavola fr. Orihwesi by uptedde upteknings- och skiftesinstrumet efter **dess broder** b.sonen Jöran Larsson, hwilken ogift aflidit 18.10.1790. Honom öfwerlefwer utom Johan Larsson b Gustaf Larsson och **syster** Anna, **gift med** nämndem:n Jonas Mattila.

s 1504v # 71 - Upsk. målet emellan gästgifwaren Johan Erola fr. Orihwesi by och serg:n Karl Fredrik Lind ang. 13 riksdaler.

s 1505v # 72 - B:n Elias Pawola fr. Sawo klagade, at sedan nämndem:n Tilsas **son** Henrik Johansson fört sine 2 hästar i Pawolas äng, dit denne genom dess 10 eller 11 års gamla **brorsson** Abraham Abrahamsson och egen **dotter** Anna af 7 års ålder, men efteråt skickat 2 sine hästar äfwen at där beta, så har Henrik Johansson - - så swårligen **hårdragit och sparckat** gossen, at hufwudet wid hemkomsten warit opswullit - -.

s 1506v # 73 - Upsk. målet. Afl. **sold:n** Thomas **Sahlbergs encka** Anna Johansd:r klagat, at **hennes mans efterträdares** i tjensten Mickel **Wiggs hustru** Anna Larsd:r, begge fr. Salokunda, skördat de 2 kappeland i roteåkern - -.

s 1508 # 74 - Sold.enckan Anna Johansd:r fr. Hawisto emot b:n Josef Pietilä om fordran.

s 1508v # 75 - Pigan Helena Josefsd:r fr. Ylinen h:n i Borgerla föredrog, at b:n Mats Martila fr. Kockila, i hwars tjenst hon warit, wid ett tilfälle, då han haft legofolck at skära på dess åker, **oqwädat henne til hora och kona**. Förliktes.

s 1509 # 76 - B:n Johan Johansson Natucka androg, at torp.enckan Beata Thomasd:r fr. Pitkäjervi innehar några Natucka h:n tilhörige åkerstycken men will icke betala ränta. Hennes afl. **broder** och kärandens **fader** Johan Thomasson Natucka lemnat 1772 **hennes afl. man** Jöran Pålsson tilstånd at upodla sagde åkerstycken.

s 1510v # 77 - Hemställas Åbo hofrätten.

s 1519v # 78 - Upsk. målet ang. råflyttning emellan Äijänen och Lydickälä. Landtmät:n Lilius uptedde rågångschartan, som utwisar parterne påstådde rågångar. **Kortenjerwen Kallio, Kortehlahden Kallio, Kortejerwen Salmi**. Upsköts.

s 1514 # 79 - Torp:n Anders Andersson fr. Suomasema föredrog, at lanbonden Thomas Thomasson fr. Suomasema slagit Anderses wallare Greta Johansd:r om 14 år. Anders sade, at då Greta wallat hans boskap och en annan flicka Maria Jöransd:r **torp:n** Sven Andersson **LilKuopos** boskap i en haga, har landb:n kommit dit och slagit Greta, så at hennes wänstra kindben swullit.

s 1515 # 80 - Afsk. **sold:n** Johan **Kockström** fr. Kåckila klagade, at b:n Mats Martila inbärgat ifrån kärandens **Mäkinittu** äng 6 lispund hö, ehuru swarandens afl. **fader** Jöran Jöransson Martila wid torpsyning gifwit ängen til honom. Mats Martila sade, at ängen är en g:l roteäng och at den nuwarande **sold:n** Lars **Kempe** icke tager samma äng emot, såwida kärande byt bort en del deraf åt b:n Abraham **Ylimickola**. B:n Mickel **Alamikkola** witnade.

s 1516v # 81-83 - Ruowesi-saker.

s 1523 # 84 - Fortsättning til wintertingets 73 #. Målet emellan torp:n Erik Andersson Konduniemi fr. Peckala kärande och b:n Henrik Andersson Antila fr. Wehkalax samt dess **stjufmoder** och kärandens **stjufswärmoder** b.enckan Helena Jacobsd:r swarande om arf. Swaranden tilsporde, om de utelemnat fr. uptekningen efter deras afl. man och fader flere persedlar. Uprättas en ny uptekning.

s 1524 # 85 - **För at få inbörda den 1/6 i Ärrälä** sk.h:n i Woitila, som b:n Henrik Andersson Ärräläs **broder** Elias Andersson sålt til **snickaren** Mats **Lymberg**, har Henrik Andersson blifwit instämd. Upteddes köpeafhandlingen emellan Elias och Lymberg af 1.12.1788 innehållandes, at Elias sålt 1/8 i Ärrälä, som han af landboen Erik Eriksson utlöst, samt den öfwerlopsjord af 3/8 mantal, som derunder lyder.

s 1526v # 86 - Wicelandsfiscalen Johan Gabriel Odeen emot b:n Elias Eskola fr. Hawisto ang. fordran.

s 1528 # 87-88 - Ruowesi-saker.

s 1530 # 89 - Drängen Petter Johansson fr. Pitkäjervi emot **torp:n** Johan Matsson **Enomajaniemi** fr. Wärinmaja ang. fordran.

s 1531 # 90 - Inh:n Henrik Mickelsson fr. Peilax emot nybyggaren Mickel Olofsson Aitua ang. fordran.

s 1532 # 91 - **Torp.sonen** Anders Eriksson **Sitti** fr. Teisko med **dess broder** Karl Eriksson Sitti hafwa wid wintertinget fordrat af **torp:n** Henrik Johansson **Kärjeniemi** en riksdaler.

s 1532v # 92-94 - B:n Mats Martila fr. Kockila emot **torp:n** Johan Fredriksson **Majaniemi** fr. samma by ang. drängsstädlande samt anwändande af en bössa och fordran.

s 1534 # 95 - G:la b:n Henrik Jöransson Natucka fr. Pitkäjervi androg, at g:la b:n Anders Brusila en söknedag öfwerfallit honom med slagsmål. **Garfwaren** Mickel Matsson fr. samma by witnade, at då han om en morgon gåt på sin **broders** b:n Mats Matssons Natukas åker at skära råg, har swaranden med käpp i hand gått förbi wittnet och sedan wittnet en stund därefter sett sig tilbaka, har swaranden med samma käpp slagit käranden och äfwen några gångor stött honom i diket. Wittnets **faster** g:la b.dottren Kaisa Eriksd:r. Upsköts.

s 1535v # 96 - B:n Johan Natucka fr. Pitkäjervi föredrog, at inh.pigan Maria Matsd:r sistl. sommar brutit löf inom hans åkerskifte samt bärgat hö ifrån hans åkerrenar. Upsköts.

s 1536v # 97 - Inh:n Anders Henriksson fr. Havisto androg, at b:n Elias Eskolas 2 hästar genom swarandens ogilda skiljegård kommit in i kärandens utåker. Upsköts.

s 1538 # 98 - Ruowesi-sak.

s 1538 # 99 - B:n Elias Kolhi fr. Sawo berättade, at ha ett år sedan försträkt sin **brorson** b.sonen Simon Gustafsson Kolhi 5 riksdaler.

s 1539 # 100 - B:n Johan Matsson Magnula fr. Pajukanda emot dess granne Thomas Jacobsson Magnula ang. höbärgandet från **Huktanajoxenkorpi äng**. Upsköts.

s 1540 # 101 - **Torp:n** Anders Johansson **Kulkasniemi** fr. Woitila kärade til nybyggaren Johan Johansson **Hytiälä** ang. fordran. Kärandens **broder** Krister Johansson **Yröjoki**. Johan Johanssons **syster** Beata Johansd:r. Krister Johanssons **äldre dotter** Helena.

s 1541 # 102 - B:n Johan Konti fr. Orihwesi by fordrade af b.enckan Kaisa Matsd:r fr. Uotila h:n ersättning för en hans get, som han påstår hennes hund hafwa dödat i skogen wid pass 1/8 mil ifrån byen och upätet. Kaisa trodde, at den blifwit biten af en warg, som sedan af hund blifwit jagad.
Sold.enckan Maria Henriksd:r, som gått i wall den dag wittnade, at då hon kommit tågande med boskapen ett godt stycke ifrån byen, sett kärandens get död på fästigan och swarandens hund där beredwid äta samma get.

s 1542 # 103 - B:n Johan Thomasson Konti fr. Orihwesi by uptedde ett bewis: Wid numera b:n Johan Thomassons bröllop 2.4.1777 låfwade dess **fader** afl. nämndem:n Thomas Andersson Konti med des h:u detta af dem skatte köpte och innehafwande Konti åt deras son til en bröllopsskänck tillika med en häst, en ko, en liten silfwerbägare och en järnstör.

s 1542v # 104 - Nändemn Johan Tilsa, b:n Elias Pawola samt Gustaf Kolhi fr. Sawo emot rusthållarne Johan Henriksson Jarla och Johan Matsson Pirtisarka ang. **äganderätten til Pätäjäjerwi skogsteg eller marck**, som käranderne wela lagligen den frånwinna. Upteddes **häradsrättens protocoll af 24.9.1645** uti en twist emellan Mats Matsson Sawoi på ena och Mats Larsson fr. Lydickälä på andra sidan om **Petäjäsniemensarka skogsmarck**, styrkt til dess riktighet 1788 af adwocatfiscalen i Åbo hofrätt Johan Barck, uti hwilcken twist följande utslag finnes wara meddelt.
At Matz Matzson i Safwoi behåller **Petäjäsniemensarka** så widha den af foornt under Safwoi Bostelle legat och lydt hafwa för krono och ej för skatt, intill dess han ifrån Safwoi kronans rättighet förmån betala, och förordnades af retten Sigfredh Andersson i Kåckila, Lucas Erichsson i Håifwala, Knut Marcusson i Pitkäjärfwi och Thomas Jöransson i Lasåila **sådant lagligen afwittra** och äganden mehra bemälte Matz Matzson dertil föra.
Sedan detta utslag war infördt, förklarade käranderne, huru jordstycket kommit til Jarla, at Sawo by under ett långwarig krig råkat i ödesmål, men Jarla har altständigt warit bebodt och försett med åbo, sägande at almänt ryckte warit därom, at förenämnde jordstycke tilhörde dem, men at de icke kunnat börja rättegång om denne jord förr än de finge något skrifteligt at grunda sitt käromål uppå.
Swaranden Johan Jarla förmälte, at Lydickälä boerne ännu innehafwa **Pätäjäjerwi marck**, men **Pätäjäsniemensarka**, som den ingifne domen omnämner, påstod han i alla tider hafwa lydt under Jarla rusthåll, sägande at käranderne, då Jarla rusthålls innehafwaren för mer än 20 år sedan twistat med Kockila boerne om deras ingogränts icke tilegnat sig den nu i fråga warande marck, som är i rå med Kockila by, dock med en sjö emellan **Petäjäjerwi** kallad, hwartil han lende?, at den marcken är redan lengd på Jarla rusthålls charta och gräntsen emellan Jarla och Kockila rålagd.
Tilsa sade, at han såsom nämndem:n biwistat rågången emellan Jarla och Kockila och af Kockila boerne då fått den uplysning at den nu efter kärade marcken hörde Sawo by til samt at det skulle finnas skrifter i Åbo, som det utredde.
Afsk. **sold:n** Jöran Mickelsson **Kockberg** fr. Kockila, **född i Lengelmäki** under den tid **ryssen förre gången innehade hela Finland**, berättade, at han i sin barndom kommit med **sin far, som war soldat** i Kockila, til berörde by och då han en gång redan wid manbar? ålder följt några åldrige Kockila boer en sommardag til skogs samt gått öfwer Jarla marck samt kommit til ett ställe, som kallas **Sandapacka inwid wägen** den de gåt, hafwa de wist honom där en gammal furustubbe, som de sagt hafwa fordom warit Sawo boernes skogsrå. Witnet sade, at marcken är belägen wid **Petäjäjerwi** träsk och at det således wore lika om den marcken heter **Petäjäjerwi eller Petäjäsniemensarka**.
Torp:n Jacob Johansson **Kortessuo** fr. Kockila, 58 år g:l, berättade, at nuwarande åboen på Bertula h:n i Kockila Jöran Johanssons **farfar** Mats Jöransson, då den sistnämndes far redan war död, och witnet ännu war en liten gåsse för hemfolcket hwarwid wittnet ock warit tilstädes, omtalt, at Mats Jöranssons far wid det de bägge sistnämnde gått öfwer Jarla marcken til skogs med yxskaffet wist ett ställe, som wore Sawo byss rå.
Torp:n Mickel Mickelsson **Jokiniemi** fr. Salokunda, 41 år g:l, berättade, at då han, som är född i Kockila, om en sommar, då han ännu war så liten, at han gåt i barnskortan, för ro skull följt efter numera afl. b:n Mats

Mickola i Kockila by ett stycke i Jarla skogen och då kommit til ett ställe **Petäjäjerwi Sandapacka**. har Mickola sagt, at Sawo råen wore där. Där har warit ett kullfallit trä eller någon stubbe.
Jarlas ägare anhöll, at saken skulle afgiöra af ägodelningsrätten. Upsköts.

s 1547 # 105 - Ruowesi-sak.

s 1548 # 106 - Bönderne Johan och Mats Natucka fr. Pitkäjerwi klagade, at b:n Jacob Pietilä fr. Hawisto med sitt 11 koor betat deras **Putanen äng**. Upsköts.

s 1550 # 107 - Inh:n Anders Henriksson fr. Hawisto emot dess **swåger** b:n Jacob Pietilä . Swarandens afl. **broder** Emanuel har på sin sotesäng förordnat, at wäxten af besådde swed skulle komma till käranden.

s 1550v # 108 - **Torp:n** Johan Eriksson **Kowasinmäki** ingaf en afhandling af 13.4.1785, underteknad i Säynäjoki af Simon Eriksson Pohjala och Johan Eriksson Kowasinmäki. Simon Pohjala afstår till min **broder torp:n** Johan Eriksson Kowasinmäki 2 åkerstycken. emot at **Masakanpellot och Luhdanpeldo jemte Koskuennittu och Perkiönpellon-jalka höbohl**.
Syneskrift 5.6.1790: ang, Kowasinmäki torp.
Haukanpesä nyåker. Erik Johan **Procopä** wåldsammeligen tilfogat.

s 1552v # 109 - Slut på tinget.

Kangasalan talvikäräjät 30.3- 1791
VA Ylä-Satak. yl. KOa8, mf JK 1760

s 758 # 56 - B:n Johan Johansson **Bertula fr. Sitama** uptedde å egne och **dess broders** Erik Johanssons wägnar ett bewis om **dess afledne moders** Anna Johansd:rs yttersta wilja:
At numera afl. gamla wärdinnan å Bertula h:n enckan Anna Johansd:r på sin sotesäng - - sade sin yttersta wilja wara, det **hennes 2 söner** Johan och Erik Johanssöner och ingen annan skal få - - all den qwarlåtenskap - -.

s 771 # 68 - Torp:n Anders Andersson Peräjoki fr. Teisko emot b:n Mats Eriksson fr. Teisko ang. fordran.

s 958v # 191 - Upsk. målet. Höstetingets 113 #. Emellan b.sonen Johan Eriksson fr. **Ruokois** h:n och **dess tilämnade swärfader** b:n Mats Henriksson samt den förstnämdes **fader** Erik Eriksson twist om 2/3 af Ruokois. Swaranden Thomas Eriksson icke närwarande.

Oriveden ym. talvikäräjät 28.1 - 5.2.1791
HMA Satakunta Ca1:5

s 2v # 1 - Inlämnades uptekningsinstrumentet efter b.sonen Henrik Matsson Laurilas fr. Onnistaipale afledne **hustru** Maria Simonsd:r. En **dotter** Helena.

s 191 # 2 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - Ansökt men icke bewiljadt upbud å Sikala sk.h:n i Lasola by. Uptekningen af 3.11.1788 efter b:n Jacob Jöransson Sikala. Efterlämnat **enckan** Anna Jöransd:r, som dog 13.11.1789, samt **sonen** Staffan och **döttrarne** Maria, **gift med** b:n Mats Matsson Jakola fr. Napila, samt oförsörgda Kristina, som dog 8.2.1790, och Lena.

s 193 # 3 (VA Ylä-Sat. yl. KOb1) - Andra upbudet å Padustaipale h:n b:n Johan Andersson tilhanda. **Dess afl. fader** Anders Andersson updragit 6.5.1789, 4 **systrar**.

s 194 # 4 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - Andra upbudet å 3/5 af ½ Hyrylä h:n för Abraham Henriksson.

s 3 # 5 - B:n Anders Henriksson Sikanen fr. Lydickälä uptedde uptekningsinstrumentet efter afl. b:n å Tarckala k.h:n Thomas Andersson. Efterlemnade **enkan** Helena Henriksd:r och 2 oförsögda **döttrar** Maria och Anna Thomasdöttrar. Deras förmyndare är deras **faderbroder** Anders Sikanen.

s 195 # 6 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - Andra upbudet å Jussila h:n i Kockola by til säkerhet för Johan Johansson. Uptekningen och skiftet efter afl. b.h:un Maria Simonsd:r, hwilken **2 resor warit gift** och hwars

senare man Petter Henriksson jämte en myndig **son** och 2 oförsörgda **döttrar af förra giftet** samt **2 söner och en dotter af senare giftet**. Blifwit till skatte köpt under Maria Simonsd:rs äktenskap med dess första man.

s 3v # 7 - Wicekr.länsman Carl Johan **Widlöf** gaf wid hand, at expeditionsbefallningsman och kronolänsman Johan **Roth** af siukdom wore hindrad at nu wara tilstädes för at utföra dess krono- eller brottsmål.

s 3v # 8-9 - Ruowesi-saker.

s 4v # 10 - Inh:n Erik Jacobsson fr. Orihwesi by inlämnade uptekningsinstrumentet efter **dess afl. hustru** Brita Thomasd:r. Twenne **söner** Thomas och Erik, hwilken sistnämnda sedermera aflidit, samt 2 **döttrar** Maria, **gift med torp:n** Johan Mårtensson, och Beata, **gift med reserwen** Anders **Id**.

s 5 # 11-13 - Ruowesi-saker.

s 9 # 14 - Torp.sonen Anders Eriksson **Sijtti** fr. Teisko emot torp:n Henrik Johansson **Kärjäniemi** om fordran. Anderses **broder torp:n** Karl Eriksson **Sijtti**.
Torp:n Thomas Larsson **Nuja** (fr. Pitkäjerwi) intygade, at han 3 år sedan träffat käranderne wid **parternes samfälta Hyttyskoski qwarn** - -. **Torp:n** Johan Henriksson **Mieckaniemi** fr. Pitkäjerwi sade, at Karl 2 år sedan kommit til honom och begärt få låna salt - -. Upsköts.

s 11 # 15 - Res.**dragon** Johan **Mörk** fr. Jarla rusthåll kärade til wallaren Anna Johansd:r för det hon, som wallat Jarlas boskap under kärandens bortawaro i fält, låtit getterna upbeta wäxten å dess korn- och rofland.

s 11v # 16 - Nämdeman Antila får wara borta til nästa måndag.

s 11v # 17 - Fråga om **allmänna wägars underhåll wintertiden**.
Upteddes förslag för **indelning i snöploglag**. Rajalax boerne sade, at de icke mägta underhålla wägen ifrån Kangasala gränts til **Mantiennjttu fjerdingsstolp**.
Wägdelarna: Ifrån Kangasala s:ns gränts till Mantiennittu fierdingsstolpe, ifrån ofwannämnde stolp till **Kockapä 1/4 stolp**, ifrån Kåckapä till Prästegården, ifrån Prästegården till **Kika mihlstolpe**, ifrån Kika mihlstolpar till nästa 1/4 stolp, fr. detta ställe till **Kanganpä torp**, fr. Orihwesi by till **Sängijerfwi torp**, fr. Sängijerfwi torp till Kockola 1/4 stolpen, fr. sidstnämde till **Toisipä stolp**, fr. Toisipä till Längelmäki s:ns gränts, fr. Kanganpä torp till **Haiseva mihlstolpar**, fr. Haiseva till Kallenautio, fr. Kallenautio till Ruowesi gränts.
Utom de här allmänna sommarwägar, går wäl en wäg ifrån denne Orihwesi by til Kuorewesi kapell och Kawala by, som jämwäl är odugelig och sluter sig wid Kawala by.

s 19 # 18 - Torp.enkan Stina Jöransd:rs fr. **Eskoniemi torp** i Hirwijerwi ingaf ett contract af 1784: Emot det min **broder** Mickel Simonsson afstått mig sin lått efter wåra föräldrar, så lämnar jag till hans ägo under dess Eskoniemi torp belägen del af **Pajujoki äng**. Jacob Simonsson Seppälä.

s 19 # 19-23 - Ruowesi-saker.

s 24 # 24 - Ingafs ett bewis: Gårdswärdinnan Kirstin Johansd:r Uotila fr. Onnistaipale testamenterat sin egendom till sin man b:n Mats Johansson Uotila.

s 24v # 25 - **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by emot **torp:n** Jöran **Lutunpohja** fr. Hoiwala ang. en bilyxa.

s 25v # 26 - Torp.sonen Johan Johansson fr. Säynäjoki emot **brofogden** Carl **Hertman** fr. Knapila. Johan hade gått till Hertmans stuga för at wäxla penningar. Yppats ordwäxling parterne emellan, hwarefter Hertman slagit Johan 2 kindpustar och skuffat honom ut från dörren i förstugan, hwarest Hertman åter slagit Johan med en klubba emellan axlarna - -.

s 26v # 27 - Ruowesi-sak.

s 28 # 28 - Upsk. målet. **Torp:n** Jöran **Lapujerwi** fr. Jupa emot sin son äfwen torp:n Jöran Jöransson Lapujerwi ang. contract. Förlikts om sytning.

s 29 # 29 - Ruowesi-sak. **Landtmätaren** Natanael **Lilius** är **dess afl. broders ägodelningsrättssecreteraren** Benjamin **Lilii** omyndige barn.

s 31v # 30 - Tjenstepigan Lena Matsd:r fr. Jacola h:n i Napila angafs hafwa warit i oloflig beblandelse med **torp:n** Abraham Markusson **Kiwisto** fr. Napila. Torparen bestred. B.sonen Simon Johansson Yrjölä intygade, at han jemte Lenas **broder** Johan Matsson och Abraham Markusson i dagsskymningen gått i en stuga, där Lena och sold.h:un Sofia Matsd:rs **dotter** Lisa Andersd:r (13 år) legat i en säng. Wid ankomsten i stugan, hwarwid Lena stigit upp, men lagt sig åter i sängen, då Abraham äfwen lagt sig bredewid henne och där qwarblifwit.

s 34v # 31 - Angafs pigan Maria Eriksd:r fr. Noppari h:n i Pehula för lägermålsbrott med drängen Alexander Henriksson fr. Stormagnula h:n i Pehula. Hördes flere wittnen. Setts många gånger i sängen. Maria **frågat, hwad som hunden så mycket skälde**, hwartil witnet swarat: **ingalunda på annat än till äfwentyrs wargar**, då Maria sagt: **kanske på en twåfotad warg**.

s 39v # 32 - Upsk. målet. Drängen Mats Jöransson fr. Orihwesi by gick den honom ådömde wärjemålseden och blef fri för alt tiltal, men Anna Thomasd:r pliktades för lägersmålsbrott.

s 40v # 33 - **Serg:n** Karl Fredrik **Lindh** angifwit gästgifwaren Jöran Kallenautio för brännewisnförsäljning. Hördes wittnen.

s 201 # 34 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - Angår förmyndare förordnande för jungfru Margareta Kristina **Sundström**. **Fältwäbelen** Klas Henrik **Memsen** blef förmyndare.

s 43 # 35 - Upsk. målet. **Skomakaren** Simon **Simolin** emot b.sonen Johan Heickilä fr. Napila om fordran.

s 196 # 36 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - Första upbudet å Seppälä h:n i Wärinmaja by för Mats Johansson.

s 47 # 37 - Ruowesi-sak.

s 49 # 38 - Fortsättning til höstetingets 77 #. Förra åboens å Ärrälä h:n i Woitila Erik Anderssons **h:u** Stina Matsd:r samt **dotter** Anna Eriksd:r wid en auction - -. Erik klagade, at wicelänsmannen Widlöf wid utmätningen förföljt honom med blottad sabell. Widlöf sade, at han, då Erik och Stina börjat hålla altför stort owäsende och äfwen welat sätta sig emot utmätningens werkställande, wäl blottat sin sabell men hållit den neråt golfwet såsom en käpp. Hördes flere wittnen.
Utslag: Af den i målet hållen ransakan finnes, at Stina Matsd:r wid den **hos hennes man Erik Andersson 13.9.1790 werkstäldte utmätning** til utbekommande af majoren Silfwerswans hos honom medelst denne rätts utslag ägande 13 d:rs fordran utbrustit i otaliga swordomar samt på flere sätt oqwädat länsmannen Widlöf och nämdemännerne Mattila och Lillmagnula samt därjemte kastat orenlighet på de twå sistnämde - -.

s 60 # 39-40 - Ruowesi-saker.

s 70 # 41 - Sold.enckan Maria Bengtsd:r fr. Pitkäjerwi ingaf ett inbördes testamente af 17.3.1774 emellan henne och **hennes man soldat** n:o 9 af Ruowesi compagnie Erik Henriksson **Låga**: - - icke några bröstarfwingar. Sold:n Låga aflidit i fält.

s 70v # 42 - B.enckan Maria Kristersd:r fr. Erola h:n i Wehkalax ingaf uptekningsinstrumentet efter **hennes afl. man** b:n Johan Henriksson Erola. Lemnat efter sig 3 omyndige **söner** Johan, Elias och Henrik samt en oförsörgd **dotter** Margareta.

s 71 # 43 - B:n Johan Anderson Antila fr. Peilax ingaf ett testamente: Änskiönt jag redan på min **äldsta sons** Anders Johanssons **bröllopsdag** lofwat honom efter min död mitt ägande Antila h:n i Päilax emot det at - -.

s 72 # 44 - B:n Jacob Mattila fr. Wehkalax androg, at han lånt inh:n Anna Thomasd:rs fr. Erola h:n **afl. man** g:la bonden å Bengtilä h:n Johan Johansson 4 plåtar. Nuwarande Bengtilä h:ns åboe Markus Johansson är Johans **stjufson**. Upsköts.

s 73v # 45 - Drängen Johan Johansson tjenande på Hakula h:n i Onnistaipale emot b:n Johan Mattila i samma by ang. fordran.

s 75 # 46-50 - Ruowesi-saker.

s 86 # 51 - **B.mågen** Anders Henrikssons fr. Kuiwas h:n i Erijerwi kapell emot **dess afl. broders** Johan Henrikssons **encka** Maria Kristersd:r och hennes barn jemte **senare man** Anders Mickelsson tillika med b:n Mats Uotila fr. Lydickälä, som är förmyndare för afl. Johans med Maria sammanaflade omyndige barn, för at frånwinna Erola sk.h:n i Wehkalax såsom warande hans arfwejord. Kärandens afl. 2 **systrar** Maria Henriksd:r, som warit **gift med inh:n** Henrik Thomasson fr. Wehkalax, och Anna, **gift med b:n** Johan Antila fr. Orihwesi by. Upsköts.

s 87v # 52 - Fortsättning till höstetingets 37 #. Upsköts.

s 88v # 53 - Upsk. målet. B:n Lars Äijäinen emot Lydickälä bönder om råflyttning.

s 89v # 54 - B:n Johan Antila fr. Hoiwala warit i moderkyrckan af drycker öfwerlastad.

s 91 # 55 - **Torp:n** Anders Jöransson **Kantila** fr. Salo fordrade af **torp:n** Erik Johansson **Hellberi** 9 plåtar.

s 92 # 56 - Fortsättning till hösttingets 53 # emot pigan Maria Mickelsd:r fr. Pehula, hwilken **altsedan 1788 påstått sig hafwa warit rådd** af oloflig beblande med **dragonen** Erik **Glad**. Maria sade, at hon är likasom förut, undantagande at hennes tillstånd nu icke är så plågosam som tillförene, sägande at då hon blifwer skrämder, så tycker det röra sig i hennes mage likasom det wore något, som säncker sig undan bröstet neråt, då hon ock har sweda deraf. Månadsreningen förmälte hon sig hafwa dock icke så ymnig som förr. Någon stinkande af det som flyter, sade hon sig icke hafwa erfarit.
Beslöts: Maria kan **icke i så lång tid kunnat gå med något werkeligit foster**, utan måste det wara något annat hwaraf hon plågas. De blefwo bötade.

s 94 # 57 - Upsk. målet. Torp:n Mats Lautajerwi fr. Hörtsänä tiltalt torp:n Mats Kahilaniemi fr. Teisko och **hans måg torp:n** Isak **Lautajerwi** fr. Hyrylä för slagsmål.

s 96 # 58 - B.sonen Lars Thomasson, boende hos **dess swärson** b:n Henrik Johansson Pylkinautio, låtit föregå å g:la b:n Mats Thomasson Hoiwala fr. Pitkäjerwi. Lars Thomasson har tillika med dess och swarandens Mats Thomassons numera **afl. broder** ogifta b.sonen Johan Thomasson samfält köpt en boda, den Mats efter Johans död såsom boende hos honom flyttat bort och ännu innehar utan at betala - -. Upsköts.

s 98 # 59 - **Sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salokunda klagade, at b:n Mårten Mickola fr. Hoiwala, under det käranden såsom soldat för Salo rotan warit ute i fält, tilägnat sig 2½ kappas utsäde af **Luttunpohja utåker**, den Wigg köpt af smedsenkan Sofia Matsd:r.

s 99 # 60 - Drängen Adam Adamsson, tjenande å **Peldolammi nybygge** under Hirwijerwi by, androg, at han i 14 års tid tjent hos b:n Johan Mårtensson Oinasniemi. En del af lönen är obetald. Kärande är **gift med** Johan Mårtenssons **systerdotter** Kirstin Johansd:r. Upsköts.

s 101v # 61 - Förtekning öfwer de personer, som länsmannen instämt för begångne brott:
B:dottren Maria Simonsd:r fr. Siukola h:n i Onnistaipale widgick, at hon i otid framfödt ett ännu lefwande piltebarn, hwilken hon med sin 3 gångor till wigsell lysta **fästeman** Thomas **Lustig** och ingen annan afladt.
Sold:n Lars **Kämpe** fr. Kockila bekände, at Maria kommit till Seminge, där Kämpe, sold:n Lustig och flere andre soldater legat i winterqwarter i ett pörte. Under den tid hon där drögt, 4 eller 5 dagar, har hon legat i nätterne i samme pörte som wittnet jemte flere soldater på en bädd, och ehuru wittnet, såwida det warit mörckt inne i rummet, icke kunnat se om de öfwat sammanlag, har hon likwäl, i synnerhet en natt, märckt dem hafwa owanlige rörelser, så at wittnet däraf såsom och af Thomas Lustigs korta andedrag kunnat sluta, at de då haft köttslig beblandelse. Efter Marias afkomst har **Lustig utlåtit sig, at Maria kommit ensammer dit, men at twå gått därifrån**. Hördes flere andre wittnen. - Anstånd.

s 200 # 62 (VA Ylä-Satak. yl KOb1) - Tredie upbudet å Murolax fiskelägenhet för kyrckoherden Carenii räkning.

s 110 # 63 - Fortsättning till höstetingets 58 # ang. målet emellan Johan Natucka och Anders Brusila fr. Pitkäjerwi ang. ätioskador. Upsköts.

s 111v # 64 - Fortsättning till höstetingets 96 # ang. målet mellan Johan Natucka och inh.pigan Maria Matsd:r fr. Pitkäjerwi ang. åwerkan. Upsköts.

s 112v # 65 - Upsk. målet. Johan Natucka emot Anders Brusila fr. Pitkäjerwi ang. at dess swin upätit Natuckas potatoes. Förliktes.

s 113 # 66 - Inh:n, enklingen Erik Jacobsson fr. Uotila h:n i Orihwesi by uptedde en af **dess måg torp:n** Johan Mårtensson **Haukioja** fr. Woitila utgifwen förskrifning ang. lån.

s 202 # 67 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1) - B:n Simon Laurila förordnades til förmyndare för afl. torp:n Krister **Yröhjokis** omyndige barn. **Torp:ns afl. h:u** Beata Johansd:r.

s 114 # 68 - **Jungfru** Margareta Kristina **Sundström**, som äger 1/5 i Suomasema rusthåll emot **serg:n** Johan **Sundström** samt kapell:n Samuel Salowius och capell:n Anders Johan Salwenius i ändamål at skilja sergeanten från **Tammela torp**, som wid storskiftet tilfallit jungfru Sundström. Landtmätaren Pelanders bewis: **1/5 af Suomasema rusthåll kallad Tammela, belägen emellan Kellosalmi och Hiuka ägolotter**, tilfallit Greta Stina Sundström. Upsköts.

s 118 # 69 - Ruowesi-sak.

s 120v # 70 - Fortsättning till 61 #. Upsköts.

s 121v # 71 - Sold.enkan Anna Johansd:r fr. Hawisto emot b.sonen Jonas Johansson Heickilä fr. Akola ang. en bock, som han sig tillägnat.

s 122 # 72 - Upsk. målet. Inh:n Jöran Jöransson fr. Onnistaipale emot nybyggaren Johan Hytiälä ang. **Lapinsuo äng**. Betalning till kapell:n Salowius. Förliktes.

s 123 # 73 - Nybyggaren Jöran Jöranssons fr. Mattila h:n i Onnistaipale hustru Lisa Andersd:r inlämnade ett betyg: At inh.hustrun Lisa Andersd:r fr. Aitua har synbart fel och ärr i ansigtet - -. Lisa förmälte sig icke förmå förrätta något arbete.

s 123v # 74-76 - Ruowesi-saker.

s 126v # 77 - B:n Elias Eskola fr. Hawisto emot dess granne Jacob Matsson Jacola i samma by androg, at byaåkrar för 3 år sedan blifwit skiftad grannarne imellan, men ängsmarcken därinom jemte andre ängarne blifwit bärgade som förut.

s 128v # 78 - Drängen Henrik Johansson fr. Eskola h:n i Wehkalax emot Mats Hyrylä ang. fordran.

s 129v # 79 - Upsk. målet. Johan och Mats Natucka fr. Pitkäjerwi emot Jacob Matsson Pietilä fr. Hawisto ang. boskaps betande.

s 131 # 80 - Torp.enkan Kirstin Jöransd:r uptedde uptekningsinstrumentetefter **dess afl. man torp:n** Mickel Simonsson **Eskoniemi**. En omyndig **son** Jonas.

s 131v # 81 - B.sonen Johan Matsson fr. Kössi h:n fr. Orihwesi by emot **snickaren** Jacob **Rothquists hustru** Sofia Matsd:r fr. Lydickälä ang. fordran.

s 132 # 82-83 - Ruowesi-saker.

s 133 # 84 - Fortsättning till höstetingets 60 #. Upsköts.

s 134v # 85 - Gästgifwaren Johan Erola har klagat, at b:n Erik Terijoki såsom ett reserwh:n under gästgifweriet uraktlåtit infinna sig at skjutsa. Upsköts.

s 136 # 86 - Upsk. målet. Inh:n Anders Henriksson fr. Hawisto emot Elias Eskola ang. hästarnes skada på hans 2 utåkrar.

s 140 # 87 - Kuorewesi-sak.

s 141 # 88 - Upsk. målet. Angående **äganderätten till Pätäjäjerwi skogsteg** eller marck hafwa Sawo bys boer begynt at twista med Johan Henriksson och Johan Matsson Jarla. Landtmätaren Lilius upwiste chartan

öfwer Jarla rusthålls åkrar och ängar rusthålls ägarne emellan och förmälte, at skogen i Jarla rusthåll med dess **samfällighet Jupa eller Salokunda** kallad är redan mätt till storskifte, samt at mätningen på Jarla börjad 6.5.1788, men Sawo byss ägor skola wara både mätte och delte. Dessutom sade landtmätaren, at han i nästa sommar täncker fortfara med storskiftet i berörde samfällighet.
Beslut: Detta mål **förwisas till ägodelningsrätten** i socknen.

s 143 # 89 - **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by androg, at **swarfwaren** Mats Lemberg fr. Pehula fått låna af honom en **järnbeslagen kärra**, med hwilken har **förslat kronans prowiant til Nyby**, men har icke återfått sin kärra. Swaranden sade, at hans landbonde Henrik Mårtensson på Sillanpä h:n i Woitila gjort omnämnde skjuts, men när han kommit på stället, har skjutsen blifwit qwarhållen till tross, där swaranden warit 14 dagar, under hwilken tid häst blifwit aldeles utkörd, så at han icke sluppit med den hem, utan warit föranlåten at sälja bort sin häst och kärran.

s 145 # 90 - Smedshustrun Anna Henriksd:r fr. Orihwesi by berättade, at hon för 4 år sedan lånt bönderne Mats och Simon Hyrylä fr. Wärinmaja by i Ruowesi en riksd:r.

s 146 # 91 - Ruowesi-sak.

s 148v # 92 - **Brofogden** Karl **Hertman**, såsom innehafware af ½ Heickilä h:n i Napila, berättade, at **torp:n** Johan **Kowasinmäki** fr. Säynäjoki 1789 nerfält en swed å Napila bys samfälta skogsmark. Förrättas syn.

s 150 # 93 - Upsk. målet. **Torp:n** Mats **Kahilaniemi** fr. Teisko emot rusth:ne Sigfred och Johan Hörtsänä ang. bortförda näfwer, men swaranderne påstått, at det skedt på deras **Ukonma mark**. Kärandens torp lyder under Hatanpä gård. Anfördes, at sockneråen emellan Teisko och Orihwesi icke ännu är upgången. Upsköts.

s 151 # 94 - B:n Johan Thomasson Konti fr. Orihwesi by emot **soknesmeden** Henrik Andersson i ändamål at få honom afflytta dess hus ifrån det ställe inwid Konti hemmans tomt han nu innehar. Uptedde ägodelningsrättens utslag af 5.2.1785. Swaranden ingaf en emellan afl. Thomas Andersson Konti och b:n Johan Erola ingången förlikning af 17.3.1788: Emot det jag Thomas Andersson lämnar til soknesmeden Henrik Anderssons timade dödsstund fri disposition å den af honom härintil bebodde tomteställe, som genom storskifte mig tilfallit, har jag öfwerenskommit med min granne Johan Johansson, at Johan numera icke skulle af mig äska **Lehden wajnamäs upodling** - -. Upsköts.

s 153 # 95 - Drängen Henrik Henriksson fr. Orihwesi by anförde, at han widlag för 4 år sedan blifwit dömd at flytta från Pirtisarka under Jarla rusthåll lydande torp, men rusthållarne Johan Henriksson samt Johan Matsson Jarla låtit honom bebo torpet ända til midfasta, då han blifwit afhyst. Fråga om ersättning för arbete. Henriks **moder** torp.änkan Maria Mickelsd:r.

s 155v # 96-98 - Ruowesi-saker.

s 157 # 99 - Fortsättning til wintertingets 22 # ang. at Henrik och Anders Suckila fr. Salokunda klagat, at Mats Alarotiala om sommaren stängt igen ett led, hwarigenom winterwägen löper til deras utmarck, så at de med stor möda genom flere omwägar måste färdas til skogs. Upsköts.

s 159 # 100 - Ruowesi-sak.

s 160v # 101 - **Soknesmeden** Henrik Andersson fr. Orihwesi by berättade, at **dess son** Henrik på 16. året g:l har så swårt **tarmbråck**, at han icke kan förtjena sig födan eller betala kronoutskylder, anhållande at denne kunde blifwa befriad från mantal och alla afgift til kronan.

s 161 # 102 - Ruowesi-sak.

Oriveden ja osan Ruovettä syyskäräjät 8-17.9.1791
VA Ylä-Satakunnan ylinen KOa9, mf JK 2353

s 1v # 1 - Ruowesi-sak.

s 2v # 2 - B:n Henrik **Pylkinautio** har anmärckt, at flere hus (et boningspörte, et källarehus, en liten boningskammare och et wisthus eller en liten bod) å des h:n natten emellan 12-13.1.1791 genom **eldswåda**

upbrunnit. Under olyckstiden war Henrik på en resa til Åbo och **hans h:u** Lena Larsd:r jemte **swärföräldrar** Lars Thomasson och Anna Matsd:r samt pigan Sofia Jöransd:r hemma. Elden blifwit warse emellan boningspörtet och en där mitemot stående kammare, men då har den redan så utbredt sig, at det icke - -.

s 5v # 3 - B.sonen Simon Simonsson **Pohia fr. Säynäjoki** by framlade upteckning-instrumentet efter **des afl. fader** b:n Simon Eriksson Pohia. Efterlemnade **enckan** Anna Eriksd:r samt **4 söner och 2 döttrar**.

s 5v # 4 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s. 333, mf JK 1311) - Tredie upbud för b:n Johan Andersson räkning å Padustaipale h:n.

5 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 334) - Angår af b.sonen Anders Andersson (fr. Padustaipale) ansökt men afslagen lagfart. Uptedde dess afl. faders Anders Anderssons testamentariske författning af 6.5.1789. Fadren dog 14.5.1789. Anders Anderssons **h:u** Sofia Bengtsd:r, **äldre son** Johan. **Yngre son** Anders Andersson erhållit för sin andel **Sulckula torp** samt dessutom **Korkoja och Pihtoja ängar** samt ett **åkerstycke wid Korkoja äng**. Brodren b. Johan Andersson vunnit lagfart å (2/3) Padustaipale.

6 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 338) - Tredie upbud å 3/5 af ½ Hyrylä h:n.

8 (Ruowesi-upbud.)

9 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 341, mf JK 1311) - Tredie upbud å Jussila h:n i Kockola by til säkerhet för Johan Johansson.

10 - Ruowesi-upbud.

s 6 # 11 - Ruowesi-sak.

s 7v # 12 - Ingafs upteckningsinstrumentet efter **sockneskomakarens** i Orihwesi Jacob **Stenbergs afl. h:u** Eva Pettersd:r. Inga bröstarfwingar med Stenberg.

s 7v # 13 - **Sokneskräddaren** Mats Eriksson fr. Pajukanda berättade, at han under förledit års **fälttåg** i stället för at få där förrätta sitt handtwerck blifwit nyttiad til **trosskusk**, därunder honom öfwergått den olyckshändelse, at **ett kärill fult med ammunition fallit öfwer hela hans kropp**, då det flyttades ifrån den ena til den andra rustwagnen, och krossat honom och i synnerhet des högra hand, så at han, som därföre blifwit i lazarettet intagen och där nutit läkedom, numera eij kan förtjena sin föda eller giöra sitt handtwerck. **Des broder** Erik Eriksson, som hos honom 4 års tid lärt handtwerck, blef antagen i hans ställe til **sockneskräddare å Hirwiniemi och Laxkunda**.

s 8v # 14 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 342, mf JK 1311) - **Första upbud** å Mattila h:n i Peilax tilhanda för b.sonen Anders Eriksson. Öfwerdragelse af 23.4.1791: Aldenstund min (Erik Matsson Mattilas) numera **afl. fader** Mats Pettersson genom afhandling af 1.5.1787 testamenterat til mig Mattila h:n, hwaråå jag 18.9.1777 erhållit fastebref med de wilckor, at min son Anders bör nu genast erhålla Mattila - -.

15 # (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 349) Förmynderskap. B:n Johan Jöransson Kölli i Kopsamo blir förmyndare för drengen Mats Johanssons omyndige **dotter** Anna. Johan är Matses **faderbroder**. Matses **encka** Brita Karlsd:r.

s 8v # 16 - B.sonen Simon Johansson Jussila fr. Kockola ingaf ett skiftesinstrument öfwer egendomen efter afl. b.h:un Maria Simonsd:r fr. Jussila h:n. Samtelige arfwingarne förenade sig at dela lösören utan lottning och godtgiordes först efter wärderingen barnens fädernes lott af första giftet, hwarefter de äldre sons yngre barnens och äncklingens andelar i möderne blefwo delte dem emellan - -. **Sonen** Simon, **äldsta sonen** Johan, **mågarne** Johan Henriksson Nickilä, Abraham Mickola och Henrik Lylyjerwi. **Dotren** Beata. Simon får at nyttia **Härkönen moisio** åker och **Läpikäytäwä äng**.

s 9v # 17 - **Torp:n** Johan Matsson **Häinäsuo** fr. Salokunda framstälte sin på 19 året gamla **son** Henrik, den han sade wara **döf** och föröfrigt beständigt **plågas af en swår magsiucka, utom det blod och war ouphörligen flyter ifrån hans öron**. Anhöll at sonen måtte befrijas från kronoutskylders betalande. Sades wara mindre wetande. Ingen kan betjena sig af des arbete.

s 10 # 18 - Ruowesi-sak.

s 10v # 19 - Restransakning.

s 10v # 20 - Första upbudet å 1/3 Niemi h:n Joensu kallad i Wärinmaja by för b.sonen Henrik Simonssons (fr. Siuro h:n i Orihwesi by) räkning.

s 10v # 21 - Ruowesi-sak.

s 11v # 22 - Fortsättning till wintertingets 44 # ang. fordringstwist emellan b:n Jacob Mattila fr. Wehkalax kärande och inh.enckan Anna Thomasd:r fr. Erola h:n swarande, hwari häradsrätten anset swarandens **afl. mans** g:la b:n Johan Johanssons **stiufsons** b:n å Bengtilä h:n Markus Jöranssons hörande nödigt. Markus uptedde det efter hans egen **fader** Johan Johansson Bengtilä 25.6.1785 författade skiftesinstrument, men ehuru hans **moder** Maria Andersd:r redan den tiden warit gift med hans stiuffader - -. Inlemnades upteckningen och skiftet efter Markus Bengtiläs moder Maria Andersd:r af 26.7.1784.

s 13v # 23 - Tjenstepigan Sofia Johansd:r hade låtit sig andra gången lägra sig och framfödt ett flickebarn. Förgifwer sig wara häfdad af torp.sonen Johan Andersson **Kuckasniemi** fr. Woitila. Johan bestred.
Torp:n Elias Andersson **Saramäki** fr. Woitila utsade, at han sett Johan famntaga Sofia, då han något för pingst **warit med mäld til Yröjoki handqwarn** och äfwen inne uti Yröjoki pörte. Enär Sofia andra dag pingst wid återkomsten ifrån kyrckan wikit in hos witnet, har han brydt henne för Johan Andersson, men då har Sofia swarat, at hon med honom ei hade at skaffa.
Pigan Anna Kaisa Jacobsd:r fr. Onnistaipale berättade, at då hon sent om wåren warit **til Yröjoki torp at mala på handqwarnen uti kokhuset**, har hon bittida om en mårgon gått in uti pörtet at wärma sig, där hon funnit **fem personer oklädda liggande på golfwet** och det i följande ordning: Först Sofia Johansd:rs äldre flicka Maria wid wäggen, därnäst Sofia sielf och sedan Johan Andersson, näst honom nybyggaresonen Mats Johansson fr. Hytiälä samt ytterst afl. torparen Krister Johansson Yröjokis mindreårige son Johan.
Torp.enckan Maria Eriksd:r fr. **Haukioja torp** berättade, at hon sett Sofia och Johan både winteren och sommaren nästledit år oklädde ligga tilsammans på golfwet uti pörtet. Ehuruwäl hon förebrått Sofia detta hennes lösaktiga lefwerne, har hon bestidt sådant. Efter pingst då Sofia gått til Ruowesi i tancka at där gå i wall öfwer sommaren och under wägen wikit in till wittnet, har hon gråtit samt bekändt sig wara rådd af des sammanlag med Johan och på den wägen har Sofia icke tilbragt länge än en weckas tid, hwarefter hon återkommit til Woitila. En annan gång då Johan warit sysselsatt med granrjsgödnings dragande på åkern och witnet derwid utbredt densamma, har Sofia, som på nytt warit til Ruowesi, i det samma återkommit, hwaröfwer Johan blifwit säglad, at han efter at hafwa famntagit henne, ifrån den stund icke mera gifwit sig tid at draga gödning, utan bortgått med henne.
Johan ansågs wara fader til barnet.

s 17 # 24 - **Corporalen** Anders **Sahlstedt** fr. Pitkäjerwi, at nämndem:n Esaias Antila enligt contractet af 1782 afstått käranden 7 kappelands åker inom **Rakonitunma**. Kärandens **h:u** Maria Thomasd:r.

s 18v # 25 - Ruowesi-sak.

s 22v # 26 - Inlämnades upteckningen och skiftet efter afl. **torp:n** Erik Henriksson **Sitti** fr. Messuby. Änckan Anna Johansd:r.

s 23 # 27-29 - Ruowesi-saker.

s 26 # 30 - Upsk. målet emellan torp.sonen Anders Eriksson **Sitti** fr. Teisko och torp:n Henrik Johansson **Kärjenniemi** fr. Wärinmaja i Ruowesi ang. en half tunna salt. Kärandens **broder torp:n** Karl Eriksson Sitti.

s 28 # 31 - Ruowesi-sak.

s 29v # 32 - B:n Mats Matsson Mälli och **hans h:u** Regina Thomasd:r emot b:n Abraham Thomasson Mickola såsom warande **Mällis swåger och Reginas broder** ang. fordringar. Reginas **far** g:la b:n Thomas Thomasson Mickola.

s 31 # 33 - Tjenstepigan Kaisa Jacobsd:r fr. Ponsa by har under des tjenstetid på **Tanhuanpä h:n** i Koiwuniemi by låtit lägra sig af des medtjenare drengen Johan Eliasson, hwilcken nu tjenar å Bengtilä h:n i Rajalax.

B:n Jöran Tanhuanpä berättade, at Kaisa och Johan lefwat hos honom som ägta folk. Legat på tumanna hand dels i en bod, dels i pörtet, dock i särskildt säng.
Johan Eliasson yppade, at inh:n Beata Jöransd:r fr. Koiwuniemi nämnt för honom en mansperson, som skall hafwa skrutit, at han häfdat Kaisa Jacobsd:r.
Beata sade, at drängen Mats Matsson, nu tjenande på Prästegård, tidigare på Micola h:n i Koiwuniemi, sent om midsommarsqwällen nästl. år träffat Beata utanför hennes bod och lofwat gå til Kaisa. Därpå har Beata lagt sig at sofwa i sin bod. Då det redan började dagas mårgonen därpå, har Mats Matsson kommit tilbaka därifrån och bultat på hennes boddörr. Efter inkomsten har han berömt Kaisa för en beskedelig och god flicka, så har Beata förekommit alt widare omswep och frågat honom, om han fåt häfda henne, därtil han aldeles oblygt jakat. Beata berättade därtil, at hon sett Mats ganska ofta gå hos Kaisa. - Anstånd.

s 33 # 34-37 - Ruowesi-saker.

s 38v # 38 - Ruowesi-upbud.

s 38v # 39 - Res.**sold:n** Petter **Lönn** fr. Pitkäjerwi uptedde **des moders** nyligen afl. b.enckan Susanna Andersd:r **Cowens** fr Natucka h:n honom til förmon giorde testamente af 5.12.1784: Härmed - - min sista wilja wara, at **min son** Petter Johansson skall efter min död få ärfwa min lilla qwarlåtenskap - - som en ko, en kista mina sängkläder och mina gångkläder.

s 39 # 40 (VA Ylä-Satak. yl. KOb1 s 350) - Förmynderskap. Capell:n Samuel **Salowius** anmälte, at afl. capell:n Henrik **Sundströms** oförsörgde dotter Greta Kristina Sundström börjat rättegång med sin bror serg:n Johan Sundström om **Tammela** under Suomasema rusthåll lydande **torp**, hwari capell:n sjelf samt capell:n Anders Johan Salowius (= **Salwenius**) såsom gift med jungfru Sundströms syster äfwen blifwit indragne. Jungfruns förmyndare **Memsen** är numera död blefwen. Jungfruns broder capell:n i Eräjerwi Anders Sundström blir hennes förmyndare.

s 39 # 41 - Afsk. **sold:n** Anders Johansson **Hed** fr. Salo inlade en köpeafhandling af 11.4.1791: Undertecknad Salo sk.h:ns innehafware Henrik Jöransson Salo - - uplåtit under skattemanna rätt mitt **uti Jupakunda Lahonma samfällighet** tilhörige nybygge Helberg för 24 riksdaler - - med den öfriga summan är betalt til min **faderbroder** Erik Johansson för hans åbygnad och upodligar wid sagde nybygges afhänder - - och tillägger det förafsk. sold:n Anders Hed - - i hus, åker, äng, skog och mark, som af Jupakunda Lahonma jordstycke wid storskifte - -. Henrik Jöransson Salo. Erik Johansson Helberg.
Wittnen: Sam. A. **Salowius**, Eric **Frosterus**, Lars **Wanaeus**

s 40 # 42 - **Sold:n** Staffan **Kåckberg** fr. Kåckila framlade en af hans rotebönder honom gifne försäkran. Kåckbergs **hustru** Brita Matsd:r. Nyttjande til en ängsrödning å **Ahwenlahdenpohia uhrskog**.

s 40v # 43 - Länsmannen Roth gaf wid handen, at **torp:n** Mats Eriksson **Lautajerwis** fr. Hörtzänä **twå minderårige barn** Anna af 9 år och Mats på 7:de året gammal 9.9.1791 **druncknat uti Lautajerfwi**, ifrån torpet icke fyllest 1/16 mihl belägne **träsk**. Probsten Eric Lencqwist will weta, huru med desse barns dödssätt tilgåt och om någon annan warit wållande därtil eller icke, innan han kan låta dem begrafwas.
Mats Lautajerwi förklarade, at barnen om mårgonen **gått i skogen at walla boskapen**, då fadren ock gått i skogen at bärga hö, men **hans hustru** Anna Jöransd:r har blifwit hemma at laga mat för desse barn, som wäntades hem til middagen at spisa. Men som de icke återkommit, har Anna Jöransd:r begifwit sig straxt efter middagen at leta efter dem, då hon i skogen straxt funnit boskapen, men icke barnen, dem hon på nytt gått at söka efter det hon drifwit boskapen hem, men förgäfwes. Sedan Erik Lautajerwi derefter ock kommit hem, utan at på frågan, om han sett barnen, weta någonting, så gingo de bägge åter til skogs, hwarwid de mött wallaren Mickel, som wallat **torparen** Isak Johansson **Lautajerwis** boskap. Denne har på frågan, om han blifwit warse några barn i skogen, swarat, det han efter middagen gått på andra sidan af träsket med sin waldrift hemåt, då han sett de saknade barnen jaga getterna på en brant bergshälla, warande flere alnar hög ifrån wattenytan, hwarjemte strand därstädes är halfannan famn diup. Af sådan anledning har Erik Lautajerwi genast gått til samma ställe, där han **til sin stora bedröfwelse fann sonen liggande å rygg död wattnet inwid bergshällan**. Förwistad därom at dottren undergått samma öde, har han mårgonen därpå återgått dit **med en swediekrok och funnit henne död på bottnet i wattnet**, til ett tecken, at hon först efteråt druncknat och därtil ännu ei hunnit flyta up. Gossen har haft en liten blodskrinna i pannan och flickan en dylick wid högra tinningen, tilkomne förmodeligen, då de **slätande rullat ner för branten uti wattnet**.
Widare berättades **wallaren Mickel wara en mindreårig gåsse ifrån Tyrwis socken, hwilken såsom bettlare furit i kring** och sedan stannat sistledne wår hos Isak Lautajerwi för at gå i wall. - Anstånd.

s 42 # 44 - Å **Mutajerwensiwu** (=Nuotajerwensiwu) **marck** anmälte b:n Henrik Sackola fr. Pajukanda sig wara sinnad upodla åker och äng. Förrättas syn.

s 42 # 45 - För den inbrottstjufnad, som en natt i october 1788 blifwit begången hos **torp:n** Thomas Johansson **Lehdet fr. Prästegård**, äro res.sold:n Johan Kula och des broder torp.sonen Jacob Eriksson fr. Rautahanko under Hattanpä gård i Messuby lydande torp såsom därföre misstänkte inkallade til 1789 års winterting. Upsköts.

s 45 # 46 - Ehuru b:n Thomas Jacobsson Maunula fr. Pajukanda och b.enckan Maria Eriksd:r fr. Sackola h:n med hwarannan äro **förlofwade** och 3 gångor blifwit lyst - - har någon wigsel ännu icke - -. Maria tredskas gå til wigsell.

s 46 # 47 - Ruowesi-sak.

s 47v # 48 - B:n Anders Antila fr. Peilax kärade til sold.h:un Valborg Thomasd:r för det hon sagt, at han skulle öpnat dörren til hennes löflada, rifwit sönder taket och burit hennes löf i skogen. Valborg bestred. Saken förföll.

s 48 # 49 - Upsk. målet. B:n Johan Konti welat hafwa **soknesmeden** Henrik Andersson förplikta at aflytta sine hus ifrån des åboende tomt.

s 49v # 50 - **Torp:n** Anders Thomasson **Koiwulax** fr. Säynäjoki berättade, at **des son** och enkan Maria Mariaed:rs fr. Wehkalax **man res.sold:n** Johan **Fält** aflidit utan bröstarfwingar. Maria sade, at hennes man lämnat endast några klädespersedlar, som hon sig tilegnat. Anders fordrade arf efter Fält. Bör förrättas uptekning.

s 50v # 51 - Pigan Brita Kristersd:r fr. Säynäjoki sade, at hon wore **trolofwad** med res.sold:n Anders Johansson fr. Onnistaipale, men Anders wägrade at gå til wigsel. Anders förmälte, at intet annat än brist på föda hindrar honom at låta wiga sig.

s 50v # 52 - B:n och **gästgifwaren** Jöran Andersson **Kallenautio** klagade, at **nybyggaren** Johan **Hytiälä**, som är anslagen honom til **hjelp wid resandes framskjutsande**, likafult åtagit sig at för andra stå i håll. Hytiälä sade, at han har 2 hästar. Befriades.

s 51v # 53 - **Serg:n** Karl Fredrik **Lind** angifwit **gästgifwaren** Jöran **Kallenautio** för oloflig **brännewinsförsälgning**. Johan Hytiälä emot Kallenautio ang. des sons drängelön.

s 53 # 54 - Upsk. målet. **Bondemågen** Anders Henriksson fr. **Kuiwas** h:n i Eräjerwi kapell emot **des afl. broders** Johan Henrikssons **encka** Maria Kristersd:r samt b:n Mats Uotila fr. Lydickälä, som är Marias med Johan sammanaflade omyndige barns förmyndare, ang. Erola sk.h:n i Wehkalax, hwilket käranden will sig tilwinna, såwida det wore hans arfwejord. Kärandens **afl. 2 systrars** Maria och Anna Henriksdöttrars **män** b:n Johan Antila och inh:n Henrik Thomasson. Anders lämnade sin talan.

s 53v # 55-57 - Ruowesi-saker.

s 58v # 58 - B:n Elias Eskola fr. Hawisto emot des dräng Erik Eriksson ang. städsel. Swarandens **moder** torp.h:un Kirstin Henriksd:r fr. Sahrajerwi.

s 60 # 59 - B:n Elias Eskola fr. Hawisto anförde, at då Elias Eskolas son Anders höandetiden jemte åtskillige warit stadd i **kronoskiuts til Kangasniemi** s:n och de i Laukas s:n wid wägen betat sina hästar, har en del af de skiutsande (11 personer) upgjort en eldbrasa wid roten af ett stort masteträ, som sedan elden bränt det af, fallit på Eskolas kärra och kråssat den så sönder, at Eskola icke fått igen mer än ena hjulet. Upsköts.

s 61v # 60 - Enckan Valborg Samuelsd:r fr. Bertula h:n i Kopsamo emot **sin afl. mans** Henrik Mårtenssons **broder torp:n** Simon Mårtensson **Simola** fr. Woitila ang. fordran.

s 62v # 61-62 - Ruowesi-saker.

s 71 # 63 - Fortsättning til 43 # ang. **torp:n** Mats Eriksson **Lautajerwis** twänne **druncknade barn**. Torp:n Isak Johansson Lautajerwis wallare mindreårige gåssen Mickel förmälte, at han icke wet des faders namn, sägande sig wara 5 eller 6 år gammal, hemma ifrån Kalliala by i Tyrwis s:n. Han berättade sig hafwa sett, at de

twå barnen kastat stenar ifrån berget i **Lautajerwi träsk**, men han har gått sin gilda gång hemåt, utan at han sett, när de fallit i träsket.
Utslag: Huru drunckningen tilgått, har icke kunnat utredas. Således återstår icke annat än at barnen enligt 3 # XIII cap. B. M. ärligen begrafwas, men Mats Eriksson, som låtit den ena af dem, som warit gåsse, äfwen gå i wall, fälles til 10 dalers s:rmts böter.

s 72 # 64 - Därföre at **torp:n** Isak Johansson **Lautajerwi** fr. Hyrylä haft mindreårige gåssen Mickel till wallgång, bötades honom med 10 daler silfwermynt.

s 72v # 65 - Ruowesi-sak.

s 74 # 66 - Upsk. målet ang. det af b.dottren Maria Simonsd:r fr. Siukola h:n i Onnistaipale framfödde piltebarn, hwarwid hon påstått, at hennes **fästeman sold:n** Thomas **Lustig** fr. Onnistaipale henne häfdat, då hon mot slutet af februari 1790 **besökt honom i Semingi s:n**, där kongl. Biörneborgs **regementet då legadt i winterqwarter**. Lustig medgifwit, at han då öfwadt med henne kötsligt umgänge, men bestridt at hon då blifwit rådd, utan påstått, at det skedt redan förut med någon annan. **Lustigs föräldrar afsk. sold:n** Mårten **Lagman** och Maria Henriksd:r fr. Onnistaipale. Upsköts.

s 76 # 67 - Fortsättning til wintertingets 57 # ang. slagsmål emellan torp:n Mats Eriksson **Lautajerwi** fr. Hörtsänä kärande samt **torp:n** Mats Andersson **Kahilaniemi** fr. Teisko, **des söner** Mats och Israel, samt **måg torp:n** Isak Johansson Lautajerwi swarande. Mats Kahilaniemi sade, at han warit 4 dagars tid i den torpet underlydande **Puolo (=Puoto) qwarn för at omlaga och förbättar qwarnen** och de andre twå at mala. Upsköts.

s 77 # 68 - Ruowesi-sak.

s 79 # 69 - I närwaro af **wice kronolänsman** Carl Johan **Wiidlöf** anförde b:n Johan Bertula fr. Kockila, at han skickat des dräng Johan Gustafsson i en **kronoskiuts til Tawastehus at därifrån försla prowiant til Nyby magazin** med häst, kärra och öfrigt redskap. Sedan de flere, som warit i samma skiuts, hunnit fram til Nyby, hafwa 40 hästar blifwit **skickade til Elimä at därifrån afhemta canoner**, under hwilcken tid hans kärra, sadelen och betslen, som blifwit qwar i Nyby, dock under wagt, förkommit. Johan Kockila fordrade af Wiidlöf ersättning.
Wiidlöf berättade, at han blifwit befordrad at med de andre i Nyby qwarblefne och under hans upsikt stående hästar **fara til Walkiala för at efter slaget därstädes afhemta trossen til Nyby**, under hwilcken tid **allas kärror blifwit tagne** bort, såsom det säges **af swenska cossaqwerne**, hwilcka ei ägde några trosswagnar eller hästar, såwida intet enda par efter Wiidlös återkomst dit funnits mer i förwar. Wiidlöf blef befriad.

s 80v # 70 - **Torp:n** Johan **Kowasinmäki** fr. Säynäjoki berättade, at **skomakare lärodrengen** Henrik Jöransson giort skomakarearbete hos honom och en dag, då käranden med sine föräldrar warit i skogen at bryta löf, har ifrån des läste kista i kammaren bortkommit 72 plåtar, af hwilcka 41 plåtar tilhört **des broder res.dragon** för Rautajoki rusthåll i Tyrwis s:n. Nyckeln til kistan warit gömd under hufwudgärdet i sängen, som war uti kammaren. Lärodrängen sade, at han ej sett någon gå til kammaren eller komma därifrån. Blef befriad.

s 82 # 71 - B:n Pål Noppari fr. Pehula klagade, at nämndem:n Thomas Lillmagnula drifwit kärandens **3 kalfwar** ifrån des kalfhage i skogen, där **wargarne dem dödat och förtärt**. Lillmagnula förmälte, at kärandens kalfwar warit i hans kalfhage, som gräntsar til kärandens, dit de kommit genom sjögården öfwer wattnet. Drifwit dem på en udd **Pehuniemi**, där en käranden tilhörig ko äfwen betat.

s 83 # 72 - Upsk. målet. Jungfrun Margareta Kristina Sundström har welat hafwa sin broder serg:n Johan Sundström skild ifrån **Tammela** under Suomasema rusthåll lydande **torp**. Ingafs storskiftets beredningsproticoll, utredande at capell:n Samuel Salowius för des åkerlått undfått **Kellosalmi torpen och Kylkilax dragountorp**, som skulle flyttas til **Hakoniemi udd ofwanom Pitkänjttu äng**, samt jungfrun Sundström åter Tammela torp med de därunder lydande upodlade åkrar. Likaledes uptedde Salowius den emellan serg:n Sundström, capell:n Salwenius samt den förres 2 systrar 17.8.1783 träffade afhandling, hwaraf erfors, at serg:n til des systrar och Salwenius updragit 1/5 i Suomasema, som capell:n Sundström i arf tilfallit, men serg:n enligt öfwerenskommelse med honom blifwit ägare af, som ock den å hans egen arfslott tilfalne 1/5, emot det de skulle betala hans gälder, hwarutom serg:n förbehållit sig Tammela torp i des lifstid utan någon ränta.
Rätten bibehöll serg:n wid Tammela torp för des lifstid. - Upsköts.

s 86 # 73 - Fortsättning til 66 #. Afsk. wärfda **sold:n** Mårten **Lagman** gaf tilkänna, at han icke sett Maria Simonsd:r och Johan Johansson ligga tilsamman, men hördt **sin hustru** Maria Henriksd:r misstäncka det. Hustrun sade, at hon sett Johan gå i ett loft på Mattila h:n i Onnistaipale och Maria Simonsd:r äfwen begifwa sig dit. Tillbakakommen hade Maria Simonsd:r sagt, at hon warit där efter en sin halsduk.

s 89 # 74 - Ruowesi-sak.

s 91v # 75 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale, förmyndare för afl. nybyggaren Krister Johansson Yröjokis fr. Woitila omyndiga barn, uptedde **inrymningsbrefwet** af 26.7.1791 at få förwalta och bebruka **Yröjoki nybygge**, til des någon af omyndiga upnår laga ålder.

s 92 # 76-79 - Ruowesi-saker.

s 101 # 80 - Fortsättning til wintertingets 54 #. B.mågen Jöran Jöransson fr. Padustaipale emot b:n Henrik Ungilas h:u Margeta Andersd:r ang. lån.

s 103 # 81 - B:n Jacob Matsson Pietilä fr. Hawisto uptedde uptekningsinstrumentet af 8.11.1784 efter **des afl. fader** Mats Grelsson. Jacobs **syster** Sofia är **gift med** inh:n Anders Henriksson, boende på Pietilä h:n. Jacob antagit 1789 Anders Henriksson til torpare under Pietilä h:n.

s 105 # 82 - B.sonen Anders Matsson fr. Hoiwola h:n i Pitkäjerwi inlämnade uptekningsinstrumentet efter dess afl. **moder** Brita Eriksd:r.

s 105v # 83-86 - Ruowesi-saker.

s 114v # 87 - Rusth.sonen Henrik Sigfridson Hörtsänä fr. Onnistaipale emot torp:n Erik Matsson Isoniemi fr. Ajois ang. 40 cappar råg.

s 116 # 88 - Ruowesi-sak.

s 118v # 89 - Nämndem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by emot **skomakaren** Johan **Rönsberg** fr. Suomasema ang. 1 riksdaler.

s 119v # 90 - Upsk. målet. **Res.sold:n** Johan **Mörck** fr. Jarla rusthåll emot Jarlas wallare Anna Johansd:r ang. det hon låtit getterne upbeta hans korn och rofwäxt.

s 120v # 91 - **Snickaren** Mats **Lymberg**, som äger 1/4 af Ärrälä h:n i Woitila, klagade, at någon af bönderne Abraham Mickola och Henrik Antila fr. Wehkalax, Johan Maunula och Jonas Muckula fr. Pajukanda föröfwat åwerckan på hans **Härkäpä skogsmarck**.
Abraham Mickola sade, at han af hemmanets förra ägare Erik Anderson köpt stör. Henrik Antila anförde, at han köpt af kärandens **torpare** Henrik Mårtensson **Haanpärä** twå lass. Sammaledes sade Johan Maunula. Jonas Muckula berättade, at han köpt ett lass stör af drängen Elias Andersson, broder til Erik Andersson wid **Härkäpä nybygge**. Anstånd.

s 122 # 92 - **Snickaren** Mats **Lymberg** fr. Woitila föredrog, at han gifwit för 6 år sedan torp:n Johan Matsson Majaniemi fr. Hyrylä h:n i Wärinmaja by i Ruowesi en spinråck med den tilhörande järn.

s 123 # 93 - Afsk. sold:n Lars Hurtig fr. Hyrylä h:n i Wärinmaja emot **res.sold:n** Anders **Bast** fr. Kopsamo ang. fordran.

s 124 # 94 - Ruowesi-sak.

s 125 # 95 - Upsk. målet. Wintertingets 63 #. B:n Johan Natucka fr. Pitkäjerfwi tiltalt b:n Anders Brusila ang. den skada Brusilas **kalfwar, får och swin** hade förorsakat å kärandens råg-, korn- och ärtwäxt. Brusila påstått, at Heickiläs får och de öfrige byamännes swin warit i sädesåkern.

s 126 # 96 - Fortsättning til wintertingets 64 #. B:n Johan Natucka fr. Pitkäjerwi emot pigan Maria Matsd:r för olaga **höbärgning och löfbrott**, uti hwilket mål b:n Jöran Laurila blifwit indragen. Maria är numera **gift med** b.sonen Johan Johansson Sariko. Upsköts.

s 128 # 97 - Fortsättning til 91 #. **Snickaren** Mats **Lymberg** emot flere ang. åwerckan å **Härkäpä skogsmarck** i Woitila by. Förlikts.

s 128v # 98 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale har under wintertingets 67 # förordnats at wara förmyndare för **torp:n** Anders Johansson **Kuckasniemis** fr. Woitila **afl. broders nybyggaren** Krister Johansson **Yröjokis** omyndige barn. Upwistes uptekningen efter Krister Yrösjoki och hans äfwen **afl. h:u** Beata Johansd:r.

s 129v # 99 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale androg, at drängen Mats Gustafsson fr. Yröjoki nybygge i Woitila satt sig ner på nybygget at bo och där förrättat wårutsäde. Simon fått inrymning 26.7.1791 på Yröjoki nybygge. Drängen anförde, at b:n Henrik Andersson Ärrälä, som dåförtiden innehade **Yröjoki, eller som det ock kallas Simola nybygge**, satt honom dit. Upsköts.

s 131 # 100 - Fortsättning til wintertingets 59 #. **Sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salocunda har klagat, at b:n Mårten Mickola fr. Hoiwola tillwällat sig 2 en kappas utsäde i **Luttunpohia utåker**, den Wigg hel och hållen köpt af smedsenckan Sofia Matsd:r. Wigg sålt ber. åkertäppan til Henrik Salo.

s 132 # 101 - **Sold:n** Mickel **Wigg** fr. Salocunda klagade, at b:n Henrik Salos andel i kärandens roteåkerhägnad warit bristfällig.

s 132v # 102 - Fortsättning till 100 # ang. **Luttunpohia utåker**. Nämns **Heinesuo äng**.

s 133v # 103 - **Sold:n** Mickel **Wigg** emot b:n Johan Antila fr. Hoiwola om **Luttunpohia utåker**. Beslöts: Sedan delningen parterne emellan i Luttunpohka utåker i sistl. sommar för sig gått, så - -.

s 135 # 104-105 - Ruowesi-saker.

s 136 # 106 - Ingafs ett inbördes testamente af 30.12.1788. Underteknade innehafware af **Peldolammi krononybygge** i Hirwijerwi - -. Erik Simonsson Peldolammi. Lisa Mickelsd:r. Erik nu död.

s 136v # 107 - **Majoren** Henrik Robert **Silfwerswahn** androg, at b:n Kolhi fr. Sawo huggit och affört från **Nihua under Hollma gård lydande skogsmark** 20 granstockar tjenlige til husbyggnad, 4 tallstockar til pärtwed, 3 lass stör och 3 lass biörkwed.
Tilsa huggit på Hollma gårds bröstmark inwid **Sawijerwi träsk**. - Upsköts.

s 140v # 108 - Majoren **Silfwerswahn** anförde, at b:n Mats Oinasniemi förr nyttjat en wäg emellan Kockola by och Sawijerwi (= Sawijoki) under Hollma berustade säterie lydande torp, men för några år sedan af egit bewåg flyttat wägen på det stället, at den går öfwer majorens **Lill Pylsy och Huchtanjttu ängar**, hwarhos Oinasniemi äfwen **giort sig bro öfwer åen i Lill Pylsy äng**, detta emot förbudsdom af 20.3.1767.
Mats Oinasniemi inwände, at majoren nogsamt wet, det hans fader Johan Mårtensson är husbonde å Oinasniemi. - Upsköts.

s 141v # 109 - Majoren **Silfwerswahn** emot des **förra torpare å Sängijerwi** Holma gårds underlydande **torp** Henrik Matsson, nu wistande på Nenos h:n i Ruowesi. Majoren har 1789 antagit Henrik Matsson til torpare å Sängijerwi torp, det denne emottagit med de wilkor, at han i stället för dagswercken skulle til Michaeli uprätta gärdesgård omkring torpets åker med af majoren dit skaffade gärdsel. Torparen har doch försummat at utgiöra alla dagswercken och med sitt husfolck afwikit torpet utan at beså det med wårsäde.
Wid synen har utredts, at 20 kappeland af torpåkeren stått i swag rågwäxt, 320 famnar gärdesgård warit förfallne och gödning til 16 lass ifrån ladugården icke warit förd på åkern.
Swaranden berättade, at majoren har wid sista mantalsteckningen i Wehkalax låtit stryka honom ifrån mantalet å Sängijerwi torp och hotat skuffa honom in til något werfwadt regemente. Så har han af fruchtan at icke blifwa ansedd för lösdrifware, ingått contract med b:n Gustaf Nenonen om en torplägenhet i Ruowesi. - Upsköts.

s 145 # 110 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale anmälte, at **Taipalekoski inom hans skogsskifte belägne forss wore tilfälle til en miölqwarn**, den han i interessentskap med sine grannar rusth:n Johan Hörtsänä och b.n Johan Mattila eller Noperi ämnade anlägga för egit behof. Anhöll om syn, som förrättas efter lysningen i kyrckorne.

s 145v # 111 - Fortsättning til wintertingets 53 # ang. råflyttningtwist emellan b:n Lars Äijäinen kärande samt Lydickälä byss åboerne Erik Sipilä, Mats Uotila, Henrik Mikkola och Henrik Sikanen. - Anstånd.

s 146v # 112 - Upteddes fångaförteckning.

s 147 # 113 - Fortsättning til 111 #. Upsköts.

s 147 # 114 - Ruowesi-sak.

s 147v # 115 - Nu slöts tinget.

Oriveden talvikäräjät 26-.1.1792
VA Ylä-Satakunnan ylinen KOa10, mf JK 1760

s 1v # 1-5 - Ruowesi-saker

s 4 # 6 - 2:dra upbudet för Anders Erikssons räkning på Mattila h:n i Peilax. Erhållit af dess fader b:n Erik Matsson 23.4.1791.

s 4 # 7 - B:n Johan Johansson Knutilas fr. Ereslax by i Lengelmäki constitutorial at wara b.sonen Anders Henriksson Eskolas fr. Hawisto och **dess systers** Britas förmyndare. Anders Henrikssons **faderbroder** äfwen Anders Henriksson och **stjufmoder** Kristina Jöransd:r.

s 4 # 8 - Förmyndare ang. Ruowesi.

s 4 # 9 - Torpare- och **smedssonen** Johan Matsson **Frimodig fr. Maunuckala torp** under Holma gård anhöll, at blifwa soknesmed uti Orihwesi s:n.

s 4v # 10 - Upbud ang. Ruowesi.

s 4v # 11 - B:n Erik Sackola ingaf en syneskrift af 19.10.1791 öfwer de lägenheter, hwaråa Erik är sinnad at uptaga ny åker och äng til ett torps anläggande å byns samfälta **Nurminma** skogsmarck. Åkerjord wid södra stranden å östra ändan af **Nuottajerwi** träsk. Ängsmarck å **Ridankorpi**.

s 5v # 12 - Torp:n Jöran Jöransson fr. Suckila emot **sokneskräddaren** Elias Mickelsson fr. Salokunda ang. nyttiande af häst til Tawastehus.

s 7 # 13 - B:n Gustaf Kihlala emot b:n Johan Antila fr. Salokunda om gärdesgård.

s 9 # 14 - Angafs pigan Sofia Jonasd:r fr. Pitkäjerwi och drängen Jöran Jöransson fr. Liljewik om lönskaläge. Hördes witnen. B:n Abraham Larsson Sipiläs **hustru** är Jörans **moders syster**.

s 14 # 15 - Ruowesi-sak.

s 15 # 16 - Angafs torp.dottren Maria Andersd:r fr. **Kuckasniemi torp** i Woitila och b.sonen Gustaf Larsson fr. Äijäis om lönskaläge. Hördes wittnen.

s 19 # 17 - Wicelänsman Karl Johan Wijdlöf föredrog, at då åtskilliga personer om aftonen andra dag jul warit samlade på Bertula h:n i Kopsamo, har b.sonen Mats Simonsson Kölli **lofwat förpläga de andre, om de skulle bära honom därifrån til Kölli** h:n, dit han ock, sedan han **lagt sig på en dyngsläda**, blifwit buren och följd, då **sold:n** Salomon **Dam** och res.**sold:n** Anders **Bast**, boende i Kopsamo, gåt förut, och som **föreställande twänne präster siungit twå psalmer, nemligen n:o 389: Mailma sinun pällä (HMA: jättä), och n:o 392: Minun sielun jälken nyt pian**. B.sonen Johan Henriksson Maunula fr. Kopsamo har åter **föreställt en klockares person**. Sedan de kommit til Kölli h:n, som är på en 1/6 mils afstånd från Bertula, så har Mats Kölli stigit up och bestått öl och brännewin åt förenämnde personer och dem, hwilcka dessutom följt med, som warit drängarne Erik Matsson fr. Maunula, Johan Johansson och Elias Matsson fr. Bertula, **torp:n** Johan Johansson **Mäkipä**, torparesönerne Staffan och Henrik Staffanssöner fr. **Koppelojerwi torp** i Kopsamo by och b.sonen Johan Johansson fr. Perrinautio h:n. Om detta förhållande har prosten Erik Lencquist berättat. Upsköts.

s 20v # 18 - Upsk. målet emellan torp.sonen Anders Eriksson **Sitti** fr. Teisko och torp:n Henrik **Kärjeniemi** fr. Wärinmaja ang. ½ tunna salt.

s 22v # 19 - Afsk. **sold:n** Erik **Strid** fr. Napila emot **sold:n** Anders **Dalbom** ang. fordran.

s 23 # 20 - Nämndem:n Philpula återkallade sin anhållan om syn för inrättande af en mjölqwarn.

s 23v # 21 - Slut på tinget för denna dag.

s 23v # 22-24 - Ruowesi-saker.

s 30v # 25 - Fråga om afl. **nybyggaren** Krister Johansson **Yröjokis** och **dess afl. hustrus** Beata Johansd:rs egendom. Kristers **broder torp:n** Anders Johansson **Kuckasniemi**. Drängen Johan Johansson fr. Yröjoki har sedermera blifwit **gift med** afl. Kristers **dotter** Lena. Kristers oförsögde **dotter** Anna och minderårige **son** Johan.

s 33v # 26 - Klagades at torp:n Anders Kuckasniemis hustru Anna Andersd:r egenwilligt bortfört en get och ett får fr. Yröjoki.

s 35 # 27 - B:n Simon Laurila fr. Onnistaipale emot drängen Mats Gustafsson fr. Yröjoki ang. afkastning, inrymning m.fl.

s 41v # 28 - Fortsättning till 25 #.

s 42 # 29 - Inh:n Johan Andersson fr. Napila emot **dess faderbroder brofogden** Karl **Hertman**. Johan warit Hertmans landbonde på ½ Heickilä h:n i Napila. Johan kallat Hertman: **Iso sildafoudi, Juoppotratti, Mailman päämies** och **werikoira**.

s 47 # 30 - **Brofogden** Karl **Hertman** emot **dess broder** b:n Johan Jöransson Heickilä i Napila ang. föda för deras **äldre broder** Anders och **dess h:u** Sofia Johansd:r. Parternes **moder** Valborg Matsd:r.

s 49v # 31 - Upsk. målet. B.sonen Anders Andersson Padustaipale ang. upbud på 1/3 i hemmanet. Sulckola torp.

s 52v # 32-33 - Slut opå denna dag. Följande dag började klockan 10.

s 53 # 34 - Sarwela h:ns i Woitila ägare **kyrckoherden** Johan **Utter** anmälte, at på hemmanet bor en **inhysinge** Johan Johansson och **dess syster** Sofia Johansd:r, hwilckas numera afl. föräldrar där äfwen bodt. Johan är 22 år g:l och Sofia 18, små till wäxten och swaga och kunna icke förtjena med arbete.

s 54 # 35 - Ingafs ett testamente. Jag b:n Anders Eriksson Koiwisto fr. Sulckila by har wid **min äldsta sons** Esaias Anderssons **bröllop** 17.10.1791 med **min h:u** Anna Jacobsd:r giort en sådan författning, at Esaias skall wid arfskifte **få inlösa Koiwisto ½ h:n**.

s 55v # 36 - Upbud ang. Ruowesi.

s 55v # 37 - Koiwuniemi bys bönder emot Rajalax bönder ang. hygge öfwer råer. Rågången förrättats 29.11.1791 af landtm:n Natanael Lilius. Wid förrättningen upwiste Koiwuniemi byamän: N:o 1. En stor sten belägen i sjöstranden til nordost från **Saunalax wijk** wid första udden eller näset åt Koiwuniemi by, hwarest Rajalax bys bohlåkergiärdesgård äfwen tager sin början. De tillade, at rågången dem emellan begynnes på en härtil synbar **holme Tili Sari**, hwarifrån den förty sträcker sig til förenämnde sten samt härifrån directe til **Wahterinkando**.
Rajalax byamän bestredo. Koiwuniemi boer uptedde häradshöfdingen Anders Michelssons **dombref af 27-28.10.1645**, hwarigenom följande råer äro fastställde mellan Koiwuniemi och Rajalax, nämligen första rån **Tili Sari,** därifrån til en stor sten på Koiwuniemi sidan om **Saunalax** wijk på första näset åt Koiwuniemi och så rårätt til **Kaukiajerwi träsk**.
Efter Koiwuniemi byamäns anwisning framstakades linien til n:o 2 **Wahterinkando**, ett femstena rå på ett litet berg, bygt wid Ponsa och Mäyränpesä byars storskifte för 4 år sedan af lantm:n Florin.
Rajalax byamän åberopade sig domen, som talar icke om Wahterinkando utan **Kaukia- eller Kautiajärwi träsk**. Ponsa och Mäyränpesä boer blifwit ägare af marken omkring **Kautiajärwi träsk** och komma med sina ägor til **Wuorenalustan pycki**. Upwistes Florins rågångskarta och protocoll af 1772 och 1773 innehållande, at parterne då godkändt **Wahterinkando** råställe. Rajalax åboer påstodo, at Koiwuniemi byamän måga med sine ägor stadna wid n:o 3 **Wuorenalustanpyycki**, 1787 lagde femstenarå. Rajalax byamän anwiste n:o 4, som är den

punckt, hwarest skiljegården emellan Rupisu h:ns **Randanijttu** äng och utåker samt Koiwuniemi Nikulas äng med samma namn slutar sig i sjöstranden. Rån borde härifrån gå til n:o 5 en stor tall söder om den från Rajalax til Koiwuniemi löpande wägen, och dedan til n:o 6 **Läpikoiwunpyycki** en jordfast sten, sedan til n:o 7 **Pyckimäki**, som war ett högt berg med påhuggit kors, sedan til n:o 8 **Muransuon Sarenrajahonga**, hwarest de upwiste en grop på en i **Muransuo kiärr** warande högländ skogsholme, och å hwilket ställe Rajalax byamän sade fordom hafwa warit en stor furu för ägoskilnad.Sedan til **Wuorenalustanpyycki** och härifrån til **Wahterinkando**.
Koiwuniemi boer bestredo hela af Rajalax boer påstådde råer utom **Tilisari** och **Wahterinkando**. Til slut föreslog landtmätaren til förlikning. - Upsköts.

s 62v # 38 - Fortsättning till höstetingets 67 # ang. den torp:n Mats Kahilaniemi fr. Teisko dess söner Mats och Israel samt måg torp:n Isak Johansson Lautajerwi, hwilka skola slagit torp:n Mats Lautajerwi fr. Hörtsänä.

s 65 # 39 - Förodnande för **lieuten:n** Erik Johan **Procope** at wara afl. **fältwäbelen** Klas Henrik **Memsens** (dog 23.4.1791) omyndige barns förmyndare. Memsens **söner** Gustaf Henrik och Klas samt **dotter** Maria Kristina.

s 65 # 40 - Såsom förmyndare för numera afl. **fältwäbelen** Klas Henrik **Memsens** omyndige barn anförde lieuten:n Erik Johan Procope, at sedan Memsens **enckefru** Katarina Fredrika **Justander** å dess mans innehafde Sjukola boställe i Orihwesi by antagit drengen Karl Johansson til landbo - - afstått bostället til **fältwäbelen Tackou** - -.

s 67v # 41 - Fortsättning till 37 # ang. råtwist emellan Koiwuniemi och Rajalax. Upsköts.

s 68v # 42 - Fortsättning till höstetingets 47 #. Drängen Johan Eliasson fr. Bengtilä h:n i Rajalax kunde ej gå den honom ålagde ed, at han icke plägat sammanlag med pigan Kaisa Jacobsd:r fr. Ponsa by.

s 71 # 43 - Fortsättning till 14 #.

s 73 # 44 - Ruowesi-sak.

s 75 # 45 - Pigan Sofia Jöransd:r fr. Pylkinautio och **Joensu torp** samt res.**sold:n** Henrik Mickelsson (**Ståhl**) fr. Koiwuniemi angafs för lönskaläge.

s 76v # 46-47-46 - Ruowesi-saker.

s 84 # 48 - **Brofogden** Carl **Hertman** anförde, at **i wägen emellan Orihwesi by och Holma** säterierusthåll inträffar **ett tä, som är för smalt**, så at det wintertiderne, då mycket snö faller, är swårt at hålla wägen farbar. Och som denne wäg wore en allmän kyrko- och landswäg, som löper til Lengelmäki s:n, - -.

s 86 # 49 - G:la b:n Axel Salo fr. Salokunda emot **dess stjuson** b:n Henrik Henriksson Salo ang. sytning.

s 87v # 50-51 - Ruowesi-saker.

s 94v # 52 - B:n Jonas Johansson Rekola fr. Jerwenpä by är förmyndare för **dess afl. faderbroders** inh:n Jacob Jacobssons med dess sedermera äfwen **afl. hustru** Kristina Matsd:r samaflade enda **dotter** Valborg Jacobsd:r. Jonas har instämt b:n Thomas Jacobsson Magnula fr. Pajukanda, som efter Jacob Jacobssons död warit **gift med** Kristina Matsd:r, om Valbogs fäderne och mödernearf.

s 99v # 53 - B.hustrun Maria Eriksd:r med **des man** b:n Thomas Jacobsson Magnula fr. Pajukanda emot **den förres son** b:n Erik Henriksson Sackola. Maria föredrog, at hennes **förra man** afl. b:n Henrik Andersson testamenterat dess såsom en gåfwa af hans **faderbroder** erhållne Sackola sk.h:n åt swaranden på wilckor, at - -. Upsköts.

s 103 # 54 - **Smedslärlingen** Anders Johansson fr. Hirdolax by i Eräjerwi förmälte, at hans 22.2.1789 dödblefne **fader sold:n** Johan **Gräs** fr. Akola by hade at få 10 kappar råg årligen af b:n Mats Seppälä i Akola. Soldatens **encka** Maria Thomasd:r.

s 104 # 55-56 - Ruowesi-saker.

s 113 # 57 - Fortsättning till 53 #. Hördes **adjuncten** Johan **Telenius** och afsk. **sold:n** Jacob **Sten** från Pajukanda samt afsk. **sold:n** Staffan **Fält** fr. Peilax.

s 116v # 58 - Rusth:n Simon Hinckala fr. Wehkapundari i Kuhmalax emot comm.**landtmätaren** Abraham **Utter** ang. fordran.

s 119 # 59 - Fortsättning till höstetingets 45 # ang. hos **torp:n** Thomas **Lehdet** skedde inbrottsstöld.

s 123v # 60 - Fortsättning till 57 # ang. sytningstwist emellan b.hustrun Maria Eriksd:r med **hennes senare man** b:n Thomas Jacobsson Magnula kärande och **den förres son** b:n Erik Henriksson Sackola swarande. Bilagt på det sättet, at swaranden betalar - -.

s 124v # 61 - **Skomak.lärlingen** Henrik Jöransson fr. Säynäjoki klagade, at torp.hustrun Anna Henriksd:r fr. **Kowasinmäki torp** i lieutenanten Procopes närwaro på Säynäjoki rusthåll sagt, at käranden hade stulit penningar af **hennes son** torp.sonen Johan Jacobsson.

s 125 # 62 - **Brofogden** Karl **Hertman** ingaf ett bewis: At **min son** Carl Hertman 1791 hederligt uppehållit mig i sitt hus **Lahtua torp** 15 weckor - -. Valborg Matsd:r fr. Heickilä h:n i Napila.

s 126 # 63 - B:n Anders Hoiwala fr. Pitkäjerwi androg, at han på höstmarcknaden i Tammerfors sålt åt brofogden Karl Hertman en ung häst för 40 plåtar.

s 127v # 64-65 - Ruowesi-saker.

s 133 # 66 - Samtelige Pitkäjerwi boerne emot alla Hawisto byamän ang. större **deltagande i parternes gemensamma bro Leppähammas**, emedan swarandernes boskap men ej kärandernes klöfwar däröfwer om sommaren. Förlikts sålunda, at swarandernes andel i broen framdeles ökes med den längd, som är emellan den brokista, hwartil deras förra andel sig sträkt, och kärandernes sedan mötande kista - -.

s 133v # 67 - Flere Pitkäjerwi boer klagade, at kringliggande **grannar idka fiske** i Pitkäjerwi bys enskildte fiskewatten **med not, nät, ryssjor och mjärdor**.

s 134 # 68 - B:n Petter Johansson Ärrälä fr. Woitila emot inh:n Simon Mårtensson ang. fordran.

s 135 # 69 - Innehafwaren af 1/8 i Ärrälä h:n i Woitila, **swarfwaren** Mats **Lymberg** anförde, at förra åboen å hela Ärrälä h:n Anders Danielsson haft wissa undantagsägor från ber. hemmansdel samt innehaft husen på samma h:n. Emedan Anders aflidit sistl. höst, men **hans encka** Lisa Adamsd:r ingen rätt äger til ber. lägenheter, ty påstods, at hon måtte skiljas ifrån deras nyttjande och ifrån huses afhysas, såwida de äro nödige för Lymbergs landbo.
Lisa uptedde ett testamente af år 1782. Anders testamenterat til sin **fästeqwinna** sold.enckan Lisa Adamsd:r all löse ägendomen och den åker, som han undan grof skog uptagit, och **Luonnon Luhta äng** samt husrum. Ett nytt testamente 1785 ang. flere bygnader.

s 138v # 70 - Torparen Mats Sulckola fr. Padustaipale klagade, at b.sonen Anders Andersson Padustaipale bortfört 29½ famn af hans åkergård. Upsköts.

s 140 # 71 - **Sold:n** Johan **Elg** fr. Sahrajerwi androg, at sedan **hans hustrus** Brita Matsd:rs **systerdotter** Anna Eriksd:r blifwit faderlös, så har han tagit henne til sig wid något mer än ett års ålder, warande Anna nu på femtonde året g:l. Sedermera har **hennes moder** Beata Matsd:r, som för halft tredje år sedan äfwen dödt, inlåtit sig i **ägtenskap med** en inhysingen Mats Jöransson. Och som denne börjat förstöra hustruns ägendom, så har hon redan i lifstiden satt en rya i förwar hos **torp:n** Jöran Jöransson **Lapujerwi** fr. Salokunda, hwilken rya hon lofwat denne sin dotter. Nu har Johan Elg begärt ryan bort af Jöran Lapujerwi, hwarts **hustru** Valborg Matsd:r äfwen är den flickans **modersyster**, men utan at Elg welat gifwa den ifrån sig, ehuru Anna Eliasd:r (= Eriksd:r) redan wore i behof af ryan. Annas förmyndare är **hennes faderbroder** b:n Mats Simonsson Pulckila fr. Onnistaipale. Anna Eriksd:rs **bror** Johan är 13 år g:l, wistande hos Pulckila.

s 142 # 72-73 - Ruowesi-sak.

s 146 # 74 - Upsk. målet. Majoren Silfwerswahn beswärat sig deröfwer, at b:n Mats Oinasniemi, som förnyttjat en wäg emellan Kockola by och Sawijoki torp, utan tillstånd **flyttat wägen** sålunda, at den nu går

öfwer majorens **Lill Pylsy och Huhtanijttu ängar**, samt **inrättadt en bro öfwer den genom Lill Pylsy äng löpande bäck**.
Swaranden anförde, at Oinasniemi af uråldriga tider nyttjat wäg öfwer Lill Pylsy och Huhtanijttu ängar, änskiönt öfwer den i Lill Pylsy äng belägne bäck icke warit någon riktig bro. Under påstående sista krig har Oinasniemi i anseende til de täta skiutsningar warit nödsakad at för sin beqwämlighet därstädes anlägga en ny bro, såwida den af majoren föregifne wägen emellan Kockola by och Sawijoki torp icke skal wara farbar. Johan (Mårtensson) Oinasniemi medgaf, at den öfwer bäcken i Lill Pylsy äng warande bron med hans wett och wilja blifwit af dess son Mats Johansson anlagd litet på sidan om det ställe, der wägen förut gått öfwer bäcken. Oinasniemi sade, at han altid nyttjat wäg öfwer Holma gårds ägor.
Hördes wittnen. De föreslagne wittnena fr. Pitkäjerwi ansågs wara jäfwiga, enär de anwända samma wäg.
Inh:n från Siukola boställe i Orihwesi by Johan Andersson berättade, at han, som 17 år tient på Holma gård, förän majoren Silfwerswahn samme egendom tilträdde, då blifwit warse, at wägen från Oinasniemi gått öfwer **Lillpylsy äng**, äfwensom **på den där löpande bäcken warit en spång, där fotfolcket framkommit, men med hästar hafwa resande färdats bredewid spången**. Då wittnet först kommit til Holma, har ängen warit ogärdad. Hägnaden blef under hans tjenstetid inrättad omkring Lillpylsy äng, hwarigenom läget af wägen blifwit sålunda förändrad, at den nu går i en liten krokning. Den af majoren anwiste wägen emellan Kockola by och Sawijoki torp kunde nyttjas endast wintertiderne. - Upsköts.

s 150 # 75-76 - Ruowesi-saker.

s 153 # 77 - Upsk. målet. Enckan Valborg Samuelsd:r fr. Kopsamo emot **des swåger torp:n** Simon Mårtensson **Simola** fr. Woitila ang. 4 riksd:r och en reswacka, som kärandens numera **afl. man** Henrik Mårtensson lånt. Simons **brodersson torp:n** Erik Israelsson fr. Onnistaipale och **bröder** inh:n Johan Mårtensson fr. Lasola och Mårten Mårtensson fr. Kopsamo.

s 155 # 78 - B:n Johan Kölli fr. Kopsamo emot **sold:n** Anders **Hök** fr. Pitkäjerfwi ang. fordran. **Höks h:u** Hedvig Andersd:r. Kärandesn **dotter** och Höks **swägerska** Sofia Andersd:r. Hennes **fader klockaren** i Eräjärwi Anders **Torrwall**.

s 157 # 79 - Fortsättning til 29 #. Förlikts.

s 157v # 80 - **Contractsprobsten** Erik **Lencquist** klagade, at inh:n Bengt Mickelsson fr. Rajalax och **torp:n** Johan **Kowasinmäki** fr. Säynäjoki **icke betalt deras smörmarck**.

s 158 # 81-83 - Ruowesi-saker.

s 170 # 84 - B.h:un Margareta Andersd:r fr. Ungila lånt 12 kappar råg åt en annan af b.mågen Jöran Jöransson fr. Padustaipale.

s 171v # 85 - Upsk. målet. Rusth.sonen Henrik Sigfridsson fr. Hörtsänä emot Erik Matsson Isoniemi fr. Ruowesi ang. fordran.

s 174 # 86 - B.sonen Henrik Johansson fr. Pärinautio emot torp:n Johan Fredriksson fr. Majaniemi ang. fordran.

s 175 # 87 - B.mågen Thomas Jöransson Alanen fr. Porwola emot drängen Johan Johansson fr. Seppälä h:n i Hirwijerwi ang. fordran.

s 176 # 88 - B:n Kristoffer Eskola emot b:n Elias Eskola fr. Hawisto ang. gamla tomten. Storskifte skedde för 5 år sedan.

s 177v # 89 - Inh:n Bengt Mickelsson emot nämndemännerne Jonas Mattila och Johan Karpila ang. fordran.

s 178 # 90 - Försedd med **trumslagaren** Abraham **Dahls** fr. Onnistaipale fullmagt uptedde **skreddaren** Isak **Kowen** afl. länsmans Jacob Östlunds quitence af 1780 innehållandes at **trumslagaren** Johan **Dahl** betalt til länsmannen Mats Kallenautios 1779 års kronoutlagor - -.

s 179 # 91 - Rusth:n Johan Wehonius fr. Kuhmalax emot serg:n Johan Sundström fr. Suomasema ang. 10 riksd:r. Upsköts.

s 180 # 92-98 - Ruowesi-saker.

s 206v # 99 - Innehafwaren af ½ Maunula sk.h:n i Pajukanda b:n Johan Matsson will inbörda den andra ½ Maunula, som hans **fader** Mats Henriksson 28.2.1769 försålt till b:n Thomas Jacobsson, som erhållit fastebref 1773. Ansökningen förkastades.

s 208v # 100 - Majoren Silfwerswahn emot magazinsförwaltare Josef Hangelin fr. Hanho.

s 214 # 101 - Berör åwerckan på Holma gårds bröst- och utmark. Swaranderne Kolhi och Tilsa åboer fr. Sawo by.

s 215v # 102-103 - Ruowesi-saker.

s 216 # 104 - Upteddes upteckningen af 23.3.1787 efter b:n Erik Mattilas fr. Peilax afl. hustru.

s 216v # 105 - Fortsättning till 49 #. G:la b:n Axel Salo emot dess stiufson b:n Henrik Jöransson Salo ang. sytning.

s 217v # 106 - Slut på tinget.

Oriveden ym. syyskäräjät 7-.9.1792
VA Ylä-Satak. yl. KOa11, mf JK 2354

s 1v # 1 - Sedan - - söka afsluta öfwerenskommelser til winnande af jämlikhet uti inqwarteringstyngden emellan dem, som nära **wid allmänna landswägarne** boende ständigt därmed beswäras och de derifrån aflägsne hemmans åboer, hwilcka sällan eller aldrig weta af denne tunga, så har - -. Men ingen af de wid landswägen boende bönder äskade någon wedergällning för den **olägenhet de wid durchmarcher och inqwarteringar** kunde hafwa.

s 2v # 2 - Förmynderskap ang. Ruowesi.

s 2v # 3 - 3:die upbudet på Mattila h:n i Peilax åt b.sonen Anders Eriksson.

s 2v # 4 - Upbud ang. Ruowesi.

s 2v # 5 - Förordnande för bönderne Johan Antila fr. Peilax och Markus Mickelsson Nikula fr. Koiwuniemi at wara förmyndare för afl. b:n och gästgifwaren Jöran Andersson Kallenautios barn. **Encka** Anna Mickelsd:r och **döttrar** Sofia, Beata och Anna. Deras **faderbroder** Johan Antila och **moderbroder** Markus Nikula.

s 2v # 6-7 - Ruowesi-saker.

s 5 # 8 - Wärfwde sold:n wid Kongl. Stakelbergska Regementet Henrik Hurtig skall från betet i Orihwesi s:n stulit och i Wasa län försålt en klockaren Wanaeus tilhörig häst. Utreddes at det är Frosteri och icke Wanaei häst. **Klockaren** Erik **Frosterus** anförde, at hästen är en til färgen röd wallak af 9 års ålder och blifwit om natten på betermarcken bortstulen, men at han den i Laihela s:n efter mycket letande redan återfått. Hurtig sade sig wara 23 år g:l och född i Laihela och förklarade, at han efter sin återkomst ifrån Sueaborg på andra sidan om Tammerfors stad wid Hutijerfwi gästgifwaregård i Kangasala af okända ziquenare tillhandlat sig en brun wallak för 6 riksd:r. Klockaren Frosterus förmälte, at **skomakaren** Anders **Heglin** fr. Onnistaipale och torp:n Elias Simonsson fr. Hörtsänä samma nat 5.7.1792, då hans häst blifwit bortstulen, på andra sidan om Onnistaipale by mött two karlar ridande, af hwilcka den ena ej haft betsel på sin häst, och igenkändt den samma för klockaren Frosteri och den andra för **kyrckowäcktaren Wanaei** häst, hwilcken sistnämnde äfwen skall förlorat sin. Upsköts.

s 7 # 9-10 - Ruowesi-saker.

s 11 # 11 - Wice länsman Wijdöf förmälte, at han wid wägasyn i Ruowesi samt i Orihwesi funnit, hurusom flere hemmansåboers landswägalotter warit i olaga stånd, och ingaf en förtekning öfwer de efterlåtne at laga om sina wägaandelar.

s 11 # 12 - **Garfwarelärlingen** Henrik **Stålström** fr. Koiwuniemi anhöll at blifwa antagen til socknegarfware i Orihwesi s:n. Den befullmägtigande **garfwaren** Mickel **Blomster** fr. Pitkäjerwi förordade.

s 11 # 13 - Fråga om betalandet af husbehofsbrännewins arrendet.

s 12v # 14 - Upsk. målet emellan b:n Johan Kölli och **sold:n** Anders **Hök** ang. fordran. Höks **swärfader klockaren** i Eräjerwi Anders **Torwall**.

s 13 # 15 - B.sonen Johan Andersson ingaf dess **faders** Anders Jöransson Heickiläs fr. Napila underteknade contract: Alldenstund jag til min **bror** Anders Jöransson, som ännu icke erlagt - - för arf - - öfwerenskommit - - **Matkanjtun peldoma, Kölli äng, Matkaanijtun Kurut** - -. Johan Jöransson Heickilä fr. Napila.
Brofogden Karl **Hertman** är **bror** til dem, som ingåt contractet.

s 14v # 16 - Wicelänsmannen tiltalte b:n Jöran Alanen fr. Borgerla för det han, som bör stå i **hållskiuts på Kallenautio gästgifwaregård** med twå hästar, instält endast med en. Alanen sade, at han anmodat sin **broder torp:n** Mårten Mårtensson **Lindula** fr. Borgerla at för honom utgöra den skjuts.

s 15 # 17 - Ruowesi-sak.

s 17v # 18 - Fortsättning til 8 #. Fråga om **Frosterii hästs tjufnad**. Sold:n Hurtig widgick, at han från betet bortstulit hästen. Upsköts.

s 18v # 19 - Upsk. målet. Rusth.sonen Henrik Sigfredsson Hörtsänä emot torp:n Erik Matsson Isåniemi fr. Ajois ang. fordran. **Skomakaren** Anders **Hägglin** wittnade. Fråga bl.a. om 2 **looskin**.

s 20v # 20 - Upsk. målet. Pigan Lisa Henriksd:r fr. Pitkäjerwi framfödt ett ännu lefwande oächta flickebarn, hwars **fader** hon föregaf b.sonen Isak Mårtenssson Lasonen fr. Lasola. Isak bestred. Anstånd.

s 21v # 21 - Nämndemännerne Philpula och Pohja instälte sig.

s 21v # 22 - Ruowesi-sak.

s 22v # 23 - B:n Johan Johansson Jussila fr. Kockola erhöll et fastebref. Johan Johanssons afl. **moder** Maria Simonsd:r warit 2 gångor **gift, första gången med** Johan Jöransson, som 9.4.1760 afgått och med hwilken hon sammanaflat bemälte Johan och **döttrarne** Anna **gift med** b:n Johan Henriksson Nickilä fr. Hawisto samt Maria **gift med** b:n Abraham Jöransson Mickola fr. Pitkäjerwi, samt **andra resan med** Petter Henriksson, som än lefwer, med hwilken hon haft **sönerne** Simon och Mats samt **dottren** Beata **gift med** b:n Henrik Johansson Lylyjerfwi. **Brodren** Mats får nyttia **Härkönen Moisio äng** och Simon **Läpikäytäwä äng** samt höbohl inom **Härkänen täppa**.

s 24v # 24 - Ruowesi-sak.

s 26v # 25 - Fortsättning til wintertingets 49 # ang. g:la b:n Axel Jöranssons fr. Salokunda sytning. Swarande, kärandens stiufson b:n Henrik Jöransson Salo. Nyttjanderätt til **Kiperän pohjan usi Moisio**.

s 29v # 26 - B:n Jöran Mattila fr. Hirwijerfwi emot b:n Jacob Seppälä. Af ägodelningsrättens utslag inhämtades, at sedan Mattila wid ägodelningsrätten begärt at få Seppäläs hela skifte söder om **Hirwijärfwi siö**, bestående af **Talasniemi och Järfwentakunen åkrar, samt Kahilaxi, Talasniemi och Järfwentakunen ängar** emot det at - - **Sahrajoki å** - -.

s 32 # 27 - Drengen Salomon Ottosson fr. Pajukanda emot **dess stjufmoder** afsk. **corporalen** Otto **Gråstens enka** Katarina **Flodberg** om arf. Kärande anförde, at dess afl. fader låfwat honom en hingst på tredje året, kjörredskapen med ridtyg, en ko samt dess gångkläder på wilckor at betala dess faders skulder. I dess sotesäng hade fadren testamenteret åt **dess son** Salomon en tredje tämnings hingst jemte sleda, loka, rankor och 2 arbetssledar, betsell, 3 sal och grimma, 2 lijor, 2 skäror; 1 swidjeplog, 1 stor järnbeslagen kista, 1 träskop, hoftång och hammare. Salomon skall betala skulder. Gråstens encka Katarina Flodberg ärfwar ned sin **dotter** Greta Stina annan egendom.
Gråsten warit 2 gångor **gift, först med** en Valborg, med hwilken han sammanaflat utom käranden twenne **döttrar**, den ena Hedwig, **gift med torp:n** Mats i Rautajerfwi by i Hauho s:n och den andra Stina, **gift med**

wärfde sold:n Henrik **Ollenquist** i Pajukanda by, och sedan med swaranden, med hwilken han aflat en **dotter**. Upsköts.

s 34v # 28-30 - Ruowesi-saker.

s 47v # 31 - Förordnande för **torp:n** Thomas Thomasson **Ilomäki** i Koppala by af Eräjerwi at wara förmyndare för afl. b:n Henrik Johansson Magnulas i Kopsamo omyndige barn. Barnens **faderbroder torp:n** Johan Johansson **Mäkipä** i Kopsamo och **moderbroder** Thomas **Ilomäki**.

s 47v # 32 - Ruowesi-sak.

s 48 # 33 - Upsk. målet. **Torp:n** Mats Andersson **Sulkolas enka** Beata Matsd:r emot b.sonen Anders Andersson Padustaipale ang. en åkerhägnad. Upsköts.

s 51 # 34 - Torp.enkan Beata Sulckola emot b.sonen Anders Padustaipale ang. at swaranden slagit hö på en käranden tilhörig **äng Sammalisto**. Upsköts.

s 51v # 35 - Ruowesi-sak.

s 52v # 36 - B.sonen Johan Gustafsson Mälli emot **torp:n** Johan Fredriksson **Majaniemi** fr. Kockila ang. fordran. Swarandens afl. **fader** Fredrik Henriksson Majaniemi.

s 54 # 37 - Fortsättning til wintertingets 38 # emellan **torp:n** Mats **Lautajerwi** samt torp:n Mats **Kahilaniemi**, **dennes son** Mats och **måg torp:n** Isak **Lautajerwi** ang. slagsmål. Isak befriades.

s 55 # 38 - Meddeltes **capell:n** Samuel **Salowius** ett **fastebref å 1/5 i Suomasema** sk.rusthåll. Salowius bewiste, at sedan han, såsom **curator för** numera afl. **capell:n** Henrik **Sundströms 2 döttrar** Margareta Kristina och Anna Sofia, af hwilka den förre är oförsörgd och den senare numera **gift med serg:n** Anders **won Becker**, utaf deras **broder serg:n** Johan **Sundström** för deras räkning inlöst 1/5 i Suomasema rusthåll för 333 riksd:r och serg:n won Becker därå med dess frus samtycke återafstått des hälft af denne 1/5 til Salowius, så har capell:n Sundström å sin oförsörgde dotters Margareta Kristinas wägnar 28.3.**1788 updragit hela denne 1/5 till Salowius**, såwida han ej funnit sin dotter hafwa utwäg at godtgiöra Salowius för dess utläggning; i anseende hwaraf Salowius upbudit 1/5 - -.

s 57v # 39 - Fortsättning til 20 #. Hördes wittnen. Upsköts.

s 59v # 40 - Fortsättning til wintertingets 16 # ang. at torp.dottren Maria Andersd:r fr. **Kuckasniemi torp** i Woitila och b.sonen Gustaf Larsson fr. Äijäis h:n öfwat köttslig beblandelse. Hördes wittnen. Anstånd.

s 62 # 41 - Ruowesi-sak.

s 63 # 42 - **Capell:n i Kuorehwesi** Anders Johan **Salwenius** förmälte, at han såsom ägare af 2/5 i Suomasema rusthåll instämt **capell:n** Anders **Sundström** såsom förmyndare för dess **syster jungfru** Margareta Kristina Sundström såsom en delägare i rusthållet, och serg:n Anders won Beckers, som ock har sin lott i rusthållet, **landbo** Mats Henriksson ang. at swaranderne hindrat kärandens boskap at gå til betesmarcken genom fätåget, som wid storskiftet blifwit lämnadt til gemensamt nyttjande. **Fätåget** blifwit uttagit från byn til **Tammela** til 10 alnars bredd. Upsköts.

s 65 # 43-46 - Ruowesi-saker.

s 71 # 47 - W.länsman Wijdlöf tiltalte tjenstepigan Maria Gustafsd:r fr. **Walkiajerfwi torp** lydande under Kockila by och drengen Mats Jöransson fr. Terijoki h:n i Orihwesi by om kötsligt umgänge. Maria sade, at hon under sin tjenstetid på Seppälä capell.bol blifwit lägrad af Mats, hwilken bestred. Mats blef befriad.

s 72v # 48-50 - Ruowesi-saker.

s 83v # 51 - B.sonen Simon Persson fr. Jussila h:n i Kockola by anmälte, at han 1790 efter hans afl. moder förrättade arfskiftet för dess arfslott blifwit försäkrat om några ägors nyttjande. Begärte syn.

s 84 # 52 - Ruowesi-sak.

s 85 # 53 - **Torparen wid Kössi** h:n i Orihwesi by Johan Matsson emot sin **swåger** b:n Erik Matsson Sipilä fr. Lydickälä för något arf, som Johan genom dess afl. hustru tilfallit. Swarandens afl. **swärfader** b:n Mats Henriksson och **hans h:u** Brita Mårtensd:r. Johan Matsson warit **gift med** Mats Henrikssons numera afl. **dotter** Brita, som lämnat ett barn.

s 87 # 54 - Jungfru Margareta Kristina Sundströms förmyndare capell:n Anders Sundström emot bönderne Henrik Eskola och Henrik Mickola fr. Mäyränpesä by jämte res.sold:n Henrik Rolig ang åwärckan i Suomasema rusthålls skog.

s 88v # 55 - Ruowesi-sak.

s 91 # 56 - Fortsättning til 40 #. Hördes wittnen. Upsköts.

s 95 # 57 - Ruowesi-sak.

s 96v # 58 - B:n Johan Andersson bewiljades fastebref å Padustaipale h:n.

s 98v # 59-60 - Ruowesi-saker.

s 99v # 61 - Fortsättning til 25 #. Hördes wittnen. Swaranden befriades.

s 102v # 62 - Fortsättning til wintertingets 17 # emot b.sonen Mats Kölli, **sold:n** Salomon **Dam**, res.**sold:n** Anders **Bast**, **torp:n** Johan **Mäkipä**, torp.sönerne Staffan och Henrik **Koppelojerwi**, drängarne Erik fr. Maunula h:n, Johan och Elias fr. Bertula h:n, b.sonen Johan Perinautio och b.sonen Johan Maunula fr. Kopsamo by jemte den sistnämdes förmyndare **torp:n** Thomas **Isomäki** fr. Eräjerwi, bestående däri at Mats Kölli låtit de öfrige om aftonen andra dag jul, då de warit församlade på Bertula h:n i Kopsamo, emot låfwad förplägning bära honom hem på en dyngsläda, som skulle afbilda en likbär, jemte det några gått förut och sjungit några psalmer.
Alla nekade, at de siungit psalmer. Dock tilstodo de, at **de burit Mats Kölli på en dyngsläda samt derföre blifwit af honom förplägade**. - Beslöts: Som swaranderne **icke kunnat öfwertygas, at wid det nämnde tilfället hafwa genom siungande af psalmer och några hedelige psalmer missbrukat Guds namn**, så äro de frie för alt tiltal.

s 103v # 63-65 - Ruowesi-saker.

s 110 # 66 - Fortsättning til wintertingets 45 # ang. lönska lägesmål emellan **sold:n** Henrik **Stål** fr. Koiwuniemi och pigan Sofia Jöransd:r fr. Pylkinautio. Stål blef befriad.

s 111v # 67 - Res.**sold:n** Anders **Bast** fr. Kopsamo warit om en söndag af drycker öfwerlastad. Upsköts.

s 112 # 68 - Innehafwaren af ½ Hörtsänä rusthåll Sigfred Henriksson ingaf ett syneinstrument af 22.8.1792. **Sinnad at anlägga ett torp** å dess med andra hälftens af Hörtsänä innehafware Henrik Johansson **samfällte Puolonma skogsmark**. Torpets tomtställe några hundrade alnar öfwer om **Puoto qwarn** och wid södra stranden af **Sexjärfwi träsk**. 2 före detta upodlade små åkerstycken samt 2 tunneland åkerjord kring om torpstället. Ängslägenheter å **Sywänjärfwen ojan warsi** och inwid åkerjorden. Antog drengen Pål Matsson til **torpare. Torparen** Jöran Olofsson **Ylönens måg** Henrik sade, at Jöran Olofsson blifwit af andra hälftens innehafware antagen til nybyggare, och bestred anläggning af ett nytt torp.

s 114 # 69 - Inlämnades skiftesinstrumentet öfwer den ägendom b:n Mats Johansson Uotila i Onnistaipale haft tillsammans med dess 1774 afl. **hustru** Maria Johansd:r. De aflat **sönerne** Jöran och Mats, myndige, af hwilka Mats är **blind**, och **döttrarne** Hedwig, **gift med** b:n Simon Henriksson Laurila i denne by, Beata, **gift med nybyggaren** Simon Simonsson **Hytjälä**, Maria, **gift med** b.sonen Anders Matsson Kukonpohja i Ruowesi, samt Helena och Brita oförsörgde, hwilkas sednares rätt deras **faderbroder** bewakat. Helena **swagsynt**. Skatteköp 1760. Mats Johansson **sednare hustru** Kristina Johansd:r.

s 115 # 70 - Ruowesi-sak.

s 115v # 71 - Upteddes bouptekningsoch skiftesinstrumentet af 17.1.1792 öfwer den egendom, som b:n Anders Eriksson Mattilas fr. Peilax **fader** Erik Matsson i sin lifstid låtit skifta emellan dess barn, **sönerne** Erik och Anders, af hwilka Erik är **boende i Åbo** stad, och **döttrarne** Maria **gift med** b:n Elias Eriksson Puharila i

Ripilä by i Längelmäki, Valborg **gift med** b.sonen Anders Henriksson å Nickilä h:n i Hawisto, Lisa **gift med** b.sonen Johan Matsson å Kössi h:n i Orihwesi by, Sofia då förlåfwad, men numera **gift med torp:n** Petter Thomasson **Helmunen**, och Brita ännu ogift, samt dess **afledne sons** Matses 2 minderåriga söner och 2 döttrar.

s 117 # 72-74 - Ruowesi-saker.

s 123v # 75 - Inh.qwinnan Regina Johansd:r i Orihwesi by angafs för andra resan öfwadt lönskalägesbrott. Den andra parten sades wara encklingen, b:n Johan Antila fr. Orihwesi by. Inh. qwinnan Brita Ignatiid:r berättade, at **dess afl. moder** Maria Jacobsd:r sagt henne, det Maria en dag, då hon gått in uti Antilas pörte, hwarest Regina och Johan förut warit, **sett Johan knäppa igen sin byxlucka**.

s 124v # 76 - Ruowesi-sak.

s 126 # 77 - **Snickaren** Mats **Lymberg** fr. Woitila emot torp:n Mats Matsson fr. Nokia gård i Birckala om olaga afflyttning ifrån **Sillanpä torp**, lydande under Lymbergs ägande del i Ärrälä h:n.

s 126 # 78 - B:n Thomas Jacobsson Magnula fr. Pajukanda emot wallarepigan Beata Mickelsd:r fr. Peilax, som låtit getterne upbeta hans **Huhtanajo** sådde **utåker**. Beatas **fader** inh:n Mickel Matsson fr. Lydickälä.

s 127 # 79 - B:n Johan Heickilä fr. Akola emot afl. **sold:n** Johan **Gräs enka** Maria Henriksd:r ang. fordran. Gräs haft **6 barn**, af hwilka **den äldsta** Anders är myndig och **i smedsläran hos soknesmeden** i Hirdolax by af Eräjerfwi. Upsköts.

s 129 # 80 - Förmyndare för afl. hemmansåboen Mats Henriksson Sipiläs fr. Lydickälä **yngsta dotter** Maria b:n Mats Kristersson Uotila fr. samma by fordrade af **des pupils broder** b:n Erik Matsson Sipilä 7 får och 3 lamb. Marias **moder** Brita Mårtensd:r.

s 131 # 81 - Upteddes restlängd.

s 131v # 82 - B:n Elias Eskola fe. Hawisto emot b:n Anders Eskola ang. brännewins arrendet.

s 132 # 83 - Inh:n Jöran Jöransson fr. Onnistaipale emot nybyggaren Henrik Mickelsson fr. Aitua nybygge ang. sytning.

s 132v # 84 - Upsk. målet. Koiwuniemi byamän emot Rajalax åboer anf. åwerkningar å Koiwuniemis skogsmarck. Landtmätaren Lilius förrättat rågången 29.11.1791. Florins rågångscharta af 1772-73 utwisar, at **Wahterinkando** af parterne blifwit hållen för ägoskilnad. Hänwisades til **1645 års dom**: **Tilisari**, hwaifrån råen borde gåt til en stor st5en på Koiwuniemi sidan om **Saunalax** wijk på första näset åt Koiwuniemi by samt sedan rårätt til Kaukiajerwi träsk.
Inh:n Mickel Matsson fr. Lydickälä, 72 år g:l, wittnade, at han i yngre åren tjent på Rupisu h:n, då **nämndeman Fabrilii** numera afledne **moder** Anna **Rude**, afl. b:n Johan Andersson Uotila fr. Rajalax, som för mer än 20 år sedan i hög ålder aflidit, och den sistnämdes **broder** b:n Henrik Andersson Eskola fr. Mäyränpesä, hwilken äfwen warit en g:l man och dödt för 10 år sedan, berättat honom, at råen emellan Koiwuniemi och Rajalax byar skulle gå ifrån en wid **Saunalax** wijk belägen sten til **Wahterinkando**, äfwensom Fabrilii mor omtalte, at hennes far eller farfar fått tilstånd af Koiwuniemi boerne at på deras marck upodla en åker af 8 kappeland. Då åbygnaden på Bengtilä h:n i Rajalax för mer än 20 år sedan upbrann, har dess åboe fått tilstånd af Koiwuniemi boerne at ifrån deras skog taga timmer til ny husbyggnad, och all ifrån den tiden hafwa Rajalax boerne nyttjat marcken in til stället, dit Bengtiläs hygge sig sträkt.
Nämndeman Thomas Lillmagnula berättade, at Jöran Mickelsson **Isopärä,** eller **Tanhuanpä**, såsom han sig ock kallar, då parterne warit wid ett kärr, som kallas **Murassuo**, sagt, at Koiwuniemi boerne icke hade börjat någon rättegång, om Rajalax boerne icke hade gått så långt in i Koiwuniemi skogen. - Upsköts.

s 136 # 85 - **Snickaren** Mats **Lymberg** bewiljades **fastebref** på 1/8 af Ärrälä sk.h:n jemte 3/8 mantals öfwerlopsjord. Lymberg hade af b:n Elias Andersson Ärrälä för 62 riksdaler tilhandlat sig den 1/8 eller 1/12 mantal af Ärrälä h:n, som Elias Andersson tillöst sig af landboen Erik Eriksson fr. Kuljala by i Pelkäne s:n, warunder lyder all den marck Elias Anderssons broder Erik Andersson, såsom fordom ägare af 1/4 i Ärrälä h:n, genom storskifte tilfallit wid **Sillanpä, Pendura och Wetosuo**, samt den öfwerlopsjord af 3/8 mantal, som Erik Andersson wid skiftet är tildeld, men af honom jemte sagde gamla hemmans del blifwit afstått til ofwanbem. landbo och hwilken han emot lösen til Elias Andersson updragit.

s 138v # 86 - Ruowesi-sak.

s 139v # 87 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla androg, at Hawisto boerne jemte deras **wallare** Mats **Flink** fr. Kockila redan i tre års tid med sin boskap låtit upbeta han **Kartimo äng**.

s 141 # 88 - Fortsättning til 84 #. Inh:n Mickel Matsson tillade, at en rå äfwen är emellan den af honom förut omnämnde sten och **Wahterinkando**. Denne mellanrå sade witnet wara belägen nära wid Rajalax bys åker och warit synlig ännu för 34 år sedan.

s 141 # 89 - B:n Mats Jacola fr. Napila anmälte, at inh:n Johan Andersson fr. samma by wid det han köpt af Mats en tunna råg - -. Upsköts.

s 142 # 90 - Ingafs drängen Johan Gustafssons fr. Melli och **dess hustrus** Maria Mårtensd:rs testamente. Inga bröstarfwingar.

s 143 # 91 - Föreslogs brofogden Carl Hertman til nämndeman.

s 143v # 92 - Fortsättning til 84 #. Upsköts.

s 144 # 93 - Upsk. målet ang. inbrotsstöld hos **torp:n** Thomas **Lehdet** fr. Prästegård.

s 146v # 94 - Angafs at tjenstepigan Sofia Eriksd:r, som födt ett en lefwande piltebarn, och **skreddaren** Isak **Cowen** för öfwat sammanlag. Sofia sjuk. Upsköts.

s 147 # 95 - B.dottren Sofia Pettersd:r fr. Lasola begått sistledne annan dag pingst allmän **kyrkoförargelse**. Upsköts.

s 147v # 96 - B:n Petter Noppari fr. Pehula emot b:n Johan Pawola fr. Orihwesi by ang. en skiljegårds upsättande. Upsköts.

s 148v # 97 - Upsk. målet. Rusth:n Johan Wehonius fr. Kuhmalax emot serg:n Johan Sundström ang. fordran.

s 149v # 98 - Flere mål anmältes icke.

Kangasalan syyskäräjät 18-.9.1792
VA Ylä-Satak. yl. KOa11, mf JK 2354

s 242 # 86 - Inh:n Erik Matsson fr. Sitama berättade, at oaktadt **sold:n** Anders **Mulin**, hwilken efter dess företrädare Sigfred **Mulin**, som om wintern 1790 **aflidit i fält**, blifwit soldat samt sedan fått torpet i besittning, så har han likwäl icke flyttat till torpet, utan lemnadt den afledne Sigfred **Mulins encka**, hwars **fader** Henrik Matsson haft tilstånd at icke bo där qwar - -. Upsköts.

s 243v # 87 - B:n Simon Simonsson Laurila fr. Sitama emot b:n Anders Johansson Bertula. **Hapaniemi åkertäppa**. Upsköts.

s 324 # 153 - Inh:n Erik Eriksson fr. Ruokois androg, det han widlag för 6 år tilbaka antagit dåwarande landboen å Sarckila boställe Mats Henriksson til sin sytningsman och updragit honom 2/3 af Ruokonen h:n med wilckor, at han borde betala - -.
Erik Erikssons **moder** Lisa Johansd:r medels rättegång tilwunnit sig den 1/3 af Ruokonen, som Erik innehar, ty påstod Erik, at swaranden förklaras at - -. Upsköts.

s 339 # 166 - Fortsättning til wintertingets 179 #. Fordringsmål emellan b:n Mats Henriksson Ruokonen och inh:n Erik Eriksson med **dess son** Johan fr. Ruokos och hans **broder** Thomas Eriksson Ruokonen. Erik och Thomas Erikssöners **moder** enkan Lisa Johansd:r och **brodren** Henrik Eriksson Roisko fr. Karku samt **systren** Maria Eriksd:r med **dess man** Mats Bertilsson Pafwola. Upsköts.

Oriveden ym. talvikäräjät 29-.1.1793
VA Ylä-Satak. ylinen KOa12, mf JK 2355

s 2v # 1 - Ruowesi-sak.

s 2v # 2 - Länsmannen Johan Roth förmälte, det han, såwida **i detta tingslag icke är något fångahus**, är ur stånd, såsom ock sjelf trångbodd at wårda ankommande fångar. I anseende dertill och som lagen pålägger tingslagsboerne at bygga fångahus, så anhöll han - -. Större delen af tingslagsboer ansåg det blifwa för kostsamt, heldst de redan i befallningsm:ns företrädares, afl. kronolänsman **Östlunds tid upbygt fånghus**, utan at det dertill blifwit nyttjadt, utan har Östlund nyttjadt det så länge till fähus, at det af röta förfallit.

s 2v # 3 - Hörtsänä rusthålls storskifte fastställdes.

pag 1 # 4-5 - Ruowesi-saker.

pag 1v # 6 - Upteknings- och skiftesinstrument efter Johan Andersson Antilas fr. Päjlax **afl. hustru** Anna Johansd:r. **Sönerne** Anders och Johan samt **döttrarne** Maria och Hedvig.

pag 1v # 7 - Förmynderskap ang. Ruowesi.

pag 1v # 8 - B:n Petter Äräläs förordnande at wara bondedottren Kaisa Thomasd:rs förmyndare. Skiftesinstrumentet 1786 efter afl. b:n Thomas Matsson Noperi fr. Onnistaipale och **dess afl. hustru** Anna Eriksd:r. Deras **son** Johan samt **döttrarne** Sofia, **gift med** drengen Erik Israelsson, och Kaisa oförsörgd.

pag 1v # 9 - **Sokneskräddaren** Mats Johansson **Stenros** fr. Kockila inlämnade landhöfdingens fullmagt på den så kallade **Jupa tracten**. **Hans fader torp:n** Johan **Mustajärfwi** fr. Kockila.

pag 1v # 10 - Skräddarelärlingen Abraham Sarman fr. Cuorewesi anhöll at blifwa antagen till sokneskräddare på Jupa tracten uti sokneskräddaren Johan Stenros. **Sokneskräddaren** Isak **Coven** war emot hans antagande.

pag 1v # 11 - **Skomakaren** Karl **Wikman** fr. Säynäjoki berättade, at han numera blifwit så öfwerhopad med skomakarearbete, at han - - anhållande at få taga en lärodreng.

s 3 # 12 - Förordnande för b:n Mats Jöransson Mattila at wara afl. b:n Mickel Mickolas fr. Kockila omyndige barns förmyndare. Mickel Matsson Mickolas **enka** Sofia Gustafsd:r, **sönerne** Thomas, Isak och Mickel samt **döttrarne** Lena, som warit **gift med** med numera afl. **torp:n** Johan Jöransson **Mustalax** fr. Jarila, och Hedvig, **gift med torp.sonen** Henrik Jöransson fr. Mustalax torp, samt Anna oförsörgd.

s 3 # 13 - Boupteknings- och skiftesinstrument efter b:n Anders Sigfredsson Brusila fr. Pitkäjerfwi. Dess **encka** Valborg Jöransd:r. **Sönerne** Anders och Jöran samt **döttrarne** Anna **gift med smeden** Sven Andersson fr. Suomasema, Maria **gift med** b:n Anders Matsson Hoiwala fr. Pitkäjerfwi, Valborg **gift med** b:n Gustaf Henriksson Kihlala fr. Salokunda, Lisa oförsörgd. Enckan behåller för sin morgongåfwa **en ko Silike**. Lisa får **en ko Kullanen**, Anders **en ko Hallanen**.

s 3 # 14 - Upsk. målet ang. b.sonen Gustaf Larsson fr. Äijäs och torp.dottren Maria Andersd:r fr. Kuckasniemi torp i Woitila om deras köttsligit umgänge.

s 3v # 15 - Ruowesi-sak.

s 4v # 16 - Såsom **gift med** afl. åboen Mats Henriksson Sipiläs fr. Lydickälä **dotter** Sofia har **soknesnickaren** Jacob **Rothqvist** instämt **dess hustrus bröder** b:n Erik Matsson Sipilä och **soknesnickaren** Mats **Lindberg** fr. Pehula ang. arf. Mats Henrikssons **hustru** Brita Mårtensd:r. Förliktes.

s 5 # 17 - Förafsk. **dragon** Johan **Frihjelt** fr. Jarila berättade, at hans **dotter** Lisa Johansd:r efter städsel af b:n Johan Heickilä fr. Knapila skördetiden trädt i tjenst och sedan aflidit. Angår hennes lön.

s 5 # 18 - Upsk. målet. B:n Petter Noppari fr. Pehula emot b:n Johan Pafwola fr. Orihwesi by ang. någon skiljegårds upsättande. Noppari förklarade, at han uti **Korpisallmi nittu hägnad**, utom **Moisio åker**, äger 2 laduland äng och swaranden - -. Upsköts.

s 5v # 19-21 - Ruowesi-, Kangasala- och Längelmäki-saker.

s 6 # 22 - **Skräddaren** Isak **Coven** ingaf en afhandling af 28.1.1793: Med **soknegarfwaren** Mickel **Blåstedt** ingå wi samtelige grannar af Orihwesi by följande förbindelse. Får Blåstedt uppå **Naroja Aho nära till Sjuro moisio** eller utåkers gärdesgård upbygga alle för honom tarfwelige hus till hans boning, hwilket ställe han får bebo så länge han och hans hustru lefwa.

s 6v # 23 - B:n Henrik Jöransson Natucka meddeltes **fastebref** å ½ Natucka h:n i Pitkäjerfwi. Bewiste, at efter det hans företrädare i äktenskapet afl. åboen å ½ Natucka h:n Johan Thomasson lämnat - - gäld efter sig - - har **dess encka** Regina Thomasd:r, som sedermera trädt **i gifte med** Henrik Jöransson, i samråd med hennes omyndige barns förmyndare afstått ½ Natucka h:n dess man - -.

s 7 # 24 - B.sonen fr. Parpola h:n i Orihwesi by Isak Matsson och pigan Anna Eliaed:r fr. Pehula plägat köttsligit umgänge. Upsköts.

s 7v # 25-26 - Sold:n Elias Språng fr. Hoiwola emot dess rotebönder ang. dess förmåner.

s 8 # 27-28 - Ruowesi-saker.

s 10 # 29 - B.sonen Anders Jöransson fr. Salo ingaf en afhandling af 12.4.1790. At förekomma twistighet hafwa Henrik Jöransson Salo och Anders Jöransson funnit för godt at dela Salo, efter wåra föräldrar oss genom arf tillfallne sk.h:n i Jupa samfällighet. Jag Anders åtnöijer mig med 1/3 i h:n, som kommer at anläggas å **Lutunpohja marck**, derest jag för 5 år sedan upbygt mine hus och hwaraf jag undfått till bebrukande ett tunneland gammal åker samt till nyttjande emottagit **Vähanenjokihaka, Lakuannitut** och 2 laduland höbohl i **Korckustennittu** (TMA: **Korkeistennittu**) äng, hwaremot jag Henrik Jöransson 2/3 i h:net behåller hemmanets gamla stom jemte bohlåkren samt - -.

s 10v # 30 - B:sonen Henrik Matsson Laurila fr. Onnistaipale ingaf en försäkringsskrift af 30.1.1793. Ehuru det jag Simon Henriksson igenom min numera afl. faders b:n Henrik Mickelssons disposition af 1776 blifwit ägare af Laurila h:n, har jag öfwerenskommit med min **broderson** Henrik Matsson såsom endaste samarfwinge at oss emellan klyfwa h:net.

s 10v # 31 - Sold:n Esaias Lönnroth fr. Wahderpä by i Kangasala emot nämndeman Jonas Mattila fr. Orihwesi by ang. fordran.

s 11 # 32 - Wid höstetinget hafwa tjenstepigan Sofia Eriksd:r fr. **Niemi torp** under Jarla rusthåll och **sokneskräddaren** Isak **Coven** blifwit tilltalte för sammanlag med hwarannan.
Sofia förmälte, at hon under dess tjenstetid hos klockaren Erik Frosterus blifwit lägrad och rådd samt sedermera framfödt ett än lefwande piltebarn, sägande at lägersmålet skedt under äktenskapslöfte, ehuru hon, såwida han **försäkradt henne härom mellan fyra ögon**, sådant icke kan bewisa.
Coven bestred lägersmålet. Han trodde det wara för flere en känd sak, at Sofia warit mycket lösaktig och haft sammanlag med flere. Coven är utlyst till wigsel med **des fästeqwinna** Maria Henriksd:r fr. Hörtsänä, så har han icke rimmeligen kunnat öfwa köttslig beblandelse med Sofia, än mindre henne om äktenskap försäkra.
Soknemurmästaren Otto Johansson fr. Akola wittnade, at då Sofia Eriksd:r om hösten 1790 kommit i klockaren Frosteri tjenst, har det under tingstiden om en qwäll händt, att wittnet kommit ifrån Sjuro h:n och gått förbij Covens kammarfönster och blifwit där eld warse, hwarföre han ingått, där Coven legat på rygg uti en säng och Sofia suttit på samma sängbrädd, hållande hand öfwer Coven. Därpå skulle hon gå ut med elden, som brunnit uti en lykta på bordet, men Coven har då nekadt henne. Wittnet wet icke, om de plägat sammanlag.
Drengen hos Frosterus Anders Johansson berättade, at då han sistledne winter en natt legat på nattlafwen uti klockaren Frosteri badstuga och Sofia Eriksd:r jemte klockarens minderåriga twänne döttrar på badlafwen i samme badstuga, har Coven, då det redan warit lidit något på natten, fullklädder dit kommit med lycktan i hand, hwari eld brunnit, och lagdt sig bredwid Sofia, sedan hon förut satt lycktan på ugnen. Derpå har en af **klockarens döttrar** Ulrika upstigit och lagt sig på ugnen. Witnet kunde icke utreda, om de öfwat köttsligit ungänge.
Covens ombud Selin åtog sig at bewisa, det b.sonen Isak Matsson fr. Parpola h:n i Orihwesi by och **sokneskräddaren** Elias Mickelsson fr. Jupa öfwat köttsligit umgänge med Sofia.

s 13 # 33 - Henrik Robert Silfwerswahn emot pigan Lena Andersd:r ang. at pigan icke instält sig till dess tjenst.

s 13 # 34 - Fortsättning till 32 # ang. lägersmålet.
Sold:n wid Kongl. Björneborgs lätta infanteriebattaillon Karl **Holm** fr. Holma gård wittnade, att då han sistl. höst ett år sedan om en qwäll kommit ifrån Kangasala och gått förbij **skräddaren Isak Covens kammarfönster**, som ligger åt landswägen, har **elden lyst** derifrån. Wittnet skulle **för at tända eld på dess pipa** gå in, men erfarit at nyckelen icke warit i låset. För at blifwa insläpter har wittnet gått under fönstret och slagit med fingrarne derpå med begäran at slippa in, hwarpå han af Coven, som utaf rösten igenkändt wittnet, blifwit insläpter. Där har Sofia Eriksd:r då warit fullklädd lika som Coven, hwilken någon stund talt med Sofia sakta, så at wittnet ej kunnat höra, hwad det warit, och derå tillika med wittnet utgått.
Drengen Anders Johansson berättade, at Isak Coven frågat honom, om han hade sig bekandt, hwar Sofia skulle ligga. Sedan wittnet sagt, at hon ligger i **förra klockarehustruns** Katarina Covens eller swarandens moders **kammare**, som är här **på tingsgården**, så har han genast begifwit sig dit tillika med wittnet, hwilcken likwäl straxt derpå kommit derifrån, men efter någon tid åter gått dit för at lägga sig, emedan det då warit lidit på qwällen. Wid wittnets inkomst har han hördt Isak fråga af Sofia, som låg på en bänck, "**tror du mig om godt**", men hon har snäst till honom och sagt "**gå bort**", hwilcket han ock giordt.
Erik Samuelsson berättade, at då han under dess tjenstetid 1791 hos klockaren Frosterus om en morgon, då de warit känning till dager, kommit ifrån dess hustru, som bodt på Mattila h:n, och gått i förra klockarehustrun Katarina Covens kammare, så har han blifwit warse, at Sofia gått och lagdt sig på bäncken, men om hon förut legat i sängen, det kunde wittnet ej med säkerhet säga, emedan det warit mörkt i rummet. hwarföre han ock tagit upp eld och sedt Elias ligga i sängen lika som insomnad. Klockarehustrun och **skräddarelärlingen** Henrik Henriksson legat i samma rum insomnade.
Soknegarfwaren Mickel **Blåstedt** fr. Pitkäjerfwi berättade, at då han något för julhelg rest till Jupa kanten, så har han, som på wägen träffat Sofia Eriksd:r gående, tagit henne i sin släda och ibland annat förefallit tal frågat Sofia om hennes gåsse redan wore stor till wäxten, hwarpå hon begynt tala med honom om det nu i fråga warande wittnesmål och utlåtit sig, **nog kan Coven wara frästad af små herrar, men intet lär deraf ändock wara något**, - -.
Sofia bestred, at hon med andre än Coven öfwat sammanlag. - Upsköts.

s 15 # 35 - **Sold:n** Mats **Rehn** fr. Rajalax emot dess rotebonde Anders Bengtilä ang. fordran. Upsköts.

s 15v # 36 - Ruowesi-sak.

s 16v # 37 - Enckan Katarina **Flodberg** fr. Pajukanda h:n anförde i närwaro af **des måg wärfda sold:n** Henrik **Ollonqvist**, som är **gift med hennes dotter** Kristina **af förra giftet**, och **son af samma gifte** Salomon Ottosson, at ehuru dess sednare man, som aflidit i sistl. augusti, efter hwilken uptekning och skifte blifwit förrättadt, kort före dess död gjordt en författning, at hans efterlemnade encka skulle få all qwarlåtenskap undantagande en häst och en ko samt några andre persedlar, som skulle tillfalla Salomon.

s 16v # 38 - Slut på denna dag.

s 17 # 39 - **Första upbudet** å Nicula h:n i Koiwuniemi för Markus och Mickel Mickelssöners räkning. Ingafs upteknings- och skiftesinstrumentet 27.12. förledit år öfwer deras än lefwande **faders** b:n Mickel Jacobsson Nikulas och **moders** Sofia Markusd:rs ägendom. Äfwen en **son** Henrik samt **döttrarne** Margareta, **gift med** b:n Mats Jöransson Nisula fr. Wihasjerfwi, Valborg, **gift med torp:n** Thomas Thomasson **Ilomäki** (fr. Koppala) i Eräjerfwi capell, Anna, **för detta gift** med nybyggaren Jöran Andersson och då **förlofwad med** drängen Johan Persson fr. Kallenautio, Lisa, **gift med** b.sonen Henrik Jöransson Heickilä fr. Koiwuniemi, och Maria, **gift med** b.sonen Jöran Jöransson Oitila h:n i Rajalax by. Sytning åt föräldrarne. Skiftet af fasta och lösa egendomen. Wid huseskiftet har **äldsta sonen** Markus tilfallit fremmande stugan, maltpörtet, bagarestugan, ena rijan med loga, stallet, ett nytt rum kalladt **Kammio**, 2:ne fähus, en foderlada wid rjan, en annan lada, stamphuset, mjölckbodan, ett wisterhus och ett annat g:lt wisterhus wid humlegården, hwaremot **yngre sonen** Mickel erhållit på sin lott boningspörtet, badstugan, andra rijan med loga, stegerhuset, loftet, kofähuset, swinhuset, en foderlada i ladugården, en större halmlada och en g:l foderlada, en g:l stuga, stora och nya wisterhuset och det g:la wisterhuset wid maltpörtet, en liten boda framom loftet, en dylik bakom samma rum och ett g:lt agnhus wid humlegården.

s 17 # 40 - Upsk. målet ang. at sold:n Henrik Hurtig stulit **klockaren** Erik **Frosterus** tillhörig häst.

s 18 # 41 - Fortsättning til 34 #. Sofia Eriksd:r frångick nu sitt emot **sokneskräddaren** Isak **Coven** gjorde påstående at hafwa lägradt och barn rådt henne. Beslöts: Nu har wäl de afhörde wittnen intygat, det de - - en gång i badstugan sedt Coven kasta sig at ligga wid Sofia, och at de båda uti kammaren om qwällen warit tumannahand, men emedan i badstugan warit eld och äfwen annat folck, som warit wakande, ty pröfwar

häradsrätten, i synnerhet då Sofia nu för rätta frikjändt Coven från angifwelsen, - - han blifwer från angifwelsen frikjänd.
Coven blef befriad. Sofia fick böter för lönskaläge samt bör undergå hemlig skrift.

s 18v # 42 - Fortsättning till höstetingets 20 och 39 # ang. lönskaläge. Anstånd.

s 19 # 43 - Pigan Maria Johansd:r fr. Tihanen h:n i Onnistaipale anförde, at hon efter olofligt umgänge med b.sonen Thomas Thomasson Konti framfödt ett än lefwande piltebarn, hwilcket blifwit aflat i loftet å Antila h:n i Orihwesi by, där hon tjent twå år. Thomas Konti bestred. Maria Johansd:rs **moder sold:n** Johan **Brax encka** Maria Kristersd:r.
B.dottren Maria Johansd:r fr. Pafwola h:n berättade, at då käranden 1790 tjent å Antila h:n, har hon och wittnet legat i loftet å samma h:n, dit Thomas Thomasson kommit om en qwäll i följe med drengen Mats Matsson fr. Mattila h:n, men som det redan war lidit något på natten, så har wittnet snäst till dem för det, at de kommit så sent och oroa dem, hwartill Mats swarat: **lät dem halsa hwarannan**. Maria gifwit Thomas och Mats en sup brännewin, hwarå de gått sin wäg. Allhelgonatiden har Thomas ock kommit om qwällen i loftet och lagt sig wid Maria, där han legat närmare emot morgonen, men wittnet icke märckt något köttsligit umgänge dem emellan. Samma natten hördt en karl komma up för trapporne til loftet och klappa på dörren, då Maria släpt honom in, hwarå de lagt sig tilsamman. Trodde at det warit Thomas. Sängen börjat at knarcka, hwaraf wittnet slutadt at de då öfwat köttsligit umgänge. Då Konti h:n warit barnsöhl, har Maria utlåtit sig, at hon skulle gå i badstugan där Thomas wore och at han hade något at gifwa henne. Wid återkomsten har hon haft i sin hand **mjölckbröd, limpa och fläsk**. Thomas hade som oftast warit hos Maria och ibland legat hela nätterne med henne.
Maria Andersd:r berättade, at Thomas gifwit Maria Johands:r en gul sidentygsmössa.
Sokneskomakaren Karl Jöransson förmälte, at han frågat af Thomas, om han skulle gifta sig med Maria, hwartill han swarat: **får se om hon ärbart upför sig**.
Sold:n Lars Hurtig fr. Hyrylä by i Ruowesi berättade, at han samma höst som Maria Johansd:r flyttadt sig till Antila, frågat af Thomas, hwilcken kommit till wittnets torp, om det wore sant som allmänt taltes, at han skulle gifta sig med Maria. Därtill har Thomas swarat, at det så wore, om hon ärbart upför sig. Upsköts.

s 21v # 44 - **Första upbudet** å Uotila h:n i Onnistaipale för Jöran Matssons räkning. Skiftesinstrumentet af 27.12.1791. Löst til skatte 1760 af Mats Johansson. Föräldrarne b:n Mats Johansson Uotila och dennes 1774 **afl. hustru** Maria Matsd:r. **Sönerne** Jöran och Mats myndige, af hwilka Mats är **blind**. **Döttrarne** Hedwig **gift med** b:n Simon Henriksson Laurila i Onnistaipale, Beata **gift med** nybyggaren Simon Simonsson Hytiälä, Maria **gift med** b.sonen Anders Matsson Kukonpohia fr. Ruowesi samt Helena och Brita oförsörgde. Mats Johanssons senare hustru Kristina Johansd:r.

s 21v # 45-46 - Ruowesi-saker.

s 24 # 47 - B:n Johan Matsson Yrjölä anförde, at han sidstledne wår delt sitt innehafde Yrjölä h:n emellan sine **söner** Mats och Simon och förbehållit sig uppehålle.

s 24v # 48 - Hemställdt till hofrättens skärskådande.

s 24v # 49 - Upwistes upteckningsinstrumentet efter af. b:n Johan Jöransson Pärri. **Dess encka** Sofia Henriksd:r och **söner** Henrik och Johan Johanssöner samt **dotter** Maria, **gift med** b:n Johan Thomasson Konti i Orihwesi by. **Äldsta sonen** Henrik fick h:net. Andra sonen får nyttja **Koiranmäenmoisio åker samt Wuorentaustanjttu, Luhtalato och Haukilammi ängar.**

s 26 # 50 - Inlades testamentet giordt af numera afl. b:n Johan Jöransson Pärri.

s 27 # 51 - Upsk. målet ang. stöld hos **torp:n** Jöran Thomasson **Lehdet** fr. Prestegård.

s 28 # 52 - Kuorewesi-sak.

s 30 # 53 - Fortsättning till höstetingets 33 #. Målet emellan **torp:n** Mats Andersson **Sulkolax encka** Beata Matsd:r och b.sonen Anders Andersson Padustaipale ang. en åkerhägnad.

s 31 # 54 - Förtekning öfwer fångaskjutser.

s 31 # 55 - Fråga om sold.enckan Maria Andersd:rs fr. Lydickälä kronoutskylders betalande.

s 31v # 56 - **Länsmannens Dahls encka** Brita **Widbohm** berättade, at hon för 6 eller 7 år sedan försträckt **dess broder afl. sågskrifwaren** Petter **Widbom** twå tunnor råg och 20 kappar mjöl emot det han under panträttighet lämnat henne ett par silfwer sko- och knäspär.

s 31v # 57 - Upsk. målet. Fråga om förwerkligande af ägodelningsrättens utslag i Hirfwijerfwi by. **Rapakonpeldo** åker inwid landswägen till Kuorewesi. **Joentausta åker**. **Koskenjalka** ställe nedanför **Hirfwijerfwi qwarnen**. **Pajoki hagen**. **Pylkin-weräjensu Moisio**.

s 34 # 58 - B:n Thomas Jöransson Erola fr. Orihwesi by berättade, at **soknesmeden** Henrik Andersson å Erola h:ns skogsskifte huggit swedje. Upsköts.

s 34 # 59 - Ruowesi-sak.

s 34v # 60 - Upsk. målet. Holma säteri emot Oinasniemi ang. en rättad wäg öfwer Holma gårds **Lillpylsy och Huhtanittu ängar**.
Förra torp:n Erik Henriksson **Yröjoki** fr. Woitila, ungefärligen 79 år g:l, berättade, at han ifrån dess barndom bodt i Pitkäjerfwi by, intill dess han för 24 år sedan flyttade sig till Woitila by. Derunder har han erfarit, at en gångstig ifrån Oinasniemi h:n till landswägen blifwit nyttjad genom Holmagårds **Wähänittu** äng och at den därigenom löpande å warit en **spång af 2 eller 3 stockar** inrättad, som under 3 särskildte husbönders tid af Oinasniemi h:n blifwit nyttjad. Men då wittnet i sistl. sommar gått till Oinasnjemi, har det blifwit warse, at en farbar wäg 9 alnar åt norra sidan ifrån spången å smalaste stället af **Lilpylsy äng** warit inrättad, försedd med **bro öfwer åen**. Witnet kunde icke utreda, hwarest farbar wäg förut egenteligen ledt till landswägen.
G:la b:n Petter Thomasson Seppälä fr. Lasola, inemot 70 år g:l, som ifrån sin barndom bodt i Lasola en ½ mil nära Oinasniemi belägen by, afgaf angående **spången, som leder genom Lilpylsy äng**, lika intygan med första wittnet. Petter utredde, at utom den sednast inrättade wägen mera norrom den eller på **Huhtanittu** ängs södra bredd af ålder ledt en wäg, hwarutmed äfwen swarandernes förfäder med häst och kärra åkt till landswägen, men at där altid warit några sancklige ställen, som under krigstiden tilltagit, så at där warit swårighet at med hästar färdas, hwarföre swaranderne inrättat den nya wägen, som leder öfwer smalaste ställe öfwer **Pylsy äng**, hwilcket är med skog bewäxt.
Det wid wintertinget afhörde wittnet Johan Andersson berättade sig hafwa funnit distancen till nya bron wara 30 alnar ifrån spången å norra bredden af **Lilpylsy äng** och till en gammal wäg wid **Huchtanijtus** södra bredd, hwaröfwer wäg ifrån Oinasniemi till landswägen af ålder ledt, 245 alnar, samt at den nya wägen är ansenligen genare.
Nämndem:n Thomas Lillmagnula fr. Pehula berättade, at han wid besigtningen 1789? erfarit, at af den wäg, som leder öfwer Lilpylsy äng, samma äng skadas ansenligen till gräswäxten. Wid samma besigtning had Mats Oinasniemi begärt af majoren Silfwerswahn tillstånd at genom skogen nedanför Lillpylsy äng få inrätta sig wäg. Wittnet förmälte sig för några år sedan om en winter under en resa till Oinasniemi åkt en wäg, som wikit ifrån landswägen och ledt emellan Kockoila byss åkrar och **Sawijoki** Holma gård underlydande **torp** till Oinasniemi, men wet icke huruwida samma wäg sommartider är brukbar.
Nämndem:n Jonas Mattila fr. Orihwesi by berättade, at då han ungefärligen för 20 år sedan åtföljd af sedermera afl. länsmannen Östlund en sommar under en resa ifrån Kockola **ridit** till Oinasniemi, så hafwa de kommit at färdas en wäg, som wikit ifrån landswägen och ledt emellan Kockola byss utåkrar och Sawijoki torp till Oinasniemi, hwarwid han erfarit äfwen en bro hafwa warit inrättad öfwer den däremellan warande å, men wid återkomsten från Oinasniemi har Johan Oinasniemi welat förmå wittnet och Östlund inwändt, det sådant wore wid wite förbudit.
Skräddaren Johan **Hellberg** fr. Salocunda, som ungefärligen för 16 år sedan under sin tjenstetid hos capellanen Salowius sade sig jemte capellanen och öfrige gäster rest till ett bröllop å Oinasnjemi utmed en wäg, som wikit ifrån landswägen och ledt emellan Kockola byss åkrar samt Sawijoki torp ända till Oinasniemi. Will minnas at wägen då warit i det stånd, at därutmed kunnat med häst och kärra färdas. Sedermera har wittnet om en winter åt den nejden åkt en annan wäg, som ledt ifrån landswägen till Oinasniemi öfwer några ängar.
Förrättas syn å stället.

s 37v # 61 - Upsk. målet emellan Silfwerswahn fr. Holma och Sawo byamän ang. åwerckande å Holma gårds enskildta bröst- och utmarck. Upsköts.

s 39 # 62 - Fortsättning till 53 #.

s 39 # 63 - Upsk. målet. **Torp:n** under Kössi h:n i Oriwesi by Jöran Matsson twistat med **dess swåger** b:n Erik Matsson Sipilä fr. Lydickälä ang. en ko och någon annan egendom.

s 40 # 64 - **Landtmätareämneswännen** Karl Johan **Widlöf** emot länsmannen Johan Roth ang. fordran. Upsköts.

s 41 # 65 - Fortsättning till höstetingets 42 #. Capell:n i Kuorewesi Anders Johan Salwenius emot Margareta Kristina Sundström och serg:n Anders won Becker samt landbonden Mats Henriksson ang. at swaranderne hindrat kärandens boskap at gå till betesmarcken genom fätåget, som wid Suomasemas storskifte grundats.

s 42 # 66 - Ruowesi-sak.

s 43v # 67 - B:n Johan Natucka fr. Pitkäjerfwi anförde, at b:n Staffan Jacobsson Sikalas fr. Lasola numera afl. **fader** Jacob Jöransson, som i sin lifstid försträckt kärandens äfwen afl. **fader** Johan Thomasson - -. Upsköts.

s 44v # 68 - Nybyggaresonen Mats Johansson Hytiälä emot torp:n Henrik Pajulammi lydande under Pohja h:n ang. fordran.

s 45 # 69 - Fortsättning till 42 #. Beslöts: Alldenstund Isak Mårtensson nu blifwit angifwen at utom Lisa Henriksd:r äfwen hafwa lägrat Anna Johansd:r- -. Upsköts.

s 45 # 70 - Ruowesi-sak.

s 46v # 71 - Upsk. målet. Res. **sold:n** Anders **Bast** fr. Kosamo blifwit tiltalt för det han warit af drycker öfwerlastad. Upsköts.

s 47 # 72-76 - Ruowesi-saker.

s 52v # 77 - Upsk. målet. b:n Johan Heickilä fr. Ackola emot **sold:n** Johan **Gräs encka** Maria Henriksd:r om fordran.

s 53v # 78 - Ruowesi-sak.

s 54 # 79 - B.sönerne August Axelsson och dess **broder** Anders Salo fr. Salokunda emot **sold:n** Anders **Dahlbom** ang. fordran.

s 54v # 80 - Ruowesi-sak.

s 55 # 81 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla emot Hawistoboer ang. upbetande på kärandens **Kartimo äng**.

s 55v # 82 - Afsk. **sold:n** Erik **Pantsargren** fr. Padustaipale emot b:n Henrik Kampari fr. Rajalax ang. en **qwarndam**, som swaranden förstört.

s 56 # 83 - B.sonen Johan Natucka emot soknesmeden Henrik Andersson fr. Orihwesi by ang. en ko. Upsköts.

s 56 # 84 - B:n Anders Thomasson Bengtilä emot dess granne b:n Henrik Jöransson Uotila fr. Pajulax (= Rajalax) ang. deltagande i skiljegården emellan **Puirattu äng och åker**, hwari de bägge hafwa del.

s 56v # 85 - **Torp:n** under Jarla rusthåll Mats Jöransson **Ritoniemi** emot ägaren af 1/3 i Jarla rusthåll Johan Matsson Jarla(n) Pohja ang. fordran.

s 56v # 86 - Rusth:n Johan Wehoniemi fr. Kuhmalax/serg:n Johan Lundström ang. fordran.

s 57v # 87 - Upsk. målet. Koiwuniemi byamän emot Rajalax åboer ang. åwerckan.
Torp:n Sven Andersson fr. Suomasema berättade, at han, som för 23 år sedan bortflyttat från Rajalax by, hwarest han på Rupisu h:n hos nämndem:n Fabrilii afl. fader tjent i 3 år såsom dreng. Byamän hämtat sin wed närmast intill deras åkergärdesgård, äfwensom deras fädrift blifwit - - upgifne råen, som enligt chartan tager sin början wid en stor sten n:o 1 i **Saunalax** wijk och går i rät linea till **Wachterinkando** - -.
Afsk. **sold:n** Erik **Lydman** fr. Lydickälä, 70 år g:l, sade sig för något mer än 40 år tilbaka hafwa flyttat från Rajalax, sedan han i ett år warit i tjenst hos Fabrilii afl. fader. Wiste intet.
Inh.qwinnan Anna Matsd:r fr. Rajalax - - åtskilnaden desse byar emellan skulle gå i rät sträckning till en barkad stor tall samt derifrån till **Murassuo kärr**.

Upteddes följande bewis: Såsom wij underskrefne äro af häradsrätten 9-10.3 **1694** dömbder att bethala till **cornetten** Marcus **Rode** 28 sty:n timberståckar såsom ock för expencier fämb d:r s:rmt jämwähl upsättja skillegård proportioneras hafwer wij på följande sätt härom med **dess son corporal** Carl **Rode** som är sin faders fullmägtig i Lagmans ting förlikt, at jag Anders Clemetsson bethalar för förber. ståckar till herr cornetten ett för alt fäm d:r kåp:rmt sambt för expencier som uti denne? infattat är femb d:r sölf:mt både i hopp och för rååns öfwerträdandet, till sagda? Clemetsson 1 (lispund) lijn och Thomas Sigfresson 1 (lispund) smör samt upsättat skiljegården propotionaliter, med hwad han i Lagmans ting på kostat gifwer Anders till corporalen Rode 4 cap:r spa:l och jag Thomas Sigfredsson till Mårthen Thomasson Rajalaxi 10 cap:r span:l. At detta af oss oryggeligen hålla skall låta wij wåre namn underskrifwa och sjelfwe detta med wanlige bomärckes underristande bekräfta. Af Tursola den 16. October 1694
Anders Clemetsson i Koinjemi Thomas Sigfredsson Koinjemi
Är alt richtigt betalt - -. Ponsa 15.3.1699.
Carl Rodhhe
A:o 1702 den 24 januarii betalte Jöran Thomasson till mig - -.
Anna Marthensd:r från Rajalax.
Ingafs följande stämning:
Wij Per Brahe Grefwe till Wissings borgh, Fri Herre till Cajana - - Sweriges Rikes Rådh, Precident uti den Kongl. Hofrätt i Stoorfurstendömet Finlandh, Gottlandh och Ölandh; så och på denne tidh när warande assessores Hälss eder Jordh ägande uti Rajala by och Orihwesi sochn med Gudh alsmechtigh, uti denne Kongl. Rätt hafwer Simon Jacobsson i Kuiwaniemi by och samma sochn iempte sijn suplication inlagt en Lagmans doom afsagt den 10. och 11. februarii näst förledne, emellan eder och honom, angående råår och röör laghligen appellerat hafwer ödhmiukeliget anhållandes om citation i saken den wi honom rättwisan till styrckio eij kunnom förwägra; hwarföre på Kongl. Maijt:s wår allernådigste Konungs och arffurstes så och dragande kall och embetes wägnar, wi eder härmedh - -. Åbo den 22. Martij 1670.
På den Kongl. HofRätts wägnar. Erich Sparre.
Beslut: För än utlåtande i saken kan meddelas, anser häradsrätten nödigt at hafwa till hands **lagmansdomen** 10-11.2 **1669** samt hofrättens dom. - Upsköts.

s 61 # 88 - Afl. **torp:n** Johan Mårtensson **Nummelax encka** Maria Eriksd:r emot torpägaren Simon Andersson Ärrälä ang. ersättning. **Dess fader** inh:n Erik Jacobsson.

s 61 # 89 - Tinget slöts.

Kangasalan talvikäräjät 8-.2.1793
VA Ylä-Satak. yl. KOa12, mf JK 2355

s 153 v # 88 - **Första upbudet å ½ Perttula** h:n fr. Sitama Anders Johansson tilhanda. Ingafs en afhandlings- och föreningsskrift: 6.11.1789 instälte sig underteknade Carl Chyden och Mats Henriksson Ruokonen å Berttula h:n **för at klyfwa** h:net emellan b.sönerne Anders och Johan Johanssöner. Upteddes upteknings- och skiftesinstrument öfwer **deras afl. faders** b:n Johan Anderssons och **än lefwande moders** Anna Johansd:rs egendom. Förenades, at hemmanet äges af bröderne til hälften samt at h:net således nu borde klyfwas i lika delar så i hus som ägor.
I grund af föreningen **deltes husen** på följande sätten: Sonen Anders erhåller en ny stuga med 3 dubbla fönster, en ny bagarestuga utan mur och golfwen, en rija, 2 foderlador, en boda, 1 dito **usiaitta**, 1 g:l källarepörte, ett fähus, 1 g:l pörte och ett nytt hus utan gålf. Johan erhåller ett boningspörte, en förfallen badstuga, ett stegerhus, 2 g:la lador, ett fähus, en dito mindre, ett nytt stall, en rja, 3 bodor, 3 agnhus och ett loft på en bod.
Som **tomten är snäf at klyfwas**, flyttar Anders eller Johan emot flyttningsersättning och blef den **nya tomtens läge**, widd och bredd å byamålets charta utprickad och **kommer ägorne** framdeles särskilt desse bröder emellan **af landtmätaren at fördelas.**

s 198 # 127 - Förra b:n Mats Henriksson Ruokois, numera wistande å Kallenautio h:n i Orihwesi, inlämnade ett bewis: Sedan hofrätten medelst dom frråndömt b:n Erik Eriksson hela Ruokois h:n jemte dess bolagsman b:n Mats Henriksson och tilerkänt det samma förstnämdes **broder** b.sonen Thomas Eriksson och länsmannen Faworin afhyste Erik Eriksson och Mats Henriksson samt inrymde Thomas Eriksson uti Ruokois h:n, träffade parterne 1792 dagen efter afhysningen en sådan förening, at Thomas Eriksson oaktadt det han erhållit hela hemmanet, lemnade han dock då ½ däraf h:net til sin broder Eriks **sons** Johan Erikssons ägo. Upsköts.

Oriveden syyskäräjät 20-.9.1793
VA Ylä-Satak. yl. KOa12, mf JK 2356

s 1055v # 1 - Andra upbudet å Uotila h:n i Onnistaipale Johan Matsson tilhanda. Skiftet 27.12.1791.

s 1055v # 2 - Andra upbudet å Nickola h:n i Koiwuniemi för Markus och Mickel Mickelssöner.

s 1055v # 3 - **Första upbudet** å ½ Laurila h:n i Onnistaipale. B:n Simon Henriksson Laurila updragit 30.1.1793 ½ h:net till **dess broderson** Henrik Matsson såsom dess endaste samarfwinge.

s 1055v # 4-6 - Ruowesi-saker.

s 1057v # 7 - **Sockneskräddaren** Isak **Cowen** ingaf en förening af 29.10.1790: Sedan sockneskräddaren Isak Cowen förklarat sig icke wara däremot, at **skräddarelärlingen** Elias Mickelsson blifwer antagen till **sockneskräddare å Jupakanten** - - förbinder Elias i 8 års tid 3 weckor hwart år arbeta hos Cowen utan betalning - -.

s 1057v # 8 - Upbudet i Ruowesi.

s 1057v # 9 - Kuorewesi-sak.

s 1058v # 10 - **Sokneskräddaren** Erik Eriksson fr. Padustaipal anhöll det honom lämnas frihet at taga lärlingar.

s 1058v # 11 - Ruowesi-sak.

s 1059 # 12 - **Sokneskomakaren** Jacob **Stenberg** fr. Orihwesi by anhöll, at han finge ta en lärgosse. I soknen finnes 3 skomakare.

s 1059 # 13 - Länsm:n Johan Roth berättade, at ehuru denne sockens hemmans åboer genom kungörelse blifwit kallade at 15.5.1793 **infinna sig wid Hutjerfwi i Kangasala för at framföra den commenderingen af österbottniska regementet**, som därifrån då **skulle skjutsas till Onckala by i Pälkäne**, så hafwa en del åboer försummat, bl.a. innehafwarne af Suomasema rusthåll **capell:n** i Eräjerfwi Anders Salwenius (= **Sundström**), **sergeanterne** Anders **Becker** och Erik Strandman? (= **Strömman**) samt **capell:n** Samuel **Salowius**.ägaren af Säynäjoki rusthåll **lieuten:n** Erik Johan **Procope**, bönderne - -.

s 1061v # 14 - Inh:n Kirstin Johansd:r fr. Pajukanda fordrade af sin broder b:n Jonas Johansson Muckola 3 d:r.

s 1062 # 15 - Inh:n Kirstin Johansd:r fr. Muckula i Pajukanda emot sin **broder** Jonas Muckula, som wid skiftet efter **deras afl. fader** Johan Matsson Muckula åtagit sig att föda och hysa henne. Kirstin är **blind**.

s 1063 # 16 - B:n Jöran Yrjölä fr. Lylyjerfwi emot **torp:n** Anders Henriksson **Teiskola** i samma by. Upwistes torparecontract innehållandes at kärandens son skulle gifta sig med swarandens dotter och hans son med kärandens dotter. **Ajoisnjttu** äng.

s 1063v # 17 - B:n Mats Matsson Mälli anförde, at b:n Gustaf Kihlala, som är samfällighet med Salocunda, å kärandens enskildta skogslott nedhuggit och bortfört 12 lass långwed - -.

s 1064 # 18-19 - Ruowesi-saker.

s 1067 # 20 - Länsmannen Roth emot dem. som försummat at infinna sig på **björnskall**.

s 1067v # 21 - Ruowesi-sak.

s 1069 # 22 - Upsk. målet emellan b:n Johan Heickilä fr. Akola emot **sold:n** Johan **Gräs encka** Maria Henriksd:r ang. fordran. Hennes omyndige **son** Anders Johansson.

s 1070 # 23 - **Torp:n** Johan Matsson **Kössi** fr. Orihwesi by anförde, at sedan han förstreckt b:n Gustaf Henriksson Kihlalas för 8 år sedan afl. fader 8 d:r - -.

s 1070v # 24 - Länsm:n Roth inlämnade följande skrift: Som jag af köttslig swaghet kommit til at i lönskeläge afladt ett foster, som i medjo martii blifwit genom missfall dödfödt - -. Lisa Johansd:r, tjenande å Holma gård.

s 1071 # 25 - Länsm:n Johan Roth gaf tilkänna, det **sockneskräddaren** Isak **Cowen** fr. Orihwesi by å egne och öfrige dess medarbetares wägnar angifwit, at **skräddaren** Erik Eriksson fr. Padustaipale utan tilstånd nyttjat och ännu har hos sig 2 manwuxne lärodrängar Erik Eriksson och Johan **Dahlbom**, utan at de skola wara hos honom antecknade i mantal.
Swaranden förklarade, at han i sistl. wår blifwit utsedd at förfärdiga en myckenhet soldatebeklädningar. - Upsköts.

s 1071v # 26 - Hemställd hofrätten.

s 1071v # 27 - **Lieutenanten** Erik Johan **Procope** såsom ägare af Säynäjoki rusthåll anmäldte sig wara **sinnad at i Säynäjoki genom berörde rusthålls ägor warande bäck anlägga sågqwarn** anhållande besigtning.

s 1072 # 28 - Länsm:n Roth berättade, at lieutenanten Erik Johan Procope och b:n Jöran Mattila fr. Hirwijerfwi försummat at från Hutjerfwi i Kangasala i maji framskjutsa en commendering af Österbottns regemente till Ånckala.

s 1072v # 29 - Torp:n Simon Simonsson Sysilax emot lieuten:n Procope ang tjenstgörning.

s 1072v # 30 - B:sonen Anders Eriksson Mattila fr. Peilax fick fastebref å Mattila h:n.

s 1073v # 31 - B:n Erik Sackola inlämnade å des pupils omyndige b.sonen Henrik Matssons wägnar en förlikningsskrift: För detta har **min far** Erik Matsson gjordt den författningen, at **min afl. brodersson** Henrik Matsson - - nyttja de ägor i åker och äng, som änckan Anna Henriksd:r nu innehar - - **Pajuoja åkerteg**. Anders Eriksson Mattila fr. Päilax.

s 1074 # 32 - B:n Anders Seppälä fr. Lasola anförde, huruledes han för 12 år tilbakars försträkt **socknesmeden** Mats Jöransson fr. Pitkäjerfwi en riksd:r.

s 1074v # 33 - B.sonen Anders Jacola fr. Napila emot b:n Johan Yrjölä ang. 12 riksd:r.

s 1075 # 34 - Sold.enckan Sofia Andersd:r fr. Koiwuniemi emot b.sonen Jacob Jacola fr. Napila ang. fordran.

s 1075 # 35 - B:n Pål Johansson Nåppari fr. Pehula klagade, at **sockneskräddaren** Henrik **Hellman** (= Hedman) fr. samma by har dess boningshus på kärandens tomt till olägenhet, ehuru han blifwit tilsagd dem afflytta. Henrik Hellman förklarade sig bo i **dess faders förra skräddaren** Johan Johanssons (nära 90 år g:l) hus. Johan sade sig med **des broders eller kärandens faders** afl. b:n Johan Matsson Nopparis och öfrige Pehula by boers tilstånd för 60 år sedan bygdt på dess nuwarande ställe.

s 1076 # 36 - B:n Lars Saricko anförde, huruledes nämndm:n Esaias Antilas på 16:de året g:l son Jacob slagit yxan i högra låret på Lars Sarickos häst, som då warit på Antilas äng.

s 1077 # 37 - Hemställd hofrätten.

s 1077v # 38 - Inlades upteckningsinstrumentet efter Mårten Mickelsson Heickiläs fr. Pitkäjerfwi afl. **moder. Encklingen** Mickel Jöransson. **Döttrarne** Maria samt Valborg.

s 1077v # 39 - Upsk. målet ang. pigan Maria Jöransd:rs fr. Tianen i Onnistaipale och b.sonen Thomas Kontis angifne olofligt umgänge. Anstånd.

s 1079 # 40 - Fortsättning till wintertingets 42 och 69 # ang. lägersmål. Upsköts.

s 1079v # 41 - Ruowesi-sak.

s 1080 # 42 - Fortsättning till wintertingets 67 #.

s 1080v # 43 - Upsk. målet. B.sonen Johan Natucka fr. Pitkäjerfwi emot socknesmeden Henrik Andersson fr. Orihwesi by ang. en ko.

s 1081v # 44 - **Nybyggaren** Mickel Mickelsson **Jokiniemi** emot b:n Johan Nickilä fr. Hawisto för sönderslagen gärdesgård. Tramsumt ur storskiftesberedningen i Jupa samfälligheten, som innehåller, at **Kuckula och Antila torpen** finge obehindrat **färdas til och ifrån kyrckan genom Jokinjemi åkrarne** samt at Jokinjemi nybyggaren äger frihet göra resor til **Korkiakoski qwarn** genom förenämnde torpåkrar.

s 1082v # 45 - Ruowesi-sak.

s 1084 # 46 - Fortsättning till 39 #.

s 1085v # 47 - Nämndem:n Esaias Antila war i öfwerlastadt tilstånd. Fick 10 d:r böter.

s 1086 # 48 - Angafs at pigan Lena Simonsd:r fr. **Nåpila (**HMA: **Näppilä) torp** i Woitila har under sin tjenstetid på Wåitila h:n efter öfwadt sammanlag med drängen Mats Jöransson fr. Uotila h:n i Orihwesi by framfödt ett flickebarn. Mats bestred.
B.sonen Markus Larsson fr. Siuro intygade, at då han om en söndagafton midsommarstiden, då Lena Simonsd:r tillika med Mats Jöransson tjent å Uotila h:n, i sällskap med **skomakaren** Karl **Wikman** gått å denne byss gata, har Wikman sagt åt Markus: **lått oss gå at sie, om Lena ligger i loftet å Uotila hemman**, hwarpå de gått dit, men funnit loftdörren igenstängd, och har Wikman ändock bemödat sig at låta up dörren, hwilcken han, ehuru Mats Jöransson sådant welat förhindra, sluteligen fått up, då Mats Jöransson, som haft byxorne nedsläpte, kommit ut och jemte utlåtelse, **hwad görer i här**, slagit Wikman. Icke sedt, om Lena då war i loftet.
B.sonen Johan Jöransson fr. Uotila berättade, at någon tid efter midsommartiden har han en morgon så tidigt, at någon annan af hemmans folcket ännu icke warit uppe, gått ut från loftet, där han då äfwen med Mats Jöransson legat i ena sängen och Lena i en annan säng, för at kasta sitt watn, men enär han någon stund därefter skulle gå åter dit at ligga, har Mats sagt åt honom: **kom nu intet hit utan gå i badstugan at ligga**, hwilket han ock giordt, hwarwid Mats och Lena på tumannahand blifwit qwar i loftet, dock hafwa de bägge efter en stund äfwen kommit i badstugan.
Inh. hustrun Maria Jöransd:r fr. Uotila berättade, at då hon, som snart öfwer 2 år sedan jemte Lena Simonsd:r och flere andre gäster warit församlade å Pohjala h:n i Säynäjoki by wid ett där då hållit bröllop, om en afton tillika med Lena lagt sig å golfwet ute samme hemmans bagarstuga, så har Mats Jöransson kommit härest och satt sig at sitta på wittnets hufwud samt frågat, hwart skall jag lägga mig. Sedan wittnet på skämt swarat, at han kunde lägga sig emellan henne och Lena, har Mats det än gjort, hwarunder elden icke warit utsläpt. Men som wittnet, hwilcken wändt ryggen åt Mats, genast insomnat, så har det icke eller erfarit, huruwida Mats därwid med Lena öfwat sammanlag. Wittnet har om natten waknat i det Mats därifrån bortgått. Om morgonen har Mats åter frågat: hwar är ? ?stiga, ty jag skulle gifwa henne ett kärlekstecken, hwarwid, sedan Lena, som medelst sitt skratt låtit honom weta af sig, kastat sig i sängen, Mats ock gått dit och gifwit henne en liten järnring. - Upsköts.

s 1089 # 49 - Upsk. målet ang. olofligt umgänge emellan b.sonen Isak Matson Parpola fr. Orihwesi by och pigan Anna Eliaed:r fr. Pehula. Isak widgick, at han med Anna öfwadt - -.

s 1089v # 50 - Länsm:n Roth anmäldte, huruledes b.sonen Johan Gustafsson fr. Mälli i februarii wid ett då hållet **läsemöte** å Ylinen h:n i Borgerla warit af starcka drycker öfwerlastad. Johan nekade.
Klockaren Erik **Frosterus** bekände, at enär han, som **biwistat läsemötet** å Ylinen h:n, redan om aftonen hade lagt sig i stugan därstädes, har **probsten Lenqwist, som legat i samme rum** insomnad, såwida oljud fördts uti gården, däri waknadt och tilsagt wittnet at gå ut för at see, hwad det kunde wara. Wittnet har gått ut, men funnit Johan Mälli där ensammen, och frågat, hwad honom felade. Johan förmält sig wara uphetsad.
Kyrckowäktaren Lars **Wanaeus** tyckte, at swaranden, som i rummet och ute hållit stort oljud, warit öfwerlastad.

s 1090v # 51 - Ang. lönskaläge emellan sold.enckan Sofia Matsd:r fr. Onnistaipale och drängen Thomas Johansson fr. Hörtsänä. Hördes flere wittnen.

s 1093 # 52 - B:n Henrik Salo emot sin broder torp:n Anders Jöransson ang. fordringar.

s 1094v # 53 - Afl. **corporalen Gråstens efterlemnade encka** Katarina Gråsten, född **Flodberg**, fr. Pajukando anförde emot b:n Johan Matsson Magnula och b.sonen Johan Thomasson Magnula, at sedan kärandens man, som stått för nummern i Pajukanda rotan, och hwilcken med des rotebönders tilstånd under hans tjenstetid å deras samfälte marck uptagit sig åker och äng, nästledit år aflidit, så hafwa swaranderne - -. **Heponjttu (Heponittu). Aidaskorpi äng.**

s 1097 # 54 - Afl. corporalen Gråstens encka Katarina Gråsten, född Flodberg, fr. Pajukanda emot b:n Johan Matsson, som upplöjdt och besådt en käranden innom **Aidaskorpi äng** tillhörig åker och upbedt **Purandanittu** (HMA: Puradannittu) äng.

s 1097v # 55-58 - Ruowesi-saker.

s 1104v # 59 - Fortsättning till 49 #. Beslut: Ehuruwäl genom ett wittne blifwit utredt, at Anna Eliaed:r och drängen Johan Jacobsson legat tilsamman i en säng uti ett å Seppälä capellansboställe warande pörte, hwarest äfwen 2 pigor wid samma tilfälle legat uppå en bänck; dock - -.

s 1107 # 60 - Hänwisades till wintertingets 49 #. Inlämnades ett af b.enckan Sofia Henriksd:r gjordt testamente. Updrager jag åt min **äldsta son** Henrik Johansson min uti Pärri h:n ägande 1/3. **Yngsta son** Johan får nyttja **Koiramäenmoisio åker, Wuorentauste nijttu, Luhtalato äng och Haukilammi äng.**

s 1108v # 61 - Hänwisades till höstetingets 36 #. B.sonen Henrik Johansson Pärrinautio fordrar af **torp:n** Johan Fredriksson **Majanjemi** 2 riksd:r.

s 1109 # 62 - Nämndeman Johan Matsson Karpi och b:n Henrik Johansson Eskola hafwa såsom **föreståndare för det i denne socken inrättade fattigmagazin** - -.

s 1110v # 63 - Upsk. målet. Samteligen Koifwunjemi byamän emot Rajalax boer för åwerckan. Upteddes ett betyg deröfwer, at en lagmansdom af 10-11.2.**1669** icke skulle finnas i hofrättens archiwo.
Torp:n Johan Eriksson **Walckiajerfwi** fr. Säynäjoki (öfwer 40 år g:l) berättade, at han för 11 år sedan warit hos nämndemannen Fabrilius såsom landbonde i 6 år, under hwilcken tid han blifwit underrättad om, at rätta råen Koifwunjemi och Rajalax boer emellan började wid sjögården af **Randanijttu** äng, som wittnet förmente wara den med n:o 4 på cartan tecknade råen, så till **Leppikoifwu**, ett litet stycke därifrån som är n:o 5, sedan til **Rapacko**, ett sänckigt ställe, därifrån til ett stort sten, uppå hwilcken warit ett korss huggit, och sidst till **Murensuonsari**. Då wittnet en gång huggit långs wed **Lippiekowi** (HMA: Leppikoiwo), har Koifwunjemi Heickilä gamla far, som warit närmare 70 år g:l, äfwen warit där närwarande och underrättadt Johan Eriksson om råerne, med tilsägen det han icke skulle gå däröfwer, emedan råen därifrån skulle gå til en stor sten och sedan til **Muransuo**. - Anstånd.

s 1112v # 64 - Ruowesi-sak.

s 1113v # 65 - B:n Mickel Mickelsson Koifwuniemi uptedde upteckning- och wärderingsinstrumentet af 27.12.1792 innehållande en förlikning.
Än begärte sönerne Markus och och Mickel, at underskrefwen wille **dela husen** på hemmanet dem emellan. Til den ändan blefwo de med deras samråd lagdt i twenne lotter. **Kastades lott**, hwarigenom **äldsta sonen** Markus tillföll fremmande stugan, bagarestufwan, mältpörtet, rijan med loga, stallet, ett nytt rum kallat **cammio**, 2 fähus, en foderlada wid rijan, en annan lada, stamphuset, mjölbodan, Mickel wisterhus och ett g:lt wisterhus wid humlegården. Mickel undfick boningspörtet, badstugan, andra rijan med loga, stegerhuset, swinhuset, en foderlada, ladugården, en halmlada och en foderlada, en g:l stuga, stora och nya wisterhuset, g:la wisterhuset wid maltpörtet, 2 bodor, agnhuset wid humlegården.

s 1114v # 66 - Capell:n i Kuorewesi Anders Johan **Salwenius** såsom ägare af 2/5 i Suomasema ruthåll emot capell:n Anders **Sundström** såsom förmyndare af des syster Margareta Kristina **Sundström**, som är delägare i Suomasema, och serg:n Anders won **Becker**, som ock har en lott i Suomasema och landbonden Mats Henriksson ang. at de förhindrat Salwenii boskap at gå til betesmarcken genom ett fätåg och dragit en **gärdesgård ifrån Tamminittu til Korwenperä.**

s 1117 # 67 - **Prowiantskrifwaren** Erik **Strömmen** inlämnade i närwaro af capell:n Samuel **Salowius** ett andragande til protocollet. Till nu påstående ting har w.pastoren Sam. **Salowius** blifwit instämd at swara ang. den ersättning jag såsom min **hustrus** Greta Stina Sundströms målsman bordes få för **Tammela torp**, som wid storskiftet tilfallit den femtedel jag numera innehar. - Upsköts.

s 1119 # 68 - Ruowesi-sak.

s 1121 # 69 - B:n Johan Ylinen fr. Borgerla emot des grannar Erik ½ Ylinen och Jöran Alanen ang. wid storskiftet dem tildelade bohlåkrar. Saken hör till ägodelningsrätten.

s 1122 # 70 - Bönderne Erik Yrjölä och Elias Erola fr. Sahrajerfwi klagade, at b:n Jöran Mattila fr. Hirfwijerfwi sålunda hägnat sine **Nokilato, Usilato och Nåkali ängar**, at han därmedelst intagit en del af Erik Yrjöläs skog och instängt det ställe af den genom ängarne framlöpande bäck, där kärandens boskap af ålder fått komma til wattas.

s 1123v # 71 - Ruowesi-sak.

s 1125 # 72 - B:n Jacob Seppälä fr. Hirfwijerfwi emot b:n Jöran Mattila ang. ägor.

s 1127v # 73-74 - Ruowesi-saker.

s 1128v # 75 - B:n Mats Mälli anförde, at b.sonen Mats Alanen och b.mågen Thomas Jöransson fr. Borgerla **flängt** från kärandens enskildte skog **tre lass näfwer**. Upsköts.

s 1129v # 76-77 - Ruowesi-saker.

s 1131v # 78 - B:n Johan Ylönen fr. Borgerla emot pigan Lena Fredriksd:r fr. Mälli ang. städslan. Upsköts.

s 1132 # 79-80 - Ruowesi-saker.

s 1133v # 81 - Upsk. målet. B:n Elias Eskola fr. Hawisto emot Anders Eskola om fordran.

s 1134v # 82 - Efter fullmagt af **contractsprosten** Erik **Lemqwist** berättade **klockaren** Erik **Frosterus**, at ehuru sockneboerne **i grund af träffad förening böra från hwart och ett hemman utgiöra årligen ett dagswärcke til Prästegården**, så har b:n Johan Padustaipale sådant försummat. Upsköts.

s 1135v # 83 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla emot Hawisto byamän ang. sönderrifwande af gärdesgårdhägnad wid **Karttimo äng**. Upsköts.

s 1136v # 84-86 - Ruowesi-saker.

s 1142 # 87 - **Sold:n** Mickel **Wigg** i Salocunda emot Johan Antila fr. Hoiwala om fordran.

s 1142v # 88 - För det **trumslagaren** Johan **Kortman** fr. Pitkäjerfwi på **corporalen** Anders **Sahlstedts** befallning bortfört det sjögräs, som warit satt til torcknings - -. Swaranderne äro hindrade af det nu som bäst i denne by påstående **compagniemötet**. Upsköts.

s 1143 # 89 - Ruowesi-sak.

s 1144 # 90 - Drengen Mats Jöransson, tjenande i Uotila h:n i Orihwesi by, anförde, huru som han en wecka för den sidst öfwerstående **marcknaden i Orihwesi** by kommit at tilhandla sig en ko af **torp:n** Johan Mårtensson **Köykänpäs** under Holma gård **hustru** Maria Eliasd:r, den hon föregifwit wara frisk och för hwilcken ko han skulle betala 2 riksd:r med wilckor, at handeln skulle stå öppen i 14 dagars tid. 12 dygn efter handelen har kon dödt, och som kon icke kunnat wara frisk inwärtes, då käranden köpte den, så anhöll han skadeersättning. Utslag: Käranden får sjelf kännas wid sin skada, eftersom han under 14 dagar ej återbudit kon.

s 1145 # 91 - Rusth:n Johan Henriksson Jarla anförde, at ehuru förra **nybyggaren** Mats Jöransson **Lapujerfwi**, som är **gift med afl. socknesmedens** Mats Thomassons efterlämnade **enka** Sofia Johansd:r, wid upteckningen efter honom utfäst dig at til käranden erlägga 3 - -.

s 1145v # 92 - **Landtmätareämneswennen** Karl Johan **Widlöf** emot b.sonen Johan Natucka fr. Pitkäjerfwi ang. dess utlånte **lodbössa**. Swaranden **skulle skjuta foglar** och gifwa dem åt **comm.landtm:n** Petter **Pelander**, som är **Widlöfs moderbroder**. Upsköts.

s 1146v # 93 - **Sockneskräddaren Cowen** emot torparedottren Sofia Eriksd:r fr. **Niemi torp** lydande under Jarla rusthåll ang. fordran. Upsköts.

s 1146v # 94 - B:n Johan Heickilä fr. Knapila by anförde, at b:n Mats Yrjölä om sommaren utan tilstånd tagit hans 2 plogbildar och nyttjat dem.

s 1147 # 95 - **Torp:n** Simon Simonsson **Sysilax** lydande under Säynäjoki rusthåll uptedde en skrift, hwaruti han klagat, at sedan hans åboende torp genom nyligen förrättadt storskifte tilfallit Pohjala h:n i Säynäjoki emot det rusthållets innehafware Erik Johan Procope erhållit fullt wederlag på ett annat ställe - -.

s 1149 # 96 - Unga socknesmeden fr. Orihwesi by Henrik Andersson ingaf en cancellieact.

s 1152 # 97 - De utaf Jupa samfällighet åboerne, som icke betalt nämndeman Jonas Mattilas och numrera afl. nämndeman Thomas Kontis dagspenningar - -.

s 1153v # 98 - Jemte dess förmyndare **torp:n** Thomas Thomasson **Ilomäki** fr. Wetterkylä (= Wetterkulla) i Eräjerfwi capell anförde b.sonen Johan Henriksson Magnula fr. Kopsamo emot **nybyggaren** Erik Matsson **Rauhia** fr. Salokunda, at ehuru Johans afl. **fader** Henrik Johansson endast försålt en del af den under swarandens åker belägen **Pilo äng** - -.

s 1155 # 99 - Ruowesi-sak.

s 1156 # 100 - B:n Henrik Pylkinautio warit af drycker öfwerlastad.

s 1156v # 101 - **Res.sold:n** Anders **Bast** fr. Kopsamo warit af drycker öfwerlastad.

s 1157 # 102 - Upsk. målet ang. twist emellan Koifwunjemi och Rajalax byamän. Först skulle råleden, som kommer ifrån **Tillisari holme**, därifrån gå til den på chartan med n:o 4 utmärckte punct, som är det ställe, hwarest skiljegården emellan Rupisu h:ns i Rajalax by **Randanittu** äng och Koifwunjemi Nikulas **Randanittu** äng slutar sig i sjöstranden, widare i än rät linea til n:o 7 **Pykimäki**, som är ett högt bärg med påhuggit kors - - hwarwid desse byars ägor widare til n:o 2 **Wahterin kando**, ett femstena rå. Förliktes.

s 1158 # 103 - Upsk. målet. Majoren Silfwerswan emot Sawo bys åboer ang. åwärckan. Upsköts.

s 1159v # 104 - Tinget slöts.

Kangasalan syyskäräjät 15-.10.1793
mf JK 2357

s 1281v # 4 - Andra upbudet å ½ Bertula h:n i Sitama för Anders Johansson räkning.

s 1422 # 142 - Fortsättning till höstetingets 153 #. Förra b:n och inh:n Erik Eriksson fr. Ruokois m.fl. Hans **broder** Thomas Eriksson. **Deras moder enkan** Lisa Johansd:r. **Broder** Henrik **Loisko** och **syster** Maria Eriksd:r, **hennes man** b:n Mats Pafwola.
Utslag: Utom det den emellan käranden Erik Eriksson och swaranden Mats Henriksson 15.5.1786 författade afhandling, hwarigenom 2/3 af Ruokonen h:n genast och den öfrige 1/3 sedan Erik blifwit årcklös at förestå des förwaltning, blifwit updragit Mats Henriksson, icke innehåller därom något, at Erik förbehållit sig sytning af Mats Henriksson, så - -.

Oriveden talvikäräjät 27-.3.1794
Närwarande kronolänsman wälaktad Herman Walden
VA Ylä-Satakunnan ylinen KOa13, mf JK 1762

(VA Ylä-Sat. yl. KOb2:88) # 1 - Tredje upbudet å Nickula h:n i Koiwunjemi by Markus och Mickel Mickelssöner till säkerhet.

(VA Y-S yl. KOb2:90) # 2 - **Första upbudet å 1/5 i Suomasema** rusthåll rusth:resonen Jacob Andersson fr. Noxiais by i Kuhmalax kapell till säkerhet. Erik **Strömman** har 24.1.**1794 med sin h:us** Margareta Kristina **Sundströms ja** och samtycke **försålt** 1/5 i Suomasema sk.rusthåll med derå befintelig åbyggnad, jemte augmentsräntor undantagandes dock skatterätten af Terijoki augmentsh:n, tillika med 2 nu i bruk warande **torp Tammela och Tammiwuori**, qwarn och qwarnställe, och fiskewatten, till rusth.sonen Jacob Andersson fr. Noxiais emot 333 riksdaler och - -.

(Y-S yl. KOb2:94) # 3 - Tredje upbudet å Uotila h:n i Onnistaipale för b.sonen Jöran Matssons räkning.

(KOb2:95) # 4 - Andra upbudet å ½ Laurila h:n i Onnistaipale Henrik Matsson till säkerhet.

s 692v # 5 - **Smedslärlingen** Anders Johansson fr. Pudickala by i Luopiois capell anhöll at blifwa antagen till socknesmed. **Socknesmeden** Henrik Andersson öfwergifwit sagde syssla, sedan han blifwit boställsinnehafware.

s 693 # 7 - Torparen Karl Johansson inlemnade en skrift, hwarmed Parpola h:ns innehafware Mats Andersson tilstår **sin måg** Karl Johansson och **hans h:u** Anna Matsd:r at **anlägga torp å Parpola h:ns Wenesjoki skogstract**. En g:l äng **Huhtiniittu**.

s 693v # 8 - Klockaren Erik Frosterus inlade ett testamente: År 1767 den 18 februari uti underskrefwens närwaro som wittnen ingingo med hwarannan **torparen** Jacob Matsson med **dess hustru** Lisa Eriksd:r sådant testamente, at - -. Intyges å Hollma gård
Alexander Bergroth, Civis Academicus
Utom det at torp:n Jacob Matsson Lahdenpohja i Rajalax by och Rupisuu h:n - - på Hollma gård, där han då wistades wara at besöka honom med H. H. Nattward - - . 1794 Samuel A. Salovius.

(VA Y-S yl. KOb2:95) # 9 - **Första upbudet å Ärrälä** h:n i Woitila b.sonen Anders Simonsson till säkerhet. Simon Andersson Ärrälä försålt sitt h:n af 1/12 mantal 18.10.1793 till sin **äldsta son** Anders Simonsson.

s 694v # 11 - B.hustrun å Seppälä h:n i Akola aflidit 1791. Henne öfwerlefwa **encklingen** Mats Andersson och **sönerne** Mats, Johan, Henrik och Anders samt **dottren** Anna.

s 695 # 12 - **Landbonden** å Terijoki h:n Johan Jacobsson aflidit 26.4.1792. Honom öfwerlefwa **enckan** Maria Johansd:r, **sönerne** Erik och Henrik samt **döttrarne** Maria, **gift med torp:n** Karl Johansson **Sauckola** fr. Woitila, och Beata, **gift med snickaren** i Tammerfors Johan **Grönsten**.

s 695v # 16 - B:n Mats Andersson Parpolas fr. Orihwesi by **h:u** Regina Eriksd:r aflidit. **Sönerne** Erik, Isak och Mats samt **döttrarne** Hedvig, **gift med** b:n Henrik Jöransson Uotila fr. Rajalax, och Anna, **gift med** mågen Karl Johansson å detta h:n.

s 696 # 17 - B:n å ½ Mickola h:n i Kockila Thomas Thomasson aflidit (1791) och **dess h:u** Maria Matsd:r för 26 år sedan. **Sönerne** Abraham och Jöran. **Döttrarne** Anna, **warit gift med afl. sold:n** Jöran **Kåckberg**, Maria **gift med torp:n** Johan Markusson **Heinisu**, Brita **gift med torp:n** Mats Adamsson, och Regina **gift med** b:n Mats Matsson Melli.

s 698v # 21 - G:la pigan och b.dottren Anna Jöransd:r fr. Lydickälä testamenterat sin egendom till sin **broder** b:n Henrik Jöransson Kahkila eller Mickola.

(Y-S yl. KOb2:110) # 25 - Rusth:n Johan Jarla blir förmyndare för afl. **torp:n** Abraham **Lammis son** Henrik och **döttrar** Maria och Anna. Lammis **encka** Lisa Jöransd:r.

s 702v # 30 - Afl. b:n Henrik Henriksson Eskolas fr. Hawisto **första hustru** Anna Johansd:r. **Deras son** Anders och **dotter** Brita. Inhys:n Elias Jöransson fr. Pietilä h:n i Hawisto **warit gift med** Henrik Henrikssons **andra h:u** Kirstin Jöransd:r, som äfwen aflidit.

s 707v # 33 - B:n Johan Jöransson Pärri och **hans h:u** Sofia Henriksd:r äro afledne. Deras **söner** Henrik och Johan samt **dotter** Maria (**gift med** Johan Konti).

s 710 # 36 - **Skreddarelärlingen** Henrik **Selander** berättade, at **sockneskreddaren** Isak Caawen icke länge sedan med döden afgådt, och anhöll at i den aflednes ställe hos honom utlärd blifwa därtil antaga.

s 710v # 37 - **Nybyggaren** Mickel **Jokinjemi** bärgat b:n Axel Johanssons fr. Salo **Rauhian lepo äng**.

s 712v # 38 - Gustaf Kihlala emot **torp:n** Jöran Jöransson **Lähtenmäki fr. Koiwisto** h:n.

s 713 # 41 - **Föreståndarena wid sockensfattigmagazin** nämndeman Johan Karpila och b:n Henrik Johansson Eskola.

s 730 # 58 - Ägaren af 1/5 i Suomasema rusthåll **prowiantskrifwaren** Erik **Strömman** emot **wicepastoren** Samuel **Salowius** om ersättning ang. **Tammela torp**. **Torparen** Anders Andersson **Kuopo** wittnade. (Fortsätter i 66 #.) Nämnes **Kylkilax torp**.

s 736 # 65 - G:la mannen Henrik Henriksson och **dess h:u** Maria Andersd:r på Isokölli h:n i Kopsamo testamenterar sin egendom till unga b:n Mats Simonsson på Isokölli. Wittnen: Samuel A. Salowius, **wäckaren** Lars **Wanaeus**.

s 754 # 77 - Majoren Henrik Robert Silfwerswahn klagade, at b:n Lars Josefsson Äijä, dess **son** Gustaf och **måg** Anders Andersson samt dräng Henrik Matsson å Hollma gårds marck tilredt twänne sweder samt olofligen huggit och affört 55 timmerstockar. Swaranderne bestredo. Drängarne Karl Gustafsson fr. Nyby och Erik fr. Maunuckala wittnade. Upsköts.

s 757v # 83 - **Torp:n** Jöran **Isonjemi** emot **torp:n Maijanjemi** fr. Kockila obetalte dagswärcken. **Nybyggaren** Mats **Ritonjemi**. **Huhtasenojannituniska äng**.

s 758 # 84 - **Nybyggaren** Jöran **Njemälä** fr. Salokunda emot **torp:n** Johan **Läppola** därsammastädes. Des **son nybyggaren** Otto Johansson **Njemälä**.

s 758v # 85 - Ang. nyttjandet af **Korkekoski qwarn**, hwaruti 15 nybyggare hafwa del. Upsköts.

s 768 # 91 - I Oriwesi by: **sjöfoder** omkring **Joosus?** (HMA: **Isosuo**) **hollme** och wid stranden intil **Wuohinittu**.

s 774 # 94 - Torp.sonen Henrik Henriksson Sillanoja emot b:n Simon Pohjala fr. Säynäjoki ang. rättighet til Pohjala h:ns besittning. Lagmansrättens dom 4.1.1766. Henrik Henrikssons **swärmoder skräddareänkan** Maria Johansdr.

s 778v # 95 - Simon Pohjala emot Henrik Sillanoja. **Sysilahdenmoisio** åkertäppa, **Pahansillanoja nittu**.

(VA Y-S yl. KOb2:114) # 98 - B:n Markus Wehka Pentilä blir förmyndare för afl. b:n Henrik Magnulas fr. Kopsamo omyndige barn. Tidigare förmyndare **torp:n** Johan Johansson **Mäkipä** fr. Kopsamo har flyttat sig till Hembura h:n i Messuby. De omyndiges **moders syskonebarn nybyggaren** Erik Henriksson **Kellariaho** fr. Kopsamo. De omyndiges **moster man** b:n Markus Johansson **Wehkapentilä**. De omyndiges **moderbroder torp:n** Thomas **Ilomäki** flyttat utom socknen.

(KOb2:116) # 99 - Nämndeman Jonas Mattila blir förmyndare för afl. b:n Johan Simonsson Eskolas fr. Wehkalax omyndige barn. **Enckan** Kaisa Eriksd:r, myndige **sonen** Henrik, försörgde **döttrarne** Maria, **gift med** b:n Elias Erckilä fr. Sahrajerfwi, och Anna, **gift med** b:n Johan Erola r. Uihinjemi by, 4 omyndige barn.

s 784v # 100 - **Nybyggaren** Henrik Henriksson **Kellariaho** fr. Kopsamo emot b:n Johan Kölli. Synen öfwer torpet ägor 1777. **Rauhianpaljas kierr och äng**.

s 792 # 106 - **Torp:n** Henrik **Sillanpä** fr. Säynäjoki inlämnade 1766 års höstetingets protokolls utdrag. **Pahansillanoja nittu. Kalkimäkipykala och Koskianlewon-alusta ängar. Wähalukinnittu och Wähakolmikuora ängar**.

s 797v # 112 - **Timmermannen** fr. Björneborgs stad Mats **Lydmans** numera afl. **syster** b.dottren Anna Jöransd:r. Deras **broder** b:n Henrik Jöransson Mickola fr. Lydickälä.

s 798 # 113 - I Wehkalax **Isonitunhaka täppa**.

s 801 # 119 - **Kapell:n uti Eräjerfwi** kapell Anders **Sundström** emot **torparne** Henrik Henriksson **Safwinjemi** fr. Rajalax, Petter **Helmunen**, Gustaf **Jerfwentausta** fr. Ungila, Johan **Lachtua** och Markus Jacobsson fr. Knapila ang. dagswärcken. Sundström icke närwarande. Swaranderne: Eräjärfwi kapells präst skall icke äga rättighet til dagswärcken.

Oriveden syyskäräjät 7-.10.1794
VA Yläsatak. yl. KOa14, mf JK 1762

s 231v # 1 - I stället för nämndemannen Thomas Johansson Lill Magnula fr. Pehula waldes hans son b:n Anders Thomasson.

(VA Ylä-Satak. yl. KOb2:207) # 3 - Andra upbudet å Ärrälä h:n i Woitila Anders Simonsson till säkerhet.

(KOb2:214) # 6 - **Första upbudet å ½ Hörtsänä** rusthåll i Onnistaipale Johan Henriksson till handa. Rusth:n Henrik Johanssons **hustru** Hedvig **Cowen** aflidit. Deras **söner** Johan och Henrik samt **döttrar** Lisa, Sofia, Hedvig, Kristina, Helena, Anna Maria och Katarina. Lisas **man** Anders Johansson, Kristinas **man** Thomas Eriksson. Afhandlingen 14.5.1788.

s 232 # 7 - B:n Pål Johansson Nopparis fr. Pehula **h:u** Sofia Johansd:r aflidit. Deras **söner** Pål, Johan, Isak och Karl samt **döttrar** Beata, Lisa och Sofia.

(KOb2:216) # 8 - Andra upbudet å 1/5 i Suomasema för Jacob Anderssons räkning. Köpt 24.1.1794 af prowiantskrifwaren Erik Strömman.

s 232v # 9 - **Skomakaren** Mats **Ikman** fr. Wexiö gård i Kangasala emot **dess swärmoder** Anna Eriksd:r fr. **Nuja torp** i Säynäjoki by ang. redowisning för något arf. Annas **man torp:n** Johan Jöransson aflidit för närmare 20 år sedan. Skomakarens **h:u** Sofia.

s 233 # 10 - B:n Henrik Jöransson Mickola inlemnade uptekningen efter dottren i Mickola h:n i Lydickälä pigan Anna Jöransd:r. Henne öfwerlefwa 4 bröder och en syster.

s 233v # 11 - **Klåckaren Frosterus** ingaf bouptecknings- och afwittringsinstrumentet af 26.3.1794 efter **sockneskräddaren** Isak **Coven**, som 21.3.1794 aflidit och efter sig lemnat **enckan** Anna Maria Henriksd:r samt en omyndig **son** Gustaf. Summa inwentarii befants wara uptagen till 281 Rd:r och afkortningen till 59 Rd:r.

s 234 # 12 - Torp.sonen Simons Simonssons fr. Hytiälä fader afsk. **sold:n** Johan (Simon Jespersson) **Drabbare**.

s 235 # 14 - Skiftet öfwer b:n Mats Mickelssons och hans **h:us** Maria Jacobsd:rs fr. Karpila h:n egendom. **Sönerne** Johan, Mats och Mickel samt **döttrarne** Valborg och Maria. Kor: **Lemmike, Risticke, Kytönen, Ihana, Solkeri** och en qwiga **Hjerta**. Lador: **Mäkilato, Rihilato**.

s 238v # 18 - B:n Mats Yrjölä fr. Knapila uraktlåtit at enligt tillsägelse infinna sig för at wara behjelpelig wid utsläckandet af den **skogseld**, som i julii **upkommit i Orihwesi bys skogsmarck** och hwartil samtelige sockneboerne warit kallade. Yrjölä sade, at han då warit sysselsatt med at utsläcka en å dess egen marck upkommen eld. Upsköts.

s 244 # 25 - B:n och **swarfwaren** Mats **Lymberg** fr. **Sillanpä** i Woitila klagade, at **torp:n** Henrik Andersson **Hirsilä** i samma by trängt sig in uti en hans åkertäppa.

s 244 # 26 - Mats Lymberg fr. Sillanpä berättade, at han å dess innehafwande **Herkepä nybygges** marck funnit en swed tillredd och besådd, utan at han haft sig bekant, hwem därtil warit ägare. Senare erfarit at ägaren är torp:n Henrik Hirsilä. Hirsilä inwände at landbonde Henrik Mårtensson **Hahanperä** tillredt sweden. Upsköts.

s 245 # 27 - **Timmermannen** Mats **Lydman** fr. Björneborg emot **dess broder** b:n Henrik Jöransson Mickola fr. Lydickälä för at uphäfwa ett testamente, som **deras afl. syster** g:la pigan och b.dottren Anna Jöransd:r gjordt. Mats Lydmans **andra bröder hofslagaren** Krister **Lydman** fr. Björneborg och inh:n på Mickola h:n Simon Jöransson och **syster** Sofia Jöransd:r, **gift med afsk. sold:n** Mats **Kihlbeck**. Upsköts.

s 256 # 35 - Ägaren af 1/8 uti Ärrälä h:n i Woitila swarfwaren Mats Lymberg emot dess **landbonde eller rättare** Henrik Mårtensson **Hanperä** för någon rånte rep.

s 258v # 36 - Mats Lymberg emot dess förra landbonde, inh:n Mats Gustafsson fr. **Hirsihuhda torp** i Woitila ang. fordran.

s 261 # 40 - B.sonen Mickel Matssons fr. Säynäjoki Yliskylä by ännu lefwande **fader** b:n Mats Mickelsson Karpila och **broder** Johan Matsson. Fråga om andel i Karpila h:n. Mickels **swåger socknesmeden** Erik **Semelius** (= Semenius) och afl. **swågers** b:n Jöran Martilas, som **warit gift med dess numera afl. syster**, **son** Mats Jöransson. **Socknesmeden Simelius gift med** Maria Matsdotter.

s 264 # 43 - B:n Johan Knutila fr. Eräslax i Längelmäki såsom förmyndare för afl. b:n Henrik Henrikssons Eskolas med **dess första h:u** Anna Johansd:r sammanaflade **son** Anders och **dotter** Brita emot inh:n Elias Jöransson fr. Pietilä h:n, hwilcken **warit gift med** Henrik Eskolas **sednare h:u** och eftelemnade encka Kirstin Jöransd:r ang. Britas arf.

s 265v # 45 - B:n Erik Ylinen fr. Borgerla emot Josef Pietilä, Johan Nickilä och Kristoffer **Keskinen** fr. Hawisto ang. at swarandernes boskap blifwer wallad på Borgerla bys mark.

s 266v # 46 - Thomas Ylinen fr. Borgerla emot Jöran Alanen ang. at Ylinen wid storskiftet, som ett år sedan öfwergått Borgerla samfällighet, ingått en öfwerenskommelse med byamännerne at ifrån byen bortflytta sitt innehafwande Ylinen h:n, då swaranden åtagit sig at flytta hans rija och kjölna.

s 272 # 49 - Ang. tillwinnande af Pohja sk.h:n har torp.sonen Henrik Henriksson **Sillanoja** fr. Pohja h:n och Säynäjoki by instämt b:n Simon Simonsson Pohjala. Närwarande Henrik samt Simon och **dess broder** Erik, men för b:enckan Anna Eriksd:r, dess **söner** Mats och Thomas Simonssöner alla fr. Pohjala och Henrik Henriksson **Linduniemi**, som är **gift med** Anna Eriksd:rs **dotter** Maria Simonsd:r, samt Mats Jarla, **gift med** Anna Simonsd:r.

s 273v # 50 - **Torp:n** Henrik **Sillanoja** fr. Säynäjoki emot b:n Simon Pohjala ang. ersättande af höet i **Pahan Sillanoja äng, Kalkimäki pykälä och Koskuan Lewonalusta ängar samt Wähälukinnittu och Wähäkolmi Koura ängar - -. Pahansillanojannittu**.

s 275v # 52 - **Yröhjoki eller Simula nybygges** i Woitila nuwarande åboe Johan Johansson Simula.

s 276 # 53 - Fältwäbelen Fredrik Hultman uptedde å b:n Johan Ojnasnjemis wägnar en syneskrift: 30.7.1793 inställdte sig underskrefwen domhafwande jemte nämndem:rne Fabrilius och Borgerla på Hollma gård för at besigtiga den wäg, som från Ojnasnjemi blifwit nyttjad öfwer Hollma gårds **Lillpylsu (HMA: Lillpylsy) och Huhtanittu ängar** - -.
Underskrefwen begaf sig till Nyby under Holma gård lydande torp inwid landswägen, belägen 1/4 mihl från gården, och hwarifrån den **i twist warande wäg till Oinasnjemi**, som åter därifrån är belägit widlag 1/8 mihl, leder öfwer **Pylsy äng**. Wed det synemännerne gått wägen framåt, den Oinasnjemi h:ns åboen nyttjat at färdas både till fots och med kärra, då därifrån komme till kyrcka eller skjutser utgiöres med mera, alt intill den **genom ängen löpande å**, erfors, at denne wäg leder öfwer ängen, som är stubb lupen. Skadan majoren härigenom kan tilskyndas årligen genom ängens trampning, pröfwade synemännerne till 10 pund. Gångstigen och spången är et litet stycke åt Holma sidan om den **i nyligare tider inrättade bro**. Wed denne bro är en wedskog bewäxt mark, som sträcker sig alt intill **Nyby torp**.
Mats Johansson Oinasnjemi påstod, at från Oinasnjemi icke någon annan wäg kan utkommas till landswägen och förklarade sig wara willig at rödja sig wäg från bron genom skogen till Nyby torp. Majoren påstod, at Oinasnjemi h:ns åboerne kan nyttja den wäg, som hemmanet från uråldriga tider nyttjadt, börjandes ifrån Oinasniemi h:ns åkergrind på den sidan om ån långs med dess egne äng, som leder sig emellan Kockola byss utåkrar och Sawijoki torp till landswägen.
Synemännerne erforo, at Oinasnjemi h:n långs med sin egen äng äfwen kan komma till landswägen, utan at Kockola by därigenom något lidande tillskyndas. Dock är denne wäg något längre.
Efter synen ingingo majoren Silfwerswahn och Mats Oinasniemi en sådan wänlig förlikning, at majoren lemnade Mats tillstånd at genast från bron genom den därinwid med skog bewäxte mark rödja sig wäg så bred, at kärra kan framkomma till Nyby torp, utan at någon äng därigenom öfwerfaras, hwilcken wäg Oinasnjemi h:ns åboen med hägnad eller stängsel på båda sidor bör förese, hwaremot Oinasnjemi betalar synekostnaden samt gifwer herr majoren ett lasspund godt lin. A. R. Skalm.
Uttolkades på finska språket.

s 278 # 54 - **Nybyggaren** Staffan Mårtensson **Koppelojerwi** aflidit. Dess **encka** Lisa Johansd:r och **söner** Thomas Staffan och Henrik samt **döttrar** Lisa och Maria.

s 278v # 55 - B:n Henrik Johansson Pylkinautio afstått till sin **swåger** Thomas Larsson att nyttja 15 kappeland åker och **Sahannjttu** höbohl.

s 279 # 56 - B:n Johan Andersson Antila fr. Peilax såsom förmyndare för des afl. **broders** nybyggaren Jöran Andersson Kallenautios barn och Jörans **efterträdare i giftet nybyggaren** Johan Pettersson Kallenautio emot b:sonen Mats Erikssons efterlemnade **encka** Anna Henriksd:r fr. Mattila h:n i Peilax ang. fordran.

s 286v # 62 - Torp:n Anders Simonsson fr.Hirwijerfwi emot dess **broder** b:n Jacob Seppälä ang. något wederlag. **Jerwentausta åker och nyrödsel, Rapaconnjttu, Ammosuonnjttu och Lamminnittu. Majannjttu eller Äjiännjttu**.

s 288v # 63 - **Torp:n** Samuel Johansson **Kitiniemi** fr. Prästegård uptedde uptekningen eftes **dess afl. h:u** Lena Jörans:r. **Deras son** Thomas Samuelsson.

s 289 # 64 - Upteddes uptekningsinstrumentet efter afsk. **sold:n** Jöran **Kockbergs** fr. Kockila **afl. h:u** Anna Mårtensd:r. Inga bröstarfwingar.

s 290 # 67 - Fortsättning till wintertingets 77 #. Majoren Silfwerswahn emot b:n Lars Äijälä m. fl. ang tillredande af sweder och olofligt hygge.
Efter det ägodelningsrätten samma sommar afgiordt twisten om nämnde mark - - så hafwa de icke kunnat förmoda, at råen skulle komma så nära åt Äijä hemman, som den nu går - -.
Drängen Karl Gustafsson fr. Nyby torp är jäfwig till wittnet, eftersom **dess bror torp:n Johan Nyby** bor nära intill den mark, hwarest åwerckan skedt. Erik Terijoki berättade, at han funnit på Holma gårds sidan om råen å den så kallade **Terfwahaudannoro mark** - -. Upsköts.

s 296v # 72 - B:n Jöran Alanen fr. Borgerla emot Hawisto boer ang. åwerckan på hans enskildta skogslott å **Kartimonma skogsmark**. Upteddes ett bewis, at wid storskiftesberedningen i Jupa skifteslag har delägarene emellan den förening träffats samt af ägodelningsrätten beslutit, at Borgerla by wid det förestående skiftet bör tillägga ett styckemark af Aackola bröstmarcken, hwaremot Hafwisto boerne åter borde af Borgerla byss Kartimonma urfjeld erhålla lika mycket skog utmed ägoskilnaden dem emellan. Upsköts.

s 298 # 73 - Jöran Alanen fr. Borgerla klagade däröfwer, at Thomas Ylinen sjelfwilligt bärgat Alanens **Kuiwasnjemi äng** och en del af **Kuiwannjttun Ransta**? (HMA:ssa **Kuiwannittunransta)** äng.

s 302 # 79 - Pål Noppari och Anders Lill Magnula klagade, at Thomas Stor Magnula fr. Pehula medelst en hägnads utförande i **Pehunjemi** udde förhindrar käranderne med boskapen komma till deras bakom udden belägne skogsmark genom ett wid storskiftet lämnadt 10 alnar bredt fätåg. Swaranden påstod, at käranderne icke hade af nöden at färdas öfwer det stället af **Isoniemi mark**, såwida dem wid storskiftet öfwer Noppari h:ns **Lato kartano äng** blifwit lämnadt at oskifto mark ett 6 alnar bredt fätåg.

s 303 # 80 - Upsk. målet ang. wedhygge och näfwerflötning på Mellis enskildta skogsmark. **Sold:n** Mats **Haaf** fr. Hawisto berättade, at han om sommaren kommit å kärandens skog i ärende at utsöka åt sig några fimmerstångar tjenliga träd. Då har han sedt, at swaranderne på samma mark fält björkar och tagit näfwer. Swaranden Mats Jöransson Alanen fr. Borgerla hade då utlåtit sig: **Ja hwad är det nu, nog slipper wi till tings**.

s 304v # 81 - Ang. några dagswercken, hwilcka **torp:n** Johan **Maijaniemi** fr. Kockila bordt utgöra till **torp:n** Jöran **Isonjemi** i samma by för det han fått årligen bärga **Huktasenojannittuniska äng**. Upsköts.

s 307v # 83 - **Sold:n** Anders **Form** fr. Akola emot res. **sold:n** Mats **Djärf** fr. Orihwesi by ang. slagsmål.

s 310v # 86 - Fortsättning till wintertingets 66 #. **Profwiantskrifwaren Strömman**, som äger 1/5 i Suomasema rusthåll, emot **wicepastoren** Samuel **Salowius** ang. ersättning för **Tammela torp**. Strömman icke närarande.

s 312 # 87 - Inh.qwinnan Anna **Björklöf** fr. Taipale anmäldte, at hon för 4 år sedan skall af **trumslagaren** Anders **Kortman** blifwit i Kumo socken lägrad under äktenskapslöfte. Framfödt ett än lefwande flickebarn. Under dess wistelse härstädes på ett compagniemöte förnyade Kortman sitt löfte och Anna åter bliwit hafwande och framfödt twillingar. Kortman bestred.
Clarinettblåsaren Otto Reinhold **Brusin** berättade, at då Kortman med wittnet om sommaren på wägen till compagniemötet i Ruowesi wikit in på Taipale till **trumslagaren Dahl**, där Anna Björklöf äfwen warit, så har Anna straxt börjat bannas på Kortman, hwilcken utlåtit sig, at han **icke sedt en sådan kona, som giör twänne barn på en gång**.

Res. **sold:n** Anders **Wred** sade, at han under compagniemötet i Orihwesi by å Konti h:n mött Anna Björklöf, hwilken frågat efter Kortman och då wittnet swarat, at Kortman jämte de öfrige soldaterne af corporalskapet wore inqwarterade uti badstugan, så har Anna, sedan hon först **gifwit wittnet 2 styfwer at köpa sig en sup**, gått in uti badstugan.
Saken bör behandlas äfwen i Kumo tinget.

s 321v # 95 - Henrik Kössi fr. Orihwesi by klagade, at Johan Pafwola skall under kärandens **Korpimättannittu** äng bärgat **sjöfoder**.

s 322 # 98 - Hawisto byamän emot Borgerla samt Sawo bys åboer ang. at deras kreatur föbjudits at färdas öfwer swarandernes mark. Nämns **Kartinma** skogsmark. Upsköts.

s 323 # 99-100 - Afsk. **sockneskomakaren** Johan **Renberg** fr. Suomasema emot **dess son torp:n** Isak Johansson **Lautajerfwi** fr. Hyrölä by i Ruowesi ang. en tjur. Isaks **syster** Anna går i Lautajerfvi torp i wall.

s 323v # 101 - **B.sonen** Johan Johansson Natucka fr. Pitkäjerfwi **eller numera sold:n** wid Kongl. Stakelbergska regementet **Johan Palm** emot b:n **trumslagaren** Johan **Kortman** fr. Pitkäjerfwi by för det han på **corporalen** Anders **Sahlstedts** i samma by befallning bordtfödt något **sjögräs**, som Johan Palm bärgat wid stranden under Natucka h:ns åkrar. Palm warit tjenstgörande på Sweaborg.

s 324v # 102 - Johan Heickilä fr. Akola emot torp:n Otto Johansson Njemelä i samma by ang. fordran.

s 325v # 103 - **Aholato äng** i Orihwesi by.

Kangasalan ym. syyskäräjät 21-.10.1794
VA Ylä-Sat. yl. KOa14, mf JK 1762-1763

(VA Ylä-Satak. yl. KOb2:235) # 16 - Första resan bewiljadt saluupbud å Ruokonen h:n för Johan Rekolas räkning, (som betalt b:n Erik Erikssons gälder).

s 448v # 107 - Jemte det b:n Henrik Henriksson Pasa fr. Kockila i Orihwesi s:n såsom ombud för dess swärfader b:n Jacob Jacobsson Jakola fr. Knapila inlemnade utdrag af häradsrättens uti Pelkänä och Sahalax s:r protokoll för 15.2.1794, hwaraf erfors, at - -.

Oriveden talvikäräjät 24-.3.1795 (Poimintoja)
VA Ylä-Satak. ylinen KOa15, mf JK 1764

Nämndemän: Johan Tilsa fr. Safvo, Elias Antila fr. Pitkäjerfvi, Jonas Mattila fr. Orihvesi, Gustaf Fabrilius fr. Rajalax, Jacob Ylinen fr. Borgerla, Jöran Pohja, Johan Karpila fr. Säynäjoki, Johan Kekos fr. Hietaranda och Anders Lillmaunula fr. Pehula, men Gustaf Philpula anmältes wara afgången.

(VA Ylä-Satak. yl. KOb2:253) # 1 - **Första upbudet å Yrjölä** h:n i Napila by b.sönerne Mats och Simon Johanssöner till säkerhet. Skiftesinstrumentet af 22.4.1794. **Fadren** Johan Matsson förbehållit sytning. **Mågarne** Johan Antila och Erik **Strid**. Andra **söner** Johan och torp:n Gustaf Johansson.

(KOb2:255) # 2 - **Första upbudet** å Pärri h:n b:n Henrik Johansson till handa. Upteknings- och skiftesinstrumentet af 27.12.1793. Afl. **fadren** Johan Johansson (Jöransson) dog 3.9.1793. Andra **sonen** Johan. **Swågren** b:n Johan Konti.

(KOb2:258) # 3 - **Första upbudet å Saricko** h:n i Pitkäjärfwi b:n Lars Simonsson till säkerhet. Skattebref 21.6.1765. Upteknings- och skiftesinstrumentet af 20.3.1795. **Föräldrarne** Simon Thomasson, dog 1755, och Maria Henriksd:r. Hennes **sednare man** Johan Mårtensson dog för 22 år sedan. **Sönerne af sednare giftet** Mårten och Johan Johanssöner samt **dotter** Anna. **Äldsta son** Lars. Åker i **Suosaricko**, i **Korkemäki**, i **Kartimo**, äng i **Karttimo**.

(KOb2:263) # 5 - Andra upbudet å ½ Hörtsänä Henrik Henriksson till handa.

(KOb2:264) # 7 - Tredje upbudet å ½ Laurila h:n för Henrik Matsson.

(KOb2:264) # 8 - **Första upbudet å Maunuckala och Seppälä torpen utgörande 1/8 i Holma** säteri, för Johan Johansson Maunuckalas räkning. Henrik Robert **Silfversvahn** och hans hustru Hindrika **Brusin** hafwa **försåldt 1.11.1794 til torp:n** Johan Johansson Maunuckala och Seppälä torpen såsom 1/8 af Holma berustade säteri jemte 3 kor och 6 får för 888 riksdaler, innehållande torpen underlydande åkrar och ängar samt **Päräladonala laduland af Yröjoki ängen**; men hwad för denne 1/8 efter förrättad refning af gradering i åker och äng ännu kan brista, bör Johan Johansson ersättas i skog efter graderingen - -. Äfwen 1/8 af augmentsräntorne.

(KOb2:268) # 10 - **Första upbudet å ½ Koivisto** h:n i Suckila by b:n Henrik Matsson till handa. Upteknings- och skiftesinstrumentet af 26.4.1791 öfwer dess **fader** afl. b:n Mats Johansson Koivistos efterlemnade egendom. **Enckan** Anna Eriksd:r aflidit för 3 år sedan. Hennes **måg** Jöran Jöransson **gift med** Hedvig Matsd:r. **Dottren** Lisa Matsd:r **gift med** Johan Simonsson **Hurtig**. Sofia Matsd:r **gift med** Sigfrid Eriksson. Omyndige Esaias Matsson och Lena Matsd:r. Updragelse 24.3.1795.

s 457v # 1, 3 - B:n Simon Yrjölä fr. Napila förmälte, at å Yrjölä h:n genom **wådeld** under natten i september upbrunnit en rija med otröskade råghalm.

s 458v # 2 - B:n Simon Henriksson Sjukola fr. Onnistaipale har 25.10.1786 testamenterat sitt h:n åt sin **äldsta son** Simon, medan **yngre sonen** Sigfred erhållit några ägor som sytning.

s 459v # 4 - B:n Simon Simonsson Pohja fr. Säynäjoki emot des **torpare** Henrik **Sillanoja** ang. torpsränta. Simons **moder** b.enckan Anna Eriksd:r och **bröder** Mats, Thomas och Erik Simonssöner samt **swågrar** rusth.sonen Mats Jarla och b:n Henrik Henriksson **Lindunjemi**.

s 460v § 5 - Till hofrätten hemstält.

s 460v # 6 - Drengen Henrik Henriksson fr. Säynäjoki emot **skomak:n** Karl **Wikman** och des **broder** drengen Henrik Jöransson samt **smedslärl:n** Anders Johansson ang. slagsmål.

s 463 # 8-11 - Angår lägersmål.

s 467v # 12 - **Timmermannen** Mats **Lydman** och **hofslagaren** Krister **Lydman** fr. Björneborgs stad samt inh:n Simon Jöransson emot **deras broder** b:n Henrik Jöransson Mickola fr. Lydickälä ang. häfwande af det testamente, som af parternes **afl. syster** b.dottren Anna Jöransd:r gjort til Henrik Mickolas förmon. Hördes flere wittnen.

s 470 # 13 - **Capellanerne** Anders Johan **Salwenius** och Anders **Sundström** emot **prowiantskrifwaren** Erik **Strömman** (**gift med** Margareta Kristina **Sundström**) och rusth.sonen Jacob Andersson fr. Noxias i Kuhmalax ang. **inbördande** af 1/5 i Suomasema rusthåll. (Fortsättning i 15 #.)

s 475v # 22 - **Nybyggaren** Johan Johansson **Lepola** berättade, huruledes **nybyggaren** Anders Johansson **Njemelä** olofligen bärgat en Lepola tillhörig **äng Musturi-lakuojanharu**. Swaranden påstod, at Njemeläs förra åboen Otto, hwilcken såldt nybygget åt honom, ägt den nu twist warande **Musturilakuojanharu äng**.
Torp:n Mickel Mickelsson **Mickonnjemi** berättade, det swaranden bärgadt **Musturilakuojanharu äng**, hwilcken kärande redan i flere tider för än swaranden - -. **Nybyggaren** Mats Henriksson **Autia** wiste ingenting. Upsköts.

s 478v # 26 - B:n Anders Bentilä fr. Rajalax emot **prowiantskrifwaren** Erik **Strömman** ang. slagsmål. Strömman slagit honom kindpustar, fattadt i håret och slängt honom på gålfwet under sig samt krostadt med sine knän på Bentiläs bröst. Upsköts.

s 479v # 30 - **Sold:n** Anders **Form** inlämnade 2 contracter: 1) Med reserwen Anders Form, som blifwit ordinarie soldat uti Ackola rotan - -. 2) Som hela den åkren, som wår nuwarande soldat Anders Form upodlat, - - har wid storskiftet tillfallit på min grannes Nickilä h:ns lott, altså lemnar jag - - at upodla sig åker wid **Pellonalusta Moisio** samt rödja sig äng till **Katts?nijttu** (HMA:ssa **Lutti nijttu**).

s 481 # 33 - B:n Mats Johansson Uotila fr. Onnistaipale bewiljades fastebref å Uotila h:n.

s 482 # 34 - **Sillanoja äng** i Hirfwijerfwi.

s 482v # 37 - **Torp:n** Anders **Njemelä** emot **skomakaren** Otto **Lindbeck** ang. slagsmål på **Lamijerfwi torp**.

s 484v # 40 - **Torp:n** Jöran **Isonjemi** emot **torp:n** Johan **Majanjemi** ang. dagswärcken. **Huhtasenojannjttu niska äng**.

s 488 # 45 - Rusth:n Johan Jarla emot torp:n Anders Njemelä ang. ängsbärgning ifrån en Johan Jarla tillhörig **äng Lakooja**.

s 489 # 46 - B:n Mats Martila fr. Kockila emot **torp:n** Johan **Kockström** fr. **Laja torp** ang. ränta.

s 490 # 48 - **Nybyggaren** Johan Larsson **Haukoja** fr. Woitila anförde, at **trumslagaren** Abraham **Dahl** fr. Onnistaipale utan tillstånd låtit dess drängar ifrån Larsson ägande Haukoja nybygges skog nedfälla och afföra 4 lass höö.
Reserwen Anders **Wred** berättade, at han tjent dräng hos Dahl och tillfrågadt des husbonde, ifrån hwilcken skog stör skulle hämtas, därpå Dahl anwist wittnet till **Kangas skogen**, hwarest Haukoja nybygge wore belägit.

s 495 # 52 - B:n Karl Antila fr. Hoifwala emot **torp:n** Jöran Jöransson **Kårkeisto** (Korkeisto) ang. ränta. Contract af 1784. Antager jag Jöran Antila till (torpare) Jöran Jöransson fr. Ajois. Frihet at **upbygga sig ett torp wid Korkisto äng, å Lutanpohja mark**. Till äng en del af **Heinäsuo** kärr, som Antila h:n af ålder innehaft, såsom ock **Jokipohja äng jemte Wähänladonala uti Wittunlahdenkuru**.

s 496v # 53 - **Socknesmeden** Henrik Andersson anmälte, at han är gammal och orklös och **anhöll om afsked**.

s 498v # 56 - B.sönerne Markus och Mickel Mickelssöner bewiljades fastebref å Nickula h:n i Koifwuniemi.

s 500v # 58 - Torp:n Gustaf Henriksson fr. Liljewik och drängen Henrik Jöransson fr. Orihwesi by emot **deras broder och swåger nybyggaren** Johan Jöransson fr. **Lakua** ang. uptekningen öfwer Henrik Jöranssons **faders** och Gustaf Henrikssons **swärfaders** afl. torp:ns Jöran Erikssons qwarlåtenskap.

s 502v # 61 - Länsmannen Herman Wallden emot **torparene** Johan **Lepola**, Jöran **Lamijerfwi (Lapujerfwi**) samt **snickaren** Otto **Lindbeck** ang. swedjande.

s 503 # 62 - Torp:n Anders Njemelä afbändt en swed och af wårdlöshet **låtit elden itända en kronan tillhörig öfwerloppsjord i Jupa samfälligheten, som däraf upbrunnit**.

s 506 # 66 - B:n Henrik Pylkinautio anförde, at **sold:n** Elias **Wrång** slagit och bärgat hö utöfwer råen inpå kärandens **Joensu äng**.

s 518 # 85 - Bönderne Markus och Mickel Nikula, Gabriel Mickola, Jöran Henriksson **Iso-Perhe** och Jöran Tanhuanpä fr. Koiwuniemi klagade däräfwer, at illa sinnade menniskor företagit sig den osed medelst betande och trampning tillfoga Koiwunjemi byamän skada å deras **Isosuo äng**.

s 519v # 88 - B:n Henrik Sjuro fr. Orihwesi by klagade, at dess enskildta **Pehulnjemi, Teriwalkama och Lehmilaita ängar** betas och trampas af omkringliggande byars kreatur.

Kangasalan talvikäräjät 1795

s 528v # 24 - Brita Hansd:r fr. Sitama Laurila testamenterat sin qwarlåtenskap till sin yngsta son b:n Sifred Jöransson Laurila fr. Sitama.

Oriveden ym syyskäräjät 12-.10.1795
VA Ylä-Satakunta ylinen KOa15, mf JK 1764

(VA KOb2:391) # 2 - **Första upbudet å 1/5 af Suomasema rusthåll cappell:n** Anders Johan **Salwenius** till handa. Sedan twist yppats om bättre bördsrätt til den 1/5 af Suomasema, som jag Jacob Andersson fr. Noxiais af **prowiantskrifwaren** Erik **Strömman** mig tilhandlat, herrer **capellaner** Anders **Sundström** och Anders Johan

Salwenius emellan, har jag 12.4.1795 afstått - - til capellan Sundström. Anders Sundström öfwerlät 5.8.1795 samma 1/5 til Anders Johan Salwenius.

(KOb2:394) # 3 - Andra upbudet å Pärri h:n b:n Henrik Johansson till handa.

(KOb2:395) # 5 - Andra upbudet å Maunula och Seppälä torp såsom 1/8 af Holma berustade säteri Johan Maunuckala till handa.

(KOb2:396) # 6 - Tredje upbudet å Ärrälä h:n i Woitila Anders Simonsson til handa.

(KOb2:396) # 7 - **Första upbudet å ½ Natucka** h:n i Pitkäjerfwi drengen Staffan Thomasson fr. Natucka til handa. Henrik Jöransson Natucka (**dess h:u** Regina Thomasd:r, **deras dotter** Hedvig Henriksd:r) har 30.3.1795 updragit ½ Natucka h:n til drengen Staffan Thomasson fr. Lydickälä Sipilä med de wilckor, at han ingår äcktenskap med min **stjufdotter** Regina Johansd:r och åtager sig at - -.

(KOb2:398) # 8 - **Första upbudet å Oinasniemi** h:n b:n Mats Johansson til handa. **Föräldrarne** Johan Mårtensson och Brita Eriksd:r testamenterat 11.9.1793 åt deras son. Johan aflidit och lemnat sig efter sig **enckan** Brita Eriksd:r, **sonen** Mats Johansson och försörgda **döttrarne** enckan Maria, Beata och Anna samt **afl. dottren** Valborgs **med b:n** Johan Jussila fr. Kockola sammanaflade omyndige barn. Konamn: **Hallanen**. **Mågar**: Anders Brusila, Johan Jussila och Johan **Wainionpä**. Skiftesinstrumentet 6.7.1795. Löst til skatte 1760.

(KOb2:404) # 10 - Andra upbudet å Yrjölä h:n i Napila b.sönerne Mats och Simon Johanssöner til handa.

(KOb2:405) # 11 - Andra upbudet å ½ Koiwisto h:n i Suckila.

(KOb2:406) # 12 - Tredje upbudet å ½ Hörtsänä rusthåll Johan Henriksson til handa.

(KOb2:407) # 13 - **Första upbudet å Lillmaunula** h:n i Pehula nämndem:n Anders Thomasson **Wähämaunula** til handa. Dess afledne **fader** Thomas Jöransson och **moder** Hedwig **Cowen**. Deras **söner** Anders, Johan och Thomas samt **döttrar** Beata, Lisa och Helena.

(KOb2:408) # 14 - Tredje upbudet å Saricko h:n i Pitkäjerfwi Lars Simonsson til handa.

s 1039 # 21 - B:n Mats Alanen fr. Borgerla emot **sold:n** Abraham **Arf** fr. Hafwisto och **dess fader afsk. sold**. Mats **Kihlbeck** fr. samma by ang. at swarandernes kreatur trampat å **Kortennittu**.

s 1042 # 24 - **Sold:n** Anders **Form** fr. Akola klagade, at dess rotebonde Johan Heickilä sådt och skördat hans **Kolumoisio åker**.

s 1042v # 25 - B:n Staffan Sikala fr. Lasola klagade, at b:n Lars Simonsson Sarickos fr. berörde? by hästar betat och trampat dess **Rapackooja äng**.

s 1048 # 35 - Länsm:n Wallden berättade, at han i anledning af **serg:n** Johan **Sundströms** angifwelse instämt **prowiantskrifwaren** Erik **Strömman** för oloflig brännwinstillwärckning.

s 1049 # 37 - Kronolänsman Herman Wallden berättade i anledning af **serg:n** Johan **Sundströms** angifwelse, at **prowiantskrifw**:n Erik **Strömman** uti dess hus å Suomasema rusthåll **låtit koka och druckit caffe**, och som nyttjandet af samma wahra redan för detta wore förbjudet - -.
Strömman berättade, at han druckit caffe, men icke sedan Kongl. Maij:s nådiga förbud emot nyttjandet af sagde wahra utkom. Han har ännu 10 a 12 caffebönor uti sin wärjo, men icke för at af dem tillreda någon dryck, utan på det dess efterkommande skola få se, at caffe uti hans tid blifwidt nyttjadt.
Torparehustrun Maria Mickelsd:r fr. **Tammiwuori torp** kan wittna. Upsköts.

s 1053 # 41 - B:n Jacob Pjetilä fr. Hafwisto emot des granne Johan Nickilä ang. bärgandet af **sjögräset under Randanittu**, som wid storskiftet tilldelt käranden.

S 1067 # 61 - Serg:n Johan Sundström emot prowiantskrifw:n Erik Strömman ang. utmätning. Serg:ns hustru Maria Elisabet Hasper.

s 1075v # 70 - **Förafsk. lätta infanteristen** Mats **Sundbeck** fr. Suomasema rusthåll sökt återwinna och till dess dödedag nyttja några ägor, som honom blifwit fråntagne och af ålder lydt under hans åboende **Kylkilax dragonetorp**. Swaranden, ägaren 1/5 af Suomasema, kapell:n Samuel **Salowius**, på hwars ägor Kylkilax är belägen. Sundbeck blef redan 1751 res.dragon för Suomasema rusthåll och med då warande innehafwaren af Suomasema samtycke af grof skog uptagit och anlagdt dess nu åboende Kylkilax torp. Gjorde dagswercken till rusthållet ända till år 1762, då han blef ordinarie dragon och fick behålla det såsom dragonetorp. Contractet 1751 om liftidsbesittning af Kylkilax torp. Sundbeck warit 1788 i fält emot rikets fiende, då under Kylkilax lydande ägor tillfallit Salowius. Salovius tagit från Sundbeck 3 t:a 3 kp åker och 4½ t:a äng af de ägor, som af ålder lydt under torpet.
Contractet af 31.12.1751: - - underskrefwen ingått förening med unga **reserwedragon** Mats Jacobsson **fr. Kangasala s:n** och Ljuxiala by samt Wanha torp under följande wilckor - - Matts får till städsel 12 daler k:rmt och till lön 70 daler, en ko, en t:a råg samt en klädning, åker och äng, de dragon för honom innehaft, efter wanligheten, då han antager dragonetjensten, jemte det låfwades honom torpställe, tillika med sin fader och moder at bebo, det hans fader med mif för detta redan öfwersedt samt **en äng** under samme torp lydande benämnd **Kylkilax**, för hwilket torp de efter hädan efterstående contract skola betala mig dagswercken, enär de sjelfwa kunna få något af torpet till födo; hwilcket - -. Suomasema 31.12.1751. J. **Hoffman**.
Contractet 2.6.1775: Så wida dragon Matts Sundbeck lofwar än ytterligare tjena såsom dragon wid rusthållet härstädes så länge han årckar och duger till kronans tjenst, så försäkrar underskrefwen honom torpställe så länge han lefwer orubbad det förra dragons torpstället, antingen hans son eller någon fremmande blifwer dragon efter honom. Dock får han nyttja sine egne hus dem han sjelf upbygdt och sedan bekommer han efter öfwerenskommelsen något af de förra ägor, så långt de räcker för den tillkommande dragons behof, samt får taga up ånyo efter förmågan åker och äng - -. Suomasema 2.6.1775 Henrik **Sundström**. - Upsköts.

s 1082 # 74 - Afsk. lätta **infanteristen** Mats **Sundbeck** och **dess son trumpslagaren** Simon Matsson Kylkilax fr. Suomasema bärgat grödan af 2 sweder utan tillstånd.

s 1083 # 75 - **Såsom ägare af** hwar sin andel i **Suomasema rusthåll samt Terijoki under samme rusthåll till skatte köpte** och Orihwesi by belägne **augmenth:n** hafwa kapell:n Samuel Salowius och kapell:n Anders Johans Salwenius samt rusthållaren Anders won Becker instämt åboenden af Terijoki h:n Erik Johansson och **dess moder landbondeenckan** Maria Johansd:r. **Serg:n** Johan **Sundström** och **hans h:u** Maria Elisabet **Hasper** hafwa panträtt i Beckers andel. Ansökning af Erik Johansson **afhysande ifrån landboskapet** har gjorts. Upsägning redan 1792. Maria Johansd:r sjuk. Upsköts.

s 1085v # 78 - Rushåll:n Johan Jarla fr. Salokunda emot torp:n Anders Njemelä ang. bärgadet af höet en Jarla tulhörig **Lakuoja äng**. **Lakuannittu**.

s 1086v # 79 - Mats Matsson Ala Råtiala emot Mats Matsson Yli Råtiala ang. storskiftets beslut at utflytta Ala Råtialas hus til Salokunda byss samfälta **Korteisto skogstract. Karja Sillda.**

s 1089v # 82 - Frågan om hägnaden i **Pehunjemi** udde i Pehula by. Noppari h:ns **Latokartano äng**. **Suomäki backe**.

s 1094 # 87 - Sold.enckan Maria Thomasd:r fr. Akola emot b:n Johan Heickilä ang. nyttjande af **Latonittumoisio åker och äng**.

s 1094v # 88 - Afsk. **sold:n** Erik **Styf** emot b:n Johan Erola ang. ett får.

s 1095 # 89 - Ägaren af Holma säteri Silfwerswahn emot b:n Lars Johansson Äijä ang. åwerckan. Drengen Jöran Matsson fr. Lylyjerfwi, hwilcken warit i ett Holma gård underlydande torp, wittnade.

s 1096v # 90 - Uptekningen efter **torp:n** Jöran Eriksson fr. **Lakua**, som lemnat efter sig 3 **söner** Jöran, Henrik och Anders samt 3 **döttrar** Anna, Lisa och Maria, alla aflade med dess **första hustru** Lisa Henriksd:r, af hwilcka Anna **gift med torp:n** Gustaf Henriksson (fr. Liljewik).

s 1105v # 102 - Mats Karpila fr. Säynäjoki klagade, at **torp:n** Johan Eriksson **Kofwasin-mäki** under Pohja h:n och des son Johan bärgat twenne Karpila genom storskiftet tillfallne **hollmar Napulinsaari och Hautansaret**? (HMA:ssa **Hautansaari**). Erfors, at **Napulinsaartenwieret rörwass** och **Hautasarten ymbärystä** blifwit tilldelte Karpila h:n.

s 1109 # 110 - **Prowiantskrifw:n** Erik **Strömman** angifwit, at **serg:n** Johan **Sundström druckit caffe**, sedan det blifwit förbudit, och brändt brännewin utan någon brännwinsafgifts erläggande, men Strömman hade inga wittnen.

Kangasalan syyskäräjät 22-.10.1795

s 1121v # 24 - B:n Anders Johansson Bertula fr. Sitama bewiljades **fastebref** å ½ Bertula h:n. Arfsföreningen 6.11.1789.

Oriveden talvikäräjät 22-.2.1796
VA Ylä-Satak. ylinen KOa16, mf JK 1765

(VA Ylä-Satak. ylinen KOb3:13) # 1 - Tredje upbudet å Pärri h:n Henrik Johansson til handa.

(KOb3:14) # 2 - Andra upbudet å ½ Natucka h:n i Pitkäjerfwi.

(KOb3:15) # 3 - Tredje upbudet å Yrjölä h:n i Napila.

(KOb3:16) # 4 - Andra upbudet å 1/5 af Suomasema rusthåll kapell:n Salwenius til handa.

(KOb3:16) # 5 - Tredje upbudet å Saricko h:n i Pitkäjerfwi.

(KOb3:17) # 6 - Andra upbudet å Oinasniemi h:n.

(KOb3:21) # 8 - **Första upbudet å Uotila** h:n i Rajalax b.sönerne Henrik och Jöran Jöranssöner til handa. Deras **fader** Jöran Johansson Uotila, som warit **2 gångor gift, först med** Anna Samuelsd:r som aflidit 1776, med hwilken **sönerne** Henrik Mats, Simon och Jöran samt **dottren** Lena, samt **sedan med** Sofia Thomasd:r, hwilken än lefwer barnlös. Ett agnhus wid **Maaweräjä. Horma, Koiwunen, Ahtenmoisio och Koifwunnjemi Moisio. Koiwusen pällystä utåker. Isonnijtunhaka. Koiwunen Tåro, Tuomisto, Nijtos, Horma. Tållijonhaka** och nedre delen af **Isonittu**, som ock kallas **Isoladonala, Kaxowinen, Hapalato** hälften af **Horma** ängen. Upteknings- och skiftesinstrument af 17.11.1795.

(KOb3:28) # 10 - Andra upbudet å Wähämaunula h:n i Pehula.

s 269v # 15 - Torparecontract af 26.3.1795. Henrik Matsson Koiwisto fr. Suckila antager sin **swåger torp:n** Jöran Jöransson til torpare å sin enskildta **skogslott Rentto** kallad. **Witalax** äng jemte **Murto** ängsmarck äro nära torpstället belägne.

s 270 # 16 - **Sockneskräddaren** Henrik **Selander** fr. Orihwesi s:n berättade sig icke hinna med alt skräddarearbete. Will hålla lärodräng.

s 270v # 17 - **Skräddarelärlingen** Elias Adamsson fr. Kopsamo will blifwa sochneskräddare i Jupa trackt.

s 270v # 18 - **Sockneskomakaren** Karl Wikman berättade, at han numera i anseende til ryggwärck ej kan med den drift förrätta skomakarehandtwärcket, at han sig däraf nära kunde samt betala kronoutskylder, anhållande afsked.

s 272v # 24 - **Torp:n** Mats **Mattila** fr. Woitila och **smeden** Johan **Frimodig fr. Sillanpä** tiltala hwarandra för ohemula tilwitelse och ohöfwiske åthafwor. Flere wittnen.
Torp:n Mats Thomasson **Kusisto** wittnade, det han fierde bönedagen träffat Johan Frimodig och uppå dess begäran tagit uppå dess höft ett Frimodigs barn, som han skulle framförsla til kyrckan. Wid fortsättande af färden hafwa Frimodig och blifwit uphinna af Mats Mattila, hwilcken wid förbiresandet hälsat uppå Frimodig, har därpå ej gifwit något swar, utan wändt ansigtet ifrån Mattila af denne anledning har wittnet förehållit Frimodig det agg, han af ogrundade misstankar bär til Mats Mattila, så at han ej kunde beweka sig at swara uppå Mattila hälsning, därpå Frimodig gifwit til swar, at han ej wille swara åt nogon **satans tjur**, eller som orden lydde **Perkelä sonnilensa, perkelä karjulensa**. Frimodig utlåtit sig, at han ej skulle sluta denne sak förän litet för sin död. (HMA: Perkele Sonnillensa, perkele Karjullensa.)

s 275v # 27 - Bönderne Anders Sikala och Mats Uotila fr. Lydickälä emot **corporalen** Anders **Sahlstedt** och **sold:n** Erik **Träsk** ang. åwärckan å Lydickälä bys skogsmarck.

s 278v # 30 - Torp.dottern Beata Eriksd:r fr. Jarla och nybyggaresonen Johan Karlsson fr. Salkinoja öfwat lönskaläge. Hördes flere wittnen.

s 280v # 31 - Inh.qwinnan Lisa Karlsd:r och b.sonen Mårten Mårtensson fr. Lasola öfwat lönskaläge. Hördes flere wittnen.

(KOb3:34) # 32 - Såsom förmyndare för afl. **sold:n** Thomas **Storms** fr. Orihwesi by och dess äfwen afl. **hustrus** Maria Simonsd:rs 2 oförsörgda **döttrar** Helena och Anna förordnades deras **moderfader torp:n** Simon Karlsson **Näppilä** fr. Woitila.

s 284v # 35 - Upsk. målet ang. at prowiantskrifw:n Erik Strömman olofligen bränt brännewin. Angifware serg:n Johan Sundström. Anstånd.

s 286 # 36 - Upsk. målet. Serg:n Johan Sundström angifwit, at **prowiantskrifwaren Strömman** skall uti dess hus å Suomasema rusthåll **låtit koka och nyttjat caffe**.
Torp.hustrun Maria Mickelsd:r fr. Suomasema wittnade, at då hon i october ett år sedan förrättat något arbete hos Strömman och legat öfwer natten uti en badstuga, så har Strömmans fru om mårgonen däruppå tidigt kommit til badstugan och en stund därefter prowiantskrifwaren, hwilcken gifwit dess fru en strut med caffe och bedt henne låta bränna och koka detsamma. Frun warit missnögd och utlåtit sig, at det lilla caffe hade behöfwats wid tilfälle, då hon såsom på wäntande dagarna skulle falla i barnsäng, men genast skickat pigan Johanna efter en panna. Sedan Johanna hemtadt pannan, har wittnet efter fruns underwisning bränt, kokat och skött caffe, hwarefter fru Strömman burit pannan till prowiantskrifwarens hus. Pigan Johanna Johansd:r tjenande å Nikula h:n i Koiwuniemi intygade detsamma.
Strömman widgick nu, at han **låtit koka caffe, men icke i afsigt at dricka detsamma, utan för at därmed bota dess hästar för qwarcka**. Fick böter 10 riksdaler. (Kongl. förordningen af 1.1.1794 emot yppighet och öfwerflöd.)

s 288 # 37 - Upsk. målet. Strömman angifwit, at serg:n Johan Sundström druckit caffe sedan det förbjudit, och låtit bränna brännewin. Inga wittnen. Sundström förklarades fri.

s 291v # 40 - Fortsättning till 35 #. Strömman widgick, at han utan tilstånd låtit bränna brännewin.

s 303 # 41 - Inh:n Beata Helena Jöransd:r fr. Pitkäjärfwi och skomakaren Karl Wikman, boende i Säynäjoki, öfwat lönskaläge. Ett flickebarn. Hördes flere wittnen.

s 310 # 54 - **Sold:n** Elias **Stens** fr. Pajukanda **swärmoder** sold.enckan Kristina Adamsd:r fr. Pajukanda. **Dess hustrus** Anna Jöransd:rs **broder** drängen Johan Jöransson, som aflidit. Kristina Adamdsd:r äger äfwen 2 ogifte döttrar utom Elias Stens h:u.

s 314 # 59 - Upsk. målet. **Ägarne af** hwar sin andel uti **Suomasema rusthåll samt Terijoki** under samma rusthåll till skatte köpte **augmentsh:n** kappel:n Samuel **Salowius** och kappel:n Anders Johan **Salwenius** samt rusthåll:n Anders won **Becker** emot landbondesonen å Terijoki Erik Johanson och **des moder landb.enckan** Maria Johansd:r i Orihwesi by ang. de sistnämndes afhysande ifrån landboskapet. Närwarande äfwen serg:n Johan **Sundström** och des h:u Maria Elisabet **Hasper**, hwilka hafwa panträtt uti Beckers andel.
Afl. kapell:n Sundström antagit swarandens afl. man Johan Jacobsson till landbonde å Teerijoki h:n til des och des hustrus lifstid.
Ingafs ett contract af 24.2.**1778**: Jag Henrik Sundström uplåter mit innehafwande Terijoki sk.h:ns hela förwaltningen till **landb:n** Johan Jacobsson **Terijoki** - - . Samtycke 3.3.1778 af Margareta Hoffman.
Maria Johansd:r pålades at till käranderne nästinstundade Maria afträda förwaltningen af Terijoki h:n, men hon bör njuta nödig sköttsell och föda från hemmanet. Swaranden wädjade lagmansrätten.

s 324 # 65 - Upsk. målet. **Nybyggaren** Anders **Njemelä** emot **snickaren** Otto **Lindbeck** ang. höbärgandet ifrån **Lapuaoja äng**, hwilcken genom storskiftet tillfallit Salo Ylä och Ala Råtiala h:n uti Salokunda byalag.

s 325 # 67 - Upsk. målet. Förafsk. lätta **infanteristen** Mats **Sundbeck** fr. Suomasema emot kapell:n Samuel Salowius ang. rättigheten till **Kylkilax torp**. Serg:n Johan Sundströms **sytningstorp Tammela**. Upsköts.

s 332v # 70 - **Sold:n** Anders **Form** fr. Akola emot des rotebonde Johan Heickilä ang. **Kolumoisio åker samt Lamminmoisio**.

s 335v # 72 - **Nybyggaren** Mats Jöransson **Lepooja** fr. Hytiälä emot b:n Andrs Kristersson fr. Kopsamo ang. fordran.

(KOb3:36) # 79 - B:n Mats Matsson Natucka blef förmyndare för Maria Johansd:r och dess broder Jöran Johansson fr. Natucka h:n. De omyndigas närmaste slägtingar: bror är wärfd soldat och farbror en afsk. dragon.

s 353 # 89 - Upsk. målet. Mats Karpila fr. Säynäjoki emot **torp:n** Johan **Kofwasinmäki** torp ang. bärgandet af **sjöfoder å Napulin Saari och Hautansaari holmar**.

s 358 # 97 - **Klåckareenckan** Katarina **Cowen** anförde, huruledes **socknesmeden** Anders Johansson fr. Orihwesi by ifrån Michaeli 1794 till allhelgonetiden nästledit år **såsom hyresgäst bodt hos** Katarina **Cawen** och innehaft under den tiden till sitt enskildta nyttjande **en stuga, ett loft med 2 skåp och rum i fähuset för en koo**, men eij ännu betalt någon hyra.
Anders Johansson förmälte, at han bodt uti en Katarina Cawen tillhörig stuga, där hon äfwen sjelf wistats, och äfwen innehaft en del af loftet, det han likwäl påstod tillhöra **klockaren** Erik **Frosterus**, samt rum för en koo uti Kaisa Cawens fähus, men sade, at aftal warit det han i stället för hyra, borde draga försorg all weden och pärtor samt at all den spillning, som skulle falla efter des ena koo, borde tillhöra Kaisa Cawen. Upsköts.

s 360v # 99 - 1/3 rusthållaren Johan Matsson **Pirtisarka** fr. Jarla berättade, at Hirfwijerfwi och Sahrajerfwi byamän jemte deras torpare och inhysingar tagit sig den osed om sommaren deras boskap å Johan Pirtisarkas wid storskiftet tillfallne enskildte ängslott upbeta. Förbjöds.

(KOb3:37) # 104 - **Torp:n** Henrik Henriksson **Sawinjemi** blef förmyndare för dess afl. **systers** Valborg Henriksd:rs fr. **Sammalisto** i Padustaipale **dotter** Ulrika Andersd:r. Dess **fader** enklingen b:n Anders Andersson Sammalisto.

Oriveden syyskäräjät 7-.10.1796
VA Ylä-Satakunta ylinen KOa16, mf JK 1766

(KOb3:179) # 1 - **Första upbudet å 1/4 af Errälä** h:n i Woitila Anna Kristersd:r och hennes barn af första giftet til handa. B.hustrun Anna Kristoffersd:r fr. Ärrälä h:n i Woitila, för detta **gift med** b:n Jöran Simonsson och **numera gift med** b:n Petter Johansson inlemnade upteknings- och skiftesinstrumentet af 3.10.1795 efter **hennes afl. fader** Kristoffer Andersson Ärrälä. Kristers **encka** Maria Simonsd:r. Kristers och Marias **döttrar** ofwannämnda Anna och Valborg. Valborgs **man** Erik Eriksson.
Upteddes en afhandling: Jag Jöran Simonsson afstår ena hälften af den öfwerlopsjord, som mig wid storskiftet tilfallit och hwilcken änskönt immission för mig däråå utfärdad blifwit, til min **swåger** Erik Eriksson och **dess h:u** Valborg Kristersd:r, börandes dem alt därföre tilfalla det deråå belägne **Myllynjemi torp** - -. 20.3.1787. Johan Simonsson Ärrälä.

(KOb3:182) # 2 - Tredje upbudet å 1/5 af Suomasema kapell:n Salwenius til handa.

(KOb3:183) # 5 - Tredje upbudet å Oinasniemi h:n.

(KOb3:184) # 7 - Tredje upbudet å Wähämaunu h:n i Pehula.

(KOb3:185) # 8 - Tredje upbudet å Natucka h:n.

(KOb3:185) # 9 - **Första upbudet å Noppari** h:n i Pehula b.sönerne Pål och Johan Pålssöner til handa. **Deras faders** Pål Johanssons afl. **hustru** Sofia Johansd:r. Deras **sönerne** Pål, Johan, Isak och Karl samt **döttrarne** Beata, Lisa och Sofia. Beata **gift med** b:n Esaias Koiwisto fr. Salocunda. Upteknings- och skiftesinstrumentet af 31.5.1796 under fadrens lifstid. Delning af byggnader 13.6.1796.

(KOb3:187) # 10 - Andra upbudet å Uotila h:n i Rajalax. Fastebref 3.3.1770 för Jöran Johansson.

(KOb3:188) # 12 - Tredje upbudet å Koiwisto h:n i Suckila.

s 1180 # 17 - Innehafwaren af ½ Suckila eller Koifwisto h:n Henrik Matsson lemnar 30.4.1796 åt sin **broder** Esaias Matsson för hans arf 25 kappeland åker samt **Jacobs och Keldinkoskenjalka ängar** och frihet at få rödja till.

s 1180 # 18 - **Skomakarelärlingen** Benjami **Fridman** fr. Säynäjoki will blifwa antagen till sockneskomakare.

s 1181 # 20 - Torp.enckan Lisa Eriksd:r fr. **Pukala torp** i Säynäjoki emot Gustaf Fabrilius fr. Rajalax ang. ersättning fr. **Lahdenpohia torp** i Rajalax. **Hennes afl. man torp:n** Jacob Matsson Lahdenpohia.

s 1184 # 24 - Inlämnades uptecknings- och skiftesinstrument 23.8.1787, som g:la b:n Jöran Andersson Mattila i sin lifstid låtit förrätta öfwer hans och hans **hustrus** Maria Henriksd:rs egendom. **Deras söner** Jöran Jöransson Mattila och Thomas Jöransson Salkinoja samt **döttrar** Anna (**gift med** Jöran Laurila), Sofia (**gift med** Johan Matsson) och Maria (**gift med** Johan Siukola).

s 1185 # 25 - Upteckningsinstrumentet efter mademoiselle Sofia Katarina **Brusin**.
Hennes **syster** Henrika Lovisa **Brusin gift med** Henrik Robert **Silfwerswahn**.
Brodren majoren och riddaren Otto Joakim **Brusin**.
Systren Johanna Charlotta **Brusin gift med capitain** Erik Johan **Procope**.

s 1187v # 27 - Angår konungens befallningshafwandens ordres att inrätta **snöploglag**.

s 1189 # 28 - Angår gästgifwerier och hållskjuts.
10) Orihwesi by, hwarifrån skjutsas till Pohia 1 5/8 mil, till Sahrajerfwi 2 mil, Ereslax 2 mil, Kaupila 1 5/8 mil, har 6 reserwhemman.
11) Kallenautio sommar- och wintergästgefwerie skjutsar till Ruhola 1 3/4 mil och Orihwesi by 1. Detta gästgifwerie utgöres hållen af 70 hemman i Orihwesi s:n eller en häst af hwardera.

s 1195 # 34 - **Kyrkoherden** i Längelmäki Johan **Utter**, som innehafwer Sarwela kronoh:n och Sarwenosa krononybygge i Woitila, har angifwit **torp:n** Anders Eriksson fr. **Erola** under Sarwenosa krononybygge i Woitila lydande torp samt dess under Sarwela h:n lydande **torpare** Mats Jöransson **Mattila**, Karl Jöransson **Sauckola**, Anders Matsson **Talfwisilda**, Mats Johansson **Jussila**, Simon Karlsson **Nappila**, Thomas Matsson **Kusisto**, Gustaf Thomasson **Wälima** och inh:n Johansson fr. Jussila torp, at de medelst swedjande utögt all Sarfwenosa tildeld skog.

s 1202v # 43 - **Torp:n** Thomas Matsson **Jokela** emot b:n Erik Johansson Sahrajerfwi. Nämnes **Jokiharanma och Ajois hage**.

s 1204 # 47 - Lätta **infanteristen** Henrik **Segers** fr. Hörtsänä **son** Johan Henriksson. Hittat en taskbok under marknaden i Orihwesi by.

s 1208v # 54 - Bonden Henrik Johansson Perrinautio fr. Salokunda emot **nybyggaren** Mickel **Jokinjemi** ang. **Lutakonnijttu** äng. **Lutakonnijttun jalka** äng.

s 1213 # 62 - **Torp:n** Mats **Ickman** fr. Hollma gård emot drängen Mårten Andersson fr. Eskola h:n i Wehkalax ang. fordring. Ickman flyttat sig ifrån Kangasala.

(KOa3:189) # 67 - **Första upbudet å Erola** h:n i Orihwesi by Thomas Jöransson til handa. B:n Johan Johansson Erola aflidit. Efterlemnade **enckan** Maria Samuelsd:r och en **af henne med dess förra man** sammanaflade **son** Thomas Jöransson samt 5 af afl. Johan Johansson och Maria Samuelsd:r sammanaflade barn: **sönerne** Johan Anders och Henrik samt **döttrarne** Maria **gift med** b.sonen Anders Johansson Antila fr. Päilax och Lena. Nämnes: **Kaupi åker, äng i Lähtenwainoma, rögde äng i Lepistö**. Uptekning och skifte 3.10. nästvikne. Fastebref 27.11.1776 för (Thomas Jöransson) och Maria Samuelsd:r.

s 1233 # 80 - Rusth:n Johan Henrikson bewiljades fastebref å ½ Hörtsänä rusthåll.

s 1237 # 86 - Upteckningen och skiftet 30.3.1796 öfwer drängen Markus Petterssons fr. Oinasnjemi afl. **hustrus** Maria Simonsd:rs qwarlåtenskap. En **dotter** Kristina.

Kangasalan syyskäräjät 17-.10.1796
VA Ylä-Satak. yl. KOa16, mf JK 1766

s 1253v # 33 - B:n Simon Simonsson Laurila fr. Sitama färmälte, at genom **wådeld** natten emot 4.5.1796 för honom upbrunnit, utom en ansenlig del af dess lösegendom, äfwen flere hus: 1 pörte, 1 fähus, 1 stegerhus, 1 nytt stall. Pörtet warit i full låga, då han waknat, så at han och hans folck med största lifsfara kunde utkomma.

s 1268 # 47 - **Fältwäbelen och kronolänsman** Kristian **Roth** tilltalte pigan Lisa Andersd:r fr. Jussila h:n i Jokiois och **skreddarelärlingen** Karl **Skogberg** fr. Orihwesi för lönskaläge.

s 1298v # 74 - Erik Mickola och Thomas Nickilä fr. Leinola emot **torp:n** Anders Andersson **Peräjoki** ang. någon obetald torpsränta. Anders Peräjoki anförde, at sedan **råen emellan Messuby och Ruowesi socknar** för några år tilbaka **blifwit uphuggen**, så har han erfarit, at dess åboende torp med därunder lydande ägor ligger å Hyrylä byss mark innom Ruowesi s:n, upteende derå en af b:n Abraham Henriksson och Mats Henriksson (Josefsson) Hyrylä undertecknad skrift af 10.2.1792, at dertil honom försåldt öfwerlopsjord för 2 riksdaler. Upsköts.

s 1299v # 75 - **Torp:n** Johan Andersson **Korpi** fr. Hyrylä by i Ruowesi emot **dess broder torp:n** Anders Andersson **Peräjoki** fr. Leinola by i Wesilax (= Messuby) och **dennes h:u** Anna Matsd:r samt **syster** Maria Andersd:r och **hennes man torp:n** Henrik Eliasson **Pitkäjerfwi** samt den sistnämndes dreng Johan Eliasson ang. arf. Johan Korpi anförde, at **dess fader** g:la torp:n Anders Johansson 2 år sedan aflidit hos Henrik Pitkäjerfwi.

s 1351 # 114 - Torp:n Mickel Mickelsson fr. Mickola h:n i Sitama anförde, at b:n Anders Johansson Bertula, då han ingärdat dess ena - - ang. skada.

Oriveden ym. talvikäräjät 7-.2.1797
VA Ylä-Satak. yl. KOa17, mf JK 2357

(VA Ylä-Satak. ylinen KOb3:247) # 2 - Tredie upbudet å Uotila h:n i Rajalax.

(KOb3:248) # 3 - Andra upbudet å Nåppari h:n i Pehula.

(KOb3:248) # 4 - Andra upbudet å 1/3 del af Erola h:n b:n Thomas Jöransson Erola til handa.

(KOb3:249) # 5 - Andra upbudet å Ärrälä h:n i Woitila.

s 102v # 6 - **Sold:n** Henrik **Storm** fr. Orihwesi inlade et contract af 8.12.1795: Contract emellan intressenter wid roten 124 af kongl. Björneborgs regemente och primiermajorens compagnie Johan Konti, Erik Parpola och Thomas Erola samt drängen Henrik Matsson fr. Pitkäjerfwi, som åtagit sig at blifwa soldat wid n:o 124 emot följande wilckor: - -.

(KOb3:251) # 12 - **Första upbudet å Antila** h:n i Peilax b.sonen Anders Johansson til handa. Hans afl. **moder** Anna Johansd:r. Hennes **enkling** Johan Andersson och **sönerne** Anders och Johan samt omyndige Jöran. **Döttrarne** Maria **gift med** b:n Thomas Jöransson fr. Orihwesi by och Hedvig. **Ahoweräjän och Hapaweräjän Moisio utåkrar. Orihnijttu (Orihniittu) äng, ett laduland äng Matinlato**. Widare anmärcktes det **yngsta sonen** Jöran Johansson utom dess arfsandel skall undfå alle de ägor **hofslagaren** Mickel **Metall** nu å Antila h:n innehafwer. Skiftet 8.11. förledit år.

s 104 # 16 - **Skräddarelärlingen** Henrik **Sillström**, numera boende i Orihwesi by, anhöll at blifwa antagen til **socknesräddare**. Wittnesbörd af skräddareåldermannen i Björneborgs stad Gustaf Lindqwist samt af skräddaregesällernes i Tawastehus stad wärd och skroffader Anders Hertman.

s 104v # 17 - **Socknegarfwaren** Mickel **Låstedt** fr. Orihwesi by anhöll tillstånd at få taga en lärodräng.

s 104v # 19 - **Sockneskrädaren** Elias **Stenros** fr. Suckila anhöll at få taga en lärodräng.

s 108v # 22 - Fråga om mätning och utdelning af **sjöfoder** i Pehula och Orihwesi byar. Sundet emellan **Isosari** och de derwid liggande små holmar **Weii- och Wähäsaari**. Sundet emellan **Isosaari** och fasta landet. Sundet åt

Orihpohia. **Iso- och Woisari** holmar. Mattila tilldelas wass omkring dess **Wähäsaari** holme. Terijoki behåller under dess **Pehunjemi** ängsskifte, äfwen ½ af **Likolahti**. Uotila tilldelas under **Särckänjemi** och **Pehunjemi** udde. Rå till det smalaste stället af **Särkenajoxet**. Erola ½ af **Likolahti**. Konti tilldelas under **Pehunjemi**, under **Orihpohia**, under **Koifwisto** och emellan **Wähäsari och Pehunjemi**. Parpola får under Antila **Tähtennjemi**. Antila åtnöijes - -. Iso Magnula får **Randa Nijttu**. Nåppari och Magnula å **Rusinlato**, i **Latokartanonlahti**, **Äijästensalmi**. Pafwola och Kössi förblifwa under **Tähtennjemi**.

s 112 # 23 - Fråga om eftersatt **wägabyggnad** ang. Pitkäjärfwi byamän. **Warsansilda bro**, som är anlagd öfwer en bäck å den **urgamla byawäg**, som löper emellan Orihwesi moderkyrcka och Eräjärfwi kapell, är så förfallen, at man utan fahra däröfwer icke kan färdas. Denna bro har Jonas Muckula ensam widmagthållit, tills Pitkäjärfwi byamän för 14 eller 15 år sedan flyttadt bron ifrån dess förra stället och widmagthållit. Pitkäjärfwi byamän böra äfwen upprätthålla **Kaiwando**, nära till Pitkäjärfwi belägne och för dem aldeles nödwändig **bro öfwer en strid ström af 120 alnars längd**.

s 115 # 26 - B:n Abraham Sipilä fr. Pitkäjärfwi emot b:n Henrik Lasonen fr. Lasola ang. upbärgandet af wäxten af den del utaf **Tirinsari holme**, som wid storskiftet. Nämns **Lammikonojanijttu**.

s 116v # 27 - **Torparen** Johan Matson **Jussila** fr. Orihwesi by emot Konti h:n åboer.

s 119 # 29 - B:n Johan Pietilä fr. Hafwisto emot sine grannar.
Jacob Pietilä tillhörige lador: **Luctastennenä, Koskenahtennijttu, Koskennitu, Koiwenitu** (HMA:ssa **Haivanitu), Tackunittu, Isokandonittu, Wähäkandonittu, Korwenpänittu**.
Simon Pietiläs: **Jerwenpä kuru, Jerwenpä Isolato, Jerwenpä Wähälato, Orihojalato, Läpikäytäwä, Sarinnitu**.
Anders Eskolas: **Hirfwenoja, Pjkanen, Ritooja, Mulli, Randanittu**.
Johan Nickiläs: **Mikonitu, Wirkamäki, Sildanitu, Jokipolwi, Randanitu, Lahdenpohia, Raisko, Randanittu, Ahonittu**.
Krister Eskolas: **Koskennittu, Jerfwenpä, Kråpi, Luhta, Såtka, Pitkänpöytä**.

s 126v # 34 - Upsk. målet. Förafsk. lätta **infanteristen** Mats **Sundbeck** fr. Suomasema rusthåll emot **kapell:n** Anders **Salwenius**, ägare af 3/5 af rusthållet ang. rättighet till **Kylkilax torp**. Contract af 31.12.1751. Anstånd. (Fortsättning = beslut i 41 #)

s 139v # 43 - Såsom **min son** Johan Simonson **Hurtigs** arf efter **dess afl. moder** Elin Simonsd:r ännu är hos mig - -. Simon Johansson Kihlala.

s 139v # 44 - B:n Jacob Simonsson **Lepola** fr. Hirfwijerfwi emot dess **torpare** Jacob Johansson **Eskonjemi** i samma by ang. torpsränta.

s 140 # 45 - B:n Henrik Matsson bewiljades fastebref å ½ Laurila h:n i Onnistaipale.

s 144v # 51 - Nybyggaren Anders Njemelä emot snickaren Otto Lindbeck ang. at Lindbeck bortfödt ifrån Njemeläs **Lapuoja** ängslada 20 lispund hö.

s 145v # 52 - Njemelä emot Lindbeck ang. at ersätt 12 tunnot råg. Jarla rusthålls **Lakooja** äng. **Torp:n** Thomas Matsson **Kylmämylly** fr. Melli wittnade.

s 151 # 57 - Mats Ylinen fr. Råtiala emot Mats Alanen. **Nijttunen äng, under Nijttuntaka** äng wäxande **ojagräs**.

s 158 # 62 - Drängen Johan Matsson tjenande å Sjukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by berättade, at länsman Herman Walden kommit til desss då åboende och å **Musturinma Juwa samfällighet tilhörige mark anlagde nybygge** och därstädes med seqwester belagt en Johan tilhörig ko.

s 160v # 63 - B.dottren Anna Johansdr fr. Saaricko h:n i Pitkäjerfwi emot dess **halfbroder** Lars Simonsson Saaricko ang. rättighet till Saaricko h:n. Kärandens **moder** Maria Henriksson och afl. **fader** Johan Mårtensson. Swarandens afl. **fader** Simon Thomasson. Maria Henriksd:r warit **2 gångor gift**. Barnen **fr. första giftet** med Simon Thomasson **sonen** Lars och **döttrarne** Maria **gift med** drengen Markus Persson fr. Onnistaipale och Kristina **gift med sold:n** Erik **Träsk**. **Af sednare giftet** med Johan Mårtensson **sönerne** Mårten och Johan samt

dottren Anna. Johan will afstå sin lott i h:net til dess **bror** Lars med följande ägor: **åker i Suosaricko, i Korkemäki och i Karttimo**.

s 166 # 65 - B:n Johan Jöranson Korri fr. Neulaniemi uptedde ett förbud af 1779 at beta boskap uti Korris, Sipiläs och Sikalas samfälta **Hullunittu** äng. Ängen skiftats wid storskifte för 4 år sedan.

s 167 # 66 - Johan Antila fr. Peilax emot Anders Antila ang. obetald sytning. **Ahoweräjän och Hakaweräjänmoisio åkrar. Ett laduland äng Matinlato**.

s 170 # 67 - B:n Henrik Larson Sjuro fr. Orihwesi by inlämnade 2 afhandlingar och ett syneinstrument. 1) Sedan min **moderbroder** Henrik Simonsson, som förwärfwat 1/3 af Njemis sk.h:n i Ruowesi, utflyttadt på ett nytt ställe Joensu kallat, af förra åboen Mats Henriksson.

s 173 # 70 - **Majoren** Otto Joakim **Brusin** kräfwer uphäfwande af afl. mademoiselle Sofia Katarina **Brusins** testamente.

s 186v # 74 - Lätta **infanteristen** Henrik **Seger** fr. Hörtsänä klagade, at nämndeman Jonas Mattila fr. Orihwesi by nedfällt och bortfördt 9 lass stör från **Wetelenma mark**. Seger anhållit at få göra en början med **nybygges anläggande** å den öfwerloppsjord, som wid Hörtsänä rusthålls ägors afmätande och skiftande kunde finnas. Nybyggets anläggande å Wetelenma mark. Upsköts.

s 189v # 77 - B:n Johan Antila fr. Hoiwala emot Mats Alanen fr. Borgerla ang. at swarandens afl. fader för 20 år sedan, då en honom jemte flere andre gemensamt tilhörig **qwarn genom wådeld upbrunnit**, öfwerenskommit med käranden, at han altid finge förrätta sin mäld å käranden ägande qwarn emot det han årligen - -. Upsköts.

s 194v # 83 - Inh:n Beata Samuelsd:r fr. Lukala by i Kangasala anförde, hurusom wid arfskiftet efter **hennes afl. man** Jacob Jacobsson och b:n Mats Matsson Jacolas fr. Napila **fader** Mats Jacobssons erhållit Jacola h:n emot det at han skulle betala i lösen för detsamma åt Beatas man 4 riksdaler samt några ägor til lifstid. Upsköts.

s 196v # 85 - **Fältwäbelen** Abraham Daniel **Tackou** anförde, at han 1795 om wåhren afstådt ½ af dess innehafwande Sjukola fältwäbelsboställe i Orihwesi by åt **kronolänsman** Herman **Walden** under arrende emot wilckor, at Walden borde samfält med Tackou utflytta och förbättra en rija, hwilken skall stå uppå Seppälä capellansboställets tomt. Walden afträdt sitt ½ Sjukola och icke deltagit i förbättringen.

s 200v # 86 - Kappel:n Samuel Salowius emot lätta infanteristen Mats Sundbeck fr. Suomasema ang. besittningen af Kylkilax torp. Förlikts.

s 201 # 87 - **Jurisstudiosen** Mårten **Utter** anhöll fastebref afl. Anders Simonsson Ärräläs barn å Ärrälä h:n men bewiljades icke.

s 201 # 88 - B:n Henrik Henriksson Korpi fr. Lengelmäki, Abraham Thomasson Mickola fr. Kockila by, Mats Thomason Stor Kaupi fr. Nickilä by i Eräjärfwi kapell samt Anders Thomasson Bengtilä fr. Rajalax by i Ruowesi emot b:n Johan Henriksson Heickilä fr. Akola ang. arf med mera.
Henrik Korpi och Johan Heickilä äro **söner** til afl. b.enckan Maria Johansd:r **af första giftet med hennes** äfwen **afl. man** b:n Erik Eriksson (= Henrik Henriksson) Heickilä och Abraham Mickola och Anders (= Mårten) Bengtilä äro **gifte, den förra med** Maria Johansd:rs **dotter af sednare giftet** Valborg (Eriksd:r) och **den sednare med** Marias **dotter af första giftet** Beata Henriksd:r. Dess **dotter** Beata Kaisa Mårtensd:r. Uptekningen efter Maria Johansd:r, som aflidit i Martii 1796, har uprättats 6.10.1796. Testamentet af 3.2.1780. Marias **sednare man** Erik Eriksson. **Deras barn** Valborg och Anna.
Ännu 2 upteckningsinstrument. Afl. Maria Johansd:r warit **2 gångor gift** och efter sig lämnadt af **första giftet** (med Henrik Henriksson) **sönerne** Johan och Henrik (Henriksson) samt **döttrarne** Beata och Maria och **af sednare giftet** Valborg och Anna, **den förra gift med** Abraham Thomasson Ylimickola samt **den sednare med** 1/8 ägaren af Holma berustade säteri Maunuckala (Johan Johansson). - - hälst någon vid samma tillfälle icke bewakat Anders Bengtiläs hustrus oförsörgde systers eller afledne Maria Johansd:rs dotter Beata Henriksd:rs dotter Lisa Mårtensd:rs rätten. Upsköts. - - hälst någon wid samma tilfälle icke bewakat Anders Bengtiläs hustrus oförsörgde systers eller afledne Maria Johansd:rs dotter Beata Henriksdotter Lisa Mårtensd:rs rätt.

s 209 # 91 - **Klockaren** Johan **Hertman fr. Kuhmalax** berättade, hurusom han 7.4.1796 kommit fr. Ruowesi s:n til Orihwesi by och legat öfwer natten härstädes hos **sockneskomakaren** Jacob **Stenberg**, hwarest äfwen

torp:n Henrik Henriksson **Peräjoki** fr. Säynäjoki och res. **sold:n Canon** fr. Witanjemi i Teisko utom Stenberg och dess hustru warit öfwer natten. Då Hertman klädd lagt sig och insomnat, så har om natten ifrån dess råckficka **blifwit bortstulit** 6 riksd:r i sedlar och 4 riksd:r i speciemynt. Hertman misstäcker Henrik Peräjoki för tjufnad. Anstånd.

s 214v # 99 - B:n Jöran Johansson Bertula fr. Kockila ingaf ett torp.contract: Såwida **torparemågen** Johan (= Jöran) Johansson fr. **Kortesuo torp** underlydande Bertula h:n i Kockila trädt **i gifte med torp:n** Jacob Johansson **Kortesuos dotter** Anna Jacobsd:r - - försäkra Kortesuo torps besittning efter dess swärfader Jacob Johansson - -. **Muhujerfwi** 29.6.1795. Jöran Bertula, Mats Martila, Mats Tarckila, Thomas Mickelsson Mickola och Abraham Thomason Ylimickola. Nögd: Jöran Johansson fr. Kortesuo.

s 215 # 100 - **Kronolänsman** Herman **Walden** såsom **gift med afl. fältwäbelen och expeditionsbefallningsman Johan Roths dotter Sara Roth** anmälte, hurusom dess swärfader, som 31.5.1796 aflidit, warit begåfwad med pension fr. armens pensionscassa samt at af pensionen ännu wore innestående för 5 månader utom begrafningshjelpen. Som regementscommissarien och expeditionsmunsterskrifwaren Essbjörn uti bref tillkännagifwit, at begrafningshjelpen icke kunde utbetalas, innan - -. Rätten trodde, at **Roth efter sig lämnat endast enckan Maria Elisabet Collera och deras dotter Sara Roth, gift med länsman Walden**.

Kangasalan talvikäräjät 20-.2.1797
VA Ylä-Satak. yl. KOa17, mf JK 2357

s 370 # 161 - Bönderne Anders Johansson **Kulju**, Johan Johansson Pertula, Sigfrid Jöransson och Simon Simonsson Laurila fr. Sitama samt Johan Eriksson och Thomas Eriksson Ruokonen berättade, at b:n Mats Johansson Äijälä fr. Raronsalo och dess son Mats om hösten wid flere tillfällen och i synnerhet å Kangasala s:ns kyrckobacka för allmogen berättat, at de hos konungens befallningshafwande i länet sökt och erhållit befrielse för alla mindre hemmanen at hädanefter betala till ryttmästaren Gustaf Uggla för hållskjutsningen wid **Hutijerfwi gästgifwerie** en riksd:r för hwarje - -.

Pirkkalan talvikäräjät 10-3.1797
VA YS yl. KOa17, mf JK 2358

s 562v # 232 - Nämndemannen Jonas Mattila fr. Orihwesi by och s:n emot **hattmakaren** och numera wärfda **sold:n** Johan **Liljeroos**, berättande at då swaranden 1795 warit i Orihwesi by och där **förfärdigat hattar**, har käranden lånt honom 2 riksd:r.

Oriveden ym. syyskäräjät 9-.10.1797
VA Ylä-Satakunta ylinen KOa17, mf JK 2358

(KOb3:421) # 1 - Tredie upbudet å 1/4 i Ärälä h:n i Woitila.

s 1178 # 2 - **Kapell:n** Anders **Salvenius** bewiljades **fastebref å 1/5 af Suomasema** rusthåll. Salwenius **tillhandlat sig** 1/5 af Suomasema sk.rusthåll 5.8.**1795 af kapell:n Sundström**, som köpt lägenhetsdelen 12.4.1795 af b.sonen Jacob Andersson fr. Noxias.

(KOb3:421) # 3 - Tredie upbudet å Erola h:n i Orihwesi by.

s 1179 # 4 - B:n Henrik Johansson Pärri bewiljades **fastebref å Pärri** h:n. En öfwerenskommelse med sine samarfwa om arf efter dess afl. fader b:n Johan Johansson Pärri.

(KOb3:422) # 5 - Tredie upbudet å Nappari h:n i Pehula.

s 1180v # 10 - B:n Staffan Thomasson Natucka bewiljades **fastebref å Natucka** h:n. Staffans **stjufswärfader** b:n Henrik Jöransson updragit 30.3.1795 til Staffan emot det, at Staffan borde träda i **äktenskap med** Henrik Jöranssons **stjufdotter** Regina Johansd:r och betala hans skulder. Henrik Jöransson och hans **dotter** Hedwig borde ock födas.

s 1181v # 12 - Inlades uptekningsinstrumentet efter afl. torp:n Elias Olofsson fr. Yliskylä. **Sönerne** Henrik, Jacob och Johan samt **döttrarne** Anna, Lisa och Maria.

s 1182v # 14 - **Linwäfwaregesällen** Johan **Ahlman** anhöll att warda antagen til **socknelinwäfware**.

s 1183 # 17 - **Sockneskomakaren** Anders **Hägglin**, som redan i 15 år biträdt sockn, begärte at blifwa entledigad, emedan han **anlagt torp** under Hörtsänä rusthåll.

s 1183v # 19 - **Socknesmeden** Erik **Semenius** fr. Säynäjoki will få taga lärodräng.

s 1189 # 28 - **Torp:n** under Sarwela kr.h:n i Woitila Anders **Erola** har angifwit Sarwela h:ns innehafware **kyrckoherden i Längelmäki** Johan **Utter** för nedfällande och afbrännande af swedier. Synen 21.9.1797. Först upwistes wid södra sidan af **Lackosuoojanwarsi** 10 tun:land för 5 år sedan afswedjat stenbunden mark, där fants nedliggande men uttorckade 1500 fullkommelige furutimmer samt 1500 lass blandskog - -. Å **Kåtinwuorentausta** upwistes 8 tunneland - -. Å **Takakotinwuori** - - och wid **Kotihuhta** - -. Wid norra sidan af **Takakotinittu** - -. Wid **Safwijerfwi** - -. **Isokårwenpalysta**. **Lackosuon-ojanwarsi** mark samt **Kåtinwuorentausta** mark. Anstånd.

s 1192 # 33 - **Kapell:n** Anders **Salwenius** såsom ägare af 3/5 i Suomasema rusthåll emot bönderne Jöran **Tanhuanpä**, Gabriel **Isoperhe**, Markus **Nickilä** och Mickel **Nickula** samt Jöran Heickilä fr. Koiwuniemi ang. den oseden at walla deras kreatur å kapellanens ägande skogsmark.

s 1193 # 34 - Kapell:n Salwenius klagade, at rusthållaren Mickel Eskilsson Kercki fr. Sahalax åwärckadt å kapellanens ägande 3/5 af Suomasema rusthåll skogsskifte och olofligen bortfördt 28 furutimmerstockar.

s 1193 # 35 - **Sold:n** Elias **Wrång** fr. Hoiwola emot b:n Karl Antila fr. samma by ang rotheäng, hela **Joensu äng**.

s 1196v # 38 - **Sold:n** Mickel **Wigg** fr. Suckila emot bönderne Henrik och Anders **Koiwisto** ang. rotheäng **Typänsen äng. Kannannjemi äng. Kiperänpohja Moisio. Typänsä** äng.

s 1199 # 41 - Uptekningen efter b:n Mats Eriksson Sipiläs fr. Lydickälä afl. **faderfader** b:n Mats Henriksson. Mats Sipiläs **fadersyster** Maria Matsd:r. Erik Henrikssons och ? Mårtens?dr:s **söner** Erik, Mats, Johan och Anders? samt **döttrar** Beata, Sofia, Brita och Maria. Upsköts.

s 1200 # 42 - B:n Mats Kristersson Uotila fr. Lydickälä, hwilken åtagit sig förmynderskap för dess **syskonebarn** b.dottren Maria Matsd:r, at hennes afl. **fader** b:n Mats Henriksson Sipilä låfwat åt Maria Matsd:r i ersättning - -. Dess numera afl. **broder** Erik Matsson erhållit Sipilä h:n.

s 1208v # 52 - G:la **sold:n** Jöran **Brax** fr. Lengelmäki emot bönderne Jöran Laurila, Abraham Sipilä och Anders Sipilä samt **sold:n** Pål **Rolig** fr. Pitkäjerfwi. Kärandens **son sockneskomakaren** Benjamin **Fridman** fr. Pitkäjerfwi. Jöran Brax tjent förr Pål Rolig som soldat för swarandernes rotha och ensam å soldatetorpet upbygt en rija.

s 1211 # 54 - Nämndem:n Anders Lill Magnula bewiljades **fastebref å Lill Magnula** h:n i Pehula.

(KOb3:429) # 55 - Förmynderskap. **Sold:n** Johan **Hurtigs h:u** Elisabet Matsd:r aflidit. Deras små **flickebarn** Beata och Helena. Den aflednas **broder** b:n Henrik Matsson Koiwisto fr. Salokunda blef förmyndare.

s 1218v # 60 - Arfstwisten emellan b:n Otto Gustafsson Hulipas (**dess h:u** Maria Andersd:r) och **torp:n** Staffan Staffansson **Koppelo** (**dess h:u** Hedvig Andersd:r) fr. Kopsamo och b:n Simon Andersson Bertula fr. Kopsamo. Parternes **fader och swärfader** afl. b:n Anders Kristersson Bertula (**dess h:u** Valborg Simonsd:r). Anders Bertula frågat, om icke Staffan skulle få upbygga sig ett torp å **Jokiharanma mark**.

s 1234 # 86 - B:n Mickel Nicula fr. Koiwuniemi berättade, at b:n Anders Pentilä fr. Rajalax i några års tid nyttjat en 4 år sedan wid rågången emellan Koiwuniemi och Rajalax byar Nicula h:n tilfällen utåker **Wanhamoisio** af 2 kappelands widd. Förliktes.

s 1235 # 89 - B:n Jöran Heickilä fr. Koiwuniemi emot b:n Markus Nikula ang. ersättningar. Heickilä haft sine får i bete å en Koiwuniemi by samfält tilhörig udde, det byamännerne hafwa en wid storskiftet lämnad och

genom Nikulas åker lopande wäg. Ifrån udden har Heickilä alla qwällar låtit hemdrifwa fåren på det de af odjur icke skulle blifwa skadade, men om en dag har Nikula genom nämndeman Karpela låtit tilsäga Heickilä at icke långs med förenämnde wäg drifwa sine får, hwarigenom händt, at Heickilä, hwilken ej haft någon annan wäg til udden, warit twungen at därstädes lämna fåren öfwer natten, och som **wargarne** samma natt **dödat och upätit 18 Heickilä tilhörige får**, så påstod Heickilä om ersättning. Äfwen de andra får i udden blifwit dödade af wargarne.

s 1237v # 91 - Drängen Alexander Henriksson fr. Orihwesi by har såsom trolofwad och **lyst til wigsel med** b.dottren Lena Matsd:r fr. Koiwisto h:n i Suckila å dess fästeqwinnas wägnar tilstämt **hennes broder** b:n Henrik Matsson Koiwisto och b.sonen Esaias Matsson fr. Suckila. än å **hennes systrars män**, nemligen Hedwigs **man torp:n** Jöran (Jöransson) **Lähtenmäki**, Sofias **man torp:n** Sigfrid Eriksson **Kytölä** och Lisas **man sold:n** Johan (Simonsson) **Hurtig** fr. Orihwesi by ang. häfwande af det skifte, som efter deras afl. föräldrar och swärföräldrar blifwit förrättadt.
(fortsätter å s. 1250) Uptekningen 26.4.1791 efter Mats Johansson, som efterlemnat **enckan** Anna Eriksson, **sönerne** Henrik och Esaias samt **döttrarne** Hedvig, Sofia, Lisa och Lena.

s 1238 # 65 - **Torp:n** Karl Eriksson **Syti** lydande under Hatanpä gård i Messuby emot nybyggaren Mats Aitua ang. fordran

s 1244 # 71 - **Snickaren** Otto **Lindbäck** boende å Sepala **(= Lepola) torp** å Jupa berättade, at tjufwarne genom taket inbrutit sig uti en honom tilhörig boda och därifrån borfördt - - blifwit igenfunne hos torp.sonen Johan Eriksson fr. **Raukia torp** under Kopsamo by. Upsköts.

s 1244v # 72 - B:n Mats Seppälä fr. Akola emot b:n Jöran Heickilä ang. **sjöfoder under Sallmennitu äng**.

s 1254 # 94 - B:n Thomas Tuomola och dess son Johan fr. Pajukanda emot deras son och broder b.sonen Mickel Thomasson. Käranderne skickat 24 alnar dem gemensamt tilhörigt hwitt wallmar till en stamp uti Längelmäki för att stampas.

s 1254v # 95 - **Serg:n** Johan **Sundström** emot förafsk. lätta infanteristen Mats Sundbäck, som bärgat sergeantens **Kylkilax äng**.
Contract 10.2.1797 emellan Salowius, Salwenius, von Becker, Johan Sundström och Sundbeck om **Kylkilax torp**. Sundbeck kommer nästa fardag at flytta till **Tammiwuori torp**, belägen på Salowii andel. **Pitkäsilda äng, Huhtanittu nyrödning, Wehänittu äng uti Muraasniemi**.

s 1256v # 96 - Nybyggaren Mats Kallenautio angifwit, at **torp:n** Anders **Hed eller Helberi** fr. Jupa olåfligt swedjat. Synen 20.9.1797. Vid norra sidan af **Löytynoja**. Anders Hed är **sinnad at anlägga torp** å dess enskildte och tildelte skogslott och upwiste ett ställe å norra sidan **wid Löytynoja**.

s 1260v # 102 - Drängen Johan Jacobssons fr. Terijoki h:n i Orihwesi by **husbonde serg:n Sundström**.

s 1262 # 105 - Nämndeman Jonas Mattila fr. Orihwesi by emot flere grannar ang. ätioskador. Hästarne gått höendetiden ifrån deras **Isosari ängsholma** till kärandens **Wähäsari ängsholme**, hwilka holmar åtskiljes genom ett smalt sund, som är grundt, däröfwer kan wadas. **Halkosuo (Halkasuo, Hakosuo, Halkisuo) äng**.

s 1267v # 111 - Johan Johansson Maunulas (= Maunuckalas under Holma) **hustrus** Anna Eriksd:rs afl. **föräldrar** Erik Eriksson och Maria Johansd:r. Johan Maunula updragit des hustrus andel i Heickilä h:n i Akola till hennes (half)broder Johan Henriksson Heickilä.
Abraham Thomasson Mickolas fr. Kåckila **swåger** b:n Johan Henriksson Heickilä i Akola.
Henrik Henriksson Korpis fr. Längelmäki **broder** Johan Henriksson Heickilä fr. Akola.
B.enckan Maria Henriksd:rs å Juopola h:n i Uiherla **broder** Johan Henrikson Heickilä i Akola.
Mats Samuelsson Iso Kaupilas fr. Nickilä (i Eräjärfwi) samtycke.
Anders Thomasson Bengtiläs fr. Rajalax **hustrus** Beata Katarina Mårtensd:rs **cousin** Johan Henriksson Heickilä fr. Akola.

Oriveden talvikäräjät 2-.2.1798
VA Ylä-Satakunta ylinen KOa17, mf JK 1767

s 113 # 1 - **Socknesmeden** Anders Johansson fr. Konti h:n i Orihwesi by anhöll at såsom swagsynt blifwa entledigad från smedshandtwerket.

(KOb3:524) # 4 - **Första upbudet å Karpila** h:n i Säynäjoki b.sönerne Johan och Mats Matssöner til handa. Uptekningen och skiftet 10.6.1794 efter deras **fader** Mats Mickelsson och **moder** Maria Jacobsd:r. Deras **söner** Johan, Mats och Mickel samt **döttrar** Maria **gift med socknesmeden** Erik **Semenius**, Kaisa afliden och Valborg afliden, men warit **gift med** numera afl. b:n Jöran Martila (deras **söner** Mats, Mickel, Anders, Petter och Johan). **Namn för kor Lemmike, Ristike, Hjerta, Kytönen, Ihana, Solkeri**. Mickel påstod at få nyttja **Wehmais torp**.

s 116 # 9 - Anders Thomasson Lill Magnula fr. Pehula uplåter 28.1.1796 til sin bror Thomas Thomasson för dess arfsandel följande sytningsägor: från **Moisio** åkertäppa 20 kappeland, 2 åhmars höland från **Keponittu** (TMA: Kiponittu) och **Pietarsari** samfält med honom jemte därunder liggande wassan eller siöfoder.

s 121 # 12 - Länsman Waldeen anmälte, at en del af Orihwesi sockens hemmansåboer anmodat honom at inkalla tingslagsboerne för at höras, på hwad sätt wargar, hwilcka uti socken gjordt betydande skador, kunde lättast utrotas. Öfwerenskoms, at **till befrämjande af wargars fångande och och utödande betala för en warg, som skjutes å luder eller på annat sätt medelst bragder fångas 1 riksd:r, för den som i warggrop fångas** 1 r:d:r 16 s:ar samt för hwarje **wargunge** som dödas 16 sk:ar. Detta alt betalas utom det som lag utstakar i skottpenningar. Skinnet skall upwisas för rätten.

s 137v # 32 - Inh:n Anders Eriksson fr. **Kusisto torp** under Sarwela h:n i Woitila anförde, at han jemte sin **fader** Erik Henriksson 1766 af kyrckoherden i Längelmäki Johan Utter fått tillstånd att uptaga **Erola torp** i deras lifstid. Som de sedermera blifwit från torpet afhyste, så anhöllo de ersättning. Syneinstrumentet 1.9.1796. Åkrar - -. **Ängar: Hirsikanganitu, Tallwisillan nijttu, Wähämoisio, Sirpinittu, Kåtinojanhara, Myllykoski äng, Wainionitu, Jokiwarsi, Pitkäoja, Sawijerfwen nijttu, Wainio aro, Jokiranda nitu, Wuorentausta nitu**. Upsköts.

s 150 # 39 - B:n Jacob Seppälä fr. Hirfwijärfwi emot dess **torpare** Jacob Johansson **Eskoniemi** ang. torpsränta. Swarandens **företrädare i giftet** numera afl. torp:n Mickel Simonsson. Contractet 1777. Lämnar åt min son äng under åkern **Porrasniemi** tillika med **Ojansiwu och Waikinpänaro** (TMA:ssa **Wäihinpänaro)** ängsfläckar - -. besitta detta Eskoniemi torp.

s 166 # 53 - Nybyggaren Mickel Mickelsson Jokinjemi emot bönderne Henrik Salo och Mats Ylinen fr. Råtiala samt Henrik och Anders Koiwisto fr. Suckila ang. några ryssjor.
Jokinjemi anförde, att han 1.5.1797 **nedsatt 8 ryssjor uti Luttonpohja nära intill dess nybygge belägne sjö**, hwilken swaranderne några dagar därefter uptagit och bortfödt. Funnit dem hos Henrik Salo, då denne berättaddt, att uti ryssjorne funnits 12 gäddor och 4 abborar, dem swaranderne sin emellan delt. Ryssjorne har Henrik Salo icke återlemnadt.
Swaranderne trodde, at de därtill hafwa ägt rättighet, såwida käranden, hwars nybygge redan för detta genom råer är skildt ifrån samfällighet med swaranderne, icke äger del uti fiskewattnet i Luttonpohja sjö. Käranden medgaf, att dess nybygge redan för 17 år sedan blifwit ifrån samfällighet med swaranden utbruten, men påstod, at alt fiskewattn warit och ännu är samfält. Upsköts.

s 180 # 70 - För b:n Mats Johansson Oinasnjemi utfärdades faste- och skötningsbref å Oinasnjemi h:n. Erhållit medelst testamente af 11.9.1793 af dess fader b:n Johan Mårtensson och moder Brita Eriksd:r.

s 181 # 71 - B:n Johan Larsson Pafwola fr. Orihwesi by emot fendricken Henrik Gabriel Boisman samt kapell:n Samuel Salovius såsom borgesman för en numera afl. fendricken Henrik Leonard Silfversvahn 30.12.1783 utgifwen skuldsedel.

s 185 # 74 - **Ägaren af Terijoki h:n** i Orihwesi by **serg:n** Johan **Sundström** emot Anders Lill Magnula samt Pål och Johan Noppari fr. Pehula ang. en wid storskiftet utbruten wäg genom Pål Nopparis **Latokartano äng** till deras **Pehunjemi skogsmarck**. Kärandens **Pehunjemi äng**.

s 190v # 78 - B:n Henrik Pylkinautio emot torp.enckan Anna Jöransd:r fr. **Joensu torp** ang. torpsräntor. Enligt contractet af 1777 skulle Jöran Joensu torp behålla: **Jokihara, Jylkännåro** (TMA:ssa **Jylhännoro), Ruikonnoro** (TMA:ssa **Riukonnoro) och Jokipolfwenwarsi samt Kyllinkanganalusta ängsrödningar**.

s 194v # 80 - Arfs- och testamentstwisten emellan b.n Otto Gustafsson Hulipas (**dess h:u** Maria Andersd:r) och **torp:n** Staffan Staffansson **Koppelo** (**dess h:u** Hedvig Andersd:r) från Kopsamo samt **deras swåger** b:n Simon Andersson Bertula i Kopsamo. Kapellanen frågat afl. Anders Bertula, hwaräst Staffan Koppelo skulle inrätta sitt torp och om det icke finge skee å **Joki Haranmaa marck**, då den afledne sagt, at det borde skee wid **Kyllyjerfwi insiö**. Erik Matson wittnade, at Anders Bertula utlåtit sig: **Jag har länge wäntat efter dig, som altid warit min förtroliga, på det jag finge tala med dig om det som skall blifwa kunnigt efter min död. Nog lär min son Simon nu tycka illa wara för det ja i herr kapellanen Salowii närwaro förordnade at min egendom skall gå till jämn delning emellan alla mina barn; men de hafwa warit så sturska emot mig som gådda hingstar**. Wittnet förklarade, at afl. Bertula med de sistnämnde förstått Simon Bertula och hans hustru.

s 212v # 95 - B:n Jöran Jöransson Uotila fr. Rajalax och des broder Henrik Jöransson bewiljades fastebref å Uotila h:n.

s 213 # 96 - B:n Mats Johansson Yrjölä fr. Napila och dess broder Simon Johansson bewiljades fastebref å Yrjölä h:n.

Oriveden ym syyskäräjät 9-.10.1798
VA Ylä-Satakunta yl. KOa17, mf JK 1768

s 1275 # 1 - **Wådelden** hos nämndeman Anders Lill Magnula i Pehula. Förlorat ett stegerhus med däruti innestående brännwinsredskap.

s 1276v # 2 - Bönderne Markus och Mickel Nikula fr. Koiwuniemi förlorat wid en **eldswåda**: bagarstuga, bonings- och pörtbyggnad, maltpört, giästestuga, stall, halmlada, fähus, foderlada, rija, agnhus, wisterhus, stuga med flere.

(KOb3:743) # 8 - Andra upbudet å Karpila h:n i Säynäjoki.

(KOb3:748) # 10 - Förmynderskap. B:n Johan Jöransson Heickiläs fr. Knapila **h:u** Valborg Matsd:t aflidit. Deras **söner** Johan, Henrik, Erik och Jöran samt **döttrar** Sofia, Lena och Anna. Sofia **gift med** b:n Mats Johansson Tockonen fr. Ruowesi. Johan Heickiläs **broder brofogden** Karl **Hertman** blef förmyndare.

s 1280v # 12 - **Skreddarelärlingen** Johan Simonsson **Juhlman** (ifrån Luopiois) will blifwa antagen som sockneskreddare. Tidigare **sockneskräddare** bl.a. Erik **Palm** och Abraham **Sahrman**.

s 1284 # 19 - Inh:n Anders Eriksson fr. **Kusisto torp** under Sarwela h:n emot kyrckoherden Johan Utter ang. ersättningar berörande **Erola torps** anläggande. **Ängar: Sawijerfwen nittu, Sawihjerfwen hara, Jokirandanittu, Wainionsyrjä, Wuorentaustan nittu, Sirpinitu, Kåtinåronåja** (TMA:ssa **Kåtinåjanhara**), **Luiskannjemi, Myllyn Kåski, Wainjonittu, Jåkiwarsinittu, Pitkäoja, Tallwisillannittu, Newa, Hirsikangannitu, Wähämoisio, Wainionaro.**

s 1295v # 31 - **Föreståndaren för fattigmagazinet** i denne socken comm.landtmät:n Natanael **Lilius** emot **torp:n** Mats Danielsson **Hapajerfwi** fr. Woitila, hwilken erhållit til låns 10 kap:r råg. Anders **Kolmikoura** äfwen lånt och icke betalt.

s 1309v # 36 - **Rusthållaren** Henrik **Hörtsänä** hade **fångat 2 unga wargar uti fälla**.

s 1311 # 38 - Tinget slöts i anledning af häradshöfdingens febersjukdom.

Oriveden ja osan Ruovettä talvikäräjät 9-.2.1799
VA Ylä-Satak. yl. KOa19, mf JK 2359

s 95 # 4 - B.sönerne Pål och Johan Pålssöner Noppari fr. Pehula meddeltes fastebref hwar sin hälft å Noppari h:n.

s 99 # 10 - Simon Josefsson, åboe å ½ Pjetilä h:n i Hawisto, har 4.1.1794 updragit 1/3 af hemmanet åt sin swåger Mickel Jöransson.

s 110v # 24 - **Socknesmeden** Mats Jöransson fr. Pitkäjerfwi berättade, at då inh.dottren Sofia Jöransd:r jemte des **moder** Maria Jöransd:r walladt hans och öfriga byalagets kreatur, har midsommarstiden en hans ko blifwit öfwer natten i skogen och enär Sofia följande dagen kört sagde ko, har hon så illa slagit den, at Mats warit twungen at slackta den.

s 131v # 34 - B.sonen Thomas Thomasson fr. Magnula h:n i Pehula emot des broder Anders Thomasson Lillmagnula. Anders uplåtit till Thomas för dess arfsandel uti sitt innehafwande Lill Magnula h:n följande sytningsägor. **Moisio åkertäppa, höland ifrån Kiponnittu, Pjetarsari äng** samfält.

s 135 # 35 - B:n Jöran Pettersson Mulli fr. Lasola emot des h:us förra förmyndare b:n Johan Eriksson Pitola (Pijttala) fr. Erola by i Längelmäki och **broder** Staffan Jacobsson Sikala samt **swåger** b:n Mats Matsson Jacola fr. Napila ang. arf. Uptekningen efter kärandens afl. **swärfader** Jacob Jöransson Sikala, då kärandens **nuwarande hustru** Lena Jacobsd:r warit oförsörgd.

s 143 # 38 - B:n Henrik Matsson Mattila fr. Lengelmäki berättade, at han sistledne allhegonedag år sedan försåldt åt **förra prästmannen i Rusland** Samuel **Orrström**, hwilken då warit boende i Orihwesi by, en häst för 5 riksdaler. Orrstöm betalat endast 3. Upsköts.

s 144 # 39 - Rusth.sonen Johan Sigfredsson fr. Hörtsänä emot **förra ryska prästmannen** Samuel **Orrström** ang. skuld. Upsköts.

s 144v # 41 - B:n Anders Hoiwala fr. Pitkäjerfwi emot dess grannar ang. widmagthållande af 2 broar. Hoiwala anförde, at han gemensamt med de öfrige byamännen widmagthållit en i byen warande bro **Kaiwando Silda**, men måste äfwen nu, sedan han utflyttadt å byamålets åker, enskildt underhålla och bygga en annan bro **Tihalahden silda** af 28 famnars längd. Liljewiks hemman, såsom förr belägit uti byn, ehuru numera utflyttadt, af gammalt äfwen deltagit uti Kaiwando bros widmagthållande. Landtmätaren Lilius erindrade, at des hemman redan för 15 år tilbaka blifwit utflyttadt på en half mils afstånd från byen in i skogen. Och som Lilius aldeles icke behöfwer färdas öfwer Kaiwando bro, så - -. Upsköts.

s 148 # 44 - Drängen Henrik Eliasson emot **nybyggaren** Mats Eriksson **Lautajerfwi** fr. Orihwesi s:n ang. lön. Torparen Mats Matsson Kailanjemi fr. Teisko berättade, att då han för twå år sedan råkat wara å swarandens h:n och hördt käranden begära bodnyckelen, men som swaranden nekat gifwa den, med utlåtelse: "**Intet ger jag den åt dig, din Lanstjur**", så har någon ordwäxling upkommit. Wittnet gådt ut, men återwändt om, såwida han hördt skrik och slag, och sedt käranden ligga omkull på gården och swaranden jemte des son Henrik bredewid honom stående med störar i händren. Anstånd.

s 155v # 54 - B:n Johan Heickilä fr. Akula emot dess granne Mats Seppälä ang. bärgandet sjöfodret under **Salmennitu äng. Pawon Korpi äng.**

s 158 # 57 - Upsk. målet. Nybyggaren Mickel Jokiniemi emot Suckila boer ang. dess **ryssior i Luttonpohja nära til Jokiniemi nybygge belägne sjö**.

s 160v # 58 - **Skomakaren** Simon **Stengrund** fr. Tawastehus stad emot **des broder** Jöran Johansson Uotila fr. Rajalax ang. arf. Afl. **fader** Johan Andersson och **moder** Margareta Thomasd:r. Arfskiftesinstrument af 29.7.1767. **Sönerne** Jöran, Johan och Simon samt **döttrarne** Sofia **gift med torp:n** Henrik Henriksson **Sawinjemi** och Maria **med** drängen Jöran Matsson fr. Knapila.

s 161v # 59 - B:n Henrik Suckila emot b.n Mats Ylinen fr. Råtiala ang. bärgande af **Kiwinjemi äng**.

s 162v # 60 - Anders Hoiwola fr. Pitkäjerfwi emot Lars Saricko ang. några flyttningskostnader. Hoiwala hemman har wid storskiftet öfwerenskommits at **utflytta till ett ställe Tihalanlahdenpohja**. Upsköts.

s 169v # 65 - Upsk. målet. **Ägaren af Terijoki h:n** i Orihwesi by **serg:n** Johan **Sundström** emot Pehula åboer ang. förbud at drifwa deras kreatur genom Terijoki h:ns **Pehuniemi äng** löpande wäg. Swaranderne sade, at målet gäller äfwen de öfrige Orihwesi byamän och at Sundström icke wore ägare af hela Terijoki h:n. Magnulas **Nitustensarka äng**. **Suomäki** backe. Magnulas **Suonittu eller Hapataiwal ängar** och serg:ns **Pehunittu** äng. Nopparis **Latokartano äng**.

s 177v # 70 - B:n Mats Matsson Ala Rotiala klagade, at des granne Mats Yli Rotiala bärgat **Sillanpä äng**.

s 179 # 72 - B:n Simon Jonasson fr. Muckola h:n i Pajukanda berättade, at wid ett tillfälle under marcknadstiden har torp.sonen Johan Eriksson fr. Hörtzänä kommit till Orihwesi by för at widare därifrån fara till Tortila malm at hemföra lätta infanteristen för Hörtzänä rusthåll. Käranden har då anmodat swaranden at uppå des kärra till **Prästegårds strand** medkiöra en tom öhltunna, fem trästop och ett stopsblekmått med inneliggande en riksdaler penningar i kopparslantar uti en pung, hwilket swaranden åtagit sig. Wid ankomsten till båten har käranden saknadt ett trästop jemte bleckstopet och penningarne.
Klockaren Erik Frosterus berättade, at han en lördag, då han gådt till Prästegården, blifwit warse några bräder i skogen och då han gådt at efterse, hwad där warit, har han funnit ett trästop af ehn det han uptagit samt upwist å Prästegården och flerestädes. - Swaranden befriades.

s 180v # 73 - B:n Anders Bentilä fr. Rajalax emot Henrik Uotila ang. deltagande uti **Ruisrätä ängshägnad**.

s 183 # 76 - B:n Jöran Uotila fr. Onnistaipale emot alla dem, som förrätta mäld å **Keskinen, Ylinen och Tiedricks qwarnar**, ang. förbud för åwärckan öfwer des inwid nämnde qwarnarne belägne skogsmarck.

s 185v # 79 - **Snickaren** Otto **Lindbeck** fr. Akula emot **torp:n** Erik Johansson **Rauhia** fr. Kopsamo ang. stöld. Förlikts.

s 186 # 80 - **Snickaren** Otto **Lindbeck** emot **des swåger** g:la b:n Johan Andersson fr. Peilax jemte dennes h:u eller kärandens **syster** Lisa Johansd:r. Lisas **förra man sold:n Frisk**. Erik och Lisas **barn** Erik, Beata och Sofia.

s 186 # 81 - Rajalax byamän emot Koiwuniemi byamän ang. olaga ängsbärgning. Råerne parterne emellan blifwidt sidstledne wåhr rörlagde ifrån **Tilisari** hollme till **Pari** och därifrån till **Randanitu** råpungter.

s 188 # 82 - **Ägaren af Wäxiö** alodialsäterie **rustmästaren** Gustaf **Uggla** söker **för at genom börd frånwinna Pajukanda byamän Lehtisteensaari urfjeldshollme**. Inställdte sig b.enckan Anna Matsd:r Mukola samt bönderne Erik Henriksson Nahkola (= Sackola), Johan Matsson och Johan Thomasson Sackola (= Maunula), för hwilken sistnämnde sig infann dess swåger rusth:n Johan Henriksson Hörtsänä, men den sjuklige Uggla war icke närwarande. Upsköts.

s 189 # 85 - B:n Thomas Jöransson Erola bewiljades fastebref å 1/3 af Erola h:n i Orihwesi by.

s 195b # 91 - Nämndeman Johan Karpila fr. Säynäjoki emot des **torpare** Johan Karlsson **Rihilax** anf. afflyttning.

s 206 # 103 - **Majoren** Henrik Robert **Silfwerswahn** anförde, at **dess torpare** Johan Mickelsson **Mickola (eller Holmlund**), som för flere år sedan blifwit antagen till torpare å Mickola torp under Holma berustade säterierusthåll, utan tillstånd nedfäldt sweder å Holma gårds marck. Synen 30.10.1798. **Safwiwuoren ojanwarsi, Jokiniemi ängsmarck, et ställe wid Jupalepo, ett ställe wid Yröjoki**. Contractet af 9.2.1778 till torpets anläggande wid **Yrhijoki** för **reserwen** Johan **Holmlund**. **Dess h:u** Kristina Elied:r Holmström. **Hassianma äng.**

s 216v # 107 - B:n Johan Johansson Antila fr. Orihwesi by emot des **söner** Erik, Henrik, Johan och Magnus samt **dotter** Marias **man garfwaren** Mickel **Blåstedt** fr. Orihwesi by samt **dotren** Gretas till äktenskapet **förelyste man** b:n Mats Matsson Natucka fr. Pitkäjerfwi. Uptekning och afwittring efter afl. hustrun Anna Henriksd:r.

s 217v # 108 - **Torp:n** Elias Simonsson **Ahola** fr. Hörtsänä rusthåll ang. **betalande af lagmans och dommarekapporne**. Länsmannen Walden icke emottagit den spannemål som Elias Ahola tilbudit, utan föregifwit, at den warit wåt och odugtig. Hårdragit Elias Ahola, så at han i flere weckors tid haft ondt i nacken. Swaranden utlåtit sig: **Skall det så gå till Hog? tog jag min spanmål ifr. kärer**. Käranden **kallat swaranden til du** och haft högdt ljud. Upsköts.

s 221 # 112 - B.hustrun Anna Kristoffersd:r fr. Ärrälä h:n i Woitila jemte hennes med des förra man afl. b:n Jöran Simonsson sammanaflade barn bewiljades **fastebref** å 1/4 Ärrälä h:n.

Oriveden ym. syyskäräjät 14-.10.1799
VA Ylä-Satak. yl. KOa19, mf JK 2360-2361

(mf JK 1599, s 111) 1 # - **Första upbudet å Muckula** h:n i Pajukanda för b.sonen Simon Jonanssons räkning. Skiftet efter **dess afl. fader** Jonas Johansson, som 23.6.1798 aflidit. **Enckan** Valborg Johansd:r och 4 **söner** Thomas, Simon, Johan och Esaias samt 2 oförsörgde **döttrar** Maria och Sara. Deras förmyndare fendricken Henrik Gabriel Böisman samt b:n Johan Korri. Johan erhåller ett tunneland åker samt **Leponittu** äng tillika med ett annan **ängsstycke Peräladonsarka**.

(mf JK 1599 s 118) 5 # - **Första upbudet å Soltila** enst. h:n b:n Erik Matsson tillhanda. Mats Eriksson och **hans h:u** Anna Johansd:r updragit 31.1.1799 till deras **äldsta son** Erik Matsson emot sytning. **Syrjänmäki åkerstycke. En ko fikuna**. Brodren Mickel Matsson protesterade.

s 119 # 6 - **Första upbudet å Antila h:n** i Orihwesi by b:n Erik Johansson Antila tillhanda. Dess **fader** Johan Johansson och afl. **moder** Anna Henriksd:r. Nuwarande **h:u** Katarina Bertilsd:r. Johan Johansson Antila afstår 14.10.1799 till sin son Erik Johansson. Skattebref 20.10.1761.

s 1485v # 8 - **Socknesmeden** Johan **Frimodig** fr. **Koppelomäki torp** inlämnade ett läkarebewis af Nils Lönroth och anhöll om entledigande.

s 1485v # 9 - **Skreddarelärlingen** Johan **Wikman** fr. Kockila anhöll at blifwa antagen till sockneskreddare uti Jupa tracten. Intyg af **sockneskreddaren** Henrik **Selander**.

s 1504v # 26 - Landbonden Mårten Israelsson fr. Kåppelo fr. Eräjärfwi kapell emot b.enckan Maria Matsd:r fr. Uotila h:n i Orihwesi by at redowisa för de 20 riksdaler **hennes afl. man landbonden** Erik Johansson fr. Terijoki h:n, hwilken warit förmyndare för den förstnämndes nuwarande **hustru** Anna Simonsd:r under gående äktenskap med **dess förra man afl.** b.sonen Henrik Johansson sammanaflade barn - -. Mårten Kåppelos omyndige **stjufbarn nybyggaren** Karl Jöransson **Saukonoja**.

s 1508 # 29 - **Mästerskomakaren** Simon **Stengrund** fr. Tawastehus stad berättade, det under den tid han mera än för 30 år tilbaka bodt å Uotila h:n i Rajalax hos dess numera afl. föräldrar, hwilka den tiden än lefde, så har han för sin egen räkning och på dess bekostnad å samma hemman upbygt en boda, som där än står qwar. Emedan **hans brodersson** b:n Henrik Jöranson Uotila nu innehar Uotila h:n jemte sagde boda, wille Stengrund 4 riksdalers ersättning. Stengrund flyttat från Rajalax för 20 år sedan.
Henrik Uotila anförde, at **dess fader** b:n Jöran Johansson till honom updragit Uotila h:n jemte alle de därå befintelige hus.

s 1508v # 30 - B:n Simon Josefsson Pjetilä fr. Hawisto emot sin **swåger torp:n** Mickel Jöransson **Mickola** ang. torpareränta.

s 1510v # 32 - Fortsattes målet ang. lönskalägesbrott emellan inh:n Sofia Jöransd:r fr. Antila h:n i Pitkäjerfwi och b:n Simon Johansson (= Jonasson) Muckula fr. Pajunkandå. Till Simon Muckulas fästeqwinna ansetts inh.dottren Maria Andersd:r fr. Eskola (Keskinen?) h:n i Hawisto. Hennes **fader** inh.mannen Anders Henriksson fr. Hawisto. Hördes flere wittnen.

s 1516 # 33 - B:n Jacob Maijala fr. Pohja by i Kuhmalax drängen Anders Matsson tjenande å Sarwila h:n i Wojtila och b.sonen Henrik Abrahamsson Mickola fr. Wehkalax ang. at Maijala blifwit wid **marknaden i Orihwesi by** å byagatan gent emot Terijoki h:ns port öfwerfallen och illa slagen.
Anders Matsson förmälte, at han jemte Henrik Mickola och dennes broder b.sonen Anders Abrahamsson på eftermiddagen begifwit sig fr. Erola h:n i afsigt at gå till **marcknads-bodorne**, som äro belägne i andra ändan af byn. Då de långs med gatan kommit till Terijoki h:ns port, hafwa de mött Jacob Maijala, som med hög röst ropat ur wägen och genast utan minsta anledning fattat Abraham (= Anders) Matsson i strupen samt skuffat honom emot en gärdesgård. Som Anders Matsson haft ett stort sår efter uphugg i benet och således icke kunnat förswara, har han wänligen bedt Jacob Maijala uphöra med dess wåldsamma förhållande, men Jacob kastat Anders under sig, då Henrik Mickola kommit till hjelp och äfwen blifwit af Maijala omkullkastad, hwarwid hela händelsen tagit slut.
Jurisstudiosen Elias **Alenius** fr. Längelmäki berättade, at han wid Erola h:ns port å landswägen träffat Jacob Maijala och sedt honom hafwa ett sort blodsår å hufwudet.
Pigan Maria Johansd:r fr. **Pärnänjemi torp under Koppala** rusthåll berättade, at då hon marcknadsdagen jemte **dess syster** pigan Hedvig Johansd:r fr. **Wetterkulla** och wärdinna, torparehustrun Maria Eriksd:r fr. Pärnänjemi

torp suttit wid Erola h:ns rija och ätit middag, hafwa swaranderne utgått fr. Erola h:ns port, af hwilka Anders Matsson **haft en tjock käpp med knopp eller kluns på ändan** och Henrik Mickola en smalare käpp i handen. Straxt därpå har Maria Eriksd:r bedt wittnet se på ett slagsmål, som förefallit ett stycke därifrån å landswägen eller byagatan wid Terijoki h:ns port. Wittnet blifwit warse, at Jacob Maijala legat å gatan under twenne karlar. Den ena har med en tjock käpp gifwit Maijala minst ett slag i hufwudet och den andra med en smärre käpp åtskillige gångor **slagit honom på rumpan**, hwarefter swaranderne sprungit bort och Maijala blifwit qwar å stället, til dess han änteligen förmått upstiga. Swaranderne hafwa ännu oqwädat Jacob Maijala och ropat: "**Kom nu hit din hund**".
B.sonen Erik Matsson Nisula fr. Wihasjärwi berättade, at han jemte Jacob Maijala marcknadsdagen på eftermiddagen kommit från marcknadsplatsen och ämnat långs med landswägen genom Orihwesi by gå hemåt. Enär de hunnit gent emot Terijoki h:ns port, så hafwa de mött trenne okända karlar. En af dem, som wittnet will igenkänna Anders Matsson, har tilspordt Jacob Maijala, **om han skulle gå antingen genom eller öfwer gärdesgården**, som warit nära, hwartill Maijala med beskedlighet swarat, at han endast ämnade följa landswägen. Anders Matsson har fattat Maija uti brickan och stött honom emot gärdesgården, men Maijala har i det samma wändt Anders Matsson sjelf emot gärdesgården och låfwat hålla honom ifall ej någon skulle uti saken deltaga. Därpå har Maijala lämnat Anders och börjat gå bort, då Anders gifwit honom en sparck, hwarföre Maijala sparckat tilbaka samt sedan gifwit sig at springa åt Erola h:n, men blifwit fasttagen af swaranderne och kastad omkull å gatan, hwarå swaranderne med käppar slagit Maijala. Wittnet har af fruktan gått till Erola h:ns rija. - Upsköts.

s 1519v # 34 - **Torp:n** Mårten Mårtensson **Lindula** fr. Borgerla emot bönderne Mats Jöransson Alanen och Jöran Pettersson Ylinen, hwilka 16.5. inställt sig å Lindula torp och öfwerfallit Lindulas h:u Lindulas h:u Maria Henriksd:r med slagsmål samt tilfogat henne ett blodsår. Alanen och Ylinen stämt Maria Henriksson och dess söner Jöran och Erik Mårtenssöner för det de swurit och warit otidige, samt at Erik Mårtensson med laddad bössa måttat och skjutit åt dem.
Sockneskrädd. Johan Thomasson wittnade, att Alanen och Ylinen 15.5. hafwa med yxor huggit ned en grind och låtit kreaturen därigenom gå i bråddåkern och sedan långs med en genom densamma löpande smal wäg till dess de på andra sidan om åkern kommit till en annan gjärdesgård, hwaruti Alanen och Ylinen åter nedbrutit en grind, då kreaturen kommit uti Lindulas ärtland och öfwer detsamma blifwit drifne till en bredewid **Mahlajamäennenä skogsmarck** belägen gärdesgård och kört kreaturen genom det söndrade stället å betesmarken. Lindulas h:u och söner kommit dit. Mats Alanen hotat Maria Henriksd:r med utlåtelse: "**Kom hit din djefwel, så skall jag slå yxan uti dig**". Därpå har Maria begifwit sig åt torpet och bedt Mats Alanen komma med sig **för at supa brännewin, däri hon låfwat blanda piss** - -. Torp.sonen Erik Mårtensson Lindula ropat åt Jöran Ylinen: "**Horkarl! Kommer du ej i håg huru många horor du hade i Ruowesi**", därtil Jöran Ylinen swarat, ”**huru stoppade du dig breddewid corporalen Linds hustru i wår badstuga”**.
Af ägodelningsrättens utslag af 10.8.1798 inhämtades, at från **Lahdenpohja sjöwik** först den gamla wägen skulle nyttjas, så långt den sträcker sig, samt framdeles widare till **Ruowesi landswägen** i gräntsen emellan Alanen och Ylinen ägoskiften, och den genom Lindula torps ägor löpande väg, som tilförene warit allmän fäwäg, komme at igenläggas.

s 1527 # 35 - B:n Johan Kölli fr. Kopsamo emot **torp:n** Erik **Kellariaho** ang. fordran.

s 1528 # 36 - **Bokhållareenckan** Hedvig Charlotta **Löfman, född Tornerus**, boende i Onnistaipale, klagade däröfwer, at tjufwarne natten emot 29.10.1798 genom taket inbrutit sig uti en Erola h:ns i Woitila lästa boda, som hon den tiden dispoterat, och bortstulit följande lösägendom: - -.
Drängen Anders Mårtenssons fr. Lasola **broder sold:n** Thomas **Lustig** fr. Onnistaipale. Anstånd.

s 1550 # 53 - B.sonen August Axelsson fr. Salo h:n i Salokunda emot länsmannen Herman Walden och förre b:n Mats Matsson Ala-Råtiala fr. Suckila. Anfördes, at Walden och Ala-Råtiala i sidstledne wår år sedan **bytt hemman** på det sätt, at den förste erhållit Ala-Råtiala h:n emot det han till Mats Ala-Råtiala updragit dess innehafwande Nygård krononybygge i Ruowesi. Upsköts.

s 1568 # 65 - B:n Mats Sipilä fr. Lydickälä emot b:n Johan Korri ang. nedrifwande af gärdesgården omkring Sipiläs **Hullunnijttu (Hullunittu) äng**. Förliktes.

s 1569v # 67 - Bönderne Johan och Mats Halli (= Kölli)? emot Simon Bertula fr. Kopsamo ang. en wäg. Swaranden upfört en hägnad emellan **Leppänen och Koivusennijttu ängar**. **Leppänennittu** och **Rihinittu**.

s 1576v # 73 - Drängen Mickel Matsson fr. Woitila ingaf ett testamente. Dess **fader** Mats Eriksson och **moder** Anna Johansd:r. Deras **afl. son** Henrik Matsson, deras **söner** Mickel, Anders, Johan och Erik Matssöner samt **syster** Maria Matsd:r.

s 1578v # 76 - B:n Henrik Mårtensson Lasonen fr. Lasola anförde emot b:n Mats Kristersson Uotila, at ehuru ägodelningsrätten 1795 stadfäst storskiftet öfwer parternes ägor, hwarigenom **Wärango äng** tillfallit käranden, så skall swaranden bärgat hö utöfwer råen å samma äng, hwarintill swarandens **Randanijttu** äng stöter. Utreddes, at **Hongisto, Rapacko, Werando, Tyrin** och **Kusuensari** tilskiftats käranden.
Uotila inwände, at kärandens afl. **fader** Mårten Larsson för flere år tilbaka fått af dess **swärfader** Anders Sikonen fr. Lydickälä samma äng till nyttjande, hwilken äng egenteligen skall heta **Randanittunsarka**. Upsköts.

s 1581 # 79 - B:n Abraham Mickola fr. Kockila anförde, at b:n Johan Pertula upbygt ett fähus å kärandens af ålder nyttjade **kyrcko- och till Kockila sjö löpande wattuwäg**.

s 1582 # 80 - B:n Jöran Ylinen fr. Borgerla emot **sold:n** Mats **Swahn** såsom innehafware af Alanen h:n samt **dennes torpare** Mårten **Lindula** om en fäwäg.

s 1583v # 82 - Ägaren af Alanen h:n i Borgerla sold:n Mats Swahn anförde, at dess torpare Mårten Lindula i 4 års tid bärgat en käranden tillhörig **äng Hallmensaranaro** samt uti **Sawijerfwennittu lewo äng** uplöjt 6 kap:ld till åker. Upsköts.

s 1585 # 84 - B:n Mats Martila fr. Kockila klagade, at **sold:n** Anders **Kopper** bärgat utöfwer råen in på kärandens **Kuckokoski äng**. Upsköts.

s 1592 # 90 - Fortsättning til wintertingets 61 #. B:n Simon Simonsson Pohja fr. Säynäjoki welat förplikta **torp:n** Johan **Kowasinmäki** och **dess son** Johan at genast bortflytta från Kowasinmäki torp. Simon Pohjas öfrige medarfwingar b.**sönerne** Erik, Mats och Thomas Simonssöner samt **swågrar** rusth:n Mats Johansson Jarla och **torp:n** Henrik Eriksson **Lindunjemi** fr. Pohjala. **Masakanpellot och Luhdanpeldo utåkrar. Koskuennittu och Perkiapellonjalka höbohl. Sarenwähäkainola ängsland. Bröderne** Simon Eriksson Pohja och Johan Eriksson Kowasinmäki. Erbudit swaranderne ett jämngodt **torp Sillanoja**.

s 1594v # 91 - Upsk. målet mellan länsm:n Herman Wallden och **torp:n** Elias **Ahola** fr. Hörtsänä.
Sold:n Johan **Hurtig** fr. Orihwesi by berättade, at då han den angifne dagen för några betalt **lagmans- och domarekappor**, har Wallden, såwida en del betalares spannemål warit för mycket wåt, frågat dem, huru de kunde hemta en sådan fuktig spannemål och derjemte sagt, at de därföre borde lagföras, då Ahola utlåtit sig: "**intet torckar jag denne spannemål särskildt, emedan den blifwit tagen från samme lår, hwarest min öfriga spannemål ock är**" samt därefter framkommit med sin spannemål.
Snickaren Otto **Lindbeck** fr. Jupa, hwilken den upgifne dagen after Walldens anmodan upmätt lagmans- och domarespannemål, tillade, at Aholas spannemål warit mycket fuktig och at han, wid det Wallden fattat honom i håret, **kallat Wallden till du och ni**, samt sedan Ahola blifwit utstött från bodan, hwarest spannemålen emottogs, så har han utlåtit sig om honom: "**nu wet jag, hwad du är för en man, du är en möllareson**".

s 1599v # 93 - B:n Erik Matsson Soltila anförde, huruledes **dess fader** g:la b:n Mats Eriksson Soltila för mer än 20 år sedan genom öfwerenskommelse med sin numera afl. **broder** eller Maria Josefsd:rs **förra man** Henrik Eriksson lämnat till hans och dess hustrus lifstidsnyttjande några ägor emot det Henrik afstått dess arfsandel uti Soltila h:n till Mats Eriksson. Swaranden eller Henrik Erikssons **efterträdare i giftet** inh:n Erik Simonsson har för 6 a 7 år sedan innom **Luktas utåker** uptagit - -.

s 1603v # 96 - Rusth:n Johan Johansson Maunuckala emot nybyggaren Henrik Mickelsson Aitua ang. 1 riksdaler. Uptekningen efter afl. nybyggaren Mats Henriksson (Aitua). Dess **äncka** Lisa Samuelsd:r. Deras **son** Mats och **döttrarne** Anna **gift med torp:n** Mickel Mickelsson fr. Sitama, Lisa **gift med** Henrik Mickelsson Aitua och Maria oförsörgd.

s 1612 # 103 - Torp:n Erik Kellariaho berättade, at **Kellariaho torp**, som för storskiftet lydt under Kölli h:n i Kopsama wid det sidtsl. sommar förrättade storskiftet kommit at ligga å den öfwerloppsjord Maunus h:n, som innehafwes af b:n Johan Maunu, tilfallit. Maunu inbärgat hööwäxten af torpet lydande **äng Siwuma**.

s 1614v # 105 - Målet emellan torp:n Erik Simonsson fr. Soltila och b:n Erik Matsson Soltila. Swarandens **företrädare i giftet** Henrik Eriksson afstått till **sin afl. broder** eller kärandens **fader** b:n Mats Eriksson Soltila 1780 des arfsandel i Soltila h:n emot det han bl.a. lämnat afl. Henrik Eriksson rättighet at emellan **Kuortajärfwi**

(= Nuottajärfwi) träsk och **Hulunma skogsmarck** rödja sig äng. Upgjort **Hullunnijttu** äng. **Nouttajerfwen-lepomoisio**. Inlämnades afhandlingen af 13.8.1780: Jag Henrik Eriksson - - updragit - - ett kappeland jord till kålplantering när till hemmanets åbygnad, twå åkerstycken **Hakapellot** innom **Isowainio** åkerjord och **Nouttajerfwenlepomoisio**, sex särskildte ängstycken tre belägne på **Hullme (= Hullun) skogsmarck** och tre af **Lautakatonnårå**, **Koirankiwenlax** wik till sjöfoders inbärgande, mullbetet samfält och dessutom fri disposition öfwer det mullbete thär Wehkalax boerne härintill låtit deras kreatur gå i bete, men tillhör Soltila h:n och ifall Wehkala byamän icke låta deras wattdrifthwila å **Nouttajerfwenlepomoisio** åkertäppa, så förbehåller jag mig at skilja dem från samme mulbetesmarcks nyttjande för framtiden. Utom detta - - at ånyo uptaga twå åkerstycken i **Syrjänmäenperä** samt äng efter mitt egit behag emellan **Nouttajerfwi träsk och Hullunma skogsmarck**.

s 1619v # 108 - B:n Johan Matsson Maunula fr. Pajukanda emot b:n Henrik Eriksson Sackola, at hästar fått tilfälle genom swarandens andel i yttre hägnaden till dess breddewid kärandens **Nittulahdenmoisio** belägne utåker inkomma uti - .

s 1621 # 110 - Enligt en räkning med sold:n Henrik Storm: 1 träkärra beslagit, 1 arbetsyxa, 2 lijor, 1 stampjern, 1 yxa, 1 stampjern, 1 par gångjärn till rijdören, 1½ gånghästeskor, 2 gånghästsöm - -. Orihwesi 21.10.1799 Anders Gummerus
fordrade **smeden** Anders **Gummerus** fr. Orihwesi by af **sold:n** Henrik **Storm** - -.

s 1624v # 114 - Jonas Mattila och Johan Pafwola fr. Orihwesi ny emot Henrik Sjuro, Johan Konti, Henrik Kössi, Johan Uotila, Erik Antila, Mats Parpola, Thomas Erola, ägaren af Leppänen (= Seppälä) boställe kapell:n Samuel Salowius, Sjukola boställs innehafwaren fältwäbelen Daniel Tackou samt **arrendatorerne af Terjoki h:n** expeditionsfogden Herman **Walden** och **klockaren** Erik **Frosterus** ang. at swaranderne ej deltagit uti tagningen af parternes gemensamma **Achtia fätåg**. Därå äro flere broar, som tafwa reparation. Förliktes.

s 1625 # 115 - **Fältwäbelen** Daniel **Tackou** inlämnade protocollet öfwer syneförrättningen af 18.8.1799. Tackou anmodat at syna **Wuohinittu kärr**, hwarest han genom dikning och wattnets uttappande är sinnad at upgöra åker och äng. Wuohinittu har tildelats **Sjukola boställe** wid storskiftet. Arbetet icke lönande.

s 1628v # 120 - **Torp:n** Johan Mickelsson **Mickola** under Holma gård har utan tilstånd afbrändt swedie med wälterstockar. Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 28-.10.1799, mf JK 2361

s 1671 # 52 - **Torp:n** Henrik Simonsson **Kellosalmi** fr. Suomasema i Orihwesi emot klockaren i Kangasala Petter Vilhelm Sumelius och dennes moder klockareenckan Helena Montin ang. fordran.

s 1673 # 54 - Fordringsmålet emellan inh:n Anna Matsd:r fr. **Meckonen torp under Holma** gård i Oriwesi s:n och torp:n Henrik Matsson Hunningo fr. Wexio gård.

s 1697v # 71 - Landbonden å Mickola h:n i Sitama Erik Eriksson berättade, at då inh:n Johan Mickelsson fr. Sitama insläpt dess boskap uti kärandens **Alanen nittu** äng, har dess h:u Lisa Henriksd:r. B.mågen Henrik Johansson Laurila fr. Sitama wittnade.

s 1702 # 74 - **För at genom börd tilwinna sig Mickola h:n** i Sitama, hwilket b:n Johan Mickelsson Mickola jemte dess antagne sytningsman Erik Eriksson **försåldt till ryttmästaren** Gustaf **Uggla** och den åter till b:n Sigfred Johansson Laurila fr. Sitama, har Johan Mickolas **broder** Mickel Mickelsson instämt Johan Mickola och Erik Eriksson samt Gustaf Uggla och Sigfred Laurila. Upsköts.

s 1830 # 155 - Wid wintertinget har gästgifwaren Petter Sandberg fr. Hutijerfwi gästgifwerie tiltalt **kyrckobyggmästaren** Mats **Åkerblom** fr. Orihwesi s:n för det han uti ett af drycker öfwerlastadt tillstånd kommit till gästgifweriet och därstädes med oqwäden och slagsmål öfwerfallit Sandbergs hustru Kristina Wilen. Åkerblom icke närwande, icke heller wid wintertinget. Upsköts.

Oriveden talvikäräjät 31.1.-1800
VA Ylä-Satak. yl. KOa20, mf JK 2361

s 95v # 12 - **Skräddarelärlingen** Natanael **Stengrund** inlämnade ett af dess mästare sockneskräddaren i Birkala s:n Rönngren bewis i skräddarearbete. Stengrund är **född i Messuby** 6.7.1776. Will blifwa antagen till sockneskräddare i Orihwesi.

s 96 # 13 - **Skräddarelärlingen** Karl Matsson fr. Kössi h:n i Orihwesi by will blifwa antagen til sockneskräddare i Orihwesi.

s 96 # 14 - **Sockneskrädd:n** Johan Johansson uptedde dess fullmagt at wara sockneskräddare.

s 111 # 26 - **Sold:n** Henrik **Storm** fr. Orihwesi by anförde, at ehuru dennes rothebonde Johan Konti gifwit uti dess **Orihpohja utåker** til kärandens rotheåker 18 cap:land - -.

s 113 # 29 - B.sonen Henrik Matsson Mattila fr. Peilax inlämnade ett testamente af 1.5.1787, hwarmed Mats Pettersson Mattila testamenterat Mattila h:n till sin **son** Erik Matsson, och en författning, hwarmed Erik Matsson uplåter ½ Mattila till sin **son** Anders och den andra ½ Mattila til sin **sonason** Henrik Matsson. Henrik Matssons **fader** Mats Eriksson aflidit för 12 år sedan, men **faderfader** Erik Matsson lefwer ännu.

s 118 # 33 - Fortsättning till höstetingets 93 #. B:n Erik Soltila emot inh:n Erik Simonsson fr. Soltila ang. nyttjande af några ägor. **Kirkotienwainjo (Kirkotjenwainio) bohlåker, Luhtas utåker**. Cotract af 13.8.1780: Henrik Eriksson afstår till sin **broder** Mats Eriksson - -. **Hakapellot innom Isowainio, Nuotajerwen Lepomoisio, 3 stycken å Hullunma skogsmark, Koirankiwenlax, Syrjenmäenperä (Syrjämäenperä), emellan Nuotajerwi träsk och Hullunma, Lepopeldo, Korri h:ns Hullunjttu (Hullunittu, Hullunnittu**).

s 128v # 40 - B:n Jonas Johansson Heickilä fr. Akola emot dess **broder nybyggaren** Henrik Johansson **Ilola**. Deras **fader** Johan Henriksson afstått till swaranden Ilola nybygge med det förbehåll, at - -. Förliktes.

s 131v # 46 - **Förra capell:n i Rysland** Samuel **Orrström**, boende å Erola H:n i Orihwesi by, klagade, at inh:n Mats Jöransson fr. samma h:n inkastat twänne wedaträn igenom fönstret uti den stugan Orström bebor, hwarigenom **11 fönsterrutor blifwit söndrade**. Käranden bestred. Upsköts.

s 136v # 53 - B:n Erik Mickola fr. Koiwunjemi förmälte, at **Ljetisarii** holme wid storskiftet tillfallit till Mickola h:n, men bönderne Jöran Tanhuanpä, Mickel Nikula och Henrik Heikilä omkring samme holme idka fiske och därstädes å skogen åwerka. Förböds.

s 137 # 54 - Fortsättning till höstetingets mål ang. wägen emellan **Rihinijttu och Leppänen ängar** i Kopsamo.

§ 55 - **Hapamäenalusta** äng i Jupa by.

s 138 # 56 - B:n Mats Uotila fr. Lydickälä bärgat en del af b:n Henrik Lasonens fr. Lasola **Werango äng**. **Råerne** emellan Lasola och Lydickälä byar skulle gå **ifrån Satulankiwi råpunct till Kusijoentaka**. Upsköts.

s 159 # 71 - För at genom börd tillwinna sig anten hela eller ½ Antila sk.h:n i Orihwesi by, hwilket b:n Johan Johansson Antila till dess äldsta **son** Erik Johansson försåldt för 55 riksd:r, hafwa Johan Antilas öfrige **söner samt mågar garfwaren** Mickel **Blåstedt** och b:n Mats Matsson Natucka fr. Pitkäjerwi låtit instämma Johan Antila och Erik Johanson. Johan Antilas **afl. hustru** Anna Henriksd:r.

s 165 # 74 - Fortsättning till wintertingets 35 #. B:n Jöran Pettersson Mulli fr. Lasola emot b:n Johan Eriksson Erola fr. Pitala i Lengelmäki, som är kärandens **h:us** Helena Jacobsd:rs förra förmyndare. Hennes **broder** b:n Staffan Jacobsson Sikala fr. Lasola. Hennes **afl. fader** Jacob Jöransson Sikala och **afl. moder** Anna Jöransd:r.

s 168 # 75 - Länsmannen Walden berättade, at **förra prästmannen** Samuel **Orrström**, boende å Erola h:n i Orihwesi by, hos honom angifwit, det b.sonen Anders Johansson Erola öfwerfallit **Orrströms hustru** Elisabet Katarina **Kulander** med slagsmål. Anders nekade och sade, at han endast welat leda Orrströms hustru ut ifrån pörtet.
Pigan Anna Eriksd:r fr. Erola h:n berättade, at då hon den angifne dagen om mårgonen med öfrige husfolket hållit på at äta frukost uti Erola h:ns pörte, så har Orrströms hustru Elisabet Kulander under owett och

swordomar äfwen dit inkommit. I synnerhet har Elisabet Kulander warit otidig emot swaranden Anders Johansson och **lofwat swära honom under jorden, så at endast hufwudet skulle synas**. Anders har beskedligt bedt henne tiga och begifwa sig bårt, så det han finge wara i fred. Men som hon fortfarit med otidighet och swordomar, har Anders tagit henne om lifwet och welat leda henne från pörtet, då hon fattat honom i håret. Och som Anders då äfwen tagit uti hennes hår, så har witnet gått till dem i afsigt at skilja dem, men icke kunnat något uträtta, innan drängen Henrik Eriksson kommit och löstagit Kulanders händer från Anderses hugg, då hennes mössa fallit från hufwudet på golfwet, hwarefter hon änteligen begifwit sig ut å gården. Anstånd.

s 172 # 80 - Upteddes ett testamentariskt bewis af 5.3.1798: G:la b:n Anders Kristersson Bertula fr. Kopsamo förklarat, at torp:n Krister Johansson, som medelst hans samtycke uppå hemmanets ägor upodlat ett **torp wid Koppelojerwi insjö, nu Jerwenpä kalladt**, skulle af dess efterkommande - -.

s 172v # 81 - Drängeenkans Anna Påld:rs fr. **Tammiwuorij torp** i Suomasema **dotter** Greta Kristina Matsd:r. Gretas **man torparen** Johan Johansson fr. Suomasema.

s 173v # 83 - Contract 1799 emellan Henrik Pylkinautio och **torp:n** Fredrik Anderson **Ronganpeldo**.

s 178v # 87 - B:n Johan Jöransson Köllis fr. Kopsamo afl. **hustru** Regina Matsd:r. Deras **söner** Jöran, Mats och Johan. Sonen Mats erhåller ett tunneland åker ofwanför **Pertunnoro** samt i **Ahola** den sk. **Mauri Henriks åker** samt följande höslag **Meckoja, Tackulanala, Kundskap och Murtonjttu ängar** tillika med **Myllynittu** dem **sold:n Dam** innehaft. Kan gjöra sig kålland i **Sikohaka**.

Pirkkalan talvikäräjät 12-3.1800
VA Ylä-satak. yl. KOa20, mf JK 2362

s 625v # 312 - Inlämnades **upteckningen** och skiftet af 23.8.1799 **efter framledne probsten och kyrckoherden i Ruowesi Lars Forselius**, hwilken aflidit 17.6.1799 och efter sig lemnat utom **enkefrun** probstinnan Anna Fredrika **Forselius, född Munster**, twänne **döttrar af förra giftet** Catarina, för detta **gift med numera afl. vicepastoren** och kapellanen **i Pargas Erik Borgström**, och Maria Elisabet, **gift med kapellanen i Teisko** Mickel **Grönström**, samt at probsten dessutom **uti förra giftet haft en tredje och numera afliden dotter** Anna, som warit **gift med nu redan äfwen aflidne commissionslandtmätaren Florin** och efter sig lämnat en til myndige år kommen **son philosophiecanditaten** Johan Gustaf **Florin** samt **trenne döttrar** Elisabet Fredrika, **gift med fändricken** Carl **Palmroth**, Anna Kristina och Margareta Sofia, ännu oförsörgda.

Oriveden syyskäräjät 10-.10.1800
VA Ylä-Satak. yl. KOa20, mf JK 2362-2363

VA JK 1599 # 1 - Tredje upbudet å Soltila h:n b:n Erik Matsson tillhanda. Afhandlingen af 31.1.1799 med dess fader Mats Eriksson Soltila.

JK 1599 # 2 - Wid wintertinget har **kapell:n i Karstula kapell** Emanuel **Walden** (dess **broder länsman** Herman **Walden**) erhållit det **första upbudet å Ala Råtiala h:n** i Suckila. Köpet 3.1.1800.

JK 1599 # 6 - **Första upbudet å ½ Heickilä** h:n b:n Johan Johansson Heickilä (i Knapila by) tillhanda. Skiftesinstrumentet af 31.12.1798 efter **dess afl. moder** Valborg Matsd:r. Hennes **enkling** Johan Jöransson och **söner** Johan, Henrik, Erik och Jöran samt **döttrar** Sofia, **gift med** b:n Mats Jöransson Tåckonen fr. Ruowesi, Lena och Anna. **Brofogden** Karl **Hertman** är de omyndiges **farbror**.

s 1389 # 12 - Nämndemannen Johan Matsson och b:n Mats Matsson Karpila meddeltes **fastebref å Karpila h:n** i Yliskylä. Deras föräldrar Mats Mickelsson och Maria Jakobsd:r updragit 10.6.1794.

s 1390 # 13 - B:n och **kyrckones sexman** Staffan Jacobsson Sicala fr. Lasola blef nämndeman uti afl. Henrik Tilsas ställe..

s 1390v # 14 - Nämndemannen Johan Matsson Karpila blifwit utwald til **ledamot i upskattningscommitteen**, hwilken sitter i Tammerfors stad.

s 1392v # 21 - **Sold:n** Elias **Sten** fr. Pajukanda emot b:n Thomas Thomasson Muckula ang. at swarandens hästar om hösten gått öfwer hans ogilda gärdesgård uti kärandens rotheåker **Winnikanpeldo**.

s 1393v # 22 - **Sold:n** Anders **Lönn** fr. Lasola klagade, at nämndem:n Staffan Sikalas okynnes hund ihiälbitit kärandens 4 får.

s 1400 # 36 - Landbonden hos **clarinettblåsaren Brusin** berättade, huruledes han tjent hos nämndem:n Anders Magnula i Pehula som dräng - -.

s 1400v # 37 - Drengen Johan Matsson, tjenande hos klockaren Erik Frosterus berättade emot b.dottren Maria Eriksd:r fr. Sackola h:n i Pajukanda och hennes fader b:n Erik Henriksson Sackola, at han tjent i Sackola h:n i 4½ årstid och första året blifwit **förlofwad med Maria** och gifwit henne uti fästningegåfwor 12 riksdaler, en dammastduk, en bomulsduk, 2 förgylta silfwer klackringar, 4 silfwerringar, 2 röda kammelotts bindlar?, 2 fina hornkammar, en fällskaftsknif, 1 par armknappar med glas infattade, ett par dito af tenn, hwaremot Johan af Maria erhållit en lärftskiorta, en halfskiorta och ett par strumpor. Maria återstält 11 riksdaler jemte silkesduken. Johan sade, at han sedan trolofningen som oftast plägat sammanlag med Maria. Twå år sedan har Maria med föräldrarnas samtycke **ingått uti äktenskapshandel med** b.sonen Johan Johansson Kårri.
Maria bestred sin trolofning med Johan. Hördes flere wittnen. Upsköts.

s 1407v # 40 - **Sold:n** Elias **Sten** fr. Pajukanda anförde, at b.sonen Johan Thomasson Magnula, under det Sten biwistat regementsmötet och dess 16 år g:la son Elias samt dotter Johanna 13 år g:l warit uti Stens **Puirata Moisio** åkertäppa för at ränsa ett dike, äfwen kommit till sagde täppa samt fattat uti Elias och med en käpp slagit honom, äfwensom Johan, då Johanna medelst springande sökt komma på flygten, utbrustit swordomar.
Swaranden bestred med förmälan, at han warit at gärda å dess **Huhtanojas åker** samt hört Stens barn sin emellan slås och bullra. Upsköts.

s 1409 # 42 - Drengen Mats Henriksson fr. Suomasema emot **torp:n** Johan Andersson **Kuoppo** och dennes **fader g:la torp:n** Anders Andersson, Johan Anderssons **h:u** Greta Johansd:r, Anders Anderssons ogifta **dotter** Sofia och **son** Mats Andersson samt drengen Mats Mårtensson. Mats Henriksson anförde, att han, som har **dess kyrckowäg** förbi Kuopos torp, altid warit wan at wid återresan från kyrckan lämna dess **helgedagsråck** af hwitt wallmar uti g:la torp:n Anders Anderssons boda at förwaras. En söndag har Sofia kommit till käranden med berättelse, at råcken wore nedtjärad. Käranden gått till Kuopo torp och funnit sin råck alldeles nedsölad med tjära. Äfwensom tjära funnits häld uti fickan, hwarest leget ett par fingerwantar och en näsduk.
Mats Mårtensson, 14 år g:l, erkände, at han med tjära nedsölat kärandens råck, för det käranden altid om nätterne och bittida om morgnarne emot helgedagarne infunnit sig i loftet till den boda, hwaruti Mats Mårtensson ocn Mats Andersson ligga tilsammans, samt märckeligen förhindrat deras nattro.

s 1419 # 53 - Upsk. målet. Torp:n Erik Simonsson fr. Soltila emot b:n Erik Matsson Soltila ang. hööbärgande uti kärandens **Hullunittu nyrödning** och uti en åkerlinda inom kärandens **Nuottajerfwenlepo Moisio**.
Synen öfwer **Hullunnittu** äng 6.10.1800. **Hullunittu, Nuottajerfwi, Hulluma, Lepopeldo**.

s 1423 # 54 - Upsk. målet. B:n Erik Soltila emot inh:n Erik Simonsson ang. Soltila hemmans **Kirckotjen wainio bohlåker. Ängen å Syrjenmäenperä. Luhta**.

s 1428 # 56 - G:la b:n Johan Andersson Antila fr. Peilax (**gift med** Lisa Thomasd:r) emot dess **swåger** b:n Otto **Lindbäck** fr. **Lepola nybygge** i Peilax. Lisa warit tilförene **gift med sold:n** Erik **Frisk**, hwilken **under sista kriget med Rysland aflidit**. Deras **barn** Beata **gift med** drängen Johan Karlsson fr. **Erola nybygge** i Woitila, Anna numera afgången, och Sofia oförsörgd samt **sonen** Erik på 16:de året. De omyndigas förmyndare, deras **moderbroder** tilhandlat sig ett h:n i Alavo kapell af Ilmola s:n och skall flyttat sig dit. Deras andra **moderbroder nybyggaren** Johan Johansson **Lepola** fr. Peilax. Instrument öfwer afl. Erik Frisks ägendom 23.12.1799.

s 1429 # 57 - B:mågen Mats Johansson fr. Alanen h:n i Borgerla emot dess **swärfader** och innehafwaren af Alanen h:n afsk. **sold:n** Mats **Swahn** ang. drängelön. **Lepopeldo** åkertäppa.

s 1457 # 72 - B:n Jacob Matsson Pjetilä fr. Hafwisto har uti en skrift af 26.3.1800 **anhållit at Leppähammas forss få anlägga en hiulmjölqwarn** och at den därstädes **qwarstående sqwalteqwarn**, såsom warande Jacob Pjetilä till stor olägenhet **finge nedrifwas**, hwarföre Jupa samfällighets boar blifwit hörde och sig förklarat, at de icke wille förmena Jacob Pjetilä at anlägga den sökte hiulqwarnen, sedan de enligt konungens befallningshafwandes utslag fått ordenteligen uttappa wattnet och efter egit behag öppna **Läppähammas forss**.

Förrättas den äskade **mjölqwarnsyn i Leppähammas forss** jemlikt 4 # XX cap. B.B.

s 1462 # 76 - Upsk. målet. B:n Jacob Majiala fr. Pohja by i Kuhmalax emot b.sönerne Henrik Abrahamsson fr. Mickola h:n i Wehkalax och dess broder Anders Abrahamsson fr. Alanen h:n i Gaudiala och Kangasala samt drängen Anders Matsson tjenande i Sarwila h:n i Woitila om slagsmål.
Swaranderne sprungit bort och därunder ropat til Jacob Majiala: "**Kom nu hit din hund**". Anders Matsson kallat Jacob Maijala **Pillisäri**. Jacob Majiala utlåtit sig: **Slå icke din fan**.

s 1485 # 87 - Bönderne Gustaf Larsson och Anders Andersson Äjiänen emot b.mågen Johan Johansson därsammastädes. Gustaf Larsson anförde, at des afl. **föräldrar** och swarandens swärföräldrar b:n Lars Josefsson Äjiänen och **dennes h:u** Kristina Jöransd:r förordnat det swarandens och deras **dotter** Maria Larsd:r, med hwilken han är gift, efter desses död icke skulle få ärfwa något af deras efterlämnade ägendom. Anders Andersson är **gift med** de aflednes **andra dotter** Anna Larsd:r. Upsköts.

s 1486v # 88 - **Torp:n** Gustaf **Lendola** under Kihlala h:n emot b:n Gustaf Kihlala. **Lepopeldo och Ladonalas peldo åkrar**.

s 1487v # 89 - B:n Johan Thomason Maunula fr. Pajukanda berättade, at b:n Simon Jonasson Muckula, hwilken **ämnar utflytta dess hemman från byn å ett ställe midt uti Pajukanda byss samfälte hage** och hwaräst byamännerne äga en del af sine åkrar, sidstl. wåhr, då han giordt början med denne flyttning, nedrifwit en del af hägnaden omkring sagde hage, utan at han densamme igenstängt och haraf händt, at swarandens boskap inkommit uti hagen och gjordt skada. Upsköts.

s 1494 # 93 - För at genom börd frånwinna rusth:n Johan Johansson Maunuckala 1/8 i Holma rusthåll, som **majoren** Henrik Robert **Silfversvahn** skall till honom försåldt, har **majorens son capitaine Clas Robert Silfversvahn** låtit Johan Maunuckala instämma - -. Närwarande ock **capitainens broder capitaine Johan Gustaf Silfversvahn**. Upsköts.

s 1495v # 94 - **Capitaine** Erik Johan **Procope** berättade, at då hökaren **Tilens i Åbo** stad drängar Karl Henriksson och Mats Matsson 31.8.1800, som war söndag, kommit från öfre orterne med de af dem uphandlade **slagtkreatur, hwilcka till antalet warit öfwer ett hundra**, och skulle drifwa den längs med den genom capitainens ägande Säynäjoki rusthålls åker löpande landswäg, så har capitainen, som förut wid åkergrind blifwit desse drängar med deras kreatur warse, låtit tilsäga dem at bida där, till dess capitainen hunnit skicka dess tjenstefolck för at hafwa upsigt däröfwer, at kreaturen wid deras färd genom åkern icke finge wika från wägen och skada den på bägge sidor därom warande åkern, som då stått i wäxt och warit besådd med råg samt korn. Men Tilens drängar hafwa icke wäntat, utan genast drifwit kreaturen i åkren, då de som icke hållit sig wid wägen, medelst trampande och betande giordt skada å råg och korn. Upsköts.

s 1497 # 95 - **Comm.landtm:n** Nathan **Lilius** såsom denne **sockens spannemåls magazins föreståndare** emot b:n Erik Andersson Ärrälä fr. Woitila ang. lån af råg från magazinet.

s 1498 # 96 - Sammaledes ang. torp:n Samuel Käky fr. Säynäjoki.

s 1502v # 98 - B.mågen Johan Johansson Äjiänen emot dess **swågrar** bönderne Gustaf Larsson och Anders Andersson Äjiäis för at få del i sagde h:n såsom warande Johan Johanssons **hustrus** Maria Larsd:rs arfwejord. Testamentet 26.11.1773 af Lars Josefsson för b.sonen Anders Andersson ang. Äijäs h:n. Anders Andersson är hemma ifrån Sackola h:n i Pajukanda. Bröllop med Anna Larsd:r trefaldighetssöndagen 1775. Anders Andersson har wid skiftet 3.9.1800 efter hans swärföräldrar afstått ½ Äijäs h:n till dess swåger Gustaf Larsson.
Swaranderne sade, at Lars Josefsson icke ärft h:net utan i grund af en afhandling och genom twist tillwunnit detsamma. Upwistes **kongl. maijt:s dom** af 20.4.**1773** ang. twisten emellan Lars Josefsson och bataillonsadjutanten Johan Spåre ang. bättre rätt till Äijäis h:n. Häradsrättens dom 28.1.1768 och 11.3.1769. Anstånd.

s 1510 # 100 - B:n Thomas Jonasson Muckula fr. Pajukanda berättade, at han med dess broder Simon Jonasson Muckula, då de delt Muckula h:n sin emellan, 20.1.1800 äfwen öfwerenskommit, hwilcka ägor de under hwar sin hälft skulle nyttja til dess storskiftet i Pajukanda by hunnit wärckställas. Thomas erhållit under dess nyttjande en kalfhage, där swaranden dock under denna sommar haft sine kalfwar.

s 1514 # 104 - Upsk. målet. B:n Erik Yrjölä emot **dess torpare** Johan **Halfvonoja** ang. olofligt swedjande. Synen 16.9. å **Halfvonoja nybygge. Niemenma**. En annan swedja wid **Jokiharan Polku. Marcken wid Kyhkynnittu äng. Hewoshanma**.

s 1517 # 105 - B:n Simon Jonasson Muckula fr. Pajunkanda emot dess broder Thomas Muckula ang. olofligt nyttjande af kållandet. Nämns **Lautakatonsarka åker**.

s 1518v # 107 - Torp:n Markus Lahdenpohja fr. Rajalax anförde emot b:n Anders Pentilä. at dess bohlåker ligger bredewid Pentiläs **Horma äng** - -.

s 1519v # 108 - B:n Johan Antila fr. Hoiwala emot **torp:n** Jöran **Korteisto**. Antila haft under nyttjande **Luttunahde utåker**.

s 1524v # 111 - **Inbyggaren** Mickel Mickelsson **och des son** Mickel Mickelsson **Jokinjemi** fr. Jupa emot **sold:n** Mickel **Wigg** fr. Suckila ang. bärgande af **Hapamäenalusta äng**. Ala-Råtialas **Hapanjemi äng**.

s 1527 # 112 - Upsk. målet emellan b:n Johan Huopio fr. Ruowesi och **trumslagaren** Abraham **Dahl** fr. Onnistaipale ang. wåld. Hördes wittnen.

s 1531v # 114 - **Torp:n** Anders **Sammalisto** fr. Padustaipale och b.enckan Margeta Andersd:r fr. samma by emot bönderne Mats Jacola och Mats Heickilä samt **torparene** Abraham **Kiwisto**, Erik **Moisio** och Johan **Kaukanen** fr. Knapila ang. åwerckan. Brofogden Karl Hertman berättade, at han icke sedt swaranderne åwercka å Taipale bys sida om **Pihtioja** å, som af gammalt hållits för rå emellan Taipale och Knapila byar.

s 1541v # 116 - **Lähti torp** under Prästegården.

s 1548v # 121 - Anfördes, at **torp:n** Johan Mickelsson **Mickola** underlydande Holma gård för wid lag 10 år sedan **med slagsmål och blottad yxa welat majoren** Henrik Robert **Sifwerswahn öfwerfalla**. Majoren tagit sin tillflygt uti en läst kammare men Johan sökt at dörren upbryta för at skada majoren til lif eller lem tillskynda. Sedermera har Mickel på hwarjehanda sätt sig wanwördeligen word och åthäfwor emot majoren upfört. Johan icke närwarande. Kallats till wittnen **torparena** Henrik Mickelsson Mötkinsaari (= **Nätkinsaari**) fr. Holma gård och Simon Karlsson **Näppilä** fr. Woitila samt förra **sockneskomakaren** Jöran **Basenius** fr. Säynäjoki. Upsköts.

s 1550 # 122 - Majoren Silfwerswahn emot dess torpare Johan Mickola ang. upsägningen af torparecontract. Nämns **Sawiwuorenkorpi**.

s 1552v # 123 - Silfwerswahn emot torp:n Johan Mickola ang. olofligt swedjande. Synen 18.9.1799 på torpets ägor. Wid synen närwarande bl.a. **majorens gårdsfogde** Isak Matsson och **torp:n** Johan **Jussila**. Wälterstockar afbränts wid **Jupa Joki åstrand. Lepopeldo. Wainionalusta äng. Åker wid Jupajoki bäck. Jokiranda äng. Hasianittu äng**.

s 1556v # 124 - **Torp:n** Isak Johansson **Lautajerfwi** fr. Hörtsänä rusthåll anförde, at inh:n Anders Eriksson olofligt upbygdt innom kärandens åker åtskilliga boningsrum. Upsköts.

s 1558 # 125 - B:n Johan Andersson Ärrälä fr. Woitila emot b:n Mats Matsson **Lymberg** fr. samma by. Johan Ärrälä tilhandlat sig 12.2.1787 af b:n Erik Andersson ena hälften af dess ägande 1/4 uti Ärrälä h:n med förbehåll at äfwen erhålla ½ af alla hemmanets ängar. Är ännu i mistning. **Juottinen, Saari och Pendurannijtut ängar. Pendura äng**. Upsköts.

s 1561 # 126 - **Sold:n** Henrik **Storm** fr. Orihwesi by emot dess rothebonde Johan Konti ang. ersättning för ätioskador. Johan Kontis ogild gärdesgård uti Storms **Oritpohja utåker**.

s 1564 # 127 - G:la b:n Mats Johansson Uotila fr. Onistaipale anförde emot dess **son** b:n Jöran Uotila, at då Jöran wid skiftet 27.12.1791 efter dess **afl. moder** Maria Johansd:r blifwit ägare af Uotila h:n, har han förbundit sig, at då dess **swagsynta syster** Lena skulle blifwa gift, gifwa åt henne hemfölgd.
Sonen Mats är aldeles **blind** och **dottren** Lena **mycket swagsynt**. De öfriga **systrarna** Hedvig, Beata, Maria och Brita. Hedvig **gift med** Simon Henriksson Laurila, Beata **med** Simon Simonsson Hytiälä.

s 1567 # 129 - B:n Simon Henriksson Laurila fr. Onnistaipale anförde, at expeditionsfogde och länsman Herman **Walden wid mantalsskrifningen** 7.12.1799 å Uotila h:n i samma by helt sent om aftonen lämnat

Laurilas brorsson b:n Henrik Matsson Laurila några bref at tillställa Simon Laurila, som är **postbonde**, för at framförslas till Ruowesi. Då Simon Laurila i anledning deraf gått til länsmannen samt ursägtat sig, at han då icke kunde framföra brefwen, såwida han trodt sådant böra efter plägset ske om fredagarne, så har länsmannen skuffat honom ut i förstugan och kommit ut på gården samt förehållit honom hans **sturska upförande** och slagit honom en **kindpust**, hwaraf han beswimmat, så at andre närwarande måst bära honom in uti dess eget pörte.
Länsman Walden förklarade, at då han skickat såwäl dess egen lysning angående sandsläpning å wägarne som ock en landshöfdingeembetets kundgörelse till käranden för at i Ruowesi kyrcka kundgöras, så har Laurila kommit in i förrättningsrummet å Uotila h:n samt warit otidig emot länsmannen, som derföre utwist honom i förstugan - -. Länsmannen nödgades skicka en annan till Ruowesi med häradsposten.
B:n Anders Thomason Pehula berättade, at då Simon Laurila kommit lördagen 7.12. emot aftonen til Uotila h:n och beklagat sig deröfwer, at länsmannen så sent om aftonen skulle affärda posten, då likwäl **fredagarne wanligen förut utsedde warit till postdagar**, samt beklagat sig, at han icke ägde någon häst, så har länsmannen bedt Laurila wara tyst och tiga stilla. Men som Laurila ännu något talt och icke lofwat framföra posten, så har länsmannen ledt honom uti förstugan, widare ej. Upsköts.

s 1571v # 133 - Länsmannen Henrman Walden tiltalte **handelsbokhållarene** Johan **Stubbe** och Johan Adolf **Korttman ifrån Borgo stad** för det de wid marcknaden i Orihwesi by infunnit sig utan behörige förpassningar och med oförseglade handelskistor. Utredt blifwit dock, at Stubbe och Korttman äro **handelsbetjäning hos enckefru fendrickskan Grönberg och handlanden Rosqwist**.

s 1574v # 136 - Upsk. målet ang. at b.sonen Anders Johansson fr. Erola h:n i Orihwesi by skall med slagsmål öfwerfallit prästmannen Samuel Orrströms hustru Elisabet Catarina Kulander. Förmältes, at **Orrström med des h:u förrest till Stockholm**. Upsköts.

Kangasalan syyskäräjät 25-.10.1800

VA JK 1599 s 307v # 15 - **Andra upbudet å Mickola h:n i Sitama** b:n Sigfrid Jöransson till säkerhet. Köpt 29.1. sidstledit år af **capitainen** Gustaf Fredrik **Uggla** jemte sytning till förra innehafwaren Johan Mickelsson.

Oriveden talvikäräjät 3-.2.1801 (Poimintoja)
HMA Satakunnan tuomiokunta Ca1:15

s 238 § 9 - B:n Anders Håjfvalas i Pitkäjärvi rija samt någon lösegendon upbrunnits.

s 250 § 20 - Upsk. målet. B:n Anders Hoiwala ang. **widmagthållande af Kaiwando Silda bro och Tihalahden Silda**. Upsköts.

s 257v § 27 - Upsk. målet. **Sold:n Elias Sten** fr. Pajukanda emot b.sonen Johan Thomason Magnula ang. slagsmål å Stens **Puiru Moisio åkertäppa**. Upsköts.

s 270 § 36 - Upsk. målet. Drängen Johan Matsson tjenande hos klockaren Erik Frosterus emot b.dottren Maria Eriksd:r fr. Pajukanda ang. äktenskapstwist, Hördes wittnen. Landbonden Mats Matsson fr. Holma gård är Johan Korris **faders systers man**. B.hustrun Greta Stina Ottosd:rs fr. Magnula i Pajukanda **mans fader är gift med** Erik Sackolas **moder**. - Sold.h:un Anna Jöransd:r berättadde, at Johan Matsson utlåtit sig: **Om du skall til Korri med kronan på hufwudet, så far du wist till helwetet; hafwa wi icke nyttjat hwarandra**. Maria sagt i ett tillfälle: **Bär Fans gåfwor bortt**. - Johan Maunula berättade, at käranden utlåtit sig: **Nog kan jag ogift så länge Maria; wåre omständigheter wet ingen annan än Gud och wi båda**. - Upsköts.

s 296v § 48 - Silfwerswahn emot rusth:n Johan Maunuckala ang. återinlösande af den 1/8 i Holma säterie, som Silfwerswahn försålt 11.11.1794 til Johan. Upsköts.

s 338v § 74 - Upsk. målet. B.mågen Johan Johansson fr. Äijänen h:n emot dess swågrar bönderne Gustaf Larsson och Anders Andersson Äijäis ang. utbekommande af dess hustrus Maria Larsd:rs arfsandel uti Äijäis h:n efter dess afl. föräldrar Lars Josefsson och Kristina Jöransd:r. Författning 26.11.1773 Anders Andersson till förmån.

s 347v § 82 - B:n Mats Sipilä fr. Lydickälä emot Mats Uotila och Mats Mickola. Sipilä anförde, hurusom **Pienittu åker** sedan storskiftet blifwit nyttjad af parternes gemensamma soldat Mats Lyd såsom rotheåker.

s 355 § 88 - Upsk. målet. Silfwerswahn emot torp:n Johan Mickelsson Holmlund Mickola ang. olofligt swedjande.

s 361 § 90 - Upsk. målet. Majoren Silfwerswahn emot Johan Mickola ang. att Mickola för 10 år sedan med slagsmål och blottad yxa majoren welat öfwerfalla.

s 373v § 101 - Torp:n Johan Männistö lydande under Laurila h:n i Pitkäjerfvi emot b:n Jöran Laurila ang. några ägor. Contract 1783. Nämnes: **Korvänpänittu, Kydön randa pellot, Leppanpeldot, Kartimen jerfven lepo, Wirinitun peldo, Karinjemen peldo, Kortehnitun taka, Taskunpormi?** (TMA:ssa **Taskunporpi), Korwenpäänittu, Witanlahden mosa, Rajawuori äng, Witanlahden sarat**. Utbrytning 15.7.1799. Johan Matsson innehaft af gammalt: **Kydönrannan peldo, Sepänpeldo, Kartiman Lepopeldo, Wijrinijtunpeldo, Karinjemen Måisio, Taskunkorpin Koijuracka, Rajavuori, Korvenpännitu**. Johan Matsson erhåller nu: **Männistönpeldo, Lammisten moisio, Lammisten peldo, Lammisten måisio, Jussin nitun Peldo**. Jöran Laurila gifwit til Johan Matsson som wederlag: **Ajoxen nijttu, Männistön nijttut**.

s 378v § 102 - Torp:n Johan Matsson Männistö emot Jöran Laurila fr. Pitkäjärvi. Nämnes **Torkelinkorpi** (1783).

s 382 § 104 - Capell:n Samuel Salovius anförde, att b:n Henrik Andersson Antila fr. Wehkalax genom **talcko** och med egna drägter fr. Seppälä cap.boställes skogsteg huggit och bortfört 50 tall- och granstockar samt 2 lass tårrwed. Antila inwände, at han med innehafwarens af Terijocki h:n i Orihwesi by **serg:n Sundströms** tillstånd affördt 45 stockar och har Sundströms dåwordne dräng, numera **nybyggaren** Mats Jöransson **Mustari**, utwist stället. Torp:n Johan Latowuori fr. Seppälä witnade. Upsköts för hörande af **Musturi**.

s 387 § 107 - Nämndemännen Mattila och Johan Pafwola emot de öfriga byamän i Orihwesi by ang. iståndsättande af **Achtia fätåg**.

s 388v § 108 - Torp:n Anders Lautajerfvi uptedde i närwaro af Erik och Sigfrid Hörtsänä en förlikningsskrift af 12.2.1801 ang. några boningsrum jämte rättighet i Lautajerfvi torp. Förra torpare Isak Johansson afträder 1803.

s 389v § 109 - Ang. twisten om Antila h:n i Orihwesi by afstår Erik Johansson Antila till sin **swåger garfvaren Mickel Blåstedts** nyttjande dess opgjorde åker **Kijcka perset** samt äng å **Tähtinjemi**. Nämnes Kontis förra **Ajos äng**. Får rödja sig äng ofwan **Leppänen äng**.

s 390 § 110 - Nybygg:n Mickel Mickelsson Mickonjemi ingaf ett inbördes testamente af 28.10.1800. Hans h:u Maria Eliasd:r.

s 391v § 111 - Salowius (Seppälä bost.), Tackou (Sjukola bost.), **arrendatorerne af Terijocki** expedit.fogden Herman **Wallden** och klockaren Erik **Frosterus** med fl. emot Henrik Kössi och dennes torpare Johan Matsson Jussila ang. at de låta dess boskap drifwa löse, utan wallare, å byamännens samfällta wallgerde förorsakande skada.

s 392v § 112 - Torp:n Johan Jussilas **Syrjännittu** äng blifwit upbedt af byamännens kreatur.

s 398v § 116 - B.sonen Isak Köllis fr. Kopsamo **Pilonnitu** äng. Swaranden torp:n Erik Rauhia.

s 399 § 117 - **Serg:n** Johan **Sundström** anförde, at han, då han för några år tillbakas försålde des ägande 1/5 uti Suomasema rusthåll till capell:n Samuel Salovius, förbehållit sig **Tammela** under rusthåll lydande **torp** till liftidsnyttjande. När samma torp sedermera wid storskiftet tillfallit prowiantskifwaren **Strömman**, som den tiden äfwen ägde 1/5 i Suomasema, har Salovius utaf dess innehafwande rusthålls andel låtit åt käranden i wederlag för Tammela torp utbryta ett annat torp Kylckylax kallat, hvilken käranden borde få besitta. Det oaktat har Salovius kort derpå wid det twist, hvilken om **Kylkilax torp** upstått emellan honom och afsk. dragon Mats Sundbäck, medelst förlikning updragit några Kylkilax lydande ägor. Upsköts.

s 402 § 119 - **Skredd.enkan** Anna Maria **Cowen** anförde, at hon 1797 gifwit sig i äktenskaps-handel med **sokneskredd:n** här Henrik **Sillström** och låtit sig med honom till äktenskap 3 resor förelysa. 20.3.1797 har Sillström sig ifrån orten bortbegifwit under föregifwande at endast på några dagar å egne angelägenheter förresa till Tawastehus stad. Sedermera har han hwarken återkommit till at fullborda äktenskapet eller lemnat underrättelse om dess wistelseort, ehuru han henne med äktenskapslöftet lägrat, hwaraf hon blifwit hafwande

och framfödt et än lefwande gåssebarn. Lysningarne 12.3, 19.3 och 26.3.1797. Sillström har utom hennes wetskap gifwit sig i krigstjenst under kongl. Stakelbergska regementet. Maria Cowen har numera genom ryktet fått höra, at Sillström ej wore i krigstjenst stadd utan wistande uti de i Åbo skärgård belägne soknar.

Oriveden syyskäräjät 9-.10.1801
VA Ylä-Satak. yl. KOa22, mf JK 1771

- Nämndemän (bl.a.): Jonas Jonasson Mattila, Johan Matsson Karpila, Gustaf Fabrilius fr. Rajalax, Jacob Jacobson fr. Borgerla, Anders Thomasson Pehula, Henrik Mårtensson Lasonen och Staffan Jacobsson Sikala.

s 596v § 7 - **Skrädd.lärl.** Erik Eriksson fr. Ilomäki under Wetterkulla rusth. lydande torp anhöll at till sokneskreddare blifwa antagen.

s 597 § 8 - **Walckarelärl.** Johan Matsson **Stenfall** fr. Ånnistaipale anhöll att blifwa antagen till soknewalckare.

s 598 § 11 - Anders Matsson Hoifwolas h:u Maria Andersd:r. Deras **enda arfwinge dottren** Valborg Andersd:r kommer att gifta sig med b.sonen Henrik Thomasson Mickola fr. Pitkäjärfwi, som får anhålla om immission å Hoifwola h:n.

s 601 § 13 - **Sämskmakaren** Mats **Stenfall** fr. Birckilä by i Längelmäki berättade, at han med jordägarnes tilstånd **anlagt en stamp eller walck uti Onnistaipale forss**. Anhöll om syn.

s 601 § 14 - B.sonen Henrik Eriksson fr. Äijäs h:n uptedde ett testamente. Ang. den hälft å Äijäis h:n, som jag enligt min afl. faders 26.11.1773 gjordt testamentarisk författning samt i likhet med den arfsförening jag med min bror Gustaf Larsson wid hållit arfskifte efter wår fader Lars Josefsson ingått - -. Anna Larsd:r.

s 603v § 17 - Upsk. målet berörande twist emellan b.sönerne Henrik, Johan och Markus Johanssöner fr. Antila h:n i Orihwesi by samt deras **swåger garfwaren** Mickel **Blåstedt** och b:n Mats Matsson Natucka kärande och g:la b:n Johan Johansson Antila och dess son b:n Erik Johansson swarande ang. inbördande af Antila h:n. Upsköts.

s 616 § 27 - B. Johan Jöranssons Korris fr. Neulaniemi **Usinittu** äng blifwit upäten af torp. Karl Ilomäkis fr. Wetterkulla kreatur.

s 624 § 35 - B. Thomas Jonasson Muckola fr. Pajukanda och hans broder Simon Jonasson Muckola öfwerenskommit om ägotwist. Simon undfår af sin broder 3 alnar af hans **Lautakatonsarka** åkerteg.

s 626v § 37 - B. Mats Alanen fr. Borgerla emot b. Johan Sipilä fr. Pitkäjärfvi ang. olofligt hygge. Swaranden åtog sig at släpa ifrån egen skogsmarck til **Särkijärfwi bro**, uti hwilken käranden har andel, 6 balckar.

s 627v § 38 - Anders Antila fr. Peijlax anförde, at Thomas Muckola fr. Pajukanda brutit 2 winterlass löf samt tagit nogon kastwed å kärandens enskildta skogsmarck **Pajunojan pykinma**.

s 628v § 39 - Anders Antila och Anders Mattila fr. Pejlax anförde, at b. Esaias Antila fr. Pitkäjärfwi intagit af kärandernes Ojannittu äng wid en å kärandernes marck belägne urfjels äng omkring 5 tunneland skog. Swaranden inwände, att hägnaden omkring **Ojannittu** äng altid stått på ett och samma ställe. Förrättas syn.

s 632 § 42 - Upsk. målet. **Sold**. Elias **Sten** fr. Pajukanda emot b.sonen Johan Thomasson Magnula ang. skogsmark inwid kärandens **Penninmoisio**? (HMA:ssa **Puirumoisio**) åkertäppa.

s 650v § 59 - Kapell:n Anders Johan Salvenius emot serg. Johan Sundström och länsman Herman Wallden. Salvenius anförde, at landboen å dess wägnar 2/5 i Terijoki sk.aug.h:n Erik Johansson sistl. wår flyttat en boda närmare hemmanet, men som Salvenius kommit i erfarenhet deraf, at länsmannen Wallden nyttjar samma boda, och förmodade, at serg. Sundström försålt den henne(?), så anhöll Salvenius, at detta köp swaranderne emellan måtte för ogildt förklaras. Sundström förklarade, at Salvenius, serg. Becker och prov.skrifw:n Strömman äga hwar sin 1/5 uti h:net, hwilka andelar Sundström skulle innehafwa under arrende, och såwida husen å h:net än icke blifwit delte - -. Salvenius sade, at han tillhandlat sig Strömmans andel i Suomasema och Terijoki. Upsköts.

s 652 § 60 - Kapell. Anders Johan Salvenius anförde, at han såsom ägare af 3/5 i Suomasema äfwen innehar 3/5 uti Terjoki augmentsh:n, hwaraf han likwäl på behaglig tid afstått 1/5 til serg. Johan Sundströms nyttjande, hwilken äfwen unders dess besittning ägde öfriga 2/5 af Terjoki - -. Upsköts.

s 682v § 83 - B. Mats Alanen fr. Borgerla och dennes torpare Erik Lindula anförde, at b. Jacob Pietilä fr. Hawisto å Alanen h:ns enskildt tillhörige **Kartimi skogsmarck** huggit 14 lass långwed samt 8 lass granris. Pietilä berättade, at han med Erik Lindulas numera afl. faders torp. Mårten Mårtensson Lindulas tillstånd dem tagit.

s 688v § 85 - Jöran Uotila fr. Rajalax hade wid storskiftet öfwerenskommit at utflytta dess hemman till **Puirata ängar** emot det at - -.

s 697v § 86 - Jöran Uotila fr. Rajalax hade 1799 förbudit sig at från dess gamla tomt utflytta till ett ställe **Lahdenpohja** emot det at - -.

s 694v § 87 - Corporalen Anders Sahlstedt fr. Pitkäjärfvi berättade, at då han för 2 år sedan haft dess häst i bete å **Hauwansaari** nära Pitkäniemi by belägne holme, däri swaranden äger del. Bör behandlas wid Längelmäki s:ns häradsrätt, enär swaranden bor utom detta tingslag.

s 695 § 88 - Landbon Karl Matsson fr. Koppola rusth. i Eräjärvi emot **smeden** Anders **Gummerus** fr. Orihwesi by ang. en **sjöskumspipa**. Upsköts.

s 696 § 89 - Res. Emanuel **Qwick** fr. Suckila berättade, at sold. Elias **Wrång** fr. Salokunda wallat dess boskap uti Qwicks **Hapanitukuru äng**. Upsköts.

s 696v § 90 - B. Gustaf Kihlala fr. Salokunda berättade, at torp. Jöran Korteisto fr. Salokunda innehaft Kihlalas **Kurulax och Hautanitu ängar**.

s 701 § 96 . Nybygg. Henrik Henriksson och Simon Simonsson Hytiälä berättade, hurusom nybygg. Mats Jöransson Leppäoja innom kärandens råer uti **Lapinnittu** äng inbärgat hö - -.

s 702 § 97 - Nybygg. Henrik Johansson Hytilä anförde, at nybygg. Mats Leppäoja wallat dess boskap å Hytiälä **Laucka (Lauka) äng**. (HMA:ssa **Lakua** äng).

s 722v § 117 - Nybygg. Henrik Aitua emot nybygg. Mats Leppäoja ang. bärgande af **Papinnittu** äng.

s 730 § 123 - B. Jöran Laurila fr. Pitkäjärfvi berättade, at bönderne Henrik Mattila och Johan Erola fr. Uhiniemi by i Längelmäki tagit sand så nära Laurilas wägalott uti den från Orihwesi by til Eräjärfvi kapell löpande allmänna landswägen, at wägen derigenom infallit och blifwit nästan obrukbar. Swaranderne anförde, at de endast tagit sand från den bredewid kärandens wägalott redan af gammalt wordne stora sandgropen, hwarifrån äfwen flere andre tagit sand. Förliktes.

s 757v § 150 - **Reserwen** Johan **Svärd** fr. Oinasnjemi angifwit drängen Anders Johansson, tienande å Alarandala h.n i Kauhava kapell af Lappo sokn, för hästtjufnad. Swärd berättade, at han från en ängshage **Saviojahaka**, lydande under Oinasniemi by, natten emot 13.9.1800 förlorat en honom tilhörig grå hingst, som han sedermera i Österbotn hos swaranden återfått. Upsköts.

s 760v § 154 - Serg. Johan Sundström anförde, at Johan Uotilas fr. Orihwesi by brugstyriga hästar trampat kärandens rågswed. **Kyrckowäckaren** Lars **Wanaeus** wittnade.

s 767 § 158 - **Klockaren** Erik **Frosterus**, som äger Kahilaniemi nybygge under Siti, emot b. Karl Eriksson Tuhria fr. Teisko ang. olofligt swedjehygge. Upsköts.

s 771 § 163 - Inh. Erik Simonsson fr. Soltila anförde, at b. Erik Soltila inbärgat höafkastningen från innom Erik Simonssons **Syrjänmäenperä** warande linda.

Oriveden talvikäräjät 29.1.1802
Ylä-Satak. yl. KOa23 mf JK 1772 (Orivesi-poimintoja / Antti Lehtonen)

S 138v § 4 - Henrik Robert Silfversvahn inlämnade åtskillige til dess frus Henrika Lovisa Silfversvahns född Brusin förmon gjorde testamenteriske författningar af 6.11.1791, 7.3.1800 och 29.1.1802. Fråga om bevakning.

S 139 § 6 - Inlämnades upteckning- och skiftesinstrumentet af 26.11.1800 efter b. Abraham Jöransson Mickolas fr. Pitkäjerfvi föräldrar Thomas Simonsson (= swärfader) och Beata Simonsd:r (= Samuelsd:r). De låtit skifta sin egendom emellan sina barn.

S 139v § 7 - B. Anders Eriksson Mattila fr. Peilax gifwer sin broderson Henrik Matsson **Ajoxennittu** äng till nyttjande.

S 140 § 9 - Erik Eriksson Witanjemi och hans h:u Valborg Kristoffersd:r fr. Woitila updraga 1801 Myllynjemi kr.nybygge till torp.sonen Anders Matsson och Eriks dotter Maria Eriksd:r, som skola gifta sig, undantagandes ett torpställe för yngre dotter Beata uti **Myllyntausta** marck.

S 142 § 11 - Innehafwaren af Kahilanjemi nybygge klockaren Erik Frosterus ang. förbud emot olofligt fiskande uti nybygges **Eno insiö**. Frosterus bestred at Majanjemi och Nujia nybyggen äga delaktighet uti Eno siö.

S 142 § 12 - Skomakarelärl. Carl Carlsson Böckman fr. Kaupila will blifva antagen til sockneskomakare.

S 147v § 20 - Afsk. Corporalen Anders Sahlstedt fr. Pitkäjerfvi emot b. Esaias Antila ang. **Ruokonittuma** utåker.

S 148v § 22 - Afsk. Sold. Lars Ilberg fr. Hörtsänä emot res. Johan Svärd fr. Pehula ang. fordran.

S 149v § 23 - B. Thomas Stor Maunula, Pål Noppari och Johan Noppari fr. Pehula emot Anders Lill Maunula ang. at de äro sinnade at flytta den ifrån Pehula by genom **Koivunpä Moisio** utåker åt **Nihuansilda** bro löpande wägen. Synen hållits 1801. **Koiwisto** hagen. **Nihuan Moisio**.

S 159v § 31 - Förbud för gångstigar öfwer Lill Maunulas i Pehula **Pehunjemi** och **Kipponnittu** ängar.

S 161v § 34 - B. Mats Alanen fr. Borgerla emot b. Johan Nickilä fr. Havisto ang. hygge å dess **Kartti** skogsmarck.

S 167 § 41 - Pigan Beata Matsd:r f. Muckula h:n i Pajukanda emot b. Anders Mattila fr. Peilax, dennes broder b.sonen Henrik Matsson och skrädd.lärl. Erik Henriksson fr. Hietala? under Prästegård lydande torp ang. at swaranderne en natt hade warit i bräd at omkullstjelpa en å Muckula h:n warande liten boda däri Beata då legat. Beata förklarade, at dess husbonde Thomas Jonasson Muckula berättat, at studiosen Matias Halenius fr. Liljevik wid det angifne tilfället klädd uti prästakläder warit närwarande.

S 171 § 42 - Capit. Clas Silfversvahn emot b. Mats Matsson Tarckala fr. Kockila. Pastoren Lenqvists skrift: Alldenstund min swåger capit. Clas Silfversvahn mig förnögt för 2 kor dem jag borde efter lag hafwa i likstol efter afl. wärdinnorne Helena Henriksd:r fr. Kockila Tarckala och Brita Johansd:r fr. Pitkäjerfvi Natucka, altså transporterar jag min rätt min swåger. Swarandens fadermoder Brita lefwer. Swarandens afl. hustru har icke warit wärdinna å hemmanet.

S 184v § 51 - Nybygg. Henrik Johansson fr. Akola, dennes broder b.sonen Johan Johansson Heickilä och swåger b.sonen Erik Eliasson Antila fr. Pitkäjerfvi emot deras afl. broders och swågers b. Jonas Johansson Heickiläs efterlämnade encka Anna Matsd:r ang. uphäfwande af ett testamente.

S 189 § 53 - Landtmät.ausc. Carl Chyden klagade, at lätta infanteristen Henrik Seger fr. Hörtzänä rusthåll, då Chyden förrättat mätning å den til Hörtzänä marck stötande kronoallmänning, hade warit otidig emot Chyden och honom oqwädat. Nybygg. Anders Haikara berättade, at wid mätningen har Chyden utlåtit sig, at det icke dugde at wara lat, hwarpå Seger fattat Chyden uti bricken och **kallat honom du** och gifwit honom flere oqwäden. Chyden har då kallat Seger för **hundswått och rackare**.

S 190 § 54 - Upsk. målet. Sämskmakaren Mats Stenvall fr. Birckälä by i Längelmäki emot b.mågen Isak Matsson fr. Korpo h:n för det han olofligen nyttjat och förderfwat Stenwalls i Onnistaipale forss anlagde **stampqwarn**. Flere wittnen. Torp. Henrik Hötkänsari (= Nätkinsari?) fr. Holma berättade, at han efter det swaranden hade nyttjat stampqwarnen, warit käranden behjelpelig wid dess anläggning och då erfarit, at densamma endast wid axeln af kugghjulet warit något söndrad.

S 193v § 56 - Inh. Sofia Jöransd:r fr. Jokila under Pylkinautio lydande torp wittnade, at b.sonen Mats Eriksson fr. Rauhia under Kölli lydande torp oqwädat inh. Margeta Johansd:r fr. Kölli för **Ojasulka**.

S 195v § 58 - Afsk. Sold. Henrik Björknäs fr. Koivuniemi emot b. Markus Nickilä ang. ätioskador i **Händyrinnittu**.

S 202v § 62 - Kapell. i Kuorivesi Anders Johan Salvenius anförde, at han 1795 af kapell. Sundström tillhandlat sig 1/5 af Suomasema rusthåll och lika stor del af Terijoki under ber. rusthåll till skatte köpte aug.h:n. Straxt derefter har serg. Johan Sundström, boende i Orihvesi by, satt sig i full besittning af Terijoki h:n. Salvenius påstod om sergeantens skiljande ifrån Terijoki h:n. Sergeanten nu frånwarande. Skattebrefwet af 8.7.1766, hwarmedelst kapell. Henric Sundström till skatte inlöst Terri eller Terijoki kr.h:n. Upsköts.

S 206v § 65 - Nybygg. Johan Pettersson Kallenautio emot nybygg. Mats Johansson Leppäoja fr. denne by ang. höbärgning i kärandens **Pappinnittu** äng. Upsköts.

S 208 § 67 - Nybygg. Henrik Johansson Hytiälä emot nybygg. Mats Leppäoja ang. hööbärgning i Hytiäläs **Lakua** äng. Swaranden sade sig endast hafwa bärgat den del af **Lapuan korpi** äng, som hörer under dess nybygge. Syneskriften 4.7.1796 på Jupa samfällighets orefwade **Lahonma** utmarck. **Lakuanoja** bäck. **Lakuankorpi** äng. **Lakuanojanhara. Isonittu. Wainionaro. Alanen nittu**. Upsköts.

S 213 § 73 - Nybygg. Mickel Mickelsson Jokinjemi inlämnade uptekningen efter dess afl. hustru Beata Andersd:r. Myndige sönerne Mickel, Elias och Anders samt döttrarne Beata, gift med torp. Henrik Njemi fr. Jarla, och Anna, än oförsörgd.

S 214 § 75 - Brofogden Carl Hertman fr. Kaupila för sin son Johan Carlsson emot res. Henrik Id ang. fordran

S 214v § 76 - B. Erik Pafvola fr. Safvo emot b. Henrik Tilsa ang. **Hallkorvennittu**.

S 218 § 82 - Socknesmeden Mats Jöransson fr. Pitkäjerfvi emot afsk. sold. Erik Träsk ang. wallande å dess **Mäkinittu** äng.

S 219 § 83 - Brofogden Carl Hertman såsom förmyndare för dess afl. broder g:la b. Johan Jöransson Heickiläs fr. Knapila by omyndige barn emot b. Johan Johansson Heickilä ang. uppehälle. Swarandens afl. moder Valborg Matsd:r lämnat efter sig utom encklingen Johan Jöransson, myndige sönerne Johan och Henrik jemte dottren Sofia, gift med b. Mats Jöransson Tockonen i Ruovesi, minderårige sönerne Erik och Jöran samt döttrarne Lena och Anna.

S 226 § 91 - **Fastebref å Soltila** h:n meddeltes til b. Erik Matsson Soltila. Afhandling med dess fader g:la b. Mats Eriksson 31.1.1799.

S 227 § 92 - Kr.länsman Herman Wallden berättade i närwaro af nybygg. Anders Teiskonlax, at när han fått underrättelse, at 2 sweder nära intil swarandens nybygge å en kr.allmänninge warit nedhuggen - - funnit swederne besådde med rofwor. Synen 1801 å **Löytyniemi ma** marck i Ruowesi å norra sidan af **Löytyjerfvi** insiö.

S 228 § 93 - Fortsättning till höstetingets 155 §. Kapell. Samuel Salovius och b. Erik Antila fr. Orihvesi by emot klock. Erik Frosterus, fältwäb. Abraham Daniel Tackou samt bönderne Johan Pafvola och Henrik Sjuro ang. ersättningar för swinkreaturs föröfwande i rågåkern.

S 231 § 95 - Klockaren Erik Frosterus anförde såsom förmyndare för afl. sockneskrädd. Covens efterlemnade barn och ombud för Covens encka Anna Maria Coven, at den sistnämnde för ett år sedan lämnat till viceauditeuren Mårten Utter at nyttjas ett silfwerfickuhr wärdt 20 rd:r, hwilket han förderfwat - -.

S 232v § 98 - Inh. Erik Simonsson fr. Soltila emot b. Erik Soltila ang. kreatursskador uti **Nuotalepo (Nuotalevon) Moisio.**

S 233 § 99 - Clas R. Silfversvahn, ägare till Ylinen h:n i Enoranda, och Erik Frosterus, innehafware af Kahilanjemi nybygge, samt b. Henrik Johansson Kärjennjemi emot nybyggarene Henrik Lautajerfvi, Pål Ristanjemi, Thomas Nuhåma, Johan Mjekanjemi och Henrik Ylönen ang. **Hyttis qwarns** flyttande. Parterne äga samfält en **sqwalteqwarn** uti **Hytis bäck**, hwilken har utlopp ifrån **Eno träsk** och som höst och wårtiderne, då wattnet är som högst eller flödwattnet inträffar, qwarnen å det stället den nu står, mycket updämmer wattnet samt såmedelst förorsaka käranderne en betydelig skada å deras ofwan ombelägne ägor. Käranderne wilja, at qwarnen skulle flyttas 18 alnar lägre. Swaranderne hafwa icke emot flyttningen af **Hytyä qwarn**.

S 235 § 101 - Socknesmeden Mats Jöransson fr. Pitkäjerfvi emot sold. Johan Svärd fr. Pehula ang. höbärgning å **Myllymäki** äng.

S 235v § 102 - Innehafwaren af Ala Råtiala h:n kapell. Emanuel Wallden och förra b. Mats Matsson Ala Rotiala emot b. Mats Yli Råtiala ang. ersättning. Ala Rotiala h:n flyttadts ifrån sin gamla plats.

S 237 § 104 - Kapell. Emanuel Wallden fr. Ala Råtiala ansöker om förbud för gångstigar. Kihlala måste färdas genom Ala Råtialas **Läpikäytävä** äng til sin **Rungunittu** äng. **Korkeisto** äng. **Kiukansio** äng.

S 247v § 122 - **Fastebref å Ala Råtiala** h:n för sacell. Emanuel Wallden. Kapell. i Sarjerfvi Emanuel Wallden tilhandlat hemmanet 3.1.1800 för 260 Rdr.

Oriveden syyskäräjät 8-.10.1802
VA Ylä-Satak. Yl. KOa24 mf JK 1773

S 526v § 5 - Klockaren Erik Frosterus inlämnade en förskrifning af 4.2.1801, hwarmedelst Mats Josefsson Hyrylä fr. Ruowesi uplåter till klockaren Frosterus optionsrättigheten till så stor del af den under hans Hyrylä h:n warande öfwerlopsjord 1/3 mantal.

s 528v § 9 - Sockneskomakaren Jacob Stenberg fr. Orihvesi s:n anhöll i anseende dess bräcklighet att blifva entledigad från sin syssla.

S 529v § 11 - Res. Johan Svärd fr. Oinasnjemi emot drängen Anders Johansson, tjenande å Ala-Randala h:n i Kauhava kapell, ang. hästjufnad.

S 546 § 19 - Afl. b. Johan Johansson Jussilas fr. Kockola by första h:u Valborg Johansd:r fr. Oinasniemi. Barn af detta första gifte sönerne Henrik, Johan och Mickel samt dottren Beata. Deras moderbroder Mats Johansson Oinasniemi. Dess moderbroderbroder b.Anders Matsson Hoivola. Den aflednes andra h:u Beata Matsd:r. Deras dotter Brita.

s 549 § 20 - Fortsättning till wintertingets 1801 § 119 ang. at skrädd.enckan Coven anhållit om äktenskapsskilnad ifrån dess trolofwade fästman skrädd. Henrik Sillström, som sedermera orten afwikit. Förlidit öfwer natt och år utan att Sillström låtit något höra af sig, fastän denne blifwit efterlyst uti häradets och där närmast intill belägne socknars kyrckor. Utslag: Häradsrätten dömde äktenskapsskiljnad emellan Henrik Sillström och Anna Maria Coven och äger Coven anmäla sig hos domcapitlet i Åbo till skiljobrefs erhållande.

S 558 § 25 - Oloflig bärgning af sjöväxten af en Johan Kallenautio tillhörig **Papinnittu** äng.

S 564v § 28 - Klock. Erik Frosterus emot b. Karl Eriksson Tuhria fr. Teisko. ang. olofligt svedjehygge. Tuhria innehaft tidigare Siti torp.

S 605 § 57 - Kr.befallningsmannen Carl Adolf Mäxmontan anmälte, at han låtit hit inkalla samtelige wägabyggare i Orihvesi socken för at öfverwara undersökningen ang. uppstådd fråga, om de härigenom löpande **allmänna landswägars bredd**. Förordnande: Landsvägarne bör utvidgas till 10 alnars bredd. Sockneboerne: Wägen från Kangasala till Orihvesi är å flere ställe ej bredare än 3 a 4 alnar. Wägarne i Orihvesi omgifvas å flere bucter af berg och stora stenar, hvilka ingalunda utan sprängning kunna undanskaffas. 6 alnars bredd räcker. Befallningsmannen: Landsvägen i Orihvesi grenar sig till Wasa och Kuopio läner och förenar flere städer.

S 628 § 66 - Kapell. Anders Johan Salvenius emot serg. Johan Sundström ang. att sergeanten bör afträda Terijoki h:n. Erik Strömman arrenderat sin 1/5 af Terijoki 30.12.1796 till Sundström. Upsköts för hörande af Strömman.

S 640v § 78 - B. Anders Eriksson Uotila fr. Ponsa emot dess hustrus Lisa Mårtensd:rs systers Beatas man b. Anders Thomasson Bengtilä fr. Rajalax för at frånvinna honom ½ Bengtilä h:n såsom warandes Anders Uotilas hustrus arfvejord. B.hustrun Beata Henriksd:r lemnat efter sig dess man Mårten Mickelsson och dottern Beata gift med b.sonen Anders Thomasson och Lisa.

S 651v § 84 - Nybygg. Henrik Johansson Ilola fr. Ackola, dennes broder b.sonen Johan Johansson Heickilä fr. Ackola och swåger b.sonen Erik Esaiasson fr. Pitkäjerfvi twistat med deras afl. broders och swågers b. Jonas Jonasson Heickiläs efterlämnade encka Anna Matsd:r om uphäfvande af ett testamente.

S 655§ 86 - B. Erik Matsson Soltila emot inh. Erik Simonsson ang. at afträda 2 åkerstycken. **Syrjenmäenperä** bohlåker. Kartskiss. **Kirckotjenvainio** bohlåker.

S 662v § 89 - Tvisten emellan Erik Henriksson Pavola och Henrik Johansson Tilsa om ett afloppsdike. Tilsas och Pavolas **Vikatevarsi** äng. Pavolas **Halkorpi** äng.

S 691v § 105 - **Linasaari** äng i Pajukanda.

S 695 § 106 - Bröderne Isak och Fredrik Matssöner fr. Pajukanda och desses systers Reginas man b.sonen Isak Matsson Parpola fr. Orihvesi by emot deras broder och swåger b. Johan Matsson Maunula fr. Pajukanda. Parternes afl. fader och swärfader gl. b. Mats Henriksson Maunula. Uptekningen tilswidare outgjord. Matses encka Valborg Eriksd:r.

S 704v § 112 - Inlämnades uptekningen och skiftet efter b. Petter Jöranssons fr. Pehula (= Lasola) 28.1.1802 afl. hustru Brita Johansd:r. Deras myndige son Johan (=Jöran) Pettersson och döttrar, Maria gift med drängen Josef Josefsson fr. Mulli h:n i Pehula (= Lasola), Lisa gift med b. Mats Matsson Kusijerfvi fr. Längelmäki, Anna gift med b. Anders Jöransson Seppälä fr. Pehula (=Lasola), Brita gift med b. Josef Thomasson Nickilä fr. Leinola by i Messuby, Beata gift med b.sonen Henrik Matson fr. Råtiala h:n, och Sofia ännu oförsörgd.

S 735v § 127 - B. Erik Johansson Antila fr. Orihvesi by emot dess fader gl. b. Johan Johansson Antila ang. **Tähtiniemi** utåker.

S 736v § 128 - B. Erik Johansson Antila emot skrädd. Henrik Johansson fr. Pehula ang. ang. försvunnet höö i en lada i **Pehuniemi**.

Oriveden talvikäräjät 4-.2.1803
VA Ylä-Satak. yl. KOa25 s 268- mf JK 2364

S 275 § 16 - Läkarebewis: Drängen Isak Matsson fr. Pajukanda Maunula är plägat af sura och rinnande ögon, hwarigenom hans syn betydligt är förswagat. Tavastehus 4.12.1802. Nils Lönroth.

S 277v § 19 - Sold. Elias Stens fr. Pajukanda son Elias Eliasson är beswärad afr brock på högra sidan, äfwen fel på ögorne samt en tärande feber.

S 277v § 20 - Upteckningen efter afl. b. Mårten Larsson Lasonen. Efterlemnat enckan Anna Andersd:r och 4 barn, sönerne Johan, Isak och Mårten samt dottren Maria gift med b. Henrik Laurila fr. Oinistaipale. Mårten Larsson haft än en med döden afgången son Henrik Mårtensson, som föreståd Lasonen h:n och hwilken nu öfwerlefwer sonen Mickel samt döttrarne Maria, Lena och Anna Stina.

S 283 § 25 - B. Erik Pavola fr. Savo by emot b. Mickel Kolhi ang. at Kolhi skall å dess mark flytta ett honom tilhörigt fähus, ett swinhus och ett lider, hwilka stå å Pafvola hemmans tilskiftade tomtplan.

S 283v § 26 - I närwaro af b. Mats Kössi fr. Orihvesi by anförde dess torpare Johan Matsson Jussila, at han redan i flere år haft til nyttjande en inom Kössi h:ns **Tussuri åker** warande åkerlinda - -.

S 286 § 28 - Landbonden Karl Matsson fr. Koppola rusthåll emot smeden Anders Gummerus ang. ersättning för en **sjöskumspipa**. Thomas Erola berättade, at klockaren Frosterus här å tingstaden tiltalt käranden, som wittnets ord lydde: Förlik bort hela saken och tag dina två riksdaler.

S 296 § 38 - Sold. Henrik Ström fr. Orihvesi by beswärade sig däröfwer, at byalagets hästar upbett hans innom **Lähmilähdet ängsfläcka** rotheäng.

S 321 § 57 - B. Mickel Matsson Ärrä fr. Moltsia by i Sahalax emot dess bröder bönderne Johan Matsson Karpila och Mats Matsson Karpila fr. Säynäjoki, systers Maria Matsd:rs man socknesmeden Erik Semenius fr. Säynäjoki samt systers Valborg Matsd:rs son b. Mats Jöransson Martila fr. Kockila by ang. fordran. Afl. fader Mats Mickelsson Karpila.

S 326v § 60 - B. Johan Andersson Ärrälä fr. Woitila, ägare af 1/8 i Ärrälä, emot b. Mats Lymberg ang. en ½ parms höoslag.

S 333v § 64 - Kapell. uti Eräjerfvi kapell af Orihvesi socken Anders Sundström emot flere ang. obetalt prästrättighet i spannemål.

S 361v § 77 - Kopia af upteckningen och skiftet efter afl. Mårten Mickelsd:r Bengtilä i Rajalax.

S 401 § 98 - Nämdeman Mats Sipilä fr. Lydickälä anförde, at sold. Mats Lyd utan tillstånd uptagit och tilegnats sig **Pjennittu** äng jemte **Usimoisio** utåker. **Piennittu**, **Uusimoisio**. **Piennittu kuru** äng.

S 403v § 101 - Kapell. Emanuel Walden fr. Yli-Råtiala, Anders Ylinen och Henrik Alanen fr. Suckila, Henrik Salo, Mats Yli-Råtiala, Mats Mickola och Karl Antila samt Mats Melli emot Mats Martila, Mats Tarckala, Johan Bertula, Abraham Mickola och Thomas Mickola fr. Kockila, Jöran och Henrik Ylinen fr. Borgerla samt Johan Jarla och Simon Kihlala ang. at få dem skilgde fr. all befattning med kärandernes **i Korkiakoski forss anlagde sqwalteqwarn**. Käranderne sade, at de uti Korckiakoski från urminnes tider haft en sqwalteqwarn, hwaruti swaranderne ingen del äga. Förlikningsskrift: Wi efterkrefne delägare uti **Korkiakoski mjölqwarn uti Jupa** (käranderne utan Walden) gjöra witterligt, at wi försäkrat (swaranderne) framdeles lika som förut af urminnes tider få förrätta mäld uti Korkiakoski qwarn, häldst större delen af dem med oss warit delacktige uti skog och på sådan grund hafwa rättighet till qwarnstället. Fråga äfwen om qwarntull. Orihvesi 8.2.1803.

S 415v § 108 - Simon Bertula fr. Kopsamo emot torp. Krister Järfwenpä ang. tagande af hö från **Tynnyrikorpi och Meckooja ängar**.

S 417 § 110 - B: Anders Seppälä fr. Lasola emot soknesmeden Mats Jöransson fr. Pitkäjerfwi ang. höbärgning fr. **Kivioja äng.**

S 427v § 121 - Drängen Isak Matsson fr. Pajukanda, f 26.4.1774 emot dess broder b. Johan Matsson Maunula ang. drängelön.

S 433 § 125 - B.enckanValborg Eriksd:r fr. Maunula i Pajukanda emot dess son b. Johan Matsson Maunula ang. höbärgning fr. **Linasari äng**. Valborgs numera afl. man g:la b. Mats Henriksson Maunula. Johan **planterat tobak på potatoislandet**. Wittnen b. Erik Eriksson Sackola och b. Johan Thomasson Maunula. Skriften af 1783: **Nittulahden moisio, Notajerfven Lepo, Linasari äng**.

S 438v § 127 - Contract emellan b.Erik Matsson Parpola fr. Orihvesi by och hans broder b.sonen Isak Matsson ang. arf. Isak får tomtplan bakom kofähuset samt 10 kappeland fr. **Käjä utåker**, en del af **Ojan välinittu** jemte **Mäyräkangannittu** och **Margretannittu** och sjöfoder under **Yrjannittu**.

S 444 § 131 - B. Karl Antila fr. Hojvala emot dess torpare Jöran Korkeisto ang. torpareränta. Contract 1784. Jöran får bygga sitt torp wid **Korkeisto äng å Lutonpohja marck. Heinäsuo, Jokipohja äng, Wähän Ladonala uti Wittunlahden kuru**.

S 447 § 132 - Smedslärl. Johan Eriksson fr. Säynäjoki emot afl. nämdeman Jonas Jonasson Mattilas i Orihvesi by encka Anna Larsd:r, son Jonas Jonasson, mågar Anders Simonsson fr. Mattila, Anders Jöransson Bertula fr. Kockila och Anders Eriksson Mattila fr. Peilax samt omyndige barn, ang. fordran.

S 449 § 134 - Arfskiftet efter afl. b. Anders Andersson Äijäis, dog 1801. Enckan Anna Larsd:r, döttrarne Lena gift med b.sonen Henrik Eriksson samt Maria och Beata oförsörgde.

S 462 § 145 - Kapell. Samuel Salovius anhåller om witesförbud å dess innehafwande Seppälä kap.bohl. Andel uti **Isosaari, Käjä och Latovuori åker- och ängshägnader, Latosaari holme**.

S 463v § 147 - B.enckan Anna Henriksd:r fr Errälä h:n i Voitila emot b. Karl Eliasson Errälä ang. en ko. Annas man förra b. Simon Andersson död. Karl är gift med den aflednes dotter af förra giftet.

S 464v § 148 - B. Johan Thomasson Maunula fr. Pajukanda emot afl. skrädd. Covens omyndige barns förmyndare klock. Erik Frosterus ang. fordran, - - - at Johan Thomasson, då afl. Cowen warit rest till Tavastehus stad för att lefwerera Pfanhjelms sedlar till inwäxling, anmodat Cowen at äfwen å sine wägnar utbyta 14 Rdr. Men som Cowen kort derpå aflidit och Johan icke bekommit sine 14 Rdr - -.

S 465v § 149 - Ang. obetalte afgifter till kyrcka har klock. Erik Frosterus instämt serg. Karl Fredrik Lind, torp. Mats Hapajerfvi och flere andra.

Oriveden syyskäräjät 8-.10.1803
VA Ylä-Satak. yl. KOa26, mf JK 2365

S 685 § 9 - Om Ärrälä sk.h:n i Woitila hafwa bröderne Abraham och Jöran Jöransson 3.9.1802 öfwerenskommit med deras föräldrars stjuffader Petter Johansson och moder Anna Kristoffersd:r samtycke, som warit gift förut wår rätta fader och innehafw. af hemmanet numera afl. Jöran Simonsson, sålunda at Abraham behåller hufwudstommen å Ärrälä h:n och deremot får Jöran Äränma nybygget.

S 798 § 77 - Torp. Johan Kaukanen fr. Knapila by emot b. Johansson Heickilä ang. **Kangasmoisio och Sildanen äng**.

S 816 § 89 - Torp. Erik Lindula emot b. Mats Melli ang. **Polvilato äng**.

S 835v § 99 - B. Johan Andersson Ärrälä fr. Voitila emot ägaren af 1/8 af Ärölä b. Mats Matsson Lymberg ang. wederlag för en höslag. Johans måg Isak Korpo. **Joutimen sari och Pendurannittu. Sillanpä Watasuo och Pendura.**

S 849 § 106 - Fråga om skjutningar åt 5 håll, till Kallenautio gästgifwaregård, til Neulaniemi, til Eräslax, till Kaupila och til Sahrajervi.

S 855v § 111 - B. Mats Kössi klagade, at **wektaresonen** Lars Larsson fr. Orihvesi by utan Kössis tilstånd tagit Kössis häst och med densamma gjort en resa til Neppila torp uti Voitila och sedermera wid återkomsten nytjad hästen at släpa bykkläder till Orihvesi byssens sjöstrand.

S 876 § 124 - Pajukanda åboer emot res. enckan Maria Simonsd:r för at få henne skild wid nytjande af des hus och ägor, som hennes swärfader sold. Jacob Sten i lifstiden innehaft.

S 876v § 125 - Pajukanda åboer berättade, huruledes bönderne Simon Heikilä och Johan Heickilä jemte inh. Johan Matsson och Mats Matsson fr. Uiherla by **flängt bast å** Pajukanda bys enskildt tilhörige **Lehteston Sari** holma.

S 887 § 131 - B.Mats Matsson Lymberg fr. Sillanpä anförde, at ehuru landbonden å dess ägande Saramäki eller Härkä nybygge Axel Johansson enligt öfwerenskommelse åtagit sig - - -.

Oriveden talvikäräjät 4-.2.1804
VA Ylä-Satak. yl. KOa 27, mf JK 2367

S 143 § 8 - Bönderne Johan Thomasson och Johan Matsson Magnula fr. Pajukanda anhöllo at å Magnula h:ns marck at besigtiga ett eländigt kärr **Wuorensuo**, som de äro sinnade att till äng låta utdika.

S 145 § 12 - Landbonden Erik Johansson fr. Terijoki h:n i Orihvesi by.

S 147v § 15 - Torparena Johan Laja och Johan Walkejoki swedjat olofligen å Kockila bys utmarck. Synen 14.11.1803 å norra sidan af **Isopetäjäjerfvi**.

S 174 § 31 - B.sonen Isak Pålson Nåppari emot dess broder Pål Pålsson Nåppari fr. Pehula ang. lösen för Nåppari h:n. **Takaveräjä åker, Usimoisio utåker, Köminittu** äng jemte sjöfodret under **Särkönen och Sillanpä ängar**.

S 177v § 34 - Kapell. Samuel A. Salovius inlämnade ett så lydande bref: Sedan ogudacktigheten synes stiga i sin största högd; så lär det wara en hwar redlig tänckande människas, besynnerligen embetsmäns så af det andeliga som werkliga ståndet skyldighet at efter möijligheten hämma alt detta onda som är gängse. Emellan den 6. och 7. i denne månad inkommo trenne karlar från Säynäjoki skomakaren Carl Carlsson Prockman, torparen Henrik Jöransson Posenius och drängen Henrik Henriksson bägge från rusthållet uti folckets boningsrum emellan klockan XII och ett om natten och giorde ibland ett såfwande fålckett besynnerligt buller, som sluteligen stadnade i slagsmål, så at pigan kom på min salsdörr, hwars nyckel war intagen, och bultade på dörren, då jag, som nyss insomnat, icke hörde utan min sjuka hustru stötte mig i sidan, då jag gick at öppna dörren och pigan beklagade sig jemmerligen och bad at jag skulle komma at stilla dem, det jag ock giorde, då de ändteligen förfogade sig ur rummet. Men efter min afgång. som ej klädder på det sättet jag war kunde länge lura på dem, hade de åter infunnit sig i huset och derifrån sedan blifwit afskaffade. Antingen hade de agg till min dräng Johan Andersson, eller må det wara huru det will, men honom i diupaste sömnen anlastade de först och wille hafwa brännewin som han sade sig icke hafwa. Således har leken börjats, som rusthållaren Johan Matsson Pirtisarcka, Mats Henriksson dräng på Sahrajerfvi Yrjölä, Mårten Israelsson inhysinge i Woitila och Mats Henriksson, som mäst har sitt hufwudqwarter här i byn å Konti hemman, kan intyga och utreda, som sedt detta. För hemgång angifwer jag desse personer och önskade dem til spöslitning, dem och androm til warnagel. Samuel Salovius.
Swaranderne förmälte, at de 7.1. tidigt om mårgonen i något ärende kommit till Orihvesi by och först wikit in i pörtet på Seppälä kapellansbohl. Wid ankomsten wid pörtet, hwarest kapell. Salovi dräng Johan Andersson och flere andra legat, hade Henrik Henriksson uptagit eld och jemte de öfrige swaranderne tändt på sine pipor, hwarå Pråckman och Henrik Henriksson begifwit sig ifrån pörtet, samt Posenius äfwen ämnat gå ut, men blifwit qwarhållen af drängen Johan Andersson, som upstigit och öfwerfallit honom med slagsmål. I anseende härtill hade Pråckman och Henrik Henriksson återgått tillbaka i pörtet för at hielpa Posenius därifrån, då Johan Andersson äfwen slagit Henrik Henriksson så at han fått ett blodsår. Därpå hade kapellanen Salovius sjelf med en piska i handen kommit i pörtet och tillsagt swaranderne at begifwa sig bårt. Innan swaranderne hunnit ut från rummet, hade af Johan Andersson och en dräng Mickel tjenande hos sockneadjuncten Alm i Messuby blifwit öfwerfallen med slagsmål, däri Pråckman förlorat sin mössa och fått flere blodwiten.
Johan Andersson tillkännagaf, at han af dess husbonde Salovius wore tillsagd at hålla ordning i hans pörte och utdrifwa alla dem, som nätterne kunde åstadkomma buller. Johan Andersson hade med ett pärtwedsträd drifwit swaranderne ut. (2 pitkää ja seikkaperäistä todistajanlausuntoa.) Upsköts.

S 254 § 79 - Nämndeman Gustaf Fabrilius anhöll såsom gammal och sjuklig få afsked från dess nämndemannasyssla, däri han tjänt i närmare 30 år utan anmärkning. Föreslog i sitt ställe dess måg b. Gustaf Thomasson Rupisu.

S 259v § 85 - Nybygg. Anders Ylinen Lautajerfvi fr. Hörtsänä by klagade, at dess granne nybygg. Mats Alanen Lautajerfvi fr. berörde by bärgat hö från Anderses wid storskiftet tilldelte **Katajaoja äng**.

S 279 § 96 - Pitkäjerfvi åboer emot Oinasniemi och Lasola åboer ang. fiske. Anförde, det swaranden Mats Oinasniemi företagit sig den osed att idka fiske uti **Witalahdenjerfvi**, Pitkäjerfvi by enskildt tillhörige sjö. Mats Oinasniemi förklarade, ett han af urgammal och oklandrad plägsed nyttjat samfält fiskewatten med de Pitkäjerfvi boer, sålunda att de ömsom fiskat hvarannans fiskewatten. Upsköts.

S 280v § 97 - Torp. Jöran Korkeisto fr. Hojvala ang. **Wetåhienpohja** (HMA:ssa **Wetälehjenpohja) och Jokipolwi nitu samt Heinisuo äng**. Contract 1784: **Korkesto** äng å **Lutunpohja** marck. **Wähäladonala** uti **Witalahden kuru**.

S 285v § 101 - Res. Henrik Ids fr. Orihvesi by fader Johan Jöransson dog för wid lag 5 år sedan. Broder b. Jöran (Johan) Johansson Heickilä fr. Knapila.

S 310 § 127 - Fastebref å Antila h:n i Peilax för b. Anders Johan Antila. Skiftet efter dess afl. moder Anna Johansd:r 8.11.1796. Fader Johan Andersson och stjufmoder Lisa Johansd:r.

S 311 § 128 - Fastebref å 1/3 i Salo h:n för b. Anders Jöransson. Afhandling 12.4.1790 med dess broder Henrik Jöransson.

S 312 § 129 - Fastebref å Parpola h:n i Orihvesi by för b. Erik Matsson. Erhållit genom updragelse af 20.3.1802 af dess fader Mats Andersson och moder Anna Henriksd:r.

S 313 § 130 - Fastebref å Antila h:n i Pitkäjerfvi för b.sonen Erik Esaiasson. Skiftet 5.5.1802 efter dess afl. moder Valborg Larsd:r. Fader Esaias Eriksson.

Oriveden välikäräjät 23-24.5.1804
VA YS yl. KOa28 s. 1039-, JK 1775

S 1039v § 1 - Kongl. Maijsts och Rikets Höglofl. Åbo Hofrätt har genom constitutorial af 5.3.1804 uppå afl. **kronolänsman Christian Roths oförsörgda döttrars Christiana och Charlotta** Roths förmyndares lieutenanten Eric Magnus Montells och **gifte döttrar Ulrica Roths man munsterskrifwaren Anders Nurmelins** giorda anhållan förordnat at wid urtima ting uptaga twisten emellan numera afl. länsm. Christian Roth och kyrckoherden Johan Utter ang. Sarfvela h:ns i Woitila by förmente skattenatur, samt om länsmannens påstående om bättre rätt til sagde h:n. Utter biträddes af e.o. notarien uti Hofrätten Carl Gustaf Utter.
Stemningen lydde: Sedan Kongl. Maijst genom utslag uppå Utters beswär öfwer Kammarkollegiums utslag af 11.8.1801 ang. Sarfvela h:ns skatteköp lämnat numera afl. länsman Roth öppet at wid domstohlen fullfölja sitt påstående om bättre rätt til sagde h:n - -.
(S 1042v) Företeddes ett bewis, at Sarfvela h:n är enligt jordeböcker af skattenatur.
(s 1043v) En af numera afl. k.befall.man Johan Wialenius uthändigad inrymningsskrift: Kapellanen i Orihwesi Johan Utter har medelst förskrifning af 20.8.1753 transporterat besittningen af sitt innehafwande Sarfvela kr.h:n sin äldsta son socknemedhjelparen Johan Utter, såwida kapellanen flyttat till Seppälä kapellansbohlet och sonen inrymd Sarfvela h:n. 30.8.1753. Johan Wialenius.
(s 1044v) Updragelse af 20.8.1757. Sacellan Johan Utter updrager Sarfvela till medhjelparen Johan Utter.
(s 1045) Landshöfdingens utslag af 11.10.1757: Inrymningen bewiljats medhjälparen Utter på Sarfvela h:n.
(s 1045v) Häradsrättens protokoll af 24.11.1772. Upbudsprotocoller af 22-.10.1706, 13.3.1709 och 24.1.1710.
(s 1047) Utslaget af 29.5.1800, at Utter får köpa Sarfvela h:n till skatte.
(s 1048v) Kammarcollegii utslag 11.8.1801.
(s 1057) - B:n Gustaf Larsson Äijäis wittnade, at han flere resor hördt dess för 5 år sedan aflidne fader gl. b. Lars Josefsson Äijäis omtala, det afl. länsman Christian Roth warit arfwinge til det omtwistade Sarfvela eller Woitila h:n. Äfwen omtalte wittnet dess fader esomoftast berätta, at wittnets fadermoder hetat Brita Lena och at hon warit dotter til den wid Kyro slag i Öster bothen död blefne lieutenanten Johan Roth. Sedan Brita Lenas man eller wittnets farfader dödt, hade hon blifwit andra gången gift med en dräng, hwars namn wittnet icke wiste, och hwarefter de bodt å Äijäis, som Brita Lena efter dess fader lieut. Roth innehaft. Wittnets fader hade äfwen efter sin moders död med sine samarfwa twistat om Äijäis h:n och wunnit detsamma hos Kongl. Maijst på den grund, at han haft ett testamente om hemmanets besittning af dess moder, hwilken förut ägt Äijäis h:n. Wittnet sade sin afl. fader hafwa sagt sig wara lika berättigad at ärfwa såwäl Sarfwela som Äijäis h:n.
- B.hustrun Anna Larsd:r fr. andra hälften af Äijäis enst. h:n, syster till Gustaf Larsson, afgaf enahanda intygan med Gustaf Larsson.
- Gla torp. Erik Jöransson fr. Hakala under Prästegård, 83 år g:l, hade hördt sin för flere år sedan afl. fadermoder Lisa Larsd:r, hvilken wid sin dödstund warit något öfwer hundrade år, omtala, det swaranden kyrckoherden Utters fader afl. kapell. Johan Utter skulle hafwa Lisa Larsd:r sagt, at en Roth bodt å Sarfvela h:n. Flere hafwa för afl. länsman Johan Roth sagt, at han borde twista om Sarfvela h:n, såwida det wore hans arfwejord, men Roth utlåtit sig: Den som en gång har Sarfvela hemman, så må den ock behålla det.
- Landbonden Elias Anderson fr. Härkälä nybygge i Woitila berättade at hans afl. fader Anders Danielsson, som för 14 a 15 år, och moder Lisa, som för 31 år sedan är aflidit, hafwa omtaldt, det Sarfvela h:n warit Rothernes eller afl. länsman Christian Roths och dess bröders arfwejord, som de med rätta bordt ärfwa efter sin afl. faderfader lieuten. Johan Roth. Wittnet har aldrig hördt, at Sarfvela efter lieutenanten warit öde lämnat.
S 1065v) Utslag: - - at afl. lieutenanten Johan Roth lämnat Woitinen eller som det ock kallas Sarfvela hemman efter sig öde - - hwarefter det sedan kommit i fremmande händer och til swarandens förfäder, hwilka detsamma sedan ifrån led til led oklandrat ägt och innehaft. Urtima häradsrätten kan icke annat än, med förkastande såwäl af kärandens påstående som de afhörde wittnens berättelser, trygga kyrckoherden Utter wid framdeles besittning af Sarfvela eller Woitinen hemman.

Oriveden välikäräjät 24-.5.1804
VA Ylä-Satak. KOa27, mf JK 2369

- Angår af inh. Thomas Simonsson fr. Lihasula by i Kangasala begångne flere tjufnader.

Oriveden välikäräjät 29.8.1804
VA YS yl. KOa28, mf JK 1775

- Angår sold. Mats Snäll för det han brutit sig inuti b. Henrik Eriksson Kamparis låsta boda för at stjäla.
- Fortsättning till urtima tinget 24.5.1804.

Pirkkalan ym syyskäräjät 1-.9.1804
VA YS yl. KOa28, mf JK 1775

S 358v § 296 - Nämndm. Anders Thomasson Lill Magnula fr. Pehula by i Orihvesi s:n anförde, at han år 1800 gifwit **kopparslagaren Carl Gustaf Coven** fr. Tammerfors stad 25 alnar 6 qwarter bredt walmar at föras till färgning i Tavastehus stad, hwilket wallmar för honom förkommit, hwarför Coven skriftligen 1802 förbundit sig at till Lill Magnula återgifwa dylikt wallmar eller ersätta, hwilket än icke skedt. Coven kom icke tillstädes. Coven ålades att ersätta.

Oriveden syyskäräjät 11-.10.1804
VA YS yl. KOa28, mf JK 1775

S 557 § 4 - Skredd.lärl. Markus Wiander fr. Wehkalax anhöll at blifwa antagen till sockneskreddare.

S 557v § 7 - Inlämnades hållturslängden. Sockneboerne anmälte, att Äijäs hemmans åboerne i Torittu Johan Matsson och Gustaf Larsson till närwarande tid warit befriade från hållskjutsens utgörande af orsak, at de med båtar rodt resande, som haft ärande till de på andra sidan om **Äijästen Salmi** sund belägne byar, öfwer sundet. Sockneboerne wille, att Äijäs åboer härnäst skulle deltaga i hållskjuts efter sine mantal.

S 571 § 19 - Jag Johan Henriksson, ägare af 1/12 del utaf Ärrälä h:n, lemnar åt min yngre broder Henrik Henriksson alla de ägor, som min afl. fader gl. åboende å Sillanpä h:n ägt uti åkrar och ängar jemte husen i Woitila by - - -. 27.1.1804. Johan Henriksson Sillanpä.

S 629 § 52 - Upsk. målet ang. olåfligt fiskande uti **Witalahdenjerfvi** sjö.
- Drengen Erik Pettersson fr. Kallenautio, närmare 50 år gammal och alt ifrån dess födelse bodt i Lasola by, berättade, at fisket uti Witalahdenjerfvi sjö mellan Pitkäjerfvi by och Oinasniemi h:n altid af dem samfält blifvit nyttjat, så att Pitkäjerfvi boerne med alla slags bragder idkat fiske å Oinasniemi sidan af Witalahdenjerfvi samt Oinasniemi h:ns ägaren åter tvertom. **Witalahdenjerfvi, Kollio, Laso och Auricko sjöar**, uti hvilcka alla berörde byamän och hemmans ägare öfvadt samfält fiske, skola utgöra en sjö och sträcka sig än widare, ehuru de efter wissa belägenheter erhållit deras serskilta namn. Wittnet tillade, att dess fader afl. b. Petter Thomasson Seppälä fr. Lasola i dess lifstid med swarandens äfven afl. fader Johan Mårtensson i 6 års tid warit uti ett notlag.
- Inh. Anna Henriksd:r fr. Lindula nybygge i Borgerla berättade, att hon för 21 år sedan kommit i pigetjenst å Oinasniemi. Med öfrige gårdfolket dragit not uti **Koiralahti, Aurickolahti och Sulku** på Pitkäjerfvi sidan.
- Utslag: Blifvit utredt, att Oinasniemi h:n för längre tid sedan med Pitkäjerfvi by nyttjat samfält fiskewattnet uti Witalahden jerfvi siö. Som swaranden icke blifvit lagligen wid dess således ägandenyttjorätt till fiskesidkande uti sagde sjö (skild), så kan häradsrätten icke annat än tillswidare trygga honom derwid.

S 693v § 89 - Sold. Mats Rehns fr. Rajalax förut nyttjade **Hjetamoisio** sold.åker tillfallit i storskiftet Bengtilä h:n.

S 697 § 93 - Pajukanda bys åboer berättade, att b. Esaias Johansson Hirtolax fr. Eräslax capell i sidstl. sommar från deras samfälta **Lechtisari** holme tagit och bordtfördt ett lass **bast**. Upsköts.

S 708 § 99 - Ägaren af Alanen Råtiala h:n i Suckila Emanuel Walden emot sina medintressenter ang. att han wid mälders förrättande å den i **Korkiakoski forss anlagde qwarn** icke fått njuta sig till godo den tour hans ägande h:n tillkommer. Upsköts.

S 714 § 101 - Socknesmeden Mats Jöransson fr. Pitkäjerfvi berättade, att b. Mats Otila fr. Lydickälä för flere år sedan lämnat hans nytjande **Petäjänjemi ängar**.

S 719 § 104 - Sold Mickel Wigg fr. Salocunda emot dess rotebonde Anders Jöransson Kantila ang. 15 lass hö.

S 721 § 105 - Torp. Johan Jussila lydande under Kössi h:n i Orihvesi by emot b. Mats Kössi ang. hööbärgning från **Pehunjemi äng** och renarne uti **Orihpohja åker**.

S 722 § 106 - Serg. Johan Sundström anförde, att klockaren Erik Frosterus åren 1798 och 1799 under arrende innehaft Sundströms ägande 3/5 delar uti Terijoki aug.h:n i Orihvesi by utan att han ännu erlagt för fulla arrendesumman. Upsköts.

S 724 § 107 - Silfversvahn emot torp. Johan Mickelsson Mickola fr. Holma gård ang. olofligt swedjande.Upsköts.

S 729v § 115 - Contract emellan smedslärl. Johan Eriksson fr. Rajalax och Hesekiel Gustafsson Rupisu af 1804. I händelse Johan - - gifter sig med min syster Lovisa Gustafsd:r - -. Får nyttja **Vähä Toro och Wahteri kannon nittu ängar**.

Oriveden talvikäräjät 5-.2.1805
VA Ylä-Satak. yl. KOa29, JK 2369

S 170 § 7 - Förklarades benägne at taga smedslärl. Johan Eriksson fr. Rajalax till socknesmed.

S 186v § 18 - B. Johan Salo fr. Suckila emot nybygg. Mickel Jokiniemi ang. wederlag för **Maijanen äng**.

S 202 § 27 - Ang. Koivisto h:n i Suckila hafwa b.sonen Johan Andersson fr. samma h:n och dess systers Valborgs man jägaren Emanuel Carlström fr. Suckila instämt deras broder och swåger b.sonen Esaias Andersson samt g:la b. Anders Eriksson Koivisto och dennes måg b.sonen Isak Pålsson Nåppa fr. Pehula (Isaks h:u Lisa). Parternes moder och swärmoder Anna Jacobsd:r är död.

S 209 § 29 - Inbördes testamente 22.10.1779 emellan byggmäst. Mats Åkerblom och dess h:u Maria Nils:r. Barnlösa. Mannens systerson Mats Johansson.

S 210 § 31 - Inh.qwinnan Lisa Johansd:r fr. Humaloja torp och torp.sonen Johan Johansson fr. Köyckä torp, båda torpen lydande under Holma gård, tilltaltes för med hwarannan öfwat köttsligt umgänge. Lisa framfödt ett ännu lefwande flickebarn.
Drängen Johan Johansson, tjenande å Holma gård, berättade, at de tilltalte sista nyårsdag år sedan om en afton warit å Holma gård att jämte andra med dans roa sig, hwarifrån de gått till Köyckä torp äfwen i samma ärende, och hade de tilltalte då såwäl som tillförene wist för hwarannan en synnerlig kärlek, men icke märkt att desse haft sammanlag. Dess förut hade wittnet för ett år sedan, då de förde något dagswärksbud, funnit de tilltalte liggande bredewid hwarannan uti en säng uti Köyckä torps loft, der äfwen Johans syster Beata legat i en annan säng. Alla tre legat wakne och nyckelen warit i låset. Upsköts.

S 220v § 41 - Uppsk. målet mellan b.sonen Anders Jonasson fr. Mattila i Orihvesi by, dess broder b.mågen Johan Jonasson fr. Pafvola h:n i Savo by och deras swåger b.mågen Anders Jöransson fr. Pertula h:n i Kockila, kärande, deras broder och swåger b.sonen Jonas Jonasson, swarande, ang. utbekommande af arfsdelar i Mattila h:n. Deras afl. fader och swärfader Jonas Jonasson Mattila. Parternes swågrar b. Anders Eriksson Mattila fr. Peilax gift med den afl. Mattilas dotter Maria och b.mågen Anders Simonsson fr. Mattila h:n gift med dottren Lena. Parternes oförsörgda syster Beata. Hållits synen 5.12.1804 öfwer Mattila h:ns ägor. **Åkrar: Kirkonvainio, Halkonsuo vainio, Kyläntausta peldo, Aihtian Moisio, Lehmiladon Lepopeldo. Ängar: Äng under Kirkonvainio åker, Kyläntausta äng, äng i Aihtianmoisio, Kålw äng, Muncki äng, Syrjä äng, Lehmilaita äng, Wähäsari äng. Halkosua äng, Halkosuo åkerrenar, Lahdensuo kärr.**

S 228 § 43 - Inh.enckan Lena Josefsd:r fr. Malmi torp lydande under Sarlax b i Teisko berättade, att då hon i julii färdats till den i Orihvesi by hållne marcknaden, hade hon under wägen wikit in på Kärjenniemi nybygge hos dess syster nybyggareh:un Eva Josefsd:r och där uti en boda legat öfwer natten. Redan om qwällen, innan Lena lagt sig, hade hon stoppat sin swarta silckeshalsduk med röda och gröna ränder omkring bräddarne i fickan på en å bodwäggen hängd råck, den hon trott tillhöra någon af gårdsfolcket. Och som Lena icke wid marcknaden

behöft halsduken, hade hon lemnat densamma qwar uti ber. råckficka, då hon följande mårgonen fortsatt sin gång till Orihvesi by. Och hade hon, ehuru hon äfwen under resan wikit in på Kärjenniemi nybygge, glömt att taga sin halsduk derifrån. Enär Lena någon tid derefter å Kärjenniemi nybygge efterfrågade sin halsduk, hade hon fått höra, att den råch, i hwars ficka hon den insatt, war Johan Eliasson Korvis fr. Orihvesi tillhörig. Korvis lemnat halsduken till inh. Qwinnan Margareta Jacobsd:r fr. Orihvesi.
Johan Korvis förmälte, at han om somrarne, då han helgedagarne färdas till och ifråndenna sockens kyrcka, altid kommer att gå förbi Kärjenniemi nybygge. Då han sistl. wår en söndag från kyrckan gått hemåt, hade han, såwida han då haft något att bära. Å ber. nybygge qwarlemnat sin råck för att lättare kunna fortsätta dess gång. Men enär Korvis från Kärjenniemi afhemtat dess råck, hade uti fickan funnit en halsduk. Detta hade Korvis omtalt för sitt husfolck, då Margareta Jacobsd:r tillegnat sig nämde silckeshalsduk.
Margareta medgaf, att hon af Korvis erhållit halsduken, men påstod att den tillhörde henne och att hon af förgätenhet qwarlemnat den i Korris råckficka, då hon färdats till kyrckan. Uppsköts.

S 233 § 47 - Nämndem. Gustaf Rupisu fr. Rajalax emot b. Henrik Mickola fr. Mäyränpesä by ang. en swed nedanför **Palovuori** råmärcke. Förrättas syn.

S 258 § 67 - Ägaren af Holma säterierusthåll Henrik Robert Silversvahn emot Safvo bys åboer ang. åwärckan. Wid synen 1.2.1805 beledsagades synemännen ½ mil i norr från Holma gård, å en wid södra ändan af **Safvijärfvi** sjö belägen skogsmarck. Upsköts.

S 268 § 77 - B. Thomas Mickelsson Ala Mickola fr. Kockila emot b. Jöran Pertula ang. nyttjande af **Huhtanen äng**.

S 277 § 82 - Socknesmeden Anders Gummerus emot **hattmakaren Johan Larsson** ang. fordran. Gummerus försålt åt hattmakaren en kopparkittel för 40 skillingar och ett sammetshattband för 20 sk:r. Uppsköts.

S 289 § 91 - Twist om fiske emellan Pitkäjärfvi och Oinasniemi ang. den under Pitkäjärfvi bys ägor belägne del af **Witalahdenjervi** sjö. Emedan storskiftet i Pitkäjärfvi by redan är fastställdt, hörer detta mål icke till ägodelningsrättens utan till häradsrättens pröfning. Upsköts.

S 291 § 93 - Landbonden Jöran Matsson fr. Terijoki h:n i Orihvesi by emot torp. Johan Jussila lydande under Kössi h:n ang. olofligt betande. Kärandens med råg besådde **Orihpohja eller Vuorentausta utåker**.

S 296v § 96 - Kapell. Anders Salvenius (3/5 af Suomasema) emot bönderne Jöran Mickelsson Tanhuanpä, - - Nikula, - - Heickilä samt Erik Gabrielsson Mickola fr. Koivuniemi ang. en skiljegård. Uppsköts.

S 297v § 97 - Ägaren af Alanen Råtiala kapell. Emanuel Walden emot flere ang. för att tillwinna sig obehindrad ägande- och nyttjorätt tll så stor del af **Korkiakoski ylinen sqwalteqwarn** - -. Uppsköts.

S 302 § 100 - Innehafwaren af Siukola boställe i Orihvesi by bataillonsadjutanten Carl Gustaf Ingman, b. Lars Pafvola och nämndem.Thomas Erola emot **klockaren Eric Frosterus, kyrckowäckaren Lars Wanaeus, dess son Lars Wanaeus**, torp. Erik Samuelsson, jägaren Johan Hieta, afsk. sold. Henrik Tjeder, skrädd.enckan Sofia Henriksd:r, skomakaren Jacob Stenberg och soknesmeden Anders Gummerus fr. Orihvesi by ang. att swaranderne utan tillstånd å byens samfäldte swinwall uppfört sig bonings- och andra rum, hwarutom de åweckat kärandernes skog och nyttja mullbetet och fiskewattnet, hwilka skola wara ganska snäfwa. Uppsköts.

S 303 § 101 - Serg. Johan Sundström emot klock. Eric Frosterus ang. arrendecontract (uppsk. målet).

S 307v § 108 - Fråga om bestämmande af en wiss taxa å wärdet af resandes förnödenheter wid gästgifwerierne i detta tingslag.

S 308 § 109 - Fastebref å Natucka h:n i Pitkäjerfvi för b. Mats Eriksson. Blifwit ägare wid skiftet 26.3.1801 efter dess afl. föräldrar emot lösen till dess samarfwa.

S 311 § 115 - Torparecontract emellan Jöran Larsson Nummela (nybygge i Woitila) och torp. Erik Thomasson. Att rödja äng wid **Haiseva bäck**, öfre ändan af ängen wid **Haukisuo insjö**.

Pirkkalan ym talvikär. 11-.3.1805 VA YS yl. KOa29, mf JK 2370

S 1084 § 362 - Tracteuren Johan Kellström fordrade utaf **kopparslagaren Carl Gustaf Koven** fr. Tammerfors 6 riksdaler 42 skillingar riksgäldsmynt i grund af en så lydande räckning.
Koppaslagaren Carl Koven

11.7.1803	2 supar med smörgås, 1 kopp caffe med (pruns?) puuns, qwällsverd med sup, 2 boutl. öhl
13.7.	½ stop brännevin
16.7.	1stop brännevin
20.7.	11 koppar caffe, 2 kannor svagdricka
28.7.	3 koppar caffe
1.8.	4 koppar caffe, 3 supar bränvin, mat för två personer, 1 stop öhl
11.8.	2 kannor svagdricka
15.8.	2 kannor svagdricka
25.8.	2 kannor svagdricka
14.9.	2 kannor svagdricka
29.9.	mat för 2 personer, 1 kanna öhl
22.10	tilhandlat sig en brännevinspanns hatt af koppar

Dessutom är at Koven till förarbetande lämnat 1 kopparflaska, 1 caffepanna, 1 halfstops mått af bläck.
Covens ombud bestred. Anstånd till höstetinget.

Oriveden syyskäräjät 10-.10.1805
VA Ylä-Satak. yl. KOa31 mf JK 1776

S 448 § 1 - Innehafwaren af Löytänä förareboställe (i Ruovesi) serg. Johan Roths brandstodsansökning.

S 452 § 11 - Skrädd.lärl.Johan Andersson fr. Knapila will blifwa antagen till sockneskräddare.

S 452v § 12 - Skrädd.lärl. David Simonsson fr. Lydickälä will blifwa antagen till sockneskräddare.

S 452v § 13 - Skomak.lärl. Thomas Johansson fr. Uiherla föreslås till sockneskomakare i Orihvesi och Eräjerfvi.

S 453 § 14 - Sockneskrädd. Elias Mickelsson fr. Jokinjemi will blifwa entledigad från sin syssla.

S 458 § 23 - Kapell. i Ackas församl. Anders Salovius inlemnade ett honom till förmohn gjordt testamente af 25.4.1801. Inbördes testamente af Samuel A. Salovius, som äger 1/5 af Suomasema, Kellosalmi kallat. Efter bägges död skall wår äldsta son Andreas få det lilla fasta i besittning emot det han betalar till sin broder Jacob Johan Salovius och syster Maria Elisabet Salovius - -. Wår måg Sigfrid Alm eller dotter Maja Lisa. 1/5 af Terijoki aug.h:n. Kapellanskan Salovius, född Elisabet Florin aflidit för en kort tid sedan.

S 472v § 33 - Fortsättning till wintertingets 31 §.
- Torp. Mats Matsson Sängijerfwi berättade, at då han förl. år om sommaren en dag såsom legokarl arbetat å Humaloja torp, så hade torp.sonen Johan Johansson Köyckä kommit till honom och bedt det följa med sig till Lisa Johansd:r, hwars rådda tillstånd då redan warit bekant, för at fråga henne, hwilcken hon ämnar upgifwa till dess lägersman. Härwid utlät sig Johan Köyckä, at Lisa wore en hora, som öfwat köttsligt umgänge med flere.
- Pigan Lena Henriksd:r fr. Solttila berättade, at då hon år 1803 twänne weckor efter Michaeli jemte Lisa Johansd:r och flere af Holma rusthålls torparedöttrar warit uti en badstuga å samma rusthåll och kliftat lin, så hade de där legat öfwer natten, dit drängen Johan Johansson äfwen kommit och kastat sig emellan dem å den på gålfwet tilredde bädden, men om han lagt sig bredewid Lisa eller öfwat köttsligt umgänge med henne, kunde wittnet icke utreda, emedan wittnet legat bäncken i badstugan. Lisa hade om mårgonen omtalt, at drängen Johan om natten legat bredewid henne, utan at Lisa däraf wetat.
- Res. Johan Ståhl fr.Holma rusthåll berättade, at han för 2 år sedan badat i Holma rusthålls badstugan, så hade drängen Johan Johansson äfwen dit kommit och efter wittnet där qwarblifwit. Mårgonen därefter hade Johan omtalt, at han om natten legat wid Lisa Johansd:r.
Torp.sonen Johan Johansson Köyckä och drängen Johan Johansson bestredo köttsligt umgänge.
Utslag: Johan Köyckä och drängen Johan befriades, men Lisa skall betala 2 daler till Orihwesi sockens moderkyrcka, i hwars kyrckas sacristia hon äfwen bör undergå hemlig skrift och aflösning.

S 487 § 42 - Upsk. målet. B.mågen Johan Jöransson fr. Salmi torp under Sorri h:n i Teisko welat förplickta b. Karl Eliasson Errölä fr. Woitila til sig och sin h:u Stina Simonsd:r afstå Ärrölä h:n såsom warande Stinas arfwejord. Salmis afl. swärfader Simon Andersson, som innehaft Errälä h:n och 18.10.1793 updragit h:net till sin son Anders Simonsson med det förbehåll, at hemmanet efter Anderses död åter skulle tillfalla Simon, ifall han lefde. Men som Anders aflidit för än dess fader och lemnat efter sig enckan Anna Eriksd:r eller Karl Eliassons hustru, så påstod Johan Salmi, såsom gift med Simon Anderssons dotter Stina, besittning af Errälä h:n. Swaranden: Anders Simonsson lemnat barn, som dock aflidit, då Anna ärft dem.

S 502 § 48 - Fortsättning till wintertingets 67 §. Träffades en sådan förlikning, att Henrik Johansson Maunuckala, hwilckens afl. fader lämnat tillstånd åt Elias Pafvola till skogshygge, betalar sig till Silfversvahn - - -.

S 537 § 75 - Fortsättning till wintertingets 91 § ang. fiske uti **Witalahdenjerfvi** siö. Anfördes, at Oinasniemi numera enstaka h:n tilförene i urminnes tider skall lydt under Pitkäjerfwi by, men flere år för det därstädes förrättade storskiftet genom råer och rör blifwit skild från samme by, dock likwäl därefter lika som då Oinasniemi h:n hört till Pitkäjerfvi by, nyttjat ifrågawar. fiskewatten, hwarutom byamännerne wid den 1788 hållne storskiftsberedningen öfwerenskommit, at Oinasniemi skulle bibehållas wid dess urgamla rättighet till fiskewattnet, ehuru sådant uti beredningsprotocollet icke influtit. Pitkäjerfvi åboer bestredo, at Oinasniemi äger urminnes häfd och att öfwerenskommelsen wid storskiftsbredningen ej blifwit träffad. Upsköts.

S 572 § 94 - Afsk. sold. Henrik Tjäder fr. Orihvesi by emot wallaren Mats Styfs måg och sold. Henrik Storm ang. skada för wallande. Tjäders **Kolmapeldo** åker.

S 576 § 98 - ½ Heickilä h:ns i Knapila aution.
Talonpojalen Johan Matts pojalen Jussilallen maxa ala kirjoitettu anomisen tilasa yxitoista kymmendä rikintalaria ja kusitoista kymmendä skillingä käipäsä sedelisä joka tämän kansa reverseratan Orihvesi kylästä sinä 15. päivänä heinä kuusa 1805. Johan Johan poika Heikilä. Todista Eric Erics poika Mickel Prostäti.

S 579 § 99 - Majoren och riddaren Carl Gustaf von Knorring och dess broder majoren Henrik Johan von Knorring emot majoren Henrik Robert Silfversvahn ang. den sistnämndes innehafwande Holma berustade säterie.
Stemningsmemorial: Wår framl. Frumoders friherrinnan Sofia Juliana Kurcks moderfader häradshöfd. Claes Dettlofsson, som år 1734 aflidit, har i lifstiden, bland åtskillig annan fast egendom, ägt med konungens befallningshafwandes immission af 2.12.1725 Holma berustade kronosäterie i Orihvesi socken n:o 3 af öfredels compaqniet och Kongl. Lifdragoneregementet, men hans encka, wår modersmoder, fru Sabina Juliana Sölfversvahn har under den kortta tid, som hon bemälde sin man öfwerlefwat, genom en afhandling af 13.12.1734 afstått säterierusthållet jemte all derå befunnen afwel och bohagstyg samt 30 tunnor spannemål till sin broder majoren Nils Sölfersvahn såsom i betalning för 4465 daler kopparmynt i specie carolinen med laga ränta derå från år 1716 upgifwen, men förmedelst afhandlingen til jämna 3000 koppardaler nedsatt fordran, den majoren skulle ägt hos sin swåger Dettlofsson, hwarå majoren 28.2.1735 deri erhållit landshöfdingen Otto Reinhold Uxkulls inrymning. Bouptecknigen efter Dettlofsson och hans fru i junii 1735. En ny förening med Silfversvahn 15.12.1736 att afträda detsamma til wår frumoder och hennes broder baron Axel Gustaf Kurck, hwilcka 24.2.1737 undfått deri immission i följd hwaraf de ock af denne kommit i full besittning. Deraf altså synes följa, det majoren Sölfversvahn eller hans fångesman detta rusthåll på någon olaglig wäg åtkommit. Majoren H. R. Silfversvahn war icke närwarande. Upsköts

S 581v § 100 - Fortsatte målet emellan Jupa samfällighets delägare ang. en i **Korkiakoski** forss anlagd sqwalteqwarn. Utslag: - - - finnes upplyst wara: att utom kapell. Waldens ägande Ala Råtiala h:n, Yli Råtiala, Sukkila klufne, Salo, Kantila, Mickola och Antila i Hoifvola och Melli h:n i Kockila by äro skattlagde för ifråga warande Korkikoski qwarn: att Jarla rusthåll, ehuru derföre icke skattlagd enligt landshöfdingens resolution af 30.8.1790 i nämnde qwarn, äger ostridig rätt; samt att de öfrige samfällighets delägarene för än nämnde qwarn icke äro skattlagde. Häradsrätten finner likwäl med dess utslag af 12.2.1803, det de sistnämnde tillwunnit sig urminnes häfd att förrätta mäld å **Korkiakoski Ylinen qwarn**, hwartill än kommer - -.

S 606 § 118 - Fastebref å Pohjala h:n (i Säynäjoki) för b.sonen Simon Simonsson. Förening med dess samarfwa 26.9.1803 efter dess afl. föräldrar

Oriveden talvikäräjät 6-.2.1806
VA Ylä-Satak. yl. KOa32 mf JK 1777

S 157v § 18 - B. Elias Andersson Ärälä fr. Woitila inlämnade en skrift: Jag Elias Andersson updrager 1/8 af Ärrälä sk.h:n, som jag utaf landbonden Erik Eriksson fr. Kuliala i Pälkäne utlöst, hwarunder lyder all den marck, som min broder Erik Andersson såsom dåwarande ägare af ¼ af samma h:n genom storskiftet tilfallit wid Sillanpä **Pendura och Wetåsuo** samt ock den öfwerlopsjord af 3/8 mantal, som berörde min bror wid skiftet tilträder, men af honom jemte besagde gamla hemmans del blifwit afstådd til landbonden Erik Eriksson i Pelkäne och hwilcken han emot lösen mig updragit till snickaren Mats Lymberg fr. Pehula - -. 1.12.1788. Elias Andersson. Mats Lymberg.

S 186 § 48 - B. Johan Mattila fr. Onnistaipale emot b. Jacob Uotila ang. hööwäxten å **Räsänniittu** äng.

S 197v § 57 - B. Henrik Matsson Ruotiala fr. Suckila anförde, huruledes gl. b. Mats Matsson Ruotiala omkring 13 år sedan försålt en Ruotiala h:n tillhörig **Kirkontaustan Moisio** åkerteppa åt b. Mats Mårtensson Mickola fr. Suckila.

S 200 § 60 - Sold. Anders Dalbom fr. Knapila klagade, att dess rotebonde b. Anders Yrjälä för juhlhelg hemsläpat af kärandens i skogen uppstackade löf 200 kärfwar.

S 211v § 72 - B.Simon Seppälä fr. Hifvijerfvi emot res. Johan Sand fr. Kockila ang. **Sepännijtun (Seppännijtun**) äng.

S 219 § 79 - Fältwäbelen Daniel Tackou emot bataillonsadjutanten Gustaf Ingman. Lemnades en skrift: För den kammaren, som fältwäbelen Abraham Tackou nu innehaft på Siukola fältwäbelsbostålle som öfwerflödigt hus, betalar underskrefwen 2 tunnor råg - -. 25.3.1803. Gustaf Ingman.

S 222 § 81 - Några bönder i Pitkäjerfvi emot Mats Oinasnjemi ang. den sistnämdes skiljande wid fiskande uti **Witalahdenjerfvi** sjö under Pitkäjerfvi bys ägor. Förliktes, att det i twist warande fiskewattnet hädanefter nyttjas parterne emellan samfält såsom förut mot någon ersättning af Oinasniemi.

S 229 § 90 - B: Thomas Maunula fr. Pehula klagade, att en nämndem. Erola tillhörig häst, som gått i bete å b. Mats Kössis **Pehunnjemi nitu** äng, hwartill Maunulas **Ristinjemi Moisio** utåker stöter, - -.

S 229v § 91 - **Wuorentausta utåker** i Orihvesi by skall wara lemnad åt sold. Styf.

S 247v § 106 - Upsk. målet. B.mågen Johan Jonasson fr. Pawola h:n i Sawo by emot dess broder b. Anders Jonasson Mattila fr. Orihwesi by, ang. Anderses förpliktande att till Johan afstå ½ Mattila sk.h:n.
Inh.mannen Alexander Johansson fr. Tilsa h:n berättade, att han å Pafvola h:n i Sawo hördt parterne tala om swarandens ½ af Mattila h:n, hwarwid swaranden sluteligen utlåtit sig: "**Contractet skall nu wara sönder: du må sticka det och hemmanet i röfwen; nog lefwer jag ändock altid såsom ensam karl**".

S 265 § 118 - Länsm. Herman Walden förmälte, att afsk. sold. Esaias Storm fr. Jupa samfällighet 3.2.1806 warit i Orihvesi by för att upphandla sig halm. Sedan Storm samma dag härifrån med dess häst och halmlast afrest, skall han wikit in på Salo h:n i Salokunda samt efter ett kårt uppehåll derstädes widare ämnat fortsätta dess hemresa i sälskap med nybygg.sonen Mats Eliasson fr. Myllymäki nybygge i Jupa samfällighet. Men emedan Storm berörde qwäll funnits död straxt in wid Salo h:n på **Lantejerfvi**? (HMA:ssa **Luttojerfvi**?) sjö, ty och ehuru Storm enligt berättelse skall warit af starka drycker öfwerlastad samt han uti en sådan belägenhet möjligen kunnat sakna omtankna att akta sig för werkan af den starka köld, som då skall inträffat - -.
- B. Henrik Salo brättade, att wäg till Jupa samfällighet leder öfwer **Lantejerfvi** sjö straxt invid Salo h:n. Och hade det uppgifne dag händt, att afl. Störm, hvilken följt berörde wäg med dess häst och halmlast wid Salo h:ns strand och inställt sig å hemmanet samt i anseende till den dag wordne starka köld begärt brännwin för att wärma sig, af hwilken anledning Storm erhållit fyra rimliga supar, dem han alla likwäl icke tömt. Straxt efter Storms ankomst skall Mats Eliasson infunnit sig å Salo h:n, derifrån han på engång med Storm begifwit sig på resan hemåt, utan att Storm warit af starka drycker öfwerlastad ehuru något rörd. Wid deras afresa från Salo hade mörkret redan infunnit sig. En half timme härefter skall Henrik Salos son Henrik Henriksson, hwilken warit som hastigast utgången, berättat huruledes han å isen straxt inwid Salo h:n funnit Storm död liggande under dess halmlast. Henrik Salo, hans son och inh. Erik Henriksson hade begifwit sig till stranden och funnit Storms häst hafwa wändt lastet på twäran af wägen derunder Storm legat. Henrik Salo skall då genast med dess följeslagare omkullstjälpt lastet och uttagit Storm, hwilken inlyftad i Salo h:ns boningspörte icke gifwit minsta tecken af lif.

Henrik skall icke märkt någon synlig åkomma å Storms kropp. Men de qwinnor, som renat och swept liket, skola sagt sig hafwa inhemtat, att Storms hufwud å bakdelan warit krossad. Henrik Salo berättade, att Storms häst wore owanligen öfwerdådig och kan hafwa sparkat honom bak i hufwudet, då Storm welat uppstiga på dess halmlast.
- Mats Eliasson Myllymäki, wid pass 25 år g:l, född af föräldrar nybygg. Elias Johansson Myllymäki och Maria Jöransd:r, berättade, att han anländt till Salo h:n från en resa för att upphandla halm och lemnat sin häst med halmlast wid sjöstranden under Salo h:n, der Storms häst med halmlast äfwen stått. I anseende till då wordne starka köld hade han för att wärma sig uppgått till hemmanet, hwarest Storm förut warit. Sedan Mats af husbonden erhållit en sup brännwin samt hunnit wärma sig, hade han genast begifwit sig bort, åtföljd af Esaias Storm. Nedkomne till stranden hade Mats Eliasson, hwars häst stått främst, uppstigit å lastet, hwarefter hans häst, som war mycket yster, börjat skygga, så at den ej kunnat styras, hwadan han, hwilken warit twungen rätta sig efter hästens nycker, innan den ändteligen stadnat, kommit ett ansenligt stycke från stället, der Storm ännu wid afresan blifwit qwar för att omlaga dess last. Såwida starkt mörker då inträffat, hade Mats icke mera blifwit warse Storm. Icke hört något nödrop.
- Henrik Henriksson berättade den samma som hans fader med tilläggning, att han warit sinnad gå öfwer till Kantila h:n, då han wid stranden blifwit warse Storms häst och halmlast på twäran af wägen, under hwilket Storm warit död liggande med wänstra foten emellan fimmelsstången. Kunnat icke ensam upplyfta lastet.
- Nämnden intygade, att Esaias Storm i lifstiden fördt en stilla och hederlig wandel, oachtadt han warit begifwen på starka drycker, hwaraf han dock sällan warit öfwerlastad.

Oriveden välikäräjät 24.9.1806
VA Ylä-Satak. yl. KOa33 s 1621-, mf JK

Angår twisten emellan Carl Gustaf von Knorring och dess broder Henrik Johan von Knorring, kärande, samt Henrik Robert Silfversvahn, swarande, om **äganderätt till Holma berustade säterie**.
Inlemnades en afskrift af en immissionsskrift ang. Holma gård:
Giör witterligt, att aldenstund majoren Nils Silfversvahn medels transportskrift af 15.12.1736 updragit besittningsrättigheten af kronosäteriesdragonehållet Holma i Orihvesi till framl. häradshöfd. Claes Dettlofssons äfwen framl. dotters barn baron Axel och baronessan Sofia Kurckar - - - altså warda bemälte baron och baronessa uthi thetta Holma dragonehåll härmed **immitterade** och insatte - - så länge the förmå hwad som erfordras prästera och dragonehållet förswarligen häfda. Åbo Landscancellie 24.2.**1737**. Otto Uxkull.
Till utredande deraf, att framl. friherrinnan Sofia Juliana Kurck warit moder till majorerna von Knorring, uppteddes en bouppteckning af 1763.
Majoren Henrik Robert Silfversvahn anförde, att hans moder, enkefru öfverstelieutenantskan Eva Margareta Silfversvahn, född Charpentier, medelst **skattebref af 25.5.1759** af kronan till skatte inlöst Holma berustade säteri samt at hon sedan detsamma genom arfsförening till majoren Silfversvahn updragit.
(S 1624) Kongl. Maij:t har medelst utslag 11.1.1765 gilladt en emellan framl. öfvertelieutenanten Gustaf Silfversvahns efterlämnade enkefru Eva Margareta Charpentier och öfrige arfvingar 16.9.**1763 ingången arfsförening** ang. att Holm sk.rusthåll skulle tillfalla sonen capitainen Henrik Robert Silfversvahn.
(S 1625) Uppteddes landshöfdingens i Åbo 5.2.**1741** för majoren Nils Silfversvahn å Holma säterirusthåll meddelte **immission**, hwaraf erfors, att han i grund af faml. häradshöfd. Clas Dettlofssons dotters barns transportbref och **uppdragelse 27.1.1741** i Holmagårds säteriedragonehåll blifwit inrymd. Clas Dettlofsson hade genom 2.12.**1725** meddelte **immission** enda till sin död 1734 besuttit Holma. Derefter hade hans efterlämnade enka och majorerne von Knorrings modermoders moder Sabina Juliana Silfversvahn updragit Holma säterie till sin broder Nils Silfversvahn för någon förment fordran, som denne i Dettlofssons bo skall ägt, men sedermera hade majoren sedt sig föranlåten att åter afträda rusthållet till Dettlofssons dotters barn friherrinnan Sofia Juliana Kurck och baron Axel Gustaf Kurck, hwilka 24.2.1737 däri erhållit immission.
Uppteckningen öfwer Dettlofssons och dess frus Sabina egendom 1735, hwaraf erfors, att då warit tillstädes friherrinnan Sofia Agnes von Lütsou såsom moder till afl. baron och fändricken Knut Carl Kurck, som warit gift med Dettloffsons äfwen afl. dotter och enda arfwinge, med hwilken han sammanaflat 2:ne barn Axel Gustaf och Sofia Juliana Kurck.
(s 1626) Sedan majoren Nils Silfversvahns swåger Clas Detlofsson 1716 efter dess moders dödsfall i Swerige tagit under sin disposition de honom majoren tillhörige 4465 dahler kopparmynt, hwilka majorens moder åhr 1713 emottagit af dess tjenstefolck, då hon begaf sig på flykten ifrån Finland till Swerige undan riksens dåwarande fiende ryssen, eftersom majoren då war fången i Ryssland, hade Dettlofsson dessa pengar insatt uti riksens ständers banco och dem så till capital som intresse nyttjat in till sin död, utan att han till majoren mera betalt än 2000 dahler, hwilka han i förledit år lefwererade till dess broder ryttmästaren Leonard Silfversvahn, och som han med dess syster Sabina Juliana Silfversvahn - - , som 13.12.1734 afstådt till honom besittnings- och rustningsrättigheten till Holma.
Utslag: Alldenstund - - (Henrik Robert Silfversvahn får behålla Holma skatterusthåll).

Oriveden syyskäräjät 10-.10.1806
VA Ylä-Satak. yl. KOa33, mf JK 2370

S 536 § 17 - Smedslärl. Anders Mickelsson fr. Hirwijerwi är sinnad att blifwa antagen till socknesmed å Jupa tracten.

S 560v § 38 - Afl. styckjunkaren Anders Johan Sahlströms och dess äncka äfwen afl. Sofia Dorotea Sahlströms, född Mellin, efterlemnade söner rustmästaren Anders Reinhold Sahlström och fouriren Petter Gustaf Sahlström å egne samt sine oförsörger systernes Anna Charlottas, Ulrica Julianas och Sigfrid Sofia Sahlströms wägnar ang. borgen, som deras afl. moderfader fendricken baron Mellin skall i lifstiden ingått för afl. reg.skrifw. Saxen.

S 566 § 41 - Sadelmakaren fr. Enköpings stad Abraham Silwan emot dess afl. broder Simon Josefsson Pietiläs fr. Havisto encka Lisa Johansd:r samt hennes nuwarande man b. Mats Jöransson Pjetilä fr. Havisto ang. fordran. Abraham Silwan, borgaren och sadelmakaremästare i Enckoping.

S 570 § 45 - Fortsättning till urtima ting 2.8.1806. Lösa karlen Karl Matsson, eller som han äfwen kallar sig Carl Lewon, är angifwen för att hafwa natten emot 27.4.1806 genom inbrott frånstulit torp. Henrik Henriksson Koweluhta lydande under Holma gård egendom för 17 riksdaler. Lewon blifwit från kronohäktet i Tawastehus stad hitsänd. Blifwit 1795 anwärfd till wolontaire wid majoren Olanders compagnie (Kongl. Armeens flottas Sweaborgs cader), nu 29 år g:l, skall olofligen afwikit i julii 1804. Koweluhta återfått allt det öfriga utom 1 dammast silkesduk, 1 halft kalfskin, 1 sämre lärftsskjorta ocht 1 par knäspänn. Utslag: utan inbrott frånstulit - -.

S 596v § 53 - Vicepastoren och kapellanen i Ackas socken Anders Salovius inlemnade ett testamente af 25.4.1801, uprättadt af Sam. A. Salovius och Elis. Florin. Den efterlefwande får ostördt besitta all egendom, men skulle den efterlefwande makan träda uti annat gifte, så skall lösegendomen skiftas, men det fasta bestående uti 1/5 af Suomasema sk.rusthåll Kellosalmi kallad, qwarblir för den efterblifwande ända till dödsdag med det förbehåll, att wår son Samuel af densamma skall njuta sin skötsel. Wår äldsta son Anders får efter begges död det lilla fasta i besittning emot det han betalar till sin broder Jacob Johan Salovius och syster Maria Elisabet en wiss summa.
P.S. Skulle icke wår son Anders finna sig uti dessa wilkor, så går det frit för wår son Jacob Johan, och om ej han, så bör wår måg Sigfrid Alm eller dotter Maja Lisa finna sig deri. Dock i alla fall om wår son Jacob Johan såsom adjunct är tarfwande af 1/5 af Terijoki augmentsh:t under rusthållet skatte köpt, så bör han stå densamma efter serg. Sundströms död, emot det han betalar augumetsräntan till rusthållet, som efter serg. Sundströms död först kommer at utgå.
Tillkännagafs, at kapellanen Samuel Salovius och hans fru Elisabet Florin numera äro aflidne.

S 599 § 55 - Företeddes boupptecknings- och skiftesinstrumentet af 17.7.1806 efter kapell. Samuel Salovius och hans fru Elisabet Florin. Efterlemnat myndige sönerne vicepastoren Anders Salovius, bokhållaren Samuel Salovius och sockneadjuncten i Orihvesi Jacob Johan Salovius samt dottren Maria Elisabet, gift med sockneadjuncten i Messuby Sigfrid Alm. Fasta egendomen 1/5 i Suomasema rusthåll, hwilket enligt testamente är Anders Salovius enskildt erkänt. Brodren Samuel Salovius är för dess sinnes swaghet aldeles oförmögen at sielf kläda och föda sig.

S 607 § 59 - Nybygg. Johan Koivisto fr. Borgerla emot torp. Mats Toiviomäkelä fr. Hyrylä för det han från Koivistos **Mustuennewa äng** stulit 4 lass höö.

S 620v § 67 - Torparen Henrik Jöransson Nallis fr. Teisko hustrus Maria Matsdotters broder Erik Matssons enka Valborg Esaiasd:r fr. Soltila. Marias andra broder Henrik Matsson aflidit såsom ogift. Deras fader afl. b. Mats Eriksson Soltila.

S 634 § 75 - Arrendatorn af Heickilä trumslagareboställe i Onnistaipale lieuten. wälb. Hokan Magnus Strålenhjelm anmälte sig wara sinnad **att anlägga en sågqwarn** wid en genom Onnistaipale byss mark löpande bäck. Lieutenanten hade af Uotila h:ns innehafwaren erhållit updragelse å sågqwarnsstället inom Uotila h:ns mark. Bör förrättas syn.

S 654v § 89 - B. Johan Magnula fr. Kopsamo emot b. Simon Bertula ang. **Selkätjemoisio** utåker.

S 658 § 90 - B. Mats Ojnasnjemi emot de Kockola byamän Henrik Jussila och Jöran Tuomola. Parterne hafwa för ett år sedan uti **Pudas forss**, inunder swarandernes åker och nära till Ojnasniemi h:n, till en tredje del hwar grundlagt och i sistl. aprill **fullbyggt en hjul-mjölqwarn till husbehof**, hwilken straxt begynt att mala. Kockola byamän hafwa hindrat Oinasniemi att anwända qwarnen hwart tredje dygn. Med lagom watten skall malas 12 tunnor i dygnet samt med litet eller öfwerflödigt watten 6 tunnor i dygnet. Upsköts.

S 662v § 92 - B. Simon Bertula fr. Kopsamo anförde, att Bertula h:ns **Jokihara äng** skall gräntsa till nybygg. Staffan Staffanssons ägande Woitila nybygges åker och **Raiskio äng**. Fråga om skiljegård.

S 667 § 94 -Enkefru, capiteiskan Johanna Charlotta Procope, född Brusin, såsom innehafware af Säynäjoki sk.rusthåll och dess måg serg. Johan Adolf Tennberg emot b. Mats Karpila ang. Kulla torps bortflyttande.

S 693v § 111 - Klockaren Erik Frosterus ansökte om witesförbud emot betande samt olåfliga wägars och gångstigars nyttjande jemte annanslags åwerkan å Frosteri ägande Konni (=Könni) och Eno nybyggens, Kahilanjemi kalladt, ängar, muhlbete och skog. Nämndem. Mats Sipilä anmärkte, att Siti torps betesmark wore så belägen, att torpägarens kreatur måste gå öfwer Kahilanjemi nybygges ägor.

S 698 § 115 - B. Simon Säppälä fr.Hirvijervi emot res. Johan Sand fr. Kockila ang. oloflig ängsbergning å **Seppänitu**.

S 705 § 119 - B. Mats Matsson Lymberg fr. Sillanpä i Woitila by anförde, att Anders Eliasson eller hans fader Elias Andersson fr. Lymbergs då ägande Härkä nybygge hade wid **Yröjoki** å medelst en hägnads uppförande igenstängt fäwägen, så att parternes kreatur numera icke kan komma till **Rungo betesmark**. Uppsköts.

S 715 § 125 - Förafsk. Sold. Henrik Tjäder fr. Orihvesi by emot wallarene Mats Mårtensson fr. Orihvesi by och Henrik Henriksson fr. Wehkalax. Boskapen trampat Tjäders **Kiwimäen Moisio** med ärter och lin besådde utåker.

S 729v § 141 - Lensman Herman Walden klagade, att nybygg. Johansson Lepola fr. Jupa och smeden Johan Frimodig fr. Woitila **skjutit** å Woitila byss mark **11 elgar**.

S 732 § 145 - Fastebref å ½ Muckula h:n i Pajukanda för b. Thomas Jöransson. Arfskifte efter dess fader Jonas Jonasson Muckula 5.10.1798. Moder Valborg Johansd:r.

S 733 § 146 - Fastebref å Konti h:n i Orihvesi by för nämndem. Johan Thomasson. Arfskiftet efter fadren Thomas Andersson 3.6.1800. Brodren Mats Thomasson.

Oriveden talvikäräjät 27-.1.1807
VA Ylä-Satak. yl. KOa34 mf JK 2373

S 374v § 12 - Murmästaregesällen Mats Sedergren fr. Pundari by i Kuhmalax anhöll att blifwa antagen till murmästare i Orihvesi.

S 375 § 13 - Skrädd.lärl. Elias Eliasson fr. Åhtola torp under Hörtsänä anhöll att blifwa antagen till sockneskräddare.

S 375v § 15 - Socknesmeden Anders Gumerus fr. Orihvesi by will taga sig en lärodräng.

S 420v § 53 - Tiltaltes nybygg. Johan Lepola fr. Jupa och smeden Johan Frimodig fr. Woitila samt torp. Mats Jussila fr. Holma gård, att de i Woitila bys skogsmarck skutit 11 elgar. Begynt i martii att jaga efter elgar samt fortsatt sin jakt til början af april, hwarunder de dödat åtskillige af dem. Lepola och Frimodig bestredo och förklarade, at de kort för påsk jagat efter björnar och derunder wäl sedt några spår efter elgar.
- Torp. Johan Lähtenkorva fr. Woitila berättade, at han i slutet af februarii gått å Woitila bys skogsmarck för at taga ?umband och träffat där Lepola och Frimodig, hwardera försedd med en yxa på axeln samt nybygg. Erik Njemelä fr. Jupa, alla gående på skidor. De hafwa sagt sig komma ifrån smidjan och haft 2 hundar i följe med sig. Lepola och Niemelä, hwilka bägge haft en lodbössa å axeln, omtalt det de warit ute för at eftersöka björnar.
- Torp. Mats Kusisto berättade, att Johan Lepola omtalt, at han någon dag jagat efter elgar, med tillägg att om han wore yngre, så skulle han efter tre dagar kunnat taga dem. Wittnet hade aldrig sedt elgar.

- Sold. Mickel Wigg fr. Suckila berättade, att då gudstjensten i slutet af februarii å en söndag blifwit förrättadt uti Jupa predikohus, hade allmogen omtalt, at å Borgerla bys skogsmarck skulle finnas en myckenhet elgar. Begifwit sig hemåt i sälskap af Johan Lepola, som på wägen på tumanna hand sagt, att han straxt efter hemkomsten skulle taga sig ut på skidor. Torsdagen derefter hade Wigg, som warit efter hö från skogen, wid återkomsten möt Lepola och Niemelä, hwilcka försedda med bössor och åtföljda af 2 hundar kommit åkande på skidor längs med en skogs- och qwarnwäg. Lepola qwarstadnat och omtalt, det de wore stadde på elgjakt samt at de twå dagar förut jagat omkring en å Holma gårds marcken belägen skogsbacka. Frimodig warit försedd med Lepolas bössa där på lur och fått skjuta en elg. — Uppsköts.

S 461 § 81 - B. Simon Seppälä emot res. Johan Sand fr. Kockila ang. bergning af **Seppänitu** äng.

S 466v § 86 - Sold. Johan Hurtig fr. Orihvesi by emot klock. Erik Frosterus ang. 7 riksdaler. Hurtigs måg nybygg. Mats Simonsson Kahilaniemi.

S 475 § 98 - B. Lars Pavola fr. Orihvesi by emot sold. Johan Eriksson ang. en ihjäslagen hund. Sold. Mats Bast berättade, att i januarii efter slutadt läsförhör å Terjoki h:n hade han och parterne jemte några andre stadnat qwar uti boningspörtet och då hade de talat om Pavolas förlorad hund. Pavola sagt åt Johan Eriksson: **slå, slå och ät sielf köttet, men hemta åt mig skinnet.**

S 477v § 100 - Fanjunckaren Carl Gustaf Ingman anförde, at då wid kyrckostemman i Orihvesi sockens moderkyrcka uti october warit **fråga om kapellkyrckas anläggande å Jupa tract**, hade länsmannen Herman Walden i wredesmode och med hög röst å finska språket utbrustit emot Ingman uti följande smedeord: **En sådan skit kommer här ock så och talar, det är lika mycket hwad ett sådant swin så ger, det är en sådan man som är wördig at wara i bland folck. Han är en bedragare och tiggare män ingen då jag will ta**la. Walden bestred, at han förolämpat Ingman, utan hade Ingman på flerehanda sätt oqwädat Walden. Uppsköts.

S 478v § 101 - Fanjunck. Carl Gustaf Ingman anförde, huruledes exped.fogde och kr.länsman Herman Walden sistl.år om wåren egenwilligt hade nedrifwit och bortflyttadt en wid siöstranden under Orihvesi by upförd notlada, deri käranden jemte några andre af byamännen hade del. Walden bestred. Uppsköts.

S 496v § 116 - Upsk. målet. Länsmannen har tiltalt förra nybygg. Anders Peräjoki fr. Orihvesi s:n för det han hade wåldsammeligen skördat en af torp. Henrik Pitkäjärvis lydande under Messuby sokns Prästegård och sold. Henrik Hieltes fr. Onnistaipale å **Ukonma** innom detta tingslag belägne marck bränd och med råg besådde swed. Uppsköts.

S 513v § 130 - Taxa för gästgifwerierne.

S 515 § 132 - Klockaren Erik Frosteri hustru Helena Frosterus, född Coven, anförde, att hon samme dag, som domfafwanden häradshöfd. Skalm jemte dess svite efter slutat ting i denne gård afrest, kallat inh.mannen Johan Matssons h:u Anna Jonasd:r fr. Orihvesi by till sig samt efter Annas ankomst uti den så kallade nya kammaren här å gården undfegnat Anna med en kopp caffe, derå Helena Frosterus utgått från rummet och derstädes qwarlemnat å bordet ett stycke socker, som i wigt minst utgiort 1½ skålpund, wärdt en riksdaler. Helena will misstäncka Anna at hafwa snatat soker. Anna medgaf, at hon med en kopp caffe tagit 2 a 3 små bitar socker men bestred at hon snattat det af Helena saknade sockret.
- B. Erik Parpola berättade, att han efter slutat ting framskjutsat häradskistan till första gästgifwaregården härifrån. Efter återkomsten till denne by sent om qwällen hade han jemte Jöran Jöransson gådt in till Anna Jonasd:r för at taga sig en sup bränwin, dit åtskillige andre äfwen följt dem. Uppstått fråga om Anna Jonasd:r hade socker, då Anna utlåtit sig, **skulle icke Påluxes?** (HMA:ssa **Påtuxes) Anna hafwa socker**, och derwid utur sin barm framtagit ett stycke socker, så stort ungefär som en knuten näfwa, hwarefter sälskapet ökat sig samt Anna begynt at med socker glödga brännewin.
- B. Anders Mattila omtalte, att han den dagen förrmiddagen warit å tingstaden bidträdde wid Skalms afresa samt då af hustru Frosterus fått en sup brännewin och att tugga derpå en bit socker, som Frosterus losslagit från ett å bordet stående styckesocker. Samma dag om aftonen hade wittnet gått till Anna och därstädes träffat de andre wittnen, af hwilka Erik Parpola bestått åt honom en sup brännewin. Anna frågat om de intet wille glödga brännewin åt sig och tillkännagifwit, at hon haft dertil erforderligt socker. Anna sagt at hon köpt socker af Frosterus. Uppsköts.

Oriveden syyskäräjät 31.10- 1807
VA Ylä-Satak. yl.KOa35 mf JK 1779

S 571 § 28 - B. Gustaf Kihlala fr. Salokunda klagade, at wallaren Kristina Mickelsd:rs fr. Hoivala getter skola flöjt öfwer gärdesgården uti Kihlalas **Koivuportas** äng.

S 593 § 47 - B. Thomas Muckula fr. Pajukanda emot b. Johan Tuomola ang. en skiljegård emellan deras **Pajunoja** ängar.

S 601 § 56 - Fortsattes målet emellan Mats Oinasnjemi samt Henrik Jussila och Jöran Tuomola fr. Kockola ang. **samfäldte mjölqwarn i Pudas forss**.
- B.sonen Thomas Thomasson Bertula fr. Vestiälä i Längelmäki berättade, att han 1806 om wåhren **såsom tillkallad byggmästare upbygt ifråga warande qwarn i Pudas forss**, der någon qwarn förut icke funnits, hwarwid alla parterne warit lika behjelplige samt till 1/3 hwar deltagit i hans lön.
Utslag: Blifwit utredd, att Mats Oinasniemi, på sätt det qwarnsyneinstrumentet af 29.7.1807 äfwen innehåller, till en tredje del deltagit uti uppbyggandet af den i Pudas forss belägen qwarn, och att sådant skett i den afsigt och efter aftal, att käranden i lika mohn med swaranderne Henrik Jussila och Jöran Tuomola får derå förrätta mäld, ty är Oinasniemi berättigad med swaranderne nyttja qwarnen.

S 656 § 103 - Holma rusthåll emot Oinasniemi och Äijäs ang. några skiljegårdars uppförande.

S 660 § 108 - Torp. Karl Johansson Venesjoki lydande under Parpola h:n i Orihvesi by anförde, att ehuru han redan i flere års tid oklandrat hade under dess Venesjoki torp nyttjat och innehaft **Huhti äng**, så skall likwäl skrädd. Karl Rosendahl efter dhet han tilhandlat sig ½ af Parpola, i nästwekne sommar hööbergningstiden egenrättigt tagit i besittning sagde äng.

S 682 § 132 - Sold. wid Kongl. Adlercretska wärfwade regementet Carl Utter fr. Taipale by anförde, att han tjent såsom dräng hos nybygg. Emanuel Kristersson Nuja i Onnistaipale. Ang. lön.

S 715 § 159 - B.sonen Mats Andersson Eskola fr. Hawisto inlemnade en skrift från år 1807: Härmedelst lemnar jag till min swåger Mats Andersson följande ägor till lifstid, sedan han skiljer sig från mitt matlag: Ett tunneland åker från **Mäentausta** åker, till äng **Pickekoski?** och ?? ängar, en del af **Kauha**? kärr samt för uppodla ½ **Kelajerfvi**? kärr. (HMA:ssa: **Mäentausta** åker, **Pickukoski** och **Pikanpätyvän** ängar, en del af **Nauhia** kärr samt - - **Kallajerfvi** kärr.)

S 716 § 161 - Torp.sonen Karl Johansson fr. Koupä torp under Holma gård emot inh. Johan Matsson fr. Hirfwijerfwi ang. ersättning för ett par nya skor.

Oriveden talvikäräjät 26-.1.1808
VA Ylä-Satak. yl. KOa36 mf JK 1780

S 129 - Gudstjensten der underskrefwen i anseende til åkommen sjukdom icke kunde biwista, förrättades af sockneadjuncten Jacob Salovius.

S 130 § 1 - Ett wisterhus upbrunnit wid en eldswåda å Parpola h:n i Orihvesi by, ägare skrädd. Carl Rosendahl.

S 134 § 4 - Sockneskrädd. Carl Rosendahl anhöll att blifwa från sockneskräddarehandtwerckets utöfwande entledigadt, af orsak att han numera wore hemmans brukare.

S 147 § 16 - Uppsk. målet emot nybygg. Johan Lepola fr. Jupa, smeden Johan Frimodig frr. Woitila samt torp. Mats Jussila och Johan Mickola fr. Holma ang. at de skola ihjäl skutit 11 elgar. Anstånd.

S 152 § 21 - Upsk. målet ang. oloflig intaga emellan b. Simon Seppälä fr. Hirfvijerfvi och torp. Anders Jerfvensivu. 1805 inhägnat ett ställe wid **Rolloojansilda** (HMA:ssa Hålloojansilda?) och derstädes gjordt början med åkerupodling.

S 184 § 43 - Res.sold. Johan Try fr. Onnistaipale emot dess broder smeden Anders Gumerus fr. Orihvesi by ang. fordran.

S 199 § 59 - Ägaren af ½ Mattila h:n i Orihvesi by b.mågen Johan Jacobsson fr. Pafvola h:n Savo by anhållit om vitesförbud emo olofliga wägars nyttjande öfwer ½ Mattila h:ns **Halkosuo åker samt Halkosuo och Aro ängar**. Wid storskiftesberedningen utsattes en 5 alnar bred wåg öfwer **Kaivon aro äng samt Halkonsuo äng** til sundet emellan **Isosari** och fastelandet.

S 201 § 61 Landtmätaren Abraham Utter anförde, at torp. Erik Lindula fr. Borgerla stulit från Utters till nyttjande under Sarvela h:n i Woitila uplåtne **Savijerfvi ängs** oläste lada 40 lispund hö sat tröskad kornhalm 16 band. Lindula bestred. Sold. Mats Hafs h:u Sofia Mickelsd:r fr. Borgerla wittnade, at hon sedt Erik Lindula med dennes broder torp.sonen Jöran Mårtensson släpa ett lass hö från samma trackt der **Savioja äng** är belägen.

S 217v § 72 - Afkunnades dom ang. 11 elgars fällande i Woitila skogsmarck. (Laggrund: förordning från år 1664 angående djurs och foglars fällande)

S 222 § 77 - B.sonen Johan Matsson fr. Melli klagade att dess fader Mats Matsson Mälli tillåtit Savo byamän 1807 från Melli h:ns skog nedfälla och bortföra 215 granstockar. **Kurunpe ma marck, Savijerfven korpi, Säinäsuon ma** (HMA:ssa **Såimasuonma), Räykänma** (HMA:ssa **Räyhänma).**

S 230 § 83 - B. Erik Mickola fr. Koivuniemi emot kyrckowäckaren Lars Wanaeus fr. Orihvesi by ang. betalning för någon tobak.

S 231 § 84 - Uppsättande af skiljegård mellan Holma, Oinasniemi och Äijäis. Gustaf Äijäis **Snickaris** äng.

S 235 § 88 - Arrendatoren af Ala Rottjala h:n vicelänsm. Esaias Sumell emot b.sonen Johan Axelsson fr. samma h:n ang. gärdesgården omkring **Liko Walkama äng**.

S 235v § 89 - Upsk. ersättningstwist emellan serg. Johan Sundström och landbonden Anders Ersson fr.Kössi h:n i Orihvesi by. Wittnades, att swaranden warit landbonde å kärandens andel (3/5) af Terijoki h:n och flyttat 2 fähus mm.

S 236v § 90 - Anfördes at b. Johan Thomasson Maunulas fr. Pajukando h:u Lena Henriksd:r och b.enckan Hedvig Henriksd:d fr. Uotila h:n i Onnistaipale warit systrar till af. rusth. Johan Henriksson Hörtsänä, wars encka Leena Bertilsd:r.

S 239 § 93 - Sold. Henrik Storm emot torp. Anders Köykä fr. Holma gård ang. 6 riksdalers skuld.

S 250 § 104 - Fastebref å Heickilä h:n i Pitkäjerfvi för b.sonen Mickel Mårtensson. Afhandling 3.8.1797, får efter faderns död.

Oriveden syyskäräjät 1.11.1808
VA Ylä-Satak. yl. KOa36 mf JK 1780

S 599 - I anseende till et swårt mehnföre kunde underskrefwen icke härstädes infinna sig för än klockan närmare ett under påstående gudstjenst, som förrättades af kapellanen i denne soken Carl Wanockius.

S 600 § 2 - Parpola och Terijoki h:n i Orihvesi by äro förut warit posthemman och förslat häradsposten. Men som wid det i denne by warande gästgifwerie flere hästar äro af nöden, ansåg häradsrätten nödigt det Parpola h:n hädanefter bör en dag wid denne byss gästgifweri stå i håll och förblifwer Terijoki h:n lika som förut posth:n. Äfwen Ala Råtiala och ½ Heickilä i Knapila böra hädanefter wara answarige för häradspostens framförslande.

S 601 § 13 - Såwida några parter wid detta ting sig icke infunnit at låta sine mål anteckna samt här anmärcktes, at **tingsrummen blifwit af Kejserlige Militairen intagne**, så slöts tinget och rättens ledamöter åtskildes.
Benj. Wegelius.

Oriveden talvikär. 26-.1.1809
VA Ylä-Satak. yl. KOa38 mf JK 2374

S 89 § 10 - Fendricken Henrik Gabriel Boisman ingaf en skrift: Ang. min i **Pudas miölqwarn** ägande lott, har jag med - - Boisman ingådt sådan handel, at jag till honom försällier till ewärdelig ägo hwarannan af min i sagde qwarn ägande tour för 10 riksd:r. Wetterkulla 14.4.1808. Anders Henriksson (Sipilä fr. Pitkäjerfvi)

S 91v § 13 - Erik Esaias Anttila fr. Pitkäjerfvi har gjordt med sin broder Thomas Esaiassson en förening, at Thomas får bl.a. nyttja **Kertime** åkerstycken såsom warande boskapswila och till ängsland **Toikeli** öfra ladan.

S 92v § 16 - **Förre pastoren Samuel Samuelsson Orström** inlämnade en honom till förmån uprättad testamentarisk författning, hwarmedelst hans syster gamla wärdinnan Maria Samuelsd:r testamenterar 15.7.1808 honom den glastugan och wisthuset, hwilka hon behållit , då hon öfwerlemnade Erola h:n i Orihvesi by åt hennes älsta son Thomas Jöransson, som numera är afliden.

S 96 § 21 - Fastebref å ½ Mattila h:n i Orihvesi by för b.mågen Johan Jonasson fr. Pafvola h:n i Safvo by. Förlikning med des broder b.sonen Anders Jonasson 3.9.1807.

S 107 § 32 - Berörde mål som wid sidsthållit hösteting icke förewarit i anseende till då wordne **krigsrörelser**, som hindrat tingtandet härstädes - -.

S 113 § 36 - Länsman Herman Walden förmälte, att för en stund sedan **till denne Orihvesi by anlänt en kejserlig infanterietropp, som hos honom reqwirerat ett ansenligt qwantum rågmiöl, hafra och hö**. Som slike förnödenheter icke mera kunde fås i denne eller andra nära wid allmänna landswägen belägne byar, så förordnades nämndemännerne Sipilä, Mulli och Pehula at anskaffa sådana förnödenheter från mera aflägsne byar.

S 122 § 43 - Snickarelärl. Gustaf Mennander fr. Orihvesi by emot des swärmoder klock.h:un Helena Frosterus ang. fordran.

S 123 § 44 - Isak Ärröläs fr. Woitila **Wetosuo** äng.

S 124 § 45 - B. Isak Ärrölä fr. Woitila emot torp. Anders Köykänpä fr. Holma gård ang. fordran.

S 126 § 49 - Afl. sold. Henrik Hurtigs encka Lena Eliaed:r fr. Orihvesi by emot torp. Anders Danielsson Köykänpä ang. fordran.

S 131v § 53 - Höstetinget kunnat icke förrättas i anseende till träffad **starck inqwartering af kejserlige ryska officerare och soldater**.

S 134v § 57 - Af**l. serg. Sundströms efterlemnade encka** Maria Elisabet Sundström berettade, at sergeanten i lifstiden till b. Anders Bengtilä fr. Rajalax försålt en häst.

S 135v § 58 - **Förra prästmannen Samuel Årströms h:u** Elisabet Katarina Årström berättade, at des dotter Katarina Elisabet träffat i byte utan föräldrars samtycke med torp. Erik Ahola fr. Hörtsäne och gifwit åt honom en get och i stället erhållit ett får, som blifwit slagtadt och skinnet Erik Ahola återställdt. Upsköts.

Pirkkalan syyskäräjät 12-.9.1809 VA YS KOa38, mf JK 2375

S 837v § 22 - Skreddaren fr. Ylijerfvi by och kapell Henrik Enckells son Jeremias på 16 året skall haft skada af brott i wänstra låret, som blifwit afbrutit för 8 år sedan, hwaraf han öfwerklagar mehn och werck i låret efter mycken gång och rörelse, att han måste derpå intaga sängen. Intyges 12.11.1795. B. Björklund, med. et prov.m. Nämnden intygade, att Jeremias Henriksson werckeligen är sjuklig. Anhåller befriande från kronoutskylder.

Oriveden syyskär. 24-.10.1809 på Konti hemman
VA Ylä-Satak. yl. KOa38 mf JK 2375-76

S 1232v § 37 - Fordringsmålet emellan **kapel. Johan Gustaf Wanochius** i denna församling och **interims predikanten Mattias Hallenius** ömsom kärande och swarande. Fråga om den andel i löneran, som dem tillkommer ifrån både Ruovesi adjunctur och i synnerhet af Orihvesi sacellanie, bl.a. afkastning från Seppälä kapellansbohl.
(S 1244) - någon del lemnat obergat samt at **kejserliga tropperne undertågande genom denne Orihvesi by** nästwekne sommar medelst trampning skadat en del af Seppälä boställs spannemålswäxter äfwensom trupporne med sine hästar och kreatur till de minsta upbett dem å en hållme warande boställets äng.

S 1258 § 47 - Målet emellan ägaren af Liljevik h:n i Pitkäjärfvi comm.landtmätaren Lilius kärande och bönderne Abraham Mickola, Anders Hoifvala, Anders Brusila, Jöran Laurila, Anders och Johan Sipilä, Mats och Staffan Natucka, Mårten Heickilä, Erik Antila samt Lars Saricko sawarande. Käranden anförde, att **parterne i Pudas forss äga en samfäld hiulmiölqwarn** och af hwilka Mats och Staffan Natucka tillsammans äga så stor del i qwarnen som answar af de öfrige parternes, men då mäld förrättas, hålla swaranderne sig icke wid sine tourer, utan nyttja qwarnen ett a twå dygn derutöfwer lika så Mats och Staffan Natucka, ehuru de efter sina andelar i qwarn icke äga mer än en ½ tour emot en hwar af de andre delägarene, hwarföre Lilius till hämmande af en slik oordning anhöll, det swaranderne kunde förbiudas at framdeles afwika från sine riktige qwarntourer och ej heller sön- samt högtidsdagar förrätta mäld å qwarnen. — Förbjöds att afwika.

S 1259v § 48 - Skallfogden Karl Lindqwist uptedde landsföfdingens fullmagt af 3.10.1808 at wara skallfogde i Orihvesi sockens länsmansdistrict. Aflade embets- eller tiensteeden.

S 1259v § 49 - Åwerkan å B. Mickel Heickiläs fr. Pitkäjerfvi **Kamaraniemi** skogsmarck. Uppsköts.

S 1278v § 61 - Torp. Simon Andersson Wuoltensu fr. Säynäjoki rusthåll anförde, at hans modersyster Sofia Eriksd:r och hennes man b.sonen Henrik Eriksson sidstl. winter aflidit hos b.enckan Maria Johans:dr. fr. Sahrajerfvi. Missnöjd med upteckningen.

S 1279v § 62 - G:la smeden Mickel Eriksson fr. Hietalax i Eräjerfvi kapell samt torp. Simon Andersson Wuoltensu fr. Säynäjoki emot b. Henrik Johansson Kampari fr. Rajalax, dennes broder b.sonen Erik Johansson fr. Ojnasniemi, syster Kaisa Johansd:rs man afsk. sold. Johan Elg fr. Sahrajerfvi och oförsögde syster Lena Johansd:rs förmyndare b. Henrik Johansson Uotila fr. Rajalax för at få de förstnemndes arfslott uti Kampi eller som det ock kallas Horma sk. h:n utbruten. Mickel Ekblads broder och Simon Wuoltensus afl. moders Kaisa Eriksd:rs broder b. Henrik Eriksson Kampari aflidit utan bröstarfwingar. Uppsköts.

S 1283 § 64 - Torp. Erik Israelsson Erckilä fr. Onnistaipale å des afl. hustrus Sofia Thomasd:rs oförsörgde systers b.dottren Kaisa Thomasd:rs fr. Nåppari h:n i Onnistaipale emot Kaisa Thomasd:rs afl. broders b. Johan Thomasson Nåpperis i giftet med des förste hustru sammanaflade oförsörgde dotters Anna Johansd:rs förmyndare nämndeman Mats Sipilä och förmyndaren för Johan Nåpparis sednare giftet efterlämnade dotter Lena Johansd:r b. Johan Uotila fr. Lydickälä äfwensom Johan Nåpperis efterlemnade encka Anna Matsd:r och hennes nuwarande man b. Henrik Matsson Nåpperi för att få dem förpliktad at afträda till Kaisa Thomasd:r Nåpperi h:n såsom hennes arfwejord.
Wid bouptecknigen och skiftet efter Kaisa Thomasd:rs och Johan Nåpperis fader Thomas Matsson Nåpperi och moder Anna Eriksd:r 31.8.1786 hade Nåpperi h:n icke kommit i fråga, dedt Johan Nåpperi ända till sin död besuttit, utan at hålla något skifte. Upsköts.

S 1303 § 75 - Inh.enckan Anna Johansd:rs fr. Säynäjoki numera afl. dotter Anna Karlsd:r warit gift med inh.mannen (och sytningsmannen) Gustaf Larsson, hvilken redan för än hon aflidit, utan at han lämnat efter sig några bröstarfwingar i giftet med Anna Karlsd:r och af hennes qwarlåtenskap hade Anna Johansd:r redan bekommit andel, men större delen är innestående å Pafvola h:n, där Anna Karlsd:r hos Lars Johansson aflidit. Gustaf Larssons första hustru Maria Andersd:r har efterlämnat barn. Anna Karsld:r legat siuk å Pafvola h:n, där hennes moder skött henne alt intill dess död. Anna Johansd:rs son och Anna Karsld:s broder skomakaren Karl Prockman fr. Säynäjoki. Gustaf Larsson warit 2 resor gift. Barn i första giftet med Maria Andersd:r sonen Johan och dotter Maria men inga barn i senare gifte. Upsköts.

S 1307 § 78 -B. Johan Jonasson Pafvola fr. Savo by berättade, at han och hans företrädare å Pafvola h:n af ålder nyttjat en för hemmanet högst nödig wäg öfwer Tilsa h:ns **Isåoja** bohlåkerskifte till Pafvola h:ns där bakom belägne åkerlotten.

S 1324 § 92 - B. Johan Tilsa fr. Savo by anförde, at hans granne b. Henrik Ylinen fr. Borgerla för twå år sedan medelst flyttande af des **Kuivasniemi** ängshägnad hade af Johan Tilsas angräntsande **Randanittu** äng intagit et ställe af 18 alnars längd och 1½ alns bredd. Nämndeman Mats Seppälä synt skiljegården emellan parternes till hwarannan gräntsande **Kuivasniemi och Kandanittu ängar**. (Nämns flere gånger både Randanittu och Kandanittu)

S 1342v § 108 - Afsk. sold. Johan Elg fr. Sahrajerfvi anförde, at han i 31 års tid warit soldat för Sahrajerfvi rotan och 1808 om wintern erhållit afsked. Under des tienstetid hade Elg å rotehemmanens marck upodlat åtskillige ägor i åker och äng, hwilkas roliga besittning Johan Elgs rotebönder genom contract af 14.12.1806 försäkrat Johan Elg och des hustru i deras lifstid. Sådant oaktadt skall Johan Elgs efterträdare i tiensten sold. äfwen Johan Elg i sommar med korn besått och skördat en del af Johan Elg den äldres upodlade åkrar samt bärgat dennes höafkastningen från Johan Elg den äldres **Koirinoja och Eskonnittu ängsrödningar** belägne å byamännes samfälta mark.

S 1355v § 114 - B. Mickel Heickilä fr. Pitkäjerfvi emot bönderne Anders Antila och Anders Mattila fr. Peilax ang olofligt betande Heickilä h:ns **Raiskio nittu** äng. Nämns äfwen **Kamaraniemi** skogs- och ängsudde.

S 1362 § 119 - Nybyggaren Emanuel Kristersson Nuija fr. Pitkäjerfvi byalag emot torp. Johan Fredriksson Siti eller som han ock kallas Hansuniemi (Hanhiniemi?) fr. Onnistaipale ang. fordran.

S1366v § 122 - B. Simon Kihlala fr. Salocunda emot des granne b. Karl Hoifvala ang. at med honom deltaga uti en siögårds upförande emellan parternes **Korteniemi** ängar.

S 1372v § 129 - B.sonen Jöran Johansson fr. Natucka h:n i Pitkäjerfvi emot des swåger b. Staffan Thomasson Natucka ang. några ågor. Föreningen 1804, at käranden från Natucka h:n efter des modersyster Beata Thomasd:rs död finge under sitt nyttjande **Suonsarikanmoisio** utåkrar derinnom belägne ängen - -. Upsköts.

S 1387 § 143 - **Kapell. Rikbergs dotter** Magdalena Rikberg fr. Pehula by anmälte, det hon af oloflig beblandelse blifwit hafwande och framfödt ett än lefwande flickebarn, men i brist på bewis will hon icke upgifwa sin lägersman, utan underkastar sig allena all det answar som på ett sådant brot följer. Utslag: Magdalena Rikberg fälles såsom första resan med lönskalägesbrott beträds? at böta 5 daler mynt till treskiftes emellan kronan, häradet och åklagaren Wallden, äfwensom Magdalena skall betala till Orihvesi socknes moderkyrcka, å hwars sacristia hon äfwen bör undergå hemligt skriftermål, 2 daler.

Oriveden talvikäräjät 31.1-.1810
VA Ylä-Satak. yl. KOa39

S 137 § 67 - B. Pål Pålsson Pehula berättade, at då drängen Johan Johansson fr. Holma gård såsom dräng 1808 tjent hos Pål Pehula, hade han **warit at skjutsa swenskarne ifrån Hauho sokn till Tammerfors stad** - - efter sig lemnat ett par rankor med läderromar och 6 famnar hårrep samt ett hästtäcke. Upsköts.

S 145 § 84 - B. Simon Pohjola fr. Yliskylä emot des torp. Mickel Ickala ang. fordran. Ingafs ett contract:

Seuravainen Contracti ala kirjoitetun ja Torparin Mickel Carton Ickalan Torpasta, välillä, nimittäin
1:mo Sa Mickel Carton asua Ickala Torpasa visi ajastaika jonga ajan sisällä hän tule maxaman mainitusta Torpasta yhden Riks dellerin käyväsä Rahasa joka vuosi.
2:do Puoli Leiviskä voita.
3:tio Pitä hänen vetämän kusen hakoja kusi kuorman kuitengin Talon Rualla.
4:to Teke hän talon kaxi Tonttia hyviä hongaisia Lautoja omalla rualla.
5:to Teke hän yhden kuorman valmixi tehtyjä kanttisia seipäitä omalla Rualla.
6:to Kolme päivä Työtä silloin cuin sitä vaditan, ja
7:mo Kehrämän kaxi naula linan langoja semmoisia kuin vadetan aina joka vuosi.
Tämä Contractin täytäminen alka esi talvena eli vuonna 1805 joka nyt nimillä ja Pumerkein kansa vahvistetan. Pohjalasta 4. päivänä Huhti kussa 1804.
Simuna Simunan poika Pohjalasta (Bomärke)
Edellä mainitun Contrahtin tahdon minä kaikella kuliaisudella täytä
Mickel Carton Ickalan Torpasta (Bomärke)
Todistaixi kirjoitta

Matti Matinpoika Kauppila (Bomärke) **Johan Heikin poika Pohjalasta** (Bomärke)

S 151 § 89 - Såsom wittnet i målet torp. Henrik Henriksson Nätkinsari fr. Hollma.

S 154v § 93 - Afl. sold. Mickel Wiggs enka Anna Larsd:r fr. Suckila emot inh. Mats Matsson fr. Kihlala ang. fordran. Inlades en förskrifning på finska författad:
Minä alakirjoitettu Matti Mattin Poika ole lainaxi ottanut minun omalda sotamjeheldäni Viggiltä Raha kahdexan Rikintaltaria ja 16 skil. jotka 8 Rikstalteria 16 sk. minä lupan tulevana vuona kunialla hänelle maxa takaisin ja nemät edällä nimittetyt 8 R:talteria ja 16 sk. olen minä lainaxi ottanut minun verorahaxeni. Ja jos en minä sitä hänellä tulevana vuona maxa nijn minun pitä maxaman joka vuosi lailisen kafvon eli intresin joka tämän kauta vahvistetan minun oma kätisen pumerkin kanssa Orihveden kyläsä sinä 25. Malis cusa 1794.
Matti Mattinpoika Kotiala (Bomärke)
Todistaja And Svahn Eric Polin

S 156 § 95 - Fråga om deltagande om vintertiderne uti **snöplögningen af allmänna landsvägen** ifrån Kallenautio gästgifvaregård til Kautu bro. Berör flere åboer i Ruovesi.

S 164v § 103 - B. Johan Uotila fr. Lydickälä anhöll om vitesförbud emot åverkningar m.m. och at grannarne måtte förbjudas at utbreda och torcka lin å Uotila h:ns **Sylckiönnjittu** äng.

S 171 § 116 - Fastebref å Karpila h:n i Säynäjoki för b. Mats Jöransson. Arfskiftet efter dess afl. fader Jöran Matsson 9.4.1807.

S 174 § 118 - Oafgjorda mål som uppskjutes: 5:o Skredd. Markus Wiander emot landtmät. Utter om fordran. 23:o Fältväb. Tackou emot volonteurenkan Anna Brusin fr. Pehula om fordran. 25:o Förra dragon Mörck fr. Hollma emot enkan Brusin om fordran.

Oriveden syyskäräjät 30-.10.1810 på Konti hemman
VA Ylä-Satak. yl. KOa39

S 1484v § 1 - Wådelden 27.7.1810 å vicehäradshöfdingen Carl Utters innehafvande Sarvela h:n i Woitila. Upbrunnit en gästestuga 11 aln i qvadrat med 2 fönster, eldstad, dubbelt gålf och balktak, en bagarestuga och ett svinhus.

S 1486 § 3 - Smedslärl. fr. Kockila will blifwa antagen till soknesmed.

S 1486v § 5 - Res. Henrik Wigg fr. Suckila will blifwa antagen till sokneskomakare.

S 1486v § 6 - Skomak.lärl. Erik Alman fr. Orihvesi by will blifwa antagen till sokneskomakare.

S 1486v § 7 - Smedslärl. Mickel Matsson fr. Pitkäjerfvi anhåller om tilstånd at få idka smedshandtvärk.

S 1487 § 8 - Fendricken Jacob Henrik Boisman emot dess moderfader majoren Henrik Robert Silfversvahn och rusth. Henrik Johansson Maunuckala för at tilvinna sig Maunuckala rusthåll, som utgör 1/8 af Hollma berustade säterie, och hvilken del majoren försålt til Henrik Johansson.
Stämningsmemorial: Konungen i Sverige har 11.1.1765 medelst dom stadfäst en emellan öfverstelieuten. och riddaren Gustaf Silfversvahns enkefru Eva Margareta Chiapentier och hennes son, capit., numera major Silfversvahn, 16.9.1763 träffad förlikning, hwarigenom majoren erhållit Hollma skatterusthåll till sin ägo emot vilkor at icke utan modrens och samarfvas samtycke abalienera, bortbyta förpanta eller med inteckning grafvera fastigheten. - - att han ensidigt försålt 1/8 - - till Henrik Maunuckala, är jag sinnad at medelst börd tillvinna mig densamma. — Upsköts.

S 1489 § 9 - Stefan Stefansson lämnar medels afhandling af 20.6.1806 sin broder Henrik Stefansson fr. Woitila tilstånd at hans innehafde krononybygge Woitola upodla åker å de ställen han redan begynt, samt ängar vid **Tynnöri Korpitien veri** och under den åkern han uptagit vid Hulipas gräntsen och uti **Ninivuorisuo** samt uti **Kurcki aron nåro** emellan **Järvenperä** och min marck. Får behålla **Sulahuhdan nijttos**.

S 1489v § 10 - Smedslärl. Mats Simonsson fr. Jarla will blifwa antagen till soknesmed.

S 1490 § 11 - Torp. Mickel Matsson Jokela fr. Pylkinautio ingaf en föreningskrift af 9.7.1810. Pylkinautio updrages till äldsta sonen Anders Henriksson. Dottren Stinas trolofvade fästman smedslärl. Mickel Matsson får Jokela torp jemte **Jylhä** äng. Sytningen till modren Helena Larsd:r, som får nyttja **en boda vid namn Kallioaita**.

S 1492 § 16 - Upteddes **stadsrättens i Tammerfors** 19.3.1810 förde protocoll.

S 1502v § 30 - B. Jacob Pietilä fr. Hafvisto anmälte, at han äger et **qwarnställe i Leppähammas** fors in vid Hafvisto by, men som han befarar, at Kejserlige Academien i Åbo, som äfven äger en qwarn i sagde fors, framdeles torde utränga honom från rättigheten dertil, så anhöll han at til bewisande deraf, at kejserlige academiens qwarn är belägen på norra och Pietiläs på södra sidan om sagde fors, nu få för dödfalls skull å ed afhöra några personer.
B.sonen Abraham Henriksson fr. Hasala h:n i Längelmäki, något öfver 60 år g:l, intygade hafwa hördt des förfäder omtala, at Kejserlige Academien haft en qwarn på norra samt Pietilä på södra sidan om Leppähammas fors.
Inh. Simon Karlsson fr. Woitila af 77 års ålder intygade detsamma.
Inh. Henrik Markusson fr. Jarla rusthåll, 67 år g:l, berättade, at hans föräldrar warit boende i Hafvisto by, hvarest vittnet äfven är född samt wistats til 30 års ålder.Föräldrarne skola omtalat, at Havisto byamän, af hvilka twenne underlyda Kejserliga Academien, haft en gemensam qvarn på norra sidan af Leppähammas ström, hvarest vittnet äfven sedt lämningar efter en qvarn.

S 1512v § 42 - Torparene Erola, Wälima, Sarckola, Talvisilda och Myllynjemi fr. Woitila hafva 1808 om hösten från Orihvesi by jemte b. Mats Martila fr. Kockila warit at framskjutsa en **kejserlig transport** til Alavo kapell och - -. Fråga om betalning.

S 1525 § 62 - B. Johan Pafvola fr. Savo by har angifvit, at b. Johan Tilsa och dennes broder b.sonen Mats Henriksson natten emot 10.7.1810 legat i försåt å allmänna landswägen, som löper ifrån Orihvesi by genom Jupa åt Österbottn emot Johan Pavola, då denne warit at försla sine hästar til betesmarken och wid återkomsten öfverfallit honom med slagsmål samt med yxan slagit honom å vänstra axeln. Upsköts.

S 1558 § 104 - Fråga om upförande af råhägnaden emellan Kampari och Rupisu hemmans **Tollionma** skogsmark.

S 1560 § 107 - **Suonsarikon** beteshaga i Pitkäjerfvi by.

S 1561v § 109 - Nämndem. Karl Johansson Maunu berättade, at bönderne Gustaf och Johan Äijälä,at en åå löper emellan parternes ängar, uti hvilken åå swaranderne fiska med mjärdor och ryssier, men de företagit sig den osed at om vårtiderne, då vattnet upstiger högt å ängen, lägga mjärdstängseln, som skall leda fisken til mjärdar uppå kärandens äng, som deraf skadas.

S 1568 § 116 - B. Johan Tilsa fr. Savo by klagade, at Johan Pafvola kört på flere ställen öfver Tilsas **Wikatenvarsi** äng.

S 1568v § 117 - Johan Tilsa fr. Savo klagade, at Johan Pafvola förut nyttjat väg genom Tilsas **Wikatenvarsi äng** och sedan genom Pafvolas **Havistonpuoliainen åker**, men nyttjar nu en kortare väg genom Tilsas **Isoojapeldo**.

S 1582v § 140 - Smedslärl. Elias Johansson fr. Kockila anförde, at han i flere års tid hos des broder soknesmeden Anders Gummerus varit i smedsläran, men nu har swaranden bortdrifvit honom.

S 1584 § 141 - Bönderne Kristoffer och Anders Eskola fr. Havisto anförde, at de å deras i **Leppähammas fors anlagde qvarn** sistledne wår upfört en ny qvarnbyggnad invid det gamla qvarnhuset, hvilket redan varit förfallit,. samt i afseende å flyttning uptagit öfra qvarnstenen och stält densamma emot väggen i det gamla qvarnhuset. Då de jemte flere andre karlar tredje dag påsk begifvit sig til qvarnen för at fullborda byggnaden samt at ifrån gamla qvarnhuset flytta qvarnstenarne, hade b. Jacob Pietilä samma dag kort förut med en stör kullkastat den upstälda **qvarnstenen**, hvarigenom densamma **remnat i tu** och blifvit aldeles oduglig.
Sold.enkan Lisa Johansd:r, som bor nära invid **Leppähammas fors**, berättade, at hon tredje dag påsk sedt Pietilä med en stör i handen ifrån egen qvarn gå uti kärandernes gamla qvarnhus och hade straxt därefter hört ett dån likasom något ganska hårdt ikullfallit mot marken. En liten stund derefter hade Lisa begifvit sig till qvarnen och erfarit, at qvarnstenen varit kullkastad och remnad. Upsköts.

S 1586v § 142 - B. Jacob Pietilä fr. Hafvisto angifvit, at bönderne Anders och Kristoffer Eskola samt b.mågen Josef Josefsson och drängen Johan Eriksson fr. Lasola igenstängt **kongsådran i Leppähammas ström**.

S 1589v § 145 - B. Erik Antila fr. Orihvesi by anförde, at hans hustru Maria Matsd:r för dess arfsandel i Karpila h:n i Säynäjoki, hvarest hon äfven warit boende, innehaft **Kandonijttunpeldo** utåker af 9 kappelands vidd.

S 1594v § 150 - Länsmannen Walden påstod answar å afl. **kapell. Orrströms dotter** Beata Kristina Orrström och skallfogden Carl Lindqvist för öfvat sammanlag. Orrström medgaf men Lindqvist bestred.
Pigan Beata Henriksd:r fr. Hollma gård berättade, at då hon natten emot 1.1.1810 på Erola h:n i Orihvesi by legat med Beata Orrström, hade lindqvist dit kommit och bultat på dörren och bedt Beata at insläppa honom, hvilket denne gjort, ehuru wittnet sökt hindra, hvarpå Lindqvist genast kastat Beata i sängen och med henne lagt sig deruti. Mera wiste vittnet icke, emedan det varit mörkt i rummet ochwittnet straxt derefter bortgått ur rummet.
Lindqvists ombud Arvid Johan Tauler gaf tillkänna, at Beata Orrström öfvat sammanlag med en **fältväbel vid Kejserlige Labanoffska Regementet vid namn Ivan Medevi**. — Upsköts.

S 1596 § 152 - Fältväb. Abraham Tackou anförde, at han för tre år sedan til hattmakaren Johan Larsson lämnat ull för at förfärdiga en hatt och erlagt arbetslön men hattmakaren efter det hatten blifvit färdig pantsatt densamma på en krog i Orihvesi by. Hattmakaren icke närvarande. Upsköts.

S 1598v § 156 - Klock.h:un Helena Frosterus anförde, at hon efter anmodan af numera afl b. och kyrkovärden Thomas Erola i 2 års tid gjort oblater til Orihvesi moderkyrka. Helena anhöll, at b. Anders Jöransson Erola såsom gift med afl. Thomas Erolas enka borde ersätta sagde oblater.

S 1610v § 181 - Fastebref å ½ Hörtsänä rusthåll för Henrik Sigfridsson Hörtsänä.

S 1612v § 184 - Fastebref å ½ Parpola h:n i Orihvesi by för skredd. Karl Rosendahl.

S 1615 § 187 - Fastebref å Heikilä h:n i Akula by för Johan och Esaias Johanssöner.

Oriveden talvikäräjät 27-.3.1811
VA Ylä-Satak. yl. KOa40 (på Konti hemman)

S 739 § 1 - 3.1.1811 syntes och värderades uppå bönderne Mats Oinasniemis, Jöran Tuomolas och Henrik Jussilas anmodan den skada, som medelst vådeld 1.1.1811 om morgonen å **deras skattlaggde qvarn belägen i Pudas forss** blifvit tilskyndad.
Qvarnen, som skall vara uppbyggd för 5 år sedan, befans hafva varit 12 aln lång och 10 aln bred samt täckt med näfver och takvedstak, med ett par stenar 1 ¾ aln breda och ¾ aln tjocka. Qvarnen **upbrunnit** men de sade sig icke veta på hvad sätt elden löskommit. Icke berättigade till ersättning.

S 741v § 3 - Änkefru, capiteiskan Johanna Charlotta Procope anförde, at en vid Säynäjoki rusth. belägen skattelagd qwarn 3.5.1810 upbrunnit. Synen: **sqvalteqvarn** inrättad med ett par stenar 10 aln i fyrkant, försedd med näfver och takvedstak i laga stånd. Capiteiskan berättade, at då hon en dag skickat sin dräng Mats Andersson till qvarnen med mäld, hade densamma **upbrunnit**. Drängen berättade, at i qvarnen ej funnits någon egentlig eldstad ej heller skårstenspipa, utan hade i en knut warit stenar laggde på golfvet, hvarå han upgjort eld. Då han warit ute efter ved, hade elden så hastigt itänd, at han ej kunnat utsläcka densamma.

S 747 § 9 - B. Mats Oinasniemi inlemnade en skrift: Den åker, som Oinasniemi hemmans åboen på rår marck upgjort sig till soldate- eller roteåker, afstå vij till Oinasniemi h:n att framdeles, såsom hitintill skjedt, nyttjas af dess soldat, emot det Mats Oinasniemi till oss betalar en riksdaler 32 sk. specie. Lydickälä 23.9.1788. Henrik Sikanen, Henrik Mickola, Erik Sipilä, Mats Uotila.

S 748 § 12 - Torp. Mickel Jokela fr. Pylckinautio emot Anders Henriksson Pylkinautio ang. **Jylhä äng**.

S 750v § 14 - B.sonen Erik Uotila inlemnade an afhandling af 27.4.1810. Afl. sold. Henrik Tjäder nyttjat **Kinnanmoisio utåker**.

S 782v § 39 - B. Mickel Markusson Heikilä fr. Pitkäjerfvi emot nybyggarene Erik Murassuo, Pål Ristanjemi, Henrik Nuja, Mats Lauttajerfvi, Mats Hanhilammi och Johan Kärjennjemi samt torp. Erik Juralax fr. Säynäjoki by för att få dem förplicktade lemna honom delacktighet uti den vid Taipale by genom hans ägor löpande åå anlaggde **Hyttös sqvalteqvarn**. Målet blifvit förr sålunda bilagt, att Heickilä frångår alt påstående om delacktighet i qvarnen samt af dess angräntsande marck afstår 50 alnar i qvadrat till qvarnplan, emot det svaranderne till käranden erlägga 2 riksd:r samt enhvar aflemnar ett lass stör.

S 783v § 41 - Demoiselle Ulrica Elisabet Rungius anförde, at hon juhltiden 1809 såldt åt klåckaren Erik Frosterus och dess h:u Helena Coven bränvin. Fick nu betalt 3 riksd:r och 12 skillingar.

S 786v § 44 - Ang. någon skjutslega har handlanden Mats Lindberg, som 1808 förestått gästgifveriet vid Kangasala, instämt bönderne Henrik Jussila och Jöran Thuomola fr. Kockola m.fl. - - såvida genom den då i denne socken posterade keijserlige ryska armen alla vägar varit så tillspärrade, att ingan af allmogen kunde framkomma hvarken till kyrckan eller annorstädes utan varit tvungne att till undgående af gröfvelig med farit uppehålla sig i skogarne.
Inlemnades ett bevis: Ifrån den tid som en kronotransport vid Ruhola gästgifvaregård i Ruovesi af en svensk trupp fråntogs 19.7.1808, voro **alla vägar minst 3 veckor genom kejserlig rysk arme här i Orihvesi , i synnerhet de vägar, som leda ifrån kyrckobyen till Ruovesi och åt Savola orten, så tillslutne och igenstängde**, at någon mäniska af allmogen omöijeligen icke kunde framkomma, för hvilken orsak alla närmast till vägen liggande byars inwånare nödgades flytta ur hus och hem, då en stor del undergick en grufvelig plundring till hästar och boskap. Sokneboerne, som efter länsman Waldens befallning ankomne åt kyrkobyn, arresterades af en **arme, som låg i flere veckor dels i kyrckobyen dels i Hollma och Woitila byar**, hvarigenom då ingen ifrån den så kallade Jupa tract eller Savo, Hafvisto, Kockola, Ojnasniemi och Borgerla byar m.m. icke vågade komma till kyrckan.

S 816 § 69 - Upsk. målet ang. en remnad qvarsten vid **Leppähammas forss** i Hafvisto.

S 854 § 101 - B. Jacob Pjetilä fr. Hafvisto emot bönderne Krister och Anders Eskola. Pietilä anförde, att parterne uti **Leppähammas forss** gemensamt ägt en sqvalteqvarn, hvilken af dem samfält blifvit upbyggd. Sistl. sommar hade svaranderne käranden ovitterligen förstört qvarnen. Kräver nu ersättning. Upsköts.

S 854v § 102 - B. Jacob Pietilä fr. Hafvisto emot bönderne Anders Seppälä, Johan Lasonen och Johan Mulli fr. Lasola ang. vitesdom. Färdats flere resor öfver kärandens **Koiralahdenniittu** äng samt sönderskurit gärdesgården.

S869v § 120 - Nybygg. Thomas Koppelojerfvi fr. Kopsamo anförde, att han år 1809 om hösten jemte flere framskjutsat en kejserlig transport ifrån Orihvesi by till Alavo kapell, samt vid hemkomsten - -. Fråga om skjutspenningar.

S 874 § 123 - Upsk. målet ang. igenstängande af **kongsådran i Leppähammas ström**. Uppsköts.

S 886 § 133 - Nämndem. Jöran Mulli fr. Lasola emot samtelige Pitkäjerfvi byamän ang. deras skiljande vid nyttjandet af väg vintertiderne öfver Mulli hemmans **Sjuko äng**. Upsköts.

S 888v § 136 - Fråga om upförande af råhägnaden mellan Kampari och Rupisus **Tolionma skogsmarck**. Väg för kreaturen öfver **Puirata äng**.

S 917 § 167 - Torp. Johan Josefsson Limola fr. Keckois by inlemnade ett contract af 25.3.1811. Till torpare å vårt gemensamt ägande Limola torp belägit uti Keckois by i Ruovesi antaga vij - -.

S 921 § 172 - Inh. Thomas Larsson fr. Pylkinautio inlämnade ett contract. Anders Henriksson uplåter till sin moderbroder Thomas Larsson bl. a. **Sahrinijttu och Hölli nijttu** höbohl. Fräcket vid **Jervenranda träsk**. **Njemennoro äng**.

Pirkkalan talvikäräjät 14-.3.1811
VA Ylä-Satak. yl. KOa40

S 708 § 103 - **Fenricken J. J. Roth** anförde, at då han 1808 om sommaren såsom beordrad från swenska armeen med flere soldater ankommit til Ruovesi sokn, hade han från ryssarne borttagit en myckenhet trossvagnar

samt desamma upbränt, men de öfverblefne järnen (65 lispund) har han, innan han med dess troupp retirerade til svenska armeen, lemnat i förvar hos bonden Johan Peldoma fr. Pajulax by i Ruovesi. Roth påstod, at järnen borde återställas.
Peldoma berättade, at innan Roth retirerat, hade han fått höra, at ryska troupperne, der de öfverkommit proviant och andre persedlar, som Roth afhändt fjentliga armeen och uplagt hos flere Ruovesi sokneboer, upbränt och plundrat deras egendom - -. Peldoma hade för räddhåga nedsänkt järnen i sjön. — Uppsköts.

S 717v § 112 - Kyrkoherden Samuel Bohms tillkännagifvelse, at **klockaren Henrik Enckells enka** Anna fr. Ylöjervi 10.3.1811 derigenom beröfvat sig lifvet, at hon kastat sig uti ett vak å Keijerfvi träsk. Nämnden intygade, at afledne Anna mer än ett år varit svårmodig och sinnessvag. Beslöts, at Annas döda kropp bör afsides i Ylöjervi kapells kyrkogård i all stillhet begrafvas.

Oriveden syyskäräjät 30.10-.1811
VA Ylä-Satak. yl. KOa41

S 669v § 4 - Fråga derom, at Orihvesi sokneboerne hos landshöfdingen **anhållit om ny landsvägadelning** samt at några vägar såsom mindre allmänna måtte från delningen uteslutas. Sokneboerne förklarade, at flere nybyggen upkommits, hvilka borde deltaga i vägaunderhåll enligt dessas mantal. Mindre vägar äro den väg, som ifrån Säynäjoki by löper åt Teisko kapell och är obyggd å andra sidan, och den fr. Knapila by til Sitama by ledande vägen.

S 671 § 5 - Företeddes ett förslag til **vägplogning** ifrån Kangasala sokneå till Kauttu bro i Ruovesi, ifrån Orihvesi by till Längelmäki soknegränts samt ifrån Kåckola vägskilnad till Jupa eller Kuorehvesi kapellgäld, (**Hapaahde**).

S 679v § 10 - Nybygg. August Mattila fr. Ruovesi emot b. Gustaf Kihlala fr. Salokunda ang. ersättning å ½ Kihlala h:n. **Tela Lato äng, Kuru äng**.

S 739v § 50 - Torp.enkan Anna Matsd:r fr. Limola torp under Mäkelä h:n i Ajostaipale by och Ruovesi socken.

S 747 § 54 - Wallherden Erik Johansson fr. Säynäjoki förmälte at han om sommaren **utan skall skjutit en stor björn** och förl. år om vinteren **tre stora vargar och tre räfvar** samt sistl. vinter **två vargar och tre räfvar**, anhållande skottpenningar för omnända skadedjur.

S 803 § 99 - Inh.enkan Anna Johansd:r fr. Orihvesi by förmälte, at hennes man Johan Matsson 2.11.1811 om aftonen hastigt aflidit och som prästerskapet förment begrafning af orsak, at han hade dött i fyllnad, så anhöll länsm. Walden om undersökning.
Enkan Anna förklarade, at hennes man i långlige tider eller flere veckor varit hängsjuk och klagat sig hafva meen af stygn samt en vecka före sin död stund hållit sängen, hvarefter han 2.11. vid pass klockan sju om aftonen hos kyrkoväckaren Lars Waneus hastigt aflidit.
Kapell. Johan Gustaf Wanochius intygade, at den aflidne haft försvarlig christendoms kunskap samt fört en sedig och stilla vandel utan at warit böjd för drycker.
Kyrkoväck. Lars Waneus berättade, at afl. Johan sistl. fredag kommit til honom och varit der öfver natten samt om lördagen äfvensom förut klagat öfver svårt stygn. Om aftonen hade Johan under lagan öfver sjukdom utgått på sitt tarf och då han åter skulle inkomma, ropat på hjelp, hvarvid han blifvit inburen i rummet på bänken samt genast upgifvit andan. Den aflidne hade icke varit af drycker rörd, utan redig och vid sundt förnuft. Kyrkoväckarens h:u Maria Johansd:r intygade detsamma.
Utslag: Altså kommer Johan Matssons döda kropp at på vanligt anständigt sätt till sitt hvilorum begrafvas.

S 838 § 131 - Soknesmeden Elias Johansson fr. Kockila emot dess broder soknesmeden Anders Gumerus ang. en käranden tilhörig yxa och 3 marker stål.

S 839 § 132 - Anders Gumerus lofvat försla sin broder Elias Johansson med alle til en smedja görande verktyg, men icke fullgjort.

S 850 § 139 - Syn på Nummela och Simola nybyggen i Woitila by för vidare frihetsår. Simola nybygges ängar vid **Yrohjoki**. Numela eller såsom det äfven kallas Simola krononybygges ängar: vid **Haiseva bäck, Witakorpi äng, Wainionevo äng.**

S 857 § 141 - Taxa för gästgifverier.

S 864 § 154 - Fastebref å Pylkinautio h:n för b.sonen Anders Henriksson. Köpt 8.3.1810 af sin fader Henrik Andersson.

Oriveden välikäräjät 30.12.1811
VA Ylä-Satak. yl. KOa40

S 1374 § 1 - Upsk. målet fr. höstetingets 139 och 66 §. Tvisten emellan b. Johan Johansson Konti fr. Orihvesi by och b. Henrik Matsson Mattila fr. Onnistaipale by ang. äganderätten till Mattila h:n. Johan Konti, såsom gift med afl. b. Johan Thomasson Mattilas dotter Anna Johansd:r, sökt frånvinna Mattila h:n såsom warande Anna Johansd:rs fäderne arfvejord, hvilket h:n Henrik Matsson jemte dess h:u Anna Matsd:r skola besitta utan någon laglig rättighet. Afl. Johan Thomasson Mattilas dotter af senare giftet med swaranden Henrik Matssons nuvarande h:u Anna Matsd:r vid namn Lena Johansd:r. Henrik Matsson icke tillstädes. Anstånd till urtima ting 27.1.1812.

Satakunnan tuomiokunta, ilmoitusasiat, HMA Cb1:3

Oriv. talvikär. 27-.3.1811

S 31 § 14 - 1:sta uppbudet å Pirtisarka rusthållsdel. Inlemnades en afhandling: Angående 1/3 uti Jarila sk.rusthåll Pirtisarka kallad hafwa wij wid arfskiftet efter wår afl. fader Henrik Henriksson öfwerenskommit, att jag Mats Henriksson afstår till min broder Henrik följande sytningsägor **Ymmyriäinen och Pitkäpeldo åkrar**, hwarutom han äger upodla ny åker wid **Vehkamoisio** och nyttja **Vehkasuo usitalo (= usilato) och Rautalambi ängar** - -. Pirtisarka 8.3.1811.
Upteddes 1786 års höstetings protokoll, som utredde, at sökandens fader Henrik Henriksson genom 19.2.1780 ingången arfsförening med dess samarfva för dess tilfallne arfsandel efter sine föräldrar erhållit rättighet at å **Pohjanlachti** under Jarila rusthåll lydande upodling anlägga ett hemman, som skulle utgöra 1/3 i hela rusthållet. Cammarcollegiets skattebref af 23.8.1769 utreder, att sökandens afl. faderbroder Johan Henriksson till skatte inlöst hela Jarila rusthåll.

Oriv. syyskär. 30-.10.1811

S 71v § 9 - Första uppbud å ½ Karpila h:n i Säynäjoki by för b.sonen Mats Matsson. Arfskiftet 10.6.1811. **Keskinen moisio** åker innom **Iso moisio** hägnad, och **Wehmais** åkern. **Perälato nittu** äng. **Salmi nittu** äng.

Oriveden talvikäräjät 25-.2.1812 VA Satakunta KOa1

S 141 § 2 - Skomakaren Carl **Wikman** från Orihvesi by trängt sig inför rätta öfverlastad af starka drycker.

S 141v § 5 - Gull- och silfverarbetaren Petter Henrik **Sundström** fr. Tammerfors inlemnade, i anseende å inbördande af 1/5 utaf **Suomasema eller Kellosalmi rusthåll**, hvarom tvist komme att göras anhängig, bördeskillingen med 333 riksdaler.

S 142 § 11 - Skreddarelärl. Gustaf **Coven** blef antagen til skreddare uti Orihvesi socken.

S 142v § 12 - Ägodelningsrätten har 1.7.1810 ålagt b. Thomas Jonasson Muckula fr. Paiukanda at utgöra till b. Simon Jonassan Muckula och Johan Thomasson Maunula till hvardera 10 dagsökedagsverken, hvilka enligit öfverenkommelse från byn utflyttat sine ägande hemmans bohlstäder.

S 145v § 16 - Peilax by: **Alhon Moisio** utåker, **Farin Måisio, Mätikiston Moisio, Manijtun Moisio**.

S 152 § 21 - Orihvesi by Uotila h:n. Skallfogden Carl **Lindqvist** får utnyttja **Kotomoisio** utåker.

S 170 § 33 - Kårri h:ns **Nuotajerfvi** äng.

S 172v § 34 - Guld- och silfverarbetaren i Tammerfors stad Petter Henrik **Sundström** emot landtmätaren Gustaf **Tamlander** och dennes fru Maria Elisabet Tamlander samt den sistnämndes i giftet med des förra man afledne vicepastoren och kapell. Anders **Salovius** sammanaflade omyndige barns förmyndare sockneadj. Jacob Salovius för att genom börd frånvinna dennes 1/5 af Suomasema rusthåll. Kärandens 1809 afledne fader serg. Johan Sundström har för omkring 8 år sedan till numera afl. kapellanen Samuel Salvenius (= Salovius) för 6000 daler försåldt dess ägda 1/5 af Suomasema, som jämväl kallas Kellosalmi, hvarefter densamma af afl. kapell. Salovius blifvit uppdragit till dess äfven numera afl. son vicepast. och kapell. Anders Salovius. Och som Gustaf Tamlander genom ingånget ägtenskap med vicepastorens efterlemnade encka Maria Elisabet Salovius kommit i besittning af samma 1/5 och densamma jemte sine stiufbarn ännu innehar, så påstod Petter Sundström samma 1/5 såsom varande dess arfvejord måtte käranden i börd tilldömmas. Uppskjöts.

S 228v § 65 - Peilax by. Alhonmoisio. **Aho veräjä** åker. Inlades skiftesinstrumentet af 8.11.1796 efter b. Johan Andersson Antila och dess första h:u Anna Johansd:r. **Ahoveräjän** och **Hakaveräjänmoisio** utåkrar. **Oihnijttu** (HMA:ssa **Orihnijttu**) äng. **Matinlato** äng. **Witamoisio** åker.

S 313 § 122 - Pitkäjärvi by. Innom **Suosarickon** beteshage belägne åker.

S 322v § 133 - Limola torp lydande under Mäkelä enst. h:n i Ruovesi.

S 323v § 135 - **Fastebref å Pohjala** h:n i Yliskylä för b. Simon Simonsson Pohjala. Erhållit genom öfverenskommelsen 26.9.1803 med sine samarfva emot lösen til brodren Mats och heelsystren Anna samt til systren Maria. Första uppbud 4.2.1804.

Oriveden syyskär. 12-.9.1812 VA Satak. KOa1

(Ilmoitusasiat, HMA Cb1:3, s 202v § 10) - Första uppbudet å 1/5 af Suomasema rusthåll (Kellosalmi kalladt) för Anders Johan Salovius. Sockneadj. Jacob Salovius, som är förmyndare för dess broders afl. kapell. Anders Salovii efterlemnade omyndige son Anders Johan, inlemnade 1805 års höstetings protokoll, hvaraf erfors, att kapell. Anders Salovius då ingifvit en afskrift af dess föräldrars kapell. Samuel A. Salovii och Elisabeth Florin gjorde författning af 25.4.1801, ang. deras efterblifvande egendom.

S 799v § 9 - Henrik Johansson Kamparis innehafvande ½ Kampari Horma kalladt. Försäljning 9.7.1812 till Mats Mårtensson Martila fr. Lihasula by.

S 805v § 17 - Nämndem. Mats Seppälä fr. Akola emot b. Mats Mickola fr. Hoivala ang. råhägnadsuppförande emellan kärandens **Ranganma** och **Hautanittu** ängar samt svarandens ägor. Först stakades ägoskillnaden i Ranganma från **Jupasilda** bro till Seppäläs **Kylmälammi** äng.

S 841v § 35 - Fortsättning till vintertingets 34 §. Inlades för kapell. Salovius meddelade fastebrefvet af 11.9.1792, hvaraf inhemtades, att sedan afl. kapell. Anders Salovii före honom äfven afl. fader kapell. Samuel Salovius, såsom vorden curator för. afl. kapell. Henrik Sundströms tvänne döttrar Margareta Kristina och Anna Sofia, utaf deras broder serg. Johan Sundström för deras räckning inlöst 1/5 af Suomasema och serg. Anders von Becker, som trädt i gifte med dottren Anna Sofia, sedermera med dess hustrus samtycke afstått dess hälft i sagde rusthålls 1/5 till kapell. Salovius, så har kapell. Sundström å sin oförsörgda dotters Margareta Kristinas vägnar 28.3.1788 updragit hela 1/5 till kapell. Salovius, såvida kapell. Sundström funnit sin dotter ej hafva utväg att godtgöra kapell. Salovius för dess hafde utläggning, i anledning hvaraf kapell. Salovius lagfarit med berörde lägenhet, hvarunder serg. von Becker väl anfört klander deremot på den grund, att han ej hade afstått utan endast pantsatt sin hustrus hälft i 1/5, hvarutom han påstått hela afhandlingen vara olaglig, såvida kapell. Salovius varit curator för sergeantens hustru och hennes syster Margareta Kristina. Men som någon stämning föregått ang. klandret - -.
Företeddes utdrag ur rättens protokoll af 10.10.1805 innehållande en testamentarisk afhandling efter afl. kapell. Samuel Salovius och dess äfven afl. hustru Elisabet Florin. Skulle den efterlefvande makan träda i annat gifte, så skall lös egendomen skiftas efter lag om arfvingarne så fordra, men det fasta bestående uti 1/5 af Suomasema, Kellosalmi kalladt, bör lika fult blifva i den efterlefvandes disposition till dödedag. Vår äldsta son Anders Salovius får det lilla fasta i besittning emot det han betalar till sin broder Jacob Johan Salovius och syster Maria Elisabet Salovius - -. En ytteligare författning 25.4.1801 af Sam. A. Salovius och Elis. Florin. P.S. Skulle icke vår son Anders finna sig uti dessa vilckor, så får det fritt för vår son Jacob Johan att göra det. Men skulle han ej heller finna sig så här vår måg Sigfrid Alm eller dotter Maija Lisa finna sig deruti, dock i alla fall om vår son

Jacob Johan såsom adjunct är tarfvande af den 1/5 af Terijoki aug.hemmanet, så bör han få densamma efter serg. Sundströms död emot det han betalar - -.
Ehuru kapell. Anders Salovius icke lagfarit med. ber. egendom, har dock å dess omyndiga sons Anders Johans vägnar första upbudet å lägenhet blifvit utverckat.
Käranden anmärckte, att afl. kapell. Samuel Salovius innehaft 2/5 i Suomasema och af hvilka han för egen del ägt den ena 1/5 och jemväl derå erhållit laga fasta och som förmyndare förvalta den andra 1/5. Derå han jemväl erhållit fastebref så länge dess myndlingar vore oförsörgda, innan utgången af hvilken tid afledne kapell. Samuel Salovius likväl öfverlåtit nemnde sina myndlingars andel på sätt ofvan färmält är, till afl. kapell. Anders Salovius; men sin egen andel hade han försålt till kärandens fastrar enckan efter afl. serg. Becker boende i Kangasnjemi s:n och afl. fältväbelen Strömmans i S:t Michel efterlemnade encka, öfver hvilka omständigheter - -. Uppskjöts.

S 848v § 38 - Kockila by. Isonjemi nybygge får bärga dess vid **Wärä Mändy** belägne ängsrödning till dess Haukilax nybygge - -.

S 913 § 74 - Pajukanda by. Thomas Muckulas **Linasaari** äng.

S 914v § 76 - Savo by. Byens samfäldta väg till **Njemenma**.

S 927v § 82 - Synen 10.9.1812 å ½ Heickilä h:n i Napila by för att värdera de åverkningar torp. Johan Kaukanen gjort. **Kölli ängslada, Pihtioja Rapacko ängslada, Pavon lato, Huhtilato**.

S 933 § 84 - B. Mats Matsson Ärrälä fr. Woitila emot landbonden å dess innehafvande Härkälä nybygge Anders Eliasson. Synen 9.9.1812 å Härkä sk.nybygge. **Jokivarsi, Pihlajanjemi, Nimettömän ojanvarsi och Witakorpi** ängar. Äng vid **Haisevanoja**. **Ruokokorpi** och **Yröhjoenvarsi** ängar.

S 937 § 85 - Fendr. Jacob Henrik **Boisman** emot rusth. Henrik Johansson Maunuckala och dennes moder rusth.enkan Anna Eriksd:r ang. påstått rättighet att komma i besittning af Maunuckala rusthåll, utgörande 1/8 af Hollma rusthåll, i anseende till olagligheten af svarandens åtkomst deraf eller i grund af börd få tillsäga sig detsamma.
Inlades Kongl. Maij:ts utslag af 11.1.1765 uppå afl. öfverstelieuten. Gustaf Silfversvahns enckas Eva Margareta Charpentiers ansökning för att stadfästa en förlikning af 16.9.1763, then hon med sine interessenters samtycke träffat med sin son capit. Henrik Robert Silfversvahn, ang. en thesse parter emellan upkommen arfs- och testamentstvist.
Förlikningen af 16.9.1763 lyder: Vi underskrefne framl. Gustaf Silfversvahns samtelige sterghus interessenter gjöre vitterligt, att sedan Kongl. Hofrätten medelst utslag 16.6.1762 upphäfvt den emellan Eva Margareta Charpentier och dess son Henrik Robert Silfversvahn 8.8.1758 träffade förlikningen, om sättet till min sons förnöijande för den lösa egendom som enligt min afl. svågers majoren Leonard Silfversvahns gjorda testamente - -; hafva vi stadnat i följande förening:
Hvad först sonen capitainen Silfversvahns fordran beträffar, så varder Hollma skatterusthåll n:o 2 vid Kongl. Lifdragoneregementet och Öfredels compagnie såsom sterbhusets gemensamma egendom med alla dess augmenter, ägor och tillhörigheter - - jemte **silfversvahnska grafven och grafstället i Orihvesi kyrka**, samt det hos torparena, men ej på sjelfva gården varande inventarium till hans capit. Henrik Robert Silfversvahns, dess frus, barns och arfvingars ägo updragit, emot det att ej allenast capit Silfversvahn betalar till riksens penningelån 3828 koppardaler, utan - -.
Inlades köpeafhandlingen af 1.11.1794: Jag Henrik Robert Silfversvahn har med min hustrus samtycke försålt till torparen Johan Johansson **Maunuckala och Seppälä** under Holma berustade säterie lydande **torpen** - - såsom 1/8 af säteriet, jemte de hos honom nuvarande 3 inventariikor och 6 får för 888 riksdaler - - icke allenast alla Maunuckala och Seppälä torpen underlydande åkrar och ängar utan äfven den af sjelfva gården tilhörige ängen under Maunuckala torp samt ett laduland **Perä ladon ala** kallat af **Yröjoki** ängen. Men hvad för denne 1/8 efter förrättad refning och gradering i åker och äng ännu kan brista, bös Johan Johansson ersättas i skog efter graderingen - -.

S 948v § 88 - Skreddaren Gustaf **Coven** kärade till klockaren Erik **Frosterus** ang. dennes förpliktande att redovisa för det arf, som Coven tillfallit efter dess afl. fader skräddaren Isak **Coven**.
Frosterus förklarade sig villig att utgifva berörde egendom den han medgaf sig innehafva.

S 976 § 109 - Heickilä h:n i Knapila by. **Sivunladonnittu**.

S 999 § 117 - **Fastebref å ½ Korpila (= Karpila**) h:n i Säynäjoki by för b.sonen Mats Matsson Korpila. Skiftet efter dess fader Mats Matsson 10.6.1811. Sytning till modren Greta Johansd:r.

S 1000 § 118 - **Fastebref å Korri** enst. h:n för b.sonen Johan Johansson Korri. Skiftet 9.10.1809 efter dess afl. fader. Moder Kaisa Mickelsd:r.

Oriveden välikär. 5.12.1812 VA Satak. KOa1

S 1290 § 3 - Fortsättning till årets 1812 höstetings 85 §..
Utslag: Alldenstund - - 1810 års hösteting - - Anna Eriksd:r, hvilken efter sin man och Henriks fader aflidne rusth. Johan Johansson undfått Maunuckala ifrågav. rusthålls del, derå hon vid berörde ting erhållit tredje uppbudet, - - har Boisman försuttit den tid - -, pröfvar häradsrätten att förkasta Boismans käromål i berörde hänseende. Men som deremot genom förlikningen af 16.9.1763, som af Kongl. Maij:t i Sverige 2.1.1765 blifvit fastställd, tydeligen är förbudin alla förskingring af de egendomar eller någon del deraf - - och det emellan afl. majoren Silfversvahn samt äfven afl. Johan Johansson 1.11.1794 ingångne köpet om Maunuckala eller 1/8 af Hollma rusthåll således är stridande emot nämnde förlikning; altså innom den tiden af 20 år utfört berörde klander - - blifver Maunuckala lieutenanten Boisman tildömd och svaranden Anna Eriksd:r ålagd att nästinstundande 1813 års midfasta afträda nemnde lägenhet. Boisman åligges att till Anna Eriksd:r erlägga, hvad dennes afl. man vid köpet betalt.

Oriv. talvikär. 22-.3.1813 VA Satak.KOa2

S 465 § 55 - B. Johan Markusson Mäntä fr. Keuru anförde i anledning af den stämning han låtit antyda afledne kapell. Salvenii enka Maria Elisabet Salvenius, för hvilken inställte sig dess svåger comm.landtmät. Natael Lilius, at Johan Mäntzä äger 1/10 uti Suomasema rusthåll och för nämnde andel som varit outbruten, hade han erhållit ränta dels af torp. Johan Kuoppo dels ock af numera afl. kapell. Salovius, som ägt 2/5? i rusthållet och besuttit stommen. Men sedan kapell. Salovius aflidit, hade dess enka eller svaranden i fyra års tid innehållit en tunna råg. Uppskjöts.

S 465v § 56 - Comm.landtmät. Nathanael Lilius såsom förvaltare af Orihvesi sockens magazin.

S 477v § 60 - Uppskj. Målet ang. Petter Sundströms ansökan om inbördande af 1/5 i Suomasema rusthåll. Uppskjöts.

S 486 § 71 - Savo by. Vägen genom Tilsa h:ns **Isoojanpeldo**.

S 492 § 78 - Padustaipale by. Synen 1812. Åker under stommen: **Wäsijervenpuoliainen vainio, Palojervenpuoliainen vainio, Wanhan Torpan moisiot, Rilimäki** (= Pjelimäki) **moisiot**. Upodligsmark: å **Wasukonjemi** (= Vasickaniemi) udde, å **Lypecken** (= Lypickon) udde, **Hårmanen** udde, invid **Pielimäki** udde. Äng: inon **Wäsijervenpuoliainen vainio, inom Palojervenpuoliainen vainio, Wanha Torpat, Korkioja äng**. Ängsupodlingsmark: å **Wasukenjemi** udde, **Kontalatosuo** (= Ranta-), ett kärr å **Lypistö** (= Lypickä) udde, Palojärvi strand, **Hirsikorpi** rödning, **Isosuo, Manmo** (= Marima) äng.

S 495 § 79 - Kappel. J. G. Wanochius.

S 502v § 91 - B. Anders Hoivala fr. Pitkäjärvi emot bönderne Natucka, Saricko, Laurila, Sipilä, Sipilä, Antila, Brusila, Natucka, Mickola och Heikilä ang. någon brobyggnad. Hoivala anförde, att han, hvars hemman är utflyttadt från byen, härtills ensam underhållit en nära till dess bohlstad å den genom Pitkäjerfvi by löpande bya- och qvarnvägen anlagd bro af 53 famnars längd.

S 527 § 123 - Handelsmannen i Åbo stad Jacob Johan Mäxmontan ansökte om klock. Erik Frosterii förpliktande att utbetala - . (Stämning i närvaro af hattmakaren Johan Larsson.)
Klock. E. Frosterus debet: år 1807.
½ tunna salt, 5 lispund socker, 5 lispund caffe, 5 lispund hvitemjöl, 1 lispund russin, 2 lispund sväskon, canel, saffran, fänghohl, muskott, anis, 1 lispund risgryn, ¼ kanna sirap, ingefära, kryddpeppar, sötmandell, bittermandell, 1 lispund hvetemjöhl, 1 stång rödt lack, - - 1 allmanacka. - - jemte **kaupanpälisen**.

S 533v § 127 - Kössi h:n i Orihvesi by. **Waivaistenmoisio**.

Oriv. syyskär. 16-.9.1813 (puuttuu VA:sta, myös HMA:sta, ilmoitusasiat säilyneet HMA:ssa)

Ilmoitusasiat, HMA Cb1:3
S 273 § 4 - 3:dje uppbudet å 1/3 i Jarla sk.rusthåll, (Pirtisarka kallad), för rusthållaresonen Mats Henriksson Jarla, hvilken kommit till besittning genom träffad förening med sine bröder Henrik och Johan Henrikssöner 8.3.1811 emot visse sytningsägor.

S 277 § 4 - Afl. serg. Johan Sundströms enka Maria Elisabeth Sundström fr. Terijoki h:n i Orihvesi by uptedde bouptekningsinstrumentet af 28.12.1809 efter sin man. Serg. Sundström hade efter sig lemnat utom dess enka Maria Elisabeth Sundström född Hasper, myndige sonen serg., numera fanjunkaren Petter Henrik Sundström samt omyndige sönerne rustmästaren Jacob Johan och ynklingen Gustaf Adolf Sundström. Rustmästaren Sundström vistas förtiden i Sverige.

Oriv. talvikär. 3-.2.1814 VA Satak. KOa3

S 4 § 10 - Ägaren af 1/6 (mantt.) utaf Ärrälä h:n i Woitila Abraham Jöransson Ärrälä lemnar 1.2.1804 åt soknesmeden Johan **Frimodig** ett torpställe uthi **Yrosjoki marck eller teg** med följande vilkor: 1. Att Frimodig upbygger torpet till laga stånd uti **Yröhjoki marck**. 2. Lemnar jag ängsrödning i **Pendulakorpi** efter mitt egit godtfinnande. 3. Får Frimodig uti 4 år hålla torpet för mitt husbehof, börjande 1805. 4. Efter 4 års förlopp betalar Frimodig årligen ränta.

S 6v § 16 - Handelsmannen i Åbo Jacob Johan Mexmontan emot samtelige Orihvesi sochneboer, pastor **kyrckoherden** Abraham **Perander** jämte kyrckoföreståndaren exp.fogden och kr.**länsmannen** Herman **Walden** samt förre kyrckoföreström. **klock**. Eric **Frosterus** ang. Mexmontans påstående att af denne sockens kyrcka och samtelige sochneboerne utbekomma 202 riksd:r för (communions)vin och andra varor, som enligt räkning af 10.2.1807 uppå förre kyrckovärden klock. Frosterii begäran blifvit utborgade till nemnde kyrcka.

S 11 § 18 - Innehafv. af Sarfvela sk.h:n i Woitila och det derunder lydande Sarfvenåsa kr.nybygge enckefru prostinnan Anna Sofia **Borenius född Utter** anhöll genom dess broder vicehäradshöfd. Carl Gustaf **Utter** att det måtte förbiuda all slags åverkan - -.

S 13v § 24 - B. Lars Saricko fr. Pitkäjärfvi anhöll att det måtte förbiuda åverkan - -. Byagrannarne bibehålles vid rättigheten att vintertiderne nyttia väg öfver Saricko h:ns **Wettenjuoxeva** åker.

§ 90 - Wice kr.länsmannen Thomas Hertman och dess halfbroder torp. Karl Karlsson Lähde fr. Orihvesi Prästegård emot deras moder och stjufmoder brofogdeenkan Anna Karlsd:r och myndige bröder brogogdesönerne Johan och Jöran Karlssöner fr. Heikilä h:n i Knapila samt omyndige broder Gustafs och oförsörgde syster Anna Marias förmyndare för att tillvinna sig ½ Heikilä h:n såsom varande deras arfvejord, eller erhålla lösen. Hemmanet varit i afl. brofogden Karl Hertmans hand. Hemmanet tål icke klyfning. Öfverenskoms om lottning endast sönerne emellan. Vid lottninhen tillföll ½ Heikilä h:n Johan Karlsson, som skall betala lösen.

S 90v § 80 - Synen 14.10.1813 å Lammi torps ägor lydande under den del af Jarila rusthåll, hvaraf rusth. Mats Matsson är ägare. **Koiransuonittu**.

s 95 § 81 - Brusila h:n i Pitkäjärfvi. **Niendenmoisio** utåker.

S 115 § 97 - Fråga om trampande och betande å Pavola h:ns i Savo by **Perkionnittu (Perkiönnittu)** obergade äng. Alanens h:ns i Borgerla **Ojannittu**.

S 133v § 111 - Fråga om ersättning för till Alavo sochn 1808 utgiord transportskjuts. Sokneskrädd. Johan Wikman fr. Syväjerfvi by i Längelmäki berättade, att - - att till **Skåningarne** betala deras deri ägande andelar, sägande vittnet, att med denne benemning menas de under Woitila by lydande flere torpare och nybyggare. Skomak Thomas Johansson fr. Kockila - - att betala Karl Eliasson Ärrölä samt **Skåningarne**, hvartill vittnet sade Woitila nybyggarene och torparene kallas. Nybygg. Johan Erola fr. Woitila berättade, att käranden b. Mats Martila fr. Kockila till honom amt Henrik Wälima, Karl Sarkola, Johan Talvisilda och Anders Myllyniemi blifvit

dömd utbetala 25 rubel - - tilläggande det han jemte flere andra under Woitila by lydande nybyggare kallas **Skåningar**.

S 136v § 112 - Inh. Sofia Jöransd:r fr. Haikara nybygge hörande till Hörtsänä byalag blifvit angifven att hafva i januari förledit år om en natt utan inbrott frånstulit nybygg.sonen Henrik Nummelas fr. Woitila hustru Valborg Eriksd:r 2 par qvinfolksskoor och ett par qvinfolksstrumpor samt - -. Nybygg. Jöran Nummela förmälte, att då **han jemte dess husfolck i julii 1808 varit för de då i Orihvesi s:n förlagde ryska troupparna stadd på flychten i skogen**, hade från dess olästa pörte å Nummela nybygge bortkommit en under gålfvet gömd gammal gryta af 3 kannors rymd. På samma tid hade Jöran Nummelas ifrån en å dess utmarck upförd oläst lada, der han haft sin egendom undangömd för fienden, under det Nummela sysselsatt sig med fiskande samt kreaturens vallande, genom tiufvahand förlorat en fiäderdyna, 2 manslärftsskiortor samt 2 par ullstrumpor.

S 141v § 118 - Skrifvaren Berndt Vilhelm **Wargentin oqvädat** förra sold. Johan **Palm** fr. Kockola **till tiuf och rackare**.

§ 123 - Behandlats tidigare vid urtima ting 18.11.1813. Berör målet emellan förmyndarne för afl. b. Johan Thomasson Kontis efterkommande omyndige barn sonen Gustaf samt döttrarne Lena och Lovisa, nämndem. Gustaf Thomasson och Mats Natucka jemte afl. Johan Korris efterlemnade encka Maria Johansd:r fr Konti h:n i Orihvesi by, kärande, samt b.sonen Johan Johansson fr. Konti h:n, svarande, ang. sisdstnämndes förpliktande att till förmyndarnes pupiller afträda antingen hela Konti h:n eller ½ deraf, såsom deras fäderneärfvejord. Svarandens svågrar rusth. Henrik Johansson Hörtsänä och bönderne Henrik Matsson Frantsi fr. Teisko och Thomas Thomasson Isomaunu fr. Pehula blifvit till hörande indragne för af svaranden Johan Johansson deröfver åberopad bevisning, att dess afl. fader Johan Thomasson Konti genom afhandling af 24.6.1811 förordnat, att svaranden ensam finge förvalta hela Konti h:n, till dess yngste sonen Gustaf Henrik upnått sine myndige år. Svaranden sade, att afhandlingen af 24.6.1811 blifvit förstulen.
Utslag: Som svaranden Johan Johansson ålagt att upte ber. författningen om Konti h:ns besittning och uraktlåtit att uppte bevisningen - -. Häradsrätten finner utredt, det parternes afl. fader och svärfader b. Johan Thomasson Konti genom fastebref af 22.10.1806 varit tryggad vid besittningen af Konti h:n, hvilket i dess hand utgiordt dels arfve dels börd köpt jord, och alldenstund Johan Konti bevisligen i dess lifstid icke giordt någon författning om Konti h:n, utan att detsamma således efter honom i arf tillfallit dess barn, myndige sonen Johan Johansson och omyndige sonen Gustaf Henrik jemte döttrarne Maria, Anna Stina, Sofia, Lena och Lovisa; fördenskull enligt landtmät. Nathan Lilii bevis af 18.10.1813 Konti h:n har tillräckeliga ägor att tvenne åboer derå kunna besutne, ty och då Johan Johansson och dess broder Gustaf Henrik til sagde h:n äro lika arf fallne, förordna, det bör Konti h:n emellan dem i tu jämngoda delar klyfvas, emot det de till deras syskon erlägga lösen för deras arfslotter. Johan Johansson vädjade till lagmansrätten.

§ 124 - B.sonen Thomas Thomasson fr. Konti h:n emot dess broderson b.sonen Johan Johansson fr. Konti h:n att till Thomas afstå de ägor, hvilka honom ifrån Konti h:n tillkomma. Thomas Thomason anförde, huruledes han vid 3.6.1800 efter dess afl. fader nemndem. Thomas Andersson Konti förvaltade arfskifte - -.

§ 125 - B.sonen Johan Johansson Konti emot landb. Johan Johansson fr. Noperi h:n i Onnistaipale.

S 156v § 128 - Anna Johansd:r anförde, att då hon jemte sin man nybygg. Anders Yli Lautajerfvi i julii 1811 varit för att berga hö på deras **Sikonalusta** äng, hade deras måg öfverfallit dess svärfader.

S 158 § 129 - Synen 21.9.1810 å Yli Lautajerfvi kr.nybygge, blifvit 15.9.1805 immitterad för Ander Eriksson. **Kråpioja** kärr. **Pirtiladonpeldo**. **Suolato, Katajaoja, Ratokorpi och Kalliolato ängar**.

S 164 § 131 - Lieuten. Erik Magnus Montell fordrade af rusth. Henrik Sigfridson Hörtsänä 21 riksd:r som betingad betalning för 2100 murtegel, hvilcka Hörtsänä för 2 eller 3 år sedan af Montell bekommit.

S 176v § 145 - Förre sold. Erik **Bask** fr. Kopsamo anförde, att han, som varit soldat för Sariko och Lillieviks h:n i Pitkäjerfvi by, under dess tjenstetid å Pitkäjerfvi bys samfäldta marck upodlat en åker af halft tunnelands vidd **Keinumäki** kallad, hvilken åker han alltsedan innehaft, men om våhren hade soknesmeden Mats Jöransson fr. Pitkäjerfvi den egenvilligt med korn och hafra besått samt skördat.

S 177v § 147 - **Kapell**. Johan Gustaf **Wanochius** emot **kyrckoväckaren** Lars **Wanaeus** ang. Wanei skiljande vid åtskillige ägor dem Wanaeus under Säppälä kapellansbohl härintill häfdat och bebrukat. Skallfogden Karl Lindquist förmälte, att Wanaeus icke kunnat sig inställa af orsak, att han på befallning vore med **kyrckoherden Perander** föreslå å läsförhör i socken.

S 181v § 152 - Meddeltes **fastebref å Pärri** eller Perrinautio hemman för b.mågen Simo Henriksson Hulipas, hvaraf han och dess hustru Maria Henriksd:r kommit i ägo genom sin svärmoders Valborg Matsd:rs updragelse af 29.8.1809 emot sytning.

S 185 § 156 - **Fastebref å ½ Nikula** h:n i Koivuniemi för b.sonen Erik Markusson Nikula, hvaraf han kommit i ägo genom en vid upteckningen och skiftet efter dess afledne fader b. Markus Mickelsson Nikula 29.1.1813 med sin moder b.enckan Stina Eriksd:r samt medarfvingar träffad öfverenskommelse.

Oriv. syyskär. 16-.9.1814 VA Satak. KOa3

(Ilmoitusasiat, HMA Cb1:3, s 378v § 7) - Första uppbudet å 1/5 af Suomasema rusthåll och 1/5 af Terjoki derunder skatteköpte aug.h:n för comministern Pehr Gustaf Rikberg. Testamente af 4.3.1809: Alldenstund mina döttar af första giftet Ulrica och Christina Elisabeth Salvenia numera äro gifte, hafva de ock hvardera erhållit sitt mödernesarf 1/10 uti Suomasema - -.
Men som dotter Christina Elisabeth i dess giftermål icke följt mitt faderliga och välmänta råd - -, skall vara utesluten från lott - -.
Arfskiftet 29.3.1814 efter enkan Maria Elisabet Salvenius, född Lilius. Rikberg förmälte, att utom den 1/10, som hans fru Ulrika Salvenius tillfallit i arf efter hennes moder afl. pastor Salvenii första fru Maria Elisabet Sundström, skulle hans fru ännu tillkomma 1/10 enligt en af pastor Salvenius 4.3.1809 gjord författning.
Upteddes ett fastebref af 11.4.1786, hvarigenom afl. vicepastoren Salvenii äganderätt till den 1/5 af Suomasema rusthåll han af dess svåger numera äfven aflidne serg. Johan Sundström genom afhandling af 17.8.1783 sig tillöst, blifvit fastställt.

S 640v § 2 - Eldsvådan 17.5.1814 å Maunula h:n i Kopsamo. Uppbrunnit en ny gästestuga, en ny kammare, ett boningspörte, ett maltpörte, en kammare, en dito, en badstuga, ett stegerhus, ett loft, ett fähus, tvenne visterhus och ett svinhus. Johan Maunula förmälte, att elden varit upgiord uti kagelugnen å den innom förstugan vordne gästestugan och ehuru ugnen varit försedd med rör, hade en eldgnista itändt - -.

S 657 § 34 - Nämnden sannade, at lieuten. Fredrik Sass, kapell. Wanochius och klåck. Frosterus äro så medellösa, at hos dem ingen tilgång til resternes gäldande icke finnes samt at hälften af capell. Wanochi lön är anslagen til aflöning för dess tilförordnade substitut och klåck. Frosterii halfva lön seqvesterad för skuld.

S 671 § 54 - Fortsättning till vintertingets 112 §. Sofia Jöransd:s sade sig att hafva funnit den hos henne fundna Jöran Nummela tilhöriga gryta ¼ mil från Kuckasniemi torp invid landsvägen under den så kallade **Harjunahde** backe och förmodade Sofia, at densamma där blifvit qvarlemnad af de den vägen framtågande ryske trupper, såvida uti grytan nyligen varit kokat kött.

S 693 § 81 - Lieuten. Jacob Henrik Boisman såsom afl. majoren Henrik Robert Silfversvahns arfvingars majoren Klas Robert Silfversvahns, afl. capit. Gustaf Silfversvahns encka Klara Amalia Focks samt lieuten. Boismans moders enkefru fendriskan Anna Helena Boismans, född Silfversvahn, rättsinnehafvare emot ofvanbemälte framl. majoren Silfversvahns enkefru Henrika Lovisa Silfversvahn, född Brusin, samt lieuten. Johan Adolf Tennberg, ang.
Förteckning öfver de Hollma rusthåll underlydande ängar, hvilcka enkefru majorskan Silfversvahn under dess olaga besittningstid låtit dess boskapskreatur upbeta: **Isopylsynnittu** ett laduland af fyra lass afkastning, **Wähä pylsy** ett laduland af 4 lass, **Eskonnittu** ett laduland 3 lass, **Lautakallo** (= Lautakatto) ett laduland 6 lass, **Kangurinnittu** och **Reservennitu** 4 lass.

S 698v § 83 - B. Anders Pylkinautio emot landbonden å Rångio kr.nybygge ang. att landbonden affört hööafkastningen från en käranden tilhörig äng **Kyläedusta** kallad. **Kyläneduſta** äng belägen nära till Hulipas h:n samt **Jylhänaro** höslag vid storskiftet tilfallit Pylkinautio h:n.

S 700v § 85 - Bertula h:n i Kopsamo: **Rihinittu**.

S 713v § 100 - Heickilä h:n i Pitkäjerfvi: **Raiskio** äng.

S 715 § 102 - Mjekaniemi torp i Pitkäjerfvi by: **Ojansuo** äng.

S 716v § 105 - Synen 10.9.1814 å de åkrar och upodlingar hvilka vid storskiftet tillfallit Nåperi eller Mattila h:n i Onnistaipale. **Wanhamoisio** utåker, **Perkiö Moisio, Ajohsenmoisio, Ajohsenmoisio** (HMA:ssa **Ajoisten Moisio**) äng, **Nåkikorpi** ängsrödning.

S 727v § 118 - Vicelänsm. Thomas Hertman anförde, att kyrckoväckaren Lars **Waneus** särskildte tider och sednast sistledne söndag under påstående gudstjenst hemma hos sig minuteradt bränvin. Angifvelsen blef af Waneus på det högsta bestridt.
Nämndem. Josef Johansson Selke intygade, att då han sistl. söndag kommit från kyrkan, hade han vikit in hos Waneus, hvarest flere andre personer äfven varit samlade, och hade han sedt, att svarandens hustru Maria Johansd:r å några af sälskapet gifvit bränvin. B:n Thomas Mälli berättade, att då han söndagen på eftermiddagen varit hos Waneus, hade han sedt, att dennes hustru såldt flere supar bränvin åt de därvarande. Uppskjöts.

S 732 § 123 - Upskjutne målet. Kyrckoväck. Lars **Waneus** emot b. Anders Yrjölä fr. Knapila ang. Yrjöläs förplicktande att för 6 år utbetala den ifrån dess innehafvande Yrjölä h:n Waneus årligen tilkommande väckarekappa. Yrjölä förklarade, att Waneus icke ägde någon rätt till utbekommande af väckarekappa, såvida Waneus icke blifvit till kyrckoväckare antagen, hvilket Waneus likväl nu påstod. Upskjöts.

S 737 § 128 - Skreddaren Gustaf **Coven** har vid 1813 års hösteting sökt förplickta klock. Eric **Frosterus** att såsom vorden förmyndare för Gustaf Koven redovisa för Kovens efter dess afledne fader skredd. Isaac Koven tilkommande lösörearf. Förlikts sålunda, att Gustaf Koven afstått alt anspråk emot det Frosterus förbundit sig att till Gustaf Koven utbetala en tunna råg, men Frosterus har icke betalat. Upskjöts.

S 739v § 130 - Kyrckoväck. Lars **Waneus** klagade, att vicelänsman Thomas Hertman hade olofligen å auction försålt en Lars Waneus tilhörig och på lega hos landbonden Johan Jöransson Mattila vorden koo samt derefter sedan koon innan auction förrättades, blifvit hämtad till Lars Waneus - -. Upskjöts.

S 741v § 132 - B. Johan Pafvolas fr. Borgerla (= Savo) **Perkionnittu** äng.

S 743 § 133 - B. Anders Kollhis fr. Savo lott uti **Njementaka** bröstmarck. Johan Pafvolas **Murto** och **Hallkorpi** ängar. Hålles syn.

Oriv. talvikär. 1-.2.1815 VA Satak. KOa4

S 7 § 7 - Erik Johansson Sahrajärvi har för flere år sedan lemnat til sin son Elias **Usi Hölli äng** til nyttjande.

S 44v § 69 - Inlemnades ett sålydande contract: Som min medinterressent uti Terijoki sk.aug.h:n mag. Jacob J. Salovius lemnat skallfogden Carl Lindqvist rättighet at uti sagde h:ns hästhage **Orihvuori** kallad upodla ½ tunneland åkerjord, så lemnar äfven jag såsom äfven ägande 1/5 uti Terijoki h:n til ofvannämnde Lindqvist - -. Orihvesi 18.10.1813. Maria Hassberg, född Sundström.

S 51 § 77 - Torp. Gustaf Mjekanniemi fr. Pitkäjärvi emot nämndeman Anders Antila fr. Peilax ang. att hästarne betat och trampat kärandens **Äijänsuo** äng. Äfven Natucka h:n har Äijänsuo äng.

S 61 § 96 - B. Anders Antila fr. Peilax emot bönderne Natucka och Heickilä fr. Pitkäjärvi samt Thomas Muckula fr. Pajukanda för at få dem förpliktade at i afseende å vattnets afledande från **Alhonsuo** ängkärr upgräfva ett aflopsdike genom deras nedanom belägna **Jokipohja och Raiskio ängar**. Antila **Korpinijttu** äng. Thomas Muckulas Jokipohja äng. Heickiläs **Jokipolvi och Raiskio ängar** ligga nedanom Alhonsuo.

S 64 § 100 - I närvaro af sockneadj. Johan (=Jacob?) J. Salovius ingafs en afhandling: Såsom ägare af 1/5 i Terijoki aug.h:n i Orihvesi by lemnar jag skallfogden Carl Lindqvist rättighet at innom samma h:n underlydande **Orihvuori** hästhage upodla sig halft tun:d åkerjord - -. Orihvesi 11.10.1813. J. J. Salovius.

S 64 § 101 - Skallfogden Lindqvist inlemnade i närvaro af adj. Pehr Rikberg en afhandling: Som mine medinteressenter uti Terijoki sk.aug.h:n, adjuncten, mag. Jacob Johan Salovius och enkan Maria Sundström, lemnat skallfogden Carl Lindqvist rättighet at uti sagde h:ns hästhage **Orihvuori** upodla - -. Orihvesi 7.2.1815. Johan Matsson Mäntä. Rikberg förmälte, at som såsom ägare af 1/5 utaf Terijoki h:n äfven för des del lemna Lindqvist rättighet at upodla - -. Adjuncten intygade, at des svåger Johan Mäntä lemnat sitt bifall - -.

S 66 § 104 - Karl Maunu och Paul Noperi fr. Pehula emot Thomas Maunu och flere Orihvesi byamän ang. deras förpliktande at utlägga hvad de af **Aronalusta** til samfält svinfall under Pehula utlemnade marck medelst hägnande intrångit.

S 69v § 111 - Förbud at olofligt stänga **Wenehjoki** bäck.

S 71 § 114 - B. Johan Thomasson Maunula fr. Pajukanda anförde, at Johan Matsson Munula olofligen bårttagit hägnaden omkring kärandens **Pajuojanpeldo** utåker.

S 72 § 116 - Kapellansdottren Brita Stina **Orrström** fr. Orihvesi by och skräddaren Johan **Sarlin** fr. Pundari by i Cuhmalax begångit lönskalägesbrott. Brita Orrström uppgav, att Sarlin trolåfvat sig henne i laga ordning, hvarefter hon blifvit lägrad och rådd och framfödt ett än lefvande flickebarn.

S 78v § 127 - B. Johan Korri emot nämndeman Mats Sipilä anförde, at des **Hallanijttu** äng medelst en mellanhägnad är skild ifrån Sipiläs äng af samma namn.

S 79 § 125 - Fortsättning til höstetingets 123 §. Inlades kyrkoherden Abr. **Peranders** bevis af 8.2.1815: At kyrkoväcktaren Lars Larsson **Waneus** i laga kyrckostämma 1.5.1808 blifvit antagen til kyrckoväcktare i Orihvesi moderkyrckoförsamling - -. Anders Yrjölä ålades at genast til kyrckoväck. Waneus utbetala de fordrade 6 kappor spannmål - -.

S 87 § 144 - Forstsättning til höstetingets 130 §. Kyrckoväck. Lars **Waneus** emot vicelänsman Hertman för det denne vid en utmätning hos landb. Johan Mattila fr. Onnistaipale belagt en Waneus tilhörig och hos Mattila på lega qvarlemnad ko, hvilken sedermera å auction blifvit försåld. Waneii hustru Maria Johansd:r.

S 88v § 145 - Upsk. målet ang. råskilnadsgården emellan Pavola och Tilsa h:ns i Savo by skogslotter uti **Niemenhaka** bröstmark. Pavolas **Murto och Halkokorpi ängshägnader**.

S 89v § 146 - B. Johan Oinasniemi anförde, at b. Erik Antila och dennes måg Abraham Jöransson fr. Pitkäjärvi olofligen bergat en del af den sjöfoderväxt, som ligger under Oinasniemi ägande **Heinäsaari** äng.

Oriv. syyskär. 19-.9.1815 VA Satak. KOa4

S 517v § 24 - Fortsättning till vintertingets 116 §. Skrädd. Johan **Sarlin** fr. Pundari by i Cuhmalax medgaf, att han för 2 år sedan å Erola h:n i Orihvesi by trolåfvat sig med Brita Kristina **Orrström** och gifvit henne fästningagåfvor samt derefter med henne haft sammanlag. Sarlin förklarade sig numera villig att med henne ingå äktenskap.

S 567v § 83 - Förra sold. Carl Holm fr. Suomasema anförde, att landb. Johan Simonsson tillhörige 5 hästar genom dennes ogillda andel uti skiljohägnaden emellan parternes **Alho ängar** inkommit och tillskyndat skada.

S 583v § 103 - Kr.länsmannen Herman **Walden**, lieuten. Jacob Johan **Roth** och samtelige öfrige Orihvesi byamän emot klock. Eric **Frosterus**, kyrkoväck. Lars **Waneus**, socknesmeden Anders **Gumerus**, torp. Johan Jussila och garfv. Mickel **Blåstedt**, alla fr. Orihvesi by. Käranderne anförde, att parternes samt de flere i denne by boende inhysingars och andra lösa personers getter somoftast skola medels betande göra skada å kärandernes sädesväxter i åkrarne och höväxten i ängarne, hvarföre käranderne öfverenskommit och beslutit att icke mera framdeles underhålla några getter. Käranderne anhöllo, det alla vid ansenligt vite kunde blifva förbudne att hädanefter hafva sådane kreatur.
Utslag: Som - - erfarenheten visar, att getterne äro sådane djur, som genom hägnader och gärdesgårdar icke kunna hindras ifrån att göra skada uti åkrar och ängar - - så **förbjudes alla att hafva och underhålla getter i Orihvesi by**.

S 586 § 106 - Upskj. målet ang. utminutering af bränvin hos kyrkoväck. Lars **Waneus** i Orihvesi by.
Inh. Lars Fredriksson fr. Lydickälä berättade, att då han antingen 1813 eller 1814 en söndagsmorgon klockan omkring 8 eller 9 vikit in hos tilltalde Waneus, hade han satt Wanei hustru Maria Johansd:r på några karlars enträgna begäran gifva dem några supar brännevin. Karlarne skola då haft penningar till hands. Waneus bestred detsamma till hela dess vidd.
Förre stadsnotaren Gustaf Helsing utsade, att han å särskildta tider uppehållit sig hos kr.länsmannen Herman Walden och derunder erfarit, att dels Waneus sjelf och dels hans hustru Maria i sednare tider somoftast suptals

försålt bränvin. I synnerhet ihågkom han ett tillfälle om en lördag i februari, hvarvid och skallfogden Lindquist närvarit. Då Wanei hustru åt vittnet i Wanei närvaro försåldt tre supar bränvin. Waneus bestred äfven detta vittnesmål.
Waneus blef bötad med 19 riksdaler.

S 593 § 114 - **Niemenma** mark i Akola by.

S 594 § 115 - Sarvela h:n i Woitila har genom storskiftet tillfallit åker af **Korponpellot** samt **Suokannan Ahtenpellot**.

S 600 § 121 - Antila h:ns i Pitkäjärvi Alhonsuo kärr och Alhonsuo äng. Natucka och Heikilä h:n villige att uppkasta erforderligt utfallsdike genom sine **nedanom Alhonsuo äng belägne Jokipohja och Raiskio ängar**. Natucka yttrat, att han med sökanden b. Antila i Peilax ville gräfva afloppsdike i gränsen emellan dess Raiskio och sökandens **Korpinittu** äng. Thomas Muckula fr. Pajukanda bör uppgräfva afloppsdiket genom dess **Jokipolvi äng**.

S 608 § 133 - Synen 11.9.1815 å Melli enst. h:n ang. förbättringar å hemmanet. **Isonittu, Koivupärä äng, Peldanmoisio utåker, Peldonvainio, Isomoisio utåker**.

S 612 § 141 - Kejserl. Hofrätten hemställdt mål ang. klockaren Erik **Frosterus**, angifven för förfalskningsbrott.

S 621 § 153 - B. Abraham Antila fr. Pitkäjerfvi emot b. Johan Ojnasniemi ang. den sistnämndes förpliktande att till Antila afträda den i **Heinäsaren salmi** sund befinteliga sjöfoderväxten, som Ojnasniemi obehörigt innehafver, ehuru Antila hemman tillskiftad.
Landtmät. Nathan Lilius intygade, att om mellanråerne blifvit 14.5.1788 en sådan förlikning ingången, att råen bör föras ifrån **Kaipalachti eller Kurjenmieska** råställe efter vattnet i **Heinäsarensalmi** sund och vidare till **Putajanristi eller Putajankoski ström** alt efter vattnet i tillstötande sjö. Emedan det tvistige stället ligger på Pittkäjerfvi sidan om denna förlikte råleden, så följer deraf, att tviststället tillhörer Antila h:n i Pitkäjerfvi by, hvarest sjöfoder är hemman tilldelt. Uppsköts.

S 625 § 158 - Ägaren af Säynäjoki rusthåll enkefru capiteinskan Johanna Charlotta Procope ansökt om förbud emot allt olofligt fiskande uti de genom rusthållets **Heinätje ängar** löpande och rusthållet enskildt tilhörige bäckar, hvilken ansökning b. Mats Karpila blifvit motsagd.
Inh. Regina Henriksd:r, öfver 70 år g:l, född i Säynäjoki, intygade, att Karpila h:ns innehafvarene för storskifsdelningen omkring 20 år tillbaka gemensamt med Säynäjoki ägaren idkat fiske uti den sk. **Heinätienjoki** genom rusthållets ängar löpande bäck, men Säynäjoki ägaren alltid enskildt begagnat fisket uti den andra under gården löpande **Myllyoja** bäck.

S 627 § 160 - B. Anders Antila fr. Peilax welat förplikta b. Mickel Heikilä fr. Pitkäjärvi at utlägga, hvad han inom dess **Raiskio** ängshägnad af Antilas skogsmark intagit. Synen 16.9.1815. Mickel Heikilä upviste, att allt som låg innom råen, som börjar från gamla **Warsansilda** och derifrån till Natucka h:ns rå - - tillhöra Heikilä.

S 628 § 161 - B. Johan Oinasniemi emot b. Abraham Antila ang. Antilas förpliktande att med två lass fräken ersätta den sjöfoderväxt han bärgat under kärandens ägande **Heinäsaari** äng.
Inh. Adam Adamsson fr. Hörtsänä, som är 70 år g:l, berättade, att han 26 år sedan i 14 år tjent på Oinasniemi h:n och erfarit, att innehafvaren af Oinasniemi den tiden enskildt begagnat sjöfoderväxten under Heinäsaari äng.
Förre corporalen Anders Sahlstedt vittnade, att sjöfoderväxten vid delningen för flere år sedan tillfallit Antila h:n.
Utslag: Alldenstund Oinasniemi i flere år enskildt begagnat sjöfoderväxten under dess Heinäsaari äng, är Antila icke varit berättigad att bärga en del deraf.

S 637 § 175 - Drängen Gustaf Henriksson emot torp. Mats Nyby fr. Holma gård ang. någon bristande drängelön.
B. Staffan Natucka berättade, att han 1814 om vintern jemte parterne varit förrest till Ny Carleby stad, hvarifrån han och Nyby vidare fortsatt resan till Gamla Carleby, men käranden, som framfört ett lass majorskan Silfversvahn tillhörigt lin, hade qvarblifvit i Ny Carleby.

S 638v § 177 - Simon Muckulas förra **Taipalenijttu** äng i Pajukanda by.

S 641 § 182 - Inh. Landbondeenka Anna Johansd:r aflidit på Terijoki h:n i Orihvesi by hos serg. Sundströms enka Anna Sundström.

S 644v § 193 - **Fastebref å 1/5 i Suomasema rusthåll och 1/5 i Terijoki** derunder skatte köpte aug.h:n för comministern Per Gustaf **Rikberg**, som dels genom arf efter dess afl. svärmoder Maria Elisabet **Sundström**, dels genom en af dess svärfader, afl. vicepastoren och kapell. Anders Johan **Salvenius** i lifstiden gjord testamentarisk författning af 4.3.1809 til ägo bekommit 1/5 i Suomasema sk.rusthåll och lika stor andel i Terijoki h:n.

S 647v § 198 - **Fastebref å Sarvela** h:n i Woitila för b. Mats Johansson Sarvela. Blifvit ägare genom 21.3.1814 med enkefru, prostinnan Anna Sofia **Borenius** träffadt hemmansbyte emot i mellangift erlagde 6500 daler riksgäldsmynt eller 1805 silfverrubel.

Oriv. talvikär. 15-.2.1816 VA Satak. KOa5

S 2 § 8 - Contract 18.9.1813 emellan torparesonen Johan Eriksson (fader Erik Israelsson) fr. Onnistaipale och Johan Johansson Konti. **Rihimoisio** g:l åker.

S 5 § 16 - Drengen Johan Axelsson fr. Hirfvijerfvi upptedde en skrift: För mitt syskonebarn Johan Axelsson tillsäger jag ett tunneland åker **Talassuon takaset pellot** samt **Kahilålax äng**, **Udenladonnitu** och å **Väihkisuo Kangasnänä** höslag jemte **Saramäen Korpi** - -. Sahrajerfvi 6.3.1815. Jöran Jöransson Mattila.

S 8v § 25 - Klock. i Kangasala Petter Vilhem Sumelius emot klock. Erik **Frosterus**, som är borgesman för dess dotter Margareta Frosterus. Hennes man interimsklock. Gustaf **Mennander** har aflidit.

S 45v § 76 - Onnistaipale byamän ansökt om förbud att fiska uti Onnistaipale bys enskildta fiskevatten.
Inh. Mats Thomasson fr. Prestegård intygade, att han, som är 50 år g:l, blifvit född å Sarvela h:n i Woitila, där dess fader Thomas Matsson varit landbonde och vittnet äfven bodt ända tils för 7 år sedan derifrån flyttat till Prästegård. Fadern hade omtalt, att fiskevattnet i **Nihua sjö** af Woitila och Onnistaipale byamän ifrån **Nihuansilda** nära till Woitila by belägne bro ända till **Nihuanperä vik** under Onnistaipale bys ägor redan i hans tid blifvit samfält nyttjadt. Woitila och Onnistaipale byamän hafva dels med nötter dels andre bragder fiskat på hvarannans fiskevatten.
Sökanderne anmärkte, att någon skriftelig öfverenskommelse icke blifvit ingången emellan byamän om fiskevattnets samfälta begagnande, hvarföre de anhöllo, att Mats Ärräläs påstående att hädanefter få nyttja Onnistaipale bys fiskevatten måtte förkastas och han såväl som alle andre utbyamän förbjudas att framdeles fiska i **Nijhua, Myllyjerfvi** och alla öfrige inom sökandernes ägogrätsor belägne sjöar.
Rusthållaren Johan Hörtsänä förmälte, att fisket uti **Myllyjerfvi** sjö från äldre tider af Onnistaipale byamän och Hörtsänä rusthålls innehafvare blifvit samfällt nyttjat. Detta medgåfvo Onnistaipale byamän.
Häradsrätten kunde icke utfärda förbudet, men sökanderne kunna utreda saken vid äganderättstvist.

S 47 § 77 -Innehafvaren af Ylöis sk.nybygge lieuten J. J. **Roth**, nybyggaren Paul Ristaniemi, innehafv. af Majaniemi kr.nybygge kr.länsman Herman **Walden** samt klockareh:un Helena Frosterus å dess mans klock. Erik **Frosteri** vägnar, hvilken är innehafvare af Kahila kr.nybygge anhöllo om förbud för all slags åverkan å deras nybyggens ägor.
Nybyggarene Kärjeniemi och Witeli anhöllo att få vidare nyttja väg öfver Ylöis h:ns åker och äng för att utkomma till kyrckan eller på andre nödige resor.

S 47 § 78 - Utförs en ny syn ang. den i **Heinäsarensalmi** sund befintelige sjöväxten i Oinasniemi och Pitkäjärvi byar.

S 47v § 79 - Fordringsmålet emellan handelsmannen i Åbo Johan Thoren och afl. teologiedoctorn, prosten och kyrkoherden Eric **Lencqvists** arfvingar: fändr. **Hemanus**, hvilken varit gift med afl. Lencqvists dotter Hedda, afl. Lencqvists dottersson fändr. Eric Johan **Tenlenius** och den aflidnes dotterdotters man fahnjunkaren och gullsmeden Petter **Sundström**.

S 49 § 82 - Höglofl. Kejs. Hofrättens dom af 19.4.1814: - -. Och beträffande först lieuten. Boismans påstående att i grund af bördsrätt tillvinna sig ifrågav. 1/8 af Holma säterie, Maunuckala kallad, så emedan hofrätten genom utslag af 22.2.1812, som vunnit laga kraft, gillat och fastställt häradsrättens beslut af 30.10.1810,

hvarigenom Anna Eriksd:r blifvit beviljadt tredje uppbudet å berörde rusthållsdel, ty varder äfven lagmansrätten dom uppå de deri upptagne skäl i denna del efterrättelse af hofrätten gillad. - -.
I öfrigt och som lieuten. Boisman förlorat målet, - -.

S 53 § 86 - B. Anders Yrjöläs i Napila by **Perkiö** äng.

S 68 § 98 - Klock.hustrun Helena Frosterus intygade, att angifne jägaren Abraham Sand under sista höstetings tid vid ett tillfälle hos klock. Frosterus i Orihvesi by utlåtit sig, att han skulle erkänna det af Maria Thomasd:r framfödde barn för sitt eget, men att han ej brydde sig om modren.

S 76 § 114 - B. Johan Uotila fr. Lydikälä anförde, att nämndeman Mats Sipilä 1814 om våren medelst flyttande af dess **Ansionlahdenmoisio** åkerhägnad intagit af Uotilas derinvid belägne skog minst ett tunneland, hvilket Sipilä till sved nedfällt. Sipilä påstod, att det skedt med Uotilas tillstånd.

S 78 § 117 - B. Johan Maunula fr. Kopsamo anförde, att soknesmeden Anders Färm fr. Wehkalax 3 år sedan uti 4 års tid bodt hos Maunula. Låtin Färm begagna en äng **Seppänittu** kallad.

S 80v § 121 - Torp. Henrik Lindunjemi fr. Säynäjoki anförde, att inh. Mats Josefsson fr. Hanhilax torp olofligen bärgat höafkastningen ifrån Lindunjemis innehafvande **Käkynsuo** äng.

S 83 § 125 - B. Abraham Mickola fr. Pitkäjärvi emot b. Staffan Natucka ang. **Pittkämoisionjalka** utåker.

S 84 § 126 - Torp. Johan Matsson fr. Njemilä nybygge i Akola anförde, att sedan nybygg.sonen Henrik Johansson, som besitter Lepola kr.nybygge, genom contract af 15.9.1814 uppdragit ett torp å **Lakuanittu pälystä** skogsmark jemte **Musturinojannittu** äng åt Henriks fader Johan Johansson. **Lakuojannittun pälystä** skogsmark och Musturinojannittu.

S 85 § 127 - Inh. Mats Josefsson fr. Hanhilax under Säynäjoki by lydande torp hade 1814 försålt 1/3 af Lindunjemi torps ägor åt Henrik Henriksson Lindunjemi - - men då Henrik Lindunjemi någon tid derefter uppdragit sagde ägor åt dess måg, numera afl. skrädd. Gustaf **Kåven** - -.

S 90v § 134 - B:n Johan Mälli mot b. Thomas Mälli ang. **Paldamo utåker** lydande under Mälli h:n.

S 91v § 136 - B. Simon Muckula fr. Pajukanda ang. att b. Johan Tuomola bärgat ifrån **Taipalennittu** äng. **Rihihuhdansuo** kärr.

S 99v § 150 - Upskj. målet ang. yrkat ansvar å exped.fogden och kr.länsmannen Herman Walden, för det han om söndagen 5.6.1814 med slagsmål öfverfallit torp. Johan Matsson Jussilas fr. Orihvesi by hustru Lisa Eriksd:r och dervid gifvit henne ett så svårt slag å vänstra tinningen, att hon deraf i flere veckors tid legat sjuk.
Skomak.hustrun Anna Henriksd:r fr. Orihvesi by berättade, att hon den uppgifne dagen om qvällen gått i något ärende till Walden i hans boningsrum. Straxt efter det hon dit inkommit, hade Walden fått bud att hastigt komma ut. Walden hade genast utgått och vittnet efter honom, då vittnet sedt Lisa Eriksd:r hålla på att köra ett kreatur ifrån Waldens ladugård, hvarunder hon haft mycket oväsende. Walden hade då närmat sig till Lisa Eriksd:r och sagt: "**Nu skall jag lära dig du förbannade fåtsa**", samt dervid med handen en gång slagit henne.
Klock.mågen Isak Matsson fr. Orihvesi by berättade, att Walden vid samma tillfälle utlåtit sig: " **Du förbannade kona och märr, skall du komma och trålla mina kreatur**", men vittnet hade inte sedt, om Walden slagit Lisa Eriksdotter eller ej. Straxt derefter hade vittnet hört henne säga: "**Du djefvuls skugga, som slog mig**", jemte andre oqvädens ord.
Drenghustrun Lisa Simonsd:r fr. Orihvesi by berättade, att Walden utlåtit sig: "**Du förbannade märr, skall du nu åter komma och trolla i min ladugård**", samt en gång med handen slagit Lisa Eriksd:r på kindbenet, hvilken en stund derefter kastat sig omkull, varit mycket otidig och ibland andra oqvädens ord kallat Walden till "**Gäld rumpa**" samt hållit oväsende. Torp. Jussilas kreatur hade flere gångor 1814 om sommaren varit i Waldens beteshage.
Utslag: Båda dömdes till böter.

S 101v § 151 - Hattmakaren Johan **Wanaeus** fr. Orihvesi by vittnade.

S 111 § 167 - Inlemnades en sålydande skrift: Då jag lemnade befalningsman Herman Walden rättighet att anlägga såg uti **Titrikinkoski** forss, förbehöll jag mig något bräder till husbehof utan att bestämma tolfttalet,

hvarföre jag - - förbehålla en tolft sågbräder årligen - - äfvensom jag härmedelst lemnar Walden rättighet att få disponera den mark, som ligger långs med byavägen åt **Hyttysmylly** mellan **stora och lilla Narajerfvi** insjöar. Orivesi 24.2.1816. Jonas Jöransson Uotila (fr. Onnistaipale).

S 115v § 181 - Vicekr.länsman Thomas Hertman har vid höstetinget sökt till ansvar befordra klock. Eric **Frosterus**, för det han uti Hertmans namn hade olofligen författadt en lysning och låtit densamma 5.2.1815 i denne sockens moderkyrka afkunna. Uppskjöts.

S 116v § 183 - **Fastebref å Oinasnjemi** sk.hemman för b.sonen Johan Matsson. I ägo bekommit medelst öfverenskommelse vid det efter dess afl. fader b. Mats Johansson Oinasnemi 1.11.1814 förrättade arfskiftet emot viss lösens erläggande till dess svåger b.sonen Johan Pålsson och sytnings utgörande till sin moder Brita Eriksd:r.

S 117 § 184 - **Fastebref å ½ Heickilä** (eller Isoperhe) h:n i Koivunjemi by för b. Jöran Jöransson och dess hustru Lena Karlsd:r. Hemmanet har Lena Karlsd:r ärft efter sin med dess förra man Mats Jöransson sammanaflade son Mats Matsson, som är 1800 om hösten barnlös aflidit. Tvist om äganderätten har afgjorts vid höstetinget 28.9.1815.

S 118 § 185 - **Fastebref å ½ Heickilä** (eller Isoperhe) h:n i Koivunjemi by för bondemågen Jacob Abrahamsson, hvaraf han blifvit ägare genom en med förra ägaren deraf b. Henrik Jöransson Heickilä 2.1.1808 ingången afhandling, emot det Jacob Abrahamsson borde ingå ägtenskap med Henrik Jöransson dotter Anna Henriksd:r.

S 118v § 186 - **Fastebref å ½ Karpila** h:n i Säynäjoki by för enkefru, prostinnan Anna Sofia Borenius, hvilken hon till ägo bekommit genom ett 21.3.1814 med b. Mats Johansson Karpila träffat byte emot Sarvela h:n och Sarvenosa kr.nybygge i Woijtila by.

S 119 § 187 - **Fastebref å Yrjölä** (eller halfva Sahrajerfvi) h:n och (Halfvonoja eller) Arpama skattenybygge för b.sonen Henrik Eriksson, som blifvit ägar af ber. lägenheter genom dess faders b. Erik Jöranssons uppdragelse vid det skifte Erik Jöransson och dennes hustru Maria Mickelsd:r i lifstiden 21. 10.1814 låtit förrätta öfver sin egendom emot lösen af 4000 daler.

S 119v § 188 - **Fastebref å Antila** h:n i Pitkäjerfvi för b.sonen Abraham Jöransson, som blifvit ägare genom förre innehafvarens deraf Erik Esaiasson Antilas uppdragelser af 1. och 29.3.1814, emot det Abrahamsson borde träda i ägtenskap med Erik Esaiasson dotter Lena Eriksd:r och till hans andra dotter Maria Eriksd:r erlägga i lösen - -.

Oriv. syyskär. 18-.9.1816 VA Satak. KOa5

S 528v § 2 - Vid eldsvådan natten emellan 29-30-6.1816 uppbrunnit b. Abraham Mickolas i Pitkäjärvi följande byggnader: en ny gästestuga, en litet äldre gästestuga, ett låft med boda, en boda med med bebyggda 2 låft, en kammare vid gården, ett stall, en lada, ett fähus, en foderlada, ett fähus, ett lider, ett gammalt pörte. Elden löskommit uti det upbrundne loftet, hvarest Abraham Mickolas 2 söner Mickel och Emanuel samt 2 drengar då legat. Elden upkommit möijeligen genom ovarsamt umgående med eld, då förenemnde karlar förmodeligen rökt toback.

S 538v § 4 - Ordres ang. skyldigheten att uppföra och underhålla broar på allmänna landsvägar. Större broar: Kauttu bro i Ruovesi uppå den genom Orihvesi och Ruovesi till Österbotten **Nihua och Leppähammas broar** ledande landsvägen, i Orihvesi å den härigenom åt Savolax löpande vägen och den så kallade **Suckinsilda** bro på vägen ifrån Orihvesi åt Kuorehvesi kapell.

S 542 § 10 - Contract 17.2.1816 emellan b. Mats Jöransson Martila fr. Kockila och dess broder socknesnickaren Petter Jöransson Tihlman ang. arfsdel. Tillman skall bl.a. få 2 laduland **Kerillo**?, som tilförene varit roteäng, och **Kandonitu**.

S 548v § 18 - Anhållan om förbud ang. åverkan å Mulli h:ns ågor i Lasola by, äfvensom hästars förslande öfver **Sulussalmi** sund. B. Henrik Hoivala fr. Pitkäjärfvi förmälte, att han har skog och äng på andra sidan om Sulussalmi sund, dit han behöfver färdas öfver et hörn af en sökandens vid ber. sund belägne åker, då han förslar sina hästar i bete.

S 549v § 19 B. Erik Mickola fr. Koivunjemi ansökt om förbud emot sandtägt å dess ägande **Lietosaari** holme. Nändem. Mats Sipilä samt bönderne Gustaf Äijäis, Mats Mickola och Johan Ungila bestredo förbudet på den grund, att de alltid tagit sand till sin landsvägs byggnad ifrån Lietosaari hollme. Nämnden intygade, att svaranderne ifrån sina landsvägalotter hafva endast omkring ¼ mil till Lietosaari, men deremot något öfver ½ mil backig väg till ett ställe å Prästegårds marck, derest tjenlig sand finnes.
Utslag: Som Lietosaari hollme ligger närmare svarandernes vägolotter än de andra ställen så och då lagen 12 § XXV cap. B.B. tillåter att sand till landsväg får tagas, der det närmast finnes, kan det begärte förbudet icke meddelas.

S 621v § 63 - Uppskj. målet ang. flyttande af Uotila h:ns i Lydickälä **Ansion Lahden Moisio** åkerhägnad.

S 625 § 65 - Förvaltaren af Orihvesi socknes spannemålsmagazin comm.landtmät. Natanael Lilius.

S 636v § 71 - B. Jacob Pietilä fr. Havisto uptedde Kejserliga Maijestäts utslag af 30.11.1815 uppå de besvär Consistorium Academicum i Åbo anfört, att landshöfdingeembetet genom utslag af 16.4.1810, med gillande af häradssynerättens 28.8.1809 angifne utlåtande, bifallit Pjetiläs ansökning att uti den invid Havisto by varande **Leppähammas forss få anlägga en hjulmjölqvarn med ett par stenar** för att för tull betjena kringliggande lägenheter med mäld. Förrättas en ny qvarnsyn vid Leppähammas forss.

S 656v § 87 - Drengfogden Mats Johansson fr. Holma gård emot jägaren Mats Lyd fr. Lydickälä, som en söndag på backen vid Holma gård i ett af drycker öfverlastadt tillstånd utan den minsta anledning oqvädat Mats Johanssons för **horknullare**.

S 662v § 93 - **Ahvenlax äng** under Martila h:n i Kockila.

S 672 § 99 - Upskj. målet emellan b. Mats Matsson Ärrälä fr. Woitila och landb. Anders Eliassson Härkälä ang. at afträda några ägor.
Synen 7.8.1816. Anders Eliassons gamla ängar efter dess fader: **Jokivarsi, Ruokokorpi, Pihlajanjemi, Nimettömäen ojanvarsi, Lyronittu och Wjtakorpi**, som honom efter contract skola tillkomma. **Haisevanoja och Witakorpi**.

S 684v § 107 - Lieuten. Erik Magnus Montell anförde emot torp. Jacob Matsson Hakala lydande under Prästegård, att han åren 1808-10 under arrende innehaft Prästegård, och hade Jacob Hakala då utom flere andre torpare enligt contract af 16.5.1808 förbundit sig att i ränta till Montell erlägga bl.a. 15 kappar spannemål om året.
Prästegårds torpare: 1. Innehafvaren af Lächtis torp Thomas Jöransson bör hvarje vecka utgjöra fem dagsvercken med häst och karl, då det så påkallas - -. 2. Hakala åboen Jacob Matsson bör utgjöra detsamma - -. 3. Mäkelä Anders Johansson skall likaledes - -. 4. Njemis åboerne Samuel och Johan bör - -. 5. Pajala torparen Karl Henriksson - -.

S 687v § 109 - Johan Koivistos i Suckila **Korteisto** äng.

S 716 § 130 - Innehafv. af Heickilä trumslagareboställe i Onnistaipale lieuten. Jacob Johan Roth emot de öfrige Onnistaipale byamän samt Hörtsänä ang. deltagande i råhägnaders uppsättande. **Wainio Aro ängar, Kirkonmoisio utåker, Nihua äng, Kusenmoisio åker, Kiviperkiö äng, Talonkangas utåker**.

S 730 § 142 - Nämndemannen Simon Seppälä anförde, att b. Karl Parpola fr. Orihvesi by hade uti smeden Anders Thomassons invid Konti h:n belägne pörte uti flere personers närvaro **oqvädat honom till Mettäpöllö** och dessutom tillåtit sig flere otillbörliga tillmälen.
Smedslärl. Jacob Johansson fr. Lepola nybygge berättade, att Karl Parpola en dag under nu påstående ting uti smedens pörte sagt åt Simon Seppälä: "**Huru kan du såsom en skogsinvånare komma bland oss stadsboer. En sådan karl som du borde ej få sitta i rätten**".
Smedsdottren Anna Andersd:r berättade, att Parpola sagt åt Seppälä, det han icke vore värdig att vara nämndeman såsom mindre vetande.

S 731v § 143 - B. Erik Antila påstod, att b. Karl Parpola bärgat dess andel uti sjöfoderväxten under Antilas **Tähtinijttu** äng.

S 734 § 146 - Kapell. Johan Gustaf **Wanochius** emot vicelänsman Thomas **Hertman** ang. uphäfvande af det parterne emellan om Seppälä kapell.bohl i Orihvesi by 19.2.1814 ingångne arrendecontract.

S 738v § 149 - Socknesmeden Anders **Gumerus** anförde, att han under Parpola h:n innehar **Käijä** af Gummerus upodlade **utåker** jämte en derunder belägen linda, men Parpola slagit och bärgat höväxten.

S 739 § 150 - B. Pål Noppari fr. Pehula anhöll, att rätte måtte förbjuda samtelige grannarne i Pehula by och deras husfolck att framdeles hålla några getter såsom varande skadedjur. De andra byamännen hade icke något att påminna. Förbjöds att underhålla getter.

Oriv. välikär. 1.4.1816

S 1188 § 2 - Den numera häktade sockneskomak. Carl Vikman hade 24.2.1816 med yxa så svårt slagit b. Johan Thomasson Maunula fr. Pajukanda, att denne deraf tillskyndats flere stora blodsår i hufvudet och fara vore om hans lif.

Oriv. talvikär. 5-.2.1817 VA Satak. KOa6

(Ilmoitusasiat, HMA Cb1:3, s 672v § 6) - Första uppbudet å 1/5 i Suomasema rusthåll och 1/5 i Terijoki h:n i Orihvesi by. Inlades en köpeafhandling: Jag Pehr Gustaf Rikberg har med min hustrus (Ulrica Salvenii) samtycke försåldt 1/5 af Suomasema och Terijoki till lieuten. och hofrättsausc. Carl Adolf Granfelt. Suorama Nickilä 2.9.1816.

S 3 § 7 - Bondesonen Marcus Marcusson från Bengtilä enstaka hemman i denne socken förekom och upptedde ett emellan honom och nämndemannen Matts Ericsson Sipilä ifrån Lydickälä upprättadt skrifteligt contract som här inlöst och lydde sålunda:
Med bondesonen Marcus Marcusson ifrån Bengtilä hemman hafver underskrefven ingått följande contract:
1:mo Bör Marcus Marcusson gifta sig med min aflidne brors enka Walborg Henricsdotter.
2:do Afstår jag till honom **Nuottajerfvi nya torplägenhet** med alla därwarande boskapshwilor, hwarest han får upodla sig widare åker, så mycken han behagar, samt följande ängar nemligen: 2:ne laduland wid **Nuottajerfvi sjöstrand**, jemte alle andre där i neigden och inom dess åker blifwande slotterländer, utom **Nuottajerfvi gamla ängen**, som jag under hemmanet behåller. Dessutom gifwer jag åt Marcus Marcusson 3:ne laduland **nya ängar**, **Hullujerfvi** kallade, samt tillstånd att nyttja skogen till sina förnödenheter.
3:tio Denne torplägenhet äger Marcus Marcusson nyttja i sex års tid utan någon afgift till hemmanet; men efter denne tids förlopp bör han årligen utgöra ett dagswerke hwarje wecka med egen häst och kost, eller ock betala tio riksdaler banco, hwilket på honom sjelf får ankomma. Warandes Marcus Marcusson härigenom tryggad wid ostörd besittning af detta torp till dess död, med förbehåll, att han den bestämde räntan riktigt utgör, samt i bo och matlag försörjer mine broderbarn, emot af dem efter förmågan utgörande arbete. I öfrigt åtager jag mig, att hjelpa Marcus Marcusson med husbyggnad å förenämnde nya torpställe.
Till mera wisso warder denne afhandling med mitt nams underskrift och egenhändiga bomärkes underristande bekräftad, som skedde Liljewik den 28. December 1816.
Mats Eriksson Sipilä (bom:)
Med föregående contract förklarar jag mig nöjd; och will detsamma fullgöra.
Marcus Marcusson (bom:)
Till wittnen
Anders Ericsson Mattila; (bom:) Isaac Simonsson dreng (bom:)
Af Nathan Lilius Senior
Detta contract upplästes, och blef på derom gjord begäran i protocollet intaget.

S 21 § 25 - Såsom förmyndaren för afl. kapell. Johan Gustaf **Wanochii** omyndige barn inlemnade b. Mats Mickola fr. Lydickälä en af honom och af kapell:ns enka Eleonora Sofia Wanochius, född **Saxlin**, underteknad ansökning att få på en gång afstå all i afl. kapell:ns bo befintelig egendom till borgenärernes förnöjande. Sonen Johan Gustaf och döttrarne Erika Karolina och Ebba Vilhelmina.

S 56v § 53 - B.sonen Johan Markusson fr. Bengtilä enst. h:n inlemnade ett contract: Emot det jag i min öfriga lifstif får till sytning disponera ett tunneland gamla åker af de såkallade **Matalenmoisio, Ämmännitunmoisio**, eller alt hvad som ligger å västra sidan om den väg, som går å Peilax och **Wainioveräjänmoisio** utåkrar, jemte

de lindor, som inom desse hägnader nu finnes, och till höbohl **Peräsuo** ifrån sjösidan, jems utfallsdiket och invid **Alatalonlato** åt **Kåivujerfvi** ängsrå, hvarutom jag förbehåller mig **Peräsuonladonala Palonittu** äng, som nu funnes vara gärdadt, till boningsrum en liten kammare och den stuga gamla **byggmästar Åkerblom** nu innehar, dock efter dess död, - -. Afstår jag häremot disposition af Bengtilä enst. h:n till mina stjufbarn eller äldsta sonen Joha Markussons frija förvaltning -. Bengtilä 14.9.1816. Emanuel Johansson Bengtilä.

S 83v § 79 - Inh. Thomas Larsson fr. Pylkinautio har med slagsmål öfverfallit inh. Lena Henriksd:r fr. Hirfvijerfvi och oqvädat henne till **Markatta**.

S 84v § 80 - Uppskjutna målet emellan Boisman och Maunuckala ang. 1/8 af Hollma gård. Inlades förlikningen af 11.2.1817. - - den tvist som emellan mig Jacob Henrik Boisman och rusth. Henrik Simonsson Maunuckala varit anhängig, ang. Maunuckalas förpliktande att utbetala de 380 riksdaler, hvilka Maunuckala till följe af en oss emellan om 1/8 i Holma säterie ingången förlikning under 18.3.1814 åtagit sig att till mig Boisman erlägga, hafva vi nu sålunda bilagt, att jag Boisman af summan efterlemnar 100 riksdaler och Maunuckala således utbetalar endast 280 rd:r. Härjemte förklaras, att Maunuckala 1/8 säteri tillerkännes honom jemte dess arfvingar; äfvensom att Maunuckala äger för sin 1/8 framdeles besitta i åker och äng de ägor han nu innehar och endast i skog får dess tillständiga lott af hela Holma gårds skogsmark på lägligt ställe utbruten - .

S 85v § 82 - Nybygg. Johan Lepola fr. Jupa klagade, att torp. Johan Woimala olofligen bortfört tre lass hö ifrån Lepolas **Musturis ängslada**.

S 107 § 104 - Drängen Esaias Isaksson fr. Sipilä h:n i Lydickälä anförde, att då han en torsdag gått till kyrkoväck. Lars **Waneus** fr. Orihvesi by, hade denne utan någon anledning tvänne gångar skuffat honom och oqvädat honom. Jägaren Mats Lydig fr. Koivuniemi berättade, att Waneus kallat Esaias för **Lurjus** och 2 gångar skuffat honom.

S 133v § 130 - B. Mats Mickola fr. Hoivala anhöll om förbud emot all slags åverkan å Mickola h:ns ägor. Karl Antila fr. Hoivala ville förbehålla sig att hädanefter lika som härintill få begagna den väg, som öfver Mickolas bröstmark leder till Antilas där bakom belägne **Kaurissuo äng**. Nämndeman Mats Seppälä fr. Akula anförde, att dess egen tillhörige **Hautanittu**, Esaias Heickiläs **Jokihaka** och Mats Kantilas **Pajuoja ängar** äro belägne inom sökandens bröstmarksskifte. Mats och Johan Jarila anförde, att de ifrån deras åboende andelar å Jarila rusthåll alltid sommartiderne nyttjat kyrko-, qvarn- och skjutsväg sålunda, att de **med såkallad flåtta öfver sjön**, som ligger under Hoivala by, föra sine hästar till sagde byss strand, derifrån längs med byatåget till allmänna landsvägen, som leder åt Kuorehvesi kapell.

S 138v § 136 - B.sonen Thomas Thomasson fr. Konti h:n i Orihvesi by anförde, att då han natten emellan 1. och 2.12.1816 från dess loftssvala å Konti h:n genom tjufvahand förlorat en verkad i det närmaste hel lohud. Då han ungefärligen tre veckar derefter en dag gått till en af Mickel **Menander** hos dess svärfader klåck. Eric **Frosterus** bebodt hemman, hade han därstädes sedt den förlorade lohuden, hvaraf skomakaren Abraham **Sillström** då åt Mickel Menander förfärdigat skor.
Mickel Menander erkände, att han ber. dagen varit hos Thomas Thomasson ? verkeligen innehaft barkat sulläder, hvaraf han då äfven låtit Abraham Sillström förfärdiga åt sig ett par skor, men detta läder sade Menander sig hafva köpt af sin mosters man torp. Mats Gustafsson Myllymäki fr. Onnistaipale för fem kappar råg.
Thomas Thomasson erindrade, att Menander vid det upgifne tillfället i hans kammare föregifvit dels, att han fått lädret af garfvaren Mickel Blåstedt fr. Orihvesi by och dels att han erhållit sagde läder utaf nybygg. Pål Ristaniemi fr. Onnistaipale. Sokneskomakarene Abraham Sillström och Erik Ahlman vittnade. Uppskjöts.

S 147 § 145 - Fortsättning till höstetingets 130 § ang. deltagande uti råhägnadens uppförande emellan Heickilä boställes bohlåker och Lauri h:ns **Kusenmoisio** och emellan bådas **Kiviperkiö** äng. **Wainioaro** ängar, **Kirkonmoisio** utåker och **Nihua** äng. Sjukola h:ns **Talankangas** utåker.

S 155v § 152 - Comm.landtmät. Abrahams enka Brita Utter emot enkefru, prostinnan Anna Sofia Borenius. Enkan Utter anförde, att hennes afl. mans fader, äfven afl. kapell. Johan Utter i lifstiden ägt Sarfvela h:n och Sarfvenosa kr.nybygge. Vid det efter bemälte Johan Utter förrättade arfskifte hade enkan Utters man för sin lott i arfvet förbehållit sig endast Ytterbergs eller Kallio under Sarfvenosa nybygge hörande torp med ägor till lifstidsbesittning för sig och för enkan Utter, hvaremot Sarfvela h:n och Sarfvenosa nybygge vid arfskiftet tillfallit enkan Utters mans bror kyrkoherden Johan Utter, efter hvars död de gått genom flere händer och sluteligen vid arfskiftet efter aflidne bokhandlaren Isak Utter i Stockholm tillfallit enkefru prostinnan Borenius. Sedan bemälte enkefru derå tillträdt Sarfvela h:n och Sarfvenosa nybygge, hade enkan Utters man aflidit, då enkefrun Borenius med enkan Utters tillstånd å Kallio torp tillsatt en landbonde, som - -.

S 159v § 155 - Upskj. målet ang. förbud emot åverkan å Lasola by, äfven hästars förslande öfver **Sulussalmi** sund.

S 161v § 158 - Kapell.enkan Eleonora Sofia **Wanochius** war, i anseende till dess råkade fattigdom, sinnad att å egne och dess omyndige barn s vägnar hos hans Kejserlige Majestät i undernådighet göra **ansökning om dubbla nådår** efter dess afl. man, kapell. Johan Gustaf Wanochius. Bouppteckningen af 11.1.1817 efter Wanochius innehöll, att summa inventerie uppgått endast 55 rubel och att summa afkortning deremot bestigit sig till 256 rubel. Inlemnades äfven ett prästbevis af sockneadj. och förtiden curam gerens (Curam P: gerens) i denne socken Jacob Johan **Salovius**.

S 163v § 160 - **Witakorpi** äng och **Haisevanoja** ängshage å Härkä nybygge i Woitila by.

S 167v § 163 - Kr.länsmannen Herman Wallden anförde, att samtelige Orihvesi sockens boerne genom kungörelser varit kallade att infinna sig här i Orihvesi by 31.10.1816 klockan IV på eftermiddagen för att härifrån **framskjutsa Kejserlige ryska troupper till Wirdois kapell**.

S 174 § 173 - **Fastebref å ½ Laurila h:n i Onnistaipale** för b.sonen Henrik Simonsson, som genom träffad öfverenskommelse vid det öfver qvarlåtenskapen efter dess aflidne fader Simon Henriksson Laurila 14.10.1813 förrättade arfskifte till ägo bekommit ½ Laurila h:n emot utbetalande af lösen till sina samarfva och sytning till sin moder Hedvig Matsd:r.

S 177 § 177 - Gamla b.hustrun Lena Mårtensd:r fr. Ärrälä h:n i Woitila hade igår här å tingsstaden oqvädat b. Mats Matsson Ärräläs h:u Lena Matsd:r till **hora, äktenskapsdjefvul och tjuf**.

Oriv. välikär. 18.7.1817 VA Satak. KOa6

S 901 § 1 - Klock. Erik **Frosterus** är angifven att hafva uti vicekr.länsmannen Thomas Hertmans namn författat en falsk kungörelse, hvilken Frosterus derefter låtit uti Orihvesi sockens moderkyrka afkunna. Hofrätten hemställdt.

Oriv. syyskär. 17-.9.1817 VA Satak. KOa6

(Ilmoitusasiat, HMA CB1:3, s 771v § 11) - 1:sta uppbudet å 3/20 i Suomasema rusthåll och 3/20 i Terijoki h:n. Inlades 2 köpeafhandlingar:
Jag Otto Reinhold Procope försäljer till lieuten. och hofrättsausc. Carl Adolf Granfelt mine ägande 3/20 i Suomasema och Terijoki - -. Holma gård 17.9.1817.
Jag Anna Lovisa Juvander född Salvenius har försålt min ägande 3/20 uti Suomasema och Terijoki till lieuten. Otto Reinhold Procope - -. Mustanoja i Längelmäki 28.5.1817.
Comministern Rikberg har 1814 erhållit första uppbudet å 1/5 i Suomasema och Terijoki. 3/20 är en del af 1/5.

(Ilm.asiat, HMA Cb1:3, s 773v § 12) - 1:sta uppbudet å 7/8 i Holma sk.säterierusthåll. Inlades flere köpeafhandlingar: Jag Clas Robert Silfversvahn och jag Paul Gromoff hafva med min frus Hedda Sofia Lenqvists samtycke försålt till för lieuten. Jacob Henrik Boisman vårt i arf tillfallne hälft af 7/8 uti Hållma - -. Ristjerfvi 4.4.1815. Jag Carl Gustaf Silfversvahn - -. Tavastehus 3.8.1816. Jag Clara Amalia Silfversvahn född Fock - -. Åbo 15.1.1817. Jag Georg Otto von Knorring - -. Åbo 1.9.1817. Jag Anna Helena Boisman född Silfversvahn - -. Orihvesi 16.7.1817.

S 471v § 15 - Torp. Lars Johansson Linola (= Limola) hörande till Mäkelä h:n i Elämentaipale byalag.

S 479 § 30 - Uppskjutne målet ang. afl. Vanochii betydelige gäld. **Sockneadj**. Per Gustaf **Rikberg** anförde, att han enligt consistorii ecclesiasticii i Åbo förordnande uti flere års tid förrättat **afl. kapell. Wanochii** tjenst emot af consistorium fastställd årlig lön af 15 tunnor spannemål.

S 528 § 72 - Inlemnades ett köpebref: Jag Abraham Jöransson Ärrälä - - försäljer mitt ägande samt mig i fädernearf tillfallne Ärrälä sk.h:n af 1/6 mantal i Voitila by - - till lieuten. Otto Reinhold Procope - -. Boförteckningen 26.3.1810 efter min afl. hustru Lisa Thomasd:r - -. Voijtila 3.5.1813.

S 568 § 124 - Isak Matsson ansökte om förbud för åverkan å Korpo h:n i Woitila. Korpos och Sarvelas **Vetosuo** äng. Korpos **Toilax** och **Joutinen** ängar. **Pendura** äng.

S 570v § 127 - Fortsättning till vintertingets 136 §. Jägaren Abraham Sand fr. Orihvesi by intygade, att då han en dag varit hos Mickel Mennander för att förfärdiga skor åt klåck. Frosteri dottersson Karl, hade Menander i sådant afseende hämtat åt Sand ett stycke barkat sålläder, utgörande omkring 4 stycken sular, hvarvid Menander äfven utlåtit sig, att det vore samma läder, som han stulit af Konto Thomas. Menander förklarade, att han endast sagt, att Thomas Thomasson påstått Menander hafva stulit det lädret.

S 574 § 132 - Uppskj. Målet ang. i Heinäsarensalmi sund befindtelige sjöfoderväxten.
Vid synen 9.9.1817 å **Heijnäsari** hollme intygade inh. Adam Adamsson sig uti nära 50 års tid hafva från tvistestället afbärgadt sjöfodret efter Oinasnjemi hemman ägarens tillstånd, såväl för som efter det storskiftet uti Pitkäjerfvi by försiggåt, utan att någon sökt förmena honom dett.
Abraham Anttila upptedde af landtmät. Becker 1795 uprättadt instrument öfver sjöfoderdelningen, hvilken upptager, dett Anttila hemman därvid tillfallit sjöfoder 2/3 af **Heijnäsalmi**, hvari 1/3 äges af en dess granne.
Utslag: Alldenstund käranden Abraham Antila icke kunnat styrka sig äga någon rätt till den nu ifrågavar. af Johan Oinasniemi under å nårra ändan af **Heinäsaari holme vid Heinäsarensalmi** sund begagnade sjöfoderväxten eller att densamma blifvit Antila h:n tillskiftad, fördenskull varder talan förkastad.

S 578 § 136 - Arrendatoren af Seppälä capell.boställe i Orihvesi by vicekr.länsman Thomas Hertman anförde, att torp. Erik Latovuori från ber. bostället olofligen bärgat sjöfoderväxten under Seppälä boställets **Saari äng,** hvarutom Erik Latovuori slagit och bärgat höväxten från en under boställets **Käjä åker** varande linda.

S 584 § 147 - Fråga om en af öfverdåd ihjälskjuten nybygg. Jöran Isoniemi i Kockila tillhörig liten svart gårdshund. Nybygg.sonen Karl Orilax under Höydes by förmälte, att han **i ändamål att skjuta björnar haft ett ludder** utsatt å Walkiajoki nybygges marck nära Isoniemi nybygge. Då han en natt varit ett efterse luddret och därifrån begifvit sig hemåt, hade han under vägen å Isoniemi nybygges åker mött ifråga komne hund, hvilken dervid öfverfallit honom och velat bita honom,hvarvid han varit nödsakad att skjuta densamma.

S 585 § 150 - Onnistaipale byamän emot innehafvaren af Holma säterirusthåll Jacob Henric Boisman och rusth. Henrik Johansson Maunuckala ang. svarandernes skiljande vid fiskesidkande uti alla inom Onnistaipale bys råer belägne sjöar.

S 586 § 151 - Torp. Mats Nenonen fr. Borgerla emot torp. Erik Lindula dersammastädes ang. dagsverken. Lindulas **Suolato äng**.

S 589 § 154 - B. Markus Soltila fr. Vehkalax anförde, att hans och nämndem. Mats Sipiläs fr. Lydickälä **Hullunittu** ängar gränsa intill hvarandra. Fråga om råhägnadens uppförande.

S 590v § 156 - B. Markus Soltila anförde, att b. Markus Bengtilä en sommarnatt insatt 2 dess hästar uti Soltilas **Johtennittu** äng.

S 595v § 164 - B.sonen Thomas Konti fr. Orihvesi by angifvit, att **klåck.mågen** Mickel **Mennander** en söndag å den genom Orihvesi by löpande allmänna landsvägen med hugg och slag öfverfallit jägaren Henrik Kortman fr. Onnistaipale.

S 598 § 169 - Torp.sonen Johan Josefsson **Limola** fr. Keckois by i Ruovesi.

S 600 § 175 - **Fastebref å Brusila h:n i Pitkäjerfvi** för b.sonen Mats Andersson, deraf han blifvit ägare genom dess faders b. Anders Andersson Brusilas uppdragelse af 2.2.1805 emot vissa i afseende å Mats Anderssons syskon deri honom föreskrefne vilkors uppfyllande. Första uppbudet vid 1805 års vinterting.

S 600v § 176 - **Fastebref å ½ Noppari h:n i Pehula** för b.sonen Johan Jöransson och dess h:u Beata Johansd:r, hvilka till ägo bekommit hälften af hemmanet såsom arf efter Beata Johansd:rs afl. fader b. Johan Pålsson Noppari samt genom Beata Johansd:rs moder b.enkan Maria Knutsd:r 18.9.1817 till Beata Johansd:r och hennes man Johan Jöransson gjorde uppdragelse.

Oriv. talvikär. 4-.2.1818 VA Satak. KOa7

S 6v § 20 - Upplästes följande ordres: Som intet vattenvärk är lagligt och skattläggningsbart, utan bör förstöras, då det icke är uppbygdt efter vederbörligt tillstånd, så hafva ej heller något afseende blifvit lemnade å de skattleggningen som vicekr.fogden Crusell år 1815 verkställdt på följande qvarnar:
1. **Pajunkoski** i Hirfvijerfvi by och Orihvesi socken, 2. **Sahakoski** i Hulipas, 3. **Sahrakoski** i Sahrajerfvi, 4. **Rauhia** å Perrinautio, 5. **Walckikoski** i Kockila, 6. **Padus** i Pitkäjerfvi, 7. **Leppähammas** i Hafvisto, 8. **Onnistaipal** i samma by, 9. **Usialanen** i Onnistaipale, 10. **Hyttys** i Taipale, 11. **Pohjala** i Yliskylä, 12. **Korkiakoski** å Salo hemman, 13. **Yräjoki Alanen** i Woitila, 14. **Yräjoki Keskinen** i Woitila, 15. **Hullunoja Ylinen** i Wehkalax, 16. **Hullunoja Alinen** i Wehkalax, 17. Lahdenpohja i Keckois by och Ruovesi socken - -.
Kr.länsmannen äger alt derföre antyda ägarena till dessa verk, att inom en månad derefter till mig ingifva de handlingar eller utslag, som berättiga dem till anläggningen och att de i annat fall skola raseras och onyttiga göras - -.
Af delägarene i **Pajunkoski sqvalteqvarn** instälde sig endast nybygg. Jöran Kortesuo fr. Kockila förmälandes, att sagde qvarn redan i urminnes tid utan syn blifvit anlagd å Hirfvijärfvi bys mark uti en ifrån **Hirfvijerfvi sjö** till **Pylcki sjö** löpande **Pajujoki** å och att denne qvarn endast kan begagnas höst- och vårtiderne eller inalles omkring tre månader om året. De öfrige delägarene i qvarnen äro Seppälä och Mattila hemman samt Salkinoja och Lammi nybyggen fr. Hirfvijerfvi by samt Muhujerfvi och Soijcka nybyggen fr. Kockila by.
Sahakoski sqvalteqvarn är belägen uti en i råen emellan Hulipas och Pylkinautio enst. hemmans ägor löpande bäck. Delägarene i qvarnen, som vore anlagd utan syn och tillstånd, äro Hulipas, Pylkinautio, Henrik och Erik Lylyjerfvi samt nybyggarene Koppelo och Järfenperä fr. Kopsamo.
Sahrakoski sqvalteqvarn är belägen uti en emellan Sahrajerfvi och Hirfvijerfvi byars ägor ifrån **Pylcki sjö** till **Kopsamo sjö** löpande bäck. Qvarnen innehafves af Henrik och Elias Sahrajerfvi samt Bertula, Maunula, Johan och Jöran Kölli fr. Kopsamo by samt rusth. Pirtisarka fr. Jarla. Delägarene förmälte, att qvarnen redan i urminnes tid tillkommit utan att de kunde utreda om sådant skedt med tillstånd.
Rauhia sqvalteqvarn har för längre tid tillbaka utan syn anlagd i en genom Pärrinautio enst. hemmans mark löpande bäck. Qvarnen innehafves af Pärrinautio.
Walckikoski eller som den rätteligen kallas Walckijoki sqvalteqvarn är belägen i en genom Walkejoki krononybygges ägor löpande mindre bäck. Qvarnen har för omkring 10 år sedan utan syn blifvit anlagd. Delägarene äro Isoniemi, Walkejoki, Laja och Haukilax nybyggen fr. Kockila by.
Padus eller Pudas hjulmjölqvarn skall enligt exp.fogden Waldens tillkännagifvande efter häradssynen och med vederbörligt tillstånd vara anlagd i en å, som löper utmed rån emellan Kockola och Pitkäjerfvi byar och hvarföre delägarene i ber. qvarn Pitkäjerfvi byamän härtill icke blifvit instemde - -.
Leppähammas hjulmjölqvarn är anlagd på ägarens deraf b. Jacob Matsson Pjetiläs mark i **Leppähammas forss**, som löper emellan Hafvisto och Kockola byars ägor. Syneförrättningen hållits i sidstlidne sommar.
En annan vid Leppähammas forss belägen hjulmjölqvarn skall innehafvas af academiebönderne Abraham Nickilä samt Anders och Kristoffer Eskola samt Jöran Mulli fr. Lasola, som förmälte, att de till Academien i Åbo betala skatt för qvarnen.
Onnistaipale sqvalteqvarn, som innehafves af Onnistaipale byamän med flere, är belägen i en bäck, som löper ifrån **Eno sjö** till **Myllyjärfvi sjö**. Qvarnen har redan långt för detta undergått skattläggning.
Usi Alanen sqvalteqvarn på Onnistaipale bys mark vid nyssnämnde emellan **Eno och Myllyjärfvi sjöar** löpande bäck är utan syn för omkring 12 år sedan anlagd af rusth. Henrik Johansson Hörtsänä samt bönderne Johan och Henrik Mattila fr. Onnistaipale.
Hyttys sqvalteqvarn är utan föregången syn anlagd emellan **Eno och Myllyjerfvi sjöar** löpande bäck. Delägarene lieuten. Jacob J. Roth samt nybyggarene Ristaniemi, Nuja, Kahilaniemi, Kärjenniemi samt Anders och Mats Lauttajerfvi.
Pohjala sqvalteqvarn är belägen vid en genom Pohjala h:ns ägor i Yliskylä by löpande bäck. Delägarene Pohjala fr. Yliskylä och Jakola fr. Knapila by.
Korkiakoski sqvalteqvarn innehafves af Tilsa fr. Savo samt nybyggarene Musturi, Heinisuo och Myllymäki fr. Salokunda samt. Torparen Lindula fr. Borgerla. Qvarnen är belägen i en bäck å Salokunda byalags mark och blifvit för omkring 5 år sedan utan syn bygd.
Yröjoki Alanen sqvalteqvarn blifvit utan syn för vid pass 30 år sedan anlagd. Qvarnen är belägen vid en genom Woitila bys mark löpande bäck och tillhör nybyggarene Johan Yröjoki och Henrik Nummela fr. Woitila.
Yröjoki eller Korkiakoski Keskinen sqvalteqvarn blifvit för omkring 20 år sedan utan syn anlagd i en bäck å Woitila bys mark. Innehafves af b. Mats Lymberg samt nybyggarene Kuckasniemi och Myllyniemi fr. Woitila.
Hullunoja Ylinen sqvalteqvarn är belägen i en bäck å Wehkalax bys mark och tillhörig Johan Antila i Wehkalax. Anlagd för 10 år sedan utan syn.
Hullunoja Alanen sqvalteqvarn blifvit utan tillstånd för 10 år sedan anlagd i en genom Wehkalax bys mark löpande bäck. Innehafves af Henrik Mickola, Johan Eskola och Johan Seppälä fr. Wehkalax.

S 34 § 58 - Upskj. målet emellan Soltila och Bengtilä ang. skadeersättning. Soltilas **Johtennitu** äng. Bengtiläs **Hullu äng**.

S 50 § 80 - Koivisto h:n i Suckila. **Ylinen Moisio, Lepåpeldo**.

S 79v § 122 - Uotila h:n i Lydickälä. **Isonittu** äng.

S 91 § 136 - Thomas Johansson Isomaunula fr. Pehula. Isomaunulas **Rihimäki** åkerbacke.

S 107 § 164 - B. Johan Tilsa fr. Savo och torp. Erik Lindula fr. Borgerla emot nybygg. Mats Musturi fr. Salokunda. De hafva andel i **Korkiakoski** å Salo h:ns mark belägne qvarn.

S 108 § 166 - B.sonen Thomas Thomasson fr. Konti h:n i Orihvesi by emot b. Johan Johansson Konti ang. **Kaupinpeldo** utåker.

S 115 § 176 - Lydickälä by. Fråga om hägnad omkring **Ansion Lahden Moisio** åker.

S 117 § 178 - **Fastebref uppå en 1/5 af Suomasema sk.rusthåll och lika stor andel af Terijoki** under ber. rusthåll till skatte köpte aug.h:n för lieuten. och Kejserl. Hofrätts auscultanten Carl Adolf Granfelt, som till ägo bekommit ber. hemmansdelar genom ingånget köp med sockneadj. Pehr Gustaf Rikberg och des fru Ulrika Salvenius under 2.9.1816.

S 117v § 179 - **Fastebref å Tianen h:n i Onnistaipale** för b.sonen Jonas Simonsson, hvaraf han blifvit ägare i grund af en med sin svåger b. Henrik Matsson Laurila 21.8.1816 träffad arfsförening, hvarigenom Jonas Simonsson förbundit sig till Henrik Laurila betala för dennes med dess aflidne hustru Maria Simonsd:rs tillkommande arfslott.

S 119 § 180 - **Fastebref å ½ Maunula h:n i Pajukanda** för b.B. Johan Abrahamsson Maunula, som har till ägo bekommit ½ Maunula h:n genom dess svärfaders b. Johan Matsson Maunulas skriftelige uppdragelse af 16.9.1814.

Oriv. syyskär. 17-.9.1818 VA Satak. KOa7

S 411 § 55 - Länsmannen Herman Walden förmälte, att sedan **uti dagboken vid Kallenautio gästgifveri** 7.2.1818 en **anmärkning på ryska språket** blifvit gjord, har kr.fogden Karl Johan Nordberg, till hvilken sagde dagbok efter vanligheten blifvit insänd, uti till Walden aflåtne ordes, jemte öfverstyrande af nämnde dagbok med den gjord öfversättning af på ryska språket författade anmärkning, anbefallt Walden att ånyo noga undersöka förhållandet dermed.
Walden hade begifvit sig till Kallenautio gästgifveri och anstält ytterligare undersökning om sannfärdigheten af hvad nämnde anmärkning innehåller. Antekningarne voro af foljande lydelse:
(Translat) Jag har väntat här 4 timmar på hästen, hvarhos gästgifvaren var drucken och grof emot mig. Major af 44:de jägareregementet Sacharoff.
Vid undersökningen har gästgifvarern Erik Kallenautio förmält, att honom vitterligen ej varit någon orsak till klagomål.
Vid den ytterligare undersökningen har gästgifvaren bestridt, att han varit drucken eller grof till majoren. Hållkarlen b.sonen Markus Bengtilä intygat, att gästgifvaren icke varit öfverlastad, ej heller honom vitterligen otidig i uttryck. Både gästgifvaren och hållkarlen berättat, att majoren ej väntadt på hästar mer än ½ timme eller så länge, som reservehästar blifvit hemtade ifrån Hytiälä nybygge på 1/8 mihls afstånd. Dessutom har gästgifvaren förklarat, att ena hållbonden Mats Mickola fr. Lydickälä ifrån hållskjutsen olofligen uteblifvit, hvaremot den sistnämnda har sagt, at gästgifvaren iklädt sig sjelf ansvara för Mickolas hålltour.
B.sonen Anders Markusson fr. Bengtilä enst. h:n intygade, att han den uppgifne dagen stått i håll på Kallenautio gästgifveri, dit samma dag emot qvällen en okänd rysk major ankommit och der äfven legat äfver natten. Af majorens betjent, hvilken varit finska språket mägtig, hade Anders Markusson om aftonen erfarit, att hans herre icke ville hafva hästen förr än följande mårgonen, då majoren, som behöfde fyra hästar, äfven afrest. Majoren hade väl något litet väntat på Hytiälä reservehemmans häst, dock icke, efter hvad vittnet trodde, mycket öfver en half timme. Majoren hade, efter det hästarne redan varit förespände, dröjt ännu en stund, innan han bortrest. Gästgifvaren hade icke varit drucken eller emot majoren otidig.
Sockneskomakaren Vilhelm Björk intygade, att då han den uppgifne dagen varit att förrätta skomakarearbete å Kallenautio gästgifveri, hade i aftonskymningen en rysk major ditkommit, hvilken lofvat tillbringa natten der

och beställt fyra hästar till dagningen följande mårgonen. Sagde mårgon, så snart det dagats, hade Erik Kallenautio äfven anskaffat trenne hästar, men den fjerde eller Hytiälä reservehemmans häst hade dröjt vid lag en half timme, innan den ankommit. Dock hade majoren, efter det hästen redan varit ankommen, ännu ätit frukost, Vittnet förmälte, det Erik Kallenautio då icke varit öfverlastad af starka drycken eller emot majoren otidig.
Utslag: Erik Kallenautio blef befriad.

S 422 § 69 - **Paldamo** under Melli h:n i Salokunda by lydande **utåker**.

S 438 § 94 - Martila h:ns i Kockila by **Kalaniemi äng**.

S 439v § 97 - Målet emellan Abraham Antila och Johan Oinasniemi ang. den sjöfoderväxt i **Heinäsarensallmi**, som Oinasniemi obehörigt skall innehafva.
Abraham Mickola berättade, att han varit tillstädes vid en för omkring 20 år tillbaka å Antila h:n i Pitkäjärvi hållen ägodelningsrätt. Parterne hade då öfverenskommit, att råen dem emellan skulle gå ifrån en råpunct i **Kaipalax** vik utmed djupaste vattnet i **Heinäsarensallmi** sund, på något afstånd förbi **Miekonniemi**, Oinasniemi tillhörige udde, samt till **Putajanristi** rå. **Heinäsari** holme.

S 445v § 107 - B. Johan Korri samt b. Mats Mickola och torp. Markus Markula fr. Lydickälä anförde, att Korris **Nuotajerfvi äng**, Mickolas **Pingari äng** och Markulas uppodligskärr ligga invid **Nuotajerfvi träsk**, som omgifves af Lydickälä, Peilax och Pajukanda byar samt Korri h:ns ägor. Och som flödvattnet årligen medelst öfversvämning förorsakar skada, så påstodo de, att att Peilax och Pajukanda byamän måtte blifva förpliktade att igenom deras nedanföre Nuotajerfvi träsk belägne ägor upprensa ett der redan af gammalt uppkastadt och till **Kollio sjö** löpande, men numera infallet dike. Synen hållits 26.7.1818. Upprensningen förverkligas.

S 455v § 123 - B. Johan Tilsa fr. Savo och torp. Erik Lindula fr. Borgerla emot nybygg. Mats Musturi ang. en af dem till parternes gemensamma **Kårkiakåski qvarn** anskaffad sil.

S 476 § 164 - B.sonen Abraham Parpola (= trumslag. Abraham Dahls son) fr. Orihvesi by klagade deröfver, att hattmakaren Johan Larsson (Waneus) i början af september öfverfallit honom med slagsmål och dervid med en i handen hafd stör gifvit Abraham ett så starkt slag å vänstra axeln, att han deraf sedermera haft en svår värk. Hattmakaren icke närvarande.

S 479 § 171 - B. Johan Pafvola fr. Savo klagade, att b. Johan Tilsa redan för tio år sedan emellan parternes skogsskifte i utmarken, men på Pafvolas sida om rålinien, upphuggit en rågata af 70 alnars längd och några alnars bredd, äfvensom Tilsa åter för tre år sedan emellan parternes skiften i bröstmarken och invid deras samfälta **Wikattenvarsi äng** å Pafvolas sida upphuggit en rågata af 800 alnars längd och 10 alnars bredd. Landtmät. Lilii bevis. **Vikatehvarsi och Hallkorvennittu ängs- och skogsskiften**.

S 480 § 172 - Drengen Mats Matsson fr. Sipilä h:n i Pirkäjerfvi anförde, att dess fader socknesmeden Mats Jöransson på Sikanen h:ns mark i Lydickälä innehar en **utåker, Kananpeldo** vid namn.

S 481v § 174 - B. Thomas Laurila fr. Pitkäjerfvi anförde, att b. Jacob Pietilä fr. Havisto olofligen slagit och bärgat en del af under Laurila h:n lydande **Witanlahden Nitu** äng. B. Anders Sipilä fr. Pitkäjerfvi berättade, att då han för fyra eller fem år sedan bivistat skattläggningen af **Putaja qvarn**, att - -. B. Mickel Heikilä fr. Pitkäjerfvi intygade, att vid skattläggningen af Putaja qvarn, der han jemte parterne varit tillstädes, - -. **Witalahde Nitu**.

S 483 § 176 - Arrendatorn af Seppälä kapell.boställe i Orihvesi by visekr.länsman Thomas Hertman anförde, att Johan Kontis hästar flojt ifrån dess **Kaupinmoisio** utåker, där de varit å bete utsläppte, in uti Hertmans under Seppälä kapell.bohl lydande **Käjä utåker**.

S 483v § 177 - B. Mickel Heikilä fr. Pitkäjerfvi anförde, att Uhiniemi byamäns 64 kreatur i julii olofligen betat å Heikiläs **Haudanrannan Haka** åker- och ängshage.

S 484 § 178 - B. Mickel Heikilä fr. Pitkäjerfvi anförde, att nämndm. Anders Antila fr. Peilax för fyra år sedan medelst uppförande af en gärdesgård invid den skogsväg, som Antila begagnar förbi Heikiläs **Raiskio Nitu** äng, intagit en del af ängen. **Raiskionnittu**.

S 485 § 181 - Torp. Anders Härkä fr Woitila anförde, att då hans numera afl. fader b. Elias Andersson Ärrälä 1.12.1788 försåldt sin 1/6 af Ärrälä h:n jemte Härkä nybygge till b. Mats Lymberg, hade Elias Ärrälä förbehållit för sig emot viss årlig ränta Saramäki eller Härkä under Härkä nybygge lydande torp och deribland äfven **Witakorpi äng**.

S 492v § 198 - **Fastebref uppå 2/3 af halfva Hörtsänä** sk.rusthåll för b. Johan Sigfridsson Jämmingi fr. Ruovesi. Till ägo bekommit 2/3 af ½ Hörtsänä jemte den 1/3 af sagde rusthålls hälft, hvilken han till sin systersson drengen Johan Henriksson fr. Hörtsäne uppdragit, genom med Johan Jämmingis aflidne broder rusth. Henrik Sigfridsson Hörtsänäs enka Lisa Thomasd:r 5.2.1816 och 7.2.1818 ingångne förlikningen.

S 493 § 199 - **Fastebref å 1/3 af ½ Hörtsänä** rusthåll för drängen Johan Henriksson. Blifvit ägare genom tvänne af dess moderbroder b. Johan Sigfridsson Jämmingi upprättade afhandlingar af 19.9.1814 och 5.2.1817.

S 494 § 200 - **Fastebref å 3/20 af Suomasema rusthåll och af Terijoki** under ber. rusthåll till skatte köpte aug. h:n för lieuten och hofrättsausc. Carl Adolf Granfelt. Till ägo bekommit medelst köpeafhandling med lieuten. Otto Reinhold Procope 17.9.1817.

S 495 § 201 - 26.9.1818 meddeltes **fastebref å 7/8 af Holma skattesäterirusthåll** för lieuten. Jacob Henric Boisman. Blifvit ägare genom särskilde köpeafhandlingar af 4.4.1815, 3.8.1816, 15.1., 1.9. och 16.9.1818 med majoren Claes Robert Silfversvahn, capit. Paul Grammoff, lieuten. Carl Gustaf Silfversvahn, enkefru capiteinskan Clara Amalia Silfversvahn född Fock, vicelandssecreteraren Georg Otto von Knorring och dess fru Sofia Charlotta Silfversvahn och enkefru fändrikskan Anna Helena Boisman född Silfversvahn för 4233 rubel och 6500 riksdaler.

S 496 § 202 - **Fastebref å ½ Parpola h:n i Orihvesi by** för afl. Mats Eriksson Parpolas enka Maria Johansd:r och minderårige barn Mats Matsson och Lena Matsd:r. Styrktes, att numera afl. b.sonen fr. Parpola h:n blifvit ägare af ½ Parpola h:n dels genom en vid bouppteckningen och arfskiftet efter dess aflidna moder b.hustrun Margareta Johansd:r 21.5.1812 träffad öfverenskommelse och dels i grund af sin broder b.sonen Henrik Erikssons och fader förre b. Erik Parpolas samt dennes förmyndares Mats Kössis uppdragelser af 16.2.1816, 4.2.1817 och 17.7.1817.

Oriv. syyskär. istunto 25.9.1818 VA Satak. KOa7

S 879 § 1 - Förre nämndem. Simon Seppälä fr. Hirfvijerfvi emot dess torp. Jacob Eskoniemi ang. torpsränta. Synen 14.9.1818 å Eskoniemi nybygges ägor. Eskoniemi nybygge bafans underlyda följande ägor. Gamla ängar: innom nybyggets åkern enl. skiftet **Waihinkorpi, Hirfwijärwenkullma, Mäentausta**, som Jacob Eskoniemi lagt under fäfot, **Talwitjennåro** den Jacob bestrider sig innehafva. Nyrödningar: innom nybyggets åker, **Tynnörinkorpi, Kurcki Saparo**. Utom förenämna ägor brukas under Kanganpohja torp innom torpåkern **Yhteisnijttu**.
Inlades utdrag ur vintertingets 1778 protocoll innehållande ett contract af 21.4.1777. **Porrasniemi äng** jemte **Ojansiwu och Waihinpänaro ängsfläckar.**
Uppteddes ett contract af 1784. **Pajujoki** å. Ett bevis af 1799. **Pajuojanlansi**.
Waihijoki äng, **Hassianala och Pajuoja ängar.**

Oriv. talvikär. 3-.2.1819 VA Satak. KOa8

S 10v § 14 - Serg. Odert Johan Messmans hustru Catharina Elisabeth Orrstöm förmälte, att hon som jämte klock. Petter Vilhelm Sumelius i Kangasala är förordnad till förmyndare för dess man låtit före Thomaedag 1817 uppsäga landbonden å Messmans innehafvande och i Sitama by belägne Sarkila boställe Mickel Simonsson och torp. Å Seppälä under bostället lydande torp Karl Henriksson Karp.

S 20v § 23 - Stabscapitainen Bjäloisertzoff, som härvid nyttjade till tålck kronolänsmannen Herman Walden, klagade deröfver att då sold. vid Capitainens compagnie af Kejserlige Petrovska infanterieregemente och majoren Landsbergs bataillon Johan Samuelsson, som varit inqvarterad å nämndem. Mats Sipiläs ägande Sipilä h:n i Lydickälä, 24.1.1819 varit sysselsatt att tillreda åt sig mat och från elden nedflyttadt en kokande gryta, hade en nämndem. Sipilä tillhörig rödbrun hund, som varit okynnes, resat emot Johan Samuelsson och bitit honom i ansigtet, så att ett stycke af nedre läppan medföljdt och ett större blodsår å kindbenet Johan Samuelsson tillskyndats. Johan Samuelsson blifvit så illa skadad, att han framdeles är oduglig till krigstjänst oxh för det närvarande, såsom ganska sjuk, ligger under cur hos stabsläkaren Peschareff i Wehkalax by. Och som förenämnde hund redan förut eller 27.12.1818 bitit underofficern vid samma compagnie Trafin Stuschuk och

Sipilä derefter blifvit varnad att ihjälslå sagde hund, utan att han likväl sådant efterkommit, så yrkade capit. Bjäloisertzoff å Sipilä laga ansvar.
Nämndem. Sipilä bestred att hunden vore okynnes. Hört berättas, att sold. Johan Samuelsson med ett i munnen haft ben retat hunden, som då reest på honom och fattat i benet samt dervid skadat Johan i ansigtet.
Uppgafs att vittna barberaren vid samma bataillon Ivan Konovaloff, hvilken skall bekänna sig till grekiska läran och vara endast ryska språket mägtig, med anhållan att en grekisk präst och tålck i ryska språket dertill kunde requireras.

S 59 § 61 - Fortsättning till höstetingets 171 § ang. råhägnaden i Savo by. **Halkokorpi och Wikattenwarsi ängar**.

S 78v § 82 - B. Johan Sipilä fr. Pitkäjerfvi anförde, att b. Jacob Matsson Kuljus fr. Havisto 14 kor betat å Sipiläs **Witalahdenranda** äng.

S 92v § 93 - Socknesmeden Mats Tilman fr. Salokunda anförde, att han efter öfverenskommelse med delägarene uti den i Kårkiakoski ström anlagde qvarn af eget järn förfärdigat alla till qvarnen hörande järnredskap.

S 113 § 115 - Thomas Laurilas fr. Pitkäjärfvi **Witalahdennittu** äng.

S 113v § 117 - B. Esaias Heickiläs fr. Akula **Jokihaka ängar** angräntsa till Mats Mickolas fr. Hoivala skogsmark.

S 124v § 129 - Uppteddes ett bevis: **Minä Henric Matts Poika olen sanu Juhana Kontilta** vuoden 1814. edestä kaiken minulle tulevat parseilit elikä muonan ynä kaiken parseillin kasa kun muorille tule. Joka tämän kautta kuiteratan. Orihvedellä sinä 12. P. Joulukusa 1814. Henric Mattsson Mattila, Onnistaipale.

S 130v § 135 - Uppteddes ett contract: **Seurawainen Contracti alla kirjoitetun ja Torparin** Michel Cartan Ickalan Torpasta, wällilä nimittäin: 1:o Sa Mickel Cartan asua Ickalan Torpasa wisi ajastaika jonga ajan sisellä hän tule maxaman mainitusta Torpasta yhden Riksdalerin käywäsä rahasa joka wuosi. 2:o Puoli Leiwiskä woita. 3:o Pitä hänen wätämän kusen hakoja kusi kuorma kuitenkin Talon rualla. 4:o Tule hän Talon kaxi tontia hywiä hongaisia lautoja omalla rualla. 5. Teke hän yhden kuorman walmixi tehtyä karttisia, sejpäitä omalla rualla. 6:o Kolome päiwä työtä silloin kuin sitä vatitan, ja 7:o Kehrämän kaxi naula linan langoja semmoisia kuin waditan aina joki vuosi. Tämän Contractin Täyttäminen alka esi talwena eli wuona 1805. joka nyt nimillä ja pumärckein kansa wahwistetan. Pohjalasta 4. päiwänä Huhti kussa 1804. Simuna Simuna poika Pohjalasta. Edellä mainitun Contrachtin tahdon minä kaikella kuliaisudella täyttä. Michel Cartan Ickalan torpasta.

S 136 § 139 - B. Mats Johansson Sarfvela fr. Woitila anförde, att då assessoren Carl Gustaf Utter för några år sedan varit innehafvare af Sarfvela h:n, hade assessoren om Mattila under berörde h:n lydande torps häfd och besittning med dess torpare ingått ett contract - -. Synen 7.1.1819. Anmärktes, att ängarne äri skogslupne och odikade, hvartutom ladorne å **Wetosuo, Hamari, Luononlato och Jokilato** å ängarne äro äfven förfallne - -.

S 141 § 143 - Såsom förmyndare för förra rusth. Henrik Johansson Maunuckala samt dennes omyndiga barn, har b. Mickel Sarfvenosa stemt Jacob Henrik Boisman, ang. inbördande af 1/8 uti Holma berustade säterie - - blifvit underrättad derom, att Henrik Maunuckala dessförinnan försålt sin ägde 1/8 af Holma, Maunuckala kallad, till Boisman. Och emedan - - varit arfvejord i Henrik Maunuckalas hand, ty sade - - barns vägnar vilja i börd inlösa densamma. Uppskjöts.

Oriv. syyskär. 21-.9.1819 VA Satak. KOa8

S 573v § 87 - B. Johan Kihlala fr. Salokunda klagade deröfver, att b. Mats Mickola fr. Hoifvala olofligen bärgat sjöfoderväxten under Mickolas **Korkeistonlohko roteåker i Luttunpohja sjö**.

S 585v § 95 - Berör besittning af i Heinäsalmi befinteliga sjöfoder. Lagmansrätten har utaf storskifteshandlingarne inhemtat, att ägodelningsrätten medelst dom 31.5.1794 förordnat, det sjöfodret i Pitkäjerfvi byalag borde efter graderingen skiftas emellan delägarene uti berörde by, utom ägaren af Liljevik h:n, som enligt begifvande skulle få begagna den vass, som finnes i Peilax viken och under Liljeviks landet, samt att byamännen derefter vid landtmätaresammanträdet 26-27.8.1795 ang. skiftet förenat sig sålunda, att Antila h:n

tilläggas 2/3 af den fräken och sjöfoderväxt vid **Heinäsalmi**, som ligger emellan Oinasniemi och Borgerla bys råer emot **Witaslahdenma** och den öfriga 1/3 derstädes b. Henrik Natuckas innehafvande ½ Natucka h:n.
Nuvarande åboen å Henrik Natuckas förut ägde ½ Natucka h:n Mats Staffansson, hvilken sedan Henrik Natucka aflidit, har genom gifte med dess efterlemnade stiufdotter Regina kommit i besittning - -.

S 603v § 106 - B. Markus Soltila anförde, att b. Johan Antila fr. Wehkalax å Soltila h:ns **Hullunma** bröstmarck huggit och å högar lagt tio lass granris.

S 604 § 106 - Markus Soltila anförde, att Johan Antilas fr. Wehkalax svin ingått i Soltilas **Mäentausta** bohlåker.

S 606 § 108 - B. Johan Konti fr. Orihvesi by i det rum här å tingstaden, der rättegångsärenderne inskrifvas i uppropslängden, svurit och emot vicelänsman Thomas Hertman fäldt flere ohöfviska ord.
Skrifvaren Berndt Vilhelm Wargentin intygade, att sagägarene för en stund sedan varit i det rum här å tigstaden, der rättegångsmålen i uppropslängden antecknas, hvarvid Johan Konti börjat tala med hög röst och då Hertman velat stilla Konti, hade denne dock dermed fortfarit samt derunder minst fyra a fem gångar utbrustit i svordom sålunda, att han **nämnt fan och helfvete, kallat Hertman till du** och sagt, att han icke behöfde visa Hertman någon aktning.

S 616v § 116 - Härkä nybygges och Lymberg h:ns **Witakorpi** ängar i Woitila.

S 629 § 131 - Lieuten. Jacob Johan Roth anförde, att han vid **Nihua sjöstrand** haft sin båt med ett utan lås fastläst vid en bredevid varande ekståck - -.

S 634 § 136 - B. Mats Kössi fr. Orihvesi by anförde, att häradsrätten har vid vite förbjudit torp. Johan Jussila att i Orihvesi by underhålla getter samt ålagt Jussila att framdeles låta sine kreatur gå i bete under byns gemensamma wallaren uppsikt eller ock af enskild vallare vårdas. Men sådant oaktadt hade Jussila låtit sine getter utan eftersyn kringstryka, hvarigenom getterne flöjt uti Kössis **Kivimäensuo** ängshage.

S 647 § 150 - Uppskjutne målet (se vintertingets 143 §). Konstaterades, att Boisman i grund af köp vid detta ting redan erhållit tredje uppbudet å 1/8 af Holma säteri Maunuckala kallad. Påståendet att inbörda ifrågavar. rusthållsandel blef förkastadt.

S 654 § 157 - Landb. Thomas Thomasson fr. ½ Melli h:n hade 1814 utsått uti en af honom utaf ris och rot upptagen och Melli h:n underlydande **Paldanmoisio åker. Paldamo åker**.

S 667 § 165 - Lieuten. Adolf Magnus Gestrin emot kapell. Jacob Johan Salovius ang. 1/5 af Terijoki skatte köpte agumentsh:n under Suomasema rusthåll, men Salovius icke närvarande. Gestrin är förmyndare för kapell. Salovii broders afl. kapellanen i Ackas Anders Salovii mindreårige son äfven Anders Salovius. Enligt kapellenerne Salovii aflidne föräldrars kapell. Samuel A. Salovii och Elisabeth Florins upprättade inbördes testamente af 25.4.1801 skulle deras ägde 1/5 af Suomasema rusthåll, Kellosalmi kallat jemte 1/5 af Terijoki aug.h:n efter bägges död tillfalla sedermera afl. kapell. Anders Salovius och efter honom dess son Anders Salovius. Svaranden skulle få njuta sig afkomsten af Terijoki så länge han vore adjunct och - -. Emedan svaranden i sednare tider blifvit befordrad till kapellan i denne socken, så påstod Gestrin, att svaranden borde afträda 1/5 Terijoki till hans pupill Anders Salovius.

S 671 § 168 - Utslag: Emot svaranderne Isak Korpos och Karl Ärräläs nekande kan häradsrätten icke helt och hållit förbjuda dem att framdeles underhålla getter i Woitila by.

S 676 § 173 - B. Thomas Isomaunu fr. Pehula bortfört olofligen fem lass näfver ifrån **Ruoveden Kanganma** urfiell.

Oriv. välikär. 23.12.1819 VA Satak. KOa8 s. 1257

Inhemtades, att b.h:un Anna Kristoffersd:r och hennes med dess förre man afl. b. Jöran Simonsson sammanaflade barn vid upptekningen och skiftet öfver hennes äfven afl. fader b. Krister Andersson Ärräläs qvarlåtenskap 3.10.1796, emot sytningserläggande till sin moder Maria Simonsd:r, blifvit ägare af 1/4 utaf Ärrälä.

Förmältes, att Anna Kristoffersd:r varit Abraham Karhus moder; att hennes barn med Jöran Simonsson, utan Abraham Karhu, nybyggaren Jöran Jöransson Kuckasniemi fr. Woitila och Maria Jöransd:r, gift med käranden Johan Annala, ännu lefva; att nämnde Jöran Kuckasniemi för sin arfslott i 1/4 Ärrälä bekommit Kuckasniemi å sagde h:ns mark anlagde nybygge; att Johan Annala för sin h:us Maria Jöransd:rs andel blifvit sålunda förnöjd, att han lämnat sin lösen för Ärrälä h:n emot det Abraham Karhu, som varit gift med Johan Annalas numera afl. syster Lisa Thomasd:r, eftergifvit sin arfslott i Johan Annalas ägande Annala h:n, och att Abraham Karhu i grund deraf blifvit ägare af oftanämnde andel i Ärrälä, som rätteligen skall utgiöra blott 1/6 utaf hela Ärrälä h:n. Upsköts till vintertinget.

Oriv. talvikär. 4-.2.1820 VA Satak. KOa9

S 3 § 2 - Blef 4.2.1820 meddeladt ett **fastebref å 1/8 af Holma berustade säteri, Maunuckala kallat**, för lieuten. Jacob Henrik Boisman, hvilken rusthållsdel han 8.1.1818 tillhandlat sig af förra ägaren rusth. Henrik Johansson Maunuckala för 2361 rubel.

S 4v § 8 - Heickilä h:n i Pitkäjerfvi: Till ängsland bekommer drengen Mickel Jöransson **Perännijtun Ylinen Kuru** - - samt till höslag - - ängen **Warsan sillan Ylipuolelda**.

S 71v § 68 - Comm.landtmät. Nathanael Lilius anförde, att han såsom ägare af Liljevik h:n jemte svaranden Thomas Laurila och öfrige Pitkäjärvi byamän för flere år sedan uppbyggt en **hjulmjölqvarn i Pudas eller Putaja forss**, hvilken qvarn samtelige de öfrige delägarene tourvis hvar sitt dygn och Natucka hemmans innehafvare endast tillsammans ett dygn skulle få begagna.

S 75v § 70 - Målet emellan b. Karl Eliasson Ärrälä fr. Woitila by såsom förmyndare för förra b. Abraham Jöransson Ärräläs omyndige barn både af förra och sednare giftet, kärande, och b. Mats Matsson Ärrälä och nybyggaren Mickel Thomasson Sarfvenosa samt förbemälte Abraham Ärrälä eller Karhu fr. Hapakoski by i Lappo s:n, svarande, ang. kärandens anförda talan on upphäfvande af alla de afhandlingar Abraham Karhu och Mats Ärrälä om Abraham Karhus ägde sjätte del (1/6) i Ärrälä h:n ingåt och belefvat, samt den köpeafhandling, hvarigenom Abraham Karhu sedermera åter till Mickel Sarfvenosa försåldt sagde h:ns del, och att i börd tillvinna förenämnde omyndige barn densamma, uti hvilket mål de omyndige barns af förra giftet moderbroder b. Johan Thomasson Annala fr. Pundari by i Kuhmalax deltagit och med käranden Karl Ärrälä fört enahanda talan.
Behandlats sednast vid urtima tinget 23.12.1819.
Närvarande nu följande - -. Instämt också Karl Ärräläs son b.sonen Emanuel Karlsson, som numera är gift med Abraham Ärräläs eller Karhus dotter Lena Abrahamsd:r. Anfördes, att då Abraham Karhu eller Ärrälä och Mats Ärrälä redan under rättegången i detta mål upphäfvit afhandlingen af 16.5.1814, hvarigenom Abraham Karhu till Mats Ärrälä uppdragit i tvistvarande 1/6 af Ärrälä h:n, trodde - -. Hvad sedan anginge afhandlingen 21.3.1817 emellan Abraham Karhu och Mats Ärrälä, dessmedelst Abraham Karhu till Mats Ärräläs och dess barns bruk afstått åtskillige 1/6 h:n underlydande ägor, så - - men köpeafhandlingen 16.5.1817 derigenom Abraham Karhu till Mickel Thomasson Sarfvenosa försåldt 1/6 h:n, sade - - icke kunna undgå att godkänna - -.
Utslag: Häradsrätten finner vara utredt och medgifvit, att den nu omtvistade 1/6 uti Ärrälä h:n, hvilken Abraham Karhu eller Ärrälä efter dess moder Anna Kristoffersd:rs död fått tillträda, i Abraham Karhus hand varit dels arfve och dels bördköpt jord samt således är börd underkastad; och all den stund Abraham Karhu genom köpeafhandling 16.5.1817 till Mickel Sarfvenosa försåldt ber. 1/6 h:n för en köpeskilling - -; fördenskull och emedan käranden Karl Ärräläs pupiller och dess sons Emanuel Karlssons h:u Lena Abrahamsd:r, såsom varande Abraham Karhus barn, enligt 6. cap 1 § J. B. äro rätta bördemän till nämnde 1/6 Ärrälä samt deras förmyndare Karl Ärrälä å deras vägnar såsom bördeskilling i rätten nedsatt köpeskilling - -, Ty och som Mickel Sarfvenosa redan ifrån rätten lyftat ber. bördeskilling, pröfvar häradsrätten - - ålägga Mickel Safvenosa - - midfastan nästkommande år 1821 till Karl Ärräläs pupiller och Emanuel Karlssons h:u Lena Abrahamsd:r afträda ber. 1/6 af Ärrälä - -. Emot detta utslag vädjades.

S 101 § 88 - Uppskj. målet ang. **Witakorpi** äng i Woitila by. Utslag: Emedan käranden Anders Härkäs numera afl. fader Elias Andersson uti den 1.12.1788 upprättade köpehandlingen, hvarigenom Elias Andersson till svaranden Mats Lymberg afstått sin ägde del i Ärrälä h:n och innehafde öfverloppsjord, förbehållit sig och sine efterkommande besittningsrättigheten till Härkä eller Saramäki å sagde öfverlopsjord belägne torp, - -.

S 108 § 92 - Upskjutne målet ang. Soltila h:ns **Hullunma bröstmark och Hullunitu ängshägnad**.

S 110v § 93 - Contract ang. Kontis h:ns i Orihvesi by **Kaupinpeldo** åker.

S 151 § 124 - B. Johan Kihlala fr. Salokunda emot b. Karl Antila fr. Hoivala ang. sjöfoderväxt under Antila h:ns **Kårkeisto åker och ängshage i den sk. Lutunpohja sjövik**.

S 152 § 125 - Uppskj. målet ang. nyttjorätten till den uti **Lutunpohja sjö** under Mats Mickolas **Kårkeisten lohko** roteåker varande sjöfoderväxten.

S 153 § 126 - B. Staffan Jakola fr. Napila anförde, att utom det hans bohlåkrar gränsa till Simon och Anders Yrjöläs åkrar, ligga äfven parternes följande ängar invid hvarandra, nemligen Jakolas **Kaitalax äng** vid Anders Yrjöläs äng af samma namn, Jakolas **Wanha Moisio äng** vid Anders Yrjöläs **Kukonmoisio äng** samt Jakolas **Maantiennijttu** äng vid Simon Yrjöläs äng af samma namn. Fråga om deltagande uti råhägnadens uppförande.

S 165v § 140 - Kytölä torps under Hörtsänä rusthåll **Lähdenkorpi och Haapasilda ängar**.

S 172 § 147 - Peräjoki nybygge i Onnistaipale by. Fråga om landtmäteriarfvode ang. mätning och delning m.m. af **Leinonsarka** jordstycke. Mätning och delning af **Ukonma** jordstycke. Ägodelningsrätten 1801.

Oriv. syyskär. 21-.9.1820 å Sjuro hemman i Orihvesi Kyrkoby VA Satak. KOa9

S 525v § 2 - En afhandling af 20.4.1818 ang. Padustaipale hemman. Seppennittu torp, **Seppänitu** (HMA: **Seppänity**) ängar, att i **Harmawäwjensu**? (HMA: **Hormavärejensu**) få uppodla ny åker och att i **Isosuo** kärr uppgöra sig en ny äng - -.

S 580v § 69 - Landbondecontract 2.7.1819 emellan b. Mats Eriksson Sipilä fr. Lydickälä och torp. Gustaf Matsson Köykänpä lydande under Hollma gård.
1) Får Gustaf Matsson nästkommande Mariae bebådelse tillträda mitt innehafda Sipilä sk.h:n. 2) All årsväxten delas om hösten till hälften emellan hvardera. 3) Tio lispund gåt och rengiordt lin utgiör landbon mig årligen. 4) Föder mig å hemmanet 3 koor, en oxe, två svin och två hästar, hvaraf en utaf dem får nyttjas i hemmans arbete uti lediga tider. 5) **Ansionlahdenaios ängen Ylitteniemenranda** behåller jag på min egen räkning. 6) Räntan och alla afgående onera med prästarrättighet är jag sjelf ansvarig. 7) Noten som är samfält med hela byn får landbon nyttja med det förbehåll, att sedan han skils ifrån hemmanet, bör han lemna noten i samme skick han den emottagit. 8) Kyrckobåten som är till hälften med Uotila får äfven landbon nyttja till kyrckan. 9) En stadsresa till de städer vanligen brukas utgiör landbon årligen. 10) Foder- och alla ängslador, gärdesgårdar bör landbonda vidmagthålla. 11) Detta contract äger bestånd tio år ifrån nästa midfasta.

S 582v § 71 - Onnistaipale by. **Myllyjoennittu** äng. **Nokikorpi** ängskärr.

S 589v § 77 - Rusth. Johan Hörtsänä anförde, att torp. Mickel Majaniemi fr. Onnistaipale om sommaren ifrån en Hörtsäne vid **Eno sjöstrand** stående notlada bortstulit 2 gäddnät. Majaniemi bestred det han ifrån sagde notlada tagit några nät, men väl hade han på våren på en holme i **Enojärfvi** sjö funnit tvenne nedrötte gäddnät.

S 593 § 79 - Aitua nybygges **Lapinsuo** äng.

S 596 § 81 - Alanen h:n i Borgerla. Hägnaden vid **Pitkänittu** äng. Diken vid **Halmensarka** åkerstycke. Hägnaden vid **Kartimi Isonittu** äng. **Korvennittu** äng. **Äijännittu** äng.

S 618v § 99 - B. Henrik Bertula fr. Kopsamo anförde, att nybygg. Johan Woitila dersammastädes ifrån Bertulas **Tynnörinkorpi** ängslada olofligen bortfört nio lass hö.

S 619v § 100 - Vicelänsm. Thomas Hertman anmälte, att han tredje böndagen innevarande år under påstående gudstjenst å denne sockens kyrkobacke anträffat b. Henrik Bertula fr. Kopsama uti ett af stark drycker öfverlastadt tillstånd, och då han frågat Bertula hvarest han varit, hade Bertula först besvarat Hertman med en dylik fråga, men sedan **kallat Hertman du** och yttrat sig till Hertman: "**Jag har varit att knulla**." Bertula hade efter föregående saken med största skyndsamhet begifvit sig ut ifrån rättegångsrummet. Uppskjöts.

S 629v § 112 - Thomas Muckulas fr. Pajukanda **Jokipolvi äng** gränsar till Henrik Hoifvalas fr. Pitkäjerfvi äng af samma namn.

S 630 § 113 - Vicelänsm. Hertman anförde, det drengh:un Lena och pigan Anna Lena Jöransd:r fr. Kihlala h:n i Salokunda hade, då Hertman enligt befallning inställt sig hos b. Johan Kihlala för att utmäta betalning för några å hans landvägalott använde dagsverken, hade på hvarjehanda sätt oqvädat och skuffat Hertman. Skallfogden Carl Lindqvist berättade, att sedan han med Hertman ingått i boningspörtet, hade Hertman frågat efter Kihlala, som då icke varit hemma, dervid Anna Lena Jöransd:r sagt åt Hertman: "**Hvad skulle du komma hit din fans Roipo Tacki och söka julstek**".

S 631 § 115 - Kockola by. **Brusi äng**. **Hoivanmoisio** åker.

S 632 § 116 - Nämndem. Jöran Mulli anförde, att vallaren Maria Jöransd:r fr. Pitkäjerfvi vallat Pitkäjerfvi bys getter och kreatur och låtit getterne beta Mullis inom Pitkäjerfvi bys mark belägne **Sjukonittu** äng.

S 633v § 119 - Kyrkoväckaren Lars Vaneus fr. Orihvesi by klagade deröfver, att sold.enkan Lena Hurtig fr. samma by en söndag uti kyrkoväckarens boningsrum **oqvädat Waneus till tjuf och rackare**. Lena Hurtig sade, att Vaneus vid samma tillfälle **kallat henne till hora och Luoska**. Båda fingo böter.

S 634 § 120 - **Kyrkoväck. Lars Waneus** anförde, att inh. Lena Jacobsd:r, äfven fr. Orihvesi by, en söndag invid dess enskildta boningsrum med slagsmål öfverfallit Lars Wanei 7 års gamla son Herman. Lena Jacobsd:r förmälte, att Herman en dag kastat stenar igenom gluggen till hennes boningsrum och som Herman, ehuru varnad, icke upphört med stenarnes kastande, hade hon utgått och en gång luggat samt bortskaffat Herman.

S 637 § 125 - Sipilä h:ns i Pitkäjerfvi **Vitalahdennijttu** äng.

S 638v § 128 - Thomas Stor Maunus och Karl Lill Maunus fr. Pehula **Koivistonhaka** utåker och ängshage ligger inom en gemensam yttre hägnad - -.

S 640 § 132 - Inlades en testamentarisk författning af 22.4.1820: - - afstår jag underskrefven (Maria Elisabet **Sundström**) all den lösa egendomen, som jag nu äger, till min yngsta son Gustaf Adolf Sundström - -.

S 646v § 138 - Enligt chartan öfver Hirvijärvi bys ägor utgjör råskilnaden emellan Mattila h:ns samt Kortesuo nybygges till hvarannan gräntsande ägor ifrån **Hiukan rå** råpunckt till Salkinoja nybygges ägogränts.

S 659v § 150 - Uppskj. målet emellan Isak Korpo fr. Woitila och Mats Sarfvela, att till käranden afträda den invid Mattila torp belägne uppodlingsjord. **Karpenpellot, Suokonmen ahten pellot**. (HMA:ssa **Korponpellot, Suokannan**.

S 666v § 156 - Innehafvarene af Terijoki h:n i Orihvesi by lieuten. och hofrättsausc. Carl Adolf Granfelt samt kr.länsm. Herman Walden anhöll om att förbjuda all slags åverkan etc. å Terijoki hemmans mark.

S 671 § 164 - Uppskj. målet i Salokunda by. **Luttunpohja sjövik. Witalahdennijttu**.

S 680 § 186 - **Fastebref å Heickilä h:n i Pitkäjerfvi** för b.sonen Elias Mickelsson, hvaraf han blifvit ägare genom dess numera afledne fader b. Mickel Mårtensson Heickiläs uppdragelse af 16.2.1818.

S 681 § 187 - **Fastebref å Säynäjoki skatterusthåll** för lieuten. Otto Reinhold Procope, hvilket han till ägo bekommit dels i grund af arfsrätt efter sin fader afl. capit. E. J. Procopes och dess moders enkefru capiteinskan Johanna Charlotta Procopes uppdragelse af 24.3.1818 samt dels genom med sine svågrar fendr. Johan Adolf Tennberg och kapell. i denne socken Jacob Salovius under 14.1.och 24.3.1818 träffade köp - -.

Oriv. talvikär. 7-.2.1821 VA Satak. KOa10

S 12v § 20 - Uppskj. målet (se höstetingets 1819 § 165). Utslag: Häradsrätten finner, att afl. kapell. Samuel Salovius jemte dess äfven afl. fru Elisabet Florin genom testamente af 25.4.1801 förordnat, att deras ägde 1/5 i Suomasema rusthåll Kellosallmi kallad skulle tillfalla deras son, numera äfven afl. kapell. Anders Salovius och efter honom dess manliga arfvingar efter förstfödslorätt, hvaraf följer, att dennes äldsta son Anders Salovius är berättigad till nämnde rusthållsdel; hvarhos afl. kapell. Samuel Salovius och dess fru uti tillägget till ofvannemnde testamente förklarat, att svaranden kapell. Jacob Johan Salovius, om han såsom adjunct vore behöfvande, borde efter serg. Sundströms död emot erläggande af augmentsräntan få ifrågavar. under ber. rusthållsdel lydande 1/5 af Terijoki aug. h:n, men alldenstund kapell. Salovius numera är befordrad till kapellan i

Orihvesi socken och kapellanen enligt nemndens afgifne intygan äger den förmögenhet, att han egenteligen icke är i behof af inkomsterne ifrån sagde hemmans del; fördenskull - - ålägges kapell. Salovius att till Anders Salovius, hvilken innehar ofvannämnde 1/5 i rusthållet, genast afträda 1/5 i Terijoki h:n.

S 34v § 40 - Seppälä h:n i Akola. Att upptaga åker vid **Niemi Moision Weräjän suo** samt **Luchtiniemi** ängshage att nyttjas.

S 86 § 84 - Koppelojärfvis förra **Heinisuo äng** har vid storskiftet i Kopsamo by tillfallit Kellari nybygge.

S 91 § 87 - Nybygg. Anders Peräjoki fr. **Eno byalag** emot torp. Erik Kaukonlax därsammastädes.

S 91v § 88 - Andel i hägnaden i Orihvesi by emellan Kontis **Kaupinmoisio** och Seppälä boställs **Käjä utåkrar** varit bristfällig.

S 104v § 102 - Laurila h:ns i Onnistaipale **Myllyjoenniittu** äng.

S 136 § 135 - B. Henrik Bertula fr. Kopsamo emot b. Jöran Kölli ang. råhägnadsuppförande undantagande öfver **Siffowuori** berg.

S 139v § 137 - Kockola by: **Hoiwanmoisio** åker warit före storskiftet Henrik Jussila tillhörig. Johan Tuomola begagnat sina förra **Kilpanmoisio, Ratkustenmoisio och Saviojanmoisio** utåkrar.

S 142 § 140 - Muckula h:ns i Pajukanda **Ritakorpi** äng.

S 147 § 146 - Fortsättning till höstetingets 120 §. Inh. Kaisa Joransd:r fr. Orihvesi by förmälte, att hon en söndag eftermiddagen på byagatan mött Wanei son Herman, som svurit och kallat inh. Lena Jakobsd:r till **Conseills hora**. Enär vittnet en stund derpå gått till Lena Jakobsd:r och omnämnt Hermans yttrande, hade Lena sagt, att hon redan derföre tuktadt Herman. Lena Jakobsd:t medgaf, att hon gifvit Lars Wanei son Herman tvänne örfilar, tagit honom i luggen och kastadt honom på marken samt der en gång med ris slagit honom.

S 149 § 147 - Drengen Esaias Isaksson fr. Sjukola h:n i Onnistaipale by anförde, att b. Johan Antila fr. Orihvesi by om en qväll i boningspörtet å Sjukola boställe i Orihvesi by **oqvädat honom till rackare** och slagit honom för munn.

S 150 § 148 - B. Henrik Sillanpä fr. Woitila anförde, att b.sonen Abraham Parpola, torp.sonen Gustaf Köykänpä och drengen Jonas Johansson tredje dagen jul 1819 på Wehmais nybygge i Onnistaipale hade honom med slagsmål öfverfallit och oqvädat honom till tjuf. Nybygg.sonen Mats Eriksson fr. Murama nybygge berättade, att han som bjuden gäst bivistadt bröllopet å Wehmais nybygge andra dag jul 1819 och samma dag sent om qvällen med sakägarene följt festman Mats Matsson i en bod för att sofva. Sedan sakägarene utgått ifrån boden och begifvit sig i boningspörtet, hade vittnet en stund derefter äfven dit ingått. Sluteligen hade sakägarene ifrån pörtet förfogat sig ut på gården, då vittnet blifvit varse, att Abraham Parpola skuffat Henrik Sillanpä omkull i snön, men såvida då varit mörkt, hade vittnet icke förmärkt någon åkomma. Nybyggaresonahustrun Maria Karlsd:r fr. Mäkelä nybygge i Onnistaipale berättade, att - - Abraham Parpola beskyllt Henrik Sillanpä att hafva på Rekiälä marknaden stulit en häst och fört den i backen.

S 152 § 149 - Fahnjunkaren Carl Robert Lauren anförde, att underlieuten. Nils Procope 19.1.1821, då Lauren och Procope i ett sällskap åtföljt ifrån Holma gård till Orihvesi by utmed vintervägen, som leder åt Längelmäki socken, vid det Lauren ämnat köra förbi lieutenanten, med en i handen hafd piska gifvit Lauren ett slag öfver vänstra tinningen, så att Lauren derigenomen blånad tillskyndats, samt äfven vid samma tillfälle af öfverdåd afbrutit den ena af Laurens timmerstänger. Uppskjöts.

Oriv. syyskär. 25-.9.1821 VA Satak. KOa10

S 492 § 27 - B. mågen Gustaf Henriksson fr. Eskola h:n i Onnistaipale inlemnade ett contract.
Får Gustaf anlägga, bygga och uppodla sitt boningställe på mitt ägande Eskola eller Tianen h:ns utmarks skogsskifte, som ligger bakom **Myllyjerfvi** sjö nära vid hemmanets **Pitkä äng**, hvarest han får på tjenliga ställen der nära invid uppodla sig åker. Till höösslag upplåtes honom **Pulkis Leppenen** ett laduland och å kjärret, som sträcker sig derifrån åt **Joutijerfvi** tresk får han uppodla sig mera äng, äfvensom **Joutijerven Leppä** et laduland och **Pitkän Korpi** skogvuxne äng, som förut hört under Heickilä boställe et laduland. Dessutom tillåtes honom

rödja sig äng i **Hangasjerfven Korpi**, som ligger innom Uotila och Laurila hemmans skogsskifte, samt **Aronsuo** kjär, som ligger - -.
Onnistaipale 13.6.1821 Jonas Simonsson, husbonde. Anna Maria Johansd:r, värdinna.

S 535 § 77 - Muckula h:n i Pajukanda. **Leponijttu och Peräladonsarka ängar** hafva vid storskiftet Muckula h:n frångått.

S 553v § 98 - Fråga on deltagande uti inqvarteringstungan. Hörtsänä, Bertula, Tilsa, Kölli, Pohjala, Isoperhe, Antila fr. Wehkalax, Noppari, Maunu och Antila fr. Orihvesi by hafva anfört, att de ifrån 1.11.1818 till medlet af maji 1819 varit betungade med officersinqvarteringar af Kejselrliga Petrovska regementet och nödgats bestå dem särskilda boningstugor, ved, sängkläder och ljus utan att de derföre af de öfrige sockneboerne bekommit någon ersättning.

S 557v § 102 - Lieuten. Jacob Johan Roth inlemnade syneskrift af 14.9.1821 ang. skada för frost å Heickilä trumslagareboställe i Onnistaipale, som arrenderas af Roth, samt syneskrift af 15.9.1821 å Sjukola f.d. fältväbelsboställe i Orihvesi by betr. **Wuohinijttu utåker**.

S 565v § 113 - Nybygg. Jöran Kortessuo fr. Kockila anförde att han inom dess bohlåkerhägnad till åker upptagit **Kortessuo** uppodlingskärr, men som b. Jöran Mattilas fr. Hirfvijervi **Puronijttu** äng är belägen nedanom sagde uppodling, så borde Mattila uppkasta ett afloppsdike genom Puronijttu.

S 569v § 121 - Fråga om råhägnadens uppförande emellan Hoivala h:ns utmarks skogsskifte samt Lasola och Äijäis boerns utmarkslotter. Hoivalas skogsskifte gränsar på ena sidan till Lasola boernes utmark ifrån **Kuokajärvennycki** råställe till **Kaipanlahti** råpunct samt och på andra sidan till Äijäis boernes utmarker ifrån förstnämnde råställe till **Kurjenmieka** råställe. **Kaipalahden urfiell. Koukujärvennycki. Kurienmiecka**.

S 585 § 141 - Innehafvaren af Heickilä boställe i Onnistaipale lieuten. Jacob Johan Roth och b. Jonas Tianen anförde, att torp. Mats Qvist dersammastädes låtit sine kreatur gå i bete utan någon tillsyn eller vallare. Kreatur hafva trängt sig uti kärandernes samfälta **Jerfventausta** ängshage betande och trampande.

S 586 § 143 - Seppälä h:ns i Akola **Niemenhaka** ängshage. Heikiläs **Radakesuo** äng. Seppäläs **Niemenma** skogsmark. Slagsmål.

S 588 § 144 - Mulbetet skulle samfält begagna å Akola bys **Niemenmaa** bröstmark. **Niemenhaka** äng. **Saunasuo** och **Niemennijttunkuru** kärr.

S 589 § 145 - Nämndem. Mats Seppälä fr. Akola har under de tvänne sistförflutne åren **utflyttat sitt ägande Seppälä** h:n från Akola by, hvarefter han på sitt förra tomtställe samlat en hög mull, som han ämnat släpa på sin åker.

S 598 § 155 - Innehafvaren af ½ Terijoki h:n i Orihvesi by lieuten. och vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt anförde, att dess innehafvande ½ Terijoki h:ns uppodlade ägor gränsa till innehafvaren af andra hälften i Terijoki h:n exp.fogden och kr.länsmannen Herman Waldens samt Kontis, Erolas och Pafvolas åkrar och ängar på följande sätt: Granfälts **Sildoja ängshage** till Thomas och Johan Kontis ängshage af samma namn, Granfälts **Wuorentaka utåker** till Waldens lika benämnda utåkerskifte, Granfelts **Wourentaka äng** på ena sidan till Waldens och på andra sidan till Erolas **Wuorentaka ängar**, Granfelts **Orihpohja äng** till Waldens, Kontis och Pafvolas i Orihpohja ägande ängslotter, Granfelts **Pehuniemi äng** till Thomas Kontis äng med lika namn.

Oriv. talvikär. 6-.2.1822 VA Satak. KOa11

S 4v § 14 - Torparecontract af 5.3.1821 ang. Moisionpä under Yrjölä h:n lydande torp i Napila. Den sk. **Markinatiennijttu** får torparen nyttja tillika med **Moisio hage**. Af den sk. **Loukunhaka** får han upodla antingen til äng eller åker ett halft tunneland samt uti **Muransuo** tre tunneland.

S 27 § 48 - Inlemnades December-månads dagbok för **Orihvesi bys gästgifveri**, hvaraf - -: Under 17.12.1821 har handelsbetjenten (Johan) Asplöf fr. T:fors erhållit 2:ne hästar i skjuts genom Markus Siuros och hållkarlen Johan Bengtiläs fr. Rajalax by samt reservh:ns åboen Karl Parpolas bifall at framföra dess handelskista til Eräslax gästgifveri i Längellmäki, med vilkor att hållkarlen finge sielf åka i sagta mak lastat, men innan hästarne blefvo förespände, hade Asplund satt sig jemte en annan karl på lastet, tagit tömmarne af skjutskarlen och med

all skyndsamhet afrest och på några hundrade alnars afstånd ifr. Orihvesi by gifvit skjutskarlen några örfilar och bortkört honom och såmedelst med dessa hästar utan uppehåll framfarit förbi Eräslax gästgifveri således 2:ne håll utgörande tillsammans 3 mihl, hvarifrån de skjutsande måst afhemta sina hästar, hvarföre för detta olagliga förhållande å Asplöf - - laga ansvar.

S 58v § 88 - Karl Ärräläs häst har omkommit i **Nihua siö** nära intil Woitila by i afseende å notdrägt uphuggit wak.

S 63 § 93 - Torpsyn 31.7.1819 å Mattila torp i Woitila lydande. **Jokihara äng, Wetosuo hage, Jokihara nijttu**

S 75 § 107 - Synen 22.7.1821 å Mickel Sarvenosa i 4 år innehafde 1/6 i Ärrälä h:n. **Isowuori** skogsmark,**Wetten Katturinman** (HMA:ssa **Wettenkatuminman) skogsmark.**

S 82v § 115 - Akula by. Seppälä hemmans **Vikatevarsi** äng ligger innom **Niemenhaka** haga.

S 105 § 146 - Nybygg. Jöran Kortessuo fr. Kockila emot b. Jöran Mattila fr. Hirfvijärvi. Mattila låtit vallaren Hedvig Danielsd:r dageligen valla sine kreatur å Kårtessuo nybygges S**oikaniemenma** mark.

S 108 § 150 - B. Mats Lymberg fr. Woitila anförde, at torp. Mats Jussilas fr. Hollma gård svin inträngt sig uti Lymbergs bohlåker och **Hanperänmoisio** utåker.

S 110 § 154 - Socknesmeden Jacob Hammar fr. Jupa anförde, att han enligt b. Esaias och Mats Koivistos fr. Suckila anmodan reparerat järnen til **Korkiakoski qvarn**, deri Esaias och Mats äfven äro delacktige.

S 114v § 160 - Gamla b.enkan Anna Matsd:r fr. Heickilä h:n i Akula anförde, at hennes man numera afl. b. Jöran Heickilä för 7 a 8 år sedan åt Abraham Nickilä fr. Havisto lånt 90 riksdaler, emot det Jöran Heickilä fick begagna en Abraham Nickilä tilhörig **Randanijttu** äng.

S 122v § 168 - B. Esaias Heickilä fr. Akola anförde, at nämndm. Mats Seppälä å dess **Niemenmaa bröstmark** medelst hägnadens uppförande intagit parternes samfälta muhlbete. Synen 6.11.1821. **Såimasuo** mossa, **Niemennittu**, **Nieminma Hagen**.

S 128v § 178 - Drengen Mats Gregoriesson fr. Mickola torp under Holma gård hade ifrån en not, som gemensamt tilhört landb. Johan Karlsson fr. Sjukola boställe och b. Jacob Kössi, efter slutad notdrägt borttagit svinhårsrep, tillsammans af 13 famnars längd.

S 135 § 184 - B. Lars Pavola fr. Orihvesi by anförde, att nämndem. Thomas Konti tillhörige svinkreatur inträngt sig uti Pavolas **Kivinjemi** bohlåker.

S 136v § 186 - B. Isak Korpo fr. Woitila anförde, att jemte rusth. Henrik Hörtsäne och flere andre i den sk. **Alanen sqvaltemjölqvarn**, anlagd å **Taipale bäck**, för 7 år tillbaka uppbygt det derstädes befintelige qvarnhuset och någon tid förut med 2 riksdaler erlagt sin andel i häradssynerättens arfvode för besiktningen af stället. Hörtsäne har sedermera skiljt Korpo ifrån qvarnens begagnande.
Stamparn Erik Israelsson fr. Onnistaipale berättade, att Korpo äger tvänne tourer uti Alanen sqvaltemjölqvarn, af hvilka tourer han för flere år sedan upplåtit den ena åt förre rusth. Henrik Maunuckala, som åter kort derpå öfverlåtit sin rätt åt Korpo.

S 139v § 188 - Savo by. En väg öfver **Vikatenvarsi äng**. Synen 6.11.1821. **Savonjoki** å, Tilsas **Halkokorpi äng**.

S 154v § 207 - **Fastebref å Antila h:n i Orihvesi by** för b.sonen Johan Eriksson. Hemmanet tillfallit honom i arf efter dess fader afl. b. Erik Johansson Antila.

S 155v § 208 - **Fastebref å ½ Magnula h:n, Stor Magnula kallat, i Pehula** by för b.sonen Thomas Thomasson. Till ägo bekommit genom särskildte uppdragelser af dess fader Thomas Johansson Stor Magnula och öfrige medarfvingar 11.4. och 22.9.1820.

S 157 § 209 - **Fastebref å Lill Magnula h:n i Pehula** för b.sonen Johan Andersson. Blifvit ägare genom en vid arfskiftet efter dess fader afl. nämndem. Anders Thomasson Lill Maunu 24.5.1820 med dess medarfvingar träffad öfverenskommelse.

S 158 § 210 - **Fastebref å Sammalisto h:n i Padustaipale** för b.sonen Johan Andersson, som till ägo bekommit hemmanet genom vid förrättat boupptekning och arfskifte efter dess fader afl. b. Anders Andersson Sammalisto 14.9.1820 med sine medarfvingar träffad öfverenskommelse.

Oriv. syyskär. 25-.9.1822 VA Satak. KOa11

S 615v § 11 - Inlemnades trenne af kr.fogden Carl Johan Nordberg författade tourlängder till hållskjutsens utgörande för år 1823 vid denne Orihvesi bys och Kallenautio gästgifverier i Orihvesi socken samt Ruhala gästgifverie i Ruovesi socken.
Kampari och Uotila h:ns ägare i Rajalax, hvilka hittils, blifvit anslagne att med **framfört häradsposten** en häst hvardera ifrån nästa års början **utgjöra hållskjuts** i Orihvesi by, hvaremot bönderne Jöran Heikilä, Simon Yrjölä och Staffan Jakola fr. Napila, hvilka för sine hemman hållskjutsningen bestridt, äro anordnade att framföra häradsposten. B. Thomas Konti såsom nu varande nämndeman och hvilken hittils varit **postförare**, i anledning deraf blifvit frikänd ifrån postföringen samt b. Markus Sjuro i Thomas Kontis ställe blifvit anslagen att fortskaffa häradsposten.

S 629 § 29 - Ang. sjöfoderväxten i **Heijnesallmi** sund afstod Abraham Antila ifrån målet emot Oinasniemi.

S 660v § 67 - B. Anders Bengtilä fr. Rajalax anförde, att b. Henrik och Johan Tuimalas m.fl. fr. Ponsa by samfäldta vall esomoftast betat Rajalax byss skogsmark samt ingått uti Bengtiläs **Ajois äng**.

S 666 § 74 - Antila h:ns i Orihvesi by **Tähtiniemi** och **Pehuniemi** ängar.

S 702 § 119 - Eskola h:ns i Onnistaipale by **Pitkänitu** äng.

S 702v § 120 - Inh. Mårten Israelsson hade för 5 år sedan uppgräfvit ett afloppsdike uti b. Lars Pavolas fr. Orihvesi by **Korpisallmi** äng.

S 708 § 128 - B. Mats Koivisto fr. Suckila kände ej, huruvida torp. Aleksander Witala fr. Suckila å **Ketovuorenma** mark nedfält någon sved. Koivisto har sjelf å sagde marck brutit löf och fällt några träd, som han sedermera bortsläpat. Koivisto bor på utmarcken bakom en sjö.

S 708v § 129 - Suckila by. **Vitalahden vik**.

S 710 § 132 - Johan Yli-Råtialas fr. Salokunda **Luoniomennijttu** (HMA:ssa **Suoniemennijttu**) äng.

S 716v § 140 - B. Henrik Äijäis anförde, att b. Gustaf Äijäis egenvilligt slagit och bärgat Henrik andel af sjöfoderväxten emellan **Ajoxennenä** udde och **Salmenpouka** sjövik. Nämndem. Karl Maunu fr. Pehula berättade, att sjöfoder blifvit bärgat emellan Ajoxennenä udde och **Äijästensalmi** eller Salmenpouka sjövik.

S 717v § 141 - Gustaf Äijäis anförde, att Henrik Äijäis för 10 år sedan invid dess **Kortenlahdenmoisio** utåker intagit och till åker uppgjort den ifrån Äijäis till Lasola by ledande byavägen samt flyttat densamma inpå och öfver Gustafs skogsskifte.

S 720v § 145 - Ägaren af ½ Terijoki h:n Carl Adolf Granfelt, innehafvaren af Seppälä capell.bohl vicepastoren Jacob Johan Salovius och landb. Johan Karlsson Sjukola fr. Orihvesi by anförde, att b. Henrik Sillanpä fr. Woitila brutit fem lass löf å Orihvesi bys af grannarne samfält begagnade utmarksskifte.

S 743 § 176 - Vicekr.länsman Thomas Hertman anförde, att drengen Isak Matsson fr. Kössi h:n i Orihvesi by hos klock. Erik Frosterus brännt bränvin.

S 743v § 177 - B. Jacob Pjetilä fr. Havisto anförde, att sedan Hans Kejserliga Majestät genom utslag af 22.3.1822 låtit bero landshödingens utslag af 19.6.1820, hvarigenom landshöfdingen fastställt häradssynerättens utlåtande af 17.6.1817, dessmedelst Jacob Pjetilä blifvit bibehållen vid den af **honom i Leppähammas forss anlagde till mjölqvarn**, dock att kungsådran i Leppähammas forss icke finge stängas, samt att Jacob Pjetiläs

qvarn med dertill hörande damm borde af honom undanrödjas, ifall den framdeles blefve skadlig för ägors odling. Bönderne Pafvola och Kolhi fr. Savo, rusth. Johan och Mats Jarla, b. Antila och Mickola fr. Hoifvala, Johan Yli-Råtiala m.fl. hafva sistledne sommar egenvilligt i så måtto förstört och sönderrifvit den af Jacob Pjetilä uti forssen i afseende å vattnets ledande till qvarnen inrättade damm eller canal, att Jacob Pjetilä numera aldeles saknar vatten i sin qvarn, hvilken derigenom helt och hållet stadnat.
Inlades syneinstrumentet af 15.7.1822. Först viste Jacob Pjetilä 1/5 dels fjerdings afstånd ifrån **Leppähammas** Pjetilä tillhörig iholqvarn ett grundställe, som stenger vattnets utlop fants vara - -. Sedan hade Jacob Pjetilä synemännerne till Leppähammas forsen, hvilken bepröfvades vara - -. Watuåder fants vara - -. Mellersta ådern, som Jacob Pjetilä sade sig sjelf gräfvit och rensat och löper till hans qvarn, å hvilkens högra sidan har Akula och Savo byamänner öpnat ett vattufall, som förhindrar att vattnet ej löper mera till Pjetiläs qvarn. Den 3. ådran löper till academiabönder Anders och Kristoffer Eskolas fr. Havisto iholqvarn, genom hvilka qvarnas tyckts synemännerne att öfverbygga - -. Sedan besigtigades **Putaja forsen** half fjerdings väg från Leppähammas uti hvilken forss är anlagt ett iholqvarn, som är Pitkäjerfvi bys tilhörig vattnet syntes vara vänt åt qvarn samt kongsådret sopslangs. På synemännernas vägnar. Eric Frosterus. Mats Sipilä. Karl Ärrälä.

S 751v § 184 - Pitkäjäfvi by. **Vitarlahdenma** utjord. **Kaipalahdenma** utjord.

S 784 § 221 - Sytningsmannen Johan Jonasson fr. Muckula h:n i Pajukanda emot dess broder b. Simon Jonasson ang. utbrytande af tjenlig åker till en tunnas rågutsäde jemte fult vederlag i äng för **Leponijttu och Peralahdensarka** (HMA:ssa **Peräladonsarka**) innom **Lautakattonpeldo** bohlåker samt **Rihuhdannijttu** äng på utmarcken. Ofvannämnde **Leponijttu och Peräladonsarcka** ängar. **Lautakatto** äng.

S 788v § 226 - B. Johan Maunula anförde, att b. Thomas Muckula fr. Pajukanda egenvilligt bärgat den under dess **Mäentaustanvainio** åker vordne sjöfoderväxten.

S 793 § 237 - **Fastebref å ½ Noppari h:n i Pehula** för b.sonen Johan Pålsson fr. Noppari h:n, som vid bouppteckningen och arfskiftet efter dess afl. fader b. Päl Pålsson Noppari 14.9.1821 genom öfverenskommelse med dess moder Sofia Matsd:r och syster b.enkan Beata Pålsd:r emot - - blifvit ägare.

Oriv. talvikär. 6-.2.1823 VA Satak. KOa12

S 2 § 4 - Vid eldsvådan natten emot 15.3.1822 hos Mats Alanen i Borgerla uppbrunnit ett boningspörte och en stuga.

S 51 § 49 - Muckula h:n i Pajukanda by. **Matomäenpelldo** åker. **Njemenpelldo**.

S 103v § 89 - Tvist om rätt att mala i **Alanen i Taipale bäck lagde sqvaltemjölqvarn** i Onnistaipale.

S 136v § 117 - B. Henrik Jussila fr. Kockola emot lieuten. Jacob Henrik Boisman fr. Hollma ang. byaskilnaden.
Sedan Hans Kejserlige Majestät har genom utslag af 19.5.1819 i Nåder (gillat och fastställt Ägodelningsrättens utslag af 13.4.1816 samt) stadgat, det råskilnaden emellan Kockola bys och Hollma säterierusthålls skogsskiften skulle gå ifrån **Savijoensilda** råpunct i rät sträckning till en källa vid stranden af **Savijärwi** sjö, hade comm.landtmät. Nathan Lilius uppgått och utstakat rån. Men som Jussila ansedt råledningen vara oriktigt uppgången, hade comm.landtmät. L. I. Forselius 23.7.1821 anställt undersökning och funnit, att af Lilius utförde rågång sträckt sig 50 alnar, öfver hvad den bordt, inpå Jussila hemmans skogsmark. Uppskjöts.

S 144v § 122 - Fråga om deltagande i hägnaden invid **Niemenvainio** bohlåker i Pehula by.

S 149v § 127 - Fortsättning till höstetingets 177 §. Inh. Gustaf Henriksson fr. Kockola berättade, att svaranderne sistledne sommar upprensat kongsådran i **Leppähammas forss** och dervid uppstaplat flere större stenar på den sidan af samma kongsådra, derifrån vattnet ledes till Jacob Pjetiläs qvarndamm och hvarigenom vattnet så betydligen utfallit, att Pjetilä qvarn helt och hållet saknat vatten. Jacob Pjetilä stängt endast på det stället kongsådran, att han med en derilagd tvärbalck ledt vattnet till sin qvarnränil. (Se äfven 138 §.)

S 159 § 135 - B. Johan Yli Råtiala fr. Suckila anförde, att b. Esaias Koivisto, dess son b. Johan Koivisto, b. Mats Koivisto, torp. Mats Suivala, s.skrädd. Anders Bergman och drengen Karl Emanuelsson af öfverdåd nedhuggit 440 par stör af den hägnad, som Yli Råtiala kort förut uppfört omkring dess **Witalax och Kiviniemi** åker och ängshagor.

S 174v § 147 - Inlämnades ett contract af 27.9.1813. Med **kyrkoväckaren Lars Waneus** ingår jag (Anders Jöransson Erola) uti följande afhandling: Den åckerstycker, som i lindan blifvit lämnade i **Vuorentaka åcker** äfven den redan uppådlade ett stycke giör tillsammans ungefärligen 25 kappeland, får han genast upptaga och nytia. Hvaremot han mig betalar årligen, sedan han fådt åckern uti sådant ordning, att han den med råg kan utså, fyra riksdaler. Detta contract bör vara orubbat 10 års tid.

S 178v § 151 - B. Esaias Koivisto fr. Suckila anförde, att socknesmeden Mats Filman slagit och bärgat strandhöet och sjöfoderväxten under **Suckinsilda** ängshage.

S 183 § 154 - Inlades ett contract af 6.11.1921. För min broders Anders Anderssons arfsandel i Brusila sk.h:n i Pitkäjerfvi by har jag (Mats Andersson Brusila) velat försäkra honom följande förmoner: Skall Anders Andersson i **Ristirannanvainio** och **Vähä vainio** bohlåkrar erhålla 11 kappeland gammal åker i hvardera af dess bohlåkrar - -. Af **Raja vuori Moisio** utåker erhåller Anders - - och af **Karttinmonmoisio** - -. Bör Anders erhålla **Karttimon nijttu, Heran Ajois**, ett laduland af **Juracko ängen** emot Antila h:ns ägoskilnad, af **Vitanlax** ängen den sk. **Yrjön nijttu** - -.

S 187 § 158 - Bönderne Johan Abrahamsson och Johan Thomasson Maunula fr. Pajukanda anförde, att b. Thomas Muckula efter höbärgningen fört sine svin å **Lehtisaari** holme, der käranderne hafva ängar. Och som svinen derstädes uppgräfvit ängsvallen samt dessmedelst tillskyndat skada - -.

S 195v § 167 - Capit. och vicelandsfiscalen Otto Kihlström anmälde, att klockaren Eric Frosterus och torp. Simon Björn fr. Pitkäjerfvi under nu påstående ting i Orihvesi by utminuteradt brännvin.

S 201v § 173 - Lieuten. Jacob Johan Roth anförde, att bönderne Markus Siuros och Johan Erolas fr. Orihvesi by hästar under växtetiden betat uti Heickilä i Onnistaipale af lieutenanten innehafvande boställes **Nihua äng** och **Kirckonmojsio utåker**.

S 208v § 180 - Nämndemannen Kontis svin förorsakat skada å rågskylorne ut Lars Pafvolas i Orihvesi by **Kiviniemi** bohlåker.

S 214v § 186 - Inlades en förskrifning. **Talon isännältä Hendric Carlenpoialta Sillanpältä on allet kirioitettu** ottanut lainaxi raha summan ison kaxi kymmendä vijsi rikindalteria rixgeld rahassa joka velka tule maxettavaxi Mickelin päivän tänä vuona joka tämän kauta reverseratan Onnistaipalelta sinä 11. päivänä Huhtikusa 1822.
Simon Simoninpoika Neppilä Voitilasta.

Oriv. syyskär. 25-.9.1823 VA Satak. KOa12

S 752v § 58 - Inlades ett contract af 21.5.1821. Så framt b.sonen Simon Matsson fr. Vehkajärvi by i Sahalax träder i äktenskap med min (= b. Johan Johansson Korris) dotter Ulrika - -. Skall Simon såsom lösen för den blifvande hustrus arfsandel i Korri h:n erhålla 2 tunneland gammal åker å följande ställen: **Suonpän Moisio, Ahtenpällustän Moisio och LepoMoisio**, men - -. Bör Simon erhålla **Suonpän Nittu, Taipalenhettu** (HMA:ssa **Taipalennjttu), Keskinen- och Korvennittu**.

S 769 § 76 - Yrjölä h:n i Napila by. **Muransuo** och **Mulickasuo** kärr.

S 791v § 98 - Innehafv. af Prästegård kyrkoherden mag. Johan Utter anförde, att b. Johan Antila fr. Wehkalax i senare tider olofligen idkat fiske uti Prästegårdens enskildte fiskevatten i **Wenejoki å**, hvarutom Antila ifrån Prästegårdens **Wenejoki ängshage** bortfört flere lass granris.

S 793 § 99 - Johan Utter såsom innehafv. Prästegård anförde, att Prästegårdens **Wenejoki ängshage** gränsar till Johan Antilas **Leväslax äng** och ehuru Antila genom öfverenskommelse åtagit sig att uppföra råhägnaden mellan ängarne, så har - -.

S 797 § 103 - Kampari h:n i Rajalax by. **Jämsä** äng.

S 810v § 116 - B. Erik Råtiala anförde, att Johan Kihlala fr. Salokunda sönderrifvit fem par stör af den omkring Råtialas **Läpikäytävä äng** uppförde hägnad, hvarutom Kihlala olofligen nyttjat väg genom Läpikäytävä äng till **Kirkoveräjä grind**.

S 813 § 118 - B. Johan Mattila fr. Onnistaipale anförde, att förre ägaren af Mattila h:n b. Johan Konti fr. Orihvesi by genom contract af 24.9.1814 lemnat honom rättighet att å Mattila h:ns **Räsänsuo** kärr uppodla sig åker.

S 816v § 121 - Heickilä h:ns i Akula by **Randanittu** äng.

S 840 § 144 - Pajukanda by. **Mäentaustanvainio** åker. **Mäentausta** åker.

S 845 § 149 - Uppskjutne målet (se vintertingets 117 §). B. Mats Sarfvela berättade, att han varit närvarande vid den af Forselius förrättade syn och erfarit, att den af Forselius då uppgångne rålinien nära källan vid **Savijärvi** sjö gått 20 alnar inpå Kockola byss skogslottsskifte samt att af Lilii utstakade råledning på mittelen emellan råpuncterne sträckt sig 50 alnar inpå Kockola byss skogsmark. En tredje landtmätare bör förrätta en undersökning å rågång.

S 847 § 150 - Lieuten. Boisman anhöll, det häradsrätten måtte förbjuda all skogsåverkan m.m. å Holma rusthålls ägor samt oloflige vägars och gångstigars nyttjande öfver rusthålla uppodlade ägor äfvensom olofligt fiskande uti rusthållets enskildte fiskevatten.
B. Gustaf Äijäs förmälte, att dess **Tuppinnjttu** äng ligger inom Holma rusthålls skogsmark, och ville bibehålla gångstigens begagnande till dess **Tuppin nittu** äng.

S 848 § 152 - Inh. Beata Eriksd:r fr. Woitila anförde, att hennes afl. man inh. Mårten Israelsson enligt contract begagnat vissa under Karl Ärräläs ägande Ärrälä h:n lydande sytningsägor. **Pendura, Niemi och Wuorenalusta ängar**.

S 864 § 171 - B. Johan Antila fr. Wehkalax hade på allmänna landsvägen emellan Orihvesi by och Prästegård jemte flere ande personers närvaro på ärerörigt sätt oqvädat contractsprosten och kyrkoherden, mag. Johan Utter.

Oriv. talvikär. 5-.2.1824 VA Satak. KOa13

(Ilmoitusasiat, mikrofilmi TK 1740, s 402 § 9) - Första uppbudet å Eskola sk.h:n och Härkä sk.nybygge i Voitila by för b.mågen Anders Johansson och dess h:u Beata Matsd:r. Erhållit genom uppdragelse af 16.1.1824 af Mats Lymberg och dess h:u Beata Thomasd:r. **Sillanmoisio** utåker jemte **Pihlajaniemenjokivarsi** ängskärr.

S 67v § 83 - Woitila by. Synen öfver vanhäfd å Ärrälä h:n 4.7.1814. **Pendura, Suokanda och Aro ängar**.

S 81 § 96 - B. Johan Maunula fr. Koppsamo anförde, att vid delningen af Koppsamo byss ägor har hans **Rihinijttu** äng tillfallit ägaren af andra hälften af Kölli h:n. B. Jöran Kölli erhållit **Kannisto äng**.

S 99 § 115 - Inlades ett contract af 7.2.1822 mellan b. Johan Erola och **kyrkoväckaren Lars Waneus**. Bör Lars Waneus årligen betala för den der delen han härtill nytjat af soldateåker ett tunneland åker 4 riksdaler och utgiöra till hemmanet 10 hjelpedagsverk - -.

S 100 § 116 - **Talon isännältä Johan Hendrikin poialta on allet kirioitettu ottanut lainaxi raha yhden summan** ison (21) rikin dalteria rixkelds rahasa joka tämän kautta reverseratan. Wehkalahdesta sin 5. päivänä Maaliskuusa 1822. Johan Ericsson Mattila.

S 119 § 137 - B. Staffan Natucka fr. Pitkäjärvi anförde, att han uti **Raiskiosuo**, under Natucka lydande kärr, uppodlat en åkerteg och densamma besått, men b. Anders Natucka - -. Staffan Natuckas **Suonsarka** åkerteg.

S 132v § 152 - Mattila h:n i Onnistaipale. Synen i **Rässänsuo** kärr.

S 155v § 178 - Bönderne Johan Noppari och Johan Lill Maunula fr. Pehula anförde, att ehuru medelst utslag af 1815 förbudit enhvar att på oloflogt sätt tillstänga **Wenehjoki** bäck, så har b. Anders Antila fr. Wehkalax om våhren nedlagt nät och ryssior tvärs öfver canalen i bäckmynningen och då klaganderne dit kommit för att anställa undersökning, hade Antila **bedt dem äta fiskträck**.

S 169 § 190 - Nybygg. Johan Lepola fr. Suckila anhöll om skottpenningar för af honom 1822 och 1823 utom skall **dödskutne en större björn och nio vargar**.

S 173 § 195 - Konti h:n i Orihvesi by. **Kauppinmoisio** utåker.

S 183v § 211 - Till min måg Johan Matsson och hans hustru - - fr. Kockila afstår jag (Mats Abrahamsson Yli Mickola) till lifstid ett torpställe å mitt innehafvande Yli Mickola kr.h:n, bestående 20 kappeland färdig åker, ett kålland invid husen och i **Walkejoki** tvenne samt i **Waivasensuo** ett laduland äng samt rättighet att upptaga åker och äng i **Pajunijttu**. Orihvesi 15.3.1821.

S 188 § 223 - Viceklåckaren Anders Jonn och smeden Gustaf Bergman fr. Orihvesi Kyrkoby.

S 189v § 228 - **Fastebref å ½ Nikula h:n i Koivuniemi** för b.sonen Simon Mickelsson, som blifvit ägare af ber. ½ Nikula h:n vid förrättad boupptekning och skifte efter Simon Mickelssons moder b.enkan Maria Gabrielsd:r 17.10.1820 genom med dess samarfva Henrik Mickelsson och Sofia Mickelsdotters man Johan Henriksson träffad öfverenskommelse.

Oriv. syyskär. 28-.9.1824 VA Satak. KOa13

S 601v § 108 - Numera afl. dragon Carl Holm hade innehaft Hakoniemi under Suomasema rusthåll lydande dragonetorp. Vid delningen af Suomasema rusthåll har dragonetorpet helt och hållet fallit inom Granfeldts skifte.

S 624 § 131 - Sytningsmannen Thomas Larsson fr. Pylkinautio förmälde, att sytningsmannen Abraham Abrahamsson fr. Sahrajärvi genom olämpelig dikning och trampning skadat Thomases **Hällinkorpi** ängskärr.

S 632v § 144 - B. Simon Pärri emot flere ang. deltagande uti råhägnadens uppförande börjandes ifrån **Kyllmälammi** träsk till **Hapamäki** råställe.

S 650v § 164 - B. Johan Köllis fr. Kopsamo företrädare har vid ett 30 år sedan med Johan Johansson Maunulas företrädare Johan Maunula ingått sådant ängsbyte, att Johan Kölli till Johan Maunula afstått Kölli h:ns **Kellari äng** emot vederlag (**Kannisto äng**). Landbonden Johan Simonsson fr. Kölli berätade, at Kellari torp jemte den derunder lydande Kellari äng tillförene hört under Kölli h:n.

S 657v § 176 - Landb. Mats Henriksson Mattila fr. Suomasema rusthåll androg, att han såsom landbonde innehar 1/5 af Suomasema rusthåll. Ehuru torp. Mickel Matsson Salkila (Solkila?)jemligt conractet af 7.1.1820 förbudit sig att till alla öfrige intressenter i sagde rusthåll utom vicehäradshöfd. Granfelt, som äger 7/20 deraf, bl.a. årligen betala ett lispund smör, så hade - -.

S 683v § 200 - Pitkäjärvi by. **Kaipalahdenma** urfjell och **Witalahdenma** utjord.

S 691 § 210 - **Talon Wävyltä Gustaf Henrikin pojalta Onnistaivalen Eskolasta olen minä allet kiroitettu sanut** Raha lainaxi yhden summan Iso yhdexän (9) Rikin Dateria Rikskelds Rahasa, Joka welka tule maxtevaxi tulenvan vuonna marras kuhun kuitenkin jlman inträsität, mutta jos ej se tule siihen maxetuxi nin hän saan sättät minun velkastani tulevana vuonna 1823. Joka tämän kautta Reversaratan Onnis Taipalesta sinä 18. päivänä Maras kuusa 1822. Abraham Santi, sotamies (bom:). Todista Hindric Matin poika (bom:) Ja Michel Johannin pojka (bom:) Af Johan Mattila Mattilasta.

S 697 § 215 - B. Johan Eskola fr. Wehkalax emot Johan Noppari och Anders Lill Maunu fr. Pehula ang. sju af Eskola uti sitt eget vatten utlagde mörtnät i mynningen af **Wenähjoki** å, som förenar **Orihsälkä** under Pehula by belägne sjö med **Längelmänvesi** sjö, der Eskola har sitt fiskevatten.
Sold. Eric Krut berättade, att Eskolas nät varit utlagde i Längelmänvesi sjö ungefär 300 alnar ifrån mynningen af Wenähjoki å på mitteln emellan mynningen och den såkallade **Papinsari** holme. Hört omtalas, att den i ån varande kungsådra skulle sträcka sig till sagde holme.
Skomak. Vilhelm Björk berättade, att han sett Johan Eskolas broder Emanuel Henriksson och drengen Erik Eriksson utlägga flere nät uti öppna sjön under Wehkalax by emellan **Papinsari och Ruitsari** (HMA:ssa **Raitsaari) holmar** på ungefär 300 alnars afstånd ifrån mynningen af **Wenehjoki** å.
Smeden Henrik Wehonius berättade, att näten varit utlagde ungefär der skakade vintervägen leder ifrån Prästegården öfver sjön till Wehkalax by.

S 707 § 221 - Melli hemman. **Lahdenpohja** åkerskifte.

S 711v § 228 - Antila, Erola, Pavola och Mattila h:n fr. Orihvesi by lemnat b. Henrik Sillanpä fr. Woitila tillstånd att i deras skogsmark taga ämnen till **potaskabränning**, i anledning hvaraf Sillanpä derstädes brändt potaska.

S 720v § 236 - **Kyrkoväck. Lars Waneus** klagade deröfver, att b. Johan Erola fr. Orihvesi by, då Waneus hemkommit från skogen **bärande en säck potaska**, hade Johan Erola, som derstädes möt Waneus, våldsammeligen velat fråntaga honom säcken samt dervid med ett yxskaft gifvit Waneus flere slag å ryggen.

S 725v § 242 - B. Henrik Ylinen fr. Borgerla anförde, att hans och torp. Elias Natus' **Kårkeekoski ängar** ligga inom en och samma hägnad utan mellangård.

S 733v § 249 - Landbönderne Johan Tammela, Samuel Kellosalmi, Mickel Kylkilax och Mats Mattila samt torparene Johan Tammivuori och Jacob Lähtenmäki fr. Suomasema anförde, att de hafva en **gemensam kyrckobåt**, med hvilken de trefalldighetssöndagen farit till Orihvesi sockens kyrcka, men vid återfärden ifrån kyrckan hade torp. Thomas Sepännittu fr. Padustaipale, som styrt **Ungila hemmans kyrckobåt**, låtit ro densamma inpå klagandernes båt, hvilken derigenom blifvit skadad. Sepännittu förklarade, att då Ungilas kyrckobåt blifvit ifrån stranden utstött i sjön och folcket deri ingått, hade klaganderne på engång skjutit ut deras båt, så att densamma kommit framför Ungila båten, och som det då varit stark blåst ifrån den stora öppna sjön åt landet, så hade båtarne genom blåstens verkan vid vändningen träffat stöta på hvarannan, utan att svaranden med bästa vilja kunnat sådant hindra.

S 739v § 258 - Inlades ett landbondecontract af 2.7.1819 emellan Mats Sipilä fr. Lydickälä och torp. Gustaf Köykänpä. **Ansionlahden Ajos ängar ylittennjemenranda**. **Kyrkobåten** som är till hälften med Uotila får äfven landbonden nyttja till kyrkan.

S 742v § 260 - Landb. Mickel Kylkilax fr. Suomasema berättade, att då han förledit år med 26 kappar råg besått dess **Lindusuon Moisio** utåker, hade storskiftsdelningen öfver Suomasema rusthålls ägor några veckor derefter ägarene emellan blifvit verkställd, hvarvid ifrågavar. utåker tillfallit den del i rusthållet, som landb. Johan Tammela i egenskap af landbonde besitter. Ehuru Johan Tammela icke ägt någon rättighet att denne höst bärga afkastningen - -.

Oriv. talvikär. 10-.2.1825 VA Satak. KOa14

S 13v § 19 - Landbondecontract 24.6.1824 emellan Anders Pylcki och drengen Johan Axelsson fr. Hirfvijervi Mattila. Lemnar honom frihet att i Rångo nya h:n inflytta - -. **Pihlamäenkorpi**.

S 31v § 51 - B. Mickel Hackinen fr. Keuru emot landb. Johan Kuoppo fr. Suomasema rusthåll. Hackinen såsom förmyndare för afl. b. Johan Mäntäs efterlemnade minderårige barn för närvarande förvaltar de minderåriges i arf efter deras tillfallne 1/10 af Suomasema rusthåll, hvilken rusthållsdel Johan Kuoppo i egenskap af landbonde besitter. Kuoppo lemnat landbonderäntan för år 1821 obetald.

S 51 § 80 -Natucka h:n i Pitkäjärvi by. Ang. sjöfoderväxt i **Witalahdenpohja** vijk. **Witalahdennijttu** äng.

S 72 § 112 - Fråga om råhägnadens uppförande emellan Säynäjoki rusthåll och Prästegården från sommarlandsvägen till til **Kåskue sjö**.

S 76 § 117 - Fortsättning till höstetingets 215 §. Utslag: Alldenstund genom de i målet afhörde vittnens berättelser fulleligen utredt är, at Anders Andersson jemte Johan Noppari obehörigen uptagit Johan Eskolas i **Längellmävesi** siö utlagde nät och icke styrckas kunnat at näten varit utsatte i kongsådran af **Wenejoki** å - -.

S 89v § 138 - Rättsinnehafvarene efter 28.8.1824 aflidne contractsprosten och kyrkoherden, mag. Johan Utter äro: enkefruprostinnan Juliana Eleonora Utter, född Amnorin, samt döttrarne Helena Catarina gift med hofrättsausc. Gustaf Hartman och Johanna Juliana gift med vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt samt sönerne apologisten Johan Isak Utter och vicehäradshöfd. Otto Gustaf Utter.

S 118v § 189 - Fråga om Rajalax bys soldatetorp**. Me ny tässä lässä olewaiset ala kirjoitetut lupame ja skenkänme Talon Isännälle Gustaf Kamparille wanhat såta miehen huonet kun on Kamparin wanhan Talon siala ale pirisä**. (HMA:ssa: **Me nyt tässä lässä ålevaiset alla kirjoitetut lupame ja skenkäme talon Isänälen Gustaf Kamparile wanhat såtamiehen huonet, kun ån Kamparin vanhan talon siala elli pirisä**.)
Johan Gustafs Poika Rupisu (bomärke) Peta Caisa Martin tytär Pengtilä (bom.) Johan Heikin Poika Uotila (bom.) Jöran Jöran Poika Uotila (bom.) Matti Martin Poika Kampari (bom.)
Totista Johan Hammari (bom.) ja Maria Simon tytär (bom.)
Rajalahdesta sinä 1. Päivä Kesä kuusa 1823.
ylös Pantu Johan Anderiaxen Pojalta Pengtilästä

S 132 § 217 - Kr.länsman Herman Walden låtit härtil inkalla **kyrckoväckaren Lars Vaneus** fr. Orihvesi by för det han allhellgondagen 1823 under påstående gudstjenst uti Jupa predikohus varit af starcka drycker öfverlastad, men Vaneus var icke nu närvarande.

S 132v § 219 - Kapell. och vicepastoren Jacob Johan Salovius såsom förvaltare af sockens spanmålsmagazin.

S 135v § 226 - **Fastebref å 1/8 af Ärrälä h:n och derunder lydande Härkä nybygge i Woitila** för b.mågen Anders Johansson, som jemte sin hustru Beata Matsd:r blifvit ägare af nemnde 1/8 i Ärrälä skatteh:n **Eskola** kalladt och Härkä skattenybygge genom deras föräldrars och svärföräldrars b. Mats Lymbergs och Beata Thomasd:rs updragelse af 16.1.1824 emot lösen till deras samarfva.

S 137v § 228 - **Fastebref å Mattila h:n i Peilax** för b.sonen Jonas Andersson, hvaraf han till besittning kommit genom dess faders b. Anders Mattilas updragelse af 7.7. 1817 emot lösen till sina samarfva.

Oriv. syyskär. 27-.9.1825 VA Satak. KOa14

S 540v § 11 - Den vanliga regleringen af hållskjutsningen för 1826. Orihvesi byamän klagat deröfver, att de vore mycket betungande genom reservskjutsning vid Orihvesi gästgifveri. Ägaren af Terijoki h:n vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt förmälte, att ifrån Orihvesi gästgifveri skjutsas till fem gästgifverier, nemligen Kallenautio och Sahrajervi i Orihvesi s:n, Ereslax i Längelmäki, Kauppila i Eräsjärvi kapell och Ponsa i Kangasala.

S 644v § 93 - Inlades ett contract af 12.8.1795. Med lätta infanteristen Carl Holm, som nu ifrån Holma berustade säterij n:o 2 reqvireres att flytta till Suomasema rusthåll n:o 5 ingå underskrefne rusthålls delägare följande contract. Skall torpet Hakoniemi kallat, jan nu är utsedt till knechtetorp - -. Anders Joh. Salvenius Sam. J. Salovius å egne och And. von Bäcker vägnar Eric Strömman. Med föregående - - nöjd, ut supra. Carl Holm.

S 651 § 99 - Heikilä h:n i Akola by. Två laduland äng **Yrtyjervi** och ett laduland i **Pavonkorpi** äng. **Yrtijervi**.

S 658 § 105 - Rusth. Johan Ahola fr. Onnistaipale anförde, att b. Anders Johansson Ärräläs svärfader och företrädare i åboeskapet förre b. Mats Matsson Ärrälä jemte svaranden för ungefärligen tjugu år tillbaka anlagat sin bohlstad på kärandens **Ritanhuhdanaho** mark och deraf inhägnat en betydlig del. Anders Ärrälä förmälte, att des svärfader Mats Ärrälä redan för omkring 30 år sedan med då vordne ägaren af ½ Hörtsänä rusthåll numera afl. rusth. Sigfrid Henriksson Hörtsäne ingått sådant aftal, att Mats Ärrälä skulle få uppföra en del af sina hus vid och på Hörtsänes **Ritahuhdanaho** mark, hvaremot Mats Ärrälä lemnat till sagde ½ Hörtsäne, hvaraf kärandens rusthålls andel sedermera blifvit utbruten, motsvarande äng. Aftalsskriften skall blifvit under krig med Ryssland af ryska soldater jemte annan egendom Mats Ärrälä frånstulen.

S 660v § 108 - Orivesi bys gemensamma **Ruovedenkanganma** skogsskifte.

S 735v § 162 - Pajukanda by. **Taipalennijttu (Taipalennittu) äng. Rihuhdansuo kärr**.

S 736v § 163 - Pajukanda by. Ett odlingskärr vid namn **Vähäsuo** ligger innom gemensamma bohlåkrar.

S 748 § 174 - B. Mats Brusila i Pitkäjärvi emot b. Henrik Saricko. Bouptekn. efter afl. Lars Saricko 25.10.1821. Sonen Mickel Larsson undfår såsom sytningsägor **Suonsarii korhaka** med derinnom belägne åker och äng.

S 753 § 178 - Pajukanda by. **Nitulax** äng.

S 756 § 182 - B. Johan Antila fr. Orihvesi by anförde, att han ifrån uråldriga tider nyttjat vinterväg öfver Sjukola boställes **Wuohennijttu** äng samt sig sjelf, dess folk och kreatur om sommaren behöfver nyttja väg öfver Sjukola boställes **Isosari** ängsholme till sin der bakom belägne **Vähäsari** ängsholme.

S 763v § 189 - **Fastebref å 1/8 Ärrälä h:n** för b.mågen Henrik Karlsson från **Sillanpä** h:n i Woitila, af hvilken hemmansdel han blifvit ägare genom med förre ägaren deraf vicekr.länsmannen Karl Lindqvist under 29.9.1824 ingånget köp.

Oriveden talvikäräjät 3-.2.1826 Satakunta KOa15

S 59 § 55 - Akula by: ett två laduland äng i **Yrtijerfwi**.

S 71 § 72 Pajukanda by: **Taipalennijtu** äng**, Rihuhdansuo** kärr.

S 71v § 73 - Pajukanda by: **Wähäsuo** kärr.

S 82 § 89 - B. Johan Jonasson Pavola från Sawo by anförde, at tjufvar 1822 om hösten söndrat låset til dörren af en å dess ägande Pavola h:n befintelig låst stuga och derifrån bortstulit 45 riksdaler swarande inemot 22 rubel, en silfverring och en brun lädertaskbok, äfwensom många Pawola h:n rörande protocoller - - uti en låstkista, som sedermera funnit liggande sönderslagen å byagatan. Erhållit den underrättelsen, at torparen Henrik Henriksson Nyby hos vicepastorn Jacob Johan Salovius företett sådana protocoller.
Såwida den förras numera afl. stjufbroder Isak Henriksson til Anders Emanuelsson Sänkijerfwi bårtbytt en ny taskbok emot en gammal - -. Sänkijerfwi ¼ mil från Nyby
Den taskbok, som hennes man af afl. Isak Henriksson sig tilbytt, - - i en boda - - en brun taskbok
Henrik Nyby - - at han, som är född å Nätkinsaari under Hollma gård lydande torp och numera 60 år gammal, haft en fullwuxen son Isak Henriksson, som i maji förlidit år aflidit - - och ibland hans efterlemnade egendom funnit i ifrågavar. handlingar
Anders Sänkijerfwi att han Marias födan 1824 wid ett tillfälle i Tammerfors stad af afl. Isak Henriksson tillbytt sig taskbok emot en summa

S 102 § 115 -B. Henrik Laurila fr. Onnistaipale emot b. Henrik Sillanpä fr. Voitila och rusth. Johan Henriksson Ahola fr. Hörtzänä. **Nimismjehenhakaäng** under Sillapä h:n.

S 103v § 116 - Åtal mot **kyrkoväckaren Lars Vaneus** ang. fylleri i klockaretjensten.
Förra corporalen Johan Mörck fr. Jarla berättade, att Vaneus allhelgonsöndagen 1823 bivistat gudstjensten uti Jupa predikohus och dervid varit öfverlastad af starka drycker och åstadkommit allmän förargelse. Andra dagen påsk hade Vaneus förrättat klockaretjensten under gudstjensten och varit så drucken, at han icke sielf kunnat börja någon psalm, utan hade förra rusthållaren Anders Johansson Jarla biträdt vid sången. Vaneus bestred.

S 120 § 131 - Lieutenanten Jacob Johan Roth inlemnade ett emellan honom och torp. Henrik Niemi fr. Jarla 8.1.1825 uppgjorda landbondecontract ang. Heickilä trumslagareboställe i Onnistaipale. **Kannistonkorpi** kärr, **Jokinijttu** och **Myllyjärvenpä** ängar.

S 134 § 150 - Förvaltaren af sokns spannemålsmagazin vicepastoren och kapellanen Jacob Johan Salovius emot afl. lieuten. Fred. Sass efterlemnade enka Ebba Maria Sass, född Borgenström.

S 150 § 167 - Kyrckoväckaren Lars Vaneus och dess hustru Maria Vaneus vittnade.

173v § 195 - Fastebref å Bengtilä h:n, Eskola kallat, i Wehkalax by för b. Anders Markusson Bengtilä. Köp med dess broder b. Johan Markusson 27.6.1823 samt emot lösen till sina syskon.

S 174v § 196 - Fastebref å ½ Kontti h:n i Orihvesi by för landscansellisten Herman Emanuel Walden. Bekommit medelst gåfvobref 16.9.1824 af dess fader länsmannen Herman Walden.

Oriveden talvikäräjät 6.2.1826

S 1193 § 2 - Ägaren af 7/20 af Suomasema sk.rusthåll vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt emot dragoneenkan Maria Kristersd:r Holm ang. Hakoniemi torp under samma hemmansdel berörande afflyttning.

Oriveden syyskäräjät 21-.9.1826 Satakunta KOa15

S 490v § 8 - Färgaregesällen Mats Walin fr. Tammerfors stad anhöll att varda antagen till socknefärgare i Orihvesi och Ruovesi socknar. Framtedde färgaren Fredrik Grecks (Greks) från Tammerfors bevis. Anhållan blef icke godkänd, emedan färgaren icke finnes uppräknad bland de handtverkare, hvilka enligt Kejserligen kungörelsen af 3.4.1824 få å landet antagas.

S 548v § 58 - Fortsättning till vintertingets 116 § ang. yrkat ansvar å **kyrkoväckaren Lars Waneus** fr. Orihvesi by, för det han allhelgonesöndagen 1823 och andra dag påsk förlidet år under då hållne gudstjenster uti Jupa predikohus varit af starka drycker öfverlastad. Anstånd.

S 590 § 85 - Ägaren af Holma rusthåll lieuten. Jacob Henrik Boisman emot b. Johan Tuomola fr. Kockila by ang. att Tuomolas hästar och kreatur uppbetat **Rashisto (=Ruohisto**) Holma underlydande äng. Svaranden har för några dagar sedan med yxa så illa sårat sig, att han icke kunde tinget bivista.

S 596 § 91 - Fråga om hägnaders uppförande. Pejlax by gränsar till Lydickälä mellan **Sirpinnijttu** rå och **Nuotajervi** sjö samt till Pajukanda mellan **Ristikallio** råpunkt och Nuotajervi sjöstrand.s

S 608 § 101 - Torp. Henrik Henriksson Tanhuansu fr. Hörtzänä och skomak. Carl Vikman fr. Orihvesi by emot förre rusth. Henrik Johansson Hörtzänä och rusth. Jöran Jonasson Hörtzänä ang. upphäfvande af en köpeafhandling. **Ylinen och Keskinen Petäjä** ängar**,** Kytälä torps **Rangunnijttu** ängshage**, Ylinen Veräjä** grind.

S 620v § 107 Borgerla by: **Lindulax** vik, **Kartimi** ängar, Kartimi skogsmark.

S 676 § 134 - Fortsättning till detta tings 58 §.
Inh. Johan Henriksson fr. Jarla berättade, att han bivistat gudstjensten i Jupa predikohus, hvarest tilltalade Lars **Vaneus** då **förrättat klockartjensten**, men derunder hade Vaneus varit så öfverlastad af starka drycker, att han icke riktigt kunnat begynna psalmerne. Andra dag påsk hade vittnet äfven varit vid gudstjensten i predikohuset, och hade Vaneus då åtmistone för än gudstjensten begyndts, varit full. Vaneus nekade. Vaneus fälltes att böta 60 daler silfvermynt. Ytterligare i en söndag i Orihvesi socken moderkyrka undergå uppenbar kyrkoplikt.

S 750 § 179 - Fortsättning till vintertingets 89 §. Hördes flere vittnen.
Torparen Mats Matsson Savijoki berättade, att han 1824 om våren en dag jemte flere personer varit uti commerserådet Lundahls gård i Tammerfors, då tilltalade Anders Sänkijervi af numera afl. Isak Henriksson tillbytt sig en ny rödbrun lädertaskbok - -. Isak Henriksson bodt och förlidit år aflidit hos sin fader Henrik Nyby på Nyby torp. Isak varit i lifstiden beryktad för stölder och äfven af b. Johan Oinasniemi blifvit för stöld instemd. Torp. Alexander Humaloja berättade, att Isak Henriksson yttrat sig, att han ifrån Österbotten bekommit den taskbok - -.
Inh.mannen Johan Erikssons fr. Yröjoki nybygge hustru Sofia Jöransd:r, som något mera än två år sedan 1½ års tid bodt hos Henrik Nyby, berättade, att Isak Henriksson varit öfverdådig och som oftast om nätterne lupit omkring i närbelägne byar, hvaremot Henrik Nyby sjelf fördt en stilla och klanderlös lefnad samt flere gånger alvarligen tilltalat Isak för dess utsvefningar.
Utslag: Henrik Nyby och Anders Sänkijerfvi blefvo befriade.

S 773v § 188 - Meddeltes för lieutenanten Eric Magnus Montell fastebref å Sarvela h:n i Woitila by. Tillhandlat sig 2.3.1725 vid en offentlig auction. Dess fru Kristina Roth.

S 774v § 189 - Fastebref å ½ Hörtzäne sk.rusthåll, Klemola kallat, för b.sonen Jöran Jonasson fr. Uotila h:n i Onnistaipale. Köpt 2.1.1825 af rusth. Henrik Johansson Hörtzäne och dess h:u Anna Kristina Johansd:r.

Oriveden talvikäräjät 2-.2.1827 Satakunta KOa16 å Konti hemman

S 4v § 10 - Härigenom arrenderar jag mig ägande 1/5 af Terijoki sk.aug.h:n i Orihvesi by till lieutenanten Carl Adolf Granfelt emot det - -. Orihvesi 18.1.1827 Anders Joh. Salovius (pastorsadjuncten i Lempälä).

S 5 § 11 - Fölljande öfverenskommelse inträffadt emellan sk.hemmansägaren Magnus Karlsson Ärrälä fr. Wåitila by samt dess broder Mickel Karlsson emot det jag af min broder Mickel erhåller 100 riksdaler, förbinder jag mig att till honom lämna följande lägenheter: **Ylönen Moisio, Alanen Moisio**, et ladland äng vid **Pendura bäck, Jurakon pärä äng** samt vid samma äng åt **Nihuva sjö** växande fräcken. - - - - En boningsstuga och en boda. 30.12.1826.

S 37 § 42 - B. Johan Thomasson Erola fr. Orihvesi by emot **kyrkoväckaren Lars Waneus** ang. ränteräst. Båda uteblefne.

S 62 § 68 - Drengen Mats Vilhelmsson från Ruovesi s:ns Prästegård emot b. Henrik Eriksson Sackola fr. Pajukanda. Svarandens numera afl. faderfader Henrik Andersson Sackola i lifstiden 1.3.1785 tillsagt sin måg och kärandens svärfader äfven afl. skräddaren Mats Eriksson fr. Sackola h:n samt dennes arfvingar vissa andelar under Sackola h:n lydande ägor. Ägodelningsrättens beslut 31.7.1811. Utbrytning af landtmät. Lilius 1825. **Nuottajärvi utåker, Vuorenmaa** kärr åker, ängstycken vid **Pajujärvi sjö. Nuottajärven Moisio**.

S 81 § 86 - Nybygaren Elias Natus fr. Borgerla anförde, at soknesmeden Jacob Hammar fr. Akula i sistlidne höst å Hoivala h:ns i Salokunda mark invid Elias Natus åkerlinda oaktadt dennes nekande uppbyggt en **sqvalteqvarn** och genom den vattenuppdammning han till qvarnsdrifvandet verkställdt, åstadkommer - -.

S 122 § 131 - Ägaren af Holma rusthåll lieuten. Jacob Henric Böisman anförde, at b. Johan Jöransson Tuomala fr. Kockola by låtit sine hästar och kreatur uppbeta **Ruohisto** Holma underlydande **äng**.

S 126v § 135 - B. Jonas Parpola fr. Orihvesi by anförde, att socknesmeden Anders Gumerus utan laglig rättighet innehar och begagnar **Käjä** under kärandens ägande ½ Parpola h:n lydande **utåker**. Gumerus berättade, att förra ägaren af ½ Parpola h:n numera afl. Mats Andersson Parpola geniom öfverenskommelse 24.5.1799 lemnat honom tillstån att begagna Käjä utåker.

S 142v § 156 - **Pätäjäniemi** under Pitkäjärvi by lydande **utmark**.

S 143v § 157 - B.sonen Thomas Karlsson fr. Antila h:n i Hoivala by har vid höstetinget påstått laga ansvar å b.h:un Anna Gustafsd:r och hennes son Mats Matsson fr. Mickola h:n i samma by för det de å landsvägen invid Hoivala by under svordom oqvädat klaganden till **Koni Thomas** och kallat honom till **hästdräpare**.
Drengen Elias Eriksson fr. Ala-Råtiala h:n hade hört Anna Gustafsd:r säga till vittnet: "**håller du också på Koni Thomas´s sida**".
Skräddaren Isak Liljeros berättade, att under det han om sommaren förrättat skreddarearbete å Mickola h:n i Hoivala och klagandens syster Ulrika Karlsdotter ditkommit, hade svaranden Mats Matsson yttrat: "**må han gå och gräfva upp hästaset för att äta upp det, den hästdräparen**", hvarmed han menat klaganden. Derpå hade Anna Gustafsd:r sagt, att **den är född af fan som så gör**, och hade äfven hon menat klaganden. Derutom har Anna Gustafsd:r utlåtit sig, att **må nu Thomas taga fittan af det dödade stoet och flå den, för att deraf göra en mössa åt sig**.
Pigan Beata Henriksdotter från Suckila sade, att Anna Gustafsd:r kallat Thomas till **Koni Thomas och flåare**.

S 163v § 184 - Fastebref å 2/3 af Sarvenosa sk.h:n i Woitila för lieuten. och vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt. Köpt vid en offentlig auction 2.3.1825 Välima, Kallio, Kusisto, Sauckola, Neppilä och Mäkipä under Sarvenosa hemman lydande torplägenheter, hvilka tillsammans utgöra 2/3 af Sarvenosa h:n.

S 165 § 185 - Fastebref å Mickola h:n i Lydickälä för b.sonen Johan Andersson fr. Mattila h:n i Pejlax. Uppdragelse 7.1.1825 med b. Mats Henriksson Mickola och dess h:u Anna Eriksd:r.

S 166 § 186 - Fastebref å Nickilä eller Liljevik h:n i Pitkäjärvi för sockneadjuncten Anders Gustaf Lilius. Bekommit i ägo genom säväl dess myndige medarfvingars brodren comm.landtmätaren Natanael Lilii som dess minderårige medarfvingars förmyndare vicehäradshöfd. Anton Gabriel Lilius 16.12.1820 till sockneadj. Lilius gjorda öfverdragelser.

Oriveden välikäräjät 8.8.1827 VA Satakunta KOa16

S 1158 § 2 - Ankommen en raport, att en äldre qvinperson och ett gossebarn omkring fyra år gammalt 16.6.1827 blifvit dödfundne å Napila byss utmarks skog nära **Kortijärfvi** insjö. Deras qvarlefvor hafva genast genom flere bönders åtgärd under vicelänsm. Hertmans tillsyn blifvit hemtade till Orihvesi kyrkogård, där de äro nedsatte uti en graf och öfvertäckte med granris. Dessa personer skola vara hemma ifrån Einola h:n i Leveslachti by. Qvinnan, som varit mera svag till sinnes, hetat Hedvig Johansd:r och bettlande jemte gåssen vandrat i socknen och sist 12.4. klo 3 eftermiddagen gått från Napila by tillhörigt nära sommarlandsvägen beläget (Koivisto) torp för att färdas till Pohjala h:n i Yliskylä by, men afvikit på en skogsväg, som ledt henne och gossen i skogen till Kortijerfvi, minst 5/8 mil från landsvägen, hvarest de utan tvifvel tillsatt lifvet af köld, som ännu den tiden i synnerhet nätterne fortfor, utom det marken med snö var betäckt. Qvinnan skall då varit klädd endast med en söndrig tröija, kjortell och en randig halsduk samt strumpor och skor, men gossen Johan (egenteligen Herman) med skjorta, mecko, strumpor och tossor utan mössa. Inga åkommor har synts å deras kroppar, som varit ruttnade. Uti qvinnans medhafde posa har ännu funnits flere brödstycken. Dessa - - med underställan, huruvida desse olycklige få begrafvas.
Vicelänsmannen Hertman berättade, att när han 16.6. om aftonen efter förrättad landsvägasyn i Orihvesi socken farit hemåt, hade han å landsvägen ett stycke ifrån Napila by träffat stattorparen Henrik fr. Napila by, hvilken berättat att Napila byss vallare Hedvig Eriksd:r uti byns utmarksskog hittat tvänne lik. - - förfogat sig till nämnde skog - -. Qvinnan som legat hopkrumpen med högra sidan vänd mot jorden, var klädd i - -. Gåssen som legat utsträckt å rygg, - -.
Torparen Abraham Kivistö fr. Napila berättade, att Hedvig Johansdotter och Herman 12.4. förrmiddagen såsom bettlare infunnit sig hos honom å Koivisto torp och sedan han gifvit dem middag, hade de åter begifvit sig bort i afsigt att gå till Pohjala vid pass 1/8 mil från Koivisto torp invid allmänna landsvägen belägne h:n. Torparen hade äfven varit bemälde personer följaktig omkring ett hundrade alnar ifrån torpet och visat dem vägen den de borde följa och sedermera hade vittnet icke sett dem. Enligt förmodan hade de förvillat sig och af köld omkommit.
Vallaren Hedvig Eriksd:r fr. Napila, som går i vall med Napila bys kreatur, berättade att hon 16.6. jemte torparedottren Stina Abrahamsd:r fr. Kivistö torp vallat kreaturen å Napila bys utmark och enär de derstädes kommit nära Kortejervi insiö, hade de i anledning af en medhafd vallhund funnit tvänne döde menniskokroppar. Bestörte öfver en sådan upptäkt hade de utan att närmare betrakta liken genast, emedan det redan lidit till aftonen, begifvit sig hem till Napila by och der berättat byssboerne om händelsen.
Sockneadjuncten i Lengelmäki Anders Gabriel Vikmans bevis: Lägrade landbondedottren Hedvig Johansd:r fr. Einola h:n var född 7.9.1798. Såsom sinnessvag hade hon alldrig begått den heliga nattvarden. Dock betedde hon sig sedigt och stilla. Herman var född 17.4.1822.
Utslag: De dödas kroppar kunna ärligen begrafvas.

Oriveden syyskäräjät 21-.9.1827 VA Satakunta KOa16

S 632v § 110 - Bönderne Anders Sikanen och Thomas Uotila fr. Lydickälä emot bönderne Mats Mickola och Johan Sipilä fr. samma by samt Gustaf och Henrik Äijäis fr. Äijäis enstaka samt Johan Seppälä, Jöran Mulli, Johan Sikala och Johan Lasonen fr. Lasola. Käranderne berättade, att Lydickälä byss bröstmarks skog gränsar till Äijäis h:ns bröstmarks emellan **Kortejervi insiö och Kortenlahti sjövik**. Lydickälä byss utmarksskifte gränsar till Lasola byss utmark emellan **Kortejervi insiö och Gylhä råmärke**. Fråga om råhägnads uppförande.

S 636v § 113 - Torparen Mats Simonsson Heickilä fr. Hollma gård oqvädat sin syster drengeh:un Maria Simonsd:r fr. Mickola h:n i Lydickälä till **hora**. Maria ropat till Mats: "**går du redan bort lätta Lacki**".

S 669v § 151 - Målet emellan ägaren af 2/3 i Pohjala h:n i Säynäjoki by comm.landtmät. Jacob Johan Hackzell och dess torp. Henrik Hakala. Förre ägarene af hela Pohjala h:n, svarandens svärföräldrar b. Simon Simonsson Pohjola och dess h:u Sofia Mattsd:r. Arfskiftet efter dem 24.10.1823. 153 §: Hackzell köpt sin andel 25.2.1826 af b. Thomas Simonsson Pohjala.

S 672 § 155 - B. Mickel Tanhuanpä fr. Koivuniemi emot kyrckoväckaren Lars **Waneus** fr. Orihvesi by ang. skuld.

S 675 § 158 - Fortsättning till vintertingets 156 § ang. **Pätäjäniemi** utmark i Pitkäjärvi by.

S 678 § 160 - Tvist mellan bröderne sytningsmannen Erik Johansson fr. Kampari h:n i Rajalax och förre b. Henrik Johansson Kampari om ett contract af 29.3.1813. **Rajain Moisio, Hangakorpi äng**. Afhandling af

11.2.1820. **Perkio** norra ängsrödning. Förlikning af 29.9.1827: bör Erik Johansson flytta sin bohlstad ifrån byn till **Koivusen päälystä** mark.

S 684 § 165 - Rusth. Nikodemus Mattila fr. Käyrä by i Kangasala vill gälda värdet af de sex kannor bränvin kyrköväckaren Lars **Waneus** af Mattila sig tillhandlat. Inh. Johan Matsson intygade, att han varit tilstädes i Lars Waneii i Orihvesi by varande boningsrum, då Nikodemus Mattila frågat af Waneus - -.

S 692v § 173 - Afl. capit. Henrik Gyllenbögels sterbhus emot lieuten. Jacob Johan **Roth** ang. skuld.

S 694v § 176 - Slagsmål mellan b. Johan Maunula och b. Thomas Muckula fr. Pajukanda. Pigan Maria Lisa Matsd:r fr. Sackola h:n berättade, att hon tjenat hos Muckula och varit med Thomas Muckula uti en båt och skurit sjöfoder vid sjöstranden nedanom Muckula h:ns **Mäentausta åker**, så hade Johan Maunula med båt ditkommit och utlåtit sig: "**Skall du icke din djifuell låta bli att skära mitt sjöfoder**", och med handen skuffat Muckula mot bröstet - - - fattat honom i håret och dragit med sig i siön, hvarest de en stund tumlat under vattnet - -.

S 706v § 194 - Fastebref å ½ Melli h:n för uhrmakaren Berndt Ulrik Möller fr. Tammerfors stad. Köpt vid en auction 5.5.1824.

S 707v § 195 - Fastebref å 1/3 af Hörtzänä rusthåll i Orihvesi och Jemminge h:n i Ruovesi för rusth. Sigfrid Johansson. Blifvit ägare genom öfverdragelse 21.4.1824 af sine föräldrar rusth. Johan Sigfridsson Hörtsänä och dennes h:u Lisa Jacobsd:r.

S 708 § 196 - Fastebref å Sipilä h:n i Lydickälä för b. Johan Andersson Lill Maunu fr. Pehula. Blifvit ägare genom med förre ägaren deraf numera afl. nämndemannen Mats Sipilä eller Liljefäldt 2.9.1824 ingånget bytesbref emot det Johan Lill Maunu till Mats Liljefeldt afstått sitt ägde Lill Maunu h:n.

Oriveden talvikäräjät 8-.2.1828 VA Satakunta KOa17

S 20 § 35 - Ägaren af Nuja sk.nybygge hörande till Pitkäjärvi byalag **vicepastoren** och **kapell**. Jacob Johan **Salovius** är sinnad att fullfölja den ansökning förre ägaren af samma nybygge Henrik Thomasson gjordt om förmedling i sagde nybygges mantal och ränta. Synen 6.7.1821 på Nujama sk.nybygge. **Randanitu, Njemennitu, Ojansuo, Ruhivalkama, Järfvenpä, Miekantausta, Palotatu** (HMA:ssa **Palolatu)**.

S 41 § 57 - Hoivala by: **Huhtanity** äng.

S 113 § 149 - Johan Jöransson Tuomola, kärande, och Henrik Johansson Jussila, svarande, hade 1806 eller 1807 enligt föregången laga syn gemensamt uppbyggt en **hjulmjölqvarn i Putaja forss**, hvilken några år senare upbrunnit. Sedermera förlidet år hade de öfverenskommit att de anskaffa virke till en ny qvarn å samma ställe. Uppsköts.

S 116 § 156 - Vicehäradshöfd. Carl Gustaf Granfelts äger Terijoki h:n i Orihvesi by.

S 119v § 163 - Fråga om oqväden. Pigan Lena Simonsd:r fr. Seppälä kapellansbostället berättade, att då hon 1826 om sommaren en söndag under gudstjensten jämte angifvaren inh. Lena Jacobsd:r fr. Orihvesi by suttit uti en bänk i kyrkan, hade tilltalade inh. Maria Jöransd:r fr. Orihvesi by äfven kommit uti bänken näst efter den bänk, der vittnet och Lena Jacobsd:r suttit, och under utlåtelse: "**icke sitter jag här, enär conseljs Lena sitter framför mig**", sig ifrån bänken bortbegifvit. Kyrkoväckaren Lars Vaneus berättade, att han vid ett tillfälle varit hos tilltalade Maria Jöransd:r, då hon suptals försåldt bränvin. Nämnden intygade, att angifvaren Lena Jacobsd:r i längre tid kallats conseljs Lena.

Oriveden syyskäräjät 25-.9.1828 VA Satakunta KOa17

S 384v § 48 - **Kyrkoherden** Johan Henrik **Levan** kärade, att b. Abraham Matsson Jussilas fr. Voitila h:u Anna Maria Henriksd:r aflidit, och som å svarandens innehafvande Jussila h:n då funnits åtminstone sex kor, så påstods svarandens skyldigkännande att till käranden i testamente utgifva en ko. Svaranden: Det fans endast fyra kor.

S 480v § 178 - Fastebref å Antila h:n i Peilax för b.mågen Sigfrid Sigfridsson. Till ägo bekommit vid boupptecknigen och värderingen 21.5.1827. Dess svärfader nämndem. Anders Johansson Antila, (dess afl. h:u Maria Johansd:r) och svåger b. Johan Eriksson Seppälä fr. Pispala i Kangasala. Anders Antilas fastebref 15.2.1804.

Oriveden talvikäräjät 6-.2.1829 VA Satakunta KOa18

S 58v § 19 - Contractet af 3.11.1826 mellan b.mågen Mats Eliasson fr. Konti h:n i Orihvesi by och vaccinateuren Ulrik Fabian Sumell. Sumell får **Peräntausta** äng.

S 114 § 83 - Torp. Gustaf Johansson Saricko fr. Köyrä by i Kangasala emot dess moder torp.enkan Maria Larsd:r och hennes måg torp. Elias Eliasson Köyckä (gift med Helena Johansd:r) fr. Köyckä torp under Holma gård, ang. utelemnad egendom i boupptecknigen af 15.9.1828 efter kärandens afl. fader torp. Johan Johansson Köyckä.

S 115 § 84 - Torp. Gustaf Saricko fr. Köyrä by yrkade laga ansvar å b. Gustaf Larsson Äijäis, för det denne vid boupptecknigen efter afl. torp. Johan Johansson Köyckä i stort samqväm svurit och oqvädat klaganden till **svin och lurjus. -** Thomas Stor Maunu hade hört svaranden säga till klaganden: "**hvad kommer du hit ifrån Kangasala ditt Satans fä och oqvädar mig**".

S 131v § 88 - B.sonen Henrik Abrahamsson fr. Parpola h:n i Orihvesi by emot dess stjuffader förre b. Karl Matsson Rosendahl. **Venehjoki marken, Mäyränkangaanmaa, Ojanvälisenmaa, Ruovedenkangaanmaa**.

S 137 § 104 - Kockila by: **Majaniemi** sjövik.

S 153 § 124 - B. Johan Parpola fr. Orihvesi by påstod, att klaganden nybygg. Fredrik Yli Lauttajärvi olofligen bortfört näfver ifrån den delen af Orihvesi bys gemensamma utmarks skifte, som kallas **Isopätäjä mark**, hvarest näfret efter slötningen blifvit i hög lagd. Yli Lauttajärvi påstod, att han tagit ifrån dess egen skog å **Pätäjä** mark.

S 161 § 138 - Under fordringsmålet emellan b. Isak Korpo fr. Voitila och b. Thomas Jonasson Muckula fr. Pajukanda hindrade Thomas Muckula genom tal det i målet afhörde vittnet b. Johan Abrahamsson Maunula fr. Pajukanda att sin utsago göra. Enär Muckula förthy åtvarnades att inför rätta sig skickeliga förhålla, visade han genom tal och åthäfvor rätten vidvördnad, hvarföre Muckula under vittnesförhöret ifrån rättegångsrummet utvistes. Sedan Muckula efter slutadt vittnesförhör på kallelse åter inträdt i rättegångsrummet, bibehöll han sin hatt å hufvudet samt fortfor för öfrigt att på anförmält sätt sig otillbörligen förhålla. Ytterligare varnad för detta oanständiga förhållande och erinrad att afgifva varomål i saken yttrade Muckula endast: "**jag begär att slippa till högre domstol. Häradsrätten härstädes må afgöra målet, om den vågar**".

S 169 § 149 - Isoniemi nybygge i Kockila by. **Suonjemi** mark, **Heinäjoki** och **Kolmikoura** ängar.

S 170v § 151 - Förre b. Mats Mårtensson Kampari fr. Horma h:n i Rajalax. **Tanhuansu** utåker och åker i **ristivuorennenä**, hela **Horman nitun perä** ifrån Heickilä ängshörn rackt till **Ristivuoren pättärä**.

S 172v § 154 - Landbondecontract emellan Mats Eriksson Sipilä fr. Lydickälä och torp. Gustaf Matsson Köykänpä fr. Holma af 2.7.1819. **Ansionlahden ajos** ängen **Ylittennjemen randa** behåller jag - -.

S 174 § 155 - Pitkäjärvi by. Till gemensamt mullbetes begagnande utlägga all i Pitkäjärvi by befintelig ouppodlad mark, bl.a. **Petäjäniemi** utmark.

S 179 § 161 - Lasola by: **Rapackooja** åkrar.

S 194 § 180 - Fastebref å ½ Kölli h:n i Kopsamo för b.sonen Jonas Jöransson. Till ägo bekommit genom uppdragelser 23.9.1826 och 26.1.1828 af dess föräldrar b. Jöran Jöransson Kölli och Valborg Matsd:r.

S 195 § 181 - Fastebref å Ärrälä (eller Korpo) h:n i Woitila för b.mågen Simon Matsson. Blifvit ägare vid det skifte hans svärföräldrar Isak Matsson Ärrälä och Anna Johansd:r 27.11.1827 låtit förrätta. (Simons hustru Maria Isaksd:r. Hennes syster Anna Sofia gift med b.sonen Johan Johansson Ojnasniemi. Andel (1/16) uti **Keskinen sqvalteqvarn i Onnistaipale fors**.)

(Satakunta KOb2 s. 147v § 6) - Utfärdades det tredje uppbudet å **1/5 af Suomasema rusthåll, Kellosalmi kalladt**, för pastorsadj. Anders Johan Salovius. Inlades vintertingets 24.4.1813 under § 10 förde lagfartsprotokoll, innehållande att adjuncten Salovius då blifvit meddelad 2. uppbudet å 1/5 af Suomasema rusthåll, Kellosalmi kalladt, hvaraf han blifvit ägare genom en af dess faderfader afl. kapell. Samuel A. Salovius och äfven afl. fadermoder Elisabet Florin i lifstiden 25.4.1801 gjordt testamente, hvarigenom de bl.a. förordat, att deras äldste son sökandens afl. fader kapell. Anders Salovius emot lösen till sine samarfva - - skulle erhålla besittningsrätten. Kapellanen Samuel Salovius erhållit 11.9.1792 fastebref å 1/5 af Suomasema.

Oriv. välikär. 1.9.1829 VA Satak. KOa18

S 18 § 2 - **Sockneadjuncten** Anders Gustaf **Lilius** angifvit, att **kyrkoväckaren** Lars Vanaeus sistl. andra pingst under pågående gudstjenst uti **Jupa predikohus** varit öfverlastad af starka drycker, så att han omkullfallit i predikohuset och derföre derifrån blifvit utledd, hvarigenom Vanaeus åstadkommit allmän förargelse i församlingen.
Vanaeus hade uteblifvit. Länsman Herman Valden tillkännagaf, att Vanaeus redan i går bittida om morgonen ifrån sitt hemvist i Orihvesi by bortgått och ännu icke hem kommit. Uppsköts.

Oriv. syyskär. 23-.9.1829 VA Satak. KOa18

S 588v § 70 - Fortsättning till urtima tingets 1.9.1829 § 2. **Kyrkoväckaren Lars Vanaeus** nekade, att han varit dryckesrörd. Vaneus är 53 år g:l och född af numera afl. kyrkoväckaren Lars Vanaeus och dennes h:u afl. Beata Johansd:r. Bodt i späda åren hos sina föräldrar i Orihvesi by och sedan tjenat i 11 års tid hos numera afl. capitainen Erik Johan Procope å Säynäjoki rusthåll. Blifvit efter sin faders död antagen till kyrkoväckare i Orihvesi, hvilken befattning Vanaeus intill närvarande tid innehaft.
Drengen Johan Johansson fr. Jarla rusthåll berättade, att han andra dagen pingst bivistat gudstjensten i Jupa predikohus och under det sockneadjuncten Lilius jemte församlingen derstädes afsungit mårgonpsalm, hade Vanaeus drucken och raglande uti predikohuset inkommit och begifvit sig till kouret, der Lilius suttit, och satt sig på en pall, hvarifrån fallit omkull på gålfvet. Derefter hade b. Henrik Salo kommit till vittnet och anmodat vittnet att ifrån predikohuset utleda Vaneus, såvida denne sjelf icke kunnat gå eller hållas på benen. Vittnet hade fattat uti Lars Vanaeus och ledt honom ut från predikohuset, hvarefter han ragglande föresatt sin gång.
B.sonen Anders Matsson fr. Tarkala h:n i Kockila berättade, att då han om mårgonen gått till Jupa predikohus, hade han nära predikohuset mött Lars Vanaeus, som varit mycket full och raglat. Vanaeus hade sagt sig hafva fått afsked ifrån kyrkan.
Nämndemannen Mats Matsson Jarla fr. Höydes berättade, att han sedt Vanaeus komma till predikohuset uti ett af starka drycker öfverlastadt tillstånd. Enär Vanaeus ragglande framkommit till churet, hvarest sockneadj. Lilius suttit och jemte församlingen hållit på att sjunga mårgonpsalmen, hade Vanaeus bugat sig för sockneadjuncten samt ragglat emot honom, hvarpå Lilius tillsagt Vanaeus att sig genast ifrån predikohuset bortbegifva. Då Vanaeus ytterligare bugat sig för Lilius, hade denne åter tillsagt denne att bortgå, hvarpå Vanaeus gått framför vittnets bänk och i det Vanaeus ämnat sätta sig uppå en framför bäncken varande pall, hade han fallit omkull på gålfvet. Derifrån uppstigen hade Vanaeus satt sig åter på pallen Enär han vidare af Lilius blifvit antydd att förfoga sig ut ifrån predikohuset, hade han raglande uppstigit och lutat sig emot vittnets bänk, hvarpå Lilius uppsagt b. Henrik Salo att skaffa Vanaeus ut ifrån predikohuset.
Vanaeus betygade vidare sin oskuld. Anstånd.

S 590 § 71 - Fortsättning till 70 §. Framteddes ett prestebevis af kyrkoherden Levan: **Kyrkoväckaren Lars Vanaeus** är född 4.5.1775.
Utslag: Vanaeus dömdes att böta 50 silfverdaler eller 24 silfverrubel och vid brist på pengar lida 16 dagar fängelse med vatten och bröd. Ytterligare bör han undergå uppenbar kyrkoplikt.

S 631 § 127 - **Klockareenkan** Fredrika Vilhelmina **Frosterus (född Sundström**) anförde, att hennes aflidne man klockaren Eric Frosterus genom med henne 17.1.1826 belefvadt inbördes testamente öfverlåtit alla sin qvarlåtenskap å henne. Enkan fordrade af flere deras klockarebetalningar.

S 658 § 168 - Fortsättning till vintertingets 124 §. Torp. Henrik Särkinjemi fr. Onnistaipale berättade, att det ställe, der Yli Lauttajärvi uppgifvit sig tagit näfver, är beläget omkring 2½ verst ifrån Yli Lauttajärvi nybygge nära invid **Kruopioja** ängshage och hade vittnet derstädes funnit en mängd å marken nedfällde björkar, ifrån hvilka näfret blifvit flötadt. Men hvem marken tillhör, vet vittnet icke. Utslag: Näfret har flötats å Parpola h:ns mark.

S 674v § 204 - Fastebref å Sipilä h:n i Lydickälä för b. Anders Thomasson Erola fr. Orihvesi by. Köpt 28.5.1828 af b. Johan Andersson Lill Maunu fr. Pehula.

(Satakunta KOb2 s. 183v § 7) - Första uppbudet å Säynäjoki rusthåll för öfverlieuten. Johan Gustaf Grönhagen. Köpt 16.3.1829 af Otto Reinholdt Procope och Beata Elisabet Borenius. Otto Procope erhållit fastebref å rusthållet 30.9.1820.

Oriv. talvikär. 5-.2.1830 VA Satak. KOa19

S 80 § 132 - Pitkäjärvi by: **Äijensuonnittu** Natucka h:n underlydande äng.

S 81v § 135 - Pitkäjärvi by: Mickel Mickolas **Lajalax** skogsmark. Uhiniemi bys **Kamaranjemi** urfjellsmark.

S 82v § 136 - Kopsamo by: **Lahdenkorpi** åkrar vid **Kanniston aita, Korpiväräjänsuu** åkrar, **Lähtenkorbi** och **Korbiväräjänsuu** åkrar, **Meikoojan** hage, **Telane** äng, **Tammi** trumman. Jonas Jöransson Vähä Kölli.

S 108 § 185 - Orihvesi by: **Lehmilaita** ängar, **Orihpohja** åker.

S 114v § 202 - Inh. Johan **Vanaeus** fr. Orihvesi by hade söndagen 27.9.1829 klockan 10 föremiddagen å den genom Orihvesi by ledande allmänna landsväg anträffad öfverlastad af starka drycker. Tillkännagafs, att Vanaeus längre tid före tinget begifvit sig till Teisko kapell, derifrån han icke ännu återkommit.

S 116v § 208 - Fastebref å ¼ af Erälä h:n i Woitila för b.sonen Emanuel Karlsson och dess h:u Lena Abrahamsd:r. Blifvit ägare, den förra af 7/9 i grund af dess föräldrars b. Karl Eliasson Erräläs och dennes h:u Anna Eriksd:rs 23.4.1827 och Emanuel Karlssons svågers sytningsmannen Mickel Abrahamssons fr. Errälä h:n 6.2.1829 gjorda uppdragelser, samt Lena Abrahamsd:r 2/9 genom börd.

Oriv. syyskär. 14-.9.1830 VA Satak. KOa19

S 418 § 18 - Drengen Karl Gustaf Orrström fr. Erola h:n i Orihvesi by inlemnade ett testamentsbevis 19.2.1830 af enkefrun Elisabet Katarina Orrström för dess dotterson Karl Orrström. Karl Gustaf Orrströms **modermoder prästenkan Orrström aflidit** i sistlidne april.

S § 19 - Inkallats samtlige tingslagets boerne för att höras ang. regleringen af hållskjutningen i detta tingslag.
Resandes antal har de senaste åren medelst Kejserliga senatens och universitetets flyttning till Finlands hufvudstad Helsingfors ansenligen tilltagit, så att hållhästarnes antal vid Orihvesi bys och Kallenautio gästgiferier samt Ruhala gästgifveri måtte tillökas, nemligen vid Orihvesi bys gästgifveri ifrån en till tvänne, vid Kallenautio ifrån tvänne till fyra och vid Ruhala ifrån en till tvänne hållhästar.
Ägaren af Säynäjoki rusthåll lieuten. Carl Adolf Granfelt förmälte, att resandes antal under de senaste åren hällre af än tilltagit, såvida resande från Österbotten numera till större delen färdas genom Ikalis socken och Tammerfors stad till Tavastehus och Helsingfors städer, hvarföre hållhästarnes antal icke behöfde öka. Men alldenstund gästgifvarene i Kallenautio och Ruhala således utan fog fordrat flere hållhästar än härintill, underställde Granfelt, om icke gästgifverierne borde blifvit flyttade, nemligen ifrån Kallenautio till Yröhjoki nybygge i Voitila by och ifrån Ruhala till Huovila nybygge i Pohja by.
Uppsköts emedan lieuten. Granfelt är häradshöfdingen Granfelts bror.

S 418v § 20 - Kopsamo by och Kölli h:n: **Lähtenkoski** åkrar vid **Kannistonaita**, **Korbiveräjänsuu** åkrar, **Meckoojan** hage, **Telane** ängen, **Mickoojan** hage, **Tammi** trumman.

S 453 § 86 - B. Abraham Nickilä fr. Havisto emot bönderne Mats Kristoffersson och Emanuel Andersson Eskola fr. Havisto samt Jöran Mulli fr. Lasola ang. att tillvinna sig behörig andel uti **den i Leppähammas forss anlagde hjulmjölqvarn**, som af svaranderne härintills skall obehörigen enskildt begagnats. Ehuru consistorium academicum, under hvars jurisdiction parternes innehafvande hemman förut lydt, genom utslag af 11.4.1811 tillerkänt innehafvare af Nickilä och Melli h:n rättighet att emot til academien erläggande tillafgift jemte innehafvaren af Eskola h:n deltaga uti den i Leppähammas fors lydande hjulmjölqvarn, hade svaranderne sådant oaktadt förmenat käranden att å sagde qvarn sin mäld förrätta.

Inlemnades ett bevis: Jag Emanuel Eskola tillerkänner b. Abraham Nickilä delaktighet i den uti Leppähammas anlagde hjulmjölqvarn. 13.4.1830. Emanuel Eskola.
Förklarades, att uti Leppähammas fors funnits tvänne qvarnar, af hvilka den ena för någon tid sedan upbrunnit, och troddes, att käranden genom utslag tillerkänts andel uti den uppbrunna qvarnen. Uppsköts.

S 470v § 117 - Fortsättning till vintertingets 202 §. Inh. Johan Vanaeus icke tillstädes. Uppsköts.

S 476 § 130 - Torp. Johan Lindula fr. Borgerla androg, att då han sistl. vinter en dag hållit på att förmala korn uti **Korkeekoski squaltemjölqvarn**, hvaruti han är en delägare, hade socknesmeden Jacob Hammar fr. Suckila dit kommit och lagt mjölet ifrån qvarnen uti samma säck, hvarest det oförmalde kornet varit, och drifvit Johan Lindula bort ifrån qvarnen. Johan varit nödsakad att framförsla sitt medhafde korn till en annan uppå en tre quart mil afstånd derifrån belägen qvarn och der i tullgift erlagt en kappe korn. Fordrade ersättning.

S 478 § 135 -Landbonden Erik Johansson Kuopo fr. Suomasema rusth. anförde, att hans bohlåker vore belägen å norra sidan af b. Simon Nikulas fr. Koivuniemi tätt derintill stötande och genom en hägnad ifrån kärandens åker frånskiljde **Isosuo äng**.

S 488 § 160 - **Kuruniittu** ängar mellan Kårri i Neulanjemi och Såltila i Vehkalax.

S 498 § 182 - Contract af 21.9.1830: Orihvesi byamän lemna rättighet åt **klockaren Gustaf Enkell** att få bygga å byssens samfälta mark i Orihvesi by, och får han jemte sin hustru Anna Andersd:r, så länge de lefva, äfven **begagna hela den tomtplan afledne klockaren Erik Frosterus i sin lifstid innehaft**, men i händelse Anna Andersd:r skulle öfverlefva klockaren Enkell, bör hon efter hans död årligen betala 20 kopek till hvarje h:n i byn.

S 498 § 184 - Framfördes räkning öfver bro- och ledstängers målning. **Ristisilda** bro å Säynäjoki åker, **Onnistaipale bron.**

S 500 § 192 - Fastebref å 1/6 af Jarla rusthåll i Höydes för rusth.sonen Anders Matsson Jarla. Till ägo bekommit vid arfskiftet efter dess afl. fader rusth.sonen Mats Johansson 13.11.1809 och genom förlikning 7.2.1823 med dess broder rusth.sonen Johan Matsson Jarla.

S 500v § 193 - Fastebref å 1/3 af Jarla rusthåll i Höydes för nämndem. Mats Matsson Jarla. Åtkommit af berörde rusthållsdel ½ eller en 1/6 i hela rusthållet vid arfskiftet 13.11.1809 efter dess afl. fader rusth.sonen Mats Johansson Jarla (moder Anna Simonsd:r), och andra ½ genom med sin broder rusth. Karl Matsson Männistö 21.2.1817 ingångit köp.

S 501 § 194 - Fastebref å 1/6 af Jarla rusthåll i Höydes för rusth.sonen Johan Matsson Jarla. Arfskifte efter dess afl. fader rusth.sonen Mats Johansson Jarla. Sytning för modren Anna Simonsd:r.

Oriv. talvikär. 25-.1.1831 VA Satak. KOa20

S 117 § 223 - Fastebref å ¼ af Isoperhe h:n i Koivuniemi för b.sonen Jöran Jöransson. Blifvit ägare vid arfskiftet 3.9.1828 efter dess fader afl. b. Jöran Mickelsson Isoperhe. Lösen till brodren Mickel Jöransson. Sytning till modren Katarina Henriksd:r.

Oriv. syyskär. 16-.9.1831 VA Satak. KOa20

S 495 § 26 - B. Abraham Markusson Kivimäki fr. Mäntä by i Keuru s:n är förmyndare för afl. b. Johan Markusson Mäntäs och dennes äfven afl. h:us Kristina Salvenii sammanaflade omyndige barn Vilhelm och Anders Gustaf Johanssöner samt Eva Agata Johansd:r. Vill försälja de omyndigas genom arf efter deras afl. moder Kristina Salvenius uti Suomasema rusthåll och derunder skatteköpt Terijoki aug. h:n tilfalne andelar, emedan desamma vore så obetydliga, at de från rusthållet icke kunde utbrytas. Arfskiftet 25.6.1820 efter Kristina Salvenius, som aflidit i november 1819.
Kristina Salvenii barn: sönerne Johan, Vilhelm och Anders Gustaf samt döttrarne Hedda Stina, Lovisa, Johanna och Eva Agata. Hedda Stina gift med b. Simon Henriksson Pärri i Orihvesi s:n, Lovisa med b. Josef Kristersson fr. Kuru kapell och Johanna med Abraham Kivimäki.

Kristina Salveni arfsandel i Suomasema utgiör 1/10 af rusthållet och lika stor andel af Terijoki h:n. Uppdragelserne 24.4.1830, 26.1.1831 och 10.3.1831, medelst hvilka Johan Johansson försålt sin arfsandel och Simon Pärri samt Josef Kristersson sine hustrurs arfsandelar åt landbonden Erik Johansson Kuoppo.
De aflidnas närmaste fränder sockneadjuncten v.pastoren Gustaf Rikberg såsom gift med afl. Kristina Salvenii syster Ulrika Salvenius och afl. Johan Mäntäs bror b. Anders Markusson samt dessutom förbemälte Johan Johansson.
Bifölls med försäljningen för omyndigas del.

S 520 § 51 - Afl. **kapell. Anders Sundströms** efterlemnade **dotter** Elisabet Sundström anförde, att socknesmeden Johan Järnberg fr. Orihvesi by under äktenskapslöfte lägrat henne, som deraf 6.11.1830 framfödt ett gåssebarn vid namn Anders Johan Gustaf. Förlyste 3 gånger. Utslag: Järnberg förpliktades att sammanviga sig med Anna Elisabet.

S 568 § 115 - Vehkalax by: Mikolas **Sionhakanlachti** och Antilas **Likosaari** äng.

S 585v § 150 - Synen 5.7.1831 å Natus eller Napi torp under Borgerla by. Ylinen h:ns torpare Johan Natucka i Borgerla. **Myllynijttu, Ritåja, Huhdansillda, Musturinoja**.

S 596 § 171 - Arrendatoren af Sjukola fältväbelsboställe i Orihvesi by **lieuten. Jacob Johan Roth** anförde, att han medelst contract af 18.3.1817 antagit nämndem. Johan Karlsson Erola fr. Orihvesi by till landbonde å bostället.

S 621 § 210 - **Lieuten. Jacob Johan Roths** innehafvande Heickilä militieboställe i Onnistaipale by.

S 629v § 225 - Nybyggaren Anders Andersson Ylönen fr. **Enokunda**.

S 663v § 282 - **Föreståndaren af spannmålsmagazin** kapell. Johan Jacob Salovius.

S 687v § 320 - Fastebref å Heikilä h:n i Napila för b. Johan Jöransson Finni fr. Takahuhti by i Messuby. Tilhandlat sig 6.4.1830 af vicelänsmannen Thomas Hertman och dess h:u Lovisa Hertman. Första lagfart 15.9.1830.

S 688 § 321 - Fastebref å ½ Konti h:n, Nippala kalladt, i Orihvesi by för vicekronolänsman Hertman. Köpt 19.4.1830 af ägodelningsrätts secreteraren Herman Valden. Första lagfart 21.9.1830.

S 689 § 322 - Fastebref å Erola h:n i Orihvesi by för nämndem. Johan Karlsson Erola. Köpt medels tvenne köpebref 28.5.1828 och 24.7.1829 af förre b. Anders Thomasson Erola och vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt.

Oriv. talvikär. 3-.2.1832 VA Satak. KOa21

S 20v § 30 - Korteisto torp i Hoivala by: **Witalax** äng, **Kämsunittu**, **Nättkinsuo** äng.

S 71v § 133 - Torp. Henrik Johansson Tanhuansu och Thomas Eriksson Harama fr. Hörtzänä, sytningsmannen Simon Matsson fr. Uotila h:n i Onnistaipale by och skomak.enkan Anna Maria Wikman eller Coven fr. Orihvesi by emot rusth. Jöran Jöransson Klemola eller Hörtzänä ang. hemmansförsäljning. Svaranden anförde, att käranderne äro närmaste arfvingar till afl. rusth. Henrik Johansson Klemola eller Hörtzänä, hvilken i lifstiden 2.1.1825 försåldt sitt ägde ½ Klemola eller Hörtzänä åt svaranden Jöran Jöransson. Uppsköts.

S 116 § 226 - B. Simon Muckula genom dess måg Johan Henriksson anförde, att b. Johan Muckula inhägnat en stor del af träsktillandningsmarken under hemmannets **Pajulax** äng.

S 116 § 227 - B. Johan Thomasson Tuomala fr. Pajukanda anförde, att b.mågen Johan Henriksson fr. Muckula h:n nedhuggit 25 famnar af den hägnad, som Johan Tuomala uppfört å träsktillandningen under honom tillydande **Munalahti** äng.

S 127v § 254 - Brofogden och vicelänsman Thomas Hertman anförde, att inh. Markus Larsson Sjuro från Orihvesi by invid Hertmans under Nippala h:n lydande **Lähmilaida** äng innehar några ägor. Angår hägnad.

S 142v § 294 - Fastebref å 1/6 af Jarla rusthåll, Jussila kallad, för (blifvande måg) nämndem. Josef Jarla, köpt 30.7.1829 af rusth. Johan Matsson Jarla och dess h:u Beata Johansd:r.

S 143 § 295 - Fastebref å Säynäjoki rusthåll för lieuten. och vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt, köpt (12.3.1830) af öfversteleutn. Johan Gustaf Grönhagen. Första lagfart 29.1.1831.

Oriv. syyskär. 14-.9.1832 VA Satakunta KOa21

S 496 § 65-66 - Wehkalax by. Mickola h:ns **Sionhakanlahti** äng, Antila h:ns **Likosari** äng.

S 605 § 244 - Nybygg. Mats Musturi fr. Hoivala anförde, att b. Johan Tilsa fr. Savo för några år sedan ifrån parternes **gemensamma mjölqvarn uti Korkiakoski fors** olofligen borttagit en Mats Musturi enskildt tillhörig qvarnsil af järn.

S 605 § 245 - Nybygg. Mats Musturi klagade, att smeden Jacob Hamarin fr. Akula från Mats Musturis och b. Johan Tilsas gemensamma uti **Korkeakoski fors** anlagde mjölqvarn borttagit hvarjehande till densamma hörande järn.

S 617 § 263 - B. Anders Pohjala fr. Säynäjoki emot b. Mats Karpila fr. Yliskylä ang. **Haudansari i Längelmäki sjö** belägne holme.

S 620 § 270 - Contract emellan Gustaf Larsson Pavola fr. Orihvesi by och landb. Johan Johansson Pavola af 14.4.1832. De tvänne små åkertepporna, som äro belägne invid Uotila h:ns och förra spögubben Frosterii åker, förbehåller jag - - och dessutom **Kassari** åkern, **Moisio** äng, **Korpisallmi** äng.

Oriv. talvikär. 15-.2.1833 VA Satak. KOa22

S 4 § 4 - Henrik Karlsson Sillanpä försäljer 26.3.1832 sitt ägande Ärrälä eller Sillanpä 1/12 mantal h:n i Voitila by åt b. Johan Karlsson Parpola fr. Orihvesi Kyrkoby. Samtidigt blir Henrik Sillanpä som landbo på Sillanpä h:n.

S 5 § 5 - Fråga om framtida underhållandet och uppbyggandet af den **öfver Kaivando kanal i Kangasala anlagde bro**. Berörde bron öfver Kaivando kanal eller sundet, som genomskär åsen i Kangasala s:n, blifvit anlagd på Kejserlige Directionens för strömrensnings- och kanalarbetet i Finland.
En myckenhet Orihvesi sockneboer förmälte, att lägenhetsinnehafvare inom Orihvesi s:n, utom Säynäjoki by och Prästegården, hvilka skulle tillfallit betydelse tillandningen, icke förnärvarande hafva och ej heller framdeles kunna förvänta någon nytta af Längelmäki sjöns sänkning, utan hade deraf deremot den olägenhet uppkommit, att de lägenheter, hvilka äga andel uti sagde sjö, numera sakna den ymniga fiskefångst, som ägt rum före öppnandet af Kaivando kanal, hvarutom Orihvesi sockneboerne allaredan vore betungade med underhållandet af mindre anf den invid Tavastehus stad belägne brobyggnad och flere mindre å byavägarne inom denne socken anlagde broar samt 26 särskilda å allmänna landsvägarne derstädes befintelige broar.
Förteckning öfver broarne å allmänna vägarne inom Orihvesi s:n:
1. **Hävonpierättänmän silda** (10 alnar), 2. **Kaxovisen silda** (12), 3. **Ristsilda** (14), 4. **Myllyoja silda** (12), 5. **Vanhankylä silda** (13), 6. **Pappilan silda** (14), 7. **Naarojan silda** (28), 8. **Nihuvan silda** (283), 9. **Särkjärven (= Sänkjärven) silda** (16), 10. **Kockolan silda** (11), 11. **Leppähamban silda** (72), 12. **Sukin silda** (137), 13. **Jupanoja silda** (22), 14. **Rauhian silda** (37), 15. **Sahransilda** (36), 16. **Halfvanojan silda** (12), 17. **Myllysilda** (19), 18. **Waihensilda** (26), 19. **Sildaojan silda** (14), 20. **Taipalen silda** (38), 21. **Sillanpään silda** (39), 22. **Yrehjoen silda** (35), 23. **Suonalan?** (HMA:ssa **Seinalan) silda** (15), 24. **Aituan silda** (28), 25. **Hörtsänän silda** (14), 26. **Vänäjoen silda** (47), tillsammans 1000 alnar. Afskrifvit från skiftesinstrumentet.
Anhöllo om befrielse.
Äfvensom att **Orihselke insiö** har gemenskap med **Längelmävesi insjö** och omgifves af inom Orihvesi s:n belägne kyrckoby och Holma enst. säterierusthåll, Torittu hemman samt Lydickälä, Woitila, Onnistaipale och Pehula byar.
Betänkande: Ägarene af de hemman, hvilka gränsa till Längelmävesi sjö och Orihselke insjö, böra deltaga - -.

S 25v § 37 - Wåra andelar uti förne soldatägorne i Woitila by uppdraga vi till landboen Mats Johan Maunuckalas ifr. Holma gård begagnande i 20 års tid, hvarhos vi lämna honom rättighet att fiska uti

Nihuanjärvi sjö. 15.7.1831. Emanuel Karlsson Ärrälä. Henrik Karlsson Sillanpä. Anders Johansson Sillanpä. Lisett Kihlström.

S 41 § 56 - Voitila by Sarvela h:n: Synen å **Lähtenkorpi, Talvisillannijttu och Yröhjoki ängar**.

S 114 § 162 - Förre kyrkoväckaren Lars Wanaeus vittnade.

S 128 § 180 - Socknesmeden Johan Järnberg emot dess fader socknesmeden Anders Gummerus om några hus.

S 148v § 213 - B. Anders Pohjala fr. Säynäjoki emot b. Mats Karpila fr. Yliskylä ang. **Haudansaari i Längelmävesi** belägne holme.

S 150v § 216 - B. Mats Eskola fr. Havisto tvistat med b. Simon Nickilä ang. andel uti byggnaden af en **tullmjölqvarn**, som är anlagd **i Leppähammas forss**. Bilagt sålunda, att Simon Nickilä erhåller full äganderätt till ena hälften af förenämnda qvarn, emot det han i samma förhållande hädanefter deltager uti densammas byggnad och vidmagthållande samt erlägger ½ af den för qvarnen bestämda tullafgift, hvaremot Mats och Emanuel Eskola samt Jöran Mulli undfå deri andra ½ gemensamt - -.

S 163v § 235 - B. Jöran Mulli fr. Lasola anförde, att han i januari ifrån sin ägande **Kurusvuori** ängslada förlorat 13 lispund hö. Åtal emot torp. Henrik Leponen. **Kuruvuori** äng.

S 164v § 236 - Herman Kössi fr. Orihvesi by uppdrager 25.9.1832 till torp. Karl Thomasson fr. Pehula **Pehuniemenmoisio** åker.

S 175v § 256 - Fastebref 23.2.1833 å 1/10 af Suomasema enst. rusthåll och Terijoki h:n i Orihvesi by för landboen Erik Johansson Kuoppo fr. Suomasema. Grundar sig på afhandlingar 24.4.1830 samt 26.1. och 10.3.1831, genom hvilka han af sin hustrus (Johanna Gustava Johansd:rs) medarfvingar och deras målsmän tillhandlat sig 1/10. (Arf efter Johanna Gustavas afl. moder Kristina Elisabet Salvenii, som varit gift med bonden Johan Markusson Mäntä fr. Keuru.)

S 176 § 257 - Fastebref 23.2.1833 å 2/3 af Sarvenosa h:n i Voitila för kapell. och vicepastorn Jacob Johan Salovius. Tillhandlat sig 26.2.1830 af vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt.

S 177 § 259 - Fastebref å Saricko h:n i Pitkäjärvi för inh. Emanuel Johansson Poucka fr. Längelmäki. Köpt 18.3.1831 af b. Henrik Larsson Saricko och dess h:u Beata Andersd:r.

S 178 § 261 - Fastebref å 7/20 af Suomasema och Terijoki för öfverstelieuten. Johan Gustaf Grönhagen. Köpt 12.3.1830 af vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelt, (syyskär. 1831 Satak. KOb2 s 391 § 17) som erhållit fastebref å 1/5 Suomasema och Terijoki h:n 13.2.1818 och å 3/20 af Suomasema 26.9.1818). Uppbuden 27.9.1831, 3.2.1832 och 15.2.1833.

Oriv. välikär. 1.7.1833 VA Satak. KOa22

S 1018 § 1 -Inh. Johan Matsson fr. Kolmikoura torp å Aitua nybyggesmark, som är belägit 2 ¼ mil ifrån Ärrälä h:n, ang. tjufnad. **Vitastenahde backe**.

S1021 § 3 - Färgaren Mats Walin fr. Orihvesi by klagade, att tjuf eller tjufvar genom ett större hål eller en plugg å väggen - - tillgripit - -. Angifvit att inh.qvinnan Anna Maria Johansd:r begått stöld.

Oriv. syyskär. 11-.9.1833 VA Satak. KOa22

S 502 § 34 - Pigan Maria Karlsd:r Karp fr. Terijoki h:n i Orihvesi by klagade deröfver, att färgarelärlingen Mats Lindroos fr. Orihvesi by 10.9.1833 å Terijoki h:n i flere personers närvaro oqvädat henne till hora. Mats Lindroos befanns uteblefven. Uppskjöts.

S 525v § 62 - Mattila torp lydande under Sarvela h:n i Voitila. **Lähdekorpi, Talvisillannitu, Talvisillanoja** och **Yröjoennittu** ängar. Jussila begagnar **Moisionnoro** äng.

S 604v § 160 - Pajukanda by: Muckula h:ns **Jokipolvi** äng.

S 621 § 183 - Innehafv. af Prestegård kyrkoherden Johan Henrik Levan anförde, att b. Johan Antila fr. Vehkalax egenvilligt slagit och bärgat ett lass af sjöfoderväxten ifrån **Matoniemi** under Prestegården hörande tillandningsmark vid **Längelmävesi** insjö. Synen hålles.

S 622 § 184 - Kyrkoherden Levan anförde, att b. Johan Laurila fr. Onnistaipale måtte förpliktigas att efter sin aflidne moder b.hustrun Maria Mårtensd:r till kyrkoherden i likstol utgifva en ko. Laurila var villig att betala ersättning.

S 622v § 185-186 - Kyrkoherden Levan fordrade spanmål af b. Johan Mattila och b.enkan Maria Seppälä i Hirvijärvi.

S 624 § 187 - Johan Jarlas **Taikinaniemi** äng.

S 634 § 197 - Torp. Johan Hyttönen fr. Pitkäjärvi (i Enokunda).

S 635 § 199 - B. Mats Pjetilä fr. Havisto anförde, att b. Esaias Laasonen fr. Lasola uppgjort eld å Witalahti under Pjetilä lydande äng, hvarifrån elden sedermera hade öfvergått till en af honom inrättad sved samt derstädes förbränt gvistarna. **Aurickoselkä under Witalahti äng** belägne träsk.

S 672 § 256 - Contract emellan nybygg. Thomas Simonsson Hytiälä (afträdare) och Simon Simonsson Hytiälä 12.2.1833. Hytiälä kr.nybygge i Pylkinautio byalag. Förbehåller **Tervenhaudan Moijsio, Iso Pellon Ylipuoli** gammalt åker, **Ala lato, vanha Kåskinen och usi Kåskinen**.

S 675 § 260 - Fastebref å ½ Laurila h:n i Onnistaipale för Johan Henriksson. Köpt 15.9.1832 af sin fader b. Henrik Matsson Laurila.

Oriv. talvikär. 7-.2.1834 VA Satak. KOa23

S 4v § 3 - Contract med landb. Anders Svensson, hvilken jag öfv.lieuten. Johan Gustaf Grönhagen fortfarande från 1834 till 1844 bibehåller såsom landbonde å mitt ägande **Seppälä landboskap** af Suomasema rusthåll. Landbonden ansvarar för alla af landboskapet eller 3/20 af hela Suomasema.

S 6 § 4 - Contract med torp. Johan Karlsson, hvilken jag Johan Gustaf Grönhagen fr. 1834 till 1844 antager till landbonde å mitt ägande **Kuopo landboskap** af Suomasema rusthåll. Landbonden ansvarar för alla ifrån landboskapet eller 1/10 af hela Suomasema.

S 6v § 5 - Contract med landb. Johan Johansson, hvilken jag Grönhagen från 1834 till 1844 bibehåller såsom landbonde å mitt ägande **Jussila landboskap** af Suomasema rusthåll. Landbonden ansvarar för alla ifrån landboskapet eller 1/5 af Suomasema.

S 13v § 16 - Förbud för åverkan å Grönhagens ägda 9/20 uti Suomasema rusthåll.

S 17v § 24 - Uppsk. målet emellan pigan Maria Karlsd:r Karp fr. Terijoki h:n i Orihvesi by och färgarelärlingen Mats Lindroos fr. samma by ang. oqväde. Lindroos nekade angifvelsen. Pigan Helena Matsd:r fr. Orihvesi by berättade, att Mats Lindroos en söknedag i hösten i byagatan oqvädat Maria Karp till hora. Detta vittnesmäl medgaf Mats Lindroos. Mats bötades med 6 daler.

S 19v § 28 - På ansökan af samtelige hemmans och lägenhetsinnehafvare uti Orihvesi, Pehula, Torittu, Lydickälä och Bengtilä byar förböds allslags fiskesidkande utaf obehöriga personer uti sökandernes gemensamma fiskevatten i **Orihselkä insjö**.

S 53 § 80 - Klockareenkan Fredrika Vilhelmina Frosterus fr. Orihvesi by emot klockaren Gustaf Enckell ang. fordran. I händelse underskrefven uti ledigheten efter aflidne klockaren Erik Frosterus blifver vald till ordinarie klockare i Orihvesi moderkyrkoförsamling, så förbinder jag att till Frosterii encka Fredrika Sundström årligen betala en tunna råg - -. Terijoki 23.2.1829. G. Enckell.

S 71v § 116 - Ang. Äijäs h:ns ägande- och nyttjorätt till roteägor i Voitila by frångingo käranderne allt påstående i målet.

S 104 § 195 - B. Jöran Seppälä fr. Lasola anförde, att han och b. Esaias Lasonen hafva ägor invid **Lammenoja** bäck. Den del af bäcken, som flyter genom Lasonens mark är så igengrodd, att Jöran Seppäläs ofvanom belägne åker och äng lida betydlig skada. Lasonen förmälte, att **Lamminoja bäck** icke någonsin förut blifvit upprensad. Hålles syn.

S 107 § 203 - Öfv.lieuten. Johan Gustaf Grönhagen inlemnade ett contract: Ifrån mitt ägande Holma eller Hakoniemi torp under Suomasema rusthåll utgör drag.sonen Johan Karlsson årligen följande ränta - -.

S 115v § 228 - Landbonden Mats Jöransson Maunuckala fr. Voitila anförde, att några byamän olofligen drifvit boskap genom Maunuckala h:ns **Soldatängen och Maunuckala äng**. Uppskjöts.

S 124v § 258 - Fastebref å Ärrälä h:n i Woitila för kr.länsmannen Petter August Rydman. Köpt 11.5.1832 af b. Emanuel Karlsson Ärrälä och dess h:u Helena Abrahamsd:r.

S 125 § 259 - Fastebref å Laurila h:n i Pitkäjärvi för b.sonen Thomas Thomasson. Köpt 13.2.1833 af sina föräldrar b. Thomas Jöransson och Maria Matsd:r.

S 125v § 261 - Fastebref å Myllyniemi h:n i Woitila för torp.sonen Emanuel Samuelsson. Erhållit genom gåfvobrerf 29.6.1829 af b. Anders Matsson Myllyniemi och dennes h:u Maria Eriksd:r.

Oriv. syyskär. 10-.9.1834 VA Satak. KOa24

S 1v § 1 - Smedslärlingen Anders Jernberg fr. Orihvesi by förmälte sig vara sinnad att hos landshöfdingen ansöka om tillstån till smedshandtverket utförande inom Orihvesi s:n. Johan Jernberg omnemns.

S 82 § 133 - Simon Muckula fr. Pajukanda emot Johan Tuomala ang. tillandning under **Pajulax eller Haka äng**.

S 108 § 177 - Synen å **Lamminoja bäck** i Lasola by 15.9.1834. Ofvanom träsket äro tvänne bäckar, hvilka under regniga samt vår- och hösttiderne göra en mycken tillökning uppå vattnet, i synnerhet en som sades flyta ned ifrån en liten skogssjö **Kakolammi**, ehuru de nu befantes vara torra. Svaranden Esaias Lasonen ålägges uppränsa Lamminoja bäck til så stor det densamma löper genom Lasonens ägor till 5 qvarters djuplek och 4 qvarters bredd.

S 153 § 252 - Släktutredning ang. Hörtzänä.

S 176v § 291 - Fastebref å Sarvela h:n i Woitila för b. Johan Andersson Sarvela. Tillbytt sig 13.2.1833 Sarvela h:n af lieuten. Jacob Johan Roth och capitainskan Elisabet Dorotea Kihlström, såsom förmyndare för capitainen Otto Kihlströms med berörda capitainskan sammanaflade barn, emot Lill Maunu h:n i Pehula by.

Oriv. talvikär. 13-.2.1835 VA Satak. KOa25

S 28 § 3 - Bonden Johan Henriksson Eskola fr. Wehkalax ansökte om ersättning af brandstod för den skada honom tillskyndats genom timad **vådeld 3.3.1834**. Eskola förmålde, att elden hos en i Wehkalax by boende inhysinge på okändt sätt löskommit och i anseende till då inträffad stark blåst så hastigt tagit öfverhand, att all använd möda å dess släckande varit fruktlöst.
Kronolänsman Petter August Rydman jemte häradsdomaren Thomas Stor Maunula och häradsnämndemannen Johan Rupisu inställdte sig 29.3.1834 å Eskola h:n för att syna och värdera de Johan Eskola tilhörige hus, som 3.3. genom vådeld blifvit uppbrunna.
De uppbrunna hus: ett mera nytt **boningspört** under näfvertak, en **gästestuga** under samma tak som pörtet med farstuga emellan, ett **ditto** med tvänne loft, en ny **kammare** under näfvertak, ett **maltpört eller badstuga** med lafva under näfver, en gammal **kammare** under näfvertak, en **badstuga** mera gammal under balktak, en ny **kota** under brädtak, ett nytt större **fähus** under balktak, ett **ditto** medelåldrigt under lika tak, ett **svinhus** mera nytt under balktak, en ny **foderlada** under balktak, ett **fårhus** mera gammalt under balktak, en **boda** med ett loft uppå under näfvertak, ett större **ditto** med tvänne loft uppå under näfvertak, ett nytt **stall** med höskulle under

näfvertak, ett bättre **vedlider**, ett sämre **ditto**, ett **redskapshus**, ett **agnhus**, 3 lass björklöf, ett lass näfver, 3 lass hackelse.
Tingslagsboerne ansågo, att brandskadan icke skedt genom Johan Eskolas vangiömmo eller vållande.

S 30 § 4 - B. Johan Johansson Antila fr. Wehkalax ansökte om ersättning af branstod.
De uppbrunna hus voro: ett **boningspört** medelåldrigt uppfört af tallstock under näfvertak, ett **källarepört** under ett och samma tak som pörtet, en **kammare** i farstugan emellan föregående rum, en **gästestuga** med kammare i gafveln, en **ditto** under samma tak men nyare, en **kammare** i ändan å sistdagde stuga mera nytt, ett **redskapshus**, trenne **loft** byggda uppå föregående redskapshus och kammare alla nya, ett **stall** medelåldrigt fösedd med höskulle, en **mjölboda** med loft medelåldrigt, fem sämre **bodor**, ett större **fähus** mera nytt under balktak, ett mindre **ditto** medelåldrigt under balktak, en **halmlada** mera gammal under balktak, en **ditto** ditto medelåldrigt under näfvertak, en **foderlada** medelåldrig, en **ditto** ditto under balktak, ett litet **agnhus** undert näfvertak mera gammalt, ett större **agnhus** under näfvertak medelåldrigt, ett **redskapshus** mera nytt under näfvertak, en **kåta** ny med balktak, en **badstuga** ny under balktak, ett **svinhus** medelåldrigt med balktak, en **boda** med loft under näfvertak medelåldrig, åtta tunnor rågmjöl, 16 rep halm, 1½ parm hö, 3 lass näfver, 4 par arbetskärror.

S 32 § 5 - B. Johan Johansson Seppälä fr. Wehkalax ansökte om ersättning af brandstod.
De uppbrunna hus (å Seppälä eller Erola hemman) voro: ett medelåldrigt **pört**, en **bagarestuga** under samma tak med pörtet, en ny **gästestuga** under näfvertak, en äldre **ditto** under samma tak med farstuga emellan, en liten medelåldrig **kammare** å gården under näfvertak, ett nytt **maltpört eller badstuga** med lafva under näfvertak, ett **redskapshus** med tvänne loft uppå mera nytt under näfvertak, ett **ditto** ditto under dylikt tak och äfven nytt, ett **ditto** ditto med loft uppå mera gammalt under näfvertak, en ny **boda** under näfvertak, en äldre **ditto** under näfvertak, ett **stall** under näfvertak mera nytt, ett nytt **fähus** under balktak, ett **ditto** äldre under dylikt tak, ett nytt **svinhus** under näfvertak, en **badstuga** ny under balktak, en medelåldrig **kota** under balktak, ett **vedlider**, tvänne bättre **foderlador** under näfvertak, tvänne sämre **foderlador** under näfvertak, 3½ parm hö, ett lass näfver, en tunna tjära.

S 38 § 12 - Johan Eskola erhåller skadeersättning för följande uppbrunna hus: 1 boningsstuga, 1 gästestuga, 1 boningspört, 1 källarerum, 1 visthus, 1 sädesboda, 1 redskapshus, 1 stall, 1 fähus, 1 svinhus samt 2 foderlador, men de öfrige i syneinstrumentet omnämnde hus såsom öfverloppshus kommer att förfalla.

S 38v § 13 - Johan Antila erhåller ersättning för följande hus: 1 boningstuga, 1 gästningsstuga, 1 boningspörte, 1 källarerum, 1 visterhus, 1 sädesboda, 1 redskapshus, 1 stall, 1 fähus, 1 fårhus, 1 svinhus samt 2 foderlador.

S 39v § 14 - Johan Seppälä erhåller ersättning för följande å ett hemman nödige hus: 1 boningstuga, 1 gästningstuga, 1 boningspörte, 1 källarerum, 1 visterhus, 1 sädesboda, 1 redskapshus, 1 stall, 1 fähus, 1 fårhus, 1 svinhus samt 2 foderlador.

S 40 § 15 - Pitkäjärvi by Mickola h:n: **Sarvaniemi, Federicki och Kolexenmanjalka** utåkrar, **Åjannijtu, Korpi** och **Sorvaniemi** ängar.

S 41v § 17 - Jarla rusthålls **Pohjalax och Savolahti** ängar.

S 95 § 93 - Säynäjoki by Pohjala h:n: **Pykälännijtu**.

S 155v § 197 - Torp.hustrun Ulrika Jöransd:r fr. Saramäki torp förmältes hafva drunknat uti **Luckajärvi** (HMA:ssa **Luikajervi, Lackajärvi**) träsk i Orihvesi s:n. Kyrkoherden Levan krävt undersökning. Ulrika hade 1.9.1834 begifvit sig från Saramäki torp för att besöka sin moder Anna Jöransd:r i Voitila by, men ankommen till **Lokkajärvi** på ½ mil ifrån Saramäki torp. Troligen gått till stranden för att släcka sin törst, men som träsket invid stranden varit bråddjupt, så förmodades, att Ulrika dervid fallit i sjön och drunknat, såvida hennes medhafde knyte funnits på stranden. Sedermera hade Ulrikas döda kropp 23.10. funnits flytande på vattnet i träsket. Nybygg.sonen Anders Härnäsuo fr. Suckila hade jemte flere personer varit att eftersöka Ulrika och slutligen 23.10. funnit hennes döda kropp flytande på vattnet i **Lackajärvi** träsk.

S 192 § 256 - Korkeisto torp i Salokunda: **Witalax** äng, **Kåmsinittu**, **Nätkensuo**.

S 219v § 299 - Fastebref å ½ Kihlala enstaka h:n för b.sonen Simon Simonsson. Köpt 6.4.1830 af sine föräldrar b. Simon Simonsson och Sofia Eriksd:r.

S 220 § 300 - Fastebref å Yli-Karpila h:n i Yliskylä för enkefru lieutenanskan Elisabet Procope. Köpt 10.10.1833 af b. Mats Matsson Karpila.

S 221 § 302 - Fastebref å 1/10 af Suomasema skatterusthåll och lika stor del af Terijoki aug.h:n i Orihvesi by för öfverstelieuten. Johan Gustaf Grönhagen. Köpt medelst köpebref af 25.9.1833 af rusth. Erik Johansson Kuopo. Uppbuden 7.2.1834, 10.9.1834 och 13.2.1835.

S 221v § 303 - Fastebref å Melli h:n för b.sonen Emanuel Thomasson Sikanen fr. Lydickälä. Köpt 7.2.1834 af b. Johan Jonasson Pavola fr. Savo by.

Oriv. syyskär. 9-.9.1835 VA Satak. KOa25

S 652 § 204 - Inh. Gustaf Henriksson fr. Kockola anförde, att han ifrån en läst lada å sin **Pererahko** äng genom tjufva hand förlorat en åhm hö. **Pärerahko**, omkring en virst ifrån Kockola by belägne äng.

S 655 § 207 - B. Simon Simonsson Kihlala fr. Suckila anförde, att hans stjufmoder sytningsqvinnan Sofia Eliasd:r, ehuru oberättigad, idkat fiske uti **Mellin Selkä och Kattilanlahti sjöar**.

S 655v § 208 - B. Simon Matsson Ärrälä eller Korpo fr. Woitila inlemnade an afhandling af 15.7.1786. Jag Erik Andersson Ärrälä har försåldt och försäljer ½ af mitt innehafvande ograverade Ärrälä h:n om 1/12 mantal till min skyldeman Johan Andersson, som förut äger 1/6 i Ärrälä h:n, med alla the ägor som hela mitt Ärrälä h:n genom storskifte tillfallit å Woitila bys bröstmark ej mindre än **Juottinen, Saari och Penduran nijtut** tvenne särskilte gamla ängar - -. Till föregående köpebref emellan min broder Erik Andersson och Johan Andersson Ärrälä lemnar jag mitt samtycke. Elias Andersson.
Ehuru Simon Matsson numera innehar den del af Ärrälä h:n, som genom ofvanintagne köpebref försålt till Johan Andersson, har b. Anders Johansson, som nu äger den af Johan Anderssons förut ägde andel i Ärrälä h:n, vägrat att till Simon Matsson afträda Pendura äng. Uppskjöts.

S 660 § 218 - Arrendatorn af Prestegård Johan Matsson emot b. Johan Antila fr. Wehkalax om åverkan.

S 683 § 263 - Härigenom lemnar vi underskrifne rättighet åt klockaren Gustaf Enckell att få bygga i bydsens samfälta mark i Orihvesi by, och får han jemte sin hustru Anna Andersd:r, så länge de lefva, äfven begagna hela den tomtplan aflidne klockaren Erik Frosterus i sin lifstid innehaft, - -. 21.9.1830. Johan Grönhagen, Johan Kössi m.fl.
Afl. fendricken Spoofs enka Margareta Spoof har några rum uppförde å den till klockaren Enckell upplåtne gårdstomt. Enckell yrkade Spoofs förpliktande att sine hus från nämnde tomt bortflytta. Uppskjöts.

S 684 § 266 - Jokiniemi nybygge i Salokunda. **Lindu** äng. **Poukama** mark. **Aitonwarren** äng. **Rauhia** kärr. **Pilonojan** äng. **Takama** hage.

S 688v § 272 - Fastebref å ½ Erckilä h:n i Sahrajärvi för b.sonen Erik Eliasson Erkilä. Till ägo bekommit 29.7.1832 af b. Johan Henriksson Antila och dennes h:u Lovisa Henriksd:r.

S 689 § 273 - Fastebref å ½ af Muckula h:n i Pajukanda för b.mågen Johan Henriksson. Köpt 22.7.1833 af sin svärfader b. Simon Jonasson.

Oriv. talvikär. 12-.2.1836 VA Satak. KOa26

S 25 § 28 - B. Mats Pjetilä fr. Havisto skall hafva uppdämt vatten uti **Läppähammas fors**.

S 37 § 46 - Klockareenkan Fredrika Vilhelmina Frosterus, numera gift med capitainen Otto Kihlström emot - - , ang. klockareafgift.

S 59 § 75 - Torp. Lars Johansson Limola fr. Elämäntaipale by i Ruovesi.

S 62 § 80 - Torp. Mickel **Toke** fr. Lydickälä inlemnade ett contract: Torparecontract emellan Thomas Uotila fr. Lydickälä och torp. Mickel Jöransson fr. Pitkäjärvi. Får Mickel som och redan bebodt **Kåljo sjöstrand** - -.

S 75 § 105 - Sytningsm. Johan Jonasson fr. Muckula h:n i Pajukanda emot sin broder förre b. Simon Jonasson Muckula och dennes måg b. Johan Henriksson Muckula ang. några ägor. Synen 24.10.1835. **Leponjtu och Peräladon sarka, Lautakaton pelldo, Rihihuhdan njtu.**

S 111v § 182 - Rajalax byamän försålde till b. Jöran Heickilä fr. Koivuniemi all den tillandning, som lyder åt Koivuniemi bys sida, nemligen ifrån **Rantanittu** vattugård till **Sari**. Rajalax 17.12.1833.

S 114v § 194 - Kockola by: **Perärahka** äng.

S 114v § 195 - Drengen Thomas Simonsson fr. Mälli berättade, att b. Simon Simonsson Kihlalas fr. Suckila stjufmoder Sofia Eliaed:r hela sommaren haft nät utlagde uti **sundet emellan Mällin Selke och Katinlahti sjöar**.

S 115 § 196 - Woitila by: **Pendora** äng.

S 128 § 234 - Klockaren Gustaf Enckell emot. Afl. fändricken Spoofs enka Margareta Spoof att bortflytta några hus, som han uppfört å den till Enckell upplåtna tomtplan.

S 132v § 252 - Fastebref å Soltila h:n i Wehkalax by för landbonden Johan Johansson Korri. Köpt 27.3.1832 af förre bönderne Thomas Eriksson och Markus Johansson Soltila.

Oriv. syyskär. 5-.10.1836 VA KOa26

S 538v § 6 - Inlemnades ett auctionsprotokoll af 4.7.1836. Auktionen förrättades å Tammela rusthåll för att till den mäst bjudande försälja **3/20 af Suomasema rusthåll Tammela kallade** och lika stora andelar af Terijoki derunder till skatte köpte aug.h:n i Orihvesi by. Dessa fastigheter ägas till ena hälften af oförsörjda kapell.dottren Gustava Salvenius och andra hälften af hennes nyligen aflidne helsysters Agata Maria Salvenii efterlefvande samtelige sidoarfvingar, nemligen helsystren Johanna Salvenius gift med extra rådmannen Anders Magnus Hofdal samt aflidne helsystren Anna Lovisa Salvenii efterlemnade barn, i förra giftet med aflidne sockneadjuncten Gustaf Juvander sammanaflade oförsörjda dotter Amanda Juvander och i senare giftet med kapell. Joakim Gustaf Johnsson sammanaflade minderårige sönerne Gustaf Ferdinand, Carl Johan och Albert Edvard Johnsson samt oförsörjda dottren Olivia Matilda Johnsson, halfsystren Ulrika Salvenius gift med vicepastoren och kapell. Per Gustaf Rikberg, äfvensom aflidne halfsystren Kristina Elisabet Salvenii med hennes redan aflidne man b. Johan Markusson Mäntä fr. Keuru sammanaflade barn myndige sönerne b. Johan Mäntä och torp. Johan Valkeeniemi fr. Keuru samt döttrarne Hedvig Kristina gift med b. Simon Henriksson fr. Pärrinautio, Eva gift med sytningsmannen Herman Matsson fr. Pirtisarka, Lovisa gift med b.sonen Josef Kristersson fr. Kuru och Johanna Gustava gift med landb. Erik Johansson Seppälä fr. Lihasula. Erik Seppäläs svärmoder Kristina Elisabet Salvenius. Öfverstelieuten. Johan Gustaf Grönhagen blef ägare af 3/20 af Suomasema och Terijoki.
(Syyskär. 1836 Satakunta KOb3 s. 329 § 13, första uppbudet å 3/20 af Suomasema rusthåll och Terijoki h:n för Johan Gustaf Grönhagen) - Inlemnades boupptecknings- och arfskiftesinstrumentet 4.10.1810, som utredde, att vicepastoren och kapell. Anders Johan Salvenius efter sig lemnat utom dess änka Maria Elisabet Salvenius, född Lilius, oförsörjda döttrarne Anna Lovisa, Johanna, Agata Maria och Gustava Salvenius, samt af första giftet med Maria Elisabet Sundström sammanaflade döttrarne Ulrika och Kristina Elisabet Salvenius, den förra gift med vicepastorn och kapell. Per Gustaf Rikberg och den sednare med b. Johan Markusson Mäntä fr. Keuru s:n.
Inlades testamentet, undertecknadt 4.3.1809 i Kuorehvesi Särkilax af pastorn Anders Johan Salvenius:
1. Alldenstund mine döttrar af första giftet Ulrika och Kristina Elisabet Salvenia numera äro gifta, hafva den hvardera erhållit sitt modernesarf 1/10 uti Suomasema.
2. Men som dotter Kristina Elisabet i dess giftermål icke följt mitt faderliga råd, utan trädt i ett för henne oanständigt gifte, så nödgas jag förordna, att hon efter mitt frånfälle skall vara utesluten ifrån lott i all efter mig blifvande egendom.
3. Fasta egendomen bestående 2/5 af Suomasema och Terijoki, hvilka andelar jag mig tillhandlat, transporterar jag till en skänck och gåva åt min hustru Maria Elisabet Lilius till hennes dödedag, hvaraf sedan min dotter Ulrika tillfaller 1/10. De återstående 3/10 tillfaller mina andre barn med henne sammanaflade.

S 597v § 132 - Lieuten. Jacob Johan Roth tager till landbond å sitt innehafvande Sjukola fältväbelsboställe i Orihvesi Kyrkoby landb. Johan Karlsson fr. Watiala by. Svederne som af mig äro huggna i Ämmän och Wuohinijttu hage förbehåller jag mig enskilt, äfvensom de 2 laduland äng af namn Wahinijttu.

S 615v § 171 - B. Mickel Mickola fr. Koivuniemi anförde, att Anders Bengtilä fr. Rajalax låtit sine hästar beta Mickolas **Wuorentausta** äng.

S 621 § 183 - Kockola by: **Perärahko** äng.

S 628v § 199 - B. Esaias Heickilä fr. Akula emot b. Henrik Heickilä. Syntes 18.6.1836 **Yrtenjärvi** mossa eller kärr och befanns där redan vara uppgräftat 15 kappeland samt fås än vidare minst 2½ tunneland.

S 642v § 233 - B. Mats Seppälä fr. Akula emot b. Elias Kihlala fr. Höydes och Mats Mickola fr. Hoivala by ang. ätoskador å Seppäläs oslagne **Hautanijttu** äng.

S 650 § 251 - Capit. Otto Kihlström, gift 1835 med enkan Fredrika Vilhelminen Sundström, f.d. Frosterus, emot klockaren Gustaf Enckell ang. fordran.
I händelse underskrifven uti ledigheten efter aflidne klockaren Erik Frosterus blefve vald till ordinarie klockare i Orihvesi s:ns moderkyrkoförsamling, så förbinder jag mig att till Frosterii enka Fredrika Vilhelmina Sundström årligen i hennes öfriga lifstid, eller så länge jag nämnde sysla innehar och bestrider, betala en tunna råg, - -. 23.2.1829.
Gustaf Enckell, förtiden klockare i Etsari.
Enckell icke närvarande, men dömdes att betala en tunna råg årligen.

S 651v § 256 - Smeden Johan Hammar fr. Akula uppviste skinnet efter **en varglo och tvänne räfvar**, hvilka han untan skall **med fälla fångat**.

S 652v § 259 - Fastebref å Padustaipale enstaka för b.sonen Anders Andersson. Bekommit genom uppdragelse 6.2.1834 af sine föräldrar b. Anders Johansson och Anna Simonsd:r och emot lösen för hans syskon.

S 653 § 261 - Fastebref å Tuomala h:n i Kockola för b.sonen Johan Johansson. Bekommit genom öfverdragelse 29.9.1834 af sin fader b. Johan Jöransson Tuomala.

Oriv. talvikär. 15-.2.1837 VA Satak. KOa27

S 26 § 3 - Drengen Thomas Henriksson fr. Pajukanda och nybygg. Thomas Johansson Jussila fr. Koppsamo anförde, att Thomas Henriksson å Pajukanda bys mark denna vinter **på luder skjutit en varg** och Thomas Jussila sagde tid **uti fälla fångat en varglo**, anhållande skottpenningar.

S 27 § 5 - Nybyggaren Paul Ristaniemi fr. Onnistaipale upptedde skinnet af **en björn, som han fångat i fälla**.

S 43v § 32 - Padustaipale by: **Pajujärvi** sjö. **Wesijärvi** sjö.

S 65v § 75 -Förre nybygg. Pål Ristaniemi fr. Onnistaipale hade **med fälla fångat en varglo**.

S 82v § 111 - Lydickälä by Sikanen h:n. Förre roteåkrarne, **Nurckalanperä Moisio** åker, **Järvenpäniittu** äng.

S 119 § 170 - Torp. Johan Sallmela eller Urtimensallmi fr. Kockila angifvist för stöld.

S 130 § 191 - Fortsättning till höstetingets 1836 § 251. B. Gustaf Pavola fr. Orihvesi by och skomak.h:un Anna Sillström fr. Prestegård vittnade, att capiteinskan Fredrika Vilhelmina Kihlström under sitt enkenstånd ofta sagt, det hon, ifall hon komme uti fördelaktigt gifte, icke ville hafva den öfverenskomna rågtunna af klockaren Gustaf Enckell. Utslag: Enckell befriades från att betala årligen nämnda rågtunna.

S 140v § 213 - Länsman Rydman inlemnade i närvaro af b. Herman Kössi fr. Orihvesi by **dagboken för gästgifveriet**, uti hvilken dagbok 27.7.1836 blifvit gjorda sålydande anteckningar: Ehuruväl bud afgått till Kössi reservgård två timmar förut från gästgifveriet, aflemnades dock icke häst från Kössi res.gård för än 2 timmars förlopp.
Joh. Gustaf Holmberg. Resande i sällskap med professor Sundvall, hofrättsråd, riddare. Kössi bötades med 5 daler.

S 145 § 219 - Fastebref å ½ Koivisto h:n i Suckila för vaccinateuren Ulrik Fabian Sumell. Köpt 20.2.1836 af kr.länsmannen Petter August Rydman.

S 145v § 220 - Fastebref å 1/3 Lill Maunu h:n i Pehula för nämndem. Thomas Thomasson Stor Maunu. Köpt 10.12.1835 af underfändr. Fredrik Böök.

S 145v § 221 - Fastebref å ½ Uotila i Rajalax för b. Emanuel Karlsson Mickola fr. Mäyränpesä by. Köpt 5.2.1836 af b. Jöran Jöransson Heikilä fr. Koivuniemi.

S 146 § 222 - Fastebref å ½ Äijäs h:n i Torittu för b.sonen Johan Henriksson Äijäs. Öfverenskommelse 16.6.1829 emot sytning till modren Lena Andersd:r och lösen till svåger b. Johan Thomasson Muckula.

S 146v § 223 - Fastebref å Ärrälä eller Sillanpä h:n i Woitila för b. Johan Karlsson Parpola. Köpt 26.3.1832 af b. Henrik Karlsson Sillanpä.

S 147 § 224 - Fastebref å Korri h:n i Neulaniemi för b.sonen Johan Johansson Korri. Afhandlingarne 11.9.1833 och 20.2.1835 med hans samarfvas efter fadren Johan Korri.

S 147 § 225 - Fastebref å ½ Parpola h:n i Orihvesi by för b.mågen Mats Henriksson och hans hustru Lena Matsd:r. Bekommit 12.9.1835 af Matses svärmoder b.enkan Maria Johansdr.

S 142 § 217 - Drengen Mickel Salomonsson fr. Voitila uppvisade skinnet efter **en varglo, som han fångat med fälla**.

Oriv. välikär. 17.7.1837 VA Satak. KOa27

S 509 § 2 - Torp. Johan Johansson Seppälä fr. Hollma gård blifvit 23.5.1837 funnen död, hängande vid ett om halsen fästadt rep från en afsättningsåsarne uti torpets ria. Torparen varit besvärad af fallandesot och i synnerhet under senaste tider deraf haft anfall samt då och då lidit af sinnessvaghet.

Oriv. syyskär. 8-.9.1837 VA Satak. KOa27

S 538v § 12 - Fråga om postföringen.

S 553 § 51 - Onnistaipale by Kärjenniemi bybygge: **Sallmiojanvarsi** hägnad.

S 570 § 92 - Torp. Mickel Mickola fr. Voitila anförde, att han i junii å Voitila bys mark **på luder skjutit en björn**.

S 585 § 136 - Akula by: Heikiläs **Lackilahti** äng.

S 592 § 162 - Drengen Simon Andersson fr. Nippala h:n i Orihvesi by förmälte, att förre sold. Johan Kuhlströms h:u Maria Eriksd:r Frosterus pingstdagen under påstående gudstjenst hemma hos Kuhlström utminuterat bränvin. Johan Kuhlström nekade.

S 598 § 184 - Lars Limola fr. Ajostaipale i Ruovesi.

S 600 § 192 - Fastebref å ½ Muckula h:n i Pajukanda för Johan Thomasson Muckula. Bekommit 18.5.1829 af sin fader b. Thomas Jonasson och emot lösen af sin broder Esaias Thomasson.

S 600v § 194 - Fastebref å 3/20 af Suomasema rusth. och Terijoki h:n för lieutn. Johan Gustaf Grönhagen. Köpt vid tvångsauction 4.7.1836. (Se höstetingets 1836 § 6)

Oriv. talvikär. 16-.2.1838 VA Satak.KOa28

S 24v § 3 - Smeden Jacob Hammar fr. Akola uppviste öronen af **en varglo, som han fångat uti fälla** å Akola bys skogsmark.

S 25 § 4 - Nybygg. Johan Lepola fr. Akola upptedde öronen af **en varglo, som han fångat i fälla** å Akola bys mark.

S 31 § 13 - Inh. Thomas Henriksson fr. Pajukanda uppviste skinnet af **en varg**, som han 14.2.1838 på Pajukanda bys skogsmark **skjutit å ludder**.

S 31 § 14 - Nybygg. Pål Johansson fr. Kockila uppviste skinnet af **en varglo, som han skjutit** utom skall å Kockila bys skog.

S 33 § 21 - Torp. Elias Eliasson Köyckä fr. Hollma anförde, att då han 31.12.1837 framförslat en fora åt Österbotten och derunder samma dag mött fångskjutsarne Karl och Henrik Hagelberg fr. Jähdyspohja i Wirdois kapell å landsvägen emellan Onnistaipale och Kallenautio gästgifvaregård, hvilka framförslat fångar till Orihvesi by, hade desse tillsagt Elias Köyckä att vika ur vägen. Men som Elias Köyckä i anseende till dess tunga lass icke kunnat sådant efterkomma, hade Karl och Henrik Hagelberg efter föregången ordväxling ledt Elias Köyckäs häst ett stycke inåt skogen och medelst slagsmål öfverfallit Elias, tillskyndande honom 3 blodsår å hufvudet och 5 mindre blodsår.
Torp. Mickel Nyby fr. Hollma berättade, att han jemte drengen Johan Henriksson och Elias Köyckäs son Gustaf åtföljt Elias Köyckä under resan åt Österbotten. Då de å landsvägen emellan Onnistaipale och Kallenautio mött Karl och Henrik Hagelberg, hvilka hvardera haft en fånge i sin släda, hade svaranderne ropat ur vägen. Då vittnet jemte sine följeslagare i anseende till sine tunga lass icke kunnat sådant efterkomma, hade Henrik Hagelberg fattat uti tyglarna på Elias Köyckäs häst och ledt densamma inåt skogen. Derpå hade Henrik och Karl Hagelberg, utan att Elias Köyckä på något sätt dem ofredat, med sine medhafde piskor, hvilka varit försedde med mesingknoppar å skaften, gifvit Elias Köyckä hvardera minst 3 slag å hufvudet.

S 39v § 31 - Torp. Henrik Lepola fr. Lasola anförde, att b.sonen Henrik Mulli vid **en så kallad stocktallko** på Mulli h:n skulle snattat ett par Lepola tilhörige järnstänger.

S 49v § 50 - Ingafs nästledit års fjerde qvartals dagbok för Kallenautio gästgifveri, hvari fans följande anteckningar.
För att göra gouverneursembetet upplyst, hurusom resande på denne gästgifvaregård blifva bemött. Kl. 6 på eftermiddagen 4.10.1837 anhöll undertecknad om att erhålla 4 hästar, en för mig och tre för min medhafde besättning å fartyget Trägen kallad, färdig liggande i Wiborgs hamn det jag af magistraten i Ny Carleby är förpassad. Men kunde ej erhålla någon, utan blef bemött med ovett, för än 4 om morgonen. Då jag tillsade min besättning att göra visitation, hvarvid fans hästar, hvilka jag tog. Anhåller ödmjukast detta i laga ordning blifver undersökt, fördenskull jag blef uppehållen i elfva timmar. Christian Zimmerman (skepparen fr. Ny Carleby stad)
Gästgifvaren Herman Kallenautio förklarade, att då skepparen Zimmerman jemte sin besättning ankommit till Kallenautio gästgifveri och uppgifvit sig äga rättighet att få hästar för sig och sin besättning, hade Herman Kallenautio erbjudit 5 hästar, som gästgifveriet äro att tillgå. Sådant oaktadt hade Zimmerman fordrat flere hästar samt svurit och åstadkommit grufligt oväsende. Målet uppskjöts till höstinget, hvarvid Zimmerman icke infann sig. Lemnades derhen.

S 59v § 63 - B. Anders Ärräläs i Woitila **Yrösjokivarsi** äng.

S 132 § 206 - Sytningsmansenkan Lisa Matsd:r fr. Onnistaipale inlemnade ett testamente af 18.5.1824 emellan henne och dess afl. man Erik Johansson fr. Noperi h:n. Andel uti **Yli Alanen sqvalteqvarn i Onnistaipale forss**.

S 137 § 221 - Fastebref å ½ Yrjölä h:n i Naapila för rusth.sonen Johan Henriksson Möhkälä fr. Köyrä by i Kangasala. Köpt 28.12.1836 af sine svärföräldrar b. Anders Matsson och Anna Thomaed:r.

Oriv. syyskär. 10-.10.1838 VA Satak. KOa28

S 471 § 8 - B. Jacob Heickiläs fr. Koivuniemi åbyggnad hade 30.8.1838 om natten uppbrunnit. Synen hållts 12.9.1838. Uppbrunna hus:
Ett medelåldrigt boningspörte med gålf af palken och mellantak, gråstensugn, som varit med trenne glugar, dörr på jerngång.
En ny stuga försedd med kagelugn af gråsten, med balkgålf och mellantak, dörr, dörr på jerngång och lås samt försedd med tvänne fönster, under näfver och takvedstak.

En medelåldrig stuga under näfver och takvedstak försedd med gråstenskagelugn med gålf och mellantak, dörr på jerngång och lås och försedd med tvänne fönster.
En ny kammare under näfver och takvedstak med gålf och mellantak försedd med dörr på jerngång och lås samt gråstenskagelugn jemte ett fönster.
Ett nytt stall med hööskulle ofvan, näfver och takvedstak, försedd med balkgålf och sex spiltor samt dörr på jerngång.
En medelåldrig kåta eller kokhus försedd med mur af gråsten samt dörr på jergång och en klinka.
En ny badstuga, en medelåldrig ria m.m.

S 486 § 33 - Nybygg. Pål Laaja fr. Kockila berättade, det han i somras å byns skogsmark **på ludder inhjäskjutit en stor björn.**

S 495 § 55 - ½ Jokiniemi nybygge i Suckila by: **Pilojoki** äng.

S 519 § 115 - Torp. Johan Benjamin Johansson Limola fr. Keckois by i Ruovesi.

S 519v § 116 -Torp. Henrik Jurakko fr. Yliskylä hade å Säynäjoki bys mark **på ludder skjutit tvänne björnar**.

S 528v § 134 - B. Anders Melanen fr. Ajoistaipale vid ett läsförhör varit af starka drycker öfverlastad och under svordom oqvädat torp. Henrik Sammallammi till **Mettä Sika**.

S 529v § 137 - Skallfogden Tobias Syhl inlemnade ett contract: Härmedelst lemnar vi undertecknade rättighet till socknegarfvaren Anders Blåstedt att i hans och hans hustrus lifstid få begagna den tomtplan, hvilken han redan förut innehaft af byssens samfälta mark, med dertill hörande potatisland, och får han begagna det landstycke, som är obebodd eller står ledig åt landsvägen till, äfvensom den sjötillandningen, som nedanom hans rum, eller allt hvad där kan blifva han inhägnar gent ifrån landsvägen till sjön jemts med sin ria. Dock förbehåller vi oss rättighet att blöta vårt lin vid samma strand årligen, så mycket vi behagar. För hvilken mark Blåstedt skall betala - -, samt får di begagna sig af byssens samfällta mullbete om sommartiderne såsom förut. Orihvesi 14.8.1836. Johan Parpola m.fl.

S 535 § 151 - Förre b. Johan Simonsson Kölli fr. Koppsamo inlemnade ett contract af 4.1.1816: Jag Mats Simonsson Kållhi antager min broder Johan Simonsson till landbonde å mitt ägande Kållhi kr.h:n uti **Peräkunda** af Orivesi socken - -. Detta contract oss emellan räkker uti fem år - -. Wid min broders afflyttning lämnar jag som sytningsjord 5 kappeland åker vif vägen åt **Rauhio**, **Rihinitu** åker om 5 kappeland och äger han tillstånd att uppodla åker - -, 5 kappar potatesland, ängar **Tulusnity** af 2 lass, **Tälastennity** af ett lass linväxt - -. (**Rauhio** åker, **Rihinitu** åker, Tulusniittu och **Talasten niity** ängar.

S 536v § 152 - Kölli h:n i Koppsamo by: **Aitontakusta** åker, **Rajasarka** åker.

S 559 § 194 - Inh.enkan Lena Matsd:r fr. Borgerla berättade, att under det hon bodt hos b. Emanuel Melli, hvaräst Alexander Jöransson då tjenat, hade denne en natt uti ett af starka drycker öfverlastadt tillstånd hemkommit samt oqvädat Emanuel Melli till **rackare, Lurjus, Killisillmä och Sihviparta**.

S 560 § 195 - Suckila by: **Kotoaro** äng.

S 573 § 220 - Akola by: Heikilä h:ns **Yrtenjärvi** äng. **Yrtenjervi** mossa, **Yrtejärvi** äng. Diket är ifrån **Yrtejärvi** träskstrand endast ett qvarter djupt. Heikiläs **Yrtijärvi** uppodlingskärr.

S 599 § 265 - Torp. Henrik Harama fr. Onnistaipale upptedde skinnet af **en varg, hvilken han** sistledne vinter skall **dödat med en yxa** i Onnistaipale by.

S 600v § 269 - Fastebref å Laurila h:n i Onnistaipale för b.sonen Erik Matsson Pengelä fr. Teisko. Köpt 25.7.1836 af b. Johan Henriksson Laurila och Helena Gustafsd:r.

S 601 § 270 - Fastebref å Eskola h:n, Tianen kallad, i Onnistaipale för b.sonen Jonas Jonasson. Öfverdragelser 23.8. och 20.10.1834.

S 601v § 271 - Fastebref å Erola h:n i Orihvesi by för b.sonen Gustaf Johansson Erola. Arfskifte 27.11.1833 efter afl. modren Elisabet Eriksd:r och emot syting för fadren Johan Karlsson.

S 602 § 272 - Fastebref å Kampari h:n i Rajalax för landb. Alexander Matsson. Köpt 8.9.1837 af b. Erik Lindgren eller Kampari.

S 602v § 273 - Fastebref å 1/8 i Ärrälä h:n i Voitila by, Lymbäri kalladt, för b.sonen Anders Andersson. Köpt 28.5.1837 af sina föräldrar Anders Johansson och Beata Matsd:r.

Oriv. talvikär. 15-.2.1839 VA Satak. KOa29

S 20 § 3 - Förre kronolänsman uti detta länsmansdistrikt Petter August Rydman. (nuvarande Frans Thure Holmström).

S 33 § 29 -Färgaregesällen Mats Wallen fr. Orihvesi by anhöll att varda antagen till färgare i detta tingslag. Förordades.

S 38v § 42 - Nybygg. Fredrik Yli Lauttajärvi fr. Onnistaipale emot landb. Henrik Yli Lauttajärvi. Tröskningen af säden ifrån den sved, som varit huggen å **Rukkasjärvenmaa** mark.

S 39v § 43 - Kr.länsman Thure Holmström inlemnade dagboken af Kallenautio gästgifveri, hvaraf erfors, att studeranden Westerholm, som 16.12.1838 under resan från Helsingfors till Wasa passerat berörde gästgifveri, uti dagboken anmärkt, att han fått vänta på häst nästan fyra timmar. Länsmannen hade blifvit upplyst, att nybygg. Anders Ylönen fr. Onnistaipale sagde dag varit kallad till hållskjutsutförande vid Kallenautio gästgifveri, men uteblifvit vid pass två timmar öfver den bestämda tiden samt såvida alla öfrige hästar redan utgått förrän studeranden Westerholm till Kallenautio anländt. Ylönen förklarade, att han i god tid begifvit sig hemifrån, men att hans häst under vägen hastigt insjuknat. Ylönen blef befriad.

S 40v § 45 - Vid anställd undersökning om orsaken till studeranden Westerholms anmärkning uppgaf gästgifvaren Herman Kallenautio, att samma tour till hållskjuts påkallade Anders Ylönen fr. Onnistaipale uteblifvit och öfrige såväl håll- som reserve- och gästgifvarens egen häst varit på skjuts utgångne, hvarföre och då några andra lägenheter icke finnas i närheten, derifrån häst kunnat anskaffas. Studeranden Westerholm nödgats vänta på häst 1½ timma. Vid samma tillfälle skall Westerholm öfverfallit värdinnan å gästgifveriet Katarina Andersd:r och i närvaro af inh.hustrun Greta Thomasd:r och inh.qvinnan Kaisa Rask gifvit henne tvänne slag med en piske och ett slag med knytnäfven samt särskilde resor utbrustit i svordom.

S 58v § 78 - Fråga om uppförande af hägnaden emellan Kockila och Akula byar börjandes från den så kallade **Kukkolahti** vik till Längelmäki s:s rå.

S 60 § 80 - Rusth.sonen Emanuel Pirtisarka fr. Höydes anförde, att han varit antagen vid den om sommaren 1838 verkställda **nybyggnad af Jupa predikohus** och i sådan egenskap nödgats för nybygg. Johan Mäkipä fr. Koppsama förskjuta kostnaden til fönsters anskaffande samt snickare och byggmästarearfvodet, som - -.

S 81 § 129 - Torp. Johan Lill Mattilas fr. Orihvesi by torp.contract. - - Att Johan Andersson bör flytta sin boning uti **Aihtia Moisio**. Får Johan Andersson **Syrjänsuo** äng och **Kytosuo** kärr, hvilket är belägit invid **Lehmilaita** äng. - -. 28.12.1838 Emanuel Mattila.

S 96v § 172 - Målaren Gustaf Bergman fr. Orihvesi by klagade, att torp.enkan Hedvig Latovuori låtit sin kreatur beta och trampa rågbrådden uti Bergmans inom **Narajoki** ängshägnad.

S 105v § 192 - Garfvaren Anders Blåstedt fr. Orihvesi by inlemnade et syneinstrument af 29.9.1837. Synades uppå arrendatorn å Sjukola fältväbelsboställe Johan Karlssons begäran **Kakonlammi** insjö samt kärret deromkring belägen på Sjukola boställes mark, i afseende å sjöns uttappning. Sjön kan uttappas blott gräfves trenne alns djupt och lika bredt dike från sjön öfver kärret och vidare genom steniga marken

S 107v § 195 - Fastebref å Noperi h:n i Onnistaipale för b. Mats Henriksson Laurila. Köpt 5.10.1824 af b. Johan Eriksson Noperi.

S 107v § 196 - Fastebref å 2/3 i Lill Maunu h:n i Pehula för b.sonen Herman Thomasson Stor Maunu. Köpt 16.10. och 27.11.1837 af underfändr. Fredrik Böök och Edla Lovisa Augusta Kihlström.

S 108 § 197 - Fastebref å Noppari h:n i Pehula för b.sonen Johan Johansson Noppari. Köpt 26.8.1836 och 21.1.1838 af dess broder Thomas Johansson samt stjuffader Henrik Johansson och stjufmoder Anna Henriksd:r.

S 108 § 198 - Fastebref å 2/3 i Pohjala h:n i Yliskylä för b. Gustaf Matsson Wirola fr. Tiihala by i Kangasala. Köpt 5.10.1836 af b. Anders Andersson och dess h:u Sofia Mickelsd:r.

S 109 § 201 - Fastebref å ½ Mattila h:n i Orihvesi by för b.sonen Emanuel Johansson. Köpt 14.2.1838 af sin fader Johan Jonasson Pavola.

Oriv. syyskär. 4-.10.1839 VA Satak. KOa29

S 419 § 7 - Ägaren af Säynäjoki rusthåll vicehäradshöfd. Carl Adolf Granfelts boningspörte, bagarestuga, källare, kammare och förstuga uppbrunnit vid 25.6.1839 uppkommen vådeld. Bagarestugan blifvit först antänd, derifrån elden i sådan hast utbrett sig att, ehuru en större folkmängd tillkommit i afseende å släckning, ändamålet icke fått att vinnas.
En **boningstuga** 13 alnar lång och 12½ alnar bred och 7 alnar hög, under näfver och brädtak, innaredt med golf och millantak, kagilugn af gråsten och tegel, tre större fönster, dörr på jerngång och väggarne å ytan strukne med röd färg, uppförd år 1829 och i alla afseenden uti godt stånd.
En **bagarestuga** uppförd år 1829, 10½ alnar lång samt lika bred och hög med boningstugan under enahanda vattak, innanredt med mellantak och golf af balkar, tvänne fenster, spis med bakugn af gråsten och tegel, dörr på jerngång med lås och nyckel, rödmålad å yttre sidan och i godt skick.
En såkallade **källarkammare** 6 alnar i qvadrat under samma tak, behörigen innanredd, värderades jemte förstugan, som varit lika stor, med nyssnämnde rum och försedd med balkgolf, ett fenster samt dörr i tvenne afdelningar på jerngång med tvänne klinckor.

S 419v § 9 - Torp. Anders Ransula fr. Sukkila upptedde skinnar efter **tvänne vargar, som fångat uti fälla** på Suckila bys mark.

S 430v § 40 - B. Mickel Jussila fr. Kockola uppviste skinnet af en **vargunge, som han dödat uti boet** å Kockola bys mark.

S 440 § 69 - Torp. Lars Johansson Liimola fr. Elämäntaipale.

S 442 § 74 - Jokiniemi nybygge i Suckila. **Pilonojan alanen, Ladonojan ala** ladulandet samt alla den kärr, som år belägen vid **Myllymäki** åker.

S 490v § 184 - Lasola by. **Hepomoisio** åker.

S 504 § 221 - B. Johan Henriksson fr. Äijälä fr. Torittu anförde, att b. Lars Gustafsson Äijälä olofligen begagnat väg öfver Johan Äijäläs under Äijälä h:n lydande **Kortennittu** och **Salmenniittu** ängar ner till sjöstranden.

S 509 § 235 - Torp. Mickel Mickola fr. Woitila upptedde skinnen efter en varglo och tvenne vargungar. **Fångat varglon uti en fälla och vargungarne uti lya** på Woitila bys mark.

S 512v § 243 - Smeden Jacob Hammar fr. Akula uppviste skinnet efter **tvänne vargar, som han** för 14 dagar sedan **fångat med fälla** å Akula bys mark.

S 517v § 258 - Natucka h:n i Pitkäjärvi by. **Aitomäenpelldo. Isomäen pelldo**.

S 520v § 265 - Utfärdades följande taxa, hvarefter vederbörande gästgifvare inom Orihvesi - - tingslag böra tillhandahålla resande vanlige förnödenheter under förra hälften af år 1840.
1 måltid met husmanskost (30), 1 jungfrubränvin (5), 1 kanna öl (40), 1 kanna svagdricka (10), 1 kanna sötmjölk (15), 1 kanna surmjölk (8), 1 mark smör (30), 1 hönsägg (3), 1 mark tort kött (15), 1 mark tort rågbröd (12), nattqvarter för en person (10), 1 eldbrasa (3), 1 talgljus (10), 1 kappa hafra (35), 1 lispund hö (30), stallrum för en häst (3), smörja till en vagn (10), smörja till en chaise (5), stallrum för en häst öfver natten (6).

S 522 § 270 - Fastebref å Lakua h:n i Lylyjärvi för landbonden Emanuel Jöransson. Köpt 4.10.1832 af nybygg. Elias Jöransson.

S § 271 - Fastebref å ½ Natukka h:n i Pitkäjärvi för b.sonen Johan Johansson. Ärft och tillöst sig medelst afhandlingen af 24.9.1832 af sin styffader Mats Thomasson och moder Margareta Johansd:r.

Oriv. talvikär. 21-.2.1840 VA Satak. KOa30

S 19 § 4 - B.sonen Erik Henriksson fr. Sakkola h:n i Pajukanda upptedde skinnet af **en varg, som han skjutit på ludder** å Sackola h:ns mark. Sedan öronen ifrån skinnet blifvit afskurne, fick han skattpenningar 2 silfverdaler eller 96 silfverkopek.

S 19 § 5 -. I närvaro af Elias Hölli fr. Sahrajärvi inlemnade b.sonen Anders Hölli en afhandling. Härmedelst uppdrager jag förre b. Elias Eriksson Sahrajärvi mitt ägande **Yli Hölli kallade äng** till min son Anders Eliasson.

S 111 § 153 - Torp. Mickel Mickola fr. Woitila hade i november **med fälla dödat en stor varg**.

S 148 § 225 - Till torp. Erik Paunula lemnar Johan Vähä Maunu (fr. Pehula) till dess lifstid den åker, som är belägen vid **Aitomäki** eller **Ahlmannin Moisio** kallad samt en äng **Kiponnijtu** kallad. Orihvesi 15.9.1830. Förliktes sålunda, att inh. Erik Rommila fr. Orihvesi by äfven framdeles får begagna **Aitomäki åkerteppan och Kipon Nijtu äng**.

S 152 § 234 - Fastebref å Seppälä h:n i Hirvijärvi för b. sonen Abraham Simonsson. Dels ärft och dels tillöst sig af sine samarfva medelst afhandlingar af 16. och 17.2.1838.

S 152v § 235 - Fastebref å ½ Mattila h:n i Wehkalax för rusth. Johan Gustaf Matsson Pirtisarka fr. Höydes. Köpt 3.10.1837 af b. Henrik Abrahamsson Mattila.

S 153 § 236 - Fastebref å ½ Uotila h:n i Rajalax by för b.sonen Henrik Johansson. Köpt 2.2.1838 af sina föräldrar Johan Henriksson Uotila och Helena Eliaed:r.

Oriv. syyskär. 18-.9.1840 VA Satakunta KOa30

S 391 § 8 - 28.8.1840 förrättades syn å Korpi ödefallne kr.nybyggesh:n, utbrutit från Hyrylä h:ns i Ruovesi s:n öfverloppsjord, men numera hörande till Onnistaipale by, för att utreda orsakerne till dess iråkade ödesmål, som föranledt nybygg.sonen Elias Johansson att deri söka inrymning med frihetsår. Sökandens numera aflidne fader Johan Eliasson hade af rit och roth upptagit lägenheten och medelst immission af 18.7.1806 blifvit deri inrymd med 20 års frihet för utgående ränta och onera, som Johan Eliasson likväl icke efter frihetsår mäktat utbetala.
Byggnader: nytt boningspörte, gammalt och förfallet pörte, gästestuga, bagarestuga, kammare, källarkammare, redskapshus, visterhus med loft ofvan, hemligthus.
I ladugården: stall, fähus, fårhus, foderlada, svinhus.
Utom gården: sädes- och mjölboda, badstuga, ria, halmlada, agnshus.
Brun: finnes med kista i skick. Humlegård: finnes icke och skall anläggas till 200 stänger.
Åker: ett tunnelands vidd. Ängarne: fyra laduland. Skogen: förser med timmer och andre till husbehof. Muhlbetet: är godt. Fisket: uti trenne små träsk, mindre lönande.

S 412 § 48 - Torp.dottren Anna Johansd:r Liimola fr. Kekkois by.

S 455 § 124 - Suckila by Jokiniemi nybygge: **Poukanma** mark. **Aitovarren** mark. **Rauhia** kärr vid Kölli h:ns gräns. **Pilonoja** äng. **Takama** hage.

S 462v § 136 - B. Johan Melli upptedde skinnet efter **en varglo, som han med fälla uti maji fångat**.

S 480 § 172 - Onnistaipale by Ylinen h:n. - - begagna de tegar, som nu äro uppgräftade uti **Isosuo** kärr, ett laduland äng uti **Isokorpi** äng och trenne små åkerstycken emot **Nårå** ängsladan.

S 481 § 173 - Nybygg. Elias Korpi fr. Onnistaipale upptedde skinnet efter **en stor björn, hvilken han med fälla fångat**.

S 490 § 195 - Ägaren af Sarvenosa h:n i Woitila kapellanen vicepastoren Jacob Johan Salovius emot torp. Simon Saukola ang. fordran. Saukola torp under Sarvenosa h:n.

S 491 § 197 - Pajukanda by. Åläggande att till vattnets afledande ifrån **Nuottajärvi** träsk, en hvar genom sine ägor uppränsa det ifrån träsket till **Kollio sjö** aflöpande afloppsdike.

S 497 § 211 - Fastebref å ½ Jokiniemi nybygge i Sukkila för nybygg.sonen Anders Andersson. Köpt 8.10.1839 af sin fader nybygg. Anders Mickelsson.

Oriv. talvikär. 27-.2.1841 VA Satakunta KOa31

S 7v § 2 - Inbördes testamente af 6.9.1840 emellan b.sonen Mickel Jöransson å Heickilä h:n i Koivuniemi by och hans hustru Gustava Salvenius. Gustava aflidit 11.1.1841.

S 86 § 142 - Napila by. Olofligen nyttjat väg öfver Jakola h:n underlydande **Sivunlato haka** äng.

S 99v § 173 - Fastebref 6.3.1841 å 3/8 Ärrälä h:n i Woitila för sockneadj. Fredrik Johan Colerus. Köpt 5.11.1839 af kr.länsmannen Petter August Rydman.

S 100 § 174 - Fastebref å Majaniemi nybyggesh:n i Onnistaipale för Hans Kejserliga Majestät och Kronan. Köpt vid auction 4.12.1839.

S 100v § 175 - Fastebref å Wehmais nybyggesh:n i Onnistaipale för b. Henrik Wehmais. Blifvit ägare medelst uppdragelse 21.2.1840 af oecon.directeuren Herman Wallden.

S 101 § 177 - Fastebref å Salo h:n i Höydes by för b.sonen Henrik Henriksson. Bekommit i ägo 28.12.1836 af sina föräldrar b. Henrik Henriksson och Juliana Johansd:r.

S 101v § 179 - Fastebref å ½ Mattila h:n i Orihvesi by för b.sonen Johan Jonasson Mattila. Erhållit genom afhandlingen af 30.11.1838 af hans föräldrar b. Jonas Johansson och Valborg Henriksd:r.

Oriv. välikär. 10.5.1841 VA Satak. KOa31

S 329 § 3 - Philosophiaedoctoren Carl Johan Utter är ordförande i directionen för Orihvesi sockens spanmålslånemagasin.

Oriv. syyskär. 1-.10.1841 VA Satak. KOa31 å Konti h:n

S 393v § 5 - Till soknegarfvaren Jonas Lindström fr. Orihvesi by upplåter jag på 50 års tid hela det jordstycke, som är belägit invid Mattila h:ns tomt och vid nyss föregångne skifte af byalaget samfälta platser tillfallit mitt ägande ½ Parpola h:n, med undantag af den plan, hvarå snickareenkan Anna Ekfors kammare är uppförd, emot ett oss emellan öfverenskommit arrende - -. Orihvesi Kyrkoby 5.11.1840. Johan Parpola, häradsnämndeman.

S 401v § 25 - B. Anders Hölli fr. Koppsamo. **Rajavuorensuo** hägnad.

S 452v § 138 - Torp. Anders Ransula fr. Suckila hade för en vecka sedan **fångat i fälla en varglo**.

S 465 § 168 - Torp. Gustaf Koskipä fr. Kockola anförde, att b.sonen Herman Henriksson Jussila drifvit 40 boskapshandlanden tilhörige kreatur uti Koskipäs **Savijoki äng**, hvilken derigenom blifvit mycket betad och trampad.

S 465v § 169 - Koivuniemi by. **Mustalahdenpohja** ängar.

S 468v § 179 -I egenskap af man och målsman för sin hustru Charlotta Salovius anförde vaccinateuren Carl Wialen, att hans svärfader kapell., vicepastoren Jacob Johan Salovius låtit 18.4.1840 förrätta arfskifte efter sin hustru och Charlottas moder aflidne Otteliana Salovius, född Procope. Wialen krävde om jämkning af arfslotterne.

S 468v § 180 - Drengen Henrik Larsson fr. Orihvesi by anförde, att han för två år sedan för 5 riksdaler åt nybyggaren Emanuel Ala Witeli fr. Onnistaipale försålt sin andel uti **en i Hyttyskoski fors anlagd husbehofsmjölqvarn**. Ala Witeli berättade, att nybyggaren Henrik Nuja tillegnat densamma och han blifvit skiljd från besittningen deraf.

S 476 § 201 - Smeden Jacob Hammar fr. Akula hade sistlidne vår **skjutit å luder en björn** å Akula bys ägor.

S 477 § 206 - Fastebref å Härkä nybyggesh:n i Woitila för b. Anders Johansson Ärrälä eller Lymberg?.

S 478 § 209 - Fastebref å Bengtilä h:n i Wehkalax by för b.sonen Johan Gustaf Sigfridsson Antila fr. Peilax. Erhållit 18.9.1840 af sin fader Sigfrid Sigfridsson Antila.

S 479 § 211 - Fastebref å 1/3 af Salo hemman, Kantila kalladt, i Höydes by för b. Elias Simonsson Salo. Köpt 24.2.1835 af skomakaren Henrik Berggren.

S 479 § 212 - Fastebref å ½ Rupisu h:n i Rajalax för b.mågen Mickel Jöransson. Erhållit vid arfskiftet 6.8.1835 efter dess afl. svärfader Hesekiel Gustafsson.

Satakunnan tuomiokunta, perukirjat, HMA Ec1:8

s. 80 - **Boupptekning 2.4.1836 efter** i Orihvesi 3.1.1836 afledna mamsell **Agatha Maria Salvenius**, hvilken lemnade efter sig helsystrarne Johanna, gift med rådmannen Anders Magnus Hofdahl, och oförsörjda Gustafva Salvenius samt aflidna systren Anna Lovisa Salvenii efterblefne barn i förra giftet med aflidne sockneadjuncten Gustaf Juvander sammanaflade oförsörjda dottren Amanda Juvander och i senare giftet med kapellanen Joachim Gustaf Johnsson sammanaflade minderårige sönerne Gustaf Ferdinand, Carl Johan och Albert Edvard Johnsson samt oförsörjda dottren Olivia Mathilda Johnsson och halfsystren Ulrica Salvenius, gift med vicepastoren och kapellanen Pehr Gustaf Rikberg, äfvensom afledna halfsystren Christina Elisabeth Salvenii hennes jemväl redan dödblefne man bonden Johan Marcusson Mäntä från Keuru socken sammanaflade barn, hvilka äro okände. Johan Mäntäs barn voro uteblefvne, undantagande hans måg landbonden Erik Johansson Seppälä från Lihasula, hvilken å sin hustrus Johanna Gustafva Johansdotters vägnar anhöll om delacktighet - -.

Oriveden talvikäräjät 11-.3.1842 VA Satakunta KO a 32

S 84v § 1 - Inlemnades landbondecontractet af 28.11.1841: Antager landbondesonen Sven Andersson till landbonde å mitt ägande **Seppälä landboskap** af Suomasema rusthåll. Öfv.lieuten. Johan Gröngagen.

S 89 § 8 - Uppteddes boupptecknigen 11.3.1842 efter 8.1.1842 **aflidne klockaren Gustaf Enkell**, som efterlemnade enkan Anna Andersd:r samt sönerne Reinhold och Gustaf samt döttrarne Vilhelmina och Karolina Enkell. Ansökte att afstå från kvarlåtenskapen i grund af gälder.

S 147v § 91 - Torp. Mickel Mickola fr. Woitila **fångat i fälla tvenne vargar**.

S 169v § 134 - B. Staffan Jakola fr. Napila klagade, att b. Johan Yrjölä olofligen begagnat väg öfver Jaakola h:n underlydande **Surenlato haka äng**. Förliktes.

S 174v § 146 - Inh. Gustaf Eriksson fr. Yliskylä **fångat i fälla en varg**.

S 174v § 149 - Inlemnades en afhandling af 4.4.1840: Då min dotter Maja Lena Johansd:r är svagsynt och således hafver svårt att bärga sig för sin öfriga lifstid, så har jag Lena Eriksd:r såsom mor, i hvars vård Orihvesi Antila h:n för det närvarande, i samråd med min son Erik Johansson öfverenskommit, att ifrån vårt nu innehafde hemman lemna åt henne ett torpställe derifrån å **Kirkobacken**? emellan landsvägen och **Ämmä niittu** äng - -. Får taga timmer från Ruovesi mon - -.

S 180 § 158 - Sytningsm. Emanuel Henriksson fr. Wehkalax emot b. Johan Gustaf Bengtilä ang. bärgande af höafkastning ifrån Emanuels så kallad **Suo** äng. Cotractet af 7.8.1831: Härmedelst arrenderar jag Anders Markusson Bengtilä till 30 års tid mitt ägande kärr bakom **Hullujärvi** sjö till kyttland åt b.sonen Emanuel fr. Vehkalax Eskola.

S 181v § 160 - Torp. Gustaf Koskipä fr. Kokkila emot b.sonen Herman Jussila fr. Kokkola ang. ersättning. Torp.hustrun Maria Savijoki berättade, att hon erfarit, att Gustaf Koskipä af ris och rot upptagit **Savijoki äng** och att Herman Jussila 1840 om hösten, då ängen redan varit slagen, drifvit dit en större boskap.

S 183v § 162 - B.enkan Greta Karlsd:r Tanhuanpä fr. Koivuniemi emot b. Herman Nikula ang. deltagande uti råhägnadsuppförande emellan parternes **Mustalahdenpohja** ängar.

S 186 § 169 - Vaccinateuren Carl Wialen emot hans svärfader kapell., vicepast. Jacob Johan Salovius ang. klander af det arfskifte, som 18.4.1840 förrättats efter Salovii aflidne h:u Otteliana Salovius född Procope.

S 186v § 170 - Drengen Henrik Larsson fr. Orihvesi by försåldt en **husbehofsvattenqvarn** till nybyggaren Emanuel Ala Witeli i Onnistaipale by. Qvarnen blifvit utan tillstånd anlagd å Nuja kr.nybygges h:n, hvars innehafvare tagit qvarnen i besittning.

S 187v § 174 - Från höstetingets 187 § ang. upprensande af ett från **Nuottajärvi** träsk till **Kallio insjö** ledande afloppsdike.

S 192 § 180 - Fråga om afkastning från en af smedsenkan Maria Fihlmans fr. Sukkila aflidne man i lifstiden innehafd **Kotaaro** äng.

S 202 § 191 - Färgaregesällen Mats Lindroos varit som vittne vid upprättandet af ett testamente 28.1.1836.

S 205v § 198 - **Fastebref å ½ Sarvela h:n i Woitila** by åt b.sonen Mats Matsson. Tillöst sig af kr.länsmannen Petter August Rydman.

S 206 § 199 - **Fastebref å Brusila h:n i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Anders Matsson Brusila. Till ägo bekommit vid arfskiftet efter Mats (= Anders) Matssons afl. moder Helena Henriksd:r emot lösning till fadren Mats Matsson.

Oriveden syyskär. 30-.9.1842 VA Satakunta KOa32

S 445 § 9 - Inlemnades en afhandling af 7.1.1842: Härmedelst upplåter jag Gustaf Larsson Pavola fr. Orihvesi s:ns Kyrkoby till min broder Johan Larsson såsom sytningsförmoner följande ägor under Pavola h:n. Hela **Achtiala Moisio** åker liggande åt skogen samt inom samma hägnad varande **Aho och Sotamiehen nittu** ängar, dessutom inom **Korpisalmi** hägnad hela östra delen eller den vid **Nihua åstrand** varande äng samt hela **Syrjänsuo** kärr. Till byggande af boningsrum och uthus lemnas honom den af klock. Enkell förut innehafde tomten.

S 446v § 11 - Nybygg. Paul Johansson Laja fr. Kokkila **skjutit** i julii 1841 **å ludder en björn** å byns skogsmark.

S 466v § 41 - Synen 25.6.1842 för råhägnadens uppförande å råleden emellan Orihvesi Kyrkoby och Prestegård ifrån Lokakallio till Koskuenkorke råpunkt. **Lokakallio, Kirkotjen risti, Terijärvi sjö, Koskuen korke råmärken**.

S 471 § 43 - Fortsättning till vintertingets 180 § ang. **Koto aro** äng.

S 478 § 50 - Föreståndaren af Orihvesi s:ns och Eräjärvi kapells gemensamma spanmålslånemagazin öfverstelieuten. Johan Gustaf Grönhagen.

S 483v § 56 - Behandlades det af studeranden Engman uti dagboken för Ruhola gästgifveri öfverklagade oskick. Kr.länsmannen Frans Thure Holmström förmälade, att b. Markus Salkinoja fr. Hirvijärvi 17.6. stått i håll vid **Kallenautio gästgifveri** och då hans häst blifvit förspänd för studeranden Engmans åkdon, hade densamma befunnits istadig, hvarigenom Engmans resa blifvit något fördröjd. Salkinoja bestred, att hans häst vore istadig eller att han åstadkommit något oskick.

S 485v § 60 - Länsmannen Holmström anförde, att drängen Anders Andersson fr. Vähä Kölli h:n i Koppsamo söndagen 25.9.1841, under det Gudstjensten i Orihvesi kyrka förrättades, i afseende å densammas bivistande ditgått och anlänt till kyrkan samt uti ett af starka drycker öfverlastad tillstånd från densamma utkommit och

ehuru länsmannen tillsagd att i stillhet sig bortbegifva, sådant icke efterkommit, utan först uppstigit uti en å kyrkovallen stående chaise och i densammas båda under öfverdådigt tal, förrättat sitt naturliga tarf och derefter under gåendet till denne by, som ligger invid kyrkan, samt ankommen till länsmannen Holmström, allenast på några hundra alnar från kyrkan belägne boning, från landsvägen, som går der förbi, upptagit en mindre hop stenar, hvilka Anders kastat mot fönstren till sagde boning, hvarigenom fyra rutor gått sönder.

S 513v § 114 - Afhandlingen af 29.9.1827: Vi Gustaf Kampari och syt.mannen fr. Kampari h:n i Rajalax Erik Johansson hafva ingått följande förlikning - -. Erik flyttar sin bohlstad ifrån byn till **Koivusen päälystä** mark.

S 528 § 146 - Torp. Mickel Mickola fr. Voitila **fångat** i september **i fälla tvenne vargar**.

S 530v § 152 - B. Anders Eskola fr. Havisto anförde, att sytn.mannen Johan Andersson i många år begagnat **Jokihaka eller Koskinen** under Eskola h:n lydande **äng**.

S 532v § 159 - Woitila by. Att skifta råhägnaden omkring **Pendura** Ärrälä h:n underlydande **äng**.

S 533v § 160 - Synen 19.7.1842 å den (bya)väg, som genom Pitkäjärvi by leder till landsvägen.

S 537v § 170 - B. Alexander Kampari fr. Rajalax emot b. Jöran Heikkilä fr. Koivuniemi ang. förvaltning af **Parinenä** äng. Vid storskiftet har Kampari erhållit **Parinnenä** äng.

S 538v § 172 - B. Mats Seppälä fr. Akola emot nybygg. Anders Jokiniemi fr. Sukkila ang. betande å Seppäläs **Jokihaka** äng.

S 540 § 176 - **Fastebref å Uotila h:n i Onnistaipale** för Emanuel Jonasson Uotila. Köpt 13.1.1840 af rusth. Jöran Jonasson och dess h:u Helena Thomasd:r.

S 540 § 177 - **Fastebref å ½ Koivisto h:n i Sukkila** by åt b. Emanuel Matsson Koivisto. Till ägo bekommit genom dess svärfader Johan Esaiassons 21.9.1841gjorda uppdragelse.

Oriveden talvikär. 10-.2.1843 VA Satakunta KOa33

S 22v § 10 - Torp. Mickel Mikkola fr. Voitila hade utom skallgång **fångat en varg och två vargloar** i Voitila bys skogsmark.

S 38 § 37 - Fortsättning till höstetingets 56 §. Nybygg.sonen Mats Aitua berättade, att han äfven varit på håll å Kallenautio gästgifveri, dervid b. Markus Salkinojas fr. Hirvijärvi jemte Aituas häst blifvit förespänd för vagnen. Salkinojas häst hade vid första uppförbakken ifrån gästgifveriet stannat utan att gå framåt, innan Aitua, som åtföljt, ledt densamma, hvilket skett flere resor. Men om hästen är istadig eller om den blifvit sjuk, kände Aitua icke.

S 79v § 132 - Torp. Jonas Jussila under Kössi h:n i Orihvesiby pantsatt en ko, så kallad **Punakorva**.

S 85 § 147 - B. Emanuel Uotilas fr. Onnistaipale broder b.sonen Karl Jonasson Uotila inlemnade en afhandling af 5.2.1843 ang. arfslösen: Upplåtes ett tunneland åker ifrån de sk. **Moisio** åker, alle såkallade soldatåkrar, tre kappeland åker vid **Pelurihi** yttersta hörn, soldatängen, **Snickarin nittu**, **Tasanenvässa** och **Ylinenvässa**, all vattulemning eller **Saaren Vesijättö** och **Eskolanranta**.

S 87 § 153 - **Fastebref å 1/6 af Hörtsänä rusthåll, Ahola kalladt**, i Onnistaipale åt rusth.sonen Johan Johansson Ahola. Köpt 19.10.1840 af dess föräldrar rusth. Johan Henriksson och Maria Henriksd:r.

S 87v § 155 - **Fastebref å ¼ Pulki h:n i Onnistaipale** by åt b. Herman Andersson Pulki. Erhållit medels 1833 upprättade testamente af fadren Anders Johansson.

Oriveden välikär. 12.8.1843 VA Satakunta KOa33

S 322 § 3 - B. Jonas Eskola eller Tianen fr. Onnistaipale hade, enär kr.länsmannen och exp.fogden Frans Thure Holmström hos honom stadd på utmätning, uti ett af starka drycker öfverlastadt tillstånd emot Holmström visat sidvördnad samt haft ohöfviska ord, och bl.a. yttrat: "**Mäne Märä vittu**".

Oriveden syyskär. 27-.9.1843 VA Satakunta KOa33

S 336v § 7 - Rajalax by Kampari h:n. **Perävainio** utåker.

S 365v § 56 - B. Johan Karlsson Kihlala äger ½ af Kihlala h:n, Rikala kalladt.

S 396v § 120 - Synen 8.8.1843 å Kampari h:n i Rajalax. Medelst chartans jemförande med marken inhemtades, att **Parinnenä äng** vid det Rajalax bys öfvergångne storskiftet tillfallit Alexander Matssons ägande hälft i Kampari h:n.

S 408 § 145 - Smeden Johan Hakenberg fr. Prestegård har i julii **dödat** å Prestegårdens mark **en varg**.

S 408 § 146 - Torp. Mickel Johansson Mikkola fr. Voitila har i mars å Voitila bys skogsmark **skjutit en varg**.

S 412 § 159 - B. Elias Natucka fr. Pitkäjärvi yrkade, att b. Sigfrid Antila fr. Päilax bör deltaga i hägnadsuppförande emellan parternes så kallade **Kulmanittu** ängar.

S 412v § 162 - Rusth. Anders Jaarla fr. Höydes anförde, att nybygg. Aron Turhala olofligen begagnat väg öfver Jaarlas **Savilachti äng**.

S 414v § 167 - Rusth. Jöran Hörtzänä fr. Onnistaipale klagade, att de öfrige Onnistaipaleboerne olofligen begagnat väg öfver Hörtzänäs **Aro äng**. Svaranderne påstodo, det de äro berättigade från urminnes tider till ifrågav. vägs begagnande, för att blöta lin uti **Myllyjärvi** träsk.

S 419v § 182 - **Fastebref å Oinasniemi enstaka h:n** åt b.hustrun Anna Johansd:r och hennes med afl. b. Johan Johansson i lifstiden sammanaflade barn omyndige sönerne Herman och Emanuel samt oförsörgda döttrarne Ulrika och Matilda. Dels ärft och dels genom köp samt fullgörande af andre vilkor, uti afhandling af 30.9.1839 till ägo bekommit Oinasniemi h:n. De omyndiges faderbroder b. Mats Johansson Mustasuu fr. Leväslax by i Längelmäki.

S 420 § 183 - **Fastebref å Pjetilä h:n i Havisto** by åt b.sonen Jacob Jacobsson. Till ägo bekommit vid arfskiftet 8.11.1831 efter sin afl. fader b. Jacob Matsson.

Oriveden talvikär. 9-.2.1844 VA Satakunta KOa34

S 18 § 5 - Inh. Thomas Henriksson fr. Pajukanda har i januari **skjutit å ludder en varg**.

S 28v § 24 - Drängen Henrik Henriksson fr. Prestegård och torp. Jeremias Tanhuansuu fr. Orihvesi Kyrkoby hafva **vardera å ludder skjutit en varg**. Nybygg. Henrik Valkejoki fr. Kokkila har i november **fångat i fälla en varglo**.

S 36v § 34 - Inlemnades ett contract af 9.11.1843: Till skomakaremästaren Marcus Lindroos upplåter jag vice kr.länsman Thomas Hertman under 50 års arrendetid en plan af 16 famnars bredd räknadt ifrån landsvägen åt åkern och 8 famnars bredd, å mitt ägande ½ Konti h:ns gamla gårds tomt och den mark under **Lisanahden Mäki** bakke, som begränsas af landsvägen å ena, af Erola h:ns rå å andra och andra ½ Konti h:ns rå å tredje sidan samt å fjerde sidan ända till smedens så kallade **Mojsio** häggnad, hvarutom Lindroos äger rättighet att upprödja sig äng vid **Kalajärvi** sjö - -.

S 72 § 87 - Landbonden Gustaf Matsson Mattila fr. Suomasema rusthåll anförde, att han och landb. Johan Johansson Jussila innehafva landboskap, Gustaf Mattila å professoren, phil.doktorn Reinhold **von Beckers** ägande andel i sagde rusthåll, samt Johan Jussila å handlanden Johan Daniel **Jylens** andel af detsamma. Fråga om hägnadsuppförande.

S 98 § 132 - B. Johan Sipilä fr. Pitkäjärvi emot Anders Sipilä ang. råtvist. Synen 1.9.1843. Uppgicks rån emellan Anders Sipiläs **Eronnitun pelldo** åker, **Eronnittu** äng och Johan Sipiläs derintill stötande ägor. Utpålades råen emellan Johan Sipiläs **Ajoxennittu** ängar och Anders Sipiläs derintill stötande ägor.

S 110v § 154 - Förra b. Mats Karlsson fr. Sukkila framtedde arfskiftesinstrumentet efter afl. b. Karl Thomasson 8.4.1828: Widare öfverenskommo arfvingarne, att sonen Mats för sin andel får begagna så kallade Korkeisto torps åkrar och till höbohl från **Witalax äng** ett laduland, **Kåmsunnittu** ett laduland - - västra sidan af N**ättkinsuo** kärr - .

S 113 § 157 - Angår vattnets afledande från Johan Mattilas fr. Päilax ofvanom belägne **Lassinhaka äng** och kyttland samt uppkastande af afloppsdike genom Antila h:ns äfven **Lassinhaka och Lammikonhaka ängar** jemte Nickilä och Natucka h:ns i Pitkäjärvi **Raiskionniittu**. Synen 20.11.1843 å det från **Nuottajärvi** sjö till **Längelmänselkä** sjö ledande diket. Diket leder genom Lassinhaka, **Lannikonhaka** och Raiskioniittu ängar. **Warsansilda** bro.

S 115v § 163 - B. Simon Korpo fr. Wojtila klagade, att b. Mats Sarvela olofligen begagnat väg öfver Korpos **Toilachti äng**

S 118 § 168 - **Fastebref å Jussila h:n i Wojtila** by åt b.sonen Henrik Abrahamsson Jussila. Till ägo bekommit genom afhandling af 7.11.1842 af sina föräldrar Abraham Abrahamsson och Helena Simonsd:r.

S 118v § 169 - **Fastebref å ¼ af Stor Maunu h:n i Pehula** by åt b.sonen Herman Thomasson. Erhållit vid arfskifte 2.1.1843.

S 119 § 170 - **Fastebref å ¾ af Stor Maunu h:n i Pehula** by åt b.sonen Gustaf Thomasson. Köpt 7.1.1843 af sin broder Herman Thomasson.

S 119 § 171 - **Fastebref å ½ af Heickilä h:n, Jussila kalladt, i Akola** by åt b.sonen Henrik Johansson. Arfskiftet 9.10.1835 efter dess fader Johan Johansson.

S 119v § 172 - **Fastebref å Antila h:n i Orihvesi by** åt vicehäradshöfd. Viktor Emanuel Walden. Utropat vid offentlig auktion 24.11.1842.

S 121 § 175 - **Fastebref å ½ Pulkki h:n i Onnistaipale** by åt b.sonen Sigfrid Sigfridson. Erhållit medelst gåfva ½ af Pulkki h:n och genom afhandling af 30.9.1842 ½ af hemmanet af hans svärfader b. Esaias Thomasson Lasonen.

Oriveden välikär. 7.8.1844 VA Satak. KOa34

S 389v § 4 - Berör drengen Mats Henrikssons fr. Ilomäki torp, underlydande Koppala rusthåll i Eräjärvi kapell, dödssätt.
Memorial: Drängen Mats Henriksson hade med sin åtta år gamle son jemte inh. Mats Johansson fr. samma torp lördagen 6.10. från Ilomäki begifvit sig att på båt till Pitkäjärvi bys uppå åtta ryska versts afstånd inom denne socken belägna mjölquarn transportera något öfver två tunnar spannemål. Då de hunnit uppföre **Kaivando** invid Pitkäjärvi by befindteliga **å** till **Laasojärvi** sjö, hade Mats Henriksson, som derintill varit uti styret, emedan Mats Johansson ensam rott, i anseende till påstående stark motvind, tillsagt den sistnämnde att komma och styra, då Mats Henriksson skulle sin tur ro, under hvilket skeende ombyte Mats Henriksson fallit uti sjön och genast sjunkit. Något öfver en timme derpå har b. Emanuel Heikilä, hvilken jemte dess husfolk kommit till hjelp, funnit Mats Henrikssons kropp på tre alnars djupt vatten, utan att mer, oakttadt försök, kunnat fås till lif. Mats Henrikssons döda kropp hade färdats till Eräjärvi att förvaras invid kapellkyrkan. Under färden hade Mats Henriksson och Mats Johansson varit inne å Pärnä på stranden af **Kolljo sjö** belägne torp och senast uppå Heikkilä h:n i Pitkäjärvi för att taga nyckeln till quarnen. Då de till Heikkilä ankommo, bemärkts de litet dryckesrörda.
Mats Johansson och aflidne Mats Henrikssons enka Maria Johansd:r förklarade, att Mats Henriksson icke varit så till vida drucken, att han deraf fallit från båten, utan har han efter att hafva kommit förbi Mats Johansson, under det den sistnämnde ännu haft ryggen vänd åt Mats Henriksson, som det förmodades af båtens vaggning, då han skulle runda om sig för att sitta till roddens förrättande, slintat hufvudstupa i vattnet, så att Mats Johansson

icke vidare sett än skymten af hans fötter uti vattenbrynet, då Mats Johansson vändt sig vid styret, framåt hatten med ansigtet.
Utslag: Allt vidare utlåtande i målet kommer att förfalla.

Oriveden syyskär. 4-.10.1844 VA Satak. KOa34

S 458v § 1 - Inlemnades upptecknings instrumentet af 30.3.1844 öfver 19.2.1844 aflidne sockneadjuncten i Orihvesi Fredrik Johan Kolerus. Efterlemnade enkan Maria Kolerus, född Wahlberg, samt minderårige barn: sönerne Johan Adolf, Berndt Fredrik och Frans Fritiof samt dottren Erika Vilhelmina.

S 472v § 18 - Berör yrkadt ansvar å b. Mats Kääky, torp. Johan Rihilax och sytn.m. Jacob Matsson fr. Yliskylä samt b. Gustaf Matsson Uskali fr. Teisko m. fl. Nedfällt 50 timmer å kronoöfverloppsjorden. Vittnet torp. Johan Paltala fr. Yliskylä bor invid **Parlahti** träsk.

S 482v § 30 - Hans Kejserliga Majestet har aller nådigst förordnat, att vägen ifrån Huutjärvi gästgifveri genom Kangasala, Orihvesi och Ruovesi socknar till länegränsen vid Kauttu bro skall **förses med verststolpar** och det med anledning deraf ansets nödigt att utvidga sagde väg minst till åtta alnars bredd. Wilhelmsberg 3.6.1844.
Betänkande: Samtlige vägabyggnadsskyldige lägenhetsinnehafvarne uti hela detta tingslag skola deltaga sagde vägs utläggande till minst åtta alnars bredd.

S 496 § 54 - Nybygg. Mats Ristaniemi fr. Onnistaipale i förra veckan **skjutit i ett hafverland derstädes en ung björn**. B.mågen Erik Pohjala fr. Yliskylä har uti martii **fält en stor varg å ludder**.

S 521 § 96 - B. Johan Iso Kölli fr. Koppsamo by anförde, att b. Mats Vähä Kölli uti flere års tid oberättigadt begagnat väg öfver Iso Köllis **Aholaranda äng** n til sjöstranden.

S 527 § 106 - Förlikningsskriften af 7.2.1806 mellan Esaias Andersson Koivisto fr. Suckila och Johan Andersson Koivisto: Afstår jag åt Johan Andersson **Jakonpeldo** utåker och af **Ylinen Mojsio** utåker den så kallade **Kurunpänpeldo** åker, samt **Ajoxenmaa** tvänne till boskapshvilor nyttjade utåkrar **Lepopellot** kallade - - .

S 534v § 121 - Synen 2.8.1841 angående uppförandet af hägnad omkring ett tåg i Pitkäjärvi by. Heikkilä h:nets åkrar å ömse sidor omger tåget ända till **Kaivando bro** samt derifrån vidare framgent omgifves vägen å båda sidor af Lasola och Lydickälä samfällighets ägor.

S 535v § 123 - Fortsättn. Till vintertingets 132 §. Anders Sipilä fr. Pitkäjärvi begagnat inom dess ägande **Enoniittu** åker och äng Johan Sipiläs mark.

S 540 § 133 - Torp. Jonas Sipilä (=Jussila) fr. Orihvesi Kyrkoby anförde, att b. Jonas Kössi egenvilligt bärgat hö ifrån Jussilas **Njemenkari äng**.

S 542 § 136 - Skomakaren Emanuel Silander sade, att han i grund af contract af 21.4.1834 är berättigad att begagna den såkallade **Hevoshaanmojsio** utåker under Seppälä h:n i Laasola by.

S 542v § 137 - Angår en öfverenskommelse af 4.2.1832 om uppförande af råhägnaden emellan Äijänen och Lasola byar ifrån **Kortejärvi** till **Koukujärvi** träsk.

S 543 § 138 - Inlemnades en afhandling af 31.5.1795: Jag undertecknad innehafvare af Sillanpä h:n i Wåjtila by, sedan min äldre son Johan Henriksson icke kan förese mig med någon sytning uti min skräppeliga ålderdom, har varit föranlåten - -. Min yngre son Henrik Henriksson. **Witakorpi täppan. Takanoron alanenlato, Törmäladonala och Kaifvoladonala ängar**. Henrik Andersson Sillanpää.

S 546 § 140 - B. Aleksander Oinasniemi klagade, att Mickel Mickola fr. Kokkola oberättgat idkat notdrägt under Oinasniemis **Aro äng**.

S 516 § 141 - B. Alexander Oinasniemi har vid fiskets idkande begagnat väfd notkil, derföre fälld att böta - -.

S 550 § 149 - Nybygg. Isak Muhujärvi fr. Kockila emot nybygg. Henrik Kortessuo dersammastädes ang. uppförande af hägnaden i parternes gemensamma betesmark. Förliktes sålunda, att Muhujärvi frångår sitt

påstående i saken emot det att Kortessuo öfver sin mark omkring **Waipastenperä vik** af **Muhujärvi** träsk lägger utväg långs med hvilken Muhujärvi får drifva sina kreatur till sin bakom nämnde träsk befindteliga beteshage.

S 559 § 171 - Synen 31.8.1844 till utredande af den åverkan Anders Sipilä fr. Pitkäjärvi föröfvat inom Johan Sipiläs **Eronniittu** ängshage.

S 563 § 184 - B. Mats Laurila fr. Onnistaipale anförde, att Pulki, Eskola och Mattila h:n olofligen begagnat väg öfver Laurilas **Kusimojsio** åker och derunder liggande **Saviniittu** äng.

S 564 § 191 - Rusth. Jöran Hörtsäne fr. Onnistaipale anförde, att de Onnistaipale boerne olofligen begagnat väg öfver Hörtsänens **Aro äng**. Laurila h:ns **Savennittu**. Rån löper ifrån **Savenojansuu** till **Savikaivonpyyki**.

S 567 § 202 - Inlemnades ett contract af 27.12.1843 emellan Josef Eriksson Jaarla och torp. Erik Andersson. Får han ånyo anlägga ett torp inom min åker uppå **Ilijärvi** sjösidan och hvilket torps gränser är ifrån **Raitiaidasta** utmed **Peräpeldo** åker ända stora backar och derifrån till Ilijärvi ängshagnad. Får han den åkern som är invid Ilijärvi lede och uti **Isovainio** får han ånyo upptaga - -. Får han till äng **Faarin Pahansuo** och ifrån **Kylmälammin Joen Niskalta** äfvensom **Karhunkorpi** samt **Paasikallio** och **Ilijärvenletto**.

S 568 § 206 - **Fastebref å ½ af Sarvela h:n i Woitila** by åt b.sonen Johan Gustaf Johansson. Erhållit medelst gåfvobref 25.9.1843 af sin fader Johan Matsson.

S 568 § 207 - **Fastebref å Koppelo h:n i Lylyjärvi** by åt b.sonen Mats Pettersson Ruokonen fr. Pohjalax by i Ruovesi. Köpt 15.2.1841 af b. Emanuel Thomasson och hans h:u Maria Staffansd:r.

S 568v § 208 - **Fastebref å Yli Rotiala h:n i Sukkila** by åt b.sonen Herman Henriksson fr. Sukkila. Bekommit i arf efter hans afl. fader b. Henrik Matsson.

S 570 § 210 - **Fastebref å 3/5 af Suomasema rusthåll och 3/5 af Terijoki aug.h:n i Orivesi by** åt handlanden Johan Daniel Jylen. Tillhandlat sig 9.7.1843.

Oriveden talvikär. 14-.2.1845 VA Satak. KOa35

S 9v § 2 - Syn och värdering 24.10.1844 öfver den skada b. Simon Abrahamsson, som innehar Nikkilä ¼:dels mantals kr.h:n i Haavisto by, genom timad **vådeld** 19.10. tidigt på morgonen tillskyndats, hvarvid utom lösegendom boningspörtet och en kammare uppbrunnit.
Simon Nickilä förmälte, att han vid pass kl. 3 om morgonen, då öfriga gårdfolket ännu legat, uti boningstugan antändt eld i pörte, den han lagt uti vanlig pärtståndare invid eldstaden. Kort efter det Nikkilä utgått, skall hans dräng Hesekiel Johansson oklädd sprungit i förstugan och anropat om hjelp med tillkännagifvande, att elden löskommit. Bägge skola hastigt återvändt i rummet och bemärkt, att allt lin, som i afseende å bråkning uti pörtet på åsar varit uppsatt, stått i full låga.

S 43 § 73 - Torp.contract af 9.11.1844: Till min broder Johan Jonasson aftår jag Emanuel Jonasson Uotila i Onnistaipale uti mitt Uotila h:n underlydande Myllymäki torp. **Järvenpä** gamla äng. Får upptaga ny åker uti **Hangaslahden Korpi** ängskärr.

S 45 § 75 - B. Emanuel Koivisto i Sukkila har upptagit ny åker uti den så kallade **Ajoxenma** hage.

S 45 § 76 - Landbondecontract af 5.5.1843 emellan Anders Matsson Eskola i Haavisto och dess stjufson Henrik Matsson. Förbehåller sig 2 laduland ängar, ett uti **Kalajärvi haka** och det andra uti **Sotkahaka**.

S 57 § 97 - Torp. Mickel Johansson Mikkola fr. Woitila har 15.1.1845 **skjutit å ludder en stor varg**.

S 73v § 130 - Smeden Johan Hakenberg fr. Pajukanda har i böjan afr denna månad **skjutit en stor varg å ludder**.

S 74 § 131 - Nybygg. Thomas Thomasson Haukilax fr. Kokkila berättade, att nybygg. Karl Johansson Huonola fr. Höydes by och dess fader Johan Mörk 1807 påbörjat med upptagandet af Huonola nybygge uti grof skog och kärr.

S 77v § 143 - Fortsättn. till höstetingets 184 §. B. Mats Laurila fr. Onnistaipale emot flere ang. olofligt begagnande af en väg. **Sawiniittu** äng. Utrad ur byns storskifteshandligar: **Savikaivonpyyki**. Mellanrå vid namn **Hytynmäki** uti Laurila h:ns **Savenmoisio** utåker. **Savenojansuu**.

S 85 § 161 - B. Emanuel Uotilas fr. Rajalax kreatur betet i sytn.mannen Henrik Johanssons **Wähälepo äng**.

S 89v § 174 - **Fastebref å ½ af Kihlala h:n, Rikala kalladt**, åt b.sonen Johan Johansson. I ägo bekommit medelst afhandling af 11.3.1842 af hans föräldrar b. Johan Karlsson och dess h:u Anna Jöransd:r.

S 90v § 175 - **Fastebref å ½ af Ylinen h:n i Borgerla** by åt b. Herman Johansson Ylinen. Till ägo bekommit genom afhandling 13.4.1843 af sin svärfader b. Johan Eriksson och dess h:u Hedvig Johansd:r.

S 91 § 176 - **Fastebref å 1/3 af Jaarla rusthåll i Höydes** åt nämndem. Johan Fredrik Jaarla. Erhållit emot sytning till dess moder Katarina Neppius.

Oriveden syyskär. 26-.9.1845 VA Satak. KOa35

S 373v § 1 - Syn och värdering 23.6.1845 ang. den skada innehafvaren af Heickilä h:n i Akula by Esaias Johansson **Heickilä genom inträffad eldsvåda** 20.6. tillskyndats, hvarvid Heickiläs lösegendom uppbrunnit och hela hemmanets åbyggnad med undantag af några uthus blifvit rof för lågarne. Elden löskommit under påstående bakning genom gnistrar, som nedslagit från skorstens pipan och först antändt ladugårds byggnaden. Någon släckning i anseende till vorden stark storm var icke möjlig, ehuru tillräckeligt antal folk under branden tillkommit.
Nedbrunnit: - En för 2 år sedan uppförd byggnad under näfvertak och furutimmer, bestående af boningsstuga 15 x 14½ alnar och 8 alnar hög, främmande stuga 10 x 8 alnar, samt 2 kamrar med förstuga, hvardera 7½ x 6 alnar.
- En medelåldrig bagarestuga under näfver och takvedstak med 3 glasfönster.
- Ett medelåldrigt för 14 år sedan uppfört kellarpörte under balktak försedt med eldstad och malltlafva.
- En medelåldrig badstuga. — Ett gammalt stall af furutimmer. — Ett redkapshus. — En låftbyggnad. — En mndre låftbyggnad. — Ett wisterhus. — Två gamla mindre bodor samt fähuset. — Fårhuset. — En ny foderlada. — Ett stegerhus. — En svinstiga.

S 402 § 54 - Ang. olofligt begagnande af väg öfver Johan Iso Köllis fr. Koppsamo by **Ahola randa äng** ner till sjöstranden. Synen 18.6.1845 öfver den körväg och linblötesplats, hvarom tvist uppstått - -. Iso Kölli h:ns **Rauhiannenä äng**.

S 417v § 89 - Contractet 4.4.1832: Antager jag Gustaf Larsson Pavola fr. Orihvesi Kyrkoby drengen Johan Johansson till landbonde å mitt Pavola eller Ruika h:n. De tvänne åkertäpporna, som äro belägna invid Uotila h:ns rå och förra spögubben Frosterii åkrar, förbehåller jag och dessutom fyra kappeland potatisland af **Kasari åkern**. Förbehåller jag ett laduland äng i **Mojsio äng** och ett laduland i **Korpisalmi äng**.

S 424 § 99 - Öfverdragelse 30.5.1829: Härmedelst afstår jag Thomas Kristersson Järvenperä åboe fr. Koppsamo by besittningsrätten uti min Järvenperä nybyggesh:n till min äldsta son Thomas. Behåller hela så kallade **Letonhaga**, hvarest - -. Tvenne laduland så kallade **Meckoojan noro äng** och **Jokihaaran nedre laduland** - -. Vittnades, att Thomas Kristersson ifrån ris och rot upptagit Järvenpä nybygge.

S 425v § 101 - Contractet 12.10.1839: Till tio års tid antager jag Johan Johansson Mäkipä fr. Koppsamo by landb. Anders Andersson Järvenpä att besitta landbonde å mitt ågande Mäkipä eller Kellariaho nybyggen - -. Förbehåller jag två ladulands äng den ena från **Sildannijtu** ängen och den andra från **Jussin ahonjalka** kallade ängen, åker från **Lepopellonniska**. **Sjuronpeldo** åkern, Jussin ahonjalka och **Vaninnittu**? (HMA:ssa **Varinnitu** ladulandet).

S 431 § 112 - Sukkila by. **Läpikäytävän kuru äng. Joenniittu äng**.

S 452 § 160 - Staffan Jaakola fr. Naapila har olofligen bärgat rövassen ifrån sundet emellan **Sedän** och **Haudansaari** holmar.

S 454 § 169 - Rajalax by. **Lahdentakusta** äng. Lahdentausta.

S 456 § 174 - Torp. Mickel Mickola fr. Woitila **skjutit å ludder en stor björn**.

S 462 § 191 - Nybygg. Johan Hirsilä fr. Woitila by anförde, att landb. Mickel Kukkasniemi egenvilligt slagit Hirsilä tillhörande **Laikasuu** (= Lackasuo) äng. Kukkasniemi sade, att han bärgat ifrån **Lakkosuo äng**, som rätteligen underlyder Kukkasniemi.

S 463 § 194 - B. Emanuel Koivistos ägande Koivisto h:n underlydande **Lutunpohja** äng.

S 463 § 195 - Fråga om deltagande uti hägnadsuppförande i Woitila by emellan parternes bredevid hvarande **Korponpeldo åkrar, Aronittu, Suokanda, Mettäntausta, Pendura samt Vitasuo ängar**.

S 464 § 197 - B. Anders Lymberg fr. Woitila anförde, att b. Simon Korpo drifvit sina kreatur genom Lymbergs inhägnade **Pendura äng. Mettäntausta äng. Saari och Pendura** gamla **ängar**.

S 466v § 202 - B.h:un Sofia Eskola utbrustit uti svordomar och **oqvädat** Sigfrid Siukolas h:u Hedvig Esaiasd:r **till Trollpoika, Djefvul och Lusa**.

S 469 § 207 - B. Josef Josefsson Sillanpä fr. Woitila emot ägaren af Holma enst. säterirusthåll lieutn. Jacob Henrik Boisman och 3/8 af Ärrälä h:n i Woitila by enkefrun Maria Colerus, bönderne Mats Matsson och Johan Johansson Sarvela samt Anders Anderson Lymberg fr. Woitila ang. deltagande uti råhägnadsuppförande emellan Sillanpäs **Ilcko förra soldat** och svarandernes **Randaniittu ängar**.

S 473 § 219 -**Fastebref å ¼ Iso Pere h:n, Yli-Heickilä kalladt, i Koivuniemi** by för b. Mickel Jöransson Heikkilä. Köpt 15.7.1844 utaf dess fader Jöran Joransson.

S 473 § 220 - **Fastebref å Seppälä h:n i Lasola** by åt b.mågen Mats Matsson Seppälä. Köpt 5.10.1844 utaf sin svärfader b. Jöran Andersson Seppälä.

S 474 § 221 - **Fastebref å Eskola h:n, Tianen kalladt, i Onnistaipale** by åt b. Johan Matias Karlsson Eskola. Tillhandlat sig medelst köpebref af 24.7.1843 utaf b. Jonas Jonasson Eskola.

Oriveden talvikär. 20-.2.1846 VA Satak. KOa36

S 2v § 2 - Afhandlingen 30.12.1845: Härmedelst afstår jag b.sonen Mats Matsson Mikkola fr. Lydikkälä ifrån rättighet till de sytningsägor och **Wiuhko äng**, lydande under Mickola h:n, som min afl. fader Mats Henriksson 7.1.1825 öfverlåtit till mig till lifstid.

S 4 § 9 - Smeden Jakob Hammar fr. Akola **fångat uti fälla å Akola bys skogsmark en stor varg**.

S 23 § 46 - Bouppteckningen 19.2.1845 efter den 23.12.1844 afl. **kyrkoh., prosten Henrik Levan**. Efterlemnade enkan Charlotta Christina Levan, sönerne kapell. och vicepast. Carl Johan Levan, stadspredik. i Uddevalla uti Sverige Fredrik Gustaf Levan, framl. sockneadj. Vilhelm Levans enka Ebba Gustava Levan född Tammelin, samt mågarne kyrkoh. Gustaf Adolf Saxbäck gift med dottren Eva Sofia Levan, kapell. Anders Henrik Ingman gift med dottren Emelia Ulrika Levan och trädgårdsmäst. Johan Fredrik Wesman gift med numera afl. dottren Johanna Carolina Levan.

S 39 § 85 - Rikala h:n i Kihlala by: **Joki** ängshage. **Passilänmoisio** utåker. **Hirsi Kangas** och **Ruokous** (HMA:ssa **Ruokoxes**) ängar. **Soimasuo** och **Lautavita** kärr. **Korkeistonnenä** äng.

S 43 § 92 - Synen 12.11.1845 å Ala Rotiala h:n, **Fältilä** kalladt, i Sukkila by ang. att Johan Rikala fr. Kihlala by vid begagnandet af väg öfver Mats Ala Rotialas Läpikäytävän kuru äng söndrat en ängshagnad. Vägen leder genom **Läpikäytävänkuru** och **Kirkoveräjä** ängar till Salo h:ns i Höydes skogsmark, hvarest den förenar sig med vägen ifrån allmänna landsvägen til **Korkekoski qvarn** och Rikala h:ns **Joen niitu** äng. Vägen leder öster om **Luttujärvi** träsk långs med allmänna landsvägen och **Korkisto** qvarnvägen.

S 46v § 98 - Synen 22-23.10.1845 å Järvenpä eller Järvenperä kr.nybygge i Koppsamo by. Innehåller förteckning öfver byggnader och ägor. Åbyggnaden inom mangården: en gästestuga, ett boningspörte, - - , en kölna eller så kalladt **kota** bakom kamrar invid **Koppelojärvi** träsk. Inom ladugården: - -. Utom gården. - -. Åkern: - -. Ängar: **Tynnyrikorpi**, **Mettoja**, **Pitkäaho**.

S 56 § 113 - Sytn.m. Emanuel Johansson fr. Onnistaipale inlemnade contraktet af 8.1.1846 ang. Kytölä torp. **Majaamaa** skogsmark. Underhållande af vägaandel ifrån Pulkila h:ns ägoskifte till **Kylmälä utåkers** gärdesgårdshörn invid Pulkila åkergrind.

S 58 § 116 - Synen 27.10.1845 å en väg i Onnistaipale by. Laurilas **Saveen** eller äfven **Kuusimoisio** ben. åker och **Savenniitu** äng. **Myllyjärvi** träsk

S 60 § 121 - Rajalax by ang. råhägnadsuppförande emellan **Tallio, Sammalisto och Rajavuori ängar**.

S 60v § 123 - B. Staffan Jaakola fr. Naapila bärgat rörvass från sundet emellan Ämän? (HMA:ssa **Sedän**) och **Haudansaari** holmar.

S 73 § 148 - Rajalax by. **Lahdentausta** äng.

S 78 § 160 - Nybyg. Johan Hirsilä fr. Woitila klagade, att landb. Mickel Kukkasniemi egenvilligt slagit Hirsilä nybygge underlydande **Lakkansuo** äng. **Lakkasuo** äng.

S 80v § 166 - B. Johan Noppari fr. Pehula klagade, att Lasola och Pitkäjärvi boer under färderne till kyrkan med sina båtar skadat Noppari tillskiftade sjöfoderväxt vid **Särkiniemi** udde.

S 98 § 212 - **Fastebref å Sakkola h:n i Pajukanda** åt b. Johan Henriksson Sakkola. Erhållit medelst afhandlingen 5.1.1845 af sina föräldrar Henrik Eriksson och Valborg Johansd:r.

S 98v § 213 - **Fastebref å ½ Sakkola h:n i Pajukanda, Tuomala kalladt**, åt b. Thomas Johansson Sakkola. Erhållit medelst öfverdragelse 24.1.1845 af sina föräldrar.

S 99v § 215 - **Fastebref å Hölli h:n i Sahrajärvi** by åt b.sonen Anders Eliasson. Köpt 27.9.1839 .

S 100 § 216 - **Fastebref å 1/3 af Salo h:n, Kantila kalladt, i Höydes** by åt b. Abraham Andersson Rasi fr. Hulipas. Köpt 23.11.1844.

Oriveden syyskär. 2-.10.1846 VA Satak. KOa36

S 431 § 8 - Landb. Mats Thomasson Karpila fr. Yliskylä har i vår **skjutit en stor björn** i byns skogsmark.

S 433 § 15 - Nybygg. Henrik Kirjaniemi fr. Onnistaipale i vår **skjutit en björnunge** i byns skogsmark.

S 456v § 50 - Synen 27.7.1846 å Orihlax eller Huonola kr.nybygge i Höydes by uti tvisten emellan rusth. Karl Johansson Jarila samt sytn.m. Anders Johansson Hattinen fr. Suinula by i Kuorehvesi jemte hans son nybygg. Anders Andersson Huonola. Förteckning öfver hus i mangården, i ladugården och utom mangården. Ängslador: **Levonlato, Ylinen Korvenlato, Alanen korvenlato, Ylänenjoki lato, Alanenjoki lato, Rautalamminlato, Wanhalato, Keskinen Paradisin lato, Aholato, Sillanpielinen lato, Orihsuon Isolato, Orihsuonlato, Jussinsuonlato, Muorinlato, Kolhinperänlato**.

S 467v § 67 - Synen 7.7.1846 å Turhala kr.h:ns mark i Höydes by för att syna de sveder derstädes olofligen blifvit nedfällde, brände och besådde. 1) En af smeden Mats Helander å **Koiraenahre** mark nedfälld sved. 2) Inom samma hägnad uti enahanda mark en af inh. Salomon Salomonsson fr. Höydes nedfälld sved. 3) I **Kissanaho** mark en af sytn.m. Johan Jaarila nedfälld sved. 4) En af Johan Jaarila uti **Nokimurto** mark nedfälld sved. 5) En å samma mark af torp.sonen Johan Johansson Elg fr. Höydes nedfälld sved. 6) En vid **Petäjärvi** sjö af numera afl. smeden Jöran Pettersson fr. Isoniemi, sytn.m. Thomas Jöransson och torp. Mats Sallmela nedfälld sved. 7) En vid Petäjärvi sjöstrand af drängen Emanuel Andersson nedfälld sved.

S 484v § 95 - Fortsättn. till vintertingets 111 § ang. väg öfver Mats Laurilas i Onnistaipale **Kusi moisio** åker och derinvid belägne **Saviniittu** äng. Synen 5.9.1846 å **Savenmoisio** äng.

S 496v § 118 - Synen 1.8.1846 å Ala Råtiala eller Fältilä h:n i Sukkila by uti råhägnadstvisten emellan Ala Råtiala samt Salo och Kantila h:n i Höydes by. Råsträckningen tager sin början ifrån **Typäksenperä** äng och leder till **Pajuoja** råpunkt, hvarvid Heinäsuo nybyggets ägor möta och vidare på motsatt sida af nybyggets mark ifrån Hoivala hemmans ängsskifte till **Huikon eller Myllyjoki** åå.

Beskrifning: Typäksenperä äng, **Typäksenmäki** berg, Pajuoja råpunkt, röset vid **Myllyoja** bäck, mo ifrån röset till **Huikan eller Myllyjeko** (HMA:ssa **Huikon eller Myllyjoki)** åå.

S 505 § 128 - Förlikning af 8.7.1846 mellan b.sonen Karl Matsson Tarkala fr. Kokkila by och hans broderson Henrik Matsson Tarkala ang. Mäkipä torp under Tarkala h:n. **Wähä Kaivio** ett ladulands **äng**, **Lammashaka** förra åker, **Huhtastenkorpi** kärr.

S 514 § 150 - Ang. disposition och skattläggning af Hulipas Rasi h:ns öfverloppsjord, rörande antalet af frihetsår, som äro erforderlige till iståndsättande af Ljesjärvi, Autionmaa och Ranganaho föreslagne nybyggesh:n. Föreslagits frihet från skatt och onera i 20 år.

S 528 § 183 - Nybygg. Johan Andersson Yröhjoki fr. Woitila androg, att nybygg. Mats Johansson Yröhjoki dersammastädes ifrån Johan Yröhjokis **Myllyntausta** äng bärgat hö.

S 529 § 185 - Bönderne Maunu och Noppari fr. Pehula yrkade Orihvesi Kyrkobys byamäns förpliktande att deltaga uti råhägnadsuppförande emellan parternes bredvid hvarandra belägne skogsskiften börjandes ifrån **Hautaniitu** råsten till **Keponpyyki** råmärke.

S 531a § 191 - Witala torp i Sukkila by: Ville behålla ensamt **Witala Kuru** äng ifrån badan till Yli Råtiala rågärdesgård.

S 538v § 210 - Kokkila by Martila h:n. **Korteoja** äng.

S 541 § 214 - B. Mats Melli anförde, att Borgerla byamäns kreatur inkommit och betat uti Mellis **Isoniitu** äng.

S 545 § 222 - **Fastebref å ½ Laurila h:n i Onnistaipale** åt b.sonen Henrik Henriksson Laurila. Erhållit medelst afhandling af 4.2.1845 utaf dess fader b. Henrik Simonsson.

Oriveden talvikär. 12-.2.1847 VA Satak. KOa37

S 30v § 21 - Smeden Jacob Hammar fr. Akula by hade uti oktober **med fälla dödat 4 vargloar**, af hvilka tvenne blifvit af björnar uti fällan uppätne, så att endast hufvuden och föttren qvarblifvit, och de två öfriga skinn härförinnan blifvit bortsålda.

S 30v § 22 - Förra b. Staffan Koppelo fr. Lylyjärvi by hade i oktober **uti fälla fångat en varglo**.

S 34v § 29 - Cotractet af 13.3.1838: Emot det min Thomas Henriksson Lylyjärvis broder Erik Henriksson lemnar åt mig - - till hans lifstids begagnande mitt ägande så kallade **Rongon moisio** utåker och **Rångonkorpen** kärr.

S 70v § 89 - Contraktet af 20.2.1829: Jag Jacob Matsson Kulju fr. Havisto by har förordnat, att min måg Karl Gustafsson och min dotter Sofia erhåller af mitt innehafde Kulju h:n **Myllymaa Moisio** åker och **Tacku äng**.

S 89 § 120 - **Fastebref å ½ Natukka h:n i Pitkäjärvi** åt b. Elias Eliasson Natukka. Tillhandlat sig 1838 af förra ägaren Mickel Abrahamsson.

S 94 § 130 - Nybygg. Isak Muhunen eller Muhujärvi fr. Kockila anförde, att nybygg. Henrik Kortesuo åtagit sig att öfver sin mark vid **Waipastenperä vik af Muhujärvi träsk** lägga utväg.

S 102 § 142 - Fortsättning till höstetingets 185 § ang. råhägnadsuppförande ifrån **Hautaniittu** till **Kepopyki** råmärke mellan Orihvesi och Pehula byar.

Oriveden syyskär. 8-.10.1847 VA Satak. KOa37

S 482v § 1 - Förbehåller jag Johan Heikkilä till mina barns fria disposition under ½ Heikkilä h:n lydande Kaukanen torp och får torpet ända ifrån **Huhti till Pavo** åt sig uppodla ny äng.

S 484v § 4 - Afhandlingen 21.3.1843 ang. Arola torp under Iso Maunu h:n i Pehula by. **Ristaniemen Moisio**.

S 499 § 23 - Nybygg. Paul Laaja fr. Kokkila hade **å ludder i vår skjutit en stor björn** å Kokkila bys skogsmark.

S 499v § 24 - Torp. Mickel Johansson Mikkola fr. Woitila hade i vår utan skall **fångat fem vargungar** å byns skogsmark.

S 545 § 91 - Synen 7.10.1847 å Wehkapentilä enst. h:n för att uppå anmodan af b. Gustaf Vehkapentilä anställa syn å ett dike till vattnets afledande från Wehkapentiläs ofvanom **Hullulammi** träsk befinteliga **Hullusuo** äng. Diket går till en sqvalteqvarn.

S 546v § 93 - Ang. besittningen af **Yläjokivarsi äng** under Härkä nybygge i Woitila by. Nybygg. Henrik Nummela berättade, att svaranden b. Mats Yröhjoki från **Yröhjokivarsi äng** i år bekommit åtminstone 100 lispund hö.

S 561 § 118 - B. Esaias Heikkilä fr. Akola emot Kockila boer ang. deltagande uti sjögårds uppförande uti **Sorvanojansu** strand.

S 561v § 119 - Nybygg. Henrik Nummela fr. Voitila klagade deröfver, att torp. Anders Vuorenalusta fr. Pehula by i denne månad uti Voitila och Pehula byamäns gemensamma qvarn med slagsmål och oqväde öfverfallit och skuffat 4 förskilda resor omkull och med knuten näfven slagit Nummelas hustru Elisabet, som utaf misstag i stället för sin egen lyftat Wuorenalustas medhafde rågpåse in uti qvarn. Vuorenalusta sade, att Elisabet vid samma tillfälle **oqvädat honom till Råisto och Nälkähinen**. Drängen Johan Johansson berättade, att han vid uppgifne tillfället förrättat mäld, då Elisabet der infunnit sig med en påse i handen samt genast derefter Vuorentausta, som beskyllande Elisabet för att hafva slutit hans påse, skuffat henne två resor omkull på qvarnsgålfvet och ytterligare två resot utanför qvarnen samt dessutom slagit henne två resor i örat, spåttat henne emot syne och **oqvädat Elisabet till (Huilu) flöjt**.

S 567v § 129 - Synen 15.9.1847 å Antila h:n i Hoivala by ang. b. Johan Antilas vikande från begagnandet af väg öfver Salo h:ns mark till **Lutunjärvi** träskstrand och derstädes befinteligt linblötningsställe. B. Simon Kihlala klagade, att han vid sine skogsresor, för strömdrag, icke kan färdas under **Sukin Silda** bro och begärte, det honom må tilllåtas köra till lands vid vänstra sidan af bron.

S 571 § 134 - Lieuten. Jacob Henrik Boisman fr. Holma sät.rusth. emot Mickel Johansson Mickola, Herman Henriksson Jussila och Johan Johnsson Tuomola fr. Kokkola by ang. uppförande af råhägnad ifrån **Savijoensilda** råpunct till **Savijärven lähde**. Synen 12.6.1847. Namn i beskrifningen: **Savijoen Niitu**, **Korvenpä** äng, **Kandoniitu**, **Junckoja** äng.

S 577v § 140 - Rusth. Johan Ahola fr. Onnistaipale by yrkade om afl. sockneadj. Fredrik Johan Coleri efterlemnade enkefru Maria Colerus, som äger Ärrälä h:n i Voitila by, förpliktande att låta uppkasta och underhålla ett dike genom Ärrälä h:ns **Pendura äng** i afseende å vattnets afledande från Aholas ofvanom densamma belägna **Majaniittu** äng.

S 597 § 174 - **Fastebref å 1/6 Sarvela h:n i Woitila** till Johan Gustaf Johansson Sarvela. Köpt 5.2.1846 utaf b. Mats Matsson Sarvela.

S 597v § 175 - **Fastebref å 1/6 Jaarla h:n i Höydes** åt rusth. Karl Johansson Jaarla. Köpt 27.2.1845 utaf häradsdomaren Josef Eriksson Jaarla.

Oriveden talvikär. 11-.2.1848 VA Satak. KOa38

S 14v § 23 - Skallfogden Johan Haakman berättade, att den vicelänsm.Thomas Hertman af Johan Parpola visade sidvördnaden bestått deruti, att utom det **Parpola kallat Hertman Du** vid det han frågat Parpola, om han kände huru många daler det kostade att kalla vicelänsmannen till Du, har Johan Parpola svarat: "**Jag har lika många daldlar och hästar som Du"**, annat ej. Hertman sade sig icke ihogkomma, det Johan Parpola fått benämningen "**Lurjus**".

S 16 § 24 - **Skallfogden** Johan Haakman, **klockaren** Simon Lindström och **kyrckväckaren** Anders Silen äro berättigade att begagna bete å Orihvesi och Pehula byars gemensamma betesmark.

S 17 § 26 - Afhandlingen 20.4.1818: Emot det Johan Johansson Padustaipal afstår - - uppdrager Anders Padustaipal till Johans disposition Sepännitu torp - - **Säppäniitu äng**, får uppodla åker i Hormas **Weräjänsu** och uppgöra ny äng i **Isosuo** kärr - -.

S 23 § 36 - Pehula by. **Tanhuanpää** bohlåker. **Koronvainio** (HMA:ssa Karrunvainio) åker. Solldatåkern **Tollpan Moisio** kallad.

S 25 § 41 - Fråga om råhägnadsuppförande i Sukkila ifrån **Typöksenperä** äng till **Pajuoja** råpunckt samt vidare ifrån Hoivala h:ns ängsskifte till **Myllyoja** bäck.

S 42 § 70 - Fortsättn. till höstetingets 93 §. Synen 22.10.1847 ang. vikande från begagnadet af **Yröjoenvarsi äng** i Woitila by uppå ömse sidor om **Yröhjoki** åå.

S 44 § 71 - Karta öfver en del af Muhujärvi nybygges ägor i Kockila by, upprättad 1847 af landtm.ausk. Johan Boström uti tvisten om en väg omkring **Vaipastenperä träsk** emellan Kortesuo och Muhujärvi nybyggarene. Ortnamn i kartan: **Vaipanen eller Vaipastenperä träsk, Muhujärvi** träsk, **Musturinjärvi**, **Vähä Lautanen sjö**. Synen 30.10.1847 å Muhojärvi nybygge i Kokkila ang. någon fäväg omkring **Vaipasten-Perä träsk. Waivasten-perä träsk**.

S 54 § 91 - Ang. uppförande af råhägnad emellan Woitila och Holma till hvarannan gränsande **Ilko Soldat och Raukonniitu ängar**.

S 62 § 109 - Fortsättn. till höstetingets 140 §. Synen 1.11.1847 å ett dike till vattnets afledande från rusthållsägaren Johan Aholas fr. Onnistaipale **Majasuo äng**. **Majansuo äng** är belägen vester om en enkefru Colerus Ärrälä h:n tillhörig **Pendura äng**. **Majajoki** bäck. **Majaniitu eller Majansuo äng**.

S 65 § 112 - Inh. Isak Henriksson fr. Prestegård hade i december **å ludder skjutit en stor varg**.

S 65v § 113 - Torp. Mickel Johansson Mikkola fr. Woitila har å byns mark **uti fälla fångat en stor varglo**.

S 68v § 122 - Inlemnades en afhandling af 13.2.1837: Härmedelst försäljer jag Anders Johansson Lymberi fr. Woitila by mitt ägande så kallade **Eliaxen Ladonala äng** till skrädd. Erik Willbrand - -. **Eliaxenniittu** äng.

S 79 § 143 - Synen 16.6.1847 för deltagande i hägnadsuppförande emellan Holma och Woitila byar ifrån **Lepokivi** råpunct till **Savivuorenpalta** rårös.

S 92 § 163 - **Fastebref å ½ Nikula h:n i Koivuniemi** åt b. Erik Eriksson Nikula. Köpt 29.4.1836 af. b. Simon Mickelsson Nikula och dess h:u Helena Henriksd:r.

Oriveden syyskär. 29-.9.1848 VA Satak. KOa38

S 395 § 10 - Torp. Erik Larsson Isoniemi fr. Yliskylä hade i vintras å byns skogsmark **i hjäl slagit en björnung**.

S 395v § 13 - Nybygg. Paul Laaja fr. Kokkila by hade i april å **ludder skjutit en stor björn**.

S 396 § 14 - Inlemnades en afhandling af 29.9.1848: Ang. min Herman Matssons arfsandel efter mine föräldrar i 1/3 Jaarla rusth. Pirtisarka kalladt i Höydes by, har jag med min broder rusth.sonen Mats Matsson Pirtisarka sålunda öfverenskommit: att - -. Förbehåller ja mig - - alla de ägor jag härintills begagnat. Dessutom **Niitunhaantakanen Moisio** samt **Romisko och Kihlaniittu ängar**, äfvensom **Isoniittu äng Moisio Ladonala**.

S 404v § 31 - Torp. Mickel Mickelsson Mikkola fr. Woitila hade **på ludder skjutit en stor björn** i byns skogsmark.

S 405 § 32 - Nybygg. Henrik Kortesuo fr. Kokkila hade **på ludder skjutit en stor björn** å byns skogsmark.

S 405 § 33 - Förre arrendatorn Johan Matsson fr. Prestegård hade **på ludder skjutit en stor varg**.

S 425 § 70 - Smeden Jacob Hammar fr. Aakula hade **skjutit tre stora vargloar**.

S 431 § 82 - Inlemnades en afhandling af 7.2.1806 ang. bättre rätt till Koivisto h:n i Suckila by. Afstår jag Esaias Andersson Koivisto åt Johan Andersson **Jakonpeldo** utåker och af **Ylinen Moisio** utåker den sk. **Kurunpänpeldo** åker samt å **Ajoxenma** tvenne till boskapshvilor nyttjade utåkrar **Lepopellot** kallade. Kommer Johan Andersson öfra delen af **Pajuoja äng**.
Klagades, att Emanuel Koivisto eller Antila, ehuru Anna Matsd:r är enka efter Johan Andersson och enligt testamente berättigad att begagna de ägor Johan Andersson besuttit nemligen: **Kuorenpä utåker**, **Katin Moisio, Ajoksenmoisio**, **Salmenaktenpeldo**, höafkastningen från **Pajuoja** äng - -.

S 439 § 94 - Ang. uppförande af råhägnad i Woitila by emellan Korpo och Sarvela h:ns **Korponpeldo** åkrar, **Aronittu** och **Suokanda** ängar.

S 452 § 114 - Ang. uppförande af råhägnad emellan Holma och Woitila ifrån **Lepokivi** råpunct till **Savivuorenpalta**.

S 475 § 152 - Ang. tillandning emellan Rajalax och Koivuniemi byar: **Matinluoto**, sjöfoderväxten vid **Lakoluoto**.

S 479v § 161 - Afhandlingen 17.12.1833: Härmedelst försäljer vi Hesekiel Rupisu och Johan Rupisu fr. Rajalax åt b. Jöran Heikilä fr. Koivuniemi all den tillandning, som lyder åt Koivuniemi bys sida nemligen **ifrån Rantanittu vattugård till Tilisari**.

S 481v § 165 - Koivuniemi by. Afhandlingen af 27.4.1836: **Randaniittu** ladulandet.

S 488v § 180 - Ang. uppförande af råhägnad emellan Maunula och Muckula h:n i Pajukanda å tillandningen emellan parternes **Liinasari** och **Pääskynsari** holmar.

S 489 § 181 - B. Johan Maunula klagade, att b. Johan Muckula och inh. Henrik Henriksson fr. Pajukanda uti en villja och gerning insatt sina 15 getter å Maunulas **Pääskysari** holme.

S 500 § 199 - **Fastebref å Kukkasniemi h:n i Woitila** åt landb. Mickel Salomonsson. Köpt 10.9.1847 af b. Johan Jöransson.

S 500 § 200 - **Fastebref å 2/3 af Pohjola h:n i Yliskylä** åt b.sonen Thomas Thomasson Sikanen fr. Lydikkälä. Köpt 12.7.1847 af b. Gustaf Matsson.

S 500v § 201 - **Fastebref å 1/3 af Pohjola h:n i Yliskylä** åt b.mågen Erik Henriksson Pohjola. Erhållit 9.1.1846 af sina svärföräldrar Mats Matsson och Maria Simonsd:r.

Oriveden talvikär. 16-.2.1849 VA Satak. KOa39

S 19v § 39 - Enkefru prostinnan Charlotta Levan emot b. Herman Koski eller Korkiakoski fr. Hoivala by ang. hans förpliktande att **till prostinnan utgifva likstolsko** efter Herman Korkiakoskis afl. moder Maria Eliasd:r.

S 25 § 49 - Gästgifvaren i Orihvesi Kyrkoby b. Henrik Johansson Sjuro.

S 62 § 128 - B. Emanuel Kartimi fr. Aakula by emot b. Henrik Heikkilä ang. råhägnad omkring **Isosuo** äng.

S 68v § 142 - Synen 29.11.1848 ang. hägnadstvisten emellan rusth. och kyrkovärden Sigfrid Hörtzänä och innehafv. af 1/3 utaf Sarvela h:n, Mattila kalladt, b. Mats Mattila fr. Woitila invid Hötzänäs **Wetosuo** äng samt Mattilas **Wainionalusta och Wetosuo ängar**. Lymberi torps **Wainionaro** äng.

S 72 § 148 - Inlemnades an afhandling af 20.3.1845: Jag Mats (Wähä) Kölli uppdrager äganderätten till 1/3 uti Kölli h:n i Koppsamo by - -. Rättighet att å **Tanhuankorvensuu** mark uppodla åker.

S 83v § 179 - **Fastebref å Antila h:n i Päilax** by åt b. Sigfrid Sigfridsson. Erhållit medels afhandling af 29.3.1847 utaf dess fader Sigfrid Sigfridsson och moder Anna Maria Andersd:r.

S 84 § 180 - **Fastebref å Uotila h:n i Onnistaipale** åt b. Anders Andersson Randala fr. Ilola by i Sahalax. Köpt 3.3.1845 utaf Emanuel Jonasson Uotila.

S 84 § 181 - **Fastebref å 1/3 af Martila h:n, Lammi kalladt, i Kokkila** by åt b.sonen Anders Mickelsson Lammi. Erhållit utaf sin moder Maria Matsd:r och samarfvingar 17.2.1848.

S 84v § 182 -**Fastebref å 2/3 af Martila h:n i Kokkila** by åt b. Jöran Matsson Martila. I ägo bekommit medelst afhandlingar med dess moder Maria Jöransd:r och svåger drängen Henrik Thomasson.

S 85 § 183 - **Fastebref å ½ Jussila h:n i Kokkola** by åt b.sonen Herman Henriksson Jussila. Arfskifte 5.5.1846 efter dess fader b. Henrik Johansson.

Oriveden syyskär. 5-.10.1849 VA Satak. KOa39

S 419 § 4 - Torp. Johan Jöransson Sivonpeldo fr. Koppsamo by inlemnade två contracter, (den andra) af 12.9.1834: Uppdrager jag Johan Mäkipää fr. Koppsamo mitt ägande Kellariaho nybygge i Koppsamo by till nybygg. Johan Jöransson i händelse han ingår äktenskap med min syster Hedvig - -. Får de begagna äng ifrån sk. **Heinisuo** hägnaden, som kallas för **Sepännittu** och **Kangantausta** länder samt en äng vid namn **Lylyniitu**.

S 420v § 5 - Nybygg. Elias Korpi fr. Onnistaipale by hade i juni vid antändande af en nämnde bys skogsmark befintelig sved **fångat tre björnungar**.

S 420v § 6 - Landtmät. Gustaf August Jernström hade tillika med landb. Mats Karpila fr. Yliskylä, statdrengen Johan Johansson och drengfogden Johan Gramm jemte torp. Mats Kulla fr. Säynäjoki rusthåll i mars å rusthållets skogsmark **skjutit en stor björn jemte dess två ungar**.

S 421 § 9 - B. Emanuel Matsson fr. Pärinautio enst. h:n ansökte om förbud vid vite att på mindre än 30 famnars afstånd **från Juupa bönehus idka sandtäckt**.

S 430v § 28 - Torp. Mickel Johansson Mikkola fr. Woitila by hade under hösten å byns skogsmark **uti fälla fångat två stora vargar**.

S 431 § 29 - Rusth. Johan Ahola fr. Onnistaipale by hade i juli å byns skogsmark **å ludder skjutit en stor björn och en stor varg**.

S 431 § 30 - Nybygg.sonen Herman Jussila fr. Koppsamo by hade i september å byns **skogsmark uti fälla fångat en kattlo**.

S 437 § 43 - Inlemnade ett contrakt af år 1848: Å Sahrajärvi Erkilä h:n hafva Emanuel Pärinautio och Maria Henriksd:r beslutit antaga landbonde Emanuel Eliasson fr. Koppsamo Maunula - -. Af åkrar och ängar utelemnas , som ifrån **Takaveräjä** grindhägnad och dike leder ner till **Järventaka**, Järventaka öfra ladulandet och **Kuirinniittu** äng.

S 445v § 62 - Synen 22.9.1849 å Ahola rusth. uti Onnistaipale för afvägning å Aholas **Majaniittu** och Ärrälä h:ns **Penduraniittu** ängars utfallsdike. **Pendurajoki** å. Utslag: att uppgräfva det genom sagde hemmans Pendura äng till **Majajoki** bäck ledande dike.

S 466 § 99 - Nämndm. Gustaf Kampari fr. Rajalax emot b. Alexander Kampari ang. oloflig intaga till gemensamt muhlbete upplåtne skogsmark. Gustaf Kamparis h:ns dels bröstmarks **Tuomistonmaa** skogskifte sträcker sig icke hvarken till **Längelmävesi** sjö eller till **Padusjärvi** träsk.

S 468 § 104 - Arrendecontrakt af 3.9.1846 ang. Prestegård mellan prostenkan Charlotta Levan och Johan Matsson. Förbehåller jag mig höet ifrån **Murhusniemi** (HMA:ssa **Markusniemi**) äng äfvensom en lada å vattulemningen vid åmynningen.

S 491v § 144 - Torp. Johan Männistö fr. Orihvesi Kyrkoby yrkade ansvar å torp. Anders Narajoki för det denne uti juni å en söcknedag oloflig sönderbrutit låset till en Männistö tillhörig ekstock samt dermed färdats öfver **Haikara träsk** omkring en verst samt derefter ändock återhemtat ekstocken på samma ställe.

S 498 § 160 - B. Johan Sarvela fr. Woitila anförde, att Ärrälä, Korpo och Holma icke äro berättigade att begagna omväg genom Sarvela h:ns **Wanhakylä eller Luodonpuoliainen vainio** bohlåkerskifte.

S 515 § 196 - Brofogden och vicelänsm. Thomas Hertman klagade, att b. Johan Kössi uti juni olofligen tagit en Hertman tillhörig och vid **Naraoja bäck** befintelig båt och dermed så förfarit, att densamma först efter sju veckor igenfunnits med sönderslagne årar.

S 515v § 197 - Nybygg. Henrik Nummela fr. Woitila klagade, att drengen Moses Jöransson i december egenvilligt ifrån ladan uppå Nummela nybygge underlydande **Haukijärvi äng** borttagit 60 lispund hö.

S 519v § 201 - B. Emanuel Koivisto fr. Sukkila klagade, att smeden Jacob Hammar fr. Aakula by olofligen tagit tre mans bördor näfver. B. Johan Rikala fr. Kihlala berättade, att han näfvertägtstiden om sommaren befunnit sig hos Hammar och derunder hört honom tillsäga en af sine söner att föra häst och släda till **Sydänkorpi** kärr för att derifrån afhemta näfver.

S 528v § 223 - **Fastebref å Mattila h:n i Päilax** åt b.sonen Johan Jonasson. Erhållit 27.9.1848 af sin fader b. Jonas Andersson Mattila.

S 529 § 224 - **Fastebref å Korri h:n i Neulaniemi** åt b.sonen Adolf Eriksson Korri. Inlöst af sina samarfva.

S 529v § 225 - **Fastebref å ½ Noppari h:n, Paavola kalladt, i Pehula** by åt b.sonen Herman Johansson. Erhållit utaf dess stjuffader Mats Matsson och moder Maria Matsd:r.

S 529v § 226 - **Fastebref å Uotila h:n i Orivesi by** åt b.mågen Mats Matsson. Erhållit 14.4.1847 af dess svärfader Mats Johansson Uotila.

S 530v § 228 - **Fastebref å 1/3 af Jaarla rusthåll, Pirtisarka benämndt, i Höydes** by åt rusthållaren Mats Matsson Pirtisarka. Erhållit vid arfsförening 7.10.1837 efter dess fader Mats Henriksson.

Oriveden talvikär. 8-.2.1850 VA Satak. KOa40

S 5 § 3 - Uppteddes ett kontrakt af 27.10.1849: Till torpare å mitt Abraham Simonssons ägande Seppälä h:n i Hirvijärvi by underlydande Järvensivu torp antager jag torparen Vilhelm Järvensivu emot följande vilkor: Äger torp. begagna alla torpets ägor och dessutom öka åkervidden ända till **Järvenpääniittu** (HMA: Järvenperäniitu) ängshägnad och uppodla äng uti **Kangasnenäkorpi** kärr och ett laduland uti **Waikisuo**, **Autio** laduland kalladt får torparen även begagna, samt inhägna åt sig hästhage å **Haloja mark**.

S 7 § 7 - B. Mickel Kukkasnjemi fr. Woitila har i höstas **medelst fälla fångat en stor vargloo** å byns skogsmark.

S 26v § 50 - B. Simon Matsson Korpos ägande Lymberi h:n i Woitila by underlydande **Eliaxenniittu** äng.

S 48 § 92 - Vicelandtmät. Gustaf August Jernström, landb. Mats Ala-Karpila och drängen Johan Johansson fr. Parpola h:n i Kyrkoby hade gemensamt i marti å Yliskylä bys skogsmark **dödat en stor björn jemte två ungar**.

S 55 § 107 - B. Herman Jussila fr. Kokkola by hade i januari **å ludder skjutit en stor varg**.

S 98 § 191 - Ärrälä h:n i Woitila by. Ängsladan å den sk. **Aropää** befanns gammal - -. **Aro** ängslada befanns insjunken. Hägnaden omkring **Aromoisio** befanns bristfällig. Hägnaden till **Jurakko** åker - -. Omkring **Kouvolan**? **Moisio** - -. Strandgärden i **Jurackon Moisio** - -.

S 122 § 224 - **Fastebref å ½ Heikkilä h:n, Lahtua kalladt, i Naapila** by för torp. Gustaf Johansson Kaukanen. Köpt 22.11.1848 utaf länsm. Frans Thure Holmström.

S 122v § 225 - **Fastebref å ½ Maunula h:n i Pajukanda** by åt b.sonen Anders Johansson. Erhållit 15.2.1849 af sin fader Johan Abraham Maunula.

S 123 § 227 - **Fastebref å ½ Heikkilä h:n i Aakula** by åt Jonas och Johan Esaiassöner. Erhållit 2.10.1845 af deras fader Esaias Johansson.

Oriveden syyskär. 11-.10.1850 VA Satak. KOa40

S 541v § 26 - B. Henrik Johansson Mattila fr. Onnistaipale har **med fälla fångat en större björn**.

S 542 § 27 - Landboen Johan Mickelsson Sjukola fr. Onnistaipale har **med fälla fångat en större björn**.

S 543v § 30 - Uppteddes tourlängder till hållskjutsens utgörande vid Orihvesi, Kallenautio, Ruhala och Kekkois gästgifverier för år 1851.

S 549 § 39 - Förre b. Johan Heikkilä fr. Kauppila by i Eräjärvi kapell inlemnade en afhandling af 29.9.1847. Den såkallade **vähä Kaalimaa** åker, som ligger på andra sidan **Perhojärvi** träsk, förbehålla vi oss - -.

S 616 § 121 - Fortsättning till vintertingets 128 §. Utslag: Emedan enkefru Maria Colerus, såsom ägare af Ärrälä h:n i Woitila, icke kunnat styrka, att Ärrälä h:ns innehafvare vore berättigad till vägs begagnande öfver Sarvela h:n underlydande **Luodonpuoliainen bohlåkerskifte** intill allmänna landsvägen, ty varder hon förbjuden att hädanefter sagde väg begagna, utan i de ställe nyttja en annan af Sarvela h:ns innehafvaren anvist genom sagde h:ns tomtplan och derifrån vidare till allmänna landsvägen ledande väg.

S 622 § 129 - Byggnad af **Sillanpää bro** i Onnistaipale by.

S 624 § 132 - Härmedelst öfverlåter jag Henrik Kääky fr. Yliskylä by till torp. Mats Murto att begagna min ägande en uti linda liggande **Iso Moisio** åker samt **Kaitaniittu** och **Heinänen ängar**. Orihvesi 7.10.1839.

S 643 § 148 - Målet emellan sytn.mannen Abraham Kivistö fr. Naapila by och dess broder b. Staffan Jaakola. Holmen hvarom fråga är, kallas för **Kivistön eller Koivulahdensaari**.

S 655v § 165 - Onnistaipale by Nooperi h:n. **Lepopelldo** åker.

S 662 § 174 - B. Johan Thomasson Tuomola fr. Pajukanda emot b. Johan Johansson Mukkula ang. uppförande af dess andel uti hägnden emellan sakägarnas till hvarannan gränsande **Munalahti** sjöfodertillandning.

S 666v § 181 - Nämndem. Gustaf Kampari klagade, att sytn.mannen Henrik Johansson höbergningstiden olofligen begagnat körväg öfver Kamparis **Lahdentausta eller Aro äng**.

S 672v § 196 - Värderingssyn 9.10.1850 öfver de byggnadsmaterialer och byggnader, som torp.sonen Anders Ikkala fällt och uppfört å Eskola h:ns mark i Onnistaipale by. Kontrakt af 20.10.1848: Härmedelst antager jag torp.sonen Anders Johan Johansson fr. Ikkala till torpare å den urfjellsmark, som är belägen vid det sk. **Myllyjärvi** träsk, beläget vid Mäkelä torp. **Rompunniittu** äng, 1/3 af **Hangaslaks korpi** äng, löfbrott å **Joutzijärvi** utmark.

S 684v § 215 - Bönderne Alexander Henriksson fr. Oinasniemi och Jöran Mulli fr. Laasola klagade, att torp. Henrik Leponenä fr. Laasola tidt och ofta samt sednast pingsttiden i **Sulussalmi** sund uti Oinasniemis och Mellis med fleres samfäldta fiskevatten oberättigad och under lektiden med bragder stängt fiskens uppkommande till **Aurikkojärvi** träsk. Leponenä svarade, att han fiskat endast uti Heikkilä h:ns i Pitkäjärvi by enskildta fiskevatten.

S 692 § 227 - Inlemnades lagmansrättens dom af 27.1.1847 uti målet emellan b. Mickel Heikkilä och hans fader förre b. Jöran Heikkilä fr. Koivuniemi by och b. Erik Kampari fr. Rajalaks by ang. den sistnämndes utförde påstående om sine vederparters förpliktande att vika ifrån besittningen af **Parinnenä eller Perännenä äng**, som rätteligen skulle underlyda Erik Kampari.

S 698v § 238 - Hänvisas till höstetingets 1818 § 107 ang. upprensande af ett dike från **Ruotajärvi** (HMA: Nuotajärvi) träsk till **Koljo** sjö.

S 700 § 240 - Synen 20.6.1850 å Säynäjoki utmark för att syna den sk. **Kylmäkorpi nyrödningsäng**, hvarom tvist emellan Juracko och Ikkala torpen blifvit anhängig. Nämns torparen Mats Nääjärvi.

S 701v § 242 - Innehafv. af Orihvesi s:ns prestegård kyrkoh. Gustaf Anders Lilius klagade deröfver, att b. Anders Anttila och Johan Mikkola (fr. Wehkalaks) tidt och ofta **olofligen idkat notdrägt** uti prestegårdens enskildta fiskevatten **vid Talassaari** holme.

S 704v § 247 - Målet emellan b. Mats Mäkelä och b. Karl Melli fr. Melli enst. h:n ang. uppförande af hägnaden ifrån **Salmis äng** till **Savijärvi** träsk.

S 705v § 249 - Nybygg. Herman Jussila fr. Koppsamo by hade **fångat uti fälla en varglo** i byns skogsmark.

S 706v § 251 - Brofogden och vicekr.länsm. Thomas Hertman klagade, att b. Henrik Kontis och landb. Johan Terijokis i Orihvesi Kyrkoby andelen af hägnaden emellan parternes **Wehoniemi ängar** varit ogilde, hvarigenom byalagets kreatur inkommit uti Hertmans andel af sagde äng.

S 707 § 253 - Hägnaden omkring Gustaf Kamparis fr. Rajalaks hästhage, **Tollio** benämbd, nedrifvits.

S 716v § 268 - Adjunkten vid Kejserliga Alexanders Universitetet, philosophiedoktoren och professoren Reinhold von Becker anmälte genom sin befullmäktigad, att landbonden af **professorns ägande 1/5 af Suomasema** rusthåll, Mattila kalladt, Gustaf Matsson Mattila blifvit från landboskapet uppsagd.

Oriveden talvikär. 25-.4.1851 VA Satakunta KOa41

S 290v § 36 - Bönderne Alexander Oinasniemi och Jöran Mulli fr. Laasola ansökte om vitesförbud att medelst fiskebragder eller andra för fiskens stigande mehnliga bragder stänga kungsådran uti den sk. **Kaivando** emellan **Kolljo** sjö och **Laasojärvi** träsk befintliga å samt vidare den emellan Laasojärvi och **Aurikko selkä** träsk varande **Sullku** bäck.

S 323v § 78 - B.sonen Henrik Jussila fr. Kokkola by och dess broder Herman Henriksson ingingo ensådan förlikning, att käranden Henrik frångår sitt påstående - - emot det att Herman nu genast till Henriks fria begagnande till lifstid öfverlemnar hela **Kyostinmoisio** (HMA: Kyöstinmoisio) åker - - hvarutom Henrik - - under Jussila h:n för **Junkkioja** och **Sivenrahka** ängar samt **Koirahsuo** (HMA: Koirahsuu) ängskärr - -.

S 333 § 88 - Afhandlingen af 17.12.1833: Härmedelst försäljer jag Hesekiel Rupisuu fr. Rajalaks till b. Jöran Heikkilä fr. Koivuniemi all den tillandning, som lyder åt Koivuniemi byss sida, nemligen ifrån **Rantaniittu** wattugård till **Tili Sari**.

S 341 § 95 - Nybygg. Henrik Kärjenniemi fr. Onnistaipale emot b. Mats Mattila fr. Woitila ang. ersättning för 4 stycken 8 alnars långa, delvis bihlade brobalkar, som Mattila om våren 1849 efter slutad byggnad af **Sillanpä bro** hade tillegnat sig.

S 374 § 136 - Skolläraren Johan Utter är ordförande uti directionen för Orihvesi s:ns och Eräjärvi kapells spanmåls lånemagazin.

S 376v § 139 - Vicepastorn Jakob Johan Salovius äger Sarvenosa h:n i Woitila.

S 385 § 155 - Fortsättning till höstetingets 215 §. Torp. Elias Seppälä fr. Holma berättade, att han hvarje år varseblifvit Henrik Leponenä med mjerdor och ryssjor idka fiske uti den sk. **Kaivando** emellan **Kolljo** sjö och **Lasojärvi** träsk rinnande å. Inh. Mats Johansson fr. Koppsamo sade, att han sett Leponenä **laga en pato uti Sulussalmi** sund.

S 402v § 179 - Fortsättning till höstetingets 227 § ang. **Parinnenä eller Perännenä äng** (i utslaget Perännenä).

S 405 § 184 - Fortsättning till höstetingets 238 § ang. upprensande och i öppet skick underhålla ett emellan **Routtajärvi** träsk och **Kolljo** sjö löpande dike (i utslaget **Nuottajärvi** och **Koljo**).

S 407 § 185 - Torp. Henrik Juurakkalahti fr. Yliskylä anförde, att torp. Johan Ikkala skördat det under Ikkala torp lydande **Kylmäkorpi** kärr.

S 408 § 188 - Fortsättningen till höstetingets 242 §. Förlikningen: Klaganden frångår sitt påstående med vilkor, att svaranderne förbinda sig att härefter icke med några slags fiskebragder stänga sunden emellan **Talassaarii**, **Sutarisaari** och **Radonsaari** holmar.

S 417v § 215 - Lieutinanten Jakob Henrik Boisman fr. Holma androg, att landb. Mats Ärrälä fr. Woitila olofligen begagnat väg öfver Holma säterirusthålls bohlåkerlinda samt söndrat gärdesgård. Mats Ärrälä påstod, att samma väg ifrån uråldriga tidet blifvit som vinterväg begagnad af resande i gemen.
Utslag: Alldenstund icke bestridas kunde att den af Mats Ärrälä öfver Holma rusthålls mark begagnade väg från älldre tider som vinterväg begagnats - - klagomålet såsom obefogat förkasta.

S 425v § 226 - B. Henrik Laurila fr. Onnistaipale emot b. Anders Uotila ang. uppförande af råhägnaden från **Jaari Juurakko råpunkt** till **Onnisjärvi** träsk.

S 434 § 242 - Landtmätareeleven Frans Hertman yrkade ansvar å häradsrisaren Johan Kuhlström fr. Orihvesi Kyrkoby, för det han 15.4. uti ett dryckesrördt tillstånd och under svordom skriat å allmänna landsvägen, som leder genom Kyrkoby.

S 448 § 270 - Drengen Johan Johansson fr. Woitila androg, det han med landb. Mats Karpi fr. Yliskylä i mars 1849 **skjutit en stor björn**.

S 452 § 280 - **Fastebref å Jaakola h:n i Naapila** by åt b.sonen Staffan Staffansson. I ägo bekommit medelst afhandling af 24.11.1849 utaf sin fader b. Staffan Matsson Jaakola.

S 452v § 281 -**Fastebref å Nooperi h:n, Mattila kalladt, i Onnistaipale** by åt b.sonen Henrik Johansson. Köpt 7.3.1849 af sina svärföräldrar b. Mats Henriksson Nooperi och Helena Johansd:r.

Oriveden syyskär. 26-.9.1851 VA Satak. KOa41

S 636 § 34 - Orihvesi s:ns Kyrkobys åboer anhöll om förbud emot all slags åverkan å **Kanganmaa** utmark, belägen **emellan Haisevan ojan eller Yröhjoki mo och Siikanen mossa**.

S 640v § 41 - Torp. Karl Maunukkala fr. Holma hade i maj **skjutit en stor björn** å Onnistaipale bys skogsmark.

S 705 § 138 - Fråga om uppförande af råhägnaden emellan Wehkalaks och Neulaniemi ifrån **Nuottajärvi** träsk till **Pappilanselkä** sjöstrand.

S 710v § 144 - Fråga om uppförande af hägnaden emellan Johan Tiainens i Onnistaipale **Rapakkomoisio** utåker och deraf sytn.mannen Karl Jonassons innehafvande **Sotamiehenpeldo** åker.

S 715v § 153 - Fråga om underhållande af råhägnaden emellan Laurila och Uotila h:ns i Onnistaipale by till hvarandra gränsande **Huhdanoja** ängs- och skogsskiften ifrån **Jaarijuurakko** råpunkt till **Onnisjärvi** träsk.

S 737v § 180 - Kölli h:n i Koppsamo by: **Tanhuankorvensuo** mark.

S 756v § 210 - Fråga om uppförande af råhägnaden emellan Mattila och Jussila h:ns till hvaradra gränsande ägor ifrån **Savivuorenpalta** råpunkt till **Yröjoki** bäck.

S 759 § 216 - **Fastebref å Tuohi Wehmas nybygge i Onnistaipale** by åt b.sonen Johan Gustaf Henriksson. Köpt 22.7.1850 af sin fader Henrik Abrahamsson Wehmas.

S 760 § 217 - **Fastebref å Anttila h:n i Orivesi Kyrkoby** åt b. Erik Henriksson Joensuu fr. Kiimajoki by i Teisko. Köpt 16.10.1850 af vicehäradshöfd. Viktor Emanuel Walden och dess fru Charlotta Walden.

Oriveden talvikär. 6-.2.1852 VA Satak. KOa42

S 17v § 21 - Drengen Mats Emanuelsson fr. Ristijärvi by i Längelmäki hade **skjutit å åtel en björnunge** inom Kokkila bys ägor.

S 28 § 34 - Inh.karlen Gustaf Kokko fr. Kärjenniemi by i Sääksmäki hade i Onnistaipale bys mark **skjutit en varglo**.

S 74v § 77 - Padustaipale by. Ponden Johan Andersson PalusTaibale Sammalisto.
Minä Ala Kirjoitettu vastan tämän velan niin kuin minun omani velkani edest mutta Johan Sammalistolta ensin haietaan. Ponden Anderi Simonsson ifrån Sammalisto.

S 89 § 90 - Nämndem. Johan Mattila fr. Orihvesi Kyrkoby emot Lydickälä, Laasola, Pitkäjärvi och Pejlaks byamän samt åboerne å Bengtilä Eskola h:n i Wehkalaks by ang. skiljande från båtställs begagnande vid den under Mattila h:n lydande sk. **Naaraojanranda** kyrkostrand samt från vägs begagnande öfver **Naaraojanranda** äng och åker samt öfver **Moisio** åker. Enligt storskifteskartan finnes ingen väg öfver Mattila h:ns **Naaroja** åker och äng - - . Borde inrätta en brygga å den till samfält nyttjande lemnade **Naroja** strand. Svaranderne: Från äldre tider nyttjat väg öfver - -.

S 98v § 97 - Utdrag ur det anmärkning borgaren i Tammerfors stad Anders Enlund antecknadt emot Orihvesi gästgifvaren Johan Mattila uti dagboken vid Ponsa gästgifveri: Orihvesi gästgifvaren Johan Jonasson Mattila var ovettig emot mig, samt vägrade mig hästen, inträde till gestestugan och dagboken som jag skulle gjort anmärkning, såsom drengen Mickel Johansson från Uuhiniemi gästgifveri och drengen Gustaf Adolf Henriksson från Rajalaks Uotila intyga kan. Jag vågar yrka å honom Johan Mattila ansvar för så lagstridig förhållande. Kangasala Ponsa 26.1.1852. A. Enlund.

Nämndem. Mattila förklarade, att då Enlund jemte dess resfallskop ankommit till Orihvesi gästgifveri, har deras skjutskarl Mickel Johansson från Uuhiniemi by klagat deröfver, att de resande kört för hårt samt haft tungt lass, hvarföre Mattila undersökt lasset och funnit uppgiften riktig.

S 118v § 120 - Tillägget af 7.5.1834 till contractet af 21.2.1818: Sedan numera innehafvaren af Koivisto h:n i Sukkila by länsm. Petter August Rydman låta mig Mats Mickelsson Suivala tillgodo njuta ofvastående contracts innehåll samt dessutom **Murunsuo** (HMA: Murrunsuo) och **Hirskangaa** (HMA: Hirskangan) ängslappar, hvilka äro belägne i utmarken, samt den **Kiperänpohja** sjöfoder, som - -.

S 122 § 127 - B. Mats Seppälä fr. Laasola androg, hurusom b. Gustaf Sikalas åtta svinkreatur genom Sikalas ogilda grind inkommit uti Seppäläs **Kaivando** med hafre besådda ängshage.

S 127v § 132 - B. Anders Huonola fr. Höydes by yrkade b. Aron Turhalas förpliktande att deltaga i uppförande af råhägnaden emellan parternes skogsskiften ifrån **Petäjäjärvi** träsk till **Kolhinperä** råpunkt.

S 167v § 196 - **Fastebref å ½ Vähä Kölli h:n i Koppsamo** by åt b. Emanuel Jonasson Wähä Kölli. Blifvit ägare genom afhandling af 20.3.1845 med dess stjuffader Mats Mickelsson Wähä Kölli och moder Anna Johansd:r.

S 168v § 197 - **Fastebref å ½ Hörtzänä rusthåll, Klemola** kalladt, i Onnistaipale by åt b. Anders Gustaf Matsson Uotila fr. Lydikkälä. Köpt 27.12.1850 af rusth. Henrik Jöransson Hörtzänä.

S 170 § 200 - **Fastebref å ½ Korpo eller Ärrälä h:n i Woitila** by åt b. Gustaf Simonsson Korpo. Bekommit 1.11.1850 af sina föräldrar b. Simon Matsson och Maria Henriksd:r.

S 170v § 201 - **Fastebref å Sipilä h:n i Lydikkälä** by åt b. Johan Andersson Sipilä. Till ägo bekommit 26.3.1850 af sina föräldrar b. Anders Thomasson och Maria Johansd:r.

S 171 § 202 - **Fastebref å Karvia eller Järvenperä nybyggesh:n i Koppsamo** by åt nybygg. Henrik Johansson Karvia eller Järvenperä. Köpt 27.5.1850 utaf b. Mats Henriksson Bertula och dennes h:u Maria Helena Johand:r.

Oriveden syyskär. 10-.9.1852 VA Satak. KOa42

S 608v § 72 - Fortsättning till vintertingets 90 §. Utslag: Såvida - - , förty pröfvar häradsrätten förbjuda svaranderne att för framtiden begagna vägen öfver **Naraojanranda** äng och åker.

S 618 § 78 - B.sonen Johan Sipilä fr. Lydikkälä hade i mars **skjutit en fullväxt varg**.

S 634v § 99 - Torp. Johan Pukala fr. Säynäjoki rusthåll hade i juli utan föregångna försigtighetsmått antändt särskilta för potaski tillredning upplagda vedförråd uti Yliskylä bys skog samt derigenom blifvit vållande till löskomsten af en större fareld.

S 636v § 102 - Orihvesi Kyrkoby. Kössi h:ns **Orihpohja** äng och **Moisio** äng.

S 666v § 134 - Tillsammans åtta man hade någon dag år 1850 om vintern ifrån Säynäjoki gård utgått för att i skogen verkställa något arbete och hade någon af nämnde sällskap under vandringen öfverkommit en **björnlya**, hvilken denne jemte de öfriga öfverenskommit att omringa samt att gemensamt med vicelandtmät. Gustaf August Jernström, som efterskickats, fälla den uti lyan omringade björnen med jemngod delaktighet för en och hvar af sällskapet uti den möjliga vinsten, men som särskilta försök för djurets dödande aflupit fruktlöst, hade sällskapet anmodat landboen Mats Karpi från Yliskylä by att såsom bepröfvad skytt förfölja djuret, hvarvid han påföljande dag lyckats fälla detsamma - -.

S 677 § 152 - Bönderne Johan Bertula, Jöran Martila, Henrik Tarkkala och Mats Yli Mikkola fr. Kokkila förmälte, att Kokkila och Höydes byamän begagna gemensam byaväg, hvilken utlöper till allmän landsväg invid Borgerla by och emellan Borgerla och Kokkila byar leder öfver en **40 famnar lång brobyggnad vid Kirvessalmi sund**. Ehuru Kokkila och Höydes byamän ända till senaste tider gemensamt påkostat underhållet af denna brobyggnad, så hade en del af Kokkila byamän och samtelige Höydes byamän numera upphört att fullgöra sådant åliggande.
Nämndem. Jaarla uppgaf, att en ny byaväg tillkommit ifrån Jaarla h:n till allmänna landsvägen och som denna väg vore trefaldt genare än den som leder genom Kokkila by - -. Utslag: Käranderne må anmäla sig hos gouvernören i länet för sakens utförande.

S 699 § 179 - Nämndem. Gustaf Kampari fr. Rajalaks förmälte, att han och b. Johan Yrjölä fr. Naapila äro rågrannar vid en tillandning på **Mustaloisenluoto** strand. Afhandlingen af 14.6.1852: Wi undertecknade Staffan

Jaakola, Henrik Yrjölä och Jöran Heikkilä, delägare i den gemensamma tillandningen, som hör till **Mustaluodo** äng och berör Gustaf Kamparis rå, utarrendera på 20 år våra andelar i tillandningen åt Gustaf Kampari.

S 702v § 183 - B. Mats Mäkelä fr. Melli by anhöll, att b. Emanuel Alanen fr. Borgerla måtte åläggas att uppföra Alanens andel i råhägnaden emellan parternes ägande **Polvenniittu** och **Salmenniittu** ängar, äfvensom på den ifrån sagde ängar emellan parternes skogsskiften fortgående råsträckningen till **Savijärvi** råpunckt.

S 716 § 202 - B. Gustaf Heikkilä fr. Naapila by emot Jöran Heikkilä och Henrik Yrjölä ang. uppförande af råhägnaden emellan parternes ägande **Kortenniittu** ängar.

S 720v § 211 - **Fastebref å ½ Rassi h:n i Hulipas** by åt b. Emanuel Matsson Rassi. Köpt 13.11.1850 och 15.9.1851 utaf dess stjufsson b. Gabriel Simonsson Pärrinautio.

S 721 § 212 - **Fastebref å 1/6 af Koivisto h:n i Sukkila** by åt b.hustrun Maria Pettersd:r Koivisto. Arfskifte 12.11.1847. Innehåller hennes giftorätt uti boet efter hennes afl. man b. Elias Simonsson Koivisto.

Oriveden talvikär. 4-.2.1853 VA Satak. KOa43

S 2v § 4 - Skomakaren Anders Bergman fr. Hoivala by hade utom skallgång **skjutit en varg**.

S 3 § 5-6 - Nybygg. Henrik Walkejoki fr. Kokkila hade utom skallgång denne vinter **skjutit tvenne vargar**.

S 7v § 17 - Torp. Isak Mäkipää fr. prestegård hade utan skallgång **skjutit en varg**.

S 7v § 18 - Nybygg. Mickel Kukkasniemi fr. Woitila hade utan skallgång **skjutit en varg**.

S 35 § 67 - Sedan b. Anders Sikanen fr. Lydikkelä by å Pajukanta bys mark uppbrutit och i hög lagt tio lass till inrättande af eldstäder tjenlig skiffersten, hade b.sonen Gustaf Uotila och drengen Herman Mård fr. Lydikkelä - - tillgripit de af Sikanen i högd upplagde stenarne - -.

S 37 § 69 - Päilaks, Bengtilä, Lydikkälä, Laasola och Pitkäjärvi byamän emot Orihvesi Kyrkobys åboer att till förenämnde byamän upplåta väg för deras kyrkfärder ifrån sjöstranden invid Kyrkobyn, äfvensom att uppföra och underhålla dem åliggande brygga vid stranden. Mattila h:ns Naaraojanranda äng och åker samt Moisio åker. Ägodelningsrättens utslag af 1785 innehåller: Och som någon väg för Lydikkälä med flere byamän, hvilka med sina båtar, enär de ankomma till kyrkan, lägga till **Naroja** strand, samt therifrån nyttja väg öfver Johan Mattilas Naroja äng till allmänna landsvägen, icke är öfver samma äng lemnad, therunder Mattila genom trampningen å ängen tillfogat skada - - förändra, att Orihvesi byss åboer böra md samfällt bekostnad inrätta en brygga å den till samfält nyttjande bemälde Naroja strand och så långt i vattnet, att kyrkobåtarne dertill beqvämilgen lägga kunna- -.

S 48v § 88 - Fortsättn. till höstetingets 114 §. Bevis: Att Soltila h:n n:o 4 i Wehkalaks by utgör en samfällighet för sig, afskildt till alla ägor ifrån de öfrige hemmanen i byalaget - -.

S 81v § 137 - Fortsättn. till höstetingets 179 §. Nämndem. Gustaf Kampari fr. Rajalaks emot b. Johan Yrjölä fr. Naapila ang. afförande af hö och löf från en af Kampari å arrende innehafd tillandningsmark under **Mustaloisen luoto** eller **Mustaluoden** (HMA: Mustaluodon) holme, helt och hållet lydande under Rajalaks by. Uppskjöts emedan oklart till hvilket byalag holmen lyder.

S 84v § 144 - Nybygg. Johan Heinisuo fr. Sukkila hade 1851 om hösten **i grop fångat en varg**.

S 88v § 153 - Nybygg.enkan Eva **Lammi eller Peldolammi** fr. Hirvijärvi by anförde, att torp. Johan **Wäihinautio** af Lammis eller Peldolammis **Loukukorpi** skogsmark inhägnat en hage af en verst i längd och ½ verst i bredd samt jemväl inrättadt en annan hage uti **Norontausta** skog. Johan Wähinautio genmälte, att Eva Lammis aflidne mans Henrik Jakobssons fader Jakob Jakobsson genom kontrakt af 29.12.1806 till Johan Wäihinautios numera hädangångne fader Mickel Jakobsson öfverlåtit besittningsrätten till Wäihinautio torp.
Kontraktet af 1806: Härmed antager jag Jakob Lammi b.sonen Mickel Jakobsson till torpare på mitt inehafde Lammi nybygge, på såkallade **Pylkinautio mark** och längs med den sk. **Pylkinautio åen**, som skiljer marken för ber. torpstället. Får han äng, sk. **Pylkinautio väihi äng** - -.
Öfverdragelsen af 12.9.1833: Den mig i omstående contract lämnade rättighet till **Wäihi eller Wäihinautio** torp öfverlåter jag - -. Förbehåller **Ladontakusta** åkerflik.

S 96 § 166 - Underfändricken Böök såsom aflidne kaptenskan Fredrika Vilhelmina Kihlströms, född Sundström, rättsinnehafvare. Bööks hustru Erika Henrika Kihlström.

S 109v § 194 - Onnistaipale by Nooperi h:n: **Lepopellto** åker.

S 120v § 218 - Ägaren af Nippala h:n i Orihvesi Kyrkoby kommissarien Thomas Hertman anförde, att b. Gustaf Eerola och hattmakaren Johan Ståhlström uti en vilja och gerning å **Autionmaa** Nippala h:n tillydande **skogsmark** nedfällt och tilredt en sved.

S 128 § 227 - **Fastebref å ½ Äijäis h:n i Torittu** åt b.sonen Lars Gustafsson Äijäs. Åtkommit hemmanet genom afhandling af 23.8.1837 med dess styfmoder b.enkan Anna Sigfridsd:r Äijäis samt i stöd af särskilde afhandlingar utaf sina samarfva.

S 129 § 229 - **Fastebref å Ala Witeli nybyggesh:n i Onnistaipale** åt b. Johan Simonsson. Köpt 26.4.1850 af b. Emanuel Akselsson Ala Witeli och dennes h:u Ulrika Andersd:r.

Oriveden syyskär. 22-.9.1853 VA Satak. KOa43

S 485 § 3 - Arrendekontrakt af 16.4.1847: Härmedelst lemnar jag Emanuel Henriksson Ilola eller Kartimijärvi rättighet åt min dotter Helena Emanuelsd:r och dess man att å Ilola eller Kartimijärvi kr.h:ns mark i Aakula by få upptaga ny åker jemte äng uti desse sk. **Iso och Lehtiladonperänsuo** kärren - -.

S 489v § 11 - Fråga om underhållet af vintervägarne inom detta tingslag. - - - På af kr.fogden Lindström gjord framställning och med tingslagsboernes begifvande bestämdes vidare i afseende å underlättande af kommunikationen emellan Eräjärvi kapell och Orihvesi s:n, att icke allenast samma vägen ifrån **Hullunkallio backe**, der berörde väg aftager ifrån allmänna postvägen, intill **Orihniittu Silta** bron, framdeles kommer att medelst plogning och skåtning underhållas, den del af vintern, då isarne icke äro farbare, samt återstoden af sagde sommarväg ifrån ber. broända till Eräjärvi kapells rå - - Orihnittu silta bro, hvarest sommarvägen till Eräjärvi kapell åter vidtager - -. Orihselkä sjöstrand.

S 500 § 26 - ang. öfvat lägersmål berättade rotfattigen Hedvig **Waneus**, att hon särskildte tider såsom rotfattig vistats å Kössi h:n och dervid erfarit att tilltalade drengen Johan Matsson flere nätter under loppet af sommaren 1851 besökt pigan Helena Emanuelsd:r och Johan 31.7. legat med henne i samma säng och derunder haft samlag med henne.

S 507v § 36 - Att de vid **Kiikabacke** i närheten af Orihvesi s:ns kyrka mött hemvandrande kyrckfolket, hvilka de under svordomar och oljud velat förmå att köra i dikena och hotet dem med pisken samt - -. Yrkade laga ansvar för vägafridsbrott samt fylleri, svordom och oljud.

S 522v § 64 - Laasola by. **Kaivando** ängshage.

S 557v § 122 - Fortsättning till vintertingets 153 §. Synen 21.6.1853 ang. någon oloflig intaga i Hirvijärvi by. Å **Loukkukorpinmaa** Peldolammi kr.nybygge underlydande skogsmark långs med stranden af **Väihinjärvi** träsk en inhägnad - -. På motsatta sidan om landsvägen i **Aakustan maa** mark - -.

S 559v § 126 - B. Mats Jakobsson Kulju eller Pietilä fr. Haavisto anförde att b. Henrik Heikkilä fr. Aakola by i maj olofligen upptagit Pietilä tillhörige uti dess Pietilä h:n enskildt tillskiftade fiskevatten i **Järvenpää bäck** utlagda en mjärda och en ryssja, samt derstädes utsatt sine egna fiskebragder.

S 563v § 137 - Woitila by. **Suokanta** äng. **Nihua** sjöstrand. **Ilko** äng.

S 564v § 141 - Skiftet af råhägnaden emellan Pärri h:n och Salokunda by ifrån **Kylmälammi** träsk till **Hapamäki** råställe.

S 566 § 143 - Sockneskrädd. Johan Lindstedt fr. Lihasula by androg, att b. Anders Padustaipale af honom tillhandlat sig en blå vadmals kapprock för 3 rubel 30 kopek i silfver. B. Alexander Kampari fr. Rajalaks hade sett, at svaranden erbjudit käranden50 kopek silfver under yttrande: "**heitä tyhjä tukasta maahan**", hvilket yttrande skulle innebära att förlikas och lemna hela saken.

S 594 § 169 - B. Henrik Nooperi eller Mattila fr. Onnistaipale emot bönderne Uotila, Pulkki och Laurila ang. uppförandet af råhägnaden börjandes ifrån stranden af **Myllyjärvi** träsk till Säynäjoki rusthålls rå.

S 598v § 192 - Kokkila by. **Kalaniemi** äng.

S 617 § 233 - Mats Uotila fr. Orihvesi Kyrkoby emot Mats Laurila fr. Onnistaipale ang. Uotila h:n underlydande **Kaituri** äng.

S 620v § 247 - **Fastebref å ½ Yrjölä h:n i Lylyjärvi** by åt b.sonen Henrik Thomasson Yrjölä. Erhållit 31.10.1848 af sina föräldrar b. Thomas Johansson och Maria Johansd:r.

S 620v § 248 - **Fastebref å 3/8 Ärrälä hn i Woitila** by åt nämndem. Elias Johansson Kauppila fr. Jutila by i Teisko. Köpt 29.3.1852 utaf sokneadjunktsenkan Maria Colerus.

S 621 § 249 - **Fastebref å Nujanmaa h:n i Pitkäjärvi** by för inh.mannen Herman Adamsson fr. Pitkäjärvi. Köpt 16.3.1846 utaf förra ägaren b. Henrik Henriksson Laurila och Helena Thomasd.r.

S 621v § 250 - **Fastebref å ½ Alanen h:n i Borgerla** by för b. Erik Matsson fr. Käyrä by i Kangasala. Köpt 10.9. 1852 af b. Johan Matsson Alanen.

Oriveden talvikär. 14-.2.1854 VA Satak. KOa44

S 3v § 6 - Studeranden Anders Reinhold August **Salovius** inlemnade för egen del och såsom ombud för sine samarfva bröderne arrendatorn Jacob Johan Otto och senats extra kammarskrifvaren Carl Erland **Salovius** samt systrarne Jacobina Amalias man förre kr.länsmannen Petter August **Rydman** och Gustava Julianas man kapell. i Peräsäinäjoki kapell Moses **Runsten** jemte landsfiskalsenkan Augusta Maria Carolina **Pfaler** och ogifta systren Johanna (Henrika) Ottiliana **Salovius** instrumentet öfver 29.2.1840 verkställd uppteckning och förrättadt skifte af deras faders, numera aflidne kapell. i Orihvesi s:n v.pastor Jacob Johan **Salovii** qvarlemnade egendom.
Testamentet: Då waccinateuren Carl Anders **Wialen**, hvilken varit gift med min älsta dotter Charlotta Lovisa Elisabet **Salovius**, icke varit nöjd dermed - - utan velat genom intriger - - så förklarar jag honom och hans arfvingar för arflösa såväl för fäderne såsom och för möderne - -. Orihvesi Seppälä 29.2.1840. J. J. **Salovius**.
Jacob Johan Salovius aflidit 12.12.1853. Hans desförinnan afledne hustru Johanna Ottiliana **Procope**.

S 6v § 14 - Kokkola by Jussila h:n. **Kolu** äng, **Huhtannitu** äng.

S 54v § 101 - Berättades, att ungefär ett tunneland af **Mustalaisenluoto** holme tillyder Naapila by.

S 81v § 172 - Naapila by. **Pekkionmoisio** utåker.

S 86 § 178 - Förra torp. Mats Ojanperä fr. Naapila emot b. Johan Yrjälä ang. under Yrjälä h:n lydande **Ojanperä** äng.

S 88 § 181 - Sammalisto h:n i Padustaipale. Afhandlingen af 16.12.1820: **Sammalisto** ängsgärdet, lilla **Pihtioja** och **Umpimaa** ängar.

S 103v § 211 - Uotila h:n i Onnistaipale: **Moisio** åkern, soldatåkrar, tre kappeland åker vid **Pelurihi** yttersta hörn, soldatängen, **Snickarinniitty**, **Tasanenvärsä** och **Ylinenvärsä**, all vattulemning eller **Saaren Vesijättö** och **Eskolansuota**.

S 104v § 213 - B. Anders Uotila fr. Onnistaipale androg, hurusom b. Mickel Sarvela fr. Woitila, som är egare till en i **Titrikankoski** fors, inom Uotila h:ns egor anlagd sågqvarn, för en sågställare vid sagde qvarn begagnar några hus uppförde å Uotila h:ns egor - -. Hänvisning till vintertingets 1816 § 167: Då jag lemnade befallningsman Walden rättighet att anlägga såg uti **Titrikinkoski** fors, förbehöll jag - - att få disponera den marck, som ligger långs med byavägen åt **Hyttysmylly** mellan stora och lilla **Narajervi** insjöar.

S 110v § 227 - Synen 26.9.1853 för hägnadsdelning emellan Holma säteris urfjell och Woitila bys mark å rån från **Lepokivi** råpunkt till **Savivuorenpalta** råröse.

S 124 § 249 - B. Johan Korpo fr. Woitila anförde, att den väg, som ifrån allmänna landsvägen invid Holma rusthålls åker afviker till Korpo h:n, vore särdeles förfallen.

S 124v § 250 - B. Henrik Jussila fr. Aakula by androg, att b. Mats Pietilä fr. Haavisto med not, som haft väfd kil, idkat fiske under klagandens **Järvenpää** äng uti **Kuusijärvi** träsk.

S 128v § 263 - B. Emanuel Rassi fr. Hulipas varit **kyrkovärd** inom Jupa predikogäll.

Oriveden välikär. 21.7.1854 VA Satak. KOa44

S 853 - Till Tavastehus slotts häkte införpassats **förre klockaren Johan Sahlberg fr. Eräjärvi** kapell, hvilken angifvits att hafva vid kanalarbetet i Murola fors af Ruovesi 12.7.1854 i vredesmod medelst fyra knifhugg tillfogat byggmäst. vid nämnde kanalarbete Carl Brinck ett djupt sår i bröstet under venstra nyckelbenet, ett mindre i venstra armen och tvänne svåra sår i högra axeln, i följd af hvilka sår Brinck skall vara dåligt sjuk, - -.

Oriveden syyskär. 3-.10.1854 VA Satak. KOa44

S 448 § 21 - Inh.karlen Gustaf Kokko fr. Kärienniemi by i Sääksmäki hade i januari inom Orihvesi s:n utom skall **dödat tvenne vargloar**.

S 465v § 50 - B. Johan Gustaf Mattila fr. Hirvijärvi hade den 5. september inställt sig å Kallenautio gästgifveri i afseende å hållskjutning med en häst, som befunnits istadig och derigenom enligt extra postiljonen Wikströms i dagboken för sagde gästgifveri gjorda anteckning åstadkommit uppehåll i postens fortskaffande från Wasa stad.

S 494v § 109 - B. Erik Anttila fr. Orihvesi Kyrkoby emot förre b. Mats Sarvela eller Anttila ang. i kontraktet af 15.9.1830 nämnda sytningsägor. **Kikan Ahten Alanen Moisio** utåker och **Kiviajoxen niity** till äng vid **Tahitiniemi** udde.

S 504v § 139 - Drengen Johan fr. Lydikkälä och drengen Henrik fr. Laasola hade i hvar sin båt färdats öfver **Orihsälkä** träsk till Orihvesi kyrka. Slagsmål.

S 505 § 141 - Nooperi eller Mattila h:n i Onnistaipale. **Lepopeldo** åkern.

S 506v § 144 - Torp. Mickel Mikkola fr. Woitila hade i maj **fällt en gammal björn**.

S 513v § 162 - Fråga om råhägnaden emellan Johan Jaarla och Karl Jaarla i Höydes by börjandes ifrån råstenen vid Karl Jaarlas **rindaniemi åker** till **Koiran ahten** råpunkt.

S 532v § 207 - Seppälä torp under Bertula h:n i Koppsamo. **Wainionperä** mark.

S 536 § 214 - begagnat väg öfver nämndem. Elias Granlunds eller Ärräläs ägande Ärrälä h:ns i Woitila by underlydande **Koppelomäki** skogsmark.

S 538v § 221 - **Fastebref å 2/3 af halfva Koivisto h:n i Sukkila** by åt b. Karl Gustaf Emanuelsson Koivisto. Köpt 1.7.1850 af förre ägaren deraf b. Elias Pettersson Koivisto.

S 540 § 226 - **Fastebref å ½ Kontti h:n i Orihvesi Kyrkoby** åt b.mågen Samuel Matsson Konti och hans h:u Susanna Henriksd:r. I ägo bekommit medelst uppdragelse 11.11.1852 utaf hennes fader Henrik Johansson Konti.

Oriveden talvikär. 23-.2.1855 VA Satak. KOa45

S 2 § 2 - Torp. Herman Thomason Kandola fr. Säynäjoki fällt utom skall **en gammal varg**.

S 6 § 7 - B.sonen Johan Thomasson Tuomola fr. Pajukanda fällt utom skall **en gammal varg** - - -

S 7 § 11 - Ägaren af andra ½ af Jussila h:n, hvilket äfven kallas Mikkola, i Kockola by b. Johan Mickola förbehöll sig rättighet till väg öfver Herman Henriksson Jussilas ägor till Jussila h:ns gemensamma husbehofsqvarn samt från **Koivistonlepo** äng till **Junkionoja** utmark.

S 55 § 94 - B. Herman Thomasson Wähä Maunu inlemnade ett utdrag ur vintertingets 1840 protokoll, som innehåller ett contract: Till torp. Erik Isaaisson Pannula (eller Rommila) den åker, som är belägen vid **Aitomäki** eller **Ahlmannin Moisio** kallad, samt en äng **Kipon niitu**.

S 60 § 106 - B. Michel Matsson Sarvela fr. Woitila fällt utom skall **en vargloo**.

S 61 § 109 - Michel Sarvela i Woitila utvidgat 1853 hägnaden omkring dess ägande **Suokartano** äng.

S 71v § 127 - Synen på Rikala h:n i Kihlala år 1853. Upräknas alla byggnader. Uti **Kåtovainio** åker finns en lada, uti **Joenniittu** äng äro 4 ängslador, bl.a. **Lautakatto** och **Punkanlato** lador. **Pässilän Moisio** åker, **Nåkiniittu, Hirsikangas**, **Rungo** och **Kårkeisto** ängar.

S 87 § 146 - Synen 20.10.1854 å Hakola sytningstorps ägor underlydande Sammalisto h:n i Padustaipale. **Rantavainio, Pikkumoisio, Umpia (Umpima, Umpimaa), Kotovainio, Vähämoisio, Isomoisio**.

S 95 § 156 - Synen 1854 å Nooperi eller Mattila h:ns mark i Onnistaipale. **Kiponma** utmark.

S 103 § 172 - Emanuel Mattilas ½ Mattila h:n i Orivesiby underlydande **Halkosuo** åker och äng jemte **Aro** äng.

S 115 § 195 - Elias Ärrälä eller Granlund vill skilja Mats Mattila eller Sarvela ifrån begagnandet af en väg öfver Ärrälä h:ns **Koppellomäki (Koppelmomäki, Koppelomäki**) jordstycke.

S 120 § 205 - B. Henrik Eskola i Haavisto tillhörig äng **Järvenpää** kallad.

S 136v § 231 - **Fastebref å ½ Ylinen h:n i Borgerla** åt b.sonen August Johansson Ylinen, i ägo bekommit af sine svärföräldrar Johan Henriksson och Lovisa Henriksd: Ylinen genom öfverdragelse 16.12.1853.

S 137 § 232 - **Fastebref å ½ Eskola h:n i Haavisto** åt torparesonen Gustaf Johansson Köykä fr. Holma rusthåll, erhållit genom öfverdragelse 1.12.1853 af b. Karl Johansson Eskola och denne hustru Maria Johansd:r, emot vilkor att låta till äktenskap sammanviga sig med deras dotter Matilda Gustava samt mot sytning - -.

Oriveden syyskär. 13-.9.1855 VA Satak. KOa45

S 408v § 9 - Heikkilä h:n underlydande **Koivulahti** äng i Napila by.

S 451v § 84 - Skomakaren Emanuel Silander hade i lifstiden å Laasonen h:ns mark uppfört och begagnat boningsrum samt från ris och rot upptagit **Isosuo** och **Ahoniittu** ängar.

S 453 § 87 - Wähä Maunu h:ns **Kangurinmoisio** utåker i Pehula.

S 458v § 97 - Synen å Rikala h:n i Kihlala 23.8.1855 ang. byggnader och ägor. **Pässilänmoisio, Jokiniittu, Nåkiniittu samt Hirsikangas, Rungo, Korkeisto** och **Aro** ängar.

S 470v § 113 - Synen 6.7.1855 ang. flyttning af hägnaden omkring Mickel Sarvelas **Suokunda (Suokartano**) äng. **Ilko** äng.

S 472v § 114 - Fråga om råhägnaden emellan **Nihua** träskstrand och Ärrälä h:ns gårdstomt. **Nihuhajärvi**.

S 473v § 115 - Fråga om Mikonniemi nybygge tillhörig **Joenniitu** än i Melli by.

S 507 § 180 - Gustaf Johansson Laktua i Naapila lemnar 24.4.1853 ½ Heikkilä eller Laktua h:n åt Johan Forssbacka men förbehåller sig under Laktua lydande Kaukasen torp och dertill **Tiilisaari** samt till bete **Koivulachti** och **Huhtiniitu** ängar.

Oriveden talvikär. 8-.2.1856 VA Satak. KOa46

S 2 § 2 - Torp. Erik Emanuelsson Pajola fr. Kyrkoby fällt utom skall **en fullväxt varg**.

S 2v § 3 - Nybyggaren Herman Riuttola fr. Onnistaipale, båten i **Naarajärvi** träsk.

S 18 § 20 - Contractet 5.2.1846: Förbehåller jag Mats Matsson Sarvela mig Mattila å hemmanets utmarksskifte belägne torp, undantagandes **Pendura** ängsskifte och en del af **Wetosuo** äng.

S 80v § 121 - Synen 22.11.1855 öfver de sveder sytningsm. Mats Mattila begagnat å Mattila eller Noopari h:ns mark. **Kiponmaas** utmark.

S 90v § 136 - Afhandlingen af 7.3.1849. Förbehåller jag mig ifrån Nooperi h:n i Onnistaipale **Lepopelto** åkern.

S 92v § 138 - Landbocontractet 23.2.1853 ang. Bertula h:n i Kokkila. Behåller jag mig **Sepän Moisio** åker och **Likovalkamaa** hagen, en del af **Kotoniemi** och **Kerilö** ängar samt **Lahdenpohja** äng.

S 112 § 168 - B. Henrik Henriksson Järvensivu fr. Onnistaipale förbandt sig att icke begagna någon annan väg än den som ifrån **Qvarnvägen** afviker genom **Rahkastenmaa** längs Kylälaurila råen till **Kipumaa**.

S 127 § 199 - **Fastebref å ½ Uotila eller Yrjölä** i Napila? åt b.sonen Karl Gustaf Yrjölä, tillhandlat sig 31.7.1852 af sin fader b. Emanuel Karlsson Uotila.

Oriveden syyskär. 9-.9.1856 Satak. KOa46

S 394v § 12 - Fråga om iståndsättning och underhållning af den byaväg som leder ifrån Siitamaa by till allmänna landsvägen vid Naapila by. Förrättas syn.

S 450 § 88 - B. Alexander Henriksson Oinasniemi fällt utom skall **en fullvuxen varg**.

S 457v § 98 - Alanen h:ns i Borgerla **Lepojoki** äng.

S 463v § 107 - Synen 16.6.1856 för att verkställa råhägnadsskifte emellan Mäkelä nybygge i Onnistaipale samt Orihvesi kyrkoby och Hörtänä rusthåll. Råhägnaden måtte skiftas ifrån **Ristipyyki** till Wehmais nybyggets rå jemte ifrån **Haisevanpyyki** till **Iso Haikara** träsk. Uppmätning ifrån Iso Haikara träsk förbi **Koskuinahdet** till Haisevanpyyki. Beskrifning: Iso Haikara, **Vähä Haikara**, Koskuinahdet, Haisevanpyyki. Skiftas äfven hägnaden emellan Haisevanpyyki och **Siikakivi** råröse.

S 479v § 127 - Esaias Laasonens **Rantaniittu** äng i Laasola nedtrampat.

S 480 § 128 - B. Jöran Mulli androg, att b. Esaias Laasonen i Laasola by, som uti **Laasanjärvi** sjö begagnat not med väfd kil de tvänne sednaste åren, vårtid uppdragit densamma, i afseende å torkning, uppå Jöran Mullis **Likusuo** äng.

S 484 § 132 - Snickaren Johan Salin får hålla sina kreatur i såkallade **Punamäki** hagen i Sukkila by.

S 493 § 144 - B. Mickel Salomonsson Kukkasniemi fr. Woitila fällt **en gammal björn**.

S 501v § 156 - Soldatcontractet 31.12.1854 ang. Padustaipale h:n: Förbehåller förvaltningen af Sepäniitu torp **Lormamoisio** och Kuiniemi torp, samfält bete uti **Hirsi korpi** äng med Sepäniitu torps kreatur.

S 503v § 159 - B. Mats Mattila fr. Woitila anhöll, att Elias Granlund eller Ärrälä, Mickel Sarvela, Gustaf Korpo, Johan Ahola och Sigfrid Hörtzäne borde vid vite genom sina ägor uppgräfva ett fem qvarter djupt och sex qwarter bredt afloppsdike, hvilket skulle löpa ifrån Mattila hemmans inägor till **Majajoki** å, samt Mickel Sarvela särskildt att gräfva dylikt dike genom sina ägor från **Wetosuonniitu** äng till sagde dike.

S 514 § 177 -Ett utfallsdike om 1009 alnars längd leder ifrån **Pavunjärvi** bäck genom Gustaf Yrjöläs i Rajalaks och Padustaipale h:ns ägor till **Wesijärvi** sjö.

S 519v § 188 - **Fastebref å 1/3 Hörtzäne rusthåll** åt rusth.sonen Herman Sigfridsson Ala Hörtzäne. Erhållit genom öfverdragelse 2.2.1854 af sine föräldrar rusth. Sigfrid Johansson och Justina Thomasd:r Hörtzäne.

S 520 § 189 - **Fastebref å Ala Rotiala h:n i Sukkila** åt b. Mats Matsson Ala Rotiala. Köpt 5.4.1839 utaf sine föräldrar Mats Matsson och Maria Andersd:r Ala Rotiala.

S 520v § 190 - **Fastebref å ½ Parpola h:n i Orivesi** by åt b. Herman Johansson Parpola. Erhållit 7.11.1854 vid arfskiftet efter sine svärfader, aflidne häradsdomaren Johan Karlsson Parpola emot sytning för hans moder Maria Abrahamsd:r.

S 521v § 191 - **Fastebref å Antila h:n i Hoivala** åt b.mågen Vilhelm Andersson Antila. Köpt 12.7.1856 af sin svärfader b. Johan Matsson Antila.

S 522 § 192 - **Fastebref å Lammi h:n i Kokkila** åt b.mågen Emanuel Emanuelsson Lammi. Erhållit medelst öfverdragelse 30.9.1854 af sin svärfader b. Anders Mickelsson Lammi.

Oriveden talvikär. 10-.2.1857 Satak. KOa47

S 3 § 4 - Torp. Herman Kandola fr. Yliskylä har **uti fälla fångat en ung björn**, hvars hud, som varit circa två alnar lång, Kandola försålt till mag. Utter, och hvilken blifvit användt till öfverstöfvel beklädnad - -.

S 48 § 82 - Fråga om hägnaden ifrån **Haisevanpyyki** genom **Koskuenahde** råpunkt till **Lautajärvi** träsk samt vidare emot Hörtsäne rusthålls mark ifrån **Ristipyyki** röse till Wehmais nybygges rå.

S 91 § 184 - Matts Mickelsson Kölli med sin hustrus Anna Johansd:rs samtycke uppdrager 20.3.1845 1/3 Kölli h:n fr. Kopsama till deras son och stjufson Emanuel Jonasson. Förbehålla sig rättighet att å **Tanhuankorvensu** mark uppodla åker.

S 95v § 190 - **Fastebref å 1/6 Jaarla rusthåll i Höydes** by åt rusth.sonen Mats August Andersson Jaarla. Erhållit medelst öfverdragelse 27.3.1854 af sin moder Helena Matsd:r.

S 95v § 191 - **Fastebref å Erola h:n i Orivesi by** åt b.sonen Gustaf Gustafsson Erola. I ägo bekommit genom öfverdragelse 9.8.1855 af sine föräldrar Gustaf Johansson och Lovisa Esaiasd:r Erola.

S 96 § 192 - **Fastebref å 1/8 Ärälä h:n, Sillanpää** kalladt, i Woitila åt skrädd. Herman Wiander. Köpt 20.2.1847 af b. Josef Josefsson Sillanpää.

Oriveden syyskär. 8-.9.1857 Satak. KOa47

S 383 § 14 - Nybyggaren Anders Mickelsson Yli Jokiniemi fr. Sukkila fällt **en fullvuxen björn**.

S 383v § 15 - Synen 7.9.1857 å den väg som tager sin början ifrån allmänna landsvägen vid Naapila och leder till Siitama by i Kangasala. Ifrån **Haapasilta** råpunkt vid Kangasala socknerå - -. **Korkoja** bro.

S 444 § 95 - Tvist emellan b.enkan Anna Johansd:r Mikkola fr. Koivuniemi och torp. Anders Matsson Sandala fr. Rajalaks. Vittnades, att Sandala med sin afflyttning fr. Mikkola h:n utur en lada uppå **Aronniittu** äng affört ett lass hö.

S 464 § 136 - Synen 1.9.1857 ang. att gräfva ett afloppsdike, som tager sin början ifrån Mattila h:ns i Woitila bohlåker och **Wetosuo** äng samt leder ut i **Majajoki** bäck. Att ofvannämnde gemensamma utfallsdike, som ifrån äldre tider varit gräfvit, men lemnats igengro, utgör inalles 3458 alnar, - - och afleder vattnet genom - - sluteligen Elias Granlunds Ärrälä **Pendura** äng - - till **Majaajoki** bäck.

S 477 § 153 - Torparekontrakt 10.4.1848. Jag b. Herman Thomasson Wähä Maunu i Pehula antager drengen Emanuel Johansson till torpare. Får Emanuel till åker upptaga alla den mark - -. Erhåller han halfva den äng som hört till förra soldta ägorna i byn invid **Nihua** bro. Å **Peräntausta** skogsmark - - för sitt husbehof.

S 483v § 160 - Synen 9.5.1857 för skifte af **Aihtia fätåg** i Orihvesi by, som tagande sin början ifrån Orihvesi by och ledande till byns skog och betesmark, utgör 2160 alnar och är för närvarande i eländigt skick.

S 495 § 183 - **Fastebref å 2/3 af ½ Koivisto h:n i Sukkila** by åt b. Johan Abrahamsson Ala Koivisto. Köpt 24.11.1855 af förre ägaren Karl Emanuelsson Koivisto.

S 495v § 184 - **Fastebref å Jussila h:n, äfven Sarvenosa kalladt, i Woitila**, åt b. Gustaf Thomassons hustru Anna Elisabeth Henriksd:r. Erhållit vid arfskifte 24.4.1856 efter hennes i ett föregående gifte med aflidne b. Henrik Gustaf Abrahamsson Jussila sammanaflade son, jemväl dödblefne Henrik Sigfrid Henriksson.

S 496v § 186 - **Fastebref å Pärinautio** ens. h:n åt b. Gabriel Simonsson Pärinautio. Köpt 27.3.1851 1/5 utaf sin broder August Simonsson samt erhållit 4/5 vid arfskifte 21.8.1851 efter hans afl. fader Simon Henriksson mm.

Oriveden talvikär. 19-.2.1858 Satak. KOa48

S 9 § 7 - I egenskap af förmyndare för afl. kapell., vicepastorn Johan Jakob Salovii under äktenskapet med dess jemväl dödblifna hustru Johanna Ottiljana Salovius, född Procope, sammanaflade oförsörjda dotter Johanna Salovius, anförde dennes broder studeranden Anders Reinhold Salovius, att han jemte bemälde aflidnes samtlige öfrige myndige arfvingar vore sinnade försälja deras i arf efter afl. vicepastor Salovius tillfallne Sarvenosa sk.h:n om ett mantal i Woitila by. Härvid inställde sig sterbhusets delägare nemligen, sönerne senats extra kammarskrifvaren Carl Erland Salovius och inspektoren Johan Jakob Otto Salovius samt kapellanen i Peräseinäjoki kapell vice pastor Moses Rundsten såsom gift, först med Gustava och sedermera Augusta Maria Salovius, äfvensom förre kronolänsmannen Petter August Rydman för dess hustru Jacobina Amalia Salovius. Utslag: Rätten biföll.

S 9v § 8 - Torp. Herman Kannola fr. Yliskylä har 4.1.1858 afdagatagit **en större björn**.

S 14 § 12 - att gemensamt efter mantal, invid **Köykkä**, i närheten af Orihvesi sockens Kyrkoby belägen **backe** räta och förflytta allmänna till Österbotten ledande landsvägen, utmed en genom sandtägt uppkommen däld. Sedan sandtägt från äldre tider tillbaka begagnats invid **Köykä backe**, hade dymedelst tvänne svåra och djupa gropar bildats å hvar sin sida om den deröfver till Österbotten ledande allmänna landsvägen, hvilken derigenom blifvit synnerligen vådlig för vägfarande , enär jordras lätteligen vore att befara. Ombyggandet gäller 200 alnar uti rak sträckning genom sandtägten uppkommen däld. Uppskjöts.

S 18 § 16 - B. Johan Johansson Heinäsuo fr. Sukkila har uti en af honom inrättad fälla **fångat en större vargloo**.

S 18v § 17 - B. Herman Johansson Jaakola eller Ylinen fr. Borgerla by hade från uråldriga tider begagnat vinterväg öfver Emanuel Alanens åkerlinda till den såkallade **Haavannoro** sjövik samt sommartiden färdats utmed kovägen?, som leder till allmänna landsvägen.

S 20 § 19 - **Pihtioja** ängsskifte i Naapila by.

S 23v § 21 - Victualiehandlanden i Tammerfors Johan Sixtus Lindqvist hade med slagsmål öfverfallit Mats Parppola. Sytningsmannen Henrik Jöransson Sarvela fr. Woitila berättade, att efter det Lindqvist och Mats Parppola uppgifne dag middagstiden ankommit till Sarvela h:n i Woitila samt den sistbemälde, förutom skjutsen, affordrat Lindqvist väntningspenningar för två timmar, hade Lindqvist, som endast erlagt skjutsen, tilldelat Mats Parppola tvenne kindpustar utan åkomma, under yttrande: "**Kyllä minä sun opetan tuntin rahasta**" med tillägg, hvem betalar mig derföre att min schais och mina effekter blifvit lemnade å landsvägen.

S 84 § 77 - Salubref af 5.12.1857. Uppdraga vi Anders Andersson Mäkelä och - - förvaltningen af Mäkelä h:n i Onnistaipale - -. Förbehålla rättighet att begagna **i Suonperä Keskinen** ett laduland **äng**, äfven den såkallade **Vanha Riihipiha** ända till såkallade **Ymbyriaiseen pelton**, - -, tvänne kor, **Muikanen** och **Pilkanen**. Vår yngsta dotteren får tvänne kor, **Mansike** och **Kaunike** och en qviga **Papunen** kallad.

S 118 § 123 - Landbokontraktet af 21.3.1857. Antager jag nybygg. Johan Andersson Ylönen fr. Onnistaipale nybygg.sonen Karl Jöransson Maijonjemi å mitt innehafvande Ylänen h:n. Behåller jag tre laduland äng **Kytösuo**. Ett annat landbokontrakt ang. Ylönen h:n. **Saukkonkanda** och **Wälinkoskenojansuo** stränderna. **Niemenalusta** och **Wahenmiekkan** tillandningarne. **Wähämiekka** tillandning. **Wähenmiekanmaa** tillandning.

S 126v § 132 - Råhägnadsdelning emellan Höydes och Kokkila byar. **Petäjäsjärvi**.

S 132 § 134 - Studeranden Anders Reinhold Salovius för dess syster oförsörjda kpell.dotter Johanna Ottiliana Salovius inlemnade ett köpebref a 22.2.1858. Jag A. R. Salovius å egna och öfrige aflidne vice pastoren Jacob Johan Salovii och dess afl. hustru Johanna Oteljana Procopes sterbhus delägares vägnar försäljer till handelsbokhållaren Adolf Fredrik Grönfors det oss i arf tillfallne Sarvenosa h:n i Woitila för 1500 silfverrubel. Kapellanen Salovius hade 26.2.1830 tillhandlat sig samma h:n.

S 141v § 148 - Kopsamo by Kölli h:n. Wisthuset å **Aittomäki** backe.

S 161 § 172 - **Fastebref å ½ Jussila h:n i Kokkola** by åt b.sonen Emanuel Mickelsson Jussila. Erhållit vid arfskifte 1.9.1856 efter dess afl. moder b.hustrun Beata Johansd:r.

S 162 § 174 - **Fastebref å ½ Järvensivu h:n, äfven kalladt Erkkilä, i Sahrajärvi** by åt nybygg.sonen Johan Emanuel Johansson Kotalaks fr. Wäärinmaja by. Köpt 26.11.1856 af dess systerman b. Johan Gustaf Eriksson Erkkilä.

S 163 § 175 - **Fastebref å ½ Pylkinautio** enst. h:n åt b.sonen Henrik Andersson Pylkinautio. Erhållit h:net medels öfverdragelse 7.8.1855 af dess fader b. Anders Andersson.

Oriveden syyskär. 14-.9.1858 Satak. KOa48

S 487v § 3 - **Fastebref å ½ Heikkilä eller Jussila h:n i Akola** åt b. Johan Johansson Heikkilä. Tillhandlat sig medels köpebref 7.4.1856 af b. Mickel Matsson Sarvela fr. Woitila.

S 491 § 11 - Anhållan om samtelige vägabyggnadsskyldige lägenhetsinnehafvares innom Orihvesi socken förpliktande att, gemensamt efter en hvars innehafvande mantal, invid **Köykkä** i närheten af Orihvesi by belägne **backe**, räta och förflytta allmänna till Österbotten ledande landsvägen utmed en genom sandtägt uppkommen däld.

S 492 § 13 - Fråga om iståndsättande och underhållande af den byaväg, som tager sin början från allmänna landsvägen vid Naapila by och leder till Siitama by. En del af Rajalaks och Koivuniemi byars h:n hafva del uti en af dem invid ifrågav. väg anlagd husbehofsmjölqvarn. Koivuniemi byamän påstodo, att till qvarnen begagna en annan väg.

S 552v § 85 - Fråga om redovisning af qvarnlåteskapet. Svaranden studeranden August Reinhold Salovius hade omhänder all qvarnlåtenskap efter dess föräldrar och käranden kr.länsmannen i Kuru kapell Carl Fredrik Wegelii hustru Augusta Wialens aflidne moder vicepastorn Jacob Johan Salovius och dennes h:u Johanna Otteliana, född Procope, utan att hafva till käranden såsom sin hustrus målsman afgifvit henne tillkommande andel. Uppskjöts enär studeranden Salovius var icke närvarande.

S 582 § 128 - Mikkola h:n i Pitkäjärvi by. **Jussipeldo** utåker. **Matala** äng.

S 585v § 131 - Fråga om hägnad emellan Elias Ärräläs fr. Woitila **Pentura** äng och rusth. Johan Aholas fr. Onnistaipale **Majos** äng.

S 586v § 133 - Ylinen kr.h:ns i Onnistaipale underlydande **Niemenalusta** och **Vähämiekan** tillandningar. **Saukonkanda** och **Wälikoskenojansuu** tillandningar.

S 591 § 141 - Ang. vidmagthållande af råhägnaden emellan Höydes och Kokkila byar ifrån **Wärämändy** råröse vid **Pätäjäsjärvi** träsk till **Kiukansia** råpunkt.

S 614v § 170 - Anders Uotila i Onnistaipale besitter **Kipponiitu** urfjeldsäng inom Henrik Nooperis eller Mattilas skogsskifte.

S 630 § 194 - Kapellansenkan Johanna Gustava Wilhelmina Sarin, född Åkerman, inlemnade instrumentet öfver den boförteckning, som 18.9.1859 förrättats efter hennes 5.9.1859 afledne man kapell. Gustaf Adolf Sarin, hvilken efter sig endast lemnat bemälde dess enka. Enkefrun är sinnad att anhålla om ett extra nådår.

S 637v § 206 - Kokkila by. **Säpänmoisio** åker.

S 645v § 217 - **Fastebref å ½ Pylkinautio** enst. h:n åt b. Benjamin Andersson Mattila fr. Hirvijärvi. Erhållit vid det arfskifte, som 12.11.1849 förrättades efter hans aflidne fader Anders Henrik Pylkinautio.

Oriveden talvikär. 17-.2.1859 Satak. KOa49

S 6 § 4 - Smeden Anders Favorin fr. Orihvesi kyrkoby fäldt **en fullvuxen varg**.

S 59 § 62 - Kr.länsmannen Frans Thure Holmström anförde sin svåger ägaren af Holma sät.rusthåll landtbrukshållaren Albert Gustaf Boisman, att nybygg. Johan Mäkipää fr. Kopsamo m.fl. under november och december, medan mark ännu varit bar, färdats öfver Boismans med råg besådda åker - -. Svaranderne förklarade, att de ifrån urminnes tider begagnat sig väg öfver ifr. mark, hvilken nyligen blifvit uppodlad, samt att vägen vore af oundgängeligt behof. Uppskjöts.

S 60 § 63 - **Jokihara** äng i Kopsamo by.

S 61 § 64 - Synen 12.10.1858 å vattenledningen ifrån **Vähä Torkelinjärvi** träsk till **Karttiminjärvi** insjö för att på ansökan af några Pitkäjärvi byamän uppgräfva och framgent underhålla nödigt afloppsdike till samteliga parters gemensamma nytta. Vähä Torkkelinjärvi träsk utgör cirka en rysk verst i omkrets och omges till ena häften af Ilola eller Karttimi och till andra hälften af Laurila och Sipilä hemmans dels ängar och dels ängskärr, Torkkeli benämnda.

S 111 § 134 - Medelst kontrakt 23.10.1851 antager Anders Mickelsson Yli-Jokiniemi i Suckila by till landbonde å Yli-Jokiniemi h:n torp.sonen Herman Anttinen fr. Haavisto by. Förbehåller mig **Haapanittu Ylinen** Laduland samt **Korpipeldo** åkrar.

S 130 § 162 - Fråga om hägnadsunderhållning emellan Borgerla och Haavisto byars ägor ifrån **Aurikko** insjö till **Sammalistan**- eller **Aakojärvi** träsk.

S 167 § 216 - **Fastebref å Sarvenosa h:n i Woitila** åt förra bruksbokhållaren Adolf Fredrik Grönfors. Köpt 22.2.1858 af studeranden Anders Reinhold Salovius jemte dess samarfva.

S 167v § 217 - **Fastebref å ½ Sahrajärvi eller Järvensivu h:n i Sahrajärvi** by åt b.sonen Johan Eriksson Yrjälä fr. samma by. Erhållit medelst öfverdragelse 7.9.1857 af sin fader Erik Henriksson.

Oriveden syyskär. 9-.9.1859 Satak. KOa49

S 476v § 2 - B. Herman Eriksson Kallenautio fr. Voitila by hade utom skall inom Orihvesi socken **dödat en fullvuxen björnhona jemte 3 dess ungar**.

S 509 § 43 - Torparen Erik Munter eller Moisio fr. Höydes by hade å Turhala h:ns mark afbränt och besått tre särskildte sveder: Innom den så kallade **Pasinkalliomaan** af tio kappars rågutsäde, i norra delen af **Haaranmaa** mark en sved, i nordöstra delen af **Haranmaa** mark.

S 517 § 50 - Turhala h:ns i Höydes by **Väli Viitamaa** stenbundna skogsmark och **Noki niittumaan** mark.

S 531 § 63 - (Se vintertingets § 62.) Smeden Josef Falander berättade, att han i 17 års tid varit bosatt i närheten af den åker, hvarigenom ifrågav. väg ledde och att han stundom sett svaranderne begagna densamma, ehuru Boisman dem sådant förbjudit.

S 557v § 100 - Utstakning i råerne 3.9.1857 omkring Heikkilä hemmans i Aakkula by **Isohaka** och **Alasen niittu** ängar å ena och Ilola eller Kartemis h:ns dertill angränsande mark andra sidan.

S 566v § 112 - B. Mats Ala Råtjala fr. Suckila emot Henrik Salo fr. Höydes samt Vilhelm Antila och nybygg. Albert Koski fr. Hoivala ang. hägnadsunderhållning ifrån **Typäksenpärä** äng sin början tagande och öfver **Paijaoja** råpunkt på andra sidan af Heinäsuo nybygges ägor från Hoivala h:ns ängsskifte till **Myllyjoki** bäck.

S 609v § 174 - Landbokontrakt 23.2.1853 emellan Johan Andersson Perttula frr. Kokkila och inh.mannen Johan Henriksson: Behåller **Sepän Moisio** åker, **Liko Valkama** hagen, ifrån **Katajaniemi** äng Jaarila sidodelen af diken och ifrån **Kerilo** äng vinteri sidodeln af diken och **Lahdenpohja** äng.

S 628 § 200 - **Fastebref å Holma berustade säteri** åt agronomen Gustaf Albert Boisman. I ägo bekommit genom öfverdragelse 13.1.1852 af sin fader leutn. Henrik Jacob Boisman.

S 629 § 202 - **Fastebref å ½ Kolhi h:n i Savo** by åt b.sonen, numera nämndemannen Emanuel Andersson Kolhi. Erhållit genom öfverdragelse 22.9.1858 af sina föräldrar Anders Mickelsson och Anna Matsdotter.

S 629v § 203 - **Fastebref å 2/3 Padustaipale** enst. h:n åt b.sonen Johan Andersson Padustaipale. Köpt 5.2.1856 af sin fader b. Anders Andersson Padustaipale.

S 630 § 204 - **Fastebref å ½ Heikkilä h:n i Naapila** åt b.sonen Johan Gustaf Jöransson Heikkilä. Erhållit genom öfverdragelse 15.9.1858 af sin fader b. Jöran Karlsson Heikkilä.

S 632 § 206 - **Fastebref å Ala-Veteli nybyggesh:n i Onnistaipale** åt torparen Josef Henriksson Ikkala fr. Yliskylä. Köpt 6.3.1857 af förra ägaren Johan Simonsson Ala-Weteli.

Oriveden talvikär. 14-.2.1860 Satak. KOa50

S 5v § 11 - Torp.sonen Jakob Mickelsson Mikkola fr.Voitila hade **å åset skjutit tvenne fullvuxna vargar**.

S 15 § 23 - B. Mats Abrahamsson Pietilä eller Järvenpää fr Haavisto. Förbud för åverkan.

S 18 § 26 - Nybyggaren Isak Isaksson Muhujärvi fr. Kokkila hade 1858 **i giller fångat en fullvuxen björn**.

S 51 § 76 - B. Henrik Johansson Mattila eller Noperi fr. Onnistaipale hade i november **fångat en fullvuxen varg**.

S 75 § 110 - Målet emellan nämndem. Emanuel Kolhi fr. Savo by emot tiotals bönder ang. begagnande dels af väg öfver Kolhi h:n underlydande **Aro** äng, dels under samma äng, vid färdandet långs **Savijoki** bäck,med sina båtar landat.

S 76 § 111 - Drengen Emanuel Eriksson fr. Kopsamo Bertula anförde, att då hans hustru Maria Helena Henriksd:r i januari i afseende å bykklappning befunnit sig vid ett uti isen å **Tammenoja**, invid allmänna landsvägen belägna bäck, upphugget vak, hade hans faderbroder torp. Mats Ahtensivu sig derstädes infunnit och utan någon anledning nedtryckt Maria Helena mot isen samt med knuten knäfve tilldelat henne åtskilliga slag i nacken, hvarföre hon i en veckas tid legat sängliggande sjuk. Drengen Henrik Henriksson fr. Maunula h:n intygade, att han hört Maria Helena ropa : "Kom och hjelp, farbror tager lifvet af mig."

S 83 § 117 - Lanbokontraktet 22.3.1854 ang. Turhola nybygg.h:n i Höydes by. **Paaskallio** äng.

S 85 § 119 - Landbokotraktet 22.3.1855 ang. Mikkola h:n i Koivuniemi by. **Selkä** holmarne: **Korkiä** och **Matala**.

S 122v § 143 - Upplåtelse 21.2.1859 af vissa ägor fr. Mukkula h:n i Pajukanda. **Hietamaanpeldo, Ruhihuholanniittu, Suovaahon niittu å Lehtestensaari, Mäntysaari, Keko niittu haka, Wälihaka**.

S 109v § 152 - Fråga om råhägnaden emellan Borgerla och Haavisto ifrån **Aurikko** insiö strand till **Sammalisto** eller **Aakkojärvi** träsk.

S 111v § 155 - B. Johan Soltila fr. Wehkalaks anförde, att Johan Mukkula fr. Pajukanda 1857 om vintern öfver Soltilas **Hulluniittu** äng släpat särskilde lass landsvägasand.

S 119 § 165 - B. Johan Johansson Jussila fr. Aakula anförde, att torp. Erik Erkkilä fr. Höydes under flere år olofligen afbetat Jussila h:n underlydande **Rankunmaa** äng. Svarandens **Kylmelammi** äng.

S 121v § 169 - Kotraktet af 1.2.1860. Gabriel Simonsson Pärinautio och August Andersson Nieminen utarrenderar på 50 års tid åt brukspatronen Gustaf Tigerstedt **Pärijoki** å, utgörande rå emellan våre h:n Pärinautio och rusthållet Nieminen uti Höylaksen by äfvensom stranden af **Kopsamojärvi** sjö, på ömse sidor af Pärijoki åmynning för Tigerstedts stockflottor. Herr Tigerstedts flottor böra, i händelse de öfversomra i Kopsamojärvi, ställas å stranden under **Lepomäki** jordstycke.

S 132v § 191 - Synen 15.6.1859 å Bertula h:n i Kokkila by för att utröna bristfälligheterna efter landbonden Johan Henriksson. **Sakonkuru**, **Koperoja**, **Leponiittu, Ulpukkaoja** och **Kerilö** ängar.

S 138v § 198 - Ang. förbud emot begagnande af någon väg genom **Jokihaara**, rätteligen **Jokihaka** äng, emellan b.enkan Maria Heikkilä fr. Aakula och och flere nybyggarene fr. Sukkila och Haavisto byar.

S 151 § 212 - **Fastebref å ½ Yli-Jokiniemi h:n i Sukkila** åt b.mågen Johan Herman Karlsson Yli-Jokiniemi och dennes h:u Anna Sofia Andersd:r. I ägo bekommit medels öfverdragelse 5.11.1858 af hennes fader b. Anders Mickelsson Jokiniemi.

S 151v § 213 - **Fastebref å ½ Heikkilä eller Lahtua h:n i Naappila** åt b. Gustaf Pettersson Hölli fr. Töykäne by i Sahalaks. Köpt 4.8.1857 af Johan Simonsson Heikkilä.

S 152 § 214 - **Fastebref å Eskoniemi och Seppälä i sambruk varande h:n i Hirvijärvi** åt b.sonen Vilhelm Henriksson Ritalaks och dess h:u Karolina Gustava Abrahamsd:r. Köpt 15.11.1858 af hennes föräldrar b. Abraham Simonsson och Ulrika Johansd:r.

S 154 § 218 - **Fastebref å Oinasniemi enst. h:n** åt b.sonen Herman Johansson Parpola. Ärvt efter sin fader Johan Oinasniemi emot sytning till sin moder Anna Isaksd:r och stjuffader Aleksander Hermansson.

Oriveden välikär. 5.6.1860 Satak. KOa50

S 869 - Undersökning 23.4.1860 ang. skomakarelärl. Fredrik Lisassons fr. Pitkäjärvi dödessätt. Torpparene Johan Eliasson Köykänpää och Herman Thomasson Nyby öfverkommit uti Nybys kalfhage en död mansperson hängande i träd med snara om halsen af utaf ylle och bomullsgarn förfärdigadt bälte. Då vittnet Johan Köykänpää 23.4. begifvit sig ifrån sitt hemvist Köykkänpää torp med häst on släde för att ifrån **Jokihaka** nämnde torp tillydande äng afhemta hö - -.

Oriveden syyskär. 14-.9.1860 Satak. KOa50

S 416 § 7 - B. Henrik Johansson Mattila eller Noperi fr. Onnistaipale förmälte, att han **i fälla stannat en fullvuxen varg**, af hvilken dock tafsar nu endast återstodo, emedan vargen af andra vargar efter det dem liutit döden i fällan blifvit uppäten.

S 536 § 181 - Onnistaipale by. **Isosari** holm i **Nikua** sjö.

S 552v § 213 - **Fastebref å Karvia h:n i Lylyjärvi** åt b.sonen Emanuel Johansson Karvia. Köpt 3.9.1759 af des fader Johan Henriksson Karvia.

S 553 § 214 - **Fastebref ä Vähä Kölli h:n i Kopsamo** åt rusth.mågen Benjamin Simonsson Jaarla fr. Höydes. Köpt 9.3.1859 af bönderne Emanuel Jonasson och Emanuel Henriksson Vähä Kölli.

S 555 § 217 - **Fastebref å Erola eller Hirsilä h:n i Voitila** åt b.sonen Mats Henriksson Hirsilä. Köpt 15.7.1859 af sina föräldrar Henrik Johansson och Helena Matsd:r Erola eller Hirsilä.

Oriveden talvikär. 8-.2.1861 å Vähä Maunu hemman i Pehula Satak. KOa51

S 45 § 34 - Smeden Anders Favorin fr. Kyrkoby hade å Orivesi bys skog **i fälla fångat en fullvuxen varg**.

S 109v § 117 - Onnistaipale by. **Isosaari** holme i **Nihua** sjö.

S 124v § 141 - Yliskylä by Jurakonlaks torp. **Kylmäkorpi** kärr.

S 142 § 152 - Torparen Johan Gustaf Karlsson **Wääräjärvi** fr. Onnistaipale.

S 165 § 177 - **Fastebref å ½ Mattila eller Anttila h:n i Vehkalaks** åt b.sonen Anders Gustaf Andersson Anttila. Köpt 5.12.1859 af sin fader Anders Johansson Mattila.

S 165v § 178 - **Fastebref å Ungila enst. h:n** åt b.mågen Karl Henrik Staffansson Ungila och dennes hustru Anna Gustava Matsd:r. Arf efter hennes fader b. Mats Matsson Ungila, dels köp 13.2.1854 och 23.2.1860.

S 166 § 179 - **Fastebref å ½ Mukkula h:n i Pajukanda** åt b.sonen Gustaf Eliasson Laasanen och h:u Henrika Johansd:r. Erhållit medelst gåfvobref 15.11.1852 af Gustaf Laasonens faderbroder b. Johan Thomasson Mukkula och h:u Anna Kristina Henriksd:r.

S 166v § 180 - **Fastebref å ½ Rotiala h:n, Yli-Rotiala kalladt, i Sukkila** by, åt b.sonen August Hermansson Yli-Rotiala. Arfskifte 18.7.1859 efter dess aflidne fader b. Herman Henriksson Yli-Rotiala.

S 167 § 181 - **Fastebref å Anttila h:n i Pitkäjärvi** åt b. Abraham Abrahamsson Anttila. Erhållit dels genom arf af fader Abraham Jöransson Anttila, dels genom handlingar 1849, 1856 af sina samarfva.

S 167v § 182 - **Fastebref å Hoivala h:n i Pitkäjärvi** by åt b. Johan Emanuelsson Hoivala. Erhållit genom öfverdragelse 29.12.1848 af sina föräldrar Emanuel Johansson och Maria Elisabet Hoivala.

Oriveden syyskär. 10-.9.1861 å Vähä Maunu h:n Satak. KOa51

S 560 § 100 - Sukkila by. **Rento** utåkrar.

S 566 § 112 - B. Vilhelm Henriksson Seppälä fr. Hirvijärvi emot dess svåger Abraham Niklas Eskoniemi, som enligt afhandling 7.6.1856 innehar Eskoniemi eller ½ Seppälä h:n. Åkrar: **Koskenjalaan vainio, Pajuhaka** åkern, **Riihiniemi** åkern, ängar: **Waickioja, Tynnyrinkorpi**, skogskärret eller **Mettäkorpi**, skog: **Isonundanmaa** börjandes ifrån **Peldolammi Karjaraitensuu** till **Tynnyrikorpin** gärdesgården, samt ifrån **Hakaveräjä** börjandes till **Talvitiensuuhun** eller till **Lammi** åker hägnaden.

S 598 § 144 - Hirvijärvi by. **Rongontaka** eller **Rongonaho** utmark. Nedfällda masteträd.

S 600 § 145 - Afhandling 20.4.1855. Den del af mitt ägande Järvenperä nyb.h:n i Kopsamo by underlydande skogsmark, som ligger vester om **Vähä Lylyjärvi** sjö jemt med **Karvia Myllyoja** bäck löpande ifrån skogsmarken genom **Hollioja** äng - -.

S 602 § 148 - Fråga om en väg, som leder öfver Holma gårds ägor. Utslag: Alldenstund svaranderne i ringaste måtto icke kunnat styrka sin rätt att för framtiden få begagna omtvistade väg, fördenskull pröfvar häradsrätten rättvist skilja dem ifrån allt vidare begagnande af densamma.

S 605 § 150 - Nybyggaren Johan Lepola fr. Aakula **dödat en fullvuxen björn**.

S 615v § 168 - Ang. ätjoskada emellan Henrik Tuomala i Kokkola by och Mats Jacobsson Kulju fr. Haavisto. Tuomalas **Rossi** ängshage.

S 634 § 190 - Pärinautio h:ns **Hapanittuhaka** (**Haapaniittuhaka**) hage och **Läppälahdenpärä (Lettolahdenperä**)

S 641 § 197 - Ifrån Orihvesi kyrka till fots gått å allmänna landsvägen hemåt, hade svaranderne så öfverdådigt färdats att de uti den så kallade **Orihpohja** backen. Omkullkört klaganden.

S 648 § 208 - **Fastebref å Rossi h:n i Hulipas** by åt b.sonen Emanuel Emanuelsson Rossi. Köpt 15.3.1860 af dess föräldrar b. Emanuel Matsson Rossi on dennes h:u Hedda Johansd:r.

S 648v § 209 - **Fastebref å Niemelä h:n i Aakula** by åt torp.sonen Emanuel Isaksson Autionmaa och h:u Gustava Vilhelmsd:r. Köpt 4.6.1860 af hustruns föräldrar b. Vilhelm Matsson Niemelä och Maria Johansd:r.

S 649v § 211 - **Fastebref å Mulli h:n i Laasola** åt b.sonen Adolf Jöransson Mulli. Köpt 17.9.1860 af föräldrar Jöran Jöransson och Maria Matsd:r Mulli.

S 650 § 212 - **Fastebref å ½ Yrjölä h:n i ? by** åt b.mågen Gustaf Andersson Yrjölä och dennes h:u Hedda Maria Johansd:r. Köpt 19.1.1860 af hennes föräldrar b. Johan Henriksson Yrjölä och Anna Maria Andersd:r.

Oriveden talvikär. 13-.2.1862 Satak. KOa52

S 11 § 15 - Torparen Jakob Mickelsson Mikkola fr. Voitila företedde skinnen af **2 fullvuxne vargar**.

S 11 § 16 - Torparen Herman Thomasson Kandola fr. Säynäjoki i Yliskylä hade **om lifvet bragt en fullvuxen varg**.

S 23 § 32 - Torparen Erik Emanuelsson fr. Pajala torp under Prestegård **fällt en fullvuxen varg**.

S 73v § 105 - Synen 16.7.1861 å Kollhi h:n i Savo by ang. begagnande af väg öfver Kollhi h:ns Aro äng och bohlstad. Den omtvistade vägen tager sin början från **Savo åmynning** samt leder sedan öfver Kollhå h:ns **Aro äng** till dess bohlstad och vidare genom tomten till den på motsatta sidan af Kollhi h:ns bohlstad ledande allmänna landsvägen. Aakola byamän sade, att de begagna vägen endast under färderne till och ifrån sine en del urfjells egor.
Emanuel Kollhi påstod, att såvida Aakula byamän, utan att framtränga sig först genom egna odlade ägor, sedan färdas öfver Savo åmynning och slutligen genom Aro äng upp till landsvägen, kunna passera egen byaväg till landsvägen sedan långsmed sin qvarnväg förbi Haavisto till Savo by, mäst allmän landsväg af högst en half svensk fjerndel, äfvensom Kokkila byamän hafva egen körväg ifrån Kokkila by genom Borgerla i så godt som rak sträckning till allmänna landsvägen 1½ rysk verst samt kunna jemte öfrige Joupa Peräkunda boer landstiga vid **Kivisallmi** sund, som de endast passera, och derifrån långsmed charterad Kokkila bysboers väg en rysk verst till allmänna landsvägen, så ansåg Kollhi icke vara skyldig att onyttigtvist till trampning för folk och hästar upplåta sin bästa äng.
Förliktes, att hvarje hemmansägare med dess husfolk i Kokkila och Aakola byar skulle hädanefter få begagna tvistevägen emot viss ersättning.

S 95v § 131 - Landbokontrakt 22.3.1859 emellan Fredrika Bertula och f.d. bonden Emanuel Kölli fr. Kopsamo ang. Bertula h:n i Kokkila by. Förbehåller jag mig att begagna **Seppän Moisio** åker, **Liko Valkamaa** och **Majainiemi** hagar - - samt ifrån **Kaloinniemi** äng den delen som stöter till Jarila rusthåll jems diket och ifrån **Verilä** äng vinteri sidan jems diket samt **Lahdenpohja** äng. Förbehållande mig rättigheten all mala min mäld uppå gårdsens qvarnturer i **Korkikoski** qvarn och bränna bränvin hälften af loftiden.

S 111 § 152 - B. Henrik Järvenperä fr. Kopsamo androg, emot bönderne Johan Mäkipää fr. Kopsamo och Mats Koppelo fr. Lylyjärvi, att ifrån äldre tider ett utfallsdike ledt genom **Koppelojärvi** träsk först genom Koppelos **Tuppiniittu** äng 350 alnar och sedan i samma sträckning genom Mäkipääs **Aroniittu** äng 210 alnar, men som diket på flere åt ej blifvit upprensadt utan igengrodt, hvarigenom Järvenperäs ägor lida af flödvatten.

S 123 § 176 - Pärinautio emot Seppälä i Aakula by ang. afträdande af några ängstycken innom **Haapaniitu haka** hag och **Läppälahdenperä**.

S 124 § 178 - Eskola h:ns i Haavisto by **Juupajoki** äng.

S 130 § 188 - Ang. råhägnad emellan Uotilas och Parpolas i Kyrkoby **Latokartano** åker och äng.

S 132 § 192 - Pärinautio ens. h:ns **Kylmälammi** åker.

S 135 § 201 - Torp. Johan Kaukanen fr. Naapila by androg, att b. Gustaf Lahtua eller Heikkilä förstört all skog å **Kivisaari**, Lahtua eller Heikkilä h:n underlydande i **Wesijärvi** sjö liggande holme, ehuru han holmen sig förbehållit.

S 141v § 212 - Torpkontrakt 8.2.1847 emellan August Simonsson Hulipas och torp. Ander Liesjärvi fr. Hulipas by. Torparen får från min skog taga stock till nödige och vanliga rum, hvilka han tillåtes uppföra på det så kallade **Vähäliesi järven ranta malle** eller som det också kallas **Pohka mettä**.

S 147 § 221 - **Fastebref å Pentilä h:n i Rajalaks** åt b.sonen Emanuel Andersson Pentilä. Dels arf efter fader b. Anders Andersson, dels köp 27.1.1854 af samarfva.

S 147v § 222 - **Fastebref å Noppari eller Jussila h:n i Pehula** åt b.sonen August Henrik Johansson Noppari. Köpt 29.12.1860 af sin fader Johan Johansson Noppari.

Oriveden syyskär. 9-.9.1862 å Teerijoki h:n Satak. KOa52

S 556v § 131 - Råhägnaderne emellan Holma säteri och Äijäis enst. h:n. Delningsinstrument 1861: Stängsel i **Lahusjärvi** sjöstrand, hägnad emellan **Snickarin perä** ängar. En tidigare delning af 1809 emellan Holma, Äijänen och Oinasniemi.: **Snickarinperä** äng, **Snickari** ängsstrand, **Väräsuu** äng.

S 569v § 145 - Fråga om utfallsdike från **Koppelojärvi** till **Sahrajoki** bäck. Synen 10.7.1862 i Järvenpää h:n i Kopsamo by ang. utfallsdike, som leder från Koppelojärvi först genom Koppelo h:ns i Lylyjärvi by **Toppiniittu** äng och sedan genom Mäkipää h:ns i Koppsamo by **Aroniittu** äng. Utfaller i Koppelojärvi sjö tvänne renilar den ena från **Paskolammi** träsk samt andra från större brunnar och kärr.

S 593v § 180 - Landbokontraktet 25.5.1858 emellan Jöran Matsson Martila och Herman Mickelsson Koskipä ang. Marttila h:n i Kokkila by. Förbehåller jag mig - - **Kalaniemi** äng under Bertula Kalaniemi äng och ¼ af **Aron** och en bit af **Wehkasuo** äng från **Sorvojan** sidan. Wid tillträdet erhåller landbonden en lada med hö **Keskinen Kortenoja**.
Wuonna 1862. se 22. päivä Heinä kuuta, tuli Kihlakunnan Lautamies Emanuel Kolhi ynä vieraanmiehen Talon Isännän Herman Johan Pojaan Jaakkolan kanssa Landpuodi Hermannien Pyynön päälle Marttilan Talon Kokkilan kylään, jossa ylös kattottiin ja arvattiin ne Talon isännällä Yrjöllä kysymyksessä olevat tilat asian omaisten läsnä ollessa, ja senjälken toimitus tapahtu seuraavalla.
1:siksi Oli Ruista kylvetty 27. kapanala josta arvattiin tulevan 2. Tynnyriä 15. kappa Rukita.
2:seksi Ohria 8. kapan kylvö arvattu myös 1. tynnyri.
3:neksi Pellavia kapan kylvö arvattiin 2:den leiviskään.
4:neksi 1. Ladonala niittua arvattiin 70. Leiviskää Heiniä.
Näin syynätyks todistavat Edellä kirjoitetut syynimiehet Aika ja paikka.
Afhandling 5.1.1826. För den arfsandel - - från Kokkila Martila - -. **Vainioväräjä** öfre endan , **Kalaniemi** ängen, **Majaniemi** gjärdesgård, **Pajuniittu** ängen, **Korteoja** ängen.

S 610v § 209 - Nääperi h:n i Onnistaipale. **Lepopelto** åkern.

S 617 § 219 - Mjölnaren Johan Hammar ifrån Korkiaskoski h:n i Höydes by.

S 617v § 220 - "Että minä Talon Isäntä Gustaf Heikinpoika Peltolammi Hirvijärven kylässä Orihveden Pitäjässä olen ottanut maksakseni minun Vanhemmilleni Seuravaiset Eläke etut, isäpuolellinen Karl Juhan pojaalle ja äitillenin Eva Matintyttärelle viljeltäväks nimitetyn **Kodaladon Pellon**, kuin myös udesta ylös otta Pelto soveljaisen paikoin ja **Wäihin korven niitusta** puoli, ja joss ej minun isäpuolinen Carl ja äitini tahtois nauttia näitä Etellä nimitettyjä maita, niin - -.

S 624v § 226 - Rajalaks by Yrjölä h:n underlydande **Paarinniittu** äng. Till Yrjölä afträda **Parinniittu** äng.

S 628 § 231 - Mats Pietilä fr. Haavisto eger uti **Leppähammas** forss en husbehofsmjölqvarn. För erhållande af högre vattenstånd stängt kungsådran uti forsen genom invätrade stenar och annan orenlighet.

S 636v § 251 - **Fastebref å Laasonen h:n Laasola** by åt b.sonen Esaias Enok Esaiasson Laasonen och hans h:u Charlotta Andersd:r. Köpt 26.5.1860 af hans föräldrar b. Esaias Thomasson Laasonen och Kristina Henriksd:r.

S 637 § 252 - **Fastebref å ½ Jokiniemi h:n i Sukkila** åt snickaren Johan Salin. Köpt 21.5.1861 af b. Johan Herman Karlsson Jokiniemi och dess h:u Anna Sofia Andersd:r.

Oriveden talvikär. 10-.2.1863 Satak. KOa53

S 4v § 4 - Delning af byavägen 4.6.1862 och 30.6.1862 ifrån allmänna landsvägen i närheten af Nihua bro förbi Holma gård och Lydikkälä by till Laasola by. Genom Lydikkälä bys ägor: **Sillansuo** bro närmast Lydikkälä by, **Lydikkälän mäki** backe, **Sylkiälän mäki** backe, **Sylkiälän silta** bro, **Sylkiälä** backe, **Rauhala** backe, **Rauhala** bro. Genom Torittu bys ägor: **Uudenlahden ojansuu** bro. Genom Holma gårds ägor: **Nikkari** backe, Bro vid Holma gård, Bro närmast landsvägen. **Sillansuu** bro, **Sylkilän mäki** backe, **Sylkilä** backen, Sylkilä bro, Sylkilä backe.

S 14 § 10 - Torp. Johan Mäkelä fr. Prestegård skall å Prestegårds mark **ihjälskjutit en fullvuxen varg**.

S 22 § 16 - B.sonen Herman Jussila fr. Kopsamo fångat och **dödat tre vargloar**.

S 106v § 101 - Synen 22.10.1861 innom Pärrinautios **Haapanitu** och **Leppalahdenperä** ängshagar. B. Mats Seppälä fr. Aakula by afstod från begagnandet af **Lettolahti** äng till Pärri h:n. emot det, att Seppälä finge nyttja Haapanitu äng.

S 134 § 136 -**Isonieminiittu** under Karl Laatosaari innehafvande Laatosaari torp i Yliskylä.

S 135 § 137 - Heikkilä h:n i Koivuniemi begagnat en längre tid **Saariniittu** äng. Genast til Karl Yrjölä fr. Rajalaks.

S 136v § 139 - Fråga om uppgräfning af dike ifrån **Pahujärvi** insjö genom Padustaipales äng till **Wesijärvi** sjö.

S 139v § 141 - B. Gustaf Peldolammi fr. Hirvijärvi anförde, att hans stjuffader förre.b. Karl Peldolammi afbergat hela **Wäihinkorvenniittu** äng.

S 179v § 187 - Sytn.mannen Aleksander Henriksson Oinasniemi, att han 28.10.1852 åt landbonden Gustaf Oinasniemis husbonde Herman Johansson Oinasniemi försålt Oinasniemi h:n. Förbehållit sig såsom föda för en häst **Putaanniittu** äng, till enskildt begagnande **Njemen Iso aho** udde inom skiljd hägnad, ifrån **Nenälato** ängslada långs med gångstigen eller från **Moisioväräjä** till **Takapasko** ängslada, allt hö i **Korvenniittu** och **Haapanen** ängar, all rätt att begagna svedjeland annorstädes än å **Njemi** udden.

S 230v § 246 - **Fastebref å Berttula h:n i Kopsamo** åt b.sonen August Henriksson Berttula. Köpt 13.11.1861 af sine föräldrar Henrik Henriksson Berttula och Maria Helena Johansd:r.

S 231 § 247 - **Fastebref å Rauhia h:n i Kopsamo** åt b.sonen Henrik Henriksson Rauhia. I ego bekommit medels öfverdragelse 28.1.1862 af sin fader Henrik Johansson Rauhia.

S 231v § 248 - **Fastebref å ½ Brusila h:n Natukka kalladt i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Johan Andersson Brusila. I ego bekommit medels öfverdragelse 31.1.1862 af sin fader Anders Matsson Brusila.

S 232 § 249 - **Fastebref å ½ Sammalisto h:n i Padustaipale** by åt torp. Adolf Matsson Ilomäki fr. Pääskylä by. Köpt 28.12.1861 af förre b. Mats Matsson Sammalisto.

S 232v § 250 - **Fastebref å 2/3 af ½ Koivisto h:n, Ala Koivisto kalladt, i Sukkila** by åt b. August Henriksson Markkula fr. Savo by i Teisko. Köpt 29.7.1861 af vordne egaren b. Johan Abrahamsson Koivisto.

S 233v § 252 - **Fastebref å Wähä Kölli h:n i Kopsamo** åt landboen Emanuel Henriksson Berttula. Köpt 30.11.1861 af b. Benjamin Simonsson Wähä Kölli.

Oriveden syyskär. 22-.9.1863 Satak. KOa53

S 696 § 5 - Handlanden i Tammerfors stad Oskar Edvard Brander tillkännagaf enligt räkning 31.12.1861 för borgade handelsvaror uti framlidne **kyrkoherden** i Orihvesi socken **Josef Ahoni till konkurs upplåtne bo** hafva att fordra 27 rubel silfver.

S 697 § 7 - Torp. Erik Emanuelsson Pajala fr. Prestegård **fångat en varg**.

S 697v § 8 - Torp. Mats Johansson Kellari **fångat tvänne vargar och en björnunge**.

S 702v § 12 - 38 gäldenärer i Josef Ahoni konkursbo.

S 760 § 63 - Råhägnadstvisten emellan Johan Padustaipale och Gustaf Uotila m.fl. Förlikts:
"Se riita asia jonka minä Johan Gustaa Emanuelinpoika Uotila eli Yrjölä vastaan Rajalahden kylässä Raja ailasta: jonka riita asian olemme me sopinet seuravalla tavalla: että Gustaa Yrjölä eli Uotila tule osaa ottamaan nimitettyyn Rajaaitaan niin kuttutusa **Lyytikän Johtesa** aina **jokilalon kurun perään** saakka, ja sillä välillä oleva portti eli veräjä tule Taipalen Talon Haltian aina Ylös pilettävä tarpensa mukaan, joka tämän kautta vakutetaan.
Orihvedellä se 26. päivä Syys kuuta 1863.

Juha Antinpoika.	Gustaf Emanuelinpoika
Padustaipale	Uotila eli Yli Yrjölä
(puum)	(puum)
Todistaa	
Anders Selin	Gustaa Tuomaanpoika Uotila
Kirjoitti saman.	(puum)"

S 768v § 74 - B.sonen Stefan Andersson Sammalisto fr. Padustaipale **fångat en varg**.

S 871 § 168 - Förlikning 26.9.1863. Rönninmaa torp under mitt innehafvande Jussila kr.nybygg.h:n i Koppsamo by, som min broder Herman Thomasson besuttit och hvilken torplägenhet underlyder följande ägor: **Perälato** laduland i **Tulusniitu** äng, **Heinisuo** äng om ett laduland, all ängsmark i **pahansuoon niitunperä** äng -- jemt med **rönninnoro** ifrån **rönninmaa** potatisland langsmed **lehrennoro** däld till Tulusniitu ängshägnad. Emanuel Thomasson.

S 905v § 197 - Landbokotrakt 17.7.1847. Till landbonde å mitt ägande Sillanpää h:n i Woitila antager jag torp. Henrik Tallvisillda. Alla de så kallade soldatåkrar och ängar äfvensom **Illkonluhdan (Jukonluhdan**?) niittu äng förbehåller jag - -.

S 924v § 221 - Rusthållaren Karl Johansson Säynäjoki i Yliskylä anförde emot torp. Henrik Isoniemi, huruledes svaranden på rusthållets utmark invid **Pukala** sjöstrand egenmäktigt tagit i besittning bl.a. **Isoniemi** eller **Punganiemi** udde. Verkställes syn.

S 937 § 228 - Rågång och hägnadsdelning 7.7.1862 från **Toralahdenpohja** röse till **Kauhasvuori** råpunct. Fortsättning 13.11. från Kauhasvuori till **Päräjärvi (Paräjärvi**) sjö och till **Kielikköjärvi (Kielikkejärvi**) sjö.

S 958v § 240 - Jag Henrik Johansson Konti öfverlåter Kontti h:n i Orihvesi sockens kyrkoby åt min måg Samuel Matsson Puones fr. Juotila by i Jämsä. Förbehåller mig bl.a. sjöfoderväxten i **Orihpohja** viik inom hägnad, **Juottin** benämnd.

S 979v § 273 - **Fastebref å ½ Heikkilä h:n, Jussila kalladt, i Aakkula** by åt b.sonen August Johansson Heikkilä. Köpt 26.3.1862 af dess föräldrar Johan Johansson Heikkilä och Maria Kristina Henriksd:r.

S 980 § 274 - **Fastebref å ½ Rupisuu h:n, Ylirupisuu kalladt, i Rajalaks** by åt b.mågen Gustaf Johansson Rupisuu och dennes h:u Maria Kristina Johansd:r. Köpt 10.2.1862 af hennes föräldrar Johan Johansson Ylirupisuu och Maria Kristina Johansd:r.

S 981 § 276 - **Fastebref å ½ Kampari h:n, Horma kalladt, i Rajalaks** by åt landbonden Mats Thomasson Alakarpila. Köpt 3.2.1859 af kommissionslandtmätaren Gustaf August Jernström.

S 981v § 277 - **Fastebref å Nikkilä h:n, Liljevik kalladt, i Pitkäjärvi** by åt b. Abraham Abrahamsson Anttila fr. Pitkäjärvi. Köpt 28.3.1862 af landtmäteridirektören Nathan Lilius.

S 982 § 278 - **Fastebref å Erkkilä h:n i Onnistaipale** by åt b.sonen Johan Gustaf Karlsson Erkkilä. Köpt af sin broder Vilhelm Karlsson Heikkilä.

S 982v § 279 - **Fastebref å Kärjenniemi h:n i Onnistaipale** by åt b. Johan Simonsson Kärjenniemi. Köpt 29.3.1862 af b. Gustaf Johansson Wikelä och Eva Kristina Matsd:r.

S 983 § 280 - **Fastebref å Säynäjoki rusthåll i Yliskylä** by åt rusth. Karl Simonsson Vähäkovero jemte dess h:u Karolina Johansd:r fr. Kovero enst. rusthåll i Teisko. Köpt af kommissionslandtmätaren Gustaf August Jernström och dess h:u Wendla Jernström, f. Granfelt.

S 983v § 281 - **Fastebref å Seppälä och Eskonniemi h:n i Hirvijärvi** by åt b. Emanuel Johansson Seppälä. Köpt 19.4.1862 af Vilhelm Henriksson Seppälä och dess h:u Gustava Abrahamsd:r.

S 984 § 282 - **Fastebref å Mattila h:n i Orihvesi by** åt b.sonen Johan Johansson Mattila. Erhållit medels öfverdragelse 20.4.1861 af häradsdomaren Johan Johansson Mattila.

Oriveden talvikär. 12-.2.1864 Satak. KOa54
(Suomenkielellä kirjoitetut asiakirjat yleistyvät)

S 110 § 11 - B.sonen Johan Emanuelsson Myllyniemi fr. Woitila har **i fälla fångat tvänne fullvuxna vargar**.

S 110v § 12 - Torp. Jakob Mickelsson Mikkola fr. Woitila **har i fälla fångat en varglo**.

S 111 § 13 - Afträdes- och urarfvamålet emellan afl. kyrkoherden Josef Ahonius efterlemnade arfvingar, dess myndige söner kapellanen i Akkas vicepastoren Karl Johan Ahonius och kapellanen i Eräjärvi kapell vicepastorn Frans Edvin Ahonius, dotter Maria Josefinas man kaptenen Oskar Fredrik Haake, samt oförsörjda döttrar mamsellerna Elisabet, Lovisa, Sofia (och Alina) Ahonius, å ena, och bemälde aflidnes borgenärer, å andra sidan.

S 119 § 20 - B.sonen Emanuel Mickelsson Kukkasniemi fr. Woitila **fångat en varg**.

S 126v § 27 - Åverkansmålet emellan b. Jonas Pylkinautio och b. Vilhelm Seppälä fr. Hirvijärvi by. Brukspatronen Tigerstedt varit berättigad att från den skog, som sträckte sig från **Hulipas sjö** utmed **Sahajoki** å ett stycke förbi **Sahamylly** uti åen inrättade qvarn låta hugga och afföra alla sådane träd, hvilka efter elfva en fjerdedels alnars längd innehålla minst tålf tum i genomskärning. Enligt Gustaf Johansson sålunda belefvat, att skogen skulle sträcka sig från **Hulipasjärvi** utmed Sahajoki å, fem verst nedanom Sahamylly qvarn.

S 173 § 79 - Afhandlingen 3.8.1827. Elias Heikkilä fr. Pitkäjärvi by tillerkänner smeden Henrik Wehoniemi (senare: Helander) rättighet att i **Salonsaari** kan **Isopeldo** nyttja.

S 185 § 97 - B.sonen Johan Isaksson Muhujärvi fr. Kokkila by har **i fälla fångat tvänne varglor**.

S 209 § 128 - B. Johan Yrjölä fr Sahrajärvi fordrat ersättning för det Johan Hölli fr. Koppsamo olofligen afbergat höet ifrån en Johan Yrjölä tillhörig äng **Höllinkorpi** eller **Uusi Hölli** benämnd.

S 273v § 183 - Landbon Erik Johansson Mutikko fr. Mutikko enst. h:n i Kangasala instemt kyrkoherden i Pungalaitio Anders Johan Salovius i afsigt att i börd frånvinna Salovius, dennes ägande andelar 1/5 i Suomasenmaa enst. rusthåll, Kellosalmi och Kylkilaks kallade, med tillika andelar af Terijoki, rusthålls andelen underlydande augmentshemman. Uppskjöts enär de nödige handlingarna saknade.

S 283 § 193 - Hägnadsskifte emellan Holma och Äijäs börjande ifrån **Laakusjärvi** sjösstrand till Oinasniemi h:ns rå. **Lahusjärvi**, **Snickarinperä** äng.

S 296 § 215a - Kyrkoherden i Pungalaitio Anders Johan Salovius utredde, att honom meddelts trenne uppbud (12.9.1812, 24.3.1813 och 6.2.1829) å 1/5 af Suomasenma enst. skatterusthåll, Kellosalmi kalladt, med tillika andelar i Terijoki augmentsh:n i Orihvesi by. I ägo bekommit genom en af dess faderfader afl. kapell. Samuel Anders Salovius och dennes afl. hustru Elisabet Florin 25.4.1801 skriftligen gjord testamentarisk författning, hvarigenom makarne förordnat, att deras älsta son, kyrkoherdens afl. fader, kapell. Anders Salovius emot lösen skulle erhålla besittningen af andelar med förbehåll, att desamma efter hans död åter tillfölle dess älsta son. Gull- och silfverarbetaren Petter Henrik Sundström hade icke fullföljt dess tagna vad emot häradsrättens utslag 20.9.1813.

S 297 § 215b - **Fastebref** 25.2.1864 **å 1/5 Suomasemaa enst. rusthåll, Kellosalmi kalladt, och 1/5 å Teerijoki augmentsh:n i Orihvesi by** åt kyrkoherden i Pungalaitio Anders Johan Salovius. Erhållit medels testamente 25.4.1801.

S 306 § 229 - B. Mats Johansson Mäkelä fr. Melli emot b. Emanuel Alanen fr. Borgerla ang. uppförande och underhållande af hägnaden emellan parternes **Polvenniittu** och **Sallmenniittu** ängar, äfvensom emellan skogskiften till **Savijärvi** råpunkt.

S 310v § 235 - Afhandlingen 21.2.1859. Johan Johansson Mukkula fr. Pajukanda upplåter till sin yngre broder Reinhold Johansson (senare torp. Vähä Mukkula) alla de åkrar och ängar, hvilka sytningsmannen Anders Simonsson Pikkumukkula nu innehar, dessutom följande ägor: **Hietamaanpelto, Riihihuhdan nijtty, Suovaahon niitty** å **Lehtisten saari** holme, **Mäntysaari** holme, får uppodla åker uti **Kekoniitty haka** hagen. Berättigas att uppföra åt sig bonings och uthus uti **Välihaka** hagen.

S 313v § 237 - Hägnadsdelning 26.9.1853 emellan Holma och Woitila från **Lepokivi** råpunkt till **Savivuorenpelta** råröse. Närvarande bl.a. juris studeranden Anders Reinhold August Salovius för dess fader vicepastoren Johan Jakob Salovius, som innehafver Sarvenosa h:n i Woitila.

S 319 § 239 - Vägadelning 21.9.1863 å en från Laasola by till allmänna landsvägen vid **Nihua bro**.

S 325 § 248 - Nybygg. Johan Rongonaho fr. Hulipas by emot b.enkan Fredrika Rassi fr. samma by. Rongonaho uppodlat ängar uti **Autionkorpi** kärr underlydande Rassi h:n. Stockflotning skedt långs **Ellin och Sahrajärvi åar**.

S 326 § 254 - B. Johan Hölli fr. Sahrajärvi by anförde, att b. Johan Yrjölä eller Järvensivu fr. samma by bortfört hö ifrån en lada inom Johan Höllis **Uusihölli**, Hölli h:n tillydande äng. Yrjölä sade, att samma äng vid storskiftet under namn **Höllinkorpi** tilllagt Yrjölä h:n.

S 332 § 259 - Afhandling 22.9.1855. Erik Eliasson Erkkilä fr. Sahrajärvi upplåter Erkkil h:n till sin äldsta son Johan Gustaf. Förbehåller sig **Takavärjä pelto, Piilon peldo** och **Kuirin niittu**.

S 334 § 261 - Heikkilä h:n i Aakkula by. Kolissalmi och Lamminhaka soldatängar.

S 339 § 268 - Vähä-Kölli h:n i Koppsamo. Afhandlingen 20.3.1845: **Tanhuan Korvensun** mark.

S 340 § 269 - Turhala nybygges i Höjdes by **Korpilepo** ängskärr.

S 345 § 282 - Torp. Gustaf Jacobsson Wäräjänsuu fr. Aakkula **fångat i fälla en fullvuxen varg**.

S 345v § 284 - **Fastebref å Koppelo h:n Lylyjärvi** by åt b. Moses Henriksson Koppelo och dennes h:u Selma Matsd:r. I ägo bekommit medelst öfverdragelse 25.2.1861 af hennes föräldrar Mats Pettersson och Anna Emanuelsd:r Koppelo.

S 348v § 289 - **Fastebref å Saarikko h:n i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Adolf Emanuelsson Saarikko. Köpt 30.4.1862 af dess föräldrar Emanuel Johansson och Margareta Helena Eliasd:r Saarikko.

Oriveden syyskär. 16-.9.1864 KOa54

S 735 § 29 - Torp. Herman Siiti fr. Onnistaipale nedfällt olofligen en sved å Peräjoki h:ns i samma by **Heinihuhta** ängsområde.

S 737v § 31 - Torp. Josef Rajala fr. Onnistaipale nedfällt olofligen en sved å Peräjoki h:ns så kallade **Ristigs** bröstmarksskog.

S 842v § 144 - Synen 2.9.1864 å **Koliksema** eller **Koliksanen** (soldat)äng uppå Heikkilä h:n i Aakola by. **Koliksanen** och **Lamminhaka** ängar. **Koliksenen** äng.

S 844 § 145 - Åverkansmålet emellan Herman Vähämaunu fr. Pehula och torp. Erik Isaksson Rommila fr. Orihvesi by. Afhandlingen 15.9.1830: Till torp. Erik Isaksson Paunula lemnar jag Johan Vähä Maunu den åker, som är belägen vid **Aitomäki** eller **Ahlmannin Moisio** samt **Kiponniitu** äng.

S 847v § 152 - Ägotvisten emellan rusth. Karl Johansson Säynäjoki fr. Yliskylä och torp. Henrik Isoniemi eller Punganiemi. Synen 31.8.1864. Henrik Isoniemi påstod, att den del af rusthållets utmark, som är belägen emellan krono öfverlopsjorden samt **Koiranhutivuori** och **Aihsiaanjärvi** råpunkter, borde, med inbegrepp af Punganiemi torp, rätteligen tillhöra kronan, är så hufvudlöst och ur luften tagit, att - -.

S 874 § 190 - Lahtua h:n i Naapila by. Hemmanets lada **Arolato** kalladt. **Koivulaks** äng, **Tiilisaari** holme.

S 881 § 197 - Torp. Emanuel Haapajärvis i Voitila by **Penturinniittu** äng.

S 885v § 204 - Brusila h:n i Pitkäjärvi by underlydande **Wiitalahti** äng.

S 934 § 272 - Torp. Henrik Leponiemi fr. Onnistaipale skulle nedhugga uti Anders Saramäkis i Woitila by ägande Saramäki h:ns skog och till **Yröhjoki** å framforsla.

S 935v § 273 - Mattila h:n i Onnistaipale by. **Lepopelto** åker.

S 942 § 279 - Afhandlingen 25.5.1858: Marttila h:n i Kokkila by underlydande **Ala Korteenojan moisio** utåker, en bit af **Wehkasuo** äng från **Sorvojan** sidan jems med grendiket, en lada med hö **Kestinen Kortenoja** kallad. Afhandlingen 5.1.1826: **Vainjon väräjä** öfre endan, **Kalasniemi** ängen, **Majaniemi** gärdesgård, **Pajuniittu**, **Korteoja** ängen. 1864: **Ylikortesoja** åker och äng.

S 950v § 285 - Råhägnadsdelning emellan Hulipas bys ägor å ena samt Koppsamo och Lylyjärvi byars mark å andra sidan. Början ifrån **Jokihara** råröse och leder först til **Rajamäen pyyki** och slutligen till **Ninivuori** råröse samt emot Lylyjärvi by ifrån Ninivuori till råpunkten vid **Kylmälaks** vik.

S 960v § 293 - Orivesi by. **Lehmilaita** ängar.

S 979 § 315 - Följande delägare i **Ylinen Mylly Korkenkoski** husbehofsmjölqvarn, nemligen: Johan Jaarila, Karl Jaarila, Helena Nieminen, Henrik Salo och Anders Kantila fr. Höydes, Anders Lammi, Hedvig Nikkinen, Henrik Tarkkala, Jöran Martila, Johan Bertula och Mats Tuomala fr. Kokkila, Herman Jaakola och Johan Antila fr. Borgerla, Mats och Karl Mäkelä fr. Melli, Johan och Anders Rikala fr. Kihlala, Emanuel och Karl Koivisto, Herman och Mats Rotiala fr. Sukkila, Johan Antila och Mats Mikkola fr. Hoivala byar, antaga smedsonenJohan Jakobsson Hammar fr. Aakula by till ständig mjölnare å sagde **Korkeakoski** qvarn på 25 år eller mindre - - emot - -. Lepola 29.12.1852.

S 991 § 342 - **Fastebref å 1/6 Jaarla sk.rusthåll, Ala Jaarla kalladh, i Höydes** by åt guld- och silfverarbetaregesällen Johan Jakob Lilius. Erhållit vid skiftet 10.7.1860 efter dess föräldrar afl. rusthåll. Karl Johansson Ala Jaarila och dennes h:u Helena Jöransd:r, dels i arf, dels och vid arfsföreningen 28.9.1863 emellan dess samarfva rusth.sönerne Emanuel och Gustaf Karlsson Jaarila.

S 991v § 343 - **Fastebref å Tuomala h:n i Kokkola** by åt stabskaptenen Anselm Konstantin Grahn. Köpt 15.6.1863 af apothekaren Fredrik Otto Winter.

S 992 § 344 - **Fastebref å Anttila h:n i Orihvesi by** åt b.sonen Gustaf Eriksson Anttila. Köpt 4.5.1863 af dess fader Erik Henriksson Anttila.

S 992v § 345 - **Fastebref å ½ Sipilä h:n i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Mickel Henriksson (Johansson?) Sipilä. Erhållit medels öfverdragelse 12.1.1861 af dess föräldrar Johan Johansson och Helena Johansd:r Sipilä jämte utlösen.

S 993 § 346 - **Fastebref å Ukonjärvi h:n i Onnistaipale** by åt torp. Mats Johansson Myllymäki fr. Kiimajoki by i Teisko. Köpt 20.6.1863 af b. Johan Gustaf Henriksson.

S 993v § 347 - **Fastebref å ½ Järvensivu h:n, Erkkilä kalladt, i Sahrajärvi** by åt b. Anders Eliasson Hölli fr. Sahrajärvi by. Köpt 31.1.1863 af b. Johan Emanuel Johansson Erkkilä och dennes h:u Karolina Eriksd:r.

S 994 § 348 - **Fastebref å Nikkilä h:n i Haavisto** by åt b. Gustaf Simonsson Nikkilä. Erhållit medels gåfvobref 13.6.1863 af sina föräldrar Simon Andersson och Maria Henriksd:r Nikkilä.

S 994v § 349 - **Fastebref å ½ Rikala h:n, Kihlala kalladt, i Kihlala** by åt b. Johan Henriksson Rikala. Köpt 21.9.1862 af b. Johan Johansson Rikala. Ansvar för säljarens föräldrar Johan Karlsson och Anna Jöransd:r.

Oriveden talvikär. 3-.2.1865 Satak. KOa55
(vintertinget med det tingslag, som utgöres af Orihvesi socken samt de till Tavastehus län hörande delar af Ruovesi socken och Kuru kapell jemte en del Kuorehvesi kapell, å Mikkola hemman i Wehkalaks by i Orihvesi)
(Vuodesta 1865 tuomiokirjojen uudistukset ovat lyhennysjäljennöksiä maakunta-arkistossa säilytettävistä konseptipöytäkirjoista.)

S 1v § 1 - Torp.sonen Henrik Johansson Yrössalo har **med fälla fångat** inom Orihvesi bys mark **en varg**.

S 2v § 4 - Smeden Enok Tennberg fr. Onnistaipale har utan skallgång med fälla dödat tvenne vargar.

S 2v § 5 - Smeden Enok Tennberg **dödat en varglo**.

S 46v § 338 - **Fastebref å ½ Parpola h:n i** Orihvesi sockens **Kyrkoby** åt b.sonen Mats Matsson Parpola. Erhållit medels öfverdragelse 21.11.1863 af dess föräldrar b. Mats Henriksson Parpola och Helena Matsd:r.

S 47 § 339 - **Fastebref å ¼ af Isoperhe h:n, Mikkola kalladt, i Koivuniemi** by åt b. Johan Eriksson Erkkilä eller Mikkola. Köpt 15.12.1863 af bröderne b.sonen Otto Mickelsson Mikkola och drengen Mickel Mickelsson.

S 47v § 340 - **Fastebref å Anttila h:n i Pitkäjärvi** by åt b. Otto Mickelsson Anttila. Köpt 1.10.1863 af b. Abraham Abrahamsson Anttila.

S 48v § 341 - **Fastebref å Härkä h:n i Woitila** by åt b. Anders Andersson Härkä. Erhållit medelst afhandling 2.12.1862 af b. Anders Eliasson Härkä emot sytning till denne och sine svärföräldrar Johan Johansson och Maria Johansd:r.

S 49v § 344 - **Fastebref å Hölli h:n i Sahrajärvi** åt b. Johan Gustaf Matsson Hölli. Köpt 31.1.1863 af b. Anders Eliasson Hölli.

S 50 § 345 - **Fastebref å Mäkipää h:n i Koppsamo** by åtb.sonen Johan Johansson Mäkipää. Erhållit medelst afhandling 17.2.1863 af b. Johan Johansson Mäkipää och dennes h:u Anna Sofia Staffansd:r.

S 50v § 346 - **Fastebref å ½ Sipilä h:n i Pitkäjärvi** by åt torp. Johan Elias Johansson Miekkaniemi. Köpt 31.1.1864 b. Thomas Edvard Mickelsson Sipilä. Till säljarens fader Mickel Andersson Sipilä sytning.

S 51v § 347 - **Fastebref å ½ Kontti h:n, Nippala kalladt, i Kyrkoby** åt förre b. Emanuel Johansson Perttula fr. Kokkila. Köpt 6.11.1862 af kyrkoherden i Kalvola Vilhelm Adolf Skogström och hans hustru Emelia Skogström, född Hertman.

Oriveden syyskär. 15-.9.1865 KOa55

S 172v § 389 - **Fastebref å ½ Mäkelä h:n i Melli** by åt b. Johan Johansson Rikala. Köpt 20.5.1862 af b. Abraham Henriksson Mäkelä.

S 173v § 391 - **Fastebref å 1/3 af Jaarla rusthåll, Pirttisarka kalladt, i Höydes** by åt rusth.sonen Johan August Matsson Pirtisarka. Köpt 18.3.1864 af dess fader rusth. Mats Matsson Jaarila.

Oriveden talvikär. 31.1-.1866 Satak. KOa56

S 6 § 6 - Eskola h:n i Haavisto by: **Wiitala** beteshage.

S 52 § 102 - Pitkäjärvi by Heikkilä h:n. **Suosaarikon isopelto** åker. **Suosaariisopelto**.

S 76 § 202 - Päilaks by ang. dikningsskyldighet. Johan Mattilas **Alhonsuo** och **Lassinhaka** ängar.

S 112 § 273 - Ett gammalt, numera igengrodt utfallsdike leder ifrån b. Gustaf Eskolas Eskola h:n i Haavisto underlydande **Virkamäki** kärrodling genom Gustaf Kylmäläs innehafvande Nikkilä eller Kylmälä h:n underlydande **Wirkamäki** äng, beteshage och **Pikkuniittu** äng.

S 135 § 338 - **Fastebref å ½ Mikkola h:n, Tuomaala kalladt, i Kokkila** by åt b.sonen Emanuel Matsson Mikkola. Köpt 8.1.1862 af dess fader Mats Matsson Ylimikkola.

S 136 § 339 - **Fastebref å Maunula h:n i Koppsamo** by åt b.sonen August Henriksson Berttula. Köpt 13.11.1861 af dess föräldrar Henrik Henriksson Berttula och Maria Helena Johansd:r.

S 137 § 340 - **Fastebref å ½ Kontti h:n i Orihvesi Kyrkoby** åt landthandlanden Alexander Mauritz Nyberg. Köpt 12.11.1864 af b. Emanuel Johansson och Susanna Henriksd:r Kontti.

S 138 § 341 - **Fastebref å Laurila h:n i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Emanuel Johansson Laurila. Erhållit medelst gåvobref 9.1.1865 af dess fosterföräldrar b. Thomas Thomasson Laurila och Maria Matsd:r.

S 141 § 343 - **Fastebref å ½ Ärrälä h:n, tillförene Korpoo eller Lymberi kalladt, i Woitila** by åt b.sonen Henrik Simonsson fr. Pärrinautio. Köpt jemte dess h:u Erika Gustafsd:r 17.10.1864 af sin svärfader b. Gustaf Simonsson Korppoo.

Oriveden syyskär. 31.8-.1866 KOa56

S 143 § 1 - Smeden Enok Tennberg fr. Onnistaipale **fångat en fullvuxen björn**.

S 143v § 2 - B.sonen August Matsson Wehmais fr. Onnistaipale **fångat en en fullvuxen björn**.

S 155v § 50 - Förliknigsskrift 27.9.1826 ang. Tanhuansuu torp i Onnistaipale by. **Ylinen och Keskinen petäjä ängar** frångå Tanhuansuu torp och i deras ställe under Tanhuansuu torp kommer att lyda tvänne laduland Kytölä torps **Rangunniittu** ängshage. Mellanhägnaden kommer att gå i rak sträckning ifrån Kytölä **Rangonniittu** ängshörnet som vetter åt norr till **Ylinenveräjä** grind.

S 190 § 214 - Sokneskrädd. Alexander Palin har rättighet att begagna tomt under Parpola h:n i Kyrkoby, nära **Naarajoki** bro.

S 190v § 215 - Bönderne Esaias Laasonen och Adolf Mulli fr. Laasola by anförde emot Karl Sikala och dennes sytningstorp. Henrik Lepola, huruledes Laasonens **Isosuo** kärr och **Kortenniittu** äng samt Mullis **Kuruvuorensuo** äro belägne ofvan Sikalas **Lopenkorpi** äng, deruti Henrik Lepola häfdar någon del, som benämnse **Lapinoja**, genom hvilka af gammalt ledt ett utfallsdike.

S 210v § 274 - Ungila by. **Rajavainio** åker.

S 211 § 275 - Torp. Johan Miekkaniemi i Pitkäjärvi by. Anttila h:n underlydande **Nuijanmaa** utmarks skogslott.

S 214v § 309 - Nuijanmaa h:n i Pitkäjärvi by. **Witelinoja** ängen.

S 221 § 326 - **Fastebref å ½ Mattila h:n i Orihvesi Kyrkoby** åt b. Johan Emanuelsson Mattila. Köpt 24.2.1865 af dess fader Emanuel Johansson Mattila och dess h:u Helena Andersd:r.

S 221v § 327 - **Fastebref å ½ Pietilä h:n, Järvenpää kalladt, i Haavisto** by åt b. Mats Abrahamsson Pietilä. Erhållit vid arfskifte 15.11.1847 efter hans afl. fader Abraham Simonsson Pietilä. Sytnig till moder Helena Abrahamsd:r.

S 222 § 328 - **Fastebref å Ungila enst. h:n** åt b. Mickel Salomonsson Ungila. Tillbytt sig h:net af Karl Henrik Staffansson.

S 223 § 330 - **Fastebref å Rongonaho h:n i Hulipas** by åt b. Johan Johansson Rangonaho. Köpt 30.9.1865 af b. Simon Simonsson Rongonaho.

S 224v § 334 - **Fastebref å Mikkola h:n i Pitkäjärvi** by åt b. Thomas Edvard Thomasson. Köpt 14.1.1865 af sine föräldrar b. Thomas Mickelsson och Beata Matsd:r Mikkola.

S 225 § 335 - **Fastebref å 1/3 af Sarvela h:n, Wetomattila kalladt, i Woitila** by åt b. Mats Matsson Sarvela. Erhållit medelst öfverdragelse 3.11.1864 af sine föräldrar b. Mat Matsson och Maria Karlsd:r Sarvela.

S 225v § 336 - **Fastebref å 1/3 af Jaarla rusthåll i Höydes** by åt b. Benjamin Simonsson Hölli fr. Koppsamo by. Erhållit medelst öfverdragelse 9.9.1861 af dess hustrus Amanda Sabina Johansd:rs föräldrar rusth. Johan Matsson och Anna Margareta Johansd:r Jaarla.

S 226 § 337 - **Fastebref å Kukkasniemi h:n i Woitila** by åt b. Karl Henrik Staffansson Kukkasniemi. Erhållit medels bytesbref 1.4.1865 af b. Mickel Salomonsson.

S 226v § 338 - **Fastebref å Bengtilä h:n, Eskola kalladt**, åt b.mågen Thomas Andersson Bengtilä och dennes h:u Erika Vilhelmina Gustafsd:r. Köpt 11.7.1864 af hennes föräldrar Gustaf Sigfridson och Margareta Eriksd:r.

Oriveden talvikär. 1-.2.1867 Satak KOa57

S 10v § 12 - Kyrkoherden Anders Cajanus emot förre b. Mats Matsson Tuohivehmais samt dennes son b. August Matsson ang. utbekommande af likstolsko.

S 10v § 13 - Kyrkoherden Anders Cajanus emot b. Johan Isaksson Kangasniemi fr. Lylyjärvi by ang. testamentsko.

S 14 § 35 - Synen 22.10.1866 uppå Yrjölä h:n i Sahrajärvi by till utredande af hvem **Höllikorpi** ängar invid **Sahrajoki** å rätteligen tillyder. Utredts att **Höllinkorpi** och **Ylihölli** ängar vid storskiftet tilldelats Yrjölä h:n.

S 28 § 115 - Afl. kyrkoherden Josef Ahonis döttrar mademoisellerne Elisa och Lovisa Ahonius emot b. Fritiof Berttula fr. Kokkila ang. likstolsko.

S 28 § 116 - Mademoisellerne Elisa och Lovisa Ahonius emot rusth. Anders Gustaf Matsson Hörtsäne fr. Onnistaipale ang. likstolsko.

S 56 § 360 - Kapellanen, vicepastoren Adolf Cedberg förmälte, att illasinnade personer på senare tider företagit sig att på hvarjehanda sätt ofreda Seppälä kapellansbohls egor och skog.

S 58v § 371 - **Fastebref å ¼ af Sakkola h:n, Tuomala kalladt, i Pajukanda** by åt b.sonen Thomas Thomasson och hans h:u Elisabet Andersd:r. Köpt 10.8.1865 af hans föräldrar b. Thomas Johansson Sakkola och Fredrika Henriksd:r.

S 59 § 372 - **Fastebref å Ärrälä ¼ mantals h:n i Woitila** by åt b.hustrun Helena Henriksd:r Ärrälä. Erhållit genom testamente af 13.2.1860 utaf sin man i förra giftet b. Elias Johansson Granlund.

S 59v § 373 - **Fastebref å ½ Äijäs h:n i Torittu** by åt b.sonen Gustaf Albert Larsson och hans h:u Agata Johansd:r. Köpt 27.12.1865 utaf hans föräldrar b. Lars Gustafsson och Helena Henriksd:r.

S 60v § 375 - **Fastebref å ½ Rassi h:n i Hulipas** by åt b. Johan Albert Simonsson. Köpt 7.6.1865 utaf b. Emanuel Rassi och hans h:u Fredrika Andersd:r.

S 61 § 376 - **Fastebref å ½ Rupisuu h:n, Ylirupisuu kalladt, i Rajalaks** by åt b. Evert Mosesson Jokela. Köpt 5.10.1863 utaf b. Gustaf Johansson Rupisuu och hans h:u Maria Johansd:r.

Oriveden syyskär. 4-.9.1867 KOa57

S 160 § 2 - **Fastebref å ½ Äijäis h:n i Torittu** by åt b.sonen Johan Johansson Äijäis. Erhållit vid arfsförening 2.1.1861 efter hans afl. fader Johan Henriksson Äijäis.

S 201v § 342 - **Fastebref å Wehmais h:n i Onnistaipale** by åt b.sonen August Matsson Wehmais. Köpt 22.11.1865 af dess fader Mats Henriksson.

S 206v § 373 - **Fastebref å Erola eller Seppälä h:n i Wehkalaks** by åt b.sonen Johan Andersson Eerola eller Eskola. Köpt 13.3.1865 af dess fader Anders Johansson.

S 207 § 374 - **Fastebref å ½ Niikula h:n i Koivuniemi** by åt b. Erik Eriksson Lindgren Niikula. Köpt 12.1.1858 af sin fader Erik Lindgren Niikula och dennes h:u Ulrika Henriksd:r.

S 207v § 375 - **Fastebref å ½ Yrjölä h:n i Naapila** by åt b.sonen Gustaf Henriksson Yrjölä. Köpt 2 7. 1866 af dess fader Henrik Simonsson.

S 209v § 379 - **Fastebref å Karvia h:n i Lylyjärvi** by åt b. Josef Josefsson Lindell Wehoniemi fr. Kii majoki by i Teisko. Köpt 22.2.1866 af b. Karl Matsson Karvia.

Oriveden talvikär. 7-.2.1868 (Orivesi, Hämeen lääniin kuuluva osa Ruoveden pitäjää, Kurun ja Kuoreveden kappelit) Satak. KOa58

S 50v § 418 - **Fastebref å ½ Nippola eller Kontti h:n i Orihvesi** by åt b.sonen Juhan Gustaf Mickelsson Nippola. Köpt 4.1.1867 af dess föräldrar Mickel Jöransson Nippola och Hedda Emanuelsd:r.

S 51v § 420 - **Fastebref å ½ Pulki eller Siukola h:n i Onnistaipale** by åt b.sonen Herman Sigfridsson Siukola. Köpt 16.11.1865 af dess föräldrar Sigfrid Sigfridsson Siukola och Hedda Stina Esaiasd:r.

S 52 § 421 - **Fastebref å ½ Simola h:n, Yröhjoki kalladt, i Woitila** by åt b.sonen Mats Matsson Simola. Köpt 23.10.1866 af sine föräldrar Mats Johansson Simola och Gustava Karlsd:r.

S 52v § 423 - **Fastebref å Laurila h:n i Onnistaipale** by åt b.sonen Simon Henrik Matsson Laurila. Köpt 28.11.1865 af dess föräldrar Emanuel Matsson Laurila och Justina Johansd:r.

Oriveden syyskär. 11-.9.1868 Satak. KOa58

S 166v § 20 - Kronolänsmannen Karl Adolf Ståhle ingaf en hos guvernören i länet tillkommen akt ang. att 84 lägenhetsinnehafvare, hvilka äro skyldige att bygga och underhålla den öfver **Nihua** å ledande **bro**, anhållit att, i anseende till vattnets förminskning i sagde å, som förenar **Nihua och Orihvesi sjöar**, få förkorta nämnde 273 alnar långa bro vid skeende ombyggnad med 190 alnar att berörde bro framdeles skulle byggas endast till 83 alnars längd. Vid allmän sockenstämma 15.12.1865 beslutats, att bron förkortas på församlingens gemensamma bekostnad till 83 alnar, hvaremot vägen på hvardera sidan om bron skulle fyllas med stockar, lera och grus till 10 alnars bredd samt erforderlig längd och höjd, äfvensom der sådant vore af nöden förses med ledstängerna, sålunda att fyllnings och grusningsarbetet och ledstängerna skulle verkställas på de vägabyggnadsskyldiges i Orivesi socken bekostnad, men bron byggas och den sålunda fyllda vägen underhållas af de nuvarande delägarena.
De flesta undandrogo sig alla delaktighet i brobyggnaden.

S 209v § 362 - Betänkande: Som Orihvesi sockens brobyggnadsskyldige lägenhetsinnehafvare vid allmän sockenstämma 15.12.1765 beslutat Nihua bros ombyggnad i förändradt skick, anser häradsrätten för sin del skäligt föreslå, det brobyggnaden ändras och nybygges på sätt och i den ordning ingeniör underlöjtnanten Standersköld i sitt angifna betänkande yttrat.

S 211 § 373 - **Fastebref å ½ Heikkilä eller Lahtua i Naapila** by åt b. Karl Gustafsson Heikkilä. Köpt 8.3.1866 af sine föräldrar Gustaf Pettersson Heikkilä och Ulrika Andersd:r.

S 212v § 375 - **Fastebref å ½ Rikala h:n, Niemi Rikala kalladt, i Kihlala** by åt b.sonen Herman Benjaminsson Lilius Rikala och dennes h:u Agata Serafia från Kihlala by. Köpt 9.7.1861 13/18 af ½ h:n af hennes föräldrar b. Anders Henriksson Rikala och dennes h:u Maria Johansd:r samt 5/18 å auktion 1.4.1867.

Oriveden talvikär. 29-.1.1869 KOa59

S 75 § 332 - **Fastebref å Isoperä h:n, Mikkola kalladt, i Koivuniemi** by åt b. Herman Andersson Mäkelä och dennes h:u Fredrika Abrahamsd:r. I ägo bekommit medelst bytesbref 31.1.1867 med b. Johan Johansson Mikkola och dennes h:u Maria Karolina Eriksd:r emot den förstnämnda innehafde Mäkelä h:n i Koivuniemi.

Oriveden syyskär. 10-.9.1869 KOa59

S 183v § 357 - **Fastebref å Nikkilä h:n, Liljevik kalladt, i Pitkäjärvi** by åt b. Abraham Abrahamsson Liljevik. Köpt 1.9.1868 af dess föräldrar Abraham Abrahamsson och hans h:u Anna Maria Abrahamsd:r.

S 184 § 358 - **Fastebref å Nuijanmaa h:n i Pitkäjärvi** by åt b. Herman Eriksson Kahilaniemi. Köpt 26.6.1865 af dess svärföräldrar Herman Adamsson Nuijanmaa och dennes h:u Anna Maria Mickelsd:r.

S 184v § 359 - **Fastebref å Hölli h:n i Sahrajärvi** by åt b. Anders Andersson Hölli. Köpt 2.5.1868 af dess svärfader b. Anders Eliasson Erkkilä.

S 184v § 360 - **Fastebref å Yli Viteli eller Salmi nybyggesh:n i Onnistaipale** åt b. Herman Simonsson Viteli. Köpt 11.10.1851 af b. Henrik Matsson Viteli och Hedvig Simonsd:r.

S 185 § 361 - **Fastebref å Turhala h:n i Höydes** by åt borgaren Erik Lindholm fr. Tavastehus stad. Köpt 15.2.1868 af Aron Aronsson Turhala.

Oriveden talvikär. 4-.2.1870 KOa60

S 1v § 2 - Laga skifte af Sikanen h:n i Lydikkälä by 3.5.1869. Ett litet åkerstycke till kålland, såkallad **vanhan vapun peldo**.

S 3v § 9 - Kronolänsmannen Karl Adolf Ståhle uppgjort förslag öfver uträtningen af det såkallade **Pahavirsta** vägastycket å allmänna landsvägen emellan Kallenautio gästgifveri och Ruhala gästfifveri. Vägsträckan leder öfver oländig och backig mark. Betänkande: Verkställes.

S 25 § 135 - Melli eller Mäkelä h:n i Melli by. **Moisio** äng.

S 45 § 253 - Kössi h:n i Orihvesi Kyrkoby. Härmedelst upplåter jag Jonas Matsson Kössi - - - till soknesmeden Anders Jernberg den boningsplats han härintills innehaft, äfvensom riegärden och ett af honom likaledes förut begagnat potatisland, samt den omkring bohlstaden befintelig svina vallen ända utmed den derå stående **skampålen** och **Lehmilaidanmoisio** utåker med den derinom varande ängslindan, vidare ett laduland änf af **Hangastenloilo** emot den såkallade **Ruikan tuomarinmaa** mark, hvarhos - -. 19.4.1843.

S 51 § 296 - **Fastebref å Ylirotiala h:n i Sukkila** by åt b. Emanuel Matsson Pyynikkä fr. Hoivala by. Köpt 19.6.1868 af b. August Hermansson Ylirotiala.

S 51v § 297 - **Fastebref å Mikkola h:n i Lyydikkälä** by åt b.sonen Johan Johansson Mikkola. Köpt 18.1.1869 af dess fader Johan Andersson Mikkola.

S 52v § 298 - **Fastebref å ½ Järvensivu h:n, Erkkilä kalladt, i Sahrajärvi** by åt b.sonen Johan Anders Andersson Erkkilä. Köpt 24.11.1868 af dess fader Anders Eliasson Erkkilä.

S 53 § 299 - **Fastebref å ½ Kolhi h:n, Paavola kalladt, i Savo** by åt b.sonen Johan Johansson Paavola. Köpt 3.12.1866 af dess föräldrar Johan Johansson och Eva Matsd:r Paavola.

S 53v § 300 - **Fastebref å 1/6 Hörtzäne Ahola kallade rusthåll i Onnistaipale** by åt rusth. Henrik Andersson Hörtzäne. I ego bekommit medelst bytesbref 29.4.1867 af rusth.enkan Gustava Andersd:r Ahola.

S 55 § 303 - **Fastebref å Kukkasniemi h:n i Woitila** by åt possessionaten Albert Boisman, sedan han 10.1.1868 å landskansliet i Tavastehus stad inropat hemmanet.

S 55v § 304 - **Fastebref å 1/5 af Suomasema rusthåll, Mattila kalladt, i Suomasema by och lika andelar af Teerijoki h:n i Orihvesi Kyrkoby** åt litteratören Karl Hugo von Becker. I ego bekommit vid arfskifte 10.11.1867 efter hans afl. föräldrar universitetsadjunkten, professor Reinhold von Becker och dennes fru Karolina von Becker.

Oriveden syyskär. 9-.9.1870 KOa60

S 222 § 320 - **Fastebref å Heikkilä h:n i Pitkäjärvi** by åt b.sonen Gustaf Johansson Mattila och Aurora Gabrield:r fr. Päilaks by. Köpt 2.7.1869 af hennes moder b.enkan Johanna Eliasd:r Pärrinautio.

S 222v § 321 - **Fastebref å Sikanen h:n i Lydikkälä** by åt b. Herman Andersson Sikanen. I ego bekommit enligt skiftesinstrument 3.5.1869 efter dess afl. fader b. Anders Thomasson Sikanen.

S 223v § 323 - **Fastebref å Hakamukkula kallade ½ Mukkula h:n i Pajukanda** by åt b. Gustaf Esaiasson Mukkula. Inropat 2/3 vid auktion 20.7.1868 och köpt 1/3 21.8.1869 af b Jonas Matsson Mukkula och dennes h:u Ulrika Staffansd:r.

S 224 § 324 - **Fastebref å Salkinoja h:n i Hirvijärvi** by åt Johan August Markusson Salkinoja. Köpt 19.10.1868 af dess moder Ulrika Thomasd:r samt syskon.

S 224v § 325 - **Fastebref å Jaakola h:n i Borgerla** by åt b. Johan Hermansson Ylinen. Köpt 24.9.1866 af dess föräldrar Herman Johansson och Kristina Jonasd:r Jaakola.

S 225v § 327 - **Fastebref å ½ Kontti h:n, Nippala kalladt, i Orihvesi Kyrkoby** på torp. Jonas Johansson Jussila fr. Kyrkoby. Köpt 6.7.1869 af Hypotheksföreningen i Finland.

Oriveden talvikär. 3-.2.1871 KOa61

S 3 § 9 - Hakala, torpari Ison Pohjalan talon alla Yliskylän kylässä: niin kutsutun **Kallion alusta pellon**, **Ladon takustapellon**, ja vanhan Talon pellon palaiset, - - **Pykälän niitun** - -.

S 44 § 299 - **Fastebref å Pylkinautio enst. h:n** åt b. Augustinus Benjaminsson Pylkinautio. Köpt. 24.5.1869 af dess fader Benjaminsson Andersson.

S 44v ½ 300 - **Fastebref å Aitua h:n i Woitila** by åt b. Johan Gustaf Israelsson Aitua. Köpt 17.3.1869 af dess svärföräldrar b. Mats Matsson och Fredrika Mårtensd:r Aitua.

S 46v § 305 - **Fastebref å ½ Mäkelä h:n i Melli** by åt b. Mats Johansson Mäkelä och hans h:u Maria Eriksd:r. Köpt af sina syskon 1857, 1859, 1861 och 1866.

S 47 § 306 - **Fastebref å Ylijokiniemi h:n i Sukkila** by åt b. Johan Gustaf Johansson Ylijokiniemi. Köpt 5.2.1870 af dess fader Johan Salin Ylijokiniemi.

S 47v § 307 - **Fastebref å ½ Mikkola Alamikkola kallade h:n i Hoivala** by åt rusth. August Andersson Nieminen fr. Höydes by. Köpt 1.8.1868 af b. Mats Henriksson Mikkola och Johanna Abrahamsd:r.

S 48 § 309 - **Fastebref å ½ Rotiala, Alarotiala kalladt, i Sukkila** by åt b.sonen Johan Oskar Matsson Alarotiala. Köpt 18.2.1869 af dess föräldrar Mats Matsson och Helena Johansd:r Alarotiala.

S 48v § 310 - **Fastebref å ½ Sipilä h:n i Pitkäjärvi** by åt b. Johan Johansson Miekkaniemi. Inropat vid aktion 8.12.1869.

S 49 § 311 - **Fastebref å ½ Noppari h:n, Jussila kalladt, i Pehula** by åtb. August Henrik Johansson Ärrälä fr. Woitila. Inropat 3.12.1869 vid auktion.

S 49v § 312 - **Fastebref å ½ Alalauttajärvi h:n i Onnistaipale** by åt b. Emanuel Emanuelsson Rassi fr. Hulipas. Köpt 18.12.1869 af b. Johan Henriksson Alalauttajärvi.

Oriveden syyskär. 8-.9.1871 Satak. KOa61

S 65 § 27 - Ang. råhägnadsunderhållning.
"Niikuin Talolliset Päilahden ja Pajukannan kylissä ovat keskenänsä Suostuneet, että tästä päivästä edespäin Seurattavaksi, että Se piiri aita kuin on mettällä mainittuin kyläinvälillä on vanhan aitajavon jälkeen pilettävä laillisessa voimassa, jonka Suosion me vapatahtoisesti ja tolistajain yhtä aikaa Saapuilla ollessa oma kätisellä puumerkillämme vakuutamme, Joka tapahtui Anttilan talossa Päilahden kylässä. Orihvedellä Sinä 8. päivänä Maalis kuuta vuonna 1871. Joha Joonaanpoika Mattila Sipi Sivinpoika Anttila Päilahdesta (puum)
Antti Juhanpoika Maunula Kusta Esanpoika Mukkula Juho heikinpoika Sakkola Pajukannasta (puum)
Tolistaavat Snikkari Kusta Linteman Abraham Liljevik nuorempi (puum)
Af Abraham Liljevik."
"Alla kirjoitetut Talolliset Päilahden ja Lyytikkälän kylissä ovat keskenänsä Suostuneet, että tästä päivästä edespäin Seurattavaksi, että Se piiri aita kuin on mettällä mainittuin kyläin välillä, Joka alkaa **tuohivahan pyykistä** ja loppuu **Nuottajärveen** ja tällä välillä se Sikaselle ennen jaettu osa nyt jaetaan kahteen yhtäläiseen osaan josta päilahti ylöspitää yhden ja Lyytikkälä toisen puolen, kaikki muut aita osat ovat vanhan aita javon jälgen nin kuin ennengin pilettävä lainlissa voimassa Siihen asti kuin Lyytikkälän lailun on samassa avarulessansa, Jonka Suosion me vapatahtoisesti ja tolistajain yhtä aikaa Saapuilla ollessa oma kätisellä puumerkillämme vakuutamme. Joka tapahtui Penttilän yksinäisessä talossa Orihvedellä se 15. päivä Maaliskuuta 1871.
Joha Joonaanpoika Mattila Sipi Sivinpoika Anttila Päilahdesta (puum)
Kusta Tuomaanpoika Uotila Joha Antinpoika Sipilä Joha Johanpoika Mikkola Lyytikkälästä (puum)

Tolistavat Oskar Antinpoika Naapis Kuhmalahdella Kusta Taavetinpoika Naapin torppari Kuhmalahdella (puum)
Af Abraham Liljevik."

S 76 § 103 - Påstods att landtmätaren Öhmann icke utstakat råerne emellan Herman och Gustaf Sammalistos inom Johan Padustaipales ägoskiften varande **Kalatoinen** äng.

S 81v § 149 - Pohjola h:n i Yliskylä underlydande **Rantahaka** äng. **Talassaari** holme.

S 91 § 238 - Under Karppila h:ns i Yliskylä strandmark uti Längelmävesi sjö funnes tvänne holmar **Haudansaari** och **Napulinsaari**.

S 94 § 261 - **Fastebref å Berttula h:n i Koppsamo** by åt b. Johan Isaksson Kangasniemi fr. Lylyjärvi by. Köpt 23.5.1870 af b. August Henriksson Berttula och dennes h:u Amanda Albertina Johansd:r.

S 94v § 262 - **Fastebref å ½ Kölli h:n i Koppsamo** by åt rusth. Benjamin Simonsson Jaarla fr. Höydes by. Köpt enligt transport 10.9.1870 af b. Johan Johansson Mattila fr. Päilaks, som inropat h:net 12.3.1870 vid auktion.

S 96 § 265 - **Fastebref å ½ Eskola h:n i Haavisto** by åt torp. Gustaf Andersson Salmela fr. Höydes by. Köpt 7.7.1870 af b. Herman Gustaf Henriksson Eskola och dennes föräldrar Henrik Matsson och Helena Simonsd:r Eskola.

S 96v § 266 - **Fastebref å ½ Pulkki h:n, Pulkkila kalladt, i Onnistaipale** åt b. Johan Gustaf Johansson Pulkkila. Köpt 13.8.1868 af dess moder b.enkan Gustava Andersd:r Pulkkila och broder Karl August Johansson.

S 97v § 267 - **Fastebref å ½ Mikkola h:n i Hoivala** by åt b.mågen Anton Johansson Mikkola och dess h:u Erika Matsd:r. Köpt 20.8.1870 af hennes fader b. Mats Henriksson Mikkola.

S 98 § 268 - **Fastebref å ½ Heikkilä h:n, Lahtua kalladt, i Naappila** by åt b. Johan Johansson Lahtua. Köpt 19.4.1870 af b. Karl Karlsson Lahtua.

S 98v § 269 - **Fastebref å Uotila h:n i Onnistaipale** by åt b. Johan Johansson Uotila. Inropat 14.4.1870 vid auktion.

S 99 § 270 - **Fastebref å Salo h:n i Höydes** by åt b.sonen Henrik Henriksson Salo. Köpt 12.2.1866 af dess föräldrar Henrik Henriksson och Karolina Simonsd:r.

S 99v § 271 - **Fastebref å Tianen h:n, Eskola kalladt, i Onnistaipale** by åt b. Fabian Matsson Eskola. Erhållit dels såsom hemgift med dess h:u Maria Elisabet Eriksd:r, dels genom öfverlåtelser af dess samarfva.

S 100 § 272 - **Fastebref å ½ Maunu h:n, Isomaunu kalladt, i Pehula** by åt b. Herman Gustafsson Isomaunu. Erhållit genom arfsförening 10.11.1869.

S 101 § 274 - **Fastebref å Kangasniemi h:n i Lylyjärvi** åt b. Adolf Vilhelm Teiskonlaks. Köpt 4.7.1870 af b. Johan Isaksson Kangasniemi.

S 101v § 275 - **Fastebref å ½ Mäkelä h:n i Melli** by åt torp. Johan Andersson Bärman fr. Sukkila by. Köpt 18.8.1870 af b. Johan Johansson Mäkelä.

S 102 § 276 - **Fastebref å ½ Kamppari h:n i Rajalaks** by åt landboesonen Herman Gustaf Hermansson Marttila fr. Orihvesi Kyrkoby. Köpt 18.3.1867 af b. Karl Gustafsson Kamppari och dess h:u Gustava Johansd:r.

Oriveden talvikär. 2-.2.1872 Satak. KOa62
(Suomenkielisinä kirjoitettiin §:t 271-274.)

s 66 § 278 - **Fastebref å Mikonniemi nybyggesh:n i Melli** by åt torp.sonen Emanuel Israelsson Hyytiälä fr. Pylkinautio by. Köpt 28.1.1871 af sin svärfader b. Mats Jakobsson Mikonniemi.

S 66v § 279 - **Fastebref å Yrjölä h:n i Lylyjärvi** by åt b. Tobias Thomasson Yrjölä. Köpt 7.1.1871 af sin svärfader b. Henrik Thomasson Yrjölä.

S 67 § 280 - **Fastebref å Mäkelä h:n i Onnistaipale** by åt b. Albert Emanuelsson Mäkelä. Köpt 6.4.1868 af b. Johan Johansson Mäkelä och hans h: Karolina Eriksd:r.

S 67v § 281 - **Fastebref å Marttila h:n i Kokkila** by åt b.sonen Herman Johansson Mikkola fr. Wehkalahti by. Köpt 13.1.1870 af sin moderfader b. Jöran Matsson Marttila.

S 68 § 282 - **Fastebref å Pietilä h:n i Haavisto** by åt b. Jakob Mats Matsson Pietilä. Köpt 8.4.1867 af sine medarfvingar.

S 68v § 283 - **Fastebref å ½ Maunu h:n, Wähämaunu kallade, i Pehula** by åt b.sonen Herman Hermansson Wähämaunu. Köpt 19.1.1869 af sine föräldrar b. Herman Thomasson och Maria Sigfridsd:r.

S 69 § 284 - **Fastebref å Pyynikki h:n i Hoivala** by åt torp.sonen Mats Johansson Musturi. Köpt 19.2.1870 af sina svärföräldrar b. Mats Emanuel Matsson Pyynikki och Karolina Henriksd:r.

S 69v § 285 - **Fastebref å Lakua nybyggesh:n i Lylyjärvi** by åt b. Emanuel Gustafsson Lakua. Köpt af sin fader b. Gustaf Emanuelsson.

S 70v § 287 - **Fastebref å Kääkky h:n i Yliskylä** by åt b. Gustaf Hermansson Kääkky. Köpt 11.3.1867 af dess föräldrar b. Herman Matsson Kääkky och Lovisa Jakobsd:r.

S 71 § 288 - **Fastebref å Wehmais h:n i Onnistaipale** by åt b. Johan Andersson Ylänen. Köpt 19.1.1868 af b. August Matsson Wehmais.

Oriveden syyskär. 13-.9.1872 KOa62

S 214v § 118 - Fråga om upphäfvande af den afhandling, hvarigenom Pitkäjärvi byamän 5.8.1857 arrenderat en i **Putais** fors belägen husbehofsqvarn jemte qvarnstället på 50 års arrende åt handlanden Feodor Kiseleff. Kiseleff var sinnad anlägga i **Putaankoski** fors en salusåg och tullmjölqvarn med flere vattenverk. Kiseleff har dock för 11 år tillbaka obehörigen öfverlåtit densamma till b. Herman Henriksson Jussila fr. Kokkola by, hvilken uppfört en mjölqvarn nära nog å midten af strömmen, der kungsådra borde finnas utlemnad, några alnar ofvanom Pitkäjärvi byamäns qvarnhus å motsatta sidan af strömmen, hvilken qvarn Herman Jussila åter försålt till sin son Albert, som för 5 år sedan försålt qvarnen till svaranden mjölnaren Johan Henriksson Jokela, som mist sin rättighet för inteckningen å Jussila h:n. Qvarnen har blifvit inropad vid auktion af landtmätaren Gustaf Adolf Jernström, som derefter försålt qvarnen till b. Leander Ilola fr. Aakkula by, af hvilken mjönaren Johan Jokela för ett år tillbaka köpt ånyo sagde qvarn. Uppsköts för svarandens utevaro.

S 223 § 137 - Ang. egoarrende emellan b. Simon Henrik Simonsson Korppo fr. Woitila by och skrädd.enkan UlrikaWillebrand. **Sillanmoisio** utåker, **Pihlajannieminjokivarsi** ängskärr. **Pihlajaniemi** ängskärr.

S 237 § 215 - Siukola h:n i Onnistaipale by. **Isosuo** vore bördigare än **Wähäsuo**.

S 272 § 389 - **Fastebref å Jussila h:n i Kokkola** by åt kaptenen Anselm Grahn. Köpt 19.3.1866 ½ Jussila h:n af b. Emanuel Mickelsson Jussila och ½ Jussila h:n emot byte af Ilola h:n i Aakkola by med b. Leander Henriksson Jussila, enligt köpebref 11.4.1871.

S 274 § 393 - **Fastebref å 1/6 Padustaipale** enst. h:n, Padustaipale kalladt, åt torp. Herman Karlsson Mäkelä fr. Siitama by. Köpt 16.3.1871 af b. August Johansson Sammalisto och hans h:u Evelina Andersd:r.

Oriveden ym. talvikär. 31.1-.1873 (Ruovesi, Orivesi, Kurun kappeli) Satak. KOa63

S 3 § 6 - Landthushållaren Johan Jacob Otto **Salovius** fr. Murola by (i Ruovesi) inlemnade en testamentarisk författning af 25.4 1801 jemte dess tillägg, undertecknadade af Samuel A. Salovius och Elisabet Florin. Anfördes att Johan Jacob Otto Salovius aflidne faderfader kapell. Samuel Anders Salovius och dennes dödblifna hustru Elisabet Florin medelst sagde testamente förordnat, att makarnas äldsta son och Johan Jakob Salovius faderbroder likaledes afl. kapell. i Akkas Anders Salovius ensam skulle i arf tillfalla 1/5 Suomasema rusth. Kellosalmi kalladt i Orihvesi, hvilken lägenhet efter kapell. Anders Salovius frånhälle skulle tillfalla hans efterkommande först på manliga och efter dess utgång på den qvinliga sidan allt efter förstfödslorätt. Nu som kapell. Anders Salovius enda efterlefvande son kyrkoherden i Pungalaitio Anders Salovius, hvilken varit syskonebarn i skyldskap med Johan Jakob Otto Salovius, den 2.11.1872 afgått, alltså och då Johan Jakob Otto Salovius är äldsta sonen till kyrkoherden Salovius afl. faderbroder kapell. i Orihvesi Jakob Johan Salovius, anhöll Johan Jakob Otto Salovius om underrättelse hvad han i afseende å testamentets tillgodonjutande vidare hade att iakttaga.
Beslöts: Det åligger landthushåll. Johan Jakob Otto Salovius att lemna afl. kyrkoh. Anders Salovius öfriga arfvingar del af testamentet - -.

S 14 § 57 - "Wuonna 1872. Huhtikuun 2. päivänä kokoontuivat Mukkulan Taloon Pajukunnan kylässä ja Orihveden pitäjässä, mainitun Pajukunnan kylän Talolliset nimittäin Kustaa Esaiaanpoika Mukkula, Juha Heikinpoika Sakkola, Antti Juhanpoika Sakkola, Tuomas Tuomanpoika Sakkola, ja Neulaniemen kylän Adolf Erikinpoika Korri, Keskustelemaan ja päättämään sen rajaaidan kanssa, joka on mainituitten Pajukunnan ja Neulaniemen kyläin välillä, joka on vanhuuttaan tullu niin huonoksi että tarvittis uudesta laittaa aidan, johonka kokoon tulleet tilain haltiat mainituista kylistä, asian keskusteltuaan päättivät kuin seuraa: että aita tulee jokaiselta tilalliselta laitettavaksi vanhan aita Jaon jälkeen ja täydellisensä reilassa pidettäväksi tästä edeskäsin, ja myöskin suostuttiin, että aita aineita saa molemmin puolin ottaa kultaki kohtalta ettei tarvitte kaukaa vedättää - -.

S 15 § 57 - Torptvisten emellan b. Mats Ylärotiala fr. Sukkila och b. Johan Mäkelä fr. Melli. Köpebref 11.2.1829: Sockneskrädd. Anders Bergman öfverlåter sin hustrus Anna Henriksd:rs arfvejord 1/3 i Yliruotiala h:n till sin svåger b.sonen Herman Henriksson. Får jag uti **Natuhaka** ängshage invid Suckila broända uppföra åt mig nödige bonings-, ladugårds- och uthus - -. Skall jag genast få tillträda **Saranpeldo** åkerstycke, **Sallmenahteenpelto** kallad, **Kiviniemenmoisio** utåker, **Peldoheitto** utåker samt **Ylinen moisio** utåker invid Suckila råen. Till höbohl **Ruokandniitty** äng i ändan af **Wilarlahdennijttu** äng, **Hirsikangannijttu** äng och **Saranijttu** eller **Huikko** äng.

S 18 § 60 - Stemning af possessionaten af Holma rusthåll Gustaf Albert Boisman för att söka upphäfva det projektskifte komm.landtmät. A. Öhmann 20.7.1872 verkstält och utstakat af vägen till Onnistaipale bys uti **Titrikinkoski** å befinteliga qvarnar eller den sk. **Taipale qvarnvägen**. Stampqvarnen, Grams tullmjölqvarn. Karl Gram äger en i **Tiitrikinkoski** eller **Taipalenkoski** fors anlagd tullmjölqvarn. **Naarujärvi** bäck emellan **Iso**- och **Wähänaarajärvi** skogsträsk. "Keskinäinen Suostumus (4.7.1869): Koska seuraavat tilain haltiat tässä Orihveden pitäjässä - - kaikki osallisia niin kutsuttussa **Onnistaipaleen keskisessä myllyssä**, ovat tulleet vapautettua kaikesta mylly-tien teosta sanotulle myllylle, koska he tämän nimisen myllynsä jo tätä ennen ovat hävittäneet ja ei tästä syystä myllytiestäkään mitään hyödytystä taida saada, niin suostuivat tässä tilaisuudessa **Ylisen** niinhyvin kuin **Alasenkin myllyjen** osalliset samoin mainitussa **Tiitrikin koskessa** olevan tulli myllyn omistajan - - **Keskisen myllyn** osamiehet mainitun - -.

S 25 § 87 - Den sk. Onnistaipale qvarnvägen tager sin början från allmänna landsvägen i närheten af Orihvesi kyrkoby och leder till en å **Tiitrikinkoski** å eller fors befintelig, svaranden Karl Grom tillhörig tullmjölqvarnjemte några andra numera obrukbara husbehofsqvarnar.

S 71 § 329 - **Fastebref å Paavola h:n äfven Kössi kalladt i Orihvesi sockens kyrkoby** åt b. Karl Jonasson Paavola. Köpt 25.3.1867 af sina föräldrar b. Jonas Matsson Kössi och Hedda Gustafsd:r.

S 72 § 331 - **Fastebref å Kärjenniemi nybyggesh:n i Onnistaipale** by åt b: Johan Albert Johansson Kärjenniemi. Köpt 18.3.1865 af b. Johan Simonsson Kärjenniemi.

S 74 § 334 - **Fastebref å ½ Noppari h:n Jussila kalladt i Pehula** by åt rusth.sonen Anders Erland Henriksson Turdola fr. Messuby by och socken. Köpt 11.9.1870 af b. August Johansson Ärrälä fr. Woitila by.

S 74v § 335 - **Fastebref å Seppälä h:n i Laasola** by åt b. Gustaf Adolf Matsson Seppälä. Köpt 4.10.1870 af b. Mats Matsson Seppälä.

S 75 § 336 - **Fastebref å Ilola h:n i Aakula by åt b. Leander Henriksson Ilola**. I ego bekommit medelst byte 11.4.1871 af stabskaptenen Anselm Grahn emot sitt förut ägda Jussila h:n i Kokkola by.

S 75v § 337 - **Fastebref å 1/3 af Jaarla rusth. Pirttisarka kallad i Höydes** by åt rusth. Anders Andersson Pirttisarka. I ego bekommit vid arfsförening 18.5.1870 emellan afl. rusth. Johan August Pirttisarkas arfvingar.

S 77v § 340 - **Fastebref å Hirvikangas h:n i Yliskylä** by åt b.sonen Anders Malakias Andersson Alaviteli fr. Onnistaipale. Köpt 1.2.1871 af handlanden Oskar Edvard Brander.

S 78 § 341 - **Fastebref å Alaviteli h:n i Onnistaipale** by åt b. Gustaf Andersson Yrjölä fr. Pohtola by i Teisko. Köpt 23.7.1867 af b. Anders Johansson Alaviteli.

Oriveden ym. syyskär. 12-.9.1873 Satak. KOa63

S 115v § 52 - Uotila h:n i Onnistaipale by. Öfverenskommelse 15.2 1843 om arfslösen. **Moisio** åkern, åker vid **Peluriihi** yttersta hörn, Soldatängen, **Snickarinniittu**, **tasanenäässä** och **ylinennässä**, alla vattenlemning eller suon vesijättö och **Eskolanranta**.

S 126 § 86 - Utslag: Utredt att bland andra intressenter uti **Putaankoski** fors - -. Besvären förkastas.

S 204v § 430 - **Fastebref å 2/3 af Salo h:n i Höydes** by åt torp. Herman Hermansson Nyby fr. Holma. Köpt 1.7.1872 af b. Henrik Henriksson och Helena Gustafd:r Salo.

S 206v § 433 - **Fastebref å ½ Seppälä h:n, Heikkilä kalladt, i Aakkula** by åt b. Fritiof Matsson Seppälä. Köpt 26.6.1871 af b. Mats Gustaf Matsson Seppälä.

S s 207v § 435 - **Fastebref å Anttila h:n i Päilaks** by åt b. Johan Sigfrid Sigfridsson Anttila. Köpt 13.7.1872 af sin fader b. Sigfrid Sigfridsson Anttila.

Ruoveden, **Oriveden** ja Kurun kappelin **talvikär. 5-.2.1874** Satak. KOa64

S 80v § 347 - **Fastebref å ½ Simola h:n, Nummela kalladt, i Woitila** by åt b. Johan Efraim Henriksson Lindsten Nummela. I ego bekommit medelst öfverdragelse 12.10.1853 samt dess tillägg 1872 af sin fader Henrik Henriksson Lindsten Nummela.

S 81 § 348 - **Fastebref å ½ Alanen h:n i Borgerla** by åt b. Viktor Andersson Alanen. Köpt 1.10.1872 af guvernementssekreteraren och riddaren Frans Thure Holmström.

S 81v § 349 - **Fastebref å ½ Yrjölä h:n, Raiski kalladt, i Naapila** by åt b. Gustaf Gustafsson Yrjölä. Köpt 16.5.1870 af sytningsmannen Johan Henriksson Yrjölä och b.enkan Hedvig Maria Johansd:r Yrjölä.

S 84 § 353 - **Fastebref å Maunula h:n i Koppsamo** by åt b. Johan Johansson Maunula. I ego bekommit medelst byte 8.10.1872 af b. August Henriksson Rongonaho i Hulipas by emot sitt förut egde Rongonaho h:n.

S 85 § 355 - **Fastebref å Hellberi h:n i Lylyjärvi** by åt b. Herman Gustafsson Lakua eller Hellberi. Köpt 31.10.1870 af sin svärfader b. Herman Andersson Hellberi.

Oriveden ym. syyskär. 10-.9.1874 KOa64

S 213 § 8 - Flere sökt befrielse från byggnad och underhåll af **Onnistaipale qvarnvägen**. Ansökt 1873 om befrielse för framtiden från utgörande af räntan för **Ylinen** och **Alanen** samt Onnistaipale i **Tiitrikinkoski** forss inom Onnistaipale bys egor anlagde och sökanderne tillhörige men dåmera nedlagde och förstörde tvenne husbehofs mjölqvarnar.

S 229 § 52 - "Tällä avoimella kauppakirjalla myyn minä Kalle Manunpoika Uotila - - Uotilan perintötalon (Orihveden kylässä) - - otamme itse viljelläksemme entisen Hattumaakarin ja Raatarin Loviisan, kuin myös **Eron moision** - -.

S 233 § 80 - 13.2.1864 torparekontrakt emellan Gustaf Simonsson Nikkilä fr. Haavisto och torp. Emanuel Jonasson Kukkulamäki. Hägnaderne omkring **Joenniittu** och **Wiholais niittu** ängarne.

S 253 § 155 - Handlingen 7.1.1856: Jag Abraham Simonsson Seppälä fr. Hirvijärvi by antager till måg åt oss torparesonen Abraham Niklas Axelsson Elimäki fr. Kuorevesi. Lemna till hans fria disposition **Koskenjalaan vainio**, **Pajuhaka** åker och **Riihiniemi** åkern. Får han två ladulands äng ifrån **Vaikkioja** samt **Tynnyrikorpi** ängen såsom ock skogskärret eller **Mettäkorpi**.Till skogsmark eger han begagna **Ison Riedon**? **maa** skogen börjandes ifrån **Peldoilammi Käyäroitensuo** till **Tynnyrikorpi** gärdesgården samt ifrån **Hakoveräjä** börjandes till **Talvitiensuuhun** eller till **Lammi** åkerhägnaden eller ock hela Eskoniemi sidan invid gamla råen. Hälften af Eskonniemi ladsvägen skall han ansvara för och vid ordning hålla såsom ock Rauhia brobyggnaden.

S 318v § 361 - **Fastebref å ½ Mukkula h:n, Hakamukkula kalladt, i Pajukanta** by åt b.sonen Johan Oskar Johansson Anttila och dennes h:u Emma Gustafsd:r fr. Hoivala by. Köpt 14.10.1872 af hennes fader b. Gustaf Esaiasson Mukkula.

S 320 § 363 - **Fastebref å ¼ af Natukka h:n, Jussila kalladt, i Pitkäjärvi** by åt b. Karl Gustaf Eliasson Natukka. Köpt 23.3.1872 af framl. b. Elias Eliasson Natukkas rättsinnehafvare och sina samarfva.

S 322 § 367 - **Fastebref å Rongonaho h:n i Hulipas** by åt b. August Henriksson Rongonaho. I ego bekommit medelst byte 8.10.1872 emot sitt förut egde Maunula h:n i Koppsamo by af Johan Johansson Maunula.

Oriveden ym. talvikär. 4-.2.1875 Satak. KOa64

S 569v § 317 - **Fastebref å Aitua h:n i Woitila** by åt Fredriksfors aktiebolag i Kulla kapell af Ulfsby socken. Köpebref 18.3.1873 (af b. Johan Gustaf Israelsson och Emilia Matsd:r Aitua).

S 570v § 318 - **Fastebref å Saarikko och Anttila h:n i Pitkäjärvi** by åt Fredriksfors aktiebolag i Kulla kapell. Köpt 16.10.1873 af b. Adolf Emanuelsson Anttila.

S 571 § 319 - **Fastebref å Sikala h:n i Laasola** by åt b. Karl Johansson Sikala och dennes h:u Amalia Esaiasd:r. Köpt 24.9.1856 af hans föräldrar b. Johan Andersson Sikala och dennes h:u Maria Thomasd:r.

S 575 § 324 - **Fastebref å Mattila h:n i Hirvijärvi** by åt b. August Isaksson Mattila. Köpt 4.10.1873 af sine svärföräldrar b. Johan Johansson Mattila och Gustava Simonsd:r.

S 576 § 325 - **Fastebref å 1/8 af Ärrälä h:n, Sillanpää kalladt, i Woitila** by åt b. Anders Andersson Saramäki. Inropat vid auktion 5.11.1873.

S 578 § 328 - **Fastebref å ½ Rikala h:n i Kihlala** by åt b. Herman Gabrielsson Rikala. Köpt 2.12.1873 af b. Herman Benjaminsson Rikala och dennes h:u Agata Serafia Andersd:r.

Oriveden syyskär. 5-.11.1875 KA Ruovesi KOa1

s 123v § 271 - Fastebref å **Eerola h:n i Orihvesi** by för b.sonen Gustaf Johansson Eerola. Bekommit vid arfskifte 27.11.1833 efter dess afl. moder Elisabet Eriksd:r emot (sytning) för dess fader Johan Karlsson.

s 143v § 197 - Fastebref å **11/40 af Suomasema enst. rusth**. och å **11/40 af Steninge eller Teerijoki h:n i Orihvesi** by för Johan Johansson Jussila och dennes h:u Edla Maria Matsd:r. Köpt 26.6.1874 af Edla Marias föräldrar b. Mats Henriksson Harola och Fredrika Johansd:r.

s 144 § 198 - Fastebref å **Vehmais h:n, äfven Tuohivehmais kalladt, i Onnistaipale** by för b. Thomas Andersson Tuohivehmais. Köpt af b. Herman Johansson Tuohivehmais 20.6.1874.

s 144v § 199 - Fastebref å **1/5 af Suomasema enst. h:n** och 1/5 af **Teerijoki eller Steninge h:n i Orihvesi** by för rusth. Gustaf Wehonius Knaapi fr. Isopendo by i Kuhmalahti. Köpt 6.11.1873 af litteratören Karl Hugo von Becker.

s 145 § 200 - Fastebref å ½ **Arranmaa h:n Myllyniemi kalladt i Woitila** by för b.sonen Johan Emanuel Myllyniemi. Köpt af sin fader b. Emanuel Salomonsson Myllyniemi.

s 145v § 201 - Fastebref å **Liesijärvi h:n i Hulipas** by för b. Karl Andersson Rassi fr. Hulipas by. Köpt 2.3.1869 af b. Herman Augustsson Rassi.

Oriveden talvikär. 26-.4.1876 Ruovesi KOa1

s 433v § 152 - Fastebref å ½ **Mäkelä h:n i Melli** by för b. Emanuel Matsson Mäkelä och hans h:u Emma Gustafsd:r. Erhållit medelst gåfvobref af 6.10.1873 utaf den förras föräldrar Mats Johansson Mäkelä och Anna Maria Eriksd:r.

s 434 § 153 - Fastebref å ½ **Rupisuu h:n, som kallas Penttilä, i Rajalahti** by för landboen Johan Hermansson Jussila fr. Suomasema. Köpt 25.10.1873 af öfverstelöjtn. Theodor af Forselles.

s 434v § 154 - Fastebref å **Uotila h:n i Orihvesi** by för Mats Viktor Matsson Uotila. Köpt 18.4.1874 af sin stjuffader b. Karl Emanuelsson Mattila och af sina systrar.

s 435 § 155 - Fastebref å **Lammi bem. 1/3 Marttila h:n i Kokkila** by för b. August Emanuelsson Lammi. Köpt. 1.5.1874 af sine föräldrar b. Emanuel Emanuelsson Lammi och Erika Lovisa Andersd:r.

Oriveden syyskär. 7-.11.1876 Ruovesi KOa1

s 445 § 3 - Ordföranden uti Orihvesi sockens kommunalnämnd b. Gustaf Eskola på socknens vägnar ansökt om flyttandet af Kallenautio gästgifveri till Simola h:n i Woitila by samt i sammanhang dermed framflyttande af Ruhala gästgifveri i Ruovesi s:n till Pohja by. Häradsrätten kunde icke bifalla.

s 480 § 146 - Fastebref å ½ **Alanen h:n i Borgerla** by för b. Gustaf Hermansson Koivisto. Köpt 29.10.1875 af b. Viktor Andersson Alanen och dennes h:u Vilhelmina Karlsd:r.

s 480v § 147 - Fastebref å **Alakoivisto eller Rentto h:n i Suckila** by för b. Herman Gustafsson Koivisto fr. Sukkila. Köpt 10.7.1874 af b. Herman Eriksson Nuijanmaa och dennes h:u Greta Lisa Hermansd:r.

s 481 § 148 - Fastebref å **Ylönen h:n i Onnistaipale** by för b. Mickel Mickelsson Ristaniemi. Köpt 1.11.1875 af sine föräldrar b. Mickel Matsson Ristaniemi och Maria Matsd:r.

s 481v § 149 - Fastebref å **Isoperä eller Mikkola h:n i Koivuniemi** by för b. Efraim Hermansson Mickola. Köpt 31.3.1875 af b. Herman Andersson och dennes h:u Fredrika Abrahamsd:r.

s 482 § 150 - Fastebref å **½ Laurila h:n i Onnistaipale** by för b. Henrik Henriksson och dennes h:u Helena Thomasd:r. Köpt (1875, pvm puuttuu) af (puuttuu).

s 482v § 151 - Fastebref å **Huonola h:n, Orihlahti kalladt, i Höydes** by för b. Frans Alfred Andersson Huonola. Köpt 25.3.1875 af sine föräldrar b. Anders Andersson Huonola och Hedda Kristina Andersd:r.

s 483 § 152 - Fastebref å **Lahtua kalladt ½ Heikkilä h:n i Naappila** by för b. Emanuel Johansson Lahtua. Köpt 11.10.1875 af sine föräldrar b. Johan Johansson Lahtua och Hedvig Johansd:r.

s 483v § 153 - Fastebref å **Jussila kallade ½ af Noppari h:n i Pehula** by för Gustaf Sigfridsson Anttila. Köpt 20.2.1875 af b. Anders Erland Henriksson Jussila och Anna Gustava Johansd:r.

s 484 § 154 - Fastebref å **Ruikka kallade ½ af Paavola h:n i Orihvesi** by för b. Karl Eriksson Paavola och dennes h:u Amanda Aurola Andersd:r. Köpt 31.7.1875 af sine svärföräldrar och föräldrar b. Anders Andersson Paavola och Amanda Gustava Gustafsd:r.

Längelmäen käräjäkunnan tuomiokirjoja 1826–1853

Sääksmäen ylinen tuomiokunta

Längelmäen käräjäkuntaa (Längelmäki, Eräjärvi ja Kuorevesi) koskevat tuomiokirjojen renovaatiot alkavat vasta vuodesta 1826, koska sitä vanhemmat tuhoutuivat Turun palossa 6.9.1827. Konseptipöytäkirjat hävinneet vuosilta 1776-1831. Pöytäkirjat ns. ilmoitusasioista hävinneet ajalta 1792-1826.
Antti Lehtosen poimintoja lähinnä Eräjärven paikannimien osalta.

Längelmäen talvikäräjät 14-.3.1826 VA Sääksmäen ylinen KOa 1

s 214 § 8 - Häradsrättens förbud af 2.12.1791 emot våldbetet på **Kolunjemi** äng i Uiherla by.

s 339 § 106 - Snickaren Simon Åkerlund fr. Wästilä och sytningsmannen Esaias Andersson fr. Leväslax anförde emot bönderne Emanuel Matsson Mickola och dess broder b.sonen Mickel Matsson Mickola fr. Leväslax by, att vid det skifte, som kärandernes faderfader afl. b. Samuel Karlsson Mickola 21.3.1778 låtit förrätta sine barn emellan, kärandernes fader Anders Samuelsson erhållit rättighet att under den hälft af Mickola sk.h:n, som svaranden nu äger, upptaga ett torp, som sedermera blifvit Wähäjervi kalladt. Upptecknings- och arfskiftesinstrumentet af 21.3.1778. Tillstånd att upptaga ett torp å **Wähäjervi Lefvonkando** mark. **Wittanittu** och **Pitkä mäki** ängar.

s 352v § 112 - B. Johan Eriksson Joensu anförde att hans fader och företädare i besittningen af Joensu h:n gamle b. Erik Joensu för åtta år tillbaka åt landbonden Jöran Israelsson Raukola fr. Leväslax upplåtit till begagnande på bestämd tid Joensu h:n tillhörig och i **Päskylä fors anlagd sqvalteqvarn**. Jöran Raukola sade sig hafva genom köp erhållit qvarnen till evärdelig ägo.

s 441v § 196 - B. Elias Kerki fr. Wihasjervi emot b. Jacob Hongonen fr. Hietalax ang. rågärdens stängande.
Uppteddes ett utdrag ur häradsrättens protokoll af 14.3.1814 § 63: Härmedelst hafva underteknade Wihasjervi, Hejtala och Haapaniemi byamän i Eräjervi kapell öfverenskommit dem emellan uppkomne tvist om rågärds stängande emellan sagde byar i ägor skiljande **Aittosari** och **Ruottinkivi** råpuncter, att - - 12.3.1814.

Längelmäen syyskäräjät 26-.9.1826 VA Sääksmäen ylinen KOa 2

s 219 § 47 - B. Anders Juoppola söker förbud emot åverkan på ½ Juoppola h:ns mark i Uiherla by. Erik Peldola, Henrik Parvela och Mats Parvela anförde, att de hafva begagnat gångstig öfver ½ Juoppola h:n till deras fiskevatten i **Kortehlax vik af Eräjervi siö**.

s 310v § 137 - B. Mats Danielsson Mattila fr. Päskylä uptedde Kejs? Hofrättens i Åbo utslag af 26.5.1794 uppå b. Emanuel och Mickel Simonssöners samt Johan Danielssons fr. Päskylä gjorde ansökning om förklaring öfver Kongl. Hofrättens dom af 19.5.1794 emellan dem, kärande, samt Leväslax, Jervenpä, Wihasjervi, Hjetalax, Uiherla, Hapaniemi och Kaupila byamän, svarande, ang. den afgift, som Päskylä boer vore berättigade af svaranderne åtnjuta, för det de finge förrätta sin mäld i **tvänne på Päskylä ägor belägne sqvalteqvarnar, Alanen och Keskinen** kallade. Päskylä boerne skola åtnjuta sex kappar spannmål årligen af hvart helt hemman.

s 332v § 156 - Torp. Mats Lahdenpohja fr. Wetterkulla angaf emot ägaren af Wetterkulla extra rådmannen Johan Sundberg - -.

s 337 § 161 - B. Elias Kärki fr. Wihasjervi klagade, att b. Emanuel Hongonens och Thomas Riekolas fr. Hjetalax hästar inkommit på en klaganden enskildt tillhörig utåker, belägen inom **Huhtihaka** hage.

s 395 § 207 - B. Mickel Roselli fr. Hapaniemi sökte förplikta torp.enkan Beata Kivistö att afflytta från sitt torp. Uppteddes torparecontract af 20.5.1804: **Halkoperkiö** hagen, **Haanpohja** hagen, **Karvanmaa** hagen äng närvid Seppälä råån börjandes till **Haukisuo** källan.

s 413v § 227 - Ägaren af Wetterkulla egendom i Eräjärvi kapell Sundström anförde, att b. Mickel Mickola fr. Leveslax sistledne sommar, då långvarig och stor torcka inträffat, antändt ett kyttland, hvarigenom händt, att elden utbredt sig och löskommit i Wetterkulla egendoms **Levessuo** skog samt uppbränt derstädes mark till ett tunne fem kappelands vidd och skog till 55 lass ved. Synen 2.9.1826 å Wetterkulla **Läfvassuo** skog. Synemännen begåfvo sig till **Lävässuo** äng. Mickola bestred, att elden från kyttlandet löskommit i Sundbergs skog.

s 575v § 286 - Torp. Mats Wesaniemi fr. Wihasjervi upptedde torparecontract af 23.6.1825 och dess tillägg af 28.9.1825 lydande: Drengen Mats Jöransson fr. Yrjölä får anlägga ett torp å den sk. **Wesaniemi** hagen. Erhåller dessutom en äng, som tager sin början ifrån **Hukjo bron** till nämnde **Wesaniemi** åker samt i den sk. **Hassi aho** äng, allt ifrån den sk. **Karellska ängen** utmed sjöstranden. Vi skola gemensamt gärda om **Leponenä** ängsmark.

Längelmäen talvikär. 24-2.1827 VA Sääksmäen ylinen KOa 3

s 353 § 27 - Contract: Till drengen Jonas Matsson fr. Järvenpä Strånga upplåter Anders Juopolas förmyndare nämndem. Gustaf Rekola och dess syster Stina Jonasd:r, Juopola värdinna, af **Huhtaniity** hagen alla de åkerfläckar - -. En ladaland äng får Jonas på **Eräpyhä**? sidan af **Raiskio** hagen och en ängshage på **Wedentaka** mark kallat **Palannen haka**. Järvenpä 15.7.1826.

s 366 § 42 - Afhandling: Min arfsandel i Kärki ¼ sk.h:n i Wihasjervi upplåter jag till min bror Jonas Henriksson emot det han till mig upplåter Kataisto torp med alla derunder ifrån **Enonselkä** sjö till Kerki gamla rågärdesgården lydande ägor. Förbehåller **Lehmanpänojan niittu** äng, äfvensom begagna en smal wäg genom **Raiskio** ängshagen till en derinom warande källa. Kärki 8.3.1826. Anders Henriksson Kataisto.

s 397v § 69 - Fråga om trampning å Roselli h:ns i Hapaniemi vid en sk. **Eräjärvi sjö** belägne ängar. Kaupi h:ns ägare har i längre tid begagnat wäg genom **Kurkiniittu och Savilahti** Roselli h:n underlydande ängar.

s 410 § 80 - B. Samuel Jussila fr. Hapaniemi anförde emot b. Mickel Kaupi fr. samma by, ett ehuru parterne till hälften i längre tid underhållit hägnad emellan deras till hvarannan stötande **Karvanma och Halkoperkiö** ängar - -.

s 502 § 161 - B. Mickel Nisula fr. Wihasjervi emot b. Mickel Tuomola fr. Järvenpä ang. tvist om **Wuohinjemi** åker, hvilken skall vara inom kärandens ägande Wuohinjemi haga. Synen 31.10.1826. Enligt chartan tillhör **Wuohinjemenma** Nisula h:n.

s 577 § 215 - Uppteddes bouppteknings- och skiftesinstrument af 8.4.1807 efter b.hustrun Anna Eriksd:r Kärki fr. Wihasjärvi. Af Raiskio torp **Raiskis** hagen.

Längelmäen syyskär. 25-.9.1827 VA Sääksmaen ylinen KOa4

s 229v § 27 - Kyrkoherden i Orivesi pastorat Johan Henrik Levan förmälte, att sedan b. Erik Johansson (= Jöransson) Yrjöläs fr. Wihasjervi fader förre b. Jöran Jöransson Yrjölä redan 1822 till Erik Yrjölä öfverlåtit dess ägde Yrjölä h:n, hade Jöran Jöransson bott och varit i ett matlag med Erik Yrjölä ända tills han i december 1826 hos sin son aflidit. Kyrkoherden yrkade, att Erik Yrjölä måtte åläggas till kyrkoherden utgifva en ko i likstol efter afl. Jöran Jöransson, emedan på hemmanet funnits sex kor. Bör afgöras hos landshöfdingen.

s 253v § 58 - B.sonen Johan Matsson fr. Kaupi h:n i Hapaniemi hade under dess vistelse hos kapellanen Gustaf Joakim Johnsson år 1825 om sommaren vådeligen omkommit i **Eräjervi sjö**.

s 281v § 91 - Torp. Mats Tanhuanpä fr. Uiherla anförde, att sedan från dess olästa hölada å Tanhuanpä torps **Wahderniemi** äng genom tjufvahand förkommit en säck spritadt och torrt löf - -.

s 349v § 198 - Rämässalo: **Huhkaimenniemenma** mark.

Längelmäen talvikär. 4-.3.1828 VA Sääksmäen ylinen KOa5

s 298 § 31 - Afhandling af 1.9.1826: Emot det jag (Thomas Matsson Kerki) blifvit tryggad vid besittningen af mitt nu innehafde ¼ Kerki sk.h:n i Wihasjervi, så upplåter jag Hakala torp samt Raiskis torpägor norrom tåget, så när så **Takapeldo**, som delas i tu oss emellan till min broderson Emanuel Johansson.

s 379 § 96 - Inh. Emanuel Eriksson fr. Touna angifvit vid höstetinget 1827 b.sonen Michel Matsson Mickola fr. Leveslax, för det denne en söndagsafton 1827 om våren oqvädat honom till **Janga Manu**.

s 491 § 176 - Uhiniemis i Längelmäki byamän emot Pitkäjärvis i Orivesi byamän ang. underhållande af råhägnaden emellan byarne på **Torkilenma** mark.

s 498 § 180 - Fortsättning till vintertingets 161 § ang. att uppgräfva dike genom Simon Seppäläs fr. Hapaniemi **Halkopärkio**. Synen 31.10.1827 å **Halkoperkiö** äng.

s 501 § 182 - Fortsättning till 1825 års höstetings 59 §. Ägaren af ¼ uti Kaupi sk.h:n i Hapaniemi kapellanen Joakim Johnsson sökt förplikta b. Adam Thomasson Jussila fr. Hapaniemi att med kapellanen deltaga uti uppförandet af hägnaden å råleden emellan parternes ägande **Syrjumaa** skogsmark börjandes från **Uiherlansalmi** sjövik till **Omenajervi** råpunct. **Syrjanema** skogsmark.

Längelmäen syyskär. 30.9-.1828 VA Sääksmäen ylinen KOa5

s 1315v § 65 - Torp. Johan Eriksson Tahkolax fr. Uiherla inlemnade an afhandling af 8.3.1819 ang. arfslösen från det af hans bror Erik Eriksson Peldola innehafde Peldola h:n i Uiherla. Får Johan Eriksson anlägga ett nytt torp på min **Vedentakusta** mark, så kallad **Tahkolax**. Till åker får han göra åt sig 5 tunneland af de sk. **Tahkolax och Ajoxennjemen niitu**. Till äng får han de sk. **Koskenalusta och Ylikurka**? ängar; och på **Kandolax Välimaa** rödja 3 tunneland ny äng.

s 1324 § 77 - B. Henrik Mickelsson Parvela fr. Uiherla anförde, att Hapaniemi byamän sistlidit vår ifrån **Nickiläjervi** träsk till **Eräjervi** sjö olofligen uppkastadt ett utfallsdike, bestående 4 alnars bredd och djuplek. Utfallsdiket har blifvit uppgräfvit i sådan sträckning, att detsamma löper nära råen emellan klagandens och svarandernes till hvarannan gräntsande bohlåkrar, men ändock på kärandens enskildt tillhörig mark. Uppskjöts.

s 1338 § 88 - Ägaren af ¼ utaf Kaupi h:n i Hapaniemi kapell. Joakim Johnsson samt ägaren af ½ Seppälä h:n i samma by b. Simon Seppälä anförde, att under deras åkrar befinnes en åkerlinda, som sträcker sig från **Eräjervi** sjö till **Heikilänjemi** träsk, långs med hvilken linda käranderne varit sinnade att, i afseende å fiskesidkande vårtiden, uppkasta ett dike. Men då käranderne förlidne sommar begynt dikandet, hade svaranderne (de öfrige Hapaniemi boer) tillkommit och egenvilligt fortsatt samt sedermera äfven fulländat ifrågavarande dikningsarbete, hvarföre - -. Svaranderne förklarade, att de ville äfven begagna fisket i diket och minska vattnet i Heikilänjemi träsk.

s 1394v § 137 - Fortsättning till vintertingets 182 § ang. hägnadsskyldighet å råleden emellan **Syrjänma** skogsmark från **Uiherlansalmi** sjövik till **Omenajerfvi** råpunct. Råhägnadsdelning 1.1.1827. Omenajervi.

Längelmäen talvikär. 12-.3.1829 VA Sääksmäen ylinen KOa6

s 278v § 60 - Saken emellan b. Mickel Nisula fr. Wihasjervi emot b. Mickel Tuomola fr. Järvenpä ang. Tuomolas förpliktande att till Nisula afträda **Wuohiniemi** åker, som af Tuomola i längre tid skall begagnats, ehuru den rätteligen vore Nisula tillhörig. Synen 5.11.1828 uppå tvistemarken wid Wuohiniemi.

s 337v § 105 - B. Emanuel Joensu fr. Uiherla oqvädat torp. Fredrik Omenajervi till **tjuf och tattare**.

Längelmäen syyskär. 10-9-1829 Sääksmäen ylinen KOa6

s 705v § 40 - B. Samuel Jussila fr. Haapaniemi emot b. Michel Kaupi i samma by för det Kaupi å Haapaniemi byss gemensamma betesmark sig till enskildt begagnande intagit en beteshage. Hänvisning till ägodelningsrättens utslag af 22.3.1793. Synen 17.8.1829. Mickel Kaupi inhägnat den mark, som ligger emellan **Kurkiniittu och Pihtikorpi** ängshagar samt kallas **Kurkiniituhan loukas**.

s 812 § 132 - B. Anders Erickilä fr. Wihasjärvi anförde emot b.sonen Thomas Erickilä, huruledes svaranden om våren blifvit skild ifrån ett och samma matlag med käranden, som då till svarandens begagnande upplåtit sina **Sammaliste och Riihiniittu** ängar, men som svaranden olofligen afbärgat kärandens **Hormistinniittu** äng - -.

s 814v § 135 - Sytningsmannen Henrik Eliasson fr. Kuivas sökte till ansvar befordra arrendatoren af Koppala rusthåll majoren Anders Lind för det dennes boskapskreatur, som gått ovallade i bete under höbärgningstiden uti en klaganden tillhörig **Salmenkorva** äng och föröfvat där skada.

s 857v § 175 - Inh. Thomas Thomasson fr. Wihasjervi anförde, att torp. Mats Wesaniemi i samma by med ägaren af ½ Laurila h:n b. Mats Laurilas tillstånd för flere år tillbaka å Wesaniemi sagde h:n tillydande mark uppgräfvit åt sig ett potatisland - -. Contract 23.6.1825 emellan Mats Jöransson och Laurila at han af Mats Laurila är antagen till torpare å Wesaniemi torp med rättighet bl.a. at nyttja alla roteåkrar inom **Wesaniemi** hagen och dertill potatisland.

s 874 § 186 - Kr. länsman Berndt Wilhelm Wargentin sökte till ansvar befordra följande Eräjervi kapellboer: torp. Mats Ilomäki, Johan Pernäjervi och Anders Hakola fr. Wetterkulla, b. Isak Ustalo samt torp. Thomas Ahola och Erik Randala fr. Hirdolax, torp. Lars Jervensivu fr. Kaupila, torp. Thomas Jokela och Abraham Tanhuanpä fr. Uiherla, b. Thomas Riekola, Johan Jullinen och Elias Honganen samt torp. Jonas Koivusilda fr. Hietalax, b. Anders Laurila och Elias Kärki samt torp. Anders Kataisto fr. Wihasjervi, b. Mickel Tuomola och Erik Klemola samt sytningsm. Johan Mårtensson fr. Järvenpä för det desse **försummat att infinna sig vid skallgångarne** 18. och 24.8.1829, verkställde å Längipohja byss mark till förödande af rofdjur.

Längelmäen talvi- ja syyskäräjien 1830 konseptipöytäkirjat ja uudistukset hävinneet

Längelmäen talvikär. 10-3-1831 Sääksm. yl. KOa8

s 3 § 7 - Inlemnades en finskspråkig afhandling: **Minä Johan Johan poika Mustasuu** tämän avoimen kirjan kautta, ylös wedän ja pisennän Pitäjään Sepälle Matts Leanderille, kaikki ne etuisudet kuin ennen tätä on ollut hänen Isänsä Esaias Anden poiaan hallussa, sekä asunto paikan ja huoneet, Pelot, niittut, ja mettässä nautinto niin kuin ennenkin Mustasuun tilusteilla, koska hän jo usiammat wuodet on ilman palkata kokonnut talon tarpeet, sillä ehdolla että hän testäkin edes, toimitta sepän työn talon tarpeiksi talon raudasta, Talon rualla ja sysillä, on myös avullinen kaikkina Talkoo päivinä Taloon, mutta hänen Isänsä Esaias Anden pojaan kuoleman jälkeen pitä hänen maksaman kuus Rublaa Bancoo Ass(ingnationer). Jokaa wuosi, ja edälle mainitut ehdosaa hän ja hänen nyt oleva waimonsa heidän elin aikansa nauttia joka tygö kutsutuisten wierasten läsne ollesa minun oma kätisillä puumerkilläni wahvistetan, Wästilässä se 14. p: Maras kuussa 1830. Johan Johan poika Mustasuu (bom:)
Totista Johan Eliaxen poika Seppola Syväjerwältä (bom:) Simon Kiurniemi Syväjerweltä (bom:)
Af Jöran Mattila Kyrkowärd.

s 47 § 93 - Inh. Mats Matsson fr. Uiherla klagade, att sytningsmannen Karl Johansson Heikilä fr. samma by olofligen bergat af **Sydenmaa** till Mats Matsson begagnande upplåtne äng.

s 60v § 121 - Torp. Henrik Ahola fr. Uiherla skall insatt sina kreatur uti b. Anders Juppolas ännu obergade **Sydenmaa** äng.

s 63 § 127 - B. Elias Kerki fr. Wihasjervi anförde, huruledes han med b. Staffan Laurila äga hvar sin andel uti en beteshage **Jervienwäli** kallad.

s 79 § 157 - Afl. extra rådmannen Johan Sundbergs efterlemnade enka Anna Christina Sundbergs senare man apologisten vid Tawastehus Trivials Schola Johan Utter - -.

s 117v § 238 - Åt b. Mickel Eriksson Mättäs fr. Lewäslax meddeltes **fastebref å Mättäs sk.h:n**, som han till ägo bekommit vid bouppteckningen och arfskiftet efter dess afl. fader b. Erik Johansson Mättäs 25.9.1821, samt i grund af en emellan honom och dess broder Erik Eriksson Sipilä fr. Pajula 26.9.1821? belefvad afhandling, emot det han till dess broder upplåtit Murtola torp och erlägger sytning till sin moder Lisa Matsd:r.

Längelmäen syyskär. 29-.9.1831 Sääksm. yl. KOa8

s 668 § 7 - Inlemnades en arfsförening: Skiftet af 26.7.1819 öfver den egendom, som ägaren af Peldola halfva h:n i Uiherla Johan Johansson i sin lifstid vill upplåta till delning emellan sine barn, myndige sönerne Johan Mats och Mickel samt döttrarne Maria, gift med b. Henrik Simonsson Jussila fr. Kaupila, Valborg, gift med b. Esaias Johansson Usitalo fr. Hirdolax, och Margareta, som ännu är oförsörjd. Fasta egendomen till äldsta sonen Johan emot - -. Sonen Johan uppdrog till sonen Mats torpsägor uti **Ajåxenhaka** - -, hvarutom Mats får uppodla sig åker och äng på östra sidan om nämnde hage ända till **Ponsanaita** hägnad, äfvensom ett tunneland äng å **Hongistonkurunpärä** kärr. Mats äger rättighet att uppsätta nödige torphus inom **Ajoxenhaka** hägnad - -. Till sonen Mickel uppdrog Johan ett tunnelands färdig åker af **Huhtakorpi** sydvästra åkerändan efter **Wanhanpellonoja** dike samt **Kauniskorven niittu** äng och af **Heinisuonkorpi** sydvästra ändan jämte begagna hemmanets skog, mullbete och fiske såväl i **Eräsalo** som annorstädes samt uppsätta sig nödige hus i södra sidan om **Huhtakorpi** åker och en foderlada i **Luhtanenä** udde. Delningsinstrumentet 17.11.1796 efter modren.

s 689v § 30 - Samtelige delägare af **Alanen qvarn i Pääskylä** by fr. Järvenpä, Wihasjervi, Hjelalax, Uiherla, Hapaniemi, Kaupiula, Kuivas, Hirdolax, Leväslax m.m. byar - -. Alanen qvarn har redan öfver 30 år blifvit såsom hjulqvarn begagnad, ej sqvalteqvarn.

s 701 § 44 - Ägaren af 1/3 uti Kaupi h:n i Haapaniemi by kapell. Gustaf Joakim Johnsson samt bönderne Samuel Jussila, Simon och Mats Seppälä fr. samma by anförde, att de ifrån äldre tider varit berättigade att ensamma idka fiske vid stränderna uti det under Haapaniemi by belägne **Haapaniemi Jervi** träsk, såvidt träsket stöter sig till deras ägor, men nu har b. David Kaupi fr. samma by - -. Kaupi påstod, att han lika med klaganderne är berättigad till fiske.

s 703 § 48 - B. Samuel Jussila fr. Haapaniemi anförde emot sytn.mannen Israel Jåensu fr. Uiherla, att sedan Jussila till befordrande af en honom tillhörig **Karvanmaanlaaxi** äng från våldbete med mera utmed den därstädes tillkomne tillandningen uppfört en sträcka rågärd, så hade Jåensu nerhuggit - -.

s 712 § 63 - Bönderne Seppälä, Roseli och Erola fr. Haapaniemi klagade, att b. Kaupi fr. samma by låtit sina kreatur uppbeta fräkneväxten under Kaupis **Londer nittu** äng. Kaupi medgaf, att hans kreatur varit uti dess förenämnde **Lahdennittu** äng.

s 759 § 142 - B. Jonas Jullinen fr. Hietalax anförde, att ehuru **Korteenlax** jordstycke förut af lagmansrättens dom af 26.9.1682 blifvit tildömt Jullinen h:n, vore sagde jordstycke likväl för närvarande under Riekola och Hongonen h:ns bruk. Hänvisning till häradsrättens utslag. af 5.3.1675. Bör undersökas storskifteshandlingarne.

s 771v § 161 - Torp. Jonas Kant fr. Uiherla skall nedrifvit hägnaden omkring Erik Peldolas **Levelaaxi**.

s 774v § 167 - B. Mats Parvela fr. Uiherla androg, att ehuru hans och Henrik Parvelas tillskiftade andelar i **Heinäsuonniittu** äng äro genom behörig rå åtskiljde, har - -.

s 784 § 179 - Innehafv. af Koppala rusthåll med Einola derunder skatte köpte aug.h:n apologisten vid Tavastehus Trivialskola Johan Utter. Utslag af 13.2.1823 ang. sjöfoderväxten uti den sk. **Mustasuu** viken.

s 785 § 180 - Utter anförde, att b.enkan Maria Mustasuu och b. Mickel Mättäs olofligen idkat fiske uti **Vitastenlahti vik af Längelmävesi** sjö emot förbudsdom af 4.11.1819. Svaranderne bestredo.

s 825v § 226 - B. Elias Kerki fr. Wihasjervi klagade, att b. Mats Laurila, som uti **Leivenmaa** kärr, beläget å sagde bys ägor, haft ett kyttland, det han kort före höbergningstiden, då stark torka här å orten varit rådande, antändt. Elden har utbredt sig å klagandens nära sagde kärr belägne **Leivenmasuo** då ännu obergade äng, så att gräsväxten oxh matmyllan blifvit afbränd till tre kappelands vidd. Synen hållit Kärkis på **Leivänsuo** belägne äng. **Leivenmansuo** äng. **Leivenmaansuo** äng.

s 827 § 227 - Torp. Mats Wesaniemi fr. Wihasjärvi emot b. Mats Laurila ang. **Vesaniemi** hage. Wesaniemi åker. En äng som tager sin början ifrån **Hukjo brunn** till **Wesaniemi** åker. Äfven **Hassi aho** äng, **Hjeta niittu**.

s 849 § 263 - Åt b.sonen Mats Eriksson Jussila meddeltes fastebref å ½ Jussila h:n i Kauppila by, Ala Jussila kalladt. Afhandling af 7.10.1830 emellan honom och dess bröder b.sönerne Erik och Mickel Erikssöner.

Längelmäen talvikär. 1-.3.1832 Tarkkalan talossa Talviaistaipale VA Sääksm. yl. KOa9

s 380 § 18 - Fråga om snöplogning å allmänna vägar. Uiherla Erola åtog sig att ploga ifrån **Omenajervi** träsk till **Uiherla sund** jämte tillandningen vid **Karvanmanlax** för 8 rubel. Nämndem. Erik Peldola erbjöd sig att ploga landet vid Uiherla by. Haapaniemi Samuel Jussila förbant sig till plogande af vägen ifrån **Eräjervi sjö** till **Mickolajervi**. Leväslax Karl Einola ville ploga landet vid dess hemman. Leväslax Maria Mustasuu åtog sig att ploga landet vid Mustasuu h:n. Koljonkando Mats Sola ifrån **Naurisniemi** till **Kannistonalusta** - -.
Vägen till Orihvesi: Uhiniemi Johan Erola plogar vägen ifrån **Längelmäki sjö till Pitkäjärvi sjö** - -.

s 392v § 34 - Haapaniemi byamän ansökte om vitesförbud å byns mark. Tillkännagafs att **Eräjerfvi sjö**, **Uiherlanlahti** vik samt **Haapaniemenjerfvi** och **Omenajerfvi** träsk vore de sista vatten, hvari käranderne anhöllo om vitesförbud. Kaupila byamän sade, att de i gemensamt med Haapaniemi byamän af ålder begagnat fiske uti förenämnde träsk. Vitesförbudet beviljades.

s 457 § 112 - Torp. Karl Huhtapeldo fr. Uiherla hade ihopsamlat och bortfört den utaf nämndem. Erik Peldola ifrån en del af **Huhtapeldo** dennes ägande ½ Peldola h:n underlydande åker förutslagne gräsväxten.

s 460v § 116 - För olofligt fiske uti Koppola rusthålls enskilta fiskevatten har innehafv. af samma rusthåll med Einola derunder skatte köpte aug.h:n apologisten Johan Utter tilltalat Maria Mustasuu och Mickel Mettäs fr. Leveslax. Landb.sonen Mats Einola berättade, att svaranderne år 1830 om hösten dragit not uti **Vittastenlahti** vik vid stränderne af rusthållets ägor.

s 500 § 166 - Fråga om gräfvande och underhållande af ett dike till vattnets afledande från Mats Eriksson Ala Jussilas fr. Kaupila **Wehkosuo** eller **Wehkaoja** äng genom Uiherla byamäns ägor. Synen 23.8.1831.

s 544 § 212 - B. Mats Parvela fr. Uiherla emot Henrik Parvela att till kärandens begagnande upplåta en del parterne gemensamt tillhöriga **Saricko** åker.

s 549 § 218 - B. Mickel Juoppola fr. Uiherla androg, att torp. Thomas Havisto insatt sine kor uti Juoppola h:n tillhörig **Tahko så** beteshage. **Tahkosuo** hage.

s 592v § 283 - Å Hirdolax halfva sk.h:n gafs fastebref för b.sonen Johan Jonasson. Till ägo bekommit enligt öfverenskommelse vid arfskiftet 3.2.1828 efter dess afl. fader b. Jonas Johansson emot bl.a. sytning till dess stjufmoder Anna Eliasd:r.

Längelmäen syyskär. 4-.10.1832 Sääksm. yl. KOa9

s 983v § 2 - Torp. Mickel Matsson Wähäjervi fr. Leväslax inlemnade en afhandling af 3.8.1824. Jag Emanuel Matsson ärhåller ½ Mickola sk.h:n emot de - - till min broder Mickel Matsson sytningsägor. Erhåller Mickel **Kårventausta** utåker af ½ tunneland samt tilken? åker af 6 kappeland samt till äng **Samonsuo** äng och **Koivisto** äng.

s 1011 § 29 - Synen 27.8.1832 å **Karvanmanlaxi** äng (jmf höstetingets 36 §). Gärdesgården är uppförd å dess förra ställe å en under Joensu hemmans **Karvanmanlahti** äng efter strömsränsningarne i landet uti **Karvanmanlaxi** vik uppkommen tillandning.

s 1054v § 70 - B. Mats Mattila fr. Erisjervi klagade deröfver, att då b. Erik Bertula fr. Kockila by i Orihvesi s:n uppfört en hägnad omkring den **Ulpuckaoja** urfjels äng, som till hela till dess vidd är belägen inom Mats Mattilas marck, hade Bertula dervid intagit ett betydligt stycke af Mattilas marck. Uppsköts.

s 1058v § 73 - B. Erik Mattila fr. Kaupila klagade, att b. Johan Hirdolax låtit sine kreatur gå i bete å **Leikatuniittu** äng, tillhörande Mattila h:n.

s 1066v § 80 - Fortsättn. till vintertingets 115 §. Synen 29.8.1832 å sjöfoderväxten emellan Wetterkulla och Leväslax byar. Befanns att det af Mettäs h:ns innehafvare begagnade tvistestället i Mustasuu vik består af en efter strömränsningarne i landet uppkommen och till Mettäs h:ns väg stötande tillandning, beväxt med starrhö. Sjöfoderdelningen år 1791. Maria Mustasuu bergat sjöfoder ifrån såväl **Mustasuu** som **Witastenlahti** vikar. **Koppalaniittu** äng.

s 1101 § 110 - Fortsättn. till höstetingets 167 §. Synen 26.9.1832 uti tvistestället emellan Mats och Henrik Parvela i Uiherla ang. råskilnaden emedan deras lotter i **Heinäsuonniittu** äng. Uiherla byamän hafva ängar uti **Heinisuo** kärr.

s 1132 § 144 - B. Mickel Juppola fr. Uiherla anförde, att torp. Thomas Havisto fr. Uiherla och Henrik Werkoniemi fr. Kaupila olofligen betat sina fåår uti en Juopola tillhörig **Tahkosuo** äng.

s 1187v § 197 - B. Herman Peldola fr. Uiherla anförde, att Staffan och Emanuel Erola, torp Karl Huhtapeldo och Anders Lehtinmäki olofligen idkat fiske uti **Joensujoki** emellan **Längelmävesi och Eräjervi sjöar** löpande å - - och med trampningen skadat klagandens **Lepoluhta** äng.

s 1225 § 245 - Sytn.mannen Thomas Erickilä fr. Wihasjervi anförde, huruledes han enligt arfskiftesinstrument af 27.7.1818 är berättigad att begagna årskillige sytningsägor undan Erickilä af landboen Mårten Mårtenssons under landboskap innehafvande h:n och derinbland sjöfoderväxten vid **Kitinkivi** strand.

s 1245 § 270 - Åt b.sonen Herman Matsson Heickilä fr. Ackola by i Orihvesi s:n gafs fastebref å ½ Peldola h:n i Uiherla by. Till ägo bekommit genom med förra ägaren deraf b. Johan Johansson 4.12.1830 träffat köp.

s 1247 § 272 - Apologisten Johan Utter erhöll fastebref å Koppola sk.rusthåll och Einola derunder skatte köpte augmentsh.n. Erfors att afledne rådmannen Johan Sundbergs efterlemnade enka Anna Christina Roudelin i grund af ett emellan henne och dess förbem. afl. man 12.7.1812 upprättadt inbördes testamente till ägo bekommit Koppola sk.rusthåll jemte Einola aug.h:n, Wetterkulla nybygge och derunder lydande torp, och att Anna Christina Raudelin åt dess senare man apologisten Utter och dess förbem. fru med mersagde lägenheter lagfarit.

Längelmäen talvikär. 7-.3.1833 Sääksm. yl. KOa10

s 143 § 13 - Kapell. i Eräjärvi kapell Joakim Gustaf Johnsson inlemnade tvänne landscancellieakter, af hvilka inhemtades, att såväl prästerskapet i Orihvesi s:n kyrckoh. Johan Levan och sockneadj. Anders Gustaf Lilius som ock bem. kapell. Johnsson samt flere lägenhetsinnehafvare i Eräjärvi kapell hade hos landshöfdingen sökt förplikta samtelige detta tingslags boer att gemensamt bygga och framdeles underhålla en redan förut begagnad men sedermera **i obestånd lemnad communicationsväg sträckande sig ifrån Orihvesi s:ns rå genom Eräjärvi kapell till den förbi Järvenpää by och gästgifveri i sagde kapell ledande allmänna landsvägen**, men att landshöfdingen sedan denna ansökning af Längelmäki sockne- och Kuorehvesi kapellboer blifvit stridig gjord, - -. Uppskjöts.

s 165 § 43 - Fråga om råhägnadens uppförande emellan Järvenpä och Wihasjervi boers till hvarannan gränsande utmark från **Suojoenkallio** till **Lakeesuonsaari** råpuncter.

s 181 § 66 - Koppala rusthålls med Einola aug.h:ns ägare Johan Utter emot Maria Mustasuu och Mickel Mettäs fr. Leväslax ang. olofligt fiskande uti Koppalas enskilta fiskevatten (jmf. höstetingets 82 §). Torp. Jöran Raukola berättade, att b.enkan Maria Mustasu för mera än 30 år tillbaka, då skiftet af fiskevattnet uti **Witastenlahti** vik försiggått, idkat fiske därstädes, men sedermera icke efter skiftet.

s 198v § 85 - Afhandling af 12.8.1833. Till Johan Adamsson upplåter jag Staffan Kerki fr. Wihasjervi af mitt ägande Kärki h:ns mark rättighet att uppbygga sig ett torp på ett ställe, som kallas **Lehmänpä**, får dessutom uppodla sig ny åker, äfvensom har Johan rättighet att göra ny åker inom gålsens? äng, hvilket ställe kallas **Iso Männistö**.

s 273v § 178 - B. Herman Peldola fr. Uiherla emot Staffan och Emanuel Erola, torp. Karl Huhtapeldo och Anders Lähtenmäki samt skredd. Abraham Starkman för olofligt fiskande uti **Joensuunjoki** (jmf höstetingets 197 §), stängande af kongsådran derstädes samt trampande af Peldolas **Lepoluhta** äng. Uppskjöts.

s 295 § 210 - Sytningsm. Erik Thomasson **Long** fr. Uiherla lemnade en afhandling af 2.1.1828: Min arfsandel uti ½ Ruokonen h:n i Uiherla uppdrager jag (Erik Thomasson) till min bror Anders Thomasson, emot att han till mitt begagnande upplåter Tanhuanpä torps åker och ängar samt dessutom i bohlåkern den sk. **Longanpeldo**, i **Kurkiperkio** 15 kapplands åker, i **Tihalanhaka** 6 kapplands åker, jemte ett laduland äng å **Erässalo** holme, **Hongisto** gamla äng, äfvensom 15 lispund fräken, hvarutom jag förbehåller mig rättighet att till hälften uppodla södra delen af **Hongiston korpi** kärr, äfvensom att å **Eräpyhä** utjord uppgöra åker och äng.

s 321 § 241 - Jmf höstetingets 246 §. Synen 26.10.1832 å de åkrar och ängar, som inh. Simon Eriksson under Erkilä h:n begagnat. Inom Erickilä h:ns **Liedon Wainio** vid pass 500 alnar ifrån Wihasjervi by åt nordväst. På östra sidan om **Mataramäki** backe finns en liten inhägnad åker. I **Kalankorpi** nyrödning, som ligger ¼ mil ifrån by åt sydost - - äng.

s 352 § 287 - Å ½ Joensuu sk.h:n i Uiherla meddeltes fastebref åt torp. Johan Thomasson Ahoniemi. Till ägo bekommit vid 6.9.1831 å landscancelliet i Helsingfors hållen offentlig auction emot 775 rubel banco assignationer.

Längelmäen syyskär. 3-.10.1833 Sääksm. yl. KOa10

s 837v § 33 - Jmf vintertingets 13 §. Längelmäki och Kuorehvesi boer samt en del Eräjervi kapellboer ansågo icke vägbyggnaden emellan Orihvesi socknerå och Järvenpä by och gästgifveri för sig af nöden. Verkställes syn.

s 862 § 64 - Jmf vintertingets 66 §. Synen 2.9.1833 å **Vitastenlahti** vik, som utgör en vik af **Längelmävesi** sjö, hvilken på norra sidan omgifves af Mustasu h:ns samt å andra sidan eller södra sidan af Koppala rusthålls ägor. Synen 2.9.1833 å **Hirdopohja** vik, som tager sin början vid **Levännänä** udde samt inbegriper hela den vidd, som ifrån denne udde sträcker sig ända till **Kullanpä** udde. Intill denne vik stöta Koppala, Mickola, Einola och Hirdolax ägorne.

s 918 § 112 - Fortsättn. till 1832 års höstetings 75 § ang. bärgningen å Peldola h:ns **Huhtapeldo** åker i Uiherla. Synen 27.7.1833. Framlemnades storskifteschartor och handlingarne af 1799 och 1803. **Huhtaniittu** äng, **Huhtastenniittu**. Anmärktes, att storskiftet helt och hållet blifvit upphäfvit.
Inlemnades en förlikningsskrift af 2.2.1820 mellan bröderne Johan Heickilä, innehafvare, och Karl Heickilä, torpare. Johan Heickilä lemnar till sin broder Karl af Heickilä h:ns ägor följande lägenheter. Två tunneland färdig åker uti **Juracko**, får han nyttja en tunna 15 kappeland till dess jag af **Huhtapellon päällystä** hinner upptaga honom - -. Till höbohl gifver jag åt honom **Saini** äng, ett laduland, **Saamyxen ajos**, ett laduland.

s 967 § 176 - Jmf vintertingets 178 §. Sades, att svaranderne under sine fiskefärder vandrat långs den på ömse sidor om **Joensujoki** å uppkomne tillandning. B. Johan Joensu (30 år gl) berättade, att svaranderne alltid idkat fiske uti ån, hvarvid de vanligen vandrat vid åkanten på **Lepoluhta** äng.

s 1001 § 217 - Jmf 1832 års höstetings 54 § ang. tvist om **Kortenlax** jordstycke. Synen 7.10.1833. Föreningen vid storskiftet 16.8.1779. **Kortenlahdenmaa urfjell** är ännu oskiftad.

s 1035 § 267 - **Pastorsadj. Anders Salovius** ville i egenskap af tillförordnad förmyndare för dess **systerdotter** och svarandens **stjufdotter** Carolina Vilhelmina Elisabeth, så väl för sin **broder** ynglingen **Jonas Viktor Salovius** förplikta **färgaren Johan Siljander** fr. Tungelo utbetala tillsammans 300 riksdaler med ränta.

s 1036v § 268 - B. Henrik Parvela fr. Uiherla emot b. Mats Parvela, då denne ämnar förplikta Henrik Parvela att utlägga den del af **Heinäsuonniittu** parternes andelar i Parvela h:n gemensamt underlydande äng, som - -.

Längelmäen talvikär. 6-.3.1834 Sääksm. yl. KOa11

s 174 § 10 - B. Anders Kuivas sökte vitesförbud emot åverkan å dess ägande ½ Kuivas h:ns ägor. Torp. Johan Kaukanen begagnat väg till en af honom innehafvande tillandning under sökandens ägande **Murronhaka** beteshage.

s 190 § 25 - Jmf vintertingets 43 §. Synen 27.9.1833 å råledningen emellan Järvenpä och Wihasjervi byar ifrån **Suojoenkallio** till **Lakeensuosaari** råpuncten. Käranderne förklarade, att deras mening icke vore att få

hägnaden uppförd ifrån Suojoenkallio råpunct, såvida den icke utgör råen emellan nämnda byar, utan endast emellan Klemola h:ns delägarene i Järvenpä, ifrån **Hakaoja** råpunct till **Lakeensuo** (**Lakesuo**) kärr.

s 298v § 137 - B. Johan Heikilä fr. Uiherla anförde, att b. Emanuel Erola efter höbärgningen nedrifvit hägnaden omkring Heikiläs **Loukannittu** äng.

s 334 § 182 - B. Johan Jussila fr. Hapaniemi klagade, att b. Johan Joensuu fr. Uiherla, efter det Joensuu först olofligen nedrifvit hägnaden omkring Jussilas ägande **Niemenhaka** äng, med god flit insatt sine kreatur uti samma äng, egenteligen tillandning.

s 416 § 285 - Å ¼ af Klemola h:n i Jervenpä meddeltes fastebref åt b.sonen Erik Mårtensson Klemola. Till ägo bekommit genom dess numera afl. faders b. Mårten Larsson Klemola 1.3.1826 skedde öfverdragelse vid den boupptekning och det skifte arfvingarne emellan, som Mårten Klemola i lifstiden låtit förrätta.

Längelmäen syyskär. 25-.9.1834 VA Sääksm. yl. KOa11

s 1072v § 22 - Jmf. vintertingets 25 §. Fävägens begagnande ifrån **Suojoenkallio** till **Hakaoja** och farväg öfver Klemolas mark till **Lakesuo** kärr.

s 1081v § 36 - Jmf 1833 års höstetings 33 §. Synen 8-10.9.1834 å den **tillämnade nya landsvägen**, som leder ifrån Orihvesi socknegräns genom Eräjärvi kapell och **förbi kapellets kyrka** till Järvenpä gästgifveri i sagde kapell.
Nämnden och sakägarene begåfvo sig till Orihvesi socknegräns, derifrån vägen öfver Koppala rusthålls mark till **Koppala sund** uppmättes, utgörande 3340 alnar. Nära intill samma väg, som redan år bragt i farbart skick, finnes å flera ställen tillgång på sand. Koppala sundet är 630 aln bredt, hvarest nu äfven befinnes **en pråm, hvarmed resande af Koppala rusthålls ägaren öfverforslas**. Widare fortsattes vägasyn ifrån Koppala sund öfver Wetterkulla gårds mark till Hirdolax råen 1392 alnar, - -, hvarpå vägen leder öfver Nickilä eller Eräjärvi kyrkobys ägor 2779 alnar, öfver Uiherla bys mark till det sk. **Uiherla sundet** 1340 alnar. Öfver ber. sund, hvars bredd utgör 132 alnar, kommer en bro att anläggas. Hela vägen 29.082 alnar och långs med landsvägen är 1610 alnar till Järvenpä gästgifveri. Vägen är redan 4 a 5 alnar bred samt upparbetad till byaväg (från Orihvesi rå till Uiherla sund). Vid Uiherla sund är väg försedd med så kallad kafvelbro.
Längelmäki sockneboer föreburo, att det vore en annan kortare farbar väg, nemligen ifrån Järvenpä gästgifvaregård till Kaupila by, som dock ej leder förbi Eräjärvi kyrka. Synen hållits af landtmät. J. J. Hackzell. Nämnden är ojäfvig att behandla saken.

s 1104v § 61 - I egenskap af tillförordnad förmyndare för dess man b. Johan Henriksson Kaupi fr. Hapaniemi uppdrager b.h:un Anna Johansd:r Kaupi deras Kaupila h:n åt torp.sonen Anders Jöransson fr. Wihasjärvi Kaukola medelst vilkor att träda i ägtenskap med deras dotter Eva och emot sytning. Förbehålla sig att begagna en åker så kallad **Kuljalan Peldoma**. 13.8.1833.

s 1175 § 142 - Jmf vintertingets 182 § ang. nedrifvande af hägnaden omkring **Niemenhaka** äng. Torp. Mats Tiilijärvi fr. Järvenpä berättade, att Niemenhaka äng endast är ei tillandning vid Längelmävesi sjöstrand genom strömrensningarne i landet uppkommit och för åtta åt tillbaka varit under vatten.

s 1225 § 207 - Ang. äganderätten till en tillandning har b. Johan Joensu fr. Uiherla instemt b. Johan Jussila fr. Hapaniemi. Ämnar förplikta Jussila att afträda en i **Karvanmanlahti** vik genom strömrensningarne i landet uppkommen tillandning.

s 1283 § 285 - Innehåller hofrättens i Åbo dom af 19.5.1794 ang. tvänne inom Päskylä bys rågång inrättade **sqvalteqvarnar Alanen och Keskinen** kallade, och dess förklaring af 26.5.1794.

Längelmäen talvikär. 26-.2.1835 Sääksm. yl. KOa12

s 246 § 29 - Torp. Johan Kalliosalo fr. Uiherla inlämnade ett torparecontract af 1.9.1816: Härmedelst lämnar jag (Mats Matsson Heikilä fr. Uiherla) å **Wedentausta** mark torpställe till drängen Johan Johansson fr. Uiherla att oppta vänstra sidan härifrån löpande bäck i **Tahkolax** ånyo anlägga torp bohstad och byggnad. Skogslott vid Tahkolax att uppodla ånyo åker. En laduland gammal äng **Savijoki** vid stora kärrmynningen, en liten ängsfläck

vid **Koskenputouxenkuru**. **Ajois** ängen långs vid Peldola h:ns rå och **Talonlax** ängen vid stranden. Får gjerda skogsmark emellan Tahkolax och **Heinisuo**.

s 246v § 30 - B. Jöran Eriksson Kuivas af Kuivas enst. h:n af Eräjärvi kapell sökte förbud vid vite emot åverkan å dess ägande Kuivas h:ns mark. B. Anders Kuivas förbeföll sig öfver **Solti eller Naurispohja** ängar få begagna sin gamla gångstig till **Lahdenpohjanlahti** sjö. Sökanden biföll sytningstorp. Johan Johansson Lagus eller Kaukonen att få nyttja gamla vägar.

s 365v § 267 - B. Emanuel Erola fr. Uiherla klagade, att b. Johan Heikilä om sommaren, då Heikilä omsatt skiljegården emellan dess **Laukas** äng och Erolas **Korpivainio** åker, flyttat densamma 8 alnar inpå klagandens åker.

s 366 § 268 - Staffan och Maria Erola fr. Uiherla antager 10.3.1834 landb. Henrik Gustafsson fr. Kasiniemi by i Padasjoki till landbonde i sitt ½ Erola h:n. Förbehålla sig till enskildt begagnande den stora kammaren och tre bodor, äfvensom **Myllypeldo** åker.

Längelmäen syyskär. 30-.9.1835 Sääksm. yl. KOa12

s 1033v § 29 - Jmf 1834 års höstetings 36 § ang. inrättande af communicationsväg emellan Orihvesi sockens gräns till Järvenpä gästgifveri.
Resolution: Sedan **allmänna communicationsväg emellan Orihvesi och Eräjervi kyrkor samt vidare till Pohja gästgifveri blifvit under loppet af innevarande sommar på hans Kejs. Maj:ts och kronans bekostnad byggd och i det stånd bragt**, att endast fråga är om densammas framtida underhållande - -.
Apologisten Johan Utters ägande Koppala eller Wetterkulla rusthåll är enligt landshöfdingens res. af 13.8.1778, åberopad vid höstetinget 12.11.1807 § 79, befriadt från hållskjuts och vägabyggnad emot resandes fortskaffande öfver **Kåppasalmi** sund. Landtmät. N. A. Zittings 1813 afslutade allmänna vägdelning olemplig i nuvarande situation.

s 1100 § 114 - En afhandling af 11.9.1826: Emot det jag Thomas Kärki fr. Wihasjervi blifvit tryggad vid besittningen af ¼ Kärki h:n, så upplåter ja Hakala torp och äfven Raiskio torp ägor, men **Takapeldo** - -.

s 1159v § 191 - B. Mats Mickola fr. Leveslax klagade, att sedan landb. Mats Einola slagit dess **Kallioistenalusta** äng och det stället deraf, som medelst vattufallningen genom **Kaivando kanal** för några år sedan tillandat sig och nu skall bära hårdvallshö, - -.

s 1181 § 223 - Sytn.mannen Mickel Jussila fr. Kaupila anförde, att sedan han, hvilken enligt afhandling af 7.10.1830 begagnar åtskillige sytningsägor under b. Mats Jussilas ägande Jussila h:n, denne höst slagit sjöfodervexten invid dess ägande **Talasaro** åker och lagt densamme å stranden att torka. Svaranden hade samma tid tillåtit inh. Jacob Jöransson att berga höafkasten från klagandens **Uiherpohja** äng.

s 1215 § 270 - B.sonen Jonas Jöransson Yrjölä fr. Wihasjervi anförde, att hans nyligen afl. svärfader inh. Abraham Eriksson med de öfrige Wihasjervi byamäns, utan b. Mickel Matsson Nisula, tillstånd rödjat och uppodlat **Wihasso oländiga mossa** till 10 kappelands åkervidd, men nu har Nisula tagit - -. Synen 14.7.1835 å ett kyttland i **Wihassuo** kärr. Kyttlandet är belägit nära intill Nisula h:ns **Rihenpalantennjttu** äng. Wihassuo mossa är oskiftad.

Längelmäen talvikär. 10-.3.1836 Sääksm. yl. KOa13

s 619v § 265 - Afhandlingen af 20.2.1810: Hafva vi Thomas Matsson och Anna Maria Johansd:r Kärki samt Mats Matsson och Henrik Matsson Kärki fr. Wihasjervi öfverenskommit om ¼ Kärki h:n att Anna och hennes barn erhålla vissa sytningsägor. Ett höslag i **Raiskio** hagen. **Traskinpeldo** åker.

s 657 § 337 - Fastebref för apologisten Johan Utter å 1/3 i Koppala sk.rusthåll och 1/3 i Einola aug.h:n samt Wetterkulla sk.nybygge. Åtkommit medelst tvenne af dess numera afl. hustru Annetta Christina Utter, född Randelin, 16.2.1831 och 24.2.1833 belefvade testamenter.

Längelmäen syyskär. 27-.9.1836 Sääksm. yl. KOa13

s 1283v § 92 - Syn 23.9.1836 å Erik Yrjöläs i Wihasjervi **Leivänmaanniittu** äng för ätioskador. Klagandens äng begränsas i öster af Erickiläs **Suontausta** äng. Parternes till hvarannan gränsande ängar stöta i söder till **Iso Paimenusjervi** träsk och i norr till **Wihassuo** kärr.

s 1291 § 1000 - B. Anders Andersson Kuivanen fr. Eräjärvi klagade, att torp. Johan Kaukanen ständigt betat sine kreatur inom Kuivanens **Murronhaka** ängshage. Kaukanen bestred, hvarhos han, som är torpare under andra ½ af Kuivas eller Kuivanen h:n, förmälte, att **Mustasaari** holme, ehuru bägge hemmans ägarne gemensamt tillhörig, blifvit öfverlemnad till Kaukanens begagnande, och han endast der betat sine kreatur. Utreddes, att Mustasaari hollme efter vattnets genom strömrensningarne i landet förorsakade affall är i ett sammanhang med fasta landet.

s 1416v § 256 - B. Emanuel Ruokonen fr. Uiherla emot Herman Peldola och dennes torp. Mickel Mäkelä ang. en tillandning å den sk. **Joensuunlahti vik af Eräjervi sjö**. Den ifrågavar. tillandningen ligger under svaranden Henrik Peldolas **Luhtaniittu** äng. Förmältes, att storskiftet uti Uiherla byamål väl för mer än 30 år tillbaka blifvit afslutat, men icke rörlagd, hvarigenom åtskillige blandningar vid ägornes häfd i byalaget uppkommit.

Längelmäen talvikär. 2-.3.1837 Sääksm. yl. KOa14

s 166 § 30 - Torp.contract af 11.4.1835. Innehafv. af Mickola h:n i Leveslax Emanuel Mickola antager sin dreng Elias Eliasson som torpare på Käkelä torp. Erhåller att begagna bl.a. **Pitkämäki** äng.

s 193v § 55 - B. Johan Erola fr. Uiherla (= Uhiniemi) jemte Mats Mattila och Anders Tuomola dersammast. androgo, att några Pitkäjervi boer i Orihvesi olofligen dragit not uti klagandernes tillskiftade andel i fiskevattnet uti Längelmävesi sjö. Svaranderne erkände, att de gemensamt med en not fiskat endast uti deras andel af **Längelmävesi** sjö, benämnd **Koljo** fjärd, men förklarade, att Pitkäjervi by ifrån längre tider tillbaka opåtalt fiskat uti den del af Längelmävesi sjö.

s 366v § 197 - Angår uppförande af råhägnaden emellan Kaupila och Hapaniemi byars till hvarannan stötande muhlbeten ifrån **Majalax** råsten till **Kurkeenvuori eller Kurkipyycki** råpunct.

s 366v § 275 - Fastebref åt b. Johan Gustaf Jöransson Laurila å ½ Laurila h:n i Vihasjärvi by. Blifvit ägare genom gifte med förra ägaren deraf, barnlös afledne b. Anders Jonasson Laurilas efterlemnade enka Kristina Thomasd:r.

Längelmäen syyskär. 21-.9.1837 Sääksm. yl KOa14

s 1088 § 1 - Ang. snöplogningsandelar. Ifrån **Omenajärvi** träsk till **Uiherla sund**. Landet invid Uiherla by. Ifrån **Nickiläjärvi** träsk till **Eräjärvi** träsk. Ifrån Eräjärvi sjö till **Mickolajervi**. Ifrån Mickolajervi sjö till **Tarvonlahti** vik.

s 1101 § 30 - Jmf vintertingets 55 §. Bönderne Johan Erola, Mats och Johan Mattila samt Anders Tuomola fr. Uiherla (= Uhiniemi) emot några Pitkäjärvi boer ang. olofligt fiskande uti det sk. **Ruokaharju notvarpet**.

s 1171v § 191 - B. Emanuel Erola fr. Uiherla emot flere ang. afträdadnde af den sk. **Abrahams eller Luokonperä åker**. Synen 20.9.1837 å den sk. **Abrahams eller** som den ock kallas **Loukanperä åker**. Jussila h:ns **Luhtanjttu** äng i Hapaniemi by.

s 1193 § 233 - B. Staffan Erola fr. Uiherla androg, att ehuru han enligt en afhandling - -, medan b. Thomas Erolas ägande ½ Erola h:n uti ett års tid begagnat **Peldomapeldo** åker, har Thomas Peldola - -. Afhandling 3.5.1836. Förbehållande mig Staffan Erola under ½ Erola h:n ett kappeland potatis och kålland, ett tunneland gammal åker, **Mustaniemi och Erässalon Sarenniittu** ängar.

a 1193v § 234 - Kaupi h:n i Hapaniemi. Afhandling af 13.8.1837. Johan Henriksson Kaupi förbehåller sig **Kuljalen Peldoma** åker. **Kuljolan Peldoma** åker.

Längelmäen talvikär. 8-.2.1838 VA Sääksm. yl. KOa15

s 160v § 29 - Jmf höstetingets 30 §. Bönderne Johan Erola jemte Mats Mattila och Anders Tuomola fr. Uiherla (= Uhiniemi) emot b.sönerne Anders Brusila och Mats Sipilä jämte drengarna Emanuel Matsson fr. Pehula och Anders Matsson fr. Lasola i Orihvesi ang. olofligt fiskande.
Klaganderne hafva gifvit vid handen, att **Kamarama** mark, vid hvars strand den öfverklagade notdrägten skedt, för vattenfallet i Kaivando kanal utjordt en holme, belägen under Uiherla (= Uhiniemi) byss strand. De indragne bönderne Brusila, Sipilä, Antila och Laurila fr. Pitkäjärvi förmälte, att de väl den upgifne dagen utskickat svaranderne att draga not i Längelmäväsi sjö, hvarest bemälde indragne hafva sig tillskiftadt fiskevatten, men att de icke viste å hvilka ställen derstädes svaranderne nämde notdrägt verkställd. De indragne påstodo, att de i längre tider opåtalt både med not och eljest fiskat under förenämde Kamarama mark. Svaranderne anförde, att de dragit not endast i den del af **Längelmävesi** sjö, som ligger inom Orihvesi socknerå.
Torp. Emanuel Mäkipä och inh. Henrik Henriksson fr. Uiherla? berättade, att de hvardera kort före allhelgonedagen 1836 om hösten bidträdt klaganderne vid notdrägt under Uiherla (= Uhiniemi) byss land invid Kamarama landtudde, så hade vittnen hvardera såväl som klaganderne sett svaranderne draga not på andra sidan om berörde udde, likväl mera inåt en vik af Längelmäväsi sjö. Då klaganderne åtföljde af hvardera vittnen gått till svaranderne samt förhållit dem sådant ofog och lofvat förstöra deras medhafde not, hade svaranderne sagt, att de icke förmodat det klaganderne sjelf i samma dag skulle vara stadde på notdrägt, och erbjudit alla de fiske de innehaft åt klaganderne, hvarefter svaranderne sig bortgifvit. Vittnena hafva icke någonsin sett, att svaranderne förut dragit not under Kamarama udde, men förmärkt, att Pitkäjärvi samt Pehula och Lassola byamän stundom dragit not annorstädes under Uiherla (= Uhiniemi) landet, ehuru sådant alltid skedt hemligen. Afståndet ifrån Kamarama udde till Orihvesi socknerå vore omkring 1/8 mil.

s 189 § 95 - Apologisten Johan Utter, som äger Koppala enst. rusthåll, emot Mustasuu i Leväslax ang. oloflig höbärgning å **Vittastenlahti** eller såsom den ock kallas **Ritalax** tillandning, belägen inom Koppala rusthålls område.

Längelmäen syyskär. 25-.9.1838 Sääksm. yl. KOa15

s 991 § 33 - Contract af 10.3.1834: Tll min systerson Gustaf Thomasson upplåter jag Mats Staffansson Laurila fr. Wihasjärvi mitt ägande Mapä (torp), med alla åkrar och ängar, som öfver **Nätkin Aho** äng och rättighet till skog.

s 998 § 44 - B. Johan Jonasson Kuivas inlade ett boupptecknings instrument öfver efter dess moder Sofia Johansd:r 24.4.1838. Sytningsförmonerne för Jöran Eriksson af dess stiufson Johan Jonasson - - den sk. **Seltinpeldo** åker.

s 1003 § 50 - Jmf vintertingets 29 §. För olofligt fiske under **Kamaranmaa** mark uti det sk. **Ruokoharju notvarp** hafva b. Johan Erola, Gustaf och Johan Mattila samt Anders Tuomola fr. Uhiniemi yrkat ansvar å några Pitkäjärvi boer. Häradsrisaren Erik Brax (60 år g:l) i Orihvesi kyrkoby berättade, att han för 40 år sedan i egenskap af drengtjenst i Pitkäjärvi by bemärkt, att parterne gemensamt idkat fiske invid Kamaranma udde utan några tvistigheter. Nybygg. Henrik Larsson Nuija (50 år g:l) fr. Pitkäjärvi berättade, att han med undantag af 6 år bodt i Pitkäjärvi samt derunder förnummit, att Pitkäjärvi byamän oklandrat alltid idkat fiske under Kamaranmaa mark blandvis med klaganderne.
Utslag: Såvida svaranderne tillförliteligen styrckt deras nyttjorätt till tvistestället, kommer klagomålet att förfalla.

s 1036 § 100 - B. Mats Johansson Usitalo fr. Mustasuu klagade, att torp. Johan Prestkulla fr. Wetterkulla ständigt olofligen begagnat väg öfver Usitalos **Sallmenpeldo** och **Majanpeldo** åkrar samt **Aroniittu** äng.

s 1069v § 149 - Apolog. Utter fr. Wetterkulla egendom, som består af Koppola rusthåll och Einola aug.h:n, emot Leväslaxboer ang. olaga höbergning på tillandningen uti **Witastenlachti** vik. Skifte af tillandning år 1838.

s 1092v § 181 - B. Henrik Jussila fr. Hapaniemi androg, att klockaren Johan Sahlberg fr. Eräjärvi utan anledning skulle öfvefallit Jussilas minderåriga son Gustaf med slagsmål, som skedt uti Jussilan **Karvanma** ängshage, dit Jussila hade skickat Gustaf för att efterse Jussilas hästar.

Längelmäen talvikär. 6-.2.1839 Sääksm. yl. KOa16

s 231v § 21 - Inh. Johan Weräjänsuu fr. Järvenpä framvisade skinnet af en **varg**, som han fångat å Järvenpä bys mark utom skall i fälla.

s 278 § 80 - Uhiniemi byamän emot Pitkäjerfvi, Lasola och Oinasniemi boer i Orihvesi s:n ang. svarandernes skiljande från fiskesidkande uti kärandernes fiskevatten i **Längelmävesi** sjö, belägit inom kärandernes ågorå i rak sträckning ifrån **Riutanvuori** råpunct till ett ställe norrom **Torkelinoja** bäck, derifrån vidare till **Pentusensvuori** råpunct och sedan till en punct å norra sidan af **Kamalaniemi** skogsudde och därifrån än vidare till **Patzanpä** råpunct och dernäst till **Räkisaari** råpunct och derifrån sluteligast til **Wärtinrandajohde** råpunct på rån emellan Piittala och Uhiniemi byar. Uppskjöts.

s 329v § 172 - Klockaren i Eräjärvi kapell Johan Sahlberg framvisade skinnet af en **varg**, som han skjutit för ludder invid Tihala torp i Uiherla by.

Längelmäen syyskär. 26-.9.1839 Sääksm. yl. KOa16

s 886v § 1 - Förre b. Johan Bertilsson Lill Kaupila fr. Haapaniemi by inlemnade en emellan honom och dess måg Henrik Abrahamsson, nuvarande ägaren af ½ Kaupi h:n, Lill Kaupi kalladt, belefvad afhandling af 2.4.1832. Äldsta sonen Johan fått **Omenajärvi eller Utele torp** samt dessutom det öfre ladulandet af **Lahdenniitu** ängshage.

s 912 § 28 - Landb. Abraham Johansson Erola fr. Uiherla uppvisade skinnet af en **varg**, hvilken han skjutit å Hietalax byss mark och uti foten med skidor lupit efter vargen, som tagit till flykten och sålunda upphunnit genom att ytterligare aflossadt skott afliva densamma.

s 936v § 61 - Synen 17.9.1838 uti tvisten i Wihasjervi by. Mats och Mickel Nisula medgaf, att ett 20 alns bredt tåg ifrån **Rätikän lepo** till **Yrtioja** bäck långs med Rekola h:ns i Jervenpä by **Rätickä** ängshägnad finge inrättas till Wihasjärvi byss gemensamma begagnande, hvarutom Mats Nisula likaledes förbant sig att utlägga den beteshage han å **Suontausta** mark inhägnat. Jöran Kärki åtog sig att utlägga alla de intagor han gjort å marken emellan **Paloontie** och **Aitosaarenma** samt all öfverflödlig mark inom **Jervenniittu** ängshägnad. Kärki, Laurila och Erkilä äro villige att utlägga deras andelar uti **Koskenhaka** å utmarken belägne hage, äfvensom Johan Laurila utlägger den hage han inhägnat å **Kalaniemenma** mark och Thomas Erkilä den mark, som förut varit begagnat till mullbete å **Enonmaa** mark. Anders Kärkis **Hormistonhaka** är belägen 1/8 mil ifrån byn vid Hietalax byss rå. Erikiläs **Hormistonperä** äng. **Jervenniittu** och **Sametinniittu** ängar. **Hapalahti** åker. **Aittisaari** åker. **Räskinniittu**.

s 971 § 108 - B.sonen Erik Jussila och torp. Henrik Werkoniemi fr. Kaupila uppvisade skinnen af en **björn** och en **björnunge**, hvilka utaf Erik blifvit skjutne och hvaruti Henrik varit behjelpelig.

s 993v § 158 - Torp. Johan Ajos Mattila fr. Uiherla by framförde, att Henrik Heikilä samt torp. Karl Kiviranda och Staffan Tanhuanpää en dag efter midsommaren fästat en trädstubbe vid svansen till Ajos Mattilas å betesmarken varande häst, hvaraf händt, att hästen träffad af en sålunda vid dess svans fästade stubbe blifvit uppskrämd och skenat samt dervid skadat sig uti bakfötterne, så att densamma en längre tid haltat. Svaranderne sade, att hästen inflöjt uti Heikiläs **Heinisuo** äng.

s 996 § 163 - Afhandling af 20.2.1824: Härmedelst uppdrager jag Anders Andersson Kuivas till min svåger torp. Johan Jöransson för dennes hustrus Margareta Andersd:rs arfslott i ½ Kuivas h:n, **Perkiönpeldo** och **Perkiönnitu** - -.

s 997 § 166 - **Suontaustanniitty** ängshage invid torp. Lehmänpääs Lehmänpä torp i Wihasjärvi. Inlemnades ett contract af 12.2.1833: Till Johan Adamsson upplåter jag Staffan Henriksson Kärki fr. Wihasjärvi by rättighet att uppbygga åt sig torp å ett ställe, som kallas **Lähmänpä**. Rättighet att göra ny åker inom **Gålfvens** äng, hvilket ställe kallas **Isomännistö**.

s 1008v § 196 - Ang. sjöfoderdelningen uti **Ritalax eller Witastenlahti** i Leväslax. Delningsinstrumentet af 1838? öfver Leväslax bys sjöfoderväxt.
A Koppola rusthåll: under Wetterkulla landet, under Koppola landet, under Koppola och Einola sidan, Prestkulla viken, **Ritalax** viken, **Lallinlax** viken, **Lautalax** viken, **Korvensuunlax**.

B Einola h:n: **Mustasuu viken** på Einola sidan.
C Mickola: hälften af Mickolanjärvi sjöstränder, Mustasuu viken på Einoila sidan, - -, **Isolax** viken.
D Mickola: af Mickolanjärvi sjöstränder, af Mustasuu viken Mustasuu del, **Saviopohja**.
E Mustasuu: af Mustasuu viken på Mustasuu sidan i 2:ne skifte.
F Mustasuu: af Mustasuu viken på Mustasuu sidan, **Tarveslax** viken.
G Mettäs: af Mustasuu viken på Mustasuu sidan. H Koljonkanda: Solala norra viken, Solala södra viken. I - -.

s 1036-1036v § 260-263 - Fastebref å ¼ Kärki h:n i Wihasjärvi, ½ Kuivas h:n, ½ Tuomola h:n i Järvenpää, ¼ Kärki h:n i Wihasjärvi.

Längelmäen talvikär. 6-.2.1840 Sääksm. yl. KOa17

s 435 § 64 - Jmf höstetingets 127 § ang. ätioskador å **Kuivasniemenhaka** äng i Kuivas enst. h:n. Inlades ett contract af 4.2.1840 emellan b. Johan Abrahamsson Magnula fr. Pajukanda och torp. Johan Kaukanen fr. Kuivas ang. nyttjorätten på 10 års tid till **Ruokolax** tillandning.

Längelmäen syyskär. 26-.9.1840 VA Sääksm. yl. KOa17

s 1192v § 91 - Afhandling af 9.2.1829 emellan Emanuel Eriksson och dess broder Israel Eriksson Joensu fr. Uiherla. Till Israels begagnande **Rihivainiperä** åkerstycke, **Karvanmaan nity** och **Eräsalon Sari nity**.

s 1282v § 248 - Öfverenskommelse 9.3.1832 emellan Israel Eriksson Joensu och Johan Jöransson fr. Joensu i Uiherla. Näms **Rihivainionperä** åkerstycke, **Karvamaan niittu**, **Karvamaan Saren nitu**, **Erässalon Saren niittu**.

Längelmäen talvikär. 4-.2.1841 Sääksm. yl. KOa18

s 385v § 132 - B. Mats Nisula fr. Wihasjärvi klagade, att b.enkan Anna Ali Kanila fr. Stor Pendo by med nät och andra bragder idkat fiske uti Nisula h:ns enskildta fiskevatten i **Enonselkä** vik af Längelmäki sjö.

s 481 § 239 - Fastebref för b. Thomas Larsson Erickilä fr. Wihasjervi å ½ Erickilä h:n. Blifvit ägare af en ¼ deraf medelst häradsrättens utslag af 6.9.1832 emot det han till hälften skulle ansvara för den lösen hvars aflidne broder Anders Larsson Erickilä enligt arfskiftesinstrument af 5.7.1838 bordt till sine samarfva erlägga, samt af den andra ¼ genom med b. Mats Jöransson Nisula 2.2.1837 belefvad köpeafhandling.

Längelmäen syyskär. 26-.10.1841 Sääksm. yl. KOa19

s 235 § 12 - Skolläraren Johan Utter anhöll om brandstod för åbyggnaden å hans ägande ½ Einola h:n i Leväslax. Wådelden 24.8.1841. Nedbrunnit boningspörte, källarrum, gästestuga, 2 kammare, stall, boda med 2 ofvanpå byggda loft, boda samt en boda ofvanpå, 2 fähus, foderlada, agnhus, svinhus samt lösegendom.
Landbonden Karl Einola förmälte, att han 24.8. jemte sitt hemfolk varit att repa lin på åkern 150 alnar hemifrån, hvarunder dess dreng Gustaf kl. 10 på föremiddagen tillkännagifvit, att rök och eld synts ifrån loftbodan, då alla hastat hem och funnit, att elden redan utbredt sig öfverallt i loftet och äfven genombrandt taket, så att lågan synts utanföre. Och som blåsten stundeligen ökts, hade elden, innan hjelp ifrån granskaperne tillkommit, så tagit öfverhand, att släckning deraf varit omöjlig. Einola trodde sin dräng, som samma morgon varit i den till hans begagnande upplåtne loftboda, hvarest elden först visat sig, haft eld i sin pipa och dermed ovarsamt förhållit.

s 308 § 89 - Jmf vintertingets 132 § ang. fiske uti Enonselkä vik, der vattnet hör samfällt till Wihasjärvi byamän. Fiskevattnet skulle taga sin början på nordöstra stranden af **Enonselkä** sjö vid **Miehinniemensarenkivi** eller **Aitosarennenä** och därifrån i rätt linia till **Ruotinvuori** och djupaste vattnet i Enonselkä samt vidare till **Rajasilda** och **Kyperänkivi** råer.

s 329 § 119 - Landbocontract af 12.10.1835 ang. ½ Erola h:n i Uiherla, ägaren då Emanuel Matsson Erola. Förbehåller sig hälften af **Wilhelmintarha** åker. Besigtningen 13.10.1841. Fiske: Idkas i **Eräjervi träsk** och **Enånselkä** fjerd af **Längelmävesi** sjö samt uti den derimellan varande å. Qvarn: Mälld förrättas till husbehof uti **Keskinen qvarn** i Pääskylä fors.

s 362 § 157 - B. Thomas Erickilä fr. Wihasjervi emot sin landbonde Mårten Erickilä. Contractet af 1.5.1830: En ängslada med hö, som kallas **Wähälato** äng, ligger invid **Paimenusjervi**. Contractet af 4.2.1839: Förbehåller sig den sk. **Mataramäki** åkern och tobaksåkern med lofte och **Enonpeldo** åkern.

s 370v § 163 - B. Elias Honganen fr. Hietalax emot torp.enkan Beata Silldala. Torparecontractet af 2.4.1815: Silldala torp, som är beläget i **Paimenusoja**.

s 402v § 208 - Ansökan om att ifrån b. Erik Mattilas fr. Kaupila by **Palandenniittu** äng uppgräfva ett utfallsdike genom Uiherla bys Palandenniittu ängslotter.

s 406 § 212 - Snickaren Simon Åkerman fr. Leväslax anförde, huruledes b.Mats Mickola ifrån **Pitkämäki** äng lydande under Mickola h:ns mark befinteliga Maura torp, intagit Åkermans häst - -.

s 409v § 216 - Synen 23.6.1840 å Rajaniemi under ½ Seppälä h:n i Haapaniemi by lydande torp. **Kirstinniittu** äng, **Karvanen** äng. Bytescontract af 12.11.1829: **Perkjohagen**, så kallade **Rajanjemi** ängshagen, hvari han får anlägga sitt torp. Får behålla den sk. **Lukevojsen** äng. Contract af 2.1.1837 ang. Rajaniemi torp.

s 412 § 218 - Torp. Esaias Mäkelä fr. Uiherla inlemnade en afhandling af 8.2.1841: **Tanhuanpäpeldo** åkern, **Rönbergsjurako** åkern samt af den sk. **Rajskjonperä** ett tunneland åkerjord. Af **Sydenma** ängen 2 laduland, af **Makaroma** ängen ett laduland samt af **Eräsalo** holmen alla ängsflikorna, af rövas får han bärga - -.

s 441-442 § 257-259 - Fastebref å ½ Parvela h:n i Uiherla, ½ Hirdolax h:n, Wanhatalo kalladt, ¼ Heikkilä h:n i Uiherla.

Längelmäen talvikär. 8-.2.1842 Sääksmäen yl. KOa20

s 150 § 1 - B. Herman Hirdolax framvisade skinnet af en **varg**, som han nära sitt hemvist fångat uti en i sådant afseende inrättad grop.

s 150v § 2 - Torp. Erik Ahola fr. Hirdolax inlade i öfvervaro af sin husbonde Esaias Usitalo syneinstrumentet af 8.11.1841 i afseende att bestämma torpsränta. Åker uti **Perkiö** hagen, **Lehtimäki** åker. Höbohl inom Perkiö hagen bestående af så kalladt **Takkuheinä**, **Pirjonkuru** ett laduland, **Kekoniitu** ett laduland, **Leikatunsuo** äng. Sjöfoder vid **Koljo** fjerden.

s 166v § 43 - Se höstetingets 89 § ang. olofligt fiskande. Notfiske i **Enonselkä** sjö. Josef Jonasson sagt: ”**Icke är den plikten så stor, det stiger blott till sex Riksdaler, och hvad taga de af mig**.”

s 231 § 202 - Fastebref å ½ Heikkilä h:n, Kurki Heikkilä kalladt, i Uiherla by för b.sonen Johan Matsson. Blifvit ägare till 2/5 i grund af arfsrätt efter sine afl. föräldrar b. Mats Matsson Heikilä och Elisabet Johansd:r, och likaledes 2/5 deraf genom med sin broder b.sonen Mats Matsson Heikilä 14.10.1840 belefvad afhandling samt af den öfriga 1/5 emot till sin svåger b.mågen Johan Henriksson Heikilä erläggande lösen.

Längelmäen syyskär. 25-.10.1842 Sääksm. yl. KOa20

s 709v § 1 - I afseende å ansökning om nådår efter afl. kapell. i Eräjärvi kapell Joakim Gustaf Johnsson inlemnade dess enka Johanna Albertina Johnsson, född Bellman - -. Johnsson, som 28.4.1842 aflidit, hade varit tvänne gånger gift och i första giftet med Anna Lovisa Salvenius sammanaflat sönerne gymnasten Gustaf Ferdinand samt minderårige Carl Johan och Albert Edvard jemte oförsörjde dottren Olivia Matilda, samt i sednare giftet med Bellman minderåriga dottren Hedvig Sofia. (Se 19 §: Anna Lovisa Salvenius varit första gången gift med sockneadj. i Längelmäki Gustaf Juvander. Deras barn: dottren Amanda Maria Lovisa.)

Längelmäen talvikär. 22-.2.1843 Sääksm. yl. KOa21

s 228v § 49 - B. Mats Mikkola fr. Leväslax söker torp. Simon Åkermans skiljande ifrån tillandningsmark och andra ägor. Mikkola h.n skulle erhålla **Kolmikoura** ängskärr och tre kappelands vidd sjöfoderväxt af **Korvensuu johde** tillandningsmark invid Längelmävesi sjö.

s 323v-324v § 213-215 - Fastebref å ¼ af Heikilä h:n i Uiherla, å ½ Laurila h:n i Wihasjärvi, å ½ Mustasuu h:n i Leväslax.

Längelmäen syyskär. 26-.9.1843 Sääksm. yl. KOa21

s 675v § 1 - Kr.länsmannen Berndt Vilhelm Wargentin yrkade ansvar å klockaren i Eräjärvi kapell Johan Sahlberg, för det han i dag å föremiddagen här å tingstaden under gudtjensten i klockarens egenskap anfört sången, och varit till den grad af starka drycker öfverlastad, att hans belägenhet stört den till gudstjensten församlade tingsmenighetens andakt. Nådårspredikanten Henrik Hiden vittnade.

s 784 § 115 - Inh.karlen Benjamin Syren fr. Kuivas enst. klagade, att b. Anders Andersson Kuivas i september minst med tio slag ofredat Syrens hustru Lovisa Henriksd:r, som deraf erhållit 5 blodviten och 6 blånader, och att Anders Kuivas samma tid ifrån **Leposaari** tillandningsmark, som Syren undan Kuivas h:n en längre tid innehaft, egenmäktigt tillgripit gräsväxten.

s 875 § 241 - Uppteddes arfskiftesinstrumentet af 12.1.1795 efter Johan Rekola fr. Järvenpää. Älsta sonen Jonas Johansson och sönerne Thomas och Johan Johanssöner. Mågarna b. Erik Jöransson Strånga i Järvenpää (dess h:u Anna Johansd:r) och Mats Matsson Kärki fr. Wihasjärvi (dess h:u Valborg Johansd:r) Yngsta dottren Juliana Johansd:r. Nämns bohlåker vid **Orihoja** samt **Wähälato** åker vid **Tuomanniittu** ängsland. Ängsland af **Rätickä** öfre ända, lika så den sk. Tuomanniitu.

s 888 § 260 - Fastebref å ½ Hirdolax h:n, Usitalo kalladt, för b.sonen Esaias Esaiasson Hirdolax. I ägo bekommit dels i grund af egen arfsrätt efter dess afl. fader Esaias Johansson och emot till sin svåger b. Alexander Matsson Rajalax erlagd lösen, dels genom med sine bröder b.sönerne Mats och Karl Esaiassöner under 15.3.1842 belefvad köpeafhandling.

Längelmäen talvikär. 6-.2.1844 Sääksm. yl. KOa22

s 272v § 30 - B. Johan Kauppi fr. Haapaniemi hade på ett invid hans bostad utställdt ludder skjutit en **varg**.

s 272v § 31 - Skolläraren Johan Utter sökte brandstod för åbyggnaden å dess ägande **Wetterkulla egendom**, som genom 29.8.1843 uppkommen **vådeld** nerbrunnit. Utter förmälte, huruledes elden under stark storm yppats i köket af hufvudbyggnaden, medan hushållerskan derifrån på en kort stund aflägsnat sig. Utter hade icke kunnat erfaras, hurulunda elden derstädes kommit lös. Elden hade med sådan häftighet tagit öfverhand, att den oaktadt all använd möda icke stått att släckas, innan hela åbyggnaden, med undantag af några få hus, varit nerbrunna och allt Utters husgeråd af elden förstördt.
Syn och värdering 10.10.1843 å Wetterkulla gård. Nedbrunnit följande hus:
- **Boningstuga**, 15¼ x 14½ alnar, under näfver och bjelktak, med mellantak, golf, eldstad af flisten, 4 fönster och dörr på järngång.
- **Bagarestuga** gentemot boningstugan, 8½ x 14½ alnar.
- **Kammare** bakom bagarestugan 14½ x 7 2/3 alnar.
- **Kammare** invid sistnämnde kammare, 7½ x 7½ alnar.
- **Hufvudbyggnad** 29 x 14½ alnar, med en vindskammare i hvardera ändan, tak af näfver och sågbräder, delad uti en gästestuga eller sal, hvari varit 2 fönster, mellantak, golf, kakelugn af tegel, dörr på järngång och lås med nyckel.
- **4 kamrar**, försedde med ett fönster hvar, golf, mellantak och kakelugnar af flisten och tegel - -.
- **Kök** inredt eljest på lika sätt som kamrarne med spis - -.
- På södra sidan af mangården har nedbrunnit en **byggnad** af 45 alnars längd och 11 alnars bredd, under näfver och brädtak, svarande emot den å norra sidan vordne bonings- och bagarestugubyggnader. Bestått af ett visthus med - -.
- Tre **bodor** med skullor - -.
- **Redskapshus** med golf - -.
- På vänstra ändan af mangården har nedbrunnit en **tvåvåningsbyggnad**, 21 ¾ x 7½ alnar.
- Tvenne **hemliga hus**.
- **Stall** med mellanvägg och skulla, 17 x 17 alnar.
- **Loftbyggnad**, 11½ x 9½ alnar.
Tingslagboerne anmärkte, att Utters Wetterkulla egendom blifvit anlagdt af ett torp lydande under dess jämväl ägande Koppala enstaka rusthåll och att sagde egendom vore fri för all skatt och tunga, samt följaktligen icke

heller deltagit uti någon brandstodsafgift, hvilka alla utlagor ensamt bestredos af landbönderne å Koppala rusthåll, vid hvilket förhållande tingslagsboerne undandrogo sig den ansökta brandstodens afgifvande.
Utter invände, att Wetterkulla egendom egentligen skulle bestå af 1/3 Kuivas enstaka h:n och att han alltid deltagit uti brandstodens utgörande uti tingslaget.
Utaf den till hands varande brandstodsföreningen uti häradet, som 12.6.1815 af landshöfdingen blifvit fastställd, inhemtades - -.

s 299v § 90 - Smeden Johan Gölstrand fr. Uiherla emot b. Henrik Heikkilä fr. samma by ang. bl.a. **Savijoki** äng och Brömmerin hage. Afhandlingen af 13.2.1843: Härmed öfverlåter Henrik Heikilä - - till Gölstrands begagnande - - smedens gamla tomt långs byagatan vid Ruokonen h:n till landsvägen - - sträckande sig i längd till **Aittopolku** uti den sk. **Brömmerin haka**. **Savijokinniittu** äng samt en äng i **Eräsalo**.

s 312v § 114 - B. Johan Roselli fr. Haapaniemi vill förplikta b. Johan Mäki Kauppi att uppgräfva ett utfallsdike genom dess bohlåker till vattnets afledande ifrån Rosellis **Tammijärvi** äng.

s 316v § 123 - Mats Jussila fr. Haapaniemi söker Johan Jussilas skiljande från begagnande af väg öfver **Kurkiniittu** ängshage. **Kurkiniitunhaka** åker. Synen 13.7.1843. Inhemtades att den af Johan Jussila genom Mats Jussilas **Lahtuanvainio** åker byggnade gångstigen icke finnes uppå ägochartan.

s 340 § 200 - Kyrkovärden i Eräjärvi kapell b. Anders Kärki fr. Wihasjärvi förmälte, huruledes afl. kapell. Joakim Gustaf Johnsson utaf medel, som till kapellets fattigdom influtit, hos sig behållit 15 riksd:r, hvilka medel ännu vore obetalde. (Johnsson velkaa useille, ks seuraavat pykälät)

Längelmäen syyskär. 7-.11.1844 VA Sääksmäen ylinen KOa22

s 960 § 32 - Kontraktet 8.5.1844: Antager jag Henrik Kauppi fr. Haapaniemi drängen Emanuel Matsson fr. Touna by till torpare å Kauppi h:ns mark. Får uppbygga sig nödiga rum inom **Savilax** äng.

s 1010v § 145 - B. Staffan Kärki fr. Wihasjärvi anförde, huruledes torp. Johan Lehmänpää från Kärkis ägande **Suonaustanniittu** äng sig tillgripit gräsväxten och med en sådan häftighet utdrifvit Kärkis hästar derifrån, att den andra störtat uti ett stenröse. Torp. Fredrik Eriksson Rätickä berättade, att Lähmenpää yttrat sig: ”Om Staffan Kärki ej vördade bättre sina hästar, kunde med dem gå illa,” samt till Kärki utsagt: ”Nog vet jag hvem som körde hästen dit, men säger det icke åt dig sin strunt.”

s 1033v § 198 - Jmf vintertingets 114 §, som angår vattnets afledande från Tammijärfvi äng i Hapaniemi by. Synen 11.9.1844. Begåfvos sig till kärandens **Tammijärfvi** äng, men vid frågan, hvarifrån vattnet rinner till nämnde äng, förklarade b. Mats Jussila, att vattnet höst och våhr har sitt utlopp ifrån Jussilas **Peldoma** ofvanom Tammijärvi äng belägne åker och ängshage, som slutas med en brandt skogsbacke. Derstädes vidtogs undersökningen, men hvarken någon källa eller vattupöhl var derstädes tillfinnandes, hvarifrån vattnet kunde rinna till Tammijärvi äng. Dock fanns genom berörder Peldoma hage ett gammalt utfallsdike, som leder till Mäki Kauppis **Perävainio** åker och ängshage. Mäki Kauppis **Mändymäki Rindavainio** åker, Henrik Kauppis **Kotovainio** åker.

s 1068 § 274 - Jmf vintertingets 211 §. Inlemnades en emellan torp. Anders Kataisto och dess broder b. Jonas Henriksson Kärki fr. Wihasjärvi ang. Kataisto torp 8.5.1826 belefvad afhandling. Kataisto torp med alle derunder ifrån **Enonselkä** sjö till Kärkis gamla rågärdesgården lydande ägor - - samt **Lehmänpänojannjttu** äng, äfvensom begagna en smal väg genom **Raiskio** ängshagar til en derinom varande källa.

s 1074-1075 § 292, 294, 297 - Fastebref å ¼ Jussila h:n, Yli Jussila kalladt, i Hapaniemi, å ¼ Kauppila h:n, Mäki Kauppi kalladt, i Haapaniemi, å 1/3 af Heikilä h:n, Ojonen kalladt, i Kauppila by.

Längelmäen talvikär. 4-.3.1845 Sääksm. yl. KOa23

s 277 § 30 - B. Erik Yrjölä fr. Wihasjärvi hade i december å dess ägande Yrjölä h:ns mark uti grop fångat en **varg**.

s 318v § 125 - Esaias Uusitalo fr. Hirdolax och Mats Jussila (fr. ½ Jussila h:n) hafva genom afhandling af 22.10.1844 till hvarandra bortbytat deras hemman. Afhandling 25.6.1844: Skolläraren Johan Utter afstår åt

Esaias Uusitalo fr. Hirdolax by sitt uti Leväslax by ägande ½ Einola aug.h:n emot det Esaias Uusitalo till magister Utter afstår sitt ägande Uusitalo h:n.

s 332 § 148 - B. Henrik Heikilä fr. Uiherla klagade, att b. Anders Ruokonen kallat Henrik till trollkarl och beskyllt honom att hafva genom trolldom sökt skada Heikiläs hästar. Ruokonen bestred.

Längelmäen syyskär. 25-.9.1845 Sääksm. yl. KOa23

s 936 § 108 - Jmf vintertingets 242 §. B.Anders Andersson Kuivas emot inh.karlen, förre sold. Benjamin Syren. Afhandling af 21.2.1807 emellan Anders Henriksson Kuivas och dess svåger Henrik Eliasson ang. arfslott: Rytönpeldo, Pirjonpeldo, Takaveräjänpeldo, Sallmenkorvennijttu, Perälato ladan. Synen 4.8.1845. Syrens bohlstad 57½ alnar från Kuivas h:n. Ett boningspörte, en stuga, en badstuga, ett fähus, ett stegerhus - -. Läpikäytävä bohlåker, Sallmen Korwa äng, Kuorehsalo sund, Kuivasniemi ängshage, Leposaari, Uusitakaweräjä Peldo, Iso mändy åker, Suontaka åker, Mäntänpeldo, Aitopeldo åker.

s 1031 § 241 - Fortsättn. till vintertingets 247 § ang. dikesgräfning i Haapaniemi by. Synen 11.9.1845. Jussilan Peldoma åker, Råsellis Tammijärvi äng, Mäki Kauppis Perä wainio och Mändymäen vainio. Kauppis Mändymäijen och Kotovainio åkrar. Råsellis Kotovainio, Jussilas Aroniitu, till Nickilänjärvi.

Längelmäen talvikär. 24-.2.1846 VA Jämsä KOa1

s 163 § 20 - Fortsättn. till höstetingets 37 § ang. torp. Johan Kaukanens fr. Kuivas skiljande vid rättigheten til muhlbete i Kuivasniemi af Anders och Johan Kuivas gemensamma beteshage, äfvensom begagnandet af väg öfver Anders Kuivas enskildt tillskiftade Murronniittu äng till Mustasaari Anders och Johan Kuivas gemensamt tillhörige hollme. Synen 27.10.1845. Murronhaka ängshage - - till Mustasaari, om hvilken holme Johan Kaukanen har anlagt en kattsja, ett linböte och en nothlada.

s 208 § 86 - B. Erik Yrjölä fr. Vihasjervi hade nära intill by uti en grop fångat en **varg**.

s 318 § 227 - Skolläraren Johan Utter inlemnade 28.6.1844 och 4.3.1845 upprättade afhandlingar. Den sistnämnda: Härmedelst hafva Johan Utter och Esaias Uusitalo fr. Hirdolaks sin emellan afslutat - - följande jordbyte: Utter upplåter den sk Torpare hästhagen, lydande under Wetterkulla egendom, uppå 50 års tid, hvaremot Uusitalo uppå lika lång tid afstår all den mark, hvilken sträcker sig ifrån ändan af den råhägnad, som är uppförd emellan den sk. Sikala åkern och kärrängen samt utgör skiljeråen emellan Wetterkulla och Hirdolaks, i rak sträckning till strandgärden eller Johde invid Koljo insjö - -.

Längelmäen syyskär. 15-.10.1846 VA Jämsä KOa1

s 862 § 25 - Kapell. i Eräjärvi Oskar Boisman inlemnade ett af curam gerens i Orivesi pastorat, vicepastoren Pehr Edvard Åberg utfardadt memorial ang. kyrkovärden i Eräjärvi förs. Elias Andersson Kärkis fr. Wihasjärvi befriande ifrån hållskjutsutgörande, såsom besvärad med communicationsvins framskaffande på sju mils afstånd ifrån stad.

s 935 § 162 - B. Karl Johansson Joensuu, hvilken äger ½ af Joensuu h:n i Uiherla, klagade deröfver, att ägaren af andra hälften Joensuu h:n b. Johan Thomasson Joensuu af Karl Joensuus h:ns del tillydande Käpyniemen korpi eller Raukolansuo kärr olofligen inhägnat en tunne mark. Karl Joensuu förklarade, att parternes företrädare bönderne Emanuel och Johan Erikssöner Joensuu i sämjo klufvit Joensuu h:n och - -.

Längelmäen talvikär. 9-.3.1847 VA Jämsä KOa2

s 423v § 192 - B. Johan Johansson Kuivas undfått 6.4.1791 fastebref å ½ Kuivas h:n. Inlemnades afhandlingen af 21.2.1807: För min svågerskas Valborg Johansd:rs arfsandel i Kuivas ½ h:n har jag Anders Henriksson Kuivas tillsagt henne med dess man Henrik Eliasson följande ägor: Rytönpeldo, Pirjonpeldo samt en del af Takaväräjänpeldo. Till höbohl erhålla de af Sallmenkorvanniittu östra ändan all till ock med den nuvarande Perälato ladan.

Längelmäen syyskär. 26-.10.1847 VA Jämsä KOa2

s 816v § 34 - Smeden Mats Emanuelsson och b.sonen Erik Matsson fr. Kauppila by hade i våras uti en af dem på byns mark gemensamt inrättad fälla fångat en **björn**.

s 924v § 185 - B. Erik Aleksandersson Mattila fr, Kauppila emot torp. Mickel Sallmela ang. att till Mattilas fria ägo afträda Sallmela eller Verkoniemi torp, som lyder under Mattila h:n, Anttila kalladt. Inlemnades utdrag ur häradsrättens protokoll af 25.9.1797: Att undvika stridigheter som yppats emellan mig Aleksander Mattila och min farbroder Petter Thomasson - - dess arfsandel - -. Får min farbroder gammal åker ifrån Verkonjemi hagen - - -, tillstånd å andra sidan Perhonjärfvi, som kallas Ritanrando, till åkerjord - -. Får han en äng Kaloton kallad - -. Får flytta en boda ifrån Sulkolax - -. Eräjärvi 15.8.1797.

s 956 § 227 - B. Elias Hongonen fr. Hietalaks by inlemnade en afhandling af 12.4.1847: Härmedelst uppdraga vi Gustaf och Johan Jacobssöner Sildala under Hångonen h:n lydande torp med all den mark som kallas Paimenoja och hörer till ber. h:n med - - äfvensom Paimenoja äng.

s 956v § 228 - Afhandlingen af 12.4.1847: Till drängen Gustaf Markusson fr. Haapaniemi upplåta vi Gustaf och Johan Jacobssöner Hongonen fr. Hietalaks by de ägor, som torp. Thomas Blomster hitintills innehaft. Kangasahon Tarha åker. Torpet kommer att kallas Lepikkö.

Längelmäen talvikär. 30-.3.1848 VA Jämsä KOa3

s 409v § 140 - Ang. vattnets afledande ifrån Henrik Bergren Kauppis samt Henrik och Johan Kauppis fr. Haapaniemi by Kurkinittu äng. Synen 10.11.1847. Diket leder genom Johan Jussilas fr. Haapaniemi och Henrik Uotilas fr. Uiherla Halkoperkiö ängar (till Uiherla sund).

Längelmäen syyskär. 23-.11.1848 VA Jämsä KOa3

s 853 § 24 - Smeden Mats Leiman och b.sonen Erik Matsson Jussila fr. Kauppila by hade uti en af dem gemensamt inrättad och utlagd fälla i Uiherla bys skogsmark fångat en **björn**.

s 855v § 29 - B. Johan Heikkilä och Jonas Jussila fr. Kauppila by sökte att vitesförbud måtte meddelas emot ljustring med eldblåss under lektiderna samt puls- och stötnotars begagnande uti Eräjärvi och Perhojärvi insjöar.

s 908 § 114 - Afhandlingen af 28.3.1848: För min broder Jonas Henrikssons tillhörande arfslott ifrån mitt ägande del Kärki h:n i Vihasjärvi by upplåter jag Staffan Kärki till honom - -. Pättilän nittu äng, jems med diket, som leder ifrån Lehmänpää ängskälla till - -. Utvidga den i Raiskio åkerskiftet varande - -. Afberga sjöfoderväxten ifrån Toisijärvi sjö - -. Rödja till äng det ställe af utmarken, om kallas Ytikkä (Ylikkä?) Kalaniemi åkerteppan - -.

Längelmäen talvikär. 1-.2.1849 VA Jämsä KOa4

s 2v § 5 - Torparecontract af 11.1.1849: Antager jag Erik Alexandersson Mattila eller Antila till torpare å mitt ägande Sallmela eller Werkoniemi torp under Mattila eller Antila h:n i Kauppila by, min svåger torp. Simon Kårkeila fr. samma by. Sjöfoder vid stranden af Perhojärvi insjö. De hemmanet underlydande Läppänen och Röfväri ängar får Simon begagna.

s 25 § 31 - Aktor, kronolänsmannen Johan Kuhlberg yrkade ansvar å bonden Mats Johansson Mustasuu fr. Leväslaks för det denne vid en af aktor Kuhlberg anställd landsvägasyn med sturskhet och sidvördnad bemött aktorn. Mustasuu bestred angifvelsen helt och hållet. Nämndemännerne Jonas Attila och Johan Mulkola samt b. Mats Johansson Uusitalo fr. Leväslaks berättade under afskilda förhör, att då Herr kr.länsmannen Kuhlberg vid det uppgifne tillfället förehållit Mats Mustasuu, att denne försett sin vägandel med mullblandad sand, hade Mats Mustasuu med sturskhet dertill genmält: ”**Nog vet en arbetare likaväl som Befallningsman, huru beskaffad sand, som till landsväg erfordras**.”
Utslag: Genom de i målet afhörde vittnens berättelser finner Häradsrätten utredt, att Mats Mustasuu vid det angifne tillfället visat vanvördnad emot Herr kronolänsmannen Kuhlberg, hvarföre Mustasuu enligt 7 § 15 Cap.

M. B. fälles att böta fem daler med två rubel fyratio kopek silfver, till treskiftes emellan Kronan, Häradet och Kronolänsmannen Kuhlberg eller vid felande tillgång, hålles fyra dagar i fängelse vid vatten och bröd; hvarhos Mustasuu i förmågo af 9 § berörde Capitel och Balk, ålägges att göra Herr Kronolänsmannen Kuhlberg offentlig afbön inför rätta.

s 69 § 111 - Afhandlingen af 4.12.1845: Jag Emanuel Ruokanen med min h:u Helena Eliasd:r förärar med detta gåfvobref till min måg b.sonen Johan Matsson Raukola och dess h:u Hedvig Emanuelsd:r fr. Vehkajärvi i Sahalax mitt ägande Ruokanen h:n i Uiherla by. Skall åt oss å hemmanet födas en häst, tvenne kor Peilike och Kukkanen samt tvenne får jemte deras lamb.

s 100v § 176 - Synen 11.9.1848 å Kirkko Kauppi h:n i Haapaniemi by rörande uppgräfvande af afloppsdike ifrån Kurkiniitu äng i lämpligaste sträckning till Uiherlansallmi sund. Synemännerne begåfvo sig till Kurkiniittu äng, omkring två verst fr. Haapaniemi by åt väster. Befanns att vattnet, som har sitt utlopp ifrån Kurkijärvi inom Kuivas bys mark på norra eller öfra ändan af det ansökte diket belägne träsk, först genomskär en del Kauppila och Hirdolaks byars lågländta skogsmark och ängar samt derefter utrinner till Kurkiniittu och vidare genom nedan uppräknade ängar och skogsdälder till Uiherlansallmi sund.
Svaranden Johan Seppäläs Halkoperkiö hårdvallsäng. Johan Jussilas Juurakko hårdvallsäng. Nu förekom den så kallade Römmerintarha inhägnad. De inom denna hägnad upptagne åker och ängsodlingar skall en under Svenska tiden anställd soldat med tillnamnet Strömmer fr. Haapaniemi tillgjort. Römmintarha. Gustaf Juoppolas och Mickel Juoppolas Juurakko ängar. Johan Ruokonens och Henrik Uotilas Raiskio kärraktiga äng. Gustaf Juoppolas Kurkiperkiö hårdvallsäng. Af samtelige Uiherla byamän begagnad samt till deras utägor och gemensamma Eräpyhänmaa mark ledande mark invid det så kallade Kurki Heikkilä h:n förekommer. Ytterst emot Uiherlansallmi sund förekommer Johan Heikkiläs Vainioniittu äng.

s 112 § 193 - Fastebref å ½ Hirdolaks enst. h:n åt skolläraren Johan Utter. Köpt 8.6.1846 utaf b. Karl Jöransson Hirdolaks för 1790 silfverrubel.

Längelmäen syyskär. 15-.11.1849 VA Jämsä KOa4

s 1020v § 27 - B. Mats Johansson Mustasuu fr. Leväslaks förekallades och fick i närvaro af tingsmenigheten, som tilläts uti Rättens sessionsrum inträda, efter förestafningen afbedja dess omförmälde, emot Herr kronolänsmannen Kuhlberg begå(n)gna förseelse. (Se vintertingets 31 §)
s 1136 § 245 - Smeden Johan Gjöstrand fr. Uiherla by anförde, att han en längre tid och hans fader Mickel Gjöhlstrand för honom häfdat en under Uiherla by lydande och i Eräjärvi sjö belägen Lauriissari holme, der den sistnämnde ifrån ris och rot upptagit en mindre åker och äng. Nu har Henrik Kauppi fr. Haapaniemi by de tvenne sednaste år ditfört fem får samt en kalf, hvilka - -.

s 1138v § 250 - Torp.enkan Anna Sildanen fr. Kauppila by inlemnade ett arfskiftesinstrument af 3.4.1826 efter åboen af ½ Mattila h:n afl. Alexander Johansson. En ko Tähdike. Mågen Simon Simonsson för sin h:us Anna Alexandersd:rs arfslott får Mattila h:ns Kurkiluhta torp samt Silldastennjttu, Wuohinjttu och Heinisuonnjttu ängar. Simon får uppodla sig åker å Vuorenalusta marken samt begagna fräkenväxten i Majanlaxi vik - -.

Längelmäen talvikär. 5-.2.1850 VA Jämsä KOa5

s 30v § 73 - Torparecontract 29.1.1835 emellan ägaren af Wetterkulla eller Koppala rusthåll skolläraren Johan Utter samt Johan Eriksson Mäkelä om Hakala torp. Allt slags hygge förbjudes torparen å Stora Holmen, skogstegen åt Kuivas och Wetterkulla Kullanpä udde.

s 102 § 212 - Inh.karlen Herman Thomasson fr. Tuulensuo torp och b. Erik Yrjölä fr. Wihasjärvi har vid ett i sådant afseende utsatt giller i februari å Wihasjärvi bys mark dödat en **varg**.

Längelmäen syyskär. 5-.9.1850 VA Jämsä KOa5

s 556 § 18 - Landbosonen Herman Johansson Uusitalo fr. Hirdolaks har tredje dag påsk skjutit vid ett af honom å Uusitalo h:ns mark utlagdt ludder en **varg**.

s 712 § 160 - Se vintertingets § 83. Angår äganderätten till Paljassaari holme inom Eräjärvi sjö. Inlemnades karta öfver Haapaniemi byss bröstmarks ägor af 1791 jämte ägodelningsrättens utslag 22.6.1791. Uiherla boernes yrkande då ifrån Ahoniemi råställe D, som utgör Uiherla och Kaupila boers ägogräns till Savilahdenpasis, att Haapaniemi boers Paljassaari holme fälle derinom, såsom obehörig och obevist förkastas,. i stöd hvaraf Haapaniemi boerne varda vid omrörde holme bibehållne.
Vid synen anmärkte Gjölstrand, att holmen af honom i längre tider häfdats under benämning af Laurinsaari samt att den i ägodelningsrättens utslag omrörde Paljassaari vore härinvid belägen. Företeddes delningsbeskrifning öfver Haapaniemi bys ägor. Förrättas en ny syn.

s 750v § 199 - Torp. Anders Savijoki fr. Uiherla inlemnade ett testamentarisk afhandling af 24.1.1850. Förbehålla vi oss till enskildt begagnande den under torpet lydande Aitantausta åker - -. Mickel Mickelsson Savijoki.

Längelmäen talvikär. 6-.2.1851 VA Jämsä KOa6

s 6v § 15 - Angår förbud att stänga kungsådran uti Leväslahdensalmi emellan Leväslaks och Koljonselkä sjöar ledande sund. B. Mats Usitalo fr. Leväskaks förmälte, att Leväslahdensallmi icke vore något naturligt sund, utan endast ett emellan förenämnda sjöar under senare tider inrättadt utfallsdike. B. Karl Mättäs genmälte, att Leväslahdensallmi visteligen vore ett af naturen bildadt sund, men att dess vattentillgång genom inrättandet af Kaivando kanal i Kangasala socken till den grad förminskats, ett densamma medelst gräfning måstat fördjupas. Hindrar fiskens uppstigande genom sundet. Stängandet förbjöds.

Längelmäen syyskär. 2-.9.1851 VA Jämsä KOa6

s 720 § 1 - Smeden Gustaf Lindström fr. Järvenpää by inlemnadde en afhandling af 14.6.1848: Åt smeden Lindström upplåter b. Vilhelm Strånga af hans fader begagnade ägor bestående i åker det inhägnade potatislandet å Tervaniemi udden, fyra kappars rågutsäde af Niittulahden pelto och den å mitt h:ns ägor belägen andelen af Kirstin peldo. Dessutom får han förfärdiga ny åker i Wellingeniemi hagen, i äng ett laduland äng Linnamäki, ett laduland Sinijärvenpää samt Kumbu ängen. Tillägg af 14.11.1849: Lindström skall dessutom erhålla Lauzinkalliopeldo åkrar. Desse åkrar kallas Niittulahden.

s 726 § 25 - Torp. David Surkala fr. Wihasjärvi har i närheten af sitt hemvist skjutit en **varg**.

s 782v § 170 - Synen 26.8.1851 ang. äganderätten till Paljassaari holme. Företeddes karta af 1791 samt karta uti råtvisten emellan Uiherla och Haapaniemi af 1845. 1785 års rågång: Keijunkivi, Seppanippu, Kurkipyykki, Halkoniittu pyykki.
Nieminen eller Niemisten johdet, Kaivando eller Seppänippu. Laurinsaari. Ahoniemi, Savilahden paju, Paljassaari. Ägodelningsrätten 1792: Isosaari, Istuinassaari lilla holme. Uppsköts.

Längelmäen talvikär. 24-.2.1852 VA Jämsä KOa7

s s 172 § 18 - Ang. allmänna landsvägarnes underhållning vintertiderne. (Namnbestånd): Uiherla sund, Nikkiläjärvi, Eräjärvi, Mikkolanjärvi, Turvonlahti vik af Längelmävesi, Kannisto vik, Naurisniemi, Kannistonalusta, Pitkäjärvi sjö, Koppala sund, Pendoselkä sjö, Wihasjärvi träsk, Uiherlansallmi, Kopansallmi, från Lautakallio torp til den sk. Laukamus landsvägagrind, ifrån Laukamus grind till Peräniitunsilda, Taustiansilda.

Längelmäen syyskär. 2-.9.1852 VA Jämsä KOa7

s 828v § 208 - Fråga om äganderätten till Paljassaari holme i Eräjärvi sjö. Utslag: Som genom instrumentet öfver landtmätaresynen af 16.8.1851 utredts, att ifrågavar. holme, hvilken, ehuru af Haapaniemi byamän oriktigt benämnd Paljassaari, rätteligen heter Laurinsari, enligt ett vid nämnde syn upptedt Eräjärvi kapells ägodelningsrätts utslag af 23.3.1793 blifvit tilldelad käranden Henrik Kauppis ägande andel uti Kauppi h:n, alltså bör svaranden Johan Gjöhlstrand genast afstå omförmälde, rätteligen Laurinsari kallade holme.

Längelmäen talvikär. 22-.2.1853 VA Jämsä KOa8

s 319v § 122 - Erkkilä h:n i Vihasjärvi by och Mäkilä eller Vasikanoja torp derunder. Kontraktet 23.8.1850. Simonan niittu äng belägen uti Kaalonkorpi kärr. Torpråen leder från Saarikonkivi till Toisejärven Pyykki råpunkt. Skogsprodukter från Enonmettä.

Längelmäen syyskär. 1-.9.1853 VA Jämsä KOa8

s 633 § 33 - Ägaren af Wetterkulla egendom i Eräjärvi kapell skolläraren Johan Utter inlade ett landbokontrakt af 18.12.1849: Jag Johan Utter upplåter åboerättigheten till Wetterkulla gård lydande under mitt ägande Koppala rusthåll åt Salomon Eriksson. 1) Äger Salomon att fortfara med disposition - -. 2) Äger han under arrendetiden begagna häst- och karladagsverken ifrån mina Storpernä, Lillpernä, Ilomäki, Roskulla (= Prästkulla), Raukola, Hakkola (= Hakala) och Lahdenpohja torplägenheter - -. 8) Förbehåller mig och min betjening enskildt begagnande af den nyss uppförda caractärs- och flygelbyggningen, källaren, nya magazinet, del uti alla öfrige - -.

s 787 § 202 - Ang. kostnader om tilltänkt fällning af Pärhojärvi sjö. Synen 26.7.1847 i afseende i Mats Ala Jussilas i Kaupila by ansökning om understöd vid uttappningen af Perhojärvi inom Kauppila by. Enligt kartan af 1788 löper en ränil uti åtskillige krökningar ifrån Perhojärvi till Eräjärvi sjö. Perhojärvi ligger tre fot 6¼ tum högre än Eräjärvi sjö. Ränilen är å flere ställ nästan igengrodd.

s 824 § 246 - Målareåldermannen i Kuopio stad Carl Fredrik Blom anförde, att sedan han för två och ett halft år sedan med Eräjärvi kapellboer öfverenskommit att till kapellets kyrka måla en altartavla emot 150 silfverrubel, deraf ägaren af Wetterkulla skolläraren Johan Utter skulle betala 50 rubel. Utter har icke betalat.